

la început, Dumnezeu a făcut cerurile și pământul. pământul era pustiu și gol; peste fața adîncului de ape era întunec, și duhul lui Dumnezeu se mișca pe deasupra apelor. Dumnezeu a zis: „să fie lumină” și a fost lumină. Dumnezeu a văzut că lumina era bună; și Dumnezeu a despărțit lumina de întunec. Dumnezeu a numit lumina zi, iar întunecul l-a numit noapte. astfel, a fost o seară, și apoi a fost o dimineață: aceasta a fost ziua întâi. Dumnezeu a zis: „să fie o întindere între ape, și ea să despartă apele de ape.” și Dumnezeu a făcut întinderea, și ea a despărțit apele cari sint dedesuptul întinderii de apele cari sint deasupra întinderii. și așa a fost. Dumnezeu a numit întinderea cer. astfel, a fost o seară, și apoi a fost o dimineață: aceasta a fost ziua a doua. Dumnezeu a zis: „să se strîngă la un loc apele cari sint dedesuptul cerului, și să se arate uscatul”; și așa a fost. Dumnezeu a numit uscatul pămînt, iar grămada de ape a numit -o mări. Dumnezeu a văzut că lucrul acesta era bun. apoi Dumnezeu a zis: „să dea pămîntul verdeață, iarbă cu sămînță, pomi roditori, cari să facă rod după soiul lor și cari să aibă în ei sămînța lor pe pămînt.” și așa a fost. pămîntul a dat verdeață, iarbă cu sămînță după soiul ei, și pomi cari fac rod și cari își au sămînța în ei, după soiul lor. Dumnezeu a văzut că lucrul acesta era bun. astfel, a fost o seară, și apoi a fost o dimineață: aceasta a fost ziua a treia. Dumnezeu a zis: „să fie niște luminători în întinderea cerului, ca să despartă ziua de noapte; ei să fie niște semne cari să arate vremile, zilele și anii; și să slujească de luminători în întinderea cerului, ca să lumineze pămîntul.” și așa a fost. Dumnezeu a făcut cei doi mari luminători, și anume: luminătorul cel mai mare ca să stăpînească ziua, și luminătorul cel mai mic ca să stăpînească noaptea; a făcut și stelele. Dumnezeu i-a așezat în întinderea cerului, ca să lumineze pămîntul, să stăpînească ziua și noaptea, și să despartă lumina de întunec. Dumnezeu a văzut că lucrul acesta era bun. astfel, a fost o seară, și apoi a fost o dimineață: aceasta a fost ziua a patra. Dumnezeu a zis: „să mișune apele de viețuitoare, și să zboare păsări deasupra pămîntului pe întinderea cerului.” Dumnezeu a făcut peștiți cei mari și toate viețuitoarele cari se mișcă și de cari mișună apele, după soiurile lor; a făcut și orice pasăre înaripată după soiul ei. Dumnezeu a văzut că erau bune. Dumnezeu le -a binecuvîntat, și a zis: „creșteți, înmulțiți-vă, și umpleți apele mărilor; să se înmulțească și păsările pe pămînt.” astfel a fost o seară, și apoi a fost o dimineață: aceasta a fost ziua a cincea. Dumnezeu a zis: „să dea pămîntul viețuitoare după soiul lor, vite, tîrtoare și fiare pămîntești, după soiul lor.” și așa a fost. Dumnezeu a făcut fiarele pămîntului după soiul lor, vitele după soiul lor și toate tîrtoarele pămîntului după soiul lor. Dumnezeu a văzut că erau bune. apoi Dumnezeu a zis: „să facem om după chipul nostru, după asemănarea noastră; el să stăpînească peste peștiți mării, peste păsările cerului, peste vite, peste tot pămîntul și peste toate tîrtoarele cari se mișcă pe pămînt.” Dumnezeu a făcut pe om după chipul său, l-a făcut după chipul lui Dumnezeu; parte bărbătească și parte femească i-a făcut.

dumnezeu i -a binecuvîntat, și Dumnezeu le -a zis: „creșteți, înmulțiți-vă, umpleți pămîntul, și supuneți -l; și stăpîniți peste peștiți mării, peste păsările cerului, și peste orice viețuitoare care se mișcă pe pămînt.” și Dumnezeu a zis: „iață că v'am dat orice iarbă care face sămînță și care este pe fața întregului pămînt, și orice pom, care are în el rod cu sămînță: aceasta să fie hrana voastră.” iar tuturor fiarelor pămîntului, tuturor păsărilor cerului, și tuturor viețaiților cari se mișcă pe pămînt, cari au în ele o suflare de viață, le-am dat ca hrană toată iarba verde.” și așa a fost. Dumnezeu s'a uitat la tot ce făcuse; și iață că erau foarte bune. astfel a fost o seară, și apoi a fost o dimineață: aceasta a fost ziua a șasea.

2

astfel au fost sfîrșite cerurile și pămîntul, și toată oștirea lor. în ziua a șaptea Dumnezeu și -a sfîrșit lucrarea, pe care o făcuse; și în ziua a șaptea s'a odihnit de toată lucrarea lui pe care o făcuse. Dumnezeu a binecuvîntat ziua a șaptea și a sfințit -o, pentru că în ziua aceasta s'a odihnit de toată lucrarea lui, pe care o zidise și o făcuse. iață istoria cerurilor și a pămîntului, cînd au fost făcute. în ziua cînd a făcut domnul Dumnezeu un pămînt și ceruri, nu era încă pe pămînt nici un copăcel de cîmp și nici o iarbă de pe cîmp nu încolțea încă: fiindcă domnul Dumnezeu nu dăduse încă ploaie pe pămînt și nu era nici un om ca să lucreze pămîntul. ci un abur se ridica de pe pămînt și uda toată fața pămîntului. domnul Dumnezeu a făcut pe om din țărîna pămîntului, i -a suflat în nări suflare de viață, și omul s'a făcut astfel un suflét viu. apoi domnul Dumnezeu a sădit o grădină în eden, spre răsărit; și a pus acolo pe omul pe care -l întocmise. domnul Dumnezeu a făcut să răsărad din pămînt tot felul de pomi, plăcuți la vedere și buni la mîncare, și pomul vieții în mijlocul grădinii, și pomul cunoștinței binelui și răului. un rîu ieșea din eden și uda grădina; și de acolo se împărțea și se făcea patru brațe. umele celui dintîi este pîșon; el înconjoară toată țara havila, unde se găsește aur. aurul din țara aceasta este bun; acolo se găsește și bedelion și piatră de onix. umele rîului al doilea este ghilhon; el înconjoară toată țara cuș. umele celui de al treilea este hidechel: el curge la răsăritul asiriei. al patrulea rîu este eufratul. domnul Dumnezeu a luat pe om și l -a așezat în grădina edenului, ca s'o lucreze și s'o păzească. domnul Dumnezeu a dat omului porunca aceasta: „poti să mîncîci după plăcere din orice pom din grădină; dar din pomul cunoștinței binelui și răului să nu mîncîci, căci în ziua în care vei mîncî din el, vei muri negreșit.” domnul Dumnezeu a zis: „nu este bine ca omul să fie singur; am să -i fac un ajutor potrivit pentru el.” domnul Dumnezeu a făcut din pămînt toate fiarele cîmpului și toate păsările cerului; și le -a adus la om, ca să vadă cum are să le numească; și orice nume pe care -l dădea omul fiecărei viețuitoare, acela -i era numele. și omul a pus nume tuturor vitelor, păsărilor cerului și tuturor fiarelor cîmpului; dar, pentru om, nu s'a găsit niciun ajutor, care să i se potrivească. atunci domnul Dumnezeu a trimis un somn adînc peste om, și omul a adormit; domnul Dumnezeu a luat una din coastele

lui și a închis carnea la locul ei. din coasta pe care o luase din om, domnul dumnezeu a făcut o femeie și a adus -o la om. și omul a zis: „iată în sfârșit aceea care este os din oasele mele și carne din carnea mea! ea se va numi, femeie, pentru că a fost luată din om.” de aceea va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa, și se va lipi de nevasta sa, și se vor face un singur trup. mul și nevasta lui erau amindoi goi, și nu le era rușine.

3

șarpele era mai șiret decît toate fiarele cîmpului pe care le făcuse domnul dumnezeu. el a zis femeii: „oare a zis dumnezeu cu adevărat: „să nu mîncăți din toți pomii din grădină?” femeia a răspuns șarpelui: „putem să mîncăm din rodul tuturor pomilor din grădină.” dar despre rodul pomului din mijlocul grădinii, dumnezeu a zis: „să nu mîncăți din el, și nici să nu vă atingeți de el, ca să nu muriți.” atunci șarpele a zis femeii: „hotărît, că nu veți muri: dar dumnezeu știe că, în ziua cînd veți mîncă din el, vi se vor deschide ochii, și veți fi ca dumnezeu, cunoscînd binele și răul”. femeia a văzut că pomul era bun de mîncat și plăcut de privit, și că pomul era de dorit ca să deschidă cuiva mintea. a luat deci din rodul lui, și a mîncat; a dat și bărbatului ei, care era lîngă ea, și bărbatul a mîncat și el. atunci li s’au deschis ochii la amîndoi; au cunoscut că erau goi, au cusut laolaltă frunze de smochin și și-au acoperit corpul din ele. atunci au auzit glasul domnului dumnezeu, care umbla prin grădină în răcoarea zilei: și omul și nevasta lui s’au ascuns de fața domnului dumnezeu printre pomii din grădină. dar domnul dumnezeu a chemat pe om, și i -a zis: „unde ești?” el a răspuns: „ți-am auzit glasul în grădină; și mi -a fost frică, pentru că eram gol, și m’am ascuns.” și domnul dumnezeu a zis: „cine ți -a spus că ești gol? nu cumva ai mîncat din pomul din care îți poruncisem să nu mîncînci?” mul a răspuns: „femeia pe care mi-ai dat -o ca să fie lîngă mine, ea mi -a dat din pom și am mîncat.” și domnul dumnezeu a zis femeii: „ce ai făcut?” femeia a răspuns: „șarpele m’a amăgit, și am mîncat din pom.” domnul dumnezeu a zis șarpelui: „fiîndcă ai făcut lucrul acesta, blestemat ești între toate vîtle și între toate fiarele de pe cîmp; în toate zilele vieții tale să te tirăști pe pîntece, și să mîncînc țîrînă. vrășmășie voi pune între tine și femeie, între sămînta ta și sămînta ei. aceasta îți va zdrobi capul, și tu îi vei zdrobi călcîiul.” femeii i -a zis: „voi mări foarte mult suferința și înscărinarea ta; cu durere vei naște copii, și dorințele tale se vor țînea după bărbatul tău, iar el va stăpîni peste tine.” mului i -a zis: „fiîndcă ai ascultat de glasul nevestei tale, și ai mîncat din pomul despre care îți poruncisem: „să nu mîncînc deloc din el”, blestemat este acum pămîntul din pricina ta. cu multă trudă să-ți scoți hrana din el în toate zilele vieții tale; spini și pâlămidă să-ți dea, și să mîncînc iarba de pe cîmp. în sudoarea feței tale să-ți mîncînc pinea, pînă te vei întoarce în pămînt, căci din el ai fost luat; căci țîrînă ești, și în țîrînă te vei întoarce.” adam a pus nevestei sale numele eva: căci ea a fost mama tuturor celor vii. domnul dumnezeu a făcut lui adam și nevestei lui haine de piele, și i -a îmbrăcat cu ele. domnul dumnezeu a zis: „iată că omul a ajuns ca unul

din noi, cunoscînd binele și răul. să -l împedecăm dar acum ca nu cumva să-și întîndă mîna, să ia și din pomul vieții, să mîncînce din el, și să trăiască în veci.” de aceea domnul dumnezeu l -a izgonit din grădina edenului, ca să lucreze pămîntul, din care fusese luat. astfel a izgonit el pe adam; și la răsăritul grădinii edenului a pus niște heruvimi, cari să învințescă o sabie învăpăiată, ca să păzească drumul care duce la pomul vieții.

4

adam s’a împreunat cu nevastă-sa eva; ea a rămas însărcinată, și a născut pe cain. și a zis: „am căpătat un om cu ajutorul domnului”, a mai născut și pe fratele său abel. abel era cioban, iar cain era plugar. după o bucată de vreme, cain a adus domnului o jertfă de mîncare din roadele pămîntului. abel a adus și el o jertfă de mîncare din oile întîii născute ale turmei lui și din grăsimea lor. domnul a privit cu plăcere spre abel și spre jertfa lui; dar spre cain și spre jertfa lui, n’a privit cu plăcere. cain s’a mîniat foarte tare, și i s’a posomorît fața. și domnul a zis lui cain: „pentru ce te-ai mîniat, și pentru ce i s’a posomorît fața? u -i așa? dacă faci bine, vei fi bine primit; dar dacă faci rău, păcatul pîndește la ușă; dorința lui se țîne după tine, dar tu să -l stăpînești.” însă cain a zis fratelui său abel: „haidem să ieșim la cîmp.” dar pe cînd erau la cîmp, cain s’a ridicat împotriva fratelui său abel, și l -a omorît. domnul a zis lui cain: „unde este fratele tău abel?” el a răspuns: „nu știu. sint eu păzitorul fratelui meu?” și dumnezeu a zis: „ce ai făcut? glasul singelui fratelui tău strigă din pămînt la mine. acum blestemat ești tu, isgonit din ogrorul acesta, care și -a deschis gura ca să primească din mîna ta singele fratelui tău! cînd vei lucra pămîntul, să nu-ți mai dea bogăția lui. pribeag și fugar să fii pe pămînt.” cain a zis domnului: „pedeapsa mea e prea mare ca s’o pot suferi. iată că tu mă izgonești azi de pe fața pămîntului; eu voi trebui să mă ascund de fața ta, și să fiu pribeag și fugar pe pămînt; și oricine mă va găsi, mă va omorî.” domnul i -a zis: „nicidecum; ci dacă va omorî cineva pe cain, cain să fie răzbunat de șapte ori.” și domnul a hotărît un semn pentru cain, ca oricine îl va găsi, să nu -l omoare. apoi, cain a ieșit din fața domnului, și a locuit în țara nod, la răsărit de eden. cain s’a împreunat cu nevastă-sa; ea a rămas însărcinată și a născut pe enoh. el a început apoi să zidească o cetate, și a pus acestei cetăți numele fiului său enoh. enoh a fost tatăl lui irad; irad a fost tatăl lui mehuiael; mehuiael a fost tatăl lui metușael; și metușael a fost tatăl lui lameh. lameh și -a luat două neveste: numele uneia era ada, și numele celeilalte era țîla. ada a născut pe iabal: el a fost tatăl celor ce locuiesc în corturi și păzesc vîtle. umele fratelui său era iubal: el a fost tatăl tuturor celor ce cîntă cu alăută și cu cavalul. țîla, de partea ei, a născut și ea pe tubal-cain, făuritorul tuturor uneltelor de aramă și de fer. sora lui tubal-cain era naama. lameh a zis nevestelor sale: „ada și țîla, ascultați glasul meu! nevestele lui lameh, ascultați cuvîntul meu! am omorît un om pentru rana mea, și un tinăr pentru vinătăile mele. cain va fi răzbunat de șapte ori, iar lameh de șaptezeci de ori cîte șapte.”

adam s'a împreunat iarăș cu nevastă-sa; ea a născut un fiu, și i -a pus numele set; „căci“, a zis ea, „dumnezeu mi -a dat o altă sămînță în locul lui abel, pe care l -a ucis cain.“ lui set i s'a născut și lui un fiu, și i -a pus numele enos. atunci au început oamenii să cheme numele domnului.

5

iată cartea neamurilor lui adam. în ziua cînd a făcut dumnezeu pe om, l -a făcut după asemănarea lui dumnezeu. i -a făcut parte bărbătească și parte femeiască, i -a binecuvîntat, și le -a dat numele de „om“, în ziua cînd au fost făcuți. la vîrsta de o sută treizeci de ani, adam a născut un fiu după chipul și asemănarea lui, și i -a pus numele set. după nașterea lui set, adam a trăit opt sute de ani; și a născut fii și fiice. toate zilele pe cari le -a trăit adam, au fost de nouă sute trei zeci de ani; apoi a murit. la vîrsta de o sută cincini ani, set a născut pe enos. după nașterea lui enos, set a mai trăit opt sute șapte ani, și a născut fii și fiice. toate zilele lui set au fost de nouă sute doisprezece ani; apoi a murit. la vîrsta de nouăzeci de ani, enos a născut pe cainan. după nașterea lui cainan, enos a mai trăit opt sute cincisprezece ani, și a născut fii și fiice. toate zilele lui enos au fost de nouă sute cincini ani; apoi a murit. la vîrsta de șapte zeci de ani, cainan a născut pe mahalaleel. după nașterea lui mahalaleel, cainan a mai trăit opt sute patruzeci de ani; și a născut fii și fiice. toate zilele lui cainan au fost de nouă sute zece ani; apoi a murit. la vîrsta de șase zeci și cincini de ani, mahalaleel a născut pe iared. după nașterea lui iared, mahalaleel a mai trăit opt sute treizeci de ani; și a născut fii și fiice. toate zilele lui mahalaleel au fost de opt sute nouăzeci și cincini de ani; apoi a murit. la vîrsta de o sută șasezeci și doi de ani, iared a născut pe enoh. după nașterea lui enoh, iared a mai trăit opt sute de ani; și a născut fii și fiice. toate zilele lui iared au fost de nouă sute șase zeci și doi de ani; apoi a murit. la vîrsta de șase zeci și cincini de ani, enoh a născut pe metusala. după nașterea lui metusala, enoh a umblat cu dumnezeu trei sute de ani; și a născut fii și fiice. toate zilele lui enoh au fost trei sute șase zeci și cincini de ani. enoh a umblat cu dumnezeu; apoi nu s'a mai văzut, pentru că l -a luat dumnezeu. la vîrsta de o sută opt zeci și șapte de ani, metusala a născut pe lameh. după nașterea lui lameh, metusala a mai trăit șapte sute opt zeci și doi de ani; și a născut fii și fiice. toate zilele lui metusala au fost de nouă sute șase zeci și nouă de ani; apoi a murit. la vîrsta de o sută optzeci și doi de ani, lameh a născut un fiu. el i -a pus numele noe, zicînd: „acesta ne va mîngîia pentru osteneala și truda minilor noastre, cari vin din acest pămînt, pe care l -a blestemat domnul.“ după nașterea lui noe, lameh a mai trăit cincini sute nouă zeci și cincini de ani; și a născut fii și fiice. toate zilele lui lameh au fost de șapte sute șaptezeci și șapte de ani; apoi a murit. oe, la vîrsta de cincini sute de ani, a născut pe sem, ham și iafet.

6

cînd au început oamenii să se înmulțească pe fața pămîntului, și li s'au născut fete, fiii lui dumnezeu au văzut că fetele oamenilor erau frumoase; și din toate și-au luat de neveste pe acelea pe cari și le-au ales. atunci domnul a zis: „duhul meu nu va rămînea pururea în om, căci și omul nu este decît carne păcătoasă: totuș zilele lui vor fi de o sută douăzeci de ani.“ uriașii erau pe pămînt în vremurile acelea, și chiar și după ce s'au împreunat fiii lui dumnezeu cu fetele oamenilor, și le-au născut ele copii: aceștia erau vitejii cari au fost în vechime, oameni cu nume. domnul a văzut că răutatea omului era mare pe pămînt, și că toate întocmirile gîndurilor din inima lui erau îndreptate în fiecare zi numai spre rău. i -a părut rău domnului că a făcut pe om pe pămînt, și s'a mîhnit în inima lui. și domnul a zis: „am să șterg de pe fața pămîntului pe omul pe care l-am făcut, dela om pînă la vite, pînă la tiritoare, și pînă la păsările cerului; căci îmi pare rău că i-am făcut.“ dar noe a căpătat milă înaintea domnului. iată cari sînt urmașii lui noe. noe era un om neprihănit și fără pată între cei din vremea lui: noe umbla cu dumnezeu. oe a născut trei fii: sem, ham și iafet. pămîntul era stricat înaintea lui dumnezeu, pămîntul era plin de silnicie. dumnezeu s'a uitat spre pămînt, și iată că pămîntul era stricat; căci orice făptură își stricase calea pe pămînt. atunci dumnezeu a zis lui noe: „sfîrșitul oricărei făpturi este hotărît înaintea mea, fiindcă au urmat pămîntul de silnicie; iată, am să -i nimicesc împreună cu pămîntul. fă-ți o corabie din lemn de gofer (chiparos); corabia aceasta s'o împarți în cămăruțe, și s'o tencuiești cu smoală pe dinlăuntru și pe dinafară. iată cum s'o faci: corabia să aibă trei sute de coți în lungime, cincizeci de coți în lățime și treizeci de coți în înălțime. să faci corăbiei o fereastră, sus, lată de un cot; ușa s'o pui în laturea corăbiei; și să faci un rînd de cămări jos, altul la mijloc și altul sus. și, iată că eu am să fac să vină un potop de ape pe pămînt, ca să nimicească orice făptură de supt cer, care are suflare de viață; tot ce este pe pămînt va pieri. dar cu tine fac un legămint; să intri în corabie, tu și fiii tăi, nevastă-ta și nevestele fiilor tăi împreună cu tine. din tot ce trăiește, din orice făptură, să iei în corabie cite două din fiecare soi, ca să le ții vii cu tine: să fie o parte bărbătească și o parte femeiască. din păsări după soiul lor, din vite după soiul lor, și din toate tiritoarele de pe pămînt după soiul lor, să vină la tine înlăuntru cite două din fiecare soi, ca să le ții cu viață. și tu, ia-ți din toate bucatele cari se mănîncă, și fă-ți merinde din ele, ca să-ți slujească de hrană ție și lor.“ așa a și făcut noe: a făcut tot ce -i poruncise dumnezeu.

7

domnul a zis lui noe: „intră în corabie, tu și toată casa ta; căci te-am văzut fără prihană înaintea mea în neamul acesta de oameni. ia cu tine cite șapte perechi din toate dobitoacele curate, cite o parte bărbătească și cite o parte femeiască; o pereche din dobitoacele care nu sînt curate, cite o parte bărbătească și cite o parte femeiască; și cite șapte perechi de asemenea, din

pasările cerului, cite o parte bărbătească și cite o parte femeiască, pentru ca să le ții vie sămînța pe toată fața pămîntului. căci după șapte zile, voi face să ploaie pe pămînt patruzeci de zile și patruzeci de nopți; și voi șterge astfel de pe fața pămîntului toate făpturile pe cari le-am făcut.” oe a făcut tot ce i -a poruncise domnul. oe era de șase sute de ani, cînd a venit potopul pe pămînt. și noe a intrat în corabie cu fiii săi, cu nevastă -sa și cu nevestele fiilor săi, din pricina apelor potopului. din dobitoacele curate și din dobitoacele necurate, din păsări și din tot ce se tirăște pe pămînt, au intrat în corabie la noe, două cite două, cite o parte bărbătească și cite o parte femeiască, așa cum poruncise dumnezeu lui noe. după cele șapte zile, au venit apele potopului pe pămînt. în anul al șasesutelea al vieții lui noe, în luna a doua, în ziua a șaptesprezecea a lunii, în ziua aceea, s’au rupt toate izvoarele adîncului celui mare și s’au deschis stăvilele cerurilor. ploaia a căzut pe pămînt patruzeci de zile și patruzeci de nopți. în aceeaș zi au intrat în corabie: noe, sem, ham și iafet, fiii lui noe, nevasta lui noe și cele trei neveste ale fiilor lui cu ei: ei, și toate fiarele cîmpului, după soiul lor, toate vitele după soiul lor, toate tîrîtoarele cari se tirăsc pe pămînt după soiul lor, toate păsările după soiul lor, toate păsărelele, tot ce are aripi. au intrat în corabie la noe, două cite două, din orice făptură care are suflare de viață. cele cari au intrat, erau cite o parte bărbătească și cite o parte femeiască, din orice făptură, după cum poruncise dumnezeu lui noe. apoi domnul a închis ușa după el. potopul a fost patruzeci de zile pe pămînt. apele au crescut și au ridicat corabia, și ea s’a înălțat deasupra pămîntului. apele au ajuns mari și au crescut foarte mult pe pămînt, și corabia plutea pe deasupra apelor. apele au ajuns din ce în ce mai mari și toți munții înalți, cari sînt supt cerul întreg, au fost acoperiți. cu cincisprezece coți s’au înălțat apele deasupra munților, cari au fost acoperiți. și a pierit orice făptură care se mișca pe pămînt, atît păsările cît și vitele și fiarele, tot ce se tira pe pămînt, și toți oamenii. tot ce răsufila, tot ce avea suflare de duh de viață în nări, tot ce era pe pămîntul uscat, a murit. toate făpturile cari erau pe fața pămîntului au fost nimicite, dela om pînă la vite, pînă la tîrîtoare și pînă la păsările cerului: au fost nimicite de pe pămînt. n’a rămas decît noe și ce era cu el în corabie. apele au fost mari pe pămînt o sută cincizeci de zile.

8

dumnezeu și -a adus aminte de noe, de toate viețuitoarele și de toate vitele cari erau cu el în corabie; și dumnezeu a făcut să sufle un vînt pe pămînt, și apele s’au potolit. izvoarele adîncului și stăvilele cerurilor au fost închise, și ploaia din cer a fost oprită. apele au scăzut de pe fața pămîntului, scurgîndu-se și imputîndu-se, și, după o sutăcincizeci de zile, apele s’au micșorat. în luna a șaptea, în ziua a șaptesprezecea a lunii, corabia s’a oprit pe munții ararat. apele au mers scăzînd pînă în luna a zecea. în luna a zecea, în ziua întîia a lunii, s’au văzut virfurile munților. după patruzeci de zile, noe a deschis fereastra corăbiei pe care o făcuse. a dat drumul unui corb, care a ieșit, ducîndu-se și întorcîndu-se, pînă cînd au secat

apele de pe pămînt. a dat drumul și unui porumbel, ca să vadă dacă scăzuseră apele de pe fața pămîntului. dar porumbelul n’a găsit nici un loc ca să -a pună piciorul, și s’a întors la el în corabie, căci erau ape pe toată fața pămîntului. noe a întins mina, l -a luat, și l -a băgat la el în corabie. a mai așteptat alte șapte zile, și iarăș a dat drumul porumbelului din corabie. porumbelul s’a întors la el spre seară; și iată că în ciocul lui era o frunză de măslin ruptă de curînd. noe a cunoscut astfel că apele scăzuseră pe pămînt. a mai așteptat alte șapte zile; și a dat drumul porumbelului. dar porumbelul nu s’a mai întors la el. în anul șase sute unu, în luna întîi, în ziua întîia a lunii, apele secaseră pe pămînt. noe a ridicat învelitoarea corăbiei: s’a uitat, și iată că fața pămîntului se uscuse. în luna a doua, în a douăzeci și șaptea zi a lunii, pămîntul era uscat de tot. atunci dumnezeu a vorbit lui noe, și i -a zis: „ieși din corabie, tu și nevastă -ta, fiii tăi și nevestele fiilor tăi cu tine! scoate afară împreună cu tine toate viețuitoarele de tot felul cari sînt cu tine, atît păsările cît și vitele și toate tîrîtoarele cari se tirăsc pe pămînt: să mișune pe pămînt, să crească și să se înmulțească pe pămînt.” și noe a ieșit afară cu fiii săi, cu nevastă -sa și cu nevestele fiilor săi. toate dobitoacele, toate tîrîtoarele, toate păsările, tot ce se mișcă pe pămînt, după soiriile lor, au ieșit din corabie. oe a zidit un altar domnului; a luat din toate dobitoacele curate și din toate păsările curate, și a adus arderi de tot pe altar. domnul a mirosit un miros plăcut; și domnul a zis în inima lui: „nu voi mai blestema pămîntul, din pricina omului, pentrucă întocmirile gîndurilor din inima omului sînt rele din tineretea lui; și nu voi mai lovi tot ce este viu, cum am făcut. cît va fi pămîntul, nu va înceta sămînțul și seceratul, frigul și căldura, vara și iarna, ziua și noaptea”

9

dumnezeu a binecuvîntat pe noe și pe fiii săi, și le -a zis: „creșteți, înmulțiți -vă, și umpleți pămîntul. s’apuce groaza și frica de voi pe orice dobitoc de pe pămînt, pe orice pasăre a cerului, pe tot ce se mișcă pe pămînt și pe toți peștii mării: vi le-am dat în minile voastre! tot ce se mișcă și are viață, să vă slujească de hrană: toate acestea vi le dau, ca și iarba verde. umai carne cu viața ei, adică singele ei, să nu mincați. căci voi cere înapoi singele vieților voastre; il voi cere înapoi dela orice dobitoc; și voi cere înapoi viața omului din mina omului, din mina oricărui om, care este fratele lui. dacă varsă cineva singele omului, și singele lui să fie vărsat de om; căci dumnezeu a făcut pe om după chipul lui. iar voi, creșteți și înmulțiți -vă; răspîndiți -vă pe pămînt, și înmulțiți -vă pe el!” dumnezeu a mai vorbit lui noe și fiilor lui cari erau cu el, și a zis: „iată, eu fac un legămînt cu voi, și cu sămînța voastră, care va veni după voi; cu toate viețuitoarele, cari sînt cu voi, atît păsările cît și vitele, și toate fiarele de pe pămînt cari sînt cu voi; cu toate cele cari au ieșit din corabie și cu orice alte dobitoace de pe pămînt. fac un legămînt cu voi că nicio făptură nu va mai fi nimicită de apele potopului, și nu va mai veni potop ca să pustiască pămîntul.” și dumnezeu a zis: „iată semnul legămîntului pe care -l fac între mine și

voi, și între toate viețuitoarele cari sînt cu voi, pentru toate neamurile de oameni în veci: curcubeul meu, pe care l-am așezat în nor, el va sluji ca semn al legămîntului dintre mine și pămînt. cînd voi strînge nori deasupra pămîntului, curcubeul se va arăta în nor; și eu îmi voi aduce aminte de legămîntul dintre mine și voi și dintre toate viețuitoarele de orice trup; și apele nu se vor mai face un potop, ca să nîmicească orice făptură. curcubeul va fi în nor; și eu mă voi uita la el, ca să-mi aduc aminte de legămîntul cel vecinic dintre dumnezeu și toate viețuitoarele de orice trup de pe pămînt.” și dumnezeu a zis lui noe: „acesta este semnul legămîntului pe care l-am făcut între mine și orice făptură de pe pămînt.” fiii lui noe, cari au ieșit din corabie, erau: sem, ham și iafet: ham este tatăl lui canaan. aceștia au fost cei trei fii ai lui noe, și din ei s’au răspîndit oameni peste tot pămîntul. oe a început să fie lucrător de pămînt, și a sădit o vie. a băut vin, s’a îmbătat și s’a desgolit în mijlocul cortului său. ham, tatăl lui canaan, a văzut goliciunea tatălui său, și a spus celor doi frați ai lui afară. atunci sem și iafet au luat mantaua, au pus -o pe umeri, au mers dea’ndărâtelea și au acoperit goliciunea tatălui lor; fiindcă fețele le erau întoarse înapoi, n’au văzut goliciunea tatălui lor. oe s’a trezit din ameteala vinului, și a aflat ce -i făcuse fiul său cel mai tînăr. și a zis: „blestemat să fie canaan! să fie robul robilor fraților lui!” el a mai zis: „binecuvîntat să fie domnul, dumnezeul lui sem, și canaan să fie robul lui! dumnezeu să lărgească locurile stăpînie de iafet, iafet să locuiască în corturile lui sem, și canaan să fie robul lor!” oe a trăit, după potop, trei sute cincizeci de ani. toate zilele lui noe au fost de nouă sute cincizeci de ani; apoi a murit.

10

iață spița neamului fiilor lui noe: sem, ham și iafet. după potop li s’au născut fii. fiii lui iafet au fost: gomer, magog, madai, iavan, tubal, meșec și tiras. fiii lui gomer: așchenaz, rifat și togarma. fiii lui iavan: eliaș, tarșîș, chitim, și dodanim. dela ei se trag popoarele din țările neamurilor de pe malul mării, după ținuturile lor, după limba fiecăruia, după familiile lor, după semințiile lor. fiii lui ham au fost: cuș, mișraim, put și canaan. - fiii lui cuș: seba, havila, sabta, raema și sabteca. fiii lui raema: șeba și dedan. cuș a născut și pe nimrod: el este acela care a început să fie puternic pe pămînt. el a fost un viteaz vînător înaintea domnului; iață de ce se zice: „ca nimrod, viteaz vînător înaintea domnului.” el a domnit la început peste babel, erac, acad și calne, în țara șinear. din țara aceasta a intrat în asiria; a zidit ninive, rerobot-ir, calah și resen între ninive și calah; aceasta este cetatea cea mare. - mișraim a născut pe ludimi, anamimi, lehabimi, naftuhimi, patrusimi, casluhimi, (din cari au ieșit filistenii) și pe caftorimi. canaan a născut pe sidon, întiul lui născut, și pe het; și pe iebusiti, pe amoriti, pe ghirgasiti, pe heviti, pe arhiți, pe siniti, pe arvadiți, pe țemariți, pe hamatiți. în urmă, familiile cananiților s’au împrăștiat. hotarele cananiților se întindeau dela sidon, cum mergi spre gherar, pînă la gaza, și cum mergi

spre sodoma, gomora, adma și țeboim, pînă la leșea. aceștia sînt fiii lui ham, după familiile lor, după limbile lor, după țările lor, după neamurile lor. și lui sem, tatăl tuturor fiilor lui eber, și fratele cel mai mare al lui iafet, i s’au născut fii. fiii lui sem au fost: elam, asur, arpacșad, lud și aram. fii lui aram: ut, hul, gheter și maș. arpacșad a născut pe șelah; și șelah a născut pe eber. lui eber i s’au născut doi fii: numele unuia era peleg, numit așa pentru că pe vremea lui s’a împărțit pămîntul; iar numele fratelui său era ioctan. ioctan a născut pe almodad, pe șelef, pe ațarmavet, pe ierah, pe adoram, pe uzal, pe dicla, pe obal, pe abimael, pe seba, pe ofir, pe havila, și pe iobab. toți aceștia au fost fiii lui ioctan. ei au locuit dela meșu, cum mergi spre sefar, pînă la muntele răsăritului. aceștia sînt fiii lui sem, după familiile lor, după limbile lor, după țările lor, după neamurile lor. acestea sînt familiile fiilor lui noe, după spița neamului lor, după neamurile lor. și din ei au ieșit neamurile cari s’au răspîndit pe pămînt după potop.

11

tot pămîntul avea o singură limbă și aceeași cuvinte. pornind ei înspre răsărit, au dat peste o cîmpie în țara șinear; și au descălecat acolo. și au zis unul către altul: „haidem! să facem cărămizi, și să le ardem bine în foc.” și cărămida le -a ținut loc de piatră, iar smoala le -a ținut loc de var. și au mai zis: „haidem! să ne zidim o cetate și un turn al cărui vîrf să atingă cerul, și să ne facem un nume, ca să nu fim împrăștiati pe toată fața pămîntului.” domnul s’a pogorit să vadă cetatea și turnul, pe care -l zideau fiii oamenilor. și domnul a zis: „iață, ei sînt un singur popor, și toți au aceeaș limbă; și iacă de ce s’au apucat; acum nimic nu i-ar împedea să facă tot ce și-au pus în gînd. haidem! să ne pogorim și să le încurcăm acolo limba, ca să nu-și mai înțeleagă vorba unii altora.” și domnul i -a împrăștiat de acolo pe toată fața pămîntului; așa că au încetat să zidească cetatea. de aceea cetatea a fost numită babel, căci acolo a încurcat domnul limba întregului pămînt, și de acolo i -a împrăștiat domnul pe toată fața pămîntului. iață spița neamului lui sem. la vîrsta de o sută de ani, sem a născut pe arpacșad, la doi ani după potop. după nașterea lui arpacșad, sem a trăit cincisute de ani; și a născut fii și fiice. la vîrsta de treizeci și cinci de ani, arpacșad a născut pe șelah. după nașterea lui șelah, arpacșad a mai trăit patrusute trei ani; și a născut fii și fiice. la vîrsta de treizeci de ani, șelah a născut pe eber. după nașterea lui eber, șelah a mai trăit patrusute trei ani; și a născut fii și fiice. la vîrsta de treizeci și patru de ani, eber a născut pe peleg. după nașterea lui peleg, eber a mai trăit patrusute treizeci de ani; și a născut fii și fiice. la vîrsta de treizeci de ani, peleg a născut pe reu. după nașterea lui reu, peleg a mai trăit două sute nouă ani; și a născut fii și fiice. la vîrsta de treizeci și doi de ani, reu a născut pe serug. după nașterea lui serug, reu a mai trăit două sute șapte ani; și a născut fii și fiice. la vîrsta de treizeci de ani, serug a născut pe nabor. după nașterea lui nabor, serug a mai trăit două sute de ani; și a născut fii și fiice. la vîrsta de douăzeci și nouă de ani, nabor a născut pe terah. după nașterea lui terah, na-

hor a mai trăit o sută nouăsprezece ani; și a născut fii și fiice. la vârsta de șaptezeci de ani, terah a născut pe avram, pe nahor și pe haran. iată spița neamului lui terah. terah a născut pe avram, pe nahor și pe haran. -haran a născut pe lot. și haran a murit în fața tatălui său terah, în țara în care se născuse, în ur în haldea. - avram și nahor și-au luat neveste. numele nevestei lui avram era sarai, și numele nevestei lui nahor era milca, fiica lui haran, tatăl milcâi și iscâi. sarai era stearpă: n'avea copii deloc. terah a luat pe fiul său avram, și pe lot, fiul lui haran, fiul fiului său, și pe sarai, noru-sa, nevasta fiului său avram. au ieșit împreună din ur din haldea, ca să meargă în țara canaan. au venit pînă la haran, și s'au așezat acolo. zilele lui terah au fost de două sute cinci ani; și terah a murit în haran.

12

domnul zisese lui avram: „ieși din țara ta, din rudenia ta, și din casa tatălui tău, și vino în țara pe care ți -o voi arăta. voi face din tine un neam mare, și te voi binecuvînta; îți voi face un nume mare, și vei fi o binecuvîntare. voi binecuvînta pe ceice te vor binecuvînta, și voi blestema pe cei ce te vor blestema; și toate familiile pămîntului vor fi binecuvîntate în tine. avram a plecat, cum îi spusese domnul, și a plecat și lot împreună cu el. avram avea șaptezeci și cinci de ani, cînd a ieșit din haran. avram a luat pe sarai, nevastă-sa, și pe lot, fiul fratelui său, împreună cu toate averile, pe cari le strinseseră și cu toate slugile pe cari le cîștigaseră în haran. au plecat în țara canaan, și au ajuns în țara canaan. avram a străbătut țara pînă la locul numit sihem, pînă la stejarul lui more. cananiții erau atunci în țară. domnul s'a arătat lui avram, și i -a zis: „toată țara aceasta o voi da semînteii tale.“ și avram a zidit acolo un altar domnului, care i se arăta. de acolo a pornit spre munte, la răsărit de betel, și și -a întins cortul, avînd betelul la apus și ai la răsărit. a zidit și acolo un altar domnului, și a chemat numele domnului. avram și -a urmat drumul, înaintînd mereu spre meazăzi. a venit însă o foamete în țară; și avram s'a pogorît în egipt, ca să locuiască pentru cităva vreme acolo; căci era mare foamete în țară. cînd era aproape să intre în egipt, a zis nevestei sale sarai: „iată, știu că ești o femeie frumoasă la față. cînd te vor vedea egiptenii, vor zice: „aceasta este nevasta lui; și pe mine mă vor omori, iar pe tine te vor lăsa cu viață. spune, rogu-te, că ești sora mea, ca să-mi meargă bine din pricina ta, și sufletul meu să trăiască datorită ție.“ cînd a ajuns avram în egipt, egiptenii au văzut că nevasta lui era foarte frumoasă. slujbașii cei mai de frunte ai lui faraon au văzut -o ei, și ei au lăudat -o la faraon; și femeia a fost adusă în casa lui faraon. pe avram l -a primit bine din pricina ei; și avram a căpătat oi, boi, măgari, robi și roabe, măgărite și cămile. dar domnul a lovit cu mari urgii pe faraon și casa lui, din pricina nevestei lui avram sarai. atunci faraon a chemat pe avram, și i -a zis: „ce mi-ai făcut? pentru ce nu mi-ai spus că este nevastă-ta? de ce ai zis: „este sora mea; și am luat -o astfel de nevastă? acum, iată-ți nevasta; ia -o, și pleacă; și faraon a dat poruncă oamenilor lui să -l petreacă pe el, pe nevastă-sa și tot ce avea.

13

avram s'a suit din egipt în țara dela meazăzi, el, nevastă-sa, și tot ce avea, împreună cu lot. avram era foarte bogat în vite, în argint, și în aur. din țara dela meazăzi s'a îndreptat și a mers pînă la betel, pînă la locul unde fusese cortul lui la început, între betel și ai, în locul unde era altarul, pe care -l făcuse mai înainte. și acolo, avram a chemat numele domnului. lot, care călătorea împreună cu avram, avea și el oi, boi și corturi. și ținutul acela nu -i încăpea să locuiască împreună; căci averile lor erau așa de mari, încît nu puteau să locuiască împreună. s'a iscat o ceartă între păzitorii vitelor lui avram și păzitorii vitelor lui lot. cananiții și feresiții locuiau atunci în țară. avram a zis lui lot: „te rog, să nu fie ceartă între mine și tine, și între păzitorii mei și păzitorii tăi, căci sîntem frați. u -i oare toată țara înaintea ta? mai bine desparte-te de mine: dacă apuci tu la stînga, eu voi apuca la dreapta; dacă apuci tu la dreapta, eu voi apuca la stînga.“ lot și -a ridicat ochii, și a văzut că toată cîmpia iordanului era bine udată în întregime. înainte de a nimici domnul sodoma și gomora, pînă la țoar, era ca o grădină a domnului, ca țara egiptului. lot și -a ales toată cîmpia iordanului, și a mers spre răsărit. astfel s'au despărțit ei unul de altul. avram a locuit în țara canaan, iar lot a locuit în cetățile din cîmpie, și și -a întins corturile pînă la sodoma. amenii din sodoma erau răi, și afară din cale de păcătoși împotriva domnului. domnul a zis lui avram, după ce s'a despărțit lot de el: „ridică-ți ochii, și, din locul în care ești, privește spre mează noapte și spre mează zi, spre răsărit și spre apus; căci toată țara pe care o vezi, ți -o da ție și semînteii tale în veac. îți voi face sămînta ca pulberea pămîntului de mare; așa că, dacă poate număra cineva pulberea pămîntului, și sămînta ta va putea să fie numărată. scoală-te, străbate țara în lung și în lat; căci ție ți -o voi da.“ avram și -a ridicat corturile, și a venit de a locuit lîngă stejarii lui mamre, cari sînt lîngă hebron. și acolo a zidit un altar domnului.

14

pe vremea lui amrafel, împăratul șinearului, lui arioc, împăratul elasarului, lui chedorlaomer, împăratul elamului, și lui tideal, împăratul goiimului, s'a întîmplat ca ei au făcut război cu bera, împăratul sodomei, cu birsa, împăratul gomorei, cu șineab, împăratul admei, cu șemeeber, împăratul teboimului și cu împăratul belei sau țoarului. aceștia din urmă s'au adunat cu toții în valea sidim, adică marea sărată. timp de doisprezece ani fuseseră supuși lui chedorlaomer; și în anul al treisprezecelea s'au răscurat. dar, în anul al patrusprezecelea chedorlaomer și împărații cari erau cu el au pornit, și au bătut pe refaimi la așterot-carnaim, pe uzimi la ham, pe emimi la șave-chiriatiim, și pe horiți în muntele lor seir, pînă la stejarul paran, care este lîngă pustie. apoi s'au întors, au venit la en-mispat, sau cades, și au bătut pe amaleciți pe tot ținutul lor, ca și pe amoriți, cari locuiau la hațaon-tamar. atunci au ieșit împăratul sodomei, împăratul gomorei, împăratul admei, împăratul teboimului și împăratul belei sau țoarului, și

s'au așezat în linie de bătae împotriva lor, în valea sidim, și anume: împotriva lui chedorlaomer, împăratul elamului, împotriva lui tideal, împăratul goimului, împotriva lui amrafel, împăratul șinearului și împotriva lui arioc, împăratul elasarului: patru împărați împotriva a cinci. valea sidim era acoperită cu fîntini de smoală. împăratul sodomiei și împăratul gomorei au luat -o la fugă, și au căzut în ele; ceilalți au fugit spre munte. biruitorii au luat toate bogățiile sodomiei și gomorei, și toate merindele lor, și au plecat. au luat și pe lot, fiul fratelui lui avram, care locuia în sodoma; au luat și averile lui, și au plecat. a venit unul, care scăpase, și a dat de știre lui avram, evreul; acesta locuia lângă ștejarii lui mamre, amoritul, fratele lui eșcol, și fratele lui aner, cari făcuseră legătură de pace cu avram. cum a auzit avram că fratele său fusese luat prins de război, a înarmat treisute optsprezece din cei mai viteji slujitorii ai lui, născuți în casa lui, și a urmărit pe împărații aceia pînă la dan. și -a împărțit oamenii în mai multe cete, s'a aruncat asupra lor noaptea, i -a bătut, și i -a urmărit pînă la hoba, care este la stînga damascului. a adus înapoi toate bogățiile; a luat înapoi și pe fratele său lot, cu averile lui, precum și pe femei, și norodul. dupăce s'a întors avram dela înfrîngerea lui chedorlaomer și a împăraților cari erau împreună cu el, împăratul sodomiei i -a ieșit în întîmpinare în valea șave, sau valea împăratului. melhisedec, împăratul salemului, a adus pine și vin: el era preot al dumnezeului celui prea înalt. melhisedec a binecuvîntat pe avram, și a zis: „binecuvîntat să fie avram de dumnezeul cel prea înalt, ziditorul cerului și al pămîntului. binecuvîntat să fie dumnezeul cel prea înalt, care a dat pe vrăjmașii tăi în minile tale;” și avram i -a dat zeciuială din toate. împăratul sodomiei a zis lui avram: „dă-mi oamenii, și țin bogățiile pentru tine.” avram a răspuns împăratului sodomiei: „ridic mîna spre domnul, dumnezeul cel prea înalt, ziditorul cerului și al pămîntului, și jur că nu voi lua nimic din tot ce este al tău, nici măcar un fir de ață, nici măcar o curea de încălțăminte, ca să un zici: „am îmbogățit pe avram.” nimic pentru mine! afară de ce au mîncat flăcării, și partea oamenilor cari au mers cu mine, aner, eșcol și mamre: ei pot să-și ia partea lor.”

15

după aceste întîmplări, cuvîntul domnului a vorbit lui avram într'o vedenie, și a zis: „avrame, nu te teme; eu sînt scutul tău, și răsplata ta cea foarte mare.” avram a răspuns: „doamne dumnezeule, ce-mi vei da? căci mor fără copii; și moștenitorul casei mele este eliezer din damasc.” și avram a zis: „iată că nu mi-ai dat sămîntă, și slujitorul născut în casa mea va fi moștenitorul meu.” atunci cuvîntul domnului i -a vorbit astfel: „nu el va fi moștenitorul tău, ci cel ce va ieși din tine, acela va fi moștenitorul tău.” și, după ce l -a dus afară, i -a zis: „uită-te spre cer, și numără stelele, dacă poți să le numeri.” și i -a zis: „așa va fi sămînta ta.” avram a crezut pe domnul, și domnul i -a socotit lucrul acesta ca neprihănire. domnul i -a mai zis: „eu sînt domnul, care te-am scos din ur din haldea, ca să-ți dau în stăpînire țara aceasta.” avram a răspuns:

„doamne dumnezeule, prin ce voi cunoaște că o voi stăpîni;” și domnul i -a zis: „ia o juncănă de trei ani, o capră de trei ani, un berbec de trei ani, o turturea și un pui de porumbel.” avram a luat toate dobitoacele acestea, le -a despicat în două, și a pus fiecare bucată una în fața alteia; dar pasările nu le -a despicat. pasările răpitoare s'au năpustit peste stîrvuri; dar avram le -a izgonit. la apusul soarelui, un somn adînc a căzut peste avram; și iată că l -a apucat o groază și un mare întunerec. și domnul a zis lui avram: „să știi hotărît că sămînta ta va fi străină într'o țară, care nu va fi a ei; acolo va fi robită, și o vor apăsa greu, timp de patru sute de ani. dar pe neamul căruia îi va fi roabă, îl voi judeca eu: și pe urmă va ieși de acolo cu mari bogății. tu vei merge în pace la pămîntii tăi; vei fi îngropat după o bătrînetă fericită. în al patrulea neam, ea se va întoarce aici; căci nelegiuirea amoritilor nu și -a atins încă virful.” după ce a asfințit soarele, s'a făcut un întunerec adînc; și iată că a ieșit un fum ca dintr'un cuptor, și niște flăcări au trecut printre dobitoacele despicate. în ziua aceea, domnul a făcut un legămint cu avram, și i -a zis: „semințe tale dau țara aceasta, dela riul egiptului pînă la riul cel mare, riul eufrat, și anume; țara chenizilor, a cheniziților, a cadmoniților, a hetiților, a ferezizilor, a refaimiților, a amoritilor, a cananiților, a ghirgasizilor și a iebusizilor.”

16

sarai, nevasta lui avram, nu -i născuse deloc copii. ea avea o roabă egipteană numită agar. și sarai a zis lui avram: „iată, domnul m'a făcut steapă; intră, te rog, la roaba mea; poate că voi avea copii dela ea.” avram a ascultat cele spuse de sarai. atunci sarai, nevasta lui avram, a luat pe egipteanca agar, roaba ei, și a dat -o de nevastă bărbatului său avram, după ce avram locuise ca străin zece ani în țara canaan. ea a intrat la agar, și ea a rămas însărcinată. cînd s'a văzut ea însărcinată, a privit cu dispreț pe stăpîna-sa. și sarai a zis lui avram: „asupra ta să cadă batjocura aceasta, care mi se face! eu insumi tui am dat în brațe pe roaba mea; și ea, cînd a văzut că a rămas însărcinată, m'a privit cu dispreț. să judece domnul între mine și tine;” avram a răspuns sarai: „iată, roaba ta este în mîna ta; fă -i ce-ți place;” atunci sarai s'a purtat rău cu ea; și agar a fugit de ea. îngerul domnului a găsit -o lângă un izvor de apă în pustie, și anume lângă izvorul care este pe drumul ce duce la șur. el a zis: „agar, roaba sarai, de unde vii, și unde te duci;” ea a răspuns: „fug de stăpîna mea sarai.” îngerul domnului i -a zis: „întoarce-te la stăpîna-ta, și supune-te supt mîna ei.” îngerul domnului i -a zis: „îți voi înmulți foarte mult sămînta, și ea va fi atît de mult la număr, că nu va putea fi numărată.” îngerul domnului i -a zis: „iată, acum ești însărcinată, și vei naște un fiu, căruia îi vei pune numele ismael; căci domnul a auzit mihnirea ta. el va fi ca un măgar sălbatic printre oameni; mîna lui va fi împotriva tuturor oamenilor, și mîna tuturor oamenilor va fi împotriva lui; și va locui în fața tuturor fraților lui.” ea a numit numele domnului care -i vorbise: „tu ești dumnezeu care mă vede;” căci a zis ea: „cu adevărat, am văzut aici spatele celui ce m'a văzut;” de aceea fîntina aceea s'a numit „fîntina celui viu care mă vede;”

ea este între cades și bared. agar a născut lui avram un fiu; și avram a pus fiului, pe care i l-a născut agar, numele ismael. avram era de optzeci și șase de ani, cînd i-a născut agar pe ismael.

17

cînd a fost avram în vîrstă de nouăzeci și nouă ani, domnul i s'a aratat, și i-a zis: „eu sînt dumnezeul cel atotputernic. umblă inaintea mea, și fii fără prihană. voi face un legămînt între mine și tine, și te voi înmulți nespus de mult”. avram s'a aruncat cu fața la pămînt; și dumnezeu i -a vorbit astfel: „iată legămîntul meu, pe care -l fac cu tine: vei fi tatăl multor neamuri. u te vei mai numi avram; ci numele tău va fi avraam; căci te fac tatăl multor neamuri. te voi înmulți nespus de mult; voi face din tine neamuri întregi; și din tine vor ieși împărați. voi pune legămîntul meu între mine și tine și sămînța ta după tine din neam în neam; acesta va fi un legămînt vecinic, în puterea căruia, eu voi fi dumnezeul tău și al seminței tale după tine. ție, și seminței tale după tine, îți voi da țara în care locuiești acum ca străin, și anume îți voi da toată țara canaanului în stăpînire vecinică; și eu voi fi dumnezeul lor.” dumnezeu a zis lui avraam: „să păzești legămîntul meu, tu și sămînța ta după tine, din neam în neam. acesta este legămîntul meu pe care să -l păziți între mine și voi, și sămînța ta după tine: tot ce este de parte bărbătească între voi să fie tăiat împrejur. să vă tăiați împrejur în carnea prepuțului vostru: și acesta să fie semnul legămîntului dintre mine și voi. la vîrstă de opt zile, orice copil de parte bărbătească dintre voi să fie tăiat împrejur, neam după neam: fie că este rob născut în casă, fie că este cumpărat cu bani dela vreun străin, care nu face parte din neamul tău. va trebui tăiat împrejur atît robul născut în casă cît și cel cumpărat cu bani; și astfel legămîntul meu să fie întărit în carnea voastră ca un legămînt vecinic. un copil de parte bărbătească netăiat împrejur în carnea prepuțului lui, să fie nimicit din mijlocul neamului său: a călcat legămîntul meu.” dumnezeu a zis lui avraam: „să nu mai chemi sarai pe nevastă-ta sarai; ci numele ei să fie sara. eu o voi binecuvînta, și îți voi da un fiu din ea; da, o voi binecuvînta, și ea va fi mama unor neamuri întregi; chiar împărați de noroade vor ieși din ea.” avraam s'a aruncat cu fața la pămînt și a ris, căci a zis în inima lui: „să i se mai nască oare un fiu unui bărbat ce o sută de ani? și să mai nască oare sara la nouăzeci de ani?” și avraam a zis lui dumnezeu: „să trăiască ismael inaintea ta!” dumnezeu a zis: „cu adevărat, nevastă-ta sara îți va naște un fiu; și -i vei pune numele isaac. eu voi încheia legămîntul meu cu el, ca un legămînt vecinic pentru sămînța lui după el. dar și cu privire la ismael te-am ascultat. iată, îl voi binecuvînta, îl voi face să crească, și îl voi înmulți nespus de mult; doisprezece voievozi va naște, și voi face din el un neam mare. dar legămîntul meu îl voi încheia cu isaac, pe care ți -l va naște sara la anul pe vremea aceasta.” cînd a isprăvit de vorbit cu el, dumnezeu s'a înălțat dela avraam. avraam a luat pe fiul său ismael, pe toți ceice se născuseră în casa lui, și pe toți robii cumpărați cu bani, adică pe toți cei de parte bărbătească dintre oamenii din casa lui avraam,

și le -a tăiat împrejur carnea prepuțului, chiar în ziua aceea, după porunca, pe care i -o dăduse dumnezeu. avraam era în vîrstă de nouăzeci și nouă de ani, cînd a fost tăiat împrejur în carnea prepuțului său. fiul său ismael era în vîrstă de treisprezece ani, cînd a fost tăiat împrejur în carnea prepuțului său. avraam și fiul său ismael au fost tăiați împrejur chiar în ziua aceea. și toți oamenii din casa lui: robii născuți în casa lui, sau cumpărați cu bani dela străini, au fost tăiați împrejur împreună cu el.

18

domnul i s'a arătat la stejarii lui mamre, pe cînd avraam sedea la ușa cortului, în timpul zădărniciilor zilei. avraam a ridicat ochii, și s'a uitat: și iată că trei bărbați stăteau în picioare lingă el. cînd i -a văzut, a alergat inaintea lor, dela ușa cortului, și s'a plecat pînă la pămînt. apoi a zis: „doamne, dacă am căpătat trecere în ochii tăi, nu trece, rogu-te, pe lingă robul tău. îngăduie să se aducă puțină apă, ca să vi se spele picioarele; și odihniți-vă sub copacul acesta. am să mă duc să iau o bucată de pine, ca să prindeți la inimă, și după aceea vă veți vedea de drum; căci pentru aceasta treceți pe lingă robul vostru.” „fă cum ai zis”, i-au răspuns ei. avraam s'a dus repede în cort la sara, și a zis: „ia repede, trei măsuri de făină albă, frămîntă, și fă turtă.” și avraam a alergat la vite, a luat un vițel tînăr și bun, și l-a dat unei slugi să -l gătească în grabă. apoi a luat unt și lapte, împreună cu vițelul pe care -l gătise, și l-a pus inaintea lor. el însuș a stătut lingă ei, sub copac, și le -a slujit pînă ce au mîncat. atunci ei i-au zis: „unde este nevastă-ta sara?” „uite -o în cort,” a răspuns el. unul dintre ei a zis: „la anul pe vremea aceasta, mă voi întoarce negreșit la tine; și iată că sara, nevastă-ta, va avea un fiu.” sara asculta la ușa cortului, care era înapoia lui. avraam și sara erau bătrîni, înaintați în vîrstă; și sarei nu -i mai venea rînduiala femeilor. sara a ris în sine, zicînd: „acum, cînd am îmbătrînit, să mai am poftă? domnul meu bărbatul de asemenea este bătrîn.” domnul a zis lui avraam: „pentru ce a ris sara, zicînd: „cu adevărat să mai pot avea copil eu, care sînt bătrînă; este oare ceva prea greu pentru domnul? la anul pe vremea aceasta, mă voi întoarce la tine, și sara va avea un fiu.” sara a tăgăduit, și a zis: „n'am ris.” căci i -a fost frică. dar el a zis: „ba da, ai ris.” bărbații aceia s'au sculat sa plece, și s-au uitat înspre sodomă. avraam a plecat cu ei, să -i petreacă. atunci domnul a zis: „să ascund eu oare de avraam ce am să fac?... căci avraam va ajunge negreșit un neam mare și puternic, și în el vor fi binecuvîntate toate neamurile pămîntului. căci eu îl cunosc și știu că are să poruncească fiilor lui și casei lui după el să țină calea domnului, făcînd ce este drept și bine, pentruca astfel domnul să împlinească făgăduiala de avraam ce i -a făgăduit...” și domnul a zis: „străgătul împotriva sodomiei și gomoriei s'a mărit, și păcatul lor într-adevăr este nespus de greu. deaceia mă voi pogori acum să văd dacă în adevăr au lucrat în totul după zvonul venit pînă la mine; și dacă nu va fi așa, voi ști.” bărbații aceia s'au depărtat, și au plecat spre sodomă. dar avraam stătea tot inaintea domnului. avraam s'a apropiat, și a zis: „vei nimici tu oare și pe cel bun împreună cu cel rău?” poate că

în mijlocul cetății sint cincizeci de oameni buni: îi vei nimici oare și pe ei, și nu vei ierta locul acela din pricina celor cinci zeci de oameni buni, cari sint în mijlocul ei? să omori pe cel bun împreună cu cel rău, așa ca cel bun să aibă aceeași soartă ca cel rău, departe de tine așa ceva! departe de tine! cel ce judecă tot pămîntul nu va face oare dreptate? și domnul a zis: „dacă voi găsi în sodoma cincizeci de oameni buni în mijlocul cetății, voi ierta tot locul acela din pricina lor.” avraam a luat din nou cuvîntul, și a zis: „iată, am îndrăsnit să vorbesc domnului, eu care nu sint decît praf și cenușă. poate că din cincizeci de oameni buni vor lipsi cinci: pentru cinci, vei nimici tu oare toată cetatea?” și domnul a zis: „n’o voi nimici, dacă voi găsi în ea patruzeci și cinci de oameni buni.” avraam i-a vorbit mai departe, și a zis: „poate că se vor găsi în ea numai patruzeci de oameni buni.” și domnul a zis: „n’o voi nimici pentru cei patruzeci.” avraam a zis: „să nu te minii, doamne, dacă voi mai vorbi. poate că se vor găsi în ea numai treizeci de oameni buni.” și domnul a zis: „n’o voi nimici, dacă voi găsi în ea treizeci de oameni buni.” avraam a zis: „iată, am îndrăsnit să vorbesc domnului. poate că se vor găsi în ea numai douăzeci de oameni buni.” și domnul a zis: „n’o voi nimici, pentru cei douăzeci.” avraam a zis: „să nu te minii, doamne, dacă voi mai vorbi numai de data aceasta. poate că se vor găsi în ea numai zece oameni buni.” și domnul a zis: „n’o voi nimici, pentru cei zece oameni buni.” după ce a isprăvit de vorbit lui avraam, domnul a plecat, și avraam s’a întors la locuința lui. cei doi îngeri la sodoma.

19

cei doi îngeri au ajuns la sodoma seara; și lot ședea la poarta sodomiei. cînd i -a văzut lot, s’a sculat, le -a ieșit înainte, și s’a plecat pînă la pămînt. apoi a zis: „domnii mei, intrați, vă rog, în casa robului vostru, ca să rămîneți peste noapte în ea și să spălați-vă picioarele; mine vă veți scula de dimineată, și vă veți vedea de drum.” „nu”, au răspuns ei, „ci vom petrece noaptea în uliță.” dar lot a stăruit de ei pînă au venit și au intrat în casa lui. le -a pregătît o cină, a pus să coacă azimi și au mîncat. dar nu se culcaseră încă, și oamenii din cetate, bărbații din sodoma, tineri și bătrîni, au înconjurat casa; tot norodul a alergat din toate colțurile. au chemat pe lot, și i-au zis: „unde sint oamenii cari au venit la tine în noaptea aceasta? scoate -i afară la noi, ca să ne împreună cu ei.” lot a ieșit afară la ei la ușă, a încuiat ușa după el, și a zis: „fraților, vă rog, nu faceți o asemenea răutate! iată că am două fete cari nu știu de bărbat; am să vi le aduc afară, și le veți face ce vă va plăcea. numai, nu faceți nimic acestor oameni, fiindcă au venit supt umbra acoperișului casei mele.” ei au strigat: „pleacă!” și au zis: „omul acesta a venit să locuiască aici ca un străin, și acum vrea să facă pe judecătorul. ei bine, o să-ți facem mai rău decît lor.” și împingînd pe lot cu sila, s’au apropiat așa spargă ușa. dar bărbații aceia au întins mîna, au tras pe lot înăuntru la ei în casă, și au încuiat ușa. iar pe oamenii care erau la ușa casei i-au lovit cu orbire, dela cel mai mic pînă la cel mai mare, așa că degeaba se trudeau să găsească ușa. bărbații aceia au zis

lui lot: „pe cine mai ai aici? gineri, fii și fiice, și tot ce ai în cetate: scoate -i din locul acesta. căci avem să nimicim locul acesta, pentru că a ajuns mare plîngere înaintea domnului împotriva locuitorilor lui. de aceea ne -a trimis domnul, ca să -l nimicim.” lot a ieșit, și a vorbit cu ginerii săi, cari luaseră pe fetele lui: „sculați-vă,” a zis el, „ieșiți din locul acesta; căci domnul are să nimicească cetatea.” dar ginerii lui credeau că glumește. cînd s’a crăpat de ziuă, ingerii au stăruit de lot, zîcînd: „scoală-te, ia-ți nevasta și cele două fete, cari se află aici, ca să nu pieri și tu în nelegiuirea cetății.” și fiindcă lot zăbovea, bărbații aceia l-au apucat de mină, pe el, pe nevastă-sa și pe cele două fete ale lui, căci domnul voia să -l cruce; l-au scos, și l-au lăsat afară din cetate. după ce l-au scos afară, unul din ei a zis: „scapă-ți viața; să nu te uiți înapoi, și să nu te oprești în vreun loc din cîmpie: scapă la munte, ca să nu pieri.” lot le -a zis: „o! nu, doamne! iată că am căpătat trecere înaintea ta, și ai arătat mare îndurare față de mine, păstrîndu-mi viața; dar nu pot să fug la munte, înainte ca să mă atingă prăpădul, și voi peri. iată, cetatea aceasta este destul de aproape ca să fug în ea, și este mică. o! de aș putea să fug acolo... este așa de mică... și să scap cu viața!” și el i -a zis: „iată că-ți fac și hatîrul acesta, și nu voi nimici cetatea de care vorbești. grăbește-te de fugi în ea, căci nu pot face nimic pînă nu vei ajunge acolo.” pentru aceea s’a pus cetății aceleia numele toar. răsărea soarele pe pămînt, cînd a intrat lot în toar. atunci domnul a făcut să ploaie peste sodoma și peste gomora pucioasă și foc dela domnul din cer. a nimicit cu desăvîrșire cetățile acelea, toată cîmpia și pe toți locuitorii cetăților, și tot ce creștea pe pămînt. evasta lui lot s’a uitat înapoi, și s’a prefăcut într’un stîlp de sare. avraam s’a sculat a doua zi dis de dimineată, și s’a dus la locul unde stătuse înaintea domnului. și -a îndreptat privirile spre sodoma și gomora, și spre toată cîmpia; și iată că a văzut ridicîndu-se de pe pămînt un fum, ca fumul unui cuptor. cînd a nimicit dumnezeu cetățile cîmpiei, și -a adus aminte de avraam; și a scăpat pe lot din mijlocul prăpădului, prin care a surpat din temelie cetățile unde își așezase lot locuința. lot a ieșit din toar și a rămas pe munte, cu cele două fete ale lui, căci s’a temut să rămînă în toar. a locuit într-o peșteră, cu cele două fete ale lui. cea mai mare a zis celei mai tinere: „tatăl nostru este bătrîn; și nu mai este nici un bărbat în ținutul acesta, ca să intre la noi, după obiceiul tuturor țărilor. vino, să punem pe tatăl nostru să bea vin, și să ne culcăm cu el, ca să ne păstrăm sămînța prin tatăl nostru.” au făcut dar pe tatăl lor de a băut vin în noaptea aceea; și cea mai mare s’a dus și s’a culcat cu tatăl ei. el n’a băgat de seamă nici cînd s’a culcat ea, nici cînd s’a sculat. a doua zi, cea mai mare a zis celei mai tinere: „iată, eu m’am culcat în noaptea trecută cu tatăl meu; haidem să -i dăm să bea vin și în noaptea aceasta, și du-te de te culcă și tu cu el, ca să ne păstrăm sămînța prin tatăl nostru.” au dat tatălui lor de a băut vin și în noaptea aceea; apoi cea mai tinără s’a dus și s’a culcat cu el. el n’a băgat de seamă nici cînd s’a culcat ea, nici cînd s’a sculat. cele două fete ale lui lot au rămas astfel însărcinate de tatăl lor. cea mai mare a născut un fiu, căruia i -a pus numele moab; el este tatăl moabiților din ziua de azi. cea mai tinără a năs-

cut și ea un fiu, căruia i -a pus numele ben-ammi: el este tatăl amoniților din ziua de azi.

20

avraam a plecat de acolo în țara de meazăzi, s'a așezat între cades și șur, și a locuit ca străin în gherar. avraam zicea despre sara, nevastă-sa: „este sora-mea;” s'a temut să spună că este nevastă-sa, ca să nu -l omoare oamenii din cetate din pricina ei. abimelec, împăratul gherarei, a trimis și a luat pe sara. atunci dumnezeu s'a arătat noaptea în vis lui abimelec, și i -a zis: „iată, ai să mori din pricina femeii, pe care ai luat -o, căci este nevasta unui bărbat.” abimelec, care nu se apropiase de ea, a răspuns: „doamne, vei omori tu oare chiar și un neam nevinovat? u mi -a spus el că este soră-sa? și n'a zis ea însăși că el este frate-său? eu am lucrat cu inimă curată și cu mini nevinovate.” dumnezeu i -a zis în vis: „știu și eu că ai lucrat cu inimă curată: deaceia te-am și ferit să păcătuiești împotriva mea. iată de ce n'am îngăduit să te atingi de ea. acum, dă omului nevasta înapoi; căci el este prooroc, se va ruga pentru tine, și vei trăi. dar, dacă n'o dai înapoi, să știi că vei muri negreșit, tu și tot ce -i al tău.” abimelec s'a sculat disdisedimeată, a chemat pe toți slujitorii săi, și le -a spus tot ce se întâmplase. și oamenii aceia au fost cuprinși de o mare spaimă. abimelec a chemat și pe avraam și i -a zis: „ce ne-ai făcut? și cu ce am păcătuit eu împotriva ta, de ai făcut să vină peste mine și peste împărăția mea un păcat atât de mare? ai făcut față de mine lucruri cari nu trebuiau nicicum făcute.” și abimelec a zis lui avraam: „ce ai văzut de ai făcut lucrul acesta?” avraam a răspuns: „îmi ziceam că, fără îndoială, nu -i nici o frică de dumnezeu în țara aceasta, și că au să mă omoare din pricina nevastei mele. dealtfel este adevărat că este sora mea, fiica tatălui meu; numai că nu -i fiica mamei mele; și a ajuns să-mi fie nevastă. cînd m'a scos dumnezeu din casa tatălui meu, am zis sarei: „iată hatirul pe care ai să mi -l faci: în toate locurile unde vom merge, spune despre mine că sint fratele tău.” abimelec a luat oi și boi, robi și roabe, și le -a dat lui avraam; și i -a dat înapoi și pe sara, nevastă-sa. abimelec a zis: „iată, țara mea este înaintea ta; locuiește unde-ți va plăcea.” și sarei i -a zis: „iată, dau fratelui tău o mie de arginți; aceasta să-ți fie o dovadă de cinste, față de toți cei ce sint cu tine, așa că înaintea tuturor vei fi fără vină.” avraam s'a rugat lui dumnezeu, și dumnezeu a însănoșat pe abimelec, pe nevasta și roabele lui, așa că au putut să nască. fiindcă domnul încuiaușe pîntecele tuturor femeilor din casa lui abimelec, din pricina sarei, nevasta lui avraam.

21

domnul și -a adus aminte de cele ce spusese sarei, și domnul a împlinit față de sara ce făgăduise. sara a rămas însărcinată, și a născut lui avraam un fiu la bătrîneță, la vremea hotărîită, despre care -i vorbise dumnezeu. avraam a pus fiului său nou născut, pe care i -l născuse sara, numele isaac. avraam a tăiat

împrejur pe fiul său isaac, la vîrsta de opt zile, cum îi poruncise dumnezeu. avraam era în vîrstă de o sută de ani, la nașterea fiului său isaac. și sara a zis: „dumnezeu m'a făcut de ris: oricine va auzi, va ride de mine.” și a adăugat: „cine s'ar fi gîndit să spună lui avraam că sara va da țăță la copii? și totuși i-am născut un fiu la bătrîneță!” copilul s'a făcut mare, și a fost întecat. avraam a făcut un ospăț mare în ziua cînd a fost întecat isaac. sara a văzut rîzînd pe fiul pe care -l născuse lui avraam egipcianea agar. și a zis lui avraam: „izgonește pe roaba aceasta și pe fiul ei; căci fiul roabei acesteia nu va moșteni împreună cu fiul meu, cu isaac.” cuvintele acestea n'au plăcut de loc lui avraam, din pricina fiului său. dar dumnezeu a zis lui avraam: „să nu te mîhnești de cuvintele acestea, din pricina copilului și din pricina roabei tale: fă sarei tot ce-ți cere; căci numai din isaac va ieși o sămînță, care va purta cu adevărat numele tău. dar și pe fiul roabei tale îl voi face un neam, căci este sămînța ta.” a doua zi, avraam s'a sculat de dimineată; a luat pine și un burduf cu apă, pe care l -a dat agarei și i l -a pus pe umăr; i -a dat și copilul, și i -a dat drumul. ea a plecat, și a rătăcit prin pustia beer-șeba. cînd s'a isprăvit apa din burduf, a aruncat copilul sub un tufis, și s -a dus de a șezut în fața lui la o mică depărtare de el, ca la o aruncătură de arc; căci zicea ea: „să nu văd moartea copilului;” a șezut dar în fața lui la o parte, a ridicat glasul, și a început să plîngă. dumnezeu a auzit glasul copilului; și îngerul lui dumnezeu a strigat din cer pe agar, și i -a zis: „ce ai tu, agar? nu te teme, căci dumnezeu a auzit glasul copilului în locul unde este. scoală-te, ia copilul și ține -l de mină; căci voi face din el un neam mare.” și dumnezeu i -a deschis ochii, și ea a văzut un izvor de apă; s'a dus de a umplut burduful cu apă, și a dat copilului să bea. dumnezeu a fost cu copilul, care a crescut, a locuit în pustie, și a ajuns vinător cu arc. a locuit în pustiul paran, și mamă-sa i -a luat o nevastă din țara egiptului. în vremea aceea, abimelec, însoțit de picol, căpetenia oștirii lui, a vorbit astfel lui avraam: „dumnezeu este cu tine în tot ce faci. jură-mi acum aici, pe numele lui dumnezeu, că nu mă vei înșela nici odată, nici pe mine, nici pe copiii mei, nici pe nepoții mei, și că vei avea față de mine și față de țara, în care locuiești ca străin, aceeaș bunăvoință pe care o am eu față de tine.” avraam a zis: „jur;” dar avraam a băgat vină lui abimelec pentru o fîntină de apă, pe care pusese mîna cu sila robii lui abimelec. abimelec a răspuns: „nu știu cine a făcut lucrul acesta; nici tu nu mi-ai dat de știre, și nici eu nu aflu decît azi.” și avraam a luat oi și boi, pe cari i -a dat lui abimelec; și au făcut legămînt amîndoi. avraam a pus de o parte șapte mielusele din turmă. și abimelec a zis lui avraam: „ce sint aceste șapte mielusele, pe cari le-ai pus deoparte?” el a răspuns: „trebuie să primești din mîna mea aceste șapte mielusele, pentru ca să-mi slujească de mărturie că am săpat fîntina aceasta.” iată de ce locul acela se numește beer-șeba; căci acolo și-au jurat ei credință unul altuia. astfel au făcut ei legămînt la beer șeba. după aceea, abimelec s'a sculat împreună cu picol, căpetenia oștirii sale, și s'au întors în țara filistenilor. avraam a sădit un tamarisc la beer-șeba; și a chemat acolo numele domnului, dumnezeului celui vecinic. avraam a locuit multă vreme

22

după aceste lucruri, dumnezeu a pus la încercare pe avraam, și i -a zis: „avraamej’ „iată-mă”, a răspuns el. dumnezeu i -a zis: „ia pe fiul tău, pe singurul tău fiu, pe care -l iubești, pe isaac; du-te în țara moria, și adu -l ardere de tot acolo, pe un munte pe care ți -l voi spune.” avraam s’a sculat dis de dimineată, a pus șaua pe măgar, și a luat cu el două slugi și pe fiul său isaac. a tăiat lemne pentru arderea de tot, și a pornit spre locul, pe care i -l spusese dumnezeu. a treia zi, avraam a ridicat ochii, și a văzut locul de departe. și avraam a zis slugilor sale: „rămineți aici cu măgarul; eu și băiatul, ne vom duce pină acolo să ne închinăm, și apoi ne vom întoarce la voi.” avraam a luat lemnele pentru arderea de tot, le -a pus în spinarea fiului său isaac, și a luat în mână focul și cuțitul. și au mers astfel amândoi împreună. atunci isaac, vorbind cu tatăl său avraam, a zis: „tatăj’ „ce este, fiulej’ i -a răspuns el. isaac a zis din nou: „iată focul și lemnele; dar unde este mielul pentru arderea de totj’ „fiule”, a răspuns avraam, „dumnezeu însuș va purta grija de mielul pentru arderea de tot.” și au mers amândoi împreună înainte. când au ajuns la locul pe care i -l spusese dumnezeu, avraam a zidit acolo un altar, și a așezat lemnele pe el. a legat pe fiul său isaac, și l -a pus pe altar, deasupra lemnelor. apoi avraam a întins mina, și a luat cuțitul, ca să junghie pe fiul său. atunci îngerul domnului l -a strigat din ceruri, și a zis: „avraame! avraamej’ „iată-măj’ a răspuns el. îngerul a zis: „să nu pui mina pe băiat, și să nu -i faci nimic; căci știu acum că te temi de dumnezeu, întrucât n’ai cruțat pe fiul tău, pe singurul tău fiu, pentru mine.” avraam a ridicat ochii, și a văzut înapoiua lui un berbec, încurcat cu coarnele într’un tufiș; și avraam s’a dus de a luat berbecul, și l -a adus ca ardere de tot în locul fiului său. avraam a pus locului acelaia numele: „domnul va purta de grijă. deaceea se zice și azi: „la muntele unde domnul va purta de grijă.” îngerul domnului a chemat a doua oară din ceruri pe avraam, și a zis: „pe mine însumi jur, zice domnul: pentrucă ai făcut lucrul acesta, și n’ai cruțat pe fiul tău, pe singurul tău fiu, te voi binecuvînta foarte mult și-ți voi înmulți foarte mult sămînța, și anume: ca stelele cerului și ca nisipul de pe țărmul mării; și sămînța ta va stăpîni cetățile vrăjmașilor ei. toate neamurile pămîntului vor fi binecuvîntate în sămînța ta, pentrucă ai ascultat de porunca mea.” avraam s -a întors la slugile sale, și s-au sculat și au plecat împreună la beer-seba, căci avraam locuia la beer-seba. după aceste lucruri, i s’a spus lui avraam: „iată, milca a născut și ea copii fratelui tău nahor, și anume pe uț, întiul său născut, pe buz, fratele său, pe chemuel, tatăl lui aram, pe chesed, pe hazo, pe pildas, pe iidlaf și pe betuel. betuel a născut pe rebecca. aceștia sînt cei opt fii, pe cari i -a născut milca lui nahor, fratele lui avraam. țiitoarea lui, numită reuma, a născut și ea, pe tebah, gaham, tahaș și maaca.

viața sarei a fost de o sută douăzeci și șapte de ani: aceștia sînt anii vieții sarei. sara a murit la chiriat-arba, adică hebron, în țara canaan; și avraam a venit să jălească pe sara și s’o plîngă. avraam s’a sculat apoi dinaintea moartei sale, și a vorbit astfel fiilor lui het: „eu sînt străin și venetic printre voi, dați-mi un ogor, ca loc de îngropare la voi, ca să-mi îngrop moarta și s’o ridic dinaintea mea.” fiii lui het au răspuns astfel lui avraam: „ascultă-ne, domnule! tu ești ca un domnitor al lui dumnezeu în mijlocul nostru; îngroapă-ți moarta în cel mai bun din mormintele noastre! niciunul din noi nu te va opri să-ți îngropi moarta în mormîntul lui.” avraam s’a sculat și s’a aruncat cu fața la pămînt înaintea norodului țării, adică înaintea fiilor lui het. și le -a vorbit astfel: „dacă găsiți cu cale să-mi îngrop moarta și s’o iau dinaintea ochilor mei, ascultați-mă, și rugați pentru mine pe efron, fiul lui tohar, să-mi dea peștera macpela, care -i a lui, și care este chiar la marginea ogorului lui; să mi -o dea în schimbul prețului ei, ca să-mi slujească drept loc pentru îngropare în mijlocul vostru.” efron era și el acolo în mijlocul fiilor lui het. și efron, hetitul, a răspuns lui avraam, în auzul fiilor lui het și în auzul tuturor celor ce treceau pe poarta cetății: „nu, domnul meu, ascultă-mă! îți dăruiesc ogorul și-ți dăruiesc și peștera care este în el. ți le dăruiesc în fața fiilor norodului meu: și îngroapă-ți moarta.” avraam s’a aruncat cu fața la pămînt înaintea norodului țării. și a vorbit astfel lui efron, în auzul norodului țării: „ascultă-mă, te rog! îți dau prețul ogorului: primește -l dela mine; și-mi voi îngropa moarta în el.” și efron a răspuns astfel lui avraam: „domnul meu, ascultă-mă! o bucată de pămînt de patru sute de sicli de argint, ce este aceasta între mine și tine? îngroapă-ți dar moarta!” avraam a înțelege pe efron. și avraam a cîntărit lui efron prețul cumpărării despre care vorbise, în fața fiilor lui het: patru sute de sicli de argint, cari mergeau la orice negustor. gorul lui efron din macpela, care este față în față cu mamre, ogorul și peștera din el, și toți copacii cari se aflau în ogor și în toate hotarele lui dejur împrejur, au fost întărite astfel ca moșie a lui avraam, în fața fiilor lui het și a tuturor celor ce treceau pe poarta cetății. după aceea, avraam a îngropat pe sara, nevastă-sa, în peștera din ogorul macpela, care este față în față cu mamre, adică hebron, în țara canaan. gorul și peștera din el au fost întărite astfel lui avraam ca ogor pentru înmormîntare, de către fiii lui het.

24

avraam era bătrîn, înaintat în vîrstă; și domnul binecuvîntase pe avraam în orice lucru. avraam a zis celui mai bătrîn rob din casa lui, care era îngrijitorul tuturor averilor lui: „pune-ți te rog, mina subț coapsa mea; și te voi pune să juri, pe domnul, dumnezeul cerului și dumnezeul pămîntului, că nu vei lua fiului meu o nevastă dintre fețele cananiților, în mijlocul cărora locuiesc, ci te vei duce în țara și la rudele mele să iei nevastă fiului meu isaac.” robul i -a răspuns: „poate că femeia n’are să vrea să mă urmeze în țara

aceasta; va trebui să duc oare pe fiul tău în țara de unde ai ieșit tu?” avraam i -a zis: „să nu care cumva să duci pe fiul meu acolo! domnul, dumnezeul cerului, care m’a scos din casa tatălui meu și din patria mea, care mi -a vorbit și mi -a jurat, zicînd: „seminței tale voi da țăara aceasta,” va trimite pe îngerul său înaintea ta; și de acolo vei lua o nevastă fiului meu. dacă femeia nu va vrea să te urmeze, vei fi dezlegat de jurămîntul acesta, pe care te pun să -l faci. cu nici un chip să nu duci însă acolo pe fiul meu.” robul și -a pus mina sub coapsa stăpînului său avraam, și i -a jurat că are să păzească aceste lucruri. robul a luat zece cămile dintre cămilele stăpînului său, și a plecat, avînd cu el toate lucrurile de preț ale stăpînului său. s’a sculat, și a plecat în mesopotamia, în cetatea lui nahor. a lăsat cămilele să se odihnească, în genunchi, afară din cetate, lîngă o fîntînă. era seara, pe vremea cînd ies femeile s’a scoată apă. și a zis: „doamne, dumnezeul stăpînului meu avraam! te rog, dă-mi izbîndă astăzi, și îndură-te de stăpînul meu avraam. iată, stau lîngă izvorul acesta de apă, și fetele oamenilor din cetate vin să scoată apă. fă ca fata căreia îi voi zice: „pleacă-ți vadra, te rog, ca să beau,” și care va răspunde: „bea, și am să dau de băut și cămilelor tale,” să fie aceea, pe care ai rînduit -o tu pentru robul tău isaac! și prin aceasta voi cunoaște că te -ai îndurat de stăpînul meu.” u sfîrșise el încă de vorbit, și -a ieșit, cu vadra pe umăr, rebecca, fata lui betuel, fiul milcâi, nevasta lui nahor, fratele lui avraam. fata era foarte frumoasă; era fecioară, și nici un bărbat n’avusese legături cu ea. ea s’a pogorît la izvor, și -a umplut vadra și s’a suiat iarăș. robul a alergat înaintea ei, și a zis: „dă-mi, te rog, să beau puțină apă din vadra ta.” „bea, domnul meu,” a răspuns ea. și s’a grăbit de a plecat vadra pe mină, și i -a dat să bea. după ce i -a dat și a băut de s’a săturat, a zis: „am să scot apă și pentru cămilele tale, pînă vor bea și se vor sătura.” a vărsat în grabă vadra în adăpătoare, și a alergat iarăș la fîntînă ca să scoată apă; și a scos pentru toate cămilele lui. mul o privea cu mirare și fără să zică nimic, ca să vadă dacă domnul a făcut să -i izbutească sau nu călătoria. cînd s’au săturat cămilele de băut, omul a luat o verigă de aur, de greutatea unei jumătăți de siclu și două brățări, grele de zece sicli de aur. și a zis: „a cui fată ești? spune-mi, te rog. este loc pentru noi în casa tatălui tău, ca să rămînem peste noapte?” ea a răspuns: „eu sînt fata lui betuel, fiul milcâi și al lui nahor.” și i -a zis mai departe: „avem paie și nutreț din belșug, și este și loc de găzduit peste noapte.” atunci omul a plecat capul, și s’a aruncat cu fața la pămînt înaintea domnului, zicînd: „binecuvîntat să fie domnul, dumnezeul stăpînului meu avraam, care n’a părăsit îndurarea și credincioșia lui față de stăpînul meu! domnul m’a îndreptat în casa fraților stăpînului meu.” fata a alergat și a istorisit mamei sale acasă cele întimplute. rebecca avea un frate, numit laban. și laban a alergat afară la omul acela, la izvor. văzuse veriga și brățările în minile sorei sale, și auzise pe soru-sa rebecca spunînd: „așa mi -a vorbit omul acela.” a venit dar la omul acela, care stătea lîngă cămile la izvor, și a zis: „vino, binecuvîntat domnului! pentruce stai afară? am pregătit casa, și am pregătit un loc pentru cămile.” mul a intrat în casă. laban a pus să descarce cămilele, a dat

paie și nutreț cămilelor și a adus apă pentru spălat picioarele omului acela și ale oamenilor cari erau cu el. apoi, i -a dat să mănînce. dar el a zis: „nu mîncîc pînă nu voi spune ce am de spus.” „vorbește!” a zis laban. atunci el a zis: „eu sînt robul lui avraam. domnul a umplut de binecuvîntări pe stăpînul meu, care a ajuns la mare propășire. i -a dat oi și boi, argint și aur, robi și roabe, cămile și măgari. sara, nevasta stăpînului meu, a născut, la bătrîneț, un fiu stăpînului meu; și lui i -a dat el tot ce are. stăpînul meu m’a pus să jur, și a zis: „să nu iei fiului meu o nevastă dintre fetele cananiților, în țara căroră locuiesc; ci să te duci în casa tatălui meu și la rudele mele, ca deoacă să iei nevastă fiului meu.” eu am zis stăpînului meu: „poatecă femeia n’are să vrea să mă urmeze.” și el mi -a răspuns: „domnul, înaintea căruia umblu, va trimite pe îngerul său cu tine, și-ți va da izbîndă în călătorie, și vei lua fiului meu o nevastă din rudele și din casa tatălui meu. vei fi deslegat de jurămîntul pe care mi -l faci, dacă te vei duce la rudele mele; și dacă nu ți -o vor da, vei fi deslegat de jurămîntul pe care mi -l faci.” eu am ajuns azi la izvor, și am zis: „doamne, dumnezeul stăpînului meu avraam, dacă binevoiești să-mi dai izbîndă în călătoria pe care o fac, iată, eu stau la izvorul de apă, și fata care va ieși să scoată apă, și căreia îi voi zice: „dă-mi, te rog, să beau puțină apă din vadra ta,” și care îmi va răspunde: „bea tu însuși, și voi da de băut și cămilelor tale,” fata aceea să fie nevasta pe care a rînduit -o domnul pentru fiul stăpînului meu; înainte de a sfîrși de vorbit în inima mea, iată că a ieșit rebecca, cu vadra pe umăr, s’a coborît la izvor, și a scos apă. eu i-am zis: „dă-mi să beau, te rog.” ea s’a grăbit, și -a plecat vadra deasupra umărului, și a zis: „bea, și voi da de băut și cămilelor tale.” am băut, și a dat de băut și cămilelor mele. eu am întrebant -o, și am zis: „a cui fată ești?” ea a răspuns: „sînt fata lui betuel, fiul lui nahor și al milcâi.” i-am pus veriga în nas, și brățările la mini. apoi am plecat capul, m’am aruncat cu fața la pămînt înaintea domnului, și am binecuvîntat pe domnul, dumnezeul stăpînului meu avraam, că m’a călăuzit pe calea cea dreaptă, ca să iau pe fata fratelui stăpînului meu pentru fiul lui. acum, dacă voiți să arătați bunăvoință și credincioșie față de stăpînul meu, spuneți-mi; dacă nu, spuneți-mi iarăș, ca să mă îndrept la dreapta sau la stînga.” laban și betuel, drept răspuns, au zis: „dela domnul vine lucrul acesta; noi nu-ți mai putem spune nici rău nici bine. iată, rebecca este înaintea ta; ia -o și du-te, ca să fie nevasta fiului stăpînului tău, cum a spus domnul.” cînd a auzit robul lui avraam cuvintele lor, s’a aruncat cu fața la pămînt înaintea domnului. și robul a scos scule de argint, scule de aur, și îmbrăcăminte, pe cari le -a dat rebecii; a dat de asemenea daruri bogate fratelui său și mamei sale. după aceea, au mîncat și au băut, el și oamenii cari erau împreună cu el și s’au culcat. dimineața cînd s’au sculat, robul a zis: „lăsați-mă să mă întorc la stăpînul meu.” fratele și mama fetei au zis: „fata să mai rămînă cîțva timp cu noi, măcar vreo zece zile: pe urmă, poate să plece.” el le -a răspuns: „nu mă opriți, fiindcă domnul mi -a dat izbîndă în călătoria mea; lăsați-mă să plec, și să mă duc la stăpînul meu.” atunci ei au răspuns: „să chemăm pe fată, și s’o întrebăm.” au chemat dar pe rebecca, și i-au zis: „vrei

să te duci cu omul acestăz' „da, vreau,” a răspuns ea. și au lăsat pe sora lor rebecca să plece cu doica ei, cu robul lui avraam și cu oamenii lui. au binecuvîntat pe rebecca, și i-au zis: „o, sora noastră, să ajungi mama a mii de zeci de mii, și sămînța ta să stăpînească cetățile vrăjmașilor săi!” rebecca s'a sculat, împreună cu slujnicele ei, au încălecat pe cămile, și au urmat pe omul acela. robul a luat pe rebecca, și a plecat. isaac se întorsese dela fîntina „lahai-roi,” căci locuia în țara de meazăzi. într'o seară, cînd isaac ieșise să cugete în taină pe cîmp, a ridicat ochii, și s'a uitat; și iată că veneau niște cămile. rebecca a ridicat și ea ochii, a văzut pe isaac, și s'a dat jos de pe cămilă. și a zis robului: „cine este omul acesta, care vine înaintea noastră pe cîmp?” robul a răspuns: „este stăpînul meu!” atunci ea și -a luat mährama, și s'a acoperit. robul a istorisit lui isaac toate lucrurile pe cari le făcuse. isaac a dus pe rebecca în cortul mamei sale sara; a luat pe rebecca, ea a fost nevasta lui, și el a iubit -o. astfel a fost mîngîiat isaac pentru pierderea mamei sale.

25

avraam a mai luat o nevastă, numită chetura. ea i -a născut pe zimran, pe iocșan, pe medan, pe madian, pe ișbac și șuah. iocșan a născut pe seba și pe dedan. fiii lui dedan au fost asurimii, letușimii și leumimii. - fiii lui madian au fost: efa, efer, enoh, abida și eldaa. toți aceștia sînt fiii cheturei. avraam a dat lui isaac toate averile sale. dar a dat daruri fiilor țitoarelor sale; și, pe cînd era încă în viață, i -a îndepărtat de lingă fiul său isaac înspre răsărit, în țara răsăritului. iată zilele anilor vieții lui avraam: el a trăit o sută șaptezeci și cinci de ani. avraam și -a dat duhul, și a murit, după o bătrîneță fericită, înaintat în vîrstă și sătul de zile; și a fost adăugat la poporul său. isaac și ismael, fiii săi, l-au îngropat în peștera macpela, în ogrorul lui efron, fiul lui țohar, hetitul, care este față în față cu mamre. acesta este ogrorul, pe care -l cumpărase avraam dela fiii lui het. acolo au fost îngropați avraam și nevastă-sa sara. după moartea lui avraam, dumnezeu a binecuvîntat pe fiul său isaac. el locuia lingă fîntina „lahai-roi.” iată spița neamului lui ismael, fiul lui avraam, pe care -l născuse lui avraam egipcianca agar, roaba sarei. iată numele fiilor lui ismael, după numele lor, după neamurile lor: nebaiot, întîiul născut al lui ismael; chedar, adbeel, mibsam, mișma, duma, masa; hadad, tema, ietur, nafiș și chedma. aceștia sînt fiii lui ismael; acestea sînt numele lor, după satele și taberele lor. ei au fost cei doisprezece voievozi, după neamurile lor. și iată anii vieții lui ismael: o sută treizeci și șapte de ani. el și -a dat duhul, și a murit, și a fost adăugat la poporul său. fiii lui au locuit dela havila pînă la șur, care este în fața egiptului, cum mergi spre asiria. el s'a așezat în fața tuturor fraților lui. iată spița neamului lui isaac, fiul lui avraam. avraam a născut pe isaac. isaac era în vîrstă de patruzeci de ani, cînd a luat de nevastă pe rebecca, fata lui betuel, arameul din padan-aram, și sora lui laban, arameul. isaac s'a rugat domnului pentru nevastă-sa, căci era stearpă; și domnul l -a ascultat: nevastă-sa rebecca a rămas însărcinată. copiii se băteau în pîntecele ei; și ea a zis: „dacă -i așa, pentru

ce mai sînt însărcinatăz' s'a dus să întrebă pe domnul. și domnul i -a zis: „două neamuri sînt în pîntecele tău, și două noroade se vor despărți la ieșirea din pîntecele tău. unul din noroadele acestea va fi mai tare decît celalt. și cel mai mare va sluji celui mai mic.” s'a împlinit zilele cînd avea să nască; și iată că în pîntecele ei erau doi gemeni. cînd dintîi a ieșit roș de tot: ca o manta de păr, și de aceea i-au pus numele esau. apoi a ieșit fratele său, care ținea cu mîna de călci pe esau; și deaceia i-au pus numele iacov. isaac era în vîrstă de șasezeci de ani, cînd s'a născut ei. băieții aceștia s'au făcut mari. esau a ajuns un vîntător îndeminatic, un om care își petrecea vremea mai mult pe cîmp; dar iacov era un om liniștit, care stătea acasă în corturi. isaac iubea pe esau, pentru că minca din vinatul lui; rebecca însă iubea mai mult pe iacov. dată, pe cînd ferbea iacov o ciorbă, esau s'a întors dela cîmp, rupt de oboseală. și esau a zis lui iacov: „dă-mi, te rog, să mînc din ciorba aceasta roșiatică, fiindcă sînt rupt de oboseală.” pentru aceea s'a dat lui esau numele edom. iacov a zis: „vinde-mi azi dreptul tău de întîi născut!” esau a răspuns: „iată-mă, sînt pe moarte; la ce-mi slujește dreptul acesta de întîi născut?” și iacov a zis: „jură-mi întîi.” esau i -a jurat, și astfel și -a vîndut dreptul de întîi născut lui iacov. atunci iacov a dat lui esau pine și ciorbă de linte. el a mîncat și a băut; apoi s'a sculat și a plecat. astfel și -a nesocotit esau dreptul de întîi născut.

26

în țară a venit o foamete, afară de foamea dîntii, care fusese pe vremea lui avraam. isaac s'a dus la abimelec, împăratul filistenilor, la gherar. domnul i s'a arătat, și i -a zis: „nu te pogori în egipt! rămii în țara în care îți voi spune. locuiește ca străin în țara aceasta; eu voi fi cu tine, și te voi binecuvînta; căci toate ținuturile acestea ți le voi da ție și seminței tale, și voi ținea jurămîntul pe care l-am făcut tatălui tău avraam.” îți voi înmulți sămînța, ca stelele cerului; voi da seminței tale toate ținuturile acestea; și toate neamurile pămîntului vor fi binecuvîntate în sămînța ta, ca șesplată pentru că avraam a ascultat de porunca mea, și a păzit ce i-am cerut, a păzit poruncile mele, orînduirile mele, și legile mele.” astfel isaac a rămas la gherar. cînd îi puneau oamenii locului aceluia întrebări cu privire la nevasta lui, el zicea: „este sora mea.” căci îi era frică să spună că este nevastă-sa, ca să nu -l omoare oamenii locului aceluia, fiindcă rebecca era frumoasă la chip. fiindcă șederea lui acolo se lungise, s'a întîmplat că abimelec, împăratul filistenilor, uitîndu-se pe fereastră, a văzut pe isaac jucîndu-se cu nevastă-sa rebecca. abimelec a trimis să cheme pe isaac, și i -a zis: „nu mai încapă îndoială că e nevastă-ta. cum ai putut zice: „e sora-mea?” isaac i -a răspuns: „am zis așa, ca să nu mor din pricina ei.” și abimelec a zis: „ce ne-ai făcut? ce ușor s'ar fi putut ca vreunul din norod să se culce cu nevastă-ta, și ne-ai fi făcut vinovați.” atunci abimelec a dat următoarea poruncă întregului norod: „cine se va atinge de omul acesta sau de nevasta lui, va fi omorît.” isaac a făcut sămănături în țara aceea, și a strîns rod în anul acela; căci domnul l -

a binecuvîntat. astfel omul acesta s'a îmbogătit, și a mers îmbogățindu-se din ce în ce mai mult, pînă ce a ajuns foarte bogat. aveai cirezi de vite și turme de oi, și un mare număr de robi: de aceea filistenii îl pismuiau. toate fîntinile, pe cari le săpaseră robii tatălui său, pe vremea tatălui său avraam, filistenii le-au astupat și le-au umplut cu țărîna. și abimelec a zis lui isaac: „pleacă dela noi, căci ai ajuns mult mai puternic decît noi.” isaac a plecat de acolo și a tăbărit în valea gherar, unde s'a așezat cu locuința. isaac a săpat din nou fîntinile de apă, pe cari le săpaseră robii tatălui său avraam, și pe cari le astupaseră filistenii, după moartea lui avraam; și le -a pus iarăș aceleași nume, pe cari le pusesese tatăl său. robii lui isaac au mai săpat în vale, și au dat acolo peste o fîntînă cu apă de izvor. păstorii din gherar s'au certat însă cu păstorii lui isaac, zicînd: „apa este a noastră.” și a pus fîntinii numele esec, pentrucă se certaseră cu el. apoi au săpat o altă fîntînă, pentru care iar au făcut gilceavă, de aceea a numit -o sitna. pe urmă s'a mutat de acolo, și a săpat o altă fîntînă, pentru care nu s'au mai certat; și a numit -o rehotob; „căci”, a zis el, „domnul ne -a făcut loc larg, ca să ne putem întinde în țară.” de acolo s'a suit la beer-șeba. domnul i s'a arătat chiar în noaptea aceea, și i -a zis: „eu sînt dumnezeul tatălui tău avraam; nu te teme, căci eu sînt cu tine; te voi binecuvînta, și îți voi înmulți sămînța, din pricina robului meu avraam.” isaac a zidit acolo un altar, a chemat numele domnului, și i -a întins cortul acolo. robii lui isaac au săpat acolo o fîntînă. abimelec a venit din gherar la el, cu prietenul său ahuzat, și cu picol, căpetenia oștirii lui. isaac le -a zis: „pentru ce veniți la mine, voi cari mă urîți și m'ați izgonit dela voi?” ei au răspuns: „vedem lămurit că domnul este cu tine. de aceea zicem: „să fie un jurămint între noi, între noi și tine, și să facem un legămint cu tine! anume, jură că nu ne vei face nici un rău, după cum nici noi nu ne-am atins de tine, ci ți-am făcut numai bine, și te-am lăsat să pleci în pace. tu acum ești binecuvîntat de domnul.” isaac le -a dat un ospăț, și au mîncat și au băut. s'au sculat dis de dimineată, și s'au legat unul cu altul printr'un jurămint. isaac i -a lăsat apoi să plece, și ei l-au părăsit în pace. în aceeași zi, niște robi ai lui isaac au venit să -i vorbească de fîntina pe care o săpau, și i-au zis: „am dat de apă” și el a numit -o șiba. de aceea s'a pus cetății numele beer-șeba pînă în ziua de azi. la vîrsta de patruzeci de ani, esau a luat de neveste pe iudita, fata hetitului beeri, și pe basmat, fata hetitului elon. ele au fost o pricină de mare amărăciune pentru isaac și rebecca.

27

isaac îmbătrînise, și ochii îi slăbiseră, așa că nu mai vedea. atunci a chemat pe esau, fiul lui cel mai mare, și i -a zis: „fiule”, „iată-mă” i -a răspuns el. isaac a zis: „iacă am îmbătrînit, și nu știu ziua morții mele. acum dar, te rog, ia-ți armele, tolba și arcul, du-te la cîmp, și adu-mi vinat. fă-mi o mîncare, cum îmi place mie, și adu-mi s'o mîncine, ca să te binecuvînteze sufletul meu înainte de a muri.” rebecca a ascultat ce spunea isaac fiului său esau. și esau s'a dus la cîmp, ca să prindă vînatul și să -l aducă. apoi rebecca a zis

fiului său iacob: „iată, am auzit pe tatăl tău vorbind astfel fratelui tău esau: „adu-mi vinat, și fă-mi o mîncare ca să mîncine; și te voi binecuvînta înaintea domnului, înainte de moartea mea.” acum, fiule, ascultă sfatul meu, și fă ce îți poruncesc. du-te de ia-mi din turmă doi iezi buni, ca să faci din ei tatălui tău o mîncare gustoasă cum îi place; tu ai s'o duci tatălui tău s'o mîncine, ca să te binecuvînteze înainte de moartea lui.” iacob a răspuns mamei sale: „iată, fratele meu esau este păros, iar eu n'am păr deloc. poate că tatăl meu mă va pipăi, și voi trece drept mincinos înaintea lui, și, în loc de binecuvîntare, voi face să vină peste mine blestemul.” mamă-sa i -a zis: „blestemul acesta, fiule, să cadă peste mine! ascultă numai sfatul meu, și du-te de adu-mi -l.” iacob s'a dus de i -a luat, și i -a adus mamei sale, care a făcut o mîncare, cum îi plăcea tatălui său. în urmă, rebecca a luat hainele cele bune ale lui esau, fiul ei cel mai mare, care se găseau acasă, și le -a pus pe iacob, fiul ei cel mai tînăr. i -a acoperit cu pielea iezielor minile și gitul, care era fără păr. și a dat în mîna fiului său iacob mîncarea gustoasă și pinea, pe cari le pregătise. el a venit la tatăl său, și a zis: „tată”, „iată-mă”, a zis isaac. „cine ești tu, fiule?” iacob a răspuns tatălui său: „eu sînt esau, fiul tău cel mai mare; am făcut ce mi-ai spus. scoală-te, rogu-te, șezi de mîncînc din vînatul meu, pentru ca să mă binecuvînteze sufletul tău.” isaac a zis fiului său: „cum, l-ai și găsit, fiule?” și iacob a răspuns: „domnul, dumnezeul tău, mi l -a scos înainte.” isaac a zis lui iacob: „apropie-te dar, să te pipăi, fiule, ca să știu dacă ești cu adevărat fiul meu esau, sau nu.” iacob s'a apropiat de tatăl său isaac, care l -a pipăit, și a zis: „glasul este glasul lui iacob, dar minile sînt minile lui esau.” u l -a cunoscut, pentrucă minile îi erau păroase, ca minile fratelui său esau; și l -a binecuvîntat. isaac a zis: „tu ești deci fiul meu esau?” și iacob a răspuns: „eu sînt.” isaac a zis: „adu-mi să mîncînc din vînatul fiului meu, ca sufletul meu să te binecuvînteze.” iacob i -a adus, și el a mîncat; i -a adus și vin, și a băut. atunci tatăl său isaac i -a zis: „apropie-te dar, și sărută-mă, fiule.” iacob s'a apropiat, și l -a sărutat. isaac a simțit mirosul hainelor lui; apoi l -a binecuvîntat, și a zis: „iată, mirosul fiului meu este ca mirosul unui cîmp, pe care l -a binecuvîntat domnul. să-ți dea dumnezeu rouă din cer, și grăsimia pămîntului, grîu și vin din belșug! să-ți fie supuse noroade, și neamuri să se închine înaintea ta! să fii stăpînul fraților tăi, și fiii mamei tale să se închine înaintea ta! blestemat să fie oricine te va blestema, și binecuvîntat să fie oricine te va binecuvînta.” isaac sfîrșise de binecuvîntat pe iacob, și abea plecase iacob dela tatăl său isaac, cînd fratele său esau s'a întors dela vînătoare. a făcut și el o mîncare gustoasă, pe care a adus -o tatălui său. și a zis tatălui său: „tată, scoală-te și mîncă din vînatul fiului tău, pentruca să mă binecuvînteze sufletul tău.” tatăl său isaac i -a zis: „cine ești tu?” și el a răspuns: „eu sînt fiul tău cel mai mare, esau.” isaac s'a spăimîntat foarte tare, și a zis: „cine este atunci cel ce a prins vînat, și mi l -a adus? eu am mîncat din toate, înainte de a veni tu, și l-am binecuvîntat. de aceea va rămînea binecuvîntat. cînd a auzit esau cuvintele tatălui său, a scos mari țipete, pline de amărăciune, și a zis tatălui său: „binecuvîntează-mă și pe mine, tată!” isaac a zis:

„fratele tău a venit cu vicleșug, și ți -a luat binecuvîntarea.” esau a zis: „da, nu degeaba i-au pus numele iacov; căci m'a înșelat de două ori. mi -a luat dreptul de întii născut, și iată -l acum că a venit de mi -a luat și binecuvîntarea;” și a zis: „n-ai păstrat nici o binecuvîntare pentru mine?” isaac a răspuns, și a zis lui esau: „iată, l-am făcut stăpîn peste tine, și i-am dat ca slujitori pe toți frații lui, l-am înzestrat cu grîu și vin din belșug: ce mai pot face oare pentru tine, fiule?” esau a zis tatălui său: „n'ai decit această singură binecuvîntare, tată? binecuvîntarea-mă și pe mine, tată?” și esau a ridicat glasul și a plîns. tatăl său isaac a răspuns, și i -a zis: „iată! locuința ta va fi lipsită de grăsimia pămîntului și de roua cerului, de sus. vei trăi din sabia ta, și vei sluji fratelui tău; dar cînd te vei răscula, vei scutura jugul lui de pe gîtul tău;” esau a prins ură pe iacov, din pricina binecuvîntării, cu care -l binecuvîntase tatăl său. și esau zicea în inima sa: „zilele de bocet pentru tatăl meu sînt aproape, și apoi am să ucid pe fratele meu iacov.” și au spus rebecii cuvintele lui esau, fiul ei cel mai mare. ea a trimis atunci de a chemat pe iacov, fiul ei cel mai tînăr, și i -a zis: „iată, fratele tău esau vrea să se răsbune pe tine, omorîndu-te. acum, fiule, ascultă sfatul meu: scoală-te, fugi la fratele meu laban în haran; și rămii la el cităva vreme, pînă se va potoli minia fratelui tău, pînă va trece dela tine urgia fratelui tău, și va uita ce i-ai făcut. atunci vei trimite să te cheme. pentru ce să fii lipsită de voi amîndoi într'o zi?” rebecca a zis lui isaac: „m'am scrisbit de viață, din pricina fetelor lui het. dacă iacov va lua o asemenea nevastă, dintre fetele lui het, dintre fetele țării acesteia, la ce-mi mai este bună viață?”

28

isaac a chemat pe iacov, l -a binecuvîntat, și i -a dat porunca aceasta: „să nu-ți iei nevastă dintre fetele lui canaan. scoală-te, du-te la padan-aram, în casa lui betuel, tatăl mamei tale, și ia-ți de acolo o nevastă, dintre fetele lui laban, fratele mamei tale. dumnezeul cel atotputernic să te binecuvînteze, să te facă să crești și să te înmulțești, ca să ajungi o ceată de noroadă! să-ți dea binecuvîntarea lui avraam, ție și seminței tale cu tine, ca să stăpînești țara în care locuiești ca străin, și pe care a dat -o lui avraam.” și isaac a trimis pe iacov, care s'a dus la padan-aram, la laban, fiul lui betuel, arameul, fratele rebecii, mama lui iacov și a lui esau. esau a văzut că isaac binecuvîntase pe iacov, și -l trimisese la padan-aram, ca să-și ia nevastă de acolo, și că, binecuvîntîndu -l, îi dăduse porunca aceasta: „să nu-ți iei nevastă dintre fetele lui canaan.” a văzut că iacov ascultase de tatăl său și de mama sa, și plecase la padan-aram. esau a înțeles astfel că fetele lui canaan nu -i plăceau tatălui său isaac. și esau s'a dus la ismael. el a mai luat de nevastă, pe lingă nevestele pe cari le avea, pe mahalat, fata lui ismael, fiul lui avraam, și sora lui nebaiot. iacov a plecat din beer-șeba, și și -a luat drumul spre haran. a ajuns într'un loc unde a rămas peste noapte, căci asfințise soarele. a luat o piatră de acolo, a pus -o căpătii, și s'a culcat în locul acela. și a visat o scară rezeamată de pămînt, al cărei virf ajungea pînă la cer. îngerii lui dumnezeu se suiau și se pogorau pe scara aceea. și domnul stătea dea-

supra ei, și zicea: „eu sînt domnul, dumnezeul tatălui tău avraam, și dumnezeul lui isaac.” pămîntul pe care ești culcat, și -l voi da ție și seminței tale. sămînța ta va fi ca pulberea pămîntului; te vei întinde la apus și la răsărit, la mează-noapte și la mează-zî; și toate familiile pămîntului vor fi binecuvîntate în tine și în sămînța ta. iată, eu sînt cu tine; te voi păzi pretutindeni pe unde vei merge, și te voi aduce înapoi în țara aceasta; căci nu te voi părăsi, pînă nu voi împlini ce-ți spun.” iacov s'a trezit din somn, și a zis: „cu adevărat, domnul este în locul acesta, și eu n'am știut.” i -a fost frică, și a zis: „cit de înfricoșat este locul acesta! aici este casa lui dumnezeu, aici este poarta cerurilor;” și iacov s'a sculat dis de dimineață, a luat piatra pe care o pusese căpătii, a pus -o ca stîlp de aducere aminte, și a turnat untdelemn pe virful ei. a dat locului acestuia numele betel; dar mai înainte cetatea se chema luz. iacov a făcut o juruîntă, și a zis: „dacă va fi dumnezeu cu mine și mă va păzi în timpul călătoriei pe care o fac, dacă-mi va da pine să mîncînc și haine să mă îmbrac, și dacă mă voi întoarce în pace în casa tatălui meu, atunci domnul va fi dumnezeul meu; piatra aceasta, pe care am pus -o ca stîlp de aducere aminte, va fi casa lui dumnezeu, și îți voi da a zecea parte din tot ce-mi vei da.”

29

iacov a pornit la drum, și s'a dus în țara celor ce locuiesc la răsărit. s'a uitat înainte, și iată că pe cîmp era o fîntînă; și lingă ea erau trei turme de oi, cari se odihneau; căci la fîntina aceasta obicinuiau ciobanii să-și adape turmele. și piatra de pe gura fîntinii era mare. toate turmele se strîngeau acolo; ciobanii prăvăleau piatra de pe gura fîntinii, adăpau turmele, și apoi puneau piatra iarăș la loc pe gura fîntinii. iacov a zis păstorilor: „fraților, de unde sinteți?” „din haran,” au răspuns ei. el le -a zis: „cunoașteți pe laban, fiul lui nahor?” „îl cunoaștem,” i-au răspuns ei. el le -a zis: „este sănătos?” „sănătos,” au răspuns ei. și tocmai atunci venea rahela, fata lui, cu oile. el a zis: „iată, soarele este încă sus, și -i prea devreme ca să stringeți vitele: adăpați oile, apoi duceți-vă și pașteți-le iarăș.” ei au răspuns: „nu putem, pînă nu se vor stringe toate turmele; atunci se prăvălește piatra de pe gura fîntinii, și vom adăpa oile.” pe cînd le vorbea el încă, vine rahela cu oile tatălui său; căci ea le păzea. cînd a văzut iacov pe rahela, fata lui laban, fratele mamei sale, și turma lui laban, fratele mamei sale, s'a apropiat, a prăvălit piatra de pe gura fîntinii, și a adăpat turma lui laban, fratele mamei sale. apoi iacov a sărutat pe rahela, și a început să plîngă tare. iacov a spus rahelai că este rudă cu tatăl ei, că este fiul rebecii. și ea a dat fuga de a spus tatălui său. cum a auzit laban de iacov, fiul sorei sale, i -a alergat înainte, l -a îmbrățișat, l -a sărutat, și l -a adus în casă. iacov a istorisit lui laban toate cele întimplate. și laban i -a zis: „cu adevărat, tu ești os din oasele mele, și carne din carnea mea;” iacov a stat la laban o lună. apoi laban a zis lui iacov: „fiindcă ești rudă cu mine, să-mi slujești oare degeaba? spune-mi ce simbirie vrei?” laban însă avea două fete: cea mai mare se numea lea, și cea mai mică rahela. lea avea ochii slabi; dar rahela era frumoasă

la statură și mindră la față. iacov iubea pe rahela, și a zis: „îți voi sluji șapte ani pentru rahela, fata ta cea mai mică.” și laban a răspuns: „mai bine să ți -o dau tie, decât s'o dau altuia. rămii la mine!” astfel iacov a slujit șapte ani pentru rahela; și anii aceștia i s'au părut ca vreo cîteva zile, pentrucă o iubea. în urmă iacov a zis lui laban: „dă-mi nevasta, căci mi s -a împlinit sorocul, ca să intru la ea.” laban a adunat pe toți oamenii locului și a făcut un ospăț. seara, a luat pe fiică-sa lea, și a adus -o la iacov, care s -a culcat cu ea. și laban a dat ca roabă fetei sale lea pe roaba sa zilpa. a doua zi dimineată, iată că era lea. atunci iacov a zis lui laban: „ce mi-ai făcut? nu ți-am slujit oare pentru rahela? pentru ce m'ai înșelat?” laban a răspuns: „în locul acesta nu -i obicei să se dea cea mai tinără înaintea celei mai mari. isprăvește săptămîna cu aceasta, și-ți vom da și pe cealaltă pentru slujba, pe care o vei mai face la mine alți șapte ani.” iacov a făcut așa, și a isprăvit săptămîna cu lea; apoi laban i -a dat de nevastă pe fiică-sa rahela. și laban a dat ca roabă fetei sale rahela, pe roaba sa bilha. iacov a intrat și la rahela, pe care o iubea mai mult decât pe lea; și a mai slujit la laban alți șapte ani. domnul a văzut că lea nu era iubită; și a făcut -o să aibă copii, pe cînd rahela era stearpă. lea a rămas însărcinată, și a născut un fiu, căruia i -a pus numele ruben (vedeți fiu); „căci”, a zis ea, „domnul a văzut mîhnirea mea, și acum bărbatul meu are să mă iubească negreșit.” a rămas iarăși însărcinată, și a născut un fiu; și a zis: „domnul a auzit că nu eram iubită, și mi -a dat și pe aceasta.” de aceea, i -a pus numele simeon (ascultare). iar a rămas însărcinată, și a născut un fiu; și a zis: „de data aceasta, bărbatul meu se va alipi de mine, căci i-am născut trei fii.” de aceea i -a pus numele levi (alipire). a rămas iarăși însărcinată, și a născut un fiu; și a zis: „de data aceasta, voi lăuda pe domnul.” de aceea i -a pus numele iuda (lăudat fie domnul). și a încetat să mai nască.

30

cînd a văzut rahela că nu face copii lui iacov, a pis-muit pe soru-sa, și a zis lui iacov: „dă-mi copii, ori mor!” iacov s'a miniat pe rahela, și a zis: „sînt eu oare în locul lui dumnezeu, care te -a oprit să ai copii?” ea a zis: „iată roaba mea bilha; culcă-te cu ea, ca să nască pe genunchii mei, și să am și eu copii prin ea.” și i -a dat de nevastă pe roaba ei bilha; și iacov s'a culcat cu ea. bilha a rămas însărcinată, și a născut lui iacov un fiu. rahela a zis: „mi -a făcut dumnezeu dreptate, și mi -a auzit glasul, și mi -a dăruit un fiu.” de aceea i -a pus numele dan (a judecat). bilha, roaba rahelii, a rămas iar însărcinată, și a născut lui iacov un al doilea fiu. rahela a zis: „am luptat cu dumnezeu împotriva sorei mele, și am biruit.” de aceea i -a pus numele nef-tali (luptele lui dumnezeu). cînd a văzut lea că nu mai naște, a luat pe roaba sa zilpa, și a dat -o lui iacov de nevastă. zilpa, roaba leii, a născut lui iacov un fiu. „cu noroc” a zis lea. de aceea i -a pus numele gad (noroc). zilpa, roaba leii, a născut un al doilea fiu lui iacov. „ce fericită sînt!” a zis lea; „căci femeile mă vor numi fericită.” de aceea i -a pus numele aser (fericit). ruben a ieșit odată afară, pe vremea seceratului griului, și a găsit mandragore pe cîmp. le -a adus mamei sale

lea. atunci rahela a zis leii: „dă-mi, te rog, din mandragorele fiului tău.” ea i -a răspuns: „nu-ți ajunge că mi-ai luat bărbatul, de vrei să ieși și mandragorele fiului meu?” și rahela a zis: „ei bine! poate să se culce cu tine în noaptea aceasta, pentru mandragorele fiului tău.” seara, pe cînd se întorcea iacov dela cîmp, lea i -a ieșit înaintea, și a zis: „la mine ai să vii, căci te-am cumpărat cu mandragorele fiului meu.” și în noaptea aceea s'a culcat cu ea. dumnezeu a ascultat pe lea, care a rămas însărcinată, și a născut lui iacov al cincilea fiu. lea a zis: „m'a răsplătit dumnezeu, pentrucă am dat bărbatului meu pe roaba mea.” de aceea i -a pus numele isahar (răsplătire). lea a rămas iarăși însărcinată, și a născut un al șaselea fiu lui iacov. lea a zis: „frumos dar mi -a dat dumnezeu! de data aceasta, bărbatul meu va locui cu mine, căci i-am născut șase fii.” de aceea i -a pus numele zabulon (locuință). în urmă, a născut o fată, căreia i -a pus numele dina (judecată). dumnezeu și -a adus aminte de rahela, a ascultat -o, și a făcut -o să aibă copii. ea a rămas însărcinată, și a născut un fiu; și a zis: „mi -a luat dumnezeu ocara!” și i -a pus numele iosif (adaos), zicînd: „domnul s'um mai adauge un fiu!” după ce a născut rahela pe iosif, iacov a zis lui laban: „lasă-mă să plec, ca să mă duc acasă, în țara mea. dă-mi nevestele și copiii, pentru cari ți-am slujit, și voi pleca; fiindcă știu ce slujbă ți-am făcut.” laban i -a zis: „dacă am căpătat trecere înaintea ta, mai zăbovește; vād bine că domnul m'a binecuvîntat din pricina ta; hotărăște-mi simbria ta, și ți -o voi da.” iacov i -a răspuns: „știi cum ți-am slujit, și cum ți-au propășit vitele cu mine; căci puținul pe care -l aveai înaintea de venirea mea, a crescut mult, și domnul te -a binecuvîntat ori încotro am mers eu. acum, cînd am să muncesc și pentru casa mea?” laban a zis: „ce să-ți dau?” și iacov a răspuns: „să nu-mi dai nimic. dacă te învoințești cu ce-ți voi spune, îți voi paște turma și mai departe, și o voi păzi. azi am să trec prin toată turma ta; am să pun deoparte din oi orice miel seîn și pești și orice miel negru, și din capre tot ce este pești și seîn. aceasta să fie simbria mea. iată cum se va dovedi cîntea mea: deacum încolo, cînd ai să vii să-mi vezi simbria, tot ce nu va fi seîn și pești între capre și negru între miei, și se va găsi la mine, să fie socotit ca furat.” laban a zis: „bine! fie așa cum ai zis.” în aceeași zi, a pus deoparte țapii bălțați și pești, toate caprele seîne și peștrile, toate cele ce aveau alb pe ele, și toți miei cari erau negri. le -a dat în mîinile fiilor săi. apoi a pus o depărtare de trei zile de drum între el și iacov; și iacov păștea celelalte oi ale lui laban. iacov a luat nuiele verzi de plop, de migdal și de platan; a despoiat de pe ele fășii de coajă, și a făcut să se vadă albeața care era pe nuiele. apoi a pus nuielele, pe cari le despoiasa de coajă în jgheaburi, în adăptori, sub ochii oilor cari veneau să bea, ca atunci cînd vor veni să bea, să zămislească. ile zămisleau uitîndu-se la nuiele, și făceau miei bălțați, seîni și pești. iacov despărtea miei aceștia, și abătea fetele oilor din turma lui laban către cele seîne și bălțate. și -a făcut astfel turme deosebite, pe cari nu le -a împreunat cu turma lui laban. ridecitori se înfăbintau oile cele mai tari, iacov punea nuielele în jghiaburi, sub ochii oilor, ca ele să zămislească uitîndu-se la nuiele. cînd oile erau slabe, nu punea nuielele; așa că cele slabe

erau pentru laban, iar cele tari pentru iacov. mul acela s'a îmbogățit astfel din ce în ce mai mult; a avut multe turme, robi și roabe, cămile și măgari.

31

iacov a auzit vorbele fiilor lui laban, cari ziceau: „iacov a luat tot ce era al tatălui nostru, și cu averea tatălui nostru și -a agonisit el toată bogăția aceasta.” iacov s'a uitat și la fața lui laban; și iată că ea nu mai era ca înainte. atunci domnul a zis lui iacov: „întoarce-te în țara prărinților tăi și în locul tău de naștere; și eu voi fi cu tine.” iacov a trimis de a chemat pe rahela și pe lea, la cîmp la turma lui. el le -a zis: „după fața tatălui vostru, văd bine că el nu mai este ca înainte; dar dumnezeul tatălui meu a fost cu mine. voi înșivă știți că am slujit tatălui vostru cu toată puterea mea. și tatăl vostru m'a înșelat: de zece ori mi -a schimbat simbria; dar dumnezeu nu i -a îngăduit să mă păgubească. ci cînd zicea el: „mieii peștiți să fie simbria ta,” toate oile făceau mieii peștiți. și cînd zicea: „mieii bălțați să fie simbria ta,” toate oile făceau mieii bălțați. dumnezeu a luat astfel toată turma tatălui vostru, și mi -a dat -o mie. pe vremea cînd se inferbintau oile, eu am ridicat ochii, și am văzut în vis că țapii și berbecii cari săreau pe capre și pe oi, erau bălțați, peștiți și seini. și îngerul lui dumnezeu mi -a zis în vis: „iacove!” „iată-mă,” am răspuns eu. el a zis: „ridică ochii, și privește: toți țapii și berbecii, cari sar pe capre și pe oi, sint bălțați, peștiți și seini; căci am văzut tot ce ți -a făcut laban. eu sint dumnezeul din betel, unde ai uns un stîlp de aducere aminte, unde mi-ai făcut o juruință. acum, scoală-te, ieși din țara aceasta, și întoarce-te în țara ta de naștere.” rahela și lea au răspuns, și i-au zis: „mai avem noi oare parte și moștenire în casa tatălui nostru? u șintem noi oare privite de el ca niște străine, fiindcă ne -a vîndut, și ne -a mîncat și banii? toată bogăția, pe care a luat -o dumnezeu dela tatăl nostru, este a noastră, și a copiilor noștri. fă acum tot ce ți -a spus dumnezeu.” iacov s'a sculat, și a pus pe copiii și nevestele sale călări pe cămile. și -a luat toată turma și toate averile pe cari le avea: turma, pe care o agonisise în padan-aram; și a plecat la tatăl său isaac, în țara canaan. pe cînd laban se dusesse să-și tundă oile, rahela a furat idolii tatălui său; și iacov a înșelat pe laban, arameul, căci nu l -a înștiințat de fuga sa. a fugit astfel cu tot ce avea; s'a sculat, a trecut riul (eufrat), și s -a îndreptat spre muntele galaad. a treia zi, au dat de veste lui laban că iacov a fugit. laban a luat cu el pe frații săi, l -a urmărit cale de șapte zile, și l -a ajuns la muntele galaad. dar dumnezeu s -a arătat noaptea în vis lui laban, arameul, și i -a zis: „ferește-te să spui o vorbă rea lui iacov!” laban a ajuns dar pe iacov. iacov își întinsese cortul pe munte; laban și -a întins și el cortul cu frații lui, pe muntele galaad. atunci laban a zis lui iacov: „ce-ai făcut? pentruce m'ai înșelat, și mi-ai luat fetele ca pe niște roabe luate cu sabia? pentruce ai fugit pe ascuns, m'ai înșelat, și nu mi-ai dat de știre? te-ăș fi lăsat să pleci în mijlocul veseliei și al cîntecelor, în sunet de timpane și alăută. u mi-ai îngăduit nici măcar să-mi sărut nepoții și fetele! ca un nebun ai lucrat. mina mea este destul de tare ca să vă fac rău; dar dumnezeul tatălui vostru mi -

a zis în noaptea trecută: „ferește-te să spui o vorbă rea lui iacov!” dar acum, odată ce ai plecat, pentrucă te topești de dor după casa tatălui tău, de ce mi-ai furat dumnezeii mei?” drept răspuns, iacov a zis lui laban: „am fugit, fiindcă mi-era frică, gîndindu-mă că poate îmi vei lua înapoi fetele tale. dar să piară acela la care îți vei găsi dumnezeii tăi! în fața fraților noștri, cercetează și vezi ce -i la mine din ale tale, și ia-ți -l.” iacov nu știa că rahela îi furase. laban a intrat în cortul lui iacov, în cortul leii, în cortul celor două roabe, și n'a găsit nimic. a ieșit din cortul leii, și a intrat în cortul raheliei. rahela luase idolii, îi pusese sub samarul cămillei, și șezuse deasupra. laban a scotocit tot cortul, dar n'a găsit nimic. ea a zis tatălui său: „domnul meu, să nu te superi dacă nu mă pot scula înaintea ta; căci mi -a venit rînduiala femeilor.” a căutat peste tot, dar n'a găsit idolii. iacov s'a miniat, și a certat pe laban. a luat din nou cuvîntul, și i -a zis: „care este nelegiuirea mea și care este păcatul meu, de că m'urmărești cu atîta înverșunare? mi-ai scormonit toate lucrurile, și ce ai găsit din lucrurile din casa ta? scoate-le aici înaintea fraților mei și fraților tăi, ca să judece ei între noi amindoi! iată, am stat la tine douăzeci de ani; oile și caprele nu ți s'au stărpit, și n'am mîncat berbeci din turma ta. u ți-am adus acasă vite sfășiate de fiare: eu însumi te-am despăgubit pentru ele; îmi cereai înapoi ce mi se fura ziua, sau ce mi se fura noaptea. ziua mă topeam de căldură, iar noaptea mă prăpădeam de frig, și-mi fugea somnul de pe ochi. iată, douăzeci de ani am stat în casa ta, ți-am slujit patrușprezece ani pentru cele două fete ale tale, și șase ani pentru turma ta, și de zece ori mi-ai schimbat simbria. dacă n'ăș fi avut cu mine pe dumnezeul tatălui meu, pe dumnezeul lui avraam, pe acela de care se teme isaac, mi-ai fi dat drumul acum cu miinile goale. dar dumnezeu a văzut suferința mea și osteneala miinilor mele, și ieri noapte a rostit judecata.” drept răspuns, laban a zis lui iacov: „fiicele acestea sint fiicele mele, copiii aceștia sint copiii mei, turma aceasta este turma mea, și tot ce vezi este al meu. și ce pot face eu azi pentru fiicele mele, sau pentru copiii lor, pe cari i-au născut? vino, să facem amindoi un legămint, și legămintul acesta să slujească de mărturie între mine și tine!” iacov a luat o piatră, și a pus -o ca stîlp de aducere aminte. iacov a zis fraților săi: „stringeți pietre.” ei au strîns pietre, și au făcut o movilă; și au mîncat acolo pe movilă. laban a numit -o iegar-sahaduta (movila mărturiei), și iacov a numit -o galed (movila mărturiei). laban a zis: „movila aceasta să slujească azi de mărturie între mine și tine?” deaceia i-au pus numele galed. se mai numește și mitpa (vegHERE), pentrucă laban a zis: „domnul să vegheze asupra mea și asupra ta, cînd ne vom pierde din vedere unul pe altul. dacă vei asupra pe fetele mele, și dacă vei mai lua și alte neveste afară de fetele mele, ia bine seama că nu un om va fi cu noi, ci dumnezeu va fi martor între mine și tine.” laban a zis lui iacov: „iată movila aceasta, și iată stîlpul acesta, pe care l-am ridicat între mine și tine. movila aceasta să fie martoră și stîlpul acesta să fie martor că nici eu nu voi trece la tine peste movila aceasta, și nici tu nu vei trece la mine peste movila aceasta și peste stîlpul acesta, ca să ne facem rău. dumnezeul lui avraam și al lui nahor, dumnezeul tatălui lor să judece între noi.”

iacov a jurat pe acela de care se temea isaac. iacov a adus o jertfă pe munte, și a pofțit pe frații lui să mănince; ei au mincat, și au rămas toată noaptea pe munte. laban s'a sculat disdeditineată, și -a sărutat nepoții și fetele, și i -a binecuvîntat. apoi a plecat și s'a întors la locuința lui.

32

iacov și -a văzut de drum; și l-au înțilnit îngerii lui dumnezeu. cînd i -a văzut, iacov a zis: „aceasta este tabăra lui dumnezeu!” de aceea a pus locului acelaia numele mahanaïm (tabără îndoită). iacov a trimes înainte niște soli la fratele său esau, în țara seir, în ținutul lui edom. el le -a dat porunca următoare: „iată ce să spuneți domnului meu esau: „așa vorbește robul tău iacov: „am locuit la laban, și am rămas la el pînă acum; am boi, măgari, oi, robi și roabe, și trimet să dea de știre lucrul acesta domnului meu, ca să capăt trecere înaintea ta.” solii s'au întors înapoi la iacov, și au zis: „ne-am dus la fratele tău esau; și el vine înaintea ta, cu patru sute de oameni.” iacov s'a spăimîntat foarte mult, și l -a apucat groaza. a împărțit în două tabere oamenii pe cari -i avea cu el, oile, boii și cămilele, și a zis: „dacă vine esau împotriva uneia din tabere și o bate, tabăra care va rămînea, va putea să scape.” iacov a zis: „dumnezeul tatălui meu avraam, dumnezeul tatălui meu isaac! tu doamne, care mi-ai zis: „întoarce-te în țara ta și în locul tău de naștere, și voi îngriji ca să-ți meargă bine! eu sint prea mic pentru toate îndurările și pentru toată credincioșia, pe care ai arătat -o față de robul tău; căci am trecut iordanul acesta numai cu toiagul meu, și iată că acum fac două tabere. izbăvește-mă, te rog, din mîna fratelui meu, din mîna lui esau! căci mă tem de el, ca să nu vină și să mă lovească, pe mine, pe mame și pe copii. și tu ai zis: „eu voi îngriji ca să-ți meargă bine, și-ți voi face sămînta ca nisipul mării, care, de mult ce este, nu se poate număra.” iacov a petrecut noaptea în locul acela. a luat din ce mai avea cu el, și a pus de -o parte, ca dar pentru fratele său esau: două sute de capre și douăzeci de țapi, două sute de oi și două zeci de berbeci, treizeci de cămile alăptătoare cu minjii lor, patruzeci de vaci și zece tauri, douăzeci de măgărițe și zece măgăruși. le -a dat robilor săi, turmă cu turmă deosebit, și a poruncit robilor săi: „treceți înaintea mea, și lăsați o depărtare între fiecare turmă.” a dat celui dintîi porunca următoare: „cînd te va întîlni fratele meu esau, și te va întreba: „al cui ești? unde te duci? și a cui este turma aceasta dinaintea ta?” să răspunzi: „a robului tău iacov; ea este un dar, trimes domnului meu esau; și el însuși vine în urma noastră.” a dat aceeași poruncă celui de al doilea, celui de al treilea, și tuturor celor ce minau turmele: „așa să vorbiți domnului meu esau, cînd îl veți întîlni. să spuneți: „iată, robul tău iacov vine și el după noi.” căci își zicea el: „îl voi potoli cu darul acesta, care merge înaintea mea; în urmă îl voi vedea față în față, și poate că mă va primi cu bunăvoință.” astfel darul a trecut înainte, iar el a rămas în tabără în noaptea aceea. tot în noaptea aceea s'a sculat, a luat pe cele două neveste ale lui, pe cele două roabe, și pe cei unsprezece copii ai lui, și a trecut vadul iabocului.

i -a luat, i -a trecut pîriul, și a trecut tot ce avea. iacov însă a rămas singur. atunci un om s'a luptat cu el pînă în revărsatul zorilor. văzînd că nu -l poate birui, omul acesta l -a lovit la încheietura coapsei, așa că i s'a scrîntit încheietura coapsei lui iacov, pe cînd se lupta cu el. mul acela a zis: „lasă-mă să plec, căci se revărsă zorile.” dar iacov a răspuns: „nu te voi lăsa să pleci pînă nu mă vei binecuvînta.” mul acela i -a zis: „cum îți este numele?” iacov, a răspuns el. apoi a zis: „numele tău nu va mai fi iacov, ci te vei chema israel (celce luptă cu dumnezeu); căci ai luptat cu dumnezeu și cu oameni, și ai fost biruitor.” iacov l -a întrebat: „spune-mi, te rog, numele tău.” el a răspuns: „pentru ce îmi ceri numele?” și l -a binecuvîntat acolo. iacov a pus locului acelaia numele peniel (fața lui dumnezeu); „căci”, a zis el, „am văzut pe dumnezeu față în față, și totuși am scăpat cu viață.” răsărea soarele cînd a trecut pe lingă peniel. însă iacov șchiopăta din coapsă. iată de ce, pînă în ziua de azi, israeliții nu mănîncă vina de la încheietura coapsei; căci dumnezeu a lovit pe iacov la încheietura coapsei în vină.

33

iacov a ridicat ochii, și s'a uitat; și iată că esau venea cu patru sute de oameni. atunci a împărțit copiii între lea, rahela, și cele două roabe. a pus în frunte roabele cu copiii lor, apoi pe lea cu copiii ei, și la urmă pe rahela cu iosif. el însuși a trecut înaintea lor; și s'a aruncat cu fața la pămînt de șapte ori, pînă ce s'a apropiat de tot de fratele său. esau a alergat înaintea lui; l -a îmbrățișat, i s'a aruncat pe ghumaz, și l -a sărutat. și au plîns. esau, ridicînd ochii, a văzut femeile și copiii, și a zis: „cine sint aceia?” și iacov a răspuns: „sînt copiii, pe cari i -a dat dumnezeu robului tău.” roabele s'au apropiat, cu copiii lor, și s'au aruncat cu fața la pămînt; lea și copiii ei deasemenea s'au apropiat, și s'au aruncat cu fața la pămînt; în urmă s'au apropiat iosif și rahela și s'au aruncat cu fața la pămînt. esau a zis: „ce ai de gînd să faci cu toată tabăra aceea pe care am întîlnit -o?” și iacov a răspuns: „voiesc să capăt trecere cu ea înaintea domnului meu.” esau a zis: „eu am din belșug, păstrează, frate, ce este al tău.” și iacov a răspuns: „nu; te rog, dacă am căpătat trecere înaintea ta, primește darul acesta din mîna mea; căci m'am uitat la fața ta cum se uită cineva la fața lui dumnezeu, și tu m'ai primit cu bunăvoință. primește deci darul meu, care ți -a fost adus, fiindcă dumnezeu m'a umplut de bunătăți, și am de toate.” astfel a stăruit de el, și esau a primit. esau a zis: „haidem să plecăm și să pornim la drum; eu voi merge înaintea ta.” iacov i -a răspuns: „domnul meu vede că copiii sînt micșori, și am oi și vaci fătate; dacă le-am sili la drum o singură zi, toată turma va pieri. domnul meu s'o ia înaintea robului său; și eu voi veni încet pe urmă, la pas cu turma, care va merge înaintea mea, și la pas cu copiii, pînă voi ajunge la domnul meu în seir.” esau a zis: „vreau să las cu tine măcar o parte din oamenii mei.” și iacov a răspuns: „pentru ce aceasta? mi-ajunge să capăt trecere înaintea ta, domnul meu!” în aceeași zi, esau a luat drumul înapoi la seir. iacov a plecat mai departe la sucot. și -a zidit o casă, și a făcut colibi pentru turme. deaceia s'a dat locului

aceluia numele sucot (colibi). la întoarcerea lui din padan-aram, iacov a ajuns cu bine în cetatea sihem, în țara canaan, și a tăbărit înaintea cetății. partea de ogor, pe care își întinsese cortul, a cumpărat -o dela fiii lui hamor, tatăl lui sihem, cu o sută de chesita. și acolo, a ridicat un altar, pe care l -a numit el-elohel-israel (domnul este dumnezeul lui israel).

34

dina, fata pe care o născuse lui iacov lea, a ieșit să vadă pe fetele țării. ea a fost zărită de sihem, fiul hevitului hamor, domnitorul țării. el a pus mina pe ea, s'a culcat cu ea și a necinstit -o. s'a lipit cu toată inima de dina, fata lui iacov, a iubit fata, și a căutat s'o liniștească. după aceea sihem a zis tatălui său hamor: „ia-mi de nevastă pe fata aceasta; iacov a aflat că -i necinstise pe fiică-sa dina; și fiindcă fiii săi erau cu vitele la pășune, iacov a tăcut pînă la întoarcerea lor. hamor, tatăl lui sihem, s'a dus la iacov ca să -i vorbească. dar cînd s'au întors fiii lui iacov dela pășune, și au auzit lucrul acesta, s'au supărat și s'au miniat foarte tare; pentrucă sihem săvîrșise o mișelie în israel, culcîndu-se cu fata lui iacov: așa ceva n'ar fi trebuit să se facă niciodată. hamor le -a vorbit astfel: „fiul meu sihem s'a lipit cu toată inima de fata voastră; vă rog, dați -i -o de nevastă, și încuscriți-vă cu noi; voi dați-ne fetele noastre, și luați pentru voi pe ale noastre. locuiți cu noi; țara vă stă înainte, rămîneți în ea, faceți negoț și cumpărați pămînturi în ea.” sihem a zis tatălui și fraților dinei: „să capăt trecere înaintea voastră, și vă voi da ce-mi veți cere. cereți-mi o zestre cit de mare și cit de multe daruri, și voi da tot ce-mi veți zice; numai dați-mi fata de nevastă.” fiii lui iacov au răspuns, și au vorbit cu vileșug lui sihem și tatălui său hamor, pentrucă sihem necinstise pe sora lor dina. ei i-au zis: „să ne lămurim pe care nu -l putem face să dăm pe sora noastră unui om netăiat împrejur; căci ar fi o ocară pentru noi. u ne vom învoi la așa ceva decît dacă vă faceți și voi ca noi, și dacă orice parte bărbătească dintre voi se va tăia împrejur. atunci vă vom da pe fetele noastre, și vom lua pentru noi pe ale voastre; vom locui cu voi, și vom face împreună un singur norod. dar dacă nu voîți să ne ascultați și să vă tăiați împrejur, ne vom lua fata și vom pleca.” cuvintele lor au plăcut lui hamor și lui sihem, fiul lui hamor. tinărul n'a pregețat să facă lucrul acesta, căci iubea pe fata lui iacov, și era cel mai bine văzut în casa tatălui său. hamor și fiul lui sihem s'au dus la poarta cetății, și au vorbit astfel oamenilor din cetate lor: „oamenii aceștia au gînduri de pace față de noi; să rămînă dar în țară, și să facă negoț; țara este destul de largă pentru ei. noi vom lua de nevaste pe fetele lor, și le vom da de nevaste pe fetele noastre. dar oamenii aceștia nu vor voi să locuiască împreună cu noi, ca să alcătuim un singur popor, decît dacă orice parte bărbătească dintre noi se va tăia împrejur, după cum și ei înșii sînt tăiați împrejur. turmele lor, averile lor și toate vitele lor, vor fi atunci ale noastre. să primim numai ce cer ei, ca să rămînă la noi.” toți ceice treceau pe poarta cetății, au ascultat pe hamor și pe fiul său sihem; și toți bărbații au fost tăiați împrejur, toți ceice treceau pe poarta cetății. a treia zi, pe cînd sufereau ei încă, cei

doi fii ai lui iacov, simeon și levi, frații dinei, și-au luat fiecare sabia, s'au năpustit asupra cetății, care se credea în liniște, și au ucis pe toți bărbații. au trecut de asemenea prin ascuțișul sabiei pe hamor și pe fiul său sihem; au ridicat pe dina din casa lui sihem, și au ieșit afară. fiii lui iacov s'au aruncat asupra celor morți, și au jăfuit cetatea, pentrucă necinstiseră pe sora lor. le-au luat oile, boii și măgarii, tot ce era în cetate și ce era pe cîmp; le-au luat ca pradă de război toate bogățiile, copiii și nevestatele, și tot ce se găsea în case. atunci iacov a zis lui simeon și lui levi: „voi m'ați nenorocit, făcîndu-mă urît locuitorilor țării, cananiților și fereștilor. n'am supt porunca mea decît un mic număr de oameni; ei se vor strînge împotriva mea, mă vor bate, și voi fi nimicit, eu și casa mea.” ei au răspuns: „se cuvenea oare să se poarte cu sora noastră cum se poartă cu o curvă?”

35

dumnezeu a zis lui iacov: „scoală-te, suie-te la betel, locuiește acolo, și ridică acolo un altar dumnezeului, care ți s'a arătat cînd fugeai de fratele tău esau.” iacov a zis casei lui și tuturor celor ce erau cu el: „scoateți dumnezeii străini cari sînt în mijlocul vostru, curățiți-vă, și schimbați-vă hainele, ca să ne sculăm, și să ne suim la betel; căci acolo voi ridica un altar dumnezeului, care m'a ascultat în ziua necazului meu, și care a fost cu mine în călătoria, pe care am făcut -o.” ei au dat lui iacov toți dumnezeii străini, cari erau în minile lor, și cerceii pe cari -i purtau în urechi. iacov i -a îngropat în pămînt supt stejarul de lingă sihem. apoi au plecat. groaza lui dumnezeu s'a răspîndit peste cetățile, cari -i înconjurau, așa că locuitorii lor n'au urmărit pe fiii lui iacov. iacov și toți ceice erau cu el, au ajuns la luz, adică betel, în țara canaan. a zidit acolo un altar, și a numit locul acela: „el-betel” (dumnezeul betelului), căci acolo i se descoperise dumnezeu, cînd fugea de fratele său. debora, doica rebecii, a murit; și a fost îngropată mai jos de betel, sub stejarul căruia i s'a pus numele: „stejarul jalei.” dumnezeu s'a arătat iarăși lui iacov, după întoarcerea lui din padan-aram, și l -a binecuvîntat. dumnezeu i -a zis: „numele tău este iacov; dar nu te vei mai chema iacov, ci numele tău va fi israel.” și i -a pus numele israel. dumnezeu i -a zis: „eu sînt dumnezeul cel atotputernic. crește și înmulțește-te; un neam și o mulțime de neamuri se vor naște din tine, și chiar împărații vor ieși din coapsele tale. ție îți voi da țara pe care am dat -o lui avraam și lui isaac, și voi da țara aceasta seminței tale după tine.” dumnezeu s'a înălțat dela el, în locul unde îi vorbise. și iacov a ridicat un stîlp de aducere aminte în locul unde îi vorbise dumnezeu, un stîlp de piatră, pe care a adus o jertfă de băutură, și a turnat untdelemn. iacov a numit locul unde îi vorbise dumnezeu, betel. apoi au plecat din betel; și mai era o depărtare bunicică pînă la efrata, cînd rahelai i-au venit durerile nașterii. a avut o naștere grea; și în timpul durerilor nașterii, moașa i -a zis: „nu te teme, căci mai ai un fiu;” și pe cînd își dădea ea suflitul, căci trăgea să moară, i -a pus numele ben-oni (fiul durerii mele): dar tatăl său l -a numit beniamin (fiul dreptei). rahela a murit, și a fost

îngropată pe drumul care duce la efrata, sau betleem. iacov a ridicat un stilp pe mormintul ei: acesta este stilpul depe mormintul raheliei, care este și azi. israel a plecat mai departe; și și -a întins cortul dincolo de migdal-eder. pe cînd locuia israel în tînutul acesta, ruben s'a dus și s'a culcat cu bilha, țitioarea tatălui său. și israel a aflat. fiii leii: ruben, întiul născut al lui iacov, simeon, levi, iuda, isahar, și zabulon. - fiii raheliei: iosif și beniamin. fiii bilhei, roaba raheliei: dan și neftali. - fiii zilpei, roaba leii: gad și așer. aceștia sînt fiii lui iacov, cari i s'au născut în padan-aram. iacov a ajuns la tatăl său isaac, la mamre la chiriat-arba, care este tot una cu hebronul, unde locuiseră ca străini avraam și isaac. zilele vieții lui isaac au fost de o sutăoptzeci de ani. isaac și -a dat duhul și a murit, și a fost adăugat la poporul său, bătrîn și sătul de zile. fiii săi esau și iacov l-au îngropat.

36

iată spița neamului lui esau, adică edom. esau și -a luat neveste dintre fetele canaanului pe: ada, fata hititului elon, pe oholibama, fata anei, fata hevitului țibeon, și pe basmat, fata lui ismael, sora lui nebaiot. - ada a născut lui esau pe elifaz; basmat a născut pe reuel; și oholibama a născut pe ieuș, iaelam și core. aceștia sînt fiii lui esau, cari i s'au născut în țara canaan. - esau și -a luat nevestele, fiii și fiicele, toată lumea din casă, turmele, toate vitele, și toată averea pe care și -o agonisise în țara canaan, și s'a dus într-o altă țară, departe de fratele său iacov. căci bogățiile lor erau prea mari ca să poată locui împreună, și tînutul în care locuiau ca străini nu le mai putea ajunge din pricina turmelor lor. esau s'a așezat în muntele seir. esau înseamnă edom. iată spița neamului lui esau, tatăl edomiților, în muntele seir. iată numele fiilor lui esau: elifaz, fiul adei, nevasta lui esau; reuel, fiul basmatei, nevasta lui esau. - fiii lui elifaz au fost: teman, omar, țefo, gaetam și chenaz. și timna era țitioarea lui elifaz, fiul lui esau; ea a născut lui elifaz pe amalec. aceștia sînt fiii adei, nevasta lui esau. iată fiii lui reuel: nahat, zerah, șama și miza. aceștia sînt fiii basmatei, nevasta lui esau. - iată fiii oholibamei, fata anei, fata lui țibeon, nevasta lui esau: ea a născut lui esau pe ieuș, iaelam și core. iată căpeteniile semințiilor ieșite din fiii lui esau. - iată fiii lui elifaz, întiul născut al lui esau: căpetenia teman, căpetenia omar, căpetenia țefo, căpetenia chenaz, căpetenia core, căpetenia gaetam, căpetenia amalec. aceștia sînt căpeteniile ieșite din elifaz, în țara edom. aceștia sînt fiii adei. - iată fiii lui reuel, fiul lui esau: căpetenia nahat, căpetenia zerah, căpetenia șama, căpetenia miza. aceștia sînt căpeteniile ieșite din reuel, în țara edom. aceștia sînt fiii basmatei, nevasta lui esau. iată fiii oholibamei, nevasta lui esau: căpetenia ieuș, căpetenia iaelam, căpetenia core. aceștia sînt căpeteniile ieșite din oholibama, fata anei, nevasta lui esau. aceștia sînt fiii lui esau, și aceștia sînt căpeteniile semințiilor lor. esau înseamnă edom. iată fiii lui seir, horitul, vechii locuitori ai țării: lotan, șobal, țibeon, ana, dișon, ețer și dișan. aceștia sînt căpeteniile horiților, fiii lui seir, în țara edom. - fiii lui lotan au fost: hori și hemam. sora lui lotan a fost timna. iată

fiii lui șobal: alvan, manahat, ebal, șefo și onam. - iată fiii lui țibeon: aia și ana. ana acesta a găsit izvoarele calde în pustie, cînd păștea măgarii tatălui său țibeon. iată fiii lui ana: dișon și oholibama, fata lui ana. - iată fiii lui dișon: hemdan, eșban, itran și cheran. - iată fiii lui ețer: bilhan, zaavan și acan. - iată fiii lui dișan: uț și aran. iată căpeteniile horiților: căpetenia lotan, căpetenia șobal, căpetenia țibeon, căpetenia ana, căpetenia dișon, căpetenia ețer, căpetenia dișan. aceștia sînt căpeteniile horiților, căpeteniile pe cari le-au avut în țara lui seir. iată împărății cari au împărățit în țara edom, înainte de a împărăți un împărat peste copiii lui israel. - bela, fiul lui beor, a împărățit peste edom; și numele cetății lui era dinhaba. - bela a murit; și în locul lui a împărățit iobab, fiul lui zerah din boțra. - iobab a murit; și în locul lui, a împărățit hușam, din țara temaniților. - hușam a murit; și, în locul lui, a împărățit hadad, fiul lui bedad. el a bătut pe madian în cîmpia moabului. numele cetății lui era avit. hadad a murit; și, în locul lui, a împărățit samla, din masreca. samla a murit; și, în locul lui, a împărățit saul, din rehotob pe riul. saul a murit; și, în locul lui a împărățit baal-hanan, fiul lui acbor. baal-hanan, fiul lui acbor, a murit; și, în locul lui a împărățit hadar. numele cetății lui era pau; și numele nevestei lui era mehetabeel, fata lui matred, fata lui mezahab. iată numele căpeteniilor ieșite din esau, după semînțiile lor, după tînuturile lor, și după numele lor: căpetenia timna, căpetenia alva, căpetenia ietet, căpetenia oholibama, căpetenia ela, căpetenia pinon, căpetenia chenaz, căpetenia teman, căpetenia mibțar, căpetenia magdiel, căpetenia iram. aceștia sînt căpeteniile lui edom, după locuințele lor, în țara, pe care o aveau. acesta este esau, tatăl edomiților.

37

iacov a locuit în țara canaan, unde locuise ca străin tatăl său. iată istoria lui iacov. iosif, la vîrsta de șapte-sprezece ani, păștea oile cu frații lui; băiatul acesta era cu fiii bilhei și cu fiii zilpei, nevestele tatălui său. și iosif spunea tatălui lor vorbele lor cele rele. israel iubea pe iosif mai mult decît pe toți ceilalți fii ai săi, pentrucă îl născuse la bătrîneță; și i -a făcut o haină pestriță. frații lui au văzut că tatăl lor îl iubea mai mult decît pe ei toți, și au început să -l urască. nu puteau să -i spună nicio vorbă prietenească. iosif a visat un vis, și i -a istorisit fraților săi, cari l-au urît și mai mult. el le -a zis: „la ascultați ce vis am visat! oi eram la legatul snopilor în mijlocul cîmpului; și iată că snopul meu s'a ridicat și a stătut în picioare; iar snopii voștri l-au înconjurat, și s'au aruncat cu fața la pămînt înaintea lui.” frații lui i-au zis: „doar n'ai să împărățești tu peste noi? doar n'ai să ne cirmuiești tu pe noi?” și l-au urît și mai mult, din pricina visurilor lui și din pricina cuvintelor lui. iosif a mai visat un alt vis, și i -a istorisit fraților săi. el a zis: „am mai visat un vis! soarele, luna, și unsprezece stele se aruncau cu fața la pămînt înaintea mea.” i -a istorisit tatălui său și fraților săi. tatăl său l -a mustrat, și i -a zis: „ce înseamnă visul acesta, pe care l-ai visat? nu cumva vom veni, eu, mama ta și frații tăi, să ne aruncăm cu fața la pămînt înaintea ta?” frații săi au început să -l

pismuiască; dar tatăl său a ținut minte lucrurile acestea. frații lui iosif se duseseră la sihem, ca să pască oile tatălui lor. israel a zis lui iosif: „frații tăi vreau să te trimet la ei.” „iață-mă, sint gata,” a răspuns el. israel i -a zis: „du-te, rogu-te, și vezi dacă frații tăi sint sănătoși, și dacă oile sint bine; și adu-mi vești.” l -a trimes astfel din valea hebronului și iosif a ajuns la sihem. pe cind rătăcea pe cîmp, l -a întîlnit un om. omul acela l -a întrebat: „ce cauți?” „caut pe frații mei,” a răspuns iosif; „spune-mi, te rog, unde pasc ei oile?” și omul acela a zis: „au plecat de aici; căci i-am auzit spunînd: „haidem la dotan.” iosif s'a dus după frații săi, și i -a găsit la dotan. ei l-au zărit de departe, și pînă să se apropie de ei, s'au sfătuit să -l omoare.” ei au zis unul către altul: „iață că vine făuritorul de visuri! veniți acum, să -l omorim și să -l aruncăm într'una din aceste gropi; vom spune că l -a mîncat o fiară sălbatică, și vom vedea ce se va alege de visurile lui.” ruben a auzit lucrul acesta, și l -a scos din minile lor. el a zis: „să nu -i luăm viața; ruben le -a zis: „să nu vărsați sînge; ci mai bine aruncați -l în groapa aceasta care este în pustie, și nu puneți mina pe el.” căci avea de gînd să -l scape din minile lor, și să -l aducă înapoi la tatăl său. cînd a ajuns iosif la frații săi, aceștia l-au desbrăcat de haina lui, de haina cea pestrîță, pe care o avea pe el. l-au luat și l-au aruncat în groapă. groapa aceasta era goală: nu era apă în ea. „apoi au șezut să mănînce. ridicîndu-și ochii, au văzut o ceată de ismaeliți venind din galaad; cămilele lor erau încărcate cu tîmii, cu leac alinător și smîrnă, pe cari le duceau în egipt. atunci iuda a zis fraților săi: „ce vom cîștiga să ucidem pe fratele nostru și să -i ascundem singele? veniți mai bine să -l vindem ismaeliților, și să nu punem mina pe el, căci este fratele nostru, carne din carnea noastră.” și frații lui l-au ascultat. la trecerea negustorilor madianiți, au tras și au scos pe iosif afară din groapă, și l-au vîndut cu douăzeci de sicli de argint ismaeliților, cari l-au dus în egipt. ruben s'a întors la groapă; și iață că iosif nu mai era în groapă. el și -a rupt hainele, s'a întors la frații săi, și a zis: „băiatul nu mai este! ce mă voi face eu?” ei au luat atunci haina lui iosif; și junghîind un țap, i-au muiat haina în sînge. au trimes tatălui lor haina cea pestrîță, punînd să -i spună: „iață ce am găsit! vezi dacă este haina fiului tău sau nu.” iacov a cunoscut -o, și a zis: „este haina fiului meu! o fiară sălbatică l -a mîncat! da, iosif a fost făcut bucăți; și și -a rupt hainele, și -a pus un sac pe coapse, și a jălit multă vreme pe fiul său. toți fiii și toate fiicele lui au venit ca să -l mîngie; dar el nu voia să primească nici o mîngiere, ci zicea: „plingînd mă voi pogori la fiul meu în locuința morților.” și plîngea astfel pe fiul său. madianiții l-au vîndut în egipt lui potifar, un dregător al lui faraon, și anume căpetenia străjerilor.

38

în vremea aceea, iuda a părăsit pe frații săi, și a tras la un om din adulam, numit hira. acolo, iuda a văzut pe fata unui cananin, numit șua; a luat -o de nevastă, și s'a culcat cu ea. ea a rămas însărcinată, și a născut un fiu, pe care l -a numit er. a rămas iarăși însărcinată, și a mai născut un fiu, căruia i -a pus numele

onan. a mai născut iarăși un fiu, căruia i -a pus numele șela; iuda era la czib, cînd a născut ea. iuda a luat întîiului său născut er, o nevastă numită tamar. er, întîiul născut al lui iuda, era rău înaintea domnului; și domnul l -a omorît. atunci iuda a zis lui onan: „du-te la nevasta fratelui tău, ia -o de nevastă, ca cumnat, și ridică sămînța fratelui tău.” nan, stînd că sămînța aceasta n'are să fie a lui, vîrsa sămînța pe pămînt ori de cite ori se culca cu nevasta fratelui său, ca să nu dea sămînță fratelui său. ce făcea el n'a plăcut domnului, care l -a omorît și pe el. atunci iuda a zis noiei sale tamar: „rămii văduvă în casa tatălui tău, pînă va crește fiul meu șela.” zicea așa ca să nu moară și șela ca frații lui. tamar s'a dus, și a locuit în casa tatălui ei. au trecut multe zile, și fata lui sua, nevasta lui iuda, a murit. după ce au trecut zilele de jale, iuda s'a suit la timna, la cei ce -i tundeau oile, el și prietenul său hira, adulamitul. au dat de veste tamarei despre lucrul acesta, și i-au zis: „iață că socru-tău se suie la timna, ca să-și tundă oile.” atunci ea și -a lepădat hainele de văduvă, s'a acoperit cu o măhramă, s'a îmbrăcat în alte haine, și a șezut jos la intrarea în enaim, pe drumul care duce la timna; căci vedea că șela se făcuse mare, și ea nu -i fusese dată de nevastă. iuda a văzut -o, și a luat -o drept curvă, pentru că își acoperise fața. s'a abătut la ea din drum, și a zis: „lasă-mă să mă culc cu tine!” căci n'a cunoscut -o că era noru-sa. ea a zis: „ce-mi dai ca să te culci cu mine?” el a răspuns: „am să-ți trimet un ied din turma mea.” ea a zis: „îmi dai un zălog, pînă îl vei trimite?” el a răspuns: „ce zălog să-ți dau?” ea a zis: „inelul tău, lanțul tău, și toiagul pe care -l ai în mină.” el i le -a dat. apoi s'a culcat cu ea; și ea a rămas însărcinată dela el. ea s'a sculat, și a plecat; și -a scos mahrma și s'a îmbrăcat iarăși în hainele de văduvă. iuda a trimes iedul prin prietenul său adulamitul, ca să scoată zălogul din minile femeii. dar acesta n'a găsit -o. a întrebat pe oamenii locului, și a zis: „unde este curva aceea, care stătea aici la enaim, pe drum?” ei au răspuns: „n'a fost nici o curvă aici.” adulamitul s'a întors la iuda, și i -a spus: „n'am găsit -o; și chiar oamenii de acolo au zis: „n'a fost nici o curvă aici.” iuda a zis: „țină ce a luat, numai să nu ne facem de rîs. iață, am trimes iedul acesta, și n'ai găsit -o.” cam după trei luni, au venit și au spus lui iuda: „tamar, noru-ta, a curvit, și a rămas chiar însărcinată în urma curvirii ei.” și iuda a zis: „scoateți -o afară ca să fie arsă.” după ce au scos -o afară, ea a trimes să spună socrului său: „dela omul acela, ale cui sint lucrurile acestea, am rămas eu însărcinată; vezi, te rog, al cui este inelul acesta, lanțurile acestea, și toiagul acesta.” iuda le -a cunoscut, și a zis: „ea este mai puțin vinovată decît mine, fiindcă n'am dat -o de nevastă fiului meu șela.” și nu s'a mai împreunat cu ea deatunci. cînd i -a venit vremea să nască, iață că în pîntecele ei erau doi gemeni. și în timpul nașterii, unul a scos mîna înainte; moașa i -a apucat mîna, și a legat -o cu un fir roș, zicînd: „acesta a ieșit cel dintîi.” dar el a tras mîna înapoi, și a ieșit frate-său. atunci moașa a zis: „ce spărtură ai făcut?” de aceea i -a pus numele peret (spărtură). în urmă a ieșit fratele lui, care avea firul roș la mîna; de aceea i-au pus numele zerah (cărămiziu). iosif în egipt.

iosif a fost dus în egipt; și potifar, dregătorul lui faraon, căpetenia străjerilor, un egiptean, l-a cumpărat dela ismaeliții cari l-aduseseră acolo. domnul a fost cu iosif, așa că toate îi mergeau bine; el locuia în casa stăpînului său, egipteanul. stăpînul lui a văzut că domnul era cu el, și că domnul făcea să-i meargă bine ori de ce se apuca. iosif a căpătat mare trecere înaintea stăpînului său, care l-a luat în slujba lui, l-a pus mai mare peste casa lui, și l-a încredințat tot ce avea. de îndată ce potifar l-a pus mai mare peste casa lui și peste tot ce avea, domnul a binecuvîntat casa egipteanului, din pricina lui iosif; și binecuvîntarea domnului a fost peste tot ce avea el, fie acasă, fie la cîmp. egipteanul a lăsat pe minile lui iosif tot ce avea, și n'avea altă grijă decît să mănînce și să bea. dar iosif era frumos la statură, și plăcut la chip. după cîtăva vreme, s'a întîmplat că nevasta stăpînului său a pus ochii pe iosif, și a zis: „culcă-te cu mine!” el n'a voit, și a zis nevastei stăpînului său: „vezi că stăpînul meu nu-mi cere socoteala de nimic din casă, și mi-a dat pe mină tot ce are. el nu este mai mare decît mine în casa aceasta, și nu mi-a oprit nimic, afară de tine, pentrucă ești nevasta lui. cum aș putea să fac eu un rău atît de mare și să păcătuesc împotriva lui dumnezeu?” măcar că ea vorbea în toate zilele lui iosif, el n'a voit să se culce și să se împreune cu ea. într-o zi, cînd intrase în casă, ca să-și facă lucrul, și cînd nu era acolo nici unul din oamenii casei, ea l-a apucat de haină, zicînd: „culcă-te cu mine!” el i-a lăsat haina în mină, și a fugit afară din casă. cînd a văzut ea că-i lăsase haina în mină, și fugise afară, a chemat oamenii din casă, și le-a zis: „vedeți, ne-a adus un evreu ca să-și bată joc de noi! omul acesta a venit la mine ca să se culce cu mine, dar eu am țîpat în gura mare. și, cînd a văzut că ridic glasul și strig, și-a lăsat haina lingă mine și a fugit afară.” și a pus haina lui iosif lingă ea pînă s'a întors acasă stăpînul lui. atunci i-a vorbit astfel: „robul acela evreu, pe care ni l-ai adus, a venit la mine ca să-și bată joc de mine. și cum am ridicat glasul și am țîpat, și-a lăsat haina lingă mine, și a fugit afară.” după ce a auzit cuvintele nevastei sale, care-i zicea: „iată ce mi-a făcut robul tău,” stăpînul lui iosif s'a mințit foarte tare. a luat pe iosif, și l-a aruncat în temniță în locul unde erau închisi întemnițații împăratului; și astfel iosif a stat acolo, în temniță. domnul a fost cu iosif, și și-a întins bunătatea peste el. l-a făcut să capete trecere înaintea mai marelui temniței. și mai marele temniței a pus subț privegherea lui pe toți întemnițații cari erau în temniță. și nimic nu se făcea acolo decît prin el. mai marele temniței nu se mai îngrijea de nimic din ce avea iosif în mină, pentrucă domnul era cu el. și domnul îi dădea izbîndă în tot ce făcea.

40

după cîtăva vreme, s'a întîmplat că paharnicul și pitarul împăratului egiptului au supărat pe stăpînul lor, împăratul egiptului. faraon s'a mințit pe cei doi dregători ai săi: pe mai marele paharnicilor și pe mai marele pitarilor. și i-a pus subț pază în casa căpe-

teniei străjerilor, în temniță, în locul unde fusese închis iosif. căpetenia străjerilor i-a pus subț privegherea lui iosif, care făcea de slujbă lingă ei; și au stat mai multă vreme în temniță. paharnicul și pitarul împăratului egiptului, cari erau închisi în temniță, au visat într-o noapte amîndoi cite un vis, și anume fiecare cite un vis, care putea să capete o tîlmăcire deosebită. iosif, cînd a venit dimineața la ei, s'a uitat la ei; și i-a văzut triști. atunci a întrebant pe dregătorii lui faraon, cari erau cu el în temnița stăpînului său, și le-a zis: „pentruce aveți o față așa de posomorîtă azi?” ei i-au răspuns: „am visat un vis, și nu este nimeni care să-l tîlmăcească.” iosif le-a zis: „tîlmăcirile sînt ale lui dumnezeu. istorisiți-mi dar visul vostru.” mai marele paharnicilor și-a istorisit lui iosif visul, și i-a zis: „în visul meu, se făcea că înaintea mea era o viță. vița aceasta avea trei mlădițe. cînd a început să dea lăstari, și s'a deschis floarea, și ciorchinele au făcut struguri copti. paharul lui faraon era în mina mea. eu am luat strugurii, i-am stors în paharul lui faraon, și am pus paharul în mina lui faraon.” iosif i-a zis: „iată tîlmăcirea visului. cele trei mlădițe sînt trei zile. peste trei zile faraon te va scoate din temniță, te va pune iarăș în slujba ta, și vei pune iarăș paharul în mina lui faraon, cum obicinuiai mai înainte, cînd erai paharnicul lui. dar adu-ți aminte și de mine, cînd vei fi fericit, și arată, rogu-te, bunătate față de mine; pune o vorbă bună pentru mine la faraon, și scoatema din casa aceasta. căci am fost luat cu sila din țara evreilor, și chiar aici n'am făcut nimic ca să fiu aruncat în temniță.” mai marele pitarilor, văzînd că iosif dăduse o tîlmăcire îmbucurătoare, a zis: „iată, și în visul meu, se făcea că port trei coșuri cu pîine albă pe capul meu. în coșul de deasupra de tot erau tot felul de bucate pentru faraon: prăjituri coapte în cuptor; și păsările mincau din coșul care era deasupra de tot pe capul meu.” iosif a răspuns, și a zis: „iată-i tîlmăcirea. cele trei coșuri sînt trei zile. peste trei zile, faraon îți va lua capul, te va spinzura de un lemn, și carnea îți-o vor minca păsările.” a treia zi, era ziua nașterii lui faraon. el a dat un ospăț tuturor slujitorilor săi; și a scos afară din temniță pe mai marele paharnicilor și pe mai marele pitarilor, în fața slujitorilor săi: pe mai marele paharnicilor l-a pus iarăș în slujba lui de paharnic, ca să pună paharul în mina lui faraon; iar pe mai marele pitarilor l-a spinzurat, după tîlmăcirea pe care le-o dăduse iosif. mai marele paharnicilor nu s'a mai gîndit însă la iosif. l-a uitat.

41

după doi ani, faraon a visat un vis. i se părea că stătea lingă rîu (nil). și iată că șapte vaci frumoase la vedere și grase la trup s'au suit din rîu, și au început să pască prin mlaștini. după ele s'au mai suit din rîu alte șapte vaci urite la vedere și slabe la trup, și s'au așezat lingă ele pe marginea rîului. vacile urite la vedere și slabe la trup au mincat pe cele șapte vaci frumoase la vedere și grase la trup. și faraon s'a trezit. a adormit din nou, și a visat un al doilea vis. se făcea că șapte spice de grîu grase și frumoase au crescut pe acelaș pai. și după ele au răsărit alte șapte spice slabe și arse de vîntul de răsărit. spicele slabe au înghițit

pe cele șapte spice grase și pline. și faraon s'a trezit. iată visul. dimineața, faraon s'a turburat, și a trimis să cheme pe toți magii și pe toți înțelepții egiptului. le -a istorisit visurile lui. dar nimeni n'a putut să le tilmăcească lui faraon. atunci mai marele paharnicilor a luat cuvântul, și a zis lui faraon: „mi-aduc aminte astăzi de gresala mea. faraon se miniașe pe slujitorii lui; și mă aruncase în temniță, în casa căpeteniei străjerilor, pe mine și pe mai marele pitarilor. amindoi am visat câte un vis în aceeași noapte; și anume, fiecare din noi a visat un vis, care a primit o tilmăcire deosebită. era acolo cu noi un tânăr evreu, rob al căpeteniei străjerilor. i-am istorisit visurile noastre, și el ni le -a tilmăcit, și ne -a spus întocmai ce înseamnă visul fiecăruia. lucrurile s'au întimplat întocmai după tilmăcirea pe care ne -o dăduse el. pe mine faraon m'a pus iarăș în slujba mea, iar pe mai marele pitarilor l -a spânzurat.” faraon a trimis să cheme pe iosif. l-au scos în grabă din temniță. iosif s'a ras, și -a schimbat hainele, și s'a dus la faraon. faraon a zis lui iosif: „am visat un vis. nimeni nu l -a putut tilmăci; și am aflat că tu tilmăcești un vis, îndată după ce l-ai auzit.” iosif a răspuns lui faraon: „nu eu! dumnezeu este acela care va da un răspuns prielnic lui faraon.” faraon a început să istorisească atunci lui iosif: „în visul meu, se făcea că stăteam pe malul riului, și deodată șapte vaci grase la trup și frumoase la chip s'au suit din riu, și au început să pască prin mlaștini. după ele s'au suit alte șapte vaci, slabe, foarte urite la chip, și sfrijite: n'am mai văzut altele așa de urite în toată țara egiptului. vacile cele sfrijite și slabe au mîncat pe cele șapte vaci dintii, cari erau grase. le-au înghițit, fără să se poată cunoaște că intraseră în pîntecele lor; ba încă înfățișarea lor era tot așa de urită ca mai înainte, și m'am deșteptat. am mai văzut în vis șapte spice pline și frumoase, cari creșteau pe același pai. și după ele au răsărit șapte spice goale, slabe, arse de vîntul de răsărit. spicele slabe au înghițit pe cele șapte spice frumoase. am spus aceste lucruri magilor, dar nimeni nu mi le -a putut tilmăci.” iosif a zis lui faraon: „ce a visat faraon înseamnă un singur lucru: dumnezeu a arătat mai dinainte lui faraon ce are să facă. cele șapte vaci frumoase înseamnă șapte ani; și cele șapte spice frumoase înseamnă șapte ani: este un singur vis. cele șapte vaci sfrijite și urite, cari se suiau după cele dintii, înseamnă șapte ani; și cele șapte spice goale, arse de vîntul de răsărit, vor fi șapte ani de foamete. astfel, după cum am spus lui faraon, dumnezeu a arătat lui faraon, ce are să facă. iată, vor fi șapte ani de mare belșug în toată țara egiptului. după ei vor veni șapte ani de foamete, așa că se va uita tot belșugul acesta în țara egiptului, și foamea va topi țara. foamea aceasta care va urma va fi așa de mare că nu se va mai cunoaște belșugul în țară. cit privește faptul că faraon a visat visul de două ori, înseamnă că lucrul este hotărît din partea lui dumnezeu, și că dumnezeu se va grăbi să -l aducă la îndeplinire. acum, faraon să aleagă un om priceput și înțelept, și să -l pună în fruntea țării egiptului. faraon să pună prefecți în țară, ca să ridice o cincime din roadele egiptului în timpul celor șapte ani de belșug. să se strîngă toate bucatele din acești ani buni cari au să vină; să se facă, la îndemîna lui faraon, grămezi de grîu, provizii în cetăți, și să le

păzească. bucatele acestea vor fi provizia țării, pentru cei șapte ani de foamete, cari vor veni în țara egiptului, pentruca țara să nu fie prăpădită de foamete.” cuvintele acestea au plăcut lui faraon și tuturor slujitorilor lui. și faraon a zis slujitorilor săi: „am putea noi oare să găsim un om ca acesta, care să aibă în el duhul lui dumnezeu?” și faraon a zis lui iosif: „fiindcă dumnezeu ți -a făcut cunoscut toate aceste lucruri, nu este nimeni care să fie atît de priceput și atît de înțelept ca tine. te pun mai mare peste casa mea, și tot poporul meu va asculta de poruncile tale. numai scaunul meu de domnie mă va ridica mai pe sus de tine.” faraon a zis lui iosif: „uite, îți dau stăpînire peste toată țara egiptului.” faraon și -a scos inelul din deget, și l -a pus în degetul lui iosif; l -a îmbrăcat cu haine de în subțire, și i -a pus un lanț de aur la gît. l -a suit în carul care venea după al lui, și strigau înaintea lui: „în genunchi!” astfel i -a dat faraon stăpînire peste toată țara egiptului. și a mai zis lui iosif: „eu sint faraon! dar fără tine nimeni nu va ridica mina nici piciorul în toată țara egiptului.” faraon a pus lui iosif numele: tafnat-paeneah (descoperitor de taine), și i -a dat de nevastă pe asnat, fata lui poti-fera, preotul lui on. și iosif a pornit să cerceteze țara egiptului. iosif era în vîrstă de treizeci de ani cînd s'a înfățișat înaintea lui faraon, împăratul egiptului, și a plecat de la faraon și a străbătut toată țara egiptului. în timpul celor șapte ani de rod, pămîntul a dat bucate din belșug. iosif a strîns toate bucatele din acești șapte ani de belșug în țara egiptului. a făcut provizii în cetăți, punind în fiecare cetate bucatele de pe cîmpul de primprejur. iosif a strîns grîu, ca nisipul mării, atît de mult, că au încetat să -l mai măsoare, pentru că era fără măsură. înaintea anilor de foamete, i s'au născut lui iosif doi fii, pe care i -a născut asnat, fata lui poti-fera, preotul lui on. iosif a pus întîiului născut numele manase (uitare); „căci”, a zis el, „dumnezeu m'a făcut să uit toate necazurile mele și toată casa tatălui meu.” și celui de al doilea i -a pus numele efraim (rodire); „căci”, a zis el, „dumnezeu m'a făcut roditor în țara întristării mele.” cei șapte ani de belșug cari au fost în țara egiptului, au trecut. și au început să vină cei șapte ani de foamete, așa cum vestise iosif. în toată țările era foamete; dar în toată țara egiptului era pîne. cînd a flămînzit, în sfîrșit, toată țara egiptului, poporul a strigat la faraon să -i dea pîne. faraon a spus tuturor egiptenilor: „duceți-vă la iosif, și faceți ce vă va spune el.” foamea bîntuia în toată țara. iosif a deschis toate locurile cu provizii, și a vindut grîu egiptenilor. foamea creștea din ce în ce mai mult în țara egiptului. și din toate țările venea lumea în egipt, ca să cumpere grîu dela iosif; căci în toate țările era foamete mare.

42

cînd a auzit iacov că este grîu în egipt, a zis fiilor săi: „pentruce stați și vă uitați unii la alții?” și a zis: „iată, aud că este grîu în egipt; pogoriți-vă, și cumpărați-ne grîu de acolo, ca să trăim și să nu murim.” zece frați ai lui iosif s'au pogorit în egipt, ca să cumpere grîu. iacov n'a trimis cu ei pe beniamin, fratele lui iosif, de teamă să nu i se întîmple vreo nenorocire. fiii lui israel au venit să cumpere și ei grîu, împreună

cu cei ce veneau pentru acelaș lucru; căci în canaan era foamete. iosif era mai mare în țară; el vindea grâu la tot poporul din țară. frații lui iosif au venit, și s'au aruncat cu fața la pământ înaintea lui. iosif, cum a văzut pe frații săi, i -a cunoscut; dar s'a făcut că le este străin, le -a vorbit aspru, și le -a zis: „de unde veniți?” ei au răspuns: „venim din țara canaan, ca să cumpărăm merinde.” iosif a cunoscut pe frații săi, dar ei nu l-au cunoscut. iosif și -a adus aminte de visurile, pe cari le visase cu privire la ei, și le -a zis: „voi sunteți iscoade; ați venit numai ca să cerceți lucrurile slabe ale țării.” ei i-au răspuns: „nu, domnul meu; robii tăi au venit să cumpere hrană. oi toți sintem fiii aceluiaș om; sintem oameni de treabă, robii tăi nu sint iscoade.” el le -a zis: „ba nu; ați venit să cerceți lucrurile slabe ale țării.” ei au răspuns: „noi, robii tăi, sintem doisprezece frați, fii ai aceluiaș om, din țara canaan; și iată, cel mai tânăr este azi cu tatăl nostru, iar unul nu mai este în viață.” iosif le -a zis: „v'am spus că sunteți iscoade. iată cum veți fi încercați. pe viața lui faraon că nu veți ieși de aici pînă nu va veni fratele vostru cel tânăr! trimiteți pe unul din voi să aducă pe fratele vostru; iar voi, rămîneți la opreală. cuvintele voastre vor fi puse astfel la încercare, și voi ști dacă adevărul este cu voi sau nu; altfel, pe viața lui faraon că sunteți niște iscoade.” și i -a aruncat pe toți, trei zile în temniță. a treia zi, iosif le -a zis: „faceți lucrul acesta, și veți trăi. eu mă tem de dumnezeu! dacă sunteți oameni de treabă, să rămînă unul din frații voștri închis în temnița voastră; iar ceilalți plecați, luați grâu ca să vă hrăniți familiile, și aduceți-mi pe fratele vostru cel tânăr, pentru ca vorbele voastre să fie puse astfel la încercare și să scăpați de moarte.” și așa au făcut. ei au zis atunci unul către altul: „da; am fost vinovați față de fratele nostru; căci am văzut neliniștea sufletului lui, cînd ne ruga, și nu l-am ascultat! pentru aceea vine peste noi necazul acesta.” ruben a luat cuvîntul, și le -a zis: „nu vă spuneam eu să nu faceți o astfel de nelegiuire față de băiatul acesta?” dar n'ați ascultat. acum iată că ni se cere socoteală pentru singele lui.” ei nu știau că iosif îi înțelegea, căci vorbea cu ei printr'un tîlmaci. iosif a plecat la oparte dela ei, ca să plîngă. în urmă s'a întors, și le -a vorbit; apoi a luat dintre ei pe simeon, și a pus să -l lege cu lanturi în fața lor. iosif a poruncit să li se umele sacii cu grâu, să pună argintul fiecăruia în sacul lui, și să li se dea merinde pentru drum. și așa s'a făcut. ei și-au încărcat grîul pe măgari, și au plecat. unul din ei și -a deschis sacul ca să dea nutreț măgarului în locul unde au mas peste noapte. a văzut argintul la gura sacului, și a zis fraților săi: „argintul meu mi s'a dat înapoi, și iată -l în sacul meu.” atunci li s'a tăiat inima; și au zis unul altuia, tremurînd: „ce ne -a făcut dumnezeu?” s'au întors la tatăl lor iacov, în țara canaan, și i-au istorisit tot ce li se întîmplase. ei au zis: „omul acela, care este domnul țării, ne -a vorbit aspru, și ne -a luat drept iscoade. oi i-am spus: „sintem oameni de treabă, nu sintem iscoade. sintem doisprezece frați, fii ai tatălui nostru; unul nu mai este, și cel mai tânăr este azi cu tatăl nostru în țara canaan.” și omul acela, care este domnul țării, ne -a zis: „iată cum voi cunoaște dacă sunteți oameni de treabă. lăsați la mine pe unul din frații voștri, luați merinde pentru familiile voas-

tre, plecați, și aduceți-mi pe fratele vostru cel tânăr. voi ști astfel că nu sunteți iscoade, ci sunteți oameni de treabă; apoi vă voi da înapoi pe fratele vostru, și veți putea să străbateți țara în voie.” cînd și-au golit sacii, iată că legătura cu argintul fiecăruia era în sacul lui. ei și tatăl lor au văzut legăturile cu argintul, și s'au temut. tatăl lor iacov le -a zis: „voi mă lipsiți de copii: iosif nu mai este, simeon nu mai este, și voiți să luați și pe beniamin. toate acestea pe mine mă lovesc!” ruben a zis tatălui său: „să-mi omori pe amindoi fiii mei, dacă nu-l voi aduce înapoi pe beniamin; dă -l în mîna mea, și ți -l voi aduce înapoi.” iacov a zis: „fiul meu nu se poate pogori împreună cu voi; căci fratele lui a murit, și el a rămas singur; dacă i s'ar întîmpla vreo nenorocire în călătoria pe care o faceți, cu durere îmi veți pogori perii mei cei albi în locuința mortilor.”

43

foamea bîntuia greu în țară. cînd au isprăvit de mîncat grîul, pe care -l aduseseră din egipt, iacov a zis fiilor săi: „duceți-vă iarăș, și cumpărați-ne ceva merinde.” iuda i -a răspuns: „omul acela ne -a spus curat: „să nu-mi mai vedeți fața, dacă fratele vostru nu va fi cu voi.” dacă vrei deci să trimeti pe fratele nostru cu noi, ne vom pogori, și-ți vom cumpăra merinde. dar dacă nu vrei să -l trimeti, nu ne vom pogori, căci omul acela ne -a spus: „să nu-mi mai vedeți fața, dacă fratele vostru nu va fi cu voi.” israel a zis atunci: „pen-truce mi-ați făcut un astfel de rău, și ați spus omului acela că mai aveți un frate?” ei au răspuns: „omul acela ne -a întrebât despre noi și familia noastră, și a zis: „mai trăiește tatăl vostru? mai aveți vreun frate?” și noi am răspuns la întrebările acestea. puteam noi să știm că are să zică: „aduceți pe fratele vostru.” iuda a zis tatălui său israel: „trimete copilul cu mine, ca să ne sculăm și să plecăm, și vom trăi și nu vom muri, noi, tu și copiii noștri. răspund eu pentru ei; ai să -l ceri înapoi din mîna mea. dacă nu -l voi aduce înapoi la tine, și dacă nu -l voi pune înaintea ta, vinovat să fiu față de tine pentru totdeauna. căci dacă n'am mai fi zăbovit, de două ori ne-am fi întors pînă acum.” israel, tatăl lor, le -a zis: „fiindcă trebuie, faceți așa. luați-vă în saci ceva din cele mai bune roade ale țării, ca să duceți un dar omului acela, și anume: puțin leac alîinator, și puțină miere, mirodenii, smîrnă, fisticuri și migdale. luați cu voi argint îndoit, și duceți înapoi argintul, pe care vi -l puseseră la gura sacilor: poate că a fost o greșeală. luați și pe fratele vostru, sculați-vă și întoarceți-vă la omul acela. dumnezeul cel atotputernic să vă facă să căpătați trecere înaintea omului acela, și să lase să se întorcă împreună cu voi pe celalt frate al vostru și pe beniamin! iar eu, dacă trebuie să fiu lipsit de copiii mei, lipsit să fiu,” au luat darul; au luat cu ei argint îndoit, precum și pe beniamin; s'au sculat, s'au pogorit în egipt, și s'au înfățișat înaintea lui iosif. cum a văzut iosif pe beniamin cu ei, a zis economistului său: „bagă pe oamenii aceștia în casă, taie vite și gătește; căci oamenii aceștia au să mănînce cu mine la ameză.” mul acela a făcut ce -i poruncise iosif, și a dus pe oamenii aceia în casa lui iosif. ei s'au temut cînd au văzut că -i bagă

în casa lui iosif, și au zis: „ne bagă înlăuntrul din pricina argintului pus în sacii noștri data trecută; vor să se năpustească peste noi, ca să ne ia robii, și să pună mina pe măgarii noștri.” s'au apropiat de economul casei lui iosif, și au intrat în vorbă cu el la ușa casei; și au zis: „domnule, noi ne-am mai pogorit odată aici, ca să cumpărăm merinde. apoi, cînd am ajuns la locul unde trebuia să rămînem peste noapte, ne-am deschis sacii; și iatăcă argintul fiecăruia era la gura sacului său, argintul nostru, după greutatea lui: și l-am adus înapoi cu noi. am adus și alt argint, ca să cumpărăm merinde. nu știm cine a pus argintul în sacii noștri.” economul a răspuns: „fiți pe pace! nu vă temeți de nimic. dumnezeul vostru, dumnezeul tatălui vostru, v'a pus pe ascuns o comoară în saci. argintul vostru a trecut prin minile mele.” și le -a adus și pe simeon. mul acesta i -a băgat în casa lui iosif; le -a dat apă de și-au spălat picioarele; a dat și nutreț măgarilor lor. ei și-au pregătit darul pină la venirea lui iosif, la ameză; căci aflaseră că au să mănince la el. cînd a ajuns iosif acasă, i-au dat darul, pe care i -l aduseră, și s'au aruncat cu fața la pămînt înaintea lui. el i -a întrebat de sănătate; și a zis: „bătrînul vostru tată, de care ați vorbit, este sănătos? mai trăiește?” ei au răspuns: „robul tău, tatăl nostru, este sănătos; trăiește încă.” și s'au plecat și s'au aruncat cu fața la pămînt. iosif a ridicat ochii; și, aruncînd o privire spre frate-său beniamin, fiul mamei sale, a zis: „acesta este fratele vostru cel tînăr, despre care mi-ați vorbit?” și a adăugat: „dumnezeu să aibă milă de tine, fiule!” iosif a isprăvit repede, căci i se rupea inima pentru fratele său, și simtea nevoie să plîngă; a intrat de grab într-o odaie, și a plîns acolo. după ce s'a spălat pe față, a ieșit din odaie; și, silindu-se să se stăpînească, a zis: „aduceți de mîncare!” au adus de mîncare lui iosif deoparte, și fraților lui de o parte; egiptenilor, cari mîncau cu el, le-au adus deasemenea mîncare de o parte; căci egiptenii nu puteau să mănince cu evreii, fiindcă lucrul acesta pentru ei este o uriciune. frații lui iosif s'au așezat la masă în fața lui: dela întîiul născut, după dreptul lui de întîi născut, și pină la cel mai tînăr, așezați după vîrstă; și se uitau unii la alții cu mirare. iosif a pus să le dea din bucatele cari erau înaintea lui; iar beniamin a căpătat de cinci ori mai mult decît ceilalți. și au băut, și s'au veselit împreună cu el.

44

iosif a dat următoarea poruncă economului casei lui: „umple cu merinde sacii oamenilor acestora, cît vor putea să ducă, și pune argintul fiecăruia la gura sacului său. să pui și paharul meu, paharul de argint, la gura sacului celui mai tînăr, împreună cu argintul cuvenit pentru prețul griului lui”. economul a făcut cum îi poruncise iosif. dimineața, cum s'a crăpat de ziua, au dat drumul oamenilor acestora împreună cu măgarii lor. dar abia ieșiseră din cetate, și nu se depărtaseră deloc de ea, cînd iosif a zis economului său: „scoală-te, aleargă după oamenii aceia; și, cînd îi vei ajunge, să le spui: „pentruce ați răsplătit binele cu rău? de ce ați furat paharul din care bea domnul meu, și de care se slujește pentru ghicit? rău ați făcut că v'ați purtat astfel.” economul i -a ajuns, și le -a

spus aceste cuvinte. ei i-au răspuns: „domnule, pen-truce vorbești astfel? să ferească dumnezeu pe robii tăi să fi săvîrșit o asemenea faptă! iată, noi ți-am adus din țara canaanului argintul, pe care l-am găsit la gura sacilor noștri; cum am fi putut să furăm argint sau aur din casa domnului tău? să moară acela dintre robii tăi la care se va găsi paharul, și noi înșine să fim robii ai domnului nostru!” el a zis: „fie după cuvintele voas-tre! acela la care se va găsi paharul, să fie robul meu; iar voi veți fi nevinovați.” îndată, și -a pogorit fiecare sacul la pămînt. fiecare și -a deschis sacul. economul i -a scotocit, începînd cu cel mai în vîrstă și sfîrșind cu cel mai tînăr; și paharul a fost găsit în sacul lui beniamin. ei și-au rupt hainele, și -a încărcat fiecare măgarul, și s'au întors în cetate. iuda și frații lui au ajuns la casa lui iosif, pe cînd era el încă acolo, și s'au aruncat cu fața la pămînt înaintea lui. iosif le -a zis: „ce faptă ați făcut? nu știți că un om ca mine are putere să ghicească?” iuda a răspuns: „ce să mai spunem domnului nostru? cum să mai vorbim? cum să ne mai îndreptătim?” dumnezeu a dat pe față nelegiuirea ro-bilor tăi. iatăcă ne robii ai domnului nostru: noi, și acela la care s'a găsit paharul.” dar iosif a zis: „să mă ferească dumnezeu să fac așa ceva! omul la care s'a găsit paharul, va fi robul meu; dar voi, suiți-vă înapoi în pace la tatăl vostru.” atunci iuda s'a apropiat de iosif, și a zis: „te rog, domnul meu, dă voie robului tău să spună o vorbă domnului meu, și să nu te minii pe robul tău! căci tu ești ca faraon. domnul meu a în-trebat pe robii săi, zicînd: „mai trăește tatăl vostru, și mai aveți vreun frate?” oi am răspuns domnului meu: „avem un tată bătrîn, și un frate tînăr, copil făcut la bătrîneța lui; băiatul acesta avea un frate care a murit, și care era dela aceeași mamă; el a rămas singur, și tatăl lui îl iubește.” tu ai spus robilor tăi: „aduceți -l la mine ca să -l văd cu ochii mei.” oi am răspuns domnului meu: „băiatul nu poate părăsi pe tatăl său; dacă -l va părăsi, tatăl său are să moară.” tu ai spus robilor tăi: „dacă nu se va pogori și fratele vostru împreună cu voi, să nu-mi mai vedeți față.” cînd ne-am suit la tatăl meu, robul tău, i-am spus cuvintele dom-nului meu. tatăl nostru a zis: „duceți-vă iarăși să ne cumpărați ceva merinde.” oi am răspuns: „nu putem să ne ducem; dar dacă fratele nostru cel tînăr va fi cu noi, ne vom duce; căci nu putem vedea fața omului aceluia, de cit dacă fratele nostru cel tînăr va fi cu noi.” robul tău, tatăl nostru, ne -a zis: „voi știți că nevastă-mea mi -a născut doi fii. unul a ieșit dela mine, și cred că a fost sfîșiat negreșit de fiare, căci nu l-am mai văzut pînă astăzi. dacă-mi mai luați și pe acesta, și i se va întimpla vreo nenorocire, cu durere îmi veți pogori bătrînețele în locuința morților.” acum, dacă mă voi întoarce la robul tău, tatăl meu, fără să avem cu noi băiatul de sufletul căruia este nedeslăsit sufletul lui, el are să moară, cînd va vedea că băiatul nu este; și robii tăi vor pogori cu durere în locuința morților bătrînețele robului tău, tatăl nostru. căci robul tău s'a pus chează pentru copil, și a zis tatălui meu: „dacă nu -l voi aduce înapoi la tine, vinovat să fiu pentru tot-deauna față de tatăl meu.” îngăduie, dar, te rog, robu-lui tău să rămînă în locul băiatului, ca rob al domnului meu; iar băiatul să se suie înapoi cu frații săi. cum mă voi putea sui eu la tatăl meu, dacă băiatul nu este cu

mine? ah! să nu văd mihnirea tatălui meu!’

45

iosif nu s’a mai putut stăpîni înaintea tuturor celor ce -l înconjurau. și a strigat: „scoateți afară pe toată lumea.” și n’a mai rămas nimeni cu iosif, cînd s’a făcut cunoscut fraților săi. a izbucnit într-un plîns așa de tare că l-au auzit egiptenii și casa lui faraon. iosif a zis fraților săi: „eu sint iosif! mai trăiește tatăl meu!” dar frații lui nu i-au putut răspunde, așa de încremeniți rămăseseră înaintea lui. iosif a zis fraților săi: „apropiați-vă de mine.” și ei s’au apropiat. el a zis: „eu sint fratele vostru iosif, pe care l-ați vîndut ca să fie dus în egipt. acum, nu vă întristați și nu fiți mîhnîți că m’ați vîndut ca să fiu adus aici, căci ca să vă scap viața m’a trimis dumnezeu înaintea voastră. iată sint doi ani decînd bîntuie foametea în țară; și încă cinci ani, nu va fi nici arătură, nici secerșii. dumnezeu m’a trimis înaintea voastră ca să vă rămînă sîmînța vie în țară, și ca să vă păstreze viața printr’o mare izbăvire. așa că nu voi m’ați trimes aici, ci dumnezeu; el m’a făcut ca un tată al lui faraon, stăpîn peste toată casa lui, și cîrmuitorul întregii țări a egiptului. grăbiți-vă de vă suiți la tatăl meu, și spuneți -i: „așa a vorbit fiul tău iosif: ‘dumnezeu m’a pus domn peste tot egiptul; pogoară-te la mine și nu zăbovi! vei locui în ținutul gosen, și vei fi lingă mine, tu, fiii tăi, și fiii fiilor tăi, oile tale și boii tăi, tot ce este al tău. acolo te voi hrăni, căci vor mai fi încă cinci ani de foamete; și astfel nu vei pieri, tu, casa ta, și tot ce este al tău. voi vedeți cu ochii voștri, și fratele meu beniamin vede cu ochii lui că eu însumi vă vorbesc. istorișiți tatălui meu toată slava pe care o am în egipt, și tot ce ați văzut; și aduceți aici cît mai curînd pe tatăl meu.” el s’a aruncat pe gîtul fratelui său beniamin, și a plîns; și beniamin a plîns și el pe gîtul lui. a îmbrățișat de asemenea pe toți frații lui, plîngînd. după aceea, frații lui au stat de vorbă cu el. s’a răspîndit vestea în casa lui faraon că au venit frații lui iosif; lucrul acesta a plăcut lui faraon și slujitorilor lui. faraon a zis lui iosif: „spune fraților tăi: ‘iați ce să faceți; încercați-vă dobitoacele, și plecați în țara canaanului; luați pe tatăl vostru și familiile voastre, și veniți la mine. eu vă voi da ce este mai bun în țara egiptului, și veți minca grăsimba țării. ai poruncă să le spui: ‘așa să faceți! luați-vă din țara egiptului cară pentru pruncii voștri și pentru nevestele voastre; aduceți pe tatăl vostru, și veniți. să nu vă pară rău de ceea ce veți lăsa; căci tot ce este mai bun în țara egiptului va fi pentru voi.” fiii lui israel au făcut așa. iosif le -a dat cară, după porunca lui faraon; le -a dat și merinde pentru drum. le -a dat la tatăl său haine de schimb, iar lui beniamin i -a dat trei sute de sicli de argint și cinci haine de schimb. tatălui său i -a trimis zece măgari încărcăți cu ce era mai bun în egipt, și zece măgări încărcate cu grîu, pine și merinde, pentru ca să aibă pe drum. apoi a dat drumul fraților săi, cari au plecat; și le -a zis: „să nu vă certați pe drum.” ei au ieșit din egipt, și au ajuns în țara canaanului, la tatăl lor iacov. și i -a spus: „iosif tot mai trăiește, și chiar el cîrmuiește toată țara egiptului.” dar inima lui iacov a rămas rece, pentru că nu -i credea. cînd i -a istorisit însă tot ce le spusese iosif, și a văzut carele pe

cari le trimsesese iosif ca să -l ducă, duhul tatălui lor, iacov, s’a înviorat. și israel a zis: „destul! fiul meu iosif tot mai trăiește! vreau să mă duc să -l văd înainte de moarte.”

46

israel a plecat, cu tot ce avea. a ajuns la beer-șeba, și a adus jertfe dumnezeului tatălui său isaac. dumnezeu a vorbit lui israel, într’o vedenie noaptea, și a zis: „iacove! iacove!” israel a răspuns: „iață-mă!” și dumnezeu a zis: „eu sint dumnezeu, dumnezeul tatălui tău. nu te teme să te pogori în egipt, căci acolo te voi face să ajungi un neam mare. eu însumi mă voi pogori cu tine în egipt, și eu însumi te voi scoate iară de acolo; iar iosif îți va închide ochii.” iacov a părăsit beer-șeba; și fiii lui israel au pus pe tatăl lor iacov, cu copilașii și nevestele lor, în carele pe cari le trimsesese faraon ca să -l ducă. și-au luat și turmele și averile, pe cari le ag-oniseră în țara canaanului. și iacov s’a dus în egipt, cu toată familia lui. a luat cu el în egipt pe fiii lui și pe fiii fiilor lui, pe fiicele lui și pe fiicele fiilor lui, și pe toată familia lui. iată numele fiilor lui israel, cari au venit în egipt. iacov și fiii lui. întîiul născut al lui iacov: ruben. fiii lui ruben: enoh, palu, hețron și carmi. -fiii lui simeon: iemuel, iamin, ohad, iachin și țohar; și saul, fiu dintr’o femeie cananită. -fiii lui levi: gherșon, chehat, și merari. - fiii lui iuda: er, onan, șela, peret și zarah; dar er și onan au murit în țara canaanului. fiii lui peret au fost: hețron și hamul. - fiii lui isahar: tola, puva, iov și șimron. - fiii lui zabulon: sered, elon și iahleel. aceștia sint fiii, pe cari i -a născut lui iacov lea în padan-aram, împreună cu fiică-sa dina. fiii și fiicele lui alcătuiau în totul treizeci și trei de inși. fiii lui gad: tifon, haggi, șuni, ețbon, eri, arodi și areeli. - fiii lui așer: imna, ișva, ișvi și beria; și serah, sora lor. și fiii lui beria: heber și malchiel. aceștia sint fiii zilpei, pe care o dăduse laban fetei sale lea; pe aceștia i -a născut ea lui iacov. în totul șaisprezece inși. fiii rahelui, nevasta lui iacov: iosif și beniamin. - lui iosif i s’au născut, în țara egiptului: manase și efraim, pe cari i -a născut asnat fata lui poti-fera, preotul lui on. - fiii lui beniamin: bela, becher, așbel, ghera, naaman, ehi, roș, mupim, hupim și ard. aceștia sint fiii rahelui, pe cari i -a născut lui iacov. în totul patrusprezece inși. fiii lui dan: hușim. fiii lui neftali: iahteel, guni, iețer și șilem. aceștia sint fiii bilhei, pe care o dăduse laban fetei sale rahela; și pe aceștia i -a născut ea lui iacov. în totul, șapte inși. sufletele cari au venit cu iacov în egipt și cari ieșiseră din el, erau în totul șasezeci și șase, fără să numărăm nevestele fiilor lui iacov. și iosif avea doi fii, cari i se născuseră în egipt. -toate sufletele din familia lui iacov, cari au venit în egipt, erau în număr de șaptezeci. iacov a trimes pe iuda înainte la iosif, ca să -i dea de știre să -i iasă înainte în gosen. și au venit în ținutul gosen. iosif și -a pregătît carul și s’a suit ca să se ducă în gosen, în întîmpinarea tatălui său israel. cum l -a văzut, s’a aruncat pe gîtul lui, și a plîns multă vreme pe gîtul lui. israel a zis lui iosif: „acum pot să mor, fiindcă ți-am văzut fața, și tu tot mai trăiești.” iosif a zis fraților săi și familiei tatălui său: „mă duc să înștiințez pe faraon, și să -i spun: ‘frații mei și familia tatălui meu, cari erau în țara canaan, au venit

la mine. amenii aceștia sînt păstori, căci cresc vite; ei și-au adus oile și boii, și tot ce este al lor.“ și, cînd vă va chema faraon și vă va întreba: „cu ce vă îndeletniciți?” voi să răspundeți: „robii tăi au crescut vite, din tinereța noastră pînă acum, atît noi cit și părinții noștri.” în felul acesta, veți locui în ținutul gosen, căci toți păstorii sînt o urciune pentru egipteni.”

47

iosif s'a dus să înștiințeze pe faraon, și i -a spus: „frații mei și tatăl meu au sosit din țara canaan, cu oile și boii, și cu tot avutul lor; și sînt în ținutul gosen.” a luat pe cinci din frații lui, și i -a adus înaintea lui faraon. faraon a întrebat pe frații lui iosif: „cu ce vă îndeletniciți?” ei au răspuns lui faraon: „robii tăi sînt păstori, cum erau și părinții noștri.” și au mai zis lui faraon: „noi am venit ca să locuim o vreme aici în țară, pentrucă nu mai este păsune pentru oile robilor tăi, și este o mare foamete în țara canaanului; îngăduie dar robilor tăi să locuiască în ținutul gosen.” faraon a zis lui iosif: „tatăl tău și frații tăi au venit la tine. țara egiptului este deschisă înaintea ta; așează pe tatăl tău și pe frații tăi în cea mai bună parte a țării. să locuiască în ținutul gosen; și dacă găsești printre ei oameni destoinici, pune -i în fruntea turmelor mele.” iosif a adus pe tatăl său iacov, și i -a înfățișat înaintea lui faraon. și iacov a binecuvîntat pe faraon. faraon a întrebat pe iacov: „care este numărul zilelor anilor vieții tale?” iacov a răspuns lui faraon: „zilele anilor călătoriei mele sînt o sută treizeci de ani. zilele anilor vieții mele au fost puține la număr și rele, și n'au atins zilele anilor vieții părinților mei, în timpul călătoriei lor.” iacov a binecuvîntat iarăș pe faraon, și a plecat dinaintea lui faraon. iosif a așezat pe tatăl său și pe frații săi, și le -a dat o moșie în țara egiptului, în cea mai bună parte a țării, în ținutul lui ramses, cum poruncise faraon. iosif a hrănit cu pine pe tatăl său, pe frații săi, și pe toată familia tatălui său, după numărul copiilor. u mai era pine în toată țara, căci foametea era foarte mare; țara egiptului și țara canaanului tinjeau, din pricina foametei. iosif a strîns tot argintul, care se găsea în țara egiptului și în țara canaanului, în schimbul griului, pe care -l cumpărau oamenii, și astfel a făcut ca tot argintul acesta să intre în casa lui faraon. cînd s'a sfîrșit argintul din țara egiptului și din țara canaanului, toți egiptenii au venit la iosif, și au zis: „dă-ne pine! pentrucă să murim în fața ta? căci argint nu mai avem.” iosif a zis: „dați vitele voastre, și vă voi da pine în schimbul vitelor voastre, dacă nu mai aveți argint.” și-au adus vitele la iosif, și iosif le -a dat pine în schimbul cailor, în schimbul turmelor de oi și de boi, și în schimbul măgarilor. le -a dat astfel pine în anul acela în schimbul tuturor turmelor lor. dupăce a trecut anul acela, au venit la iosif în anul următor, și i-au zis: „nu putem să ascundem domnului nostru faptul că argintul s'a sfîrșit, și turmele de vite au trecut în stăpînirea domnului nostru; nu mai rămîn înaintea domnului nostru de cit trupurile și pămînturile noastre. pentrucă să murim sub ochii tăi, noi și pămînturile noastre? cumpără-ne împreună cu pămînturile noastre în schimbul pinii, și vom fi ai domnului nostru, noi și pămînturile noas-

tre. dă-ne sămînță să sămănăm, ca să trăim și să nu murim, și să nu ne rămînă pămînturile pustii.” iosif a cumpărat pentru faraon toate pămînturile egiptului; căci egiptenii și-au vindut fiecare ogorul, pentrucă îi silea foametea. și țara a ajuns în stăpînirea lui faraon. cit despre popor, l -a mutat în cetăți, dela o margine hotarelor egiptului pînă la cealaltă. umai pămînturile preoților nu le -a cumpărat, pentrucă era o lege a lui faraon, dat în folosul preoților, cari trăiau din venitul pe care li -l dădea faraon: de aceea ei nu și-au vindut pămînturile. iosif a zis poporului: „v'am cumpărat azi cu pămînturile voastre, pentru faraon; iată, vă dau sămînță, ca să puteți sămăna pămîntul. la vremea roadelor, veți da a cincea parte lui faraon; iar celelalte patru părți vă vor rămînea vouă, ca să sămănați ogoarele, și să vă hrăniți împreună cu copiii voștri și cu cei ce sînt în casele voastre.” ei au zis: „tu ne-ai scăpat viața! să căpătăm trecere înaintea domnului nostru, și vom fi robi ai lui faraon.” iosif a făcut din aceasta o lege, care a rămas în picioare pînă în ziua de azi, și după care, a cincea parte din venitul pămînturilor egiptului este a lui faraon; numai pămînturile preoților nu sînt ale lui faraon. israel a locuit în țara egiptului, în ținutul gosen. ei s'au înstărit, au crescut și s'au înmulțit foarte mult. iacov a trăit șaptesprezece ani în țara egiptului; și zilele anilor vieții lui iacov au fost de o sută patruzeci și șapte de ani. cînd s'a apropiat israel de clipa morții, a chemat pe fiul său iosif, și i -a zis: „dacă am căpătat trecere înaintea ta, pune, rogu-te, mina sub coapsa mea, și poartă-te cu bunătate și credincioșie față de mine: să nu mă îngropi în egipt. ci cînd mă voi culca lingă părinții mei, să mă scoți afară din egipt, și să mă îngropi în mormîntul lor.” iosif a răspuns: „voi face după cuvîntul tău.” iacov a zis: „jură-mi.” și iosif i -a jurat. apoi israel s'a plecat cu fața pe căpățiul patului.

48

după aceea, au venit și au spus lui iosif: „tatăl tău este bolnav.” și iosif a luat cu el pe cei doi fii ai săi, manase și efraim. au dat de știre lui iacov, și i-au spus: „iată că fiul tău iosif vine la tine.” și israel și -a adunat puterile, și s'a așezat pe pat. iacov a zis lui iosif: „dumnezeul cel atotputernic mi s'a arătat la luz, în țara canaan, și m'a binecuvîntat. el mi -a zis: „te voi face să crești, te voi înmulți, și voi face din tine o ceată de popoare; voi da țăra aceasta seminței tale după tine, ca să stăpînească pentru totdeauna. acum, cei doi fii, cari ți s'au născut în țara egiptului, înainte de venirea mea la tine în egipt, vor fi ai mei; efraim și manase vor fi ai mei, ca și ruben și simeon. dar copiii, pe cari i-ai născut după ei, vor fi ai tăi; ei vor purta numele fraților lor în partea lor de moștenire. la întoarcerea mea din padan, rahela a murit pe drum lingă mine, în țara canaan, la o depărtare bunicică de efrata; și am îngropat -o acolo, pe drumul care duce la efrata, sau betleem.” israel s'a uitat la fiii lui iosif, și a zis: „cine sînt aceștia?” iosif a răspuns tatălui său: „sînt fiii mei, pe cari mi i -a dat Dumnezeu aici.” israel a zis: „apropie -i, te rog, de mine, ca să -i binecuvîntez.” chii lui israel erau îngreuiți de bătrîneță, așa că nu mai putea să vadă. iosif i -a apropiat de el; și is-

rael i -a sărutat, și i -a îmbrățișat. israel a zis lui iosif: „nu credeam că am să-ți mai văd fața, și iată că dumnezeu m'a făcut să-ți văd și sămînta.” iosif i -a dat la o parte de lingă genunchii tatălui său, și s'a aruncat cu fața la pămînt înaintea lui. apoi iosif i -a luat pe amîndoi, pe efraim cu mîna dreaptă, la stînga lui israel, și pe manase cu mîna stîngă, la dreapta lui israel, și i -a adus aproape de el. israel și -a întins mîna dreaptă și a pus -o pe capul lui efraim, care era cel mai tînr, iar mîna stîngă a pus -o pe capul lui manase; înadîns și -a încrucișat mîinile astfel, căci manase era cel dinții născut. a binecuvîntat pe iosif, și a zis: „dumnezeu, înaintea căruia au umblat părinții mei, avraam și isaac, dumnezeu, care m'a călăuzit de cînd m'am născut, pînă în ziua aceasta, îngerul, care m'a izbăvit de orice rău, să binecuvînteze pe copiii acestuia! ei să poarte numele meu și numele părinților mei, avraam și isaac, și să se înmulțească foarte mult în mijlocul țării!” lui iosif nu i -a venit bine cînd a văzut că tatăl său își pune mîna dreaptă pe capul lui efraim; deaceea a apucat mîna tatălui său, ca s'o ia de pe capul lui efraim, și s'o îndrepte pe al lui manase, și iosif a zis tatălui său: „nu așa, tată, căci acela este cel întîi născut; pune-ți mîna dreaptă pe capul lui.” tatăl său n'a vrut, ci a zis: „știi, fiule, știi; și el va ajunge un popor, și el va fi mare; dar frațele lui cel mai mic va fi mai mare decît el; și sămînta lui va ajunge o ceată de neamuri.” el i -a binecuvîntat în ziua aceea, și a zis: „numele tău îl vor întrebuița israeliții cînd vor binecuvînta, zicînd: 'dumnezeu să se poarte cu tine cum s'a purtat cu efraim și cu manase' și a pus astfel pe efraim înaintea lui manase. israel a zis lui iosif: „iată că în curînd am să mor! dar dumnezeu va fi cu voi, și va aduce înapoi în țara părinților voștri. îți dau, mai mult decît fraților tăi, o parte, pe care am luat -o din mîna amorîților cu sabia mea și cu arcul meu.”

49

iacob a chemat pe fiii săi, și a zis: „stringeți-vă, și va voi vesti ce vi se va întîmpla în vremile cari vor veni. „stringeți-vă, și ascultați, fii ai lui iacob! ascultați pe tatăl vostru israel! ruben, tu, întîiul meu născut, puterea mea și pirga tăriei mele, întîiul în vîrnecie, și întîiul în putere, avarnic ca apele, -tu nu vei mai avea întîietatea! căci te-ai suit în patul tatălui tău, mi-ai spurcat patul, suindu-te în el. simeon și levi sînt frați; săbiile lor sînt niște unelte de silnicie. u vreau să intre sufletul meu la sfaturile lor, nu vreau să se unească duhul meu cu adunarea lor! căci, în minia lor, au ucis oameni, și, în răutatea lor, au tăiat vinele taurilor. blestemată să fie minia lor, pentru că a fost prea turbată, și furia lor, căci a fost prea sălbatică! îi voi împărți în iacob, și -i voi risipi în israel. iudo, tu vei primi laudele fraților tăi; mîna ta va apuca de ceață pe vrăjmașii tăi. fiii tatălui tău se vor închina pînă la pămînt înaintea ta. iuda este un pui de leu. tu te-ai întors dela măcel, fiule! iuda își pleacă genunchii, se culcă întocmai ca un leu, ca o leoaică: cine -l va scula? toiaгу de domnie nu se va depărta din iuda, nici toiaгу de cîrmuire dintre picioarele lui, pînă va veni șilo, și de el vor asculta popoarele. el își leagă măgarul de viță, și de cel mai bun butuc de viță minzul

măgăriței lui; își spală haina în vin, și mantaua în singele strugurilor. are ochii roșii de vin, și dinții albi de lapte. zabulon va locui pe țărmul mărilor, lingă limanul corăbiilor, și hotarul lui se va întinde înspre sidon. isahar este un măgar osos, care se culcă în grajduri. vede că locul unde se odihnește este plăcut, și că ținutul lui este mare; își pleacă umărul subtovară, și se supune birului. dan va judeca pe poporul său, ca una din semînțiile lui israel. dan va fi un șarpe pe drum, o năpărcă pe cărare, mușcind călcîiele calului, făcînd să cadă călărețul pe spate. în ajutorul tău, nădăduiesc, doamne! peste gad vor da iuruș cete înarmate, dar și el va da iuruș peste ele și le va urmări. așer dă o hrană minunată; el va da bucate alese împăraților. efali este o cerboaică slobodă: rostește cuvinte frumoase. iosif este vîlstarul unui pom roditor, vîlstarul unui pom roditor sădit lingă un izvor; ramurile lui se înalță deasupra zidului. arcașii l-au ațîțat, au aruncat săgeți, și l-au urmărit cu ura lor. dar arcul lui a rămas tare, și mîinile lui au fost întărite de mîinile puternicului lui iacob: și a ajuns astfel păstorul, stîncă lui israel. aceasta este lucrarea dumnezeului tatălui tău, care te va ajuta; aceasta este lucrarea celui atotputernic, care te va binecuvînta cu binecuvîntările cerurilor de sus, cu binecuvîntările apelor de jos, cu binecuvîntările țărilor și ale pîntecelui mamei. binecuvîntările tatălui tău întrec binecuvîntările părinților mei, și se înalță pînă în creștetul dealurilor vecinice: ele să vină peste capul lui iosif, peste creștetul capului domnului fraților săi! beniamin este un lup care sfășie; dimineata, mîncînd prada, iar seara, împarte prada răpăită.” aceștia sînt toți ceice alcătuiesc cele douăsprezece semînții ale lui israel. și aceștia sînt lucrurile, pe cari li le -a spus tatăl lor, cînd i -a binecuvîntat. i -a binecuvîntat, pe fiecare cu o binecuvîntare deosebită. apoi le -a dat porunca următoare: „eu am să fiu adăugat la poporul meu; deci să mă îngropați împreună cu părinții mei, în peștera care este în ogorul hetitului efron, în peștera din ogorul macpela, care este față în față cu mamre, în țara canaan. acesta este ogorul, pe care l -a cumpărat avraam de la hetitul efron, ca moșie de înmormîntare. acolo au îngropat pe avraam și pe sara, nevasta lui; acolo au îngropat pe isaac și pe rebecca, nevasta lui; și acolo am îngropat eu pe lea. gorul și peștera care se află acolo au fost cumpărate dela fiii lui het.” cînd a insprăvit iacob de dat porunci fiilor săi, și -a tras picioarele în pat, și -a dat duhul, și a fost adăugat la poporul său.

50

iosif s'a aruncat pe fața tatălui său, l -a plîns, și l -a sărutat. a poruncit doftorilor, cari erau în slujba lui, să îmbălsămeze pe tatăl său; și doftorii au îmbălsămat pe israel. patruzeci de zile au trecut astfel și au fost întrebuițate cu îmbălsămarea lui. și egiptenii l-au plîns șaptezeci de zile. după ce au trecut zilele de jale, iosif a vorbit oamenilor din casa lui faraon, și le -a zis: „dacă am căpătat trecere înaintea voastră, spuneți, vă rog, lui faraon, ce vă spun eu. tatăl meu m'a pus să jur, zicînd: „iată, în curînd eu am să mor! să mă îngropi în mormîntul, pe care mi l-am săpat în

țara canaan.⁴ aș vrea dar să mă sui acolo, ca să îngrop pe tatăl meu; și după aceea mă voi întoarce.” faraon a răspuns: „sue-te, și îngroapă pe tatăl tău, după jurământul pe care te -a pus să -l faci.” iosif s’a suit, ca să îngroape pe tatăl său. împreună cu el s’au suit toți slujitorii lui faraon, bătrînii casei lui, toți bătrînii țării egiptului, toată casa lui iosif, frații săi, și casa tatălui său; n’au lăsat în ținutul gosen decît pruncii, oile și boii. împreună cu iosif mai erau cară și călăreți, așa că alaiul era foarte mare. cînd au ajuns la aria lui atad, care este dincolo de iordan, au făcut plîngere mare și jalnică; și iosif a ținut în cinstea tatălui său un bocet de șapte zile. locuitorii țării, cananiții, au fost martori la bocetul acesta din aria lui atad, și au zis: „iată un mare bocet printre egipteni!” de aceea s’a dat acestei arii numele Abel-mițraim (jalea egiptenilor); ea este dincolo de iordan. astfel au implinit fiii lui iacov poruncile tatălui lor. l-au dus în țara canaan și l-au îngropat în peștera din ogorul macpela, pe care -l cumpărase avraam dela hetitul efron, ca moșie de înmormîntare, și care este față în față cu mamre. iosif, după ce a îngropat pe tatăl său, s’a întors în egipt, împreună cu frații săi și cu toți cei ce se suiseră cu el, ca să îngroape pe tatăl său. cînd au văzut frații lui iosif că tatăl lor a murit, au zis: „dacă va prinde iosif ură pe noi, și ne va întoarce tot răul, pe care i l-am făcut?” și au trimis să spună lui iosif: „tatăl tău a dat porunca aceasta înainte de moarte: „așa să vorbiți lui iosif: ,oh! iartă nelegiuirea fraților tăi și păcatul lor, căci ți-au făcut rău; iartă acum păcatul robilor dumnezeului tatălui tău!” iosif a plîns cînd a auzit cuvintele acestea. frații lui au venit și s’au aruncat ei înșiși cu fața la pămînt înaintea lui, și i-au zis: „sîntem robii tăi.” iosif le -a zis: „fiți fără teamă; căci sînt eu oare în locul lui dumnezeu? voi, negreșit, v’ați gîndit să -mi faceți rău: dar dumnezeu a schimbat răul în bine, ca să împlinească ceea ce se vede azi, și anume, să scape viața unui popor în mare număr. fiți dar fără teamă, căci eu vă voi hrăni, pe voi și pe copiii voștri.” și i -a mîngăiat, și le -a îmbărbătat inimile. iosif a locuit în egipt, el și casa tatălui său; și a trăit o sută zece ani. iosif a văzut pe fiii lui efraim pînă la al treilea neam; și fiii lui machir, fiul lui manase, s’au născut pe genunchii lui. iosif a zis fraților săi: „eu am să mor! dar dumnezeu vă va cerceta, și vă va face să vă suiți din țara aceasta în țara, pe care a jurat că o va da lui avraam, lui isaac și lui iacov.” iosif a pus pe fiii lui israel să jure, zicînd: „cînd vă va cerceta dumnezeu, să luați și oasele mele de aici.” iosif a murit, în vîrstă de o sută zece ani. l-au îmbălsămat, și l-au pus într’un sicriu în egipt

iată numele fiilor lui israel, intrați în egipt; au intrat cu iacov fiecare cu familia lui: ruben, simeon, levi, iuda, isahar, zabulon, beniamin, dan, neftali, gad și așer. sufletele ieșite din coapsele lui iacov erau șaptezeci de toate. iosif era atunci în egipt. iosif a murit, și toți frații lui, și toată vîrsta aceea de oameni. fiii lui israel s'au înmulțit, s'au mărit, au crescut și au ajuns foarte puternici, și s'au umplut țara de ei. peste egipt s'a ridicat un nou împărat, care nu cunoscuse pe iosif. el a zis poporului său: „iată că poporul copiilor lui israel este mai mare și mai puternic decît noi. veniți să ne arătăm dibaci față de el, ca să nu crească, pentru ca nu cumva, dacă se va întîmpla un război, să se unească și el cu vrăjmașii noștri, să ne bată și să iasă apoi din țară.” și au pus peste ei isprăvnicie, ca să -i asuprească prin munci grele. astfel a zidit el cetățile pitom și rameses, ca să slujească de hambare lui faraon. dar cu cît îl asupreau mai mult, cu atît se înmulțea și creștea; și s'au scrisb de copii lui israel. atunci egiptenii au adus pe copiii lui israel la o aspră robie. le-au făcut viața amară prin lucrări grele de lut și cărămizi, și prin tot felul de lucrări de cîmp: în toate muncile acestea pe cari -i sileau să le facă, erau fără nici un pic de milă. împăratul egiptului a poruncit moașelor evreilor, numite una șifra, și cealaltă pua, și le -a zis: „cînd veți împlini slujba de moașe pe lingă femeile evreilor, și le veți vedea pe scaunul de naștere, dacă este băiat, să -l omoriți; iar dacă este fată, s'o lăsați să trăiască.” dar moașele s'au temut de dumnezeu, și n'au făcut ce le poruncise împăratul egiptului: ci au lăsat pe copiii de parte bărbătească să trăiască. împăratul egiptului a chemat pe moașe, și le -a zis: „pentruce ați făcut lucrul acesta, și ați lăsat pe copiii de parte bărbătească să trăiască;” moașele au răspuns lui faraon: „pentru că femeile evreilor nu sînt ca egiptencele; ele sînt vinjoase și nasc înainte de venirea moașei.” dumnezeu a făcut bine moașelor; și poporul s'a înmulțit și a ajuns foarte mare la număr. pentru că moașele se temuseră de dumnezeu, dumnezeu le -a făcut case. atunci faraon a dat următoarea poruncă la tot poporul lui: „să aruncați în rîu pe orice băiat care se va naște, și să lăsați pe toate fetele să trăiască.”

un om din casa lui levi luase de nevastă pe o fată a lui levi. femeia aceasta a rămas însărcinată, și a născut un fiu. a văzut că este frumos, și l -a ascuns trei luni. e mai puțin să -l ascundă, a luat un sicriș de papură, pe care l -a uns cu lut și cu smolă; a pus copilul în el, și l -a așezat între trestii, pe malul rîului. sora copilului pîndea la o depărtare oarecare, ca să vadă ce are să i se întîmple. fata lui faraon s'a pogorit la rîu, să se scalde; și fetele cari o însoteau se plimbau pe marginea rîului. ea a zărit sicrișul în mijlocul trestiilor, și a trimes pe roaba ei să -l ia. l -a deschis și a văzut copilul: era un băiețș care plîngea. i -a fost milă de el, și a zis: „este un copil de al evreilor;” atunci sora copilului a zis fetei lui faraon: „să mă duc să -ți chem o doică dintre femeile evreilor, ca să -ți alăpteze copilul;” „du-te”,

i -a răspuns fata lui faraon. și fata s'a dus și a chemat pe mama copilului. fata lui faraon i -a zis: „ia copilul acesta, alăptează -mi -l, și îți voi plăti.” femeia a luat copilul, și l -a alăptat. copilul a crescut, și ea l -a adus fetei lui faraon; și el i -a fost fiu. i -a pus numele moise (scos); „căci”, a zis ea, „l-am scos din ape.” în vremea aceea, moise, crescînd mare, a ieșit pe la frații săi, și a fost martor la muncile lor grele. a văzut pe un egiptean, care bătea pe un evreu, unul dintre frații lui. s'a uitat în toate părțile, și, văzînd că nu este nimeni, a omorît pe egiptean și l -a ascuns în nisip. a ieșit și în ziua următoare; și iată că doi evrei se certau. a zis celui ce n'avea dreptate: „pentru ce lovești pe semenul tău?” și omul acela a răspuns: „cine te -a pus pe tine mai mare și judecător peste noi? nu cumva ai de gînd să mă omori și pe mine, cum ai omorît pe egipteanul acela?” moise s'a temut și a zis: „nu mai încapă îndoială că faptul este cunoscut. faraon a aflat ce se petrece, și căuta să omoare pe moise. dar moise a fugit dinaintea lui faraon, și a locuit în țara madian. a șezut lingă o fîntînă. preotul din madian avea șapte fete. ele au venit să scoată apă, și au umplut ghiabiurile ca să adape turma tatălui lor. dar au venit păstorii, și le-au luat la goană. atunci moise s'a sculat, le -a ajutat, și le -a adăpat turma. cînd s'au întors ele la tatăl lor reuel, el a zis: „pentru ce vă întoarceți așa de curînd azi?” ele au răspuns: „un egiptean ne -a scăpat din mina păstorilor, și chiar ne -a scos apă, și a adăpat turma.” și el a zis fetelor: „unde este?” pentruce atî lăsat acolo pe omul acela! chemați -l să mîncească pine!” moise s'a hotărît să locuiască la omul acela, care i -a dat de nevastă pe fiică -sa sefora. ea a născut un fiu, căruia el i -a pus numele gherșon (sînt străin aici); „căci”, a zis el, „locuiesc ca străin într -o țară străină.” după multă vreme, împăratul egiptului a murit; și copiii lui israel gemeau încă din pricina robiei, și scoteau strigăte desnădăjduite. strigătele acestea, pe cari li le smulgea robia, s'au suit pînă la dumnezeu. dumnezeu a auzit gemetele lor, și și -a adus aminte de legămîntul său făcut cu avraam, isaac, și iacov. dumnezeu a privit spre copiii lui israel, și a luat cunoștință de ei.

moise păștea turma socrului său ietro, preotul madianului. odată a minat turma pînă dincolo de pustie, și a ajuns la muntele lui dumnezeu, la horeb. îngerul domnului i s'a arătat într-o flăcără de foc, care ieșea din mijlocul unui rug. moise s'a uitat; și iată că rugul era tot un foc, și rugul nu se mistuia deloc. moise a zis: „am să mă întorc să văd ce este această vedenie minunată, și pentru ce nu se mistuie rugul.” domnul a văzut că el se întoarce să vadă; și dumnezeu l -a chemat din mijlocul rugului, și a zis: „moise! moise!” el a răspuns: „iată -mă!” dumnezeu a zis: „nu te apropia de locul acesta; scoate -ți încălțămîntele din picioare, căci locul pe care calci este un pămînt sfînt.” și a adăugat: „eu sînt dumnezeul tatălui tău, dumnezeul lui avraam, dumnezeul lui isaac și dumnezeul lui iacov.” moise și -a ascuns fața, căci se temea să privească pe dumnezeu. domnul a zis: „am văzut asuprirea poporului meu, care este în egipt, și am auzit strigătele pe care le scoate din pricina asupri-

torilor lui; căci îi cunosc durerile. m'am pogorit ca să -l izbăvesc din mina egiptenilor, și să -l scot din țara aceasta și să -l duc într -o țară bună și întinsă, într'o țară unde curge lapte și miere, și anume, în locurile, pe cari le locuiesc cananiții, hetitiți, amoritiți, ferezitiți, hevițiți și iebusițiți. iată că strigătele israeliților au ajuns pînă la mine, și am văzut chinul cu care îi chinuesc egiptenii. acum, vino, eu te voi trimite la faraon, și vei scoate din egipt pe poporul meu, pe copiii lui israel." moise a zis lui dumnezeu: „cine sint eu, ca să mă duc la faraon, și să scot din egipt pe copiii lui israel?" dumnezeu a zis: „eu voi fi negreșit cu tine; și iată care va fi pentru tine semnul că eu te-am trimis: după ce vei scoate pe popor din egipt, veți sluji lui dumnezeu pe muntele acesta." moise a zis lui dumnezeu: „iată, cînd mă voi duce la copiii lui israel, și le voi spune: 'dumnezeul părinților voștri m'a trimis la voi'; și mă vor întreba: 'care este numele lui?' ce le voi răspunde?" dumnezeu a zis lui moise: „eu sint cel ce sint." și a adăugat: „vei răspunde copiilor lui israel astfel: 'cel ce se numește, eu sint, m'a trimis la voi.' " dumnezeu a mai zis lui moise: „așa să vorbești copiilor lui israel: 'domnul, dumnezeul părinților voștri, dumnezeul lui avraam, dumnezeul lui isaac și dumnezeul lui iacov, m'a trimis la voi. acesta este numele meu pentru vecinicie, acesta este numele meu din neam în neam. du-te, strînge pe bătrînii lui israel, și spune-le: 'mi s'a arătat domnul, dumnezeul părinților voștri, dumnezeul lui avraam, lui isaac și lui iacov. el a zis: 'v'am văzut, și am văzut ce vi se face în egipt, și am zis: 'vă voi scoate din suferința egiptului, și vă voi duce în țara cananiților, hetitiților, amoritiților, ferezitiților, heviților și iebusiților, într'o țară unde curge lapte și miere.' ei vor asculta de glasul tău; și te vei duce, tu și bătrînii lui israel, la împăratul egiptului, și îi veți spune: 'domnul, dumnezeul evreilor, s'a întîlnit cu noi. dă-ne voie să mergem cale de trei zile în pustie, ca să aducem jertfe domnului, dumnezeului nostru.' știu că împăratul egiptului n'are să vă lase să plecați decît silit de o mină puternică. eu imi voi întinde mina, și voi lovi egiptul cu tot felul de minuni, pe cari le voi face în mijlocul lui. după aceea, are să vă lase să plecați.' voi face chiar ca poporul acesta să capete trecere înaintea egiptenilor; și, cînd veți pleca, nu veți pleca cu minile goale. fiecare femeie va cere dela vecina ei și dela cea care locuiește în casa ei, vase de argint, vase de aur, și haine, pe cari le veți pune pe fiii și fiicele voastre. și veți jăfui astfel pe egipteni."

4

moise a răspuns, și a zis: „iată că n'au să mă creadă, nici n'au să asculte de glasul meu. ci vor zice: 'nu ți s'a arătat domnul; domnul i -a zis: 'ce ai în mină?' el a răspuns: 'un toiag.' domnul a zis: 'aruncă -l la pămînt.' el l -a aruncat la pămînt, și toiagul s'a prefăcut într'un șarpe. moise fugea de el. domnul a zis lui moise: 'întinde-ți mina, și apucă -l de coadă.' el a întins mina și l -a apucat; și șarpele s'a prefăcut iară într-un toiag în mina lui. iată', a zis domnul, 'ce vei face, ca să creadă că ți s'a arătat domnul, dumnezeul părinților lor: dumnezeul lui avraam, dumnezeul lui isaac și dumnezeul lui iacov.' domnul i -a mai zis:

„bagă-ți mina în sin.' el și -a băgat mina în sin; apoi a scos -o, și iată că mina i se acoperise de lepră, și se făcuse albă ca zăpada. domnul a zis: 'bagă-ți din nou mina în sin.' el și -a băgat din nou mina în sin; apoi a scos -o din sin; și iată că mina se făcuse iarăș cum era carnea lui. 'dacă nu te vor crede,' a zis domnul, 'și nu vor asculta de glasul celui dintîi semn, vor crede glasul celui de al doilea semn. dacă nu vor crede nici aceste două semne, și nu vor asculta de glasul tău, să iei apă din rîu, și s'o torni pe pămînt; și apa, pe care o vei lua din rîu, se va prefăce în sînge pe pămînt." moise a zis domnului: „ah! doamne, eu nu sint un om ori vorbirea ușoară; și cusurul acesta nu -i nici de ieri, nici de alaltăieri, nici măcar de cînd vorbești tu robului tău; căci vorba și limba mi-este încurcată." domnul i -a zis: „cine a făcut gura omului? și cine face pe om mut sau surd, cu vedere sau orb? oare nu eu, domnul? du-te, dar; eu voi fi cu gura ta, și te voi învăța de vei avea de spus." moise a zis: „ah! doamne, trimite pe cine vei vrea să trimiteți." atunci domnul s'a miniat pe moise, și a zis: „nu -i oare acolo fratele tău aaron, levitul? știu că el vorbește ușor. iată că el însuși vine înaintea ta; și, cînd te va vedea, se va bucura în inima lui. tu îi vei vorbi, și vei pune cuvintele în gura lui; și eu voi fi cu gura ta și cu gura lui; și vă voi învăța ce veți avea de făcut. el va vorbi poporului pentru tine, îți va sluji drept gură, și tu vei ținea pentru el locul lui dumnezeu. ia în mină toiagul acesta, cu care vei face semnele." moise a plecat; și, cînd s'a întors la socrul său ietro, i -a zis: „lasă-mă, te rog, să plec și să mă întorc la frații mei, cari sint în egipt, ca să văd dacă mai trăiesc." ietro a zis lui moise: „du-te în pace!" domnul a zis lui moise, în madian: „du-te, întoarce-te în egipt: căci toți ceice umblau să-ți ia viața, au murit." moise și -a luat nevasta și copiii, i -a pus călări pe măgari, și s'a întors în țara egiptului. și -a luat în mină toiagul lui dumnezeu. domnul a zis lui moise: „plecind ca să te întorci în egipt, vezi, toate minunile pe cari ți le pun în mină, să le faci înaintea lui faraon. eu îi voi împetri inima, și nu va lăsa pe popor să plece. tu vei zice lui faraon: 'așa vorbește domnul: 'israel este fiul meu, întîiul meu născut. îți spun: 'lasă pe fiul meu să plece, ca să-mi slujească; dacă nu vrei să -l lași să plece, voi ucid pe fiul tău, pe întîiul tău născut.' în timpul călătoriei, într'un loc unde a rămas moise peste noapte, l -a întîlnit domnul, și a vrut să -l omoare. sefara a luat o piatră ascuțită, a tăiat prepuțul fiului său, și l -a aruncat la picioarele lui moise, zicînd: „tu ești un soț de sînge pentru mine." și domnul l -a lăsat. atunci a zis ea: „soț de sînge!" din pricina tăierii împrejur. domnul a zis lui aaron: „du-te înaintea lui moise în pustie." aaron a plecat: a întîlnit pe moise la muntele lui dumnezeu, și l -a sărutat. moise a făcut cunoscut lui aaron toate cuvintele domnului, care -l trimisese, și toate semnele, pe cari -i poruncise să le facă. moise și aaron și-au văzut de drum, și au adunat pe toți bătrînii copiilor lui israel. aaron a istorisit toate cuvintele pe cari le spusese domnul lui moise; și moise a făcut semnele înaintea poporului. poporul a crezut. astfel au aflat că domnul cercetase pe copiii lui israel, că le văzuse suferința; și s'au plecat și s'au aruncat cu fața la pămînt.

moise și aaron s'au dus apoi la faraon, și i-au zis: „așa vorbește domnul, dumnezeul lui israel: 'lasă pe poporul meu să plece, ca să prăznuiască în pustie un praznic în cinstea mea.' faraon a răspuns: „cine este domnul, ca să ascult de glasul lui, și să las pe israel să plece?’ eu nu cunosc pe domnul, și nu voi lăsa pe israel să plece.” ei au zis: „ni s'a arătat dumnezeul evreilor. dă-ne voie să facem un drum de trei zile în pustie, ca să aducem jertfe domnului, pentruca să nu ne bată cu ciumă sau cu sabie.” și împăratul egiptului le -a zis: „moise și aaron, pentruce abateți poporul de la lucrul lui? plecați la lucrările voastre.” faraon a zis: „iată că poporul acesta s'a înmulțit acum în țară, și voi mai voțiți să -l faceți să-și înceteze lucrările?’ și chiar în ziua aceea, faraon a dat următoarea poruncă isprăvnicilor norodului și logofetilor: „să nu mai dați poporului paie ca mai înainte pentru facerea cărămizilor; ci să se ducă singuri să strângă paie. totuș să le cereți acelaș număr de cărămizi, pe cari le făceau mai înainte; să nu le scădeți nimic din ele, căci sînt niște leneși; de aceea strigă mereu: 'haidem să aducem jertfe dumnezeului nostru.' să se dea mult de lucru oamenilor acestora, ca să aibă de lucru, și să nu mai umble după năluci.” isprăvnicii poporului și logofetii au venit și au spus poporului: „așa vorbește faraon: 'nu vă mai dau paie; duceți-vă singuri de vă luați paie de unde veți găsi; dar nu vi se scade nimic din lucrul vostru.' poporul s'a răspindit în toată țara egiptului, ca să strângă miriște în loc de paie. isprăvnicii îi sileau, zicînd: „isprăviți-vă lucrul, zi de zi, ca și atunci cînd erau paie!’ au bătut chiar pe logofetii copiilor lui israel, puși peste ei de isprăvniciei lui faraon. „pentruce”, li se zicea, „n'ați isprăvit ieri și azi, ca mai înainte, numărul de cărămizi, care vă fusese hotărît?’ logofetii copiilor lui israel s'au dus să se plîngă la faraon, și i-au zis: „pentruce te porți așa cu robii tăi? robilor tăi nu li se mai dau paie ca mai înainte, și totuș ni se spune: 'faceți cărămizi; ba încă, robii tăi sînt și bătuiți, ca și cînd poporul tău ar fi vinovat!’ faraon a răspuns: „sînteți niște leneși și niște trintorii! de aceea ziceți: 'haidem să aducem jertfe domnului; acum, duceți-vă îndată de lucrati; nu vi se vor da paie, și veți face acelaș număr de cărămizi.' logofetii copiilor lui israel au văzut în ce stare nenorocită erau, cînd li se zicea: „nu vi se scade nimic din numărul de cărămizi; ci în fiecare zi să faceți lucrul cuvenit unei zile.” cînd au ieșit dela faraon, au întîlnit pe moise și pe aaron, care îi așteptau. și le-au zis: „să vă vadă domnul, și să judece! voi ne-ați făcut urîți lui faraon și slujitorilor lui; ba încă le-ați dat sabia în mină ca să ne omoare.” moise s'a întors la domnul, și a zis: „doamne, pentruce ai făcut un astfel de rău poporului acestuia? pentruce m'ai trimesc de cînd m'am dus la faraon ca să -i vorbesc în numele tău, el face și mai rău poporului acestuia; și n'ai izbăvit pe poporul tău.”

domnul a zis lui moise: „vei vedea acum ce voi face lui faraon: o mină puternică îl va sili să -i lase să plece;

da, o mină puternică îl va sili să -i izgonească din țara lui.” Dumnezeu a mai vorbit lui moise, și i -a zis: „eu sînt domnul. eu m'am arătat lui avraam, lui isaac și lui iacov, ca dumnezeul cel atotputernic; dar n-am fost cunoscut de el sub numele meu ca „domnul.” de asemenea mi-am încheiat legămîntul meu cu ei, ca să le dau țara canaan, țara călătorilor lor sfînte, în care au locuit ca străini. acum însă am auzit gemelele copiilor lui israel, pe cari -i țin egiptenii în robie, și mi-am adus aminte de legămîntul meu. de aceea spune copiilor lui israel: „eu sînt domnul: eu vă voi izbăvi din muncile cu cari vă apasă egiptenii, vă voi izbăvi din robia lor, și vă voi scăpa cu brat întins și cu mari judecăți. vă voi lua ca popor al meu; eu voi fi dumnezeul vostru, și veți cunoaște că eu, domnul, dumnezeul vostru, vă izbăvesc de muncile cu cari vă apasă egiptenii. eu vă voi aduce în țara, pe care am jurat că o voi da lui avraam, lui isaac și lui iacov; eu vă voi da -o în stăpînire; eu, domnul.” astfel a vorbit moise copiilor lui israel. dar desnădejdea și robia aspră în care se aflau, i-au împedicat să asculte pe moise. domnul a vorbit lui moise, și a zis: „du-te de vorbește lui faraon, împăratul egiptului, să lase pe copiii lui israel să iasă afară din țara lui.” moise a răspuns în fața domnului: „iată că nici copiii lui israel nu m'au ascultat: cum are să m'asculte faraon pe mine, care n'am o vorbire ușoară?’ domnul a vorbit lui moise și lui aaron, și le -a dat porunci cu privire la copiii lui israel și cu privire la faraon, împăratul egiptului, ca să scoată din țara egiptului pe copiii lui israel. iată căpeteniile familiilor lor. fiii lui ruben, întîiul născut al lui israel: enoh, palu, hețron și carmi. acestea sînt familiile lui ruben. fiii lui simeon: iemuel, iamin, ohad, iachin și țohar; și saul, fiu născut dintr'o femeie cananită. acestea sînt familiile lui simeon. iată numele fiilor lui levi, după spița neamului lor: gherșon, chehat și merari. anii vieții lui levi au fost o sută treizeci și șapte de ani. fiii lui gherșon: libni și simei, și familiile lor. - fiii lui chehat: amram, ițehar, hebron și uziel. anii vieții lui chehat au fost o sutătreizeci și trei de ani. - fiii lui merari: mahli și muși. -acestea sînt familiile lui levi, după spița neamului lor. amram a luat de nevastă pe mătusă-sa iochebed; și ea i -a născut pe aaron și pe moise. anii vieții lui amram au fost o sutătreizeci și șapte de ani. - fiii lui ițehar: core, nefeg și zicri. - fiii lui uziel: mișael, eltafan și sitri. aaron a luat de nevastă pe elișeba, fata lui aminadab, sora lui nașon; și ea i -a născut pe nadab, abihu, eleazar și itamar. fiii lui core: asir, elcana și abiasaf. acestea sînt familiile coriților. eleazar, fiul lui aaron, a luat de nevastă pe una din fetele lui putiel; și ea i -a născut pe fineas. aceștia sînt căpeteniile familiilor levitelor cu familiile lor. aceștia sînt aaron acela și moise acela, cărora le -a zis domnul: „scoateți din țara egiptului pe copiii lui israel, după oștirile lor.” ei sînt aceia cari au vorbit lui faraon, împăratul egiptului, ca să scoată din egipt pe copiii lui israel. aceștia sînt moise acela și aaron acela. cînd a vorbit domnul lui moise în țara egiptului, domnul a zis lui moise: „eu sînt domnul. spune lui faraon, împăratul egiptului, tot ce-ți spun.” și moise a răspuns înaintea domnului: „iată că eu nu vorbesc ușor: cum are să m'asculte faraon?’

domnul a zis lui moise: „iată că te fac dumnezeu pentru faraon; și fratele tău aaron va fi proorocul tău. tu vei spune tot ce-ți voi porunci eu, iar fratele tău aaron va vorbi lui faraon, ca să lase pe copiii lui israel să plece din țara lui, ca să-ți împietri inima lui faraon, și îmi voi înmulți semnele și minunile în țara egiptului. totuș faraon n'are să v'asculte. apoi îmi voi întinde mina asupra egiptului, și voi scoate din țara egiptului oștile mele, pe poporul meu, pe copiii lui israel, prin mari judecăți. egiptenii vor cunoaște că eu sint domnul, cînd îmi voi întinde mina asupra egiptului, și cînd voi scoate din mijlocul lor pe copiii lui israel.” moise și aaron au făcut ce le poruncise domnul: așa au făcut. moise era în vîrstă de optzeci de ani, iar aaron de optzeci și trei de ani, cînd au vorbit lui faraon. domnul a zis lui moise și lui aaron: „dacă vă va vorbi faraon, și vă va zice: „faceți o minune; să zici lui aaron: „ia-ți toiagul, și aruncă-l înaintea lui faraon. și toiagul se va prefăce într'un șarpe.” moise și aaron s'au dus la faraon, și au făcut cum poruncise domnul. aaron și -a aruncat toiagul înaintea lui faraon și înaintea slujitorilor lui; și toiagul s'a prefăcut într-un șarpe. dar faraon a chemat pe niște înțelepți și pe niște vrăjitori, și vrăjitorii egiptului au făcut și ei la fel prin vrăjitoriile lor. toți și-au aruncat toiagele, și s'au prefăcut în șerpi. dar toiagul lui aaron a înghițit toiagele lor. inima lui faraon s'a împietrit, și n'a ascultat de moise și de aaron, după cum spusese domnul. domnul a zis lui moise: „faraon are inima împietrită: nu vrea să lase poporul să plece. du-te la faraon dis de dimineată, cînd are să iasă să se ducă la apă, și să te înfățișezi înaintea lui pe malul riului. să-ți iei în mînă toiagul, care a fost prefăcut în șarpe, și să zici lui faraon: „domnul, dumnezeul evreilor, m'a trimis la tine, să-ți spun: „lasă pe poporul meu să plece, ca să-mi slujească în pustie. dar iată că pînă acum n'ai ascultat.” acum, așa vorbește domnul: „iată cum vei cunoaște că eu sint domnul. am să lovesc apele riului cu toiagul din mina mea; și ele se vor prefăce în singe. peștii din riu vor pieri, riul se va împuți, așa că le va fi greață egiptenilor să bea din apa riului.” domnul a zis lui moise: „spune lui aaron: „ia-ți toiagul, și întinde-ți mîna peste apele egiptenilor, peste riurile lor, peste piraiele lor, peste iazurile lor, și peste toate bălțile lor. ele se vor prefăce în singe; și va fi singe în toată țara egiptului, atît în vasele de lemn cit și în vasele de piatră.” moise și aaron au făcut cum le poruncise domnul. aaron a ridicat toiagul, și a lovit apele riului, sub ochii lui faraon și sub ochii slujitorilor lui; și toate apele riului s'au prefăcut în singe. peștii din riu au pierit, riul s'a împuțit, așa că egiptenii nu mai puteau să bea apa riului, și a fost singe în toată țara egiptului. dar vrăjitorii egiptului au făcut și ei la fel prin vrăjitoriile lor. inima lui faraon s'a împietrit, și n'a ascultat de moise și de aaron, după cum spusese domnul. faraon s'a întors dela riu, și s'a dus acasă; dar nu și -a pus la inimă aceste lucruri. toți egiptenii au săpat în împrejurimile riului, ca să găsească apă de băut; căci nu puteau să bea din apa riului. au trecut șapte zile, după ce a lovit domnul riul.

domnul a zis lui moise: „du-te la faraon, și spune -i: „așa vorbește domnul: „lasă pe poporul meu să plece, ca să-mi slujească. dacă nu vrei să -l lași să plece, am să aduc broaște pe toată întinderea țării tale. riul va mișuna de broaște; ele se vor sui, și vor intra în casa ta, în odaia te de dormit și în patul tău, în casa slujitorilor tăi și în casele poporului tău, în cuptoarele și în postăvile de frămîntat pinea. ba încă broaștele se vor sui și pe tine, pe poporul tău, și pe toți slujitorii tăi.” domnul a zis lui moise: „spune lui aaron: „întinde-ți mîna cu toiagul peste riuri, peste piraie și peste iazuri, și scoate broaște din ele peste țara egiptului.” aaron și -a întins mîna peste apele egiptului; și au ieșit broaștele și au acoperit țara egiptului. dar și vrăjitorii au făcut la fel prin vrăjitoriile lor: au scos și ei broaște peste toată țara egiptului. faraon a chemat pe moise, și pe aaron, și a zis: „rugați-vă domnului, să depărteze broaștele dela mine și dela poporul meu; și am să las pe popor să plece să aducă jertfe domnului.” moise a zis lui faraon: „hotărăște-mi, cînd să mă rog domnului pentru tine, pentru slujitorii tăi și pentru poporul tău, ca să îndepărteze broaștele dela tine și din casele tale? nu vor mai rămînea decît în riu.” el a răspuns: „mine”. și moise a zis: „așa va fi, ca să știi că nimeni nu este ca domnul, dumnezeul nostru. broaștele se vor depărta dela tine și din casele tale, dela slujitorii tăi și dela poporul tău; nu vor mai rămînea decît în riu.” moise și aaron au ieșit de la faraon. și moise a strigat către domnul cu privire la broaștele cu cari lovide pe faraon. domnul a făcut cum cerea moise; și broaștele au pierit în case, în curți și în ogoare. le-au strîns grămezi, și țara s'a împuțit. faraon, văzînd că are răgaz să răsuflă în voie, și -a împietrit inima, și n'a ascultat de moise și de aaron, după cum spusese domnul. domnul a zis lui moise: „spune lui aaron: „întinde-ți toiagul, și lovește țărîna pămîntului, și se va prefăce în păduchi, în toată țara egiptului.” așa au făcut. aaron și -a întins mîna cu toiagul, și a lovit țărîna pămîntului; și s'a prefăcut în păduchi pe toți oamenii și pe toate dobitoacele. toată țărîna pămîntului s'a prefăcut în păduchi, în toată țara egiptului. vrăjitorii au căutat să facă și ei păduchi prin vrăjitoriile lor; dar n'au putut. păduchii erau pe oameni și pe dobitoace. și vrăjitorii au zis lui faraon: „aici este degetul lui dumnezeu; dar inima lui faraon s'a împietrit, și n'a ascultat de moise și de aaron, după cum spusese domnul. domnul a zis lui moise: „scoală-te dis de dimineată, și du-te înaintea lui faraon, cînd are să iasă să se ducă la apă. să -i spui: „așa vorbește domnul: „lasă pe poporul meu să plece, ca să-mi slujească. dacă nu vei lăsa pe poporul meu să plece, am să trimet muște cînești împotriva ta, împotriva slujitorilor tăi, împotriva poporului tău și împotriva caselor tale; casele egiptenilor vor fi pline de muște, și pămîntul va fi acoperit de ele. dar, în ziua aceea voi deosebi ținutul gosen, unde locuște poporul meu, și acolo nu vor fi muște, pentru că s'a cunoscut că eu, domnul, sint în mijlocul ținutului acestuia. voi face o deosebire între poporul meu și poporul tău. semnul acesta va fi mine.” domnul a făcut așa. a venit un roi de muște cînești în casa lui faraon și a slujito-

rilor lui, și toată țara egiptului a fost pustiită de muște cinești. faraon a chemat pe moise și pe aaron, și le -a zis: „duceți-vă de aduceți jertfe dumnezeului vostru aici în țară.” moise a răspuns: „nu este deloc potrivit să facem așa; căci am aduce domnului, dumnezeului nostru, jertfe, care sînt o uriciune pentru egipteni. și dacă am aduce, subț ochii lor, jertfe cari sînt o uriciune pentru egipteni, nu ne vor ucide ei oare cu pietre? vom face mai bine un drum de trei zile în pustie, și acolo vom aduce jertfe domnului, dumnezeului nostru, după cum ne va spune.” faraon a zis: „vă voi lăsa să plecați, ca să aduceți jertfe domnului, dumnezeului vostru, în pustie; numai, să nu vă depărtați prea mult, dacă plecați. rugați-vă pentru mine.” moise a răspuns: „am să ies dela tine, și am să mă rog domnului. mine, muștele se vor depărta dela faraon, dela slujitorii lui, și dela poporul lui. dar, să nu ne mai înșele faraon, ne vrînd să lase pe popor să plece, ca să aducă jertfe domnului.” moise a ieșit dela faraon, și s'a rugat domnului. domnul a făcut cum cerea moise; și muștele s'au depărtat dela faraon, dela slujitorii lui, și dela poporul lui. n'a mai rămas una. dar faraon, și de data aceasta, și -a împietrit inima, și n'a lăsat pe popor să plece.

9

domnul a zis lui moise: „du-te la faraon, și spune -i: „așa vorbește domnul, dumnezeul evreilor: lăsa pe poporul meu să plece, ca să-mi slujească. dacă nu vrei să -l lași să plece, și dacă -l mai oprești, iată, mîna domnului va fi peste turmele tale de pe cîmp: peste cai, peste măgari, peste cămile, peste boi și peste oi; și anume va fi o ciumă foarte mare. dar domnul va face deosebire între turmele lui israel și turmele egiptenilor, așa că nu va pieri nimic din tot ce este al copiilor lui israel.” domnul a hotărît vremea, și a zis: „mine, va face domnul lucrul acesta în țară.” și domnul a făcut așa, chiar de a doua zi. toate turmele egiptenilor au perit, dar n'a perit nici o vită din turmele copiilor lui israel. faraon a trimis să vadă ce se întimplase: și iată că nici o vită din turmele lui israel nu pierise. dar inima lui faraon s'a împietrit, și n'a lăsat pe popor să plece. domnul a zis lui moise și lui aaron: „umpleți-vă minile cu cenușă din cuptor, și moise s'o arunce spre cer, subț ochii lui faraon. ea se va preface într'o țărăni, care va acoperi toată țara egiptului; și va da naștere, în toată țara egiptului, pe oameni și pe dobitoace, la niște bube pricinuite de niște beșici ferbinți.” ei au luat cenușă din cuptor, și s'au înfățișat înaintea lui faraon; moise a aruncat -o spre cer, și ea a dat naștere, pe oameni și pe dobitoace, la niște bube pricinuite de niște beșici ferbinți. vrăjitorii nu s'au putut arăta înaintea lui moise, din pricina bubelor; căci bubele erau pe vrăjitori, ca și pe toți egiptenii.” domnul a împietrit inima lui faraon, și faraon n'a ascultat de moise și de aaron, după cum spusese domnul lui moise. domnul a zis lui moise: „scoală-te dis de dimineață, du-te înaintea lui faraon, și spune -i: „așa vorbește domnul, dumnezeul evreilor: lăsa pe poporul meu să plece, ca să-mi slujească. fiindcă, de data aceasta, am să trimet toate urgiile mele împotriva inimii tale, împotriva slujitorilor tăi și împotriva poporului tău, ca să știi că nimeni nu este ca mine pe tot pămîntul. dacă mi-ăș

fi întins mîna, și te-ăș fi lovit cu ciumă, pe tine și pe poporul tău, ai fi pierit de pe pămînt. dar te-am lăsat să rămii în picioare, ca să vezi puterea mea, și numele meu să fie vestit în tot pămîntul. dacă te mai ridici împotriva poporului meu, și dacă nu -l lași să plece, iată, mine, la ceasul acesta, voi face să bată o piatră așa de mare, cum n'a mai fost în egipt, din ziua întemeierii lui și pînă azi. pune-ți dar la adăpost turmele și tot ce ai pe cîmp. piatra are să bată pe toți oamenii și toate vitele de pe cîmp, cari nu vor fi intrat în case; și vor peri.” aceia dintre slujitorii lui faraon, cari s'au temut de cuvîntul domnului, și-au adunat în case robii și turmele. dar cei ce nu și-au pus la inimă cuvîntul domnului, și-au lăsat robii și turmele pe cîmp. domnul a zis lui moise: „întinde-ți mîna spre cer; și are să bată piatra în toată țara egiptului pe oameni, pe vite, și pe toată iarba de pe cîmp în țara egiptului.” moise și -a întins toaigul spre cer; și domnul a trimis tunete și piatră, de cădea foc pe pămînt. domnul a făcut să bată piatra peste țara egiptului. a bătut piatra, și focul se amesteca cu piatra; piatra era așa de mare încît nu mai bătuse piatră ca aceea în toată țara egiptului de cînd este el locuit de oameni. piatra a nimicit, în toată țara egiptului, tot ce era pe cîmp, dela oameni pînă la dobitoace; piatra a nimicit și toată iarba de pe cîmp, și a frînt toți copacii de pe cîmp. umai în ținutul gosen, unde erau copiii lui israel, n'a bătut piatra, faraon a trimis să cheme pe moise și pe aaron, și le -a zis: „de data aceasta, am păcătuit; domnul are dreptate, iar eu și poporul meu sîntem vinovați. rugați-vă domnului, ca să nu mai fie tunete și piatră; și vă voi lăsa să plecați, și nu veți mai fi opriți.” moise i -a zis: „cînd vei eși din cetate, voi ridica minile spre domnul, tunetele vor înceta și nu va mai bate piatra, ca să știi că al domnului este pămîntul! dar știu că tu și slujitorii tăi tot nu vă veți teme de domnul dumnezeu.” inul și orzul se prăpădiseră, pentru că orzul tocmai dăduse în spic, iar inul era în floare; griul și ovăzul nu se stricaseră, pentru că erau tirzii. moise a plecat dela faraon, și a eșit afară din cetate; și -a ridicat minile spre domnul, tunetele și piatra au încetat, și n'a mai căzut ploaia pe pămînt. faraon, văzînd că ploaia, piatra și tunetele încetaseră, n'a conștient să păcătuiască și și -a împietrit inima, el și slujitorii lui. lui faraon i s'a împietrit inima și n'a lăsat pe copiii lui israel să plece, după cum spusese domnul prin moise.

10

domnul a zis lui moise: „du-te la faraon, căci i-am împietrit inima lui și a slujitorilor lui, ca să fac semnele mele în mijlocul lor, și ca să istorisească fiului tău și fiului fiului tău cum m'am purtat cu egiptenii, și ce semne am făcut în mijlocul lor. și veți cunoaște că eu sînt domnul.” moise și aaron s'au dus la faraon, și i-au zis: „așa vorbește domnul, dumnezeul evreilor: „pînă cînd ai de gînd să nu vrei să te smerești înaintea mea? lasă pe poporul meu să plece, ca să-mi slujească. dacă nu vrei să lași pe poporul meu să plece, iată, voi trimite mine niște lăcuste pe toată întinderea țării tale. ele vor acoperi fața pămîntului, de nu se va mai putea vedea pămîntul; vor minca ce a mai rămas nevătămat, vor minca ce v'a lăsat piatra,

vor minca toți copacii, cari cresc pe cîmpiile voastre, îți vor umplea casele tale, casele tuturor slujitorilor tăi și casele tuturor egiptenilor. părinții tăi și părinții părinților tăi n'au văzut așa ceva de cînd sînt ei pe pămînt pînă în ziua de azi." moise a plecat și a ieșit dela faraon. slujitorii lui faraon i-au zis: „pînă cînd are să fie omul acesta o pacoste pentru noi? lasă pe oamenii aceștia să plece, și să slujească domnului, dumnezeului lor. tot nu vezi că pierе egiptul?" au întors faraon pe moise și aaron. „duceți-vă," le -a zis el, „și sluiți domnului, dumnezeului vostru. cari și cine sînt ceice vor merge?" moise a răspuns: „vom merge cu copiii și cu bătrînii noștri, cu fiii și fiicele noastre, cu oile și boii noștri; căci avem să ținem o sărbătoare în cîntarea domnului." faraon le -a zis: „așa să fie domnul cu voi, cum vă voi lăsa eu să plecați, pe voi și pe copiii voștri! luați seama, căci este rău ce aveți de gînd să faceți! u, nu; ci duceți-vă, voi bărbații, și sluiți domnului, căci așa ați cerut" și i-au izgonit dinaintea lui faraon. domnul a zis lui moise: „întinde-ți mîna peste țara egiptului, ca să vină lăcustele peste țara egiptului, și să mănînce toată iarba pămîntului, tot ce a lăsat piatra." moise și -a întins toiagul peste țara egiptului; și domnul a făcut să sufle un vînt dinspre răsărit peste țară toată ziua și toată noaptea aceea. dimineața, vîntul dinspre răsărit adusesе lăcustele. lăcustele au venit peste țara egiptului, și s'au așezat pe toată întinderea egiptului; erau în număr atît de mare cum nu mai fusese și nu va mai fi un astfel de roi de lăcuste. au acoperit toată fața pămîntului, de nu se mai vedea pămîntul; au mîncat toată iarba de pe pămînt și tot rodul pomilor, tot ce lăsașe piatra; și n'a rămas nimic verde în copaci, nici în iarba de pe cîmp, în toată țara egiptului. faraon a chemat îndată pe moise și pe aaron, și a zis: „am păcătuit împotriva domnului, dumnezeului vostru, și împotriva voastră. dar iartă-mi păcatul numai de data aceasta; și rugați pe domnul, dumnezeul vostru, să depărteze dela mine și urgia aceasta de moarte!" moise a ieșit dela faraon, și s'a rugat domnului. domnul a făcut să sufle un vînt foarte puternic dinspre apus, care a luat lăcustele, și le -a aruncat în marea roșie; n'a rămas o lăcustă pe toată întinderea egiptului. domnul a împietrit inima lui faraon, și faraon n'a lăsat pe copiii lui israel să plece. domnul a zis lui moise: „întinde-ți mîna spre cer, și va fi întunec peste țara egiptului, așa de întunec de să se poată pipăi." moise și -a întins mîna spre cer; și a fost întunec beșnă în toată țara egiptului, timp de trei zile. ici nu se vedeau unii pe alții, și nimeni nu s'a sculat din locul lui timp de trei zile. dar, în locurile unde locuiau toți copiii lui israel, era lumină. faraon a chemat pe moise, și a zis: „duceți-vă, și sluiți domnului! să nu rămînă în țară decît oile și boii voștri; copiii voștri vor putea merge și ei împreună cu voi." moise a răspuns: „chiar să ne dai tu însuți jertfele și arderele de tot, pe cari le vom aduce domnului, dumnezeului nostru, și turmele noastre tot trebuie să meargă cu noi, și să nu rămînă o unghie din ele; căci din ele vom lua ca să slujim domnului, dumnezeului nostru; iar pînă vom ajunge acolo, nu știm ce vom alege ca să aducem domnului." domnul a împietrit inima lui faraon, și faraon n'a vrut să -i lase să plece. faraon a zis lui moise: „ieși dela mine! să nu cumva să te mai arăți

înaintea mea, căci în ziua în care te vei arăta înaintea mea, vei muri." „da!" a răspuns moise, „nu mă voi mai arăta înaintea ta."

11

domnul a zis lui moise: „voi mai aduce o urgie asupra lui faraon și asupra egiptului. după aceea, vă va lăsa să plecați de aici. cînd vă va lăsa să plecați de tot, chiar vă va izgoni de aici. vorbește cu poporul, ca atunci fiecare să ceară dela vecinul său și fiecare dela vecina ei, vase de argint și vase de aur." domnul a făcut ca poporul să capete trecere înaintea egiptenilor. chiar moise era foarte bine văzut în țara egiptului, înaintea slujitorilor lui faraon și înaintea poporului. moise a zis: „așa vorbește domnul: „pela miezul nopții, voi trece prin egipt; și toți întîii născuți din țara egiptului vor muri, dela întîiul născut al lui faraon, care s'ade pe scaunul lui de domnie, pînă la întîiul-născut al roabei care stă la rișniță, și pînă la toți întîii-născuți ai dobitoacelor. în toată țara egiptului vor fi țipete mari, așa cum n'au fost și nu vor mai fi. dar dintre toți copiii lui israel, dela oameni pînă la dobitoace, nici măcar un cîine nu va chelălăi cu limba lui, ca să știți ce deosebire face domnul între egipteni și israel. atunci toți acești slujitori ai tăi se vor pogori la mine și se vor închina pînă la pămînt înaintea mea, zicînd: „ieși, tu și tot poporul care te urmează!" după aceea, voi ieși. moise a ieșit dela faraon, aprins de minie. domnul a zis lui moise: „faraon n'are s'asculte de voi, pentru ca să se înmulțească minunile mele în țara egiptului." moise și aaron au făcut toate aceste minuni înaintea lui faraon; domnul a împietrit inima lui faraon, și faraon n'a lăsat pe copiii lui israel să plece din țara lui.

12

domnul a zis lui moise și lui aaron în țara egiptului: „luna aceasta va fi pentru voi cea dintîi lună; ea va fi pentru voi cea dintîi lună a anului. vorbiți întregii adunări a lui israel, și spuneți -i: „în ziua a zecea a acestei luni, fiecare om să ia un miel de fiecare familie, un miel de fiecare casă. dacă sînt prea puțini în casă pentru un miel, să -l ia cu vecinul lui cel mai de aproape, după numărul sufletelor; să faceți socoteala cit poate minca fiecare din mielul acesta. să fie un miel fără cusur, de parte bărbătească, de un an; veți putea să luați un miel sau un ied. să -l păstrați pînă în ziua a patrusprezecea a lunii acesteia; și toată adunarea lui israel să -l junghie seara. să ia din singele lui, și să ungă amîndoi stîlpii ușii și pragul de sus al caselor unde îl vor minca. carnea s'o mănînce chiar în noaptea aceea, friptă la foc; și anume s'o mănînce cu azimi și cu verdeturi amare. să nu -l mîncăți crud sau fiert în apă; ci să fie fript la foc: atît capul, cit și picioarele și măruntaiele. să nu lăsați nimic din el pînă a doua zi dimineată; și, dacă va rămînea ceva din el pe a doua zi dimineată, să -l ardeți în foc. cînd îl veți minca, să aveți mijlocul încins, încălțămintele în picioare, și toiagul în mînă; și să -l mîncăți în grabă; căci sînt paștele domnului. în noaptea aceea, eu voi trece prin țara egiptului, și voi lovi pe toți întîii-născuți din

țara egiptului, dela oameni până la dobitoace; și voi face judecată împotriva tuturor zeilor egiptului; eu, domnul. singele vă va sluji ca semn pe casele unde veți fi. eu voi vedea singele, și voi trece pe lângă voi, așa că nu vă va nimici nici o urgie, atunci când voi lovi țara egiptului. și pomenirea acestei zile s'o păstrați, și s'o prăznuiți printr'o sărbătoare în cinstea domnului; s'o prăznuiți ca o lege vecinică pentru urmașii voștri. timp de șapte zile, veți minca azimi. din cea dintii zi veți scoate aluatul din casele voastre: căci oricine va minca pine dospită, din ziua întâi până în ziua a șaptea, va fi nimicit din israel. în ziua dintii veți avea o adunare de sărbătoare sfântă; și în ziua a șaptea, veți avea o adunare de sărbătoare sfântă. să nu faceți nici o muncă în zilele acelea; veți putea numai să pregătiți mîncarea fiecărui ins. să țineți sărbătoarea azimilor, căci chiar în ziua aceea voi scoate oștile voastre din țara egiptului; să țineți ziua aceea ca o lege vecinică pentru urmașii voștri. în luna întâi, din a patrusprezecea zi a lunii, seara, să mincați azimi, până în seara zilei a douăzeci și una a lunii. timp de șapte zile, să nu se găsească aluat în casele voastre; căci oricine va minca pine dospită, va fi nimicit din adunarea lui israel, fie străin, fie băstinaș. să nu mincați pine dospită; ci, în toate locuințele voastre, să mincați azimi." moise a chemat pe toți bătrînii lui israel, și le -a zis: „duceți-vă de luați un miel pentru familiile voastre, și junghiați paștele. să luați apoi un mînunchi de isop, să -l muiati în singele din strachină, și să ungeți pragul de sus și cei doi stîlpi ai ușii cu singele din strachină. nimeni din voi să nu iasă din casă pînă dimineța. cînd va trece domnul ca să lovească egiptul, și va vedea singele pe pragul de sus și pe cei doi stîlpi ai ușii, domnul va trece pe lângă ușă, și nu va îngădui nimicitorului să intre în casele voastre ca să vă lovească. să păziți lucrul acesta ca o lege pentru voi și pentru copiii voștri în veac. cînd veți intra în țara, pe care v'o va da domnul, după făgăduința lui, să țineți acest obicei sfînt. și cînd vă vor întreba copiii voștri: „ce însemnează obiceiul acesta; să răspundeți: „este jertfa de paște în cinstea domnului, care a trecut pe lângă casele copiilor lui israel în egipt, cînd a lovit egiptul, și ne -a scăpat casele noastre." poporul s'a plecat, și s'a închinat pînă la pămînt. și copiii lui israel au plecat, și au făcut cum poruncise domnul lui moise și lui aaron; așa au făcut. la miezul-noptii, domnul a lovit pe toți întîii născuți din țara egiptului, dela întîiul-născut al lui faraon, care ședea pe scaunul lui de domnie, pînă la întîiul-născut al celui închis în temniță, și pînă la toți întîii-născuți ai dobitoacelor. faraon s'a sculat noaptea, el și toți slujitorii lui, și toți egiptenii; și au fost mari țipete în egipt, căci nu era casă unde să nu fie un mort. în aceaș noapte faraon a chemat pe moise și pe aaron, și le -a zis: „sculați-vă, ieșiți din mijlocul poporului meu, voi și copiii lui israel. duceți-vă să slujiți domnului, cum ați zis. luați-vă și oile și boii, cum ați zis, duceți-vă, și binecuvîntați-mă." egiptenii zoreau poporul, și se grăbeau să -i scoată din țară, căci ziceau: „altfel, toți vom pieri." poporul și -a luat plămădeala (coca), înainte de a se dospi. și-au învelit postăvile cu plămădeala în haine, și le-au pus pe umeri. copiii lui israel au făcut ce spusese moise, și au cerut egipte-

nilor vase de argint, vase de aur și haine. domnul a făcut ca poporul să capete trecere înaintea egiptenilor, cari le-au împlinit cererea. și astfel au jăfuit pe egipteni. copiii lui israel au plecat din ramses spre su-cot, în număr de aproape șase sute de mii de oameni cari mergeau pe jos, afară de copii. mulțime de oameni de tot soiul s'au suit împreună cu ei; aveau și turme însemnate de oi și boi. cu plămădeala, pe care o luaseră din egipt și care nu se dospise încă, au făcut turte fără aluat; căci fuseseră izgoniți de egipteni, fără să mai poată zăbovi, și fără să-și ia merinde cu ei. șederea copiilor lui israel în egipt a fost de patru sute treizeci de ani. și, după patru sute treizeci de ani, tocmai în ziua aceea, toate oștile domnului au ieșit din țara egiptului. oaptea aceea trebuie prăznuită în cinstea domnului, pentrucă atunci i -a scos din țara egiptului; noaptea aceea trebuie prăznuită în cinstea domnului de toți copiii lui israel și de urmașii lor. domnul a zis lui moise și lui aaron: „iați porunca privitoare la paște: niciun străin să nu mănince din ele. să tai împrejur pe orice rob cumpărat cu bani, și apoi să mănince din ele. veneticii și simbrașul să nu mănince. să nu le mănince decît într'o singură casă; să nu luați deloc carne afară din casă, și să nu zdrobiți niciun os. toată adunarea lui israel să facă paștele. dacă un străin, care va locui la tine, va vrea să facă paștele domnului, orice parte bărbătească din casa lui va trebui tăiată împrejur; apoi se va apropia să le facă, și va fi ca și băstinașul; dar niciun netăiat împrejur să nu mănince din ele. aceeaș lege va fi pentru băștinaș ca și pentru străinul, care va locui în mijlocul vostru." toți copiii lui israel au făcut cum poruncise domnul lui moise și lui aaron; așa au făcut. și chiar în ziua aceea, domnul a scos din țara egiptului pe copiii lui israel, după oștile lor.

13

domnul a vorbit lui moise, și a zis: „pune-mi deoparte ca sfînt pe orice întîi-născut, pe orice întîi născut dintre copiii lui israel, atît dintre oameni cît și dintre dobitoace: este al meu." moise a zis poporului: „aduceți-vă aminte de ziua aceasta, cînd ați ieșit din egipt, din casa robiei; căci cu mină puternică v'a scos domnul de acolo. să nu mincați pine dospită. astăzi ieșiți, în luna spicelor. cînd te va duce domnul în țara cananiților, hetitilor, amoritilor, hevitilor și iebusiților, pe care a jurat părinților tăi că ți -o va da, țară unde curge lapte și miere, să ți următoarea slujbă în luna aceasta. timp de șapte zile, să măninci azimi; și în ziua a șaptea, să fie o sărbătoare în cinstea domnului. în timpul celor șapte zile, să mincați azimi; să nu se vadă la tine nimic dospit, nici aluat, pe toată întinderea țării tale. să spui atunci fiului tău: „aceasta este spre pomenirea celor ce a făcut domnul pentru mine, cînd am ieșit din egipt." să-ți fie ca un semn pe mină și ca un semn de aducere aminte pe frunte între ochii tăi, pentruca legea domnului să fie totdeauna în gura ta; căci cu mină puternică te -a scos domnul din egipt. să ți porunca aceasta la vremea hotărâtă, din an în an. cînd te va aduce domnul în țara cananiților, cum a jurat ție și părinților tăi, și cînd ți -o va da, să închini domnului pe orice întîi-născut, chiar pe orice întîi-născut din

vitele, pe cari le vei avea: orice parte bărbătească este a domnului. să răscumperi cu un miel pe orice întâi-născut al măgăriței; iar dacă nu l-vei răscumpăra, să -i frîngi gîtul. să răscumperi de asemenea pe orice întâi-născut de parte bărbătească dintre fiii tăi. și cînd te va întreba fiul tău într'o zi: „ce înseamnă lucrul acesta? și -i răspunzi: „prin mîna lui cea atotputernică, domnul ne -a scos din egipt, din casa robiei; și, fiindcă faraon se încăpătîna și nu voia să ne lase să plecăm, domnul a omorît pe toți întâii-născuți din țara egiptului, dela întâii-născuți ai oamenilor pînă la întâii-născuți ai dobitoacelor. iată de ce aduc jertfă domnului pe orice întâi-născut de parte bărbătească, și răscumpăr pe orice întâi-născut dintre fiii mei. să-ți fie ca un semn pe mînă și ca un semn de aducere aminte pe frunte între ochi; căci prin mîna lui atotputernică ne -a scos domnul din egipt.“ după ce a lăsat faraon pe popor să plece, dumnezeu nu l -a dus pe drumul care dă în țara filistenilor, măcar că era mai aproape; căci a zis dumnezeu: „s'ar putea să -i pară rău poporului văzînd războiul, și să se întoarcă în egipt.“ ci dumnezeu a pus pe popor să facă un ocol pe drumul care duce spre pustie, spre marea roșie. copiii lui israel au eșit înarmați din țara egiptului. moise a luat cu el oasele lui iosif; căci iosif pusese pe fiii lui israel să jure, zicînd: „cînd vă va cerceta dumnezeu, să luați cu voi oasele mele de aici.“ au plecat din sucot, și au tăbărit la etam, la marginea pustiei. domnul mergea înaintea lor, ziua într'un stîlp de nor, ca să -i călăuzească pe drum, iar noaptea într'un stîlp de foc, ca să -i lumineze, pentru ca să meargă și ziua și noaptea. stîlpul de nor nu se depărta dinaintea poporului în timpul zilei, nici stîlpul de foc în timpul nopții.

14

domnul a vorbit lui moise, și a zis: „spune copiilor lui israel să se întoarcă, și să tăbărăscă înaintea pi-hahirotului, între migdol și mare, față în față cu baal-țefon: în dreptul locului acestuia să tăbăriți, lîngă mare. faraon va zice despre copiii lui israel: „s'au rătăcit prin țară; îi închide pustia.“ eu voi împietri inima lui faraon, și -i va urmări; dar faraon și toată oastea lui vor face să se arate slava mea, și egiptenii vor ști că eu sint domnul.“ copiii lui israel au făcut așa. s'a dat de știre împăratului egiptului că poporul a luat fuga. atunci inima lui faraon și inima slujitorilor lui s'a schimbat față de popor. ei au zis: „ce am făcut de am lăsat pe israel să plece și să nu ne mai slujească? faraon și -a pregătît carul de război, și și -a luat oamenii de război cu el. a luat șase sute de cară de luptă cu oameni aleși, și toate carăle egiptului; în toate erau luptători. domnul a împietrit inima lui faraon, împăratul egiptului, și faraon a urmărit pe copiii lui israel. copiii lui israel ieșiseră gata de luptă. egiptenii i-au urmărit; și toți caii, carăle lui faraon, călăreții lui și oștirea lui, i-au ajuns tocmai cînd erau tăbăriți lîngă mare lîngă pi-hahiro, față în față cu baal-țefon. faraon se apropia. copiii lui israel și-au ridicat ochii, și iată că egiptenii veneau după ei. și copiii lui israel s'au spăimîntat foarte tare, și au strigat către domnul după ajutor. ei au zis lui moise: „nu erau oare morminte în egipt, ca să nu mai fi fost nevoie să ne

aduci să murim în pustie? ce ne-ai făcut de ne-ai scos din egipt? u-ți spuneam noi în egipt: „lasă-ne să slujim ca robi egiptenilor, căci vrem mai bine să slujim ca robi egiptenilor decît să murim în pustie? moise a răspuns poporului: „nu vă temeți de nimic, stați pe loc, și veți vedea izbăvirea, pe care v'o va da domnul în ziua aceasta; căci pe egiptenii aceștia, pe care -i vedeți azi, nu -i veți mai vedea niciodată. domnul se va lupta pentru voi; dar voi, stați liniștiți.“ domnul a zis lui moise: „ce rost au strigătele acestea? spune copiilor lui israel să pornească înainte. tu, ridică-ți toiagul, întinde-ți mîna spre mare, și despică -o; și copiii lui israel vor trece prin mijlocul mării ca pe uscat. eu voi împietri inima egiptenilor, ca să intre în mare după ei. și faraon și toată oastea lui, carăle și călăreții lui, vor face să se arate slava mea. și vor ști egiptenii că eu sint domnul cînd faraon, carăle și călăreții lui, vor face să se arate slava mea.“ îngerul lui dumnezeu, care mergea înaintea taberei lui israel, și -a schimbat locul, și a mers înapoia lor, și stîlpul de nor care mergea înaintea lor, și -a schimbat locul, și a stat înapoia lor. el s'a așezat între tabăra egiptenilor și tabăra lui israel. norul acesta pe o parte era întunecos, iar pe cealaltă lumina noaptea. și toată noaptea cele două tabere nu s'au apropiat una de alta. moise și -a întins mîna spre mare, și domnul a pus marea în mișcare printr'un vînt dinspre răsărit, care a suflat cu putere toată noaptea; el a uscat marea, și apele s'au despărțit în două. copiii lui israel au trecut prin mijlocul mării ca pe uscat, și apele stăteau ca un zid la dreapta și la stînga lor. egiptenii i-au urmărit; și toți caii lui faraon, carăle și călăreții lui au intrat după ei în mijlocul mării. în straja dimineții, domnul, din stîlpul de foc și de nor, s'a uitat spre tabăra egiptenilor, și a aruncat învîlmășala în tabăra egiptenilor. a scos roatele carălor și le -a îngreuiat mersul. egiptenii au zis atunci: „haidem să fugim dinaintea lui israel, căci domnul se luptă pentru el împotriva egiptenilor.“ domnul a zis lui moise: „întinde-ți mîna spre mare; și apele au să se întoarcă peste egipteni, peste carăle lor și peste călăreții lor.“ moise și -a întins mîna spre mare. și în spre dimineață, marea și -a luat iarăș repeziciunea cursului, și la apropierea ei egiptenii au luat -o la fugă; dar domnul a năpusit pe egipteni în mijlocul mării. apele s'au întors, și au acoperit carăle, călăreții și toată oastea lui faraon, cari intraseră în mare după copiii lui israel; niciunul măcar n'a scăpat. dar copiii lui israel au trecut prin mijlocul mării ca pe uscat, în timp ce apele stăteau ca un zid la dreapta și la stînga lor. în ziua aceea, domnul a izbăvit pe israel din mîna egiptenilor; și israel a văzut pe egipteni morți pe tărîmul mării. israel a văzut mîna puternică, pe care o îndreptase domnul împotriva egiptenilor. și poporul s'a temut de domnul, și a crezut în domnul și în robul său moise.

15

atunci moise și copiii lui israel au cîntat domnului cîntarea aceasta. ei au zis: „voi cînta domnului, căci și -a arătat slava: a năpusit în mare pe cal și pe călăreț. domnul este tîria mea și temeiul cîntărilor mele de laudă: el m'a scăpat. el este dumnezeul meu: pe el

il voi lăuda; el este dumnezeul tatălui meu: pe el il voi preamări. domnul este un războinic vetez: numele lui este domnul. el a aruncat în mare carăle lui faraon și oastea lui; luptătorii lui aleși au fost înghițiți în marea roșie. i-au acoperit valurile, și s'au pogorit în fundul apelor, ca o piatră. dreapta ta, doamne, și -a făcut vestită țaria; mina ta cea dreaptă, doamne, a zdrobit pe vrăjmași. prin mărimea măreției tale, tu trînțești la pămînt pe vrăjmași tăi; îți deslănțuiești minia, și ea -i mistuie ca pe o trestie. la suflarea nărilor tale, s'au îngrămădit apele, s'au ridicat talazurile ca un zid, și s'au închegat valurile în mijlocul mării. vrăjmașul zicea: „ii voi urmări, ii voi ajunge, voi împărți prada de război; imi voi răzbuna pe ei, voi scoate sabia, și -i voi nimici cu mina mea;” dar tu ai suflat cu suflarea ta: și marea i -a acoperit; ca plumbul s'au afundat în adîncimea apelor. cine este ca tine între dumnezei, doamne? cine este ca tine minunat în sfințenie, bogat în fapte de laudă, și făcător de minuni? tu ți-ai întins mina dreaptă: și i -a înghițit pămîntul. prin îndurarea ta, tu ai călăuzit, și ai izbăvit pe poporul acesta; iar prin puterea ta îl îndrepti spre locașul sfințeniei tale. popoarele vor afla lucrul acesta, și se vor cutremura: apucă groaza pe filistenii, se înpăimîntă căpeteniile edomului, și un tremur apucă pe războinicii lui moab; toți locuitorii canaanului leșină dela inimă. ii va apuca teama și spaima; iar văzînd măreția brațului tău, vor sta muți ca o piatră, pînă va trece poporul tău, doamne! pînă va trece poporul, pe care ți-l-ai răs-cumpărat. tu îi vei aduce și -i vei așeza pe muntele moștenirii tale, în locul, pe care ți l-ai pregătit ca locaș, doamne, la templul, pe care minile tale l-au în-temeiat, doamne! și domnul va împărăți în veac și în veci de veci. căci caii lui faraon, carăle și călăreții lui au intrat în mare, și domnul a adus peste ei apele mării; dar copiii lui israel au mers ca pe uscat prin mijlocul mării.” maria, proorocița, sora lui aaron, a luat în mină o timpană, și toate femeile au venit după ea, cu timpane și jucînd. maria răspundea copiilor lui israel: moise a pornit pe israel dela marea roșie. au apucat înspre pustia sur; și, după trei zile de mers în pustie, n'au găsit apă. au ajuns la marea; dar n'au putut să bea apă din marea, pentrucă era amară. de aceea locul acela a fost numit marea (amărăciune). poporul a cîrtit împotriva lui moise, zicînd: „ce avem să bem?” moise a strigat către domnul; și domnul i -a arătat un lemn, pe care l -a aruncat în apă. și apa s'a făcut dulce. acolo a dat domnul poporului legi și porunci, și acolo l -a pus la încercare. el a zis: „dacă vei asculta cu luare aminte glasul domnului, dumnezeului tău, dacă vei face ce este bine înaintea lui, dacă vei asculta de poruncile lui, și dacă vei păzi toate legile lui, nu te voi lovi cu niciuna din bolile cu cari am lovit pe egipteni; căci eu sînt domnul, care te vindecă.” au ajuns la elim, unde erau douăsprezece izvoare de apă și șaptezeci de finici. și au tăbărit acolo, lîngă apă.

16

toată adunarea copiilor lui israel a plecat din elim; și au ajuns în pustia sin, care este între elim și sinai, în a cincisprezecea zi a lunii a doua după ieșirea lor din țara egiptului. și toată adunarea copiilor lui israel

a cîrtit în pustia aceea împotriva lui moise și aaron. copiii lui israel le-au zis: „cum de n'am murit loviți de mina domnului în țara egiptului, cînd ședeam lîngă oalele noastre cu carne, cînd mîncam pine de ne să-turam? căci ne-ai adus în pustia aceasta ca să faciți să moară de foame toată mulțimea aceasta.” domnul a zis lui moise: „iață că voi face să vă ploie pine din ceruri. poporul va ieși afară, și va strînge, cit îi trebuie pentru fiecare zi, ca să -l pun la încercare, și să văd dacă va umbla sau nu după legea mea. în ziua a șasea, cînd vor pregăti ce au adus acasă, vor avea de două ori mai mult de cit vor strînge în fiecare zi.” moise și aaron au zis tuturor copiilor lui israel: „astăseară, veți înțelege că domnul este acela, care v'a scos din țara egiptului. și mine dimineată, veți vedea slava domnului; pentrucă v'a auzit cîrțile împotriva domnului; căci ce sîntem noi, ca să cîrtiți împotriva noastră?” moise a zis: „domnul v'a da astăseară carne de mîncat, și mine dimineată v'a da da pine să vă saturați, pentrucă a auzit domnul cîrțile, pe cari le-ați rostit împotriva lui; căci ce sîntem noi? cîrțile voastre nu se îndreaptă împotriva noastră, ci împotriva domnului.” moise a zis lui aaron: „spune întregii adunări a copiilor lui israel: „apropiați-vă înaintea domnului; căci v'a auzit cîrțile.” și, pe cînd vorbea aaron întregii adunări a lui israel, s'au uitat înspre pustie, și iață că slava domnului s'a arătat în nor. domnul, vorbind lui moise, a zis: „am auzit cîrțile copiilor lui israel. spune-le: „între cele două seri aveți să mîncăți carne, și dimineată veți sătura de pine; și veți ști că eu sînt domnul, dumnezeul vostru.” seara, au venit niște pre-pelițe și au acoperit tabăra; și, dimineată, s'a așezat un strat gros de rouă în jurul taberii. cînd s'a luat roua aceasta, pe fața pustiei era ceva mărunt ca niște grăunte, mărunt ca bobitele de ghiață albă pe pămînt. copiii lui israel s'au uitat la ea, și au zis unul către altul: „ce este aceasta?” căci nu știau ce este. moise le -a zis: „este pinea, pe care v'o dă domnul ca hrană. iață ce a poruncit domnul: „fiecare din voi să strîngă cit îi trebuie pentru hrană, și anume un omer de cap, după numărul sufletelor voastre; fiecare să ia din ea pentru cei din cortul lui.” israeliții au făcut așa; și au strîns unii mai mult, alții mai puțin. în urmă de măsurau cu omerul, și cine strînsese mai mult, n'avea nimic de prisos, iar cine strînsese mai puțin, nu ducea lipsă de loc. fiecare strîngea tocmai cit îi trebuia pentru hrană. moise le -a zis: „nimeni să nu lase ceva din ea pînă a doua zi dimineată.” au ascultat de moise, și s'au găsit unii, care au lăsat ceva din ea pînă dimineată; dar a făcut viermi și s'a împutit. moise s'a minia pe oamenii aceia. astfel, în toate diminețile, fiecare strîngea cit îi trebuia pentru hrană; și, cînd venea căldura soarelui, se topea. în ziua a șasea, au strîns hrană îndoit, și anume doi omeri de fiecare. toți frunțași adunării au venit și au spus lui moise lucrul acesta. și moise le -a zis: „domnul a poruncit așa. mine este ziua de odihnă, sabbatul închinat domnului; coaceți ce aveți de copt, fierbeți ce aveți de fierț, și păstrați pînă a doua zi dimineată tot ce va rămîne;” au lăsat -o pînă a doua zi dimineată, cum poruncise moise; și nu s'a împutit, și n'a făcut viermi. moise a zis: „mîncăți -o azi, căci este ziua sabbatului; azi nu veți găsi mană pe cîmp. veți strînge timp de șase zile; dar în ziua a șaptea, care

este sabbatul, nu va fi.” în ziua a șaptea, unii din popor au ieșit să strângă mană, și n’au găsit. atunci domnul a zis lui moise: „pină cînd aveți de gînd să nu păziți poruncile și legile mele? vedeți că domnul v’a dat sabbatul; de aceea v’a dă în ziua a șasea hrană pentru două zile. fiecare să rămînă la locul lui, și, în ziua a șaptea, nimeni să nu iasă din locul în care se găsește.” și poporul s’a odihnit în ziua a șaptea. casa lui israel a numit hrana aceasta „mană”. ea semăna cu bobul de coriandru; era albă, și avea un gust de turtă cu miere. moise a zis: „iată ce a poruncit domnul: „să se păstreze un omer plin cu mană pentru urmașii voștri, ca să vadă și ei pinea pe care v’am dat -o s’o mincați în pustie, după ce v’am scos din țara egiptului.” și moise a zis lui aaron: „ia un vas, pune în el un omer plin cu mană, și așează -l înaintea domnului, ca să fie păstrat pentru urmașii voștri.” după porunca dată de domnul lui moise, aaron l’a pus înaintea chivotului mărturie, ca să fie păstrat. copiii lui israel au mîncat mană patruzeci de ani, pînă la sosirea lor într -o țară locuită; au mîncat mană pînă la sosirea lor la hotarele țării canaanului. merul este a zecea parte dintr’o efă.

17

toată adunarea copiilor lui israel a plecat din pustia sin, după călătoriile zilnice, pe cari poruncise domnul să le facă; și au tăbărit la refidim. acolo poporul n’a găsit apă de băut. atunci poporul a căutat ceartă cu moise. ei au zis: „dă-ne apă să bem!” moise le -a răspuns: „pentruce căutați ceartă cu mine? pentruce ispitiiți pe domnul?” poporul stătea acolo, chinuit de sete, și cirtea împotriva lui moise. el zicea: „pentruce ne-ai scos din egipt, ca să ne faci să murim de sete aici cu copiii și turmele noastre?” moise a strigat către domnul, și a zis: „ce să fac cu poporul acesta? încă puțin, și eu să mă ucidă cu pietre.” domnul a zis lui moise: „treci înaintea poporului, și ia cu tine vreo cîțiva din bătrînii lui israel; ia-ți în mină și toiagul cu care ai lovit riul, și pornește! iată, eu voi sta înaintea ta pe stîncă horebului; vei lovi stîncă, și va țîșni apă din ea, și poporul va bea.” moise a făcut așa, în fața bătrînilor lui israel. el a numit locul acela „masa și meriba” (ispită și ceartă), căci copiii lui israel se certaseră, și ispitiseră pe domnul, zicînd: „este oare domnul în mijlocul nostru, sau nu este?” amalec a venit să bată pe israel la refidim. atunci moise a zis lui iosua: „alege niște bărbați, și ieși de luptă împotriva lui amalec. iar eu voi sta mine pe virful dealului cu toiagul lui dumnezeu în mină.” iosua a făcut ce -i spusese moise, și a ieșit să lupte împotriva lui amalec. iar moise, aaron și hur s’au suit pe virful dealului. cînd își ridică moise mîna, era mai tare israel; și cînd își lăsa mină în jos, era mai tare amalec. minile lui moise fiind trude, ei au luat o piatră, au pus -o sub el, și el a șezut pe ea. aaron și hur îi sprijineau minile, unul deoparte, iar altul de alta; și minile lui au rămas întinse pînă la asfințitul soarelui. și iosua a biruit pe amalec și poporul lui, cu tăișul săbiei. domnul a zis lui moise: „scrie lucrul acesta în carte, ca să se păstreze aducerea aminte, și spune lui iosua că voi șterge pomenirea lui amalec de sub ceruri.” moise a zidit un altar, și i -a pus numele „domnul, steagul meu.” el a zis: „pentru că și -a

ridicat mîna împotriva scaunului de domnie al domnului, domnul va purta război împotriva lui amalec, din neam în neam!”

18

ietro, preotul madianului, socrul lui moise, a aflat tot ce făcuse dumnezeu pentru moise și poporul său israel; a aflat că domnul scosese pe israel din egipt. ietro, socrul lui moise, a luat pe sefora, nevasta lui moise, care fusese trimisă acasă. a luat și pe cei doi fii ai seferei; unul se numea gherșom (străin), căci moise zisese: „locuiesc ca străin într’o țară străină,” iar celalt se numea eliezer (ajutorul lui dumnezeu), căci zisese: „dumnezeul tatălui meu mi -a ajutat, și m’a scăpat de sabia lui faraon.” ietro, socrul lui moise, a venit cu fiii și nevasta lui moise în pustie unde tăbăra el, la muntele lui dumnezeu. a trimis vorbă lui moise să -i spună: „eu, socrul tău ietro, vin la tine cu nevastă-ta și cu cei doi fii ai tăi.” moise a ieșit înaintea socrului său, s’a aruncat cu fața la pămînt, și l -a sărutat. s’au întrebat unul pe altul de sănătate, și au intrat în cortul lui moise. moise a istorisit socrului său tot ce făcuse domnul împotriva lui faraon și împotriva egiptului, din pricina lui israel, toate suferințele cari veniseră peste ei pe drum, și cum îi izbăvisese domnul din ele. ietro s’a bucurat pentru tot binele, pe care -l făcuse domnul lui israel, și pentru că -l izbăvisese din mina egiptenilor. și ietro a zis: „binecuvîntat să fie domnul, care v’a izbăvit din mina egiptenilor și din mina lui faraon, el, care a izbăvit poporul din mina egiptenilor! cunosc acum că domnul este mai mare decît toți dumnezeii; căci în lucrul în care s’au purtat cu trufie, el a fost mai pesus de ei.” ietro, socrul lui moise, a adus lui dumnezeu o ardere de tot și o jertfă de mîncare. aaron și toți bătrînii lui israel au venit și au luat parte la masă cu socrul lui moise, înaintea lui dumnezeu. a doua zi, moise s’a așezat să judece poporul; și poporul a stat înaintea lui de dimineață pînă seara. socrul lui moise a văzut tot ce făcea el pentru popor, și a zis: „ce faci tu acolo cu poporul acela? de ce stai singur, și tot poporul stă înaintea ta, de dimineață pînă seară?” moise a răspuns socrului său: „poporul vine la mine ca să ceară sfat lui dumnezeu. cînd au vreo treabă, vin la mine; eu judec între ei, și fac cunoscut poruncile lui dumnezeu și legile lui.” socrul lui moise i -a zis: „ce faci tu nu este bine. te istovești singur, și vei istovi și poporul acesta, care este cu tine; căci lucrul este mai pe sus de puterile tale și nu -l vei putea face singur. acum ascultă glasul meu; am să-ți dau un sfat, și dumnezeu va fi cu tine! fii tilmaciul poporului înaintea lui dumnezeu, și du pricinile înaintea lui dumnezeu. învață -i poruncile și legile; și arată-le calea, pe care trebuie s’o urmeze și ce trebuie să facă.” alege din tot poporul oameni destoinici, temători de dumnezeu, oameni de încredere, vrăjmași ai lăcomiei; pune -i peste popor drept căpetenii peste o mie, căpetenii peste o sută, căpetenii peste cinci zeci și căpetenii peste zece. ei să judece poporul în tot timpul; să aducă înaintea ta toate pricinile însemnate, iar pricinile cele mai mici, să le judece ei înșiși. în felul acesta îți vei ușura sarcina, căci o vor purta și ei împreună cu tine. dacă

vei face lucrul acesta, și dacă dumnezeu îți va porunci așa, vei putea face față lucrurilor, și tot poporul acesta va ajunge fericit la locul lui.” moise a ascultat sfatul socrului său, și a făcut tot ce spusese el. moise a ales oameni destoinici din tot israelul, și i -a pus căpetenii ale poporului, căpetenii peste o mie, căpetenii peste o sută, căpetenii peste cincizeci și căpetenii peste zece. ei judecau poporul în tot timpul; aduceau înaintea lui moise pricinile grele, iar toate pricinile mici le judecau ei înșiși. apoi moise a trimis pe socrul său în țara lui.

19

în luna a treia după ieșirea lor din țara egiptului, copiii lui israel au ajuns în ziua aceea în pustia sinai. după ce au plecat de la refidim, au ajuns în pustia sinai, și au tăbărit în pustie. israel a tăbărit acolo, în fața muntelui. moise s'a suit la dumnezeu. și domnul i -a chemat de pe munte, zicând: „așa să vorbești casei lui iacov, și să spui copiilor lui israel: „ați văzut ce am făcut egiptului, și cum v'am purtat pe aripi de vultur și v'am adus aici la mine. acum, dacă veți asculta glasul meu, și dacă veți păzi legământul meu, veți fi ai mei dintre toate popoarele, căci tot pământul este al meu; imi veți fi o împărăție de preoți și un neam sfânt. acestea sint cuvintele pe cari le vei spune copiilor lui israel.” moise a venit de a chemat pe bătrînii poporului, și le -a pus înainte toate cuvintele acestea, cum îi poruncise domnul. tot poporul a răspuns: „vom face tot ce a zis domnul;” moise a spus domnului cuvintele poporului. și domnul a zis lui moise: „îată, voi veni la tine într-un nor gros, pentru că să audă poporul cînd îți voi vorbi, și să aibă totdeauna încredere în tine.” moise a spus domnului cuvintele poporului. și domnul a zis lui moise: „du-te la popor, sfințește -i azi și mine, și pune -i să-și spele hainele. să fie gata pentru a treia zi; căci a treia zi domnul se va pogori, în fața întregului popor, pe muntele sinai. să hotărâști poporului anumite margini dejurîmprejur, și să spui: „să nu cumva să vă suiți pe munte sau să vă atingeți de poalele lui. oricine se va atinge de munte, va fi pedepsit cu moartea. ici o mină să nu se atingă de el; ci pe oricine se va atinge, să -l omoare cu pietre, sau să -l străpungă cu săgeți: dobitoc sau om, nu va trăi.” cînd va suna trîmbița, ei vor înainta spre munte.” moise s'a pogorit de pe munte la popor: a sfințit poporul, și ei și-au spălat hainele. și a zis poporului: „fiți gata în trei zile; să nu vă apropiați de vreo femeie.” a treia zi dimineata, au fost tunete, fulgere, și un nor gros pe munte; trîmbița răsuna cu putere, și tot poporul din tabără a fost apucat de spaimă. moise a scos poporul din tabără, spre întîmpinarea lui dumnezeu, și s'au așezat la poalele muntelui. muntele sinai era tot numai fum, pentru că domnul se pogorise pe el în mijlocul focului. fumul acesta se înălța ca fumul unui cuptor, și tot muntele se cutremura cu putere. trîmbița răsuna tot mai puternic. moise vorbea, și dumnezeu îi răspundea cu glas tare. domnul s'a pogorit pe muntele sinai, și anume pe virful muntelui. domnul a chemat pe moise pe virful muntelui. și moise s'a suit sus. domnul a zis lui moise: „pogoară-te și poruncește poporului cu tot dinadîn-

sul să nu dea busna spre domnul, ca să se uite, pentru ca nu cumva să piară un mare număr dintre ei. preoții, cari se apropie de domnul, să se sfințească și ei, ca nu cumva să -i lovească domnul cu moartea.” moise a zis domnului: „poporul nu va putea să se suie pe muntele sinai, căci ne-ai oprit cu tot dinadînsul, zicînd: „hotărâște anumite margini în jurul muntelui, și sfințește -l.” domnul i -a zis: „du-te, pogoară-te, și suie-te apoi iarăș cu aaron; dar preoții și poporul să nu dea busna să se suie la domnul, ca nu cumva să -i lovească cu moartea.” moise s'a pogorit la popor, și i -a spus aceste lucruri.

20

atunci dumnezeu a rostit toate aceste cuvinte, și a zis: „eu sint domnul, dumnezeul tău, care te -a scos din țara egiptului, din casa robiei. să nu ai alți dumnezei afară de mine. să nu-ți faci chip cioplit, nici vreo înfățișare a lucrurilor cari sint sus în ceruri, sau jos pe pămînt, sau în apele mai de jos de cît pămîntul. să nu te închini înaintea lor, și să nu le slujești; căci eu, domnul, dumnezeul tău, sint un dumnezeu gelos, care pedepsesc nelegiuirea părinților în copii pînă la al treilea și la al patrulea neam al celor ce mă urăsc, și mă îndur pînă la al miilea neam de cei ce mă iubesc și păzesc poruncile mele. să nu iei în deșert numele domnului, dumnezeului tău; căci domnul nu va lăsa nepedepsit pe cel ce va lua în deșert numele lui. adu-ți aminte de ziua de odihnă, ca s'o sfințești. să lucrezi șase zile, și să-ți faci lucrul tău. dar ziua a șaptea este ziua de odihnă închinată domnului, dumnezeului tău: să nu faci nicio lucrare în ea, nici tu, nici fiul tău, nici fiica ta, nici robul tău, nici roaba ta, nici vita ta, nici străinul care este în casa ta. căci în șase zile a făcut domnul cerurile, pămîntul și marea, și tot ce este în ele, iar în ziua a șaptea s'a odihnit: de aceea a binecuvîntat domnul ziua de odihnă și a sfințit -o. cinstește pe tatăl tău și pe mama ta, pentru că să ți se lungească zilele în țara, pe care ți -o dă domnul, dumnezeul tău. să nu ucizi. să nu preacurvești. să nu furi. să nu mărturisești strîmb împotriva aproapelui tău. să nu poțestești casa aproapelui tău; să nu poțestești nevasta aproapelui tău, nici robul lui, nici roaba lui, nici boul lui, nici măgarul lui, nici vreun alt lucru, care este al aproapelui tău. tot poporul auzea tunetele și sunetul trîmbiței și vedea flăcările muntelui, care fumega. la priveștea aceasta, poporul tremura, și stătea în depărtare. ei au zis lui moise: „vorbește-ne tu însuși, și te vom asculta: dar să nu ne mai vorbească dumnezeu, ca să nu murim.” moise a zis poporului: „nu vă spăimîntați; căci dumnezeu a venit tocmai ca să vă pună la încercare, și ca să aveți frica lui înaintea ochilor voștri, pentru ca să nu păcătuți.” poporul stătea în depărtare; iar moise s'a apropiat de norul în care era dumnezeu. domnul a zis lui moise: „așa să vorbești copiilor lui israel: „ați văzut că v'am vorbit din ceruri. să nu faceți dumnezei de argint și dumnezei de aur, ca să -i puneți alături de mine; să nu vă faceți alți dumnezei. să-mi ridici un altar de pămînt, pe care să-ți aduci arderile-de-tot și jertfele de mulțămire, oile și boii. în orice loc în care imi voi aduce aminte de numele meu, voi veni la tine, și te voi

binecuvînta. dacă-mi vei ridica un altar de piatră, să nu -l zidești din pietre cioplite; căci cum îți vei pune dalta în piatră, o vei pingări. să nu te sui la altarul meu pe trepte, ca să nu ți se descopere goliciunea înaintea lui.”

21

iată legile, pe cari le vei pune înaintea lor. dacă vei cumpăra un rob evreu, să slujească șase ani ca rob; dar în al șaptelea, să iasă slobod, fără să plătească nimic ca despăgubire. dacă a intrat singur, să iasă singur; dacă era însoțit, să iasă și nevastă-sa împreună cu el. dacă stăpînul lui i -a dat o nevastă, și a avut fii și fiice cu ea, nevasta și copiii să fie ai stăpînului lui, iar el să iasă singur. dacă robul va zice: „eu iubesc pe stăpînul meu, pe nevastă-mea și copiii mei, și nu vreau să ies slobod; atunci stăpînul lui să -l ducă înaintea lui Dumnezeu, să -l apropie de ușă sau de stilpul ușii, și stăpînul lui să -i găurească urechea cu o sulă, și robul să rămînă pentru totdeauna în slujba lui. dacă un om își va vinde fata ca roabă, ea să nu iasă cum ies robii. dacă nu va plăcea stăpînului ei, care o luase de nevastă, el să -i înlesnească răscumpărarea; dar nu va avea dreptul s'o vîndă unor străini, dacă nu-și va ținea cuvîntul. dacă o dă de nevastă fiului său, să se poarte cu ea după dreptul fiicelor. dacă -i va lua o altă nevastă, nu va scădea nimic pentru cea dintîi din hrană, din îmbrăcăminte, și din dreptul ei de soție. dacă nu -i face aceste trei lucruri, ea va putea ieși, fără nicio despăgubire, fără să dea bani. cine va lovi pe altul cu o lovitură de moarte, să fie pedepsit cu moartea. dacă nu i -a întins lațuri, și dacă Dumnezeu l -a făcut să -i cadă în mină, îți voi hotări un loc unde va putea să fugă. dar dacă lucrează cineva cu răutate împotriva aproapelui său, folosindu-se de viclenie ca să -l omoare, chiar și dela altarul meu să -l smulgi, ca să fie omorît. cine va lovi pe tatăl său sau pe mama sa, să fie pedepsit cu moartea. cine va fura un om, și -l va vinde sau îl va ținea în minile lui, să fie pedepsit cu moartea. cine va blestema pe tatăl său sau pe mama sa, să fie pedepsit cu moartea. dacă se vor certa doi oameni, și unul din ei va lovi pe celalt cu o piatră sau cu pumnul, fără să -i pricinuiască moartea, dar silindu -l să stea în pat, cel ce l -a lovit să nu fie pedepsit, dacă celalt se va scula și se va plimba afară, sprijinit pe un toiag, numai să -l despăgubească pentru încetarea lucrului lui și să -l îngrijească pînă la vindecare. dacă un om va lovi cu bățul pe robul său, fie bărbat fie femeie, și robul moare sub mîna lui, stăpînul să fie pedepsit. dar dacă mai trăiește o zi sau două, stăpînul să nu fie pedepsit; căci este argintul lui. dacă se ceartă doi oameni, și lovesc pe o femeie însărcinată, și o fac doar să nască înainte de vreme, fără altă nenorocire, să fie pedeșiți cu o gloabă, pusă de bărbatul femeii, și pe care o vor plăti după hotărîrea judecătorilor. dar dacă se întîmplă o nenorocire, vei da viață pentru viață, ochi pentru ochi, dinte pentru dinte, mină pentru mină, picior pentru picior, arsură pentru arsură, rană pentru rană, vinătaie pentru vinătaie. dacă un om lovește ochiul robului său, fie bărbat fie femeie, și -l face să-și piardă ochiul, să -i dea drumul, ca despăgubire pentru ochiul lui. și dacă face să cadă un

dinte robului său, fie bărbat fie femeie, ca despăgubire pentru dintele lui, să -i dea drumul. dacă un bou va împunge și va omori pe un bărbat sau pe o femeie, bou să fie ucis cu pietre, carnea să nu i se mănînce, iar stăpînul bouului să nu fie pedepsit. dar dacă bouul avea obicei mai înainte să împungă, și stăpînul fusese înștiințat de lucrul acesta, și nu l -a închis, bou să fie ucis cu pietre, dacă va ucide un bărbat sau o femeie, și stăpînul lui să fie pedepsit cu moartea. dacă i se pune stăpînului un preț pentru răscumpărarea vieții lui, va plăti tot ce i se va cere. cînd bouul va împunge pe un băiat sau pe o fată, i se va face după legea aceasta; dar dacă bouul împunge pe un rob, fie bărbat fie femeie, să se dea trei sicli de argint stăpînului robului, și bouul să fie ucis cu pietre. dacă un om descopere o groapă, sau dacă un om sapă o groapă și n'o acopere, și cade în ea un bou sau un măgar, stăpînul gropii să plătească stăpînului lor prețul vitei în argint, iar vita moartă să fie a lui. dacă bouul unui om împunge bouul unui alt om, și bouul acesta moare, vor vinde bouul cel viu și prețul lui îl vor împărți; vor împărți și bouul mort. dar dacă se știa că bouul avea obicei mai înainte să împungă, și stăpînul lui nu l -a închis, stăpînul acesta să dea bou pentru bou, iar bouul cel mort să -l ia el.

22

dacă un om fură un bou sau o oaie, și -l taie sau îl vinde, să dea cinci boi pentru bou furat și patru oi pentru oaia furată. dacă hoțul este prins spărgînd, și e lovit și moare, cel ce l -a lovit nu va fi vinovat de omor față de el; dar dacă a răsărit soarele, va fi vinovat de omor față de el. hoțul trebuie să dea înapoi ce este dator să dea; dacă n'are nimic, să fie vîndut rob, ca despăgubire pentru furtul lui; dacă ceace a furat, fie bou, fie măgar, sau oaie, se găsește încă viu în minile lui, să dea îndoiti înapoi. dacă cineva face strîcîciune într-un ogor sau într-o vie, și își lasă vita să pască pe ogorul altuia, să dea ca despăgubire cel mai bun rod din ogorul și via lui. dacă izbucnește un foc și întîlnește mărcini în cale, și arde griul în snopi sau în picioare, sau cîmpul, cel ce a pus foc să fie silit să dea o despăgubire deplină. dacă un om dă altuia bani sau unelte spre păstrare, și le fură cineva din casa acestuia din urmă, hoțul trebuie să întoarcă îndoiti, dacă va fi găsit. dacă hoțul nu se găsește, stăpînul casei să se înfățișeze înaintea lui Dumnezeu, ca să spună că n'a pus mina pe avutul aproapelui său. în orice pricină de înșelăciune cu privire la un bou, un măgar, o oaie, o haină, sau un lucru pierdut, despre care se va zice: „uite -l! -pricina amindoror părților să meargă pînă la Dumnezeu; acela, pe care -l va osîndi Dumnezeu, trebuie să întoarcă îndoiti aproapelui său. dacă un om dă altuia un măgar, un bou, o oaie, sau un dobitoc, oarecare să i -l păstreze, și dobitocul moare, își strică un mădular, care e luat cu sila dela el, fără să fi văzut cineva, să se facă un jurămint în numele domnului între cele două părți; și cel ce a păstrat dobitocul, va mărturisă că n'a pus mina pe avutul aproapelui său; stăpînul dobitocului va primi jurămîntul acesta, și celalt nu va fi dator să i -l înlocuiască. dar dacă dobitocul a fost furat dela el, va fi dator față de stăpînul lui să i -l înlocuiască. dacă dobitocul a fost sfîșiat de

fiare sălbatică, îl va aduce ca dovadă, și nu va fi dator să -i înlocuiască dobitocul sfâșiat. dacă un om împrumută altuia o vită, și vita își strică un mădular sau moare în lipsa stăpînului ei, va trebui s'o plătească. dacă stăpînul e de față, nu i -o va plăti. dacă vita a fost dată cu chirie, prețul chiriei va fi deajuns. dacă un om înșală pe o fată nelogodită, și se culcă cu ea, îi va plăti zestrea și o va lua de nevastă. dacă tatăl nu vrea să i -o dea, el va plăti în argint prețul zestreii cuvenite fetelor. pe vrăjitoare să n'o lași să trăiască. ricine se culcă cu un dobitoc, să fie pedepsit cu moartea. cine aduce jertfe altor dumnezei decît domnului singur, să fie nimicit cu desăvîrșire. să nu chinuiești pe străin, și să nu -l asuprești, căci și voi ați fost străini în țara egiptului. să nu asuprești pe văduvă, nici pe orfan. dacă -i asuprești, și ei strigă la mine după ajutor, eu le voi auzi strigătele; mînia mea se va aprinde, și vă voi nimici cu sabia; nevestele voastre vor rămînea văduve, și copiii voștri vor rămînea orfani. dacă împrumuți bani vreunui din poporul meu, săracului care este cu tine, să nu fii față de el ca un cămătar, și să nu ceri camătă dela el. dacă îei zălog haina aproapelui tău, să nu -i dai înapoi înainte de apusul soarelui; căci este singura lui învelitoare, este haina cu care își învelește trupul: cu ce are să se culce? dacă strigă spre mine după ajutor, eu îl voi auzi, căci eu sînt milostiv. să nu hulești pe dumnezeu, și să nu blestemi pe mai marele poporului tău. să nu pregeți să-mi aduci pîrga secerîșului tău și a culesului viei tale. să-mi dai pe întîiul născut din fiii tăi. să-mi dai pe întîiul născut al vacii tale și al oii tale; să rămîna șapte zile cu mamăsa, iar în ziua a opta să mi -l aduci. să-mi fiți niște oameni sfinți. să nu mâncați carne sfîșiată de fiare pe cîmp, ci s'o aruncați la cîni.

23

să nu răspindești zvonuri neadevărate. să nu te unești cu cel rău, ca să faci o mărturisire mincinoasă pentru el. să nu te iei după mulțime ca să faci rău; și la judecată să nu mărturisești trecînd de partea celor mulți, ca să abatei dreptatea. să nu pîrtinești pe sărac la judecată. dacă întîlnești boul vrăjmașului tău sau măgarul lui rătăcit, și i -l aduci acasă. dacă vezi măgarul vrăjmașului tău căzut sub povara lui, să nu treci pe lîngă el, ci să -i ajuti să ia povara de pe măgar. la judecată, să nu te atingi de dreptul săracului. ferește-te de o învinuire nedreaptă, și să nu omori pe cel nevinovat și pe cel drept; căci nu voi ierta pe cel vinovat. să nu primești daruri; căci darurile orbesc pe ceice au ochii deschiși, și succesc hotărîrile celor drepti. să nu asuprești pe străin; știți ce simte străinul, căci și voi ați fost străini în țara egiptului. timp de șase ani, să sameni pămîntul, și să -i strîngi rodul. dar în al șaptelea, să -i dai răgaz, și să -l lași să se odihnească; din rodul lui să mănince săracii poporului tău, iar ce va mai rămînea, să mănince fiarele depe cîmp. tot așa să faci cu via și măslinei tăi. timp de șase zile, să-ți faci lucrarea. dar în ziua a șaptea să te odihnești, pentru ca boul și măgarul tău să aibă odihnă, pentruca fiul roabei tale și străinul să aibă răgaz și să răsufle. să păziți tot ce v'am spus, și să nu roștiți numele altor dumnezei: numele lor să nu se audă ieșind din gura

voastră. de trei ori pe an, să prăznuiești sărbători în cîntea mea. să ții sărbătoarea azimilor; timp de șapte zile, la vremea hotărîtă, în luna spicelor, să măninci azimi, cum ți-am poruncit; căci în luna aceasta ai ieșit din egipt; și să nu vii cu minile goale înaintea mea. să ții sărbătoarea secerîșului, a celor dintii roade din munca ta, din ceace vei sămăna pe cîmp; și să ții sărbătoarea strîngerii roadelor, la sfîrșitul anului, cînd vei stringe depe cîmp rodul muncii tale. de trei ori pe an toată partea bărbătească să se înfățișeze înaintea domnului, dumnezeu. să n'aduci cu pine dospită singele jertfei mele; și grăsimia praznicului meu să nu rămîna toată noaptea pînă dimineața. să aduci în casa domnului, dumnezeului tău, pîrga celor dintii roade ale pămîntului. iată, eu trimet un inger înaintea ta, ca să te ocrotească pe drum, și să te ducă în locul, pe care l-am pregătît. fii cu ochii în patru înaintea lui, și ascultă glasul lui; și să nu te împotrivești lui, pentruca nu vă va ierta păcatele, căci numele meu este în el. dar dacă vei asculta glasul lui, și dacă vei face tot ce-ți voi spune, eu voi fi vrăjmașul vrăjmașilor tăi și protivnicul protivnicilor tăi. ingerul meu va merge înaintea ta, și te va duce la amoriți, heteți, fereziti, cananiți, heviți și iebusiți, și -i voi nimici. să nu te închini înaintea dumnezeilor lor, și să nu le slujești; să nu te iei după popoarele acestora, în purtarea lor, ci să le nimicești cu desăvîrșire, și să le dărîmi capîștele. voi să sluiți domnului, dumnezeului vostru, și el vă va binecuvînta pînea și apele, și voi depărta boala din mijlocul tău. u va fi în țara ta nici femeie care să-și lepede copilul, nici femeie stearpă. numărul zilelor tale îl voi face să fie deplin. voi trimete groaza mea înaintea ta, voi pune pe fugă pe toate popoarele la cari vei ajunge, și voi face ca toți vrăjmașii tăi să dea dosul înaintea ta. voi trimete viespile bondărești înaintea ta, și vor izgoni dinaintea ta pe heviți, cananiți și heteți. u -i voi izgoni într'un singur an dinaintea ta, pentruca țara s'a ajunsă o pustie și să nu se înmulțească împotriva ta fiarele de pe cîmp. ci le voi izgoni încetul cu încetul dinaintea ta, pînă vei crește la număr și vei putea să intri în stăpînirea țării. îți voi întinde hotarele dela marea roșie pînă la marea filistenilor, și dela pustie pînă la rîu (euftrat). căci voi da în minile voastre pe locuitorii țării, și -i vei izgoni dinaintea ta. să nu faci legămînt cu ei, nici cu dumnezeii lor. ei să nu locuiască în țara ta, ca să nu te facă să păcătuiești împotriva mea; căci atunci ai sluiji dumnezeilor lor, și aceasta ar fi o cursă pentru tine."

24

dumnezeu a zis lui moise: „suie-te la domnul, tu și aaron, nadab și abihi, și șaptezeci de bătrîni ai lui israel, și să vă închinați de departe, aruncîndu-vă cu fața la pămînt. umai moise să se apropie de domnul; ceilalți să nu se apropie și poporul să nu se suie cu el.“ moise a venit și a spus poporului toate cuvintele domnului și toate legile. tot poporul a răspuns într'un glas: „vom face tot ce a zis domnul.“ moise a scris toate cuvintele domnului. apoi s'a sculat dis de dimineață, a zidit un altar la poalele muntelui, și a ridicat douăsprezece pietre pentru cele douăsprezece semînții ale lui israel. a trimes pe niște tineri din-

tre copiii lui israel, să aducă domnului ardori-de-tot, și să junghie tauri ca jertfe de mulțămire. moise a luat jumătate din singe, și l -a pus în străchini, iar cealaltă jumătate a stropit -o pe altar. a luat cartea legământului, și a citit -o în fața poporului. ei au zis: „vom face și vom asculta tot ce a zis domnul.“ moise a luat singele, și a stropit poporul, zicând: „iată singele legământului, pe care l -a făcut domnul cu voi pe temeiul tuturor acestor cuvinte.“ moise s'a suit împreună cu aaron, nadab și abihiu, și cu șaptezeci de bătrâni ai lui israel. ei au văzut pe dumnezeul lui israel; sub picioarele lui era un fel de lucrare de safir străveziu, întocmai ca cerul în curăția lui. el nu și -a întins mîna împotriva aleșilor copiilor lui israel. ei au văzut pe dumnezeu, și totuși au mîncat și au băut. domnul a zis lui moise: „suiete-te la mine pe munte, și rămi acolo. eu îți voi da niște table de piatră cu legea și poruncile, pe cari le-am scris pentru învățătura lor.“ moise s'a sculat, împreună cu iosua, care -i slujea; și moise s'a suit pe muntele lui dumnezeu. el a zis bătrînilor: „așteptați-ne aici, pînă ne vom întoarce la voi. iată, aaron și hur vor rămîna cu voi; dacă va avea cineva vreo neînțelegere, să meargă la ei.“ moise s'a suit pe munte, și norul a acoperit muntele. slava domnului s'a așezat pe muntele sinai, și norul l -a acoperit timp de șase zile. în ziua a șaptea, domnul a chemat pe moise din mijlocul norului. înfățișarea slavei domnului era ca un foc mistuitor pe virful muntelui, înaintea copiilor lui israel. moise a intrat în mijlocul norului, și s'a suit pe munte. moise a rămas pe munte patruzeci de zile și patruzeci de nopți.

25

domnul a vorbit lui moise, și a zis: „vorbește copiilor lui israel: să-mi aducă un dar; să -l primiți pentru mine dela orice om care -l va da cu trageri de inimă. iată ce veți primi dela ei ca dar: aur, argint și aramă; materii vopsite în albastru, purpuriu, cirmiziu, pinză de în subțire și păr de capră; piei de berbeci vopsite în roș și piei de vițel de mare; lemn de salcim; untdelemn pentru sfeșnic, mirodenii pentru untdelemnul ungerii și pentru tămîia mirositoare; pietre de onix și alte pietre pentru efod (umăr) și pieptar. să-mi facă un locaș sfînt, și eu voi locui în mijlocul lor. să faceți cortul și toate vasele lui după chipul pe care ți -l voi arăta.“ să facă un chivot de lemn de salcim; lungimea lui să fie de două coturi și jumătate, lățimea de un cot și jumătate, și înălțimea de un cot și jumătate. să -l poleiești cu aur curat, să -l poleiești pe din lăuntru și pe din afară, și să -i faci un chenar de aur de jur împrejur. să torni pentru el patru verigi de aur, și să le pui la cele patru colțuri ale lui: două verigi de oparte și două verigi de cealaltă parte. să faci niște drugi de lemn de salcim, și să -i poleiești cu aur. să viri drugii în verigile de pe laturile chivotului, ca să slujească la ducerea chivotului; drugii vor rămîna în verigile chivotului, și nu vor fi scoși din ele. să pui în chivot mărturia, pe care ți -o voi da. să faci un capac al ispășirii de aur curat; lungimea lui să fie de doi coți și jumătate, și lățimea lui de un cot și jumătate. să faci doi heruvimi de aur, să -i faci de aur bătut, la cele două capete ale capacului ispășirii; să

faci un heruvim la un capăt și un heruvim la celalt capăt; să faceți heruvimii aceștia ieșind din capacul ispășirii la cele două capete ale lui. heruvimii să fie cu aripile întinse pedeeasupra, acoperind cu aripile lor capacul ispășirii, și cu fetele întoarse una spre alta; heruvimii să aibă fața întoarsă spre capacul ispășirii. să pui capacul ispășirii pe chivot, și în chivot să pui mărturia, pe care ți -o voi da. acolo mă voi întîlni cu tine; și dela înălțimea capacului ispășirii, dintre cei doi heruvimi așezați pe chivotul mărturie, îți voi da toate poruncile mele pentru copiii lui israel. să faci o masă de lemn de salcim; lungimea ei să fie de doi coți, lățimea de un cot, și înălțimea de un cot și jumătate. s'o poleiești cu aur curat, și să -i faci un chenar de aur de jur împrejur. să -i faci împrejur un pervaz de un lat de mină; peste el să pui un chenar de aur de jur împrejur. să faci pentru masă patru verigi de aur, și să pui verigile în cele patru colțuri, cari vor fi la cele patru picioare ale ei. verigile să fie lingă pervaz, și în ele se vor viri drugii ca să ducă masa. drugii să -i faci din lemn de salcim, și să -i acoperi cu aur; și ei vor sluji la ducerea mesei. să -i faci farfurii, cățui, potire și cesti, ca să slujească la jertfele de băutură: să le faci de aur curat. să pui pe masă pinile pentru punerea înainte, ca să fie necurmat înaintea mea. să faci un sfeșnic de aur curat: sfeșnicul acesta să fie făcut de aur bătut: piciorul, fusul, potirașele, gămăliorele și florile lui să fie dintr'o bucată. din laturile lui să iasă șase brațe; trei brațe ale sfeșnicului dintr'o parte, și trei brațe ale sfeșnicului din cealaltă parte. pe un braț să fie trei potirașe în chip de floare de migdal, cu gămăliorele și florile lor, și pe celalt braț trei potirașe în chip de floare de migdal, cu gămăliorele și florile lor; tot așa să fie și cele șase brațe cari ies din sfeșnic. pe fusul sfeșnicului, să fie patru potirașe în chip de floare cu migdal, cu gămăliorele și florile lor. să fie o gămălioră sub cele două brațe cari ies din fusul sfeșnicului, o gămălioră sub alte două brațe, și o gămălioră sub alte două brațe; tot așa să fie și sub cele șase brațe, cari ies din sfeșnic. gămăliorele și brațele sfeșnicului să fie dintr'o singură bucată; totul să fie de aur bătut, de aur curat. să faci cele șapte candelă, care vor fi puse deasupra, așa ca să lumineze în față. mucările și cenușarele lui să fie de aur curat. se va întrebuința un talant de aur curat pentru facerea sfeșnicului cu toate uneltele lui. vezi să faci după chipul, care ți s'a arătat pe munte.

26

cortul să -l faci din zece covoare de în subțire răsucit, și din materii vopsite în albastru, purpuriu și cirmiziu; pe el să faci heruvimi lucrați cu măiestrie. lungimea unui covor să fie de două zeci și opt de coți, iar lățimea unui covor să fie de patru coți; toate covoarele să aibă aceeași măsură. cinci din aceste covoare să fie prinse împreună, iar celelalte cinci covoare să fie de asemenea prinse împreună. la marginea covorului cu care se sfîrșește cea dintîi împreunare de covoare, să faci niște chiotori albastre; tot așa să faci și la marginea covorului cu care se sfîrșește a doua împreunare de covoare. la cel dintîi covor să faci cincizeci de chiotori, iar la marginea

covorului cu care se sfîrșește a doua împreunare de covoare să faci tot cincizeci de chiotori. chiotoriile acestea să se potrivească unele cu altele și să vină față în față. apoi să faci cincizeci de copci de aur, și cu copcile acestea să prinzi covoarele unul de altul, așa încît cortul să alcătuiască un întreg. și mai faci niște covoare de păr de capră, ca să slujească de acoperiș peste cort; să faci unsprezece covoare de acestea. lungimea fiecărui covor să fie de treizeci de coți, și lățimea fiecărui covor să fie de patru coți; toate cele unsprezece covoare să aibă aceeași măsură. pe cinci din aceste covoare să le legi împreună deosebit, și pe celelalte șase deosebit, iar pe al șaselea covor să -l îndoiești în fața cortului. să pui apoi cincizeci de chiotori la marginea covorului cu care se sfîrșește cea dintîi împreunare de covoare, și cincizeci de chiotori la marginea covorului cu care se sfîrșește a doua împreunare de covoare. să faci cincizeci de copci de aramă, și să pui copcile în chiotori. să împreuni astfel acoperișul cortului, așa încît să alcătuiască un întreg. fiindcă va mai trece ceva din covoarele acoperișului cortului, jumătate din ce trece dintr'un covor, să acopere partea dinapoi a cortului; iar ce mai trece din lungimea celorlalte covoare ale acoperișului cortului, să cadă cite un cot deoparte, și un cot de cealaltă parte, peste cele două laturi ale cortului, așa încît să le acopere. să mai faci apoi pentru acoperișul cortului o învelitoare de piei de berbeci vâpsite în roș, și peste ea o învelitoare de piei de vițel de mare. apoi să faci niște scinduri pentru cort; scindurile acestea să fie de lemn de salcîm, puse în picioare. lungimea fiecărei scinduri să fie de zece coți, și lățimea fiecărei scinduri să fie de un cot și jumătate. fiecare scindură să aibă două urechi unite una cu alta; așa să faci la toate scindurile cortului. să faci douăzeci de scinduri pentru cort, înspre laturea de miazăzi. supt cele douăzeci de scinduri, să pui patruzeci de picioare de argint, cite două picioare sub fiecare scindură pentru cele două urechi ale ei. pentru a doua latură a cortului, latură de miază noapte, de asemenea să faci douăzeci de scinduri, împreună cu cele patruzeci de picioare de argint ale lor: cite două picioare sub fiecare scindură. pentru fundul cortului, înspre latură de apus, să faci șase scinduri. să mai faci două scinduri pentru înghiurile din fundul cortului; să fie cite două la un loc, începînd de jos, și bine legate la virf cu un cerc; amîndouă aceste scinduri, cari sînt puse în cele două înghiuri, să fie la fel. vor fi astfel opt scinduri, cu picioarele lor de argint, adică șaisprezece picioare, cite două picioare sub fiecare scindură. să faci apoi cinci drugi de lemn de salcîm pentru scindurile uneia din părțile cortului, cinci drugi pentru scindurile din a doua parte a cortului, și cinci drugi pentru scindurile din partea din fundul cortului din spre apus. drugul dela mijloc să ajungă dela un capăt la celalt al scindurilor. să poleiești scindurile cu aur, și verigile în cari vor intra drugii, să le faci de aur, iar drugii să -i poleiești tot cu aur. cortul să -l faci după chipul care ți s'a arătat pe munte. să faci apoi o perdea albastră, purpurie și cîrmizie, și de în subțire răsucit; să fie lucrată cu măiestrie, și să aibă pe ea heruvimi. s'o prinzi de patru stilpi de salcîm, poleiți cu aur; stilpii aceștia să aibă niște cirlige de aur, și să

stea pe patru picioare de argint. să atîrni perdeaua de copci, și în dosul perdelei să viri chivotul mărturie: perdeaua să facă despărțirea între locul sfînt și locul prea sfînt. să pui capacul ispășirii pe chivotul mărturie, în locul prea sfînt. masa s'o pui dincoace de perdea, și sfîșnicul în fața mesei, în partea dinspre miazăzi a cortului; iar masa s'o pui înspre partea de miază noapte. la intrarea cortului să mai faci o perdea albastră, purpurie și cîrmizie, și de în subțire răsucit; aceasta să fie o lucrare de cusătură la gherghef. pentru perdeaua aceasta să faci cinci stilpi de salcîm și să -i îmbraci cu aur; stilpii aceștia să aibă cirlige de aur, și să torni pentru ei cinci picioare de aramă.

27

altarul să -l faci din lemn de salcîm; lungimea lui să fie de cinci coți, și lățimea lui de cinci coți. altarul să fie în patru colțuri, și înălțimea lui să fie de cinci coți. în cele patru colțuri, să faci niște coarne care să fie dintr'o bucată cu altarul; și să -l acoperi cu aramă. să faci pentru altar oale de scos cenușa, lopoți, lighene, furculițe și tigăi pentru cărbuni; toate uneltele lui să le faci de aramă. să faci altarului un grătar de aramă, în chip de rețea, și să pui patru verigi de aramă la cele patru colțuri ale rețelei. grătarul să -l pui sub strășina altarului, începînd de jos, așa că grătarul să vină pînă la jumătatea altarului. să faci apoi niște drugi pentru altar, drugi de lemn de salcîm, și să -l acoperi cu aramă. să viri drugii în verigi; și drugii să fie de amîndouă părțile altarului, cînd îl vor purta. să -l faci din scinduri și gol pe din lăuntru. să fie făcut așa cum ți s'a arătat pe munte. curtea cortului s'o faci astfel. în spre partea de miazăzi, pentru alcătuirea curții, să fie niște pinze de în subțire răsucit, pe o lungime de o sută de coți pentru această întîie latură, cu douăzeci de stilpi, cari să stea pe douăzeci de picioare de aramă; cirligile stilpilor și bețele lor de legătură, să fie de argint. înspre partea de miază noapte să fie de asemenea niște pinze, pe o lungime de o sută de coți, cu douăzeci de stilpi și cu cele douăzeci de picioare ale lor de aramă; cirligile stilpilor și bețele lor de legătură, să fie de argint. în spre partea de apus, să fie pentru lățimea curții niște pinze de cincizeci de coți, cu zece stilpi și cele zece picioare ale lor. înspre partea de răsărit, pe lîngă cei cincizeci de coți pentru lățimea curții, să mai fie cincisprezece coți de pinză pentru o aripă, cu trei stilpi și cele trei picioare ale lor, și cincisprezece coți de pinză pentru a doua aripă, cu trei stilpi și cele trei picioare ale lor. pentru poarta curții cortului, să fie o perdea lată de douăzeci de coți, albastră, purpurie și cîrmizie, și de în subțire răsucit, lucrată la gherghef, cu patru stilpi și cele patru picioare ale lor. toți stilpii curții de jur împrejur să aibă bețe de legătură de argint, cirlige de argint, și picioare de aramă. lungimea curții să fie de o sută de coți, lățimea de cincizeci de coți de fiecare parte, și înălțimea de cinci coți; pinzele să fie de în subțire răsucit, iar picioarele să fie de aramă. toate uneltele rînduite pentru slujba cortului, toți țărșușii lui, și toți țărșușii curții, să fie de aramă. să poruncești copiilor lui israel să -ți aducă pentru sfîșnic untdelemn curat de măsline fără drojdii, ca să ardă în candelă necurmat. aaron și

fiii săi să -l pregătească în cortul întîlnirii, dincoace de perdeaua care este înaintea chivotului mărturie, pentru ca să ardă de seara pînă dimineața înaintea domnului. aceasta este o lege vecinică pentru urmașii lor, și pe care copiii lui israel vor trebui s'o țină.

28

apropie de tine pe fratele tău aaron și pe fiii săi, și ia -i dintre copiii lui israel și pune -i deoparte în slujba mea ca preoți: pe aaron și pe fiii lui aaron: nadab, abihu, eleazar și itamar. fratelui tău aaron, să -i faci haine sfinte, ca să -i slujească de cînte și podoabă. vorbește cu toți cei destoinici, cărora le-am dat un duh de pricepere, să facă veșmintele lui aaron, ca să fie sfințiți, și să-mi împlinescă slujbă de preot. iată veșmintele pe cari le vor face: un pieptar, un efod, o mantie, o tunică lucrată la gherghef, o mitră și un briu. să facă fratelui tău aaron și fiilor săi, veșminte sfinte, ca să-mi împlinescă slujba de preot. să întrebuințeze aur, materii văpșite în albastru, în purpuriu, în cărmiziu și subțire. efodul să -l facă de aur, de fir albastru, purpuriu și cărmiziu, și de în subțire răsucit; să fie lucrat cu măiestrie. să aibă doi umerari uniți cu el; la cele două capete ale lui, să fie legat de ei. briul să fie de aceeași lucrătură ca efodul și prins pe el; să fie de aur, de fir albastru, purpuriu și cărmiziu, și de în subțire răsucit. să iei apoi două pietre de onix, și să sapi pe ele numele fiilor lui israel: șase din numele lor pe o piatră, și alte șase pe a doua piatră, după șirul nașterilor. pe cele două pietre să sapi numele fiilor lui israel, cum se face săpătura pe pietre și pe pecete; să le legi într'o ferecătură de aur. amîndouă aceste pietre să le pui pe umerarii efodului, ca aducere aminte de fiii lui israel; și aaron le va purta numele înaintea domnului, pe cei doi umeri ai lui, ca aducere aminte de ei. să faci apoi niște ferecături de aur, și două lăntșoare de aur curat, pe cari să le împletești în chip de sfor; și lanțurile acestea, împletite astfel, să le pui în ferecături. să faci apoi pieptarul judecății, lucrat cu măiestrie, să -l faci din aceeași lucrătură ca efodul; să -l faci de aur, de fir albastru, purpuriu și cărmiziu, și de în subțire răsucit. să fie în patru colțuri și îndoit; lungimea lui să fie de o palmă, și lățimea tot de o palmă. în el să țezi o țesătură de pietre, și anume patru rînduri de pietre: în rîndul întîi, un sardonix, un topaz, și un smaragd; în al doilea rînd, un rubin, un safir, și un diamant; în al treilea rînd, un opal, un agat, și un ametist; în al patrulea rînd, un hrisolit, un onix, și un iaspis. aceste pietre să fie legate în ferecătura lor de aur. să fie douăsprezece, după numele fiilor lui israel, săpate ca niște pecete, fiecare cu numele uneia din cele douăsprezece semînții. - pentru pieptar să faci niște lăntșoare de aur curat, împletite ca niște sfor. să faci pentru pieptar două verigi de aur, și aceste două verigi de aur să le pui la cele două capete ale pieptarului. cele două lanțuri de aur împletite să le prinzi de cele două verigi dela cele două capete ale pieptarului. iar celelalte două capete ale celor două lanțuri împletite să le prinzi de cele două ferecături, și să le pui peste umerarii efodului, în partea dinainte. să mai faci două verigi de aur, și să le pui la celelalte două capete de jos ale pieptarului, pe marginea din

lăuntru care este îndreptată spre efod. și să mai faci alte două verigi de aur, pe cari să le pui jos la cei doi umerari ai efodului pe partea dinainte a lui, tocmai acolo unde se îmbucă efodul cu umărarii, deasupra briului efodului. pieptarul cu verigile lui, să -l lege de verigile efodului cu o sfoară albastră, pentruca pieptarul să stea tăpîn deasupra briului efodului, și să nu poată să se miște de pe efod. cînd va intra aaron în sfîntul locaș, va purta pe înima lui numele fiilor lui israel, săpate pe pieptarul judecății, ca să păstreze totdeauna aducerea aminte de ei înaintea domnului. - să pui în pieptarul judecății urim și tumim, cari să fie pe înima lui aaron, cînd se va înfățișa el înaintea domnului. astfel, aaron va purta necurmat pe înima lui judecata copiilor lui israel, cînd se va înfățișa înaintea domnului. mantia de supt efod s'o faci întreagă de materie albastră. la mijloc, să aibă o gură pentru intrarea capului; și gura aceasta să aibă de jur împrejur o tivitură țesută, ca gura unei platoșe, ca să nu se rupă. pe margine, de jur împrejurul tiviturii, să pui niște rodii de culoare albastră, purpurie și cărmizie, presărate cu clopoței de aur: un clopoțel de aur și o rodie, un clopoțel de aur și o rodie, pe toată marginea mantiei de jur împrejur. aaron se va îmbrăca cu ea ca să facă slujbă; cînd va intra în locașul sfînt înaintea domnului, și cînd va ieși din el, se va auzi sunetul clopoțelilor, așa că el nu va muri. să faci și o tablă de aur curat, și să sapi pe ea, cum se sapă pe o pecete: „sfîntenie domnului.” s'o legi cu o sfoară albastră de mitră, în partea dinainte a mitrei. ea să fie pe fruntea lui aaron; și aaron va purta fărădelegile săvîrșite de copiii lui israel cînd își aduc toate darurile lor sfinte; ea va fi necurmat pe fruntea lui înaintea domnului, pentruca ei să fie plăcuți înaintea lui. tunică s'o faci de în subțire; să faci o mitră de în subțire, și să faci un briu lucrat la gherghef. fiilor lui aaron să le faci tunici, să le faci brîne, și să le faci scufii, spre cînte și podoabă. să îmbraci cu ele pe fratele tău aaron, și pe fiii lui împreună cu el. să -i ungi, să -i închini în slujbă, să -i sfințești, și-mi vor sluji ca preoți. fă-le ismene de in, ca să-și acopere goliciumea, dela briu pînă la glesne. aaron și fiii lui le vor purta, cînd vor intra în cortul întîlnirii, sau cînd se vor apropia de altar, ca să facă slujbă în locașul sfînt; astfel ei nu se vor face vinovați, și nu vor muri. aceasta este o lege vecinică pentru aaron și pentru urmașii lui după el.

29

iată ce vei face pentruca să -i sfințești și să-mi împlinescă slujba de preoți. ia un vițel și doi berbeci fără cusur. fă, cu făină aleasă de grîu, niște așimi, turte nedospite, frămîntate cu untdelemn, și plăcinte nedospite, stropite cu untdelemn. să le pui într'un coș, și să le aduci împreună cu vițelul și cei doi berbeci. să aduci apoi pe aaron și pe fiii lui la ușa cortului întîlnirii, și să -i speli cu apă. să iei veșmintele; să îmbraci pe aaron cu tunică, cu mantia efodului, cu efodul și cu pieptarul, și să -l încingi cu briul efodului. să -i pui mitra pe cap, și pe mitră să pui tabla sfînteniei. să iei untdelemnul pentru ungere, să i -l torni pe cap, și să -l ungi. să aduci apoi pe fiii lui, și să -i îmbraci cu tunicile. să încingi pe aaron și pe fiii lui cu

un briu, și să pui scufiile pe capetele fiilor lui aaron. preoția va fi a lor printr'o lege vecinică. astfel să închini pe aaron și pe fiii lui în slujba mea. să aduci vițelul înaintea cortului întinării, și aaron și fiii lui să-și pună minile pe capul vițelului. să junghii vițelul înaintea domnului, la ușa cortului întinării. să iei cu degetul tău din singele vițelului, să pui pe coarnele altarului, iar celalt singe să -l verși la picioarele altarului. să iei toată grăsimea care acopere măruntaiele și prapurul ficatului, cei doi rărunchi cu grăsimea care -i acopere, și să le arzi pe altar. dar carnea vițelului, pielea și balega lui să le arzi în foc, afară din tabără: aceasta este o jertfă pentru păcat. să iei pe unul din cei doi berbeci; și aaron și fiii lui să-și pună minile pe capul berbecului. să junghii berbecule; să -i iei singele, și să -l stropești pe altar dejur împrejur. apoi să tai berbecule în bucăți, și să -i speli măruntaiele și picioarele, și să le pui lângă celelalte bucăți și lângă capul lui. berbecule să -l arzi de tot pe altar; aceasta este o ardere-de-tot pentru domnul, este o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut domnului. să iei apoi pe celalt berbec; și aaron și fiii lui să-și pună minile pe capul berbecului. să junghii berbecule; să iei din singele lui, să pui pe vârful urechii drepte a lui aaron și pe vârful urechii drepte a fiilor lui, pe degetul cel mare al minii lor drepte și pe degetul cel mare al piciorului lor drept, iar celalt singe să -l stropești pe altar de jur împrejur. să iei din singele de pe altar și din untdelemnul pentru ungere, și să stropești pe aaron și veșmintele lui, pe fiii lui și veșmintele lor. astfel vor fi închinăți, aaron și veșmintele lui, fiii și veșmintele lor în slujba domnului. să iei apoi grăsimea berbecului, coada, grăsimea care acopere măruntaiele, prapurul ficatului, cei doi rărunchi cu grăsimea care -i acopere și spata dreaptă, căci acesta este un berbec de închinare în slujba domnului; din coș să iei din azimile, puse înaintea domnului, o turtă de pine, o turtă cu untdelemn și o plăcintă. toate acestea să le pui în minile lui aaron și în minile fiilor lui, și să le legeni într'o parte și într'alta, ca un dar legănat înaintea domnului. să le iei apoi din minile lor, și să le arzi pe altar, deasupra arderii-de-tot; aceasta este o jertfă mistuită de foc înaintea domnului, de un miros plăcut domnului. să iei și pieptul berbecului care va sluji la închinarea lui aaron în slujba domnului, și să -l legeni într'o parte și în alta, ca un dar legănat înaintea domnului: aceasta va fi partea ta. să sfințești pieptul legănat și spata ridicată din berbecule care va sluji la închinarea lui aaron și a fiilor lui în slujba domnului, pieptul legându-l într'o parte și într'alta, spata înfășurând -o înaintea domnului prin ridicare. ele vor fi ale lui aaron și ale fiilor lui, printr'o lege vecinică, pe care o vor ține copiii lui israel; căci este o jertfă adusă prin ridicare; și, în jertfele de mulțămire ale copiilor lui israel, jertfa adusă prin ridicare va fi a domnului. veșmintele sfinte ale lui aaron vor fi după el ale fiilor lui, cari le vor pune cînd vor fi unși și cînd vor fi închinăți în slujbă. vor fi purtate timp de șapte zile de acela din fiii lui, care îi va urma în slujba preoției, și care va intra în cortul întinării, ca să facă slujbă în sfîntul locaș. să iei apoi berbecule pentru închinarea în slujba domnului, și să pui să -i fiarbă carnea într'un loc sfînt. aaron și fiii lui să mănînce, la ușa cortului întinării, carnea

berbecului și pinea din coș. să mănînce astfel tot ce a slujit la facerea ispășirii, ca să fie închinăți în slujbă și sfințiți; nimeni altul să nu mănînce din ele, căci sînt lucruri sfinte. dacă va rămînea ceva din carnea întrebuintată pentru închinarea în slujbă și din pine pînă dimineață, să arzi în foc ce va rămînea; să nu se mănînce, căci este un lucru sfînt. să urmezi, cu privire la aaron și la fiii lui, toate poruncile, pe cari ți le-am dat. în șapte zile să -i închini în slujbă. în fiecare zi să mai aduci un vițel ca jertfă pentru păcat, pentru ispășire; să curățești altarul, făcînd ispășirea aceasta, și să -l ungi ca să -l sfințești. timp de șapte zile, să faci ispășire pentru altar, și să -l sfințești; și astfel altarul va fi prea sfînt, și oricine se va atinge de altar, va fi sfîntit. iată ce să jertfești pe altar: doi miei de un an, în fiecare zi, necurmat. un miel să -l jertfești dimineața, iar celalt miel seara. împreună cu cel dintîi miel, să aduci a zecea parte dintr'o efă de floare de făină, frămîntată într'un sfert de hin de untdelemn de măsline fără drojdii, și o jertfă de băutură de un sfert de hin de vin. pe al doilea miel să -l jertfești seara, și să aduci împreună cu el o jertfă de mîncare și o jertfă de băutură ca cele de dimineață; aceasta este o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut domnului. aceasta este arderea de tot necurmată, care va fi adusă de urmașii voștri, la ușa cortului întinării, înaintea domnului; acolo mă voi întîlni cu voi, și ți voi vorbi. acolo mă voi întîlni cu copiii lui israel, și locul acela va fi sfîntit de slava mea. voi sfinți cortul întinării și altarul; voi sfinți pe aaron și pe fiii lui, ca să fie în slujba mea ca preoți. eu voi locui în mijlocul copiilor lui israel, și voi fi dumnezeul lor. ei vor cunoaște că eu sînt domnul dumnezeul lor, care i-am scos din țara egiptului, ca să locuiesc în mijlocul lor. eu sînt domnul, dumnezeul lor.

30

să faci apoi un altar pentru arderea tămîiei, și anume să -l faci din lemn de salcim. lungimea lui să fie de un cot, iar lățimea tot de un cot; să fie în patru colțuri, și înălțimea lui să fie de doi coți. coarnele altarului să fie dintr'o bucată cu el. să -i poleiești cu aur curat, atît partea de sus, cît și păreții lui de jur împrejur și coarnele; și să -i faci o cunună de aur de jur împrejur. dedesubtul cununii să -i faci două verigi de aur de amîndouă laturile, în cele două unghiuri, pentru punerea drogilor, cari vor sluji la ducerea lui. drogii să -i faci din lemn de salcim, și să -i poleiești cu aur. să așezi altarul în fața perdelei dinlăuntru, care este înaintea chivotului mărturie, în fața capacului ispășirii, care este deasupra mărturie, și unde mă voi întîlni cu tine. aaron va arde pe el tămîie mîrosoare; va arde tămîie în fiecare dimineață, cînd va pregăti candelile; va arde și seara cînd va așeza candelile. astfel se va arde necurmat din partea voastră tămîie înaintea domnului din neam în neam. să nu aduceți pe altar altfel de tămîie, nici ardere de tot, nici jertfă de mîncare, și să nu turnați pe el nici o jertfă de băutură. umai odată pe fie care an, aaron va face ispășire pe coarnele altarului. ispășirea aceasta o va face odată pe an cu singele dobotocului adus ca jertfă pentru ispășirea păcatului, printre urmașii voștri. acesta va fi

un lucru prea sfânt înaintea domnului.” domnul a vorbit lui moise, și a zis: „cînd vei socoti pe copiii lui israel și le vei face numărătoarea, fiecare din ei să dea domnului un dar în bani, pentru răscumpărarea sufletului lui, ca să nu fie loviți de nici o urgie, cu prilejul acestei numărători. iată ce vor da toți ceice vor fi cuprinși în numărătoarea aceasta: o jumătate de siclu, după siclul sfîntului locaș, care este de douăzeci de ghere; o jumătate de siclu va fi darul ridicat pentru domnul. rice om cuprins în numărătoare, dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, va plăti darul ridicat pentru domnul. bogatul să nu plătească mai mult, și săracul să nu plătească mai puțin de o jumătate de siclu, ca dar ridicat pentru domnul, pentru răscumpărarea sufletelor. să ridici dela copiii lui israel argintul pentru răscumpărare, și să -l întrebuițezi pentru slujba cortului întîlnirii; aceasta va fi pentru copiii lui israel o aducere aminte înaintea domnului pentru răscumpărarea sufletelor lor.” domnul a vorbit lui moise, și a zis: „să faci un lighean de aramă, cu piciorul lui de aramă, pentru spălat; și -l așezi între cortul întîlnirii și altar, și să torni apă în el, ca să-și spele în el aaron și fiii lui minile și picioarele. cînd vor intra în cortul întîlnirii, se vor spăla cu apa aceasta, ca să nu moară; și se vor spăla și cînd se vor apropia de altar, ca să facă slujba și ca să aducă domnului jertfe arse de foc. își vor spăla minile și picioarele ca să nu moară. aceasta va fi o lege necurmată pentru aaron, pentru fiii lui și pentru urmașii lor.” domnul a vorbit lui moise, și a zis: „ia din cele mai bune mirodenii, cinci sute de sicli de smirnă foarte curată, jumătate, adică două sute cincizeci de sicli, de scoarță mirositoare, două sute cincizeci de sicli de trestie mirositoare, cincisute de sicli de casia, după siclul sfîntului locaș, și un hin de untdelemn de măslin. cu ele să faci un untdelemn pentru ungerea sfîntă, o amestecătură mirositoare, făcută după meșteșugul făcătorului de mir; acesta va fi untdelemnul pentru ungerea sfîntă. cu el să ungi cortul întîlnirii și chivotul mărturie, masa și toate uneltele ei, sfesnicul și uneltele lui, altarul tămiierii, altarul arderilor de tot cu toate uneltele lui și ligheanul cu piciorul lui. să sfîntești aceste lucruri, și ele vor fi prea sfînte; oricine se va atinge de ele, va fi sfîntit. să ungi de asemenea pe aaron și pe fiii lui, și să -i sfîntești, ca să fie în slujba mea ca preoți. să vorbești copiilor lui israel, și să le spui: „acesta îmi va fi untdelemnul pentru ungerea sfîntă, printre urmașii voștri. să nu se ungă cu el trupul niciunui om, și să nu faceți un alt untdelemn ca el după aceeaș întocmire; el este sfînt, și voi să -l priviți ca sfînt. ricine va face un untdelemn ca el, sau va unge cu el pe altul, va fi nimicit din poporul lui.” domnul a zis lui moise: „ia mirodenii, stacte, onice mirositoare, halvan, și tămie curată, în aceeaș măsură. cu ele să faci tămie, o amestecătură mirositoare, alcătuită după meșteșugul făcătorului de mir; să fie sărată, curată și sfîntă. s'o pisezi mărunț, și s'o pui înaintea mărturie, în cortul întîlnirii, unde mă voi întîlni cu tine. acesta va fi pentru voi un lucru prea sfînt. tămie ca aceasta, în aceeaș întocmire, să nu vă faceți, ci s'o priviți ca sfîntă, și păstrată pentru domnul. ricine va face tămie ca ea, ca s'o miroase, va fi nimicit din poporul lui.”

31

domnul a vorbit lui moise, și a zis: „să știi că am ales pe bețaleel, fiul lui uri, fiul lui hur, din seminția lui iuda. lam umplut cu duhul lui dumnezeu, i-am dat un duh de înțelepciune, pricepere, și știință pentru tot felul de lucrări, i-am dat putere să nascădească tot felul de lucrări meșteșugite, să lucreze în aur, în argint și în aramă, să sape în pietre și să le lege, să lucreze în lemn, și să facă tot felul de lucrări. și iată că i-am dat ca ajutor pe oholiab, fiul lui ahisamac, din seminția lui dan. am dat pricepere în mintea tuturor celor ce sînt iscusiți, ca să facă tot ce ți-am poruncit: cortul întîlnirii, chivotul mărturie, capacul ispășirii care va fi deasupra lui, și toate uneltele cortului; masa cu uneltele ei, sfesnicul de aur curat cu toate uneltele lui, altarul tămiierii; altarul arderilor de tot cu toate uneltele lui, ligheanul cu piciorul lui; veșmintele pentru slujbă, veșmintele sfînte ale preotului aaron, veșmintele fiilor lui pentru slujbele preoțești; untdelemnul pentru ungere, și tămie mirositoare pentru sfîntul locaș. le vor face după toate poruncile, pe cari ți le-am dat.” domnul a vorbit lui moise, și a zis: „vorbește copiilor lui israel, și spune-le: „să nu care cumva să nu înțeți sabatele mele, căci acesta va fi între mine și voi, și urmașii voștri, un semn după care se va cunoaște că eu sînt domnul, care vă sfîntesc. să țineți sabatul, căci el va fi pentru voi ceva sfînt. cine îl va călca, va fi pedepsit cu moartea; cine va face vreo lucrare în ziua aceasta, va fi nimicit din mijlocul poporului său. să lucrezi șase zile; dar a șaptea este sabatul, ziua de odihnă, închinată domnului. cine va face vreo lucrare în ziua sabatului, va fi pedepsit cu moartea. copiii lui israel să păzească sabatul, prăznuindu -l, ei și urmașii lor, ca un legămînt necurmat. aceasta va fi între mine și copiii lui israel un semn vecinic; căci în șase zile a făcut domnul cerurile și pămîntul, iar în ziua a șaptea s'a odihnit și a răsuflat.” cînd a isprăvit domnul de vorbit cu moise pe muntele sinai, i-a dat cele două table ale mărturie, table de piatră, scrise cu degetul lui dumnezeu.

32

poporul, văzînd că moise zăbovește să se pogoare de pe munte, s'a strîns în jurul lui aaron, și i-a zis: „haide! fă-ne un dumnezeu care să meargă înaintea noastră; căci moise, omul acela care ne -a scos din țara egiptului, nu știm ce s'a făcut.” aaron le -a răspuns: „scoateți cerceii de aur din urechile nevestelor, fiilor și fiicelor voastre, și aduceți -i la mine.” și toți și-au scos cerceii de aur din urechi, și i-au adus lui aaron. el i-a luat din minile lor, a bătut aurul cu dalta, și a făcut un vițel turnat. și ei au zis: „israele! iată dumnezeul tău, care te -a scos din țara egiptului.” cînd a văzut aaron lucrul acesta, a zidit un altar înaintea lui, și a strigat: „mine, va fi o sărbătoare în cinstea domnului!” a doua zi, s'au sculat dis de dimineată, și au adus arderi de tot și jertfe de mulțămire. poporul a șezut de a mîncat și a băut; apoi s'au sculat să joace. domnul a zis lui moise: „scoală și pogoară-te; căci poporul tău, pe care l-ai scos din țara egiptului, s'a stricat. foarte curînd s'au abătut dela calea, pe care

le -o poruncisem eu; și-au făcut un vițel turnat, s'au închinat pînă la pămînt înaintea lui, i-au adus jertfe, și au zis: „israele! iată dumnezeul tău, care te -a scos din țara egiptului!” domnul a zis lui moise: „văd că poporul acesta este un popor încăpăținat. acum, lasă-mă; minia mea are să se aprindă împotriva lor: și -i voi mistui; dar pe tine te voi face strămoșul unui neam mare.” moise s'a rugat domnului, dumnezeului său, și a zis: „pentru ce să se aprindă, doamne, minia ta împotriva poporului tău, pe care l-ai scos din țara egiptului cu mare putere și cu mină tare? pen- truce să zică egiptenii: „spre nenorocirea lor i -a scos, ca să -i omoare prin munți, și ca să -i șteargă de pe fața pămîntului;” întoarce-te din șteargă miniei tale și lasă-te de răul acesta, pe care vrei să -l faci poporu- lui tău. adu-ți aminte de avraam, de isaac și de israel, robii tăi, căroara le-ai spus, jurîndu-te pe tine însuți: „voi înmulți sămînța voastră ca stelele cerului, voi da urmașilor vostri toată țara aceasta, de care am vorbit, și ei o vor stăpîni în veac.” și domnul s'a lăsat de răul, pe care spusese că vrea să -l facă poporului său. moise s'a întors și s'a pogorit de pe munte, cu cele două table ale mărturiei în mină. tablele erau scrise pe amîdouă părțile, pe o parte și pe alta. tablele erau lucrarea lui dumnezeu, și scrisul era scrisul lui dumnezeu, săpat pe table. iosua a auzit glasul poporului, care scotea strigăte, și a zis lui moise: „în tabără este un strigăt de război!” moise a răspuns: „strigătul acesta nu -i nici strigăt de biruitori, nici strigăt de biruiți; ce aud eu, este glasul unor oameni cari cîntă!” și, pe cînd se apropia de tabără, a văzut vițelul și jocurile. moise s'a aprins de minie, a aruncat tablele din mină, și le -a sfărîmat de piciorul muntelui. a luat vițelul, pe care -l făcuseră ei, și l -a ars în foc; și l -a prefăcut în cenușă, a presărat cenușa pe fața apei, și a dat -o copiilor lui israel s'o bea. moise a zis lui aaron: „ce ți -a făcut poporul acesta, de ai adus asupra lui un păcat atît de mare?” aaron a răspuns: „să nu se aprindă de minie domnul meu! tu singur știi că poporul acesta este pornit la rău. ei mi-au zis: „fă-ne un dumnezeu, care să meargă înaintea noastră;” căci moise, omul acela care ne -a scos din țara egiptului, nu știm ce s'a fă- cut; eu le-am zis: „cine are aur, să -l scoată; și mi l-au dat; l-am aruncat în foc, și din el a ieșit vițelul acesta.” moise a văzut că poporul era fără frîu, căci aaron îl făcuse să fie fără frîu, spre batjocura vrăj- mașilor săi; și s'a așezat la ușa taberii, și a zis: „cine este pentru domnul, să vină la mine!” și toți copiii lui levi s'au strîns la el. el le -a zis: „așa vorbește dom- nul, dumnezeul lui israel: „fiecare din voi să se încingă cu sabia; mergeți și străbateți tabăra dela o poartă la alta, și fiecare să omoare pe fratele, pe prietenul și pe ruda sa.” copiii lui levi au făcut după porunca lui moise, și aproape trei mii de oameni au pierit în ziua aceea din popor. moise a zis: „predați-vă azi în slu- bja domnului, chiar cu jertfa fiului și fratelui vostru, pentruca binecuvîntarea lui să vină astăzi peste voi!” a doua zi, moise a zis poporului: „ați făcut un păcat foarte mare. am să mă sui acum la domnul: poate că voi căpăta iertare pentru păcatul vostru.” moise s'a în- tors la domnul, și a zis: „ah! poporul acesta a făcut un păcat foarte mare! l-au făcut un dumnezeu de aur. iartă-le acum păcatul! dacă nu, atunci, șterge-

mă din cartea ta, pe care ai scris -o!” domnul a zis lui moise: „pe cel ce a păcătuit împotriva mea, pe acela îl voi șterge din cartea mea. du-te dar, și du poporul unde ți-am spus. iată, îngerul meu va merge înaintea ta, dar în ziua răzbunării mele, îi voi pedepsi pentru păcatul lor!” domnul a lovit cu urgie poporul, pentru că făcuse vițelul făurit de aaron.

33

domnul a zis lui moise: „du-te, și pornește de aici cu poporul, pe care l-ai scos din țara egiptului; suie-te în țara, pe care am jurat că o voi da lui avraam, lui isaac și lui iacov, zicînd: „seminței tale o voi da; voi trimite înaintea ta un înger, și voi izgoni pe cananiți, amor- iți, heteiți, fereziți, heviți și iebusiți. suie-te în țara aceasta unde curge lapte și miere. dar eu nu mă voi sui în mijlocul tău, ca să nu te prăpădesc pe drum, căci ești un popor încăpăținat.” cînd a auzit poporul aceste triste cuvinte, toți s'au întristat; și nimeni nu și -a pus podoabele pe el. și domnul a zis lui moise: „spune copiilor și lui israel: „voi sînteți un popor încăpăți- nat; numai o clipă dacă m-aș sui în mijlocul tău, te-aș prăpădi. aruncă-ți acum podoabele depe tine, și voi vedea ce-ți voi face.” copiii lui israel și-au scos de pe ei podoabele, și au plecat dela muntele horeb. moise a luat cortul lui și l -a întins afară din tabără, la o de- părtare oarecare; și l -a numit cortul întîlnirii. și toți ce- ice întrebau pe domnul, se duceau la cortul întîlnirii, care era afară din tabără. cînd se ducea moise la cort, tot poporul se scula în picioare; fiecare stătea la ușa cortului său, și urmărea cu ochii pe moise, pînă intra el în cort. și cînd intra moise în cort, stîlpul de nor se pogora și se oprea la ușa cortului, și domnul vorbea cu moise. tot poporul vedea stîlpul de nor oprindu-se la ușa cortului; tot poporul se scula și se arunca cu fața la pămînt la ușa cortului lui. domnul vorbea cu moise față în față, cum vorbește un om cu prietenul lui. apoi moise se întorcea în tabără, dar tînărul lui slujitor, io- sua, fiul lui nun, nu ieșea deloc din mijlocul cortului. moise a zis domnului: „iată, tu îmi zici: „du pe poporul acesta; și nu-mi arăți pe cine vei trimite cu mine. însă, tu ai zis: „eu te cunosc pe nume, și ai căpătat trecere înaintea mea;” acum, dacă am căpătat trecere înain- tea ta, arată-mi căile tale; atunci te voi cunoaște, și voi avea trecere înaintea ta. și gîndește-te că nea- mul aceasta este poporul tău!” domnul a răspuns: „voi merge eu însumi cu tine, și îți voi da odihnă.” moise i -a zis: „dacă nu mergi tu însuși cu noi, nu ne lăsa să plecăm de aici. cum se va ști că am căpătat tre- cere înaintea ta, eu și poporul tău? oare nu cînd vei merge tu cu noi, și cînd prin aceasta vom fi deose- biți, eu și poporul tău, de toate popoarele de pe fața pămîntului?” domnul a zis lui moise: „voi face și ceea ce-mi ceri acum, căci ai căpătat trecere înaintea mea, și te cunosc pe nume!” moise a zis: „arată-mi slava ta!” domnul a răspuns: „voi face să treacă pe dinaintea ta toată frumusețea mea, și voi chema numele domnului înaintea ta; eu mă îndur de cine vreau să mă îndur, și am milă de cine vreau să am milă!” domnul a zis: „fața nu vei putea să mi -o vezi, căci nu poate omul să mă vadă și să trăiască!” domnul a zis: „iată un loc lîngă mine; vei sta pe stîncă. și cînd va trece slava mea, te

voi pune în crăpătura stincii, și te voi acoperi cu mîna mea, pînă voi trece. iar cînd îmi voi trage mîna la o parte dela tine, mă vei vedea pe dinapoi; dar fața mea nu se poate vedea.”

34

domnul a zis lui moise: „taie două table de piatră ca cele dintii, și eu voi scrie pe ele cuvintele cari erau pe tablele dintii pe cari le-ai sfărîmat. fii gata discedimineață și suie-te de dimineață pe muntele sinai; să stai acolo înaintea mea, pe vârful muntelui. imeni să nu se suie cu tine, și nimeni să nu se arate pe tot muntele; și nici boi, nici oi să nu pască pe lîngă muntele acesta.” moise a tăiat două table de piatră ca și cele dintii; s’a sculat dis de dimineață, și s’a suit pe muntele sinai, după cum îi poruncise domnul; și a luat în mînă cele două table de piatră. domnul s’a pogorit într’un nor, a stătut acolo lîngă el, și a rostit numele domnului. și domnul a trecut pe dinaintea lui, și a strigat: „domnul, dumnezeu este un dumnezeu plin de îndurare și milostiv, încet la minie, plin de bunătate și credincioșie, care își ține dragostea pînă în mii de neamuri de oameni, iartă fărădelegea, răzvrătirea și păcatul, dar nu socotește pe cel vinovat drept nevinovat, și pedepsește fărădelegea părinților în copii și în copiii copiilor lor pînă la al treilea și al patrulea neam;” îndată moise s’a plecat pînă la pămînt și s’a închinat. el a zis: „doamne, dacă am căpătat trecere înaintea ta, te rog să mergi în mijlocul nostru, doamne; poporul acesta este în adevăr un popor încăpăținat, dar iartă-ne fărădelegile și păcatele noastre, și ia-ne în stăpînirea ta;” domnul a răspuns: „iată, eu fac un legămînt. voi face, în fața întregului popor, minuni cari n’au avut loc în nicio țară și la niciun neam; tot poporul care este în jurul tău, va vedea lucrarea domnului, și prin tine voi face lucruri înfricoșate. ia seama la ceea ce-ți poruncesc azi. iată, voi izgoni dinaintea ta pe amoriți, cananiți, heteiți, feriziți, heviți și iebusiți. să nu cumva să faci legămînt cu locuitorii țării unde ai să intri, ca să nu fie o cursă pentru tine, dacă vor locui în mijlocul tău. dimpotrivă să le dărimați altarele, să le sfărîmați stîlpii idolești și să le trîntiți la pămînt idolii. să nu te închini înaintea unui alt dumnezeu; căci domnul se numește gelos, este un dumnezeu gelos. ferește-te să faci legămînt cu locuitorii țării, ca nu cumva, curvind înaintea dumnezeilor lor, și, aducindu-le jertfe, să te poftască și pe tine, și să mănînci din jertfele lor, ca nu cumva să iei din fetele lor neveste fiilor tăi, și astfel, fetele lor, curvind înaintea dumnezeilor lor, să tirască și pe fiii tăi să curvească înaintea dumnezeilor lor. să nu-ți faci un dumnezeu turnat. „să ții sărbătoarea azimilor: timp de șapte zile, la vremea hotărîtă, în luna spicelor, să mănînci azimi, cum ți-am poruncit, căci în luna spicelor ai ieșit din egipt. rice întîi născut este al meu, chiar orice întîi născut de parte bărbătească din turmele de vaci sau de oi. să răscumperi cu un miel pe întîiul născut al măgăritei; iar dacă nu -l răscumperi, să -i frîngi gitul. să răscumperi pe orice întîi născut al fiilor tăi; și să nu te înfățișezi cu minile goale înaintea mea. șase zile să lucrezi, iar în ziua a șaptea să te odihnești; să te odihnești, chiar în vre-

mea aratului și seceratului. să ții sărbătoarea săptămînilor, a celor dintii roade din secerișul grîului, și sărbătoarea stringerii roadelor la sfîrșitul anului. de trei ori pe an, toți cei de parte bărbătească să se înfățișeze înaintea domnului dumnezeu, dumnezeul lui israel. căci voi izgoni neamurile dinaintea ta, și-ți voi întinde hotarele; și nimeni nu-ți va pofti țara, în timpul cînd te vei sui de trei ori pe an, ca să te înfățișezi înaintea domnului, dumnezeului tău. să n’aduci cu pine dospită singele dobitocului jertfit în cinstea mea; și carnea din jertfa praznicului paștelor să nu fie tinută în timpul nopții pînă dimineața. să aduci în casa domnului, dumnezeului tău, pîrga celor dintii roade ale pămîntului. iedul să nu -l fierbi în laptele mamei lui.” domnul a zis lui moise: „scrie-ți cuvintele acestea, căci pe temeiul acestor cuvinte închei legămînt cu tine și cu israel;” moise a stat acolo cu domnul patruzeci de zile și patruzeci de nopți. n’a mîncat deloc pine, și n’a băut deloc apă. și domnul a scris pe table cuvintele legămîntului, cele zece porunci. moise s’a pogorit de pe muntele sinai, cu cele două table ale mărturiei în mînă. cînd se pogora de pe munte, nu știa că pielea fetei lui strălucea, pentrucă vorbea cu domnul. aaron și toți copiii lui israel s’au uitat la moise, și iată că pielea fetei lui strălucea; și se temeau să se apropie de el. moise i -a chemat; aaron și toți fruntașii adunării s’au întors la el, și el le -a vorbit. după aceea, toți copiii lui israel s’au apropiat, și el le -a dat toate poruncile, pe cari le primise dela domnul, pe muntele sinai. cînd a încetat să le vorbească, și -a pus o măhramă pe față. cînd intra moise înaintea domnului, ca să -i vorbească, își scotea măhrama pînă ce ieșea; iar cînd ieșea, spunea copiilor lui israel ce i se poruncise. copiii lui israel se uitau la fața lui moise, și vedeau că pielea fetei lui strălucea; și moise își puneia iarăș măhrama pe față pînă ce intra ca să vorbească cu domnul.

35

moise a strîns toată adunarea copiilor lui israel, și le -a zis: „iată lucrurile, pe cari a poruncit domnul să le faceți. șase zile să lucrați, dar ziua a șaptea să vă fie sfință; acesta este sabbatul, ziua de odihnă, închinată domnului. cine va face vreo lucrare în ziua aceea, să fie pedepsit cu moartea. să n’aprinzi foc, în niciuna din locuințele voastre, în ziua sabbatului.” moise a vorbit întregiei adunări a copiilor lui israel, și a zis: „iată ce a poruncit domnul. luai din ce aveți și aduceți un prinos domnului. -fiecare să aducă prinos domnului ce -l lasă inima: aur, argint, și aramă; materii vopsite în albastru, în purpuru, în cărmiziu, în subțire și păr de capră; piei de berbeci vopsite în roș și piei de vițel de mare; lemn de salcîm, untdelemn pentru sfeșnic, mirodenii pentru untdelemnul ungerii și pentru tămîia mirositoare; pietre de onix și alte pietre pentru împodobirea efordului și a pieptarului. toți cei iscușiți dintre voi să vină și să facă tot ce a poruncit domnul: locașul, cortul și acoperișul lui, copile, scindurile, drугii, stîlpii și picioarele lui; chivotul și drугii lui, capacul ispașirii și perdeaua dinlăuntru pentru acoperirea chivotului; masa și drугii ei, cu toate untele ei, și pinile pentru punerea înaintea domnului;

sfeșnicul cu uneltele lui, candelile lui, și untelemnul pentru sfeșnic; altarul pentru tămiie și drugii lui, untelemnul pentru ungere și tămia mirositoare, și perdeaua ușii de afară dela intrarea cortului; altarul pentru arderile de tot, grătarul lui de aramă, drugii lui, și toate uneltele lui, ligheanul cu piciorul lui, pinzele cortii, stîlpii ei, picioarele ei, și perdeaua dela poarta cortii; țărșii cortului, țărșii cortii, și funiile lor; veșmintele preotești pentru slujba sfintului locaș, veșmintele sfinte ale preotului aaron, și veșmintele fiilor lui pentru slujbele preotești.” toată adunarea copiilor lui israel a ieșit dinaintea lui moise. toți cei cu tragere de inimă și bunăvoință au venit și au adus un prinos domnului pentru lucrarea cortului înfîlîrî, pentru toată slujba lui, și pentru veșmintele sfinte. au venit îndată bărbații și femeile, toți cei cu tragere de inimă, și au adus belciuge de nas, inele, cercei, brățări, salbe și tot felul de lucruri de aur; fiecare a adus prinosul de aur, pe care -l închinase domnului. toți cei ce aveau ștofe (materii) vâpsite în albastru, în purpuriu, în cărmiziu, în subțire și păr de capră, piei de berbeci vâpsite în roș, și piei de vițel de mare, le-au adus. toți cei ce puteau aduce prin ridicare un prinos de argint și de aramă, au adus prinosul domnului. toți cei ce aveau lemn de sălcim bun pentru lucrările rinduite pentru slujbă, l-au adus. toate femeile iscusite au tors cu minile lor, și au adus lucrul lor, și anume: tort vâpsit în albastru, în purpuriu, în cărmiziu și în subțire. toate femeile cu tragere de inimă și iscusite au tors păr de capră. frunțașii poporului au adus pietre de onix și alte pietre pentru efod și pieptar; mirodenii și untelemn, pentru sfeșnic, pentru untelemnul ungerii și pentru tămia mirositoare. toți copiii lui israel, bărbați și femei, pe cari -i trăgea inima să ajute la lucrul poruncit de domnul prin moise, au adus domnului daruri de bună voie. moise a zis copiilor lui israel: „să știți că domnul a ales pe bețaleel, fiul lui uri, fiul lui hur, din semînția lui iuda. l-a umplut cu duhul lui dumnezeu, duh de înțelepciune, pricepere, și știință, pentru tot felul de lucrări. i -a dat putere să nascocoască planuri, să lucreze în aur, în argint și în aramă, să sape în pietre și să le lege, să lucreze lemnul cu meșteșug, și să facă tot felul de lucrări meșteșugite. i -a dat și darul să învețe pe alții, atît lui cit și lui oholiab, fiul lui ahisamac, din semînția lui dan. i -a umplut cu pricepere, ca să facă toate lucrările de săpătură în piatră, de cioplitură meșteșugită, de lucrat la gherghef și de țesut materii vopsite în albastru, în purpuriu, în cărmiziu și în subțire, să facă tot felul de lucrări și născociri de planuri.

36

bețaleel, oholiab, și toți bărbații iscusiti în cari pusese domnul înțelepciune și pricepere, ca să știe să facă lucrările rinduite pentru slujba sfintului locaș, au făcut totul după cum poruncise domnul. moise a chemat pe bețaleel, oholiab, și pe toți bărbații iscusiti în mintea cărora pusese domnul pricepere, și anume pe toți cei cu tragere de inimă la lucrul acesta ca să -l facă. ei au luat dinaintea lui moise toate prinoasele, pe cari le aduseseră copiii lui israel ca să facă lucrările rinduite pentru slujba sfintului locaș. chiar și dupăce

se începuse lucrarea, tot se mai aduceau lui moise, în fiecare dimineață, daruri de bună voie. atunci toți bărbații iscusiti, prinși la toate lucrările sfintului locaș, și-au lăsat fiecare lucrul pe care -l făceau, și au venit de au spus lui moise: „poporul aduce mult mai mult decît trebuie pentru facerea lucrărilor, pe cari a poruncit domnul să le facem.” moise a pus să strige în tabără că nimeni, fie bărbat fie femeie, să nu mai aducă daruri pentru sfintul locaș. au oprit astfel pe popor să mai aducă daruri. materialul adus era de ajuns pentru toate lucrările cari trebuiau făcute, ba încă mai și trecea. toți bărbații iscusiti și lucrătorii au făcut cortul din zece covoare de în subțire și răscuit din fir albastru, purpuriu și cărmiziu; pe ele au țesut heruvimi lucrăți cu măiestrie. lungimea unui covor era de douăzeci și opt de coți; iar lățimea unui covor era de patru coți. toate covoarele aveau aceeași măsură. cinci din aceste covoare au fost prinse la un loc; celelalte cinci de asemenea au fost prinse la un loc. au făcut chiotori albastre la marginea covorului cu care se sfîrșea cea dintîi împreunare; tot așa au făcut și la marginea covorului cu care se sfîrșea a doua împreunare de covoare. au făcut cincizeci de chiotori la cel dintîi covor, și cincizeci de chioturi la marginea covorului cu care se sfîrșea a doua împreunare de covoare; chioturile acestea erau una în fața alteia. au făcut cincizeci de copci de aur, și au prins covoarele unul de altul cu copcile, așa în cît cortul alcătuiă un întreg. au făcut niște covoare din păr de capră, ca să slujească de acoperiș pentru cort: unsprezece covoare de acestea au făcut. lungimea unui covor era de treizeci de coți, și lățimea unui covor era de patru coți: cele unsprezece covoare aveau aceeași măsură. au prins împreună deoparte cinci din aceste covoare, iar pe celelalte șase de altă parte. au făcut cincizeci de chiotori la marginea covorului cu care se sfîrșea o împreunare de covoare, și cincizeci de chioturi la marginea covorului cu care se sfîrșea a doua împreunare de covoare. au mai făcut și cincizeci de copci de aramă, cu cari să se împreune acoperișul cortului, ca să alcătuiască un întreg. au făcut pentru acoperișul cortului o învelitoare de piei de berbeci vâpsite în roș, și o învelitoare de piei de vițel de mare, care trebuia pusă pedeașupra. scîndurile pentru cort, le-au făcut din lemn de sălcim, așezate în picioare. lungimea unei scînduri era de zece coți, și lățimea unei scînduri era de un cot și jumătate. fiecare scîndură avea două urechi, unite una cu alta; tot așa au făcut la toate scîndurile cortului. au făcut douăzeci de scînduri pentru cort, înspre partea de miază-zi, au pus patruzeci de picioare de argint sub cele douăzeci de scînduri, cite două picioare sub fiecare scîndură, pentru cele două urechi ale ei. au făcut apoi douăzeci de scînduri pentru a doua latură a cortului, latură dinspre miazănoapte, cu cele patruzeci de picioare de argint ale lor, cite două picioare sub fiecare scîndură. au făcut apoi șase scînduri pentru fundul cortului, înspre apus. au făcut două scînduri pentru cele două unghiuri ale cortului în partea din fund; acestea erau făcute din două bucăți, începînd dela partea de jos, și bine legate la virf printr'un cerc; la fel au făcut pentru amîndouă scîndurile din cele două unghiuri. erau astfel opt scînduri, cu picioarele lor de argint, adică

șaseprezece picioare, cite două picioare sub fiecare scindură. au făcut cinci drugi din lemn de salcîm pentru scindurile uneia din laturile cortului, cinci drugi pentru scindurile celei de a doua laturi a cortului, și cinci drugi pentru scindurile laturii cortului din fundul dinspre apus; drugul dela mijloc l-au făcut așa ca să treacă prin mijlocul scindurilor, dela un capăt la celalt. au poleit scindurile cu aur, și verigile lor de aur le-au făcut așa ca să se poată petrece drugii prin ele; și drugii i-au poleit cu aur. cele două perdele. perdeaua din lăuntru au făcut -o de fir albastru, purpuriu și cărmiziu, și de în subțire răsucit; au lucrat -o cu măiestrie; și au făcut heruvimi pe ea. au făcut patru stîlpi de salcîm pentru ea, și i-au poleit cu aur; cîrligele lor erau de aur, și au turnat pentru stîlpii aceștia patru picioare de argint. pentru ușa cortului au făcut o perdea de fir albastru, purpuriu și cărmiziu, și de în subțire răsucit; aceasta era o lucrare făcută la gherghef. au făcut cei cinci stîlpi ai ei cu cîrligele lor, iar căpătîile și bețele lor de legătură le-au poleit cu aur; cele cinci picioare ale lor erau de aramă.

37

apoi bețelele a făcut chivotul din lemn de salcîm; lungimea lui era de doi coți și jumătate, lățimea de un cot și jumătate și înălțimea tot de un cot și jumătate. l -a poleit cu aur curat pe dinlăuntru și pe din afară, și i -a făcut un chenar de jur împrejur. a turnat pentru el patru verigi de aur, pe cari le -a pus la cele patru colțuri ale lui: două verigi de o parte și două verigi de cealaltă parte. a făcut niște drugi de lemn de salcîm, și i -a poleit cu aur. a virit drugii în verigile dela cele două laturi ale chivotului, ca să ducă chivotul. a făcut și capacul ispășirii de aur curat; lungimea lui era de doi coți și jumătate, și lățimea de un cot și jumătate. a făcut doi heruvimi de aur bătut, la cele două capete ale capacului ispășirii; un heruvim la un capăt, și un heruvim la celalt capăt; heruvimii i -a făcut pe capacul ispășirii la cele două capete ale lui. heruvimii erau cu aripile întinse deasupra, acoperind capacul ispășirii cu aripile lor, și uitindu-se unul la altul. heruvimii stăteau cu fața întoarsă spre capacul ispășirii. a făcut masa din lemn de salcîm; lungimea ei era de doi coți, lățimea de un cot și înălțimea de un cot și jumătate. a poleit -o cu aur curat, și i -a făcut un chenar de jur împrejur. i -a făcut împrejur un pervaz de un lat de mină, pe care a făcut un chenar de jur împrejur. a turnat pentru masă patru verigi de aur, și a pus verigile în cele patru colțuri, cari erau la cele patru picioare ale ei. verigile erau lîngă pervaz, și în ele erau viriți drugii pentru ducerea mesei. a făcut drugii de lemn de salcîm, și i -a poleit cu aur; ei slujeau la ducerea mesei. a făcut apoi uneltele, cari trebuiau puse pe masă, farfuriile, căuile, potirele, și ceștile ei, cari slujeau la jertfele de băutură; le -a făcut de aur curat. a făcut sfeșnicul de aur curat; a făcut sfeșnicul de aur curat, bătut; piciorul, fusul, potirașele, gămălioarele, și florile lui erau dintr'o bucată cu el. din amîndouă părțile lui ieșeau șase brațe: trei brațe dintr'o lature, și trei brațe din cealaltă lature. pe un braț erau trei potirașe în chip de floare de migdal, cu gămălioarele și florile lor, și pe un alt braț alte trei potirașe în chip

de floare de migdal, cu gămălioarele și florile lor; așa era la toate cele șase brațe, cari ieșeau din sfeșnic. pe fusul sfeșnicului erau patru potirașe în chip de floare de migdal, cu gămălioarele și florile lor. era o gămălioară sub două brațe cari ieșeau din sfeșnic, o gămălioară sub alte două brațe, și o gămălioară sub alte două brațe; așa era la toate cele șase brațe cari ieșeau din sfeșnic. gămălioarele și brațele sfeșnicului erau dintr'o bucată cu el, bătut în întregime dintr'o bucată de aur curat. a făcut apoi cele șapte candelale lui, mucările și cenușarele lui, toate de aur curat. a întrebuițat un talant de aur curat pentru facerea sfeșnicului cu toate uneltele lui. apoi a făcut altarul pentru tămîie din lemn de salcîm; lungimea lui era de un cot, și lățimea de un cot; era în patru muchi, și înălțimea lui era de doi coți. coarneau erau dintr'o bucată cu el. l -a poleit cu aur curat, atît partea de sus cît și laturile de jur împrejur și coarneau. și i -a făcut o cunună de jur împrejur. sub cunună a făcut două verigi de aur, pe cari le -a pus în cele două unghiuri din cele două laturi, ca să se vîre în ele drugii, cari slujeau la ducerea lui. a făcut niște drugi din lemn de salcîm, și i -a poleit cu aur. a făcut untdelemnul pentru ungerea sfîntă, și tămîia mirositoare, curată, alcătuită după meșteșugul făcătorului de mir.

38

a făcut altarul pentru arderile de tot din lemn de salcîm; lungimea lui era de cinci coți, și lățimea de cinci coți; era în patru muchi, și înălțimea lui era de trei coți. la cele patru colțuri i -a făcut niște coarne dintr'o bucată cu el, și l -a poleit cu aramă. a făcut toate uneltele altarului: oalele pentru cenușă, lopetile, ligheanele, furculițele și tigăile pentru cărbuni; toate uneltele acestea le -a făcut de aramă. a făcut pentru altar un grătar de aramă, ca o rețea, pe care a pus -o sub pervazul altarului, începînd de jos, așa că venea pînă la jumătatea altarului. a turnat apoi patru verigi, pe cari le -a pus în cele patru colțuri ale grătarului de aramă, ca să vîre drugii în ele. a făcut drugii din lemn de salcîm, și i -a poleit cu aramă. a virit drugii în verigile de pe laturile altarului ca să -l ducă. l -a făcut din scinduri, gol pe dinlăuntru. a făcut ligheanul de aramă, cu piciorul lui de aramă, din oglinzile femeilor, cari slujeau la ușa cortului întîlnirii. apoi a făcut curtea. înspre partea de miazăzi, pentru curte, erau niște pinze de în subțire răsucit, pe o lungime de o sută de coți, cu douăzeci de stîlpi așezați pe douăzeci de picioare de aramă; cîrligele stîlpilor și bețele lor de legătură erau de argint. în spre partea de miazănoapte, erau o sută de coți de pinză, cu douăzeci de stîlpi și cu cele douăzeci de picioare de aramă ale lor; cîrligele stîlpilor și bețele lor de legătură erau de argint. înspre partea de sus, erau cinci zeci de coți de pinză, cu zece stîlpi și cele zece picioare ale lor; cîrligele stîlpilor și bețele lor de legătură erau de argint. înspre partea de răsărit, pe cei cincizeci de coți lățime, erau: pentru o aripă, cincisprezece coți de pinză, cu trei stîlpi și cele trei picioare ale lor, și pentru a doua aripă, care era în fața ei, de cealaltă parte a porții curții, cincisprezece coți de pinză cu trei stîlpi și cele trei picioare ale lor. toate pinzele

de jur împrejurul curții erau de în subțire răsucit. picioarele stililor erau de aramă, cîrligele stililor și betele lor de legătură erau de argint, și căpățiile lor erau poleite cu argint. toți stilpii curții erau legați între ei cu bete de argint. perdeaua dela poarta curții cortului era o lucrătură făcută la gherghef din fir albastru, purpuriu, cărmiziu, și din în subțire răsucit; avea o lungime de douăzeci de coți, și înălțimea era de cinci coți, ca lățimea pinzelor curții; cei patru stilpi ai ei și cele patru picioare ale lor erau de aramă; cîrligele și betele lor de legătură erau de argint; iar căpățiile erau poleite cu argint. toți țărșii din jurul cortului și curții erau de aramă. iată socoteala locașului cortului întîlnirii, făcută după porunca lui moise, prin îngrijirea leviților, sub cîrmuirea lui itamar, fiul preotului aaron. bețaleel, fiul lui uri, fiul lui hur, din semînția lui iuda, a făcut tot ce poruncise lui moise domnul. el a avut ca ajutor pe oholiab, fiul lui ahisamac, din semînția lui dan, meșter la săpat în pietre, la cioplit cu meșteșug, și la lucrat pe gherghef în materiile vâpsite în albastru, în purpuriu, în cărmiziu, și în în subțire. tot aurul întrebuițat la lucru pentru toate lucrările sfîntului locaș, aur ieșit din daruri, se suia la douăzeci și nouă de talanți și șapte sute treizeci de sicli, după siclul cortului. argintul celor ieșiți la numărătoare, din adunare, se suia la o sută de talanți și o mie șapte sute șaptezeci și cinci de sicli, după siclul sfîntului locaș; cite o jumătate de siclu de cap, o jumătate de siclu, după siclul sfîntului locaș, pentru fiecare om cuprins în numărătoare, dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, adică pentru șase sute trei mii cinci sute cincizeci de oameni. din cei o sută de talanți de argint s'au turnat picioarele sfîntului locaș și picioarele perdelei din lăuntru, adică o sută de picioare la cei o sută de talanți, cite un talant de picior. și cu cei o mie șapte sute șaptezeci și cinci de sicli s'au făcut cîrligele și betele de legătură dintre stilpi, și le-au poleit căpățiile. arama dăruită se suia la șaptezeci de talanți și două mii patru sute de sicli. din ea au făcut picioarele dela ușa cortului întîlnirii; altarul de aramă cu grătarul lui, și toate uneltele altarului; picioarele stililor curții, de jur împrejur, și picioarele stililor dela poarta curții; și toți țărșii din jurul cortului și ai curții.

39

cu materiile vâpsite în albastru, în purpuriu și în cărmiziu, au făcut veșmintele preoților pentru slujba sfîntului locaș, și au făcut veșmintele sfînte lui aaron, cum poruncise lui moise domnul. au făcut efodul de aur, de fir albastru, purpuriu și cărmiziu, și de în subțire răsucit. au întins niște plăci de aur, și le-au tăiat în fire subțiri, pe cari le-au țesut în materiile vopsite în albastru, în purpuriu și în cărmiziu, și în în subțire; era lucrat cu măiestrie. i-au făcut niște umărari cari se împreunau cu el, așa că la cele două capete ale lui, efodul era legat cu ei. briul era de aceeaș lucrătură ca efodul și prins de el; era de aur, de fir albastru, purpuriu și cărmiziu, și de în subțire răsucit, cum poruncise lui moise domnul. au pregătit pietrele de onix, le-au prins în legături de aur și au săpat pe ele numele fiilor lui israel, cum se sapă peceteile. le-au pus pe umărarii efodului, ca pietre de aducere aminte

pentru fiii lui israel, cum poruncise lui moise domnul. au făcut apoi pieptarul, lucrat cu măiestrie, din aceeaș lucrătură ca efodul: de aur, de fir albastru, purpuriu și cărmiziu, și de în subțire răsucit. era în patru colțuri. pieptarul l-au făcut indoit; lungimea lui era de o palmă, și lățimea de o palmă; era indoit. au pus în el patru șiruri de pietre: în șirul întîi era: un sardonix, un topaz și un smaragd; în al doilea șir: un rubin, un safir și un diamant; în al treilea șir: un opal, un agat și un ametist; iar în al patrulea șir: un hrisolit, un onix și un iaspis. pietrele acestea erau legate în ferecăturile lor de aur. erau douăsprezece, după numele fiilor lui israel; erau săpate ca niște peceti, fiecare cu numele uneia din cele douăsprezece semînții. pe pieptar au făcut apoi niște lăntșoare de aur curat, împletite ca niște sfori. au făcut două ferecături de aur și două verigi de aur, și au pus cele două verigi la cele două capete ale pieptarului. apoi cele două lăntșoare împletite, de aur, le-au vîrit în cele două verigi dela cele două capete ale pieptarului; iar celelalte două capete ale celor două lăntșoare le-au agățat de cele două ferecături și le-au pus pe umărarii efodului în partea dinainte. - au mai făcut două verigi de aur, pe cari le-au pus la cele două capete de jos ale pieptarului, pe marginea dinlăuntru dinspre efod. apoi au făcut alte două verigi de aur, pe cari le-au pus la cei doi umărari ai efodului, jos, pe partea dinainte a lui, tocmai acolo unde se împreună efodul cu umărarii, deasupra briului efodului. au legat pieptarul cu verigile lui de verigile efodului cu o sfoară albastră, așa ca pieptarul să stea țapăn deasupra briului efodului, și să nu se poată mișca de pe efod, cum poruncise lui moise domnul. facerea mantiei efodului. au făcut mantia de sub efod, țesută toată cu meșteșug din materie albastră. la mijlocul mantiei, sus, era o gură ca gura unei plătoșe; gura aceasta era tivită de jur împrejur, ca să nu se rupă. pe marginea mantiei au făcut niște rodii de culoare albastră, purpurie și cărmizie, din fir răsucit; au făcut și niște clopoței de aur curat, și clopoței i-au pus între rodii, de jur împrejurul mantiei: venea un clopoțel și o rodie, un clopoțel și o rodie pe toată marginea dimprejurul mantiei, pentru slujbă, cum poruncise lui moise domnul. au făcut și tunicile de în subțire țesute cu măiestrie, pentru aaron și fiii lui; mitra de în subțire, și scufiile de în subțire cari slujeau ca podoabă; imenele de în subțire răsucit; briul de în subțire răsucit, lucrat la gherghef, și de culoare albastră, purpurie și cărmizie, cum poruncise lui moise domnul. au făcut apoi și placa de aur curat, cununa împărătească sfîntă, și au săpat pe ea, cum se sapă pe o pecete: „sfînt domnului“. au legat -o de mitră sus, cu o sfoară albastră, cum poruncise lui moise domnul. astfel au fost isprăvite toate lucrările locașului cortului întîlnirii. copiii lui israel au făcut tot ce poruncise lui moise domnul: așa au făcut. au adus locașul la moise: cortul și toate uneltele lui, copcile, scindurile, drugii, stilpii și picioarele lui; învelitoarea de piei de berbece vâpsite în roș, învelitoarea de piei de vițel de mare, și perdeaua de despărțire; chivotul mărturiei și drugii lui, și capacul ispășirii; masa cu toate uneltele ei, și pinile pentru punerea înaintea domnului; sfesnicul de aur curat, candelile lui așezate în rînd și toate uneltele lui, și untdelemnul pentru sfesnic; altarul

de aur, curat, untdelemnul pentru ungere și tămâia mirositoare, și perdeaua dela ușa cortului; altarul de aramă, grătarul lui de aramă, drugii lui și toate uneltele lui; ligheanul cu piciorul lui; pinzele cortii, stîlpii ei și picioarele lor, perdeaua dela poarta cortii, funiile ei, țărșușii ei, și toate uneltele pentru slujba locașului cortului întîlnirii; veșmintele pentru slujbă, pentru făcut slujba în locul sfînt, veșmintele sfinte pentru preotul aaron, și veșmintele fiilor lui pentru slujbele preoțești. copiii lui israel au făcut toate aceste lucrări după toate poruncile pe cari le dăduse lui moise domnul. moșie a cercetat toate lucrările; și iată, le făcuseră cum poruncise domnul, așa le făcuseră. și moise i -a binecuvîntat.

40

domnul a vorbit lui moise, și a zis: „în ziua întîi a lunii întîi, să întinzi locașul cortului întîlnirii. să pui în el chivotul mărturie, și înaintea chivotului să atîrni perdeaua dinlăuntru. apoi să aduci masa, și să pui pe ea cele rînduite. după aceea, să aduci sfeșnicul, și să -i așezi candelarele. altarul de aur pentru tămîie să -l așezi înaintea chivotului mărturie, și să atîrni perdeaua la ușa cortului. să așezi altarul pentru arderile de tot înaintea ușii locașului cortului întîlnirii. ligheanul să -l așezi între cortul întîlnirii și altar, și să pui apă în el. să așezi curtea de jur împrejur, și să pui perdeaua la poarta cortii. să iei untdelemnul pentru ungere, să ungi cu el cortul și tot ce cuprinde el, și să -l sfințești, cu toate uneltele lui; și va fi sfînt. să ungi altarul pentru arderile de tot și toate uneltele lui, și să sfințești altarul; și altarul va fi prea sfînt. să ungi ligheanul cu piciorul lui, și să -l sfințești. apoi să aduci pe aaron și pe fiii lui la ușa cortului întîlnirii, și să -i speli cu apă. să îmbraci pe aaron cu veșmintele sfinte, să -l ungi, și să -l sfințești, ca să -mi facă slujba de preot. să chemi și pe fiii lui, să -i îmbraci cu tunicile, și să -i ungi cum ai uns pe tatăl lor, ca să -mi facă slujba de preoți. în puterea acestei ungeri, ei vor avea pururea dreptul preoției, printre urmașii lor.” moise a făcut întocmai cum îi poruncise domnul; așa a făcut. în ziua întîi a lunii întîi a anului al doilea, cortul era așezat. moise a așezat cortul; i -a pus picioarele, a așezat scindurile și verigile, și a ridicat stîlpii. a întins învelitoarea care slujea de acoperiș deasupra cortului, și pe deasupra a pus învelitoarea acoperișului cortului, cum poruncise lui moise domnul. apoi a luat mărturia, și a pus -o în chivot; a pus drugii la chivot, și a așezat capacul ispășirii deasupra chivotului. a adus chivotul în cort; a atîrnat perdeaua despărțitoare înaintea lui, și a acoperit astfel chivotul mărturie, cum poruncise lui moise domnul. a așezat masa în cortul întîlnirii, în partea de miazănoapte a cortului, dincoace de perdeaua dinlăuntru; și a pus pe ea pinile, înaintea domnului, cum poruncise lui moise domnul. apoi a așezat sfeșnicul în cortul întîlnirii, în fața mesei, în partea de miazăzi a cortului; și i -a așezat candelarele, înaintea domnului, cum poruncise lui moise domnul. apoi a așezat altarul de aur în cortul întîlnirii în fața perdelei dinlăuntru; a ars pe el tămîie mirositoare, cum poruncise lui moise domnul. a așezat perdeaua la ușa cortului. a așezat altarul pentru arderile de

tot la ușa locașului cortului întîlnirii; și a adus pe el arderea de tot și jertfa de mincare, cum poruncise lui moșie domnul. a așezat ligheanul între cortul întîlnirii și altar, și a pus în el apă pentru spălat. moise, aaron și fiii lui și-au spălat mîinile și picioarele în el; cînd intrau în cortul întîlnirii și se apropiau de altar, se spălau, cum poruncise lui moise domnul. apoi a ridicat curtea împrejurul cortului și altarului, și a pus perdeaua la poarta cortii. astfel a isprăvit moise lucrarea. atunci norul a acoperit cortul întîlnirii, și slava domnului a umplut cortul. moise nu putea să intre în cortul întîlnirii, pentru că norul stătea deasupra lui, și slava domnului umplea cortul. cît au ținut călătoriile lor, copiii lui israel porneau numai cînd se ridica norul deasupra cortului. și cînd nu se ridica norul, nu porneau, pînă ce nu se ridica. orul domnului era deasupra cortului ziua; iar noaptea, era un foc, înaintea întregii case a lui israel, în timpul tuturor călătoriilor lor

domnul a chemat pe moise; i -a vorbit din cortul întinirii, și a zis: „vorbește copiilor lui israel, și spune-le: cînd cineva dintre voi va aduce un dar domnului, să -l aducă din vite, fie din cireadă fie din turmă. dacă darul lui va fi o ardere de tot din cireadă, să -l aducă din partea bărbătească fără cusur; și anume să -l aducă la ușa cortului întinirii, înaintea domnului, ca să fie plăcut domnului. să -și pună mina pe capul dobitocului adus ca ardere de tot, și va fi primit de domnul, ca să facă ispășire pentru el. să junghie vițelul înaintea domnului; și preoții, fiii lui aaron, să aducă singele, și să -l stropască de jur împrejur pe altarul dela ușa cortului întinirii. să jupoaie vițelul adus ca ardere de tot, și să -l taie în bucăți. fiii preotului aaron să facă foc pe altar și să pună lemne pe foc. preoții, fiii lui aaron, să așeze bucățile, capul și grăsimea, pe lemnele puse pe focul de pe altar. să spele cu apă măruntaiele și picioarele; și preotul să le ardă toate pe altar. aceasta este o ardere de tot, o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut domnului. dacă darul lui va fi o ardere de tot din turmă, de miei sau capre, să aducă o parte bărbătească fără cusur. să -l junghie în partea de miazănoapte a altarului, înaintea domnului; și preoții, fiii lui aaron, să -i stropască singele pe altar de jur împrejur. el să -l taie în bucăți; și preotul să le pună, împreună cu capul și grăsimea, pe lemnele din focul de pe altar. să spele cu apă măruntaiele și picioarele, și preotul să le aducă pe toate, și să le ardă pe altar. aceasta este o ardere de tot, o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut domnului. dacă darul adus de el domnului va fi o ardere de tot din păsări, să -l aducă din turturele sau din pui de porumbel. preotul să aducă pasărea pe altar; și -i despică capul cu unghia, și s'o ardă pe altar, iar singele să i se scurgă pe un perete al altarului. să scoată gușa cu penele ei, și s'o arunce lângă altar, spre răsărit, în locul unde se strînge cenușa. să -i frîngă aripile, fără să le deslipească; și preotul să ardă pasărea pe altar, pe lemnele de pe foc. aceasta este o ardere de tot, o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut domnului.

cînd va aduce cineva domnului un dar ca jertfă de mîncare, darul lui să fie din floarea făinii: să toarne untdelemn peste ea, și să adauge și tîmîie. s'o aducă preoților, fiilor lui aaron; preotul să ia un pumn din această floare a făinii, stropită cu untdelemn, împreună cu toată tîmîia, și s'o ardă pe altar ca jertfă de aducere aminte. acesta este un dar de mîncare de un miros plăcut domnului. ce va rămînea din darul acesta de mîncare, să fie al lui aaron și al fiilor lui; acesta este un lucru prea sfînt între jertfele de mîncare, mistuite de foc înaintea domnului. dacă vei aduce ca jertfă de mîncare un dar din ceea ce se coace în cuptor, să aduci niște turte nedospite, făcute din floare de făină, frămîntate cu untdelemn, și niște plăcinte nedospite, stropite cu untdelemn. dacă darul tău, adus ca jertfă de mîncare, va fi o turtă coaptă în tîgăie, să fie făcută din floarea făinii, nedospită și frămîntată cu untdelemn. s'o frîngi în bucăți, și să

torni untdelemn pe ea; acesta este un dar adus ca jertfă de mîncare. dacă darul tău adus ca jertfă de mîncare va fi o turtă coaptă pe grătar, să fie făcută din floarea făinii, frămîntată cu untdelemn. darul de mîncare făcut din aceste lucruri să -l aduci domnului; și anume, să fie dat preotului, care -l va aduce pe altar. preotul va lua din darul de mîncare partea care trebuie adusă ca aducere aminte, și o va arde pe altar. acesta este un dar adus ca jertfă de mîncare, de un miros plăcut domnului. ce va rămînea din darul acesta de mîncare, să fie al lui aaron și al fiilor lui; acesta este un lucru prea sfînt între darurile mistuite de foc înaintea domnului. iciunul din darurile, pe cari le veți aduce ca jertfă de mîncare înaintea domnului, să nu fie făcut cu aluat; căci nu trebuie să ardeți nimic cu aluat sau cu miere, ca jertfă de mîncare mistuită de foc înaintea domnului. ca jertfă de mîncare din cele dintii roade, veți putea să le aduceți domnului; dar ca dar de mîncare de un miros plăcut, să nu fie aduse pe altar. toate darurile tale de mîncare să le sărezi cu sare; să nu lași să lipească niciodată de pe darurile tale de mîncare sarea, care este semnul legămîntului dumnezeului tău; la toate darurile tale de mîncare să aduci sare. dacă vei aduce domnului un dar ca jertfă de mîncare din cele dintii roade, să aduci ca dar de mîncare din cele dintii roade ale tale, spice coapte de curînd, prăjite la foc și boabe noi pisate. să torni untdelemn pe ele, și să adaugi și tîmîie; acesta este un dar de mîncare. preotul să ardă ca aducere aminte o parte din boabele pisate și din untdelemn, cu toată tîmîia. acesta este un dar adus ca jertfă de mîncare, mistuită de foc înaintea domnului.

cînd cineva va aduce domnului un dar ca jertfă de mulțămire: dacă îl va aduce din cireadă, fie parte bărbătească, fie parte femeiască, s'o aducă fără cusur, înaintea domnului. să pună mina pe capul dobitocului, să -l junghie la ușa cortului întinirii; și preoții, fiii lui aaron, să stropască singele pe altar de jur împrejur. din această jertfă de mulțămire, să aducă drept jertfă mistuită de foc înaintea domnului: grăsimea care acopere măruntaiele și toată grăsimea care ține de măruntaie; cei doi rărunchi, și grăsimea de pe ei și de pe coapse, și prapurul de pe ficat, pe care -l va deslipi delîngă rărunchi. fiii lui aaron să le ardă pe altar, deasupra arderii de tot care va fi pe lemnele de pe foc. aceasta este o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut domnului. dacă darul pe care -l aduce ca jertfă de mulțămire domnului, va fi din turmă, fie parte bărbătească fie parte femeiască, s'o aducă fără cusur. dacă va aduce jertfă un miel, să -l aducă înaintea domnului. să -și pună mina pe capul dobitocului, și să -l junghie înaintea cortului întinirii; fiii lui aaron să -i stropască singele pe altar dejur împrejur. din această jertfă de mulțămire, să aducă o jertfă mistuită de foc înaintea domnului, și anume: grăsimea, coada întreagă, pe care o va desface dela osul spinării, grăsimea care acopere măruntaiele și toată grăsimea care ține de măruntaie, cei doi rărunchi și grăsimea de pe ei, de pe coapse, și prapurul ficatului, pe care -l va deslipi de lîngă rărunchi. preotul să le ardă pe

altar. aceasta este mîncarea unei jertfe mistuite de foc înaintea domnului. dacă darul lui va fi o capră, s'o aducă înaintea domnului. să-și pună mina pe capul vitei, și s'o junghie înaintea cortului întîlnirii; și fiii lui aaron să -i stropescă singele pe altar dejur împrejur. apoi din ea, să aducă drept jertfă mistuită de foc înaintea domnului: grăsimea care acopere măruntaiele și toată grăsimea care ține de ele, cei doi rărunchi și grăsimea de pe ei, de pe coapse, și prapurul ficatului, pe care -l va deslipi de lingă rărunchi. preotul să le ardă pe altar. aceasta este mîncarea unei jertfe mistuite de foc, de un miros plăcut domnului. toată grăsimea este a domnului. aceasta este o lege vecinică pentru urmașii voștri, în toate locurile unde veți locui: cu nici un chip să nu mîncați nici grăsime, nici singe."

4

domnul a vorbit lui moise, și a zis: „vorbește copiilor lui israel, și spune: „cînd va păcătui cineva fără voie împotriva vreuneia din poruncile domnului, făcînd lucruri cari nu trebuiesc făcute; și anume: dacă a păcătuit preotul care a primit ungerea, și prin aceasta a adus vina asupra poporului, să aducă domnului un vițel fără cusur, ca jertfă de ispășire pentru păcatul pe care l-a făcut. să aducă vițelul la ușa cortului întîlnirii, înaintea domnului, să-și pună mina pe capul vițelului, și să -l junghie înaintea domnului. preotul, care a primit ungerea, să ia din singele vițelului, și să -l aducă în cortul întîlnirii: să-și moaie degetul în singe, și să stropescă de șapte ori înaintea domnului, în fața perdelei dinlăuntru a sfîntului locaș. apoi preotul să ungă cu singe coarnele altarului pentru tămiia mirositoare, care este înaintea domnului în cortul întîlnirii; iar tot celalt singe al vițelului să -l verse la picioarele altarului pentru arderile de tot, care este la ușa cortului întîlnirii. să ia toată grăsimea vițelului adus ca jertfă de ispășire, și anume: grăsimea care acopere măruntaiele și toată grăsimea care ține de ele, cei doi rărunchi, și grăsimea de pe ei, de pe coapse, și prapurul ficatului, pe care -l va deslipi de lingă rărunchi. preotul să ia aceste părți, cum se iau de la vițelul adus ca jertfă de mulțămire, și să le ardă pe altarul pentru arderile de tot. dar pielea vițelului, toată carnea lui, cu capul, picioarele, măruntaiele și balega lui, adică tot vițelul care a mai rămas, să -l scoată afară din tabără, într'un loc curat, unde se aruncă cenușa, și să -l ardă cu lemne pe foc; să fie ars pe grămadă de cenușă. dacă toată adunarea lui israel a păcătuit fără voie și fără să știe, făcînd împotriva uneia din poruncile domnului lucruri cari nu trebuiesc făcute, și făcîndu-se astfel vinovat, și dacă păcatul săvîrșit s'a descoperit, adunarea să aducă un vițel ca jertfă de ispășire, și anume să -l aducă înaintea cortului întîlnirii. bătrîinii adunării să-și pună minile pe capul vițelului înaintea domnului, și să junghie vițelul înaintea domnului. preotul care a primit ungerea, să aducă din singele vițelului în cortul întîlnirii; să-și moaie degetul în singe, și să stropescă cu el de șapte ori înaintea domnului, în fața perdelei dinlăuntru. să ungă cu singele acesta coarnele altarului care este înaintea domnului în cortul întîlnirii; și să verse tot singele care

a mai rămas la picioarele altarului pentru arderile de tot, care este la ușa cortului întîlnirii. toată grăsimea vițelului s'o ia și s'o ardă pe altar. cu vițelul acesta să facă întocmai cum a făcut cu vițelul adus ca jertfă de ispășire; să facă la fel. astfel să facă preotul ispășire pentru ei, și li se va ierta. vițelul rămas, să -l scoată apoi afară din tabără, și să -l ardă ca și pe vițelul dintîi. aceasta este o jertfă de ispășire pentru adunare. dacă o căpetenie a păcătuit, făcînd fără voie împotriva uneia din poruncile domnului, dumnezeului său, lucruri cari nu trebuiesc făcute și s'a făcut vinovat, și ajunge să descopere păcatul pe care l-a făcut, să aducă jertfă un țap fără cusur! să-și pună mina pe capul țapului, și să -l junghie în locul unde se junghie arderile de tot înaintea domnului. aceasta este o jertfă de ispășire. preotul să ia cu degetul din singele jertfei de ispășire, să ungă cu el coarnele altarului pentru arderile de tot, iar celalt singe să -l verse la picioarele altarului pentru arderile de tot. toată grăsimea s'o ardă pe altar, cum a ars grăsimea de la jertfa de mulțămire. astfel va face preotul pentru căpetenia aceea ispășirea păcatului lui, și i se va ierta. dacă cineva din poporul de rînd a păcătuit fără voie, făcînd împotriva uneia din poruncile domnului lucruri cari nu trebuiesc făcute și s'a făcut astfel vinovat, și ajunge să descopere păcatul pe care l-a făcut, să aducă jertfă o iadă fără cusur, pentru păcatul pe care l-a făcut. să-și pună mina pe capul jertfei de ispășire, și s'o junghie în locul unde se junghie arderile de tot. preotul să ia cu degetul din singele jertfei, să ungă coarnele altarului pentru arderile de tot, iar tot celalt singe să -l verse la picioarele altarului. preotul să ia toată grăsimea, cum se ia grăsimea jertfei de mulțămire, și s'o ardă pe altar, și ea va fi de un miros plăcut domnului. astfel va face preotul ispășirea pentru omul acesta, și i se va ierta. dacă va aduce ca jertfă de ispășire un miel, să aducă o parte femeiască fără cusur. să-și pună mina pe capul jertfei, și s'o junghie ca jertfă de ispășire în locul unde se junghie arderile de tot. preotul să ia cu degetul din singele jertfei, să ungă cu el coarnele altarului pentru arderile de tot, iar tot celalt singe să -l verse la picioarele altarului. preotul să ia toată grăsimea, cum se ia grăsimea mielului adus ca jertfă de mulțămire, și s'o ardă pe altar, peste jertfele mistuite de foc înaintea domnului. astfel va face preotul pentru omul acesta ispășirea păcatului pe care l-a săvîrșit, și i se va ierta.

5

cînd cineva, fiind pus sub jurămintă ca martor, va păcătui, nespunînd ce a văzut sau ce știe, și va cădea astfel sub vină, sau cînd cineva, fără să știe, se va atinge de ceva necurat, fie de hoitul unei fiare sălbatice necurate, fie de hoitul unei vite de casă necurate, fie de hoitul unei tiritoare necurate, și va băga apoi de seamă și se va face astfel vinovat; sau cînd cineva, fără să ia seama, se va atinge de vreo spurcăciune omească, de orice spurcăciune care face pe cineva necurat, și va băga de seamă mai tîrziu, și se va face astfel vinovat; sau cînd cineva, vorbind cu ușurință, jură că are să facă ceva rău sau bine, și nebagînd de seamă la început, bagă de seamă mai tîrziu, și se va face astfel vinovat: cînd cineva, deci, se va face vinovat de

unul din aceste lucruri, trebuie să-și mărturisească păcatul. apoi să aducă lui Dumnezeu ca jertfă de vină, pentru păcatul pe care l -a făcut, o parte femească din turmă, și anume, o oaie sau o capră, ca jertfă ispășitoare. și preotul să facă pentru el ispășirea păcatului lui. dacă nu va putea să aducă o oaie sau o capră, să aducă domnului ca jertfă de vină pentru păcatul lui două turturele sau doi pui de porumbel, unul ca jertfă de ispășire, iar celalt ca ardere de tot. să le aducă preotului, care va jertfi întâi pe cea care are să slujească drept jertfă de ispășire. preotul să -i frângă cu unghia capul dela grumaz, fără să -l despartă; să strophească un perete al altarului cu singele jertfei de ispășire, iar celalt singe să -l stoarcă la picioarele altarului: aceasta este o jertfă de ispășire. cealaltă pasăre s'o pregătească drept ardere de tot, după rânduilelile așezate. astfel va face preotul pentru omul acesta ispășirea păcatului pe care l -a făcut, și i se va ierta. dacă nu poate să aducă nici două turturele sau doi pui de porumbel, să aducă pentru păcatul lui, ca dar, a zecea parte dintr'o efă de floarea făinii, și anume ca dar de ispășire; să nu pună untdelemn pe ea, și să n'adauge nici tămie, căci este un dar de ispășire. s'o aducă la preot, și preotul să ia din ea un pumn plin, ca aducere aminte, și s'o ardă pe altar, ca și pe darurile de mincare mistuite de foc înaintea domnului: acesta este un dar de ispășire. astfel va face preotul pentru omul acela ispășirea păcatului pe care l -a făcut față de unul din aceste lucruri, și i se va ierta. cealaltă parte care va mai rămânea din darul acesta, să fie a preotului, ca și la darul de mincare." domnul a vorbit lui moise, și a zis: „cînd cineva va face o nelegiuire și va păcătui fără voie față de lucrurile închinate domnului, să aducă domnului ca jertfă de vină pentru păcatul lui un berbec fără cusur din turmă, după prețuirea ta, în sicli de argint, după ciclul sfintului locaș. să mai adauge a cincea parte la prețul lucrului, cu care a înșelat sfintul locaș, și să -l încredințeze preotului. și preotul să facă ispășire pentru el cu berbeculele adus ca jertfă pentru vină, și i se va ierta. cînd va păcătui cineva făcînd, fără să știe, împotriva uneia din poruncile domnului, lucruri cari nu trebuiesc făcute, și se va face vinovat, prindîndu-și astfel vina, să aducă preotului ca jertfă pentru vină un berbec fără cusur, luat din turmă, după prețuirea ta. și preotul să facă pentru el ispășirea greșelii pe care a făcut -o fără să știe; și i se va ierta. aceasta este o jertfă pentru vină. omul acesta se făcuse vinovat față de domnul."

6

domnul a vorbit lui moise, și a zis: „cînd va păcătui cineva și va săvîrși o nelegiuire față de domnul, tăgăduind aproapei lui sau un lucru încredințat lui, sau dat în păstrarea lui, sau luat cu sila, sau va înșela pe aproapele lui, tăgăduind că a găsit un lucru pierdut, sau făcînd un jurămint strîmb cu privire la un lucru oarecare pe care -l face omul și păcătuiește; cînd va păcătui astfel și se va face vinovat, să dea înapoi lucrul luat cu sila sau luat prin înșelăciune, sau încredințat lui, sau lucrul pierdut pe care l -a găsit, sau lucru pentru care a făcut un jurămint strîmb-ori care ar fi să -l dea înapoi întreg, să mai adauge a cincea parte

din prețul lui, și să -l dea în mîna stăpînului lui, chiar în ziua cînd își va aduce jertfa lui pentru vină. iar ca jertfă pentru vină, să aducă domnului pentru păcatul lui un berbec fără cusur, luat din turmă, după prețuirea ta, și să -l dea preotului. și preotul va face pentru el ispășirea înaintea domnului, și i se va ierta, ori care ar fi greșeala, de care se va fi făcut vinovat." domnul a vorbit lui moise, și a zis: „da următoarea poruncă lui aaron și fiilor săi, și zi: „iată legea arderii de tot. arderea de tot să rămînă pe vatra altarului toată noaptea pînă dimineața, și în felul acesta focul să ardă pe altar. preotul să se îmbrace cu tunica de in, să-și acopere goliiciunea cu ismenele, să ia cenușa făcută de focul, care va mistui arderea de tot de pe altar, și s'o verse lîngă altar. apoi să se desbrace de veșmintele lui și să se îmbrace cu altele, ca să scoată cenușa afară din tabără, într'un loc curat. focul să ardă pe altar și să nu se stingă deloc: în fiecare dimineață, preotul să aprindă lemne pe altar, să așeze arderea de tot pe ele, și să ardă deasupra grăsimii jertfelor de mulțămire. focul să ardă necurmat pe altar și să nu se stingă deloc. „iată legea darului adus ca jertfă de mincare. fiii lui aaron s'o aducă înaintea domnului, înaintea altarului. preotul să ia un pumn din floarea făinii și din untdelemn, cu toată tămiia adăugată la darul de mincare, și s'o ardă pe altar ca aducere aminte de un miros plăcut domnului. aaron și fiii lui să mănînce ce va mai rămînea din darul de mincare; s'o mănînce fără aluat, într'un loc sfînt, în curtea cortului întîlnirii. să n'o coacă cu aluat. aceasta este partea pe care le-am dat -o eu din darurile mele de mincare mistuite de foc. ea este un lucru prea sfînt, ca și jertfa de ispășire și ca și jertfa pentru vină. toată partea bărbătească dintre copiii lui aaron să mănînce din ea. aceasta este o lege vecinică pentru urmașii voștri, cu privire la darurile de mincare mistuite de foc înaintea domnului: oricine se va atinge de ele va fi sfînțit." domnul a vorbit lui moise, și a zis: „iată darul pe care îl vor face domnului aaron și fiii lui, în ziua cînd vor primi ungerea: a zecea parte dintr'o efă de floarea făinii, ca dar de mincare vecinic, jumătate dimineața și jumătate seara. să fie pregătită în tigaie cu untdelemn, și s'o aduci prăjită; s'o aduci coaptă și tăiată în bucăți, ca un dar de mincare de un miros plăcut domnului. preotul dintre fiii lui aaron, care va fi uns în locul lui, să aducă darul acesta ca jertfă de mincare. aceasta este o lege vecinică înaintea domnului: să fie arsă întregă. rice dar de mincare al unui preot să fie ars în întregime: să nu se mănînce." domnul a vorbit lui moise, și a zis: „vorbește lui aaron și fiilor lui, și zi: „iată legea jertfei de ispășire. vita pentru jertfa de ispășire să fie junghiată înaintea domnului în locul unde se junghie arderea de tot: ea este un lucru prea sfînt. preotul care va aduce jertfa de ispășire, acela s'o mănînce; și anume să fie mîncată într'un loc sfînt, în curtea cortului întîlnirii. ricine se va atinge de carnea ei va fi sfînțit. dacă va sări singe din ea pe vre un veșmint, locul stropit cu singe să fie spălat într'un loc sfînt. vasul de pămînt în care se va fierbe, să se spargă; dacă s'a fierț într'un vas de aramă, vasul să fie frecat și spălat cu apă. toată partea bărbătească dintre preoți să mănînce din ea: ea este un lucru prea sfînt. dar să nu se mănînce nici o jertfă de ispășire din al cărei

singe se va aduce în cortul întîlnirii pentru facerea is-pășirii în sfîntul locaș: ci aceea să fie arsă în foc.

7

iată legea jertfei pentru vină: ea este un lucru prea sfînt. în locul unde se junghie arderea de tot, să se junghie și vita care slujește ca jertfă pentru vină. singele ei să se stropească pe altar dejur împrejur. să i se aducă toată grăsimea, coada, grăsimea care acopere măruntaiele, cei doi rărunchi și grăsimea de pe ei, de pe coapse, și prapurul ficatului, care va fi deslipit de lingă rărunchi. preotul să le ardă pe altar ca jertfă mistuită de foc înaintea domnului. aceasta este o jertfă pentru vină. toată partea bărbătească dintre preoți să mănince din ea; și anume s'o mănince într'un loc sfînt, căci este un lucru prea sfînt. cu jertfa pentru vină este ca și cu jertfa de ispășire; aceeaș lege este pentru amîndouă aceste jertfe: vita jertfită va fi a preotului care va face ispășirea. preotul care va aduce arderea de tot a cuiuș, să aibă pentru el pielea arderii de tot pe care a adus -o. rice jertfă de mîncare, coaptă în cuptor, gătită pe grătar sau în tigaie, să fie a preotu-lui care a adus -o. iar orice jertfă de mîncare, frămîntată cu untdelemn și uscată, să fie a tuturor fiilor lui aaron, a unuia ca și a celuiilalt. iată legea jertfei de mulțămire, care se va aduce domnului. dacă cineva o aduce ca jertfă de laudă, să aducă, împreună cu jertfa de mulțămire, niște turte nedospite, frămîntate cu untdelemn, niște plăcinte nedospite, stropite cu untdelemn, și niște turte din floarea de făină, prăjite și frămîntate cu untdelemn. pe lingă aceste turte, să aducă și pine dospită pentru darul lui de mîncare, im-preună cu jertfa lui de laudă și de mulțămire. din toate acele daruri să aducă domnului cite o bucată, ca dar ridicat; ea să fie a preotului care stropește sin-gele jertfei de mulțămire. carnea jertfei de laudă și de mulțămire să fie mîncată chiar în ziua în care este adusă; să nu se lase nimic din ea pînă dimineața. dacă aduce cineva o jertfă pentru împlinirea unei juruînte, sau ca dar de bună voie, jertfa să fie mîncată chiar în ziua cînd o va aduce; iar ce va rămînea din ea, să se mănince a doua zi. ce va mai rămînea din carnea vitei pînă a treia zi, să fie ars în foc. dacă s'ar în-țimpla să mănince cineva a treia zi din carnea jert-fei lui de mulțămire, jertfa lui nu va fi primită, și nu se va ținea în seamă celui ce a adus -o: ci va fi un lucru urcios, și oricine va mîncă din ea își va purta vina. ici carnea care s'a atins de ceva necurat nu tre-buie mîncată: ci trebuie arsă în foc. orice om cu-rat poate să mănince carne; dar acela care, găsîndu-se în stare de necurătenie, va mîncă din carnea jert-fei de mulțămire, care este a domnului, să fie nimicit din poporul său. și cine se va atinge de ceva necu-rat, fie de vreo spurcăciune omenească, fie de un do-bitoc necurat, fie de o altă spurcăciune, și va mîncă din carnea jertfei de mulțămire care este a domnu-lui, să fie nimicit din poporul său.“ domnul a vor-bit lui moise, și a zis: „vorbește copiilor lui israel, și spune: „să nu mîncăți grăsimi de bou, de miel sau de capră. grăsimi unui dobitoc mort sau sfîșiat de fi-ară va putea să fie întrebuițată la orice alt ceva, nu-mai să n'o mîncăți. căci cine va mîncă din grăsimi

dobitoacelor din cari se aduc domnului jertfe mistu-ite de foc, va fi nimicit din poporul său. să nu mîn-cați singe, nici de pasăre, nici de vită, în toate locurile în cari veți locui. cine va mîncă vreun fel de singe, va fi nimicit din poporul său.“ domnul a vorbit lui moise, și a zis: „vorbește copiilor lui israel, și spune-le: „cine va aduce domnului jertfa lui de mulțămire, să aducă domnului darul lui, luat din jertfa lui de mulțămire. să aducă cu minile lui ceea ce trebuie mistuit de foc înaintea domnului; și anume să aducă grăsimi cu pieptul, pieptul ca să -l legene într'o parte și într'alta, ca dar legănat înaintea domnului. preot-ul să ardă grăsimi pe altar, iar pieptul să fie al lui aaron și al fiilor lui. din jertfele voastre de mulțămire, să dați preotului și spata dreaptă, aducînd -o ca dar luat prin ridicare. spata aceea dreaptă să fie partea aceluia dintre fiii lui aaron, care va aduce singele și grăsimi jertfei de mulțămire. căci eu iau din jertfele de mulțămire, aduse de copiii lui israel, pieptul care va fi legănat într'o parte și într'alta, ca dar legănat, și spata, care va fi adusă ca dar luat prin ridicare, și le dau preotului aaron și fiilor lui, printr'o lege vecinică, pe care o vor păzi totdeauna copiii lui israel. acesta este dreptul, pe care li -l va da ungerea lui aaron și a fi-ilor lui asupra jertfelor mistuite de foc înaintea dom-nului, din ziua cînd vor fi înfățișați ca să fie în slujba mea ca preoți. iată ce poruncește domnul să le dea copiii lui israel din ziua ungerii lor; aceasta va fi o lege vecinică printre urmașii lor.“ aceasta este legea arderii de tot, a darului de mîncare, a jertfei de ispășire, a jert-fei pentru vină, a închinării în slujba domnului, și a jertfei de mulțămire. domnul a dat -o lui moise pe muntele sinai, în ziua cînd a poruncit copiilor lui is-rael să -și aducă darurile înaintea domnului, în pustia sinai.

8

domnul a vorbit lui moise, și a zis: „ia pe aaron și pe fiii lui împreună cu el, veșmintele, untdelemnul pen-tru ungere, vițelul pentru jertfa de ispășire, cei doi berbeci și coșul cu azimile, și cheamă toată adunarea la ușa cortului întîlnirii.“ moise a făcut cum îi porun-cise domnul; și adunarea s'a strîns la ușa cortului în-țîlnirii. moise a zis adunării: „iați ce a poruncit dom-nul să se facă.“ moise a adus pe aaron și pe fiii lui, și i -a spălat cu apă. a pus tunica pe aaron, l -a încins cu briul, l -a îmbrăcat cu mantia, și a pus pe el efodul, pe care l -a strîns cu briul efodului cu care l -a îmbrăcat. i -a pus pieptarul, și a pus în pieptar urim și tumim. i -a pus mitra pe cap, iar pe partea dinainte a mitrei a așezat placa de aur, cununa împărătească sfîntă, cum poruncise lui moise domnul. moise a luat unt-delemnul pentru ungere, a uns sfîntul locaș și toate lucrurile, cari erau în el, și le -a sfîntit. a stropit cu el altarul de șapte ori, și a uns altarul și toate unelteile lui, și ligheanul cu piciorul lui, ca să le sfîntească. din unt-delemnul pentru ungere a turnat pe capul lui aaron, și l -a uns, ca să -l sfîntească. moise a adus și pe fiii lui aaron; i -a îmbrăcat cu tunicele, i -a încins cu briele, și le -a legat scufiile, cum poruncise lui moise dom-nul. a apropiat apoi vițelul adus ca jertfă de ispășire; și aaron și fiii lui și-au pus minile pe capul vițelului

adus ca jertfă de ispășire. moise l -a junghiat, a luat singe, și a uns cu degetul coarnele altarului de jur împrejur, și a curățit altarul; celalt singe l -a turnat la picioarele altarului, și l -a sfințit astfel, făcând ispășire pentru el. a luat apoi toată grăsimea care acopere măruntaiele, prapurul ficatului, cei doi rărunchi cu grăsimea lor, și le -a ars pe altar. iar cealaltă parte care a mai rămas din vitel și anume: pielea, carnea și baleza, le -a ars în foc, afară din tabără, cum poruncise lui moise domnul. a apropiat apoi berbecule pentru arderea de tot; și aaron și fiii lui și-au pus minile pe capul berbecelului. moise l -a junghiat, și a stropit singele pe altar de jur împrejur. a tăiat berbecule în bucăți, și a ars capul, bucățile și grăsimea. a spălat cu apă măruntaiele și picioarele, și a ars tot berbecule pe altar: aceasta a fost arderea de tot, o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut domnului, cum poruncise lui moise domnul. a adus apoi celalt berbec, adică berbecule pentru închinare în slujba domnului; și aaron și fiii lui și-au pus minile pe capul berbecelului. moise a junghiat berbecule, a luat din singele lui, și a pus pe marginea urechii drepte a lui aaron, pe degetul cel mare al minii drepte și pe degetul cel mare de la piciorul lui cel drept. a adus pe fiii lui aaron, a pus singe pe marginea urechii lor drepte, pe degetul cel mare al minii drepte și pe degetul cel mare dela piciorul lor cel drept, iar singele rămas l -a stropit pe altar de jur împrejur. a luat grăsimea, coada, toată grăsimea care acopere măruntaiele, prapurul ficatului, cei doi rărunchi cu grăsimea lor, și spata dreaptă; a luat de asemenea din coșul cu azimi, pus înaintea domnului, o turtă fără aluat, o turtă de pine făcută cu untdelemn și o plăcintă, și le -a pus pe grăsimi și pe spata dreaptă. toate aceste lucruri le -a pus în minile lui aaron și în minile fiilor săi, și le -a legănat într-o parte și într'alta, ca dar legănat înaintea domnului. apoi moise le -a luat din minile lor, și le -a ars pe altar, deasupra arderii de tot; aceasta a fost jertfă de închinare în slujba domnului, o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut domnului. moise a luat pieptul berbecelului de închinare în slujba domnului și l -a legănat într-o parte și într'alta ca dar legănat înaintea domnului; aceasta a fost partea lui moise, cum poruncise lui moise domnul. moise a luat din untdelemn pentru ungere și din singele de pe altar; a stropit cu el pe aaron și veșmintele lui, pe fiii lui aaron și veșmintele lor; și a sfințit astfel pe aaron și veșmintele lui, pe fiii lui aaron și veșmintele lor împreună cu el. moise a zis lui aaron și fiilor lui: „fierbeți carnea la ușa cortului întinirii; acolo s'o mîncați, împreună cu pinea care este în coș pentru jertfă de închinare în slujba domnului, cum am poruncit, zicînd: „aaron și fiii lui s'o mînince.” iar partea care va mai rămînea din carne și din pine, s'o ardea în foc. timp de șapte zile, să nu ieșiți de loc din ușa cortului întinirii, pînă se vor împlini zilele pentru închinarea voastră în slujba domnului; căci șapte zile se vor întrebuința pentru închinarea voastră în slujba domnului. ce s'a făcut azi, domnul a poruncit să se facă și deacum încolo ca ispășire pentru voi. să rămîneți dar șapte zile la ușa cortului întinirii, zi și noapte, și să păziți poruncile domnului, ca să nu muriți; căci așa mi s'a poruncit.” aaron și fiii lui au făcut toate cele poruncite de dom-

nul prin moise.

9

în ziua a opta, moise a chemat pe aaron și pe fiii lui, și pe bătrînii lui israel. și a zis lui aaron: „ia un vitel pentru jertfă de ispășire, și un berbec pentru arderea de tot, amîndoi fără cusur, și adu -i înaintea domnului. să vorbești copiilor lui israel, și să le spui: „luați un țap, pentru jertfă de ispășire, un vitel și un miel de un an și fără cusur, pentru arderea de tot; un taur și un berbec, pentru jertfă de mulțămire, ca să -i jertfiți înaintea domnului, și un dar de mincare, frămîntat cu untdelemn. căci azi vi se va arăta domnul.” ei au adus înaintea cortului întinirii tot ce poruncise moise; și toată adunarea s'a apropiat, și a stătut înaintea domnului. moise a zis: „să faceți ce a poruncit domnul; și vi se va arăta slava domnului.” moise a zis lui aaron: „apropie-te de altar; adu-ți jertfă ta de ispășire și arderea ta de tot, și fă ispășire pentru tine și pentru popor; adu și jertfă poporului și fă ispășire pentru el, cum a poruncit domnul.” aaron s'a apropiat de altar, și a junghiat vitelul pentru jertfă lui de ispășire. fiii lui aaron i-au adus singele la el; și el și -a muiat degetul în singe, a uns coarnele altarului, iar celalt singe l -a turnat la picioarele altarului. a ars pe altar grăsimea, rărunchii, și prapurul ficatului dela vitelul pentru jertfă de ispășire, cum poruncise lui moise domnul. iar carnea și pielea le -a ars în foc afară din tabără. a junghiat apoi arderea de tot. fiii lui aaron i-au adus singele la el, și el l -a stropit pe altar dejur împrejur. i-au adus și arderea de tot tăiată în bucăți, cu cap cu tot, și le -a ars pe altar. a spălat măruntaiele și picioarele, și le -a ars pe altar, deasupra arderii de tot. în urmă, a adus jertfă pentru popor. a luat țapul pentru jertfă de ispășire a poporului, l -a junghiat, și l -a adus jertfă de ispășire, ca și pe cea dintîi jertfă. a adus apoi arderea de tot, și a jertfit -o, după rînduilele așezate. a adus și jertfă de mincare, a umplut un pumn din ea, și a ars -o pe altar, afară de arderea de tot de dimineată. a junghiat apoi taurul și berbecule, ca jertfă de mulțămire pentru popor. fiii lui aaron au adus singele la el, și el a stropit pe altar de jur împrejur. i-au adus apoi grăsimea taurului și a berbecelului, coada, grăsimea care acopere măruntaiele, rărunchii, și prapurul ficatului; au pus grăsimile acestea deasupra piepturilor, și el a ars grăsimile pe altar. aaron a legănat într-o parte și într'alta, ca dar legănat înaintea domnului, piepturile și spata dreaptă, cum poruncise lui moise domnul. aaron și -a ridicat minile spre popor, și l -a binecuvîntat. apoi, după ce a adus jertfă de ispășire, ardereadetot și jertfă de mulțămire, s'a pogorit. moise și aaron au intrat în cortul întinirii. cînd au ieșit din el, au binecuvîntat poporul. și slava domnului s'a arătat întregului popor. un foc a eșit dinaintea domnului, și a mistuit pe altar arderea de tot și grăsimile. tot poporul a văzut lucrul acesta; au scos strigăte de bucurie, și s'au aruncat cu fața la pămînt.

fiii lui aaron, nadab și abihu, și-au luat fiecare cădelnița, au pus foc în ea, și au pus tămîie pe foc; și au adus astfel înaintea domnului foc străin, lucru pe care el nu li l-poruncise. atunci a ieșit un foc dinaintea domnului, i -a mistuit și au murit înaintea domnului. moise a zis lui aaron: „aceasta este ce a spus domnul, cînd a zis: „voi fi sfințit de cei ce se apropie de mine, și voi fi proslăvit în fața întregului popor.“ aaron a tăcut. și moise a chemat pe mișael și elțafan, fiii lui uziel, unchiul lui aaron, și le -a zis: „apropiați-vă, scoateți pe frații voștri din sfîntul locaș, și duceți -i afară din tabără.“ ei s'au apropiat, și i-au scos afară din tabără, îmbrăcați în tunicile lor, cum zisese moise. moise a zis lui aaron, și lui eleazar și lui itamar, fiii lui aaron: „să nu vă descoperiți capetele, și să nu vă rupeți hainele, ca nu cumva să muriți, și să se minie domnul împotriva întregii adunări. lăsați pe frații voștri, pe toată casa lui israel, să plîngă arderea care a venit dela domnul. voi să nu ieșiți din ușa cortului întîlnirii, ca să nu muriți; căci untelemnul ungerii domnului este peste voi.“ ei au făcut cum zisese moise. domnul a vorbit lui aaron, și a zis: „tu și fiii tăi împreună cu tine, să nu beți vin, nici băutură ametoitoare, cînd veți intra în cortul întîlnirii, ca să nu muriți: aceasta va fi o lege vecinică printre urmașii voștri, ca să puteți deosebi ce este sfînt de ce nu este sfînt, ce este necurat de ce nu este curat, și să puteți învăța pe copiii lui israel toate legile, pe cari li le -a dat domnul prin moise.“ moise a zis lui aaron, lui eleazar și lui itamar, cei doi fii cari mai rămăseseră lui aaron: „luați partea din darul de mîncare rămasă din jertfele mistuite de foc înaintea domnului, și mincați -o fără aluat lingă altar: căci este un lucru prea sfînt. s'o mincați într'un loc sfînt; acesta este dreptul tău și dreptul fiilor tăi, ca parte din darurile de mîncare mistuite de foc înaintea domnului; căci așa mi -a fost poruncit. să mincați de asemenea într'un loc curat, tu, fiii tăi și fiicele tale împreună cu tine, pieptul care a fost legănat într'o parte și alta, și spata care a fost adusă ca jertfă prin ridicare; căci ele vă sînt date, ca un drept convenit ție și ca un drept convenit fiilor tăi, din jertfele de mulțămire ale copiilor lui israel. împreună cu grăsimile rînduite să fie mistuite de foc, ei vor aduce spata adusă ca jertfă prin ridicare, și pieptul care se leagănă într'o parte și alta înaintea domnului; ele vor fi ale tale și ale fiilor tăi împreună cu tine, printr'o lege vecinică, așa cum a poruncit domnul.“ moise a căutat țapul adus ca jertfă de ispășire; și iată că fusese ars. atunci s'a miniat pe eleazar și itamar, fiii cari mai rămăseseră lui aaron, și a zis: „pentru ce n'ați mîncat jertfa de ispășire într'un loc sfînt? ea este un lucru prea sfînt; și domnul v'a dat -o, ca să purtați nelegiuirea adunării, și să faceți ispășire pentru ea înaintea domnului. iată că singele jertfei n'a fost dus înlăuntrul sfîntului locaș; trebuiați s'o mincați în sfîntul locaș, cum am poruncit.“ aaron a răspuns lui moise: „iață, ei și-au adus azi jertfa de ispășire și arderea lor de tot înaintea domnului; și, după cele ce mi s'au întîmplat, dacă aș fi mîncat azi jertfa de ispășire, ar fi fost bine oare înaintea domnului?“ moise a auzit și a fost mulțămît cu aceste cuvinte.

domnul a vorbit lui moise și lui aaron, și le -a zis: „vorbiți copiilor lui israel, și spuneți-le: „iață dobitoacele pe cari le veți minca dintre toate dobitoacele de pe pămînt. să mincați orice dobitoc care are unghia despicată, copita despărțită și rumegă. dar să nu mincați din cele ce rumegă numai, sau cari au numai unghia despicată. astfel, să nu mincați cămila, care rumegă, dar n'are unghia despicată: s'o priviți ca necurat. să nu mincați iepurele de casă, care rumegă, dar n'are unghia despicată: să -l priviți ca necurat. să nu mincați iepurele, care rumegă, dar n'are unghia despicată: să -l priviți ca necurat. să nu mincați porc, care are unghia despicată și copita despărțită, dar nu rumegă; să -l priviți ca necurat. să nu mincați din carnea lor, și să nu vă atingeți de trupurile lor moarte: să le priviți ca necurate. iată viețuitoarele, pe cari să le mincați dintre toate cele ce sînt în ape. să mincați din toate cele ce au aripi (înotătoare) și solzi, și cari sînt în ape, fie în mări, fie în riuri. dar să priviți ca o uriciune pe toate cele ce n'au aripi și solzi, din tot ce mișună în ape și tot ce trăiește în ape, fie în mări, fie în riuri. să le priviți ca o uriciune, să nu mincați din carnea lor, și trupurile lor moarte să le priviți ca o uriciune. să priviți ca o uriciune pe toate cele cari n'au aripi și solzi în ape. iată dintre păsări, cele pe cari le veți privi ca o uriciune, și din cari să nu mincați: vulturul, gripsorul și vulturul de mare; șorecarul, șoimul și tot ce este din neamul lui; corbul și toate soiurile lui; struțul, bufnița, pescărelul, coroiul și tot ce ține de neamul lui; huhurezul, heretele și co-costircul; lebăda, pelicanul și corbul de mare; barza, bitlanul, și ce este din neamul lui, pupăza și liliacul. să priviți ca o uriciune orice tiritoare care zboară și umblă pe patru picioare. dar, dintre toate tiritoarele cari zboară și umblă pe patru picioare, să mincați pe cele ce au fluierul picioarelor dinapoi mai lung, ca să poată sări pe pămînt. iată pe cari să le mincați: lăcusta, lăcusta solam, lăcusta hargol și lăcusta hagab, după soiurile lor. pe toate celelalte tiritoare cari zboară și cari au patru picioare să le priviți ca o uriciune. ele vă vor face necurați: oricine se va atinge de trupurile lor moarte, va fi necurat pînă seara, și oricine va purta trupurile lor moarte, să-și spele hainele, și va fi necurat pînă seara. să priviți ca necurat orice dobitoc cu unghia despicată, dar care n'are copita despărțită și nu rumegă: oricine se va atinge de el va fi necurat. să priviți ca necurate toate acele dobitoace cu patru picioare, cari umblă pe labele lor: ori cine se va atinge de trupurile lor moarte, va fi necurat pînă seara; și ori cine le va purta trupurile moarte, își va spăla hainele și va fi necurat pînă seara. să le priviți ca necurate. iată, din vietățile cari se tirăsc pe pămînt, cele pe cari le veți privi ca necurate: cîrțița, șoarecele și șopirla, după soiurile lor; ariciul, broasca, broasca țestoasă, melcul și cameleonul. să le priviți ca necurate dintre toate tiritoarele: oricine se va atinge de ele moarte, va fi necurat pînă seara. rice lucru pe care va cădea ceva din trupurile lor moarte, va fi necurat, fie vas de lemn, fie haină, fie piele, fie sac, fie orice alt lucru care se întrebuintează la ceva; să fie pus în apă, și va rămînea necurat pînă seara; după aceea va fi curat. tot ce se

va găsi într'un vas de pământ în care va cădea ceva din aceste trupuri moarte, va fi necurat, și veți sparge vasul. rice lucru de mâncare, pe care va cădea ceva din apa aceasta, va fi necurat; și orice băutură care se întrebuințează la băut, oricare ar fi vasul în care se va găsi, va fi necurată. rice lucru, pe care va cădea ceva din trupurile lor moarte, va fi necurat; cuptorul și vatra să se dărîme: vor fi necurate, și le veți privi ca necurate. umai izvoarele și fîntinile, cari alcătuiască grămezi de ape, vor rămînea curate; dar cine se va atinge de trupurile lor moarte, va fi necurat. dacă se întîmplă să cadă ceva din trupurile lor moarte pe o sămîntă care trebuie sămănată, ea va rămînea curată. dar dacă se pusese apă pe sămîntă, și cade pe ea ceva din trupurile lor moarte, va fi necurată. dacă moare una din vitele cari vă slujesc ca hrană, cine se va atinge de trupul ei mort, va fi necurat pînă seara; cine va mîncă din trupul ei mort, își va spăla hainele și va fi necurat pînă seara; și cine va purta trupul ei mort, își va spăla hainele și va fi necurat pînă seara. pe orice tîrîtoare care se tirăște pe pămînt, s'o priviți ca necurată; s'ă nu se mînînce. din toate tîrîtoarele cari se tirăsc pe pămînt, din toate cele ce se tirăsc pe pîn-tece, s'ă nu mîncăți; nici din toate cele ce umblă pe patru picioare sau pe un mare număr de picioare; ci s'ă le priviți ca o uriciune. s'ă nu vă faceți uricioși prin toate aceste tîrîtoare cari se tirăsc; s'ă nu vă faceți necurați prin ele, s'ă nu vă spurcați prin ele. căci eu sînt domnul, dumnezeul vostru; voi s'ă vă sfințiți, și fiți sfinți, căci eu sînt sfînt; s'ă nu vă faceți necurați prin toate aceste tîrîtoare cari se tirăsc pe pămînt. căci eu sînt domnul, care v'am scos din țara egiptului, ca s'ă fiu dumnezeul vostru, și s'ă fiți sfinți; căci eu sînt sfînt. aceasta este legea privitoare la dobitoacele, păsările, toate viețuitoarele cari se mișcă în ape, și toate vietățile cari se tirăsc pe pămînt, ca s'ă faceți deosebire între ce este necurat și ce este curat, între dobitocul care se mînîncă și dobitocul care nu se mînîncă."

12

domnul a vorbit lui moise, și a zis: „vorbește copiilor lui israel, și spune-le: cînd o femeie va rămînea însărcinată, și va naște un copil de parte bărbătească, s'ă fie necurată șapte zile; s'ă fie necurată ca în vremea sorocului ei. în ziua a opta, copilul s'ă fie tăiat împrejur. femeia s'ă mai rămînă încă treizeci și trei de zile, ca s'ă se curețe de sîngele ei; s'ă nu se atingă de nici un lucru sfînt, și s'ă nu se ducă la sfîntul locas, pînă nu se vor împlini zilele curățirii ei. dacă naște o fată, s'ă fie necurată două săptămîni, ca pe vremea cînd i -a venit sorocul; și s'ă rămînă șase zeci și șase de zile ca s'ă se curățească de sîngele ei. cînd se vor împlini zilele curățirii ei, pentru un fiu sau pentru o fiică, s'ă aducă preotului, la ușa cortului întîlnirii, un miel de un an pentru arderea de tot, și un pui de porumbel sau o turturea pentru jertfa de ispășire. preotul s'ă le jertfească înaintea domnului, și s'ă facă ispășire pentru ea; și astfel, ea va fi curățită de curgerea sîngelui ei. aceasta este legea pentru femeia care naște un băiat sau o fată. dacă nu poate s'ă aducă un miel, s'ă ia două turturele sau doi pui de porumbel, unul pentru arderea de tot, altul pentru jertfa de ispășire. preotul s'ă facă ispășire

pentru ea, și va fi curată."

13

domnul a vorbit lui moise și lui aaron, și a zis: „cînd un om va avea pe pielea trupului o umflătură, o pecingine, sau o pată albă, care va semăna cu o rană de lepră pe pielea trupului lui, trebuie adus la preotul aaron, sau la unul din fiii lui, cari sînt preoți. preotul s'ă cerceteze rana de pe pielea trupului. dacă părul din rană s'a făcut alb, și dacă rana se arată mai adîncă decît pielea trupului, este o rană de lepră: preotul care va face cercetarea, s'ă declare pe omul acela necurat. dacă pe pielea trupului va fi o pată albă, care nu se arată mai adîncă decît pielea, și dacă părul nu s'a făcut alb, preotul s'ă închidă șapte zile pe cel cu rana. a șaptea zi preotul s'ă -l cerceteze iarăș. dacă i se pare că rana a stat pe loc și nu s'a întins pe piele, preotul s'ă -l închidă a doua oară încă șapte zile. preotul s'ă -l cerceteze a doua oară în ziua a șaptea. dacă rana a mai scăzut și nu s'a întins pe piele, preotul va spune că omul acesta este curat: este o pecingine; el s'ă-și spele hainele, și va fi curat. dar dacă pecinginea s'a întins pe piele, după ce s'a arătat el preotului și după ce acesta l -a declarat curat, s'ă se mai supună încă odată cercetării preotului. preotul îl va cerceta. dacă pecinginea s'a întins pe piele, preotul îl va declara necurat: este lepră. cînd se va arăta o rană de lepră pe un om, s'ă -l aducă la preot. preotul s'ă -l cerceteze. și dacă are pe pielea o umflătură albă, dacă umflătura aceasta a făcut ca părul să albească, și în umflătură este și o urmă de carne vie, atunci pe pielea trupului omului acestuia este o lepră învechită: preotul s'ă -l declare necurat; s'ă nu -l închidă, căci este necurat. dacă lepra va face o spuzeală pe piele, și va acoperi toată pielea celui cu rana, din cap pînă în picioare, pretutindeni pe unde-și va arunca preotul privirile, preotul s'ă -l cerceteze; și dacă va vedea că lepra a acoperit tot trupul, s'ă declare curat pe cel cu rana: fiindcă s'a făcut toată albă, el este curat. dar în ziua cînd se va vedea în el carne vie, va fi necurat; cînd preotul va vedea carnea vie, s'ă -l declare necurat: carnea vie este necurată, este lepră. dacă se schimbă carnea vie și se face albă, s'ă se ducă la preot; preotul s'ă -l cerceteze, și dacă rana s'a făcut albă, preotul s'ă declare curat pe cel cu rana: el este curat. cînd un om va avea pe pielea trupului său o bubă care a fost tămăduită, și pe locul unde era bubă se va arăta o umflătură albă sau o pată de un alb roșietic, omul acela s'ă se arate preotului. preotul s'ă -l cerceteze. dacă pata pare mai adîncă decît pielea, și dacă părul s'a făcut alb, preotul s'ă -l declare necurat: este o rană de lepră, care a dat în bubă. dacă preotul vede că nu este păr alb în pată, că ea nu este mai adîncă decît pielea, și că a mai scăzut, s'ă închidă pe omul acela șapte zile. dacă s'a întins pata pe piele, preotul s'ă -l declare necurat: este o rană de lepră. dar dacă pata a rămas pe loc și nu s'a întins, este semnul rănii uscate unde a fost bubă; preotul s'ă -l declare curat. cînd un om va avea pe pielea trupului o arsură pricinuită de foc, și se va arăta pe urma arsurii o pată albă sau de un alb roșietic, preotul s'ă -l cerceteze. dacă părul din pată s'a făcut alb, și ea pare mai adîncă decît pielea, este lepră, care a dat în arsură; preotul s'ă declare pe

omul acela necurat: este o rană de lepră. dacă preotul vede că nu este păr alb în pată, că ea nu este mai adâncă decît pielea, și că a mai scăzut, să închidă pe omul acela șapte zile. preotul să -l cerceteze a șaptea zi. și dacă pata s'a întins pe piele, preotul să -l declare necurat: este o rană de lepră. dar dacă pata a rămas pe loc, nu s'a întins pe piele, și a mai scăzut, este o rană pricinuită de umflătura arsurii; preotul să -l declare curat, căci este semnul rănii vindecate a arsurii. cînd un bărbat sau o femeie va avea o rană pe cap sau la barbă, preotul să cerceteze rana. dacă pare mai adâncă decît pielea și are păr gălbui și subțire, preotul să declare pe omul acela necurat: este riie de cap, este lepră de cap sau de barbă. dacă preotul vede că rana riiei nu pare mai adâncă decît pielea, și n'are păr negru, să închidă șapte zile pe cel cu rana de riie la cap. preotul să cerceteze rana a șaptea zi. dacă riia nu s'a întins, dacă n'are păr gălbui, și dacă nu pare mai adâncă decît pielea, cel cu riia la cap să se radă, dar să nu radă locul unde este riia; și preotul să -l închidă a doua oară șapte zile. preotul să cerceteze riia a șaptea zi. dacă riia nu s'a întins pe piele, și nu pare mai adâncă decît pielea, preotul să -l declare curat; el să-și spele hainele, și va fi curat. dar dacă riia s'a întins pe piele, dupăce a fost declarat curat, preotul să -l cerceteze. și dacă riia s'a întins pe piele, preotul n'are să mai caute să vadă dacă are păr galbui: este necurat. dacă i se pare că riia a stătut pe loc, și că din ea a crescut păr negru, riia este vindecată: este curat, și preotul să -l declare curat. cînd un bărbat sau o femeie va avea pete pe pielea trupului, și anume pete albe, preotul să -l cerceteze. dacă pe pielea trupului lui sînt pete de un alb gălbui, acestea nu sînt decît niște pete cari au făcut spuzeală pe piele: este curat. cînd unui om îi va cădea părul de pe cap, este pleșuv: este curat. dacă i-a căzut părul de pe cap numai în partea dinainte, este pleșuv în partea dinainte: este curat. dar dacă în partea pleșuvă dinainte sau dinapoi este o rană de un alb roșietic, este lepră, care a făcut spuzeală în partea pleșuvă dinainte sau dinapoi. preotul să -l cerceteze. dacă în partea pleșuvă dinapoi sau dinainte este o umflătură de rană de un alb roșietic, asemănătoare cu lepra de pe pielea trupului, este lepros, este necurat: preotul să -l declare necurat; rana lui este pe cap. leprosul, atins de această rană, să-și poarte hainele sfîșiate, și să umble cu capul gol; să-și acopere barba, și să strige: „necurat! necurat! cită vreme va avea rana, va fi necurat: este necurat. să locuiască singur; locuința lui să fie afară din tabără. cînd se va arăta o rană de lepră pe o haină, fie haină de lînă, fie haină de in, în urzeală sau în bătătură de in sau de lînă, pe o piele sau pe vreun lucru de piele, și rana va fi verzuie sau roșietică pe haină sau pe piele, în urzeală sau în bătătură, sau pe vreun lucru de piele, este o rană de lepră, și trebuie arătată preotului. preotul să cerceteze rana, și să închidă șapte zile lucrul cu rana. să cerceteze a șaptea zi rana. dacă rana s'a întins pe haină, în urzeală sau în bătătură, pe piele sau pe lucrul acela de piele, este o rană de lepră învechită: lucrul acela este necurat. să ardă haina, urzeala sau bătătura de lînă sau de in, sau lucrul de piele pe care se găsește rana, căci este o lepră învechită: să fie ars în foc. dar dacă preotul vede că rana nu s'a întins pe haină, pe urzeală sau pe bătătură,

sau pe lucrul acela de piele, să poruncească să se spele partea atinsă de rană, și să -l închidă a doua oară șapte zile. preotul să cerceteze rana, după ce se va spăla. și dacă rana nu și-a schimbat înfățișarea și nu s'a întins, lucrul acela este necurat: să fie ars în foc, căci o parte din față sau din dos a fost roasă. dacă preotul vede că rana a mai scăzut, după ce a fost spălată, s'o rupă din haină sau din piele, din urzeală sau din bătătură. și dacă se mai ivește pe haină, în urzeală sau în bătătură, sau pe lucrul de piele, înseamnă că este o spuzeală de lepră: lucrul atins de rană să fie ars în foc. haina, urzeala sau bătătura, sau vreun lucru de piele, care a fost spălat, și unde a pierit rana, să se mai spele a doua oară, și va fi curat. acestea este legea privitoare la rana leproi, cînd lovește hainele de lînă sau de in, urzeala sau bătătura, sau un lucru oarecare de piele, și după care vor fi declarate curate sau necurate.”

14

domnul a vorbit lui moise, și a zis: „iată care va fi legea cu privire la cel lepros, în ziua curățirii lui. să -l aducă înaintea preotului. preotul să iasă afară din tabără, și să cerceteze pe cel lepros. dacă leprosul este tămăduit de rana leproi, preotul să poruncească să se ia, pentru cel ce trebuie curățit, două păsări vii și curate, lemn de cedru, cîrmiz și isop. preotul să poruncească să se junghie una din aceste păsări într'un vas de pămînt, în apă curgătoare. să ia pasărea cea vie, lemnul de cedru, cîrmizul și isopul, și să le moaie, împreună cu pasărea cea vie, în singele păsării junghiate în apa curgătoare. să stropască de șapte ori pe cel ce trebuie curățit de lepră. apoi să -l declare curat, și să dea drumul păsării celei vii pe cîmp. cel ce se curățește, trebuie să-și spele hainele, să-și radă tot părul, și să se scalde în apă; și va fi curat. în urmă va putea să intre în tabără, dar să rămîna șapte zile afară din cort. în ziua a șaptea, să-și radă tot părul, capul, barba și sprincenele: tot părul să și -l radă; să-și spele hainele și să-și scalde trupul în apă, și va fi curat. a opta zi, să ia doi miei fără cusur, și o oaie de un an fără cusur, trei zecimi dintr'o efă de floarea făinii, ca dar de mincare frămîntat cu untdelemn, și un log (pahar) de untdelemn. preotul care face curățirea să aducă înaintea domnului pe omul care se curățește și toate lucrurile acestea, la ușa cortului întîlnirii. preotul să ia unul din miei, și să -l aducă jertfă pentru vină, împreună cu logul de untdelemn; și să le lege într-o parte și într'ală înaintea domnului, ca dar legănat. să junghie mielul în locul unde se junghie jertfele de ispășire și arderile de tot, adică în locul sfînt; căci, la jertfa pentru vină, ca și la jertfa de ispășire, dobitocul pentru jertfă va fi al preotului: el este un lucru prea sfînt. preotul să ia din singele jertfei de ispășire; să pună pe marginea urechii drepte a celui ce se curățește, pe degetul cel mare dela mina dreaptă a lui, și pe degetul cel mare dela piciorul drept. preotul să ia untdelemn din log, și să toarne în palma minii stîngi. preotul să-și moaie degetul minii drepte în untdelemnul din palma minii stîngi, și să stropască din untdelemn de șapte ori cu degetul înaintea domnului. din untdelemnul care -i mai rămîne în mină, preotul să pună pe (moalele) marginea urechii drepte a celui ce se curățește, pe

degetul cel mare al minii drepte și pe degetul cel mare al piciorului drept, deasupra singelui dela jertfa pentru vină. iar untdelemnul care -i mai rămâne în mină, preotul să -l pună pe capul celui ce se curățește; și preotul să facă ispășire pentru el înaintea domnului. apoi preotul să aducă jertfa de ispășire; și să facă ispășire pentru cel ce se curățește de întinăciunea lui. în urmă să junghie arderea de tot. preotul să aducă pe altar arderea de tot și darul de mâncare; și să facă ispășire pentru omul acesta, și va fi curat. dacă este sărac și nu poate să aducă toate aceste lucruri, atunci să ia un singur miel, care să fie adus ca jertfă pentru vină, după ce a fost legănat într'o parte și într'alta, ca dar legănat, și să facă ispășire pentru el. să ia o zecime din floarea făinii, frământată cu untdelemn, pentru darul de mâncare, și un log de untdelemn. să ia și două turturele sau doi pui de porumbel, după mijloacele lui, unul ca jertfă de ispășire, celalt ca ardere de tot. în ziua a opta, să aducă pentru curățirea lui toate aceste lucruri la preot, la ușa cortului întîlnirii, înaintea domnului. preotul să ia mielul pentru jertfa de vină, și locul cu untdelemn; și să le legene într'o parte și într'alta, ca dar legănat, înaintea domnului. să junghie mielul jertfei pentru vină. preotul să ia din singele jertfei pentru vină; să pună pe marginea urechii drepte a celui ce se curățește, pe degetul cel mare al minii drepte și pe degetul cel mare al piciorului drept. preotul să toarne untdelemn în palma minii stîngi. preotul să stropască de șapte ori cu degetul de la mîna dreaptă înaintea domnului din untdelemnul care este în mîna stîngă a lui. iar din untdelemnul din mîna lui, preotul să pună pe marginea urechii drepte a celui ce se curățește, pe degetul cel mare al minii drepte, și pe degetul cel mare al piciorului drept, în locul unde a pus din singele jertfei pentru vină. ce mai rămîne din untdelemn în mină, preotul să -l pună pe capul celui ce se curățește, ca să facă ispășire pentru el înaintea domnului. apoi să aducă una din turturele sau un pui de porumbel, cum va putea, unul ca jertfă de ispășire, și altul ca ardere de tot, împreună cu darul de mâncare; și preotul să facă ispășire înaintea domnului pentru cel ce se curățește. aceasta este legea pentru curățirea celui ce are o rană de lepră, și nu poate să aducă tot ce este rînduit pentru curățirea lui." domnul a vorbit lui moise și lui aaron, și a zis: „după ce veți intra în țara canaanului, pe care v'o dau în stăpînire, dacă voi trimete o rană de lepră pe vreo casă din țara pe care o veți stăpîni, cel cu casa să se ducă să spună preotului, și să zică: 'mi se pare că este ceva ca o rană în casa mea.' preotul, înainte de a intra ca să cerceteze rana, să poruncească să se deșerte casa, ca nu cumva tot ce este în ea să se facă necurat. după aceea să intre preotul și să cerceteze casa. preotul să cerceteze rana. dacă vede că pe zidurile casei sînt niște gropișoare verzui sau roșietice, pîrînd mai adînci decît zidul, să iasă din casă, și, cînd va ajunge la ușa, să pună să incuie casa șapte zile. în ziua a șaptea, preotul să se întoarcă în ea. și dacă va vedea că rana s'a întins pe zidurile casei să poruncească să se scoată pietrele atinse de rană, și să le arunce afară din cetate într'un loc necurat. să pună să răzăluiască toată partea din lăuntru a casei, și tencuiala răzăluită să se arunce afară din cetate, într'un loc necurat. să

ia alte pietre și să le pună în locul celor dintîii; și să se ia altă tencuială ca să se tencuiască din nou casa. dacă rana se va întoarce și va izbucni din nou în casă, după ce au scos pietrele, după ce au răzăluit și tencuit din nou casa, preotul să se întoarcă în ea. și dacă vede că rana s'a întins în casă, este o lepră învechită în casă: casa este necurată. să dărmare casa, lemnele, și toată tencuiala casei; și să scoată aceste lucruri afară din cetate, într'un loc necurat. cine va intra în casă în tot timpul cînd era închisă, va fi necurat pînă seara. cine se va culca în casă, să-și spele hainele. cine va mîncă în casă, deasemenea să-și spele hainele. dacă preotul, care s'a întors în casă, vede că rana nu s'a întins, după ce a fost tencuită din nou casa, să declare casa curată, căci rana este vindecată. pentru curățirea casei să ia două păsări, lemn de cedru, cîrmîz și isop. să junghie una din păsări într'un vas de pămînt, într'o apă curgătoare. să ia lemnul de cedru, isopul, cîrmîzul și pasărea cea vie; să le moaie în singele păsării junghiate și în apa curgătoare, și să stropască de șapte ori casa. să curețe casa cu singele păsării, cu apa curgătoare, cu pasărea cea vie, cu lemnul de cedru, cu isopul și cîrmîzul. să dea drumul păsării celei vii afară din cetate, pe cîmp. să facă astfel ispășire pentru casă, și ea va fi curată. aceasta este legea pentru orice rană de lepră și pentru riia de cap, pentru lepra de pe haine și de pe case, pentru umflături, pentru pecingini și pentru pete: ea arată cînd un lucru este necurat, și cînd este curat. aceasta este legea pentru lepră."

15

domnul a vorbit lui moise și lui aaron, și a zis: „vorbiți copiilor lui israel, și spuneți-le: 'orice om care are o scurgere din trupul lui, prin chiar faptul acesta este necurat. din pricina scurgerii lui este necurat: fie că trupul lui lasă să se facă scurgerea, fie că o oprește, este necurat. rice pat în care se va culca, va fi necurat; și orice lucru pe care va șede, va fi necurat. cine se va atinge de patul lui, să-și spele hainele, să se scalde în apă, și va fi necurat pînă seara. cine va șede pe lucrul pe care a șezut el, să-și spele hainele, să se scalde în apă, și să fie necurat pînă seara. cine se va atinge de trupul lui, să-și spele hainele, să se scalde în apă, și va fi necurat pînă seara. dacă omul acela scuipă pe un om curat, acesta să-și spele hainele, să se scalde în apă, și va fi necurat pînă seara. ri ce șea pe care va călări el, va fi necurată. cine se va atinge de vreun lucru care a fost sub el, va fi necurat pînă seara; și cine va ridica lucrul acela, să-și spele hainele, să se scalde în apă, și va fi necurat pînă seara. cine va fi atins de cel cu scurgerea, și nu-și va spăla minile în apă, să-și spele hainele, să se scalde în apă, și va fi necurat pînă seara. rice vas de pămînt care va fi atins de el, să fie spart, și orice vas de lemn să fie spălat în apă. după ce va fi curățit de scurgerea lui, omul acela să numere șapte zile pentru curățirea lui; să-și spele hainele, să-și scalde trupul în apă curgătoare, și va fi curat. în ziua a opta, să ia două turturele sau doi pui de porumbel, să se ducă înaintea domnului, la ușa cortului întîlnirii, și să -i dea preotului. preotul să -i aducă, unul ca jertfă de ispășire, și celalt ca ardere de tot; și

preotul să facă ispășire pentru el înaintea domnului, pentru scurgerea lui. mul care va avea o scurgere a seminței în somn să-și scalde tot trupul în apă, și va fi necurat pînă seara. rice haină și ori ce piele cari vor fi atinse de scurgerea lui, vor fi spălate cu apă, și vor fi necurate pînă seara. dacă o femeie s'a culcat cu un astfel de om, să se scalde amîndoi în apă, și vor fi necurați pînă seara. femeia care va avea o scurgere, și anume o scurgere de singe din trupul ei, să rămînă șapte zile în necurăția ei. oricine se va atinge de ea, va fi necurat pînă seara. rice pat în care se va culca ea în timpul necurăției ei, va fi necurat; și orice lucru pe care va șede ea, va fi necurat. ricine se va atinge de patul ei, să-și spele hainele, să se scalde în apă, și va fi necurat pînă seara. ricine se va atinge de un lucru pe care a șezut ea, să-și spele hainele, să se scalde în apă, și va fi necurat pînă seara. dacă este ceva pe patul sau pe lucrul pe care a șezut ea, cine se va atinge de lucrul acela, va fi necurat pînă seara. dacă se culcă cineva cu ea, și vine peste el necurăția femeii aceleia, el va fi necurat timp de șapte zile, și orice pat în care se va culca, va fi necurat. femeia care va avea o scurgere de singe timp de mai multe zile, afară de soroacele ei obicinuite, sau a cărei scurgere va ținea mai mult ca de obicei, va fi necurată tot timpul scurgerii ei, ca pe vremea cînd îi vine sorocul. rice pat în care se va culca în timpul cît va ținea scurgerea aceasta, va fi ca și patul din timpul cînd ea este la scurgerea dela soroc; și orice lucru pe care va șede, va fi necurat ca atunci cînd este ea la scurgerea dela soroc. ricine se va atinge de ele, va fi necurat; să-și spele hainele, să se scalde în apă, și va fi necurat pînă seara. după ce va fi curățită de scurgerea ei, să numere șapte zile, și apoi va fi curată. a opta zi, să ia două turturele sau doi pui de porumbel, și să -i ducă preotului, la ușa cortului întîlnirii. preotul să aducă unul ca jertfă de ispășire, și altul ca ardere de tot; și preotul să facă ispășire pentru ea înaintea domnului, pentru scurgerea care o făcea necurată. așa să depărtați pe copiii lui israel de necurățiile lor, ca să nu moară din pricina necurățiilor lor, dacă pingăresc cortul meu, care este în mijlocul lor. aceasta este legea pentru cel ce are o scurgere sau este întinat printr'o lepădare de sămînță în somn, pentru cea care este la scurgerea dela soroc, pentru bărbatul sau femeia care are o scurgere, și pentru bărbatul care se culcă cu o femeie necurată."

16

domnul a vorbit lui moise, după moartea celor doi fii ai lui aaron, morți cînd s'au înfățișat înaintea domnului. domnul a zis lui moise: „vorbește fratelui tău aaron, și spune -i să nu intre în tot timpul în sfîntul locaș, dincolo de perdeaua din lăuntru, înaintea capacului ispășirii, care este pe chivot, ca să nu moară; căci deasupra capacului ispășirii mă voi arăta în nor. iată cum să intre aaron în sfîntul locaș. să ia un vițel pentru jertfa de ispășire și un berbec pentru arderea de tot. să se îmbrace cu tunica sfințită de in, și să-și pună pe trup ismenele de in; să se țină cu briul de in, și să-și acopere capul cu mitra de in; acestea sînt veșmintele sfințite, cu cari se va îmbrăca el după ce își va spăla trupul în apă. să ia, dela adunarea copiilor lui

israel, doi țapi pentru jertfa de ispășire, și un berbec pentru arderea de tot. aaron să-și aducă vițelul lui pentru jertfa de ispășire, și să facă ispășire, pentru el și pentru casa lui. să ia cei doi țapi, și să -i pună înaintea domnului, la ușa cortului întîlnirii. aaron să arunce sorți pentru cei doi țapi: un sort pentru domnul, și un sort pentru azazel. aaron să ia țăpul care a ieșit la sorți pentru domnul, și să -l aducă jertfă de ispășire. iar țăpul care a ieșit la sorți pentru azazel, să fie pus viu înaintea domnului, ca să slujească pentru facerea ispășirii, și să i se dea drumul în pustie pentru azazel. aaron să-și aducă vițelul lui pentru jertfa de ispășire, și să facă ispășire pentru el și pentru casa lui. să-și junghie vițelul pentru jertfa lui de ispășire. să ia o cădelniță plină cu cărbuni aprinși de pe altarul dinaintea domnului, și doi pumni de tămîie mirositoare pisată mărunt; să ducă aceste lucruri dincolo de perdeaua dinlăuntru; și pună tămîia pe foc înaintea domnului, pentru ca norul de fum de tămîie să acopere capacul ispășirii depe chivotul mărturie, și astfel nu va muri. să ia din singele vițelului și să stropască cu degetul pe partea dinainte a capacului ispășirii spre răsărit; să stropască din singe de șapte ori cu degetul lui înaintea capacului ispășirii. să junghie țăpul adus ca jertfă de ispășire pentru popor, și să -i ducă singele dincolo de perdeaua dinlăuntru. cu singele acesta să facă întocmai cum a făcut cu singele vițelului, să stropască cu el spre capacul ispășirii și înaintea capacului ispășirii. astfel să facă ispășire pentru sfîntul locaș, pentru necurățiile copiilor lui israel și pentru toate călcările de lege, prin cari au păcătuit ei. să facă la fel pentru cortul întîlnirii, care este cu ei în mijlocul necurățiilor lor. să nu fie nimeni în cortul întîlnirii cînd va intra aaron să facă ispășirea în sfîntul locaș, pînă va ieși din ei. să facă ispășire pentru el și pentru casa lui, și pentru toată adunarea lui israel. după ce va ieși, să se ducă la altarul care este înaintea domnului, și să facă ispășire pentru altar; să ia din singele vițelului și țăpului, și să pună pe coarnele altarului de jur împrejur. să stropască pe altar cu degetul lui de șapte ori din singe, și astfel să -l curățe și să -l sfințească de necurățiile copiilor lui israel. cînd va isprăvi de făcut ispășirea pentru sfîntul locaș, pentru cortul întîlnirii și pentru altar, să aducă țăpul cel viu. aaron să-și pună amîndouă minile pe capul țăpului celui viu, și să mărturisească peste el toate fărădelegile copiilor lui israel și toate călcările lor de lege cu cari au păcătuit ei; să le pună pe capul țăpului, apoi să -l izgonească în pustie, printr'un om care va avea însărcinarea aceasta. țăpul acela va duce asupra lui toate fărădelegile lor într'un pămînt pustiit; în pustie, să -i dea drumul. aaron să intre în cortul întîlnirii; să-și lepede veșmintele de in, pe cari le îmbrăcase la intrarea în sfîntul locaș, și să le pună acolo. să-și spele trupul cu apă într'un loc sfînt, și să-și ia din nou veșmintele. apoi să iasă afară, să-și aducă arderea lui de tot și arderea de tot a poporului, și să facă ispășire pentru el și pentru popor. iar grăsimia jertfei de ispășire s'o ardă pe altar. cel ce va izgoni țăpul pentru azazel, să-și spele hainele, și să-și scalde trupul în apă; după aceea, să intre iarăși în tabără. să scoată afară din tabără vițelul ispășitor și țăpul ispășitor, al căror singe a fost dus în sfîntul lo-

caș pentru facerea ispășirii, și să le ardă în foc pieile, carnea și baleza. cel ce le va arde, să-și spele hainele și să-și scalde trupul în apă; după aceea, să intre iarăș în tabără. aceasta să vă fie o lege vecinică: în luna a șaptea, în a zecea zi a lunii, să vă smeriți sufletele, să nu faceți nici o lucrare, nici băstinașul, nici străinul care locuiește în mijlocul vostru. căci în ziua aceasta se va face ispășire pentru voi, ca să vă curățiți: veți fi curățiți de toate păcatele voastre înaintea domnului. aceasta să fie pentru voi o zi de sabat, o zi de odihnă, în care să vă smeriți sufletele. aceasta să fie o lege vecinică. ispășirea să fie făcută de preotul care a primit ungerea și care a fost închinat în slujba domnului, ca să urmeze tatălui său în slujba preotiei; să se îmbrace cu veșmintele de in, cu veșmintele sfinte. să facă ispășire pentru locul prea sfânt, să facă ispășire pentru cortul întîlnirii și pentru altar, și să facă ispășire pentru preoți și pentru tot poporul adunării. aceasta să fie pentru voi o lege vecinică: odată pe an să se facă ispășire pentru copiii lui israel, pentru păcatele lor.“ aaron a făcut întocmai cum poruncise lui moise domnul.

17

domnul a vorbit lui moise, și a zis: „vorbește lui aaron și fiilor lui, și tuturor copiilor lui israel, și spune-le: iată ce a poruncit domnul. dacă cineva din casa lui israel junghie în tabără sau afară din tabără un bou, un miel sau o capră, și nu -l aduce la ușa cortului întîlnirii, ca să -l aducă dar domnului înaintea cortului domnului, singele acesta va fi pus în socoteala omului aceluia: a vărsat sînge; omul acela va fi nimicit din mijlocul poporului său. de aceea copiii lui israel, în loc să-și junghie jertfele pe cîmp, trebuie să le aducă la preot, înaintea domnului, la ușa cortului întîlnirii, și să le aducă domnului ca jertfe de mulțămire. preotul să le stropască singele pe altarul domnului, la ușa cortului întîlnirii; și să ardă grăsimea, care va fi de un miros plăcut domnului. să nu-și mai aducă jertfele lor la idolii cu cari curvesc. aceasta va fi o lege vecinică pentru ei și pentru urmașii lor. să le spui dar: dacă un om din casa lui israel sau dintre străinii cari locuiesc în mijlocul lor, aduce o ardere de tot sau vreo altă jertfă, și n'o aduce la ușa cortului întîlnirii, ca să o aducă jertfă domnului, omul acela să fie nimicit din poporul lui. dacă un om din casa lui israel sau din străinii cari locuiesc în mijlocul lor, mîncînc sînge de orice fel, îmi voi întoarce fața împotriva celui ce mîncînc sîngele, și -l voi nimici din mijlocul poporului său. căci viața trupului este în sînge. vi -l-am dat ca să -l puneți pe altar, ca să slujească de ispășire pentru sufletele noastre, căci prin viața din el face singele ispășire. de aceea am zis copiilor lui israel: „nimeni dintre voi să nu mîncească sînge, și nici străinul care locuiește în mijlocul vostru să nu mîncească sînge. dacă vreunul din copiii lui israel sau din străinii cari locuiesc în mijlocul lor vinează o fiară sau o pasăre care se mîncîncă, să -i verse singele și să -l acopere cu țărîna. căci viața oricărui trup stă în sîngele lui, care este în el. de aceea am zis copiilor lui israel: „să nu mîncăți sîngele niciunui trup; căci viața oricărui trup este sîngele lui: oricine va mîncă din el, va fi nimicit.

ricine, fie băstinaș, fie străin, care va mîncă dintr'o fiară moartă sau sfîșiată, să-și spele hainele, să se scalde în apă, și va fi necurat pînă seara; apoi va fi curat. dacă nu-și spală hainele, și nu-și scaldă trupul, își va purta fărădelegea lui.“

18

domnul a vorbit lui moise, și a zis: „vorbește copiilor lui israel și spune-le: „eu sint domnul, dumnezeul vostru. să nu faceți ce se face în țara egiptului unde ați locuit, și să nu faceți ce se face în țara canaanului unde vă duc eu: să nu vă luați după obiceiurile lor. să împliniți poruncile mele, și să țineți legile mele: să le urmați. eu sint domnul, dumnezeul vostru. să păziți legile și poruncile mele: omul care le va împlini, va trăi prin ele. eu sint domnul! ici unul din voi să nu se apropie de ruda lui de sînge, ca să -i descopere goliciunea. eu sint domnul. să nu descopere goliciunea tatălui tău, nici goliciunea mamei tale. ți-este mamă: să nu -i descopere goliciunea. să nu descopere goliciunea nevastei tatălui tău. este goliciunea tatălui tău. să nu descopere goliciunea soriei tale, fata tatălui tău, sau fata mamei tale, născută în casă sau afară din casă. să nu descopere goliciunea fetei fiului tău sau a fetei tale. căci este goliciunea ta. să nu descopere goliciunea fetei nevastei tatălui tău, născută din tatăl tău. ți-este soră. să nu descopere goliciunea soriei tatălui tău. este rudă de aproape cu tatăl tău. să nu descopere goliciunea soriei mamei tale. este rudă de aproape cu mama ta. să nu descopere goliciunea fratelui tatălui tău. să nu te apropii de nevasta lui. ți-este matusă. să nu descopere goliciunea nurorei tale. este nevasta fiului tău: să nu -i descopere goliciunea. să nu descopere goliciunea nevastei fratelui tău. este goliciunea fratelui tău. să nu descopere goliciunea unei femei și a fetei ei. să nu iei pe fata fiului ei, nici pe fata fetei ei, ca să le descopere goliciunea. îți sint rude de aproape: este o nelegiuire. să nu iei pe sora nevastei tale, ca să -i faci în necaz, descoperindu -i goliciunea alături de nevastă-ta, cit timp ea este încă în viață. să nu te apropii de o femeie în timpul necurăției ei, cînd este la soroc, ca să -i descopere goliciunea. să nu te împreuni cu nevasta semenului tău, ca să te pingărești cu ea. să nu dai pe nici unul din copiii tăi ca să fie adus jertfă lui moloh, și să nu pingărești numele dumnezeului tău. eu sint domnul. să nu te culci cu un bărbat cum se culcă cineva cu o femeie. este o uriciune. să nu te culci cu o vită, ca să te pingărești cu ea. femeia să nu se apropie de o vită, ca să curvească cu ea. este o mare mișelie. să nu vă spurcați cu nici unul din aceste lucruri, căci prin toate aceste lucruri s'au spurcat neamurile pe cari le voi izgoni dinaintea voastră. țara a fost spurcată prin ele; eu îi voi pedepsi fărădelegea, și pămîntul va vărsa din gura lui pe locuitorii lui. păziți dar legile și poruncile mele, și nu faceți niciuna din aceste spurcăciuni, nici băstinașul, nici străinul care locuiește în mijlocul vostru. căci toate aceste spurcăciuni le-au făcut oamenii din țara aceasta, cari au fost înaintea voastră în ea; și astfel țara a fost pingărită. luați seama ca nu cumva să vă verse și pe voi țara din gura ei, dacă o spurcați, cum a vărsat pe neamurile cari erau în ea înaintea voastră.

căci toți cei ce vor face vreuna din aceste spurcăciuni, vor fi nimiciți din mijlocul poporului lor. păziți poruncile mele, și nu faceți niciunul din obiceiurile urite cari se făceau înaintea voastră, ca să nu vă spurcați cu ele. eu sint domnul dumnezeul vostru.”

19

domnul a vorbit lui moise, și a zis: „vorbește întregei adunări a copiilor lui israel, și spune-le: fiți sfinți, căci eu sint sfânt, eu, domnul, dumnezeul vostru. fiecare din voi să cinstească pe mamă-sa și pe tatăl său, și să păzească sabatele mele. eu sint domnul, dumnezeul vostru. să nu vă întoarceți spre idoli, și să nu vă faceți dumnezei turnați. eu sint domnul, dumnezeul vostru. cînd veți aduce domnului o jertfă de mulțămire, s'o aduceți așa ca să fie primită. jertfa să fie mîncată în ziua cînd o veți jertfi, sau a doua zi; ce va mai rămînea pînă a treia zi, să se ardă în foc. dacă va mîncea cineva din ea a treia zi, faptul acesta va fi un lucru urit: jertfa nu va fi primită. cine va mîncea din ea, își va purta vina păcatului său, căci necinstește ce a fost închinat domnului: omul acela va fi nimicit din poporul lui. cînd veți secera holdele țării, să lăși nesecerat un colț din cîmpul tău, și să nu stringi spițele rămase pe urma secerătorilor. ici să nu culegi strugurii rămași după cules în via ta, și să nu stringi boabele cari vor cădea din ei. să le lași săracului și străinului. eu sint domnul, dumnezeul vostru. să nu furați, și să nu mințiți, nici să nu vă înșelați unii pe alții. să nu jurați strîmb pe numele meu, căci ai necinsti astfel numele dumnezeului tău. eu sint domnul. să nu asuprești pe aproapele tău, și să nu storci nimic dela el prin silă. să nu oprești pînă a doua zi plata celui tocmit cu ziua. să nu vorbești de rău pe un surd, și să nu pui înaintea unui orb nimic care să -l poată face să cadă; ci să te temi de dumnezeul tău. eu sint domnul. să nu faceți nedreptate la judecată: să nu cauți la fața săracului, și să nu pînătești pe nimeni din cei mari, ci să judeci pe aproapele tău după dreptate. să nu umbli cu birfeli în poporul tău. să nu te ridici împotriva vieții aproapelui tău. eu sint domnul. să nu urăști pe fratele tău în inima ta; să mustri pe aproapele tău, dar să nu te încarci cu un păcat din pricina lui. să nu te răsbuni, și să nu ții neceaz pe copiii poporului tău. să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși. eu sint domnul. să păziți legile mele. să nu împreună vite de două soiuri deosebite; să nu sameni în ogorul tău două feluri de seminte; și să nu porți o haină țesută din două feluri de fire. cînd un om se va culca cu o femeie, roabă logodită cu un alt bărbat, și ea n'a fost răscumpărată de tot sau slobozită, să fie pedepsiți amîndoi, dar nu pedepsiți cu moartea, pentrucă ea nu era sloboadă. el să aducă domnului pentru vina lui, la ușa cortului înțînirii, un berbec ce jertfă pentru vină. preotul să facă ispășire pentru el înaintea domnului, pentru păcatul pe care l-a făcut, cu berbecule adus ca jertfă pentru vină; și păcatul pe care l-a făcut, îi va fi iertat. cînd veți intra în țară, și veți sădi tot felul de pomi roditori, roadele lor să le priviți ca netăiate împrejur; timp de trei ani să fie netăiate împrejur pentru voi; să nu mîncăți din ele. în al patrulea an, toate roadele să fie închinat domnului, spre lauda lui. în al cincilea an,

să mîncăți roadele, ca ele să vi se înmulțească din ce în ce mai mult: eu sint domnul, dumnezeul vostru. să nu mîncăți nimic cu singe. să nu ghiciți după vircolaci, nici după nori. să nu vă tăiați rotund colțurile părului, și să nu-ți razi colțurile bărbii. să nu vă faceți tăieturi în carne pentru un mort, și să nu vă faceți slove săpate pe voi. eu sint domnul. să nu-ți necinstești fata, dînd -o să fie curvă, pentruca nu cumva țara să ajungă un loc de curvie, și să se umple de fărâdelegi. să păziți sabatele mele, și să cinstiți locașul meu cel sfînt. eu sint domnul. să nu vă duceți la ceice cheamă duhurile morților, nici la vrăjitori: să nu -i întrebați, ca să nu vă spurcați cu ei. eu sint domnul, dumnezeul vostru. să te scoli înaintea perilor albi, și să cinstești pe bătrîn. să te temi de dumnezeul tău. eu sint domnul. dacă un străin vine să locuiască împreună cu voi în țara voastră, să nu -l asupriți. să vă purtați cu străinul care locuiește între voi ca și cu un băstinaș din mijlocul vostru; să -l iubiți ca pe voi înșivă, căci și voi ați fost străini în țara egiptului. eu sint domnul, dumnezeul vostru. să nu faceți nedreptate la judecată, nici în măsurile de lungime, nici în greutate, nici în măsurile de încăpere. să aveți cumpene drepte, greutatea drepte, efe drepte, și hîne drepte. eu sint domnul, dumnezeul vostru, care v'am scos din țara egiptului. să păziți toate legile mele și toate poruncile mele, și să le împliniți. eu sint domnul.”

20

domnul a vorbit lui moise, și a zis: „spune copiilor lui israel: „dacă un om dintre copiii lui israel sau dintre străinii cari locuiesc în israel, dă lui moloh pe unul din copiii lui, omul acela să fie pedepsit cu moartea: poporul din țară să -l ucidă cu pietre. și eu îmi voi întoarce fața împotriva omului acela, și -l voi nimici din mijlocul poporului său, pentrucă a dat lui moloh pe unul din copiii săi, a spurcat locașul meu cel sfînt, și a necinstit numele meu cel sfînt. dacă poporul țării închide ochii față de omul acela, care dă lui moloh copii de ai săi, și nu -l omoară, îmi voi întoarce eu fața împotriva omului acela și împotriva familiei lui, și -l voi nimici din mijlocul poporului lui, împreună cu toți cei ce curvesc ca el cu moloh. dacă cineva se duce la cei ce cheamă pe morți și la ghicitori, ca să curvească după ei, îmi voi întoarce fața împotriva omului acela, și -l voi nimici din mijlocul poporului lui. voi, să vă sfințiți, și să fiți sfinți, căci eu sint domnul, dumnezeul vostru. să păziți legile mele, și să le împliniți. eu sint domnul, care vă sfințesc. dacă un om oarecare blastămă pe tatăl său sau pe mama sa, să fie pedepsit cu moartea; a blestemat pe tatăl său sau pe mama sa: singele lui să cadă asupra lui. dacă un om preacurvește cu o femeie măritată, dacă preacurvește cu nevasta aproapelui său, omul acela și femeia aceea preacurvari să fie pedepsiți cu moartea. dacă un om se culcă cu nevasta tatălui său, și descopere astfel goli-ciunea tatălui său, omul acela și femeia aceea să fie pedepsiți cu moartea; singele lor să cadă asupra lor. dacă un om se culcă cu noru-sa, amîndoi să fie pedepsiți cu moartea; au făcut o amestecătură de singe: singele lor să cadă asupra lor. dacă un om se culcă cu un om cum se culcă cineva cu o femeie, amîndoi au fă-

cut un lucru scirbos; să fie pedepsiți cu moartea, singele lor să cadă asupra lor. dacă un om ia de nevastă pe fată și pe mama ei, este o nelegiuire: să -i ardă în foc, pe el și pe ele, ca nelegiuirea aceasta să nu fie în mijlocul vostru. dacă un om se culcă cu o vită, să fie pedepsit cu moartea; și vita s'o omoriți. dacă o femeie se apropie de o vită, ca să curvească cu ea, să ucizi și pe femeie și pe vită; să fie omorite: singele lor să cadă asupra lor. dacă un om ia pe soru-sa, fata tatălui său sau fata mamei lui, dacă îi vede goli-ciunea ei și ea îi vede pe a lui, este o mișelie; să fie nimiciți subțochii copiilor poporului lor; el a descoperit goli-ciunea sorei lui, își va lua pedeapsa pentru păcatul lui. dacă un om se culcă cu o femeie care este la sorocul femeilor, și -i descopere goli-ciunea, dacă -i descopere scurgerea, și ea își descopere scurgerea singelui ei, amindoi să fie nimiciți din mijlocul poporului lor. să nu descoperi goli-ciunea sorei mamei tale, nici a sorei tatălui tău, căci înseamnă să descoperi pe ruda ta de aproape: amindoi aceștia își vor lua pedeapsa păcatului. dacă un om se culcă cu matusă-sa, a descoperit goli-ciunea unchiului său; își vor lua pedeapsa păcatului lor: vor muri fără copii. dacă un om ia pe nevasta fratelui său, este o necurăție; a descoperit goli-ciunea fratelui său: nu vor avea copii. să păziți toate legile mele și toate poruncile mele, și să le împliniți, pentru că țara în care vă duc să vă așez, să nu vă verse din gura ei. să nu trăiți după obiceiurile neamurilor, pe cari le voi izgoni dinaintea voastră; căci ele au făcut toate aceste lucruri, și mi-este scîrbă de ele. v'am spus: 'voi le veți stăpîni țara; eu vă voi da -o în stăpînire: este o țară în care curge lapte și miere.' eu sînt domnul, dumnezeul vostru, care v'am pus de o parte dintre popoare. să faceți deosebire între dobitoacele curate și necurate, între păsările curate și necurate, ca să nu vă spurcați prin dobitoacele, prin păsările, prin toate tîrtoarele de pe pămînt, pe cari v'am învățat să le deosebiți ca necurate. voi să-mi fiți sfinți, căci eu sînt sfînt, eu, domnul; eu v'am pus de o parte dintre popoare, ca să fiți ai mei. dar dacă un om sau o femeie cheamă duhul unui mort, sau se îndeletnicește cu ghicirea, să fie pedepsiți cu moartea; să -i uci-deți cu pietre: singele lor să cadă asupra lor."

21

domnul a zis lui moise: „vorbește preoților, fiilor lui aaron, și spune-le: „un preot să nu se atingă de un mort din poporul său, ca să nu se facă necurat; afară de rudele lui cele mai deaproape, de mama lui, de tatăl lui, de fiul lui, de fratele lui, și de soru-sa care -i încă fecioară, stă lingă el și nu este măritată, afară de aceștia, să nu se atingă de niciun al mort, ca unul care este fruntaș în poporul lui, să nu se facă necurat, atingîndu-se de un mort. preoții să nu-și facă un loc pleșuv în cap, pentru un mort, să nu-și radă colțurile bărbii, și să nu-și facă tăieturi în carne. să fie sfinți pentru dumnezeul lor, și să nu necinstească numele dumnezeului lor; căci ei aduc domnului jertfele mistuite de foc, mîncarea dumnezeului lor: de aceea să fie sfinți. să nu-și ia de nevastă o curvă sau o spurcată, nici o femeie lăsată de bărbatul ei, căci ei sînt sfinți pentru dumnezeul lor. să -l socotești

ca sfînt, căci el aduce mîncarea dumnezeului tău; el să fie sfînt pentru tine, căci eu sînt sfînt, eu, domnul, care vă sfințesc. dacă fata unui preot se necinstește curvind, necinstește pe tatăl ei: să fie arsă în foc. preotul care este mare preot între frații lui, pe capul căruia a fost turnat untdelemnul pentru ungere, și care a fost închinat în slujba domnului și îmbrăcat în veșminte sfințite, să nu-și descopere capul, și să nu-și sfîșie veșmintele. să nu se ducă la niciun mort; să nu se facă necurat, și să nu se atingă nici chiar de tatăl său sau de mama sa. să nu iasă din sfîntul locaș, și să nu necinstească sfîntul locaș al dumnezeului său; căci untdelemnul ungerii dumnezeului său este o cunună pe el. eu sînt domnul. femeia pe care a va lua el de nevastă, să fie fecioară. să nu ia nici o văduvă, nici o femeie despărțită de bărbat, nici o femeie spurcată sau curvă; ci femeia pe care o va lua de nevastă din poporul său, să fie fecioară. să nu-și necinstească sămînta în poporul lui; căci eu sînt domnul, care -l sfințesc." domnul a vorbit lui moise, și a zis: „vorbește lui aaron, și spune -i: „niciun om din neamul tău și din urmașii tăi care va avea o meteahnă trupească, să nu se apropie ca să aducă mîncarea dumnezeului lui. iciun om care va avea o meteahnă trupească nu va putea să se apropie: și anume nici un om orb, șchiop, cu nasul cîrn sau cu un mîdular mai lung; nici un om cu piciorul frînt sau cu mîna frîntă; nici un om ghebos sau pipernicit, cu albeață în ochi, care are riie, pecingine sau boșit. iciun om din neamul preotului aaron, care va avea vreo meteahnă trupească, să nu se apropie ca să aducă domnului jertfele mistuite de foc; are o meteahnă trupească: să nu se apropie ca să aducă mîncarea dumnezeului lui. din mîncarea dumnezeului lui, fie lucruri prea sfînte, fie lucruri sfînte, va putea să mănînce. dar să nu se ducă la perdeaua dinlăuntru, și să nu se apropie de altar, căci are o meteahnă trupească; să nu-mi necinstească locașurile mele cele sfînte, căci eu sînt domnul, care îi sfințesc." astfel a vorbit moise lui aaron și fiilor săi, și tuturor copiilor lui israel.

22

domnul a vorbit lui moise, și a zis: vorbește lui aaron și fiilor lui, ca să se ferească de lucrurile sfînte, cari îmi sînt închinare de copiii lui israel, și să nu necinstească numele meu cel sfînt. eu sînt domnul. spune-le: „orice om dintre urmașii voștri și din neamul vostru, care se va apropia de lucrurile sfînte pe cari le închină domnului copiii lui israel, și care va avea pe el o necurăție, omul acela să fie nimicit dinaintea mea. eu sînt domnul. rice om din neamul lui aaron, care va avea lepră sau scurgere de sămîntă, să nu mănînce din lucrurile sfînte pînă nu va fi curat. tot așa și cel ce se va atinge de cineva spurcat prin atingerea de vreun mort, de cel ce va avea o lepadare de sămîntă în somn, cel ce se va atinge de o tîrtoare și se va spurca, sau un om atins de vreo necurăție oarecare și care se va fi făcut necurat prin ea. cine se va atinge de aceste lucruri, va fi necurat pînă seara; să nu mănînce din lucrurile sfînte, decît după ce își va scălda trupul în apă; după asfințitul soarelui, va fi curat; și în urmă va minca din lucrurile sfînte, căci aceasta este hrana lui.

să nu mănince dintr'o vită moartă sau sfîșiată, ca să nu se spurce cu ea. eu sînt domnul. să păzească poruncile mele, ca să nu-și ia pedeapsa pentru păcatul lor și să nu moară, pentrucă au necinstit lucrurile sfînte. eu sînt domnul, care îi sfîntesc. ici un străin să nu mănince din lucrurile sfînte; cel ce locuiește la un preot ca oașpe, și cel tocmit cu ziua, să nu mănince din lucrurile sfînte. dar robul cumpărat de preot cu pret de argint, va putea să mănince, tot așa și cel născut în casa lui; ei să mănince din hrana lui. fata unui preot, măritată după un străin, să nu mănince din lucrurile sfînte aduse jertfă prin ridicare. dar fata unui preot, care va fi rămas văduvă sau despărțită de bărbat, fără să aibă copii, și care se va întoarce în casa tatălui său, ca atunci cînd era fată, va putea să mănince din hrana tatălui ei. dar niciun străin să nu mănince din ea. dacă un om mănîncă dintr'un lucru sfînt, fără să bage de seamă, să dea preotului prețul lucrului sfînt, adăugînd încă o cincime la el. preoții să nu necinstească lucrurile sfînte aduse de copiii lui israel, pe cari le-au adus ei domnului ca jertfă prin ridicare; ei vor face să apese astfel asupra lor păcatul de care s'ar face vinovați mîncînd din lucrurile sfînte: căci eu sînt domnul, care îi sfîntesc." domnul a vorbit lui moise, și a zis: „vorbește lui aaron și fiilor lui, și tuturor copiilor lui israel, și spune-le: „orice om din casa lui israel sau dintre străinii din israel, care va aduce o ardere de tot domnului, fie pentru împlinirea unei juruințe, fie ca dar de bună voie, să ia o parte bărbătească fără cusur din boi, miei sau capre, pentruca jertfa să fie primită. să nu aduceți niciuna care să aibă vreun cusur, căci n'ar fi primită. dacă un om aduce domnului din boi sau din oi o jertfă de mulțămire, fie pentru împlinirea unei juruințe, fie ca dar de bună voie, vita pentru jertfă să fie fără cusur, ca să fie primită; să n'aibă niciun cusur în ea. să n'aduceți niciuna care să fie oarbă, slută, sau ciuntită, care să aibă bube, rîie sau pecingine; din acestea să n'aduceți pe altar ca jertfă mistuită de foc înaintea domnului. ca dar de bună voie vei putea să jertfești un bou sau un miel cu un mîdular prea lung sau prea scurt; dar, ca dar pentru împlinirea unei juruințe, nu va fi primit. să n'aduceți domnului un dobitoc cu boășele frînte, stricate, smulse sau tăiate; să nu -l aduceți ca jertfă în țara voastră. ici să nu luați dela străin vreunul din aceste dobitoace, ca să -l aduceți ca mîncare dumnezeului vostru; căci sînt sluțite, au metehne: și n'ar fi primite." domnul a zis lui moise: „vițelul, mielul sau iedul, după naștere, să mai rămînă șapte zile cu mamă-sa, și apoi, dela a opta zi înainte, va fi primit să fie adus domnului ca jertfă mistuită de foc. vaca, oaia sau capra, să n'o junghiați ca jertfă în aceeași zi cu fătul lor. cînd veți aduce domnului o jertfă de mulțămire, s'o aduceți așa ca să fie primită. vita să se mănince în aceeași zi; să nu lăsați nimic din ea pînă a doua zi dimineață. eu sînt domnul. să păziți poruncile mele, și să le împliniți. eu sînt domnul. să nu necinstiți numele meu cel sfînt, ca să fiu sfînt în mijlocul copiilor lui israel. eu sînt domnul, care vă sfîntesc, și care v'am scos din țara egiptului, ca să fiu dumnezeul vostru. eu sînt domnul."

domnul a vorbit lui moise, și a zis: „vorbește copiilor lui israel, și spune-le: „iată sărbătorile domnului, pe cari le veți vesti ca adunări sfînte, iată sărbătorile mele: șase zile să lucrați; dar ziua a șaptea este sabbatul, ziua de odihnă, cu o adunare sfîntă. să nu faceți nici o lucrare în timpul ei: este sabbatul domnului, în toate locuințele voastre. iată sărbătorile domnului, cu adunări sfînte, pe cari le veți vesti la vremile lor hotărîte. în luna întia, în a patrusprezecea zi a lunii, între cele două seri, vor fi paștele domnului. și în a cinsprezecea zi a lunii acesteia, va fi sărbătoarea azimilor în cinstea domnului; șapte zile să mîncăți azimi. în ziua întia, să aveți o adunare sfîntă: atunci să nu faceți nici o lucrare de slugă. șapte zile să aduceți domnului jertfe mistuite de foc. în ziua a șaptea să fie o adunare sfîntă: atunci să nu faceți nici o lucrare de slugă." domnul a vorbit lui moise, și a zis: „vorbește copiilor lui israel, și spune-le: „cînd veți intra în țara pe care v'o dau, și cînd veți seceră sămănturile, să aduceți preotului un snop, ca pîrgă a secerișului vostru. el să legene snopul într'o parte și într'alta înaintea domnului, ca să fie primit: preotul să -l legene într'o parte și într'alta, a doua zi după sabbat. în ziua cînd veți legăna snopul, să aduceți, ca ardere de tot domnului, un miel de un an fără cusur; să adăugați la el două zecimi de efă din floarea făinii, frămîntată cu untdelemn, ca dar de mîncare mistuit de foc, de un miros plăcut domnului; și să aduceți o jertfă de băutură de un sferț de hin de vin. să nu mîncăți nici pine, nici spice prăjite sau pisate, pînă în ziua aceasta, cînd veți aduce un dar de mîncare dumnezeului vostru. aceasta este o lege vecinică pentru urmașii voștri, în toate locurile în cari veți locui. de a doua zi după sabbat, din ziua cînd veți aduce snopul ca să fie legănat într'o parte și într'alta, să numărați șapte săptămîni întregi. să numărați cincizeci de zile pînă în ziua care vine după al șaptelea sabbat; și atunci să aduceți domnului un nou dar de mîncare. să aduceți din locuințele voastre două pini, ca să fie legănete într'o parte și într'alta; să fie făcute cu două zecimi de efă din floarea făinii, și coapte cu aluat: acestea sînt cele dintii roade pentru domnul. afară de aceste pini, să aduceți ca ardere de tot domnului șapte miei de un an fără cusur, un vițel și doi berbeci; să adăugați la ei darul de mîncare și jertfa de băutură obicinuite, ca dar de mîncare mistuit de foc, de un miros plăcut domnului. să aduceți și un țap ca jertfă de ispașire, și doi miei de un an ca jertfă de mulțămire. preotul să legene aceste dobitoace într'o parte și într'alta ca dar legănat înaintea domnului, împreună cu pinea adusă ca pîrgă și cu cei doi miei: ele să fie închinete domnului, și să fie ale preotului. în aceeași zi, să vestiți sărbătoarea, și să aveți o adunare sfîntă: atunci să nu faceți nici o lucrare de slugă. aceasta este o lege vecinică pentru urmașii voștri, în toate locurile în cari veți locui. cînd veți seceră sămănturile din țara voastră, să lăși nesceră un colț din cîmpul tău, și să nu stringi ce rămîne de pe urma secerătorilor. să lăși săracului și străinului aceste spice. eu sînt domnul, dumnezeul vostru." domnul a vorbit lui moise, și a zis: „vorbește copiilor lui israel, și spune-le: „în luna a șaptea, în cea

dintii zi a lunii, să aveți o zi de odihnă, vestită cu sunet de trîmbițe, și o adunare sfîntă. atunci să nu faceți nici o lucrare de slugă, și să aduceți domnului jertfe mistuite de foc.” domnul a vorbit lui moise, și a zis: „în ziua a zecea a acestei a șaptea luni, va fi ziua ispășirii: atunci să aveți o adunare sfîntă, să vă smeriți sufletele, și să aduceți domnului jertfe mistuite de foc. să nu faceți nici o lucrare în ziua aceea, căci este ziua ispășirii, cînd trebuie făcută ispășire pentru voi înaintea domnului, dumnezeului vostru. ricine nu se va smeri în ziua aceea, va fi nimicit din poporul lui. pe oricine va face în ziua aceea vreo lucrare oarecare, îl voi nimici din mijlocul poporului lui. să nu faceți nici o lucrare atunci. aceasta este o lege vecinică pentru urmașii voștri, în toate locurile în cari veți locui. aceasta să fie pentru voi o zi de sabbat, o zi de odihnă, și să vă smeriți sufletele în ziua aceasta; din seara zilei a noua pînă în seara următoare, să prăznuiți sabbatul vostru.” domnul a vorbit lui moise, și a zis: „vorbește copiilor lui israel și spune-le: în a cincisprezecea zi a acestei a șaptea luni, va fi sărbătoarea corturilor, în cîntea domnului, timp de șapte zile. în ziua întîi să fie o adunare sfîntă: să nu faceți nici o lucrare de slugă în timpul ei. timp de șapte zile, să aduceți domnului jertfe mistuite de foc. a opta zi, să aveți o adunare sfîntă, și să aduceți domnului jertfe mistuite de foc; aceasta să fie o adunare de sărbătoare: să nu faceți nici o lucrare de slugă în timpul ei. acestea sînt sărbătorile domnului, în cari veți vesti adunări sfinte, ca să se aducă domnului jertfe mistuite de foc, arderi de tot, daruri de mîncare, jertfe de vite și jertfe de băutură, fiecare lucru la ziua hotărîtă. afară de aceasta să păziți sabbatele domnului, și să vă aduceți darurile voastre domnului, să aduceți toate jertfele făcute pentru împlinirea unei juiuințe și toate darurile voastre făcute de bună voie. în a cincisprezecea zi a lunii acesteia a șaptea, cînd veți stringe rodurile țării, să prăznuiți o sărbătoare în cîntea domnului, timp de șapte zile: cea dintîi zi să fie o zi de odihnă, și a opta să fie tot o zi de odihnă. în ziua întîi să luați poame din pomii cei frumoși, ramuri de finici, ramuri de copaci stufoși și de sălcii de rîu, și să vă bucurați înaintea domnului, dumnezeului vostru, șapte zile. în fiecare an să prăznuiți sărbătoarea aceasta în cîntea domnului, timp de șapte zile. aceasta este o lege vecinică pentru urmașii voștri. în luna a șaptea s'o prăznuiți. șapte zile să locuiți în corturi; toți băștinașii din israel să locuiască în corturi, pentruca urmașii voștri să știe că am făcut pe copiii lui israel să locuiască în corturi, după ce i-am scos din țara egiptului. eu sînt domnul, dumnezeul vostru.” așa a spus moise copiilor lui israel cari sînt sărbătorile domnului.

24

domnul a vorbit lui moise, și a zis: „poruncește copiilor lui israel să-ți aducă pentru sfîșnic untdelemn curat de măsline tescuite, ca să țină candelile aprinse neîncetat. aaron să -l pregătească dincoace de perdeaua dinlăuntru, care este înaintea mărturiei, în cortul întîlnirii, pentruca să ardă neîncetat de seara pînă dimineața în fața domnului. aceasta este o lege vecinică pentru urmașii voștri. să așeze candelile

în sfîșnicul de aur curat, ca să ardă neîncetat înaintea domnului. să iei floare de făină, și să faci din ea douăsprezece turte; fiecare turță să fie făcută din două zecimi de efă. să le pui în două șiruri, cite șase în fiecare șir, pe masa de aur curat, înaintea domnului. peste fiecare șir să pui tămîie curată, care să fie pe pine ca aducere aminte, ca un dar de mîncare mistuit de foc înaintea domnului. în fiecare zi de sabbat să se pună aceste pîni înaintea domnului, neîncetat: acesta este un legămînt vecinic pe care -l vor ținea copiii lui israel. pîinile acestea să fie ale lui aaron și ale fiilor lui, și să le mănînce într'un loc sfînt; căci ele sînt pentru ei un lucru prea sfînt, o parte din darurile de mîncare mistuite de foc înaintea domnului. aceasta este o lege vecinică.” fiul unei femei israelite și al unui bărbat egiptean, venind în mijlocul copiilor lui israel, s'a certat în tabără cu un bărbat israelit. fiul femeii israelite a hulit și a blestemat numele lui dumnezeu. l-au adus la moise. mamă-sa se numea șelomit, fata lui dibri, din seminția lui dan. l-au aruncat în temniță, pînă va spune moise ce va porunci domnul. domnul a vorbit lui moise, și a zis: „scoate din tabără pe cel ce a hulit; toți ceie l-au auzit, să-și pună minile pe capul lui, și toată adunarea să -l ucidă cu pietre. să vorbești copiilor lui israel, și să le spui: „oricine va blestema pe dumnezeul lui, își va lua pedeapsa pentru păcatul lui. cine va blestema numele domnului, va fi pedepsit cu moartea: toată adunarea să -l ucidă cu pietre. fie străin, fie băștină, să moară, pentrucă a hulit numele lui dumnezeu. cine va da unui om o lovitură de moarte, să fie pedepsit cu moartea. cine va da unui dobitoc o lovitură de moarte, să -l înlocuiască: viață pentru viață. dacă cineva rănește pe aproapele lui, să i se facă așa cum a făcut și el: frîntură pentru frîntură, ochi pentru ochi, dinte pentru dinte; și i se facă aceeaș rană pe care a făcut -o el aproapelui său. cine va ucide un dobitoc, să -l înlocuiască; dar cine va ucide un om, să fie pedepsit cu moartea. să aveți aceeaș lege pentru străin ca și pentru băștină; căci eu sînt domnul, dumnezeul vostru.” moise a vorbit copiilor lui israel; au scos afară din tabără pe cel ce hulise, și l-au ucis cu pietre. copiii lui israel au făcut după porunca pe care o dăduse lui moise domnul.

25

domnul a vorbit cu moise pe muntele sinai, și a zis: „vorbește copiilor lui israel, și spune-le: „cînd veți intra în țara pe care v'o dau, pămîntul să se odihnească, să țină un sabbat în cîntea domnului. șase ani să-ți semeni ogorul, șase ani să-ți tai via, și să stringi roadele. dar anul al șaptelea să fie un sabbat, o vreme de odihnă pentru pămînt, un sabbat ținut în cîntea domnului: în anul acela să nu-ți semeni ogorul, și să nu-ți tai via. să nu seceri ce va ieși din grăunțele căzute dela seceriș, și să nu culegi strugurii din via ta netăiată: acesta să fie un an de odihnă pentru pămînt. ceea ce va ieși dela sine din pămînt în timpul sabbatului lui, să vă slujească de hrană, ție, robului și roabei tale, celui tocmit de tine cu ziua și străinului care locuiește cu tine, vitelor tale și fiarelor din țara ta; tot venitul pămîntului să slujească de hrană. să numeri șapte săptămîni de ani, de șapte ori șapte ani, și zilele acestor șapte săptămîni

de ani vor face patruzeci și nouă de ani. în a zecea zi a lunii a șaptea, să pui să sune cu trîmbița răsunătoare; în ziua ispășirii, să suneți cu trîmbița în toată țara voastră. și să sfințiți astfel anul al cincizecilea, să vestiți slobozenia în țară pentru toți locuitorii ei: acesta să fie pentru voi anul de veselie; fiecare din voi să se întoarcă la moșia lui, și fiecare din voi să se întoarcă în familia lui. anul al cincizecilea să fie pentru voi anul de veselie; atunci să nu sămănați, să nu secerăți ce vor aduce ogoarele dela ele, și să nu culegeți via netăiată. căci este anul de veselie: să -l priviți ca ceva sfînt. să mincați ce vă vor da ogoarele voastre. în anul acesta de veselie, fiecare din voi să se întoarcă la moșia lui. dacă vindeți ceva aproapei vostru, sau dacă cumpărați ceva dela aproapele vostru, niciunul din voi să nu înșele pe fratele lui. să cumperi dela aproapele tău, socotind anii dela anul de veselie, și el să-ți vindă socotind anii de rod. cu cît vor fi mai mulți ani, cu atît să -l scazi; căci el îți vinde numai numărul secerșurilor. iciunul din voi să nu înșele deci pe aproapele lui, și să te temi de dumnezeu tău; căci eu sint domnul, dumnezeul vostru. împliniți legile mele, păziți poruncile mele și împliniți-le; și veți locui fără frică în țară. țara își va da rodurile, veți minca din ele și îi va veți sătura, și veți locui fără frică în ea. dacă veți zice: „ce vom minca în anul al șaptelea, fiindcă nu vom sămăna și nu vom strînge rodurile; eu vă voi da binecuvîntarea mea în anul al șaselea, și pămîntul va da roade pentru trei ani. cînd veți sămăna în anul al optulea, veți minca tot din vechile roduri; pînă la al nouălea an, pînă la noile roduri, veți minca tot din cele vechi. pămînturile să nu se vindă de veci; căci țara este a mea, iar voi sînteți la mine ca niște străini și venetici. de aceea în toată țara pe care o veți stăpîni, să dați dreptul de răscumpărare pentru pămînturi. dacă fratele tău sărăcește și vinde o bucată din moșia lui, cel ce are dreptul de răscumpărare, ruda lui cea mai de aproape, să vină și să răscumpere ce a vîndut fratele său. dacă un om n'are pe nimeni care să aibă dreptul de răscumpărare, și -i stă în putință lui singur să facă răscumpărarea, să socotească anii dela vînzare, să dea înapoi cumpărătorului ce prisosește, și să se întoarcă la moșia lui. dacă n'are cu ce să -i dea înapoi, lucrul vîndut să rămînă în minile cumpărătorului pînă la anul de veselie; la anul de veselie, el să se întoarcă la moșia lui, și cumpărătorul să iasă din ea. dacă un om vinde o casă de locuit într'o cetate înconjurată cu ziduri, să aibă drept de răscumpărare pînă la împlinirea unui an dela vînzare; dreptul lui de răscumpărare să țină un an. dar dacă această casă, așezată într'o cetate înconjurată cu ziduri, nu este răscumpărată înainte de împlinirea unui an întreg, ea va rămînea de veci cumpărătorului și urmașilor lui; iar în anul de veselie să nu iasă din ea. casele din sate, cari nu sînt înconjurate cu ziduri, să fie privite ca țărini de pămînt: ele vor putea fi răscumpărate, și cumpărătorul va ieși din ele în anul de veselie. cît privește cetățile leviților și casele pe cari le vor avea ei în aceste cetăți, leviții să aibă un drept necurmat de răscumpărare. cine va cumpăra dela leviți o casă, să iasă în anul de veselie din casa vîndută lui și din cetatea în care o avea; căci casele din cetățile lev-

îților sînt averea lor în mijlocul copiilor lui israel. goarele așezate în jurul cetăților leviților nu se vor putea vinde; căci ei le vor stăpîni de veci. dacă fratele tău sărăcește, și nu mai poate munci lîngă tine, să -l sprijinești, fie ca străin, fie ca venetic, ca să trăiască împreună cu tine. să nu ieși dela el nici dobîndă nici camătă: să te temi de dumnezeul tău, și fratele tău să trăiască împreună cu tine. să nu -i împrumuți banii tăi cu dobîndă, și să nu -i împrumuți merindele tale pe camătă. eu sint domnul, dumnezeul tău, care v'am scos din țara egiptului, ca să vă dau țara canaanului, ca să fiu dumnezeul vostru. dacă fratele tău sărăcește lîngă tine, și se vinde ție, să nu -l pui să-ți facă muncă de rob. cî să fie la tine ca un om tocmît cu ziua, ca un venetic; și stea în slujba ta pînă la anul de veselie. atunci să iasă dela tine, el și copiii lui cari vor fi cu el, și să se întoarcă în familia lui, la moșia părinților lui. căci ei sînt slujitorii mei, pe cari i-am scos din țara egiptului; să nu fie vinduți cum se vînd robii. să nu -l stăpînești cu asprime, și să te temi de dumnezeul tău. dacă vrei să ai robi și roabe, să -i ieși dela neamurile cari vă înconjoară; dela ele să cumpărați robi și roabe. veți putea să -i cumpărați și dintre copiii străinilor cari vor locui la tine, și din familiile lor, pe cari le vor naște în țara voastră; ei vor fi averea voastră. îi puteți lăsa moștenire copiilor voștri după voi, ca pe o meserie; și puteți să -i țineți astfel robi pe veci. dar cît despre frații voștri, copiii lui israel, niciunul din voi să nu stăpînească pe fratele său cu asprime. dacă un străin, sau un venetic se îmbogățește, și fratele tău sărăcește lîngă el, și se vinde străinului care locuiește la tine sau vreunui din familia străinului, el să aibă dreptul de răscumpărare, după ce se va fi vîndut: unul din frații lui să poată să -l răscumpere. unchiul lui, sau fiul unchiului lui, sau una din rudele lui de aproape, va putea să -l răscumpere; sau, dacă are mijloace, să se răscumpere singur. să facă socoteala cu cel ce l-a cumpărat, din anul cînd s'a vîndut pînă în anul de veselie; și prețul de plătit va atîrna de numărul anilor, cari vor fi prețuiți ca ai unui om tocmît cu plată. dacă mai sînt încă mulți ani pînă la anul de veselie, își va plăti răscumpărarea după prețul anilor aceluia și să -l scadă din prețul cu care a fost cumpărat; dacă mai rămîn puțini ani pînă la anul de veselie, să le facă socoteala, și să-și plătească răscumpărarea după acești ani. să fie la el ca un om tocmît cu anul; și acela la care va fi, să nu se poarte cu asprime cu el subț ochii tăi. iar dacă nu este răscumpărat în niciunul din aceste feluri, să iasă dela el în anul de veselie, el și copiii lui cari vor fi împreună cu el. căci copiii lui israel sînt robii mei; ei sînt robii mei, pe cari i-am scos din țara egiptului. eu sint domnul, dumnezeul vostru.

26

să nu vă faceți idoli, să nu vă ridicați nici chip cioplit, nici stîlp de aducere aminte; să nu puneți în țara voastră nici o piatră împodobită cu chipuri, ca să vă închinați înaintea ei; căci eu sint domnul, dumnezeul vostru. să păziți sabatele mele, și să cinstiți locașul meu cel sfînt. eu sint domnul. dacă veți urma legile mele, dacă veți păzi poruncile mele și le veți împlini, vă voi trimite ploii la vreme, pămîntul își va da road-

ele, și pomii de pe cîmp își vor da rodurile. abea veți treiera griul, și veți începe culesul viei, și culesul viei va ținea pînă la sămănătura; veți avea pine din belșug, veți minca și vă veți satura și veți locui fără frică în țara voastră. voi da pace în țară, și nimeni nu vă va turbura somnul; voi face să piară din țară fiarele sălbatice, și sabia nu va trece prin țara voastră. veți urmări pe vrăjmașii voștri, și ei vor cădea uciși de sabie înaintea voastră. cinci din voi vor urmări o sută, și o sută din voi vor urmări zece mii, și vrăjmașii voștri vor cădea uciși de sabie înaintea voastră. eu mă voi întoarce spre voi, vă voi face să creșteți, vă voi înmulți, și îmi voi ținea legămîntul meu cu voi. veți minca din roadele cele vechi, și veți scoate afară pe cele vechi, ca să faceți loc celor noi. îmi voi așeza locașul meu în mijlocul vostru, și suflul meu nu vă va uri. voi umbla în mijlocul vostru; eu voi fi dumnezeul vostru, și voi veți fi poporul meu. eu sînt domnul, dumnezeul vostru, care v'am scos din țara egiptului, care v'am scos din robie; eu am rupt legăturile jugului vostru, și v'am făcut să mergeți cu capul ridicat. dar dacă nu mă ascultați și nu împliniți toate aceste porunci, dacă nesocotiți legile mele, și dacă suflul vostru urăște rînduilele mele, așa încît să nu împliniți toate poruncile mele și să rupeți legămîntul meu, iată ce vă voi face atunci. voi trimete peste voi groaza, lin-goarea și frigurile, cari vor face să vi se stingă ochii, și să piară viața din voi. sămînța o veți sămăna în zădar, căci o vor minca vrăjmașii voștri. îmi voi întoarce fața împotriva voastră, și veți fi bătuți și veți fugi dinaintea vrăjmașilor voștri; cei ce vă urăsc vă vor subjuga, și veți fugi fără să fiți urmăriți chiar. dacă, cu toate acestea, nu mă veți asculta, vă voi pedepsi de șapte ori mai mult pentru păcatele voastre. voi frînge mindria puterii voastre, voi face ca deasupra voastră cerul să fie de fier, și pămîntul de aramă. vi se va istovi puterea fără folos: pămîntul vostru nu-și va da roadele, și pomii de pe pămînt nu-și vor da rodurile. dacă și după aceasta vă veți împotrivi, și nu veți voi să mă ascultați, vă voi lovi de șapte ori mai mult pentru păcatele voastre. voi trimete împotriva voastră fiarele de pe cîmp, cari vă vor lăsa fără copii, vă vor nimici vitele, și vă vor împrăști; așa că vă vor rămînea drumurile pustii. dacă pedepsele acestea nu vă vor îndrepta, și dacă vă veți împotrivi mie, mă voi împotrivi și eu vouă, și vă voi lovi de șapte ori mai mult pentru păcatele voastre. voi face să vină împotriva voastră sabie, care va răsbuna călcarea legămîntului meu; și cînd vă veți stringe în cetățile voastre, voi trimete ciurma în mijlocul vostru, și veți fi dați în minile vrăjmașului. cînd vă voi trimete lipsă de pine, zece femei vă vor coace pine într'un singur cuptor, și vi se va da pînea cu cîntarul; veți minca, dar nu vă veți sătura. dacă, cu toate acestea, nu mă veți asculta, și dacă vă veți împotrivi mie, mă voi împotrivi și eu vouă cu minie, și vă voi pedepsi de șapte ori mai mult pentru păcatele voastre. veți minca pînă și carnea fiilor voștri, veți minca pînă și carnea fiicelor voastre. vă voi nimici înălțimile pentru jertfă, și voi dărîma stîlpii închinăți soarelui, și voi arunca trupurile voastre moarte peste trupurile moarte ale idolilor voștri, și suflul meu vă va uri. vă voi lăsa cetățile pustii, și voi pustii locașurile sfinte, și nu voi mai mirosi

mirosul plăcut al tămîii voastre. voi pustii țara, așa că vrăjmașii voștri cari o vor locui vor rămînea încremeniți vîzînd -o. vă voi împrăști printre neamuri, și voi scoate sabia după voi. țara voastră va fi pustiită, și cetățile voastre vor rămînea pustii. atunci țara se va bucura de sabatele ei, tot timpul cit va fi pustiită și cit veți fi în țara vrăjmașilor voștri; atunci țara se va odihni, și se va bucura de sabatele ei. tot timpul cit va fi pustiită, va avea odihna pe care n'o avusesse în anii voștri de sabat, cînd o locuiați. în inima acelora dintre voi cari vor mai rămînea în viață, în țara vrăjmașilor lor, voi băga frica; și îi va urmări pînă și foșnetul unei frunze suflate de vînt; vor fugi ca de sabie, și vor cădea fără să fie urmăriți. se vor prăvăli unii peste alții ca înaintea sabiei, fără să fie urmăriți. nu veți putea să stați în picioare în fața vrăjmașilor voștri; veți pieri printre neamuri, și vă va minca țara vrăjmașilor voștri. iar pe aceia dintre voi cari vor mai rămînea în viață, îi va apuca durerea pentru fărădelegile lor, în țara vrăjmașilor lor; îi va apuca durerea și pentru fărădelegile părinților lor. își vor mărturisii fărădelegile lor și fărădelegile părinților lor, călcările de lege pe cari le-au săvîrșit față de mine, și împotrivirea cu care mi s'au împotrivit, păcate din pricina cărora și eu m'am împotrivit lor, și i-am adus în țara vrăjmașilor lor. și atunci inima lor netăiată împrejur se va smeri, și vor plăti datoria fărădelegilor lor. atunci îmi voi aduce aminte de legămîntul meu cu iacov, îmi voi aduce aminte de legămîntul meu cu isaac și de legămîntul meu cu avraam, și îmi voi aduce aminte de țară. țara însă va trebui să fie părăsită de ei, și se va bucura de sabatele ei în timpul cînd va rămînea pustii departe de ei; și ei vor plăti datoria fărădelegilor lor, pentrucă au nesocotit poruncile mele, și pentrucă suflul lor a urît legile mele. dar, și cînd vor fi în țara vrăjmașilor lor, nu -i voi lepăda de tot, și nu -i voi uri pînă acolo încît să -i nimicesc de tot, și să rup legămîntul meu cu ei; căci eu sînt domnul, dumnezeul lor. ci îmi voi aduce aminte spre binele lor de vechiul legămînt, prin care i-am scos din țara egiptului, în fața neamurilor lor, ca să fiu dumnezeul lor. eu sînt domnul." acestea sînt rînduilele, poruncile și legile, pe cari le -a statornicit domnul între el și copiii lui israel, pe muntele sinai, prin moise.

27

domnul a vorbit lui moise, și a zis: „vorbește copiilor lui israel, și spune-le: „cînd se vor face juruințe domnului, dacă e vorba de oameni, ei să fie ai domnului, după prețuirea ta. iar prețuirea pe care o vei face unui bărbat dela douăzeci pînă la șasezeci de ani, să fie de cincizeci de sicli de argint, după sicliul sfîntului locaș: dacă este femeie, prețuirea să fie de treizeci de sicli. dela cinci pînă la douăzeci de ani, prețuirea să fie de douăzeci de sicli pentru un băiat, și de zece sicli pentru o fată. dela o lună pînă la cinci ani, prețuirea să fie de cinci sicli de argint pentru un băiat, și de trei sicli de argint pentru o fată. de la șasezeci de ani în sus, prețuirea să fie de cincisprezece sicli pentru un bărbat, și de zece sicli pentru o femeie. dacă cel ce a făcut juruința este prea sărac ca să plătească prețuirea aceasta făcută de tine, să -l aducă la preot,

să -l prețuiască; și preotul să facă o prețuire potrivit cu mijloacele omului acelaia. dacă este vorba de dobitoacele cari pot fi aduse ca jertfă domnului, orice dobitoc care se va da domnului, va fi ceva sfânt. să nu -l schimbe, și să nu pună unul rău în locul unuia bun, nici unul bun în locul unuia rău; dacă s'ar întâmpla să se înlocuiască un dobitoc cu altul, și unul și celalt va fi sfânt. dacă este vorba de dobitoacele necurate, cari nu pot fi aduse ca jertfă domnului, să aducă dobitocul la preot, care -i va face prețuirea după cum va fi bun sau rău, și va rămânea la prețuirea preotului. dacă vrea să -l răscumpere, să mai adauge o cincime la prețuirea lui. dacă cineva își închină domnului casa, hărăzind -o domnului ca un dar sfânt, preotul să -i facă prețuirea după cum va fi bună sau rea, și să rămână la prețuirea făcută de preot. dacă cel ce și -a închinat domnului casa, vrea s'o răscumpere, să adauge o cincime la prețul prețuirii ei, și va fi a lui. dacă cineva închină domnului un ogor din moșia lui, prețuirea ta să fie după citimea de sămânță pe care o dă, și anume cincizeci de sicli de argint pentru un omer de sămânță de orz. dacă își închină domnului ogorul, cu începere chiar din anul de veselie, să rămână la prețuirea ta; dar dacă își închină domnului ogorul după anul de veselie, atunci preotul să -i socotească prețul după numărul anilor cari mai rămân pînă la anul de veselie, și să -l scadă din prețuirea ta. dacă cel ce și -a închinat domnului ogorul, vrea să -l răscumpere, atunci să mai adauge o cincime la argintul prețuit de tine, și ogorul să rămână al lui. dacă nu-și răscumpără ogorul, și -l vinde altui om, nu va mai putea fi răscumpărat. și cînd va ieși cumpărătorul din el la anul de veselie, ogorul acela să fie închinat domnului, ca ogor hărăzit lui; să fie moșia preotului. dacă cineva închină domnului un ogor cumpărat de el, care nu face parte din moșia lui, preotul să -i socotească prețul după cît face prețuirea pînă la anul de veselie, și omul acela să plătească în aceeași zi prețul hotărit de tine, ca lucru închinat domnului. în anul de veselie, ogorul să se întoarcă la acela dela care fusese cumpărat și din moșia căruia făcea parte. toate prețuirile să se facă în sicli sfîntului locaș: siclul are douăzeci de ghere. imeni nu va putea să închine domnului pe întîiul născut din vita lui, care chiar este al domnului ca întîi născut; fie bou, fie miel, este al domnului. dacă este vorba însă de un dobitoc necurat, să -l răscumpere cu prețul prețuit de tine, mai adăugînd încă o cincime; dacă nu este răscumpărat, să fie vîndut după prețuirea ta. tot ce va dărui un om domnului prin făgăduință, din ce are, nu va putea nici să se vîndă, nici să se răscumpere: fie om, fie dobitoc, fie un ogor din moșia lui; tot ce va fi dăruit domnului prin făgăduință, va fi un lucru prea sfînt pentru domnul. iciun om închinat domnului prin făgăduință nu va putea fi răscumpărat, ci va fi omorît. rice zeciuală din pămînt, fie din road-ele pămîntului, fie din rodul pomilor, este a domnului; este un lucru închinat domnului. dacă vrea cineva să răscumpere ceva din zeciuala lui, să mai adauge o cincime. rice zeciuală din cirezi și din turme, din tot ce trece subț toaig, să fie o zeciuală închinată domnului. să nu se cerceteze dacă dobitocul este bun sau rău, și să nu se schimbe; dacă se înlocuiește un dobitoc cu un altul, și unul și celalt va fi sfînt, și nu vor

putea fi răscumpărați" acestea sînt poruncile, pe cari le -a dat lui moise domnul pentru copiii lui israel, pe muntele sinai

domnul a vorbit lui moise în pustia sinai, în cortul întîlnirii, în cea dintîi zi a lunii a doua, în al doilea an după ieşirea lor din ţara egiptului. el a zis: „faceţi numărătoarea întregii adunări a copiilor lui israel, după familiile lor, după casele părinţilor lor, numărînd pe cap numele tuturor bărbatilor, dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, pe toţi cei din israel cari sînt în stare să poarte armele; să le faceţi numărătoarea după cetele lor, tu şi aaron. să fie cu voi cite un bărbat de fiecare semîntie, căpetenie a casei părinţilor săi. iată numele bărbatilor cari vor fi împreună cu voi. pentru ruben: elîtur, fiul lui şedeur; pentru simeon: şelumiel, fiul lui ţurişada; pentru iuda: nahşon, fiul lui aminadab; pentru isahar: neta-neel, fiul lui ţuar; pentru zabulon: eliab, fiul lui helon; pentru fiii lui iosif, -pentru efraim: elişama, fiul lui amihud; pentru manase: gamliel, fiul lui pedahtur; pentru beniamin: abidan, fiul lui ghideoni; pentru dan: ahiezor, fiul lui amişadai; pentru aşer: paguiel, fiul lui ocran; pentru gad: eliasaf, fiul lui deuel; pentru neftali: ahira, fiul lui enan. aceştia sînt cei ce au fost aleşi de adunare, mai marii semîntîilor părinţilor lor, căpeteniile miilor lui israel. moise şi aaron au luat pe bărbatii aceştia cari fuseseră chemaţi pe nume, şi au strîns toată adunarea, în cea dintîi zi a lunii a doua. i-au trecut în cărţile cap cuprindeau spiţa neamului, după familiile lor, după casele părinţilor lor, numărînd pe cap numele bărbatilor dela vîrsta de douăzeci de ani în sus. moise a făcut numărătoarea în pustia sinai, cum îi poruncise domnul. au trecut în cărţile neamului pe fiii lui ruben, întîiul născut al lui israel, după familiile lor, după casele părinţilor lor, numărînd pe cap numele tuturor bărbatilor, dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, pe toţi cei în stare să poarte armele: bărbatii din semîntia lui simeon ieşiţi la numărătoare, au fost cincizeci şi nouă de mii trei sute. au trecut în cărţile neamului pe fiii lui gad, după familiile lor, după casele părinţilor lor, numărînd numele bărbatilor dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, pe toţi cei în stare să poarte armele: bărbatii din semîntia lui gad ieşiţi la numărătoare, au fost patruzeci şi cinci de mii şase sute cincizeci. au trecut în cărţile neamului pe fiii lui iuda, după familiile lor, după casele părinţilor lor, numărînd numele bărbatilor dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, pe toţi cei în stare să poarte armele: bărbatii din semîntia lui iuda ieşiţi la numărătoare, au fost şaptezeci şi patru de mii şase sute. au trecut în cărţile neamului pe fiii lui isahar, după familiile lor, după casele părinţilor lor, numărînd numele bărbatilor dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, pe toţi cei în stare să poarte armele: bărbatii din semîntia lui isahar, ieşiţi la numărătoare, au fost cincizeci şi patru de mii patru sute. au trecut în cărţile neamului pe fiii lui zabulon, după familiile lor, după casele părinţilor lor, numărînd numele băr-

batilor dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, pe toţi cei în stare să poarte armele: bărbatii din semîntia lui zabulon ieşiţi la numărătoare, au fost cincizeci şi şapte de mii patru sute. au trecut în cărţile neamului dintre fiii lui iosif, pe fiii lui efraim, după familiile lor, după casele părinţilor lor, numărînd numele bărbatilor dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, pe toţi cei în stare să poarte armele: bărbatii din semîntia lui efraim ieşiţi la numărătoare, au fost patruzeci de mii cinci sute. au trecut în cărţile neamului pe fiii lui manase, după familiile lor, după casele părinţilor lor, numărînd numele bărbatilor dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, pe toţi cei în stare să poarte armele: bărbatii din semîntia lui manase ieşiţi la numărătoare, au fost treizeci şi două de mii două sute. au trecut în cărţile neamului pe fiii lui beniamin, după familiile lor, după casele părinţilor lor, numărînd numele bărbatilor dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, pe toţi cei în stare să poarte armele: bărbatii din semîntia lui beniamin ieşiţi la numărătoare, au fost treizeci şi cinci de mii patru sute. au trecut în cărţile neamului pe fiii lui dan, după familiile lor, după casele părinţilor lor, numărînd numele bărbatilor dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, pe toţi cei în stare să poarte armele: bărbatii din semîntia lui dan ieşiţi la numărătoare, au fost şasezeci şi două de mii şapte sute. au trecut în cărţile neamului pe fiii lui aşer, după familiile lor, după casele părinţilor lor, numărînd numele bărbatilor dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, pe toţi cei în stare să poarte armele: bărbatii din semîntia lui aşer, ieşiţi la numărătoare, au fost patruzeci şi una de mii cinci sute. au trecut în cărţile neamului pe fiii lui neftali, după familiile lor, după casele părinţilor lor, numărînd numele bărbatilor dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, pe toţi cei în stare să poarte armele: bărbatii din semîntia lui neftali ieşiţi la numărătoare, au fost cincizeci şi trei de mii patru sute. aceştia sînt aceia a căror numărătoare a fost făcută de moise şi aaron, şi de cei doisprezece bărbatii, mai mari ai lui israel; era cite un bărbat pentru fiecare din casele părinţilor lor. toţi aceia dintre copiii lui israel ieşiţi la numărătoare, după casele părinţilor lor, dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, toţi aceia din israel cari erau în stare să poarte armele, toţi cei ieşiţi la numărătoare, au fost şase sute trei mii cincisute cinci zeci. leviţii, după semîntia părinţilor lor, n'au intrat în numărătoare aceasta. domnul a vorbit lui moise, şi a zis: „să nu faci numărătoarea semîntiei lui levi, şi să nu -i numeri capetele în mijlocul celorlalţi copii ai lui israel. dă în grija leviţilor cortul întîlnirii, toate uneltele lui şi tot ce ţine de el. ei vor duce cortul şi toate uneltele lui, vor face slujba în el, şi vor tăbări în jurul cortului. cînd va porni cortul, leviţii să -l desfacă; şi cînd se va opri cortul, leviţii să -l întindă; iar străinul care se va apropia de el, să fie pedepsit cu moartea. copiii lui israel să tăbărescă fiecare în tabăra lui, fiecare lingă steagul lui, după cetele lor. dar leviţii să tăbărescă în jurul cortului întîlnirii, pentru ca să nu izbucneasă minia mea împotriva adunării copiilor lui israel; şi leviţii să aibă paza cortului întîlnirii.“ copiii lui israel au făcut întocmai după toate poruncile, pe cari le dăduse lui moise domnul; aşa au făcut.

domnul a vorbit lui moise și lui aaron, și a zis: „copiii lui israel au să tăbărescă fiecare lingă steagul lui, sub semnele casei părinților lui; să tăbărescă în fața și împrejurul cortului întîlnirii. la răsărit, tabăra lui iuda, cu steagul ei, și cu oștirile sale. acolo să tăbărescă mai marele fiilor lui iuda, nahșon, fiul lui aminadab, cu oștirea lui, alcătuită din șaptezeci și patru de mii șase sute de oameni, ieșiți la numărătoare. lingă el să tăbărescă semînția lui isahar, și mai marele fiilor lui isahar, netaneel, fiul lui țuar, cu oștirea lui, alcătuită din cincizeci și patru de mii patru sute de oameni, ieșiți la numărătoare; apoi semînția lui zabulon, și mai marele fiilor lui zabulon, eliab, fiul lui helon, cu oștirea lui, alcătuită din cincizeci și șapte de mii patru sute de oameni, ieșiți la numărătoare. toți cei din tabăra lui iuda, ieșiți la numărătoare, sînt o sută optzeci și șase de mii patru sute de bărbați, după oștirea lor. ei să pornească cei dintîii. la miazăzi, tabăra lui ruben, cu steagul ei, și cu oștirile ei. acolo să tăbărescă mai marele fiilor lui ruben, elîțur, fiul lui ședeur, cu oștirea lui, alcătuită din patruzeci și șase de mii cinci sute de bărbați, ieșiți la numărătoare. lingă el să tăbărescă semînția lui simeon și mai marele fiilor lui simeon, șelumiel, fiul lui țurișadai, cu oștirea lui, alcătuită din cincizeci și nouă de mii trei sute de oameni, ieșiți la numărătoare; apoi semînția lui gad, și mai marele fiilor lui gad, elisa, fiul lui deuel, cu oștirea lui, alcătuită din patruzeci și cinci de mii șase sute cincizeci de oameni, ieșiți la numărătoare. toți cei din tabăra lui ruben, ieșiți la numărătoare, sînt o sută cincizeci și unu de mii patru sute cincizeci de oameni, după oștirile lor. ei să pornească în al doilea rînd. apoi va porni cortul întîlnirii, împreună cu tabăra leviților, așezată în mijlocul celorlalte tabere. pe drum vor ținea șirul în care au tăbărit, fiecare la rîndul lui, după steagul lui. la apus, tabăra lui efraim, cu steagul său, și cu oștirile sale. acolo să tăbărescă mai marele fiilor lui efraim, elîșama, fiul lui amihud, cu oștirea lui, alcătuită din patruzeci și cinci de mii patru sute de oameni, ieșiți la numărătoare. lingă el să tăbărescă semînția lui manase și mai marele fiilor lui manase, gamliel, fiul lui pedahtur, cu oștirea lui, alcătuită din treizeci și două de mii două sute de oameni, ieșiți la numărătoare; apoi semînția lui beniamin și mai marele fiilor lui beniamin, abidan, fiul lui ghideoni, cu oștirea lui, alcătuită din treizeci și cinci de mii patru sute de oameni, ieșiți la numărătoare. toți cei din tabăra lui efraim, ieșiți la numărătoare, sînt o sută opt mii o sută de oameni, după oștirile lor. ei să pornească în al treilea rînd. la miază noapte, tabăra lui dan, cu steagul ei, și cu oștirile ei. acolo să tăbărescă mai marele fiilor lui dan, ahiezer, fiul lui amișadai, cu oștirea lui, alcătuită din șasezeci și două de mii șapte sute de oameni, ieșiți la numărătoare. lingă el să tăbărescă semînția lui așer și mai marele fiilor lui așer. paguiel, fiul lui ocran, cu oștirea lui, alcătuită din patruzeci și unu de mii cinci sute de oameni, ieșiți la numărătoare; apoi semînția lui neftali, și mai marele fiilor lui neftali, ahira, fiul lui enan, cu oștirea lui, alcătuită din cincizeci și trei de mii patru sute de oameni, ieșiți la numărătoare. toți cei din tabăra lui

dan, ieșiți la numărătoare, sînt o sută cincizeci și șapte de mii șase sute de oameni. ei să pornească cei din urmă, după steagul lor. aceștia sînt copiii lui israel ieșiți la numărătoare, după casele părinților lor. toți cei ieșiți la numărătoare, și cari au alcătuit taberile, după oștirile lor, au fost șase sute trei mii cinci sute cincizeci. leviții, după porunca pe care o dăduse lui moise domnul' n'au intrat la numărătoare în mijlocul copiilor lui israel. și copiii lui israel au făcut întocmai după toate poruncile, pe cari le dăduse lui moise domnul. așa tăbărau ei, după steagurile lor; și astfel porneau la drum, fiecare după familia lui, după casa părinților lui.

3

iată sămînța lui aaron și a lui moise, pe vremea cînd a vorbit domnul cu moise, pe muntele sinai. iată numele fiilor lui aaron: nadab, întîiul născut, abihu, eleazar și itamar. aceștia sînt numele fiilor lui aaron, cari au primit ungerea preotească, și cari au fost închinați în slujba preoției. adab și abihu au murit înaintea domnului, cînd au adus înaintea domnului foc străin, în pustia sinai; ei n'aveau fiu. eleazar și itamar au împlinit slujba preoției, în fața tatălui lor aaron. domnul a vorbit lui moise, și a zis: „apropie semînția lui levi, și pune -o înaintea preotului aaron, ca să fie în slujba lui. ei să aibă grijă de tot ce este dat în paza lui și de tot ce este poruncit întregii adunări, înaintea cortului întîlnirii: să facă slujba cortului. să aibă grijă de toate uneltele cortului întîlnirii, și de tot ce este poruncit copiilor lui israel: ei să facă slujba cortului. să dai pe leviți lui aaron și fiilor lui; ei să -i fie dați lui în totul, din partea copiilor lui israel. pe aaron și pe fiii lui să -i pui să păzească slujba preoției lor; iar străinul care se va apropia, să fie pedepsit cu moartea.” domnul a vorbit lui moise, și a zis: „iată că am luat pe leviți din mijlocul copiilor lui israel, în locul tuturor întîilor născuți, cari se nasc întîi dintre copiii lui israel; și leviții vor fi ai mei. căci orice întîi născut este al meu; în ziua cînd am lovit pe toți întîii născuți din țara egiptului, mi-am închinat mie pe toți întîii născuți din israel, atît din oameni cit și din dobitoace: ei vor fi ai mei. eu sînt domnul.” domnul a vorbit lui moise, în pustia sinai, și a zis: „fă numărătoare copiilor lui levi, după casele părinților lor, după familiile lor; și anume, fă numărătoare tuturor celor de parte bărbătească, dela vîrsta de o lună în sus. moise le -a făcut numărătoare, după porunca domnului, întocmai cum poruncise. iată cari sînt fiii lui levi, după numele lor: gherșon, chehat și merari. - iată numele fiilor lui gherșon, după familiile lor: libni și șîmei. iată fiii lui chehat, după familiile lor: amram, îțehar, hebron și uziel; și fiii lui merari, după familiile lor: mahli și muși. aceștia sînt familiile lui levi, după casele părinților lor. din gherșon se pogoară familia lui libni și familia lui șîmei, alcătuită familiile gherșoniților. cei ieșiți la numărătoare, cînd au numărat pe toți bărbații dela vîrsta de o lună în sus, au fost șapte mii cinci sute. familiile gherșoniților tăbărau înapoia cortului la apus. căpetenia casei pămîntești a gherșoniților era elisaf, fiul lui lael. în ce privește cortul întîlnirii, în grija fiilor

lui gherșon era dat: cortul și acoperișul cortului, învelitoarea acoperișului cortului și perdea de la ușa cortului întinării; apoi pinzele curții și perdea de la poarta curții cortului dejur împrejurul cortului și altarului, și toate funiile pentru slujba cortului. din chehat se pogoră familia amramiților, familia ițehariților, familia hebronților și familia uzielților, alcătuiind familiile chehatiților. umărind pe toți bărbații dela vârsta de o lună în sus, s'au găsit opt mii șase sute de bărbați, însărcinați cu îngrijirea sfintului locaș. familiile fiilor lui chehat tăbărau în partea de miazăzi a cortului. căpetenia casei părintești a familiilor chehatiților era elifașan, fiul lui uziel. în grija lor au dat chivotul, masa, sfeșnicul, altarele, uneltele sfintului locaș, cu cari își făceau slujba, perdea dinlăuntru, și tot ce ține de ea. căpetenia căpeteniilor leviților era eleazar, fiul preotului aaron; el avea privigherea asupra celor însărcinați să îngrijească de sfântul locaș. din merari se pogoră familia lui mahli și familia lui muși, alcătuiind familiile merariților. cei ieșiți la numărătoare, cind au numărat pe toți bărbații de la vârsta de o lună în sus, au fost șase sute de mii două sute. căpetenia casei părintești a familiilor lui merari era turiel, fiul lui abihail. ei tăbărau în partea de miazănoapte a cortului. în paza și grija fiilor lui merari au dat: scindurile cortului, drugii, stilpii și picioarele lor, toate uneltele și tot ce ține de ele; apoi stilpii curții de jur împrejur, picioarele lor, țărșii lor și funiile lor. moise, aaron și fiii lui tăbărau înaintea cortului, la răsărit, înaintea cortului întinării, spre răsăritul soarelui; ei aveau să îndeplinească la sfântul locaș, tot ce fusese poruncit copiilor lui israel; iar străinul care se va apropia, să fie pedepsit cu moartea. toți leviții a căror numărătoare au făcut -o moise și aaron, după porunca domnului, după familiile lor, toți bărbații, dela vârsta de o lună în sus, au fost douăzeci și două de mii. domnul a zis lui moise: „fă numărătoarea tuturor întiilor născuți de parte bărbătească dintre copiii lui israel, dela vârsta de o lună în sus, și numără -i după numele lor. să iei pe leviți pentru mine, domnul, în locul tuturor întiilor născuți din copiii lui israel, și vitele leviților în locul tuturor întiilor născuți din vitele copiilor lui israel; moise a făcut numărătoarea tuturor întiilor născuți dintre copiii lui israel, după porunca pe care i -o dăduse domnul. toți întiia născuți de parte bărbătească, a căror numărătoare au făcut -o, numărându-le numele, dela vârsta de o lună în sus, au fost douăzeci și două de mii două sute șapte zeci și trei. domnul a vorbit lui moise, și a zis: „ia pe leviți în locul tuturor întiilor născuți din copiii lui israel, și vitele leviților în locul vitelor lor; și leviții vor fi ai mei. eu sint domnul. pentru răscumpărarea celor două sute șaptezeci și trei, cari trec peste numărul leviților, dintre întiia născuți ai copiilor lui israel, să iei cîte cinci sicli de cap, după siclul sfintului locaș, care este de douăzeci de ghere. să dai argintul acesta lui aaron și fiilor lui, pentru răscumpărarea celor ce trec peste numărul leviților.“ moise a luat argintul pentru răscumpărarea celor ce treceau peste numărul celor răscumpărați de leviți; a luat argintul întiilor născuți din copiii lui israel: o mie trei sute șasezeci și cinci de sicli, după siclul sfintului locaș, și moise a dat argintul de răscumpărare lui aaron și fiilor lui, după

porunca domnului, cum poruncise lui moise domnul.

4

domnul a vorbit lui moise și lui aaron, și a zis: „numără pe fiii lui chehat dintre copiii lui levi, după familiile lor, după casele părinților lor, dela vârsta de treizeci de ani în sus, pină la vârsta de cincizeci de ani, pe toți cei destoinici să facă vreo slujbă la cortul întinării. iată slujbele fiilor lui chehat, în cortul întinării: ele privesc locul prea sfânt. la pornirea taberii, aaron și fiii lui să vină să dea jos perdea dinlăuntru, și să acopere cu ea chivotul mărturie; să pună deasupra ei o învelitoare de piele de vițel de mare, și să întindă pe deasupra un covor făcut în întregime din materie albastră; apoi să pună drugii chivotului. să întindă un covor albastru peste masa pinilor pentru punerea înainte, și deasupra să pună străchinile, cătuile, ceștile și potirele pentru jertfele de băutură; deasupra să fie și pînea care se pune necurmat înaintea domnului; peste toate aceste lucruri să întindă un covor cărmiziu, și să -l acopere cu o învelitoare de piele de vițel de mare; apoi să pună drugii mesei. să ia un covor albastru, și să acopere sfeșnicul, candelarele lui, muclearile lui, cenușarele lui și toate vasele lui pentru untdelemn, cari se întrebuintează pentru slujba lui; să -l pună cu toate uneltele lui într'o învelitoare de piele de vițel de mare; apoi să -l pună pe targă. peste altarul de aur să întindă un covor albastru, și să -l acopere cu o învelitoare de piele de vițel de mare; apoi să -i pună drugii. să ia apoi toate uneltele întrebuintate pentru slujbă în sfântul locaș, și să le pună într'un covor albastru, și să le acopere cu o învelitoare de piele de vițel de mare; apoi să le pună pe targă. să ia cenușa din altar, și să întindă peste altar un covor de purpură; să pună deasupra toate uneltele pentru slujba lui, tigăile pentru cărbuni, furculițele, lopețile, ligheanele, toate uneltele altarului, și deasupra să întindă o învelitoare de piele de vițel de mare; apoi să -i pună drugii. după ce aaron și fiii lui vor isprăvi de acoperit sfântul locaș și toate uneltele sfintului locaș, fiii lui chehat să vină, la pornirea taberii, ca să le ducă; dar să nu se atingă de lucrurile sfinte, ca să nu moară. acestea sint lucrurile pe cari au să le ducă fiii lui chehat din cortul întinării. eleazar, fiul preotului aaron, să aibă subț privigherea lui untdelemnul pentru sfeșnic, tămia mirositoare, darul de pine de toate zilele și untdelemnul pentru ungere; să aibă în grija lui tot cortul și tot ce cuprinde el, sfântul locaș și uneltele lui.“ domnul a vorbit lui moise și lui aaron, și a zis: „să nu cumva să puneți neamul familiilor chehatiților în primejdie să fie nimicit din mijlocul leviților. iată ce să faceți pentru ei, ca să trăiască și să nu moară cind se vor apropia de locul prea sfânt: aaron și fiii lui să vină, și să pună pe fiecare din ei la slujbă și sarcina lui. să nu intre ei să învelească lucrurile sfinte, ca să nu moară.“ domnul a vorbit lui moise, și a zis: „numără și pe fiii lui gherșon, după casele părinților lor, după familiile lor; și anume, să faci numărătoarea, începind dela vârsta de treizeci de ani în sus pină la vârsta de cincizeci de ani, a tuturor celor ce sint în stare să împlinească vreo slujbă în cortul întinării. iată sluj-

bele familiilor gherșoniților, slujba pe care vor trebui s'o facă și ce vor trebui să ducă. să ducă covoarele cortului și cortul întîlnirii, învelitoarea lui și învelitoarea de piele de vițel de mare, care se pune deasupra, perdeaua de la ușa cortului întîlnirii; pinzele curții și perdeaua dela ușa porții curții, dejur împrejurul cortului și altarului, funiile lor și toate uneltele cari țin de ele. și ei să facă toată slujba privitoare la aceste lucruri. în slujbele lor, fiii gherșoniților să fie sub poruncile lui aaron și fiilor lor, pentru tot ce vor duce și pentru toată slujba pe care vor trebui s'o facă; în grija lor să dați tot ce au de dus. acestea sînt slujbele familiilor fiilor gherșoniților în cortul întîlnirii, și ce au ei de păzit sub cîrmuirea lui itamar, fiul preotului aaron. să faci numărătoarea fiilor lui merari, după familiile lor, după casele părinților lor; și anume, să faci numărătoarea, începînd dela vîrsta de treizeci de ani în sus pînă la vîrsta de cinci zeci de ani, a tuturor celor ce sînt în stare să facă vreo slujbă în cortul întîlnirii. iată ce este dat în grija lor și ce au ei de dus, pentru toate slujbele din cortul întîlnirii: scîndurile cortului, drугii lui, stîlpii lui, picioarele lui; stîlpii curții de jur împrejur, picioarele lor, țărșii lor, funiile lor, toate uneltele cari țin de ei și tot ce este rînduit pentru slujba lor. să spuneți pe nume lucrurile cari sînt date în grija lor și pe cari le au ei de purtat. acestea sînt slujbele familiilor fiilor lui merari, toate slujbele pe cari au să le facă ei în cortul întîlnirii, sub cîrmuirea lui itamar, fiul preotului aaron.“ moise, aaron și mai marii adunării au făcut numărătoarea fiilor chehațiților, după familiile lor și după casele părinților lor, și anume a tuturor aceluia cari, dela vîrsta de treizeci de ani în sus, pînă la vîrsta de cincizeci de ani, erau în stare să facă vreo slujbă în cortul întîlnirii. cei ieșiți la numărătoare, după familiile lor, au fost două mii șapte sute cinci zeci. aceștia sînt cei ieșiți la numărătoare din familiile chehațiților, toți cei ce făceau vreo slujbă în cortul întîlnirii; moise și aaron le-au făcut numărătoare, după casele părinților lor, dela vîrsta de treizeci de ani în sus pînă la vîrsta de cincizeci de ani, și anume toți cei ce erau în stare să facă vreo slujbă în cortul întîlnirii, cei ieșiți la numărătoare, după familiile lor, după casele părinților lor, au fost două mii șase sute treizeci. aceștia sînt cei ieșiți la numărătoare din familiile fiilor lui gherșon, toți cei ce făceau vreo slujbă în cortul întîlnirii; moise și aaron le-au făcut numărătoare după porunca domnului. cei ieșiți la numărătoare dintre familiile fiilor lui merari, după familiile lor, după casele părinților lor, dela vîrsta de treizeci de ani în sus pînă la vîrsta de cincizeci de ani, toți cei ce erau în stare să facă vreo slujbă în cortul întîlnirii, cei ieșiți la numărătoare, după familiile lor, au fost trei mii două sute. aceștia sînt cei ieșiți la numărătoare din familiile fiilor lui merari; moise și aaron le-au făcut numărătoare după porunca domnului dată prin moise. toți aceia dintre leviți a căror numărătoare au făcut - o moise, aaron și mai marii lui israel, după familiile lor și după casele părinților lor, dela vîrsta de treizeci de ani în sus pînă la vîrsta de cinci zeci de ani, toți cei ce erau în stare să facă

vreo slujbă și să ducă cortul întîlnirii, toți cei ieșiți la numărătoare, au fost opt mii cincisute optzeci. le-au făcut numărătoare după porunca domnului dată prin moise, arătînd fiecareia slujba pe care trebuia s'o facă și ce trebuia să ducă; le-au făcut numărătoare după porunca pe care o dăduse lui moise domnul.

5

domnul a vorbit lui moise, și a zis: „poruncește copiilor lui israel să izgonească din tabără pe orice leproș, și pe oricine are o lepădare de sămînță, sau este întinat prin atingerea de un mort. fie bărbăți fie femei, să -i scoateți afară din tabără; să -i scoateți afară, ca să nu spurce tabăra în mijlocul căreia imi am eu locuința.“ copiii lui israel au făcut așa, și i-au scos afară din tabără; cum poruncise lui moise domnul, așa au făcut copiii lui israel. domnul a vorbit lui moise, și a zis: „spune copiilor lui israel: cînd un bărbat sau o femeie va păcătuî impotriva aproapelui său, făcînd o călcare de lege față de domnul, și se va face astfel vinovat, să-și mărturisească păcatul, și să dea înapoi în întregime pretul lucrului cîștigat prin mijloace necinstite, adăugînd a cincea parte; și -l dea aceluia față de care s -a făcut vinovat. dacă nu este nimeni care să aibă drept să ia înapoi lucrul cîștigat prin mijloace necinstite, lucrul acela să se întoarcă la domnul, la preot, afară de berbecule adus ca jertfă de ispișire cu care se va face ispișire pentru cel vinovat. rice dar ridicat din lucrurile închinete domnului de copiii lui israel, să fie al preotului, căruia îi sînt aduse. lucrurile închinete domnului vor fi ale preotului: tot ce i se va da preotului, al lui să fie.“ domnul a vorbit lui moise, și a zis: „vorbește copiilor lui israel, și spune-le: dacă păcătuieste nevasta cuiva față de bărbatul ei, și -i este necredincioasă; dacă altul se culcă cu ea, și lucrul este ascuns de bărbatul ei; dacă ea s'a pîngărit în ascuns, fără să fie vreun martor impotriva ei, și fără să fie prinsă asupra faptului; - și dacă bărbatul este apucat de un duh de gelozie și are bănuiele asupra nevastei lui, care s'a pîngărit, sau dacă este cuprins de un duh de gelozie și are bănuiele asupra nevastei lui, care nu s'a pîngărit; - omul acela să-și aducă nevasta la preot, și, ca dar de mîncare pentru ea, să aducă a zecea parte dintr'o efă de floare de făină de orz; să nu toarne untdelemn pe ea, și să nu pună tîmîie pe ea, căci acesta este un dar de mîncare adus pentru gelozie, un dar de descoperire, care descoperă o fărîdelege. preotul s'o apropie, și s'o pună să stea în picioare înaintea domnului. preotul să ia apă sîntă într'un vas de pămînt; să ia țărîna de pe podeala cortului și s'o pună în apă. preotul să pună pe femeie să stea în picioare înaintea domnului; să descopere capul femeii, și să -i pună în mină darul de mîncare adus pentru descoperire, darul de mîncare adus pentru gelozie; preotul să aibă în mină apele amare aducătoare de blestem. preotul să pună pe femeie să jure, și să -i zică: „dacă niciun om nu s'a culcat cu tine, și dacă, fiind sub puterea bărbatului tău, nu te-ai abătut dela el ca să te pîngărești cu altul, să nu-ți faci niciun rău aceste ape amare aducătoare de blestem! dar dacă, fiind sub puterea bărbatului tău, te-ai abătut dela el și te-ai pîngărit, și dacă un alt om decît bărbatul tău s'a culcat cu tine, - și

preotul să pună pe femeie să jure cu un jurământ de blestem, și să -i zică: „domnul să te facă să ajungi de blestem și de urgie în mijlocul poporului tău, făcând să ți se usuce coapsa și să ți se umfle pîntecele, și apele acestea aducătoare de blestem să intre în măruntaiele tale, ca să facă să ți se umfle pîntecele și să ți se usuce coapsa; și femeia să zică: „amin! amin! preotul să scrie blestemurile acestea într-o carte, apoi să le șteargă cu apele cele amare. și să dea femeii să bea apele amare aducătoare de blestem; și apele aducătoare de blestem vor intra în ea și -i vor pricinui amărăciunea. preotul să ia din minile femeii darul de mîncare adus pentru gelozie, să legene darul într-o parte și într-alta înaintea domnului, și să -l aducă pe altar. apoi preotul să ia un pumn din darul acesta, ca aducere aminte, și să -l ardă pe altar. după aceea, să dea femeii să bea apele. după ce îi va da să bea apele, dacă ea s'a pingărit și a fost necredincioasă bărbatului ei, apele aducătoare de blestem vor intra în ea, și -i vor pricinui amărăciunea; pîntecele i se va umfla, coapsa i se va usca, și femeia aceasta va fi de blestem în mijlocul poporului ei. dar dacă femeia nu s'a pingărit și este curată, va rămînea neatinată, și va avea copii. aceasta este legea asupra geloziei, pentru împrejurarea cînd o femeie, care este subț puterea bărbatului ei, se abate și se pingărește, și pentru împrejurarea cînd un bărbat, apucat de un duh de gelozie, are bănuiele asupra nevestei lui: preotul s'o pună să stea în picioare înaintea domnului, și să -i facă întocmai după legea aceasta. bărbatul va fi scutit de vină, dar femeia aceea își va lua pedeapsa nelegiuirii ei.”

6

domnul a vorbit lui moise, și a zis: „vorbește copiilor lui israel, și spune-le: „cînd un bărbat sau o femeie se va despartă de ceilalți, făcînd o juruință de nazireat, ca să se închine domnului, să se ferească de vin și de băutură îmbătătoare; să nu bea nici oțet făcut din vin, nici oțet făcut din vreo băutură îmbătătoare; să nu bea nicio băutură stoarsă din struguri, și să nu mănince struguri proaspeți nici uscați. în tot timpul nazireatului lui, să nu mănince nimic care vine din viță, dela simburi pînă la pielea strugurelui. în tot timpul nazireatului, briciul să nu treacă pe capul lui; pînă la împlinirea zilelor pentru cari s'a închinat domnului, va fi sfînt; să-și lase părul să crească în voie. în tot timpul cit s'a făgăduit domnului prin jurămint, să nu se apropie de un mort; să nu se pingărească nici la moartea tatălui său, nici a mamei sale, nici a fratelui său, nici a sorei sale, căci poartă pe cap închinarea dumnezeului lui. în tot timpul nazireatului, să fie închinat domnului. dacă moare cineva de moarte năpraznică lîngă el, și capul lui închinat se face astfel necurat, să-și radă capul în ziua curățirii, și anume să și -l radă a șaptea zi. în ziua a opta, să aducă preotului două turturele sau doi pui de porumbel, la ușa cortului întîlnirii. preotul să jertfească pe unul ca jertfă de ispășire, iar pe celalt ca ardere de tot, și să facă pentru el ispășirea păcatului lui, făcut cu prilejul mortului. nazireul să-și sfințească apoi capul chiar în ziua aceea. să închine din nou domnului zilele nazireatului lui dinainte, și

să aducă un miel de un an ca jertfă pentru vină; zilele dinainte nu vor fi socotite, pentrucă nazireatul lui a fost pingărit. iată legea nazireului. în ziua cînd se va împlini vremea nazireatului lui, să fie adus la ușa cortului întîlnirii. ca dar, să aducă domnului: un miel de un an fără cusur, pentru arderea de tot, o oaie de un an și fără cusur pentru jertfa de ispășire, și un berbec fără cusur, pentru jertfa de mulțămire; un coș cu azimi, turtă făcută din floarea făinii, frămîntată cu untdelemn, și plăcinte fără aluat, stropite cu untdelemn, împreună cu darul de mîncare și jertfa de băutură obicinuite. preotul să aducă aceste lucruri înaintea domnului și să aducă jertfa lui de ispășire și ardere de tot; să pregătească berbecule ca jertfă de mulțămire domnului, împreună cu coșul cu azimi, și să pregătească și darul lui de mîncare și jertfa lui de băutură. azireul să-și radă, la ușa cortului întîlnirii, capul închinat domnului; să ia părul capului său închinat domnului, și să -l pună pe focul care este sub jertfa de mulțămire. preotul să ia spata dreaptă fiartă a berbecelui, o turtă nedospită din coș, și o plăcintă nedospită; și să le pună în minile nazireului, după ce acesta și -a ras capul închinat domnului. preotul să le legene într-o parte și într-alta înaintea domnului: acesta este un lucru sfînt, care este al preotului, împreună cu pieptul legănat și spata adusă ca jertfă prin ridicare. apoi, nazireul va putea să bea vin. aceasta este legea pentru cel ce a făcut juruința de nazireat: acesta este darul lui, care trebuie adus domnului pentru nazireatul lui, afară de ce -i vor îngădui mijloacele lui. să îplinească tot ce este poruncit pentru juruința pe care a făcut -o, după legea nazireatului.” domnul a vorbit lui moise, și a zis: „vorbește lui aaron și fiilor lui, și spune-le: „așa să binecuvînteți pe copiii lui israel, și să le ziceți: „domnul să te binecuvînteze, și să te păzească! domnul să facă să lumineze fața lui peste tine, și să se îndure de tine! domnul să-și înalțe fața peste tine, și să-ți dea pacea! astfel să pună numele meu peste copiii lui israel, și eu îi voi binecuvînta.”

7

cînd a isprăvit moise de așezat cortul, l -a uns și l -a sfințit împreună cu toate uneltele lui, precum și altarul cu toate uneltele lui; le -a uns și le -a sfințit. atunci mai marii lui israel, căpeteniile caselor părinților lor, și-au adus darurile lor: aceștia erau mai marii semînților, cari luaseră parte la numărătoare. ei și-au adus ca dar înaintea domnului: șase cară acoperite și doisprezece boi, adică un car la două căpetenii, și un bou de fiecare căpetenie; și le-au adus înaintea cortului. domnul a vorbit lui moise, și a zis: „ia dela ei aceste lucruri, și să le întrebuițești pentru slujba cortului întîlnirii; să le dai levitiilor, fiecăruia după cum cere slujba lui.” moise a luat carăle și boii, și le -a dat levitiilor. a dat două cară și patru boi fiilor lui gherson, după cum cereau slujbele lor; a dat patru cară și opt boi fiilor lui merari, după cum cereau slujbele lor, subț cîrmuirea lui itamar, fiul preotului aaron. dar n'a dat niciunul fiilor lui chehat, pentrucă, după cum cereau slujbele lor, ei trebuiau să ducă lucrurile sfinte pe umeri. căpeteniile și-au adus darurile pentru tîrnosirea altarului, în ziua cînd l-au

uns; căpeteniile și-au adus darurile înaintea altarlui. domnul a zis lui moise: „căpeteniile să vină unul câte unul, și anume fiecare în câte o zi deosebită, ca să-și aducă darul pentru tirnosirea altarlui.“ cel ce și -a adus darul în ziua întâi, a fost nahșon, fiul lui aminadab, din seminția lui iuda. el a adus: o farfurie de argint în greutate de o sută treizeci de sicli, un lighean de argint de șaptezeci de sicli, după siclul sfântului locaș, amindouă pline cu floare de făină, frământată cu untdelemn, pentru darul de mâncare; o cătuie de aur de zece sicli, plină cu tămâie, un vițel, un berbec, un miel de un an, pentru arderea de tot; un țap, pentru jertfa de ispășire; și, pentru jertfa de mulțămire, doi boi, cinci berbeci, cinci țapi, cinci miei de un an. acesta a fost darul lui nahșon, fiul lui aminadab. a doua zi, și -a adus darul netaneel, fiul lui țuar, căpetenia lui isahar. el a adus: o farfurie de argint în greutate de o sută treizeci de sicli, un lighean de argint de șaptezeci de sicli, după siclul sfântului locaș, amindouă pline cu floare de făină, frământată cu untdelemn, pentru darul de mâncare; o cătuie de aur de zece sicli, plină cu tămâie, un vițel, un berbec, un miel de un an, pentru arderea de tot; un țap, pentru jertfa de ispășire; și, pentru jertfa de mulțămire, doi boi, cinci berbeci, cinci țapi, cinci miei de un an. acesta a fost darul lui netaneel, fiul lui țuar. a treia zi, căpetenia fiilor lui zabulon, eliab, fiul lui helon, a adus: o farfurie de argint în greutate de o sută treizeci de sicli, un lighean de argint de șaptezeci de sicli, după siclul sfântului locaș, amindouă pline cu floare de făină, frământată cu untdelemn, pentru darul de mâncare; o cătuie de aur de zece sicli, plină cu tămâie; un vițel, un berbec, un miel de un an, pentru arderea de tot; un țap, pentru jertfa de ispășire; și, pentru jertfa de mulțămire, doi boi, cinci berbeci, cinci țapi, cinci miei de un an. acesta a fost darul lui eliab, fiul lui helon. a patra zi, căpetenia fiilor lui ruben, elițur, fiul lui ședeur, a adus: o farfurie de argint în greutate de o sută treizeci de sicli, un lighean de argint de șaptezeci de sicli, după siclul sfântului locaș, amindouă pline cu floare de făină, frământată cu untdelemn, pentru darul de mâncare; o cătuie de aur de zece sicli, plină cu tămâie; un vițel, un berbec, un miel de un an, pentru arderea de tot; un țap pentru jertfa de ispășire; și, pentru jertfa de mulțămire, doi boi, cinci berbeci, cinci țapi, cinci miei de un an. acesta a fost darul lui elițur, fiul lui ședeur. a cincea zi, capetenia fiilor lui simeon, șelumiel, fiul lui țurișadai, a adus: o farfurie de argint în greutate de o sută treizeci de sicli, un lighean de argint de șaptezeci de sicli, după siclul sfântului locaș, amindouă pline cu floare de făină, frământată cu untdelemn, pentru darul de mâncare; o cătuie de aur de zece sicli, plină cu tămâie; un vițel, un berbec, un miel de un an, pentru arderea de tot; un țap, pentru jertfa de ispășire; și, pentru jertfa de mulțămire, doi boi, cinci berbeci, cinci țapi, cinci miei de un an. acesta a fost darul de mâncare al lui șelumiel, fiul lui țurișadai. a șasea zi, căpetenia fiilor lui gad, eliasaf, fiul lui deuel, a adus: o farfurie de argint în greutate de o sută treizeci de sicli, un lighean de argint de șaptezeci de sicli, după siclul sfântului locaș, amindouă pline cu floare de făină frământată cu untdelemn, pentru darul de mâncare; o cătuie de aur

de zece sicli, plină cu tămâie; un vițel, un berbec, un miel de un an, pentru arderea de tot; un țap, pentru jertfa de ispășire; și, pentru jertfa de mulțămire, doi boi, cinci berbeci, cinci țapi, cinci miei de un an. acesta a fost darul lui eliasaf, fiul lui deuel. a șaptea zi, căpetenia fiilor lui efraim, elișama, fiul lui amihud, a adus: o farfurie de argint în greutate de o sută treizeci de sicli, un lighean de argint de șaptezeci de sicli, după siclul sfântului locaș, amindouă pline cu floare de făină, frământată cu untdelemn, pentru darul de mâncare; o cătuie de aur de zece sicli, plină cu tămâie; un vițel, un berbec, un miel de un an, pentru arderea de tot; un țap, pentru jertfa de ispășire; și, pentru jertfa de mulțămire, doi boi, cinci berbeci, cinci țapi, cinci miei de un an. acesta a fost darul lui elișama, fiul lui amihud. a opta zi, căpetenia fiilor lui manase, gamliel, fiul lui pedațur, a adus: o farfurie de argint în greutate de o sută treizeci de sicli, un lighean de argint de șaptezeci de sicli, după siclul sfântului locaș, amindouă pline cu floare de făină, frământată cu untdelemn, pentru darul de mâncare; o cătuie de aur de zece sicli, plină cu tămâie; un vițel, un berbec, un miel de un an, pentru arderea de tot; un țap pentru jertfa de ispășire; și, pentru jertfa de mulțămire, doi boi, cinci berbeci, cinci țapi, cinci miei de un an. acesta a fost darul lui gamliel, fiul lui pedațur. a noua zi, căpetenia fiilor lui beniamin, abidan, fiul lui ghideoni, a adus: o farfurie de argint în greutate de o sută treizeci de sicli, un lighean de argint de șapte zeci de sicli, după siclul sfântului locaș, amindouă pline cu floare de făină, frământată cu untdelemn, pentru darul de mâncare; o cătuie de aur de zece sicli, plină cu tămâie; un vițel, un berbec, un miel de un an, pentru arderea de tot; un țap, pentru jertfa de ispășire; și, pentru jertfa de mulțămire, doi boi, cinci berbeci, cinci țapi, cinci miei de un an. acesta a fost darul lui abidan, fiul lui ghideoni. a zecea zi, căpetenia fiilor lui dan, ahiezer, fiul lui amișadai, a adus: o farfurie de argint în greutate de o sută treizeci de sicli, un lighean de argint de șaptezeci de sicli, după siclul sfântului locaș, amindouă pline cu floare de făină, frământată cu untdelemn, pentru darul de mâncare; o cătuie de aur, plină cu tămâie; un vițel, un berbec, un miel de un an, pentru arderea de tot; un țap, pentru jertfa de ispășire; și, pentru jertfa de mulțămire, doi boi, cinci berbeci, cinci țapi, cinci miei de un an. acesta a fost darul lui ahiezer, fiul lui amișadai. a unsprezecea zi, căpetenia fiilor lui așer, paguiel, fiul lui ocran, a adus: o farfurie de argint în greutate de o sută treizeci de sicli, un lighean de argint de șaptezeci de sicli, după siclul sfântului locaș, amindouă pline cu floare de făină, frământată cu untdelemn, pentru darul de mâncare; o cătuie de aur de zece sicli, plină cu tămâie; un vițel, un berbec, un miel de un an, pentru arderea de tot; un țap, pentru jertfa de ispășire; și, pentru jertfa de mulțămire, doi boi, cinci berbeci, cinci țapi, cinci miei de un an. acesta a fost darul lui paguiel, fiul lui ocran. a douăsprezecea zi, căpetenia fiilor lui neftali, ahira, fiul lui enan, a adus: o farfurie de argint în greutate de o sută treizeci de sicli, un lighean de argint de șaptezeci de sicli, după siclul sfântului locaș, amindouă pline cu floare de făină, frământată cu untdelemn, pentru darul de mâncare;

o cătuie de aur de zece sicli, plină cu tămîie; un vițel, un berbec, un miel de un an, pentru arderea de tot; un țap, pentru jertfa de ispășire; și, pentru jertfa de mulțămire, doi boi, cinci berbeci, cinci țapi, cinci miei de un an. acesta a fost darul lui ahira, fiul lui enan. acestea au fost darurile aduse de căpeteniile lui israel pentru tinosirea altarului, în ziua cînd l-au uns. au fost douăsprezece farfurii de argint, douăsprezece ligheane de argint, douăsprezece cătuie de aur; fiecare farfurie de argint cîntărea o sută treizeci de sicli, și fiecare lighian cîntărea șaptezeci de sicli, așa că argintul acestor unelte se ridica în totul la două mii patru sute de sicli, după siclul sfîntului locaș. au fost douăsprezece cătuie de aur pline cu tămîie, cite zece sicli cătuia, după siclul sfîntului locaș; aurul cătușilor se ridica în totul la o sută douăzeci de sicli. toate dobitoacele pentru arderea de tot au fost doisprezece vite, doisprezece berbeci, doisprezece miei de un an, cu darurile de mîncare obicinuite, doisprezece țapi, pentru jertfa de ispășire. toate dobitoacele pentru jertfa de mulțămire: douăzeci și patru de boi, șasezeci de berbeci, șasezeci de țapi, șasezeci de miei de un an. acestea au fost darurile aduse pentru tinosirea altarului, după ce l-au uns. cînd intra moise în cortul întîlnirii ca să vorbească cu domnul, auzea glasul care -i vorbea de pe capacul ispășirii care era așezat pe chivotul mărturie, între cei doi heruvimi. -i vorbea cu domnul.

8

domnul a vorbit lui moise, și a zis: „vorbește lui aaron, și spune -i: cînd vei așeza candelile în sfșnic, cele șapte candel vor trebui să lumineze în partea dinainte a sfșnicului.” aaron a făcut așa; a așezat candelile în partea dinainte a sfșnicului, cum poruncise lui moise domnul. sfșnicul era de aur bătut; atît piciorul cit și florile lui, erau de aur bătut. moise făcuse sfșnicul după chipul, pe care i -l arătase domnul. domnul a vorbit lui moise, și a zis: „ia pe leviți din mijlocul copiilor lui israel, și curățește -i. iată cum să -i curățești: stropește -i cu apă ispășitoare; să lase să treacă briciul peste tot trupul lor, să -și spele hainele, și să se curățească. să ia apoi un vițel, cu darul de mîncare obicinuit, făcut din floare de făină, frîmțată cu untdelemn; și să mai iei un alt vițel pentru jertfa de ispășire. să apropii pe leviți înaintea cortului întîlnirii, și să stringi toată adunarea copiilor lui israel. să apropii pe leviți înaintea domnului; și copiii lui israel să -și pună minile pe leviți. aaron să legene pe leviți într'o parte și într'alta înaintea domnului, ca un dar legănat din partea copiilor lui israel; și să fie închinați astfel în slujba domnului. leviții să -și pună minile pe capul viteilor, și să aduci unul ca jertfă de ispășire, și altul ca ardere de tot, ca să faci ispășire pentru leviți. să pui pe leviți în picioare înaintea lui aaron și înaintea fiilor lui, și să -i legeni într'o parte și într'alta, ca un dar legănat domnului. așa să desparti pe leviți din mijlocul copiilor lui israel; și leviții vor fi ai mei. după aceea, leviții să vină să facă slujbă în cortul întîlnirii. astfel să -i curățești și să -i legeni într'o parte și într'alta, ca un dar legănat. căci ei imi sînt dați cu totul din mijlocul copiilor lui israel: eu i-am luat pentru

mine în locul întîilor născuți, din toți întîii născuți ai copiilor lui israel. căci orice întîi născut al copiilor lui israel este al meu, atît din oameni cit și din dobitoace; mie mi i-am închinat în ziua cînd am lovit pe toți întîii născuți în țara egiptului. și eu am luat pe leviți în locul tuturor întîilor născuți ai copiilor lui israel. am dat pe leviți în totul lui aaron și fiilor lui, din mijlocul copiilor lui israel, ca să facă slujbă pentru copiii lui israel în cortul întîlnirii, să facă ispășire pentru copiii lui israel, și astfel copiii lui israel să nu fie loviți cu nici o urgie, cînd se vor apropia de sfîntul locaș.” moise, aaron și toată adunarea copiilor lui israel, au făcut cu leviții tot ce poruncise lui moise domnul despre leviți; așa au făcut copiii lui israel cu ei. leviții s'au curățit, și -și-au spălat hainele. aaron i -a legănat într'o parte și într'alta, ca un dar legănat înaintea domnului, și a făcut ispășire pentru ei, ca să -i curățească. după aceea, leviții au venit să -și facă slujbă în cortul întîlnirii, în fața lui aaron și a fiilor lui. întocmai cum poruncise lui moise domnul cu privire la leviți, așa s'a făcut cu ei. domnul a vorbit lui moise, și a zis: „iată legea privitoare la leviți. dela vîrsta de douăzeci și cinci de ani în sus, orice levit va intra în slujba cortului întîlnirii ca să îndeplinească o slujbă acolo. dela vîrsta de cincizeci de ani încolo, să iasă din slujbă, și să nu mai slujească. va putea să ajute pe frații lui în cortul întîlnirii, să păzească ce le este dat în grijă; dar să nu mai facă slujbă. așa să faci cu leviții în ce privește slujbele lor.”

9

domnul a vorbit lui moise, în pustia sinai, în luna întîi a anului al doilea, după ieșirea lor din țara egiptului. și a zis: „copiii lui israel să prăznuiască paștele la vremea hotărită. să le prăznuieți la vremea hotărită, în a patrusprezecea zi a lunii acesteia, seara l; să le prăznuieți după toate legile, și după toate poruncile privitoare la ele.” moise a vorbit copiilor lui israel, să prăznuiască paștele. și au prăznuit paștele în a patrusprezecea zi a lunii întîi, seara l, în pustia sinai; copiii lui israel au făcut întocmai după toate poruncile, pe cari le dăduse lui moise domnul. s'a împlinit că niște oameni, fiind necurați din pricină că se atinseseră de un mort, nu puteau prăznui paștele în ziua aceea. ei s'au înfășat în aceeași zi înaintea lui moise și înaintea lui aaron. și oamenii aceia au zis lui moise: „noi sîntem necurați din pricina unui mort; de ce să fim nevoiți să nu ne aducem la vremea hotărită darul convenit domnului în mijlocul copiilor lui israel?” moise le -a răspuns: „așteptați să văd ce vă poruncește domnul.” și domnul a vorbit lui moise, și a zis: „vorbește copiilor lui israel, și spune-le: „dacă cineva dintre voi sau dintre urmașii voștri este necurat din pricina unui mort, sau este într'o călătorie lungă, totuș să prăznuiască paștele în cîntea domnului. și, să le prăznuiască în luna a doua, în ziua a patrusprezecea, seara l; să le mînce cu azimi și ierburi amare. să nu lase din ele nimic pînă a doua zi dimineață, și să nu frîngă niciun os din ele. să le prăznuiască după toate poruncile privitoare la paște. dacă cineva nu este necurat, nici nu este în călătorie, și totuș nu prăznuiește paștele, suflul acela să fie nimicit din poporul lui; pentru că

n'a adus darul cuvenit domnului la vremea hotărâtă, omul acela să-și ia pedeapsa pentru păcatul lui. dacă un străin, care locuiește între voi, prăznuiește paștele domnului, să se țină de legile și poruncile privitoare la paște. aceeaș lege să fie între voi, pentru străin ca și pentru băștinăș: „în ziua cind a fost așezat cortul, norul a acoperit locașul cortului în întîlnirii; și, de seara pînă dimineața deasupra cortului era ca înfățișarea unui foc. totdeauna era așa: ziua, norul acoperea cortul, iar noaptea avea înfățișarea unui foc. cind se ridica norul de pe cort, porneau și copiii lui israel; și acolo unde se oprea norul, tăbărau și copiii lui israel. copiii lui israel porneau după porunca domnului; tăbărau atîta vreme cît rămînea norul deasupra cortului. cind norul rămînea mai multă vreme deasupra cortului, copiii lui israel ascultau de porunca domnului, și nu porneau. cind norul rămînea mai puține zile deasupra cortului, ei tăbărau după porunca domnului, și porneau după porunca domnului. dacă norul se oprea de seara pînă dimineața, și se ridica dimineața, atunci porneau și ei. dacă norul se ridica după o zi și o noapte, atunci porneau și ei. dacă norul se oprea deasupra cortului două zile, sau o lună, sau un an, copiii lui israel rămîneau tăbăriți, și nu porneau; și cind se ridica, porneau și ei. tăbărau după porunca domnului, și porneau după porunca domnului; ascultau de porunca domnului, de porunca domnului dată prin moise.

10

domnul a vorbit lui moise, și a zis: „fă-ți două trimbițe de argint; să le faci de argint bătut. ele să-ți slujească pentru chemarea adunării și pentru pornirea taberilor. cind se va suna cu ele, toată adunarea să se strîngă la tine, la ușa cortului în întîlnirii. cind se va suna numai cu o trimbiță, să se strîngă la tine căpetenile, mai marii peste miile lui israel. cind veți suna cu vilvă, să pornească ceice tăbărîsc la răsărit; cind veți suna a doua oară cu vilvă, să pornească ceice tăbărîsc la miază-zi: pentru plecarea lor, să se sune cu vilvă. cind va fi vorba de stringerea adunării, să sunați, dar să nu sunați cu vilvă. din trimbițe să sune fiii lui aaron, preoții. aceasta să fie o lege vecinică pentru voi și pentru urmașii voștri. cind veți merge la război, în țara voastră, împotriva vrăjmașului care va lupta împotriva voastră, să sunați cu vilvă din trimbițe, și domnul, dumnezeul vostru, își va aduce aminte de voi, și veți fi izbăviți de vrăjmașii voștri. în zilele voastre de bucurie, la sărbătorile voastre, și la lunile noi ale voastre, să sunați din trimbițe, cind vă veți aduce arderile de tot și jertfele de mulțămire; și ele vor face ca dumnezeul vostru să-și aducă aminte de voi. eu sînt domnul, dumnezeul vostru.” în ziua a douăsprezecea a lunii a doua a anului al doilea, s'a ridicat norul de pe cortul în întîlnirii, și copiii lui israel au pornit din pustia sinai după taberile lor. norul s'a oprit în pustia paran. această întîie plecare au făcut-o după porunca domnului dată prin moise. întîi a pornit steagul taberii fiilor lui iuda, împreună cu oștirile lui. peste oștirea lui iuda era mai mare nahșon, fiul lui aminadab; peste oștirea semînției fiilor lui isahar era

netaneeel, fiul lui țuar; peste oștirea semînției fiilor lui zabulon, era eliab, fiul lui helon. cind a fost desfăcut cortul, au pornit întîi fiii lui gherșon și fiii lui merari, ducind cortul. apoi a pornit steagul taberii lui ruben, împreună cu oștirile lui. peste oștirea lui ruben era mai mare elițur, fiul lui ședeur; peste oștirea semînției fiilor lui simeon, era șelumiel, fiul lui țurîșadai; peste oștirea semînției fiilor lui gad era eliasaf, fiul lui deuel. apoi au pornit chehatitii, ducind sfîntul locaș; pînă la venirea lor ceilalți întinseseră cortul. apoi a pornit steagul taberii fiilor lui efraim, împreună cu oștirile lui. peste oștirea lui efraim era mai mare elîșama, fiul lui amihud; peste oștirea semînției fiilor lui manase era gamliel, fiul lui pedahtur; peste oștirea semînției fiilor lui beniamin era abidan, fiul lui ghideoni. apoi a pornit steagul taberii fiilor lui dan, împreună cu oștirile lui: ei erau coada tuturor taberilor. peste oștirea lui dan era mai mare ahiezer, fiul lui amișadai; peste oștirea semînției fiilor lui așer era paguiel, fiul lui ocran; peste oștirea semînției fiilor lui neftali era ahira, fiul lui enan. acesta a fost șirul în care au pornit copiii lui israel, după oștirile lor; așa au plecat. moise a zis lui hobab, fiul lui reuel, madianitul, socrul lui moise: „noi plecăm spre locul despre care domnul a zis: „eu vi -l voi da.” vino cu noi, și îți vom face bine, căci domnul a făgăduit că va face bine lui israel.” hobab i -a răspuns: „nu pot să merg; ci mă voi duce în țara mea și în locul meu de naștere.” și moise a zis: „nu ne părăsi, te rog; fiindcă tu cunoști locurile unde putem să tăbărîm în pustie; deci tu să ne fii călăuză. și dacă vii cu noi, te vom face să te bucuri de binele, pe care ni -l va face domnul.” ei au plecat dela muntele domnului, și au mers trei zile; chivotul legămîntului domnului a pornit înaintea lor, și a făcut un drum de trei zile, ca să le caute un loc de odihnă. orul domnului era deasupra lor în timpul zilei, cind porneau din tabără. cind pornea chivotul, moise zicea: „scoală-te, doamne, ca să se împrăștie vrăjmașii tăi, și să fugă dinaintea feței tale cei ce te urăsc; iar cind îl așezau, zicea: „întoarce-te, doamne, la zecile de mii ale miilor lui israel;”

11

poporul a cîrtit în gura mare împotriva domnului, zicînd că -i merge rău. cind a auzit domnul, s'a miniat. s'a aprins între ei focul domnului și a mistuit o parte din marginea taberii. poporul a strigat către moise. moise s'a rugat domnului, și focul s'a stins. locului aceluia i-au pus numele tabeera (ardere), pentru că se aprinsese focul domnului printre ei. adunăturii de oameni, cari se aflau în mijlocul lui israel, i -a venit poftă, ba chiar și copiii lui israel au început să plîngă, și să zică: „cine ne va da carne să mîncăm? e aducem aminte de pești pe cari -i mîncam în egipt, și cari nu ne costau nimic, de castraveți, de pepeni, de praji, de ceapă și de usturoi. acum ni s'a uscat sufletul: nu mai este nimic! ochii noștri nu vîd decît mana aceasta.” mana semăna cu grăuntele de coriandru, și la vedere era ca bedeliumul. poporul se risipea și o stringea, o măcina la rîșniță, sau o pisa într-o piură; o fierbea în oală, și făcea turte din ea. mana avea gustul unei turte făcute cu untdelemn. cind cădea roua

noaptea în tabără, cădea și mana. moise a auzit pe popor plângând, fiecare în familia lui și la ușa cortului lui. minia domnului s'a aprins cu tărie. moise s'a intristat, și a zis domnului: „pentru ce mihnești tu pe robul tău, și pentru ce n'am căpătat eu trecere înaintea ta, de ai pus peste mine sarcina acestui popor întreg? are eu am zămislit pe poporul acesta? oare eu l-am născut, ca să-mi zici: „poartă -l la sinul tău, cum poartă doica pe copil, până în țara pe care ai jurat părinților lui că i -o vei da? de unde s'au iau carne, ca să dau la tot poporul acesta? căci ei pling la mine, zicînd: „dă-ne carne ca să mîncăm; eu singur nu pot să port pe tot poporul acesta, căci este prea greu pentru mine. decît să te porți așa cu mine, mai bine omoară-mă, te rog, dacă mai am vreo trecere înaintea ta, ca să nu-mi mai văd nenorocirea.” domnul a zis lui moise: „adună la mine șaptezeci de bărbați, dintre bătrînii lui israel, din cei pe cari -i cunoști ca bătrîni ai poporului și cu putere asupra lor; adu -i la cortul întîlnirii, și să se înfățișeze acolo împreună cu tine. eu mă voi pogori, și îți voi vorbi acolo; voi lua din duhul care este peste tine, și -l voi pune peste ei ca să poarte împreună cu tine sarcina poporului, și să n'o porți tu singur. să spui poporului: „sfințiți-vă pentru mine, și aveți să mincați carne, fiindcă ați plins în auzul domnului, și ați zis: „cine ne va da carne să mîncăm? căci noi o duceam bine în egipt; domnul vă va da carne, și veți minca. aveți să mincați carne, nu o zi, nici două zile, nici cinci zile, nici zece zile, nici două zeci de zile, ci o lună întreagă, pînă vă va ieși pe nări, și vă veți scribi de ea, pentrucă n'ați ascultat de domnul care este în mijlocul vostru, și pentrucă ați plins înaintea lui, zicînd: „pentruce am ieșit noi oare din egipt?” moise a zis: „sase sute de mii de oameni cari merg pe jos alcătuiesc poporul în mijlocul căruia sînt eu, și tu zici: „le voi da carne, și vor minca o lună întreagă; putem tăia oare atîtea oi și atîția boi, ca să ajungă? sau nu cumva avem să prindem toți peștii mării, ca să le ajungă?” domnul a răspuns lui moise: „nu cumva s'a scurtat oare mina domnului? vei vedea acum dacă ceea ce ți-am spus se va întîmpla sau nu.” moise a ieșit, și a spus poporului cuvintele domnului. a adunat șaptezeci de bărbați din bătrînii poporului, și i -a pus în jurul cortului. domnul s'a pogorit în nor, și a vorbit lui moise; a luat din duhul care era peste el, și l -a pus peste cei șaptezeci de bătrîni. și de îndată ce duhul s'a așezat peste ei, au început să proorocească; dar după aceea n'au mai proorocit. doi oameni, unul numit eldad, și altul medad, rămăseseră în tabără, și duhul s'a așezat și peste ei; căci erau dintre cei scriși, măcar că nu se duseseră la cort. și au început să proorocească și ei în tabără. un tinăr a alergat și a dat de știre lui moise, zicînd: „eldad și medad proorocesc în tabără.” și iosua, fiul lui nun, care slujea lui moise din tinereța lui, a luat cuvîntul, și a zis: „domnule moise, oprește -i.” moise i -a răspuns: „ești gelos pentru mine? să dea dumnezeu ca tot poporul domnului să fie alcătuit din prooroci, și domnul să-și pună duhul lui peste ei!” apoi moise s'a întors în tabără, el și bătrînii lui israel. domnul a făcut să sufle de peste mare un vînt, care a adus prepelețe, și le -a răspindit peste tabără cale cam de o zi într-o parte și cale cam de o zi de cealaltă parte în jurul taberii. aveau o înălțime de

aproape doi coți dela fața pămîntului. în tot timpul zilei acelea și toată noaptea, și toată ziua următoare, poporul s'a sculat și a strîns prepelețe; cel ce strînse cel mai puțin avea zece omeri. ei și le-au întins în jurul taberii, pe cînd carnea era încă în dinții lor, fără să fie mestecată, domnul s'a aprins de minie împotriva poporului; și domnul a lovit poporul cu o urgie foarte mare. au pus locului aceluia numele chibrot-hataava (mormintele lăcomiei), pentrucă acolo au îngropat pe poporul apucat de poftă. dela chibrot-hataava, poporul a plecat la hațerot, și s'a oprit la hațerot.

12

maria și aaron au vorbit împotriva lui moise din pricina femeii etiopiane pe care o luase el de nevastă; căci luase o femeie etiopiană. și au zis: „oare numai prin moise vorbește domnul? nu vorbește oare și prin noi?” și domnul a auzit -o. moise însă era un om foarte blind, mai blind decît orice om de pe fața pămîntului. deodată domnul a zis lui moise, lui aaron și mariei: „duceți-vă, citeși trei la cortul întîlnirii.” și s-au dus citeși trei. domnul s'a pogorit în stîlpul de nor, și a stătut la ușa cortului. a chemat pe aaron și pe maria, și ei s'au apropiat amîndoi. și a zis: „ascultați bine ce vă spun! cînd va fi printre voi un prooroc, eu, domnul, mă voi descoperi lui într'o vedenie sau îi voi vorbi într-un vîd. u tot așa este însă cu robul meu moise. el este credincios în toată casa mea. eu îi vorbesc gură către gură, mă descopăr lui nu prin lucruri grele de înțeles, ci el vede chipul domnului. cum de nu v'ați temut deci să vorbiți împotriva robului meu, împotriva lui moise?” domnul s'a aprins de minie împotriva lor. și a plecat. orul s'a depărtat de pe cort. și iată că maria era plină de lepră, albă ca zăpada. aaron s'a întors spre maria; și iată că ea avea lepră. atunci aaron a zis lui moise: „ah, domnul meu, nu ne face să purtăm pedeapsa păcatului pe care l-am făcut ca niște nechibzuți, și de care ne-am făcut vino-vați?” să nu fie maria ca un copii născut mort, a căruia carne este pe jumătate putredă cînd iese din pîntecele mamei lui!” moise a strigat către domnul, zicînd: „dumnezeule, te rog, vindecă -o!” și domnul a zis lui moise: „dacă ar fi scuipat -o tatăl ei în obraz, n'ar fi fost ea oare de ocară timp de șapte zile? să fie închisă deci șapte zile afară din tabără; după aceea, să fie primită în tabără.” maria a fost închisă șapte zile afară din tabără. și poporul n'a pornit, pînă ce a intrat din nou maria în tabără. după aceea, poporul a plecat din hațerot, și a tăbărit în pustia paran.

13

domnul a vorbit lui moise, și a zis: „trimite niște oameni să iscodească țara canaanului, pe care o dau copiilor lui israel. să trimiți cite un om pentru fiecare din semîințele părinților lor, toți să fie dintre frunțașii lor.” moise i -a trimis din pustia paran, după porunca domnului; toți oamenii aceștia erau căpetenii ale copiilor lui israel. iată numele lor: pentru semîntia lui ruben: șamua, fiul lui zacur; pentru semîntia lui simeon: șafat, fiul lui hori; pentru

seminția lui iuda: caleb, fiul lui iefune; pentru seminția lui isahar: igual, fiul lui iosif; pentru seminția lui efraim: hosea, fiul lui nun; pentru seminția lui beniamin: palti, fiul lui rafu; pentru seminția lui zabulon: gadiel, fiul lui sodi; pentru seminția lui iosif, seminția lui manase: gadi, fiul lui susi; pentru seminția lui dan: amiel, fiul lui ghemali; pentru seminția lui așer: setur, fiul lui mical; pentru seminția lui neftali: nahbi, fiul lui vofsi; pentru seminția lui gad: gheuel, fiul lui machi. acestea sînt numele bărbatilor, pe cari i -a trimis moise să iscodească țara. lui hosea, fiul lui nun, moise i -a pus numele iosua. moise i -a trimis să iscodească țara canaanului. el le -a zis: „mergeți de aici spre miazăzi, și apoi să vă suiți pe munte. vedeți țara, vedeți cum este ea, cum este poporul care o locuiește, dacă este tare sau slab, dacă este mic sau mare la număr; vedeți cum este țara în care locuiește: dacă este bună sau rea; cum sînt cetățile în cari locuiește: dacă sînt deschise sau întărite; cum este pămîntul: dacă este gras sau sterp, dacă sînt sau nu copaci pe el. fiți cu inimă, și luați cu voi roade din țară.” era pe vremea cînd încep să se coacă strugurii. ei s’au suit, și au iscodit țara, dela pustia țin pînă la reheb, pe drumul care duce la hamat. s’au suit pe la miazăzi, și au mers pînă la hebron, unde se aflau ahiman, șesai și talmi, copiii lui anac. hebronul fusese zidit cu șapte ani înainte de cetatea toan din egipt. au ajuns pînă la valea eşcol; acolo au tăiat o ramură de viță cu un strugur, și l-au dus cite doi cu ajutorul unei prăjini, au luat și rodii și smochine. locul acela l-au numit valea eşcol (strugure), din pricina strugurelui pe care l-au tăiat de acolo copiii lui israel. s’au întors dela iscodirea țării după patruzeci de zile împlinite, au plecat și au ajuns la moise și la aaron, și la toată adunarea copiilor lui israel, la cades, în pustia paran. le-au adus știri, lor și întregii adunări, și le-au arătat roadele țării. iată ce au istorisit lui moise: „ne-am dus în țara în care ne-ai trimis. cu adevărat, este o țară în care curge lapte și miere, și iată -i roadele. dar poporul care locuiește în țara aceasta este puternic, cetățile sînt întărite și foarte mari. ba încă am văzut acolo și pe fiii lui anac. amaleciții locuiesc ținutul dela miazăzi-zii; iebusiții și amorii locuiesc muntele; și cananiții și hetiiții locuiesc lîngă mare și dealungul iordanului.” caleb a potolit poporul, care cirtea împotriva lui moise. el a zis: „haidem să ne suim, și să punem mina pe țară, căci vom fi biruitori;” dar bărbatii cari fuseseră împreună cu el au zis: „nu putem să ne suim împotriva poporului acestuia, căci este mai tare decît noi.” și au înegrit înaintea copiilor lui israel țara pe care o iscodiseră. ei au zis: „țara pe care am străbătut -o, ca s’o iscodim, este o țară care mănîncă pe locuitorii ei; toți aceia pe cari i-am văzut acolo sînt oameni de statură înaltă. apoi am mai văzut în ea pe uriași, pe copiii lui anac, cari se trag din neamul uriașilor: înaintea noastră și față de ei parcă eram niște lăcuste.”

14

toată adunarea a ridicat glasul și a început să țipe. și poporul a plîns în noaptea aceea. toți copiii lui israel au cîrît împotriva lui moise și aaron, și toată adunarea le -a zis: „de ce n’om fi murit noi în țara

egiptului, sau de ce n’om fi murit în pustia aceasta? pentruce ne duce domnul în țara aceasta, în care vom cădea uciși de sabie, iar nevestele noastre și copilașii noștri vor fi de jaf? nu este oare mai bine să ne întoarcem în egipt?” și au zis unul altuia: „să ne alegem o căpetenie, și să ne întoarcem în egipt.” moise și aaron au căzut cu fața la pămînt, în fața întregii adunări a copiilor lui israel care era strînsă la o laltă. și, dintre cei ce iscodiseră țara, iosua, fiul lui nun, și caleb, fiul lui iefune, și-au rupt hainele, și au vorbit astfel întregii adunări a copiilor lui israel: „țara pe care am străbătut -o noi ca s’o iscodim, este o țară foarte bună, minunată. dacă domnul va fi binevoitor cu noi, ne va duce în țara aceasta, și ne -o va da: este o țară în care curge lapte și miere. umai, nu vă răzvrățiți împotriva domnului, și nu vă temeți de oamenii din țara aceea, căci îi vom minca. ei nu mai au niciun sprijin: domnul este cu noi, nu vă temeți de ei!” toată adunarea vorbea să -i ucidă cu pietre, cînd slava domnului s’a arătat peste cortul întîlnirii, înaintea tuturor copiilor lui israel. și domnul a zis lui moise: „pînă cînd mă va nesocoti poporul acesta? pînă cînd nu va crede el în mine, cu toate minunile pe cari le fac în mijlocul lui? de aceea, îl voi lovi cu ciumă, și -l voi nimici, dar pe tine te voi face un neam mai mare și mai puternic decît el.” moise a zis domnului: „egiptenii vor auzi lucrul acesta, ei, din mijlocul cărora ai scos pe poporul acesta prin puterea ta. și vor spune locuitorilor țării acelea. ei știau că tu, domnul, ești în mijlocul poporului acestuia; că te arătai în chip văzut, tu, domnul; că norul tău stă peste el; că tu mergi înaintea lui ziua într’un stîlp de nor, și noaptea într’un stîlp de foc. dacă omori pe poporul acesta ca pe un singur om, neamurile, cari au auzit vorbindu-se de tine, vor zice: „domnul n’avea putere să ducă pe poporul acesta în țara pe care jurase că i -o va da: de aceea l -a omorît în pustie; acum, să se arate puterea domnului în mărimea ei, cum ai spus cînd ai zis: „domnul este încet la minie și bogat în bunătate, iartă fărădelegea și răsvrătirea; dar nu ține pe cel vinovat drept nevinovat, și pedepsește fărădelegea părinților în copii pînă la al treilea și la al patrulea neam. iartă dar fărădelegea poporului acestuia, după mărimea îndurării tale, cum ai iertat poporului acestuia din egipt pînă aici.” și domnul a spus: „iert cum ai cerut. dar cît este de adevărat că eu sînt viu și că slava domnului va umplea tot pămîntul, atît este de adevărat că toți ceice au văzut cu ochii lor slava mea, și minunile pe cari le-am făcut în egipt și în pustie, și totuși m’au ispitit de zece ori acum, și n’au ascultat glasul meu, toți aceia nu vor vedea țara pe care am jurat părinților lor că le -o voi da, și anume, toți cei ce m’au nesocotit, n’o vor vedea. iar pentrucă robul meu caleb a fost însuflețit de un alt duh, și a urmat în totul calea mea, îl voi face să intre în țara în care s’a dus, și urmașii lui o vor stăpîni. amaleciții și cananiții locuiesc valea aceasta: deci mine, întoarceți-vă, și plecați în pustie, pe calea care duce spre marea roșie.” domnul a vorbit lui moise și lui aaron, și a zis: „pînă cînd voi lăsa această rea adunare să cîrtească împotriva mea? am auzit cîrțile copiilor lui israel, cari cirteau împotriva mea. spune-le: „pe viața mea; zice domnul, „că vă voi face întocmai cum ați vorbit în auzul urechilor mele. trupurile voastre

moarte vor cădea în pustia aceasta. voi toți, a căror numărătoare s'a făcut, numărându-vă dela vârsta de douăzeci de ani în sus, și cari ați cîrît împotriva mea, nu veți intra în țara pe care jurasem că vă voi da -o s'o locuiți, afară de caleb, fiul lui iefune, și iosua, fiul lui nun, pe copilașii voștri însă, despre cari ați zis că vor fi de jaf, îi voi face să intre în ea, ca să cunoască țara pe care ați nesocotit -o voi. iar cit despre voi, trupurile voastre moarte vor cădea în pustie. și copiii voștri vor rățiți patruzeci de ani în pustie, și vor ispăși astfel păcatele voastre, pînă ce toate trupurile voastre moarte vor cădea în pustie. după cum în patruzeci de zile ați iscodit țara, tot așa, patruzeci de ani veți purta pedeapsa fărădelegilor voastre; adică un an de fiecare zi: și veți ști atunci ce înseamnă să-mi trag eu mina de la voi. eu, domnul, am vorbit! în adevăr, așa voi face acestei rele adunări, care s'a unit împotriva mea; vor fi nimiciți în pustia aceasta și în ea vor muri." bărbății pe cari îi trimisese moise să iscodească țara, și cari, la întoarcerea lor, făcuseră ca toată adunarea să cîrtească împotriva lui, îngrind țara; oamenii aceștia, cari îngriseră țara, au murit acolo înaintea domnului, lovîți de o moarte năpraznică. umai iosua, fiul lui nun, și caleb, fiul lui iefune, au rămas cu viață dintre oamenii aceia cari se duseseră să iscodească țara. moise a spus aceste lucruri tuturor copiilor lui israel; și poporul a fost într'o mare jale. s'au sculat dis de dimineață a doua zi, și s'au suit pe virful muntelui, zicînd: „iată-ne! sintem gata să ne suim în locul de care a vorbit domnul, căci am păcătuit." moise a zis: „pentruce căcați porunca domnului? nu veți izbuti. u vă suiți, căci domnul nu este în mijlocul vostru! nu căutați să fiți bătûți de vrăjmașii voștri. căci amaleciții și cananiții sint înaintea voastră, și veți cădea ucîși de sabie; odată ce v'ați abătut de la domnul, domnul nu va fi cu voi." ei s'au îndărîtnicit și s'au suit pe virful muntelui; dar chivotul legămîntului și moise n'au ieșit din mijlocul taberii. atunci s'au pogorit amaleciții și cananiții, cari locuiau pe muntele acela, i-au bătut, și i-au tăiat în bucăți pînă la horma.

15

domnul a vorbit lui moise, și a zis: „vorbește copiilor lui israel, și spune-le: „cînd veți intra în țara pe care v'o dau ca să vă așezați locuințele în ea, și veți aduce domnului o jertfă mistuită de foc, fie o ardere de tot, fie o jertfă adusă pentru împlinirea unei juriunțe sau ca dar de bunăvoie, sau la sărbătorile voastre, ca să faceți din cirezile sau turmele voastre un miros plăcut domnului, - cel ce își va aduce darul său domnului să aducă domnului ca dar de mîncare a zecea parte dintr'o efă de floare de făină frămîntată într'un sfert de hin de untdelemn; iar vin pentru jertfa de băutură la arderea de tot sau la jertfă, să aducă un sfert de hin de fiecare miel. pentru un berbec, să aduci ca dar de mîncare două zecimi de efă din floarea făinii frămîntată într'o treime de hin de untdelemn, și să faci o jertfă de băutură de o treime de hin de vin, ca dar de mîncare de un miros plăcut domnului. dacă aduci un vițel, fie ca ardere de tot, fie ca jertfă pentru împlinirea unei juriunțe, sau ca jertfă de mulțămire domnului, să aduci ca dar de mîncare, împreună cu vițelul, trei zecimi

de efă din floarea făinii, frămîntată într'o jumătate de hin de untdelemn, și să faci o jertfă de băutură de o jumătate de hin de vin: aceasta este o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut domnului. așa să se facă pentru fiecare bou, pentru fiecare berbec, pentru fiecare miel sau ied. după numărul vitelor, așa să faceți pentru fiecare, după numărul lor. așa să facă lucrurile acestea orice băștinaș, cînd va aduce o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut domnului. dacă un străin care locuiește la voi, sau care se va găsi în viitor în mijlocul vostru, aduce o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut domnului, s'o aducă în acelaș fel ca voi. să fie o singură lege pentru toată adunarea, atît pentru voi cit și pentru străinul care locuiește în mijlocul vostru; aceasta să fie o lege necurmată printre urmașii voștri: cu străinul să fie ca și cu voi, înaintea domnului. singură lege și o singură poruncă să fie atît pentru voi cit și pentru străinul care locuiește printre voi." domnul a vorbit lui moise, și a zis: „vorbește copiilor lui israel, și spune-le: „cînd veți intra în țara în care vă voi duce, și cînd veți mîncă pine din țara aceea, să luați întîi un dar ridicat pentru domnul. ca dar ridicat să aduceți o turtă din pirga plămădelii voastre; s'o aduceți cum aduceți darul care se ia întîi din arie. din pirga plămădelii voastre să luați întîi un dar ridicat pentru domnul din neam în neam. dacă păcătuiți fără voie, și nu păziți toate poruncile pe cari le -a făcut cunoscut lui moise domnul, tot ce v'a poruncit domnul prin moise, din ziua cînd a dat domnul porunci și mai tirziu din neam în neam; dacă păcatul a fost făcut fără voie, și fără să știe adunarea, toată adunarea să aducă un vițel ca ardere de tot de un miros plăcut domnului, împreună cu darul său de mîncare și cu jertfa sa de băutură, după rînduielele așezate; să mai aducă și un tap ca jertfă de ispășire. preotul să facă ispășire pentru toată adunarea copiilor lui israel și li se va ierta; căci au păcătuit fără voie, și și-au adus darul lor, o jertfă mistuită de foc în cinstea domnului și o jertfă de ispășire înaintea domnului, pentru păcatul pe care l-au săvîșit fără voie. se va ierta întregei adunări a copiilor lui israel, și străinului care locuiește în mijlocul lor, căci tot poporul a păcătuit fără voie. dacă unul singur a păcătuit fără voie, să aducă o capră de un an ca jertfă pentru păcat. preotul să facă ispășire pentru cel ce a păcătuit fără voie înaintea domnului; cînd va face ispășire pentru el, i se va ierta. atît pentru băștinașul dintre copiii lui israel, cit și pentru străinul care locuiește în mijlocul lor, să fie aceeaș lege, cînd va păcătui fără voie. dar dacă cineva, fie băștinaș fie străin, păcătuiește cu voie, hulește pe domnul: acela va fi nimicit din mijlocul poporului său, căci a nesocotit cuvîntul domnului, și a călcat porunca lui; va fi nimicit și își va lua astfel pedeapsa pentru nelegiuirea lui. cînd erau copiii lui israel în pustie, au găsit pe un om stringînd lemne în ziua sabbatului. cei ce -l găsiseră stringînd lemne, l-au adus la moise, la aaron și la toată adunarea. l-au aruncat în temniță, căci nu se spusese ce trebuiau să -i facă. domnul a zis lui moise: „omul acesta să fie pedepsit cu moartea, toată adunarea să -l ucidă cu pietre afară din tabără." toată adunarea l -a scos afară din tabără și l -a ucis cu pietre; și a murit, cum poruncise lui moise domnul. domnul a zis lui moise:

„vorbește copiilor lui israel, și spune-le să-și facă, din neam în neam, un ciucure la colțurile veșmintelor lor, și să pună un fir albastru peste ciucurele acesta din colțurile veșmintelor. cînd veți avea ciucurele acesta, să vă uitați la el, și să vă aduceți aminte de toate poruncile domnului, ca să le împliniți și să nu urmați după poftele inimilor voastre și după poftele ochilor voștri, ca să vă lăsați tiriți la curvie. să vă aduceți astfel aminte de poruncile mele, să le împliniți, și să fiți sfinți pentru dumnezeul vostru. eu sînt domnul, dumnezeul vostru, care v'am scos din țara egiptului, ca să fiu dumnezeul vostru.“

16

core, fiul lui ițehar, fiul lui chehat, fiul lui levi, s'a răscolat împreună cu datan și abiram, fiii lui eliab, și on, fiul lui pelet, citești trei fiii lui ruben. s'au răscolat împotriva lui moise, împreună cu două sute cincizeci de oameni din copiii lui israel, din frunțașii adunării, din cece erau chemați la sfat, și cari erau oameni cu nume. ei s'au adunat împotriva lui moise și aaron, și le-au zis: „destul! căci toată adunarea, toți sînt sfinți, și domnul este în mijlocul lor. pentruce vă ridicăți voi mai pesus de adunarea domnului? cînd a auzit moise lucrul acesta, a căzut cu fața la pămînt. a vorbit lui core și la toată ceata lui, și a zis: „mine, domnul va arăta cine este al lui și cine este sfînt, și -l va lăsa să se apropie de el; va lăsa să se apropie de el pe acela pe care -l va alege. iată ce să faceți. luați cădelnițe, core și toată ceata lui. mine, puneți foc în ele, și puneți tămîie pe el înaintea domnului. acela pe care -l va alege domnul, va fi sfînt. destul, copiii lui levi.“ moise a zis lui core: „ascultați dar, copiii lui levi! prea puțin lucru este oare pentru voi că dumnezeul lui israel v'a ales din adunarea lui israel, lăsîndu-vă să vă apropiați de el, ca să fiți întrebuințați la slujba cortului domnului, și să vă înfățișați înaintea adunării ca să -i slujiți? v'a lăsat să vă apropiați de el, pe tine, și pe toți frații tăi, pe copiii lui levi, și acum mai voiți și preția! de aceea te aduni tu și ceata ta împotriva domnului! căci cine este aaron, ca să cîrțiți împotriva lui? moise a trimes să cheme pe datan și pe abiram, fiii lui eliab. dar ei au zis: „nu ne suim. 'ajunge că ne-ai scos dintr'o țară, unde curge lapte și miere, ca să ne faci să murim în pustie, de vrei să mai și stăpînești peste noi? ce bine ne-ai mai dus într'o țară unde curge lapte și miere, și ce bine ne-ai mai dat în stăpînire ogoare și vii! crezi că poți să iei ochii oamenilor? nu ne suim! moise s'a miniat foarte tare, și a zis domnului: „nu căuta la darul lor. nu le-am luat nici măcar un măgar, și n'am făcut rău niciunui din ei.“ moise a zis lui core: „tu și toată ceata ta, mine să fiți înaintea domnului, tu și ei, împreună cu aaron. luați-vă fiecare cădelnița lui, puneți tămîie în ea, și aduceți fiecare înaintea domnului cădelnița lui: două sute cincizeci de cădelnițe; tu și aaron, să vă luați și voi fiecare cădelnița lui.“ și-au luat fiecare cădelnița, au pus foc în ea, au pus tămîie în foc, și au stătut la ușa cortului întîlnirii, împreună cu moise și aaron. și core a chemat toată adunarea împotriva lui moise și aaron, la ușa cortului întîlnirii. atunci slava domnului s'a arătat întregi adunări. și domnul a vorbit lui moise și lui aaron, și

a zis: „despărțiți-vă din mijlocul acestei adunări, și -i voi topi într'o clipă.“ ei au căzut cu fețele la pămînt, și au zis: „dumnezeule, dumnezeul duhurilor oricărui trup! un singur om a păcătuit, și să te minii împotriva întregi adunări? domnul a vorbit lui moise, și a zis: „vorbește adunării, și spune -i: „dati-vă la o parte din preajma locuinței lui core, datan și abiram! moise s'a sculat, și s'a dus la datan și abiram; și bătrînii lui israel au mers după el. a vorbit adunării, și a zis: „despărțiți-vă de corturile acestor oameni răi, și nu vă atîngeți de nimic din ce este al lor, ca să nu periți odată cu pedepsirea lor pentru toate păcatele lor.“ ei s'au despărțat din preajma locuinței lui core, datan și abiram. datan și abiram au ieșit afară, și au stătut la ușa corturilor lor, cu nevestele, copiii și pruncii lor. moise a zis: „iată cum veți cunoaște că domnul m'a trimes să fac toate aceste lucruri, și să nu lucrez din capul meu. dacă oamenii aceștia vor muri cum mor toți oamenii și dacă vor avea aceeași soartă ca toți oamenii, nu m'a trimes domnul; dar dacă domnul va face un lucru ne mai auzit, dacă pămîntul își va deschide gura ca să -i înghită cu tot ce au, așa încît se vor pogori de vii în locuința morților, -atunci veți ști că oamenii aceștia au hulit pe domnul.“ pe cînd isprăvea el de spus toate aceste vorbe, pămîntul de subt ei s'a despicat în două. pămîntul și -a deschis gura, și i -a înghitit, pe ei și casele lor, împreună cu toți oamenii lui core și toate averile lor. și s'au pogorit astfel de vii în locuința morților, ei și tot ce aveau; pămîntul i -a acoperit de tot, și au perit din mijlocul adunării. tot israelul, care era în jurul lor, cînd au țipat ei, a fugit; căci ziceau: „să fugim ca să nu ne înghită pămîntul! un foc a ieșit dela domnul, și a mistuit pe cei două sute cinci zeci de oameni cari aduceau tămîia. domnul a vorbit lui moise, și a zis: „spune lui eleazar, fiul preotului aaron, să scoată cădelnițele din foc și să lepede focul din ele, căci sînt sfințite. cu cădelnițele acestor oameni cari au păcătuit și au ispășit păcatul cu viața lor, să se facă niște plăci întinse, cu cari să se acopere altarul. fiindcă au fost aduse înaintea domnului și sînt sfințite, să slujească de aducere aminte copiilor lui israel. preotul eleazar a luat cădelnițele de aramă, pe cari le aduseseră cei arși, și a făcut din ele niște plăci pentru acoperirea altarului. acesta este un semn de aducere aminte pentru copiii lui israel, pentru ca niciun străin, care nu este din neamul lui aaron, să nu se apropie să aducă tămîie înaintea domnului, și să nu i se întîmple ca lui core și cetel lui, după cum spusese domnul prin moise. a doua zi, toată adunarea copiilor lui israel a cîrît împotriva lui moise și împotriva lui aaron, zicînd: „voi ați omorît pe poporul domnului! pe cînd se stringea adunarea împotriva lui moise și împotriva lui aaron, și pe cînd își îndreptau privirile spre cortul întîlnirii, iată că l -a acoperit norul, și s'a arătat slava domnului. atunci moise și aaron au venit înaintea cortului întîlnirii. și domnul a vorbit lui moise, și a zis: „dati-vă la o parte din mijlocul acestei adunări, și -i voi topi într'o clipă! ei au căzut cu fețele la pămînt; și moise a zis lui aaron: „ia cădelnița, pune foc în ea de pe altar, pune tămîie în ea, du-te repede la adunare, și fă ispășire pentru ei; căci a izbucnit minia domnului, și a început urgia.“ aaron a luat cădelnița, cum zisese moise, și a alergat în mijlocul

adunării; și iată că începuse urgia printre popor. el a tămiiat și a făcut ispașire pentru norod. s'a așezat între cei morți și între cei vii, și urgia a încetat. pa-trusprezece mii șapte sute de inși au murit de urgia aceasta, afară de ceice muriseră din pricina lui core. aaron s'a întors la moise, la ușa cortului întîlnirii. ur-gia încetase.

17

domnul a vorbit lui moise, și a zis: „vorbește copiilor lui israel, și ia dela ei un toiaș, după casele părinților lor, adică douăsprezece toiege din partea căpeteni-ilor lor, după casele părinților lor. să scrii numele fiecăruia pe toiașul lui; și să scrii numele lui aaron pe toiașul lui levi; căci va fi cite un toiaș de fiecare căpe-tenie a caselor părinților lor. să le pui în cortul în-tîlnirii, înaintea mărturiei, unde mă întîlnesc cu voi. bărbatul pe care -l voi alege, va fi acela al cărui toiaș va înflori, și voi pune capăt dinaintea mea cîrtilor pe care le ridică împotriva voastră copiii lui israel.” moise a vorbit copiilor lui israel; și toate căpeteniile lor i-au dat cite un toiaș, fiecare căpetenie cite un toiaș, după casele părinților lor, adică douăsprezece toiege. toiașul lui aaron era în mijlocul toiegeilor lor. moise a pus toiegele înaintea domnului, în cortul mărturiei. a doua zi, cînd a intrat moise în cortul mărturiei, iatăcă toiașul lui aaron, care era pentru casa lui levi, în-verzise, făcuse muguri, înflorise, și cospese migdale. moise a luat dinaintea domnului toate toiegele, și le -a dus tuturor copiilor lui israel, ca să le vadă și să-și ia fiecare toiașul lui. domnul a zis lui moise: „pune toiașul lui aaron înapoi înaintea mărturiei, și să fie păstrat ca un semn pentru cei răzvrățiți, ca să pui ast-fel capăt înaintea mea cîrtilor lor, și să nu moară.” moise a făcut așa; a făcut întocmai după porunca pe care i -o dăduse domnul. copiii lui israel au zis lui moise: „iată că murim, perim, perim cu toții! ricine se apropie de cortul domnului, moare. va trebui oare să murim cu toții?”

18

domnul a zis lui aaron: „tu și fiii tăi, și casa tatălui tău cu tine, să purtați pedeapsa fărădelegilor făcute în sfîntul locaș; tu și fiii tăi împreună cu tine, să pur-tați pedeapsa fărădelegilor făcute în împlinirea slu-jbei voastre preotești. apropiere de asemenea de tine, pe frații tăi, semînția lui levi, semînția tatălui tău, ca să fie legați de tine și să-ți slujească, atunci cînd tu, și fiii tăi împreună cu tine, veți fi înaintea cortului în-tîlnirii. ei să păzească ce le vei porunci tu și cele privi-toare la tot cortul; dar să nu se apropie nici de un-elteile sfîntului locaș, nici de altar, ca să nu muriți, și ei și voi. ei să se alipească de tine, și să păzească tot ce privește cortul întîlnirii pentru toată slujba cortu-lui. niciun străin să nu se apropie de voi. să păziți cele private la sfîntul locaș și altar, ca să nu mai fie minie împotriva copiilor lui israel. iată că am luat pe frații voștri leviții, din mijlocul copiilor lui israel, ca unii cari sunt dați domnului: ei vă sînt încredințați vouă în dar, ca să facă slujba cortului întîlnirii. tu,

și fiii tăi, împreună cu tine, să păziți slujbele preoteții voastre în tot ce privește altarul și tot ce este dincolo de perdeaua din lăuntru: aceasta este slujba pe care o veți face. vă dau în dar slujba preoteții. străinul care se va apropia, va fi omorît.” domnul a zis lui aaron: „iată, din toate lucrurile pe cari mi le închină copiii lui is-rael, îți dau pe cele cari îmi sînt aduse prin ridicare; și le dau, ție și fiilor tăi, ca drept al ungerii, printr'o lege vecinică. iată ce va fi al tău dintre lucrurile prea sfînte cari nu sînt mistuite de foc: toate darurile din jertfele lor de mîncare, toate jertfele lor de ispașire, și toate jertfele pentru vină, pe cari mi le vor aduce; lucrurile acestea prea sfînte sã fie ale tale și ale fiilor tăi. să le mîncăți într'un loc prea sfînt; orice bărbat sã mănince din ele; să le priviți ca sfînte. iată ce va mai fi al tău: toate darurile pe cari le vor aduce copiii lui israel prin ridicare și legăindu-le într'o parte și în alta, și le dau ție, fiilor tăi și fiicelor tale împreună cu tine, printr'o lege vecinică. oricine va fi curat în casa ta sã mănince din ele. îți dau cele dintii roade pe cari le vor aduce domnului: tot ce va fi mai bun din untelele, tot ce va fi mai bun din must și griu. cele dintii roade ale pămîntului lor, pe cari le vor aduce domnului, sã fie ale tale. oricine va fi curat în casa ta sã mănince din ele. tot ce va fi închinat domnului prin făgăduință în israel, sã fie al tău. rice întii născut din orice trup, pe care -l vor aduce domnului, atît din oameni cît și din dobitoace, sã fie al tău. numai, să lași să se răs-cumpere întiul născut al omului, și să lași să se răs-cumpere și întiul născut al unui dobitoc necurat. sã lași să se răs-cumpere întăii născuți ai oamenilor, dela vîrsta de o lună, după prețuirea ta, cu preț de cinci sicli de argint, după siclul sfîntului locaș, care este de douăzeci de ghere. dar să nu lași să se răs-cumpere în-tiul născut al vacii, nici întiul născut al oii, nici întiul născut al caprei: acestea sînt lucruri sfînte. sîngele lor sã -l stropești pe altar, și să le arzi grăsimae: aceasta va fi o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut domnu-lui. carnea lor sã fie a ta, ca și pieptul care se leagănă într'o parte și în alta și ca și spata dreaptă. îți dau ție, fiilor tăi și fiicelor tale împreună cu tine, printr'o lege vecinică, toate darurile sfînte pe cari le vor aduce domnului copiii lui israel prin ridicare. acesta este un legămint de necălcăt și pe vecie înaintea domnului, pentru tine și pentru sămînța ta împreună cu tine.” domnul a zis lui aaron: „tu sã n'ai nici o moștenire în țara lor, și sã n'ai nici o parte de moșie în mijlocul lor. eu sînt moștenirea și partea ta de moșie, în mijlocul copiilor lui israel. fiilor lui levi le dau ca moștenire orice zeciuială în israel, pentru slujba pe care o fac ei, pentru slujba cortului întîlnirii. copiii lui israel sã nu se mai apropie de cortul întîlnirii, ca sã nu se facă vinovați de vreun păcat și sã moară. ci leviții sã facă slujba cortului întîlnirii, și sã rămînă încărați cu fărădelegile lor. ei sã n'aibă nici o moștenire în mijlocul copiilor lui israel: aceasta sã fie o lege vecinică printre urmașii voștri. leviților le dau de moștenire zeciuiele pe cari le vor aduce copiii lui israel domnu-lui prin ridicare; de aceea zic cu privire la ei: „sã n'aibă nici o moștenire în mijlocul copiilor lui israel.” dom-nul a vorbit lui moise, și a zis: „să vorbești leviților, și să le spui: „cînd veți primi de la copiii lui israel zeciuiala pe care v'o dau din partea lor, ca moștenire a

voastră, să luați întâi din ea un dar pentru domnul, și anume: a zecea parte din zeciuială; și darul vostru vi se va socoti ca grâul care se ia întâi din arie și ca mustul care se ia întâi din teasc. astfel să luați și voi întâi un dar pentru domnul, din toate zeciuiele pe care le veți primi de la copiii lui israel, și să dați preotului aaron darul pe care -l veți lua întâi din ele pentru domnul. din toate darurile cari vi se vor da, să luați întâi toate darurile pentru domnul; din tot ce va fi mai bun, să luați întâi partea închinată domnului. să le spui: „după ce veți lua din ele partea cea mai bună, zeciuiala va fi socotită leviților ca venitul de la arie și ca venitul de la teasc. să -l mâncați într'un loc oarecare, voi și casa voastră; căci aceasta este plata voastră pentru slujba pe care o faceți în cortul întîlnirii. u vă veți da vinovați pentru aceasta de niciun păcat, dacă veți lua din ele pentru domnul ce este mai bun, nici nu veți pingări darurile sfinte ale copiilor lui israel, și nu veți muri.”

19

domnul a vorbit lui moise și lui aaron, și a zis: „iați ce poruncește legea pe care a dat -o domnul, zicînd: vorbește copiilor lui israel să-ți aducă o vacă roșie, fără pată, fără vreun cusur trupesc, și care să nu fi fost pusă la jug. s'o dați preotului eleazar; el s'o scoată din tabără, și să fie junghiată înaintea lui. preotul eleazar să ia cu degetul din singele vacii, și să stropască de șapte ori înaintea cortului întîlnirii. vaca să fie arsă sub ochii lui; să -i ardă pielea, carnea și singele, împreună cu baliga. preotul să ia lemn de cedru, isop și cîrmiz, și să le arunce în mijlocul flăcărilor cari vor mistui vaca. preotul să-și spele hainele, și să-și scalde trupul în apă; apoi să intre iarăși în tabără, și să fie necurat pînă seara. celce va arde vaca, să-și spele hainele în apă, și să-și scalde trupul în apă; și să fie necurat pînă seara. un om curat să strîngă cenușa vacii, și s'o pună într'un loc curat afară din tabără; s'o păstreze pentru adunarea copiilor lui israel, ca să facă apa de curățire. aceasta este o apă de ispășire. celce va strînge cenușa vacii, să-și spele hainele, și să fie necurat pînă seara. aceasta să fie o lege vecinică atît pentru copiii lui israel cit și pentru străinul care locuiește în mijlocul lor. cine se va atinge de vreun mort, de vreun trup omenesc mort, să fie necurat timp de șapte zile. să se curețe cu apa aceasta a treia zi și a șaptea zi, și va fi curat; dar, dacă nu se curățește a treia zi și a șaptea zi, nu va fi curat. cine se va atinge de un mort, de trupul unui om mort, și nu se va curăți, pingărește cortul domnului; acela să fie nimicit din israel. fiindcă nu s'a stropit peste el apa de curățire, este necurat, și necurăția lui este încă peste el. iați legea cînd va muri un om într'un cort: oricine va intra în cort, și oricine se va afla în cort, va fi necurat șapte zile. de asemenea, orice vas descoperit, care nu va avea un capac bine strîns pe el, va fi necurat. ricine se va atinge, pe cîmp, de un om ucis de sabie, sau de un mort, sau de oase omenești, sau de vre un mormînt, va fi necurat timp de șapte zile. pentru cel necurat, să se ia cenușa dela jertfa de ispășire care a fost arsă, și să toarne peste ea apă de izvor într'un vas. un om curat să ia isop, și să -l moaie în apă; să stropască apoi

cu el cortul, toate uneltele, oamenii cari sînt acolo, pe cel ce s'a atins de oase omenești, sau de vreun om ucis, sau de vreun mort, sau de vreun mormînt. cel curat să stropască pe cel necurat, a treia zi și a șaptea zi, și să -l curățe în ziua a șaptea. să-și spele hainele, și să se scalde în apă; și seara, va fi curat. un om care va fi necurat, și nu se va curăți, va fi nimicit din mijlocul adunării, căci a spurcat sfîntul locaș al domnului; fiindcă n'a fost stropită peste el apa de curățire, este necurat. aceasta să fie o lege vecinică pentru ei. cel ce va stropi pe altul cu apa de curățire, să-și spele hainele, și cel ce se va atinge de apa de curățire, să fie necurat pînă seara. rice lucru de care se va atinge cel necurat, va fi necurat; și cine se va atinge de el, să fie necurat pînă seara.”

20

toată adunarea copiilor lui israel a ajuns în pustia țîn în luna întâi. și poporul s'a oprit la cades. acolo a murit și a fost îngropată maria. adunarea n'avea apă. și s'au răscurat împotriva lui moise și împotriva lui aaron. poporul a căutat ceartă cu moise. ei au zis: „ce bine ar fi fost să fi murit noi, cînd au murit frații noștri înaintea domnului! pentruce ați adus adunarea domnului în pustia aceasta, ca să murim în ea, noi și vitele noastre? pentruce ne-ați scos din egipt, și ne-ați adus în acest loc rău, unde nu este nici loc de sămănat, nici smochin, nici viță, nici rodiu, nici apă de băut?” moise și aaron au plecat dela adunare și s'au dus la ușa cortului întîlnirii. au căzut cu fața la pămînt, și li s'a arătat slava domnului. domnul a vorbit lui moise, și a zis: „ia toiagul, și cheamă adunarea, tu și fratele tău aaron. să vorbiți stîncii acesteia în fața lor, și ea va da apă. să le scoți astfel apă din stîncă, și să adăpi adunarea și vitele lor.” moise a luat toiagul dinaintea domnului, cum îi poruncise domnul. moise și aaron au chemat adunarea înaintea stîncii. și moise le -a zis: „ascultați, răsvrățiților! vom putea noi oare să vă scoatem apă din stîncă aceasta?” apoi moise a ridicat mîna, și a lovit stîncă de două ori cu toiagul, și a ieșit apă din belșug, așa în cit a băut și adunarea, și au băut și vitele. atunci domnul a zis lui moise: „pentru că n'ați crezut în mine, ca să mă sfîinți înaintea copiilor lui israel, nu voi veți duce adunarea aceasta în țara pe care i -o dau.” acestea sînt apele meriba (ceartă), unde s'au certat copiii lui israel cu domnul care a fost sfîinit între ei. dela cades, moise a trimis niște soli la împăratul edomului, ca să -i spună: „așa vorbește fratele tău israel. tu știi toate suferințele prin cari am trecut. pîrînții noștri s'au pogorît în egipt, și am locuit acolo multă vreme. dar egiptenii ne-au chinuit, pe noi și pe pîrînții noștri. am strigat către domnul, și el ne -a auzit glasul. a trimis un înger, și ne -a scos din egipt. și iați că sîntem la cades, cetate care se află la marginea ținutului tău. lasă-ne să trecem prin țara ta; nu vom trece nici prin ogoare, nici prin vii, și nici nu vom bea apă din fîntini; vom merge pe drumul împărătesc, fără să ne abatem la dreapta sau la stînga, pînă vom trece de ținutul tău.” edom i -a răspuns: „să nu cumva să treci pela mine, călci altfel îți voi ieși înainte cu sabia.” copiii lui israel i-au zis: „vom merge pe drumul cel mare; și, dacă vom bea din apa ta, eu

și turmele mele, îți voi plăti prețul; nu-ți cer altceva decât să trec cu picioarele! el a răspuns: „să nu cumva să treci?” și edom i -a eșit înainte cu multă gloată și cu mină tare. astfel edom n'a vrut să lase pe israel să treacă prin ținutul lui. și israel s'a abătut dela el. toată adunarea copiilor lui israel a plecat dela cades, și a ajuns la muntele hor. domnul a zis lui moise și lui aaron, lingă muntele hor, la hotarele țării lui edom: aaron are să fie adăugat la poporul lui; căci nu va intra în țara pe care o dau copiilor lui israel, pentru că v'ați împotrivit poruncii mele, la apele meriba. ia pe aaron și pe fiul său eleazar, și suie -i pe muntele hor. desbracă pe aaron de veșmintele lui, și îmbracă pe fiul său eleazar cu ele. acolo va fi adăugat aaron la poporul lui și va muri.” moise a făcut ce -i poruncise domnul. s'au suit pe muntele hor, în fața întregii adunări. moise a desbrăcat pe aaron de veșmintele lui, și a îmbrăcat cu ele pe fiul său eleazar. aaron a murit acolo, pe vârful muntelui. moise și eleazar s'au pogorît de pe munte. toată adunarea a văzut că aaron murise, și toată casa lui israel a plîns pe aaron treizeci de zile.

21

împăratul aradului, un cananit, care locuia la miazăzi, a auzit că israel vine pe drumul atarim. el s'a luptat împotriva lui israel și a luat mai mulți prînși de război. atunci israel a făcut domnului o jurîntă, și a zis: „dacă vei da pe poporul acesta în minile mele, îi voi nimici de desăvîrșire cetățile.” domnul a auzit glasul lui israel, și a dat pe cananiți în minile lui. israeliții i-au nimicit de desăvîrșire, pe ei și cetățile lor; și locul acela l-au numit horma (nimicire deplină). au plecat de la muntele hor pe drumul care duce spre marea roșie, ca să ocolească țara edomului. poporul și -a perdut răbdarea pe drum și a vorbit împotriva lui dumnezeu și împotriva lui moise: „pentru ce ne-ai scos din egipt, ca să murim în pustie? căci nu este nici pine, nici apă, și ni s'a scrisit sufletul de această hrană proastă.” atunci domnul a trimis împotriva poporului niște șerpi înfocați, cari au mușcat poporul, așa încît au murit mulți oameni în israel. poporul a venit la moise, și a zis: „am păcătuit, căci am vorbit împotriva domnului, și împotriva ta. roagă-te domnului, ca să depărteze de la noi acești șerpi.” moise s'a rugat pentru popor. domnul a zis lui moise: „fă-ți un șarpe înfoc, și spînzură -l de o prăjină; oricine este mușcat, și va privi spre el, va trăi.” moise a făcut un șarpe de aramă, și l -a pus într'o prăjină; și oricine era mușcat de un șarpe, și privea spre șarpele de aramă, trăia. copiii lui israel au plecat, și au tăbărit la obot. au plecat din obot, și au tăbărit la iie-abarim, în pustia din fața moabului, spre răsăritul soarelui. de acolo au plecat, și au tăbărit în valea zered. de acolo au plecat și au tăbărit dincolo de arnon, care curge prin pustie, ieșind din ținutul amoritilor; căci arnonul face hotarul moabului, între moab și amorii. de aceea se zice în cartea războaielor domnului: „vaheb în sufa, și voaiele arnonului, și scurgerile și voaiele, cari se întind înspre ar și se ating cu hotarul lui moab.” de acolo s'au dus la beer (fîntină). la această fîntină domnul a zis lui moise: „stringe poporul, și le voi da apă.” atunci a cîntat israel cîntarea aceasta: „țîșnește, fin-

tină! cîntați în cîntea ei! fîntina, pe care au săpat -o căpeteniile, pe care au săpat -o mai marii poporului, cu toiajul de cîrmuire, cu togelele rîu! din pustia aceasta s'au dus la matana; din matana, la nahaliel; din nahaliel, la bamot; din bamot, la valea din cîmpia moabului, în vârful muntelui pigsa, care caută spre pustie. israel a trimis soli la sihon, împăratul amoritilor, ca să -i spună: „lasă-mă să trec prin țara ta; nu vom intra nici în ogoare, nici în vii, și nu vom bea apă din fîntini; vom ținea drumul împărătesc, pînă vom trece de ținutul tău.” sihon n'a îngăduit lui israel să treacă prin ținutul lui. sihon a strîns tot poporul, și a ieșit înaintea lui israel, în pustie. a venit la iahat, și s'a luptat împotriva lui israel. israel l -a bătut cu ascuțitul săbiei și i -a cucerit țara dela arnon pînă la iaboc, pînă la hotarul copiilor lui amon; căci hotarul copiilor lui amon era întărit. israel a luat toate cetățile acelea, și s'a așezat în toate cetățile amoritilor, în hesbon și în toate satele de prin împrejurimi. căci hesbonul era cetatea lui sihon, împăratul amoritilor. el pornise cu război împotriva împăratului dinainte al moabului, și -i luase toată țara pînă la arnon. de aceea zic poezii: „veniți la hesbon! să se zidească din nou și să se întărească cetatea lui sihon. căci a ieșit un foc din hesbon, o flăcără din cetatea lui sihon, și a mistuit pe ar-moab, pe locuitorii înălțimilor arnonului. vai de tine, moab! ești pierdut, poporul lui chemoș! el a făcut pe fiii lui fugari, și pe fetele lui le -a dat roabe lui sihon, împăratul amoritilor. oi am aruncat cu săgețile asupra lor: din hesbon pînă la dibon totul este nimicit; am pustiit pînă la nofah, care se întinde pînă la medeba.” israel s'a așezat astfel în țara amoritilor. moise a trimis să iscodească iaezerul. au luat satele cari țineau de el, și au isgonit pe amorii cari erau în ele. au schimbat apoi drumul, și s' -au suit pe drumul care duce la basan. og, împăratul basanului, le -a ieșit înainte, cu tot poporul lui, ca să lupte împotriva lor la edrei. domnul a zis lui moise: „nu te teme de el; căci îl dau în minile tale, pe el și tot poporul lui, și toată țara lui; să -i faci cum ai făcut lui sihon, împăratul amoritilor, care locuia la hesbon.” și ei l-au bătut, pe el și pe fiii lui, și tot poporul lui, de n'au lăsat să scape unul măcar, și au pus mîna pe țara lui.

22

copiii lui israel au pornit, și au tăbărit în șesurile moabului, dincolo de iordan, în fața ierihonului. balac, fiul lui țipor, a văzut tot ce făcuse israel amoritilor. și moab a rămas foarte îngrozit în fața unui popor atît de mare la număr; l -a apucat groaza în fața copiilor lui israel. moab a zis bătrînilor lui madian: „mulțimea aceasta are să înghită tot ce este în jurul nostru, cum paște boul verdeața de pe cîmp.” balac, fiul lui țipor, era pe atunci împărat al moabului. el a trimis soli la balaam, fiul lui beor, la petor pe rîu (eufurat), în țara fiilor poporului său, ca să -l cheme, și să -i spună: „iată, un popor a ieșit din egipt; acopere fața pămîntului, și s'a așezat în fața mea. vino. te rog, să-mi blastămi pe poporul acesta, căci este mai puternic decît mine; poate că așa, îl voi putea bate și -l voi izgoni din țară, căci știu că pe cine binecuvîntezi

tu este binecuvântat, și pe cine blastămi tu este blăstămat.“ bătrînii lui moab și bătrînii lui madian au plecat, avînd cu ei daruri pentru ghicitor. au ajuns la balaam, și i-au spus cuvintele lui balac. balaam le -a zis: „rămîneți aici peste noapte, și vă voi da răspuns, după cum îmi va spune domnul.“ și căpeteniile moabului au rămas la balaam. dumnezeu a venit la balaam, și a zis: „cine sînt oamenii aceștia pe cari -i ai la tine?“ balaam a răspuns lui dumnezeu: „balac, fiul lui țipor, împăratul moabului, i -a trimes să-mi spună: „iată, un popor a ieșit din egipt, și acopere fața pămîntului; vino dar, și blastămă -l; poate că așa îl voi putea bate, și -l voi izgoni.“ dumnezeu a zis lui balaam: „să nu te duci cu ei; și nici să nu blastămi poporul acela, căci este binecuvîntat.“ balaam s'a sculat dimineața, și a zis căpeteniilor lui balac: „duceți-vă înapoi în țara voastră, căci domnul nu vrea să mă lase să merg cu voi.“ și mai marii moabului s'au sculat, s'au întors la balac, și i-au spus: „balaam n'a vrut să vină cu noi.“ balac a trimes din nou mai multe căpetenii mai cu vază decît cele dinainte. au ajuns la balaam, și i-au zis: „așa vorbește balac, fiul lui țipor: „nu mai pune piedici, și vino la mine; căci îți voi da multă cinste, și voi face tot ce-mi vei spune; numai vino, te rog, și blastămă-mi poporul acesta!“ balaam, a răspuns și a zis slujitorilor lui balac: „să-mi dea balac chiar și casa lui plină de argint și de aur, și tot n'aș putea să fac niciun lucru, fie mic fie mare, împotriva poruncii domnului, dumnezeului meu. totuș vă rog, rămîneți aici la noapte, și voi vedea ce-mi va mai spune domnul.“ dumnezeu a venit la balaam în timpul nopții, și i -a zis: „fiindcă oamenii aceștia au venit să te cheme, scoală-te, și du-te cu ei; dar să faci numai ce-ți voi spune.“ balaam s'a sculat dimineața, a pus șaua pe măgăriță, și a plecat cu căpeteniile lui moab. dumnezeu s'a aprins de minie, pentru că plecase. și ingerul domnului s'a așezat în drum, ca să i se împotrivescă. balaam era călare pe măgărița lui, și cei doi slujitori ai lui erau cu el. măgărița a văzut pe ingerul domnului stînd în drum, cu sabia scoasă din teacă în mină, s'a abătut din drum, și a luat -o pe cîmp. balaam și -a bătut măgărița ca s'o aducă la drum. ingerul domnului s'a așezat într-o cărare dintre vie, și de fiecare parte a cărării era cite un zid. măgărița a văzut pe ingerul domnului; s'a strîns spre zid, și a strîns piciorul lui balaam de zid. balaam a bătut -o din nou. ingerul domnului a trecut mai departe, și s'a așezat într'un loc unde nu era chip să te întorci nici la dreapta nici la stînga. măgărița a văzut pe ingerul domnului, și s'a culcat sub balaam. balaam s'a aprins de minie, și a bătut măgărița cu un băț. domnul a deschis gura măgăritei, și ea a zis lui balaam: „ce ți-am făcut, de m'ai bătut de trei ori?“ balaam a răspuns măgăritei: „pentru că ți-ai bătut joc de mine; dacă aș avea o sabie în mină, te-aș ucide pe loc.“ măgărița a zis lui balaam: „nu sînt eu oare măgărița ta, pe care ai călărit în tot timpul pînă în ziua de azi? am eu oare obicei să-ți fac așa?“ și el a răspuns: „nu.“ domnul a deschis ochii lui balaam, și balaam a văzut pe ingerul domnului stînd în drum, cu sabia scoasă în mină. și s'a plecat, și s'a aruncat cu fața la pămînt. ingerul domnului i -a zis: „pentru ce ți-ai bătut măgărița de trei ori? iată, eu am ieșit ca să-ți stau împotriva, căci drumul pe

care mergi, este un drum care duce la perzare, înaintea mea. măgărița m'a văzut, și s'a abătut de trei ori dinaintea mea; dacă nu s'ar fi abătut dinaintea mea, pe tine te-aș fi omorît, iar pe ea aș fi lăsat -o vie.“ balaam a zis ingerului domnului: „am păcătuit, căci nu știam că te-ai așezat înaintea mea în drum; și acum, dacă nu găsești că e bine ce fac eu, mă voi întoarce.“ ingerul domnului a zis lui balaam: „du-te cu oamenii aceștia; dar să spui numai cuvintele pe cari ți le voi spune eu.“ și balaam a plecat înainte cu căpeteniile lui balac. balac a auzit că vine balaam, și i -a ieșit înainte pînă la cetatea moabului, care este la hotarul arnonului, la hotarul cel mai depărtat. balac a zis lui balaam: „n'am trimes eu oare la tine să te cheme? pentru ce n'ai venit la mine? cum, nu pot eu oare să-ți dau cînte?“ balaam a răspuns lui balac: „iată că am venit la tine; acum, îmi va fi oare îngăduit să spun ceva? voi spune cuvintele pe cari mi le va pune dumnezeu în gură.“ balaam a mers cu balac, și au ajuns la chiriathuțot. balac a jertfit boi și oi, și a trimes din ei lui balaam și căpeteniilor cari erau cu el. dimineața, balac a luat pe balaam, și l -a suit pe bamot-baal, de unde balaam putea să vadă o parte din popor.

23

balaam a zis lui balac: „zidește-mi aici șapte altare, și pregătește-mi aici șapte viței și șapte berbeci.“ balac a făcut cum spusese balaam; și balac și balaam au adus cite un vițel și cite un berbec pe fiecare altar. balaam a zis lui balac: „stai lingă arderea ta de tot, și eu mă voi depărta de ea; poate că domnul îmi va ieși înainte; și ce-mi va descoperi, îți voi spune.“ și s'a dus pe un loc înalt. dumnezeu a venit înaintea lui balaam; și balaam i -a zis: „am ridicat șapte altare, și pe fiecare altar am adus cite un vițel și cite un berbec.“ domnul a pus cuvinte în gura lui balaam, și a zis: „întoarce-te la balac, și așa să -i vorbești.“ balaam s'a întors la balac; și iată că balac stătea lingă arderea lui de tot, el și toate căpeteniile moabului. balaam și -a rostit proorocia, și a zis: „balac m'a adus din aram (mesopotamia). împăratul moabului m'a chemat din munții răsăritului, zicînd: „vino, și blastămă-mi pe iacov!“ vino, și defaimă-mi pe israel; cum să blastăm eu pe cel ce nu -l blastămă dumnezeu? cum să defaim eu pe cel ce nu -l defaimă domnul? îl văd din virful stîncilor, îl privesc de pe înălțimea dealurilor: este un popor care locuiește deoparte, și nu face parte dintre neamuri. cine poate să numere pulberea lui iacov, și să spună numărul unui sfert din israel? o, de aș muri de moartea celor neprihăniți, și sfîrșitul meu să fie ca al lor!“ balac a zis lui balaam: „ce mi-ai făcut? te-am luat să blestemi pe vrăjmașul meu, și iată că tu -l binecuvîntezi?“ el a răspuns, și a zis: „nu trebuie oare să spun ce-mi pune domnul în gură?“ balac i -a zis: „vino, te rog, cu mine în alt loc, de unde îl poți vedea; căci aici nu vezi decît o parte din el, eu -l vezi întreg. și de acolo să mi -l blastămi.“ l -a dus în cîmpul țofim, spre virful muntelui pigga; a zidit șapte altare, și a adus cite un vițel și un berbec pe fiecare altar. balaam a zis lui balac: „stai aici, lingă arderea ta de tot, și eu mă voi duce înaintea lui dumnezeu.“ domnul a venit înaintea lui balaam; i -a pus

cuvinte în gură, și a zis: „întoarce-te la balac, și așa să -i vorbești.” balaam s'a întors la el; și iată că balac stătea lângă arderea lui de tot, cu căpeteniile moabului. balac i -a zis: „ce ți -a spus domnul?” balaam și -a rostit proorocia, și a zis: „scoală-te, balac, și ascultă! ia aminte la mine, fiul lui țipor! dumnezeu nu este un om ca să mintă, nici un fiu al omului, ca să -i pară rău. ce a spus, oare nu va face? ce a făgăduit oare, nu va împlini? iată că am primit poruncă să binecuvintez. da, el a binecuvintat, și eu nu pot întoarce. el nu vede nici o fărâdelege în iacov, nu vede nici o răutate în israel. domnul, dumnezeul lui, este cu el, el este împăratul lui, veselia lui. dumnezeu i -a scos din egipt, țaria lui este pentru el ca a bivoului. descintecul nu poate face nimic împotriva lui iacov, nici vrăjitoria împotriva lui israel; acum se poate spune despre iacov și israel: ce lucruri mari a făcut dumnezeul da, poporul acesta se scoală ca o leoaică, și se ridică întocmai ca un leu; nu se culcă pînă ce n'a mîncat prada, și n'a bătut singele celor uciși.” balac a zis lui balaam: „nu -l blestema, dar măcar nici nu -l binecuvintă!” balaam a răspuns, și a zis lui balac: „nu ți-am spus că voi face tot ce va spune domnul?” balac a zis lui balaam: „vino, te rog, te voi duce într'un alt loc; poate că dumnezeu va găsi cu cale să-mi blestemi de acolo pe poporul acesta!” balac a dus pe balaam pe virful muntelui peor, care este cu fața spre pustie. balaam a zis lui balac: „zidește-mi aici șapte altare, și pregătește-mi aici șapte vite și șapte berbeci!” balac a făcut cum zisese balaam, și a adus cîte un vițel și cîte un berbec pe fiecare altar.

24

balaam a văzut că domnul găsește cu cale să binecuvinteze pe israel, și n'a mai alergat ca în celelalte rinduri la descintece; ci și -a întors fața spre pustie. balaam a ridicat ochii, și a văzut pe israel tăbărit în corturi, după semînțiile lui. atunci duhul lui dumnezeu a venit peste el. balaam și -a rostit proorocia, și a zis: „iață ce zice balaam, fiul lui beor, omul cu ochii deschiși, celce aude cuvintele lui dumnezeu, celce vede vedenia celui atotputernic, celce cade cu fața la pămînt, și ai cărui ochi sînt deschiși: „ce frumoase sînt corturile tale, iacove! locuințele tale, israel! ele se întind ca niște văi, ca niște grădini lângă un rîu, ca niște copaci de aloe pe cari i -a sădit domnul, ca niște cedri pe lângă ape. apa curge din gălețile lui, și sămînța lui este udată de ape mari. împăratul lui se înalță mai pe sus de agag, și împărăția lui ajunge puternică. dumnezeu l -a scos din egipt, țaria lui este ca a bivoului pentru el. el nimicește neamurile cari se ridică împotriva lui, le sfărâmă oasele, și le prăpădește cu săgețile lui. îndoaie genunchii, se culcă întocmai ca un leu, ca o leoaică: cine -l va scula? binecuvintat să fie oricine te va binecuvînta, și blestemat să fie oricine te va blestema!” balac s'a aprins de minie împotriva lui balaam; a bătut din mini, și a zis lui balaam: „eu te-am chemat să-mi blestemi vrăjmașii, și iată că de trei ori tu i-ai binecuvintat! fugi acum, și du-te acasă! spuseseam că-ți voi da cînst, dar domnul te -a împedecat s'o primești.” balaam a răspuns lui balac: „eh! n'am spus eu oare solilor pe cari mi i-ai trimes, că dacă mi-ai da balac chiar și casa lui plină cu argint și cu aur, tot

n'as putea să fac dela mine însumi nici bine nici rău împotriva poruncii domnului, ci voi spune întocmai ce va zice domnul? și acum iată că mă duc la poporul meu. vino, și-ți voi vesti ce va face poporul acesta poporului tău în vremile cari vor urma.” balaam și -a rostit proorocia, și a zis: „așa zice balaam, fiul lui beor, așa zice omul care are ochii deschiși, așa zice cel ce aude cuvintele lui dumnezeu, cel ce cunoaște planurile celui prea înalt, cel ce vede vedenia celui atotputernic, cel ce cade cu fața la pămînt și ai cărui ochi sînt deschiși: il vîd, dar nu acum, il privesc, dar nu de aproape. o stea răsare din iacov, un toiag de cîrmuire se ridică din israel. el străpunge laturile moabului, și prăpădește pe toți copiii lui set. se face stăpîn pe edom, se face stăpîn pe seir, vrăjmașii lui. israel face fapte mari. cel ce se naște din iacov domnește ca stăpînitor, și pierde pe cei ce scapă din cetăți.” balaam a văzut pe amalec, și a rostit următoarea proorocie: „amalec este cel dintîi dintre neamuri, dar într'o zi va fi nimicit.” balaam a văzut pe cheniți, și a rostit următoarea proorocie: „locuința ta este tare de tot, și cuibul tău este pus pe stîncă. dar cain va fi pustiit, pînă ce te va lua prins asur.” balaam a rostit următoarea proorocie: „vai! cine va mai putea trăi cînd va face dumnezeu acest lucru? dar niște corăbii vor veni din chitim, vor smeri pe asur, vor smeri pe eber, și la urmă vor fi nimicite și ele.” balaam s'a sculat, a plecat, și s'a întors acasă. balac a plecat și el acasă.

25

israel locuia în sitim; și poporul a început să se dea la curvie cu fetele lui moab. ele au pofțit poporul la jertfele dumnezeilor lor; și poporul a mîncat, și s'a închinat pînă la pămînt înaintea dumnezeilor lor. israel s'a alipit de baal-peor, și domnul s'a aprins de minie împotriva lui israel. domnul a zis lui moise: „stringe pe toate căpeteniile poporului, și spînzură pe cei vinovați înaintea domnului în fața soarelui, pentru ca să se întoarcă dela israel minia aprinsă a domnului.” moise a zis judecătorilor lui israel: „fiecare din voi să ucidă pe aceia dintre ai lui cari s'au lipit de baal-peor.” și iată că un bărbat dintre copiii lui israel a venit și a adus la frații lui pe o madianită, subț ochii lui moise și subț ochii întregii adunări a copiilor lui israel, pe cînd plîngeau la ușa cortului întîlnirii. la vederea acestui lucru, fineas, fiul lui eleazar, fiul preotului aaron, s'a sculat din mijlocul adunării, și a luat o sulită în mînă. s'a luat după omul acela din israel pînă în cortul lui, i -a străpuns prin pîntece pe amîndoi: atît pe bărbatul acela din israel, cit și pe femeia aceea. și a încetat astfel urgia care izbucnise printre copiii lui israel. douăzeci și patru de mii au murit loviți de urgia aceea. domnul a vorbit lui moise, și a zis: „fineas, fiul lui eleazar, fiul preotului aaron, a abătut minia mea dela copiii lui israel, prin rivna pe care a avut -o pentru mine în mijlocul lor; și n'am nimicit, în minia mea, pe copiii lui israel. de aceea să spui că închei cu el un legămint de pace. acesta va fi pentru el și pentru sămînța lui după el legămintul unei preoții vecine, pentru că a fost plin de rivnă pentru dumnezeul lui și a făcut ispășire pentru copiii lui israel.” bărbatul acela din israel, care a fost ucis împreună cu madianita, se

numea zimri, fiul lui salu; el era căpetenia unei case părintești a simeoniților. femeia care a fost ucisă, se numea cozbi, fata lui tur, căpetenia semințiilor ieșite dintr-o casă părintească din madian. domnul a vorbit lui moise, și a zis: „priviți pe madianiți ca vrăjmași, și uciideți -i; căci ei ei vi s'au arătat vrăjmași, amăgindu-vă prin viclesugurile lor, în fața lui peor, și în fața cozbiei, fata unei căpetenii a lui madian, sora lor, ucisă în ziua urgiei care a avut loc cu prilejul faptei lui peor.“

26

în urma acestei urgii, domnul a zis lui moise și lui eleazar, fiul preotului aaron: „faceți număratoarea întregii adunări a copiilor lui israel, dela vista de douăzeci de ani în sus, după casele părinților lor, a tuturor celor din israel cari sint în stare să poarte armele.“ moise și preotul eleazar le-au vorbit în cimpia moabului, lângă iordan, în fața ierihonului. și au zis: „să se facă număratoarea, dela vista de douăzeci de ani în sus, cum poruncise lui moise și copiilor lui israel domnul, cînd au ieșit din țara egiptului.“ ruben, întiul născut al lui israel. fiii lui ruben au fost: enoh, din care se coboară familia enohiților; palu, din care se coboară familia paluiților; hețron, din care se coboară familia hețroniților; carmi, din care se pogoară familia carmiților. acestea sint familiile rubeniților: cei ieșiți la număratoare au fost patruzeci și trei de mii șapte sute treizeci. - fiii lui palu au fost: eliab. fiii lui eliab au fost: nemuel, datan și abiram. datan acesta și abiram acesta au fost din ceice erau chemați la adunare, și cari s'au răscolat împotriva lui moise și aaron, în adunarea lui core, cînd cu răscoala lor împotriva domnului. pămîntul și -a deschis gura, și i -a înghițit împreună cu core, cînd au murit ceice se adunaseră, și cînd a mistuit focul pe cei două sute cinci zeci de oameni: ei au slujit poporului ca pildă. fiii lui core, n'au murit. fiii lui simeon, după familiile lor: din nemuel se pogoară familia nemueliților; din iamin, familia iaminiților; din iachin, familia iachiniților; din zerah, familia zerahiților; din saul, familia sauliților. acestea sint familiile simeoniților: douăzeci și două de mii două sute. fiii lui gad, după familiile lor: din țefon se pogoară familia țefoniților; din haghi, familia haghiților; din șuni, familia șuniților; din ozni, familia ozniților; din eri, familia eriiților; din arod, familia arodiților; din areli, familia areliților. acestea sint familiile fiilor lui gad, după cei ieșiți la număratoare: patruzeci de mii cinci sute. fiii lui iuda: er și onan; dar er și onan au murit în țara canaanului. iată fiii lui iuda, după familiile lor: din șela se pogoară familia șelaniților; din peret, familia peretiților; din zerah, familia zerahiților. fiii lui peret au fost: hețron, din care se pogoară familia hețroniților; hamul, din care se pogoară familia hamuliților. acestea sint familiile lui iuda, după număratoarea lor: șaptezeci și șase de mii cinci sute. fiii lui isahar, după familiile lor: din tola se pogoară familia tolaiților; din puva, familia puviților; din iașub, familia iașubiților; din șimron, familia șimroniților. acestea sint familiile lui isahar, după număratoarea lor: șasezeci și patru de

mii trei sute. fiii lui zabulon, după familiile lor: din sereș se pogoară familia sereșdiților; din elon, familia eloniților; din iahleel, familia iahleeliților. acestea sint familiile zabuloniților, după număratoarea lor: șasezeci de mii cinci sute. fiii lui iosif, după familiile lor: manas și efraim. fiii lui manas: din machir se pogoară familia machiriților. -machir a născut pe galaad. din galaad se pogoară familia galaadiților. iată fiii lui galaad: iezer, din care se pogoară familia iezeriților; helec, familia helechiților; asriel, familia asrieliților; sihem, familia sihemiiților; semida, familia semidaiților; hefer, familia heferiților. țelofhad, fiul lui hefer, n'a avut fii, dar a avut fete. iată numele fetelor lui țelofhad: mahla, noa, hogla, milca și țirta. acestea sint familiile lui manas, după număratoarea lor: cincizeci și două de mii șapte sute. iată fiii lui efraim, după familiile lor: din șutelah se pogoară familia șutelașiților; din becher, familia becheriților; din tahan, familia tahaniiților. iată fiii lui șutelah: din eran se pogoară familia eraniților. acestea sint familiile fiilor lui efraim, după număratoarea lor: treizeci și două de mii cinci sute. aceștia sint fiii lui iosif, după familiile lor. fiii lui beniamin, după familiile lor: din bela se pogoară familia belaiților; din așbel, familia așbeliților; din ahiram, familia ahiramiților; din șufam, familia șufamiților; din hufam, familia hufamiților. - fiii lui bela au fost: ard și naaman. din ard se pogoară familia ardiiților; din naaman, familia naamaniților. aceștia sint fiii lui beniamin, după familiile lor și după număratoarea lor: patruzeci și cinci de mii șase sute. iată fiii lui dan, după familiile lor: din suham se pogoară familia suhamiților. acestea sint familiile lui dan, după familiile lor. toate familiile suhamiților, după număratoarea lor: șasezeci și patru de mii patru sute. fiii lui așer, după familiile lor: din imna se pogoară familia inniților; din işvi, familia işviiților; din beria, familia beriților. - din fiii lui beria se pogoară: din heber, familia heberiților; din malchiel, familia malchieliiților. umele fetei lui așer era serah. acestea sint familiile fiilor lui așer, după număratoarea lor: cinci zeci și trei de mii patru sute. fiii lui neftali, după familiile lor: din iahteel se pogoară familia iahteeliților; din guni, familia guniților; din iețer, familia iețeriților; din șilem, familia șilemiților. acestea sint familiile lui neftali, după familiile lor și după număratoarea lor: patruzeci și cinci de mii patru sute. aceștia sint cei ieșiți la număratoare dintre copiii lui israel: șase sute una de mii șapte sute treizeci. domnul a vorbit lui moise, și i -a zis: „țara să se împartă între ei, ca să fie moștenirea lor, după numărul numelor. celor ce sint în număr mai mare să le dai o parte mai mare, și celor ce sint în număr mai mic să le dai o parte mai mică; să se dea fiecăruia partea lui după cei ieșiți la număratoare. dar împărțirea țării să se facă prin sorti; s'o ia în stăpînire după numele semințiilor părinților lor. țara să fie împărțită prin sorti între cei ce sint în mare număr și între cei ce sint în mic număr. iată leviții a căror număratoare s'a făcut după familiile lor: din gherșon se pogoară familia gherșoniților; din chehat, familia chehatiților; din merari, familia merariților. - iată familiile lui levi: familia libniților, familia hebroniiților, familia mahliților, familia mușiților, fa-

milia coriților. chehat a născut pe amram. unele neveste lui amram era iochebed, fata lui levi, care i s'a născut lui levi, în egipt; ea a născut lui amram: pe aaron, pe moise, și pe maria, sora lor. lui aaron i s'au născut: nadab și abihu, eleazar și itamar. adab și abihu au murit, când au adus înaintea domnului foc străin. cei ieșiți la numărătoare, toți bărbații dela vîrstă de o lună în sus, au fost de douăzeci și trei de mii. ei n'au fost cuprinși în numărătorea copiilor lui israel, pentru că nu li s'a dat moștenire în mijlocul copiilor lui israel. aceștia sînt aceia dintre copiii lui israel a căror numărătoare au făcut -o moise și preotul eleazar în cîmpia moabului, lingă iordan, în fața ierihonului. între ei, nu era niciunul din copiii lui israel a căror numărătoare o făcuse moise și preotul aaron în pustia sinai. căci domnul zisese: „vor muri în pustie, și nu va rămînea niciunul din ei, afară de caleb, fiul lui iefune, și iosua, fiul lui nun.“

27

fetele lui țelofhad, fiul lui hefer, fiul lui galaad, fiul lui machir, fiul lui manase, din familiile lui manase, fiul lui iosif, și ale căror nume erau: mahla, noa, hogla, milca și tirta, s'au apropiat și s'au înfățișat înaintea lui moise, înaintea preotului eleazar, înaintea mai marilor și înaintea întregii adunări, la ușa cortului întîlnirii. ele au zis: „tatăl nostru a murit în pustie; el nu era în mijlocul cetei celor ce s'au răsăvîrit împotriva domnului, în mijlocul cetei lui core, ci a murit pentru păcatul lui, și n'a avut fii. pentru ce să se stingă numele tatălui nostru din mijlocul familiei lui, pentru că n'a avut fii? dă-ne și nouă deci o moștenire între frații tatălui nostru.“ moise a adus pricina lor înaintea domnului. și domnul a zis lui moise: „fetele lui țelofhad au dreptate. să le dai de moștenire o moșie între frații tatălui lor, și să treci asupra lor moștenirea tatălui lor. iar copiilor lui israel, să le vorbești și să le spui: „cînd un om va muri fără să le lase fii, să treceți moștenirea lui asupra fetei lui. dacă n'are nici o fată, moștenirea lui s'o dați fraților lui. dacă n'are nici frați, moștenirea lui s'o dați fraților tatălui său. și dacă nici tatăl lui n'are frați, moștenirea lui s'o dați rudei celei mai apropiate din familia lui, și ea s'o stăpînescă. aceasta să fie o lege și un drept pentru copiii lui israel, cum a poruncit lui moise domnul.“ domnul a zis lui moise: „sue-te pe muntele acesta abarim, și privește țara pe care am dat -o copiilor lui israel. s'o privești, dar și tu vei fi adăugat la poporul tău, cum a fost adăogat fratele tău aaron; pentru că v'ați împotrivit poruncii mele, în pustia țîn, cînd cu cearta adunării, și nu m'ați sfințit înaintea lor cu prilejul apelor.“ (aceștea sînt apele de ceartă, la cades, în pustia țîn.) moise a vorbit domnului, și a zis: „domnul, dumnezeul duhurilor oricărui trup, să rînduiască peste adunare un om care să iasă înaintea lor, și să intre înaintea lor, care să -i scoată afară și să -i vîre înăuntru, pentru ca adunarea domnului să nu fie ca niște oi cari n'au păstor.“ domnul a zis lui moise: „ia-ți pe iosua, fiul lui nun, bărbat în care este duhul meu, și să-ți pui mîna peste el. să -l așezi înaintea preotului eleazar și înaintea întregii adunări, și să -i dai porunci subț ochii lor. să -l faci părtaş la dregătoria ta, pen-

truca toată adunarea copiilor lui israel să -l asculte. să se înfățișeze înaintea preotului eleazar, care să întrebe pentru el judecata lui urim înaintea domnului; și iosua, toți copiii lui israel, împreună cu el, și toată adunarea, să iasă după porunca lui eleazar și să intre după porunca lui. moise a făcut cum îi poruncise domnul. a luat pe iosua, și l -a pus înaintea preotului eleazar și înaintea întregii adunări. și -a pus mîinile peste el, și i -a dat porunci, cum spusese domnul prin moise.

28

domnul a vorbit lui moise, și a zis: „poruncește copiilor lui israel, și spune-le: „să aveți grijă să-mi aduceți la vremea hotărîtă, darul meu de mîncare, hrana jertfelor mele mistuite de foc, cari îmi sînt de un plăcut miros.“ să le spui: „iată jertfa mistuită de foc pe care o veți aduce domnului: în fiecare zi, cite doi miei de un an fără cusur, ca ardere de tot necurmată. să aduci un miel dimineața, și celalt miel seara; iar, ca dar de mîncare, să aduci a zecea parte dintr'o efă de floarea făinii, frămîntată într'un sfert de hin de untdelemn de măsline sfărîmate. aceasta este arderea de tot necurmată, care a fost adusă la muntele sinai; o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut domnului. jertfa de băutură să fie de un sfert de hin pentru fiecare miel; jertfa de băutură de vin s'o faci domnului în locul sfînt. al doilea miel să -l aduci seara, l, ca un dar de mîncare și o jertfă de băutură ca cele de dimineață; aceasta este o jertfă mistuită prin foc, de un miros plăcut domnului. în ziua sabbatului, să aduceți doi miei de un an fără cusur, și ca dar de mîncare, două zecimi de efă din floarea făinii, frămîntată cu untdelemn, împreună cu jertfa de băutură. aceasta este arderea de tot pentru fiecare zi de sabbat, afară de arderea de tot necurmată și jertfa ei de băutură. la începutul lunilor voastre, să aduceți ca ardere de tot domnului: doi viței, un berbec, și șapte miei de un an fără cusur; și, ca dar de mîncare pentru fiecare vițel, trei zecimi de efă din floarea făinii, frămîntată cu untdelemn; ca dar de mîncare pentru berbec, să aduceți două zecimi de efă din floarea făinii, frămîntată cu untdelemn; ca dar de mîncare pentru fiecare miel, să aduceți o zecime de efă din floarea făinii, frămîntată cu untdelemn. aceasta este o ardere de tot, o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut domnului. jertfele de băutură să fie de o jumătate de hin de vin pentru un vițel, a treia parte dintr'un hin pentru un berbec, și un sfert de hin pentru un miel. aceasta este arderea de tot pentru începutul lunii, în fiecare lună, în toate lunile anului. să se aducă domnului un țap, ca jertfă de ispașire, afară de arderea de tot necurmată și jertfa ei de băutură. în luna întîii, în ziua a patrusprezecea a lunii, vor fi paștele domnului. ziua a cincisprezecea a acestei luni să fie o zi de sărbătoare. timp de șapte zile să se mîncească azimi. în ziua dintîii, să fie o adunare sfîntă: să nu faceți nici o lucrare de slugă în ea. să aduceți ca ardere de tot domnului o jertfă mistuită de foc: doi viței, un berbec, și șapte miei de un an fără cusur. să mai adăugați și darul lor de mîncare din floarea făinii, frămîntată cu untdelemn, trei zecimi de efă pentru un vițel, două zecimi pentru

un berbec, și o zecime pentru fiecare din cei șapte miei. să aduceți un țap ca jertfă de ispășire, ca să faci ispășire pentru voi. să aduceți aceste jertfe, afară de arderea de tot de dimineață, care este o ardere de tot necurmată. să le aduceți în fiecare zi, timp de șapte zile, ca hrana unei jertfe mistuite de foc, de un miros plăcut domnului. să fie aduse afară de arderea de tot necurmată și jertfa ei de băutură. în ziua a șaptea să aveți o adunare sfântă: să nu faceți nici o lucrare de slugă în ea. în ziua celor dintii roade, când veți aduce domnului un dar de mîncare, la sărbătoarea încheierii săptămînilor (cincizecimea), să aveți o adunare sfântă; să nu faceți nici o lucrare de slugă în ea. să aduceți ca ardere de tot, de un miros plăcut domnului: doi viței, un berbec, și șapte miei de un an. să mai adăugați darul lor de mîncare din floarea făinii, frămîntată cu untelemn, cite trei zecimi de fiecare vițel, două zecimi pentru berbec, și o zecime pentru fiecare din cei șapte miei. să aduceți și un țap, ca să faci ispășire pentru voi. să aduceți aceste jertfe, afară de arderea de tot necurmată și darul ei de mîncare. miei să fie fără cusur, și să adăugați și jertfele lor de băutură.

29

în luna a șaptea, în cea dintii zi a lunii, să aveți o adunare sfântă: atunci să nu faceți nicio lucrare de slugă. ziua aceasta să fie vestită între voi cu sunet de trîmbiță. să aduceți ca ardere de tot, de un miros plăcut domnului, un vițel, un berbec, și șapte miei de un an fără cusur. să mai adăugați și darul lor de mîncare din floarea făinii, frămîntată cu untelemn, trei zecimi pentru vițel, două zecimi pentru berbec, și o zecime pentru fiecare din cei șapte miei. să aduceți și un țap ca jertfă de ispășire, ca să faci ispășire pentru voi. să aduceți aceste jertfe, afară de arderea de tot și darul ei de mîncare din fiecare lună, afară de arderea de tot necurmată, darul ei de mîncare, și jertfele de băutură, cari se adaugă la ele, după rînduielele așezate. acestea sînt niște jertfe mistuite de foc, de un miros plăcut domnului. în ziua a zecea a acestei luni a șaptea, să aveți o adunare sfântă, și să vă smeriți sufletele; atunci să nu faceți nicio lucrare. să aduceți ca ardere de tot, de un miros plăcut domnului: un vițel, un berbec, și șapte miei de un an fără cusur. să mai adăugați și darul lor de mîncare din floarea făinii, frămîntată cu untelemn, trei zecimi pentru vițel, două zecimi pentru berbec, și o zecime pentru fiecare din cei șapte miei. să aduceți și un țap ca jertfă de ispășire, afară de jertfa de ispășire, afară de arderea de tot necurmată cu darul ei de mîncare, și jertfele de băutură obicnuite. în ziua a cincisprezecea a lunii a șaptea, să aveți o adunare sfântă; atunci să nu faceți nicio lucrare de slugă. să prăznuiți o sărbătoare în cinstea domnului, timp de șapte zile. să aduceți ca ardere de tot, o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut domnului: treisprezece viței, doi berbeci, și patrusprezece miei de un an fără cusur. să mai adăugați și darul lor de mîncare din floarea făinii, frămîntată cu untelemn, trei zecimi pentru fiecare din cei treisprezece viței, două zecimi pentru fiecare din cei doi berbeci, și o zecime pentru fiecare din cei patrusprezece miei. să aduceți și un țap ca jertfă de is-

pășire, afară de arderea de tot necurmată, darul ei de mîncare și jertfa sa de băutură. a doua zi, să aduceți doisprezece viței, doi berbeci, și patrusprezece miei de un an fără cusur, împreună cu darul lor de mîncare și jertfele lor de băutură pentru viței, berbeci și miei, după numărul lor, după rînduielele așezate. să aduceți și un țap ca jertfă de ispășire, afară de arderea de tot necurmată, darul ei de mîncare și jertfele de băutură. a treia zi, să aduceți unsprezece viței, doi berbeci, și patrusprezece miei de un an fără cusur, împreună cu darul lor de mîncare și jertfele lor de băutură pentru viței, berbeci și miei, după numărul lor, după rînduielele așezate. să aduceți și un țap ca jertfă de ispășire, afară de arderea de tot necurmată, darul ei de mîncare și jertfa de băutură. a patra zi, să aduceți zece viței, doi berbeci, și patrusprezece miei de un an fără cusur, împreună cu darul lor de mîncare și jertfele lor de băutură pentru viței, berbeci și miei, după numărul lor, după rînduielele așezate. să aduceți și un țap ca jertfă de ispășire, afară de arderea de tot necurmată, darul ei de mîncare și jertfa de băutură. în ziua a cincea, să aduceți nouă viței, doi berbeci, și patrusprezece miei de un an fără cusur, împreună cu darul lor de mîncare și jertfele lor de băutură pentru viței, berbeci și miei, după numărul lor, după rînduielele așezate. să aduceți și un țap ca jertfă de ispășire, afară de arderea de tot necurmată, darul ei de mîncare și jertfa de băutură. în ziua a șasea, să aduceți opt viței, doi berbeci și patrusprezece miei de un an fără cusur, împreună cu darul lor de mîncare și jertfele lor de băutură pentru viței, berbeci și miei, după numărul lor, după rînduielele așezate. să aduceți și un țap ca jertfă de ispășire, afară de arderea de tot necurmată, darul ei de mîncare și jertfa de băutură. în ziua a șaptea, să aduceți șapte viței, doi berbeci, și patrusprezece miei de un an fără cusur, împreună cu darul lor de mîncare și jertfele lor de băutură pentru viței, berbeci și miei, după numărul lor, după rînduielele așezate. să aduceți și un țap ca jertfă de ispășire, afară de arderea de tot necurmată, darul ei de mîncare și jertfa de băutură. în ziua a opta, să aveți o adunare de sărbătoare: atunci să nu faceți nici o lucrare de slugă. să aduceți ca ardere de tot o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut domnului: un vițel, un berbec, și șapte miei de un an fără cusur, împreună cu darul lor de mîncare și jertfele lor de băutură pentru vițel, berbeci și miei, după numărul lor, după rînduielele așezate. să aduceți și un țap ca jertfă de ispășire, afară de arderea de tot necurmată, darul ei de mîncare și jertfa de băutură. acestea sînt jertfele pe cari să le aduceți domnului la sărbătorile voastre, afară de arderile voastre de tot, de darurile voastre de mîncare și de jertfele voastre de băutură, și de jertfele voastre de mulțămire, ca împlinire a unei juruințe sau ca daruri de bună voie." moise a spus copiilor lui israel tot ce -i poruncise domnul.

30

moise a vorbit căpeteniilor semînțiilor copiilor lui israel, și a zis: „iată ce poruncește domnul. cînd un om va face o juruință domnului, sau un jurămint prin care se va lega printr'o făgăduială, să nu-și calce cu-

vintul, ci să facă potrivit cu tot ce i -a ieșit din gură. cind o femeie va face o juruință domnului și se va lega printr-o făgăduială, în tineretea ei și în casa tatălui ei, și tatăl ei va afla de juruința pe care a făcut -o ea și de făgăduiala cu care s'a legat, -dacă nu -i zice nimic în ziua cind află de juruința ei, toate juruințele ei vor fi permise, și orice făgăduială cu care s'a legat ea, va fi primită; dar dacă tatăl ei nu -i dă voie în ziua cind ia cunoștință de juruința ei, toate juruințele ei și toate făgăduielile cu cari se va fi legat ea, nu vor avea nici o tărie; și domnul o va ierta, pentrucă nu i -a dat voie tatăl ei. cind se va mărita, după ce a făcut juruințe sau după ce s'a legat printr'un cuvint ieșit de pe buzele ei, și bărbatul ei va lua cunoștință de lucrul acesta, și nu -i va zice nimic în ziua cind va lua cunoștință de ele, juruințele ei vor rămânea în picioare; și făgăduielile cu cari se va fi legat ea vor rămânea în picioare; dar dacă bărbatul ei nu -i dă voie în ziua cind ia cunoștință de juruința ei, el va desființa juruința pe care a făcut -o și cuvintul scăpat de pe buzele ei, cu care s'a legat ea; și domnul o va ierta. juruința unei femei văduve sau despărțite de bărbat, făgăduința cu care se va fi legat ea, va rămânea în picioare pentru ea. cind o femeie, fiind încă în casa bărbatului ei, va face juruințe sau se va lega cu vreun jurământ, și bărbatul ei va afla de lucrul acesta, -dacă nu -i zice nimic și n'o oprește, toate juruințele ei vor rămânea în picioare, și toate făgăduințele prin cari se va fi legat ea, vor rămânea în picioare; dar dacă bărbatul ei nu le primește în ziua cind află de ele, orice juruință și orice făgăduială ieșite de pe buzele ei nu vor avea nici un preț, bărbatul ei nu le -a primit; și domnul o va ierta. bărbatul ei poate întări și bărbatul ei poate desființa orice juruință, orice jurământ cu care se leagă ea ca și -o milnească sufletul. și anume, dacă nu -i zice nimic zi de zi, după ce află de lucrul acesta, el întărește astfel toate juruințele și toate făgăduielile cu cari s'a legat ea; le întărește pentru că nu i -a zis nimic în ziua cind a aflat de ele. dar dacă nu le primește, după ce a trecut ziua în care le -a aflat, va fi vinovat de păcatul nevastei lui." acestea sint legile pe cari le -a dat lui moise domnul, ca să aibă putere între un bărbat și nevasta lui, între un tată și fata lui, cind ea este în tineretă și acasă la tatăl ei.

31

domnul a vorbit lui moise, și a zis: „răsună pe copiii lui israel împotriva madianiților, apoi vei fi adăugat la poporul tău." moise a vorbit poporului și a zis: „inarmați dintre voi niște bărbați pentru ostire, și să meargă împotriva madianului, ca să aducă la îndeplinire răzbunarea domnului împotriva madianului. să trimiteți la oaste cîte o mie de oameni de seminție, din toate semințiile lui israel." au luat dintre miile lui israel cîte o mie de oameni de seminție, adică douăsprezece mii de oameni inarmați pentru oaste. moise a trimis la oaste pe acești o mie de oameni de seminție, și a trimis cu ei pe fiul preotului eleazar, fineas, care ducea uneltele sfinte și trîmbițele răsunătoare. au înaintat împotriva madianului, după porunca pe care o dăduse lui moise domnul; și au omorît pe toți bărbații. împreună cu toți ceilalți, au omorît și pe împărații madianului: evi, rechem, tur,

hur și reba, cei cinci împărați ai madianului; au ucis cu sabia și pe balaam, fiul lui beor. copiii lui israel au luat prinse pe femeile madianiților cu pruncii lor, și le-au jăfuit toate vitele, toate turmele și toate bogățiile. le-au ars toate cetățile pe cari le locuiau și toate ocoalele lor. au luat toată prada și toate jafurile de oameni și dobitoace; și pe cei prinși, prada și jafurile, le-au adus lui moise, preotului eleazar, și adunării copiilor lui israel, cari erau tăbăriți în cîmpia moabului, lingă iordan, în fața ierihonului. moise, preotul eleazar, și toți marii adunării, le-au ieșit înainte, afară din tabără. și moise s'a miniat pe căpeteniile ostirii, pe căpeteniile peste o mie și pe căpeteniile peste o sută, cari se întorceau dela război. el le -a zis: „cum? ați lăsat cu viață pe toate femeile? iată, ele sint acelea cari, după cuvintul lui balaam, au tirît pe copiii lui israel să păcătuiască împotriva domnului, în fața lui peor; și atunci a izbucnit urgia în adunarea domnului. acum, dar, omoriți pe orice prunc de parte bărbătească, și omoriți pe orice femeie care a cunoscut pe un bărbat culcîndu-se cu el; dar lăsați cu viață pentru voi toți pruncii de parte femeiască și pe toate fetele cari n'au cunoscut împreunarea cu un bărbat. iar voi, tăbăriți șapte zile afară din tabără; toți aceia dintre voi cari au ucis pe cineva, și toți cei ce s'au atins de vre un mort, să se curețe a treia și a șaptea zi, ei și cei prinși de voi. să curățiți deasemenea orice haină, orice lucru de piele, orice lucru de pînă de capră și orice unealtă de lemn." preotul eleazar a zis ostașilor, cari se duseseră la război: „iată ce este poruncit prin legea pe care a dat -o lui moise domnul. aurul, argintul, arama, ferul, cositorul și plumbul, orice lucru care poate suferi focul, să -l treceți prin foc ca să se curătească. dar tot ce nu poate suferi focul, să fie curățit cu apa de curățire; să -l treceți prin apă. să vă spălați hainele în ziua a șaptea și veți fi curați; apoi, veți putea intra în tabără." domnul a zis lui moise: „fă, împreună cu preotul eleazar și cu căpeteniile caselor adunării, socoteala prăzii luate, fie oameni fie dobitoace. împarte prada între luptătorii cari s'au dus la oaste și între toată adunarea. să iei întâi din partea ostașilor cari s'au dus la oaste o dare pentru domnul, și anume: unul din cinci sute, atît din oameni cît și din boi, măgari și oi. să le luați din jumătatea convenită lor, și să le dai preotului eleazar ca dar pe ridicat pentru domnul. și din jumătatea care se cuvine copiilor lui israel să iei unul din cincizeci, atît din oameni cît și din boi, măgari și oi, din orice dobitoic; și să le dai levitiilor, cari păzesc cortul domnului." moise și preotul eleazar au făcut ce poruncise lui moise domnul. prada de război, rămasă din jaful celor ce făcuseră parte din oaste, era de șase sute șaptezeci și cinci de mii de oi, șaptezeci și două de mii de boi, șasezeci și una de mii de măgari, și treizeci și două de mii de suflete, adică femei cari nu cunoscuseră împreunarea cu un bărbat. jumătatea care alcătuia partea celor ce se duseseră la oaste, a fost de trei sute treizeci și șapte de mii cinci sute de oi, din cari șase sute șaptezeci și cinci au fost luați ca dare domnului; treizeci și șase de mii de boi, din cari șaptezeci și doi luați ca dare domnului; treizeci de mii cinci sute de măgari, din cari șasezeci și unu luați ca dare domnului; și șasesprezece mii de inși, din cari treizeci și doi luați ca dare domnului. moise

a dat preotului eleazar darea luată ca dar ridicat pentru domnul, după cum îi poruncise domnul. jumătatea cununii copiilor lui israel, pe care a despărțit -o moise de a bărbaților cari merseseră la oaste, și care era partea adunării, a fost de trei sute treizeci și șapte de mii cinci sute de oi, treizeci și șase de mii de boi, treizeci de mii cinci sute de măgari, și șasesprezece mii de suflete. din această jumătate care se cuvenea copiilor lui israel, moise a luat unul din cincizeci, atît din oameni cit și din dobitoace; și le -a dat levitiilor, cari păzesc cortul domnului, după cum îi poruncise domnul. căpeteniile ostirii, căpeteniile peste o mie și căpeteniile peste o sută, s'au apropiat de moise, și i-au zis: „robii tăi au făcut socoteala ostașilor cari erau subț pruncile noastre, și nu lipsește niciun om dintre noi. oi aducem deci, ca dar domnului, fiecare ce a găsit ca scule de aur, și anume: lăntșoare, brățări, inele, cercei și salbe, ca să se facă ispișire pentru sufletele noastre înaintea domnului.” moise și preotul eleazar au primit de la ei toate aceste scule lucrate în aur. tot aurul, pe care l-au adus domnului căpeteniile peste o mie și căpeteniile peste o sută, ca dar ridicat, cîntărea șasesprezece mii șapte sute cincizeci de sicli. amenii din oaste au păstrat fiecare pentru sine prada pe care o făcuse. moise și preotul eleazar au luat aurul de la căpeteniile peste o mie și dela căpeteniile peste o sută, și l-au adus în cortul întîlnirii, ca aducere aminte pentru copii lui israel înaintea domnului.

32

fiii lui ruben și fiii lui gad aveau o mare mulțime de vite, și au văzut că țara lui iaezer și țara galaadului erau un loc bun pentru vite. atunci fiii lui gad, și fiii lui ruben au venit la moise, la preotul eleazar și la mai marii adunării, și le-au zis: „atarot, dibon, iaezer, nimra, hesbon, eleale, sebam, nebo și beon, țara aceasta pe care a lovit -o domnul înaintea adunării lui israel, este un loc bun pentru vite, și robii tăi au vite.” apoi au adăugat: „dacă am căpătat trecere înaintea ta, să se dea țara aceasta în stăpînire robilor tăi, și să nu ne treci peste iordan.” moise a răspuns fiilor lui gad și fiilor lui ruben: „frații voștri s'a meargă oare la război, și voi să rămînieți aici? pentru ce voîți să mulțiți inima copiilor lui israel și să -i faceți să nu treacă în țara pe care le -o dă domnul? așa au făcut și părinții voștri cînd i-am trimis din cades-barnea să iscodească țara. s'au suit pînă la valea eșcol, și, după ce au iscodit țara, au mulțit inima copiilor lui israel, și i-au făcut să nu intre în țara pe care le -o dădea domnul. și domnul s'a aprins de minie în ziua aceea, și a jurat zicînd: „oamenii aceștia cari s'au suit din egipt, de la vîrsta de douăzeci de ani în sus, nu vor vedea țara pe care am jurat că o voi da lui avraam, lui isaac și lui iacov, căci n'au urmat în totul calea mea, afară de caleb, fiul lui iefune, chenizitul, și iosua, fiul lui nun, cari au urmat în totul calea domnului. domnul s'a aprins de minie împotriva lui israel, și i -a făcut să rătăcească în pustie timp de patruzeci de ani, pînă la stingerea întregului leat de oameni care făcuseră rău înaintea domnului. și iată că voi luați locul părinților voștri, ca niște odrasle de oameni păcătoși, ca să faceți pe domnul să se aprindă și mai tare de minie împotriva lui

israel. căci, dacă vă întoarceți de la el, el va lăsa mai departe pe israel să rătăcească în pustie, și veți aduce pierderea poporului acestuia întreg.” ei s'au apropiat de moise, și au zis: „vom face aici ocoale pentru vitele noastre și cetăți pentru pruncii noștri: apoi ne vom înarma în grabă și vom merge înaintea copiilor lui israel, pînă îi vom duce în locul care le este rînduit; și pruncii noștri vor locui în aceste cetăți întărite, din pricina locuitorilor țării acesteia. u ne vom întoarce în casele noastre mai înainte ca fiecare din copiii lui israel să fi pus stăpînire pe moștenirea lui, și nu vom stăpîni nimic cu ei dincolo de iordan, nici mai departe, pentru că noi ne vom avea moștenirea noastră dincoace de iordan, la răsărit.” moise le -a zis: „dacă faceți așa, dacă vă înarmați ca să luptați înaintea domnului, dacă toți aceia dintre voi cari se vor înarma trec iordanul înaintea domnului, pînă ce va izgoni pe vrămașii lui dinaintea lui, și dacă vă veți întoarce înapoi numai după ce țara va fi supusă înaintea domnului, -atunci veți fi fără vină înaintea domnului și înaintea lui israel, și ținutul acesta va fi moșia voastră înaintea domnului. dar dacă nu faceți așa, păcătuiți împotriva domnului, și să știți că păcatul vostru vă va ajunge. zidiți cetăți pentru pruncii voștri și ocoale pentru vitele voastre, și faceți ce ați spus cu gura voastră.” fiii lui gad și fiii lui ruben au zis lui moise: „robii tăi vor face tot ce poruncește domnul nostru. pruncii noștri, nevestele, turmele noastre și toate vitele noastre, vor rămînea în cetățile galaadului; iar robii tăi, toți înarmați pentru război, vor merge să se lupte înaintea domnului, cum zice domnul nostru.” moise a dat porunci cu privire la ei preotului eleazar, lui iosua, fiul lui nun, și capilor de familie din semințiile copiilor lui israel. el le -a zis: „dacă fiii lui gad și fiii lui ruben trec cu voi iordanul, înarmați cu toții ca să lupte înaintea domnului, după ce țara va fi supusă înaintea voastră, să le dați în stăpînire ținutul galaadului. dar dacă nu vor merge înarmați împreună cu voi, să se așeze în mijlocul vostru în țara canaanului.” fiii lui gad și fiii lui ruben au răspuns: „vom face tot ce a spus robilor tăi domnul. vom trece înarmați înaintea domnului în țara canaanului; dar noi să ne avem moștenirea noastră dincoace de iordan.” moise a dat fiilor lui gad și fiilor lui ruben, și la jumătate din semîntia lui manase, fiul lui iosif, împărăția lui sihon, împărăția amoritiilor, și împărăția lui og, împărăția basanului, țara cu cetățile ei, cu ținuturile cetăților țării de jur împrejur. fiii lui gad au zidit dibonul, atarotul, aroerul, atrot-șofan, iaezer, iogbeha, bet-nimra și bet-haran, cetăți întărite, și au făcut staule pentru turme. fiii lui ruben au zidit hesbonul, eleale, chiriataim, ebo și baal-meon, ale căror nume au fost schimbate, și sibma, și au pus alte nume cetăților pe cari le-au zidit. fiii lui machir, fiul lui manase, au mers împotriva galaadului, și au pus mina pe el; au izgonit pe amorii cari erau acolo. moise a dat galaadului lui machir, fiul lui manase, care s'a așezat acolo. iair, fiul lui manase, a pornit și el, și a luat tîrgurile, și le -a numit tîrgurile lui iair. obah a pornit și el și a luat chenatul împreună cu cetățile cari țineau de el, și l -a numit nobah, după numele lui.

iață popasurile copiilor lui israel cari au ieșit din țara egiptului, după oștirile lor, sub povățuirea lui moise și lui aaron. moise a scris călătoriile lor din popas în popas, după porunca domnului. și iață popasurile lor, după călătoriile lor. au pornit din ramses în luna întâi, în ziua a cincisprezecea a lunii întâi. a doua zi după paște, copiii lui israel au ieșit gata de luptă în fața tuturor egiptenilor, în timp ce egiptenii își îngropau pe toți întâii lor născuți, pe cari -i lovise domnul dintre ei. căci domnul făcuse chiar și pe dumnezeii lor să simtă puterea lui. copiii lui israel au pornit din ramses și au tăbărit la sucot. au pornit din sucot, și au tăbărit la etam, care este la marginea pustiei. au pornit din etam, s'au întors înapoi la pi-hahiro, față în față cu baal-tefon, și au tăbărit înaintea migdolului. au pornit dinaintea pi-hahiro, și au trecut prin mijlocul mării în spre pustie; au făcut un drum de trei zile în pustia etamului, și au tăbărit la marea. au pornit dela marea, și au ajuns la elim; la elim erau douăsprezece izvoare de apă și șaptezeci de finici: acolo au tăbărit. au pornit din elim, și au tăbărit lângă marea roșie. au pornit dela marea roșie, și au tăbărit în pustia sin. au pornit din pustia sin, și au tăbărit la dofca. au pornit din dofca, și au tăbărit la aluș. au pornit din aluș, și au tăbărit la refidim, unde poporul n'a găsit apă de băut. au pornit din refidim, și au tăbărit în pustia sinai. au pornit din pustia sinai, și au tăbărit la chibrot-hataava. au pornit dela chibrot-hataava, și au tăbărit la hațerot. au pornit din hațerot, și au tăbărit la ritma. au pornit dela ritma, și au tăbărit la rimon-peret. au pornit din rimon-peret, și au tăbărit la libna. au pornit din libna, și au tăbărit la risa. au pornit din risa, și au tăbărit la chehelata. au pornit din chehelata, și au tăbărit la muntele șafer. au pornit dela muntele șafer, și au tăbărit la harada. au pornit din harada, și au tăbărit la machelot. au pornit din machelot, și au tăbărit la tahat. au pornit din tahat, și au tăbărit la tarah. au pornit din tarah, și au tăbărit la mitca. au pornit din mitca, și au tăbărit la hașmona. au pornit din hașmona, și au tăbărit la moserot. au pornit din moserot, și au tăbărit la bene-iaacan. au pornit din bene-iaacan, și au tăbărit la hor-ghidgad. au pornit din hor-ghidgad, și au tăbărit la iotbata. au pornit din iotbata, și au tăbărit la abrona. au pornit din abrona, și au tăbărit la ețion-gheber. au pornit din ețion-gheber, și au tăbărit în pustia țin, adică la cades. au pornit din cades, și au tăbărit la muntele hor, la marginea țării edomului. preotul aaron s'a suit pe muntele hor, după porunca domnului; și a murit acolo, în al patruzecilea an după ieșirea copiilor lui israel din țara egiptului, în luna a cincea, în cea dintâi zi a lunii. aaron era în vîrstă de o sută douăzeci și trei de ani cînd a murit pe muntele hor. împăratul aradului, cananitul, care locuia în partea de miazăzi a țării canaanului, a aflat de sosirea copiilor lui israel. au pornit dela muntele hor, și au tăbărit la talmona. au pornit din talmona, și au tăbărit la punon. au pornit din punon, și au tăbărit la obot. au pornit din obot, și au tăbărit la iie-abarim, la hotarul moabului. au pornit din iie-abarim, și au tăbărit la dibon-gad: au pornit din dibon-gad, și au

tăbărit la almon-diblataim. au pornit din almon-diblataim, și au tăbărit la munții abarim, înaintea muntelui nebo. au pornit dela munții abarim, și au tăbărit în cîmpia moabului, lângă iordan, în fața ierihonului. au tăbărit lângă iordan, dela bet-ieșimot pînă la abel-sitim, în cîmpia moabului. domnul a vorbit lui moise în cîmpia moabului, lângă iordan în fața ierihonului. și a zis: „vorbește copiilor lui israel, și spune-le: „dupăce veți trece iordanul și veți intra în țara canaanului, să izgoniți dinaintea voastră pe toți locuitorii țării, să le dărîmați toți idolii de piatră, să le nimiciți toate icoanele turnate, și să le nimiciți toate înălțimile pentru jertfe. să luați țara în stăpînire, și să vă așezați în ea; căci eu v'am dat țara aceasta, ca să fie moșia voastră. să împărțiți țara prin sorți, după familiile voastre. celor ce sînt în număr mai mare, să le dați o parte mai mare, și celor ce sînt în număr mai mic, să le dați o parte mai mică. fiecare să stăpînească ce -i va cădea la sorți; s'o luați în stăpînire, după semîntiile părinților voștri. dar dacă nu veți izgoni dinaintea voastră pe locuitorii țării, aceia dintre ei pe cari îi veți lăsa, vă vor fi ca niște spini în ochi și ca niște ghimpi în coaste: vă vor fi vrăjmași în țara în care veți merge să vă așezați. și vă voi face și vouă cum hotărisem să le fac lor.”

34

domnul a vorbit lui moise, și a zis: „dă porunca aceasta copiilor lui israel, și spune-le: „cînd veți intra în țara canaanului, țara aceasta va fi moștenirea voastră, țara canaanului, ale cărei hotare iață-le: hotarul din partea de miazăzi va începe din pustia țin, lângă edom. astfel, hotarul vostru de miază zi va începe dela marginea mării sarate, spre răsărit; se va întoarce la miază zi de înălțimea acrabim, va trece prin țin, și se va întinde pînă la miazăzi de cades-barne; va urma mai departe prin hațar-adar, și va trece spre ațmon: dela ațmon, se va întoarce pînă la pirul egiptului, și va ieși la mare. hotarul vostru dinspre apus va fi la marea cea mare (mediterana): aceasta va fi hotarul vostru la apus. iață care va fi hotarul vostru spre miază-noapte: începînd dela marea cea mare să trageți hotarul pînă la muntele hor; dela muntele hor, să -l trageți prin hamat, și să ajungă pînă la tedad; să urmeze mai departe prin zifron, ca să ajungă la hațar-enan: acesta să vă fie hotarul înspre miază-noapte. să vă trageți hotarul spre răsărit dela hațar-enan pînă la șefam; să se pogoare din șefam spre ribla, la răsărit de ain; se va pogori, și se va întinde dealungul mării chineret (ghenezaret), la răsărit; se va pogori iarăș spre iordan, ca să ajungă la marea sarată. aceasta va fi țara voastră, cu hotarele ei de jur împrejur.” moise a dat porunca aceasta copiilor lui israel, și a zis: „aceasta este țara pe care o veți împărți prin sorți, și pe care a poruncit domnul s'o dea celor nouă semîntii și jumătate. căci semîntia fiilor lui ruben, după casele lor părintești, și semîntia fiilor lui gad, după casele părinților lor, precum și jumătate din semîntia lui manase și-au luat moștenirea. aceste două semîntii și jumătate și-au luat moștenirea dincoace de iordan, în fața ierihonului, în spre răsărit.” domnul a vorbit lui moise, și a zis: „iață numele bărbaților cari vor împărți țara între

voi: preotul eleazar, și iosua, fiul lui nun. să mai luăți cite o căpetenie din fiecare seminție, ca să facă împărțirea țării. iată numele bărbatilor acestora. pentru seminția lui iuda: caleb, fiul lui iefune; pentru seminția fiilor lui simeon: samuel, fiul lui amihud; pentru seminția lui beniamin: elidad, fiul lui chislon; pentru seminția fiilor lui dan: căpetenia buchi, fiul lui iogli; pentru fiii lui iosif, -pentru seminția fiilor lui manase: căpetenia haniel, fiul lui efod; - și pentru seminția fiilor lui efraim: căpetenia chemuel, fiul lui șifan; pentru seminția fiilor lui zabulon: căpetenia elitașan, fiul lui parnac; pentru seminția fiilor lui isahar: căpetenia paltiel, fiul lui azan; pentru seminția fiilor lui așer: căpetenia ahihud, fiul lui șelomi; pentru seminția fiilor lui neftali: căpetenia pedahel, fiul lui amihud.” aceștia sint aceia cărora le -a poruncit domnul să împartă țara canaanului între copiii lui israel.

35

domnul a vorbit lui moise, în cimpia moabului, lângă iordan, în fața ierihonului. și a zis: „poruncește copiilor lui israel, să dea leviților, din moștenirea pe care o vor avea, niște cetăți în cari să poată locui. să mai dați leviților și un loc gol împrejurul acestor cetăți. cetățile să fie ale lor, ca să locuiască în ele; iar locurile goale să fie pentru vitele lor, pentru averile lor și pentru toate dobitoacele lor. locurile goale din jurul cetăților pe cari le veți da leviților, să aibă, începînd dela zidul cetății în afară, o mie de coți de jur împrejur. să măsurați afară din cetate, două mii de coți în partea de răsărit, două mii de coți în partea de miazăzi, două mii de coți în partea de apus, și două mii de coți în partea de miază noapte, așa în cit cetatea să fie la mijloc. acestea să fie locurile goale din jurul cetăților lor. dintre cetățile pe cari le veți da leviților, șase să fie cetăți de scăpare unde va putea să fugă ucigașul, și afară de acestea, să le mai dați alte patruzeci și două de cetăți. toate cetățile pe cari le veți da leviților să fie patruzeci și opt de cetăți, împreună cu locurile lor goale. cetățile pe cari le veți da din moșiile copiilor lui israel să fie date mai multe de cei ce au mai multe, și mai puține de cei ce au mai puține; fiecare să dea leviților din cetățile lui după moștenirea pe care o va avea.” domnul a vorbit lui moise, și a zis: „vorbește copiilor lui israel și spune-le: „cînd veți trece iordanul și veți intra în țara canaanului, să vă alegeți niște cetăți cari să vă fie cetăți de scăpare, unde să poată scăpa ucigașul care va omori pe cineva fără voie. aceste cetăți să vă slujească drept cetăți de scăpare împotriva răzbunătorului singelui, pentruca ucigașul să nu fie omorît înainte de a se înfățișa în fața adunării ca să fie judecat. din cetățile pe cari le veți da, șase să vă fie cetăți de scăpare. să dați trei cetăți dincoace de iordan, și trei cetăți în țara canaanului: acestea să vă fie cetăți de scăpare. aceste șase cetăți să vă fie cetăți de scăpare pentru copiii lui israel, pentru străin și pentru celce locuiește în mijlocul vostru: acolo va putea să scape orice om care va ucide pe cineva fără voie. dacă un om lovește pe aproapele său cu o unealtă de fer, și acesta moare, este un ucigaș: ucigașul să fie pedepsit cu moartea. dacă -l lovește cu o piatră pe care o ține în mină, de care poate muri, și moare,

este un ucigaș: ucigașul să fie pedepsit cu moartea. dacă -l lovește cu vreo unealtă de lemn pe care o ține în mină, de care poate muri, și moare, este un ucigaș; ucigașul să fie pedepsit cu moartea. răzbunătorul singelui să omoare pe ucigaș; cînd îl va întîlni, să -l omoare. dacă un om împinge pe aproapele său din ură, sau dacă -l pîndește și arungă ceva asupra lui și moare, sau dacă -l lovește cu mîna din vrăjmășie, și moare, cel ce l -a lovit să fie pedepsit cu moartea; este un ucigaș: răzbunătorul singelui să omoare pe ucigaș, cînd îl va întîlni. dar dacă un om împinge pe aproapele lui fără veste și nu din vrăjmășie, sau dacă aruncă ceva asupra lui fără să -l fi pîndit, sau dacă aruncă asupra lui din neabăgare de seamă o piatră care -i poate pricinui moartea, și moare, fără să -l urască și fără să caute să -i facă rău: iată legile după cari va judeca adunarea între cel ce l -a lovit și răzbunătorul singelui. adunarea va izbăvi pe ucigaș din mîna răzbunătorului singelui, și -l va face să se întoarcă în cetatea de scăpare unde fugise. să locuiască acolo pînă la moartea marelui preot care este uns cu untdelemn sfînt. dacă ucigașul iese din hotarul cetății de scăpare unde fugise, și dacă răzbunătorul singelui îl întîlnește afară din hotarul cetății de scăpare și ucide pe ucigaș, nu va fi vinovat de omor. căci ucigașul trebuia să locuiască în cetatea lui de scăpare pînă la moartea marelui preot; și după moartea marelui preot, putea să se întoarcă la moșia lui. iată poruncile de drept pentru voi și pentru urmașii voștri, în toate locurile în cari veți locui. dacă un om omoară pe cineva, ucigașul să fie omorît, pe mărturia marturilor. un singur martur nu va fi de ajuns ca să fie osîndit cineva la moarte. să nu primiți răscumpărare pentru viața unui ucigaș vinovat de omor, ci să fie pedepsit cu moartea. să nu primiți răscumpărare pentru cel ce trebuie să fugă în cetatea lui de scăpare, ca să se întoarcă să locuiască în țară pînă la moartea preotului. să nu pingăriți țara unde veți fi, căci singele celui nevinovat pingărește țara; și ispășirea singelui vărsat în țară nu se va putea face decît prin singele celui ce -l va vărsa. să nu pingăriți deci țara în care veți merge să locuiți, și în mijlocul căreia voi locui și eu, căci eu sint domnul, care locuiește în mijlocul copiilor lui israel.”

36

căpeteniile familiei lui galaad, fiul lui machir, fiul lui manase, dintre familiile fiilor lui iosif, s'au apropiat și au vorbit înaintea lui moise și înaintea mai marilor peste casele părintești ale copiilor lui israel. ei au zis: „domnule, ție ți -a poruncit domnul să dai copiilor lui israel țara ca moștenire prin sorți. tu, domnule, ai primit deasemenea poruncă de la domnul ca moștenirea fratelui nostru țelofhad, s'o dai fetelor lui. dar dacă ele se mărită după unul din fiii altei seminții a copiilor lui israel, moștenirea lor va fi ștearsă din moștenirea părinților noștri, și adăugată la a seminției din care vor face parte; și astfel moștenirea care ne -a căzut nouă la sorți se va micșora. și cînd va veni anul de veselie pentru copiii lui israel, moștenirea lor va rămînea adăugată la a seminției din care vor face parte, și va fi ștearsă astfel din moștenirea seminției părinților noștri.” moise a poruncit copiilor lui israel

din partea domnului, și a zis: „seminția fiilor lui iosif are dreptate. iată ce poruncește domnul cu privire la fetele lui țelofhad: să se mărite după cine vor vrea, numai să se mărite într-o familie din seminția părinților lor. ici o moștenire a copiilor lui israel să nu treacă de la o seminție la alta, ci fiecare din copiii lui israel să se țină lipit de moștenirea seminției părinților lui. și orice fată, care are o moștenire în semințiile copiilor lui israel, să se mărite după cineva dintr-o familie din seminția tatălui ei, pentru ca fiecare din copiii lui israel să-și aibă moștenirea părinților săi. ici o moștenire să nu treacă de la o seminție la alta, ci semințiile copiilor lui israel să se țină fiecare de moștenirea sa.” fetele lui țelofhad au făcut întocmai după porunca pe care o dăduse lui moise domnul. mahla, tirța, hogla, milca și noa, fetele lui țelofhad, s-au măritat după fiii unchilor lor; s’au măritat în familiile fiilor lui manase, fiul lui iosif, și moștenirea lor a rămas în seminția familiei tatălui lor. acestea sint poruncile și legile pe cari le -a dat domnul prin moise copiilor lui israel, în cimpia moabului, lângă iordan, în fața ierihonului

iată cuvintele pe cari le -a spus moise întregului israel, dincoace de iordan, în pustie, într'o cîmpie, față în față cu suf, între paran, tofel, laban, hațerot și di-zahab. (dela horeb pînă la cades-barnea, pe drumul care duce la muntele seir, este o depărtare de unsprezece zile). în al patruzecilea an, în luna unsprezecea, în ziua întâi a lunii, moise a vorbit copiilor lui israel și le -a spus tot ce -i poruncise domnul să le spună. aceasta era după ce a bătut pe sihon, împăratul amoritilor, care locuia la hesbon, și pe og, împăratul basanului, care locuia la aștarot și la edrei. dincoace de iordan, în țara moabului, moise a început să lămurească legea aceasta și a zis: domnul, dumnezeul nostru, ne -a vorbit la horeb, zicînd: „ați locuit destulă vreme în muntele acesta. întoarceți-vă, și plecați; duceți-vă la muntele amoritilor și în toate împrejurimile: în cîmpie, pe munte, în vale, în partea de miază-zi, pe țărmul mării, în țara cananiților și în liban, pînă la riul cel mare, riul eufrat. vedeți, v'am pus țara înainte; intrați și luați în stăpînire țara pe care domnul a jurat părinților voștri, avraam, isaac și iacob, că o va da lor și seminiei lor după ei.“ în vremea aceea, v'am spus: „eu nu văpot purta singur. domnul, dumnezeul vostru, v'a înmulțit, și azi sin-teți foarte mulți la număr, ca stelele cerului. dom-nul, dumnezeul părinților voștri, să vă mărească de o mie de ori pe atît, și să vă binecuvînteze, după cum a făgăduit! cum aș putea să port eu singur pricinile voastre, povara voastră și certurile voastre? luați din semințiile voastre niște bărbați înțelepți, pricepuți și cunoscuți, și -i voi pune în fruntea voastră.“ voi mi-ați răspuns, și ați zis: „ceea ce spui tu să facem este un lucru bun.“ am luat atunci pe căpeteniile semini-ilor voastre, bărbați înțelepți și cunoscuți, și i-am pus în fruntea voastră drept căpetenii peste o mie, căpe-tenii peste zece, ca dregători în semințiile voastre. am dat, în acelaș timp, următoarea poruncă judecă-torilor voștri: „să ascultați pe frații voștri, și să jude-cați după dreptate neînțelegerile fiecăruia cu fratele lui sau cu străinul. să nu căutați la fața oamenilor în judecățile voastre; să ascultați pe cel mic ca și pe cel mare; să nu vă temeți de nimeni, căci dumnezeu e cel care face dreptate. și cînd veți găsi o pricină prea grea, s'o aduceți înaintea mea, ca s'o aud.“ așa v'am poruncit, în vremea aceea, tot ce aveai de făcut. am plecat din horeb, și am străbătut toată pustia aceea mare și grozavă pe care ați văzut -o; am luat dru-mul care duce în muntele amoritilor, cum ne porun-cise domnul, dumnezeul nostru, și am ajuns la cades-barnea. și eu v'am zis: „ați ajuns la muntele amoritilor pe care ni -l dă domnul, dumnezeul nostru. iată că domnul, dumnezeul tău, îți pune țara înainte; suie-te, ia -o în stăpînire, cum ți -a spus domnul dumnezeul părinților tăi; nu te teme, și nu te înspăimîntă.“ voi v'ați apropiat cu toții de mine, și ați zis: „să trimet-em niște oameni înaintea noastră, ca să iscodească țara, și să ne aducă răspuns cu privire la drumul pe care ne vom sui în ea și asupra cetăților în cari vom ajunge.“ părerea aceasta mi s'a părut bună; și am luat doisprezece oameni dintre voi, cite un om de fiecare

seminție. ei au plecat, au trecut muntele, și au ajuns pînă la valea eșcol, și au iscodit țara. au luat în mini din roadele țării și ni le-au adus; ne-au făcut o dare de seamă, și au zis: „bună țară ne dă domnul, dum-nezeul nostru.“ dar voi n'ați vrut să vă suiți în ea, și v'ați răsvrătit împotriva poruncii domnului, dum-nezeului vostru. ați cîrțit în corturile voastre, și ați zis: „pentru că ne urăște, de aceea ne -a scos domnul din țara egiptului, ca să ne dea în minile amoritilor și să ne nimicească. unde să ne suim? frații noștri ne-au muiat inima, zicînd: „poporul acela este un popor mai mare și mai înalt la statură decît noi; cetățile sînt mari și întărite pînă la cer; ba încă, am văzut acolo și copii de ai lui anac.“ eu v'am zis: „nu vă spăimîntați, și nu vă fie frică de ei. domnul, dumnezeul vostru, care merge înaintea voastră, se va lupta el însuș pentru voi, potrivit cu tot ce a făcut pentru voi subț ochii voștri în egipt. apoi în pustie, ai văzut că domnul, dumnezeul tău, te -a purtat cum poartă un om pe fiul său, pe tot drumul pe care l-ați făcut pînă la sosirea voastră în locul acesta.“ cu toate acestea, voi n'ați avut încredere în domnul, dumnezeul vostru, care mergea înaintea voastră pe drum, ca să vă caute un loc de poposire: noaptea într'un foc, ca să vă arate drumul pe care tre-buiati să mergeți, și ziua într'un nor. domnul a auzit glasul cuvintelor voastre. s'a miniat, și a jurat, zicînd: „niciunul din bărbații cari fac parte din acest neam rău nu va vedea țara aceea bună pe care am jurat că o voi da părinților voștri, afară de caleb, fiul lui iefune. el o va vedea, și țara în care a mers, o voi da lui și copiilor lui, pentru că a urmat în totul calea domnu-lui.“ domnul s'a miniat și pe mine, din pricina voas-tră, și a zis: „nici tu nu vei intra în ea. iosua, fiul lui nun, slujitorul tău, va intra în ea; întărește -l, căci el va pune pe israel în stăpînirea țării aceleia. și pruncii voștri, despre cari ați zis: „vor fi de jaf“ și fiii voștri, cari nu cunosc azi nici binele nici răul, ei vor intra în ea; da, lor le -o voi da, și ei o vor stăpîni. dar voi, întoarceți-vă înapoi, și plecați în pustie, în spre marea roșie.“ voi ați răspuns, și mi-ați zis: „am păcătuit im-potriva domnului; ne vom sui și ni vom bate, cum ne -a poruncit domnul, dumnezeul nostru.“ și v'ați incins fiecare armele, și v'ați incumetat să vă suiți pe munte. domnul mi -a zis: „spune-le: „nu vă suiți și nu vă luptați, căci eu nu sînt în mijlocul vostru; nu căutați să fiți bătuți de vrămașii voștri.“ eu v'am spus, dar n'ați ascultat; ci v'ați răzvrătit împotriva poruncii domnului, și v'ați suit semeți pe munte. atunci amor-ii, cari locuiesc pe muntele acesta, v'au ieșit înainte, și v'au urmărit ca albinele; v'au bătut din seir, pînă la horma. la întoarcerea voastră, ați plins înaintea dom-nului; dar domnul nu v'a ascultat glasul, și n'a luat am-inte la voi. și așa ați rămas la cades, unde ați stat multă vreme.

2

e-am întors, și am plecat în pustie, pe drumul care duce la marea roșie, cum îmi poruncise domnul; și am ocolit multă vreme muntele seir. domnul mi -a zis: „vă ajunge de cînd ocoliti muntele acesta. întoarceți-vă spre miazănoapte. dă următoarea poruncă poporu-lui: „acum aveți să treceți prin hotarele fraților voștri,

copiii lui esau, cari locuiesc în seir. ei se vor teme de voi; dar să vă păziți bine. să nu vă încăleiați cu ei; căci nu vă voi da în țara lor nici măcar o palmă de loc: muntele seir l-am dat în stăpînire lui esau. să cumpărați de la ei cu preț de argint, hrana pe care o veți minca, și să cumpărați dela ei cu preț de argint, chiar și apa pe care o veți bea. căci domnul, dumnezeul tău, te -a binecuvîntat în tot lucrul miinilor tale și ți -a cunoscut călătoria în această mare pustie. iată, de patruzeci de ani de cînd domnul dumnezeul tău este cu tine, și n'ai dus lipsă de nimic." am trecut pe departe de frații noștri, copiii lui esau, cari locuiesc în seir, și pe departe de drumul care duce în cimpie, departe de elat și de ețion-gheber; apoi ne-am întors și am apucat spre pustia moabului. domnul mi -a zis: „nu face război cu moab, și nu te apuca la luptă cu el; căci nu-ți voi da nimic să stăpînești în țara lui: „arul l-am dat în stăpînire copiilor lui lot. (mai înainte aici locuiau emimii: un popor mare, mult la număr și de statură înaltă, ca anachimii. ei treceau drept refaimiți, ca și anachimii; dar moabiții îi numeau emimi. seir era locuit altă dată de horiți; copiii lui esau i-au izgonit, i-au nimicit dinaintea lor, și s'au așezat în țara pe care o stăpînește și pe care i -a dat -o domnul.) acum sculați-vă și treceți pîrul zered." am trecut pîrul zered. vremea cît au tînut călătoriile noastre dela cades-barnea pînă la trecerea pîrului zered a fost de treizeci și opt de ani, pînă a perit din mijlocul taberei tot neamul oamenilor de război, cum le jurase domnul. mina domnului a fost împotriva lor ca să -i nimicească din mijlocul taberei, pînă ce au perit. după ce au perit toți bărbații de război, murind în mijlocul poporului, domnul mi -a vorbit și a zis: „să treci azi hotarul moabului, la cetatea ar, și să te apropii de copiii lui amon. să nu faci război cu ei, și să nu te iei la luptă cu ei; căci nu-ți voi da nimic de stăpînit în țara copiilor lui amon: am dat -o în stăpînire copiilor lui lot. țara aceasta trecea deasemenea ca o țară a lui refaim; mai înainte locuiau în ea refaimiții; și amoniții îi numeau zamzumimi: un popor mare, mult la număr și de statură înaltă, ca anachimii. domnul i -a nimicit dinaintea amoniților, cari i-au izgonit și s'au așezat în locul lor. (așa a făcut domnul și pentru copiii lui esau cari locuiesc în seir, cînd a nimicit pe horiți dinaintea lor; ei i-au izgonit și s'au așezat în locul lor, pînă în ziua de azi. deasemenea, aviin, cari locuiau în sate pînă la gaza, au fost nimiciți de caftoriți, ieșiți din caftor, cari s'au așezat în locul lor.) sculați-vă, plecați, și treceți pîrul arnon. iată, îți dau în mîni pe sihon, împăratul hesbonului, amoritul, și țara lui. începe cucerirea, fă război cu el! de azi încolo voi băga groaza și frica de tine în toate popoarele de sub cer; și, la auzul faimei tale, vor tremura și se vor îngrozi de tine." din pustie chedemot, am trimis soli la sihon, împăratul hesbonului, cu vorbe de pace. am trimis să -i spună: „lasă-mă să trec prin țara ta; voi ținea drumul mare, fără să mă abat nici la dreapta nici la stînga. să-mi vinzi pe preț de argint hrana pe care o voi minca, și să-mi dai cu preț de argint apa de care o voi bea; nu voi face altceva decît să trec cu piciorul, - lucrul pe care mi l-au îngăduit copiii lui esau cari locuiesc în seir, și moabiții cari locuiesc în ar-îngăduiește-mi și tu lucrul acesta, pînă voi trece

iordanul ca să intru în țara pe care ne -o dă domnul, dumnezeul nostru." dar sihon, împăratul hesbonului, n'a vrut să ne lase să trecem pela el; căci domnul, dumnezeul tău, i -a făcut duhul neînduplecat, și i -a împietrit inima, ca să -l dea în mîinile tale, cum vezi azi. domnul mi -a zis: „vezi, acum încep să-ți dau pe sihon și țara lui; începe și tu dar să -i iei în stăpînire țara ca s'o moștenești." sihon ne -a ieșit înainte, cu tot poporul lui, ca să lupte împotriva noastră, la iahat. domnul, dumnezeul nostru, ni l -a dat în mîni, și l-am bătut, pe el, și pe fiii lui, și pe tot poporul lui. i-am luat atunci toate cetățile, și le-am nimicit cu desăvîrșire: bărbați, femei și prunci i-am nimicit cu desăvîrșire, și n'am lăsat să scape niciunul măcar. umai vitele le-am răpit pentru noi, precum și prada din cetățile pe cari le luaserăm. dela aroer, care este pe malurile pîrului arnon, și dela cetatea care este în vale, pînă la galaad, n'a fost nici o cetate prea mare pentru noi: domnul, dumnezeul nostru, ni le -a dat pe toate în mîni. dar de țara copiilor lui amon nu te-ai apropiat, de toate malurile pîrului iaboc, de cetățile dela munte, și de toate locurile pe cari te -a oprit domnul, dumnezeul tău, să le lovești.

3

e-am întors, și ne-am suit pe drumul care duce la basan. og, împăratul basanului, ne -a ieșit înainte, cu tot poporul lui, ca să lupte împotriva noastră la edrei. domnul mi -a zis: „nu te teme de el; căci îl dau în mîinile tale, pe el și tot poporul lui, și țara lui; să te porți cu el cum te-ai purtat cu sihon, împăratul amoritilor, care locuia la hesbon." și domnul, dumnezeul nostru, a mai dat în mîinile noastre și pe og, împăratul basanului, cu tot poporul lui; l-am bătut și n'am lăsat să scape niciunul din oamenii lui. i-am luat atunci toate cetățile, și n'a fost una care să nu cadă în stăpînirea noastră: șasezeci de cetăți, tot ținutul argob, împărăția lui og din basan. toate cetățile acestea erau întărite, cu ziduri înalte, cu porți și zăvoare, afară de cetățile fără ziduri cari erau foarte multe la număr. lo-am nimicit cu desăvîrșire, cum făcusem cu sihon, împăratul hesbonului; am nimicit cu desăvîrșire toate cetățile împreună cu bărbați, femeile și pruncii. iar toate vitele și prada din cetăți le-am luat pentru noi. astfel în vremea aceea am cucerit dela cei doi împărați ai amoritilor țara de dincoace de iordan, dela pîrul arnon pînă la muntele hermon, (sidoniții zic hermonului sirion, și amoniții îl numesc senir), toate cetățile din cimpie, tot galaadul și tot basanul pînă la salca și edrei, cetăți din împărăția lui og în basan. (numai og, împăratul basanului, mai rămăsese din neamul refaimiților. patul lui, un pat de fer, este la raba, cetatea copiilor lui amon. lungimea lui este de nouă coți, și lățimea de patru coți, după cotul unui om.) atunci am luat în stăpînire țara aceasta. am dat rubeniților și gadiților ținutul de la aroer, care este pe pîrul arnon, și jumătatea muntelui galaad cu cetățile lui. am dat la jumătate din seminția lui manase ce mai rămînea din galaad și toată împărăția lui og din basan: tot ținutul argob, cu tot basanul, care purta numele de țara refaimiților. iair, fiul lui manase, a luat tot ținutul argob pînă la hotarul ghesuriților

și maacatiților, și a pus numele lui tirgurilor basanului, numite și azi tirgurile lui iair. am dat galaadul lui machir. rubeniților și gadiților le-am dat o parte din galaad pînă la piriul arnon, al cărui mijloc slujește ca hotar, și pînă la piriul iaboc, hotarul copiilor lui amon; le-am mai dat cimpia, mărginită de iordan, dela chineret pînă la marea cimpiei, marea sărată, la picioarele muntelui pisga spre răsărit. în vremea aceea, v'am dat porunca aceasta: „domnul, dumnezeul vostru, vă dă în mină țara aceasta ca s'o stăpîniți. voi toți, cei buni de luptă, să mergeți înarmați înaintea copiilor lui israel. umai femeile voastre, pruncii și vitele voastre-știu că aveți multe vite-să rămînă în cetățile pe cari vi le-am dat, pînă ce domnul va da odihnă fraților voștri ca și vouă, și vor lua și ei în stăpînire țara pe care le-o dă domnul, dumnezeul vostru, dincolo de iordan. după aceea vă veți întoarce fiecare în moștenirea pe care v'am dat -o. în vremea aceea, am poruncit lui iosua, și i-am zis: „ochii tăi au văzut tot ce a făcut domnul, dumnezeul vostru, acestor doi împărați: așa va face domnul tuturor împărățiilor împotriva cărora vei merge. u te teme de ei; căci domnul, dumnezeul vostru, va lupta el însuș pentru voi.“ în vremea aceea, m'am rugat domnului, și am zis: „stăpîne doamne! tu ai început să arăți robului tău mărirea ta și mina ta cea puternică; căci care este dumnezeul acela, în cer și pe pămînt, care să poată face lucrări ca ale tale și să aibă o putere ca a ta? lasă-mă, te rog, să trec, și să văd țara aceea bună de dincolo de iordan, munții aceia frumoși și libanul! dar domnul s'a miniat pe mine, din pricina voastră, și nu m'a ascultat. domnul mi -a zis: „destul! nu-mi mai vorbi de lucrul acesta. suie-te pe vîrfurile muntelui pisga, uită-te spre apus, spre miază noapte, spre miază zi și spre răsărit, și privește -o doar cu ochii; căci nu vei trece iordanul acesta. dă porunci lui iosua, întărește -l, și îmbărbătează -l; căci el va merge înaintea poporului acestuia și -l va pune în stăpînire țării pe care o vei vedea.“ și am rămas astfel în vale, îndreptul bet-peorului.

4

acum, israel, ascultă legile și poruncile pe cari vă învâț să le păziți. împliniți-le, pentruca să trăiți, și să intrați în stăpînire țării pe care v'o dă domnul, dumnezeul părinților voștri. să n'adăugați nimic la cele ce vă poruncesc eu, și să nu scădeți nimic din ele; ci să păziți poruncile domnului, dumnezeului vostru, așa cum vi le dau eu. ați văzut cu ochii voștri ce a făcut domnul cu prilejul faptei lui baal-peor: domnul, dumnezeul tău, a nimicit din mijlocul tău pe toți aceia cari se duseseră după baal-peor. iar voi, cari v'ați alipit de domnul, dumnezeul vostru, sinteți toți vii astăzi. iată, v'am învățat legi și porunci, cum mi -a poruncit domnul, dumnezeul meu, ca să le împliniți în țara pe care o veți lua în stăpînire. să le păziți și să le împliniți; căci aceasta va fi înțelepciunea și priceperea voastră înaintea popoarelor, cari vor auzi vorbinduse de toate aceste legi și vor zice: „acest neam mare este un popor cu totul înțelept și priceput! care este, în adevăr, neamul acela așa de mare încît să fi avut pe dumnezeii lui așa de aproape cum avem noi pe dom-

nul, dumnezeul nostru, ori de cite ori îl chemăm? și care este neamul acela așa de mare încît să aibă legi și porunci așa de drepte, cum este toată legea aceasta pe care v'o pun astăzi înaintea? umai, ia seama asupra ta, și veghează cu luare aminte asupra sufletului tău, în toate zilele vieții tale, ca nu cumva să uiți lucrurile pe cari ți le-au văzut ochii, și să-ți iasă din inimă; fă-le cunoscut copiilor tăi și copiilor copiilor tăi. adu-ți aminte de ziua cînd te-ai înfățișat înaintea domnului, dumnezeului tău, la horeb, cînd domnul mi -a zis: „strînge poporul la mine! căci vreau să -i fac să audă cuvintele mele, ca să învețe să se teamă de mine tot timpul cit vor trăi pe pămînt; și să învețe și pe copiii lor să le păzească.“ voi v'ați apropiat și ați stătut la poalele muntelui. muntele era aprins, și flăcările se ridicau pînă în inima cerului. era întunerec, nori și negură deasă, și domnul v'a vorbit din mijlocul focului; voi ați auzit sunetul cuvintelor lui, dar n'ați văzut nici un chip, ci ați auzit doar un glas. el și -a vestit legămîntul său, pe care v'a poruncit să -l păziți, cele zece porunci; și le -a scris pe două table de piatră. în vremea aceea, domnul mi -a poruncit să vă învăț legi și porunci, ca să le împliniți în țara pe care o veți lua în stăpînire. fiindcă n'ați văzut nici un chip în ziua cînd v'a vorbit domnul din mijlocul focului, la horeb, vegheați cu luare aminte asupra sufletelor voastre, ca nu cumva să vă stricați, și să vă faceți un chip cioplit, sau o înfățișare a vreunui idol, sau chipul vreunui om sau chipul vreunei femei, sau chipul vreunui dobitoc de pe pămînt, sau chipul vreunei păsări care zboară în ceruri, sau chipul vreunui dobitoc care se trăiește pe pămînt, sau chipul vreunui pește care trăiește în apele dedesubtului pămîntului. vegheați asupra sufletului tău, ca nu cumva, ridicîndu-ți ochii spre cer, și văzînd soarele, luna și stelele, toată ostirea cerurilor, să fii tirat să te închini înaintea lor și să le slujești: căci acestea sînt lucruri pe cari domnul, dumnezeul tău, le -a făcut și le -a împărțit ca să slujească tuturor popoarelor, sub cerul întreg. dar pe voi, domnul v'a luat, și v'a scos din cuptorul de fer al egiptului, ca să -i fiți un popor pus de o parte, cum sinteți azi. și domnul s'a miniat pe mine, din pricina voastră: și a jurat că eu să nu trec iordanul, și să nu intru în țara aceea bună pe care ți -o dă ca moștenire domnul, dumnezeul tău. eu voi muri deci în țara aceasta de aici, nu voi trece iordanul; dar voi îl veți trece, și veți stăpîni țara aceea bună. vegheați asupra voastră, ca să nu dați uitării legămîntul pe care l -a încheiat cu voi domnul, dumnezeul vostru, și să nu faceți vreun chip cioplit, nici vreo înfățișare oarecare, pe care ți -a oprit domnul, dumnezeul tău, s'o faci. căci domnul, dumnezeul tău, este un foc mistuitoar, un dumnezeu gelos. cînd veți avea copii, și copiii din copiii tăi, și vei fi de multă vreme în țară, dacă vă veți strica, dacă vă veți face chipuri cioplite, înfățișeri ale vreunui lucru, dacă veți face ce este rău înaintea domnului dumnezeului vostru, ca să -l miniați, - iau astăzi martor împotriva voastră cerul și pămîntul, -că veți peri de o moarte repede din țara pe care o veți lua în stăpînire dincolo de iordan, și nu veți avea zile multe în ea, căci veți fi nimiciți de tot. domnul vă va împărștia printre popoare, și nu veți rămînea decît un mic număr în mijlocul neamurilor unde vă va duce

domnul. și acolo veți sluji unor dumnezei, cari sînt o lucrare făcută de mini omenеști, de lemn și de piatră, cari nu pot nici să vadă, nici să audă, nici să mănînce, nici să miroasă. și dacă de acolo vei căuta pe domnul, dumnezeul tău, îl vei găsi dacă -l vei căuta din toată inima ta și din tot sufletul tău. și după ce ți se vor întimpla toate aceste lucruri în strîmtorarea ta, în zilele de pe urmă, te vei întoarce la domnul, dumnezeul tău, și vei asculta glasul lui; căci domnul, dumnezeul tău, este un dumnezeu plin de îndurare, care nu te va părăsi și nu te va nimici; el nu va uita legămîntul pe care l -a încheiat prin jurămint cu părinții tăi. întreabă vremurile străvechi, cari au fost înaintea ta, din ziua cînd a făcut dumnezeu pe om pe pămînt, și cercetează dela o margine a cerului la cealaltă: a fost vreodată vre o întimplare așa de mare, și s'a auzit vreodată așa ceva? a fost vreodată vreun popor care să fi auzit glasul lui dumnezeu vorbind din mijlocul focului, cum l-ai auzit tu, și să fi rămas viu? a fost vreodată vreun dumnezeu care să fi căutat să ia un neam din mijlocul altui neam, prin încercări, semne, minuni și lupte, cu mină tare și braț întins, și cu minuni înfricoșate, cum a făcut cu voi domnul, dumnezeul vostru, în egipt și subț ochii voștri? umai tu ai fost martor la aceste lucruri, ca să cunoști că numai domnul este dumnezeu și că nu este alt dumnezeu afară de el. din cer, te -a făcut să auzi glasul lui, ca să te învețe; și, pe pămînt, te -a făcut să vezi focul lui cel mare, și ai auzit cuvintele lui din mijlocul focului. el a iubit pe părinții tăi, și de aceea a ales sămînța lor după ei; el însuș te -a scos din egipt, prin puterea lui cea mare. el a izgonit dinaintea ta neamuri mai mari la număr și mai tari decît tine, ca să te ducă în țara lor, și să ți -o dea în stăpînire, cum vezi azi. să știi dar în ziua aceasta, și pune-ți în inimă că numai domnul este dumnezeu, sus în cer și jos pe pămînt, și că nu este alt dumnezeu afară de el. păzește dar legile și poruncile lui, pe cari ți le dau azi, ca să fii fericit, tu și copiii tăi după tine, și să ai zile multe în țara pe care ți -o dă domnul, dumnezeul tău, pe vecie." atunci moise a ales trei cetăți dincoace de iordan, la răsărit, pentru ca să slujească de scăpare ucigașului care ar fi omorît fără voie pe aproapele lui, fără să -i fi fost vrăjmaș mai dinainte, și să -și poată scăpa astfel viața, fugînd într'una din aceste cetăți. aceste cetăți erau: bețer, în pustie, în cîmpie, la rubeniți; ramot, în galaad, la gaditi, și golan, în basan, la manasiți. aceasta este legea pe care a dat -o moise copiilor lui israel. iată învățăturile, legile și poruncile pe cari le -a dat moise copiilor lui israel, după ieșirea lor din egipt. aceasta era dincoace de iordan, în vale, față în față cu bet-peor, în țara lui sihon, împăratul amoritilor, care locuia la hesbon, și care a fost bătut de moise și copiii lui israel, după ieșirea lor din egipt. ei au pus mîna pe țara lui și pe țara lui og, împăratul basanului. acești doi împărați ai amoritilor erau dincoace de iordan, la răsărit. ținutul lor se întindea dela aroer, care este pe malurile pîrului arnon, pînă la muntele sionului care este hermonul, și cuprindea toată cîmpia de dincoace de iordan, la răsărit, pînă la marea cîmpiei, supt poalele muntelui pigsa.

moise a chemat pe tot israelul, și i -a zis: „ascultă, israele, legile și poruncile pe cari vi le spun astăzi în auzul vostru. învățați-le, și împliniți-le cu scumpătate. domnul, dumnezeul nostru, a încheiat cu noi un legămînt la horeb. ucu părinții noștri a încheiat domnul legămîntul acesta, ci cu noi, cari sîntem toți vii astăzi aici. domnul v'a vorbit față în față pe munte, din mijlocul focului. eu am stat atunci între domnul și voi, ca să vă vestesc cuvîntul domnului; căci vă era frică de foc, și nu v'ați suit pe munte. el a zis: „eu sînt domnul, dumnezeul tău, care te-am scos din țara egiptului, din casa robiei. să n'ai alți dumnezei afară de mine. să nu-ți faci chip cioplit, nici vre o înfățișare a lucrurilor cari sînt sus în ceruri, sau jos pe pămînt, sau în ape supt pămînt. să nu te închini înaintea lor, și să nu le slujești; căci eu, domnul, dumnezeul tău, sînt un dumnezeu gelos, care pedepesc fărădelegea părinților în copii pînă la al treilea și la al patrulea neam al celor ce mă urăsc; și mă îndur pînă la al miilea neam de ceice mă iubesc și păzesc poruncile mele. să nu iei în deșert numele domnului, dumnezeului tău; căci domnul nu va lăsa nepedepsit pe cel ce va lua în deșert numele lui. ține ziua de odihnă, ca s'o sfințești, cum ți -a poruncit domnul, dumnezeul tău. șase zile să lucrezi, și să-ți faci toate treburile. dar ziua a șaptea este ziua de odihnă a domnului, dumnezeului tău: să nu faci nicio lucrare în ea, nici tu, nici fiul tău, nici fiica ta, nici robul tău, nici roaba ta, nici boul tău, nici măgarul tău, nici vreunul din dobitoacele tale, nici străinul care este în locurile tale, pentru ca și robul și roaba ta să se odihnească întocmai ca tine. adu-ți aminte că și tu ai fost rob în țara egiptului, și domnul, dumnezeul tău, te -a scos din ea cu mină tare și cu braț întins: de aceea ți -a poruncit domnul, dumnezeul tău, să ții ziua de odihnă. cinstește pe tatăl tău și pe mama ta, cum ți -a poruncit domnul, dumnezeul tău, ca să ai zile multe și să fii fericit în țara pe care ți -o dă domnul, dumnezeul tău. să nu uciți. să nu precurvești. să nu furi. să nu mărturisești strîmb împotriva aproapelui tău. să nu poftesti nevasta aproapelui tău; să nu poftesti casa aproapelui tău, nici ogorul lui, nici robul lui, nici roaba lui, nici boul lui, nici măgarul lui, nici un alt lucru care este al aproapelui tău." acestea sînt cuvintele pe cari le -a rostit domnul cu glas tare pe munte, din mijlocul focului din nori și din negură deasă, și le -a spus la toată adunarea voastră, fără să adauge ceva. le -a scris pe două table de piatră, și mi le -a dat. cînd ați auzit glasul acela din mijlocul întunerecului, și pe cînd tot muntele era aprins, căpeteniile semînțiilor voastre și bătrînii voștri s'au apropiat toți de mine, și ați zis: „iată că domnul, dumnezeul nostru, ne -a arătat slava și mărirea lui și noi i-am auzit glasul din mijlocul focului; astăzi, am văzut că dumnezeu a vorbit unor oameni, și totuș au rămas vii. și acum pen-truce să murim? căci acest foc mare ne va mistui; dacă vom auzi și mai departe glasul domnului, dumnezeului nostru, vom muri. cine este, în adevăr, omul acela, care să fi auzit vreodată, ca noi, glasul dumnezeului celui viu vorbind din mijlocul focului, și totuș să fi ră-mas viu? apropie-te mai bine, tu, și ascultă tot ce-ți va

spune domnul, dumnezeul nostru; apoi să ne spui tu însuși tot ce-ți va spune domnul, dumnezeul nostru, și noi vom asculta, și vom face.” domnul a auzit cuvintele pe cari mi le-ai spus. și domnul mi -a zis: „am auzit cuvintele pe cari ți le -a spus poporul acesta: tot ce au zis este bine. ! de ar rămânea ei cu aceeași inimă ca să se teamă de mine și să păzească toate poruncile mele, ca să fie fericiți pe vecie, ei și copiii lor! du-te de spune-le: „întoarceți-vă în corturile voastre.” dar tu, rămâi aici cu mine, și-ți voi spune toate poruncile, legile și rânduilele, pe cari să -i înveți să le împlinescă în țara pe care le -o dau în stăpânire.” luați seama dar, să faceți așa cum v’a poruncit domnul, dumnezeul vostru; să nu vă abateți de la cele ce a poruncit el nici la dreapta, nici la stânga. să urmați în totul calea pe care v’a poruncit domnul dumnezeul vostru, să umblați, ca să trăiți și să fiți fericiți, și să aveți zile multe în țara pe care o veți lua în stăpânire.

6

iată poruncile, legile și rânduilele pe cari a poruncit domnul, dumnezeul vostru, să vă învăț să le împliniți în țara pe care o veți lua în stăpânire; ca să te temi de domnul, dumnezeul tău, păzind, în toate zilele vieții tale, tu, fiul tău, și fiul fiului tău, toate legile și toate poruncile lui pe cari ți le dau, și să ai zile multe. ascultă-le dar, israel, și caută să le împlinești, ca să fii fericit și să vă înmulțiți mult, cum ți -a spus domnul, dumnezeul părinților tăi, când ți -a făgăduit țara în care curge lapte și miere. ascultă, israel! domnul, dumnezeul nostru, este singurul domn. să iubești pe domnul, dumnezeul tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău și cu toată puterea ta. și poruncile acestea, pe cari ți le dau astăzi, să le ai în inima ta. să le înțipărești în mintea copiilor tăi, și să vorbești de ele când vei fi acasă, când vei pleca în călătorie, când te vei culca și când te vei scula. să le legi ca un semn de aducere aminte la mîni, și să-ți fie ca niște fruntarii între ochi. să le scrii pe ușorii casei tale și pe porțile tale. domnul, dumnezeul tău, te va face să intri în țara pe care a jurat părinților tăi, lui avraam, lui isaac și lui iacov, că ți -o va da. vei stăpîni cetăți mari și bune pe cari nu tu le-ai zidit, case pline de tot felul de bunuri pe cari nu tu le-ai umplut, puturi de apă săpate pe cari nu tu le-ai săpat, vii și măslini pe cari nu tu i-ai sădit. când vei minca și te vei sătura, vezi să nu uiți pe domnul, care te -a scos din țara egiptului, din casa robiei. să te temi de domnul, dumnezeul tău, să -i slujești, și pe numele lui să juri. să nu vă duceți după alți dumnezei, dintre dumnezeii popoarelor din jurul vostru; căci domnul, dumnezeul tău, este un dumnezeu gelos în mijlocul tău. altfel, domnul, dumnezeul tău, s’ar aprinde de minie împotriva ta, și te-ar nimici de pe fața pămîntului. să nu ispitii pe domnul, dumnezeul vostru, cum l-ați ispitit la masa. ci să păziți poruncile domnului, dumnezeului vostru, poruncile lui și legile lui pe cari vi le -a dat. să faci ce este plăcut și bine înaintea domnului, ca să fii fericit, și să intri în stăpînirea țării aceiaa bune, pe care domnul a jurat părinților tăi că ți -o va da, după ce va izgoni pe toți vrăjmașii tăi dinaintea ta, cum a spus domnul. când fiul tău te va întreba într -o zi: „ce însemnează

învățăturile acestea, legile acestea și poruncile acestea, pe cari vi le -a dat domnul, dumnezeul nostru,” să răspunzi fiului tău: „noi eram robi ai lui faraon în egipt, și domnul ne -a scos din egipt cu mîna lui cea puternică. domnul a făcut, subț ochii noștri, minuni și semne mari și nenorocite împotriva egiptului, împotriva lui faraon și împotriva întregii lui case; și ne -a scos de acolo, ca să ne aducă în țara pe care jurase părinților noștri că ne -o va da. domnul ne -a poruncit atunci să împlinim toate aceste legi și să ne temem de domnul, dumnezeul nostru, ca să fim totdeauna fericiți, și să ne țină în viață, cum face astăzi. vom avea parte de îndurarea lui, dacă vom împlini cu scumpătate toate aceste porunci înaintea domnului, dumnezeului nostru, cum ne -a poruncit el.”

7

cînd domnul, dumnezeul tău, te va aduce în țara în care vei intra și o vei lua în stăpînire, și va izgoni dinaintea ta multe neamuri: pe hети, pe ghirgasiți, pe amoriți, pe cananiți, pe fereziti, pe heviti și pe iebusiți, șapte neamuri mai mari la număr și mai puternice decît tine; cînd domnul, dumnezeul tău, ți le va da în mîni, și le vei bate, să le nimicești cu desăvîrșire, să nu închei legămînt cu ele, și să n’ai milă de ele. să nu te încuscrești cu popoarele acestea, să nu măriti pe fetele tale după fiii lor, și să nu iei pe fetele lor de neveste pentru fiii tăi; căci ar abate dela mine pe fiii tăi, și ar sluji astfel altor dumnezei; domnul s’ar aprinde de minie împotriva voastră și te-ar nimici îndată. dimpotrivă, iată cum să vă purtați cu ele: să le surpați altarele, să le sfărâmați stîlpii idolești, să le tăiați pomii închinați dumnezeilor lor și să ardeți în foc chipurile lor cioplite. căci tu ești un popor sfînt pentru domnul, dumnezeul tău; domnul dumnezeul tău te -a ales, ca să fii un popor al lui dintre toate popoarele de pe fața pămîntului. u doar pentru că întreceti la număr pe toate celelalte popoare s’a alipit domnul de voi și v’a ales, căci voi sunteți cel mai mic dintre toate popoarele. ci, pentru că domnul vă iubește, pentru că a vrut să țină jurămîntul pe care l -a făcut părinților voștri, pentru aceea v’a scos domnul cu mîna lui puternică, și v’a izbăvit din casa robiei, din mîna lui faraon, împăratul egiptului. să știți dar domnul, dumnezeul tău, este singurul dumnezeu. el este un dumnezeu credincios și își tine legămîntul și îndurarea pînă la al mililea neam de oameni față de cei ce -l iubesc și păzesc poruncile lui. dar răsplătește îndată pe cei ce -l urăsc, și -i perde; nu dă nici o păsuire celui ce -l urăște, ci -i răsplătește îndată. de aceea păzește poruncile, legile și rânduilele pe cari ți le dau azi, și împlinește-le. dacă veți asculta aceste porunci, dacă le veți păzi și împlini, domnul, dumnezeul tău, va ține față de tine legămîntul și îndurarea cu care s’a jurat părinților tăi. el te va iubi, te va binecuvînta și te va înmulți; va binecuvînta rodul trupului tău și rodul pămîntului tău, grîul tău, mustul și untdelemnul tău, rodul cirezilor tale de vite și rodul turmelor tale de oi, în țara pe care a jurat părinților tăi că ți -o va da. vei fi binecuvîntat mai mult decît toate popoarele; și la tine nu va fi nici bărbat, nici femeie stearpă, nici vită stearpă în turmele tale. domnul va depărta de

tine orice boală; nu-ți va trimite niciuna din acele molime rele din egipt pe cari le cunoști, ci va lavi cu ele pe toți ceice te urăsc. să nimicești toate popoarele pe cari ți le va da în mină domnul, dumnezeul tău; să n'arunci nici o privire de milă spre ele, și să nu slujești dumnezeilor lor, căci aceasta va fi o cursă pentru tine. poate că vei zice în inima ta: „neamurile acestea sint mai mari la număr decît mine; cum voi putea să le izgonesc?” să nu te temi de ele. adu-ți aminte ce a făcut domnul, dumnezeul tău, lui faraon și întregului egipt; adu-ți aminte de marile incercări pe cari ți le-au văzut ochii, de minunile și semnele, de mina tare și de brațul întins, cu cari te -a scos domnul, dumnezeul tău. așa va face domnul, dumnezeul tău, tuturor popoarelor de cari te temi. domnul, dumnezeul tău, va trimite chiar și vesprii bondărești împotriva lor pînă la deplina nimicire a celor ce vor scăpa și se vor ascunde de tine. să nu te înspăimînti de ei; căci domnul, dumnezeul tău, este în mijlocul tău, dumnezeul cel mare și înfricoșat. și domnul, dumnezeul tău, va izgoni încetul cu încetul aceste neamuri dinaintea ta: nu le vei putea nimici îndată, ca să nu se înmulțească fiarele cîmpului împotriva ta. dar domnul, dumnezeul tău, le va da în mina ta; și le va pune cu totul pe fugă, pînă vor fi nimicite. pe împărații lor îi va da în minile tale, și le vei șterge numele de sub ceruri; niciunul din aceste popoare nu va putea să stea împotriva ta, pînă le vei nimici. chipurile cioplite ale dumnezeilor lor să le ardeți în foc. să nu poștești și să nu iei pentru tine argintul și aurul de pe ele, ca nu cumva aceste lucruri să ajungă pentru tine o cursă; căci ele sint o uriciune înaintea domnului, dumnezeului tău. să nu aduci nici un lucru uricios în casa ta, ca să nu fii nimicit cu desăvîrșire, tu și lucrul acela; să-ți fie groază de el, să-ți fie scîrbă de el, căci este un lucru blestemat.

8

să păziți și să împliniți toate poruncile pe cari vi le dau astăzi, ca să trăiți, să vă înmulțiți, și să intrați în stăpînirea țării pe care a jurat domnul că o va da părinților voștri. adu-ți aminte de tot drumul pe care te -a călăuzit domnul, dumnezeul tău, în timpul acestor patruzeci de ani în pustie, ca să te smerească și să te încerce, ca să-ți cunoască pornirile inimii și să vadă dacă ai să păzești sau nu poruncile lui. astfel, te -a smerit, te -a lăsat să suferi de foame, și te -a hrănit cu mană, pe care nici tu n'o cunoșteai și nici părinții tăi n'o cunoscuseră, ca să te învețe că omul nu trăiește numai cu pine, ci cu orice lucru care iese din gura domnului trăiește omul. haina nu ți s'a învechit pe tine, și nici nu ți s'au umflat picioarele, în timpul acestor patruzeci de ani. recunoaște dar în inima ta că domnul, dumnezeul tău, te mustră cum mustră un om pe copilul lui. să păzești poruncile domnului, dumnezeului tău, ca să umbli în căile lui, și să te temi de el. căci domnul, dumnezeul tău, are să te ducă într'o țară bună, țară cu piraie de apă, cu izvoare și cu lacuri, cari țîsnesc din văi și munți; țară cu griu, cu orz, cu vii, cu smochini și cu rodii; țară cu măsline și cu miere; țară unde vei minca pine din belșug, unde nu vei duce lipsă de nimic; țară, ale cărei petre sint

de fer, și din ai cărei munți vei scoate aramă. cînd vei minca și te vei sătura, să binecuvîntezi pe domnul, dumnezeul tău, pentru țara cea bună pe care ți -a dat -o. vezi să nu uiți pe domnul, dumnezeul tău, pînă acolo încît să nu păzești poruncile, rînduilele și legile lui, pe cari ți le dau azi. cînd vei minca și te vei sătura, cînd vei zidi și vei locui în case frumoase, cînd vei vedea înmulțindu-ți-se cirezile de boi și turmele de oi, mărindu-ți-se argintul și aurul, și crescîndu-ți tot ce ai, ia seama să nu ți se umfle inima de mîndrie și să nu uiți pe domnul, dumnezeul tău, care te -a scos din țara egiptului, din casa robiei; care te -a dus în acea pustie mare și grozavă, unde erau șerpi infocați și scorpioni, în locuri uscate și fără apă, care a făcut să-ți țîșnească apă din stîncă cea mai tare, și care ți -a dat să mînci în pustie mana aceea necunoscută de părinții tăi, ca să te smerească și să te încerce, și să-ți facă bine apoi. vezi să nu zici în inima ta: „tăria mea și puterea minii mele mi-au cîștigat aceste bogății.” ci adu-ți aminte de domnul, dumnezeul tău, căci el îți va da putere să le cîștigi, ca să întărească legămîntul încheiat cu părinții voștri prin jurămint, cum face astăzi. dacă vei uita pe domnul, dumnezeul tău, și vei merge după alți dumnezei, dacă le vei sluji și te vei închina înaintea lor, vă spun hotărît azi că veți peri. veți peri ca și neamurile pe cari le -a pierdut domnul dinaintea voastră, pentru că nu veți asculta glasul domnului, dumnezeului vostru.

9

ascultă, israel! astăzi vei trece iordanul, ca să te faci stăpîn pe niște neamuri mai mari și mai puternice decît tine, pe cetăți mari și întărite pînă la cer, pe un popor mare și înalt la statură, pe copiii lui anac, pe cari -i cunoști și despre cari ai auzit zicîndu-se: „cine va putea să stea împotriva copiilor lui anac?” să știi azi că domnul, dumnezeul tău, va merge el în-suș înaintea ta, ca un foc mistuitor; el îi va nimici, el îi va smeri înaintea ta; și tu îi vei izgoni, îi vei perde curînd, cum ți -a spus domnul. cînd îi va izgoni domnul, dumnezeul tău, dinaintea ta, să nu zici în inima ta: „pentru bunătatea mea m'a făcut domnul să intru în stăpînirea țării acesteia.” căci din pricina răutății neamurilor acelora le izgonește domnul dinaintea ta. u, nu pentru bunătatea ta, nici pentru curăția inimii tale intri tu în stăpînirea țării lor; ci din pricina răutății acestor neamuri le izgonește domnul, dumnezeul tău, dinaintea ta, și ca să împlinească astfel cuvîntul prin care domnul s'a jurat părinților tăi, lui avraam, lui isaac și lui iacob. să știi dar că nu din pricina bunătății tale îți da domnul, dumnezeul tău, acea țară bună ca s'o stăpînești; căci tu ești un popor tare încăpățînat. adu-ți aminte, și nu uita cum ai ațîțat minia domnului, dumnezeului tău, în pustie. din ziua cînd ai ieșit din țara egiptului pînă la sosirea voastră în locul acesta, tot răsvrățiți împotriva domnului ați fost! la horeb, atîta ați ațîțat minia domnului, încît domnul s'a miniat pe voi și voia să vă nimicească. cînd m'am suit pe munte, ca să iau tablele de piatră, tablele legămîntului pe care l -a făcut domnul cu voi, am rămas pe munte patruzeci de zile și patruzeci de nopți, fără să mîncîc pine și fără să beau apă; și domnul

mi -a dat cele două table de piatră, scrise cu degetul lui dumnezeu, și cuprinzând toate cuvintele pe cari vi le spusese domnul pe munte, din mijlocul focului, în ziua cînd tot poporul era adunat. după acele patruzeci de zile și patruzeci de nopți domnul mi -a dat cele două table de piatră, tablele legămîntului. domnul mi -a zis atunci: „scoală-te și pogoară-te în grabă de aici; căci poporul tău, pe care l-ai scos din egipt, s'a stricat. s'au abătut curînd dela calea pe care le-am arătat -o; și-au făcut un chip turne.” domnul mi -a zis: „eu văd că poporul acesta este un popor tare încăpățînat. lasă-mă să -i începesc și să le șterg numele de subț ceruri; iar pe tine te voi face un neam mai puternic și mai mare la număr decît poporul acesta.” m'am întors și m'am pogorît de pe munte care era tot numai foc, cu cele două table ale legămîntului în amîndouă minile mele. m'am uitat, și iată că păcătuiserăți împotriva domnului, dumnezeului vostru, vă făcuserăți un vițel turnat, vă depărtaserăți curînd dela calea pe care v'o arătase domnul. am apucat atunci cele două table, le-am aruncat din minile mele, și le-am sfărîmat subț ochii voștri. m'am aruncat cu fața la pămînt înaintea domnului, ca mai înainte, patruzeci de zile și patruzeci de nopți, fără să mînc și fără să beau apă, din pricina tuturor păcatelor pe cari le săvîrșiserăți, făcînd ce este rău înaintea domnului, ca să -l miniați. căci mă îngrozisem la vederea miniei și urgiei de care era cuprins domnul împotriva voastră, pînă acolo încît voia să vă nimicească. dar domnul m'a ascultat și de data aceasta. domnul de asemenea era foarte miniat și pe aaron, așa încît voia să -l piardă, și eu m'am rugat atunci și pentru el. am luat vițelul pe care -l făcuserăți, isprava păcatului vostru, l-am ars în foc, l-am sfărîmat pînă s'a făcut praf, și am aruncat praful acela în pîrul care curgea din munte. apoi la tabeera, la masa, și la chibrot-hataa, voi iarăși ați ațîtat minia domnului. și cînd v'a trimis domnul de la cades-barnea, zicînd: „suiți-vă, și luați în stăpînire țara pe care v'o dau; voi v'ați răzvrătit împotriva poruncii domnului, dumnezeului vostru, n'ați avut credință în el, și n'ați ascultat glasul lui. v'ați tot răzvrătit împotriva domnului de cînd vă cunosc. m'am aruncat cu fața la pămînt înaintea domnului: patruzeci de zile și patruzeci de nopți, m'am aruncat cu fața la pămînt, pentru că domnul spusese că vrea să vă nimicească. m'am rugat domnului, și am zis: „stăpîne doamne, nu nimici pe poporul tău, moștenirea ta, pe care ai răscumpărat -o, în mărirea ta, pe care ai scos -o din egipt, prin mîna ta cea puternică. adu-ți aminte de robii tăi, avraam, isaac și iacov. nu căuta la îndărătnicia acestui popor, la răutatea lui și la păcatul lui, ca nu cumva țara din care ne-ai scos să zică: 'pentru că domnul n'avea putere să -i ducă în țara pe care le -o făgăduise și pentru că -i ura, de aceea i -a scos ca să -i omoare în pustie.' totuși ei sînt poporul tău și moștenirea ta, pe care ai scos -o din egipt cu mîna ta cea puternică și cu brațul tău cel întins.”

10

în vremea aceea, domnul mi -a zis: „taie două table de piatră ca cele dintii, și suie-te la mine pe munte; fă și un chivot de lemn. eu voi scrie pe aceste două table

cuvintele cari erau scrise pe tablele dintii pe cari le-ai sfărîmat, și să le pui în chivot.” am făcut un chivot de lemn de salcim, am tăiat două table de piatră ca cele dintii, și m'am suit pe munte cu cele două table în mină. domnul a scris pe table ce fusese scris pe cele dintii, cele zece porunci cari vă fuseseră spuse pe munte, din mijlocul focului, în ziua adunării; și domnul mi le -a dat. m'am întors apoi și m'am pogorît de pe munte, am pus tablele în chivotul pe care -l făcusem, și ele au rămas acolo, cum îmi poruncise domnul. copiii lui israel au plecat din beerot-bene-iaacan la mosera. acolo a murit aaron, și a fost îngropat; eleazar, fiul lui, i -a urmat în slujba preoției. apoi de-acolo au pornit la gudgoda, și dela gudgoda la iotbata, țară unde sînt piraie de ape. în vremea aceea, domnul a despărțit seminția lui levi, și i -a poruncit să ducă chivotul legămîntului domnului, și stea înaintea domnului ca să -i slujească, și să binecuvînteze poporul în numele lui; lucru pe care l -a făcut pînă în ziua de azi. deaceia levi n'are nici parte de moșie, nici moștenire cu frații lui: domnul este moștenirea lui, cum i -a spus domnul, dumnezeul tău. eu am rămas pe munte, ca și mai înainte, patruzeci de zile și patruzeci de nopți. domnul m'a ascultat și de data aceasta; domnul n'a voit să vă nimicească. domnul mi -a zis: „scoală-te, du-te, și mergi în fruntea poporului. să se ducă să -i în stăpînire țara pe care am jurat părinților lor că le -o voi da.” acum, israel, ce alta cere dela tine domnul, dumnezeul tău, decît să te temi de domnul, dumnezeul tău, să umbli în toate căile lui, să iubești și să slujești domnului, dumnezeului tău, din toată inima ta și din tot sufletul tău, să păzești poruncile domnului și legile lui pe cari ți le dau astăzi, ca să fii fericit? iată, ale domnului, dumnezeului tău, sînt cerurile și cerurile cerurilor, pămîntul și tot ce cuprinde el. și numai de părinții tăi s'a alipit domnul ca să -i iubească; și după ei, pe sămînța lor, pe voi v'a ales el dintre toate popoarele, cum vedeți azi. să vă tăiați dar inima împrejur, și să nu vă mai înțepeniți gîtul. căci domnul, dumnezeul vostru, este dumnezeul dumnezeilor, domnul domnilor, dumnezeul cel mare, puternic și înfricoșat, care nu caută la fața oamenilor și nu primește daruri; care face dreptate orfanului și văduvei, care iubește pe străin și -i dă hrană și îmbrăcăminte. să iubiți pe străin, căci și voi ați fost străini în țara egiptului. să te temi de domnul, dumnezeul tău, să -i slujești, să te alipești de el, și pe numele lui să juri. el este slava ta, el este dumnezeul tău. el a făcut în mijlocul tău aceste lucruri mari și grozave pe cari ți le-au văzut ochii. părinții tăi s'au pogorît în egipt în număr de șaptezeci de inși; acum domnul, dumnezeul tău, a făcut din tine o mulțime ca stelele cerului.”

11

să iubești dar pe domnul, dumnezeul tău, și să păzești totdeauna învățăturile lui, legile lui, rînduilele lui și poruncile lui. recunoașteți astăzi-ce n'au putut recunoaște și vedea copiii voștri-pedepsele domnului, dumnezeului vostru, mărirea lui, mina lui cea tare și brațul lui cel întins, semnele lui și faptele pe cari le -a săvîrșit în mijlocul egiptului împotriva lui faraon,

impăratul egiptului, și împotriva întregii lui țări. recunoașteți ce a făcut el oștirii egiptului, cailor lui și carălor lui, cum a făcut să vină peste ei apele mării roșii, când vă urmăreau, și i -a nimicit pentru totdeauna; ce v'a făcut în pustie, până la venirea voastră în locul acesta; ce a făcut lui datan și lui abiram, fiii lui eliab, fiul lui ruben, cum pământul și -a deschis gura și i -a înghițit, cu casele și corturile lor, și cu tot ce aveau în mijlocul întregului israel. căci ați văzut cu ochii voștri toate lucrurile mari pe cari le -a făcut domnul. astfel, să păziți toate poruncile pe cari vi le dau eu astăzi, ca să puteți pune mina pe țara în care veți trece ca s'o luați în stăpînire, și să aveți zile multe în țara pe care domnul a jurat părinților voștri că le -o va da, lor și seminței lor, țară în care curge lapte și miere. căci țara în stăpînirea căreia vei intra, nu este ca țara egiptului, din care ați ieșit, unde îți aruncași sămînța în ogoare și le u dai cu piciorul ca pe o grădină de zarzavat. țara pe care o veți stăpîni este o țară cu munți și văi, care se adapă din ploaia cerului; este o țară de care îngrijește domnul, dumnezeul tău, și asupra căreia domnul, dumnezeul tău, are neîncetat ochii, dela începutul pînă la sfîrșitul anului. dacă veți asculta de poruncile mele pe cari vi le dau astăzi, dacă veți iubi pe domnul, dumnezeul vostru, și dacă -i veți sluji din toată inima voastră și din tot sufletul vostru, el va da țării voastre ploaie la vreme, ploaie timpurie și ploaie tîrzie, și -ți vei strînge griul, mustul și untdelemnul; de asemenea va da iarbă în cîmpurile tale pentru vite, și vei mînca și te vei sătura. vedeți să nu vi se amăgească inima, și să vă abateți, ca să slujiti altor dumnezei și să vă închinați înaintea lor. căci atunci domnul s'ar aprinde de minie împotriva voastră; ar închide cerurile, și n'ar mai fi ploaie; pămîntul nu și -ar mai da roadele, și ați pieri curînd din țara aceea bună pe care v'o dă domnul. puneți -vă dar în inimă și în suflet aceste cuvinte pe cari vi le spun. să le legați ca un semn de aducere aminte pe minile voastre, și să fie ca niște fruntarii între ochii voștri. să învățați pe copiii voștri în ele, și să le vorbești despre ele cînd vei fi acasă, cînd vei merge în călătorie, cînd te vei culca și cînd te vei scula. să le scrii pe ușorii casei tale și pe porțile tale. și atunci zilele voastre și zilele copiilor voștri, în țara pe care domnul a jurat părinților voștri că le -o va da, vor fi tot atît de multe cit vor fi zilele cerurilor deasupra pămîntului. căci dacă veți păzi toate aceste porunci pe cari vi le dau, și dacă le veți împlini, dacă veți iubi pe domnul, dumnezeul vostru, veți umbla în toate căile lui și vă veți alipi de el, domnul va izgoni dinaintea voastră pe toate aceste neamuri, și vi veți face stăpîni pe toate aceste neamuri cari sînt mai mari și mai puternice decît voi. rice loc pe care -l va calca talpa piciorului vostru, va fi al vostru: hotarul vostru se va întinde din pustie pînă la liban, și de la riul eufrat pînă la marea de apus. imeni nu va putea să stea împotriva voastră. domnul, dumnezeul vostru, va răspîndi, cum v'a spus, frica și groaza de tine peste toată țara în care veți merge. iată, pun azi înaintea voastră binecuvîntarea și blestemul: binecuvîntarea, dacă veți asculta de poruncile domnului, dumnezeului vostru, pe cari vi le dau în ziua aceasta; blestemul, dacă nu veți asculta de poruncile domnului, dumnezeului vostru,

și dacă vă veți abate dela calea pe care v'o dau în ziua aceasta, și vă veți duce după alți dumnezei pe cari nu -i cunoașteți. și cînd domnul, dumnezeul tău, te va aduce în țara pe care o vei lua în stăpînire, să roștești binecuvîntarea pe muntele garizim, și blestemul pe muntele ebal. munții aceștia sînt dincolo de iordan, înapoia drumului care merge spre apus, în țara cananiților cari locuiesc în cîmpie, față în față cu ghilgal, lingă stejării more. căci veți trece iordanul și veți intra în stăpînirea țării pe care v'o dă domnul, dumnezeul vostru, ca s'o stăpîniți, și să locuiți în ea. să păziți și să împliniți toate legile și poruncile pe cari vi le dau eu astăzi.

12

iată legile și poruncile pe cari să le păziți și să le împliniți, cit veți trăi, în țara pe care v'o dă în stăpînire domnul, dumnezeul părinților voștri. să nimiciți toate locurile în cari slujesc dumnezeilor lor neamurile pe cari le veți izgoni, fie pe munți înalți, fie pe dealuri, și sub orice copac verde. să le surpați altarele, să le sfărîmați stilpii idolești, să le ardeți în foc copacii închinați idolilor lor, să dărîmați chipurile cioplite ale dumnezeilor lor, și să faceți să le piară numele din locurile acelea. voi să nu faceți așa față de domnul, dumnezeul vostru! ci să -l căutați la locașul lui, și să mergeți la locul pe care -l va alege domnul dumnezeul vostru, din toate semînițele voastre, ca să -și așeze acolo numele lui. acolo să vă aduceți arderile voastre de tot, jertfele voastre, zeciuielele voastre, cele dintii roade, darurile aduse ca împlinire a unei juruințe, darurile de bună voie, și întîii -născuți din cirezile și turmele voastre. acolo să mîncați înaintea domnului, dumnezeului vostru, și să vă bucurați, împreună cu familiile voastre, de toate bunurile cu cari vă va fi binecuvîntat domnul, dumnezeul vostru. să nu faceți dar cum facem noi acum aici, unde fiecare face ce -i place, fiindcă n'ați ajuns încă în locul de odihnă și în moștenirea pe care v'o dă domnul, dumnezeul vostru. dar veți trece iordanul, și veți locui în țara pe care v'o va da în stăpînire domnul, dumnezeul vostru. el vă va da odihnă, după ce vă va izbăvi de toți vrăjmașii voștri cari vă înconjoară, și veți locui fără frică. atunci va fi un loc, pe care -l va alege domnul, dumnezeul vostru, ca să facă să locuiască numele lui acolo. acolo să aduceți tot ce vă poruncesc, arderile voastre de tot, jertfele, zeciuielele, cele dintii roade, și darurile alese pe cari le veți face domnului pentru împlinirea juruințelor voastre. acolo să vă bucurați înaintea domnului, dumnezeului vostru, voi, fiii voștri și fiicele voastre, robii și roabele voastre, și levitul care va fi în locurile voastre, căci el n'are nici parte de moșie, nici moștenire cu voi. vezi să n'aduci arderile tale de tot în toate locurile pe cari le vei vedea; ci să -ți aduci arderile de tot în locul pe care -l va alege domnul în una din semînițele tale, și acolo să faci tot ce -ți poruncesc eu. totuș, cînd vei dori, vei putea să junghii vite și să mîninci carne în toate cetățile tale, cit îți va fi dat prin binecuvîntarea domnului, dumnezeului tău; cel ce va fi necurat și cel ce va fi curat vor putea să mînince din ea, cum se mînincă din căprioară și din cerb. umai singele să nu -l mîncați, ci

să -l vărsați pe pământ ca apa. u vei putea să măninci în cetățile tale zeciuiala din grîul tău, din mustul tău și din untdelemnul tău, nici întîii născuți din cirezile și turmele tale, nici vreunul din darurile aduse de tine pentru împlinirea unei jurințe, nici darurile tale de bună voce, nici cele dintîi roade ale tale. ci pe acestea să măninci înaintea domnului, dumnezeului tău, în locul pe care -l va alege domnul, dumnezeul tău, tu, fiul tău și fiica ta, robul și roaba ta, și levitul care va fi în cetățile tale; și să te bucuri înaintea domnului, dumnezeului tău, de toate bunurile pe cari le vei avea. cit vei trăi în țara ta, vezi să nu cumva să părăsești pe levit. cînd domnul, dumnezeul tău, îți va lărgi hotarele, cum ți -a făgăduit, și dorința să măninci carne te va face să zici: „aș vrea să măninc carne!” vei putea să măninci după dorința ta. dacă locul pe care -l va alege domnul, dumnezeul tău, ca să-și așeze acolo numele, este departe de tine, vei putea să tai vite din cireadă și din turmă, cum ți-am poruncit, și vei putea să măninci din ele în cetățile tale, după dorința ta. să măninci din ele cum se mănincă din căprioară și cerb; cel ce va fi necurat și cel ce va fi curat vor minca și ei amîndoi. umai, vezi să nu cumva să măninci singele, căci singele este viața (sufletul); și să nu măninci suflul împreună cu carnea. să nu -l măninci, ci să -l verși pe pămînt ca apa. să nu -l măninci, ca să fii fericit, tu și copiii tăi după tine, făcînd ce este plăcut înaintea domnului. dar lucrurile pe cari vei voi să le închini domnului și darurile pe cari le vei aduce pentru împlinirea unei jurințe, să te duci să le aduci în locul pe care -l va alege domnul. să-ți aduci arderile de tot, carnea și singele, pe altarul domnului, dumnezeului tău: în celelalte jertfe ale tale, singele să fie vărsat pe altarul domnului, dumnezeului tău, iar carnea s'o măninci. păzește și ascultă toate aceste lucruri pe cari ți le poruncesc, ca să fii fericit, tu și copiii tăi după tine, pe vecie, făcînd ce este bine și ce este plăcut înaintea domnului, dumnezeului tău. după ce domnul, dumnezeul tău, va nimici toate neamurile pe cari le vei izgoni dinaintea ta, după ce le vei izgoni și te vei așeza în țara lor, vezi să nu te lași prins în cursă, călînd pe urmele lor, după ce vor fi nimicite dinaintea ta. ferește-te să nu cercetezi despre dumnezeii lor și să zici: „cum slujeau neamurile acestea dumnezeilor lor? și eu vreau să fac la fel.” tu să nu faci așa față de domnul, dumnezeul tău; căci ele slujeau dumnezeilor lor, făcînd toate uriciunile pe cari le urăște domnul, și ele chiar își ardeau în foc fiii și fiicele lor în cîntea dumnezeilor lor. voi să păziți și să împliniți toate lucrurile pe cari vi le poruncesc eu; să n'adaugați nimic la ele, și să nu scoateți nimic din ele.

13

dacă se va ridica în mijlocul tău un prooroc sau un visător de vise care-ți va vesti un semn sau o minune, și se va împlini semnul sau minunea aceea de care ți -a vorbit el zicînd: „haidem după alți dumnezei”, -dumnezei pe cari tu nu -i cunoști, -și să le slujim!” să n'ascuți cuvintele acelu prooroc sau visător de vise, căci domnul, dumnezeul vostru, vă pune la încercare ca să știe dacă iubiți pe domnul, dumnezeul vostru, din toată inima voastră și din tot sufle-

tul vostru. voi să mergeți după domnul, dumnezeul vostru, și de el să vă temeți; poruncile lui să le păz-iți; de glasul lui să ascultați; lui să -i slujiți, și de el să vă alipiți. proorocul sau visătorul acela de vise să fie pedepsit cu moartea, căci a vorbit de răsvrătire împotriva domnului, dumnezeului vostru, care v'a scos din țara egiptului și v'a izbăvit din casa robiei, și a voit să te abată dela calea în care ți -a poruncit domnul, dumnezeul tău, să umbli. să scoți astfel răul din mijlocul tău. dacă fratele tău, fiul mamei tale, sau fiul tău, sau fiica ta, sau nevasta care se odihnește la sinul tău, sau prietenul tău pe care -l iubești ca pe tine însuți, te ați în taină, zicînd: „haidem, și să slujim altor dumnezei” -dumnezei pe cari nici tu, nici părintii tăi nu i-ați cunoscut, dintre dumnezeii popoarelor cari vă înconjoară, lingă tine sau departe de tine, dela o margine a pămîntului până la cealaltă- să nu te învoriești și să nu -l ascuți; să n'arunci spre el o privire de milă, să nu -l cruți, și să nu -l ascunzi. ci să -l omori; întăi mîna ta să se ridice asupra lui ca să -l omoare, și apoi mîna întregului popor; să -l ucizi cu pietre, și să moară, pentru că a căutat să te abată dela domnul, dumnezeul tău, care te -a scos din țara egiptului, din casa robiei. să se facă așa, pentru că tot israelul să audă și să se teamă, și să nu se mai săvîrșească o faptă așa de nelegiuită în mijlocul tău. dacă vei auzi spunîndu-se despre una din cetățile pe cari ți le -a dat ca locuință domnul, dumnezeul tău: „niște oameni răi au ieșit din mijlocul tău, și au amăgit pe locuitorii din cetatea lor zicînd: haidem și să slujim altor dumnezei” -dumnezei pe cari tu nu -i cunoști- să faci cercetări, să cauți și să întrebi cu deamănuntul. dacă este adevărat, dacă lucrul este întemeiat, dacă uriciunea aceasta a fost făcută în mijlocul tău, atunci să treci prin ascușitul săbiei pe locuitorii din cetatea aceea, s'o nimicești cu desăvîrșire împreună cu tot ce va fi în ea, și să -i treci chiar și vitele prin ascușitul săbiei. să stringi toată prada în mijlocul pieței, și să arzi de tot cu foc cetatea și toată prada ei, înaintea domnului, dumnezeului tău: să rămînă pentru totdeauna o morman de dărîmături, și nici o dată să nu fie zidită din nou. imic din ce va fi blestemat ca să fie nimicit cu desăvîrșire, să nu se lipească de mîna te, pentru ca domnul să se întoarcă din iuțimea miniei lui, să se îndure de tine, să te ierte, și să te înmulțească, după cum a jurat lui Dumnezeu părinților tăi, dacă vei asculta de glasul domnului, dumnezeului tău, păzînd toate poruncile lui pe cari ți le dau astăzi, și făcînd ce este plăcut înaintea domnului, dumnezeului tău.

14

voi sintetți copiii domnului, dumnezeului vostru. să nu vă faceți creștături și să nu vă radetți între ochi pentru un mort. căci tu ești un popor sfînt pentru domnul, dumnezeul tău, și domnul dumnezeul tău te -a ales, ca să fii un popor al lui dintre toate popoarele de pe fața pămîntului. să nu măninci niciun lucru uricios. iată dobitoacele pe cari să le mîncați: boul, oaia și capra; cerbul, căprioara și bivolul; zimbrul, capra neagră, capra sălbatică și girafa. să mîncați din orice dobitoc care are copita despîcată, unghia despărțită în două și rumegă. dar să nu mîncați din

cele ce rumegă numai, sau cari au numai copita despicată și unghia despărțită în două. astfel, să nu mincați cămila, iepurele și iepurele de casă, cari rumegă, dar n'au copita despicată: să le privați ca necurate. să nu mincați porcul, care are copita despicată, dar nu rumegă: să -l privați ca necurat. să nu mincați din carnea lor, și să nu vă atingeți de trupurile lor moarte. iată dobitoacele din cari veți minca, din toate cele ce sînt în ape: să mincați din toate cele ce au înotătoare și solzi. dar să nu mincați din niciunul din cele ce n'au înotătoare și solzi: să le privați ca necurate. să mincați orice pasăre curată. dar iată pe acelea pe cari nu le puteți minca: vulturul, gripsorul și vulturul de mare; soarecarul, soimul, gaia și tot ce ține de neamul său; corbul și toate soiurile lui; struțul, bufnița, pescărelul, coroiul și ce ține de neamul lui; huhurezul, cocostircul și lebăda; pelicanul, corbul de mare și heretele, barza, bătlanul și ce ține de neamul lui, pupăza și liliacul. să privați ca necurată orice tiritoare care zboară: să nu mincați din ea. să mincați orice pasăre curată. să nu mincați din nici o mortăciune; s'o dai străinului care va fi în cetățile tale, s'o mănince, sau s'o vinzi unui străin; căci tu ești un popor sfînt pentru domnul, dumnezeul tău. să nu fierbi iedul în laptele mamei lui. să iei zeciuiala din tot ce-ți va aduce sămînța, din ce-ți va aduce ogorul în fiecare an. și să măninci înaintea domnului dumnezeului tău, în locul pe care -l va alege ca să-și așeze numele acolo, zeciuiala din griul tău, din mustul tău și din untdelemnul tău, și întîii născuți din cireada și turma ta, ca să te înveți să te temi totdeauna de domnul, dumnezeul tău. poate cînd te va binecuvînta domnul, dumnezeul tău, drumul va fi prea lung ca să-ți poți duce zeciuiala acolo, din pricina depărtării tale de locul pe care -l va alege domnul, dumnezeul tău, ca să-și pună acolo numele lui. atunci, să-ți prefaci zeciuiala în argint, să strîngi argintul acela în mină, și să te duci la locul pe care -l va alege domnul, dumnezeul tău. acolo, să cumperi cu argintul acela tot ce vei dori: boi, oi, vin și băuturi tari, tot ce-ți va plăcea, să le măninci înaintea domnului, dumnezeului tău, și să te bucuri tu și familia ta. să nu părești pe levitul care va fi în cetățile tale, căci n'are nici parte de moșie, nici moștenire cu tine. după trei ani, să scoți toată zeciuiala din venitul tău din anul al treilea, și s'o pui în cetățile tale. atunci să vină levitul, care n'are nici parte, nici moștenire cu tine, străinul, orfanul și văduva, cari vor fi în cetățile tale, și să mănince și să se sature, pentru că domnul, dumnezeul tău, să te binecuvînteze în toate lucrările pe cari le vei face cu minile tale.

15

la fiecare șapte ani, să dai iertare. și iată cum se va face iertarea. cînd se va vesti iertarea în cîntec domnului, orice creditor care va fi împrumutat pe aproapele său, să -i ierte împrumutul, să nu silească pe aproapele său și pe fratele său să -i plătească datoria. vei putea să silești pe străin să-ți plătească; dar să ierți ce ai la fratele tău. totuși, la tine să nu fie niciun sărac, căci domnul te va binecuvînta în țara pe care -l o va da de moștenire domnului, dumnezeul tău; numai să asculți de glasul domnului, dumnezeului tău, împlinind

cu scumpătate toate aceste porunci pe cari ți le dau astăzi. domnul, dumnezeul tău, te va binecuvînta, cum ți -a spus, așa încît vei da cu împrumut multor neamuri, dar tu nu vei lua cu împrumut dela ele; tu vei stăpîni peste multe neamuri, dar ele nu vor stăpîni peste tine. dacă va fi la tine vreun sărac dintre frații tăi, în vreuna din cetățile tale, în țara pe care ți -o dă domnul, dumnezeul tău, să nu-ți împietrești inima și să nu-ți închizi mîna înaintea fratelui tău celui lipsit. ci să -i deschizi mîna, și să -l împrumuți cu ce -i trebuie ca să facă față nevoilor lui. vezi să nu fii așa de rău ca să zici în inima ta: „ah! se apropie anul al șaptelea, anul iertării!” vezi să n'ai un ochi fără milă pentru fratele tău cel lipsit și să nu -i dai. căci atunci el ar striga către domnul împotriva ta, și te-ai face vinovat de un păcat: ci să -i dai și să nu dai cu părere de rău în inimă; căci pentru aceasta te va binecuvînta domnul, dumnezeul tău, în toate lucrările de cari te vei apuca. totdeauna vor fi săraci în țară; de aceea îți dau porunca aceasta: „să-ți deschizi mîna față de fratele tău, față de sărac și față de cel lipsit din țara ta.” dacă unul din frații tăi evrei, bărbat sau femeie, se vinde ție, să-ți slujească șase ani; dar în anul al șaptelea, să -i dai drumul dela tine și să fie slobod. și cînd îi vei da drumul ca să se ducă slobod dela tine, să nu -i dai drumul cu mîna goală; să -i dai daruri din cireada ta, din aria ta, din teascul tău, din ce vei avea, prin binecuvîntarea domnului, dumnezeului tău. să-ți aduci aminte că și tu ai fost rob în țara egiptului, și că domnul, dumnezeul tău, te -a răscumpărat: de aceea îți dau astăzi porunca aceasta. dacă însă robul tău îți va zice: „nu vreau să ies dela tine,” -pentru că te iubește, pe tine și casa ta, și se simte bine la tine, - atunci să iei o sulă și să -i găurești urechea de ușă, și să-ți fie rob întîiul născut al vacii tale, sau are vreo meteahnă trupestă, să nu -l aduci ca jertfă domnului, dumnezeului tău. să -l măninci în cetățile tale: cel ce va fi necurat și cel ce va fi curat vor putea să -l mănince amîndoi, cum se mănîncă acum căprioara sau cerbul. umai singele să nu i -l măninci, ci să -l verși pe pămînt ca apa.

16

păzește luna spicelor, și prăznuiește sărbătoarea paștelor în cîntec domnului, dumnezeului tău; căci în luna spicelor te -a scos domnul, dumnezeul tău, din egipt, noaptea. să jertfești pasteile în cîntec domnului, dumnezeului tău, jertfele tale de oi și boi, în locul pe care -l va alege domnul ca să-și așeze numele acolo. în timpul sărbătorii, să nu măninci pîne dospită, ci șapte zile să măninci azimi, pînea întristării, căci ai ieșit în grabă din țara egiptului: așa să faci, ca să-ți

aduci aminte toată viața ta de ziua când ai ieșit din țara egiptului. să nu se vadă aluat la tine, pe toată întinderea țării tale, timp de șapte zile; și nicio parte din vitele pe cari le vei jertfi în seara celei dintii zile să nu fie păstrată peste noapte până dimineața. u vei putea să jertfești paștele în vreunul din locurile pe cari ți le dă domnul, dumnezeul tău, ca locuință; ci în locul pe care -l va alege domnul, dumnezeul tău, ca să-și așeze numele în el, acolo să jertfești paștele, seara, la apusul soarelui, pe vremea ieșirii tale din egipt. să fierbi vita tăiată, și s'o măninci în locul pe care -l va alege domnul, dumnezeul tău. și dimineața, vei putea să te întorci și să te duci în corturile tale. șase zile, să măninci azimi, și a șaptea zi să fie o adunare de sărbătoare în cinstea domnului, dumnezeului tău: să nu faci nici o lucrare în ea. să numeri șapte săptămâni; de când vei începe seceratul grâului, să începi să numeri șapte săptămâni. apoi să prăznuiești sărbătoarea săptămânilor, și să aduci daruri de bună voie, după binecuvântarea pe care ți -o va da domnul, dumnezeul tău. să te bucuri înaintea domnului, dumnezeului tău, în locul pe care -l va alege domnul, dumnezeul tău, ca să locuiască numele lui acolo, tu, fiul tău și fiica ta, robul și roaba ta, levitul care va fi în cetățile tale, și străinul, orfanul și văduva cari vor fi în mijlocul tău. să-ți aduci aminte că ai fost rob în egipt, și să păzești și să împlinești legile acestea. să prăznuiești sărbătoarea corturilor șapte zile, după ce îți vei stringe roadele din arie și din teasc. să te bucuri la sărbătoarea aceasta, tu, fiul tău și fiica ta, robul și roaba ta, și levitul, străinul, orfanul și văduva cari vor fi în cetățile tale. să prăznuiești sărbătoarea șapte zile în cinstea domnului, dumnezeului tău, în locul pe care -l va alege domnul; căci domnul, dumnezeul tău, te va binecuvînta în toate rodurile tale și în tot lucrul minilor tale, și de aceea să fii vesel. de trei ori pe an, toți bărbații să se înfățișeze înaintea domnului, dumnezeului tău, în locul pe care -l va alege el: la sărbătoarea azimilor, la sărbătoarea săptămânilor, și la sărbătoarea corturilor. să nu se înfățișeze cu minile goale înaintea domnului. fiecare să dea ce va putea, după binecuvîntarea pe care i -o va da domnul, dumnezeul tău. să pui judecători și dregători în toate cetățile pe cari ți le dă domnul, dumnezeul tău, după seminiile tale; și ei să judece poporul cu dreptate. să n'atingi niciun drept, să nu cauți la fața oamenilor, și să nu iei daruri, căci darurile orbesc ochii înțelepților și succesc cuvintele celor drepti. să urmezi cu scumpătate dreptatea, ca să trăiești și să stăpânești țara pe care ți -o dă domnul, dumnezeul tău. să nu-ți așezi niciun idol de lemn lângă altarul pe care -l vei ridica domnului, dumnezeului tău. să nu ridici nici stilpi idolești, cari sînt urîți de domnul, dumnezeul tău.

17

să n'aduci jertfă domnului, dumnezeului tău, vreun bou, sau vreun miel care să aibă vreun cusur sau vreo meteahnă trupească; căci ar fi o uriciune înaintea domnului, dumnezeului tău. se va găsi poate în mijlocul tău, într'una din cetățile pe cari ți le dă domnul, dumnezeul tău, un bărbat sau o femeie care să facă ce este rău înaintea domnului, dumnezeului tău, și care

să calce legământul lui; care să meargă după alți dumnezei ca să le slujească și să se închine înaintea lor, după soare, lună sau toată ostirea cerurilor, așa cum eu n'am poruncit. de îndată ce vei lua cunoștință și vei afla lucrul acesta, să faci cercetări amănunțite. dacă lucrul este adevărat, dacă faptul este întemeiat, dacă uriciunea aceasta a fost săvârșită în israel, atunci să aduci la porțile cetății tale pe bărbatul sau femeia care va fi vinovat de această faptă rea, și să uciți cu pietre sau să pedepsești cu moartea pe bărbatul acela sau pe femeia aceea. cel vinovat de moarte să fie omorît pe mărturia a doi sau trei martori; să nu fie omorît pe mărturia unui singur martor. întâi mina martorilor să se ridice asupra lui ca să -l omoare, și apoi mina întregului popor. să scoți astfel răul din mijlocul tău. dacă ți se va părea prea greu de judecat o pricină privitoare la un omor, la o neînțelegere, sau la o rănire, și va da prilej la ceartă în lăuntrul cetății tale, să te scoli și să te sui la locul pe care -l va alege domnul, dumnezeul tău. să te duci la preoți, leviți, și la cel ce va împlini atunci slujba de judecător; să -i întrebi, și ei îți vor spune hotărîrea legii. să faci cum îți vor spune ei în locul pe care -l va alege domnul, și să ai grijă să faci cum te vor învăța ei. să faci după legea pe care te vor învăța și după hotărîrea pe care o vor rosti ei, să nu te abată dela ce-ți vor spune ei, nici la dreapta nici la stînga. mul care, din mindrie, nu va asculta de preotul pus acolo ca să slujească domnului, dumnezeului tău, sau care nu va asculta de judecător, omul acela să fie pedepsit cu moartea. să scoți astfel răul din mijlocul lui israel, pentruca tot poporul să audă și să se teamă, și să nu se mai îngimfe. după ce vei intra în țara pe care ți -o dă domnul, dumnezeul tău, și o vei stăpîni, după ce-ți vei așeza locuința, și vei zice: „vreau să pun peste mine un împărat, ca toate neamurile cari mă înconjoară, - să pui peste tine ca împărat pe acela pe care -l va alege domnul, dumnezeul tău, și anume să iei un împărat din mijlocul fraților tăi; nu vei putea să pui împărat pe un străin, care să nu fie fratele tău. dar să n'aibă mulți cai, și să nu întoarcă pe popor în egipt ca să aibă mulți cai; căci domnul v'a zis: „să nu vă mai întoarceți pe drumul acela.“ să n'aibă un mare număr de neveste, ca să nu i se abată inima; și să nu strîngă mari grămezi de argint și aur. cînd se va așeza pe scaunul de domnie al împărăției lui, să scrie pentru el, într'o carte, o copie a acestei legi, pe care s'o ia dela preoții din neamul leviților. va trebui s'o aibă cu el și s'o citească în toate zilele vieții lui, ca să învețe să se teamă de domnul, dumnezeul lui, să păzească și să împlinească toate cuvintele din legea aceasta și toate poruncile acestea, pentruca inima lui să nu se înalțe mai pe sus de frații lui, și să nu se abată dela poruncile acestea nici la dreapta nici la stînga, și să aibă astfel multe zile în împărăția lui, el și copiii lui, în mijlocul lui israel.

18

preoții, leviții, și toată semînția lui levi, să n'aibă nici parte de moșie, nici moștenire în israel; să se hrănească din jertfele mistuite de foc în cinstea domnului și din darurile aduse domnului. să n'aibă moștenire în mijlocul fraților lor: domnul va fi

moștenirea lor, cum le -a spus. iată care va fi dreptul preoților dela popor: cei ce vor aduce o jertfă, fie bou, fie miel, să dea preotului spata, falcile și pintecele. să -i dai cele dintii roade din grîul tău, din mustul tău și din untdelemnul tău, și pîrga din lîna oilor tale; căci pe el l -a ales domnul, dumnezeul tău, dintre toate semințiile, ca să facă slujbă în numele domnului, el și fiii lui, în toate zilele. cînd va pleca un levit din una din cetățile tale, din locul unde locuiește el în israel, ca să se ducă, după deplina dorință a sufletului său, în locul pe care -l va alege domnul, și va face slujbă în numele domnului, dumnezeului tău, ca toți frații lui leviți cari stau înaintea domnului: va primi ca hrană o parte la fel cu a lor, și, pe lîngă ea, se va bucura și de veniturile ieșite din vinzarea averii lui pîrintești. dupăce vei intra în țara pe care ți -o dă domnul, dumnezeul tău, să nu te înveți să faci după uriciunile neamurilor aceloră. să nu fie la tine nimeni care să -și treacă pe fiul sau pe fiica lui prin foc, nimeni care să aibă meșteșugul de ghicitor, de cititor în stele, de vestitor al viitorului, de vrăjitor, de descîntător, nimeni care să întrebe pe cei ce cheamă duhurile sau dau cu ghiocul, nimeni care să întrebe pe morți. căci oricine face aceste lucruri este o uriciune înaintea domnului; și din pricina acestor lucruri va izgoni domnul, dumnezeul tău, pe aceste neamuri dinaintea ta. tu să te ții în totul totului tot, numai de domnul dumnezeul tău. căci neamurile acelea pe cari le vei izgoni, ascultă de cei ce citesc în stele și de ghicitori; dar ție, domnul, dumnezeul tău, nu ți -i îngăduie lucrul acesta. domnul, dumnezeul tău, îți va ridica din mijlocul tău, dintre frații tăi, un prooroc ca mine: să ascultați de el! astfel el va răspunde la cererea pe care ai făcut -o domnului, dumnezeului tău, la horeb, în ziua adunării poporului, cînd ziceai: „să nu mai aud glasul domnului, dumnezeului meu, și să nu mai văd acest foc mare, ca să nu mor.” atunci domnul mi -a zis: „ce au zis ei, este bine. le voi ridica din mijlocul fraților lor un prooroc ca tine, voi pune cuvintele mele în gura lui, și el le va spune tot ce -i voi porunci eu. și dacă cineva nu va asculta de cuvintele mele, pe cari le va spune el în numele meu, eu îi voi cere socoteală. dar proorocul care va avea îndrăsneala să spună în numele meu un cuvînt pe care nu -i voi porunci să -l spună, sau care va vorbi în numele altor dumnezei, proorocul acela să fie pedepsit cu moartea.” poate că vei zice în inima ta: „cum vom cunoaște cuvîntul pe care nu -l va spune domnul?” cînd ceace va spune proorocul acela în numele domnului nu va avea loc și nu se va întîmpla, va fi un cuvînt pe care nu l -a spus domnul. proorocul acela l -a spus din îndrăsneală: să n'ai teamă de el.

19

dupăce domnul, dumnezeul tău, va nimici toate neamurile acelea a căror țară ți -o dă domnul, dumnezeul tău, dupăce le vei izgoni și vei locui în cetățile și în casele lor, să desparți trei cetăți în mijlocul țării pe care ți -o dă în stăpînire domnul, dumnezeul tău. să faci drumuri, și să împarți în trei părți ținutul țării pe care ți -o va da ca moștenire domnul, dumnezeul tău. să faci așa, pentruca orice ucigaș să poată fugi în

cetățile acestea. legea aceasta să fie pentru ucigașul care va fugi acolo ca să -și scape viața, cînd va omori fără voie pe aproapele său, fără să -i fi fost vrăjmaș mai înainte. așa, de pildă, un om se va duce să taie lemne în pădure cu un alt om; ridică securea cu mîna, ca să taie copacul, ferul scapă din coadă, lovește pe tovarășul său, și -l omoară. atunci el să fugă într'una din cetățile acestea ca să -și scape viața; pentru ca nu cumva răsunătorul singelui, aprins de minie și urmărind pe ucigaș, să -l ajungă, fiind prea lung drumul, și să lovească de moarte pe cel ce nu era vinovat de moarte, fiindcă mai înainte nu fusese vrăjmaș aproapelui său. de aceea îți dau porunca aceasta: să desparți trei cetăți. cînd domnul, dumnezeul tău, îți va lărgi hotarele, cum a jurat pîrîntîilor tăi, și -ți va da toată țara pe care a făgăduit pîrîntîilor tăi că ți -o va da, -numai să păzești și să împlinești toate aceste porunci pe cari ți le dau astăzi, ca să iubești pe domnul, dumnezeul tău, și să umbli totdeauna pe căile lui -atunci să mai adaugi trei cetăți la cele trei, pentruca să nu fie vărsat singele celui nevinovat în mijlocul țării pe care ți -o dă de moștenire domnul, dumnezeul tău, și astfel să fii vinovat de omor. dar dacă un om fuge într'una din aceste cetăți, dupăce a intins lături aproapelui său din vrăjmașie împotriva lui, dupăce s'a aruncat asupra lui și l -a lovit așa încît i -a pricînit moartea, bătrîinii din cetatea lui să trimeată să -l prindă și să -l dea în mîinile răzbnătorului singelui, ca să moară. să n'ai milă de el, și să ștergi din israel singele celui nevinovat, ca să fii fericit. să nu muți hotarele aproapelui tău, puse de strămoșii tăi, în moștenirea pe care vei avea -o în țara pe care ți -o dă în stăpînire domnul, dumnezeul tău. un singur martur nu va fi deajuns împotriva unui om, ca să adeverească vreo nelegiuire sau vreun păcat oarecare; un fapt nu va putea fi întemeiat decît pe mărturia a doi sau trei marturi. cînd un martor mincinos se va ridica împotriva cuiva ca să -l invinuiască de vreo nelegiuire, cei doi oameni cu pricina să se înfățișeze înaintea domnului, înaintea preoților și judecătorilor cari vor fi atunci în slujbă. judecătorii să facă cercetări amănunțite. dacă se va afla că martorul acela este un martor mincinos, și că a făcut o mărturisire mincinoasă împotriva fratelui său, atunci să -i faciți cum avea el de gînd să facă fratelui său. să scoți astfel răul din mijlocul tău. în felul acesta, ceilalți vor auzi și se vor teme, și nu se va mai face o faptă așa de nelegiuită în mijlocul tău. să n'ai nici o milă, ci să ceri: viață pentru viață, ochi pentru ochi, dinte pentru dinte, mină pentru mină, picior pentru picior.

20

cînd vei merge la război împotriva vrăjmașilor tăi, și vei vedea cai și cară, și un popor mai mare la număr de cît tine, să nu te temi de ei, căci domnul, dumnezeul tău, care te -a scos din țara egiptului, este cu tine. la apropierea luptei, preotul să vină și să vorbească poporului. să le spună: „ascultă, israel! voi astăzi sinteti aproape de luptă împotriva vrăjmașilor voștri. să nu vi se turbure inima, fiți fără teamă, nu vă spăimîntați, nu vă îngroziiți dinaintea lor. căci domnul, dumnezeul vostru, merge cu voi, ca să bată pe

vrăjmașii voștri, ca să vă mintuiască. mai marii ostirii să vorbească apoi poporului și să zică: „cine a zidit o casă nouă, și nu s'a așezat încă în ea, să plece și să se întoarcă acasă, ca să nu moară în luptă și să se așeze altul în ea. cine a sădit o vie, și n'a mîncat încă din ea, să plece și să se întoarcă acasă, ca să nu moară în luptă și să mînceze altul din ea. cine s'a logodit cu o femeie, și n'a luat -o încă, să plece și să se întoarcă acasă, ca să nu moară în luptă și s'o ia altul”. mai marii ostirii să vorbească mai departe poporului, și să spună: „cine este fricos și slab la inimă, să plece și să se întoarcă acasă, ca să nu moară inima fraților lui”. după ce mai marii ostirii vor isprăvi de vorbit poporului, să așeze pe căpeteniile ostirii în fruntea poporului. cînd te vei apropia de o cetate ca să te bați împotriva ei, s'o îmbii cu pace. dacă primește pacea și-ți deschide porțile, tot poporul care se va afla în ea să-ți dea bir și să-ți fie supus. dacă nu primește pacea cu tine și vrea să facă război cu tine, atunci s'o impresori. și după ce domnul, dumnezeul tău, o va da în minile tale, să treci prin ascuțișul sabiei pe toți cei de parte bărbătească. dar să iei pentru tine nevestele, copiii, vitele, și tot ce va mai fi în cetate, toată prada, și să mînci toată prada vrăjmașilor tăi, pe cari ți -i va da în mină domnul, dumnezeul tău. așa să faci cu toate cetățile cari vor fi foarte departe de tine, și cari nu fac parte din cetățile neamurilor acestora. dar în cetățile popoarelor acestora, a căror țară ți -o dă ca moștenire domnul, dumnezeul tău, să nu lași cu viață nimic care suflă. ci să nimicești cu desăvîrșire popoarele acelea, pe hetiti, pe amoriți, pe cananiți, pe fereziți, pe heviti, și iebusiți, cum ți -a poruncit domnul, dumnezeul tău, ca să nu vă învețe să faceți după toate uriciunile pe cari le fac ele pentru dumnezeii lor, și să păcătuți astfel împotriva domnului, dumnezeului vostru. dacă vei impresura multe zile o cetate cu care ești în război, ca s'o cucerești, pomii să nu -i strici, tăindu -i cu secura; să mînci din ei și să nu -i tai; căci pomul de pe cîmp este oare un om ca să fie nimicit prin impresurare de tine? umai copacii pe cari -i vei ști că nu sînt pomi buni de mîncat, vei putea să -i strici și să -i tai, și vei putea să faci cu ei întărituri împotriva cetății care este în război cu tine, pînă va cădea.

21

dacă, în țara pe care ți -o dă în stăpînire domnul, dumnezeul tău, se găsește întins în mijlocul unui cîmp un om ucis, fără să se știe cine l -a lovit, bătrînii și judecătorii tăi să se ducă să măsoare depărtarea dela trupul mort pînă în cetățile de primprejur. cînd se va hotări cetatea cea mai apropiată de trupul mort, bătrînii din cetatea aceea să ia o vițea care să nu fi fost pusă la muncă și care să nu fi tras la jug. să ducă vițeaua aceea într-o vale cu apă care nu seacă niciodată și unde nu se arăză nici nu se seamănă; și acolo, să taie capul viștei în vale. atunci să se apropie preoții, fiii lui levi; căci pe ei -i ales domnul, dumnezeul tău, ca să -i slujească și să binecuvînteze în numele domnului, și ei trebuie să hotărască în orice ceartă și în orice rănire. toți bătrînii din cetatea aceea cea mai apropiată de trupul mort să -i spele minile pe vițeaua

căreia i-au tăiat capul în vale. și, luînd cuvîntul, să zică: „minile noastre n'au vărsat sîngele acesta, și ochii noștri nu l-au văzut vărsîndu -se. iartă, doamne, pe poporul tău israel, pe care l-ai răscumpărat; nu pune sîngele nevinovat în socoteala poporului tău israel.” și sîngele acela nu -i va fi pus în socoteală. astfel trebuie să curăți din mijlocul tău sîngele nevinovat, făcînd ce este plăcut înaintea domnului. cînd vei merge la război împotriva vrăjmașilor tăi, dacă domnul îi dă în minile tale, și vei lua prînși din ei, poate că printre cei prînși vei vedea o femeie frumoasă, și vei dori s'o iei de nevastă. atunci s'o aduci înăuntrul casei tale. ea să -și radă capul și să -și taie unghiile, să -și lepede hainele pe cari le purta cînd a fost prînsă, să locuiască în casa ta, și să plîngă pe tatăl și pe mama ei o lună de zile. după aceea, să te duci la ea, să -i fii bărbat, și ea să-ți fie nevastă. dacă nu-ți va mai place, s'o lași să plece unde va voi, dar nu vei putea s'o vinzi pe argint, nici să te porți cu ea ca cu o roabă, pentrucă ai înjosit -o. dacă un om, care are două neveste, iubește pe una și nu iubește pe cealaltă, și dacă are copii cu ele, din cari întîiul născut este dela nevasta pe care n'o iubește, cînd își va împărți averile între fiii lui, nu va putea face întîi născut pe fiul aceleia pe care o iubește, în locul fiului aceleia pe care n'o iubește, și care este întîiul născut. ci să recunoască de întîi născut pe fiul aceleia pe care n'o iubește, și să -i dea o parte îndoită din averea lui; căci fiul acesta este cel dintîi rod al puterii lui, și lui i se cuvine dreptul de întîi născut. dacă un om are un fiu neascultător și îndărătnic, care n'ascultă nici de glasul tatălui său, nici de glasul mamei lui, și nu -i ascultă nici chiar după ce l-au pedepsit, tatăl și mama să -l ia, și să -l ducă la bătrînii cetății lui și la poarta locului în care locuiește. să spună bătrînii cetății lui: „iată, fiul nostru este neascultător și îndărătnic, n'ascultă de glasul nostru, și este lacom și bețiv.” și toți oamenii din cetatea lui să -l ucidă cu pietre, și să moară. astfel să curăți răul din mijlocul tău, pentruca tot israelul s'audă și să se teamă. dacă se va omori un om care a săvîrșit o nelegiuire vrednică de pedeapsa cu moartea, și l-ai spînzurat de un lemn, trupul lui mort să nu stea noaptea pe lemn; ci să -l îngropi în aceeași zi, căci cel spînzurat este blestemat înaintea lui dumnezeu, și să nu spurci țara pe care ți -o dă de moștenire domnul, dumnezeul tău.

22

dacă vezi rătăcindu -se boul sau oaia fratelui tău, să nu le ocolești, ci să le aduci la fratele tău. dacă fratele tău nu locuiește lingă tine, și nu -l cunoști, să iei dobitoacul la tine acasă, și să rămîna la tine pînă ce -l cere fratele tău; și atunci să -l dai. tot așa să faci și cu măgarul lui, tot așa să faci și cu haina lui, și tot așa să faci cu orice lucru pierdut de el și găsit de tine: să nu le ocolești. dacă vezi măgarul fratelui tău sau boul lui căzut pe drum, să nu -l ocolești, ci să -i ajuti să -l ridice. femeia să nu poarte îmbrăcăminte bărbătească, și bărbatul să nu se îmbrace cu haine femeiești; căci oricine face lucrurile acestea este o urcînire înaintea domnului, dumnezeului tău. dacă întîlnești pe drum un cuib de pasăre, într'un copac sau pe pămînt, cu pui

sau ouă și mama lor șezind peste pui sau peste ouă, să nu iei și pe mama și pe puii ei, ci să dai drumul mamei și să nu iei decît puii, ca să fii fericit și să ai zile multe. cînd zidești o casă nouă, să-ți faci un pâlmar împrejurul acoperișului, ca să nu aduci vină de sînge asupra casei tale, dacă s'ar întîmpla să cadă cineva de pe ea. să nu sameni în via ta două feluri de semînte, ca nu cumva să întinezi și rodul semînteii pe care ai sămănat -o și rodul viei. să nu ari cu un bou și un măgar înjugăți împreună. să nu porți o haină țesută din felurite fire, din lînă și în unite împreună. să faci ciucuri la cele patru colțuri ale hainei cu care te vei înveli. dacă un om, care și -a luat o nevastă și s'a împreunat cu ea, o urăște apoi, o învinuiește de lucruri nelegiuite și -i scoate nume rău, zicînd: „am luat pe femeia aceasta, m'am apopiat de ea, și n'am găsit -o fecioară”, - atunci tatăl și mama fetei să ia semnele fecioriei ei și să le aducă înaintea bătrînilor cetății, la poartă. tatăl fetei să spună bătrînilor: „am dat pe fiică-mea de nevastă omului acestuia, și el a început s'o urască; acum o învinuiește de lucruri nelegiuite, zicînd: „n'am găsit fecioară pe fiică-ta: dar iată semnele fecioriei fetei mele.” și să desfacă haina ei înaintea bătrînilor cetății. bătrînii cetății să ia atunci pe omul acela și să -l pedepsească; și, pentrucă a scos nume rău unei fecioare din israel, să -l osindească la o gloabă de o sută sicli de argint, pe cari să -i dea tatălui fetei. ea să rămînă nevasta lui, și el nu va putea s'o gonească toată viața lui. dar dacă faptul este adevărat, dacă fata nu s'a găsit fecioară, să scoată pe fată la ușa casei tatălui ei; să fie ucisă cu pietre de oamenii din cetate, și să moară, pentrucă a săvîrșit o mișelie în israel, curvind în casa tatălui ei. să curăți astfel răul din mijlocul tău. dacă se va găsi un bărbat culcat cu o femeie măritată, să moară amîndoi: și bărbatul care s'a culcat cu femeia, și femeia. să curăți astfel răul din mijlocul lui israel. dacă o fată fecioară este logodită, și o întîlnește un om în cetate și se culcă cu ea, să -i aduceți pe amîndoi la poarta cetății, să -i uciideți cu pietre, și să moară amîndoi: fata, pentrucă n'a tipat în cetate, și omul, pentrucă a necinstit pe nevasta aproapelui său. să curăți astfel răul din mijlocul tău. dar dacă omul acela întîlnește în cîmp pe fata logodită, o apucă cu sila și se culcă cu ea, numai omul care s'a culcat cu ea să fie pedepsit cu moartea. fetei să nu -i faci nimic; ea nu este vinovată de o nelegiuire vrednică de pedeapsa cu moarte, căci e ca și cu un om care se aruncă asupra aproapelui lui și -l omoară. fata logodită, pe care a întîlnit -o omul acela pe cîmp, a putut să strige fără să fie cineva să -i sară în ajutor. dacă un om întîlnește o fată fecioară nelogodită, o apucă cu sila și se culcă cu ea, și se întîmplă să fie prinși, omul care s'a culcat cu ea să dea tatălui fetei cincizeci de sicli de argint; și, pentrucă a necinstit -o, s'o ia de nevastă, și nu va putea s'o gonească, toată viața lui. imeni să nu ia pe nevasta tatălui său, și nici să nu ridice învelitoarea tatălui său.

nu între în adunarea domnului, nici chiar al zecilei neam, pe vecie, pentru că nu v'au ieșit înainte cu pine și apă, pe drum, la ieșirea voastră din egipt, și pentru că au adus, pe preț de argint, împotriva ta pe bal-aam, fiul lui beor, din petor din mesopotamia, ca să te blesteme. dar domnul, dumnezeul tău, n'a voit să asculte pe balaam; și domnul, dumnezeul tău, a schimbat blestemul acela în binecuvîntare, pentru că tu ești iubit de domnul, dumnezeul tău. să nu-ți pese nici de propășirea lor, nici de bună starea lor, toată viața ta, pe vecie. să nu urăști pe edomit, căci este fratele tău; să nu urăști pe egiptean, căci ai fost străin în țara lui: fiii cari li se vor naște, în al treilea neam, să între în adunarea domnului. cînd vei ieși cu oastea împotriva vrăjmașilor tăi, fereste-te de orice lucru rău. dacă va fi la tine cineva care să nu fie curat, în urma vreunei întîmplări din timpul nopții, să iasă din tabără, și să nu intre în tabără; spre seară, să se scalde în apă, și după asfințitul soarelui va putea să se întoarcă în tabără. să ai un loc afară din tabără, și acolo să ieși afară. între uneltele tale să ai o lopată, cu care să sapi și să-ți acoperi murdăriile ieșite din tine, cînd vei ieși afară. căci domnul dumnezeul tău, merge în milocul taberei tale, ca să te ocrotească și să-ți dea în mină pe vrăjmașii tăi dinaintea ta; tabăra ta va trebui decî să fie sfîntă, pentrucă domnul să nu vadă la tine nimic necurat, și să nu se abată dela tine. să nu dai înapoi stăpînului său pe un rob care va fugi la tine după ce l -a părăsit. să rămînă la tine, în mijlocul tău, în locul pe care -l va alege el, într'una din cetățile tale, unde îi va plăcea: să nu -l asuprești. să nu fie nicio curvă din fetele lui israel, și să nu fie niciun sodomit din fiii lui israel. să n'aduci în casa domnului, dumnezeului tău, cîștigul unei curve, nici prețul unui cine, ca împlinire a unei juruințe oarecare; căci și unul și altul sînt o urîciune înaintea domnului, dumnezeului tău. să nu ceri nicio dobîndă dela fratele tău: nici pentru argint, nici pentru merinde, pentru nimic care se împrumută cu dobîndă. dela străin vei putea să iei dobîndă, dar dela fratele tău să nu iei, pentrucă domnul, dumnezeul tău, să te binecuvînteze în tot ce vei face în țara pe care o vei lua în stăpînire. dacă faci o juruință și să împlinești ce-ți va ieși de pe buze, și anume juruințele pe cari le vei face de bună voie domnului, dumnezeului tău, și pe cari le vei rosti cu gura ta. dacă intri în via aproapelui tău, vei putea să mîنینci struguri, după plac, pînă te vei sătura; dar în vas să nu iei. dacă intri în holdele aproapelui tău, vei putea să culegi spice cu mîna, dar secerea în holdele aproapelui tău, să n'o pui.

24

cînd cineva își va lua o nevastă și se va însura cu ea, și s'ar întîmpla ca ea să nu mai aibă trecere înaintea lui, pentru că a descoperit ceva rușinos în ea, să -i scrie o carte de despărțire, și, după ce -i va da -o în mină, să -i dea drumul din casa lui. ea să iasă de la el, să plece, și va putea să se mărite după un alt bărbat. dacă și

23

cel scopit sau famenul să nu între în adunarea domnului. cel născut din curvie să nu între în adunarea domnului, nici chiar al zecilei neam al lui să nu intre în adunarea domnului. amonitul și moabitul să

acesta din urmă începe s'o urască, îi scrie o carte de despărțire, și după ce i -o dă în mină, îi dă drumul din casa lui; sau, dacă acest bărbat din urmă care a luat -o de nevastă, moare, atunci bărbatul dintii, care îi dăduse drumul, nu va putea s'o ia iarăș de nevastă, după ce s'a pângărit ea, căci lucrul acesta este o urică-une înaintea domnului, și să nu faci vinovată de păcat țara pe care ți -o dă de moștenire domnul, dumnezeul tău. cind un om va fi înșurat de curind, să nu se ducă la oaste, și să nu se pună nici o sarcină peste el; să fie scutit, din pricina familiei, timp de un an, și să veselească astfel pe nevasta pe care și -a luat -o. să nu iei zălog cele două pietre de rîșniță, nici chiar piatra de rîșniță de deasupra; căci ar însemna că iei zălog însăș viața cuiva. dacă se va găsi cineva care să fi furat pe vreunul din frații lui, pe vreunul din copiii lui israel, și să -l fi făcut rob sau să -l fi vîndut, hoțul acela să fie pedepsit cu moartea. să curăți astfel răul din mijlocul tău. ia seama bine și păzește-te de rana leprei; și să faceți tot ce vă vor învăța preoții dintre leviți, să aveți grijă să lucrați după poruncile pe cari li le-am dat. adu-ți aminte ce a făcut domnul, dumnezeul tău, mariei, pe drum, la ieșirea voastră din egipt. dacă ai vreo datorie la aproapele tău, să nu intri în casa lui ca să -i iei lucrul pus zălog; ci să stai afară, și cel pe care l-ai împrumutat să-ți aducă afară lucrul pus zălog. dacă omul acela este sărac, să nu te culci cu lucrul luat zălog dela el la tine; să i -l dai înapoi la apusul soarelui, ca să se culce în haina lui, și să te binecuvînteze; și lucrul acesta ți se va socoti ca un lucru bun înaintea domnului, dumnezeului tău. să nu nedreptățești pe simbriașul sărac și nevoiaș, fie că este unul din frații tăi, fie că este unul din străinii cari locuiesc în țara ta, în cetățile tale. să -i dai plata pentru ziua lui înainte de apusul soarelui; căci e sărac, și o dorește mult. altfel, ar striga către domnul împotriva ta, și te -ai face vinovat de un păcat. să nu omori pe părinți pentru copii, și să nu omori pe copii pentru părinți; fiecare să fie omorît pentru păcatul lui. să nu te atingi de dreptul străinului și al orfanului, și să nu iei zălog haina văduvei. să-ți aduci aminte că ai fost rob în egipt, și că domnul, dumnezeul tău, te -a răscumpărat de acolo; de aceea îți dau aceste porunci ca să le împlinești. cind îți vei secera ogorul, și vei uita un snop pe cîmp, să nu te întorci să -l iei: să fie al străinului, al orfanului și al văduvei, pentruca domnul, dumnezeul tău, să te binecuvînteze în tot lucrul minilor tale. cind îți vei scutura măsline, să nu culegi a două oară roadele rămase pe ramuri: ele să fie ale străinului, ale orfanului și ale văduvei. cind îți vei culege via, să nu culegi a doua oară ciorchinele cari rămîn pe urma ta: ele să fie ale străinului, ale orfanului și ale văduvei. adu-ți aminte că ai fost rob în țara egiptului; de aceea îți dau poruncile acestea, ca să le împlinești.

25

cind doi oameni vor avea o ceartă între ei, și se vor înfățișa înaintea judecății ca să fie judecați, celui nevinovat să -i dea drumul, iar pe cel vinovat să -l osîndească. dacă cel vinovat este osîndit să fie bătut, judecătorul să pună să -l întindă la pămînt și să -i

dea în fața lui un număr de lovituri potrivit cu greutatea vinei lui. să nu pună să -i dea mai mult de patruzeci de lovituri, ca nu cumva, dîndu -i mai multe lovituri decît atît, fratele tău să fie înjosit înaintea ta. să nu legi gura boului, cînd treieră grîul. cind frații vor locui împreună, și unul din ei va muri fără să lase copii, nevasta mortului să nu se mărite afară cu un străin, ci cumnatul ei să se ducă la ea, s'o ia de nevastă, și să se însoare cu ea ca cumnat. întîiul născut, pe care -l va naște, să moștenească pe fratele cel mort și să -i poarte numele, pentruca numele acesta să nu fie șters din israel. dacă omul acesta nu vrea să ia pe cumnată-sa, ea să se suie la poarta cetății, la bătrîni, și să spună: „cumnatul-meu nu vrea să ridice în israel numele fratelui său, nu vrea să mă ia de nevastă după dreptul de cumnat.“ bătrîinii cetății să -l cheme, și să -i vorbească. dacă el stăruiește, și zice: „nu vreau s'o iau“, atunci cumnată-sa să se apropie de el în fața bătrînilor, să -i scoată încălțămintea din picior, și să -l scuie în fața. și luînd cuvîntul, să zică: „așa să se facă omului care nu voiește să ridice casa fratelui său.“ și casa lui se va numi în israel „casa celui descălțat“. cind doi oameni se vor certa unul cu altul, și nevasta unuia se va apropia să scoată pe bărbatul său din mîna celui ce -l lovește, dacă întinde mîna și apucă pe acesta din urmă de părțile rușinoase, să -i tai mîna: să n'ai nicio milă de ea. să n'ai în sacul tău două feluri de greutate, una mare și alta mică. să n'ai în casă două feluri de efă, una mare și alta mică. ci să ai o greutate adevărată și dreaptă, să ai o efă adevărată și dreaptă, pentruca să ai zile multe în țara pe care ți -o dă domnul, dumnezeul tău. căci oricine face aceste lucruri, oricine săvîrșește o nedreptate, este o uricăune înaintea domnului, dumnezeului tău. adu-ți aminte ce ți -a făcut amalec pe drum, la ieșirea voastră din egipt: cum te -a întîlnit pe drum, și, fără nici o teamă de dumnezeu, s'a aruncat asupra ta pe dinapoi, asupra tuturor celor ce se tirau la coadă, cînd erai obosit și sleit de puteri. cind îți va da domnul, dumnezeul tău, odihnă, după ce te va izbăvi de toți vrăjmașii cari te înconjoară, în țara pe care domnul, dumnezeul tău, ți -o dă ca moștenire și spre stăpînire, să ștergi pomenirea lui amalec de sub ceruri: să nu uiți lucrul acesta.

26

cind vei intra în țara pe care ți -o dă de moștenire domnul, dumnezeul tău, cind o vei stăpîni și te vei așeza în ea, să iei cele dintii roade din toate rodurile pe cari le vei scoate din pămînt, în țara pe care ți -o dă domnul dumnezeul tău, să le pui într'un coș, și să te duci la locul pe care -l va alege domnul, dumnezeul tău, ca să faci să locuiască numele lui acolo. să te duci la preotul care va fi în zilele acelea, și să -i spui: „mărturisesc astăzi înaintea domnului, dumnezeului tău, că am intrat în țara pe care domnul a jurat părinților noștri că ne -o va da.“ preotul să ia coșul din mîna ta, și să -l pună înaintea altarului domnului, dumnezeului tău. apoi să iei iarăș cuvîntul, și să spui înaintea domnului, dumnezeului tău: „tatăl meu era un arameu pîrbeag, gata să piară; s'a pogorit în egipt cu puțin înși, și s'a așezat acolo pentru o vreme. acolo, a ajuns un neam mare, puternic și mare la număr. egiptenii

ne-au chinuit, ne-au asuprit, și ne-au supus la grea robie. oi am strigat către domnul, dumnezeul părinților noștri. domnul ne -a auzit glasul, și a văzut asuprirea, chinurile și necazurile noastre. și domnul ne -a scos din egipt, cu mină tare și cu braț întins, cu arătări înfricoșătoare, cu semne și minuni. el ne -a adus în locul acesta, și ne -a dat țara aceasta, țară în care curge lapte și miere. acum iată, aduc cele dintii roade din rodurile pământului pe care mi l-ai dat tu, doamne! să le pui înaintea domnului, dumnezeului tău, și să te închini înaintea domnului dumnezeului tău. apoi să te bucuri, cu levitul și cu străinul care va fi în mijlocul tău, de toate bunurile pe cari ți le -a dat domnul, dumnezeul tău, ție și casei tale. după ce vei isprăvi de luat toată zeciuiala din rodurile tale, în anul al treilea, anul zeciuiei, s'o dai levitului, străinului, orfanului și văduvei; și ei să mănince și să se sature, în cetățile tale. să spui înaintea domnului, dumnezeului tău: „am scos din casa mea ce este sfințit, și l-am dat levitului, străinului, orfanului și văduvei, după toate poruncile pe cari mi le-ai dat tu; n'am călcat, nici n'am uitat niciuna din poruncile tale. 'am mîncat nimic din aceste lucruri în timpul meu de jale, n'am îndepărtat nimic din ele pentru vre o întrebuintare necurată, și n'am dat nimic din ele cu prilejul unui mort; am ascultat de glasul domnului, dumnezeului meu, am lucrat după toate poruncile pe cari mi le-ai dat. privește din locașul tău cel sfînt, din ceruri, și binecuvintează pe poporul tău israel, și țara pe care ne-ai dat -o, cum ai jurat părinților noștri, țara aceasta în care curge lapte și miere.“ astăzi, domnul, dumnezeul tău, îți poruncește să împlinești legile și poruncile acestea; să le păzești și să le împlinești din toată inima ta și din tot sufletul tău. astăzi, tu ai mărturisit înaintea domnului că el va fi dumnezeul tău, că vei umbla în căile lui, vei păzi legile, poruncile și rînduiele lui, și vei asculta de glasul lui. și azi, domnul ți -a mărturisit că vei fi un popor al lui, cum ți -a spus, dacă vei păzi toate poruncile lui, și îți va da asupra tuturor neamurilor pe cari le -a făcut: întietate în slavă, în faimă și în măreție, și vei fi un popor sfînt pentru domnul, dumnezeul tău, cum ți -a spus.“

27

moise și bătrîinii lui israel au dat următoarea poruncă poporului: „păziți toate poruncile pe cari vi le dau astăzi. dupăce veți trece iordanul, ca să intrați în țara pe care ți -o dă domnul, dumnezeul tău, să ridici niște pietre mari, și să le tencuiești cu var. să scrii pe pietrele acestea toate cuvintele din legea aceasta, dupăce vei trece iordanul, ca să intri în țara pe care ți -o dă domnul, dumnezeul tău, țară în care curge lapte și miere, cum ți -a spus domnul, dumnezeul părinților tăi. dupăce veți trece iordanul, să ridicați pe muntele ebal pietrele acestea, pe cari vă poruncesc azi să le ridicați, și să le tencuiți cu var. acolo, să zidești un altar domnului, dumnezeului tău, un altar de pietre, peste cari să nu treacă ferul; din pietre întregi să zidești altarul domnului, dumnezeului tău. să aduci pe altarul acesta arderi de tot domnului, dumnezeului tău; să aduci jertfe de mulțămire, și să măninci acolo și să te bucuri înaintea domnului,

dumnezeului tău. să scrii pe aceste pietre toate cuvintele legii acesteia, săpîndu-le foarte deslușit.“ moise și preoții din neamul levitilor au vorbit întregului israel, și au zis: „israele, ia aminte și ascultă! astăzi, tu te-ai făcut poporul domnului, dumnezeului tău. să ascuți de glasul domnului, dumnezeului tău, și să împlinești poruncile și legile lui pe cari ți le dau astăzi.“ în aceeași zi, moise a mai dat următoarea poruncă poporului: „după ce veți trece iordanul, simeon, levi, iuda, isahar, iosif și beniamin, să stea pe muntele garizim, ca să binecuvinteze poporul; iar ruben, gad, aser, zabulon, dan și neftali, să stea pe muntele ebal, ca să rostească blestemul. și levitiți să ia cuvîntul, și să spună cu glas tare întregului israel: „blestat să fie omul care va face un chip cioplit sau un chip turnat, căci este o uriciune înaintea domnului, un lucru ieșit din mină de meșter, și care -l va pune într'un loc ascuns;” -și tot poporul să răspundă: „amin;” „blestat să fie cel ce va nesocoti pe tatăl său și pe mama sa;” -și tot poporul să răspundă: „amin;” „blestat să fie cel ce va muta hotarele aproapelui său;” -și tot poporul să răspundă: „amin;” „blestat să fie cel ce va face pe un orb să rătăcească pe drum;” -și tot poporul să răspundă: „amin;” „blestat să fie cel ce se atinge de dreptul străinului, orfanului și văduvei;” -și tot poporul să răspundă: „amin;” „blestat să fie cel ce se va culca cu nevasta tatălui său, căci ridică învelitoarea tatălui său;” -și tot poporul să răspundă: „amin;” „blestat să fie cel ce se va culca cu vreo vită oarecare;” -și tot poporul să răspundă: „amin;” „blestat să fie cel ce se va culca cu soru-sa, fiica tatălui său sau fiica mamei sale;” -și tot poporul să răspundă: „amin;” „blestat să fie cel ce se va culca cu soacră-sa;” -și tot poporul să răspundă: „amin;” „blestat să fie cel ce va lovi pe aproapele lui în ascuns;” -și tot poporul să răspundă: „amin;” „blestat să fie cel ce va primi un dar ca să verse singele celui nevinovat;” -și tot poporul să răspundă: „amin;” „blestat să fie cine nu va împlini cuvintele legii acesteia, și cine nu le va face;” -și tot poporul să răspundă: „amin;”

28

dacă vei asculta de glasul domnului, dumnezeului tău, păzînd și împlinînd toate poruncile lui pe cari ți le dau astăzi, domnul, dumnezeul tău, îți va da întietate asupra tuturor neamurilor de pe pămînt. iată toate binecuvîntările cari vor veni peste tine și de cari vei avea parte, dacă vei asculta de glasul domnului, dumnezeului tău: vei fi binecuvîntat în cetate, și vei fi binecuvîntat la cîmp. rodul pîntecelui tău, rodul pămîntului tău, rodul turmelor tale, fătul vacilor și oilor tale, toate acestea vor fi binecuvîntate. coșnița și postava ta vor fi binecuvîntate. vei fi binecuvîntat la venirea ta, și vei fi binecuvîntat la plecarea ta. domnul îți va da biruință asupra vrăjmașilor tăi cari se vor ridica împotriva ta; pe un drum vor ieși împotriva ta, dar pe șapte drumuri vor fugi dinaintea ta. domnul va face ca binecuvîntarea să fie cu tine în grîinarele tale și în toate lucrurile pe cari vei pune mîna. te va binecuvînta în țara pe care ți -o dă domnul, dumnezeul tău. vei fi pentru domnul un popor sfînt, cum ți -a jurat el, dacă vei păzi poruncile dom-

nului, dumnezeului tău, și vei umbla pe căile lui. toate popoarele vor vedea că tu porți numele domnului, și se vor teme de tine. domnul te va coplesi cu bunătați, înmulțind rodul trupului tău, rodul turmelor tale și rodul pământului tău, în țara pe care domnul a jurat părinților tăi că ți -o va da. domnul îți va deschide comara lui cea bună, cerul, ca să trimeată țării tale ploaie la vreme și ca să binecuvinteze tot lucrul minilor tale: vei da cu împrumut multor neamuri, dar tu nu vei lua cu împrumut. domnul te va face să fii cap, nu coadă; totdeauna vei fi sus, și niciodată nu vei fi jos, dacă vei asculta de poruncile domnului, dumnezeului tău, pe cari ți le dau astăzi, dacă le vei păzi și le vei împlini, și nu te vei abate nici la dreapta nici la stînga dela toate poruncile pe cari vi le dau astăzi, ca să vă duceți după alți dumnezei și să le slujiți. dar dacă nu vei asculta de glasul domnului, dumnezeului tău, dacă nu vei păzi și nu vei împlini toate poruncile lui și toate legile lui, pe cari ți le dau astăzi, iată toate blestemurile cari vor veni peste tine și de cari vei avea parte. vei fi blestemat în cetate, și vei fi blestemat pe cîmp. coșnița și postava ta vor fi blestemate. rodul trupului tău, rodul pământului tău, fătul vacilor tale și fătul oilor tale, toate vor fi blestemate. vei fi blestemat la venirea ta, și vei fi blestemat la plecarea ta. domnul va trimete împotriva ta blestemul, turburarea și amenințarea, în mijlocul tuturor lucrurilor de cari te vei apuca, pînă vei fi nimicit, pînă vei pieri curînd, din pricina răutății faptelor tale, care te -a făcut să mă părăsești. domnul va trimete peste tine ciuma, pînă te va nimici în țara pe care o vei lua în stăpînire. domnul te va lovi cu lîngoare, cu friguri, cu obrinteală, cu căldură arzătoare, cu secetă, cu rugină în griu și cu tăciune, cari te vor urmări pînă vei pieri. cerul deasupra capului tău va fi de aramă, și pământul subt tine va fi de fer. domnul va trimete țării tale în loc de ploaie praf și pulbere, care va cădea din cer peste tine pînă vei fi nimicit. domnul te va face să fii bătut de vrăjmașii tăi; pe un drum vei ieși împotriva lor, dar pe șapte drumuri vei fugi dinaintea lor; și vei fi o groază pentru toate împărățiile pământului. trupul tău mort va fi hrana tuturor păsărilor cerului și fiarelor pământului; și nu va fi nimeni care să le sperie. domnul te va bate cu buba rea a egiptului, cu bube rele la șezut, cu riie și cu pecingine, de cari nu vei putea să te vindecî. domnul te va lovi cu nebuline, cu orbire, cu rătăcire a minții, și vei bijbăi pe întunec ziuă nameza mare, ca orbul pe întunec; nu vei avea noroc în treburile tale, și în toate zilele vei fi apăsător, prădat, și nu va fi nimeni care să-ți vină în ajutor. vei avea logodnică, și altul se va culca cu ea; vei zidi casă, și n'o vei locui; vei sădi vie, și nu vei minca din ea. boul tău va fi junghiat subt ochii tăi, și nu vei minca din el; ți se va răpi măgarul dinaintea ta, și nu ți se va da înapoi; oile tale vor fi date vrăjmașilor tăi, și nu va fi nimeni care să-ți vină în ajutor. fiii tăi și fiicele tale vor fi date ca roabe pe mîna altui popor; ți se vor topi ochii de dor, uitîndu-te toată ziua după ei, și mîna ta va fi fără putere. un popor, pe care nu -l cunoști, va minca rodul pământului tău și tot venitul lucrului tău, și în toate zilele vei fi apăsător și sdrobot. privește-te pe care o vei avea subt ochi te va face să înnebunești. domnul te va lovi cu o bubă rea la genunchi și la coapse, și nu te

vei putea vindeca de ea, te va lovi dela talpa piciorului pînă în creștetul capului. domnul te va duce, pe tine și împăratul pe care -l vei pune peste tine, la un neam pe care nu l-ai cunoscut, nici tu, nici părinții tăi. și acolo, vei sluji altor dumnezei, de lemn și de piatră. și vei fi de pomină, de batjocură și de ris, printre toate popoarele la cari te va duce domnul. vei sămăna multă sămînță pe cîmpul tău, și vei strînge puțin; căci o vor minca toate lăcustele. vei sădi vii și le vei lucra, dar vin nu vei bea, ba nici n'o vei culege, căci o vor minca viermii. vei avea măsline, pe toate întinderea țării tale: și nu te vei unge cu untdelemn, căci măslinele vor cădea. vei naște fii și fiice; dar nu vor fi ai tăi, căci se vor duce în robie. străzile îți vor minca toți pomii și rodul pământului. străinul care va fi în mijlocul tău se va ridica tot mai sus peste tine, iar tu te vei pogori tot mai jos; el îți va da cu împrumut, și tu nu -i vei da cu împrumut; el va fi fruntea și tu vei fi coada. toate blestemurile acestea vor veni peste tine, te vor urmări și te vor ajunge pînă vei fi nimicit, pentru că n'ai ascultat de glasul domnului, dumnezeului tău, pentru că n'ai păzit poruncile lui și legile lui, pe cari ți le -a dat. ele vor fi vecinic ca niște semne și minuni pentru tine și sămînța ta. pentru că, în mijlocul belșugului tuturor lucrurilor, n'ai slujit domnului, dumnezeului tău, cu bucurie și cu dragă inimă, vei sluji în mijlocul foamei, setei, goliciunii și lipsei de toate, vrăjmașilor tăi, pe cari -i va trimete domnul împotriva ta. el îți va pune pe grumaz un jug de fer, pînă te va nimici. domnul va aduce de departe, dela marginile pământului, un neam care va cădea peste tine cu sbor de vultur, un neam a cărui limbă n'o vei înțelege, un neam cu înfățișarea sălbatică, și care nu se va sfii de cel bătrîn, nici nu va avea milă de copii. el va minca rodul turmelor tale și rodul pământului tău, pînă vei fi nimicit; nu-ți va lăsa nici griu, nici must, nici untdelemn, nici vîitei dela vaci, nici miei de la oi, pînă te va face să pieri. te va impresura în toate cetățile tale, pînă îți vor cădea zidurile, aceste ziduri înalte și tari, în cari îți pusesei încrederea pe toată întinderea țării tale; te va impresura în toate cetățile tale, în toată țara pe care ți -o dă domnul, dumnezeul tău. în strîmtoarea și necazul în care te va aduce vrăjmașul tău, vei minca rodul trupului tău, carnea fiilor și fiicelor tale, pe care ți -i va da domnul, dumnezeul tău. mul cel mai gingaș și cel mai milos dintre voi se va uita rău la fratele său, la nevasta care se odihnește pe sinul lui, la copiii pe cari i -a cruțat: nu va da nici unuia din ei din carnea copiilor lui cu care se hrănește, fiindcă nu va mai rămînea nimic în mijlocul strîmtoării și necazului în care te va aduce vrăjmașul tău în toate cetățile tale. femeia cea mai gingașă și cea mai miloasă dintre voi, care, de gingașă și miloasă ce era, nu știa să calce mai ușor cu piciorul pe pămînt, va privi fără milă pe bărbatul care se odihnește la sinul ei, pe fiul și pe fiica ei: nu le va da nimic din pielea noului născut, pielea ieșită dintre picioarele ei și din copiii pe cari -i va naște, căci, ducînd lipsă de toate, îi va minca în ascuns, din pricina strîmtoării și necazului în care te va aduce vrăjmașul tău în cetățile tale. dacă nu vei păzi și nu vei împlini toate cuvintele legii acestora, scrise în cartea aceasta, dacă nu te vei teme de acest nume slăvit și în-

fricoșat, adică de domnul, dumnezeul tău, domnul te va lavi în chip minunat, pe tine și sămînța ta, cu rîni mari și îndelungate, cu boli grele și necurmăte. va aduce peste tine toate bolile egiptului de cari tremurai, și ele se vor lipi de tine. ba încă, domnul va aduce peste tine, pînă vei fi nimicit, toate felurile de boli și de rîni cari nu sînt pomenite în cartea legii acesteia. după ce ai fost atît de mulți ca stelele cerului, nu vei mai rămînea decît un mic număr, pentru că n'ai ascultat de glasul domnului, dumnezeului tău. după cum domnul se bucura să vă facă bine și să vă înmulțească, tot așa domnul se va bucura să vă piardă și să vă nimicească; și veți fi smulși din țara pe care o vei lua în stăpînire. domnul te va împrăstia printre toate neamurile, dela o margine a pămîntului pînă la cealaltă; și acolo, vei sluji altor dumnezei pe cari nu i-ai cunoscut nici tu, nici părinții tăi, dumnezei de lemn și de piatră. între aceste neamuri, nu vei fi liniștit, și nu vei avea un loc de odihnă pentru talpa picioarelor tale. domnul îți va face inima fricoasă, ochii lincezi, și suflul îndurerat. viața îți va sta nehotărîtă înainte, vei tremura zi și noapte, nu vei fi sigur de viața ta. în groaza care-ți va umplea inima și în fața lucrurilor pe care ți le vor vedea ochii, dimineța vei zice: „o, de ar veni seara!” și seara vei zice: „o, de ar veni dimineța!” și domnul te va întoarce pe corăbii în egipt, și vei face drumul acesta despre care-ți spuseseam: „să nu -l mai vezi!” acolo, vă veți vinde vrăjmașilor voștri, ca robi și roabe: și nu va fi nimeni să vă cumpere.”

29

iată cuvintele legămîntului pe care a poruncit lui moise domnul să -l încheie cu copiii lui israel în țara moabului, afară de legămîntul pe care -l încheiasc cu ei la horeb. moise a chemat pe tot israelul și le -a zis: „ați văzut tot ce a făcut domnul sub ochii voștri, în țara egiptului, lui faraon, tuturor supușilor lui, și întregii lui țări: marile încercări pe cari ți le-au văzut ochii, minunile și semnele acelea mari dar domnul nu v'a dat minte să pricepeți, nici ochi să vedeți, nici urechi să auziți, pînă în ziua de azi. totuș el zice: „eu v'am călăuzit patruzeci de ani în pustie; hainele nu vi s-au învechit pe voi, și încălțămintea nu vi s'a învechit în picior: pine n'ați mîncat, și n'ați băut nici vin, nici băutură tare, ca să cunoașteți că eu sînt domnul, dumnezeul vostru.” ați ajuns în locul acesta; sihon, împăratul hesbonului, și og, împăratul basanului, ne-au ieșit înainte, ca să ne bată, și i-am bătut. le-am luat țara, și am dat -o în stăpînire rubeniților, gadiților și la jumătate din semînția manasiților. să păziți dar cuvintele legămîntului acestuia, și să le împliniți, ca să izbutiți în tot ce veți face. astăzi stați înaintea domnului, dumnezeului vostru, voi toți, căpeteniile semînțiilor voastre, bătrînii voștri, mai marii oștirii voastre, toți bărbații din israel, copiii voștri, nevestele voastre, și străinul care este în mijlocul taberii tale, dela cel ce-ți taie lemne, pînă la cel ce-ți scoate apă. stai ca să intri în legămînt cu domnul, dumnezeul tău, în legămîntul acesta încheiat cu jurămînt, și pe care domnul, dumnezeul tău, îl încheie cu tine în ziua aceasta, ca să te facă azi poporul lui și el să fie dumnezeul tău, cum ți -a spus, și cum a jurat părinților tăi, avraam, isaac și ia-

cov. u numai cu voi închei legămîntul acesta încheiat cu jurămînt, ci atît cu cei ce sînt aici printre noi, de față în ziua aceasta înaintea domnului, dumnezeului nostru, cit și cu cei ce nu sînt aici printre noi în ziua aceasta. știți cum am locuit în țara egiptului și cum am trecut prin mijlocul neamurilor pe cari le-ați străbătut. ați văzut uriciunile și idolii lor, lemnul și piatra, argintul și aurul, cari erau la ele. să nu fie între voi nici bărbat, nici femeie, nici familie, nici semînție, a căror inimă să se abată azi de la domnul, dumnezeul nostru, ca să se ducă să slujească dumnezeilor neamurilor acelora. să nu fie printre voi nici o rădăcină care să aducă otravă și pelin. imeni, după ce a auzit cuvintele legămîntului acestuia încheiat cu jurămînt, să nu se laude în inima lui și să zică: „voi avea pacea, chiar dacă aș urma după pornirile inimii mele, și chiar dacă aș adăuga beția la sete.” pe acela domnul nu -l va ierta. ci atunci minia și gelozia domnului se vor aprinde împotriva omului aceuia, toate blestemele scrise în cartea aceasta vor veni peste el, și domnul îi va șterge numele de sub ceruri. domnul îl va despărți, spre peirea lui, din toate semînțiile lui israel, și -i va face după toate blestemele legămîntului scris în această carte a legii. vîrsta de oameni care va veni, copiii voștri cari se vor naște după voi și străinul care va veni dintr'o țară depărtată. -la vederea urgiilor și bolilor cu cari va lavi domnul țara aceasta, la vederea pucioasei, sării, și arderii întregului ținut, unde nu va fi nici sămînță, nici rod, nici o iarbă care să crească, întocmai ca la surparea sodomiei, gomoriei, admei și teboimului, pe cari le -a nimicit domnul, în minia și urgia lui, - toate neamurile vor zice: „pentru ce a făcut domnul astfel țării acesteia? pentru ce această minie aprinsă, această mare urgie?” și li se va răspunde: „pentru că au părăsit legămîntul încheiat cu ei de domnul, dumnezeul părinților lor, cînd i -a scos din țara egiptului; pentru că s'au dus să slujească altor dumnezei și să se închine înaintea lor, dumnezei pe cari ei nu -i cunoșteau și pe cari nu li -i dăduse domnul. de aceea s'a aprins domnul de minie împotriva acestei țări, și a adus peste ea toate blestemele scrise în cartea aceasta. domnul i -a smuls din țara lor cu minie, cu urgie, cu o mare iuțime, și i -a aruncat într'o altă țară, cum se vede azi.” lucrurile ascunse sînt ale domnului, dumnezeului nostru, iar lucrurile descoperite sînt ale noastre și ale copiilor noștri, pe vecie, ca să împlinim toate cuvintele legii acesteia.

30

cînd se vor întîmpla toate aceste lucruri, binecuvîntarea și blestemul pe cari le pun înaintea ta, dacă le vei pune la inimă în mijlocul tuturor neamurilor între cari te va risipi domnul, dumnezeul tău, dacă te vei întoarce la domnul, dumnezeul tău, și dacă vei asculta de glasul lui din toată inima ta și din tot suflul tău, tu și copiii tăi, potrivit cu tot ce-ți poruncesc azi, atunci domnul, dumnezeul tău, va aduce înapoi robii tăi și va avea milă de tine, te va stringe iarăș din mijlocul tuturor popoarelor la cari te va împrăstia domnul, dumnezeul tău. chiar dacă ai fi risipit pînă la cealaltă margine a cerului, chiar și de acolo te va

stringe domnul, dumnezeul tău, și acolo se va duce să te caute. domnul, dumnezeul tău, te va aduce în țara pe care o stăpîneau părinții tăi, și o vei stăpîni; îți va face bine, și te va înmulți mai mult decît pe părinții tăi. domnul, dumnezeul tău, îți va tăia împrejur inima ta și inima seminței tale, și vei iubi pe domnul dumnezeul tău, din toată inima ta și din tot sufletul tău, ca să trăiești. domnul, dumnezeul tău, va face ca toate aceste blestemuri să cadă peste vrăjmașii tăi, peste cei ce te vor urî și te vor prigoni. și tu, te vei întoarce la domnul, vei asculta de glasul lui, și vei împlini toate aceste porunci pe cari ți le dau astăzi. domnul, dumnezeul tău, te va umplea de bunătați, făcînd să propășească tot lucrul minilor tale, rodul trupului tău, rodul turmelor tale și rodul pămîntului tău; căci domnul se va bucura din nou de fericirea ta, cum se bucura de fericirea părinților tăi, dacă vei asculta de glasul domnului, dumnezeului tău, păzînd poruncile și rînduielele lui scrise în cartea aceasta a legii, dacă te vei întoarce la domnul, dumnezeul tău, din toată inima ta și din tot sufletul tău. porunca aceasta pe care ți -o dau eu azi, nu este mai pesus de puterile tale, nici departe de tine. u este în cer, ca să zici: „cine se va sui pentru noi în cer și să ne -o aducă, pentru ca s'o auzim și s'o împlinim?” u este nici dincolo de mare, ca să zici: „cine va trece pentru noi dincolo de mare și să ne -o aducă, pentru ca s'o auzim și s'o împlinim?” dimpotrivă, este foarte aproape de tine, în gura ta și în inima ta, ca s'o îplinești. iată, îți pun azi înaintea viața și binele, moartea și răul. căci îți poruncesc azi să iubești pe domnul, dumnezeul tău, să umbli pe căile lui, și să păzești poruncile lui, legile lui și rînduielele lui, ca să trăiești și să te înmulțești, și ca domnul, dumnezeul tău să te binecuvînteze în țara pe care o vei lua în stăpînire. dar dacă inima ta se va abate, dacă nu vei asculta, și te vei lăsa amăgît să te închini înaintea altor dumnezei și să le slujești, vâ spun astăzi că veți peri, și nu veți avea zile multe în țara pe care o veți lua în stăpînire, după ce veți trece iordanul. iau azi cerul și pămîntul martori împotriva voastră că ți-am pus înaintea viața și moartea, binecuvîntarea și blestemul. alege viața, ca să trăiești, tu și sămînta ta, iubind pe domnul, dumnezeul tău, ascultînd de glasul lui, și lipindu-te de el: căci de aceasta atîrnă viața ta și lungimea zilelor tale, și numai așa vei putea locui în țara pe care a jurat domnul că o va da părinților tăi, lui avraam, isaac și iacov”.

31

moise s'a dus și a mai spus următoarele cuvinte întregului israel: „astăzi”, le -a zis el, „eu sînt în vîrstă de o sută douăzeci de ani: nu voi mai putea merge în fruntea voastră și domnul mi -a zis: „tu să nu treci iordanul!” domnul, dumnezeul tău, va merge el însuș înaintea ta, va nimici neamurile acestea dinaintea ta, și vei pune stăpînire pe ele. iosua va merge înaintea ta, cum a spus domnul. domnul va face neamurilor acestora cum a făcut lui sihon și og, împărații amorîților și țării lor, pe cari i -a nimicit. domnul vi le va da în mină, și le veți face după poruncile pe cari vi le-am dat. întăriți-vă și îmbărbătați-vă! nu vâ temeți și nu vâ înspăimîntați de ei, căci domnul, dumnezeul

tău, va merge el însuș cu tine, nu te va părăsi și nu te va lăsa”. moise a chemat pe iosua, și i -a zis în fața întregului israel: „întărește-te și îmbărbătează-te. căci tu vei intra cu poporul acesta în țara pe care domnul a jurat părinților lor că le -o va da, și tu îi vei pune în stăpînire ei. domnul însuș va merge înaintea ta, el însuș va fi cu tine, nu te va părăsi și nu te va lăsa; nu te teme, și nu te spăimînta!” moise a scris legea aceasta, și a încredințat -o preoților, fiii lui levi, cari duceau chivotul legămîntului domnului, și tuturor bătrînilor lui israel. moise le -a dat porunca aceasta: „la fiecare șapte ani, pe vremea anului iertării, la sărbătoarea corturilor, cînd tot israelul va veni să se înfățișeze înaintea domnului, dumnezeului tău, în locul pe care -l va alege el, să citești legea aceasta înaintea întregului israel, în auzul lor. să strîngi poporul, bărbații, femeile, copiii și străinul care va fi în cetățile tale, ca să audă, și să învețe să se teamă de domnul, dumnezeul vostru, să păzească și să împlinească toate cuvintele legii acesteia. pentru că și copiii lor, cari n'o vor cunoaște, s'o audă, și să învețe să se teamă de domnul, dumnezeul vostru, în tot timpul cîr veți trăi în țara pe care o veți lua în stăpînire, după ce veți trece iordanul.” domnul a zis lui moise: „iată că se apropie clipa cînd vei muri. cheamă pe iosua, și înfățișă-l vâ în cortul întîlnirii. eu voi da poruncile mele.” moise și iosua s'au dus și s'au înfățișat în cortul întîlnirii. și domnul s'a arătat în cort, într'un stîlp de nor: și stîlpul de nor s'a oprit la ușa cortului. domnul a zis lui moise: „iată, tu vei adormi împreună cu părinții tăi. și poporul acesta se va scula și va curvi după dumnezeii străini ai țării în care intră. pe mine mă va părăsi, și va călca legămîntul meu, pe care l-am încheiat cu el. în ziua aceea, mă voi aprinde de minie împotriva lui. îi voi părăsi, și-mi voi ascunde fața de ei. el va fi prăpădit, și -l vor ajunge o multime de rele și necazuri; și atunci va zice: „oare nu m'au ajuns aceste rele din pricină că dumnezeul meu nu este în mijlocul meu?” și eu îmi voi ascunde fața în ziua aceea, din pricina tot răului pe care -l va face, întorcîndu-se spre alți dumnezei. acum, scrieți-vâ cîntarea aceasta. învață pe copiii din israel s'o cînte, pune-le -o în gură, și cîntarea aceasta să-mi fie martoră împotriva copiilor lui israel. căci voi duce pe poporul acesta în țara pe care am jurat părinților lui că i -o voi da, țară unde curge lapte și miere; el va mîncă, se va sătura și se va îngrășa; apoi se va întoarce la alți dumnezei și le va sluji, iar pe mine mă va nesocoti și va călca legămîntul meu. cînd va fi lovit atunci cu o multime de rele și necazuri, cîntarea aceasta, care nu va fi uitată și pe care uitarea n'o va șterge din gura urmașilor, va sta ca martoră împotriva acestui popor. căci eu îi cunosc pornirile, cari se arată și azi, înaintea chiar ca să -l fi dus în țara pe care am jurat că i -o voi da”. în ziua aceea, moise a scris cîntarea aceasta, și a învățat pe copiii lui israel s'o cînte. domnul a poruncit lui iosua, fiul lui nun, și a zis: „întărește-te și îmbărbătează-te, căci tu vei duce pe copiii lui israel în țara pe care am jurat că le -o voi da; și eu însumi voi fi cu tine”. după ce a isprăvit moise în totul de scris într'o carte cuvintele legii acesteia, a dat următoarea poruncă levitilor, cari duceau chivotul legămîntului domnului: „luați cartea aceasta a legii, și puneți -o lîngă chivotul legămîntu-

lui domnului, dumnezeului vostru, ca să fie acolo ca matoră împotriva ta. căci eu îți cunosc duhul tău de răzvrătire și încăpăținarea ta cea mare. dacă vă răzvrățiți voi împotriva domnului cit trăiesc eu încă în mijlocul vostru, cu cit mai răzvrățiți veți fi după moartea mea! stringeți înaintea mea pe toți bătrînii semințiilor voastre și pe căpeteniile oștirii voastre; voi spune cuvintele acestora în fața lor, și voi lua mator împotriva lor cerul și pămîntul. căci știu că după moartea mea vă veți strica, și vă veți abate dela calea pe care v'am arătat -o; și în cele din urmă vă va ajunge nenorocirea, dacă veți face ce este rău înaintea domnului, pînă acolo încît să -l miniați prin lucrul minilor voastre". moise a rostit toate cuvintele cîntării acesteia, în fața întregii adunări a lui israel:

32

luați aminte ceruri, și voi vorbi; ascultă, pămîntule, cuvintele gurii mele. ca ploaia să curgă învățăturile mele, ca roua să cadă cuvîntul meu, ca ploaia repede pe verdeată, ca picăturile de ploaie pe iarbă! căci voi vesti numele domnului. dați slavă dumnezeului nostru! el este stîncă; lucrările lui sînt desăvîrșite, căci toate căile lui sînt drepte; el este un dumnezeu credincios și fără nedreptate, el este drept și curat. ei s'au stricat; netrebnicia copiilor lui, este rușinea lor! neam îndărătnic și stricat! pe domnul îl răsplătiți astfel! popor nechibzuit și fără înțelepciune! nu este el oare tatăl tău, care te -a făcut, te -a întocmit, și ți -a dat ființă? adu-ți aminte de zilele din vechime, socotește anii, vîrstă de oameni după vîrstă de oameni, întreabă pe tatăl tău, și te va învăța, pe bătrînii tăi, și îți vor spune. cînd cel prea înalt a dat o moștenire neamurilor, cînd a despărțit pe copiii oamenilor, a pus hotare popoarelor, după numărul copiilor lui israel, căci partea domnului, este poporul lui, iacov este partea lui de moștenire. el l -a găsit într'un ținut pustiu, într'o singurătate plină de urlete înfricoșate; l -a înconjurat, l -a îngrijit, și l -a păzit ca lumina ochiului lui. ca culturul care își scutură cuibul, soabă deasupra puilor, își întinde aripile, îi ia, și -i poartă pe penele lui: așa a călăuzit domnul singur pe poporul său, și nu era niciun dumnezeu străin cu el. l -a suit pe înălțimile țării, și israel a mîncat roadele cîmpului, i -a dat să sugă miere din stîncă, untdelemnul care iese din stîncă cea mai tare, untul dela vaci și laptele oilor, cu grăseimea mieilor, a berbecilor din basan și a țapilor, cu grăseimea grîului, și ai băut vinul, singele strugurelui. israel s'a îngrășat, și a asvîrlit din picior; -te-ai îngrășat, te-ai îngroșat și te-ai lătit! - și a părăsit pe dumnezeu, ziditorul lui, a nesocotit sinca mîntuirii lui, l-au întărit la gelozie prin dumnezei străini, l-au miniat prin uriciuni; au adus jertfe dracilor, unor idoli cari nu sînt dumnezei, unor dumnezei pe cari nu -i cunoșteau, dumnezei noi, veniți de curînd, de cari nu se temuseră părinții voștri. ai părăsit stîncă cea care te -a născut, și ai uitat pe dumnezeu, care te -a întocmit. domnul a văzut lucrul acesta, și s'a miniat, s'a supărat pe fiii și fiicele lui. el a zis: „îmi voi ascunde fața de ei, și voi vedea care le va fi sfîrșitul, căci sînt un neam stricat, sînt niște copii necredincioși. mi-au întărit gelozia prin ceea ce nu

este dumnezeu, m'au miniat prin idoli lor deșerti; și eu îi voi întărita la gelozie printr'un popor care nu este un popor. îi voi minia printr'un neam fără pricepere. căci focul miniei mele s'a aprins, și va arde pînă în fundul locuinței morților, va nimici pămîntul și roadele lui, va arde temeliele munților. voi îngrămădi toate nenorocirile peste ei, îmi voi arunca toate săgețile împotriva lor. vor fi topiți de foame, stînsi de friguri, și de boli cumplite; voi trimite în ei dinții fiarelor sălbatice și otrava șerpilor. afară, vor peri de sabie, și înăuntru, vor peri de groază: și tînărul și fata, și copilul de țîță ca și bătrînul. voiam să zic: „îi voi lua cu o suflare", le voi șterge pomenirea dintre oameni! dar mă tem de ocările vrăjmașului, mă tem ca nu cumva vrăjmașii lor să se amăgească, și să zică: „mină noastră cea puternică, și nu domnul a făcut toate aceste lucruri". ei nu sînt un neam care și -a pierdut bunul simț, și nu -i pricepere în ei. dacă ar fi fost înțelepți, ar înțelege, și s'ar gîndi la ce li se va întîmpla. cum ar urmări unul singur o mie din ei, și cum ar pune doi pe fugă zece mii, dacă nu i-ar fi vindut stîncă, dacă nu i-ar fi vindut domnul? căci stîncă lor nu este ca stîncă noastră, vrăjmașii noștri înșiși sînt judecători în această privință. ci vița lor este din sadul sodomei și din ținutul gomorei; strugurii lor sînt struguri otrăviți, boboțele lor sînt amare; vinul lor este venin de șerpi, este otravă cumplită de aspidă. are nu este ascuns lucrul acesta la mine, pecetluit în comorile mele? a mea este răsunarea și eu voi răsplăti, cînd va începe să le alunece piciorul! căci ziua nenorocirii lor este aproape, și ceea ce -i așteaptă nu va zăbovi." - domnul va judeca pe poporul său, dar va avea milă de robii săi, văzînd că puterea le este sleită, și că nu mai este nici rob nici slobod. el va zice: „unde sînt dumnezeii lor, stîncă aceea care le slujea de adăpost, dumnezeii aceia cari mîncau grăseimea jertfelor lor, cari beau vinul jertfelor lor de băutură? să se scoale, să vă ajute, și să vă ocrotească! să știți dar că eu sînt dumnezeu, și că nu este alt dumnezeu afară de mine; eu dau viață și eu omor, eu rănesc și eu tămăduiesc, și nimeni nu poate scoate pe cineva din mîna mea. căci îmi ridic mîna spre cer, și zic: „cit este de adevărat că trăiesc în veci, atît este de adevărat că atunci cînd voi ascuți fulgerul săbiei mele, și voi pune mîna să fac judecată, mă voi răzbuna împotriva protivnicilor mei, și voi pedepsi pe cei ce mă urăsc; sabia mea le va înghiți carnea, și-mi voi îmbăta săgețile de singe, de singele celor uciși și prinși, din capetele frunțașilor vrăjmașului." eamuri, cîntați laudele poporului lui! căci domnul răzbună singele robilor săi, el se răzbună împotriva protivnicilor săi, și face ispășire pentru țara lui, pentru poporul lui." moise a venit și a rostit toate cuvintele cîntării acesteia în fața poporului; iosua, fiul lui nun, era cu el. după ce a isprăvit moise de rostit toate cuvintele acesteia înaintea întregului israel, le -a zis: „puneți-vă la inimă toate cuvintele pe cari vă jur astăzi să le poruncă copiilor voștri, ca să păzească și să împlinescă toate cuvintele legii acesteia. căci nu este un lucru fără însemnătate pentru voi; este viața voastră, și prin aceasta vă veți lungi zilele în țara pe care o veți lua în stăpînire, după ce veți trece iordanul. în aceeaș zi, domnul a vorbit lui moise, și a zis: „sue-te pe muntele

acesta abarim, pe muntele nebo în țara moabului, în fața ierihonului; și privește țara canaanului pe care o dau în stăpînire copiilor lui israel. tu vei muri pe muntele pe care te vei sui, și vei fi adăugat la poporul tău, după cum aaron, fratele tău, a murit pe muntele hor și a fost adăugat la poporul lui, pentrucă ai păcătuit împotriva mea în mijlocul copiilor lui israel, lângă apele meriba, la cades, în pustia țin, și nu m'ai sfințit în mijlocul copiilor lui israel. tu vei vedea doar de departe țara dinaintea ta; dar nu vei intra în țara pe care o dau copiilor lui israel.'

33

iată binecuvîntarea cu care moise, omul lui Dumnezeu, a binecuvîntat pe copiii lui israel, înainte de moartea lui. el a zis: 'domnul a venit din sinai, și a răsărit peste ei din seir, a strălucit din muntele paran, și a ieșit din mijlocul zecilor de mii de sfinți, avînd în dreapta lui focul legii. da, el iubește popoarele; toți sfinții sînt în mina ta. ei au stătut la picioarele tale, au primit cuvintele tale. moise ne -a dat legea, moștenirea adunării lui iacov. el era împărat în israel, cînd se adunau căpeteniile poporului și semînțiile lui israel. trăiască ruben și să nu moară, și bărbatii lui să fie mulți la număr; iată ce a zis despre iuda: 'ascultă, doamne, glasul lui iuda, și adu -l la poporul lui. puternice să -i fie minile, și să -i fii în ajutor împotriva vrăjmașilor lui; despre levi a zis: 'tutim și urim au fost încredințați bărbatului sfînt, pe care l-ai ispitit la masa, și cu care te-ai certat la apele meriba.' levi a zis despre tatăl său și despre mama sa: 'nu i-am văzut; și despre frații lui: 'nu vă cunosc; iar de copii n'a vrut să mai știe.' căci ei păzesc cuvîntul tău, și țin legămîntul tău; ei învață pe iacov poruncile tale, și pe israel legea ta; ei pun tămîie sub nările tale, și ardere de tot pe altarul tău. binecuvîntează țaria lui, doamne! primește lucrarea minilor lui! frînge șalele protivnicilor lui, și vrăjmașii lui să nu se mai scoale; despre beniamin a zis: 'el este prea iubit domnului, el va locui la adăpost lîngă dînsul. domnul îl va ocroti totdeauna, și se va odihni între umerii lui.' despre iosif a zis: 'țara lui va primi dela domnul, ca semn de binecuvîntare, cel mai bun dar al cerului, roua, cele mai bune ape cari sînt jos, cele mai bune roade ale soarelui, cele mai bune roade ale fiecărei luni, cele mai bune roduri din munții cei vechi, cele mai bune roade de pe dealurile cele vecinice, cele mai bune roade ale pămîntului și din tot ce cuprinde el. bunăvoința celui ce s'a arătat în rug să vină peste capul lui iosif, pe creștetul capului domnului fraților lui! el are frumuseța întîiului născut al taurului; coarnele lui sînt cum sînt coarnele bivoliului; cu ele va împunge pe toate popoarele, pînă la marginile pămîntului: ele sînt zecile de mii ale lui efraim, ele sînt miile lui manase.' despre zabulon a zis: 'bucură-te, zabuloane, de alergările tale, și tu, isahar, de cuturile tale! ei vor chema popoarele pe munte; acolo, vor aduce jertfe de dreptate, căci vor suga bogăția mării, și comorile ascunse în nisip.' despre gad a zis: 'binecuvîntat să fie cine lărgeste pe gad: gad se odihnește ca un leu, și sfîșie la brațe și capete. el a ales cea dintîi parte a țării, căci acolo stă ascunsă moștenirea legiuitoru-

lui; el a mers cu frunțașii poporului, a adus la îndeplinire dreptatea domnului, și poruncile lui față de israel.' despre dan a zis: 'dan este un pui de leu, care s'aruncă din basan.' despre neftali a zis: 'neftali, sătul de bunăvoință, și copleșit cu binecuvîntări dela domnul, ia în stăpînire partea de apus și miazăzi; despre așer a zis: 'binecuvîntat să fie așer între copiii lui israel! plăcut să fie fraților lui, și să-și moaie piciorul în undelele! zăvoarele tale să fie de fer și de aramă, și puterea ta să țină cît zilele tale; imeni nu este ca dumnezeul lui israel, el trece pe ceruri ca să-ți vină în ajutor, trece cu măreție pe nori. dumnezeul cel vecinic este un loc de adăpost, și sub brațele lui cele vecinice este un loc de scăpare. el a izgonit pe vrăjmaș dinaintea ta, și a zis: 'nimiceste -l.' israel este fără frică în locuința lui, isvorul lui iacov este deoparte într-o țară plină de grîu și de must, și cerul lui picură roua. ferice de tine, israel! cine este ca tine, un popor mintuit de domnul, scutul care îți dă ajutor, și sabia care te face slăvit? vrăjmașii tăi vor face pe prietenii înaintea ta, și tu vei călca peste înălțimile lor.'

34

moise s'a suit din cîmpia moabului pe muntele nebo, pe virful muntelui pigsa, în fața ierihonului. și domnul i -a arătat toată țara: dela galaad pînă la dan, tot ținutul lui neftali, țara lui efraim și manase, toată țara lui iuda pînă la marea de apus, partea de miază-zi, împrejurimile iordanului, valea ierihonului, cetatea finicilor, pînă la țoar. domnul i -a zis: 'aceasta este țara pe care am jurat că o voi da lui avraam, lui isaac și lui iacov, zîcind: 'o voi da semînței tale.' țî-am arătat ca s'o vezi cu ochii tăi; dar nu vei intra în ea.' moise, robul domnului, a murit acolo, în țara moabului, după porunca domnului. și domnul l -a îngropat în vale, în țara moabului, față în față cu bet-peor. nimeni nu i -a cunoscut mormîntul pînă în ziua de azi. moise era în vîrstă de o sută douăzeci de ani cînd a murit; vederea nu -i slăbise, și puterea nu -i trecuse. copiii lui israel au plîns pe moise treizeci de zile, în cîmpia moabului; și zilele acelea de plîns și de jale pentru moise s'au sfîrșit. iosua, fiul lui nun, era plin de duhul înțelepciunii, căci moise își pusese minile peste el. copiii lui israel au ascultat de el, și au făcut potrivit cu poruncile pe cari le dăduse lui moise domnul. în israel nu s'a mai ridicat prooroc ca moise, pe care domnul să -l fi cunoscut față în față. iciunul nu poate fi pus alături de el, în ce privește toate semnele și minunile pe cari a trimes dumnezeu să le facă în țara egiptului împotriva lui faraon, împotriva sușilor lui și împotriva întregii țări, și în ce privește toate semnele înfricoșătoare pe cari le -a făcut moise cu mină tare înaintea întregului israel

după moartea lui moise, robul domnului, domnul a zis lui iosua, fiul lui nun, slujitorul lui moise: „robul meu moise a murit: acum, scoală-te, treci iordanul acesta, tu și tot poporul acesta, și intrăți în țara pe care o dau copiilor lui israel. rice loc pe care -l va călca talpa piciorului vostru, vi -l dau, cum am spus lui moise. ținutul vostru se va întinde dela pustie și liban pînă la riul cel mare, riul eufrat, toată țara heitilor, și pînă la marea cea mare, spre apusul soarelui. imeni nu va putea să stea împotriva ta, cit vei trăi. eu voi fi cu tine, cum am fost cu moise; nu te voi lăsa, nici nu te voi părăsi. întărește-te și îmbărbătează-te, căci tu vei da în stăpînire poporului acestuia țara pe care am jurat părinților lor că le -o voi da. întărește-te numai, și îmbărbătează-te, lucrînd cu credincioșie după toată legea pe care ți -a dat -o robul meu moise; nu te abate dela ea nici la dreapta nici la stînga, ca să isbutești în tot ce vei face. cartea aceasta a legii să nu se depărteze de gura ta; cugetă asupra ei zi și noapte, căutînd să faci tot ce este scris în ea; căci atunci vei izbîndi în toate lucrările tale, și atunci vei lucra cu înțelepciune. u -ți-am dat eu oare porunca aceasta: întărește-te și îmbărbătează-te? nu te înspăimînta și nu te îngrozi, căci domnul, dumnezeul tău, este cu tine în tot ce vei face.” iosua a dat căpeteniilor oștirii poporului următoarea poruncă: „treceți prin tabără, și iați ce să porunciți poporului: „pregătiți-vă merinde, căci peste treze zile veți trece iordanul acesta ca să mergeți să cuceriti țara, pe care v'o dă în stăpînire domnul, dumnezeul vostru.” iosua a zis rubeniților, gadităilor și jumătății din semînția lui manase: „aduceți-vă aminte ce v'a poruncit moise, robul domnului, cînd a zis: „domnul, dumnezeul vostru, v'a dat odihnă, și v'a dat țara aceasta. eveștele voastre, pruncii voștri și vitele voastre să rămînă în țara pe care v'a dat -o moise dincoace de iordan; dar voi toți bărbații voinici, să treceți înarmați înaintea fraților voștri, și să -i ajutați, pînă ce domnul va da odihnă fraților voștri ca și vouă, și pînă ce vor fi ei în stăpînirea țării pe care le -o dă domnul, dumnezeul vostru. apoi să vă întoarceți să stăpîniți țara care este moșia voastră, și pe care v'a dat -o moise, robul domnului, dincoace de iordan, spre răsăritul soarelui.” ei au răspuns lui iosua, și au zis: „vom face tot ce ne-ai poruncit, și ne vom duce ori unde ne vei trimete. te vom asculta în totul, cum am ascultat pe moise. numai domnul, dumnezeul tău, să fie cu tine, cum a fost cu moise! rice om care se va răzvrăti împotriva poruncii tale, și care nu va asculta de tot ce -i vei porunci, să fie pedepsit cu moartea! întărește-te numai, și îmbărbătează-te!”

iosua, fiul lui nun, a trimis în ascuns din sitim doi oameni, ca iscoade, zicîndu-le: „duceți-vă de cercetați țara, și mai ales ierihonul.” cei doi oameni au plecat, și s'au culcat acolo. s'a dat de știre împăratului din ierihon, și i-au spus: „iață că niște oameni dintre copiii lui israel au venit aici, astă noapte, ca să iscodească țara.” împăratul ierihonului a trimis la rahav să -i spună:

„scoate afară pe bărbații cari au venit la tine, și cari au intrat în casa ta; căci au venit să iscodească țara.” femeia a luat pe cei doi bărbați, și i -a ascuns; și a zis: „este adevărat că bărbații aceștia au venit la mine, dar nu știam de unde sînt; și, fiindcă poarta a trebuit să se închidă noaptea, bărbații aceștia au ieșit afară; nu știu unde s'au dus: grăbiți-vă de -i urmăriți, și -i veți ajunge.” ea îi suise pe acoperiș, și -i ascunsese sub niște mănunchiuri de in, pe care -l întinsese pe acoperiș. amenii aceia i-au urmărit pe drumul care duce la vadul iordanului, și după ce au ieșit ei, s'a închis poarta. înainte de a se culca iscoadele, rahav s'a suit la ei pe acoperiș, și le -a zis: „știu că domnul v'a dat țara aceasta, căci ne -a apucat groaza de voi, și toți locuitorii țării tremură înaintea voastră. fiindcă am auzit cum, la ieșirea voastră din egipt, domnul a secat înaintea voastră apele mării roșii, și am auzit ce ați făcut celor doi împărați ai amoriților dincolo de iordan, lui sihon și og, pe cari i-ați nimicit cu desăvîrșire. de cînd am auzit lucrul acesta, ni s'a tăiat inima, și toți ne-am pierdut nădejdea înaintea voastră; căci domnul, dumnezeul vostru, este dumnezeu sus în ceruri și jos pe pămînt. și acum, vă rog, jurați-mi pe domnul că veți avea față de casa tatălui meu aceeaș bunăvoință pe care am avut -o eu față de voi. dați-mi un semn de încredințare că veți lăsa cu viață pe tatăl meu, pe mama mea, pe frații mei, pe surorile mele, și pe toți ai lor, și că ne veți scăpa dela moarte.” bărbații aceia i-au răspuns: „sîntem gata să murim pentru voi, dacă nu ne dați pe față; și cînd domnul ne va da țara aceasta, ne vom purta cu tine cu bunăvoință și credincioșie.” ea i -a pogorit cu o funie pe fereastră, căci casa în care locuia era lîngă zidul cetății. și le -a zis: „duceți-vă spre munte, ca să nu vă întîlnească ceice vă urmăresc; ascundeți-vă acolo trei zile, pînă se vor întoarce; după aceea, să vă vedeți de drum.” bărbații aceia i-au zis: „iață cum vom fi deslegați de jurămîntul pe care ne-ai pus să -l facem. la intrarea noastră în țară, leagă funia aceasta de fir cîrmiziu la fereastra prin care ne-ai pogorit, și strînge la tine în casă pe tatăl tău, pe mama ta, pe frații tăi, și pe toată familia tatălui tău. dacă vreunul din ei va ieși pe poarta casei tale, ca să meargă afară pe uliță, singele lui va cădea asupra capului lui, și noi vom fi nevinovați: dar dacă va pune cineva mina pe vreunul din ceice vor fi cu tine în casă, singele lui va cădea asupra capului nostru. și dacă ne vei da pe față, vom fi deslegați de jurămîntul pe care ne-ai pus să -l facem.” ea a răspuns: „fie după cuvintele voastre.” și -a luat rămas bun dela ei, și ei au plecat. ea a legat funia cîrmizie la fereastră. ei au plecat, și au ajuns la munte, unde au rămas trei zile, pînă s'au întors cei cari -i urmăreau. cei cari -i urmăreau i-au căutat pe tot drumul, dar nu i-au găsit. cei doi oameni s'au întors, s'au pogorit din munte, și au trecut iordanul. au venit la iosua, fiul lui nun, și i-au istorisit tot ce li se întîmplase. ei au zis lui iosua: „cu adevărat, domnul a dat toată țara în minile noastre, și toți locuitorii țării tremură înaintea noastră.”

iosua, sculîndu-se disdedimineată, a pornit din sitim cu toți copiii lui israel. au ajuns la iordan; și au

rămas acolo peste noapte, înainte de a trece. după trei zile, căpeteniile oastei au trecut prin tabără, și au dat poporului următoarea poruncă: „cînd veți vedea chivotul legămîntului domnului, dumnezeului vostru, dus de preoți, cari sînt din neamul leviților, să plecați din locul în care sînteți, și să porniți după el. dar între voi și el să fie o depărtare de aproape două mii de coți: să nu vă apropiați de el. el vă va arăta drumul pe care trebuie să -l urmați, căci n'ați mai trecut pe drumul acesta.” iosua a zis poporului: „sfîințiți-vă, căci mine domnul va face lucruri minunate în mijlocul vostru.” și iosua a zis preoților: „luați chivotul legămîntului, și treceți înaintea poporului.” ei au luat chivotul legămîntului, și au pornit înaintea poporului. domnul a zis lui iosua: „astăzi, voi începe să te înalț înaintea întregului israel, ca să știe că voi fi cu tine cum am fost cu moise. să dai următoarea poruncă preoților cari duc chivotul legămîntului: „cînd veți ajunge la marginea apelor iordanului, să vă opriți în iordan.” iosua a zis copiilor lui israel: „aproțiați-vă, și ascultați cuvintele domnului, dumnezeului vostru.” iosua a zis: „prin aceasta veți cunoaște că dumnezeul cel viu este în mijlocul vostru, și că va izgoni dinaintea voastră pe cananiți, pe hetiiți, pe heviți, pe fereziți, pe ghirasiți, pe amoriți și pe iebusiți: iată, chivotul legămîntului domnului întregului pămînt va trece înaintea voastră în iordan. acum, luați doisprezece bărbați din semînțiile lui israel, cite un bărbat de fiecare semînție. și de îndată ce preoții cari duc chivotul domnului, dumnezeului întregului pămînt, vor pune talpa piciorului în apele iordanului, apele iordanului se vor despică în două, și anume ape cari se pogoară din sus, se vor opri grămadă.” poporul a ieșit din corturi, ca să treacă iordanul, și preoții cari duceau chivotul legămîntului au pornit înaintea poporului. cînd preoții, cari duceau chivotul, au ajuns la iordan, și cînd li s'au muiat picioarele în marginea apei, -căci iordanul se varsă peste toate malurile lui în tot timpul secerîșului, -apele cari se pogoară din sus s'au oprit, și s'au înălțat grămadă, la o foarte mare depărtare de lingă cetatea adam, care este lingă țar-tan; iar cele ce se pogorau spre marea cîmpiei, care este marea sărată, s'au scurs de tot. poporul a trecut în fața ierihonului. preoții cari duceau chivotul legămîntului domnului s'au oprit pe uscat, în mijlocul iordanului, în timp ce tot israelul trecea pe uscat, pînă a isprăvit tot poporul de trecut iordanul.

4

după ce a isprăvit tot poporul de trecut iordanul, domnul a zis lui iosua: „ia doisprezece bărbați din popor, cite un bărbat din fiecare semînție. dă-le porunca următoare: „luați de aici, din mijlocul iordanului, din locul unde s'au oprit preoții, douăsprezece pietre, pe cari să le duceți cu voi, și să le puneți în locul unde veți petrece noaptea aceasta.” iosua a chemat pe cei doisprezece bărbați, pe cari i -a ales dintre copiii lui israel, cite un bărbat de fiecare semînție. și le -a zis: „treceți înaintea chivotului domnului, dumnezeului vostru, în mijlocul iordanului, și fiecare din voi să ia o piatră pe umăr, după numărul semînțiilor copiilor lui israel, pentru

ca acesta să fie un semn de aducere aminte în mijlocul vostru. cînd vor întreba copiii voștri într'o zi: „ce însemnează pietrele acestea pentru voi?” să le spuneți: „apele iordanului s'au despicat în două înaintea chivotului legămîntului domnului; cînd a trecut chivotul iordanul, apele iordanului s'au despicat în două, și pietrele acestea să fie totdeauna o aducere aminte pentru copiii lui israel.” copiii lui israel au făcut așa cum le poruncise iosua. au luat douăsprezece pietre din mijlocul iordanului, cum spusese lui iosua domnul, după numărul semînțiilor copiilor lui israel, le-au luat cu ei, și le-au pus în locul unde aveau să rămînă peste noapte. iosua a ridicat și el douăsprezece pietre în mijlocul iordanului, în locul unde se opriseră picioarele preoților cari duceau chivotul legămîntului; și ele au rămas acolo pînă în ziua de azi. preoții cari duceau chivotul au stătut în mijlocul iordanului pînă la deplina împlinire a celor ce poruncise lui iosua domnul să spună poporului, potrivit cu tot ce poruncise moise lui iosua. și poporul s'a grăbit să treacă. după ce a isprăvit de trecut tot poporul, chivotul domnului și preoții au trecut înaintea poporului. fiii lui ruben, fiii lui gad, și jumătate din semînția lui manase, au trecut înarmați înaintea copiilor lui israel, cum le spusese moise. aproape patruzeci de mii de bărbați, pregătiți de război, au trecut gata de luptă înaintea domnului în cîmpia ierihonului. în ziua aceea, domnul a înălțat pe iosua înaintea întregului israel; și s'au temut de el, cum se temuseră de moise, în toate zilele vieții lui. domnul a zis lui iosua: „poruncește preoților cari duc chivotul mărturiei, să iasă din iordan.” și iosua a poruncit preoților: „ieșiți din iordan.” cînd au ieșit preoții, cari duceau chivotul legămîntului domnului, din mijlocul iordanului, și cînd au călcat cu talpa picioarelor pe uscat, apele iordanului s'au întors la locul lor, și s'au revărsat ca mai înainte peste toate malurile lui. poporul a ieșit din iordan în ziua a zecea a lunii întii, și a tăbărit la ghilgal, la marginea de răsărit a ierihonului. iosua a ridicat la ghilgal cele douăsprezece pietre pe cari le luaseră din iordan. el a zis copiilor lui israel: „cînd vor întreba copiii voștri într'o zi pe părinții lor: „ce însemnează pietrele acestea?” să învățați pe copiii voștri, și să le spuneți: „israel a trecut iordanul acesta pe uscat. căci domnul, dumnezeul vostru, a secat înaintea voastră apele iordanului pînă ce ați trecut, după cum făcuse domnul, dumnezeul vostru, la marea roșie, pe care a secat -o înaintea noastră pînă am trecut, pentru ca toate popoarele pămîntului să știe că mîna domnului este puternică, și să vă temeți totdeauna de domnul, dumnezeul vostru.”

5

cînd au auzit toți împărații amoriților dela apusul iordanului, și toți împărații cananiților de lingă mare că domnul secase apele iordanului înaintea copiilor lui israel pînă am trecut, li s'a tăiat inima și au rămas îngroziiți înaintea copiilor lui israel. în vremea aceea, domnul a zis lui iosua: „fă-ți niște cuțite de piatră, și taie împrejur pe copiii lui israel, a doua oară.” iosua și -a făcut niște cuțite de piatră și a tăiat împrejur pe copiii lui israel pe dealul aralot. iată pric-

ina pentru care i -a tăiat iosua împrejur. tot poporul ieșit din egipt, bărbații, toți oamenii de luptă muriseră în pustie, pe drum, după ieșirea lor din egipt. tot poporul acela ieșit din egipt era tăiat împrejur; dar tot poporul născut în pustie, pe drum, după ieșirea din egipt, nu fusese tăiat împrejur. căci copiii lui israel umblaseră patruzeci de ani prin pustie până la nimicierea întregului neam de oameni de război cari ieșiseră din egipt și cari nu ascultaseră de glasul domnului. domnul le -a jurat că nu -i va lăsa să vadă țara pe care jurase părintilor lor că ne -o va da, țară în care curge lapte și miere. în locul lor a ridicat pe copiii lor; și iosua i -a tăiat împrejur, căci erau netăiați împrejur, pentrucă nu -i tăiaseră împrejur pe drum. după ce a isprăvit de tăiat împrejur pe tot poporul, au rămas pe loc în tabără până la vindecare. domnul a zis lui iosua: „astăzi, am ridicat ocara egiptului de deasupra voastră.” și locului aceluia i-au pus numele ghilgal (prăvălire) până în ziua de azi. copiii lui israel au tăbărit la ghilgal; și au prăznuit paștele în a patrusprezecea zi a lunii, spre seară, în cimpia ierihonului. a doua zi de paște au mîncat din grîul țării, azimi și boabe prăjite; chiar în ziua aceea au mîncat. mana a încetat a doua zi de paște, cînd au mîncat din grîul țării. copiii lui israel n'au mai avut mană, ci au mîncat din roadele țării canaanului în anul acela. pe cînd iosua era lingă ierihon, a ridicat ochii, și s'a uitat. și iată un om stătea în picioare înaintea lui, cu sabia scoasă din teacă în mînă. iosua s'a dus spre el, și i -a zis: „ești dintre ai noștri sau dintre vrăjmașii noștri?” el a răspuns: „nu, ci eu sînt căpetenia ostirii domnului, și acum am venit.” iosua s'a aruncat cu fața la pămînt, s'a închinat, și i -a zis: „ce spune domnul meu robului său?” și căpetenia ostirii domnului a zis lui iosua: „scoate-ți încălțămintele din picioare, căci locul pe care stai este sfînt.” și iosua a făcut așa.

6

ierihonul era închis și întărit de teama copiilor lui israel. nimeni nu ieșea din el și nimeni nu intra în el. domnul a zis lui iosua: „iată, dau în mînile tale ierihonul și pe împăratul lui, pe vitejii lui ostași. înconju-rați cetatea, voi toți bărbații de război, dînd ocol cetății odată. așa să faci șase zile. șapte preoți să poarte înaintea chivotului șapte trîmbițe de corn de berbece; în ziua a șaptea, să înconjurați cetatea de șapte ori, și preoții să sune din trîmbițe. cînd vor suna lung din cornul de berbece, și cînd veți auzi sunetul trîmbiței, tot poporul să scoată mari strigăte. atunci zidul cetății se va prăbuși, și poporul să se suie, fiecare drept înainte.” iosua, fiul lui nun, a chemat pe preoți, și le -a zis: „luați chivotul legămîntului, și șapte preoți să poarte cele șapte trîmbițe de corn de berbece înaintea chivotului domnului.” și a zis poporului: „por niți, înconjurați cetatea, și bărbații înarmați să treacă înaintea chivotului domnului.” după ce a vorbit iosua poporului, cei șapte preoți cari purtau înaintea domnului cele șapte trîmbițe de corn de berbece au pornit și au sunat din trîmbițe. chivotul legămîntului domnului mergea în urma lor. bărbații înarmați mergeau înaintea preoților, cari sunau din trîmbițe, și coada ostirii mergea

după chivot; în timpul mersului, preoții sunau din trîmbițe. iosua dăduse porunca aceasta poporului: „voi să nu strigați, să nu vi se audă glasul, și să nu vă iasă o vorbă din gură, pînă în ziua cînd vă voi spune: „strigați; atunci să strigați.” chivotului domnului a înconjurat cetatea, și i -a dat ocol odată; apoi au intrat în tabără, și au rămas în tabără peste noapte. iosua s'a sculat cu noaptea'n cap, și preoții au luat chivotul domnului. cei șapte preoți, cari purtau cele șapte trîmbițe de corn de berbece înaintea chivotului domnului, au pornit și au sunat din trîmbițe. bărbații înarmați mergeau înaintea lor, și coada ostirii venea după chivotul domnului; în timpul mersului, preoții sunau din trîmbițe. au înconjurat cetatea odată, a doua zi; apoi s'au întors în tabără. au făcut acelaș lucru timp de șase zile. în ziua a șaptea, s'au sculat în zorii zilei, și au înconjurat în acelaș fel cetatea de șapte ori; aceasta a fost singura zi cînd au înconjurat cetatea de șapte ori. a șaptea oară, pe cînd preoții sunau din trîmbițe, iosua a zis poporului: „strigați, căci domnul v'a dat cetatea în mînă! cetatea să fie dată domnului spre nimicire, ea și tot ce se află în ea; dar să lăsați cu viață pe curva rahav și pe toți cei ce vor fi cu ea în casă, pentrucă a ascuns pe solii pe cari -i trimiseserăm noi. ferii-vă numai de ceea ce va fi dat spre nimicire; căci dacă veți lua ceva din ceea ce va fi dat spre nimicire, veți face ca tabăra lui israel să fie dată spre nimicire și o veți nenoroci. tot argintul și tot aurul, toate lucrurile de aramă și de fer, să fie închinat domnului, și să intre în vistieria domnului.” poporul a scos strigăte, și preoții au sunat din trîmbițe. cînd a auzit poporul sunetul trîmbiței, a strigat tare, și zidul s'a prăbușit; poporul s'a suit în cetate, fiecare drept înainte. au pus mina pe cetate, și au nimicit -o cu desăvîrșire, trecînd prin ascuțitul săbiei tot ce era în cetate, bărbați și femei, copii și bătrîni, pînă la boi, oi și măgari. iosua a zis celor doi bărbați cari iscodiseră țara: „intrați în casa curvei, și scoateți din ea pe femeia aceea și pe toți ai ei, cum i-ați jurat.” tinerii, iscoadele, au intrat și au scos pe rahav, pe tatăl ei, pe mama ei, pe frații ei, și pe toți ai ei; au scos afară pe toți cei din familia ei, și i-au așezat afară din tabăra lui israel. cetatea au ars -o împreună cu tot ce se afla în ea; numai argintul, aurul, și toate lucrurile de aramă și de fier le-au pus în vistieria casei domnului. iosua a lăsat cu viață pe curva rahav, casa tatălui ei, și pe toți ai ei; ea a locuit în mijlocul lui israel pînă în ziua de azi, pentrucă ascunsese solii, pe cari -i trimisese iosua să iscodească ierihonul. atunci a jurat iosua, și a zis: „blestemat să fie înaintea domnului omul care se va scula să zidească din nou cetatea aceasta a ierihonului! cu prețul întîiului său născut îi va pune temeliele și cu prețul celui mai tînăr fiu al lui îi va așeza porțile!” domnul a fost cu iosua, și i s'a dus vestea în toată țara.

7

copiii lui israel au păcătuit cu privire la lucrurile date spre nimicire. acan, fiul lui carmi, fiul lui zabdi, fiul lui zerah, din seminția lui iuda, a luat din lucrurile date spre nimicire. și domnul s'a aprins de minie împotriva copiilor lui israel. iosua a trimes din ierihon niște bărbați la ai, care este lingă bet-aven, la răsărit

de betel. și le -a zis: „suiți-vă, și iscodiți țara.” și oamenii aceia s'au suit, și au iscodit cetatea ai. s'au întors la iosua, și i-au spus: „degeaba mai faci să mai meargă tot poporul; două sau trei mii de oameni vor ajunge ca să bați cetatea ai; nu osteni tot poporul; căci oamenii aceia sînt puțin la număr.” aproape trei mii de oameni au pornit, dar au luat -o la fugă dinaintea oamenilor din ai. amenii din ai le-au omorît aproape treizeci și șase de oameni; i-au urmărit dela poartă pînă la șebarim, și i-au bătut la vale. poporul a rămas încremenit și cu inima moale ca apa. iosua și -a sfîșiat hainele, și s'a aruncat cu fața la pămînt pînă seara înaintea chivotului domnului, el și bătrînii lui israel, și și-au presărat capul cu țărînă. iosua a zis: „ah! doamne dumnezeule, pentruce ai trecut pe poporul acesta iordanul, ca să ne dai în minile amor-îților și să ne prăpădești? de am fi știut să rămînem de cealaltă parte a iordanului! dar doamne, ce voi zice, după ce israel a dat dosul înaintea vrăjmașilor lui? cananiții și toți locuitorii țării vor afla; ne vor înconjura, și ne vor șterge numele de pe pămînt. și ce vei face tu numelui tău celui mare?” domnul a zis lui iosua: „scoală-te! pentruce stai culcat astfel pe fața ta? israel a păcătuit; au călcat legămîntul meu pe care li l-am dat, au luat din lucrurile date spre nimicire, le-au furat și au mințit, și i-au ascuns printre lucrurile lor. de aceea copiii lui israel nu pot să țină piept vrăjmașilor lor: vor da dosul în fața vrăjmașilor lor, căci sînt dați spre nimicire; eu nu voi mai fi cu voi, dacă nu nimiciți ce este dat spre nimicire din mijlocul vostru. scoală-te, sfințește poporul. spune-le: „sfințiți-vă pentru mine. căci așa zice domnul, dumnezeul lui israel: „în mijlocul tău este un lucru dat spre nimicire, israel; nu vei putea să ții piept vrăjmașilor tăi, pînă nu veți scoate lucrul dat spre nimicire din mijlocul vostru. să vă apropiați mine dimineată după semînțele voastre; și semînția pe care o va arăta domnul prin sorți se va apropia pe familii, și familia pe care o va arăta domnul prin sorți se va apropia pe case, și casa pe care o va arăta domnul prin sorți se va apropia pe bărbați. cine va fi arătat prin sorți că a luat din ce era dat spre nimicire, va fi ars în foc, el și tot ce este al lui, pentrucă a călcat legămîntul domnului și a făcut o mișelie în israel.” iosua s'a sculat disdedimineată, și a apropiat pe israel, după semînțele lui, și a fost arătată prin sorți semînția lui iuda. a apropiat familiile lui iuda, și a fost arătată prin sorți familia lui zerah. a apropiat familia lui zerah pe case, și a fost arătată prin sorți casa lui zabdi. a apropiat casa lui zabdi pe bărbați, și a fost arătat prin sorți acan, fiul lui carmi, fiul lui zabdi, fiul lui zerah, din semînția lui iuda. iosua a zis lui acan: „fiule, dă slavă domnului, dumnezeului lui israel, mărturisește și spune-mi ce ai făcut, nu-mi ascunde nimic”. acan a răspuns lui iosua, și a zis: „este adevărat că am păcătuit împotriva domnului, dumnezeului lui israel, și iată ce am făcut. am văzut în pradă o manta frumoasă de șinear, două sute de sicli de argint, și o placă de aur în greutate de cincizeci de sicli; le-am poftit, și le-am luat; iată, sînt ascuse în pămînt în mijlocul cortului meu, și argintul este sub pust ele”. iosua a trimis niște oameni, cari au alergat în cort; și iată că lucrurile erau ascuse în cortul lui acan, și argintul era sub ele. le-au luat din

mijlocul cortului, le-au adus lui iosua și tuturor copiilor lui israel, și le-au pus înaintea domnului. iosua și tot israelul împreună cu el au luat pe acan, fiul lui zerah, argintul, mantaua, placa de aur, pe fiii și fiicele lui acan, boii lui, măgarii, oile, cortul lui și tot ce era al lui; și i-au suit în valea acor. iosua a zis: „pentruce ne-ai nenorocit? și pe tine te va nenoroci domnul azi”. și tot israelul i -a ucis cu pietre. i-au ars în foc, i-au ucis cu pietre, și au ridicat peste acan un morman mare de pietre, care se vede pînă în ziua de azi. și domnul s'a întors din iuțimea miniei lui. din pricina acestei întimplări s'a dat pînă în ziua de azi locului acelaia numele de valea acor (turburare).

8

domnul a zis lui iosua: „nu te teme, și nu te spăimînta! ia cu tine pe toți oamenii de război, scoală-te, suie-te împotriva cetății ai. iată că îți dau în minile tale pe împăratul din ai și pe poporul lui, cetatea lui și țara lui. să faci cetății ai cum ai făcut ierihonului și împăratului lui: să păstrați pentru voi numai prada de război și vitele. pune niște oameni la pîndă înapoia cetății”. iosua s'a sculat cu toți oamenii de război ca să se suie împotriva cetății ai. a ales treizeci de mii de bărbați viteji, pe cari i -a pornit noaptea, și le -a dat următoarea poruncă: „ascultați! să vă puneți la pîndă înapoia cetății; să nu vă depărtați mult de cetate, și toți să fiți gata. iar eu și tot poporul care este cu mine ne vom apropia de cetate. și cînd vor ieși înaintea noastră, ca întîiaș dată, noi o s'o luăm la fugă dinaintea lor. ei ne vor urmări pînă cînd îi vom trage departe de cetate, căci vor zice: „fug dinaintea noastră, ca întîiaș dată; și vom fugi dinaintea lor. voi să ieșiți atunci dela pîndă și să puneți mina pe cetate, și domnul, dumnezeul vostru, o va da în minile voastre. dupăce veți lua cetatea, să -i puneți foc, să faceți cum a zis domnul: aceasta este porunca pe care v'o dau”. iosua i -a pornit, și s'au dus de s'au așezat la pîndă între betel și ai, la apus de ai. iar iosua a petrecut noaptea aceea în mijlocul poporului. iosua s'a sculat dis de dimineată, a cercetat poporul, și a pornit împotriva cetății ai, în fruntea poporului, el și bătrînii lui israel. toți oamenii de război cari erau cu el s'au suit și s'au apropiat de cetate; cînd au ajuns în fața cetății, au tăbărit la miază noapte de ai, de care erau despărțiți prin vale. iosua a luat aproape cinci mii de oameni, și i -a pus la pîndă între betel și ai, la apus de cetate. dupăce s'a așezat toată tabăra la miază noapte de cetate, și cei de pîndă la apus de cetate, iosua a înaintat în noaptea aceea în mijlocul văii. cînd a văzut împăratul cetății ai lucrul acesta, oamenii din ai s'au sculat în grabă disdedimineată, și au ieșit înaintea lui israel, ca să -l bată. împăratul s'a îndreptat, cu tot poporul lui, spre un loc hotărit, înspre cimpie, și nu știa că înapoia cetății ai mină de oameni stăteau la pîndă împotriva lui. iosua și tot israelul s'au prefăcut că sînt bătûți, și au fugit pe drumul dinspre pustie. atunci tot poporul care era în cetate s'a strîns ca să -i urmărească. au urmărit pe iosua și au fost trași departe din cetate. „a rămas niciun om în ai și în betel care să nu fi ieșit împotriva lui israel. au lăsat cetatea deschisă, și au urmărit pe israel. domnul a zis lui iosua: „întinde spre ai sulita pe care o

ai în mină, căci am s'o dau în mină ta; și iosua a întins spre cetate sulita pe care o avea în mină. de îndată ce și -a întins mina, bărbații, cari stăteau la pîndă, au ieșit repede din locul unde erau; au pătruns în cetate, au luat -o, și s'au grăbit de i-au pus foc. amenii din ai, uitîndu-se înapoi, au văzut fumul cetății suindu-se spre cer, și n'au mai putut să scape în nici o parte. poporul care fugea spre pustie s'a întors împotriva celor ce -l urmăreau; căci iosua și tot israelul, văzînd cetatea luată de cei ce stăteau la pîndă, și fumul cetății suindu-se în sus, s'au întors și au bătut pe oamenii din ai. ceilalți de asemenea le-au ieșit înainte din cetate, și oamenii din ai au fost înconjuțați de israel din toate părțile. israel i -a bătut, fără să lase unul cu viață, nici vreun fugar; pe împăratul din ai, l-au prins viu, și l-au adus la iosua. după ce a isprăvit israel de ucis pe toți locuitorii din ai, în cîmp și în pustie, unde îi urmăriseră ei, și după ce toți au fost trecuți în totul prin ascuțitul săbiei, tot israelul s'a întors la ai și a trecut cetatea prin ascuțitul săbiei. în totul au fost douăsprezece mii de inși ucși în ziua aceea, bărbați și femei, toți oameni din ai. iosua nu și -a tras mina pe care o ținea întinsă cu sulita, pînă ce toți locuitorii au fost nimiciți cu desăvîrșire. israel a păstrat pentru sine doar vitele și prada din cetatea aceasta, după porunca pe care o dăduse lui iosua domnul. iosua a ars cetatea ai, și a făcut din ea pentru todeauna un morman de dărîmături, care se vede pînă în ziua de azi. a spînzurat de un lemn pe împăratul din ai, și l -a lăsat pe lemn pînă seara. la apusul soarelui, iosua a poruncit să i se pogore trupul de pe lemn; l-au aruncat la intrarea porții cetății, și au ridicat pe el o mare grămadă de pietre, care este pînă în ziua de azi. atunci iosua a zidit un altar domnului, dumnezeului lui israel, pe muntele ebal, cum poruncise copiilor lui israel moise, robul domnului, și cum este scris în cartea legii lui moise: era un altar de pietre necioplite, peste cari nu trecuse ferul. pe altarul acesta au adus domnului ardere de tot, și jertfe de mulțămiri. și acolo iosua a scris pe pietre o copie a legii pe care o scrisese moise înaintea copiilor lui israel. tot israelul, bătrînii, mai marii oastei și judecătorii lui, stăteau de amîndouă părțile chivotului, înaintea preoților, din neamul leviților, cari deuceau chivotul legămîntului domnului; erau de față atît străinii cit și copiii lui israel, jumătate în dreptul muntelui garizim, și jumătate în dreptul muntelui ebal, după porunca pe care o dăduse mai înainte moise, robul domnului, ca să binecuvînteze pe poporul lui israel. iosua a citit apoi toate cuvintele legii, binecuvîntările și blestemurile, după cum este scris în cartea legii. 'a rămas nimic din tot ce poruncise moise, pe care să nu -l fi citit iosua în fața întregii adunări a lui israel, în fața femeilor, copiilor și străinilor cari mergeau în mijlocul lor.

9

la auzul acestor lucruri, toți împărații cari erau dincoace de iordan, în munte și în vale, și pe toată coasta mării celei mari, pînă lingă liban, hetaiți, amoriiți, cananiții, fereziiți, heviiți și iebusiții, s'au unit împreună într-o înțelegere ca să lupte împotriva lui iosua și împotriva lui israel. locuitorii din gabaon, de partea

lor, cînd au auzit ce făcuse iosua ierihonului și cetății ai, au întrebuințat un viclesug, și au pornit la drum cu merinde pentru călătorie. au luat niște saci vechi pe măgarii lor, și niște burdufuri vechi pentru vin, rupte și cîrpite, iar în picioare purtau încălțăminte veche și cîrpită, și erau îmbrăcați cu niște haine vechi pe ei; iar toată pinea pe care o aveau pentru hrană era uscată și mucegăise. s'au dus la iosua în tabără la ghilgal, și i-au zis lui și tuturor celor din israel: „noi venim dintr-o țară depărtată, acum deci faceți legămînt cu noi”. bărbații lui israel au răspuns heviiților acestora: „poate că voi locuiți în mijlocul nostru, cum să facem noi legămînt cu voi?” ei au zis lui iosua: „noi sintem robii tăi.” și iosua le -a zis: „cine sinteți voi, și de unde veniți?” ei i-au răspuns: „robii tăi vin dintr-o țară foarte depărtată, pentru faima domnului, dumnezeului tău; căci am auzit vorbindu-se de el, de tot ce a făcut în egipt, și de ce a făcut celor doi împărați ai amoriiților dincolo de iordan, lui sihon, împăratul hesbonului, și lui og, împăratul basanului, care era la aștarot. și bătrînii noștri și toți locuitorii din țara noastră ne-au zis: 'luați cu voi merinde pentru călătorie, duceți-vă înaintea lor, și spuneți-le: 'noi sintem robii voștri; acum deci faceți legămînt cu noi. iată pinea noastră: era caldă cînd am luat -o ca merinde de acasă, în ziua cînd am plecat să venim la voi, și acum s'a uscat și s'a mucegăit. burdufurile acestea de vin, cînd le-am umplut, erau noi de tot, și iată-le s'au rupt; hainele și încălțămîntea noastră s'au învechit de lungimea prea mare a drumului”. bărbații lui israel au luat din merindele lor, și n'au întrebat pe domnul. iosua a făcut pace cu ei, și a încheiat un legămînt prin care trebuia să -i lase cu viață, și căpeteniile adunării le-au jurat lucrul acesta. la trei zile după încheierea acestui legămînt, copiii lui israel au aflat că erau vecini cu ei, și că locuiau în mijlocul lor. căci copiii lui israel au plecat, și a treia zi au ajuns la cetățile lor; cetățile lor erau gabaon, chefir, beerot și chiriati-earim. dar nu i-au bătut, pentrucă frunțașii adunării le juraseră pe domnul, dumnezeul lui israel, că -i vor lăsa cu viață. și toată adunarea a cîrtit împotriva căpeteniilor. toate căpeteniile au zis întregii adunări: „le-am jurat pe domnul, dumnezeul lui israel, și acum nu putem să ne atingem de ei. iată ce le vom face: îi vom lăsa cu viață, ca să n'aducem peste noi minia domnului, din pricina jurămîntului pe care li l-am făcut”. „să trăiască”, le-au zis căpeteniile. dar au fost întrebuințați la tăiat lemne și la scos apă pentru toată adunarea, cum le spusese ră căpeteniile. iosua i -a chemat, și le -a vorbit astfel: „pentruce ne-ați înșelat zicînd: 'sintem foarte departe de voi', cînd voi locuiți în mijlocul nostru? acum sinteți blestemați, și nu veți înceta să fiți în robie, să tăiați lemne și să scoateți apă pentru casa dumnezeului meu”. ei au răspuns lui iosua, și au zis: „robii tăi au auzit de poruncile date de domnul, dumnezeul tău, robului său moise, ca să vă dea în mină toată țara și să nimicească dinaintea voastră pe toți locuitorii ei; și venirea voastră a băgat mare frică în noi cu privire la viața noastră: iată de ce am lucrat așa. și acum iată-ne în minile tale; fă cu noi ce vei crede că este bine și drept să faci”. iosua le -a făcut așa cum hotărîse; i -a izbăvit din mina copiilor lui israel, cari nu i-au omorît; dar din ziua aceea i -a pus să

taie lemne și să scoată apă pentru adunare, și pentru altarul domnului în locul pe care l-ar alege domnul: ceea ce fac până în ziua de azi.

10

adoni-tedec, împăratul ierusalimului, a aflat că iosua pusese mina pe ai și o nimicea cu desăvîrșire, că făcuse cetăți ai și împăratului ei cum făcuse ierihonului și împăratului lui, și că locuitorii gabaonului făcuseră pace cu israel și erau în mijlocul lor. atunci i -a fost foarte mare frică; fiindcă gabaon era o cetate mare ca una din cetățile împărătești, mai mare chiar decît ai, și toți bărbații ei erau viteji. adoni-tedec, împăratul ierusalimului, a trimis să spună lui hoham, împăratul hebronului, lui piream, împăratul iarmutului, lui iafia, împăratul lachisului, și lui debir, împăratul eglonului: „suiți-vă la mine, și ajutați-mă, ca să batem gabaonul, căci a făcut pace cu iosua și cu copiii lui israel”. cei cinci împărați ai amoriților: împăratul ierusalimului, împăratul hebronului, împăratul iarmutului, împăratul lachisului, și împăratul eglonului, s’au adunat astfel și s’au suit împreună cu toate oștile lor; au venit și au tăbărit lingă gabaon, și au început să lupte împotriva lui. amenii din gabaon au trimis să spună lui iosua, în tabăra din ghilgal: „nu părăsi pe robii tăi, suie-te la noi în grabă, izbăvește-ne, dă-ne ajutor; căci toți împărații amoriților, cari locuiesc pe munte, s’au strîns împotriva noastră”. iosua s’a suit din ghilgal, el și toți oamenii de război cu el, și toți cei viteji. domnul a zis lui iosua: „nu te teme de ei, căci îi dau în minile tale, și niciunul din ei nu va putea să stea împotriva ta”. iosua a venit fără veste peste ei, după ce a mers toată noaptea dela ghilgal. domnul i -a pus în învîlmășeală dinaintea lui israel; și israel le -a pricinuit o mare înfrîngere la gabaon, i -a urmărit pe drumul care suie la bet-horon, și i -a bătut pînă la azeca și pînă la macheda. pe cînd fugeau ei dinaintea lui israel, și se pogorau din bet-horon, domnul a făcut să cadă din cer peste ei niște pietre mari pînă la azeca, și au perit; cei ce au murit de pietrele grindinei au fost mai mulți decît cei uciși cu sabia de copiii lui israel. atunci iosua a vorbit domnului, în ziua cînd a dat domnul pe amoriți în minile copiilor lui israel, și a zis în fața lui israel: „oprește-te, soare, asupra gabaonului, și tu, lună, asupra văii aialonului; și soarele s’a oprit, și luna și -a întrerupt mersul, pînă ce poporul și -a răzburat pe vrăjmașii lui. lucrul acesta nu este scris oare în cartea dreptului? soarele s’a oprit în mijlocul cerului, și nu s’a grăbit să apună, aproape o zi întreagă. ‘a mai fost nici o zi ca aceea, nici înainte nici după aceea, cînd domnul să fi ascultat glasul unui om; căci domnul lupta pentru israel, și iosua și tot israelul împreună cu el, s’au întors în tabără la ghilgal. cei cinci împărați au fugit, și s’au ascuns într’o peșteră la macheda. s’a spus lucrul acesta lui iosua, zicînd: „cei cinci împărați se află ascunși într’o peșteră la macheda”. iosua a zis: „prăvăliți niște pietre mari la intrarea peșterii, și puneți niște oameni să -i păzească. și voi nu vă opriți, ci urmăriți pe vrăjmașii voștri, și bateți -i pe dinapoi; nu i -a lăsați să intre în cetățile lor, căci domnul, dumnezeul vostru, i -a dat în minile voastre.” după ce iosua și copiii lui

israel le-au pricinuit o foarte mare înfrîngere, și i -a bătut cu desăvîrșire, ceice au putut scăpa au intrat în cetățile întărite, și tot poporul s’a întors liniștit în tabără la iosua în macheda, fără ca cineva să fi crîcnit cu limba lui împotriva copiilor lui israel. iosua a zis atunci: „deschideți intrarea peșterii, scoateți afară din ea pe cei cinci împărați, și aduceți -i la mine.” ei au făcut așa, și au adus la el pe cei cinci împărați, pe cari -i scosese din peșteră: pe împăratul ierusalimului, pe împăratul hebronului, pe împăratul iarmutului, pe împăratul lachisului, și pe împăratul eglonului. după ce au adus pe acești împărați înaintea lui iosua, iosua a chemat pe toți bărbații lui israel, și a zis căpeteniilor oamenilor de război, cari merseseră cu el: „apropiați-vă și puneți-vă picioarele pe grumajii împăraților acestora.” ei s’au apropiat, și au pus picioarele pe grumajii lor. iosua le -a zis: „nu vă temeți și nu vă spămîntați, ci întăriți-vă și îmbarcați-vă, căci așa va face domnul tuturor vrăjmașilor voștri împotriva cărora vă veți lupta”. după aceea, iosua i -a lovit, și i -a omorît; i -a spînzurat de cinci copaci, și au rămas spînzurați de copaci pînă seara. pela apusul soarelui, iosua a poruncit să -i pogoare din copaci, i -au aruncat în peștera în care se ascuseseră, și au pus la intrarea peșterii niște pietre mari, cari au rămas acolo pînă în ziua de azi. iosua a luat macheda chiar în ziua aceea, și a trecut -o prin ascuțișul săbiei; a nimicit cu desăvîrșire pe împărat, cetatea și pe toți cei ce se aflau în ea; n’a lăsat să scape niciunul, și împăratului din macheda i -a făcut cum făcuse împăratului ierihonului. iosua, și tot israelul împreună cu el, a trecut din macheda la libna, și a dat luptă împotriva libnei. domnul a dat -o și pe ea, împreună cu împăratul ei, în minile lui israel, și a trecut -o prin ascuțișul săbiei, pe ea și pe toți ceice se găseau în ea; n’a lăsat să scape niciunul, și a făcut împăratului ei cum făcuse împăratului ierihonului. iosua, și tot israelul împreună cu el, a trecut din libna în lachis, a tăbărit înaintea ei, și a început lupta împotriva ei. domnul a dat cetatea lachis în minile lui israel, care a luat -o a doua zi, și a trecut -o prin ascuțișul săbiei, pe ea și pe toți cei ce se aflau în ea, cum făcuse cu libna. atunci horam, împăratul ghezerului, s’a suit ca să dea ajutor lachisului. iosua l -a bătut, pe el și pe poporul lui, fără să lase pe cineva să scape. iosua, și tot israelul împreună cu el, a trecut din lachis la eglon; au tăbărit înaintea ei, și au început lupta. au luat -o în aceeași zi, și au trecut -o prin ascuțișul săbiei, pe ea și pe toți ceice se aflau în ea; iosua a nimicit -o cu desăvîrșire chiar în ziua aceea, cum făcuse cu lachis. iosua, și tot israelul împreună cu el, s’a suit din eglon la hebron, și au început lupta împotriva lui. l -au luat, și l -au trecut prin ascuțișul săbiei, pe el, pe împăratul lui, toate cetățile cari țineau de el, și pe toți ceice se aflau în el; iosua n’a lăsat pe niciunul să scape, cum făcuse cu eglonul, și l -a nimicit cu desăvîrșire împreună cu toți ceice se aflau în el. iosua, și tot israelul împreună cu el, s’a îndreptat împotriva debirului, și a început lupta împotriva lui. l -a luat, pe el, pe împăratul lui, și toate cetățile cari țineau de el; le-au trecut prin ascuțișul săbiei, și au nimicit cu desăvîrșire pe toți cei ce se aflau în ele, fără să lase să scape vreunul; iosua a făcut debirului și împăratului lui cum făcuse hebronului și

cum făcuse libnei și împăratului ei. iosua a bătut astfel toată țara, muntele, partea de miazăzi, cimpia și costișele, și a bătut pe toți împărații; n'a lăsat să scape nimeni, și a nimicit cu desăvîrșire tot ce avea suflare, cum poruncise domnul, dumnezeul lui israel. iosua i -a bătut dela cades-barnea pînă la gaza, a bătut toată țara gosen pînă la gabaon. iosua a luat în același timp pe toți împărații aceia și țara lor, căci domnul, dumnezeul lui israel, lupta pentru israel. și iosua, și tot israelul împreună cu el, s'a întors în tabără la ghilgal. mare bălăie la apele merom.

11

iabin, împăratul hațorului, auzind de aceste lucruri, a trimis soli la iobab, împăratul madonului, la împăratul șimronului, la împăratul ațsafului, la împărații cari erau la miază noapte de munte, în cimpia dela miazăzi de chineret, în vale, și pe înălțimile dorului la apus, cananiților dela răsărit și dela apus, amoriiților, hetiiților, fereziiților, iebusiților în munte, și heviților la poalele hermonului în țara mițpa. au ieșit, ei și toate oștirile lor împreună cu ei, alcătuiind un popor fără număr, ca nisipul care este pe marginea mării, și avind cai și cară în foarte mare număr. toți împărații aceștia au hotărît un loc de întîlnire, și au venit de au tăbărit împreună la apele merom, ca să lupte împotriva lui israel. domnul a zis lui iosua: „nu te teme de ei, căci mine, pe vremea aceasta, îi voi da bătăuți pe toți înaintea lui israel. cailor să le tai vinele picioarelor, iar carăle lor să le arzi în foc”. iosua, cu toți oamenii lui de război, au venit pe neașteptate peste ei la apele merom, și s'au năpustit în mijlocul lor. domnul i -a dat în minile lui israel; ei i-au bătut și i-au urmărit pînă la sidonul cel mare, pînă la misrefot-maim, și pînă în valea mițpa la răsărit; i-au bătut, fără să lase să scape vreunul. iosua le -a făcut cum îi spusese domnul: cailor le -a tăiat vinele picioarelor, iar carăle lor le -a ars în foc. la întoarcere, și în același timp, iosua a luat hațorul, și a trecut prin sabie pe împăratul lui. hațorul era mai înainte capitala tuturor acestor împărații. au trecut prin ascuțișul săbiei și au nimicit cu desăvîrșire pe toți ceice se găseau în el: n'a rămas nimic din ce avea suflare de viață, și au pus foc hațorului. iosua a luat deasemenea toate cetățile împăraților acelora, și pe toți împărații lor i -a trecut prin ascuțișul săbiei, și i -a nimicit cu desăvîrșire, cum poruncise moise, robul domnului. dar israel n'a ars niciuna din cetățile așezate pe dealuri, afară numai de hațor, care a fost ars de iosua. copiii lui israel au păstrat pentru ei toată prada cetăților acelora și vitele; dar au trecut prin ascuțișul săbiei pe toți oamenii, pînă i-au nimicit, fără să lase ceva din ce are suflare de viață. iosua a împlinit poruncile date de domnul robului său moise, și de moise lui iosua; n'a lăsat nimic neîmplinit din tot ce poruncise lui moise domnul. astfel iosua a luat toată țara aceasta, muntele, toată partea de miazăzi, toată țara gosen, valea, cimpia, muntele lui israel și văile lui, dela muntele cel pleșuv care se înalță spre seir pînă la baal-gad, în valea libanului, la poalele muntelui hermon. a luat pe toți împărații lor, i -a bătut și i -a omorît. războiul, pe care l -a purtat io-

sua împotriva tuturor acestor împărați, a ținut multă vreme. 'a rămas nicio cetate, care să fi făcut pace cu copiii lui israel, afară de heviți, cari locuiau în gabaon; pe toate le-au luat prin luptă. căci domnul a îngăduit ca popoarele acelea să-și împetrescă inima și să lupte împotriva lui israel, pentru ca israel să le nimicească cu desăvîrșire, fără să aibă milă de ele, și să le nimicească, după cum poruncise lui moise domnul. în același timp, iosua a pornit, și a nimicit pe anachimi, din muntele hebronului, din debir, din anab, din tot muntele lui iuda și din tot muntele lui israel; iosua i -a nimicit cu desăvîrșire, împreună cu cetățile lor. 'au rămas deloc anachimi în țara copiilor lui israel; n'au rămas decît la gaza, la gat și la asdod. iosua a pus stăpînire deci pe toată țara, potrivit cu tot ce spusese lui moise domnul. și iosua a dat -o de moștenire lui israel, fiecăruia i -a dat partea lui, după semințiile lor. apoi țara s'a odihnit de război.

12

iată împărații pe cari i-au bătut copiii lui israel, și a căror țară au luat -o în stăpînire de cealaltă parte a iordanului, spre răsăritul soarelui, dela pîrîul arnon pînă la muntele hermonului, cu toată cimpia de la răsărit: pe sihon, împăratul amoriiților, care locuia la hesbon. stăpînirea lui se întindea dela areroer, care este pe malul pîrîului arnon, și, dela mijlocul pîrîului, peste jumătate din galaad, pînă la pîrîul iaboc, hotarul copiilor lui amon; dela cimpie pînă la marea chineret la răsărit, și pînă la marea cimpiei, care este marea sărată, la răsărit, spre bet-ieshot; și dela miazăzi, sub poalele muntelui pisga. pe og, împăratul basanului, singura rămășiță a refaimiților, cari locuiau la aștarot și la edrei. stăpînirea lui se întindea peste muntele hermonului, peste salca, peste tot basanul, pînă la hotarul gheșuriților și maacatiților, și peste jumătate din galaad, hotarul lui sihon, împăratul hesbonului. moise, robul domnului, și copiii lui israel, i-au bătut; și moise, robul domnului, le -a dat țara lor în stăpînirea rubeniților, gadiiților, și la jumătate din seminția lui manase. iată împărații pe cari i-au bătut iosua și copiii lui israel dincoace de iordan, la apus, dela baal-gad în valea libanului pînă la muntele cel pleșuv, care se înalță spre seir. iosua a dat țara lor în stăpînire semințiilor lui israel, fiecăreia i -a dat partea ei, în munte, în vale, în cimpie, pe costișe, în pustie, și în partea de miazăzi țara hetiiților, amoriiților, cananiților, fereziiților, heviților și iebusiților. împăratul ierihonului, unul; împăratul din ai, lingă betel, unul; împăratul ierusalimului, unul; împăratul hebronului, unul; împăratul iarmutului, unul; împăratul din lachis, unul; împăratul eglonului, unul; împăratul ghezerului, unul; împăratul debirului unul; împăratul ghederului, unul; împăratul din horma, unul; împăratul aradului, unul; împăratul libnei, unul; împăratul adulamului, unul; împăratul din macheda, unul; împăratul betelului, unul; împăratul tapuahului, unul; împăratul heferului, unul; împăratul afecului, unul; împăratul lașaronului, unul; împăratul madonului, unul; împăratul hațorului, unul; împăratul șimron-meronului, unul; împăratul ațsafu-

lui, unul; împăratul taanacului, unul; împăratul din meghido, unul; împăratul din chedeș, unul; împăratul iocneamului, la carmel, unul; împăratul dorului, pe înălțimile dorului, unul; împăratul goimului, lângă ghilgal, unul; împăratul din tirta, unul. peste tot treizeci și unu de împărați.

13

iosua era bătrîn, înaintat în vîrstă. domnul i -a zis atunci: „tu ai îmbătrînit, ai înaintat în vîrstă, și țara care-ți mai rămîne de supus este foarte mare. iată țara care mai rămîne: toate ținuturile filistenilor și tot ținutul gheșuriților, dela șihor, care curge înaintea egiptului, pînă la hotarul ecronului la miazănoapte, ținut care trebuie socotit drept cananit, și care este stăpînit de cei cinci domnitori ai filistenilor: cel din gaza, cel din asdod, cel din ascalon, cel din gat și cel din ecron, și de aviți; începînd dela miazăzi, toată țara cananiților, și meara, care este a sidoniților, pînă la afec, pînă la hotarul amoritilor; țara ghibliților și tot libanul spre răsăritul soarelui, dela baal-gad, la poalele muntelui hermon, pînă la intrarea hamatului; toți locuitorii de pe munte, dela liban pînă la misrefot-maim, toți sidonii. eu îi voi izgoni dinaintea copiilor lui israel. dă numai țara aceasta de moștenire prin sorti lui israel, cum ți-am poruncit; și împarte acum țara aceasta ca moștenire între cele nouă semînții și între jumătate din semînția lui manase”. rubeniții și gadiții, cu cealaltă jumătate din semînția lui manase, și-au primit moștenirea, pe care le -a dat -o moise de cealaltă parte a iordanului, la răsărit, cum le -a dat -o moise, robul domnului: dela aroer, care este pe malurile pîrului arnon, și dela cetatea care este în mijlocul văii, toată cîmpia medeba, pînă la dibon; toate cetățile lui sihon, împăratul amoritilor, care domnea la hesbon, pînă la hotarul copiilor lui amon; galaadul, ținutul gheșuriților și al maacatiților, tot muntele hermonului, și tot basanul, pînă la salca; toată împărăția lui og în basan, care domnea în aștarot și în edrei, și care era singura rămășiță a refaimiților. moise a bătut pe acești împărați, și i -a izgonit. dar copiii lui israel n’au izgonit pe gheșuriți și pe maacatiți, cari au locuit în mijlocul lui israel pînă în ziua de azi. semînția lui levi a fost singura căreia moise nu i -a dat parte de moștenire; jertfele mistuite de foc înaintea domnului, dumnezeului lui israel, aceasta a fost moștenirea lui, cum îi spusese el. moise dăduse semînției fiilor lui ruben o parte de moștenire, după familiile lor. ei au avut ca ținut al lor: dela aroer, care este pe malurile pîrului arnon, și cetatea care este în mijlocul văii, toată cîmpia de lingă medeba, hesbonul, și toate cetățile lui sihon, dibonul, bamot-baal, bet-baal-meon, iahaț, chedemot, mefaat, chiriataim, sibma, teret-hașahar, pe muntele văii, bet-peor, poalele muntelui pîsga, bet-iesimot, toate cetățile cîmpiei, și toată împărăția lui sihon, împăratul amoritilor, care domnea la hesbon: moise îl bătuse, pe el și pe domnitorii madianului, pe evi, rechem, țur, hur și reba, domnitori cari se trăgeau din sihon, și cari locuiau în țară. între cei pe cari i-au ucis copiii lui israel, nimiciseră cu sabia și pe ghicitorul balaam, fiul lui beor. hotarul ținutului fi-

ilor lui ruben era iordanul. aceasta este moștenirea fiilor lui ruben, după familiile lor: cetățile și satele lor. moise dăduse semînției lui gad, fiilor lui gad, o parte de moștenire, după familiile lor. ținutul lor a fost iaezerul, toate cetățile galaadului, jumătate din țara copiilor lui amon pînă la aroer, față în față cu raba, dela hesbon pînă la ramat-mițpe și betonim, dela mahanaïm pînă la hotarul debirului, și, în vale, bet-haram, bet-nimra, sucot și tařon, rămășiță din împărăția lui sihon, împăratul hesbonului, avînd ca hotar iordanul pînă la marginea mării chineret, de cealaltă parte a iordanului, la răsărit. aceasta este moștenirea fiilor lui gad, după familiile lor: cetățile și satele lor. moise dăduse la jumătate din semînția lui manase, fiilor lui manase, o parte de moștenire după familiile lor. ținutul lor a fost: dela mahanaïm, tot basanul, toată împărăția lui og, împăratul basanului, și toate țirgușoarele lui iair în basan, șasezeci de cetăți. jumătate din galaad, aștarot și edrei, cetăți din împărăția lui og, în basan, au căzut fiilor lui machir, fiul lui manase, adică la jumătate din fiii lui machir, după familiile lor. acestea sînt părțile de moștenire pe care le -a dat moise, cînd era în cîmpia moabului, de cealaltă parte a iordanului, în fața ierihonului, la răsărit. moise n’a dat nici o moștenire semînției lui levi; domnul, dumnezeul lui israel, este moștenirea lui, cum îi spusese el.

14

iată locurile pe cari le-au primit copiii lui israel ca moștenire în țara canaanului, pe cari li le-au împărțit între ei preotul eleazar, iosua, fiul lui nun, și căpeteniile de familie ale semînțiilor copiilor lui israel. împărțirea s’a făcut prin sorti, cum poruncise domnul prin moise, pentru cele nouă semînții și jumătate. căci moise dăduse o moștenire celor două semînții și jumătate de cealaltă parte a iordanului; dar leviților nu le dăduse moștenire printre ei. fiii lui iosif, alcațuiau două semînții: manase și efraim; și leviților nu li s’a dat parte în țară, afară de cetățile pentru locuit, cu locurile goale dimprejurul lor pentru turmele și averile lor. copiii lui israel au făcut întocmai după poruncile pe care le dăduse lui moise domnul, și au împărțit țara. fiii lui iuda s’au apropiat de iosua, la ghilgal; și caleb, fiul lui iefune, chenizitul, i -a zis: „știi ce a spus domnul lui moise, omul lui dumnezeu, cu privire la mine și cu privire la tine, la cades-barnea. eram în vîrstă de patruzeci de ani cînd m’a trimis moise, robul domnului, din cades-barnea, ca să iscodesc țara, și i-am adus știri așa cum îmi spunea înima mea curată. frații mei cari se suiseră împreună cu mine au tăiat inima poporului, dar eu am urmat în totul calea domnului, dumnezeului meu. și în ziua aceea moise a jurat, și a zis: „țara în care a călcat piciorul tău, va fi moștenirea ta pe vecie, pentru tine și pentru copiii tăi, pentru că ai urmat în totul voia domnului, dumnezeului meu”. acum iată că domnul m’a ținut în viață, cum a spus. sînt patruzeci și cinci de ani decînd vorbea domnul astfel lui moise, cînd umbla israel prin pustie; și acum iată că azi sînt în vîrstă de optzeci și cinci de ani. și astăzi, sînt tot așa de tare ca în ziua cînd m’a trimis moise; am tot atita putere cit

aveam atunci, fie pentru luptă, fie pentru ca să merg în fruntea voastră. dă-mi dar muntele acesta despre care a vorbit domnul pe vremea aceea; căci ai auzit atunci că acolo sint anachimi, și că sint cetăți mari și întărite. domnul va fi, poate, cu mine, și -i voi izgoni, cum a spus domnul". iosua a binecuvântat pe caleb, fiul lui iefune, și i -a dat ca moștenire hebronul. astfel caleb, fiul lui iefune, chenizitul, a avut de moștenire pînă în ziua de azi hebronul, pentrucă urmasa în totul calea domnului, dumnezeului lui israel. hebronul se chema mai înainte chiriat-arba: arba fusese omul cel mai mare dintre anachimi. și țara s'a odihnit de război.

15

partea căzută prin sorți seminției fiilor lui iuda, după familiile lor, se întindea spre hotarul edomului pînă la pustia țin, la miazăzi. acesta a fost hotarul cel mai de miazăzi. astfel, hotarul lor de miazăzi pornea dela capătul mării sârate, dela sinul care caută spre miazăzi. ieșea spre miazăzi de sușul acrabim, trecea prin țin, și se suia la miazăzi de cades-barnea; de acolo trecea înainte prin hebron, suia spre adar, și se întorcea la carcaa; trecea apoi prin atmon, mergea pînă la piriul egiptului, și ieșea la mare. acesta să vă fie hotarul de miazăzi. hotarul de răsărit era marea sărătă pînă la îmbrăcătura iordanului. hotarul de miazănoapte pornea dela sinul mării care este la îmbrăcătura iordanului. suia spre bet-hogla, trecea pela miazănoapte de bet-araba, și se ridica pînă la piatra lui bohan, fiul lui ruben; suia mai departe la debir, la o depărtare bunicică de valea acor, și se îndrepta spre miazănoapte înspre ghilgal, care este în fața sușului adumim la miazăzi de piriu. trecea pe lingă apele en-șemeș, și mergea pînă la en-roguel. suia deocolo prin valea ben-hinom în spre miazăzi de iebus, care este ierusalimul; apoi se ridica pînă în virful muntelui, care este în dreptul văii hinom la apus, și la capătul văii refaimiților la miazănoapte. din virful muntelui, hotarul se întindea pînă la izvorul apelor neftoah, ieșea la cetățile muntelui efron, și trecea prin baala, sau chiriat-iearim. din baala se întorcea la apus spre muntele seir, trecea prin partea de miazănoapte a muntelui iearim, sau chesalon, se pogora la bet-șemeș, și trecea prin timna. apoi ieșea în laturea de miazănoapte a ebronului, se întindea spre sicron, trecea prin muntele baala, ajungea pînă la iabneel și ieșea la mare. hotarul de apus era marea cea mare și țăr-mul ei. acestea au fost, dejur împrejur, hotarele fiilor lui iuda, după familiile lor. lui caleb, fiul lui iefune, i-au dat o parte în mijlocul fiilor lui iuda, cum poruncise lui iosua domnul; lui i-au dat chiriat-arba, adică hebronul: arba era tatăl lui anac. caleb a izgonit de acolo pe cei trei fii ai lui anac: șeșai, ahiman și talmi, copiii lui anac. de acolo s'a suit împotriva locuitorilor debirului: debirul se numea mai înainte chiriat-sefer. caleb a zis: „celui ce va bate cetatea chiriat-sefer și o va lua, îi voi da de nevastă pe fiică-mea acsa." tniel, fiul lui chenaz, fratele lui caleb, a pus mîna pe ea; și caleb i -a dat de nevastă pe fiică-sa acsa. după ce a intrat ea la otaniel, l -a sfătuit să ceară dela tatăl ei un ogor. ea s'a pogorit de pe măgarul ei, și caleb i -a zis: „ce vrei?" ea

a răspuns: „fă-mi un dar, căci mi-ai dat un pămînt secetos; dă-mi și izvoare de apă." și el i -a dat izvoarele de sus și izvoarele de jos. aceasta a fost moștenirea fiilor lui iuda, după familiile lor. cetățile așezate în ținutul dela miazăzi, la marginea cea mai depărtată a seminției fiilor lui iuda, spre hotarul edomului, erau: cabteel, eder, iagur, china, dimona, adaca, chedes, hațor, itnan, zif, telem, bealot, hațor-hadata, cheriot-hețron, care este hațor, amam, șema, molada, hațar-gada, heșmon, bet-palet, hațar-șual, beer-șeba, bizi-otia, baala, iim, ațem, eltolad, cheșil, horma, țiclag, madmana, sansana, lebaot, șilhim, ain, și rimon. toate cetățile: douăzeci și nouă, împreună cu satele lor. în cimpie: eștaol, țorea, așna, zanoah, en-ganim, tapuah, enam, iarmut, adulam, soco, azeca, șaaraim, aditaim, ghedera, și ghederotaim; patruzeci de cetăți, și satele lor. tenan, hadașa, migdal-gad, dilean, mițpe, iocteel, lachis, boțcat, eglon, cabon, lahmaș, chitliș, ghederot, bet-dagon, naama, și macheda; șasesprezece cetăți, și satele lor. libna, eter, așan, iiftah, așna, nețib, cheila, aczib, și mareaș; nouă cetăți, și satele lor. ebron, cetățile și satele lui; dela ebron și la apus, toate cetățile de lingă asdod, și satele lor, asdod, cetățile și satele lui; gaza, cetățile și satele ei, pînă la piriul egiptului, și la marea cea mare, care slujește ca hotar. în munte: șamir, iatir, soco, dana, chiriat-sana, care este debirul, anab, eștemo, anim, gosen, holon, și ghilo, unsprezece cetăți și satele lor. arab, duma, eșean, janum, bet-tapuah, afeca, humta, chiriat-arba, care este hebronul, și țior; nouă cetăți, și satele lor. maon, carmel, zif, iuta, iizreel, iocdeam, zanoah, cain, ghibeia, și timna; zece cetăți și satele lor. hallul, bet-țur, ghedor, maarat, bet-anot, și eltecon; șase cetăți și satele lor. chiriat-baal, care este chiriat-iearim, și raba; două cetăți, și satele lor. în pustie: bet-araba, midin, secaca, ibșan, ir-hamelah, și en-ghedi; șase cetăți și satele lor. fiii lui iuda n'au putut izgoni pe iebusiții cari locuiau la ierusalim, și iebusiții au locuit cu fiii lui iuda la ierusalim pînă în ziua de azi.

16

partea căzută la sorți fiilor lui iosif se întindea dela iordan, lingă ierihon, spre apele ierihonului, la răsărit. hotarul urma pustia care se ridică dela ierihon la betel prin munte. mergea mai departe dela betel la luz, și trecea spre hotarul archiților prin atarot. apoi se pogora la apus spre hotarul ialetitiților, pînă la hotarul bet-horonului de jos și pînă la ghezer, ieșind la mare. acolo și-au primit moștenirea fiii lui iosif: manase și efraim. iată hotarele fiilor lui efraim, după familiile lor. hotarul moștenirii lor era, la răsărit, atarot-adar pînă la bet-horonul de sus. ieșea spre mare la micmetat în partea de miazănoapte, se întorcea la răsărit pînă la taanat-silo, și trecea în spre răsărit prin ianoah. din ianoah pogora la atarot și la naarata, atînga ierihonul, și mergea pînă la iordan. din tapuah mergea spre apus pînă la piriul cana, și ieșea la mare. aceasta a fost moștenirea seminției fiilor lui efraim, după familiile lor. fiii lui efraim aveau și cetăți deosebite în mijlocul moștenirii fiilor lui manase, toate cu satele lor. ei n'au izgonit pe cananiții cari locuiau în ghezer, și cananiții au locuit

în mijlocul lui efraim pină în ziua de azi, dar au fost puși să plătească un bir.

17

parte a căzut prin sorți seminției lui manase, căci el era întâiul născut al lui iosif. machir, întâiul născut al lui manase și tatăl lui galaad, avusese galaadul și basanul, pentru că era un bărbat de război. au dat prin sorți o parte celorlalți fii ai lui manase, după familiile lor, fiilor lui abiezer, fiilor lui helec, fiilor lui asriel, fiilor lui sihem, fiilor lui hefer, fiilor lui semida: aceștia sint copiii de parte bărbătească ai lui manase, fiul lui iosif, după familiile lor. țelofhad, fiul lui hefer, fiul lui galaad, fiul lui machir, fiul lui manase, n'a avut fii, dar a avut fiice, ale căror nume sînt acestea: mahla, noa, hogla, milca și tirța. ele s'au înfățișat înaintea preotului eleazar, înaintea lui iosua, fiul lui nun, și înaintea mai marilor, și au zis: „domnul a poruncit lui moise să ne dea o moștenire între frații noștri.” și li s'a dat, după porunca domnului, o moștenire între frații tatălui lor. au căzut zece părți lui manase, afară de țara galaadului și a basanului, care este de cealaltă parte a iordanului. căci fetele lui manase au avut o moștenire între fiii lui, și țara galaadului a fost pentru ceilalți fii ai lui manase. hotarul lui manase se întindea de la așer pină la micmetat, care este la răsărit de sihem, și ducea la dreapta pină la locuitorii din en-tapuah. țara tapuahului era a fiilor lui manase, dar tapuahul de pe hotarul lui manase era al fiilor lui efraim. hotarul se pogora pină la pîrîul cana, la miazăzi de pîrîu. cetățile acestea ale lui efraim erau în mijlocul cetăților lui manase. hotarul lui manase era pe partea de miazănoapte a pîrîului și ieșea la mare. ținutul dela miazăzi era al lui efraim, cel dela miazănoapte al lui manase, și marea le slujea ca hotar; la miazănoapte se întâlneau cu așer și la răsărit cu isahar. manase stăpînea în isahar și în așer: bet-șean cu satele lui, ibleam cu satele lui, locuitorii dorului cu satele lui, locuitorii din en-dor cu satele lui, locuitorii din taanac cu satele lui, și locuitorii din meguido cu satele lui, cele trei înălțimi. fiii lui manase n'au putut să izgonească pe locuitorii din aceste cetăți, și cananiții au izbutit astfel să rămînă în țara aceasta. cînd copiii lui israel au fost destul de tari, au supus pe cananiți la un bir, dar nu i-au izgonit. fiii lui iosif au vorbit lui iosua, și i-au zis: „pentruce ne-ai dat de moștenire numai un sort și numai o parte, cînd noi sîntem un popor mare la număr și domnul ne -a binecuvîntat pînă acum.” iosua le -a zis: „dacă sînteți un popor mare la număr, suiți-vă în pădure, și tăiați -o, ca să vă faceți loc în țara fereziților și a refaimiților, fiindcă muntele lui efraim este prea strîmt pentru voi.” fiii lui iosif au zis: „muntele nu ne va ajunge, și toți cananiții cari locuiesc în vale, ceice sînt la bet-șean și în satele lui, și cei ce sînt în valea lui izreel au cară de fier.” iosua a zis casei lui iosif, lui efraim și lui manase: „voi sînteți un popor mare la număr, și puterea voastră este mare, nu veți avea un singur sort. ci veți avea muntele, căci veți tăia pădurea, și ieșirile ei vor fi ale voastre, și veți izgoni pe cananiți, cu toate cărăle lor de fer și cu toată țaria lor.”

18

toată adunarea copiilor lui israel s'a strîns la silo, și au așezat acolo cortul întîlnirii. țara era supusă înaintea lor. mai rămîneau șapte seminții ale copiilor lui israel, cari nu-și primiseră încă partea de moștenire. iosua a zis copiilor lui israel: „pînă cînd vă veți lenevi să mergeți să luați în stăpînire țara pe care v'a dat -o domnul, dumnezeul părinților voștri? alegeți trei bărbați de fiecare seminție, și -i voi porni. să se scoale, să străbată țara, să facă un plan în vederea împărțelii, și să se întoarcă la mine. s'o împartă în șapte părți; iuda să rămînă în hotarele lui la miazăzi, și casa lui iosif să rămînă în hotarele ei la miază noapte. voi dar, să faceți un plan al țării împărțite în șapte părți, și să mi -l aduceți aici. voi arunca sortul pentru voi înaintea domnului, dumnezeului nostru. dar leviții s'a aibă parte în mijlocul vostru, căci moștenirea lor este preoția domnului; și gad, ruben și jumătate din seminția lui manase, și-au primit moștenirea, pe care le -a dat -o moise, robul domnului, de cealaltă parte a iordanului, la răsărit.” cînd s'au sculat bărbații și au pornit să facă planul țării, iosua le -a dat porunca aceasta: „duceți-vă, străbateți țara, faceți-mi un plan, și întoarceți-vă la mine; apoi eu voi arunca pentru voi sortul înaintea domnului, la silo.” bărbații aceștia au plecat, au străbătut țara, și au făcut planul după cetăți, într'o carte, împărțind -o în șapte părți, și s'au întors la iosua în tabără la silo. iosua a aruncat înaintea domnului sorți pentru ei la silo, și a împărțit țara între copiii lui israel, dînd fiecareia partea lui. sortul a căzut pe seminția fiilor lui beniamin, după familiile lor, și partea care le -a căzut prin sorți își avea hotarele între fiii lui iuda și fiii lui iosif. în spre miazănoapte, hotarul lor pornea dela iordan. suia pela miază noapte de ierihon, se ridica în munte spre apus, și ieșea în pustia bet-aven. de acolo trecea prin luz, la miazăzi de luz, adică betel, și se pogora la atarot-adar, peste muntele care este la miază-zî de bet-horonul de jos. înspre apus, hotarul mergea și se întorcea pela miazăzi de muntele care este în fața bet-horonului; mergea spre miazăzi, și ieșea la chiriat-baal, care este chiriat-iearim, cetatea fiilor lui iuda. aceasta era partea de apus. partea de miazăzi începea dela capătul chiriat-iearimului. hotarul mergea spre apus pînă la izvorul apelor neftoahului. se pogora pela capătul muntelui care este în fața văii ben-hinon, în valea refaimiților, la miazănoapte. se pogora prin valea hinom, pe partea de miazăzi a iebusiților, pînă la enroguel. se îndrepta spre miază noapte la en-șemeș, apoi la ghelilot, care este în fața suişului adumim, și se pogora pela piatra lui bohan, fiul lui ruben. trecea pe partea de miazănoapte în fața arabei, se pogora pela araba, mergea înainte pe partea de miazănoapte de bet-hogla, și ieșea la sinul de miazănoapte al mării sârate, spre îmbucătura iordanului la miazăzi. acesta era hotarul de miazăzi. înspre răsărit hotarul îl făcea iordanul. aceasta a fost moștenirea fiilor lui beniamin, după familiile lor, erau: ierihonul, bet-hogla, emec-șetiț, bet-araba, țemaramim, betel, avim, para, ofra, chefar-amonai, ofni și gheba; douăsprezece cetăți, și satele

lor. gabaon, rama, beerot, mitpe, chefira, moța rechem, iirpeel, tareala, țela, elef, iebus, adică ierusalimul, ghibeat și chiriati; patrusprezece cetăți, și satele lor. aceasta a fost moștenirea fiilor lui beniamin, după familiile lor.

19

a doua parte a căzut prin sorți lui simeon, seminției fiilor lui simeon, după familiile lor. moștenirea lor era în mijlocul moștenirii fiilor lui iuda. ei au avut în moștenirea lor: beer-șeba, șeba, molada, hațarșual, bala, ațem, eltolad, betul, horma, țiclag, betmarcabot, hațar-susa, bet-lebaot, și șaruhen, treisprezece cetăți și satele lor; ain, rimon, eter, și așan, patru cetăți, și satele lor; și toate satele din împrejurimile acestor cetăți, până la baalat-beer, care este ramatul de miazăzi, aceasta a fost moștenirea seminției fiilor lui simeon, după familiile lor. moștenirea fiilor lui iuda a fost luată din partea de moștenire a fiilor lui iuda; căci partea fiilor lui iuda era prea mare pentru ei, și de aceea fiii lui simeon și-au primit pe a lor în mijlocul moștenirii lor. a treia parte a căzut prin sorți fiilor lui zabulon după familiile lor. hotarul moștenirii lor se întindea până la sarid. la apus se suia spre marea, și atingea dabeșet, apoi piriul care curge înaintea iocneamului. din sarid se întorcea spre răsărit, spre răsăritul soarelui, până la hotarul chislot-taborului, mergea înainte la dabrat, și suia la iafia. de acolo trecea la răsărit prin ghita-hefer, prin ita-cațin, mergea la rimon, și se întorcea până la nea. se întorcea apoi înspre miazănoapte spre hanaton, și ieșea la valea iiftah-el. coprindea catat, nahalal, șimron, iideal, betleem: douăsprezece cetăți, și satele lor. aceasta a fost moștenirea fiilor lui zabulon, după familiile lor, cetățile acestea și satele lor. a patra parte a căzut prin sorți lui isahar, fiilor lui isahar, după familiile lor. hotarul lor trecea prin izreel, chesulot, sunem, hafaraim, șion, anaharat, rabit, chișion, abet, remet, en-ganim, en-hada, și bet-pațet; atingea taborul, șahațima, bet-șemeș, și ieșea la iordan: șasesprezece cetăți, și satele lor. aceasta a fost moștenirea seminției fiilor lui isahar, după familiile lor, cetățile acestea și satele lor. a cincea parte a căzut prin sorți seminției fiilor lui așer, după familiile lor. hotarul lor trecea prin helcat, hali, beten, acșaf, alamelec, amead și mișeal; atingea, spre apus, carmelul și șihor-libnat; apoi se întorcea în spre răsărit la bet-dagon, se atinge de zabulon și de valea iiftah-el la miazănoapte de bet-emec și neiel, și se întindea spre cabul, la stînga, și spre ebron, rehob, hamon și cana, până la sidonul cel mare. se întorcea apoi spre rama până la cetatea cea tare a tirului, și spre hosa, și ieșea la mare, prin ținutul aczib. cuprindea: uma, afec și rehob; douăzeci și două de cetăți, și satele lor. aceasta a fost moștenirea seminției fiilor lui așer, după familiile lor, cetățile acestea și satele lor. a șasea parte a căzut prin sorți fiilor lui neftali, după familiile lor. hotarul lor se întindea dela helef, dela alon, prin țananim, adami-necheb și iabneel, până la lacum, și ieșea la iordan. se întorcea spre apus la aznot-tabor, și de acolo mergea înainte la hucoc; se atinge de zabulon, în spre miazăzi, de așer în spre apus, și de iuda; în spre răsărit era iordanul. cetățile

tari erau: țidim, țer, hamat, racat, chineret, adama, rama, hațor, chedeș, edrei, en-hațor, iireon, migdal-el, horem, bet-anat și bet-șemeș: nouăsprezece cetăți, și satele lor. aceasta a fost moștenirea seminției fiilor lui neftali, după familiile lor, cetățile acestea și satele lor. a șaptea parte a căzut prin sorți seminției fiilor lui dan, după familiile lor. hotarul moștenirii lor era țorea, eștaol, ir-șemeș, șaalabin, aialon, iitla, elon, timnata, ecron, elteche, ghibeton, baalat, iehud, beneberac, gat-rimon, me-iarcon și racon, cu hotarul care este față în față cu iafio. ținutul fiilor lui dan se întindea și în afară de acestea. fiii lui dan s-au suit și s-au luptat împotriva lui leșem; au pus mina pe el și l-au trecut prin ascuțitul săbiei; au pus stăpînire pe el, s-au așezat în el și l-au numit dan, după numele tatălui lor dan. aceasta a fost moștenirea seminției fiilor lui dan, după familiile lor, cetățile acestea și satele lor. după ce au isprăvit de împărțit țara, după hotarele ei, copiii lui israel au dat lui iosua, fiul lui nun, o moștenire în mijlocul lor. după porunca domnului, i-au dat cetatea pe care o cerea el: timnat-serah, în muntele lui efram. el a zidit cetatea din nou, și și -a așezat locuința acolo. acestea sînt moștenirile pe cari le-au împărțit preotul eleazar, iosua, fiul lui nun, și căpeteniile de familie ale semințiilor copiilor lui israel, prin sorți înaintea domnului, la silo, la ușa cortului întîlnirii. astfel au isprăvit ei împărțirea țării.

20

domnul a vorbit lui iosua, și a zis: „vorbește copiilor lui israel, și spune-le: hotărîți-vă cum v'am poruncit prin moise, cetăți de scăpare, unde să poată fugi ucigașul care va omori pe cineva fără voie, fără să aibă vreun gînd să -l omoare; ele să vă fie un loc de scăpare împotriva răzbunătorului singelui. ucigașul să fugă într'una din aceste cetăți, să se oprească la intrarea porții cetății, și să spună întîmplarea lui bătrînilor cetății aceleia; ei să -l primească la ei în cetate, și să -i dea o locuință, ca să locuiască împreună cu ei. dacă răzbunătorul singelui îl va urmări, ei să nu dea pe ucigaș în minile lui; căci fără să vrea a omori pe aproapele lui, și fără să -fi fost vrăjmaș mai înainte. el să rămînă în cetatea aceasta pînă se va înfățișa înaintea adunării ca să fie judecat, pînă la moartea marelui preot care va fi atunci în slujbă. atunci, ucigașul să se întoarcă și să intre iarăși în cetate și în casa lui, în cetatea de unde fugise”. ei au pus deoparte chedeșul, în galilea, în muntele lui neftali; sihemul în muntele lui efram; și chiriati-arba, sau hebronul, în muntele lui iuda. și de cealaltă parte a iordanului, la răsăritul ierihonului, a ales betetur, în pustie, în cîmpie, în seminția lui ruben; ramot în galaad, în seminția lui gad; și golan, în basan, în seminția lui manase. acestea au fost cetățile hotărîte pentru toți copiii lui israel și pentru străinul care locuiește în mijlocul lor, pentru ca cel ce va ucide pe cineva fără voie să poată fugi în ele, și să nu moară ucis de mina răzbunătorului singelui, înainte de a se înfățișa înaintea adunării.

căpeteniile de familie ale leviților s'au apropiat de preotul eleazar, de iosua, fiul lui nun, și de căpeteniile de familie ale semințiilor copiilor lui israel. le-au vorbit la silo, în țara canaanului, și au zis: „domnul a poruncit prin moise ca să ni se dea cetăți de locuit, cu împrejurimile lor pentru vitele noastre.” copiii lui israel au dat atunci leviților, din moștenirea lor, cetățile următoare și împrejurimile lor, după porunca domnului. au tras la sorți pentru familiile chehatiților; și leviți, fiii preotului aaron, au avut prin sorți treisprezece cetăți din seminția lui iuda, din seminția lui simeon și din seminția lui beniamin; ceilalți fii ai lui chehat au avut prin sorți zece cetăți ale familiilor din seminția lui efraim, din seminția lui dan, și din jumătate din seminția lui manase. fiii lui gherșon au avut prin sorți treisprezece cetăți ale familiilor din seminția lui isahar, din seminția lui așer, din seminția lui neftali și din jumătate din seminția lui manase în basan. fiii lui merari, după familiile lor, au avut douăsprezece cetăți din seminția lui ruben, din seminția lui gad, și din seminția lui zabulon. copiii lui israel au dat leviților, prin sorți, aceste cetăți și împrejurimile lor, cum poruncise lui moise domnul. au dat din seminția fiilor lui iuda și din seminția fiilor lui simeon următoarele cetăți numite pe nume, și cari au fost ale fiilor lui aaron dintre familiile chehatiților și ale fiilor lui levi, căci ei au ieșit cei dintii la sorți. le-au dat chiriat-arba, sau hebronul, în muntele lui iuda, și locul imprejur: arba era tatăl lui anac. cimpia cetății și satele ei au fost date în stăpânire lui caleb, fiul lui iefune. au dat deci fiilor preotului aaron: cetatea de scăpare pentru ucigași, hebronul și împrejurimile lui, libna și împrejurimile ei, iatirul și împrejurimile lui, eștemoa și împrejurimile ei, holonul și împrejurimile lui, debirul și împrejurimile lui, ainul și împrejurimile lui, iuta și împrejurimile ei, și bet-șemeșul și împrejurimile lui: nouă cetăți din aceste două seminții; și din seminția lui beniamin: gabaonul și împrejurimile lui, gheba și împrejurimile ei, anatot și împrejurimile lui, și almonul și împrejurimile lui: patru cetăți. toate cetățile preoților, fiii lui aaron, au fost treisprezece cetăți și împrejurimile lor. leviții din familiile celorlalți fii ai lui chehat au avut prin sorți cetăți din seminția lui efraim. le-au dat cetatea de scăpare pentru ucigași, sihemul și împrejurimile lui, în muntele lui efraim, ghezerul și împrejurimile lui, chibțaim și împrejurimile lui, și bet-horon și împrejurimile lui, patru cetăți; din seminția lui dan: elteche și împrejurimile ei, ghibeton și împrejurimile lui, aialon și împrejurimile lui, și gat-rimon și împrejurimile lui, patru cetăți; și din jumătate din seminția lui manase: taanac și împrejurimile lui, și gat-rimon și împrejurimile lui, două cetăți. toate cetățile erau zece, și împrejurimile lor, pentru familiile celorlalți fii ai lui chehat. au dat fiilor lui gherșon, dintre familiile leviților: din cealaltă jumătate a seminției lui manase, cetatea de scăpare pentru ucigași golan din basan și împrejurimile ei, și beeștra și împrejurimile ei, două cetăți; din seminția lui isahar: chișion și împrejurimile lui, dabrât și împrejurimile lui, iarmutul și împrejurimile lui și en-ganim și împrejurimile

lui, patru cetăți; din seminția lui așer: mișeal și împrejurimile lui, abdonul și împrejurimile lui, helcat și împrejurimile lui, și rehob și împrejurimile lui, patru cetăți; și din seminția lui neftali: cetatea de scăpare pentru ucigași chedeș din galilea și împrejurimile ei, hamot-dor și împrejurimile lui, și cartanul și împrejurimile lui, trei cetăți. toate cetățile gherșoniților, după familiile lor, erau treisprezece cetăți, și împrejurimile lor. celorlalți leviți, cari făceau parte din familiile fiilor lui merari, le-au dat: din seminția lui zabulon: iocneamul și împrejurimile lui, carta și împrejurimile ei, dimna și împrejurimile ei, și naha-lal, și împrejurimile lui, patru cetăți; din seminția lui ruben: bețerul și împrejurimile lui, iahta și împrejurimile ei, chedemot și împrejurimile lui, și mefaat și împrejurimile lui, patru cetăți; și din seminția lui gad: cetatea de scăpare pentru ucigași, ramot din galaad și împrejurimile lui, mahanaim și împrejurimile lui, hesbonul și împrejurimile lui, și iaezerul și împrejurimile lui, de toate: patru cetăți. toate cetățile cari au căzut la sorți fiilor lui merari, după familiile lor, alcătuind celelalte familii ale leviților, erau douăsprezece cetăți. toate cetățile leviților din mijlocul moșilor copiilor lui israel erau patruzeci și opt de cetăți, și împrejurimile lor. fiecare din aceste cetăți își avea împrejurimile ei de jur imprejur; așa erau toate cetățile acestea. astfel, domnul a dat lui israel toată țara pe care jurase că o va da părinților lor; ei au luat -o în stăpânire și s'au așezat în ea. domnul le -a dat odihnă jur imprejur, cum jurase părinților lor; niciunul din vrăjmașii lor nu putuse să le stea împotrivă, și domnul i -a dat pe toți în minile lor. din toate vorbele bune pe cari le spusese casei lui israel domnul, niciuna n'a rămas neîmplinită: toate s'au împlinit.

22

atunci iosua a chemat pe rubeniți, pe gaditi și jumătatea din seminția lui manase. și le -a zis: „voi ați păzit tot ce v'a poruncit moise, robul domnului, și ați ascultat de glasul meu în tot ce v'am poruncit. 'ați părăsit pe frații voștri, de o bună bucată de vreme până în ziua de azi; și ați păzit rinduielele și poruncile domnului, dumnezeului vostru. acum când domnul, dumnezeul vostru, a dat odihnă fraților voștri, cum le spusese, întoarceți-vă și duceți-vă la corturile voastre, în țara dată în stăpânirea voastră, pe care v'a dat -o moise, robul domnului, dincolo de iordan. aveți grijă numai să păziți și să împliniți poruncile și legile pe cari vi le -a dat moise, robul domnului: să iubiți pe domnul, dumnezeul vostru, să umblați în toate căile lui, să țineți poruncile lui, să vă alipiți de el, și să -i slujiți din toată inima voastră și din tot sufletul vostru.” și iosua i -a binecuvântat și le -a dat drumul; și ei au plecat la corturile lor. moise dăduse unei jumătăți din seminția lui manase o moștenire în basan, și iosua a dat celelalte jumătăți o moștenire lângă frații lor, dincoace de iordan, la apus. când i -a trimes iosua la corturile lor, i -a binecuvântat, și le -a zis: „voi vă întoarceți la corturile voastre cu mari bogății, cu foarte multe turme, și cu o mare multime de argint, de aur, de aramă, de fer, și de îmbrăcăminte. împărțiți cu

frații voștri prada luată dela vrăjmașii voștri.” fiii lui ruben, fiii lui gad, și jumătate din seminția lui manase, s’au întors acasă, lăsând pe copiii lui israel la silo, în țara canaanului, ca să se ducă în țara galaadului, care era moșia lor și unde se așezaseră, cum poruncise lui moise domnul. cînd au ajuns pe malurile iordanului, cari fac parte din țara canaanului, fiii lui ruben, fiii lui gad și jumătate din seminția lui manase, au zidit acolo un altar lângă iordan, un altar a cărui mărime izbea privirile. copiii lui israel au auzit zicîndu-se: „iată că fiii lui ruben; fiii lui gad și jumătate din seminția lui manase, au zidit un altar în fața țării canaanului, pe malurile iordanului, în părțile copiilor lui israel.” cînd au auzit copiii lui israel lucrul acesta, toată adunarea copiilor lui israel s’a strîns la silo, ca să se suie împotriva lor și să se bată cu ei. copiii lui israel au trimis la fiii lui ruben, la fiii lui gad și la jumătatea din seminția lui manase, în țara galaadului, pe fineas, fiul preotului eleazar, și zece căpetenii cu el, cite o căpetenie de fiecare casă pîrintească pentru fiecare din semințiile lui israel; toți erau căpetenii de casă pîrintească între miile lui israel. ei au venit la fiii lui ruben, la fiii lui gad și la jumătate din seminția lui manase, în țara galaadului, și le-au vorbit, astfel: „așa vorbește toată adunarea domnului: „ce însemnează păcatul acesta pe care l-ați săvîrșit față de dumnezeul lui israel, și pentrucă vă abateți acum dela domnul, zidindu-vă un altar ca să vă răzvrătiți azi împotriva domnului? privim oare ca o nimica nelegiuirea lui peor, a cărui pată n’am ridicat -o pină acum de peste noi, cu toată urgia pe care a adus -o ea asupra adunării domnului? și voi vă abateți astăzi dela domnul! dacă vă răzvrătiți azi împotriva domnului, mine el se va minia împotriva întregii adunări a lui israel. dacă priviți ca necurată țara care este moșia voastră, treceți în țara care este moșia domnului, unde este așezată locuința domnului, și așezați-vă în mijlocul nostru; dar nu vă răzvrătiți împotriva domnului, și nu vă despărțiți de noi, zidindu-vă un altar, afară de altarul domnului, dumnezeului nostru! acan, fiul lui zerah, n’a săvîrșit oare un păcat cu privire la lucrurile date spre nimicire, și nu s’a aprins de minie domnul împotriva întregii adunări a lui israel? și el n’a fost singurul care a pierit din pricina nelegiuirii lui.” fiii lui ruben, fiii lui gad și jumătate din seminția lui manase, au răspuns astfel căpeteniilor peste miile lui israel: „domnul dumnezeu, cel atot puternic, domnul dumnezeu, cel atot puternic, știe, și și israel însuș să știe lucrul acesta! dacă din răsvrătire și păcătuire împotriva domnului am făcut lucrul acesta, să nu ne vină în ajutor domnul în ziua aceasta! dacă ne-am zidit un altar ca să ne abatem dela domnul, ca să aducem pe el ardere de tot și daruri de mincare, și ca să aducem pe el jertfe de mulțămiri, domnul să ne ceară socoteală de aceasta! am făcut lucrul acesta mai degrabă de frică, gîndindu-ne că într’o zi s’ar putea ca fiii voștri să zică fiilor noștri: „ce legătură este între voi și domnul, dumnezeul lui israel? domnul a pus iordanul hotar între noi și voi, fii ai lui ruben și fii ai lui gad: voi n’aveți parte de domnul - și fiii voștri ar face astfel ca fiii noștri să nu se mai teamă de domnul. de aceea am zis: „să ne zidim deci un altar, nu pentru ardere de tot și pentru jertfe: ci

ca o mărturie între noi și voi, între urmașii noștri și ai voștri, că voim să slujim domnului, înaintea feței lui, prin arderile noastre de tot și prin jertfele noastre de ispășire și de mulțămiri, ca să nu zică fiii voștri într’o zi fiilor noștri: „voi n’aveți parte de domnul; oi am zis: „dacă mai tirziu ne vor vorbi astfel nouă sau urmașilor noștri, vom răspunde: „priviți chipul altarului domnului, pe care l-au făcut părinții noștri, nu pentru ardere de tot și pentru jertfe, ci ca mărturie între noi și voi. departe de noi gîndul să ne răzvrătim împotriva domnului și să ne abatem astăzi dela domnul, zidind un altar pentru ardere de tot, pentru daruri de mincare și pentru jertfe, afară de altarul domnului, dumnezeului nostru, care este înaintea locașului lui!” cînd au auzit preotul fineas, și căpeteniile adunării, căpeteniile peste miile lui israel, cari erau cu el, cuvintele pe cari le-au rostit fiii lui ruben, fiii lui gad și fiii lui manase, au rămas mulțămiiți. și fineas, fiul preotului eleazar, a zis fiilor lui ruben, fiilor lui gad, și fiilor lui manase: „cunoaștem acum că domnul este în mijlocul nostru, fiindcă n’ați săvîrșit păcatul acesta împotriva domnului; și ați izbăvit astfel pe copiii lui israel din mina domnului”. fineas, fiul preotului eleazar, și căpeteniile, au părăsit pe fiii lui ruben și pe fiii lui gad, și s’au întors din țara galaadului în țara canaanului, la copiii lui israel, cărora le-au făcut o dare de seamă, copiii lui israel au rămas mulțămiiți; au binecuvîntat pe dumnezeu, și n’au mai vorbit să se suie înarmati ca să pustiască țara pe care o locuiau fiii lui ruben și fiii lui gad. fiii lui ruben și fiii lui gad au numit altarul acela ed (martor) „căci”, au zis ei, „el este martor între noi că domnul este dumnezeu”.

23

de multă vreme domnul dăduse odihnă lui israel, izbăvinduo-l de toți vrăjmașii cari -l înconjurau. iosua era bătrîn, înaintat în vîrstă. atunci iosua o chemat pe tot israelul, pe bătrîinii lui, pe căpeteniile lui, pe judecătorii lui, și pe căpeteniile oastei. și le -a zis: „eu sint bătrîn, înaintat în vîrstă. ați văzut tot ce a făcut domnul, dumnezeul vostru, tuturor neamurilor acelora dinaintea voastră; căci domnul, dumnezeul vostru, a luptat pentru voi. vedeți, v’am dat ca moștenire prin sort, după semințiile voastre, neamurile acestea cari au rămas, începînd dela iordan, și toate neamurile pe cari le-am nimicit, pînă la marea cea mare spre apusul soarelui. domnul, dumnezeul vostru, le va izgoni dinaintea voastră și le va alunga dinaintea voastră; și voi le veți stăpîni țara, cum a spus domnul, dumnezeul vostru. puneți-vă toată puterea ca să păziți și să împliniți tot ce este scris în cartea legii lui moise, fără să vă abateți nici la dreapta nici la stînga. să nu vă amestecați cu neamurile acestea cari au rămas printre voi; să nu rostiți numele dumnezeilor lor, și să nu -l întrebuințați în jurămînt; să nu le slujiți, și să nu vă închinați înaintea lor. ci alipiți-vă de domnul dumnezeul vostru, cum ați făcut pînă în ziua aceasta. domnul a izgonit dinaintea voastră neamuri mari și puternice; și nimeni pînă în ziua aceasta, n’a putut să vă stea împotriva. unul singur dintre voi urmărea o mie din ei, căci domnul, dumnezeul

vostru, lupta pentru voi, cum v'a spus. vegheați dar cu luare aminte asupra sufletelor voastre, ca să iubiți pe domnul, dumnezeul vostru. dacă vă veți abate și vă veți alipi de neamurile acestea cari au rămas printre voi, dacă vă veți uni cu ele prin căsătorii, și dacă veți intra în legături cu ele, să fiți încredințați că domnul dumnezeu vostru, nu va mai izgoni aceste neamuri dinaintea voastră; ci ele vă vor fi o cursă și un laț, un bici în coaste, și niște spini în ochi, pină veți pieri de pe fața acestei țări bune, pe care v'a dat -o domnul, dumnezeul vostru. iată că astăzi eu mă duc pe calea pe care merge tot ce este pămîntesc. recunoașteți dar din toată inima voastră și din tot sufletul vostru, că niciunul din toate cuvintele bune, rostite asupra voastră de domnul, dumnezeul vostru, n'a rămas neîmplinit; toate vi s'au împlinit, niciunul n'a rămas neîmplinit. și după cum toate cuvintele bune, pe cari vi le spusese domnul, dumnezeul vostru, s'au împlinit pentru voi, tot așa domnul va împlini față de voi toate cuvintele rele, pină vă va nimici de pe fața acestei țări bune pe care v'a dat -o domnul, dumnezeul vostru. dacă veți călca legămîntul pe care vi l-a dat domnul, dumnezeul vostru, și dacă vă veți duce să slujiți altor dumnezei și să vă închinați înaintea lor, domnul se va aprinde de minie împotriva voastră, și veți pieri de grab din țara cea bună pe care v'a dat -o el".

24

iosua a adunat toate semîințele lui israel la sihem, și a chemat pe bătrînii lui israel, pe căpeteniile lui, pe judecătorii lui și pe căpeteniile oastei. ei s'au înfățișat înaintea lui dumnezeu. iosua a zis întregului popor: „așa vorbește domnul, dumnezeul lui israel: „părinții voștri terah, tatăl lui avraam și tatăl lui nabor, locuiau în vechime de cealaltă parte a riului (eufrat), și slujeau altor dumnezei. eu am luat pe tatăl vostru avraam din cealaltă parte a riului, și l-am purtat prin toată țara canaanului; i-am înmulțit sămînta, și i-am dat pe isaac. lui isaac i-am dat pe iacov și pe esau: lui esau i-am dat în stăpînire muntele seir, iar iacov și fiii lui s'au pogorit în egipt. am trimes pe moise și pe aaron și am lovit egiptul cu minunile pe cari le-am făcut în mijlocul lui; apoi v'am scos afară din el. am scos pe părinții voștri din egipt, și ați ajuns la mare. egiptenii au urmărit pe părinții voștri pină la marea roșie, cu cară și călăreți. părinții voștri au strigat către domnul. și domnul a pus întunecare între voi și egipteni, a adus marea înapoi peste ei, și i-a acoperit. ați văzut cu ochii voștri ce am făcut egiptenilor. și ați rămas multă vreme în pustie. v'am adus în țara amoriților, cari locuiau dincolo de iordan, și ei au luptat împotriva voastră. i-am dat în minile voastre; ați pus stăpînire pe țara lor, și i-am nimicit dinaintea voastră. balac, fiul lui tipor, împăratul moabului, s'a sculat și a pornit la luptă împotriva lui israel. a chemat pe balaam, fiul lui beor, ca să vă blăstăme. dar n'am vrut să ascult pe balaam: el v'a binecuvîntat, și v'am izbăvit din mina lui balac. ați trecut iordanul, și ați ajuns la ierihon. locuitorii ierihonului au luptat împotriva voastră: amoriții, fereziții, cananiții, hetiiții, ghirgasiiții, heviții și iebusiții. i-am dat în minile voastre, am trimes înaintea voastră viespe bondărească, și

i -a izgonit dinaintea voastră, ca pe cei doi împărați ai amoriților: nu cu sabia, nici cu arcul tău. v'am dat o țară pe care n'o munciserăți, cetăți pe cari nu le zidiserăți, dar pe cari le locuiți, vii și măslini pe cari nu -i sădiserăți, dar cari vă slujesc ca hrană. acum, temeți-vă de domnul, și slujiți -i cu scumpătate și credincioșie. depărtați dumnezeii cărora le-au slujit părinții voștri dincolo de riu și în egipt, și slujiți domnului. și dacă nu găsiți cu cale să slujiți domnului, alegeți astăzi cum vreți să slujiți: sau dumnezeilor cărora le slujeau părinții voștri dincolo de riu, sau dumnezeilor amoriților în a căror țară locuiți. cit despre mine, eu și casa mea vom sluji domnului". poporul a răspuns, și a zis: „departe de noi gîndul să părăsim pe domnul, și să slujim altor dumnezei. căci domnul este dumnezeul nostru. el ne -a scos din țara egiptului, din casa robiei, pe noi și pe părinții noștri; el a făcut înaintea ochilor noștri acele minuni mari, și ne -a pîzit în tot timpul drumului pe care l-am urmat și în mijlocul tuturor popoarelor, pela cari am trecut. el a izgonit dinaintea noastră pe toate popoarele, și pe amoriții cari locuiau țara aceasta. și noi vom sluji domnului, căci el este dumnezeul nostru". iosua a zis poporului: „voi nu veți putea să slujiți domnului, căci este un dumnezeu sfînt, un dumnezeu gelos; el nu vă va ierta fărădelegile și păcatele. cînd veți părăsi pe domnul, și veți sluji unor dumnezei străini, el se va întoarce, și vă va face rău, și vă va nimici, după ce v'a făcut bine". poporul a zis lui iosua: „nu! căci vom sluji domnului". iosua a zis poporului: „voi sînteți martori împotriva voastră înșivă că ați ales pe domnul, ca să -i slujiți." ei au răspuns: „sîntem martori", scoateți dar dumnezeii străini cari sînt în mijlocul vostru, și întoarceți-vă înima spre domnul, dumnezeul lui israel." și poporul a zis lui iosua: „noi vom sluji domnului, dumnezeului nostru, și vom asculta glasul lui". iosua a făcut în ziua aceea un legămint cu poporul, și i -a dat legi și porunci, la sihem. iosua a scris aceste lucruri în cartea legii lui dumnezeu. a luat o piatră mare, și a ridicat -o acolo sub stejarul care era în locul închinat domnului. și iosua a zis întregului popor: „iată, piatra aceasta va fi martoră împotriva noastră, căci a auzit toate cuvintele pe cari ni le -a spus domnul, ea va fi martoră împotriva voastră, ca să nu fiți necredincioși dumnezeului vostru". apoi iosua a dat drumul poporului, și s'a dus fiecare în moștenirea lui. după aceste lucruri, iosua, fiul lui nun, robul domnului, a murit, în vîrstă de o sută zece ani. l-au înmormîntat în tîmputul care -i căzuze la împărțeală, la timnat-serah, în muntele lui efraim, la miazănoapte de muntele gaas. israel a slujit domnului în tot timpul vieții lui iosua, și în tot timpul vieții bătrînilor cari au trăit după iosua și cari cunoșteau tot ce făcuse domnul pentru israel. asele lui iosif, pe cari le aduseseră copiii lui israel din egipt, au fost îngropate la sihem, în partea țarinei pe care o cumpărase iacov dela fiii lui hamor, tatăl lui sihem, cu o sută de chesita, și care a ajuns moștenirea fiilor lui iosif. eleazar, fiul lui aaron, a murit, și a fost îngropat la ghibeat-fineas, care fusese dat fiului său fineas, în muntele lui efraim

după moartea lui iosua, copiii lui israel au întrebat pe domnul, și au zis: „cine dintre noi să se suie întru împotriva cananiților, ca să pornească lupta cu ei?” domnul a răspuns: „iuda să se suie; iată că am dat țara în minile lui.” și iuda a zis fratelui său simeon: „suiete împreună cu mine în țara care mi -a căzut la sort, și să luptăm împotriva cananiților; și voi merge și eu cu tine în țara care ți -a căzut la sort.” și simeon s’a dus cu el. iuda s’a suit, și domnul a dat pe cananiți și pe fereziți în minile lor; au ucis zece mii de oameni la bezec. au găsit pe adoni-bezec la bezec; au pornit lupta împotriva lui, și au bătut pe cananiți și fereziți. adoni-bezec a luat fuga; dar ei l-au urmărit și l-au prins, și i-au tăiat degetele cele mari dela mini și dela picioare. adoni-bezec a zis: „șapte zeci de împărați, cu degetele cele mari dela mini și dela picioare tăiate, stringeau mincare subț masa mea; dumnezeu îmi răsplătește și mie cum am făcut.” l-au dus la ierusalim și a murit acolo. fiii lui iuda au pornit lupta împotriva ierusalimului și l-au luat; l-au trecut prin ascuțișul săbiei și au dat foc cetății. fiii lui iuda s’au pogorît apoi, ca să bată pe cananiți, cari locuiau muntele, ținutul de miazăzi și cimpia. iuda a pornit împotriva cananiților cari locuiau la hebron, numit mai înainte chiriati-arba; și a bătut pe șeșai, pe ahiman și talmai. de acolo a pornit împotriva locuitorilor debirului: debirul se numea mai înainte chiriati-sefer. caleb a zis: „voi da pe fiică-mea acsa de nevastă cui va bate chiriati-seferul și -l va lua.” tniel, fiul lui chenaz, fratele cel mai mic al lui caleb, a pus mâna pe cetate; și caleb i -a dat de nevastă pe fiică-sa acsa. cînd a intrat ea la otniel, l -a îndemnat să ceară un ogor dela tatăl ei. ea s’a pogorît depe măgar; și caleb i -a zis: „ce vrei?” ea i -a răspuns: „dă-mi un dar, căci mi-ai dat un pământ secetos; dă-mi și izvoare de apă.” și caleb i -a dat izvoarele de sus și izvoarele de jos. fiii chenitului, socrul lui moise, s’au suit din cetatea finicilor, împreună cu fiii lui iuda, în pustia lui iuda la miazăzi de arad, și s’au dus de s’au așezat între popor. iuda a pornit cu fratele său simeon, și au bătut pe cananiți cari locuiau la tefat; au nimicit cetatea cu desăvîrșire, și au numit -o horma (nimicire). iuda a mai pus mîna pe gaza și pe ținutul ei, pe ascalon și pe ținutul lui, și pe ecron și pe ținutul lui. domnul a fost cu iuda; și iuda a pus stăpînire pe munte, dar n’a putut să izgonească pe locuitorii din cimpie, pentrucă aveau cară de fer. au dat hebronul lui caleb cum spusese moise; și el a izgonit de acolo pe cei trei fii ai lui anac.” fiii lui beniamin n’au izgonit pe iebusiții cari locuiau la ierusalim; și iebusiții au locuit în ierusalim cu fiii lui beniamin pînă în ziua de azi. casa lui iosif s’a suit și ea împotriva betelului, și domnul a fost cu ei. cei din casa lui iosif au iscodit betelul, care mai înainte se chema luz. străjerii au văzut pe un om ieșind din cetate, și i-au zis: „arăta-ne pe unde putem intra în cetate, și vom avea milă de tine.” el le -a arătat pe unde ar putea să intre în cetate. și au trecut cetatea prin ascuțișul săbiei; dar pe omul acela l-au lăsat să plece cu toată familia lui. mul acela s’a dus în țara hetitilor; a zidit o cetate, și i -a pus numele luz, nume pe care l -a purtat pînă în ziua de azi. man-

ase n’a izgonit nici el pe locuitorii din bet-șean și din satele dimprejurul lui, din taanac și satele lui, din dor și satele dimprejurul lui, din iibleam și satele dimprejurul lui, din meghido și satele dimprejurul lui; așa încît cananiții au izbutit să rămînă în țara aceasta. cînd israel a fost destul de tare, a supus pe cananiți la un bir, dar nu i -a izgonit. efraim n’a izgonit pe cananiții cari locuiau la ghezer, și cananiții au locuit în mijlocul lui efraim la ghezer. zabulon n’a izgonit nici el pe locuitorii din chitron, nici pe locuitorii din nahaloh; și cananiții au locuit în mijlocul lui zabulon, dar au fost supuși la un bir. ici așer n’a izgonit pe locuitorii din aco, nici pe locuitorii din sidon, nici pe cei din ahlal, din acizib, din helba, din afic și din rehob; și așeriții au locuit în mijlocul cananiților, locuitorii țării, căci nu i-au izgonit. eftali n’a izgonit pe locuitorii din bet-șemes, nici pe locuitorii din bet-anat, și a locuit în mijlocul cananiților, locuitorii țării; dar locuitorii din bet-șemes și din bet-anat au fost supuși la un bir. amoriții au dat înapoi în munte pe fiii lui dan, și nu i-au lăsat să se coboare în cimpie. amoriții au izbutit să rămînă la har-heres, la aialon și la șaalbim; dar mina casei lui iosif a apăsât asupra lor, și au fost supuși la un bir. ținutul amoriților se întindea dela suişul acrabim, dela sela, și în sus.

2

îngerul domnului s’a suit din ghilgal la bochim, și a zis: „eu v’am scos din egipt, și v’am adus în țara pe care am jurat părinților voștri că v’o voi da. am zis: „niciodată nu voi rupe legămîntul meu cu voi; și voi să nu încheiați legămînt cu locuitorii din țara aceasta, ci să le surpați altarele.” dar voi n’ați ascultat de glasul meu. pentruce ați făcut lucrul acesta? am zis atunci: „nu -i voi izgoni dinaintea voastră; ci vă vor sta în coaste, și dumnezeii lor vă vor fi o cursă.” după ce a spus îngerul domnului aceste vorbe tuturor copiilor lui israel, poporul a ridicat glasul și a plîns. au pus locului același numele bochim (ceice plîng); și au adus jertfe domnului acolo. iosua a dat drumul poporului, și copiii lui israel au plecat fiecare în moștenirea lui, ca să ia țara în stăpînire. poporul a slujit domnului în tot timpul vieții lui iosua, și în tot timpul vieții bătrînilor cari au trăit după iosua și cari văzuseră toate lucrurile mari, pe cari le făcuse domnul pentru israel. iosua, fiul lui nun, robul domnului, a murit, în vîrstă de o sută zece ani. l-au îngropat în ținutul pe care l -a avea de moștenire, la timnat-heres, în muntele lui efraim, la miazănoapte de muntele gaas. tot neamul acela de oameni a fost adăugat la părinții lui, și s’a ridicat după el un alt neam de oameni, care nu cunoșteau pe domnul, nici ce făcuse el pentru israel. copiii lui israel au făcut atunci ce nu plăcea domnului, și au slujit baalilor. au părăsit pe domnul, dumnezeul părinților lor, care -i scosese din țara egiptului, și au mers după alți dumnezei, dintre dumnezeii popoarelor cari -i înconjurau; s’au închinat înaintea lor, și au miniat pe domnul. au părăsit pe domnul, și au slujit lui baal și astarteelor. domnul s’a aprins de minie împotriva lui israel. el i -a dat în minile unor prădători cari i-au prădat, i -a vîndut în minile vrăjmașilor lor dejurimprejur, și nu s’au mai putut îm-

potrivă vrăjmașilor lor. ri unde mergeau, mina domnului era împotriva lor ca să le facă rău, cum spusese domnul, și cum le jurase domnul. au ajuns astfel într'o mare strimtorare. domnul a ridicat judecători, ca să -i izbăvească din mina celor ce -i prădau. dar ei n'au ascultat nici de judecătorii lor, căci au curvit cu alți dumnezei și s'au închinat înaintea lor. în cîrînd s'au abătut dela calea pe care o urmaseră părinții lor, și n'au ascultat de poruncile domnului, ca și ei. cînd le ridica domnul judecători, domnul era cu judecătorul, și -i izbăvea din mina vrăjmașilor lor în tot timpul vieții judecătorului, căci domnului i se făcea milă de suspinurile scoase de ei împotriva celor ce -i apăsau și -i chinuiau. dar, după moartea judecătorului, se stricău din nou, mai mult decît părinții lor, ducîndu-se după alți dumnezei, ca să le slujească și să se închine înaintea lor, și stăruiau în această purtare și împetrire. atunci domnul s'a aprins de minie împotriva lui israel, și a zis: „fiindcă neamul acesta a călcat legămîntul meu pe care -l poruncisem părinților lor, și fiindcă n'au ascultat de glasul meu, nu voi mai izgoni dinaintea lor niciunul din neamurile pe cari le -a lăsat ioseua cînd a murit. astfel, prin ele, voi pune pe israel la încercare, ca să știu dacă vor căuta sau nu să urmeze calea domnului, cum au căutat părinții lor.” și domnul a lăsat în pace pe popoarele acelea pe cari nu le dăduse în minile lui ioseua, și nu s'a grăbit să le isgonească.

3

iată neamurile pe cari le -a lăsat domnul ca să încerce pe israel prin ele, pe toți cei ce nu cunoscuseră toate războaiele canaanului. el voia numai ca vîrstele de oameni ale copiilor lui israel să cunoască și să învețe războiul, și anume cei ce nu -l cunoscuseră mai înainte. eamurile acestea erau cei cinci domnitori ai filistenilor, toți cananiții, sidoniții, și heviții cari locuiau în muntele liban, dela muntele baal-hermon pînă la intrarea hamatului. eamurile acestea au slujit ca să pună pe israel la încercare, pentruca domnul să vadă dacă vor asculta de poruncile pe cari le dăduse părinților lor prin moise. și copiii lui israel au locuit în mijlocul cananiților, heteților, amoritilor, fereziților, heviților și iebusiților; au luat de neveste pe fetele lor, și au dat de neveste fiilor lor pe fetele lor, și au slujit dumnezeilor lor. copiii lui israel au făcut ce nu plăcea domnului, au uitat pe domnul, și au slujit baalilor și idolilor. domnul s'a aprins de minie împotriva lui israel, și i -a vîndut în minile lui cușan-rișeataim, împăratul mesopotamiei. și copiii lui israel au fost supuși opt ani lui cușan-rișeataim. copiii lui israel au strigat către domnul, și domnul le -a ridicat un izbăvitor, care i -a izbăvit: pe otniel, fiul lui chenaz, fratele cel mai mic al lui caleb. duhul domnului a fost peste el. el a ajuns judecător în israel, și a pornit la război. domnul a dat în minile lui pe cușan-rișeataim, împăratul mesopotamiei, și mina lui a fost puternică împotriva lui cușan-rișeataim. țara a avut odihnă patruzeci de ani. și otniel, fiul lui chenaz, a murit. copiii lui israel au făcut iarăș ce nu plăcea domnului; și domnul a întărit pe eglon, împăratul moabului, împotriva lui israel, pentrucă făcuseră ce nu plăcea domnului. eglon a strîns la el pe fiii lui

amon și pe amaleciți, și a pornit. a bătut pe israel, și a luat cetate finicilor. și copiii lui israel au fost supuși optsprezece ani lui eglon, împăratul moabului. copiii lui israel au strigat către domnul, și domnul le -a ridicat un izbăvitor, pe ehud, fiul lui ghera, beniamitul, care nu se slujea de mina dreaptă. copiii lui israel au trimes prin el un dar lui eglon, împăratul moabului. ehud și -a făcut o sabie cu două tăisuri, lungă de un cot, și a încins -o pe subt haine, în partea dreaptă. a dat darul lui eglon, împăratul moabului: eglon era un om foarte gras. cînd a isprăvit de dat darul, a dat drumul oamenilor cari -l aduseseră. el însuș s'a întors dela petăriile de lingă ghilgal, și a zis: „împărate, am să-ți spun ceva în тайнă.” împăratul a zis: „tăcere!” și toți cei ce erau lingă el au ieșit afară. ehud a început vorba cu el pe cînd stătea singur în odaia lui de vară, și a zis: „am un cuvînt din partea lui dumnezeu pentru tine.” eglon s'a sculat de pe scaun. atunci ehud a întins mina stîngă, a scos sabia din partea dreaptă, și i -a implîntat -o în pîntece. chiar și minerul a intrat după fer, și grăseimea s'a strîns în jurul ferului; căci n'a putut scoate sabia din pîntece, ci a lăsat -o în trup așa cum o înfipsea. ehud a ieșit prin tindă, a închis ușile dela odaia de sus după el, și a tras zăvorul. după ce a ieșit el, au venit slujitorii împăratului și s'au uitat; și iată că ușile odăii de sus erau închise cu zăvorul. ei au zis: „fără îndoială, își acopere picioarele în odaia de vară.” au așteptat multă vreme; și fiindcă el nu deschidea ușile odăii de sus, au luat cheia și au descuiat; și iată că stăpînul lor era mort, întins pe pămînt. pînă să se dumirească ei, ehud a luat -o la fugă, a trecut de pietrării, și a scăpat în seara. cum a ajuns, a sunat din trîmbiță în muntele lui efraim. copiii lui israel s'au pogorît cu el din munte, și el s'a pus în fruntea lor. el le -a zis: „veniți după mine, căci domnul a dat în minile voastre pe vrăjmașii voștri moabiți.” ei s'au pogorît după el, au pus stăpînire pe vadurile iordanului, în fața moabului, și n'au lăsat pe nimeni să treacă. au ucis atunci aproape zece mii de oameni din moab, toți voinici și viteji, și n'a scăpat unul. în ziua aceea moabul a fost smerit sub mina lui israel. și țara a avut odihnă optzeci de ani. după el, a urmat șamgar, fiul lui anat. el a ucis șase sute de oameni dintre filistenii cu un otig de plug. și el a fost un izbăvitor al lui israel.

4

copiii lui israel iarăș au făcut ce nu placea domnului, după moartea lui ehud. și domnul i -a vîndut în minile lui iabin, împăratul canaanului, care domnea la hațor. căpetenia oștirii lui era siseră, și locuia la haroșet-goim. copiii lui israel au strigat către domnul, căci iabin avea nouă sute de cară de fer, și de douăzeci de ani apăsa cu putere pe copiii lui israel. pe vremea aceea judecător în israel era debora, prooroicița, nevasta lui lapidot. ea ședea subt finicul deborei, între rama și betel, în muntele lui efraim; și copiii lui israel se suiau la ea ca să fie judecați. ea a trimes să cheme pe barac, fiul lui abinoam, din chedes-neftali, și i -a zis: „iați porunca pe care a dat -o domnul, dumnezeul lui israel: „du-te, îndreaptă-te spre muntele taborului, și ia cu tine zece mii de oameni din copiii lui neftali și din copiii lui zabulon; voi trage spre tine,

la pîrîul chison, pe sisera, căpetenia oştirii lui iabin, împreună cu carăle și oștile lui, și -l voi da în minile tale". barac i -a zis: „dacă vîi tu cu mine, mă voi duce; dar dacă nu vîi cu mine, nu mă voi duce". ea a răspuns: „voi merge cu tine; dar nu vei avea slavă în calea pe care mergi, căci domnul va da pe sisera în minile unei femei". și debora s'a sculat, și s'a dus cu barac la chedeș. barac a chemat pe zabulon și neftali la chedeș; zece mii de oameni mergeau în urma lui, și debora a plecat cu el. heber, chenitul, se despărțise de cheniti, fiii lui hobab, socrul lui moise, și își întinsese cortul pînă la stejarul ȧanaim, lîngă chedeș. au dat de știre lui sisera, că barac, fiul lui abinoam, s'a îndreptat spre muntele taborului. și, dela haroșet-goim, sisera și -a strîns spre pîrîul chisonului toate carăle: nouă sute de cară de fer, și tot poporul care era cu el. atunci debora a zis lui barac: „scoală-te, căci iată ziua cînd dă domnul pe sisera în minile tale. intr'adevăr, domnul, merge înaintea ta". și barac s'a repezit de pe muntele taborului, cu zece mii de oameni după el. domnul a pus pe fugă dinaintea lui barac, prin ascuțișul săbiei, pe sisera, toate carăle lui și toată tabăra. sisera s'a dat jos din carul lui, și a fugit pe jos. barac a urmărit carăle și oștirea pînă la haroșet-goim; și toată oștirea lui sisera a căzut sub ascuțișul săbiei, fără să fi rămas un singur om. sisera a fugit pe jos în cortul ialei, nevasta lui heber, chenitul; căci între iabin, împăratul hațorului, și casa lui heber, chenitul, era pace. iael a eșit înaintea lui sisera, și i -a zis: „intră, domnul meu, intră la mine, și nu te teme". el a intrat la ea în cort, și ea l -a ascuns sub o învelitoare. el i -a zis: „dă-mi te rog, puțină apă să beau, căci mi -e sete". ea a deschis burduful cu lapte, i -a dat să bea, și l -a acoperit. el i -a mai zis: „stai la ușa cortului, și dacă vine cineva și te întreabă: „este cineva aici; să răspunzi: „nu". iael, nevasta lui heber, a luat un țărșuș de al cortului, a pus mîna pe ciocan, s'a apropiat încet de el, și i -a bătut țărșușul în timplă, așa că a răspuns adînc în pămînt. el adormise adînc și era rupt de oboseală; și a murit. pe cînd barac urmărea pe sisera, iael i -a ieșit înainte și i -a zis: „vino, și-ți voi arăta pe omul pe care -l cauți". el a intrat la ea, și iată că sisera stătea întins, mort, cu țărșușul bătut în timplă. în ziua aceea, dumnezeu a smerit pe iabin, împăratul canaanului, înaintea copiilor lui israel. și mîna copiilor lui israel a apăsas greu asupra lui iabin, împăratul canaanului, pînă ce au nimicit pe iabin, împăratul canaanului.

5

în ziua aceea, debora a cîntat această cîntare, cu barac, fiul lui abinoam: „niște căpetenii s'au pus în fruntea poporului în israel, și poporul s'a arătat gata de luptă: binecuvîntați pe domnul! ascultați, împărați! luați aminte, domnitori! voi cînta, da, voi cînta domnului, voi cînta din alăută domnului, dumnezeului lui israel. doamne, cînd ai ieșit din seir, cînd ai plecat din cîmpiile edomului, pămîntul s'a cutremurat, cerurile au picurat, și norii au turnat ape cu găleata; munții s'au clătînat înaintea domnului, sinaiul acela s'a clătînat domnului, dumnezeului lui israel". „pe vremea lui șamgar, fiul lui anat, pe vremea ialei drumurile erau părăsite, și călătorii apucau pe căi strimbe. căpe-

teniile erau fără putere în israel, fără putere, pînă cînd m'am sculat eu, debora, pînă cînd m'am ridicat eu, ca o mamă în israel. el își alesese noi dumnezei: atunci războiul era la porți; dar nu vedeai nici scut, nici sulită la patruzeci de mii în israel. inima mea se îndreaptă spre căpeteniile lui israel, spre aceia din popor cari s'au arătat gata să lupte. binecuvîntați pe domnul! voi, cari călăriți pe măgărițe albe, voi, cari seдеți pe covoare, și voi, cari umblați pe drum, -cîntați! arcașii, din mijlocul adăpătoarelor, să laude cu glasul lor binefacerile domnului, binefacerile cîrmuirii sale în israel. atunci poporul domnului s'a pogorit la porți: trezește-te, trezește-te, debora! trezește-te, trezește-te și zi o cîntare! scoală-te, barac, și adu-ți robii de război, fiul lui abinoam! atunci o rămășiță din popor a biruit pe cei puternici, domnul mi -a dat biruința asupra celor viteji. din efraim au venit locuitorii lui amalec. după tine a mers beniamin în oștirea ta. din machir au venit căpeteniile, și din zabulon cîrmuitoarii. mai marii lui isahar au fost cu debora, și isahar a venit după ruben, a fost trimis pe urma lui în vale. la piraiele lui ruben, au fost mari hotăriri! pentruce ai rămas în mijlocul stăulelor galaadul de dincolo de iordan nu și -a părăsit locuința. pentruce a stat dan pe corăbii? așer a stat pe malul mării, și s'a odihnit în limanurile lui. zabulon este un popor care a înfruntat moartea, și neftali la fel, pe înălțimile din cîmpie. împărații au venit, s'au luptat; atunci au luptat împărații canaanului, la tanaac, la apele meghido; n'au luat nicio pradă, nici argint. din ceruri se luptau, de pe cărările lor stelele se luptau împotriva lui sisera, pîrîul chison i -a luat, pîrîul din vremile străvechi, pîrîul chison! suflete, calcă'n picioare pe viteji! atunci copitele călărilor au răsunat de goana, de goana nabădăioasă a războinicilor lor. blestemați pe meroza, a zis îngerul domnului, blestemați, blestemați pe locuitorii lui; căci n'au venit în ajutorul domnului, în ajutorul domnului, printre oamenii viteji". binecuvîntată să fie între femei iael, nevasta lui heber, chenitul! binecuvîntată să fie ea între femeile cari locuiesc în corturi! el a cerut apă, și ea i -a dat lapte; în pahar împărțesc i -a adus unt. cu o mînă a luat țărșușul, și cu dreapta ciocanul lucrătorilor, a lovit pe sisera, i -a despicat capul, i -a sfărîmat și străpuns timpla. el s'a ghemuit: a căzut și s'a culcat la picioarele ei; s'a ghemuit și a căzut la picioarele ei; acolo unde s'a ghemuit, acolo a căzut fără viață. pe fereastră, prin zăbrele, se uită mama lui sisera, și strigă: „pentruce zăbovește carul lui să vină? pentruce vin carăle lui așa de încet? cele mai înțelepte dintre femeile ei îi răspund, și ea își răspunde singură: „negreșit, au găsit pradă! și -o împăresc: o fată, două fete de fiecare om; pradă de haine văpsite pentru sisera; pradă de haine văpsite cusute la gherghef, două haine văpsite și cusute la gherghef, de pus pe grumazul biruitorului; așa să piară toți vrăjmașii tăi, doamne! dar cei ce -l iubesc sînt ca soarele, cînd se arată în puterea lui". țara a avut odihnă patruzeci de ani.

copiii lui israel au făcut ce nu plăcea domnului; și domnul i -a dat în minile lui madian, timp de șapte ani. mina lui madian a fost puternică împotriva lui israel. ca să scape de madian, copiii lui israel fugeau în văgăunile munților, în peșteri și pe stinci întărite. după ce sămăna israel, madian se suia cu amalec și fiii răsăritului, și porneau împotriva lui. tăbărau în fața lui, nimiceau roadele țării pînă spre gaza; și nu lăseau în israel nici merinde, nici oi, nici boi, nici măgari. căci se suiau împreună cu turmele și corturile lor, soseau ca o mulțime de lăcuste, erau fără număr, ei și cămilele lor, și veneau în țară ca s'o pustiască. israel a ajuns foarte nenorocit din pricina lui madian, și copiii lui israel au strigat către domnul. cînd copiii lui israel au strigat către domnul din pricina lui madian, domnul a trimis copiilor lui israel un prooroc. el le -a zis: „așa vorbește domnul, dumnezeul lui israel: „eu v'am scos din egipt, eu v'am scos din casa robiei. v'am scăpat din mina egiptenilor și din mina tuturor celor ce vă apăsau; i-am izgonit dinaintea voastră, și v'am dat vouă țara lor. v'am zis: „eu sint domnul, dumnezeul vostru; să nu vă temeți de dumnezeii amoriților, în a căror țară locuiți. dar voi n'ăi ascultat glasul meu.“ apoi a venit îngerul domnului, și s'a așezat sub stejarul din ofra, care era al lui ioas, din familia lui abiezer. ghedeon, fiul său, bătea grîu în teasc, ca să -l ascundă de madian. îngerul domnului i s'a arătat, și i -a zis: „domnul este cu tine, viteazule; ghedeon i -a zis: „rogu-te, domnul meu, dacă domnul este cu noi, pentru ce ni s'au întîmplat toate aceste lucruri? și unde sint toate minunile acelea pe cari ni le istorisesc părinții noștri cînd spun: „nu ne -a scos oare domnul din egipt? acum domnul ne părăsește, și ne dă în minile lui madian;“ domnul s'a uitat la el, și i -a zis: „du-te cu puterea aceasta pe care o ai, și izbăvește pe israel din mina lui madian; oare nu te trimet eu? ghedeon i -a zis: „rogu-te, domnul meu, cu ce să izbăvesc pe israel? iată că familia mea eate cea mai săracă din manase, și eu sint cel mai mic din casa tatălui meu.“ domnul i -a zis: „eu voi fi cu tine, și vei bate pe madian ca pe un singur om“. ghedeon i -a zis: „dacă am căpătat trecere înaintea ta, dă-mi un semn ca să-mi arăți că tu îmi vorbești. u te depărta de aici pînă mă voi întoarce la tine, să-mi aduc darul, și să -l pun înaintea ta“. și domnul a zis: „voi rămînea pînă te vei întoarce.“ ghedeon a intrat în casă, a pregătit un ied, și a făcut azimi dintr'o efă de făină. a pus carnea într'un coș și zeama a turnat -o într'o oală, le -a adus sub stejar, și i le -a pus înaintea. îngerul lui dumnezeu i -a zis: „ia carnea și azimile, pune-le pe stîncă aceasta și varsă zeama“. și el a făcut așa. îngerul domnului a întins virful toiagului pe care -l avea în mînă, și a atins carnea și azimile. atunci, s'a ridicat din stîncă un foc care a mistuit carnea și azimile. și îngerul domnului s'a făcut nevăzut dinaintea lui. ghedeon, văzînd că fusese îngerul domnului, a zis: „vai de mine, stăpîne doamne! am văzut pe îngerul domnului față'n față“. și domnul i -a zis: „fii pe pace, nu te teme, căci nu vei muri“. ghedeon a zidit acolo un altar domnului, și i -a pus numele „domnul păcii“. altarul acesta este și astăzi la ofra, care era a familiei lui abiezer. în aceeaș

noapte, domnul a zis lui ghedeon: „ia vitelul tatălui tău, și un alt taur de șapte ani. dărimă altarul lui baal, care este al tatălui tău, și taie parul închinat astartei, care este deasupra. să zidești apoi și să întocmești, pe virful acestei stînci, un altar domnului, dumnezeu-lui tău. să iei taurul al doilea, și să aduci o ardere de tot, cu lemnul din stîlpul idolului pe care -l vei tăia“. ghedeon a luat zece oameni dintre slujitorii lui, și a făcut ce spusese domnul; dar fiindcă se temea de casa tatălui său, și de oamenii din cetate, a făcut lucrul acesta noaptea, nu ziua. cînd s'au sculat oamenii din cetate dis de dimineată, iată că altarul lui baal era dărîmat, parul închinat idolului deasupra lui era tăiat; și al doilea taur era adus ca ardere de tot pe altarul care fusese zidit. ei și-au zis unul altuia: „cine a făcut lucrul acesta? și au întrebat și au făcut cercetări. li s'a spus: „ghedeon, fiul lui ioas, a zis lui ioas: „scoate pe fiul tău, ca să moară, căci a dărîmat altarul lui baal și a tăiat parul sfînt care era deasupra lui“. ioas a răspuns tuturor celor ce s'au înfățișat înaintea lui: „oare datorîria voastră este să apărați pe baal? voi trebuie să-i veniți în ajutor? oricine va lua apărarea lui baal, să moară pînă dimineată. dacă baal este un dumnezeu, să-și apere el pricina, fiindcă i-au dărîmat altarul“. în ziua aceea au pus lui ghedeon numele ierubaal (apere-se baal), căci au zis: „apere-se baal împotriva lui, fiindcă i -a dărîmat altarul“. tot madianul, amalec și fiii răsăritului, s'au strîns împreună, au trecut iordanul, și au tăbărit în valea isreel. ghedeon a fost îmbrăcat cu duhul domnului; a sunat din trîmbiță, și abiezer a fost chemat ca să meargă după el. a trimis soli în tot manase, care deasemenea a fost chemat să meargă după el. a trimis soli în așer, în zabulon și în nef-tali, cari s'au suit să le iese înainte. ghedeon a zis lui dumnezeu: „dacă vrei să izbăvești pe israel prin mina mea, cum ai spus, iată, voi pune un val de lînă în arie; dacă numai lîna va fi acoperită de rouă, și tot pămîntul va rămînea uscat, voi cunoaște că vei izbăvi pe israel prin mina mea, cum ai spus“. și așa s'a întîmplat. în ziua următoare, el s'a sculat disdiedimineată, a stors lîna, și a scos roua din ea, care a dat un pahar plin cu apă. ghedeon a zis lui dumnezeu: „să nu te aprinzi de minie împotriva mea, și nu voi mai vorbi decît de data aceasta. aș vrea numai să mai fac o încercare cu lîna: numai lîna să rămînă uscată, și tot pămîntul să se acopere cu rouă“. și dumnezeu a făcut așa în noaptea aceea. numai lîna a rămas uscată, și tot pămîntul s'a acoperit cu rouă.

7

ierubaal, sau ghedeon, și tot poporul care era cu el, s'au sculat disdiedimineată, și au tăbărit la izvorul harod. tabăra lui madian era la miazănoapte de ghedeon, spre dealul more, în vale. domnul a zis lui ghedeon: „poporul pe care -l ai cu tine este prea mult, pentru ca să dau pe madian în minile lui; el ar putea să se laude împotriva mea, și să zică: „mina mea m'a izbăvit“. vestește dar lucrul acesta în auzul poporului: „cine este fricos și se teme, să se întoarcă și să se depărteze de muntele gaaladului“. douăzeci și două de mii de oameni din popor s'au întors, și au mai rămas

zece mii. domnul a zis lui ghedeon: „poporul este încă prea mult. pogoaară -i la apă, și acolo ți -i voi alege; acela despre care îți voi spune: „acesta să meargă cu tine”, va merge cu tine; și acela despre care îți voi spune: „acesta să nu meargă cu tine”, nu va merge cu tine“. ghedeon a pogorit poporul la apă, și domnul a zis lui ghedeon: „pe toți cei ce vor limpăi apă cu limba, cum limpăește cinele, să -i desparti de toți cei ce vor bea apă din genunchi“. ceice au limpăit apa, ducind -o la gură cu mîna, au fost în număr de trei sute de oameni; și tot poporul celalt a îngenunchiat ca să bea. și domnul a zis lui ghedeon: „cu cei trei sute de oameni cari au limpăit, vă voi mintui, și voi da pe madian în minile tale. toți ceilalți din popor să se ducă fiecare acasă. au luat merindele poporului și trimbițele lui. apoi ghedeon a trimes pe toți bărbații lui israel, pe fiecare în cortul lui, și a ținut pe cei trei sute de oameni. tabăra lui madian era jos în vale. domnul a zis lui ghedeon în timpul nopții: „scoală-te, și pogoaară-te în tabără, căci am dat -o în minile tale. dacă ți -e frică să te pogori, pogoaară-te cu pura, slujitorul tău. să ascuți ce vor zice, și după aceea ți se vor întări minile: pogoaară-te dar în tabără.“ „el s’a pogorit cu pura, slujitorul lui, pînă la întia strajă a taberii. madian, amalec, și toți fiii răsăritului, erau răspîndiți în vale, ca o mulțime de lăcuste, și cămilele lor erau fără număr, ca nisipul de pe marginea mării. ghedeon a sosit; și iată că un om istorisea tovarășului său un vis. el zicea: „am visat un vis: și se făcea că o turtă de orz se rostogolea în tabăra lui madian; a venit de s’a lovit pînă la cort, și cortul a căzut; l -a răsturnat cu susul în jos, și cortul a fost dărîmat.“ tovarășul lui a răspuns, și a zis: „aceasta nu este altceva decît sabia lui ghedeon, fiul lui ioas, bărbatul lui israel; dumnezeu a dat în minile lui pe madian și toată tabăra.“ cînd a auzit ghedeon istorisirea visului și tilcuirea lui, s’a aruncat cu fața la pămînt, s’a întors în tabăra lui israel, și a zis: „scolăți-vă, căci domnul a dat în minile voastre tabăra lui madian.“ a împărțit în trei cete pe cei trei sute de oameni, și le -a dat tuturor trimbițe și ulcioare goale, cu niște făclii în ulcioare. el le -a zis: „să vă uitați la mine, și să faceți ca mine. cum voi ajunge în tabără, să faceți ce voi face eu; și cînd voi suna din trimbiță, eu și toți ceice vor fi cu mine, să sunați și voi din trimbiță de jur împrejurul taberii, și să ziceți: „sabia domnului și a lui ghedeon!“ ghedeon și cei o sută de oameni cari erau cu el au ajuns la capătul taberii la începutul străjii dela mijlocul nopții, îndată după ce puseseră pe păzitori. au sunat din trimbiță, și au spart ulcioarele pe cari le aveau în mină. cele trei cete au sunat din trimbiță și au spart ulcioarele; au apucat făcliile cu mîna stîngă și trimbițele cu mîna dreaptă ca să sune, și au strigat: „sabia domnului și a lui ghedeon!“ au rămas fiecare la locul lui în jurul taberii, și toată tabăra a început să alerge, să țipe, și să fugă. cei trei sute de oameni au sunat iarăși din trimbiță; și în toată tabăra, domnul i -a făcut să întorcă sabia unii împotriva altora. tabăra a fugit pînă la bet-șita spre țerera, pînă la hotarul dela abel-mehola lîngă tabat. bărbații lui israel s’au strîns, cei din neftali, din așer și din tot manase, și au urmărit pe madian. ghedeon a trimes soli în tot muntele lui efraim, ca să spună: „pogoriți-vă înaintea lui madian,

8

și tăiați-le trecerea apelor pînă la bet-bara, și iordan.“ toți bărbații lui efraim s’au strîns, și au pus stăpînire pe trecerea apelor pînă la bet-bara și iordan.“ au pus mîna pe două căpetenii ale lui madian: oreb și zeeb; au ucis pe oreb la stînga lui oreb, și au ucis pe zeeb la teascul lui zeeb. au urmărit pe madian, și au adus capetele lui oreb și zeeb la ghedeon de cealaltă parte a iordanului.

bărbații lui efraim au zis lui ghedeon: „ce înseamnă felul acesta de purtare față de noi? pentru ce nu ne-ai chemat, cînd ai plecat să te lupți împotriva lui madian?“ și au avut o mare ceartă cu el. ghedeon le -a răspuns: „ce-am făcut eu pe lîngă voi? oare nu face mai mult culesul cochinelor rămase în via lui efraim de cît culesul întregii viei a lui abiezer?“ în minile voastre a dat dumnezeu pe căpeteniile lui madian: oreb, și zeeb. ce-am putut face eu deci pe lîngă voi?“ după ce le -a vorbit astfel, li s’a potolit minia. ghedeon a ajuns la iordan, și l -a trecut, el și cei trei sute de oameni cari erau cu el, obosiți, dar urmîrind mereu pe vrăjmaș. el a zis celor din sucot: „dați, vă rog, citeva pîni poporului care mă însoțește, căci sînt obosiți, și sînt în urmărirea lui zebah și țalmuna, împărații madianului.“ căpeteniile din sucot au răspuns: „este oare mîna lui zebah și țalmuna în stăpînirea ta, ca să dăm pine oștirii tale?“ și ghedeon a zis: „ei bine! după ce domnul va da în minile noastre pe zebah și pe țalmuna, vă voi scărpinga carnea cu spini din pustie și cu mărăcini.“ de acolo s’a suit la penuel, și a făcut celor din penuel aceeaș rugămintă. ei i-au răspuns cum îi răspunseseră cei din sucot. și a zis și celor din penuel: „cînd mă voi întoarce în pace, voi dărîma turnul acesta.“ zebah și țalmuna erau la carcor împreună cu oștirea lor de aproape cincisprezece mii de oameni; toți ceice mai rămăseseră din toată oștirea fiilor răsăritului: o sută douăzeci de mii de oameni cari scoteau sabia, fuseseră uciși. ghedeon s’a suit pe drumul celor ce locuiesc în corturi, la răsărit de nobah și de iogbeha, și a bătut oștirea care se credea la adăpost. zebah și țalmuna au luat fuga; ghedeon i -a urmărit, a prins pe cei două împărați ai madianului: zebah și țalmuna, și a pus pe fugă toată oștirea. ghedeon, fiul lui ioas, s’a întors dela luptă prin suișul heres. a prins dintre cei din sucot un tînăr pe care l -a întrebant, și care i -a dat în scris numele căpeteniilor și bătrînilor din sucot; erau șaptezeci și șapte de bărbați. apoi a venit la cei din sucot, și a zis: „iați pe zebah și țalmuna, pentru cari m’ați batjocorit, zicînd: „oare mîna lui zebah și țalmuna este în stăpînirea ta, ca să dăm pine oamenilor tăi obosiți?“ și a luat pe bătrîni cetății, și a pedepsit pe oamenii din sucot cu spini din pustie și cu mărăcini. a dărîmat și turnul din penuel, și a ucis pe oamenii cetății. el a zis lui zebah și lui țalmuna: „cum erau oamenii pe cari i-ați ucis la tabor?“ ei au răspuns: „erau ca tine, fiecare avea înfățișarea unui fiu de împărat.“ el a zis: „erau frații mei, fiii mamei mele. viu este domnul că, dacă i-ați fi lăsat cu viață, nu v’aș ucide.“ și a zis lui ieter, întîiul lui născut: „scoală-te, și ucide -i!“ dar tînărul nu și -a scos sabia, pentru că -i era teamă, căci era încă un copil. zebah și țalmuna au zis:

„scoală-te tu însuși și ucide-ne! căci cum e omul așa e și puterea lui.” și ghedeon s'a sculat, și a ucis pe zebah și talmuna. a luat apoi lunoșoarele dela gîtul cămîlelor lor. bărbații lui israel au zis lui ghedeon: „domnește peste noi, tu, și fiul tău, și fiul fiului tău, căci ne-ai izbăvit din mîna lui madian.” ghedeon le -a zis: „eu nu voi domni peste voi, nici fiii mei nu vor domni peste voi, ci domnul va domni peste voi.” ghedeon le -a zis: „am să vă fac o rugăminte: dați-mi fiecare vergile de nas pe cari le-ați luat ca pradă.” -vrăjmașii aveau vergi de aur, căci erau ismaeliți. - ei au zis: „ți le vom da cu plăcere.” și au întins o manta, pe care a aruncat fiecare vergile pe cari le prădase. greutatea vergilor de aur pe cari le -a cerut ghedeon, a fost de o mie șapte sute de sicli de aur, afară de lunoșoare, de cerceii de aur, și hainele de purpură, pe cari le purtau împărații madianului, și afară de lăntușoarele dela gîtul cămîlelor lor. ghedeon a făcut din ele un efod, și l -a pus în cetatea lui, la ofra, unde a ajuns o pricină de curvie pentru tot israelul; și a fost o cursă pentru ghedeon și pentru casa lui. madianul a fost smerit înaintea copiilor lui israel, și n'a mai ridicat capul. și țara a avut odihnă patruzeci de ani, în timpul vieții lui ghedeon. ierubaal, fiul lui ioas, s'a întors, și a locuit în casa lui. ghedeon a avut șaptezeci de fii, ieșiți din el, căci a avut mai multe neveste. țiitoarea lui, care era la sihem, i -a născut de asemenea un fiu, căruia i-au pus numele abimelec. ghedeon, fiul lui ioas, a murit după o bătrîneță fericită; și a fost îngropat în mormîntul tatălui său ioas, la ofra, care era a familiei lui abiezer. după moartea lui ghedeon, copiii lui israel au început iarăș să curvească cu baalii și au luat pe baal-berit ca dumnezeu al lor. copiii lui israel nu și-au adus aminte de domnul, dumnezeul lor, care -i izbăvise din mîna tuturor vrăjmașilor cari -i înconjurau. și n'au ținut la casa lui ierubaal, a lui ghedeon, după tot binele pe care -l făcuse el lui israel.

9

abimelec, fiul lui ierubaal, s'a dus la sihem la frații mamei lui, și iată cum le -a vorbit atît lor cît și la toată familia casei tatălui mamei sale: „spuneți, vă rog, în auzul tuturor locuitorilor din sihem: „este mai bine pentru voi ca șaptezeci de oameni, toți fii ai lui ierubaal, să stăpînească peste voi, sau un singur om să stăpînească peste voi; și aduceți-vă aminte că eu sînt os din oasele voastre și carne din carnea voastră.” frații mamei lui au spus toate cuvintele acestea pentru el în auzul tuturor locuitorilor din sihem, și inima lor s'a plecat spre abimelec; căci își ziceau: „el este frate cu noi.” i-au dat șaptezeci de sicli de argint, pe cari i-au ridicat din casa lui baal-berit. abimelec a cumpărat cu ei pe niște oameni fără căpătii și neastîmpărați, cari au mers după el. a venit în casa tatălui său la ofra, și a ucis pe frații săi, fiii lui ierubaal, șaptezeci de oameni, pe aceeaș peatră. n'a scăpat decît iotam, cel mai tînăr fiu al lui ierubaal, căci se ascunsese. toți locuitorii din sihem și toată casa lui milo s'au strîns la olaltă, și au venit de au făcut împărat pe abimelec, lingă stejarul sădit în sihem. iotam a aflat despre lucrul acesta. s'a dus și s'a așezat pe virful muntelui garizim, și iată ce le -a strigat el cu glas tare: „ascultați-mă, locuitorii

sihemului, și dumnezeu să vă asculte! copacii au plecat să ungă un împărat și să -l pună în fruntea lor. ei au zis măslinei: „împărătește peste noi; dar măslinele le -a răspuns: „să-mi părăsesc eu untdelemnul meu, care îmi aduce laude din partea lui dumnezeu și a oamenilor, ca să mă duc să domnesc peste copaci; și copacii au zis smochinului: „vino, tu, de împărătește peste noi; dar smochinul le -a răspuns: „să-mi părăsesc eu dulceața mea și rodul meu cel minunat, ca să mă duc să domnesc peste copaci; și copacii au zis viței: „vino, tu, și domnește peste noi.” dar vița le -a răspuns: „să-mi părăsesc eu vinul, care înveselește pe dumnezeu și pe oameni, ca să mă duc să domnesc peste copaci; atunci toți copacii au zis spinului: „vino, tu, și împărătește peste noi.” și spinul a răspuns copacilor: „dacă în adevăr vreți să mă ungeți ca împărat al vostru, veniți și adăpostiți-vă sub umbra mea; altfel, să iasă un foc din spin, și să mistuie cedrii libanului.” acum, oare cu adevărat și cu toată curăția ați lucrât voi, făcînd împărat pe abimelec? ați arătat voi bunăvoință față de ierubaal și de casa lui? v'ați purtat voi oare cu el potrivit cu slujba pe care v'a făcut -o? - căci tatăl meu s'a luptat pentru voi; și -a pus viața în primejdie, și v'a izbăvit din mîna lui madian; și voi v'ați ridicat împotriva casei tatălui meu, i-ați ucis fiii, șaptezeci de oameni, pe aceeaș piatră, și ați făcut împărat peste locuitorii din sihem pe abimelec, fiul roabei lui, pentrucă este fratele vostru. - dacă în adevăr și cu toată curăția v'ați purtat voi astăzi față de ierubaal și casa lui, bine! abimelec să fie bucuria voastră, și voi să fiți bucuria lui! dacă nu, să iasă un foc din abimelec, și să mistuie pe locuitorii din sihem și casa lui milo; și un foc să iasă din locuitorii sihemului și din casa lui milo, și să mistuie pe abimelec.” iotam s'a dat înlături, și a luat -o la fugă; s'a dus la beer unde a locuit departe de fratele său abimelec. abimelec stăpînise trei ani peste israel. atunci dumnezeu a trimis un duh rău între abimelec și locuitorii sihemului și locuitorii sihemului au fost necredincioși lui abimelec, pentru ca și cruzimea săvîrșită cu cei șaptezeci de fii ai lui ierubaal să-și ia pedeapsa, și singele lor să cadă asupra fratelui lor abimelec, care -i ucisese, și asupra locuitorilor sihemului, cari -l ajutaseră să ucidă pe frații săi. locuitorii sihemului au pus la pîndă împotriva lui, pe virfurile munților, niște oameni, cari jăfuiau pe toți cei ce treceau pe lingă ei, pe drum. și lucrul acesta a fost adus la cunoștința lui abimelec. gaal, fiul lui ebed, a venit cu frații săi, și au trecut la sihem. locuitorii sihemului au avut încredere în el! au ieșit la cîmp, le-au cules viile, le-au călcat strugurii, și au început să se veselească; au intrat în casa dumnezeului lor, au mîncat și au băut, și au blestemat pe abimelec. și gaal, fiul lui ebed, zicea: „cine este abimelec, și cine este sihem, ca să slujim lui abimelec? nu este el fiul lui ierubaal, și nu este zebul, îngrijitorul lui? sluiți bărbaților lui hamor, tatăl lui sihem; de ce să slujim lui abimelec? h! dacă aș fi eu stăpînul acestui popor, aș răsturna pe abimelec.” și despre abimelec zicea: „strînge-ți oștirea și ieși!” zebul, cîrmuitorul cetății, a auzit ce zicea gaal, fiul lui ebed, și s'a aprins de minie. a trimes pe ascuns niște soli la abimelec, ca să -i spună: „iată, gaal, fiul lui ebed, și frații lui, au venit la sihem, și au răscurat cetatea îm-

potriva ta. acum, pleacă noaptea, tu și poporul care este cu tine, și stai la pîndă în cîmp. dimineța, la răsăritul soarelui, să te arunci cu năvală asupra cetății. și cînd gaal și poporul care este cu el vor ieși împotriva ta, să -i faci ce-ți vor îngădui puterile. abimelec și tot poporul care era cu el au plecat noaptea, și s'au pus la pîndă lîngă sihem, împărțiți în patru cete. gaal, fiul lui ebed, a ieșit, și a stătu la intrarea porții cetății. abimelec și tot poporul care era cu el s'au sculat atunci dela pîndă. gaal a zărit poporul, și a zis lui zebul: „iată un popor care se pogoară din virful munților.” zebul i -a răspuns: „este umbra munților pe cari -i iei drept oameni.” gaal, luînd iarăș cuvîntul, a zis: „este chiar un popor care se pogoară de pe înălțimile țării, și o ceată vine pe drumul stejarului ghicitorilor.” zebul i -a răspuns: „unde îți este acum gura, cu care ziceai: „cine este abimelec, ca să -i slujim?” nu este oare acesta poporul pe care -l disprețuiai tu? mergi acum, și luptă-te cu el!” gaal a înaintat în fruntea locuitorilor sihemului, și s'a luptat cu abimelec. urmărit de abimelec, a luat -o la fugă dinaintea lui. abimelec s'a oprit la aruma. și zebul a izgonit pe gaal și pe frații lui, cari n'au putut să rămînă la sihem. a doua zi, poporul, a ieșit la cîmp. abimelec, căruia i s'a dat de știre, și a luat ceata, a împărțit -o în trei părți, și s'a pus la pîndă în cîmp. văzînd că poporul ieșea din cetate, s'a sculat împotriva lor, și i -a bătut. abimelec și cetele cari erau cu el au pornit înainte și așezat la intrarea porții cetății: două din aceste cete s'au aruncat asupra tuturor celor care erau în cîmp, și i-au bătut. abimelec a bătut cetatea toată ziua; a luat -o, și a ucis poporul care se afla în ea. apoi a dărimat cetatea pînă în temelie, și a presărat sare peste ea. la auzul acestui lucru, toți locuitorii turnului sihemului s'au dus în cetățuia casei dumnezeului berit. s'a dat de știre lui abimelec că toți locuitorii turnului sihemului s'au strîns acolo. atunci abimelec s'a suit pe muntele țalmôn, el și tot poporul care era cu el. a luat o secure în mină, a tăiat o ramură de copac, a luat -o și a pus -o pe umăr. apoi a zis poporului care era cu el: „ați văzut ce am făcut? grăbiți-vă și faceți și voi ca mine.” și au tăiat fiecare cite o ramură, și au mers după abimelec; au așezat ramurile lîngă cetățuia, și i-au dat foc ei și celor ce se aflau în ea. așa au perit toți oamenii din turnul sihemului, în număr de aproape o mie, bărbați și femei. abimelec a pornit împotriva tebețului. a impresurat tebețul, și l -a luat. în mijlocul cetății era un turn tare, unde au fugit toți locuitorii cetății, bărbați și femei; au încuiat ușile după ei, și s'au suit pe acoperișul turnului. abimelec a ajuns pînă la turn; l -a bătut, și s'a apropiat de ușa turnului ca să -i pună foc. atunci o femeie a aruncat o piatră de rîșniță pe capul lui abimelec, și i -a sfărîmat teasta capului. îndată el a chemat pe tinărul care -i purta armele, și i -a zis: „scoate-ți sabia, și omoară-mă, ca să nu se zică de mine: „l -a omorît o femeie.” tinărul l -a străpuns cu sabia, și a murit. cînd au văzut bărbații lui israel că abimelec a murit, au plecat fiecare acasă. astfel a făcut dumnezeu să cadă asupra lui abimelec răul pe care -l făcuse tatălui său, uciuzînd pe cei șaptezeci de frați ai lui; și dumnezeu a făcut să cadă asupra capului oamenilor din sihem tot răul pe

care -l făcuseră. astfel s'a împlinit față de ei blestemul lui iotam, fiul lui ierubaal.

10

după abimelec, s'a sculat tola, fiul lui pua, fiul lui dodo, bărbat din isahar, ca să izbăvească pe israel; el locuia la șamir, în muntele lui efraim. tola a fost judecător în israel douăzeci și trei de ani; apoi a murit, și a fost îngropat la șamir. după el, s'a sculat iair, galaaditul, care a fost judecător în israel douăzeci și doi de ani. el avea treizeci de fii, cari călăreau pe treizeci de minji de măgari, și stăpîneau treizeci de cetăți, numite și azi cetățile lui iair, și așezate în țara galaadului. și iair a murit, și a fost îngropat la camon. copiii lui israel au făcut iarăș ce nu plăcea domnului; au slujit baalilor și astarteilor, dumnezeilor siriei, dumnezeilor sidonului, dumnezeilor moabului, dumnezeilor fiilor lui amon, și dumnezeilor filistenilor, și au părăsit pe domnul, și nu i-au mai slujit. domnul s'a aprins de minie împotriva lui israel, și i -a vîndut în minile filistenilor și în minile fiilor lui amon. ei au apăsut și au asuprit pe copiii lui israel în vremea aceea optsprezece ani, și anume: pe toți copiii lui israel cari erau de cealaltă parte a iordanului în țara amoritilor în galaad. fiii lui amon au trecut iordanul ca să se bată și împotriva lui iuda, împotriva lui beniamin și împotriva casei lui efraim. și israel era într'o mare strîmtoare. copiii lui israel au strigat către domnul, și au zis: „am păcătuit împotriva ta, căci am părăsit pe dumnezeul nostru și am slujit baalilor.” domnul a zis copiilor lui israel: „nu v'am izbăvit eu de egipteni, de amoriti, de fiii lui amon, și de filistenii? și cînd v'au apăsut sidoniții, amalec și maon, și ați strigat către mine, nu v'am izbăvit eu din minile lor? dar voi m'ați părăsit, și ați slujit altor dumnezei. de aceea nu vă voi mai izbăvi. duceți-vă și chemați pe dumnezeii pe cari i-ați ales; ei să vă izbăvească în vremea strîmtoării voastre!” copiii lui israel au zis domnului: „am păcătuit, fă-ne ce-ți va plăcea. numai izbăvește-ne astăzi; și au scos dumnezeii străini din mijlocul lor, și au slujit domnului. el s'a îndurat de suferințele lui israel. fiii lui amon s'au strîns și au tăbărit în galaad, și copiii lui israel s'au strîns și au tăbărit la mițpa. poporul, și căpeteniile galaadului și-au zis unul altuia: „cine este omul care va începe lupta împotriva fiilor lui amon?” el va fi căpetenia tuturor locuitorilor galaadului.”

11

iefta, galaaditul, era un om viteaz. el era fiul unei curve. galaad născuse pe iefta. evasta lui galaad i -a născut fii, cari, făcîndu-se mari, au izgonit pe iefta, și i-au zis: „tu nu vei avea moștenire în casa tatălui nostru, căci ești fiul unei alte femei.” și iefta a fugit de la frații lui, și a locuit în țara tob. niște oameni fără căpăți s-au strîns la iefta, și făceau plimbări cu el. după citva timp, fiii lui amon au pornit cu război împotriva lui israel. și pe cînd fiii lui amon făceau război cu israel, bătrîni galaadului s'au dus să caute pe iefta din țara tob. ei au zis lui iefta: „vino de fii

căpetenia noastră, și să batem pe fiii lui amon.” iefta a răspuns bătrînilor galaadului: „nu m’ăți urit voi, și nu m’ăți izgonit voi din casa tatălui meu? pentruce veniți la mine acum cînd sinteți în strîmtorare?” bătrînii galaadului au zis lui iefta: „ne întorcem la tine acum, ca să mergi cu noi, să bați pe fiii lui amon, să sîi fii căpetenia noastră, căpetenia tuturor locuitorilor galaadului.” iefta a răspuns bătrînilor galaadului: „dacă mă aduceți înapoi ca să bat pe fiii lui amon, și dacă domnul îi va da înaintea mea, voi fi eu oare căpetenia voastră?” bătrînii galaadului au zis lui iefta: „domnul să ne audă, și să judece, dacă nu vom face ce spui.” și iefta a pornit cu bătrînii galaadului. poporul l-a pus în fruntea lui, și l-a așezat căpetenie, și iefta a spus din nou înaintea domnului, la mițpa, toate cuvintele pe cari le rostise. iefta a trimis soli împăratului fiilor lui amon, ca să -i spună: „ce ai cu mine de vii împotriva mea să faci război împotriva țării mele?” împăratul fiilor lui amon a răspuns solilor lui iefta: „pentru că israel, cînd s’a suit din egipt, a pus mina pe țara mea, dela arnon pînă la iaboc și iordan. dă-mi -o înapoi acum de bună voie.” iefta a trimis iarăși soli împăratului fiilor lui amon, ca să -i spună: „așa vorbește iefta. ‘israel n’a pus mina pe țara moabului, nici pe țara fiilor lui amon. căci, cînd s’a suit israel din egipt, a mers în pustie pînă la marea roșie și a ajuns la cades. atunci israel a trimis soli împăratului edomului, ca să -i spună: ‘lasă-mă să trec prin țara ta.’ dar împăratul edomului n’a voit. a trimis și la împăratul moabului, și nici el n’a vrut. și israel a rămas la cades. apoi a mers prin pustie, a ocolit țara edomului și țara moabului, și a venit la răsăritul țării moabului; au tăbărit dincolo de arnon, fără să intre pe ținutul moabului, căci arnonul era hotarul moabului. israel a trimis soli lui sihon, împăratul amoritilor, împăratul hesbonului. și israel i-a zis: ‘lasă-mă să trec prin țara ta pînă la locul spre care mergem.’ dar sihon n’a avut încredere în israel, ca să -l lase să treacă pe ținutul lui; și -a strîns tot poporul, a tăbărit la iahat, și a luptat împotriva lui israel. domnul, dumnezeul lui israel, a dat pe sihon și pe tot poporul lui în minile lui israel, care i-a bătut. israel a pus mina pe toată țara amoritilor, cari erau așezați în țara aceasta. au pus mina pe tot ținutul amoritilor, dela arnon pînă la iaboc, și dela pustie pînă la iordan. și acum, cînd domnul, dumnezeul lui israel, a izgonit pe amorii dinaintea poporului său israel, tu să le stăpînești țara? are ce-ți dă în stăpînire dumnezeul tău chemoș, nu vei stăpîni? și tot ce ne -a dat în stăpînire domnul, dumnezeul nostru, înaintea noastră, noi să nu stăpînim! ești tu mai bun decît balac, fiul lui tipor, împăratul moabului? s’a certat el cu israel sau a făcut el război împotriva lui? iată că sint trei sute de ani de cînd locuiește israel la hesbon și în satele din jurul lui, la aroer și în satele din jurul lui și în toate cetățile cari sint pe malul arnonului: pentruce nu i le-ați luat în tot timpul acesta? eu nu te-am supărat deloc, și rău te-ai purtat cu mine, făcîndu-mi război. domnul să judece lucrul acesta. el să fie astăzi judecător între fiii lui israel și fiii lui amon.” împăratul fiilor lui amon n’a ascultat cuvintele pe cari a trimis iefta să i le spună. duhul domnului a venit peste iefta. iefta a străbătut galaadul și manase; a trecut la mițpe în galaad; și din mițpe din galaad, a por-

nit împotriva fiilor lui amon. iefta a făcut o juruință domnului, și a zis: „dacă vei da în minile mele pe fiii lui amon, ori cine va ieși pe porțile casei mele înaintea mea, la întorcerea mea fericită dela fiii lui amon, va fi închinat domnului, și -l voi aduce ca ardere de tot.” iefta a pornit împotriva fiilor lui amon, și domnul i-a dat în minile lui. le -a pricinuit o foarte mare înfrîngere, dela aroer pînă spre minit, loc care cuprindea douăzeci de cetăți, și pînă la abel-cheramim. și fiii lui amon au fost smeriți înaintea copiilor lui israel. iefta s’a întors acasă la mițpa. și iată că fiică-sa i -a ieșit înainte cu timpane și jocuri. ea era singurul lui copil; n’avea fii și nici altă fată. cum a văzut -o, el și -a rupt hainele, și a zis: „ah! fata mea! adînc mă lovești și mă turburi! am făcut o juruință domnului, și n’o pot întoarce.” ea i -a zis: „tată, ai făcut o juruință domnului, fă-mi potrivit cu ceace ți -a ieșit din gură, acum cînd domnul te -a răzbunat pe vrăjmașii tăi, pe fiii lui amon.” și ea a zis tatălui său: „atîț îngăduie-mi: lasă-mă slobodă două luni, ca să mă duc să mă pogor în munți, și să-mi plîng fecioria cu tovarășele mele.” el a răspuns: „du-te!” și a lăsat -o slobodă două luni. ea s’a dus cu tovarășele ei, și și -a plîns fecioria pe munți. după cele două luni, s’a întors la tatăl ei, și el a împlinit cu ea juruința pe care o făcuse. ea nu cunoscuse împreunarea cu bărbat. de atunci s’a făcut în israel obiceiul că, în toți anii, fetele lui israel se duc să prăznuiască pe fiica lui iefta, galaaditul, patru zile pe an.

12

bărbații lui efraim s’au strîns, au pornit spre miază noapte, și au zis lui iefta: „pentruce te-ai dus să bați pe fiii lui amon, fără să ne fi chemat și pe noi să mergem cu tine? vrem să-ți dăm foc casei și să te ardem împreună cu ea.” iefta le -a răspuns: „eu și poporul meu am avut mari certuri cu fiii lui amon; și cînd v’am chemat, nu m’ăți scăpat din minile lor. văzînd că nu-mi vii în ajutor, mi-am pus viața în joc, și am pornit împotriva fiilor lui amon. domnul i-a dat în minile mele. pentruce vă suiți dar azi împotriva mea ca să-mi faceți război?” iefta a strîns pe toți bărbații galaadului, și a început lupta cu efraim. bărbații galaadului au bătut pe efraim, pentru că efraimii ziceau: „sinteți niște fugari ai lui efraim! galaadul este în mijlocul lui efraim, în mijlocul lui manase?” galaadiții au pus mina pe vadurile iordanului din-spre efraim. și cînd unul din fugarii lui efraim, zicea: „lasă-mă să trec?” bărbații galaadului îl întrebau: „ești efraimit?” dacă răspundea: „nu,” atunci îi ziceau: „ei bine, zi șibole.” și el zicea: „șibole,” căci nu putea să -l spună bine. atunci bărbații galaadului îl apucau, și -l jungheau lîngă vadurile iordanului. astfel au pierit în vremea aceea patruzeci și două de mii de bărbați din efraim. iefta a fost judecător în israel zece ani; apoi iefta, galaaditul, a murit, și a fost îngropat într-una din cetățile galaadului. după el, a fost judecător în israel ibțan din betleem. el a avut treizeci de fii, a măritat treizeci de fete în afară, și a adus pentru fiii lui treizeci de fete de afară. el a fost judecător în israel șapte ani; apoi ibțan a murit, și a fost îngropat în betleem. după el a fost judecător în israel elon din zabulon. el a fost

judcător în israel zece ani; apoi elon din zabulon a murit, și a fost îngropat la aialon, în țara lui zabulon. după el, a fost judecător în israel, abdon, fiul lui hilel, piratonitul. el a avut patruzeci de fii și treizeci de nepoți, cari călăreau pe șaptezeci de minji de măgar. el a fost judecător în israel opt ani; apoi abdon, fiul lui hilel, piratonitul, a murit și a fost la îngropat piraton, în țara lui efraim, pe muntele amaleciților.

13

copiii lui israel au făcut iarăș ce nu plăcea domnului; și domnul i -a dat în minile filistenilor, timp de patruzeci de ani. era un om în țorea, din familia daniților, care se chema manoaah. nevastă-sa era stearpă, și nu naștea. îngerul domnului s'a arătat femeii, și i -a zis: „iață că tu ești stearpă, și n'ai copii; dar vei rămânea însărcinată, și vei naște un fiu. acum ia bine seama, să nu bei nici vin, nici băutură tare, și să nu măninci nimic necurat. căci vei rămânea însărcinată, și vei naște un fiu. briciu-l va trece peste capul lui, pentrucă acest copil va fi închinat lui dumnezeu din pîntecele mamei lui; și el va începe să izbăvească pe israel din mina filistenilor.” femeia s'a dus și a spus bărbatului ei: „un om al lui dumnezeu a venit la mine, și avea înfățișarea unui înger al lui dumnezeu, o înfățișare infricoșată. nu l-am întrebat de unde este, și nici nu mi -a spus care -i este numele. dar mi -a zis: „tu vei rămânea însărcinată, și vei naște un fiu; și acum să nu bei nici vin nici băutură tare, și să nu măninci nimic necurat, pentrucă acest copil va fi închinat lui dumnezeu din pîntecele maicii lui, pînă în ziua morții lui”. manoaah a făcut domnului următoarea rugăciune: „doamne, te rog, să mai vină odată la noi omul lui dumnezeu pe care l-ai trimis, și să ne învețe ce să facem pentru copilul care se va naște;” dumnezeu a ascultat rugăciunea lui manoaah, și îngerul lui dumnezeu a venit iarăș la femeie. ea ședea într'un ogor, și manoaah, bărbatul ei, nu era cu ea. ea a alergat repede să dea de veste bărbatului ei, și i -a zis: „iață că omul care venise în cealaltă zi la mine, mi s'a arătat iarăș”. manoaah s'a sculat, a mers după nevastă-sa, s'a dus la omul acela, și i -a zis: „tu ai vorbit femeii acesteia;” el a răspuns: „eu”. manoaah a zis: „acum, dacă se va împlini cuvîntul tău, ce va trebui să păzim cu privire la copil, și ce va fi de făcut;” îngerul domnului a răspuns lui manoaah: „femeia să se ferească de tot ce i-am spus. să nu guste niciun rod din viță, să nu bea nici vin, nici băutură tare, și să nu mănince nimic necurat; să păzească tot ce i-am poruncit.” manoaah a zis îngerului domnului: „îngăduiește-mi să te opresc, și să-ți pregătesc un ied”. îngerul domnului a răspuns lui manoaah: „chiar dacă m'ai opri, n'as mîncă din bucatele tale; dar dacă vrei să aduci o ardere de tot, s'o aduci domnului”. manoaah nu știa că este îngerul domnului. și manoaah a zis îngerului domnului: „care-ți este numele, ca să-ți aducem slavă, cînd se va împlini cuvîntul tău;” îngerul domnului i -a răspuns: „pentruce îmi ceri numele? el este minunat.” manoaah a luat iedul și darul de mîncare, și a adus jertfă domnului pe stîncă. s'a făcut o minune, în timp ce manoaah și nevastă-sa priveau. pe cînd flacăra se suia de pe altar spre cer, îngerul domnului s'a suit în flacăra al-

tarului. văzînd lucrul acesta, manoaah și nevastă-sa au căzut cu fața la pămînt. îngerul domnului nu s'a mai arătat lui manoaah și nevastei lui. atunci manoaah a înțeles că este îngerul domnului, și a zis nevastei sale: „vom muri, căci am văzut pe dumnezeu.” evastă-sa i -a răspuns: „dacă ar fi vrut domnul să ne omoare, n'ar fi primit din minile noastre arderea de tot și darul de mîncare, nu ne-ar fi arătat toate acestea, și nu ne-ar fi făcut să auzim acum asemenea lucruri”. femeia a născut un fiu, și i -a pus numele samson. copilul a crescut, și domnul l -a binecuvîntat. și duhul domnului a început să -l miște la mahane-dan, între țorea și estaol.

14

samson s'a pogorit la timna, și a văzut acolo o femeie din fetele filistenilor. cînd s'a suit înapoi, a spus lucrul acesta tatălui său și mamei sale, și a zis: „am văzut la timna o femeie din fetele filistenilor; luați-mi -o acum de nevastă”. tatăl său și mama sa i-au zis: „nu este nici o femeie între fetele fraților tăi și în tot poporul nostru, de te duci să-ți iei nevastă dela filistenii, cari sînt netăiați împrejur;” și samson a zis tatălui său: „ia-mi -o, căci îmi place.” tatăl său și mama sa nu știau că lucrul acesta venea dela domnul: căci samson căuta un prilej de ceartă din partea filistenilor. în vremea aceea filistenii stăpîneau peste israel. samson s'a pogorit împreună cu tatăl său și cu mama sa la timna. cînd au ajuns la vîile din timna, iață că i -a ieșit înainte un leu tînar mugind. duhul domnului a venit peste samson; și, fără să aibă ceva în mină, samson a sfîșiat pe leu cum se sfîșie un ied. n'a spus tatălui său și mamei sale ce făcuse. s'a pogorit și a vorbit cu femeia aceea, și ea i -a plăcut. după cîva timp, s'a dus iarăș la timna ca s'o ia, și s'a abătut să vadă hoitul leului. și iață că în trupul leului era un roi de albine și miere. a luat miera în mină, și a mîncat -o pe drum; și cînd a ajuns la tatăl său și la mama sa, le -a dat, și au mîncat și ei din ea. dar nu le -a spus că luase miera aceasta din trupul leului. tatăl lui samson s'a pogorit la femeia aceea, și acolo samson a făcut un ospăț, căci așa făceau tinerii. cum l-au văzut, au pofțit treizeci de tovarăși, cari au stat împreună cu el. samson le -a zis: „am să vă spun o ghicitoare. dacă mi -o veți ghici în cele șapte zile ale ospătului, și dacă o veți deslega, vă voi da treizeci de cămăși și treizeci de haine de schimb. dar dacă n'o veți ghici, să-mi dați voi treizeci de cămăși și treizeci de haine de schimb”. „ei i-au zis: ”spune-ne ghicitoarea ta s'o auzim”. și el le -a zis: „din cel ce mănîncă a ieșit ce se mănîncă, și din cel tare a ieșit dulceată”. trei zile, n-au putut deslega ghicitoarea. în ziua a șaptea, au zis nevastei lui samson: „înduplecă pe bărbatul tău să ne deslege ghicitoarea; altfel, te vom arde, pe tine și casa tatălui tău. ne-ați adunat aici ca să ne jăfuiți, nu -i așa;” evasta lui samson plîngea lîngă el și zicea: „tu n'ai decit ură pentru mine, și nu mă iubești; ai spus o ghicitoare copiilor poporului meu, și nu mi-ai deslegat -o;” și el i -a răspuns: „n'am deslegat -o nici tatălui meu, nici mamei mele: să ți -o desleg ție?” ea a plîns lîngă el tot timpul celor șapte zile cât a tînut ospățul; și în ziua a șaptea, i -a deslegat -o, căci îl necăjea. și ea a dat copiilor poporului ei deslegarea ghicitorii.

amenii din cetate au zis lui samson în ziua a șapte, înainte de apusul soarelui: „ce este mai dulce de cit miere, și ce este mai tare decît leul? și el le -a zis: „dacă n'ați fi arat cu juncana mea, nu mi-ați fi deslegat ghicitoarea”. duhul domnului a venit peste el, și s'a pogorit la ascalon. acolo a ucis treizeci de oameni, le -a luat hainele și a dat hainele de schimb celor ce deslegaseră ghicitoarea. era aprins de minie, și s'a suit la casa tatălui său. evastă -sa a fost dată unuia din tovarășii lui, cu care era prieten el.

15

după citva timp, pe vremea seceratului griului, samson s'a dus să-și vadă nevasta, și i -a dus un ied. el a zis: „vreau să intru la nevastă-mea în odaie ei”. dar tatăl nevastei nu i -a îngăduit să intre. „am crezut că o urăști”, a zis el, „și am dat -o tovarășului tău. nu este soru-șea cea tină ră mai frumoasă ca ea? ia -o dar în locul ei.” samson le -a zis: „de data aceasta nu voi fi vinovat față de filistenii, dacă le voi face rău”. samson a plecat. a prins trei sute de vulpi, și a luat niște făclii: apoi a legat vulpile coadă de coadă, și a pus cite o făclie între cele două cozi, la mijloc. a aprins făcliile, a dat drumul vulpilor în grînele filistenilor, și a aprins astfel atît stogurile de snopi, cit și griul care era în picioare, ba încă și grădinile de măslini. filistenii au zis: „cine a făcut lucrul acesta?” li s'a răspuns: „samson, ginerel timneanului, pentru că acesta i -a luat nevasta și a dat -o tovarășului lui”. și filistenii s'au suit, și au ars -o pe ea și pe tatăl ei. samson le -a zis: „așa faceți? nu voi înceta decît după ce-mi voi răzbuna pe voi”. i -a bătut aspru, pe spate și pe pîntece; apoi s'a pogorit și a locuit în crăpătura stîncii etam. atunci filistenii au pornit, au tăbărit în iuda, și s'au întins pînă la lehi. bărbații din iuda au zis: „pentruce v'ati suit împotriva noastră?” ei au răspuns: „ne-am suit să legăm pe samson, ca să -i facem așa cum ne -a făcut el nouă”. atunci trei mii de bărbați din iuda s'au pogorit la crăpătura stîncii etam, și au zis lui samson: „nu știi că filistenii stăpînesc peste noi? ce ne-ai făcut decî?” el le -a răspuns: „le-am făcut așa cum mi-au făcut și ei mie.” ei i-au zis: „noi ne-am pogorit să te legăm, ca să te dăm în minile filistenilor.” samson le -a zis: „jurați-mi că nu mă veți omori”. ei i-au răspuns: „nu; vrem numai să te legăm și să te dăm în minile lor, dar nu te vom omori.” și l-au legat cu două funii noi, și l-au scos din stîncă. cînd a ajuns la lehi, filistenii au început să strige de bucurie înaintea lui. atunci duhul domnului a venit peste el. funiile pe cari le avea la brațe s'au făcut ca niște fire de in ars în foc, și legăturile i-au căzut de pe mini. el a găsit o falcă de măgar neuscată încă, a întins mina și a luat -o și a ucis cu ea o mie de oameni. și samson a zis: „cu o falcă de măgar, o grămadă, două grămezi; cu o falcă de măgar, am ucis o mie de oameni”. după ce a isprăvit de vorbit, a aruncat falca din mină. și locul acela s'a numit ramat-lehi (aruncarea falcii). fiindu -i foarte sete, a strigat către domnul, și a zis: „tu ai îngăduit, prin mina robului tău, această mare isbăvire; și acum să mor de sete, și să cad în minile celor netăiați împrejur.” dumnezeu a despîcat crăpătura stîncii din lehi, și a ieșit apă din ea. samson a băut, duhul i s'a întremat, și s'a înviorat. de

aceea s'a numit izvorul acela en-hacore (izvorul celui ce strigă); el este și astăzi la lehi. samson a fost douăzeci de ani judecător în israel, pe vremea filistenilor.

16

samson a plecat la gaza; acolo a văzut o curvă, și a intrat la ea. s'a spus oamenilor din gaza: „samson a venit aici”. și l-au înconjurat, și au pîndit toată noaptea la poarta cetății. au stat liniștiți toată noaptea, și au zis: „cînd se va lumina de ziuă, îl vom omori”. samson a rămas culcat pînă la miezul nopții. pela miezul nopții, s'a sculat, și a apucat porțile cetății cu amîndoi stîlpii, le -a scos împreună cu zăvorul, le -a pus pe umeri, și le -a dus pe virful muntelui din fața hebronului. după aceea, a iubit pe o femeie în valea sorec. ea se numea dalila. domnitorii filistenilor s'au suit la ea, și i-au zis: „înduplecă -l, și află de unde -i vine puterea lui cea mare și cum am putea să -l biruim, ca să -l legăm și să -l slăbim, și -ți vom da fiecare cite o mie o sută de sicli de argint. dalila a zis lui samson: „spune-mi, te rog, de unde -ți vine puterea ta cea mare, și cu ce ar trebui să fii legat ca să fii biruit”. samson i -a zis: „dacă aș fi legat cu șapte funii noi, cari să nu fie uscate încă, aș slăbi și aș fi ca orice alt om”. domnitorii filistenilor au adus dalilei șapte funii noi, neuscate încă”. și ea l -a legat cu funiile acestea. iar niște oameni stăteau la pîndă la ea, într-o odaie. ea i -a zis: „filistenii sînt asupra ta samson!” și el a rupt funiile, cum se rupe o ață de cîlți cînd se atinge de foc. și astfel n'au știut de unde -i venea puterea. dalila a zis lui samson: „vezi, ți-ai bătut joc de mine, mi-ai spus minciuni. acum, te rog, arată-mi cu ce trebuie să fii legat”. el i -a zis: „dacă aș fi legat cu funii noi, cari să nu fi fost întrebuintate niciodată, aș slăbi și aș fi ca orice alt om”. dalila a luat niște funii noi, și l -a legat cu ele. apoi i -a zis: „filistenii sînt asupra ta, samson!” iar niște oameni stăteau la pîndă într-o odaie. și el a rupt funiile de la brațe ca pe o ață. dalila a zis lui samson: „pînă acum ți-ai bătut joc de mine, și mi-ai spus minciuni. spune-mi cu ce trebuie să fii legat”. el i -a zis: „n'ai decît să împletești cele șapte șuvițe de păr din capul meu în urzeala țăsăturii”. și ea le -a pironit cu un cui de lemn în pămînt. apoi i -a zis: „filistenii sînt asupra ta, samson!” și el s'a trezit din somn, și a smuls cuiul de lemn din pămînt cu urzeală cu tot. ea i -a zis: „cum poți spune: „te iubesc” cînd inima ta nu este cu mine? iată că de trei ori ți-ai bătut joc de mine, și nu mi-ai spus de unde -ți vine puterea ta cea mare.” fiindcă ea îl necăjea și -l chinuia în fiecare zi cu stăruințele ei, sufletul i s'a umplut de o neliniște de moarte, și -a deschis toată inima față de ea, și i -a zis: „brițul n'a trecut peste capul meu, pentru că sînt închinat domnului din pîntecele maicii mele. dacă aș fi ras, puterea m'ar părăsi, aș slăbi, și aș fi ca orice alt om”. dalila, văzînd că își deschisese toată inima față de ea, a trimes să cheme pe domnitorii filistenilor, și a pus să le spună: „suiți-vă de data aceasta, căci mi -a deschis toată inima lui”. și domnitorii filistenilor s'au suit la ea, și au adus argintul în mini. ea l -a adormit pe genunchii ei. și chemînd un om, a ras cele șapte șuvițe de pe capul lui samson, și a început astfel să -l slăbească. el și -a pierdut puterea. atunci ea a zis: „filistenii sînt asupra ta, samson!” și el s'a trezit din somn,

și a zis: „voi face ca și mai înainte, și mă voi scutura”. nu știa că domnul se depărtase de el. filistenii l-au apucat, și i-au scos ochii; l-au pogorit la gaza, și l-au legat cu niște lanțuri de aramă. el învîrtea la rișniță în temniță. dar părul capului lui a început iarăș să crească, dupăce fusese ras. și domnitorii filistenilor s'au strîns ca să aducă o mare jertfă dumnezeului lor dagon, și ca să se veselească. ei ziceau: „dumnezeul nostru a dat în minile noastre pe samson, vrăjmașul nostru.” și cînd l-a văzut poporul, au lăudat pe dumnezeul lor, zicînd: „dumnezeul nostru a dat în minile noastre pe vrăjmașul nostru, pe acela care ne pustia țara, și ne înmulțea morții.” în bucuria inimii lor, au zis: „chemați pe samson, ca să ne desfăteze!” au scos pe samson din temniță, și el a jucat înaintea lor. l-au așezat între stilpi. și samson a zis tinărului care l-ținea de mină: „lasă-mă, ca să mă pot atinge de stilpii pe cari se reazimă casa, și să mă razim de ei.” casa era plină de bărbați și de femei; toți domnitorii filistenilor erau acolo, și pe acoperiș erau aproape trei mii de inși, bărbați și femei, cari priveau la samson, cum juca. atunci samson a strigat către domnul, și a zis: „doamne, dumnezeule! adu-ți aminte de mine, te rog; dumnezeule, dă-mi putere numai de data aceasta, și cu o singură lovitură să-mi răzbun pe filistenii pentru cei doi ochi ai mei!” și samson a îmbrățișat amîndoi stilpii dela mijloc pe cari se sprijinea casa, și s'a rezemat de ei; unul era la dreapta lui, și altul la stînga. samson a zis: „să mor împreună cu filistenii!” s'a plecat cu toată puterea, și casa a căzut peste domnitorii și peste tot poporul care era acolo. cei pe cari l-a prăpădit la moartea lui au fost mai mulți decît cei pe cari l-i omorise în timpul vieții. frații lui și toată casa tatălui său s'au pogorit, și l-au luat. cînd s'au suit înapoi, l-au îngropat între țorea și eștaol, în mormîntul tatălui său manoah. el fusese judecător în israel douăzeci de ani.

17

era un om din muntele lui efraim, numit mica. el a zis mamei sale: „cei o mie o sută de sicli de argint, cari ți s'au luat, și pentru cari ai blestemat chiar în auzul urechilor mele, argintul acesta este în minile mele, eu îl luasem.” și mamă-sa a zis: „binecuvîntat să fie fiul meu de domnul!” el a dat înapoi mamei sale cei o mie o sută sicli de argint; și mamă-sa a zis: „închin cu mina mea argintul acesta domnului, ca să fac cu el fiului meu un chip cioplit și un chip turnat; și astfel ți-l voi da înapoi.” el a dat argintul înapoi mamei sale. mamă-sa a luat două sute sicli de argint, și a dat argintul la argintar, care a făcut din el un chip cioplit și un chip turnat. chipurile au fost aduse în casa lui mica. mica acesta avea o casă a lui dumnezeu; a făcut un efod și terafimi, și a sfințit pe unul din fiii lui ca preot. în vremea aceea, nu era împărat în israel. fiecare făcea ce-i plăcea. era un tinăr în betleemul lui iuda, din familia lui iuda; era levit, și locuia pentru o vreme acolo. mulțimea plecat din cetatea betleemul lui iuda, să-și caute o locuință potrivită. urmîndu-și drumul, a ajuns în muntele lui efraim la casa lui mica. mica i-a zis: „de unde vii?” el i-a răspuns: „eu sint levit, din betleemul lui iuda, și merg să-mi caut o locuință

potrivită.” mica i-a zis: „rămii la mine; tu să-mi fii tată și preot, și eu țiți voi da zece sicli de argint pe an, hainele de cari vei avea nevoie, și mijloace de trai.” și levitul a intrat la el. s'a hotărît astfel să rămînă la omul acesta, care a privit pe tinăr ca pe unul din fiii lui. mica a sfințit pe levit, și tinărul acesta i-a slujit ca preot și a locuit în casa lui. și mica a zis: „acum, știu că domnul îmi va face bine, fiindcă am ca preot pe levitul acesta.”

18

în vremea aceea, nu era împărat în israel; și semîntia daniților își cauta o moșie ca să se așeze în ea, căci pînă în ziua aceea nu-i căzuse la sorți nici o moștenire în mijlocul semîntiilor lui israel. fiii lui dan au luat dintre ei toți, din familiile lor, cinci oameni viteji, pe cari i-au trimes din țorea și din eștaol, să iscodească țara și s'o cerceteze. ei le-au zis: „duceți-vă și cercetați țara.” ei au ajuns în muntele lui efraim, la casa lui mica, și au rămas peste noapte acolo. cînd erau aproape de casa lui mica, au cunoscut glasul tinărului levit, s'au apropiat și i-au zis: „cine te-a adus aici? ce faci tu în locul acesta? și ce ai aici?” el le-a răspuns: „mica face cutare și cutare lucru pentru mine, îmi dă o simbrîie, și eu îi sint preot.” ei i-au zis: „întrebă pe dumnezeu, ca să știm dacă vom avea noroc în călătoria noastră.” pe preotul le-a răspuns: „duceți-vă în pace; călătoria pe care o faceți este subț privirea domnului.” cei cinci oameni au plecat, și au ajuns în lais. au văzut poporul de acolo trăind la adăpost, în felul sidoniților, liniștit și fără grijă; în țară nu era nimeni care să le facă cel mai mic neajuns stăpînînd peste ei; erau departe de sidoniți, și n'aveau nici o legătură cu alți oameni. s'au întors la frații lor în țorea și eștaol, și frații lor le-au zis: „ce veste ne aduceți?” „haidem”, au răspuns ei, „să ne suim împotriva lor; căci am văzut țara, și iată că era foarte bună. ce! stați și nu ziceți nimic? nu fiți leneși și porniți să puneți stăpînire pe țara aceasta. cînd veți intra în ea, veți da peste un popor care stă fără frică. țara este mare, și dumnezeu a dat-o în minile voastre; este un loc unde nu lipsește nimic din tot ce este pe pămînt.” șase sute de oameni din familia lui dan au pornit din țorea și eștaol, închini cu armele lor de război. s'au suit, și au tăbărit la chiriat-iearim în iuda; de aceea locul acesta, care este înapoia lui chiriat-iearim, a fost chemat pînă în ziua de azi mahane-dan (tabăra lui dan). au trecut de acolo în muntele lui efraim și au ajuns pînă la casa lui mica. atunci cei cinci oameni cari se duseseră să iscodească țara lais, au luat cuvîntul și au zis fraților lor: „știți că în casele acestea este un efod, terafimi, un chip cioplit și un chip turnat? vedeți acum ce aveți de făcut.” ei s'au abătut pe acolo, au intrat în casa tinărului levit, în casa lui mica, și l-au întrebat de sănătate! cei șase sute de oameni din fiii lui dan, închini cu armele lor de război, stăteau la intrarea porții. și cei cinci oameni cari se duseseră să iscodească țara, s'au suit și au intrat în casă; au luat chipul cioplit, efodul, terafimii, și chipul turnat, în timp ce preotul era la intrarea porții cu cei șase sute de oameni, închini cu armele lor de război. cînd au intrat în casa lui mica, și au luat chipul cioplit, efodul, terafimii, și chipul turnat, preotul le-

a zis: „ce faceți?” ei au răspuns: „taci, pune-ți mina la gură, și vino cu noi; să ne fii părinte și preot. mai bine este să fii preot la casa unui singur om, sau să fii preotul unei seminții și unei familii din israel.” preotul s’a bucurat în inima lui; a luat efordul, terafimii, și chipul cioplit, și s’a unit cu ceata poporului. au pornit iarăși la drum și au plecat, punind înaintea lor copii, vitele și calabalcurile. după ce se depărtaseră bine de casa lui mica, oamenii cari locuiau în casele vecine cu a lui mica s’au strîns și au urmărit pe fiii lui dan. au strigat după fiii lui dan, cari s’au întors și au zis lui mica: „ce ai, și ce înseamnă gloata aceasta de oameni?” el a răspuns: „dumnezeii mei, pe cari mi -i făcusem, mi i-ați luat împreună cu preotul și ați plecat: ce-mi mai rămîne? cum puteți dar să-mi spuneți: „ce ai?” fiii lui dan i-au zis: „să nu-ți auzim glasul; căci altfel niște oameni amăriți se vor arunca asupra voastră, și te vei pierde și pe tine și pe cei din casa ta.” și fiii lui dan și-au văzut mai departe de drum. mica, văzînd că sînt mai tari decît el, s’a întors și a venit acasă. au ridicat dar ce făcuse mica, și au luat pe preotul care era în slujba lui, și s’au năpustit asupra laisului, asupra unui popor liniștit și în pace; l-au trecut prin ascuțișul săbiei, și au ars cetatea. imeni n’a izbăvit -o, căci era departe de sidon, și locuitorii ei n’aveau nicio legătură cu alți oameni: ea era în valea care se întinde spre bet-rehob. fiii lui dan au zidit din nou cetatea, și au locuit în ea; au numit -o dan, după numele lui dan, tatăl lor, care se născuse lui israel; dar cetatea se chema mai înainte lais. au înălțat pentru ei chipul cioplit; și ionatan, fiul lui gherșom, fiul lui moise, el și fiii lui au fost preoții seminției daniților, pînă pe vremea robirii țării. au așezat pentru ei chipul cioplit pe care -l făcuse mica, în tot timpul cît a fost casa lui Dumnezeu la silo.

19

pe vremea cînd nu era împărat în israel, un levit, care locuia la marginea muntelui lui efraim, și -a luat ca țiitoare o femeie din betleemul lui iuda. țiitoarea nu i -a fost credincioasă, și l -a părăsit ca să se ducă în casa tatălui ei în betleemul lui iuda, unde a rămas timp de patru luni. bărbatul ei s’a sculat și s’a dus la ea, ca să -i vorbească inimii și s’o aducă înapoi. avea cu el pe sluga lui și doi măgari. ea l -a adus în casa tatălui ei; și cînd l -a văzut tatăl femeii aceleia tinere, l -a primit cu bucurie. socrul său, tatăl femeii aceleia tinere, l -a ținut la el trei zile. au mincat și au băut, și au rămas noaptea acolo. a patra zi, s’au sculat dis de dimineață, și levitul se pregătea să plece. dar tatăl tinerei femei a zis ginerelui său: „ia o bucată de pine, ca să prinzi la inimă; și apoi vei pleca.” și au șezut de au mincat și au băut amîndoi. apoi tatăl tinerei femei a zis bărbatului: „hotărâște-te dar să rămii aici la noapte, și să ți se veselească inima.” bărbatul se scula să plece; dar în urma stăruințelor socrului său, a rămas acolo și noaptea aceea. în ziua a cincea, s’a sculat dis de dimineață să plece. atunci tatăl tinerei femei a zis: „întărește-ți mai întîi inima, te rog; și rămii pînă ce se va pleca ziua spre seară.” și au mincat amîndoi. bărbatul se scula să plece, cu țiitoarea și sluga lui; dar socrul său, tatăl tinerei femei, i -a zis: „iată că ziua a trecut, e tirziu, rămii dar peste

noapte aici; iată că ziua se pleacă spre noapte, rămii aici peste noapte, și să ți se veselească inima; mine vă veți scula disdimineață ca să porniți la drum, și te vei duce la cortul tău.” bărbatul n’a vrut să mai rămînă și în noaptea aceea, ci s’a sculat și a plecat. a ajuns pînă în fața iebusului, adică ierusalimul, cu cei doi măgari înșalați și cu țiitoarea lui. cînd s’au apropiat de iebus, ziua se plecase mult spre seară. sluga a zis atunci stăpînului său: „haidem, să ne îndreptăm spre cetatea aceasta a iebusiților, și să rămînem în ea peste noapte”. stăpînul său i -a răspuns: „nu putem să intrăm într-o cetate străină, unde nu sînt copii de ai lui israel, ci să mergem pînă la ghibea.” a mai zis slugii sale: „haidem, să ne apropiem de unul din locurile acestora, ghibea sau rama, și să rămînem acolo peste noapte”. au mers mai departe, și apunea soarele cînd s’au apropiat de ghibea, care este a lui beniamin. s’au îndreptat într’acolo ca să se ducă să rămînă peste noapte în ghibea. levitul a intrat, și s’a oprit în piața cetății. nu s’a găsit nimeni care să -i primească în casă să rămînă peste noapte. și iată că un bătrîn se întorcea seara dela munca cîmpului; omul acesta era din muntele lui efraim, locuia pentru o vreme la ghibea, și oamenii din locul acela erau beniamini. el a ridicat ochii și a văzut pe călător în piața cetății. și bătrînul i -a zis: „încotro mergi, și de unde vii?” el i -a răspuns: „venim din betleemul lui iuda și mergem pînă la marginea muntelui lui efraim, de unde sînt. mă dusesem la betleemul lui iuda, și acum mă duc la casa domnului. dar nu se găsește nimeni să mă primească în casă. avem însă paie și nutreț pentru măgarii noștri; avem și pine și vin pentru mine, pentru roaba ta, și pentru băiatul care este cu robii tăi. nu ducem lipsă de nimic.” bătrînul a zis: „pacea să fie cu tine! toate nevoile tale le iau asupra mea, numai să nu rămii în piață peste noapte.” l -a dus în casa lui, și a dat nutreț măgarilor. călătorii și-au spălat picioarele; apoi au mincat și au băut. pe cînd se veseleau ei, iată că oamenii din cetate, niște fii ai lui belial, oameni stricați, au înconjurat casa, au bătut la poartă, și au zis bătrînului, stăpînul casei: „scoate pe omul acela care a intrat la tine, ca să ne împreună-m cu el.” stăpînul casei a ieșit la ei, și le -a zis: „nu, fraților, vă rog să nu faceți un lucru așa de rău; fiindcă omul acesta a intrat în casa mea, nu săvîrșiți mișelia aceasta. iată că am o fată fecioară, și omul acesta are o țiitoare; vi le voi aduce afară: necinstiți-le, și faceți-le ce vă plăcea. dar nu săvîrșiți cu omul acesta o faptă așa de nelegiuită”. amenii aceia n’au vrut să -l asculte. atunci omul și -a luat țiitoarea, și le -a adus -o afară. ei s’au împreunat cu ea, și și-au bătut joc de ea toată noaptea pînă dimineața: și i-au dat drumul cînd se lumina de ziua. către ziua, femeia aceasta a venit și a căzut la ușa casei omului la care era bărbatul ei, și a rămas acolo pînă la ziua. și dimineața, bărbatul ei s’a sculat, a deschis ușa casei, și a ieșit ca să-și urmeze drumul mai departe. dar iată că femeia, țiitoarea lui, era întinsă la ușa casei, cu minile pe prag. el i -a zis: „scoală-te, și haidem să mergem!” ea n’a răspuns. atunci bărbatul a pus -o pe măgar, și a plecat acasă. cînd a ajuns acasă, a luat un cuțit, a apucat pe țiitoarea lui, și a tăiat -o mădular cu mădular în douăsprezece bucăți, pe cari le -a trimes în tot ținutul lui israel. toți cei ce au văzut

lucrul acesta, au zis: „niciodată nu s'a întâmplat și nu s'a văzut așa ceva, decind s'au suit copiii lui israel din egipt pînă în ziua de azi; luați aminte dar la lucrul aceasta, sfătuiți-vă și vorbiți!”

20

toții copiii lui israel au ieșit dela dan pînă la beerșeba și țara galaadului, și adunarea s'a strîns ca un singur om înaintea domnului, la mițpa. căpeteniile întregului popor, toate semințiile lui israel, au venit în adunarea poporului lui dumnezeu: erau patru sute de mii de oameni pedestri, cari scoteau sabia. și fiii lui beniamin au auzit că se suiseră copiii lui israel la mițpa. copiii lui israel au zis: „spuneți cum s'a întâmplat această nelegiuire?” atunci levitul, bărbatul femeii care fusese ucisă, a luat cuvîntul, și a zis: „ajunsesem, împreună cu țitoarea mea, la ghibea lui beniamin, ca să rămînem peste noapte acolo. locuitorii din ghibea s'au sculat împotriva mea, și au înconjurat noaptea casa în care eram. aveau de gînd să mă omoare, au siluit pe țitoarea mea, pînă cînd a murit. mi-am luat țitoarea, și am tăiat -o în bucăți, pe cari le-am trimis în tot ținutul moștenirii lui israel; căci au săvîrșit o nelegiuire și o mișelie în israel. iată-vă pe toți, copii ai lui israel; sfătuiți-vă, și luați o hotărîre aici!” tot poporul s'a sculat ca un singur om, și a zis: „niciunul din noi să nu se ducă în cortul lui, și nimeni să nu se întorcă acasă. iată acum ce vom face cetății ghibea: să mergem împotriva ei după cum vom ieși la sorț. să luăm din toate semințiile lui israel zece oameni din o sută, o sută dintr'o mie, și o mie din zece mii; ei să se ducă să caute merinde pentru popor, pentrucă, la întoarcerea lor, să facem cetății ghibea din beniamin potrivit cu toată mișelia pe care a făcut -o ea în israel.” astfel toți bărbații lui israel s'au strîns împotriva cetății, uniți ca un singur om. semințiile lui israel au trimis niște oameni în toate familiile lui beniamin, ca să -i spună: „ce înseamnă nelegiuirea aceasta care s'a făcut între voi? scoateți afară acum pe oamenii aceia stricați din ghibea, ca să -i omorîm și să curățim răul din mijlocul lui israel.” dar beniamiții n'au vrut să asculte glasul fraților lor, copiii lui israel. beniamiții au ieșit din cetățile lor, și s'au strîns la ghibea, ca să lupte împotriva copiilor lui israel. umărul beniamiților ieșiți în ziua aceea din cetăți fost de douăzeci și șase de mii de oameni, cari scoteau sabia, fără să se mai socotească și locuitorii din ghibea, cari alcătuiau șapte sute de oameni aleși. în tot poporul acesta, erau șapte sute de oameni aleși cari nu se slujeau de mina dreaptă; toți aceștia, aruncînd o piatră cu prăștia, puteau să ochescă un fir de pînă, și nu dădeau greș. s'a făcut și numărătoarea bărbaților lui israel, afară de ai lui beniamin, și s'a găsit patru sute de mii cari scoteau sabia, toți bărbații de război. și copiii lui israel s'au sculat, s'au suit la betel, și au întrebat pe dumnezeu, zicînd: „cine din noi să se suie întîi ca să lupte împotriva fiilor lui beniamin?” domnul a răspuns: „iuda să se suie întîi.” copiii lui israel au pornit disdedimineată, și au tăbărit la ghibea. și bărbații lui israel au înaintat ca să înceapă lupta împotriva bărbaților lui beniamin, și s'au așezat în linie de bătaie împotriva lor înaintea cetății ghibea. fiii lui beniamin

au ieșit din ghibea, și în ziua aceea au culcat la pămînt douăzeci și două de mii de oameni din israel. poporul, bărbații lui israel, s'au îmbărbătat, și s'au așezat din nou în linie de bătaie în locul unde se așezaseră în ziua întîi. și copiii lui israel s'au suit, și au plîns înaintea domnului pînă seara; au întrebat pe domnul, și au zis: „să mă mai sui la luptă împotriva fiilor fratelui meu beniamin?” domnul a răspuns: „suiți-vă împotriva lui.” copiii lui israel au înaintat împotriva fiilor lui beniamin, în ziua a doua. și în aceeași zi, beniamiții le-au ieșit înainte din ghibea, și iarăș au culcat la pămînt optsprezece mii de oameni din copiii lui israel, toți în stare să poarte armele. toții copiii lui israel și tot poporul s'au suit și au venit la betel; au plîns și au rămas acolo înaintea domnului, au postit în ziua aceea pînă seara, și au adus ardere de tot și jertfe de mulțămire înaintea domnului. și copiii lui israel au întrebat pe domnul-acolo se găsea atunci chivotul legămîntului lui dumnezeu, și fineas, fiul lui eleazar, fiul lui aaron, stătea pe vremea aceea înaintea lui dumnezeu, -și au zis: „să mai pornesc la luptă împotriva fiilor fratelui meu beniamin, sau să mă las?” domnul a răspuns: „suiți-vă, căci mine îi voi da în minile voastre.” atunci israel a pus niște oameni la pîndă în jurul cetății ghibea. copiii lui israel s'au suit împotriva fiilor lui beniamin, a treia zi, și s'au așezat în linie de bătaie înaintea cetății ghibea, ca și în celelalte dați. și fiii lui beniamin au ieșit înaintea poporului, și au fost trași departe de cetate. au început să lovească de moarte în popor, ca și în celelalte dați, pe drumurile cele mari, cari suie: unul la betel și altul la ghibea prin cîmpie, și au ucis aproape treizeci de bărbați din israel. fiii lui beniamin ziceau: „iată -i bătuti înaintea noastră ca și mai înainte?” dar copiii lui israel ziceau: „să fugim, și să -i tragem departe de cetate la drumul mare.” toți bărbații lui israel și-au părăsit locurile, și s'au înșiruit de bătaie la baaltamar; și oamenii lui israel, cari stăteau la pîndă, s'au aruncat din locul în care erau, din maare-ghibea. zece mii de oameni aleși din tot israelul au ajuns înaintea cetății ghibea. lupta a fost aprigă, și beniamiții nu-și închipuiau prăpădul prin care aveau să treacă. domnul a bătut pe beniamin înaintea lui israel, și copiii lui israel au ucis în ziua aceea douăzeci și cinci de mii o sută de oameni din beniamin, toți în stare să poarte armele. fiii lui beniamin credeau că bărbații lui israel sînt bătuti, căci aceștia făceau loc beniamiților și se bizuiau pe oamenii pe cari -i pusese la pîndă împotriva cetății ghibea. amenii dela pîndă s'au aruncat repede asupra cetății ghibea, au pornit înainte și au trecut toată cetatea prin ascuțișul săbiei. după un semn asupra căruia se învoiseră cu bărbații lui israel, cei dela pîndă aveau să facă să se înalțe din cetate un fum gros. atunci bărbații lui israel s'au întors în luptă. beniamiții le omorîseră aproape treizeci de oameni, și ziceau: „negreșit, iată -i bătuti înaintea noastră ca în cea dintîi luptă?” dar un fum gros începea să se înalțe atunci din cetate. beniamiții s'au uitat înapoi; și iată că flăcările se ridicau din cetatea întreagă spre cer. bărbații lui israel se întorseseră; și bărbații lui beniamin s'au înspăimîntat, văzînd prăpădul care avea să -i ajungă. au dat dosul înaintea bărbaților lui israel, și au fugit pe calea care duce în pustie, dar năvăli-

torii s'au luat după ei, iar pe cei ce ieșiseră din cetate i-au culcat la pământ, căci îi prinseseră la mijloc. au înconjurat pe beniamin, l-au gonit și l-au zdrobit de îndată ce voia să se odihnească, pînă în fața cetății ghibeae înspre soare răsare. pîtsprezece mii de bărbați au căzut din beniamin, toți voinici. din ceice au dat dosul ca să fugă spre pustie la stîncă rimon, bărbații lui israel au nimicit cinci mii pe drumuri; i-au urmărit pînă la ghideom, și au ucis din ei două mii. întreg numărul beniaminților cari au perit în ziua aceea a fost de douăzeci și cinci de mii de oameni în stare să poarte armele, toți voinici. șase sute de oameni erau ceice dăduseră dosul și fugiseră spre pustie la stîncă rimon; acolo au rămas patru luni. bărbații lui israel s'au întors la fiii lui beniamin, și i-au trecut prin ascuțișul săbiei, dela oamenii din cetăți pînă la dobitoace, și tot ce au găsit. au pus de asemenea foc tuturor cetăților pe cari le-au găsit în cale.

21

bărbații lui israel juraseră la mițpa, zicînd: „niciunul din noi să nu-și dea fata după un beniamit”. poporul a venit la betel, și a stat înaintea lui dumnezeu pînă seara. au ridicat glasul, au vărsat multe lacrimi, și au zis: „doamne, dumnezeul lui israel, pentruce s'a în-țimplat așa ceva în israel, să lipsească astăzi o sem- inție întreagă din israel;” a doua zi, poporul s'a scu- lat disdedimineată; au zidit acolo un altar, și au adus arderi de tot și jertfe de mulțămire. copiii lui israel au zis: „cine dintre toate semințiile lui israel nu s'a suit la adunare înaintea domnului;” căci făcuseră un jurămint mare împotriva oricui nu s'ar sui la dom- nul la mițpa, și ziseseră: „să fie pedepsit cu moartea.” copiii lui israel le părea rău de fratele lor beniamin, și ziceau: „astăzi a fost nimicită o seminție din israel. cum să facem rost de neveste celor ce au rămas cu vi- ată, fiindcă am jurat pe domnul să nu le dăm fetele noastre de neveste;” ei au zis deci: „este cineva din- tre semințiile lui israel care să nu se fi suit la domnul la mițpa;” și nimeni din iabes din galaad nu venise în tabără, la adunare. au făcut numărătoarea poporu- lui, și nu era acolo nici unul din locuitorii din iabes din galaad. atunci adunarea a trimes împotriva lor douăsprezece mii de ostași, dîndu-le porunca aceasta: „duceți-vă, și treceți prin ascuțișul săbiei pe locuitorii din iabes din galaad, cu femeile și copiii. iată ce să faceți: să nimiciți cu desăvîrșire orice bărbat și orice femeie care a cunoscut împreunarea cu bărbat”. au găsit între locuitorii din iabes din galaad patru sute de fete fecioare, cari nu se culcaseră cu bărbat, și le- au adus în tabără la silo, care este în țara canaan- ului”. toată adunarea a trimes soli să vorbească fi- ilor lui beniamin cari erau la stîncă rimon, și să le vestească pacea. în timpul acela beniamin s'au în- tors și li s'au dat de neveste acelea pe cari le lăsaseră cu viață din femeile din iabes din galaad. dar nu erau destule. poporului îi părea rău de beniamin, căci domnul făcuse o spărtură în semințiile lui israel. bătrîinii adunării au zis: „cum să facem rost de neveste pentru cei rămași, căci femeile lui beniamin au fost nimicite;” și au zis: „cei ce au mai rămas din beni- amin, să-și păstreze moștenirea, ca să nu se steargă

o seminție din israel. dar noi nu putem să dăm pe fetele noastre după ei, căci copiii lui israel au jurat, zicînd: „blestemat să fie cine va da o nevestă unui be- niamit;” și au zis: „iată, în fiecare an este o sărbătoare a domnului la silo, care este la miază noapte de betel, la răsăritul drumului care suie din betel la sihem, și la miază-zi de lebona.” apoi au dat următoarea poruncă fiilor lui beniamin: „duceți-vă și stați la pîndă în vii. uitați-vă, și cînd veți vedea pe fetele din silo ieșînd să joace, să ieșiți din vii, să vă luați fiecare cite o nevestă din fetele din silo, și să vă duceți în țara lui beniamin. dacă părinții sau frații lor vor veni să se plîngă la noi, le vom spune: „dați-ni-le nouă, căci n'am luat cite o nevestă de fiecare în război. nu voi li le-ați dat: nu- mai atunci, ați fi vinovați. fiii lui beniamin au făcut așa: și-au luat neveste, după numărul lor, dintre jucă- toarele pe cari le-au răpit; apoi au plecat și s'au întors în moștenirea lor; au zidit iarăși, cetățile, și au locuit acolo. și în același timp copiii lui israel au plecat de acolo fiecare în seminția lui și în familia lui, și s'a în- tors fiecare în moștenirea lui. pe vremea aceea, nu era împărat în israel, fiecare făcea ce -i plăcea

era un om din ramataim-tofim, din muntele lui efracim, numit elcana, fiul lui ieroham, fiul lui elihu, fiul lui tohu, fiul lui tuf, efratit. el avea două neveste; una se numea ana, iar cealaltă penina. penina avea copii, dar ana n'avea. mulțimea se suia în fiecare an din cetatea sa la silo, ca să se închine... înaintea domnului oștirilor și să -i aducă jertfe. acolo se aflau cei doi fii ai lui eli, hofni și fineas, preoți ai domnului. în ziua cînd își aducea elcana jertfa, dădea părți nevestei sale penina, tuturor fiilor, și tuturor fiicelor pe cari le avea de ea. dar anei îi dădea o parte îndoită; căci iubea pe ana. dar domnul o făcuse stearpă. protivnica ei o înțepa dese ori, ca s'o facă să se minie, pentru că domnul o făcuse stearpă. și în toți anii era așa. oriciteori se suia ana la casa domnului, penina o înțepa la fel. atunci ea plingea și nu mîncă. elcana, bărbatul ei, îi zicea: „ano, pentrucă plîngi, și nu mîncîni? pentrucă ți-este întristată inima? oare nu prețuiesc eu pentru tine mai mult decît zece fiu? ana s'a sculat, după ce au mîncat și au băut ei la silo. preotul eli ședea pe un scaun, lîngă unul din ușorii templului domnului. și ana se ruga domnului cu suflul amarit și plîngea! ea a făcut o juruință, și a zis: „doamne, dumnezeul oștirilor! dacă vei binevoi să cauți spre întristarea roabei tale, dacă-ți vei aduce... aminte de mine și nu vei uita pe roaba ta, și dacă vei da roabei tale un copil de parte bărbătească, îl voi închina domnului pentru toate zilele vieții lui, și brici..... nu va trece peste capul lui.” fiindcă ea stătea multă vreme în rugăciune înaintea domnului, eli se uita cu băgare de seamă la gura ei. ana vorbea în inima ei, și numai buzele și le mișca, dar nu i se auzea glasul. eli credea că este beată, și i -a zis: „pînă cînd vei fi beată? du-te de te trezește.” ana a răspuns: „nu, domnul meu, eu sînt o femeie care suferă în inima ei, și n'am băut nici vin, nici băutură ametoitoare; ci îmi vîrșam suflul înaintea domnului. să nu iei pe roaba ta drept o femeie stricată, căci numai prea multa mea durere și supărare m'a făcut să vorbesc pînă acum.” eli a luat din nou cuvîntul, și a zis: „du-te în pace, și dumnezeul lui israel să asculte rugăciunea pe care i-ai făcut -o! ea a zis: „să capete roaba ta trecerea înaintea ta! și femeia a plecat. a mîncat, și fața ei n'a mai fost aceeași. s'au sculat disdimeinea, și, după ce s'au închinat pînă la pămînt înaintea domnului, s'au întors și au venit acasă la rama. cînd i s'au împlinit zilele, ana a rămas însărcinată, și a născut un fiu, căruia i -a pus numele samuel (dumnezeu a ascultat), „căci” a zis ea, „dela domnul l-am cerut.” bărbatul său elcana s'a suiat apoi cu toată casa lui, să aducă domnului jertfa de peste an, și să-și împlinească juruința. dar ana nu s'a suiat, și a zis bărbatului ei: „cînd voi înțerca copilul, îl voi duce, ca să fie pus înaintea domnului și să rămînă acolo pentru totdeauna...” elcana, bărbatul ei, i -a zis: „fă ce vei crede, așteaptă pînă -l vei înțerca. numai împlinească-și domnul cuvîntul lui!” și femeia a rămas acasă, și a dat țîță fiului ei, pînă l -a înțercat. cînd l -a înțercat, l -a suiat cu ea, și a luat trei tauri, o efă de făină, și un burduf cu vin. l -a dus în casa domnului la silo: copilul era încă mic de tot. au junghiat taurii, și au dus copilul la eli. ana a zis: „domnul meu, iartă-mă!

cit este de adevărat că suflul tău trăiește, domnul meu, atît este de adevărat că eu sînt femeia aceea care stăteam aici lîngă tine și mă rugam domnului. pentru copilul acesta mă rugam, și domnul a ascultat rugăciunea pe care i -o făceam. de aceea vreau să -l dau domnului: toată viața lui să fie dat domnului.” și s'au închinat acolo înaintea domnului.

2

ana s'a rugat, și a zis: „mi se bucură inima în domnul, puterea mea... a fost înălțată de domnul; mi s'a deschis larg gura împotriva vrăjmașilor mei, căci mă bucur..... de ajutorul tău. imeni nu este sfînt ca domnul; nu este alt dumnezeu decît tine; nu este stîncă așa ca dumnezeul nostru. u mai vorbiți cu atîta îngîmfare, să nu vă mai iasă din gură cuvinte de mîndrie; căci domnul este un dumnezeu care știe totul, și toate faptele sînt cîntărite de el. arcul celor puternici s'a sfărîmat, și cei slabi sînt incîinți cu putere. cei ce erau sătui, se închinăză pentru pine, și ceice erau flămînzî se odihnesc; chiar cea stearpă naște de șapte ori, și cea care... avea mulți copii stă lîncezită. domnul omoară și învie, el pogorî în locuința morților și el scoate de acolo. domnul sârăcește și el îmbogățește, el smerește și el înalță el ridică din pulbere pe cel sărac, ridică din gunoi pe cel lipsit. ca să -i pună să sadă alături cu cei mari. și le dă de moștenire un scaun de domnie îmbrăcat cu slavă; căci ai domnului sînt stîlpii... pămîntului, și pe ei a așezat el lumea. el va păzi pașii prea iubiților lui, dar cei răi vor fi nimiciți în întunec; căci omul nu va birui prin putere. vrăjmașii domnului vor tremura, din înălțimea cerului el își va arunca tunetul asupra lor; domnul... va judeca marginile pămîntului. el va da împăratului său putere, și el va înalța țaria..... unsului lui.” elcana s'a dus acasă, la rama, și copilul a rămas în slujba domnului, înaintea preotului eli. fiii lui eli erau niște oameni răi. nu cunoșteau pe domnul. și iată care era felul de purtare al acestor preoți față de popor. cînd aducea cineva o jertfă, venea sluga preotului în clipa cînd se ferbea carnea. ținînd în mînă o furculiță cu trei coarne, o vîra în cazan, în cîldare, în tîgaie sau în oală; și tot ce apuca cu furculița, lua preotul pentru el. așa făceau ei tuturor aceloră din israel cari veneau la silo. chiar înainte de a arde grășmea, venea sluga preotului și zicea celui ce aducea jertfa: „dă pentru preot carnea de fript; el nu va lua dela tine carne fiartă, ci vrea carne crudă.” și dacă omul zicea: „după ce se va arde grășmea, vei lua ce-ți va plăcea”, sluga răspundea: „nu! dă mi acum, căci altfel iau cu sila”. tinerii aceștia se făceau vinovați înaintea domnului de o foarte mare păcat, pentrucă nesocoteau darurile domnului. samuel făcea slujba înaintea domnului; și copilul acesta era îmbrăcat cu un efod de în. mamă-sa îi făcea pe fiecare an o mantie mică, și i -o aducea cînd se suia cu bărbatul ei ca să aducă jertfa din fiecare an. eli a binecuvîntat pe elcana și pe nevastă-sa, și a zis: „să dea domnul să ai copii din femeia aceasta, cari să înlocuiască pe acela pe care l -a împrumutat ea domnului” și s'au întors acasă. cînd a cercetat domnul pe ana, ea a rămas însărcinată, și a născut trei fii și două fiice. și tînărul samuel creștea înaintea domnului. eli era foarte bătrîn, și a aflat cum

se purtau fiii lui cu tot israelul; a aflat și că se culcau cu femeile cari slujeau afară la ușa cortului întîlnirii. el le -a zis: „pentru ce faceți astfel de lucruri? căci aflu dela tot poporul despre faptele voastre rele. u, copii, ce aud spunindu-se despre voi, nu este bine; voi faceți pe poporul domnului să păcătuiască. dacă un om păcătuiește împotriva altui om, îl va judeca dumnezeu; dar dacă păcătuiește împotriva domnului, cine se va ruga pentru el?” totuși ei n’au ascultat de glasul tatălui lor, căci domnul voia să -i omoare. tinărul samuel creștea mereu, și era plăcut domnului și oamenilor. un om al lui dumnezeu a venit la eli, și i -a zis: „așa vorbește domnul: „nu m’am descoperit eu casei tatălui tău, cînd erau în egipt, în casa lui faraoan? eu l-am ales dintre toate semințiile lui israel, ca să fie în slujba mea, în preoție, ca să se suie la altarul meu, să ardă tămîia, și să poarte efodul înaintea mea; și am dat casei tatălui tău toate jertfele mistuite de foc și aduse de copiii lui israel. pentruce călcați voi în picioare jertfele mele și darurile mele, cari am poruncit să se facă în locașul meu? și cum se face că tu cinstești pe fiii tăi mai mult decît pe mine, ca să vă îngreășați din cele dintii roade luate din toate darurile poporului meu israel?” de aceea, iată ce zice domnul dumnezeu lui israel: „spuseseam că și casa ta și casa tatălui tău au să umble totdeauna înaintea mea.” și acum, zice domnul, departe de mine lucrul acesta! căci voi cinsti... pe cine mă cinstește, dar ceice mă disprețuiesc..... vor fi disprețuiți. iată că vine vremea cînd voi tăia brațul tău și brațul casei tatălui tău, așa încît nu va mai fi niciun bătrîn în casa ta. vei vedea un protivnic al tău în locașul meu, în timp ce israel va fi copleșit de bunătați de domnul; și nu va mai fi niciodată niciun bătrîn în casa ta. voi lăsa să rămîna la altarul meu numai unul dintr’ai tăi, ca să ți se topească ochii de durere și să ți se întristeze sufletul; dar toți ceilalți din casa ta vor muri în floarea vîrstei. și iată semnul celor ce se vor întîmpla celor doi fii ai tăi hofni și fineas: amîndoi vor muri într’o zi. eu îmi voi pune un preot credincios, care va lucra după inima mea și după sufletul meu; îi voi zidi o casă stătătoare, și va umbla totdeauna înaintea unsului... meu. și oricine va mai rămînea din casa ta va veni să se arunce cu fața la pămînt înaintea lui, pentru un ban de argint și pentru o bucată de pîne, și va zice: „pune-mă, te rog, în una din slujbele preoției, ca să am o bucată de pîne să mîncînc”.

3

tinărul samuel slujea domnului înaintea lui eli. cuvîntul domnului era rar în vremea aceea, și vedeniile nu erau dese. tot pe vremea aceea, el începea să aibă ochii tulburi, și nu mai putea să vadă. el stătea culcat la locul lui, iar candelă lui dumnezeu nu se stinsese încă; și samuel era culcat în templul domnului, unde era chivotul lui dumnezeu. atunci domnul a chemat pe samuel. el a răspuns: „iată-mă” și a alergat la eli, și a zis: „iată-mă, căci m’ai chemat”. eli a răspuns. „nu te-am chemat; întoarce-te și te culcă”. și s’a dus și s’a culcat. domnul a chemat din nou pe samuel. și samuel s’a sculat, s’a dus la eli, și a zis: „iată-mă, căci m’ai chemat”. eli a răspuns: „nu te-am chemat, fiule, întoarce-te și te culcă”. samuel nu cunoștea încă pe

domnul, și cuvîntul domnului nu -i fusese încă descoperit. domnul a chemat din nou pe samuel, pentru a treia oară. și samuel s’a sculat, s’a dus la eli, și a zis: „iată-mă, căci m’ai chemat”. eli a înțeles că domnul cheamă pe copil, și a zis lui samuel: „du-te, de te culcă; și dacă vei mai fi chemat, să spui: „vorbește, doamne, căci robul tău ascultă”. și samuel s’a dus să se culce la locul lui. domnul a venit, s’a înfățișat și l -a chemat ca și în celelalte dați: „samuele, samuele!” și samuel a răspuns: „vorbește, căci robul tău ascultă”. atunci domnul a zis lui samuel: „iată că voi face în israel un lucru care va asurzi urechile oricui îl va auzi. în ziua aceea voi împlini asupra lui eli tot ce am rostit împotriva casei lui; voi începe și voi isprăvi. i-am spus că vreau să pedepsesc casa lui pentru totdeauna, din pricina fărădelegii de care are cunoștință, și prin care fiii lui... s’au făcut vrednici de lepădat, fără..... ca el să -i fi oprit. de aceea jur casei lui eli că niciodată fărădelegea casei lui eli nu va fi ispășită, nici prin jertfe, nici prin daruri de mincare”. samuel a rămas culcat pînă dimineața, apoi a deschis ușile casei domnului. samuel s’a temut să istorisească lui eli vedenia aceea. dar eli a chemat pe samuel, și a zis: „samuele, fiule!” el a răspuns: „iată-mă” și eli a zis: „care este cuvîntul pe care ți l -a vorbit domnul? nu-mi ascunde nimic. dumnezeu să se poarte cu tine cu toată asprimea, dacă-mi ascunzi ceva din tot ce ți -a spus” samuel i -a istorisit tot, fără să -i ascundă nimic. și eli a zis: „domnul este acesta, să facă ce va crede” samuel creștea, domnul era cu el, și n’a lăsat să cadă la pămînt niciunul... din cuvintele sale. tot israelul, dela dan pînă la beer-șeba, a cunoscut că domnul pusese pe samuel prooroc al domnului. domnul nu înceta să se arate în silo; căci domnul se descoperea lui samuel, în silo, prin cuvîntul domnului.

4

chemarea lui samuel a ajuns la cunoștința întregului israel. israel a ieșit înaintea filistenilor, ca să lupte împotriva lor. au tăbărit lîngă eben-ezer, și filistenii tăbăriseră la afec. filistenii s’au așezat în linie de bătaie împotriva lui israel, și lupta a început. israel a fost bătut de filistenii, cari au omorît pe cîmpul de bătaie aproape patru mii de oameni. poporul s’a întors în tabără, și bătrînii lui israel au zis: „pentruce ne -a lăsat domnul să fim bătute astăzi de filistenii? haidem să luăm dela silo chivotul legămîntului domnului, ca să vină în mijlocul nostru, și să ne izbăvească din mina vrăjmașilor noștri. poporul a trimis la silo, de unde au adus chivotul legămîntului domnului oștirilor, care șade între heruvimi. cei doi fii ai lui eli, hofni și fineas, erau acolo, împreună cu chivotul legămîntului lui dumnezeu. cînd a intrat chivotul legămîntului domnului în tabără, tot israelul a scos strigăte de bucurie, de s’a cutremurat pămîntul. răsănitul acestor strigăte a fost auzit de filistenii, și au zis: „ce înseamnă strigătele acestea cari răsună în tabăra evreilor?” și au auzit că sosise chivotul domnului în tabără. filistenii s’au temut, pentrucă au crezut că dumnezeu venise în tabără. „vai de noi; au zis ei, „căci n’a fost așa ceva pînă acum. vai de noi! cine ne va izbăvi din mina acestor dumnezei puternici? dumnezeii aceș-

tia au lovit pe egipteni cu tot felul de urgii în pustie. întârîti-vă, și fiți oameni, filistenilor, ca nu cumva să fiți robi evreilor, cum v'au fost ei robi vouă: fiți oameni și luptați-vă filistenii au început lupta, și israel a fost bătut. fiecare a fugit în cortul lui. înfrîngerea a fost foarte mare, și din israel au căzut treizeci de mii de oameni pedestri. chivotul lui dumnezeu a fost luat, și cei doi fii ai lui eli, hofni și fineas, au murit. un om din beniamin a alergat din tabăra de bătaie și a venit la silo în acea zi cu hainele sfîșiate, și cu capul acoperit cu țărînă. cînd a ajuns, ei, aștepta, stînd pe un scaun lîngă drum, căci inima îi era neliniștită pentru chivotul lui dumnezeu. la intrarea lui în cetate, omul acesta a dat de veste, și toată cetatea a strigat. eli, auzind aceste strigăte, a zis: „ce însemnează zarva aceasta?” și îndată omul a venit și a adus lui eli vestea aceasta. și eli era în vîrstă de nouăzeci și opt de ani, avea ochii întunecați și nu mai putea să vadă. mul a zis lui eli: „vin de pe cîmpul de bătaie, și din cîmpul de bătaie am fugit astăzi”. eli a zis: „ce s'a întîmplat, fiule?” cel ce aducea vestea aceasta, ca răspuns, a zis: „israel a fugit dinaintea filistenilor, și poporul a suferit o mare înfrîngere; și chiar cei doi fii ai tăi, hofni și fineas, au murit, și chivotul domnului a fost luat.” abea a pomenit de chivotul lui dumnezeu, și eli a căzut de pe scaun pe spate, lîngă poartă; și -a rupt ceafa și a murit, căci era om bătrîn și greu. el fusese judecător în israel patruzeci de ani. oru-sa, nevasta lui fineas, era însărcinată, și sta să nască. cînd a auzit vestea despre luarea chivotului lui dumnezeu, despre moartea socrului ei și despre moartea bărbatului ei, s'a înconvoiat și a născut, căci au apucat -o durerile nașterii. cînd trăgea să moară, femeile cari erau lîngă ea i-au zis: „nu te teme, căci ai născut un fiu!” dar ea n'a răspuns și n'a luat seama la ce i se spunea. a pus copilului numele i-cabod! (nu mai e slavă), zicînd: „s'a dus slava din israel!” spunea lucrul acesta din pricina luării chivotului lui dumnezeu, și din pricina socrului și bărbatului ei. ea a zis: „s'a dus slava din israel, căci chivotul lui dumnezeu este luat.”

5

filistenii au luat chivotul lui dumnezeu, și l-au dus din eben-ezer la asdod după ce au pus mîna pe chivotul lui dumnezeu, filistenii l-au dus în casa lui dagon (zeul pește) și l-au așezat lîngă dagon. a doua zi, asdodenii, cari se sculară dis de dimineață, au găsit pe dagon întins cu fața la pămînt, înaintea chivotului domnului. au luat pe dagon, și l-au pus înapoi la locul lui. și a doua zi, sculîndu-se disdimeineață, au găsit pe dagon întins cu fața la pămînt, înaintea chivotului domnului; capul lui dagon și cele două mîni ale lui erau tăiate pe prag, și nu -i rămăsese decît trunchiul. de aceea, pînă în ziua de azi, preoții lui dagon și toți ceice intră în casa lui dagon, la asdod, nu calcă pe prag. mîna domnului a apăsas asupra celor din asdod, și i -a pustiit; i -a lovit cu bube... la șezut, atît în asdod cit și în țîntul lui. cînd au văzut că așa stau lucrurile, oamenii din asdod au zis: „chivotul dumnezeului lui israel s'a nu rămîna la noi, căci mîna lui apasă asupra noastră și asupra lui dagon, dumnezeul nostru.” și au trimis și au adunat la ei pe toți dom-

nitonii filistenilor, și au zis: „ce să facem cu chivotul dumnezeului lui israel?” domnitonii au răspuns: „să se ducă la gat chivotul dumnezeului lui israel.” și au adus acolo chivotul dumnezeului lui israel.” dar după ce a fost dus acolo, mîna domnului a apăsas asupra cetății, și a fost o mare groază; a lovit... pe oamenii cetății dela mic pînă la mare, și au avut o spuzenie de bube la șezut. atunci au trimis chivotul lui dumnezeu la ecron. cînd a intrat chivotul lui dumnezeu în ecron, ecroniții au strigat: „au adus la noi chivotul dumnezeului lui israel, ca să ne omoare, pe noi și poporul nostru.” și au trimis și au strîns pe toți domnitonii filistenilor, și au zis: „trimeteți înapoi chivotul dumnezeului lui israel; să se întoarcă la locul lui, ca să nu ne omoare, pe noi și poporul nostru.” căci în toată cetatea era o groază de moarte, și mîna lui dumnezeu apăsa cu putere. amenii cari nu mureau, erau loviți cu bube la șezut, și tipetele cetății se înălțau pînă la cer.

6

chivotul domnului a fost șapte luni în țara filistenilor. și filistenii au chemat pe preoți și pe ghicitori, și au zis: „ce să facem cu chivotul domnului? arătați-ne cum trebuie să -l trimitem înapoi la locul lui.” ei au răspuns: „dacă trimeteți înapoi chivotul dumnezeului lui israel, să nu -l trimeteți cu mîna goală, ci aduceți lui dumnezeu o jertfă pentru vină; atunci vă veți vindeca, și veți ști...”. pentru ce nu s'a îndepărtat mîna lui de peste voi?” filistenii au zis: „ce jertfă pentru vină să -i aducem?” ei au răspuns: „cinci umflături de aur și cinci șoareci de aur, după numărul domnitorelor filistenilor, căci aceeaș urgie a fost peste voi toți și peste domnitorii voștri. faceți niște chipuri după umflăturile voastre și niște chipuri după șoarecii voștri cari pustiesc țara, și dați slavă dumnezeului lui israel: poate că va înceta... să-și apese mîna peste voi, peste dumnezeii..... voștri, și peste țara voastră. pen-truce să vă împietriți inima, cum și-au împietrit inima egiptenii și faraon? nu i -a pedepsit el și n'au lăsat ei atunci pe copiii lui israel să plece? acum, faceți un car nou de tot, și luați două vaci tinere cari dau țîță și cari n'au tras la jug; înjuțați vacile la car, și minați înapoi acasă viteii lor cari se țin după ele. să luați chivotul domnului, și să -l puneți în car; să puneți alături de el, într'o ladă, lucrurile de aur pe cari le dați domnului ca dar pentru vină; apoi să -l trimeteți, și va pleca. să -l urmăriți cu privirea; și dacă se va sui pe drumul hotarului său spre bet-șemeș, domnul ne -a făcut acest mare rău; dacă nu, vom ști că nu mîna lui ne -a lovit, ci lucrul acesta a venit peste noi din întîmplare.” amenii au făcut așa. au luat două vaci cari alăptau, le-au înjugat la car, și le-au închis viteii acasă. au pus în car chivotul domnului, și lada cu șoarecii de aur și chipurile umflăturilor lor. vacile au apucat drept pe drum spre bet-șemeș; au ținut mereu acelaș drum, mugînd, și nu s'au abătut nici la dreapta nici la stînga. domnitonii filistenilor au mers după ele pînă la hotarul bet-șemeșului. locuitorii din bet-șemeș secerau grînele în vale: au ridicat ochii, au zărit chivotul, și s'au bucurat cînd l-au văzut. carul a ajuns în cîmpul lui iosua din bet-șemeș, și s'a oprit acolo. acolo era o piatră mare. au despicat lemnele carului, și vacile le-

au adus ca ardere de tot domnului. leviții au pogorit chivotul domnului, și lada de lingă el în care se aflau lucrurile de aur, și le-au pus pe toate pe piatra cea mare. oamenii din bet-șemeș au adus domnului în ziua aceea ardere de tot și jertfe. cei cinci domnitori ai filistenilor, după ce au văzut lucrul acesta, s'au întors la ecron în aceeași zi. iată umflăturile de aur pe care le-au dat domnului filistenii, ca dar pentru vină; una pentru asdod, una pentru gaza, una pentru ascalon, una pentru gat, una pentru ecron. erau și niște șoareci de aur, după numărul tuturor cetăților filistenilor, cari erau ale celor cinci căpetenii, atît cetăți întărite cît și cetăți fără ziduri. lucrul acesta îl adeverește piatra cea mare pe care au pus chivotul domnului, și care este și astăzi în cîmpul lui iosua din bet-șemeș. domnul a lovit pe oamenii din bet-șemeș, cînd s'au uitat în chivotul domnului; a lovit (cincizeci de mii) șapte zeci de oameni din popor. și poporul a plîns, pentrucă domnul îl lovise cu o mare urgie. amenii din bet-șemeș au zis: „cine poate sta înaintea domnului, înaintea acestui dumnezeu sfînt? și la cine trebuie să se suie chivotul, dacă se depărtează dela noi?” au trimis soia la locuitorii din chiriati-earim, ca să le spună: „filistenii au adus înapoi chivotul domnului; pogoriți-vă și suiți -l la voi.”

7

locuitorii din chiriati-earim au venit, și au suit chivotul domnului; l-au dus în casa lui abinadab, pe deal, și au sfințit pe fiul său eleazar ca să păzească chivotul domnului. trecuse destulă vreme din ziua cînd fusese pus chivotul în chiriati-earim. trecuseră douăzeci de ani. atunci toată casa lui israel a plîns după domnul. samuel a zis întregii case a lui israel: „dacă din toată inima voastră vă întoarceți la domnul, scoateți din mijlocul vostru dumnezeii străini și astarteale..., îndreptați-vă inima..... spre domnul, și slujiți -i numai... lui; și el vă va izbăvi din mîna filistenilor.” și copiii lui israel au scos din mijlocul lor baalii și astarteale, și au slujit numai domnului. samuel a zis: „stringeți pe tot israelul la mițpa, și eu mă voi ruga domnului pentru voi.” și s'au strîns la mițpa. au scos apă și au vărsat -o înaintea domnului, și au postit în ziua aceea, zicînd: „am păcătuit... împotriva domnului.” samuel judeca pe copiii lui israel la mițpa. filistenii au aflat că fiii lui israel se adunaseră la mițpa, și domnitorii filistenilor s'au suit împotriva lui israel. la vестea aceasta copiii lui israel s'au temut de filistenii, și au zis lui samuel: „nu înceta să strigi pentru noi către domnul, dumnezeul nostru, ca să ne scape din mîna filistenilor.” samuel a luat un miel sugar, și l-a adus întreg ca ardere de tot domnului. a strigat către domnul pentru israel, și domnul l-a ascultat. pe cînd aducea samuel arderea de tot, filistenii s'au apropiat ca să bată pe israel. domnul a tunat în ziua aceea cu mare vîuet împotriva filistenilor, și i -a pus pe fugă. au fost bătute dinaintea lui israel. bărbații lui israel au ieșit din mițpa, au urmărit pe filistenii, și l-au bătut pînă subț bet-car. samuel a luat o piatră pe care a pus -o între mițpa și șen, și i -a pus numele eben-ezer (piatră de ajutor), zicînd: „pînă aici domnul ne -a ajutat.” astfel au fost smeriți filistenii, și n'au mai venit pe

ținutul lui israel. mîna domnului a fost împotriva filistenilor în tot timpul vieții lui samuel. cetățile pe cari le luaseră filistenii dela israel, s'au întors la israel, dela ecron pînă la gat, cu ținutul lor; israel le -a smuls din mîna filistenilor. și a fost pace între israel și amorii. samuel a fost judecător în israel în tot timpul vieții lui. el se ducea în fiecare an de făcea înconjurul betuelui, ghilgalului și mițpei, și judeca pe israel în toate locurile acestea. apoi se întorcea la rama, unde era casa lui; și acolo judeca pe israel. și a zidit acolo un altar domnului.

8

cînd a îmbătrînit samuel, a pus pe fiii săi judecători peste israel. fiul său întîi născut se numea ioel, și al doilea abia; ei erau judecători la beer-șeba. fiii lui samuel n'au călcat pe urmele lui; ci se dădeau la lăcomie, luau mită... și călcau dreptatea. toți bătrînii lui israel s'au strîns și au venit la samuel la rama. ei au zis: „iată că tu ești bătrîn, și copiii tăi nu calcă pe urmele tale; acum pune un împărat peste noi să ne judece, cum au toate neamurile.” samuel n'a văzut cu plăcere faptul că ziceau: „dă-ne un împărat ca să ne judece.” și samuel s'a rugat domnului. domnul a zis lui samuel: „ascultă glasul poporului în tot ce-ți va spune; căci nu pe tine te leapădă, ci pe mine mă leapădă, ca să nu mai domnesc peste ei. ei se poartă cu tine cum s'au purtat totdeauna, decînd i-am scos din egipt pînă în ziua de astăzi; m'au părăsit și au slujit altor dumnezei. ascultă-le glasul deci; dar înștiințează -i, și fă-le cunoscut dreptul împăratului care va domni peste ei.” samuel a spus toate cuvintele domnului poporului care -i cerea un împărat. el a zis: „iată care va fi dreptul împăratului care va domni peste voi. el va lua pe fiii voștri, îi va pune la carele sale și între călăreții lui, ca să alege înaintea carului lui; îi va pune căpetenii peste o mie și căpetenii peste cinzeci, și -i va întrebuința la aratul pămînturilor lui, la seceratul bucatelor lui, la facerea armelor lui de război și a uneltelor carelor lui. va lua pe fetele voastre să -i facă miresme, de mîncare și pine. va lua cea mai bună parte din cîmpiile voastre, din vile voastre și din mîslinii voștri, și o va da slujitorilor lui. va lua zeciuială din rodul semîntelor și viilor voastre, și o va da famenilor și slujitorilor lui. va lua pe robii și roabele voastre, cei mai buni boi și măgari ai voștri, și -i va întrebuința la lucrările lui. va lua zeciuială din oile voastre, și voi înșivă veți fi slugile lui.” și atunci veți striga împotriva împăratului vostru pe care -l veți alege, dar domnul nu vă va asculta.” poporul n'a vrut să asculte glasul lui samuel. „nu?” au zis ei, „ci să fie un împărat peste noi, ca să fim și noi ca toate neamurile; împăratul nostru ne va judeca, va merge în fruntea noastră și ne va cîrmui în războaiele noastre.” samuel, după ce a auzit toate cuvintele poporului, le -a spus în auzul domnului. și domnul a zis lui samuel: „ascultă-le glasul, și pune un împărat peste ei.” și samuel a zis bărbaților lui israel: „duceți-vă fiecare în cetatea lui.”

era un om din beniamin, numit chis, fiul lui abiel, fiul lui teror, fiul lui becorat, fiul lui afiah, fiul unui beniamit, un om tare și voinic. el avea un fiu cu numele saul, tinăr și frumos, mai frumos decât oricare din copiii lui israel. și -i întrecă pe toți în înălțime dela urmă în sus. măgăritele lui chis, tatăl lui saul, s'au rădăci; și chis a zis fiului său saul: „ia cu tine o slugă, scoală-te și du-te de caută măgăritele.” saul a trecut prin muntele lui efraim, și a străbătut țara șal-ișă, fără să le găsească; au trecut prin țara șaalim, și nu erau acolo; au străbătut țara lui beniamin, și nu le-au găsit. ajunseseră în țara țuf, când saul a zis slugii care îl însoțea: „haide să ne întoarcem, ca nu cumva tatăl meu, lăsând măgăritele, să fie îngrijorat de noi.” sluga i -a zis: „iată că în cetatea aceasta este un om al lui dumnezeu, un om cu vază; tot ce spune el, nu se poate să nu se întâmple. haidem la el dar; poate că ne va arăta drumul pe care trebuie să apucăm.” saul a zis slugii sale: „dar dacă mergem acolo, ce să aducem omului lui dumnezeu? căci nu mai avem merinde în saci și n'avem niciun dar de adus omului lui dumnezeu. ce avem?” sluga a luat din nou cuvântul, și a zis lui saul: „uite eu am la mine un sfert de siclu de argint; îl voi da omului lui dumnezeu, și ne va arăta drumul.” - dinioară în israel, când se ducea cineva să întrebe pe dumnezeu, zicea: „haidem, să mergem la văzător” căci acela care se numește azi prooroc, se numea odinioară văzător. - saul a zis slugii: „ai drep-tate; haidem să mergem;” și s'au dus în cetate unde era omul lui dumnezeu. pe când se suiau ei spre cetate, au întâlnit niște fete cari ieșiseră să scoată apă; și le-au zis: „aici este văzătorul?” ele le-au răspuns: „da, iacă -l înaintea ta; dar du-te repede, astăzi a venit în cetate, pentrucă poporul aduce jertfă pe înălțime. când veți intra în cetate, îl veți găsi înainte ca să se suie la locul înalt să mănince; căci poporul nu mănincă pină nu vine el, fiindcă el trebuie să binecuvinteze jertfa; după aceea, mănincă și cei poftiți. suiți-va dar, căci acum îl veți găsi.” și s'au suit în cetate. tocmai când intrau pe poarta cetății, au fost întâlniți de samuel, care ieșea să se suie pe înălțime. dar, cu o zi mai înainte de venirea lui saul, domnul înștiințase pe samuel, și -i zisese: „mine, la ceasul acesta, îți voi trimete un om din țara lui beniamin, și să -l ungi drept căpetenie a poporului meu israel. el va scăpa poporul meu din mina filistenilor; căci am căutat cu îndurare spre poporul meu, pentrucă strigățul lui a ajuns până la mine.” când a zărit samuel pe saul, domnul i -a zis: „iată omul, despre care ți-am vorbit; el va domni peste poporul meu.” saul s'a apropiat de samuel la mijlocul porții, și a zis: „arată-mi, te rog, unde este casa văzătorului.” samuel a răspuns lui saul: „eu sînt văzătorul. suie-te înaintea mea pe înălțime, și veți minca astăzi cu mine. mine te voi lăsa să pleci, și-ți voi spune tot ce se petrece în inima ta. u te neliniști de măgăritele pe cari le-ai pierdut acum trei zile, căci s'au găsit. și pen-tru cine este păstrat tot ce este mai de preț în israel? oare nu pentru tine și pentru toată casa tatălui tău?” saul a răspuns: „oare nu sînt eu beniamit, din una din cele mai mici seminții ale lui israel? și familia... mea nu este cea mai mică dintre toate familiile din sem-

inția lui beniamin? pentru ce dar îmi vorbești astfel?” samuel a luat pe saul și pe sluga lui, și -a vîrit în odaia de mîncare, le -a dat locul cel dintîi între cei poftiți, cari erau aproape treizeci de inși. samuel a zis bucătarului: „adu porția pe care ți-am dat -o, cînd ți-am zis: „pune -o deoparte.” bucătarul a dat spata și ce era pe ea, și a pus -o înaintea lui saul. și samuel a zis: „iată ce a fost păstrat, pune -o înaintea, și mănincă, fiindcă pentru tine s'a păstrat cînd am poftit poporul.” astfel saul a mincat cu samuel în ziua aceea. s'au pogorit apoi de pe înălțime în cetate, și samuel a stat de vorbă cu saul pe acoperișul casei. apoi s'au sculat disded-imineată; și în revărsatul zorilor, samuel a chemat pe saul de pe acoperiș, și a zis: „scoală-te, și te voi însoți.” saul s'a sculat, și au ieșit amîndoi, el și samuel. cînd s'au pogorit la marginea cetății, samuel a zis lui saul: „spune slugii tale să treacă înaintea noastră.” și sluga a trecut înaintea. „oprește-te acum”, a zis iarăș samuel, „și-ți voi face cunoscut cuvîntul lui dumnezeu.”

10

samuel a luat sticlucă cu untdelemn, și a turnat -o pe capul lui saul. apoi l -a sărutat, și a zis: „nu te -a uns domnul... ca să fii căpetenia moștenirii...”, lui? astăzi, după ce mă vei părăsi, vei găsi doi oameni la mormîntul rachei, în hotarul lui beniamin la țelțah. ei îți vor zice: „măgăritele pe care te-ai dus să le cauți s'au găsit; și iată că tatăl tău nu se mai gîndește la măgărite, ci este îngrijorat de voi, și zice: „ce să fac pentru fiul meu?” de acolo vei merge mai departe, și vei ajunge la stejarul din tabor, unde vei fi întîmpinat de trei oameni suindu-se la dumnezeu, în betel, și ducînd unul trei iezii, altul trei turte de pine, iar altul un burduf cu vin. ei te vor întreba de sănătate, și-ți vor da două pini, pe cari le vei lua din mina lor. după aceea, vei ajunge la ghibea elohim, unde se află garnizoana filistenilor. cînd vei intra în cetate, vei întîlni o ceată de prooroci pogorîndu-se... de pe înălțimea pentru jertfă, cu lăute, timpene, fluere și cobze înainte, și..... proorocînd. duhul domnului va veni peste tine, vei prooroci cu ei, și vei fi prefăcut într'alt om. cînd ți se vor împlini semnele acestea, fă ce vei găsi de făcut, căci dumnezeu este cu tine. apoi să te pogori înaintea mea la ghilgal; și eu mă voi pogori la tine, ca să aduc arderi de tot și jertfe de mulțămire. să mă aștepti șapte zile acolo, pînă voi ajunge eu la tine și-ți voi spune ce ai să faci.” de îndată ce saul a întors spatele ca să se despartă de samuel, dumnezeu i -a dat o altă inimă, și toate semnele acestea s'au împlinit în aceeași zi. cînd au ajuns la ghibea, iată că i -a ieșit înainte o ceată de prooroci. duhul... lui dumnezeu a venit peste el, și el a proorocit în mijlocul lor. toți cei ce -l cunoscuseră mai înainte, au văzut că proorocia împreună cu proorocii, și își ziceau unul altuia în popor: „ce s'a întîmplat cu fiul lui chis? oare și saul este între prooroci?” cineva din ghibea a răspuns: „și cine este tatăl lor?” deacolo zicala: „oare și saul este între prooroci?” - cînd a sfîrșit de proorocit, s'a dus pe înălțime. unchiul lui saul a zis lui saul și slugii lui: „unde v'ați dus?” saul a răspuns: „să căutăm măgăritele; dar cînd am văzut că nu le găsim, ne-am dus la samuel.” unchiul lui saul a zis din

nou: „istorisește-mi dar ce v'a spus samuel.“ și saul a răspuns unchiului său: „ne -a spus că măgărițele s'au găsit.“ și nu i -a spus nimic despre împărăția despre care vorbise samuel. samuel a chemat poporul înaintea domnului la mitpa, și a zis copiilor lui israel: „așa vorbește domnul, dumnezeul lui israel: „eu am scos din egipt pe israel, și v'am izbăvit din mina egiptenilor și din mina tuturor împărățiilor cari vă apăsau. și astăzi, voi lepădați pe dumnezeul vsotru, care v'a izbăvit din toate relele și din toate suferințele voastre, și -i ziceți: „pune un împărat peste noi! înfățișai-vă acum înaintea domnului, după seminciile voastre și după miile voastre.“ samuel a apropiat toate seminciile lui israel, și a ieșit la sorți seminția lui beniamin. a apropiat seminția lui beniamin pe familii, și a ieșit la sort familia lui matri. apoi a ieșit la sort saul, fiul lui chis. l-au căutat, dar nu l-au găsit. au întrebat din nou pe domnul: „a venit oare omul acesta aici? și domnul a zis: „iată că este ascuns între vase.“ au alergat și l-au scos de acolo, și el s'a înfățișat în mijlocul poporului. îi întrecia pe toți în înălțime, dela umăr în sus. samuel a zis întregului popor: „vedeți pe cel pe care l -a ales domnul? nu este nimeni în tot poporul care să fie ca el“. și tot poporul a strigat: „trăiască împăratul!“ samuel a făcut cunoscut poporului dreptul împărăției, și l -a scris într'o carte, pe care a pus -o înaintea domnului. apoi a dat drumul întregului popor, trimetînd pe fiecare acasă. și saul s'a dus acasă în ghibea, însoțit de o parte din ostași a căror inimă o mișcase dumnezeu. s'au găsit însă și oamenii răi, cari ziceau: „ce ne poate ajuta acestă? și l-au disprețuit, și nu... i-au adus niciun dar. dar saul s'a făcut că nu -i aude.

11

ahaș, amonitul, a venit și a împresurat iabesul din galaad. toți locuitorii din iabes au zis lui nahaș: „fă... legămînt cu noi, și-ți vom fi supuși.“ dar nahaș, amonitul, le -a răspuns: „voi face legămînt cu voi dacă mă lăsați să vă scot la toți ochiul drept, și să arunc astfel o ocară asupra întregului israel.“ bătrînii din iabes i-au zis: „dă-ne un răgaz de șapte zile, ca să trimitem soli în tot ținutul lui israel; și dacă nu va fi nimeni să ne ajute, ne vom supune tie“. solii au ajuns la ghibea, cetatea lui saul, și au spus aceste lucruri în auzul poporului. și tot poporul a ridicat glasul, și a plîns. saul tocmai se întorcea dela cîmp, în urma boilor, și a întrebat: „ce are poporul de plînge? i-au istorisit ce spusese cei din iabes. cum a auzit saul aceste lucruri, duhul lui dumnezeu a venit peste el, și s'a miniat foarte tare. a luat o păreche de boi, și i -a tăiat în bucăți, și le -a trimes prin soli în tot ținutul lui israel, zicînd: „oricine nu va merge după saul și samuel, își va vedea boii tăiați la fel“. groaza domnului a apucat pe popor, care a pornit ca un singur om. saul le -a făcut numărătoarea la bezec; copiii lui israel erau trei sute de mii, și bărbații lui iuda treizeci de mii. ei au zis solilor cari veniseră: „așa să vorbiți locuitorilor iabesului din galaad: mine, cînd va dogori soarele, veți avea ajutor“. solii au dus vestea aceasta celor din iabes, cari s'au umplut de bucurie, și au zis amoniților: „mîine ne vom supune vouă, și

ne veți face ce v'a plăcea“. a două zi, saul a împărțit poporul în trei cete. au pătruns în tabăra amoniților în straja dimineții, și i-au bătut pînă la căldura zilei. ceice au scăpat, au fost risipiți, și n'au mai rămas doi laolaltă dintre ei. poporul a zis lui samuel: „cine zicea: „saul să domnească peste noi? „dați încoace pe oamenii aceia, ca să -i omorim.“ dar saul a zis: „nimeni nu va fi omorit în ziua aceasta, căci astăzi domnul a dat o izbăvire lui israel“. și samuel a zis poporului: „veniți, și să mergem la ghilgal, ca să întărim acolo împărăția.“ tot poporul s'a dus la ghilgal, și au pus pe saul împărat, înaintea domnului, la ghilgal. acolo, au adus jertfe... de mulțămire înaintea domnului; și saul și toți oamenii lui israel s'au veselit foarte mult acolo.

12

samuel a zis întregului israel: „iată că v'am ascultat glasul în tot ce mi-ați zis, și am pus un împărat peste voi. de acum, iată împăratul care va merge înaintea voastră. cit despre mine, eu sînt bătrîn, am albit, așa că fiii mei sînt cu voi; am umblat înaintea voastră, din tineretă pînă în ziua de azi. iată-mă! mărturisii împotriva mea, în fața domnului și în fața unsului lui: cui i-am luat boul, sau cui i-am luat măgarul? pe cine am apăsă, și pe cine am năpăstuit? de la cine am luat mită ca să închid ochii... asupra lui? mărturisii, și vă voi da înapoi.“ ei au răspuns: „nu ne-ai apăsă, nu ne-ai năpăstuit, și nici n'ai primit nimic din mina nimănui“. el le -a mai zis: „domnul este martor împotriva voastră, și unsul lui este martor, în ziua aceasta, că n'ați găsit nimic în minile mele“. și ei au răspuns: „sînt martorii“, atunci samuel a zis poporului: „domnul a pus pe moise și pe aaron, și a scos pe părinții voștri din egipt. acum, înfățișai-vă, ca să vă judec înaintea domnului pentru toate binefacerile pe cari vi le -a făcut domnul, vouă și părinților voștri. după ce a venit iacov în egipt, părinții voștri au strigat către domnul, și domnul a trimes... pe moise și pe aaron, cari au scos pe părinții voștri din egipt și i-au adus să locuiască în locul acesta. dar ei au uitat pe domnul dumnezeul lor; și el i -a vindut în minile lui siseră, căpetenia oștirii hațorului, în minile filistenilor..., și în minile împăratului moabului..., cari au început lupta împotriva lor. au strigat iarăși către domnul, și au zis: „am păcătuit, căci am părăsit pe domnul, și am slujit baailor și astarteelor; izbăvește-ne... acum din mina vrăjmașilor noștri, și-ți vom sluji.“ și domnul a trimes pe ierubaal, și pe barac și pe iefta, și pe samuel..., și v'a izbăvit din mina vrăjmașilor voștri cari vă înconjurau, și ați locuit în liniște. apoi, cînd ați văzut că nahaș, împăratul fiilor lui amon, mergea împotriva voastră, mi-ați zis: „nu; ci un împărat să domnească peste noi“. „și totuș domnul..., dumnezeul vostru, era împăratul vostru. iată dar împăratul pe care l-ați ales, și pe care l-ați cerut; iată că domnul... a pus un împărat peste voi. dacă vă veți teme de domnul, dacă -i veți sluji, dacă veți asculta de glasul lui, și dacă nu vă veți împotrivi cuvîntului domnului, vă veți alipi de domnul, dumnezeul vostru, atît voi cit și împăratul care domnește peste voi. dar dacă nu veți asculta de glasul domnului, și vă veți împotrivi cuvîntului domnului, mina domnului va fi împotriva

voastră, cum a fost împotriva părinților voștri. acum mai așteptați aici, ca să vedeți minunea pe care o va face domnul subțochii voștri. u simtenu noi la seceratul grinelor? voi striga către domnul, și va trimete tunete și ploaie. să știți atunci și să vedeți cit de rău... ați făcut înaintea domnului cînd ați cerut un împărat pentru voi". samuel a strigat către domnul, și domnul a trimes chiar în ziua aceea tunete și ploaie. tot poporul a avut o mare frică de domnul și de samuel. și tot poporul a zis lui samuel: „roagă-te domnului, dumnezeului tău, pentru robii tăi, ca să nu murim; căci la toate păcatele noastre am mai adăugat și pe acela de a cere un împărat pentru noi". samuel a zis poporului: „nu vă temeți! ați făcut tot răul acesta; dar nu vă abateți dela domnul, și slujiiți domnului din toată inima voastră. u vă abateți dela el; altfel, ați merge după lucruri de nimic, cari n'aduc nici folos nici izbăvire, pentrucă sînt lucruri de nimic. domnul nu va părăsi pe poporul lui, din pricina numelui lui celui mare, căci domnul a hotărît... să facă din voi poporul lui. departe iarăș de mine să păcătuiesc împotriva domnului, încetînd să mă rog pentru voi! vă voi învăța calea... cea bună și cea dreaptă. temeți-vă numai de domnul, și slujiiți -i cu credincioșie din toată inima voastră; căci vedeți ce putere desfășură... el printre voi. dar dacă veți face răul, veți peri, voi și împăratul vostru".

13

saul era în vîrstă de treizeci de ani, cînd a ajuns împărat, și a domnit doi ani peste israel. saul și -a ales trei mii de bărbați din israel: două mii erau cu el la micmaș și pe muntele betel, iar o mie erau cu ionatan la ghibea lui beniamin. pe ceilalți din popor i -a trimes pe fiecare la cortul lui. ionatan a bătut tabăra filistenilor care era la gheba, și filistenii au auzit lucrul acesta. saul a pus să sune cu trîmbița prin toată țara, zicînd: „să audă evreii lucrul acesta"; tot israelul a auzit zicîndu-se: „saul a bătut tabăra filistenilor, și israel s'a făcut urît filistenilor". și poporul a fost adunat la saul în ghilgal. filistenii s'au strîns să lupte cu israel. aveau o mie de cară și șase mii de călăreți; și poporul acesta era fără număr: ca nisipul depe țărmul mării. au venit și au tăbărit la micmaș, la răsărit de bet-aven. bărbații lui israel s'au văzut la strîmtoare, căci erau strînși de aproape și s'au ascuns în peșteri, în stușuri, în stînci, în turnuri și în gropile pentru apă. unii evrei au trecut iordanul, ca să se ducă în țara lui gad și galaad. saul era tot la ghilgal, și tot poporul de lîngă el tremura. a așteptat șapte zile, după timpul hotărît de samuel. dar samuel nu venea la ghilgal, și poporul se împrăștia de lîngă saul. atunci saul a zis: „aduceți-mi arderea de tot și jertfele de mulțămire." și a jertfit arderea de tot. pe cînd sfîrșea de adus arderea de tot, a venit samuel, și saul i -a ieșit înainte să -i ureze de bine. samuel a zis: „ce-ai făcut?" saul a răspuns: „cînd am văzut că poporul se împrăștie de lîngă mine, că nu vii la timpul hotărît, și că filistenii sînt strînși la micmaș, mi-am zis: filistenii se vor pogori împotriva mea la ghilgal, și eu nu m'am rugat domnului! atunci am îndrăznit și am adus arderea de tot." samuel a zis lui saul: „ai lucrat ca un nebul și n'ai păzit porunca

pe care ți -o dăduse domnul, dumnezeul tău. domnul ar fi întărit pe vecie domnia ta peste israel; dar acum, domnia ta nu va dăinui. domnul și -a ales un om după inima lui, și domnul l -a rînduit să fie căpetenia poporului său, pentrucă n'ai păzit ce-ți poruncise domnul." apoi samuel s'a sculat, și s'a suit din ghilgal la ghibea lui beniamin. saul a făcut numărătoarea poporului care se afla cu el: erau aproape șase sute de oameni. saul, fiul său ionatan, și poporul care se afla cu ei, se așezară la gheba lui beniamin, și filistenii tăbărau la micmaș. din tabăra filistenilor au ieșit trei cete ca să pustiască: una a luat drumul spre ofra, spre țara șual; alta a luat drumul spre bet-horon; și a treia a luat drumul spre hotarul care caută spre valea țeboim, înspre pustie." în toată țara lui israel nu se găsea niciun fierar; căci filistenii ziseră: „să împedecăm pe evrei să -și facă săbii sau sulite." și fiecare om din israel se pogora la filistenii ca să -și ascută fierul plugului, coasa, securea și sapa, cînd se tocea sapa, coasa, furca cu trei coarne și securea, și ca să facă vîrf țepușului cu care mîna boii. și așa s'a întîmplat că în ziua luptei nu era nici sabie, nici sulită în minile întregului popor care era cu saul și ionatan: nu avea decît saul și fiul său ionatan. ceată de filistenii a venit și s'a așezat la trecătoarea micmașului.

14

într'o zi, ionatan, fiul lui saul, a zis tinărului care -i purta armele: „vino, și să pătrundem pînă la straja filistenilor, care este dincolo de locul acesta." și n'a spus nimic tatălui său. saul stătea la marginea cetății ghibea, subt rodul din migron, și poporul care era cu el era aproape șase sute de oameni. ahia, fiul lui ahitub, fratele lui i-cabod, fiul lui fineas, fiul lui eli, preotul domnului la silo, purta... efodul. poporul nu știa că ionatan s'a dus. între trecătorile prin cari căuta ionatan să ajungă la straja filistenilor, era un pisc de stîncă de o parte și un pisc de stîncă de cealaltă parte; unul purta numele boțet și celalt sene. unul din aceste piscuri este la miazănoapte, față în față cu micmaș, și celalt la miazăzi, față în față cu gheba. ionatan a zis tinărului care -i purta armele: „vino, și să pătrundem pînă la straja acestor netăiați împrejur. poate că domnul va lucra pentru noi, căci nimic nu împiedecă pe domnul să dea izbăvire printr'un mic număr ca și printr'un mare număr." cel ce -i ducea armele i -a răspuns: „fă tot ce ai în inimă, n'asculta decît de simțimîntul tău, și iată-mă cu tine, gata să te urmez oriunde." „ei bine," a zis ionatan, „haidem la oamenii aceștia și să ne arătăm lor. dacă ne vor zice: „oprit-vă pînă vom veni noi la voi; vom rămînea pe loc, și nu ne vom sui la ei. dar dacă vor zice: „suiți-vă la noi; ne vom sui, căci domnul îi dă în minile noastre. acesta să ne fie semnul." s'au arătat amîndoi străjii filistenilor, și filistenii au zis: „iată că evreii ies din găurile în cari s'au ascuns." și oamenii cari erau de strajă au vorbit astfel lui ionatan și celui ce -i ducea armele: „suiți-vă la noi, ca să vă arătăm ceva." ionatan a zis celui ce -i ducea armele: „suiete după mine, căci domnul îi dă în minile lui israel." și ionatan s'a suit ajutîndu-se cu minile și picioarele, și cel ce -i ducea armele a mers după el. filistenii au căzut înaintea lui

ionatan, și cel ce -i ducea armele arunca moartea în urma lui. în această întie înfrângere, ionatan și cel ce -i ducea armele au ucis douăzeci de oameni, pe întindere de aproape o jumătate de pogon de pământ. a intrat groaza în tabără, în țară și în tot poporul; straja și chiar și prădătorii s'au spăimântat; țara s'a îngrozit. era groaza... lui dumnezeu. străjerii lui saul, cari erau la ghibea lui beniamin, au văzut că mulțimea se împrăstie și fuge în toată părțile. atunci saul a zis a poporului care era cu el: „numărăți, vă rog, și vedeți cine a plecat din mijlocul nostru.” au numărat, și iată că lipsea ionatan și cel ce -i purta armele. și saul a zis lui ahia: „adu încoace chivotul lui dumnezeu!” - căci pe vremea aceea chivotul lui dumnezeu era cu copiii lui israel. - pe cînd vorbea saul cu preotul zarva în tabăra filistenilor se făcea tot mai mare; și saul a zis preotului: „trage-ți mină!” apoi saul și tot poporul care era cu el s'au strîns, și au înaintat pînă la locul luptei; și filistenii au întors sabia, unii împotriva altora, și învîlmășala era nespus de mare. evreii cari erau mai dinainte la filistenii, și cari se suiseră cu ei în tabără de pe unde erau împrăștiți, s'au unit cu israeliții cari erau cu saul și ionatan. toți bărbații lui israel cari se ascunseseră în muntele lui efraim, aflînd că filistenii fugeau, au început să -i urmărească și ei în bătaie. domnul a izbăvit pe israel în ziua aceea, și lupta s'a întins pînă dîncolo de bet-aven. ziua aceea a fost obositoare pentru bărbații lui israel. saul pusese pe popor să jure, zicînd: „blestemat să fie omul care va mîncă pine pînă seara, pînă mă voi răzbuna pe vrăjmașii mei!” și nimeni nu mîncase. tot poporul ajunsese într'o pădure, unde se găsea miere pe fața pămîntului. cînd a intrat poporul în pădure, a văzut mierea curgînd; dar niciunul n'a dus miera la gură, căci poporul ținea jurămîntul. ionatan nu știa de jurămîntul pe care pusese tatăl său pe popor să -l facă; a întins virful toagului pe care -l avea în mină, l-a vîrit într'un fagure de miere, și a dus mîna la gură; și ochii i s'au luminat. atunci cineva din popor, vorbindu -i, i-a zis: „tatăl tău a pus pe popor să jure, zicînd: blestemat să fie omul care va mîncă astăzi!” și poporul era sleit de puteri. și ionatan a zis: „tatăl meu turbură poporul; vedeți dar cum mi s'au luminat ochii, pentru că am gustat puțin din miera aceasta! egreșit, dacă poporul ar fi mîncat azi din prada pe care a găsit -o la vrăjmașii lui, n'ar fi fost înfrîngerea filistenilor mai mare?” în ziua aceea au bătut pe filistenii dela micmaș pînă la aialon. poporul era foarte obosit, și s'a aruncat asupra prăzii. a luat oi, boi și vitei, și -a junghiat pe pămînt și i -a mîncat cu singe cu tot. au spus lucrul acesta lui saul, și i-au zis: „iată că poporul păcătuiește împotriva domnului, mîncînd cu singe.” saul a zis: „voi faceți o nelegiuire; rostogoliți îndată o piatră mare încoace!” apoi a adăugat: „împrăștiți-vă printre popor, și spuneți fiecăruia să -și aducă boul sau oaia, și să -l junghie aici. apoi să mînceți, și nu păcătuiați împotriva domnului, mîncînd cu singe.” și peste noapte, fiecare din popor și -a adus boul cu mîna, ca să -l junghie pe piatră. saul a zidit un altar domnului: acesta a fost cel dintîi altar pe care l -a zidit domnului. saul a zis: „să ne pogorim în noaptea aceasta după filistenii, să -i jefuim pînă la lumina zilei, și să nu lăsăm să rămînă unul măcar.” ei au zis: „fă tot ce vei crede.” atunci

preotul a zis: „să ne apropiem aici de dumnezeu.” și saul a întrebat pe dumnezeu: „să mă pogor după filistenii? îi vei da în minile lui israel?” dar în clipa aceea nu i -a dat niciun răspuns. saul a zis: „apropiați-vă aici, toate căpeteniile poporului; căutați și vedeți de cine și cum a fost săvîrșit păcatul acesta astăzi. căci viu este domnul, izbăvitorul lui israel: chiar dacă l -ar fi săvîrșit fiul meu ionatan, va muri.” și nimeni din tot poporul nu i -a răspuns. atunci a zis întregului israel: „așezați-vă voi deoparte; și eu și fiul meu ionatan vom sta de cealaltă.” și poporul a zis lui saul: „fă ce vei crede.” saul a zis domnului: „dumnezeu lui israel, arată adevărul.” sortul a căzut pe ionatan și pe saul, și poporul a scăpat. saul a zis: „aruncați sortul între mine și fiul meu ionatan.” și sortul a căzut pe ionatan. saul a zis lui ionatan: „spune-mi ce -ai făcut.” ionatan i -a spus și a zis: „am gustat puțină miere, cu virful toagului pe care -l aveam în mină: iată-mă, voi muri.” și saul a zis: „dumnezeu să se poarte cu toată asprimea față de mine, dacă nu vei muri, ionatane!” poporul a zis lui saul: „ce! să moară ionatan, el, care a făcut această mare izbăvire în israel? niciodată! viu este domnul, că un păr din capul lui nu va cădea la pămînt, căci cu dumnezeu a lucrat el în ziua aceasta.” astfel poporul a scăpat pe ionatan de la moarte. saul a încetat să mai urmărească pe filistenii, și filistenii s'au dus acasă. după ce a luat saul domnia peste israel, a făcut război în toate părțile cu toți vrăjmașii lui: cu moab, cu copiii lui amon, cu edom, cu împărații din țoba, și cu filistenii; și ori încotro se întorcea, era biruitor. s'a arătat viteaz, a bătut pe amalec, și a scăpat pe israel din mîna celor ce -l jăfuiau. fiii lui saul au fost: ionatan, isvi și malchișua. cele două fete ale lui se numeau: cea mai mare merab, iar cea mai mică mical. unele nevestei lui saul erau ahinoam, fata lui ahimaat. numele căpeteniei oștirii lui era abner, fiul lui ner, unchiul lui saul. chis, tatăl lui saul, și ner, tatăl lui abner, erau fiii lui abiel. în tot timpul vieții lui saul a fost un război înverșunat împotriva filistenilor; și de îndată ce saul zărea vreun om tare și voinic, îl lua cu el.

15

samuel a zis lui saul: „pe mine m'a trimes domnul să te ung împărat peste poporul lui, peste israel: ascultă dar ce zice domnul. așa vorbește domnul oștirilor: „mi-aduc aminte de ceea ce a făcut amalec lui israel, cînd i -a astupat drumul la ieșirea lui din egipt. duc-te acum, bate pe amalec, și nimicește cu desăvîrșire tot ce -i al lui; să nu -i cruți, și să omori bărbații și femeile, copiii și pruncii, cămilele și măgarii, boii și oile.” saul a adunat poporul, și l -a numărat la telaim: erau două sute de mii de oameni pedestri, și zece mii de oameni din iuda. saul a mers pînă la cetatea lui amalec, și a pus niște oameni la pîndă în vale. și a zis chenitilor: „duceți-vă, plecați și ieșiți din mijlocul lui amalec, ca să nu vă prăpădesc împreună cu el; căci... voi v'ăți purtat cu bunăvoință față de copiii lui israel, cînd s'au suit din egipt.” și cheniții au plecat din mijlocul lui amalec. saul a bătut pe amalec, dela havila pînă la șur..., care este în fața egiptului. a prins viu pe agag, împăratul lui amalec, și a nimicit cu desăvîrșire

tot poporul, trecindu-l prin ascuțișul săbiei. dar saul și poporul au cruțat pe agag, și oile cele mai bune, boii cei mai buni, vitele grase, miei grași, și tot ce era mai bun; n'a vrut să le nimicească cu desvîrșire și au nimicit numai tot ce era prost și nebăgat în seamă. domnul a vorbit lui samuel, și i -a zis: „...mi pare rău că am pus pe saul împărat, căci se abate dela mine și nu păzește... cuvintele mele“. samuel s'a mihnit....., și toată noaptea a strigat către domnul. s'a sculat dis de dimineată, ca să se ducă înaintea lui saul. și au venit și i-au spus: „saul s'a dus la carmel, și iată că și -a înălțat un semn de biruință, apoi s'a întors, și, trecind mai departe, s'a pogorît la ghilgal“. samuel s'a dus la saul, și saul i -a zis: „fii binecuvîntat de domnul! am păzit cuvîntul domnului“. samuel a zis: „ce înseamnă behăitul acesta de oi care ajunge la urechile mele, și mugetul acesta de boi pe care -l aud? saul a răspuns: „le-au adus dela amaleciți, pentrucă poporul a cruțat oile cele mai bune și boii cei mai buni, ca să -i jertfească domnului, dumnezeului tău; iar pe celelate, le-am nimicit cu desvîrșire“. samuel a zis lui saul: „stai, și-ți voi spune ce mi -a zis domnul astănoapte“. și saul i -a zis: „vorbește“. samuel a zis: „cînd erai mic în ochii tăi, n'ai ajuns tu căpetenia semințiilor lui israel, și nu te -a uns domnul ca să fii împărat peste israel? domnul te trimise, zicînd: „du-te, și nimicește cu desvîrșire pe păcătoșii aceia, pe amaleciți; războiește-te cu ei pînă îi vei nimici“. pentruce n'ai ascultat glasul domnului? pentruce te-ai aruncat asupra prăzii, și ai făcut ce este rău înaintea domnului? saul a răspuns lui samuel: „am ascultat glasul domnului, și m'am dus în calea pe care mă trimetea domnul. am adus pe agag, împăratul lui amalec, și am nimicit cu desvîrșire pe amaleciți; dar poporul a luat din pradă oi și boi, ca pîrgă din ceea ce trebuia nimicit cu desvîrșire, ca să le jertfească domnului, dumnezeului tău, la ghilgal“. samuel a zis: „îi plac domnului mai mult arderile de tot și jertfele decît ascultarea de glasul domnului? ascultarea face mai mult decît jertfele, și păzirea cuvîntului său face mai mult decît grăsimile berbecilor. căci neascultarea este tot atît de vinovată ca ghicirea, și împotrivirea nu este mai puțin vinovată decît închinarea la idoli și terafimii. fiindcă ai lepădat cuvîntul domnului, te leapădă și el ca împărat“. atunci saul a zis lui samuel: „am păcătuît, căci am călcat porunca domnului, și n'am ascultat cuvintele tale; mă temeam de popor, și i-am ascultat glasul. acum, te rog, iartă-mi păcatul, întoarce-te cu mine, ca să mă închin pînă la pămînt înaintea domnului“. samuel a zis lui saul: „nu mă voi întoarce cu tine: fiindcă ai lepădat cuvîntul domnului, și domnul te leapădă, ca să nu mai fii împărat peste israel“. și pe cînd se întorcea samuel să plece, saul l -a apucat de pulpana hainei, și s'a rupt. samuel i -a zis: „domnul rupe astăzi domnia lui israel deasupra ta, și o dă altuia mai bun decît tine. cel ce este tăria lui israel nu minte și nu se căiește, căci nu este un om ca să -i pară rău“. saul a zis iarăși: „am păcătuît! acum, te rog, cinstește-mă în fața bătrînilor poporului meu, și în fața lui israel; întoarce-te cu mine, ca să mă închin înaintea domnului, dumnezeului tău“. samuel s'a întors și a mers după saul, și saul s'a închinat înaintea domnului. apoi samuel a zis: „adu-mi pe agag, îm-

păratul lui amalec.“ și agag a înaintat vesel spre el, căci zicea: „negreșit, a trecut amărăciunea morții! samuel a zis: „după cum sabia ta a lăsat femei fără copii, tot așa și mama ta va fi lăsată fără copii între femei.“ și samuel a tăiat pe agag în bucăți înaintea domnului, la ghilgal. samuel a plecat la rama, și saul s'a suit acasă la ghibea lui saul. samuel nu s'a mai dus să vadă pe saul pînă în ziua morții sale. dar samuel plîngea pe saul, pentrucă domnul... se căise că pusese pe saul împărat peste israel.

16

domnul a zis lui samuel: „cînd vei înceta să plîngi pe saul, pentru că l-am lepădat, ca să nu mai domnească peste israel? ume-ți... cornul cu untdelemn, și du-te; te voi trimite la isai, betleemitul, căci pe unul din fiii lui mi l-am ales..... ca împărat.“ samuel a zis: „cum să mă duc? saul are să afle, și mă va ucide.“ și domnul a zis: „să iei cu tine un vițel, și să zici: „vin să aduc o jertfă domnului.“ să poțezi pe isai la jertfă; eu îți voi arăta ce trebuie să faci, și îmi vei unge pe acela pe care-ți voi spune să -l ungi.“ samuel a făcut ce zise domnul, și s'a dus la betleem. bătrîni cetății au alergat înspăimîntați înaintea lui și au zis: „ce vestește venirea ta: ceva bun? el a răspuns: „da; vin să aduc o jertfă domnului. sfințiți-vă, și veniți cu mine la jertfă.“ a sfințit și pe isai cu fiii lui, și i -a pofitit la jertfă. cînd au intrat ei, samuel, văzînd pe eliab, și -a zis: „negreșit, unsul domnului este aici înaintea lui.“ și domnul a zis lui samuel: „nu te uita la înfățișarea și înălțimea staturii lui, căci l-am lepădat. domnul nu se uita la ce se uita omul; omul se uita la ceea ce izbește ochii, dar domnul se uita la inimă.“ isai a chemat pe abinadab, și l -a trecut pe dinaintea lui samuel; și samuel a zis: „nici pe acesta nu l -a ales domnul.“ isai a trecut pe șama; și samuel a zis: „nici pe acesta nu l -a ales domnul.“ și așa a trecut isai pe cei șapte fii ai lui pe dinaintea lui samuel; și samuel a zis lui isai: „domnul n'a ales pe niciunul din ei.“ apoi samuel a zis lui isai: „aceștia sînt toți fiii tăi? și el a răspuns: „a mai rămas cel mai tînăr, dar paște oile.“ atunci samuel a zis lui isai: „trimite să -l aducă, fiindcă nu vom ședea la masă pînă nu va veni aici.“ isai a trimis să -l aducă. și el era cu păr bălai, cu ochi frumoși și față frumoasă. domnul a zis lui samuel: „scoală-te, și unge -l, căci el este!“ samuel a luat cornul cu untdelemn, și l -a uns în mijlocul frăților lui. duhul domnului a venit peste david, începînd din ziua aceea și în cele următoare. samuel s'a sculat, și s'a dus la rama. duhul domnului s'a despărțat dela saul; și a fost muncit de un duh rău care venea dela domnul. slujitorii lui saul i-au zis: „iată că un duh rău dela dumnezeu te munceste. poruncească numai domnul nostru! robii tăi sînt înaintea ta. ei vor căuta un om care să știe să cînte cu arfa; și, cînd duhul rău trimes de dumnezeu, va fi peste tine, el va cînta cu mina, și vei fi ușurat.“ saul a răspuns slujitorilor săi: „găsiți-mi dar un om care să cînte bine, și aduceți -l la mine.“ unul din slujitori a luat cuvîntul, și a zis: „iată, am văzut pe un fiu al lui isai, betleemitul, care știe să cînte; el este și un om tare și voinic, un războinic, vorbește bine, este frumos la chip, și domnul este cu el.“ saul a trimis niște oameni la isai, să

-i spună: „trimete-mi pe fiul tău david, care este cu oile.“ isai a luat un măgar, l -a încărcat cu pine, cu un burduf cu vin și cu un ied, și a trimes lui saul aceste lucruri, prin fiul său david. david a ajuns la saul, și s'a înfățișat înaintea lui; i -a plăcut mult lui saul, și a fost pus să -i poarte armele. saul a trimes vorbă lui isai, zicînd: „te rog să lași pe david în slujba mea, căci a căpătat trecere înaintea mea.“ și cînd duhul trimes de dumnezeu venea peste saul, david lua arfa și cînta cu mîna lui; saul răsuflea atunci mai ușor, se simțea ușurat, și duhul cel rău pleca dela el.

17

filistenii și-au strîns oștile ca să facă război, și s'au adunat la soco, o cetate a lui iuda; au tăbărit între soco și azeca, la efes-damim. saul și bărbății lui israel s'au strîns și ei; au tăbărit în valea terebinților, și s'au așezat în linie de bătaie împotriva filistenilor. filistenii se așezaseră pe un munte deoparte, și israel pe un munte de cealaltă parte: doar valea îi despărțea. atunci a ieșit un om din tabăra filistenilor și a înaintat între cele două oștiri. el se numea goliat, era din gat, și avea o înălțime de șase coți și o palmă. pe cap avea un coif de aramă, și purta niște zale de solzi în greutate de cinci mii de sicli de aramă. avea niște tureci de aramă peste fluierile picioarelor, și o pavăză de aramă între umeri. coada sulitei lui era ca un sul de țesut, și ferul sulitei cîntărea șase sute de sicli de fer. cel ce -i purta scutul mergea înaintea lui. filisteianul s'a oprit; și, vorbind oștilor lui israel așezate în șiruri de bătaie, le -a strigat: „pentruce ieșiți să vă așezați în șiruri de bătaie? nu sint eu filistean, și nu sinteți voi slujitorii lui saul? alegeți un om care să se pogoare împotriva mea! dacă va putea să se bată cu mine și să mă omoare, noi vom fi robii voștri; dar dacă -l voi birui și -l voi omori eu, voi ne veți fi robii noii și ne veți sluji.“ filisteianul a mai zis: „arunc astăzi o ocară asupra oștirii lui israel! dați-mi un om, ca să mă lupt cu el.“ saul și tot israelul au auzit aceste cuvinte ale filisteianului, și s'au înspăimîntat și au fost cuprinși de o mare frică. și david era fiul efratitului acelaia din betleemul lui iuda, numit isai, care avea opt... fii. pe vremea lui saul el era bătrîn înaintat în vîrstă. cei trei fii mai mari ai lui isai urmaseră pe saul la război; întîiul născut din cei trei fii ai lui, cari porniseră la război, se numea eliab, al doilea abinadab, și al treilea șama. david era cel mai tînăr. și cînd cei trei mai mari au urmat pe saul, david a plecat dela saul și s'a întors la betleem ca să pască oile tatălui său. filisteianul înainta dimineața și seara, și s'a înfățișat astfel timp de patruzeci de zile. isai a zis fiului său david: „ia pentru frații tăi efa aceasta de grîu prăjit și aceste zece pini, și aleargă în tabără la frații tăi; du și aceste zece casuri de brînză căpeteniei care este peste mîna lor. să vezi dacă frații tăi sint bine, și să-mi aduci vești temeinice. ei sint cu saul și cu toți bărbății lui israel în valea terebinților, în război cu filistenii.“ david s'a sculat dis de dimineață. a lăsat oile în seama unui paznic, și -a luat lucrurile, și a plecat, cum îi poruncise isai. cînd a ajuns în tabără, oștirea pornise să se așeze în șiruri de bătaie și scotea strigăte de război. israel și filistenii s'au așezat în șiruri de bătaie, oștire către

oștire. david a dat lucrurile pe cari le avea în minile celui ce păzea calabalicurile, și a alergat la șirurile de bătaie. cum a ajuns, a întreat pe frații săi de sănătate. pe cînd vorbea cu ei, iată că filisteianul din gat, numit goliat, a înaintat între cele două oștiri, ieșind afară din șirurile filistenilor. a rostit aceleași cuvinte ca mai înainte, și david le -a auzit. la vederea acestui om toți cei din israel au fugit dinaintea lui, și i -a apucat o mare frică. fiecarea zicea: „ați văzut pe omul acesta înaintînd? a înaintat ca să arunce ocară asupra lui israel! dacă -l va omori cineva, împăratul îl va umplea de bogății, îi va da de nevastă pe fiică-sa, și va scuti de dări casa tatălui său în israel.“ david a zis oamenilor de lingă el: „ce se va face aceluia care va omori pe filisteianul acesta, și va lua ocară deasupra lui israel? cine este filisteianul acesta, acest netăiat împrejur, ca să ocărăscă oștirea dumnezeului celui viu?“ poporul, spunînd din nou aceleași lucruri, i -a zis: „așa și așa se va face aceluia care -l va omori.“ eliab, frațele lui cel mai mare, care -l auzise vorbind cu oamenii acestia, s'a aprins de minie împotriva lui david. și a zis: „pentru ce te-ai pogorit tu, și cui ai lăsat acele puține oi în pustie? îți cunosc eu mîndria și răutatea inimii. te-ai pogorit ca să vezi lupta.“ david a răspuns: „ce-am făcut oare? nu pot să vorbesc astfel?“ și s'a întors dela el ca să vorbească cu altul, și i -a pus aceleași întrebări. poporul i -a răspuns ca și întîiaș dată. cînd s'au auzit cuvintele rostite de david, au fost spuse înaintea lui saul, care a trimes să -l caute. david a zis lui saul: „nimeni să nu-și piardă nădejdea din pricina filisteianului acestuia! robul tău va merge să se bată cu el.“ saul a zis lui david: „nu poți să te duci să te bați cu filisteianul acesta, căci tu ești un copil, și el este un om războinic din tineretea lui.“ david a zis lui saul: „robul tău păștea oile tatălui său. și cînd un leu sau un urs venea să -i ia o oaie din turmă, alergam după el, îl loveam, și -i smulgeam oaia din gură. dacă se ridica împotriva mea, îl apucam de falcă, îl loveam, și -l omoram. așa a doborît robul tău leul și ursul; și cu filisteianul acesta, cu acest netăiat împrejur, va fi ca și cu unul din ei, căci a ocărit oștirea dumnezeului celui viu.“ david a mai zis: „domnul, care m'a izbăvit din ghiara leului, și din laba ursului, mă va izbăvi și din mîna acestui filisteian.“ și saul a zis lui david: „du-te, și domnul să fie cu tine!“ saul a îmbrăcat pe david cu hainele lui, i -a pus pe cap un coif de aramă, și l -a îmbrăcat cu o platoșă. david a încins sabia lui saul peste hainele lui, și a vrut să meargă, căci nu încercase însă să meargă cu ele. apoi a zis lui saul: „nu pot să merg cu armătura aceasta, căci nu sint obicinuit cu ea.“ și s'a desbrăcat de ea. și -a luat toiagul în mînă, și -a ales din pîrau cinci pietre netede, și le -a pus în traista lui de păstor și în buzunarul hainei. apoi, cu praștia în mînă, a înaintat împotriva filisteianului. filisteianul s'a apropiat puțin cite puțin de david, și omul care -i ducea scutul mergea înaintea lui. filisteianul s'a uitat, și cînd a zărit pe david, a ris de el, căci nu vedea în el decît un copil, cu păr bălai și cu fața frumoasă. filisteianul a zis lui david: ce! sint cine, de vii la mine cu toegeze?“ și, după ce l -a blestemat pe dumnezeii lui, a adăogat: „vino la mine, și-ți voi da carnea ta păsărilor cerului și fiarelor cîmpului.“ david a zis filisteianului: „tu vii împotriva mea cu sabie, cu sulită și cu pavăză;

iar eu vin împotriva ta în numele domnului oștirilor, în numele dumnezeului oștirii lui israel, pe care ai ocărit -o. astăzi domnul te va da în minile mele, te voi doborî, și-ți voi tăia capul; astăzi voi da stîrvurile taberii filistenilor păsărilor cerului și fiarelor pămîntului. și tot pămîntul va ști că israel are un dumnezeu. și toată mulțimea aceasta va ști că domnul nu mintește nici prin sabie nici prin sulită. căci biruința este a domnului. și el vă dă în minile noastre.” îndată ce filisteanul a pornit să meargă înaintea lui david, david a alergat pe cîmpul de bătaie înaintea filisteanului. și -a vîrit mina în traistă, a luat o piatră, și a aruncat -o cu prăstia; a lovit pe filistean în frunte, și piatra a intrat în fruntea filisteanului, care a căzut cu fața la pămînt. astfel, cu o prăstie și cu o piatră, david a fost mai tare decît filisteanul; l -a trîntit la pămînt și l -a omorît, fără să aibă sabie în mină. a alergat, s’a oprit lingă filistean, i -a luat sabia, pe care i -a scos -o din teacă, l -a omorît și i -a tăiat capul. filistenii, cînd au văzut că uriașul lor a murit, au luat -o la fugă. și bărbații lui israel și iuda au dat chiote, și au pornit în urmărirea filistenilor pînă în vale și pînă la porțile ecronului. filistenii, răniți de moarte, au căzut pe drumul care duce la saaraim pînă la gat și pînă la ecron. și copiii lui israel s’au întors dela urmărirea filistenilor, și le-au jăfuit tabăra. david a luat capul filisteanului și l -a dus la ierusalim, și a pus armele filisteanului în cortul său. cînd a văzut saul pe david mergînd împotriva filisteanului, a zis lui abner, căpetenia oștirii: „al cui fiiu este tînărul acesta, abner?” abner a răspuns: „pe sufletul tău, împărate, că nu știu.” „întrebă dar al cui fiiu este tînărul acesta”, a zis împăratul. și cînd s’a întors david după ce omorise pe filistean, abner l -a luat și l -a adus înaintea lui saul. david avea în mină capul filisteanului. saul i -a zis: „al cui fiiu ești, tinere?” și david a răspuns: „sînt fiul robului tău isai, betleemitul.”

18

david sfîrșise de vorbit cu saul. și de atunci sufletul lui ionatan s’a alipit de sufletul lui david, și ionatan l -a iubit ca pe sufletul din el. în aceeași zi, saul a oprit pe david, și nu l -a lăsat să se întoarcă în casa tatălui său. ionatan a făcut legămint cu david, pentru că -l iubea ca pe sufletul lui. a scos mantaua pe care o purta, ca s’o dea lui david; și i -a dat hainele sale, chiar sabia, arcu și încingătoarea lui. david se ducea și izbutea ori unde -l trimetea saul; a fost pus de saul în fruntea oamenilor de răboi, și era plăcut întregului popor, chiar și slujitorilor lui saul. pe cînd veneau ei, la întoarcerea lui david dela omorirea filisteanului, femeile au ieșit din toate cetățile lui israel înaintea împăratului saul, cîntînd și jucînd, în sunetul timpanelor și alăutelor, și scoțînd strigăte de bucurie. femeile cari cîntau își răspundeau unele altora, și ziceau: „saul a bătut miile lui, -iar david zecile lui de mii.” saul s’a mîniat foarte tare, și nu i -a plăcut vorba aceasta. el a zis: „lui david îi dau zece mii și mie-mi dau mii! nu -i mai lipsește decît împărăția.” și din ziua aceea saul a privit cu ochi răi pe david. a doua zi, duhul cel rău, trimes de dumnezeu, a apucat pe saul, care s’a infuriat în mijlocul casei. david cînta, ca și în celelalte zile, și saul era

cu sulita... în mină. saul a ridicat sulita, zicîndu-și în sine: „voi pironi pe david de perete”. dar david s’a ferit de el de două ori. saul se teamea de david, pentru că domnul era cu david și se depărtase... dela el. l -a îndepărtat de lingă el, și l -a pus mai mare peste o mie de oameni. david ieșea și intra în fruntea poporului; izbutea în tot ce făcea, și domnul era cu el. saul, văzînd că izbutea totdeauna, se teamea de el; dar tot israelul și iuda iubeau pe david, pentru că ieșea și intra în fruntea lor. saul a zis lui david: „iată, îți voi da de nevastă pe fiică-mea cea mai mare; numai să-mi slujești cu vitejie, și să porți războaiele domnului”. dar saul își zicea: „nu vreau să-mi pun mina... mea pe el, ci mina filistenilor să fie asupra lui”. david a răspuns lui saul: „cine sînt eu, și ce este viața mea, ce este familia tatălui meu în israel, ca să fii ginerele împăratului?” venind vremea cînd merab, fata lui saul, avea să fie dată lui david, ea a fost dată de nevastă lui adriel, din mehola. mical, fata lui saul, iubea pe david. au spus lui saul, și lucrul i -a plăcut. el își zicea: „-o voi da ca să -i fie o cursă, și să cadă subț mîna filistenilor”; și saul a zis lui david pentru a doua oară: „astăzi îmi vei fi... ginere”. saul a dat slujitorilor săi următoarea poruncă: „vorbiți în taină lui david, și spuneți -i: iată că împăratul e binevoitor față de tine, și toți slujitorii lui te iubesc; fii acum ginerele împăratului.” slujitorii lui saul au spus aceste lucruri la urechile lui david. și david a răspuns: „credeți că este ușor să fii ginerele împăratului? eu sînt un om sărac și de puțină însemnătate.” slujitorii lui saul i-au spus ce răspunsese david. saul a zis: „așa să vorbiți lui david: împăratul nu cere nicio zestre; și dorește o sută de preputuri de ale filistenilor, ca să -i răzbune pe vrăjmașii lui.” saul avea de gînd... să facă pe david să cadă în minile filistenilor. slujitorii lui saul au spus aceste cuvinte lui david, și david a primit ce i se ceruse, pentru ca să fie ginerele împăratului. înaintea de vremea hotărîtă, david s’a sculat, a plecat cu oamenii lui, și a ucis două sute de oameni dintre filistenii; le -a adus preputurile, și a dat împăratului numărul întreg, ca să fie ginerele împăratului. atunci saul i -a dat de nevastă pe fiică-sa mical. saul a văzut și a înțeles că domnul era cu david; și fiică-sa, mical, iubea pe david. saul s’a temut din ce în ce mai mult de david, și toată viața i -a fost vrăjmaș. domnitorii filistenilor ieșeau la luptă; și oridecîteori ieșeau, david avea mai mult izbîndă decît toți slujitorii lui saul, și numele lui a ajuns foarte vestit.

19

saul a vorbit fiului său ionatan, și tuturor slujitorilor lui, să omoare pe david. dar ionatan, fiul lui saul, care iubea mult pe david, i -a dat de știre, și i -a zis: „tatăl meu saul caută să te omoare. păzește-te dar mine dimineată, stai într-un loc tînuț, și ascunde-te. eu voi ieși și voi sta lingă tatăl meu în cîmpul în care vei fi; voi vorbi tatălui mei despre tine, voi vedea ce va zice, și-ți voi spune.” ionatan a vorbit bine de david tatălui său saul: „să nu facă împăratul”, a zis el, „un păcat față de robul său david, căci el n’a făcut niciun păcat față de tine. dimpotrivă, a lucrat pentru binele tău; și -a pus în joc viața, a ucis pe filistean, și domnul

a dat o mare izbăvire pentru tot israelul. tu ai văzut, și te-ai bucurat. pentru ce să păcătuiești împotriva unui singe nevinovat, și să omori fără pricină pe david? saul a ascultat glasul lui ionatan, și a jurat, zicînd: „viu este domnul, că david nu va muri;” ionatan a chemat pe david, și i -a spus toate cuvintele acestea; apoi l -a adus la saul; și david a fost înaintea lui ca mai înainte. războiul urma înainte. david a mers împotriva filistenilor, și s'a bătut cu ei, le -a pricinuit o mare înfrîngere, și au fugit dinaintea lui. atunci duhul cel rău, trimes de domnul, a venit peste saul, care sețea în casă, cu sulița în mină. david cînta, și saul a vrut să -l pirolească cu sulița de perete. dar david s'a ferit de el, și saul a lovit cu sulița în perete. david a fugit, și a scăpat noaptea. saul a trimes niște oameni acasă la david, ca să -l pîndească și să -l omoare dimineața. dar mical, nevasta lui david, i -a dat de știre și i -a zis: „dacă nu fugi în noaptea aceasta, mine vei fi omorî.” ea l -a pogorit pe fereastră, și david a plecat și a fugit. așa a scăpat. în urmă mical a luat terafimul și l -a pus în pat; i -a pus o piele de capră în jurul capului, și l -a învelit cu o haină. cînd a trimes saul oamenii să ia pe david, ea a zis: „este bolnav.” saul i -a trimes înapoi să -l vadă, și a zis: „aduceți -l la mine în patul lui, ca să -l omor.” amenii aceia s'au întors, și iată că terafimul era în pat, și în jurul capului era o piele de felur. saul a zis către mical: „pentru ce m'ai înșelat în felul acesta, și ai dat drumul vrăjmașului meu, și a scăpat?” mical a răspuns lui saul: „el mi -a zis: „lasă-mă să plec, ori te omorî” așa a fugit și a scăpat david. el s'a dus la samuel la rama, și i -a istorisit tot ce -i făcuse saul. apoi s'a dus cu samuel și a locuit în naiot. au spus lucrul acesta lui saul și au zis: „iată că david este în naiot, lingă rama.” saul a trimes niște oameni să ia pe david. ei au văzut o adunare de prooroci cari prooroceau, cu samuel în frunte. duhul lui dumnezeu a venit peste trimesii lui saul, și au început și ei să... proorocească. au spus lui saul lucrul acesta; el a trimes alți oameni, și au proorocit și ei. a mai trimes alții a treia oară, și au proorocit și ei. atunci saul s'a dus el însuș la rama. ajungînd la fîntina cea mare fără apă, care este la secu, a întreat: „unde este samuel și david?” i s'a răspuns: „sînt în naiot, lingă rama.” și s'a îndreptat spre naiot, lingă rama. duhul lui dumnezeu a venit și peste el, și saul și -a văzut de drum proorocind pînă la sosirea lui în naiot, lingă rama. s'a desbrăcat de haine și a proorocit și el înaintea lui samuel; și s'a aruncat desbrăcat la pămînt toată ziua aceea și toată noaptea. de aceea se zice: „oare... și saul este între prooroci.”

20

david a fugit din naiot, de lingă rama. s'a dus la ionatan, și a zis: „ce-am făcut eu? care este nelegiuirea mea, care este păcatul meu înaintea tatălui tău, de vrea să-mi ia viața?” ionatan i -a răspuns: „ferească dumnezeu! nu vei muri. tatăl meu nu face niciun lucru, fie mare, fie mic, fără să-mi dea de știre; pentru ce mi-ar ascunde el lucrul acesta? nu este nimic.” david a zis iarăși, jurînd: „tatăl tău știe bine că am căpătat trecere înaintea ta, și va fi zis: „să nu știe ionatan, căci s'ar întrista.” dar viu este domnul și viu este sufletul tău, că nu este decît un pas între mine și moarte.” ionatan

a zis lui david: „pentru tine voi face tot ce vei vrea.” și david i -a răspuns: „iată că mine este lună nouă, și ar trebui să șed să mîncîc cu împăratul; lasă-mă să mă duc, și să mă ascund în cîmpii pînă în seara zilei a treia. dacă tatăl tău va băga de seamă lipsa mea, să -i spui: „david m'a rugat să -l las să se ducă pînă la betleem în cetatea lui, pentru că acolo se aduce pentru toată familia o jertfă de peste an.” și dacă va zice: „bine; atunci robul tău n'are nimic de temut; dar dacă -l va apuca minia, să știi că pieirea mea este lucru hotărît din partea lui. arată-ți dar dragostea pentru robul tău, căci ai făcut cu robul tău un legămînt înaintea domnului. și dacă este vreo nelegiuire... în mine, ia-mi tu viața, de ce să mă mai duci pînă la tatăl tău?” ionatan i -a zis: „departe de tine gîndul să nu-ți dau de știre, dacă voi afla că pieirea ta este lucru hotărît din partea tatălui meu și amenință să te ajungă.” david a zis lui ionatan: „cine-mi va da de știre dacă tatăl tău ți-ar răspunde cu asprime?” și ionatan a zis lui david: „vino, să ieșim pe cîmp.” și au ieșit amîndoi pe cîmp. ionatan a zis lui david: „iau martor pe domnul, dumnezeul lui israel, că voi cerceta de aproape pe tatăl meu mine sau poimîne; și de va gîndi bine de david, domnul să se poarte cu ionatan cu toată asprimea, dacă nu voi trimite pe nimeni să-ți dea de știre! dacă tatăl meu va găsi cu cale să-ți facă rău, iarăși îți voi da de știre, și te voi lăsa să pleci, ca să te duci în pace; și domnul să fie cu tine, cum a fost cu tatăl meu! dacă voi mai trăi, să te porți față de mine cu o bunătate ca a domnului; și dacă voi muri, să nu îți îndepărtezi niciodată bunătatea față de casă mea, nici chiar cînd domnul va nimici pe fiecare din vrăjmașii lui david de pe fața pămîntului. căci ionatan a făcut legămînt cu casa lui david! domnul să se răsbune pe vrăjmașii lui david!” ionatan a întărit și mai mult față de david dragostea pe care o avea pentru el, căci îl iubea ca pe sufletul lui. ionatan i -a zis: „mine este luna nouă; se va băga de seamă lipsa ta, căci locul tău va fi gol. să te pogori a treia zi pînă în fundul locului în care te ascusesei în ziua cînd cu împlinirea aceea, și să rămii lingă piatra ezel. eu voi trage trei săgeți în spre piatra aceasta, ca și cînd aș lovi la țîntă, și voi trimite un tînar, și -i voi zice: „du-te de găsește săgețile; dacă -i voi zice: „iată că săgețile sînt dincoace de tine, ia-le; atunci să vii, căci este pace pentru tine, și n'ai să te temi de nimic, viu este domnul! dar dacă voi zice tînărului: „iată că săgețile sînt dincolo de tine; atunci să pleci, căci domnul te trimite. domnul este martor pe vecie pentru cuvîntul pe care ni l-am dat unul altuia.” david s'a ascuns în cîmp. a venit luna nouă, și împăratul a luat loc la ospăț ca să mînce. împăratul a șezut ca de obicei pe scaunul lui lingă perete. ionatan s'a sculat, și abner a șezut lingă saul; dar locul lui david a rămas gol. saul n'a zis nimic în ziua aceea; „căci”, zicea el, „s'a întîmplat: el nu este curat, negreșit nu este curat.” a doua zi, ziua a doua a lunii noi, locul lui david era tot gol. și saul a zis fiului său ionatan: „pentru ce n'a venit fiul lui isai la masă nici eri nici azi?” ionatan a răspuns lui saul: „david mi -a cerut voie să se ducă la betleem. el a zis: „dă-mi drumul, te rog, căci avem în cetate o jertfă de familie, și frate-meu mi -a spus lucrul acesta; deci dacă am căpătat trecere înaintea ta, dă-mi voie să mă duc în grabă să-mi văd frații. pen-

tru aceea n'a venit la masa împăratului." atunci saul s'a aprins de minie împotriva lui ionatan, și i -a zis: „fiu rău și neascultător, nu știu eu că ți-ai luat ca prieten pe fiul lui isai, spre rușinea ta și spre rușinea mamei tale? căci cită vreme va trăi fiul lui isai pe pământ, nu va fi liniște nici pentru tine, nici pentru împărăția ta. și acum trimete să -l caute, și să mi -l aducă, fiindcă este vrednic de moarte". ionatan a răspuns tatălui său saul, și i -a zis: „pentru ce să fie omorît? ce a făcut? și saul și -a îndreptat sulita spre el, ca să -l lovească. ionatan a înțeles că era lucru hotărât din partea tatălui său să omoare pe david. s'a sculat de la masă într-o minie aprinsă, și n'a luat deloc parte la masă în ziua a doua a lunii noi; căci era mihnit din pricina lui david, pentru că tatăl său îl ocărise. a doua zi de dimineață, ionatan s'a dus pe cîmp în locul în care se învoise cu david, și era însoțit de un băeș. el i -a zis: „dă fuga și găsește săgețile pe cari le voi trage". băiatul a alergat, și ionatan a tras o săgeată care a trecut dincolo de el. cînd a ajuns băiatul la locul unde era săgeata pe care o trăsesse ionatan, ionatan a strigat după el: „iată că săgeata este dincolo de tine". i -a strigat iarăș: „iute, grăbește-te, nu te opri! și băiatul lui ionatan a strîns săgețile, și s'a întors la stăpînul lui. băiatul nu știa nimic: numai ionatan și david înțelegeau lucrul acesta. ionatan a dat băiatului armele, și i -a zis: „du-te și du-le în cetate." după plecarea băiatului, david s'a sculat din partea de miazăzi, apoi s'a aruncat cu fața la pământ și s'a închinat de trei ori. cei doi prieteni s'au îmbrățișat și au plîns împreună. david mai ales se prăpădea plîngînd. și ionatan a zis lui david: „du-te în pace, acum cînd am jurat amîndoi, în numele domnului, zicînd: „domnul să fie pe vecie între mine și tine, între sămînța mea și sămînța ta; david s'a sculat și a plecat, iar ionatan s'a întors în cetate.

21

david s'a dus la nob, la preotul ahimelec, care a alergat speriat înaintea lui, și i -a zis: „pentru ce ești singur și nu este nimeni cu tine? david a răspuns preotului ahimelec: „împăratul mi -a dat o poruncă și mi -a zis: „nimeni să nu știe nimic de pricina pentru care te trimet și de porunca pe care ți-am dat -o'. am hotărît un loc de întîlnire cu oamenii mei. acum ce ai la îndemină? dă-mi cinci pini, sau ce se va găsi." preotul a răspuns lui david: „n-am pine obicinuită la îndemină, ci numai pine sfințită; doar dacă oamenii tăi s'au ferit de împreunarea cu femeii? david a răspuns preotului: „ne-am ferit de împreunarea cu femeile de trei zile decînd am plecat, și toți oamenii mei sînt curați; de altfel, dacă aceasta este o faptă necurată, va fi sfințită negreșt azi de acela care o va face." atunci preotul i -a dat pinea sfințită, căci nu era acolo altă pine decît pinea pentru punerea înaintea, care fusese luată dinaintea domnului ca să fie înlocuită cu pine caldă, în clipa cînd luaseră pe cealaltă. chiar în ziua aceea, se afla acolo închis înaintea domnului un om dintre slujitorii lui saul; era un edomit, numit doeg, căpetenia păstorilor lui saul. david a zis lui ahimelec: „n'ai la îndemină o sulită sau o sabie? căci nu mi-am luat cu mine nici sabia nici armele, pentru că porunca împăratului era grabnică." preotul a răspuns:

„iată sabia lui goliath, filisteianul, pe care l-ai omorît în valea terebinților; este învelită într'un covor, în dosul efodului; dacă vrei s'o iei, ia -o, căci nu este alta aici." și david a zis: „nu -i alta ca ea; dă-mi -o." david s'a sculat și a fugit chiar în ziua aceea de saul. a ajuns la achis, împăratul gatului. slujitorii lui achis i-au zis: „nu este acesta david, împăratul țării? nu este el acela pentru care se cînta, jucînd: „saul și -a bătut miile lui, iar david zecile lui de mii? david a pus la inimă aceste cuvinte, și a avut o mare frică de achis, împăratul gatului. a făcut pe nebulun înaintea lor; făcea năzdrăvăniile înaintea lor, făcea zgîrîieturi pe ușile porților, și lăsa să -i curgă balele pe barbă. achis a zis slujitorilor săi: „vedeți bine că omul acesta și -a pierdut mințile; pentru ce mi -l aduceți? are duc lipsă de nebuni, de-mi aduceți pe acesta și mă faceți martor la năzdrăvăniile lui? să intre el în casa mea? "

22

david a plecat de acolo, și a scăpat în peștera adulam. frații lui și toată casa tatălui său au aflat, și s'au pogorît la el. toți ceice se aflau în nevoie, cari aveau datorii, sau cari erau nemulțămîți, s'au strîns la el, și el a ajuns căpetenia lor. astfel, s'au unit cu el aproape patru sute de oameni. de acolo david s'a dus la mițpe în țara moabului. el a zis împăratului moabului: „dă voie, te rog, tatălui meu și mamei mele să vină la voi, pînă voi ști ce va face dumnezeu cu mine." și i -a adus înaintea împăratului moabului, și au locuit cu el în tot timpul cit a stat david în cetățuie. proorocul gad a zis lui david: „nu ședea în cetățuie, ci du-te, și intră în țara lui iuda." și david a plecat și a ajuns la pădurea heret. saul a aflat că david și oamenii lui au fost descoperiți. saul ședea sub tamarisc, la ghibea, pe înălțime; avea sulita în mînă, și toți slujitorii lui stăteau lingă el. și saul a zis slujitorilor săi de lingă el: „ascultați, beniamini! vă va da fiul lui isai la toți ogoare și vii? va face el din voi toți căpetenii peste o mie și căpetenii peste o sută? dacă nu, de ce v'ați unit toți împotriva mea, și nimeni nu mi -a dat de știre despre legămîntul fiului meu cu fiul lui isai? pentru ce n'a fost nimeni dintre voi pe care să -l doară inima pentru mine, și să mă înștiințeze că fiul meu a răscolat pe robul meu împotriva mea, ca să-mi întindă curse, cum face astăzi? doeg, edomitul, care era și el printre slujitorii lui saul, a răspuns: eu am văzut pe fiul lui isai venind la nob, la ahimelec, fiul lui ahitub.... ahimelec a întrebat pe domnul pentru el, i -a dat merinde și i -a dat sabia lui goliath, filisteianul." împăratul a trimis după ahimelec, fiul lui ahitub, preotul, și după toată casa tatălui său, după preoții cari erau la nob. ei au venit toți la împărat. saul a zis: „ascultă, fiul lui ahitub? el a răspuns: „iată-mă, domnul meu? saul i -a zis: „pentru ce v'ați unit împotriva mea, tu și fiul lui isai? pentru ce i-ai dat pine și o sabie, și ai întrebat pe dumnezeu pentru el, ca să se ridice împotriva mea și să-mi întindă curse, cum face astăzi? ahimelec a răspuns împăratului: „care dintre slujitorii tăi poate fi pus alături cu credinciosul david, ginerele împăratului, gata la poruncile lui, și înconjurat cu cîinste în casa ta? are de astăzi am început eu să întreb pe dumnezeu pentru el? departe de mine așa ceva! să nu

arunce împăratul nici o vină asupra robului său, nici asupra nimănui din casa tatălui meu, căci robul tău nu știe nimic din toate acestea, nici lucru mic nici lucru mare.” împăratul a zis: „trebuie să mori, ahimelec, tu și toată casa tatălui tău.” și împăratul a zis alergătorilor cari stăteau lângă el: „întoarceți-vă, și omoriți pe preoții domnului; căci s-au învoit cu david: au știut bine că fuge, și nu mi-au dat de veste.” dar slujitorii împăratului n’au voit să întindă mina ca să lovească pe preoții domnului. atunci împăratul a zis lui doeg: „întoarce-te, și lovește pe preoți.” și doeg, edomitul, s’a întors, și a lovit pe preoți; a omorât în ziua aceea optzeci și cinci de oameni, cari purtau efodul de în. saul a mai trecut prin ascuțișul săbiei cetatea preotească nob; bărbați și femei, copii și prunci, boi, măgari și oi: toți au căzut supt ascuțișul săbiei. un fiu al lui ahimelec, fiul lui ahitub, a scăpat. numele lui era abiatar. a fugit la david, și i -a spus că saul a ucis pe preoții domnului. david a zis lui abiatar: „m’am gădit chiar în ziua aceea că doeg, edomitul, fiind acolo, nu se putea să nu spună lui saul. eu sint pricina morții tuturor sufletelor din casa tatălui tău. rămii cu mine, nu te teme de nimic, căci cel ce caută să ia viața mea, caută s’o ia și pe a ta; lângă mine vei fi bine păzit.”

23

au venit și au spus lui david: „iată că filistenii au început lupta împotriva cheilei, și au jăfuit ariile.” david a întrebat pe domnul, și a zis: „să mă duc, și să bat pe filistenii aceștia;” și domnul i -a răspuns: „du-te, bate pe filistenii, și izbăvește cheila.” dar oamenii lui david i-au zis: „iată că noi ne temem chiar aici în iuda; ce va fi când vom merge la cheila, împotriva oștilor filistenilor?” david a întrebat iarăș pe domnul. și domnul i -a răspuns: „scoală-te și pogoară-te la cheila, căci dau pe filistenii în minile tale.” david s’a dus dar cu oamenii lui la cheila, și s’a bătut împotriva filistenilor; le -a luat vitele, și le -a pricinuit o mare înfringere. astfel a izbăvit david pe locuitorii din cheila. când a fugit abiatar, fiul lui ahimelec, la david în cheila, s’a pogorit cu efodul în mină. saul a fost înștiințat de sosirea lui david la cheila, și a zis: „dumnezeu îl dă în minile mele, căci a venit și s’a închis într-o cetate cu porți și zăvoare.” și saul a chemat tot poporul la război ca să se pogoare la cheila și să impresoare pe david și pe oamenii lui. david, luind cunoștință de acest plan rău pe care l -a pus la cale saul împotriva lui, a zis preotului abiatar: „adu efodul;” și david a zis: „doamne, dumnezeu lui israel, robul tău a aflat că saul vrea să vină la cheila ca să nimicească cetatea din pricina mea. mă vor da în minile lui locuitorii din cheila? se va pogori saul aici, cum a aflat robul tău? doamne, dumnezeu lui israel binevoiește și descopere lucrul acesta robului tău;” și domnul a răspuns: „se va pogori.” david a mai zis: „mă vor da locuitorii din cheila pe mine și pe oamenii mei, în minile lui saul?” și domnul a răspuns: „te vor da.” atunci david s’a sculat cu oamenii lui în număr de aproape șase sute de înși; au ieșit din cheila, și s’au dus unde au putut. saul, aflind că david a scăpat din cheila, s’a oprit din mers. david a locuit în pustie, în locuri întărite, și a rămas pe muntele din pustia zif. saul îl căuta... mereu, dar dumnezeu nu l -a dat în

minile lui. david, văzînd că saul a pornit să -i ia viața, a stătut în pustia zif, în pădure. atunci ionatan, fiul lui saul, s’a sculat și s’a dus la david în pădure. el i -a întărit încrederea în dumnezeu, și i -a zis: „nu te teme de nimic, căci mina tatălui meu saul nu te va atinge. tu vei domni peste israel, și eu voi fi al doilea după tine; tatăl meu saul știe și el bine lucrul acesta.” au făcut iarăș amîndoi legămînt înaintea domnului, și david a rămas în pădure, iar ionatan s’a dus acasă. zifiții s’au suit la saul la ghibea, și au zis: „nu -i david ascuns între noi în locuri întărite, în pădure, pe dealul hachila, care este la miazăzi de pustie? pogoară-te dar, împărate, fiindcă aceasta este toată dorința sufletului tău; lasă pe noi dacă e vorba să -l dăm în minile împăratului.” saul a zis: „domnul să vă binecuvînteze că aveți milă de mine! duceți-vă, vă rog, de mai cercetați, ca să știți și să descoperiți în ce loc și -a îndreptat pașii, și cine l -a văzut, căci mi s’a spus că este foarte șiret. cercetați și vedeți toate locurile unde se ascund, veniți apoi la mine cu ceva temeinic, și voi porni cu voi. dacă este în țară, îl voi căuta printre toate miile lui iuda.” s’au sculat dar și s’au dus la zif înaintea lui saul. david și oamenii lui erau în pustia maon, și anume în cîmpia din spre miazăzi de pustie. saul a plecat cu oamenii săi în căutarea lui david. despre lucrul acesta s’a dat de veste lui david, care s’a pogorit la stîncă și a rămas în pustia maon. saul, cînd a auzit, a urmărit pe david în pustia maon. saul mergea pe o parte a muntelui, și david cu oamenii lui pe cealaltă parte a muntelui. david fugea repede ca să scape de saul. dar saul și oamenii lui chiar înconjurasă pe david și pe ai lui, ca să pună mina pe ei, cînd un sol a venit și a spus lui saul: „grăbește-te să vii, căci au năvălit filistenii în țară.” saul a încetat să urmărească pe david, și s’a întors să iasă înaintea filistenilor. de aceea locul acela s’a numit sela-hamahlecot (stîncă împărțirii). de acolo david s’a suit spre locurile întărite din en-gheidi, și a locuit acolo.

24

cînd s’a întors saul de la urmărirea filistenilor, au venit și i-au spus: „iată că david este în pustia en-gheidi.” saul a luat trei mii de oameni aleși din tot israelul, și s’a dus să caute pe david și pe oamenii lui pînă pe stîncile țărilor sălbatici. a ajuns la niște stîne de oi, cari erau lângă drum; și acolo era o peșteră, în care a intrat să doarmă. david și oamenii lui erau... în fundul peșterii. amenii lui david i-au zis: „iată ziua în care domnul îți zice: „dau pe vrăjmașul tău în minile tale; fă -i ce-ți va plăcea.” david s’a sculat, și a tăiat încet colțul hainei lui saul. după aceea, înima îi bătea, pentrucă tăiasă colțul hainei lui saul. și a zis oamenilor săi: „să mă ferească domnul să fac împotriva domnului meu, care este unsul domnului, o așa faptă ca să pun mina pe el! căci el este unsul domnului.” cu aceste cuvinte david a oprit pe oamenii săi, și i -a împedecat să se arunce asupra lui saul. apoi saul s’a sculat să iasă din peșteră, și și -a văzut înaintea de drum. după aceea, david s’a sculat și a ieșit din peșteră. el a început să strige atunci după saul: „împărate, domnul meu!” saul s’a suit înapoi, și david s’a plecat cu fața la pămînt și s’a închinat. david a zis lui

saul: „de ce ascuți tu de vorbele oamenilor cari zic: ‚david îți vrea răul?‘ vezi acum cu ochii tăi că domnul te dăduse astăzi în minile mele în peșteră. oamenii mei mă îndemneau să te omor; dar te-am cruțat, și am zis: ‚nu voi pune mina pe domnul meu, căci este unul domnului.‘ uite, părintele meu, uite colțul hainei tale în mina mea. fiindcă ți-am tăiat colțul hainei, și nu te-am ucis, să știi și să vezi că în purtarea mea nu este nici răutate nici răzvrătire, și că n'am păcătuit împotriva ta. totuș tu îmi întinzi curse, ca să-mi iei viața. judece domnul între mine și tine, și domnul să mă răzbune pe tine; dar eu nu voi pune mina pe tine. răul dela cei răi vine, zice vechea zicală. de aceea eu nu voi pune mina pe tine. împotriva cui a pornit împăratul lui israel? pe cine urmărești tu? un cine mort, un purice. domnul va judeca și va hotări între mine și tine, el va vedea, el îmi va... apăra pricina și el îmi va face dreptate, izbăvind-mă din mina ta.” cînd a sfîrșit david de spus aceste vorbe lui saul, saul a zis: „glasul tău este, fiule david;” și saul a ridicat glasul și a plîns. și a zis lui david: „tu ești mai bun decît mine; căci tu mi-ai făcut... bine, iar eu ți-am făcut rău. tu îți arăți azi bunătatea cu care te porți față de mine, căci domnul m'a dăduse în minile tale, și nu m'ai omorît. dacă înțelegi cineva pe vrăjmașul lui, îl lasă oare să-și urmeze drumul în liniște? domnul să-ți răsplătească pentru ce mi-ai făcut în ziua aceasta! acum iată, știu că tu vei domni, și că împărăția lui israel va rămînea în minile tale. jură-mi dar pe domnul că nu-mi vei nimici sămînța mea după mine, și că nu-mi vei șterge numele din casa tatălui meu.” david a jurat lui saul. apoi saul a plecat acasă, iar david și oamenii lui s'au suit în locul întărit.

25

samuel a murit. tot israelul s'a adunat și l-a plîns, și l-au îngropat în locuința lui la rama. atunci david s'a sculat și s'a pogorît în pustia... paran. în maon era un om foarte bogat, a cărui avere era în cîrmel; avea trei mii de oi și o mie de capre, și se afla la cîrmel pentru tunderea oilor lui. unele acestui om era nabal, și nevasta lui se chema abigail; era o femeie cu judecată și frumoasă la chip, dar bărbatul ei era aspru și rău în fațele lui. el se trăgea din caleb. david a aflat în pustie că nabal își tunde oile. a trimis la el zece tineri, cărora le-a zis: „suiți-vă la cîrmel, și duceți-vă la nabal. întrebați-l de sănătate în numele meu, și să-i vorbiți așa: ‚să trăiești în pace, și pacea să fie cu casa ta și cu tot ce este al tău. și acum, am auzit că tunzi oile. păstorii tăi au fost cu noi; nu i-am ocărit, și nu li s'a luat nimic în tot timpul cit au fost la cîrmel. întreabă pe slujitorii tăi, și-ți vor spune. să capete trecere dar tinerii aceștia înaintea ta, fiindcă venim într-o zi de bucurie. dă dar, te rog, robilor tăi și fiului tău david, ce te lasă înimă.” cînd au ajuns oamenii lui david, au spus lui nabal toate aceste cuvinte, în numele lui david. apoi au tăcut. abal a răspuns slujitorilor lui david: „cine este david, și cine este fiul lui isai? astăzi sînt mulți slujitorii cari fug de la stăpîni. și să-mi iau eu pinea, apa, și vitele mele, pe cari le-am tăiat pentru tunzătorii mei, și să le dau unor oameni cari sînt de nu știu unde;” amenii lui david și-au luat

drumul înapoi; s'au întors, și au spus, la sosirea lor, toate aceste cuvinte lui david. atunci david a zis oamenilor săi: „fiecare din voi să-și încingă sabia!” și fiecare și-a încins sabia. david și-a încins și el sabia, și aproape patru sute de inși s'au suit după el. au mai rămas doar două sute la calabalcuri. unul din slujitorii lui nabal a venit și a zis către abigail, nevasta lui nabal: „iată că david a trimis din pustie niște soli să întrebe de sănătate pe stăpînul nostru, și el s'a purtat rău cu ei. și totuș oamenii aceștia au fost foarte buni cu noi; nu ne-au ocărit, și nu ni s'a luat nimic, în tot timpul cit am fost cu ei în cîmp. e-au fost zid și zi și noapte, în tot timpul cit am fost cu ei, la pascutul turmelor. să știi acum și vezi ce ai de făcut, căci perderea stăpînului nostru, și a întregii lui case este hotărîtă, și el este așa de rău încît nimeni nu îndrăznește să-i vorbească. abigail a luat îndată două sute de pîni, două burdufuri cu vin, cinci oi pregătite, cinci măsuri de griu prăjit, o sută de turte de stafide, și două sute de legături de smochine. le-a pus pe măgari, și a zis slujitorilor săi: „luați-o înaintea mea, și eu voi veni după voi. n'a spus nimic bărbatul lui ei nabal. eu a încalcat pe un măgar, a pogorît muntele pe un drum tăcut, și iată că david și oamenii lui se pogorau în fața ei, așa că i-a întîlnit. - david zisese: ‚în zadar am păzit tot ce are omul acesta în pustie, de nu s'a luat nimic din tot ce are, căci mi-a întors rău pentru bine. dumnezeu să pedepsească pe robul său david cu toată asprimea, dacă voi mai lăsa să rămînă pînă la lumina zilei pe cineva de parte bărbatească... din tot ce este al lui nabal!‘ cînd a zărit abigail pe david, s'a dat jos repede de pe măgar, a căzut cu fața la pămînt înaintea lui david, și s'a închinat pînă la pămînt. apoi, aruncîndu-se la picioarele lui, a zis: „eu sînt de vină, domnul meu! îngăduie roabei tale să-ți vorbească la urechi, și ascultă cuvintele roabei tale. să nu-și pună domnul meu mîntea cu omul acela rău, cu nabal, căci, cum îi este numele, așa este și el; nabal (nebul) îi este numele, și este plin de nebulie. și eu, roaba ta, n'am văzut pe oamenii trimiși de domnul meu. acum, domnul meu, viu este domnul și viu este sufletul tău, că domnul te -a oprit să verși sînge și să te ajuti cu mina ta. vrăjmașii tăi, cei ce vor răul domnului meu, să fie ca nabal! primește darul acesta pe care -l aduce roaba ta domnului meu, și să se împartă oamenilor cari merg după domnul meu. iartă, te rog, vina roabei tale, căci domnul va face domnului meu o casă trainică; iartă, căci domnul meu poartă războaiele domnului, și niciodată nu va fi răutate... în tine. dacă se va ridica cineva care să te urmărească și să vrea să-ți ia viața, sufletul domnului meu va fi legat în mănunchiul celor vii la domnul, dumnezeul tău, și să arunce cu praștia sufletul vrăjmașilor tăi. cînd va face domnul domnului meu tot binele pe care ți l-a făgăduit, și te va pune mai mare peste israel, atunci nu va avea domnul meu nici muștrări de cuget și nici nu -l va durea înimă că a vărsat sînge degeaba și că s'a răzburat singur. și cînd va face domnul bine domnului meu, adu-ți aminte de roaba ta.” david a zis abigalei: „binecuvîntat să fie domnul, dumnezeul lui israel, care te -a trimis astăzi înaintea mea! binecuvîntată să fie judecata ta, și binecuvîntată să fii tu, că m'ai oprit în ziua aceasta să vărs sînge, și mi-ai oprit mîna! dar viu este domnul, dumnezeul lui israel, care

m'a oprit să-ți fac rău, că, dacă nu te-ai fi grăbit să vii înaintea mea, n'ar mai fi rămas nimic din ce este al lui nabal, pină la lumina zilei de mine." și david a luat din mîna abigailei ce -i adusese, și i -a zis: „suie-te în pace acasă; vezi, că ți-am ascultat glasul, și te-am primit bine.“ abigail a ajuns la nabal. și tocmai el dădea în casa lui un ospăț ca un ospăț împăratesc; inima îi era veselă, și era beat mort. ea nu i -a spus nimic, nimic, pină la lumina zilei. dar dimineața, după ce trecuse beția lui nabal, nevastă-sa i -a istorisit ce se întimplase. inima lui nabal a primit o lovitură de moarte, și s'a făcut ca o piatră. cam după zece zile, domnul a lovit pe nabal, și a murit. david a aflat că murise nabal, și a zis: „binecuvîntat să fie domnul, că mi -a apărât pricina în ocara pe care mi -a făcut -o nabal, și a împedecat pe robul său să facă rău! domnul a făcut ca răutatea lui nabal să cadă asupra capului lui.“ david a trimis vorba abigailei că vrea s'o ia de nevastă. slujitorii lui david au ajuns la abigail la carmel, și i-au vorbit așa: „david ne -a trimes la tine, ca să te ia de nevastă.“ ea s'a sculat, s'a aruncat cu fața la pămînt, și a zis: „iată, roaba ta se socotește ca o roabă, gata să spele picioarele slujitorilor domnului meu.“ și îndată abigail a plecat, călare pe un măgar, și însoțită de cinci fete; a mers după solii lui david, și i -a fost nevastă. david luase și pe ahinoam din izrael, și amîndouă au fost nevestele lui. și saul dăduse pe fiică-sa mical, nevasta lui david, lui palti din galim, fiul lui lais.

26

zifiții s'au dus la saul la ghibea, și au zis: „iată că david este ascuns pe dealul hachila, în fața pustiei.“ saul s'a sculat și s'a pogorit în pustia zif, cu trei mii de oameni aleși din israel, ca să caute pe david în pustia zif. a tăbărit pe dealul hachila, în fața pustiei, lingă drum. david era în pustie; și, înțelegînd că saul merge în urmărirea lui în pustie, a trimes niște iscoade, și a aflat că în adevăr saul venise. atunci david s'a sculat și a venit la locul unde tăbărise saul, și a văzut locul unde era culcat saul, cu abner, fiul lui ner, căpetenia oștirii lui. saul era culcat în cort în mijlocul taberii și poporul era tăbărit în jurul lui. david a luat cuvîntul, și vorbind lui ahimelec, hetitul, și lui abișai, fiul teruei și fratele lui ioab, a zis: „cine vrea să se pogoare cu mine în tabără la saul?“ și abișai a răspuns: „eu, mă voi pogori cu tine.“ david și abișai s'au dus noaptea la popor. și iată că saul era culcat și dormea în cort în mijlocul taberii, și sulița lui era înfîptă în pămînt la capul lui. abner și poporul lui erau culcați în jurul lui. abișai a zis lui david: „dumnezeu dă astăzi pe vrămașul tău în minile tale; lasă-mă, te rog, să -l lovesc cu sulița mea, și să -l pironesc dintr-o lovitură în pămînt, ca să n'am nevoie să -i mai dau alta.“ dar david a zis lui abișai: „nu -l omori! căci cine ar putea pune mîna pe unsul domnului și să rămînă nepedepsit?“ și david a zis: „vîu este domnul, că numai domnul îl poate lovi; fie că -i va veni ziua să moară, fie că se va pogori... într'un cîmp de bătaie și va peri. să mă ferească domnul, să pun mîna pe unsul domnului! ia numai sulița dela căpătiul lui, cu urciorul cu apă, și să plecăm.“ david a luat dar sulița și urciorul cu apă de la căpătiul lui saul, și au plecat. nimeni nu i -a văzut, nici n'a bă-

gat de seamă nimic, și nimeni nu s'a deșteptat, căci domnul îi cufundase pe toți într'un somn adînc. david a trecut de cealaltă parte, și a ajuns departe pe vîrful muntelui, la o mare depărtare de tabără. și a strigat poporului și lui abner, fiul lui ner: „n'auzi tu, abner?“ abner a răspuns: „cine ești tu care strigi către împăratul?“ și david a zis lui abner: „oare nu ești tu bărbat? și cine este ca tine în israel? pentruce atunci n'ai păzit pe împărat, stăpînul tău? căci cineva din popor a venit să omoare pe împăratul, stăpînul tău. ce ai făcut tu nu este bine. viu este domnul, că sinteți vrednici de moarte, căci n'ați vegheat asupra stăpînului vostru, asupra unsului domnului. uită-te acum unde este sulița împăratului și ulciorul de apă, cari erau la căpătiul lui.“ saul a cunoscut glasul lui david, și a zis: „glasul tău este, fiul meu david?“ și david a răspuns: „glasul meu, împărate, domnul meu!“ și a zis: „pentruce urmărește domnul meu pe robul său? ce-am făcut, și cu ce sint vinovat? să binevoiască acum împăratul, domnul meu, să asculte cuvintele robului său: „dacă domnul este cel ce te atîță împotriva mea, să primească mirosul unui dar de mîncare dela noi; dar dacă oamenii te atîță, blestemați să fie înaintea domnului, fiindcă ei mă izgonesc azi ca să mă deslipească de moștenirea... domnului, zicîndu-mi: „du-te de slujește unor dumnezei străini!“ h! să nu-mi cadă singele pe pămînt departe de fața domnului! căci împăratul lui israel a pornit să mă caute ca pe un purice, cum ar urmări o potîrnică în munți.“ saul a zis: „am păcătuit; întoarce-te, fiul meu david, căci nu-ți voi mai face rău, fiindcă în ziua aceasta viața mea a fost scumpă înaintea ta. am lucrat ca un nebul, și am făcut o mare greșală.“ david a răspuns: „iată sulița împăratului; să vină unul din oamenii tăi s'o ia. domnul va răsplăti fiecăruia după dreptatea lui și după credincioșia lui: căci domnul te dăduse azi în minile mele, și eu n'am vrut să pun mîna pe unsul domnului. și după cum azi viața ta a avut un mare preț înaintea mea, tot așa și viața mea va avea un mare preț înaintea domnului, și el mă va izbăvi din orice necaz.“ saul a zis lui david: „fii binecuvîntat, fiul meu david! tu vei face lucruri mari și vei birui.“ david și -a văzut de drum, și saul s'a întors acasă.

27

david și -a zis în sine: „voi peri într-o zi ucis de mîna lui saul; nu este nimic mai bine pentru mine decît să fug în țara filistenilor, pentru ca saul să înceteze să mă mai caute în tot ținutul lui israel; așa voi scăpa de mîna lui.“ și david s'a sculat, el și cei șase sute de oameni cari erau împreună cu el, și au trecut la achis, fiul lui maoc, împăratul gatului. david și oamenii lui au rămas în gat la achis; își aveau fiecare familia lui, și david își avea cele două neveste: ahinoam din izrael și abigail din carmel, nevasta lui nabal. saul, cînd a aflat că david fugise la gat, a încetat să -l mai caute. david a zis lui achis: „dacă am căpătat trecere înaintea ta, rogu-te să mi se dea într'una din cetățile țării un loc unde să pot locui; căci pentruce să locuiesc robul tău cu tine în cetatea împăratească?“ și chiar în ziua aceea, achis i -a dat Țiclagul. de aceea Țiclagul a fost al împăraților lui iuda pină în ziua de azi. timpul

cît a locuit david în țara filistenilor a fost de un an și patru luni. david și oamenii lui se suiau și năvăleau asupra gheșurilor, ghirziților și amaleciților; căci neamurile acestea locuiau din vremuri vechi în ținutul acela pînă la șur și pînă în țara egiptului. david pustia ținutul acesta; nu lăsa cu viață nici bărbat nici femeie, le lua oile, boii, măgarii, cămilele, hainele, și apoi se întorcea și se ducea la achîș. achîș zicea: „unde ați năvălit azi?” și david răspundea: „spre miazăzi de iuda, spre miazăzi de ierahmeeliți și spre miazăzi de cheniți.” david nu lăsa cu viață nici bărbat, nici femeie ca să vină la gat; „căci”, se gîndea el, ei „ar putea să vorbească împotriva noastră și să zică: „așa a făcut david.” și acesta a fost felul lui de purtare în tot timpul cît a locuit în țara filistenilor. achîș se încredea în david, și zicea: „s’a făcut urît poporului său israel, și va rămînea în slujba mea pe vecie.”

28

pe vremea aceea, filistenii și-au strîns taberile și au făcut o oștire ca să pornească cu război împotriva lui israel. achîș a zis lui david: „să știți că vei veni cu mine la oștire, tu și oamenii tăi.” david a răspuns lui achîș: „ei bine, vei vedea ce va face robul tău.” și achîș a zis lui david: „de aceea te voi pune păzitorul capului meu în tot timpul.” samuel murise. -tot israelul îl plînsese, și -l îngropaseră la rama în cetatea lui. saul îndepărtase din țară pe cei ce cheamau morții și pe cei ce ghiceau. filistenii s’au strîns, și au venit de au tăbărit la sunem: saul a strîns pe tot israelul și au tăbărit la ghilboa. la vederea taberii filistenilor, saul a fost cuprins de frică, și un tremur puternic i -a apucat inima. saul a întrebă pe domnul și domnul nu i -a răspuns nici prin vise, nici prin urim..., nici prin prooroci. atunci saul a zis slujitorilor lui: „căutați-mi o femeie care să cheme morții, ca să mă duc să o întreb.” slujitorii lui i-au zis: „iată că în en-dor este o femeie care cheamă morții.” atunci saul s’a schimbat, a luat alte haine, și a plecat cu doi oameni. au ajuns la femeia aceea noaptea. saul i -a zis: „spune-mi viitorul chemînd un mort, și scoală-mi pe cine-ți voi spune.” femeia i -a răspuns: „știți ce a făcut saul, cum a nimicit din țară pe cei ce cheamă morții și pe cei ce ghicesc viitorul: penitruce dar întinzi o cursă vieții mele, ca să mă omori?” saul i -a jurat pe domnul, și a zis: „viu este domnul, că nu ți se va întîmpla niciun rău pentru aceasta.” femeia a zis: „pe cine vrei să-ți scol?” și el a răspuns: „scoala-mi pe samuel.” cînd a văzut femeia pe samuel, a scos un tipăt mare, și a zis lui saul: „penitruce m’ai înșelat? tu ești saul?” împăratul i -a zis: „nu te teme de nimic; dar ce vezi?” femeia a zis lui saul: „văd o ființă dumnezeiască sculîndu-se din pămînt.” el i -a zis: „cum e la chip?” și ea a răspuns: „este un bătrîn care se scoală, și este învelit cu o mantie.” saul a înțeles că era samuel, și s’a plecat cu fața la pămînt, și s’a închinat. samuel a zis lui saul: „penitruce m’ai turburat, chemîndu-mă?” saul a răspuns: „sînt într’o mare strîmtoare: filistenii îmi fac război, și dumnezeu s’a depărtat dela mine; nu mi -a... răspuns nici prin prooroci, nici prin vise. și te-am chemat să-mi arăți ce să fac.” samuel a zis: „penitruce mă întrebi pe mine cînd domnul s’a depărtat de tine și s’a făcut vrăjmașul tău? domnul îți face

asa cum îți vestisem din partea lui; domnul a rupt împărăția din minile tale, și a dat -o altuia, lui david. ‘ai ascultat de glasul domnului, și n’ai făcut pe amalec să simtă aprinderea miniei lui: de aceea îți face domnul așa astăzi. și chiar domnul va da pe israel împreună cu tine în minile filistenilor. mine, tu și fiii tăi, veți fi împreună cu mine și domnul va da tabăra lui israel în minile filistenilor.” îndată saul a căzut la pămînt cît era de lung, și cuvintele lui samuel l-au umplut de groază; nu mai avea nici o putere, căci nu mincase toată ziua și toată noaptea. femeia a venit la saul, și, văzîndu-l foarte înspăimîntat, i -a zis: „iată că roaba ta ți -a ascultat glasul; mi-am pus viața în primejdie, ascultînd de cuvintele pe care mi le-ai spus. ascultă acum, și tu, glasul roabei tale, și lăsa-mă să-ți dau o bucată de pine, ca să mîncînci și să prinzi putere ca să pornești la drum.” dar el n’a vrut, și a zis: „nu mîncînc nimic!” slujitorii lui și femeia au stăruit de el pînă i -a ascultat. s’a sculat dela pămînt, și a șezut pe pat. femeia avea la ea un vițel gras, pe care l -a tăiat în grabă; a luat făină, a frămîntat -o, și a copt azimi. le -a pus înaintea lui saul și înaintea slujitorilor lui, și au mîncat. apoi s’au sculat și au plecat chiar în noaptea aceea.

29

filistenii își strînseseră toate oștile la afec, și israel tăbărise la fîntina lui izreel. domnii filistenilor au înaintat cu sutele și miile lor; și david și oamenii lui mergeau mai la coadă cu achîș. domnii filistenilor au zis: „ce caută evreeii aceștia aici?” și achîș a răspuns domnitorilor filistenilor: „acesta este david, slujitorul lui saul, împăratul lui israel. de mult este cu mine, și n’am găsit nici cel mai mic lucru de care să -l învinuiesc, dela venirea lui și pînă în ziua de azi.” dar domnitorii filistenilor s’au miniat pe achîș, și i-au zis: „trimete înapoi pe omul acesta, ca să se întoarcă în locul unde l-ai așezat; să nu se pogoare cu noi pe cîmpul de bătaie, ca să nu ne fie vrăjmaș în timpul luptei. și cum ar putea să se facă omul acesta plăcut stăpînului său, decît cu capetele oamenilor noștri? u este acesta david pentru care cîntau jucînd: ‘saul și -a bătut miile lui, iar david zecile lui de mii?’ achîș a chemat pe david, și i -a zis: „viu este domnul că ești un om curat la suflet, și-mi place să te văd mergînd și venînd cu mine în tabără, căci n’am găsit nimic rău în tine, dela venirea ta la mine pînă în ziua de azi; dar nu ești pe placul domnitorilor. întoarce-te dar și mergi în pace, ca să nu faci nimic neplăcut înaintea domnitorilor filistenilor.” david a zis lui achîș: „dar ce am făcut, și cei ai găsit în robul tău, de cînd sînt la tine pînă în ziua de azi, ca să nu merg să lupt împotriva vrăjmașilor domnului meu, împăratul?” achîș a răspuns lui david: „știu că ești plăcut înaintea mea ca un inger al lui dumnezeu; dar domnitorii filistenilor au zis: ‘să nu se suie cu noi la luptă.’ astfel, scoala-te dis de dimineață, tu și slujitorii stăpînului tău, cari au venit cu tine; sculați-vă dis de dimineață, și plecați de îndată ce se va lumina.” david și oamenii lui s’au sculat de noapte de tot, ca să plece dimineața, și să se întoarcă în țara filistenilor. și filistenii s’au suit la izreel.

cind a ajuns david cu oamenii lui a treia zi la ȧclag, amaleciții năvăliseră în partea de miazăzi și în ȧclag, ei nimickeră și arseseră ȧclagul, după ce luaseră prinși pe femei și pe tot cei ce se aflau acolo, mici și mari. nu omoriseră pe nimeni, dar luaseră totul și plecaseră. david și oamenii lui au ajuns în cetate, și iată că era arsă; și nevestele, fiii și fiicele lor, fuseseră luate prinse. atunci david și poporul care era cu el au ridicat glasul, și au plins până n'au mai putut plinge. cele două neveste ale lui david: ahinoam din izreel, și abigail din carmel, nevasta lui nabal, fuseseră luate și ele. david a fost în mare strimtoare, căci poporul vorbea să -l ucidă cu pietre, pentru că toți erau amăriți în suflet, fiecare din pricina fiilor și fetelor lui. dar david s'a îmbărbătat, sprijinindu-se pe domnul, dumnezeul lui. el a zis preotului abiatar, fiul lui ahimelec: „adu-mi efodul;” abiatar a adus efodul la david. și david a întrebat pe domnul: „să urmăresc oastea aceasta? o voi ajunge?” domnul i -a răspuns: „urmărește -o, căci o vei ajunge și vei izbăvi totul.” și david a pornit, el și cei șase sute de oameni cari erau cu el. au ajuns la piriul besor, unde s'au oprit cei ce rămneau la coadă. david i -a urmărit mai departe, cu patru sute de oameni; dar două sute de oameni s'au oprit, fiind prea obosiți ca să mai treacă piriul besor. pe cîmp au dat peste un om egiptean, pe care l-au adus la david. i-au dat să mănince pine și să bea apă, și i-au mai dat și o legătură de smochine și două legături de stafide. după ce a mincat, i-au venit iarăș puterile, căci nu mîncase și nu băuse apă de trei zile și trei nopți. david i -a zis: „al cui ești, și de unde ești?” el a răspuns: „sînt un băiat egiptean, în slujba unui amalecit, și de trei zile stăpinul meu m'a părăsit pentrucă eram bolnav. am năvălit în partea de miazăzi a cheretiților, pe ținutul lui iuda și la miazăzi de caleb, și am ars ȧclagul.” david i -a zis: „vrei să mă duci la oastea aceasta?” și el a zis: „jură-mi pe numele lui dumnezeu că nu mă vei omori și nu mă vei da pe mîna stăpinului meu, și te voi pogori la oastea aceasta.” el i -a slujit astfel de călăuză. și amaleciții erau risipiți pe tot ținutul, mîncînd, bînd și jucînd, de bucuria prăzii celei mari pe care o luaseră din țara filistenilor și din țara lui iuda. david i -a bătut din zorii zilei pînă a doua zi seara, și n'a scăpat niciunul din ei, afară de patru sute de tineri, cari au încălecat pe cămile și au fugit. david a scăpat astfel tot ce luaseră amaleciții, și a scăpat și pe cele două neveste ale lui. u le -a lipsit nimeni, dela mic pînă la mare, nici fiu, nici fiică, nici un lucru din pradă, nimic din ce li se luase: david a adus înpoi totul. și david a luat toate oile și toți boii; și cei ce minau turma aceasta și mergeau în fruntea ei, ziceau: „aceasta este pradă lui david;” david a ajuns la cei două sute de oameni cari fuseseră prea obosiți ca să mai meargă după el și pe cari -i lăsase la piriul besor. ei au ieșit înaintea lui david și înaintea poporului care era cu el. david s'a apropiat de ei, și i -a întrebat de sănătate. toți oamenii răi și de nimic dintre cei ce merseseră cu david au luat cuvîntul și au zis: „fiindcă n'au venit cu noi, să nu le dăm nimic din pradă pe care am scăpat -o, ci doar să-și ia fiecare nevasta și copiii, și să plece.” dar david a zis: „să nu faceți așa,

fraților, cu ce ne -a dat domnul; căci el ne -a păzit și a dat în minile noastre ceata care venise împotriva noastră, și cine v'ar asculta în privința aceasta? partea trebuie să fie aceeaș atît pentru cel ce s'a pogorit pe cîmpul de bătaie cit și pentru cel ce a rămas la calabalicuri; s'o împartă deopotrivă. lucrul acesta a rămas de atunci și pînă în ziua de azi o lege și un obicei în israel. cînd s'a întors la ȧclag, david a trimis o parte din pradă bătrînilor lui iuda, prietenilor săi, spunîndu-le aceste cuvinte: „iată darul pe care vi -l fac din pradă lăută dela vrăjmașii domnului;” a trimis celor din betel, celor din ramot dela miază zi, celor din iatir, celor din aroer, celor din sîmot, celor din eștemoa, celor din raal, celor din cetățile ierahmeel-îților, celor din cetățile cheniților, celor din horma, celor din cor-așan, celor din atac, celor din hebron, și în toate locurile pe cari le străbătuse david cu oamenii lui.

31

filistenii s'au luptat cu israel, și bărbaiții lui israel au luat -o la fugă dinaintea filistenilor, și au căzut ucși pe muntele ghibloa. filistenii au urmărit pe saul și pe fiii lui, și au ucis pe ionatan, abinadab și malchisua, fiii lui saul. saul a fost prins în toiul luptei; arcașii l-au ajuns și l-au rănit greu. saul a zis atunci celui ce -i ducea armele: „scoate-ți sabia, și străpungă-mă, ca nu cumva acești netăiați împrejur să vină să mă străpungă și să-și bată joc de mine.” cel ce -i ducea armele n'a voit, căci îi era teamă. și saul și -a luat sabia, și s'a aruncat în ea. cel ce ducea armele lui saul, văzîndu -l mort, s'a aruncat și el în sabia lui, și a murit împreună cu el. astfel au perit în acelaș timp și în aceeaș zi, saul și cei trei fii ei lui, cel ce -i purta armele, și toți oamenii lui. cei din israel, cari erau dincolo de vale și dincolo de iordan, văzînd că oamenii lui israel fugeau și să saul și fiii lui muriseră, și-au părăsit cetățile și au luat -o și ei la fugă. și filistenii au venit și s'au așezat în ele. a doua zi, filistenii au venit să desbrace pe cei morți, și au găsit pe saul și pe cei trei fii ai lui căzuți pe muntele ghibloa. au tăiat capul lui saul, și i-au luat armele. apoi au trimis să dea de veste prin toată țara filistenilor în casele idolilor lor și în popor. au pus armele lui saul în casa astarteelor, și i-au atîrnat trupul pe zidurile bet-șanului. cînd au auzit locuitorii iabesului din galaad ce au făcut filistenii lui saul, toți vitejii s'au sculat, au mers toată noaptea și au luat de pe zidurile bet-șanului trupul lui saul și trupurile fiilor lui. apoi s'au întors la iabes, unde le-au ars; le-au luat oasele, și le-au îngropat sub stejarul din iabes. și au postit șapte zile

după moartea lui saul, david, după ce bătuse pe amaleciți, se întorsese de două zile la țiclag. a treia zi, a venit un om din tabăra lui saul, cu hainele sfâșiate și cu capul presărat cu țărină. când a ajuns în fața lui david, s'a aruncat cu fața la pământ, și s'a închinat. david i-a zis: „de unde vii?” și el i-a răspuns: „am scăpat din tabăra lui israel.” david i-a zis: „spune-mi ce s'ă întâmplă?” și el a răspuns: „poporul a fugit de pe cimpul de bătaie, și un mare număr de oameni au căzut și au perit; chiar și saul și fiul său ionatan, au murit.” david a zis tinărului care -i aducea aceste vești: „de unde știi că saul și fiul său ionatan au murit?” și tinărul care -i aducea aceste vești, a răspuns: „am venit din întimplare pe muntele ghibloa; și saul sta rezemat în sulita lui, și carăle și călăreții erau aproape să -l ajungă. întorcându-se, m'a văzut și m'a chemat. eu am zis: „iată-mă; și el mi-a zis: „cine ești?” i-am răspuns: „eu sint amalecit.” și a zis: „apropie-te dar, și omoară-mă; căci m'a apucat ameteala, măcar că sint încă plin de viață.” m'am apropiat de el, și l-am omorât, știind bine că n'avea să mai rămână cu viață în urma înfringerii. am luat cununa împărătească de pe capul lui și brățara pe care o avea la brăț, și le-am adus aici domnului meu.” david și -a apucat hainele și le -a sfâșiat, și toți oamenii cari erau lângă el au făcut același lucru. au jălit, au plîns și au postit până seara, de durere pentru saul, pentru fiul său ionatan, pentru poporul domnului, fiindcă fuseseră tăiați cu sabia. david a zis tinărului care -i aducea aceste vești: „de unde ești?” și el a răspuns: „sint fiul unui străin, unui amalecit.” david i-a zis: „cum nu ți -a fost frică să pui mina... pe unsul domnului și să -l omori?” și david a chemat pe unul din oamenii lui, și a zis: „apropie-te, și omoară -l!” omul acela a lovit pe amalecit, care a murit. și david i-a zis: „singele tău să cadă asupra capului tău, căci gura ta a mărturisit împotriva ta, fiindcă ai zis: „am omorât pe unsul domnului.” iată cîntarea de jale pe care a alcătuit -o david pentru saul și fiul său ionatan, și pe care a poruncit s'o învețe copiii lui iuda. este numită cîntarea arcului și se află scrisă în cartea dreptului. „fala ta, israel, zace ucisă pe dealurile tale! cum au căzut vitejii! u spuneti lucrul acesta în gat, nu răspîndiți vestea aceasta în ulitele ascalonului, ca să nu se bucure fetele filistenilor, ca să nu se laude fetelor celor netăiați... împrejur. munți din ghibloa! nici rouă, nici ploaie să nu cadă pe voi! să nu fie pe voi nici cîmpii cari să dea pîrgă pentru darurile de mîncare! căci acolo au fost aruncate scuturile vitejilor, scutul lui saul, ca și cînd n'ar fi fost uns... cu untdelemn. dela singele celor răniți, dela grăsimile celor mai voinici, arcul lui ionatan nu da înapoi niciodată, și sabia lui saul nu se învîrtea niciodată în vînt. saul și ionatan, cari s'au plăcut și s'au iubit în timpul vieții lor, n'au fost despărțiți nici la moarte; erau mai ușori decît vulturii, mai tari decît lei. ficele lui israel! plîngeți pe saul, care vă îmbrăca în stacojiu și alte podoabe, care vă puneau găteli de aur pe hainele voastre! cum au căzut vitejii în mijlocul luptei! cum a murit ionatan pe dealurile tale! mă doare după tine, frate ionatan! tu erai plăcerea mea; dragostea ta pentru mine era minunată: mai pe sus de dragostea femeiască. cum au căzut vitejii! cum

li s'au pierdut armele!”

2

după aceea, david a întrebat pe domnul: „să mă sui în vreuna din cetățile lui iuda?” domnul i -a răspuns: „suiete-te”. david a zis: „unde să mă sui?” și domnul a răspuns: „la hebron”. david s'a suit acolo, cu cele două nevaste ale sale: ahinoam din izreel, și abigail din carmel, nevasta lui nabal. david a luat cu el și pe oamenii cari erau la el, pe fiecare cu casa lui; și au locuit în cetățile hebronului. bărbații lui iuda au venit, și au uns acolo pe david ca împărat peste casa lui iuda. au dat de știre lui david că oamenii din iabesul galaadului au îngropat pe saul. david a trimis niște soli oamenilor din iabesul galaadului, să le spună: „binecuvîntați să fiți de domnul, fiindcă ați arătat astfel bunăvoință față de saul, stăpînul vostru, și l-ați îngropat! și acum, domnul să vă arate bunăvoință și credincioșie! vă voi face și eu bine, pentru că v'ați purtat astfel. să vi se întărească minile, și fiți viteji; căci stăpînul vostru saul a murit, și pe mine m'a uns casa lui iuda împărat peste ea”. însă abner, fiul lui ner, căpetenia ostirii lui saul, a luat pe is-boșet, fiul lui saul, și l -a trecut la mahanaïm. l -a pus împărat peste galaad, peste gheșuriți, peste izreel, peste efraim, peste beniamin, peste tot israelul. is-boșet, fiul lui saul, era în vîrstă de patruzeci de ani, cînd s'a făcut împărat al lui israel, și a domnit doi ani. numai casa lui iuda a rămas lipită de david. timpul cît a domnit david la hebron peste casa lui iuda a fost de șapte ani și șase luni. abner, fiul lui ner, și oamenii lui is-boșet, fiul lui saul, au ieșit din mahanaïm ca să meargă asupra gabaonului. ioab, fiul țeruiei, și oamenii lui david, au pornit și ei. s'au întîlnit la iazul din gabaon, și s'au oprit unii dincoace de iaz, și ceilalți dincolo. abner a zis lui ioab: „să se scoale tinerii aceștia, și să se bată înaintea noastră!” ioab a răspuns: „să se scoale!” s'au sculat și au înaintat în același număr, doisprezece din beniamin, pentru is-boșet, fiul lui saul; și doisprezece înși al lui david. fiecare, apucînd pe protivnicul lui de cap, i -a împlîntat sabia în coastă, și au căzut toți deodată. și locul acela de lângă gabaon, s'a numit helcat-haturim (locul săbiilor). în ziua aceea a fost o luptă foarte aprigă, în care abner și bărbații lui israel au fost bătuti de oamenii lui david. acolo se aflau cei trei fii ai țeruiei: ioab, abişai și asael. asael era iute de picioare, ca... o căprioară de cîmp: el a urmărit pe abner, fără să se abată la dreapta sau la stînga. abner s'a uitat înapoi, și a zis: „tu ești asael?” și el a răspuns: „eu”. abner i -a zis: „abate-te la dreapta sau la stînga, pune mîna pe unul din tinerii aceștia, și ia -i armele.” dar asael n'a vrut să se abată dîndărătul lui. abner a zis iarăși lui asael: „abate-te dinapoia mea; pentru că te lovesc și să te trîntesc la pămînt? cum voi ridica apoi fața înaintea fratelui tău ioab?” și asael n'a vrut să se abată. atunci abner l -a lovit în pîntece cu capătul de jos al sulitei, și sulita a ieșit pe dinapoi. a căzut și a murit pe loc. toți cei ce ajungeau în locul unde căzuse asael mort, se opreau, ioab și abişai au urmărit pe abner. și la asfințitul soarelui, au ajuns la coasta ama, care este în dreptul ghiahu-lui, pe drumul care duce în pustia gabaonului. fiii lui

beniamin s'au adunat în urma lui abner, au făcut o ceată, și s'au oprit pe vârful unui deal. abner a chemat pe ioab, și a zis: „oare mereu are să sfîșie sabia? nu știi că la sfîrșit va fi amar? pînă cînd vei pregeta să spui poporului să nu mai urmărească pe frații lui?” ioab a răspuns: „viu este dumnezeu că, dacă n'ai fi vorbit, poporul n'ar fi încetat pînă mine dimineață să urmărească pe frații lui.” și ioab a sunat din trîmbiță, și tot poporul s'a oprit; n'au mai urmărit pe israel și nici nu s'au mai bătut. abner și oamenii lui au mers toată noaptea în cîmpie; au trecut iordanul, au străbătut în întregime bitronul, și au ajuns la mahanaim. ioab s'a întors dela urmărire la abner, și a adunat tot poporul: lipseau nouăsprezece din oamenii lui david și asael. dar oamenii lui david omorisera treisute șasezeci de inși din bărbații lui beniamin și ai lui abner. au luat pe asael, și l-au îngropat în mormîntul tatălui său la betleem. ioab și oamenii lui au mers toată noaptea, și li s'au revărsat zorile în hebron.

3

războiul a ținut mult între casa lui saul și casa lui david. david era tot mai tare, și casa lui saul mergea slăbind. lui david i s'au născut fii la hebron. întîiul lui născut a fost amnon, din ahinoam din izreel; al doilea, chileab, din abigail din carmel, nevasta lui nabal; al treilea, absalom, fiul maachei, fata lui talmai, împăratul gheșurului; al patrulea, adonia, fiul hagitei; al cincilea, șefatiah, fiul abitalei; și al șaselea, itream, din eglă, nevasta lui david. aceștia i s'au născut lui david la hebron. în timpul războiului dintre casa lui saul și casa lui david, abner a ținut cu tărie la casa lui saul. dar saul avusese o țiitoare, numită rițpa, fata lui aiaa. și iș-boșet a zis lui abner: „pentru ce ai intrat la țiitoarea tatălui meu?” abner s'a miniat foarte rău de cuvintele lui iș-boșet, și a răspuns: „oare cap de cine sînt eu, și țin cu iuda? eu dau astăzi dovadă de bunăvoință față de casa tatălui tău saul, față de frații și prietenii lui, nu te-am dat în minile lui david, și astăzi îmi bagi vină pentru un păcat făcut cu femeia aceasta? dumnezeu să pedepsească cu toată asprimea pe abner, dacă nu voi face cum a jurat domnul lui david, cînd i -a spus că împărația va fi luată dela casa lui saul, și că scaunul de domnie al lui david va fi ridicat peste israel și peste iuda, dela dan pînă la beer-șeba”. iș-boșet n'a îndrăznit să mai răspundă o vorbă lui abner, pentru că se temea de el. abner a trimis soli la david, să -i spună din partea lui: „a cui este țara? fă legămînt cu mine, și mîna mea te va ajuta să întorci la tine pe tot israelul”. el a răspuns: „bine! voi face legămînt cu tine, dar îți cer un lucru: să nu -mi vezi fata decît dacă-mi vei aduce mai întîi pe mical, fata lui saul cînd vei veni la mine”. și david a trimis soli lui iș-boșet, fiul lui saul, să -i spună: „dă-mi pe nevastă-mea mical, cu care m'am logodit pentru o sută de preputurii dela filistenii”. iș-boșet a trimis s'o ia dela bărbatul ei paltiel, fiul lui lais. și bărbatul ei a mers după ea plîngînd pînă la bahurim. atunci abner i -a zis: „pleacă, și întoarce-te!” și el s'a întors. abner a stat de vorbă cu bătrînii lui israel, și le -a zis: „odinioară voi doreați să aveți împărat pe david; puneți -l acum, căci domnul a zis despre el: „prin robul meu david voi izbăvi pe poporul

meu israel din mîna filistenilor și din mîna tuturor vrăjmașilor lui.” abner a vorbit și lui beniamin, și s'a dus să spună în auzul lui david la hebron ce hotărîse israel și toată casa lui beniamin. a ajuns la david în hebron, însoțit de douăzeci de oameni; și david a dat un ospăt în cîntea lui abner și acelor cari erau cu el. abner a zis lui david: „mă voi scula, și voi pleca să strîng tot israelul la domnul meu împăratul, ca să facă legămînt cu tine, și să domnești în totul după dorința ta”. david a dat drumul lui abner, care a plecat în pace. ioab și oamenii lui david s'au întors dela urmărire unei cete, și au adus cu ei o mare pradă. abner nu mai era la david în hebron, căci david îi dăduse drumul, și plecase în pace. cînd a venit ioab cu toată ceata lui, i s'a spus: „abner, fiul lui ner, a venit la împărat, care i-a dat drumul, și s'a dus în pace”. ioab s'a dus la împărat, și a zis: „ce ai făcut? abner a venit la tine; pentru ce i-ai dat drumul și l-ai lăsat să plece? tu cunoști pe abner, fiul lui ner! a venit să te înșele, ca să-ți pindească pașii, și să știe tot ce faci.” și ioab, după ce a plecat dela david, a trimis pe urmele lui abner niște soli cari l-au adus înapoi dela fîntina fără apă sira: david nu știa nimic. cînd s'a întors abner la hebron, ioab l -a tras deoparte în mijlocul porții, ca să -i vorbească în taină, și l -a lovit acolo în pîntece și l -a omorît, ca să răzbune moartea fratelui său asael.... david a aflat apoi, și a zis: „nevinovat sînt eu și împărația mea pe vecie, înaintea domnului, de singele lui abner, fiul lui ner. singele acesta s'a cadă asupra lui ioab și asupra întregii case a tatălui său! totdeauna s'a fie în casa lui ioab cineva, atîns de o scurgere de sămîntă sau de lepră, sau care s'a se razime în cîrjă, sau s'a cadă ucis de sabie, sau s'a ducă lipsă de pine?” astfel ioab și fratele său abiașai, au omorît pe abner, pentru că omorisera pe fratele lor asael în lupta dela gabaon. david a zis lui ioab și întregului popor care era cu el: „rupeți-vă hainele, încingeți-vă cu saci, și bocîți-vă înaintea lui abner!” și împăratul david mergea în urma sicriului, au îngropat pe abner la hebron. împăratul a ridicat glasul, și a plîns la mormîntul lui abner, și tot poporul plîngea. împăratul a făcut următoarea cîntare de jale pentru abner, și a zis: „să moară abner cum moare un mișel? 'aveai nici minile legate, nici picioarele puse în lanțuri ai căzut cum cade cineva înaintea celor răi!’ și tot poporul a plîns și mai mult după abner. tot poporul s'a apropiat de david ca să -l facă să mînînce ceva, cît era încă ziuă; dar david a jurat, zicînd: „să mă pedepsească dumnezeu cu toată asprimea, dacă voi gusta pine sau alt ceva înainte de... apusul soarelui!” lucrul acesta a fost cunoscut și plăcut la tot poporul; toți au găsit că era bine ce făcuse împăratul. tot poporul și tot israelul au înțeles în ziua aceea că abner, fiul lui ner, nu fusese ucis din porunca împăratului. împăratul a zis slujitorilor săi: „nu știți că o căpetenie, un om mare, a căzut astăzi în israel? eu sînt încă slab, măcar că am primit ungerea împăratească; și oamenii aceștia, fiii țeruiei, sînt prea puternici pentru mine. domnul s'a răsplătească după răutatea lui celui ce a făcut răul!”

4

cînd a auzit fiul lui saul că abner a murit la hebron, minile i-au rămas fără putere, și tot israelul s'a

spăimintat. fiul lui saul avea doi capi peste cetele de război, dintre cari unul se numea baana iar altul recab; erau fiii lui rimon din beerot, dintre fiii lui beniamin. -căci beerot era privit ca făcînd parte din beniamin, și beerotiții fugiseră la ghitaïm, unde au locuit pînă în ziua de azi. ionatan, fiul lui saul, avea un fiu olog de picioare, și în vîrstă de cinci ani, cînd a venit din izreel vestea morții lui saul și a lui ionatan; doica lui l -a luat și a fugit, și fiindcă se grăbea să fugă, a căzut și a rămas olog; numele lui era mefi-boșet, și fiii lui rimon din beerot, recab și baana, s'au dus în timpul zădufului zilei în casa lui iș-boșet, care își făcea somnul de amează. au pătruns pînă în mijlocul casei, dîndu-se drept negustori de griu, și l-au lovit în pîntece; apoi recab și baana, fratele său, au scăpat. au intrat în casă, pe cînd el era culcat pe pat în odaia lui de dormit, l-au lovit, l-au omorît, și i-au tăiat capul. i-au luat capul, și au mers toată noaptea prin cîmpie. au adus capul lui iș-boșet la david în hebron, și au zis împăratului: „iată capul lui iș-boșet, fiul lui saul, vrăjmașul tău, care voia să-ți ia viața; domnul răzîndu-ă azi pe împărat, domnul meu, împotriva lui saul și împotriva neamului lui.” david a răspuns lui recab și lui baana, fratele său, fiii lui rimon din beerot: „viu este domnul care m'a izbăvit din orice primejdie, că pe cel ce a venit să-mi spună: „iată, saul a murit”, și care credea că-mi aduce o veste bună, l-am prins și l-am omorît la țiclag, ca să -l răsplătesc pentru știrea lui; și cînd niște răi au ucis pe un om nevinovat în casa lui și în patul lui, cu cit mai mult îi voi cere singele din minile voastre și vă voi nimici de pe pămînt.” și david a poruncit oamenilor lui să -i omoare; le-au tăiat minile și picioarele, și i-au spînzurat la marginea iazului din hebron. au luat apoi capul lui iș-boșet, și l-au îngropat în mormîntul lui abner la hebron.

5

toate semințiile lui israel au venit la david, în hebron, și au zis: „iată că noi sîntem os din oasele tale și carne din carnea ta. chiar odinioară, cînd saul era împăratul nostru, tu povățuiai și stringeai pe israel. domnul ți -a zis: „tu vei paște pe poporul meu israel, și vei fi căpetenia lui israel.” astfel toți bătrîinii lui israel au venit la împărat în hebron, și împăratul david a făcut legămint cu ei la hebron, înaintea... domnului. și au uns pe david împărat peste israel. david era în vîrstă de treizeci de ani cînd s'a făcut împărat, și a domnit patruzeci de ani. la hebron a domnit peste iuda șapte ani și șase luni, și la ierusalim a domnit treizeci și trei de ani peste tot israelul și iuda. împăratul a mers cu oamenii lui asupra ierusalimului împotriva iebusiților, locuitorii țării. ei au zis lui david: „să nu intri aici, căci și orbii și ologii ți se vor împotrivi! prin aceasta voiau să spună că david nu va intra cu niciun chip aici. dar david a pus mina pe cetățuia sionului: aceasta este cetatea lui david. david zîsesse în ziua aceea: „oricine va bate pe iebusiți, să arunce în canal pe schiopii și pe orbii aceia cari sînt vrăjmașii lui david!... -de aceea se zice: „orbul și schiopul s'au între în casa domnului.” david s'a așezat în cetățuie, pe care a numit -o cetatea lui david. a făcut întărituri de jur împrejur, în afară și înlăuntrul lui mîlo (cetățuie).

david ajungea tot mai mare, și domnul, dumnezeul oștirilor, era cu el. hiram, împăratul tirului, a trimis soli lui david, și lemn de cedru și tîmplari și cioplitari de piatră, cari au zidit o casă lui david. david a cunoscut că domnul îl întărea ca împărat al lui israel, și că -i ridica împărăția din pricina poporului său israel. david și -a mai luat țîitoare și neveste din ierusalim, după ce a venit din hebron, și i s'au născut iarăș fii și fiice. iată numele celor ce i s'au născut la ierusalim: șamua, șobab, natan, solomon, ibhar, elișua, nefeg, iafia, elișama, eliada, și elifelet. filistenii au aflat că david fusese uns împărat peste israel, și s'au suit toți să -l caute. david, căruia i s'a dat de știre, s'a pogorît în cetățuie. filistenii au venit, și s'au răspîndit în valea refaim. david a întrebat pe domnul: „să mă sui împotriva filistenilor? îi vei da în minile mele?” și domnul a zis lui david: „sue-te, căci voi da pe filistenii în minile tale.” david a venit la baal-perațim, unde i -a bătut. apoi a zis: „domnul a risipit pe vrăjmașii mei dinaintea mea, ca niște ape cari se rup.” de aceea s'a dat locului acelaia numele baal-perațim (șesul rupturii). ei și-au lăsat idolii acolo și david și oamenii lui i-au luat. filistenii s'au suit din nou, și s'au răspîndit în valea refaim. david a întrebat pe domnul. și domnul a zis: „să nu te sui; ci ia -i pe la spate, și mergi asupra lor în dreptul duzilor. cînd vei auzi un vuiet de pași în virfurile duzilor, atunci să te grăbești, căci domnul merge înaintea ta ca să bată oștirea filistenilor.” david a făcut cum îi poruncise domnul, și a bătut pe filistenii dela gheba pînă la ghezer.

6

david a strîns iarăș pe toți aleșii lui israel, în număr de treizeci de mii de oameni. și david, cu tot poporul care era cu el, a pornit dela baale-iuda, ca să suie de acolo chivotul lui dumnezeu, înaintea căruia este chemat numele domnului oștirilor, care stă între heruvimi deasupra chivotului. au pus chivotul lui dumnezeu într'un car nou, și l-au ridicat din casa lui abinadab, de pe deal; uza și ahio, fiul lui abinadab, cirmuiau carul cel nou. l-au luat dar din casa lui abinadab de pe deal; uza mergea alături de chivotul lui dumnezeu, și ahio mergea înaintea chivotului. david și toată casa lui israel cîntau înaintea domnului cu tot felul de instrumente de lemn de chiparos, cu arfe, cu lăute, cu timpane, cu fluere și cu țîmbale. cînd au ajuns la aria lui nacon, uza a întins mina spre chivotul lui dumnezeu și l -a apucat, pentrucă erau să -l răstoarne boii. domnul s'a aprins de minie împotriva lui uza, și dumnezeu l -a lovit pe loc pentru păcatul lui, și a murit acolo lîngă chivotul lui dumnezeu. david s'a intrîstat că dumnezeu lovise pe uza cu o astfel de pedeapsă, rupîndu -l pe loc. și locul acesta a fost numit pînă în ziua de azi peret-uza (ruperea lui uza). david s'a temut de domnul în ziua aceea, și a zis: „cum s'au între chivotul domnului la mine?” a vrut să aducă chivotul domnului la el în cetatea lui david, și l -a dus în casa lui obed-edom din gat. chivotul domnului a rămas trei luni în casa lui obed-edom din gat, și domnul a binecuvîntat pe obed-edom și toată casa lui. au venit și au spus împăratului david: „domnul a binecuvîntat casa lui obed-edom și tot ce avea, din pricina

chivotului lui Dumnezeu.” atunci david a pornit, și a suit chivotul lui Dumnezeu din casa lui obed-edom în cetatea lui david, în mijlocul veseliei. cind ceie duceau chivotul domnului au făcut șase pași, au jertfit un bou și un vițel gras. david juca din răsputeri înaintea domnului, și era încins cu efordul de în subțire. astfel au suit david și toată casa lui israel chivotul domnului, în strigăte de bucurie și în sunet de trîmbițe. pe cind chivotul domnului intra în cetatea lui david, mical, fata lui saul, se uita pe fereastră; și, văzind pe împăratul david sărînd și jucînd înaintea domnului, l-a disprețuit în inima ei. după ce au adus chivotul domnului, l-au pus la locul lui în mijlocul cortului pe care -l ridicase david pentru chivot; și david a adus... înaintea domnului arderi de tot și jertfe de mulțămire. cind a isprăvit david de adus arderile de tot și jertfele de mulțămire, a binecuvîntat poporul în numele domnului oștirilor. apoi a împărțit la tot poporul, la toată mulțimea lui israel, bărbați și femei, fiecăruia cite o pine, o bucată de carne și o turtă de stafide. și tot poporul a plecat, fiecare la casa lui. david s'a întors să-și binecuvînteze casa. mical, fata lui saul, i-a ieșit înainte, și a zis: „cu cită cînstă s'a purtat azi împăratul lui israel descoperindu-se înaintea slujnicilor supușilor lui, cum s'ar descoperi un om... de nimic?” david a răspuns micaliei: „înaintea domnului, care m'a ales mai pe sus de tatăl tău și de toată casa lui, ca să mă pună căpetenie peste poporul domnului, peste israel, înaintea domnului am jucat. vreau să mă arăt și mai de nimic de cit de data asta, și să mă înjosesc în ochii mei; totuși voi fi în cînstă la slujnicele de cari vorbești.” și mical, fata lui saul, n'a avut copii pînă în ziua morții ei.

7

cind a locuit împăratul în casa lui, și cind i -a dat odihnă domnul, după ce l -a izbăvit de toți vrăjmașii cari -l înconjurau, a zis proorocului natan: „iată! eu locuiesc într'o casă de cedru, și chivotul lui Dumnezeu locuiește într'un... cort.” atan a răspuns împăratului: „du-te și fă tot ce ai în inimă, căci domnul este cu tine.” în noaptea următoare, cuvîntul domnului a vorbit lui natan: „du-te și spune robului meu david: „așa vorbește domnul: „oare tu îmi vei zidi o casă ca să locuiesc în ea? dar eu n'am locuit într'o casă, din ziua cind am scos pe copiii lui israel din egipt pînă în ziua aceasta; ci am călătorit într'un cort drept locuință. pretutindeni pe unde am mers cu toți copiii lui israel, am spus eu oare vreo vorbă vreunui din semînțele lui israel, căreia îi poruncisem să pască pe poporul meu israel, zicînd: „pentru ce nu-mi zidiți o casă de cedru? acum să spu robului meu david: „așa vorbește domnul oștirilor: „te-am luat dela pășune, dela oi, ca să fii căpetenie peste poporul meu, peste israel; am fost cu tine pretutindeni pe unde ai mers, am nimicit pe toți vrăjmașii tăi dinaintea ta, și ți-am făcut numele mare... ca numele celor mari de pe pămînt; am dat un loc poporului meu, lui israel, și l-am sădit ca să locuiască în el, și să nu mai fie turburat, ca să nu -l mai apese cei răi ca mai înainte. și pe cu vremea cind pusese judecători peste poporul meu israel. ți-am dat odihnă izbăvind-te de toți vrăjmașii tăi. și domnul

îți vestește că-ți... va zidi o casă. cind ți se vor împlini zilele și vei fi culcat cu părinții tăi, eu ți voi ridica... un urmaș după tine, care va ieși din trupul tău, și -i voi întări împărăția. el va zidi numelui meu o casă, și voi întări pe vecie scaunul de domnie al împărăției lui. eu îi voi fi tată și el îmi va fi fiu. dacă va face răul, îl voi pedepsi cu o nua omenască și cu lovituri omenesti; dar harul meu nu se va depărta dela el, cum l-am depărtat dela saul, pe care l-am îndepărtat dinaintea ta. ci casa ta și împărăția ta vor dăinui vecinic înaintea mea, și scaunul tău de domnie va fi întărit pe vecie.” atan a spus lui david toate aceste cuvinte și toată vedenia aceasta. și împăratul david s'a dus și s'a înfățișat înaintea domnului, și a zis: „cine sînt eu, doamne dumnezeule, și ce este casa mea, de m'ai făcut să ajung unde sînt? și încă atît este puțin înaintea ta, doamne dumnezeule! tu vorbești despre casa robului tău și în viitor. și binevoiești să înveți pe un om cu privire la aceste lucruri, doamne dumnezeule! ce ți-ar putea spune david mai mult? tu cunoști pe robul tău, doamne dumnezeule! după cuvîntul tău, și după inima ta, tu ai făcut toate aceste lucruri mari, ca să le descoperi robului tău! ce mare ești tu, doamne dumnezeule! căci nimeni nu este ca tine, și nu este alt dumnezeu afară de tine, după tot ce am auzit cu urechile noastre. este oare pe pămînt un singur neam care să fie ca poporul tău, ca israel, pe care a venit să -l răscumpere dumnezeu, ca să facă din el poporul lui, ca să-și facă un nume și ca să facă pentru el, pentru țara ta, minuni și semne, izgonind dinaintea poporului tău, pe care l-ai răscumpărat din egipt, neamuri și pe dumnezeii lor? tu ai întărit pe poporul tău israel, ca să fie poporul tău pe vecie; și tu, doamne, te-ai făcut dumnezeul lui. acum, doamne dumnezeule, fă să rămînă în veci cuvîntul pe care l-ai rostit asupra robului tău și asupra casei lui, și lucrează după cuvîntul tău. slăvit să fie numele tău pe vecie, și să se zică: „domnul oștirilor este dumnezeul lui israel.” și casa robului tău david, să rămînă înaintea ta; căci tu însuși, doamne al oștirilor, dumnezeul lui israel, te-ai descoperit robului tău, zicînd: „eu îți voi întemeia o casă; de aceea a îndrăznit robul tău să-ți facă această rugăciune. acum, doamne dumnezeule, tu ești dumnezeu, și cuvintele tale sînt adevăr, și tu ai vestit harul acesta robului tău. binecuvîntează dar casa robului tău, ca să dăinuiască pe vecie înaintea ta! căci tu, doamne dumnezeule, ai vorbit, și, prin binecuvîntarea ta, casa robului tău va fi binecuvîntată pe vecie.”

8

după aceea, david a bătut pe filistenii și i -a smerit, și a luat din mina filistenilor cîrmuirea capitalei lor. a bătut pe moabiți, și i -a măsurat cu o frînghie, punîndu -i să se culce la pămînt; a măsurat două frînghii ca să -i omoare, și i a frînghie plină, ca să -i lase vii. și moabiții au fost supuși lui david, și i-au plătit... un bir. david a bătut pe hadadezer, fiul lui rehoab, împăratul din țoba, cind s'a dus să-și așeze iarăș stăpînirea peste riul eufrat. david i -a luat o mie șapte sute de călăreți și douăzeci de mii de pedestri; a tăiat vinele cailor de trăsură și n'a păstrat cai decît pentru o sută de cară. sirienii din damasc au venit în ajutorul lui hadadezer,

împăratul din Țoba, și david a ucis douăzeci și două de mii de sirieni. david a pus strajă în siria damascului. și sirienii au fost supuși lui david, și i-au plătit un bir. domnul ocrotea pe david ori unde se ducea. și david a luat scuturile de aur, pe cari le aveau slujitorii lui hadadezer, și le -a adus la ierusalim. împăratul david a mai luat multă aramă din betah și din berotai, cetățile lui hadadezer. toți împăratul hamatului, a auzit că david bătuse toată oștirea lui hadadezer, și a trimis pe fiul său ioram la împăratul david, ca să -i ureze de bine, și să -l laude că a pornit lupta împotriva lui hadadezer și că l -a bătut. căci toi era în război cu hadadezer. ioram a adus vase de argint, vase de aur, și vase de aramă. împăratul david le -a închinat domnului, cum închinase și argintul și aurul luat dela toate neamurile pe cari le biruise, din siria, din moab, dela fiii lui amon, dela filistenii, dela amalec, și din prada dela hadadezer, fiul lui rehoab, împăratul din Țoba. la întoarcerea dela biruința lui asupra sirienilor, david și -a făcut iarăș un nume, bătînd în valea sării optsprezece mii de edomiți. a pus strajă în edom, a pus strajă în tot edomul. și tot edomul a fost supus lui david. domnul ocrotea pe david pretutindeni pe unde mergea. david a împărțit peste israel, și făcea judecată și dreptate la tot poporul lui. ioab, fiul feruiei, era mai mare peste oștire; iosafat, fiul lui ahilud, era mai mare peste scriitorii; Țadoc, fiul lui ahitub, și ahimelec, fiul lui abiatar, erau preoți; seraia era logofăt; benaia, fiul lui iehoiada, era căpetenia cheretiților și a peletților; și fiii lui david erau mari dregători.

9

david a zis: „a mai rămas cineva din casa lui saul, ca să -i fac bine din pricina lui ionatan?” era un slujitor din casa lui saul, numit Țiba, pe care l-au adus la david. împăratul i -a zis: „tu ești Țiba?” și el a răspuns: „robul tău, da!” împăratul a zis: „nu mai este nimeni din casa lui saul, ca să mă port cu el cu o bunătațe ca bunătața lui Dumnezeu?” și Țiba a răspuns împăratului: „mai este un fiu al lui ionatan, olog de picioare”. împăratul a zis: „unde este?” și Țiba a răspuns împăratului: „este în casa lui machir fiul lui amiel, la lodebar”. împăratul david l -a trimis să -l ia din casa lui machir, fiul lui amiel, din lodebar. și mefiboșet, fiul lui ionatan, fiul lui saul, a venit la david, a căzut cu fața la pămînt, și s'a închinat. david a zis: „mefiboșet?” și el a răspuns: „iată robul tău!” david i -a zis: „nu te teme, căci vreau să -ți fac bine din pricina tatălui tău ionatan. îți voi da înapoi toate pămînturile tatălui tău saul, și vei minca totdeauna la masa mea”. el s'a închinat, și a zis: „cine este robul tău, ca să te uiți la un cine mort ca mine?” împăratul a chemat pe Țiba, slujbașul lui saul, și i -a zis: „dau fiului stăpînului tău tot ce era al lui saul și tot ce avea toată casa lui. tu să lucrezi pămînturile pentru el, tu, fiii tăi, și robii tăi, și să strîngi rodurile, ca fiul stăpînului tău să aibă pine de mincare; și mefiboșet, fiul stăpînului tău, va minca totdeauna la masa mea”. și Țiba avea cincisprezece fii și douăzeci de robi. el a zis împăratului: „robul tău va face tot ce poruncește împăratul, domnul meu, robului său”. și mefiboșet a mincat la masa lui david, ca unul din fiii împăratului. mefiboșet avea un fiu mic,

numit mica, și toți cei ce locuiau în casa lui Țiba erau robii lui mefiboșet. mefiboșet locuia la ierusalim, căci minca totdeauna la masa împăratului. el era olog de amîndouă picioarele.

10

după aceea, împăratul fiilor lui amon a murit, și în locul lui a domnit fiul său hanun. david a zis: „voi arăta bunăvoință lui hanun, fiul lui nahaș, cum a arătat și tatăl lui față de mine”. și david a trimis pe slujitorii săi să -l mîngîie pentru moartea tatălui său. cînd au ajuns slujitorii lui david în țara fiilor lui amon, căpeteniile fiilor lui amon au zis stăpînului lor hanun: „crezi că david îți trimete oameni să te mîngîie, ca să cîntească pe tatăl tău? ori ca să cunoască și să cerceteze cetatea, ca s'o nimicească își trimete el slujitorii la tine?” atunci hanun a luat pe slujitorii lui david, le -a ras barba pe jumătate, și le -a tăiat hainele pe jumătate pînă la coapse. apoi le -a dat drumul. david, înștiințat de lucrul acesta, a trimis niște oameni înaintea lor, căci oamenii aceia erau foarte batjocoriți; și împăratul a spus să le spună: „rămîneți la ierihon pînă vă va crește barba, și ve urmă să vă întoarceți.” fiii lui amon, văzînd că se făcuseră urîți lui david, au tocmit douăzeci de mii de pedestri dela sirienii din bet-rehob și dela sirienii din Țoba, o mie de oameni dela împăratul din maaca, și douăsprezece mii de oameni dela oamenii din tob. la auzul acestei vești, david a trimis împotriva lor pe ioab și toată oștirea, numai oameni viteji. fiii lui amon au ieșit, și s'au așezat în șiruri de bătaie la intrarea porții; sirienii din Țoba și din rehob, și oamenii din tob și din maaca, erau deoparte în cîmpie. ioab a văzut că avea să lupte și înaintea și înapoi. a ales atunci din toți aleșii lui israel o ceată, pe care a așezat -o împotriva sirienilor; și a pus subț porunca fratelui său abișai ce mai rămăsese din popor, ca să țină piept fiilor lui amon. el a zis: „dacă sirienii vor fi mai tari decît mine, să vii în ajutorul meu; și dacă fiii lui amon vor fi mai tari decît tine, voi veni eu să te ajut. fii tare, și să ne arătăm plini de bărbăție pentru poporul nostru și pentru cetățile dumnezeului nostru; și domnul... să facă ce va crede?” ioab cu poporul lui a înaintat la luptă împotriva sirienilor, și ei au luat -o la fugă dinaintea lui. și cînd au văzut fiii lui amon, că sirienii o luaseră la fugă, au fugit și ei dinaintea lui abișai, și au intrat în cetate. ioab a plecat dela fiii lui amon, și s'a întors la ierusalim. sirienii, văzînd că fuseseră bătûți de israel, și-au strîns puterile. hadadezer a trimis după sirienii, care erau de cealaltă parte a riului; și au venit la helam, în frunte cu șobac, căpetenia oștirii lui hadadezer. au dat de veste lui david care a strîns tot israelul, a trecut iordanul, și a venit la helam: sirienii s'au pregătit de au ieșit înaintea lui david, și au început lupta cu el. dar sirienii au fugit dinaintea lui israel. și david le -a tăiat șapte sute de cai de trăsură și patruzeci de mii de călăreți; a lovit și pe căpetenia oștirii lor șobac, care a murit pe loc. toți împărății supuși lui hadadezer, văzîndu-se bătûți de israel, au făcut pace cu israel, și i s'au supus. și sirienii n'au mai îndrăznit să ajute pe fiii lui amon.

în anul următor, pe vremea cînd porneau împărații la război, david a trimis pe ioab, cu slujitorii lui și tot israelul, să pustiască țara lui amon și să împrésoare raba. dar david a rămas la ierusalim. într'o după amiază spre seară, david s'a sculat de pe pat; și pe cînd se plimba pe acoperișul casei împăratești, a zărit de acolo o femeie care se scălda și care era foarte frumoasă la chip. david a întrebă cine este femeia aceasta, și i-au spus: „este bat-șeba, fata lui eliam, nevasta lui urie, hetitul.” și david a trimis niște oameni s'o aducă. ea a venit la el, și el s'a culcat cu ea. după ce s'a curățit de necurăția ei, ea s'a întors acasă. femeia a rămas însărcinată și a trimis vorbă lui david, zicînd: „sînt însărcinată.” atunci david a trimis următoarea poruncă lui ioab: „trimete-mi pe urie, hetitul.” și ioab a trimis pe urie la david. urie a venit la david, care l-a întrebă despre starea lui ioab, despre starea poporului, și despre mersul războiului. apoi david a zis lui urie: „pogoară-te acasă, și spală-ți picioarele.” urie a ieșit din casa împăratească, și a fost urmat de un dar din partea împăratului. dar urie s'a culcat la poarta casei împăratești, cu toți slujitorii stăpînului său, și nu s'a pogorit acasă la el. au dat de știre lui david despre aceasta, și i-au spus: „urie nu s'a pogorit la el casa.” și david a zis lui urie: „nu vii tu oare din călătorie? printru ce nu te-ai pogorit acasă?” urie a răspuns lui david: „chivotal și israel și iuda locuiesc în corturi, domnul meu ioab și slujitorii domnului meu sînt tăbăriți în cîmp, și eu s'am intru în casă să mănînc și să beau și să mă culc cu nevastă-meal! viu ești tu și viu este sufletul tău că nu voi face lucrul acesta.” david a zis lui urie: „mai rămii și astăzi aici, și mîine îți voi da drumul.” și urie a rămas la ierusalim în ziua aceea și a doua zi. david l-a poștit să mănînce și să bea cu el, și l-a îmbătat; și seara. urie a ieșit și s'a culcat cu slujitorii stăpînului său, dar nu s'a pogorit acasă. a doua zi dimineața, david a scris o scrisoare lui ioab, și a trimis-o prin urie. în scrisoarea aceasta scria: „puneți pe urie în locul cel mai greu al luptei, și trageți-vă înapoi dela el, ca să fie lovit și să moară.” ioab, împrésurînd cetatea, a pus pe urie în locul pe care -l știa apărat de ostași viteji. amenii din cetate au făcut o ieșire și s'au bătut împotriva lui ioab; au căzut mulți din popor, din slujitorii lui david, și a fost ucis și urie, hetitul. ioab a trimis un sol să istorisească lui david tot ce se petrecuse în luptă. și a dat solului următoarea poruncă: „cînd vei isprăvi de istorisit împăratului toate amănuntele luptei, poate că se va minia și va zice: „pentru ce v'ați apropiat de cetate să luptați împotriva ei? nu știați că se aruncă săgeți din virful zidului? cine a omorît pe abimelec, fiul lui ierubeșet? nu o femeie, care a aruncat peste el din virful zidului o piatră de moară, și n'a murit el la tebe?” pentru ce v'ați apropiat de zid? atunci să -i spui: „a murit și robul tău urie, hetitul.” solul a plecat; și, la sosire, a istorisit lui david tot ce -i poruncise ioab. solul a zis lui david: „oamenii aceia au fost mai tari decît noi; făcuseră o ieșire împotriva noastră în cîmp, și i-am dat înapoi noastră în cîmp, și i-am dat înapoi pînă la intrarea porții, dar arcașii au tras de pe virful zidului asupra slujitorilor tăi, și mulți din slujitorii împăratului au fost

uciși, și a murit și robul tău urie, hetitul.” david a zis solului: „iață ce să spui lui ioab: „nu te munci pentru împlinirea aceasta, căci sabia doboară cînd pe unul, cînd pe altul; bate cetatea cu putere, dărimă -o. și tu, îmbărbătează -l.” evasta lui urie a aflat că bărbatul ei murise, și a plîns pe bărbatul ei. după ce au trecut zilele de jale, david a trimis s'o ia, și a primit-o în casa lui. ea i-a fost nevastă, și i-a născut un fiu. fapta lui david n'a plăcut domnului.

12

domnul a trimis pe natan la david. și natan a venit la el și i-a zis: „într'o cetate erau doi oameni, unul bogat și altul sărac. bogatul avea foarte multe oi și foarte multe boi. săracul n'avea nimic decît o mielușă, pe care o cumpărase; o hrănea, și o creștea la el împreună cu copiii lui; ea minca din aceeaș bucată de pine cu el, bea din acelaș pahar cu el, dormea la sinul lui, și o privea ca pe fata lui. a venit un călător la omul acela bogat, și bogatul nu s'a îndurat să se atingă de oile sau de boii lui, ca să pregătească un prînz călătorului care venise la el; ci a luat oia săracului, și a gătit-o pentru omul care venise la el.” david s'a aprins foarte tare de minie împotriva omului acestuia, și a zis lui natan: „viu este domnul că omul care a făcut lucrul acesta este vrednic de moarte. și să dea înapoi patru miei, pentru că a săvîrșit fapta aceasta, și n'oi avut milă.” și natan a zis lui david: „tu ești omul acesta?” așa vorbește domnul, dumnezeul lui israel: „eu te-am uns împărat peste israel, și te-am scăpat din mina lui saul; te-am făcut stăpîn pe casa stăpînului tău, am pus la sinul tău nevestele stăpînului tău, și ți-am dat casa lui israel și iuda. și dacă ar fi fost puțin atîta, aș mai fi adăugat. pentru ce dar au disprețuit tu cuvîntul domnului, făcînd ce este rău înaintea lui? ai lovit cu sabia pe urie...,” hetitul; ai luat de nevastă pe nevastă-sa, și pe el l-ai ucis cu sabia fiilor lui amon. acum niciodată nu se va depărta sabia din casa ta, pentru că m'ai disprețuit, și pentru că ai luat de nevastă pe nevasta lui urie, hetitul: așa vorbește domnul. „iață, din casa ta voi ridica nenorocirea împotriva ta, și voi lua de sub ochii tăi, pe nevestele tale și le voi da altuia care se va culca cu ele în fața soarelui acestuia. căci ai lucrat pe ascuns; eu însă voi face lucru acesta în fața întregului israel și în fața soarelui.” david a zis lui natan: „am păcătuit împotriva domnului;” și natan a zis lui david: „domnul îți iartă păcatul...,” nu vei muri. dar, pentru că ai făcut pe vrăjmașii domnului să -l hulească, săvîrșind fapta aceasta, fiul care ți s'a născut, va muri.” și natan a plecat acasă. domnul a lovit copilul pe care -l născuse lui david nevasta lui urie, și a fost greu bolnav. david s'a rugat lui dumnezeu pentru copil, și a postit; și cînd a venit acasă, toată noaptea a stat culcat pe pămînt. bătrîni casei au stăruit de el să se scoale dela pămînt; dar n'a voit, și n'a mîncat nimic cu ei. a șaptea zi, copilul a murit. slujitorii lui david s'au temut să -i dea de veste că a murit copilul. căci ziceau: „cînd copilul trăia încă, i-am vorbit, și nu ne -a ascultat: cum să îndrăznim să -i spunem: „a murit copilul; are să se întristeze și mai mult.” david a băgat de seamă că slujitorii lui vorbeau în șoaptă între ei, și a înțeles că murise copilul. el a zis slujito-

rilor săi: „a murit copilul” și ei au răspuns: „a murit.” atunci david s’a sculat de la pământ. s’a spălat, s’a uns, și și-a schimbat hainele; apoi s’a dus în casa domnului, și s’a închinat. întorcându-se acasă, a cerut să i se dea să mănince, și a mincat. slujitorii lui i-au zis: „ce însemnează ceace faci? cînd trăia copilul, posteați și plîngeai; și acum, cînd a murit copilul, te scoli și măninci?” el a răspuns: „cînd trăia copilul, posteam și plîneam, căci ziceam: „cine știe dacă nu se va îndura domnul de mine și dacă nu va trăi copilul?” acum, cînd a murit, pentruce să mai postesc? pot să -l întorc în viață? eu mă voi duce la el, dar el nu se va întoarce la mine.” david a mîngîiat pe nevastă-sa bet-șeba, și a intrat la ea și s’a culcat cu ea. ea a născut un fiu, pe care l -a numit salomon, și care a fost iubit de domnul. el l -a încredințat în minile proorocului natan, și natan i -a pus numele iedidia (iubitul domnului), pentru domnul. ioab, care impresura raba fiilor lui amon, a pus mîna pe cetatea împărătească, și a trimis soli lui david să -i spună: „am început lupta împotriva rabei, și am pus stăpînire pe cetatea apelor; stringe acum cealaltă parte a poporului, tăbărăște împotriva cetății, și ia -o, ca să n’o iau eu și să vină asupra mea cînstea.” david a strîns tot poporul, și a mers asupra cetății raba; a bătut -o și a luat -o. a luat cununa de pe capul împăratului ei, care cîntărea un talant de aur și era împodobită cu pietre scumpe. au pus -o pe capul lui david, care a luat o foarte mare pradă din cetate. a scos pe locuitorii, și i -a trecut prin ferestrele, prin grape de fer și securi de fer, și i -a pus în cuptoarele de cărmîziri; așa a făcut tuturor cetăților fiilor lui amon. david s’a întors la ierusalim cu tot poporul.

13

după aceea, iată ce s’a întimplat. absalom, fiul lui david, avea o soră frumoasă, numită tamar; și amnon, fiul lui david, a iubit -o. amnon era atît de chinuit din această pricină, încît a căzut bolnav după soră-sa tamar; căci era fecioară, și -i venea greu lui amnon să -i facă ceva. amnon avea un prieten, numit ionadab, fiul lui șimea, fratele lui david. și ionadab era un om foarte șiret. el i -a zis: „pentruce te uși din zi în zi, tu, fiul împăratului? nu vrei să-mi spuiz?” amnon i -a răspuns: „iubesc pe tamar, sora fratelui meu absalom.” ionadab i -a zis: „culcă-te în pat, și fă-te bolnav. cînd va veni tatăl tău să te vadă, să -i spui: „dă voie sorei mele tamar, să vină să-mi dea să mănînc; să-mi pregătească subț ochii mei o mincare, ca s’o vîd și s’o iau din mîna ei.” amnon s’a culcat și s’a făcut bolnav. împăratul a venit să -l vadă, și amnon a zis împăratului: „te rog, să vină soru-mea tamar să facă două turte subț ochii mei și să le mănînc din mîna ei.” david a trimis să spună tamariei înăuntrul odăilor ei: „du-te în casa fratelui tău amnon, și pregătește -i o mincare.” tamar s’a dus în casa fratelui ei amnon, care era culcat. a luat plămeadeala, a frămîntat -o, a pregătit turte înaintea lui, și le -a copt; luînd apoi țigala, le -a răsturnat înaintea lui.” dar amnon n’a vrut să mănînce. el a zis: „scoateți pe toată lumea afară.” și toată lumea a ieșit afară dela el. atunci amnon a zis tamariei: „adu-mi mîncarea în odaie, și s’o mănînc din mîna ta.” tamar a luat turtile pe cari le fă-

cuse, și le -a dus fratelui său amnon, în odaie. pe cînd i le dădea ea să le mănînce, el a apucat -o și i -a zis: „vino, soro, și culcă-te cu mine.” ea i -a răspuns: „nu, frate, nu mă necinsti, căci nu se face așa în israel; nu face mișelia aceasta. unde mă voi duce eu cu rușinea mea? și tu vei trece drept un mișel în israel. acum, vorbește, te rog, împăratului, și nu se va împotrivi să fiu a ta.” dar el n’a vrut s’o asculte; a silit -o, a necinstit -o și s’a culcat cu ea. apoi amnon a urît -o foarte mult, mai mult decît o iubise. și i -a zis: „scoală-te, și du-te!” ea i -a răspuns: „nu mai mări răul pe care l-ai făcut, izgonindu-mă.” el n’a vrut s’o asculte și, chemînd băiatul care -i slujea, a zis: „izgonește dela mine pe femeia aceasta, scoate -o afară, și incuie ușa după ea!” ea avea o rochie pestriță; căci aceasta era haina pe care o purtau fetele împăratului, cită vreme erau fecioare. slujitorul lui amnon a scos -o afară, și a incuiat ușa după ea. tamar și -a presărat cenușă pe cap, și și -a sfîșiat haina pestriță; a pus mîna în cap, și a plecat tipînd. fratele ei absalom, i -a zis: „a stat fratele tău amnon cu tine?” acum, soro, taci, căci este fratele tău; nu te prea trece cu firea din pricina aceasta.” și tamar, nemîngîiată, a locuit în casa fratelui ei absalom. împăratul david a aflat toate aceste lucruri, și s’a miniat foarte tare. absalom n’a vorbit nici bine nici rău cu amnon; dar a început să -l urască, pentrucă necinstise pe soru-sa tamar. după doi ani, pe cînd absalom avea tunsul oilor la baal-hațor, lîngă efraim, a poftit pe toți fiii împăratului. absalom s’a dus la împărat, și a zis: „iață, robul tău are tunsul oilor; să vină împăratul și slujitorii lui la robul tău.” și împăratul a zis lui absalom: „nu, fiule, nu vom veni toți, ca să nu-ți fie greu.” absalom a stăruit de el; dar împăratul n’a vrut să se ducă, și l -a binecuvîntat. absalom a zis: „dă voie măcar fratelui meu amnon să vină cu noi.” împăratul i -a răspuns: „pentruce să vină el cu tine?” în urma stăruințelor lui absalom, împăratul a lăsat să meargă cu el pe amnon și toți fiii săi. absalom a dat următoarea poruncă slujitorilor săi: „luați seama cînd se va veseli inima lui amnon de vin, și cînd vă voi zice: „lovîți pe amnon!” atunci să -l omoriți; să nu vă temeți de nimic: oare nu vă poruncesc eu? fiți tari, și arătați-vă oameni de inimă!” slujitorii lui absalom au făcut lui amnon cum le poruncise absalom. și toți fiii împăratului s’au sculat, au încălecat fiecare pe catirul lui, și au fugit. pe cînd erau pe drum, a ajuns zvonul la david că absalom, a ucis pe toții fiii împăratului, și că n’a mai rămas nici-unul din ei. împăratul s’a sculat, și -a rupt hainele, și s’a culcat pe pămînt, și toți slujitorii lui stăteau acolo cu hainele sfîșiate. ionadab, fiul lui șimea, fratele lui david, a luat cuvîntul și a zis: „să nu creadă domnul meu că toți tinerii, fiii împăratului, au fost uciși, căci numai amnon a murit; aceasta este urmarea unei hotărîri a lui absalom, din ziua cînd amnon a necinstit pe soră-sa tamar. să nu se mai muncească dar împăratul, domnul meu, cu gîndul că toți fiii împăratului au murit, căci numai amnon a murit. absalom a fugit, și tinărul pus de strajă a ridicat ochii și s’a uitat. și iată că o mare ceată venea pe drumul dinapoia lui, dinspre munte. ionadab a zis împăratului: „iață că vin fiii împăratului! astfel se adevărește ce spunea robul tău.” pe cînd isprăvea el vorba, iată că fiii împăratului au venit. au ridicat glasul, și au plîns; și împăratul și

toți slujitorii lui au plîns mult. absalom fugise, și s'a dus la talmăi, fiul lui amihur, împăratul gheșurului. și david jălea în fiecare zi pe fiul său. absalom a stat trei ani la gheșur, unde se dusesse, după ce fugise. împăratul david a încetat să mai urmărească pe absalom, căci se mîngîiase de moartea lui amnon.

14

ioab, fiul țeruiei, a băgat de seamă că inima împăratului era aprinsă de dor după absalom. a trimis să aducă din tecoa o femeie iscusită, și i -a zis: „fă-te că plîngi, și îmbracă-te în haine de jale; nu te unge cu untdelemn, și fii ca o femeie care de multă vreme plînge după un mort. să te duci astfel la împărat, și să -i vorbești așa și așa.” și ioab i -a spus ce trebuia să zică. femeia aceea din tecoa s'a dus să vorbească împăratului. a căzut cu fața la pămînt, s'a închinat, și a zis: „împărate, scapă-mă!” împăratul i -a zis: „ce ai?” ea a răspuns: „da, sînt văduvă, bărbatul mi -a murit! roaba ta avea doi fii; amîndoi s'au certat pe cîmp, și n'a fost nimeni să -i despartă; unul a lovit pe celalt, și l -a omorît.” și iată că toată familia s'a ridicat împotriva roabei tale, zicînd: „scoate încoace pe ucigașul fratelui său! vrem să -l omorîm, pentru viața fratelui său pe care l -a ucis; vrem să nimicim chiar și pe moștenitor; ei ar stînge astfel și tăciunile care-mi mai rămîne, ca să nu lase bărbatul meu nici nume nici urmaș viu pe fața pămîntului.” împăratul a zis femeii: „du-te acasă. voi da porunci cu privire la tine.” femeia din tecoa a zis împăratului: „asupra mea, împărate, domnului meu, și asupra casei tatălui meu să cadă pedeapsa; împăratul și scaunul lui de domnie să nu aibă nimic de suferit.” împăratul a zis: „dacă va vorbi cineva împotriva ta, să -l aduci la mine, și nu se va mai atinge de tine.” ea a zis: „să -și aducă aminte împăratul de domnul, dumnezeul tău, pentru că răzbnătorul singelui să nu mărească prăpădul, și să nu mi se nimicească fiul!” și el a zis: „viu este domnul, că un păr din capul fiului tău nu va cădea la pămînt!” femeia a zis: „dă voie roabei tale să spună o vorbă domnului meu, împăratul.” și el a zis: „vorbește!” femeia a zis: „pentru că gîndești tu astfel cu privire la poporul lui dumnezeu, căci nu iese chiar din cuvintele împăratului că împăratul este ca și vinovat cînd nu cheamă înapoi pe acela pe care l -a gonit? trebuie negreșit să murim, și vom fi ca niște ape vărsate pe pămînt, cari nu se mai adună. dumnezeu nu ia viață, ci dorește ca fugarul să nu rămînă izgonit dinaintea lui. acum, dacă am venit să spun aceste lucruri împăratului, domnului meu, am venit pentru că poporul m'a înspăimîntat.” și roaba ta a zis: „vreau să vorbesc împăratului; poate că împăratul va face ce va zice roaba sa. da, împăratul va asculta pe roaba sa, ca să scape din mîna celor ce caută să ne nimicească, pe mine și pe fiul meu, din moștenirea lui dumnezeu.” roaba ta a zis: „cuvîntul domnului meu împăratul să-mi dea odihnă. căci domnul meu împăratul este ca un înger al lui dumnezeu, gata să audă binele și răul.” și domnul, dumnezeul tău, să fie cu tine.” împăratul a răspuns, și a zis femeii: „nu-mi ascunde ce te voi întreba.” și femeia a zis: „să vorbească domnul meu împăratul!” împăratul a zis atunci: „oare mîna lui ioab nu este ea cu

tine în toată treaba aceasta?” și femeia a răspuns: „viu este sufletul tău, împărate, domnul meu, că nu este cu putîntă nici o abatere nici la dreapta nici la stînga dela tot ce a zis domnul meu împăratul. în adevăr, robul tău ioab mi -a poruncit, și a pus în gura roabei tale toate aceste cuvinte. ca să dea o altă înfățișare lucrului, a făcut robul tău ioab lucrul acesta. dar domnul meu este tot atît de înțelept ca și un înger al lui dumnezeu, ca să cunoască tot ce se petrece pe pămînt.” împăratul a zis lui ioab: „iată, vreau să fac lucrul acesta; du-te dar, de adu înapoi pe tinărul absalom.” ioab a căzut cu fața la pămînt, s'a închinat, și a binecuvîntat pe împăratul. apoi a zis: „robul tău cunoaște azi că am căpătat trecere înaintea ta, împărate, domnului meu, fiindcă împăratul lucrează după cuvîntul robului său.” ioab s'a sculat, a plecat în gheșur, și a adus pe absalom înapoi la ierusalim. dar împăratul a zis: „să se ducă în casa lui, și să nu-mi vadă fața.” și absalom s'a dus în casa lui, și n'a văzut fața împăratului. u era om în tot israelul așa de vestit ca absalom în privința frumuseței lui; din talpa piciorului pînă în creștetul capului, n'avea niciun cusur. cînd își tunde capul și -l tunde în fiecare an, pentru că părul îi era greu-greutatea părului de pe capul lui era de două sute de sicli, după greutatea împăratului. lui absalom i s'au născut trei fii, și o fiică, numită tamar, care era o femeie frumoasă la chip. absalom a locuit doi ani la ierusalim, fără să vadă fața împăratului. apoi a chemat pe ioab, și -l trimeată la împăratul: dar ioab n'a voit să vină la el. l -a chemat a doua oară; și ioab tot n'a vrut să vină. absalom a zis atunci slujitorilor lui: „vedeți, ogorul lui ioab este lingă al meu; are orz pe el; duceți-vă și puneți -i foc.” și slujitorii lui absalom au pus foc cîmpului. ioab s'a sculat și s'a dus la absalom acasă. și i -a zis: „pentru ce au pus slujitorii tăi foc cîmpului meu?” absalom a răspuns lui ioab: „iată, ți-am trimis vorbă și ți-am zis: „vino aici, și te voi trimite la împărat să -i spui: „pentru ce m'am întors din gheșur? ar fi fost mai bine pentru mine să fiu și acum acolo. doresc acum să văd fața împăratului; și dacă este vreo nelegiuire în mine, să mă omoare.” ioab s'a dus la împărat, și i -a spus lucrul acesta. și împăratul a chemat pe absalom, care a venit la el și s'a aruncat cu fața la pămînt înaintea lui. împăratul a sărutat pe absalom.

15

după aceea, absalom și -a pregătit care și cai, și cinci zeci de oameni cari alergau înaintea lui. se scula disdedimineată, și stătea la marginea drumului la poartă. și oricîteori avea cineva vreo neînțelegere și se ducea la împărat la judecată, absalom îl chema și zicea: „din ce cetate ești?” după ce -i răspundea: „sînt din cutare semîntie a lui israel,” absalom îi zicea: „iată, pricina ta este bună și dreaptă; dar nimeni din partea împăratului nu te va asculta.” absalom zicea: „de m'ar pune pe mine judecător în țară! orice om care are avea o neînțelegere și o judecată, ar veni la mine, și i-aș face dreptate.” și cînd se apropia cineva să se închine înaintea lui, el îi întindea mîna, îl apuca, și -l săruta. absalom se purta așa cu toți aceia din israel cari se duceau la împărat să ceară dreptate. și absalom cîștiga inima oamenilor lui israel. după trecere

de patruzeci de ani, absalom a zis împăratului: „dă-mi voie să mă duc la hebron să împlinesc o juruință pe care am făcut -o domnului. căci robul tău a făcut o juruință, când... locuiam la gheșur în siria; și am zis: „dacă mă va aduce domnul înapoi la ierusalim, voi da cinsto domnului.“ împăratul i -a zis: „du-te în pace.“ absalom s'a sculat, și a plecat la hebron. absalom a trimis iscoade în toate semințiile lui israel, să spună: „când veți auzi sunetul trimbeței, să ziceți: „absalom s'a făcut împărat la hebron!“ două sute de oameni din ierusalim, cari fuseseră poftiți, au însoțit pe absalom; și l-au însoțit în prostia lor, fără să știe nimic. pe când aducea absalom jertfele, a trimis în cetate ghilo după ahitofel, ghilonitul, sfetnicul lui david. uneltirea căpăta putere, și poporul se îndrepta în număr tot mai mare... de partea lui absalom. cineva a venit și a dat de știre lui david, și a zis: „inimă oamenilor lui israel s'a întors spre absalom.“ și david a zis tuturor slujitorilor lui cari erau cu el la ierusalim: „sculați-vă să fugim, căci nu vom scăpa dinaintea lui absalom. grăbiți-vă de plecare; altfel, nu va întîrzia să ne ajungă, și va arunca nenorocirea peste noi, și va trece cetatea prin ascuțitul săbiei.“ slujitorii împăratului i-au zis: „slujitorii tăi vor face tot ce va voi domnul nostru împăratul.“ împăratul a ieșit, și toată casa lui mergea după el; și a lăsat zece țitoare pentru paza casei. împăratul a ieșit astfel, și tot poporul îl urma. și s'au oprit la cea din urmă casă. toți slujitorii lui, toți cheretiții și toți peletiiți, au trecut alături de el; și toți gațiiți, în număr de șase sute de oameni, veniți din gat după el, au trecut înaintea împăratului. împăratul a zis lui itai din gat: „pentru ce să vii și tu cu noi? întoarce-te, și rămii cu împăratul, căci ești străin, și ai fost luat chiar din țara ta. de ieri ai venit, și azi să te fac să rătăcești cu noi incoace și incolto, când nici eu însumi nu știu unde mă duc! întoarce-te, și ia și pe frații tăi cu tine. domnul să se poarte cu tine cu bună-tate și credincioșie!“ itai a răspuns împăratului, și a zis: „viu este domnul și vii este domnul meu împăratul, că în locul unde va fi domnul meu împăratul, fie ca să moară, fie ca să trăiască, acolo va fi și robul tău.“ david a zis atunci lui itai: „du-te și treci!“ și itai din gat a trecut înainte, cu toți oamenii lui și toți copiii cari erau cu el. tot ținutul plingea și scoteau țipete mari, la trecerea întregului popor. împăratul a trecut apoi și el pîrîul chedron, și tot poporul a apucat pe drumul care duce în pustie. țadoc era și el acolo, și cu el toți leviii, ducînd chivotul legămîntului lui dumnezeu; și au așezat jos chivotul lui dumnezeu, și abiator se suia, în timp ce tot poporul isprăvea de ieșit din cetate. împăratul a zis lui țadoc: „du chivotul lui dumnezeu înapoi în cetate. dacă voi căpăta trecere înaintea domnului, mă va aduce înapoi și mă va face să văd chivotul și locașul lui. dar dacă va zice: „nu-mi place de tine“, iată-mă, să facă ce va crede cu mine. împăratul a mai zis preotului țadoc: „înțelegi? întoarce-te în pace în cetate, cu fiul tău ahimaat, și cu ionatan, fiul lui abiator, cei doi fii ai voștri. vedeți, voi aștepta în cîmpiile pustiei, pînă ce-mi vor veni vești din partea voastră.“ astfel țadoc și abiator au dus înapoi chivotul lui dumnezeu la ierusalim, și au rămas acolo. david a suit dealul măslinilor. suia plîngînd și cu capul acoperit, și mergea cu picioarele goale; și toți

ceia erau cu el și-au acoperit... și ei capul, și suiau plîngînd..... au venit și au spus lui david: „ahitofel este împreună cu absalom printre uneltitori.“ și david a zis: „doamne, nimicește sfaturile lui ahitofel!“ cînd a ajuns david pe virf, unde s'a închinat înaintea lui dumnezeu, iată că hușai, architul, a venit înaintea lui, cu haina sfîșiată și capul acoperit cu țărînă. david i -a zis: „dacă vei veni cu mine, îmi vei fi o povară. dimpotrivă, vei nimici pentru mine sfaturile lui ahitofel, dacă te vei întoarce în cetate, și vei zice lui absalom: „împarate, eu voi fi robul tău; odinioară am fost robul tatălui tău, dar acum sînt robul tău.“ preoții țadoc și abiator nu vor fi acolo cu tine? tot ce vei afla din casa împăratului spune preoților țadoc și abiator. și fiindcă ei au acolo la ei pe cei doi fii ai lor, pe ahimaat, fiul lui țadoc, și pe ionatan, fiul lui abiator, prin ei îmi veți trimite tot ce veți afla. hușai, prietenul lui david, s'a întors dar în cetate. și absalom a intrat în ierusalim.

16

cînd trecuse david puțin de virf, iată că țiba, slujitorul lui mefiboșet, a venit înaintea lui cu doi măgari înșalați, pe cari erau două sute de pîni, o sută de turte de stafide, o sută de roade de vară, și un burduf cu vin. împăratul a zis lui țiba: „ce vrei să faci cu acestea?“ și țiba a răspuns: „măgarii sînt pentru casa împăratului, pentru călărie, pînilor și roadele de vară sînt pentru hrana tinerilor, și vinul pentru potolirea setei celor ce vor fi oboșiți în pustie. împăratul a zis: „unde este fiul stăpînului tău?“ și țiba a răspuns împăratului: „iată, a rămas la ierusalim, căci a zis: „astăzi casa lui israel îmi va da înapoi împărăția tatălui meu.“ împăratul a zis lui țiba: „tot ce este al lui mefiboșet este al tău.“ și țiba a zis: „mă închin cu plecăciune! să capăt trecere înaintea ta, împărate, domnule meu!“ david ajunsese pînă la bahurim. și de acolo a ieșit un om din familia și din casa lui saul, numit șimei, fiul lui ghera. el ianinta blestemînd, și a aruncat cu pietre după david și după toți slujitorii împăratului david, în timp ce tot poporul și toți vitejii stăteau la dreapta și la stînga împăratului. șimei vorbea astfel cînd blestema: „du-te, du-te, om al singelui, om rău! domnul face să cadă asupra ta pedepsa pentru tot singele casei lui saul, al cărui scaun de domnie l-ai luat, și domnul a dat împărăția în minile fiului tău absalom; și iată-te nenorocit, căci ești un om al singelui!“ atunci abiașai, fiul țeruei, a zis împăratului: „pentru ce bleastă-mă acest cine mort pe domnul meu împăratul? lasă-mă, te rog, să mă duc să -i tai capul.“ dar împăratul a zis: „ce aveți voi cu mine, fiii țeruei?“ dacă bleastă-mă, înseamnă că domnul i -a zis: „bleastă-mă pe david; cine -i... va zice dar: „pentru ce faci așa?“ și david a zis lui abiașai și tuturor slujitorilor săi: „iată că fiul meu, care a ieșit din trupul meu, vrea să -mi ia viața; cu cit mai mult beniaminitul acesta! lăsați -l să blesteme, căci domnul i -a zis. poate că domnul se va uita la necazul meu, și-mi va face bine în locul blestemelor de azi.“ david și oamenii lui și-au văzut de drum. șimei mergea pe coasta muntelui, în dreptul lui david, și mergînd, blestema, arunca cu pietre împotriva lui, și vîntura praf. împăratul și tot poporul

care era cu el au ajuns la aiehim, și acolo s'au odihnit. absalom și tot poporul, bărbații lui israel, intraseră în ierusalim. ahitofel era și el cu absalom. când a ajuns hușai, arhitul, prietenul lui david, la absalom, i -a zis: „trăiască împăratul! trăiască împăratul!” și absalom a zis lui hușai: „iată cît de mult îți tu la prietenul tău! pentru ce nu te-ai dus cu prietenul tău?” hușai a răspuns lui absalom: „pentru că vreau să fiu al aceluia pe care l -a ales domnul și tot poporul acesta și toți bărbații lui israel, și cu el vreau să rămîn. de altfel, cui îi voi sluji? nu fiului său? cum am slujit tatălui tău, așa îți voi sluji și ție.” absalom a zis lui ahitofel: „sfătuieți-vă împreună; ce avem de făcut?” și ahitofel a zis lui absalom: „intră la țîtoarele pe cari le -a lăsat tatăl tău pentru paza casei; astfel, tot israelul va ști că te-ai făcut urît tatălui tău, și minile tuturor... celor ce sînt cu tine se vor întări.” au întins un cort pentru absalom pe acoperiș, și absalom a intrat la țîtoarele tatălui său, în fața întregului israel. sfatul dat pe vremea aceea de ahitofel avea tot atîta putere ca și cînd ar fi întrebat chiar pe dumnezeu. tot așa era cu toate sfaturile lui ahitofel, fie pentru david, fie pentru absalom.

17

ahitofel a zis lui absalom: „lasă-mă să aleg douăsprezece mii de oameni! mă voi scula, și voi urmări pe david chiar în noaptea aceasta. îl voi lua pe neașteptate, cînd va fi obosit și va avea minile slăbite, îl voi înspăimînta, și tot poporul care este cu el va fugi. voi lovi numai pe împărat, și voi aduce înapoi la tine pe tot poporul; moartea omului pe care l -urmărești va face ca toți să se întoarcă, și tot poporul va fi în pace.” cuvintele acestea au plăcut lui absalom și tuturor bătrînilor lui israel. dar absalom a zis: „chetați și pe hușai, arhitul, și să auzim și ce va zice el.” hușai a venit la absalom, și absalom i -a zis: „iată cum a vorbit ahitofel; trebuie să facem ce a zis el, sau nu?” spune tu?” hușai a răspuns lui absalom: „de data aceasta, sfatul pe care ți l -a dat ahitofel nu este bun.” și hușai a zis: „tu cunoști vitejia tatălui tău și a oamenilor lui; sînt infurția ca o ursoaică de pe cîmp, căreia i s'au răpit puii. tatăl tău este un om de război, și nu va petrece noaptea cu poporul; iată, acum, stă ascuns în vreo groapă sau în vreun alt loc. și dacă, dela început, vor cădea unii sub loviturile lor, se va auzi îndată, și se va zice: „poporul care urma pe absalom a fost înfrînt; atunci cel mai viteaz, chiar dacă ar fi avut o inimă de leu, se va înspăimînta; căci tot israelul știe că tatăl tău este un viteaz, și că are niște viteji cu el. sfatul meu este dar ca tot israelul să se strîngă la tine, dela dan pînă la beer-șeba, o mulțime ca nisipul de pe marginea mării. și tu însuși să mergi la luptă. dacă vom ajunge la el în vreun loc unde l-am găsi, vom cădea peste el cum cade roua pe pămînt; și nu va scăpa niciunul, nici el, nici vreunul din oamenii cari sînt cu el. dacă va fugi într'o cetate, tot israelul va duce funii la cetatea aceea, și o vom trage în pîriu, pînă cînd nu va mai rămînea nici o piatră în ea.” absalom și toți oamenii lui israel au zis: „sfatul lui hușai, arhitul, este mai bun decît sfatul lui ahitofel.” dar domnul hotărîse să nimicească bunul sfat al lui ahitofel, ca să aducă

nenorocirea peste absalom. husai a zis preoților țadoc și abiatar: „ahitofel a dat cutare și cutare sfat lui absalom și bătrînilor lui israel, și eu i-am sfătuit cutare și cutare lucru. acum trimeteți îndată știri lui david, și spuneți -i: „nu sta noaptea în cîmpiile pustiei, ci du-te mai departe, ca nu cumva împăratul și tot poporul care este cu el să fie în primejdie să piară.” ionatan și ahimaat stăteau lîngă fîntina roguel. slujnica venea și le aducea știri, iar ei se duceau să dea de veste împăratului david; căci nu îndrăzneau să se arate și să intre în cetate. dar odată i -a zărit un tînăr, și a spus lui absalom. ei au plecat amîndoi în grabă, și au ajuns la bahurim, la casa unui om care avea o fîntînă în curte, și s'au pogorit în ea. femeia a luat o învelitoare, a întins -o peste gura fîntinii, și a împrăștiat urluială pe ea, ca să nu dea nimic de bănuît. slujitorii lui absalom au intrat în casă la femeia aceasta, și au zis: „unde sînt ahimaat și ionatan?” femeia le -a răspuns: „au trecut pîrîul”. au căutat, și negăsindu -i, s'au întors la ierusalim. după plecarea lor, ahimaat și ionatan au ieșit din fîntînă, și s'au dus să dea de știre împăratului david. au zis lui david: „sculați-vă și grăbiți-vă de treceți apa, căci ahitofel a plănuît cutare și cutare lucru împotriva voastră.” david și tot poporul care era cu el s'au sculat și au trecut iordanul; cînd se lumina de ziuă, nu rămăsese nici unul care să nu fi trecut iordanul”. ahitofel, cînd a văzut că sfatul lui n'a fost urmat, a pus șaua pe mîgar, și a plecat acasă în cetatea lui. și -a pus casa în rînduială, și s'a spînzurat. cînd a murit, l-au îngropat în mormîntul tatălui său. david ajunsese la mahanaim, cînd a trecut absalom iordanul, însoțit de toți bărbații lui israel. absalom a pus pe amasa în fruntea oștirii, în locul lui ioab. amasa era fiul unui om numit itra, israelitul, care intrase la abigal, fata lui nahaș și sora țeruiei, mama lui ioab. israel și absalom au tăbărit în țara galaadului. cînd a ajuns david la mahanaim, sobi, fiul lui nahaș, din raba fiilor lui amon, machir, fiul lui amiel, din lodebar, și barzilai... galaaditul, din roghelim, au adus paturi, lighene, vase de pămînt, grîu, orz, făină, grîu prăjit, bob, linte, uscături, miere, unt, oi, și brînză de vacă. au adus aceste lucruri lui david și poporului care era cu el, ca să mînce; căci ziceau: „poporul acesta trebuie să fi suferit de foame, de oboseală și de sete, în pustie.”

18

david a numărat poporul care era cu el, și a pus peste ei căpetenii peste mii și căpetenii peste sute. a pus o treime din popor supț porunca lui ioab, o treime supț abiaș, fiul țeruiei, fratele lui ioab, și o treime subț itai din gat. și împăratul a zis poporului: „vreau să ies și eu împreună cu voi.” dar poporul a zis: „să nu ieși! căci dacă vom lua -o la fugă, luarea amînte nu se va îndrepta asupra noastră; și cînd vor cădea jumătate din noi, nu vor lua seama la noi; dar tu ești ca zece mii dintre noi, și acum este mai bine să ne vii în ajutor din cetate.” împăratul le -a răspuns: „voi face ce credeți că este mai bine.” și împăratul a stat lîngă poartă, în timp ce tot poporul ieșea cu sutele și miile. împăratul a dat următoarea poruncă lui ioab, lui abiaș și

lui itai: „pentru dragostea pe care o aveți față de mine, purtați-vă blind cu tinărul absalom!” și tot poporul a auzit porunca împăratului, dată tuturor căpeteniilor cu privire la absalom. poporul a ieșit în cîmp înaintea lui israel, și bălția la avut loc în pădurea lui efraim. acolo, poporul lui israel a fost bătut de slujitorii lui david, și a fost o mare înfrîngere în ziua aceea, ca douăzeci de mii de oameni. lupta s'a întins pe tot tîntutul, și pădurea a mîncat mai mult popor în ziua aceea decît a mîncat sabia. absalom s'a pomenit în fața oamenilor lui david. era călare pe un catîr. catîrul a pătruns sub ramurile încilcite ale unui mare stejar, și capul lui absalom s'a prins de stejar; a rămas astfel spînzurat între cer și pămînt, și catîrul care era sub el a trecut înainte. un om, văzînd lucrul acesta, a venit și a spus lui ioab: „iată, am văzut pe absalom spînzurat de un stejar.” și ioab a zis omului care i -a adus știrea aceasta: „l-ai văzut! de ce dar nu l-ai tăiat pe loc? ți-aș fi dat zece sicli de argint și un briu.” dar omul acela a zis lui ioab: „chiar dacă aș cîntări în mîna mea o mie de sicli de argint, n'as pune mîna pe fiul împăratului; căci noi am auzit următoarea poruncă pe care ți -a dat -o împăratul ție, lui abișai și lui itai: „luați seama fiecăre la tinărul absalom; și dacă l-ași fi omorît mișelește, nimic n'ar fi rămas ascuns împăratului, și tu însuși ai fi fost împotriva mea.” ioab a zis: „nu voi zăbovi atîta cu tine!” și a luat trei săgeți în mînă, și le -a infipt în inima lui absalom, care era încă plin de viață în mijlocul stejarului. zece tineri, cari duceau armele lui ioab, au înconjurat pe absalom, l-au lovit și l-au omorît. ioab a sunat din trimbiță; și poporul s'a întors, încetînd astfel să mai urmărească pe israel, oprit de ioab. au luat pe absalom, l-au aruncat într-o groapă mare din mijlocul pădurii, și au pus peste el o grămadă foarte mare de petre. tot israelul a fugit, fiecare în cortul lui. pe cînd trăia, absalom își ridicase un stilp de aducere aminte în valea împăratului. căci zicea: „n'am fii, prin cari să se poată păstra aducerea aminte a numelui meu.” și a pus numele său stilpului, care și astăzi se numește stilpul lui absalom. ahimaat, fiul lui țadoc, a zis: „lasă-mă, să dau fuga, și să duc împăratului vestea cea bună că domnul l -a făcut dreptate, scăpîndu -l din mîna vrăjmașilor săi.” ioab i -a zis: „nu tu ai să duci veștile azi; le vei duce într-o altă zi, dar nu astăzi; fiindcă fiul împăratului a murit.” și ioab a zis lui cuși: „du-te și vestește împăratului ce ai văzut.” cuși s'a închinat înaintea lui ioab, și a dat fuga. ahimaat, fiul lui țadoc, a zis iarăși lui ioab: „orice s'ar întîmpla, lasă-mă să alerg după cuși.” și ioab a zis: „pentruce vrei să alergi, fiule? nu este o solie care-ți va fi de folos.” „orice s'ar întîmpla, vreau să alerg”, a zis din nou ahimaat. și ioab i -a zis: „dă fuga!” ahimaat a alergat pe drumul care duce în cîmpie, și a luat -o înaintea lui cuși. david sedea între cele două porți. caraula s'a dus pe acoperișul porții spre zid; a ridicat ochii și s'a uitat. și iată că un om alerga singur singurel. caraula a strigat, și a dat de știre împăratului. împăratul a zis: „dacă este singur, aduce vești.” și omul acela se apropia din ce în ce mai mult. caraula a văzut un alt om alergînd; a strigat la portar: „iată un om aleargă singur singurel!” împăratul a zis: „și el aduce vești.” caraula a zis: „alergătura celui dintîi pare că e a lui ahimaat, fiul lui țadoc.” și împăratul a zis: „este

un om de bine, și aduce vești bune.” ahimaat a strigat, și a zis împăratului: „este bine de tot!” s'a închinat înaintea împăratului cu fața pînă la pămînt, și a zis: „binecuvîntat să fie domnul, dumnezeul tău, care a dat în minile noastre pe cei ce ridicau mîna împotriva domnului nostru împăratul.” împăratul a zis: „tinărul absalom este bine, sănătos?” ahimaat a răspuns: „am văzut o mare învălmășală, cînd a trimis ioab pe slujitorul împăratului și pe mine, slujitorul tău: dar nu știu ce era.” și împăratul a zis: „stai colea la o parte.” și ahimaat a stătut deoparte. îndată a sosit cuși, și a zis: „să afle domnul meu, împăratul, vestea cea bună! astăzi domnul ți -a făcut dreptate, scăpîndu-te din mîna tuturor celor ce se ridicau împotriva ta.” împăratul a zis lui cuși: „tinărul absalom este bine, sănătos?” cuși a răspuns: „ca tinărul acesta să fie vrăjmașii domnului meu, împăratul, și toți cei ce se ridică împotriva ta, ca să-ți faci rău!” atunci împăratul, cutremurîndu-se, s'a suit în odaia de sus a porții, și a plîns. pe cînd mergea, zicea: „fiul meu absalom! fiul meu, fiul meu absalom! cum n'am murit eu în locul tău! absalom, fiul meu, fiul meu!”

19

au venit și au spus lui ioab: „iată că împăratul plînge și se jălește din pricina lui absalom.” și în ziua aceea, biruînța s'a prefăcut în jale pentru tot poporul, căci în ziua aceea, poporul auzea zicîndu-se: „împăratul este mîhnit din pricina fiului său.” în aceeași zi, poporul a intrat în cetate pe furis, ca niște oameni rușinați că au fugit din luptă. împăratul își acoperise fața, și striga în gura mare: „fiul meu absalom! absalom, fiul meu, fiul meu.” ioab a intrat în odaia unde era împăratul, și a zis: „tu acoperi azi de rușine fața tuturor slujitorilor tăi, cari au scăpat azi viața ta, a fiilor tăi și a fetelor tale, a nevestelor tale și a țătoarelor tale. tu iubesti pe ceice te urăsc, și urăști pe ceice te iubesc, căci arăți azi că pentru tine nu sînt nici căpetenii nici slujitori; și vād acum că, dacă ar trăi absalom și noi toți am fi murit în ziua aceasta, lucrul acesta ți-ar fi plăcut. scoală-te dar, ieși și vorbește după inima slujitorilor tăi! căci jur pe domnul că, dacă nu ieși să te arăți, nu va rămînea un om cu tine în noaptea aceasta; și aceasta va fi o nenorocire mai rea pentru tine decît toate nenorocirile cari ți s'au întîmplat din tinereță pînă acum.” atunci împăratul s'a sculat, și a șezut la poartă. au spus tot poporului: „iată că împăratul stă la poartă.” și tot poporul a venit înaintea împăratului. și în toate semîntiile lui israel, tot poporul se certa, zicînd: „împăratul ne -a izbăvit din mîna vrăjmașilor noștri, el ne -a scăpat din mîna filistenilor; și acum a trebuit să fugă din țară dinaintea lui absalom. și absalom, pe care -l unsesem să domnească peste noi, a murit în bătlie: de ce nu puneți o vorbă pentru întoarcerea împăratului?” la rîndul său, împăratul david a trimes să spună preoților țadoc și abiatar: „vorbiți bătrînilor lui iuda, și spuneți-le: „pentruce ați fi voi cei din urmă pentru întoarcerea împăratului în casa lui?” -căci ce se spunea în tot israelul ajunsesse pînă la împărat. - voi sinteți frații mei, sinteți os din oasele mele și carne din carnea mea; pentruce ați fi voi cei din urmă pentru aducerea împăratului înapoi? și lui amasa spuneți

-i așa: „nu ești tu oare os din oasele mele și carne din carnea mea? să mă pedepsească dumnezeu cu toată asprimea, dacă nu vei fi înaintea mea pentru totdeauna căpetenia oștirii în locul lui ioab!” david a înmuiaț inima tuturor celor din iuda, de parcă ar fi fost un singur om; și au trimes să spună împăratului: „întoarce-te, tu și toți slujitorii tăi.” împăratul s’a întors, și a ajuns pină la iordan. și iuda s’a dus la ghilgal, ca să iasă înaintea împăratului, și să -l facă să treacă iordanul. șimei, fiul lui ghera, beniamitul, care era din bahurim, s’a grăbit să se pogoare cu cei din iuda înaintea împăratului david. avea cu el o mie de oameni din beniamin, și pe țiba, mai marele casei lui saul, și pe cei cincisprezece fii și pe cei douăzeci de robi ai lui țiba. au trecut iordanul în fața împăratului. luntrea, pusă la îndemina împăratului, tocmai pornise ca să -i treacă și casa dincolo; și în clipa cînd era să treacă împăratul iordarnul, șimei, fiul lui ghera, s’a închinat înaintea lui. și a zis împăratului: „să nu țină seamă domnul meu de nelegiuirea mea, să uite că robul tău l-a ocărit în ziua cînd împăratul, domnul meu, ieșea din ierusalim, și să nu țină seamă... împăratul de lucrul acesta! căci robul tău mărturisește că a păcătuit. și iată, vin astăzi, cel dintii din toată casa lui iosif, înaintea împăratului, domnul meu.” atunci abișai, fiul țeruiei, a luat cuvîntul, și a zis: „nu trebuie oare să moară șimei pentru că a blestemat pe unsl domnului?” dar david a zis: „ce am eu cu voi, fiii țeruiei, și pentru ce vă arătați astăzi protivnicii mei? astăzi să se omoare oare vreun om în israel? nu știu eu că împărătesc azi peste israel?” și împăratul a zis lui șimei: „nu vei muri?” împăratul i -a jurat că nu -l va omori. mefiboșet, fiul lui saul, s’a pogorit și el înaintea împăratului. nu-și îngrijise nici picioarele, nici barba, nici nu-și spălase hainele, din ziua cînd plecase împăratul pină în ziua cînd se întorcea în pace. cînd s’a dus înaintea împăratului la ierusalim, împăratul i -a zis: „pentru ce n’ai venit cu mine, mefiboșet?” și el a răspuns: „împărate, domnul meu, slujitorul meu m’a înșelat, căci robul tău, care este olog, zisese: „voi pune șaua pe măgar, voi încăleca pe el, și voi merge cu împăratul.” și el a înegrit pe robul tău la domnul meu împăratul. dar domnul meu împăratul este ca un inger al lui dumnezeu. fă ce vei crede. căci toți cei din casa tatălui meu au fost niște oameni vrednici de moarte înaintea împăratului domnul meu; și totuș, tu ai pus pe robul tău în rîndul celor ce mănîncă la masă cu tine. ce drept mai pot avea eu, și ce am să cer eu împăratului?” împăratul i -a zis: „ce mai vorbești atîta? am spus: „tu și țiba, veți împărți pămînturile.” și mefiboșet a zis împăratului: „să ia chiar totul, căci împăratul domnul meu se întoarce în pace acasă.” barzilai, galaaditul, s’a pogorit din roghelim, și a trecut iordanul împreună cu împăratul, ca să -l petreacă pină dincolo de iordan. barzilai era foarte bătrîn, în vîrstă de optzeci de ani. el îngrijise de împărat în timpul șederii lui la mahanaim, căci era un om foarte bogat. împăratul a zis lui barzilai: „vino cu mine, și te voi hrăni la mine în ierusalim.” dar barzilai a răspuns împăratului: „cîți ani voi mai trăi, ca să mă sui cu împăratul la ierusalim? eu sînt astăzi în vîrstă de optzeci de ani. pot eu să mă cunosc ce este bun și ce este rău? poate robul tău să mai aibă vreun gust pentru ce

mănîncă și bea? pot eu să mai aud glasul cîntăreților și cîntărețelor? și pentru ce să mai fie robul tău o povară pentru domnul meu, împăratul? robul tău va merge puțin dincolo de iordan cu împăratul. dealtfel, pentru ce mi-ar face împăratul această binefacere? să se întoarcă robul tău, și să mor în cetatea mea, lîngă mormîntul tatălui meu și mamei mele! dar iată că robul tău chimham va trece cu împăratul, domnul meu; fă ce vei crede pentru el.” împăratul a zis: „chimham să treacă împreună cu mine, și voi face pentru el ce vei vrea; tot ce vei dori dela mine, îți voi da!” după ce tot poporul a trecut iordanul și după ce l -a trecut și împăratul, împăratul a sîrutat pe barzilai, și l -a binecuvîntat. și barzilai s’a întors acasă. împăratul s’a îndreptat spre ghilgal, însoțit de chimham. tot poporul lui iuda și jumătate din poporul lui israel petrecuse pe împărat dincolo de iordan. dar toți bărbații lui israel au venit la împărat, și i-au zis: „pentru ce te-ai furat frații noștri, bărbații lui iuda, și au trecut pe împărat peste iordan, împreună cu casa lui, și cu toți oamenii lui david?” toți bărbații lui iuda au răspuns bărbaților lui israel: „fiindcă împăratul ne este rudă; și ce ați găsit aici, ca să vă miniați? am trăit noi pe cheltuiala împăratului? ne -a făcut el daruri?” și bărbații lui israel au răspuns bărbaților lui iuda: „împăratul este de zece ori mai mult al nostru, și chiar la david avem mai mult drept decît voi. pentru ce ne-ați nesocotit? n’am fost noi cei dintii cari am spus să se întoarcă împăratul nostru?” și bărbații lui iuda au vorbit cu mai multă asprime decît bărbații lui israel.

20

acolo era un om de nimic, numit șeba, fiul lui bicri, beniamitul. el a sunat din trîmbiță, și a zis: „noi n’avem nicio parte cu david, nicio moștenire cu fiul lui isai! fiecare la cortul său, israel!” și toți bărbații lui israel s’au depărtat de david, și au urmat pe șeba, fiul lui bicri. dar bărbații lui iuda au rămas credincioși împăratului lor, și l-au însoțit dela iordan pină la ierusalim. david a intrat iarăși în casa lui la ierusalim. împăratul a luat cele zece țiiitoare pe cari le lăsase pentru paza casei, și le -a pus într’o casă subț pază; a îngrijit de ele, dar n’a intrat la ele. și au fost închise pină în ziua morții lor, trăind în văduvie. împăratul a zis lui amasa: „cheamă-mi peste trei zile pe bărbații lui iuda; și tu să fii de față aici.” amasa a plecat să cheme pe iuda; dar a zăbovit peste vremea pe care i -o hotărîse împăratul. david a zis atunci lui abișai: „șeba, fiul lui bicri, ne va face acum mai mult rău decît absalom. ia tu însuși pe slujitorii stăpînului tău, și urmărește -l, ca nu cumva să găsească cetăți întărite, și să se ascundă dinaintea noastră.” și abișai a plecat, urmat de oamenii lui ioab, de cheretiți și de peletiți, și de toți vitejii; au ieșit din ierusalim, ca să urmărească pe șeba, fiul lui bicri. cînd au fost lîngă pîraia cea mare care este la gabaon, amasa a ajuns înaintea lor. ioab era încins cu o sabie pe deasupra hainelor de război, cu cari era îmbrăcat; ea era legată la coapsă și sta în teacă, și cînd a înaintat ioab, sabia a alunecat. ioab a zis lui amasa: „ești sănătos, frate?” și cu mina dreaptă a apucat pe amasa de barbă să -l sărute. amasa n’a luat seamă la sabia care era în mina lui ioab; și ioab l -a lovit cu

ea în pîntece, și i -a vărsat măruntaiele pe pămînt, fără să -i mai dea o a doua lovitură. și amasa a murit. ioab și fratele său abișai au urmărit pe șeba, fiul lui bicri. un bărbat dintre oamenii lui ioab a rămas lîngă amasa, și zicea: „cine vrea pe ioab și cine este pentru david? să urmeze pe ioab!” amasa se rostogolea în sînge în mijlocul drumului; și omul acela, văzînd că tot poporul se oprește, a tras pe amasa din drum, pe un cîmp, și a aruncat o haină pe el, cînd a văzut că toți cei ce aungeau lîngă el se opreau. după ce a fost luat din drum, fiecare a urmat pe ioab, ca să urmărească pe șeba, fiul lui bicri. ioab a străbătut toate semînțiile lui israel înspre Abel-bet-maaca, și toți bărbații de seamă s’au strîns și l-au urmat. au venit și au împresurat pe șeba în Abel-bet-maaca, și au ridicat împotriva cetății un val care atîngea întărirea. tot poporul care era cu ioab săpa zidul ca să -l facă să cadă. atunci o femeie înțeleaptă a început să strige din cetate: „ascultați, ascultați! spuneti, vă rog, lui ioab: „apropie-te pînă aici, căci vreau să-ți vorbesc;” el s’a apropiat de ea, și femeia a zis: „tu ești ioab?” el a răspuns: „eu sînt.” și ea i -a zis: „ascultă vorbele roabei tale.” el i -a răspuns: „ascult.” și ea a zis: „odinioară era obiceiul să se spună: „să întrebăm în Abel;” și totul se isprăvea astfel. eu sînt una din cetățile liniștite și credincioase din israel; și tu cauți să pierzi o cetate care este o mamă în israel! pînă la urmă ai nimici tu moștenirea domnului?” ioab a răspuns: „departe, departe de mine gîndul să nîmicesc sau să dărim! u este așa! dar un om din muntele efraim, numit șeba, fiul lui bicri, a ridicat mîna împotriva împăratului david; dați -l încoace numai pe el, și mă voi depărta de cetate.” femeia a zis lui ioab: „iată, capul lui îți va fi aruncat peste zid.” și femeia s’a dus și a înduplecat pe tot poporul cu înțelepciunea ei; au tăiat capul lui șeba, fiul lui bicri, și l-au aruncat lui ioab. ioab a sunat din trimbiță; s’au împrăștiat de lîngă cetate, și fiecare s’a dus în cortul lui. și ioab s’a întors la ierusalim, la împărat. ioab era mai mare peste toată oștirea lui israel; benaia, fiul lui iehoiada, era în fruntea cheretiților și a peletiților; adoram era mai mare peste dări; iosafat, fiul lui ahilud, era scriitor (arhivar); șeia era logofăt: țădoc și abiatar erau preoți; și ira din iair era slujbaş de stat al lui david.

21

pe vremea lui david, a fost o foamete care a ținut trei ani. david a întrebat pe domnul, și domnul a zis: „din pricina lui saul și a casei lui sîngeroase, pentru că a ucis pe gabaoniți este foametea aceasta.” împăratul a chemat pe gabaoniți să le vorbească. -gabaoniții nu erau dintre copiii lui israel, ci erau o rămășiță a amorîților; copiii lui israel se legaseră față de ei cu un jurămînt, și totuș saul voise să -i ucidă, în rivna lui pentru copiii lui israel și iuda. - david a zis gabaoniților: „ce pot face eu pentru voi, și cu ce să fac ispașire, ca să binecuvîntați moștenirea domnului?” gabaoniții i-au răspuns: „nu voim nici argint nici aur dela saul și dela casa lui, și nici nu este treaba noastră să omorîm pe cineva din israel.” și împăratul a zis: „ce voîți dar să vă fac?” ei au răspuns împăratului: „fiindcă omul acela ne -a slăbit și își pusese de gînd să ne nîmicească pentru ca să ne facă să perim din tot ținutul lui is-

rael, să ni se dea șapte bărbați din fiii lui, și -i vom spînzura înaintea domnului, la ghibea lui saul, ale-sul domnului.” și împăratul a zis: „vi -i voi da.” împăratul a cruțat pe mefiboșet, fiul lui ionatan, fiul lui saul, pentru jurămîntul pe care -l făcuseră între ei, înaintea domnului, david și ionatan, fiul lui saul. dar împăratul a luat pe cei doi fii, pe cari -i născuse lui saul rița, fata lui aia, și anume: armoni și mefiboșet, și pe cei cinci fii, pe cari -i născuse merab, fata lui saul, lui adriel din mehola, fiul lui barzilai; i -a dat în minile gabaoniților, cari i-au spînzurat pe munte, înaintea domnului. toți cei șapte au perit împreună; au fost omorîți în cele dintîi zile ale seceratului, la începutul seceratului orzurilor. rița, fata lui aia, a luat un sac și l -a întins sub ea peste stîncă, dela începutul seceratului pînă cînd a căzut peste ei ploaie din cer; și a oprit păsările cerului să se apropie de ei în timpul zilei, și fiarele cîmpului în timpul nopții. au înșințat pe david despre ce făcuse rița, fata lui aia, tîitoarea lui saul. și david s’a dus și a luat oasele lui saul și oasele fiului său ionatan, dela locuitorii din iabesul galaadului, cari le luaseră din piața bet-șan, unde îi spînzuraseră filistenii cînd au bătut pe saul la ghilboa. a luat de acolo oasele lui saul și oasele fiului său ionatan; și s’au strîns și oasele celor ce fuseseră spînzurați. au îngropat oasele lui saul și fiului său ionatan în țara lui beniamin, la țela, în mormîntul lui chis, tatăl lui saul. și au făcut tot ce poruncise împăratul. după aceea, dumnezeu a fost potolît față de țară. filistenii au pornit iarăș cu război împotriva lui israel. david s’a pogorît cu slujitorii lui, și a luptat împotriva filistenilor. david era obosit. și işbi-benob, unul din copiii lui rafa, a voit să omoare pe david; avea o sulită în greutate de trei sute de sicli de aramă, și era încins cu o sabie nouă. abișai, fiul teruiei, a venit în ajutorul lui david, a lovit pe filisteu, și l -a omorît. atunci oamenii lui david, i-au jurat, zicînd: „să nu mai ieși cu noi la luptă, ca să nu stingi lumina lui israel.” după aceea, a mai fost o bătălie la gob cu filistenii. atunci sibeai, hușatîl, a omorît pe saf, care era unul din copiii lui rafa. a mai fost o bătălie la gob cu filistenii. și elhanan, fiul lui iaare-oreghim, din betleem, a omorît pe goliat din gat, care avea o sulită, al cărei miner era ca sulul de țesut. a mai fost o bătălie la gat. acolo era un om de statură înaltă, care avea șase degete la fiecare mînă și la fiecare picior, în totul douăzeci și patru, și care se trăgea tot din rafa. el a batjocorit pe israel; și ionatan, fiul lui șimea, fratele lui david, l -a omorît. acești patru oameni erau copiii lui rafa născuți la gat. au perit uciși de mîna lui david și de mîna slujitorilor lui.

22

david a îndreptat către domnul cuvintele acestor cîntări, după ce domnul l -a izbăvit din mîna tuturor vrăjmașilor lui și din mîna lui saul. el a zis: „domnul este stîncă mea, cetățuia mea, izbăvitorul meu. dumnezeu este stîncă mea, la care găsesc un adăpost, scutul meu și puterea... care mă mîntuiește, turnul.... meu cel înalt și scăparea... mea. mîntuitorule! tu mă scapi de silnicie. eu chem pe domnul cel vrednic de laudă, și sînt izbăvit de vrămașii mei. căci

valurile morții mă înconjuraseră, șivoaiele nimicirii mă înspăimântaseră; legăturile mormintului mă înconjuraseră, lațurile morții mă prinseseră. în strimtoarea mea, am chemat pe domnul, am chemat pe dumnezeul meu; din locașul lui, el mi -a auzit glasul, și strigătul meu a ajuns la urechile lui. atunci pămîntul s'a cutremurat și s'a clătina, temelile carului s'au mișcat și s'au zguduit, pentru că el se miniașe. fum se ridica din nările lui, și un foc mistuitor ieșea din gura lui: cărbuni aprinși țigneau din ea. a plecat cerurile, și s'a pogorit: un nor gros era sub picioarele lui. călărea pe un heruvim, și sbura, venea pe aripile vîntului; era înconjurat cu întunerecul ca și cu un cort, era înconjurat cu grămezi de ape și cu nori întunecoși. din strălucirea care era înaintea lui schinteau cărbuni de foc. domnul a tunat din ceruri, cel prea înalt a făcut să -i răsunе glasul; a aruncat săgeți și a risipit pe vrăjmașii mei, a aruncat fulgerul, și i -a pus pe fugă. fundul mării s'a văzut, temelile lumii au fost descoperite, de musturarea domnului, de vuietul suflării nărilor lui. el și -a întins mina de sus din înălțime, m'a apucat, m'a scos din apele cele mari; m'a izbăvit de protivnicul meu cel puternic, de vrăjmașii mei cari erau mai tari decît mine. ei mă prinseseră în ziua strimtorării mele, dar domnul a fost sprijinitorul meu, el m'a scos la loc larg. el m'a mîntuit, pentru că mă iubește. domnul mi -a răsplatit după nevinovăția mea, mi -a făcut după curăția minilor mele; căci am păzit căile domnului, nu m'am făcut vinovat față de dumnezeul meu. toate poruncile lui au fost înaintea mea, și nu m'am depărtat dela legile lui. am fost fără vină înaintea lui, m'am păzit de fărădelegea mea. de aceea domnul mi -a răsplatit nevinovăția mea, după curăția mea înaintea lui. cu cel bun tu ești bun, cu omul drept te porți după dreptate, cu cel curat ești curat, cu cel îndărătnic te porți după îndărătnicia lui. tu mîntuiești pe poporul care se smerește, și cu privirea ta, scorbri pe cei mindri. da, tu ești lumina mea, doamne! domnul luminează întunerecul meu. cu tine mă năpustesc asupra unei oști înarmate, cu dumnezeul meu sar peste zid. căile lui dumnezeu sînt desăvîrșite, cuvîntul domnului este curățit; el este un scut pentru toți cei ce caută adăpost în el. căci cine este dumnezeu, afară de domnul? și cine este o stîncă, afară de dumnezeul nostru? dumnezeu este cetățuia mea cea tare, și el mă călăuzește pe calea cea dreaptă.... el îmi face picioarele ca ale cerboaielor, și el mă așează pe locurile mele cele înalte. îmi deprinde minile la luptă, și brațele mele întind arcul de aramă. tu îmi dai scutul mîntuirii tale, și ajung mare prin bunătatea ta. lărgești drumul supt pașii mei, și picioarele mele nu se clatină. urmăresc pe vrăjmașii mei, și -i nimicesc, nu mă întorc pînă nu -i nimicesc. îi nimicesc, îi zdrobesc, de nu se mai scobă; cad sub picioarele mele. tu mă încingi cu putere pentru luptă, răpui sub mine pe protivnicii mei. faci pe vrăjmașii mei să dea dosul înaintea mea, și nimicesc pe ceice mă urăsc. se uită în jurul lor, și nu -i cine să -i scape. strigă către domnul dar nu le răspunde! îi pisez ca pulberea pămîntului, îi zdrobesc, îi calc în picioare, ca noroiul de pe ulițe. mă scapi din neînțelegerile poporului meu; mă păstrez drept căpetenie a neamurilor; un popor... pe care nu -l cunoșteam îmi este supus. fiii străinului

mă linguesc; mă ascultă la cea dinții poruncă. fiii străinului leșină dela inimă, tremură cînd ies afară din cetăție. trăiască domnul, și binecuvîntată să fie stîncă mea! înălțat să fie dumnezeu, stîncă mîntuirii mele, dumnezeu, care este răzbumătorul meu, care-mi supune popoarele, și care mă face să scap de vrăjmașii mei! tu mă înalți mai pesus de protivnicii mei, mă izbăvești de omul asupritor. de aceea te voi lăuda printre neamuri, doamne! și voi cînta spre slava numelui tău. el dă mari izbăviri împăratului său, și arată milă unsului său: lui david, și semînței... lui, pentru totdeauna.“

23

iată cele din urmă cuvinte ale lui david. cuvîntul lui david, fiul lui isai, cuvîntul omului care a fost înălțat sus de tot, cuvîntul unsului dumnezeului lui iacov, cuvîntul cîntărețului plăcut al lui israel. duhul domnului vorbește prin mine, și cuvîntul lui este pe limba mea. dumnezeul lui israel a vorbit. stîncă lui israel mi -a zis: „cel ce împărătește între oameni cu dreptate, celce împărătește în frică de dumnezeu, este ca lumina dimineții, cînd răsare soarele în dimineța fără nori; ca razele soarelui după ploaie, cari fac să încolțească din pămînt verdeața. măcar că nu este așa casa mea înaintea lui dumnezeu, totuș el a făcut cu mine un legămînt vecinic, bine întărit în toate privințele și tare. nu va face el oare să răsărad din el tot ce este spre mîntuirea și bucuria mea? dar cei răi sînt toți ca niște spini pe cari -i arunci, și nu -i iei cu mina; cine se atinge de ei, se înarmează cu un fer sau cu minerul unei sulite, și -i arde în foc pe loc. iată numele vitejilor cari erau în slujba lui david. ioșeb-basșebet, tahchemonit, unul din frunțașii căpeteniilor. el și -a învîrtit sulita peste opt sute de oameni, pe cari i -a omorît dintr'o dată. după el, eleazar, fiul lui dodo, fiul lui ahohi. el era unul din cei trei războinici cari au ținut pept împreună cu david împotriva filistenilor strînși pentru luptă, cînd bărbății lui israel se dădeau înapoi pe înalțimi. el s'a sculat, și a lovit pe filisteni pînă ce i -a obosit mina și a rămas lipită de sabie. domnul a dat o mare izbăvire în ziua aceea. poporul s'a întors după eleazar, numai ca să ia prada. după el, șama, fiul lui aghe, din harar. filistenii se strînseseră la lehi. acolo era o bucată de pămînt sămănată cu linte; și poporul fugea dinaintea filistenilor. șama s'a așezat în mijlocul ogorului, l -a apărât și a bătut pe filisteni. și domnul a dat o mare izbăvire. trei dintre cei treizeci de căpetenii s'au pogorit pe vremea seceratului și au venit la david, în peștera adulam, cînd o ceată de filisteni tăbărise în valea... refaim. david era atunci în cetăție, și o străjă a filistenilor era la betleem. david a avut o dorință, și a zis: „cine-mi va da să beau apă din fîntina de la poarta betleemului? atunci cei trei viteji au trecut prin tabăra filistenilor, și au scos apă din fîntina dela poarta betleemului. au adus -o și au dat -o lui david; dar el n'a vrut s'o bea și a vărsat -o înaintea domnului. el a zis: „departe de mine, doamne, gîndul să fac lucrul acesta! să beau singele oamenilor acestora cari s'au dus cu primejdia vieții lor? și n'a vrut s'o bea. iată ce au făcut acești trei viteji. abișai, fratele lui ioab, fiul teruiei, era căpete-

nia celor trei. el și -a învîrtit sulița peste trei sute de oameni, și i -a omorît, și a fost vestit între cei trei. era cel mai cu vază din cei trei, și a fost căpetenia lor; dar n'a fost la înălțimea celor trei dintii. benaia, fiul lui iehoiada, fiul unui om din cabțel, om viteaz și vestit prin faptele lui mari. el a ucis pe cei doi fii ai lui ariel din moab. s'a pogorit în mijlocul unei gropi pentru apă unde a ucis un leu, într'o zi cînd căzuse zăpadă. a omorît pe un egiptean groaznic la înfățișare, care avea o suliță în mină; s'a pogorit împotriva lui cu un toiag, a smuls suliță din mîna egipteanului, și l -a omorît cu ea. iată ce a făcut benaia, fiul lui iehoiada; și a fost vestit printre cei trei viteji. era cel mai cu vază din cei treizeci; dar n'a ajuns la înălțimea celor trei dintii. david l -a primit între sfinții lui de aproape. asael, fratele lui ioab, din numărul celor treizeci, elhanan, fiul lui dodo, din betleem. șama din harod. elica din harod. heleț, din pelet. ira, fiul lui icheș, din tecoa. abiezer din anatot. mebunai, din hușa. țalmon, din ahoah. maharai, din netofa. heleb, fiul lui baana, din netofa. itai, fiul lui ribai, din ghibea fiilor lui beniamin. benaia, din piraton. hidaï, din nahale-gaas. abi-albon, din araba. azmavet, din barhum. eliahba, din șalbon. bene-iașen. ionatan. șama, din harar. ahiam, fiul lui șarar, din arar. elifelet, fiul lui ahasbai, fiul unui maacatit. eliam, fiul lui ahitofel, din ghilo. hetrai, din carmel. paarai, din arab. igheal, fiul lui natan, din toba. bani, din gad. țelec, amonit. naharai din beerot, care ducea armele lui ioab, fiul țeruei. ira, din ieter. gareb, din ieter. urie, hetitul. de toți: treizeci și șapte.

24

domnul s'a aprins de minie din nou împotriva lui israel; și a stîrnit pe david împotriva lor, zicînd: „du-te și fă numărătoarea lui israel și a lui iuda“. și împăratul a zis lui ioab, căpetenia oștirii, care se afla lîngă el: „străbate toate semințiile lui israel, dela dan pînă la beer-șeba; să se facă numărătoarea poporului, și să știu la cit se ridică numărul lor.“ ioab a zis împăratului: „domnul, dumnezeul tău, să facă poporul de o sută de ori mai mare, și împăratul, domnul meu, să vadă cu ochii lui lucrul acesta! dar pentru ce vrea împăratul, domnul meu, să facă lucrul acesta? împăratul a stăruit în porunca pe care o dădea lui ioab și căpeteniilor oștirii; și ioab și căpeteniile oștirii au plecat dela împărat, ca să facă numărătoarea poporului israel. au trecut iordanul, și au tăbărit la aroer, la dreapta cetății care este în mijlocul văii gad, și lîngă iaezer. au venit pînă la galaad și în țara lui tahtimhodși. s'au dus pînă la dan-iaan, și în împrejurimile sidonului. au venit pînă la cetățuia tir, și în toate cetățile hevîților și ale cananiților. au ieșit spre partea de miazăzi a lui iuda, la beer-șeba. au străbătut astfel toată țara, și au ajuns la ierusalim, după nouă luni și douăzeci de zile. ioab a dat împăratului numărul poporului: erau în israel opt sute de mii de oameni de război cari scoteau sabia, și în iuda cinci sute de mii de oameni. david a simțit cum îi bătea inima, după ce făcuse numărătoarea poporului. și a zis domnului: „am săvîrșit un mare păcat, făcînd lucrul acesta! acum, doamne, binevoiește și iartă nelegiuirea robului tău,

căci am lucrat în totul ca un... nebuñ' a doua zi, cînd s'a sculat david, cuvîntul domnului a vorbit astfel proorocului gad, vazătorul lui david: „du-te și spune lui david: „așa vorbește domnul: „îți pun înaintea trei nenorociri; alege una din ele, și te voi lavi cu ea.“ gad s'a dus la david, și i -a făcut cunoscut lucrul acesta, zicînd: „vrei șapte ani de foamete în țara ta, sau să fugi trei luni dinaintea vrăjmașilor tăi, cari te vor urmări, sau să bîntuie ciuma trei zile în țară? acum alege, și vezi ce trebuie să răspund celui ce mă trimete.“ david a răspuns lui gad: „sînt într'o mare strîmtoare! oh! mai bine să cădem în minile domnului, căci îndurările lui sînt nemărginite; dar să nu cad în minile oamenilor!“ domnul a trimis ciuma în israel, de dimineată pînă la vremea hotărită. și, din dan pînă la beer-șeba, au murit șaptezeci de mii de oameni din popor. pe cînd îngerul întindea mîna peste ierusalim ca să -l nimicească, domnul s'a căit de răul acela, și a zis îngerului care ucidea poporul: „destul! trage-ți mîna acum.“ îngerul domnului era lîngă aria lui aravna..., iebusitul. david, văzînd pe îngerul care lovea pe popor, a zis domnului: „iață că am păcătuit! eu sînt vinovat: dar oile acestea, ce au făcut? mîna ta să se îndrepte dar împotriva mea și împotriva casei tatălui meu!“ în ziua aceea, gad a venit la david, și i -a zis: „sue-te și înalță un altar domnului în aria lui aravna, iebusitul.“ david s'a suit, după cuvîntul lui gad, cum poruncise domnul. aravna s'a uitat, și a văzut pe împărat și pe slujitorii lui îndreptîndu-se spre el; și aravna a ieșit, și s'a închinat înaintea împăratului, cu fața la pămînt. aravna a zis: „pentru ce vine domnul meu, împăratul, la slujitorul lui?“ și david a răspuns: „ca să cumpăr dela tine aria și să zidesc în ea un altar domnului, pentruca să înceteze urgia aceasta de peste popor.“ aravna a zis lui david: „să ia domnul meu, împăratul, aria, și să aducă în ea jertfele cari -i vor plăcea; vezi, boii vor fi pentru arderea de tot, și carle cu uneltele lor vor ținea loc de lemne.“ aravna a dat împăratului totul. și aravna a zis împăratului: „domnul, dumnezeul tău, să te primească!“ dar împăratul a zis lui aravna: „nu! vreau s'o cumpăr dela tine pe preț de argint, și nu voi aduce domnului, dumnezeului meu, arderi de tot, cari să nu mă coste nimic.“ și david a cumpărat aria și boii cu cînzeci de sicli de argint. david a zidit acolo un altar domnului, și a adus arderi de tot și jertfe de multămire. atunci domnul a fost potolît față de țară, și a încetat urgia deasupra lui israel

împăratul david era bătrîn, înaintat în vîrstă; îl acopereau cu haine, și nu se putea încălzi. slujitorii lui i-au zis: „să se caute pentru domnul împăratului o fată fecioară; ea să stea înaintea împăratului, să-l îngrijească, și să se culce la sinul tău; și domnul meu împăratul se va încălzi.” au căutat în tot ținutul lui israel o fată tinără și frumoasă, și au găsit pe abîșag, sunamita, pe care au adus-o la împărat. această fată era foarte frumoasă. ea a îngrijit pe împărat, și i-a slujit; dar împăratul nu s'a împreunat cu ea. adonia, fiul haghitei, s'a sumețit pînă acolo în cît a zis: „eu voi fi împărat” și și-a pregătit care și călăreți, și cincizeci de oameni cari alergau înaintea lui. tatăl său nu l-a must-trase niciodată în viața lui, zicînd: „pentru ce faci așa?” adonia, de altfel, era foarte frumos la chip, și se născuse după absalom. el a vorbit cu ioab, fiul țeruiei, și cu preotul abiatar: și aceștia au trecut de partea lui. dar preotul țadoc, benaia, fiul lui iehoiada, proorocul natan, simei, rei și vitejii lui david, n'au fost cu adonia. adonia a tăiat oi, boi și viței grași, lîngă piatra lui zohelet, care este, lîngă en-roguel; și a pofțit pe toți frații lui, fiii împăratului, și pe toți bărbății lui iuda din slujba împăratului. dar n'a pofțit pe proorocul natan, nici pe benaia, nici pe viteji, nici pe fratele său solomon. atunci natan a zis bat-șeba, mama lui solomon: „n'ai auzit că adonia, fiul haghitei, s'a făcut împărat, fără să știe domnul nostru david? vino dar acum, și-ți voi da un sfat, ca să-ți scapi viața ta și viața fiului tău solomon. du-te, intră la împăratul david, și spune-i: „împărate, domnul meu, n'ai jurat tu roabei tale, zicînd: „fiul tău solomon va împărați după mine, și va ședea pe scaunul meu de domnie?” pentru că împărește adonia?” și în timp ce tu vei vorbi cu împăratul, eu insumi voi intra după tine, și-ți voi întări cuvintele.” bat-șeba s'a dus în odaia împăratului. el era foarte bătrîn; și abîșag, sunamita, îi slujea. bat-șeba s'a plecat și s'a închinat înaintea împăratului. și împăratul a zis: „ce vreți?” ea i-a răspuns: „domnul meu, tu ai jurat roabei tale pe domnul, dumnezeu tău, zicînd: „solomon, fiul tău, va împărați după mine, și va ședea pe scaunul meu de domnie.” și acum iată că adonia împărește! și tu nu știi, împărate, domnul meu! el a jungat boi, viței grași și oi în mare număr; și a pofțit pe toți fiii împăratului, pe preotul abiatar, și pe ioab, căpetenia oștirii, dar pe robul tău solomon nu l-a pofțit. împărate, domnul meu, tot israelul are ochii îndreptați spre tine, ca să-l faci cunoscut cine va ședea pe scaunul de domnie al împăratului, domnului meu, după el. și cînd împăratul, domnul meu, va fi culcat împreună cu părintii săi, se va întâmpla că eu și fiul meu solomon vom fi priviți ca niște vinovați.” pe cînd încă vorbea ea cu împăratul, iată că a sosit proorocul natan. au dat de știre împăratului, și au zis: „iată că a venit proorocul natan!” el a intrat înaintea împăratului, și s'a închinat înaintea împăratului cu fața pînă la pămînt. și natan a zis: „împărate, domnul meu, oare tu ai zis: „adonia va împărați după mine, și va ședea pe scaunul meu de domnie?” căci el s'a pogorit astăzi, a tăiat boi, viței grași și oi, în mare număr; și a pofțit pe toți fiii împăratului, pe căpeteniile oștirii, și pe preotul abiatar. și ei mîncă și beau înain-

tea lui, și zic: „trăiască împăratul adonia!” dar nu m'a pofțit nici pe mine, care sint robul tău, nici pe preotul țadoc, nici pe benaia, fiul lui iehoiada, nici pe robul tău solomon. are din porunca domnului meu, împăratul, are loc lucrul acesta, și fără să fi făcut cunoscut robului tău cine are să se suie pe scaunul de domnie al împăratului, domnului meu, după el?” împăratul david a răspuns: „chemați-mi pe bat-șeba.” ea a intrat, și s'a înfățișat înaintea împăratului. și împăratul a jurat, și a zis: „viiu este domnul, care m'a izbăvit din toate necazurile, că, așa cum am jurat pe domnul, dumnezeul lui israel, zicînd: „fiul tău solomon va împărați după mine, și va ședea pe scaunul meu de domnie în locul meu”, așa voi face azi.” bat-șeba s'a plecat cu fața la pămînt, și s'a închinat înaintea împăratului. și a zis: „trăiască pe vecie domnul meu, împăratul david!” împăratul david a zis: „chemați-mi pe preotul țadoc, pe proorocul natan și pe benaia, fiul lui iehoiada.” ei au intrat și s'au înfățișat înaintea împăratului. și împăratul le-a zis: „luați cu voi pe slujitorii stăpinului vostru, puneți pe fiul meu solomon călare pe catirul meu, și pogoriți-l la ghion. acolo, preotul țadoc și proorocul natan să-l ungă împărat peste israel. să sunați din trîmbiță, și să ziceți: „trăiască împăratul solomon!” să vă suiți apoi după el ca să vină să se așeze pe scaunul meu de domnie, și să împărețască în locul meu. căci porunca mea, este ca el să fie căpetenia lui israel și iuda.” benaia, fiul lui iehoiada, a răspuns împăratului: „amin! așa să vrea domnul, dumnezeul domnului meu, împăratul: domnul să fie cu solomon cum a fost cu domnul meu, împăratul, ca să-și înalțe scaunul de domnie mai pe sus de scaunul de domnie al domnului meu, împăratul david!” atunci preotul țadoc s'a pogorit împreună cu proorocul natan, cu benaia, fiul lui iehoiada, cu cheretii și peletii; au pus pe solomon călare pe catirul împăratului david, și l-au dus la ghion. preotul țadoc a luat cornul cu untdelemn din cort, și a uns pe solomon. au sunat din trîmbiță, și tot poporul a zis: „trăiască împăratul solomon!” tot poporul s'a suit după el, și poporul cînta din fluiet și se desfăta cu mare bucurie; se clătina pămîntul de strigătele lor. zvonul acesta a ajuns pînă la adonia și la toți cei pofțiți cari erau cu el, tocmai în clipa cînd sfîrșeau de mîncat. ioab, auzind sunetul trîmbiței, a zis: „ce este cu vuietul acesta de care răsună cetatea?” pe cînd vorbea el încă, a venit ionatan, fiul preotului abiatar. și adonia a zis: „apropie-te, că ești un om viteaz, și aduci vești bune.” „da”, a răspuns ionatan lui adonia, „domnul nostru împăratul david a făcut împărat pe solomon. a trimis cu el pe preotul țadoc, pe proorocul natan, pe benaia, fiul lui iehoiada, pe cheretii și peletii, și l-au pus călare pe catirul împăratului. preotul țadoc și proorocul natan l-au uns împărat la ghion. de acolo s'au suit veselindu-se, și cetatea a fost pusă în mișcare: acesta este vuietul pe care l-ați auzit. solomon s'a și așezat pe scaunul de domnie al împăratului. și slujitorii împăratului au venit să binecuvînteze pe domnul nostru împăratul david, zicînd: „dumnezeu tău să facă numele lui solomon mai vestit decît numele tău, și el să-și înalțe scaunul de domnie mai pe sus de scaunul tău de domnie; și împăratul s'a închinat pe patul său. iată ce a zis și împăratul: „binecuvîntat să

fie domnul, dumnezeul lui israel, care mi -a dat astăzi un urmaș pe scaunul meu de domnie, și mi -a îngăduit să -l văd;’ toți cei poftiți de adonia s’au umplut de spaimă; s’au sculat și au plecat care încotro. adonia s’a temut de solomon; s’a sculat și el, a plecat, și s’a apucat de coarnele altarului. au venit și au spus lui solomon: „iată că adonia se teme de împăratul solomon, și s’a apucat de coarnele altarului, zicînd: „să-mi jure împăratul solomon azi că nu va omori pe robul său cu sabia;’ solomon a zis: „dacă va fi om cinstit, un pîn din cap nu -i va cădea la pămînt; dar dacă se va găsi răutate în el, va muri.” și împăratul solomon a trimis niște oameni, cari l-au pogorit de pe altar. el a venit și s’a închinat înaintea împăratului solomon, și solomon i -a zis: „du-te acasă.”

2

david se apropia de clipa morții, și a dat îndrumări fiului său solomon, zicînd: „eu plec pe calea pe care merge toată lumea. întărește-te, și fii om! păzește poruncile domnului, dumnezeului tău, umblînd în căile lui, și păzînd legile lui, poruncile lui, hotărîrile lui și învățăturile lui, după cum este scris în legea lui moise, ca să izbutești în tot ce vei face și ori încotro te vei întoarce, și pentruca domnul să împlinească următoarele cuvinte pe cari le -a rostit pentru mine: „dacă fiii tăi vor lua seama la calea lor, umblînd cu credincioșie înaintea mea, din toată inima lor și din tot sufletul lor, nu vei fi lipsit niciodată de un urmaș pe scaunul de domnie al lui israel.” știi ce mi -a făcut ioab, fiul țeruiei, ce a făcut celor două căpetenii ale oștirii lui israel, lui abner, fiul lui ner, și lui amasa, fiul lui ieter. i -a omorît; a vărsat în timp de pace sînge de război, și a pus sîngele de război pe cîngătoarea cu care era incins la mijloc și pe încălțămîntele din picioare. fă după înțelepciunea ta, și să nu lași ca perii lui cei albi să se pogoare în pace în locuința morților. să te porți cu bunăvoință cu fiii lui barzilai, galaaditul, și ei să mănînce la masă cu tine; căci tot așa s’au purtat și ei cu mine, ieșindu-mi înaintea, cînd fugeam de fratele tău absalom. iată că ai lingă tine pe șimei, fiul lui ghera, beniamitul, din bahurim. el a rostit împotriva mea mari blesteme în ziua cînd mă duceam la mahanaim. dar s’a pogorit înaintea mea la iordan, și i-am jurat pe domnul, zicînd: „nu te voi omori cu sabia;’ acum, tu să nu -l lași nepedepsit; căci ești un om înțelept, și știi cum trebuie să te porți cu el. să -i pogori perii albi înșingerați în locuința morților.” david a adormit cu părinții lui, și a fost îngropat în cetatea lui david. vremea cit a împărațit david peste israel a fost de patruzeci de ani: la hebron a împărațit șapte ani, iar la ierusalim a împărațit treizeci și trei de ani. solomon a șezut pe scaunul de domnie al tatălui său david, și împărăția lui s’a întărit foarte mult. adonia, fiul haghitei, s’a dus la bat-șeba, mama lui solomon. ea i -a zis: „vii cu gînduri pacinice;’ el a răspuns: „da.” și a adăugat: „am să-ți spun o vorbă.” ea a zis: „vorbește;’ și el a zis: „știi că împărăția era a mea, și că tot israelul își îndrepta privirile spre mine ca să fiu împărat. dar împărăția s’a întors, și a căzut fratelui meu, pentrucă domnul i -a dat -o. acum îți cer un lucru: nu-ți întoarce fața;’ ea i -a răspuns: „vorbește;’

și el a zis: „spune, te rog, împăratului solomon-căci nu se poate să nu te asculte-să-mi dea de nevastă pe abișag, sunamita.” bat-șeba a zis: „bine! voi vorbi împăratului pentru tine.” bat-șeba s’a dus la împăratul solomon, să -i vorbească pentru adonia. împăratul s’a sculat s’o întîmpine, s’a închinat înaintea ei, și a șezut pe scaunul său de domnie. au pus un scaun pentru mama împăratului, și ea a șezut la dreapta lui. apoi a zis: „am să-ți fac o mică rugămintă: să mă ascuți;’ și împăratul i -a zis: „cere, mamă, căci te voi asculta.” ea a zis: „abișag, sunamita, să fie dată de nevastă fratelui tău adonia.” împăratul solomon a răspuns mamei sale: „pentruce ceri numai pe abișag, sunamita, pentru adonia? cere și împărăția pentru el-căci este fratele meu mai mare decît mine-pentru el, pentru preotul abiatar, și pentru ioab, fiul țeruiei.” atunci împăratul a jurat pe domnul, zicînd: „să mă pedepsească dumnezeu cu toată asprimea, dacă nu -l vor costa viața pe adonia cuvintele acestea! acum, viu este domnul, care m’a întărit și m’a suit pe scaunul de domnie al tatălui meu david, și care mi -a făcut o casă, după făgăduința lui, că astăzi va muri adonia;’ și împăratul solomon a trimis pe benaia, fiul lui iehoiada, care l -a lovit; și adonia a murit. împăratul a zis apoi preotului abiatar: „du-te la anatol la moșile tale, căci ești vrednic de moarte; dar nu te voi omori azi, pentrucă ai purtat chivotul domnului dumnezeu înaintea tatălui meu david, și pentru că ai luat parte la toate suferințele tatălui meu. astfel solomon a scos pe abiatar din slujba de preot al domnului, ca să împlinească cuvîntul rostit de domnul asupra casei lui eli în silo. vestea aceasta a ajuns pînă la ioab, care luase partea lui adonia, măcar că nu luase partea lui absalom. și ioab a fugit la cortul domnului, și s’a apucat de coarnele altarului. au dat de știre împăratului solomon că ioab a fugit la cortul domnului, și că este la altar. și solomon a trimis pe benaia, fiul lui iehoiada, zicîndu-i: „du-te și lovește -l;’ benaia a ajuns la cortul domnului, și a zis lui ioab: „ieși! căci așa poruncește împăratul.” dar el a răspuns: „nul vreau să mor aici.” benaia a spus lucrul acesta împăratului, zicînd: „așa a vorbit ioab, și așa mi -a răspuns”. împăratul a zis lui benaia: „fă cum a zis, lovește -l, și îngroapă -l; și ia astfel de peste mine și de peste casa tatălui meu sîngele pe care l -a vărsat ioab fără temei. domnul va face ca sîngele lui să cadă asupra capului lui, pentrucă a lovit pe doi bărbați mai drepti și mai buni decît el, și i -a ucis cu sabia, fără să fi știut tatăl meu david: pe abner, fiul lui ner, căpetenia oștirii lui israel, și pe amasa, fiul lui ieter, căpetenia oștirii lui iuda. sîngele lor să cadă peste capul lui ioab și peste capul urmașilor lui pentru totdeauna; dar david, sămînta lui, casa lui și scaunul lui de domnie, să aibă parte de pace pe vecie din partea domnului.” benaia, fiul lui iehoiada, s’a suit, a lovit pe ioab, și l -a omorît. el a fost îngropat în casa lui, în pustie. împăratul a pus în fruntea oștirii pe benaia, fiul lui iehoiada, în locul lui ioab, iar în locul lui abiatar a pus pe preotul tadoc. împăratul a chemat pe șimei, și i -a zis: „zidește-ți o casă la ierusalim: să locuiești în ea, și să nu ieși din ea ca să te duci într-o parte sau alta. să știi bine că în ziua cînd vei ieși și vei trece pîrul chedron, vei muri. atunci sîngele tău va cădea asupra capului tău. șimei a răspuns împăratu-

lui: „bine! robul tău va face cum spune domnul meu, împăratul.” și șimeai a locuit multă vreme la ierusalim. după trei ani, s'a întâmplat că doi slujitori ai lui șimeai au fugit la achiș, fiul lui maaca, împăratul gatului. au dat de știre lui șimeai, zicînd: „iată că slujitorii tăi sînt la gat.” șimeai s'a sculat, a pus șaua pe măgar, și s'a dus la gat la achiș, să-și caute slujitorii. șimeai s'a dus, și și -a adus înapoi slujitorii din gat. au dat de veste lui solomon că șimeai a plecat din ierusalim la gat, și că s'a întors. împăratul a chemat pe șimeai, și i -a zis: „nu te-am pus eu să juri pe domnul, și nu ți-am spus eu hotărît: „să știi că vei muri în ziua cînd vei ieși să te duci într-o parte sau alta” și nu mi-ai răspuns tu: „bine! am înțeles; pentru ce atunci n'ai ascultat de jurămîntul domnului și de porunca pe care ți -o dădusem?” și împăratul a zis lui șimeai: „știi înlăuntrul inimii tale tot răul pe care l-ai făcut tatălui meu david; domnul a întors răutatea ta asupra capului tău. dar împăratul solomon va fi binecuvîntat, și scaunul de domnie al lui david va fi întărit pe vecie înaintea domnului.” și împăratul a poruncit lui benaia, fiul lui iehoiada, care a ieșit și a lovit pe șimeai; și șimeai a murit. astfel, împărăția s'a întărit în minile lui solomon.

3

solomon s'a încuscrit cu faraon, împăratul egiptului. a luat de nevastă pe fata lui faraon, și a adus -o în cetatea lui david, pînă și -a isprăvit de zidit casa lui, casa domnului, și zidul dimprejurul ierusalimului. poporul nu aducea jertfe decît pe înălțimi, căci pînă pe vremea aceasta nu se zidise încă o casă în numele domnului. solomon iubea pe domnul, și se ținea de obiceiurile tatălui său david. numai că aducea jertfe și tîmție pe înălțimi. împăratul s'a dus la gabaon să aducă jertfe acolo, căci era cea mai însemnată înălțime. solomon a adus o mie de arderi de tot pe altar. la gabaon, domnul s'a arătat în vis lui solomon noaptea, și dumnezeu i -a zis: „cere ce vrei să-ți dau.” solomon a răspuns: „tu ai arătat o mare bunăvoință față de robul tău david, tatăl meu, pentru că umbla înaintea ta în credincioșie, în dreptate și în curăție de inimă față de tine; i-ai păstrat această mare bună voință, și i-ai dat un fiu, care șade pe scaunul lui de domnie, cum se vede astăzi. acum doamne, dumnezeu meu, tu ai pus pe robul tău să împărătească în locul tatălui meu david; și eu nu sînt decît un tînăr, nu sînt încercat. robul tău este în mijlocul poporului pe care l-ai ales, popor foarte mare, care nu poate fi nici socotit, nici numărat, din pricina mulțimii lui. dă dar robului tău o inimă pricepută, ca să judece pe poporul tău, să deosebească binele de rău! căci cine ar putea să judece pe poporul tău, pe poporul acesta așa de mare la număr;” cererea aceasta a lui solomon a plăcut domnului. și dumnezeu a zis: „fiindcă lucrul acesta îl ceri, fiindcă nu ceri pentru tine nici viață lungă, nici bogății, nici moarte de vrăjmașilor tăi, ci ceri pricepere, ca să faci dreptate, voi face după cuvîntul tău. îți voi da o inimă înțeleaptă și pricepută, așa cum n'a fost nimeni înaintea ta și nu se va scula nimeni niciodată ca tine. mai mult, îți voi da și ce n'ai cerut: bogății și slavă, așa încît în tot timpul vieții tale nu va fi niciun împărat ca tine. și

dacă vei umbla în căile mele, păzînd legile și poruncile mele, cum a făcut david, tatăl tău, îți voi lungi zilele.” solomon s'a deșteptat. acesta a fost visul. solomon s'a întors la ierusalim, și s'a înfățișat înaintea chivotului legămîntului domnului. a adus arderi de tot și jertfe de mulțămire, și a dat un ospăț tuturor slujitorilor lui. atunci au venit două femei curve la împărat, și s'au înfățișat înaintea lui. una din femei a zis: „rogu-mă, domnul meu, eu și femeia aceasta locuiam în aceeași casă, și am născut lingă ea în casă. după trei zile, femeia aceasta a născut și ea. locuiam împreună, niciun străin nu era cu noi în casă, nu eram decît noi amîndouă. peste noapte, fiul acestei femei a murit, pentru că se culcase peste el. ea s'a sculat pela mijlocul nopții, a luat pe fiul meu de lingă mine, pe cînd dormea roaba ta, și l -a culcat la sînul ei: iar pe fiul ei, care murise, l -a culcat la sînul meu. dimineața, m'am sculat să dau țîță copilului; și iată că era mort. m'am uitat cu lăure-aminte la el dimineața; și iată că nu era fiul meu, pe care l -născusem.” cealaltă femeie a zis: „ba nu; fiul meu este cel viu, iar fiul tău cel mort.” dar cea dintîi a răspuns: „ba nicidecum! fiul tău este cel mort, iar fiul meu este cel viu.” așa au vorbit ele înaintea împăratului. împăratul a zis: „una zice: „fiul meu este cel viu, iar fiul tău este cel mort”; cealaltă zice: „ba nicidecum! fiul tău este cel mort, iar fiul meu este cel viu.” apoi a adăugat: „aduceți-mi o sabie.” au adus o sabie înaintea împăratului. și împăratul a zis: „tăiați în două copilul cel viu, și dați o jumătate uneia și o jumătate celeilalte.” atunci femeia al cărei copil era viu, a simțit că i se rupe inima pentru copil, și a zis împăratului: „ah! domnul meu, dă -i mai bine ei copilul cel viu, și nu -l omori!” dar cealaltă a zis: „să nu fie nici al meu nici al tău; tăiați -l!” și împăratul, luînd cuvîntul, a zis: „dați celei dintîi copilul cel viu, și nu -l omoriți. ea este mama lui.” tot israelul a auzit de hotărîrea pe care o rostise împăratul. și s'au temut de împărat, căci au văzut că înțelepciunea lui dumnezeu era în el, povățuindu -l în judecățile lui.

4

împăratul solomon era împărat peste tot israelul. iată căpeteniile pe cari le avea în slujba lui: azaria, fiul preotului țadoc, elihoref și ahia, fiii lui șîșa, erau logofeți; iosafat, fiul lui ahilud, era scriitor; benala, fiul lui iehoiada, era peste oștire; țadoc și abiatar erau preoți. azaria, fiul lui natan, era mai mare peste îngrijitori. zabud, fiul lui natan era slujbaş de stat, cirac al împăratului; ahișar era mai mare peste casa împăratului; și adoniram, fiul lui abda, era mai mare peste dări. solomon avea doisprezece îngrijitori peste tot israelul. ei îngrijeau de hrana împăratului și a casei lui, fiecare timp de o lună din an. iată-le numele: fiul lui hur, în muntele lui efraim. fiul lui decher, la macat, la saalbim, la bet-șemeș, la elon și la bet-hanan. fiul lui hesed, la arubot; el avea soco și toată țara hefer. fiul lui abinadab avea tot ținutul dorului. tafat, fata lui solomon, era nevasta lui. baana, fiul lui ahilud, avea taanac și meghidlo, și tot bet-șeanul de lingă țartan subț izreel, dela bet-șean pînă la abel-mehola, pînă dincolo de iocmeam. fiul lui gheber, la ramot din galaad; el avea tirgurile lui iair, fiul lui manase, în

galaad; mai avea și ținutul argob în basan, șasezeci cetăți mari cu ziduri și zăvoare de aramă. ahinadab, fiul lui ido, la mahanaïm. ahimaat, în neftali. el luase de nevastă pe basmat, fata lui solomon. baana, fiul lui hușai, în așer și la bealot. iosafat, fiul lui paruah, în isahar. șimei, fiul lui ela, în beniamin. gheber, fiul lui uri, în țara galaadului; el avea ținutul lui sihon, împăratul amoritilor și al lui og, împăratul basanului. era un singur îngrijitor în țara aceasta. iuda și israel erau în număr foarte mare, ca nisipul de pe țărmul mării. ei mincau, beau și se veseleau. solomon mai stăpânea și toate împărățiile dela riu pînă în țara filistenilor și pînă la hotarul egiptului. ei îi aduceau daruri, și au fost supuși lui solomon tot timpul vieții lui. în fiecare zi solomon minca: trezeci de cori de floare de făină, și șasezeci de cori de altă făină, zece boi grași, douăzeci de boi de păscut, și o sută de oi, afară de cerbi, căprioare, ciute și păsări îngrășate. stăpînea peste toată țara de dinoace de riu, dela tif-sah pînă la gaza, peste toți împărății de dinoace de riu, și avea pace pretutindeni de jur împrejur. iuda și israel, dela dan pînă la beer-șeba, au locuit în liniște fiecare subț via lui și sub smochinul lui, în tot timpul lui solomon. solomon avea patruzeci de mii de iese pentru caii de la carăle lui, și douăsprezece mii de călăreți. îngrijitorii îngrijeau de hrana împăratului solomon și a tuturor celor ce se apropiau de masa lui, fiecare în luna lui; și nu lăsausă fie vreo lipsă. aduceau și orz și paie pentru armăsari și fugari, în locul unde se afla împăratul, fiecare după poruncile pe cari le primise. dumnezeu a dat lui solomon înțelepciune, foarte mare pricepere, și cunoștințe multe ca nisipul de pe țărmul mării. înțelepciunea lui solomon înțrecea înțelepciunea tuturor fiilor răsăritului și toată înțelepciunea egiptenilor. el era mai înțelept decît orice om, mai mult decît etan, ezhrahitul, mai mult decît heman, calcol și darda, fiii lui mahol; și faima lui se răspîndise printre toate neamurile, deprimpjur. a rostit trei mii de pilde, și a alcătuit o mie cinci cîntări. a vorbit despre copaci, dela cedrul din liban pînă la isopul care crește pe zid, a vorbit deasemenea despre dobitoace, despre pasări, despre tiritoare și despre pești. veneau oameni din toate popoarele să asculte înțelepciunea lui solomon, din partea tuturor împărăților pămîntului cari auziseră vorbindu-se de înțelepciunea lui.

5

hiram, împăratul tirului, a trimis pe slujitorii săi la solomon; căci auzise că fusese uns împărat în locul tatălui său, și el iubise totdeauna pe david. solomon a trimis vorbă lui hiram: „știi că tatăl meu david n'a putut să zidească o casă domnului, dumnezeu-lui lui, din pricina războaielor cu cari l-au înconjurat vrăjmașii lui, pînă ce domnul i -a pus sub talpa picioarelor lui. acum domnul, dumnezeul meu, mi -a dat odihnă din toate părțile; nu mai am nici protivnic, nici nenorociri! iată că am de gînd să zidesc o casă numelui domnului, dumnezeului meu, cum a spus domnul tatălui meu david, zicînd: 'fiul tău, pe care -l voi pune în locul tău, pe scaunul tău de domnie, el va zidi o casă numelui meu.' poruncește acum

să se taie pentru mine cedri din liban. slujitorii mei vor fi cu ai tăi, și-ți voi plăti simbria slujitorilor tăi așa cum o vei hotări tu; căci știi că dintre noi nimeni nu se pricepe să taie lemne ca sidonienii." cînd a auzit hiram cuvintele lui solomon, a avut o mare bucurie, și a zis: „binecuvîntat să fie astăzi domnul, care a dat lui david un fiu înțelept, drept căpetenie a acestui mare popor; și hiram a trimis răspuns lui solomon: „am auzit ce ai trimis să mi se spună. voi face tot ce vei vrea în ce privește lemnele de cedru și lemnele de chiparos. slujitorii mei le vor pogori din liban la mare, și le voi trimete pe mare în plute pînă la locul pe care mi -l vei arăta: acolo, voi pune să le deslege, și le vei lua. ceea ce cer în schimb, este să trimiți merinde casei mele." hiram a dat lui solomon lemne de cedru și lemne de chiparos cît a voit. și solomon a dat lui hiram douăzeci de mii de cori de grîu pentru hrana casei lui și douăzeci de cori de unt-delemn curat; iată ce a dat solomon în fiecare an lui hiram. domnul a dat înțelepciunea lui solomon, cum îi făgăduise. între hiram și solomon a fost pace, și au făcut legămînt împreună. împăratul solomon a luat din tot israelul oameni de corvoadă, în număr de treizeci de mii. i -a trimis în liban, cite zece mii pe lună, cu schimb; o lună erau în liban, și două luni erau acasă. adoniram era mai mare peste oamenii de corvoadă. solomon mai avea șaptezeci de mii de oameni cari purtau poverile și optzeci de mii cari tăiau pietrele în munți, afară de căpeteniile, în număr de trei mii trei sute, puse de solomon peste lucrări și însărcinate cu privegherea lucrătorilor. împăratul a poruncit să se scoată pietre mari și mărețe, cioplite pentru temelile casei. lucrătorii lui solomon, ai lui hiram, și ghiblîții, le-au cioplit, și au pregătît lemnele și pietrele pentru zidirea casei.

6

în al patru sute optzecilea an după ieșirea copiilor lui israel din țara egiptului, solomon a zidit casa domnului, în al patrulea an al domniei lui peste israel, în luna ziv, care este luna a doua. casa pe care a zidit -o împăratul solomon domnului, era lungă de șase zeci de coți, lată de douăzeci, și înaltă de treizeci. pridvorul dinaintea templului casei avea o lungime de douăzeci de coți, în lățimea casei, și zece coți lățime în fața casei. împăratul a făcut casei ferestre largi înlăuntru și strîmte afară. a zidit lipite de zidul casei mai multe rînduri de odăi, unul peste altul, de jur împrejur, cari înconjurau zidurile casei, templul și sfîntul locaș; și a făcut astfel odăi lătrualnice de jur împrejur. catul de jos era lat de cinci coți, cel dela mijloc de șase coți, iar al treilea de șapte coți; căci pe partea deafară a casei a făcut arcade strîmte împrejur ca grinzile să nu fie prinse în zidurile casei. cînd s'a zidit casa, s'au întrebuințat pietre cioplite gata înainte de a fi aduse acolo, așa că nici ciocan, nici secură, nici o unealtă de fer nu s'au auzit în casă în timpul zidirii. intrarea odăilor din catul de jos era în partea dreaptă a casei; în catul dela mijloc te suiai pe o scară cotită, și tot așa dela catul de mijloc la al treilea. dupăce a isprăvit de zidit casa, solomon a acoperit -o cu scînduri și cu grinzi de cedru. a făcut de cinci coți de înalte fiecare din caturile

dimprejurul întregii case, și le -a legat de casă prin lemne de cedru. domnul a vorbit lui solomon, și i -a zis: „tu zidești casa aceasta! dacă vei umbla după legile mele, dacă vei împlini orinduirile mele, dacă vei păzi și vei urma toate poruncile mele, voi împlini față de tine făgăduința pe care am făcut -o tatălui tău david, voi locui în mijlocul copiilor lui israel, și nu voi părăsi pe poporul meu israel.“ după ce a isprăvit de zidit casa, solomon i -a îmbrăcat zidurile pe din lăuntru cu scinduri de cedru, dela pardoseală până la tavan; a îmbrăcat astfel în lemn partea dinlăuntru, și a acoperit pardoseala casei cu scinduri de chiparos. a îmbrăcat cu scinduri de cedru cei douăzeci de coți ai fundului casei, dela pardoseală până în creștetul zidurilor, și a păstrat locul acesta ca să facă din el sfânta sfintelor, locul prea sfânt. cei patruzeci de coți de dinainte alcătuiau casa, adică templul. lemnul de cedru din lăuntru avea săpături de colocinți, și flori deschise; totul era de cedru, nu se vedea nicio piatră. solomon a pregătit locul prea sfânt înlăuntru în mijlocul casei, ca să așeze acolo chivotul legământului domnului. locul prea sfânt avea douăzeci de coți lungime, douăzeci de coți lățime, și douăzeci de coți înălțime. solomon l -a căptușit cu aur curat. a făcut înaintea locului prea sfânt un altar de lemn de cedru, și l -a acoperit cu aur. partea dinlăuntru a casei a căptușit -o cu aur, și a prins perdeaua dinlăuntru în lântșoare de aur înaintea locului prea sfânt, pe care l -a acoperit cu aur. a căptușit toată casa cu aur, casa întregă, și a acoperit cu aur tot altarul care era înaintea locului prea sfânt. în locul prea sfânt a făcut doi heruvimi de lemn de măslin sălbatic, înalți de zece coți. fiecare din cele două aripi ale unuia din heruvimi avea cinci coți, ceace făcea zece coți dela capătul uneia din aripile lui până la capătul celeilalte. al doilea heruvim avea tot zece coți. măsura și chipul erau aceleași pentru amândoi heruvimii. înălțimea fiecăruia din cei doi heruvimi era de zece coți. solomon a așezat heruvimii în mijlocul casei, în partea dinlăuntru. aripile lor erau întinse; aripa celui dintii atingea un zid, și aripa celui de al doilea atingea celalt zid; iar celelalte aripi ale lor se întineau la capete în mijlocul casei. solomon a acoperit și heruvimii cu aur. pe toate zidurile casei de jur împrejur, în partea din fund și în față, a pus să sape chipuri de heruvimi, de finici și de flori deschise. a acoperit pardoseala casei cu aur, în partea din fund și în față. la intrarea locului prea sfânt a făcut două uși din lemn de măslin sălbatic; pragul de sus și ușoriile ușilor erau în cinci muchi. cele două uși erau făcute din lemn de măslin sălbatic. a pus să sape pe ele chipuri de heruvimi, de finici, și de flori deschise, și le -a acoperit cu aur, pe care l -a întins pe săpătura de chipuri. a zidit și curtea dinlăuntru din trei rinduri de pietre cioplite și dintr'un rind de grinzii de cedru. în anul al patrulea, în luna ziv, s'au pus temelile casei domnului; și în anul al unsprezecelea, în luna bul, care este a opta lună, casa a fost is-

prăvită în toate părțile ei și așa cum trebuia să fie. în timp de șapte ani a zidit -o solomon.

7

solomon și -a mai zidit și casa lui, și a ținut treisprezece ani până când a isprăvit -o de tot. a zidit mai întâi casa din pădurea libanului, lungă de o sută de coți, lăță de cincizeci de coți, și înălță de treizeci de coți. se sprijinea pe patru rinduri de stâlpi de cedru, și pe stâlpi erau grinzii de cedru. a acoperit cu cedru odăile cari erau sprijinite de stâlpi și cari erau în număr de patruzeci și cinci, cite cincisprezece de fiecare cat. erau trei caturi, și fiecare din ele avea ferestrele față în față. toată ușile și toți ușorii erau din birne în patru muchi, și la fiecare din cele trei caturi, ușile erau față în față. a făcut un pridvor de stâlpi, lung de cincizeci de coți și lat de treizeci de coți, și un alt pridvor înainte cu stâlpi și trepte în față. a făcut pridvorul scaunului de domnie, unde judeca, pridvorul judecării; și l -a acoperit cu cedru, dela pardoseală până în tavan. casa lui de locuit a fost zidită în același fel, într'o altă curte, în dosul pridvorului. și a făcut o casă la fel cu pridvorul acesta pentru fata lui faraon, pe care o luase de nevastă. pentru toate aceste clădiri a întrebuințat pietre minunate, cioplite după măsură, ferestruite cu ferăstrăul, înlăuntru și în afară; și aceasta din temelii până la strașină, și afară până la curtea cea mare. temelile erau de pietre foarte de pret, și mari, pietre de zece coți și pietre de opt coți. deasupra erau iarăș pietre foarte de pret, tăiate după măsură, și lemn de cedru. curtea cea mare avea de jur împrejurul ei trei șiruri de pietre cioplite și un șir de birne de cedru, ca și curtea dinlăuntru a casei domnului, și ca și pridvorul casei. împăratul solomon a trimis și a adus din tir pe hiram, fiul unei văduve din semția lui neftali, și al unui tată din tir, care lucra în aramă. hiram era plin de înțelepciune, de pricepere și de știință în săvârșirea oricărei lucrări de aramă. el a venit la împăratul solomon, și i -a făcut toate lucrările. a turnat cei doi stâlpi de aramă. cel dintii avea optsprezece coți în înălțime, și un fir de doisprezece coți măsura grosimea celui de al doilea. a turnat două coperișuri de aramă, ca să le pună pe virfurile stâlpilor; cel dintii era înalt de cinci coți, și al doilea era înalt de cinci coți. a mai făcut niște impletituri în chip de rețea, niște ciucuri făcuți cu lântșoare, pentru coperișurile de pe virful stâlpilor, șapte pentru coperișul dintii, și șapte pentru coperișul al doilea. a făcut cite două șiruri de rodii împrejurul uneia din rețele, ca să acopere coperișul de pe virful unuia din stâlpi; tot așa a făcut și pentru al doilea. coperișurile depe virful stâlpilor, în pridvor, erau lucrate așa de parcă erau niște crini și aveau patru coți. coperișurile depe cei doi stâlpi erau înconjurate de două sute de rodii, sus, lingă umflătura care era peste rețea; de asemenea erau două sute de rodii înșirate în jurul celui de al doilea coperiș. a așezat stâlpii în pridvorul templului; a așezat stîlpul din dreapta, și l -a numit iachin; apoi a așezat stîlpul din stînga, și l -a numit boaz. în virful stâlpilor era o lucrătură în chip de crini. astfel s'a isprăvit lucrarea stâlpilor. a făcut marea turnată din aramă. avea zece coți dela o margine până

la cealaltă, era rotundă de tot, înaltă de cinci coți, și de jur împrejur se putea măsura cu un fir de treizeci de coți. subț buza ei erau săpați niște colocinți, câte zece la fiecare cot, de jur împrejurul mării; colocinții, așezați pe două rânduri, erau turnați împreună cu ea dintr'o singură bucată. Era așezați pe doisprezece boi, din cari trei întorși spre miază noapte, trei întorși spre apus; trei întorși spre miază zi, și trei întorși spre răsărit; marea era deasupra lor, și toată partea dinapoi a trupurilor lor era înlăuntru. grosimea ei era de un lat de mină; și marginea ei era ca marginea unui potir, făcută ca floarea crinului. avea o încăpere de două mii de vedre. a mai făcut zece temelii de aramă. fiecare temelie era lungă de patru coți, lată de patru coți, și înaltă de trei coți. Iată cum erau temeliele acestea. erau făcute din tăblii, legate la colțuri cu încheieturi. pe tăbliile dintre încheieturi erau niște lei, boi și heruvimi; și pe încheieturi, deasupra și dedesubtul leilor și boilor, erau niște împletituri cari adăunau în chip de ciucuri. fiecare temelie avea patru roate de aramă cu osii de aramă; și la cele patru colțuri erau niște polițe turnate, subt lighean, și lingă ciucuri. gura temeliei dinlăuntru coperișului până sus era de un cot; gura aceasta era rotundă, ca pentru lucrările de felul acesta, și era lată de un cot și jumătate; avea și săpături. tăbliile erau în patru muchi, nu rotunde. cele patru roți erau subt tăblii, și osiile roților erau prinse de temelie; fiecare era înaltă de un cot și jumătate. roatele erau făcute ca ale unui car. osiile, obezile, spițele și butucii lor erau toate turnate. la cele patru colțuri ale fiecărei temelii erau niște polițe dintr'o bucată cu temelia. partea de sus a temeliei se sfîrșea cu un cerc înalt de o jumătate de cot, și își avea proptelele cu tăbliile ei făcute dintr'o bucată cu ea. pe plăcile proptelelor, și pe tăblii, a săpat heruvimi, lei și finici, după locurile goale, și ciucuri de jur împrejur. așa a făcut cele zece temelii; turnătura, măsura și chipul erau la fel pentru toate. a mai făcut zece lighene de aramă. fiecare lighean avea o încăpere de patruzeci de bați, fiecare lighean avea patru coți, fiecare lighean era pe câte una din cele zece temelii. a pus cinci temelii pe partea dreaptă a casei, și cinci temelii pe partea stîngă a casei; iar marea de aramă a pus -o în partea dreaptă a casei la miazăzi răsărit. hiram a făcut cenușarele, lopoțele și lighenele. doi stilpi cu cele două coperișuri și cu cununile lor de pe virful stilpilor; cele două rețele ca să acopere cele două cununi ale coperișurilor de pe virful stilpilor; cele patru sute de rodii pentru cele două rețele, câte două rânduri de rodii de fiecare rețea, ca să acopere cele două cununi ale coperișurilor de pe virful stilpilor; cele zece temelii, și cele zece lighene de pe temelii; marea, și cei doisprezece boi de subt mare; cenușarele, lopoțele și lighenele. toate aceste unelte, pe cari le -a dat împăratul solomon lui hiram să le facă pentru casa domnului, erau de aramă lustruită. împăratul a pus să le toarne în cîmpia iordanului, într'un pămînt humos, între sucot și țartan. solomon a lăsat toate aceste unelte necîntărite, căci erau foarte multe, și greutatea aramei nu se putea socoti. solomon a mai făcut toate celelalte unelte pentru casa domnului: altarul de aur; masa de aur, unde se puneau pinile pentru punerea înaintea domnului; sfêșnicele de aur cu-

rat, cinci la dreapta și cinci la stînga, înaintea locului prea sfînt, cu florile, candelile și mucările de aur; lighenele, cuțitele, potirele, ceștile și căuile de aur curat; și țîșinile de aur curat pentru ușa dinlăuntru a casei la intrarea în locul prea sfînt, și pentru ușa casei dela intrarea templului. astfel s'a isprăvit toată lucrarea, pe care a făcut -o împăratul solomon pentru casa domnului. apoi a adus argintul, aurul și unelte, pe cari le hărăzise tatăl său david, și le -a pus în vistierile casei domnului.

8

atunci împăratul solomon a adunat la el la ierusalim pe bătrîinii lui israel și pe toate căpeteniile semîinților, pe căpeteniile familiilor copiilor lui israel, ca să mute din cetatea lui david, adică sionul, chivotul legămîntului domnului. toți bărbații lui israel s'au strîns la împăratul solomon, în luna lui etanim, care este a șaptea lună, în timpul praznicului. cînd au venit toți bătrîinii lui israel, preoții au ridicat chivotul. au adus chivotul domnului, cortul întîlnirii, și toate uneltele sfînte, cari erau în cort: preoții și leviții le-au adus. împăratul solomon și toată adunarea lui israel chemată la el au stătut înaintea chivotului. au jertfit oi și boi, cari n'au putut fi nici numărați, nici socotiți, din pricina mulțimii lor. preoții au dus chivotul legămîntului domnului la locul lui, în locul prea sfînt al casei, în sfînta sfîntelor, subt aripile heruvimilor. căci heruvimii aveau aripile întinse peste locul chivotului, și acopereau chivotul și drugii lui pedeele supra. se dăduse drugilor o așa lungime încît capetele lor se vedeau din locul sfînt dinaintea locului prea sfînt, dar nu se vedeau de afară. ei au fost acolo pînă în ziua de azi. în chivot nu erau decît cele două table de piatră, pe cari le -a pus moise în el la horeb, cînd a făcut domnul legămînt cu copiii lui israel, la ieșirea lor din țara egiptului. în clipa cînd au ieșit preoții din locul sfînt, norul a umplut casa domnului. preoții n'au putut să rămînă acolo să facă slujba, din pricina norului; căci slava domnului umpluse casa domnului. atunci solomon a zis: „domnul a zis că vrea să locuiască în întunerec! eu am zidit o casă care va fi locuința ta, un loc unde vei locui pe vecie!” împăratul și -a întors fața, și a binecuvîntat pe toată adunarea lui israel. toată adunarea lui israel era în picioare. și el a zis: „binecuvîntat să fie domnul, dumnezeul lui israel, care a vorbit cu gura lui tatălui meu david, și care împlinește, prin puterea lui, ce spuse, cînd a zis: „din ziua cînd am scos din egipt pe poporul meu israel, n'am ales nici o cetate dintre toate semîințele lui israel ca să mi se zidească în ea o casă unde să locuiască numele meu, ci am ales pe david să împărătească peste poporul meu israel; tatăl meu david avea de gînd să zidească o casă numelui domnului, dumnezeului lui israel. și domnul a zis tatălui meu david: „fiindcă ai avut de gînd să zidești o casă numelui meu, bine ai făcut că ai avut acest gînd. umai că nu tu vei zidi casa; ci fiul tău ieșit din trupul tău, va zidi casa numelui meu.” domnul a împlinit cuvintele pe cari le rostise. eu m'am ridicat în locul tatălui meu david, și am șezut pe scaunul de domnie al lui israel, cum vestise domnul, și am zidit casa numelui dom-

nului, dumnezeul lui israel. am rinduit un loc pentru chivot, unde este legământul domnului, legământul pe care l -a făcut el cu părinții noștri, cind i -a scos din țara egiptului. solomon s'a așezat înaintea altarului domnului, în fața întregii adunări a lui israel. și -a întins minile spre cer, și a zis: „doamne, dumnezeul lui israel! nu este dumnezeu ca tine, nici sus în ceruri, nici jos pe pământ: tu îți legământul și îndurarea față de robii tăi, cari umblă înaintea ta din toată inima lor! astfel, ai ținut cuvîntul dat robului tău david, tatăl meu; și ce ai spus cu gura ta, împlinești în ziua aceasta cu puterea ta. acum, doamne, dumnezeul lui israel, ține făgăduința pe care ai făcut -o tatălui meu david, cind ai zis: „nu vei fi lipsit niciodată înaintea mea de un urmaș care să șadă pe scaunul de domnie al lui israel, numai fiii tăi să ia seamă la calea lor, și să umble înaintea mea cum ai umblat tu înaintea mea. h, dumnezeul lui israel, împlinească-se făgăduința pe care ai făcut -o robului tău david, tatăl meu! dar ce! va locui oare cu adevărat dumnezeu pe pământ? iată că cerurile și cerurile cerurilor nu pot să te cuprindă: cu cît mai puțin casa aceasta pe care ți-am zidit -o eu! totuși, doamne, dumnezeul meu, ia aminte la rugăciunea robului tău și la cererea lui; ascultă strigătul și rugăciunea pe care ți -o face astăzi robul tău. chii tăi să fie zi și noapte deschși asupra casei acesteia, asupra locului despre care ai zis: „acolo va fi numele meu; ascultă rugăciunea pe care ți -o face robul tău în locul acesta. binevoiește și ascultă cererea robului tău și a poporului tău israel, cind se vor ruga în locul acesta! ascultă -i din locul locuinței tale, din ceruri, ascultă -i și iartă -i! dacă va păcătui cineva împotriva aproapelui său și va fi silit să facă un jurămint, și va veni să jure înaintea altarului tău, în casa aceasta, - ascultă -l din ceruri, lucrează, și fă dreptate robilor tăi; osîndește pe cel vinovat, și întoarce vina purtării lui asupra capului lui; dă dreptate celui nevinovat, și fă -i după nevinovăția lui! cind poporul tău israel va fi bătut de vrăjmaș, pentru că a păcătuit împotriva ta: dacă se vor întoarce la tine și vor da slavă numelui tău, dacă ...ți vor face rugăciuni și cereri în casa aceasta, - ascultă -i din ceruri, iartă păcatul poporului tău israel, și întoarce -i în țara pe care ai dat -o părinților lor! cind se va închide cerul, și nu va fi ploaie, din pricina păcatelor făcute de ei împotriva ta: dacă se vor ruga în locul acesta și vor da slavă numelui tău, și dacă se vor abate dela păcatele lor, pentru că -i vei pedepsi- ascultă -i din ceruri, iartă păcatul robilor tăi și al poporului tău israel, învață -l calea cea bună pe care trebuie să umble, și să trimiți ploaie pe pământul pe care l-ai dat de moștenire poporului tău! cind foamea, ciuma, rugina, tăciunele, lăcustele, de un fel sau altul, vor fi în țară, cind vrăjmașul va împresura pe poporul tău în țara lui, în cetățile lui, cind vor fi urgii sau boli de orice fel: dacă un om, dacă tot poporul tău israel va face rugăciuni și cereri, și fiecare își va cunoaște mustrarea cugetului lui și va întinde minile spre casa aceasta, - ascultă -l din ceruri, din locul locuinței tale, și iartă -l; lucrează, și răsplătește fiecăruia după căile lui, tu care cunoști inima fiecăruia, căci numai tu cunoști inima tuturor copilor oamenilor, ca să se teamă de tine în tot timpul cit vor trăi în țara pe care ai dat -o părinților noștri!

cind străinul, care nu este din poporul tău israel, va veni dintr'o țară depărtată, pentru numele tău, căci se va ști că numele tău este mare, mina ta este tare, și brațul tău este întins, cind va veni să se roage în casa aceasta, - ascultă -l din ceruri, din locul locuinței tale, și dă străinului acelaui tot ce-ți va cere, pentru că toate popoarele pământului s'a cunoască numele tău, să se teamă de tine, ca și poporul tău israel, și să știe că numele tău este chemat peste casa aceasta pe care am zidit -o eu! cind poporul tău va ieși la luptă împotriva vrăjmașului său, urmînd calea pe care i -o vei porunci tu: dacă vor face rugăciuni domnului, cu privirile întoarse spre cetatea pe care ai ales -o tu, și spre casa pe care am zidit -o eu numelui tău, - ascultă din ceruri rugăciunile și cererile lor, și fă-le dreptate! cind vor păcătui împotriva ta, -căci nu este om care să nu păcătuiască, -și te vei minia împotriva lor și -i vei da în mina vrăjmașului, care -i va duce robi într'o țară vrăjmașă, depărtată sau apropiată: dacă se vor cobori în ei înșiși, în țara unde vor fi robi, dacă se vor întoarce la tine, și-ți vor face cereri în țara celor ce -i vor duce în robie, și vor zice: „am păcătuit, am săvîrșit fărădelegi, am făcut rău; dacă se vor întoarce la tine din toată inima lor și din tot sufletul lor, în țara vrăjmașilor lor cari i-au luat robi, dacă-ți vor face rugăciuni, cu privirile întoarse spre țara lor, pe care ai dat -o părinților lor, spre cetatea pe care ai ales -o, și spre casa pe care am zidit -o eu numelui tău, - ascultă din ceruri, din locul locuinței tale, rugăciunile și cererile lor: și fă-le dreptate; iartă poporului tău păcatele lui și toate fărădelegile făcute împotriva ta; trezește mila celor ce -i vor ținea robi, ca să se îndure de ei, căci sînt poporul tău și moștenirea ta, și tu i-ai scos din egipt, din mijlocul unui cuptor de fer! chii tăi să fie deschși la cererea robului tău și la cererea poporului tău israel, ca să -i ascuți în tot ce-ți vor cere! căci tu i-ai ales din toate celelalte popoare ale pământului, ca să faci din ei moștenirea ta, cum ai spus prin robul tău moise, cind ai scos din egipt pe părinții noștri, doamne, dumnezeule! cind a isprăvit solomon de spus domnului toată rugăciunea aceasta și cererea aceasta, s'a sculat dinaintea altarului domnului, unde îngenunchiasc, cu minile întinse spre cer. și stînd în picioare, a binecuvîntat cu glas tare toată adunarea lui israel, zicînd: „binecuvîntat să fie domnul, care a dat odihnă poporului său israel, după toate făgăduințele lui! din toate bunele cuvinte pe cari le rostise prin robul său moise, niciunul n'a rămas neîmplinit. domnul, dumnezeul nostru, să fie cu noi, cum a fost cu părinții noștri; să nu ne părăsească și să nu ne lase, ci să ne plece inimile spre el, ca să umblăm în toate căile lui, și să păzim poruncile lui, legile lui și rînduielele lui, pe cari le -a poruncit părinților noștri! cuvintele acestea, cuprinse în cererile mele înaintea domnului, să fie zi și noapte înaintea domnului, dumnezeului nostru, și să facă în tot timpul dreptate robului său și poporului său israel, pentru că toate popoarele pământului s'a potă cunoaște că domnul este dumnezeu și că nu este alt dumnezeu afară de el! inima voastră să fie în totul a domnului, dumnezeului nostru, cum este astăzi, ca să urmați legile lui și să păziți poruncile lui.” împăratul și tot israelul împreună cu el au adus jertfe înaintea domnului. solomon a junghiat

douăzeci și două de mii de boi și o sută douăzeci de mii de oi pentru jertfa de mulțămire, pe care a adus -o domnului. așa a făcut împăratul și toți copiii lui israel sfințirea casei domnului. în ziua aceea, împăratul a sfințit mijlocul curții, care este înaintea casei domnului; căci acolo a adus arderile de tot, darurile de mincare, și grăsimile jertfelor de mulțămire, pentru că altarul de aramă care este înaintea domnului era prea mic, ca să cuprindă arderile de tot, darurile de mincare, și grăsimile jertfelor de mulțămire. solomon a prăznuit atunci sărbătoarea, și tot israelul a prăznuit împreună cu el. o mare mulțime, venită dela împrejurimile hamatului pînă la pirul egiptului, s'a strîns înaintea domnului, dumnezeului nostru, timp de șapte zile, și alte șapte zile, adică patrusprezece zile. în ziua a opta, a dat drumul poporului. și ei au binecuvîntat pe împărat, și s'au dus în corturile lor, veseli și cu inima mulțămită pentru tot binele pe care -l făcuse domnul robului său david, și poporului său israel.

9

cînd a isprăvit solomon de zidit casa domnului, casa împăratului și tot ce a găsit cu cale să facă, domnul s'a arătat a doua oară lui solomon, cum i se arătase la gabaon. și domnul i -a zis: „îți ascult rugăciunea și cererea pe care mi-ai făcut -o, sfințesc casa aceasta pe care ai zidit -o ca să pui în ea pentru totdeauna numele meu, și ochii mei și inima mea vor fi acolo pe vecie. și tu, dacă vei umbla înaintea mea, cum a umblat tatăl tău david, cu inimă curată și cu neprihănire, făcînd tot ce ți-am poruncit, dacă vei păzi legile și poruncile mele, voi întări pe vecie scaunul de domnie al împărăției tale în israel, cum am spus tatălui tău david, cînd am zis: „nu vei fi lipsit niciodată de un urmaș pe scaunul de domnie al lui israel." dar dacă vă veți abate dela mine, voi și fiii voștri, dacă nu veți păzi poruncile mele și legile mele pe cari vi le-am dat, și dacă vă veți duce să slujiți altor dumnezei și să vă închinați înaintea lor, voi nimici pe israel din țara pe care i-am dat -o, voi lepăda dela mine casa pe care am sfințit -o numelui meu, și israel va ajunge de ris și de pomină printre toate popoarele. și oricî de înaltă este casa aceasta, oricine va trece pe lingă ea, va rămînea încremenit și va fluiera. și va zice: „pentru ce a făcut domnul așa țării acesteia și casei acesteia? și i se va răspunde: „pentru că au părăsit pe domnul, dumnezeul lor, care a scos pe părinții lor din țara egiptului, pentru că s'au alipit de alți dumnezei, s'au închinat înaintea lor și le-au slujit; de aceea a făcut domnul să vină peste ei toate aceste rele.” după douăzeci de ani solomon zidise cele două case, casa domnului și casa împăratului. atunci, fiindcă hiram, împăratul tirului, dăduse lui solomon lemne de cedru și lemne de chiparos, și aur, cit a voit, împăratul solomon a dat lui hiram douăzeci de cetăți în țara galileii. hiram a ieșit din tir, să vadă cetățile pe cari i le dădea solomon. dar nu i-au plăcut, și a zis: „ce cetăți mi-ai dat, frate?” și le -a numit țara cabul, nume pe care l-au păstrat pînă în ziua de azi. hiram trimesese împăratului o sută douăzeci de talanți de aur. iată cum stau lucrurile cu privire la oamenii de corvoadă pe

cari i -a luat împăratul solomon pentru zidirea casei domnului și a casei sale milo, și a zidului ierusalimului, hatorului, meghidoului și ghezerului. faraon, împăratul egiptului, venise și cucerise ghezerul, îi dăduse foc, și omorise pe cananiții cari locuiau în cetate. apoi îl dăduse de zestre fetei lui, nevasta lui solomon. și solomon a zidit ghezerul, bet-horonul de jos, baalatul și tadmorul, în pustia țării, toate cetățile slujindu -i ca magazii și fiind ale lui, cetățile pentru cară, cetățile pentru călărime, și tot ce a găsit cu cale solomon să zidească la ierusalim, la liban, și în toată țara peste care împărătea. iar pe tot poporul care mai rămăsese din amoriți, hetiti, fereziți, heviți și iebusiți, ne făcînd parte din copiii lui israel, pe urmașii lor, cari mai rămăseseră după ei în țară și pe cari copiii lui israel nu -i putuseră nimici cu desăvîrșire, solomon i -a luat ca robi de corvoadă, și așa au fost pînă în ziua de astăzi. dar solomon n'a întrebuințat ca robi de corvoadă pe copiii lui israel; căci ei erau oameni de război, slujitorii lui, căpeteniile lui, căpitaniii lui, cirmuitoarii carălor și călărîmii lui. căpeteniile puse de solomon peste lucrări erau în număr de cinci sute cincizeci, însărcinați să privegheze pe lucrători. fata lui faraon s'a suit din cetatea lui david în casa ei, pe care i -o zidise solomon. atunci a zidit el milo. solomon aducea de trei ori pe an arderi de tot și jertfe de mulțămire pe altarul pe care -l zidise domnului, și ardea tămîie pe cel care era înaintea domnului. și a isprăvit astfel casa. împăratul solomon a mai făcut și corăbii la ețion-gheber, lingă elot, pe țărmurile mării roșii, în țara edomului. și hiram a trimis cu aceste corăbii, la slujitorii lui solomon, pe înșiși slujitorii lui, marinari cari cunoșteau marea. s'au dus la ofir, și au luat de acolo aur, patru sute douăzeci de talanți, pe cari i-au adus împăratului solomon.

10

împărăteasa din seba a auzit de faima lui solomon, în ce privește slava domnului, și a venit să -l încerce prin întrebări grele. a sosit la ierusalim cu un alai foarte mare, și cu cămile cari aduceau mirodenii, aur foarte mult, și pietre scumpe. s'a dus la solomon și i -a spus tot ce avea pe inimă. solomon i -a răspuns la toate întrebările, și n'a fost nimic, pe care împăratul să nu fi știut să i -l lămurească. împărăteasa din seba a văzut toată înțelepciunea lui solomon, și casa pe care o zidise, și bucatele dela masa lui, și locuința slujitorilor lui, și slujbele și hainele celor ce -i slujeau, și paharnicii lui, și arderile de tot pe cari le aducea în casa domnului. uimită, a zis împăratului: „decî era adevărat ce am auzit în țara mea despre faptele și înțelepciunea ta! dar nu credeam, pînă n'am venit și n'am văzut cu ochii mei. și iată că nici pe jumătate nu mi s'a spus. tu ai mai multă înțelepciune și propășire de cit am auzit mergîndu-ți faima. ferice de oamenii tăi, ferice de slujitorii tăi, cari sînt necurmat înaintea ta, cari aud înțelepciunea ta! binecuvîntat să fie domnul, dumnezeul tău, care a binevoit să te pună pe scaunul de domnie al lui israel! pentru că domnul iubeste pentru totdeauna pe israel, de aceea te -a pus împărat, ca să judeci și să faci dreptate.” ea a dat împăratului o sută douăzeci de talanți de aur, foarte multe mirodenii,

și pietre scumpe. n'au mai venit niciodată în urmă atâtea mirodenii cite a dat împărăteasa din seba împăratului solomon. corăbiile lui hiram, cari au adus aur din ofir, au adus din ofir și foarte mult lemn de santal și pietre scumpe. împăratul a făcut cu lemnul mirositor pălămare pentru casa domnului și pentru casa împăratului, și arfe și alăute pentru cîntăreți. n'a mai venit de atunci lemn de acesta mirositor, și nu s'a mai văzut pînă în ziua de azi. împăratul solomon a dat împărătesei din seba tot ce a dorit, tot ce a cerut, și i -a mai dat și pe deasupra daruri vrednice de un împărat ca solomon. apoi ea s'a întors și s'a dus în țara ei, cu slujitorii ei. greutatea aurului care venea lui solomon pe fiecare an, era de șase sute șase zeci și șase de talanți de aur, afară de ce scotea dela negustorii cei mari și din negoțul cu mărfuri, dela toți împărății arabiei, și dela dregătorii țării. împăratul solomon a făcut două sute de scuturi mari de aur bătut, și pentru fiecare din ele a întrebuințat șase sute de sicli de aur, și alte trei sute de scuturi mici de aur bătut, și pentru fie care din ele a întrebuințat trei mine de aur; și împăratul le -a pus în casa numită pădurea libanului. împăratul a făcut un mare scaun de domnie de fildeș, și l -a acoperit cu aur curat. scaunul acesta de domnie avea șase trepte, și partea de sus era rotunjită pe dinapoi, de fiecare parte a scaunului erau răzămători: lingă răzămători stăteau doi lei, și pe cele șase trepte stăteau doisprezece lei de o parte și de alta. așa ceva nu s'a făcut pentru nici o împărăție. toate paharele împăratului solomon erau de aur, și toate vasele din casa pădurii libanului erau de aur curat. nimic nu era de argint: pe vremea lui solomon argintul n'avea nici o trecere. căci împăratul avea pe mare corăbii din tars cu ale lui hiram; și corăbiile din tars veneau la fiecare trei ani, aducînd aur și argint, fildeș, maimuțe și păuni. împăratul solomon a întrecut pe toți împărății pămîntului în bogății și înțelepciune. toată lumea căuta să vadă pe solomon, ca să audă înțelepciunea pe care o pusese dumnezeu în inima lui. și fie care își aducea darul lui: lucruri de argint și lucruri de aur, haine, arme, mirodenii, cai și catiri; așa era în fiecare an. solomon a strîns cară și călărim; avea o mie patru sute de cară și douăsprezece mii de călăreți, pe cari i -a pus în cetățile unde își ținea carăle și la ierusalim lingă împărat. împăratul a făcut ca argintul să fie tot așa de obicinuit la ierusalim ca pietrele, și cedrii tot așa de mulți ca smochinii din egipt cari cresc pe cîmpie. solomon își aducea caii din egipt; o ceată de negustori de ai împăratului se ducea să -i ia cu grămadă pe un preț hotărît: un car se aducea din egipt cu șase sute de sicli de argint, și un cal cu o sută cincizeci de sicli. deasemenea aduceau cai cu ei pentru toți împărății hetitilor și pentru împărății siriei.

11

împăratul solomon a iubit multe femei străine, afară de fata lui faraon; moabite, amonite, edomite, sidoniene, hetite, cari făceau parte din neamurile despre cari domnul zisese copiilor lui israel: „să nu intrăți la ele, și nici ele să nu intre la voi; căci v'ar întoarce negreșit inimile înspre dumnezeii lor.” de aceste neamuri s'a alipit solomon, tîrît de iubire. a

avut de neveste șapte sute de crăiese împărătești și trei sute de țăitoare; și nevestele i-au abătut inima. cînd a îmbătrînit solomon, nevestele i-au plecat în inima spre alți dumnezei; și inima nu i -a fost în totul a domnului, dumnezeului său, cum fusese inima tatălui său david. solomon s'a dus după astarte, zeita sidonienilor, și după milcom, uriciunea amoniților. și solomon a făcut ce este rău înaintea domnului, și n'a urmat în totul pe domnul, ca tatăl său david. atunci solomon a zidit pe muntele din fața ierusalimului un loc înalt pentru chemos, uriciunea moabului, pentru moloc, uriciunea fiilor lui amon. așa a făcut pentru toate nevestele lui străine, cari aduceau tămîie și jertfe dumnezeilor lor. domnul s'a miniat pe solomon, pentrucă își abătuse inima dela domnul, dumnezeul lui israel, care i se arătase de două ori. în privința aceasta îi spusese să nu meargă după alți dumnezei; dar solomon n'a păzit poruncile domnului. și domnul a zis lui solomon: „fiindcă ai făcut așa, și n'ai păzit legămintul meu și legile mele pe cari ți le-am dat, voi rupe împărăția dela tine și o voi da slujitorului tău. umai, nu voi face lucrul acesta în timpul vieții tale, pentru tatăl tău david. ci din mina fiului tău o voi rupe, u voi rupe însă toată împărăția; voi lăsa o seminție fiului tău, din pricina robului meu david, și din pricina ierusalimului, pe care l-am ales. domnul a ridicat un vrăjmaș lui solomon: pe hadad, edomitul, din neamul împărătesc al edomului. pe vremea cînd a bătut david edomul, ioab, căpetenia oștirii, suindu-se să îngroape morții, a ucis toată partea bărbătească din edom; a rămas acolo șase luni cu tot israelul, pînă ce a nimicit toată partea bărbătească. atunci hadad a fugit cu niște edomiți, slujitori ai tatălui său, și s'a dus în egipt. hadad era încă un băiat pe atunci. plecînd din madian, s'au dus la paran, au luat cu ei niște oameni din paran, și au ajuns în egipt la faraon, împăratul egiptului. faraon a dat o casă lui hadad, i -a purtat grijă de mîncare, și i -a dat moșii. hadad a căpătat trecere înaintea lui faraon, pînă acolo încît faraon i -a dat de nevastă pe sora nevestei lui, sora împărătesei tahpenes. sora tahpenei i -a născut pe fiul său ghenubat. tahpenes l -a intercat în casa lui faraon; și ghenubat a fost în casa lui faraon, în mijlocul copiilor lui faraon. cînd a auzit hadad în egipt că david a adormit cu părinții lui, și că ioab, căpetenia oștirii, murise, a zis lui faraon: „lasă-mă să mă duc în țara mea.” și faraon i -a zis: „ce-ți lipsește la mine, de dorești să te duci în țara ta?” el a răspuns: „nimic, dar lasă-mă să plec.” dumnezeu a ridicat un alt vrăjmaș lui solomon: pe rezon, fiul lui eliada, care fugise dela stăpînul său hadadezer, împăratul din toba. el strînsese niște oameni la el, și se făcuse capul cetei, cînd a măcelărit david oștile stăpînului său. s'au dus la damasc, și s'au așezat acolo și au domnit la damasc. el a fost un vrăjmaș al lui israel în tot timpul vieții lui solomon, în același timp cînd îi făcea rău hadad, și ura pe israel. el a împărățit peste siria. și ieroboam, slujitorul lui solomon, a ridicat mina împotriva împăratului. el era fiul lui nebat, efratit din țereda, și avea ca mamă pe o văduvă numită țerua. iată cu ce prilej a ridicat el mina împotriva împăratului. solomon zidea milo, și încheida spărturile cetății tatălui său david. ieroboam era tare și viteaz; și solomon, vîzînd pe

tinărul acesta la lucru, i -a dat privilegii peste toți oamenii de corvoadă din casa lui iosif. în vremea aceea, ieroboam, ieșind din ierusalim, a fost întâlnit pe drum de proorocul ahia din silo, îmbrăcat cu o haină nouă. erau amândoi singuri pe cîmp. ahia a apucat haina nouă pe care o avea pe el, a rupt -o în douăsprezece bucăți, și a zis lui ieroboam: „ia-ți zece bucăți! căci așa vorbește domnul, dumnezeul lui israel: „iată, voi rupe împărăția din mina lui solomon, și-ți voi da zece seminții. dar el va avea o seminție, din pricina robului meu david, și din pricina ierusalimului, cetatea pe care am ales -o din toate semințiile lui israel. și aceasta, pentru că m'au părăsit, și s'au închinat înaintea astartei, zeița sidonienilor, înaintea lui chemos, dumnezeul moabului, și înaintea lui milcom, dumnezeul fiilor lui amon, și pentru că n'au umblat în căile mele ca să facă ce este drept înaintea mea, și să păzească legile și poruncile mele, cum a făcut david, tatăl lui solomon. u voi lua din mina lui toată împărăția, căci îl voi ținea domn în tot timpul vieții lui, pentru robul meu david, pe care l-am ales, și care a păzit poruncile și legile mele. dar voi lua împărăția din mina fiului său, și-ți voi da zece seminții din ea; voi lăsa o seminție fiului său, pentru că robul meu david să aibă totdeauna o lumină înaintea mea la ierusalim, cetatea pe care am ales -o să pun în ea numele meu. pe tine te voi lua, și vei domni peste tot ce-ți va dori sufletul, vei fi împăratul lui israel. dacă vei asculta de tot ce-ți voi porunci, dacă vei umbla în căile mele, și dacă vei face ce este drept înaintea mea, păzind legile și poruncile mele, cum a făcut robul meu david, vei fi cu tine, îți voi zidi o casă trainică, așa cum am zidit lui david, și-ți voi da ție pe israel. voi smeri prin aceasta sămînța lui david, dar nu pentru totdeauna.” solomon a căutat să omoare pe ieroboam. și ieroboam s'a sculat, și a fugit în egipt la șişac, împăratul egiptului; a locuit în egipt pînă la moartea lui solomon. celelalte fapte ale lui solomon, tot ce a făcut el, și înțelepciunea lui, nu sînt scrise oare în cartea faptelor lui solomon? solomon a domnit patruzeci de ani la ierusalim peste tot israelul. apoi solomon a adormit cu părinții lui, și a fost îngropat în cetatea tatălui său david. în locul lui a domnit fiul său roboam.

12

roboam s'a dus la sihem, căci tot israelul venise la sihem să -l facă împărat. cînd a auzit lucrul acesta ieroboam, fiul lui nebat, era tot în egipt, unde fugise de împăratul solomon, și în egipt locuia. au trimes să -l cheme. atunci ieroboam, și toată adunarea lui israel au venit la roboam și i-au vorbit așa: „tatăl tău ne -a îngreuiat jugul; acum tu ușurează această aspră robie și jugul greu pe care l -a pus peste noi tatăl tău. și îți vom sluji.” el le -a zis: „duceți-vă, și întoarceți-vă la mine peste trei zile.” și poporul a plecat. împăratul roboam s'a sfătuit cu bătrînii cari fuseseră pe lîngă tatăl său solomon, în timpul vieții lui, și a zis: „ce mă sfătuiți să răspund poporului acestuia?” și iată ce i-au zis ei: „dacă vei îndatora astăzi pe poporul acesta, dacă le faci ce cer, și dacă le vei răspunde cu vorbe binevoitoare, îți vor sluji pe vecie.” dar roboam

a lăsat sfatul pe care i -l dădeau bătrînii, și s'a sfătuit cu tinerii cari crescuseră cu el și cari erau împrejurul lui. el a zis: „ce mă sfătuiți să răspund poporului acestuia, care-mi vorbește așa: „ușurează-ne jugul pe care l -a pus peste noi tatăl tău?” și iată ce i-au zis tinerii cari crescuseră cu el: „să spui așa poporului acestuia care ți -a vorbit astfel: „tatăl tău ne -a îngreuiat jugul, tu ușurează-ni -l; să le vorbești așa: „degetul meu cel mic va fi mai gros decît coapsele tatălui meu. acum, tatăl meu a pus peste voi un jug greu, dar eu vi -l voi face și mai greu; tatăl meu v'a bătut cu bice, dar eu v'a voi bate cu scorpioane.” ieroboam și tot poporul au venit la roboam a treia zi, după cum zisese împăratul: „întoarceți-vă la mine peste trei zile.” împăratul a răspuns aspru poporului. a lăsat sfatul pe care i -l dăduseră bătrînii, și le -a vorbit astfel, după sfatul tinerilor: „tatăl meu v'a îngreuiat jugul, dar eu vi -l voi face și mai greu; tatăl meu v'a bătut cu bice, dar eu v'a voi bate cu scorpioane.” astfel împăratul n'a ascultat pe popor; căci lucrul acesta a fost cîrmuit de domnul, în vederea împlinirii cuvîntului, pe care -l spusese domnul prin ahia din silo lui ieroboam, fiul lui nebat. cînd a văzut tot israelul că împăratul nu -l ascultă, poporul a răspuns împăratului: „ce parte avem noi cu david? noi n'avem moștenire cu fiul lui isai! la corturile tale, israel! acum vezi-ți de casă, davide!” și israel s'a dus în corturile lui. copiii lui israel cari locuiau în cetățile lui iuda, au fost singurii peste cari a domnit roboam. atunci împăratul roboam a trimes la ei pe adoram, care era mai mare peste biruri. dar adoram a fost ucis cu pietre de tot israelul, și a murit. și împăratul roboam s'a grăbit să se suie într'un car, ca să fugă la ierusalim. astfel s'a deslipit israel de casa lui david pînă în ziua de azi. tot israelul, auzind că ieroboam s'a întors, au trimes să -l cheme în adunare, și l-au făcut împărat peste tot israelul. seminția lui iuda a fost singura care a mers după casa lui david. roboam ajungînd la ierusalim, a strîns toată casa lui iuda și seminția lui beniamin, o sută optzeci de mii de oameni aleși, buni pentru război, ca să lupte împotriva casei lui israel și să -o aducă înapoi sub stăpînirea lui roboam, fiul lui solomon. dar cuvîntul lui dumnezeu a vorbit astfel lui șemaia, omul lui dumnezeu: „vorbește lui roboam, fiul lui solomon, împăratul lui iuda, și întregii case a lui iuda și a lui beniamin, și celuilalt popor, și spune-le: „așa vorbește domnul: „nu v'a suiți, și nu faceți război împotriva fraților voștri, copiii lui israel! fiecare din voi să se întoarcă acasă, căci de la mine s'a întimplat lucrul acesta.” ei au ascultat de cuvîntul domnului, și s'au întors acasă, după cuvîntul domnului. ieroboam a zidit sihemul pe muntele lui efraim, și a locuit acolo; apoi a ieșit de acolo, și a zidit penuel. ieroboam a zis în inima sa: „împărăția s'ar putea acum să se întoarcă la casa lui david. dacă poporul acesta se va sui la ierusalim să aducă jertfe în casa domnului, inima poporului acestuia se va întoarce la domnul său, la roboam, împăratul lui iuda, și mă vor omori și se vor întoarce la roboam, împăratul lui iuda.” după ce s'a sfătuit, împăratul a făcut doi viței de aur, și a zis poporului: „destul v'ați suit la ierusalim; israel! iată dumnezeul tău care te -a scos din țara egiptului.” a așezat unul din acești viței la be-

tel, iar pe celalt l -a pus în dan. și fapta aceasta a fost un prilej de păcătuire. poporul se ducea să se închine înaintea unuia din vitei pînă la dan. ieroboam a făcut o casă de înălțimi și a pus preoți luați din tot poporul, cari nu făceau parte din fiii lui levi. a rinduit o sărbătoare în luna a opta, în ziua a cincisprezecea a lunii, ca sărbătoarea care se prăznuia în iuda, și a adus jertfe pe altar. iată ce a făcut la betel, ca să se aducă jertfe viteilor pe cari -i făcuse el. a pus în slujbă la betel pe preoții înălțimilor ridicate de el. și a jertfit pe altarul pe care -l făcuse la betel, în ziua a cincisprezecea a lunii a opta, lună pe care o alesese după bunul lui plac. a hotărît -o ca sărbătoare pentru copiii lui israel, și s'a suit la altar să ardă tămîie.

13

dar iată că un om al lui dumnezeu a venit din iuda la betel, trimis de cuvîntul domnului, tocmai pe cînd stătea ieroboam la altar să ardă tămîie. el a strigat împotriva altarului, după cuvîntul domnului, și a zis: „altarule! altarule! așa vorbește domnul: iată că se va naște un fiu casei lui david; numele lui va fi iosia; el va junghia pe tine, pe preoții înălțimilor, cari ard tămîie pe tine, și pe tine se vor arde osăminte omenești; și în aceea zi a dat un semn, zicînd: „acesta este semnul care arată că domnul a vorbit: altarul se va despică, și cenușa de pe el se va vărsa.“ cînd a auzit împăratul cuvîntul pe care -l strigase omul lui dumnezeu împotriva altarului din betel, a întins mina de pe altar, zicînd: „prindeți -l!“ și mina, pe care o întinsese ieroboam împotriva lui, s'a uscat, și n'a putut s'o întorcă înapoi. altarul s'a despicat, și cenușa de pe el s'a vărsat, după semnul pe care -l dăduse omul lui dumnezeu, potrivit cu cuvîntul domnului. atunci împăratul a luat cuvîntul, și a zis omului lui dumnezeu: „roagă-te domnului, dumnezeului tău, și cere -i să-mi pot trage mina înapoi.“ omul lui dumnezeu s'a rugat domnului și împăratul a putut să-și tragă înapoi mina, care s'a făcut sănătoasă ca mai înainte. împăratul a zis omului lui dumnezeu: „intră cu mine în casă, să iei ceva de mîncare, și-ți voi da un dar.“ mul lui dumnezeu a zis împăratului: jumătate din casa ta să-mi dai, și n'aș intra cu tine. nu voi mîncă pine, și nu voi bea apă în locul acesta; căci iată ce poruncă mi -a fost dată; prin cuvîntul domnului: „să nu mîncînc pine nici să bei apă, și nici să nu te întorci pe drumul pe care te vei duce.“ el a plecat pe un alt drum, și nu s'a întors pe drumul pe care venise la betel. în betel locuia un prooroc bătrîn. fiii săi au venit și i-au istorisit toate lucrurile pe care le făcuse omul lui dumnezeu la betel în ziua aceea, precum și cuvintele pe cari le spusese împăratului. după ce au istorisit tatălui lor toate, el le -a zis: „pe ce drum a plecat? fiii săi văzuseră pe ce drum plecase omul lui dumnezeu, care venise din iuda, și a zis fiilor săi: „puneți-mi șaua pe măgar.“ i -a pus șaua pe măgar, și a încălecat pe el. s'a dus după omul lui dumnezeu, și l -a găsit stînd supt un stejar. și i -a zis: „tu ești omul lui dumnezeu care a venit din iuda?“ el a răspuns: „eu sint.“ atunci el i -a zis: „vino cu mine acasă, și să iei ceva să mîncînc.“ dar el a răspuns: „nu pot nici să mă întorc cu tine, nici să intru la tine. nu voi mîncă pine și nici nu voi bea apă cu tine în

locul acesta; căci mi s'a spus, prin cuvîntul domnului: „să nu mîncînc pine nici să nu bei apă acolo, și nici să nu te întorci pe drumul pe care te vei duce.“ și el i -a zis: „și eu sint prooroc ca tine; și un inger mi -a vorbit din partea domnului, și mi -a zis: „adu -l acasă cu tine ca să mîncînc pine și să bea apă.“ îl mintea. mul lui dumnezeu s'a întors cu el, și a mîncat pine și a băut apă în casa lui. pe cînd stăteau ei la masă, cuvîntul domnului a vorbit proorocului, care -l adusese înapoi. și el a strigat omului lui dumnezeu care venise din iuda: „așa vorbește domnul: „pentru că n'ai ascultat porunca domnului, și n'ai păzit porunca pe care ți -o dăduse domnul, dumnezeul tău; pentru că te-ai întors, și ai mîncat pine și ai băut apă, în locul despre care îți spusese: „să nu mîncînc pine și să nu bei apă acolo“, -trupul tău mort nu va intra în mormîntul părinților tăi.“ și, după ce a mîncat pine și a băut apă proorocul pe care -l întorsese, i -a pus șaua pe măgar. mul lui dumnezeu a plecat; și a fost întîlnit pe drum de un leu care l -a omorît. trupul lui mort era întins pe drum; măgarul a rămas lîngă el, și leul stătea și îl lîngă trup. și niște oameni cari treceau pe acolo, au văzut trupul întins în drum și leul stînd lîngă trup; și au spus lucrul acesta, la venirea lor în cetatea în care locuia proorocul cel bătrîn. cînd a auzit lucrul acesta proorocul care întorsese depe drum pe omul lui dumnezeu, a zis: „este omul lui dumnezeu, care n'a ascultat de porunca domnului, și domnul l -a dat în ghearele leului care l -a sfîrșit și l -a omorît, după cuvîntul pe care i -l spusese domnul.“ apoi, îndreptîndu-se către fiii săi, a zis: „puneți-mi șaua pe măgar.“ au pus șaua pe măgar, și el a plecat. a găsit trupul întins în drum, și măgarul și leul stînd lîngă trup. leul nu mîncase trupul și nu sfîșiasse pe măgar. proorocul a ridicat trupul omului lui dumnezeu, l -a pus pe măgar, și l -a dus înapoi; și bătrînul prooroc s'a întors în cetate să -l jălească și să -l îngroape. i -a pus trupul în mormînt și l -a jălit, zicînd: „vai, frate!“ după ce l -a îngropat, a zis fiilor săi: „cînd voi muri, să mă îngropați în mormîntul în care este îngropat omul lui dumnezeu; să-mi puneți oasele lîngă oasele lui. căci se va împlini cuvîntul pe care l -a strigat el din partea domnului împotriva, altarului din betel, și împotriva tuturor capîștelor de înălțimi din cetățile samariei.“ după împlinirea aceasta, ieroboam nu s'a abătut de pe calea lui cea rea. a pus iarăș preoți pentru înălțimi, luați din tot poporul: pe oricine dorea, îl sfințea preot al înălțimilor. și fapta aceasta a fost un prilej de păcătuire pentru casa lui ieroboam, și pentru aceasta a fost nimicită ea și ștearsă de pe fața pămîntului.

14

în vremea aceea, s'a îmbolnăvit abia, fiul lui ieroboam. și ieroboam a zis nevastei sale: „scoală-te, te rog, și schimbă-ți hainele, ca să nu se știe că ești nevasta lui ieroboam, și du-te la silo. iată că acolo este ahia, proorocul; el mi -a spus că voi fi împăratul poporului acestuia. ia cu tine zece pini, turte, și un vas cu miere, și intră la el: el îți va spune ce va fi cu copilul.“ evasta lui ieroboam a făcut așa; s'a sculat, s'a dus la silo, și a intrat în casa lui ahia. ahia nu mai putea să vadă, căci ochii i se întunecaseră de bătrînețe.

domnul spusese lui ahia: „nevasta lui ieroboam are să vină să te intrebe de fiul ei, pentrucă este bolnav. să vorbești așa și așa. ea cînd va veni, se va da drept alta.“ cînd a auzit ahia vuietul pașilor ei, în clipa cînd intra pe ușă, a zis: „intră, nevasta lui ieroboam; pen- truce vrei să te dai drept alta? sînt însărcinat să-ți vestesc lucruri aspre. du-te, și spune lui ieroboam: „așa vorbește domnul, dumnezeul lui israel: „te-am ridicat din mijlocul poporului, te-am pus căpetenie peste poporul meu israel, am rupt împărăția dela casa lui david, și ți-am dat -o ție, și n'ai fost ca robul meu david, care a păzit poruncile mele și a umblat după mine din toată inima lui, nefăcînd decît ce este drept înaintea mea. tu ai făcut mai rău decît toți ceie au fost înaintea ta: te-ai dus să-ți faci alți dumnezei și chipuri turnate ca să mă minii, și m'ai lepădat înapoia ta! de aceea, voi trimete nenorocirea peste casa lui ieroboam, voi nimici pe oricine este al lui ieroboam, fie rob, fie slobod în israel, și voi mătura casa lui ieroboam, cum se mătură murdăriile, pînă va peri. cel ce va muri în cetate din casa lui ieroboam, va fi min- cat de cîni, și cel ce va muri pe cîmp va fi mîncat de păsările cerului. căci domnul a vorbit. tu, scoală-te și du-te acasă. și cum îți vor pași picioarele în cetate, copilul va muri. tot israelul îl va plînge, și -l vor îngropa; căci el este singurul din casa lui ieroboam care va fi pus într'un mormînt, pentrucă este singurul din casa lui ieroboam în care s'a găsit ceva bun înaintea domnului, dumnezeului lui israel. domnul va pune peste israel un împărat, care va nimici casa lui ieroboam în ziua aceea. și nu se întîmplă oare chiar acum lucrul acesta? domnul va lovi pe israel, și israel va fi ca trestia călîtinată în ape; va smulge pe israel din această țară bună pe care o dăduse părinților lor, și -i va împrăstia dîncolo de rîu, pentrucă și-au făcut idoli, minîind pe domnul. va părăsi pe israel, din pricina păcatelor pe cari le -a făcut ieroboam și în cari a tîrît și pe israel.“ evasta lui ieroboam s'a sculat, și a plecat. a ajuns la tirța; și cum a atîns pragul casei, copilul a murit. l-au îngropat, și tot israelul l -a plîns, după cuvîntul domnului, pe care -l spusese prin robul său ahia, proorocul. celelalte fapte ale lui ieroboam, cum a făcut război și cum a domnit, sînt scrise în cartea cronicilor împăraților lui israel. ieroboam a împărățit douăzeci și doi de ani; apoi a adormit cu părinții săi. și în locul lui a împărățit fiul său nadab. roboam, fiul lui solomon, a împărățit peste iuda. avea patruzeci și unu de ani cînd s'a făcut împărat, și a împărățit șapte-sprezece ani la ierusalim, cetatea pe care o alesese domnul din toate semințiile lui israel, ca să-și pună numele în ea. mamă-sa se chema naama, amonita. iuda a făcut ce este rău înaintea domnului; și, prin păcatele pe cari le-au săvîrșit, i-au stîrnit gelozia mai mult decît părinții lor. și-au zidit și ei înălțimi cu stilpi închinăți idolilor și astartee pe orice deal înalt și supt orice copac verde. au fost chiar și sodomîți în țară. au făcut de toate uriciunile neamurilor pe cari le izgonise domnul dinaintea copiilor lui israel. în al cincilea an al împărăției lui roboam, șișac, împăratul egiptului, s'a suit împotriva ierusalimului. a luat vistierile casei domnului și vistierile casei împăratului, a luat tot. a luat toate scuturile de aur pe cari le făcuse solomon. împăratul roboam a făcut în

locul lor niște scuturi de aramă, și le -a dat în grija căpeteniilor alergătorilor, cari păzeau intrarea casei împăratului. ridicete ori se ducea împăratul la casa domnului, alergătorii le purtau; apoi le aduceau iarăș în odaia alergătorilor. celelalte fapte ale lui roboam, și tot ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea cronicilor împăraților lui iuda? totdeauna a fost război între roboam și ieroboam. roboam a adormit cu părinții lui, și a fost îngropat cu părinții lui în cetatea lui david. mamă-sa se numea naama, amonita. și în locul lui a împărățit fiul său abiam.

15

în al optsprezecelea an al domniei lui ieroboam, fiul lui nebat, a început să împărătească peste iuda abiam. a împărățit trei ani la ierusalim. mamă-sa se chema maaca, fata lui abisalom. el s'a dedat la toate păcatele pe cari le făcuse tatăl său înaintea lui; și inima lui n'a fost întreagă a domnului, dumnezeului său, cum fusese inima tatălui său david. dar din pricina lui david, domnul dumnezeu lui i -a dat o lumină la ierusalim, punînd pe fiul lui după el și lăsînd ierusalimul în picioare. căci david făcuse ce este plăcut înaintea domnului, și nu se abătuse dela niciuna din poruncile lui în tot timpul vieții lui, afară de întîmplarea cu urie, hetitul. între roboam și ieroboam a fost război tot timpul cit a trăit roboam. celelalte fapte ale lui abiam, și tot ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea cronicilor împăraților lui iuda? între abiam și ieroboam a fost război. abiam a adormit cu părinții lui, și l-au îngropat în cetatea lui david. și în locul lui a domnit fiul său asa. în al douăzeciilea an al lui ieroboam, împăratul lui israel, a început să domnească peste iuda asa. el a domnit patruzeci și unu de ani la ierusalim. mamă-sa se chema maaca, fata lui abisalom. asa a făcut ce este plăcut înaintea domnului, ca tatăl său david. a scos din țară pe sodomîți, și a îndepărtat toți idolii pe cari -i făcuseră părinții lui. și chiar pe mama sa maaca n' a mai lăsat -o să fie împărăteasă, pentrucă făcuse un idol astarteei. așa i -a sfărîmat peduncul, și l -a ars în piriul chedron. dar înălțimile n'au perit, măcar că inima lui asa a fost în totul a domnului în tot timpul vieții lui. el a pus în casa domnului lucrurile hărăzite de tatăl său și de el însuș: argint, aur și vase. între asa și bașa, împăratul lui israel, a fost război în tot timpul vieții lor. bașa, împăratul lui israel, s'a suit împotriva lui iuda; și a întărit rama, ca să impedece pe ai lui asa, împăratul lui iuda, să iasă și să intre. asa a luat tot argintul și tot aurul cari rămăseseră în vistierile casei domnului și vistierile casei împăratului, și le -a pus în minile slujitorilor lui, pe care i -a trimes la ben-hadad, fiul lui tabrimon, fiul lui hezion, împăratul siriei, care locuia la damasc. împăratul asa a trimes să -i spună: „să fie un legămint între mine și tine, cum a fost între tatăl meu și tatăl tău. iată, îți trimet un dar în argint și în aur. du-te, rupe legămintul tău cu bașa, împăratul lui israel, ca să se depărteze de la mine.“ ben-hadad a ascultat pe împăratul asa; a trimes pe căpeteniile ostirii lui împotriva cetăților lui israel, și au pustiit iionul, dan, abel-bet-maaca, tot chinerotul, și toată țara lui neftali. cînd a auzit bașa lucrul acesta, a încetat să mai întărească rama, și s'a întors la tirța. îm-

păratul așa a chemat pe tot iuda, fără să lase la o parte pe cineva, și au ridicat pietrele și lemnul pe care -l întrebuința bașa la întărirea ramei; și împăratul așa le -a întrebuințat la întărirea ghebei lui beniamin și mitpei. toate celelalte fapte ale lui asa, toate isprăvile lui și tot ce a făcut, și cetățile pe cari le -a zidit, nu sînt scrise oare în cartea cronicilor împăraților lui iuda? totuși, la bătrînețe, a fost bolnav de picioare. așa a adormit cu părinții lui, și a fost îngropat cu părinții lui în cetatea tatălui său david. și în locul lui a domnit fiul său iosafat. adab, fiul lui ieroboam, a început să domnească peste israel, în al doilea an al lui asa, împăratul lui iuda. el a domnit doi ani peste israel. el a făcut ce este rău înaintea domnului, și a umblat pe calea tatălui său, săvîrșind păcatele în cari tirise tatăl său pe israel. bașa, fiul lui ahia, din casa lui isahar, a uneltit împotriva lui, și bașa l -a omorît la ghibeton, care era al filistenilor, pe cînd nadab și tot israelul împresurau ghibetonul. bașa l -a omorît în al treilea an al lui asa, împăratul lui iuda, și a domnit el în locul lui. cînd s'a făcut împărat, a ucis toată casa lui ieroboam, n'a lăsat să scape nimeni cu viață, ci a nimicit totul, după cuvîntul pe care -l spusese domnul prin robul său ahia din silo, din pricina păcatelor pe cari le făcuse ieroboam și în cari tirise și pe israel, minîind astfel pe domnul, dumnezeul lui israel. celelalte fapte ale lui nadab, și tot ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea cronicilor împăraților lui israel? între asa și bașa, împăratul lui israel, a fost război în tot timpul vieții lor. în al treilea an al lui asa, împăratul lui iuda, a început să domnească peste tot israelul la tirța, bașa, fiul lui ahia. a domnit douăzeci și patru de ani. el a făcut ce este rău înaintea domnului, și a umblat pe calea lui ieroboam, săvîrșind păcatele în cari tirise ieroboam pe israel.

16

cuvîntul domnului a vorbit astfel lui iehu, fiul lui hanani, împotriva lui bașa: „eu te-am ridicat din țarină, și te-am pus mai mare peste poporul meu israel; dar pentrucă ai umblat pe calea lui ieroboam, și ai făcut pe poporul meu israel să păcătuiască, pentrucă să mă minii prin păcatele lor, iată că voi mătura pe bașa și casa lui, și casa ta o voi face ca și casa lui ieroboam, fiul lui nebat. cine va muri în cetate din casa lui bașa, va fi mîncat de cîni, și cine va muri pe cîmp dintr'ai lui, va fi mîncat de păsările cerului.“ celelalte fapte ale lui bașa, ce a făcut el, și isprăvile lui, nu sînt scrise oare în cartea cronicilor împăraților lui israel? bașa a adormit cu părinții săi, și a fost îngropat la tirța. și în locul lui a domnit fiul său ela. cuvîntul domnului vorbea prin proorocul iehu, fiul lui hanani, împotriva lui bașa, și împotriva casei lui, pe deoparte pentru tot răul pe care -l făcuse supt ochii domnului, minîindu -l prin lucrul minilor lui și ajungînd ca și casa lui ieroboam, iar pe de alta pentrucă lovise casa lui ieroboam. în al douăzeci și șaselea an al lui asa, împăratul lui iuda, a început să domnească el, fiul lui bașa. el a domnit peste israel la tirța. a domnit doi ani. slujitorul său zimri, care era mai mare peste jumătate din carăle lui, a uneltit împotriva lui. ela era la tirța, chefuind și îmbătîndu-

se în casa lui arta, căpetenia casei împăratului la tirța. zimri a intrat, l -a lovit și l -a ucis, în al douăzeci și șaptelea an al lui asa, împăratul lui iuda. și a domnit el în locul lui. cînd s'a făcut împărat și a șezut pe scaunul lui de domnie, a omorît toată casa lui bașa, n'a lăsat să scape nimeni din ai lui: nici rudă nici prieten. zimri a nimicit toată casa lui bașa, după cuvîntul pe care -l spusese domnul împotriva lui bașa prin proorocul iehu, din pricina tuturor păcatelor pe cari le săvîrșise bașa și fiul său ela, și în cari tiriseră și pe israel, minîind prin idolii lor pe domnul, dumnezeul lui israel. celelalte fapte ale lui ela, și tot ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea cronicilor împăraților lui israel? în al douăzeci și șaptelea an al lui asa, împăratul lui iuda, zimri a domnit șapte zile la tirța. poporul tăbăra împotriva ghibetonului care era al filistenilor. și poporul a auzit în tabără vestea aceasta: „zimri a uneltit, și chiar a ucis pe împărați“ și în ziua aceea, tot israelul a pus în tăbără ca împărat al lui israel pe omri, căpetenia oștirii. mri, și tot israelul cu el, au pornit din ghibeton, au împresurat tirța. zimri, văzînd că cetatea este luată, a intrat în cetățuia casei împăratului, și a dat foc casei împăratului peste el. astfel a murit el, din pricina păcatelor pe cari le săvîrșise, făcînd ce este rău înaintea domnului, umblind pe calea lui ieroboam, săvîrșind păcatele pe cari le făcuse ieroboam, și făcînd și pe israel să păcătuiască. celelalte fapte ale lui zimri, și uneltirea pe care a făcut -o el nu sînt scrise oare în cartea cronicilor împăraților lui israel? atunci poporul lui israel s'a desbinat în două părți; jumătate din popor voia să facă împărat pe tibni, fiul lui ghinat, și jumătate era pentru omri. ceice urmau pe omri au biruit pe ceice urmau pe tibni, fiul lui ghinat. tibni a murit, și omri a domnit. în al treizeci și unulea an al lui asa, împăratul lui iuda, a început să domnească peste israel omri. a domnit doisprezece ani. după ce a domnit șase ani la tirța, a cumpărat dela șemer muntele samariei, cu doi talanți de argint; a întărit muntele, și a pus cetății pe care a zidit -o, numele samaria, după numele lui șemer, domnul muntelui. mri a făcut ce este rău înaintea domnului, și a lucrat mai rău decît toți ceice fuseseră înaintea lui. a umblat în toată calea lui ieroboam, fiul lui nebat, și s'a datat la păcatele în cari tirise ieroboam pe israel, minîind prin idolii lor pe domnul, dumnezeul lui israel. celelalte fapte ale lui omri, ce a făcut el, și isprăvile lui, nu sînt scrise oare în cartea cronicilor împăraților lui israel? mri a adormit cu părinții săi, și a fost îngropat la samaria. și în locul lui a domnit fiul său ahab. ahab, fiul lui omri, a început să domnească peste israel, în al treizeci și optulea an al lui asa, împăratul lui iuda. ahab, fiul lui omri, a domnit douăzeci și doi de ani peste israel la samaria. ahab, fiul lui omri, a făcut ce este rău înaintea domnului, mai mult decît toți ceice fuseseră înaintea lui. și, ca și cum ar fi fost puțin lucru pentru el să se dedea la păcatele lui ieroboam, fiul lui nebat, a mai luat de nevastă și pe izabela, fata lui etbaal, împăratul sidoniților, și a slujit lui baal și s'a închinat înaintea lui. a ridicat un altar lui baal în templul lui baal pe care l -a zidit la samaria, și a făcut un idol astartei. ahab a făcut mai multe rele decît toți împărații lui israel cari fuseseră înaintea lui, ca să minie pe domnul

dumnezeul lui israel. pe vremea lui, hiel din betel a zidit iarăș ierihonul; i -a pus temelile cu prețul lui abiram, întiul lui născut, și i -a pus porțile cu prețul lui segub, cel mai tinăr fiu al lui, după cuvîntul pe care -l spusese domnul prin iosua, fiul lui nun.

17

ilie, tișbitul, unul din locuitorii galaadului, a zis lui ahab: „viu este domnul, dumnezeul lui israel, al cărui slujitor sint, că în anii aceștia nu va fi nici rouă, nici ploaie, decit după cuvîntul meu.” și cuvîntul domnului a vorbit lui ilie, cu aceste vorbe: „pleacă de aici, îndreaptă-te spre răsărit, și ascunde-te lingă pîriul cherit, care este în fața iordanului. vei bea apă din pîriu, și am poruncit corbilor să te hrănească acolo.” el a plecat și a făcut după cuvîntul domnului. s'a dus și s'a așezat lingă pîriul cherit, care este în fața iordanului. corbii îi aduceau pine și carne dimineată, și pine și carne seara, și bea apă din pîriu. dar după cităva vreme pîriul a secat, căci nu căzuse ploaie în țară. atunci cuvîntul domnului i -a vorbit astfel: „scoală-te, du-te la sarepta care ține de sidon, și rămii acolo. iată că am poruncit acolo unei femei văduve să te hrănească.” ilie s'a sculat, și s'a dus la sarepta. cînd a ajuns la poarta cetății, acolo era o femeie văduvă care stringea lemne. el a chemat -o, și a zis: „du-te și adu-mi, te rog, puțină apă într'un vas, ca să beau.” pe cînd se ducea ea să -i aducă, a chemat -o din nou, și a zis: „adu-mi, te rog, și o bucată de pine în mîna ta.” și ea a răspuns: „viu este domnul, dumnezeul tău, că n'am nimic copt, n'am decit un pumn de făină într'o oală și puțin untdelemn într-un ulcior. și iată, string două bucăți de lemne, apoi mă voi întoarce și voi pregăti ce am pentru mine și pentru fiul meu: vom minca și apoi vom muri.” ilie i -a zis: „nu te teme, întoarce-te și fă cum ai zis. numai, pregătește-mi întii mieu cu untdelemnul și făina aceea o mică turtă, și adu-mi -o; pe urmă să faci și pentru tine și pentru fiul tău. căci așa vorbește domnul, dumnezeul lui israel: „făina din oală nu va scădea și untdelemnul din ulcior nu se va împuțina, pînă în ziua cînd va da domnul ploaie pe fața pămîntului.” ea s'a dus, și a făcut după cuvîntul lui ilie. și multă vreme a avut ce să mănînce, ea și familia ei, și ilie. făina din oală n'a scăzut, și untdelemnul din ulcior nu s'a împuținat, după cuvîntul pe care -l rostise domnul prin ilie. după aceea, fiul femeii, stăpîna casei, s'a îmbolnăvit. și boala lui a fost atît de cumplită încît n'ai mai rămas suflare în el. femeia a zis atunci lui ilie: „ce am eu a face cu tine, omule al lui dumnezeu? ai venit la mine doar ca să aduci aminte lui dumnezeu de nelegiuirea mea, și să-mi omori astfel fiul?” el i -a răspuns: „dă-mi încoace pe fiul tău.” și l -a luat dela sinul femeii, l -a suit în odaia de sus unde locuia el, și l -a culcat pe patul lui. apoi a chemat pe domnul, și a zis: „doamne, dumnezeule, oare atît de mult să mihnești tu chiar pe văduva aceasta, la care am fost primit ca oaspete, încît să -i omori fiul?” și s'a întins de trei ori peste copil, a chemat pe domnul, și a zis: „doamne, dumnezeule, te rog, fă să se întoarcă sufletul copilului în el!” domnul a ascultat glasul lui ilie, și sufletul copilului s'a întors în el, și a înviat. ilie a luat copilul, l -a pogorit jos în casă din odaia de sus, și l -a

dat mamei sale. și ilie a zis: „iată, fiul tău este viu.” și femeia a zis lui ilie: „cunosc acum că ești un om al lui dumnezeu, și cuvîntul domnului în gura ta este ade-văr!”

18

au trecut multe zile, și cuvîntul domnului a vorbit astfel lui ilie, în al treilea an: „du-te, și înfățișează-te înaintea lui ahab, ca să dau ploaie pe fața pămîntului.” și ilie s'a dus să se înfățișeze înaintea lui ahab. era mare foamete în samaria. și ahab a trimes să cheme pe obadia, mă marele casei lui. -obadia se temea mult de domnul. de aceea cînd a nimicit izabela pe proorocii domnului, obadia a luat o sută de prooroci, i -a ascuns cite cincizeci într'o peștere, și i -a hrănit cu pine și cu apă. - ahab a zis lui obadia: „haidem prin țară pe la toate izvoarele de apă și pe la toate pîriurile; poate că vom găsi iarbă ca să păstrăm viața cailor și catirilor, și să n'avem nevoie să omorim vitele.” și-au împărțit țara ș-o cutreere. ahab a plecat singur pe un drum, și obadia a plecat singur pe un alt drum. pe cînd era obadia pe drum, iată că l -a întîlnit ilie. obadia, cunoscîndu -l, a căzut cu fața la pămînt, și a zis: „tu ești, domnul meu ilie?” el i -a răspuns: „eu sint; du-te și spune stăpînului tău: „iată că a venit ilie!” și obadia a zis: „ce păcat am săvîrșit eu, ca să dai pe robul tău în minile lui ahab, ca să mă omoare? viu este domnul, că n'a rămas popor sau împărăție unde eu să fiu trimes stăpînului meu să te caute; și cînd se spunea că nu ești acolo, puneam pe împărăția și poporul acela să jure că nu te -a găsit. și acum zici: „du-te, și spune stăpînului tău: „iată că a venit ilie!” și apoi, cînd voi pleca de la tine, duhul domnului te va duce nu știu unde. dacă m'aș duce să dau de știre lui ahab, și nu te-ar găsi, mă va omori. și totuș robul tău se teme de domnul din tinereța lui. u s'a spus oare domnului meu ce am făcut cînd a ucis izabela pe proorocii domnului? cum am ascuns o sută de prooroci ai domnului, cite cincizeci într -o peșteră și i-am hrănit cu pine și cu apă? și acum tu zici: „du-te și spune stăpînului tău: „iată că a venit ilie!” el mă va ucide.” dar ilie a zis: „viu este domnul oștirilor, al cărui slujitor sint, că astăzi mă voi înfățișa înaintea lui ahab.” badia, ducîndu-se înaintea lui ahab, l -a înștiințat despre lucrul acesta. și ahab s'a dus înaintea lui ilie. abia a zărit ahab pe ilie, și i -a zis: „tu ești acela care nenorocești pe israel?” ilie a răspuns: „nu eu nenoroces pe israel; ci tu, și casa tatălui tău, fiindcă ați părăsit poruncile domnului și te-ai dus după baali. stringe acum pe tot israelul la mine, la muntele carmel, pe cei patru sute de prooroci de prooroci ai lui baal, și pe cei patru sute de prooroci ai astartei, cari mănîncă la masa izabelei”. ahab a trimes soli la toți copiii lui israel, și a strîns pe prooroci la muntele carmel. atunci ilie s'a apropiat de tot poporul, și a zis: „pînă cînd vreți să schiopătați de amîndouă picioarele? dacă domnul este dumnezeu, mergeți după el; iar dacă este baal, mergeți după baal!” poporul nu i -a răspuns nimic. și ilie a zis poporului: „eu singur am rămas din proorocii domnului, pe cînd proorocii ai lui baal sint patru sute cincizeci. să ni se dea doi junci. ei să-și aleagă un junc, pe care să -l taie în bucăți, și să -l pună pe lemne, fără să pună foc. și eu voi pregăti

celalt junc, și -l voi pune pe lemne fără să pun foc, apoi voi să chemați numele dumnezeului vostru; și eu voi chema numele domnului. dumnezeul care va răspunde prin foc, acela să fie adevăratul dumnezeu. și tot poporul a răspuns, și a zis: „bine!” ilie a zis proorocilor lui baal: „alegeți-vă un junc din cei doi, pregătiți -l voi întii, căci sînteți mai mulți, și chemați numele dumnezeului vostru; dar să nu puneți foc.” ei au luat juncul pe care li l-au dat, și li l-au pregătit. și au chemat numele lui baal, de dimineață pînă la ameză, zicînd: „baale, auzi-ne!” dar nu s’a auzit nici glas, nici răspuns. și săreau împrejurul altarului pe care -l făcuseră. la ameză, ilie și -a bătut joc de ei, și a zis: „strigați tare, fiindcă este dumnezeu; se gîndește la ceva, sau are treabă, sau este în călătorie, sau poate că doarme, și se va trezi.” ei au strigat tare, și, după obiceiul lor, și-au făcut tăieturi cu săbiile și cu sulite, pe aia care a curs singe pe ei. cînd a trecut ameza, au alinurat, pînă în clipa cînd se aducea jertfa de seară. dar nu s’a auzit nici glas, nici răspuns, nici semn de luare aminte. ilie a zis atunci întregului popor: „apropiați-vă de mine!” tot poporul s’a apropiat de el. și ilie a dres altarul domnului care fusese sfărîmat. a luat douăsprezece pietre, după numărul semințiilor fiilor lui iacov, căruia domnul îi zisese: „israel îți va fi numele”, și a zidit cu pietrele acestea un altar în numele domnului. a făcut împrejurul altarului un șanț, în care încăpeau două măsuri de sămință. a așezat apoi lemnele, a tăiat juncul în bucăți, și li l-a puse pe lemne. apoi a zis: „umpleți patru vedre cu apă, și vărsați-le pe arderea de tot și pe lemne.” și au făcut așa. apoi a zis: „mai faceți lucrul acesta odată.” și l-au făcut încă odată. apoi a zis: „mai faceți -l și a treia oară.” și li l-au făcut și a treia oară. apa curgea în jurul altarului, și au umplut cu apă și șanțul. în clipa cînd se aducea jertfa de seară, proorocul ilie s’a apropiat și a zis: „doamne, dumnezeul lui avraam, isaac și israel! fă să se știe astăzi că tu ești dumnezeu în israel, că eu sînt slujitorul tău, și că toate aceste lucruri le-am făcut după porunca ta. ascultă-mă, doamne, ascultă-mă, pentruca să cunoască poporul acesta că tu, doamne, ești adevăratul dumnezeu, și să le întorci astfel inima spre bine!” atunci a căzut foc dela domnul, și a mistuit arderea de tot, lemnele, pietrele și pămîntul, și a supt și apa care era în șanț. cînd a văzut tot poporul lucrul acesta, au căzut cu fața la pămînt, și au zis: „domnul este adevăratul dumnezeu! domnul este adevăratul dumnezeu!” „puneți mîna pe proorocii lui baal”, le -a zis ilie: „niciunul să nu scape!” și au pus mîna pe ei. ilie i -a pogorit la pîrîlul chison și i -a junghiat acolo. apoi ilie a zis lui ahab: „suie-te de mîncîncă și bea; căci se aude vuiet de ploaie.” ahab s’a suit să mînce și să bea. dar ilie s’a suit pe virful carmelului, și plecîndu-se la pămînt, s’a așezat cu fața între genunchi, și a zis slujitorului său: „suie-te și uită-te înspre mare.” slujitorul s’a suit, și a uitat, și a zis: „nu este nimic!” ilie a zis de șapte ori: „du-te iarăș.” a șaptea oară, slujitorul a zis: „iață că se ridică un mic nor din mare, ca o palmă de om.” ilie a zis: „suie-te, și spune lui ahab: „înhamă, și pogoară-te, ca să nu te oprească ploaia.” peste cîteva clipe, cerul s’a înegrit de nori, a început vîntul, și a venit o ploaie mare. ahab s’a suit în car, și a plecat la izreel. și mina domnului a venit peste ilie,

care și -a încins mijlocul, și a alergat înaintea lui ahab pînă la intrarea în izreel.

19

ahab a spus izabelei tot ce făcuse ilie, și cum ucisese cu sabia pe toți proorocii. izabela a trimis un sol la ilie, să -i spună: „să mă dedepsească zeii cu toată asprimea lor, dacă mine, la ceasul acesta, nu voi face cu viața ta ce ai făcut tu cu viața fiecăruia din ei.” ilie, cînd a văzut lucrul acesta, s’a sculat și a plecat, ca să -și scape viața. a ajuns la beer-șeba, care ține de iuda, și -a lăsat slujitorul acolo. el s’a dus în pustie unde, după un drum de o zi, a șezut sub un ienuper, și dorea să moară, zicînd: „destul! acum, doamne, ia-mi sufletul, căci nu sînt mai bun decît părinții mei.” s’a culcat și a adormit sub un ienuper. și iată, li l-a atins un înger și i -a zis: „scoală-te și mîncîncă.” el s’a uitat, și la căpătîiul lui era o turtă coaptă pe niște pietre încălzite și un ulcior cu apă. a mîncat și a băut, apoi s’a culcat din nou. îngerul domnului a venit a doua oară, li l-a atins, și a zis: „scoală-te și mîncîncă, fiindcă drumul pe care -l ai de făcut este prea lung pentru tine.” el s’a sculat, a mîncat și a băut; și, cu puterea pe care i -a dat -o mîncarea aceasta, a mers patruzeci de zile și patruzeci de nopți pînă la muntele lui dumnezeu, horeb. și acolo, ilie a intrat într-o peșteră, și a rămas în ea peste noapte. și cuvîntul domnului i -a vorbit astfel: „ce faci tu aici, ilie?” el a răspuns: „am fost plin de rivnă pentru domnul, dumnezeul ostîrilor; căci copiii lui israel au părăsit legămîntul tău, au sfărîmat altarele tale, și au ucis cu sabia pe proorocii tăi; am rămas numai eu singur, și caută să-mi ia viața!” domnul i -a zis: „ieși, și stai pe munte înaintea domnului!” și iată că domnul a trecut pe lîngă peșteră. și înaintea domnului a trecut un vînt tare și puternic, care despică munții și sfărîma stîncile. domnul nu era în vîntul acela. și după vînt, a venit un cutremur de pămînt. domnul nu era în cutremurul de pămînt. și după cutremurul de pămînt, a venit un foc: domnul nu era în focul acela. și după foc, a venit un susur blind și suptire. cînd li l-a auzit ilie, și -a acoperit fața cu mantaua, a ieșit și a stătut la gura peșterii. el a răspuns: „am fost plin de rivnă pentru domnul, dumnezeul ostîrilor; căci copiii lui israel au părăsit legămîntul tău, au sfărîmat altarele tale, și au ucis cu sabia pe proorocii tăi; am rămas numai eu singur, și caută să-mi ia viața.” domnul i -a zis: „du-te, întoarce-te pe drumul tău prin pustie pînă la damasc; și cînd vei ajunge, să ungi pe hazael ca împărat al siriei. să ungi și pe iehu, fiul lui nimși, ca împărat al lui israel; și să ungi pe elisei, fiul lui șafat, din abelmehola, ca prooroc în locul tău. și se va întîmpla că pe cel ce va scăpa de sabia lui hazael îl va omori iehu; și pe cel ce va scăpa de sabia lui iehu, îl va omori elisei. dar voi lăsa în israel șapte mii de bărbați, și anume pe toți cei ce nu și-au plecat genunchii înaintea lui baal, și a căror gură nu li-au sărutat.” ilie a plecat de acolo, și a găsit pe elisei, fiul lui șafat, arînd. înaintea lui erau douăsprezece perechi de boi, și el era cu a douăsprezecea. ilie s’a apropiat de el, și i -a aruncat mantaua pe el. elisei a părăsit boii, a alergat după ilie, și a zis: „lasă-mă să sărut pe tatăl meu și pe mama mea, și te voi urma.” ilie i -a răspuns: „du-te, și apoi

intoarce-te: dar gindește-te la ce ți-am făcut.“ după ce s'a depărtat de ilie, s'a întors și a luat o păreche de boi pe cari i -a adus jertfa; cu uneltele boilor le -a fiert carnea, și a dat -o oamenilor s'o mănince. apoi s'a sculat, a urmat pe ilie, și a fost în slujba lui.

20

ben-hadad, împăratul siriei, și -a strins toată oștirea: avea cu el treizeci și doi de împărați, cai și cară. s'a suit, a impresurat samaria și a început lupta împotriva ei. a trimes în cetate soli la ahab, împăratul lui israel, să -i spună: „așa vorbește ben-hadad: argintul și aurul tău sint ale mele, nevestele și cei mai frumoși copii ai tăi sint tot ai mei.“ împăratul lui israel a răspuns: „împărate, domnul meu, fie cum zici! sint al tău cu tot ce am.“ solii s'au întors, și au zis: „așa vorbește ben-hadad: „am trimes să-ți spună: „să-mi dai argintul și aurul tău, nevestele și copiii tăi. de aceea, voi trimite mine, la ceasul acesta, pe slujitorii mei la tine. ei îți vor scormoni casa ta și casele slujitorilor tăi, vor pune mina pe tot ce ai mai scump, și vor lua.“ împăratul lui israel a chemat pe toți bătrînii țării și a zis: „vedeți bine și înțelegeți că omul acesta ne vrea răul; căci a trimes să-mi ceară nevestele și copiii, argintul și aurul, și n'am zis că nu i le dau!“ toți bătrînii și tot poporul au zis lui ahab: „nu -l asculta și nu te învoi.“ și el a zis solilor lui ben-hadad: „spuneți domnului meu, împăratul: „voi face tot ce ai trimes să ceri robului tău întîia dată; dar lucrul acesta, nu -l pot face.“ solii au plecat și i-au dus răspunsul. ben-hadad a trimes să spună lui ahab: „să mă pedepsească zeii cu toată asprimea lor, de va ajunge praful samariei să umple mina întregului popor care mă urmează!“ și împăratul lui israel a răspuns: „cine învinge armele, să nu se laude ca cel ce le pune jos!“ cînd a primit ben-hadad răspunsul acesta, stătea la băut cu împărații în corturi, și a zis slujitorilor lui: „pregătiți-vă!“ și ei s'au pregătit de năvală împotriva cetății. dar iată că un prooroc s'a apropiat de ahab, împăratul lui israel, și a zis: „așa vorbește domnul: „vezi toată această mulțime mare? o voi da astăzi în minile tale, ca să cunoști că eu sint domnul.“ ahab a zis: „prin cine?“ și el a răspuns: „așa vorbește domnul: „prin slujitorii mai marilor peste ținuturi.“ ahab a zis: „cine va începe lupta?“ și el a răspuns: „tu“. atunci ahab a numărat slujitorii mai marilor peste ținuturi, și s'au găsit două sute treizeci și doi; și după ei, a numărat tot poporul, pe toți copiii lui israel, și erau șapte mii. au făcut o ieșire pela miazăzi. ben-hadad bea și se îmbăta în corturile lui cu cei treizeci și doi de împărați cari -l ajutau. slujitorii mai marilor peste ținuturi au ieșit cei dintîi. ben-hadad a cercetat, și i-au spus astfel: „au ieșit niște oameni din samaria.“ el a zis: „dacă ies pentru pace, prindeți -i vii; și chiar dacă ies pentru luptă, prindeți -i vii.“ cînd au ieșit din cetate slujitorii mai marilor peste ținuturi și armata care -i urma, a lovit fiecare pe omul dinaintea lui, și sirienii au luat -o la fugă. israel i -a urmărit. ben-hadad, împăratul siriei, a scăpat pe un cal, cu niște călăreți. împăratul lui israel a eșit, a lovit caii și carăle, și a pricinuit sirienilor o mare înfrîngere. atunci proorocul s'a apropiat de împăratul lui israel, și i -a zis: „du-te, întărește-te, cercetează și

vezi ce ai de făcut; căci, la anul viitor împăratul siriei se va sui din nou împotriva ta.“ slujitorii împăratului siriei i-au zis: „dumnezeul lor este un dumnezeu al munților; de aceea au fost mai tari decît noi. dar ia să ne luptăm cu ei în cîmpie, și se va vedea dacă nu vom fi mai tari decît ei. fă și lucrul acesta: scoate pe fiecare din împărați dela locul lui, și înlocuiește -i cu căpetenii; și fă-ți o armată ca aceea pe care ai pierdut -o, cu tot atîția cai și tot atîtea care. apoi să ne batem cu ei în cîmpie, și se va vedea dacă nu vom fi mai tari decît ei.“ el i -a ascultat, și a făcut așa. în anul următor ben-hadad a numărat pe sirieni, și s'a suit la afec să lupte împotriva lui israel. copiii lui israel au fost numărați și ei; au primit merinde, și au ieșit în întîmpinarea sirienilor. au tăbărit în fața lor, ca două turme mici de capre, pe cînd sirienii umpleau țara. mul lui dumnezeu s'a apropiat și a zis împăratului lui israel: „așa vorbește domnul: „pentru că sirienii au zis: „domnul este un dumnezeu al munților și nu un dumnezeu al văilor; voi da toată această mare mulțime în minile tale, și veți ști că eu sint domnul.“ au stat tăbăriți șapte zile unii în fața altora. în ziua a șaptea au început lupta, și copiii lui israel au omorît sirienilor o sută de mii de oameni pedestrași într'o zi. ceilalți au fugit în cetatea afec, și a căzut zidul cetății peste douăzeci și șapte de mii de oameni cari mai rămăseseră. slujitorii lui i-au zis: „iată, am auzit că împărații casei lui israel sint niște împărați miloși; să ne învingem deci coapsele cu saci, să ne punem funii pe capetele noastre, și să ieșim la împăratul lui israel: poate că te va lăsa cu viață.“ și-au pus saci împrejurul coapselor și funii împrejurul capului, s'au dus la împăratul lui israel, și au zis: „robul tău ben-hadad a zis: „lasă-mă cu viață; ahab a răspuns: „mai este încă în viață?“ este fratele meu? amenii aceștia au luat lucrul acesta ca un semn bun, și s'au grăbit să -l ia pe cuvînt și să zică: „ben-hadad este fratele tău!“ și el a zis: „duceți-vă și aduceți -l!“ ben-hadad a venit la ei, și ahab l -a suit în carul lui. ben-hadad i -a zis: „îți voi da înapoi cetățile pe cari le -a luat tatăl meu dela tatăl tău; și-ți vei face uliți în damasc, cum făcuse tatăl meu în samaria.“ „și eu“, a răspuns ahab, „îți voi da drumul, făcînd un legămint.“ a făcut legămint cu el, și i -a dat drumul. unul din fiii proorocilor a zis tovarășului său, după porunca domnului: „lovește-mă, te rog!“ dar omul acela n'a vrut să -l lovească. atunci el i -a zis: „pentru că n'ai ascultat de glasul domnului, iată, cînd vei pleca dela mine, te va omorî un leu. și cînd a plecat dela el, l -a întîlnit un leu și l -a omorît. a găsit pe un alt om, și a zis: „lovește-mă, te rog!“ omul acela l -a lovit, și l -a rănit. proorocul s'a dus și s'a așezat pe drumul împăratului, și s'a legat la ochi. cînd a trecut împăratul proorocul a strigat, și i -a zis: „robul tău era în mijlocul luptei; și iată că un om se apropie și-mi aduce pe un alt om, zicînd: „păzește pe omul acesta; dacă va fugi, viața ta va răspunde pentru viața lui, sau vei plăti un talant de argint!“ și pe cînd robul tău făcea cite ceva încoace și încolo, omul s'a făcut nevăzut.“ împăratul lui israel i -a zis: „aceasta îți este osînda; tu însuși ai rostit -o.“ îndată proorocul și -a scos legătura dela ochi, și împăratul lui israel l -a cunoscut că făcea parte din prooroci. el a zis atunci împăratului: „așa vorbește domnul: „pentru că ai lăsat să-ți scape

din mini omul pe care -l sortisem nimicirii, viața ta va răspunde pentru viața lui, și poporul tău pentru poporul lui.” împăratul lui israel s’a dus acasă, trist și mînios, și a ajuns la samaria.

21

după aceste lucruri, iată ce s’a întîmplat. nabot, din izreel, avea o vie la izreel, lângă casa lui ahab, împăratul samariei. și ahab a vorbit astfel lui nabot: „dă-mi mie via ta, să fac din ea o grădină de verdeturi, căci este foarte aproape de casa mea. în locul ei îți voi da o vie mai bună, sau dacă-ți vine mai bine, îți voi plăti prețul ei în argint.” dar nabot a răspuns lui ahab: „să mă ferească domnul să-ți dau moștenirea părinților mei!” ahab a intrat în casă, trist și miniat, din pricina cuvintelor, pe cari i le spusese nabot din izreel: „nu-ți voi da moștenirea părinților mei!” și s’a culcat pe pat, și -a întors fața, și n’a mîncat nimic. evastă-sa izabela a venit la el, și i -a zis: „pentruce îți este tristă inima și nu mîncîcî?” el i -a răspuns: „am vorbit cu nabot din izreel, și i-am zis: „dă-mi via ta pe preț de argint; sau, dacă vrei, îți voi da o altă vie în locul ei.” dar el a zis: „nu pot să-ți dau via mea?” atunci izabela, nevasta lui, i -a zis: „oare nu domnești tu acum peste israel? scoală-te, ia și mîncîcî și fii cu inima veselă, căci eu îți voi da via lui nabot din izreel!” și ea a scris niște scrisori în numele lui ahab, le -a pecetluit cu pecetea lui ahab, și le -a trimis bătrînilor și dregătorilor cari locuiau cu nabot în cetatea lui. iată ce a scris în aceste scrisori: „vestiți un post; puneți pe nabot în fruntea poporului, și puneți -i în față doi oameni de nimic, cari să mărturisească astfel împotriva lui: „tu ai blestemat pe dumnezeu și pe împăratul!” apoi scoateți -l afară, împroșcați -l cu pietre, și să moară.” amenii din cetatea lui nabot, bătrîinii și dregătorii cari locuiau în cetate, au făcut cum le spusese izabela, după cum era scris în scrisorile pe cari li le trimisese ea. au vestit un post, și au pus pe nabot în fruntea poporului. cei doi oameni de nimic au venit și s’au așezat în fața lui; și acești oameni răi au mărturisit așa înaintea poporului, împotriva lui nabot: „nabot a blestemat pe dumnezeu și pe împăratul!” apoi l-au scos afară din cetate, l-au împroșcat cu pietre, și a murit. și au trimis să spună izabelei: „nabot a fost împroșcat cu pietre, și a murit.” cînd a auzit izabela că nabot fusese împroșcat cu pietre și că murise, a zis lui ahab: „scoală-te și ia în stăpînire via lui nabot din izreel, care n’a vrut să ți -o dea pe preț de argint; căci nabot nu mai trăiește, a murit.” ahab, auzind că a murit nabot, s’a sculat să se pogoare la via lui nabot din izreel ca s’o ia în stăpînire. atunci cuvîntul domnului a vorbit lui ilie, țîșbitul, astfel: „scoală-te și pogoară-te înaintea lui ahab, împăratul lui israel la samaria; iată -l, este în via lui nabot, unde s’a pogorit s’o ia în stăpînire. să -i spui: „așa vorbește domnul: „nu ești tu un uci-gaș și un hoț? și să -i mai spui: „așa vorbește domnul: „chiar în locul unde au lîns cinii singele lui nabot, vor lînge cinii și singele tău.” ahab a zis lui ilie: „m’ai găsit, vrăjmașule?” și el a răspuns: „te-am găsit, pentrucă te-ai vîndut ca să faci ce este rău înaintea domnului.” iată ce zice domnul: „voi aduce nenorocirea peste tine; te voi mătura, voi nimici pe oricine este al

lui ahab, fie rob, fie slobod în israel, și voi face casei tale cum am făcut casei lui ieroboam, fiul lui nebat, și casei lui bașa, fiul lui ahia, pentrucă m’ai miniat și ai făcut pe israel să păcătuiască.” domnul a vorbit și despre izabela, și a zis: „cîinii vor mîncă pe izabela lângă întăritura izreelului. cine va muri în cetate din casa lui ahab, va fi mîncat de cîini, iar cine va muri pe cîmp va fi mîncat de păsările cerului.” a fost nimeni care să se fi vîndut pentrucă să facă ce este rău înaintea domnului, ca ahab, pe care nevastă-sa izabela îl ațîța la aceasta. el a lucrat în chipul cel mai uricios, mergînd după idoli, cum făceau amoritiții, pe cari -i izgonise domnul dinaintea copiilor lui israel. dupăce a auzit cuvintele lui ilie, ahab și -a rupt hainele, și -a pus un sac pe trup, și a postit: se culca cu sacul acesta, și mergea încet. și cuvîntul domnului a vorbit lui ilie, țîșbitul, astfel: „ai văzut cum s’a smerit înaintea mea? pentrucă s’a smerit înaintea mea, nu voi aduce nenorocirea în timpul vieții lui; ci în timpul vieții fiului său voi aduce nenorocirea casei lui!”

22

au stat trei ani liniștiți, fără să fie război între siria și israel. în anul al treilea, iosafat, împăratul lui iuda, s’a pogorit la împăratul lui israel. împăratul lui israel a zis slujitorilor săi: „știți că ramot din galaad este al nostru. și noi stăm fără grijă, în loc să -l luăm înapoi din minile împăratului siriei.” și a zis lui iosafat: „vrei să vii cu mine să luptăm împotriva ramotului din galaad?” iosafat a răspuns împăratului lui israel: „eu voi fi ca tine, poporul meu ca poporul tău, caii mei ca ai tăi.” apoi iosafat a zis împăratului lui israel: „întreabă acum, te rog, cuvîntul domnului.” împăratul lui israel a strîns pe prooroci, în număr de aproape patru sute, și le -a zis: „să merg să lupt împotriva ramotului din galaad, sau să mă las?” și ei au răspuns: „suie-te, și domnul îl va da în minile împăratului.” dar iosafat a zis: „nu mai este aici niciun prooroc al domnului, ca să -l putem întreba?” împăratul lui israel a răspuns lui iosafat: „mai este un om prin care am putea să întrebăm pe domnul; dar îl urăsc, căci nu-mi proorocește nimic bun, nu proorocește decît rău: este mica, fiul lui imla.” și iosafat a zis: „să nu vorbească împăratul așa!” atunci împăratul lui israel a chemat un dregător, și a zis: „trimete și adu îndată pe mica, fiul lui imla.” împăratul lui israel și iosafat, împăratul lui iuda, ședeau fiecare pe scaunul lui de domnie, îmbrăcați cu hainele lor împărătești, în locul dela intrarea porții samariei. și toți proorocii prooroceau înaintea lor. zedechia, fiul lui chenaana, își făcuse niște coarne de fer, și a zis: „așa vorbește domnul: „cu coarnele acestea vei bate pe sirieni pînă îi vei nimici.” și toți proorocii prooroceau la fel, zîcînd: „suie-te la ramot din galaad! căci vei izbîndi, și domnul îl va da în minile împăratului.” solul care se dusesse să cheme pe mica i -a vorbit așa: „iată, că proorocii, într’un glas, proorocesc bine împăratului; să fie dar și cuvîntul tău ca al fiecărui din ei! vestește -i bine!” mica a răspuns: „viu este domnul, că voi vesti ce-mi va spune domnul.” cînd a ajuns la împărat, împăratul i -a zis: „mica, să mergem să luptăm împotriva ramotului din galaad, sau să ne lăsăm?” el a răspuns: „suie-te, căci vei izbîndi, și domnul îl va

da în minile împăratului.“ și împăratul i -a zis: „de cîteori trebuie să te pun să juri că nu-mi vei spune decît adevărul în numele domnului?“ mica a răspuns: „văd tot israelul risipit pe munți, ca niște oi cari n'au păstor. și domnul zice: „oamenii aceștia n'au stăpîn; să se întoarcă fiecare acasă în pace.“ împăratul lui israel a zis lui iosafat: „nu ți-am spus că el nu proorocește nimic bun despre mine, ci proorocește numai rău?“ și mica a zis: „ascultă dar cuvîntul domnului! am văzut pe domnul stînd pe scaunul lui de domnie, și toată ostirea cerurilor stînd lingă el, la dreapta și la stînga lui. și domnul a zis: „cine va amăgi pe abah, ca să se suie la ramot din galaad și să piară acolo?“ și au răspuns unul într'un fel, altul într'altul. și un duh a venit și s'a înfățișat înaintea domnului, și a zis: „eu îl voi amăgi.“ domnul i -a zis: „cum?“ „voi ieși“, a răspuns el, „și voi fi un duh de minciună în gura tuturor proorocilor lui.“ domnul a zis: il vei amăgi, și-ți vei ajunge ținta; ieși, și fă așa!“ și acum, iată că domnul a pus un duh de minciună în gura tuturor proorocilor tăi cari sînt de față. dar domnul a hotărît lucruri rele împotriva ta.“ atunci zedechia, fiul lui chenaana, apropiindu-se, a lovit pe mica peste obraz, și a zis: „pe unde a ieșit duhul domnului din mine ca să-ți vorbească?“ mica a răspuns: „vei vedea în ziua cînd vei umbla din odaie în odaie ca să te ascunzi.“ împăratul lui israel a zis: „ia pe mica, du -l la amon, mai marele cetății, și la ioas, fiul împăratului, și să le spui: „așa vorbește împăratul: „puneți pe omul acesta la închisoare, și hrăniți -l cu pinea și cu apa întristării, pînă cînd mă voi întoarce în pace.“ și mica a zis: „dacă te vei întoarce în pace, domnul n'a vorbit prin mine.“ apoi a mai zis: „auziți, popoare, toate.“ împăratul lui israel și iosafat, împăratul lui iuda, s'au suit la ramot din galaad. împăratul lui israel a zis lui iosafat: „vreau să-mi schimb hainele ca să merg la luptă; dar tu, îmbracă-te cu hainele tale împăratești.“ și împăratul lui israel și -a schimbat hainele, și s'a dus la luptă. împăratul siriei dăduse următoarea poruncă celor treizeci și două de căpetenii ale carălor lui: „să nu vă luptați nici cu cei mici nici cu cei mari, ci să vă luptați numai cu împăratul lui israel.“ cînd au zărit căpeteniile carălor pe iosafat, au zis: „negreșit, acesta este împăratul lui israel.“ și s'au apropiat de el să -l lovească. iosafat a scos un țipăt. căpeteniile carălor, văzînd că nu este împăratul lui israel, s'au depărtat de el. atunci un om a tras cu arcul la întîmplare, și a lovit pe împăratul lui israel la încheietura platoșei. împăratul a zis căraușului său: „întoarce, și scoate-mă din cîmpul de bătaie, căci sînt greu rănit.“ lupta a fost din ce în ce mai crîncenă în ziua aceea. împăratul a stat drept în carul lui în fața sirienilor, și seara a murit. singele a curs din rană în lăuntru carului. la apusul soarelui, s'a strîgat prin toată tabăra: „să plece fiecare în cetatea lui și să plece fiecare în țara lui, căci a murit împăratul.“ s'au întors la samaria, și împăratul a fost îngropat la samaria. cînd au spălat carul în iazul samariei, cîinii au lins singele lui abah, și curvele s'au scaldat în el, după cuvîntul pe care -l spusese domnul. celelalte fapte ale lui abah, tot ce a făcut el, casa de फिल्डे pe care a zidit -o, și toate cetățile pe cari le -a zidit, nu sînt scrise oare în cartea cronicilor împăraților lui israel? abah a adormit cu părinții săi. și în locul lui, a domnit fiul

său ahazia. iosafat, fiul lui asa, a început să domnească peste iuda, în al patrulea an al lui abah, împăratul lui israel. iosafat era de treizeci și cinci de ani cînd s'a făcut împărat, și a domnit douăzeci și cinci de ani la ierusalim. mamă-sa se numea azuba, fata lui șilhi. el a umblat în toată calea tatălui său asa, și nu s'a abătut deloc dela ea, făcînd ce este plăcut înaintea domnului. numai că înălțimile n'au fost îndepărtate: poporul tot mai aducea jertfe și tămîie pe înălțimi. iosafat a trăit în pace cu împăratul lui israel. celelalte fapte ale lui iosafat, isprăvile și războaiele lui, nu sînt scrise oare în cartea cronicilor împăraților lui iuda? el a scos din țară pe sodomiiți cari mai rămăseseră de pe vremea tatălui său asa. în edom nu era împărat pe atunci: cirmuia un dregător. iosafat a făcut corăbii din tars ca să meargă la ofir să aducă aur; dar nu s'au dus, căci corăbiile s'au sfărîmat la ețion-gheber. atunci ahazia, fiul lui abah, a zis lui iosafat: „vrei ca slujitorii mei să meargă împreună cu ai tăi pe corăbii?“ dar iosafat n'a voit. iosafat a adormit cu părinții săi, și a fost îngropat cu părinții săi, în cetatea tatălui său david. și în locul lui a domnit fiul său ioram. ahazia, fiul lui abah, a început să domnească peste israel la samaria, în al șaptesprezecelea an al lui iosafat, împăratul lui iuda. a domnit doi ani peste israel. el a făcut ce este rău înaintea domnului, și a umblat în calea tatălui său și în calea mamei sale, și în calea lui ieroboam, fiul lui nebat, care făcuse pe israel să păcătuiască. a slujit lui baal și s'a închinat înaintea lui, și a miniat pe domnul, dumnezeul lui israel, cum făcuse și tatăl său

moab s'a răzvrătit împotriva lui israel, după moartea lui ahab. ahazia a căzut prin zăbrelele odăii lui de sus în samaria, și s'a îmbolnăvit. a trimes niște soli, și le -a zis: „duceți-vă și întrebați pe baal-zebug, dumnezeul ecronului, ca să știu dacă mă voi vindeca de boala aceasta.” dar îngerul domnului a zis lui ilie, tișbitul: „scoală-te, suie-te înaintea solilor împăratului samariei, și spune-le: „oare nu este dumnezeu în israel, de vă duceți să întrebați pe baal-zebug, dumnezeul ecronului? de aceea, așa vorbește domnul: „nu te vei mai da jos din patul în care te-ai suit, ci vei muri.” și ilie a plecat. solii s'au întors la ahazia. și el le -a zis: „pentruce v'ați întors?” ei i-au răspuns: „un om s'a suit înaintea noastră, și ne -a zis: „întoarceți-vă la împăratul care v'a trimes, și spuneți -i: „așa vorbește domnul: „oare nu este dumnezeu în israel, de trimeteți să întrebe pe baal-zebug, dumnezeul ecronului? de aceea nu te vei mai da jos din patul în care te-ai suit, ci vei muri.” ahazia le -a zis: „ce înfățișare avea omul acela care s'a suit înaintea noastră și v'a spus aceste cuvinte?” ei au răspuns: „era un om îmbrăcat cu o manta de păr și incins cu o curea la mijloc.” și ahazia a zis: „este ilie, tișbitul.” a trimes la el pe o căpetenie de cincizeci cu cei cincizeci de oameni ai lui. căpetenia aceasta s'a suit la ilie, care ședea pe vârful muntelui, și i -a zis: „omule al lui dumnezeu, împăratul a zis: „pogoară-te!” ilie a răspuns căpeteniei peste cincizeci: „dacă sint un om al lui dumnezeu, să se pogoare foc din cer și să te mistuie, pe tine și pe cei cincizeci de oameni ai tăi” și s'a pogorit foc din cer și l -a mistuit pe el și pe cei cincizeci de oameni ai lui. ahazia a trimes din nou la el altă căpetenie peste cincizeci cu cei cincizeci de oameni ai lui. căpetenia aceasta a luat cuvîntul, și a zis lui ilie: „omule al lui dumnezeu, așa a zis împăratul: „grăbește-te de te pogoară!” ilie le -a răspuns: „dacă sint un om al lui dumnezeu, să se pogoare foc din cer și să te mistuiască, pe tine și pe cei cincizeci de oameni ai tăi” și s'a pogorit foc din cer și l -a mistuit, pe el și pe cei cincizeci de oameni ai lui. ahazia a trimes din nou o treia căpetenie peste cincizeci, împreună cu cei cincizeci de oameni ai săi. această a treia căpetenie peste cincizeci s'a suit; și, la sosire, și -a plecat genunchii înaintea lui ilie, și i -a zis, rugîndu -l: „omule al lui dumnezeu, te rog, viața mea și viața acestor cincizeci de oameni, slujitorii tăi, să fie scumpă înaintea ta! iată, s'a pogorit foc din cer și a mistuit pe cele dintii două căpetenii peste cincizeci și pe cei cincizeci de oameni ai lor: dar acum, viața mea să fie scumpă înaintea ta!” îngerul domnului a zis lui ilie: „pogoară-te împreună cu el, n'ai nicio frică de el.” ilie s'a sculat și s'a pogorit cu el la împăratul. el i -a zis: „așa vorbește domnul: „pentru că ai trimes soli să întrebe pe baal-zebug, dumnezeul ecronului, ca și cum n'ar fi în israel dumnezeu al cărui cuvînt să -l poți întreba, nu te vei mai da jos din patul în care te-ai suit, ci vei muri.” ahazia a murit, după cuvîntul domnului, rostit prin ilie. și în locul lui, a început să domnească ioram, în al doilea an al lui ioram, fiul lui iosafat, împăratul lui iuda; căci n'avea fiu. celelalte fapte ale lui ahazia, și ce a făcut el, nu sint scrise oare în cartea cronicilor împăraților lui israel?

cînd a voit domnul să ridice pe ilie la cer într'un vârtej de vînt, ilie pleca din ghilgal cu elisei. ilie a zis lui elisei: „rămii aici, te rog, căci domnul mă trimete pînă la betel.” elisei a răspuns: „viu este domnul și viu este sufletul tău că nu te voi părăsi.” și s'au pogorit la betel. fiii proorocilor, cari erau la betel, au ieșit la elisei, și i-au zis: „știi că domnul răpește astăzi pe stăpînul tău deasupra capului tău?” și el a răspuns: „știi și eu, dar tăceți.” ilie i -a zis: „elisee, rămii aici, te rog, căci domnul mă trimete la ierihon.” el a răspuns: „viu este domnul și vii este sufletul tău că nu te voi părăsi” și au ajuns la ierihon. fii proorocilor, cari erau la ierihon, s'au apropiat de elisei, și i-au zis: „știi că domnul răpește azi pe stăpînul tău deasupra capului tău?” și el a răspuns: „știi și eu; dar tăceți.” ilie i -a zis: „rămii aici, te rog, căci domnul mă trimete la iordan.” el a răspuns: „viu este domnul și vii este sufletul tău că nu te voi părăsi.” și amîndoi și-au văzut de drum. cincizeci de înși dintre fiii proorocilor au sosit și s'au oprit la o depărtare oarecare în fața lor, și ei amîndoi s'au oprit pe malul iordanului. atunci ilie și -a luat mantaua, a făcut u -o sul, și a lovit cu ea apele, cari s'au despartit într'o parte și într'alta, și au trecut amîndoi pe uscat. după ce au trecut, ilie a zis lui elisei: „cere ce vrei să -ți fac, înaintea ca să fiu răpit dela tine.” elisei a răspuns: „te rog să vină peste mine o îndoită măsură din duhul tău!” ilie a zis: „greu lucru ceri. dar dacă mă vei vedea cînd voi fi răpit dela tine, așa ți se va întîmpla; dacă nu, nu ți se va întîmpla așa,” pe cînd mergeau ei vorbind, iată că un car de foc și niște cai de foc i-au despartit pe unul de altul, și ilie s'a înălțat la cer într'un vârtej de vînt. elisei se uita și striga: „părinte! părinte! carul lui israel și călărimea lui,” și nu l -a mai văzut. apucîndu -și hainele, și -a sfîșiat în două bucăți, și a ridicat mantaua, căreia îi dăduse drumul ilie. apoi s'a întors, și s'a oprit pe malul iordanului; a luat mantaua, căreia îi dăduse ilie drumul, și a lovit apele cu ea, și a zis: „unde este acum domnul, dumnezeul lui ilie?” și a lovit apele, cari s'au despartit într'o parte și în alta, și elisei a trecut. fiii proorocilor cari erau în fața ierihonului, cînd l-au văzut, au zis: „duhul lui ilie a venit peste elisei.” și i-au ieșit înaintea, și s'au închinat pînă la pămînt înaintea lui. ei i-au zis: „iată că între slujitorii tăi sint cincizeci de oameni viteji; vrei să se ducă să caute pe stăpînul tău?” poate că duhul domnului l -a dus și l -a aruncat pe vreun munte sau în vreo vale.” el a răspuns: „nu -i trimeteți.” dar ei au stăruit multă vreme de el. și el a zis: „trimeteți -i.” au trimes pe cei cincizeci de oameni, cari au căutat pe ilie trei zile și nu l-au găsit. cînd s'au întors la elisei, care era la ierihon, el le -a zis: „nu v'am spus să nu vă duceți?” amenii din cetate au zis lui elisei: „iată, așezarea cetății este bună, după cum vede domnul meu; dar apele sint rele, și țara este stearpă.” el a zis: „aduceți -mi un blid nou și puneți sare în el.” și i-au adus. apoi s'a dus la izvorul apelor, și a aruncat sare în el, și a zis: „așa vorbește domnul: „vindec apele acestea; nu va mai veni din ele nici moarte, nici sterpiciune.” și apele au fost vindecate pînă în ziua aceasta, după cuvîntul pe care -l rostise domnul. de acolo s'a suit la betel. și pe cînd mergea pe drum, niște băieți au ieșit din cetate, și

și-au bătut joc de el. ei îi ziceau: „suie-te, pleșuvule! suie-te, pleșuvule!” el s’a întors să -i privească, și i -a blestemat în numele domnului. atunci au ieșit doi urși din pădure, și au sfîșiat patruzeci și doi din acești copii. de acolo s’a dus pe muntele carmel, de unde s’a întors la samaria.

3

ioram, fiul lui ahab, a început să domnească peste israel la samaria, în al optsprezecelea an al lui iosafat, împăratul lui iuda. a domnit doisprezece ani. el a făcut ce este rău înaintea domnului, totuși nu ca tatăl său și ca mama sa. a răsturnat stîlpii lui baal, pe cari -i făcuse tatăl său; dar s’a dedat la păcatele lui ieroboam, fiul lui nebat, care făcuse pe israel să păcătuiască, și nu s’a abătut dela ele. mesa, împăratul moabului, avea turme mari și plătea împăratului lui israel un bir de o sută de mii de miei și o sută de mii de berbeci cu lîna lor. la moartea lui ahab, împăratul moabului s’a răsculat împotriva împăratului lui israel. împăratul ioram a ieșit atunci din samaria, și a numărat pe tot israelul. a pornit, și a trimis să spună lui iosafat, împăratul lui iuda: „împăratul moabului s’a răsculat împotriva mea; vrei să vii cu mine să luptăm împotriva moabului?” iosafat a răspuns: „voi merge, eu ca tine, poporul meu ca poporul tău, caii mei ca ai tăi.” și a zis: „pe care drum să ne suim?” ioram a zis: „pe drumul care duce în pustia edomului.” împăratul lui israel, împăratul lui iuda și împăratul edomului, au plecat; și, după un drum de șapte zile, n’au avut apă pentru oștire și pentru vitele cari veneau după ea. atunci împăratul lui israel a zis: „vai! domnul a chemat pe acești trei împărați ca să -i dea în minile moabului?” dar iosafat a zis: „nu este aici nici un prooroc al domnului, prin care să putem întreba pe domnul?” unul din slujitorii împăratului lui israel a răspuns: „este aici elisei, fiul lui șafat, care turna apă pe minile lui ilie.” și iosafat a zis: „cuvîntul domnului este cu el.” împăratul lui israel, iosafat, și împăratul edomului s’au pogorît la el. elisei a zis împăratului lui israel: „ce am eu a face cu tine? du-te la proorocii tatălui tău și la proorocii mamei tale.” și împăratul lui israel i -a zis: „nu! căci domnul a chemat pe acești trei împărați ca să -i dea în minile moabului?” elisei a zis: „viiu este domnul oștirilor, al cărui slujitor sînt, că, dacă n’aș avea în vedere pe iosafat, împăratul lui iuda, pe tine nu te-aș băga de loc în seamă, și nici nu m’aș uita la tine. acum aduceți-mi un cîntăreț cu arfa.” și pe cînd cînta cîntărețul din arfa, mina domnului a fost peste elisei. și a zis: „așa vorbește domnul: „faceți gropi în valea aceasta, groapă lîngă groapă! căci așa vorbește domnul: „nu veți vedea vînt și nu veți vedea ploaie, dar totuși valea aceasta se va umplea de apă, și veți bea, voi, turmele voastre și vitele voastre. dar aceasta este puțin lucru înaintea domnului. el va da pe moab în minile voastre; veți sfărîma toate cetățile întărite și toate cetățile alese, veți tăia toți copacii cei buni, veți astupa toate izvoarele de apă, și veți strica cu pietre toate ogoarele cele mai bune.” și dimineața, în clipa cînd se aducea jertfa, iată că a venit apă pe pe drumul edomului, și s’a umplut țara de apă. însă, toți moabiții, auzind că împărații se suie să lupte împotriva lor, au

chemat pe toți cei în vîrstă să poarte armele și mai mari chiar, și au stătut la hotar. s’au sculat disdedimineață, și cînd a strălucit soarele peste ape, moabiții au văzut în fața lor apele roșii ca sîngele. ei au zis: „este sînge! împărații au scos sabia între ei, s’au tăiat unii pe alții; acum, la pradă, moabiții?” și au mers împotriva taberei lui israel. dar israel s’a sculat, și a bătut pe moab, care a luat -o la fugă dinaintea lor. au pătruns în țară, și au bătut pe moab. au sfărîmat cetățile, au aruncat fiecare pietre, în toate ogoarele cele mai bune și le-au umplut cu pietre au astupat toate izvoarele de apă, și au tăiat toți copacii cei buni; prăstiașii au înconjurat și au bătut chir-hareset, din care n’au lăsat decît pietrele. împăratul moabului, văzînd că fusese înfrînt în luptă, a luat cu el șapte sute de oameni, cari scoteau sabia, să-și croiască drum pînă la împăratului edomului; dar n’au putut. a luat atunci pe fiul său întîi născut, care trebuia să domnească în locul lui, și l’-a adus ca ardere de tot pe zid. și o mare minie a cuprins pe israel, care s’a depărtat de împăratul moabului, și s’a întors în țară.

4

femeie dintre nevestele fiilor proorocilor a strigat lui elisei: „robul tău, bărbatul meu, a murit, și știi că robul tău se temea de domnul; și cel ce l’-a împrumutat a venit să ia cei doi copii ai mei și să -i facă robi.” elisei i -a zis: „ce pot să fac pentru tine?” spune-mi ce ai acasă?” ea a răspuns: „roaba ta n’are acasă decît un vas cu untdelemn. și el a zis: „du-te de cere vase de afară dela toți vecinii tăi, vase goale, și nu cere puține. cînd te vei întoarce, închide ușa după tine și după copiii tăi; toarnă din untdelemn în toate aceste vase, și pune deoparte pe cele pline.” atunci ea a plecat dela el. a închis ușa după ea și după copiii ei; ei îi apropiaseră vasele, și ea turna din untdelemn în ele. cînd s’au umplut vasele, ea a zis fiului său: „mai dă-mi un vas.” dar el i -a răspuns: „nu mai este niciun vas.” și n’a mai curs untdelemn. ea s’a dus de a spus omului lui dumnezeu lucrul acesta. și el a zis: „du-te de vinde untdelemnul, și plătește-ți datoria; iar cu ce va rămînea, vei trăi tu și fiii tăi.” intr’o zi elisei trecera prin sunem. acolo era o femeie bogată. ea a strîuit de el să primească să mînce la ea. ea și ori de cîte ori trecea, se ducea să mînce la ea. ea a zis bărbatului ei: „iată, știu că omul acesta care trece totdeauna pela noi, este un om sfințit al lui dumnezeu. să facem o mică odaie sus cu ziduri, și să punem în ea un pat pentru el, o masă, un scaun și un sfeșnic, ca să stea acolo cînd va veni la noi. elisei, întorcîndu-se la sunem, s’a dus în odaia de sus și s’a culcat acolo. el a zis slujitorului său ghehazi: „cheamă pe sunamita aceasta!” ghehazi a chemat -o, și ea a venit înaintea lui. și elisei a zis lui ghehazi: „spune -i: iată, pentru noi tu ți-ai făcut totă turburarea aceasta, noi ce putem face pentru tine? trebuie să vorbim pentru tine împăratului sau căpeteniei oștirii?” ea a răspuns: „eu locuiesc liniștită în mijlocul poporului meu.” și el a zis: „ce să fac pentru ea?” ghehazi a răspuns: „ea n’are fiu, și bărbatul ei este bătrîn.” și el a zis: „cheamă -o!” ghehazi a chemat -o, și ea a venit la ușă. elisei i -a zis: „la anul pe vremea aceasta, vei ținea în brațe un fiu.” și ea a zis: „nu! domnul meu, omule al lui dumnezeu,

nu amăgi pe roaba ta! femeia a rămas însărcinată, și a născut un fiu chiar pe vremea aceea, în anul următor, cum îi spusese elisei. copilul s'a făcut mare. și într'o zi cind se dusese pela tatăl său la secerători, a zis tatălui său: „capul meu! capul meu!” tatăl a zis slujitorului său: „du -l la mamă-sa!” slujitorul l -a luat și l -a dus la mamă-sa. și copilul a stat pe genunchii mamei sale pînă la amează, și apoi a murit. ea s'a suit, l -a culcat pe patul omului lui dumnezeu, a închis ușa după ea, și a ieșit. a chemat pe bărbatul ei, și a zis: „trimite-mi, te rog, un slujitor și o măgărită; vreau să mă duc în grabă la omul lui dumnezeu, și apoi mă voi întoarce.” și el a zis: „pentruce vrei să te duci astăzi la el? doar nu este nici lună nouă, nici sabat.” ea a răspuns: „fii pe pace!” apoi a pus șaua pe măgărită, și a zis slujitorului său: „mină, și pleacă, să nu oprești pe drum decît cind ți-oî spune.” ea a plecat deci și s'a dus la omul lui dumnezeu pe muntele carmel. omul lui dumnezeu a văzut -o de departe și a zis slujitorului său ghehazi: „iată pe sunamita aceea! acum, aleargă dar înaintea ei, și spune -i: „ești bine?” bărbatul tău și copilul sint bine?” ea a răspuns: „bine.” și cum a ajuns la omul lui dumnezeu pe munte, i -a îmbrățișat picioarele. ghehazi s'a apropiat s'o dea înapoi. dar omul lui dumnezeu a zis: „lasă -o, căci este tare amărîtă, și domnul mi -a ascuns lucrul acesta, și nu mi l -a făcut cunoscut.” atunci ea a zis: „am cerut eu oare domnului meu un fiu? n'am zis eu: „nu mă amăgi?” și elisei a zis lui ghehazi: „încege-ți mijlocul, ia toiaagul meu în mină, și pleacă. dacă vei întîlni pe cineva, să nu -l întreb de sănătate; și dacă te va întreba cineva de sănătate, să nu -i răspunzi. să pui toiaagul meu pe fața copilului.” mama copilului a zis: „viu este domnul și viu este sufletul tău că nu te voi părăsi.” și el s'a sculat și a mers după ea. ghehazi le -o luase înainte, și pusese toiaagul pe fața copilului; dar n'a dat nici glas, nici semn de simțire. s'a întors înaintea lui elisei, i -a spus lucrul acesta, și a zis: „copilul nu s'a trezit.” cînd a ajuns elisei în casă, iată că murise copilul, culcat în patul lui. elisei a intrat și a închis ușa după ei amîndoi, și s'a rugat domnului. s'a suit, și s'a culcat pe copil; și i -a pus gura pe gura lui, ochii lui pe ochii lui, minile lui pe minile lui, și s'a întins peste el. și trupul copilului s'a încălzit. elisei a plecat, a mers încoace și încolo prin casă, apoi s'a suit iarăș și s'a întins peste copil. și copilul a strănutat de șapte ori, și a deschis ochii. elisei a chemat pe ghehazi, și a zis: „cheamă pe sunamita.” ghehazi a chemat -o, și ea a venit la elisei, care a zis: „ia-ți fiul!” ea s'a dus și s'a aruncat la picioarele lui, și s'a închinat pînă la pămînt. și și -a luat fiul, și a ieșit afară. elisei s'a întors la ghilgal, și în țară bîntuia o foamete. pe cînd fiii proorocilor ședeau înaintea lui, a zis slujitorului său: „pune oala cea mare, și fierbe o ciorbă pentru fiii proorocilor!” unul din ei a ieșit pe cîmp să culegă verdețuri; a găsit viță sălbatică și a cules din ea curcubețe sălbatice, pînă și -a umplut haina. cînd s'a întors, le -a tăiat în bucăți în oala cu ciorbă, căci nu le cunoștea. au dat oamenilor acestora să mănînce. dar, cum au mîncat din ciorba aceea, au strigat: „omule al lui dumnezeu, moartea este în oală!” și n'au putut să mănînce. elisei a zis: „luați făină.” a aruncat făina în oală, și a zis: „dă oamenilor acestora să mănînce.” și nu mai era nimic vătămător în oală. a venit un om

din baal-șalișa. a adus pine din cele dintîi roade omului lui dumnezeu, și anume douăzeci de pini de orz, și spice noi în sac. elisei a zis: „dă oamenilor acestora să mănînce.” slujitorul său a răspuns: „cum pot să dau din ele la o sută de inși?” dar elisei a zis: „dă oamenilor să mănînce; căci așa vorbește domnul: „vor mîncă, și va mai rămînea.” atunci le -a pus pînile înaintea, și au mîncat și le -a mai și rămas, după cuvîntul domnului.

5

aaman, căpetenia oștirii împăratului siriei, avea trecere înaintea stăpînului său și mare vază; căci prin el izbăvise domnul pe sirieni. dar omul acesta tare și viteaz era lepros. și sirienii ieșiseră în cete la o luptă, și aduseseră roabă pe o fetiță din țara lui israel. ea era în slujba nevestei lui naaman. și ea a zis stăpînei sale: „oh, dacă domnul meu ar fi la proorocul acela din samaria, proorocul l-ar tămădui de lepra lui!” aaman s'a dus și a spus stăpînului său: „fata aceea din țara lui israel a vorbit așa și așa.” și împăratul siriei a zis: „du-te la samaria, și voi trimite o scrisoare împăratului lui israel.” a plecat, luînd cu el zece talanți de argint, șase mii de sicli de aur, și zece haine de schimb. a dus împăratului lui israel scrisoarea, care glăsuia așa: „acum, cînd vei primi scrisoarea aceasta, vei ști că țiî trimet pe slujitorul meu naaman, ca să -l vindec de lepra lui.” după ce a citit scrisoarea, împăratul lui israel și -a rupt hainele, și a zis: „oare sint eu dumnezeu, ca să omor și să înviez, de-mi spune să vindec pe un om de lepra lui? să știți dar și să înțelegeți că el caută prilej de ceartă cu mine.” cînd a auzit elisei, omul lui dumnezeu, că împăratul lui israel și -a sfîșiat hainele, a trimes să spună împăratului: „pentruce ți-ai sfîșiat hainele? lasă -l să vină la mine, și va ști că este un prooroc în israel.” aaman a venit cu caii și cu carul lui, și s'a oprit la poarta casei lui elisei. elisei a trimes să -i spună printr'un sol: „du-te, și scaldă-te de șapte ori în iordan; și carnea ți se va face sănătoasă, și vei fi curat.” aaman s'a miniat, și a plecat, zicînd: „eu credeam că va ieși la mine, se va înfățișa el însuș, va chema numele domnului, dumnezeului lui, și va duce mîna pe locul rănii, și va vindeca lepra. u sint oare riurile damascului, abana și parpar, mai bune decît toate apele lui israel? n'aș fi putut oare să mă spăl în ele și să mă fac curat?” și s'a întors și a plecat plin de minie. dar slujitorii lui s'au apropiat să -i vorbească, și au zis: „părinte, dacă proorocul ți-ar fi cerut un lucru greu, nu l-ai fi făcut?” cu atît mai mult trebuie să faci ce ți -a spus: „scaldă-te, și vei fi curat.” s'a pogorit atunci și s'a cufundat de șapte ori în iordan, după cuvîntul omului lui dumnezeu; și carnea lui s'a făcut iarăș cum este carnea unui copilăș, și s'a curățit. aaman s'a întors la omul lui dumnezeu cu tot alaiul lui. cînd a ajuns, s'a înfățișat înaintea lui, și a zis: „iată, cunosc acum că nu este dumnezeu pe tot pămîntul, decît în israel. și acum, primește, rogu-te, un dar din partea robului tău.” elisei a răspuns: „viu este domnul, al cărui slujitor sint, că nu voi primi.” naaman a stăruit de el să primească, dar el n'a vrut. atunci naaman a zis: „fiîndcă nu vrei să primești tu, îngăduie să se dea robului tău pămînt cit pot duce doi catiri; căci robul tău nu mai vrea să mai aducă altor dum-

nezei nici ardere de tot, nici jertfă, ci va aduce numai domnului. iată totuș ce rog pe domnul să ierte robului tău: cind stăpînul meu intră în casa lui rimon să se închine acolo și se sprijinește pe mîna mea, mă închin și eu în casa lui rimon: să ierte domnul pe robul tău, cind mă voi închina în casa lui rimon? elisei i -a zis „du-te în pace.” ghehazi, slujitorul lui elisei, omul lui dumnezeu, a zis în sine: „îată că stăpînul meu a cruțat pe sirianul acela naaman, și n'a primit din mîna lui ce adusese. viu este domnul că voi alerga după el, și voi căpăta ceva dela el.” și ghehazi a alergat după naaman. naaman, cind l -a văzut alergînd după el, s'a dat jos din car ca să -i iasă înainte, și a zis: „este bine totul?” el a răspuns: „totul este bine. stăpînul meu mă trimite să-ti spun: „îată că au venit la mine doi tineri din muntele lui efraim, dintre fiii proorocilor; dă-mi pentru ei, te rog, un talant de argint și două haine de schimb.” aaman a zis: „fă-mi plăcerea și ia doi talanți.” a stăruit de el, și a legat doi talanți de argint în doi saci, împreună cu două haine de schimb, și a pus pe doi din slujitorii săi să le ducă înaintea lui ghehazi. ajungînd la deal, ghehazi le -a luat din mîinile lor, și le -a pus în casă. apoi a dat drumul oamenilor acelor cari au plecat. după aceea s'a dus și s'a înfățișat înaintea stăpînului său. elisei i -a zis: „de unde vii, ghehazi?” el a răspuns: „robul tău nu s'a dus nicăieri.” dar elisei i -a zis: „oare n'a fost duhul meu cu tine, cind a lăsat omul acela carul și a venit înaintea ta? este oare acum vremea de luat argint, haine, măslini, vii, oi, boi, robi și roabe? lepra lui naaman se va lîpi de tine și de sămînța ta pentru totdeauna.” și ghehazi a ieșit dinaintea lui elisei plin de lepră, alb ca zăpada.

6

fiii proorocilor au zis lui elisei: „îată că locul unde locuim noi cu tine este prea strîmt pentru noi. hai-dem pînă la iordan; ca să luăm de acolo fiecare citeo birnă, și să ne facem acolo un loc de locuit.” elisei a răspuns: „duceți-vă.” și unul din ei a zis: „fii bun și vino cu slujitorii tăi.” el a răspuns: „voi merge?” a plecat deci cu ei. ajungînd la iordan, au tăiat lemne. și pe cind tăia unul din ei o birnă, a căzut ferul dela secure în apă. el a strigat: „ah! domnul meu, era împrumutat?” mul lui dumnezeu a zis: „unde a căzut?” și i -a arătat locul. atunci elisei a tăiat o bucată de lemn, a aruncat -o în locul acela, și ferul dela secure a plutit pe apă. apoi a zis: „ridică -l?” și a întins mîna, și l -a luat. împăratul siriei era în război cu israel. și, într'un sfat pe care l -a ținut cu slujitorii săi, a zis: „tabăra mea va fi în cutare loc.” dar omul lui dumnezeu a trimis să spună împăratului lui israel: „fereste-te să treci pe lîngă locul acela, căci acolo sînt ascunși sirienii.” și împăratul lui israel a trimis niște oameni să stea la pîndă spre locul pe care i -l spusese și despre care îl înștiințase omul lui dumnezeu. aceasta s'a întîmplat nu odată, nici de două ori. împăratului siriei i s'a turburat inima. a chemat pe slujitorii săi, și le -a zis: „nu voiți să-mi spuneți care din noi este pentru împăratul lui israel?” unul din slujitorii săi a răspuns: „nimeni, împărate, domnul meu; dar proorocul elisei, care este în israel, spune împăratului lui israel cuvintele pe cari le rostiești în odaia ta de culcare.” și

împăratul a zis: „duceți-vă și vedeți unde este, ca să trimet să -l prindă.” au venit și i-au spus: „îată că este la dotan.” a trimes acolo cai, cară și o oaste puternică. au ajuns noaptea, și au înconjurat cetatea. slujitorul omului lui dumnezeu s'a sculat disdeditimeată și a ieșit. și iată că o oaste înconjură cetatea, cu cai și cară. și slujitorul a zis omului lui dumnezeu: „ah! domnul meu, cum vom face?” el a răspuns: „nu te teme, căci mai mulți sînt cei cu noi decît cei cu ei.” elisei s'a rugat, și a zis: „doamne, deschide -i ochii să vadă.” și domnul a deschis ochii slujitorului, care a văzut muntele plin de cai și de cară de foc împrejurul lui elisei. sirienii s'au pogorît la elisei. el a făcut atunci următoarea rugăciune către domnul: „lovește, rogu-te, pe poporul acesta cu orbire.” și domnul i -a lovit cu orbire, după cuvîntul lui elisei. elisei le -a zis: „nu este aceasta calea, și nu este aceasta cetatea; veniți după mine, și vă voi duce la omul pe care -l căutați.” și i -a dus la samaria. cînd au intrat în samaria, elisei a zis: „doamne, deschide ochii oamenilor acestora, să vadă?” și domnul le -a deschis ochii, și au văzut că erau în mijlocul samariei. împăratul lui israel, văzîndu -i, a zis lui elisei: „să -i măcelăresc, să -i măcelăresc, pîrînte?” „să nu -i măcelărești”, a răspuns elisei. „obîcînuiești tu oare să măcelărești pe aceia pe cari îi iei prînși cu sabia și cu arcul tău? dă-le pine și apă, ca să mînce și să bea; apoi să se ducă la stăpînul lor.” împăratul lui israel le -a dat un prînz mare, și ei au mîncat și au băut; apoi le -a dat drumul, și au plecat la stăpînul lor. și ostile sirienilor nu s'au mai întors pe ținutul lui israel. după aceea, ben-haded, împăratul siriei, strîngîndu-și toată ostirea, s'a suit și a impresurat samaria. în samaria a fost o mare foamete, și atît de mult au strîmătorat -o încît un cap de măgar prețuia optzeci de sicli de argint, și un sfert de cab de găină de porumbel cinci sicli de argint. și pe cind trecea împăratul pe zid, o femeie i -a strigat: „scapă-mă, împărate, domnul meu!” el a răspuns: „dacă nu te scapă domnul, cu ce să te scap eu?” cu venitul ariei sau al teascului?” și împăratul i -a zis: „ce ai?” ea a răspuns: „femeia aceea mi -a zis: „dă-mi pe fiul tău să -l mîncăm astăzi, și mine vom minca pe fiul meu.” oi am fiert pe fiul meu, și l-am mîncat. și în ziua următoare i-am zis: „dă pe fiul tău să -l mîncăm.” dar ea a ascuns pe fiul ei.” cum a auzit împăratul cuvintele acestei femei, și -a rupt hainele, cînd stătea pe zid. și poporul a văzut că pe dinlăuntru avea un sac de pînă pe trup. împăratul a zis: „să mă pedepsească dumnezeu cu toată asprimea, dacă va rămînea astăzi capul lui elisei, fiul lui șafat, pe trupul lui!” elisei ședea în casă, și bătrînii ședeau lîngă el. împăratul a trimis pe cineva înainte. dar înainte ca să ajungă solul, elisei a zis bătrînilor: „vedeți că acest fiu de ucigaș trimite pe cineva să-mi ia capul?” ascultați! cînd va veni solul, încheideți ușa, și opriți -l la ușă; nu se aude oare sunetul pașilor stăpînului său în urma lui?” pe cînd le vorbea el încă, solul se și pogorise la el, și împăratul a zis: „îată, răul acesta vine dela domnul; ce mai am de nădăjduit dela domnul?”

7

elisei a zis: „ascultați cuvîntul domnului! așa vor-bește domnul: „mine, la ceasul acesta, se va vinde

la poarta samariei o măsuță de floare de făină cu un siclu și două măsuri de orz cu un siclu.“ călărețul pe brațul căruia se rezema împăratul a răspuns omului lui dumnezeu: „chiar dacă ar face domnul ferestre în cer, cum s'ar putea întâmpla un asemenea lucru?” și elisei a zis: „vei vedea cu ochii tăi: dar tu nu vei minca din ele.” la intrarea porții erau patru leproși, cari au zis unul către altul: „la ce să ședem aici până vom muri? dacă ne vom gândi să intrăm în cetate, în cetate este foamete, și vom muri; și dacă vom sta aici, deasemenea vom muri. haidem dar să ne aruncăm în tabăra sirienilor; dacă ne vor lăsa cu viață, vom trăi, iar dacă ne vor omori, vom muri.” au plecat dar în amurg, să se ducă în tabăra sirienilor. și cînd au ajuns la intrarea taberii sirienilor, iată că nu era nimeni. domnul făcuse să se audă în tabăra sirienilor un vuiet de cară și un vuiet de cai, vuietul unei mari oștiri, și își ziseră unul către altul: „împăratul lui israel a tocmisit împotriva noastră pe împărații heteiților și pe împărații egiptenilor, ca să vină să lupte împotriva noastră.” și s'au sculat și au luat -o la fugă în amurg. și-au lăsat corturile, caii și măgarii, tabăra așa cum era și au fugit ca să-și scape viața. leproșii, ajungînd la intrarea taberii, au pătruns într'un cort, au mîncat și au băut, au luat din el argint, aur și haine, și s'au dus și le-au ascuns. s'au întors iarăși, au pătruns într'un alt cort și au luat și de acolo lucruri pe cari s'au dus și le-au ascuns. apoi, și-au zis unul altuia: „nu facem bine! ziua aceasta este o zi de veste bună. dacă vom tăcea și dacă vom aștepta pînă la lumina zilei de mine, vom fie pedepsiți. veniți acum și haidem să dăm de știre casei împăratului.” au plecat, și au chemat pe străjerii de la poarta cetății, și le-au spus așa: „am intrat în tabăra sirienilor, și iată că nu este nimeni, nu se aude niciun glas de om; n'am găsit decît cai legați și măgari legați, și corturile așa cum erau.” străjerii dela poartă au strigat, și au trimes vestea aceasta înlăuntrul casei împăratului. împăratul s'a sculat noaptea, și a zis slujitorilor săi: „vreau să vă spun ce ne fac sirienii. fiindcă știu că sîntem flămînzii, au părăsit tabăra ca să se ascundă în ogoare, și și-au zis: „cînd vor ieși din cetate, îi vom prinde vii, și vom intra în cetate.” unul din slujitorii împăratului a răspuns: „să se ia cinci din caii cari au mai rămas în cetate, -li se va întâmpla doar cum s'a întîmplat la toată mulțimea lui israel care a mai rămas, toată mulțimea lui israel care se istovește, -și să trimetem să vedem ce se petrece.” au luat două cară cu caii lor, și împăratul a trimes niște soli pe urmele oștirii sirienilor, zicînd: „duceți-vă și vedeți.” s'au dus după ei pînă la iordan; și iată că tot drumul era plin cu haine și lucruri pe cari le aruncaseră sirienii în goana lor. soli s'au întors, și au spus împăratului. poporul a ieșit, și a jăfuit tabăra sirienilor. și s'a vîndut o măsură de floare de făină cu un siclu și două măsuri de orz cu un siclu, după cuvîntul domnului. împăratul încredințase paza porții în mîna călărețului pe brațul căruia se rezemase atunci. dar călărețul acesta a fost călcat în picioare de popor la poartă și a murit, după cuvîntul pe care -l rostise omul lui dumnezeu, cînd se pogorise împăratul la el. mul lui dumnezeu spusese atunci împăratului: „mine, la ceasul acesta, se vor vinde la poarta samariei două măsuri de orz cu un siclu și o măsură de floare de

făină cu un siclu.” iar călărețul răspunsese omului lui dumnezeu: „chiar dacă ar face domnul ferestre în cer, cum s'ar putea întâmpla un asemenea lucru?” și elisei zisese: „vei vedea cu ochii tăi; dar tu nu vei minca din ele.” în adevăr așa i s'a și întîmplat: a fost călcat în picioare la poartă de popor, și a murit.

8

elisei a zis femeii pe al cărei fiu îl învase: „scoală-te, du-te, tu și casa ta, și locuiește pentru o vreme unde vei putea; căci domnul va trimete o foamete de șapte ani peste țară, și foamea te a și început.” femeia s'a sculat, și a făcut după cuvîntul omului lui dumnezeu: a plecat, ea și casa ei, și a locuit șapte ani în țara filistenilor. după șapte ani, femeia s'a întors din țara filistenilor, și s'a dus să roage pe împărat pentru casa și ogorul ei. împăratul stătea de vorbă cu ghehazi, slujitorul omului lui dumnezeu, și zicea: „istorisește-mi, te rog, toate lucrurile mari pe cari le -a făcut elisei.” și pe cînd istorisea împăratului cum învase pe un mort, tocmai a venit femeia pe al cărei fiu îl învase elisei să roage pe împărat pentru casa și ogorul ei. ghehazi a zis: „împărate, domnul meu, iată femeia, și iată fiul ei pe care l -a înviat elisei.” împăratul a întrebat pe femeie, și ea i -a istorisit faptele. apoi împăratul i -a dat un dregător, căruia i -a zis: „vezi să se dea înapoi tot ce este al femeii acesteia, cu toate veniturile ogorului, din ziua cînd a părăsit țara și pînă acum!” elisei s'a întors la damasc. ben-hadad, împăratul siriei, era bolnav. și l-au înștiințat, zicînd: „omul lui dumnezeu a venit aici!” împăratul a zis lui hazael: „ia cu tine un dar, și du-te înaintea omului lui dumnezeu. întreabă prin el pe domnul, și zi: „mă voi tămădui de boala aceasta?” hazael s'a dus înaintea lui elisei, luînd cu el un dar, tot ce era mai bun în damasc, patruzeci de cămile încărcate. cînd a ajuns, s'a înfățișat înaintea lui, și a zis: „fiul tău ben-hadad, împăratul siriei, mă trimete la tine să te întreb: „mă voi tămădui de boala aceasta?” elisei i -a răspuns: „du-te și spune -i: „te vei tămădui”, măcar că domnul mi -a descoperit că va muri.” mul lui dumnezeu și -a pironit privirea asupra lui hazael, și s'a uitat țîntă la el multă vreme; apoi a plîns. hazael a zis: „pentruce plînge domnul meu?” și elisei a răspuns: „pentrucă știu răul pe care -l vei face copiilor lui israel; vei pune foc cetăților întărite ale lor; vei ucide cu sabia pe tinerii lor, vei zdrobi pe pruncii lor, și vei spinteca pîntecele femeilor însărcinate.” hazael a zis: „dar ce este robul tău, cinele acesta, ca să facă lucruri așa de mari?” și elisei a zis: „domnul mi -a descoperit că vei fi împărat al siriei. hazael a plecat dela elisei, și s'a întors la stăpînul său, care i -a zis: „ce ți -a spus elisei?” și el a răspuns: „mi -a spus că te vei tămădui!” a doua zi, hazael a luat o învelitoare, pe care a muiat -o în apă, și a întins -o pe fața împăratului, care a murit. și, în locul lui, a domnit hazael. în al cincilea an al lui ioram, fiul lui ahab, împăratul lui israel, a început să domnească ioram, fiul lui iosafat, împăratul lui iuda. avea treizeci și doi de ani cînd s'a făcut împărat, și a domnit opt ani la ierusalim. el a umblat în calea împăraților lui israel, cum facuse casa lui ahab, căci avea de nevastă pe o fată a lui ahab, și a făcut ce este rău înaintea domnului. dar domnul n'a voit

să nimicească pe iuda, din pricina robului său david, după făgăduința pe care i -o făcuse că -i va da totdeauna o lumină printre fiii săi. pe vremea sa, edom s'a răsculat împotriva stăpînirii lui iuda, și au pus un împărat peste ei. ioram a trecut la țair, cu toate carele lui. sculindu-se noaptea, a bătut pe edomii, cari -l înconjurau, și pe căpeteniile carilor, și poporul a fugit în corturi. răscoala edomului împotriva stăpînirii lui iuda a ținut pînă în ziua de azi. libna s'a răsculat tot în același timp. celelalte fapte ale lui ioram, și tot ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea cronicilor împăraților lui iuda? ioram a adormit cu părinții săi, și a fost îngropat cu părinții săi în cetatea lui david. și, în locul lui, a domnit fiul său ahazia. în al doisprezecelea an al lui ioram, fiul lui ahab, împăratul lui israel, a început să domnească ahazia, fiul lui ioram, împăratul lui iuda. ahazia avea douăzeci și doi de ani cînd a ajuns împărat, și a domnit un an la ierusalim. mamă-sa se chema atalia, fata lui omri, împăratul lui israel. el a umblat în calea casei lui ahab, și a făcut ce este rău înaintea domnului, ca și casa lui ahab, căci era gînerul casei lui ahab. el a mers cu ioram, fiul lui ahab, la război împotriva lui hazael, împăratul siriei, la ramot din galaad. și sirienii au rînit pe ioram. împăratul ioram s'a întors să se tîmăduiască la izreel de rănilor pe cari i le făcuseră sirienii la rama, cînd se bătea împotriva lui hazael, împăratul siriei. ahazia, fiul lui ioram, împăratul lui iuda, s'a pogorit să vadă pe ioram, fiul lui ahab, la izreel, pentru că era bolnav.

9

proorocul elisei a chemat pe unul din fiii proorocilor, și i -a zis: „încinge-ți mijlocul, ia cu tine sticluta aceasta cu untdelemn, și du-te la ramot în galaad. cînd vei ajunge acolo, să cauți să vezi pe iehu, fiul lui iosafat, fiul lui nimși. să te duci să -l ridici din mijlocul fraților săi, și să -l aduci într'o odaie deoparte. să iei sticluta cu untdelemn, să -l torni pe capul lui, și să zici: „așa zice domnul: „te ung împărat al lui israel! apoi să deschizi ușa, și să fugi fără să te oprești.” tînărul, slujitorul proorocului, a plecat în ramot din galaad. cînd a ajuns, căpeteniile oștirii ședeau jos. el a zis: „căpetenie, am să-ți spun o vorbă.” și iehu a zis: „cîruia dintre noi totîz' el a răspuns: „ție, căpetenie.” iehu s'a sculat și a intrat în casă, și tînărul i -a turnat untdelemnul pe cap, zicîndu -i: „așa zice domnul, dumnezeul lui israel: „te ung împărat al lui israel, al poporului domnului. să nimicești casa stăpînului tău ahab, și voi răzbuna asupra izabelei singele robilor mei, proorocii, și singele tuturor slujitorilor domnului. toată casa lui ahab va peri; voi nimici pe oricine ție de ahab, fie rob, fie slobod în israel, și voi face casa lui ahab asemenea casei lui ieroboam, fiul lui nebat, și casei lui baeș, fiul lui ahia. cîinii vor minca pe izabela în ogorul din izreel, și nu va fi cine s'o îngroape.” apoi tînărul a deschis ușa, și a fugit. cînd a ieșit iehu la slujitorii stăpînului său, ei i-au zis: „toate bune? pentruca a venit nebulun acesta la tine?” iehu le -a răspuns: „voi cunoașteți bine pe omul acesta și ce poate spune.” dar ei au zis: „mîciniună! spune-ne dar!” și el a zis: „mi -a vorbit așa și așa, zicînd: „așa zice domnul: „te ung împărat al lui israel.” îndată și-au

luat fiecare hainele și le-au pus subț iehu pe treptele goale. apoi au sunat din trimbiță, și au zis: „iehu este împărat!” astfel a uneltit iehu, fiul lui iosafat, fiul lui nimși, împotriva lui ioram. -și ioram și tot israelul apărâu ramotul din galaad împotriva lui hazael, împăratul siriei. dar împăratul ioram se întorsese să se vindece la izreel de rănilor pe cari i le făcuseră sirienii, cînd se bătea împotriva lui hazael, împăratul siriei. - iehu a zis: „dacă voiti, să nu lăsați pe nimeni să scape din cetate, ca să se ducă să dea de veste la izreel.” și iehu s'a suit în carul lui și a plecat la izreel; căci ioram era bolnav în pat acolo, și ahazia, împăratul lui iuda, se pogorise să -l vadă. caraula pusă pe turnul lui izreel a văzut ceata lui iehu venind, și a zis: „văd o ceată de oameni.” ioram a zis: „ia un călăreț, și trimite -l înaintea lor să întrebe dacă este pace.” călărețul s'a dus înaintea lui iehu, și a zis: „așa zice împăratul: „veniți cu pace?” și iehu a răspuns: „ce-ți pasă de pace? treci inapoia mea.” caraula a dat de știre, și a zis: „solul s'a dus pînă la ei, și nu se mai întoarce.” ioram a trimis un al doilea călăreț, care a ajuns la ei, și a zis: „așa zice împăratul: „veniți cu pace?” și iehu a răspuns: „ce-ți pasă de pace? treci inapoia mea.” caraula a dat de știre, și a zis: „s'a dus pînă la ei, și nu se întoarce. și alaiul este ca al lui iehu, fiul lui nimși, căci mină ca un nebul.” atunci ioram a zis: „inhamă!” și au pus caii la car. ioram, împăratul lui israel, și ahazia, împăratul lui iuda, au ieșit fiecare, în carul lui, înaintea lui iehu; și l-au întîlnit în ogorul lui nabot din izreel. cum a văzut ioram pe iehu, a zis: „pace, iehu!” iehu a răspuns: „ce, pace! cită vreme dăinuiesc curviile mamei tale izabela, și mulțimea vrăjitorilor ei!” ioram a sucit frînele și a fugit, zicînd lui ahazia: „vinzare, ahazia!” dar iehu a pus mina pe arc, și a lovit pe ioram între umeri. săgeta a ieșit prin inimă, și ioram a căzut în car. iehu a zis căpeteniei sale bid-car: „ia -l și aruncă -l în ogorul lui nabot din izreel; căci adu-ți aminte că atunci cînd stăteam împreună, eu și tu, călări pe cai inapoia tatălui său ahab, domnul a rostit împotriva lui hotărîrea aceasta: „am văzut ieri singele lui nabot și singele fiilor lui.” zice domnul, „și-ți voi face la fel chiar în ogorul acesta,” zice domnul!” i -l dar, și aruncă -l în ogor, după cuvîntul domnului.” ahazia, împăratul lui iuda, cînd a văzut lucrul acesta, a fugit pe drumul care duce la casa din grădină. iehu l -a urmărit, și a zis: „loveste -l pe el în car!” și l-au lovit la suișul gur, lîngă ibleam. el a fugit la meghido, și a murit acolo. slujitorii lui l-au dus într'un car la ierusalim, și l-au îngropat în mormîntul lui, cu părinții lui, în cetatea lui david. ahazia se făcuse împărat al lui iuda în anul al unsprezecelea al lui ioram, fiul lui ahab. iehu a intrat în izreel. izabela, auzind lucrul acesta, și -a uns sprincenele, și -a împodobit capul, și se uita pe fereastră. pe cînd intra iehu pe poartă, ea a zis: „pace, noule zimri, ucigașul stăpînului său?” el a ridicat fața spre fereastră, și a zis: „cine este pentru mine? cine?” și doi sau trei dregători s'au uitat la el, apropiindu-se de fereastră. el a zis: „aruncați -o jos!” ei au aruncat -o jos, și i -a țîșnit singele pe zid și pe cai. iehu a călcat -o în picioare. apoi a intrat, a mîncat și a băut, și a zis: „duceți-vă de vedeți pe blestemata aceea, și îngropați -o, căci este fată de împărat.” s'au dus s'o îngroape; dar n'au

găsit din ea decît teasta capului, picioarele și palmele minilor.“ s’au întors și au spus lui iehu, care a zis: „așa spusesse domnul prin robul său ilie, tîșbitul: „cîinii vor minca în ogorul din izreel carnea izabelei; și hoitul izabelei va fi ca gunoiul pe fața ogoarelor, în ogorul din izreel, așa încît nu se va mai putea zice: „aceasta este izabela!”

10

în samaria erau șaptezeci de fii ai lui ahab. iehu a scris scrisori, și le -a trimis la samaria căpetenilor din izreel, bătrînilor, și îngrijitorilor copiilor lui ahab. în ele zicea: „acum, cînd veți primi scrisoarea aceasta, -fiindcă aveți cu voi pe fiii stăpînului vostru, carăle și caii, o cetate întărită și arme, - vedeți care din fiii stăpînului vostru este cel mai bun și mai vrednic, puneți -l pe scaunul de domnie al tatălui său, și luptați pentru casa stăpînului vostru; ei s’au temut foarte mult, și au zis: „iată că doi împărați n’au putut să -i stea împotriva; cum îi vom sta noi împotriva?” și căpetenia casei împărătești, căpetenia cetății, bătrîinii, și îngrijitorii copiilor, au trimis să spună lui iehu: „noi sîntem slujitorii tăi, și vom face tot ce ne vei spune; nu vom pune pe nimeni împărat, fă ce vei crede.” iehu le -a scris o a doua scrisoare, în care spunea: „dacă sînteți ai mei, și dacă ascultați de glasul meu, luați capetele oamenilor aceluia, fiii stăpînului vostru, și veniți la mine mine la ceasul acesta, la izreel.” și cei șaptezeci de fii ai împăratului erau la mai marii cetății, cari -i creșteau. cînd au primit scrisoarea, au luat pe fiii împăratului, și au tăiat pe acești șaptezeci de oameni; apoi le-au pus capetele în coșuri, și le-au trimis lui iehu, la izreel. solul a venit să -i spună, zicînd: „au adus capetele fiilor împăratului.” și el a zis: „faceți-le două grămezi la intrarea porții, pînă dimineața.” dimineața a ieșit; și venind înaintea întregului popor, a zis: „voi sînteți fără vină! eu am uneltit împotriva stăpînului meu și l-am omorît; dar cine a lovit pe toți aceștia? să știți dar că nu va cădea nimic la pămînt din cuvîntul domnului, din cuvîntul pe care l -a rostit domnul împotriva casei lui ahab; domnul împlinește ce a spus prin robul său ilie.” și iehu a lovit pe toți cei ce mai rămăseseră din casa lui ahab la izreel, pe toți mai marii lui, pe prietenii și pe preoții lui, și n’a lăsat să scape nici unul. apoi s’a sculat, și a plecat la samaria. cînd a ajuns la coliba de întîlnire a unor ciobani, pe drum, iehu a dat peste frații lui ahazia, împăratul lui iuda, și a zis: „cine sînteți voi?” ei au răspuns: „sîntem frații lui ahazia, și ne pogorim să urăm de bine fiilor împăratului și fiilor împărătesei.” iehu a zis: „prindeți -i de vii.” și i-au prins de vii, și i-au tăiat în număr de patruzeci și doi, la fîntina colibei de întîlnire. iehu n’a lăsat să scape niciunul. plecînd de acolo, a întîlnit pe ionadab, fiul lui recab, care venea înaintea lui. l -a întrebant de sănătate, și i -a zis: „inima ta este tot așa de curată, cum este inima mea față de a ta?” și ionadab a răspuns: „este.” „dacă este,” a zis iehu, „dă-mi mina.” ionadab i -a dat mina. și iehu l -a suit la el în car, și a zis: „vino cu mine, și vei vedea rîvna mea pentru domnul.” l -a luat astfel în carul său. cînd a ajuns iehu la samaria, a ucis pe toți cei rămași din ahab în samaria, și i -a nimicit cu desăvîrșire, după cuvîntul

pe care -l spusese lui ilie domnul. apoi a strîns tot poporul, și le -a zis: „ahab a slujit puțin lui baal, iehu însă îi va sluji mult. acum chemați la mine pe toți proorocii lui baal, pe toți slujitorii lui și pe toți preoții lui, fără să lipsească unul, căci vreau să aduc o mare jertfă lui baal: oricine va lipsi va muri.” iehu lucra cu viclenie, ca să omoare pe toți slujitorii lui baal. el a zis: „vestiți o sărbătoare în cinstea lui baal!” și au vestit -o. a trimis soli în tot israelul. și au venit toți slujitorii lui baal; n’a fost unul care să nu fi venit. au intrat în templul lui baal așa încît templul lui baal s’a umplut dela un capăt pînă la celalt. iehu a zis celui ce păzea odaia cu veșmintele: „scoate veșminte pentru toți slujitorii lui baal. „și omul acela a scos veșminte pentru ei. atunci iehu a venit în templul lui baal cu ionadab, fiul lui recab, și a zis slujitorilor lui baal: „căutați și vedeți, să nu fie niciun slujitor al domnului aici, ci să fie numai slujitori de ai lui baal.” și au intrat să aducă jertfe și ardere de tot. iehu pusese afară optzeci de oameni, și le zisese: „cine va lăsa să scape vreunul din oamenii pe cari -i dau pe mina voastră, va răspunde de viața lui cu a sa.” cînd au isprăvit de adus arderile de tot, iehu a zis alergătorilor și căpeteniilor: „intrați, și loviți -i: unul să nu iasă.” și i-au lovit cu ascuțiți săbiei. alergătorii și căpeteniile i-au aruncat acolo, și s’au dus pînă la odaia din fund a templului lui baal. au scos afară stîlpii astarteii din casa lui baal, și i-au ars. au sfărîmat stîlpul lui baal, au dărîmat și templul lui baal, și l-au prefăcut într-o hazna de gunoi, care a rămas în picioare pînă în ziua de azi. iehu a nimicit pe baal din mijlocul lui israel, dar nu s’a abătut dela păcatele lui ieroboam, fiul lui nebat, care făcuse pe israel să păcătuiască, n’a părăsit vîștii de aur din betel și dan. domnul a zis lui iehu: „pentru că ai adus bine la îndeplinire ce este plăcut înaintea mea, și ai făcut casei lui ahab tot ce era după voia mea, fiii tăi pînă la al patrulea neam vor sedea pe scaunul de domnie al lui israel.” totuși iehu n’a luat seama să umble din toată inima lui în legea domnului, dumnezeul lui israel; și nu s’a abătut de la păcatele în cari tirise ieroboam pe israel. pe vremea aceea, domnul a început să taie cite o bucată din tînutul lui israel; și hazael i -a bătut la toate hotarele lui israel. dela iordan, spre soare-răsare, a bătut toată țara galaadului, pe gadiți, rubeniți și manasiți, dela arcer, care este pe pîrîul arnon, pînă la galaad și basan. celelalte fapte ale lui iehu, tot ce a făcut el, și toate isprăvile lui, nu sînt scrise oare în cartea cronicilor împăraților lui israel? iehu a adormit cu părinții săi, și a fost îngropat la samaria. și, în locul lui, a domnit fiul său ioahab. iehu domnise douăzeci și opt de ani peste israel la samaria.

11

atalia, mama lui ahazia, vîzînd că fiul ei a murit, s’a sculat și a omorît pe toți cei de neam împărătesc. dar ioșeba fata împăratului ioram, sora lui ahazia, a luat pe ioas, fiul lui ahazia, și l -a ridicat din mijlocul fiilor împăratului, cînd i-au omorît: l -a pus împreună cu doica lui în odaia paturilor. astfel a fost ascuns de privirile ataliei, și n’a fost omorît. a stat șase ani ascuns cu ioșeba, în casa domnului. și în țară domnea atalia. în anul al șaptelea, iehoia da trimise și

a luat pe sutașii cheretiților și alergătorilor, și i -a adus la el în casa domnului. a făcut legământ cu ei, i -a pus să jure în casa domnului, și le -a arătat pe fiul împăratului. apoi le -a poruncit astfel: „iată ce aveți să faceți. o treime din voi, cari intră de slujbă în ziua sabațului, să facă de strajă la casa împăratului, o treime la poarta sur, și o treime la poarta dinapoi alergătorilor: să păziți bine casa, așa încît să nu lăsați pe nimeni să intre. celelalte două cete ale voastre, toți cei ce ies din slujbă în ziua sabațului, vor păzi casa domnului de lingă împărat; să înconjurăți pe împărat de toate părțile, fiecare cu armele în mină, și să omoriți pe oricine va intra în șirurile voastre; să fiți lingă împărat cînd va ieși și cînd va intra.” sutașii au îndeplinit toate poruncile pe cari le dăduse preotul iehoiada. și-au luat fiecare oamenii, pe cei ce intrau în slujbă și pe cei ce ieșeau din slujbă în ziua sabațului, și s’au dus la preotul iehoiada. preotul a dat sutașilor sulele și scuturile cari veneau dela împăratul david, și cari se aflau în casa domnului. alergătorii, fiecare cu armele în mină, au înconjurat pe împărat, apezîndu-se dela latura dreaptă pînă la latura stîngă a casei, lingă altar și lingă sacă. preotul a adus înainte pe fiul împăratului, și i -a pus cununa împărătească și mărturia. l-au pus împărat, l-au uns, și bătînd din palme, au zis: „trăiască împăratul!” atalia a auzit vuietul alergătorilor și poporului, și a venit la popor în casa domnului. s’a uitat. și iată că împăratul stătea pe scaunul împărătesc, după datină. căpeteniile și trîmbițele erau lingă împărat: tot poporul țării se bucura, și sunau din trîmbițe. atalia și -a sfișiat hainele, și a strigat: „vînzare!” „vînzare!” atunci preotul iehoiada a dat următoarea poruncă sutașilor, cari erau în fruntea oștirii: „scoateți -o afară din șiruri, și uciideți cu sabia pe oricine va merge după ea.” căci preotul zisese: „să nu fie omorîtă în casa domnului!” i-au făcut loc, și s’a dus la casa împăratului pe drumul pe care intrau caii: acolo a fost omorîtă. iehoiada a făcut un legământ între domnul, împărat și popor, prin care ei aveau să fie poporul domnului; a încheiat și un legământ între împărat și popor. tot poporul țării a intrat în templul lui baal, și l-au dărîmat, i-au sfărîmat cu desăvîrșire altarele și icoanele, și au ucis înaintea altarelor pe matan, preotul lui baal. preotul iehoiada a pus străjeri în casa domnului. a luat pe sutași, pe cheretiți și alergători, și pe tot poporul țării, au pogrît pe împărat din casa domnului, și au intrat în casa împăratului, pe drumul care duce la poarta alergătorilor. și ioas a șezut pe scaunul de domnie al împăraților. tot poporul țării se bucura, și cetatea era liniștită. pe atalia o omoriseră cu sabia în casa împăratului. ioas avea șapte ani cînd a ajuns împărat.

12

ioas s’a făcut împărat în al șaptelea an al lui iehu, și a domnit patruzeci de ani la ierusalim. mamă-sa se chema țibia, din beer-șeba. ioas a făcut ce este plăcut înaintea domnului, în tot timpul cît a urmat îndrumările preotului iehoiada. umai, cîn înălțimile n’au încetat; poporul tot mai aducea jertfe și tămiie pe înălțimi. ioas a zis preoților: „tot argintul închinat și adus în casa domnului, argintul ieșit la numărătoare,

și anume argintul pentru răscumpărarea oamenilor, după prețuirea făcută, și tot argintul pe care -i spune cuiva inima să -l aducă la casa domnului, preoții să -l ia fiecare dela cei pe cari -i cunoaște, și să -l întrebuinteze la dregerea casei, ori unde se va găsi ceva de dres.” dar s’a întîmplat că, în al douăzeci și treilea an al împăratului ioas, preoții încă nu dreseseră stricăciunile casei. împăratul ioas a chemat pe preotul iehoiada și pe ceilalți preoți, și le -a zis: „pentruce n’ăți dres stricăciunile casei?” acum, și nu mai luați argint de la cunoscuții noștri, ci să -l dați pentru dregerea stricăciunilor casei.” preoții s’au învoit să nu mai ia argint dela popor, și să nu mai fie însărcinați cu dregerea stricăciunilor casei. atunci preotul iehoiada a luat o ladă, i -a făcut o gaură în capac, și a pus -o lingă altar, la dreapta, în drumul pe unde se intra în casa domnului. preoții cari păzeau pragul puneau în ea tot argintul care se aducea în casa domnului. cînd vedeau că este mult argint în ladă, se suia logofătul împăratului cu marele preot, și stringeau și numărau argintul care se afla în casa domnului. încredințau argintul cîntărit în minile celor însărcinați cu facerea lucrărilor la casa domnului. și dădeau argintul acesta teslarilor și lucrătorilor cari lucrau în casa domnului, zidarilor și cioplitorilor de pietre, pentru cumpărarea lemnelor și pietrelor cioplite, trebuitoare la dregerea stricăciunilor casei domnului, și pentru toate cheltuielile privitoare la stricăciunile casei. dar, cu argintul care se aducea în casa domnului, n’au făcut pentru casa domnului nici lighene de argint, nici mucări, nici potire, nici trîmbițe, nici un vas de aur sau de argint: ci îl dădeau celor ce făceau lucrarea, ca să -l întrebuinteze pentru dregerea casei domnului. u se cerea socoteală oamenilor în minile cărora dădeau argintul ca să -l împartă lucrătorilor, căci lucrau cînstit. argintul jertfelor pentru vină și al jertfelor de ispășire nu era adus în casa domnului: ci era pentru preoți. atunci hazael, împăratul siriei, s’a suit și s’a bătut împotriva gatului, și l -a cucerit. hazael avea de gînd să se suie împotriva ierusalimului. ioas, împăratul lui iuda, a luat toate lucrurile închinăte domnului, și anume ce fusese închinat domnului de iosafat, de ioram și de ahazia, părinții săi, împărații lui iuda, ce închinase el însuși, și tot aurul care se găsea în visteriile casei domnului și casei împăratului. și a trimis totul lui hazael, împăratul siriei, care nu s’a suit împotriva ierusalimului. celelalte fapte ale lui ioas, și tot ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea cronicilor împăraților lui iuda? slujitorii lui s’au răscurat, au făcut o uneltire și au lovit pe ioas în casa milo, care este la pogrîșul dela sila. iozacar, fiul lui șimeat, și iozabad, fiul lui șomer, slujitorii lui, l-au lovit și a murit. apoi l-au îngropat cu părinții săi, în cetatea lui david. și, în locul lui a domnit fiul său amația

13

în al douăzeci și treilea an al lui ioas, fiul lui ahazia, împăratul lui iuda, a început să domnească peste israel la samaria ioahaz, fiul lui iehu. a domnit șapte-sprezece ani. el a făcut ce este rău înaintea domnului; a săvîrșit aceleaș păcate ca ieroboam, fiul lui nebat, care făcuse pe israel să păcătuiască, și nu s’a abătut de

la ele. domnul s'a aprins de minie împotriva lui israel, și i -a dat în minile lui hazael, împăratul siriei, și în minile lui ben-hadad, fiul lui hazael, tot timpul cît au trăit împărații aceștia. ioahaz s'a rugat domnului. domnul l -a ascultat, căci a văzut apăsarea subțire care ținea împăratul siriei pe israel, și domnul a dat un izbăvitor lui israel. copiii lui israel au scăpat din minile sirienilor, și au locuit în corturile lor ca mai nainte. dar nu s'au abătut dela păcatele casei lui ieroboam, care făcuse pe israel să păcătuiască; s'au datat și ei la ele, și chiar idolul astartei sta încă în picioare la samaria. din tot poporul lui ioahaz domnul nu -i lăsase decît cincizeci de călăreți, zece cară, și zece mii de pedestrași; căci împăratul siriei îi prăpădise și -i făcuse ca pulberea pe care o calci în picioare. celelalte fapte ale lui ioahaz, tot ce a făcut el, și isprăvile lui, nu sînt scrise oare în cartea cronicilor împăraților lui israel? ioahaz a adormit cu părinții săi, și l-au îngropat la samaria. și, în locul lui, a domnit fiul său ioas. în al treizeci și șaptelea an al lui ioas, împăratul lui iuda, a început să domnească peste israel la samaria ioas, fiul lui ioahaz. a domnit șasesprezece ani. el a făcut ce este rău înaintea domnului; nu s'a abătut dela nici-unul din păcatele lui ieroboam, fiul lui nebat, care făcuse pe israel să păcătuiască, și s'a datat la ele ca și el. celelalte fapte ale lui ioas, tot ce a făcut el, isprăvile lui, și războiul pe care l -a avut cu amafia, împăratul lui iuda, nu sînt scrise oare în cartea cronicilor împăraților lui israel? ioas a adormit cu părinții săi. și pe scaunul lui de domnie s'a suit ieroboam. ioas a fost îngropat la samaria cu împărații lui israel. elisei s'a îmbolnăvit de o boală de care a murit. ioas, împăratul lui israel, s'a pogorît la el, a plîns pe fața lui, și a zis: „părinte, părinte! carul lui israel și călărima lui!” elisei i -a zis: „ia un arc și săgeți.” și a luat un arc și niște săgeți! apoi elisei a zis împăratului lui israel: „încordează arcul cu mina ta.” și după ce l -a încordat cu mina lui, elisei și -a pus minile pe minile împăratului, și a zis: „deschide fereastra din spre răsărit.” și a deschis -o. elisei a zis: „trage.” și a tras. elisei a zis: „aceasta este o săgeată de izbăvire din partea domnului, o săgeată de izbăvire împotriva sirienilor: vei bate pe sirieni la afec pînă îi vei nimici.” elisei a mai zis: „ia săgeți.” și a luat. elisei a zis împăratului lui israel: „lovește în pămînt!” și a lovit de trei ori; apoi s'a oprit. mulți din dumnezeu s'a miniat pe el, și a zis: „trebuia să lovești de cinci sau șase ori: atunci ai fi bătut pe sirieni pînă i-ai fi nimici, acum îi vei bate numai de trei ori.” elisei a murit, și a fost îngropat. în anul următor, au intrat în țară niște cete de moabiți. și, pe cînd îngropau un om, iată că au zărit una din aceste cete, și au aruncat pe omul acela în mormîntul lui elisei. omul s'a atins de oasele lui elisei, și a înviat și s'a sculat pe picioare. hazael, împăratul siriei, asuprise pe israel tot timpul vieții lui ioahaz. dar domnul s'a îndurat de ei, și a avut milă de ei, și -a întors fața spre ei din pricina legămîntului său cu avraam, isaac și iacov, n'a vrut să -i nimicească, și pînă acum nu i -a lepădat dela fața lui. hazael, împăratul siriei, a murit, și, în locul lui, a domnit fiul său ben-hadad. ioas, fiul lui ioahaz, a luat înapoi din minile lui ben-hadad, fiul lui hazael, cetățile luate de hazael dela ioahaz, tatăl său, în timpul războiului. ioas l -a bătut de trei ori, și a luat

înapoi cetățile lui israel.

14

în al doilea an al lui ioas, fiul lui ioahaz, împăratul lui israel, a început să domnească amafia, fiul lui ioas, împăratul lui iuda. avea douăzeci și cinci de ani cînd s'a făcut împărat, și a domnit douăzeci și nouă de ani la ierusalim. mamă-sa se chema ioadan, din ierusalim. el a făcut ce este plăcut înaintea domnului, totuși, nu ca tatăl său david; ci a lucrat în totul cum lucrase tatăl său ioas. umai că înălțimile nu le -a stricat; poporul tot mai aducea jertfe și tămie pe înălțimi. cînd s'a întărit împărăția în minile lui, a lovit pe slujitorii săi cari ucisese pe tatăl său împăratul. dar n'a omorît pe fiii ucigașilor, căci așa este scris în cartea legii lui moise, unde domnul dă următoarea poruncă: „să nu se omoare părinții pentru copii, și să nu se omoare copiii pentru părinți; ci fiecare să fie omorît pentru păcatul lui.” a bătut zece mii de edomiți în valea sării. și, în tot timpul războiului, a luat sela, și a numit -o iocteele, nume pe care l -a păstrat pînă în ziua de azi. atunci amafia a trimis niște soli la ioas, fiul lui ioahaz, fiul lui iehu, împăratul lui israel, să -i spună: „vino, să ne vedem fața!” și ioas, împăratul lui israel, a trimis să spună lui amafia, împăratul lui iuda: „spînul din liban a trimis să spună cedrului din liban: „dă pe fiică-ta de nevastă fiului meu!” și fiarele sălbatice din liban au trecut și au călcat spînul în picioare. ai bătut pe edomiți, și a început să îți se înalțe inima. bucură-te mai bine de slava ta, și stai acasă. pentruce să stîrnești un rău, care ar aduce căderea ta și a lui iuda?” dar amafia nu l -a ascultat. și ioas, împăratul lui israel, s'a suit; și și-au văzut fața, el și amafia, împăratul lui iuda, la bet-semeșul lui iuda. iuda a fost bătut de israel, și a fugit fiecare în cortul său. ioas, împăratul lui israel, a prins la bet-semeș, pe amafia, împăratul lui iuda, fiul lui ioas, fiul lui ahazia. apoi a venit la ierusalim, și a făcut o spîrtură de patru sute de coți în zidul ierusalimului, dela poarta lui efraim pînă la poarta unghiului. a luat tot aurul și argîntul și toate vasele cari se aflau în casa domnului și în vistierile casei împăratului; a luat și ostacii, și s'a întors în samaria. celelalte fapte ale lui ioas, ce a făcut el, isprăvile lui, și războiul pe care l -a avut cu amafia, împăratul lui iuda, nu sînt scrise oare în cartea cronicilor împăraților lui israel? ioas a adormit cu părinții săi, și a fost îngropat la samaria, cu împărații lui israel. și, în locul lui, a domnit fiul său ieroboam. amafia fiul lui ioas, împăratul lui iuda, a trăit cincisprezece ani după moartea lui ioas, fiul lui ioahaz, împăratul lui israel. celelalte fapte ale lui amafia, nu sînt scrise oare în cartea cronicilor împăraților lui iuda? împotriva lui s'a făcut o uvertură la ierusalim. el a fugit la lachis, dar l-au urmărit și la lachis, unde l-au omorît. l-au dus pe cai, și a fost îngropat la ierusalim cu părinții săi, în cetatea lui david. și tot poporul lui iuda a luat pe azaria, în vîrstă de șasesprezece ani, și l -a pus împărat în locul tatălui său amafia. azaria a zidit iarăș elatul, și l -a adus din nou supt stăpînirea lui iuda, după ce a adormit împăratul cu părinții săi. în al cincisprezecelea an al lui amafia, fiul lui ioas, împăratul lui iuda, a început să domnească la samaria, ieroboam, fiul

lui ioas, împăratul lui israel. a domnit patruzeci și unu de ani. el a făcut ce este rău înaintea domnului; nu s'a abătut dela niciunul din păcatele lui ieroboam, fiul lui nebat, care făcuse pe israel să păcătuiască. a luat înapoi hotarele lui israel, dela intrarea hamatului pînă la marea cîmpiei, după cuvîntul pe care -l rostise domnul, dumnezeul lui israel, prin robul său iona, proorocul, fiul lui amitai, din gat-hefer. căci domnul a văzut că necazul lui israel ajunsese prea mare, a văzut și strîmtoarea în care se aflau și robii și oamnenii slobozi, fără să fie cineva care să vină în ajutorul lui israel. domnul nu hotărise să șteargă numele lui israel, de sub ceruri, și i -a izbăvit prin ieroboam, fiul lui ioas. celelalte fapte ale lui ieroboam, tot ce a făcut el, isprăvile lui la război, și cum a adus iarăș sub stăpînirea lui israel damascul și hamatul, cari fuseseră ale lui iuda, nu sînt scrise oare toate acestea în cartea cronicilor împăraților lui israel? ieroboam a adormit cu părinții săi, cu împărații lui israel. și, în locul lui, a domnit fiul său zaharia.

15

în al douăzeci și șaptelea an al lui ieroboam, împăratul lui israel, a început să domnească azaria, fiul lui amafia, împăratul lui iuda. avea șasesprezece ani cînd a ajuns împărat, și a domnit cinci zeci și doi de ani la ierusalim. mamă-sa se chema iecolia din ierusalim. el a făcut ce este plăcut înaintea domnului, întocmai cum făcuse tatăl său amafia. umai că înălțimile nu le -a stricat; poporul tot mai aducea jertfe și tămie pe înălțimi. domnul a lovit pe împărat cu lepră și el a fost lepros pînă în ziua morții, și a locuit într-o casă deosebită. și iotam, fiul împăratului, era în fruntea casei și judeca poporul țării. celelalte fapte ale lui azaria, și tot ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea cronicilor împăraților lui iuda? azaria a adormit cu părinții săi, și l-au îngropat cu părinții săi în cetatea lui david. și, în locul lui, a domnit fiul său iotam. în al treizeci și optulea an al lui azaria, împăratul lui iuda, a început să domnească peste israel la samaria zaharia, fiul lui ieroboam. a domnit șase luni. el a făcut ce este rău înaintea domnului, ca și părinții lui; nu s'a abătut dela păcatele lui ieroboam, fiul lui nebat, care făcuse pe israel să păcătuiască. șalum, fiul lui iabeș, a uneltit împotriva lui, l -a lovit înaintea poporului, și l -a omorît; și, în locul lui, a domnit el. celelalte fapte ale lui zaharia sînt scrise în cartea cronicilor împăraților lui israel. astfel s'a împlinit ce spusese iehu domnul, cînd zisese: „fiii tăi pînă în al patrulea neam vor ședea pe scaunul de domnie al lui israel.“ șalum, fiul lui iabeș, a început să domnească în al treizeci și nouălea an al lui ozia, împăratul lui iuda. a domnit o lună la samaria. menahem, fiul lui gadi, s'a suit din tirța și a venit la samaria, a lovit în samaria pe șalum, fiul lui iabeș, și l -a omorît; și, în locul lui, a domnit el. celelalte fapte ale lui șalum, și uneltirea pe care a făcut -o, sînt scrise în cartea cronicilor împăraților lui israel. atunci menahem a bătut tifsahul și pe toți ceice erau în el, cu ținutul lui dinspre tirța; l -a bătut pentru că nu-și deschisese porțile. și a spintecat pîntecele tuturor femeilor însărcinate. în al treizeci și nouălea an al lui azaria, împăratul lui iuda, a început

să domnească peste israel menahem, fiul lui gadi. a domnit zece ani la samaria. el a făcut ce este rău înaintea domnului; nu s'a abătut, cit a trăit, dela păcatele lui ieroboam, fiul lui nebat, care făcuse pe israel să păcătuiască. pul, împăratul asiriei, a venit în țară. și menahem a dat lui pul o mie de talanți de argint, ca să -l ajute să-și întărească domnia. menahem a ridicat argintul acesta dela toți cei cu avere din israel, ca să -l dea împăratului asiriei; i -a pus să dea fiecare cite cincizeci de sicli de argint. împăratul asiriei s'a întors înapoi, și nu s'a oprit atunci în țară. celelalte fapte ale lui menahem, și tot ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea cronicilor împăraților lui israel? menahem a adormit cu părinții săi. și, în locul lui, a domnit fiul său pecahia. în al cincizecelea an al lui azaria, împăratul lui iuda, a început să domnească peste israel la samaria, pecahia, fiul lui menahem. a domnit doi ani. el a făcut ce este rău înaintea domnului; nu s'a abătut dela păcatele lui ieroboam, fiul lui nebat, care făcuse pe israel să păcătuiască. pecah, fiul lui remalia, slujbaşul lui, a uneltit împotriva lui; l -a lovit la samaria, în palatul casei împăratului, ca și pe argob și arie; avea cu el cincizeci de oameni dintre fiii galaadiților. a omorît astfel pe pecahia, și a domnit în locul lui. celelalte fapte ale lui pecahia, și tot ce a făcut el, sînt scrise în cartea cronicilor împăraților lui israel. în al cincizeci și doilea an al lui azaria, împăratul lui iuda, a început să domnească peste israel la samaria pecah, fiul lui remalia. a domnit douăzeci de ani. el a făcut ce este rău înaintea domnului; nu s'a abătut dela păcatele lui ieroboam, fiul lui nebat, care făcuse pe israel să păcătuiască. pe vremea lui pecah, împăratul lui israel, a venit tiglat-pileser, împăratul asiriei, și a luat iionul, abel-bet-maaca, ianoah, chedes, hațor, galaad și galileia, toată țara lui neftali, și pe locuitori i -a dus în prisoare în asiria. sea, fiul lui ela, a făcut o uneltire împotriva lui pecah, fiul lui remalia, l -a lovit și l -a omorît și a domnit el în locul lui, în al douăzecilea an al lui iotam, fiul lui ozia. celelalte fapte ale lui pecah, și tot ce a făcut el, sînt scrise în cartea cronicilor împăraților lui israel. în al doilea an al lui pecah, fiul lui remalia, împăratul lui israel, a început să domnească iotam, fiul lui ozia, împăratul lui iuda. avea douăzeci și cinci de ani cînd a ajuns împărat, și a domnit șasesprezece ani la ierusalim. mamă-sa se chema ierusa, fata lui țadoc. el a făcut ce este plăcut înaintea domnului; a lucrat întocmai ca tatăl său ozia. umai că înălțimile nu le -a stricat; poporul tot mai aducea jertfe și tămie pe înălțimi. iotam a zidit poarta cea mai înaltă a casei domnului. celelalte fapte ale lui iotam, și tot ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea cronicilor împăraților lui iuda? în vremea aceea, domnul a început să trimeată împotriva lui iuda pe rețin, împăratul siriei, și pe pecah, fiul lui remalia. iotam a adormit cu părinții săi, și a fost îngropat cu părinții săi în cetatea tatălui său david. și, în locul lui a domnit fiul său ahaz.

16

în al șaptesprezecelea an al lui pecah, fiul lui remalia, a început să domnească ahaz, fiul lui iotam, împăratul lui iuda. ahaz avea douăzeci de ani cînd a ajuns îm-

părat, și a domnit șasesprezece ani la ierusalim. el n'a făcut ce este plăcut înaintea domnului, dumnezeului său, cum făcuse tatăl său david. ci a umblat în calea împăraților lui israel; și chiar a trecut pe fiul său prin foc, după urciunile neamurilor pe cari le isgonise domnul dinaintea copiilor lui israel. a adus jertfe și tămâie pe înalțimi, pe dealuri și supt toți copacii verzi. atunci rețin, împăratul siriei, și pecah, fiul lui remalia, împăratul lui israel, s'au suit împotriva ierusalimului ca să lupte împotriva lui. au impresurat pe ahaz, dar n'au putut să -l biruiască. în același timp, rețin, împăratul siriei, a adus iarăș elatul subț stăpînirea sirienilor; a izgonit pe evrei din elat, și sirienii au venit la elat, unde au locuit pînă în ziua de azi. ahaz a trimes soli lui tiglat-pileser, împăratul asiriei, să -i spună: „eu sînt robul tău și fiul tău; suie-te, și izbăvește-mă din mina împăratului siriei, și din mina împăratului lui israel, care se ridică împotriva mea.“ și ahaz a luat argintul și aurul din casa domnului și din vistierile casei împăratului, și l -a trimes ca dar împăratului asiriei. împăratul asiriei l -a ascultat. s'a suit împotriva damascului, l -a luat, a dus pe locuitori în robie la chir, și a omorît pe rețin. împăratul ahaz s'a dus la damasc înaintea lui tiglat-pileser, împăratul asiriei. și, văzînd altarul din damasc, împăratul ahaz a trimes preotului urie chipul și înfățișarea acestui altar, întrucum cum era făcut. preotul urie a făcut un altar întrucum după chipul trimes din damasc de împăratul ahaz, și preotul urie l -a făcut mai înainte ca să se întoarcă împăratul ahaz din damasc. la venirea lui din damasc, împăratul a văzut altarul, s'a apropiat de el, și s'a suit pe el. a ars pe el arderea de tot și darul de mincare, a vărsat jertfele de băutură, și a stropit pe altar singele jertfelor de mulțămire. a îndepărtat dinaintea casei altarul de aramă care era înaintea domnului, ca să nu fie între noul altar și casa domnului; l -a pus lingă noul altar, spre mieznoapte. și împăratul ahaz a dat următoarea poruncă preotului urie: „să arzi pe altarul cel mare arderea de tot de dimineață și darul de mincare de seară, arderea de tot a împăratului și darul lui de mincare, arderile de tot ale întregului popor din țară și darurile lor de mincare, să torni pe el jertfele lor de băutură, și să stropești pe el tot singele arderilor de tot și tot singele jertfelor; cit despre altarul de aramă, nu-mi pasă de el.“ preotul urie a făcut întocmai cum poruncise împăratul ahaz, și împăratul ahaz a sfărîmat tăbliile dela temelie, și a scos lighenele de pe ele. a dat jos marea de pe boii de aramă cari erau supt ea, și a pus -o pe o pardoseală de piatră. de hatirul împăratului asiriei, a schimbă în casa domnului pridvorul sabatului care fusese zidit acolo, precum și intrarea de afară a împăratului. celelalte fapte ale lui ahaz, și tot ce a făcut el, nu sînt scrise în cartea cronicilor împăraților lui iuda? ahaz a adormit cu părinții săi, și a fost îngropat cu părinții săi în cetatea lui david. și, în locul lui, a domnit fiul său ezechia.

17

în al doisprezecelea an al lui ahaz, împăratul lui iuda, a început să domnească peste israel la samaria, osea, fiul lui ela. a domnit nouă ani. el a făcut ce este

rău înaintea domnului, totuși nu ca împărații lui israel dinaintea lui. salmanasar, împăratul asiriei, s'a suit împotriva lui; și osea i s'a supus, și i -a plătit un bir. dar împăratul asiriei a descoperit o uelțire la osea, căci trimisese soli lui so, împăratul egiptului, și nu mai plătea pe fiecare an birul împăratului asiriei. împăratul asiriei l -a închis și l -a pus în lanțuri într-o temniță. și împăratul asiriei a străbătut toată țara, și s'a suit împotriva samariei, pe care a impresurat -o timp de trei ani. în al nouălea an al lui osea, împăratul asiriei a luat samaria, și a dus pe israel în robie în asiria, l -a pus să locuiască la halah și la habor, lingă riul gozan, și în cetățile mezilor. lucrul acesta s'a întimplat pentru că copiii lui israel au păcătuit împotriva domnului, dumnezeului lor, care -i scosese din țara egiptului, de supt mina lui faraon, împăratul egiptului, și pentru că s'au închinat la alți dumnezei. au urmat obiceiurile neamurilor pe cari domnul le izgonise dinaintea copiilor lui israel, și obiceiurile rinduite de împărații lui israel. copiii lui israel au făcut pe ascuns împotriva domnului, dumnezeului lor, lucruri cari nu sînt bune. și-au zidit înalțimi în toate cetățile lor, dela turnurile străjerilor pînă la cetățile întărite. și-au ridicat stâlpi idolești și astartee pe orice deal și sub orice copac verde. și acolo au ars tămâie pe toate înalțimile, ca și neamurile pe cari le izgonise domnul dinaintea lor, și au făcut lucruri rele, prin cari au miniat pe domnul. au slujit idolilor, despre cari domnul le zisese: „să nu faceți lucrul acesta! domnul a înștiințat pe israel și iuda prin toți proorocii lui, prin toți văzătorii, și le -a zis: „întoarceți-vă dela căile voastre cele rele, și păziți poruncile și rînduielele mele, urmînd în totul legea pe care am dat -o părinților voștri și pe care v'am trimes -o prin robii mei proorocii.“ dar ei n'au ascultat, și-au întăpănit grumazul, ca și părinții lor, cari nu crezuseră în domnul, dumnezeul lor. 'au vrut să știe de legile lui, de legămîntul pe care -l făcuse cu părinții lor, și de înștiințările pe cari li le dăduse. s'au luat după lucruri de nimic, și ei înșiși n'au fost decît nimic, și după neamurile în mijlocul cărora trăiau, măcar că domnul le poruncise să nu se ia după ele. au părăsit toate poruncile domnului, dumnezeul lor, și-au făcut vițe turnați, au făcut idoli de ai astartei, s'au închinat înaintea întregii oștiri a cerurilor, și au slujit lui baal. au trecut prin foc pe fiii și fiicele lor, s'au dedat la ghicire și vrăjitorii, și s'au vindut ca să facă ce este rău înaintea domnului, minîindu -l. de aceea domnul s'a miniat foarte tare împotriva lui israel, și i -a îndepărtat dela fața lui. n'a rămas decît semînția lui iuda: și chiar iuda nu păzise poruncile domnului dumnezeului lui, ci se luase după obiceiurile rinduite de israel. - domnul a lepădat tot neamul lui israel; și i -a smerit, i -a dat în minile jăfătorilor, și a sfîrșit prin a -i izgoni dinaintea feței lui. căci israel se deslipise de casa lui david, și făcuseră împărat pe ieroboam, fiul lui nebat, care -i abătuse dela domnul, și făcuse pe israel să săvîrșască un mare păcat. copiii lui israel se dăduseră la toate păcatele pe cari le făcuse ieroboam; nu s'au abătut dela ele, pînă ce domnul a izgonit pe israel dinaintea lui, cum vestise prin toți slujitorii săi prooroci. și israel a fost dus în robie, departe de țara lui, în asiria, unde a rămas

pină în ziua de azi. împăratul asiriei a adus oameni din babilon, din cuta, din ava, din hamat și din sefarvaim, și i -a așezat în cetățile samariei în locul copiilor lui israel. au pus stăpînire pe samaria, și au locuit în cetățile ei. cînd au început să locuiască aici, nu se temeau de domnul, și domnul a trimis împotriva lor niște lei, cari -i omorau! atunci au spus împăratului asiriei: „neamurile pe cari le-ai strămutat și le-ai așezat în cetățile samariei nu cunosc felul în care să slujească dumnezeului țării, și el a trimis împotriva lor niște lei cari le omorau! pentru că nu cunosc felul în care trebuie să slujească dumnezeului țării.” împăratul asiriei a dat următoarea poruncă: „trimeteți pe unul din preoții pe cari i-ați luat de acolo în robie; să plece să se așeze acolo, și să le învețe felul în care să slujească dumnezeului țării.” unul din preoții cari fuseseră luați robi din samaria, a venit de s'a așezat la betel, și le -a învățat cum să se teamă de domnul. dar neamurile și-au făcut fiecare dumnezeii săi în cetățile pe cari le locuiau, și i-au așezat în templele idolești din înălțimi zidite de samariteni. amenii din babilon au făcut pe sucot-benot, oamenii din cuta au făcut pe nergal, cei din hamat au făcut pe așima, cei din ava au făcut pe nibhaz și tartac; cei din sefarvaim își ardeau copiii în foc în cinstea lui adramelec și anamelec, dumnezeii din sefarvaim. totodată se închinau și domnului, și și-au făcut preoți ai înălțimilor, luați din tot poporul: preoții aceștia aduceau pentru ei jertfe în templele din înălțimi. astfel se închinau domnului, dar slujeau în același timp și dumnezeilor lor, după obiceiul neamurilor de unde fuseseră mutați. pină în ziua de astăzi își urmează ei obiceiurile dela început: nu se închină domnului, și nu se țin nici de legile și rînduielile lor, nici de legile și poruncile date de domnul copiilor lui iacov, căruia i -a pus numele israel. domnul făcuse legămint cu ei, și le dăduse porunca aceasta: „să nu vă temeți de alți dumnezei; să nu vă închinați înaintea lor, să nu le slujiți, și să nu le aduceți jertfe. ci să vă temeți de domnul, care v'a scos din țara egiptului cu o mare putere și cu brațul întins; înaintea lui să vă închinați, și lui să -i aduceți jertfe. să păziți și să împliniți totdeauna învățăturile, rînduielile, legea și poruncile, pe cari vi le -a scris el, și să nu vă temeți de alți dumnezei. să nu uitați legămintul pe care l-am făcut cu voi, și să nu vă temeți de alți dumnezei. ci să vă temeți de domnul, dumnezeul vostru; și el vă va izbăvi din mîna tuturor vrăjmașilor voștri.” ei n'au ascultat, și au urmat obiceiurile lor dela început. eamurile acestea se temeau de domnul și slujeau și chipurilor lor cioplite; și copiii lor și copiii copiilor lor fac pină în ziua de azi ce au făcut părinții lor.

18

în al treilea an al lui osea, fiul lui ela, împăratul lui israel, a început să domnească ezechia, fiul lui ahaz, împăratul lui iuda. avea douăzeci și cinci de ani cînd a ajuns împărat, și a domnit douăzeci și nouă de ani la ierusalim. mamă-sa se chema abi, fata lui zaharia. el a făcut ce este plăcut înaintea domnului, întocmai cum făcuse tatăl său david. a îndepărtat înălțimile, a sfărîmat stilpii idolești, a tăiat astarteele, și a sfărîmat

în bucăți șarpele de aramă, pe care -l făcuse moise, căci copiii lui israel arseseră pină atunci tămiile înaintea lui: îl numeau nehuștan. el și -a pus încrederea în domnul, dumnezeul lui israel; și dintre toți împărații lui iuda, cari au venit după el sau cari au fost înainte de el, n'a fost niciunul ca el. el s'a alipit de domnul, nu s'a abătut dela el, și a păzit poruncile pe cari le dăduse lui moise domnul. și domnul a fost cu ezechia, care a izbutit în tot ce a făcut. el s'a răsculat împotriva împăratului asiriei, și nu i -a mai fost supus. a bătut pe filistenii pină la gaza, și le -a pusit în ținutul, dela toate turnurile de pază pină la cetățile întărite. în al patrulea an al împăratului ezechia, care era al șaptelea an al lui osea, fiul lui ela, împăratul lui israel, salmanasar, împăratul asiriei, s'a suit împotriva samariei, și a impresurat -o. după trei ani, a luat -o, în al șaselea an al lui ezechia, care era al nouălea an al lui osea, împăratul lui israel: atunci a fost luat samaria. împăratul asiriei a dus pe israel rob în asiria, și i -a așezat la halah și habor, lingă riul gozan, și în cetățile mezilor, pentru că n'ascultaseră de glasul domnului, dumnezeului lor, și călcaseră legămintul lui; pentru că nici n'ascultaseră, nici nu împliniseră tot ce poruncise moise, robul domnului. în al patrusprezecelea an al împăratului ezechia, sanherib, împăratul asiriei, s'a suit împotriva tuturor cetăților întărite din iuda, și a pus stăpînire pe ele. ezechia, împăratul lui iuda, a trimis să spună împăratului asiriei la lachis: „am greșit! depărtează-te de mine. ce vei pune asupra mea, voi purta.” și împăratul asiriei a cerut lui ezechia, împăratul lui iuda, trei sute de talanți de argint și treizeci de talanți de aur. ezechia a dat tot argintul care se afla în casa domnului și în vistierile casei împăratului. atunci a luat ezechia, împăratul lui iuda, și a dat împăratului asiriei, aurul cu care acoperise ușile și ușorii templului domnului. împăratul asiriei a trimis din lachis la ierusalim, la împăratul ezechia, pe tartan, rab-saris, și pe rabșache cu o oștire puternică. s'au suit și au ajuns la ierusalim. cînd s'au suit și au ajuns, s'au oprit la canalul de apă al iazului de sus, pe drumul care duce în ogorul nălbitorului. au chemat pe împărat; și eliachim, fiul lui hilkia, mai marele peste casa împăratului, s'a dus la ei, cu șebna, logofătul, și cu ioah, fiul lui asaf, arhivarul. rabșache le -a zis: „spuneți lui ezechia: așa vorbește marele împărat, împăratul asiriei: 'ce este încrederea aceasta pe care te bizuiești?' tu ai zis: 'pentru război trebuie chibzuință și putere.' dar acestea sînt doar vorbe în vînt. în cine dar îți-ai pus încrederea de te-ai răsculat împotriva mea? iată, ai pus -o în egipt, ai luat în ajutor trestia aceea frîntă, care înțeapă și străpunge mîna oricui se sprijinește pe ea: așa este faraon, împăratul egiptului, pentru toți ceice se încred în el. poate că îmi veți spune: 'în domnul, dumnezeul nostru, ne încredem.' dar nu este el acela ale cărui înălțimi și altare le -a îndepărtat ezechia, zicînd lui iuda și ierusalimului: 'să vă închinați înaintea altarului acestuia la ierusalim?' acum fă o învoială cu stăpînul meu, împăratul asiriei: îți voi da două mii de cai, să vedem dacă poți din partea ta să dai atîția călăreți ca să încalece pe ei. și cum ai putea îndepărta o căpetenie din cei mai mici slujitori ai stăpînului meu? îți poi încrederea în egipt pentru cară și călăreți. de altfel, oare

fără voia domnului m'am suit eu împotriva acestui loc, ca să -l nîmicesc? domnul mi -a zis: „suie-te împotriva țării acesteia, și nîmicește -o.” eliachim, fiul, lui hilchia, șebna și ioah, au zis lui rabșache: „vorbește robilor tăi în limba aramaică, fiindcă o înțelegem; nu ne vorbi în limba iudaică, în auzul poporului de pe zid.” rabșache le -a răspuns: „oare stăpînului tău și ție m'a trimes stăpînul meu să spun aceste vorbe? oare nu acestor oameni cari stau pe zid să-ți mînce baleza și să-ți bea udul cu voi?” atunci rabșache, înaintînd, a strigat cu glas tare în limba iudaică, și a zis: „ascultați cuvîntul marelui împărat, împăratul asiriei! așa vorbește împăratul: „să nu vă înșele ezechia, căci nu va putea să vă izbăvească din mîna mea. să nu vă facă ezechia să vă încredeți în domnul, zicînd: „domnul ne va izbăvi, și cetatea aceasta nu va fi dată în minile împăratului asiriei.” ascultați de ezechia; căci așa vorbește împăratul asiriei: „faceți pace cu mine, supuneți-vă mie, și fiecare din voi va minca din via lui și din smochinul lui, fiecare va bea apă din fîntîna lui, pînă voi veni, și vă voi ducе într-o țară ca a voastră, într-o țară cu griu și cu vin, o țară cu pine și cu vii, o țară cu măslini de untdelemn și miere, și veți trăi și nu veți muri. n'ascultați dar de ezechia, care vă amăgește zicînd: „domnul ne va izbăvi.” are dumnezeii neamurilor au izbăvit ei fiecare țara lui din mîna împăratului asiriei? unde sînt dumnezeii hamatului și arpadului? unde sînt dumnezeii sefarvaimului, henei și ivei? au izbăvit ei samaria din mîna mea? cari dintre toți dumnezeii acestor țări și-au izbăvit țara din mîna mea, pentrucă și domnul să izbăvească ierusalimul din mîna mea?” poporul a tăcut, și nu i -a răspuns o vorbă; căci împăratul dăduse porunca aceasta: „să nu -i răspundeți.” și eliachim, fiul lui hilchia, căpetenia casei împăratului, șebna, logofătul, și ioah, fiul lui asaf, scriitorul, au venit la ezechia, cu hainele sfîșiate, și i-au spus cuvintele lui rabșache.

19

cînd a auzit împăratul ezechia lucrul acesta, și -a sfîșiat hainele, s'a acoperit cu un sac, și s'a dus în casa domnului. a trimes pe eliachim, căpetenia casei împăratului, pe șebna, logofătul, și pe preoții cei mai bătrîni, acoperiți cu saci, la proorocul isaia, fiul lui amoț. și i-au zis: „așa vorbește ezechia: ziua aceasta este o zi de necaz, de pedeapsă și de ocară; căci copiii sînt aproape să iasă din pîntecele mamei, și nu este putere pentru naștere. poate că domnul, dumnezeul tău, a auzit toate cuvintele lui rabșache, pe care l -a trimes împăratul asiriei, stăpînul său, să batjocorească pe dumnezeul cel viu, și poate că domnul, dumnezeul tău, îl va pedepsi pentru cuvintele pe cari le -a auzit. înalță dar o rugăciune pentru ceilalți cari au mai rămas.” slujitorii împăratului ezechia s'au dus dar la isaia. și isaia le -a zis: „iată ce să spuneți stăpînului vostru: „așa vorbește domnul: „nu te speria de cuvintele pe cari le-ai auzit și prin cari m'au batjocorit slujitorii împăratului asiriei. voi pune în el un duh care îl va face ca, la auzul unei vești pe care o va primi, să se întoarcă în țara lui; și -l voi face să cadă ucis de sabie în țara lui.” rabșache, plecînd, a găsit pe împăratul asiriei luptînd împotriva

libnei, căci aflate de plecarea lui din lachis. atunci împăratul asiriei a primit o veste cu privire la tirhaca, împăratul etiopiei. i s'a spus: „iată că acela a pornit cu război împotriva ta.” și împăratul asiriei a trimes soli din nou lui ezechia, zicînd: „așa să vorbești lui ezechia, împăratul lui iuda: „să nu te înșele dumnezeul tău, în care te încrezi, zicînd: „ierusalimul nu va fi dat în minile împăratului asiriei.” iată, ai auzit ce au făcut împărații asiriei tuturor țărilor, și cum le-au nîmicit; și tu, să fii izbăvit! dumnezeii neamurilor pe cari le-au nîmicit părinții mei, au izbăvit ei pe gozan, haran, rețef, și pe fiii lui eden din telasar? unde este împăratul hamatului, împăratul arpadului, și împăratul cetății sefarvaimului, henei și ivei? ezechia a luat scrisoarea din mîna solilor, și a citit -o. apoi s'a suit la casa domnului, și a întins -o înaintea domnului, căruia i -a făcut următoarea rugăciune: „doamne, dumnezeul lui israel, care șezi pe heruvimi! tu ești singurul dumnezeu al tuturor împărățiilor pămîntului! tu ai făcut cerurile și pămîntul. doamne, pleacă-ți urechea, și ascultă! doamne, deschide-ți ochii, și privește. auzi cuvintele lui sanherib, care a trimes pe rabșache să batjocorească pe dumnezeul cel viu. da, doamne, este adevărat că împărății asiriei, au nîmicit neamurile și le-au pustiit țărilor, și că au aruncat în foc pe dumnezeii lor; dar ei nu erau dumnezei, ci erau lucrări făcute de mîna omului, erau lemn și piatră; și i-au nîmicit. acum, doamne, dumnezeul nostru, izbăvește-ne din mîna lui sanherib, ca să știe toate împărățiile pămîntului că numai tu ești dumnezeu, doamne!” atunci isaia, fiul lui amoț, a trimes să spună lui ezechia: așa vorbește domnul, dumnezeul lui israel „am auzit rugăciunea pe care mi-ai făcut -o cu privire la sanherib, împăratul asiriei. iată cuvîntul pe care l -a rostit domnul împotriva lui: „fecioara, fiica sionului, te disprețuiește și ride de tine; fata ierusalimului dă din cap după tine. pe cine ai batjocorit și ai ocărit tu? împotriva cui ai ridicat glasul? și împotriva cui ți-ai ridicat ochii? împotriva sfîntului lui israel! prin solii tăi ai batjocorit pe domnul, și ai zis: „cu mulțimea carărilor mele, am suit vîrfurile munților, coastele libanului! voi tăia cei mai înalți cedri ai lui, cei mai frumoși chiparoși ai lui, și voi atinge creasta lui cea mai înaltă, pădurea lui care este ca o grădină de poame; am săpat, și am bătut aripe străine, și voi seca cu talpa picioarelor mele toate riurile egiptului.” ai auzit că eu de mult am pregătit aceste lucruri, și că le-am hotărît din vremurile vechi? acum însă am îngăduit să se împlinescă, și să prefaci cetăți întărite în mormane de dărîmături. locuitorii lor sînt neputincioși, îngroziți și înmărmuriți; au ajuns ca iarba de pe cîmp și ca verdețea fragedă, ca iarba de pe coperișuri și ca griul care se usucă înainte de a -i da spicul. dar știu cînd stai jos, cînd ieși și cînd intri, și cînd ești furios împotriva mea. pentrucă ești furios împotriva mea, și pentrucă trufia ta a ajuns pînă la urechile mele, de aceea voi pune belciugul meu în nările tale, și zăbala mea între buzele tale, și te voi face să te întorci pe drumul pe care ai venit.” acesta să-ți fie semnul: anul acesta veți minca ce crește dela sine, și al doilea an ce va răsări din rădăcinile rămase; dar în al treilea an veți sămăna, veți seceră, veți sădi vii, și veți minca din rodul lor. rămășița din casa lui iuda,

ce va mai rămînea, va prinde iarăș rădăcini de desupt, și deasupra va da rod. căci din ierusalim va ieși o rămășiță, și din muntele sionului cei scăpați. iată ce va face rivna domnului oștirilor. de aceea, așa vorbește domnul asupra împăratului asiriei: „nu va intra în cetatea aceasta, nici nu va arunca săgeți în ea, nu va sta înaintea ei cu scuturi, și nu va ridica întărituri de șanțuri împotriva ei. se va întoarce pe drumul pe care a venit, și nu va intra în cetatea aceasta, zice domnul. căci eu voi ocroti cetatea aceasta ca s'o mintuiesc, din pricina mei, și din pricina robului meu david.” în noaptea aceea, a ieșit îngerul domnului, și a ucis în tabăra asirienilor o sută optzeci și cinci de mii de oameni. și cînd s'au sculat dimineața, iată că toți erau niște trupuri moarte. atunci sanherib, împăratul asiriei, și -a ridicat tabăra, a plecat și s'a întors; și a locuit la ninive. și, pe cînd se închina în casa dumnezeului său nisroc, adramelec și șarețer, fiii săi, l-au ucis cu sabia, și au fugit în țara ararat. și, în locul lui, a domnit fiul său esar-hadon.

20

în vremea aceea, ezechia a fost bolnav pe moarte. proorocul isaia, fiul lui amot, a venit la el, și i -a zis: „așa vorbește domnul: „rînduiește ce ai de rînduit ca-sei tale, căci vei muri, și nu vei mai trăi.” ezechia s'a întors cu fața la pîrețe, și a făcut domnului următoarea rugăciune: „doamne, adu-ți aminte că am umblat înaintea feței tale cu credincioșie și curăție de inimă, și am făcut ce este bine înaintea ta; și ezechia a vărsat multe lacrimi. isaia, care ieșise, n'ajunsesese încă în cetatea din mijloc, cînd cuvîntul domnului i -a vorbit astfel: „întoarce-te și spune lui ezechia, căpetenia poporului meu: „așa vorbește domnul, dumnezeul tatălui tău david: „ți-am auzit rugăciunea, și ți-am văzut lacrimile. iată că te voi face sănătos; a treia zi, te vei sui la casa domnului. voi mai adăuga cincisprezece ani la zilele tale. te voi izbăvi, pe tine și cetatea aceasta, din mîna împăratului asiriei, și voi ocroti cetatea aceasta, din pricina mea, și din pricina robului meu david.” isaia a zis: „luați o turtă de smochine.” au luat -o și au pus -o pe umflătură. și ezechia s'a vindecat. ezechia zisese lui isaia: „după care semn voi cunoaște că mă va vindeca domnul, și că mă voi sui a treia zi la casa domnului;” și isaia a zis: „iată, din partea domnului, semnul după care vei cunoaște că domnul va împlini cuvîntul pe care l -a rostit: „cum vrei: să treacă umbra peste zece trepte înainte, sau să dea înapoi cu zece trepte;” ezechia a răspuns: „nu este mare lucru ca umbra să treacă înainte peste zece trepte; ci mai bine să se dea înapoi cu zece trepte.” atunci, isaia, proorocul, s'a rugat domnului, și domnul a dat cu zece trepte înapoi umbra din locul în care se pogorise pe cadranul soarelui lui ahaz. în acelaș timp, berodac-baladan, fiul lui baladan, împăratul babilonului, a trimis o scrisoare și un dar lui ezechia, căci auzise de boala lui ezechia. ezechia a ascultat pe soli, și le -a arătat locul unde erau lucrurile lui de preț, argintul și aurul, mîrodeniile și untelemnul cel scump, casa lui cu arme și tot ce se afla în vistierile lui: n'a fost nimic pe care să nu li -l fi arătat ezechia în casa lui și în toate moșiile lui. proorocul isaia a

venit în urmă la împăratul ezechia, și i -a zis: „ce au zis oamenii aceia, și de unde au venit la tine;” ezechia a răspuns: „au venit dintr'o țară depărtată, din babilon.” isaia a mai zis: „ce au văzut în casa ta;” ezechia a răspuns: „au văzut tot ce este în casa mea: n'a fost nimic în vistierile mele pe care să nu li -l fi arătat.” atunci isaia a zis lui ezechia: „ascultă cuvîntul domnului! iată că vor veni vremuri cînd vor duce în babilon tot ce este în casa ta și ce au strîns părinții tăi pînă în ziua de azi; nu va rămînea nimic, -zice domnul. - și vor lua din fiii tăi, cari vor ieși din tine, pe cari -i vei naște, și -i vor face fameni slujitori în casa împăratului babilonului.” ezechia a răspuns lui isaia: „cuvîntul domnului, pe care l-ai rostit, este bun.” și a adăugat: „căci va fi pace și liniște în timpul vieții mele;” celelalte fapte ale lui ezechia, toate isprăvile lui, și cum a făcut iazul și canalul de apă, și a adus apele în cetate, nu sînt scrise oare în cartea cronicilor împăraților lui iuda; ezechia a adormit cu părinții săi, și, în locul lui, a domnit fiul său manase.

21

manase avea doisprezece ani cînd a ajuns împărat, și a domnit cincizeci și cinci de ani la ierusalim. mamasa se numea heftiba. el a făcut ce este rău înaintea domnului, după uriciunile neamurilor pe cari le izgonise domnul dinaintea copiilor lui israel. el a zidit din nou înălțimile, pe cari le dărmase tatăl său ezechia, a ridicat altare lui baal, a făcut un idol al astartei, cum făcuse ahab, împăratul lui israel, și s'a închinat înaintea întregii oștiri a cerurilor și i -a slujit. a zidit astfel altare în casa domnului, măcar că domnul spusese: „în ierusalim îmi voi pune numele.” a zidit altare întregii oștiri a cerurilor în cele două curți ale casei domnului. și -a trecut pe fiul său prin foc; se îndelețnicea cu ghicirea și vrăjitoria, și a ținut la el oameni cari chemau duhurile și ghiceau viitorul. a făcut din ce în ce mai mult ce este rău înaintea domnului, minîindu -l. a pus idolul astartei, pe care -l făcuse, în casa despre care domnul spusese lui david și fiului său solomon: „în casa aceasta, și în ierusalim, pe care l-am ales din toate semințiile lui israel, vreau să pun pentru totdeauna numele meu. u voi mai muta piciorul lui israel afară din țara pe care am dat -o părinților lui, numai să aibă grijă să împlinescă tot ce le-am poruncit și toată legea pe care le -a dat -o robul meu moise.” dar ei n'au ascultat; și manase a fost pricina pentru care s'au răcit și au făcut rău mai mult decît neamurile, pe cari le nimicise domnul dinaintea copiilor lui israel. atunci domnul a vorbit astfel prin robii săi proorocii: „pentru că manase, împăratul lui iuda, a săvîrșit aceste uriciuni, pentru că a făcut mai rău decît tot ce făcuseră înaintea lui amoritii, și pentru că a făcut și pe iuda să păcătuiască prin idolii lui, iată ce zice domnul, dumnezeul lui israel: „voi aduce peste ierusalim și peste iuda nenorociri cari vor asurzi urechile oricui va auzi vorbindu-se de ele voi întinde asupra ierusalimului frînghia ca asupra samariei și cîmpăna ca asupra casei lui ahab: și voi curăți ierusalimul, ca o farfurie, care se curățește, și se răstoarnă cu fața în jos, după ce a fost curățită. voi părăsi rămășița moștenirii mele, și -i voi da în minile

vărășailor lor; și vor ajunge de jaful și prada tuturor vărășailor lor, pentru că au făcut ce este rău înaintea mea și m'au miniat din ziua când au ieșit pârîntii lor din egipt, pînă în ziua de azi; manase a vărsat deasemenea mult sînge nevinovat, pînă acolo încît a umplut ierusalimul dela un capăt la altul, afară de păcatele pe cari le -a săvîrșit și în cari a tîrît și pe iuda, făcînd ce este rău înaintea domnului. celelalte fapte ale lui manase, tot ce a făcut el, și păcatele la cari s'a datat, nu sînt scrise oare în cartea cronicilor împăraților lui iuda? manase a adormit cu pârîntii săi, și a fost îngropat în grădina casei, în grădina lui uza. și, în locul lui, a domnit fiul său amon. amon avea douăzeci și doi de ani cînd a ajuns împărat, și a domnit doi ani la ierusalim. mamă-sa se chema meșulemet, fata lui haruț, din iotba. el a făcut ce este rău înaintea domnului, cum făcuse tatăl său manase; a umblat în toată calea în care umblase tatăl său, a slujit idolilor cărora slujise și tatăl său, și s'a închinat înaintea lor; a părăsit pe domnul, dumnezeul pârîntilor săi, și n'a umblat în calea domnului. slujitorii lui amon au uneltit împotriva lui, și au omorît pe împărat în casa lui. dar poporul țării a lovit pe toți cei ce uneltiseră împotriva împăratului amon; și poporul țării a pus împărat, în locul său, pe fiul său iosia. celelalte fapte ale lui amon, și ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea cronicilor împăraților lui iuda? l-au îngropat în mormîntul său, în grădina lui uza. și, în locul lui, a domnit fiul său iosia.

22

iosia avea opt ani cînd s'a făcut împărat, și a domnit treizeci și unu de ani la ierusalim. mamă-sa se chema iedida, fata lui adaia, din botcat. el a făcut ce este bine înaintea domnului, și a umblat în toată calea tatălui său david; nu s'a abătut dela ea nici la dreapta, nici la stînga. în anul al optsprezecelea al împăratului iosia, împăratul a trimis în casa domnului pe șafan, logofătul, fiul lui ațalia, fiul lui meșulam. el i -a zis: „suiete la marele preot hilchia, și spune -i să strîngă argîntul adus în casa domnului, pe care l-au primit dela popor ceice păzesc pragul. să se dea argîntul acesta în minile meșterilor însărcinați cu lucrarea în casa domnului. și să l-dea celor ce lucrează la dregerea stricăciunilor casei domnului, anume: dulgherilor, zidarilor și petrarilor, pentru cumpărăturile de lemn și de pietre cioplite, trebuitoare pentru dregerea stricăciunilor casei. dar să nu li se ceară socoteala de argîntul dat în minile lor, căci ei lucrează cîstit.” atunci marele preot hilchia a zis lui șafan, logofătul: „am găsit cartea legii în casa domnului.” și hilchia a dat cartea lui șafan, și șafan a citit -o. apoi logofătul șafan s'a dus să dea socoteală împăratului, și a zis: „slujitorii tăi au strîns argîntul care se afla în casă, și l-au dat în minile meșterilor însărcinați cu facerea lucrării în casa domnului.” șafan, logofătul, a mai spus împăratului: „preotul hilchia mi -a dat o carte.” și șafan a citit -o înaintea împăratului. cînd a auzit împăratul cuvintele din cartea legii, și -a sfîșiat hainele, și împăratul a dat porunca aceasta preotului hilchia, lui ahicam, fiul lui șafan, lui acbor, fiul lui mica, lui șafan, logofătul, și lui asaia, slujitorul împăratului: „duceți-vă și în-

trebați pe domnul pentru mine, pentru popor și pentru iuda, cu privire la cuvintele cărții acesteia care s'a găsit; căci mare este minia domnului, care s'a aprins împotriva noastră, pentru că pârîntii noștri n'au ascultat de cuvintele cărții acesteia, și n'au împlinit tot ce ne este poruncit în ea.” preotul hilchia, ahicam, acbor, șafan și asaia, s'au dus la proorocia hulda, nevasta lui șalum, fiul lui ticva, fiul lui harhas, păzitorul veșmintelor. ea locuia la ierusalim, în cealaltă mahala a cetății. după ce i-au vorbit, ea le -a zis: „așa vorbește domnul, dumnezeul lui israel: „spuneți omului care v'a trimes la mine: „așa vorbește domnul: „iată, voi trimite nenorociri asupra locului acestuia și asupra locuitorilor lui, după toate cuvintele cărții, pe care a cetit -o împăratul lui iuda. pentru că m'au părăsit și au adus tîmîie altor dumnezei, miniindu-mă prin toate lucrările minilor lor, minia mea s'a aprins împotriva locului acestuia, și nu se va stînge: dar să spuneți împăratului lui iuda, care v'a trimes să întrebăți pe domnul: „așa vorbește domnul, dumnezeul lui israel, despre cuvintele pe cari le-ai auzit: „pentru că ți s'a mișcat inima, pentru că te-ai smerit înaintea domnului cînd ai auzit ce am spus împotriva acestui loc și împotriva locuitorilor lui, cari vor ajunge de spaimă și de blestem, și pentru că ți-ai sfîșiat hainele, și ai plîns înaintea mea, și eu am auzit, -zice domnul. - de aceea, iată, te voi adăuga la pârîntii tăi, vei fi adăugat în pace în mormîntul tău, și nu-ți vor vedea ochii toate nenorocirile pe cari le voi aduce asupra locului acestuia,” ei au adus împăratului răspunsul acesta.

23

împăratul iosia a strîns la el pe toți bătrînii lui iuda și ai ierusalimului. apoi s'a suit în casa domnului, cu toți bărbății lui iuda și cu toți locuitorii ierusalimului, preoții, proorocii, și tot poporul, dela cel mai mic pînă la cel mai mare. a citit înaintea lor toate cuvintele din cartea legămîntului, pe care o găsiseră în casa domnului. împăratul stătea pe scaunul lui împărătesc, și a făcut legămînt înaintea domnului, îndatorindu-se să urmeze pe domnul, și să păzească poruncile, învățăturile și legile lui, din toată inima și din tot sufletul lui, ca să îplinească astfel cuvintele legămîntului acestuia, scrise în cartea aceasta. și tot poporul a intrat în legămînt. împăratul a poruncit marelui preot hilchia, preoților de al doilea rînd, și celor ce păzeau pragul, să scoată din templul domnului toate sculele cari fuseseră făcute pentru baal, pentru astarte, și pentru toată oștirea cerurilor; și le -a ars afară din ierusalim, în ogoarele chedronului, și a pus să le ducă cenușa la betel. a izgonit pe preoții idolilor, puși de împărații lui iuda să ardă tîmîie pe înălțimi în cetățile lui iuda și în împrejurimile ierusalimului, și pe cei ce aduceau tîmîie lui baal, soarelui, lunei, zodiilor și întregii oștiri a cerurilor. a scos din casa domnului idolul astareteei, și l -a dus afară din ierusalim, la pîrîl chedron; l -a ars la pîrîl chedron și l -a prefăcut în cenușă, iar cenușa i -a aruncat -o pe mormintele copiilor poporului. a dărîmat casele sodomitorilor cari erau în casa domnului, și unde femeile impleteau corturi pentru astarte. a adus pe toți preoții din cetățile lui iuda; a pingărit înălțimile unde

ardeau preoții tămie, dela gheba pină la beer-seba; și a dărimat înălțimile de la porți, cea care era la intrarea porții lui iosua, căpetenia cetății, și cea care era la stînga porții cetății. totuș, preoții înălțimilor nu se suiau la altarul domnului în ierusalim, ci mincau azime în mijlocul fraților lor. împăratul a pingărit tofe-tul în valea fiilor lui hinom, ca nimeni să nu-și mai treacă fiul sau fiica prin foc în cinstea lui moloh. a îndepărtat dela intrarea casei domnului caii, pe cari împărații lui iuda îi închinaseră soarelui, lîngă odaia dregătorului netan-melec, care locuia în mahala; și a ars în foc carăle soarelui. împăratul a dărimat altarele de pe acoperișul odăii de sus a lui ahaz, pe cari le făcuseră împărații lui iuda, și altarele pe cari le făcuse manase în cele două curți ale casei domnului; după ce le -a sfărîmat și le -a luat de acolo, le -a aruncat țărîna în pîrîul chedron. împăratul a pingărit înălțimile cari erau în fața ierusalimului, pe partea dreaptă a muntelui pierzării, și pe cari le zidise solomon, împăratul lui israel, astarteei, uriciunea sidonienilor, lui chemos, uriciunea moabului, și lui milcom, uriciunea fiilor lui amon. a sfărîmat stilpii idolești și a dărimat astarteele, și locul lor l -a umplut cu oase omenestî. a dărimat și altarul de la betel, și înălțimea făcută de ieroboam, fiul lui nebat, care făcuse pe israel să păcătuiască; a ars înălțimea și a prefăcut -o în țărînă, și a ars idolul astarteei. iosia, întorcîndu-se și vîzînd mormintele cari erau acolo în munte, a trimes să ia oasele din morminte, și le -a ars pe altar și l -a pingărit, după cuvîntul domnului, rostît prin omul lui dumnezeu, care vestise aceste lucruri. el a zis: „ce este mormîntul acesta pe care -l vîd?” oamenii din cetate i-au răspuns: „este mormîntul omului lui dumnezeu, care a venit din iuda, și a strîgat împotriva altarului din betel lucrurile acestea pe cari le împlinești tu.” și el a zis: „lăsați -l; nimeni să nu -i miște oasele!” astfel, au păstrat oasele lui împreună cu ale proorocului care venise din samaria. iosia a mai înlăturat toate templele idolești ale înălțimilor cari se aflau în cetățile samariei, și pe cari le făcuseră împărații lui israel ca să minie pe domnul; a făcut cu ele întocmai cum făcuse în betel. a jungat pe altare pe toți preoții înălțimilor, cari erau acolo, și a ars pe ele oase de oameni. apoi s'a întors la ierusalim. împăratul a dat următoarea poruncă întregului popor: „prăznuiți paștele în cinstea domnului, dumnezeului vostru, cum este scris în această carte a legămîntului.” paște ca acestea nu se prăznuiseră din vremea cînd judecau judecătorii pe israel și în tot timpul împăraților lui israel și împăraților lui iuda. ci abia în al optsprezecelea an al împăratului iosia s'au prăznuit aceste paște în cinstea domnului, la ierusalim. mai mult, iosia a stîrpit pe cei ce chemau duhurile, pe cei ce spuneau viitorul, terafimii, idoli, și toate uriciunile cari se vedeau în țara lui iuda și la ierusalim, ca să împlinească astfel cuvintele legii, scrise în cartea pe care o găsisse preotul hichia în casa domnului. înainte de iosia, n'a fost niciun împărat care să se întorcă la domnul, ca el, din toată inima, din tot sufletul și din toată puterea lui, întocmai după toată legea lui moise; și chiar după el, n'a fost niciunul ca el. totuș domnul nu s'a întors din înțuimea miniei lui celei mari, de care era aprins împotriva lui iuda, din pricina tuturor celor ce făcuse

manase ca să -l minie. și domnul a zis: „voi lepăda și pe iuda dinaintea mea, cum am lepădat pe israel, și voi lepăda cetatea aceasta a ierusalimului, pe care o alesesem, și casa despre care zisesem: „acolo va fi numele meu.” celelalte fapte ale lui iosia, și tot ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea cronicilor împăraților lui iuda? pe vremea sa, faraon neco, împăratul egiptului, s'a suit împotriva împăratului asiriei, la riul euf-ratului. împăratul iosia i -a ieșit înainte; și faraon l -a omorît la meghidu, cum l -a văzut. slujitorii lui l-au luat mort într'un car; l-au adus din meghidu la ierusalim, și l-au îngropat în mormîntul său. și poporul țării a luat pe ioahaz, fiul lui iosia: ei l-au uns, și l-au făcut împărat în locul tatălui său. ioahaz avea douăzeci și trei de ani cînd s'a făcut împărat, și a domnit trei luni la ierusalim. mamă-sa se chema hamutal, fata lui ieremia, din libna. el a făcut ce este rău înaintea domnului, întocmai cum făcuseră părinții lui. faraon neco l -a pus în lanțuri la ribla, în țara hamatului, ca să nu mai domnească la ierusalim; și a pus asupra țării o gloabă de o sută de talanți de argint și de un talant de aur. și faraon neco a pus împărat pe eliachim, fiul lui iosia, în locul tatălui său iosia, și i -a schimbat numele în ioiachim. a luat pe ioahaz, care a mers în egipt și a murit acolo. ioiachim a dat lui faraon argintul și aurul; dar a trebuit să pună bir asupra țării ca să scoată argintul acesta, cerut de faraon; a hotărît partea fiecăruia, și a cerut dela poporul țării argintul și aurul pe care trebuia să -l dea lui faraon neco. ioiachim avea douăzeci și cinci de ani cînd a ajuns împărat, și a domnit unsprezece ani la ierusalim. mamă-sa se chema zebuda, fata lui pedaia, din ruma. el a făcut ce este rău înaintea domnului, întocmai cum făcuseră părinții săi.

24

pe vremea sa, nebuchadnețar, împăratul babilonului, a pornit cu război. ioiachim i -a fost supus trei ani; dar s'a răsculat din nou împotriva lui. atunci domnul a trimes împotriva lui ioiachim cete de haldei, cete de sirieni, cete de moabiți și cete de amoniți; le -a trimes împotriva lui iuda, ca să -l nimicească, după cuvîntul pe care -l spusese domnul prin robii săi proorocii. lucrul acesta s'a întîmplat numai după porunca domnului, care voia să lepede pe iuda dinaintea lui, din pricina tuturor păcatelor săvîrșite de manase, și din pricina singelui nevinovat pe care -l vărsase manase, și de care umpluse ierusalimul. de aceea, lucrul acesta domnul n'a vrut să -l ierte. celelalte fapte ale lui ioachim, și tot ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea cronicilor împăraților lui iuda? ioachim a adormit cu părinții săi. și, în locul lui, a domnit fiul său ioiachin. împăratul egiptului n'a mai ieșit din țara lui, căci împăratul babilonului luase tot ce era al împăratului egiptului, dela pîrîul egiptului pină la riul euf-ratului. ioiachin avea opt-sprezece ani cînd a ajuns împărat, și a domnit trei luni la ierusalim. mamă-sa se chema nehușta, fata lui elnatan, din ierusalim. el a făcut ce este rău înaintea domnului, întocmai cum făcuse tatăl său. în vremea aceea, slujitorii lui nebuchadnețar, împăratul babilonului, s'au suit împotriva ierusalimului, și cetatea

a fost impresoară. ebucadnețar, împăratul babilonului, a venit înaintea cetății pe cînd o impresoară slujitorii lui. atunci ioiachin, împăratul lui iuda, s'a dus la împăratul babilonului, cu mamă-sa, cu slujitorii, căpeteniile și dregătorii lui. și împăratul babilonului l-a luat prins, în al optulea an al domniei lui. a luat de acolo toate vistierile casei domnului și vistierile casei împăratului; și a sfărîmat toate vasele de aur pe cari le făcuse solomon, împăratul lui israel, în templul domnului, cum spusese domnul. a dus în robie tot ierusalimul, toate căpeteniile și toți oamenii viteji, în număr de zece mii, cu toți teslarii și ferarii; n'a mai rămas decît poporul sărac al țării. a strămutat pe ioiachin la babilon; și a dus robi din ierusalim la babilon pe mama împăratului, pe nevestele împăratului și pe dregătorii lui, și pe mai marii țării, pe toți războinicii, în număr de șapte mii, și pe teslari și ferari, în număr de o mie, toți numai oameni viteji și buni pentru război. împăratul babilonului i-a luat robi în babilon. și împăratul babilonului a pus împărat, în locul lui ioiachin, pe unchiul său matania, căruia i-a schimbat numele în zedechia. zedechia avea douăzeci și unu de ani cînd a ajuns împărat, și a domnit unsprezece ani la ierusalim. mamă-sa se chema hamutal, fata lui ieremia, din libna. el a făcut ce este rău înaintea domnului, întocmai cum făcuse ioiachin. și lucrul acesta s'a întîmplat din pricina miniei domnului împotriva ierusalimului și împotriva lui iuda, pe cari voia să -i lepede dinaintea lui. și zedechia s'a răscolat împotriva împăratului babilonului.

25

în al nouălea an al domniei lui zedechia, în a zecea zi a lunii a zecea, nebucadnețar, împăratul babilonului, a venit cu toată oștirea lui împotriva ierusalimului; a tăbărit înaintea lui, și a ridicat întărituri de jur împrejur. cetatea a fost impresoară pînă la al unsprezecelea an al împăratului zedechia. în ziua a noua a lunii a patra, era mare foamete în cetate, și nu era pine pentru poporul țării. atunci s'a făcut o spărtură în cetate; și toți oamenii de război au fugit noaptea, pe drumul porții dintre cele două ziduri de lingă grădina împăratului, pe cînd haldeii înconjurau cetatea. fugarii au apucat pe drumul care duce în cîmpie. dar oștirea haldeilor a urmărit pe împărat, și l-a ajuns în cîmpiile ierihonului, și toată oștirea lui s'a risipit dela el. au prins pe împărat, și l-au suit la împăratul babilonului la ribla; și s'a rostit o hotărîre împotriva lui. fiii lui zedechia au fost junghiați în fața lui; apoi lui zedechia i-au scos ochii, l-au legat cu lanțuri de aramă, și l-au dus la babilon. în ziua a șaptea a lunii a cincea, -era în anul al nouăsprezecelea al domniei lui nebucadnețar, împăratul babilonului, -a venit nebuzaradan, căpetenia străjerilor, slujitorul împăratului babilonului, și a intrat în ierusalim. a ars casa domnului, casa împăratului, și toate casele ierusalimului; a pus foc tuturor caselor cari aveau vreo însemnătate oarecare. toată oștirea haldeilor, care era cu căpetenia străjerilor, a dărîmat zidurile dimprejurul ierusalimului. ebuzaradan, căpetenia străjerilor, a luat robi pe ceie mai rămăseseră în cetate din popor, pe cei

ce fugiseră la împăratul babilonului, și pe cealaltă mulțime. însă căpetenia străjerilor a lăsat ca vieri și lucrători de pămînt cîțiva din cei mai săraci din țară. haldeii au sfărîmat stilpii de aramă din casa domnului, temelile, marea de aramă care era în casa domnului, și au dus arama în babilon. au luat cenușarele, lopoțile, mucările, ceștile și toate uneltele de aramă cu cari se făcea slujba. căpetenia străjerilor a mai luat și tigăile pentru cărbuni și lighenele, tot ce era de aur și tot ce era de argint. cei doi stilpi, marea, și temelile, pe cari le făcuse solomon pentru casa domnului, toate uneltele acestea de aramă aveau o greutate necunoscută. înălțimea unui stilp era de optsprezece coți, și deasupra avea un coperiș de aramă, a cărui înălțime era de trei coți; împrejurul coperișului era o împletitură în chip de rețea și rodii, toate de aramă; tot așa avea și al doilea stilp cu împletitura în chip de rețea. căpetenia străjerilor a luat pe marele preot seraia, pe tefania, al doilea preot, și pe cei trei păzitori ai pragului. și din cetate a luat un dregător care avea supt porunca lui pe oamenii de război, cinci oameni cari făceau parte din sfîncii împăratului și cari au fost găsiți în cetate, pe logofătul căpeteniei oștirii, însărcinat să scrie la oaste pe poporul țării, și șasezeci de oameni din poporul țării, cari se aflau în cetate. ebuzaradan, căpetenia străjerilor, i-a luat, și i-a dus la împăratul babilonului la ribla. împăratul babilonului i-a lovit și i-a omorît la ribla, în țara hamatului. ghedalia, dregător; uciderea lui. și nebucadnețar, împăratul babilonului, a pus pe poporul care mai rămăsesse, și pe care -l lăsase în țara lui iuda, supt porunca lui ghedalia, fiul lui ahicam, fiul lui șafan. cînd au auzit toate căpeteniile oștilor, ei și oamenii lor, că împăratul babilonului a pus dregător pe ghedalia, s'au dus la ghedalia la mitpa, și anume: ismael, fiul lui netania, iohanan, fiul lui careab, seraia, fiul lui tanhumet, din netofa, și iaazania, fiul lui maacatit, ei și oamenii lor. ghedalia le -a jurat, lor și oamenilor lor, și le -a zis: „să nu vă temeți de nimic din partea slujitorilor haldeilor; rămineți în țară, slujii împăratului babilonului, și veți duce -o bine.“ dar în luna a șaptea, ismael, fiul lui netania, fiul lui elišama, din neamul împărătesc, a venit, însoțit de zece oameni, și au lovit de moarte pe ghedalia, ca și pe iudeii și haldeii cari erau cu el la mitpa. atunci tot poporul, dela cel mai mic pînă la cel mai mare, și căpeteniile oștilor, s'au sculat și au plecat în egipt, pentru că le era frică de haldei. în al treizeci și șaptelea an al robiei lui ioiachin, împăratul lui iuda, în a douăzeci și șaptea zi a lunii a douăsprezecea, evil-merodac, împăratul babilonului, în cel dintîi an al domniei lui, a înălțat capul lui ioiachin, împăratul lui iuda, și l-a scos din temniță, i-a vorbit cu bunățate, și a pus scaunul lui de domnie mai peus de scaunul de domnie al împăraților cari erau cu el la babilon. i-a schimbat hainele de temniță, și ioiachin a mincat totdeauna la masa lui, în tot timpul vieții lui. împăratul i-a îngrijit necurmat de hrana de toate zilele, în tot timpul vieții lui

proorocia lui isaia, fiul lui amot, despre iuda și ierusalim, pe vremea lui ozia, iotam, ahaz și ezechia, împărații lui iuda. ascultați, ceruri, și ia aminte, pământule, căci domnul vorbește: „am hrănit și am crescut niște copii, dar ei s’au răsculat împotriva mea. boul își cunoaște stăpînul, și măgarul cunoaște ieslea stăpînului său: dar israel nu mă cunoaște, poporul meu nu ia aminte la mine.” vai, neam păcătos, popor încărcat de fărâdelegi, sămînță de nelegiuți, copii stricați! au părăsit pe domnul, au disprețuit pe sfîntul lui israel. i-au întors spatele... ce pedepse noi să vă mai dea, cînd voi vă răzvrățiți din ce în ce mai rău? tot capul este bolnav, și toată inima suferă de moarte! den tîlpi pină în creștet, nimic nu -i sănătos: ci numai răni, vinătăi și carne vie, ne stoarse, ne legate, și ne alinate cu untdelemn: țara vă este pustiită, cetățile vă sînt arse de foc, străinii vă mănîncă ogoarele supt ochii voștri, pustiesc și nimicesc, ca niște sălbatici. și fica sionului a rămas ca o colibă în vie, ca o covercă într’un cîmp de castraveți, ca o cetate impresurată. de nu ne-ar fi lăsat domnul oștirilor o mică rămășiță, am fi ajuns ca sodoma, și ne-am fi asemănat cu gomora. ascultați cuvîntul domnului, căpetenii ale sodeimei! ia aminte la legea dumnezeului nostru, popor al gomoriei! „ce-mi trebuie mie mulțimea jertfelor voastre, zice domnul. sînt sătul de arderile de tot ale berbecilor, și de grăsimile viteilor; nu-mi place singele taurilor, oilor și țapilor. cînd veniți să vă înfățișați înaintea mea, cine vă cere astfel de lucruri, ca să-mi spurcați curțile? u mai aduceți daruri de mîncare nefolositoare, căci mi -e scîrbă de tîmii! nu vreau luni noi, sabate și adunări de sărbătoare, nu pot să văd nelegiuirea unită cu sărbătoarea! urăsc lunile voastre cele noi și praznicele voastre; mi-au ajuns o povară, nu le mai pot suferi. cînd vă întindeți minile, îmi întorc ochii dela voi; și ori cît de mult v’ați ruga, n’ascult: căci minile vă sînt pline de singe”, spălați-vă deci și curățiți-vă! luați dinaintea ochilor mei faptele rele pe cari le-ați făcut! încetați să mai faceți răul! învățați-vă să faceți binele, căutați dreptatea, ocrotiți pe cel asuprit, faceți dreptate orfanului, apărați pe văduvă! - „veniți totuș să ne judecăm, zice domnul. de vor fi păcatele voastre cum e cîrmizul, se vor face albe ca zăpada; de vor fi roșii ca purpura, se vor face ca lîna. de veți voi și veți asculta, veți minca cele mai bune roade ale țării; dar de nu veți voi și nu veți asculta, de sabie veți fi înghițiți, căci gura domnului a vorbit.” vai, cetatea aceea credincioasă, cum a ajuns o curvă! era plină de judecată, dreptatea locuia în ea, și acum e plină de uciugași! argintul tău s’a prefăcut în zgură, și vinul tău cel ales a fost amestecat cu apă. mai marii tăi sînt răzvrățiți și părtași cu hoții, toți iubesc mita și aleargă după plată; orfanului nu -i fac dreptate, și pricina văduvei n’ajunge pînă la ei. de aceea, iată ce zice domnul, dumnezeul oștirilor, puternicul lui israel: „ah! voi cere socoteala protivnicilor mei, și mă voi răzbuna pe vrăjmașii mei. îmi voi întinde mina împotriva ta, îți voi topi sgura, cum o topește leșia, toate părțile de plumb le voi depărta din tine. voi face iarăș pe judecătorii tăi ca odinioară, și pe sfetnicii tăi ca la început. după aceea, vei fi nu-

mită cetatea neprihănită, cetatea credincioasă.” sionul va fi mintuit prin judecată, și ceice se vor întoarce la dumnezeu în el, vor fi mintuiți prin dreptate. dar pieirea va atinge pe toți cei răzvrățiți și păcătoși, și ceice părăsesc pe domnul vor pieri. vă va fi rușine de terebinții în cari găseați plăcere, și veți roși din pricina grădinilor în cari vă desfățați; căci veți fi ca un terebint cu frunzele ofilite, ca o grădină care n’are apă. mul tare va fi ca un cîlt, și lucrarea lui ca o scînteie; aîmîndoi vor arde împreună, și nimeni nu -i va stinge.

2

proorocia lui isaia, fiul lui amot, asupra lui iuda și asupra ierusalimului. se va întîmpla în scurgerea vremurilor, că muntele casei domnului va fi întemeiat ca cel mai înalt munte; se va înălța deasupra dealurilor, și toate neamurile se vor îngrămădi spre el. popoarele se vor duce cu grămadă la el, și vor zice: „veniți, să ne suim la muntele domnului, la casa dumnezeului lui iacov, ca să ne învețe căile lui, și să umblăm pe cărările lui.” căci din sion va ieși legea, și din ierusalim cuvîntul domnului. el va fi judecătorul neamurilor, el va hotărî între un mare număr de popoare; așa în cît din săbiile lor își vor făuri fiare de plug, și din sulilele lor coșoare: nici un popor nu va mai scoate sabia împotriva altuia, și nu vor mai învăța războiul. „veniți, casă a lui iacov, să umblăm în lumina domnului!” căci ai părăsit pe poporul tău, pe casa lui iacov, pentru că sînt plini de idoli răsaritului, și dedați la vrăjitorie ca filistenii, și se unesc cu fiii străinilor. țara lor este plină de argint și de aur, și comorile lor n’au sfîrșit; țara este plină de cai, și carăle lor sînt fără număr. dar țara lor este plină și de idoli, căci se închină înaintea lucrării minilor lor, înaintea lucrurilor făcute de degetele lor. de aceea cei mici vor fi scoborîți, și cei mari vor fi smeriți: nu -i vei ierta. „întră în stînci, și ascunde-te în țărîna, de frica domnului și de strălucirea măreției lui!” mul va trebui să-și plece în jos privirea semeață și îngîmfarea lui va fi smerită: numai domnul va fi înălțat în ziua aceea. căci este o zi a domnului oștirilor împotriva oricărui om mîndru și trufaș, împotriva oricui se înalță, ca să fie plecat: împotriva tuturor cedrilor înalți și falnici ai libanului, și împotriva tuturor stejarilor basanului; împotriva tuturor munților înalți, și împotriva tuturor dealurilor falnice; împotriva tuturor turnurilor înalte, și împotriva tuturor zidurilor întărite; împotriva tuturor corăbiilor din tarsis, și împotriva tuturor lucrurilor plătute la vedere. mîndria omului va fi smerită, și trufia oamenilor va fi plecată; numai domnul va fi înălțat în ziua aceea. toți idolii vor pieri. amenii vor intra în peșterile stîncilor și în crăpăturile pămîntului, de frica domnului și de strălucirea măreției lui, cînd se va scula să îngrozească pămîntul. în ziua aceea, oamenii își vor arunca idolii de argint și idolii de aur pe cari și -i fuseră, ca să se închine la ei, îi vor arunca la șobolani și la lilieci; și vor intra în găurile stîncilor, și în crăpăturile pietrelor, de frica domnului și de strălucirea măreției lui, cînd se va scula să îngrozească pămîntul. u vă mai credeți dar în om, în ale cărui nări nu este decît suflare: căci ce preț are

3

domnul, dumnezeul oștirilor, va lua din ierusalim și din iuda orice sprijin și orice mijloc de trai, orice izvor de pine, și orice izvor de apă, pe viteaz și pe omul de război, pe judecător și pe prooroc, pe ghicitor și pe bătrîn, pe căpetenia peste cincizeci și pe dregător, pe sfetnic, pe meșteșugarul ales și pe vrăjtorul iscusit. „Le voi da băieți drept căpetenii, -zice domnul, -și niște copii vor stăpîni peste ei.” amenii se vor asupri unii pe alții, unul va apăsa pe celalt, fiecare pe aproapele lui, tinărul va lovi pe cel bătrîn, și omul de nimic pe cel pus în cinste. vor merge pînă acolo încît unul va apuca pe fratele său în casa părintească, și -i va zice: „tu ai o haină, fii căpetenia noastră! ia dărămăturile acestea supt mîna ta!” dar în aceeași zi el va răspunde: „nu pot să fiu doftor, căci în casa mea nu este nici pine nici haină: nu mă puneți căpetenie peste popor.” se clatină nelegiuirea, fără s'o ascundă. vai de sufletul lor, căci își pregătesc rele! bine de cel neprihănit! lui îi va merge bine, căci se va bucura de rodul faptelor lui. vai de cel rău! lui îi va merge rău, căci va culege rodul faptelor lui. poporul meu este asuprit de niște copii, și -l stăpînesc niște femei! poporul meu, cîrmuitoarii tăi te duc în rătăcire, și pustiesc calea pe care umblî! domnul se înfățișază la judecată, stă în picioare ca să judece popoarele. domnul intră la judecată cu bătrîinii poporului său și cu mai marii lui: „voi ați mîncat via! prada luată dela sărac este în casele voastre! cu ce drept călcați voi în picioare pe poporul meu, și apăsați pe săraci?” zice domnul, dumnezeul oștirilor. domnul zice: „pentru că fiicele sionului sînt mindre, și umblă cu gîtul întins și cu priviri pofcioase, pentru că pășesc măruntel, și zornăesc cu verigile dela picior, -domnul va pleșuvi creștetul capului fiicelor sionului, domnul le va descoperi rușinea”. în ziua aceea, domnul va scoate verigile cari le slujesc ca podoabă la picioare, și sorișorii și lunișoarele, cerceii, brățările și măhramele; legăturile de pe cap, lăntășoarele dela picioare și briele, cutiile cu miroșuri și băierele descîntate; inelele și verigile dela nas; hainele de sîrbătoare și cămășile cele largi, mantiiile și pungile; oglinzile și cămășile suptiri, turbanele și măhramele ușoare. și atunci în loc de miros plăcut va fi putoare; în loc de briu, o funie; în loc de păr încrețit, un cap pleșuv, în loc de mantie largă, un sac strîmt; un semn de infierare, în loc de frumuseță. bărbații tăi vor cădea uciși de sabie și vitejii tăi în luptă. porțile fiicei sionului vor geme și se vor jăli; și ea va ședea despoiată pe pămînt.

4

șapte femei vor apuca în ziua aceea un singur bărbat, și vor zice: „vom minca pinea noastră înșine, și ne vom îmbrăca în hainele noastre înșine; numai fă-ne

să-ți purtăm numele, și ia ocara de peste noi!” în vremea aceea odrasla domnului va fi plină de măreție și slavă, și rodul țării va fi plin de strălucire și frumuseță pentru cei mîntuiți ai lui israel. și cel rămas în sion, cel lăsat în ierusalim, se va numi „sfînt”, oricine va fi scris printre cei vii, la ierusalim. după ce va spăla domnul murdăriile fiicelor sionului, și va curăți ierusalimul de vinovăția de singe din mijlocul lui, cu duhul judecății și cu duhul nimicirii, domnul va așeza, peste toată întinderea muntelui sionului și peste locurile lui de adunare, un nor de fum ziuă, și un foc de flăcări strălucitoare noaptea. da, peste toată slava va fi un adăpost, o colibă, ca umbrar împotriva căldurii zilei, și ca loc de adăpost și de ocrotire împotriva furtunii și ploii.

5

voi cînta prea iubitelui meu, cîntarea prea iubitelui meu despre via lui. prea iubitul meu avea o vie, pe o cîmpie foarte mănoasă. i -a săpat pămîntul, l -a curățit de pietre, și a sădit în el vițele cele mai alese. a zidit un turn în mijlocul ei, și a săpat și un teasc, apoi trăgea nădejde că are să -i facă struguri buni, dar a făcut struguri sălbatici. „acum dar, -zice domnul-locuitorii ai ierusalimului și bărbații ai lui iuda, judecați voi între mine și via mea! ce aș mai fi putut face viei mele, și nu i-am făcut? pentru ce a făcut ea struguri sălbatici, cînd eu mă așteptam să facă struguri buni? vă voi spune însă acum, ce voi face viei mele: îi voi smulge gardul, ca să fie păscută de vite; îi voi surpa zidul, ca să fie călcată în picioare; o voi pustii; nu va mai fi curățită, nici săpată, spini și mărăcini vor crește în ea! voi porunci și norilor, să nu mai ploaie peste ea.” via domnului oștirilor este casa lui israel, și bărbații lui iuda sînt vița pe care o iubea. el se aștepta la judecată, și cînd colo, iată singe vărsat! -se aștepta la dreptate, și cînd colo, iată strigăte de apăsare! vai de ceice înșiră casă lîngă casă și lipesc ogor lîngă ogor, pînă nu mai rămîne loc, și locuiesc în mijlocul țării! iată ce mi -a descoperit domnul oștirilor: „hotărît, aceste case multe vor fi pustii, aceste case mari și frumoase nu vor mai fi locuite. chiar zece pogoane de vie nu vor da decît un bat, și un omer de sîmînță nu va da decît o efă. vai de cei ce disdemină după băuturi ametoare, și sîd pînă tirziu noaptea și se inferbîntă de vin! arfa și alăuta, timpana, flautul și vinul le înveslesc ospetele; dar nu iau seama la lucrarea domnului, și nu văd lucrul minilor lui. de aceea poporul meu va fi dus pe neașteptate în robie; boierimea lui va muri de foame, și gloata lui se va uca de sete. de aceea își și deschide locuința morților gura, și își lărgește peste măsură gîtlejul, ca să se pogoare în ea măreția și bogăția sionului, cu toată mulțimea lui gălăgioasă și veselă. și astfel, cei mici vor fi doborîți, cei mari vor fi smeriți, și privirile trufase vor fi plectate. dar domnul oștirilor va fi înălțat prin judecată, și dumnezeul cel sfînt va fi sfîntit prin dreptate. acolo vor paște miei ca pe imasul lor, și păstori pribegi vor minca moștile prăpădite ale bogățiilor. vai de ceice trag după ei nelegiuirea cu funiile minciunii, și păcatul, cu șleaurile unei căruțe, și zic: „să-și grăbească, să-și facă iute

lucrarea, ca s'o vedem! să vină odată hotărîrea sfîntului lui israel și să se aducă la îndeplinire, ca s'o cunoaștem? vai de cei ce numesc răul bine, și binele rău, cari spun că întunerecul este lumină, și lumina întunec, cari dau amărăciunea în loc de dulceată, și dulceată în loc de amărăciune! vai de cei ce se socot înțelepți, și se cred pricepuți! vai de cei cari cînd este vorba de băut vin, și viteji cînd este vorba de amestecat băuturi tari; cari scot cu fața curată pe cel vinovat, pentru mită, și iau drepturile celor nevino-vați! de aceea, cum mistuie o limbă de foc miriștea, și cum arde flacăra iarba uscată, tot așa: ca putregaiul le va fi rădăcina lor, și floarea li se va risipi în vînt ca țărîna, căci au nesocotit legea domnului oștirilor, și au disprețuit cuvîntul sfîntului lui israel. de aceea se și aprinde domnul de minie împotriva poporului său, își întinde mina împotriva lui, și -l lovește de se zguduie munții, și trupurile moarte stau ca noroiul în mijlocul ulițelor. cu toate acestea, minia lui nu se potolește, și mina lui este încă întinsă. el ridică un steag popoarelor îndepărtate, și le fluieră dela un capăt al pămîntului: și iată-le, vin repede și ușor. ici-unul nu este obosit, niciunul nu șovăiește de oboseală, niciunul nu dormitează, nici nu doarme; niciunua nu i se descinge briul dela mijloc, nici nu i se rupe cureaua dela încălțăminte. săgețile lor sînt ascuțite, și toate arcurile încordate; copitele cailor lor parcă sînt cremene, și roțile carălor lor parcă sînt un vîrtej. răcnesc ca niște lei, mugesc ca niște pui de lei; sforăie și apucă prada, o iau cu ei, și nimeni nu vine în ajutor. în ziua aceea, va fi asupra lui iuda un muget, ca mugetul unei furtuni pe mare; uitîndu-se la pămînt, nu vor vedea decît întunec și strîmtorare, iar lumina se va întuneca în norii lui."

6

în anul morții împăratului ozia, am văzut pe domnul șezînd pe un scaun de domnie foarte înalt, și poalele mantiei lui umpleau templul. serafimii stăteau deasupra lui, și fiecare avea șase aripi: cu două își acopereau fața, cu două își acopereau picioarele, și cu două sburau. strigau unul la altul, și ziceau: „sfînt, sfînt, sfînt este domnul oștirilor! tot pămîntul este plin de mărirea lui!” și se zguduiau ușorii uși de glasul care răsuna, și casa s'a umplut de fum. atunci am zis: „vai de mine! sînt pierdut, căci sînt un om cu buze necurate, locuiesc în mijlocul unui popor tot cu buze necurate, și am văzut cu ochii mei pe împăratul, domnul oștirilor; dar unul din serafimi a zburat spre mine cu un cărbune aprins în mină, pe care -l luase cu cleștele de pe altar. mi -a atins gura cu el, și a zis: „iată, atingîndu-se cărbunele acesta de buzele tale, nelegiuirea ta este îndepărtată și păcatul tău este ispășit; am auzit glasul domnului, întrebînd: „pe cine să trimet, și cine va merge pentru noi?” eu am răspuns: „iată-mă, trimete-mă!” el a zis atunci: „du-te și spune poporului acestuia: „într'una veți auzi și nu veți înțelege; într'una veți vedea, și nu veți pricepe; împetește inima acestui popor, fă -l tare de urechi, și astupă -i ochii ca să nu vadă cu ochii, să n'audă cu urechile, să nu înțeleagă cu inima, să nu se întoarcă la mine, și să nu fie tămăduit.” și eu am întrebat: „pînă

cînd, doamnă?” el a răspuns: „pînă cînd vor rămînea cetățile pustii și lipsite de locuitori; pînă cînd nu va mai fi nimeni în case, și țara va fi pustiită de tot; pînă va îndepărta domnul pe oameni, și țara va ajunge o mare pustie. și chiar a zecea parte de va mai rămînea din locuitori, vor fi nimiciți și ei la rîndul lor. dar, după cum terebîntul și stejarul își păstrează butucul din rădăcină, cînd sînt tăiați, tot așa, o sămîntă sfîntă se va naște iarăși din poporul acesta."

7

s'a întîmplat, pe vremea lui ahaz, fiul lui iotam, fiul lui ozia, împăratul lui iuda, că rețin, împăratul siriei, s'a suit cu pecah, fiul lui remalia, împăratul lui israel, împotriva ierusalimului, ca să -l bată; dar n'a putut să -l bată. cînd au venit și au spus casei lui david: „sirienii au tăbărit în efraim; a tremurat inima lui ahaz și inima poporului său, cum se clatină copacii din pădure cînd bate vîntul. atunci domnul a zis lui isaia: „ieși înaintea lui ahaz, tu și fiul tău șear-iașub, la capătul canalului de apă al iazului de sus, pe drumul care duce la ogorul nălbitorului, și spune -i: „ia seama și fii liniștiți; nu te teme de nimic, și să nu ți se moaie inima, din pricina acestor două cozi de tăciuni cari fumegă: din pricina miniei lui rețin și a siriei, și din pricina fiului lui remalia! u te teme că siria gindește rău împotriva ta, și că efraim și fiul lui remalia zic: „să ne suit împotriva lui iuda, să batem cetatea, s'o spargem, și să punem împărat în ea pe fiul lui tabeel.” căci așa vorbește domnul, dumnezeu: „așa ceva nu se va întîmpla și nu va avea loc. căci damascul va fi capitala siriei, și rețin va fi capitala damascului. și peste șase zeci și cinci de ani, efraim va fi nimicit și nu va mai fi un popor. samaria va fi capitala lui efraim, și fiul lui remalia va fi capul samariei. dacă nu credeți, nu veți sta în picioare.” domnul a vorbit din nou lui ahaz, și i -a zis: „cere un semn dela domnul, dumnezeu tău; cere -l, fie în locurile de jos, fie în locurile de sus.” ahaz a răspuns. „nu vreau să cer nimic, ca să nu ispitesc pe domnul.” isaia a zis atunci: „ascultăți totuș, casa lui david! nu vă ajunge oare să obosiți răbdarea oamenilor, de mai obosiți și pe a dumnezeului meu? de aceea domnul însuși vă va da un semn: iată, fecioara va rămînea însărcinată, va naște un fiu, și -i va pune numele emanuel (dumnezeu este cu noi). el va minca smîntînă și miere, pînă va ști să lepede raul și să aleagă binele. dar înainte ca să știe copilul să lepede raul, și să aleagă binele, țara de ai cărei doi împărați te temi tu, va fi pustiită.” „domnul va aduce peste tine, peste poporul tău și peste casa tatălui tău, zile cum n'au mai fost niciodată, din ziua cînd s'a despărțit efraim de iuda (adică pe împăratul asiriei). în ziua aceea, domnul va șuiera muștelor, dela capătul riurilor egiptului, și albinelor din țara asiriei; ele vor veni, și se vor așeza toate în vilcelele pustii, și în crăpăturile stîncilor, pe toate stușurile, și pe toate imășurile. în ziua aceea, domnul va rade, cu un brici luat cu chirie de dincolo de rîu, și anume cu împăratul asiriei, capul și părul de pe picioare; ba va rade chiar și barba. în ziua aceea, fiecare va hrăni numai o juncă și două oi, și vor da un așa belșug de lapte în cit vor minca smîntînă; căci cu smîntînă și cu miere se vor

hrăni toți ceice vor rămânea în țară. în ziua aceea, orice loc care va avea o mie de butuci de viță, prețuind o mie de sicli de argint, va fi lăsat pradă mărcinilor și spinilor: vor intra acolo cu săgeți și cu arcul, căci toată țara nu va fi decît mărcini și spini. și toți munții lucrați cu cazmaua acum, nu vor mai fi cutreierați, de frica mărcinilor și a spinilor; vor da drumul boilor în ei, și le vor bătături oile.

8

domnul mi -a zis: „ia o tablă mare, și scrie pe ea, așa ca să se înțeleagă: grăbește-te de prădează, aruncă-te asupra prăzii.” am luat cu mine niște martori vrednici de credință: pe preotul urie, și pe zaharia, fiul lui berechia. m'am apropiat de proorociță. ea a zămislit, și a născut un fiu. apoi domnul mi -a zis: „pune -i numele maher-șalal-haș-baz.” (grăbește de prădează, aruncă-te asupra prăzii.) căci înainte ca să știe copilul să spună: „tată!” și „mamă!” se vor lua dinaintea împăratului asiriei bogățiile damascului și prada samariei.” domnul mi -a vorbit iarăși, și mi -a zis: „pentru că poporul acesta a disprețuit apele din siloe cari curg lîn, și s'a bucurat de rețîn și de fiul lui remalia, iată, domnul va trimete împotriva lor apele puternice și mari ale riului (euftrat), adică pe împăratul asiriei cu toată puterea lui; pretutindeni el va ieși din albia lui, și se va vărsa peste malurile lui; va pătrunde în iuda, va da peste maluri, va năvăli, și va ajunge pînă la gît. iar aripele întinse ale oastei lui vor umplea întinderea țării tale, emanelele! scoateți strigăte de război cit voiți, popoare, căci tot veți fi zdrobite; luați aminte, toți ceice locuiți departe! pregătiți-vă oricît de luptă, căci tot veți fi zdrobiți. pregătiți-vă oricît de luptă, căci tot veți fi zdrobiți. faceți la planuri, cit voiți, căci nu se va alege nimic de ele! luați la hotărîri cit voiți, căci vor fi fără urmări! căci dumnezeu este cu noi (emanele).” așa mi -a vorbit domnul, cînd m'a apucat mina lui, și m'a înștiințat să nu umblu pe calea poporului acestuia: „nu numiți uneltire tot ce numește poporul acesta uneltire; și nu vă temeți de ce se teme el, nici nu vă speriați! sfințiți însă pe domnul oștirilor. de el să vă temeți și să vă înfricoșați.” și atunci el va fi un locaș sfînt, dar și o piatră de poticnire, o stîncă de păcătuire pentru cele două case ale lui israel, un laț și o cursă pentru locuitorii ierusalimului! mulți se vor poticni, vor cădea și se vor sfărîma, vor da în laț și vor fi prinși.” - „invelește această măr-turie, pecetluiește această descoperire, între ucenicii mei.” eu nădăjduiesc în domnul, care își ascunde fața de casa lui iacov. în el îmi pun încrederea. iată, eu și copiii pe cari mi i -a dat domnul, sîntem niște semne și niște minuni în israel, din partea domnului oștirilor, care locuiește pe muntele sionului. dacă vi se zice însă: „întrebați pe ceice cheamă morții și pe cei ce spun viitorul, cari șoptesc și bolborosesc,” răspundeți: „nu va întreba oare un popor pe dumnezeul său? va întreba el pe cei morți pentru cei vii? la lege și la măr-turie!” căci dacă nu vor vorbi așa, nu vor mai răsări zorile pentru poporul acesta. el va pribegi prin țară, apăsător și flămînd, și, cînd îi va fi foame, se va minia, și va huli pe împăratul și dumnezeul lui, apoi fie că va ridica ochii în sus, fie că se va uita spre pămînt, iată,

nu va fi decît necaz, negură, nevoie neagră, și se va vedea izgonit în întunec beznă.

9

totuși întunecul nu va împărăți vecinic pe pămîntul în care acum este necaz. după cum în vremurile trecute a acoperit cu ocară țara lui zabulon și țara lui neftali, în vremurile viitoare va acoperi cu slavă ținutul de lîngă mare, țara de dincolo de iordan, galilea neamurilor. poporul, care umbla în întunec, vede o mare lumină; peste cei ce locuiau în țara umbrei morții răsare o lumină. tu înmulțești poporul, îi dai mari bucurii; și el se bucură înaintea ta, cum se bucură la seceriș, cum se veselește la împărțirea prăzii. căci jugul care apăsa asupra lui, toiagul, care -i lovea spinarea, nuiaua celui ce -l asuprea, le-ai sfărîmat, ca în ziua lui madian. căci orice încălțăminte purtată în invălmășala luptei, și orice haină de război tăvălită în sînge, vor fi aruncate în flăcări, ca să fie arse de foc. căci un copil ni s'a născut, un fiu ni s'a dat, și domnia va fi pe umărul lui; îl vor numi: „minunat, sfetnic, dumnezeu tare, părintele vecinicilor, domn al păcii. el va face ca domnia lui să crească, și o pace fără sfîrșit va da scaunului de domnie al lui david și împărăției lui, o va întări și o va sprijini prin purtată și neprihănire, de acum și'n veci de veci: iată ce va face rivna domnului oștirilor. domnul trimete un cuvînt împotriva lui iacov: cuvînt care cade asupra lui israel. tot poporul va avea cunoștință de el, efraim și locuitorii samariei, cari spun cu mîndrie și îngîmfare: „au căzut niște cărămizi, dar vom zidi cu pietre cioplite, au fost tăiați niște smochini din egipt, dar îi vom înlocui cu cedri.” de aceea domnul va ridica împotriva lor pe vrăjmașii lui rețîn, și va stîrni pe vrăjmașii lor: pe sirieni de la răsărit, pe filistenii de la apus; și vor minca pe israel cu gura plină; cu toate acestea, minia lui nu se potolește, și mina lui este tot întinsă. căci nici poporul nu se întoarce la cel ce -l lovește, și nu caută pe domnul oștirilor. de aceea domnul va smulge din israel capul și coada, ramura de finic și trestia, într'o singură zi. (bătrînul și dregătorul sînt capul, și proorocul, care învață pe oameni minciuni, este coada.) cei ce povățuiesc pe poporul acesta îl duc în rătăcire, și cei ce se lasă povățuiți de ei sînt pierduți. de aceea nici domnul n'ar putea să se bucure de tinerii lor, nici să aibă milă de orfanii și văduvele lor, căci toți sînt niște nelegiuiri și niște răi, și toate gurile lor spun mișelii. cu toate acestea, minia lui nu se potolește, și mina lui este tot întinsă. căci răutatea arde ca un foc, care mănîncă mărcini și spini, aprinde desigur pădurii, din care se înalță stîlpi de fum. de minia domnului oștirilor, țara parcă ar fi aprinsă, și poporul este ca ars de foc; nimeni nu cruță pe fratele său, fiecare jăfuieste în dreapta, și rămîne flămînd, mănîncă în stînga, și nu se satură. la urmă își mănîncă fiecare carnea brațului său: manase mănîncă pe efraim, efraim pe manase, și amîndoi împreună pe iuda. cu toate acestea, minia lui nu se potolește, și mina lui este tot întinsă.

vai de cei ce rostesc hotăriri nelegiuite, și de cei ce scriu porunci nedrepte, ca să nu facă dreptate săracilor, și să răpească dreptul nenorociților poporului meu, ca să facă pe văduve prada lor, și să jăfuiască pe orfanii! „ce veți face voi în ziua pedepsei, și a pieririi, care va veni din depărtare peste voi?” „la cine veți fugi după ajutor, și unde va veți lăsa bogăția?” unii vor fi ingenușiați între cei prinși în război, iar alții vor cădea între cei morți. cu toate acestea, minia lui nu se potolește, și mina lui tot întinsă este. „vai de asirian-zice domnul-nuiaua miniei mele, care poartă în mină toiagul urgiei mele! i-am dat drumul împotriva unui neam nelegiuit, i-am trimis împotriva unui popor pe care sînt miniat, ca să -l prădeze și să -l jăfuiască, să -l calce în picioare ca noroiul de pe ulițe. dar el nu judecă așa, și nu acesta este gîndul inimii lui; ci el nu se gîndește decît să nimicească, decît să prăpădească neamurile cu grămada. căci el zice: „sînt voievozii mei tot atîția împărați, nu s'a întimplat cu calno la fel ca și cu carchemișul, nu s'a întimplat cu hamatul ca și cu arpadul, nu s'a întimplat samariei la fel ca damascului, după cum mina mea a pus stăpînire pe împărățiile idolorilor, (unde erau mai multe icoane decît la ierusalim și în samaria), cum am făcut samariei și idolorilor ei, nu voi face și ierusalimului și icoanelor lui?” dar, după ce domnul își va împlini toată lucrarea lui pe muntele sionului și la ierusalim, voi pedepsi-zice domnul-pe împăratul asiriei pentru rodul inimii lui îngîmfate, și pentru trufia privirilor lui semețe, căci el a zis: „prin puterea minei mele am făcut aceste lucruri, și prin înțelepciunea mea, -căci sînt priceput; am împins înapoi hotarele popoarelor, și le-am jăfuit vîstierile, și, ca un viteaz, am dat jos pe cei ce ședeau pe scaunele lor de domnie; am pus mina pe bogățiile popoarelor, ca pe un cub, și, cum se string niște ouă părăsite, așa am strîns eu tot pămîntul: niciunul n'a mișcat vreo aripă, nici n'a deschis ciocul, ca să cirpească. - ,se fălește oare securea împotriva celui ce se slujește de ea?, sau se mîndrește ferestrăul față de cel ce -l minuieste?, ca și cum nuiaua ar mișca pe cel ce o ridică, parcă toiagul ar ridica pe cel ce nu este de lemn?” de aceea domnul, dumnezeul oștirilor, va trimite ofilirea prin războinicii lui cei voinici; și între aleșii lui va izbucni un pîrjol, ca pîrjolul unui foc. lumina lui israel se va prefăce în foc, și sfîntul lui într'o flacără, care va mistui și va arde spinii și mărcinii lui, într'o zi. va arde, trup și suflet, strălucirea pădurii și cîmpiilor lui, de va fi ca un bolnav, care cade în leșin. ceilalți copaci din pădurea lui vor putea fi numărați, și un copil le-ar putea scrie numărul. în ziua aceea, rămășița lui israel și cei scăpați din casa lui iacov, nu se vor mai sprijini pe cel ce îi lovea; ci se vor sprijini cu încredere pe domnul, sfîntul lui israel. rămășiță, rămășița lui iacov, se va întoarce la dumnezeul cel puternic. chiar dacă poporul tău, israel, ar fi ca nisipul mării, totuș numai o rămășiță se va întoarce, căci nimicirea este hotărîtă, făcînd să se reverse dreptatea. și nimicirea aceasta, care a fost hotărîtă, domnul, dumnezeul oștirilor, o va aduce la îndeplinire în toată țara. totuș, așa vorbește domnul, dumnezeul oștirilor: „poporul meu,

care locuiește în sion, nu te teme de asirian; da, el te lovește cu nuiaua, și își ridică toiagul asupra ta, cum făceau egiptenii. dar, peste puțină vreme, pedeapsa va înceta, și minia mea se va întoarce împotriva lui, ca să -l nimicească.” domnul oștirilor va învîrți bicul împotriva lui, cum a lovit pe madian la stîncă oreb; și își va mai ridica toiagul odată asupra mării, ca odinioară în egipt. în ziua aceea, se va lua povara lui de pe umărul tău, și jugul lui de pe gîtul tău, ba încă jugul va cădea de grăsimi. el vine asupra aiatului, străbate migronul, își lasă calabalicul la micmas, trec trecătoare, se culcă la gheba; rama tremură, ghibea lui saul o ia la fugă. „ridică-ți glasul, fiica galimului!” „ia seama, lais!” „vai de tine, anatot!” madmena se împrăstie, locuitorii din ghebim fug. încă o zi de oprire la nob, și amenință cu mina lui muntele fiicei sionului, dealul ierusalimului. iată, domnul, dumnezeul oștirilor, taie crăcile cu putere; cei mai mari sînt tăiați, cei mai înalți sînt doborîți. dă jos cu fierul crîngul pădurii, și libanul cade supt mina celui puternic.

11

apoi o odraslă va ieși din tulpina lui isai, și un vîlstar va da din rădăcinile lui. duhul domnului se va odihni peste el, duh de înțelepciune și de pricepere, duh de sfat și de tărie, duh de cunoștință și de frică de domnul. plăcerea lui va fi frica de domnul; nu va judeca după înfățișare, nici nu va hotări după cele auzite, ci va judeca pe cei săraci cu dreptate, și va hotări cu nepărtinire asupra nenorociților țării; va lavi pămîntul cu toiagul cuvîntului lui, și cu suflarea buzelor lui va omori pe cel rău. eprihănirea va fi briul coapselor sale, și credincioșia briul mijlocului său. atunci lupul va locui împreună cu mielul, și pardosul se va culca împreună cu iedul; vîtelul, puilul de leu, și vitele îngrașate, vor fi împreună, și le va mîna un copilaș; vaca și ursoaica vor paște la un loc, și puii lor se vor culca împreună. leul va minca paie ca boul, pruncul de țîță se va juca la gura bortei năpîrcii, și copilul întărcat va băga mina în vizunia basilecului. u se va face nici un rău și nici o pagubă pe tot muntele meu cel sfînt; căci pămîntul va fi plin de cunoștința domnului, ca fundul mării de apele cari -l acopăr. în ziua aceea, vîlstarul lui isai va fi ca un steag pentru popoare; neamurile se vor întoarce la el, și slava va fi locuința lui. în același timp, domnul își va întinde mina a doua oară, ca să răscumpere rămășița poporului său, risipit în asiria și în egipt, în patros și în etiopia, la elam, la șinear și la hamat, și în ostroavele mării. el va înălța un steag pentru neamuri, va strînge pe surghiuniții lui israel, și va aduna pe cei risipiți ai lui iuda, de la cele patru capete ale pămîntului. pizma lui efraim va înceta, și vrăjmașii lui iuda vor fi nimiciți; efraim nu va mai fi gelos pe iuda, și iuda nu va mai fi vrăjmaș lui efraim, ci vor sbura pe umărul filistenilor la apus, și vor jăfui împreună pe fiii răsăritului. edom și moab vor fi prada minilor lor, și fiii lui amon le vor fi supuși. domnul va seca limba mării egiptului, și va ridica mina asupra riului în minia lui, și va împărți în șapte piraie, așa că îl vor putea trece încălțați. și va fi un drum pentru rămășița poporului său, care va mai rămînea în asiria, cum a fost pentru israel, în ziua cînd

a ieșit din țara egiptului.

12

în ziua aceea vei zice: „te laud, doamne, căci ai fost supărat pe mine, dar minia ta s'a potolit și m'ai mîngîiat!” iată, dumnezeu este izbăvirea mea, voi fi plin de încredere, și nu mă voi teme de nimic; căci domnul dumnezeu este tăriia mea și pricina laudelor mele, și el m'a mîntuit.” veți scoate apă cu bucurie din izvoarele mîntuirii, și veți zice în ziua aceea: „lăudați pe domnul, chemați numele lui, vestiți lucrările lui printre popoare, pomeniți mărirea numelui lui! cîntați domnului, căci a făcut lucruri strălucite: să fie cunoscute în tot pămîntul!” strigă de bucurie și veselie, locuitoare a sionului, căci mare este în mîlocul tău sfîntul lui israel.”

13

proorocie împotriva babilonului, descoperită lui isaia, fiul lui amot. ridicăți un steag pe un munte gol, înălțați glasul spre ei, faceți semne cu mîna, ca să vină la porțile asupritorilor! „am dat poruncă sfinței mele oștiri-zice domnul-am chemat pe vitejii mei la judecata miniei mele, pe cei ce se bucură de mărirea mea.” un vuiet se aude pe munți, ca vuietul de popor mult; se aude o zarvă de împărății, de neamuri adunate. domnul oștirilor își cercetează oastea care va da lupta. ei vin dintr'o țară depărtată, de la marginea cerurilor: domnul și uneltele miniei lui vor nimici tot pămîntul. gemeți! căci ziua domnului este aproape: ea vine ca o pustiire a celui atotputernic! de aceea toate minile slăbesc, și orice inimă omenească se topește. ei sînt năpădiți de spaimă; îi apucă chinurile și durerile; se zvîrcolesc ca o femeie în durerile nașterii, se uită unii la alții incremenți; fețele lor sînt roșii ca focul. iată, vine ziua domnului, zi fără milă, zi de minie și urgie aprinsă, care va prefăce tot pămîntul în pustiu, și va nimici pe toți păcătoșii de pe el. căci stelele cerurilor și orionul nu vor mai străluci; soarele se va întineca la răsăritul lui, și luna nu va mai lumina. voi pedepsi-zice domnul-lumea pentru răutatea ei, și pe cei răi pentru nelegiuirile lor; voi face să înceteze mîndria celor trufași, și voi doborî semeția celor asupritori. voi face pe oameni mai rari decît aurul curat, și mai scumpi decît aurul din ofir. pentru aceasta voi clătina cerurile, și pămîntul se va zgudui din temelii lui, de minia domnului oștirilor, în ziua miniei lui aprinse. atunci, ca o căprioară speriată, ca o turmă fără păstor, fiecare se va întoarce la poporul său, fiecare va fugi în țara lui. toți ceice vor fi prinși, vor fi străpuși, și toți cei ce vor fi apucați, vor cădea uciși de sabie. copiii lor vor fi zdrobiți supt ochii lor, casele le vor fi jăfuite, și nevestele lor vor fi necinstite. iată, ațiș împotriva lor pe mezi, cari nu se uită la argint, și nu poftesc aurul. cu arcurile lor vor doborî pe tineri, și vor fi fără milă pentru rodul pîntecelelor: ochiul lor nu va cruța pe copii. și astfel babilonul, podoaba împărățiilor, falnica mîndrie a haldeilor, va fi ca sodoma și gomora, pe cari le -a nimicit dumnezeu. el nu va mai fi locuit, nu va mai fi niciodată popor în el. arabul nu-și va mai

întinde cortul acolo, și păstorii nu-și vor mai târcui turmele acolo, ci fiarele pustiei își vor face culcușul acolo, bufnitele îi vor umplea casele, struții vor locui acolo, și stafiile se vor juca acolo. șacalii vor urla în casele lui împărătești pustii, și cîinii sălbatici în casele lui de petrecere. vremea lui este aproape să vină, și zilele nu i se vor lungi.”

14

căci domnul va avea milă de iacov, va alege iarăș pe israel, și -i va aduce iarăș la odihnă în țara lor; străinii se vor alipi de ei, și se vor uni cu casa lui iacov. popoarele îi vor lua, și -i vor aduce înapoi la locuința lor, și casa lui israel îi va stăpîni în țara domnului, ca robi și roabe. vor ținea astfel robi pe cei ce -i robisera pe ei, și vor stăpîni peste asupritorii lor. iar cînd își va da domnul odihnă după ostenelele și frămîntările tale, și după aspra robie care a fost pusă peste tine, atunci vei cînta cîntarea aceasta asupra împăratului babilonului, și vei zice: „iată, asupritorul nu mai este, asuprirea a încetat, domnul a frînt toiaagul celor răi, nuiaua stăpînitorilor. cel ce, în urgia lui, lovea popoarele, cu lovituri fără răgaz, cel ce, în minia lui, supunea neamurile, este prigonit fără crutare. tot pămîntul se bucură acum de odihnă și pace; izbucnesc oamenii în cîntece de veselie. pînă și chiparoșii și cedrii din liban se bucură de căderea ta și zic: „de cînd ai căzut tu, nu se mai suie nimeni să ne taie; locuința morților se mișcă pînă în adîncimile ei, ca să te primească la sosire, ea trezește înaintea ta umbrele, pe toți mii marii pămîntului, scoală de pe scaunele lor de domnie pe toți împărății neamurilor. toți iau cuvîntul ca să-ți spună: „și tu ai ajuns fără putere ca noi, și tu ai ajuns ca noi; strălucirea ta s'a pogorît și ea în locuința morților, cu sunetul alăutelor tale; așternut de viermi vei avea, și viermii te vor acoperi. cum ai căzut din cer, luceafăr strălucitor, fiu al zorilor! cum ai fost doborît la pămînt, tu, biruitorul neamurilor! tu ziceai în inima ta: „mă voi sui în cer, îmi voi ridica scaunul de domnie mai pe sus de stelele lui dumnezeu; voi ședea pe muntele adunării dumnezeilor, la capătul miază-noaptei; mă voi sui pe virful norilor, voi fi ca cel prea înalt.” dar ai fost aruncat în locuința morților, în adîncimile mormîntului! cei ce te vād se uită țîntă mirați la tine, te privesc cu luare aminte și zic: „acesta este omul care făcea să se cutremure pămîntul, și zgudua împărățiile, care prefăcea lumea în pustie, nimicea cetățile și nu dădea drumul prinșilor săi de război; toți împărății neamurilor, da, toți, se odihnesc cu cînte, fiecare în mormîntul lui. dar tu ai fost aruncat departe de mormîntul tău, ca o ramură zdrobită, ca o pradă luată dela niște oameni uciși cu lovituri de sabie, și aruncată pe pietrele unui gropi, ca un hoit călcat în picioare. tu nu ești unit cu ei în mormînt, căci ți-ai nimicit țara și ți-ai prăpădit poporul. nu se va mai vorbi niciodată de neamul celor răi. pregătiți măcelărirea fiilor, din pricina nelegiuirii părinților lor! ca să nu se mai scoale să cucerească pămîntul, și să umple lumea cu cetăți!” „eu mă voi ridica împotriva lor! -zice domnul oștirilor-și voi șterge numele și urma babilonului, pe fiu și nepot,” zice domnul. „voi face din el un

culcuș de arici și o mlaștină, și il voi mătura cu mătura nimicirii”, zice domnul oștirilor. domnul oștirilor a jurat, și a zis: „da, ce am hotărît se va întimpla, ce am pus la cale se va împlini. voi zdrobi pe asirian în țara mea, il voi călca în picioare pe munții mei; astfel jugul lui se va lua de pe ei, și povara lui va fi luată de pe umerii lor.” iată hotărîrea luată împotriva întregului pămînt, iată mina, întinsă peste toate neamurile. domnul oștirilor a luat această hotărîre: cine i se va împotrivi? mina lui este întinsă: cine o va abate? în anul morții împăratului ahaz, a fost rostită această proorocie: „nu te bucura, țara filistenilor, că s'a frînt toiașul care te lovea! căci din rădăcina șarpelui va ieși un basilic, și rodul lui va fi un balaur sbrător. atunci cei mai săraci vor putea paște, și cei nenorociți vor putea să locuiască liniștiți; dar îți voi lăsa neamul să piară de foame, și ce va mai rămînea din tine va fi omorît. gemi, poartă! bocește-te, cetate! cutremură-te, toată țara filistenilor! căci un fum vine dela miază noapte, și șirurile vrăjmașului sînt strînse.” „și ce va răspunde trimișilor poporului?” „că domnul a întemeiat sionul, și că cei nenorociți din poporul lui găsesc un loc de adăpost acolo.” -

15

proorocie împotriva moabului. chiar în noaptea cînd este pustiit, ar-moabul este nimicit! chiar în noaptea cînd este pustiit, chir-moabul este nimicit!... poporul se suie la templu și la dibon, pe înălțimi, ca să plîngă; moabul se bocește: pe nebo și pe medeba toate capetele sînt rase, și toate bărbile sînt tăiate. pe ulițe, sînt învinși cu saci, pe acoperișuri și în piețe, totul geme, și se tocesc plîgînd. hesbonul și eleale tipă de li se aude glasul pînă la iahaz, chiar și războinicii moabului se bocesc cu sufletul plin de groază. îmi plînge inima pentru moab, ai cărui fugari aleargă pînă la țoar, pînă la eglat-șelișia; căci suie, plîgînd, suișul luhitului, și scot țipete de durere pe drumul horonaimului. căci apele nimrim sînt pustiite, s'a uscat iarba, s'a dus verdeața, și nu mai este niciun fir verde. de aceea string ce le mai rămîne, și își strămută averile dincolo de pîriul sâlcilor căci țipetele înconjură hotarele moabului; bocetele lui răsună pînă la eglaim, și urletele lui răsună pînă la beer-elim. apele dimonului sînt pline de singe, și voi trimete peste dimon noi nenorociți; un leu va veni împotriva celor scăpați ai moabului, împotriva rămășiței din țară.

16

trimeteți miei cîrmuitorului țării, trimeteți -i din sela, prin pustie, la muntele fiicei sionului! ca o pasăre fugară, zgurnită din cuib, așa vor fi fiicele moabului, la trecerea arnonului. - și voi zice: „sfătuiește, mijlocește, acopere-ne ziua namiaza mare cu umbra ta, ca noaptea neagră, ascunde pe ceice sînt urmăriți, nu da pe față pe cei fugiți! lasă să locuiască pentru o vreme la tine cei gonii din moab, fiin un loc de scăpare pentru ei împotriva pustiitorului! căci apăsarea va înceta, pustiirea se va sfîrși, celce calcă țara în picioare va pieri. și atunci un scaun de dom-

nie se va întări prin îndurare; și se va vedea șezînd cu credincioșie, în casa lui david, un judecător, prieten al dreptului și plin de rîvnă pentru dreptate. - „auzim îngîmfarea mîndrului moab, fudulia și fala lui, trufia și lăudăroșia lui.” deaceea geme moabul pentru moab, toți gem; suspinați pe dărimăturile chiharesetului, adînc mîhnîți; căci cîmpiile hesbonului lincezesc; stăpînii neamurilor au sfărîmat butucii viei din sibma, cari se întindeau pînă la iaezer, și se încălceau prin pustie: mlădițele ei se întindeau și treceau dincolo de mare. deaceea plîng pentru via din sibma, ca pentru iaezer; vă ud cu lacrămile mele, hesbonule și eleale! căci peste culesul roadelor voastre și peste secerișul vostru a căzut un strigăt de război! s'a dus bucuria și veselia din cîmpii! și în vii, nu mai sînt cintece, nu mai sînt veselii! nimeni nu mai calcă vinul în teascuri. - „am făcut să înceteze strigătele de bucurie la cules. deaceea îmi plînge sufletul pentru moab ca o arfă și inima pentru chir-hares; și cînd se va arăta moabul, obosindu-se pe înălțimi și va intra în locașul său cel sfînt să se roage, nu va putea să capete nimic” - acesta este cuvîntul, pe care l -a rostit domnul de multă vreme asupra moabului. iar acum domnul vorbește, și zice: „în trei ani, ca anii unui simbrias, slava moabului va fi disprețuită, împreună cu toată această mare mulțime; și ce va rămînea, va fi puțin lucru, aproape nimic.”

17

proorocie împotriva damascului: „iată, damascul nu va mai fi o cetate, ci va ajunge un morman de dărimături; cetățile aroerului sînt părăsite, sînt date spre pășune turmelor, cari se culcă nestingherite acolo. s'a isprăvit cu cetățuia lui efraim, și s'a sfîrșit cu împărăția damascului; dar rămășița siriei va fi ca slava copiilor lui israel, zice domnul oștirilor. în ziua aceea, slava lui iacov va fi slăbită, și grăsimia cîrnii lui va pieri. se va întimpla ca atunci cînd stringe secerătorul grîul, în brațul lui taie spicele; da, ca la strînsul spicelor în valea refaim; vor mai rămînea doar citeva, ca la scuturatul măslinului: două, trei măsline, pe virful crengilor, patru sau cinci, în ramurile cu roade, zice domnul, dumnezeul lui israel.” în ziua aceea, omul se va uita spre făcătorul său, și ochii i se vor întoarce spre sfîntul lui israel; nu se va mai uita spre altare, cari sînt lucrarea minilor lui, și nu va mai privi la ce au făcut degetele lui, la idolii astartei și la stîlpii închinății soarelui. în ziua aceea, cetățile lui întărite vor fi ca dărimăturile din pădure și de pe virful muntelui, părăsite odinioară înaintea copiilor lui israel: va fi o pustie! căci ai uitat pe dumnezeul mintuirii tale, și nu ți-ai adus aminte de stîncă scăpării tale. de aceea ți-ai sădit răsaduri plăcute, și ai sădit butuci străini. cînd i-ai sădit, i-ai înconjurat cu un gard, și în curînd i-ai văzut înflorînd. dar culesul roadelor a fugit tocmai în clipa veseliei; și durerea este fără leac. vai! ce vuiet de popoare multe, cari urlă cum urlă marea! ce zarvă de neamuri, cari mugesc cum mugesc niste ape puternice. eamurile mugesc cum mugesc apele mari... dar cînd le muștră dumnezeu, ele fug departe, izgonite ca pleava de pe munți la suflarea vîntului, ca țărîna luată de

virtej. îndeseară, vine o prăpădenie neașteptată, și până dimineața, nu mai sînt! iată partea celor ce ne jupoaie, și soarta celor ce ne jăfuiesc.

18

vai de tine, țară, în care răsună zîngănit de arme, și care ești dincolo de riurile etiopiei! tu, care trimeti soli pe mare, în corăbii de papură cari plutesc pe luciul apelor! duceți-vă, soli iuți, la neamul acela tare și puternic, la poporul acela înfricoșat dela începutul lui, neam puternic care zdrobește totul, și a cărui țară este tăiată de riuri. voi toți, locuitori ai lumii și voi, locuitori ai pămîntului, luați seama cînd se înalță steagul pe munți, și ascultați cînd sună trîmbița! căci așa mi -a vorbit domnul: „eu privesc liniștit din locuința mea pe căldura arzătoare a luminii soarelui, și pe aburul de rouă, în vîpia secerișului. dar înainte de seceriș, cînd cade floarea, și rodul se face aguridă, el taie îndată mlădițele cu cosoare, ba taie chiar lăstarii și -i aruncă...” și asirienii vor fi lăsați astfel pradă păsărilor răpitoare din munți și fiarelor pămîntului; păsările de pradă vor petrece vara pe trupurile lor moarte, și fiarele pămîntului vor ierna pe ele. în vremea aceea, se vor aduce daruri de mîncare domnului oștirilor, de poporul cel tare și puternic, de poporul cel înfricoșat dela începutul lui, neam puternic, care zdrobește totul, și a cărui țară este tăiată de riuri: vor fi aduse acolo unde locuiește numele domnului oștirilor, pe muntele sionului.

19

proorocie împotriva egiptului. iată, domnul călărește pe un nor repede și vine în egipt. idolii egiptului tremură înaintea lui, și li se îndoaie inima egiptenilor în ei. „voi înarma pe egipteni unii împotriva altora, și se vor bate frate cu frate, prieten cu prieten, cetate cu cetate, împărăție cu împărăție. duhul egiptenilor va pieri din ei, și le voi nimici sfatul; atunci vor întreba pe idoli și pe vrăjitori, pe ceice cheamă morții și pe ghicitori. voi da egiptul în minile unui stăpîn aspru, și un împărat fără milă va stăpîni peste ei, zice domnul, dumnezeul oștirilor.” apele mării vor seca, și riul va seca și se va usca, riurile se vor imputi, canalele egiptului vor fi goale și uscate, pipirigul și trestiele se vor vesteji. livezile nilului de la îmbucătura riului, și toate sămănăturile din valea riului se vor usca, se vor preface în țărîină și vor pieri. vor geme pescarii, se vor boci toți cei ce aruncă undița în riu, și ceice întind mreji pe ape vor fi nemîngiați. ceice lucrează înul dărcit, și ceice țes țesături albe vor fi acoperiți, de rușine, stăpînitorii țării vor fi întristați și toți simbriașii vor fi cu inima amărită. în adevăr, voievozii toanului au înebunit, sfinții înțelepți ai lui faraon s'au prostit. „cum îndrăzniți voi să spuneți lui faraon: „noi sîntem fiii înțelepților, fiii străvechilor împărați? unde sînt înțelepții tăi, să-ți facă descoperiri dumnezeiești, și să spună ce a hotărît domnul oștirilor împotriva egiptului. voievozii toanului au înebunit, voievozii nofului s'au înșelat, căpeteniile semințiilor duc egiptul în rătăcire: domnul a răspîndit în mijlocul

lui un duh de ameteală ca să facă pe egipteni să se clatine în toate faptele lor, cum se clatină un om beat și varsă, și egiptul nu va avea pe nimeni, care să poată face ceva, nici cap, nici coadă, nici ramură de finic, nici trestie! în ziua aceea, egiptul va fi ca o femeie: va tremura și se va teme, văzînd mișcarea minei domnului oștirilor, cînd o va ridica împotriva lui. chiar și țara lui iuda va fi o groază pentru egipt: cum i se va vorbi de ea, se va îngrozi, din pricina hotărîrii luate împotriva lui de domnul oștirilor. în vremea aceea, vor fi cinci cetăți în țara egiptului, cari vor vorbi limba canaanului, și vor jura pe domnul oștirilor: una din ele se va numi cetatea nimicerii! tot în vremea aceea va fi un altar pentru domnul în țara egiptului, și la hotar, va fi un stîlp de aducere aminte pentru domnul. acesta va fi pentru domnul oștirilor un semn și o mărturie în țara egiptului. ei vor striga către domnul din pricina asupritorilor, și el le va trimete un mîntuitor și un apărător, care să -i izbăvească. atunci domnul se va descoperi egiptenilor, și egiptenii vor cunoaște pe domnul în ziua aceea. vor aduce jertfe și daruri de mîncare, vor face juruințele domnului și le vor împlini. astfel, domnul va lovi pe egipteni, îi va lovi, dar îi va tămădui. ei se vor întoarce la domnul, care -i va asculta, și -i va vindeca. în aceeași vreme, va fi un drum care va duce din egipt în asiria; și egiptenii împreună cu asirienii vor sluji domnului. tot în vremea aceea, israel va fi al treilea, unit cu egiptul și cu asiria, ca o binecuvîntare în mijlocul pămîntului. domnul oștirilor îi va binecuvînta și va zice: „binecuvîntat să fie egiptul, poporul meu, și asiria, lucrarea minilor mele, și israel, moștenirea mea!”

20

în anul cînd a venit tartan la asdod, trimes de sargon, împăratul asiriei, să bată asdodul, și l -a luat, în vremea aceea domnul a vorbit lui isaia, fiul lui amot, și i -a zis: „du-te, deslegea-ți sacul de pe coapse și scoate-ți încălțămintea din picioare!” el a făcut așa, a umblat gol și desculț. și domnul a zis: „după cum robul meu isaia umblă gol și desculț, trei ani de zile, ca semn și înștiințare pentru egipt și pentru etiopia, tot așa și împăratul asiriei va lua din egipt și din etiopia prînsi de război și surghiuniți, tineri și bătrîni, goi și desculți, și cu spinarea descoperită, spre rușinea egiptului. atunci se vor îngrozi și se vor rușina ceice își pusese război în etiopia, și se vor fâleau cu egiptul. și locuitorii de pe țărmul acesta vor zice în ziua aceea: „iată ce a ajuns încrederea noastră, pe care ne bizuiserăm, ca să fim ajutați și să fim izbăviți de împăratul asiriei! cum vom scăpa acum?”

21

proorocie asupra pustiei mării. cum înaintează vijelia dela miazăzi, așa vine el din pustie, din țara înfricoșată. vedenie grozavă mi s'a descoperit. asupritorul asuprește, pustiitorul pustiște. „sue-te, elamule! impresoară, medio! căci fac să înceteze toate oftările lor, -zice domnul.” de aceea mi s'a umplut in-

ima de neliniște, m'apucă durerile, ca durerile unei femei cind naște. zvircolirile nu mă lasă s'aud, tremurul mă împedecă să văd. îmi bate inima cu putere, m'apucă groaza; noaptea plăcerilor mele ajunge o noapte de spaimă. ei pun masa, straja veghează, și ei mănincă, beau... dar deodată se aude strigînd: „în picioare, voievozi! ungeți scutul!” căci așa mi -a vorbit domnul: „du-te și pune un străjer, ca să dea de veste despre ce va vedea.” - el a văzut călărime, călăreți doi cite doi, călăreți pe măgari, călăreți pe cămile; și asculta cu luare aminte, cu cea mai mare băgare de seamă. apoi a strigat, ca un leu: „doamne, am stat mereu în turnul meu de pază, și stam de strajă în toate nopțile. și iată că a venit călărime și călăreți doi cite doi.” apoi a luat iarăș cuvîntul, și a zis: „a căzut, a căzut babilonul, și toate icoanele dumnezeilor lui sînt sfărîmate la pămînt”, poporul meu, care ai fost stropșit ca boabele de grîu din aria mea, ce am auzit dela domnul oștirilor, dumnezeul lui israel, aceea vā vestesc. proorocie asupra dumei. mi se strigă din seir: „străjerule, cit mai este din noaptez' „străjerule, mai este mult din noaptez' străjerul răspunde: „vine dimineața, și este tot noapte. dacă vreți să întrebați, întrebați; întoarceți-vă, și veniți iarăș.” proorocie asupra arabiei. veți petrece noaptea în tufele arabiei, cete de negustori din dedan! duceți apă celor ce le este sete; locuitorii țării tema duceți pine fugarilor! căci ei fug dinaintea săbiilor, dinaintea săbiei scoase din teacă, dinaintea arcului încordat, și dinaintea unei lupte înverșunate. căci așa mi -a vorbit domnul: „încă un an, ca anii unui simbriaș, și s'a isprăvit cu toată slava chedarului. u va mai rămînea decît un mic număr din vitejii arcași, fii ai chedarului, căci domnul, dumnezeul lui israel, a spus -o.

22

proorocie asupra văii vedeniilor. „ce este de vā suiți cu toți pe acoperișuri, cetate gălăgioasă, plină de zarvă, cetate veselă! morții tăi nu vor pieri cuși de sabie, nici nu vor muri luptînd. ci toate căpeteniile tale fug împreună, sînt luați prinși de arcași; toți locuitorii tăi ajung deodată robi, în timp ce o iau la fugă în depărtare. de aceea zic: „întoarceți-vă privirile dela mine, lăsați-mă să plîng cu amar; nu stăruiți să mă mîngîiați pentru nenorocirea fiicei poporului meu! căci este o zi de necaz, de zdrobire și de învîlmășală, trimeasă de domnul, dumnezeul oștirilor, în valea vedeniilor. se dărimă zidurile, și răsună țipete de durere spre munte. elamul poartă tolba cu săgeți; cară de luptători, de călăreți înaintează; chirul desvelește scutul. cele mai frumoase vāi ale tale sînt pline de cară, și călăreții se însiruie de bătaie la porțile tale. cele din urmă șanturi de întărire ale lui iuda sînt silite, și în ziua aceasta cercetezi tu armăturile din casa păduri. vā uitați la spărturile cele multe făcute cetății lui david, și opriți apele iazului de jos. umărați casele ierusalimului, și le stricați, ca să întăriți zidul. faceți o cămară între cele două ziduri, pentru apele iazului celui vechi; -dar nu vā uitați spre cel ce a vrut aceste lucruri, nu vedeți pe cel ce de mult le -a pregătit. și totuș domnul, dumnezeul oștirilor, vā cheamă în ziua aceea să plîngeți și să vā bateti în

piept, să vā radeti capul și să vā încingeți cu sac. dar iată, în schimb, veselie și bucurie! se junghie boi și se taie oi, se mănincă la carne și se bea la vin: „să mîncăm și să bem, căci mine vom muri - domnul oștirilor mi -a descoperit, și mi -a zis: „nu, nelegiuirea aceasta nu vi se va ierta pînă nu veți muri, zice domnul, dumnezeul oștirilor.” așa vorbește domnul, dumnezeul oștirilor: „du-te la curteanul acela, la șebna, dregătorul casei împărătești, și zi -i: „ce ai tu aici la tine, și pe cine ai aici, de-ți săpi aici un mormînt? el își sapă un mormînt sus pe înălțime, își scobește o locuință în stîncă! iată, domnul te va asvirli cu o aruncătură puternică, te va învîrti ca pe un ghem. te va asvirli, te va asvirli ca pe o minge, pe un pămînt întins, și acolo vei muri, acolo vor veni carele tale cele strălucite, tu, ocara casei stăpînului tău! vei fi izgonit din dregătoria ta, și te va smulge domnul din locul tău. „în ziua aceea, zice domnul, voi chema pe robul meu eliachim, fiul lui hilchia, îl voi îmbrăca în tunica ta, îl voi încinge cu briul tău, și voi da puterea ta în minile lui. el va fi un tată pentru locuitorii ierusalimului și pentru casa lui iuda. voi pune pe umărul lui cheia casei lui david: cînd va deschide el, nimeni nu va închide, și cînd va închide el, nimeni nu va deschide. îl voi împlînta ca pe un drug într'un loc tare, și va fi un scaun de slavă pentru casa tatălui său. pe el se va sprijini toată slava casei tatălui său, odraslele alese și de ocără, toate sculele cele mici, atît lighenele cit și vasele.” „în ziua aceea, zice domnul oștirilor, drugul acela împlîntat într'un loc tare va fi scos, va fi tăiat și va cădea, și povara care era pe el va fi nimicită, căci domnul a vorbit.”

23

proorocie împotriva tirului. „bociți-vă, corăbii din tarsis! căci tirul a fost nimicit: nu mai are nici case, nici intrare! din țara chitim le -a venit vestea aceasta.” „amuțiți de groază, locuitori ai țărmlui, pe care o umpleau odată negustorii din sidon, cari străbăteau marea! veniturile lui erau grîul nilului și secerișul riului, aduse pe ape mari, așa că el era tirul neamurilor.” „rușinează-te sidoane! căci așa vorbește marea, cetățuia mării: „eu n'am avut durerile facerii, nici n'am născut, n'am hrănit tineri, nici n'am crescut fete.” cînd vor afla egiptenii vestea aceasta, vor tremura auzind de căderea tirului, și vor zice: „treceți la tarsis, bociți-vă, locuitori ai țărmlui! aceasta este cetatea voastră cea veselă, care avea o obîrșie veche, și ale cărei picioare o duceau să locuiască departe. cine a luat această hotărîre împotriva tirului, împărțitorul cununilor, el, ai cărui negustori erau niște voievozi, și ai cărui țigoveți erau cei mai bogați de pe pămînt? domnul oștirilor a luat această hotărîre, ca să rușineze mindria a tot ce strălucește, și să smerească pe toți cei mari ai pămîntului: „străbate-ți țara, ca nilul, niciun briu nu te mai stringe, fiica tarsisului! nu mai este niciun jug! domnul și -a întins mina asupra mării; a făcut să tremure împărății; a poruncit nimicirea cetățuilor canaanului, și a zis: „de acum nu te vei mai bucura, fecioară necinstită, fiica sidonului! scoală-te și treci în țara chitim; dar nici acolo nu vei avea odihnă. iacă pe haldei, cari nu erau un popor, locuitorii acestia ai pustiei, cărora asirianul le -a întemeiat o

tară; ei înalță turnuri, surpă casele împărătești ale tirului, le prefac în dărimături.“ „bociți-vă, corăbii din tarsis! căci cetățuia voastră este nimicită.” în vremea aceea, tirul va fi dat uitării șaptezeci de ani, cît ține viața unui împărat, dar după șaptezeci de ani, se va întimpla tirului ca și curvei despre care vorbește cîntecul: „ia arfa și străbate cetatea, curvă dată uitării; cîntă bine, cîntă-ți cîntecele de mai multe ori, ca iarăși să-și aducă lumea aminte de tine.” tot așa, după șaptezeci de ani, domnul va cerceta tirul, și se va întoarce iarăși la ciștișul lui; va avea legături cu toate împărățiile lumii de pe fața pămîntului; dar ciștișul și plata lui vor fi închinat domnului, nu vor fi nici strîine nici păstrate; ci ciștișul lui va aduce celor ce locuiesc înaintea domnului, o hrană îmbelsugată și haine strălucite.

24

iată, domnul deșartă țara și o pustiește, îi răstoarnă fața și risipește locuitorii; cum se întimplă preotului se întimplă și poporului, stăpînului ca și slugii, stăpînei ca și slujnicei, vînzătorului ca și cumpărătorului, celui ce dă cu împrumut ca și celui ce ia cu împrumut, datornicului ca și cel căruia îi este dator. țara este pustiită de tot și prădată; căci domnul a hotărît așa. țara este tristă, sleită de puteri; locuitorii sînt mihniți și tinjesc; căpeteniile poporului sînt fără putere, căci țara a fost spurcată de locuitorii ei; ei călcau legile, nu țineau poruncile, și rupeau legămîntul cel vecinic! de aceea mîncă blestemul țara, și sufăr locuitorii ei pedeapsa nelegiuirilor lor; de aceea sînt prăpădiți locuitorii țării, și nu mai rămîne decît un mic număr din ei. mustul stă trist, via este veșejită; toți cei ce erau cu inima veselă, suspină. a încetat desfătarea timpanelor, s'a sfîrșit veseliea gălăgioasă, s'a dus bucuria arfei. u se mai cîntă cînd se bea vin, ei băturile tari li se par amare celor ce le beau. cetatea pustie este dărimată; toate casele sînt închise, nu mai intră nimeni în ele. pe ulițe se strigă după vin; s'a dus orice desfătate, nu mai este nicio veselie în țară. umai pustiire a mai rămas în cetate, și porțile stau dărimate. da, în țară, în mijlocul popoarelor, este ca atunci cînd se scutură măslinul, sau ca la culesul ciorchinelor rămase după culesul viei. ceilalți însă, cari vor mai rămînea, își înalță glasul, scot strigăte de veselie; de pe țărmurile mării, laudă măreția domnului. „proslăviți dar pe domnul în locurile unde strălucește lumină, laudați numele domnului, dumnezeului lui israel, în ostroavele mării;” dela marginele pămîntului auzim cîntînd: „slavă celui neprihănit;” dar eu zic: „sînt perdut! sint perdut! vai de mine!” jăfuitorii jăfuiesc, jăfuitorii se înveșnează la jaf. groază, groapă, și lațul, vin peste tine, locuitor al țării! cel ce fuge dinaintea strigătelor de groază cade în groapă, și cel ce se ridică din groapă se prinde în laț; căci se deschid stăvilarele de sus, și se clatină temelile pămîntului! pămîntul se rupe, pămîntul se sfărîmă, pămîntul se crapă, pămîntul se clatină ca un om beat, tremură ca o colibă; păcatul lui îl apasă, cade, și nu se mai ridică. în ziua aceea, domnul va pedepsi în cer ostirea de sus, iar pe pămînt pe împărații pămîntului. aceștia vor fi strînși ca prinși de război și puși într'o temniță,

vor fi închiși în gherle, și, după un mare număr de zile, vor fi pedepsiți luna va fi acoperită de rușine, și soarele de groază; căci domnul ostirilor va împărăți pe muntele sionului și la ierusalim, strălucind de slavă în fața bătrînilor lui.

25

doamne, tu ești dumnezeul meu; pe tine te voi înalța! laud numele tău, căci ai făcut lucruri minunate; planurile tale făcute mai dinainte s'au împlinit cu credincioșie. căci ai prefăcut cetatea (babilon) într'un morman de pietre, cetățuia cea tare într'o grămadă de dărimături; cetatea cea mare a străinilor este nimicită, și niciodată nu va mai fi zidită. de aceea te slăvesc popoarele puternice, și cetățile neamurilor puternice se tem de tine. căci tu ai fost un loc de scăpare pentru cel slab, un loc de scăpare pentru cel nenorocit în necaz, un adăpost împotriva furtunii, un umbrar împotriva căldurii; căci suflarea asupritorilor este ca vijelia care izbește în zid. cum domolești căldura într'un pămînt arzător, așa ai domolit zarva străinilor; cum este înădușită căldura de umbra unui nor, așa au fost înădușite cîntările de biruință ale asupritorilor.“ domnul ostirilor pregătește tuturor popoarelor pe muntele acesta, un ospăț de bucate gustoase, un ospăț de vinuri vechi, de bucate miezoase, pline de măduvă, de vinuri vechi și limpezite. și, pe muntele acesta, înalță măhrama care acopere toate popoarele, și învelitoarea care înfășură toate neamurile; nimicește moartea pe vecie: domnul dumnezeu șterge lacrimile de pe toate fețele, și îndepărtează de pe tot pămîntul oara poporului său; da, domnul a vorbit. în ziua aceea, vor zice: „iată, acesta este dumnezeul nostru, în care aveam încredere că ne va mîntui. acesta este domnul, în care ne încredăm, acum să ne veselim, ei să ne bucurăm de mîntuirea lui! căci mina domnului se odihnește pe muntele acesta; dar moabul este călcat în picioare pe loc, cum este călcat în picioare paiul în bălegar. în mijlocul acestei băltoace, el își întinde minile, cum le întinde înotătorul ca să înoate; dar domnul îi doboară mîndria, și face de nimica dibăcia minilor lui. el surpă, prăbușește întăriturile înalte ale zidurilor tale, le prăbușește la pămînt, în țărîna.”

26

în ziua aceea, se va cînta următoarea cîntare în țara lui iuda: „avem o cetate tare; dumnezeu ne dă mîntuirea ca ziduri și întăritură. deschideți porțile, ca să intre neamul cel neprihănit și credincios. celui cu inima tare, tu -i cheazăsluiești pacea; da, pacea, căci se încrede în tine. încredeți-vă în domnul pe vecie, căci domnul dumnezeu este stîncă veacurilor. el a răsturnat pe ceice locuiau pe înalțimi, el a plecat cetatea îngîmfată; a doborît -o la pămînt, și a aruncat -o în țărîna. ea este călcată în picioare, în picioarele săracilor, supt pașii celor obișduiți. calea dreptului este neprihănită; tu, care ești fără prihană, netezești cărarea dreptului. de aceea te așteptăm, doamne, și pe calea judecăților tale; sufletul nostru suspină după

numele tău și după pomenirea ta. sufletul meu te dorește noaptea, și duhul meu te caută înlăuntrul meu. căci, cînd se împlinesc judecățile tale pe pămînt, locuitorii lumii învață dreptatea. dacă ierți pe cel rău, el totuși nu învață neprihănirea, se dedă la rău în țara în care domnește neprihănirea, și nu caută la mărirea domnului. doamne, mîna ta este puternică: ei n'o zăresc! dar vor vedea rivna ta pentru poporul tău, și vor fi rușinați; va arde focul pe vrăjmașii tăi. dar nouă, doamne, tu ne dai pace, căci tot ce facem noi, tu împlinști pentru noi. doamne, dumnezeul nostru, alți stăpîni afară de tine au stăpînit peste noi, dar acum numai pe tine, și numai numele tău îl chemăm. ceice sînt morți acum nu vor mai trăi, sînt niște umbre, și nu se vor mai scula; căci tu i-ai pedepsit, i-ai nimicit, și le-ai șters pomenirea. înmulțește poporul, doamne! înmulțește poporul, arată-ți slava; dă înapoi toate hotarele țării. doamne, ei te-au căutat, cînd erau în strîmtorare; au început să se roage, cînd i-ai pedepsit. cum se svircolește o femeie însărcinată, gata să nască, și cum strigă ea în mijlocul durerilor ei, așa am fost noi, departe de fața ta, doamne! am zămislit, am simțit dureri, și, cînd s-a naștem, am născut vînt: țara nu este mintuită, și locuitorii ei nu sînt născuți. să invie dar morții tăi! să se scoale trupurile mele moarte! -treziți-vă și săriți de bucurie, ceice locuiți în țărîna! căci roua ta este o rouă dătătoare de viață, și pămîntul va scoate iarăș afară pe cei morți.“ du-te, poporul meu, intră în odaia ta, și încuie ușa după tine; ascunde-te cite-va clipe, pînă va trece minia! căci iată, domnul iese din locuința lui, să pedepsească nelegiurile locuitorilor pămîntului; și pămîntul va da singele pe față, și nu va mai acoperi uciderile.

27

în ziua aceea, domnul va lovi cu sabia lui cea aspră, mare și tare, leviatanul, babilonul, șarpele fugar (asur), și leviatanul, șarpele înelat (babel), și va ucide balaurul de lingă mare (egiptul). în ziua aceea, cîntați o cîntare asupra viei celei mai alese: „eu, domnul, sînt păzitorul ei, eu o ud în fiecare clipă; eu o păzesc zi și noapte ca să n'o vatăm nimeni. am nici o minie. dar dacă voi găsi mărăcini și spini, voi merge la luptă împotriva lor, și -i voi arde pe toți, afară numai dacă vor căuta ocrotirea mea, vor face pace cu mine, da, vor face pace cu mine.“ în vremile viitoare, iacov va prinde rădăcină, israel va înflori și va odrăslî, și va umplea lumea cu roadele lui. l -a lovit oare domnul cum a lovit pe cei ce -l loveau? l -a ucis el cum a ucis pe cei ce -l ucidău? cu măsură l-ai pedepsit în robie, luîndu -l cu suflarea înăpraznică a vîntului de răsărit. astfel nelegiuirea lui iacov a fost ispășită, și iată rodul iertării păcatului lui: domnul a făcut toate pietrele altarelor ca niște pietre de var prefăcute în țărînă; idolii astartei și stilpii soarelui nu se vor mai ridica. căci cetatea cea tare a rămas singuratică, a ajuns o locuință lăsată și părăsită ca pustia. în ea paște vițelul, în ea se culcă și -i mănîncă ramurile. cînd i se usucă ramurile, sînt rupte; pînă femeile, să le ardă. căci acesta era un popor fără pricepere; de aceea cel l -a făcut n'a avut milă de el, și cel ce l -a întocmit nu l -a iertat. în vremea aceea, domnul va scutura roade dela cur-

sul riului pînă la pîriul egiptului; iar voi veți fi strînși unul cite unul, copii ai lui israel! în ziua aceea, se va suna cu trîmbița cea mare și atunci se vor întoarce cei surghiuniți din țara asiriei și fugarii din țara egiptului. ei se vor închina înaintea domnului, pe muntele cel sfînt, ierusalim.

28

vai de cununa îngîmfată a bețivilor lui efraim, de floarea veștejită, care este strălucirea podoabei sale, pe culmea văii mănoase a celor ce se îmbată! iată că vine dela domnului, un om tare și puternic, ca o furtună de piatră, ca o vijelie nimicitoare, ca o rupere de nori cu mari sivoaie de ape, care o doboară cu putere la pămînt. va fi călcată în picioare, cununa îngîmfată a bețivilor lui efraim; și floarea veștejită, care este strălucirea podoabei ei, pe culmea văii mănoase, va fi ca o smochină timpurie care se vede înainte de culesul roadelor și pe care, abia o iei în mină, și îndată o și înghieți. în ziua aceea, domnul oștirilor va fi o cunună strălucitoare și o podoabă măreată pentru rămășița poporului, sau: un duh de dreptate pentru cel ce șade pe scaunul de judecată, și o putere pentru cei ce dau pe vrăjmas înapoi pînă la porțile lui. dar și ei, se clatină de vin, și băuturile tari îi ameteșc; preoți și prooroci sînt îmbătați de băuturi tari, sînt stăpîniți de vin, au ameteți din pricina băuturilor tari; se clatină cînd proorocesc, se poticnesc cînd judecă. toate mesele sînt pline de vărsături murdare, și nu mai este nici un loc curat. - ei zic: „pe cine vrea el să învețe înțelepciunea? cui vrea să dea învățături? unor copii întărcați de curînd, luați dela țîță? căci dă învățatură peste învățatură, învățatură peste învățatură, poruncă peste poruncă, poruncă peste poruncă, puțin aici, puțin acolo.“ - ei bine! prin niște oameni cu buze bilbăitoare și cu vorbirea străină va vorbi poporului acestuia domnul. el îi zicea: „iață odihnă; lăsați pe cel ostenit să se odihnească; iată locul de odihnă!“ dar ei n'au vrut să asculte, și pentru ei cuvîntul domnului va fi: „învățătură peste învățatură, învățatură peste învățatură, poruncă peste poruncă, poruncă peste poruncă, puțin aici, puțin acolo“, ca mergînd, să cadă pe spate și să se zdrebească, să dea în laț și să fie prinși. de aceea ascultați cuvîntul domnului, batjocoritorilor, cari stăpîniți peste poporul acesta din ierusalim! pentru că ziceți: „noi am făcut un legămînt cu moartea, am făcut o învoială cu locuința morților: cînd va trece urgia apelor năvălitoare, nu ne va atinge, căci avem ca loc de scăpare neadevărul și ca adăpost minciună!“ deaceia, așa vorbește domnul, dumnezeu: „iață, pun ca temelie în sion o piatră, o piatră încercată, o piatră de preț, piatră din capul unghiului clădirii, temelie puternică; cel ce o va lua ca sprijin, nu se va grăbi să fugă. voi face din neprihănire o lege, și din dreptate o cumpănă; și grîndina va surpa locul de scăpare al neadevărului, și apele vor îneca adăpostul minciunii. așa că legămîntul vostru cu moartea va fi nimicit, și învoiala voastră cu locuința morților nu va dăinuî. cînd va trece urgia apelor năvălitoare, veți fi striviți de ea. ri de cite ori va trece, vă va apuca; căci va trece în toate diminețile, zi și noapte, și numai viuetul ei vă va îngrozi.“ patul

va fi prea scurt, ca să te întinzi în el, și învelitoarea prea îngustă, ca să te înveleşti cu ea. căci domnul se va scula ca la muntele peratim, și se va minia ca în valea gabaonului, ca să-și facă lucrarea, lucrarea lui ciudată, ca să-și împlinească lucrul, lucrul lui nemaiauzit. acum, nu batjocoriți, ca nu cumva să vi se strângă mai tare legăturile; căci am aflat dela domnul, dumnezeul oștirilor, că nimicirea întregii țări este hotărâtă. „plecați-vă urechea, și ascultați glasul meu! fiți cu luare aminte, și ascultați cuvântul meu! cel ce ară pentru sămănătură, ară oare neconținut? neconținut își brăzdează și își grăpează el pământul? are după ce a netezit fața pământului, nu aruncă el mazărice și samână chimen? nu pune el grîul în rînduri, orzul într'un loc deosebit, și alacul pe margini? dumnezeul lui I -a învățat să facă așa, el i -a dat aceste învățături. mazăricea nu se treieră cu leasa, și roata carului nu trece peste chimen; ci mazăricea se bate cu bățul, și chimenul cu nuiaua. grîul se bate, dar nu se bate neconținut; împingi peste el roata carului și caii, dar nu -l sfărâmi. și lucrul acesta vine dela domnul oștirilor; minunat este planul lui, și mare este înțelepciunea lui.”

29

vai de ariel (leul lui dumnezeu), de ariel! cetatea în care a tăbărit david! „adăugați an la an, și lăsați sărbătorile să-și facă ocolul lor. apoi voi impresura pe ariel; plinsete și gemete vor fi în ea și cetatea va fi ca un ariel pentru mine. căci te voi impresura de toate părțile, te voi înconjura cu cete de străjeri, și voi ridica întăriri de șanțuri împotriva ta. vei fi doborît la pămînt și de acolo vei vorbi, și din țărînă ți se vor auzi vorbele. glasul tău va ieși din pămînt ca al unei năluci, și din țărînă îți vei șopti cuvintele. dar mulțimea vrăjmașilor tăi va fi ca o pulbere mărunță, și mulțimea asupritorilor va fi ca pleava care zboară, și aceasta deodată, într'o clipă.” dela domnul oștirilor va veni pedeapsa, cu tunete, cutremure de pămînt și pocnet puternic, cu vijelie și furtună, și cu flacăra unui foc mistuitor. și, ca un vis, ca o vedenie de noapte, așa va fi mulțimea neamurilor cari vor lupta împotriva lui ariel, așa vor fi cei ce se vor bate împotriva lui și cetățuiei lui, stringîndu -l de aproape. după cum cel flămînd visează că mănîncă, și se trezește cu stomahul gol, și, după cum cel însetat visează că bea, și se trezește stors de puteri și cu setea nestîmpărată: tot așa va fi și cu mulțimea neamurilor cari vor veni să lupte împotriva muntelui sionului. „rămineți încremeniți și uimiți! închideți ochii și fiți orbi!” „ei sînt beți; dar nu de vin; se clatină, dar nu din pricina băuturilor tari. ci pentrucă domnul a turnat peste voi un duh de adormire; v'a închis ochii, proorocilor, și v'a acoperit capetele, văzătorilor. de aceea toată descoperirea dumnezeiască a ajuns pentru voi ca vorbele unei cărți pecetluite. dacă o dai cuiva care știe să citească, și -i zici: „ia citește!” el răspunde: „nu pot, căci este pecetluită; sau dacă dai cartea unuia care nu știe să citească și -i zici: „ia citește!” el răspunde: „nu știu să citesc.” domnul zice: „cînd se apropie de mine poporul acesta, mă cîntește cu gura și cu buzele, dar inima lui este departe de mine, și frica pe care o are de

mine, nu este decît o învățătură de datină omenească. de aceea voi lovi iarăși pe poporul acesta cu semne și minuni din ce în ce mai minunate, așa că înțelepciunea înțelepților lui va pieri, și priceperea oamenilor lui priceput se va face nevăzută.” vai de cei ce își ascund planurile dinaintea domnului, cari își fac faptele în întunec, și zic: „cine ne vede și cine ne știe?” stricați ce sinteți! oare olarul trebuie privit ca lutul, sau poate lucrarea să zică despre lucrător: „nu m'a făcut el?” sau poate vasul să zică despre olar: „el nu se pricepe?” peste puțină vreme, libanul se va prefăce în pomăt, și pomătul va fi socotit ca o pădure! în ziua aceea, surzii vor auzi cuvintele cărții, și ochii orbilor, izbăviți de negură și întunec, vor vedea. cei nenorociți se vor bucura tot mai mult în domnul, și săracii se vor veseli de sfîntul lui israel. căci asupritorul nu va mai fi, batjocoritorul va pieri, și toți cei ce-ice pîneau nelegiuirea vor fi nimiciți: cei ce oîndeau pe alții la judecată, întindeau curse cui îi înfruntau la poarta cetății, și năpăstuiuau fără temei pe cel nevinovat. de aceea așa vorbește domnul către casa lui iacov, el, care a răsкупărat pe avraam: „acum iacov nu va mai roși de rușine, și nu i se va mai îngălbeni fața acum. căci cînd vor vedea ei, cînd vor vedea copiii lor, în mijlocul lor, lucrarea minilor mele, îmi vor sfînti numele; vor sfînti pe sfîntul lui iacov, și se vor teme de dumnezeul lui israel. cei rătați cu duhul vor căpața pricepere, și cei ce cirteau vor lua învățătură.”

30

vai, -zice domnul-de copiii răzvrătiți, cari iau hotăriri fără mine, fac legăminte cari nu vin din duhul meu, și îngrămădesc astfel păcat peste păcat! ei se pogoară în egipt, fără să mă întrebe, ca să fugă supt ocrotirea lui faraon, și să caute un adăpost supt umbra egiptenilor! dar, ocrotirea lui faraon v'a va da de rușine, și adăpostul supt umbra egiptului v'a va da de ocară. căci voievozii lui au și ajuns la toan, și trimiseii lui au și atins hanesul. dar toți vor rămînea de rușine, din pricina unui popor, care nu le va fi de folos, nici nu -i va ajuta, nici nu le va folosi, ci va fi spre rușinea și ocara lor.” proorocie asupra unor dobitoace dela miazăzi: printr'un ținut strîmtorat și necăjit, de unde vine leoaica și leul, năpřica și șarpele sburător, își duc ei bogățiile în spinarea măgarilor, și vistieriile pe coașă cămilelor, către un popor care nu le va fi de folos. căci ajutorul egiptului nu este decît deșertăciune și nimic; de aceea eu numesc lucrul acesta: „zarvă fără nici o ispravă.” „du-te acum -zice domnul-de scrie aceste lucruri înaintea lor pe o tăbliță, și sapă-le într'o carte, ca să rămînă pînă în ziua de apoi, ca mărturie pe vecie și în veci de veci. scrie că: „poporul acesta este un popor răzvrătit, niște copii mincinoși, niște copii cari nu vor să asculte legea domnului, cari zic văzătorilor: „să nu vedeți?” proorocilor: „să nu proorociți adevăruri, ci spuneți-ne lucruri măgulitoare, proorociți-ne lucruri închipuite! abateți-vă din drum, dați-vă în lături de pe cărare, lăsați-ne în pace cu sfîntul lui israel!” de aceea așa vorbește sfîntul lui israel: „fiindcă lepădați cuvîntul acesta, și vă încredeți în silnicie și vicleșuguri, și vă sprijiniți pe ele, de aceea nelegiuirea aceasta va fi pentru voi ca spăr-

tura unui zid înalt, care, spărgându-se, amenință să cadă, și a cărui prăbușire vine deodată, într-o clipă: îl sfărâmă cum se sfărâmă un vas de pământ, care se sfărâmă fără nicio milă, și din ale cărui sfărâmături nu mai rămâne nici un ciob măcar, cu care să iei foc din vatră, sau să scoți apă din fântină.” căci așa vorbește domnul dumnezeu, sfântul lui israel: „în liniște și odihnă va fi mintuirea voastră, în seninătate și încredere va fi tăria voastră.” dar n-ați voit! ci ați zis: „nu! ci vom fugi pe cai!” -de aceea veți și fugi! -vom călări pe cai iuți! -de aceea cei ce vă vor urmări vor fi și mai iuți! mie vor fugi la amenințarea unuia singur; și cînd vă vor amenința cinci, toți veți fugi, pînă veți rămîne ca un stîlp pe virful unui munte, și ca un steag pe creștetul unui deal.” „totuș domnul așteaptă să se milostivească de voi, și se va scula să vă dea îndurare, căci domnul este un dumnezeu drept: ferice de toți cei ce nădăjduiesc în el! da, popor al sionului, locuitor al ierusalimului, nu vei mai plînge! el se va îndura de tine, cînd vei striga; cum va auzi, te va asculta. domnul vă va da pîne în necaz, și apă în strîmtoare. învățătorii tăi nu se vor mai ascunde, ci ochii tăi vor vedea pe învățătorii tăi. urechile tale vor auzi după tine glasul care va zice: „iată drumul, mergeți pe el! cînd veți voi să vă mai abateți la dreapta sau la stînga. veți socoti ca spurcate argintul care vă acopere idolii și aurul cu care sînt poleite chipurile turnate. ca pe o necurăție le vei arunca, și le vei zice: „afară cu voi de aici! atunci el va da ploaie peste sămînța pe care o vei pune în pămînt, și pînea, pe care o va da pămîntul, va fi gustoasă și hrănitoare; în același timp, turmele tale vor păste în pășuni întinse. boii și măgarii, cari ară pămîntul, vor minca un nutret sărat, vînturat cu lopata și cu ciurul. pe orice munte înalt și pe orice deal înalt, vor izvorî riuri, curgeri de apă, în ziua marelui măcel, cînd turnurile vor cădea. și lumina lunii va fi ca lumina soarelui, iar lumina soarelui va fi de șapte ori mai mare (ca lumina a șapte zile), cînd va lega domnul vinățile poporului său, și va tămădui rana loviturilor lui.” „iată, numele domnului vine din depărtare! minia lui este aprinsă, și un pîrjol puternic; buzele lui sînt pline de urgie, și limba lui este ca un foc mistuitor; suflarea lui este ca un șivoi ieșit din albie, care ajunge pînă la gît ca să ciuruiască neamurile cu ciurul nimicerii, și să pună o zăbală înșelătoare în falcile popoarelor. voi însă veți cînta ca în noaptea cînd se prăznuiește sărbătoarea, veți fi cu inima veselă, ca cel ce merge în sunetul flautului, ca să se ducă la muntele domnului, spre stîncă lui israel. și domnul va face să răsună glasul lui măret, își va arăta brațul gata să lovească, în minia lui aprinsă, în mijlocul flăcării unui foc mistuitor, în mijlocul inecului, furtunii și pietrelor de grindină. atunci, asirianul va tremura de glasul domnului, care îl va lovi cu nuiaua sa. la fiecare lovitură de nuia hotărîtă, pe care i -o va da domnul, se vor auzi timpanele și arfele, domnul va lupta împotriva lui cu mîna ridicată. căci de multă vreme este pregătît un rug, gătît și pentru împărat: adînc și lat este făcut, cu foc și lemne din belșug. suflarea domnului îl aprinde ca un șivoi de pucioasă.”

31

vai de cei ce se pogoară în egipt după ajutor, se bizuiesc pe cai și se încred în mulțimea carălor și în puterea călăreților, dar nu privesc spre sfîntul lui israel, și nu caută pe domnul! dar și el, este înțelept și aduce nenorocirea, și nu își ia vorbele înapoi, ci se ridică împotriva casei celor răi, și împotriva ajutorului celor ce săvîrșesc nelegiuirea. căci egipteanul este om nu dumnezeu, și caii lui sînt carne nu duh. doar mîna să-și întindă domnul, și ocrotitorul se va clătina, iar cel ocrotit va cădea, și vor pieri cu toții. căci așa mi -a vorbit domnul: „cum mugește leul și puilul de leu asupra prăzii, în ciuda tuturor păstorilor strîși împotriva lui, și nu se înspăimîntă de glasul lor, nici nu se sperie de numărul lor, așa se va pogori și domnul oștirilor să lupte pe muntele sionului și pe dealul lui. cum își întind păsările aripile peste puilii lor, așa va ocroti domnul oștirilor ierusalimul, îl va ocroti și -l va izbăvi, îl va cruța și -l va mîntui.” „întoarceți-vă la acela de la care v-ați abatut mult, copii ai lui israel.” „căci în ziua aceea, fiecare își va lepăda idolii de argint și de aur, pe cari vi i-ați făcut cu mîinile voastre nelegiuite. și asirianul va cădea ucis de o sabie, dar nu a unui om: îl va nimici o sabie, dar nu este a unui om; va fugi de sabie, și tinerii lui războinici vor fi robiți. stîncă lui se va topi de groază, și căpeteniile lui vor tremura înaintea steagului, -zice domnul, -care își are focul în sion și cuptorul în ierusalim.”

32

atunci împăratul va împărăți cu dreptate, și voievozii vor cîrmui cu nepărtinire. fiecare va fi ca un adăpost împotriva vîntului, și ca un loc de scăpare împotriva furtunii, ca niște riuri de apă într'un loc uscat, ca umbra unei stînci mari într'un pămînt ars de sete. chii celor ce vād nu vor mai fi legați, și urechile celor ce aud vor lua aminte. inima celor ușuratici va pricepe și va înțelege, și limba gingavilor va vorbi iute și deslușit. ebulun nu se va mai numi ales la suflut, nici mișelul nu se va mai numi cu inimă largă. căci nebulun spune nebulunii, și inima lui gîndește rău, ca să lucreze în chip nelegiuit, și să spună neadevăruri împotriva domnului, ca să lase lîhnit suflutul celui flămînd, și să ia băutura celui însetat. armele mișelului sînt nimicioare; el face planuri vinovate, ca să piardă pe cel nenorocit prin cuvinte mincinoase, chiar cînd pricina sārăcului este dreaptă. dar cel ales la suflut face planuri alese, și stăruie în planurile lui alese.” „femei fără grijă, scuțați-vă și ascultați glasul meu! fiice nepăsătoare, luați aminte la cuvîntul meu! într'un an și cîteva zile, veți tremura, nepăsătoarelor; căci se va duce culesul viilor, și stringerea poamelor nu va mai veni. îngrozită-vă, voi cele fără grijă! tremurați, nepăsătoarelor! desbrăcați-vă, desgoliți-vă și încingeți-vă coapsele cu haine de jale! bateți-vă pieptul, aducîndu-vă aminte de frumuseța cîmpilor și de rodnicia viilor. pe pămîntul poporului meu cresc spini și mărăcini, chiar și în toate casele de plăcere ale cetății celei vesele. casa împărătească este părăsită, cetatea gălăgioasă este lăsată; dealul și turnul vor sluji pe vecie ca peșteri; măgarii sălbatici

se vor juca în ele, și turmele vor păște, pînă cînd se va turna duhul de sus peste noi; atunci pustia se va preface în pămînt, și pomătul va fi privit ca o pădure. atunci nepărtinirea va locui în pustie, și neprihănirea își va avea locuința în pomăt. lucrarea neprihănirii va fi pacea, roada neprihănirii: odihna și liniștea pe vecie. poporul meu va locui în locuința păcii, în case fără grijă și în adăposturi liniștite. dar pădurea va fi prăbușită supt grindină și cetatea plecată adînc. ferice de voi, cari sămănați pretutindeni dealungul apelor, și cari dați drumul pretutindeni boulii și măgarului;

33

vai de tine, pustiitorule, care totuș n'ai fost pustiit; care jăfuiesti, și n'ai fost jăfuit încă! după ce vei sfîrși de pustiit, vei fi pustiit și tu, după ce vei isprăvi de jăfuit, vei fi jăfuit și tu." „doamne, ai milă de noi! noi nădăduim în tine. fii ajutorul nostru în fiecare dimineată și izbăvirea noastră la vreme de nevoie! cînd răsună glasul tău, popoarele fug; cînd te scoli tu, neamurile se împrăstie." „și prada voastră va fi strînsă cum strînge mușta: sar peste ea cum sar lăcustele." domnul este înălțat, și locuiește în înălțime. el umple sionul de nepărtinire și dreptate. „zilele tale sînt statornice, înțelepciunea și priceperea sînt un izvor de mintuire"; frica de domnul, iată comoara sionului. iată, vitejii strigă afară; solii păcii plîng cu amar. drumurile sînt pustii; nimeni nu mai umblă pe drumuri. asur a rupt legămîntul, disprețuiește cetățile, nu se uită la nimeni. țara jălește și este întristată; libanul este plin de rușine, tinjește; saronul este ca o pustie; basanul și carmelul își scutură frunza. „acum mă voi scula, -zice domnul, -acum mă voi înălța, acum mă voi ridica. ați zămislit fin, și nașteți paie de miriște; suflarea voastră de minie împotriva ierusalimului este un foc, care pe voi înșivă vă va arde de tot. popoarele vor fi ca niște cuptoare de var, ca niște spini tăiați cari ard în foc." „voi, cei de departe, ascultați ce am făcut! și voi, cei de aproape, vedeți puterea mea!" păcătoșii sînt îngroziți, în sion, un tremur a apucat pe cei nelegiuți, cari zic: „cine din noi va putea să rămînă lîngă un foc mistuitor? „cine din noi va putea să rămînă lîngă niște flăcări vecinice? „celce umblă în neprihănire, și vorbește fără viclesug, celce nesocotește un cîștig scos prin stoarcere, celce își trage minile înapoi, ca să nu primească mită, cel ce își astupă urechea să n'audă cuvînte setoase de sînge, și își leagă ochii ca să nu vadă răul, acela va locui în locurile înalte; stînci întărite vor fi locul lui de scăpare; i se va da pîine, și apa nu -i va lipsi." „ochii tăi vor vedea pe împărat în strălucirea lui, vor privi țara în toată întinderea ei. inima ta își va aduce aminte de groaza trecută și va zice: „unde este logofătul? unde este vistiernicul? unde este celce veghea asupra turnurilor; atunci nu vei mai vedea pe poporul acela îndrăznit, pe poporul cu vîrbirea încîlcită de n'o puteai înțelege, cu limba gingavă, de n'o puteai pricepe. privește sionul, cetatea sărbătorilor noastre! ochii tăi vor vedea ierusalimul, ca locuință liniștită, ca un cort, care nu va mai fi mutat, ai cărui țărșuși nu vor mai fi scoși niciodată, și ale cărui funii nu vor mai fi deslegate. da, acolo cu adevărat domnul este minnat pentru noi: el ne ține loc de riuri, de

piraie late, unde totuș nu pătrund corăbii cu lopeți, și nu trece niciun vas puternic. căci domnul este judecătorul nostru, domnul este legiutorul nostru, domnul este împăratul nostru: el ne mintuiește! funiile tale s'au slăbit, așa că nu mai pot strînge piciorul catargului, și nu mai pot întinde pinzele. atunci se împarte prada, care -i așa de mare, că pînă și ologii iau parte la ea. iciun locuitor nu zice: „sînt bolnav; poporul ierusalimului capătă iertarea fărădelegilor lui."

34

apropiați-vă, neamuri, să auziți! popoare, luați aminte! s'asculte pămîntul, el și ce -l umple, lumea cu toate făpturile ei! căci domnul este miniat pe toate neamurile, și plin de urgie pe toată oștirea lor: el le nimicește cu desăvîrșire, le măcelărește de tot. morții lor sînt aruncați, trupurile lor moarte miroasă greu, și se topecs muntii de singele lor. toată oștirea cerurilor pier, cerurile sînt făcute sul ca o carte, și toată oștirea lor cade, cum cade frunza de viță, cum cade frunza de smochin. „căci sabia mea-zice domnul-s'a îmbătut în ceruri; iată, se va pogori asupra edomului, asupra poporului, pe care l-am sortit nimicirii, ca să -l pedepesc." sabia domnului este plină de grăsim, unsă cu grăsim, cu singele mieilor și țapilor, cu grăsim, cu rărunchilor berbecilor; căci domnul ține un praznic de jertfe la boțra, și un mare măcel este în țara edomului. bivoli cad împreună cu ei, și boii împreună cu taurii; țara lor se adapă cu sînge, și țărîna se umple de grăsim. căci este o zi de răzbunare a domnului, un an de răsplatire și răzbunare pentru sion. piraiele edomului se vor preface în smoală, și pulberea lui în pucioasă; da, țara lui va fi ca smoala care arde. u se va stinge nici zi nici noapte, și fumul lui se va înălța în veci. din veac în veac va fi pustiit, și nimeni nu va trece prin el în veci de veci. ci pelicanul și ariciul îl vor stăpîni, bufnița și corbul îl vor locui. se va întinde peste el funia pustiirii, și cumpăna nimicirii. u vor mai fi în el frunțași, ca să aleagă un împărat, și toți voievozii lui vor fi nimiciti. în casele lui împărătești vor crește spinii, în cetățile lui măracini și urzici. acolo va fi locuința șacalilor și viziuna struților. fiarele din pustie se vor întîlni acolo cu cîinii sălbatici, și țapii pârșoi se vor chema unii pe alții. acolo își va avea locuința năluca nopții, și își va găsi un loc de odihnă. acolo își va face cuibul șarpele de noapte, își va pune ouăle, le va cloci, și își va strînge puia la umbra lui; acolo se vor strînge toți ulii: fiecare la tovarășul lui. căutați în cartea domnului, și citiți! niciuna din toate acestea nu va lipsi, nici una nici alta nu vor da greș, căci gura domnului a poruncit lucrul acesta: duhul lui va strînge acele sălbăticiuni. el a tras la sorț pentru ele și mîna lui le -a împărțit cu funia de măsurat țara aceasta: ele o vor stăpîni totdeauna și o vor locui din veac în veac.

35

pustia și țara fără apă se vor bucura; pustietatea se va veseli, și va înflori ca trandafirul; se va acoperi cu flori, și va sări de bucurie, cu cîntece de veselie

și strigăte de biruință, căci i se va da slava libanului, strălucirea carmelului și a saronului. vor vedea slava domnului, măreția dumnezeului nostru. „întăriti minile slăbănogite, și întăriți genunchii cari se clatină. spuneți celor slabi de inimă: ‘fiți tari, și nu vă temeți! iată dumnezeul vostru, răzbumarea va veni, răsplătirea lui Dumnezeu; el însuș va veni, și vă va mintui.’ atunci se vor deschide ochii orbilor, se vor deschide urechile surzilor; atunci schiopul va sări ca un cerb, și limba mului va cînta de bucurie; căci în pustie vor țîșni ape, și în pustietate pîraie; marea de nisip se va pface în iaz și pămîntul uscat în izvoare de ape. în vizuina care slujea de culcuș șacalilor, vor crește trestii și papură. acolo se va croi o cale, un drum, care se va numi calea cea sfîntă: niciun om necurat nu va trece pe ea, ci va fi numai pentru cei sfînți; ceice vor merge pe ea, chiar și cei fără minte, nu vor putea să se rătăcescă. pe calea aceasta nu va fi niciun leu, și nici o fiară sălbatică nu va apuca pe ea, nici nu va fi înțilnită pe ea, ci cei răscumparați vor umbra pe ea. cei izbăviți de domnul se vor întoarce, și vor merge spre sion cu cîntece de biruință, o bucurie vecinică le va încununa capul, veselie și bucuria îi vor apuca, iar durerea și gemetele vor fugi!

36

în al patruzeciulea an al împăratului ezechia, sanherib, împăratul asiriei, s'a suiat împotriva tuturor cetăților întărite ale lui iuda și le -a luat. și împăratul asiriei a trimis din lachis la ierusalim, la împăratul ezechia, pe rabșache, cu o puternică oștire. rabșache s'a oprit la canalul de apă al iazului de sus, pe drumul ogorului nălbitorului. atunci eliachim, fiul lui hilchia, căpetenia casei împăratului, s'a dus la el, cu logofătul șebna, și cu ioah, fiul lui asaf, scriitorul (arhivarul). rabșache le -a zis: „spuneți lui ezechia: ‘așa vorbește marele împărat, împăratul asiriei: ‘ce este încrederea aceasta, pe care te bizui; eu îți spun că acestea sînt vorbe în vînt: pentru război trebuie chibzuință și putere. în cine ți-ai pus dar încrederea, de te-ai răsculat împotriva mea? iată, ai pus -o în egipt, ai luat ca sprijin această trestie ruptă, care întepă și străpunge mina ori cui se sprijinește pe ea! așa este faraon, împăratul egiptului, pentru toți ceice se încred în el. dar poate că îmi vei spune: ‘ne încredem în domnul, dumnezeul nostru; dar nu este el acela ale cărui înălțimi și altare le -a îndepărtat ezechia, zicînd lui iuda și ierusalimului: ‘să vă închinați înaintea acestui altar; acum fă o învoială cu stăpînul meu, împăratul asiriei, și-ți voi da două mii de cai; să vedem dacă poți face rost de călăreți ca să încalce pe ei! cum ai putea să stai tu împotriva unei singure căpetenii, dintre cei mai neînsemnați slujitori ai stăpînului meu? și totuș tu îți pui încrederea în egipt pentru cară și pentru călăreți. și apoi, fără voia domnului m'am suiat eu împotriva țării acesteia s'o nimicesc? domnul mi -a zis: ‘sue-te împotriva țării acesteia, și nimicește -o!’ eliachim, șebna și ioah au zis lui rabșache: ‘vorbește robilor tăi în limba aramaică, fiindcă o înțelegem; nu ne vorbi în limba evreiască, în auzul poporului care este pe zid.’ rabșache a răspuns: ‘oare stăpînului tău și ție m'a trimis stăpînul meu să spun aceste cuvinte?

nu m'a trimis el să le spun oamenilor acestora, cari sîd pe zid ca să-și mănince balega și să-și bea udul împreună cu voi?’ apoi rabșache a înaintat și a strigat cu toată puterea lui în limba evreiască: ‘ascultați cuvintele marelui împărat, împăratul asiriei! așa vorbește împăratul: ‘nu vă lăsați amăgiți de ezechia, căci nu va putea să vă izbăvească. u vă lăsați mîngîiați de ezechia cu încrederea în domnul, cînd vă zice: ‘domnul ne va izbăvi, și cetatea aceasta nu va fi dată în minile împăratului asiriei.’ u ascultați pe ezechia. căci așa vorbește împăratul asiriei: ‘faceți pace cu mine, supuneți-vă mie, și fiecare din voi va minca din via lui și din smochinul lui, și va bea apă din fîntina lui, pînă voi veni, și vă voi lua într-o țară ca a voastră, într-o țară plină de griu și de vin, o țară plină de pine și de vii.’ u vă lăsați amăgiți de ezechia, cînd vă zice: ‘domnul ne va izbăvi.’ oare dumnezeii neamurilor au izbăvit ei fiecare țara lui din mina împăratului asiriei? unde sînt dumnezeii hamatului și arpadului? unde sînt dumnezeii din sefarvaim? și unde sînt dumnezeii samariei? au izbăvit ei samaria din mina mea? dintre toți dumnezeii acestor țări, cari din ei și-au izbăvit țara din mina mea, pentruca domnul să izbăvească ierusalimul din mina mea?’ dar ei au tăcut, și nu i-au răspuns o vorbă; căci împăratul dăduse porunca aceasta: ‘să nu -i răspundeți’ și eliachim, fiul lui hilchia, căpetenia casei împăratului, șebna, logofătul, și ioah, fiul lui asaf, scriitorul, au venit astfel la ezechia, cu hainele sfîșiate, și i-au spus cuvintele lui rabșache.

37

cînd a auzit împăratul ezechia cuvintele acestea, și -a sfîșiat hainele, s'a acoperit cu un sac, și s'a dus în casa domnului. a trimis pe eliachim, căpetenia casei împăratului, pe șebna, logofătul, și pe cei mai bătrîni dintre preoți, acoperiți cu saci, la proorocul isaia, fiul lui amot. și i-au zis: ‘așa vorbește ezechia: ‘ziua aceasta este o zi de necaz, de pedeapsă și de ocară; căci copiii sînt aproape să iasă din pîntecele mamei lor, și totuș mamele n'au putere să nască. poate că domnul dumnezeul tău, a auzit cuvintele lui rabșache, pe pe care l -a trimis împăratul asiriei, stăpînul său, să batjocorească pe dumnezeul cel viu, și poate că domnul dumnezeul tău îl va pedepsi pentru cuvintele pe cari le -a auzit. înalță dar o rugăciune pentru rămășița care a mai rămas.’ slujitorii împăratului ezechia s'au dus deci la isaia. și isaia le -a zis: ‘iață ce veți spune stăpînului vostru: ‘așa vorbește domnul: ‘nu te spăimînta de cuvintele pe cari le-ai auzit și prin cari m'au batjocorit slujitorii împăratului asiriei. căci voi pune în el o duh de așa fel încît, la o veste pe care o va primi, se va întoarce în țara lui; și -l voi face să cadă ucis de sabie în țara lui.’ rabșache, la întoarcere, a găsit pe împăratul asiriei luptînd împotriva libnei, căci aflate de plecarea lui din lachis. atunci împăratul asiriei a primit o veste despre tihaca, împăratul etiopiei, prin care i se spunea: ‘el a pornit să-ți facă război.’ cum a auzit lucrul acesta, a trimis soli la ezechia, zicîndu-le: ‘așa să vorbiți lui ezechia, împăratul lui iuda: ‘nu te lăsa amăgit de dumnezeul tău, în care te încrezi, și zici: ‘ierusalimul nu va fi dat

în minile împăratului asiriei. căci ai auzit ce au făcut împărații asiriei tuturor țărilor, și cum le-au nimicit cu desăvârșire; și tu, să fii izbăvit? are dumnezeii neamurilor, pe cari le-au nimicit părinții mei, le-au izbăvit ei, și anume: gozanul, haranul, rețef, și fiii lui eden cari sint la telasur? unde este împăratul hamatului, împăratul arpadului, și împăratul cetății sefarvaim, hena și iva? ezechia a luat scrisoarea din mîna solilor, și a citit -o. apoi s'a suit la casa domnului, a întins -o înaintea domnului, și i -a făcut următoarea rugăciune: „doamne al oștirilor, dumnezeu lui israel, care șezi pe heruvimi! tu ești singurul dumnezeu al tuturor împărațiilor pămîntului! tu ai făcut cerurile și pămîntul! doamne, pleacă-ți urechea, și ascultă! doamne, deschide-ți ochii, și privește! auzi toate cuvintele pe cari le -a trimis sanherib ca să batjocorească pe dumnezeul cel viu! este adevărat, doamne, că împărații asiriei au pustii toate țăările și țăările lor; și că au aruncat în foc pe dumnezeii lor; dar ei nu erau dumnezei, ci erau lucrări făcute de minile omului, de lemn și de piatră. de aceea i-au nimicit. acum, doamne, dumnezeul nostru, izbăvește-ne din mîna lui sanherib, ca toate împărațiile pămîntului să știe că numai tu, doamne, ești dumnezeu! atunci isaia, fiul lui amot, a trimis să spună lui ezechia: „așa vorbește domnul, dumnezeu lui israel: „am auzit rugăciunea pe care mi-ai făcut -o cu privire la sanherib, împăratul asiriei. iată cuvîntul pe care l -a rostit domnul împotriva lui: „fecioara, fiica sionului, te disprețuiește și își bate joc de tine; fata ierusalimului dă din cap după tine. pe cine ai batjocorit și ai ocărit tu? împotriva cui ți-ai ridicat glasul, și ți-ai îndreptat ochii? împotriva sfîntului lui israel; prin slujitorii tăi tu ai batjocorit pe domnul, și ai zis: „cu mulțimea carărilor mele, m'am suit pe vîrfurile munților, pe coastele libanului, și voi tăia cedrii lui cei mai înalți, cei mai frumoși chiparoși ai lui, și voi ajunge pe culmea cea mai înaltă, în pădurea lui care este ca un pomăt. am săpat izvoare, și am băut din apele lor, și cu talpa picioarelor mele voi seca toate riurile egiptului.“ „dar n'ai auzit că am pregătît aceste lucruri de demult, și că le-am hotărît din vremuri străvechi? acum însă am dat voie să se împlinească, pentru ca să prefaci cetăți tari în niște mormane de dărmături. și locuitorii lor sint neputincioși, spăimîntați și uluiți: sint ca iarba de cîmp și verdețea fragedă, ca iarba de de acoperișuri, și ca griul care se usucă înainte de a da în spic. dar eu știu cînd stai jos, cînd ieși afară, cînd intri, și cînd ești minios împotriva mea. deci pentrucă ești minios împotriva mea, și mindria ta a ajuns pînă la urechile mele, voi pune veriga mea în nările tale și zăbala mea între buzele tale, și te voi face să ie întorci pe drumul pe care ai venit.“ „și acesta să-ți fie semnul, ezechia: anul acesta veți minca ce va crește singur dela sine, și în al doilea an ce va răsări din aceasta; dar în al treilea an, veți sămăna, veți secera, veți sădi vii și veți minca din rodul lor. și ce va mai scăpa din casa lui iuda, și ce va mai rămînea iarăș va prinde rădăcini de desupt, și va aduce rod deasupra. căci din ierusalim va ieși o rămășiță, și din muntele sionului cei izbăviți. iată ce va face rîvna domnului oștirilor. deaceea așa vorbește domnul despre împăratul asiriei: „el nu va intra în cetatea aceasta, nu va arunca săgeți în ea, nu

-i va sta înainte cu scuturi, și nu va ridica întărituri de șanțuri împotriva ei. ci se va întoarce pe drumul pe care a venit, și nu va intra în cetatea aceasta, zice domnul, căci eu voi ocroti cetatea aceasta ca s'o scap, din pricina mea, și din pricina robului meu david!“ îngerul domnului a ieșit, și a ucis în tabăra asirienilor o sută optzeci și cinci de mii de oameni. și cînd s'au sculat dimineata, iată că toți aceștia erau niște trupuri moarte. atunci sanherib, împăratul asiriei, și -a ridicat tabăra, a plecat și s'a întors; și a rămas la ninive. și, pe cînd stătea cu fața la pămînt rugîndu-se în casa lui nisroc, dumnezeul său, fiii săi adramalec și șarețer l-au lovit cu sabia, și au fugit în țara ararat. și în locul lui a domnit fiul său esar-hadon.

38

în vremea aceea, ezechia a fost bolnav pe moarte. proorocul isaia, fiul lui amot, a venit la el, și i -a zis: „așa vorbește domnul: „pune-ți în rînduială casa, căci vei muri, și nu vei mai trăi.“ ezechia s'a întors cu fața la perete, și a făcut domnului următoarea rugăciune: „doamne, adu-ți aminte că am umblat înaintea ta cu credincioșie și inimă curată, și am făcut ce este bine înaintea ta! și ezechia a vărsat multe lacrimi. atunci cuvîntul domnului a vorbit lui isaia astfel: „du-te, și spune lui ezechia: „așa vorbește domnul, dumnezeul tatălui tău david: „am auzit rugăciunea ta și am văzut lacrimile tale. iată că voi mai adăuga încă cincisprezece ani la zilele vieții tale. te voi izbăvi pe tine și cetatea aceasta, din mîna împăratului asiriei; voi ocroti cetatea aceasta. și iată semnul din partea domnului după care vei cunoaște că domnul va împlini cuvîntul pe care l -a rostit: voi întoarce înapoi cu zece trepte umbra treptelor cu care s'a pogorit soarele pe cadranul lui ahaz.“ și soarele s'a dat înapoi cu zece trepte de pe treptele pe cari se pogorise. cîntarea lui ezechia, împăratul lui iuda, cu prilejul bolii și însănătoșerii lui. „ziceam: „în cei mai buni ani ai vieții mele trebuie să mă duc la porțile locuinței morților! sint depedit cu pierderea celorlalți ani ai mei, cari-mi mai rămîn! ziceam: „nu voi mai vedea pe domnul, pe domnul, în pămîntul celor vii; nu voi mai vedea pe niciun om în locuința morților! locuința mea este luată și mutată dela mine, ca o colibă de păstori. îmi simt firul vieții tăiat ca de un țesător, care m'ar rupe din țesătura lui. pînă deseară îmi vei pune capăt. am strigat pînă dimineată; ca un leu, îmi zdrobesc toate oasele! pînă deseară îmi vei pune capăt. ciripeam ca o rîndune, croncăneam ca un cocor, și gemeam ca o porumbiță. ochii-mi primeau topiți spre cer: „doamne, sint în necaz, ajută-mă ce să mai spun? el mi -a răspuns și m'a ascultat. acum voi umbla smerit pînă la capătul anilor mei, dupăce am fost întristat astfel. doamne, prin îndurarea ta se bucură omul de viață, prin ea mai am și eu suflare, căci tu mă faci sănătos și îmi dai iarăș viață. iată, chiar suferințele mele erau spre mîntuirea mea; tu ai găsit plăcere să-mi scoți sufletul din groapa putrezirii. căci ai aruncat înapoia ta toate păcatele mele! căci nu locuința morților te laudă, nu moartea te mărește, și cei ce s'au pogorit în groapă nu mai nădăjduiesc în credincioșia ta. ci cel viu, da, cel viu te laudă, ca mine astăzi. tatăl face cunoscut copi-

ilor săi credincioșia ta. domnul m'a mintuit! de aceea, în toate zilele vieții noastre vom suna din coardele instrumentelor noastre, în casa domnului." isaia zise: „să se aducă o turtă de smochine, și s'o întindă peste bubă; și ezechia va trăi." și ezechia zise: „după ce semn voi cunoaște că mă voi sui la casa domnului."

39

în același timp, merodac-baladan, fiul lui baladan, împăratul babilonului, a trimis o scrisoare și un dar lui ezechia, pentru că aflase de boala și însănoșarea lui. ezechia s'a bucurat, și a arătat trimeșilor locul unde erau lucrurile lui de pret, argintul și aurul, mirezmele și untdelemnul de pret, toată casa lui de arme, și tot ce se afla în vistieriile lui: n'a rămas nimic în casa și în ținuturile lui, pe care să nu li -fi arătat. proorocul isaia a venit apoi la împăratul ezechia, și l -a întrebat: „ce au spus oamenii aceia, și de unde au venit la tine?" ezechia a răspuns: „au venit la mine dintr'o țară depărtată, din babilon." isaia a mai zis: „ce au văzut în casa ta?" ezechia a răspuns: „au văzut tot ce este în casa mea: n'a rămas nimic în vistieriile mele, pe care să nu li -fi arătat." atunci isaia a zis lui ezechia: „ascultă cuvântul domnului oștirilor! iată, vor veni vremurile când vor duce în babilon tot ce este în casa ta și tot ce au strins părinții tăi până în ziua de azi; nimic nu va rămânea, zice domnul. „și vor lua din fiii tăi, ieșiți din tine, pe cari -i vei naște, casă -i faci fameni în casa împăratului babilonului." ezechia a răspuns lui isaia: „cuvântul domnului, pe care l -ai rostit, este bun. căci, a adăugat el, măcar în timpul vieții mele va fi pace și liniște."

40

mingiați, mingiați pe poporul meu, zice dumnezeul vostru. „vorbiți bine ierusalimului, și strigați -i că robia lui s'a sfârșit, că nelegiuirea lui este ispășită; căci a primit din mina domnului de două ori cât toate păcatele lui. un glas strigă: „pregătiți în pustie calea domnului, neteziți în locurile uscate un drum pentru dumnezeul nostru! rice vale să fie înălțată, orice munte și orice deal să fie plecate, coastele să se prefacă în cîmpii, și strimtorile în vilcele! atunci se va descoperi slava domnului, și în clipa aceea orice făptură o va vedea; căci gura domnului a vorbit. un glas zice: „strigă; -și eu am răspuns: „ce să strig? „orice făptură este ca iarba, și toată strălucirea ei ca floarea de pe cîmp. iarba se usucă, floarea cade, cînd suflă vîntul domnului peste ea." -în adevăr, poporul este ca iarba: iarba se usucă, floarea cade; dar cuvîntul dumnezeului nostru rămîne în veac. suie-te pe un munte înalt, ca să vestești sionului vestea cea bună; înalță-ți glasul cu putere, ca să vestești ierusalimului vestea cea bună; înalță-ți glasul, nu te teme, și spune cetăților lui iuda: „iată dumnezeul vostru! iată, domnul dumnezeu vine cu putere, și poruncește cu brațul lui. iată că plata este cu el, și răsplătirile vin înaintea lui. el își va paște turma ca un păstor, va lua mieii în brațe, îi va duce la sinul lui, și va călăuzi blind oile cari alăptează." „cine a măsurat apele cu mina lui? cine a măsurat cerurile

cu palma, și a strîns țărîna pămîntului într'o treime de măsură? cine a cîntărit munții cu cîntarul, și dealurile cu cumpăna? cine a cercetat duhul domnului, și cine l -a luminat cu sfaturile lui? cu cine s'a sfătuit el, ca să ia învățătură! cine l -a învățat cărarea dreptății? cine l -a învățat înțelepciunea, și i -a făcut cunoscut calea piererii! iată, neamurile sînt ca o picătură de apă din vadră, sînt ca praful pe o cumpănă; el ridică ostroavele ca un bob de nisip. libanul n'ajunge pentru foc, și dobitoacele lui n'ajung pentru arderea de tot. toate neamurile sînt ca o nimica înaintea lui, nu sînt decît nimicnicie și deșertăciune. cu cine voiți să asemenați pe dumnezeu? și cu ce asemănare îl veți asemena? meșterul toarnă idolul, și argintarul îl îmbracă cu aur, și -i toarnă lăntșoare de argint. iar cine este sărac, alege ca dar un lemn care nu putrezește; își caută un meșter iscusit, ca să facă un idol, care să nu se clatine. „nu știți? n'ați auzit? nu vi s'a făcut cunoscut de la început? nu v'ați gîndit niciodată la întemeierea pămîntului?" el șade deasupra cercului pămîntului, și locuitorii lui sînt ca niște lăcuste înaintea lui; el întinde cerurile ca o mahramă suptie, și le lăstește ca un cort, ca să locuiască în el. el prefăce într'o nimica pe voievozi, și face o nimica din judecătorii pămîntului. de abia sînt sădiți, deabia sînt sămănați, de abia li s'a înrădăcinat tulpina în pămînt: și el suflă peste ei, de se usucă, și un vîrtej îi ia ca pe niște paie. „cu cine mă veți asemena, ca să fiu deopotrivă cu el?" zice cel sfînt. „ridicați-vă ochii în sus, și priviți! cine a făcut aceste lucruri? cine a făcut să meargă după număr, în șir, oștirea lor? el le cheamă pe toate pe nume; așa de mare e puterea și tăria lui, că una nu lipsește." „pentruce zici tu, iacove, pentruce zici tu, israel: „soarta mea este ascunsă dinaintea domnului, și dreptul meu este trecut cu vederea înaintea dumnezeului meu? u știi? n'ai auzit? dumnezeul cel vecinic, domnul a făcut marginile pămîntului. el nu obosește, nici nu ostenește; priceperea lui nu poate fi pătrunsă. el dă tărie celui obosit, și mărește puterea celui ce cade în leșin. flăcării obosesc și ostenesc, chiar tinerii se clatină; dar ceice se încred în domnul își înnoiesc puterea, ei sboară ca vulturii; aleargă și nu obosesc, umblă, și nu ostenesc."

41

tăceți, ostroave, și ascultați-mă! să-și învînoze popoarele puterea, să înainteze, și să vorbească! să ne apropiem și să ne judecăm împreună. cine a ridicat dela răsărit pe acela pe care, în neprihănirea lui, îl cheamă să calce pe urmele lui? cine îi supune neamuri și împărați? cine le face sabia praf, și arcul o pleavă luată de vînt? el îi urmărește, merge în pace pe un drum pe care n'a mai călcat nici odată cu piciorul lui. cine a făcut și a împlinit aceste lucruri? acela care a chemat neamurile dela început, eu, domnul, cel dintîi și același pînă în cele din urmă veacuri. stroavele vād lucrul acesta și se tem, capetele pămîntului tremură: se apropie și vin. se ajută unul pe altul, și fiecare zice fratelui său: „fii cu inimă; lemnarul îmbărbătează pe argintar; celce lustruiește cu ciocanul îmbărbătează pe celce bate pe nicovală, zicînd despre îmbinare: „este bună; și țințuiește idolul în cuie ca să

nu se clatine." dar tu, israel, robul meu, iacove, pe care te-am ales, sămînța lui avraam, prietenul meu, tu, pe care te-am luat dela marginile pămîntului, și pe care te-am chemat dintr'o țară depărtată, căruia ți-am zis: „tu ești robul meu, te aleg, și nu te lepădă!” nu te teme, căci eu sînt cu tine; și nu te uita cu îngrijorare, căci eu sînt dumnezeul tău; eu te întăresc, tot eu îți vin în ajutor. eu te sprijinesc cu dreapta mea biruitoare. iată, înfrunțați, și acoperiți de rușine, vor fi toți ceice sînt miniați pe tine; vor fi nimiciți și vor pieri, ceice ți se împotrivesc. îi vei căuta, și nu -i vei mai găsi, pe ceice se certau cu tine; vor fi nimiciți, vor fi perduți cei ce se războiau cu tine. căci eu sînt domnul, dumnezeul tău, care te iau de mîna dreaptă și ți zic: „nu te teme de nimic, eu îți vin în ajutor! u te teme de nimic, vermele lui iacov, și rămășiță slabă a lui israel; căci eu îți vin în ajutor, -zice domnul, - și sfîntul lui israel este mîntuitorul tău. iată, te fac o sanie ascuțită, nouă de tot, cu mulți dinți; vei zdrobi, vei sfărîma munții, și vei face dealurile ca pleava. le vei vîntura, și le va lua vîntul, și un vîrtej le va risipi, dar tu, te vei bucura în domnul, te vei făli cu sfîntul lui israel. cei nenorociți și cei lipsiți caută apă, și nu este; li se usucă limba de sete. eu, domnul, îi voi asculta; eu, dumnezeul lui israel, nu -i voi părăsi. voi face să izvorască riuri pe dealuri, și izvoare în mijlocul văilor; voi preface pustia în iaz, și pămîntul uscat în șuvoaie de ape; voi sădi cedri, salcimi, mîrți și măslini în pustie; voi pune chiparoși, ulmi, și merişori turcești la un loc în pustie, ca să vadă cu toții și să știe, să priceapă și să înțeleagă că mîna domnului a făcut aceste lucruri, și sfîntul lui israel le -a zidit.” „apărați-vă pricina, -zice domnul-arătați-vă dovezile cele mai tari”, zice împăratul lui iacov. „să le arate, și să ne spună ce are să se întîmple; cari sînt proorociile pe cari le-ați făcut vreodată? spuneți, ca să luăm seama la ele, și să le vedem împlinirea; sau, vestiți-ne viitorul. spuneți-ne ce se va întîmpla mai tîrziu, ca să știm că sînteți dumnezei, faceți măcar ceva bun sau rău, ca să vedem și să privim cu toții. iată că nu sînteți nimic și lucrarea voastră este nimic; o scîrbă este cine vă alege pe voi. am sculat pe cineva dela miazănoapte, și vine dela răsărit; el cheamă numele meu; trece peste voievozi ca pe noroi și -i calcă în picioare cum calcă olarul lutul. cine a vestit lucrul acesta dela început, ca să -l știm, și cu mult înainte, ca să zicem: „are dreptate; nimeni nu l -a vestit, nimeni nu l -a proorocit, și nimeni n'a auzit cuvintele voastre. eu, cel dintîi, am zis sionului: iată -i, iată -i; și ierusalimului: „îți trimet un vestitor de vești bune; căci mă uit, și nu este nimeni, nimeni între ei care să proorocească și care să poată răspunde, dacă -l voi întreba. iată că toți sînt nimic, lucrările lor sînt zădărnice, idoli lor sînt o suflare goală;”

42

iată robul meu, pe care -l sprijinesc, alesul meu, în care își găsește plăcere sufletul meu. am pus duhul meu peste el; el va vesti neamurilor judecata. el nu va striga, nu -și va ridica glasul, și nu -l va face să se audă pe ulițe. trestia frîntă n'o va zdrobi, și mucul care mai arde încă, nu -l va stinge. va vesti judecata după ade-

văr. el nu va slăbi, nici nu se va lăsa, pînă va așeza dreptatea pe pămînt; și ostroavele vor nădăjdi în legea lui.” așa vorbește domnul dumnezeu, care a făcut cerurile și le -a întins, care a întins pămîntul și cele de pe el, care a dat suflare celor ce -l locuiesc, și suflet celor ce merg pe el. „eu, domnul, te-am chemat ca să dai mîntuire, și te voi lua de mînă, te voi păzi și te voi pune ca legămînt al poporului, ca să fii lumina neamurilor, să deschizi ochii orbilor, să scoți din temniță pe cei legați, și din prinoare pe cei ce locuiesc în întunec. eu sînt domnul, acesta este numele meu; și slava mea n'o voi da altuia, nici cinstea mea idolorilor.” „iată că cele dintîi lucruri s'au împlinit, și vă vestesc altele noi; vi le spun mai înainte ca să se întîmple. cîntați domnului o cîntare nouă, cîntați laudele lui pînă la marginile pămîntului, voi cari mergeți pe mare și cei ce locuți în ea, ostroave și locuitorii lor! pustia și cetățile ei să înalțe glasul! satele locuite de chedar, să -și înalțe glasul! locuitorii stîncilor să sară de veselie: să strige de bucurie din virful munților! să dea slavă domnului, și să vestească laudele lui în ostroave; domnul înaintează ca un viteaz, își stîrnete rivna ca un om de război; înalță glasul, strigă, își arată puterea împotriva vrăjmașilor săi. - „am tăcut multă vreme,-zice domnul, -am tăcut, și m'am ținut. dar acum voi striga ca o femeie în durerile nașterii, voi gîfăi și voi răsufila. voi puneți munți și dealuri, le voi usca toată verdeața; voi preface riurile în ostroave, și iazurile le voi usca. voi duce pe orbi pe un drum necunoscut de ei, îi voi povățui pe cărări neștiute de ei; voi preface întunerecul în lumină, înaintea lor, și locurile strîmbe în locuri netede: iată ce voi face, și nu -i voi părăsi. vor da înapoi, vor fi acoperiți de rușine cei ce se încred în idoli ciopliți și zic idolorilor turnați: „voi sînteți dumnezeii noștri, ascultați, surzilor, priviți și vedeți, orbilor; cine este orb, dacă nu robul meu și surd ca solul meu, pe care îl trimet? cine este orb ca prietenul lui dumnezeu, și orb ca robul domnului? ai văzut multe, dar n'ai luat seama la ele; ai deschis urechile, dar n'ai auzit: domnul a voit, pentru dreptatea lui, să vestească o lege mare și minunată. și totuș poporul acesta este un popor prădat și jăfuit! toți zac înlăntuiți în peșteri, și infundați în temnițe. sînt lăsați de pradă, și nimeni nu -i scapă! jăfuiți, și nimeni nu zice: „dă înapoi; cine dintre voi, însă, pleacă urechea la aceste lucruri? cine vrea să ia aminte la ele și să asculte pe viitor? cine a dat pe iacov pradă jafului, și pe israel în minile jăfuitorilor? oare nu domnul, împotriva căruia am păcătuit? ei n'au voit să umble pe căile lui, și n'au ascultat legea lui, de aceea a vărsat el peste israel văpaia miniei lui, și grozăviile războiului: războiul l -a aprins din toate părțile și n'a înțeles; l -a ars, și n'a luat seama.”

43

acum, așa vorbește domnul, care te -a făcut, iacove, și cel ce te -a întocmit, israel; nu te teme de nimic, căci eu te izbăvesc, te chem pe nume: ești al meu.” dacă vei trece prin ape, eu voi fi cu tine; și riurile nu te vor îneca; dacă vei merge prin foc, nu te va arde, și flacăra nu te va aprinde. căci eu sînt domnul, dumnezeul tău, sfîntul lui israel, mîntuitorul tău! eu dau egipt-

tu la preț pentru răscumpărarea ta, etiopia și saba în locul tău. de aceea, pentru că ai preț în ochii mei, pentru că ești prețuit și te iubesc, dau oameni pentru tine, și popoare pentru viața ta. u te teme de nimic, căci eu sint cu tine, eu voi aduce înapoi neamul tău dela răsărit; și te voi stringe dela apus. voi zice mi-ază noaptea: „dă încoace! și mi-ază zilei: „nu opri, ci adu-mi fiii din țările depărtate și fiicele dela marginea pământului: pe toți ceice poartă numele meu și pe cari i-am făcut spre slava mea, pe cari i-am întocmit și i-am alcătuit.” „scoate afară poporul cel orb, care totuș are ochi, și surzii, cari totuș au urechi. să se strângă toate neamurile și să se adune popoarele! cine dintre ei a vestit aceste lucruri? cari dintre ei ne-au făcut cele dintii prorocii? să-și aducă martorii și să-și dovedească dreptatea, ca să asculte oamenii și să zică: „adevărati!” - „voi sinteți martorii mei,-zice domnul, - voi și robul meu pe care l-am ales, ca să știți, ca să mă credeți și să înțelegeți că eu sint: înainte de mine n'a fost făcut niciun dumnezeu, și după mine nu va fi, eu, eu sint domnul, și afară de mine nu este niciun mîntuitor! eu am vestit, am mîntuit, am prorocit, nu sint străin între voi; voi imi sinteți martori,-zice domnul, -că eu sint dumnezeu. eu sint dela început, și nimeni nu izbăvește din mina mea; cînd lucrez eu, cine se poate împotrivi?” „așa vorbește domnul, răscumpărătorul vostru, sfîntul lui israel: „din pricina voastră, trimet pe vrăjmaș împotriva babilonului, și pogor pe toți fugarii, chiar și pe haldei, pe corăbiile cu cari se făleau. eu sint domnul, sfîntul vostru, făcătorul lui israel, împăratul vostru.” „așa vorbește domnul, care a croit un drum pe mare, și o cărare pe apele cele puternice, care a scos cară și cai, o oștire și războinici viteji, culcați deodată împreună, ca să nu se mai scoale, nimeniți, și stînși ca un muc de luminare: „nu vă mai gîndiți la ce a fost mai înainte, și nu vă mai uitați la cele vechi! iată, voi face ceva nou, și - i gata să se întîmple: prin nu -l cunoașteți voi oare? voi face un drum prin pustie, și riuri în locuri sece-toase. fiarele cîmpului mă vor slăvi, șacalii și struții, pentru că voi da ape în pustie, și riuri în locuri sece-toase, ca să adăp pe poporul meu, pe poporul meu cel ales, poporul pe care mi l-am alcătuit, ca să vestească laudele mele.” „și tu nu m'ai chemat, iacove, căci te-ai obosit de mine, israel! u mi-ai adus oile tale ca ardere de tot, și nu m'ai cînstit cu jertfele tale. nu te-am chinuit cu daruri de mîncare, pe cari trebuia să mi le aduci; și nu te-am obosit cu jertfe de tîmîie. u mi-ai cumpărat trestie mirositoare cu argint, și nu m'ai săturat cu grăsimi jertferlor tale: dar tu m'ai chinuit cu păcatele tale, și m'ai obosit cu nelegiuirile tale. eu, eu îți șterg fărădelegile, pentru mine, și nu-mi voi mai aduce aminte de păcatele tale. adu-mi aminte, să ne judecăm împreună, vorbește tu însuși, ca să-ți scoți dreptatea. cel dintii tată al tău a păcătuit, și învățătorii tăi s'au răsvrătit împotriva mea. de aceea am socotit ca niște pîngăriți pe căpeteniile sfîntului locaș, am dat pierzării pe iacov, și batjocorii pe israel.”

44

ascultă acum, iacove, robul meu, israel, pe care te-am ales! așa vorbește domnul, care te -a făcut și în-

tocmit, și care dela nașterea ta este sprijinul tău: „nu te teme de nimic, robul meu iacov, israelul meu, pe care l-am ales. căci voi turna ape peste pămîntul însetat și riuri pe pămîntul uscat; voi turna duhul meu peste sămînta ta, și binecuvîntarea mea peste odraslele tale, și vor răsări ca firele de iarbă între ape, ca sălcile lingă pîraiele de apă. unul va zice: „eu sint al domnului; altul se va numi cu numele lui iacov; iar altul va scrie cu mina lui: „al domnului sint; și va fi cînstit cu numele lui israel.” „așa vorbește domnul, împăratul lui israel și răscumpărătorul lui, domnul oștirilor: „eu sint cel dintii și cel de pe urmă, și afară de mine, nu este alt dumnezeu. cine a făcut prorocii ca mine (să spună și să-mi dovedească!), de cînd am făcut pe oameni din vremile străvechi? să vestească viitorul și ce are să se întîmple! u vă temeți, și nu tremurați; căci nu ți-am vestit și nu ți-am spus eu de mult lucrul acesta? voi imi sinteți martori! este oare un alt dumnezeu afară de mine? nu este altă stîncă, nu cunosce alta! ceice fac idoli, toți sint deșertăciune, și cele mai frumoase lucrări ale lor nu slujesc la nimic. ele însele mărturisesc lucrul acesta: n'au nici vedere, nici pricepere, tocmai ca să rămînă de rușine. cine este acela care să fi făcut un dumnezeu, sau să fi turnat un idol, și să nu fi tras niciun folos din el? iată, toți închinătorii lor vor rămînea de rușine, căci înșiși meșterii lor nu sint decît oameni; să se strîngă cu toții, să se înfățișeze, și tot vor tremura cu toții și vor fi acoperiți de rușine. ferarul face o secure, lucrează cu cărbuni, și o făcuiește și - i dă un chip cu lovitură de ciocan, și o lucrează cu puterea brațului; dar dacă - i este foame, este fără vlagă; dacă nu bea apă, este sleit de puteri. lemnarul întinde sfoara, face o trăsătură cu creionul, făcuiește lemnul cu o rîndea, și - i înseamnă mărimea cu compasul; face un chip de om, un frumos chip omenesc, ca să locuiască într-o casă. își taie cedri, goruni și stejari, pe cari și - i alege dintre copacii din pădure. sădește brazii, și ploaia îi face să crească. copacii aceștia slujesc omului pentru ars, el îi ia și se încălzește cu ei. îi pune pe foc, ca să coacă pine, și tot din ei face și un dumnezeu căruia se închină, își face din ei un idol, și ingenuche înaintea lui! parte din lemnul acesta o arde în foc, cu o parte fierbe carne, pregătește o friptură, și se satură; se și încălzește, și zice: „ha! ha! am încălzit, simt focul!” cu ce mai rămîne însă, face un dumnezeu, idolul lui. ingenuche înaintea lui, i se închină, îl cheamă, și strigă: „mîntuiește-mă, căci tu ești dumnezeul meu!” ei nu pricep și nu înțeleg, căci li s'au lipit ochii, ca să nu vadă, și inima, ca să nu înțeleagă. iciunul nu intră în sine însuși, și n'are nici minte, nici pricepere să-și zică: „am ars o parte din el în foc, am copt pine pe cărbuni, am fript carne și am mîncat - o: și să fac din cealaltă parte o scîrbă? să mă închin înaintea unei buci de lemn?” el se hrănește cu cenușă, inima lui amăgită îl duce în rătăcire, ca să nu-și mintuiască sufletul, și să nu zică: „n-am oare o minciună în mină?” ține minte aceste lucruri, iacove, și tu, israel, căci ești robul meu. eu te-am făcut, tu ești robul meu, israel, nu mă uita! eu îți șterg fărădelegile ca un nor, și păcatele ca o ceață: întoarce-te la mine, căci eu te-am răscumpărat.” bucurăți-vă, ceruri! căci domnul a lucrat; răsunăți de veselie, adîncimi ale pămîntului! izbuc-

niți în strigăte de bucurie, munților! și voi, pădurilor, cu toți copacii voștri! căci domnul a răscumpărat pe iacov, și -a arătat slava în israel. așa vorbește domnul, răscumpărătorul tău, celce te -a întocmit din pintecele mamei tale: „eu, domnul, am făcut toate aceste lucruri, eu singur am desfășurat cerurile, eu am întins pământul. cine era cu mine? eu zădărnicesc semnele proorocilor mincinoși, și arăt ca înșelători pe ghicitori; fac pe cei înțelepți să dea înapoi, și le prefac știința în nebunie. dar întăresc cuvîntul robului meu, și împlinesc ce proorocesc trimișii mei; eu zic despre ierusalim: „va fi locuit,” și despre cetățile lui iuda: „vor fi zidite iarăși, și le voi ridica dărimăturile.” eu zic adîncului: „usucă-te, și îți voi seca riurile.” eu zic despre cir: „el este păstorul meu, și el va împlini toată voia mea; el va zice despre ierusalim: „să fie zidit iarăși; și despre templu: „să i se pună temelile!”

45

asa vorbește domnul către unsul său, către cir, pe care -l ține de mină, ca să doboare neamurile înaintea lui, și să deslege briul împăraților, să -i deschidă porțile, ca să nu se mai închidă: „eu voi merge înaintea ta, voi netezi drumurile muntoase, voi sfărâma ușile de aramă, și voi rupe zăvoarele de fer. îți voi da vistierii ascunse, bogății îngropate, ca să știi că eu sint domnul care te chem pe nume, dumnezeul lui israel. din dragoste pentru robul meu iacov, și pentru israel, alesul meu, te-am chemat pe nume, ți-am vorbit cu bună voință, înainte ca tu să mă cunoști. eu sint domnul, și nu mai este altul, afară de mine nu este dumnezeu. eu te-am încins, înainte ca tu să mă cunoști. ca să se știe, dela răsăritul soarelui pînă la apusul soarelui, că afară de mine nu este dumnezeu: eu sint domnul, și nu este altul. eu întocmesc lumina, și fac întunerecul, eu dau propășirea, și aduc restrîștea, eu, domnul, fac toate aceste lucruri. să picure cerurile de sus și să ploaie norii neprihănirea! să se deschidă pământul, să dea din el mîntuirea, și să iasă totodată din el izbăvirea! eu, domnul, fac aceste lucruri.” „vai de cine se ceartă cu făcătorul său! -un ciob dintre cioburile pământului! -oare lutul zice el celui ce -l făcuște: „ce faci? și lucrarea ta zice ea despre tine: „el n'are minzi vai de cine zice tatălui său: „pentru ce m'ai născuț? și mamei sale: „pentru ce m'ai făcut?” așa vorbește domnul, sfîntul lui israel, și făcătorul său: „vrea cineva să mă întrebă asupra viitorului, să-mi poruncească pentru copiii mei și pentru lucrarea minilor mele? eu am făcut pământul, și am făcut pe om pe el; eu cu minile mele am întins cerurile, și am așezat toată oștirea lor. eu am ridicat pe cir, în dreptatea mea, și voi netezi toate cărările lui. el îmi va zidi iarăși cetatea, și va da drumul prinșilor mei de război, fără preț de răscumpărare și fără daruri, zice domnul oștirilor.” așa vorbește domnul: „cîstigurile egiptului și negoțul etiopiei și ale sabeenilor, oameni de statură înaltă, vor trece la tine și vor fi ale tale. popoarele acestea vor merge după tine, vor trece înlăntuite, se vor închina înaintea ta, și-ți vor zice rugîndu-te: „numai la tine se află dumnezeu, și nu este alt dumnezeu afară de el.” dar tu ești un dumnezeu care te ascunzi, tu, dumnezeul lui israel, mîntuitorule! toți sint surși-

nați și uluiți, toți pleacă plini de ocară, făuritorii idolorilor. dar israel va fi mîntuit de domnul, cu o mîntuire vecinică. voi nu veți fi nici rușinați, nici înfrunțați, în veci. căci așa vorbește domnul, făcătorul cerurilor, singurul dumnezeu, care a întocmit pământul, l -a făcut și l -a întărit, l -a făcut nu ca să fie pustiu, ci l -a întocmit ca să fie locuit-„eu sint domnul, și nu este altul! eu n'am vorbit în ascuns, într'un colț întunecos al pământului. eu n'am zis semînței lui iacov: „căutați-mă în zădar, eu, domnul, spun ce este adevărat, vestesc ce este drept.” „stringeți-vă, veniți și apropiați-vă împreună, voi cei scăpați dintre neamuri! n'au nicio pricepere cei ce își duc idolul de lemn, și cheamă pe un dumnezeu, care nu poate să -i mîntuiască. spuneti-le, și aduceți -i încoace, ca să se sfătuiască unii cu alții! cine a proorocit aceste lucruri dela început, și le -a vestit de mult? oare nu eu, domnul? nu este alt dumnezeu decît mine, eu sint singurul dumnezeu drept și mîntuitor, alt dumnezeu afară de mine nu este. întoarceți-vă la mine, și veți fi mîntuiți toți cei ce sinteți la marginile pământului! căci eu sint dumnezeu, și nu altul. pe mine însumi mă jur, adevărul iese din gura mea și cuvîntul meu nu va fi luat înapoi: orice genunchi se va pleca înaintea mea, și orice limbă va jura pe mine. „numai în domnul” mi se va zice, „locuiește dreptatea și puterea; la el vor veni, și vor fi înfrunțați toți cei ce erau miniați împotriva lui. în domnul vor fi făcuți neprihăniți și proslăviți toți urmașii lui israel.”

46

bel se prăbușește, nebo cade; idoliilor lor sint puși pe vite și dobitoace; idoliilor pe cari -i purtați voi au ajuns o sarcină, o povară pentru vita obosită! au căzut, s'au prăbușit împreună, nu pot să scape povara; ei înșiși se duc în robie. ascultați-mă, casa lui iacov, și toată rămășița casei lui israel, voi, pe cari v'am luat în spinare dela obîrșia voastră, pe cari v'am purtat pe umăr dela nașterea voastră: pînă la bătrîneța voastră eu voi fi același, pînă la cărunțelele voastre vă voi sprijini. v'am purtat, și tot vreau să vă mai port, să vă sprijinesc și să vă mîntuiesc. cu cine mă veți pune alături, ca să mă asemănăți? cu cine mă veți asemăna, și mă veți potrivii? ei varsă aurul din pungă, și cîntăresc argintul în cumpănă; tocmeșc un arginar să facă un dumnezeu din ele, și se închină și îngenunche înaintea lui. îl poartă, îl iau pe umăr, îl pun la locul lui; acolo rămîne, și nu se mișcă din locul lui. apoi strigă la el, dar nu răspunde, nici nu -i scapă din nevoie. țineți minte aceste lucruri, și fiți oameni! veniți-vă în fire, păcătoșilor.” „aduceți-vă aminte de cele petrecute în vremile străbune; căci eu sint dumnezeu, și nu este altul, eu sint dumnezeu, și nu este niciunul ca mine. eu am vestit dela început ce are să se întîmple și cu mult înainte ce nu este încă împlinit. eu zic: „hotărîrile mele vor rămînea în picioare, și imi voi aduce la îndeplinire toată voia mea. eu chem dela răsărit o pasăre de pradă, dintr'o țară depărtată, un om ca să împlinească planurile mele: da, eu am spus, și eu voi împlini; eu am plănuit și eu voi împlăni. ascultați-mă, oameni cu inima împietrită, vrăjmași ai neprihănirii! eu imi apropii neprihănirea: nu este de-

parte; și mintuirea mea nu va zăbovi. eu voi pune mintuirea mea în sion și slava mea peste israel.“

47

pogoară-te și șezi în țărină, fecioară, fiica babilonului; șezi pe pământ, fără scaun de domnie, fiica haldeilor; căci nu te vor mai numi supțirică și plăcută. ia pietrele de moară, și macină făcain; scoate-ți măhrama, ridică-ți poala rochiei, descoperă-ți picioarele, treci riurile! goliciunea ți se va descoperi, și ți se va vedea rușinea. îmi voi răzbuna, și nu voi cruța pe nimeni.“ - „răscumpărătorul nostru se cheamă domnul oștirilor, sfântul lui israel.“ - „șezi într'un colț, și taci, fata haldeilor! căci nu te vor mai numi împărăteasa împărățiilor. mă miniasem pe poporul meu, îmi pingărisem moștenirea, și -i dădusem în minile tale: dar tu n'ai avut milă de ei, ci ți-ai apăsât greu jugul asupra bătrînului. tu ziceai: în veci voi fi împărăteasă; și nu te-ai gîndit, nici n'ai visat că lucrul acesta are să se sfîrșească. ascultă însă acum, tu cea dedată plăcerilor, care stai fără grijă și zici în inima ta: 'eu, și numai eu, nu voi fi niciodată văduvă, și nu voi fi niciodată lipsită de copii; și totuși aceste două lucruri ți se vor întîmpla deodată, în aceeași zi: și pierderea copiilor și văduvia; vor cădea asupra ta cu putere mare, în ciuda tuturor vrăjitoriilor tale și multelor tale descințe. căci te încredeai în răutatea ta și ziceai: 'nimeni nu mă vede; înțelepciunea și știința ta te-au amăgit, de ziceai în inima ta: 'eu și numai eu.' de aceea nenorocirea va veni peste tine, fără să -i vezi zorile; urgia va cădea peste tine, fără s'o poți împăca; și deodată va veni peste tine prăpădul, pe neașteptate. vino dar cu descințele tale și cu mulțimea vrăjitoriilor tale, căroara ți-ai închinat munca din tineretă; poate că vei putea să tragi vreun folos din ele, poate că vei izbui. te-ai oboșit tot întrebînd: să se scoale dar și să te scape cei ce impart cerul, cari pindesc stelele, cari vestesc, după lunile noi, ce are să ți se întîmple! iată -i, au ajuns ca miriștea, pe care o arde focul, și nu-și vor scăpa viața din flăcări: căci nu va fi ca un cărbune, la care se încălzește cineva, nici un foc, la care stă. așa va fi soarta acelor pe care te oboseai să -i întrebî. și cei cu cari ai făcut negoț din tineretă ta se vor risipi fiecare într-o parte: și nu va fi nimeni care să-ți vină în ajutor.“

48

ascultați lucrul acesta, casa lui iacov, voi, cari purtați numele lui israel, și cari ați ieșit din apele lui iuda; voi, cari ați jurat pe numele domnului, și cari chemați pe dumnezeul lui israel, dar nu în adevăr, nici cu neprihănire! căci ei își trag numele dela cetatea sfîntă, și se bizuiesc pe dumnezeul lui israel, al cărui nume este domnul oștirilor. de multă vreme am făcut cele dinții proorocii, din gura mea au ieșit, și eu le-am vestit: deodată am lucrat, și s'au împlinit. știînd că ești împietrit, că grumazul îți este un drug de fier, și că ai o frunte de aramă, ți-am vestit de mult aceste lucruri, și le-am spus mai înainte ca să se întîmple, ca să nu poți să zici: 'idolul meu le -a făcut, chipul meu cioplit

sau chipul meu turnat le -a poruncit; ai auzit toate aceste lucruri pe cari le vezi acum! și nu vreți să le mărturisiți acum?... de acum, îți vestesc lucruri noi, ascunse, necunoscute de tine. ele se fac în timpul de față, și nu fac parte din trecut; pînă în ziua de azi n'aveai nicio cunoștință despre ele, ca să nu poți zice: 'iată, că le știam.' ici nu le-ai auzit, nici nu le-ai știut, și nici nu-ți era deschisă odinioară urechea la ele: căci știam că ai să fii necredincios, și că din naștere ai fost numit răzvrătit. din pricina numelui meu, sint îndelung răbdător, pentru slava mea mă opresc față de tine, ca să nu te nimicesc. iată, te-am pus în cuptor, dar nu te-am găsit argint; te-am lămurit în cuptorul urgiei. din dragoste pentru mine, din dragoste pentru mine vreau să lucrez! căci cum ar putea fi hulit numele meu? nu voi da altuia slava mea. „ascultă-mă, iacove! și tu, israel, pe care te-am chemat! eu, eu sint cel dintîi, și tot eu sint și cel din urmă. mina mea a întemeiat pămîntul, și dreapta mea a întins cerurile: cum le-am chemat, s'au și înfățișat îndată. stringeți-vă cu toții și ascultați! cine dintre ei a vestit aceste lucruri? acela pe care -l iubește domnul va împlini voia lui împotriva babilonului, și brațul lui va apăsa asupra haldeilor. eu am vorbit, și eu l-am și chemat; eu l-am adus, și lucrarea lui va izbui. apropiati-vă de mine, și ascultați! dela început, n'am propbit în ascuns, dela obîrșia acestor lucruri, am fost de față, și acum, domnul dumnezeu m'a trimis cu duhul său. așa vorbește domnul, răscumpărătorul tău, sfîntul lui israel: 'eu, domnul, dumnezeul tău, te învaț ce este de folos, și te călăuzesc pe calea pe care trebuie să mergi! de ai fi luat aminte la poruncile mele, atunci pacea ta ar fi fost ca un riu, și fericirea ta ca valurile mării. sămînta ta ar fi fost ca nisipul, și roadele pîntecelei tău ca boabele de nisip; numele tău n'ar fi fost șters și nimic înaintea mea. ieșiți din babilon, fugiți din mijlocul haldeilor! vestiți, trimbațiți cu glas de veselie, dați de știre pînă la capătul pămîntului, spuneți: 'domnul a răscumpărat pe robul său iacov! și nu vor suferi de sete în pustiurile în cari -i va duce: ci va face să curgă pentru ei apă din stîncă, va despica stîncă, și va curge apa. cei răi n'au pace, zice domnul.

49

ascultați-mă, ostroave! luați aminte, popoare depărtate! domnul m'a chemat din sinul mamei și m'a numit dela ieșirea din pîntecele mamei. mi -a făcut gura ca o sabie ascuțită, m'a acoperit cu umbra minii lui; și m'a făcut o săgeată ascuțită, m'a ascuns în tolba lui cu săgeți, și mi -a zis: 'israel, tu ești robul meu, în care mă voi slăvi.' și eu m'am gîndeam: 'degeaba am muncit, în zădar și fără folos mi-am istovit puterea.' dar dreptul meu este la domnul, și răsplata mea la dumnezeul meu. și acum, domnul vorbește, el, care m'a întocmit din pîntecele mamei ca să fiu robul lui, ca să aduc înapoi la el pe iacov, și pe israel, care este încă împrăștiat; căci eu sint prețuit înaintea domnului, și dumnezeul meu este tăria mea. el zice: 'este prea puțin lucru să fii robul meu ca să ridici semîntile lui iacov și să aduci înapoi rămășițele lui israel. de aceea, te pun să fii lumina neamurilor, ca să duci mintuirea pînă la marginile pămîntului. așa vorbește

domnul, răscumpărătorul, sfântul lui israel, către cel disprețuit și urit de popor, către robul celor puternici: 'împărații vor vedea lucrul acesta, și se vor scula, și voievozii se vor arunca la pământ și se vor închina, din pricina domnului, care este credincios, din pricina sfântului lui israel, care te -a ales.' „așa vorbește mai departe domnul: 'la vremea îndurării te voi asculta, și în ziua mântuirii te voi ajuta; te voi păzi și te voi pune să faci legământ cu poporul, să ridici țara, și să împărți moștenirile pustiite; să spui prinșilor de război: 'ieșiți; și celor ce sint în întunec: 'arătați-vă.' ei vor paște pe drumuri și vor găsi locuri de pășune pe toate coastele. u le va fi foame, nici nu le va fi sete; nu -i va bate arșița, nici soarele; căci cel ce are milă de ei îi va călăuzi și -i va duce la izvoare de ape. voi prefăce toți munții mei în drumuri, și drumurile mele vor fi bine croite. iată -i că vin de departe, unii dela miază noapte și dela apus, iar alții din țara sinim. bucurați-vă, ceruri! veselește-te, pământule! izbucniți în strigăte de bucurie, munților! căci domnul mingiea pe poporul său, și are milă de nenorocii lui.' sionul zice: „m'a părăsit domnul, și m'a uitat domnul; poate o femeie să uite copilul pe care -l alăptează, și să n'aibă milă de rodul pîntecelui ei? dar chiar dacă l-ar uita, totuș eu nu te voi uita cu niciun chip: iată că te-am săpat pe minile mele, și zidurile tale sînt totdeauna înaintea ochilor mei! fiii tăi alegară; dar ceice te dărimaseră și te pustiiseră vor ieși din mijlocul tău. ridică-ți ochii de jur împrejur, și privește: toți aceștia se string, vin la tine." „pe viața mea, zice domnul, că te vei îmbrăca cu toți aceștia ca și cu o podoabă, și te vei încinge cu ei ca o mireasă. căci locurile tale pustiite și pustii, țara ta nimicită, vor fi strîmte pentru locuitorii tăi; și ceice voiau să te mănince se vor depărta. fiii aceștia, de cari ai fost lipsit, vor spune mereu la urechile tale: 'locul este prea strîmt pentru mine; fă-mi loc, ca să pot să mă așez.' și vei zice în inima ta: 'cine mi i -a născut? căci eram fără copii, și stearpă; eram roabă, izgonită: cine i -a crescut? rămăsesem singură: unde erau aceștia? de aceea, așa vorbește domnul, dumnezeu: 'iață, voi face neamurilor semn cu mina, și-mi voi înălța steagul spre popoare; ele vor aduce înapoi pe fiii tăi în brațele lor, și vor duce pe fiicele tale pe umeri. te vor hrăni împărați, și împărăteșele lor te vor alăpta. se vor închina cu fața la pământ înaintea ta, și vor linge țărîna de pe picioarele tale, ca să știi că eu sînt domnul, și că ceice nădăjduesc în mine nu vor fi dați de rușine.' „se poate lua prada celui puternic? și poate să scape cel prins din prinoare? - ,da, zice domnul, prada celui puternic îi va fi luată, și cel prins de asupritor va scăpa; căci eu voi lupta împotriva vrăjmașilor tăi, și voi scăpa pe fiii tăi. eu voi da asupritorilor tăi să-și mănince carnea, și se vor îmbăta cu ea de mult de însuș singele lor. și va ști orice făptură, că eu sînt domnul, mîntuitorul tău, răscumpărătorul tău, puternicul lui iacov."

50

așa vorbește domnul: 'unde este cartea de despărțire, prin care am izgonit pe mama voastră? sau, căruia dintre ceice m'au împrumutat v'am vindut? vedeți, din pricina fărâdelegilor voastre ați fost vînduți, și

din pricina păcatelor voastre a fost izgonită mama voastră. pentru ce nu era nimeni cînd am venit? pentrucă n'a răspuns nimeni cînd am strigat? este mina mea prea scurtă ca să răscumpere? sau n'am eu destulă putere ca să izbăvesc? cu mustrarea mea, eu usuc marea, și prefac riurile în pustie; peștii lor se strică, din lipsă de apă, și pier de sete! îmbrac cerurile cu negura de jale, și le învelesc cu un sac." „domnul dumnezeu mi -a dat o limbă iscusită, ca să știu să învioresc cu vorba pe cel doborît de intristare. el îmi trezește, în fiecare dimineață, el îmi trezește urechea, să ascult cum ascultă niște ucenici. domnul dumnezeu mi -a deschis urechea, ca nu m'am împotrivit, nici nu m'am trăs înapoi. mi-am dat spatele înaintea celor ce mă loveau, și obrajii înaintea celor ce-mi smulgeau barba; nu mi-am ascuns fața de ocări și de scîlpări. dar domnul dumnezeu m'a ajutat; de aceea nu m'am rușinat, de aceea mi-am făcut fața ca o cremene, știind că nu voi fi dat de rușine. cel ce mă îndreptățește este aproape: 'cine va vorbi împotriva mea? să ne înfățișăm împreună; 'cine este protivnicul meu? să înaintez spre mine; iată, domnul dumnezeu m'a ajutat: cine mă va osîndi? într'adevăr, se prefac cu toții în zdrențe ca o haină: molia îi va minca. cine dintre voi se teme de domnul, să asculte glasul robului său! cine umblă în întunec și n'are lumină, să se încreadă în numele domnului, și să se bizuie pe dumnezeul lui! iar voi toți, cari aprindeți focul, și puneți tăciuni pe el, umblați în lumina focului vostru și în tăciunii pe cari i-ați aprins. din mina mea vi se întîmplă aceste lucruri, ca să zăceți în dureri."

51

ascultați-mă, voi, cari umblați după neprihănire, cari căutați pe domnul! priviți spre stîncă din care ați fost ciopliți, spre gaura gropii din care ați fost scoși. uitați-vă la părintele vostru avraam, și spre sara care v'a născut; căci l-am chemat, cînd era numai el singur, l-am binecuvîntat și înmulțit. tot astfel, domnul are milă de sion, și mingiea toate dărimăturile lui. el va face pustia lui ca un rai, și pământul lui uscat ca o grădină a domnului. bucuria și veselia vor fi mijlocul lui, mulțămiri și cîntări de laudă. ia aminte spre mine, dar, poporul meu, pleacă urechea spre mine, neamul meu! căci din mine va ieși legea, și voi pune legea mea lumină popoarelor. eprîhănirea mea este aproape, mîntuirea mea se va arăta, și brațele mele vor judeca popoarele, ostroavele vor nădăjdi în mine, și se vor încrede în brațul meu. ridicăți ochii spre cer, și priviți în jos pe pământ! căci cerurile vor pieri ca un fum, pământul se va prefăce în zdrențe ca o haină, și locuitorii lui vor muri ca niște muște; dar mîntuirea mea va dăinui în veci, și neprihănirea mea nu va avea sfîrșit. ascultați-mă, voi cari cunoașteți neprihănirea, popor, care ai în inimă legea mea! te teme de ocara oamenilor, și nu tremura de ocările lor. căci îi va minca molia ca pe o haină, și -i va roade vermele cum roade lîna; dar neprihănirea mea va dăinui în veci, și mîntuirea mea se va întinde din veac în veac." trezește-te, trezește-te și îmbracă-te cu putere, braț al domnului! trezește-te, ca în zilele de odinioară, și în veacurile din vechime! oare n'ai doborît

tu egiptul, și ai străpuns balaurul? u ești tu acela, care ai uscat marea, apele adincului celui mare, și ai croit în adâncimile mării, un drum pentru trecerea celor răscumpărați? astfel cei răscumpărați de domnul se vor întoarce, vor veni în sion cu cântări de biruință, și o bucurie vecinică le va încununa capul; îi va apuca veselia și bucuria, iar durerea și gemetele vor fugi. eu, eu vă mîngîi. dar cine ești tu, ca să te temi de omul cel muritor, și de fiul omului, care trece ca iarba, și să uiți pe domnul, care te -a făcut, care a întins cerurile și a întemeiat pămîntul? de ce să tremuri necontenit toată ziua, înaintea miniei asupritorului, cînd umblă să te nimicească? unde este minia asupritorului? în cîrînd cel încovoiat supt fiare va fi deslegat; nu va muri în groapă, și nu va duce lipsă de pine. eu sînt domnul, dumnezeul tău, care stîrnesc marea și fac să -i urle valurile, și al cărui nume este domnul oștirilor. eu pun cuvintele mele în gura ta, și te acopăr cu umbra minii mele, ca să întind ceruri noi și să întemeiez un pămînt nou, și să zic sionului: „tu ești poporul meu; trezește-te, trezește-te! scoală-te, ierusalime, care ai băut din mina domnului potirul miniei lui, care ai băut, ai sorbit pînă în fund potirul ameteții! căci nu este nici unul, care să -l călăuzească, din toți copiii pe cari i -a născut, nu este niciunul, care să -l ia de mină din toți copiii pe cari i -a crescut. amîndouă aceste lucruri îi s'au întîmplat: -dar cine te va plînge? -pustiirea și dărăpănarea, foamea și sabia. -,cum să te mîngîi eu? fiii tăi, leșinați, zăceau în toate colțurile ulițelor, ca cerbul într'un lat, plini de minia domnului, și de mustrearea dumnezeului tău. deaceia, nenorocitul, beat ce ești, dar nu de vin, ascultă: „așa vorbește domnul tău, domnul, dumnezeul tău, care apără pe poporul lui: „iată-ți iau din mină potirul ameteții, potirul miniei mele, că să nu mai bei din el! și îl voi pune în mina asupritorilor tăi, cari îți ziceau: „îndoaie-te, ca să trecem peste tine! ți făceai atunci spinarea ca un pămînt, și ca o uliță pentru trecători.

52

trezește-te, trezește-te! îmbracă-te în podoaba ta, sioane! pune-ți hainele de sărbătoare, ierusalime, cetate sfîntă! căci nu va mai intra în tine nici un om netăiat împrejur sau necurat. scutură-ți țărîna de pe tine, scoală-te, și șezi în capul oaselor, ierusalime! desleagă-ți legăturile dela gît, fiică, roabă a sionului! căci așa vorbește domnul: „fără plată ați fost vinduți, și nu veți fi răscumpărați cu preț de argint.“ căci așa vorbește domnul dumnezeu: „odinioară poporul meu s'a pogorît s'a locuiască pentru o vreme în egipt; apoi asirianul l -a asuprit fără temeii. și acum, ce am să fac aici-zice domnul-cînd poporul meu a fost luat pe nimic? „asupritorii lui strigă de bucurie-zice domnul-și cit e zulica de mare este batjocorit numele meu. de aceea poporul meu va cunoaște numele meu; de aceea va ști, în ziua aceea, că eu vorbesc și zic: „iată-mă; ce frumoase sînt pe munți, picioarele celui ce aduce vești bune, care vestește pacea, picioarele celui ce aduce vești bune, care vestește mîntuirea! picioarele celui ce zice sionului: „dumnezeul tău împărătește! „iată, glasul străjerilor tăi răsună; ei înalță glasul, și strigă toți de veselie; căci văd cu ochii lor

cum se întoarce domnul în sion. izbucniți cu toate în strigăte de bucurie, dărămături ale ierusalimului! căci domnul mîngîie pe poporul său, și răscumpără ierusalimul. domnul își descopere brațul său cel sfînt, înaintea tuturor neamurilor; și toate marginile pămîntului vor vedea mîntuirea dumnezeului nostru.“ „plecați, plecați, ieșiți din babilon! nu vă atingeți de nimic necurat! ieșiți din mijlocul lui! curățiți-vă, cei ce purtați vasele domnului! u ieșiți cu grabă, nu plecați în fugă; căci domnul vă va ieși înainte și dumnezeul lui israel vă va tăia calea.“ iată, robul meu va propăși; se va sui, se va ridica, se va înălța foarte sus. după cum pentru mulți a fost o pricină de groază-atît de schimonosită îi era fața, și atît de mult se deosebea înfățișarea lui de a fiilor oamenilor- tot așa, pentru multe popoare va fi o pricină de bucurie; înaintea lui împărații vor închide gura, căci vor vedea ce nu li se mai istorisise, și vor auzi ce nu mai auziseră.

53

cine a crezut în ceea ce ni se vestise? cine a cunoscut brațul domnului? el a crescut înaintea lui ca o odraslă slabă, ca un lăstar care iese dintr'un pămînt uscat. n'avea nici frumuseță, nici strălucire ca să ne atragă privirile, și înfățișarea lui n'avea nimic care să ne placă. disprețuit și părăsit de oameni, om al durerii și obicinuit cu suferința, era așa de disprețuit că îți întorceai fața dela el, și noi nu l-am băgat în seamă. totuș, el suferințele noastre le -a purtat, și durerile noastre le -a luat asupra lui, și noi am crezut că este pedepsit, lovit de dumnezeu, și smerit. dar el era străpuns pentru păcatele noastre, zdrobit pentru fărădelegile noastre. pedeapsa, care ne dă pacea, a căzut peste el, și prin rănile lui sîntem tămăduiți. oi rătăceam cu toții ca niște oi, fiecare își vedea de drumul lui; dar domnul a făcut să cadă asupra lui nelegiuirea noastră a tuturor. cînd a fost chinuit și asuprit, n'a deschis gura deloc, ca un miel pe care -l duci la măcelărie, și ca o oaie mută înaintea celor ce o tund: n'a deschis gura. el a fost luat prin apăsare și judecată; dar cine din cei de pe vremea lui a crezut că el fusese șters de pe pămîntul celor vii și lovit de moarte pentru păcatele poporului meu? groapa lui a fost pusă între cei răi, și mormîntul lui la un loc cu cel bogat, măcar că nu săvîrșise nicio nelegiuire și nu se găsisse niciun vicleșug în gura lui. domnul a găsit cu cale să -l zdrobească prin suferință... dar, după ce își va da viața ca jertfă pentru păcat, va vedea o sămîntă de urmași, va trăi multe zile, și lucrarea domnului va propăși în minile lui. va vedea rodul muncii sufletului lui și se va înviora. prin cunoștința lui, robul meu cel neprihănit va pune pe mulți oameni într'o stare după voia lui dumnezeu, și va lua asupra lui povara nelegiuirilor lor. de aceea îi voi da partea lui la un loc cu cei mari, și va împărți prada cu cei puternici, pentru că s'a dat pe sine însuși la moarte, și a fost pus în numărul celor fărădelege, pentru că a purtat păcatele multora și s'a rugat pentru cei vino-vați.

bucură-te, steapo, care nu mai naști! izbucnește în strigăte de bucurie și veselie, tu care nu mai ai durerile nașterii! căci fiii celei lăsate de bărbat vor fi mai mulți de cit fiii celei măritate, zice domnul.” „lărgeste locul cortului tău; și întinde înveltoarele locuinței tale: nu te opri! lungeste-ți funiile, și întărește-ți țărșii! căci te vei întinde la dreapta și la stînga, sămînța ta va cotropi neamurile, și va locui cetățile pustii. u te teme, căci nu vei rămînea de rușine; nu roși, căci nu vei fi acoperită de rușine; ci vei uita și rușinea tinereții tale, și nu-ți vei mai aduce aminte de văduvia ta, căci făcătorul tău este bărbatul tău: domnul este numele lui, și răscumpărătorul tău este sfîntul lui israel. el se numește dumnezeul întregului pămînt, căci domnul te cheamă înapoi ca pe o femeie părăsită și cu inima tristată, ca pe o nevastă din tinereță, care a fost izgonită, zice dumnezeul tău.” „citeva clipe te părăsisem, dar te voi primi înapoi cu mare dragoste. într-o izbucnire de minie, îmi ascusesem o clipă fața de tine, dar mă voi îndura de tine cu o dragoste vecinică, zice domnul, răscumpărătorul tău. și lucrul acesta va fi pentru mine ca și cu apele lui noe: după cum jurasem că apele lui noe nu vor mai veni pe pămînt, tot așa jur că nu mă voi mai minia pe tine și nu te voi mai muștra. pot să se mute munții, pot să se clatine dealurile, dar dragostea mea nu se va muta dela tine, și legămîntul meu de pace nu se va clătina, zice domnul, care are milă de tine.” „nenorocito, bătuto de furtună, și nemîngiatio! iată, îți voi împodobi pietrele scumpe cu antimoniu, și-ți voi da temelii de safir. îți voi face crestele zidurilor de rubin, porțile de pietre scumpe, și tot oculul de nestemate. toți fiii tăi vor fi ucenici ai domnului, și mare va fi propășirea fiilor tăi. vei fi întărită prin neprihănire. izgonește neliștea, căci n'ai nimic de temut, și spaima, căci nu se va apropia de tine. dacă se urzesc uneltiri, nu vin dela mine; oricine se va uni împotriva ta va cădea supt puterea ta.” „iată, eu am făcut pe meșterul, care suflă cărbunii în foc, și face o armă după meșteșugul lui. dar tot eu am făcut și pe nimicitor ca s'o sfărîme. rice armă făurită împotriva ta va fi fără putere; și pe orice limbă care se va ridica la judecată împotriva ta, o vei osîndi. aceasta este moștenirea robilor domnului, așa este mîntuirea care le vine dela mine, zice domnul.”

voi toți cei însetați, veniți la ape, chiar și cel ce n'are bani! veniți și cumpărați bucate, veniți și cumpărați vin și lapte, fără bani și fără plată! de ce cîntăriți argint pentru un lucru care nu hrănește? de ce vă dați ciștigul muncii pentru ceva care nu satură? ascultați-mă dar, și veți minca ce este bun, și sufletul vostru se va desfăta cu bucate gustoase. luați aminte, și veniți la mine, ascultați, și sufletul vostru va trăi: căci eu voi încheia cu voi un legămînt vecinic, ca să întăresc îndurările mele față de david. iată, l-am pus martor pe lîngă poapă, cap și stăpînitor al popoarelor. întradevăr, vei chema neamuri, pe cari nu le cunoști, și popoare cari nu te cunosc vor alerga la tine, pen-

tru domnul, dumnezeul tău, pentru sfîntul lui israel, care te proslăvește.” „căutați pe domnul cită vreme se poate găsi; chemați -l, cită vreme este aproape. să se lase cel rău de calea lui, și omul nelegiuit să se lase de gîndurile lui, să se întoarcă la domnul care va avea milă de el, la dumnezeul nostru, care nu obosește iertînd. „căci gîndurile mele nu sînt gîndurile voastre, și căile voastre nu sînt căile mele, zice domnul. „ci cit sînt de sus cerurile față de pămînt, atît sînt de sus căile mele față de căile voastre și gîndurile mele față de gîndurile voastre. căci dupăcum ploaia și zăpada se pogoară din ceruri, și nu se mai întorc înapoi, ci udă pămîntul și -l fac să rodească și să odrăsească, pentruca să dea sămînță sămăntorului și pine celui ce mîncă, tot așa și cuvîntul meu, care iese din gura mea, nu se întoarce la mine fără rod, ci va face voia mea și va împlini planurile mele. da, veți ieși cu bucurie, și veți fi călăuziți în pace. munții și dealurile vor răsună de veselie înaintea voastră, și toți copacii din cîmpie vor bate din palme. în locul spinului se va înălța chiparosul, în locul mărăcinilor va crește mîrlut. și lucrul acesta va fi o slavă pentru domnul, un semn vecinic, nepieritor.”

asa vorbește domnul: „păziți ce este drept, și faceți ce este bine; căci mintuirea mea este aproape să vină, și neprihănirea mea este aproape să se arate. ferice de omul care face lucrul acesta, și de fiul omului care rămîne statornic în el, păzînd sabbatul, ca să nu -l pingărească, și stăpînindu-și mina, ca să nu facă nici un rău! străinul care se alipește de domnul, să nu zică: „domnul mă va despărți de poporul său; și famenul să nu zică: „iată, eu sînt un copac uscat; căci așa vorbește domnul: „famenilor, cari vor păzi sabbatele mele, cari vor alege ce-mi este plăcut, și vor stăruî în legămîntul meu, le voi da în casa mea și înlauntrul zidurilor mele un loc și un nume mai bune de cit fii și fiice; le voi da un nume vecinic, care nu se va stinge. și pe străinii, care se vor lipi de domnul ca să -l slujească, și să iubească numele domnului, pentru ca să fie slujitorii lui, și pe toți cei ce vor păzi sabbatul, ca să nu -l pingărească, și vor stăruî în legămîntul meu, îi voi aduce la muntele meu cel sfînt, și -i voi umplea de veselie în casa mea de rugăciune. arderile lor de tot și jertfele lor vor fi primite pe altarul meu, căci casa mea se va numi o casă de rugăciune pentru toate popoarele.” așa vorbește domnul dumnezeu, care strînge pe cei risipiți ai lui israel: „voi mai strînge și alte popoare la cei strînși acum din el.” „veniți toate fiarele de pe cîmp, veniți de mincați, toate fiarele din pădure! toți păzitorii lui sînt orbi, fără pricepere; toți sînt niște cini muți, cari nu pot să latre; aiurează, stau tolăniți, și le place să doarmă. totuși sînt niște cini lacomi, cari nu se mai satură. sînt niște păstori cari nu pot pricepe nimic; toți își vîd de calea lor, fiecare umblă după folosul lui, fără abatere: - „veniți, -zic ei-am să caut vin, și ne vom îmbăta cu băuturi tari! mine vom face tot ca azi, ba încă și mai rău;” -

piere cel neprihănit, și nimănu nu -i pasă; se duc oamenii de bine și nimeni nu ia aminte că din pricina răutății este luat cel neprihănit. el intră în pace în groapa lui: cel ce umblă pe drumul cel drept, se odihnește în culcușul lui. „dar voi, apropiați-vă încoace fii ai vrăjitoarei, sămînța precurvarului și a curvei! de cine vă bateți voi joc? împotriva cui vă deschideți voi gura larg, și scoateți limba? nu sunteți voi niște copii ai păcatului, o sămînța a minciunii, care se încălzește pentru idoli supt orice copac verde, care junghie pe copii în văi, supt crăpăturile stîncilor? în pietrele lustruite din piraie este partea ta de moștenire, ele sînt soarta ta; lor le torni și jertfe de băutură, și le aduci daruri de mîncare: pot eu să fiu nesimțitor la lucrul acesta? pe un munte înalt și ridicat îți faci culcușul; tot acolo te sui să aduci jertfe. îți pui pomenirea în dosul ușii și ușorilor; căci, departe de mine, îți ridici învelitoarea și te sui în pat, îți lărgești culcușul, și faci legămînt cu ei, îți place legătura cu ei, și iei seama la semnul lor. te duci la împărat cu untdelemn, îți înmulțești miresmele, îți trimieți solii departe, și te pleci pînă la locuința morților. bosești mergînd, și nu zici: „încetez; tot mai găsești putere în mîna ta: de aceea nu te doboră întristarea. de cine te sfiai, de cine te temei, de nu mi-ai fost credincioasă, de nu ți-ai adus aminte, și nu ți -a păsat de mine? și eu tac, și încă de multă vreme: de aceea nu te temi tu de mine. dar acum îți voi da pe față neprihănirea, și faptele tale nu-ți vor folosi! și atunci să strigi, și să te izbăvească mulțimea idoloilor tăi! căci îi va lua vîntul pe toți, o suflare îi va ridica. dar celce se încrede în mine va moșteni țara, și va stăpîni muntele meu cel sfînt.“ - și el zice: „croiți, croiți drum, pregătiți calea, luați orice piedică din calea poporului meu! căci așa vorbește cel prea înalt, a cărui locuință este vecinică și al cărui nume este sfînt. „eu locuiesc în locuri înalte și în sfîntenie; dar sînt cu omul zdrobit și smerit, ca să învieze duhurile smerite, și să îmbărbătez inimile zdrobite. u vreau să cert în veci, nici să țin o minie necurmată, cînd înaintea mea cad în leșin duhurile, și sufletele pe cari le-am făcut. din pricina păcatului lăcomiei lui, m'am miniat și l-am lovit, m'am ascuns, în supărarea mea, și cel răzvrătit a urmat și mai mult pe căile inimii lui. i-am văzut căile, și totuși îl voi tămădui; îl voi călăuzi, și -l voi mîngîia, pe el și pe ceice plîng împreună cu el. voi pune lauda pe buze: „pace, pace celui de departe și celui de aproape! - zice domnul-d eu îl voi tămădui! dar cei răi sînt ca marea infuriată, care nu se poate liniști, și ale cărei ape aruncă afară noroi și ml.“ „cei răi n'au pace“ zice dumnezeul meu. -

strigă în gura mare, nu te opri! înalță-ți glasul ca o trimbiță, și vestește poporului meu nelegiuirile lui, casei lui iacov păcatele ei! în toate zilele mă întrebă, și vor să afle căile mele, ca un neam, care ar fi înfăptuit neprihănirea, și n'ar fi părăsit legea dumnezeului său. îmi cer hotăriri drepte, doresc să se apropie de dumnezeu. - „la ce ne folosește să postim“ - zic ei-, dacă tu

nu vezi? „la ce să ne chinuim sufletul, dacă tu nu ții seama de lucrul acesta? -pentru că, zice domnul, în ziua postului vostru, vă lăsați în voia pornirilor voastre, și asupriți pe simbriașii voștri. iată, postiți ca să vă ciorovați și să vă certați, ca să bateți răutăcios cu pumnul; nu postiți cum cere ziua aceea, ca să vi se audă strigătul sus. are acesta este postul plăcut mie: să-și chinuiască omul sufletul o zi? să-și plece capul ca un pipirig, și să se culce pe sac și cenușă? acesta numești tu post și zi plăcută domnului? iată postul plăcut mie: desleagă lanțurile răutății, desnoadă legăturile robiei, dă drumul celor asupriți, și rupe orice fel de jug; împarte-ți pînea cu cel flămînd, și adu în casa ta pe nenorociții fără adăpost; dacă vezi pe un om gol, acopere -l, și nu întoarce spatele semenului tău. atunci lumina ta va răsări ca zorile, și vindecarea ta va încolți repede; neprihănirea ta îți va merge înainte, și slava domnului te va însoți. atunci tu vei chema, și domnul va răspunde, vei striga, și el va zice: „iată-mă; dacă vei îndepărta jugul din mijlocul tău, amenințările cu degetul și vorbele de ocără, dacă vei da mîncarea ta celui flămînd, dacă vei sătura sufletul lipsit, atunci lumina ta va răsări peste întunecime, și întunerecul tău va fi ca ziua nămeaza mare! domnul te va călăuzi neîncetat, și va sătura sufletul chiar în locuri fără apă, și va da din nou putere mădularilor tale; vei fi ca o grădină bine udată, ca un izvor ale cărui ape nu seacă. ai tăi vor zidi iarăș pe dărîmăturile de mai înainte, vei ridica din nou temeliele străbune; vei fi numit „dregător de spărturi“, cel ce drege drumurile, și face țara cu puțință de locuit.“ dacă îți vei opri piciorul în ziua sabatului, ca să nu-ți faci gusturile tale în ziua mea cea sfîntă; dacă sabatul va fi desfătarea ta, ca să sfîștești pe domnul, slăvind -l, și dacă -l vei cinști, neurmînd căile tale, neîndeletnicindu-te cu treburile tale și nededîndu-te la flecării, atunci te vei putea desfăta în domnul, și eu te voi sui pe înălțimile țării, te voi face să te bucuri de moștenirea tatălui tău iacov; căci gura domnului a vorbit.“

u, mina domnului nu este prea scurtă ca să mințiască, nici urechea lui prea tare ca să audă, ci nelegiuirile voastre pun un zid de despărțire între voi și dumnezeul vostru; păcatele voastre vă ascund fața lui și -l împiedecă să v'asculte! căci minile vă sînt mînjite de singe, și degetele de nelegiuiri; buzele voastre spun minciuni, și limba voastră vorbește nelegiuiri. iciunua nu -i place dreptatea, niciunul nu se judecă cu dreptate; ei se bizuiesc pe lucruri deșerte și spun neadevăruri, zămislesc răul, și nasc nelegiuirea. clocesc ouă de basilic și țes pinze de păianjen. cine mănîncă din ouăle lor, moare; și dacă se sparge vreunul, iese o năpîrcă. pinzele lor nu slujesc la facerea hainelor, și nu pot să se acopere cu lucrare lor; căci lucrările lor sînt niște lucrări nelegiuite, și în minile lor sînt fapte de silnicie. picioarele lor aleargă spre rău, și se grăbesc să verse singe nevinovat; gîndurile lor sînt gînduri nelegiuite, prăpădul și nimicirea sînt pe drumul lor. ei nu cunosc calea păcii, și în căile lor nu este dreptate; apucă pe cărări sucite: oricine

umblă pe ele, nu cunoaște pacea. - deaceea hotărîrea de izbăvire este departe de noi și mintuirea nu ne ajunge. așteptăm lumina, și iată întunecul, lumina, și umblăm în negură! bijbăim ca niște orbi dealungul unui zid, bijbăim ca ceice n'au ochi, ne poticnim ziua nameaza mare, ca noaptea, în mijlocul celor sănătoși simtem ca niște mortui. mormăim cu toții ca niște urși, ne văităm ca niște porumbei, așteptăm izbăvirea, și nu este, așteptăm mintuirea, și ea este departe de noi. căci fărădelegile noastre sînt multe înaintea ta, și păcatele noastre mărturisesc împotriva noastră; fărădelegile noastre sînt cu noi, și ne cunoaștem nelegiuirile noastre. am fost vinovați și necredincioși față de domnul, am părăsit pe dumnezeul nostru; am vorbit cu apăsare și răzvrătire, am cugetat și vorbit cuvinte mincinoase; și astfel izbăvirea s'a întors îndărăt, și mintuirea a stat deoparte; căci adevărul s'a poticnit în piața de obște și neprihănirea nu poate să se apropie. adevărul s'a făcut nevăzut, și cel ce se depărtează de rău este jăfuit. domnul vede, cu privirea minioasă, că nu mai este nicio neprihănire. el vede că nu este nici un om, și se miră că nimeni nu mijlocește. atunci brațul lui îi vine în ajutor, și neprihănirea lui îl sprijinește. se îmbracă cu neprihănire ca și cu o platoșă, își pune pe cap coiful mintuirii; ia răzbunarea ca o haină, și se acoperă cu gelozia ca și cu o manta. el va răsplăti fiecăruia după faptele lui, va da protivnicilor săi minia, va întoarce la fel vrăjmașilor săi, și va da ostroavelor plata cuvenită! atunci se vor teme de numele domnului cei dela apus, și de slava lui cei dela răsăritul soarelui; cînd va năvăli vrăjmașul ca un rîu, duhul domnului îl va pune pe fugă. „da, va veni un răscumpărător pentru sion, pentru cei ai lui iacov, cari se vor întoarce dela păcatele lor, zice domnul. „și iată legămîntul meu, cu ei, zice domnul: „duhul meu, care se odihnește peste tine, și cuvintele mele, pe cari le-am pus în gura ta, nu se vor mai depărta din gura ta, nici din gura copiilor tăi, nici din gura copiilor copiilor tăi, de acum și pînă'n veac, zice domnul.”

60

scoală-te, luminează-te! căci lumina ta vine, și slava domnului răsare peste tine. căci iată, întunerecul acoperă pămîntul, și negură mare popoarele; dar peste tine răsare domnul, și slava lui se arată peste tine. eamuri vor umbla în lumina ta, și împărați în strălucirea razelor tale. ridică-ți ochii împrejur, și privește: toți se string și vin spre tine! fiii tăi vin de departe, și fiicele tale sînt purtate pe brațe. cînd vei vedea aceste lucruri, vei tresări de bucurie, și îți va bate inima și se va lărgi, căci bogățiile mării se vor întoarce spre tine, și vistieriile neamurilor vor veni la tine. vei fi acoperit de o mulțime de cămile, de dromadere din madian și efa; vor veni toți din seba, aducînd aur și tămii, și vor vesti laudele domnului. toate turmele chedarului se vor aduna la tine, berbecii din nebaiot vor fi în slujba ta; se vor sui pe altarul meu ca jertfă plăcută mie, și casa slavei mele o voi face și mai slăvită. cine sînt aceia cari zboară ca niște nori, ca niște porumbei spre porumbărul lor? căci, pe mine mă așteaptă ostroavele, și corăbiile din tarsis sînt în frunte, ca să aducă înapoi de departe pe copiii

tăi, cu argintul și aurul lor, pentru numele domnului, dumnezeului tău, pentru numele sfîntului lui israel, care te proslăvește. străinii îți vor zidi zidurile, și împărații lor îți vor sluji; căci te-am lovit în minia mea, dar, în îndurarea mea, am milă de tine. porțile tale vor sta vecinic deschise, nu vor fi închise nici zi nici noapte, ca să lase să intre la tine bogățiile neamurilor, și împărații lor cu alaiul lor. căci neamul și împărăția cari nu-ți vor sluji, vor pieri, și neamurile acelea vor fi în totul nimicite. slava libanului va veni la tine, chiparosul, ulmul și merișorul (cimișirul), cu toții laolaltă, ca să impodobescă locul sfîntului meu locaș, căci eu voi proslăvi locul unde se odihnesc picioarele mele. fiii asupritorilor tăi vor veni plecați înaintea ta, și toți ceice te disprețuiau se vor închina la picioarele tale; și te vor numi „cetatea domnului”, „sionul sfîntului lui israel.” de unde erai părăsită și urită, și nimeni nu trecea prin tine, te voi face o podoabă vecinică, o pricină de bucurie pentru oameni din neam în neam. vei suga laptele neamurilor, vei suga țîța împăraților; și vei ști astfel că eu sînt domnul, mintuitorul tău, răscumpărătorul tău, puternicul lui iacov. în loc de aramă vei aduce aur, în loc de fier vei aduce argint, în loc de lemn, aramă, și în loc de pietre, fier. voi face ca pacea să domnească peste tine, și să stăpînească dreptatea. u se va mai auzi vorbindu-se de silnicie în țara ta, nici de pustiire și prăpăd în țînutul tău, ci vei numi zidurile tale „mintuire”, și porțile tale „laudă”. u soarele îți va mai sluji ca lumină ziua, nici luna nu te va mai lumina cu lumina ei; ci domnul va fi lumina ta pe vecie, și dumnezeul tău va fi slava ta. soarele tău nu va mai asfinți, și luna ta nu se va mai întunece; căci domnul va fi lumina ta pe vecie, și zilele suferinței tale se vor sfîrși. u vor mai fi decît oameni neprihăniți în poporul tău: ei vor stăpîni țara pe vecie, ca o odraslă sădită de mine, lucrarea minilor mele, ca să slujească spre slava mea. cel mai mic se va face o mie, și cel mai neînmernat un neam puternic. eu, domnul, voi grăbi aceste lucruri, la vremea lor.”

61

duhul domnului dumnezeu este peste mine, căci domnul m'a uns să aduc vești bune celor nenorociți: el m'a trimis să vindec pe cei cu inima zdrobită, să vestesc robilor slobozenia, și prinșilor de război izbăvirea; să vestesc un an de îndurare al domnului, și o zi de răzbanare a dumnezeului nostru; să mîngîi pe toți cei intristați; să dau celor intristați din sion, să le dau o cunună împărătească în loc de cenușă, un untdelemn de bucurie în locul plînsului, o haină de laudă în locul unui duh mîhnit, ca să fie numiți „terebinți ai neprihănirii”, „un sad al domnului, ca să slujească spre slava lui.” „ei vor zidi iarăș vechile dărămături, vor ridica iarăș năruirile din vechime, vor înoi cetăți pustiite, rămase pustii din neam în neam. străinii vor sta și vă vor paște turmele, și fiii străinului vor fi plugarii și vierii voștri. dar voi vă veți numi preoți ai domnului, și veți fi numiți slujitori ai dumnezeului nostru, veți minca bogățiile neamurilor, și vă veți fali cu fala lor. în locul ocării voastre, veți avea îndoită cinste; în locul rușinii, se vor veseli de partea lor, căci vor stăpîni îndoit în țara lor, și vor

avea o bucurie vecinică. căci eu, domnul, iubesc dreptatea, urăsc răpirea și nelegiuirea; le voi da cu credincioșie răsplata lor, și voi încheia cu ei un legământ vecinic. sămînța lor va fi cunoscută între neamuri, și urmașii lor printre popoare; toți cei ce -i vor vedea, vor cunoaște că sînt o sămînță binecuvîntată de domnul.“ „mă bucur în domnul, și suflul meu este plin de veselie în dumnezeul meu; căci m'a îmbrăcat cu hainele mîntuirii, m'a acoperit cu mantaua izbăvirii, ca pe un mire împodobit cu o cunună împăratească, și ca o mireasă, împodobită cu sculele ei. căci, după cum pămîntul face să răsară lăstarul lui, și după cum o grădină face să înaltească sămănăturile ei, așa va face domnul, dumnezeu, să răsară mîntuirea și lauda, în fața tuturor neamurilor.“

62

de dragostea sionului nu voi tăcea, de dragostea ierusalimului nu voi înceta, pînă nu se va arăta mîntuirea lui, lumina soarelui și izbăvirea lui, ca o făclie, care s'aprinde. atunci neamurile vor vedea mîntuirea ta, și toți împărații slava ta; și-ți vor pune un nume nou, pe care -l va hotări gura domnului. vei fi o cunună strălucitoare în mîna domnului, o legătură împăratească în mîna dumnezeului tău. u te vor mai numi părăsită, și nu-ți vor mai numi pămîntul un pustiu, ci te vor numi: „plăcerea mea este în ea, și țara ta o vor numi beula: „măritată;“ căci domnul își pune plăcerea în tine, și țara ta se va mărita iarăși. cum se unește un tînăr cu o fecioară, așa se vor uni fiii tăi cu tine; și cum se bucură mirele de mireasa lui, așa se va bucura dumnezeul tău de tine.“ „pe zidurile tale, ierusalime, am pus niște străjeri, cari nu vor tăcea nici odată, nici zi nici noapte! voi cari aduceți aminte domnului de el, nu vă odihniți de loc! și nu -i dați răgaz, pînă nu va așeza din nou ierusalimul, și -l va face o laudă pe pămînt. domnul a jurat pe dreapta lui și pe brațul lui cel puternic, zicînd: „nu voi mai da griul tău hrană vrăjmașilor tăi, și fiii străinului nu vor mai bea vinul tău, pentru care tu te-ai ostenit. ci cei ce vor strînge griul, aceia îl vor minca și vor lăuda pe domnul, și cei ce vor face vinul, aceia îl vor bea, în curțile locașului meu celui sfînt.“ „treceți, treceți pe porți! pregătiți o cale poporului! croiți, croiți drum, dați pietrele la o parte! ridicăți un steag peste popoare! iată ce vestește domnul pînă la marginile pămîntului: „spuneți fiicei sionului: „iată, mîntuitorul tău vine; iată, plata este cu el, și răspălîtirile merg înaintea lui. ei vor fi numiți „popor sfînt, răscumpărați ai domnului.“ iar pe tine, te vor numi „cetate căutată și nepărăsită.“

63

cine este acesta, care vine din edom, din boțra, în haine roșii, în haine strălucitoare, și calcă mîndru, în plînatatea puterii lui? „eu sînt cel care am făgăduit mîntuirea, și am putere să izbăvesc!“ - „dar pentru ce îți sînt hainele roșii, și veșmintele tale ca veșmintele celui ce calcă în teasc?“ - „eu singur am călcat în teasc, și niciun om dintre popoare nu era cu mine; i-am căl-

cat astfel în minia mea, și i-am zdrobit în urgia mea; așa că singele lor a țîșnit pe veșmintele mele, și mi-am minjit toate hainele mele cu el. căci în minia mea era o zi de răz bunare, și venise anul celor răscumpărați ai mei. mă uitam împrejur, și nu era nimeni să m'ajute, și mă îngrozeam, dar nu era cine să mă sprijinească; atunci cari mele mi -a fost intr'ajutor, și urgia mea m'a sprijinit! am călcat astfel în picioare popoare în minia mea, le-am îmbătut în urgia mea, și le-am vîrșat singele pe pămînt.“ voi vesti îndurările domnului, faptele lui minunate, după tot ce a făcut domnul pentru noi! voi spune marea lui bunătate față de casa lui israel, căci i -a făcut după îndurările și bogăția dragostei lui. el a zis: „negreșit, ei sînt poporul meu, niște copii cari nu vor fi necredincioși; și astfel el s'a făcut mîntuitorul lor. în toate necazurile lor n'au fost fără ajutor, și ingerul care este înaintea feței lui i -a mîntuit; el însuși i -a răscumpărat, în dragostea și îndurarea lui, și necurmat i -a sprijinit și i -a purtat în zilele din vechime. dar ei au fost neascultători și au intristat pe duhul lui cel sfînt; iar el li s'a făcut vrăjmaș și a luptat împotriva lor. atunci poporul său i -a adus aminte de zilele străvechi ale lui moise, și a zis: „unde este acela, care i -a scos din mare, cu păstorul turmei sale? unde este acela care pune în mijlocul lor duhul lui cel sfînt; care povățuia dreapta lui moise, cu brațul său cel slăvit; care despica apele înaintea lor, ca să-și facă un nume vecinic; care îi călăuzea prin valuri, ca un cal pe loc netaț, fără ca ei să se poticnească?“ „ca fiara, care se pogorî în vale, așa i -a dus duhul domnului la odihnă. așa ai povățuit tu pe poporul tău, ca să-ți faci un nume plin de slavă;“ „privește din cer și vezi, din locuința ta cea sfîntă și slăvită: unde este rivna și puterea ta? fiurul inimii tale și îndurările tale nu se mai arată față de mine! totuși tu ești tatăl nostru! căci avraam nu ne cunoaște, și israel nu știe cine sîntem; dar tu, doamne, ești tatăl nostru, tu, din vecinicie, te numești „mîntuitorul nostru.“ pentruce, doamne, ne lași să rătăcim dela căile tale, și ne împietrești inima ca să nu ne temem de tine? întoarce-te, din dragoste pentru robii tăi, pentru semînteile moștenirii tale! poporul tău cel sfînt nu s'a stăpînit țara de cît puțină vreme; vrăjmașii noștri au călcat în picioare locașul tău cel sfînt. am ajuns ca un popor pe care niciodată nu l-ai cîrmuit tu, și peste care niciodată nu s'a chemat numele tău...“

64

o! de ai despica cerurile, și te-ai pogori, s'ar topi munții înaintea ta, ca de un foc care aprinde vreascurile, ca de un foc care face apa să dea în clocot! ți-ar cunoaște atunci vrăjmașii numele, și ar tremura neamurile înaintea ta! cînd ai făcut minuni la cari nu ne așteptam, te-ai pogorit, și munții s'au zguduit înaintea ta, cum niciodată nu s'a pomenit, nici nu s'a auzit vorbindu-se, și cum nici n'a văzut vreodată ochiul așa ceva: anume ca un alt dumnezeu afară de tine să fi făcut asemenea lucruri pentru cei ce se încred în el. tu ieși înaintea celor ce împlinesc cu bucurie dreptatea, cel care umblă în căile tale, și își aduc aminte de tine. dar te-ai miniat, pentrucă am păcătuit: vom suferi noi vecinic, sau putem fi mîntuiți? toți am ajuns

ca niște necurați, și toate faptele noastre bune sint ca o haină minjită. toți sintem ofițiți ca o frunză, și nelegiuirile noastre ne iau ca vîntul. u este nimeni care să cheme numele tău, sau care să se trezească și să se alipească de tine: de aceea ne-ai ascuns fața ta, și ne lași să pierim din pricina nelegiuirilor noastre.” dar, doamne, tu ești tatăl nostru; noi sintem lutul, și tu olarul, care ne-ai întocmit: sintem cu toții lucrarea minilor tale. u te minia prea mult, doamne, și nu-ți aduce aminte în veci de nelegiuire! privește dar, spre noi, căci toți sintem poporul tău. cetățile tale cele sfinte sint pustii; sionul este pustiu, ierusalimul o pustietate! casa noastră cea sfîntă și slăvită, în care părinții noștri cîntau laudele tale, a ajuns pradă flacărilor, și tot ce aveam mai scump a fost pustiit. după toate acestea, te vei opri tu, doamne? vei tăcea tu oare și ne vei întrista nespuns de mult?’

65

eram gata să răspund celor ce nu întrebau de mine, eram gata să fiu găsit de ceice nu mă căutau; am zis: „iată-mă, iată-mă!” către un neam, care nu chema numele meu. mi-am întins minile toate ziua spre un popor răzvrătit, care umblă pe o cale rea, în voia gîndurilor lui! spre un popor, care nu conținește să mă minie în față, aducînd jertfe în grădini, și arzînd tămiie pe cărmizile de pe acoperiș; care locuiește în morminte, și petrece noaptea în pesteri, mîncînd carne de porc, și avînd în străchini bucate necurate. și care totuși zice: „dă-te înapoi, nu te apropia de mine, căci sint sfînt!” asemenea lucruri sint un fum în nările mele, un foc, care arde necontenit! iată ce am hotărît în mine: „nici gînd să tac, ci îi voi pedepsi; da, îi voi pedepsi. pentru nelegiuirile voastre-zice domnul-și pentru nelegiuirile părinților voștri, cari au ars tămiie pe munți, și m’au batjocorit pe înalțimi, de aceea, le voi măsura plata pentru faptele lor din trecut.” „așa vorbește domnul: „după cum cînd se găsește zeamă într’un strugure, se zice: „nu -l nimici, căci este o binecuvîntare în el; tot așa, și eu voi face la fel, din dragoste pentru robii mei, ca să nu nimicesc totul. voi scoate o sămînță din iacov, și din iuda un moștenitor al munților mei; aleșii mei vor stăpîni țara, și robii mei vor locui în ea. saronul va sluji ca loc de pășune oilor, și valea acor va sluji de culcuș boilor, pentru poporul meu care mă va căuta. dar pe voi, cari părăsiți pe domnul, cari uitați muntele meu cel sfînt, cari puneți o masă „norocului”, și umpleți un pahar în cîntec, „soartei”, vă sortesc săbiei, și toți veți pleca genunchiul ca să fiți junghiați; căci eu am chemat, și n’ați răspuns, am vorbit și n’ați ascultat, ci ați făcut ce este rău înaintea mea, și ați ales ce nu-mi place.” de aceea, așa vorbește domnul dumnezeu: „iată că robii mei vor minca, iar voi veți fi flămînzi; iată că robii mei vor bea, iar vouă vă va fi sete. iată că robii mei se vor bucura și voi vă veți rușina. iată că robii mei vor cînta, de veselă ce le va fi în inima, dar voi veți striga, de durerea pe care o veți avea în suflet, și vă veți boci, de mîhnit ce vă va fi duhul. veți lăsa numele vostru ca blestem aleșilor mei; și anume: „domnul, dumnezeu vă va omori”, și va da robilor săi un alt nume. așa că, cine se va binecuvînta în țară, se va

binecuvînta în dumnezeul adevărului, și cine va jura în țară, va jura pe dumnezeul adevărului, căci vechile suferințe vor fi uitate, vor fi ascunse de ochii mei.” „căci iată, eu fac ceruri noi și un pămînt nou; așa că nimeni nu-și va mai aduce aminte de lucrurile trecute, și nimănui nu -i vor mai veni în minte. ci vă veți bucura și vă veți veseli, pe vecie, pentru cele ce voi face. căci voi preface ierusalimul în veselie, și pe poporul lui în bucurie. eu insumi mă voi veseli asupra ierusalimului, și mă voi bucura de poporul meu; nu se va mai auzi în el de acum nici glasul plînselor, nici glasul țipetelor. u vor mai fi în el nici copii cu zile puține, nici bătrîni cari să nu-și împlinească zilele. căci cine va muri la vîrstă de o sută de ani va fi încă tînăr, și cel ce va muri în vîrstă de o sută de ani va fi blestemat ca păcătos. vor zidi case și le vor locui; vor sădi vii, și le vor minca rodul. u vor zidi case, ca altul să locuiască în ele, nu vor sădi vii, pentrucă altul să le mînină rodul, căci zilele poporului meu vor fi ca zilele copacilor, și aleșii mei se vor bucura de lucrul minilor lor. u vor munci degeaba, și nu vor avea copii ca să -i vadă pierînd, căci vor alcătui o sămînță binecuvîntată de domnul, și copiii lor vor fi împreună cu ei. înaintea ca să mă cheme, le voi răspunde; înainte ca să isprăvească vorba, îi voi asculta! lupul și mielul vor paște împreună, leul va minca paie ca bou, și șarpele se va hrăni cu țîrînă. niciun rău, nici o vătămare nu se va face pe tot muntele meu cel sfînt, zice domnul.”

66

asa vorbește domnul: „cerul este scaunul meu de domnie, și pămîntul este așternutul picioarelor mele! ce casă ați putea voi să-mi zidiți, și ce loc mi-ați putea voi da ca locuință? toate aceste lucruri, doar mîna mea le -a făcut, și toate și-au căpătat astfel ființă”, -zice domnul. „iată spre cine îmi voi îndrepta privirile: spre cel ce suferă și are duhul mîhnit, spre cel ce se teme de cuvîntul meu. cine junghie un bou ca jertfă, nu este mai bun decît cel ce ucide un om; cine jertfește un miel este ca cel ce ar rupe gitul unui cine, cine aduce un dar de mîncare, este ca cel ce ar vîrsa sînge de porc, cine arde tămiie, este ca cel ce s’ar închina la idoli; toți aceștia își aleg căile lor, și sufletul lor găsește plăcere în uriciunile lor. de aceea și eu, voi alege ce este spre nefericirea lor, și voi aduce peste ei lucrurile de cari se tem, căci cînd am chemat eu, n’au răspuns, și cînd am vorbit eu, n’au ascultat; ci au făcut ce este rău înaintea mea, și au ales ce nu-mi place”, „ascultați cuvîntul domnului, voi, cari vă temeți de cuvîntul lui. iată ce zic frații voștri, cari vă urască și vă izgonesc din pricina numelui meu: „să-și arate domnul slava, ca să vă vedem bucuria; -dar ei vor rămînea de rușine! un glas răsunător iese din cetate! un glas iese din templu! este glasul domnului, care dă vrăjmașilor lui plata cuvenită”, „înaintea ca să simtă dureri, a născut, și înainte ca să -i vină suferințele, a dat naștere unui fiu. cine a auzit vreodată așa ceva? cine a văzut vreodată așa ceva? se poate naște oare o țară într’o zi? se naște un neam așa dintr’o dată? abia au apucat -o muncile, și fiica sionului și -a și născut fiini! „aș putea să deschid pîntecele mamei,

și să nu las să nască? zice domnul. -eu care fac să nască, aş putea să împedec oare nașterea?’ zice dumnezeul tău. „bucurați-vă împreună cu ierusalimul, și veseliți-vă cu el, toți cei ce -l iubiți; împărțiți și bucuria cu el, acum, toți ceie l-ați plîns, ca să fiți săturați, bind laptele mîngîierilor lui, ca să vă desfătați în totul de plînatatea slavei lui. căci așa vorbește domnul: ,iată, voi îndrepta spre el pacea ca un rîu, și slava neamurilor ca un pîriu ieșit din matcă, și veți fi alăpțați; veți fi purtați în brațe, și desmerdați pe genunchi. cum mîngîie pe cineva mamă-sa, așa vă voi mîngîia eu; da, veți fi mîngîiați în ierusalim! și cînd veți vedea aceste lucruri, inima vi se va bucura, și oasele voastre vor prinde putere ca iarba.“ -domnul își va arăta astfel puterea față de robii săi, dar va face pe vrăjmașii lui să -i simtă minia. „căci iată, domnul vine într’un foc, și carăle lui sînt ca un virtej; își prefăce minia într’un jărat, și amenințările în flacări de foc. căci cu foc își aduce domnul la îndeplinire judecățile, și cu sabia lui pedepsește pe oricine; și cei uciși de domnul vor fi mulți la număr. ceie se sfințesc și se curățesc în grădini, mergînd unul cite unul, în mijlocul celor ce mîncă și carne de porc, și șoareci și alte lucruri uricioase, toți aceia vor pieri, -zice domnul. - ,eu pedepsesc faptele și gîndurile lor! dar vine vremea cînd voi strînge toate neamurile și toate limbile; ele vor veni și vor vedea slava mea. și voi pune un semn între ele, și voi trimete la neamuri pe cei ce vor scăpa din israel, la tarsis, la pul și la lud, cari trag cu arcul, la tubal și la iavan, în ostroavele depărtate, cari n’au auzit vorbindu-se niciodată de mine, și n’au văzut slava mea; ei vor vesti slava mea printre neamuri. vor aduce pe toți frații voștri din mijlocul tuturor neamurilor, ca dar domnului, pe cai, în cară și pe tîrgi, pe catiri și pe dromadere, la muntele meu cel sfînt, la ierusalim-zice domnul-cum își aduc copiii lui israel darurile de mîncare, într’un vas curat, la casa domnului. și voi lua și dintre ei, pe unii ca preoți și leviți, -zice domnul. căci după cum cerurile cele noi, și pămîntul cel nou, pe cari le voi face, vor dăinui înaintea mea-zice domnul-asa va dăinui și sămînța voastră și numele vostru. în fiecare lună nouă și în fiecare sabbat, va veni orice făptură să se închine înaintea mea, -zice domnul. - ,și cînd vor ieși, vor vedea trupurile moarte ale oamenilor cari s’au răzvrătit împotriva mea; căci vermele lor nu va muri, și focul lor nu se va stinge; și vor fi o pricină de groază pentru orice făptură.’

cuvintele lui ieremia, fiul lui hilchia, unul din preoții din anatot, din țara lui beniamin. cuvîntul domnului i -a vorbit pe vremea lui iosia, fiul amon, împăratul lui iuda, în al treisprezecelea an al domniei lui, și pe vremea lui ioiachim, fiul lui iosia, împăratul lui iuda, pînă la sfîrșitul anului al unsprezecelea al lui zedechia, fiul lui iosia, împăratul lui iuda, pînă pe vremea cînd a fost dus ierusalimul în robie, în luna a cincea. „cuvîntul domnului mi -a vorbit astfel: ‚mai bine înainte ca să te fi întocmit în pîntecele mamei tale, te cunoșteam, și mai înainte ca să fi ieșit tu din pîntecele ei, eu te puseseam deoparte, și te făcusem prooroc al neamurilor.“ eu am răspuns: „ah! doamne dumnezeule, vezi că eu nu știu să vorbesc, căci sînt un copil.“ dar domnul mi -a zis: „nu zice: ‚sînt un copil‘, căci te vei duce la toți aceia la cari te vei trimite, și vei spune tot ce-ți vei porunci. u te teme de ei; căci eu sînt cu tine ca să te scap, -zice domnul. - apoi domnul și -a întins mîna, și mi -a atins gura. și domnul mi -a zis: ‚iată, pun cuvintele mele în gura ta. iată, astăzi te pun peste neamuri și peste împărății, ca să smulgi și să tai, să dărimi, și să nimicești, să zidești și să sădești. cuvîntul domnului mi -a vorbit astfel: ‚ce vezi, ieremieoz eu am răspuns: ‚văd un veghetor‘. și domnul mi -a zis: ‚bine ai văzut; căci eu veghez asupra cuvîntului meu, ca să -l împlinesc.“ „cuvîntul domnului mi -a vorbit a doua oară, astfel: ‚ce vezi‘ eu am răspuns: ‚văd un cazan clocotind, dinspre miază-noapte.“ „și domnul mi -a zis: ‚dela miazănoapte va izbucni nenorocirea peste toți locuitorii țării. căci iată, voi chema toate popoarele împărățiilor dela miazănoapte, zice domnul; ele vor veni, și își vor așeza fiecare scaunul de domnie la intrarea porților ierusalimului, împotriva tuturor zidurilor lui dejur împrejur, și împotriva tuturor cetăților lui iuda. îmi voi rosti judecățile împotriva lor, din pricina întregii lor răutăți, pentru că m’au părăsit și au adus tămiie altor dumnezei și s’au închinat înaintea lucrării minilor lor. dar tu, încege-ți coapsele, scoală-te, și spune-le tot ce-ți voi porunci. nu tremura înaintea lor, ca nu cumva să te fac să tremuri înaintea lor. iată că în ziua aceasta te fac o cetate întărită, un stilp de fier și un zid de aramă, împotriva întregii țări, împotriva împărățiilor lui iuda, împotriva căpeteniilor lor, împotriva preoților lui și împotriva poporului țării. ei vor lupta împotriva ta, dar nu te vor birui; căci eu sînt cu tine, dar nu te vor birui; căci eu sînt cu tine, ca să te scap, zice domnul.“

cuvîntul domnului mi -a vorbit astfel: ‚du-te, și strigă la urechile cetății ierusalimului: ‚așa vorbește domnul: ‚mi-aduc aminte încă de dragostea pe care o aveai cînd erai tinără, de iubirea ta, cînd erai logodită, cînd mă urmași în pustie, într’un pămînt nesămănat. atunci israel era închinat domnului, era cele dintîi roade ale lui; toți cei ce mincau din ele se făceau vi-novați și venea nenorocirea peste ei, zice domnul.“ „ascultați cuvîntul domnului, casa lui iacov, și voi, toate familiile casei lui israel! așa vorbește domnul: ‚ce nelegiuire au găsit părinții voștri în mine, de

s’au depărtat de mine, și au mers după nimicuri și au ajuns ei înșii de nimic? ei n’au întrebat: ‚unde este domnul, care ne -a scos din țara egiptului, care ne -a povătuat prin pustie, printr’un pămînt uscat și plin de gropi, printr’un pămînt unde domnește seceta și umbra morții, printr’un pămînt pe unde nimeni nu trece și unde nu locuiește nici un om? n’am adus într-o țară ca o livadă de pomi, ca să -i mîncăți roadele și bunătățile; dar voi ați venit, mi-ați spurcat țara și mi-ați prefăcut moștenirea într-o uriciune. preoții n’au întrebat: ‚unde este domnul? păzitorii legii nu m’au cunoscut, păstorii sufletești mi-au fost necredincioși, proorocii au proorocit prin baal, și au alergat după cei ce nu sînt de niciun ajutor‘. de aceea, mă voi mai certa cu voi, zice domnul, și mă voi certa cu copiii copiilor voștri. treceți în ostroavele chitim, și priviți! trimeteți la chedar, uitați-vă bine, și vedeți dacă s’a întimplat acolo așa ceva: și -a schimbat vreodată un popor dumnezeii, măcarcă ei nu sînt dumnezei? dar poporul meu și -a schimbat slava, cu ceva care nu este de niciun ajutor! mirați-vă de așa ceva, ceruri, înfiorați-vă de spaimă și groază, zice domnul. ‚căci poporul meu a săvîrșit un îndoit păcat: m’au părăsit pe mine, izvorul apelor vii, și și-au săpat puturi, puturi crăpate, cari nu țin apă. ‚este israel un rob cumpărat, sau fiu de rob născut în casă? atunci pentru ce a ajuns de pradă, niște pui de lei mugesc și strigă împotriva lui, și -i pustiesc țara; cetățile îi sînt arse și fără locuitori. chiar și cei din nof și tah-panes își vor zdrobi creștetul capului. u ți-ai făcut tu singur lucrul acesta pentru că ai părăsit pe domnul, dumnezeul tău, cînd te îndrepta pe calea cea bună? și acum, ce cauți să te duci în egipt, să bei apa nilului? ce cauți să te duci în asiria, să bei apa riului? tu singur te pedesești cu răutatea ta și tu singur te lovești cu necredincioșia ta, și vei ști și vei vedea ce rău și amar este să părăsești pe domnul, dumnezeu tău, și să n’ai nici o prică de mine, zice domnul, dumnezeul oștirilor. ‚de mult ți-ai sfărîmat jugul, ți-ai rupt legăturile, și ai zis: ‚nu mai vreau să slujesc ca un rob; căci pe orice deal înalt și surte opric copac verde, te-ai întins ca o curvă. te sădisem ca o vie minunată și de cel mai bun soi: cum te-ai schimbat și te-ai prefăcut într-o coardă de viță sălbatică? chiar dacă te-ai spăla cu silită, chiar dacă ai da cu multă sodă, nelegiuirea ta tot ar rămînea scrisă înaintea mea, zice domnul, dumnezeu. ‚cum poți să zici: ‚nu m’am spurcat, și nu m’am dus după baali; privește-ți urma pașilor în vale, și vezi ce ai făcut, dromaderă! iute la mers și care bați drumurile și le încurcezi! măgăriță sălbatică, deprinsă cu pustia, care gîfăie în aprinderea patimei ei, cine o va împiedeca să-și facă pofța? toți cei ce o caută n’au nevoie să se ostenească: o găsesc în luna ei. u te lăsa cu picioarele goale, nu-ți usca gîtulej de sete! dar tu zici: ‚degeaba, nu! căci iubesc dumnezeii străini, și vreau să merg după ei. cum rămîne uluit un hoț cînd este prins, așa de uluiți vor rămînea cei din casa lui israel, ei, împărății lor, căpeteniile lor, preoții lor și proorocii lor. ei zic lemnului: ‚tu ești tatăl meu; și pietrei: ‚tu mi-ai dat viață; căci ei îmi întorc spatele și nu se uită la mine. dar cînd sînt în nenorocire, zic: ‚scoală-te și scapă-ne; unde sînt dumnezeii tăi, pe cari ți i-ai făcut? să se scoale ei, dacă pot să

te scape în vremea nenorocirii! căci cite cetăți ai, atîția dumnezei ai, iuda; ,pentruce vă certați cu mine? toți mi-ați fost necredincioși, zice domnul." - ,degeaba v'am lovit copiii; n'au luat seama la certare; sabia voastră a mîncat pe proorocii voștri, ca un leu nimicitor. , neam rău de oameni, uitați-vă bine la cuvîntul domnului, care zice: ,am fost eu o pustie pentru israel, sau o țară plină de întunec besnă? ,pentruce zice atunci poporul meu: ,sîntem slobozi, nu voim să ne întorcăm la tine; își uită fata podoabele, sau mireasa brîul? dar poporul meu m'a uitat de zile fără număr. ce bine știi să-ți întocmești căile cînd este vorba să cauți ce iubești! chiar și la afluire te deprinzi. pină și pe poalele hainei tale se află singele sărmanilor nevinovați, pe cari nu i-ai prins făcînd nicio spargere. și cu toate acestea, tu zici: ,da, sînt nevinovați! să se întorcă acum minia lui dela mine; iată, mă voi certa cu tine, pentrucă zici: ,n'am păcătuit; ,pentruce atîta grabă ca să-ți schimbi drumul? din egipt îți va veni rușinea, cum ți -a venit și din asiria! tot de-acolo vei ieși, cu miinile pe cap; căci domnul leapădă pe aceia în cari te încrezi, și nu vei izbui cu ei."

3

el zice: ,cînd se desparte un bărbat de nevastă-sa, pe care o părăsește, și ea ajunge nevasta altuia, se mai întoarce bărbatul acesta la ea? n'ar fi chiar și țara aceea spurcată? și tu, ai curvit cu mulți ibovnici, și să te întorci iarăș la mine? -zice domnul." - „ridică-ți ochii spre înalțimi, și privește: unde n'ai curvit? te țineai la drumuri, ca arabul în pustie, și ai spurcat țara prin curviile tale și cu răutatea ta! măcar că ploile au fost oprite, și ploaia de primăvară a lipsit, totuș tu ți-ai păstrat fruntea de curvă, și n'ai vrut să ai rușine! acum, nu -i așa? strigi la mine: ,tată! tu ai fost prietenul tineretii mele; își va ținea el minia pe vecie? ,o va păstra el totdeauna; iată, așa ai vorbit, și totuș ai făcut lucruri nelegiuite, cit ai putut; ,domnul mi -a zis, pe vremea împăratului iosia: ,ai văzut ce a făcut necredincioasa israel? s'a dus pe orice munte înalt și supt orice copac verde, și a curvit acolo. eu ziceam că dupăce a făcut toate aceste lucruri, se va întoarce la mine. dar nu s'a întors. și sora ei, vicleana iuda, a fost martoră la aceasta. și cu toate că a văzut că m'am despărțit de necredincioasa israel, din pricina tuturor preacurviilor ei, și i-am dat cartea ei de despărțenie, totuș soru-sa, vicleana iuda, nu s'a temut, ci s'a dus să curvească la fel. și astfel, prin necurăția ei strigătoare, israel a spurcat țara, a preacurvit cu piatra și lemnul. cu toate acestea, vicleana iuda, sora ei, nu s'a întors la mine din toată inima ei, ci cu prefăcătorie, zice domnul." domnul mi -a zis: ,necredincioasa israel pare nevinovată față de vicleana iuda. du-te de strigă aceste cuvinte miazănoapte, și zi: întoarce-te, necredincioasa israel, zice domnul." „nu voi arunca o privire întunecoasă împotriva voastră, căci sînt milostiv, zice domnul, și nu țin minie pe vecie. recunoaște-ți numai nelegiuirea, recunoaște că ai fost necredincioasă domnului, dumnezeului tău, că ai alergat încoace și încolo la dumnezei străini, supt orice copac verde, și că n'ai ascultat glasul meu, zice domnul." ,întoarceți-

vă, copii răzvrățiți, zice domnul; căci eu sînt stăpînul vostru, eu vă voi lua, pe unul dintr'o cetate, pe doi dintr -o familie, și vă voi aduce înapoi în sion. vă voi da păstori după inima mea, și vă vor paște cu pricepere și cu înțelepciune. cînd vă veți înmulți și veți crește în țară, în zilele acelea, zice domnul, nu se va mai vorbi de chivotul legămîntului domnului, și nu -i va mai veni nimănui în gînd, nu-și vor mai aduce aminte de el, nu -i vor mai simți lipsa, și nici nu vor mai face altul. în vremea aceea, ierusalimul se va numi scaunul de domnie al domnului; toate neamurile se vor strînge la ierusalim, în numele domnului, și nu vor mai urma pornirile inimii lor rele. în zilele acelea, casa lui iuda va umbla cu casa lui israel și vor veni împreună din țara dela miazănoapte, în țara pe care am dat -o în stăpînire părinților voștri. eu ziceam: ,cum să te pun printre copiii mei, și să-ți dau o țară plăcută, o moștenire, podoabă între podoabele neamurilor? mă gîndeam că mă vei chema: ,tată; și nu te vei mai abate dela mine. dar, cum este necredincioasă iubitudinii său o femeie, așa mi-ați fost necredincioși voi, casa lui israel, zice domnul." „un vuiet se aude pe înalțimi: sînt plînsurile și rugămintile de iertare ale copiilor lui israel; căci și-au sucit calea, și au uitat pe domnul, dumnezeul lor. ,întoarceți-vă, copii răzvrățiți, și vă voi ierta abaterile." -iată-nă, venim la tine, căci tu ești domnul, dumnezeul nostru." ,în adevăr, zădarnic se așteaptă mintuire dela dealuri și dela mulțimea munților; în adevăr, în domnul, dumnezeul nostru, este mîntuirea lui israel. idoli, dimpotrivă, au mîncat rodul muncii părinților noștri, din tineretă noastră, oile și boii lor, fiii și fiicele lor. să ne culcăm în rușinea noastră, și să ne învelim cu ocara noastră, căci am păcătuit împotriva domnului, dumnezeului nostru, noi și părinții noștri, din tineretă noastră și pină în ziua de azi, și n'am ascultat glasul domnului, dumnezeului nostru."

4

israele, de te vei întoarce, dacă te vei întoarce la mine, zice domnul, dacă vei scoate uriciunile tale dinaintea mea, nu vei mai rătăci. dacă vei jura: ,viu este domnul; cu adevăr, cu neprîhănire și cu dreptate, atunci neamurile vor fi binecuvîntate în el, și se vor fîli cu el „căci așa vorbește domnul către oamenii din iuda și din ierusalim: ,desteleniți-vă un ogor nou, și nu sămănați între spini! tăiați-vă împrejur pentru domnul, tăiați-vă împrejur inimile, oamenii lui iuda și locuitori ai ierusalimului, ca nu cumva să izbucnească minia mea ca un foc, și să se aprindă, fără să se poată stînge, din pricina răutății faptelor voastre." ,dați de știre în iuda, vestiți la ierusalim, și spuneți: ,sunăți din trîmbiță în țară; ,strigați în gura mare, și ziceți: ,stringeți-vă și haidem în cetățile întărite! ,înălțați un steag spre sion, fugiți și nu vă opriți! căci dela miazănoapte aduc nenorocirea și un mare prăpăd. leul se aruncă din tufarul său, nimicitorul neamurilor a pornit, și -a părăsit locul, ca să-ți pustiască țara, să-ți dărîme cetățile, și nimeni să nu mai locuiască în ele. de aceea, acoperiți-vă cu saci, plîngeți și gemeți; căci minia aprinsă a domnului nu se abate dela noi. ,în ziua aceea, zice domnul, împăratul și căpeteni-

ile își vor pierde inima, preoții vor rămânea incremențiți, și proorocii uimiți. „eu am zis: ah! doamne, dumnezeule! ai înșelat în adevăr pe poporul acesta și ierusalimul, cînd ai zis: „veți avea pace și totuși sabia le amenință viața. în vremea aceea, se va zice poporului acestuia și ierusalimului: „un vînt arzător suflă din locurile înalte ale pustiei pe drumul fiicei poporului meu, nu ca să vînture nici ca să curețe griul. ci un vînt năpraznic vine de acolo pînă la mine! acum le voi rosti hotărîrea; iată, nimicitorul înaintază ca norii; carăle lui sînt ca un vîrtej, caii lui sînt mai ușori decît vulturii. „vai de noi, căci sîntem prăpădiți - „curățește-ți inima de rău, ierusalime, ca să fii mintuit! pînă cînd vei păstra gînduri nelegiuite în inima ta; „căci un glas care pornește dela dan și vestește nenorocirea, o vestește dela muntele lui efraim. „spuneți lucrul acesta neamurilor, faceți-l cunoscut ierusalimului. „vin niște impresuratori dintr-o țară depărtată, și strigă împotriva cetăților lui iuda. ca cei ce păzesc un ogor, ei înconjoară ierusalimul, căci s'a răzvrătit împotriva mea, zice domnul. - „acesta este rodul căilor și faptelor tale, este vina răutății tale, dacă este așa de amar, și te pătrunde pînă la inimă. „măruntaiele mele! măruntaiele mele! cum mă doare înlăuntrul inimii mele! îmi bate inima, nu pot să tac! căci auzi, sufle, sunetul trîmbiței, și strigătul de război. se vestește dărimare peste dărimare, căci toată țara este pustiită; colibele îmi sînt pustiite deodată, și corturile într-o clipă! pînă cînd voi vedea steagul filfîind și voi auzi sunetul trîmbiței? - „căci poporul meu este nebul, nu mă cunoaște; sînt niște copii fără minte și lipsiți de pricepere; sînt meșteri să facă răul, dar nu știu să facă binele.“ - „mă uit la pămînt, și iată că este pustiu și gol; mă uit la ceruri, și lumina lor a pierit! mă uit la munți, și iată că sînt zguduiți; și toate dealurile se clatină! mă uit, și iată că nu este niciun om; și toate păsările cerurilor au fugit! mă uit, și iată, carmelul este un pustiu; și toate cetățile sale sînt nimicite înaintea domnului, și înaintea miniei lui aprinse; „căci așa vorbește domnul: „toată țara va fi pustiită; dar nu o voi nimici de tot. din pricina aceasta, țara este în jale, și cerurile sunt întunecate; căci eu am zis, am hotărît lucrul acesta, și nu-mi pare rău de el, nu mă voi întoarce. - la vuietul călăreților și arcașilor, toate cetățile fug; se ascund în păduri și se suie pe stînci; toate cetățile sînt părăsite, nu mai au locuitori. și tu, pustiito, ce vei face? te vei îmbrăca în cîrmiz, te vei împodobi cu podoabe de aur, îți vei sulmeni ochii; dar degeaba te vei înfrumuseța: ibovnici tăi te disprețuiesc, și vor să-ți ia viața. căci eu aud niște țipete ca ale unei femei în chinurile nașterii, țipete de durere ca la cea dintîi facere. este glasul fiicei sionului, care suspină și întinde miinile, zicînd: „nenorocita de mine! mor din pricina ucigașilor!”

5

cuteierițați ulițele ierusalimului, uitați-vă, întrebați și căutați în piețe, dacă se găsește un om, dacă este vreunul care să înfăptuiască ce este drept, care să se țină de adevăr, și voi ierta ierusalimul. chiar cînd zic: „viu este domnul! ei jură strîmb. „doamne, nu vād ochii tăi adevărul? tu -i lovești și ei nu sînt

nimic; îi nimicești, și nu vor să ia învățătură; iau o înfățișare mai tare de cit stîncă, nu vor să se întoarcă la tine.“ „eu ziceam: „numai cei mici sînt așa; ei lucrează fără minte, pentru că nu cunosc calea domnului, legea dumnezeului lor! mă voi duce deci la cei mari, și le voi vorbi; căci ei cunosc calea domnului, legea dumnezeului lor, „dar toți au sfărîmat jugul, și au rupt legăturile. de aceea îi omoară leul din pădure, și -i nimicește lupul din pustie. stă la pîndă pardo-sorul înaintea cetăților lor: toți cei ce vor ieși din ele vor fi sfîșiati; căci fărădelegile lor sînt multe, abaterile lor s'au înmulțit; „cum să te iert? -zice domnul-copiii tăi m'au părăsit, și jură pe dumnezei cari n'au ființă. și după ce le-am primit jurămîntele, se dedau la preacurvie, și aleargă cu grămada în casa curvei! ca niște cai bine hrăniți, cari aleargă încoace și încolo, fiecare nechează după nevasta aporaelui său.“ „să nu pedepsesc eu aceste lucruri, zice domnul, să nu-mi răzbum eu pe un asemenea popor? „suiți-vă pe zidurile ei și dărîmați, dar nu nimiciți de tot! luați -i butucii aceștia, căci nu sînt ai domnului! căci casa lui israel și casa lui iuda mi-au fost necredincioase, zice domnul.“ „ei tăgăduiesc pe domnul și zic: „nu este el! și nu va veni nenorocirea peste noi; nu vom vedea nici sabia nici foamea. proroocii sînt vînt, și nu dumnezeu vorbește în ei. așa să li se facă și lor, „deaceia așa vorbește domnul, dumnezeu oștirilor: „pentru că ați zis lucrul acesta, iată, cuvîntul meu îl fac foc în gura ta, și poporul acesta lemne, ca să -i ardă focul acesta. iată, aduc de departe un neam împotriva voastră, casă a lui israel, -zice domnul-un neam tare, un neam străvechi, un neam a cărui limbă n'o cunoști, și ale cărui vorbe nu le pricepi. tolba lui cu săgeți este ca un mormînt deschis; toți sînt niște viteji. el își va mînca secerișul și pinea, își va mînca fiii și fiicele, își va mînca oile și boii, își va mînca via și smochinul; și își va trece prin sabie cetățile întărite, în cari te încrezi. dar, și în zilele acelea, zice domnul, -nu vă voi nimici de tot. dacă veți întreba atunci: „pentru ce ne-a făcut toate acestea domnul, dumnezeul nostru? „așa le vei răspunde: „după cum voi m'ăți părăsit și ați slujit unor dumnezei străini în țara voastră, tot așa, acum veți sluji unor străini într-o țară care nu este a voastră; „spuneți lucrul acesta casei lui iacov, vestiți -l în iuda, și ziceți: „ascultați lucrul acesta, popor fără minte, și fără inimă, care are ochi și nu vede, urechi și n'audă! „nu voiți să vă temeți de mine, zice domnul, nu voiți să tremurați înaintea mea? eu am pus mării ca hotar nisipul, hotar vecinic, pe care nu trebuie să -l treacă. și chiar dacă valurile ei se înfurie, totuși sînt neputincioase; urlă, dar nu -l trec. poporul acesta însă are o inimă dîră și răzvrătită; se răscolă, și pleacă, și nu zic în inima lor: „să ne temem de domnul, dumnezeul nostru, care dă ploaie la vreme, ploaie timpurie și tîrzie, și ne păstrează săptămînile hotărîte pentru seceriș. „din pricina nelegiuirilor voastre n'au loc aceste orînduiri, păcatele voastre văd lipsesc de aceste bunătăți. căci în poporul meu sînt oameni răi; ei pîdesc ca păsărul care întinde lațuri, întind curse, și prind oameni. cum se umple o colivie de păsări, așa se umple casele lor prin vicleșug; așa ajung ei puternici și bogați. se îngrășă, lucesc de grăsimă; întrec orice măsură în rău,

nu apără pricina, pricina orfanului, ca să le meargă bine, nu fac dreptate celor lipsiți. „să nu pedesc eu aceste lucruri, zice domnul, să nu-mi răzbun eu pe un asemenea popor?” „grozave lucruri, uricioase lucruri se fac în țară. proorocii proorocesc neadevăruri, preoții stăpinesc cu ajutorul lor, și poporul meu îi plac aceste lucruri. dar ce veți face la urmă?

6

fugiți, copii ai lui beniamin, fugiți din mijlocul ierusalimului, sunați din trîmbiță la tecoa, ridicați un semn la bet-hacherem! căci dela miază-noapte se vede venind o nenorocire și un mare prăpăd. pe frumosa și supțirica fiică a sionului, o nimicesc! la ea vin păstorii cu turmele lor, își întind corturile în jurul ei, și își pasc fiecare partea lui! - „pregățiți-vă s'o bateți! haideți! să ne suim ziua nameaza mare!... vai de noi, căci ziua scade, și umbrele de seară se lungesc.” haideți să ne suim noaptea! și să -i dărimăm casele împărătești! - „căci așa vorbește domnul oștirilor: „tăiați copaci, și ridicați șanțuri împotriva ierusalimului! aceasta este cetatea care trebuie pedepsită; căci în mijlocul ei este numai apăsare. cum ținesc apele dintr'o fîntînă, așa ținește răutatea ei din ea; nu se aude în ea decît silnicie și prăpăd; durerea și rănile îmi izbesc fără curmare privirile. ia învățătură, ierusalime, ca nu cumva să mă depărtez de tine, și să fac din tine un pustiu, o țară nelocuită! „asa vorbește domnul oștirilor: „vor culege rămășițele lui israel cum se culeg ciorchinile rămase dintr'o vine. puneți din nou mina pe ea, ca și culegătorul pe mlădițe.” - „cui să vorbesc, și pe cine să iau martor ca să m'asculte? urechea lor este netăiată împrejur, și nu sînt în stare să ia aminte. iată, cuvîntul domnului este o ocară pentru ei, și nu le place de el. eu sînt așa de plin de minia domnului, că n'o pot opri.” - „toarnă -o peste copilul de pe uliță, și peste adunările tinerilor. căci și bărbatul și nevasta vor fi prinși, și bătrînul și cel încărcat de zile. casele lor vor trece în stăpînirea altora, ogoarele și nevestele lor deasemenea, cînd îmi voi întinde mina asupra locuitorilor țării, zice domnul.” „căci dela cel mai mic pînă la cel mai mare, toți sînt lacomi de cîstig; dela prooroc pînă la preot, toți înșală. leagă în chip ușuratic rana fiicei poporului meu, zicînd: „pace! pace! și totuș nu este pace! sînt dați de rușine, căci săvîrșesc uriciuni; și totuș nu roșesc, și nu știu de rușine. de aceea vor cădea împreună cu ceice cad, vor fi răsturnați, cînd îmi voi pedepsi, zice domnul.” așa vorbește domnul: „stați în drumuri, uitați-vă, și întrebați cari sînt cărările cele vechi, care este calea cea bună: umbrați pe ea, și veți găsi odihnă pentru sufletele voastre;” dar ei răspund: „nu vrem să umblăm pe ele!”, am pus niște străjeri peste voi: „fiți cu luare aminte la sunetul trîmbiței!”, dar ei răspund: „nu vrem să fim cu luare aminte!”, deaceia, ascultați, neamuri, și luați seama la ce li se va întîmpla, adunare a popoarelor! ascultă și tu, pămîntule! iată, voi aduce peste poporul acesta o nenorocire, care va fi rodul gîndurilor lor; căci n'au luat aminte la cuvintele mele, și au nesocotit legea mea. ce nevoie am eu de tămia care vine din seba, de restia mirositoare dintr'o țară depărtată? arderile voastre de tot nu-mi plac, și jertfele voastre nu-

mi sînt plăcute.” deaceia, așa vorbește domnul: „iată, voi pune înaintea poporului acestuia niște pietre de poticnire, de cari se vor lovi împreună părinți și fii, vecini și prieteni, și vor pieri.” „asa vorbește domnul: iată că vine un popor din țara dela miază-noapte, un neam mare se ridică dela marginile pămîntului. ei poartă arc și sulită; sînt cumpliti și fără milă; glasul lor urlă ca marea; sînt călări pe cai, și gata de luptă ca un om pregătit de război, împotriva ta, fiică a sionului! la vuietul apropiierii lor, mîinile ni se slăbesc, ne apucă groaza, ca durerea unei femei care naște.” „nu ieșiți în ogoare, și nu mergeți pe drumuri! căci acolo este sabia vrăjmașului, răspîndind spaima de jur împrejur! fiica poporului meu, acopere-te cu un sac și tăvălește-te în cenușă, jălește-te ca după singurul tău fiu, varsă lacrimi, lacrimi amare! căci pe neașteptate vine pustiitorul peste noi.” „te pusesem de pază peste poporul meu, ca o cetățuie, ca să le cunoști și să le cercetezi calea. toți sînt niște răzvrătiți, niște birfitori, aramă și fer, toți sînt niște stricați. foalele ard, plumbul este topit de foc; degeaba curățesc, căci zgura nu se deslipește.” „de aceea se vor numi argint lepădat, căci domnul i -a lepădat.”

7

iată cuvîntul vorbit lui ieremia din partea domnului: „sezi la poarta casei domnului, vestește acolo cuvîntul acesta, și spune: „ascultați cuvîntul domnului, toți bărbații lui iuda, cari intrați pe aceste porți, ca să vă închinați înaintea domnului!”, așa vorbește domnul oștirilor, dumnezeul lui israel: „îndreptați-vă căile și faptele, și vă voi lăsa să locuiți în locul acesta. u vă hrăniți cu nădejdi înșelătoare, zicînd: „acesta este templul domnului, templul domnului, templul domnului, „căci numai dacă vă veți îndrepta căile și faptele, dacă veți înapoi dreptatea unii față de alții, dacă nu veți asupri pe străin, pe orfan și pe văduvă, dacă nu veți vărsa singe nevinovat în locul acesta, și dacă nu veți merge după alți dumnezei, spre nenorocirea voastră, numai așa vă voi lăsa să locuiți în locul acesta, în țara pe care am dat -o părinților voștri, din vecinicie în vecinicie. dar iată că voi vă hrăniți cu nădejdi înșelătoare, cari nu slujesc la nimic. cum? furați, ucideți, preacurviți, jurați strîmb, aduceți tămîie lui baal, mergeți după alți dumnezei pe cari nu -i cunoașteți!... și apoi veniți să vă înfățișați înaintea mea, în casa aceasta peste care este chemat numele meu și ziceți: „sîntem izbăviți!... ca iarăș să faceți toate aceste uriciuni! „este casa aceasta peste care este chemat numele meu, o peșteră de tilhari înaintea voastră! „eu însumi văd lucrul acesta, zice domnul!”, duceți-vă dar la locul care-mi fusese închinat la silo, unde pusesem să locuiască odinioară numele meu, și vedeți ce i-am făcut, din pricina răutății poporului meu israel! „și acum, fiindcă ați făcut toate aceste fapte, zice domnul, fiindcă v'am vorbit dis de dimineață, și n'ați ascultat, fiindcă v'am chemat și n'ați răspuns, voi face casei peste care este chemat numele meu, în care vă puneți încrederea, și locului pe care vi l-am dat vouă și părinților voștri, le voi face întocmai cum am făcut lui silo. și vă voi lepăda dela fața mea, cum am lepădat pe toți frații voștri, pe toată

sămînța lui efraim!’, „tu însă nu mijloci pentru poporul acesta, nu înălța nici cereri, nici rugăciuni pentru ei, și nu stăruie pe lingă mine; căci nu te voi asculta! u vezi ce fac ei în cetățile lui iuda și pe ulițele ierusalimului? copiii string lemne, părinții aprind focul, și femeile frământă plămădeala, ca să pregătească turte împărătesei cerului, și să toarne jertfe de băutură altor dumnezei, ca să mă minie.“ „pe mine mă minie ei oare? zice domnul; nu pe ei înșiși, spre rușinea lor!’, „de aceea, așa vorbește domnul, dumnezeu: „iată, minia și urgia mea se vor vărsa peste locul acesta, peste oameni și dobitoace, peste copacii de pe cîmp și peste roadele pămîntului; și va arde, și nu se va stinge.“ „așa vorbește domnul oștirilor, dumnezeul lui israel: „adăugați arderile voastre de tot la jertfele voastre, și mincați-le carnea! căci n’am vorbit nimic cu părinții voștri și nu le-am dat nici o poruncă, cu privire la arderi de tot și jertfe, în ziua cînd i-am scos din țara egiptului. ci iată porunca pe care le-am dat -o, „ascultați glasul meu, și eu voi fi dumnezeul vostru, iar voi veți fi poporul meu; umblați pe toate căile pe cari vi le-am poruncit, ca să fiți fericți! dar ei n’au ascultat, și n’au luat aminte, ci au urmat sfaturile și pornirile inimii lor rele, au dat înapoi și n’au mers înainte. din ziua cînd au ieșit părinții voștri din egipt, pînă în ziua de azi, v’am trimis pe toți slujitorii mei, proorocii, i-am trimis în fiecare zi, de dimineată. dar ei nu m-au ascultat, n’au luat aminte; și-au înțepenit gîtul, și au făcut mai rău de cît părinții lor. și chiar dacă le vei spune toate aceste lucruri, tot nu te vor asculta; și dacă vei striga la ei, nu-ți vor răspunde. de aceea, spune-le: „acesta este poporul care n’ascultă glasul domnului, dumnezeului său, și care nu vrea să ia în-vățătură; s’a dus adevărul, a fugit din gura lor! acum, tunde-ți părul, ierusalime, și aruncă -l departe; suie-te pe înălțimi, și fă o cîntare de jale! căci domnul lapdă și îndepărtează neamul de oameni, care i -a atîțat urgia. căci copiii lui iuda au făcut ce este rău înaintea mea, zice domnul; și-au așezat uriciunile lor în casa peste care este chemat numele meu, ca s’o spurce. au zidit și locuri înalte la tofet, în valea ben-hinon, ca să-și ardă în foc pe fiii și fiicele lor: lucru pe care eu nu -l poruncisem, și nici nu-mi trecuse prin minte.“ „de aceea iată, vin zile, zice domnul, cînd nu se va mai zice tofet și valea ben-hinon, ci se va zice valea măcelului, și se vor îngropa morții la tofet, din lipsă de loc. trupurile moarte ale acestui popor vor fi hrana păsărilor cerului și a fiarelor pămîntului; și nimeni nu le va speria. voi face astfel să înceteze în cetățile lui iuda și pe ulițele ierusalimului, strigătele de bucurie și strigătele de veselie, cîntecele mirelui și cîntecele miresei, căci țara va ajunge un pustiu!’,

8

în vremea aceea, zice domnul, se vor scoate din mormintele lor oasele împăraților lui iuda, oasele căpeteniilor lui, oasele preoților, oasele proorocilor, și oasele locuitorilor ierusalimului. le vor întinde în fața soarelui, în fața lunii, și în fața întregii oștiri a cerurilor, pe cari i-au iubit ei, căroa le-au slujit, pe cari i-au urmat, pe cari i-au căutat și înaintea căroa s’au închinat. nu le vor mai stringe, nici nu le vor mai

îngropa, și se vor face gunoi pe pămînt. toți ceice vor rămînea din acest neam rău, vor dori mai degrabă moartea de cît viața, în toate locurile unde îi voi izgoni, zice domnul oștirilor.“ „spune-le: „așa vorbește domnul: „cine cade și nu se mai scoală, sau cine se abate fără se se întoarce iarăși“, „pentruce dar poporul acesta al ierusalimului se lasă dus în necumate rătăcirii, stăruiesc în înșelătorie, și nu vor să se întoarcă la dumnezeu? „căci eu sint cu luare aminte, și aud că ei nu vorbesc cum ar trebui; niciunul nu se căiește de răutatea lui, și nu zice: „ce am făcut? ci toți își încep din nou alergarea, ca un cal care se aruncă la luptă. chiar și cocostirul își cunoaște vremea pe ceruri; turtureaua, rîndunica și corocul își păzesc vremea venirii lor; dar poporul meu nu cunoaște legea domnului; cum puteți voi să ziceți: „sîntem înțelepți, și legea domnului este cu noi!, „cu adevărat, degeaba s’a pus la lucru pana mincinoasă a cărturarilor. înțelepții sint dați de rușine, sint uimiți, sint prinși; căci au nesocotit cuvîntul domnului, și ce înțelepciune au ei? de aceea, pe nevestele lor le voi da altora, și ogoarele lor altor stăpîni. căci dela cel mai mic pînă la cel mai mare, toți sint lacomi de cîștig mîrșav, dela prooroc pînă la preot, toți înșală! leagă în chip ușuratic rana fiicei poporului meu, zicînd: „pace! pace! și totuș pace nu este. vor fi dați de rușine, căci săvîrșesc astfel de uriciuni; nu roșesc, și nu știu de rușine; de aceea, vor cădea împreună cu ceice cad, și vor fi răsturnați, cînd îi voi pedepsi, zice domnul.“ „vreau să isprăvesc cu ei, zice domnul. nu vor mai fi struguri în vie, nici smochine în smochin, și frunzele se vor vesteji. le voi da celor ce vor trece peste ele.“ - „pentruce ședem jos!’, „stringeți-vă, și haidem în cetățile întărite, ca să pierim acolo! căci domnul, dumnezeul nostru, ne sortește la moarte, ne dă să bem ape otrăvite, pentrucă am păcătuit împotriva domnului. așteptam pacea, și nu vine nimic mai bun; o vreme de vindecare, și iată groaza! - „sforăitul cailor săi se aude din-spre dan și de vuietul nechezatului lor se cutremură toată țara; vin, mînîncă țara și ce cuprinde ea, cetatea și pe cei ce o locuiesc.“ „căci iată că trimet între voi niște șerpi, niște basilici, împotriva căroa nu este niciun descîntec, și vă vor mușca, zice domnul.“ „aș vrea să-mi alin durerea; dar mă doare inima în mine. iată, strigătele fiicei poporului meu răsună dintr’o țară depărtată.“ „nu mai este domnul în sion? „nu mai este în ea împăratul ei? - „pentru ce m’au miniat ei cu chipurile lor cioplite, cu idoli străini? - „secerișul a trecut, vara s’a isprăvit, și noi tot nu sîntem mintuiți! - „sint zdrobot de durerea fiicei poporului meu, mă doare, m’apucă groaza. u este nici un leac alinător în galaad? nu este niciun doftor acolo? pentruce nu se face dar vindecarea fiicei poporului meu? -

9

o! de mi-ar fi capul plin cu apă, de mi-ar fi ochii un izvor de lacrimi, aș plinge zi și noapte pe morții fiicei poporului meu! ! dac’aș avea un han de călători în pustie, aș părăsi pe poporul meu, și m’aș depărta de el! căci toți sint niște precurvari și o ceată de mișei.“ - „au limba întinsă ca un arc și aruncă minciuna; și nu prin adevăr sint ei puternici în țară; căci merg

din răutate în răutate, și nu mă cunosc, zice domnul. „fiecare să se păzească de prietenul lui, și să nu se încreadă în niciunul din frații săi; căci orice frate caută să înșele, și orice prieten umblă cu birfeli. se trag pe soară unii pe alții, și nu spun adevărul; își deprind limba să mintă, și se trudesă să facă rău.” - „locuința ta este în mijlocul fățarniciei, și, de fățarnici ce sint, nu vor să mă cunoască, - zice domnul.” - „de aceea, așa vorbește domnul oștirilor: „iață, îi voi topi în cuptor, și îi voi încerca. căci cum aș putea să mă port altfel cu fiica poporului meu? limba lor este o săgeată ucigătoare, nu spun de cit minciuni; cu gura vorbesc aproapei lor de pace, și în fundul inimii îi întind curse. să nu -i pedepsesc eu pentru aceste lucruri, zice domnul, să nu-mi răzbun eu pe un asemenea popor?” „munții vreau să -i plîng și să gem pentru ei, pentru cîmpiile pustiite vreau să fac o jălanie; căci sint arse de tot, și nimeni nu mai trece prin ele; nu se mai aude în ele behăitul turmelor; păsările cerului și dobitoacele au fugit și au pierit. - voi face și ierusalimul un morman de pietre, o viziună de șacali, și cetățile lui iuda le voi preface într-un pustiu fără locuitori. unde este omul înțelept care să înțeleagă aceste lucruri? să spună acela, căruia i -a vorbit gura domnului, pentruce este nimicită țara, arsă ca un pustiu pe unde nu mai trece nimeni? domnul zice: „pentru că au părăsit legea mea, pe care le -o puseseam înainte; pentru că n-au ascultat glasul meu, și nu l-au urmat; ci au umblat după aplecările inimii lor, și au mers după baali, cum i-au învățat părinții lor.” „deaceia, așa vorbește domnul oștirilor, dumnezeul lui israel: „iață, voi hrăni poporul acesta cu pelin, și -i voi da să bea ape otrăvite. îi voi risipi printre niște neamuri pe cari nu le-au cunoscut nici ei, nici părinții lor, și voi trimite sabia în urma lor, pînă -i voi nimici.” „așa vorbește domnul oștirilor: „căutați, și chemați plîngătoarele să vină! trimeteți la femeile iscusite, ca să vină! să se grăbească să facă o cîntare de jale asupra noastră ca să ne curgă lacrămile din ochi, și să curgă apa din pleoapele noastre! căci strigăte de jale se aud din sion: „cit sîntem de prăpădiți! cit de jalnic sîntem acoperiți de rușine! trebuie încă să părăsim țara, căci ne-au surpat locuințele” - „ascultați, femeilor, cuvîntul domnului, și să prindă urechea noastră ce spune gura lui! învățați pe copiii voștri cîntece de jale, învățați-vă plîngerii unele pe altele! căci moartea s'a supt pe ferestrele noastre, a pătruns în casele noastre împărătești; a nimicit pe copii pe uliță, și pe tineri în piețe.” „spune: „așa vorbește domnul: „trupurile moarte ale oamenilor vor cădea ca gunoii pe cîmpii, cum cade înapoia secerătorului un snop, pe care nu -l strînge nimeni” „așa vorbește domnul: „înțeleptul să nu se laude cu înțelepciunea lui, cel tare să nu se laude cu țăriia lui, bogatul să nu se laude cu bogăția lui. ci cel ce se laudă să se laude că are pricepere și că mă cunoaște, că știe că eu sint domnul, care fac milă, judecată și dreptate pe pămînt! căci în acestea găsesec plăcere eu, zice domnul.” „iață, vin zilele, zice domnul, cînd voi pedepsi pe toți cei tăiați împrejur, cari nu sint tăiați împrejur cu inima, pe egipteni, pe iudei, pe edomiți, pe amoniți, pe moabiți, pe toți cei ce își rad colturile bărbii, pe cei ce locuiesc în pustie; căci toate neamurile sint netăiate împrejur, și toată casa

lui israel are inima netăiată împrejur.”

10

ascultați cuvîntul pe care vi -l vorbește domnul, casa lui israel! „așa vorbește domnul: „nu vă luați după felul de viețuire al neamurilor, și nu vă temeți de semnele cerului, pentru că neamurile se tem de ele. căci obiceiurile popoarelor sint deșerte. taie un lemn din pădure; mîna meșterului îl lucrează cu securea; îl împodobește cu argint și aur, și ei îl ținutesc cu cuie și ciocane, ca să nu se clatine. dumnezeii aceștia sint ca o sperietoare de păsări într'un ogor de castraveți (sau: ca un stîlp tras la strung), și nu vorbesc; sint duși de alții, pentru că nu pot să meargă.” „nu vă temeți de ei, căci nu pot să facă niciun rău, și nu sint în stare să facă niciun bine.” „niciunul nu este ca tine, doamne! mare ești tu, și mare este numele tău prin puterea ta. cine să nu se teamă de tine, împărate al neamurilor? ție se cuvine teama; căci între toți înțelepții neamurilor și în toate împărățiile lor, niciunul nu este ca tine. toți laolaltă, sint proști și fără minte, știința idolilor nu este decît deșertăciune, e lemn! ei aduc din tarsis foite de argint și aur din ufaz; meșterul și mîna argintarului le pun în lucru; hainele acestor dumnezei sint de materii văpsite în albastru și în purpură, toate sint lucrate de meșteri iscusiti. - dar domnul este dumnezeu cu adevărat, este un dumnezeu viu și un împărat vecinic. pămîntul tremură de minia lui, și neamurile nu pot să sufere urgia lui.” „așa să le vorbiți: „dumnezeii, cari n'au făcut nici cerurile, nici pămîntul, vor pieri de pe pămînt și de supt ceruri. dar el a făcut pămîntul prin puterea lui, a întemeiat lumea prin înțelepciunea lui, a întins cerurile prin priceperea lui. la tunetul lui, urlă apele în ceruri; el ridică norii dela marginile pămîntului, dă naștere fulgerelor și ploii, și scoate vîntul din cămările lui. atunci se arată omul cit este de prost cu știința lui, și orice argintar rămîne de rușine cu chipul lui cioplit; căci idolii lui nu sint decît minciună, și nu este nicio suflare în ei; sint un lucru de nimic, o lucrare înșelătoare, și vor pieri, cînd va veni pedeapsa. dar cel ce este partea lui iacov, nu este ca ei; căci el a întocmit totul, și israel este semîntia moștenirii lui: domnul oștirilor este numele lui.” „ia din țară legătura cu ce este al tău, tu, care ești în strîmtorare;” „căci așa vorbește domnul: „iață, de data aceasta, voi arunca departe pe locuitorii țării. îi voi strînge de aproape, ca să simtă.” - „vai de mine! sint zdrobită! mă doare rana;” „dar eu zic: „o nenorocire a dat peste mine și o voi suferi! cortul îmi este dărimat, toate funiile îmi sint rupte, fiii mei m'au părăsit, nu mai sint; n'am pe nimeni, care să-mi îndîinză cortul din nou, sau să-mi ridice pinzele! păstorii s'au prostît, n'au căutat pe domnul; pentru aceea n'au propășit, și li se risipesc toate turmele. iață, se aude un vuiet! o mare zarvă vine de la miazănoapte să prefacă cetățile lui iuda într'un pustiu, într'o viziună de șacali. - „știu, doamne, că soarta omului nu este în puterea lui; nici nu stă în puterea omului, cînd umblă, să-și îndrepte pașii spre țintă. pedepsește-mă, doamne, dar cu măsură, și nu în minia ta, ca să nu mă nimicești! varsă-ți urgia peste neamurile cari nu te cunosc, și peste popoarele cari nu cheamă numele tău! căci mîncă

pe iacov, îl inghit, îl topesc, și -i pustiesc locuința.”

11

iată cuvîntul domnului care a vorbit lui ieremia din partea domnului, astfel: „ascultați cuvintele acestui legămint, și spuneți-le oamenilor lui iuda și locuitorilor ierusalimului! „zi-le: „așa vorbește domnul, dumnezeul lui israel: „blestemat să fie omul care n’ascultă cuvintele legămintului acestuia, pe care l-am poruncit părinților voștri, în ziua cînd i-am scos din țara egiptului, din cuptorul de fer, zicînd: „ascultați glasul meu, și faceți tot ce vă voi porunci; și veți fi poporul meu, iar eu voi fi dumnezeul vostru; atunci voi împlini jurămintul pe care l-am făcut părinților voștri, că le voi da o țară în care curge lapte și miere, cum vedeți astăzi.” – „și eu am răspuns: „amin, doamne; domnul mi -a zis iarăș: „vestește toate cuvintele acestea în cetățile lui iuda și pe ulițele ierusalimului, și zi: „ascultați cuvintele legămintului acestuia, și împliniți-le! căci am înștiințat pe părinții voștri, din ziua cînd i-am scos din țara egiptului și pînă în ziua de azi; i-am înștiințat în toate diminețile, zicînd: „ascultați glasul meu; dar ei n’au ascultat, n’au luat aminte, ci au urmat fiecare pornirile inimii lor rele. de aceea am împlinit asupra lor toate cuvintele legămintului acestuia, pe care le poruncisem să -l păzească, și pe care nu l-au păzit.” „domnul mi -a zis: „este o uneltire între bărbații lui iuda și între locuitorii ierusalimului. s’au întors la nelegiuirile celor dintii părinți ai lor, cari n’au vrut să asculte cuvintele mele, și s’au dus și ei după alți dumnezei ca să le slujească. casa lui israel și casa lui iuda au călcat legămintul meu, pe care -l făcusem cu părinții lor.” „deaceea, așa vorbește domnul: „iată, voi aduce peste ei niște nenorociri din cari nu vor putea să scape. vor striga la mine, dar nu -i voi asculta! cetățile lui iuda și locuitorii ierusalimului se vor duce să cheme pe dumnezeii cărora le aduc tămie, dar nu -i vor scăpa la vremea nenorocirii lor. căci cite cetăți ai, atîția dumnezei ai, iuda! și cite uliți are ierusalimul, atîtea altare ai ridicat idolilor, altare ca să aduceți tămie lui baal!...” „tu însă, nu mijloci pentru poporul acesta, nu înalță nici cereri nici rugăciuni pentru ei; căci nu -i voi asculta nicidecum, cînd mă vor chema din pricina nenorocirii lor. ce ar putea să facă prea iubitul meu popor în casa mea? să facă o mulțime de nelegiuiri în ea? vor îndepărta ju-ruițele și carnea sfîntă, răutatea dinaintea ta? atunci ai putea să te bucuri! „măslin verde, gras și cu roade frumoase și plăcute” este numele pe care ți -l dăduse domnul, dar cu viuetul unei mari troznituri, îl arde cu foc, și ramurile lui sint sfîrșimate. căci domnul oștirilor, care te -a sădit, cheamă nenorocirea peste tine, din pricina răutății casei lui israel și a casei lui iuda, pe care au făcut -o ca să mă minie, aducînd tămie lui baal.” „domnul mi -a dat de știre, și am știut; atunci tu mi-ai arătat faptele lor. dar eu eram ca un miel blind pe care -l duci la măcelărie, și nu știam planurile rele, pe cari le urzeau ei împotriva mea, zicînd: „să nimicim pomul cu rodul lui, să -l stîrpi-m din pămîntul celor vii, ca să nu i se mai pomenească numele.” - „o, doamne, dumnezeul oștirilor, tu, care ești un judecător drept, care cercetezi rărunchii și inimile:

fă-mă să văd răzbunarea ta împotriva lor, căci ție îți încredințez pricina mea!” „deaceea așa vorbește domnul împotriva oamenilor din anatot, cari vor să -ți ia viața, și zi: „nu prooroci în numele domnului, căci vei muri ucis de mina noastră!” „deaceea așa vorbește domnul oștirilor: „iată, îi voi pedepsi; tinerii vor muri ucisi de sabie, iar fiii și fiicele lor vor muri de foamete. și niciunul din ei nu va scăpa, căci voi aduce nenorocirea peste oamenii din anatot, în anul cînd îi voi pedepsi.”

12

tu ești prea drept, doamne, ca să mă cert cu tine; vreau totuș să te întreb asupra orînduirilor tale. pentru ce propășește calea celor răi, și toți mișei trăiesc în pace? - i-ai sădit, au prins rădăcină, cresc, fac rod. ce -i drept, ești aproape de gura lor, dar departe de inima lor! totuș, tu, doamne, mă cunoști, mă vezi, îmi cercetezi inima și vezi că este cu tine. ia -i ca pe niște oi, cari trebuie sc tăiate, și pregătește -i pentru ziua măcelului! pînă cînd să se jălească țara, și să se usuze iarba de pe toate cîmpiile? pier vitele și păsările din pricina răutății locuitorilor. căci ei zic: „el, (ieremia) n’are să ne vadă sfîrșitul!” - „dacă alergînd cu cei ce aleargă pe picioare, ei te obosesc, cum vei putea să te ieși la întrecere cu niște cai? și dacă nu te crezi la adăpost decît într’o țară liniștită, ce vei face pe malurile îngîmfate ale iordanului? căci chiar frații tăi și casa tatălui tău te vînd, ei înșiși strigă în gura mare după tine. nu -i crede cînd îți vor spune vorbe prietenoase.” „mi-am părăsit casa, și mi-am lăsat moștenirea, mi-am dat pe iubita mea în minile vrăjmașilor ei. moștenirea mea a ajuns pentru mine ca un leu în pădure, a mugit împotriva mea; și de aceea o urăsc. a ajuns oare moștenirea mea pentru mine o pasăre de pradă peștiță, în jurul căreia se string păsările de pradă?” „duceți-vă, și stringeți toate fiarele cîmpului, și aduceți-le ca s’o mănînce!” „un mare număr de păstori îmi pustiesc via, îmi calcă ogorul în picioare; ogorul meu cel plăcut îl prefac într’un pustiu părăsit. îl pustiesc, și el stă trist și pustiu înaintea mea. toată țara este pustie, căci nimeni nu ia seama la ea. peste toate înălțimile pustiei vin pustiitori, căci sabia domnului mănîncă țara dela un capăt la altul; și nimeni nu -i lăsat în pace. au semănat griu, și seceră spini, s’au ostenit fără folos.” „să vă fie rușine de ce culegeți, în urma miniei aprinse a domnului!” „așa vorbește domnul despre toți vecinii mei cei răi, cari se ating de moștenirea pe care am dat -o poporului meu israel: „iată, îi voi smulge din țara lor, și voi smulge casa lui iuda din mijlocul lor. dar după ce -i voi smulge, voi avea iarăș milă de ei, și -i voi aduce înapoi pe fiecare în moștenirea lui, și pe fiecare în țara lui. și dacă vor învăța căile poporului meu, dacă vor jura pe numele meu, zicînd: „viu este domnul; cum au învățat pe poporul meu să jure pe baal, atunci vor fi fericiți în mijlocul poporului meu. dar dacă nu vor asculta nimic, voi nimici cu desăvîrșire pe un astfel de popor, îl voi nimici și îl voi pierde, zice domnul.”

așa mi -a vorbit domnul: „du-te de cumpără-ți un briu de in, și pune -l în jurul coapselor tale; dar să nu -l moi în apă; am cumpărat briul, după porunca domnului, și l-am pus în jurul coapselor mele. apoi cuvîntul domnului mi -a vorbit a doua oară, astfel: „ia briul, pe care l-ai cumpărat, și pe care l-ai pus în jurul coapselor tale, scoală-te, du-te la eufrat, și ascunde -l acolo în crăpătura unei stînci.” m'am dus, și l-am ascuns la eufrat, cum îmi poruncise domnul. după mai multe zile, domnul mi -a zis: „scoală-te, du-te la eufrat, și ia de acolo briul, pe merge după poruncim să -l ascunzi acolo; m'am dus la eufrat, am săpat, și am luat briul din locul în care -l ascunsesem; dar iată că briul era stricat și nu mai era bun de nimic. cuvîntul domnului mi -a vorbit astfel: „așa vorbește domnul: „așa voi nimici mîndria lui iuda și mîndria peste măsură de mare a ierusalimului. poporul acesta este un popor rău: nu vrea să asculte cuvintele mele, urmează pornirile inimii lui, și merge după alți dumnezei, ca să le slujească și să se închine înaintea lor; de aceea va ajunge întocmai ca briul acesta, care nu mai este bun de nimic! căci, cum se lipește briul de coapsele unui om, așa îmi lipisem eu toată casa lui israel și toată casa lui iuda, zice domnul, ca să fie poporul meu, numele meu, lauda mea și slava mea; dar nu m'au ascultat. de aceea spune-le cuvintele acestea: „așa vorbește domnul, dumnezeul lui israel: „toate vasele se vor umplea cu vin; și ei îți vor zice: „crezi că noi nu știm, că toate vasele se vor umplea cu vin; atunci spune-le: „așa vorbește domnul: „iată, voi umplea pe toți locuitorii țării acesteia, pe împărații cari stau pe scaunul de domnie al lui david, pe preoți, pe prooroci, și pe toți locuitorii ierusalimului, îi voi umplea de beție. îi voi sfărîma pe unii de alții, pe părinți și pe fii laolaltă, zice domnul. „nu -i voi cruța, nu voi avea milă de ei, nu mă voi îndura de ei, nimic nu mă va împedea să -i nimicesc.” „ascultați și luați aminte! nu fiți mîndri, căci domnul vorbește! dați slavă domnului, dumnezeului vostru, pînă nu vine întunecul, pînă nu vi se lovesc picioarele de munții noapții! veți aștepta lumina, dar el o va prefăce în umbra morții, și o va prefăce în negură adîncă. iar dacă nu vreți să ascultați, voi plînge în ascuns, pentru mîndria voastră; mi se vor topi ochii în lacrimi, pentru că turma domnului va fi dusă în robie. spune împăratului și împărătesei: „sedeți pe pămînt! căci v'a căzut de pe cap cununa împărătească ce v'a slujea ca podoabă.” „cetățile dela miazăzi sint închise, și nu -i cine să deschidă. tot iuda este dus în robie, da, în întregime este dus în robie.” „ridică-ți ochii și privește pe ceice vin dela miazănoapte. unde este turma care-ți fusese dată, turma de care erai așa de mîndru? ce vei zice cînd va pune mai mari peste tine pe străinii aceia pe cari i-ai obicinuit să-ți fie prieteni de aproape? nu te vor apuca durerile, cum apucă pe o femeie la naștere? și dacă vei zice în inima ta: „pentru mi se întîmplă lucrul acesta?” - „din pricina mulțimii nelegiuirilor tale, și s'au ridicat poalele hainelor, și ți se dezgolesc călcîile cu sila. poate un etiopian să-și schimbe pielea, sau un pardos să-și schimbe petele? tot așa, ați putea voi să faceți binele, voi, cari sinteți deprinși să faceți

răul? de aceea, îi voi risipi, ca pleava luată de vîntul pustiei. iată-ți soarta, partea pe care ți -o măsor, zice domnul, pentru că m'ai uitat, și ți-ai pus încrederea în minciună. de aceea îți voi ridica poalele și ți le voi da peste cap, ca să ți se vadă rușinea. am văzut preacurviile și nechezăturile tale, curviile nelegiuite pe dealuri și în ogoare, ți-am văzut uriciunile! vai de tine, ierusalime! nu vrei să te curăți? cît vei mai zăbovi?”

14

cuvîntul domnului, spus lui ieremia, cu prilejul secetei. „iuda jălește, cetățile lui sint pustiite, triste, posomorite, și strigătele ierusalimului se înalță.” cei mari trimet pe cei mici să aducă apă, dar cei mici, cînd se duc la fîntini, nu găsesc apă, și se întorc cu vasele goale: rușinați și roșiți, își acopăr capul. pămîntul crapă, pentru că nu cade ploaie în țară, și plugarii, înșelați în nădejdea lor, își acopăr capul. chiar și cerboaca de pe cîmp naște și își părăsește puii, pentru că nu găsește verdeață. măgarii sălbatici stau pe locuri înalte și pleșuve, trăgînd aier ca niște șerpi; li se topesc ochii, pentru că nu este iarbă.” „dacă nelegiuirile noastre măturisesc împotriva noastră, lucează, pentru numele tău, doamne! căci abaterile noastre sint multe, am păcătuit împotriva ta. tu, care ești nădejdea lui israel, mîntuitorul lui la vreme de nevoie: pentru că fii ca un străin în țară, ca un călător, care intră doar să petreacă noaptea în ea? de ce să fii ca un om incremenit, ca un viteaz, care nu ne poate ajuta? și totuși, tu ești în mijlocul nostru, doamne, și numele tău este chemat peste noi. de aceea nu ne părăsi!” iată ce spune domnul despre poporul acesta: „le place să alerge încoace și încolo. nu-și cruță picioarele; de aceea domnul n'are plăcere de ei; acum își aduce aminte de nelegiuirile lor, și le pedepsește păcatele!” și domnul mi -a zis: „nu mijloci pentru poporul acesta! căci, chiar dacă vor posti, tot nu le voi asculta rugăciunile, și chiar dacă vor aduce ardere de tot și jertfe de mîncare, nu le voi primi; ci vreau să -i nimicesc cu sabia, cu foamea și cu ciuma.” „eu am răspuns: „ah! doamne dumnezeule! iată că proorocii lor le zic: „nu veți vedea sabie, și nu veți avea foamete; ci domnul vă va da în locul acesta o pace trainică.” dar domnul mi -a răspuns: „proorocii lor proorocesc minciuni în numele meu; eu nu i-am trimis, nu le-am dat poruncă, și nu le-am vorbit; ci ei vă proorocesc niște vedenii mincinoase, proorocii deșerte, înșelătorii și închipuiri scoase din inima lor. de aceea așa vorbește domnul despre proorocii cari măcar că nu i-am trimis eu, proorocesc totuși în numele meu, și zici: nu va fi nici sabie, nici foamete în țara aceasta.” - „proorocii aceștia vor pieri uciși de sabie și de foamete! iar aceia, cărora le proorocesc ei, vor fi întinși pe ulițele ierusalimului, de foamete și sabie; nu va avea cine să -i îngroape, nici pe ei, nici pe nevestele lor, nici pe fiii lor, nici pe fiecele lor; voi turna astfel răutatea lor asupra lor.” „spune-le lucrul acesta: „îmi vârsă lacrimi ochii ți și noapte, și nu se opresc. căci fecioara, fiica poporului meu este greu lovită cu o rană foarte usturătoare. dacă ies la cîmp, dau peste oameni străpuși de sabie. dacă intru în

cetate, dau peste niște ființe sleite de foamete; chiar și proorocul și preotul cutreieră țara, fără să știe unde merg.” „ai lepădat tu de tot pe iuda, și a urit sufletul tău atât de mult sionul? pentru ce ne lovești așa, că nu mai este nici o vindecare pentru noi? trăgeam nădejde de pace, și nu vine nimic bun, așteptam o vreme de vindecare, și nu -i de cit groazăj”, doamne, ne recunoaștem răutatea noastră, și nelegiuirea părinților noștri; căci am păcătuit împotriva ta. pentru numele tău, nu nesocoti, nu necinsti scaunul de domnie al slavei tale! nu uita, nu rupe legământul tău cu noi! este oare printre idolii neamurilor vreunul care să aducă ploaie? sau poate cerul să dea ploaie? nu dai tu ploaie, doamne, dumnezeul nostru? noi nădăjdum în tine, căci tu ai făcut toate aceste lucruri!

15

domnul mi -a zis: „chiar dacă moise și samuel s'ar infățișa înaintea mea, tot n'aș fi binevoitor față de poporul acesta. izgonește -l dinaintea mea, ducă-se! și dacă-ți vor zice: „unde să ne ducem? să le răspunzi: „așa vorbește domnul: „la moarte cei sortiți la moarte, la sabie cei sortiți săbiei, la foamete cei sortiți foametei, la robie, cei sortiți robiei! căci voi trimite împotriva lor patru feluri de nenorociri, zice domnul: sabia, ca să -i ucidă, cinii ca să -i sfîșie, păsările cerului și fiarele pământului, ca să -i mănince și să -i nimicească. îi voi face de pomină pentru toate împărățiile pământului, din pricina lui manase, fiul lui ezechia, împăratul lui iuda, și pentru tot ce a făcut el în ierusalim. căci cine să aibă milă de tine, ierusalime, cine să te plîngă? cine să meargă să te întrebe de sănătate? „m'ai părăsit, zice domnul, ai dat înapoi; de aceea îmi întind mina împotriva ta și te nimicesc: sint sătul de milă. îi vintur cu lopata, la porțile țării; îi lipsesc de copii, pierd pe poporul meu, căci nu s'au abătut dela căile lor. văduvele lor sint mai multe de cit boabele de nisip din mare; peste mama tinărului, aduc un pustitor ziua nameaza mare; fac să cadă deodată peste ea necazul și groaza. cea care născuse șapte fii tinjește, își dă sufletul; soarele ei apune cînd este încă ziua: este roșie, acoperită de rușine. pe cei ce mai rămîn, îi dau pradă săbiei înaintea vrăjmașilor lor, zice domnul.” „vai de mine, mamă, că m'ai născut, pe mine, om de ceartă și de pricină pentru toată țara! nu iau cu împrumut, nici nu dau cu împrumut, și totuși toți mă blastămă! domnul a răspuns: „da, vei avea un viitor fericit; da, voi sili pe vrăjmaș să te roage, la vreme de nenorocire și la vreme de necaz! poate ferul să frîngă ferul dela miazănoapte și arama? averile și comorile tale le voi da pradă fără despăgubire, din pricina tuturor păcatelor tale, pe tot ținutul tău. te voi duce rob la vrăjmașul tău într'o țară, pe care n'o cunoști, căci focul miniei mele s'a aprins și arde peste voi! „tu știi tot, doamne! adu-ți aminte de mine, nu mă uita, răzburună-mă pe prigonitorii mei! nu mă lua, după îndelunga ta răbdare. gindește-te că sufăr ocară din pricina ta! cînd am primit cuvintele tale, le-am înghițit; cuvintele tale au fost bucuria și veselia inimii mele, căci după numele tău sint numit, doamne, dumnezeul oștirilor! 'am șezut în adunarea celor ce petrec, ca să mă veselesc cu ei: de frica puterii tale,

am stat singur la o parte, căci mă umplusei de minie. pentru ce nu mai contenește suferința mea? pentru ce mă ustură rana și nu vrea să se vindece? să fii tu pentru mine ca un izvor înșelător, ca o apă, care seacă? „deaceia așa vorbește domnul: „dacă te vei lipi iarăș de mine, îți voi răspunde iarăș, și vei sta înaintea mea; dacă vei despărți ce este de pret de ce este fără pret, vei fi ca gura mea. ei să se întorcă la tine, nu tu să te întorci la ei! te voi face pentru poporul acesta ca un zid tare de aramă; ei se vor război cu tine, dar nu te vor birui; căci eu voi fi cu tine, ca să te scap și să te izbăvesc, zice domnul.” „te voi izbăvi din mina celor răi, și te voi scăpa din mina asupritorilor.”

16

cuvîntul domnului mi -a vorbit astfel: „să nu-ți iei nevastă, și să n'ai în locul acesta nici fii nici fiice! căci așa vorbește domnul despre fiii și fiicele cari se vor naște în locul acesta, despre mamele cari -i vor naște, și despre tații lor cari le vor da naștere în țara aceasta: vor muri doborîți de boala rea. nimeni nu -i va plînge, nici nu -i va îngropa, ci vor fi ca un gunoi pe pămînt; vor pieri de sabie și de foamete; și trupurile lor moarte vor sluji ca hrană păsărilor cerului și fiarelor pământului.” „căci așa vorbește domnul: „să nu intri în nici o casă de jale, să nu plîngi în ea, și nici să nu te bocești cu ei, căci mi-am luat înapoi dela poporul acesta pacea mea, zice domnul, bunătatea și îndurarea mea. și mari și mici, toți vor muri în țara aceasta, și nu vor fi îngropați: nimeni nu -i va plînge, nimeni nu-și va face tăieturi din pricina lor, și nu se va rade pentru ei. imeni nu le va pune masa în timpul jălirii ca să -i mîngie pentru cel mort; și nimeni nu le va întinde paharul mîngierii pentru tatăl sau pentru mama lor. să nu intri nici într'o casă de petrecere, ca să te așezi cu ei, să măninci și să bei.” „căci așa vorbește domnul oștirilor, dumnezeul lui israel: „iată, voi face să înceteze în locul acesta, supt ochii voștri și în zilele voastre, strigătele de bucurie și strigătele de veselie, cîntecele mirelui și cîntecele miresei.” „cînd vei vesti poporului acestuia toate aceste lucruri, ei îți vor zice: „pentru ce ne amenință domnul cu toate aceste mari nenorociri? ce nelegiuire și ce păcat am făcut împotriva domnului, dumnezeului nostru? „atunci să le răspunzi: „părinții voștri m'au părăsit, zice domnul, s'au dus după alți dumnezei, le-au slujit și s'au închinat înaintea lor; iar pe mine m'au părăsit, și n'au păzit legea mea! și voi ați făcut și mai rău de cit părinții voștri; căci iată că fiecare umblați după pornirile inimii voastre rele, și nu m'ascultați. de aceea, vă voi muta din țara aceasta într'o țară, pe care n'ați cunoscut -o, nici voi, nici părinții voștri; și acolo, veți sluji altor dumnezei, zi și noapte, căci nu vă voi ierta! „de aceea iată, vin zile, zice domnul, cînd nu se va mai zice: „viu este domnul, care a scos din țara egiptului pe copiii lui israel; ci se va zice: „viu este domnul, care a scos pe copiii lui israel din țara de la miazănoapte și din toate țările unde -i izgonise; căci îi voi aduce înapoi în țara lor, pe care o dădusem părinților lor.” „iată, trimet o mulțime de pescari, zice domnul, și -i vor pescui; și după aceea, voi trimete o mulțime de vînători, și -i vor vîna pe toți munții și pe toate

dealurile, și în crăpăturile stincilor. căci ochii mei sint cu luare aminte la toate căile lor; ele nu sint ascunse înaintea feții mele, și nelegiuirea lor nu este ascunsă de privirile mele. de aceea le voi răsplăti mai întâi indoit nelegiuirea și păcatul lor, pentrucă mi-au spurcat țara, pentrucă mi-au umplut moștenirea cu trupurile moarte ale jertfelor aduse idolilor lor și cu uriciunile lor. doamne, tăria, cetățuia și scăparea mea în ziua necazului! neamurile vor veni la tine dela marginile pământului, și vor zice: „părinții noștri n'au moștenit decît minciună, idoli deșerti, cari nu sint de niciun ajutor! cum poate omul să-și facă dumnezei, cari nu sint dumnezei; - de aceea iată că le arăt, de data aceasta, și -i fac să știe puterea și tăria mea; și vor cunoaște că numele meu este domnul.”

17

păcatul lui iuda este scris cu un priboi de fer, cu un virf de diamant; este săpat pe tabla inimii lor, și pe coarnele altarelor lor. cum se gîndesc la copiii lor, așa se gîndesc la altarele lor, și la idolii și astartele lor lingă copacii verzi, pe dealurile înalte. eu dau la pradă muntele meu și ogoarele lui, avuțiile tale, toate vistiriile și înălțimile tale, din pricina păcatelor tale, pe tot ținutul tău! din vina ta vei perde moștenirea, pe care ți -o dădusem; te voi fac să slujești vrăjmașului tău într-o țară, pe care n'o cunoști, căci ai aprins focul miniei mele, care va arde totdeauna.” „așa vorbește domnul: blestemat să fie omul care se încrede în om, care se sprijinește pe un muritor și își abate inima dela domnul! căci este ca un nenorocit în pustie, și nu vede venind fericea; locuiește în locurile arse ale pustiei, într'un pămînt sărat și fără locuitori. binecuvîntat să fie omul, care se încrede în domnul, și a cărui nădejde este domnul! căci el este ca un pom sădit lingă ape care-și întinde rădăcinile spre riu; nu se teme de căldură, cînd vine, și frunzișul lui rămîne verde; în anul secetei, nu se teme, și nu încetează să aducă roadă.” „inima este nespus de înșelătoare și de desnădăjduit de rea; cine poate s'o cunoască? „eu, domnul, cercetez inima, și cerc rărunchii, ca să răsplătesc fiecăruia după purtare lui, după rodul faptelor lui.” ca o potîrnicie, care clocește niște ouă pe cari nu le -a ouat ea, așa este celce agonisește bogății pe nedrept; trebuie să le părăsească în mijlocul zilelor sale, și la urmă nu este decît un nebul. scaun de domnie plin de slavă, înălțat dela început, loc al sfîntului nostru locaș, doamne, nădejdea lui israel! toți ceice te părăsesc vor fi acoperiți de rușine.” „ceice se abat dela mine vor fi scriși pe pămînt, căci părăsesc pe domnul, izvorul de apă vie.” vindecă-mă, tu, doamne, și voi fi vindecat; mintuiește-mă tu, și voi fi mintuit; căci tu ești slava mea! iată, ei îmi zic: „unde este cuvîntul domnului? să se împlinească dar!” „și eu, ca să te ascult, n'am vrut să nu fiu păstor; nici n'am dorit ziua nenorocirii, știți; și ce a ieșit din buzele mele, este descoperit înaintea ta. de aceea, nu fi o pricină de groază pentru mine, căci tu ești scăparea mea în ziua nenorocirii! prigonitorii mei să fie acoperiți de rușine, dar să nu fiu rușinat eu; să tremure ei, dar să nu tremur eu! adu peste ei ziua nenorocirii, lovește -i cu o indoită urgie!” „așa mi -a vorbit domnul: „du-

te, și stai la poarta copiilor poporului, pe care intră și ies împărății lui iuda, și la toate porțile ierusalimului, și spune-le: „ascultați cuvîntul domnului, împărăți ai lui iuda, tot iuda, și toți locuitorii ierusalimului, cari intrați pe aceste porți!” „așa vorbește domnul: „luați seama, în sufletele voastre, să nu purtați nici o povară în ziua sabbatului, și să n'o aduceți înlăuntru pe porțile ierusalimului. să nu scoateți din casele voastre nici o povară în ziua sabbatului, și să nu faceți nici o lucrare, ci sfințiți ziua sabbatului, cum am poruncit părinților voștri.” dar ei n'au ascultat și n'au luat aminte: ci și-au întepenit gitul, ca să n'asculte și să nu ia învățătură. dacă mă veți asculta în adevăr, zice domnul, și nu veți aduce nici o sarcină înlăuntru pe porțile acestei cetăți, în ziua sabbatului, ci veți sfinți ziua sabbatului, și nu veți face nici o lucrare în ziua aceasta, atunci pe porțile acestei cetăți vor intra împărăți și voievozi, cari vor ședea pe scaunul de domnie al lui david; ei vor veni în cară și călări pe cai, ei și voievozii lor, oamenii lui iuda și locuitorii ierusalimului, și cetatea aceasta va fi locuită în veci. vor veni din cetățile lui iuda și din împrejurimile ierusalimului, din țara lui beniamin, din vale, de pe munte și dela miazăzi, ca să aducă arderi de tot și jertfe, să aducă daruri de mîncare și tămîie, și să aducă jertfe de mulțămire în casa domnului. dar dacă nu veți asculta cînd vă poruncesc să sfințiți ziua sabbatului, să nu duceți nici o povară, și n'o aduceți înlăuntru pe porțile ierusalimului, în ziua sabbatului, atunci voi aprinde un foc la porțile cetății, care va arde casele cele mari ale ierusalimului și nu se va stinge.”

18

cuvîntul vorbit de ieremia din partea domnului și care sună astfel: „scoală-te și pogoară-te în casa olarului; acolo te voi face să auzi cuvintele mele!” cînd m'am pogorit în casa olarului, iată că el lucra pe roată. vasul pe care -l făcea n'a izbutit, -cum se întîmplă cu lutul în mina olarului. atunci el a făcut un alt vas, cum i -a plăcut lui să -l facă. și cuvîntul domnului mi -a vorbit astfel: „nu pot eu să fac cu voi ca olarul acesta casă a lui israel? zice domnul. iată, cum este lutul în mina olarului, așa sinteți voi în mina mea, casă a lui israel! deodată zic despre un neam, despre o împărăție, că -l voi smulge, că -l voi surpa, și că -l voi nimici. dar dacă neamul acesta, despre care am vorbit astfel, se întoarce dela răutatea lui, atunci și mie îmi pare rău de răul pe care îmi pusesem în gînd să i -l fac. tot așa însă, deodată zic despre un neam, sau despre o împărăție, că -l voi zidi sau că -l voi sădi. dar dacă neamul acesta face ce este rău înaintea mea, și n'ascultă glasul meu, atunci îmi pare rău și de binele, pe care aveam de gînd să i -l fac.” „de aceea, vorbește acum oamenilor lui iuda și locuitorilor ierusalimului, și zi: „așa vorbește domnul: iată, pregătesc o nenorocire împotriva voastră, și fac un plan împotriva voastră. de aceea, întoarceți-vă fiecare dela calea voastră cea rea, îndreptați-vă umbletele și faptele!” „dar ei zic: „degeaba! căci noi ne vom urma gîndurile noastre, și vom lucra fiecare după pornirile inimii noastre rele!” „de aceea, așa vorbește domnul: „întrebați pe neamuri! cine a auzit vreodată asemenea lucruri? fecioara lui israel a făcut grozave blestemății. părăsește

zăpada libanului stinca ogoarelor? sau se vâd secind apele cari vin de departe proaspete și curgătoare? totuș poporul meu m'a uitat și aduce tămie idolilor; s'a abătut din căile lui, a părăsit vechile cărări, și a apucat pe cărări și drumuri nebatute, făcând astfel din țara lor, o pustietate, o vecinică batjocură; toți ceie trec prin ea sint uimiți și dau din cap. ca vîntul de la răsărit, îi voi risipi înaintea vrăjmașului; iar în ziua necazului lor, le voi întoarce spatele și nu mă voi uita la ei! „atunci ei au zis: „veniți, să urzim rele împotriva lui ieremia! căci doar nu va pieri legea din lipsă de preoți, nici sfatul din lipsă de înțelepți, nici cuvîntul din lipsă de prooroci. haidem să -l ucidem cu vorba, și să nu luăm seama la toate vorbirile lui!”, „ascultă-mă, doamne, și auzi glasul protivnicilor mei! cu rău se răspătește binele? căci au săpat o groapă ca să-mi ia viața. adu-ți aminte că am stat înaintea ta, ca să vorbesc bine pentru ei, și să abat minia ta de la ei. de aceea, dă pe copiii lor pradă foamei, și doboară -i cu sabia! nevestele lor să fie lipsite de copii și să rămînă văduve, și bărbații lor să fie luați de ciumă; tinerii lor să fie uciși de sabie în luptă! să se audă strigăte ieșind din casele lor, cînd cetele aduse de tine vor cădea deodată peste ei! căci au săpat o groapă, ca să mă prindă, și mi-au întins lațuri supt picioare. dar tu, doamne, cunoști toate unelțile lor făcute ca să mă omoare. nu le ierta nelegiuirea, și nu le șterge păcatul dinaintea ta: ci să fie doborîți în fața ta! lucrează împotriva lor la vremea miniei tale!”

19

asa a vorbit domnul: „du-te de cumpără de la un olar un vas de pămînt, și ia cu tine pe cițiva din bătrînii poporului și din bătrînii preoților. du-te în valea ben-hinom, care este la intrarea porții olăriei, și acolo să vestești cuvintele pe cari îți voi spune. să spui: „ascultați cuvîntul domnului, împărați ai lui iuda, și locuitori ai ierusalimului! așa vorbește domnul oștirilor, dumnezeul lui israel: „iată, voi aduce peste locul acesta o nenorocire, care va face să țiuie urechile oricui va auzi vorbindu-se de ea. pentrucă m'au părăsit, au spurcat locul acesta, au adus în el tămiele altor dumnezei, pe cari nu -i cunoșteau nici ei, nici părinții lor, nici împărații lui iuda, și au umplut locul acesta cu singe nevinovat. au zidit și înălțimi lui baal, ca să ardă pe copiii lor în foc ca arderi de tot lui baal: lucru, pe care nici nu -l poruncisem, nici nu -l rîndisem, și nici nu -mi trecuse prin minte.” „de aceea, iată, vin zile, zice domnul, cînd locul acesta nu se va mai numi tofet, nici valea ben-hinom, ci se va numi valea măcelului! în locul acesta voi zădărnici sfatul lui iuda și al ierusalimului, îi voi face să cadă uciși de sabie înaintea vrăjmașilor lor, și de mîna celor ce vor să le ia viața. trupurile lor moarte le voi da hrană păsărilor cerului și fiarelor pămîntului. voi face din cetatea aceasta o groază și o batjocură; așa că toți ceie vor trece pe lingă ea, se vor îngrozi și vor șuera, cînd vor vedea toate rănile ei. îi voi face să mîncească carnea fiilor și fiicelor lor, așa că își vor minca unii carnea altora, în mijlocul necazului și strîmtorării, în care -i vor aduce vrăjmașii lor, și ceie vor să le ia viața. să spargi apoi vasul, supt ochii oamenilor cari

vor merge cu tine. și să le spui: „asa vorbește domnul oștirilor: „tocmai așa voi zdrobi pe poporul acesta și cetatea aceasta cum se sparge vasul unui olar, fără să poată fi făcut la loc. și morții vor fi îngropați în tofet, din lipsă de loc pentru îngropare. așa voi face locului acestuia-zice domnul-și locuitorilor lui, și voi face cetatea aceasta ca tofetul. casele ierusalimului, și casele împăraților lui iuda vor fi necurate ca tofetul, toate casele pe acoperișul cărora se aducea tămie întregei oștiri a cerurilor, și se turnau jertfe de băutură altor dumnezei!” ieremia s'a întors din tofet, unde -l trimisese domnul să proorocească. apoi a stătut în curtea casei domnului, și a zis întregului popor: „asa vorbește domnul oștirilor, dumnezeul lui israel: „iată, voi aduce peste cetatea aceasta și peste toate cetățile cari țin de ea, toate nenorocirile pe cari i le-am vestit mai dinainte, pentrucă și-au înțepenit gîtul ca să n'asculte cuvintele mele.”

20

pașhur, fiul lui imer, preot și priveghetor de căpetenie în casa domnului, a auzit pe ieremia proorocind aceste lucruri. și pașhur a lovit pe proorocul ieremia, și l -a aruncat în temnița cu butuci, care era la poarta de sus a lui beniamin, în casa domnului. dar a doua zi, pașhur a scos pe ieremia din temniță. și ieremia i -a zis: „domnul nu te mai numește pașhur” (noroc din toate părțile), ci magor-misabib (spaimă din toate părțile). căci așa vorbește domnul: „iată, te voi face de groază, pe tine și pe toți prietenii tăi; ei vor cădea uciși de sabia vrăjmașilor lor, și ochii tăi vor vedea lucrul acesta. voi da de asemenea pe tot iuda în minile împăratului babilonului, care -i va duce robi la babilon și -i va ucide cu sabia. toate bogățiile cetății acesteia, tot rodul muncii ei, tot ce are ea mai scump, și toate vistierile împăraților lui iuda le voi da în minile vrăjmașilor lor; aceștia le vor jăfui, le vor lua și le vor duce la babilon. chiar și tu, pașhur, și toți ceie locuiesc în casa ta, veți merge la babilon în robie; acolo vei muri și acolo vei fi îngropat, tu și toți prietenii tăi, cărora le-ai proorocit minciuni.” m'ai înduplecat, doamne, și m'am lăsat înduplecat; ai fost mai tare decît mine își m'ai biruît! în fiecare zi sint o pricină de ris, toată lumea și bate joc de mine. căci ori de cîte ori vorbesc, trebuie să strig: „silnicie și apăsare!” așa încît cuvîntul domnului îmi aduce numai ocară și batjocură toată ziua. dacă zic: „nu voi mai pomeni de el, și nu voi mai vorbi în numele lui!” iată că în inima mea este ca un foc mistuitor, închis în oasele mele. caut să -l opresc, dar nu pot. căci aud vorbele rele ale multora, spaima care domnește împrejur. -„invinuiți -l”, strigă ei; „haidem să -l invinuiim!” toți ceie trăiau în pace cu mine, pîdesc să vadă dacă mă clatin, și zic: „poate că se va lăsa prins, vom pune mîna pe el, și ne vom răzbuna pe el!” dar domnul este cu mine ca un viteaz puternic; deaceia, prigonitorii mei se vor potînici și nu vor birui. se vor umplea de rușine că n'au lucrat cu chibzuință: de o vecinică rușine, care nu se va uita! și acum, doamne, dumnezeul oștirilor, care încerci pe cel neprihănit, care pătrunzi rănchii și inimile, fă-mă să văd răzbunarea ta împotriva lor! căci ție îmi încreditez pricina. cîntați domnului, lăudați pe dom-

null! căci el izbăvește sufletul celui nenorocit din mina celor răi.” blestemată să fie ziua cind m'am născut! ziua în care m'a născut mama, să nu fie binecuvîntată! blestemat să fie omul care a adus vestea aceasta tatălui meu: „ți s'a născut un copil de parte bărbătească”, și l-a umplut de bucurie cu ea! mul acela să ajungă ca cetățile, pe cari le -a nimicit domnul fără milă! să audă gemete dimineată, și strigăte de război la amiază! de ce n'am fost omorît în pîntecele mamei, ca să-mi fi fost ea mormîntul meu? de ce n'a rămas ea vecinic însărcinată cu mine? printru ea ieșit din pîntecele mamei ca să văd numai suferință și durere, și să-mi isprăvesc zilele în rușine?

21

cuvîntul spus lui ieremia din partea domnului, cînd i -a trimis împăratul zedechia pe pașhur, fiul lui malchia, și pe tefania, fiul lui maaseia, preotul, ca să -i zică: „întrebă pe domnul pentru noi; căci nebu-cadnetar, împăratul babilonului, este în război cu noi! poate că domnul va face pentru noi vreuna din minunile lui, ca să -l depărteze dela noi.” ieremia le -a răspuns: „să spuneți lui zedechia: „așa vorbește dom-nul, dumnezeul lui israel: iată, voi întoarce armele de război cari sînt în minile voastre, și cu cari vă luptați în afară de ziduri, împotriva împăratului ba-bilonului și împotriva haldeilor cari vă impresoară, și le voi stringe în mijlocul cetății acesteia. apoi eu însumi voi lupta împotriva voastră, cu mina întinsă și cu braț tare, cu minie, urgie, și mare supărare. voi lovi pe locuitorii cetății acesteia, atît oameni cit și do-bitoațe, și vor muri de o ciumă grozavă.” după aceea-zice domnul-voi da pe zedechia, împăratul lui iuda, pe slujitorii lui, pe popor, și pe ceice vor scăpa în cetatea aceasta de ciumă, de sabie și de foamete, îi voi da în minile lui nebucaadnetar, împăratul babilonului, în minile vrăjmașilor lor, în minile celor ce vor să le ia viața; și nebucaadnetar îi va trece prin ascuțitul săbiei, nu -i va cruța, nu va avea nici o milă de ei, și nu se va îndura de ei. iar poporului acestuia să -i spui: „așa vorbește domnul: iată că vă pun înaintea calea vieții și calea morții. cine va rămînea în cetatea aceasta, va muri ucis de sabie, de foamete sau de ciumă; dar cine va ieși să se ducă la haldeii, cari vă impresoară, va scăpa cu viață, care va fi singura lui pradă. căci eu îmi îndrept privirile împotriva cetății acesteia că să -i fac rău, nu bine, zice domnul; ea va fi dată în minile îm-păratului babilonului, care o va arde cu foc.” „și să spui casei împăratului lui iuda: „ascultați cuvîntul dom-nului, casă a lui david! așa vorbește domnul: „faceți dreptate disdedimineată, și scoateți pe cel asuprit din minile asupritorului, ca să nu izbucnească minia mea ca un foc, și să se aprindă, fără să se poată stinge, din pricina răutății faptelor voastre! iată, am necaz pe tine, cetate așezată în vale, pe stîncă din cîmpie, zice domnul, pe voi cari ziceți: „cine se va pogori îm-potriva noastră? cine va intra în locuințele noastre?” vă voi pedepsi după rodul faptelor voastre, zice dom-nul; -voi pune foc pădurii voastre, și -i va minca toate împrejurimile.”

asa vorbește domnul: „pogoară-te în casa împăratului lui iuda, și acolo rostește cuvintele acestea. să spui: „ascultă cuvîntul domnului, împărat al lui iuda, care stai pe scaunul de domnie al lui david, tu, slujitorii tăi, și tot poporul, cari intrați pe porțile acestea! așa vorbește domnul: „faceți dreptate și judecată; scoateți pe cel asuprit din minile asupritorului; nu chinuți pe străin, pe orfan și pe văduvă; nu apăsați, și nu vărsați sînge nevinovat în locul acesta! căci dacă lucrați după cuvîntul acesta, vor intra pe porțile casei acesteia îm-părați cari stau pe scaunul de domnie al lui david, suiți în cară și călări pe cai, ei, slujitorii lor și poporul lor. dar dacă nu veți asculta cuvintele acestea, pe mine însumi jur, zice domnul că această casă va ajunge o dărîmătură! căci așa vorbește domnul asupra casei împăratului lui iuda: „tu ești pentru mine ca galaadul, ca virful libanului; dar, cu adevărat, voi face din tine un pustiu, o cetate fără locuitori! pregătesc împotriva ta niște nimicitori, fiecare cu armele lui: ei vor tăia cei mai frumoși cedri ai tăi, și -i vor arunca în foc. multe neamuri vor trece pe lingă cetatea aceasta, și vor zice unul altuia: „pentru ce a făcut domnul așa acestei cetăți mari? și se va răspunde: „pentru că un părăsit legămintul domnului, dumnezeului lor, pen-trucă s'au închinat înaintea altor dumnezei și le-au slujit, „nu plîngeți pe cel mort, și nu vă bocîți pentru el; ci plîngeți mai de grabă pe cel ce se duce, care nu se va mai întoarce, și nu-și va mai vedea țara de naștere! căci așa vorbește domnul despre salum, fiul lui iosia, împăratul lui iuda, care domnea în locul tatălui său iosia, și care a ieșit din locul acesta: „nu se va mai întoarce în el; ci va muri în locul unde este dus rob, și nu va mai vedea țara aceasta.” „vai de cel ce își zidește casa cu nedreptate, și odăile cu nelegiuire; care pune pe aproapele său să lucreze de geaba, fără să -i dea plata; care zice: „îmi voi zidi o casă mare, și odăi încăpătoare;” și -i face ferestre multe, o captește cu cedru, și o văpșeste cu roș, împărat ești tu oare, de te întreci în cedri, nu minca tatăl tău, și nu bea și el; și totuș el făcea dreptate și judecată, și era fericit! judeca pricina săracului și a celui lipsit, și era fericit. nu înseamnă lucrul acesta a mă cunoaște? zice dom-nul. dar tu n'ai ochi și inimă dedit ca să te dedai la lă-comie, ca să verși sînge nevinovat, și să întrebuințezi asuprire și silnicie. de aceea, așa vorbește domnul de-spre ioachim, fiul lui iosia, împăratul lui iuda: „nu -l vor plînge, zicînd: „vai, fratele meu! vai, sora mea; nici nu -l vor plînge, zicînd: „vai doamne! vai, măria sa; ci va fi înmormîntat ca un măgar, va fi tîrît și arun-cat afară din porțile ierusalimului.” „sui-te pe liban, și strigă! înalță-ți glasul de pe basan! și strigă de pe înălțimea abarim! căci toți cei ce te iubeau sînt zdro-biți! „ți-am vorbit cînd îți mergea bine; dar tu ziceai: „nu pot s'ascult; așa ai lucrat din tinerețea ta, și n'ai ascultat glasul meu. pe toți păstorii tăi îi va paște vin-tul, și cei ce te iubesc vor merge în robie. atunci vei fi acoperit de rușine și vei roși, din pricina întregii tale răutăți. tu, care locuiești pe liban acum, care îți ai cuibul în cedri, cum vei geme cînd te vor ajunge durerile, dureri ca ale unei femei în muncă.” „pe vi-ața mea, zice domnul, că, și chiar dacă ieconial (sau

ioiachim) fiul lui ioiachim, împăratul lui iuda, ar fi un inel de pecetluit în mina mea cea dreaptă, te-aş scoate şi de acolo. te voi da în minile celor ce vor să-ţi ia viaţa, în minile aceloră înaintea cărora tremuri, în minile lui nebuchadneţar, împăratul babilonului, în minile haldeilor. te voi arunca, pe tine şi pe mamă-ta care te -a născut, într-o altă ţară, unde nu v'ăţi născut, şi acolo veţi muri! dar în ţara în care vor dori să se întoarcă, nu se vor mai întoarce! este un vas dispreţuit, sfărâmat, acest ieconia? este el un lucru, căruia nu -i dai niciun preţ? pentruce sint aruncaţi oare, el şi sămînţa lui, şi asvirliţi într-o ţară, pe care n'o cunosc? - ţară, ţară, ţară, ascultă glasul domnului! aşa vorbeşte domnul: „scrieţi pe omul acesta ca lipsit de copii, ca un om căruia nu -i va merge bine toată viaţa lui; căci niciunul din urmaşii lui nu va izbuti să şadă pe scaunul de domnie a lui david şi să domnească peste iuda.“

23

vai de păstorii cari nimicesc şi risipesc turma păşunei mele, zice domnul. „de aceea, aşa vorbeşte domnul, dumnezeul lui israel, împotriva păstorilor cari pasc pe poporul meu: pentrucă mi-aţi risipit oile, le-aţi izgonit, şi nu v'ăţi îngrijit de ele, iată că vă voi pedepsi din pricina răutăţii faptelor voastre, zice domnul.“ „şi eu însumi voi strînge rămăşiţa oilor mele din toate ţările, în cari le-am izgonit; le voi aduce înapoi în păşunea lor, şi vor creşte şi se vor înmulţi. voi pune peste ele păstori cari le vor păşte; nu le va mai fi teamă, nici groază, şi nu va mai lipsi niciuna din ele, zice domnul.“ „iată vin zile, zice domnul, cînd voi ridica lui david o odraslă, neprihănită. el va împărăţi, va lucra cu înţelepciune, şi va face dreptate şi judecată în ţară. în vremea lui, iuda va fi mintuit, şi israel va avea linişte în locuinţa lui; şi iată numele pe care i -l vor da: „domnul, neprihănirea noastră!“ „de aceea iată, vin zile, zice domnul, cînd nu se va mai zice: „vîu este domnul, care a scos din ţara egiptului pe copiii lui israel; ci se va zice: „vîu este domnul, care a scos şi a adus înapoi sămînţa casei lui israel din ţara dela miază noapte şi din toate ţările în cari îi risipisem! „şi vor locui în ţara lor: asupra proorocilor. „inima îmi este zdorbită în mine, toate oasele îmi tremură; sint ca un om beat, ca un om ameţit de vin, din pricina domnului şi din pricina sfinţilor lui cuvinte. căci ţara este plină de precarvii, şi ţara se jăleşte din pricina jurămintelor; cîmpile pustiei sint uscate.“ toată alergătura lor ţînteşte numai la rău, şi toată vitejia lor este pentru nelegiuire! proorocii şi preoţii sint stricaţi; „le-am găsit răutatea chiar şi în casa mea, zice domnul.“ „de aceea, calea lor va fi lunecoasă şi întunecoasă, vor fi împinşi şi vor cădea; căci voi aduce nenorocirea peste ei în anul cînd îi voi pedepsi, zice domnul.“ „în proorocii samariei am văzut următoarea nebulie: au proorocit pe baal, şi au rătăcit pe poporul meu israel! dar în proorocii ierusalimului am văzut lucruri grozave. sint precarvuri, trăiesc în minciună; întăresc minile celor răi, aşa că nici unul nu se mai întoarce dela răutatea lui; toţi sint înaintea mea ca sodoma, şi locuitorii ierusalimului ca gomora.“ „de aceea, aşa vorbeşte domnul oştirilor de-

spre prooroci: iată, îi voi hrăni cu pelin, şi le voi da să bea ape otrăvite; căci prin proorocii ierusalimului s'a răspîndit nelegiuirea în toată ţara.“ „aşa vorbeşte domnul oştirilor: „n'ascultaţi cuvintele proorocilor cari vă proorocesc! ei vă leagă în închipuiri zadarnice; spun vedenii ieşite din inima lor, nu se vine din gura domnului. ei spun celor ce mă nesocotesc: „domnul a zis: „veţi avea pace;“ şi zic tuturor celor ce trăiesc după aplecările inimii lor: „nu vi se va întimpla niciun rău.“ cine a fost de faţă la sfatul domnului ca să vadă şi să asculte cuvîntul lui? cine a plecat urechea la cuvîntul lui şi cine l -a auzit? iată că furtuna domnului, urgia izbucneşte, se năpusteşte vijelia şi cade peste capul celor răi! minia domnului nu se va potoli, pînă nu va împlini şi va înfăptui planurile inimii lui. veţi înţelege în totul lucrul acesta în cursul vremilor. eu n'am trimes pe proorocii aceştia, şi totuşi ei au alergat; nu le-am vorbit, şi totuşi au proorocit. dacă ar fi fost faţă la sfatul meu, ar fi trebuit să spună cuvintele mele poporului meu, şi să -i întoarcă dela calea lor rea, dela răutatea faptelor lor!“ „sint eu numai un dumnezeu de aproape, zice domnul, şi nu sint eu şi un dumnezeu de departe? poate cineva să stea într'un loc ascuns fără să -l văd eu? zice domnul. nu umplu eu cerurile şi pămîntul? zice domnul. „am auzit ce spun proorocii, cari proorocesc minciuni în numele meu, zicînd: „am avut un vis! am visat un vis; pînă cînd vor prooroci aceştia să proorocescă minciuni, să proorocescă înşelătoriile inimii lor? cred ei oare că pot face pe poporul meu să uite numele meu prin visurile pe cari le istoriseşte fiecare din ei aproapei său, cum mi-au uitat părinţii lor numele din pricina lui baal? proorocul, care a avut un vis, să istorisească visul acesta, şi cine a auzit cuvîntul meu, să spună întocmai cuvîntul meu! „pentruce să amesteci patele cu griul? zice domnul.“ „nu este cuvîntul meu ca un foc, zice domnul, şi ca un ciocan care sfărîmă stîncă?“ „de aceea, iată, zice domnul, am necaz pe proorocii cari îşi ascund unul altuia cuvintele mele.“ „iată, zice domnul, am necaz pe proorocii cari iau cuvîntul lor şi -l dau drept cuvînt al meu.“ „iată, zice domnul, am necaz pe cei ce proorocesc visuri neadevărate, cari le istorisesc şi răţăcesc pe poporul meu, cu minciunile şi cu îndrăzneala lor; nu i-am trimes eu, nu eu le-am dat poruncă, şi nu sint de niciun folos poporului acestuia, zice domnul.“ „dacă poporul acesta, sau un prooroc, sau un preot te va întreba: „care este ameninţarea domnului? să le spui care este această ameninţare: „vă voi lepăda, zice domnul.“ „şi pe proorocul, pe preotul, sau pe acela din popor care va zice: „o ameninţare a domnului, il voi pedepsi, pe el şi casa lui! aşa să spuneţi însă, fiecare aproapei său, fiecare fratelui său: „ce a răspuns domnul? sau: „ce a zis domnul? dar să nu mai ziceţi: „o ameninţare a domnului,“ căci cuvîntul fiecăruia va fi o ameninţare pentru el, dacă veţi suci astfel cuvintele dumnezeului celui viu, cuvintele domnului oştirilor, dumnezeului nostru! aşa să zici proorocului: „ce ţi -a răspuns domnul? sau: „ce a zis domnul? dar dacă veţi mai zice: „o ameninţare a domnului,“ atunci aşa vorbeşte domnul: „pentrucă spuneţi cuvintele acestea: „o ameninţare a domnului,“ măcar că am trimes să vă spună: să nu mai ziceţi: o ameninţare a domnului, din pricina aceasta, iată, vă

voi uita, și vă voi lepăda, pe voi și cetatea, pe care v'o dădusem vouă și părinților voștri, vă voi arunca dinaintea mea; și voi pune peste voi o vecinică ocară, și o vecinică necinste, care nu se va uita."

24

domnul mi -a arătat două coșuri cu smochine, puse înaintea templului domnului, după ce nebucadnetar, împăratul babilonului, strămutase din ierusalim și dusese în babilon, pe ieconia, fiul lui ioiachim, împăratul lui iuda, pe căpeteniile lui iuda, pe lemnari și ferari. unul din coșuri avea smochine foarte bune, ca smochinele cari se coc întâi, iar celalt coș avea smochine foarte rele, cari nu se puteau minca de rele ce erau. domnul mi -a zis: "ce vezi, ieremie?" eu am răspuns: "niște smochine! smochinele cele bune sînt foarte bune, iar cele rele sînt foarte rele și, de rele ce sînt, nu se pot minca." cuvîntul domnului mi -a vorbit astfel: "așa vorbește domnul, dumnezeul lui israel: 'cum deosebești tu aceste smochine bune, așa voi deosebi eu, ca să le dau îndurare, pe prinșii de război ai lui iuda, pe cari i-am trimis din locul acesta în țara haldeilor; îi voi privi cu un ochi binevoitor, și -i voi aduce înapoi în țara aceasta: îi voi așeza și nu -i voi mai nimici, îi voi sădi și nu -i voi mai smulge. le voi da o inimă ca să înțeleagă că eu sînt domnul. ei vor fi poporul meu, iar eu voi fi dumnezeul lor, dacă se vor întoarce la mine cu toată inima lor. 'și ca smochinele cele rele cari, de rele ce sînt, nu se pot minca, zice domnul, așa voi face să ajungă zedechia, împăratul lui iuda, căpeteniile lui, și rămășița ierusalimului, cei ce au rămas în țara aceasta și cei ce locuiesc în țara egiptului. îi voi face de pomină, o pricină de nenorocire pentru toate împărățiile pămîntului, de ocară, de batjocură, de ris, și de blestem, în toate locurile unde îi voi izgoni. voi trimite în ei sabia, foameta și ciuma, pînă vor pieri din țara pe care le -o dădusem lor și părinților lor."

25

cuvîntul, care a fost spus lui ieremia despre tot poporul lui iuda, în al patrulea an al ioiachim, fiul lui iosia, împăratul lui iuda-acesta era cel dintîi an al lui nebucadnetar, împăratul babilonului- cuvînt, pe care l -a rostit ieremia înaintea întregului popor al lui iuda și înaintea tuturor locuitorilor ierusalimului, zicînd: „de la al treisprezecelea an al lui iosia, fiul lui amon, împăratul lui iuda, sînt douăzeci și trei de ani de cînd mi -a vorbit cuvîntul domnului; v'am vorbit de dimineață, și n'ați ascultat. domnul v'a trimis pe toți slujitorii săi proorocii, i -a trimis disdedimează; și n'ați ascultat, n'ați plecat urechea să ascultați. ei au zis: 'întoarceți-vă fiecare dela calea voastră cea rea și dela răutatea faptelor voastre, și veți rămîne în țara pe care v'am dat -o vouă și părinților voștri, din vecinie în vecinie; nu vă duceți după alți dumnezei, ca să le sluiți și să vă închinați înaintea lor, nu mă miniați prin lucrarea minilor voastre, și nu vă voi face niciun rău; dar nu m'ați ascultat, zice domnul, ci m'ați miniat prin lucrarea minilor voas-

tre, spre nenorocirea voastră." de aceea, așa vorbește domnul oștirilor: "pentru că n'ați ascultat cuvintele mele, iată, voi trimite să aducă toate popoarele dela miazănoapte, zice domnul; și voi trimite la robul meu nebucadnetar, împăratul babilonului; îi voi aduce împotriva acestei țări și împotriva locuitorilor ei, și împotriva tuturor acestor neamuri de jur împrejur, ca să le nimicească cu desăvîrșire și să facă din ele un pustiu și o pricină de batjocură, niște dărîmături vecinice. voi face să înceteze între ei strigătele de bucurie și strigătele de veselie, cîntecul mirelui și cîntecul miresei, uruitul morii și lumina lămpii. toată țara aceasta va fi o paragină, un pustiu, și neamurile acestea vor fi supuse împăratului babilonului timp de șaptezeci de ani. dar cînd se vor împlini acești șaptezeci de ani, voi pedepsi pe împăratul babilonului și pe neamul acela, zice domnul, pentru nelegiuirile lor; voi pedepsi țara haldeilor, și o voi preface în niște dărîmături vecinice. voi aduce peste țara aceea toate lucrurile pe cari le-am vestit despre ea, tot ce este scris în cartea aceasta, tot ce a proorocit ieremia despre toate neamurile. căci neamuri puternice și împărați mari le vor supune și pe ele, și le voi răsplăti după faptele și lucrarea minilor lor." căci așa mi -a vorbit domnul, dumnezeul lui israel: „ia din mina mea, acest potir plin cu vinul miniei mele și dă -l să bea toate neamurile la cari te voi trimite. vor bea, și se vor amei și vor fi ca niște nebuni, la vederea săbiei, pe care o voi trimite în mijlocul lor! eu am luat potirul din mina domnului, și l-am dat să -l bea toate neamurile la cari mă trimitea domnul: ierusalimului și cetăților lui iuda, împăraților și căpeteniilor sale, ca să le prefacă în dărîmături, într'un pustiu, să -i facă de batjocură și de blestem, cum se vede lucrul acesta astăzi; lui faraon, împăratul egiptului, slujitorilor lui, căpeteniilor lui, și tot poporului lui; la toată arabia, tuturor împăraților țării uț, tuturor împăraților țării filistenilor, ascalonului, gazei, ecronului, și celor ce au mai rămas din asdod; edomului, moabului, și copiilor lui amon; tuturor împăraților tirului, tuturor împăraților sidonului, și împăraților ostroavelor cari sînt dincolo de mare; dedanului, temei, buzului, și tuturor celor ce își rad colțurile bărbii, tuturor împăraților arabiei, și tuturor împăraților arabilor cari locuiesc în pustie; tuturor împăraților zimrei, tuturor împăraților elamului, și tuturor împăraților mediei; tuturor împăraților dela miazănoapte, de aproape sau de departe, și unora și altora, și tuturor împăraților lumii cari sînt pe fața pămîntului. iar împăratul șesacului va bea după ei. „să le spui: 'așa vorbește domnul oștirilor, dumnezeul lui israel: 'beți, îmbățați-vă, și vărsați, și cădeți fără să vă mai ridicați, la vederea săbiei pe care o voi trimite în mijlocul vostru; și dacă nu vor vrea să ia din mina ta potirul ca să bea, spune-le: 'așa vorbește domnul oștirilor': 'beți! căci iată că în cetatea peste care se cheamă numele meu, încep să fac rău: și voi să rămîneți nepedepsiți, nu veți rămîne nepedepsiți, căci voi chema sabia peste toți locuitorii pămîntului, zice domnul oștirilor.' și tu, să le proorociști toate aceste lucruri, și să le spui: 'domnul va răzni de sus; din locașul lui cel sfînt va face să -i răsunе glasul; va răzni împotriva locului locuinței lui; va striga, ca cei ce calcă în teasc, împotriva tu-

turor locuitorilor pământului. vuietul ajunge pînă la marginea pământului; căci domnul se ceartă cu neamurile, intră la judecată împotriva oricărei fapturi, și dă pe cei răi pradă săbiei, zice domnul." „așa vorbește domnul oștirilor: iată, nenorocirea merge din popor în popor, și o mare furtună se ridică dela marginile pământului. cei pe cari -i va ucidă domnul în ziua aceea vor fi întinși de la un capăt al pământului pînă la celalt; nu vor fi nici jăliți, nici adunați, nici îngropați, ci vor fi un gunoi de pămînt. gemeți, păstori, și strigați! tăvăliți-vă în cenușă, povătuitorii ai turmelor! căci au venit zilele junghierii voastre. vă voi zdrobi, și veți cădea la pămînt ca un vas de preț. u mai este niciun loc de adăpost pentru păstori! nu mai este nici o scăpare pentru povătuitorii turmelor! se aud strigătele păstorilor, și gemetele povătuitorilor turmelor, căci domnul le pustiește locul de pășune, și colibecele liniștite sînt nimicite de minia aprinsă a domnului. el și -a părăsit locuința, ca un pui de leu vizuina; așa că țara le este prefăcută în pustie de urgia nimicitorului și de minia lui aprinsă."

26

la începutul domniei lui ioiachim, fiul lui iosia, împăratul lui iuda, a fost rostit următorul cuvînt din partea domnului: „așa vorbește domnul: „stai în curtea casei domnului, și spune aceluia cari vin din toate cetățile lui iuda să se închine în casa domnului, toate cuvintele pe cari-ți poruncesc să li le spui; nu lăsa niciun cuvînt din ele. poate că vor asculta, și se vor întoarce fiecare dela calea lui cea rea; atunci mă voi căi de rău, pe care mă gîndisem să li -l fac din pricina răutății faptelor lor." „să le spui: „așa vorbește domnul: „dacă nu mă ascultați cînd vă poruncesc să urmați legea mea, pe care v'am pus -o înainte; dacă nu ascultați cuvintele robilor mei prooroci, pe cari vi -i trimet, pe cari vi i-am trimes disde dimineață, și pe cari nu i-ați ascultat, atunci voi face casei acesteia ca lui silo, și voi face din cetatea aceasta o pricină de blestem pentru toate neamurile pămîntului." preoții, proorocii, și tot poporul, au auzit pe ieremia rostind aceste cuvinte în casa domnului. și cînd a isprăvit de spus ieremia tot ce -i poruncise domnul să spună întregului popor, preoții, proorocii, și tot poporul, au pus mina pe el, și au zis: „trebuie să mori negreșit! pentruce proorocesti în numele domnului, și zici: „ca aceasta va ajunge ca silo, și cetatea aceasta va fi pusă în lipsă de locuitori! tot poporul s'a îngămădit în jurul lui ieremia în casa domnului. cînd au auzit căpeteniile lui iuda aceste lucruri, s'au suit din casa împăratului la casa domnului, și au șezut la intrarea porții celei noi a casei domnului. atunci preoții și proorocii au vorbit căpeteniilor și întregului popor: „omul acesta este vinovat de pedeapsa cu moartea; căci a proorocit împotriva cetății acesteia, cum ați auzit voi înșivă cu urechile voastre! ieremia a zis tuturor căpeteniilor și întregului popor: „domnul m'a trimes să proorocesc împotriva casei acesteia și împotriva cetății acesteia toate lucrurile pe cari le-ați auzit voi. acum îndreptați-vă căile și faptele, ascultați glasul domnului, dumnezeului vostru, și domnul se va căi de răul pe care l -a rostit împotriva voastră!

cit despre mine, iată-mă în minile voastre; faceți-mi ce vi se va părea că este bine și drept! umai să știți că, dacă mă veți omori vă veți face vinovați de sînge nevinovat, voi, cetatea aceasta și locuitorii ei; căci domnul m'a trimes în adevăr la voi să rostesc în auzul vostru toate aceste cuvinte! căpeteniile și tot poporul au zis preoților și proorocilor: „omul acesta nu este vinovat de pedeapsa cu moartea; căci ne -a vorbit în numele domnului, dumnezeului nostru! și unii din bătrînii țării s'au sculat, și au zis întregii adunări a poporului: „mica din moreșt proorocea pe vremea lui ezechia, împăratul lui iuda, și spunea întregului popor al lui iuda: „așa vorbește domnul oștirilor: „sionul va fi arat ca un ogor, ierusalimul va ajunge un morman de pietre, și muntele casei domnului o înălțime acoperită cu păduri. l -a omorît însă oare ezechia, împăratul lui iuda, și tot iuda? nu s'a temut ezechia de domnul? nu s'a rugat el domnului? și atunci domnul s'a căit de răul pe care l -a rostit împotriva lor. și noi să ne împovărăm sufletul cu o nelegiuire așa de mare? (a mai fost însă un om care proorocea în numele domnului: urie, fiul lui șemaia, din chiriati-iearim. el a proorocit împotriva cetății acesteia și împotriva țării acesteia tocmai aceleași lucruri ca ieremia. împăratul ioiachim, toți vitejii lui, și toate căpeteniile lui, au auzit cuvintele lui, și împăratul a căutat să -l omoare. dar urie, care a fost înștiințat de lucrul acesta, s'a temut, a fugit, și s'a dus în egipt. împăratul ioiachim a trimes niște oameni în egipt și anume: pe elnatan, fiul lui abcor, și pe alții împreună cu el în egipt. aceștia au scos din egipt pe urie și l-au adus la împăratul ioiachim, care l -a omorît cu sabia, și i -a aruncat trupul mort în mormintele copiilor poporului.) - totuș mina lui ahi-cam, fiul lui șafan, a fost cu ieremia, și el n'a lăsat să fie dat pe mina poporului ca să fie omorît.

27

la începutul domniei lui ioiachim, fiul lui iosia, împăratul lui iuda, a fost rostit către ieremia din partea domnului, următorul cuvînt: „așa mi -a vorbit domnul: „fă-ți niște legături și niște juguri, și puneți-le la gît. trimete-le împăratului edomului, împăratului moabului, împăratului copiilor lui amon, împăratului tirului și împăratului sidonului, prin trimiseji cari au venit la ierusalim la zedechia, împăratul lui iuda. și spune-le să spună stăpînilor lor: „așa vorbește domnul oștirilor, împăratul lui israel: iatăce să spuneți stăpînilor voștri: „eu am făcut pămîntul, pe oameni, și dobitoacele cari sînt pe pămînt, cu puterea mea cea mare și cu brațul meu întins, și dau pămîntul cu îmi place. acum dau toate aceste țări în minile robului meu nebuchadnetar, împăratul babilonului; îi dau chiar și fiarele cîmpului ca să -i fie supuse. toate neamurile vor fi supuse lui, fiului său, și fiului fiului său, pînă va veni și vremea țării lui, și o vor supune neamuri puternice și împărății mari. dar dacă un popor sau o împărăție nu se va supune lui nebuchadnetar, împăratul babilonului, și nu-și va pleca grumazul supt jugul împăratului babilonului, voi pedepsi pe poporul acela cu sabie, cu foamete și cu ciumă, zice domnul, pînă îl voi nimici prin mina lui. de aceea, să n'ascultați pe proorocii voștri, pe ghicitorii voștri, pe visătorii

voștri, pe cititorii voștri în stele, și pe vrăjitorii voștri, cari vă zic: „nu veți fi supuși împăratului babilonului; căci ei vă proorocesc minciuni, ca să fiți depărtați din țara voastră, ca să vă izgonesc și să pieriți. dar pe poporul care își va pleca grumazul supt jugul împăratului babilonului, și care -i va fi supus, îl voi lăsa în țara lui, zice domnul, ca s'o lucreze și să locuiască în ea.” am spus întocmai aceleași lucruri lui zedechia, împăratul lui iuda: „plecați-vă grumazul supt jugul împăratului babilonului, supuneți-vă lui și poporului lui, și veți trăi. pentruce să muriți, tu și poporul tău, de sabie, de foamete și de ciumă, cum a hotărât domnul asupra poporului care nu se va supune împăratului babilonului? 'ascultați de cuvintele proorocilor cari vă zic: „nu veți fi supuși împăratului babilonului; căci ei vă proorocesc minciuni; „nu i-am trimis eu, zice domnul, ci proorocesc minciuni în numele meu, ca să izgonesc și să pieriți, voi și proorocii cari vă proorocesc; am vorbit și preoților și întregului popor și le-am spus: „așa vorbește domnul: „n-ascultați de cuvintele proorocilor voștri, cari vă proorocesc și zic: „iată că uneltele casei domnului vor fi aduse în curind din babilon; căci ei vă proorocesc minciuni. u -i ascultați; supuneți-vă împăratului babilonului, și veți trăi. pentruce să ajungă cetatea aceasta o dărîmătură? dacă sînt ei prooroci și dacă este cu ei cuvîntul domnului, să mijlocească la domnul oștirilor, pentruca uneltele cari au mai rămas în casa domnului, în casa împăratului lui iuda, și în ierusalim, să nu se ducă în babilon. căci așa vorbește domnul oștirilor cu privire la stîlpi, la marea de aramă, la temelii și la toate celelalte unelte cari au mai rămas în cetatea aceasta, și cari n'au fost ridicate de nebuchadnețar, împăratul babilonului, cînd a luat robii din ierusalim în babilon pe ieconia, fiul lui ioiachim, împăratul lui iuda, și pe toți mai marii lui iuda și ierusalimului; așa vorbește domnul oștirilor, dumnezeul lui israel, despre uneltele, cari au mai rămas în casa domnului, în casa împăratului lui iuda, și în ierusalim: „ele vor fi duse în babilon, și vor rămînea acolo pînă în ziua, cînd le voi căuta eu-zice domnul-cînd le voi ridica iarăș și le voi aduce înapoi în locul acesta.”

28

în acelaș an, la începutul domniei lui zedechia, împăratul lui iuda, în luna a cincea a anului al patrulea, hanania, fiul lui azur, prooroc din gabaon, mi -a zis în casa domnului, în fața preoților și a întregului popor: „așa vorbește domnul oștirilor, dumnezeul lui israel: „eu sfărîm jugul împăratului babilonului! peste doi ani, voi aduce înapoi în locul acesta toate uneltele casei domnului, pe cari le -a ridicat nebuchadnețar, împăratul babilonului, din locul acesta, și le -a dus în babilon. și voi aduce înapoi în locul acesta, zice domnul, pe ieconia, fiul lui ioiachim, împăratul lui iuda, și pe toți prinșii de război ai lui iuda, cari s'au dus în babilon; căci voi sfărîma jugul împăratului babilonului.” proorocul ieremia a răspuns proorocului hanania, în fața preoților și a întregului popor, cari stăteau în casa domnului. ieremia, proorocul, a zis: „amin! așa să facă domnul! să îplinească domnul cuvintele, pe cari le-ai proorocit tu, și să aducă

înapoi din babilon în locul acesta uneltele casei domnului și pe toți prinșii de război! umai ascultă cuvîntul pe care -l rostesc eu în auzul tău și în auzul întregului popor: proorocii, cari au fost înaintea mea și înaintea ta, din vremile străvechi, au proorocit război, foamete și ciumă împotriva unor țări puternice și unor împărății mari. dar, dacă un prooroc proorocește pacea, numai după împlinirea celor ce proorocește, se va cunoaște că este cu adevărat trimis de domnul.” atunci proorocul hanania a ridicat jugul de pe grumazul proorocului ieremia și l -a sfărîmat. și hanania a zis în fața întregului popor: „așa vorbește domnul: „așa voi sfărîma, peste doi ani de pe grumazul tuturor neamurilor jugul lui nebuchadnețar, împăratul babilonului;” proorocul ieremia a plecat. după ce a sfărîmat proorocul hanania jugul de pe grumazul proorocului ieremia, cuvîntul domnului a vorbit lui ieremia, astfel: „du-te, și spune lui hanania: „așa vorbește domnul: „ai sfărîmat un jug de lemn, dar cu aceasta ai făcut în locul lui un jug de fer! căci așa vorbește domnul oștirilor, dumnezeul lui israel: „pun un jug de fer pe grumazul tuturor acestor neamuri, ca să fie subjugate de nebuchadnețar, împăratul babilonului, și -i vor sluji, și -i dau chiar și fiarele cîmpului;” și proorocul ieremia a zis proorocului hanania: „ascultă, hanania! domnul nu te -a trimis, ci tu însuși poporului o încredere mincinoasă. de aceea, așa vorbește domnul: „iată, te izgonesc de pe pămînt, și vei muri chiar în anul acesta; căci cuvintele tale sînt o răzvrătire împotriva domnului.” și proorocul hanania a murit chiar în anul acela, în luna a șaptea.

29

iată cuprinsul epistolei, pe care a trimis -o proorocul ieremia, din ierusalim, către rămășița bătrînilor din robie, preoților, proorocilor, și întregului popor, pe cari -i dusesese în robie nebuchadnețar, din ierusalim la babilon, după ce împăratul ieconia, împărăteasa, famenii dregători, căpeteniile lui iuda și ale ierusalimului, lemnarii și ferarii au părăsit ierusalimul. le -a trimis -o prin eleasa, fiul lui șafan, și prin ghemaria, fiul lui hilchia, trimeși la babilon de zedechia, împăratul lui iuda, la nebuchadnețar, împăratul babilonului. ea cuprîndea următoarele: „așa vorbește domnul oștirilor, dumnezeul lui israel, către toți prinșii de război, pe cari i-am dus din ierusalim la babilon: „zidiți case, și locuiți-le; sădiți grădini și mîncăți din roadele lor! luați-vă neveste, și faceți fii și fiice; însurați-vă fiii, și măritați-vă fetele, să facă fii și fiice, ca să vă înmulțiți acolo unde sinteți, și să nu vă înmîpuțați. urmăriți binele cetății, în care v'am dus în robie, și rugați-vă domnului pentru ea, pentrucă fericirea voastră atîrnă de fericirea ei! căci așa vorbește domnul oștirilor, dumnezeul lui israel: „nu vă lăsați amăgiți de proorocii voștri, cari sînt în mijlocul vostru, nici de ghicitorii voștri; n'ascultați nici de visătorii voștri, ale căror visuri voi le pricinuiți! căci ei vă proorocesc minciuni în numele meu. eu nu i-am trimis, zice domnul.” dar iată ce zice domnul: „de îndată ce vor trece șaptezeci de ani ai babilonului, îmi voi aduce aminte de voi, și voi împlini față de voi făgăduința mea cea bună, aducîndu-vă înapoi în locul

acesta. căci eu știu gândurile, pe cari le am cu privire la voi, zice domnul, gânduri de pace și nu de nenorocire, ca să vă dau un viitor și o nădejde. voi mă veți chema, și veți pleca; mă veți ruga, și vă voi asculta. mă veți căuta, și mă veți găsi, dacă mă veți căuta cu toată inima. mă voi lăsa să fiu găsit de voi, zice domnul, și voi aduce înapoi pe prinșii voștri de război; și voi stringe din toate neamurile și din toate locurile, în cari v'am izgonit, zice domnul, și vă voi aduce înapoi în locul de unde v'am dus în robie.“ „totuși voi ziceți: 'dumnezeu ne -a ridicat prooroci în babilon!' „așa vorbește domnul asupra împăratului, care șade pe scaunul de domnie al lui david, asupra întregului popor, care locuiește în cetatea aceasta, asupra fraților voștri, cari n'au mers cu voi în robie: așa vorbește domnul oștirilor: „iată, voi trimete între ei sabie, foamete și ciumă, și -i voi face ca niște smochine grozave cari, de rele ce sînt, nu se pot minca. îi voi urmări cu sabie, cu foamete și cu ciumă, îi voi face o pricină de spaimă pentru toate împărățiile pămîntului, de blestem, de pustiire, de batjocură și de ocară printre toate neamurile pe unde îi voi izgoni, pentru că n'au ascultat cuvintele mele, zice domnul, ei, căroră în nenumărate rinduri le-am trimis pe robii mei prooroci; dar n'ati vrut să ascultați, zice domnul.“ „voi însă, ascultați cuvîntul domnului, voi toți, prinșii de război, pe cari v'am trimis din ierusalim în babilon! așa vorbește domnul oștirilor, dumnezeu lui israel, despre abah, fiul lui colaiă, și despre zedechia, fiul lui maaseia, cari vă proorocesc minciuni în numele meu: „iată, îi dau în minile lui nebuchadnețar, împăratul babilonului; și -i va omori supt ochii voștri. vor sluji ca prilej de blestem, între toți prinșii de război ai lui iuda cari sînt la babilon. și se va zice: „să-ți facă domnul ca lui zedechia și ca lui abah, pe cari împăratul babilonului i -a fript în foc; și lucrul acesta se va întimpla pentru că au făcut o mișelie în israel, preacurvînd cu nevestele aproapelui lor, și pentru că au spus minciuni în numele meu, cînd eu nu le dădusem nici o poruncă. știu lucrul acesta, și sînt martor, zice domnul.“ „iar lui șemaia, nehelamitul, să -i spuie: „așa vorbește domnul oștirilor, dumnezeu lui israel: tu ai trimis în numele tău întregului popor din ierusalim, lui țefania, fiul lui maaseia, preotul, și tuturor preoților, o scrisoare cu următorul cuprins: „domnul te -a pus preot în locul preotului iehoiada, ca să priveghezi în casa domnului peste toți nebulii și peste toți cei ce se dau drept prooroci, că să -i arunci în butuci și în fiare. acum, pentru ce nu pedepsești pe ieremia din anatot, care proorocește printre voi? ba încă a trimis chiar să ne spună în babilon: „robia va fi lungă; zidiți case, și locuiți-le; sădiți grădini, și mincați din roadele lor; - (preotul țefania citise în adevăr scrisoarea aceasta în fața proorocului ieremia.) - și cuvîntul domnului a vorbit lui ieremia astfel: „trimete să spună tuturor celor din robie: „așa vorbește domnul despre șemaia, nehelamitul: „pentru că șemaia vă proorocește, fără să -l fi trimis eu, și vă însuflă o încredere mincinoasă, iată ce zice domnul: „voi pedepsi pe șemaia, nehelamitul, și sămînța lui: niciunul din ai lui nu va locui în mijlocul poporului acestuia, și nu va vedea binele pe care -l voi face poporului meu, zice domnul; căci el a propovăduit răzvrătire împotriva domnului.“

iată cuvîntul rostit lui ieremia din partea domnului: „așa vorbește domnul, dumnezeu lui israel: „scrie într-o carte toate cuvintele pe cari ți le-am spus. iată, vin zile, zice domnul, cînd voi aduce înapoi prinșii de război ai poporului meu israel și iuda, zice domnul; îi voi aduce înapoi în țara, pe care am dat -o părinților lor, și o vor stăpîni.“ iată însă cuvintele pe cari le -a rostit domnul asupra lui israel și asupra lui iuda. „așa vorbește domnul: „auzim strigăte de groază; e spaimă, nu este pace! întrebați și vedeți dacă nu cumva naște vreun bărbat, pentru ce văd pe toți bărbații cu miinile pe coapse, ca o femeie la facere? pentru ce s'au îngălbénit toate fețele? vai! căci ziua aceea este mare; nici una n'a fost ca ea? este o vreme de necaz pentru iacov; dar iacov va fi izbăvit din ea. în ziua aceea, zice domnul oștirilor, voi sfărîma jugul de pe grumazul lui, îi voi rupe legăturile și străinii nu -l vor mai supune. ci vor sluji domnului, dumnezeului lor, și împăratului lor david, pe care li -l voi scula. de aceea, nu te teme, robul meu iacov, zice domnul; și nu te speria, israel! căci te voi izbăvi din țara cea depărtată, și îți voi izbăvi sămînța din țara în care este roabă; iacov se va întoarce iarăș, va avea odihnă și liniște; și nu -l va mai tulbura nimeni. căci eu sînt cu tine, zice domnul, ca să te izbăvesc; voi nimici pe toate neamurile printre cari te-am risipit, dar pe tine nu te voi nimici; te voi pedepsi cu dreptate, nu pot să te las nepedesit.“ „așa vorbește domnul: „lovitura ta este de nevindecă, și rana ta este usturătoare. iciunul nu-ți apără pricina, ca să-ți lege rana; nu -i niciun leac, niciun mijloc de vindecare! toți cei ce te iubeau te uită, niciunul nu -i pasă de tine; căci te-am lovit cum lovesc pe un vrăjmas, nu -am pedepsit cu putere, din pricina mulțimii nelegiuirilor tale, și al marelui număr al păcatelor tale. de ce te plîngi de rana ta, de durerea, pe care ți -o pricinuieste boala ta? pentru mulțimea nelegiuirilor tale, pentru marele număr al păcatelor tale, te-am făcut să suferi aceste lucruri! toțuș, toți cei ce te mîncă vor fi mincați, și toți vrăjmașii tăi, toți, vor merge în robie; cei ce te jăfuiesc vor fi jăfuiți, și voi da pradă pe toți cei ce te prădează. dar te voi vindeca, și îți voi lega rănile, zice domnul. căci ei te numesc: „cel izgonit“, sionul acela de care nimeni nu -i pasă.“ „așa vorbește domnul: „iată, aduc înapoi pe prinșii de război ai corturilor lui iacov, și mi -e milă de locașurile lui; cetatea va fi zidită iarăș pe dealurile ei, și casa împărătească va fi locuită iarăș cum era. din mijlocul lor se vor înălța mulțămiri și strigăte de bucurie; îi voi înmulți, și nu se vor împuțina; îi voi cinsti, și nu vor fi disprețuiți. fiii lui vor fi ca altădată, adunarea lui va rămîne înaintea mea, și voi pedepsi pe toți asupritorii lui. căpetenia lui va fi din mijlocul lui, și stăpînitorul lui va ieși din mijlocul lui; îl voi apropia, și va veni la mine; căci cine ar îndrăzni să se apropie din capul lui de mine? zice domnul.“ „voi veți fi poporul meu, și eu voi fi dumnezeu vostru.“ „iată, furtuna domnului, urgia izbucnește, se năpustește vijelia și cade peste capul celor răi! minia aprinsă a domnului nu se va potoli, pînă ce va împlini și va înfăptui gândurile inimii lui. veți înțelege în totul lucrul acesta în cursul vremilor.“

în vremea aceea, zice domnul, eu voi fi dumnezeul tuturor semințiilor lui israel, și ei vor fi poporul meu.” așa vorbește domnul: „poporul celor ce-au scăpat de sabie, a căpătat trecere în pustie: israel merge spre locul lui de odihnă.” „domnul mi se arată de departe: „te iubesc cu o iubire vecinică; deaceia îți păstrez bunăta mea! te voi așeza din nou, și vei fi așezată din nou, fecioara lui israel! te vei împodobi iarăș cu timpanele tale, și vei ieși în mijlocul jocurilor voioase. vei sădi iarăș vie pe înălțimile samariei; ceice le vor sădi, le vor culege și roadele. căci vine ziua, cînd străjerii vor striga pe muntele lui efraim: „sculați-vă, să ne suim în sion, la domnul, dumnezeul nostru! căci așa vorbește domnul: „strigați de bucurie asupra lui iacov, chiuții de veselie în fruntea neamurilor! înălțați-vă glasurile, cîntați laude, și ziceți: „doamne, izbăvește pe poporul tău, pe rămășița lui israel!” „iață, îi aduc înapoi din țara dela miazănoapte, îi adun dela marginile pămîntului: între ei este și orbul și schiopul, femeia însărcinată și cea în durerile nașterii; o mare mulțime se întoarce înapoi aici! plîngînd vin, și îi duc în mijlocul rugăciunilor lor; îi duc la riuri de apă, pe un drum neted pe care nu se pot necese. căci eu sint tatăl lui israel, și efraim este întiul meu născut. „ascultați cuvîntul domnului, neamuri, și vestiți -l în ostroave depărtate! spuneți: „celce a risipit pe israel îl va aduna, și -l va păzi cum își păzește păstorul turma. căci domnul răscumpără pe iacov, și -l izbăvește din mina unuia mai tare decît el. ei vor veni, și vor chiu de bucurie pe înălțimile sionului; vor alerga la bunăta domnului, la griu, la must, la untdelemn, la oi și boi, sufletul le va fi ca o grădină bine udată, și nu vor mai tinji. atunci fetele se vor veseli la joc, tinerii și bătrînii se vor bucura și ei; le voi preface jalea în veselie, și -i voi mîngia, le voi da bucurie, după necazurile lor. voi sătura de grăsime sufletul preoților, și poporul meu se va sătura de bunăta mele, zice domnul.” „așa vorbește domnul: un tipăt se aude la rama, plîngeri și lacrimi amare: rahela își plînge copiii; și nu vrea să se mîngie pentru copiii ei, căci nu mai sint!” „așa vorbește domnul: „oprește-ți plînsul, oprește-ți lacrimile din ochi; căci truda îți va fi răsplătită, zice domnul; ei se vor întoarce iarăș din țara vrăjmașului. este nădejde pentru urmașii tăi, zice domnul; copiii tăi se vor întoarce în tînutul lor; aud pe efraim bocîndu-se: „mai pedepsit, și am fost pedepsit, ca un junc nedepins la jug; întoarce-mă tu, și mă voi întoarce, căci tu ești domnul, dumnezeul meu! după ce m’am întors, m’am căit; și după ce mi-am recunoscut greșelele, mă bat pe pulpă; și sint rușinat și roș de rușine, căci port ocară tineretei mele.” - „îmi este efraim un fiu scump, un copil iubit de mine; căci cînd vorbesc de el, îmi aduc aminte cu gingășie de el, de aceea îmi arde inima în mine pentru el, și voi avea milă negreșit de el, zice domnul. - „ridică semne pe drum, pune stîlpi, ia seama la calea, la drumul pe care l-ai urmat... întoarce-te, fecioara lui israel, întoarce-te în cetățile acestea cari sint ale tale! pînă cînd vei fi pribeagă, fiică rătăcită? căci domnul face un lucru nou pe pămînt: femeia va peți pe bărbat. „așa vorbește domnul oștirilor, dumnezeul lui israel: „iață ce

se va zice iarăș în țara lui iuda și în cetățile sale, cînd voi aduce înapoi pe prinșii lor de război: „domnul să te binecuvînteze, locaș al neprihănirii, munte sfînt; iuda va locui acolo fără teamă în toate cetățile lui, plugarii și cei ce umblă cu turmele la pășune. căci voi răcori sufletul însetat, și voi sătura orice suflet lihnit de foame.” - la aceste lucruri m’am trezit, și am privit; și somnul îmi fusese dulce. - „iață, vin zile, zice domnul, cînd voi însămița casa lui israel și casa lui iuda cu o sămînță de oameni și o sămînță de dobitoace. și cum am vegheat asupra lor ca să -i smulg, să -i tai, să -i dărim, să -i nimicesc și să le fac rău, tot așa voi veghea asupra lor ca să -i zidesc și să -i sădesc, zice domnul.” „în zilele acelea, nu se va mai zice: „părînții au mîncat aguridă, și copiii lor s’au sterpezit dinții; ci fiecare va muri pentru nelegiuirea lui; oricărui om, care va mîncă aguridă, i se vor sterpezi dinții!” „iață, vin zile, zice domnul, cînd voi face cu casa lui israel și cu casa lui iuda un legămint nou. u ca legămintul, pe care l-am încheiat cu pînții lor, în ziua cînd i-am apucat de mină, să -i scot din țara egiptului, legămint, pe care l-au călcat, măcară aveam drepturi de soț asupra lor, zice domnul.” „ci iată legămintul, pe care -l voi face cu casa lui israel, după zilele acelea, zice domnul: voi pune legea mea înlăuntrul lor, o voi scrie în inima lor; și eu voi fi dumnezeul lor, iar ei vor fi poporul meu. iciunul nu va mai învăța pe aproapele, sau pe fratele său, zicînd: „cunoaște pe domnul; ci toți mă vor cunoaște, dela cel mai mic pînă la cel mai mare, zice domnul; căci le voi ierta nelegiuirea, și nu-mi voi mai aduce aminte de păcatul lor. „așa vorbește domnul, care a făcut soarele să lumineze ziua, care a rînduit luna și stelele să lumineze noaptea, care întărită marea și face valurile ei să urle, el, al cărui nume este domnul oștirilor: dacă vor înceta aceste legi dinaintea mea, zice domnul, și neamul lui israel va înceta pe vecie să mai fie un neam înaintea mea!” „așa vorbește domnul: „dacă cerurile sus pot fi măsurate, și dacă temeliile pămîntului jos pot fi cercetate, atunci voi lepăda și eu pe tot neamul lui israel, pentru tot ce a făcut, zice domnul.” „iață, vin zile, zice domnul, cînd cetatea va fi zidită iarăș în cîntea domnului, dela turnul lui hananeel pînă la poarta unghiului. frîghia de măsurat va trece încă pe dinaintea ei, pînă la dealul gareb, și de acolo va face un ocol în spre goat. toată valea unde se aruncă trupurile moarte și cenușa, și toate ogoarele pînă la pîriul chedron, pînă la unghiul porții cailor la răsărit, vor fi închinat domnului și nu vor mai fi niciodată nici surpate nici nimicite.”

32

iață cuvîntul spus lui ieremia din partea domnului, în al zecilea an al lui zedechia, împăratul lui iuda. -acesta era anul al optsprezecelea al lui nebuchadnețar. astea împăratului babilonului impusese pe atunci ierusalimul, și proorocul ieremia era închis în curtea temniței, care ținea de casa împăratului lui iuda. zedechia, împăratul lui iuda, pusesse să -l închidă, și -i zisese: „pentru ce proorocești, și zici: „așa vorbește domnul: „iață, dau cetatea aceasta în minile împăratului babilonului, și o va lua; zedechia, împăratul lui iuda, nu va scăpa de haldei, ci va fi dat în

minile împăratului babilonului, îi va vorbi gură către gură, și se vor vedea față în față. împăratul babilonului va duce pe zedechia la babilon, unde va rămânea până când îmi voi aduce eu aminte de el, zice domnul. chiar dacă vă bateți împotriva haldeilor, nu veți avea izbândă.” ieremia a zis: „cuvîntul domnului mi-a vorbit astfel: „iată că hanameel, fiul unchiului tău salum, va veni la tine să-ți spună: „cumpără ogorul meu care este la anatot, căci tu ai drept de răscumpărare ca să -l cumperi.” și hanameel, fiul unchiului meu, a venit la mine, după cuvîntul domnului, în curtea temniței, și mi-a zis: „cumpără ogorul meu, care este la anatot, în țara lui beniamin, căci tu ai drept de moștenire și de răscumpărare, cumpără -l! am cunoscut că era cuvîntul domnului. și am cumpărat dela hanameel, fiul unchiului meu, ogorul dela anatot, și i-am cîntărit argintul, șaptesprezece sicli de argint. am scris un zapis, pe care l-am pecetluit, am pus martori, și am cîntărit argintul într-o cumpănă. am luat apoi zapisul de cumpărare, pe cel care era pecetluit după lege și obiceiuri, și pe cel ce era deschis; și am dat zapisul de cumpărare lui baruc, fiul lui neriia, fiul lui mahseia, în fața lui hanameel, fiul unchiului meu, în fața martorilor, cari iscăliseră zapisul de cumpărare, și în fața tuturor iudeilor cari se aflau în curtea temniței. și am dat lui baruc înaintea lor următoarea poruncă: „așa vorbește domnul oștirilor, dumnezeul lui israel: „ia zapisurile acestea de cumpărare, cel pecetluit și cel deschis, și pune-le într-un vas de pămînt, ca să se păstreze multă vreme! căci așa vorbește domnul oștirilor, dumnezeul lui israel: „iarăș se vor mai cumpăra case, ogoare și vii, în țara aceasta.” după ce am dat zapisul de cumpărare lui baruc, fiul lui neriia, am făcut domnului această rugăciune: „ah! doamne dumnezeule, iată, tu ai făcut cerurile și pămîntul cu puterea ta cea mare și cu bratul tău întins: nimic nu este de mirat din partea ta! tu dai îndurare pînă la al miile neam de oameni, și pedesești nelegiuirea părinților în sinul copiilor lor după ei. tu ești dumnezeu cel mare, cel puternic, al cărui nume este domnul oștirilor! tu ești mare la sfat și puternic la faptă, tu ai ochii deschiși asupra tuturor căilor copiilor oamenilor, ca să dai fiecăruia după căile lui, după rodul faptelor lui. tu ai făcut minuni și semne mari în țara egiptului și pînă în ziua de azi, și în israel și printre oameni, și ți-ai făcut un nume așa cum este astăzi. ai scos din țara egiptului pe poporul tău israel, cu minuni și semne mari, cu mină tare și cu brat întins, și cu o mare groază. tu le-ai dat țara aceasta, pe care juraseși părinților lor că le -o vei da, țară în care curge lapte și miere. ei au venit, și au luat -o în stăpînire. dar n’au ascultat de glasul tău, n’au păzit legea ta, și n’au făcut tot ce le porunciseși să facă. și atunci ai trimes peste ei toate aceste nenorociri! iată, șanțurile de apărare se înalță împotriva cetății și o amenință; cetatea va fi dată în minile haldeilor cari luptă împotriva ei, biruită de sabie, de foame și de ciumă. ce ai spus tu s’a întîmplat: tu însuși vezi! și totuși, doamne, dumnezeule, tu mi-ai zis: „cumpără-ți un ogor cu argint, și pune și martori;... cînd totuși cetatea este dată în minile haldeilor” cuvîntul domnului a vorbit atunci lui ieremia, astfel: „iată, eu sînt domnul, dumnezeul oricărei făpturi. este ceva de mirat

din partea mea?” deaceia, așa vorbește domnul: „iată, dau cetatea aceasta în minile haldeilor, și în minile lui nebucadnețar, împăratul babilonului, și o va lua. haldeii, cari luptă împotriva cetății acesteia vor intra, îi vor pune foc, și o vor arde, împreună cu casele pe acoperișul cărora au adus tămiile lui baal și au turnat jertfe de băutură altor dumnezei, ca să mă minie. căci copiii lui israel și copiii lui iuda n’au făcut din tineretea lor, de cît ce este rău înaintea mea; copiii lui israel nu-mai m’au miniat într-una cu lucrarea minilor lor, zice domnul.” „căci cetatea aceasta îmi atîță minia și urgia, din ziua cînd s’a zidit și pînă azi; de aceea, vreau s’o iau dinaintea feței mele, din pricina tot raului pe care l-au făcut copiii lui israel și copiii lui iuda ca să mă minie, ei, împărații lor, căpeteniile lor, preoții lor și proorocii lor, oamenii lui iuda și locuitorii ierusalimului. mi-au întors spatele, nu s’au uitat la mine; i-am învățat, i-am învățat într-una, dar n’au ascultat și nu s’au învățat. ci și-au pus uriciunile idolești în casa peste care este chemat numele meu, și au spurcat -o. au zidit înălțimi lui baal în valea ben-hinom, ca să treacă prin foc lui moloc pe fiii și fiicele lor: lucru pe care nu li -l poruncisem; și nici nu-mi trecuse prin gînd, că au să facă asemenea grozăvii ca să ducă pe iuda în păcat.” „și acum, așa vorbește domnul, dumnezeul lui israel, despre cetatea aceasta, despre care ziceți: „va fi dată în minile împăratului babilonului, biruită prin sabie, prin foame și prin ciumă”: iată, îi voi strînge din toate țările unde i-am izgonit, în minia mea, în urgia mea, și în marea mea supărare; îi voi aduce înapoi în locul acesta, și -i voi face să locuiască în liniște acolo. ei vor fi poporul meu, și eu voi fi dumnezeul lor. le voi da o inimă și o cale, ca să se teamă de mine totdeauna, spre ferire lor și a copiilor lor după ei. voi încheia cu ei un legămînt vecinic, că nu mă voi mai întoarce dela ei, ci le voi face bine, și le voi pune în inimă frica de mine, ca să nu se depărteze de mine. mă voi bucura să le fac bine, îi voi sădi cu adevărat în țara aceasta, din toată inima și din tot sufletul meu.” căci așa vorbește domnul: „după cum am adus peste poporul acesta toate aceste mari nenorociri, tot așa voi aduce peste ei tot binele, pe care li -l făgăduiesc. se vor cumpăra iarăși ogoare în țara aceasta, despre care ziceți că este o pustie fără oameni și fără dobitoace, și că este dată în minile haldeilor. se vor cumpăra iarăși ogoare pe argint, se vor scrie zapisuri, se vor pecetlui, se vor pune martori, în țara lui beniamin și în împrejurimile ierusalimului, în cetățile lui iuda, în cetățile dela munte, în cetățile dela cîmpie și în cetățile dela miază-zî, căci voi aduce înapoi pe prinșii lor de război, zice domnul.”

33

cuvîntul domnului a vorbit lui ieremia a doua oară, pe cînd era încă închis în curtea temniței: „așa vorbește domnul, care face aceste lucruri, domnul, care le urzește și le înfăptuiește, el, al cărui nume este domnul: „cheamă-mă, și-ți voi răspunde; și îți voi vesti lucruri mari, lucruri ascunse, pe cari nu le cunoști. căci așa vorbește domnul, dumnezeul lui israel, despre casele cetății acesteia, și despre casele împăraților lui iuda, cari vor fi surpate ca să facă loc pentru

șanțurile de întărire și pentru săbii, cînd vor înainta să lupte împotriva haldeilor, și cînd se vor umplea cu trupurile moarte ale oamenilor, pe cari -i voi lăsa în minia mea și în urgia mea, și din pricina răutății cărora îmi voi ascunde fața de această cetate: iată, îi voi da vindecare și sănătate, îi voi vindeca, și le voi deschide un izvor bogat în pace și credincioșie. voi aduce înapoi pe prinșii de război ai lui iuda și pe prinșii de război ai lui iuda și pe prinșii de război ai lui israel, și -i voi așeza iarăș ca odinioară. îi voi curăți de toate nelegiuirile, pe cari le-au săvîrșit împotriva mea, le voi ierta toate nelegiuirile prin cari m'au supărat, și prin cari s'au răzvrătit împotriva mea. cetatea aceasta va fi pentru mine o pricină de laudă și de slavă, printre toate neamurile pămîntului. ele vor afla tot binele pe care li -l voi face, vor rămînea mirate și uimite de toată fericirea, și de toată propășirea pe care le -o voi da." așa vorbește domnul: „se vor mai auzi iarăș în locul acesta despre care ziceți că este pustiu, că nu mai are oameni nici dobitoace, se vor mai auzi iarăș în cetățile lui iuda și pe ulițele ierusalimului, pustiite, lipsite de oameni, de locuitori, de dobitoace, strigătele de bucurie și strigătele de veselie, cîntecele mirelui și cîntecele miresei, glasul celor ce zic: „lăudați pe domnul oștirilor, căci domnul este bun, căci în veac ține îndurarea lui; glasul celor ce aduc jertfe de mulțămire în casa domnului. căci voi aduce înapoi pe prinșii de război ai țării, și îi voi așeza iarăș ca odinioară, zice domnul.” „așa vorbește domnul oștirilor: „în locul acesta pustiu, fără oameni și fără dobitoace, și în toate cetățile lui, vor mai fi iarăș locuințe de păstori, cari-și vor odihni turmele. în cetățile de la munte, în cetățile din cîmpie, în cetățile de la miază zi, în țara lui beniamin și în împrejurimile ierusalimului, și în cetățile lui iuda, vor mai trece iarăș oile pe supt mina celui ce le numără, zice domnul.” „iată, vin zile, zice domnul”, cînd voi împlini cuvîntul cel bun, pe care l-am spus despre casa lui israel și despre casa lui iuda. în zilele acelea și în vremile acelea voi face să răsără lui david o odraslă neprihănită, care va înfățișa dreptatea și judecata în țară. în zilele acelea, iuda va fi mintuit, și ierusalimul va locui în liniște. și iată cum îl vor numi: „domnul, neprihănirea 1 (sau: starea noastră după voia lui dumnezeu.) noastră.” căci așa vorbește domnul: „david nu va fi lipsit niciodată de un urmaș, care să stea pe scaunul de domnie al casei lui israel. ici preoții și levii, nu vor fi lipsiți niciodată înaintea mea de urmași cari să aducă arderidetot, să ardă tămiile împreună cu darurile de mîncare, și să aducă jertfe în toate zilele;” cuvîntul domnului a vorbit lui ieremia, astfel: „așa vorbește domnul: „dacă puteți să rupeți legămîntul meu cu ziua, și legămîntul meu cu noaptea, așa încît ziua și noaptea să nu mai fie la vremea lor, atunci se va putea rupe și legămîntul meu cu robul meu david, așa încît să nu mai aibă fii, cari să domnească pe scaunul lui de domnie, și legămîntul meu cu levii, preoții, cari îmi fac slujba. ca oștirea cerurilor, care nu se poate număra, și ca nisipul mării, care nu se poate măsura, așa voi înmulți sămînța robului meu david, și pe levii, cari mi slujesc.” cuvîntul domnului a vorbit lui ieremia, astfel: „n'ai băgat de seamă ce zic oamenii aceștia: „a lepădat domnul cele două familii, pe cari le alesese,

atît de mult disprețuiesc ei pe poporul meu că nu -l mai privesc ca un popor. așa vorbește domnul: „dacă n'am făcut legămîntul meu cu ziua și cu noaptea, dacă n'am așezat legile cerurilor și ale pămîntului, atunci voi lepăda și sămînța lui iacob și a robului meu david, și nu voi mai lua din sămînța lui pe cei ce vor stăpîni peste urmașii lui avraam, lui isac și lui iacob, căci voi aduce înapoi pe prinșii lor de război, și voi avea milă de ei.”

34

iată cuvîntul spus lui ieremia din partea domnului, cînd nebudadnetar, împăratul babilonului, cu toată oștirea sa, și toate împărățiile pămîntului de supt stăpînirea lui, și toate popoarele, făceau război împotriva ierusalimului și împotriva tuturor cetăților cari țineau de el: „așa vorbește domnul, dumnezeul lui israel: „du-te de spune lui zedechia, împăratul lui iuda, și zi -i: „așa vorbește domnul: „iată, dau cetatea aceasta în minile împăratului babilonului, și o va arde cu foc. și tu nu vei scăpa din minile lui, ci vei fi luat și dat în mina lui, vei da ochi cu împăratul babilonului, el îți va vorbi gură către gură, și vei merge la babilon. umai, ascultă cuvîntul domnului, zedechia, împăratul lui iuda! așa vorbește domnul despre tine: „nu vei muri ucis de sabie, ci vei muri în pace: și cum au ars mirezmă pentru părinții tăi, vechii împărați, cari au fost înaintea ta, tot așa vor arde și pentru tine, și te vor jăli, zicînd: „vai, doamne; căci eu am rostit cuvîntul acesta, zice domnul.” proorocul ieremia a spus toate aceste cuvinte lui zedechia, împăratul lui iuda, la ierusalim, pe cînd oastea împăratului babilonului lupta împotriva ierusalimului și împotriva tuturor celorlalte cetăți ale lui iuda, împotriva lachisului și azechei, căci acestea erau cetățile, cari mai rămăseseră din toate cetățile întărite ale lui iuda. iată cuvîntul spus lui ieremia din partea domnului, după ce împăratului zedechia făcuse o învoială cu tot poporul ierusalimului, ca să vestească slobozenia robilor, pentru ca fiecare să lase slobozi pe robul și roaba sa, pe evreu și pe evreică, și nimeni să nu mai țină în robie pe fratele său iudeu. toate căpeteniile și tot poporul, cari făcuseră învoiala, s'au legat să lase slobozi fiecare pe robul și roaba lui, și să nu -i mai țină în robie. ei au ascultat, și le-au dat drumul. dar mai pe urmă s'au răsgîndit, au luat înapoi pe robii și roabele, pe cari -i sloboziseră, și i-au silit să le fie iarăș robii și roabe. atunci cuvîntul domnului a vorbit lui ieremia din partea domnului, astfel: „așa vorbește domnul, dumnezeul lui israel: „eu am făcut un legămînt cu părinții voștri, în ziua cînd i-am scos din țara egiptului, din casa robiei și le-am zis: „după șapte ani, fiecare din voi să lase sloboz pe fratele său evreu care i se vinde lui; șase ani să-ți slujească, și apoi să -l lași sloboz dela tine. dar părinții voștri nu m'au ascultat și n'au luat aminte la mine. voi v'ați întors astăzi în voi înșivă, ați făcut ce este bine înaintea mea, vestind fiecare slobozenia pentru aproapele său, și ați făcut o învoială înaintea mea, în casa peste care este chemat numele meu. dar pe urmă v'ați luat vorba îndărăt, și mi-ați pingărit numele, luînd iarăș înapoi fiecare pe robii și roabele, pe cari -i sloboziserăți, și -i lăseserăți

în voia lor, și i-ați silit să vă fie iarăș robi și roabe.” „de aceea așa vorbește domnul: „nu m'ați ascultat ca să vestiți slobozenia fiecărui pentru fratele său, fiecare pentru aproapele său. iată, eu vestesc împotriva voastră, zice domnul, slobozenia săbiei, ciumii și foamei, și vă voi face de pomină printre toate împărățiile pământului. și pe oamenii, cari au călcat legământul meu, cari n'au păzit îndatoririle învoielii pe care o făcuseră înaintea mea, tăind un vițel în două și trecind printre cele două jumătăți ale lui, și anume pe căpeteniile lui iuda și pe căpeteniile ierusalimului, pe famenii dregători, pe preoți, și pe tot poporul țării, cari au trecut printre bucățile vitelului, îi voi da în minile vrăjmașilor lor, în minile celor ce vor să le ia viața, și trupurile lor moarte vor sluji ca hrană păsărilor cerului și fiarelor cimpului. dar pe zedechia, împăratul lui iuda, și pe căpeteniile lui, îi voi da în minile vrăjmașilor lor, în minile celor ce vor să le ia viața, în minile oștirii împăratului babilonului, care a plecat dela voi! iată, voi da poruncă, zice domnul, și -i voi aduce înapoi împotriva cetății acesteia; o vor bate, o vor lua, și o vor arde cu foc. și voi prefăce cetățile lui iuda într'un pustiu fără locuitori.”

35

cuvîntul rostit către ieremia din partea domnului, pe vremea lui ioiachim, fiul lui iosia, împăratul lui iuda, sună astfel: „du-te la casa recabiților, vorbește cu ei, și adu -i în casa domnului, în una din chilii și dă-le să bea vin;” am luat pe iaazania, fiul lui ieremia, fiul lui habazinia, pe frații săi, pe toți fiii săi, și toată casa recabiților, și i-am dus la casa domnului, în chilia fiilor lui hanan, fiul lui igdalia, omul lui dumnezeu, lângă chilia căpeteniilor, deasupra chiliei lui maaseia, fiul lui șalum, ușierul. am pus înaintea fiilor casei recabiților niște vase pline cu vin, și pahare, și le-am zis: „beți vin; dar ei au răspuns: „noi nu bem vin! căci ionadab, fiul lui recab, tatăl nostru, ne -a dat următoarea poruncă: „să nu beți niciodată vin, nici voi, nici fiii voștri; și nici să nu zidiți case, să nu sămănați nicio sămînță, să nu sădiți vii, nici să nu stăpîniți vii, ci toată viața voastră să locuiți în corturi, ca să trăiți multă vreme în țara, în care sînteți străini.” astfel, noi ascultăm tot ce ne -a poruncit ionadab, fiul lui recab, tatăl nostru; nu bem vin toată viața noastră, nici noi, nici nevestele noastre, nici fiii, nici ficele noastre; nu zidim nici case ca locuințe pentru noi, și nu stăpînim nici vii, nici ogoare, nici pămînturi în-sămînțate: ci locuim în corturi, și urmăm și împlinim tot ce ne -a poruncit tatăl nostru ionadab. cînd s'a suit însă nebacadnețar, împăratul babilonului, împotriva țării acesteia, am zis: „haidem, să fugim la ierusalim, de oastea haldeilor și de oastea siriei.” așa se face că acum locuim la ierusalim.” atunci cuvîntul domnului a vorbit lui ieremia, astfel: „așa vorbește domnul oștirilor, dumnezeul lui israel: „du-te și spune oamenilor lui iuda și locuitorilor ierusalimului: „nu voiți să luați învățatură ca să ascultați de cuvintele mele? zice domnul. „cuvintele lui ionadab, fiul lui recab, care a poruncit fiilor săi să nu bea vin, sînt păzite; căci ei nu beau vin pînă în ziua de azi, și ascultă astfel de porunca tatălui lor. iar eu v'am vorbit, și de vreme

și tirziu, și nu m'ați ascultat! v'am trimis pe toți slujitorii mei proorocii, i-am trimis într'una la voi, să vă spună: „întoarceți-vă fiecare dela calea voastră cea rea, îndreptați-vă faptele, nu mergeți după alți dumnezei, ca să le slujiți, și veți rămînea în țara, pe care v'am dat -o vouă și părinților voștri! dar voi n'ați luat aminte și nu m'ați ascultat. da, fiii lui ionadab, fiul lui recab, păzesc porunca pe care le -a dat -o tatăl lor, însă poporul acesta nu m'ascultă;” „de aceea, așa vorbește domnul, dumnezeul oștirilor, dumnezeul lui israel: „iați, voi aduce peste iuda și peste tot locuitorii ierusalimului toate nenorocirile, pe cari, le-am vestit cu privire la ei, pentru că le-am vorbit și nu m'au ascultat, pentru că i-am chemat și n'au răspuns;” - și ieremia a zis casei recabiților: „așa vorbește domnul oștirilor, dumnezeul lui israel: pentru că ați ascultat de poruncile tatălui vostru ionadab, pentru că ați păzit toate orînduirile lui și ați făcut tot ce v'a poruncit el; pentru aceasta, așa vorbește domnul oștirilor, dumnezeul lui israel: „ionadab, fiul lui recab, nu va fi lipsit niciodată de urmași cari să stea înaintea mea;

36

în al patrulea an al lui ioiachim, fiul lui iosia, împăratul lui iuda, următorul cuvînt a fost rostit către ieremia din partea domnului: „ia un sul de carte, și scrie în ea toate cuvintele, pe cari îți le-am spus cu privire la israel și cu privire la iuda, și cu privire la toate neamurile, din ziua cînd ți-am vorbit, pe vremea lui iosia, pînă în ziua de azi! poate că dacă va auzi casa lui iuda tot răul pe care am de gînd să i -l fac, se vor întoarce fiecare dela calea lor cea rea, și le voi ierta astfel nelegiuirea și păcatul.” ieremia a chemat pe baruc, fiul lui neriia; și baruc a scris într'o carte dupăcum spunea ieremia, toate cuvintele pe cari le spusese lui ieremia domnul. apoi ieremia a dat următoarea poruncă lui baruc: „eu sînt închis, și nu pot să merg la casa domnului. de aceea, du-te tu însuși, și citește din carte ce ai scris în ea după spusele mele, și anume, cuvintele domnului, citește-le în auzul poporului, în casa domnului, în ziua postului: să le citești și în auzul tuturor aceloră din iuda, cari vor veni din cetățile lor. poate că se vor smeri cu rugăciuni înaintea domnului, și se vor întoarce fiecare dela calea sa cea rea. căci mare este minia și urgia, cu care a amenințat domnul pe poporul acesta;” baruc, fiul lui neriia, a făcut tot ce -i poruncise proorocul ieremia, și a citit din carte cuvintele domnului, în casa domnului. în al cincilea an al lui ioiachim, fiul lui iosia, împăratul lui iuda, în luna a noua, au chemat la un post înaintea domnului pe tot poporul ierusalimului și pe tot poporul venit din cetățile lui iuda la ierusalim. atunci baruc a citit din carte cuvintele lui ieremia, în auzul întregului popor, în casa domnului, în chilia lui ghemaria, fiul lui șafan, logofătul, în curtea de sus, la intrarea porții celei noi a casei domnului. însă mica, fiul lui ghemaria, fiul lui șafan, auzind toate cuvintele domnului cuprinse în carte, s'a pogorit la casa împăratului, în odaia de scris a logofătului, unde stăteau toate căpeteniile, logofătul elişama, delaia, fiul lui şemaia, elnatan, fiul lui acbor, ghemaria, fiul lui șafan, zedechia, fiul lui hana-

nia, și toate celelalte căpetenii. și mica le -a spus toate cuvintele pe cari le auzise, cînd citea baruc în carte, în auzul poporului. atunci toate căpeteniile au trimes la baruc pe iehudi, fiul lui netania, fiul lui șelemia, fiul lui cuși, să -i spună: „ia în mină cartea din care ai citit, în auzul poporului, și vino; baruc, fiul lui neriia, a luat cartea din mină, și s'a dus la ei. ei i-au zis: „sezi și citește -o în auzul nostru.” astfel baruc a citit -o în auzul lor. cînd au auzit ei toate cuvintele, s'au uitat cu groază unii la alții, și au zis lui baruc: „vom spune împăratului toate cuvintele acestea.” și au mai pus lui baruc următoarea întrebare: „spune-ne cum ai scris toate cuvintele acestea după spusele lui; baruc le -a răspuns: „el îmi spunea cu gura lui toate cuvintele acestea, și eu le-am scris în cartea aceasta cu cerneală.” căpeteniile au zis lui baruc: „du-te de te ascunde, tu și ieremia, ca să nu știe nimeni unde sînteți.” ei s'au dus apoi la împăratul în curte, lăsînd cartea în odaia de scris a logofătului elișama, și au spus toate cuvintele din ea în auzul împăratului. împăratul a trimes pe iehudi să ia cartea, iehudi a luat -o din odaia logofătului elișama, și a citit -o în auzul împăratului și în auzul tuturor căpeteniilor cari stăteau împrejurul împăratului. împăratul ședea în casa de iarnă, -căci era în luna a noua- și înaintea lui era un foc de cărbuni aprinși. după ce iehudi a citit trei sau patru foi, împăratul a tăiat cartea cu briceagul logofătului, și a aruncat -o în jăratecul de cărbuni, unde a fost arsă de tot. împăratul și toți slujitorii lui, cari au auzit toate cuvintele acelea, nu s'au spămîntat și nu și-au sfîșiat hainele. elnatan, delaiia și ghemaria stăruiseră de împărat să nu ardă cartea; dar el nu i -a ascultat. ci împăratul a poruncit lui ierahmeel, fiul împăratului, lui seraia, fiul lui azriel, și lui șelemia, fiul lui abdel, să pună mîna pe logofătul baruc și pe proorocul ieremia. dar domnul i -a ascuns. după ce a ars împăratul cartea, care cuprindea cuvintele, pe cari le scrisese baruc după spusele lui ieremia, cuvîntul domnului a vorbit astfel lui ieremia: „ia din nou o altă carte, și scrie în ea toate cuvintele, cari erau în cea dintîi carte, pe care a ars -o ioiachim, împăratul lui iuda. și despre ioiachim, împăratul lui iuda, spune: „așa vorbește domnul: tu ai ars cartea aceasta, zicînd: „pentru ce ai scris în ea cuvintele acestea: împăratul babilonului va veni, va nimici țara aceasta, și va nimici din ea oamenii și dobitoacele; deaceia, așa vorbește domnul despre ioiachim, împăratul lui iuda: „nici unul din ai lui nu va ședea pe scaunul de domnie al lui david. trupul lui mort va fi lăsat la căldură ziua și la frig noaptea. îl voi pedepsi, pe el, sămînța lui, și pe slujitorii lui, pentru nelegiuirea lor, și voi aduce peste ei, peste locuitorii ierusalimului și peste oamenii lui iuda, toate nenorocirile cu cari i-am amenințat, fără ca ei să fi vrut să mă asculte; ieremia a luat o altă carte și a dat -o lui baruc, fiul lui neriia, logofătul. baruc a scris în ea, după spusele lui ieremia, toate cuvintele din cartea pe care o arsesse în foc ioiachim, împăratul lui iuda. multe alte cuvinte de felul acesta au mai fost adăugate la ea.

în țara lui iuda de nebuchadnetar, împăratul babilonului. dar nici el, nici slujitorii lui, nici poporul din țară, n'au ascultat cuvintele, pe cari le -a rostit domnul prin proorocul ieremia. împăratul zedechia a trimes pe iucal, fiul lui șelemia, și pe țefania, fiul lui maaseia, preotul, la proorocul ieremia, să -i spună: „mijlocește pentru noi la domnul, dumnezeul nostru.” pe atunci ieremia umbla slobod prin popor: nu -l aruncaseră încă în temniță. astea lui faraon ieșise din egipt; și haldeii, cari impresurau ierusalimul, cînd auziseră vestea aceasta, plecaseră din ierusalim. atunci cuvîntul domnului a vorbit proorocului ieremia astfel: „așa vorbește domnul, dumnezeul lui israel: „iată ce să spunei împăratului lui iuda, care v'a trimes la mine să mă întrebăți: „iată că oastea lui faraon, care pornise să vă ajute, se întoarce în țara ei, în egipt; iar haldeii se vor întoarce, vor bate iarăș cetatea aceasta, o vor lua, și o vor arde cu foc.” „așa vorbește domnul: „nu vă înșelați, zicînd: „haldeii se vor depărta dela noi; căci nu se vor depărta! și chiar dacă ați bate toată oastea haldeilor, cari se războiesc cu voi, chiar dacă n'ar mai rămînea din ei decît vreo cițiva oameni răniți, tot s'ar ridica fiecare din cortul lui, și ar arde cetatea aceasta cu foc.” pe cînd se depărtase oastea haldeilor de ierusalim, de frica oastei lui faraon, ieremia a vrut să iasă din ierusalim, ca să se ducă în țara lui beniamin, și să scape din mijlocul poporului. cînd a ajuns însă la poarta lui beniamin, căpitanul străjerilor, numit ireia, fiul lui șelemia, fiul lui hanania, era acolo, și a pus mîna pe proorocul ieremia, zicînd: „tu vrei să treci la haldei; ieremia a răspuns: „nu este adevărat! nu vreau să trec la haldei; dar ireia n'a vrut să -l creadă, ci a apucat pe ieremia și l -a dus înaintea căpeteniilor. căpeteniile, miniate pe ieremia, l-au lovit, și l-au aruncat în temniță în casa logofătului ionatan, căci o prefăcuseră în temniță. așa a intrat ieremia în temniță și în gherlă, unde a stat multă vreme. împăratul zedechia a trimes să -l aducă, și l -a întrebat în taină la el acasă. el a zis: „ai vreun cuvînt din partea domnului; ieremia a răspuns: „da.” și a a dat: „vei fi dat în mîinile împăratului babilonului; ieremia a mai spus împăratului zedechia: „cu ce am păcătuit eu împotriva ta, împotriva slujitorilor tăi, și împotriva poporului acestuia, de m'ați aruncat în temniță; și unde sînt proorocii voștri, cari v'au prooroceau, și ziceau: „împăratul babilonului nu va veni împotriva voastră, nici împotriva țării acesteia; acum ascultă, te rog, împărate, domnul meu! fie bine primite înaintea ta rugămînțile mele! nu mă trimite iarăș în casa logofătului ionatan, ca nu cumva să mor acolo; împăratul zedechia a poruncit să păzească pe ieremia în curtea temniței, și să -i dea în fiecare zi o pine din ulița brutarilor, pînă s'a sfîrșit toată pinea din cetate. astfel ieremia a rămas în curtea temniței.

38

șefatia, fiul lui matan, ghedalia, fiul lui pașhur, iucal, fiul lui șelemia, și pașhur, fiul lui malchia, au auzit cuvintele, pe cari le spunea ieremia întregului popor, zicînd: „așa vorbește domnul: cine va rămînea în cetatea aceasta va muri ucis de sabie, de foamete sau de ciumă; dar cine va ieși și se va duce la haldei,

va scăpa cu viață, va avea ca pradă viața lui, și va trăi. așa vorbește domnul: „cetatea aceasta va fi dată în mîna oștirii împăratului babilonului, și o va lua; atunci căpeteniile au zis împăratului: „omul acesta ar trebui omorît! căci moaie inima oamenilor de război cari au mai rămas în cetatea aceasta, și a întregului popor, tinîndu-le asemenea cuvîntări; omul acesta nu urmărește binele poporului acestuia, și nu -i vrea de cît nenorocirea.” împăratul zedechia a răspuns: „iată -l că este în minile voastre; căci împăratul nu poate nimic împotriva voastră!” atunci ei au luat pe ieremia, și l-au aruncat în groapa lui machia, fiul împăratului, care se afla în curtea temniței, și au pogorit în ea pe ieremia cu funii. în groapă nu era apă, dar era noroi; și ieremia s’a afundat în noroi. ebed-melec, etiopianul, famen-dregător la curtea împăratului, a auzit că ieremia fusese aruncat în groapă. împăratul stătea la poarta lui beniamin. ebed-melec a ieșit din casa împăratului, și a vorbit împăratului astfel: „împărate, domnul meu, oamenii aceștia au făcut rău de s’au purtat așa cu proorocul ieremia, aruncîndu -l în groapă; are să moară de foame acolo unde este, căci în cetate nu este pînă;” împăratul a dat următoarea poruncă lui ebed-melec, etiopianul: „ia de aici treizeci de oameni cu tine, și scoate din groapă pe proorocul ieremia, pînă nu moare;” ebed-melec a luat cu el pe oamenii aceia, și s’a dus la casa împăratului, într’un loc dedesuptul vistieriei; a luat de acolo niște petece de haine purtate și niște trențe de haine vechi, și le -a pogorit lui ieremia în groapă, cu niște funii. ebed-melec, etiopianul, a zis lui ieremia: „pune aceste petece purtate și aceste trențe supt subsorii, supt funii.” și ieremia a făcut așa. au tras astfel pe ieremia cu funiile, și l-au scos afară din groapă. ieremia a rămas în curtea temniței. împăratul zedechia a trimis după proorocul ieremia, și l -a adus la el la intrarea a treia a casei domnului. și împăratul a zis lui ieremia: „am să te întreb ceva, să nu-mi ascunzi nimic;” ieremia a răspuns lui zedechia: „dacă ți -l voi spune, mă vei omori; iar dacă-ți voi da un sfat, nu mă vei asculta.” împăratul zedechia a jurat în taină lui ieremia, și a zis: „viu este domnul, care ne -a dat viață, că nu te voi omori și nu te voi lăsa în minile oamenilor acestora, cari vor să-ți ia viața;” ieremia a zis atunci lui zedechia: „așa vorbește domnul, dumnezeul oștirilor, dumnezeul lui israel: „dacă te vei supune căpeteniilor împăratului babilonului, vei scăpa cu viață, și nici cetatea aceasta nu va fi arsă cu foc, iar tu vei trăi împreună cu casa ta. dar dacă nu te vei supune căpeteniilor împăratului babilonului, cetatea aceasta va fi dată în minile haldeilor, cari o vor arde cu foc; iar tu nu vei scăpa din minile lor;” împăratul zedechia a zis lui ieremia: „mă tem de iudeii cari au trecut la haldei; mă tem să nu mă dea în minile lor, și să mă batjocorească.” ieremia a răspuns: „nu te vor da.” ascultă glasul domnului în ce-ți spun, căci o vei duce bine, și vei scăpa cu viață. dar dacă nu vrei să ieși, iată ce mi -a descoperit domnul: „toate nevestele cari au mai rămas în casa împăratului lui iuda, vor fi luate de căpeteniile împăratului babilonului, și vor zice jălînd: „prieteni! tăi cei buni te-au înșelat și te-au înduplecat; dar cînd ți s’au afundat picioarele în noroi, ei au fugit; toate nevestele tale și copiii tăi vor fi luați de haldei;

și nu vei scăpa de minile lor, ci vei fi prins de mîna împăratului babilonului, și cetatea aceasta va fi arsă cu foc.” zedechia a zis lui ieremia: „să nu știe nimeni nimic din cuvintele acestea, și nu vei muri! dar dacă vor auzi căpeteniile că ți-am vorbit, și dacă vor veni și-ți vor zice: „spune-ne ce ai spus împăratului, și ce ți -a spus împăratul, nu ne ascunde nimic, și nu te vom omori”, - să le răspunzi: „am rugat pe împărat să nu mă trimeată iarăș, în casa lui ionatan, ca nu cumva să mor acolo;” toate căpeteniile au venit la ieremia și l-au întrebat. el le -a răspuns întocmai cum poruncise împăratul. ei au tăcut atunci, și au plecat, căci nimeni n’auzise nimic. ieremia însă a rămas în curtea temniței pînă în ziua luării ierusalimului.”

39

ierusalimul a fost luat. în al nouălea an al lui zedechia, împăratul lui iuda, în luna a zecea, a venit nebuchadnețar, împăratul babilonului, cu toată oștirea lui înaintea ierusalimului, și l -a împresurat; iar în anul al unsprezecelea al lui zedechia, în ziua a noua a lunii a patra, au pătruns în cetate. atunci au înaintat toate căpeteniile împăratului babilonului, și au cuprins poarta dela mijloc. erau: nergal-șareter, samgar-nebu, sarșechim, căpetenia famenilor dregători, nergal-șareter, căpetenia magilor, și toate celelalte căpetenii ale împăratului babilonului. zedechia, împăratul lui iuda, și toți oamenii de război, cum i-au văzut, au fugit, și au ieșit noaptea din cetate, pe drumul grădinii împăratului, pe poarta dintre cele două ziduri, și au apucat pe drumul cîmpiei. dar oastea haldeilor i -a urmărit, și a ajuns pe zedechia în cîmpiile ierihonului. l-au luat, și l-au dus la nebuchadnețar, împăratul babilonului, la ribla, în țara hamatului; el a dat o hotărire împotriva lui. împăratul babilonului a pus să jungheie la ribla pe fiii lui zedechia înaintea lui, împreună cu toți mai marii lui iuda. apoi a pus să scoată ochii lui zedechia, și a pus să -l lege cu lanțuri de aramă, ca să -l ducă la babilon. haldeii au ars cu foc casa împăratului și casele poporului, și au dărîmat zidurile ierusalimului. ebuzaradan, căpetenia străjerilor, a luat robi la babilon, pe aceia din popor cari rămăseseră în cetate, pe cei ce se supuseseră lui, și pe rămășița poporului. dar nebuzaradan, căpetenia străjerilor, a lăsat în țara lui iuda pe unii din cei mai săraci din popor, pe cei ce n’aveau nimic; și le -a dat atunci vie și ogoare. ebucadnețar, împăratul babilonului, dăduse porunca următoare cu privire la ieremia, prin nebuzaradan, căpetenia străjerilor: „ia -l, poartă grijă de el, și nu -i face niciun rău, ci fă -i ce-ți va cere;” ebuzaradan, căpetenia străjerilor, nebușazban, căpetenia famenilor-dregători, nergal-șareter, căpetenie magilor, și toate căpeteniile împăratului babilonului, au trimis să aducă pe ieremia din curtea temniței, și l-au încredințat lui ghedalia, fiul lui ahicam, fiul lui șafan, ca să -l ducă acasă. și a rămas în mijlocul poporului. cuvîntul domnului vorbise astfel lui ieremia, pe cînd era închis în curtea temniței: „du-te de vorbește lui ebed-melec, etiopianul, și spune -i: „așa vorbește domnul oștirilor, dumnezeul lui israel: „iată, voi aduce peste cetatea aceasta lucrurile, pe cari le-am vestit în rău și nu în bine; în ziua aceea ele se

vor întâmpla înaintea ochilor tăi. dar pe tine te voi izbăvi în ziua aceea, zice domnul, și nu vei fi dat în minile oamenilor de cari temi. te voi scăpa, și nu vei cădea sub sabie, ci viața îți va fi pradă ta de război, pentru că ai avut încredere în mine, zice domnul.”

40

iată cuvîntul spus lui ieremia din partea domnului, după ce nebulzaran, căpetenia străjerilor, i -a dat drumul din rama. cînd a trimis să -l aducă, ieremia era încă legat cu lanțuri, împreună cu toți prinșii de război din ierusalim și din iuda, cari aveau să fie duși în babilon. căpetenia străjerilor a trimis să aducă pe ieremia, și i -a zis: „domnul, dumnezeul tău, a vestit mai dinainte aceste nenorociri împotriva locului acestuia; domnul a adus și a împlinit ce spusese; și lucrurile acestea vi s’au întimplat pentru că ați păcătuit împotriva domnului și n’ați ascultat glasul lui. acum, iată, te izbăvesc astăzi din lanțurile, pe cari le ai la mină; dacă vrei să vii cu mine la babilon, vino, și voi îngriji de tine. dar, dacă nu-ți place să vii cu mine la babilon, nu veni. iată, toată țara este înaintea ta, du-te unde vei crede, și unde-ți place să te duci;’ însă fiindcă el zăbovea să răspundă, „întoarce-te,” adăugă el, „la ghedalia, fiul lui ahicam, fiul lui șafan, pe care l -a pus împăratul babilonului peste cetățile lui iuda, și rămii cu el în mijlocul poporului; sau, du-te ori unde vei vrea să te duci;’ căpetenia străjerilor i -a dat merinde și daruri, și i -a dat drumul. ieremia s’a dus la ghedalia, fiul lui ahicam, la mițpa, și a rămas cu el în mijlocul poporului, care rămăsese în țară. cînd au aflat toate căpeteniile oștirilor cari rămăsese pe cîmp, cu oamenii lor, că împăratul babilonului a pus ca dregător al țării pe ghedalia, fiul lui ahicam, și că i -a încredințat bărbații, femeile, copiii, și pe aceia din săracii țării, cari nu fuseseră luați robii în babilon, s’au dus la ghedalia la mițpa; și anume: ismael, fiul lui netania, iohanan și ionatan, fiul lui careah, seraia, fiul lui tanhumet, fiii lui efai din netofa, și izeania, fiul unui maacatit, ei și oamenii lor. ghedalia, fiul lui ahicam, fiul lui șafan, le -a jurat, lor și oamenilor lor, zicînd: „nu vă temeți să slujiți haldeilor; rămîneți în țară, slujiți împăratului babilonului, și o veți duce bine! iată că eu rămîn la mițpa, ca să fiu la porunca haldeilor, cari vor veni la noi. voi strîngeți deci vinul, poamele de vară și untdelemnul, puneți-le în vasele voastre, și locuiți în cetățile, în cari vă aflați;’ toți iudeii cari erau în țara moabului, la amoniți, în țara edomului, și în toate țările, au auzit că împăratul babilonului lăsase o rămășiță în iuda, și că le dăduse ca dregător pe ghedalia, fiul lui ahicam, fiul lui șafan. și toți iudeii acestia, s’au întors din toate locurile, pe unde erau împrăștiați, au venit în țara lui iuda la ghedalia, la mițpa, și au avut un mare belșug de vin și de poame de vară. iohanan, fiul lui careah, și toate căpeteniile oștirilor cari mai erau pe cîmp, au venit la ghedalia, la mițpa, și i -au zis: „știți că baalis, împăratul amoniților, a însărcinat pe ismael, fiul lui netania, să te omoare;’ dar ghedalia, fiul lui ahicam, nu i -a crezut, și iohanan, fiul lui careah, a spus în taină lui ghedalia, la mițpa: „dă-mi voie să mă duc să omor pe ismael, fiul lui netania. nimeni n’are să știe. pentru ce să te omoare el, și să

41

în luna a șaptea, ismael, fiul lui netania, fiul lui eliașama, din neamul împăratului, a venit cu mai marii împăratului și cu zece oameni la ghedalia, fiul lui ahicam, la mițpa. și au mîncat împreună acolo, la mițpa. atunci ismael, fiul lui netania, s’a sculat cu cei zece oameni de cari era însoțit, și au lovit cu sabia pe ghedalia, fiul lui ahicam, fiul lui șafan, și au omorît astfel pe acela, pe care îl pusese împăratul babilonului dregător peste țară. ismael a mai omorît pe toți iudeii, cari erau cu ghedalia la mițpa, și pe haldeii, cari se aflau acolo, oameni de război. a doua zi, după omorîrea lui ghedalia, pe cînd nimeni nu știa nimic, au venit din sihem, din silo și din samaria, optzeci de oameni, cu barba rasă și cu haine sfîșiate, cari își făcuseră tăieturi în piele; aveau daruri de mîncare și tămîie, ca să le aducă la casa domnului. ismael, fiul lui netania, le -a ieșit înainte din mițpa, și mergea plîngînd. cînd i -a întîlnit, le -a zis: „veniți la ghedalia, fiul lui ahicam;’ și cînd au ajuns ei în mijlocul cetății, ismael, fiul lui netania, i -a junghiat și i -a aruncat în groapă, cu ajutorul oamenilor, cari -l însoțeau. dar s’au găsit printre ei zece oameni cari au zis lui ismael: „nu ne omori, căci mai avem merinde ascunse în cîmp: griu, orz, untdelemn și miere;’ atunci el i -a cruțat, și nu i -a omorît împreună cu frații lor. groapa în care a aruncat ismael toate trupurile moarte ale oamenilor pe cari i -a ucis, afară de ghedalia, este groapa aceea mare pe care o făcuse împăratul asa, cînd se temea de baeș, împăratul lui israel; groapa aceasta a umplut -o ismael, fiul lui netania, cu cei ucîși. ismael a luat prinși de război pe toi ceice mai rămăsese la mițpa din popor, pe ficele împăratului și pe toți aceia din popor, cari locuiau acolo, și pe cari -i încredințase nebulzaran, căpetenia străjerilor, lui ghedalia, fiul lui ahicam; ismael fiul lui netania, i -a luat prinși de război, și a plecat ca să treacă la amoniți. dar iohanan, fiul lui careah, și toate căpeteniile oștirilor, cari erau cu el, au fost înștiințați de tot rîul, pe care -l făcuse ismael, fiul lui netania. au luat pe toți oamenii, și au pornit să bată pe ismael, fiul lui netania, pe care l -au găsit lingă apele cele mari ale gabaonului. cînd a văzut tot poporul, care era cu ismael, pe iohanan, fiul lui careah, și pe toate căpeteniile oștirilor, cari erau cu el, s’a bucurat; și tot poporul, pe care -l luase ismael din mițpa, s’a întors și a venit de s’a unit cu iohanan, fiul lui careah. dar ismael, fiul lui netania, a scăpat de iohanan cu opt oameni, și s’a dus la amoniți. iohanan, fiul lui careah, și toate căpeteniile oștirilor, cari erau cu el, au luat toată rămășița poporului, pe care l -au izbăvit din minile lui ismael, fiul lui netania, cînd îl ducea din mițpa, după ce ucisese pe ghedalia, fiul lui ahicam. și anume pe oamenii de război, pe femei, pe copii, pe fameni-dregători, pe cari i -a adus iohanan înapoi din gabaon. au pornit, și s’au oprit la hanul lui chimham lingă betleem, ca să plece apoi în egipt, de parte de haldei, de cari se temeau, pentru că ismael,

fiul lui netania, ucisese pe ghedalia, fiul lui ahicam, pe care -l pusese împăratul babilonului dregător peste țară.

42

toate căpeteniile oștilor, iohanan, fiul lui careah, iezenia, fiul lui hosea, și tot poporul dela cel mai mic pînă la cel mai mare, au înaintat, și au zis proorocului ieremia: „fie bine primită înaintea ta rugămîntea noastră! mijlocește pentru noi la domnul, dumnezeul tău, pentru toți cei ce au mai rămas, căci eram mulți, dar am mai rămas numai un mic număr, cum bine vezi tu însuși cu ochii tăi. binevoiască domnul, dumnezeul tău, să ne arate drumul pe care trebuie să mergem și să ne spună ce avem de făcut!” proorocul ieremia le -a zis: „am auzit! iată că mă voi ruga domnului dumnezeului vostru, după cererea voastră, și vă voi face cunoscut, fără să vă ascund ceva, tot ce vă va răspunde domnul!” atunci ei au zis lui ieremia: „domnul să fie un martor adevărat și credincios împotriva noastră, dacă nu vom face tot ce-ți va porunci domnul, dumnezeul tău, să ne spui! fie bine, fie rău, noi vom asculta de glasul domnului, dumnezeului nostru, la care te trimetem, ca să fim fericiți, ascultînd de glasul domnului, dumnezeului nostru!” după zece zile, cuvîntul domnului a vorbit lui ieremia. și ieremia a chemat pe iohanan, fiul lui careah, pe toate căpeteniile oștilor, cari erau cu el, și pe tot poporul, dela cel mai mic pînă la cel mai mare, și le -a zis: „așa vorbește domnul, dumnezeul lui israel, la care m’ăți trimes, să -i aduc înainte rugăciunile voastre: „dacă veți rămînea în țara aceasta, vă voi face să propășiți în ea, și nu vă voi nimici, vă voi sădi și nu vă voi smulge; căci îmi pare rău de răul, pe care vi l-am făcut! u vă temeți de împăratul babilonului, de care vă este frică, nu vă temeți de el, zice domnul, căci eu sînt cu voi, ca să vă scap și să vă scot din mîna lui. îi voi insufla mila de voi, și se va îndura de voi, și vă va lăsa să locuiți în țara voastră.” dar dacă nu veți asculta de glasul domnului, dumnezeului vostru, și dacă veți zice: „nu vrem să rămînem în țara aceasta, nu, ci vom merge în țara egiptului, unde nu vom vedea nici războiul, nici nu vom auzi glasul trîmbitei, nici nu vom duce lipsă de pîne, și acolo vom locui” - atunci, ascultați cuvîntul domnului, rămășițe ale lui iuda: așa vorbește domnul oștirilor, dumnezeul lui israel: „dacă vă veți îndrepta fața să mergeți în egipt, dacă vă veți duce să locuiți pentru o vreme acolo, sabia de care vă temeți vă va ajunge acolo, în țara egiptului, foamea de care vă este frică se va lipi de voi acolo în egipt și veți muri acolo. toți cei ce își vor îndrepta fața să meargă în egipt ca să locuiască pentru o vreme acolo, vor muri de sabie, de foame sau de ciumă; nici-unul nu va rămînea, și nu va scăpa de nenorocirile, pe cari le voi aduce peste ei!” căci așa vorbește domnul oștirilor, dumnezeul lui israel: „cum s’a vărsat mînia și urgia mea peste locuitorii ierusalimului, așa se va vărsa urgia mea și peste voi, dacă veți merge în egipt; veți fi o pricină de afurisenie, de groază, de blestem și de ocară, și nu veți mai vedea niciodată locul acesta; rămășițe ale lui iuda, domnul vă zice: „nu vă duceți în egipt, băgați bine de seamă că vă opresc

lucrul acesta astăzi. căci vă înșelați singuri, dacă m’ăți trimes la domnul, dumnezeul vostru, zicînd: „mijlocește pentru noi la domnul, dumnezeul nostru, fă-ne cunoscut tot ce va spune domnul, dumnezeul nostru, și vom face; eu v’am spus astăzi; dar voi n’ascultați glasul domnului, dumnezeului vostru, nici tot ce m’a însărcinat el să vă spun. de aceea să știți că veți muri de sabie, de foame sau de ciumă, în locul unde voiți să vă duceți să locuiți!”

43

cînd a isprăvit ieremia de spus întregului popor toate cuvintele domnului, dumnezeului lor, toate cuvintele pe cari -l însărcinase domnul, dumnezeul lor, să le spună, azaria, fiul lui hosea, iohanan, fiul lui careah, și toți oamenii aceia îngîmfați, au zis lui ieremia: „minți! nu domnul, dumnezeul nostru, te -a însărcinat să ne spui: „nu vă duceți în egipt ca să locuiți acolo pentru o vreme; ci baruc, fiul lui neriia, te ațîță împotriva noastră, ca să ne dai în minile haldeilor, să ne omoare sau să ne ducă robi la babilon!” astfel, iohanan, fiul lui careah, toate căpeteniile oștilor, și tot poporul, n’au ascultat de glasul domnului, care le poruncează să rămînă în țara lui iuda, și iohanan, fiul lui careah, și toate căpeteniile oștilor, au luat pe toate rămășițele lui iuda, cari din imprăștiat cum erau printre toate neamurile, se întorseseră să locuiască în țara lui iuda, și anume pe bărbații, femeile, copiii, ficele împăratului, și pe toate sufletele, pe cari le lăsase neburzaran, căpetenia străjerilor, cu ghedalia, fiul lui ahicam, fiul lui șafan, precum și pe proorocul ieremia, și pe baruc, fiul lui neriia. au plecat dar în țara egiptului, -căci n’au ascultat de porunca domnului, -și au ajuns pînă la tahpanes. cuvîntul domnului a vorbit lui ieremia, la tahpanes, astfel: „ia în mină niște pietre mari, și ascunde-le, în fața iudeilor, în lutul cuptorului de cărămizi care este la intrarea casei lui faraon din tahpanes. și spune iudeilor: „așa vorbește domnul oștirilor, dumnezeul lui israel: „iată, voi trimite să aducă pe robul meu nebudacnețar, împăratul babilonului, și voi pune scaunul lui de domnie peste aceste pietre, pe cari le-am ascuns, și își va întinde covorul peste ele. el va veni, și va lovi țara egiptului: va omori pe cei sortiți să moară, va duce în robie pe cei sortiți robiei, și va ucide cu sabia pe cei sortiți la sabie! voi pune foc caselor dumnezeilor egiptului; nebudacnețar le va arde, va duce robi pe idoli, se va înveli cu țara egiptului cum se înveleşte păstorul cu haina lui, și va ieși în pace din ea. va sfărîma stilpii din bet-șemeș, din țara egiptului, și va arde cu foc casele dumnezeilor egiptului.”

44

iată cuvîntul spus lui ieremia cu privire la toți iudeii, cari locuiau în țara egiptului, la migdol, la tahpanes, la nof și în țara patros: „așa vorbește domnul oștirilor, dumnezeul lui israel: „ați văzut toate nenorocirile, pe cari le-am adus asupra ierusalimului și asupra tuturor cetăților lui iuda: iată că astăzi ele nu mai sînt decît niște dărîmături, și nimeni nu mai locuiește în ele,

din pricina răutății, cu care au lucrat, ca să mă minie, ducându-se să tîmîieze și să slujească altor dumnezei, cari nu erau cunoscuți nici de ei, nici de voi, nici de părinții voștri. v'am trimis într'una pe toți slujitorii mei prooroci, ca să vă spună: „nu faceți aceste uriciuni, pe cari le urăsc.” dar ei n'au vrut s'asculte, n'au luat aminte, nu s'au întors dela răutatea lor, și n'au încetat să aducă tîmîie altor dumnezei. de aceea s'a vărsat urgia mea și a izbucnit minia mea, și în cetățile lui iuda și în ulițele ierusalimului, cari nu mai sînt decît niște dărîmături și un pustiu, cum se vede astăzi. acum, așa vorbește domnul, dumnezeul oștirilor, dumnezeul lui israel: „pentru ce vă faceți voi singuri un rău atît de mare, ca să se nimicească din mijlocul lui iuda bărbați, femei, copii și prunci, și să nu mai rămînă nici o rămășiță din voi? pentrue mă miniați voi prin lucrările minilor voastre, aducînd tîmîie altor dumnezei ai țării egiptului, unde ați venit să locuiți pentru o vreme, ca să fiți nimiciți și să ajungeți o pricină de blestem și de ocară printre toate neamurile pămîntului? ați uitat nelegiuirile părinților voștri, nelegiuirile împărătilor lui iuda, nelegiuirile nevestelor lor, nelegiuirile voastre și nelegiuirile nevestelor voastre, săvîrșite în țara lui iuda și pe ulițele ierusalimului? ei nu s'au smerit nici pînă în ziua de azi, n'au frică, nu urmează legea mea și poruncile mele, pe cari le-am pus înaintea voastră și înaintea părinților voștri. „de aceea, așa vorbește domnul oștirilor, dumnezeul lui israel: „iată, îmi întorc fața împotriva voastră, ca să vă fac rău, și să nimicesc pe tot iuda. voi lua rămășițele lui iuda, cari și-au îndreptat fața ca să meargă în țara egiptului, să locuiască acolo pentru o vreme: toți vor fi nimiciți, și vor cădea în țara egiptului; vor fi nimiciți de sabie, de foame, dela cel mai mic pînă la cel mai mare; vor pieri de sabie și de foame; și vor fi o pricină de afurisenie, de spaimă, de blestem și de ocară. voi pedepsi astfel pe cei ce locuiesc în țara egiptului, cum am pedepsit ierusalimul, cu sabie, cu foame și cu ciumă. u va rămînea și nu va scăpa niciunul din rămășițele lui iuda, cari au venit să locuiască pentru o vreme în țara egiptului, cu gînd să se întoarcă iarăș în țara lui iuda, unde doresc să se întoarcă iarăș să se așeze: nu se vor mai întoarce decît vreo cîțiva, cari vor scăpa; toți bărbații, cari știau că nevestele lor aduceau tîmîie altor dumnezei, toate femeile cari se aflau acolo în mare număr, și tot poporul care locuia în țara egiptului, la patros, au răspuns așa lui ieremia: „nu te vom asculta în nimic din cele ce ne-ai spus în numele domnului. ci voim să facem cum am spus cu gura noastră, și anume: să aducem tîmîie împărătesei cerului, și să -i turnăm jertfe de băutură, cum am făcut, noi și părinții noștri, împărații noștri și căpeteniile noastre, în cetățile lui iuda și în ulițele ierusalimului. atunci aveam pine de ne săturăm, eram fericiți, și nu treceam prin nici o nenorocire! dar, de cînd am încetat să aducem tîmîie împărătesei cerului, și să -i turnăm jertfe de băutură, am dus lipsă de toate, și am fost nimiciți de sabie și de foame...” „de altfel, cînd aducem tîmîie împărătesei cerului și -i turnăm jertfe de băutură, oare fără voia bărbaților noștri îi pregătăm noi turte ca s'o cînstim făcîndu -i chipul, și -i aducem jertfe de băutură? ieremia a zis atîcînt înregului popor, bărbaților, femeilor și tuturor celor

ce -i dăduseră răspunsul acesta: „nu și -a adus aminte domnul, și nu i -a venit lui în minte tîmîia, pe care ați ars -o în cetățile lui iuda și în ulițele ierusalimului, voi și părinții voștri, împărații voștri și căpeteniile voastre, și poporul din țară? domnul n'a putut să mai suferă lucrul acesta, din pricina răutății faptelor voastre, din pricina urciunilor pe cari le-ați săvîrșit; și de aceea țara voastră a ajuns o paragină, un pustiu, o pricină de blestem, cum vedeți astăzi. tocmai pentru că ați ars tîmîie și ați păcătuit împotriva domnului, pentru că n'ați ascultat glasul domnului, și n'ați păzit legea, poruncile și învățăturile lui, tocmai pentru aceea vi s'au întîmplat aceste nenorociri, cum se vede astăzi.” - ieremia a mai zis întregului popor și tuturor femeilor: „ascultați cuvîntul domnului, voi toți cei din iuda, cari sînteți în țara egiptului! așa vorbește domnul, dumnezeul lui israel: „voi și nevestele voastre ați mărturisit cu gurile voastre și ați împlinit cu minile voastre ce spuneți: vrem să împlinim jurînte pe cari le-am făcut, să aducem tîmîie împărătesei cerului, și să -i turnăm jertfe de băutură; de aceea, acum, după ce v'ați împlinit jurînte, și v'ați înfăptuit făgăduințele, ascultați cuvîntul domnului, voi toți cei din iuda, cari locuiți în țara egiptului! „iată, jur pe numele meu cel mare, zice domnul, -că numele meu nu va mai fi chemat de gura niciunuia din oamenii lui iuda, și în toată țara egiptului niciunul nu va zice: „vîu este domnul, dumnezeu; iată, voi veghea asupra lor ca să le fac rău și nu bine; și toți oamenii lui iuda, cari sînt în țara egiptului, cari sînt în țara egiptului, vor fi nimiciți de sabie și de foame pînă vor pieri de tot. aceia, în mic număr, cari vor scăpa de sabie, se vor întoarce din țara egiptului în țara lui iuda. dar toată rămășița lui iuda, toți cei ce au venit să locuiască în țara egiptului, vor vedea dacă se va împlini cuvîntul meu sau al lor.” „și iată, zice domnul, un semn, după care veți cunoaște că vă voi pedepsi în locul acesta, ca să știți că vorbele mele se vor împlini peste voi, spre nenorocirea voastră.” așa vorbește domnul: „iată, voi da pe faraon hofra, împăratul egiptului, în minile vrăjmașilor lui, în minile celor ce vor să -l omoare, cum am dat pe zedechia, împăratul lui iuda, în minile lui nebuchadnețar, împăratul babilonului, vrăjmașul său, care voia să -l omoare.”

45

cuvîntul pe care l -a spus proorocul ieremia către baruc, fiul lui neria, cînd a scris într'o carte cuvintele acestea, după spusele lui ieremia, în al patrulea an al lui ioachim, fiul lui iosia, împăratul lui iuda, sună astfel: „așa vorbește domnul, dumnezeul lui israel, de spre tine, baruc: „tu zici: „vai de mine! căci domnul a adus întristare peste durerea mea; îmi sliesc puterile suspînînd, și nu găsesc odihnă; spune -i: „așa vorbește domnul: „iată că ce am zidit, voi dărîma; ce am sădit, voi smulge, și anume țara aceasta. și tu umbli după lucruri mari? nu umbli după ele! căci iată, voi aduce nenorocirea peste orice făptură, zice domnul, dar ție îți voi da ca pradă de război viața ta, în toate locurile unde vei merge.”

cuvîntul domnului spus proorocului ieremia asupra neamurilor: asupra egiptului, împotriva oastei lui faraon neco, împăratul egiptului, care era lângă riul eufratului, la carchemiş, și care a fost bătută de nebuchadnețar, împăratul babilonului, în al patrulea an al lui ioiachim, fiul lui iosia, împăratul lui iuda: „pregătiți scutul și pavăza, și mergeți la luptă; înhămați caii, și încălecați, călăreți; arătați-vă cu coifurile voastre, lustruiți-vă sulitele, îmbrăcați-vă cu plătoșă!... ce văd? li -i frică, dau înapoi; vitejii lor sînt bătûți; fug fără să se mai uite înapoi... groaza se răspîndește în toate părțile-zice domnul. - cel mai iute nu scapă prin fugă, cel mai viteaz nu poate scăpa! la miază-noapte, pe malurile eufratului, se clatină și cad! cine este acela care înaintează ca nilul, și ale cărui ape se rostogolesc ca riurile? este egiptul. el se umflă ca nilul, și apele lui se rostogolesc ca riurile. el zice: „mă voi sui, voi acoperi țara, voi nimici cetățile și pe locuitorii lor. suiți-vă, cai! năpustiți-vă, cară! să iasă vitejii, cei din etiopia și din put, cari minuesc scutul, și cei din lud, cari minuesc și întind arcul! această zi este a domnului, dumnezeului oștirilor; este o zi de război, în care se războie cu el vrămașii săi. sabia mănîncă, se satură, și se îmbată cu singele lor. căci domnul, dumnezeul oștirilor, are o jertfă în țara dela miază-noapte, pe malurile eufratului. suie-te în galaad, și adu leac alinător, fecioară, fiica egiptului! degeaba întrebuințezi atitea leacuri, căci nu este vindecare pentru tine! eamurile aud rușinea ta, și este plin pămîntul de strigătele tale; căci războinicii se poticnesc unul de altul, cad cu toții laolaltă.” iată cuvîntul spus de domnul către proorocul ieremia, despre venirea lui nebuchadnețar, împăratul babilonului, ca să lovească țara egiptului: „dați de știre în egipt, dați de veste la migdol, și vestiți la nof și la tahpanes! ziceți: „scoală-te, pregătește-te, căci sabia mănîncă în jurul tău! pentru ce ți-au căzut vitejii tăi? nu pot să țină piept, căci domnul îi răstoarnă! el face pe mulți să se poticnească; cad unul peste altul, și zic: „haidem să ne întorcem la poporul nostru, în țara noastră de naștere, departe de sabia nimicatorului! acolo strigă: „faraon, împăratul egiptului, nu este decît un pustiu, căci a lăsat să treacă clipa potrivită”, pe viața mea; zice împăratul, al cărui nume este domnul oștirilor: „ca taborul printre munți, cum înaintează carmelul în mare, așa va veni. fă-ți calabalacul pentru robie, locuitoare, fiica egiptului! căci noful va ajunge un pustiu, va fi pustiit și nu va mai avea locuitori. egiptul este o juncănă foarte frumoasă... nimicatorul vine dela miază-noapte peste ea... simbriașii lui deasemenea sînt ca niște vitei îngrași în mijlocul lui. dar și ei dau dosul, fug toți fără să poată ține pept. căci vin peste ei ziua nenorocirii lor, ziua pedepșirii lor! i se aude glasul ca fișuitul unui șarpe! căci ei înaintează cu o oștire, și vin cu topoare împotriva lui, ca niște tăietori de lemne.” „tăiați-i pădurea, zice domnul, măcar că este fără capăt! căci sînt mai mulți decît lăcuțele, și nu -i poți număra! fiica egiptului este acoperită de rușine, și este dată în minile poporului dela mează-noapte. domnul oștirilor, dumnezeul lui israel, zice: „iată, voi pedepsi pe amon din no, pe faraon și egipt-

tul, pe dumnezeii și împărații lui, pe faraon și pe cei ce se încred în el. îi voi da în minile celor ce vor să -i omoare, în minile lui nebuchadnețar, împăratul babilonului, și în minile slujitorilor lui. după aceea, însă, egiptul va fi locuit ca în zilele de altă dată, zice domnul.” „iar tu, robul meu iacov, nu te teme, și nu te spăimînta, israele! căci te voi izbăvi din pămîntul depărtat, și-ți voi izbăvi sămînta din țara în care este roabă. iacov se va întoarce iarăș, va locui liniștit și fără teamă; și nu -l va mai tulbura nimeni.” „nu te teme, robul meu iacov, zice domnul; căci eu sînt cu tine. voi nimici toate neamurile printre cari te-am împrăștiat, dar pe tine nu te voi nimici; ci te voi pedepsi cu dreptate, nu pot să te las nepedepsit.”

47

iată cuvîntul domnului, spus proorocului ieremia cu privire la filistenii, înainte ca faraon să bată gaza. „așa vorbește domnul: iată, se ridică niște ape dela miază-noapte, cresc ca un riu ieșit din matcă; înecă țara și ce cuprinde ea, cetatea și locuitorii ei. tipă oamenii, și se bocesc toți locuitorii țării. de tropăitul copitelor cailor lui puternici, de uruitul carălor lui și de scîrțai-tul roatelor; pămîntii nu se mai întorc spre copiii lor, atît le sînt de slăbite minile, pentru că vine ziua cînd vor fi nimiciți toți filistenii, și stirpiți toți ceice slujeau ca ajutoare tirului și sidonului. căci domnul va nimici pe filistenii, rămășițele ostrovului caftor. gaza a ajuns pleșuvă, ascalonul pierde cu rămășița vailor lui”, „pînă cînd îți vei face tăieturi de jale în pielez” - „ah! sabie a domnului, cînd te vei odihni odată? întoarce-te în teacă, oprește-te și fii liniștită!” - „dar cum ar putea să se odihnească? cînd domnul doar îi poruncește, și o îndreaptă împotriva ascalonului și coastei mării.”

48

asupra moabului. „așa vorbește domnul oștirilor, dumnezeul lui israel: „vai de nebo, căci este pustiit! chiriataimul este acoperit de rușine, este luat; cetățuia este acoperită de rușine și zdrobită! s'a dus fala moabului, la hesbon i se pune la cale pieirea; „haidem, să -l nimicim din mijlocul neamurilor; și tu vei fi nimicit madmenule, sabia va merge după tine; se aud strigăte din horonaim: prăpăd și nimicire! moabul este zdrobit! chiar și cei mici ai lui strigă. căci într'un plîns necurmat suie sușul luhitului, și se aud strigăte de durere la pogorișul horonaimului, din pricina nimircirii”, „fugiți, scăpați-vă viața, și fiți ca un nevoiaș destărat în pustie! căci, pentru că te-ai încrezut în faptele și în vistierile tale, vei fi luat și tu, și chemoșul va merge în robie, cu preoții și căpeteniile lui. pustiitorul va intra în fiecare cetate, și nicio cetate nu va scăpa. valea va pieri și cîmpia va fi nimicită, cum a spus domnul. dați aripi moabului, să plece în sbor! cetățile lui sînt prefăcute în pustie, nu vor mai avea locuitori. blestemat să fie cel ce face cu nebagare de seamă lucrarea domnului, blestemat să fie celce își oprește sabia dela măcel! moabul, era neturburat din tineretea lui, și se odihnea fără teamă de drojdiile lui, nu era turnat dintr'un vas în altul, și nu era

dus în robie. de aceea i s'a păstrat gustul, și nu i s'a schimbat mirosul." „de aceea iată, vin zile, zice domnul, cînd îi voi trimite oameni cari -l vor pritoci; îi vor goli vasele și vor face să -i plesnească burdufurile. moabul va fi dat de rușine cu chemos, cum a fost dat de rușine casa lui israel cu betel, în care își punea încrederea. cum puteți să ziceți: „sîntem viteji, ostași gata de luptă?” „moabul este pustiit, cetățile lui se înalță în fum, floarea tinerimii lui este jungheată, zice împăratul, al cărui nume este domnul oștirilor.” „peira moabului este aproape să vină, nenorocirea lui vine în graba mare. bocîți -l, toți ceice -l înconjurăți, toți cari -i cunoașteți numele! și ziceți: „cum a fost sfărîmat acest puternic toiaș de cirmuire, acest toiaș măreț?” „pogoară-te din locașul slavei, sezi jos pe pămîntul uscat, locuitoare, fiica dibonului! căci pustiitorul moabului se suie împotriva ta, și-ți nimicește cetățile. stai pe drum și pîndește, locuitoarea arcerului! întreabă pe fugăr și pe cel scăpat, și zi: „ce s'a întimplat? moabul este acoperit de rușine, căci este zdrobit. gemeteți și strigați! vestiți în arnon că moabul este pustiit! a venit pedeapsa și peste țara cimpiei, peste holon, peste iaiaș, peste mefaat, peste dibon, peste nebo, peste bet-diblataim, peste chirataim, peste bet-gamul, peste bet-meon, peste cheriot, peste botra, peste toate cetățile din țara moabului, fie depărtate, fie apropiate. țaria moabului este frîntă, și brațul lui zdrobit, zice domnul.” „îmbătați -l, căci s'a semetît împotriva domnului! de aceea, prăvelescă-se moabul în vîrsătura lui, și să ajungă de ris și el! „a fost israel de risul tău? a fost prins el oare printre hoți, de dai din cap, ori de cîte ori vorbești de el? părăsiți cetățile, și locuiți în stînci, locuitori ai moabului! și fiți ca porumbeii, cari își fac cuibul pe marginea peșterilor! am auzit de fudulia mîndrului moab, de infumurarea lui, de trufia lui, de semetirea lui, și de inima lui îngîmfată.” „cunosc, zice domnul, infumurarea lui, lăudăroșeniile lui deșarte, și faptele lui de nimic.” „de aceea gem pentru moab, și mă jălesc pentru tot moabul; oamenii suspină pentru cei din chir-heres. vie din sibma, te plîng mai mult de cit iaezerul; ramurile tale se întindeau dîncolo de mare, se întindeau pînă la marea iaezerului; dar pustiitorul s'a aruncat peste stringerea roadelor tale și peste culesul viilor tale. și astfel, s'a dus bucuria și veselia din cimpiele și din țara roditoare a moabului.” „am secăt vinul din teascuri-zice domnul;-nimeni nu mai calcă teascul cu strigăte de bucurie; sînt strigăte de război, nu strigăte de bucurie. strigătele hesbonului răsună pînă la eleale, și glasul lor se aude pînă la iaiaș, dela țoar pînă la horonaim, pînă la eglat-șelișia; căci și apele nîmrului sînt prefăcute în pustiu. „vreau s'o isprăvesc în moab, zice domnul, cu cel ce se suie pe înălțimile de jerfă, și aduce tămie dîmnezeului său. de aceea îmi jălește inima ca un fluer pentru moab, îmi jălește inima ca un fluer pentru oamenii din chir-heres pentrucă toate auțiule pe cari le-au strîns, sînt perdute. căci toate capetele sînt rase, toate bărbile sînt tăiate; pe toate minile sînt tăieturi de jale, și pe coapse saci.” „pe toate acoperisurile moabului și în piețe, sînt numai bocete, pentrucă am sfărîmat moabul ca pe un vas fără preț, zice domnul.” „cit este de sfărîmat moabul! gemeteți! cit de rușinos în-

toarce moabul spatelui! moabul ajunge astfel de ris și de pomină pentru toți cei ce -l înconjoară. căci așa vorbește domnul: „iață că vrăjmașul sboară ca vulturul, și își întinde aripile asupra moabului! cheriitolul este luat, cetățile sînt cucerite, și în ziua aceea, inima vitejilor moabului este ca inima unei femei în durerile nașterii. astfel moabul va fi nimicit de tot, și nu va mai fi un popor, căci s'a semetît împotriva domnului. groaza, groapa și lațul sînt peste tine, locuitor al moabului, zice domnul.” „cel ce fuge de groază, cade în groapă, și cel ce se ridică din groapă, se prinde în laț; căci aduc asupra lui, asupra moabului, anul pedepsei lui, zice domnul.” „fugarii se opresc sleiți de puteri la umbra hesbonului; dar în hesbon iese un foc, o flacără iese din mijlocul sihonului, și mistuie laturile moabului și creștetul capului celor ce se fălesc.” „vai de tine, moabule! poporul din chemos este pierdut! căci fiii tăi sînt luați prînși de război, și fiicele tale prînse de război. dar în vremile de apoi, voi aduce înapoi pe prînșii de război ai moabului, zice domnul.” aceasta este judecata asupra moabului.

49

asupra copiilor lui amon. așa vorbește domnul: „n'are israel fii? și n'are moștenitori? atunci pentruce stăpînește malcom gadul, și locuiește poporul lui în cetățile lui? de aceea, iată că vin zile, zice domnul, cînd voi face să răsune strigătul de război împotriva rabei copiilor lui amon. ea va ajunge un morman de dărîmături, și satele sale vor fi arse de foc. atunci israel va izgoni, pe cei ce -l izgoniseră, zice domnul.” „gemi, hesbonule, căci ai este pustiit! strigați, fiicele rabei, îmbrăcați-vă cu saci, și bocîți-vă alergînd încoace și încolo dealungul zidurilor! căci malcom se duce în robie, cu preoții și căpeteniile sale! „ce te lauzi cu vîlleș?” „valea ta se scurge, fiică răzvrătită, care te încredeai în vistieriile tale, și ziceai: „cine va veni împotriva mea?” „iață, voi aduce groaza peste tine, zice domnul, dumnezeul oștirilor; ea va veni din toate împrejurimile tale, fiecare din voi va fi izgonit drept înainte, și nimeni nu va strînge pe fugari! dar după aceea, voi aduce înapoi pe prînșii de război ai copiilor lui amon, zice domnul.” asupra edomului. așa vorbește domnul oștirilor: „nu mai este înțelepciune în teman? a pierit chibzuința dela oamenii pricepuți? s'a dus înțelepciunea lor?” „fugiți, dați dosul, plecați în peșteri, locuitori ai dedanului! căci voi aduce nenorocirea peste esau, la vremea cînd îl voi pedepsi.” „oare, dacă ar veni niște culegători de struguri la tine, nu ți-ar lăsa nimic de cules pe urma culegătorilor?” „dacă ar veni niște hoți noaptea, n'ar pustii decît pînă s'ar sătura! dar eu insumi voi despoia pe esau, îi voi descoperi ascunzătorile, și nu va putea să se ascundă. copii lui, frații lui, vecinii lui, vor pieri, și el nu va mai fi! lasă pe orfanii tăi! eu îi voi ținea în viață, și văduvele tale să se încreadă în mine!” căci așa vorbește domnul: „iață că cei ce nu trebuiau să bea potirul toțuși îl vor bea; și tu să rămîi nepedepsit? nu, nu vei rămînea nepedepsit, ci îl vei bea și tu! căci pe mine insumi jur, zice domnul, că botra va fi dată pradă pustiirii, ocării, nimicirii și blestemului, și toate cetățile ei se vor prefăce în niște dărîmături

vecinece.” am auzit o veste dela domnul, și un sol a fost trimis printre neamuri: „strângeți-vă, și porniți împotriva ei! sculați-vă pentru război!” „căci iată, te voi face mic printre neamuri, disprețuit printre oameni. infumurarea ta, îngimfarea inimii tale te -a rătăcit, pe tine care locuiești în crăpăturile stincilor, și care stai pe vârful dealurilor. dar chiar dacă ți-ai așeza cuibul tot atit de sus ca al vulturului, și de acolo te voi prăbuși, zice domnul.” „edomul va fi pustiit; toți cei ce vor trece pe lângă el se vor mira și vor fluera pentru toate rănile lui. ca și sodoma și gomora și cetățile vecine, cari au fost nimicite, zice domnul, nici el nu va mai fi locuit, și nimeni nu se va mai așeza acolo... iată, vrăjmașul se suie ca un leu de pe malurile îngimfate ale iordanului împotriva locuinței tale tari; deodată voi face edomul să fugă de acolo și voi pune peste el pe acela pe care l-am ales. căci cine este ca mine? cine-mi va porunci? cine-mi va sta împotrivă?” „de aceea, ascultați hotărîrea pe care a luat -o domnul împotriva edomului, și planurile, pe cari le -a făcut împotriva locuitorilor din teman: „cu adevărat, îi vor tîri ca pe niște oi slabe, cu adevărat li se va pustii locuința! de vuietul căderii lor se cutremură pămîntul; strigătul lor se aude pînă la marea roșie... iată, ca vulturul înaintează vrăjmașul și zboară, își întinde aripile peste boțra, și în ziua aceea inima vitejilor edomului este ca inima unei femei în durerile nașterii.” asupra damascului. hatmanul și arpadul sînt roși de rușine, căci au auzit o veste rea și tremură; frica lor este ca o mare infuriată, care nu se poate potoli. damascul este topit, se întoarce să fugă, îl ia groaza, îl apucă neliniștea și durerile, ca pe o femeie în durerile nașterii. - „ah! cum nu este crutață cetatea slăvită, cetatea bucuriei mele!” - „de aceea tinerii ei vor cădea pe ulițe, și toți bărbații ei de război vor pieri în ziua aceea, zice domnul ostirilor.” „voi pune foc zidurilor damascului, și va mistui casele împărătești din ben-hadad.” asupra chedarului și împărățiilor hațorului, pe cari le -a bătut nebudacnețar, împăratul babilonului. așa vorbește domnul: „sculați-vă, suiți-vă împotriva chedarului, și nimiciți pe fiii răsăritului! le vor lua corturile și turmele, le vor ridica pinzele, tot calabalicul și cămilele, și le vor striga: „spaimă, de jur împrejur! fugiți, fugiți din toate puterile voastre, căutăți o locuință deoparte, locuitori ai hațorului! zice domnul: căci nebudacnețar, împăratul babilonului, a luat o hotărîre împotriva voastră, a făcut un plan împotriva voastră.” „sculați-vă, suiți-vă împotriva unui neam liniștit, care locuiește fără teamă, zice domnul; n’are nici porți, nici zăvoare, și locuiește singur. cămilele lor vor fi de jaf, și mulțimea turmelor lor vor fi o pradă. voi risipi în toate vînturile pe ei cei ce-și rad colțurile bărbii, și le voi aduce pieirea din toate părțile - zice domnul. - hațorul va fi astfel vizuina șacalilor, un pustiu pe vecie; nimeni nu va locui în el, și niciun om nu va ședa în el.” cuvîntul domnului, care a fost spus proorocului ieremia, asupra elamului, la începutul domniei lui zedechia, împăratul lui iuda, sună astfel: „așa vorbește domnul ostirilor: „iată, voi sfărîma arcul elamului, puterea lui de căpetenie. voi aduce asupra elamului cele patru vînturi dela cele patru margini ale cerului, îi voi risipi în toate vînturile acestea, și nu va fi niciun

popor, la care să n’ajungă fugarii din elam. voi face ca locuitorii elamului să tremure înaintea vrăjmașilor lor, și înaintea celor ce vor să -i omoare. voi aduce nenorociri peste ei, minia mea aprinsă, zice domnul, și -i voi urmări cu sabia, pînă ce îi voi nimici.’ îmi voi așeza scaunul de domnie în elam, și -i voi nimici împăratul și căpeteniile, zice domnul.” „dar în zilele de apoi voi aduce înapoi pe prinșii de război ai elamului, zice domnul.”

50

iată cuvîntul rostit de domnul asupra babilonului, asupra țării haldeilor, prin proorocul ieremia: „dați de știre printre neamuri, dați de veste și înălțați un steag! vestiți, n’ascundeți nimic! spuneți: ‘babilonul este luat! bel este acoperit de rușine, mero-dac este zdrobit! idoli lui sînt acoperiți de rușine, idoli lui sînt sfărîmați!’ căci împotriva lui se suie un neam dela mează-noapte, care -i va preface țara într-o pustie, și nu va mai fi locuită: atît oamenii cit și dobitoacele fug și se duc.” „în zilele acelea, în vremile acelea, zice domnul, copiii lui israel și copiii lui iuda se vor întoarce împreună; vor merge plîngînd și vor căuta pe domnul, dumnezeul lor; vor întreba de drumul sionului, își vor întoarce privirile spre el, și vor zice: ‘veniți să ne alipim de domnul, printr’un legămint vecinic care să nu fie uitat niciodată’ „poporul meu era o turmă de oi pierdute; păstorii lor îi rătăceau, îi făceau să cutreiere munții; treceau de pe munți pe dealuri, uitîndu-și staulul. toți cei ce -i găseau îi mincau, și vrăjmașii lor ziceau: „noi nu sintem vinovați, fiindcă au păcătuit împotriva domnului, locașul neprihănirii, împotriva domnului, nădejdea părinților lor’. fugiți din babilon, ieșiți din țara haldeilor, și mergeți ca niște țapi în fruntea turmii! căci iată că voi ridica și voi aduce împotriva babilonului o mulțime de neamuri mari din țara dela miazănoapte; se vor înșirui în șiruri de bătaie împotriva lui, și vor pune stăpînire pe el; săgețile lui sînt ca ale unui războinic iscusit, care nu se întoarce cu minile goale. astfel va fi dată pradă jafului, haldea, și toți ceice o vor jăfui se vor sătura de jaf, zice domnul.” „căci voi v’ăți bucurat și v’ăți veselit, cînd mi-ați jăfuit moștenirea mea! da, sărați ca o juncănă în iarbă, nechiezați ca niște armăsari focosi!’ „mama voastră este acoperită de rușine, cea care va născut roșește de rușine; iată, ea este coada neamurilor, este un pustiu, un pămînt uscat și fără apă! din pricina miniei domnului nu va mai fi locuită, și va fi o pusti-etate. toți ceice vor trece pe lângă babilon, se vor mira și vor fluiera pentru toate rănile lui. înșiruiți-vă de bătaie împrejurul babilonului, voi toți, arcași! trageți împotriva lui, nu faceți economie de săgeți! căci a păcătuit împotriva domnului. scoateți din toate părțile un strigăt de război împotriva lui! el întinde minile; temelile i se prăbușesc; zidurile i se surpă. căci este răzbunarea domnului. răzbunați-vă pe el! faceți -i cum a făcut și el! imiciți cu desăvîrșire din babilon pe celce samănă, și pe cel ce minuieste se-cerea la vremea secerîșului! înaintea săbiei nimicitorului, fiecare să se întoarcă la poporul său, fiecare să fugă spre țara lui. israel este o oaie rătăcită pe care

au gonit -o leii; împăratul asiriei a mîncat -o cel dinții; și acesta din urmă i -a zdrobit oasele, acest neucadnațar, împăratul babilonului.” „de aceea așa vorbește domnul oștirilor, dumnezeul lui israel: „iată, voi pedepsi pe împăratul babilonului și țara lui, cum am pedepsit pe împăratul asiriei. voi aduce înapoi pe israel în pășunea lui; va paște pe carmel și pe basan, și își va potoli foamea pe muntele lui efraim și în galaad. în zilele acelea, în vremea aceea, -zice domnul-se va căuta nelegiuirea lui israel, și nu va mai fi, și păcatul lui iuda, și nu se va mai găsi; căci voi ierta rămășița, pe care o voi lăsa.” „sue-te împotriva țării de două ori răzvrătită, împotriva locuitorilor ei, și pedepsește -i! urmărește, măcelărește, nimicitește -i! -zice domnul-și împlinește în totul poruncile mele! strigăte de război răsună în țară, și prăpădul este mare. cum s'a rupt și s'a sfărîmat ciocanul întregului pămînt! babilonul este nimicit în mijlocul neamurilor! țî-am întins o cursă, și ai fost prins, babilonule, fără să te aștepți.” „ai fost ajuns, apucat, pentrucă ai luptat împotriva domnului. domnul și -a deschis casa de arme, și a scos din ea armele miniei lui; căci aceasta este o lucrare a domnului, dumnezeul oștirilor, în țara haldeilor.” „pătrundeți din toate părțile în babilon, deschideți -i grînarele, faceți-le niște mormane ca niște grămezi de snopi, și nimiciți-le. nimic să nu mai rămîna din el! uciideți -i toți taurii și junghiați -i! vai de ei! căci le -a venit ziua, vremea pedepsirii lor! ascultați strigătele fugărilor, ale celorce scapă din țara babilonului, ca să vestească în sion răzbunarea domnului, dumnezeului nostru, răzbunarea pentru templul său! chemați împotriva babilonului pe arcași, voi toți cari încordați arcul! tăbăriți în jurul lui, ca nimeni să nu scape, răsplătiți -i după faptele lui, faceți -i întocmai cum a făcut și el! căci să semetîm împotriva domnului, împotriva sfîntului lui israel;” „de aceea, tinerii lui vor cădea pe ulițe, și toți oamenii lui de război vor pieri în ziua aceea, zice domnul.” „iată, am necaz pe tine, îngîmfatule! zice domnul, dumnezeul oștirilor; căci țî -a sosit ziua, vremea pedepsirii tale! îngîmfatul acela se va poticni și va cădea, și nimeni nu -l va ridica, voi pune foc cetăților lui, și -i va mistui toate împrejurimile.” „așa vorbește domnul oștirilor: „copiii lui israel și copiii lui iuda sînt apăsați împreună; toți cei ce i-au dus robii îi opresc și nu vor să le dea drumul. dar puternic este răzbunătorul lor, el, al cărui nume este domnul oștirilor. el le va apăra pricina, ca să dea odihnă țării, și să facă pe locuitorii babilonului să tremure’ sabia împotriva haldeilor! -zice domnul, -împotriva locuitorilor babilonului, împotriva căpeteniilor și înțelepților lui! sabia împotriva proorocilor minciunii, ca să ajungă ca niște oameni fără minte! sabia împotriva vitejilor lui, ca să rămîna încremenii! sabia împotriva cailor și carălor lui, împotriva oamenilor de tot felul cari sînt în mijlocul lui, ca să ajungă ca femeile! sabia împotriva vistierilor lui, ca să fie jăfuite! seceta peste apele lui, ca să sece! căci este o țară de idoli, și au înnebunit cu idoli lor. deaceia fiarele pustiei se vor așeza acolo împreună cu șacalii, și struții vor locui acolo; nu va mai fi locuit niciodată, ci vecinic va rămînea nelocuit. ca și sodoma și gomora și cetățile vecine, pe cari le -a nimicit dumnezeu, zice domnul, așa nu

va mai fi locuit nici el, și nimeni nu se va mai așeza acolo. - iată, vine un popor dela miazănoapte, și un neam mare și niște împărați puternici se ridică dela marginile pămîntului. poartă arc și sulită, sînt necrutători și fără milă; glasul le mugește ca marea; sînt călări pe cai, ca un om gata de luptă, împotriva ta, fiica babilonului! împăratul babilonului aude vestea, miinile i se slăbesc, și îl apucă groaza, ca durerea pe o femeie care naște... iată, vrăjmașul se suie ca un leu, depe malurile îngîmfate ale iordanului împotriva locuinței tale tari; deodată îi voi izgoni de acolo, și voi pune peste ei pe acela, pe care l-am ales. căci cine este ca mine? cine-mi va porunci? și care căpetenie îmi va sta împotriva?’ deaceia, ascultați hotărîrea pe care a luat -o domnul împotriva babilonului, și planurile pe cari le -a făcut el împotriva țării haldeilor! „cu adevărat, îi vor țiri ca pe niște oi slabe, cu adevărat, le vor pustii locuința. de strigătul luării babilonului se cutremură pămîntul, și se aude un strigăt de durere printre neamuri.”

51

asa vorbește domnul: „iată, ridic împotriva babilonului, și împotriva locuitorilor haldeei, un vînt nimicitor. trimet împotriva babilonului niște vînturători cari -l vor vîntura, și -i vor goli țara. vor veni din toate părțile asupra lui, în ziua nenorocirii. să se întindă arcul împotriva celui ce își întinde arcul, împotriva celui ce se mindrește în platoșa lui;” „nu cruțați pe tinerii lui! nimiciți cu desăvîrșire toată oștirea lui! să cadă uciși în țara haldeilor, străpunși de loviturile pe ulițele babilonului! căci israelul și iuda nu sînt părăsiți de dumnezeul lor, de domnul oștirilor, și țara haldeilor este plină de nelegiuiri împotriva sfîntului lui israel. fugiți din babilon, și fiecare să-și scape viața, ca nu cumva să pieriți în pieirea lui! căci aceasta este o vreme de răzbunare pentru domnul! el îi va răsplăti după faptele lui. babilonul era în mina domnului un potir de aur, care îmbăta tot pămîntul; neamurile au băut din vinul lui; deaceia au fost neamurile ca într'o nebulie. deodată cade babilonul și este zdrobit! văitați -l, aduceți leac alinător pentru rana lui; poate că se va vindeca! - „am voit să -vindecăm babilonul, dar nu s'a vindecat! părăsiți -l, și haidem fiecare în țara noastră, căci pedeapsa lui a ajuns pînă la ceruri, și se înalță pînă la nori.” „domnul scoate la lumină dreptatea pricinii noastre: veniți să istorisim în sion lucrarea domnului, dumnezeului nostru.” „ascuțiți săgețile, prindeți scuturile! domnul a ațîtat duhul împăraților mediei, pentru că vrea să nimicească babilonul; căci aceasta este răzbunarea domnului, răzbunarea pentru templul său. înalțați un steag împotriva zidurilor babilonului! întăriți -i străjile, puneți carule, întindeți curse! căci domnul a luat o hotărîre, și aduce la îndeplinire ce a rostit împotriva locuitorilor babilonului.” „tu, care locuiești lîngă ape mari, și care ai vistierii nemărginite, țî -a venit sfîrșitul și lăcomia ta a ajuns la capăt’ domnul oștirilor a jurat pe sine însuș: „da, te voi umplea de oameni ca de niște lăcuste, și vor scoate strigăte de război împotriva ta.” el a făcut pămîntul cu puterea lui, a întemeiat lumea cu înțelepciunea lui, a

intins cerurile cu priceperea lui. de glasul lui, urlă apele în ceruri; el ridică norii dela marginile pământului, dă naștere la fulgere și ploaie, și scoate vântul din cămările lui. atunci orice om se vede cît este de prost cu știința lui, orice argintar rămîne rușinat de chipurile lui cioplite; căci idolii lui nu sînt decît minciună, și n'au nicio suflare în ei! sînt o nimica toată și o lucrare de ris: cînd le vine pedeapsa, pier cu desăvîrșire! dar cel ce este partea lui iacov nu este ca ei; căci el a întocmit totuși, și israel este semînția moștenirii lui: domnul oștirilor, este numele lui. „tu mi-ai fost un ciocan și o unealtă de război. am zdrobit neamuri prin tine, am nimicit împărății prin tine. prin tine am sfărîmat pe cal și pe călărețul lui; prin tine am sfărîmat carul și pe cel ce ședea în el. prin tine am sfărîmat pe bărbat și pe femeie; prin tine am sfărîmat pe bătrîn și pe copil; prin tine am sfărîmat pe tînăr și pe fată. prin tine am sfărîmat pe păstor și turma lui; prin tine am sfărîmat pe plugar și boii lui; prin tine am sfărîmat pe cirmuitori și pe căpeteniile lui. dar acum, voi răsplăti babilonului și tuturor locuitorilor haldeii, tot răul, pe care l-au făcut sionului, supt ochii voștri, zice domnul.” „iată, am necaz pe tine, munte nimicitor, zice domnul, pe tine, care nimiceai tot pămîntul! îmi voi întinde mina peste tine, te voi prăvăli dela înălțimea stîncilor, și te voi prefăce într-un munte aprins. u se vor mai scoate din tine nici pietre din capul unghiului clădirii, nici pietre pentru temelii; căci vei fi o dărîmătură vecinică, zice domnul... „înălțați un steag pe pămînt! sunați din trîmbiță printre neamuri! pregătiți neamurile împotriva lui, chemați împotriva lui împărățiile araratului, miniului și aschenazului! puneți căpetenii de oaste împotriva lui! faceți să înainteze caii ca niște lăcuste sbîrlite! pregătiți împotriva lui pe neamuri, pe împărății mediei, pe cirmuitoarii lui și pe toate căpeteniile lui, și toată țara supt stăpînirea lor! se clatină pămîntul, se cutremură; căci planul domnului împotriva babilonului se împlinește; și el va face din țara babilonului un pustiu nelocuit. vitejii babilonului nu mai luptă, ci stau în cetățui; puterea le este sleită, și au ajuns ca niște femei. vrăjmașii pun foc locuitorilor lor și le sfărîmă zăvoarele! se întîlnesc alergătorii, se încrucisează solii, ca să vestească împăratului babilonului, că cetatea lui este luată din toate părțile, că trecătorii sînt luate, bălțile cu trestie sînt uscate de foc, și oamenii de război îngroziți. căci așa vorbește domnul oștirilor, dumnezeul lui israel: „fiica babilonului este ca o arie pe vremea cînd este călcată cu picioarele: încă o clipă, și va veni pentru ea vremea secerîșului.” „nebacadnetar, împăratul babilonului, m'a mîncat, m'a nimicit; m'a făcut ca un vas gol; m'a înghițit, ca un balaur, și -a umplut pîntecele cu ce aveam mai scump, și m'a izgonit. silnicia făcută față de mine și față de carnea mea sfîșiată să se întoarcă asupra babilonului, zice locuitoarea sionului. „singele meu să cadă asupra locuitorilor haldeii; zice ierusalimul. - de aceea, așa vorbește domnul: „iată, îți voi apăra pricina, și te voi răzbuna! voi seca marea babilonului, și -i voi usca izvorul. babilonul va ajunge un morman de dărîmături, o viziună de șacali, un pustiu și o batjocură, și nu va mai avea locuitori. vor răzni împreună ca niște lei, vor țipa ca niște pui de lei. cînd vor fi încălziți de

vin, le voi da să bea, și -i voi îmbăta, ca să se veselească, și apoi să adoarmă somnul cel de veci, ca să nu se mai scoale, zice domnul.” „îi voi pogori ca pe niște miei la tăiere, ca pe niște berbeci și niște țapi. cum s'a luat șesacul! cum a fost cucerit acela a cărui slavă umplea tot pămîntul! cum a fost nimicit babilonul din mijlocul neamurilor! marea s'a înălțat peste babilon: babilonul a fost acoperit de mulțimea valurilor sale. cetățile lui au ajuns un pustiu; un pămînt fără apă și pustiu, o țară unde nimeni nu locuiește și pe unde niciun om nu trece. voi pedepsi pe bel în babilon, îi voi smulge din gură ce a înghițit, și neamurile nu se vor mai îngîmădi în el: chiar și zidul babilonului va cădea! ieșiți din mijlocul lui, poporul meu, și fiecare să-și scape viața, scăpînd de mini aprinsă a domnului! să nu vi se turbure inima, și nu vă spăimîntați de zvonurile cari se răspîndesc în țară; căci anul acesta va veni un zvon, iar anul următor un alt zvon; în țară va domni silnicia, și un stăpînitor se va ridica împotriva altui stăpînitor. de aceea, iată, vin zile cînd voi pedepsi idolii babilonului: atunci toată țara lui va fi acoperită de rușine, și toți morții lui vor cădea în mijlocul lui. cerurile și pămîntul cu tot ce cuprind ele, vor striga de bucurie asupra babilonului, căci pustiitorii se vor arunca dela meazănoapte asupra lui, zice domnul.” „chiar și babilonul va cădea, o morți ai lui israel, cum a făcut și el să cadă morții din toată țara. cei cari atî scăpat de sabie, plecați, nu zăboviți! cei din pămîntul depărtat, gîndiți-vă la domnul, și ierusalimul să fie în inimile voastre!” - „ne rușinam, cînd auzeam ocara; ne ascundeam fețele de rușine, cînd au venit niște străini în sfîntul locaș al casei domnului.” „de aceea, iată, vin zile, zice domnul, cînd îi voi pedepsi idolii, și în toată țara lui vor geme rîniții. chiar dacă babilonul s'ar înălța pînă la ceruri, chiar dacă ar face cu neputință de ajuns cetățuile lui cele înalte, tot voi trimite pe pustiitori împotriva lui, zice domnul...” răsună strigăte din babilon, și un mare prăpăd în țara haldeilor. căci domnul pustiește babilonul, și face să -i înceteze zarva cea mare. valurile pustiitorilor urlă ca niște ape mari, al căror vuiet tulburat se aude. da, pustiitorul se aruncă asupra lui, asupra babilonului; vitejii babilonului sînt prinși, și li se sfărîmă arcurile. căci domnul este un dumnezeu care răsplătește! el va da negreșit fiecăruia plata cuvenită lui! „și anume, voi îmbăta pe voievozii și întelepții lui, pe cirmuitoarii, pe căpeteniile și vitejii lui; vor adormi somnul cel de veci, și nu se vor mai trezi, zice împăratul, al cărui nume este domnul oștirilor.” așa vorbește domnul oștirilor: „zidurile cele largi ale babilonului vor fi surpate, și porțile lui cele înalte vor fi arse cu foc. astfel popoarele muncesc degeaba, și neamurile se trudesă pentru foc!” iată porunca, dată de prorocul ieremia, lui seraia, fiul lui neriia, fiul lui mahseia, cînd s'a dus la babilon cu zedechia, împăratul lui iuda, în al patrulea an al domniei lui zedechia. seraia era cel mai mare cămăraș. ieremia a scris într-o carte toate nenorocirile, cari aveau să vină asupra babilonului, toate cuvintele acestea scrise asupra babilonului. ieremia a zis lui seraia: „cînd vei ajunge la babilon, vezi să citești toate cuvintele acestea, și să zici: „doamne, tu ai spus că locul acesta ar să fie nimicit, și că n'are să mai fie locuit nici de oameni nici de dobitoace, ci are să

ajungă un pustiu pentru totdeauna.' și când vei isprăvi citirea cărții acesteia, să legi de ea o piatră, și s'o arunci în eufrat, și să zici: ,așa va fi inecat babilonul, și nu se va mai ridica din nenorocirile, pe cari le voi aduce asupra lui; vor cărea sleiți de puteri' pînă aici sint cuvintele lui ieremia.

52

zedechia avea douăzeci și unu de ani cînd a ajuns împărat, și a domnit unsprezece ani la ierusalim. mamăsa se chema hamutal, fiica lui ieremia, din libna. el a făcut ce este rău înaintea domnului, întocmai cum făcuse ioiachim. și lucrul acesta s'a întimplat din pricina miniei domnului împotriva ierusalimului și împotriva lui iuda, pe cari voia să -i lepede dela fața lui. și zedechia s'a răscurlat împotriva împăratului babilonului. în al nouălea an al domniei lui zedechia, în ziua a zecea a lunii a zecea, a venit nebucadnețar, împăratul babilonului, cu toată oștirea lui, împotriva ierusalimului; au tăbărit înaintea lui, și au ridicat șanțuri de apărare dejur împrejurul lui. cetatea a stat impresurată pînă în anul al unsprezecelea al împăratului zedechia. în ziua a noua a lunii a patra, era mare foamete în cetate, așa că poporul țării nu mai avea pine de loc. atunci s'a făcut o spărtură în cetate; și toți oamenii de război au fugit, și au ieșit din cetate noaptea, pe drumul porții dintre cele două ziduri de lingă grădina împăratului, pe cînd înconjurau haldeii cetatea. fugarii au apucat pe drumul cîmpiei. dar oastea haldeilor a urmărit pe împărat, și au ajuns pe zedechia în cîmpiile ierihonului, dupăce toată oștirea lui se risipise dela el. au pus mina pe împărat, și l-au dus la împăratul babilonului la ribla, în țara hamatului; și el a rostit o hotărîre împotriva lui. împăratul babilonului a pus să jungheie pe fiii lui zedechia în fața lui; a pus să taie la ribla și pe toate căpeteniile lui iuda. apoi a pus să scoată ochii lui zedechia, și a pus să -l lege cu lanțuri de aramă. apoi împăratul babilonului l -a dus la babilon, și l -a ținut în temniță pînă în ziua morții lui. în ziua a zecea a lunii a cincea, în al nouăsprezecelea an al domniei lui nebucadnețar, împăratul babilonului, -a venit la ierusalim nebuзарadan, căpetenia străjerilor, care era în slujba împăratului babilonului. el a ars casa domnului, casa împăratului, și toate casele casele ierusalimului; a dat foc tuturor caselor mai mari. toată oastea haldeilor, care era cu căpetenia străjerilor, a dărîmat de asemenea toate zidurile dimprejurul ierusalimului. ebuzaradan, căpetenia străjerilor, a luat prinși de război o parte din cei mai săraci din popor, pe aceia din popor cari rămăseseră în cetate, pe ceice se supuseseră împăratului babilonului, cealaltă rămășiță a mulțimii. totuș nebuзарadan, căpetenia străjerilor, a lăsat ca vieri și ca plugari pe unii din cei mai săraci din țară. haldeii au sfărîmat stîlpii de aramă cari erau în casa domnului, temeliile, marea de aramă care era în casa domnului, și toată arama lor au dus -o în babilon. au luat oalele, lopețile, cuțitele, potirele, ceștile și toate uneltele de aramă cu cari se făcea slujba. căpetenia străjerilor a mai luat și lighenele, tămii-etoarele, potirele, cenușarele, sfeșnicele, ceștile și paharele, tot ce era de aur și ce era de argint. cei doi

stîlpi, marea, și cei doisprezece boi de aramă cari slujeau drept temelie, și cari -i făcuse împăratul solomon pentru casa domnului, toate aceste unelte de aramă aveau o greutate care nu se putea cîntări. înălțimea unuia din stîlpi era de optsprezece coți, și un fir de doisprezece coți îl cuprîndea; era gol și gros de patru degete; deasupra lui era un coperiș de aramă, și înălțimea unui coperiș era de cinci coți; împrejurul coperișului era o rețea și rodii, toate de aramă; tot așa era și al doilea stîlp, și avea și el rodii. erau nouăzeci și șase de rodii de fiecare parte, și toate rodiile dimprejurul rețelei erau în număr de o sută. căpetenia străjerilor a luat pe marele preot seraia, pe tefania, al doilea preot, și pe cei trei ușieri. și din cetate a luat pe un famen care avea supt porunca lui pe oamenii de război, șapte oameni din ceice făceau parte din sfetnicii împăratului și cari au fost găsiți în cetate, apoi pe logofătul căpeteniei oștirii, care era însărcinat să scrie la oaste poporul din țară, și șasezeci de oameni din poporul țării, cari se aflau în cetate. ebuzaradan, căpetenia străjerilor, i -a luat, și i -a dus la împăratul babilonului la ribla. împăratul babilonului i -a lovit și i -a omorît la ribla în țara hamatului. astfel a fost dus rob iuda departe de țara lui. iată poporul pe care l -a dus nebucadnețar în robie: în al șaptelea an: trei mii douăzeci și trei de iudei; în al optsprezecelea an al lui nebucadnețar, a luat din ierusalim opt sute treizeci și doi de inși; în al douăzeci și treilea an al lui nebucadnețar, ebuzaradan, căpetenia străjerilor, a luat șapte sute patruzeci și cinci de iudei; de toți: patru mii șase sute de inși. în al treizeci și șaptelea an al robiei lui ioiachin, împăratul lui iuda, în a douăzeci și cincea zi a lunii a douăsprezecea, evil-merodac, împăratul babilonului, în anul întii al domniei lui, a înălțat capul lui ioiachin, împăratul lui iuda, și l -a scos din temniță. i -a vorbit cu bunătațe, și i -a așezat scaunul lui de domnie mai pe sus de scaunul de domnie al împăraților cari erau cu el la babilon. a pus să -i schimbe hainele de temniță, și ioiachin a mîncat totdeauna la masa împăratului în tot timpul vieții sale. împăratul babilonului a purtat grijă neconținut de hrana lui zilnică, pînă în ziua morții lui, în tot timpul vieții sale

în al treizecilea an, în a cincea zi a lunii a patra, pe cînd eram între prînsii de război dela riul chebar, s'au deschis cerurile, și am avut vedenii dumnezeiești. în a cincea zi a lunii-era în anul al cincilea al robiei împăratului ioiachin, - cuvîntul domnului a vorbit lui ezechiel, fiul lui buzi, preotul, în țara haldeilor, lîngă riul chebar; și acolo a venit mina domnului peste el. m'am uitat, și iată că a venit dela mează-noapte un vînt năpraznic, un nor gros, și un snop de foc, care răspîndea de jurîmprejur o lumină strălucitoare, în mijlocul căreia lucea ca o aramă lustruită, care ieșea din mijlocul focului. tot în mijloc, se mai vedeau patru făpturi vii, a căror înfățișare avea o asemănare omenească. fiecare din ele avea patru fețe, și fiecare avea patru aripi. picioarele lor erau drepte, și talpa picioarelor lor era ca a piciorului unui vițel, și scînteiau ca niște aramă lustruită. supt aripi, de cele patru părți ale lor, aveau niște mini de om; și toate patru aveau fețe și aripi. aripile lor erau prinse una de alta. și cînd mergeau, nu se întorceau în nicio parte, ci fiecare mergea drept înainte. cit despre chipul fețelor lor era așa: înainte, toate aveau o față de om; la dreapta lor, toate patru aveau cite o față de leu, la stînga lor, toate patru aveau cite o față de bou, iar înapoi, toate patru aveau cite o față de vultur. aripile fiecăreia erau întinse în sus, așa că două din aripile lor ajungeau pînă la cele învecinate, iar două le acopereau trupurile. fiecare mergea drept înainte, și anume încotro le mîna duhul să meargă, într'acolo mergeau; iar în mersul lor nu se întorceau în nici o parte. în mijlocul acestor făpturi vii era ceva ca niște cărbuni de foc aprinși, cari ardeau; și ceva ca niște făclii umbla încoace și încolo printre aceste făpturii vii; focul acesta arunca o lumină strălucitoare, și din el ieșeau fulgere. făpturile vii însă cînd alergau și se întorceau, erau ca fulgerul. mă uitam la aceste făpturi vii, și iată că pe pămînt, afară de făpturile vii, era o roată la fiecare din cele patru fețe ale lor. înfățișarea acestor roate și materialul din care erau făcute, păreau de hrisolit, și toate patru aveau aceeași întocmire. înfățișarea și alcătuirea lor erau de așa fel încît fiecare roată părea că este în mijlocul unei alte roate. cînd mergeau, alergau pe toate cele patru laturi ale lor, și nu se întorceau deloc în mersul lor. aveau niște obezi de o înălțime înspăimîntătoare, și pe obezile lor cele patru roate erau pline cu ochi de jur împrejur. cînd mergeau făpturile vii, mergeau și roatele pe lîngă ele; și cînd se ridicau făpturile vii dela pămînt, se ridicau și roatele. unde le mîna duhul să meargă, acolo mergeau, încotro voia duhul; și împreună cu ele se ridicau și roatele, căci duhul făpturilor vii era în roate. cînd mergeau făpturile vii, mergeau și roatele; cînd se opreau ele, se opreau și roatele; cînd se ridicau depe pămînt, se ridicau și roatele; căci duhul făpturilor vii era în roate. deasupra capetelor făpturilor vii era ceva ca o întindere a cerului, care semăna cu cristalul strălucitor, și se întindea în aer sus peste capetele lor. supt cerul acesta, aripile lor stăteau drepte, întinse una spre alta, și mai aveau fiecare cite două aripi, cari le acopereau trupurile. cînd umblau, am auzit vijitiul aripilor lor ca vijitiul unor ape mari, și ca glasul

celui atotputernic. cînd mergeau, era un vuiet gălăgios, ca al unei oștiri; iar cînd se opreau, își lăsau aripile în jos. și venea un vuiet care pornea de deasupra cerului întins peste capetele lor; iar cînd se opreau își lăsau aripile în jos. deasupra cerului care era peste capetele lor, era ceva ca o piatră de safir, în chipul unui scaun de domnie; pe acest chip de scaun de domnie se vedea ca un chip de om, care ședea pe el. am mai văzut iarăși o lucrare de aramă lustruită ca niște foc, în lăuntrul căruia era omul acesta, și care strălucia de jur împrejur; dela chipul rărunchilor lui pînă sus, și dela chipul rărunchilor lui pînă jos, am văzut ca un fel de foc, și de jur împrejur era înconjurat cu o lumină strălucitoare. ca înfățișarea curcubeului, care sta în nor într'o zi de ploaie, așa era și înfățișarea acestei lumini strălucitoare, care -l înconjură. astfel era arătarea slavei domnului. cînd am văzut -o, am căzut cu fața la pămînt, și am auzit glasul unuia care vorbea.

2

el mi -a zis: „fiul omului, stai în picioare, și-ți voi vorbi;” cum mi -a vorbit aceste cuvinte, a intrat duh în mine, și m'a făcut să stau pe picioare; și am ascultat la celce-mi vorbea. el mi -a zis: „fiul omului, te trimet la copiii lui israel, la aceste „popoare îndărătnice,” cari s'au răzvrătit împotriva mea; ei și părinții lor au păcătuit împotriva mea, pînă în ziua de azi. da, copiii aceștia la cari te trimet, sînt nerușinați și cu inima împietrită. tu să le spui: „așa vorbește domnul, dumnezeu; fie că vor asculta, fie că nu vor asculta, -căci sînt o casă de îndărătnici-vor șiți totuș că în mijlocul lor este un prooroc. tu, fiu al omului, să nu te temi de ei, nici să nu te sperii de cuvintele lor; și măcar că ei sînt niște mărăcini și spini lîngă tine, și măcar că locuiești împreună cu niște scorpii, totuș nu te temi de cuvintele lor și nu te spăimînta de fețele lor, căci sînt o casă de îndărătnici. ci să le spui cuvintele mele, fie că vor asculta, fie că nu vor asculta; căci sînt niște îndărătnici! tu, însă, fiul omului, ascultă ce-ți spun! nu fi îndărătnic, ca această casă de îndărătnici! deschide-ți gura, și mîncă ce-ți voi da;” m'am uitat, și iată că o mină era întinsă spre mine, și ținea o carte în chip de sul. a desfășurat -o înaintea mea, și era scrisă și pe dinlăuntru și pe din afară; în ea erau scrise bocete, plîngerii și gemete.

3

el mi -a zis: „fiul omului, mîncă ce vei găsi înaintea ta, mîncă sulul acesta, și du-te de vorbește casei lui israel;” am deschis gura, și mi -a dat să mînc sulul acesta. el mi -a zis: „fiul omului, hrănește-ți trupul și uple-ți măruntaiele cu sulul acesta, pe care ți -l dau;” -l-am mîncat, și în gura mea a fost dulce ca miera. el mi -a zis: „fiul omului, du-te la casa lui israel, și spune-le cuvintele mele! căci nu ești trimis la un popor cu o vorbire incurcată și cu o limbă greoaie, ci la casa lui israel. u la niște popoare mari, cu o vorbire incurcată și cu o limbă greoaie, ale căror cuvinte să nu le poți pricepe. negreșit dacă te-aș trimete la ele, te-ar asculta! dar casa lui israel nu va voi să te asculte,

pentru că nu vrea să m'asculte; căci toată casa lui israel are fruntea încruntată și inima împietrită. iată, îți voi face fața tot așa de aspră ca și fețele lor, și fruntea tot așa de aspră ca fruntea lor. îți voi face fruntea ca un diamant, mai aspră decît stîncă. nu te teme și nu te speria de ei, căci sînt o casă de îndărătnici! el mi - a zis: „fiul omului, primește în inima ta și ascultă cu urechile tale toate cuvintele pe cari ți le spun! du-te la prinșii de război, la copiii poporului tău: vorbește-le, și, fie că vor asculta, fie că nu vor asculta, să le spui: „așa vorbește domnul dumnezeu; și duhul m'a răpit, și am auzit înăpoia mea dîrdăitul unui mare cutremur de pămînt: slava domnului s'a ridicat din locul ei. am auzit și vijăitul aripilor făpturilor vii, cari se loveau una de alta, uruiul roatelor de lîngă ele, și dîrdăitul unui mare cutremur de pămînt. cînd m'a răpit duhul și m'a luat, mergeam amarîț și minios, și mîna domnului apăsa tare peste mine. am ajuns la tel-abib, la robii de război cari locuiau la riul chebar, în locul unde se aflau; și am rămas acolo, înmărmurit în mijlocul lor, șapte zile. după șapte zile, cuvîntul domnului mi - a vorbit astfel: „fiul omului, te pun păzitor peste casa lui israel. cînd vei auzi un cuvînt, care va ieși din gura mea, să - i înștiințezi din partea mea! cînd vei zice celui rău: „vei muri negreșit; dacă nu - l vei înștiința, și nu - i vei spune, că să - l întorci dela calea lui cea rea și să - i scapi viața, acel om rău va muri prin nelegiuirea lui, dar îi voi cere singele din mîna ta! dar dacă vei înștiința pe cel rău, și el tot nu se va întoarce dela răutatea lui și dela calea cea rea, va muri prin nelegiuirea lui, dat tu îți vei mintui sufletul! dacă un om neprihănit se va abate de la neprihănirea lui și va face ce este rău, îi voi pune un laț înaintea, și va muri. dacă nu l-ai înștiințat, va muri prin păcatul lui și nu i se va mai pomeni neprihănirea, în care a trăit, dar îi voi cere singele din mîna ta! dar dacă vei înștiința pe cel neprihănit să nu păcătuiască, și nu va păcătuia, va trăi, pentru că a primit înștiințarea, iar tu îți vei mintui sufletul; și mîna domnului a venit peste mine acolo, și mi - a zis: „scoală-te, du-te în vale, și acolo îți voi vorbi; m'am sculat, și m'am dus în vale; și iată că slava domnului s'a arătat acolo, așa cum o văzusem la riul chebar. atunci am căzut cu fața la pămînt. duhul a intrat în mine, și m'a făcut să stau pe picioare. și domnul mi - a vorbit și mi - a zis: „du-te și inchide-te în casă; căci iată, fiul omului, vor pune peste tine funii, cu cari te vor lega, ca să nu mai poți ieși în mijlocul lor. îți voi lîpi limba de cerul gurii, ca să rămii mut, și să nu - i poți mostra, căci sînt o casă de îndărătnici! dar cînd îți voi vorbi, îți voi deschide gura, ca să le spui: „așa vorbește domnul, dumnezeu: „cine vrea să asculte, să asculte; cine nu vrea, să n'asculte! căci sînt o casă de îndărătnici;

4

și tu, fiul omului, ia o cărămidă, pune - o înaintea ta, și sapă pe ea cetatea ierusalimului. înfățișează - o împresurată, zidește întărituri în jurul ei, înconjoară - o cu un șanț de apărare, pune tabere de ostași împrejurul ei, și ridică berbeci de fer împotriva ei de jur împrejur. ia o tîgia de fer, și pune - o, ca un zid de fer, între tine și cetate; îndreaptă-ți fața împotriva ei,

ca să fie împresurată, și s'o strîmtozezi. aceasta să fie un semn pentru casa lui israel! apoi culcă-te pe coasta stîngă, și pune pe ea nelegiuirea casei lui israel; cite zile vei sta culcat pe coasta aceasta, le vei purta nelegiuirea lor. îți voi socoti un număr de zile deopotrivă cu acela al anilor nelegiuirii lor, și anume trei sute nouăzeci de zile, în cari să porți nelegiuirea casei lui israel. după ce vei isprăvi aceste zile, culcă-te a doua oară pe coasta dreaptă, și poartă nelegiuirea casei lui iuda patru zeci de zile; îți pun cite o zi pentru fiecare an. apoi întoarce-ți fața și brațul desgolit spre ierusalimul împresurat, și proorocește împotriva lui. și iată, voi pune funii peste tine, ca să nu poți să te întorci de pe o coastă pe alta, pînă nu vei împlini zilele împresurării tale. ia-ți și griu, orz, bob, linte, mei și alac, pune-le într'un vas, și fă pine din ele cite zile vei sta culcat pe coastă: trei sute nouă zeci de zile să mîncînci din ele. hrana pe care o vei mîncă, s'o mîncînci cu cîntarul și anume cite douăzeci de sicli pe zi: să mîncînci din ea din cînd în cînd. apa pe care o vei bea, o vei bea cu măsură și anume cite o șesime de hin; vei bea din ea din cînd în cînd. hrana s'o mîncînci ca turte de orz, pe cari le vei coace în fața lor cu balegă de om.“ și domnul a zis: „așa își vor mîncă pinea spurcată copiii lui israel printre neamurile printre cari îi voi izgoni.“ eu am zis: „ah! doamne, dumnezeule, iată, sufletul meu n'a fost pingărit niciodată; din tinerețea mea și pînă acum, niciodată n'am mîncat dintr'un dobitoc mort sau sfîșiat, și nicio carne necurată n'a intrat în gura mea.“ el mi - a răspuns: „ei bine, iată că îți dau balegă de bou în loc de balegă omenească, și-ți vei face pinea pe ea.“ el mi - a mai zis: „fiul omului, iată că voi sfărîma toiagul pînii la ierusalim, așa că vor mîncă pine cu cîntarul, și cu necaz, și vor bea apă cu măsură și cu groază. vor duce lipsă de pine și de apă, se vor uimi unii de alții, și se vor sfîrși din pricina nelegiuirii lor.“

5

și tu, fiul omului, ia o sabie ascuțită, ia - o ca brici de ras, și trece - o peste cap și barbă. ia apoi o cumpănă de cîntărit, și împarte părul. treime din el arde - o în foc, în mijlocul cetății, cînd se vor împlini zilele împresurării; o treime ia - o și taie - o cu sabia de jur împrejurul cetății; iar o treime risipește - o în vînt, căci voi trage sabia după ei. totuși ia vreo cîțiva peri din ei, și stringe - i în poalele hainei tale. din aceștia să mai iei iarăș vreo cîțiva, să - i arunci în foc și să - i arzi în foc. din ei va ieși un foc împotriva întregii case a lui israel.“ așa vorbește domnul, dumnezeu: „acesta este ierusalimul! eu îl puseam în mijlocul neamurilor și de jur împrejurul lui sînt țări. dar el s'a răzvrătit împotriva legilor și poruncilor mele, și s'a făcut mai vinovat decît neamurile și țările de primprejur; căci a nesocotit legile mele, n'a urmat poruncile mele. de aceea, așa vorbește domnul, dumnezeu: „pentru că ați fost mai îndărătnici decît neamurile cari vă înconjoară; pentru că n'ați urmat poruncile mele și n'ați împlinit legile mele, și n'ați lucrat nici măcar după legile neamurilor cari vă înconjoară; - din pricina aceasta, așa zice domnul, dumnezeu: „iată am necaz pe tine, și voi aduce la îndeplinire în mijlocul tău judecăt看

mele, supt ochii neamurilor. din pricina tuturor uriciunilor tale, îți voi face ce n'am făcut niciodată, și nici nu voi mai face vreodată. de aceea părinții vor minca pe copiii lor, în mijlocul tău, și copiii vor minca pe părinții lor; imi voi împlini judecățile împotriva ta, și voi risipi în toate vînturile pe toți ceice vor mai rămînea din tine. de aceea, pe viața mea! zice domnul, dumnezeu: pentrucă mi-ai pingărit locașul meu cel sfînt cu toți idoli și toate uriciunile tale, și eu imi voi întoarce ochii dela tine; ochiul meu va fi fără milă, și nu mă voi îndura. treime din locuitorii tăi va muri de ciumă, și va fi nimicită de foamete în mijlocul tău: o treime va cădea ucisă de sabie în jurul tău; și o treime o voi risipi în toate vînturile, și voi scoate sabia după ei. imi voi potoli astfel minia, imi voi domoli astfel urgia cu ei, și mă voi răzbuna ca să știe că eu, domnul, am vorbit în minia mea, vîrsîndu-mi urgia peste ei. te voi preface într'un pustiu, te voi face de ocară printre neamurile cari te înconjoară, înaintea tuturor trecătorilor. vei ajunge de ocară și de rușine, vei fi o pildă și o groază pentru neamurile cari te înconjoară, cînd voi aduce la îndeplinire judecățile mele împotriva ta, cu minie, cu urgie, și cu pedepse aspre, -eu, domnul, o spun, -cînd voi arunca împotriva lor săgețile nimicitoare ale foamei, cari dau moarte, și pe cari le voi trimite să vă nimicească. căci la nenorocirile voastre voi mai adăuga și foametea, și vă voi sfărîma toiagul pinii. voi trimite împotriva voastră nu numai foametea, ci și fîarele sălbătice, cari vă vor lăsa fără copii. ciuma și vîrsarea de sînge vor trece prin mijlocul tău: voi aduce peste tine și sabia. eu, domnul, vorbesc."

6

cuvîntul domnului mi -a vorbit astfel: „fiul omului, întoarce-ți fața spre munții lui israel, proorocește împotriva lor, și zi: „munți ai lui israel, ascultați cuvîntul domnului, dumnezeu! așa vorbește domnul dumnezeu către munți și dealuri, către vîgăuni și vîi: „iată, voi aduce sabia împotriva voastră, și vă voi nimici înălțimile. altarele voastre vor fi pustiite, stîlpii voștri închinați soarelui vor fi sfărîmați, și voi face ca morții voștri să cadă înaintea idoloilor voștri. voi pune trupurile moarte ale copiilor lui israel înaintea idoloilor lor, și vă voi risipi oasele în jurul altarelor voastre. pretutindeni pe unde locuiți, cetățile vă vor fi nimicite, și înălțimile pustiite; altarele voastre vor fi surpate și părăsite, idoli voștri vor fi sfărîmați și vor pieri, stîlpii voștri închinați soarelui vor fi tăiați, și lucrările voastre nimicite. morții vor cădea în mijlocul vostru, și veți ști că eu sint domnul. dar voi lăsa cîteva rămășițe dintre voi, cari vor scăpa de sabie printre neamuri, cînd veți fi risipiți în felurite țări. și cei ce vor scăpa din voi își vor aduce aminte de mine printre neamurile unde vor fi robi, pentru că le voi zdrobi inima precurvară și necredincioasă, și ochii cari au curvit după idoli lor. atunci le va fi scîrbă de ei înșiși, din pricina mișelilor pe cari le-au făcut, din pricina tuturor uriciunilor lor. și vor ști că eu sint domnul, și că nu degeaba i-am amintit că le voi trimite toate aceste rele. așa vorbește domnul, dumnezeu: „bate din mini, dă din picioare, și zi: „vai; pentru toate uriciunile cele rele ale casei lui israel, care

va cădea lovită de sabie, de foamete și de ciumă. cine va fi departe va muri de ciumă, și cine va fi aproape va cădea ucis de sabie; iar cine va rămînea și va fi împresurat, va pieri de foame. așa imi voi potoli urgia asupra lor. și veți ști că eu sint domnul, cînd morții lor vor fi în mijlocul idoloilor lor, împrejurul altarelor lor, pe orice deal înalt, pe toate virfurile munților, sub orice copac verde, sub orice stejar stufos, acolo unde aduceau tîmîie cu miros plăcut tuturor idoloilor lor. imi voi întinde mîna împotriva lor, și voi face țara deșartă și pustie, dela pustie pînă la dîbla, pretutindeni unde locuiesc. și vor ști că eu sint domnul."

7

cuvîntul domnului mi -a vorbit astfel: „și tu, fiul omului, ascultă: așa vorbește domnul, dumnezeu, despre țara lui israel: „vine sfîrșitul, vine sfîrșitul peste cele patru margini ale țării! acum vine sfîrșitul peste tine; imi voi trimite minia împotriva ta, te voi judeca după faptele tale. și te voi pedepsi pentru toate uriciunile tale. chiul meu va fi fără milă pentru tine, și nu mă voi îndura, ci te voi pedepsi după faptele tale, cu toate că uriciunile tale vor fi în mijlocul tău și ar trebui să te ajute. și veți ști că eu sint domnul. așa vorbește domnul dumnezeu: „iată, vine o nenorocire, o nenorocire nemaipomenită! vine sfîrșitul, vine sfîrșitul; se trezește împotriva ta! iată că a și venit! îți vine rîndul, locuitor al țării! vine vremea, se apropie ziua de necaz, și nu de bucurie pe munți! acum imi voi vărsa în curînd urgia peste tine, imi voi potoli minia peste tine; te voi judeca după faptele tale, și te voi pedepsi pentru toate minciunile tale. chiul meu va fi fără milă, și nu mă voi îndura; te voi pedepsi după faptele tale, măcar că uriciunile tale vor fi în mijlocul tău, și ar trebui să te ajute. și veți ști că eu sint domnul, cel ce lovește! iată ziua! iată -o că vine! îți vine rîndul! înflorește toiagul, odrăsește mindria! silnicia s'a înălțat, ca să slujească de toaiaș răutății; nu mai rămîne nimic din ei, nici din gloata lor gălăgioasă, nici din bogăția lor! și nimeni nu -i bocește! vine vremea, se apropie ziua! să nu se bucure cumpărătorul, să nu se mîhnească vînzătorul! căci izbucnește minia împotriva întregii lor mulțimi. u, vînzătorul nu va mai căpăta înapoi ce a vîndut, chiar dacă ar mai fi printre cei vii; căci proorocia împotriva întregii lor mulțimi nu va fi schimbată, și din pricina nelegiurii lui niciunul nu-și va păstra viața. sună trîmbița, totul este gata, dar nimeni nu merge la luptă; căci urgia mea izbucnește împotriva întregii lor mulțimi. afară bîntuie sabia, în casă ciuma și foametea! cine este la cîmp va muri de sabie, iar cine este în cetate va fi mîncat de foamete și ciumă. fugarii lor, cînd scapă, stau pe munți, ca niște porumbei ai vîilor, vîitîndu-se toți, fiecare de nelegiuirea lui. minile tuturor au slăbit, și genunchii tuturor se topesc ca apa. se încing cu saci, și -i apucă groaza. toate fețele sînt acoperite de rușine, și toate capetele sînt rase. își vor arunca argintul pe ulițe, și aurul lor le va fi o scîrbă. argintul sau aurul lor nu poate să -i scape în ziua urgiei domnului; nu poate nici să le sature sufletul, nici să le umple măruntaiele; căci el i -a aruncat în nelegiuirea lor. se făleau cu podoaba lor măreță, și cu ea au fă-

cut icoanele uriciunilor lor, ale idolilor lor. de aceea le -o voi preface în scribă pentru ei. voi da de jaf în minile străinilor, și ca pradă nelegiuitorilor pământului ca s'o pingărească. îmi voi întoarce fața dela ei, și mi se va pingări locașul meu cel sfînt; da, prădătorii vor pătrunde în el, și -l vor pingări. pregătiți lanțurile! căci țara este plină de omoruri, și cetatea este plină de silnicie. voi aduce popoarele cele mai rele, ca să pună mina pe casele lor; voi pune capăt mindriei celor puternici, și sfintele lor locașuri vor fi pingărite. vine prăpădul! -ei caută scăpare, dar scăpare nu -! vine nenorocire peste nenorocire, zvon după zvon. ei cer vedenii proorocilor; dar preoții nu mai cunosc legea, și bătrînii nu mai pot da sfaturi. împăratul jălește, voivodul se înspăimîntă, și minile poporului țării tremură. le voi face după umbletele lor, îi voi judeca după cuviință, și vor ști că eu sînt domnul."

8

în al șaselea an, în ziua a cincea a lunii a șasea, pe cînd ședeam în casă, și bătrînii lui iuda ședeau înaintea mea, mina domnului dumnezeu a căzut peste mine. m'am uitat, și iată că era un chip care avea o înfațișare de om; dela coapse în jos, era foc, și dela coapse în sus era ceva strălucitor, ca niște aramă lustruită. el a întins ceva ca o mină, și m'a apucat de zulușii capului. duhul m'a răpit între pămînt și cer și m'a dus, în vedenii dumnezeiești, la ierusalim, la ușa porții dela curtea din lăuntru, care caută spre meazănoapte, unde era locul idolului geloziei, care stirnea gelozia domnului. și iată că slava dumnezeului lui israel era acolo, așa cum o văzusem în vale. el mi -a zis: „fiul omului, ia ridică ochii spre miazănoapte; am ridicat ochii spre miazănoapte; iată că idolul acesta al geloziei era la miazănoapte de poarta altarului, la intrare. și el mi -a zis: „fiul omului, vezi ce fac ei? vezi tu marile uriciuni, pe cari le săvîrșește aici casa lui israel, ca să mă depărteze de sfîntul meu locaș? dar vei mai vedea și alte uriciuni și mai mari? atunci m'a dus la poarta curții. m'am uitat, și iată că era o gaură în părete! și mi -a zis: „fiul omului, ia sapă în părete; am săpat în zid, și iată că era o ușă. și mi -a zis: „întră, și vezi uriciunile cele rele, pe cari le săvîrșesc ei aici; am intrat și m'am uitat; și iată că erau tot felul de chipuri de tiritoare și de dobitoace uricioase, și toți idoli casei lui israel, zugrăviți pe perete de jur împrejur. înaintea acestor idoli stăteau șaptezeci de oameni din bătrînii casei lui israel, în mijlocul cărora era iaazania, fiul lui șafan; fiecare din ei avea o cădelniță în mină și se înălța un nor gros de tămîie. și el mi -a zis: „fiul omului, vezi ce fac în întunerec bătrînii casei lui israel, fiecare în odaia lui plină de chipuri? căci ei zic: „nu ne vede domnul; a părăsit domnul țara aceasta; și mi -a zis: „vei mai vedea și alte alte uriciuni mari, pe cari le săvîrșesc ei; și m'a dus la intrarea porții casei domnului din spre miazănoapte. și iată că acolo stăteau niște femei, cari plingeau pe tamuz. și el mi -a zis: „vezi, fiul omului? vei mai vedea și alte uriciuni mai mari decît acestea? și m'a dus în curtea dinlăuntru a casei domnului. și iată că la ușa templului domnului, între pridvor și altar, erau aproape

douăzeci și cinci de oameni, cu dosul întors spre templul domnului și cu fața spre răsărit; și se închinau înaintea soarelui spre răsărit. și el mi -a zis: „vezi, fiul omului? este prea puțin oare pentru casa lui iuda că săvîrșesc ei uriciunile pe cari le săvîrșesc aici? trebuia să mai umple și țara cu silnicie și să nu înceteze să mă minie? iată că ei își apropie ramura de aceea de aceea și eu, voi lucra cu urgie; ochiul meu va fi fără milă, și nu mă voi îndura; chiar dacă vor striga în gura mare la urechile mele, tot nu -i voi asculta."

9

apoi a strigat cu glas tare la urechile mele: „apropiați-vă voi cari trebuie să pedepsiți cetatea, fiecare cu unealta lui de nimicire în mină; și iată că au venit șase oameni de pe drumul porții de sus dinspre miazănoapte, fiecare cu unealta lui de nimicire în mină. în mijlocul lor era un om îmbrăcat într -o haină de in, și cu o călimară la briu. au venit și s'au așezat lîngă altarul de aramă. slava dumnezeului lui israel s'a ridicat de pe heruvimul pe care era, și s'a îndreptat spre pragul casei; și el a chemat pe omul acela care era îmbrăcat cu haina de in și care avea călimara la briu. domnul i -a zis: „treci prin mijlocul cetății, prin mijlocul ierusalimului, și fă un semn pe fruntea oamenilor, cari suspină și gem din pricina tuturor uriciunilor, cari se săvîrșesc acolo. iar celorlalți le -a zis, în auzul meu: „treceți după el în cetate, și loviți; ochiul vostru să fie fără milă, și să nu vă îndurați! ucideți, și nimiciți pe bătrîni, pe tineri, pe fecioare, pe copii și pe femei; dar să nu vă atingeți de nici unul din ceice au semnul pe frunte! începeți însă cu locașul meu cel sfînt; ei au început cu bătrînii, cari erau înaintea templului. și el le -a zis: „spurcați casa, și umpleți curțile cu morți!... ieșiți... ei au ieșit, și au început să ucidă în cetate. pe cînd ucidău ei astfel, și eu stam încă singur acolo, am căzut cu fața la pămînt, și am strigat: „ah! doamne dumnezeule, vrei să nimicești oare tot ce a mai rămas din israel, vîrsîndu-ți urgia asupra ierusalimului? el mi -a răspuns: „nelegiuirea casei lui israel și iuda este mare, peste măsură de mare! țara este plină de omoruri, și cetatea este plină de nedreptate; căci ei zic: „domnul a părăsit țara și domnul nu vede nimic; de aceea și eu voi fi fără milă, și nu mă voi îndura, ci voi face să cadă asupra capului lor fapele lor." și iată că omul cel îmbrăcat în haina de in, și care avea călimra la briu, a adus următorul răspuns: „am făcut ce mi-ai poruncit;"

10

m'am uitat, și iată că pe cerul care era deasupra capului heruvimilor era ceva ca o piatră de safir; deasupra lor se vedea ceva asemănător cu un chip de scaun de domnie. și domnul a zis omului acelaia îmbrăcat în haine de in: „viră-te între roatele de supt heruvimi, umple-ți minile cu cărbunii aprinși cari sînt între heruvimi, și împrăștie -i peste cetate; și el s'a vîrit între roate supt ochii mele. heruvimii stăteau în partea dreaptă a casei, cînd s -a vîrit omul acela între roate, iar norul a umplut curtea din lăuntru. atunci slava

domnului s'a ridicat de pe heruvimi, și s'a îndreptat spre pragul casei, așa în cit templul s'a umplut de nor, și curtea s'a umplut de strălucirea slavei domnului. vijitul aripilor heruvimilor s'a auzit pînă la curtea de afară, ca glasul dumnezeului celui atotputernic, cînd vorbește, cînd a poruncit deci omului acelaia îmbrăcat în haina de în să la foc dintre roate, dintre heruvimi, omul acesta s'a dus și s'a așezat lîngă roate. atunci un heruvim a întins mina între heruvimi spre focul care era între heruvimi; a luat foc, și l-a pus în minile omului acelaia îmbrăcat cu haina de în. și omul acesta l-a luat, și a ieșit afară. la heruvimi se vedea ceva ca o mină de om supt aripile lor. m'am uitat, și iată că lîngă heruvimi erau patru roți; o roată lîngă un heruvim și o roată lîngă celălalt heruvim; dar roatele acestea străluceau ca o piatră de hrisolit. după înfățișare, toate cele patru roți aveau același chip; fiecare roată părea că este în mijlocul altei roți. cînd mergeau, mergeau de cele patru laturi ale lor, și nu se învîrteau în mers, ci mergeau încotro mergea capul, fără să se învîrtească în mersul lor. tot trupul heruvimilor, spatele lor, minile lor și aripile lor, erau pline de ochi, ca și cele patru roți dimprejur. am auzit cu urechile mele că roatele erau chemate: „roate învîrtoare.” fiecare avea patru fețe; fața celui dintîi era o față de heruvim, fața celui de al doilea o față de om, a celui de al treilea o față de leu, și a celui de al patrulea o față de vultur. și heruvimii s'au ridicat. erau făpturile vii pe cari le văzusem lîngă riul chebar. cînd mergeau heruvimii, mergeau și roatele cu ei, și cînd își întindeau heruvimii aripile ca să se înalțe dela pămînt, nici roatele nu se depărtau de ei. cînd se opreau ei, se opreau și ele, și cînd se înălțau ei, se înălțau și ele cu ei, căci duhul făpturilor vii era în ele. slava domnului a plecat din pragul templului, și s'a așezat pe heruvimi. heruvimii și-au întins aripile, și s'au înălțat de pe pămînt supt ochii mei; cînd au plecat ei, au plecat și roțile cu ei. s'au oprit la intrarea porții casei domnului spre răsărit; și slava dumnezeului lui israel era sus deasupra lor. erau făpturile vii, pe cari le văzusem supt dumnezeul lui israel lîngă riul chebar, și am băgat de seamă că erau heruvimi. fiecare avea patru fețe, fiecare avea patru aripi, și supt aripile lor era ceva ca o mină de om. dar fețele lor erau ca cele pe cari le văzusem la riul chebar, cu aceeași înfățișare: erau tot ei. fiecare mergea drept înainte.

11

duhul m'a răpit, și m'a dus la poarta de răsărit a casei domnului, care caută spre răsărit. și iată că la intrarea porții, erau douăzeci și cinci de oameni; și în mijlocul lor am văzut pe iaazania, fiul lui azur, și pe pelatia, fiul lui benaia, căpeteniile poporului. și domnul mi-a zis: „fiul omului, aceștia sînt oamenii cari fac planuri nelegiuite, și dau sfaturi rele în cetatea aceasta! ei zic: „nu este încă vremea potrivită că să zidim case! cetatea este cazanul, și noi sîntem carnea.” de aceea proorocește împotriva lor, proorocește, fiul omului!” atunci duhul domnului a căzut peste mine, și mi-a zis: „spune: așa vorbește domnul: „astfel vorbiți voi, casa lui israel! și ce vă vine în gînd, știu foarte bine! ați făcut o mulțime de omoruri în cetatea aceasta,

și ați umplut ulițele cu cei uciși.” de aceea, așa vorbește domnul dumnezeu: „morții voștri pe cari i-ați întins în mijlocul cetății acesteia, sînt carnea, și ea este cazanul; dar voi veți fi scoși afară din ea. vă temeți de sabie, dar eu voi aduce sabie peste voi, zice domnul, dumnezeu.” „vă voi scoate din cetatea aceasta, vă voi da în minile străinilor, și voi împlini judecățile mele împotriva voastră! veți cădea loviți de sabie, vă voi judeca la hotarul lui israel, și veți ști că eu sînt domnul. cetatea aceasta nu va fi cazanul vostru, și voi nu veți fi carnea din el: ci la hotarul lui israel vă voi judeca! și veți ști că eu sînt domnul, ale cărui porunci nu le-ați urmat, și ale cărui legi nu le-ați împlinit, și ați lucrat după obiceiurile neamurilor care vă înconjoară.” pe cînd prooroceam eu, a murit pelatia, fiul lui benaia. eu am căzut cu fața la pămînt, și am strigat cu glas tare: „ah! doamne dumnezeule, vrei să nimești tu și ce a mai rămas din israel?” și cuvîntul domnului mi-a vorbit astfel: „fiul omului, frații tăi, da, frații tăi, cei din robie, și toată casa lui israel, sînt aceia despre cari zic locuitorii ierusalimului: „ei sînt departe de domnul, țara ne-a fost dată nouă în stăpînire!...” de aceea spune despre ei: „așa vorbește domnul, dumnezeu: „dacă-i țin depărtați printre neamuri, dacă i-am risipit în felurite țări, totuș le-am fost un templu pentru cităva vreme, în țara în care au venit.” de aceea să le spui: „așa vorbește domnul dumnezeu: „vă voi strînge din mijlocul popoarelor, vă voi aduna iarăși din țările în cari sînteți risipiți, și vă voi da țara lui israel. și cînd vor veni în ea, vor scoate de acolo toți idolii și toate uriciunile. le voi da o altă inimă, și voi pune un duh nou în voi. voi lua din trupul lor inima de piatră, și le voi da o inimă de carne, ca să urmeze poruncile mele, să păzească și să împlinească legile mele; și ei vor fi poporul meu, iar eu voi fi dumnezeul lor. dar acelora a căror inimă simte plăcere față de idolii și uriciunile lor, le voi întoarce faptele asupra capului lor, zice domnul dumnezeu.” după aceea, heruvimii și-au întins aripile, însoțiți de roți, și slava dumnezeului lui israel era sus deasupra lor. slava domnului s'a înălțat din mijlocul cetății, și s'a așezat pe muntele de la răsăritul cetății. pe mine însă m'a răpit duhul și m'a dus iarăși, în vedenie, prin duhul lui dumnezeu, în haldea, la prînșii de război. și astfel vedenia, pe care o avusesem, a pierit de la mine. apoi am spus prînșilor de război toate lucrurile, pe cari mi le descoperise domnul. robia lui zedechia și risipirea poporului.

12

cuvîntul domnului mi-a vorbit astfel: „fiul omului, tu locuiești în mijlocul unei case de îndărătnici, cari au ochi să vadă și nu văd, urechi de auzit și n'aud; căci sînt o casă de răzvrătiți. de aceea, fiul omului, pregătește-ți lucrurile de călătorie, și pleacă ziua, supt ochii lor! pleacă, în fața lor, din locul unde ești și du-te în alt loc: poate că vor vedea că sînt o casă de îndărătnici. scoate-ți lucrurile ca niște lucruri de călătorie, ziua, supt ochii lor; dar pleacă seara, în fața lor, cum pleacă cei ce se duc în robie. să spargi zidul supt ochii lor, și să-ți scoți lucrurile pe acolo. să le pui pe umăr supt ochii lor, să le scoți afară pe ne-

gură, să-ți acoperi fața și să nu te uiți la pământ; căci vreau să fii un semn pentru casa lui israel.” am făcut cum mi se poruncise: mi-am scos lucrurile ziua ca pentru călătorie, seara am spart zidul cu mina, și le-am scos pe negură și le-am pus pe umăr, în fața lor. dimineața însă, cuvântul domnului mi -a vorbit astfel: „fiul omului, nu ți -a zis casa lui israel, această casă de îndărătnici: „ce faci? spune-le: „așa vorbește domnul, dumnezeu: „proorocia aceasta privește pe domnul care este la ierusalim, și pe toată casa lui israel, care se află acolo.” spune: „eu sint un semn pentru voi! cum am făcut eu, așa li se va face și lor: se vor duce într-o țară străină în robie. domnitorul care este în mijlocul lor își va pune lucrurile pe umăr și va pleca pe negură; vor sparge zidul ca să -l scoată afară; își va acoperi fața, ca să nu vadă pământul cu ochii. imi voi intinde mreaja peste el, și va fi prins în lațul meu; îl voi duce la babilon, în țara haldeilor; dar nu -i va vedea, și va muri acolo. pe toți cei ce stau în jurul lui și îi sint de ajutor, și pe toate oștile lui, îi voi risipi în toate vinturile, și voi scoate sabia după ei. atunci vor ști că eu sint domnul, cind îi voi împărăsia printre neamuri, și îi voi risipi în felurite țări. dar voi lăsa din ei vreo cîtiva oameni cari vor scăpa de sabie, de foamete și de ciumă, ca să istorisească toate urciunile lor printre neamurile la cari vor merge, și să știe că eu sint domnul.” cuvîntul domnului mi -a vorbit astfel: „fiul omului, îți vei minca pinea tremurînd, și îți vei bea apa cu neliniște și groază. spune poporului din țară: „așa vorbește domnul, dumnezeu, despre locuitorii ierusalimului din țara lui israel: „ei își vor minca pinea cu neliniște, și își vor bea apa cu groază; căci țara le va fi făjuită de tot ce are, din pricina silniciei tuturor celor ce o locuiesc. cetățile pline cu popor vor fi nimicite, și țara va fi pustie, ca să știți că eu sint domnul.” cuvîntul domnului mi -a vorbit astfel: „fiul omului, ce înseamnă acest cuvînt de batjocură, pe care -l intrăbuințați în țara lui israel: zilele se lungesc, și toate vedeniile rămîn neîmplinite; de aceea spune-le: „așa vorbește domnul, dumnezeu: „voi face să înceteze acest cuvînt de batjocură, și nu se va mai intrăbuința în israel. deaceia spune-le: „se apropiere zilele, și toate vedeniile se vor împlini; căci nu vor mai fi vedenii mincinoase, nici proorociri înșelătoare, în mijlocul casei lui israel! căci eu, domnul, voi vorbi; ce voi spune se va împlini, și nu va mai fi aminat; da, în zilele voastre, casă de îndărătnici, voi rosti un cuvînt și -l voi împlini, zice domnul, dumnezeu.” cuvîntul domnului mi -a vorbit apoi astfel: „fiul omului, iată, casa lui israel zice: „vedeniile pe cari le are el nu sint aproape să se îplinească, și proorocește pentru vremuri depărtate; deaceia spune-le: „așa vorbește domnul, dumnezeu: „nu va mai fi zăbăvă în împlinirea cuvîntelor mele; ci cuvîntul, pe care -l voi rosti, se va împlini, zice domnul, dumnezeu.”

13

cuvîntul domnului mi -a vorbit astfel: „fiul omului, proorocește împotriva proorocilor lui israel, cari proorocesc, și spune celor ce proorocesc după gustul inimii lor: „ascultați cuvîntul domnului! așa vorbește domnul, dumnezeu: „vai de proorocii fără minte, cari

umblă după duhul lor și nu vād nimic! proorocii tăi, israel, sint ca niște șacali în mijlocul dărîmăturilor! voi nu v’ați suit înaintea spărturilor, n’ați înconjurat cu un zid casa lui israel, ca să rămîneți tari în luptă, în ziua domnului. vedeniile lor sint înșelătoare, și proorociile lor mincinoase. ei zic: „așa vorbește domnul; măcar că domnul nu i -a trimis; și fac pe oameni să tragă nădejde că se va împlini cuvîntul lor. u sint înșelătoare vedeniile, pe cari le aveți, și nu sint mincinoase proorociile pe cari le rostiți? voi ziceți: „așa vorbește domnul; în timp ce eu n’am vorbit. de aceea, așa vorbește domnul, dumnezeu: „pentru că spuneți lucruri înșelătoare, și vedeniile voastre sint minciuni, iată, am necaz pe voi, zice domnul, dumnezeu.” „mina mea va fi împotriva proorocilor, ale căror vedenii sint înșelătoare și ale căror proorocii sint mincinoase; ei nu vor rămînea în adunarea poporului meu, nu vor fi scriși în cartea casei lui israel, nici nu vor intra în țara lui israel. și veți ști că eu sint domnul dumnezeu. lucrurile acestea se vor întîmpla pentru că ei rătăcesc pe poporul meu, zicînd: „pace; cînd nu este pace. poporul meu zidește un zid, și ei îl tencuiesc cu ipsos. de aceea, spune celor ce -l acopăr cu ipsos că se va prăbuși, va veni o ploaie cu vifor, pietrele de grindină vor cădea, și se va deslănțui furtuna. iată, vi se prăbușește zidul! și atunci vi se va zice: „unde este ipsosul cu care l-ați tencuit; de aceea, așa vorbește domnul, dumnezeu: „în urgia mea, voi porni furtuna; în minia mea, va veni o ploaie cu vifor; și vor cădea pietre de grindină ca să nimicească. voi surpa zidul pe care l-ați tencuit cu ipsos, îl voi doborî la pământ, și i se vor desgoli temelile; se va prăbuși, și veți pieri în mijlocul dărîmăturilor lui. și veți ști că eu sint domnul. imi voi potoli astfel minia împotriva zidului și împotriva celor ce l-au tencuit cu ipsos; și vă voi spune: nu mai este niciun zid! și s’a isprăvit cu cei ce l-au tencuit cu ipsos! s’a isprăvit cu proorocii lui israel, cari proorocesc asupra ierusalimului, și au vedenii de pace asupra lui, cînd nu este pace, zice domnul dumnezeu.” iar tu, fiul omului, întoarce-ți privirile împotriva fiicelor poporului tău, cari proorocesc după gustul inimii lor, și proorocește împotriva lor! spune: „așa vorbește domnul dumnezeu: „vai de cele ce cos perinute pentru subsiori, și fac măhrame pentru capetele oamenilor de orice mărime, ca să prindă suflete! socotiți că veți prinde sufletele poporului meu, ca să vă păstrați cu viață sufletele voastre? voi mă necinstiți înaintea poporului meu, pentru cîtiva pumni de orz și citeva bucăți de pine, ucizînd niște suflete, cari n’ar trebui să moară, și făcînd să trăiască niște suflete cari n’ar trebui să trăiască, înșelînd astfel pe poporul meu care ascultă minciunile voastre. de aceea așa vorbește domnul dumnezeu: „iată, am necaz pe perinutele voastre prin cari prindeți sufletele ca păsările; deaceia vi le voi smulge de la brațe și voi da drumul sufletelor, și anume sufletelor pe cari le prindeți ca păsările! vă voi rupe măhramele, și voi scoate pe poporul meu din minile voastre, ca să nu mai cadă pradă în minile voastre; și veți ști că eu sint domnul. pentru că intristați prin minciuni inima celui neprihănit, cînd eu insumi nu l-am intristat, și pentru că întăriti minile celui rău ca să -l împedecați să se lase de calea lui cea rea, făgăduindu -i viața, - de

aceea nu veți mai avea vedenii înșelătoare, și nu veți mai rosti proorocii. voi scoate din minile voastre pe poporul meu, și veți ști că eu sint domnul.”

14

cițiva din bătrînii lui israel au venit la mine și au șezut înaintea mea, și cuvîntul domnului mi -a vorbit astfel: „fiul omului, oamenii aceștia își poartă idolii în inimă, și își pironesc privirile spre ceea ce i -a făcut să cadă în nelegiuire! să mă las eu să fiu întrebat de ei? de aceea vorbește-le, și spune-le: „așa vorbește domnul, dumnezeu: „orice om din casa lui israel, care își poartă idolii în inimă, și care își pironeste privirile spre ceacele l -a făcut să cadă în nelegiuirea lui-dacă va veni să vorbească proorocului, -eu, domnul, îi voi răspunde, în ciuda mulțimei idolilor lui, ca să prind în chiar inima lor pe aceia din casa lui israel, cari s'au depărtat de mine din pricina tuturor idolilor:’ de aceea, spune casei lui israel: „așa vorbește domnul, dumnezeu: „întoarceți-vă, și abateți-vă de la idolii voștri, întoarceți-vă privirile dela toate uriciunile voastre! căci orice om din casa lui israel, sau din străinii cari locuiesc pentru o vreme în israel, care s'a depărtat de mine, care își poartă idolii în inima lui, și nu-și ia privirile dela ceea ce l -a făcut să cadă în nelegiuirea lui, -dacă va veni să vorbească unui prooroc, ca să mă întrebe prin el, -eu, domnul, prin mine insumi îi voi răspunde. îmi voi întorcel față împotriva omului acestuia, îl voi face un semn și de pomină, și -l îl voi nimici cu desăvîrșire din mijlocul poporului meu. și veți ști că eu sint domnul! dacă proorocul se va lăsa amăgit să rostească un cuvînt, eu, domnul, am amăgit pe proorocul acela; îmi voi întinde mina împotriva lui, și -l voi nimici din mijlocul poporului meu israel. își vor purta astfel păcatul lor, și pedeapsa proorocului va fi la fel cu pedeapsa celui care întreabă, ca să nu se mai rătăcească dela mine casa lui israel, și să nu se mai spurce cu toate fărădelegile ei. atunci vor fi poporul meu, și eu voi fi dumnezeul lor, zice domnul, dumnezeu;” -cuvîntul domnului mi -a vorbit astfel: „fiul omului, cînd va păcătu o țară împotriva mea, dedîndu-se la fărădelege, și îmi voi întinde mina împotriva ei, -dacă îi voi sfărîma toiagul pînii, dacă îi voi trimite foamea, dacă îi voi nimici cu desăvîrșire oamenii și vitele, chiar de ar fi în mijlocul ei acești trei oameni: noe, daniel și iov, ei nu și-ar mintui decît sufletul lor prin neprihănirea lor, zice domnul, dumnezeu.” „dacă aș lăsa ca țara să fie cutreierată de fiare sălbatice, cari ar lăsa -o fără popor, dacă ar ajunge un pustiu pe unde n'ar mai putea trece nimeni, din pricina acestor fiare, și ar fi în mijlocul ei acești trei oameni, pe viața mea, zice domnul, dumnezeu, că n'ar scăpa nici fii, nici fiice, ci numai ei ar scăpa, și țara ar ajunge un pustiu. sau dacă aș aduce sabie împotriva țării acestuia, dacă aș zice să treacă sabia prin țară, dacă i-aș nimici cu desăvîrșire oamenii și vitele, și ar fi în mijlocul ei acești trei oameni, pe viața mea, -zice domnul dumnezeu, -că n'ar mai scăpa nici fii nici fiice, ci numai ei singuri ar scăpa. sau dacă aș trimite ciuma în țara aceasta, dacă mi-aș vărsa urgia împotriva ei prin molimă, ca să -i nimicesc cu desăvîrșire oamenii

și vitele, și ar fi în mijlocul ei noe, daniel și iov, pe viața mea-zice domnul, dumnezeu-că n'ar scăpa nici fii nici fiice, ci numai ei și-ar mintui sufletul prin neprihănirea lor.” totuș, așa vorbește domnul dumnezeu: „măcar că trimet împotriva ierusalimului cele patru pedepse grozave ale mele: sabia, foamea, fiarele sălbatice și ciuma, ca să nimicesc cu desăvîrșire din el oamenii și vitele, tot va fi o rămășiță care ca scăpa, care va ieși din el, și anume: fii și fiice. iată, aceștia vor veni la voi, le veți vedea purtarea și fațetele, și vă veți mîngîia de nenorocirea pe care o aduc asupra ierusalimului, de tot ce aduc asupra lui. ei vă vor mîngîia, cînd le veți vedea purtarea și fațetele, și veți cunoaște că nu fără temei fac eu tot ce fac împotriva ierusalimului, zice domnul, dumnezeu.”

15

cuvîntul domnului mi -a vorbit, astfel: „fiul omului, ce are lemnul de viță mai mult decît orice alt lemn, vitele de vie mai mult decît cele ce sint printre copacii din pădure? ia oare cineva din lemnul acesta, ca să facă vreo lucrare? face cineva din el vreun cîrlig de atîrnat ceva în el? iată că este pus pe foc să ardă; după ce îi ard focul cele două capete și mijlocul, mai poate fi el bun de ceva? iată, cînd era întreg, nu se putea face nimic din el; cu cît mai puțin acum, după ce l -a mistuit și l -a ars focul, s'ar mai putea face vreo lucrare din el? de aceea așa vorbește domnul, dumnezeu: „ca lemnul de viță dintre copacii din pădure, pe care -l pun pe foc să -l ard, așa voi da și pe locuitorii ierusalimului. îmi voi întoarcel față împotriva lor; au ieșit din foc, dar focul îi va arde de tot. și veți ști că eu sint domnul, cînd îmi voi întoarcel față împotriva lor. voi prefăcel țara într'un pustiu, pentru că au fost necredincioși, zice domnul dumnezeu.”

16

cuvîntul domnului mi -a vorbit astfel: „fiul omului, arată ierusalimului uriciunile lui! și spune -i: „așa vorbește domnul dumnezeu, către cetatea ierusalimului: „prin obîrșia și nașterea ta ești din țara cananiților; tatăl tău era amorit, și mama ta hetită. la naștere, în ziua cînd te-ai născut, buricul nu ți s'a tăiat, n'ai fost scăldată în apă, ca să fii curățită, nici n'ai fost frecată cu sare, și nici n'ai fost înfășată în scutece. chiul nimănui nu s'a îndurat de tine, ca să-ți facă măcar unul din aceste lucruri, din milă pentru tine; ci ai fost aruncată pe cîmp, așa de scribă le era de tine, în ziua nașterii tale. atunci eu am trecut pe lîngă tine, te-am văzut tăvălită în singele tău, și am zis: „trăiește chiar și în singele tău! da, ți-am zis: „trăiește chiar și în singele tău! te-am înmulțit cu zecile de mii, ca iarba de pe cîmp. și ai crescut, te-ai făcut mare, ai ajuns de o frumusețe desăvîrșită; ți s'au rotunjit țîțele, ți -a crescut părul. dar erai tot goală, goală de tot. cînd am trecut eu pe lîngă tine, m'am uitat la tine, și iată că ți venise vremea, vremea dragostelor. atunci am întins peste tine poala hainei mele, ți-am acoperit goliciunea, ți-am jurat credință, am făcut legămint cu tine, zice domnul dumnezeu, și

ai fost a mea! te-am scâldat în apă, te-am spălat de singele de pe tine, și te-am uns cu untdelemn. ți-am dat haine cusute cu fir, și o încălțăminte de piele de vițel de mare, te-am încins cu în suptire, și te-am îmbrăcat în mătășă. te-am împodobit cu scule scumpe, ți-am pus brățări la mină, și o salbă la git; ți-am pus o verigă în nas, cercei în urechi, și o cunună minunată pe cap. astfel, ai fost împodobită cu aur și cu argint, și ai fost îmbrăcată cu în suptire, cu mătășă și untdelemn. erai de o frumuseță desăvârșită, ba ajunsesi chiar împărăteasă. ți s'a dus vestea printre neamuri, pentru frumusețta ta; căci era desăvârșită de tot, datorită strălucirii cu care te împodobisem, zice domnul, dumnezeu. „dar te-ai încrezut în frumusețta ta, și ai curvit, la adăpostul numelui tău celui mare; ți-ai revărsat curviile înaintea tuturor trecătorilor, și te-ai dat lor. ai luat și din hainele tale, ți-ai făcut înălțimi pe cari le-ai împodobit cu toate colorile, și ai curvit pe ele: așa cum nu s'a întâmplat și nici nu se va mai întâmpla vreodată. ți-ai luat pină și minunatele tale podoabe de aur și de argint, pe cari ți le dădusem, și ți-ai făcut niște chipuri de bărbați, cu cari ai curvit. ți-ai luat și hainele cusute la gherghef, le-ai îmbrăcat cu ele și ai adus acestor chipuri untdelemnul meu și tămia mea. pinea pe care ți -o dădusem, floarea făinii, untdelemnul și miera, cu care te hrăneam, le-ai adus înaintea lor, ca niște tămii cu un miros plăcut. iată ce s'a întâmplat, zice domnul dumnezeu, „apoi ți-ai luat fiii și fiicele, pe cari mi -i născusei, și i-ai jertfit lor, ca să le slujească de mâncare. nu erau oare de ajuns curviile tale, de mi-ai mai junghiat fiii, și i-ai dat, trecîndu -i prin foc în cinstea lor? și în mijlocul tuturor uriciunilor și curvilor tale, nu ți-ai adus aminte de vremea tinereței tale, cînd erai goală, goală de tot, și te zbăteau în singele tău! după toate aceste răutăți ale tale, -(vai, vai de tine! zice domnul dumnezeu), - ți-ai zidit case de curvie, ți-ai făcut înălțimi în toate pietețele. la toate colțurile ulițelor ți-ai făcut înălțimi, ți-ai necinstit frumusețta, ți-ai desfăcut picioarele înaintea tuturor trecătorilor, ai făcut tot mai multe curvie. ai curvit cu egiptenii, vecinii tăi, cu trupul plin de vlagă, și ți-ai înmulțit curviile, ca să mă minii. dar iată că mi-am întins mina împotriva ta, am micșorat partea de întreținere pe care ți -o rîndisem, te-am lăsat în voia vrăjmașelor tale, fiicele filistenilor, cari au roșit de purtarea ta nelegiuită. apoi ai curvit cu asirienii, pentru că erai fără sat; ai curvit cu ei, și tot nu te-ai săturat. ți-ai înmulțit curviile cu țara canaanului și pînă în haldea, dar nici acolo nu te-ai săturat. ce slăbiciune de inimă ai avut, zice domnul, dumnezeu, de ai făcut toate aceste lucruri, cari sînt fapta unei ibovnice dedate la curvie, zidindu-ți case de curvie la toate colțurile ulițelor, și făcîndu-ți înălțimi în toate pietețele; n'ai fost nici măcar ca o curvă care-și cere plata. ai fost femeia prea curvă, care primește pe străini în locul bărbatului ei! tuturor curvelor li se plătește o plată; dar tu ai dat daruri tuturor ibovnicilor tăi, i-ai cîștigat prin daruri, ca să -i tragi la tine din toate părțile și să curvești cu ei. ai fost cu totul altfel decît celelalte curve, întrucît nimeni nu umbla după tine, ci tu plăteai celor ce veneau la tine, în loc ca tu să fii plătită de ei. de aceea ai fost cu totul altfel

decît altele.” „de aceea, ascultă, curvo, cuvîntul domnului! așa vorbeste domnul dumnezeu: „pentru că ți-ai risipit banii în felul acesta, și ți-ai descoperit goliciunea în curviile tale cu ibovnicii tăi și cu toți idoli tăi uricioși, și din pricina singelui copiilor tăi, pe cari li i-ai dat, de aceea, iată, voi strînge pe toți ibovnicii cu cari te desmierdai, pe toți aceia pe cari i-ai iubit și pe toți aceia pe cari i-ai urit, da, îi voi strînge împotriva ta din toate părțile, îți voi desveli goliciunea înaintea lor, și îți vor vedea toată goliciunea. te voi judeca așa cum se judecă femeile prea curve și ucigătoare de copii, și voi face din tine o jertfă singeroasă a urgiei și geloziei. te voi da în minile lor; îți vor surpa casele de curvie, și îți vor nimici înălțimile; te vor desbrăca de hainele tale, îți vor lua toată podoaba de pietre scumpe, și te vor lăsa goală, goală de tot. vor aduce gloata împotriva ta, te vor ucide cu pietre și te vor străpunge cu lovitură de sabie. ți vor arde casele cu foc, și se vor răzbuia pe tine, înaintea unei mulțimi de femei. voi face să înceteze astfel curvia ta, și nu vei mai da plată de curvă. îmi voi potoli minia împotriva ta, și nu voi mai fi gelos pe tine; mă voi liniști, nu voi mai fi supărat. pentru că nu ți-ai adus aminte de vremea tinereței tale, ci m'ai ațîțat prin toate aceste lucruri, iată, voi face ca purtarea ta să cadă asupra capului tău, zice domnul, dumnezeu, ca să nu mai săvîrșești alte nelegiuiri cu toate uriciunile tale; iată că toți cei ce spun zicători, vor spune despre tine zicătoarea aceasta: „cum este mama așa și fata; tu ești fata mamei tale, care s'a desgustat de bărbatul și copiii ei. tu ești sora surorilor tale, cari s'au desgustat de bărbații și copiii lor. mama voastră era o hetită și tatăl vostru un amorit. sora ta cea mai mare, care locuiește la miază-noapte de tine, este samaria, ea și fiicele ei; și sora ta cea mai mică este sodoma și fiicele ei, și locuiește la miază-zi de tine. tu nu numai că ai umblat pe căile lor, și ai săvîrșit aceleași uriciuni, ci, ca și cum atît ar fi fost prea puțin, ai fost mai stricăcit decît ele în toate purtările tale. pe viața mea, zice domnul, dumnezeu că sora ta sodoma, și fiicele ei n'au făcut ce ați făcut voi, tu și fiicele tale. iată care a fost nelegiuirea sorei tale sodoma: era îngîmfată, trăia în belșug și într-o liniște nepăsătoare, ea și fiicele ei, și nu sprijinea mina celui nenorocit și celui lipsit. ele s'au semetit, și au făcut uriciuni blestemate înaintea mea; de aceea le-am și nimicit, cînd am văzut lucrul acesta. samaria n'a făcut nici jumătate din păcatele tale; uriciunile tale au fost mai multe decît ale ei, așa că ai ușurat vina surorilor tale prin toate uriciunile pe cari le-ai făcut acum. tu, care ușurai vina surorilor tale, prin purtarea ta, suferi acum urmările răutății tale; prin păcatele tale, prin cari te-ai făcut mai urcîcioasă decît ele, acum le faci mai ușoară vina decît a ta; de aceea acopere-te de rușine, și poartă-ți ocară, fiindcă ai ușurat vina surorilor tale! voi aduce înapoi pe prinșii lor de război, pe prinșii de război ai sodomei și ai fiicelor ei, pe prinșii de război ai samariei și ai fiicelor ei, și pe prinșii tăi de război în mijlocul lor, ca să-ți suferi ocară, și să roșești pentru tot ce ai făcut, slujindu-le ca o pricină de mîngiere. astfel, surorile tale: sodoma și fiicele ei, se vor întoarce iarăș la starea lor de mai înainte, și samaria și fiicele ei se vor întoarce iarăș la starea lor de mai înainte, și tu și fi-

icele tale vă veți întoarce iarăși la starea voastră de mai înainte. i vorbeai deloc despre sora ta sodoma, în vremea mindriei tale, mai înainte de vădirea răutății tale, cînd ai primit batjocurile fiicelor siriei, ale tuturor vecinilor tăi, și ale fiicelor filistenilor, cari te disprețuiesc de jur împrejur! trebuie să-ți porți, în adevăr, nelegiuirile și uriciunile, zice domnul.” căci așa vorbește domnul, dumnezeu: „îți voi face întocmai cum ai făcut și tu, care au nesocotit jurămîntul, rupînd legămîntul! dar îmi voi aduce aminte de legămîntul meu făcut cu tine în vremea tineretii tale, și voi face cu tine un legămînt vecinic. atunci îți vei aduce aminte de purtarea ta, te vei rușina, cînd vei primi la tine pe surorile tale, mai mari și mai mici, pe cari ți le voi dat ca fiice, dar nu pe temeiul legămîntului făcut cu tine. voi face legămîntul meu cu tine, și vei ști că eu sînt domnul, ca să-ți aduci aminte de trecut și să roșești, și să nu mai deschizi gura de rușine, cînd îți voi ierta tot ce ai făcut, zice domnul dumnezeu.”

17

cuvîntul domnului mi -a vorbit astfel: „fiul omului, spune o vorbă cu tilc, spune o pildă casei lui israel, și zi: „așa vorbește domnul, dumnezeu: „un vultur mare, cu aripi lungi, cu aripile întinse, acoperit cu pene pestrițe, a venit în liban, și a luat virful unui cedru. a rupt ramura cea mai înaltă a lui, a dus -o într-o țară de negot, și a pus -o într-o cetate de negustori; a luat și din sămînța țării și a pus -o într'un pămînt roditor; a pus -o lingă o apă mare, și a sădit -o ca pe o salcie. lăstarul acesta a crescut, și s'a făcut un butuc de viță întins, dar nu prea înalt; vițele îi erau îndreptate spre vultur, și rădăcinile erau supt el. astfel s'a făcut un butuc de viță, a dat lăstari, și a făcut mlădițe. mai era însă un alt vultur, mare, cu aripi lungi și cu pene multe. și iată că din pămîntul unde era sădită, vița aceasta și -a întins rădăcinile cu lăcomie spre el, și și -a îndreptat ramurile spre el, ca s'o ude mai mult decît pe stratul în care era sădită. vița era sădită într'un pămînt bun, lingă o apă mare, așa ca să facă mlădițe, să dea rod, și să se facă o viță minunată.” „spune, zice domnul, dumnezeu, îi va merge bine ei oare? nu -i va smulge vulturul dintîi rădăcinile, și -i va tăia rodul, și i se vor usca toate frunzele odrăslite? se va usca și nu va trebui niciun braț puternic, nici multă lume, ca s'o scoată din rădăcinile ei. iată că este sădită: îi va merge bine? dacă o va atinge vințul de răsărit, nu se va usca ea oare? da, se va usca în straturile unde a odrăslit.” cuvîntul domnului mi -a vorbit astfel: „spune casei acesteia răzvrătite: „nu știți ce înseamnă aceasta? și spune: „iată, împăratul babilonului a venit la ierusalim, a luat pe împăratul și pe căpeteniile lui, și i -a dus cu el în babilon. a luat un vîlstar de neam împărătesc, a făcut legămînt cu el, și l -a pus să jure; dar pe mai marii țării i -a luat cu el, ca împărăția să rămîna smerită, să nu se mai poată ridica, ci împăratul să-și țină legămîntul, rămînîndu -i credincios. dar el s'a răscolat împotriva lui, și a trimis soli în egipt, ca să -i dea cai și un mare număr de oameni. celce a făcut asemenea lucruri va izbuti el oare, ca scăpa el oare? cum să mai scape dacă a rupt legămîntul? „pe viața mea, zice domnul, dum-

nezeu, că în țara împăratului care l -a pus să domnească, față de care și -a călcat jurămîntul și al cărui legămînt l -a rupt, lingă el, în mijlocul babilonului va muri! așa că nici faraon nu va veni cu o oaste mare și popor mult să -l ajute în război, cînd se vor ridica întărituri și se vor face șanțuri pentru nimicirea multor suflete. el a nesocotit jurămîntul, pînă într'atît, că a rupt legămîntul, ba încă și -a dat mîna, și a făcut toate aceste lucruri; nu va scăpa! de aceea, așa vorbește domnul, dumnezeu: „pe viața mea că, intrucît a nesocotit jurămîntul făcut în numele meu, și a rupt legămîntul meu, voi face să se întoarcă asupra capului lui lucrul acesta. îmi voi întinde mreaja peste el, și va fi prins în lațul meu. îl voi duce în babilon, și acolo îl voi judeca pentru abaterea săvîrșită de el față de mine. dar toți fugarii din toate oștile lui vor cădea loviți de sabie, și ceice vor mai rămînea vor fi risipiți în toate vînturile. și veți ști că eu, domnul, am spus aceste lucruri.” așa vorbește domnul, dumnezeu: „eu însumi voi lua o rămurea din virful unui cedru mare, și o voi pune la pămînt. voi rupe din virful ramurilor lui o mlădiță fragedă, și o voi sădi pe un munte înalt și ridicat. și anume, o voi sădi pe un munte înalt al lui israel; ea va da lăstari, va aduce rod, și se va face un cedru mareț. păsări de tot felul se vor odihni supt umbra ramurilor lui. și toți copacii de pe cîmp vor ști că eu, domnul, am pogorit copacul care se înălța și am înălțat copacul care era plecat; că eu am uscat copacul cel verde și am înverzît copacul cel uscat. eu, domnul, am vorbit, și voi și face.

18

cuvîntul domnului mi -a vorbit, astfel: „pentruce spuneți voi zicătoarea aceasta în țara lui israel: „părintii au mîncat aguridă, și copiii lor s'au sterpezit dinții” „pe viața mea, zice domnul, dumnezeu că nu veți mai avea prilej să spuneți zicătoarea aceasta în israel. iată că toate sufletele sînt ale mele. după cum suflatul fiului este al meu, tot așa și suflatul tatălui este al meu. suflatul care păcătuiește, acela va muri. mul care este drept, care face judecată și dreptate, care nu mîncă pe munți carne jerfită idolilor, și nu ridică ochii spre idoli casei lui israel, care nu necinstește nevasta aproapelui său, și nu se apropie de nevastă în timpul necurăteniei ei, care n'asuprește pe nimeni, care dă înapoi datornicului zălogul, care nu răpește nimic, care dă din pinea lui celui flămînd și învește cu o haină pe cel gol, care nu împrumută cu dobîndă și nu ia camătă, care își abate mîna dela nelegiuire și judecă după adevăr între un om și altul, care urmează legile mele și păzește poruncile mele, lucrînd cu credincioșie, -omul acela este drept, și va trăi negreșit, zice domnul, dumnezeu.” „dacă acum omul acesta are un iu iute la minie, care varsă singe, sau care face ceva de felul acesta; dacă acest fiu nu se ia în nimic după purtarea tatălui său neprihănit, ci mîncă pe munți, necinstește pe nevasta aproapelui său, asuprește pe cel nenorocit și pe cel lipsit, răpește, nu dă înapoi zălogul, ridică ochii spre idoli și face uriciuni, împrumută cu dobîndă și ia camătă, s'ar putea oare să trăiască un astfel de fiu? nu va trăi; a săvîrșit toate aceste uriciuni, de aceea trebuie să moară. sin-

gele lui să cadă asupra capului lui! dar dacă un om are un fiu, care vede toate păcatele tatălui său, le vede, dar nu face la fel; dacă fiul acela nu mănîncă pe munți și nu ridică ochii spre idolii casei lui israel, nu necinstește pe nevasta aproapelui său, nu asuprește pe nimeni, nu ia niciun zălog, nu răpește, ci dă din pinea lui celui flămînd și acopere cu o haină pe cel gol, își abate mina dela nelegiuire, nu ia nici dobîndă nici camătă, păzește poruncile mele și urmează legile mele, acela nu va muri pentru nelegiuirea tatălui său, ci va trăi negreșit. dar tatăl său, care a fost un asupritor, a răpit dela alții, a făcut în mijlocul poporului său ce nu este bine, el va muri pentru nelegiuirea lui! „voi însă ziceți: „pentruce nu poartă fiul pedeapsa pentru nelegiuirea tatălui său;” pentru că fiul a lucrat după neprihănire și dreptate, a păzit și a împlinit toate legile mele; el va trăi negreșit! sufletul care păcătuieste, acela va muri. fiul nu va purta nelegiuirea tatălui său, și tatăl nu va purta nelegiuirea fiului său! neprihănirea celui neprihănit va fi peste el, și răutatea celui rău va fi peste el. dar dacă cel rău se întoarce dela toate păcatele pe cari le -a săvîrșit, și păzește toate legile mele și face ce este drept și plăcut, va trăi negreșit, nu va muri. toate fărădelegile pe cari le -a făcut, i se vor uita! el va trăi, din pricina neprihănirii în care a trăit. doresc eu moartea păcătoșului? zice domnul, dumnezeu. nu doresc eu mai degrabă ca el să se întoarcă de pe căile lui și să trăiască? însă dacă cel neprihănit se abate dela neprihănirea lui și săvîrșește nelegiuirea, dacă se ia după toate uriciunile celui rău, s'ar putea să trăiască el oare? nu, ci toată neprihănirea lui va fi uitată, pentrucă s'a dat la nelegiuire și la păcat; de aceea va muri în ele. voi ziceți: „calea domnului nu este dreaptă?” ascultați dar, casa lui israel! nu este calea mea dreaptă? oare nu mai degrabă căile voastre nu sînt drepte? dacă cel neprihănit se abate dela neprihănirea lui și săvîrșește nelegiuirea, și moare pentru aceasta, moare din pricina nelegiurii pe care a săvîrșit -o. dar dacă cel rău se întoarce dela răutatea lui și face ce este drept și bine, își va păstra sufletul viu. pentrucă își deschide ochii și se abate dela toate fărădelegile pe cari le -a săvîrșit, va trăi și nu va muri.” casa lui israel zice: „calea domnului nu este dreaptă.” oare calea mea nu este dreaptă, casa lui israel? oare nu mai degrabă căile voastre nu sînt drepte? de aceea vă voi judeca pe fiecare după căile lui, casă a lui israel, zice domnul, dumnezeu. întoarceți-vă și abateți-vă dela toate fărădelegile voastre, pentrucă să nu vă ducă nelegiuirea la pieire. lepădați dela voi toate fărădelegile, prin care ați păcătuit, faceți-vă rost de o inimă nouă și un duh nou. pentruce vreți să muriți, casă a lui israel? căci eu nu doresc moartea celui moare, zice domnul dumnezeu. întoarceți-vă dar la dumnezeu, și veți trăi.”

19

tu însă, fă o plîngere asupra domnului lui israel, și zi: „ce era mamă-ta? o leoaică. stătea culcată cu leii, și își creștea puii în mijlocul puilor de lei. a crescut pe unul din puii ei, care s'a făcut un leuț, învățat să sfîșie prada; și a mîncat oameni. eamurile au făcut o prinoare împotriva lui, și a fost prins în groapa lor; i-

au pus un belciug în nări și l-au dus în țara egiptului. leoaica, dacă a văzut că degeaba îl aștepta, și că s'a înșelat în nădejdea ei, a luat un alt pui, și l -a făcut leuț. el a umblat cu leii, s'a făcut leuț, a învățat să sfîșie prada, și a mîncat oameni. a năvălit în palatele lor, și le -a nimicit cetățile; așa că țara, cu tot ce se află în ea, s'a îngrozit de mugetul răcnetelor lui. dar împotriva lui s'au înșiruit neamurile din toate ținuturile de prin prejur. i-au întins lațuri, și a fost prins în groapa lor. i-au pus un belciug în nări, l-au pus într-o cușcă, și l-au dus la împăratul babilonului, apoi l-au dus într-o cetățiuie, ca să nu i se mai audă glasul pe muntii lui israel.” „mamă-ta, ca și tine, era ca o vie sădită lingă ape. era roditoare și încărcată de mlădițe, din pricina belșugului apelor. ramurile ei erau așa de tari că se puteau face toiege de cirmuitoari din ele; prin înălțimea ei întrecea ramurile stufoase, și atrăgea privirile cu înălțimea ei, și prin mulțimea mlădițelor ei. dar a fost smulsă cu minie și aruncată la pămînt; vîntul de răsărit i -a uscat roada; mlădițele ei cele puternice au fost rupte, s'au uscat, și le -a mîncat focul. și acum este sădită în pustie, într'un pămînt uscat și fără apă. din mlădițele ei a ieșit foc, și i -a mîncat roada; așa că nu mai are ramuri tari, bune pentru un toiag de cirmuitor. aceasta -i o cîntare de jale și va sluji drept cîntare de jale.”

20

în al șaptelea an, în ziua a zecea a lunii a cincea, unii din bătrînii lui israel au venit la mine să întrebe pe domnul, și au șezut jos înaintea mea. și cuvîntul domnului mi -a vorbit astfel: „fiul omului, vorbește bătrînilor lui israel, și spune-le: „așa vorbește domnul, dumnezeu: „să mă întrebați ați venit? pe viața mea, că nu mă voi lăsa să fiu întrebat de voi, zice domnul, dumnezeu.” „vrei să -i judeci, fiul omului? dacă vrei să -i judeci, pune-le înaintea uriciunilor părinților lor! spune-le: „așa vorbește domnul, dumnezeu: „în ziua cînd am ales pe israel, mi-am ridicat mina spre sămînța casei lui iacov, și m'am arătat lor în țara egiptului; mi-am ridicat mina spre ei, și am zis: „eu sînt domnul, dumnezeul vostru;” în ziua aceea, mi-am ridicat mina spre ei, ca să -i duc din țara egiptului într-o țară, pe care o căutasem pentru ei, țară în care curge lapte și miere, cea mai frumoasă dintre toate țările. atunci le-am zis: „lepădați fiecare uriciunile cari vă atrag privirile, și nu vă spurcați cu idolii egiptului! eu sînt domnul, dumnezeul vostru;” dar ei s'au răzvrătit împotriva mea, și n'au vrut să mă asculte. niciunul n'a lepădat uriciunile, cari îi atrăgeau privirile, și n'au părăsit idolii egiptului. atunci am pus de gînd să-mi vărs minia peste ei, să-mi sliesc minia împotriva lor, în mijlocul țării egiptului. dar am avut în vedere numele meu, ca să nu fie pîngărit în ochii neamurilor printre cari se aflau, și în fața căroră mă arătasem lor, ca să -i scot din țara egiptului. și i-am scos astfel din țara egiptului, și i-am dus în pustie. le-am dat legile mele și le-am făcut cunoscut poruncile mele, pe cari trebuia să le împlinescă omul, ca să trăiască prin ele. le-am dat și sabbatele mele, să fie ca un semn între mine și ei, pentruca să știe că eu sînt domnul, care -i sfîntesc. dar casa lui

israel s'a răzvrătit împotriva mea în pustie. n'au urmat legile mele, ci au lepădat poruncile mele, pe cari trebuie să le împlinească omul, ca să trăiască prin ele, și mi-au pingărit peste măsură de mult sabbatele mele. atunci am avut de gînd să-mi vărs minia peste ei în pustie, ca să -i nimicesc. dar am avut în vedere numele meu, ca să nu fie pingărit în ochii neamurilor în fața cărora îi scosesem din egipt. chiar și în pustie mi-am ridicat mina spre ei și le-am jurat că nu -i voi duce în țara pe care le -o hotărîsem, țară în care curge lapte și miere, cea mai frumoasă din toate țările; și aceasta pentru că au lepădat poruncile mele și n'au urmat legile mele, și pentru că au pingărit sabbatele mele, căci inima nu li s'a depărtat de la idoli lor. dar m'am uitat cu milă la ei, nu i-am nimicit, și nu i-am stîrpit în pustie. atunci am zis fiilor lor în pustie: „nu vă luați după rînduielile părinților voștri, nu țineți obiceiurile lor, și nu vă spurcați cu idoliilor lor! eu sînt domnul, dumnezeul vostru; umblați întocmai după rînduielile mele, păziți poruncile mele, și împliniți-le. sfințiți sabbatele mele, căci ele sînt un semn între mine și voi, ca să știți că eu sînt domnul, dumnezeul vostru!” dar fiii s'au răzvrătit și ei împotriva mea. n'au umblat după rînduielile mele, n'au păzit și n'au împlinit poruncile mele, pe cari trebuie să le împlinească omul, ca să trăiască prin ele, și au pingărit sabbatele mele. atunci am avut de gînd să-mi vărs urgia peste ei, să-mi sting minia împotriva lor în pustie. dar mi-am tras mîna înapoi, și am avut în vedere numele meu, ca să nu fie pingărit înaintea neamurilor în fața cărora îi scosesem din egipt. în pustie, mi-am ridicat iarăși mîna spre ei, și le-am jurat că am să -i împrăștiu printre neamuri, și să -i risipesc în felurite țări, pentru că n'au împlinit poruncile mele, și au lepădat învățăturile mele, au pingărit sabbatele mele, și și-au întors ochii spre idoliul părinților lor. ba încă le-am dat și legi cari nu erau bune, și porunci prin cari nu puteau să trăiască. i-am spurcat prin darurile lor de mîncare, cînd treceau prin foc pe toți întii lor născuți; am vrut să -i pedepesc astfel, și să le arăt că eu sînt domnul.” „de aceea, fiul omului, vorbește casei lui israel, și spune-le: „așa vorbește domnul, dumnezeu: „părinții voștri m'au batjocorit și mai mult, arătîndu-se necredincioși față de mine. și anume, cînd i-am dus în țara pe care jurasem că le -o voi da, și ei și-au aruncat ochii spre orice deal înalt și spre orice copac stufos, acolo și-au adus jertfele, acolo și-au adus darurile de mîncare cari mă miniau, acolo și-au ars mirezmele de un miros plăcut, și acolo și-au turnat jertfele de băutură. eu i-am întrebat: „ce sînt aceste înălțimi, la cari vă duceți?” de aceea li s'a dat numele de „înălțimi” pînă în ziua de azi! de aceea spune casei lui israel: „așa vorbește domnul, dumnezeu: „voiți voi să spurcați în felul părinților voștri și să curviți alergînd după uriciunile lor? da, aducîndu-vă darurile de mîncare, trecîndu-vă copiii prin foc, vă spurcați și azi prin idoliul voștri. și eu să mă las să fiu întrebat de voi, casa lui israel! pe viața mea, zice domnul, dumnezeu, că nu mă voi lăsa întrebat de voi! u veți vedea împlinindu-se ce vă închipuiți, cînd ziceți: „vrem să fim ca neamurile, ca familiile celorlalte țări, vrem să slujim lemnului și pietrei!” pe viața mea, -zice domnul dumnezeu- că eu insumi voi fi împărat peste voi,

cu mină tare și cu braț întins, și vărsîndu-mi urgia. vă voi scoate din mijlocul popoarelor, și vă voi strînge din țările în cari v'am risipit, cu mină tare și cu braț întins, și vărsîndu-mi urgia. vă voi aduce în pustia popoarelor, și acolo mă voi judeca față în față cu voi. cum m'am judecat cu părinții voștri în pustia țării egiptului, așa mă voi judeca și cu voi, -zice domnul dumnezeu. vă voi trece pe supt toiag, și vă voi pune supt mustarea legămintului. voi deosebi dintre voi pe cei îndărătnici și pe cei ce nu-mi sînt credincioși; îi voi scoate din țara în care sînt străini, dar nu vor merge iarăși în țara lui israel. și veți ști că eu sînt domnul.” acum, casa lui israel, așa vorbește domnul, dumnezeu: „duceți-vă și sluiți fiecare la idoliul voștri! după aceea, mă veți asculta negreșit, și nu veți mai pingări numele meu cel sfînt cu darurile voastre de mîncare și cu idoliul voștri! căci pe muntele meu cel sfînt, pe muntele cel înalt al lui israel, -zice domnul, dumnezeu- acolo îmi va sluji toată casa lui israel, toți cei ce vor fi în țară; acolo îi voi primi cu bunăvoință, voi cere darurile voastre de mîncare, cele dintii roade din darurile voastre, și tot ce-mi veți închina. vă voi primi ca pe niște mireme cu miros plăcut, după ce vă voi scoate din mijlocul popoarelor, și vă voi strînge din țările în cari sînteți risipiți; și voi fi sfînt în voi înaintea neamurilor. și veți ști că eu sînt domnul, cînd vă voi aduce înapoi în țara lui israel, în țara pe care jurasem că o voi da părinților voștri. acolo vă veți aduce aminte de purtarea voastră și de toate faptele voastre cu cari v'ați purcat; și vă va fi scîrbă de voi înșivă, din pricina tuturor fărădelegilor pe cari le-ați făcut. și veți ști că eu sînt domnul, cînd mă voi purta cu voi avînd în vedere numele meu, și nicidecum după purtarea voastră rea, nici după faptele voastre stricate, casa lui israel, zice domnul, dumnezeu.” cuvîntul domnului mi -a vorbit astfel: „fiul omului, întoarce-ți fața spre miazăzi, și vorbește împotriva locurilor de miazăzi! proorocește împotriva pădurii din cîmpiile de miazăzi! spune pădurii de la miazăzi: „ascultă cuvîntul domnului! așa vorbește domnul, dumnezeu: „iată, vă aprinde un foc în tine, care va mistui orice copac verde și orice copac uscat: nimeni nu va putea stinge flacăra aprinsă, și totul va fi ars de ea, dela miazăzi pînă la miazănoapte. și orice făptură va vedea că eu, domnul, l-am aprins, și nu se va stinge nici de cum!” eu am zis: „ah! doamne, dumnezeule! ei zic despre mine: „omul acesta face într'una la pilde!”

21

și cuvîntul domnului mi -a vorbit astfel: „fiul omului, întoarce-ți fața spre ierusalim, și vorbește împotriva locurilor sfînte, proorocește împotriva țării lui israel! spune țării lui israel: „așa vorbește domnul: „iată, am necaz pe tine, îmi voi trage sabia din teacă și voi nimici cu desăvîrșire în mijlocul tău pe cel neprihănit și pe cel rău. pentru că vreau să nimicesc cu desăvîrșire din mijlocul tău pe cel neprihănit și pe cel rău, sabia mea va ieși din teacă, pentru că să lovească orice făptură, dela miazăzi pînă la miazănoapte. și orice făptură va ști că eu, domnul, mi-am scos sabia din teacă, și nu se va mai întoarce înapoi în

ea. și tu, fiul omului, gemi! cu rărunchii zdrobiți, și cu amarăciunea în suflul, gemi supțu privirile lor! și dacă te vor întreba: „pentru ce gemi?” să răspunzi: „pentru că vine o veste...” cînd va veni, toate inimile se vor înspăimînta, toate minile vor slăbi, toate sufletele se vor mihi, și toți genunchii se vor topi ca apa!... iată că vine, a sosit, -zice domnul, dumnezeu! cuvîntul domnului mi -a vorbit astfel: „fiul omului, proorocește și spune: „așa vorbește domnul. zi: „sabia, da, sabia este ascuțită, și lustruită. este ascuțită pentru măcel, și lustruită ca să lucească!... o, sabie, tu tai toiaagul de cîrmuire al fiului meu, care nesocotește orice lemn... a dat -o la lustruit, ca s'o apuce cu mina; este ascuțită sabia, și lustruită, ca să înarmeze mina celui ce măcelărește. strigă și vaită-te, fiul omului! căci este scoasă împotriva poporului meu, împotriva tuturor voievozilor lui israel, cari sînt dați pradă săbiei împreună cu poporul meu; deaceia bate-te pe coapsă! da, încercarea s'a făcut, și ce va fi dacă toiaagul acesta de cîrmuire, care nesocotește totul, va fi nimicit? zice domnul dumnezeu! „și tu, fiul omului, proorocește, și bate din mini! loviturile săbiei să fie îndoite, întreite! este sabia de măcel, sabia măcelului celui mare, care îi urmărește de toate părțile. ca să arunc groaza în inimi, ca să înnulețesc pe cei loviți, deaceia am tras sabia, amenințîndu -i la toate porțile lor. vai! e făcută să fulgere, și ascuțită pentru măcel! stringe-ți puterile, sabie, întoarce-te la dreapta! așază-te, întoarce-te la stînga! îndreaptă-ți ascușul în toate părțile! și eu voi bate din mini de bucurie, și imi voi potoli urgia. eu, domnul, vorbesc! cuvîntul domnului mi -a vorbit astfel: „fiul omului, croiește-ți două drumuri pe unde să treacă sabia împăratului babilonului! amîndouă trebuie să iasă din aceeași țară. fă un semn pe drum, fă -l la începutul drumului care duce într -o cetate. să faci unul din aceste drumuri așa ca sabia că vină la raba, cetatea copioilor lui amon, și pe celalt, așa ca sabia să vină în iuda, la ierusalim, cetatea înțărîtă. căci împăratul babilonului stă la răscruce, la capătul celor două drumuri, ca să dea cu bobii; el scutură săgețile, întreabă terafimii, și cercetează ficatul. sortul, care este în dreapta lui, înseamnă ierusalimul, unde vor trebui să ridice berbeci, să dea poruncă pentru măcel, și să scoată strigăte de război; vor ridica berbeci împotriva porților, vor ridica întărituri și vor face șanțuri de apărare. copiii lui israel nu vād în aceasta decît niște vrăjitorii deșerte, ei cari au făcut jurăminte mincinoase. dar împăratul babilonului își aduce aminte de nelegiuirea lor, așa că vor fi prinși. de aceea, așa vorbește domnul, dumnezeu: „pentru că vă faliți cu nelegiuirea voastră, vādîndu-vă fărădelegile, arătîndu-vă păcatele în toate faptele voastre; pentru că vă faliți cu ele, veți fi prinși de mina lui! și tu, domn nelegiuit, gata să fi uci, domn al lui israel, a cărui zi vine tocmai cînd nelegiuirea este la culme! așa vorbește domnul dumnezeu: „la o parte cu mitra, jos cununa înpăratească! nu mai este cum a fost. ce este plecat va fi înălțat, și ce este înălțat va fi plecat! voi da jos cununa, o voi da jos, o voi da jos. dar lucrul acesta nu va avea loc decît la venirea acelaia care are drept la ea, și în mina căruia o voi încredința.” „și tu, fiul omului, proorocește, și spune: „așa vorbește domnul, dumnezeu, despre copiii lui

amon și despre ocara lor. spune: „sabia, da, sabia este scoasă pentru măcel; este lustruită pentru nimicire, ca să lucească! în mijlocul vedeniilor cu cari te înșală ei și în mijlocul prooroeciilor mincinoase pe cari ți le fac ei, te vor face să cazi între trupurile moarte ale celor răi, a căror zi vine tocmai cînd nelegiuirea lor este la culme. bagă-ți sabia înapoi în teacă. în locul în care ai fost făcut, în țara ta de naștere, te voi judeca! imi voi vărsa minia peste tine, voi sufla împotriva ta cu focul urgiei mele, și te voi da în minile unor oameni cari nu lucrează decît la nimicire. vei fi ars de foc; singele tău va curge în mijlocul țării! nu-și vor mai aduce aminte de tine! căci eu, domnul, am vorbit.”

22

cuvîntul domnului mi -a vorbit, astfel: „și tu, fiul omului, vrei să judeci? vrei să judeci cetatea setoasă de singe? pune -i înaintea toaie uriciunile ei! spune: „așa vorbește domnul, dumnezeu: „cetate, care veși singe în mijlocul tău, ca să-ți vină ziua, și care-ți faci idoli ca să te spurci! te-ai făcut vinovată din pricina singelui pe care l-ai vărsat, și te-ai spurcat prin idoli pe cari i-ai făcut. ți-ai apropiat astfel zilele, și ai ajuns la capătul anilor tăi! de aceea te fac de ocară printre neamuri și de bațocură printre toate țările. cei de aproape și cei de departe își vor bate joc de tine, căci ești vestită ca spurcată și plină de turburări! iată că în tine, toți voievozii lui israel își întrebuințează puterea ca să verse singe. în tine, tatăl și mama sînt desprețuiți, străinul este chinuit, orfanul și văduva sînt asupriți. tu imi nesocotești locașurile mele cele sfinte, imi spurci sabatele. în tine sînt birfitori, ca să verse singe; în tine se mănîncă jertfe idolești pe munți; în mijlocul tău se fac desfrînări. în mijlocul tău, se descopere goliciunea tatălui; în mijlocul tău, este slîit femeia în timpul necurăției ei! în mijlocul tău, fiecare se dedă la uriciuni cu nevasta apropielii său, fiecare se spurcă prin amestecare de singe cu noră-sa, fiecare necinstește pe soru-sa, fiica tatălui său. în tine, se iau daruri pentru vărsare de singe. tu iei dobîndă și camătă, jăfuiеști cu sila pe aproapele tău, și pe mine, mă uіți, zice domnul, dumnezeu.” „de aceea, iată că bat din mini, din pricina lăcomiei pe care ai avut -o, și din pricina singelui vărsat în mijlocul tău. ți va suferi inima, și ții vor fi minile destul de tari în zilele cînd voi lucra împotriva ta? eu, domnul, am vorbit, și voi și lucra. te voi risipi printre neamuri, te voi răspîndi în felurite țări, și ții voi nimici cu desăvîrșire necurația din mijlocul tău. vei fi spurcată astfel de tine însăși înaintea neamurilor, și vei ști că eu sînt domnul.” cuvîntul domnului mi -a vorbit astfel: „fiul omului, casa lui israel a ajuns pentru mine ca niște șgură; toți sînt aramă, cositor, fer, plumb, în cuptorul de topit; au ajuns niște șgură de argint. de aceea, așa vorbește domnul, dumnezeu: „pentru că toți ați ajuns niște șgură, iată că vă voi stringe în mijlocul ierusalimului. cum se stringe argintul, arama, ferul, plumbul și cositorul, în cuptorul de topit și se suflă în foc ca să se topească, așa vă voi stringe și eu în minia și urgia mea, vă voi pune acolo și vă voi topi. da, vă voi stringe și voi sufla peste voi cu focul miniei mele și vă veți topi

în el. cum se topește argintul în topitoare, așa veți fi topiți voi în mijlocul lui. și veți ști că eu domnul, mi-am vărsat minia peste voi.” cuvîntul domnului mi -a vorbit astfel: „fiul omului, spune ierusalimului: „ești o țară necurățită, și neudată de ploaie în ziua miniei.” mai marii lui uneltesc în mijlocul lui, ca să înghită sufletele, ca un leu care răcnește și își sfășie prada; pun mîna pe bogații și lucruri scumpe, și măresc numărul văduvelor în mijlocul lui. preoții lui calcă legea mea și imi pingăresc lucrurile mele sfinte, nu fac nici o deosebire între ce este sfînt și ce nu este sfînt, nici nu învață pe oameni să facă deosebire între ce este necurat și ce este curat, își întorc ochii dela sabatele mele, și sînt pingărit în mijlocul lor. căpeteniile lui sînt în mijlocul lui ca niște lupi cari își sfășie prada; varșă sînge, pierd sufletele, numai ca să -și potolească lăcomia de bani. prorocii lui au pentru ei tencuieli de ipsos, vedenii înșelătoare, prorocii mincinoase. ei zic: „așa vorbește domnul, dumnezeu;” și domnul nu le -a vorbit! poporul din țară se dedă la silnicie, fură, asuprește pe cel nenorocit și pe cel lipsit, calcă în picioare pe străin, împotriva oricărei dreptăți! caut printre ei un om care să înalte un zid, și să stea în mijlocul spărături înaintea mea pentru țară, ca să n’o nimicesc; dar nu găsesc niciunul! imi voi vărsa urgia peste ei, îi voi nimici cu fociul miniei mele, și le voi întoarce faptele asupra capului lor, zice domnul, dumnezeu.”

23

cuvîntul domnului mi -a vorbit astfel: „fiul omului, erau două femei, fiice ale aceleiași mame. ele au curvit în egipt, au curvit în tineretea lor; acolo le-au fost strîns țîțele, acolo le -a fost atîns sinul fecioresc. cea mai mare se chema ohola, și sora ei oholiba. erau ale mele, și au născut fii și fiice.” ohola este samaria; oholiba este ierusalimul. hola nu mi -a fost credincioasă; s’a aprins de dragoste pentru ibovnicii ei, după asirieni, vecinii ei, îmbrăcați cu ștofe vâpsite în albastru, dregători și căpetenii, toți tineri și plăcuți, călăreți călări pe cai. ea a curvit cu ei, cu toată fruntea copiilor asiriei; s’a spurcat cu toți aceia pentru cari umbla nebună, s’a spurcat cu toți idolii lor. u s’a lăsat nici de curviile ei din egipt, căci aceștia se culcaseră cu ea din tineretea ei, îi atinseseră sinul fecioresc, și își vărsaseră curviile peste ea. de aceea, am dat -o în minile ibovnicilor ei, în minile copiilor asiriei, pentru cari se aprinseseră de dragoste. ei i-au descoperit golicunea, i-au luat fiii și fiicele, și pe ea au ucis -o cu sabia, de i s’a dus vestea printre femei, după judecățile făcute de ei asupra ei. sora ei oholiba a văzut lucrul acesta, și a fost mai fără friu, de cit ea în patima ei; și a întrecut pe soru -sa în curvii. ea s’a aprins de dragoste după copiii asiriei, după dregători și căpetenii, vecinii ei, îmbrăcați în chip strălucit, călăreți călări pe cai, toți tineri și plăcuți. am văzut că se spurcase, întocmai ca cea dintîi din amîndouă. ea a mers chiar mai departe în curviile ei. a zărit pe ziduri niște zugrăveli de bărbați, niște icoane de haldei zugrăviți cu culoare roșie, cu brîie împrejurul coapselor lor, cu turbane de felurite culori pe cap, toți avînd înfățișarea unor viteji, după felul babilonenilor, a căror țară de naștere este haldea; și s’a aprins după ei, la cea dintîi privire,

și le -a trimes soli în haldea. și copiii babilonului au venit la ea, în patul de dragoste, și au spurcat -o cu curviile lor. așa că ea s’a spurcat cu ei, și apoi inima i s’a înstrăinat de ei. și cînd și -a dezgolit ea necurăția, și -a descoperit golicunea, și inima mea s’a înstrăinat de ea, cum se înstrăinese de soru -sa. dar ea și -a înmulțit curviile tot mai mult, gîndindu -se iarăș la zilele tineretei ei, cînd curvea în țara egiptului. ea s’a aprins după niște necurați, a căror carne era ca a măgarilor, și a căror apropiere era ca a armăsarilor. astfel, ti -ai înnoit iarăș nelegiuirile tineretei tale, cînd egiptenii îți strîngeau țîțele, din pricina sinului tău fecioresc. deaceea, oholiba, așa vorbește domnul, dumnezeu: „iată că ațîț împotriva ta pe ibovnicii tăi, de cari ti -ai înstrăinat inima, și -i aduc din toate părțile împotriva ta: pe babiloneni și pe toți haldeii, căpitani, voievozi și domni, și pe toți copiii asiriei împreună cu ei, tineri și plăcuți, toți dregători și căpetenii, oameni vestiți, toți călări pe cai. ei vin împotriva ta cu arme, cară și roți, și cu o mulțime de popoare. cu scut, pavază și coifuri, înaintează de toate părțile împotriva ta. lor le încredințezi judecata, și te vor judeca după legile lor te fac să -mi simți gelozia, și se vor purta cu urgie cu tine. îți vor tăia nasul și urechile, și sămînta ta va cădea lovită de sabie. îți vor lua fiii și fiicele, și ce -ți va mai rămînea, va fi mîncat de foc. te vor desbrăca de haine, și vor lua podoabele scumpe cu cari te gătești. voi pune astfel capăt nelegiuirilor tale și curviilor tale din țara egiptului. așa că nu -ți vei mai îndrepta privirile spre ei, și nu te vei mai gîndi la egipt. căci așa vorbește domnul, dumnezeu: „iată, te dau în minile aceloră de cari ti s’a înstrăinat inima. se vor purta cu ură cu tine; îți vor ridica toate bogățiile, și te vor lăsa goală, goală de tot. rușinea necurățiilor tale se va descoperi, rușinea nelegiuirilor și curviilor tale. lucrurile acestea ți se vor întimpla, pentru că ai curvit cu neamurile, pentru că te -ai spurcat cu idolii lor. ai mers pe calea sorei tale, deaceea, și eu îți pun potirul ei în mină. așa vorbește domnul, dumnezeu: „vei bea potirul sorei tale, cel larg și adînc; vei ajunge de ris și de batjocură. încape mult în el! te vei umplea de beție și durere; căci potirul sorei tale samaria este un potir de groază și spaimă! îl vei bea și îl vei goli, îi vei roade cioburile, și -ți vei sfîșia țîțele. căci eu am vorbit, zice domnul, dumnezeu.” deaceea așa vorbește domnul, dumnezeu: „pentru că m’ai uitat, pentru că m -ai aruncat la spate -ți, poartă -ți și tu acum pedeapsa nelegiuirilor și curviilor tale.” domnul mi -a zis: „fiul omului, vrei să judeci pe ohola și oholiba? pune -le înaintea uriciunilor lor! ele s -au datat la preacurvie, și pe minile lor este sînge: au preacurvit cu idolii lor; și copiii pe cari mi -i născuseră, i -au trecut prin foc în cîntea lor, ca să -i mănînce! afară de aceasta iată ce mi -au mai făcut: mi -au spurcat locașul cel sfînt în aceiaș zi, și mi -au pingărit sabatele. căci după ce și -au jertfit copiii la idoli lor, tot în ziua aceea s’au dus și în locașul meu cel sfînt, ca să -l spurce. iată ce au făcut în casa mea. au umblat chiar după oamenii, cari veneau de departe, le -au trimes soli, și iată că ei au venit. pentru ei te -ai scaldat tu, te -ai sulemenit la ochi, și te -ai gătit cu podoabele tale; ai sezut pe un pat măret, înaintea căruia era întînsă o masă, pe care ai pus tîmîia și untdelemnul meu. s’au auzit strigătele

unei mulțimi vesele; și cu mulțimea aceasta de oameni de rind au adus niște bețivi din pustie, cari au pus brătari în minile celor două surori și mîndre cununii pe capetele lor. am zis atunci cu privire la curva cea bătrînă: „și acum își va urma ea oare curviile, și tot vor mai veni la ea?” și au venit la ea cum vin la o curvă; așa s’au dus la ohola și oholiba, la aceste femei nelegiuite. de aceea oamenii fără prihană le vor osîndi, cum se osîndesc femeile precure, cum se osîndesc cele ce varsă singe; căci sînt prea curve, și au singe pe mini. căci așa vorbește domnul, dumnezeu: „voi aduce împotriva lor o mulțime de gloată mare, și le voi da pradă chinului și jafului. adunarea le va ucide cu pietre, și le va doborî cu loviturile de sabie; le vor ucide fiii și fiicele lor, și le vor arde casele cu foc. voi face astfel să înceteze nelegiuirea în țară; ca toate femeile să ia învățătură, și să nu mai facă o nelegiuire ca a voastră! vi se va răsplăti astfel nelegiuirea, și veți purta păcatele săvîrșite cu idolii voștri, și veți ști că eu sînt domnul, dumnezeu!”

24

în anul al nouălea, în ziua a zecea a lunii a zecea, cuvîntul domnului mi -a vorbit astfel: „fiul omului, scrie numele zilei acesteia, numele zilei de azi! căci chiar în ziua aceasta se apropie împăratul babilonului de ierusalim. spune o pildă acestei case de îndărătnici, și zi-le: „așa vorbește domnul, dumnezeu: „pune, pune cazanul, și toarnă apă în el! pune bucăți de carne în el, toate bucățile cele bune, coapsa și spata, și umple -l cu cele mai bune oase. alege ce e mai bun din turmă, și pune lemnele grămadă sub cazan; fă -l să fiarbă în clocot mare, și să fiarbă și oasele din el”. de aceea, așa vorbește domnul, dumnezeu: „vai de cetatea cea setoasă de singe, cazanul cel plin de rugină, și de pe care nu se ia rugina! scoateți bucățile din el unele după altele, fără să trageți la sortii. căci singele pe care l -a vărsat ea este încă în mijlocul ei. l -a pus pe stîncă goală, nu l -a vărsat pe pămînt, ca să -l acopere apoi cu țărînă. ca să -mi arăt urgia, ca să mă răzbum, i -am vărsat singele pe stîncă goală, pentruca să nu fie acoperit. de aceea, așa vorbește domnul, dumnezeu: „vai de cetatea cea setoasă de singe! vreau să fac un rug mare! îngrămădește multe lemne, aprinde focul, fierbe bine carnea, fă fertura groasă, ca să se ardă și ciolanele. apoi pune cazanul gol pe jărat, ca să se încălzească, să i se inferbinte arama, să i se topească mîrdăria din lăuntru, și să i se steargă rugina. trudă de geaba! căci rugina de care este plin nu se deslipește de el; rugina nu se va lua de pe el de cit prin foc, și tu dorești iară nelegiuire în spurcăciunea ta! pentrucă am vrut să te curăț și nu te -ai făcut curată, nu vei mai fi curățită de spurcăciunea ta pînă îmi voi potoli mînia asupra ta. eu, domnul, am vorbit! lucrul acesta se va întimpla, și eu îl voi împlini! nu mă voi lăsa, nu voi avea milă, nici nu mă voi căi. vei fi judecată după puterea ta și după faptele tale, zice domnul, dumnezeu.” cuvîntul domnului mi -a vorbit astfel: „fiul omului, iată, îți voi răpi printr’o lovitură ce ti -e mai scump în ochi. dar să nu te jălești, nici să nu plîngi, și să nu -ți curgă lacrimile pentru ea. suspină în tăcere, dar nu plînge ca la morți! leagă -ți turbanul, pune -ți

încălțămînta în picioare, nu -ți acoperi barba, și nu minca pînea de jale!” vorbisem poporului dimineața, și seara mi -a murit nevasta. a doua zi dimineața, am făcut cum mi se poruncise. poporul mi -a zis: „nu vrei să ne lămurești ce înseamnă pentru noi ceea ce faci?” eu le -am răspuns: „cuvîntul domnului mi -a vorbit, astfel: „spune casei lui israel: „așa vorbește domnul, dumnezeu: iată, voi pingări locașul meu cel sfînt, fala puterii voastre, ce vă e mai scump în ochi, lucrul iubit de voi; și fiii voștri și fiicele voastre, pe cari i -ați lăsat după voi, vor cădea uciși de sabie. și atunci veți face cum am făcut și eu. nu vă veți acoperi barba și nu veți minca pînea de jale, veți sta cu turbane pe cap și cu încălțămînta în picioare, nu vă veți jăli și nici nu veți plînge; ci veți țînji pentru nelegiuirile voastre, și vă veți vîita între voi. ezechiel va fi un semn pentru voi. veți face întocmai cum a făcut el, și cînd se vor întimpla aceste lucruri, veți ști că eu sînt domnul, dumnezeu. tu, însă, fiul omului, în ziua cînd le voi răpi ceea ce face țaria lor, bucuria și fala lor, ce le este scump ochilor și lucrul iubit de ei, pe fiii și fiicele lor, în ziua aceea, va veni un fugar la tine, ca să -ți dea de știre și să auzi cu urechile tale. în ziua aceea, ți se va deschide gura odată cu a fugarului, vei vorbi, și nu vei mai fi mut. vei fi un semn pentru ei, și vor ști că eu sînt domnul.”

25

cuvîntul domnului mi -a vorbit astfel: „fiul omului, întoarce -ți fața spre copiii lui amon, și proorocește împotriva lor! spune copiilor lui amon: „ascultați cuvîntul domnului, dumnezeu! așa vorbește domnul, dumnezeu: „pentrucă ai zis: „ha! ha!” sfîntului meu locaș, cînd era pingărit, țării lui israel, cînd era pustiită, și casei lui iuda, cînd se ducea în robie, de aceea, iată, te dau în stăpînirea fiilor răsăritului; ei își vor așeza staulele în mijlocul tău și își vor face locuințele în tine; îți vor minca roadele, și îți vor bea laptele. voi face din raba un ocol de cămile, și din țara copiilor lui amon o stîină de oi, ca să știți că eu sînt domnul! căci așa vorbește domnul, dumnezeu: „pentrucă ai bătut din mini, și ai dat din picior, pentrucă te -ai bucurat în chip batjocuritor și din adîncul sufletului de țara lui israel, de aceea, iată că îmi întind mina peste tine, și te dau pradă neamurilor; te șterg din mijlocul popoarelor, te scot din numărul țărilor, și te nimicesc. și vei ști că eu sînt domnul!” „așa vorbește domnul, dumnezeu: „pentrucă moabul și seirul au zis: „iată, casa lui iuda a ajuns ca toate neamurile; de aceea, deschid țînutul moabului din spre cetăți, din spre cetățile lui dela hotare, cari sînt podoaba țării și anume: bet -ieșimotul, baal -meonul și chiriataim, îl deschid și -l dau în stăpînire fiilor răsăritului împreună cu țara amoniților, ca să nu mai fie pomeniți printre neamuri copiii lui amon. îmi voi împlini judecățile împotriva moabului! și vor ști că eu sînt domnul.” așa vorbește domnul, dumnezeu: „pentrucă edomul s’a datat la războare față de casa lui iuda, pentrucă s’a făcut vinovat și s’a răzbnat pe ea, de aceea, așa vorbește domnul, dumnezeu: „îmi întind mina împotriva edomului, îi voi nimici cu desăvîrșire oamenii și vitele, îl voi prefăce într’un pustiu, dela

teman pînă la dedan; vor cădea loviți de sabie. îmi voi răzbuna pe edom prin poporul meu israel. el va face edomului după minia și urgia mea; ca să vadă răzbunarea mea, zice domnul, dumnezeu.” „așa vorbește domnul, dumnezeu: „pentru că filistenii s’au datat la răzbunare, pentru că s’au răzbunat în chip batjocoritor și din adîncul sufletului, voind să nimicească totul, în ura lor străveche, așa vorbește domnul, dumnezeu: „iată că îmi întind mina împotriva filistenilor, nimicesc cu desăvîrșire pe cheretiți, și prăpădesc tot ce a mai rămas pe coasta mării, mă voi năpusti cu mare răzbunare asupra lor, pedepsindu-i cu urgie. și vor ști că eu sint domnul, cînd îmi voi răzbuna pe ei.”

26

în anul al unsprezecelea, în ziua întîia a lunii, cuvîntul domnului mi -a vorbit astfel: „fiul omului, pentru că tirul a zis despre ierusalim: „ha! ha! este zdrobită poarta popoarelor! și se întoarce la mine! mă voi îmbogăți, căci el a rămas pustiu!” deaceia, așa vorbește domnul dumnezeu: „iată că am necaz pe tine, tirule, și voi aduce împotriva ta multe neamuri, cum își ridică marea valurile! ele vor dărîma zidurile tirului, îi vor surpa turnurile, îi voi răzui și țărîna, și o voi face o stîncă goală. va rămînea o mare ca un loc unde se vor întinde mrejă de prins pește; eu am vorbit, zice domnul, dumnezeu. va fi prada neamurilor! cetățile din ținutul lui vor fi trecute prin sabie. și vor ști astfel că eu sint domnul.” căci așa vorbește domnul, dumnezeu: „iată că aduc dela miazănoapte împotriva tirului pe nebuchadnețar, împăratul babilonului, împăratul tuturor împăraților, cu cai, cară, călăreți, și cu o mare mulțime de popoare. el va nimici cu sabia cetățile din ținutul tău; va face șanțuri de apărare împotriva ta, va ridica întărituri, și va ridica scutul împotriva ta. va îndrepta loviturile berbecilor săi împotriva zidurilor tale, și îți va surpa turnurile cu mașinile lui. mulțimea cailor lui te va acoperi de praf, zidurile tale se vor cutremura de vuietul călăreților, roților și carălor, cînd va intra nebuchadnețar pe porțile tale cum se intră într’o cetate cucerită, va călca toate ulițele tale cu copitele cailor lui, și-ți va ucide poporul cu sabia, și stîlpii mindriei tale vor cădea la pămînt. îți vor ridica bogățiile, îți vor prăda mărfurile, îți vor surpa zidurile, îți vor dărîma casele tale cele plăcute, și vor arunca în ape pietrele, lemnele și țărîna ta. voi face să înceteze astfel glasul cîntecelor tale, și nu se va mai auzi sunetul arfelor tale. te voi face o stîncă goală; vei fi ca un loc în mare unde se vor întinde mrejă de prins pești; și nu vei mai fi zidit la loc. căci eu, domnul, am vorbit, zice domnul, dumnezeu.” așa vorbește domnul, dumnezeu despre tir: „se vor cutremura ostroavele de vuietul căderii tale, de gemetele răniților și de măcelul din mijlocul tău. toți voievozii mării se dau jos de pe scaunele lor de domnie, își scot mantalele, și își lapădă hainele cusute la gherghef; se învlesc în spaîmă, și stau pe pămînt; într’una tremură de groază, și stau înmărmuriți din pricina ta. ei fac o cîntare de jale asupra ta, și-ți zic: „vai, cum ai fost nimicit, tu, care erai locuit de ceice străbat mările, cetate vestită, care erai put-

ernică pe mare! cum a fost nimicită cetatea aceasta cu locuitorii ei, cari băgau groaza în toți cei dimprejur! acum tremură ostroavele în ziua căderii tale, stau îngrozite ostroavele mării de sfîrșitul tău. căci așa vorbește domnul, dumnezeu: „cînd te voi prefăce într’o cetate pustie, ca cetățile cari n’au locuitori, cînd voi ridica împotriva ta adîncul, și cînd te vor acoperi apele cele mari, te voi pogori împreună cu ceice se pogoară în groapă, la poporul de odinioară, și te voi așeza în adîncimile pămîntului, în singurătăți vecinice, lîngă ceice s’au pogorit în groapă, ca să nu mai fii locuită și să nu te mai scolii în țara celor vii. te voi nimici cu desăvîrșire, și nu vei mai fi; te vor căuta, și nu te vor mai găsi niciodată, zice domnul dumnezeu.”

27

cuvîntul domnului mi -a vorbit astfel: „și tu, fiul omului, rostește această cîntare de jale asupra tirului! spune tirului: „tu, care stai pe malul mării, și faci negoț cu popoarele unui mare număr de ostroave, așa vorbește domnul dumnezeu: „tirule, tu ziceai: „eu sint de o desăvîrșită frumuseță; ținutul tău este în inima mărilor, și cei ce te-au zidit te-au făcut desăvîrșit de frumos. cu chiparoși din senir ți-au făcut toate laturile corăbiilor. au luat cedri din liban, ca să-ți ridice catargurile; lopețile ți le-au făcut din stejari de basan, și lavițele cu fildeș prins în cîmîșir, adus din ostroavele chitim. pinzele cari-ți slujeau ca steag erau de în subțire din egipt, cusut la gherghef, iar învelitoarea ta era de purpură albastră și roșie, din ostroavele elisei. locuitorii sidonului și arvadului îți erau vislași, și cei mai înțelepți din mijlocul tău, tirule, îți erau cirmaci. bătrînii ghebalului și lucrătorii lui iscusiți erau la tine, și-ți dregeau crăpăturile. toate corăbiile mării cu marinarii lor erau la tine, ca să facă schimb de mărfuri cu tine. cei din persia, din lud și din put, slujeau în oastea ta, ca oameni de război; ei își spînzurau în tine scutul și coiful, și-ți dădeau strălucire. cei din arvad îți umpleau zidurile cu războinici tăi, și oamenii viteji erau în turnurile tale. ei își atirau pavezele pe toate zidurile tale, și-ți desăvîrșeau astfel frumuseța. cei din tars făceau negoț cu tine, cu tot felul de mărfuri pe cari le aveai din belșug. veneau la tirul tău cu argint, cu fer, cu cositor și cu plumb. iavanul, tubalul și meșecul făceau negoț cu tine; dădeau robi și unelte de aramă în schimbul mărfurilor tale. cei din casa togamei aduceau la tirul tău cai, călăreți și catiri. cei din dedan făceau negoț cu tine; negoțul multor ostroave trecea prin minile tale; îți aduceau ca bir coarne de fildeș și de abanos. siria făcea negoț cu tine, cu marele număr de lucruri făcute de tine; ei veneau la tirul tău de smaragd, purpură, și materii pestrițe cu în suptire, mărgeară și agat. iuda și țara lui israel făceau negoț cu tine; îți dădeau griu de mînit, turte, miere, untdelemn și leac alîmător, în schimbul mărfurilor tale. damascul făcea negoț cu tine, cu marele număr de lucruri făcute de tine, cu tot felul de mărfuri, pe cari le aveai din belșug; îți dădea vin din helbon și lînă albă. vedanul și iavanul, dela uzal, veneau la tirul tău; fer lucrat, casie și trestie mirositoare, erau schimbate cu tine. dedanul

facea negoț cu tine cu învelitori de pus pe cal. arabia și toți voievozii chedarului erau negustorii tăi, și-ți aduceau miei, berbeci și țapi. egustorii din seba și din raema făceau negoț cu tine; îți plăteau cu cele mai bune mirezme, cu pietre scumpe și aur, mărfurile tale. haranul, canehul și edenul, negustorii din seba, din asiria, din chilmad, făceau negoț cu tine; făceau negoț cu tine de haine scumpe, de mantale de purpură albastră și cusături la gherghef, de covoare scumpe puse în lăzi de funii, sucite și bine împletite, aduse la tirgul tău. corăbiile din tars îți aduceau mărfurile pe mare; erai în culmea bogăției și slavei, în inima mărilor! - vislașii tăi te duceau pe ape mari: dar un vînt dela răsărit te va sfărîma în inima mărilor! bogățiile tale, tirgurile tale și mărfurile tale, marinarii și cirmacii tăi, ceice îți dreg crăpăturile corăbiilor, și ceice fac schimb de mărfuri cu tine, toți oamenii de război cari sînt în tine, și toată mulțimea, care este în mijlocul tău, se vor prăbuși în inima mărilor, în ziua căderii tale. toate valurile mării se vor cutremura de țipetele cirmacilor tăi! și toți vislași, marinarii, toți cirmacii de pe mare, se vor da jos din corăbii și vor pași pe uscat. vor striga cu glas tare din pricina ta, și vor scoate țipete amarnice. își vor arunca țărîna în cap și se vor tăvăli în cenușă. își vor rade capul din pricina ta, și se vor îmbrăca în saci, te vor plînge cu suflul amărit, și cu mîhnire mare. în durerea lor, vor face un cîntec de jale asupra ta, te vor boci, și vor zice: „cine era ca tirul, cel nimicit în mijlocul mării?” cînd ieșeau mărfurile tale pe mări, săturai un mare număr de popoare; cu belsugul avuțiilor și mărfurilor tale, îmbogățeai pe împărații pămîntului. acum însă ești sfărîmat de mări, negoțul tău a pierit în adîncimea apelor, și toată mulțimea ta de oameni s’a cufundat odată cu tine! toți locuitorii ostroavelor stau înmărmuriți din pricina ta, împărații lor stau cu părul vilvoi de groază, și le tremură fața! egustorii popoarelor fluieră asupra tă! ești nimicit de tot, și te-ai dus pentru totdeauna!

28

cuvîntul domnului mi -a vorbit astfel: „fiul omului, spune voivodului tirului: „așa vorbește domnul, dumnezeu: „pentru că ți s’a îngîmfat inima și ai zis: „eu sînt dumnezeu, și șed pe scaunul de domnie al lui dumnezeu în mijlocul mărilor”, măcar că nu ești decît om și nu ești dumnezeu, măcar că îți dai ifose ca și cînd ai fi dumnezeu. iată că ești mai înțelept decît daniel, nicio taină nu este ascunsă de tine; prin înțelepciunea și priceperea ta ți-ai făcut avere, și ți-ai grămădit aur și argint în vistieriile tale; prin marea ta înțelepciune și prin negoțul tău ți-ai mărit bogățiile, și prin bogățiile tale inima ți s’a îngîmfat foarte mult. deaceia, așa vorbește domnul, dumnezeu: „pentru că îți dai ifose ca și cînd ai fi dumnezeu, iată că vei aduce împotriva ta niște străini, pe cele mai asupritoare dintre popoare, cari vor scoate sabia împotriva înțelepciunii tale strălucitoare, și-ți vor pîngări frumuseța. te vor arunca în groapă, și vei muri ca ceie cad străpunși de lovituri, în mijlocul mărilor. vei mai zice tu atunci în fața ucigașului tău: „sînt dumnezeu”, măcar că ești om și nu dumnezeu, supt mîna celui ce

te va ucide? vei muri de moartea celor netăiați împrejur, de mîna străinilor! căci eu am vorbit, zice domnul, dumnezeu.” cuvîntul domnului mi -a vorbit astfel: „fiul omului, fă un cîntec de jale asupra împăratului tirului, și spune -i: „așa vorbește domnul, dumnezeu: ajunsesei la cea mai înaltă desăvîrșire, erai plin de înțelepciune, și desăvîrșit în frumuseță. stăteai în eden, grădina lui dumnezeu, și erai acoperit cu tot felul de pietre scumpe: cu sardonice, cu topaze, cu diamant, cu hrisolit, cu onix, cu iaspis, cu safir, cu rubin, cu smaragd, și cu aur; timpanele și flautele erau în slujba ta, pregătite pentru ziua cînd ai fost făcut. erai un heruvim ocrotitor, cu aripile întinse; te puseseam pe muntele cel sfînt al lui dumnezeu, și umblai prin mijlocul pietrelor scinteietoare. ai fost fără prihană în căile tale, din ziua, cînd ai fost făcut, pînă în ziua cînd s’a găsit nelegiuirea în tine. prin mărimea negoțului tău te-ai umplut de silnicio, și ai păcătuit; de aceea te-am aruncat de pe muntele lui dumnezeu, și te nimicesc, heruvim ocrotitor, din mijlocul pietrelor scinteietoare. ți s’a îngîmfat inima din pricina frumuseții tale, ți-ai stricat înțelepciunea cu strălucirea ta. de aceea, te arunc la pămînt, te dau priveliste împăraților. prin mulțimea nelegiurilor tale, prin nedreptatea negoțului tău, ți-ai spurcat locașurile sfinte; de aceea, scot din mijlocul tău un foc, care te mistuie, și ți prefac în cenușă pe pămînt, înaintea tuturor celor ce te privesc. toți cei ce te cunosc între popoare rămîn uimiți din pricina ta; ești nimicit, și nu vei mai fi niciodată!” cuvîntul domnului mi -a vorbit astfel: „fiul omului, întoarce-ți fața spre sidon, și proorocește împotriva lui! spune: „așa vorbește domnul dumnezeu: „iată că am necaz pe tine, sidonule, și voi fi proslăvit în mijlocul tău; ca să se știe că eu sînt domnul, cînd îmi voi împlini judecățile împotriva lui, și cînd îmi voi arăta sfințenia în mijlocul lui. voi trimite ciuma în el, voi face să curgă singele pe ulițele lui; vor cădea morții în mijlocul lui, uciși de sabia care va veni din toate părțile să -i lovească, și vor ști astfel că eu sînt domnul. atunci el nu va mai fi pentru casa lui israel un spin care înțeapă, un mărăcinie aducător de dureri, printre toți ceie -l înconjoară și -l disprețuiesc. și vor ști astfel că eu sînt domnul, dumnezeu.” așa vorbește domnul, dumnezeu: „cînd voi stringe iarăși casa lui israel din mijlocul popoarelor la cari este risipită, îmi voi arăta în ea sfințenia înaintea neamurilor, și vor locui în țara lor pe care am dat -o robului meu iacov. vor locui liniștiți în ea, vor zidi case și vor sădi vii; da, vor locui liniștiți în ea, cînd îmi voi împlini judecățile împotriva tuturor celorcare -i înconjoară și -i disprețuiesc. și vor ști că eu sînt domnul, dumnezeul lor.”

29

în anul al zecelea, în ziua a douăsprezecea a lunii a zecea, cuvîntul domnului mi -a vorbit astfel: „fiul omului, întoarce-te cu fața spre faraon, împăratul egiptului, și proorocește împotriva lui și împotriva întregului egipt! vorbește, și spune: „așa vorbește domnul, dumnezeu: „iată că am necaz pe tine, faraone, împăratul egiptului, crocodil mare, care te culci în mijlocul riurilor tale, și zici: „rîul meu nilul este al meu,

eu l-am făcut! îți voi pune însă un cîrlig în fâlcii, voi lipi peștii riurilor tale de solzii tăi, și te voi scoate din mijlocul riurilor tale, cu toți peștii cari se află în ele, și cari se vor lipi de solzii tăi. te voi arunca în pustie, pe tine și pe toți peștii din riurile tale. vei cădea pe fața ogoarelor, nu vei fi ridicat, nici îngropat; ci te voi da de mîncare fiarelor pămîntului și păsărilor cerului. și toți locuitorii egiptului vor ști că eu sînt domnul, pentru că au fost o proptea de trestie pentru casa lui israel. cînd au pus mîna pe tine, te-ai rupt, și le-ai străpus tot umărul; cînd s'au proptit de tine, te-ai sfărîmat, și le-ai scrintit soldurile.' de aceea așa vorbește domnul dumnezeu: 'iată, voi aduce sabia împotriva ta, și voi nimici cu desăvîrșire din mijlocul tău oamenii și vitele. țara egiptului va ajunge o pustietate și un pustiu, și vor ști că eu sînt domnul, pentru că a zis: 'nilul este al meu, eu l-am făcut; de aceea iată că am necaz pe tine și pe riurile tale, și voi prefăce țara egiptului într'un pustiu și într'o pustietate, ici picior de om nu va trece prin ea, nici picior de vită nu va trece prin ea, și va rămînea patru zeci de ani fără să fie locuită. voi prefăce țara egiptului într-o pustietate în mijlocul altor țări pustii, și cetățile ei vor fi pustii între alte cetăți pustii, timp de patruzeci de ani. iar pe egipteni îi voi risipi printre neamuri, și -i voi împrăștia în felurite țări. așa vorbește domnul, dumnezeu: 'după patru zeci de ani, voi strînge pe egipteni din mijlocul popoarelor între cari îi voi risipi. voi aduce înapoi pe prinșii de război ai egiptului, îi voi aduce înapoi în țara patros, în țara lor de băștină, și vor alcătui acolo o împărăție slabă. da, va fi cea mai neînsemnată dintre împărății, și nu se va mai înălța peste neamuri; îi voi împutîna, ca să nu stăpînească peste neamuri. împărăția aceasta nu va mai fi pentru casa lui israel o pricină de încredere; ci îi va aduce aminte de nelegiuirea ei, cînd se întorcea spre ei. și vor ști că eu sînt domnul, dumnezeu.' în al douăzeci și șaptelea an, în ziua întîii a lunii întîii, cuvîntul domnului mi -a vorbit astfel: 'fiul omului, nebudacnețar, împăratul babilonului, și -a pus oastea să facă o slujbă grea împotriva tirului. toate capetele au ajuns pleșuve, toți umerii sînt jupuți, și n'a luat dela tir nicio plată, nici el, nici oastea lui, pentru slujba pe care a făcut -o împotriva lui. de aceea, așa vorbește domnul dumnezeu: 'iată că dau lui nebudacnețar, împăratul babilonului, țara egiptului; el îi va ridica bogățiile, o va pradă, și o va jăfui; aceasta va fi plata oastei lui! ca plată pentru slujba făcută împotriva tirului, îi dau țara egiptului; căci pentru mine s'au ostenit, zice domnul dumnezeu. în ziua aceea, voi da țările casei lui israel, și -ți voi deschide gura veselă în mijlocul lor; și vor ști că eu sînt domnul.'

30

cuvîntul domnului mi -a vorbit, astfel: 'fiul omului, proorocește, și spune: 'asa vorbește domnul dumnezeu: 'văitați-vă!... nenorocită zi! căci se apropie ziua, se apropie ziua domnului, zi întunecoasă: aceasta va fi vremea neamurilor. sabia va pătrunde în egipt, și în etiopia va fi groază, cînd vor cădea morții în egipt, cînd i se vor ridica bogățiile, și i se vor răsturna temeliele. etiopia, put, lud, toată arabia, cub, și

fiii țării unite cu ele, vor cădea împreună cu ei loviți de sabie.' așa vorbește domnul: 'sprijinatorii egiptului vor cădea, și mindria țării lui se va prăbuși! din migdol pînă la siene vor cădea loviți de sabie, zice domnul dumnezeu.' vor fi pustiiți între alte țări pustii, și cetățile lui vor fi nimicite în mijlocul altor cetăți nimicite. și vor ști că eu sînt domnul, cînd voi pune foc în egipt, și cînd toți sprijinatorii lui vor fi zdrobiți. în ziua aceea niște soli se vor duce din partea mea cu corăbiile să turbure etiopia în liniștea ei; și -i va apuca spaimă mare în ziua egiptului; căci iată că lucrurile acestea se întîmplă; așa vorbește domnul, dumnezeu: 'voi pierde mulțimea egiptului, prin mîna lui nebudacnețar, împăratul babilonului. el și poporul lui cu el, cel mai grozav dintre popoare, vor fi trimiși să nimească țara. vor scoate sabia împotriva egiptului, și vor umplea țara de morți. canalurile le voi seca, voi da țara în mîinile celor răi; voi pustii țara cu tot ce cuprinde ea, prin mîna străinilor. eu, domnul, am vorbit - așa vorbește domnul dumnezeu: 'voi nimici idolii, și voi stîrpi din nof chipurile deserte. nu va mai fi niciun voivod din țara egiptului, și voi răspîndi groaza în țara egiptului. voi pustii patrosul, voi pune foc țăanului, și-mi voi aduce la îndeplinire judecățile asupra noului. îmi voi vărsa urgia asupra sinului, cetățile egiptului, și voi nimici cu desăvîrșire mulțimea din no. voi pune foc egiptului; sinul va fi cuprins de spaimă. no va fi deschis prin spărtură, și noful cucerit ziua nameaza mare de vrăjmași. tinerii din on și din pi-beset vor cădea uciși de sabie, și cetățile acestea se vor duce în robie. la tahpanes se va întuneca ziua, cînd voi sfărîma jugul egiptului, și cînd se va sfîrși mindria țării lui; un nor va acoperi tahpanesul, și cetățile lui vor merge în robie. îmi voi aduce astfel la îndeplinire judecățile asupra egiptului, și vor ști că eu sînt domnul.' în anul al unsprezecelea, în ziua a șaptea a lunii întîii, cuvîntul domnului mi -a vorbit astfel: 'fiul omului, am frînt brațul lui faraon, împăratul egiptului; și iată că nu -i vor lega rana ca să se vindece, nu -l vor obloji cu legături, nu -l vor lega ca să se întemeze, și să poată mîntui sabia.' de aceea așa vorbește domnul dumnezeu: 'iată, am necaz pe faraon, împăratul egiptului, și -i voi rupe brațele, pe cel tare și pe cel frînt, ca să -i cadă sabia din mînă. iar pe egipteni îi voi împrăștia printre neamuri, și -i voi risipi în felurite țări. în schimb, voi întări brațele împăratului babilonului, și -i voi pune o sabie în mînă; iar brațele lui faraon le voi frînge, ca să geamă înaintea lui cum gem cei răniți de moarte. dar voi întări brațele împăratului babilonului, iar brațele lui faraon vor cădea. și vor ști că eu sînt domnul, cînd voi pune sabia mea în mîna împăratului babilonului, și cînd o va întoarce împotriva țării egiptului. voi împrăștia pe egipteni printre neamuri, îi voi risipi în felurite țări, și vor ști că eu sînt domnul.'

31

în anul al unsprezecelea, în ziua întîii a lunii a treia, cuvîntul domnului mi -a vorbit, astfel: 'fiul omului, spune lui faraon, împăratul egiptului, și mulțimii lui: 'cu cine te asemeni tu în mărimea ta? iată că asir-anul era un cedru falnic în liban; ramurile lui erau

stufos, frunzișul umbros, tulpina înaltă, iar virful îi ajungea până la nori. apele îl făcuseră să crească, adîncul îl făcuse înalt, riurile lui îi scăldau răsădita, și își trimiteau piraie la toți copacii de pe cîmp. de aceea, tulpina lui se înalță deasupra tuturor copacilor de pe cîmp, crengile i se înmulțiseră și ramurile i se întindeau, de mulțimea apelor, care -l făcuseră să dea lăstari. toate păsările cerului își făceau cuiburi în crengile lui; toate fiarele cîmpului fătau supt ramurile lui, și tot felul de neamuri multe locuiau supt umbra lui. era frumos prin mărirea lui, prin întinderea ramurilor lui; căci rădăcinile îi erau înfipite în ape mari. cedrii din grădina lui dumnezeu nu -l întreceau, chiparoșii nu erau de asemuit cu crengile lui, și platanii nu erau ca ramurile lui; niciun copac din grădina lui dumnezeu nu era ca el în frumuseță. îl făcuseră atît de frumos prin mulțimea crăcilor lui, că -l pismuiau toți copacii edenului, cari se aflau în grădina lui dumnezeu. de aceea, așa vorbește domnul dumnezeu: „pentru că avea o tulpină așa de înaltă, pentru că își înalță virful pînă la nori și inima i se mindrea cu înălțimea lui, l-am dat în minile viteazului neamurilor, care -i va face după răutatea lui; căci l-am izgonit. străinii, cele mai grozave popoare, l-au tăiat și l-au lepădat. crengile i-au căzut în munți și în toate văile. ramurile i s'au sfărîmat în toate puvoaiele țării; și toate popoarele pămîntului au plecat dela umbra lui, și l-au părăsit. pe sfărîmăturile lui au venit și s'au așezat toate păsările cerului, și toate fiarele cîmpului și-au făcut culcușul între ramurile lui, ca să nu se mai îngimfe niciunul din copacii de lîngă ape cu înălțimea lor, și să nu-și mai ridice virful pînă în nori, ca să nu se mai fălească stejerii udați de apă cu înălțimea lor; căci toți sînt dați pradă morții, în adîncimile pămîntului, printre copiii oamenilor, împreună cu cei ce se pogoară în groapă. așa vorbește domnul dumnezeu: „în ziua cînd s'a pogorit în locuința morților, am răspîndit jalea, am acoperit adîncul din pricina lui, și i-am oprit riurile; apele cele mari au fost oprite; am intristat libanul pentru el, și toți copacii de pe cîmp s'au uscat. de vuietul căderii lui am făcut să se cutremure neamurile, cînd l-am aruncat în locuința morților, împreună cu cei ce se pogoară în groapă, și s'au mîngîiat în adîncimile pămîntului toți copacii edenului, cei mai frumoși și cei mai buni copaci din liban, toți cei udați de ape. s'au pogorit și ei cu el în locuința morților, la cei ce au pierit uciși de sabie, ei cari erau brațul lui și locuiau la umbra lui printre neamuri. cu cine poți fi asemuit tu în slavă și în mărime între copacii edenului? totuși vei fi aruncat împreună cu copacii edenului în adîncimile pămîntului, și vei fi culcat în mijlocul celor netăiați împrejur, împreună cu ceiea au pierit uciși de sabie. iată ce este faraon și toată mulțimea lui, zice domnul, dumnezeu.”

32

în anul al doisprezecelea, în ziua întîia a lunii a douăsprezecea, cuvîntul domnului mi -a vorbit astfel: „fiul omului, fă un cîntec de jale asupra lui faraon, împăratul egiptului, și spune -i: semăna cu un pui de leu între neamuri, erai ca un crocodil în mări, te aruncau în riurile tale, turburai apele cu picioarele tale, și

le întăritai valurile.” așa vorbește domnul, dumnezeu: „îmi voi întinde mreaja peste tine, în mijlocul unei mari mulțimi de popoare, și te vor trage în lațul meu. te voi arunca pe uscat, și te voi întinde pe cîmpie, ca toate păsările cerului să șadă pe tine; și voi sătura fiarele întregului pămînt cu tine. îți voi asvîrli carnea pe munți, și voi umplea văile cu sfărîmăturile tale. țara în care înoți, o voi uda cu singele tău, pînă la munți, și se vor umplea puvoaiele de tine. cînd te voi stinge, voi acoperi cerurile, și le voi întuneca stelele; voi acoperi soarele cu nori, și luna nu-și va mai da lumina ei. din pricina ta, voi întuneca pe toți luminătorii cerurilor, și voi răspîndi întunerecul peste țara ta, zice domnul, dumnezeu.” „voi mîhni și inima multor popoare, cînd voi vesti pieirea ta printre neamuri, în țările, pe cari nu le cunoșteai. voi face să se îngrozează multe popoare de tine, și împăraților lor li se va face părul măciucă din pricina ta, cînd îmi voi învîrta sabia înaintea lor; vor tremura în orice clipă fiecare pentru viața lui, în ziua căderii tale.” căci așa vorbește domnul, dumnezeu: „sabia împăratului babilonului va veni peste tine. mulțimea ta o voi face să cadă lovită de sabia unor viteji, cei mai cumpliți dintre popoare. ei vor nimici mindria egiptului, și toată mulțimea lui va fi prăpădită. voi pierde și toate vitele lui de lîngă apele cele mari; nici picior de om nu le va mai turbura, nici copită de vite nu le va mai turbura. atunci îi voi potoli apele, și voi face să -i curgă riurile lin ca undelemnul, zice domnul, dumnezeu.” „cînd voi preface țara egiptului într'o pustietate, și țara va fi jăfuită de tot ce are, cînd voi lovi pe toți ceiea o locuiesc, vor ști că eu sînt domnul. acesta este cîntecul de jale, pe care îl vor cînta. fiicele neamurilor îl vor cînta: da, asupra egiptului și asupra întregii lui mulțimi îl vor cînta, zice domnul, dumnezeu.” în anul al doisprezecelea, în ziua a cincisprezecea a lunii, cuvîntul domnului mi -a vorbit astfel: „fiul omului, bocește-te pentru mulțimea egiptului, și aruncă -o, pe ea și pe fiicele neamurilor puternice în adîncimile pămîntului, la cei pogoriți în groapă! pe cine întreci tu în frumuseță? pogoară-te, și culcă-te lîngă cei netăiați împrejur! vor cădea astfel în mijlocul celor uciși de sabie. sabia vă este dată: doborîți în mormînt egiptul, și toată mulțimea lui! atunci vitejii cei puternici vor vorbi în locuința morților despre el și cei ce -l sprijineau, și vor zice: s'au pogorit, s'au culcat cei netăiați împrejur, uciși de sabie; acolo este asirianul, cu toată mulțimea lui, și mormintele lor stau împrejurul lui, -toți au murit, și au căzut uciși de sabie. mormintele lor sînt în adîncimile gropii, și mulțimea lui este împrejurul mormîntului lui; toți au murit și au căzut uciși de sabie, ei, cari răspindeau groaza în țara celor vii. acolo este și elamul, cu toată mulțimea lui, împrejurul mormîntului lui; toți au murit și au căzut uciși de sabie, s'au pogorit netăiați împrejur în adîncimile pămîntului, ei, cari răspindeau groaza în țara celor vii, și își poartă acum ocara cu cei ce se pogoară în groapă. l-au culcat la un loc cu morții, împreună cu toată mulțimea lui, și mormintele lor sînt împrejurul lui; toți acești netăiați împrejur au murit uciși de sabie, căci răspindeau groaza în țara celor vii, și își poartă acum ocara cu cei ce se pogoară în groapă; i-au culcat acum la un loc cu cei morți. acolo sînt și meșec,

tubal, și toată mulțimea lor, și mormintele lor sint împrejurul lor; toți acești netăiați împrejur au murit uciși de sabie, căci răspindeau groaza în țara celor vii. ei sint culcați împreună cu vitejii, căzuți din vechime dintre cei netăiați împrejur; sint pogoriți în locuința morților împreună cu armele lor de război, cu săbiile puse supt capetele lor, și nelegiuirile lor lipite pe osmintele lor, căci vitejia lor era o groază în țara celor vii. și tu vei fi zdrobit în mijlocul celor netăiați împrejur, și te vei culca împreună cu cei uciși de sabie! acolo este și edomul, cu împărații lui și toți voievozii lui, cari, cu toată vitejia lor, au fost așezați la un loc cu cei uciși de sabie: stau culcați împreună cu cei netăiați împrejur, cu cei pogoriți în groapă. tot acolo sint voievozii dela miază-noapte, și toți sidonienii, cari s'au pogorit la cei morți, acoperiți de rușine, cu toată groaza pe care o aruncă vitejia lor; acești netăiați împrejur stau culcați cu cei uciși de sabie, și-și poartă ocara lingă cei pogoriți în groapă. faraon îi va vedea, și se va mingia pentru toată mulțimea lui, pentru ai lui cari au murit uciși de sabie și pentru toată oastea lui, zice domnul dumnezeu: „căci l-am lăsat să răspindească groaza în țara celor vii. de aceea faraon și toată mulțimea lui se vor culca împreună cu cei netăiați împrejur, cu ceice au murit uciși de sabie, zice domnul dumnezeu.”

33

cuvintul domnului mi -a vorbit astfel: „fiul omului, vorbește copiilor poporului tău, și spune-le: cînd voi aduce sabia peste vreo țară, și poporul țării va lua din mijlocul lui pe un om oare care, și -l va pune ca străjer, - dacă omul acela va vedea venind sabia asupra țării, va suna din trîmbiță, și va da de știre poporului, și dacă cel ce va auzi sunetul trîmbiței nu se va feri, și va veni sabia și -l va prinde, singele lui să cadă asupra capului lui. fiindcă a auzit sunetul trîmbiței, și nu s'a ferit, de aceea singele lui să cadă asupra lui; dar dacă se va feri, își va scăpa viața. dacă însă străjerul va vedea venind sabia, și nu va suna din trîmbiță, și dacă poporul nu va fi înștiințat, și va veni sabia și va răpi viața vreunui om, omul acela va pieri din pricina nelegiurii lui, dar voi cere singele lui din mîna străjerului: acum, fiul omului, te-am pus străjer peste casa lui israel. tu trebuie să ascuți cuvintul care iese din gura mea, și să -i înștiințezi din partea mea. cînd zic celui rău: „răule, vei muri negreșit; și tu nu -i spui, ca să -l întorci de la calea lui cea rea, răul acela va muri în nelegiuirea lui, dar singele lui îl voi cere din mîna ta. dar dacă vei înștiința pe cel rău, ca să se întorcă dela calea lui, și el nu se va întoarce, va muri în nelegiuirea lui, dar tu îți vei mîntui sufletul. spune dar, fiul omului, casei lui israel: „voi cu drept cuvînt ziceți: „fărădelegile și păcatele noastre sint asupra noastră, și din pricina lor tinjîm; cum am putea să trăim; spune-le: „pe viața mea, zice domnul dumnezeu, că nu doresc moartea păcătosului, ci să se întorcă dela calea lui și să trăiască. întoarceți-vă, întoarceți-vă dela calea voastră cea rea! pentruce vreți să muriți voi, casa lui israel; - și tu, fiul omului, spune copiilor poporului tău: „neprihănirea celui neprihănit nu -l va mîntui în ziua fărădelegii lui, și cel rău nu va cădea lovit de răutatea lui, în ziua cînd

se va întoarce dela ea, după cum nici cel neprihănit nu va putea să trăiască prin neprihănirea lui în ziua cînd va săvîrși o fărădelege. cînd zic celui neprihănit că va trăi negreșit, -dacă se încrede în neprihănirea lui și săvîrșește nelegiuirea, atunci toată neprihănirea lui se va uita, și el va muri din pricina nelegiurii pe care a săvîrșit -o. dimpotrivă cînd zic celui rău: „vei muri; -dacă se întoarce dela păcatul lui și face ce este bine și plăcut, dacă dă înapoi zălogul, întoarce ce a răpit, urmează învățăturile cari dau viața, și nu săvîrșește nicio nelegiuire, va trăi negreșit, și nu va muri. toate păcatele pe cari le -a săvîrșit se vor uita; a făcut ce este bine și plăcut, și va trăi negreșit; copiii poporului tău zic: „calea domnului nu este dreaptă; totuși, mai degrabă calea lor nu este dreaptă! dacă cel neprihănit se abate dela neprihănirea lui și săvîrșește nelegiuirea, trebuie să moară din pricina aceasta. dar dacă cel rău se întoarce dela răutatea lui și face ce este bine și plăcut, va trăi tocmai din pricina aceasta! fiindcă ziceți: „calea domnului nu este dreaptă; vă voi judeca pe fiecare după umbletele lui, casa lui israel;” în al doisprezecelea an, în ziua a cincea a lunii a zecea a robiei noastre, un om care scăpase din ierusalim, a venit la mine și a zis: „cetatea a fost luată;” dar mîna domnului venise peste mine seara, înainte de venirea fugarului la mine, și domnul îmi deschisese gura pînă a venit el la mine dimineața. gura îmi era deschisă și nu mai eram mut. atunci cuvîntul domnului mi -a vorbit astfel: „fiul omului, ceice locuiesc în dărîmăturile acelea în țara lui israel zic: „avraam era singur, și tot a moștenit țara; dar noi sintem mulți și țara ne -a fost dată în stăpînire; de aceea spune-le: „așa vorbește domnul, dumnezeu: „voi mîncăți carne cu singe, vă ridicăți ochii spre idolii voștri și vărsați singe. și voi să stăpîniți țara? voi vă bizuiți pe sabia voastră, săvîrșiți uriciuni, fiecare din voi necinstește pe nevesta apropielii său. și voi să stăpîniți țara; de aceea spune-le: „așa vorbește domnul, dumnezeu: „pe viața mea, că ceice locuiesc în aceste dărîmături vor cădea uciși de sabie; pe ceice sint pe cîmp îi voi da de mîncare fiarelor; iar ceice sint în întărituri și în peșteri vor muri de ciuimă. voi preface țara într'o pustietate și într'un pustiu; mîndria tăriei ei se va sfîrși, munții lui israel vor fi pustiiți, și nimeni nu va mai trece prin ei. și vor ști că eu sint domnul, cînd voi preface țara într'o pustietate și într'un pustiu, din pricina tuturor uriciunilor pe cari le-au săvîrșit. fiul omului! copiii poporului tău vorbesc de tine pe lingă ziduri și pe la ușile caselor, și zic unul altuia, fiecare fratelui său: „veniți dar, și ascultați care este cuvîntul ieșit dela domnul; și vin cu grămada la tine, stau înaintea ta ca popor al meu, ascultă cuvintele tale, dar nu le împlinesc, căci cu gura vorbesc dulce de tot, dar cu inima umblă tot după poftele lor. iată că tu ești pentru ei ca un cîntăreț plăcut, cu un glas frumos și iscusit la cîntare pe coarde. ei îți ascultă cuvintele, dar nu le împlinesc de loc. cînd se vor întîmpla însă aceste lucruri, -și iată că se întîmplă! -vor ști că era un prooroc în mijlocul lor.”

cuvîntul domnului mi -a vorbit astfel: „fiul omului, proorocește împotriva păstorilor sufletești ai lui israel! proorocește, și spune-le lor, păstorilor: „așa vorbește domnul dumnezeu: „vai de păstorii lui israel, cari se pasc pe ei înșiși! nu trebuie păstorii să pască turma? voi mîncati grăsimi, va îmbrăcați cu lina, tăiați ce e gras, dar nu pașteți oile. u întăriți pe cele slabe, nu vindecați pe cea bolnavă, nu legați pe cea rănită; n'aduceți înapoi pe cea rătăcită, nu căutați pe cea pierdută, ci le stăpîniți cu asuprire și cu asprime! astfel ele s'au risipit, pentru că n'aveau păstor; au ajuns prada tuturor fiarelor cîmpului, și s'au risipit. turma mea rătăcește pe toți munții și pe toate dealurile înalte; oile mele sînt risipite pe toată fața țării, și nimeni nu îngrijește de ele, nici nu le caută; de aceea, păstorilor, ascultați cuvîntul domnului! „pe vi-ata mea, zice domnul dumnezeu, pentru că oile mele au ajuns de jaf și sînt prada tuturor fiarelor cîmpului, din lipsă de păstor, pentru că păstorii mei n'au nicio grijă de oile mele, ci se pășteau numai pe ei înșiși, și nu pășteau oile mele”, - de aceea, păstorilor, ascultați cuvîntul domnului! așa vorbește domnul dumnezeu: „iată, am necaz pe păstori! îmi voi lua înapoi oile din minile lor, nu -i voi mai lăsa să-mi pască oile, și nu se vor mai paște nici pe ei înșiși; căci îmi voi izbăvi oile din gura lor, și nu le vor mai sluji ca hrană;” căci așa vorbește domnul dumnezeu: „iată, mă voi îngriji eu însumi de oile mele, și le voi cerceta! cum își cercetează un păstor turma cînd este în mijlocul oilor sale împrăștiate, așa îmi voi cerceta eu oile, și le voi stringe din toate locurile pe unde au fost risipite în ziua plină de nori și negură. le voi scoate dintre popoare, le voi stringe din felurite țări, și le voi aduce înapoi în țara lor; le voi paște pe munții lui israel, dealungul riurilor, și în toate locurile locuite ale țării. le voi paște pe o pășune bună, și stîna lor va fi pe munții cei înalți ai lui israel; acolo se vor odihni într'un staul plăcut, și vor avea pășuni grase pe munții lui israel. eu însumi îmi voi paște oile, eu le voi duce la odihnă, zice domnul dumnezeu.” „voi căuta pe cea pierdută, voi aduce înapoi pe cea rătăcită, voi lega pe cea rănită, și voi întări pe cea slabă. dar voi păzi pe cele grase și pline de vlagă: vreau să le pasc cum se cade.” „și voi, oile mele, așa vorbește domnul dumnezeu: „iată, voi judeca între oaie și oaie, între berbeci și țapi. este prea puțin pentru voi că pașteți în pășunea cea bună, de mai călcați în picioare și cealaltă parte a pășunii voastre? că beți o apă limpede, de mai turburați și pe cealaltă cu picioarele? și oile mele trebuie apoi să pască ce ați călcat voi cu picioarele voastre, și să bea ce ați turburat voi cu picioarele voastre; deaceia, așa le vorbește domnul, dumnezeu: „iată că voi judeca între oaia grasă și oaia slabă. pentru că ați izbit cu coasta și cu umărul, și ați împuns cu coarnez voastre toate oile slabe, pînă le-ați izgonit, voi veni în ajutorul oilor mele, ca să nu mai fie jaf, și voi judeca între oaie și oaie. voi pune peste ele un singur păstor, care le va paște, și anume pe robul meu david; el le va paște, el va fi păstorul lor. eu, domnul, voi fi dumnezeul lor, și robul meu david va fi voivod în mijlocul lor. eu, domnul, am vorbit! voi încheia cu ele

un legămint de pace, și voi îndepărta din țară toate fiarele sălbatice; ele vor locui în liniște în pustie, și vor putea dormi în mijlocul pădurilor. le voi face, pe ele și împrejurimile dealului meu, o pricină de binecuvîntare; le voi trimite ploaie la vreme, și aceasta va fi o ploaie binecuvîntată! pomul de pe cîmp își va da roada, și pămîntul își va da rodirile. ele vor fi liniștite în țara lor și vor ști că eu sînt domnul, cînd voi rupe legăturile jugului lor, și cînd le voi izbăvi din mina celorle ce le asupresc. u vor mai fi de jaf între neamuri, nu le vor minca fiarele din țară, ci vor locui în liniște, și nu le va mai turbura nimeni. le voi pune un răsad căruia i se va duce faima; nu vor mai fi mistuite de foame în țară, și nu vor mai purta ocara neamurilor. și vor ști astfel că eu, domnul, dumnezeul lor, sînt cu ele, și că ele sînt poporul meu, ele, casa lui israel, zice domnul dumnezeu.” „voi sinteți oile mele, oile pășunii mele, și eu sînt dumnezeul vostru, zice domnul dumnezeu.”

35

cuvîntul domnului mi -a vorbit astfel: „fiul omului, întoarce-te cu fața spre muntele seir, proorocește împotriva lui, și zi: „așa vorbește domnul dumnezeu: „iată, am necaz pe tine, muntele seirului! îmi întind mina împotriva ta, și te prefac într'o pustietate și într'un pustiu! îți voi preface cetățile în dărîmături, vei ajunge o pustietate, ca să știi că eu sînt domnul! pentru că aveai o ură vecinică, și ai doborît cu sabia pe copiii lui israel, în ziua necazului lor, în vremea cînd nelegiuirea era la culme, de aceea, pe viața mea, zice domnul dumnezeu, că te voi face singe, și te va urmări singele; fiindcă n'ai urît singele, de aceea singele te va urmări. voi preface muntele seir într'o pustietate și într'un pustiu! îți voi nimici cu desăvîrșire din el și pe ceice se duc și pe ceice se întorc. îi voi umplea munții cu morți; și cei uciși de sabie vor cădea pe dealurile tale, în văile tale și în toate puhoaiile tale. te voi prefaca în niște pustietăți vecinice, cetățile nu-ți vor mai fi locuite, și veți ști că eu sînt domnul. pentru că ai zis: „aceste două neamuri, și aceste două țări vor fi ale mele, și le vom lua în stăpînire;” măcar că domnul era acolo, de aceea pe viața mea, zice domnul dumnezeu, că mă voi purta cu tine după minia și urgia, pe cari le-ai arătat și tu, în ura ta, împotriva lor; și mă voi face cunoscut în mijlocul lor, cînd te voi judeca. vei ști însă că eu, domnul, am auzit toate batjocurile, pe cari le-ai rostit împotriva munților lui israel, cînd ai zis: „sînt pustiți, și ne sînt dați ca pradă; v'ați fălit astfel împotriva mea prin vorbirile voastre, și v'ați înmulțit cuvintele împotriva mea: am auzit;” așa vorbește domnul dumnezeu: „cînd toată țara se va bucura, pe tine te voi prefaca într'o pustietate! din pricina bucuriei pe care ai simțit -o că moștenirea casei lui israel era pustiită, îți voi face și ție la fel. vei ajunge o pustietate, munte al seirului, tu și tot edomul, și se va ști că eu sînt domnul.

tu, fiul omului, proorocește asupra munților lui israel, și spune: „munți ai lui israel, ascultați cuvîntul domnului! așa vorbește domnul dumnezeu: „pentru că vrăjmașul a zis despre voi: „ha! ha! aceste înălțimi vecinice au ajuns moștenirea noastră; proorocește și zi: „așa vorbește domnul dumnezeu: „da, pentru că din toate țările au voit să vă pustiască și să vă înghită, ca să ajungeți moștenirea altor neamuri, și pentru că ați fost de batjocura și de ocara popoarelor, de aceea, munți ai lui israel, ascultați cuvîntul domnului dumnezeu! așa vorbește domnul dumnezeu munților și dealurilor, riurilor și văilor, dărimăturilor pustii și cetăților părăsite, cari au ajuns de prada și de risul celorlalte neamuri din prejur; „așa vorbește domnul dumnezeu: „da, în focul geloziei mele, vorbesc împotriva celorlalte neamuri și împotriva întregului edom, cari și-au însușit țara mea, și s'au bucurat din toată inima lor și cu tot disprețul sufletului lor, ca să -i jăfuiască roadele. de aceea, proorocește despre țara lui israel, și spune munților și dealurilor, riurilor și văilor: „așa vorbește domnul dumnezeu: „iată, vorbesc în gelozia și urgia mea, pentru că suferiți ocară din partea neamurilor; de aceea, așa vorbește domnul dumnezeu: „imi ridic mina și jur, că neamurile cari vă înconjoară, își vor purta ele însele ocara! iar voi, munți ai lui israel, veți da crengi, și vă veți purta roadele pentru poporul meu israel, căci lucrurile acestea sînt aproape să se întimplă. iată că voi fi binevoitor, mă voi întoarce spre voi, și veți fi lucrați și sămănați. voi pune să locuiască pe voi oameni în mare număr, toată casa lui israel, pe toți! cetățile vor fi locuite, și se vor zidi iarăși dărimăturile. voi înmulți pe oamenii și vitele, cari vor crește și se vor înmulți: voi face să fiți locuiți ca și mai înainte, și vă voi face mai mult bine decît odinioară, și veți ști că eu sînt domnul. voi face să umble pe voi oameni, și anume poporul meu israel; ei te vor stăpîni; și tu vei fi moștenirea lor, și nu -i vei mai nimici.” așa vorbește domnul dumnezeu: „pentru că ti se zice: „tu, țară, ai mîncat oameni, ți-ai nimicit chiar și neamul tău, din pricina aceasta, de acum încolo nu vei mai mîncă oameni, și nu-ți vei mai nimici neamul, zice domnul dumnezeu. de acum, nu te voi mai face să auzi batjocurile neamurilor, și nu vei mai purta ocara popoarelor; nu-ți vei mai nimici neamul, zice domnul dumnezeu.” cuvîntul domnului mi -a vorbit astfel: „fiul omului, cei din casa lui israel, cînd locuiau în țara lor, au spurcat -o prin purtarea lor și prin faptele lor; așa că purtarea lor a fost înaintea mea ca spurcăciunea unei femei în timpul necurației ei. atunci mi-am vărsat urgia peste ei, din pricina singelui pe care -l vărsaseră în țară, și din pricina idolilor cu cari o spurcaseră. i-am risipit printre neamuri, și au fost împrăștiați în felurite țări; i-am judecat după purtarea și faptele lor rele. cînd au venit printre neamuri, ori încotro se duceau, pîngăreau numele meu cel sfînt, așa încît se zicea despre ei: „acesta este poporul domnului, ei au trebuit să iasă din țara lor.” și ai vrut să scap cîntec numelui meu celui sfînt, pe care -l pîngărea casa lui israel printre neamurile la cari se duseseră.” „de aceea, spune casei lui israel: „așa vorbește dom-

nul dumnezeu: „nu din pricina voastră fac aceste lucruri, casa lui israel, ci din pricina numelui meu celui sfînt, pe care l-ați pîngărit printre neamurile la cari ați mers. de aceea voi sfînti numele meu cel mare, care a fost pîngărit printre neamuri, pe care l-ați pîngărit în mijlocul lor. și neamurile vor cunoaște că eu sînt domnul, zice domnul dumnezeu, cînd voi fi sfînt în voi supt ochii lor. căci vă voi scoate dintre neamuri, vă voi stringe din toate țările, și vă voi aduce iarăși în țara voastră. vă voi stropi cu apă curată, și veți fi curățiți; și voi curăți de toate spurcăciunile voastre și de toți idolii voștri. vă voi da o inimă nouă, și voi pune în voi un duh nou; voi scoate din trupul vostru inima de piatră, și vă voi da o inimă de carne. voi pune duhul meu în voi, și vă voi face să urmați poruncile mele și să păziți și să împliniți legile mele. veți locui în țara, pe care am dat -o părinților voștri; voi veți fi poporul meu și eu voi fi dumnezeul vostru. vă voi izbăvi de toate necurățiile voastre. voi chema griul, și -l voi înmulți; nu voi mai trimite foametea peste voi. voi înmulți rodul pomilor și venitul cîmpului, ca să nu mai purtați ocara foametei printre neamuri. atunci vă veți aduce aminte de purtarea voastră cea rea, și de faptele voastre, cari nu erau bune; vă va fi scribă de voi înșivă, din pricina nelegiuirilor și uriciunilor voastre. și toate aceste lucruri nu le fac din pricina voastră, zice domnul dumnezeu, să știți! rușinați-vă și roșiți de purtarea voastră, casa lui israel!” așa vorbește domnul dumnezeu: „în ziua cînd vă voi curăți de toate nelegiuirile voastre, voi face ca cetățile voastre să fie locuite, și dărimăturile vor fi zidite din nou; țara pustiită va fi lucrată iarăși, de unde pînă aici era pustie în ochii tuturor trecătorilor. și se va spune atunci: „țara aceasta pustiită a ajuns ca o grădină a edenului; și cetățile acestea dărimate, cari erau pustii și surpate, sînt întărite și locuite; și neamurile, cari vor mai rămînea în jurul vostru, vor ști că eu, domnul, am zidit din nou ce era surpat, și am sădit ce era pustiit. eu, domnul, am vorbit, și voi și face.” așa vorbește domnul dumnezeu: „iată în ce privință mă voi lăsa înduplecat de casa lui israel, și iată ce voi face pentru ei: voi înmulți pe oameni ca pe o turmă de oi. cetățile dărimate se vor umplea cu turme de oameni, ca turmele închinat domnului, cu turme cari sînt aduse la ierusalim în timpul sărbătorilor celor mari. și vor ști că eu sînt domnul.”

37

mina domnului a venit peste mine, și m'a luat în duhul domnului, și m'a pus în mijlocul unei văi pline de oase. m'a făcut să trec pe lingă ele, de jur împrejur, și iată că erau foarte multe pe fața văiei, și erau uscate de tot. el mi -a zis: „fiul omului, vor putea oare oasele acestea să învieze?” eu am răspuns: „doamne, dumnezeule, tu știi lucrul acesta!” el mi -a zis: „proorocește despre oasele acestea, și spune-le: „oase uscate, ascultați cuvîntul domnului! așa vorbește domnul dumnezeu către oasele acestea: „iată că voi face să intre în voi un duh, și veți învia! vă voi da vine, voi face să crească pe voi carne, vă voi acoperi cu piele, voi pune duh în voi, și veți învia. și veți ști că eu sînt domnul.” am proorocit cum mi se poruncise. și pe cînd

prooroceam, s'a făcut un vuiet, și iată că s -a făcut o mișcare, și oasele s'au apropiat unele de altele! m-am uitat, și iată că le-au venit vine, carnea a crescut, și le -a acoperit pielea pe deasupra; dar nu era încă duh în ele. el mi -a zis: „proorocește, și vorbește duhului! proorocește, fiul omului, și zi duhului: „așa vorbește domnul dumnezeu: „duhule, vino din cele patru vinturi, suflă peste morții acestia, ca să învieze; am proorocit, cum mi se poruncise. și a intrat duhul în ei, și au înviiat, și au stătut pe picioare: era o oaste mare, foarte mare la număr. el mi -a zis: „fiul omului, oasele acestea sint toată casa lui israel. iată că ei zic: „ni s'au uscat oasele, ni s'a dus nădejdea; sintem pierduți! deaceia, proorocește, și spune-le: „așa vorbește domnul dumnezeu: „iată, vă voi deschide mormintele, vă voi scoate din mormintele voastre, poporul meu, și vă voi aduce iarăș în țara lui israel. și veți ști că eu sint domnul, cind vă voi deschide mormintele, și vă voi scoate din mormintele voastre, poporul meu! voi pune duhul meu în voi, și veți trăi; vă voi așeza iarăș în țara voastră, și veți ști că eu, domnul, am vorbit și am făcut, zice domnul.” cuvîntul domnului mi -a vorbit astfel: „fiul omului, ia o bucată de lemn, și scrie pe ea: „pentru iuda și pentru copiii lui israel, cari sint tovarășii lui.” ia apoi o altă bucată de lemn, și scrie pe ea: „pentru iosif, lemnul lui efraim, și pentru toată casa lui israel, care este tovarășa lui.” după aceea, împreună-le una cu alta, într'o singură bucată, așa încît să fie una în mîna ta. și cind îți vor zice copiii poporului tău: „nu vrei să ne lămurești ce înseamnă lucrul acesta?” să le răspunzi: „așa vorbește domnul dumnezeu: „iată că voi lua toiagul de lemn al lui iosif, care este în mîna lui efraim, și al semînților lui israel cari -i sint tovarășe, le voi uni cu toiagul lui iuda, și voi face un singur lemn, așa că vor fi una în mîna mea.” toiagele de lemn, pe cari vei scrie, să le ții astfel în mîna ta, supt ochii lor. și să le spui: „așa vorbește domnul dumnezeu: „iată, voi lua pe copiii lui israel din mijlocul neamurilor la cari s'au dus, îi voi strînge din toate părțile, și -i voi aduce înapoi în țara lor. voi face din ei un singur neam în țară, pe munții lui israel; toți vor avea un singur împărat, și nu vor mai fi două neamuri, nici nu vor mai fi împărțiți în două împărății. ici nu se vor mai spurca, prin idoliilor lor, cu uriciunile lor, și cu toate fărâdelegile lor. îi voi scoate din toate abaterile cu cari au păcătuit, și -i voi curăți; ei vor fi poporul meu, și eu voi fi dumnezeul lor. robul meu david va fi împărat peste ei, și toți vor avea un singur păstor. vor urma poruncile mele, vor păzi legile mele și le vor împlini. vor locui iarăș în țara, pe care am dat -o robului meu iacov, și pe care au locuit -o și părinții voștri. da, vor locui în ea, ei, copiii lor, și copiii copiilor lor, pe vecie, și robul meu david va fi voivodul lor în veci. voi încheia cu ei un legămînt de pace, care va fi un legămînt vecinic cu ei; îi voi sădi și -i voi înmulți, și voi pune locașul meu cel sfînt în mijlocul lor pentru totdeauna. locuința mea va fi între ei; eu voi fi dumnezeul lor, și ei vor fi poporul meu. și neamurile vor ști că eu sint domnul, care sfințește pe israel, cind locașul meu cel sfînt va fi pentru totdeauna în mijlocul lor.“

cuvîntul domnului mi -a vorbit astfel: „fiul omului, întoarce-te cu fața spre gog, din țara lui magog, spre domnul roșului, meșecului și tubalului, și proorocește împotriva lui! și spune: „așa vorbește domnul dumnezeu: „iată, am necaz pe tine, gog, domnul roșului, meșecului și tubalului! te voi tîri, și-ți voi pune un cirilg în fâlci; te voi scoate, pe tine și toată oastea ta, cai și călăreți, toți îmbrăcați în chip strălucit, ceată mare de popor, care poartă scut și pavază, și cari toți minuiesc sabia; împreună cu ei voi scoate pe cei din persia, etiopia și put, toți cu scut și coif: gomerul cu toate oștile lui, țara togarmei, din fundul miază-noaptei, cu toate oștile sale, popoare multe împreună cu tine! pregătește-te dar, fii gata, tu, și toată mulțimea adunată în jurul tău! fi căpetenia lor! după multe zile, vei fi în fruntea lor; în vremea de apoi, vei merge împotriva țării, ai cărei locuitori, scăpați de sabie, vor fi strînși dintre mai multe popoare pe munții lui israel cari multă vreme fuseseră pustii; dar, fiind scoși din mijlocul popoarelor, vor fi liniștiți în locuințele lor. iar tu te vei sui, vei înainta ca o furtună, vei fi o ca nor negru care va acoperi țara, tu cu toate oștile tale, și multe popoare cu tine. așa vorbește domnul dumnezeu: „în ziua aceea, multe gînduri îți vor veni în mînte, și vei urzi planuri rele. vei zice: „mă voi sui împotriva țării acesteia deschise, voi năvăli peste oamenii aceștia liniștiți, cari stau fără griji în locuințele lor, toți în locuințe fără ziduri, și neavînd nici zăvoare, nici porți! - mă voi duce să iau pradă și să mă dedau la jaf, să pun mîna pe aceste dărîmături locuite din nou, pe poporul acesta strîns din mijlocul neamurilor, care are turme și moșii, și locuiește în mijlocul pămîntului. seba și dedan, negustorii din tars și toți puii lor de lei, îți vor zice: „vii să iei pradă? pentru jaf ți-ai aducat oare mulțimea ta, ca să iei argint și aur, ca să iei turme și avuții, și să faci o pradă mare; de aceea proorocește, fiul omului, și spune lui gog: „așa vorbește domnul dumnezeu: „da, în ziua cînd poporul meu israel va trăi în liniște, vei porni din țara ta, și vei veni din fundul miazănoaptei, tu și multe popoare cu tine, toți călări pe cai, o mare mulțime și o puternică oștire! vei înainta împotriva poporului meu israel, ca un nor, care va acoperi țara. în zilele de apoi, te voi aduce împotriva țării mele, ca să mă cunoască neamurile, cînd voi fi sfînt în tine supt ochii lor, gog; așa vorbește domnul dumnezeu: „nu ești tu acela despre care am vorbit odinioară, prin robii mei proorocii lui israel, cari au proorocit atunci ani de zile, că te voi aduce împotriva lor? în ziua aceea, însă, în ziua cînd va porni gog împotriva pămîntului lui israel, zice domnul dumnezeu, mi se va sui în nări minia aprinsă. spun, în gelozia și în focul miniei mele: în ziua aceea, va fi un mare cutremur în țara lui israel. peștii mării și păsările cerului vor tremura de mine, și fiarele cîmpului și toate tiritoarele cari se tirăsc pe pămînt, și toți oamenii cari sint pe fața pămîntului; munții se vor răsturna, pereții stîncilor se vor prăbuși, și toate zidurile vor cădea la pămînt. atunci voi chema groaza împotriva lui pe toți munții mei, zice domnul dumnezeu; sabia fiecăruia se va întoarce împotriva fratelui său. il voi judeca prin ciumă

și singe, printr -o ploaie năpraznică și prin pietre de grindină; voi ploua foc și pucioasă peste el, peste ostile lui, și peste popoarele cele multe, cari vor fi cu el. imi voi arăta astfel mărimea și sfîntenia, mă voi face cunoscut înaintea mulțimii neamurilor, și vor ști că eu sînt domnul.“

39

fiul omului, proorocește acum împotriva lui gog, și spune: „așa vorbește domnul dumnezeu: „iată că am necaz pe tine, gog, domnul roșului, meșecului și tubalului! te voi tîri, te voi aduce, te voi sui din fundul miazănoaptei, și te voi aduce pe munții lui israel. îți voi doborî arcul din mîna stîngă, și voi face să-ți cadă săgețile din mîna dreaptă. vei cădea pe munții lui israel, tu și toate ostile tale, și popoarele cari vor fi cu tine; te voi da de mîncare păsărilor de pradă, tuturor celor ce au aripi, și fiarelor cîmpului. vei cădea pe fața cîmpului, căci eu am vorbit, zice domnul dumnezeu.“ „voi pune foc magogului, și celorce locuiesc liniștiți în ostroave, ca să știe că eu sînt domnul. imi voi face cunoscut numele meu cel sfînt în mijlocul poporului meu israel, și nu -i voi mai lăsa să-mi pingărească numele meu cel sfînt; ci vor ști neamurile că eu sînt domnul, sfîntul lui israel!“ „iată că lucrurile acestea vin și se întîmplă, zice domnul dumnezeu! aceasta este ziua, despre care am vorbit. atunci locuitorii cetăților lui israel vor ieși, vor arde și vor da pradă flăcărilor armele, pavezele și scuturile, arcurile și săgețile, lăncile și sulitele; și șapte ani vor face focul cu ele. u vor lua lemne de pe cîmp, și nu vor tăia lemne din păduri, ci vor face focul cu armele. vor jăfui pe cei ce i-au jăfuit, și vor prăda pe cei ce i-au prădat, zice domnul dumnezeu.“ „în ziua aceea, voi da lui gog un loc de înmormîntare în israel: vaea călătorilor, la răsăritul mării moarte, și mormintul acesta va astupa trecerea călătorilor. acolo vor îngropa pe gog cu toată mulțimea lui, și vor numi vaea aceasta: „vaea mulțimii lui gog.“ șapte luni îi va îngropa casa lui israel, ca să curățe țara. tot poporul țării îi va îngropa, și i se va duce vestea, în ziua cînd voi fi proslăvit, zice domnul dumnezeu.“ apoi vor alege niște oameni cari vor cutreiera neîncetat țara, și cari vor îngropa trupurile rămase pe fața pămîntului, ca să curățe țara; după șapte luni vor începe să cerceteze. cei ce vor străbate țara, o vor cutreiera, și cînd unul din ei va vedea oasele unui om, va pune un semn lîngă el, pînă îl vor îngropa groparii în „vaea mulțimii lui gog.“ tot acolo va mai fi și o cetate numită hamona (mulțime). așa vor curăți țara.“ fiul omului, așa vorbește domnul dumnezeu: „spune păsărilor de orice soi, și tuturor fiarelor cîmpului: „adunați-vă, și veniți! stringeți-vă din toate părțile, pentru jertfa mea, pe care o junghii pentru voi; jertfă mare este pe munții lui israel! mincați carne, și beți singe, mincați carnea vitejilor, și beți singele voiovozelor pămîntului, singe de berbeci, de miei, de țapi, de tauri îngrășați din basan! mincați grăsimi pînă vă veți sătura, și beți singe pînă vă veți îmbăta, din jertfele mele, pe cari le voi junghia pentru voi. saturați-vă la masa mea de carnea cailor și a călăreților, de carnea vitejilor și a tuturor oamenilor de război, zice domnul dumnezeu.“

„imi voi arăta slava între neamuri; și toate neamurile vor vedea judecățile pe cari le voi face, și pedepsele cu cari îi va lavi mîna mea. cei din casa lui israel vor ști că eu sînt domnul, dumnezeul lor, din ziua aceea și de atunci înainte. și neamurile vor cunoaște că din pricina nelegiuirilor ei, a fost dusă casa lui israel în robie, din pricina fărădelegilor ei, săvîrșite de ea împotriva mea; de aceea le-am ascuns fața mea, și i-am dat în mîinile vrăjmașilor lor, ca să piară toți ucii de sabie. le-am făcut după necurățiile lor și după fărădelegile lor, și le-am ascuns fața mea.“ „de aceea, așa vorbește domnul dumnezeu: „acum voi aduce înapoi pe prinșii de război ai lui iacob, voi avea milă de toată casa lui israel, și voi fi gelos de numele meu cel sfînt. atunci își vor uita ocara, și toate fărădelegile pe cari le-au săvîrșit împotriva mea, cînd locuiau liniștiți în țara lor, și cînd nu -i turbura nimeni. cînd îi voi aduce înapoi dintre popoare, și îi voi strînge din țara vrăjmașilor lor, voi fi sfîntit de ei înaintea multor neamuri. și vor ști că eu sînt domnul, dumnezeul lor, care -i lăsasem să fie luați prinși de război între neamuri, și care -i string iarăș în țara lor; nu voi mai lăsa pe nici unul din ei acolo și nu le voi mai acunde fața mea, căci voi turna duhul meu pentru casa lui israel, zice domnul dumnezeu.“

40

în anul al douăzeci și cincilea al robiei noastre, la începutul anului, în ziua a zecea a lunii, la patrușprezece ani după dărimarea cetății, tocmai în ziua aceea, a venit mîna domnului peste mine, și m'a strămutat în țara lui israel. m'a dus acolo, în niște vedenii dumnezeiești, și m'a așezat pe un munte foarte înalt; spre miazăzi de acest munte era ceva ca o cetate zidită. m'am dus acolo; și iată că acolo era un om, a cărui înfățișare ca un infățișarea aramei; el avea în mînă o sfoară de măsurat, de in, și o prăjină de măsurat, și stătea la poartă, mul acela mi -a zis: „fiul omului, privește cu ochii tăi, ascultă cu urechile tale, și ia aminte la toate lucrurile, pe cari ți le voi arăta; căci ai fost adus aici ca să ți le arăt. fă cunoscut casei lui israel tot ce vei vedea.“ un zid înconjura templul pe din afară de jur împrejur. în mîna omului aceuia era o prăjină de măsurat lîngă de șase coți, fiecare cot avînd o palmă mai mult decît cotul obicinuit. a măsurat lățimea zidului, care era de o prăjină, și înălțimea, care era tot de o prăjină. a mers la poarta de răsărit, și i -a supt treptele. a măsurat pragul porții, care era lat de o prăjină, și celalt prag care era lat de o prăjină. fiecare odaie de pază era lîngă de o prăjină, și largă tot de o prăjină. între fiecare două odăi de pază era un loc gol de cinci coți. pragul porții, de lîngă tînda porții din lăuntru, era de o prăjină. a măsurat și tînda porții dinlăuntru; era de o prăjină. a măsurat apoi tînda porții; era de opt coți, și stilpii ei erau de doi coți. tînda porții era spre partea dinlăuntru. daile de pază ale porții de răsărit erau în număr de trei de o parte și trei de cealaltă; citeși trele aveau aceeași măsură, și stilpii de fiecare parte aveau tot aceeași măsură. a măsurat apoi lărgimea deschizăturii porții, care era de zece coți, și lungimea porții, care era de treisprezece coți. înaintea odăilor de pază era un loc gol de un cot

de o parte și de cealaltă; fiecare odaie de pază avea șase coți de o parte, și șase coți de cealaltă. a măsurat poarta dela acoperișul unei odăi de pază, pînă la acoperișul celeilalte; între cele două deschizături cari erau față în față era o lățime de douăzeci și cinci de coți. a măsurat tinda porții și a găsit douăzeci de coți; tinda da într-o curte, de jur împrejurul porții. locul dintre poarta dela intrare și tinda porții dinlăuntru era lung de cincizeci de coți. la odaile de pază și la stîlpul lor dinlăuntru porții de jur împrejur erau niște ferestre îngrădite; ferestre erau și înlăuntru în tinzile porții de jur împrejur; iar pe stîlpi erau săpate ramuri de finici. m'a dus în curtea de afară, unde se aflau odăi și un caldarim de jur împrejur; pe caldarimul acesta erau treizeci de odăi. caldarimul era lîngă porți, și era dealungul porților: acesta era caldarimul de jos. a măsurat lățimea dela poarta de jos pînă la partea de afară a curții dinlăuntru, și avea o sută doi coți, la răsărit și la miazănoapte. a măsurat lungimea și lățimea porții de miazănoapte a curții de afară. dăile ei de pază, în număr de trei de o parte și trei de alta, stîlpii și tinda ei, aveau aceeaș măsură ca poarta dintii, cincizeci de coți în lungime și douăzeci și cinci de coți în lățime. ferestrele ei, tinda ei, finicii ei, aveau aceeaș măsură ca poarta de răsărit; te suiai la ea pe șapte trepte, iar tinda ei era în partea dinlăuntru. la curtea dinlăuntru era o poartă, în fața porții de miazănoapte și în fața porții de răsărit; a măsurat o sută de coți dela o poartă pînă la cealaltă. m'a dus în partea de miazăzi, unde se afla poarta dela miazăzi. i - a măsurat stîlpii și tinda, cari aveau aceeaș măsură. poarta aceasta și tinda ei aveau ferestre de jur împrejur, ca și celelalte ferestre, și poarta era lungă de cincizeci de coți și lată de douăzeci și cinci de coți. la ea te suiai pe o scară de șapte trepte, iar tinda ei era în partea din lăuntru; pe stîlpi era cîte un finic de fiecare parte. curtea dinlăuntru avea o poartă înspre miazăzi; a măsurat dela o poartă pînă la cealaltă spre miazăzi o sută de coți. m'a dus în curtea din lăuntru, pe poarta de miazăzi. a măsurat poarta de miazăzi, și a găsit că avea aceeaș măsură. dăile ei de pază, stîlpii și tinda ei, aveau aceeaș măsură. poarta aceasta și tinda ei aveau ferestre de jur împrejur, și poarta era lungă de cincizeci de coți și lată de douăzeci și cinci de coți. (de jur împrejur erau tinzi lungi de douăzeci și cinci de coți și late de cinci coți.) tinda porții dădea în curtea de afară; pe stîlpii ei erau finici, și opt trepte pentru suit la poartă. m'am dus apoi în curtea dinlăuntru, pe intrarea de răsărit. a măsurat poarta, și a găsit că avea aceeaș măsură. dăile ei de pază, stîlpii ei și tinda ei, aveau aceeaș măsură. poarta aceasta și tinda ei aveau și ele ferestre de jur împrejur, lungi de cinci zeci de coți și late de douăzeci și cinci. tinda ei dădea în curtea de afară; de fiecare parte erau finici pe stîlpi, și opt trepte pentru suit la poartă. m'a dus la poarta de miază-noapte. a măsurat - o, și a găsit aceeaș măsură. și ea avea odăi de pază, stîlpi, tindă și ferestre de jur împrejur; era lungă de cinci zeci de coți și lată de douăzeci și cinci de coți. tinda ei dădea în curtea de afară; de fiecare parte erau cinci finici pe stîlpii ei, și opt trepte pentru suit la poartă. era o odaie, care se deschidea spre tinda porții; acolo trebuiau spălate arderile de tot. în tinda porții erau de fiecare parte două mese, pe cari

trebuia junghiată arderea de tot, jertfa de ispășire și jertfa pentru vină. în una din părțile de afară, cum te sui la intrarea porții de miază-noapte, erau două mese; și în cealaltă parte, spre tinda porții, erau iarăș două mese. în cele două părți ale porții, se aflau astfel patru mese de o parte și patru mese de cealaltă, de toate opt mese, pe cari trebuiau injunghiate jertfele. în fața meselor pentru jertfe, mai erau pentru arderile de tot patru mese de pietre cioplite, lungi de un cot și jumătate, late de un cot și jumătate, și înalte de un cot; pe mesele acestea, trebuiau puse uneltele cu cari se jungheau vitele pentru arderi de tot și pentru celelalte jertfe. pe din lăuntru casa avea de jur împrejur pervazuri de un lat de mină, cari slujeau ca mese pentru carnea jertfelor. afară din poarta dinlăuntru erau două odăi pentru cîntăreți în curtea dinlăuntru: una era alături de poarta de miază noapte și avea fața spre miazăzi, cealaltă era alături de poarta de miazăzi și avea fața spre miazănoapte. el mi - a zis: „odaia aceasta, dinspre miazăzi, este pentru preoții cari îngrijesc de slujba templului. iar odaia dinspre miazănoapte este pentru preoții cari îngrijesc de slujba altarului. fiii lui țadoc sînt aceia cari, din fiii lui levi, se apropie de domnul, ca să - i slujească. a măsurat curtea, care era în patru colțuri, lungă de o sută de coți. altarul era înaintea casei. m'a dus în tinda casei. a măsurat stîlpii tinzii, și a găsit cinci coți de o parte, și cinci coți de cealaltă. lățimea porții era de patrușprezece coți, iar peretele de pe laturile porții era de trei coți deoparte și de trei coți de cealaltă. tinda avea o lungime de douăzeci de coți și o lățime de doisprezece coți; te suiai la ea pe zece trepte. lîngă stîlpi mai erau și alți stîlpi, unul de o parte și altul de alta.

41

m'a dus în templu. a măsurat stîlpii; aveau o lățime de șase coți deoparte, și o lățime de șase coți de alta-aceasta este lățimea stîlpilor. lățimea ușii era de zece coți; iar canaturile ușii erau lați de cinci coți deoparte, și cinci coți de cealaltă parte. a măsurat și lungimea templului: patruzeci de coți, și lățimea: douăzeci de coți. apoi a intrat înlăuntru. a măsurat ușorii ușii: doi coți, ușa șase coți, și lățimea ușii, șapte coți. pe poarta dinaintea templului a măsurat în lungime douăzeci de coți și în lățime douăzeci de coți; și mi - a zis: „acesta este locul prea sfînt; a măsurat zidul casei: gros de șase coți, și lățimea odăilor lăturalnice de jur împrejurul casei, patru coți. dăile lăturalnice erau unele peste altele, în număr de treizeci, așezate în trei caturi; ele dădeau în niște îmbucături de zid făcute anume pentru odăile acestea din jur împrejurul casei, așa că se sprijineau pe ele, și nu pe zidul casei. dăile, cu cit erau mai sus, cu atît erau mai încăpătoare, și te suiai la ele ocolind; căci te suiai împrejurul casei pe o scară șerpuitoare. astfel era mai mult loc, ca lărgime, în partea de sus a casei, și din catul de jos te suiai în catul de sus prin cel dela mijloc. de jur împrejurul casei se vedea o pardoseală ieșită în afară. odăile lăturalnice aveau niște temelii, și erau de o prăjină întreagă, adică șase coți la unghiu. zidul de afară al odăilor lăturalnice avea o grosime de cinci coți. locul gol dintre odăile lăturalnice ale casei și

odăile dimprejurul casei, avea o lățime de două zeci de coți, de jur împrejur. ușa odăilor lăturalnice dădea în locul gol: o ușă la miază noapte, și o ușă la miază zi; și lărgimea locului gol era de cinci coți de jur împrejur. clădirea din fața locului gol, din partea de apus, avea o lățime de șaptezeci de coți, un zid de cinci coți de gros de jur împrejur, și era lung de nouăzeci de coți. a măsurat și casa, care avea o lungime de o sută de coți. locul gol, clădirea și zidurile sale, aveau de asemenea o lungime de o sută de coți. lățimea fetei casei și a locului gol, din spre răsărit, era de o sută de coți. a măsurat lungimea clădirii dinaintea locului gol, pe partea dinapoi a casei, și pridvoarele ei de fiecare parte: erau o sută de coți. templul și casa dinlăuntru, tinda de afară, pragurile, ferestrele îngrădite, pridvoarele din jurul celor trei caturi, din fața pragurilor, erau acoperite cu lemn de jurimprejur. dela pământ până la ferestrele acoperite, până deasupra ușii, partea dinlăuntru a casei, partea de afară, tot zidul de jur împrejurul casei din lăuntru și din afară, totul era după măsură, și împodobit cu heruvimi și finici. între doi heruvimi era un finic. fiecare heruvim avea două fețe, o față de om întoarsă spre un finic deoparte, și o față de leu întoarsă spre celalt finic, de cealaltă parte; așa era de jur împrejurul casei. dela pământ până deasupra ușii, erau heruvimi și finici, și tot așa și pe zidul templului. ușorii templului era în patru muchi. și în fața locului prea sfânt erau ceva care se vedea ca un altar de lemn, înalt de trei coți, lung de doi coți și lat de doi coți. colturile, temelia, și pereții lui erau de lemn. omul acela mi -a zis: „aceasta este masa care este înaintea domnului! templul și locul prea sfânt aveau două uși. fiecare ușă avea două canaturi, cari se întorceau amîndouă pe uși, două canaturi pentru o ușă și două pentru cealaltă. pe ușile templului erau săpați heruvimi și finici, ca și pe ziduri. în fața pridvorului de afară erau niște grinzii de lemn înbucate între ele. erau ferestre îngrădite, și deoparte și de cealaltă erau finici, și tot așa era și pe laturile pridvorului, pe odăile lăturalnice și pe grinzile de sus.

42

apoi m'a scos și m'a dus în curtea deafară din spre miază noapte, și m'a dus în odăile din fața locului gol și din fața clădirii la miază noapte. fața unde se afla ușa de miază noapte, avea o lungime de o sută de coți; și lățimea era de cincizeci de coți. în dreptul celor douăzeci de coți ai curții dinlăuntru, și în dreptul caldarimului curții de afară, se aflau pridvoare lingă pridvoare în catul al treilea. pe dinaintea odăilor, era un loc de trecere lat de zece coți, și un drum de un cot; ușile lor erau spre miază noapte. dăile de sus erau mai strimte decit cele de jos și decit cele dela mijlocul clădirii, pentrucă le mai luau din loc și pridvoarele. erau trei caturi, dar n'aveau stilpi ca stilpii curților; de aceea, începînd de jos, odăile de sus erau mai strimte decit cele de jos și cele dela mijloc. zidul de afară, care mergea alături cu odăile, dinspre curtea de afară, în fața odăilor, avea o lungime de cincizeci de coți; căci lungimea odăilor din spre curtea de afară era de cincizeci de coți. dar fața tem-

plului avea o sută de coți. dedesubtul acestor odăi era intrarea dela răsărit, cum veneai din curtea de afară. mai erau niște odăi de grosimea zidului curții dinspre răsărit, în dreptul locului gol și în dreptul clădirii. în fața lor, era un loc de trecere, ca și înaintea odăilor dinspre miază noapte, de aceeași lungime și lățime; ieșirile, întocmirea și ușile lor erau la fel. tot așa era și cu ușile odăilor dinspre miazăzi. era o ușă la capul locului de trecere, care se afla drept înaintea zidului dinspre răsărit, pe unde intrai. el mi -a zis: „odăile dela miazănoapte și odăile de la miazăzi, cari sînt în fața locului gol, sînt odăile sfinte, unde vor minca lucrurile prea sfinte preoții, cari se apropie de domnul; în ele vor pune lucrurile prea sfinte, darurile de mincare, vitele aduse ca jertfe de ispășire și de vină; căci locul acesta este sfînt. cînd vor intra preoții, nu vor ieși din locul sfînt ca să se ducă în curtea de afară, ci își vor lăsa acolo hainele cu cari fac slujba, căci hainele acestea sînt sfinte; se vor îmbrăca în alte haine ca să se apropie de curtea care este pentru popor.“ după ce a isprăvit de măsurat casa dinlăuntru, m'a scos pe poarta dinspre răsărit, și a măsurat -o pe partea de afară de jur împrejur. a măsurat partea de răsărit cu prăjina de măsurat, și de jur împrejur a găsit cinci sute de prăjini. a măsurat partea de miazănoapte cu prăjina de măsurat, și a găsit de jur împrejur cinci sute de prăjini. a măsurat partea de miazăzi cu prăjina de măsurat, și a găsit cinci sute de prăjini. s'a întors apoi spre apus, și a măsurat cinci sute de prăjini cu prăjina de măsurat. a măsurat astfel în cele patru laturi zidul de jur împrejurul casei; lungimea era de cinci sute de prăjini, și lățimea de cinci sute de prăjini; zidul acesta despărtea locul sfînt de cel nesfînt.

43

m'a dus la poartă, la poarta dinspre răsărit. și iată că slava domnezeului lui israel venea dela răsărit. glasul său era ca urlatul unor ape mari, și pămîntul strălucea de slava sa. vedenia aceasta semăna cu aceea pe care o avusesem cînd venisem să nimicesc cetatea; și vedeniile acestea semănau cu aceea pe care o avusesem, lingă riul chebar. și am căzut cu fața la pămînt. slava domnului a intrat în casă pe poarta dinspre răsărit. atunci, duhul m'a răpit și m'a dus în curtea dinlăuntru. și casa era plină de slava domnului! am auzit pe cineva vorbindu-mi din casă, și un om stătea lingă mine. el mi -a zis: „fiul omului, acesta este locul scaunului meu de domnie, locul unde voi pune talpa picioarelor mele; aici voi locui vecinic în mijlocul copiilor lui israel! casa lui israel și împărații lor nu mi vor mai pingări numele meu cel sfînt, prin curviile lor și prin trupurile moarte ale împăraților lor la moartea lor, ca atunci cînd își puneau pragul lor lingă pragul meu, stilpii lor lingă stilpii mei, și nu era de cit un zid între mine și ei. așa au pingărit ei numele meu cel sfînt cu uriciunile pe cari le-au săvîrșit; de aceea i-am mistuit în minia mea. acum vor depărta de la mine curviile lor și trupurile moarte ale împăraților lor, și voi locui vecinic în mijlocul lor. tu, însă, fiul omului, arată templul acesta casei lui israel; ei să -i măsoare planul, și să roșească de nelegiuirile lor. dacă vor roși de toată purtarea lor, arată-le

chipul casei acesteia, întocmirea ei, ieșirile și intrările ei, toate planurile și toate legile ei; zăgrăvește-le - o supt ochi, ca să păzească toate planurile ei, toate poruncile ei și toate orinduirile ei, și să facă întocmai după ele. aceasta este legea privitoare la casa. pe virful muntelui, tot locul pe care -l va cuprinde ea, este prea sfânt. iată, aceasta este legea asupra casei. iată măsurile altarului, în coți; fiecare cot era cu o palmă mai lung decât cotul obicinuit. temelia era înaltă de un cot, și lată de un cot; și pervazul dimprejur avea o lățime de un lat de mină; aceasta era propteaua altarului. dela temelia de pe pământ pină la pervazul de jos erau doi coți, și o lățime de un cot; și dela pervazul cel mic pină la cel mare erau patru coți, și un cot lățime. altarul avea o vatră de patru coți; și din vatra altarului se înălțau patru coarne. vatra altarului avea o lungime de doisprezece coți, o lățime de doisprezece coți, și cu cele patru laturi ale lui făcea un patrat. pervazul avea patrusprezece coți lungime pe patrusprezece coți lățime, în cele patru laturi ale lui; marginea de sus era de o jumătate de cot; temelia era lată de un cot de jur împrejur, și treptele erau în dreptate spre răsărit. el mi -a zis: „fiul omului, așa vorbește domnul dumnezeu: iată legile cu privire la altar, pentru ziua cînd îl vor face, ca să aducă pe el ardere de tot și să stropescă singele. să dai preoților, leviților, cari sînt din sămînța lui țadoc și cari se apropie de mine ca să-mi slujească, zice domnul dumnezeu, un vițel pentru jertfa de ispășire. să iei din singele lui, și să ungi cele patru coarne ale altarului, cele patru colțuri ale pervazului, și marginea care -l înconjoară; să curățești astfel altarul și să faci ispășire pentru el. să iei vițelul pentru ispășire, și să -l ardă într'un loc anume lingă casă, afară din sfîntul locaș. în ziua a doua, să aduci ca jertfă de ispășire un țap fără cusur, ca să curățe altarul, cum l-au curățit cu vițelul. după ce vei isprăvi de făcut ispășirea, să aduci un vițel fără cusur, și un berbec din turmă fără cusur. să -i aduci înaintea domnului; preoții să -i presare cu sare, și să -i aducă domnului ca ardere de tot. timp de șapte zile, să jertfești în fiecare zi un țap ca jertfă de ispășire; să jertfească și un vițel și un berbec din turmă, amîndoi fără cusur. timp de șapte zile, vor face ispășirea și curățirea altarului, și -l vor sfînti astfel. după ce se vor împlini aceste zile, dela ziua a opta înainte, preoții să aducă pe altar arderile voastre de tot, și jerfele voastre de mulțămire. și vă voi fi binevoitor, zice domnul dumnezeu.“

44

m'a adus înapoi la poarta de afară a sfîntului locaș, dinspre răsărit. dar era închisă. și domnul mi -a zis: „poarta aceasta va sta închisă, nu se va deschide, și nimeni nu va trece pe ea; căci domnul, dumnezeul lui israel, a intrat pe ea. de aceea va rămînea închisă! în ce privește pe voivod, voivodul va putea să șadă supt ea, ca să mănînce pinea de jertfă înaintea domnului. el va intra pe drumul care dă în tînda porții, și va ieși pe acelaș drum.“ m'a dus apoi la poarta de miază noapte, înaintea casei templului. m'am uitat și iată că slava domnului umplea casa domnului! și am căzut cu fața la pământ. domnul mi -a zis: „fiul

omului, fii cu luare aminte, uită-te cu ochii tăi și ascultă cu urechile tale tot ce-ți voi spune cu privire la toate rînduilele casei domnului și cu privire la toate legile ei; privește cu băgare de seamă intrarea casei și toate ieșirile sfîntului locaș! și spune celor îndrădănici, casei lui israel: „așa vorbește domnul dumnezeu: „ajungă-vă toate uriciunile voastre, casa lui israel! ați băgat în locașul meu cel sfînt niște străini cu inima netăiată împrejur, și cu carnea netăiată împrejur, ca să-mi spurce casa; ați adus pinea mea, grăsimia și singele înaintea tuturor uriciunilor voastre, și ați rupt astfel legămîntul meu. 'ați păzit ce trebuia păzit cu privire la lucrurile mele cele sfînte, ci i-ați pus în locul vostru, ca să să facă slujbă în locașul meu cel sfînt. așa vorbește domnul dumnezeu: „niciun străin, netăiat împrejur cu inima și netăiat împrejur cu trupul, să nu între în locașul meu cel sfînt, niciunul din străinii cari vor fi în mijlocul copiilor lui israel. mai mult, leviții cari s'au depărtat de mine, cînd se rătăcea israel și se abătea dela mine ca să-și urmeze idolii, vor purta pedeapsa nelegiuirilor lor: ei vor fi în locașul meu cel sfînt ca slugi, vor păzi porțile casei și vor face slujbă în casă; vor junghea pentru popor vitele rînduite pentru arderile de tot și pentru celelalte jertfe, și vor sta înaintea lui ca să -i slujească. pentrucă i-au slujit înaintea idolilor lui, și au făcut să cadă în păcat casa lui israel, deaceia îmi ridic mîna asupra lor, zice domnul dumnezeu, ca să-și poarte pedeapsa nelegiurii lor. u se vor apropia de mine ca să fie în slujba mea ca preoți, nu se vor apropia de lucrurile mele cele sfînte, nici de lucrurile mele prea sfînte; ci vor purta pedeapsa rușinei lor și uriciunilor pe cari le-au săvîrșit. totuș le voi da paza casei, îi voi întrebuița la toată slujba ei și la tot ce trebuie făcut în ea. „dar preoții, leviții, fiii lui țadoc, cari au păzit slujba locașului meu celui sfînt cînd se rătăceau copiii lui israel dela mine, aceia se vor apropia de mine să-mi slujească, și vor sta înaintea mea ca să-mi aducă grăsimie și sînge, zice domnul dumnezeu.“ „ei vor intra în locașul meu cel sfînt, se vor apropia de masa mea ca să-mi slujească, și vor fi în slujba mea. cînd vor trece pe porțile curții dinlăuntru, se vor îmbrăca în haine de în; nu vor avea pe ei nimic de lînă, cînd vor face slujba în porțile curții dinlăuntru și în casă. vor avea pe cap și scufii de în, și ismene de în pe coapsele lor; nu se vor încinge cu ceva care să aducă sudoare; iar cînd vor ieși să se ducă în curtea de afară la popor, vor lepăda veșmintele cu cari fac slujba, și le vor pune în odăile sfîntului locaș; se vor îmbrăca în altele ca să nu sfîntească poporul cu veșmintele lor. u-și vor rade capul, dar nici nu vor lăsa părul să crească în voie; ci vor trebui să-și taie părul. iciun preot nu va bea vin cînd va intra în curtea dinlăuntru. u vor lua de nevastă nici o văduvă, nici o femeie lăsată de bărbat, ci vor lua numai fecioare din sămînța casei lui israel; totuș vor putea să ia și pe văduva unui preot. vor învâța pe poporul meu să deosebească ce este sfînt de ce nu este sfînt, și vor arăta deosebirea dintre ce este necurat și ce este curat. vor judeca în neîntelegeri, și vor hotări după legile mele. vor păzi deasemenea legile și poruncile mele, la toate sărbătorile mele, și vor sfînti sabbatele mele. un preot nu se va duce la un mort, ca să nu se facă necurat; nu va putea să se facă

necurat decât pentru un tată, pentru o mamă, pentru un fiu, pentru o fiică, pentru un frate și pentru o soră, care nu era măritată. după curățire, i se vor număra șapte zile. în ziua când va intra în locașul meu cel sfânt, în curtea dinlăuntru, ca să facă slujba în sfântul locaș, își va aduce jertfa de ispășire, zice domnul dumnezeu. „iată moștenirea pe care o vor avea: eu voi fi moștenirea lor. să nu le dați nici o moșie în israel: eu voi fi moșia lor” dar se vor hrăni cu darurile de mîncare, cu jertfele de ispășire și de vină; și tot ce va fi închinat domnului prin făgăduință în israel va fi al lor. cele mai bune din cele dintii roade de orice fel, și partea ridicată din toate darurile de mîncare, pe cari le veți aduce ca daruri ridicate, vor fi ale preoților; veți da preoților și pirga făinii voastre, pentru ca binecuvîntarea să rămîna peste casa voastră. preoții însă nu vor minca din nicio pasăre sau vită moartă ori sfîșiată de fiară.”

45

cînd veți împărți țara ca moștenire prin sort, să ridicați ca dar sfînt pentru domnul o bucată din țară, lungă de douăzeci și cinci de mii de coți și lată de zece mii: aceasta va fi sfîntă în toată întinderea ei. din bucată aceasta veți lua pentru sfîntul locaș cinci sute de coți în lung și cinci sute de coți în lat, în patru laturi; și cinci zeci de coți ca loc slobod de jur împrejur. din această întindere să măsoari o bucată lungă de douăzeci și cinci de mii și lată de zece mii, pentru sfîntul locaș, pentru locul prea sfînt. aceasta este partea sfîntă din țară: ea va fi a preoților cari fac slujba în sfîntul locaș, cari se apropie de domnul să -i slujească; acolo vor fi casele lor, și acesta va fi un loc sfînt pentru locașul cel sfînt. leviților, cari slujesc în casă, să li se dea în stăpînire un ținut de douăzeci și cinci de mii de coți în lung și zece mii în lat, pentru cetățile în cari vor locui împreună cu douăzeci de odăi. să dați și cetății o moșie de cinci mii de coți în lat și douăzeci și cinci de mii în lung, lingă partea cea sfîntă luată pentru sfîntul locaș; aceasta va fi pentru toată casa lui israel. pentru domnitor veți osebi un loc lingă cele două laturi ale părții sfinte și ale moșiei cetății, dealungul părții sfinte și dealungul moșiei cetății, la apus de partea de apus și la răsărit de partea de răsărit, pe o lungime cit una din părți, dela hotarul de apus pînă la hotarul de răsărit. acesta va fi pămîntul lui, moșia lui în israel; și domnitorii mei nu vor mai asupra poporului meu, ci vor împărți casei lui israel cealaltă parte a țării, după semințiile ei. așa vorbește domnul dumnezeu: „destul, domnitorii ai lui israel! încetați cu silnicia și răpirile, faceți judecată și dreptate! înlăturați stoarcerile voastre dela poporul meu, -zice domnul dumnezeu. - să aveți cumpene drepte, o efă dreaptă, și un bat drept. efa și batul să aibă aceeași măsură; batul să cuprindă a zecea parte dintr'un omer, și efa a zecea parte dintr'un omer; măsura lor se va potrivi după omer. siclul să fie de douăzeci de ghere. cinci sicli să fie cinci, zece sicli să fie zece, iar mina să fie de cincizeci de sicli! iată darul de mîncare pe care -l veți ridica: a șasea parte dintr'o efă la un omer de grîu, și a șasea parte din efă la un omer de orz. pentru untdelemn, la un bat de

untdelemn, veți datora a zecea parte dintr'un bat la un cor, care este tot una cu un omer de zece bați, căci zece bați fac un omer. oaie dintr'o turmă de două sute de oi din toate semințiile lui israel, să fie dată ca dar de mîncare, ardere de tot și jertfă de mulțămire, pentru ca să slujească drept jertfă de ispășire, -zice domnul dumnezeu. - tot poporul din țară va trebui să dea darul acesta de mîncare pentru domnitorul lui israel. domnitorul va fi dator să dea arderile de tot, darurile de mîncare și jertfele de băutură la sărbători, la lunile noi, la sabbate, la toate adunările de sărbătoare ale casei lui israel. el va îngriji de jertfa ispășitoare, de darul de mîncare, de arderea de tot, și de jertfa de mulțămire, ca să se facă ispășire pentru casa lui israel.” așa vorbește domnul dumnezeu: „în cea dintii zi a lunii întii, vei lua un vițel fără cusur, și vei face ispășire pentru sfîntul locaș. preotul va lua din singele jertfei ispășitoare, și va pune pe ușorii casei, pe cele patru colțuri ale pervazului altarului, și pe ușorii porții curții dinlăuntru. tot așa vei face și în ziua întii a lunii a șaptea, în ziua întii a lunii noi, pentru cei din popor cari păcătuiesc fără voie sau din nechibzuință; și astfel veți curăți casa. în ziua a patrusprezecea a lunii întii, veți prăznui paștele. sărbătoarea va ținea șapte zile, în care timp se vor minca azimi. domnitorul va aduce în ziua aceea, pentru el și pentru tot poporul țării, un vițel ca jertfă de ispășire. în timpul celor șapte zile ale sărbătorii, va aduce ca ardere de tot domnului, șapte viței și șapte berbeci fără cusur, în fiecare din cele șapte zile, și un țap ca jertfă de ispășire în fiecare zi. va adăuga și darul de mîncare: cite o efă de fiecare vițel, și o efă de fiecare berbec, cu cite un hin de untdelemn de efă. în ziua a cincisprezecea a lunii a șaptea, la sărbătoare, va aduce timp de șapte zile aceleași jertfe de ispășire, aceleași arderi de tot și acelaș dar de mîncare împreună cu untdelemnul.”

46

asa vorbește domnul dumnezeu: „poarta curții dinlăuntru: dinspre răsărit, va rămînea închisă în cele șase zile de lucru; dar se va deschide în ziua sabbatului, și va fi deschisă și în ziua lunii noi. domnitorul va intra pe drumul care dă în tinda porții de afară, și va sta lingă ușorii porții. apoi preoții vor aduce arderea lui de tot și jertfele lui de mulțămire. el se va închina pe pragul porții, apoi va ieși iarăș afară, și poarta nu se va închide pînă seara. poporul țării se va închina și el înaintea domnului la intrarea acestei porți, în zilele de sabbat și la lunile noi. arderea de tot pe care o va aduce domnului domnitorul, în ziua sabbatului, va fi de șase miei fără cusur și un berbec fără cusur; iar darul lui de mîncare va fi o efă de berbec, și un dar de bună voie pentru miei, cu un hin de untdelemn de fiecare efă. în ziua lunii noi, va da un vițel fără cusur, șase miei și un berbec, toți fără cusur. și darul lui de mîncare va fi de o efă pentru vițel, o efă pentru berbec, și cit va voi pentru miei, cu un hin de untdelemn de fiecare efă. cînd va intra domnitorul, va intra pe drumul din tinda porții, și va ieși pe acelaș drum. dar cînd va veni poporul țării înaintea domnului, la sărbători, celce va intra pe poarta de miazănoapte, ca să se închine, va ieși pe poarta de mi-

azăzi; iar celce va intra pe poarta de miazăzi, va ieși pe poarta de miazănoapte; nu trebuie să se întoarcă pe aceeași poartă pe care vor intra, ci vor ieși drept înainte pe cealaltă. domnitorul va intra cu ei când vor intra, și vor ieși împreună când vor ieși. la sărbători și la praznice, darul de mâncare va fi de o efă pentru vițel, o efă pentru berbec, și cit va voi pentru miei, împreună cu un hin de untdelemn de fiecare efă. dacă însă domnitorul aduce domnului o ardere de tot de bunăvoie sau o jerfă de mulțămire de bunăvoie, îi vor deschide poarta dinspre răsărit, și el își va aduce arderea de tot și jertfa de mulțămire așa cum o aduce în ziua sabbatului; apoi va ieși afară, și după ce va ieși, vor închide iarăși poarta. în fiecare zi vei aduce domnului ca ardere de tot un miel de un an, fără cusur; pe acesta îl vei aduce în fiecare dimineață. vei mai adăuga la el ca dar de mâncare, în fiecare dimineață, a șasea parte dintr-o efă, și a treia parte dintr-un hin de untdelemn, pentru stropirea floarei de făină. acesta este darul de mâncare de adus domnului; aceasta este o lege vecinică, pentru totdeauna! în fiecare dimineață, vor aduce astfel mielul și darul de mâncare împreună cu untdelemnul, ca o ardere de tot vecinică.“ „așa vorbește domnul dumnezeu: „dacă domnitorul dă unuia din fiii săi un dar luat din moștenirea sa, darul acesta va rămânea al fiilor săi, ca moșia lor prin drept de moștenire. dar dacă dă unuia din slujitorii lui un dar luat din moștenirea lui, darul acela va fi al lui până în anul șobozeniei, apoi se va întoarce înapoi domnitorului; numai fiii lui vor stăpîni ce le va da din moștenirea lui. domnitorul nu va lua nimic din moștenirea poporului, nu -l va despuia de moșiile lui. ci, ce va da de moștenire fiilor săi, va lua din ce are el, pentru ca niciunul din poporul meu să nu fie îndepărtat din moșia lui;” m’a dus, pe intrarea de lingă poartă, în odăile sfinte, rinduite preoților, și cari se află spre miază-noapte. și iată că în fund, era un loc, în spre apus. el mi -a zis: „acesta este locul unde vor fierbe preoții carnea dela jertfele pentru vină și pentru ispășire, și unde vor coace darurile de mâncare, ca să se ferească să le ducă în curtea de afară și să sfințească astfel poporul prin ele. m’a dus apoi în curtea de afară, și m’a făcut să trec pe lingă cele patru colțuri ale curții. și iată că era o curte la fiecare colț al curții. și în cele patru colțuri ale curții erau niște curți despărțite, lungi de patru zeci de coți și late de treizeci; citeși patru aveau aceeași măsură, și erau în colțuri. citeși patru erau înconjurate cu un zid, și la picioarele zidului de jur împrejur erau niște vetre pentru gătit. el mi -a zis: „acestea sînt bucătăriile, unde vor fierbe slujitorii casei carnea de la jertfele aduse de popor.

47

m’a adus înapoi la ușa casei. și iată că ieșea apă de supt pragul casei, dinspre răsărit; căci fața casei era spre răsărit. apa se pogora de supt partea dreaptă a casei în spre partea de miază-zi a altarului. m’a scos pe poarta de miază noapte, și m’a făcut să ocolesc pe din afară pînă la poarta de răsărit. și iată că apa curgea din partea dreaptă. cînd a înaintat omul acela spre răsărit, cu măsura în mînă, a măsurat o mie de

coți, și m -a trecut prin apă; apa îmi venea pînă la glesne. a mai măsurat iarăși o mie de coți, și m’a pus să trec prin apă, și apa îmi venea pînă la genunchi. a măsurat iarăși o mie de coți, și m’a trecut prin ea, și apa îmi venea pînă la solduri. a măsurat iarăși o mie de coți, și atunci era un rîu pe care nu -l puteam trece, căci apa era arit de adînc încît trebuia să inot un rîu, care nu se putea trece. el mi -a zis: „ai văzut, fiul omului;” și m’a luat și m’a adus înapoi pe malul rîului. cînd m’a adus înapoi, iată că pe malul rîului erau o mulțime de copaci pe amîndouă părțile. el mi -a zis: „apa aceasta curge spre tînutul de răsărit, se pogoară în cîmpie, și se varsă în marea și vîrsîndu-se în mare, apele mării se vor vindeca. rice făptură vie, care se mișcă, va trăi pretutîndeni pe unde va curge riul, și vor fi o mulțime de pești; căci ori pe unde va ajunge apa aceasta, apele se vor face sănătoase, și pretutîndeni pe unde va ajunge riul acesta va fi viață. pescarii vor sta pe malurile lui, dela en-gledi pînă la en-eglain, și vor întinde mrejele; vor fi pești de felurie soiuri, ca peștii mării celei mari, și vor fi foarte mulți. mlaștinile și gropile ei nu se vor vindeca, ci vor fi lăsate pradă sării. dar lingă riul acesta, pe malurile lui de amîndouă părțile, vor crește tot felul de pomi roditori. frunza lor nu se va vesteji, și roadele lor nu se vor sfîrși; în fiecare lună vor face roade noi, pentru că apele vor ieși din sfîntul locaș. roadele lor vor sluji ca hrană, și frunzele lor ca leac.“ așa vorbește domnul dumnezeu: „iată hotarele țării, pe care o veți împărți ca moștenire celor douăsprezece seminții ale lui israel. iosif va avea două părți. veți stăpîni unul ca și altul, cum am jurat, cu mîna ridicată, că o voi da părinților voștri. țara aceasta vă va cădea deci la împărțea ca moștenire. iată hotarele țării: în spre miază noapte, dela marea cea mare, drumul hetlonului pînă la țedad, humat, berota, sibraim, între hotarul damascului și hotarul hamatului, hațerhaticon, spre hotarul havranului. astfel hotarul va fi, dela mare pînă la hațar-enon, și la miază noapte de el hotarul damascului, țafonului, și hotarul hamatului. acesta va fi hotarul dinspre miază-noapte. în partea de răsărit, dintre havran și damasc, între galaad și țara lui israel, hotarul va fi iordanul, dela hotarul de miază noapte pînă la marea de răsărit și anume pînă la tamar. acesta va fi hotarul de răsărit. hotarul de miază zi, în spre miază zi, va merge dela tamar pînă la afele meriba dela cades, pînă la pîrîul egiptului, și pînă la marea cea mare. acesta va fi hotarul de miază zi. hotarul de apus va fi marea cea mare, pînă la locul unde apucă spre hamat: acesta va fi hotarul de apus. țara aceasta o veți împărți între voi, după semințiile lui israel. veți împărți însă ca moștenire prin sort între voi și între străinii cari vor locui în mijlocul vostru, pe aceștia îi veți privi ca pe niște băștinași între copiii lui israel. ei să aibă moștenirea prin sort împreună cu voi între semințiile lui israel. străinului îi veți da moștenirea lui în seminția în care va locui, zice domnul dumnezeu.“

iată numele semințiilor. la marginea de miază noapte, dealungul drumului dela hetlon, cum mergi spre hamat și harțar-enon, la hotarul damascului dela miază noapte spre hamat, dela răsărit pînă spre apus: partea lui dan. lîngă hotarul lui dan, dela răsărit pînă la apus, partea lui așer. lîngă hotarul lui așer, dela răsărit pînă la apus partea lui neftali. lîngă hotarul lui neftali, dela răsărit pînă la apus, partea lui manase. lîngă hotarul lui manase, dela răsărit pînă la apus, partea lui efraim. lîngă hotarul lui efraim, dela răsărit pînă la apus, partea lui ruben. lîngă hotarul lui ruben, dela răsărit pînă la apus, partea lui iuda. lîngă hotarul lui iuda, dela răsărit pînă la apus, va fi partea sfîntă pe care o veți despărți, lată de douăzeci și cinci de mii de coți și lungă cit una din părțile dela răsărit pînă la apus; în mijlocul ei va fi sfîntul locaș. partea pe care o veți despărți pentru domnul, va avea douăzeci și cinci de mii de coți lungime în lungime și zece mii în lățime. această parte sfîntă va fi a preoților: douăzeci și cinci de mii de coți la miază noapte, zece mii în lat la apus, zece mii în lat la răsărit, și douăzeci și cinci de mii în lung la miazăzi. în mijloc însă va fi sfîntul locaș al domnului. ea va fi a preoților sfînțiți, a fiilor lui țadoc, cari au făcut slujba sfîntului meu locaș, cari nu s'au rătăcit ca leviții, cînd se rătăceau copiii lui israel. ea va fi a lor, ca parte prea sfîntă, luată din partea țării, care va fi osebită domnului, lîngă hotarul leviților. leviții vor avea, alături cu hotarul preoților, douăzeci și cinci de mii de coți în lung și zece mii în lat, douăzeci și cinci de mii în toată lungimea și zece mii în lățime. u vor putea să vîndă nimic din ea nici să schimbe; și această pîrgă a țării nu va putea fi înstrăinată, căci este închinată domnului. ceilalți cinci mii de coți însă, cari mai rămîn în lat înaintea celor douăzeci și cinci de mii, vor fi dați cetății ca loc obicinuit, pentru locuințe și pășune; și cetatea va fi la mijloc. iată -i măsurile: în spre miază noapte patru mii cinci sute de coți, în spre miazăzi patru mii cinci sute, în spre răsărit patru mii cinci sute, în spre apus patru mii cinci sute. cetatea va avea o împrejurime de două sute cincizeci de coți la miază noapte, două sute cincizeci la miazăzi, două sute cinci zeci la răsărit, și două sute cinci zeci la apus. rămășița din lungime, de lîngă partea sfîntă, zece mii la răsărit și zece mii la apus, alături de partea sfîntă, va da veniturile rînduite pentru întreținerea lucrătorilor cetății. lucrătorii cetății vor fi luați din toate semințiile lui israel. toată partea sfîntă va fi de douăzeci și cinci de mii de coți în lung și douăzeci și cinci de mii în lat; și va alcătui un patrat împreună cu partea pe care o veți deosebi din ea ca moșie a cetății. partea care va rămînea va fi a domnitorului, de amîndouă laturile părții sfînte și moșiei cetății, în dreptul celor douăzeci și cinci de mii de coți ai părții sfînte lîngă hotarul de răsărit, și la apus în dreptul celor două zeci și mii de coți lîngă hotarul de apus, în dreptul părților semințiilor. aceasta va fi partea domnitorului. partea sfîntă însă și sfîntul locaș al casei vor fi la mijloc. astfel moșia leviților și moșia cetății va fi în locul părții cuvenite domnitorului, în mijloc; adică ce va fi între hotarul lui iuda și hotarul lui beniamin

va fi al domnitorului. iată celelalte seminții. dela răsărit pînă la apus va fi partea lui beniamin. lîngă hotarul lui beniamin, dela răsărit pînă la apus, partea lui simeon. lîngă hotarul lui simeon, dela răsărit pînă la apus, partea lui isahar. lîngă hotarul lui isahar, dela răsărit pînă la apus, partea lui zabulon. lîngă hotarul lui zabulon, dela răsărit pînă la apus, partea lui gad. lîngă hotarul lui gad însă, pe partea de miazăzi, la miazăzi, hotarul va merge dela tamar pînă la apele meriba dela cades, pînă la pîrîul egiptului, și pînă la marea cea mare. aceasta este țara pe care o veți împărți ca moștenire prin sorț semințiilor lui israel, și acestea sînt părțile lor, zice domnul dumnezeu. „iată ieșirile cetății. în partea de miază noapte, care are o întindere de patru mii cinci sute de coți, - și părțile cetății se vor numi după numele semințiilor lui israel: trei porți la miază noapte: o poartă a lui ruben, o poartă a lui iuda, și o poartă a lui levi. în partea de răsărit care are o întindere de patru mii cinci sute de coți, cu trei porți: o poartă a lui iosif, o poartă a lui beniamin, și o poartă a lui dan. în partea de miazăzi, cu o întindere de patru mii cinci sute de coți și trei porți: o poartă a lui simeon, o poartă a lui isahar, și o poartă a lui zabulon. în partea de apus, cu o întindere de patru mii cinci sute de coți și trei porți: o poartă a lui gad, o poartă a lui așer, și o poartă a lui neftali. de jur împrejurul cetății: optsprezece mii de coți. și din ziua aceea, numele cetății va fi: domnul este aici!

cuvîntul domnului, spus lui osea, fiul lui beeri, pe vremea lui ozia, iotam, ahaz, ezechia, împărații lui iuda, și pe vremea lui ieroboam, fiul lui ioas, împăratul lui israel. întîia dată cînd a vorbit domnul către osea, domnul a zis lui osea: „du-te, și ia-ți o nevastă curvă și copii din curvie; căci țara a săvîrșit o mare curvie, părăsind pe domnul;” el s’a dus, și a luat pe gomera, flica lui dibilam. ea a zămislit și i -a născut un fiu. și domnul i -a zis: „pune -i numele izreel; căci peste puțină vreme, voi pedepsi casa lui iehu, pentru singele vărsat la izreel, și voi pune capăt domniei lui peste casa lui israel. în ziua aceea, voi sfărîma arcul lui israel în valea izreel.” ea a zămislit din nou, și a născut o fată. și domnul a zis lui osea: „pune -i numele lo-ruhamă (cea fără îndurare); căci nu voi mai avea milă de casa lui israel, n’o voi mai ierta! dar voi avea milă de casa lui iuda, și -i voi izbăvi prin domnul, dumnezeul lor; dar nu -i voi izbăvi nici prin arc, nici prin sabie, nici prin lupte, nici prin cai, nici prin călăreți.” ea a întecat pe lo-ruhamă; apoi iar a zămislit și a născut un fiu. și domnul a zis: „pune -i numele lo-ami (nu -i poporul meu); căci voi nu sînteți poporul meu, și eu nu voi fi dumnezeul vostru.” „totuș numărul copiilor lui israel va fi ca nisipul mării, care nu se poate nici măsura, nici număra; și de unde li se zicea: „nu sînteți poporul meu,” li se va zice: „copiii dumnezeului celui viu;” atunci copiii lui iuda și copiii lui israel se vor stringe la un loc, își vor pune o singură căpetenie, și vor ieși din țară; căci mare va fi ziua lui izreel.

ziceți fraților voștri: „ami” (poporul meu), și surorilor voastre ruhamă (cea îndurată);” „plîngeți-vă, plîngeți-vă împotriva mamei voastre! căci nu este nevasta mea, și eu nu sînt bărbatul ei! să-și depărteze curviile dinaintea ei, și precurviile dela țîțele ei! altfel, o desbrac în pielea goală, cum era în ziua nașterii ei, o fac ca o pustie, ca un pămînt uscat, și o las să moară de sete! u voi avea milă de copiii ei, căci sînt copii din curvie. mama lor a curvit; cea care i -a născut s’a necinstit; căci a zis: „voi alerga după ibovniciei mei, cari îmi dau pînea și apa mea, lîna și inul meu, untdelemnul și băuturile mele; deaceia iată, îi voi astupa drumul cu spinii, i -l voi astupa cu un zid, ca să nu-și mai afle cărările. va alerga după ibovniciei ei, dar nu -i va ajunge; îi va căuta, dar nu -i va găsi. apoi va zice: „hai să mă întorc iarăș la bărbatul meu cel dintîi, căci eram mai fericită atunci decît acum;” a cunoscut că eu îi dădeam griul, mustul și untdelemnul, și au închinat slujbei lui baal argintul și aurul cel mult pe care i -l dădeam. deaceia îmi voi lua iarăș înapoi griul la vremea lui, și mustul la vremea lui, și îmi voi ridica iarăș dela ea lîna și inul pe cari i le dădusem ca să -i acopere goliunea. și acum îi voi descoperi rușinea înaintea ibovnicilor ei, și niciunul n’o va scoate din mîna mea. voi face să înceteze toată bucuria ei, sărbătorile ei, lunile ei cele noi, sabatele ei, și toate praznicile ei. îi voi pustii și vile și smochinii, despre cari zicea: „aceasta este plata pe care mi-au dat -o ibovnicii mei; le voi preface într’o pădure, și le vor mîncă fi-

arele cîmpului. voi pedepsi pentru zilele cînd tîmîia baalilor, cînd se gîtea cu veriga de nas, cu salba ei, și alerga după ibovniciei ei, uitînd de mine, zice domnul.” „deaceia iată, o voi ademeni și o voi duce în pustie, și -i voi vorbi pe placul inimii ei. acolo, îi voi da iarăș vile, și valea acor i -o voi preface într’o ușă de nădejde, și acolo, va cînta ca în vremea tineretii ei, și ca în ziua cînd s’a suit din țara egiptului. în ziua aceea, zice domnul, îmi vei zice: „bărbatul meu; și nu-mi vei mai zice: „stăpînul meu; voi scoate din gura ei numele baalilor, ca să nu mai fie pomeniți pe nume. în ziua aceea, voi încheia pentru ei un legămint cu fiarele cîmpului, cu păsările cerului și cu trîtoarele pămîntului, voi sfărîma din țară arcul, sabia și orice unealtă de război, și -i voi face să locuiască în liniște. te voi logodi cu mine pentru totdeauna; te voi logodi cu mine prin neprihănire, judecată, mare bunătație și îndurare; te voi logodi cu mine prin credincioșie, și vei cunoaște pe domnul! în ziua aceea, voi asculta, zice domnul, voi asculta cerurile, și ele vor asculta pămîntul; pămîntul va asculta griul, mustul și untdelemnul, și acestea vor asculta pe izreel. îmi voi sădi pe lo-ruhamă în țară, și -i voi da îndurare; voi zice lui lo-ami: „tu ești poporul meu; și el va răspunde: „dumnezeul meu;”

domnul mi -a zis: „du-te iarăș, și iubește o femeie iubită de un ibovnic, și preacurvă; iubește -o cum iubește domnul pe copiii lui israel, cari se îndreaptă spre alți dumnezei și cari iubesc turtele de stafide;” mi-am cumpărat -o cu cincisprezece sicli de argint, un omer de orz și un letec de orz. și i-am zis: „rămii multă vreme numai a mea, nu te deda la curvie, nu mai fi a nici unui alt bărbat, și voi fi și eu la fel cu tine;” căci copiii lui israel vor rămînea multă vreme fără împărat, fără căpetenie, fără jertfă, fără chip de idol, fără efod, și fără terafimi. după aceea, copiii lui israel se vor întoarce, și vor căuta pe domnul, dumnezeul lor, și pe împăratul lor david; și vor tresări la vederea domnului și a bunătații lui, în vremurile de pe urmă.

ascultați cuvîntul domnului, copiii lui israel! căci domnul are o judecată cu locuitorii țării, pentru că nu este adevăr, nu este îndurare, nu este cunoștință de dumnezeu în țară. fiecare jură strîmb și minte, ucide, fură, și prea curvește; năpăstuiește și face omoruri după omoruri. de aceea, țara se va jăli, toți ceice o locuiesc vor tînji, împreună cu fiarele cîmpului și păsările cerului; chiar și peștii mării vor pieri. dar nimeni să nu certe pe altul, nimeni să nu mustre pe altul, căci poporul tău este ca ceice se ceartă cu preoții. te vei poticni ziua, proorocul se va poticni și el împreună cu tine noaptea, și pe mama ta o voi nimici. poporul meu pierde din lipsă de cunoștință. fiindcă ai lepădat cunoștința, și eu te voi lepăda, și nu-mi vei mai fi preot. fiindcă ai uitat legea dumnezeului tău, voi uita și eu pe copiii tăi! cu cît s’au înmulțit, cu

atît au păcătuit împotriva mea. de aceea, le voi prefăce slava în ocară. ei se hrănesc din jertfele pentru păcatele poporului meu, și sînt lacomi de nelegiuirile lui. dar și preotului i se va întîmpla ca și poporul lui; îl voi pedepsi după umbletele lui, și -i voi răsplăti după faptele lui. vor minca și tot nu se vor sătura, vor curvi și tot nu se vor înmulți, pentrucă au părăsit pe domnul și poruncile lui. curvia, vinul și mustul iau mințile omului. poporul meu își întreabă lemul lui, și toiagul lui îi proorocește; căci duhul curviei îi duce în rădăcire, și sînt necredincioși dumnezeului lor. aduc jertfe pe virful munților, ard tămîie pe dealuri, supt stejări, plopî și terebinți, a căror umbră este plăcută. de aceea, fetele voastre curvesc, și nuro-rile voastre sînt prea curve. u pot pedepsi pe fetele voastre pentrucă sînt curve, nici pe nuro-rile voastre pentrucă sînt preacurve, căci ei înșiși se duc la oarte cu niște curve, și jertfesc împreună cu desfrîntate din temple. poporul fără minte aleargă spre pieire. dacă tu curvești, israel, măcar iuda să nu se facă vinovat. nu vă duceți măcar la ghilgal, nu vă suiți la bet-aven, și nu jurați zicînd: „viu este domnul!” pentrucă israel dă din picioare ca o minzată neimblînzită; și să -l mai pască domnul acum ca pe un miel în imășuri întinse! efraim s'a lipit de idoli: lasă -l în pace! abea au încetat să bea, și se dedau la curvie; cîrmuitoarii lor sînt lacomi, da, sînt lacomi după rușine! vîntul îi va strînge cu aripile lui, și vor fi dați de rușine cu altarele lor!

5

ascultați lucrul acesta, preoți! ia aminte, casa lui israel! și pleacă urechea, casa împăratului! căci pe voi vă amenință judecata, pentrucă ați fost o cursă la mișcă, și un laț întins pe tabor! ecredincioșii se afundă în nelegiuire, dar voi avea eu pedepse pentru toți! cunosce eu doar pe efraim, și israel nu-mi este ascuns; știu că tu, efraime, ai curvit, și că israel s'a spurcat. faptele lor nu le îngăduiesc să se întoarcă la dumnezeul lor, căci un duh de curvie este în inima lor, și nu cunosce pe domnul! dar mindria lui israel va fi martoră împotriva lui, și israel și efraim vor cădea prin nelegiuirea lor, și iuda va cădea și el cu ei. vor merge cu oile și boii lor să caute pe domnul, dar nu -l vor găsi nicidecum: căci s'a depărtat din mijlocul lor. au fost necredincioși domnului, căci au născut copii din curvie; acum îi va înghiți o lună nouă cu avuțiile lor. sunați din trimbiță la ghibea, sunați din trimbiță la rama! strigați la bet-aven! iacă -i pe urma ta, beniamine! efraim va fi pustii în ziua pedepsei: ce vestesc eu împotriva semințiilor lui israel, va veni negreșit! căpeteniile lui iuda sînt ca cei ce mută semnul dela hotare; ca apa îmi voi vărsa minia peste ei! efraim este asuprit, zdrobit în judecată, căci a urmat învăță-turile cari -i plăceau. voi fi ca o molie pentru efraim, ca o putreziciune (a dinților) pentru casa lui iuda. cînd își vede efraim boala, și iuda rănila, efraim aleargă în asiria, și trimete la împăratul iareb, măcar că împăratul acesta nu poate nici să vă facă sănătoși, nici să vă lecuiască rănila. voi fi ca un leu pentru efraim, și ca un pui de leu pentru casa lui iuda; eu, da, eu voi sfîșia, și apoi voi pleca, voi lua, și nimeni nu-mi va răpi prada. voi pleca, mă voi întoarce în locuința mea,

pină cînd vor mărturisi că sînt vinovați și vor căuta fața mea. cînd vor fi în necaz, vor alerga la mine.

6

veniți, să ne întoarcem la domnul! căci el ne -a sfîșiat, dar tot el ne va vindeca; el ne -a lovit, dar tot el ne va lega rănila. el ne va da iarăși viața în două zile; a treia zi ne va lumina, și vom trăi înaintea lui. să cunoaștem, să căutăm să cunoaștem pe domnul! căci el se ivește ca zorile dimineții, și va veni la noi ca o ploaie, ca ploaia de primăvară, care udă pămîntul! - ce să-ți fac, efraime? ce să-ți fac, iudo? evlavia voastră este ca norul de dimineață, și ca roua care trece curînd. deaceia îi voi biciui prin prooroci, îi voi uide prin cuvintele gurii mele, și judecățile mele vor străluci ca lumina! căci bunătaie voiesc, nu jertfe, și cunoștință de dumnezeu mai mult decît arderi de tot! dar ei au călcat legămîntul, ca oricare om de rînd; și nu mi-au fost credincioși atunci. galaadul este o cetate de nelegiuiri, plină de urme de singe! ceata preoților este ca o ceată de tilhari, care stă la pîndă, săvîrșind omoruri pe drumul sihemului; da, se dedau la mișelii. în casa lui israel am văzut lucruri grozave: acolo efraim curvește, israel se spurcă, și ție, iudo, îți este pregătit un seceriș, cînd voi aduce înapoi pe robii de război ai poporului meu!

7

cînd vreau să vindec pe israel, atunci se descopere nelegiuirea lui efraim și răutatea samariei, căci lucrează cu viclesug. înlăuntru vine hoțul, și ceata de tilhari jăfuieste afară. și nu se gîndesc în inima lor că eu îmi aduc aminte de toată răutatea lor; faptele lor îi și înconjoară, și stau înaintea mea! ei veselesc pe împărat cu răutatea lor, și pe căpeteniile cu minciunile lor. toți sînt preacurvari, ca un cuptor încălzit de brutar: și brutarul încetează să mai ațîțe focul, de cînd a frămîntat plămădeala pină s'a ridicat. în ziua împăratului nostru, căpeteniile se îmbolnăvesc de prea mult vin, împăratul dă mina cu batjocoritoriile. le arde inima după curse ca un cup-tor; toată noaptea le fumează minia, iar dimineața arde ca un foc aprins. toți ard ca un cuptor, și își mîncă judecătorii; toți împărații lor cad; niciunul din ei nu mă cheamă. efraim se amestecă printre popoare, efraim este o turtă, care n'a fost întoarsă. iște străini îi mîncă puterea, și el nu-și dă seama, îl apucă bătrînetă, și el nu-și dă seama. măcar că mindria lui israel mărturisește împotriva lui, tot nu se întorc la domnul, dumnezeul lor, și tot nu -l caută, cu toate aceste pedepse! ci efraim a ajuns ca o turturică proastă, fără pricepere; ei cheamă egiptul, și aleargă în asiria. dar ori de cîteori se duc, îmi voi întinde lațul peste ei, îi voi doborî ca pe păsările cerului; și -i voi pedepsi cum le-am spus în adunarea lor. vai de ei, pentrucă fug de mine! pieirea vine peste ei, pentrucă nu-mi sînt credincioși! aș vrea să -i scap, dar ei spun minciuni împotriva mea! u strigă către mine din inimă, ci se bocesc în așternutul lor; turbează după griu și must, și se răzvrătesc împotriva mea. i-am pedep-

sit, i-am întărit brațele, dar ei gindesc rău împotriva mea. se întorc, dar nu la cel prea înalt; sint ca un arc înșelător. mai marii lor vor cădea uciși de sabie, din pricina vorbirii lor îndrăznețe, care -i va face de ris în țara egiptului.

8

pune trîmbița în gură! vrăjmașul vine ca un vultur peste casa domnului! căci au călcat legămîntul meu, și au păcătuit împotriva legii mele. atunci vor striga către mine: „dumnezeule, noi te cunoaștem, noi, israel!” - israel a lepădat binele cu scribă; de aceea vrăjmașul îi va urmări. au pus împărați fără porunca mea, și căpetenii fără știrea mea; au făcut idoli din argintul și aurul lor: deaceea vor fi nimiciți. vițelul tău este o scribă, samario! minia mea s’a aprins împotriva lor! pînă cînd nu vor voi ei să se țină curați? idolul acesta vine din israel, un lucrător l -a făcut, și nu este dumnezeu. deaceea, vițelul samariei va fi făcut bucăți! fiindcă au sămănat vînt, vor seceră furtună. nu le va crește un spic de grîu; ce va răsări, nu va da făină, și dacă ar da, ar minca -o străinii. israel este nimicit! acum ei au ajuns printre neamuri ca un vas fără preț. căci s’au dus în asiria, ca un măgar sălbatic care umblă răslet. efraim a dat daruri ca să aibă prieteni! chiar dacă ei dau daruri neamurilor, tot îi voi apăsa, ca să înceteze pentru puțină vreme să mai ungă vreun împărat și domni. căci efraim a zidit multe altare ca să păcătuiască, și altarele acestea l-au făcut să cadă în păcat. chiar dacă -i scriu toate poruncile legii mele, totuș ele sint privite ca ceva străin. ei junghele vitele pe cari mi le aduc, și carnea le -o minîncă; deaceea domnul nu le primește! acum domnul își aduce aminte de nelegiuirea lor, și le va pedepsi păcatele: se vor întoarce în egipt! căci israel a uitat pe cel ce l -a făcut, și -a zidit pălată, și iuda a înmulțit cetățile întărite; deaceea voi trimete foc în cetățile lor, și le va mistui palatele.

9

u te bucura israele, nu te veseli, ca popoarele, pentru că ai curvit, părăsind pe domnul, pentru că ai iubit o plată necurată în toate ariile cu griu! aria și teascul nu -i vor hrăni, și mustul le va lipsi. u vor rămînea în țara domnului; ei efraim se va întoarce în egipt, și vor minca în asiria mîncări necurate. u vor aduce domnului vin ca jertfă de băutură: căci nu -i vor fi plăcute. pinea lor le va fi ca o pine de jale; toți ceice vor minca din ea, se vor face necurați; căci pinea lor va fi numai pentru ei, nu va intra în casa domnului! ce veți face în zilele de praznic, la sărbătorilor domnului? căci iată că ei pleacă din pricina pustiirii; egiptul îi va aduna, moful le va da morminte; ce au mai scump, argintul lor, va fi prada mărăcinilor, și vor crește spinii în corturile lor. vin zilele pedepsei, vin zilele răsplătirii: israel va vedea singur dacă proorocul este nebun, sau dacă omul însușul aiurează. și aceștia din pricina mării nelegiurilor și răvrărilor tale. efraim stă la pîndă împotriva dumnezeului meu, proorocului i se întind lațuri de păsări pe toate căile lui, îi vrăjmașesc

în casa dumnezeului său. s’au afundat în stricăciune, ca în zilele ghibei; domnul își va aduce aminte de nelegiuirea lor, le va pedepsi păcatele. am găsit pe israel ca pe niște struguri în pustie, am văzut pe părinții voștri ca pe cele dinții roade ale unui smochin, în primăvară; dar ei s’au dus la baal-peor, s’au pus în slujba idolului scribos, și au ajuns uricioși ca și acela pe care îl iubeau. slava lui efraim va sbura ca o pasăre: nu mai este nicio naștere, nicio însărcinare, și nicio zămislire! chiar dacă își vor crește copii, îi voi lipsi de ei înainte ca să ajungă oameni mari; și vai de ei, cînd îmi voi întoarce privirile dela ei! efraim, după cum vād, își dă copiii la pradă; și efraim își va duce singur copiii la celce -i va ucide! - dă-le, doamne!... ce să le dai?... dă-le un pintece, care să nască înainte de vreme și țîțe secil... toată răutatea lor este la ghilgal; acolo m’am scribit de ei. din pricina răutății faptelor lor, îi voi izgoni din casa mea. nu -i mai pot iubi, toate căpeteniile lor sint niște îndărătnici. efraim este lovit, rădăcina i s’a uscat; nu mai dau rod; și chiar dacă au copii, le voi omori rodul iubit de ei. - dumnezeul meu îi va lepăda, pentru că nu l-au ascultat: de aceea vor rătăci printre neamuri. -

10

israel era o vie mănoasă, care făcea multe roade. cu cît roadele sale erau mai multe, cu atît mai multe altare a zidit; cu cît îi propășea țara, cu atît înfrumusețea stilpii idolești. inima lor este împărțită: de aceea vor fi pedepsiți. domnul le va surpa altarele, le va nimici stilpii idolești. și curînd vor zice: „n’avem un adevărat împărat, căci nu ne-am temut de domnul; și împăratul, pe care -l avem, ce ar putea face el pentru noi?” ei rostesc vorbe deșerte, jurăminte mincinoase, cînd incheie un legămînt: de aceea, pedeapsa va încolți ca o buruiănă otrăvitoare din brazdele cîmpiei! locuitorii samariei, se vor uimi de viteții din bet-aven; poporul va jăli pe idol, și preoții lui vor tremura pentru el, pentru slava lui, care va pieri din mijlocul lor. da, el însuș va fi dus în asiria, ca dar împăratului iareb. rușinea va cuprinde pe efraim, și lui israel îi va fi rușine de planurile sale. s’a dus samaria și împăratul ei, ca o țâpăligă pe fața apelor. înălțimile din bet-aven, unde a păcătuit israel, vor fi nimicite; spini și mărăcini vor crește pe altarele lor. și vor zice munților: „acoperiți-ne!” și dealurilor: „cădeți peste noi!” din zilele ghibei ai păcătuit, israele! acolo au stătut ei, ca războiul făcut împotriva celor răi să nu -i apuce la ghibea. îi voi pedepsi cînd voi vrea, și se vor stringe popoare împotriva lor, cînd îi voi pedepsi pentru indoita lor nelegiuire! efraim este o minzată învățată la jug, căreia îi place să treiere griul, și i-am cruțat gitul său cel frumos; dar acum voi înjuga pe efraim, iuda va ara și iacov îi va grăpa. sămănați potrivit cu neprihănirea și veți seceră potrivit cu îndurarea. deșteleniți-vă un ogor nou! este vremea să căutați pe domnul, ca să vină și să vă ploaie mîntuire. ați arat răul, ați secerat nelegiuirea, și ați mincat rodul minciunii. căci te-ai încrezut în carăle tale de luptă, în numărul oamenilor tăi viteji. deaceea se va stîrni o zarvă împotriva poporului tău, și toate cetățile tale vor fi nimicite, cum a nimicit în luptă șalman-bet-

arbel, cind mama a fost zdrobită împreună cu copiii ei. iată ce vă va aduce betel, din pricina răutății voastre peste măsură de mare. în răvărșatul zorilor, se va isprăvi cu împăratul lui israel!

11

cînd era tînăr israel, îi iubeam, și am chemat pe fiul meu din egipt. dar cu cît proorocii îi chemau, cu atît ei se depărtau: au adus jertfe baalilor, și tămiei chipurilor idolești. și totuși eu am învățat pe efraim să meargă, și l-am ridicat în brațe; dar n'au văzut că eu îi vindecam. i-am tras cu legături omeneste, cu funii de dragoste, am fost pentru ei ca cel ce le ridică jugul de lingă gură. m'am plecat spre ei și le-am dat de mîncare. u se vor mai întoarce în țara egiptului; dar asirianul va fi împăratul lor, pentru că n'au voit să se întoarcă la mine. sabia va năvăli peste cetățile lor, va nimici, va mîncă pe sprijinatorii lor, din pricina planurilor pe cari le-au făcut. poporul meu este pornit să se depărteze de mine; și dacă sînt chemați înapoi la cel prea înalt, niciunul din ei nu caută să se ridice. „cum să te dau efraime? cum să te predau israele? cum să-ți fac ca admei? cum să te fac ca țeboimul? mi se sbate inima în mine, și tot lăuntrul mi se mișcă de milă! u voi lucra după minia mea aprinsă, nu voi mai nimici pe efraim; căci eu sînt dumnezeu, nu un om. eu sînt sfîntul în mijlocul tău, și nu voi veni să prăpădesc. ei vor urma pe domnul, ca pe un leu care va răcni; căci el însuș va răcni, și copiii vor alerga tremurînd dela apus. vor alerga tremurînd din egipt, ca o pasăre, și din țara asiriei, ca o porumbiță. și -i voi face să locuiască în casele lor, zice domnul.” efraim mă înconjoară cu minciuni, și casa lui israel cu înșelătorii. iuda este tot hoinar față de dumnezeu, față de cel sfînt și credincios.

12

lui efraim îi place vîntul și aleargă după vîntul de răsărit; zilnic mărește minciuna și înșelătoria; face legămînt cu asiria, și duc undelele în egipt. domnul este în ceartă și cu iuda, și va pedepsi pe iacov după purtarea lui: îi va răsplăti după faptele lui. încă din pîntecele mamei, a apucat iacov pe frate-său de călcii, și în puterea lui, s'a luptat cu dumnezeu. s'a luptat cu îngerul, și a fost biruitor, a plîns și s'a rugat de el. iacov l -a întîlnit la betel, și acolo ne -a vorbit dumnezeu. domnul este dumnezeul oștirilor; numele lui este domnul. tu dar, întoarce-te la dumnezeul tău, păstrează bunătatea și iubirea, și nădăjduiește totdeauna în dumnezeul tău. efraim este un negustor care are în mină o cumpănă mincinoasă. îi place să înșele. și efraim zice: „cu adevărat, m'am îmbogățit, am făcut avere; și în toată munca mea nu mi s-ar putea găsi nici o nelegiuire care să fie un păcat.” și totuși, eu sînt domnul, dumnezeul tău, din țara egiptului, și pînă acum; eu te voi face să locuiești iarăși în corturi, ca în zilele de sărbătoare! eu am vorbit proorocilor, am dat o mulțime de vedenii, și am spus pilde prin prooroci. dacă galaadul s'a dedat la slujba idoloilor, galaadiții vor fi nimiciți negreșit. ei jertfesc

boi în ghilgal: de aceea, altarele lor vor ajunge niște mormane de pietre, pe brazdele cîmpilor. iacov a fugit odinioară în cîmpia lui aram, israel a slujit pentru o femeie, și pentru o femeie a păzit turmele. dar, printr'un prooroc a scos domnul pe israel din egipt, și printr'un prooroc a fost păzit israel. efraim a miniat rău pe domnul: dar domnul său va arunca asupra lui singele pe care l -a vărsat, și -i va răsplăti ocara, pe care i -a făcut -o.

13

cînd vorbea efraim, răspindea groaza în israel. dar cum a păcătuit cu baal, a murit. și acum ei păcătuiesc într'una, își fac chipuri turnate din argintul lor, idoli născociți de ei, lucrare făcută de meșteri. acestora le vorbesc ei, și jertfind oameni, sărută vitei! de aceea, vor fi ca norul de dimineață, ca roua care trece repede, ca pleava suflată de vînt din arie, ca fumul, care iese din horn. dar eu sînt domnul, dumnezeul tău, din țara egiptului încoace. tu cunoști că nu este alt dumnezeu afară de mine, și nu este alt mîntuitor afară de mine. eu te-am cunoscut în pustie, într'un pămînt fără apă. dar cînd au dat de pășune, s'au saturat, și cînd s'au saturat, inima li s'a umflat de mîndrie; de aceea m'au uitat. eu m'am făcut ca un leu pentru ei, și -i pîndesc ca un pardos pe drum. mă năpustesc asupra lor, ca o ursoaică lipsită de puii ei, le sfîșii învelișul inimii; îi înghit pe dată ca un leu, și fiarele cîmpului îi vor face bucăți. pieirea ta, israele, este că ai fost împotriva mea, împotriva celui ce te putea ajuta. unde este împăratul tău, ca să te scape în toate cetățile tale? unde sînt judecătorii tăi, despre cari ziceai: „dă-mi un împărat și domni!” ți-am dat un împărat în minia mea, și ți -l iau în urgia mea! elegiuirea lui efraim este strînsă, păcatul lui este păstrat. îl vor apuca durerile nașterii; este un copil neîntept, căci nu poate să nască la vremea sorocită! îi voi răscumpăra din mina locuinței morților, îi voi izbăvi dela moarte. moarte, unde îți este ciuma? locuință a morților, unde îți este nimicirea? cîntă este ascunsă de priverile mele! ricit de roditor ar fi efraim în mijlocul fraților săi, tot va veni vîntul de răsărit, se va stîrni din pustie un vînt al domnului, îi va usca izvoarele, și -i va seca fîntinile: va jăfui vîstieria de toate vasele ei de preț. samaria este pedepsită, pentru că s'a răzvrătit împotriva dumnezeului ei. vor cădea uciși de sabie; pruncii lor vor fi zdrobiți, și vor spinteca pîntecele femeilor lor însărcinate.

14

întoarce-te, israele, la domnul, dumnezeul tău! căci ai căzut prin nelegiuirea ta. aduceți cu voi cuvinte de căință, și întoarceți-vă la domnul. spuneți -i: „iartă toate nelegiuirile, primește-ne cu bunăvoință, și îți vom aduce, în loc de tauri, lauda buzelor noastre. asirianul nu ne va scăpa, nu vrem să mai încălcăm pe cai, și nu vrem să mai zicem lucrării minilor noastre: „dumnezeul nostru; căci la tine găsește milă orfanul.” le voi vindeca vătămarea adusă de neascultarea lor, îi voi iubi cu adevărat! căci minia mea s'a abă-

tut dela ei! voi fi ca roua pentru israel; el va înflori
ca crinul, și va da rădăcini ca libanul. ramurile lui se
vor întinde; mărțița lui va fi ca a măslinului, și mires-
mele lui ca ale libanului. iarăș vor locui la umbra lui,
iarăș vor da viață griului, vor înflori ca via, și vor avea
faima vinului din liban. ce mai are efraim a face cu
idolii? il voi asculta și -l voi privi, voi fi pentru el ca
un chiparos verde: dela mine îți vei primi rodul. -
cine este înțelept, să ia seama la aceste lucruri! cine
este priceput, să le înțeleagă! căci căile domnului sînt
drepte; și cei drepti umblă pe ele, dar cei răzvrătiți
cad pe ele

cuvîntul domnului care a fost spus lui ioel, fiul lui petuel. ascultați lucrul acesta, bătrîni! și luați seama, toți locuitorii țării! s'a întîmplat așa ceva pe vremea voastră, sau pe vremea părinților voștri? povestiți copiilor voștri despre lucrul acesta, și copiii voștri să povestească la copiii lor, iar copiii lor să povestească neamului de oameni care va urma! ce a lăsat nemîncat lăcusta gazam, a mîncat lăcusta arbeh, ce a lăsat lăcusta ielec, a mîncat lăcusta hasil. treziți-vă, bețivilor, și plîngeți! văitați-vă toți cei ce beți vin, căci vi s' - a luat mustul dela gură! căci în țara mea a năvălit un popor puternic și fără număr, cu dinți de leu, și măsele de leoaică. mi -a pustiit via; mi -a făcut bucăți smochinul, l -a jupuit de coajă și l -a trîntit jos; mlăditele de viță au ajuns albe! bocește-te, ca fecioara încinsă cu un sac după bărbatul tinereței ei! au încetat darurile de mîncare și jertfele de băutură din casa domnului; preoții, slujitorii domnului, jălesc. cîmpia este pustiită, pămîntul intristat, căci griul este nimic, mustul a secat, untdelemnul nu mai este. înmărmuriți, plugari, văitați-vă, vieri, din pricina griului și orzului, căci bucatele de pe cîmp sînt pierdute. via este prăpădită, smochinul este vestejit, rodiul, finicul, mărul, toți pomii de pe cîmp, s'au uscat... și s'a dus bucuria dela copiii oamenilor! încingeți-vă, preoți, și plîngeți! bocțiți-vă, slujitori ai altarului; veniți și petreceți noaptea îmbrăcați cu saci, slujitori ai dumnezeului meu! căci au încetat darurile de mîncare și jertfele de băutură din casa dumnezeului vostru. vestiți un post, chemați o adunare de sărbătoare; stringeți pe bătrîni, pe toți locuitorii țării, în casa domnului, dumnezeului vostru, și strigați către domnul. „vai! ce zi' da, ziua domnului este aproape, vine ca o pustiire dela cel atotputernic. u s'a prăpădit hrana supt ochii noștri? și n'a perit bucuria și veselia din casa dumnezeului nostru? s'au uscat semințele supt bulgări; grînarele stau goale, hambarele sînt stricate, căci s'a stricat sămănătura! cum gem vitele! cirezile de boi umblă buimace, căci nu mai au pășune; chiar și turmele de oi sufăr! către tine, doamne, strig, căci a mîncat focul islazurile pustiei, și para focului a pîrlit toți copacii de pe cîmp! chiar și fiarele cîmpului se îndreaptă doritoare către tine, căci au secat piraiele, și a mîncat focul islazurile pustiei.

sunăți din trimbiță în sion! sunați în gura mare pe muntele meu cel sfînt, ca să tremure toți locuitorii țării. căci vine ziua domnului, este aproape! - zi de întunec și negură mare, o zi de nori și de întunecime. ca zorile dimineții se întinde peste munți un popor mare și puternic, cum n'a mai fost din veac, și nici în vremurile viitoare nu va mai fi. arde focul înaintea lui, și pilpăie flacăra după el. înaintea lui, țara era ca o grădină a edenului, și după el este un pustiu sterp: nimic nu -i scapă. parcă sînt niște cai, și aleargă ca niște călăreți. vin urînd ca niște cară pe munți, și pirăe ca o flacăra de foc, cînd mistuie miriștea; par o puternică oștire, gata de luptă.

tremură popoarele înaintea lor, și toate fețele îngălbenesc. aleargă ca niște războinici, se suie pe ziduri ca niște războinici, fiecare își vede de drumul lui, și nu se abate din cărarea lui. u se împing unii pe alții, fiecare ține șirul, se năpustesc prin săgeți și nu se opresc din mers. se răspîndesc în cetate, aleargă pe ziduri, se suie pe case, și intră pe ferestre ca un hoț. înaintea lor se cutremură pămîntul, se zguduie cerurile, soarele și luna se întunecă, și stelele își pierd lumina. domnul face să tune glasul lui înaintea oștirii sale, căci tabăra lui este foarte mare, și celce împlinesc cuvîntul este puternic. dar mare este ziua domnului și foarte înfricoșată: cine o poate suferi? „dar chiar acum, zice domnul, întoarceți-vă la mine cu toată inima, cu post, cu plîns și bocet! sfîșiati-vă inimile nu hainele, și întoarceți-vă la domnul, dumnezeu vostru. căci el este milostiv și plin de îndurare, îndelung răbdător și bogat în bunătate, și -i pare rău de relele pe cari le trimete. cine știe dacă nu se va întoarce și nu se va căi? cine știe dacă nu va lăsa după el o binecuvîntare, daruri de mîncare și jertfe de băutură pentru domnul, dumnezeu vostru? sunați cu trimbiță în sion! vestiți un post, chemați o adunare de sărbătoare! stringeți poporul, țineți o adunare sfîntă! aduceți pe bătrîni, stringeți copiii, și chiar pruncii dela țîță! să iasă mirele din cămara lui, și mireasa din odaia ei! preoții, slujitorii domnului, să plîngă între tindă și altar, și să zică: „doamne, îndură-te de poporul tău! nu da de ocară moștenirea ta, n'o face de batjocura popoarelor! pentru ce să se zică printre neamuri: „unde este dumnezeul lor? domnul a fost plin de rîvnă pentru țara lui, și s'a îndurat de poporul său. domnul a răspuns, și a zis poporului său: „iată, vă trimet griu, must și untdelemn proaspăt, ca să vă săturați de ele, și nu vă voi mai face de ocară între neamuri. voi depărta dela voi pe vrăjmașul dela miază-noapte, îl voi izgoni spre un pămînt fără apă și pustiu, îi voi împinge partea dinaintea oștirii lui în marea de răsărit, și coada oștirii în marea de apus; iar duhoarea lui se va ridica în sus, și mirosul lui de putregai se va înălța în văzduh, căci s'a crezut grozav. u te teme, pămîntule, ci bucură-te și veselește-te, căci domnul face lucruri mari! u vă temeți, fiare de pe cîmp, căci islazurile pustiei iarăș vor înverzi, pomii își vor da roadele, smochinul și vița își vor da rodul lor. și voi, copii ai sionului, bucurați-vă și veseleți-vă în domnul, dumnezeu vostru, căci el vă va da ploaie la vreme, vă va trimete ploaie timpurie și tirzie, ca odinioară. ariile se vor umplea de griu, vor geme tocitoarele și teascurile de must și de untdelemn, și voi răsplăti astfel anii, pe cari i-au mîncat lăcustele arbeh, ielec, hasil și gazam, oștirea mea cea mare, pe care am trimes -o împotriva voastră. veți mîncă și vă veți satura, și veți lăuda numele domnului, dumnezeului vostru, care va face minuni cu voi, și poporul meu niciodată nu va mai fi de ocară! și veți ști că eu sînt în mijlocul lui israel, că eu sînt domnul, dumnezeu vostru, și nu este altul afară de mine. și poporul meu niciodată nu va mai fi de ocară. după aceea, voi turna duhul meu peste orice făptură; fiii și fiicele voastre vor prooroci, bătrîinii voștri vor visa visuri, și tinerii voștri vor avea vedenii. chiar și peste robi și peste roabe, voi turna duhul meu, în zilele acelea. voi face să se vadă semne în ceruri și pe pămînt:

singe, foc, și stilpi de fum; soarele se va prefăce în întunec, și luna în singe, înainte de a veni ziua domnului, ziua aceea mare și înfricoșată. atunci oricine va chema numele domnului va fi mântuit. căci mântuirea va fi pe muntele sionului și la ierusalim, cum a făgăduit domnul, și între cei rămași, pe cari -i va chema domnul.

3

căci iată că în zilele acelea și în vremile acelea, când voi aduce înapoi pe prinșii de război ai lui iuda și ai ierusalimului, voi strânge pe toate neamurile, și le voi pogori în valea lui iosafat. acolo, mă voi judeca cu ele, pentru poporul meu, pentru israel, moștenirea mea, pe care l-au risipit printre neamuri, împărțind între ele țara mea. au tras la sort pentru poporul meu; au dat un flăcău pe o curvă, și au vîndut fata pe vin, și l-au băut. ce vreți voi cu mine, tirule și sidonule, și toate ținuturile filistenilor? vreți să-mi răsplătiți vreo faptă, sau să faceți ceva împotriva mea? iute, fără zăbavă, voi întoarce faptele voastre asupra capului vostru. mi-ați luat argintul și aurul, și cele mai bune odoare ale mele, și le-ați dus în templele voastre. ați vîndut pe copiii lui iuda și ai ierusalimului copiilor grecilor, ca să -i depărtați din țara lor. iată că îi scol în locul în care i-ați vîndut, și voi întoarce fapta voastră asupra capului vostru. voi vinde copiilor lui iuda pe fiii și fiicele voastre, și ei îi vor vinde sabeenilor, un neam depărtat; căci domnul a vorbit. vestiți aceste lucruri printre neamuri: pregătiți războiul! treziți pe viteji! să se apropie și să se suie, toți oamenii de război! fiarele plugurilor voastre prefăceți-le în săbii, și cosoarele în sulite! cel slab să zică: „sînt tare; grăbiți-vă și veniți, toate neamurile de primprejur, și stringeți-vă! acolo pogoară, doamne, pe viteji tăi! să se scoale neamurile, și să se suie în valea lui iosafat! căci acolo voi ședea să judec toate neamurile de primprejur. puneți mina pe secere, căci secerișul este copt! veniți și călcați cu picioarele, căci linurile sînt pline, și tocitorile dau peste ele! căci mare este răutatea lor! vin grămezi-grămezi în valea judecății, căci ziua domnului este aproape, în valea judecății. soarele și luna se întunecă, și stelele își pierd strălucirea. domnul răcnește din sion, glasul lui răsună din ierusalim, de se zguduie cerurile și pămîntul. dar domnul este scăparea poporului său, și ocrotirea copiilor lui israel. și veți ști că eu sînt domnul, dumnezeul vostru, care locuiește în sion, muntele meu cel sfînt. ierusalimul însă va fi sfînt, și nu vor mai trece străinii prin el. în vremea aceea, va picura must din munți, și va curge lapte din dealuri, toate piraiele lui iuda vor fi pline de apă. un izvor va ieși deasemenea din casa domnului, și va uda valea sitim. egiptul va ajunge pustiu, edomul va ajunge o pustie stearpă, din pricina silniciei făcute împotriva copiilor lui iuda, al căror singe nevinovat l-au vărsat în țara lor. dar iuda va fi vecinic locuit, și ierusalimul din neam în neam. le voi răzbuna singele pe care nu l-am răzbunat încă, dar domnul va locui în sion

cuvintele lui amos, unul din păstorii din tecoă, veniile pe cari le -a avut el despre israel, pe vremea lui ozia, împăratul lui iuda, și pe vremea lui ieroboam, fiul lui ioas, împăratul lui israel, cu doi ani înaintea cutremurului de pământ. el a zis: „domnul răcnește din sion, glasul lui răsună din ierusalim. pășunile păstorilor jālesc, și virful carmelului este uscat. așa vorbește domnul: „pentru trei nelegiuri ale damascului, ba pentru patru, nu-mi schimb hotărîrea, pentru că au treierat galaadul cu treierătoarea de fer. de aceea voi trimete foc în casa lui hazael, care va mistui palatele lui ben-hadad. voi sfărâma zăvoarele damascului, și voi nimici cu desăvîrșire pe locuitorii din bicat-aven, împreună cu cel ce ține toiagul de cîrmuire în bet-eden; și poporul siriei va fi dus rob la chir, zice domnul.” așa vorbește domnul: „pentru trei nelegiuri ale gazei, ba pentru patru, nu-mi schimb hotărîrea, pentru că au luat pe toți oamenii prinși de război și i-au dat edomului: de aceea, voi trimete foc în zidurile gazei, și -i va mistui palatele. voi nimici cu desăvîrșire pe locuitorii din asdod, și pe cel ce ține toiagul împărătesc în ascalon; imi voi întoarce mîna împotriva ecronului, și ce va mai rămînea din filistenii va pieri, zice domnul.” așa vorbește domnul: „pentru trei nelegiuri ale tirului, ba pentru patru, nu-mi schimb hotărîrea, pentru că au luat pe toți oamenii prinși de război, și i-au dat edomului, și nu s’au gîndit la legămîntul frățesc. de aceea, voi trimete foc în zidurile tirului, și -i va mistui palatele.” așa vorbește domnul: „pentru trei nelegiuri ale edomului, ba pentru patru, nu-mi schimb hotărîrea, pentru că a urmărit pe frații săi cu sabia, înădușindu-și mila, a dat drumul miniei, și își ținea într’una urgia. de aceea, voi trimete foc peste teman, și va mistui palatele botrei.” așa vorbește domnul: „pentru trei nelegiuri ale copiilor lui amon, ba pentru patru, nu-mi schimb hotărîrea, pentru că au spintecat pîntecele femeilor însărcinate ale galaadului, ca să-și mărească ținutul: de aceea, voi aprinde focul în zidurile rabei, și -i va mistui palatele, în mijlocul strigătelor de război în ziua luptei, și în mijlocul vijeliei în ziua furtunii. și împăratul lor va merge în robie, el, și căpeteniile lui împreună cu el, zice domnul.”

asa vorbește domnul: „pentru trei nelegiuri ale moabului, ba pentru patru, nu-mi schimb hotărîrea: pentru că a ars, a ars pînă le -a făcut var, oasele împăratului edomului, de aceea voi trimete foc în moab, și va mistui palatele cheriotului; și moabul va pieri în mijlocul zarvei, în mijlocul strigătelor de război și sunetul trîmbiței: voi nimici cu desăvîrșire pe judecătorii în mijlocul lui, și voi ucide pe toate căpeteniile lui împreună cu el, zice domnul.” așa vorbește domnul: „pentru trei nelegiuri ale lui iuda, ba pentru patru, nu-mi schimb hotărîrea, pentru că au nesocotit legea domnului și n’au păzit poruncile lui, ci s’au lăsat duși în rătăcire de idolii cei mincinoși după cari au umblat și părinții lor; de aceea, voi trimete foc în iuda, și va mistui palatele ierusalimului.” așa vorbește dom-

nul: „pentru trei nelegiuri ale lui israel, ba pentru patru, nu-mi schimb hotărîrea, pentru că au vindut pe cel neprihănit pe bani, și pe sărac pe o păreche de încălțăminte. ei doresc să vadă țărîna pămîntului pe capul celor sărmani, și calcă în picioare dreptul celor nenorociți. fiul și tatăl se duc la aceeași fată, ca să pingărească numele meu cel sfînt. se întind lîngă fiecare altar pe haine luate ca zălog, și beau în casa dumnezeilor lor amenda celor osîndiți de ei. și totuși eu am nimicit dinaintea lor pe amoriți, cari erau cît cedrii de înalți, și tari ca stejarii; le-am nimicit roadele din virf pînă în rădăcini. și eu v’am scos din țara egiptului, și v’am povățuit patruzeci de ani în pustie, ca să vă dau în stăpînire țara amoriților. am ridicat prooroci dintre fiii voștri, și nazirei dintre tinerii voștri. nu este așa, copii ai lui israel? zice domnul... iar voi ați dat nazireilor să bea vin, și proorocilor le-ați poruncit: „nu proorociți iată, vă voi stropși cum stropște pămîntul carul încărcat cu snopi, așa că cel iute nu va putea să fugă, iar cel tare nu se va putea sluji de țărîna lui, și omul viteaz nu-și va scăpa viața. cel ce minuieste arcul nu va putea să țină piept, cel iute de picioare nu va scăpa, și călărețul nu-și va scăpa viața; iar cel mai inimos dintre războinici, va fugi în pielea goală în ziua aceea, zice domnul.”

ascultați cuvîntul acesta, pe care -l rostește domnul împotriva voastră, copii ai lui israel, împotriva întregii familii pe care am scos -o din țara egiptului! „eu v’am ales numai pe voi dintre toate familiile pămîntului: de aceea vă voi și pedepsi pentru toate nelegiuirile voastre. merg oare doi oameni împreună, fără să fie învoiti? răcnește leul în pădure, dacă n’are pradă? sbiară puilul de leu din fundul vizuinei lui, dacă n’a prins nimic? cade pasărea în lațul de pe pămînt, dacă nu i s’a întins o cursă? se ridică lațul dela pămînt, fără să se fi prins ceva în el? sau sună cineva cu trîmbița într’o cetate, fără să se spăimînte poporul? sau se întîmplă o nenorocire într’o cetate, fără s’o fi făcut domnul? u, domnul dumnezeu nu face nimic fără să-și descopere taina sa slujitorilor săi prooroci. leul răcnește: cine nu se va speria? domnul dumnezeu vorbește: cine nu va prooroci? strigați de pe acoperișul palatelor asdodului și de pe palatele țării egiptului, și spuneți: „stringeți-vă pe munții samariei, și vedeți ce neorînduială mare este în mijlocul ei, ce asupriri sînt în ea! u sînt în stare să lucreze cu neprihănire, zice domnul, ci își grămădesc în palate comori ciștigate prin silnicie și răpire.” de aceea, așa vorbește domnul dumnezeu: „vrăjmașul va împresura țara, îți va doborî țărîa, și palatele tale vor fi jăfuite!” așa vorbește domnul: „după cum păstorul scapă din gura leului numai două bucăți de picioare sau un virf de ureche, așa vor scăpa copiii lui israel cari stau în samaria în colțul unui pat și pe covora de damasc! ascultați, și spuneți lucrul acesta casei lui iacov, zice domnul dumnezeu, dumnezeul oștirilor: „în ziua cînd voi pedepsi pe israel pentru fărîdelegile lui, voi pedepsi și altarele din betel; coarnele altarului vor fi sfărîmate, și vor cădea la pămînt. voi surpa casele de iarnă și casele de vară; palatele de fildeş se vor duce, și casele

cele multe se vor nimici, zice domnul.”

4

ascultați cuvîntul acesta, juncane din basan, de pe muntele samariei, voi cari asupriți pe cei sârmani, zdrobiți pe cei lipsiți, și ziceți bărbaților voștri: „dați-ne să bem!” domnul dumnezeu a jurat pe sfințenia lui, și a zis: „iați, vin zile pentru voi, cînd vă vor prinde cu cîrlișele, și rămășița voastră cu undiți de pescari; „veți ieși prin spîrturi, fiecare drept înainte, și veți fi lepădate în armon, zice domnul.” duceți-vă numai la betel, și păcătuți! duceți-vă la ghilgal, și păcătuți și mai mult! aduceți-vă jertfele în fiecare dimineață, și zeciuielile la fiecare trei zile! faceți să fumege jertfe de mulțămire făcute cu aluat! trimbiți-vă, vestiți-vă darurile de mincare de bună voie! căci așa vă place, copii ai lui israel, zice domnul dumnezeu.” și eu, de partea mea, v’am trimis foameta în toate cetățile voastre, și lipsa de pîne în toate locuințele voastre. cu toate acestea tot nu v’ați întors la mine, zice domnul.” - „n’am vrut să vă dau nici ploaie, cînd mai erau încă trei luni pînă la secerat; am dat ploaie peste o cetate, dar n’am dat ploaie peste o altă cetate; într’un ogor a plouat, și altul, în care n’a plouat, s’a uscat. două, trei cetăți s’au dus la alta ca să bea apă, și tot nu și-au potolit setea. cu toate acestea, tot nu v’ați întors la mine, zice domnul.” - „v’am lovit cu rugină în grîu și cu tăciune; grădinile voastre cele multe, viile, smochinii și măslinii voștri i-au mincat deseori lăcustele. cu toate acestea, tot nu v’ați întors la mine, zice domnul.” am trimis în voi ciuma, ca în egipt; v’am ucis tinerii cu sabia, și am lăsat să vi se ia caii, am făcut să vi se suie în nări duhoarea taberii voastre. și cu toate acestea, tot nu v’ați întors la mine, zice domnul.” - „v’am nimicit ca pe sodoma și gomora, pe cari le -a nimicit dumnezeu; și ați fost ca un tăciune scos din foc. cu toate acestea, tot nu v’ați întors la mine, zice domnul...” „de aceea îți voi face astfel, israel, -și fiindcă îți voi face astfel, pregătește-te să îți asculți pe dumnezeul tău, israel! căci iată că el a întocmit munții, a făcut vîntul, și spune omului pînă și gîndurile lui. el preface zoriile în întunec, și umblă pe înălțimile pămîntului: domnul, dumnezeul oștirilor, este numele lui.

5

ascultați cuvîntul acesta, cîntecul acesta de jale, pe care -l fac pentru voi, casa lui israel! „a căzut și nu se va mai scula, fecioara lui israel; stă trîntită la pămînt, și nimeni n-o ridică. căci așa vorbește domnul dumnezeu: cetatea care scotea la luptă o mie de oameni, nu va rămînea decît cu o sută, și cea care scotea o sută de oameni, nu va mai rămînea decît cu zece, din casa lui israel.” căci așa vorbește domnul către casa lui israel: „căutați-mă, și veți trăi! u căutați betelul, nu vă duceți la ghilgal, și nu treceți la beer-șeba. căci ghilgalul va fi dus în robie, și betelul va fi nimicit. căutați pe domnul, și veți trăi! temeți-vă ca nu cumva să apuce ca un foc casa lui iosif, și focul acesta s’o mistuie, fără să fie cineva la betel ca să -l stingă, voi cari prefăceți dreptul în pelin, și călcați dreptatea în pi-

cioare! el a făcut cloșca cu pui și orionul, el preface întunecul în zori, iar ziua în noapte neagră; el cheamă apele mării, și le varsă pe fața pămîntului: domnul este numele lui. el aduce ca fulgerul prăpădul peste cei puternici, așa că nimicirea vine peste cetăți.” ei urăsc pe cel ce -i mustră la poarta cetății, și le este scîrbă de cel ce vorbește din inimă. deaceia, pentru că pe sîrac îl călcați în picioare, și luați daruri de grîu dela el: măcar că ați zidit case de piatră cioplită, nu le veți locui; măcarcă ați sădit vii foarte bune, nu veți bea din vinul lor! căci eu știu că nelegiuirile voastre sînt multe, și că păcatele voastre sînt fără număr: asupriți pe cel drept, luați mită, și călcați în picioare la poarta cetății dreptul sîracilor. de aceea, în vremuri ca acestea, înțeleptul trebuie să tacă; căci sînt vremuri rele. căutați binele și nu răul, ca să trăiți, și ca astfel, domnul, dumnezeul oștirilor, să fie cu voi, cum spuneți voi! urîți răul și iubiți binele, faceți să domnească dreptatea la poarta cetății; și poate că domnul, dumnezeul oștirilor, va avea milă de rămășițele lui iosif. de aceea, așa vorbește domnul, dumnezeul oștirilor, cel atotputernic: „în toate pietele se vor boci, și pe toate ulițele vor zice: „vai! vai! vor chema pe plugar la jale, și la bocire pe ceice fac jălanii pentru morți. în toate viile va fi bocet, cînd voi trece prin mijlocul tău, zice domnul. „vai de cei ce doresc, zina domnului, ce așteptați voi dela ziua domnului? ea va fi întunec și nu lumină. veți fi ca un om care fuge dinaintea unui leu pe care -l întîlnește un urs, și care, cînd ajunge acasă, își reazimă mîna pe zid, și -l mușcă un șarpe! u va fi oare ziua domnului întunec, în loc de lumină? nu va fi ea întunecoasă și fără strălucire? eu urăsc, disprețuiesc sărbătorile voastre, și nu pot să vă sufăr adunările de sărbătoare! cînd îmi aduceți ardere de tot și daruri de mincare, n’am nicio plăcere de ele; și viței îngrășați pe cari -i aduceți ca jertfe de mulțămire, nici nu mă uit la ei. depărtează de mine vuietul cîntecelor tale; nu pot asculta sunetul alăutelor tale! ci dreptatea să curgă ca o apă curgătoare, și neprihănirea ca un pîriu care nu seacă nicio dată! mi-ai adus voi jertfe și daruri de mincare, în timpul celor patruzeci de ani din pustie, casa lui israel?... veți ridica dar pe sacut, împăratul vostru, și pe caivan, chipurile voastre idolești, steaua dumnezeului vostru, pe care vi l-ați făcut, și vă voi duce în robie dincolo de damasc, zice domnul, al cărui nume este dumnezeul oștirilor.”

6

vai de ceice trăiesc fără grijă în sion, și la adăpost pe muntele samariei, vai de mai marii acestia ai celui dintîi dintre neamuri, la cari aleargă casa lui israel!... treceți la calne și vedeți, duceți-vă de acolo pînă la hamatul cel mare, și pogoriți-vă în gat la filistenii; sînt oare cetățile acestea mai înfloritoare decît cele două împărății ale voastre, și este tînutul lor mai întins decît al vostru?... credeți că ziua nenorocirii este de parte, și faceți să se apropie domnia silniciei. ei se culcă pe paturi de fîldeș, și stau întinși a lene pe așternuturile lor; mănîncă mieii din turmă, și viței pui la îngrășat. aiurează în sunetul alăutei, se cred iscusii ca david în instrumentele de muzică. beau vin cu pa-

hare largi, se ung cu cel mai bun untdelemn, și nu se întristează de prăpădul lui iosif! de aceea vor merge în robie, în fruntea prinșilor de război; și vor înceta strigătele de veselie ale acestor desfățați. domnul dumnezeu a jurat pe sine însuși, și domnul, dumnezeul oștirilor, a zis: „mi -e scîrbă de mindria lui iacov, și -i urăsc palatele; de aceea, voi da în mîna vrăjmașului cetatea cu tot ce este în ea. și dacă vor mai rămînea zece oameni într-o casă vor muri. cînd unchiu-său va lua pe cel mort să -l ardă, ridicîndu -i oasele din casă, și va întreba pe cel din fundul casei: „mai este cineva cu tine? acela va răspunde: „nimeni!“... iar celalt va zice: „tăcere! căci nu trebuie să pomenim acum numele domnului? căci iată că domnul poruncește să se dărîne casa cea mare, și să se facă bucăți casa cea mică. pot caii să alerge pe o stîncă? sau poate cineva să are marea cu boii, de ați prefăcut judecata în otravă, și roada dreptății în pelin? vă bucurați de lucruri de nimic, și ziceți: „oare nu prin tăria noastră am cîștigat noi putere? de aceea, iată, voi ridica împotriva voastră, casa lui israel, zice domnul, dumnezeul oștirilor, un neam, care vă va asupri dela intrarea hamatului pînă la pîrîul pustiei.”

7

domnul dumnezeu mi -a trimis vedenia aceasta. iată, făcea niște lăcuste, în clipa cînd începea să crească otava; era otava după costul împăratului. și după ce au mîncat ele cu desăvîrșire toată iarba din țară, am zis: „doamne dumnezeule, iartă! cum ar putea să stea iacov în picioare? căci este așa de slab? atunci domnul s'a căit de lucrul acesta: „nu se va întîmpla una ca aceasta, a zis domnul.” domnul dumnezeu mi -a trimis vedenia aceasta: iată, domnul dumnezeu vestea pedeapsa prin foc; și focul minca adîncul cel mare și apucase și cîmpia. eu am zis: „doamne dumnezeule, oprește! cum ar putea să stea în picioare iacov? căci este așa de slab? atunci domnul s'a căit și de lucrul acesta. „nici una ca aceasta nu se va întîmpla, a zis domnul dumnezeu.” el mi -a trimis vedenia aceasta: iată, domnul stătea pe un zid făcut la cumpănă, și avea o cumpănă în mînă. domnul mi -a zis: „ce vezi, amos? eu am răspuns: „o cumpănă.” și domnul a zis: „iată, voi pune cumpănă în mijlocul poporului meu israel, și nu -l voi mai ierta; ci înălțîmile lui isaac vor fi pustiite; sfintele locașuri ale lui israel vor fi dărîmate, și mă voi ridica împotriva casei lui ieroboam cu sabia.” atunci amafia, preotul din betel, a trimis să spună lui ieroboam, împăratul lui israel: „amos uneltește împotriva ta în mijlocul casei lui israel; țara nu poate să sufere toate cuvintele lui! căci iată ce zice amos: ieroboam va fi ucis de sabie, și israel va fi dus în robie departe de țara sa.” și amafia a zis lui amos: „pleacă, văzătorule, și fugi în țara lui iuda! mîncă-ți pinea acolo, și acolo proorocește. dar nu mai prooroci la betel, căci este un locaș sfînt al împăratului, și este un templu al împărăției; amos a răspuns lui amafia: „eu nu sînt nici prooroc, nici fiu de prooroc; ci sînt păstor, și strîngător de smochine de egipt. dar domnul m'a luat dela oi, și domnul mi -a zis: „du-te și proorocește poporului meu israel; ascultă acum cuvîntul domnului, tu care zici:

„nu prooroci împotriva lui israel, nu vorbi împotriva casei lui isaac; din pricina aceasta, iată ce zice domnul: „nevastă-ta va curvi în cetate, fiii și fiicele tale vor cădea loviți de sabie, ogorul tău va fi împărțit cu frînghia de măsurat; tu însă vei muri într'un pămînt necurat, și israel va fi dus în robie departe de țara lui.”

8

domnul dumnezeu mi -a trimis următoarea vedenie. iată, era un coș cu poame coapte. el a zis: „ce vezi, amos? eu am răspuns: „un coș cu poame coapte.” și domnul mi -a zis: „a venit sfîrșitul poporului meu israel; nu -l mai pot ierta! în ziua aceea, cîntecele templului se vor preface în gemete, zice domnul dumnezeu, pretutindeni vor arunca în tăcere o mulțime de trupuri moarte.” ascultați lucrul acesta, voi cari mîncăți pe cel lipsit, și prăpădiți pe cei nenorociți din țară! voi, cari ziceți: „cînd va trece luna nouă, ca să vindem griul, și sabbatul ca să deschi-dem grînaiele, să micșorăm efa și să mărim siclul, și să strîmbăm cumpăna ca să înșelăm? apoi vom cumpăra pe cei nevoiași pe argint, și pe sărac pe o păreche de încălțăminte, și vom vinde codina în loc de griu.” - domnul a jurat pe slava lui iacov: „niciodată nu voi uita niciuna din faptele lor! u se va cutremura țara din pricina acestor mișelii, și nu se vor jăli toți locuitorii ei? nu se va umfla toată țara ca riul, ridicîndu-se și pogorîndu-se iarăș ca riul egiptului? în ziua aceea, zice domnul dumnezeu, voi face să asfințească soarele la amiază, și voi întuneca pămîntul ziua nămeaza mare. vă voi prefaca sărbătorile în jale, și toate cîntările în bociri pentru morți, voi acoperi toate coapsele cu saci și voi face toate capetele pleșuve; voi arunca țara într'o jale ca pentru un singur fiu, și sfîrșitul ei va fi ca o zi amară.” iată, vin zile, zice domnul dumnezeu, cînd voi trimite foamete în țară, nu foamete de pine, nici sete de apă, ci foamete și sete după auzirea cuvîntelor domnului. vor pribegi atunci dela o mare la alta, de la miază-noapte la răsărit, vor umbla istovii încoace și încolo, ca să caute cuvîntul domnului, și tot nu -l vor găsi. în ziua aceea se vor topi de sete fetele frumoase și flăcăii. ei, cari jură acum pe păcatul samariei, și zic: „pe dumnezeul tău cel viu, daneș; și: „pe drumul beer-sebej; vor cădea, și nu se vor mai scula.”

9

am văzut pe domnul stînd pe altar. și a zis: „lovește pragul de sus al porții, ca să se cutremure ușorii, și sfărîmă -i peste capetele lor ale tuturor. rămășița lor însă o voi pierde cu sabia, așa că niciunul din ei nu va putea să scape fugind, și niciunul din cei ce vor scăpa, nu va scăpa. de ar pătrunde chiar pînă în locuința morților, și de acolo îi va smulge mîna mea; de s'ar sui chiar în ceruri, și de acolo îi voi pogori. de s'ar ascunde chiar pe virful carmelului, și acolo îi voi căuta și -i voi lua; de s'ar ascunde de privirile mele chiar în fundul mării, și acolo îi voi porunci șarpelui să -i muște. de ar merge în robie chiar înaintea vrăjmașilor lor, și acolo îi voi porunci săbiei să -i peardă; voi pune astfel

ochii pe ei ca să le fac rău, nu bine. domnul, dumnezeul oștirilor, atinge pământul, și se topește, și toți locuitorii lui jălesc. se înalță ca riul nil, și se pogoară ca riul egiptului. el și -a zidit cămara în ceruri, și -a întemeiat bolta deasupra pământului; cheamă apele mării, și le varsă pe fața pământului. domnul este numele lui! „nu sințeti voi oare pentru mine ca și copiii etiopienilor, copii ai lui israel? zice domnul. n'am scos eu pe israel din țara egiptului, ca și pe filistenii din caftor și pe sirieni din chir' „iată, domnul dumnezeu are ochii pironiți peste împărăția aceasta vinovată, ca s'o nimicesc de pe fața pământului; totuș nu voi nimici de tot casa lui iacov, zice domnul.“ „câci iată, voi porunci, și voi vintura casa lui israel între toate neamurile, cum se vintură cu ciurul, fără să cadă un singur bob la pământ! toți păcătoșii poporului meu vor muri de sabie, cei ce zic: „nu ne va ajunge nenorocirea, și nu va veni peste noi.“ „în vremea aceea voi ridica din căderea lui cortul lui david, îi voi drege spărturile, îi voi ridica dărîmăturile, și -l voi zidi iarăș cum era odinioară, ca să stăpînească rămășița edomului și toate neamurile peste cari a fost chemat numele meu, zice domnul, care va împlini aceste lucruri. „iată, vin zile, zice domnul, cînd plugarul va ajunge pe secerător, și cel ce calcă strugurii pe cel ce împrăștie sămînța, cînd mustul va picura din munți și va curge de pe toate dealurile. voi aduce înapoi pe prinșii de război ai poporului meu israel; ei vor zidi iarăș cetățile pustiite și le vor locui, vor sădi vii și le vor bea vinul, vor face grădini și le vor mînca roadele. îi voi sădi în țara lor, și nu vor mai fi smulși din țara pe care le-am dat -o, zice domnul, dumnezeul tău;

proorocia lu obadia. așa vorbește domnul dumnezeu despre edom: „noi am auzit o veste din partea domnului, și un sol a fost trimis cu ea printre neamuri, zicînd: „sculați-vă, să mergem împotriva edomului ca să ne războim cu el!” - „iată, te voi face mic printre neamuri, vei fi cel mai disprețuit. căci mindria inimii tale te -a dus în rătăcire, pe tine, care locuiești în crăpăturile stîncilor, și domnești în înălțime; de aceea, tu zici în tine însuți: „cine mă va arunca la pămînt?” dar chiar dacă ai locui tot atît de sus ca vulturul, chiar dacă ți-ai așeza cuibul între stele, tot te voi arunca jos și de acolo, zice domnul”. dacă ar fi intrat la tine niște hoți, sau niște tîlhari de noapte, - cum ești de puști! - ar fi luat ei oare mai mult decît ar fi putut? dacă ar fi venit niște culegători de vie la tine, n’ar fi lăsat ei niciun strugure pe urmă? vai! ce scormonit este esau! cum i s’au descoperit comorile! toți cei uniți cu tine te-au izgonit înapoi pînă la hotar, prietenii tăi te-au înșelat și te-au stăpînit. cei ce mîncau din pîinea ta ți-au întins curse, pe cari nu le-ai băgat de seamă! „oare, zice domnul, nu voi pierde eu în ziua aceea pe cei înțelepți din edom, și princeperea din muntele lui esau? vitejii tăi, temane, se vor spăimînta, pentruca toți cei din muntele lui esau să piară în măcel. din pricina silniciei făcute împotriva fratelui tău iacov, vei fi acoperit de rușine, și vei fi nimicit cu desăvîrșire pentru totdeauna. căci în ziua cînd stăteai în fața lui, în ziua cînd străinii îi luau averea, cînd străinii intrau pe porțile lui, și aruncau sortul asupra ierusalimului, și tu erai atunci ca unul din ei! u trebuiai să te uiți mulțămît la ziua fratelui tău, în ziua nenorocirii lui, nu trebuiai să te bucuri de copiii lui iuda în ziua pieirii lor, și nu trebuiai să vorbești cu semeție în ziua strîmtoării! ici nu trebuiai să intri pe porțile poporului meu în ziua nenorocirii lui, nici nu trebuiai să te bucuri de nenorocirea lui în ziua prăpădului lui, și nu trebuiai să pui mîna pe bogățiile lui în ziua prăpădului lui! u trebuiai să stai la răs_pintii, ca să nimicești pe fugarii lui, și nici nu trebuiai să dai în mîna vrăjmașului pe cei ce scăpaseră din el în ziua necazului lui! căci ziua domnului este aproape pentru toate neamurile. cum ai făcut, așa ți se va face; faptele tale se vor întoarce asupra capului tău. căci, după cum ați băut paharul miniei, voi cei de pe muntele meu cel sfînt, tot așa, toate neamurile îl vor bea necurmat; vor bea, vor sorbi din el, și vor fi ca și cînd n’ar fi fost niciodată.” „dar mîntuirea va fi pe muntele sionului, el va fi sfînt, și casa lui iacov își va lua înapoi moșiile. casa lui iacov va fi un foc, și casa lui iosif, o flacără; dar casa lui esau va fi miriștea, pe care o vor aprinde și o vor mistui; și nu va mai rămînea niciunul din casa lui esau, căci domnul a vorbit! cei dela miazăzi vor stăpîni muntele lui esau, și cei din cîmpie țara filistenilor; vor stăpîni și țînutul lui efraim și al samariei; și beniamin va stăpîni galaadul. dar prinșii de război ai acestei oștiri a copiilor lui israel, vor stăpîni țara cananiților pînă la sarepta, și prinșii de război ai ierusalimului, cari sint la sefarad, vor stăpîni cetățile de miază-zi. izbăvitorii se vor sui pe muntele sionului, ca să judece muntele lui esau. dar împărăția va fi a domnului.”

cuvîntul domnului a vorbit lui iona, fiul lui amitai, astfel: „scoală-te, du-te la ninive, cetatea cea mare, și strigă împotriva ei. căci răutatea ei s'a suit pînă la mine!” și iona s'a sculat să fugă la tars, departe de fața domnului. s'a pogorit la iafa, și a găsit acolo o corabie care mergea la tars. a plătit prețul călătoriei, și s'a suit în corabie ca să meargă împreună cu călătorii la tars, departe... de fața domnului. dar domnul a făcut să sufle pe mare un vînt năpraznic, și a stîrnit o mare furtună. corabia amenința să se sfărîme. corăbierii s'au temut, au strigat fiecare la dumnezeul lui, și au aruncat în mare unelte din corabie, ca s'o facă mai ușoară. iona s'a pogorit în fundul corăbiei, s'a culcat și a adormit dus. cîrmaciul s'a apropiat de el, și i -a zis: „ce dormi? scoală-te și cheamă pe dumnezeul tău! poate că dumnezeu va voi să se gîndească la noi, și nu vom pieri!” și au zis unul către altul: „veniți să tragem la sort, ca să știm pricina din cui a venit peste noi nenorocirea aceasta!” au tras la sort, și sortul a căzut pe iona. atunci ei i-au zis: „spune-ne din pricina cui a venit peste noi nenorocirea aceasta? ce meserie ai, și de unde vii? care îți este țara, și din ce popor ești?” el le -a răspuns: „sînt evreu, și mă tem de domnul, dumnezeul cerurilor, care a făcut marea și uscatul” amenii aceia au avut o mare teamă, și i-au zis: „pen-truce ai făcut lucrul acesta?” căci oamenii aceia știau că fugea de fața domnului, pentrucă le spusese el. ei i-au zis: „ce să-ți facem, ca să se potolească marea față de noi?” căci marea era din ce în ce mai înfuriată. el le -a răspuns: „luați-mă, și aruncați-mă în mare, și marea se va liniști față de voi! căci știu că din vina mea vine peste voi această mare furtună!” amenii aceștia visleau ca să ajungă la uscat, dar nu puteau, pentrucă marea se întărita tot mai mult împotriva lor. atunci au strigat către domnul, și au zis: „doamne, nu ne pierde din pricina vieții omului acestuia, și nu ne împovăra cu sînge nevinovat! căci, tu, doamne, faci ce vrei! apoi au luat pe iona, și l-au aruncat în mare. și furia mării s'a potolit. pe oamenii aceia i -a apucat o mare frică de domnul, și au adus domnului o jertfă, și i-au făcut juruințe. domnul a trimis un pește mare să înghită pe iona, și iona a stat în pîntecele peștelui trei zile și trei nopți.

iona s'a rugat domnului, dumnezeului său, din pîntecele peștelui, și a zis: „în strîmtoarea mea, am chemat pe domnul, și m'a ascultat; din mijlocul locuinței morților am strigat, și mi-ai auzit glasul. și totuși mă aruncasei în adînc, în inima mării, și riurile de apă mă înconjuraseră; toate valurile și toate talazurile tale au trecut peste mine. ziceam: „sînt lepădat dinaintea ochilor tăi! dar iarăși voi vedea templul tău cel sfînt”. apele m'au acoperit pînă aproape să-mi ia viața, adîncul m'a învîluit, papura s'a împletit în jurul capului meu. m'am pogorit pînă la temelile munților, zăvoarele pămîntului mă încoaiu pe vecie; dar tu m'ai scos viu din groapă, doamne, dumnezeul meu! cînd îmi tinjea sufletul în mine, mi-am adus aminte de domnul, și rugăciunea mea a ajuns pînă la tine, în

templul tău ce sfînt. ceice se lipsesc de idoli deșerti îndepărtează îndurarea dela ei. eu însă îți voi aduce jertfe cu un strigăt de mulțămire, voi împlini juruințele pe cari le-am făcut. mîntuirea vine dela domnul.” domnul a vorbit peștelui, și peștele a vărsat pe iona pe pămînt.

cuvîntul domnului a vorbit a doua oară lui iona, astfel: „scoală-te, du-te la ninive, cetatea cea mare, și vestește acolo strigarea pe care ți -o voi da!” și iona s'a sculat, și s'a dus la ninive, după cuvîntul domnului. și ninive era o cetate foarte mare, cît o călătorie de trei zile. iona a început să pătrundă în oraș, cale de o zi, strigînd și zicînd: „încă patruzeci de zile, și ninive va fi nimicită!” amenii din ninive au crezut în dumnezeu, au vestit un post, și s'au îmbrăcat cu saci, dela cei mai mari pînă la cei mai mici. lucrul a ajuns la urechea împăratului din ninive; el s -a sculat de pe scaunul lui de domnie, și -a scos mîntia de pe el, s'a acoperit cu un sac, și a șezut în cenușă. și a trimis să se dea de știre în ninive, din porunca împăratului și mai marilor lui, următoarele: „oamenii și vitele, boii și oile, să nu guste nimic, să nu pască, și nici să nu bea apă deloc! ci oamenii și vitele să se acopere cu saci, strige cu putere către dumnezeu, și să se întoarcă dela calea lor cea rea și dela faptele de asuprire, de cari le sînt pline minile! cine știe dacă nu se va întoarce dumnezeu și se va căi, și dacă nu-și va opri minia lui aprinsă, ca să nu pierim!” dumnezeu a văzut ce făceau ei și că se întorceau dela calea lor cea rea. atunci dumnezeu s'a căit de răul pe care se hotărîse să li -l facă, și nu l -a făcut.

lucrul acesta n'a plăcut deloc lui iona, și s'a miniat. s'a rugat domnului, și a zis: „ah! doamne, nu este aceasta tocmai ce ziceam eu cînd eram încă în țara mea? tocmai lucrul acesta voiam să -l înlătur fugînd la tars. căci știam că ești un dumnezeu milos și plin de îndurare, îndelung răbdător, și bogat în bunătate, și că te căiești de rău! acum, doamne, ia-mi viața, căci vreau mai bine să mor decît să trăiesc!” domnul a răspuns: „bine faci tu de te miniți?” și iona a ieșit din cetate, și s'a așezat la răsărit de cetate. acolo și -a făcut un umbrar, și a stătut supt el, pînă va vedea ce are să se întîmple cu cetatea. domnul dumnezeu a făcut să crească un curcubete, care s'a ridicat peste iona, ca să facă umbră capului lui și să -l facă să -i treacă minia. iona s'a bucurat foarte mult de curcubețele acesta. dar a doua zi, la răsăritul soarelui, dumnezeu a adus un verne, care a întepat curcubețele, și curcubețele s'a uscat. cînd a răsărit soarele, dumnezeu a făcut să sufle un vînt uscat dela răsărit, și soarele a bătut peste capul lui iona, și iona a leșinat. atunci a dorit să moară, și a zis: „mai bine să mor decît să trăiesc!” dar dumnezeu a zis lui iona: „bine faci tu de te miniți din pricina curcubețelui?” el a răspuns: „da, bine fac că mă miniți pînă la moarte!” atunci și domnul a zis: „ție îți este milă de curcubețele acesta, care nu te -a costat nici o trudă și

pe care nu tu l-ai făcut să crească, ci într'o noapte s'a născut și într'o noapte a pierit. și mie să nu-mi fie milă de ninive, cetatea cea mare, în care se află mai mult de o sută douăzeci de mii de oameni, cari nu știu să deosebească dreapta de stînga lor, afară de o mulțime... de vite;

cuvîntului domnului, spus lui mica, din moreșet, pe vremea lui iotam, ahaz, ezechia, împărații lui iuda, proorocie asupra samariei și ierusalimului. ascultați, voi popoare toate! ia aminte, pămîntule, și ce este pe el! domnul dumnezeu să fie martor împotriva voastră, domnul care este în templul lui cel sfînt! căci iată că domnul iese din locuința lui, se pogoaară, și umblă pe înălțimile pămîntului! supt el se topeșc munții, văile crapă, ca ceara înaintea focului, ca apa care curge prin rîpi. și toate acestea din pricina nelegiurii lui iacov, din pricina păcatelor casei lui israel! dar care este nelegiurea lui iacov? nu este oare samaria? și care este păcatul lui iuda? nu este oare ierusalimul?... de aceea, voi preface samaria într'un morman de pietre pe cîmp, într'un loc de sădit vie; îi voi prăvăli pietrele în vale, și -i voi desgoli temeliile. toate chipurile ei cioplite vor fi sfărîmate, toate plățile ei de curvă vor fi arse în foc, și -i voi pustii toți idolii: căci din plăți de curvă i -a adunat, și în plăți de curvă se vor preface... deaceia plîng, mă bocesc, umblu desculț și gol, strig ca șacalul, și gem ca struțul. căci rana ei este fără leac; se întinde pînă la iuda, pătrund pînă la poarta poporului meu, pînă la ierusalim. u spuneți lucrul acesta în gat, și nu plingeți în aco; tăvăliți-vă în țărînă la bet-leafra. treci, locuitoare din safir, cu rușinea descoperită; locuitoarea din țaanan nu îndrăznește să iasă, jalea bet-haetelului, vă ia gustul să vă opriți în el. căci locuitoarea din marot tremură pentru pierderea fericirii ei, fiindcă s'a pogorit nenorocirea din partea domnului pînă la poarta ierusalimului. înhamă-ți caii cei iuți la car, locuitoare din lachis; tu ai fost cea dinții pricină de păcat pentru fiica sionului, căci în tine s'au găsit nelegiurile lui israel. deaceia te vei despărți de moreșet-gat, casele din acbiz vor fi o amăgire pentru împărații lui israel. îți voi aduce un nou stăpin, locuitoare din mareașă; slava lui israel va merge la adulam. rade-ți, taie-ți părul, din pricina copiilor tăi iubiți; lărgeste-ți plesuvia ca vulturul, căci ei se duc în robie departe de tine!

vai de ceice cugetă nelegiurea și făuresc rele în așternutul lor; cînd se crapă de ziua o înfăptuiesc, dacă le stă în putere. dacă potfesc ogoare, pun mîna pe ele, dacă doresc case, le răpesc; asupresc pe om și casa lui, pe om și moștenirea lui. deaceia, așa vorbește domnul: „iată, eu am de gînd să aduc o nenorocire împotriva acestui leat de oameni, de care nu vă veți feri grumazii, și nu veți mai umbla cu capul atît de sus, căci vremile vor fi rele. în ziua aceea, veți ajunge de pomînă, veți boci, și veți zice: „s -a isprăvit! sîntem pustiiți cu desăvîrșire! partea de moștenire a poporului meu trece în mîna altuia! vai! cum mi -o ia! ogoarele noastre le împarte vrăjmașului...!” deaceia nu vei avea pe nimeni care să întindă frînghia de măsurat pentru sorțul tău, în adunarea domnului.“ „nu proorociți!” zic ei. „să nu se proorocească asemenea lucruri. căci altminteri ocările nu mai încetează!” - „este domnul atît de grabnic la minie, casa lui iacov?

acesta este felul lui de a lucra”, da, cuvintele mele sînt prielnice celui ce umblă cu neprihănire! de multă vreme poporul meu este scotit de mine ca vrăjmaș; voi răpiți mantaua de pe hainele celor ce trec liniștiți și n'au gust de război. voi izgoniți din casele lor iubite pe femeile poporului meu, luați pentru totdeauna podoaba mea dela copii lor. sculați-vă, și plecați, căci aici nu este odihnă pentru voi; căci din pricina spurcaciunii, vor fi dureri, dureri puternice. da, dacă ar veni un om cu vînt și minciuni, și ar zice: „îți voi prooroci despre vin, și despre băuturi tari!” acela ar fi un prooroc pentru poporul acesta! „te voi strînge în întregime, iacove! voi strînge rămășița lui israel, îi voi aduna ca pe niște oi dintr'un staul, ca pe o turmă în pășunea ei, așa că va fi o mare zarvă de oameni. cel ce va face spărtura se va sui înaintea lor; vor face spărtura, vor trece pe poartă și vor ieși pe ea; împăratul lor va merge înaintea lor, și domnul va fi în fruntea lor.”

am zis: „ascultați, căpetenii ale lui iacov, și mai mari ai casei lui israel! nu este datoria voastră să cunoașteți dreptatea? și totuși voi urîți binele și iubiți răul, le jupuiți pielea și carnea de pe oase! după ce au mîncat carnea poporului meu, după ce -i jupoaie pielea, și -i sfărîmă oasele; îl fac bucăți; ca ceace se fierbe într'o oală, ca și carnea dintr'un cazan, apoi strigă către domnul. dar el nu le răspunde, ci își ascunde fața de ei în vremea aceea, pentru că au făcut fapte rele. „așa vorbește domnul despre proorocii cari rătăcesc pe poporul meu, cari, dacă au de mușcat ceva cu dinții, vestesc pacea, iar dacă nu li se pune nimic în gură, vestesc războiul sfînt. „din pricina aceasta, va veni noaptea peste voi... fără nici o vedenie! și întunerecul... fără nici o proorocie! soarele va asfinți peste acești prooroci, și ziua se va întunece peste ei! vazătorii vor fi dați de rușine, ghicitorii vor roși, toți își vor acoperi barba; căci dumnezeu nu va răspunde. dar eu sînt plin de putere, plin de duhul domnului, sînt plin de cunoștința dreptății și de vlagă, ca să fac cunoscut lui iacov nelegiurea lui, și lui israel păcatul lui.“ „ascultați dar lucrul acesta, căpetenii ale casei lui iacov, și mai mari ai casei lui israel, voi, cărora vă este scîrbă de dreptate, și cari suciți tot ce este drept; voi cari zidiți sionul cu singe, și ierusalimul cu nelegiure! căpeteniile cetății judecă pentru darul, preoții lui învață pe popor pentru plată, și proorocii lui proorocesc pe bani; și mai îndrăznesc apoi să se bizuie pe domnul și zic: „oare nu este domnul în mijlocul nostru? nu ne poate atinge nici o nenorocire!” de aceea, din pricina voastră, sionul va fi arat ca un ogor, ierusalimul va ajunge un morman de pietre, și muntele templului o înălțime acoperită de păduri.

în vremile de pe urmă, muntele casei domnului va fi întemeiat tare ca cel mai înalt munte, se va înălța deasupra dealurilor, și popoarele vor veni grămadă la el. eamurile se vor duce cu grămada la el, și vor zice:

„veniți, haidem să ne suim la muntele domnului, la casa dumnezeului lui iacov, ca să ne învețe căile lui, și să umblăm pe cărările lui! căci din sion va ieși legea, și din ierusalim cuvîntul domnului. el va judeca între multe popoare, va hotărî între neamuri puternice, depărtate. din săbiile lor își vor făuri fiare de plug, și din sulitele lor cosoare; niciun neam nu va mai trage sabia împotriva altuia, și nu vor mai învăța să facă război; ci fiecare va locui supt vița lui și supt smochinul lui, și nimeni nu -l va mai turbura. căci gura domnului oștirilor a vorbit. pe cînd toate popoarele umblă fiecare în numele dumnezeului său, noi vom umbla în numele domnului, dumnezeului nostru, totdeauna și în veci de veci! „în ziua aceea, zice domnul, voi aduna pe cei schiopi, voi strînge grămadă pe cei izgoniți, și pe aceia pe cari -i chinuisem. din cei schiopi voi face o rămășiță, din cei ce erau risipiți, un neam puternic; și domnul va împărăți peste ei, pe muntele sionului, de acum și pînă în veci! iar la tine, turn al turmei, deal al fiicei sionului, la tine va veni, și la tine va ajunge vechea stăpînire, împărăția fiicei ierusalimului! „pentruce strigi tu însă acum așa de tare? n'ai împărat? nu mai ai sfetnic, de te apucă durerea ca pe o femeie la naștere? suferi, fiica sionului, și gemi ca o femeie la naștere! căc acum vei ieși din cetate și vei locui în cîmp, și te vei duce pînă la babilon! acolo vei fi izbăvită, acolo te va răscumpăra domnul din mîna vrăjmașilor tăi. căci acum multe neamuri s'au strîns împotriva ta, și zic: „să fie pingărită, ca să ne vadă ochii împlinindu-ni-se dorința față de sion! dar ei nu cunosc gîndurile domnului, nu -i înțeleg planurile, nu știu că i -a strîns ca pe niște snopi în arie. scoală-te, fiica sionului, și treeră! căci îți fac un corn de fer și o copită de aramă, ca să sfărâmi multe popoare, și să închini domnului prada lor, să închini domnului întregul pămînt averile lor!

5

acum, strînge-ți rîndurile în cetate, ceata sionului, căci sîntem impresurați! judecătorul lui israel este lovit cu nuiaua pe obraz! și tu, betleeme efrata, măcar că ești prea mic între cetățile de căpetenie ale lui iuda, totuși din tine îmi va ieși cel ce va stăpîni peste israel, și a cărui obîrșie se suie pînă în vremuri străvechi, pînă în zilele vecinicii. de aceea îi va lăsa, pînă la vremea cînd va naște cea care are să nască, și rămășița fraților săi se va întoarce la copiii lui israel. el se va înfățișa, și cu cîrmui cu puterea domnului, și cu măreția numelui domnului, dumnezeului său: vor locui liniștiți, căci el va fi proslăvit pînă la marginile pămîntului. el va fi pacea noastră! cînd va veni asirianul în țara noastră, și va pătrunde în palatele noastre, vom ridica împotriva lui șapte păstori și opt căpetenii ale poporului. ei vor pustii țara asiriei cu sabia, și țara lui nimrod cu sabia scoasă din teacă. ne va izbăvi astfel de asirian, cînd va veni în țara noastră, și va pătrunde în ținutul nostru. rămășița lui iacov va fi în mijlocul multor popoare, ca o rouă care vine dela domnul, ca ploaia mărunță pe iarbă care nu se bzuie pe nimeni, și nu atrîrnă de copiii oamenilor. rămășița lui iacov va fi între neamuri, în mijlocul multor popoare, ca un leu între fiarele pădurii, ca un pui de leu între turmele de

oi: care, cînd trece, calcă în picioare și sfîșie, și nimeni nu poate scăpa pe altul. ți se va ridica mîna peste protivnicii tăi, și toți vrăjmașii tăi vor fi nimiciți! „în ziua aceea, zice domnul, îți voi nimici cu desăvîrșire caii din mijlocul tău, și-ți voi sfărîma carăle; voi nimici cu desăvîrșire cetățile din țara ta, și-ți voi surpa toate cetățile. voi nimici cu desăvîrșire descintelele din mijlocul tău, și nu vei mai avea vrăjitori; voi nimici cu desăvîrșire idolii tăi și stîlpii tăi idolești din mijlocul tău, și nu te vei mai închina la lucrarea minilor tale; voi nimici cu desăvîrșire din mijlocul tău astaratele tale, și-ți voi dărîma idolii. îmi voi răzbuna cu minie, cu urgie, pe neamurile, cari n'au vrut s'asculte.“

6

ascultați dar ce zice domnul; „scoală-te, judecă-te înaintea munților, și dealurile să-ți audă glasul!... ascultați, munți, pricina domnului, și luați aminte, temelii tari ale pămîntului! căci domnul are o judecată cu poporul său, și vrea să se judece cu israel. - „poporul meu, ce ți-am făcut și cu ce te-am ostenit? răspunde-mi! căci te-am scos din țara egiptului, te-am izbăvit din casa robiei, și am trimes înaintea ta pe moise, aaron și maria! poporul meu, adu-ți aminte ce plînuia balac împăratul moabului, și ce i -a răspuns balaam, fiul lui beor, și ce s'a întîmplat din sitim pînă la ghilgal, ca să cunoști binefacerile domnului, „cu ce voi întîmpina pe domnul, și cu ce mă voi pleca înaintea dumnezeului celui prea înalt? il voi întîmpina oare cu ardere de tot, cu vitei de un an? dar primește domnul oare mii de berbeci, sau zeci de mii de riuri de untdelemn? să dau eu pentru fărădelegile mele pe întîiul meu născut, rodul trupului meu pentru păcatul sufletului meu? - „și s'a arătat, omule, ce este bine, și ce alta cere domnul dela tine, decît să faci deptate, să iubești mila, și să umbli smerit cu dumezeul tău! glasul domnului strigă cetății, și omul înțelept se teme de numele său. ascultați pedeapsa și pe celce o trimete! mai sînt în casa celui rău comori nelegiuite, și blestemată eă mică? pot socoti eu curat pe celce are o cumpănă nedreaptă și greutăți strimbe în sac? pentrucă bogații lui sînt plini de silnicie, locuitorii lui spun minciuni, și limba lor este numai înșelatorie în gura lor, de aceea, și eu te voi lovi cu suferința, te voi pustii pentru păcatele tale. vei minca și tot nu te vei sătura, ci foamea va rămînea în tine; ce vei lua dinaintea vrăjmașului nu vei scăpa, căci ce vei scăpa, voi da pradă săbiei. veți sămăna, dar nu vei secera, vei storce măsline dar nu te vei unge cu untdelemnul lor, vei face must, dar nu vei bea vin! căci ei păzesc toate orînduirile lui omri, și lucrează totmai cum a lucrat casa lui ahab, și umblă după sfaturile lor, de aceea te voi face de pomină, îți voi face locuitorii de batjocură, și veți purta ocara poporului meu.

7

vai de mine! căci parcă sînt la stringerea poamelor, și la stringerea bobîțelor după culesul strugurilor: nu mai este niciun strugure de mîncare, nici cea dintîi

smochină, dorită de sufletul meu! s'a dus omul de bine din țară, și nu mai este niciun om cinstit printre oameni; toți stau la pîndă ca să verse singe, fiecare întinde o cursă fratelui său. minile lor sînt îndreptate să facă rău: cirmuitorul cere daruri, judecătorul cere plată, cel mare își arată pe față ce dorește cu lâcomie, și astfel merg mină'n mină. cel mai bun dintre ei este ca un mărăcine, cel mai cinstit este mai rău decît un tufiș de spini. ziua vestită de toți proorocii tăi, pedeapsa ta se apropie! atunci va fi uluiala lor. u crede pe un prieten, nu te încrede în ruda cea mai de aproape; păzește-ți ușa gurii de cea care îți stă în brațe! căci fiul batjocorește pe tatăl, fata se scoală împotriva mamei ei, nora împotriva soacrei sale; vrăjmașii omului sînt cei din casa lui! - eu însă voi privi spre domnul, îmi voi pune nădejdea în dumnezeul mîntuirii mele, dumnezeul meu mă va asculta. u te bucura de mine, vrăjmașă, căci chiar dacă am căzut, mă voi scula iarăș, chiar dacă stau în întunerec, totuș domnul este lumina mea! voi suferi minia domnului, căci am păcătuit împotriva lui, -pînă ce el îmi va apăra pricina și-mi va face dreptate; el mă va scoate la lumină, și voi privi dreptatea lui. cînd va vedea vrăjmașa mea lucrul acesta, va fi acoperită de rușine, ea, care-mi zicea: „unde este domnul, dumnezeul tău?” ochii mei își vor vedea dorința împlinită față de ea. atunci ea va fi călcată în picioare ca noroiul de pe uliță. în ziua, cînd îți vor zidi iarăș zidurile, în ziua aceea ți se vor lărgi hotarele. în ziua aceea, vor veni la tine, din asiria pînă în egipt, din egipt pînă la riul, dela o mare la alta, și dela un munte la altul. dar mai întîi țara va fi pustiită din pricina locuitorilor ei, în urma faptelor lor rele. paște-ți poporul cu toiagul tău, paște turma moștenirii tale, care locuiește singură în pădurea din mijlocul carmelului; ca să pască pe basan și în galaad, ca în zilele de altă dată.” - „îți voi arăta lucruri minunate, -zice domnul, ca în ziua cînd ai ieșit din țara egiptului.” - eamurile vor vedea lucrul acesta, și se vor rușina, cu toată puterea lor; vor pune mîna la gură, și își vor astupa urechile. voi linge pulberea, ca șarpele; voi ieși tremurînd ca tîrîtoarele pămîntului, afară din cetățile lor, vor veni pline de frică înaintea domnului, dumnezeului nostru, și se vor teme de tine. care dumnezeu este ca tine, care ierți nelegiuirea, și treci cu vederea păcatele rămășiței moștenirii tale? el nu-și ține minia pe vecie, ci îi place îndurarea! el va avea iarăș milă de noi, va călca în picioare nelegiuirile noastre, și vei arunca în fundul mării toate păcatele lor. vei da cu credincioșie lui iacov, și vei ține cu îndurare față de avraam, ce ai jurat părinților noștri în zilele de odinioară.’

1

proorocie despre ninive. cartea proorocii lui naum, din elcoș. domnul este un dumnezeu gelos și răzbunător; domnul se răzbună și este plin de minie; domnul se răzbună pe protivnicii lui, și ține minie pe vrăjmașii lui. domnul este îndelung răbdător, dar de o mare tărie; și nu lasă nepedepsit pe cel rău. domnul umblă în furtună și în vîrtej, și norii sînt praful picioarelor lui. el mustră marea și o usucă, face să sece toate riurile; basanul și carmelul tînjesc, și floarea libanului se vestejește. se clatină munții înaintea lui, și dealurile se topec; se cutremură pămîntul înaintea lui, lumea și toți locuitorii ei. cine poate sta înaintea urgiei lui? și cine poate ținea piept miniei lui aprinse? urgia lui se varsă ca focul, și se prăbușesc stîncile înaintea lui. domnul este bun, el este un loc de scăpare în ziua necazului; și cunoaște pe cei ce se încred în el. dar cu niște valuri ce se varsă peste mal, va nimici cetatea ninive, și va urmări pe vrăjmașii lui pînă în întinerec. ce planuri faceți voi împotriva domnului? el le zădărnicește! nenorocirea nu va veni de două ori. căci vor fi ca niște mănunchiuri de spini înciliciți, și tocmai cînd vor fi beți de vinul lor, vor fi mistuiți de foc, ca o mîriște de tot uscată. din tine, ninive, a ieșit cel ce urzea rele împotriva domnului, celce făcea planuri răutăcioase. așa vorbește domnul: „oricît de mulți și puternici vor fi, toți vor fi secerăți și vor pieri. chiar dacă te-am întristat, ierusalime, nu te voi mai întrista... ci îi voi sfărîma iugul acum de pe tine, și-ți voi rupe legăturile...” iată ce a poruncit însă domnul împotriva ta, asur: „nu vei mai avea urmași cari să-ți poarte numele; voi ridica din casa dumnezeului tău chipurile cioplite sau turnate; îți voi pregăti mormîntul, căci te-ai aflat prea ușor.” iată pe munți picioarele solului care vestește pacea! prăznuiește-ți sărbătorile, iudo, împlinește-ți juruințele! căci cel rău nu va mai trece prin mijlocul tău, este nimicit cu desăvîrșire...

2

imicitorul pornește împotriva ta, ninive; păzește cetățuia! ia seama la drum! întărește-ți coapsele! adună-ți toată puterea!... căci domnul așează iarăș slava lui iacov și o face iarăș ca slava de odinioară a lui israel, pentru că i-au jăfuit jăfuitorii și le-au stricat butucii de vie... scuturile vitejilor săi sînt roși, războinicii sînt îmbrăcați cu purpură; fulgeră carăle de focul oțelului în ziua sorocită pregătirii de luptă, și sulile se învîrtesc. duruiesc carăle pe ulițe, se năpustesc unele peste altele în piețe; parcă sînt niște făclii la vedere, și aleargă ca fulgerele... el, împăratul ninivei, cheamă pe oamenii lui cei viteji, dar ei se poticnesc în mersul lor; aleargă spre ziduri, și se gătesc de apărare... porțile dela riuri sînt deschise, și palatul se prăbușește!... s'a isprăvit cu ea: este desgolită, este luată; slujnicele ei se vaită ca niște turturele, și se bat în piept. inive era odinioară ca un iaz plin. de apă... dar iată -i că fug!... „stați! stați! opriți-vă!... dar nici unul nu se întoarce...” jăfuiți argintul! jăfuiți aurul! acolo sînt comori nesfîrșite, tot felul de bogății de lucruri scumpe! este jăfuită, pustiită, și stoarsă de tot! inima îi e mîhnită, îi tremură ge-

nunchii, toate coapsele sufăr, și toate fețele au îngălbénit. unde este acum culcușul acela de lei, pășunea aceea pentru puii de lei, pe unde umbla leul, leoaica și puilul de leu, fără să -i turbure nimeni? leul sfîșia cit îi trebuia pentru puii săi, zugruma pentru leoaicele sale; își umplea vizuinele de pradă, și culcușurile cu ce răpise. „iată că am necaz pe tine, zice domnul oștirilor; în fum îți voi preface carăle de război, sabia va mistui pe puii tăi de lei, îți voi nimici prada din țară; și nu se va mai auzi glasul solilor tăi.

3

vai de cetatea vîrsătoare de sînge, plină de minciună, plină de silnicie, și care nu încetează să se dedea la răpire!... auziți pocnetul biciului, uruiul roților, tropăitul cailor, și durduitul carelor! se aruncă năvalnici călăreții, scinteaiază sabia, fulgeră sulita... o mulțime de răniți!... grămezi de trupuri moarte!... morți fără număr!... cei vii se împiedică de cei morți!... din pricina multor curvii ale curvei, plină de farmec, fermecătoare iscusită, care vindea neamurile prin curviile ei și popoarele prin vrăjitoriile ei. - iată, am necaz pe tine, zice domnul oștirilor îți voi ridica poalele peste cap, ca să-ți vadă neamurile goliciunea, și împărățiile, rușinea. voi asvîrli cu murdării peste tine, te voi înjosi, și te voi face de ocară. toți cei ce te vor vedea vor fugi de tine, și vor zice: „ninine este nimicită! cine o va plinge? unde să-ți caut mingii-etoři? ești tu mai bună decît no-amon, cetatea care ședea între riuri, înconjurată de ape, avînd ca zid de apărare marea, ca ziduri marea? etiopia și egiptenii fără număr erau tăria ei, put și libienii erau ajutoarele ei. și totuș a trebuit să plece și ea în surghiun, s'a dus în robie; și pruncii ei au fost zdrobiți în toate colțurile ulițelor; au aruncat sorțul asupra frunțașilor ei, și tot mai marii ei au fost aruncați în lanțuri. și tu te vei îmbăta, te vei ascunde; și tu vei căuta un loc de adăpost împotriva vrăjmașului! toate cetățuile tale sînt niște smochini cu cele dintîi roade; cînd îi scuturi, smochinele cad în gura cui vrea să le mănince. iată, poporul tău este ca femeile în mijlocul tău; porțile țării tale se deschid înaintea vrăjmașilor tăi; focul îți mistuie zăvoarele! scoate-ți apă pentru impresurare! drege-ți întăriturile! calcă pămîntul, frămîntă lutul, și gătește cuptorul de cărămidă! acolo te va minca focul, te va nimici sabia cu desăvîrșire, te va mistui ca niște lăcuste, căci te-ai înmulțit ca forfăcarul, te-ai îngrămădit ca lăcustele! egustorii tăi sînt mai mulți de cit stelele cerului, s'au îngrămădit ca puii de lăcustă cari își întind aripile și zboară. voiozii tăi sînt ca lăcustele, mai marii tăi ca o ceată de lăcuste, cari tăbărăsc în dumbrăvi pe răcoarea zilei: cînd răsare soarele, zboară, și nu se mai cunoaște locul unde erau. în timp ce păstorii tăi dorm, împărate al asiriei, și viteii tăi se odihnesc, poporul tău este risipit pe munți, și nimeni nu -l mai strînge. rana ta nu se alină prin nimic, rana ta este fără leac! toți ceice vor auzi de tine vor bate din palme, căci cine este acela, pe care să nu -l fi atins răutatea ta

proorocia descoperită proorocului habacuc. pînă cînd voi striga către tine, doamne, fără s'ascuți? pînă cînd mă voi tînguî ție, fără să dai ajutor? pentru ce mîă lăși să văd nelegiuirea, și te uiți la nedreptate? asuprirea și silnicia se fac supt ochii mei, se nasc certuri, și se stîrnește gilceavă. deaceea legea este fără putere, și dreptatea nu se vede, căci cel rău biruiește pe cel neprihănit, de aceea se fac judecăți nedrepte. - aruncați-vă ochii printre neamuri, și priviți, uimiți-vă, și îngrozii-vă! căci în zilele voastre voi face o lucrare, pe care n'ați crede -o dacă v'ar povesti -o cineva! iată, voi ridica pe haldei, popor turbat și iute, care străbate întinderi mari de țări, ca să pună mîna pe locuințe cari nu sînt ale lui. el este grozav și înfricoșat; numai din el însuși îi iese dreptul și mărirea lui. caii lui sînt mai iuți decît leoparzii, mai sprinteni decît lupii de seară, și călăreții lui înaintează în galop de departe, sboară ca vulturul care se repede asupra prăzii. tot poporul acesta vine numai ca să jăfuiască; privirile lui lăcome caută înainte, și strînge prinși de război ca nisipul. își bate joc de împărați, și voievozii sînt o nimica pentru el, ride de toate întăriturile, căci grămădește pămînt, și le ia. apoi aprinderea i se îndoește, întrec_e măsura și se face vinovată, căci puterea lui o ia ca dumnezeu al lui! doamne, nu ești tu din vecinicie, dumnezeul meu, sfîntul meu? nu vom muri! doamne, tu ai ridicat pe poporul acesta ca să-ți împlinești judecățile tale; tu, stîncă mea, l-ai ridicat ca să dai prin el pedepsele tale! chii tăi sînt așa de curați că nu pot să vadă răul, și nu poți să privești nelegiuirea! cum ai putea privi tu pe cei mișei, și să taci, cînd cel rău mîncă pe cel mai neprihănit decît el? vei face tu omului ca peștilor mării, ca tiritoarei, care n'are stăpin? el îi scoate pe toți cu undița, îi trage în mreaja sa, îi strînge în năvodul său. deaceea se bucură și se veselește. de aceea aduce jertfe mrejei sale, aduce tămîie năvodului său; căci lor le datorește partea lui cea grasă și bucatele lui gustoase! pentru aceasta își va goli el într'una mreaja, și va înjunghia fără milă pe neamuri?

m'am dus la locul meu de strajă, și stam pe turn ca să veghez și să văd ce are să-mi spună domnul, și ce-mi va răspunde la plîngerea mea. domnul mi -a răspuns, și a zis: „scrie proorocia, și sapă -o pe table, ca să se poată citi ușor! căci este o proorocie, a cărei vreme este hotărîtă, se apropie de împlinire, și nu va minți; dacă zăbovește, așteaptă -o, căci va veni și se va împlini negreșit. iată, i s'a îngîmfat sufletul, nu este fără prihană în el; dar cel neprihănit va trăi prin credința lui. ca și cel beat și semet, cel mindru nu stă liniștit; ci își lărgește gura ca locuința morților, este nesățios ca moartea așa că pe toate neamurile vrea să le strîngă la el, și toate popoarele le trage la el. u va fi el de batjocura tuturor acestora, de ris și de pomină? se va zice: „vai de cel ce adună ce nu este al lui! pînă cînd se va împovăra cu datorii? u se vor ridica deodată ce-ice te-au împrumutat? nu se vor trezi asupritorii tăi, și vei ajunge prada lor? fiindcă ai jăfuit multe nea-

muri, toată rămășița popoarelor te va jăfui, din pricina vătării singelui oamenilor, din pricina silnicilor făcute în țară și împotriva cetății tuturor locuitorilor ei.“ vai de cel ce strînge ciștiguri nelegiuite pentru casa lui, ca să-și așeze apoi cuibul într'un loc înalt, și să scape din mîna nenorocirii! rușinea casei tale îi-a croit, nimicînd o multime de popoare, și împotriva ta însuși ai păcătuit. căci piatra din mijlocul zidului strigă, și lemnul care leagă grînda îi răspunde. vai de cel ce zidește o cetate cu sînge, care întemeiază o cetate cu nelegiuire! iată, cînd domnul oștirilor a hotărît lucrul acesta, popoarele se ostenesc pentru foc, și neamurile se trudesec degeaba. căci pămîntul va fi plin de cunoștința salvei domnului, ca fundul mării de apele cari -l acopăr. vai de cel ce de aproapei său să bea, vai de tine care îi torni băutură spumoasă și -l ametești, ca să -i vezi goliciunea! te vei satura de rușine în loc de slavă; bea și tu, și desvelește-te! îți va veni și ție rîndul să iei paharul din dreapta domnului, și va veni rușinea peste slava ta. căci silniciile făcute împotriva libanului vor cădea asupra ta, și pustiirile fiarelor te vor îngrozi, pentru vătarea singelui oamenilor, și silniciile făcute în țară, împotriva cetății și împotriva tuturor locuitorilor ei. la ce ar putea folosi un chip cioplit, pe care -l cioplește lucrătorul? la ce ar putea folosi un chip turnat, care învață pe oameni mînciuni, pentru ca lucrătorul care l -a făcut să-și pună încrederea în el, pe cînd el făurește numai niște idoli muți? vai de celce zice lemnului: „scoală-te“, și unei pietre mute: „trezește-te!“ poate ea să dea învătatură? iată că este împodobită cu aur și argint, dar în ea nu este un duh care s'o însufletească. domnul însă este în templul lui cel sfînt. tot pămîntul să tacă înaintea lui!

rugăciunea proorocului habacuc. (de cîntat în felul cîntecelor de jale). cînd am auzit, doamne, ce ai vestit, m'am îngrozit. însufletește-ți lucrarea în cursul anilor, doamne! fă-te cunoscut în trecerea anilor! dar, în minia ta, adu-ți aminte de îndurările tale! dumnezeu vine din teman, și cel sfînt vine din muntele paran... -(oprire.) -măreția lui acopere cerurile, și slava lui umple pămîntul. strălucirea lui este ca lumina soarelui, din mina lui pornesc raze, și acolo este ascunsă tăria lui. înaintea lui merge ciuma, și molima calcă pe urmele lui. se oprește, și măsoară pămîntul cu ochiul; privește, și face pe neamuri să tremure; munții cei vecinici se sfărîmă, dealurile cele vechi se pleacă; el umblă pe cărări vecinice. vîd curturile etiopiei, pline de groază, și se cutremură colilele din țara medianului. s'a miniat oare domnul pe riuri? împotriva riurilor se aprinde minia ta, sau împotriva mării se varsă urgia ta, de ai încălecat pe caii tăi, și te-ai suit în carul tău de biruință? arcu tău este desvelit; blestemele sînt săgețile cuvîntului tău... -(oprire.) -tu despici pămîntul ca să dai drumul riurilor. la vederea ta, se cutremură munții; se năpustesc riuri de apă; adîncul își ridică glasul, și își înalță valurile în sus. soarele și luna se opresc în locuința lor, de lumina săgeților tale cari pornesc, de strălucirea sulitei tale care lucește. tu cutreieri

pământul în urgia ta, zdrobești neamurile în minia ta. ieși ca să izbăvești pe poporul tău, să izbăvești pe unsul tău; sfărâmi acoperișul casei celui rău, o nimești din temelii până în vîrf. -(oprire.) - străpungi cu săgețile tale capul căpeteniilor lui, cari se năpustesc peste mine ca furtuna, să mă pună pe fugă, scoțînd strigăte de bucurie, ca și cum ar fi și mîncat pe cel nenorocit în culcuș. cu caii tăi mergi pe mare, pe spuma apelor mari. cînd am auzit... lucrul acesta, mi s'a cutremurat trupul; la vestea aceasta, mi se înfioară buzele, îmi intră putrezirea în oase, și-mi tremură genunchii. căci aș putea oare aștepta în tăcere ziua necazului, ziua cînd asupritorul va merge împotriva poporului? căci chiar dacă smochinul nu va înflori, vița nu va da niciun rod, rodul măslinului va lipsi, și cimpiile nu vor da hrană, oile vor pieri din staule, și nu vor mai fi boi în grajduri, eu tot mă voi bucura în domnul, mă voi bucura în dumnezeul mîntuirii mele! domnul dumnezeul este țaria mea; el îmi face picioarele ca ale cerbilor, și mă face să merg pe înălțimile mele. -către mai marele cîntăreților. de cîntat cu instrumente cu coarde

cuvîntul domnului, care fost spus lui ȧefania, fiul lui cuŝi, fiul lui ghedalia, fiul lui amaria, fiul lui ezechia, pe vremea lui iosia, fiul lui amon, împăratul lui iuda. „voi nimici totul de pe fața pămîntului, zice domnul.“ „voi nimici oamenii și vitele, păsările cerului și peștii mării, pietrele de poticnire, și pe cei răi împreună cu ele; voi nimici cu desăvîrșire pe oameni de pe fața pămîntului, zice domnul.“ „îmi voi întinde mîna împotriva lui iuda, și împotriva tuturor locuitorilor ierusalimului; voi nimici cu desăvîrșire din locul acesta rămășițele lui baal, numele slujitorilor săi și preoții împreună cu ei, pe ceice se închină pe acoperișuri înaintea oștirii cerurilor, pe cei ce se închină jurînd pe domnul, dar cari jură și pe împăratul lor malmac, pe cei ce s'au abătut dela domnul, și pe cei ce nu caută pe domnul, nici nu întreabă de el.“ „tăcere înaintea domnului dumnezeu! căci ziua domnului este aproape, căci domnul a pregătit jertfa, și -a sfințit oaspeții. în ziua jertfei domnului voi pedepsi pe voiozii și fiii împăratului, și pe toți cei ce poartă haine străine. în ziua aceea, voi pedepsi și pe toți cei ce sar peste prag, pe cei ce umplu de silnicie și de înșelăciune casa stăpînului lor. în ziua aceea, zice domnul, se vor auzi strigăte de jale la poarta peștilor, urlete în cealaltă mahala a cetății, și un mare prăpăd de dealuri. văitați-vă locuitori din mactes. căci toți cei ce fac negoț sînt nimiciți, toți cei încărcăți cu argint sînt nimiciți cu desăvîrșire. în vremea aceea, voi scormoni ierusalimul cu felinare, și voi pedepsi pe toți oamenii cari se bizuiesc pe drojdiile lor, și zic în inima lor: 'domnul nu va face nici bine nici rău; averile lor vor fi de jaf, și casele lor vor fi pustii; vor zidi case și nu le vor locui, vor sădi vii, și nu vor bea vin din ele.' ziua cea mare a domnului este aproape, este aproape și vine în graba mare! da, este aproape ziua cea amarnică a domnului, și viteazul tipă cu amar. ziua aceea este o zi de minie, o zi de necaz și de groază, o zi de pustiire și nimicire, o zi de întunec și negură, o zi de nori și de întunecime, o zi în care va răsuna trîmbița și strigătele de război împotriva cetăților înțarite și turnurilor înalte. atunci voi pune pe oameni la strîmtoare, și vor bijbăi ca niște orbi, pentru că au păcătuit împotriva domnului; de aceea le voi vărsa singele ca praf, și carnea ca gunoii! ici argintul, nici aurul lor nu vor putea să -i izbăvească, în ziua miniei domnului; ci toată țara va fi mistuită de focul geloziei lui, căci va nimici deodată pe toți locuitorii țării.

veniți-vă în fire, și cercetați-vă, neam fără rușine, pînă nu se împlineste hotărîrea-ca pleava trece vremea-pînă nu vine peste voi minia aprinsă a domnului, pînă nu vine peste voi ziua miniei domnului! căutați pe domnul, toți cei smeriți din țară, cari împlinesc poruncile lui! căutați dreptatea, căutați smerenia! poate că veți fi cruțați în ziua miniei domnului.“ „căci gaza va fi părăsită, ascalonul va fi pustit, poporul din asdod va fi izgonit ziua namiaza mare, și ecronul va fi smuls din rădăcini. vai de locuitorii de pe malurile mării,

vai de neamul cheretiților! așa a vorbit domnul împotriva ta, canaane, țara filistenilor: 'te voi nimici și nu vei mai avea locuitori! malurile mării vor ajunge izlazuri de pășunat, locuințe pentru păstori, și tirle de oi. malurile acestea vor fi pentru rămășițele casei lui iuda; acolo vor paște; se vor odihni seara în casele ascalonului; căci domnul, dumnezeul lor, nu -i va uita, și va aduce înapoi pe prinșii lor de război.' „am auzit ocările moabului și batjocurile copiilor lui amon, cînd deăimau pe poporul meu, și se ridicau cu trufie împotriva hotarelor lor. de aceea, pe vi-ața mea, zice domnul oștirilor, dumnezeul lui israel, că moabul va fi ca sodoma, și copiii lui amon ca gomora: un loc acoperit cu mărăcini, o groapă de sare, un pustiu vecinic; rămășița poporului meu îi va jăfui, rămășița neamului meu îi va stăpîni. lucrul acesta li se va întîmpla pentru mindria lor, pentru că au batjocorit și au fost semeți cu poporul domnului oștirilor. domnul va fi grozav împotriva lor, căci va nimici pe toți dumnezeii pămîntului; și fiecare se va închina înaintea lui în țara lui, în toate ostroavele neamurilor.“ „chiar și voi, etiopienilor, veți fi străpuși cu sabia mea. el își va întinde mîna și spre miazănoapte, va nimici asiria, și va pface ninive într'o pustietate, într'un pămînt fără apă ca pustia. în mijlocul cetății se vor culca turme de vite de tot felul; pelicanul și ariciul vor rămînea noaptea pe coperișurile stîlpilor ei. la ferestre se vor auzi țipetele lor, pustiirea va fi în prag, căci căpușala de cedru va fi scoasă. iată dar cetatea aceea veselă, care stătea plină de încredere, și zicea în inima ei: 'eu și niciuna afară de mine; vai! cum s'a prefăcut în pustiu și în culcuș de fiare! toți cei ce trec pe lingă ea fluiară și arată cu mîna!'

vai de cetatea îndărătnică și spurcată, vai de cetatea plină de asuprire! ea n'ascultă de nici un glas, nu ține seama de mustrare, nu se încrede în domnul, nu se apropie de dumnezeul său. căpeteniile ei în mijlocul ei sînt niște lei cari rănesc; judecătorii ei sînt niște lupi de seară cari nu mai lasă nici un os pînă dimineața. proorocii ei sînt ușuratici și înșelători; preoții ei pingăresc lucrurile sfinte, calcă legea. domnul este fără prihană în mijlocul ei. el nu face nici o nelegiuire; în fiecare dimineață el își scoate la lumină judecățile, fără să înceteze vreodată; dar cine este nelegiuit nu știe de rușine! am nimicit neamuri, le-am dărîmat turnurile, le-am pustiit ulițele și nu mai trece nimeni pe ele! cetățile lor sînt pustii, nu mai au nici un om în ele, și nimeni nu mai locuiește în ele! ziceam: 'dacă ai voi măcar să te temi de mine, și să ții seama de mustrare! nu ți-ar fi nimicită locuința, și n'ar veni peste tine toate pedepsele cu cari te-am amenințat.' dar ei s'au grăbit să-și strice toate faptele. „de aceea așteptați numai, zice domnul, pînă în ziua cînd mă voi scula la pradă: căci am hotărî să string neamurile, să adun împărățiile, ca să-mi vărs urgia peste ele, toată aprinderea miniei mele; căci toată țara va fi mistuită de focul geloziei mele.“ „atunci voi da popoarelor buze curate, ca toți să cheme numele domnului, ca să -i slujească într'un gînd. dincolo de riurile etiopiei, îmi vor aduce daruri de mincare înch-

inătorii mei, obșteea mea cea risipită. în ziua aceea, nu vei mai avea nevoie să roșești de toate faptele tale prin cari ai păcătuit împotriva mea; căci atunci voi scoate din mijlocul tău pe cei trufași, și nu te vei mai îngimfa pe muntele meu cel sfânt! voi lăsa în mijlocul tău un popor smerit și mic, care se va încrede în numele domnului. rămășițele lui israel nu vor mai săvârși nelegiuire, nu vor mai spune minciuni, și nici în gura lor nu se va mai găsi o limbă înșelătoare. ci vor paște, și se vor odihni, și nimeni nu -i va tulbura. strigă de bucurie, fiica sionului! strigă de veselie, israel! bucură-te și saltă de veselie din toată inima ta, fiica ierusalimului! domnul a abătut dela tine pedepsele tale, a îndepărtat pe vrăjmașul tău; domnul, împăratul lui israel, este în mijlocul tău; nu trebuie să te mai temi de nicio nenorocire! în ziua aceea, se va zice ierusalimului: „nu te teme de nimic! sioane, să nu-ți slăbească minile! domnul dumnezeul tău este în mijlocul tău, ca un viteaz care poate ajuta; se va bucura de tine cu mare bucurie, va tăcea în dragostea lui, și nu va mai putea de veselie pentru tine. „voi stringe pe cei întristați, cari sînt departe de adunarea sfîntă, pe cei ieșiți din sinul tău, asupra cărora acum apasă ocară. iată, în vremea aceea, voi lucra împotriva tuturor asupritorilor tăi; voi izbăvi pe cei șchiopi și voi strînge pe cei ce au fost izgoniți, și îi voi face o pricină de laudă și de slavă în toate țările unde sînt de ocară acum. în vremea aceea, vă voi aduce înapoi; în vremea aceea, vă voi strînge; căci vă voi face o pricină de slavă și de laudă între toate popoarele pămîntului, cînd voi aduce înapoi pe prinșii voștri de război supt ochii voștri, zice domnul.’

în anul al doilea al împăratului dariu, în ziua întâi a lunii a șasea, cuvîntul domnului a vorbit prin proorocul hagai către zorobabel, fiul lui șealtiel, dregătorul lui iuda, și către iosua, fiul lui ioțadac, marele preot, astfel: „așa vorbește domnul oștirilor: „poporul acesta zice: „n'a venit încă vremea pentru zidirea din nou a casei domnului, de aceea cuvîntul domnului le -a vorbit prin proorocul hagai astfel: „dar pentru voi a venit oare vremea să locuiți în case căptușite cu tavan, cînd casa aceasta este dărimată? „așa vorbește acum domnul oștirilor: „uitați-vă cu băgare de seamă la căile voastre! sămănați mult, și strîngeți puțin, mincați, și tot nu vă săturați, beți, și tot nu vă potoliți setea, vă îmbrăcați, și tot nu vă este cald; și cine cîștigă o simbrie, o pune într'o pungă spartă! așa vorbește domnul oștirilor: „uitați-vă cu băgare de seamă la căile voastre! suiți-vă pe munte, aduceți lemne, și zidiți casa! eu mă voi bucura de lucrul acesta, și voi fi proslăvit, zice domnul.“ „vă așteptați la mult, și iați că ați avut puțin; l-ați adus acasă, dar eu l-am suflat. pentruce? zice domnul oștirilor. din pricina casei mele, care stă dărimată, pe cînd fiecare din voi aleargă pentru casa lui. de aceea cerurile nu v'au dat roua, și pămîntul nu și -a dat roadele. am chemat seceta peste țară, peste munți, peste griu, peste must, peste untdelemn, peste tot ce poate aduce pămîntul, peste oameni și peste vite, și peste tot lucrul minilor voastre.“ zorobabel, fiul lui șealtiel, iosua, fiul lui ioțadac, marele preot, și toată rămășița poporului, au ascultat glasul domnului, dumnezeului lor, și cuvintele proorocului hagai, fiindcă domnul, dumnezeul lor, îl trimisese. și poporul s'a temut de domnul. hagai, trimesul domnului, a zis poporului, după porunca domnului: „eu sint cu voi, zice domnul.“ domnul a trezit duhul lui zorobabel, fiul lui șealtiel, dregătorul lui iuda, și duhul lui iosua, fiul lui ioțadac, marele preot, și duhul întregii rămășițe a poporului. așa că ei au venit..., și s'au pus pe lucru în casa domnului oștirilor, dumnezeul lor, în ziua a douăzeci și patra a lunii a șasea, în anul al doilea al împăratului dariu.

în a douăzeci și una zi a lunii a șaptea, cuvîntul domnului a vorbit prin proorocul hagai, astfel: „vorbește lui zorobabel, fiul lui șealtiel, dregătorul lui iuda, lui iosua, fiul lui ioțadac, marele preot, și rămășiței poporului, și spune-le: „cine a mai rămas între voi din ceice au văzut casa aceasta în slava ei dintîi? și cum o vedeți acum? „așa cum este, nu pare ea ca o nimica în ochii voștri? acum fii tare, zorobabel! zice domnul. fii tare și tu, iosua, fiul lui ioțadac, marele preot! fii tare și tu, tot poporul din țară, zice domnul, și lucrați! căci eu sint cu voi, zice domnul oștirilor. eu rămîn credincios legămîntului pe care l-am făcut cu voi, cînd ați ieșit din egipt, și duhul meu este în mijlocul vostru; nu vă temeți! căci așa vorbește domnul oștirilor: „încă puțină vreme, și voi clătina încă odată cerurile și pămîntul, marea și ucatul; voi clătina toate neamurile; comorile tuturor neamurilor vor veni, și voi umplea de slavă casa aceasta, zice

domnul oștirilor.“ „al meu este argintul, și al meu este aurul, zice domnul oștirilor.“ „slava acestei case din urmă va fi mai mare decît a celei dintîi, zice domnul oștirilor; și în locul acesta voi da pacea, zice domnul oștirilor.“ în a douăzeci și patra zi a lunii a noua, în anul al doilea al lui dariu, cuvîntul domnului a vorbit prin proorocul hagai, astfel: „așa vorbește domnul oștirilor: „pune preoților următoarea întrebare asupra legii: „dacă poartă cineva în poala hainei sale carne sfîntită, și atinge cu haina lui pine, bucate ferte, vin, untdelemn, sau o mîncare oarecare, lucrurile acestea vor fi sfîntite? preoții au răspuns: „nu; și hagai a zis: „dacă se atinge cineva, spurcat prin atingerea de un trup mort, de toate aceste lucruri, vor fi ele spurcate oare? preoții au răspuns: „vor fi spurcate.“ atunci hagai, luînd iarăș cuvîntul, a zis: „tot așa este și poporul acesta, tot așa este și neamul acesta înaintea mea, zice domnul, așa sint toate lucrările minilor lor: ce-mi aduc ei acolo ca jertfă, este spurcat! uitați-vă dar, cu băgare de seamă, la celece s'au întimplat pînă în ziua de azi, pînă să se fi pus piatră pe piatră la templul domnului! atunci, cînd veneau la o grămadă de douăzeci de măsuri, nu erau în ea decît zece; cînd veneau la teasc să scoată cincizeci de măsuri, nu erau în el decît douăzeci! v'am lovit cu rugină în griu și cu tăciune, și cu grindină, am lovit tot lucrul minilor voastre. și cu toate acestea..., tot nu v'ați întors la mine, zice domnul.“ „uitați-vă cu băgare de seamă, la cele ce s'au petrecut pînă în ziua de azi, pînă în a douăzeci și patra zi a lunii a noua, din ziua cînd a fost întemeiat templul domnului, uitați-vă cu băgare de seamă la ele. mai era sămînță în grîinare? nici via, nici smochinul, nici rodiul, și nici măslinele, n'au mai adus nimic. dar din ziua aceasta, îmi voi da binecuvîntarea mea. cuvîntul domnului a vorbit a doua oară lui hagai, în a douăzeci și patra zi a lunii, astfel: „vorbește lui zorobabel, dregătorul lui iuda, și spune: „voi clătina cerurile și pămîntul; voi răsturna scaunul de domnie al împăraților, voi nimici puterea împăraților neamurilor, voi răsturna și carăle de război și pe ceice se suie în ele; caii și călăreții lor vor fi trîniți la pămînt, și unul va peri ucis de sabia altuia. în ziua aceea, zice domnul oștirilor, pe tine, zorobabele, fiul lui șealtiel, robul meu, -zice domnul, -te voi lua și te voi păstra ca pe o pecete; căci eu te-am ales, zice domnul oștirilor.“

în luna a opta, în anul al doilea al lui dariu, cuvîntul domnului a vorbit proorocului zaharia, fiul lui berechia, fiul lui ido, astfel: „domnul s'a miniat foarte tare pe părinții voștri. spune-le dar: așa vorbește domnul oștirilor: „întoarceți-vă la mine, zice domnul oștirilor: și mă voi întoarce și eu la voi, zice domnul oștirilor.... u fiți ca părinții voștri, cărora le vorbeau proorocii de mai înainte, zicînd: „așa vorbește domnul oștirilor: „întoarceți-vă dela căile voastre cele rele, dela faptele voastre cele rele!... dar n'au ascultat și n'au lut aminte la mine, zice domnul.“ „unde sînt acum părinții voștri? și puteau proorocii să trăiască vecinic? totuș cuvintele mele și poruncile pe cari le dădusem slujitorilor mei proorocii, ca să le vestească, n'au atins ele pe părinții voștri? și atunci ei s'au întors, și au zis: „domnul oștirilor ne -a făcut cum hotărîse să ne facă, după căile și faptele noastre; în a două zeci și patra zi a lunii a unsprezecea, care este luna șebat, în anul al doilea al lui dariu, cuvîntul domnului a vorbit proorocului zaharia, fiul lui berechia, fiul lui ido, astfel: m'am uitat noaptea, și iată că un om era călare pe un cal roș, și stătea între mirți într'un umbrar; în urma lui erau niște cai roși, murgi și albi. am întrebat: „ce înseamnă caii aceștia, domnul meu? și îngerul care vorbea cu mine mi -a zis: „îți voi arăta ce înseamnă caii aceștia, mul care stătea între mirți a luat cuvîntul și a zis: „aceștia sînt aceia pe cari i -a trimis domnul să cutreiere pămîntul; și ei au vorbit îngerului domnului, care stătea între mirți, și au zis: „am cutreierat pămîntul, și iată că tot pămîntul este în pace și liniștit; atunci îngerul domnului a luat cuvîntul, și a zis: „doamne al oștirilor, pînă cînd nu vei avea milă de ierusalim și de cetățile lui iuda, pe cari te-ai miniat în acești șapte zeci de ani? domnul a răspuns cu vorbe bune, cu vorbe de mîngiere, îngerului care vorbea cu mine, și îngerul, care vorbea cu mine, mi -a zis: „strigă, și zi: „așa vorbește domnul oștirilor: „sînt plin de o mare gelozie pentru ierusalim și pentru sion, și sînt plin de o mare minie împotriva neamurilor îngîmfate; căci mă miniasem numai puțin, dar ele au ajutat spre nenorocire. deaceia așa vorbește domnul: „mă întorc cu îndurarea către ierusalim; casa mea va fi zidită iarăș în el, și funia de măsurat se va întinde asupra ierusalimului.... strigă din nou, și zi: „așa vorbește domnul oștirilor: „cetățile mele vor avea iarăș belșug de bunătați, domnul va mîngîia iarăș sionul, va alege iarăș ierusalimul.“ am ridicat ochii și m'am uitat, și iată că erau patru coarne! am întrebat îngerul, care vorbea cu mine: „ce înseamnă coarnele acestora? și el mi -a zis: „acestea sînt coarnele, cari au risipit pe iuda, pe israel și ierusalimul.“ domnul mi -a arătat patru fierari. eu am întrebat: „ce vor să facă aceștia? și el a zis: „aceștia vin să spierie coarnele cari au risipit pe iuda, de n'a mai putut ridica nimeni capul; ferarii aceștia au venit să spierie, și să taie coarnele neamurilor cari au ridicat cornul împotriva țării lui iuda, ca să -i risipească locuitorii.“

am ridicat ochii și m'am uitat, și iată că era un om care ținea în mînă o funie de măsurat. l'am întrebat: „unde te duci? și el mi -a zis: „mă duc să măsoar ierusalimul, ca să văd ce lățime și ce lungime are.“ și îngerul, care vorbea cu mine, a înaintat, și un alt inger i -a ieșit înainte. el i -a zis: „aleargă de vorbește tinărului acestuia, și spune -i: „ierusalimul va fi o cetate deschisă, din pricina multimei oamenilor și vitelor cari vor fi în mijlocul lui; eu însumi -zice domnul -voi fi un zid de foc de jur împrejurul lui, și voi fi slava lui în mijlocul lui!... „fugiți, fugiți din țara dela miază noapte! zice domnul. căci v'am împrăștiat în cele patru vînturi ale cerurilor, zice domnul.... scapă, sioane, tu care locuiești la fiica babilonului! căci așa vorbește domnul oștirilor: „după slavă m'a trimis el la neamurile cari v'au jăfuit; căci celce se atinge de voi se atinge de lumina ochilor lui. iată, imi ridic mina împotriva lor, -zice domnul- și ele vor fi pradă celorle la care supuși, ca să știți că domnul oștirilor m'a trimis. strigă de veselie și bucură-te, fiica sionului! căci iată, eu vin, și voi locui în mijlocul tău, zice domnul.“ „multe neamuri se vor alipi de domnul, în ziua aceea, și vor fi poporul meu. eu voi locui în mijlocul tău, și vei ști că domnul oștirilor m'a trimis la tine. domnul va lua în stăpînire pe iuda, ca partea lui de moștenire în pămîntul sfînt, și va alege iarăș ierusalimul. rice făptură să tacă înaintea domnului, căci el s'a și sculat din locașul lui cel sfînt!“

el (îngerul) mi -a arătat pe marele preot iosua, stînd în picioare înaintea îngerului domnului, și pe satana stînd la dreapta lui, ca să -l pîrască. domnul a zis satanei: „domnul să te mustre, satano! domnul să te mustre, el care a ales ierusalimul! nu este el, iosua, un tăciune scos din foc? dar iosua era îmbrăcat cu haine murdare, și totuș stătea în picioare înaintea îngerului. iar îngerul, luînd cuvîntul, a zis celor ce erau înaintea lui: „desbrăcați -l de hainele murdare de pe el; apoi a zis lui iosua: „îată că îndepărtez dela tine nelegiuirea, și te îmbrac cu haine de sîrbătoare; eu am zis: „să i se pună pe cap o mitră curată; și i-au pus o mitră curată pe cap, și l-au îmbrăcat în haine, în timp ce îngerul domnului stătea acolo. îngerul domnului a făcut lui iosua următoarea mărturisire: „așa vorbește domnul oștirilor: „dacă vei umbla pe căile mele și dacă vei păzi poruncile mele, vei judeca și casa mea și vei priveghea asupra curților mele, și te voi lăsa să intri împreună cu ceice sînt aici. ascultă dar, iosua, mare preot, tu și tovarășii tăi de slujbă, cari stau înaintea ta -căci aceștia sînt niște oameni cari vor sluji ca semne. -îată, voi aduce pe robul meu, odrasla. căci iată că numai spre piatra aceasta pe care am pus -o înaintea lui iosua, sînt îndreptați șapte ochi; iată, eu însumi voi săpa ce trebuie săpat pe ea, zice domnul oștirilor; și într'o singură zi, voi înlătura nelegiuirea țării acesteia. în ziua aceea, -zice domnul oștirilor, -vă veți pofți unii pe alții supt viță și supt smochin.“

ingerul, care vorbea cu mine, s'a întors și m'a trezit ca pe un om, pe care -l trezești din somnul lui. el m'a întrebat: „ce vezi?” eu am răspuns: „m'am uitat și iată că este un sfesnic cu totul de aur, și deasupra lui un vas cu untdelemn și pe el șapte candelă, cu șapte țevi pentru candelăle cari sînt în virful sfesnicului. și lingă el sînt doi măslini, unul la dreapta vasului, și altul la stînga lui. și, lînd iarăș cuvîntul, am zis ingerului, care vorbea cu mine: „ce înseamnă lucrurile acestea, domnul meu?” ingerul, care vorbea cu mine, mi -a răspuns: „nu știi ce înseamnă aceste lucruri?” eu am zis: „nu, domnul meu.” atunci el a luat din nou cuvîntul, și mi -a zis: „acesta este cuvîntul domnului către zorobabel, și sună astfel: „lucrul acesta nu se va face nici prin putere, nici prin tărie, ci prin duhul meu, -zice domnul oștirilor! - cine ești tu, munte mare, înaintea lui zorobabel? te vei prefăce într'un loc șes. el va pune piatra cea mai însemnată în virful templului, în mijlocul strigătelor de: „îndurare, îndurare cu ea!” cuvîntul domnului mi -a vorbit astfel: „minile lui zorobabel au întemeiat casa aceasta, și tot minile lui o vor isprăvi; și veți ști dacă domnul oștirilor m'a trimis la voi. căci cine desprîtește ziua începuturilor slabe? acești șapte vor privi cu bucurie cumpăna în mîna lui zorobabel. acești șapte sînt ochii domnului, cari cutreieră tot pămîntul.” eu am luat cuvîntul, și i-am zis: „ce însemnează acești doi măslini, la dreapta sfesnicului și la stînga lui?” eu am luat a doua oară cuvîntul, și i-am zis: „ce înseamnă cele două ramuri de măslin, cari sînt lingă cele două țevi de aur, prin cari curge uleiul auriu din el?” el mi -a răspuns: „nu știi ce înseamnă?” eu am zis: „nu, domnul meu.” și el a zis: „aceștia sînt cei doi unși, cari stau înaintea domnului întregului pămînt.”

5

am ridicat din nou ochii, și m'am uitat, și iată că era un sul de carte, care sbura. el m'a întrebat: „ce vezi?” eu am răspuns: „văd un sul de carte sburînd; are o lungime de douăzeci de coți, și o lățime de zece coți.” și el mi -a zis: „acesta este blestemul care este peste toată țara; căci, după cum este scris pe el, orice hot, și oricine jură strîmb va fi nimicit cu desăvîrșire de aici. îl trimet-zice domnul oștirilor, -ca să intre în casa hoțului și a celui ce jură strîmb în numele meu, ca să rămînă în casa aceea, și s'o mistuie împreună cu lemnele și pietrele ei.” ingerul, care vorbea cu mine, a înaintat, și mi -a zis: „ridică ochii, și privește ce iese de acolo.” eu am răspuns: „ce este aceasta?” și el a zis: „iese efa.” și a adăugat: „aceasta este nelegiuirea lor în toată țara.” și iată că se ridica un talant de plumb, și în mijlocul efiei, ședea o femeie. el a zis: „aceasta este nelegiuirea?” și i -a dat brînci în efă, și a aruncat bucata de plumb peste gura efiei. am ridicat ochii și m'am uitat, și iată că s'au arătat două femei. în aripile lor sufla vîntul: ele aveau aripi ca ale cocostîrcului. au ridicat efa între pămînt și cer. atunci am întrebat pe ingerul, care vorbea cu mine: „unde duc ele efa?” el mi -a răspuns: „se duc să -i zidească o casă în țara șinear, ca să fie așezată acolo și să rămînă pe locul ei.”

6

am ridicat din nou ochii și m'am uitat, și iată că patru cără ieșeau dintre doi munți; și munții erau de aramă. la carul dinții erau niște cai roși, la al doilea car cai negri, la al treilea car cai albi, și la al patrulea car cai bălțați și roși. am luat cuvîntul, și am zis ingerului, care vorbea cu mine: „ce înseamnă aceștia, domnul meu?” ingerul mi -a răspuns: „aceștia sînt cele patru vînturi ale cerurilor, cari ies din locul în care stăteau înaintea domnului întregului pămînt.” cîii cei negri, înhămați la unul din cără, s'au îndreptat spre țara dela miază-noapte, și cei albi au mers după ei; cei bălțați s'au îndreptat spre țara de miază-zi. cei roși au ieșit și ei și au cerut să meargă să cutreiere pămîntul. ingerul le -a zis: „duceți-vă de cutreierați pămîntul!” și au cutreierat pămîntul. el m'a chemat, și mi -a zis: „iați că cei ce se îndreaptă spre țara de miază-noapte fac să se mai potolească minia mea în țara dela miază-noapte.” cuvîntul domnului mi -a vorbit astfel: „să primești daruri dela prinții de război din babilon: heldai, tobias, și iedaia, și anume să te duci tu însuși în ziua aceea în casa lui iosia, fiul lui țefania, unde s'au dus ei cînd au venit din babilon. să iei dela ei argint și aur, și să faci din el o cunună, și s'o pui pe capul lui iosua, fiul lui iotadac, marele preot. și să -i spui: „așa vorbește domnul oștirilor: „iați că un om, al cărui nume este odrasla, va odrăsi din locul lui, și va zidi templul domnului. da, el va zidi templul domnului, va purta podoabă împărătească, va ședea și va stăpîni pe scaunul lui de domnie, va fi preot pe scaunul lui de domnie, și o desăvîrșită unire va domni între ei amindoi.” cununa va fi pentru helem, tobias și iedaia, și pentru hen, fiul lui țefania, ca o aducere aminte în templul domnului. ceice sînt departe vor veni și vor lucra la templul domnului; și veți ști astfel că domnul oștirilor m'a trimis la voi. lucrul acesta se va întîmpla, dacă veți asculta glasul domnului, dumnezeului vostru.”

7

în anul al patrulea al împăratului darius, cuvîntul domnului a vorbit lui zaharia, în ziua a patra a lunii a noua, care este luna lui chisleu. cei din betel trimiseseră pe șareter și pe reghem-melec cu oamenii săi, să se roage domnului, și să întrebe pe preoții din casa domnului oștirilor și pe prooroci: „trebuie să plîng și în luna a cincea și să mă înfrîncez, cum am făcut atîția ani?” atunci cuvîntul domnului oștirilor mi -a vorbit astfel: „spune la tot poporul țării și preoților: „cînd ați postit și ați plîns în luna a cincea și a șaptea, în acești șaptezeci de ani, oare pentru mine ați postit voi? și cînd mincați și beți, nu sinteți voi ceice mincați și beți? u cunoașteți cuvintele, pe cari le -a vestit domnul prin proorocii de mai înainte, cînd ierusalimul era încă locuit și liniștit împreună cu cetățile lui de primprejur, și cînd și partea de miază-zi și cîmpia erau locuite?...” cuvîntul domnului a vorbit lui zaharia astfel: „așa a vorbit domnul oștirilor: „faceți cu adevărat dreptate, și purtați-vă cu bunățate și îndurare unul față de altul. u asupriți pe văduvă și pe orfan, nici pe străin și pe sărac, și niciunul să nu gîndească rău în

inima lui împotriva fratelui său.“... dar ei n'au vrut să ia aminte, ci au întors spatele, și și-au astupat urechile ca să n'audă. și-au făcut inima ca diamantul de tare, ca să n'asculte legea, nici cuvintele pe cari li le spunea domnul oștirilor, prin duhul său, prin proorocii de mai înainte. din pricina aceasta domnul oștirilor s'a aprins de o mare minie. cînd chema el, ei n'au vrut s'asculte: „de aceea nici eu n'am vrut s'ascult, cînd au chemat ei, zice domnul oștirilor.“ „ci i-am împrăștiat printre toate neamurile pe cari nu le cunoșteau; țara a fost pustiită în urma lor, așa că nimeni nu mai venea și nu mai pleca din ea; și dintr -o țară plăcută cum era, au făcut o pustie!“

8

cuvîntul domnului oștirilor a vorbit astfel: „așa vorbește domnul oștirilor: ...am o mare rivnă pentru sion, și sint stăpînit de o rivnă plină de minie pentru el“... așa vorbește domnul: „mă întorc iarăș în sion, și vreau să locuiesc în mijlocul ierusalimului. ierusalimul se va chema: ...cetatea cea credincioasă,... și muntele domnului oștirilor se va chema: ...muntele cel sfînt...“ așa vorbește domnul oștirilor: „iarăș, vor ședea pe ulițele ierusalimului bătrîni și femei în vîrstă, fiecare cu toiagul în mînă, din pricina marelui lor număr de zile. ulițele cetății vor fi pline de băieți și fete, cari se vor juca pe ulițe.“ așa vorbește domnul oștirilor: „dacă lucrul acesta va părea de mirat în ochii rămășiței poporului acestuia în zilele acelea, va fi de mirat oare și în ochii mei? zice domnul oștirilor.“ așa vorbește domnul oștirilor: „iată, eu izbăvesc pe poporul meu din țara dela răsărit și din țara dela asfințitul soarelui. îi voi aduce înapoi, și vor locui în mijlocul ierusalimului; ei vor fi poporul meu, și eu voi fi dumnezeul lor cu adevăr și dreptate. așa vorbește domnul oștirilor: „întăriți-vă minile, ce-ice auziți astăzi aceste cuvinte din gura proorocilor, cari au vorbit în ziua cînd s'a pus temelția casei domnului oștirilor, cînd s'a început să se zidească templul! căci înainte de aceste zile, nu era răsplătă nici pentru lucrul omului nici pentru vite. cei ce intrau și ieșeau n'aveau nici ei pace, din pricina vrăjmașului, și eu desbinam pe toți oamenii unii împotriva altora. acum nu voi mai face rămășiței poporului acestuia ca în trecut, zice domnul oștirilor. „ci sămănăturile vor merge bine, viața își va da rodul, pămîntul își va da roadele, și cerurile își vor trimite roua; și toate aceste lucruri le voi da în stăpînirea rămășiței poporului acestuia. după cum ați fost un blestem între neamuri, casa lui iuda și casa lui israel, tot astfel vă voi mîntui, și veți fi o binecuvîntare. nu vă temeți, ci întăriți-vă minile!“ căci așa vorbește domnul oștirilor: „după cum am căutat să vă fac rău cînd mă minaiu părinții voștri, zice domnul oștirilor, și nu m'am căit de lucrul acesta, tot așa acum mă întorc în aceste zile și hotărîsc să fac bine ierusalimului și casei lui iuda. nu vă temeți! iată ce trebuie să faceți: fiecare să spună aproapei lui adevărul; judecați în porțile voastre după adevăr și în vederea păcii; niciunul să nu gîndească în inima lui rău împotriva aproapei lui, și nici să nu iubiți jurămîntul strîmb! căci toate lucrurile acestea eu le urăsc, zice domnul.“ cuvîntul

domnului oștirilor mi -a vorbit astfel: „așa vorbește domnul oștirilor: ...postul din luna a patra, postul din luna a cincea, postul din luna a șaptea și postul din luna a zecea se vor prefăce pentru casa lui iuda în zile de veselie și de bucurie, în sărbători de voieșie. dar iubiți adevărul și pacea!“... așa vorbește domnul oștirilor: „vor mai veni iarăș popoare și locuitori dintr'un mare număr de cetăți. locuitorii unei cetăți vor merge la cealaltă, și vor zice: ...haidem să ne rugăm domnului și să căutăm pe domnul oștirilor! vrem să mergem și noi!... și multe popoare și multe neamuri vor veni astfel să caute pe domnul oștirilor la ierusalim, și să se roage domnului.“ așa vorbește domnul oștirilor: „în zilele acelea, zece oameni din toate limbile neamurilor vor apuca pe un iudeu de poala hainei, și -i vor zice: ...vrem să mergem cu voi; căci am auzit că dumnezeu este cu voi!“

9

iată proorocia, cuvîntul domnului despre țara hadrac; și va începe din damasc. căci domnul are ochiul îndreptat asupra oamenilor și peste toate semînțele lui israel. el se oprește și peste hamat, care se mărginește cu damascul, peste tir și sidon, cu toată înțelepciunea lor! tirul și -a zidit o întăritură; a îngrămădit argint ca pulberea, și aur ca noroiul de pe ulițe. iată că domnul va pune mîna pe el, îi va năpusti puterea în mare, și el însuș va fi ars cu foc. ascalonul va vedea lucrul acesta, și se va teme; gaza de asemenea, și o va apuca un puternic cutremur; ecronul deasemenea, căci nădejdea lui va fi dată de rușine; va pieri împăratul din gaza, și ascalonul nu va mai fi locuit. strâinul se va așeza în asdod, și voi frînge mindria filistenilor. îi voi scoate singele din gură, și uriciunile idolești dintre dinți, ca să fie și el o rămășiță pentru dumnezeul nostru, și să fie ca o căpetenie din iuda, și ecronul ca iebusitii. voi tăbări în jurul casei mele, ca s'o apăr împotriva unei oștiri, împotriva celor ce se duc și vin, și nu va mai trece asupritorul peste ei, căci acum mă uit cu ochii mei. saltă de veselie, fiica sionului! striga de bucurie, fiica ierusalimului! iată că împăratul tău vine la tine; el este neprihănit și biruitor, smerit și călare pe un măgar, pe un minz, pe minzul unei măgărite. voi nimici carăle de război din efraim, și caii din ierusalim, și arcurile de război vor fi nimicite. el va vesti nemurilor pacea, și va stăpîni dela o mare la cealaltă, și dela rîu pînă la marginile pămîntului. însă, cit pentru tine, sioane, din pricina legămîntului tău pecetluit cu singe, voi scoate pe prinșii tăi de război din groapa în care nu este apă. întoarceți-vă la cetățuie, prinși de război plini de nădejde! o spun și astăzi, că țîi voi întoarce îndoiti! căci îmi încordez pe iuda ca arc, și iau pe efraim ca săgeată și voi scula pe copii tăi, sioane, împotriva copiilor tăi, greci! te voi face ca sabia unui viteaz! dar domnul se va arăta deasupra lor, și săgeata lui va porni ca fulgerul; domnul dumnezeu va suna din trîmbiță, și va înainta vijelia dela miază-zi. domnul oștirilor îi va ocroti, și vor minca, și vor zdrobi pietrele de praștie, vor bea, vor face gălgăie ca ameteți de vin; vor fi plini ca un pahar de jertfă, ca și colțurile altarului. domnul, dumnezeul lor, îi va scăpa în ziua aceea, ca pe turma poporului

său; căci ei sînt pietrele cununii împărătești, cari vor străluci în țara sa! ! cit sînt de înfloritori! cit sînt de frumoși! griul va veseli pe tineri, și mustul pe fete.

10

cereti dela domnul ploaie, ploaie de primăvară! domnul scoate fulgerile, și vă trimete o ploaie îmbelsugată, pentru toată verdeața de cîmp. căci terafimii vorbesc nimicuri, ghicitorii proorocesc minciuni, visurile mint și mingie cu deșertăciuni. deaceia, ei rătăcesc ca o turmă, sînt nenorociți, pentrucă n'au păstor. minia mea s'a aprins împotriva păstorilor, și voi pedepsi pe țapi. căci domnul oștirilor își cercetează turma, casa lui iuda, și o va face ca pe calul său de slavă în luptă. din el va ieși piatra din capul unghiului, din el va ieși țărșul, din el va ieși arcul de război; din el vor ieși toate căpeteniile laolaltă. ei vor fi ca niște viteji cari calcă în picioare noroiul de pe ulițe; în luptă, se vor lupta, pentrucă domnul va fi cu ei; iar călăreții vor fi acoperiți de rușine. voi întări casa lui iuda, și voi izbăvi casa lui iosif; îi voi aduce înapoi, căci mi-este milă de ei, și voi fi ca și cînd niciodată nu i-aș fi lepădat; căci eu sînt domnul, dumnezeul lor, și -i voi asculta. efraim va fi ca un viteaz; inima lor se va bucura ca de vin; fiii lor vor vedea lucrul acesta și se vor veseli, inima lor se va bucura în domnul. le voi fluiera și -i voi aduna, căci i-am răs-cumpărat, și se vor înmulți cum se înmulteau odinioară. îi voi risipi printre popoare, și își vor aduce aminte de mine în țări depărtate; vor trăi împreună cu copiii lor, și se vor întoarce. îi voi aduce înapoi din țara egiptului, și -i voi aduna din asiria; îi voi aduce în țara galaadului și în liban, și nu le va ajunge locul. israel va trece prin strîmtorile mării, va lovi valurile mării și toate adîncimile riului nil se vor usca; mîndria asiriei va fi frîntă, și toiagul de cîrmuire al egiptului va pieri. îi voi întări în domnul, și vor umbra în numele lui, zice domnul!

11

deschide-ți porțile, libanule, ca să-ți mănînce focul cedrii! vaită-te, chiparosule, căci cedrul a căzut, și cei falnici sînt nimiciți! văitați-vă, stejari din basan, căci pădurea cea nepătrunsă a fost dată jos! păstorii scot strigăte de jale, pentrucă li s'a nimicit fala; puii de lei mugesc, căci deșul iordanului este nimicit. așa vorbește domnul, dumnezeul meu: „paște oile de tăiat! căci cei ce le cumpără le taie și nu se simt vinovați. și cel ce le vinde zice: ...binecuvîntat să fie domnul, căci mă îmbogățesc!... și păstorii lor nu le cruță. căci nu mai am milă de locuitorii țării, -zice domnul: ...ci iată, dau pe oameni, pe unii în minile altora și în minile împăratului lor; ei vor pustii țara, și n'o vor izbăvi din minile lor. atunci m'am apucat să pasc oile de tăiat, în adevăr cele mai ticăloase din turmă. am luat două toiege: pe unul l-am numit ...îndurare,... iar pe celălalt l-am numit ...legămînt.... și am păscut oile. am nimicit cu desăvîrșire pe cei trei păstori într'o lună: sufletul meu nu -i mai răbda, și se scirbise și sufletul lor de mine. și am zis: ...nu vă mai pot paște! cea

care are să moară, să moară, cea care are să piară să piară, și cele ce mai rămîn, să se mănînce unele pe altele!... mi-am luat toiagul...îndurare,... și l-am rupt, ca să rup legămîntul meu, pe care -l încheiasem cu toate popoarele, și cînd s'a rupt în ziua aceea, nenorocitele acelea de oi, cari au luat seama la mine, au cunoscut astfel că acesta era cuvîntul domnului. eu le-am zis: ...dacă găsiți cu cale, dați-mi plata; dacă nu, nu mi-o dați!... și mi-au cîntărit, ca plată, trei zeci de arginți. dar domnul mi -a zis: ...aruncă olarului prețul acesta scump, cu care m'au prețuit!... și am luat cei trei zeci de arginți, și i-am aruncat în casa domnului, pentru olar. apoi mi-am rupt la doilea toiag ...legămînt,... ca să rup frăția dintre iuda și israel. domnul mi -a zis: ...ia și unelele unui păstor nebul! căci iată că voi ridica în țară un păstor, căruia nu -i va păsa de oile cari pier; nu se va duce să caute pe cele mai tinere, nu va vindeca pe cele rănite, nu va îngriji de cele sănătoase; ci va minca din carnea celor mai grase, și nu le va mai lăsa decît copitele! vai de păstorul de nimic, care își părăsește oile! să cadă sabia pe brațul lui și pe ochiul lui cel drept! să i se usuce brațul de tot, și să i se stingă ochiul drept!

12

proorocia, cuvîntul domnului despre israel. așa vorbește domnul, care a întins cerurile și a întemeiat pămîntul, și a întocmit duhul omului din el: ...iați, voi prefăce ierusalimul într'un potir de ameteire pentru toate popoarele de primprejur, și chiar pentru iuda, la impresurarea ierusalimului. în ziua aceea, voi face din ierusalim o piatră grea pentru toate popoarele. toți cei ce o vor ridica, vor fi vătămăți, și toate neamurile pămîntului se vor strînge împotriva lui. în ziua aceea, zice domnul, voi lovi cu ameteală pe toți caii, și cu turbare pe cei ce vor călări pe ei; dar voi avea ochii deschiși asupra casei lui iuda, și voi orbi toți caii popoarelor. căpeteniile lui iuda vor zice în inima lor: ...locuitorii ierusalimului sînt țaria noastră, prin domnul oștirilor, dumnezeul lor. în ziua aceea, voi face pe căpeteniile lui iuda ca o vatră de foc supt lemn, ca o făclie aprinsă supt snopi; voi mistui în dreapta și în stînga pe toate popoarele de jur împrejur, iar ierusalimul va fi locuit iarăși la locul lui cel vechi. domnul va mîntui mai întîi corturile lui iuda, pentru ca slava casei lui david și fala locuitorilor ierusalimului să nu se înalțe peste iuda. în ziua aceea, domnul va ocroti pe locuitorii ierusalimului, așa că cel mai slab dintre ei va fi în ziua aceea ca david; și casa lui david va fi ca dumnezeu, ca îngerul domnului înaintea lor. în ziua aceea, voi căuta să nimicesc toate neamurile cari vor veni împotriva ierusalimului. atunci voi turna peste casa lui david și peste locuitorii ierusalimului, un duh de îndurare și de rugăciune, și își vor întoarce privirile spre mine, pe care l-au străpuns. îl vor plînge cum plînge cineva pe singurul lui fiu, și -l vor plînge amarnic, cum plînge cineva pe un întîi născut. în ziua aceea, va fi jale mare în ierusalim, ca jalea din hadadrmon în valea meghidonului. țara se va jăli, fiecare familie deosebit: familia casei lui david deosebit, și femeile ei deosebit; familia casei lui natan deosebit, și femeile ei deosebit;

familia casei lui levi deosebit, și femeile ei deosebit; familia lui șimei deosebit, și femeile ei deosebit; toate celelalte familii, fiecare familie deosebit, și femeile ei deosebit.

13

în ziua aceea, se va deschide casei lui david și locuitorilor ierusalimului un izvor, pentru păcat și necurăție. în ziua aceea-zice domnul oștirilor-voi stîrpi din țară numele idolilor, ca nimeni să nu-și mai aducă aminte de ei; voi scoate de asemenea din țară pe prooroci mincinoși și duhul necurat. și dacă va mai prooroci cineva, atunci, tatăl său și mama sa, înșiși părinții lui, îi vor zice: ...tu nu vei trăi, căci ai spus minciuni în numele domnului...; și tatăl său și mama sa, cei cari l-au născut, îl vor străpunge, cînd va prooroci. în ziua aceea, proorocii se vor rușina fiecare de vedeniile lor, cînd vor prooroci, și nu se vor mai îmbrăca într'o manta de păr ca să mintă pe oameni. ci fiecare din ei va zice: ...eu nu sint prooroc, ci sint plugar, căci am fost cumpărat din tinereța mea!... și dacă - l va întreba cineva: ...de unde vin aceste răni pe cari le ai la mini?... el va răspunde: ...în casa celor ce mă iubeau le-am primit.... ...scoală-te, sabie, asupra păstorului meu, și asupra omului care îmi este tovarăș! zice domnul oștirilor. lovește pe păstor, și se vor risipi oile! și îmi voi întoarce mina spre cei mici. în toată țara, zice domnul, două treimi vor fi nimicite, vor pieri, iar cealaltă treime va rămînea. dar treimea aceasta din urmă o voi pune în foc, și o voi curăți cum se curățește argintul, o voi lămurii cum se lămurește aurul. ei vor chema numele meu, și îi voi asculta; eu voi zice: ...acesta este poporul meu!... și ei vor zice: ...domnul este dumnezeul meu!...

14

iată, vine ziua domnului, cînd toate prăzile tale vor fi împărțite în mijlocul tău. atunci voi strînge toate neamurile la război împotriva ierusalimului. cetatea va fi luată, casele vor fi jăfuite, și femeile batjocorite; jumătate din cetate va merge în robie, dar rămășița poporului nu va fi nimicită cu desăvîrșire din cetate. ci domnul se va arăta, și va lupta împotriva acestor neamuri, cum s'a luptat în ziua bătăliei. picioarele lui vor sta în ziua aceea pe muntele măslinilor, care este în fața ierusalimului, spre răsărit; muntele măslinilor se va despică la mijloc, spre răsărit și spre apus, și se va face o vale foarte mare: jumătate din munte se va trage înapoi spre miază noapte, iar jumătate spre miazăzi. veți fugi atunci în valea munților mei, căci valea dintre munți se va întinde pînă la ațel; și veți fugi cum ați fugit de cutremurul de pămînt pe vremea lui ozia, împăratul lui iuda. și atunci va veni domnul, dumnezeul meu, și toți sfinții împreună cu el! în ziua aceea, nu va mai fi lumină; stelele strălucitoare se vor ascunde. va fi o zi deosebită, cunoscută de domnul, nu va fi nici zi, nici noapte; dar spre seară se va arăta lumina. în ziua aceea, vor izvorii ape vii din ierusalim, și vor curge jumătate spre marea de răsărit, jumătate spre marea de apus; așa va fi și vara și iarna. și dom-

nul va fi împărat peste tot pămîntul. în ziua aceea, domnul va fi singurul domn, și numele lui va fi singurul nume. toată țara va ajunge ca șesul iordanului, dela gheba pînă la rimon, la miazăzi de ierusalim; iar ierusalimul va fi înălțat, și va rămînea liniștit la locul lui, dela poarta lui beniamin pînă la locul porții dintii, pînă la poarta unghiurilor, și dela turnul lui hananeel pînă la teascurile împăratului. ei vor locui în el, și nu va mai fi niciun blestem în el; ierusalimul va fi liniștit. dar iată că urgia cu care va lovi domnul pe toate popoarele, cari vor lupta împotriva ierusalimului. le va putrezi carnea stînd încă în picioare, le vor putrezi ochii în găurile lor, și le va putrezi limba în gură. în ziua aceea, domnul va trimite o mare învălmășală în ei; unul va apuca mina altuia, și vor ridica mina unii asupra altora. iuda va lupta și el în ierusalim, și vor strînge bogățiile tuturor neamurilor de primprejur, aurul, argintul și haine foarte multe. aceeaș urgie va lovi și caii, catirii, cămilele, măgarii, și toate vitele cari vor fi în taberile acelea. toți ceice vor mai rămînea din toate neamurile venite împotriva ierusalimului, se vor sui în fiecare an să se închine înaintea împăratului, domnul oștirilor, și să prăznuiască sărbătoarea corturilor. dacă unele din familiile pămîntului nu vor voi să se suie la ierusalim ca să se închine înaintea împăratului, domnul oștirilor, nu va cădea ploaie peste ele. dacă familia egiptului nu se va sui, dacă nu va veni, nu va cădea ploaie nici peste ea; va fi lovită cu aceeaș urgie cu care va lovi domnul neamurile cari nu se vor sui să prăznuiască sărbătoarea corturilor. aceasta va fi pedeapsa egiptului, și pedeapsa tuturor neamurilor cari nu se vor sui să prăznuiască sărbătoarea corturilor. în ziua aceea, va sta scris pînă și pe zurgălăii cailor: ...sfinți domnului!... și oalele din casa domnului vor fi ca potirele de jertfă înaintea altarului. rice oală din ierusalim și din iuda va fi închinată domnului oștirilor; toți ceice vor aduce jerfe vor veni și se vor sluji de ele ca să-și fiarbă carnea; și nu vor mai fi canaaniti în casa domnului oștirilor, în ziua aceea

proorocia, cuvîntul domnului către israel, prin maleahi: „v'am iubit, zice domnul! și voi ziceți: „cu ce ne-ai iubit? nu este esau frate cu iacov? zice domnul; totuș am iubit pe iacov, și am urît pe esau, i-am prefăcut munții într'o pustietate, și moștenirea lui am dat -o șacalilor din pustie. iar dacă ar zice edomul: „sîntem nimiciți, dar vom ridica iarăș dărîmăturile! așa vorbește domnul oștirilor: „să zidească ei, căci eu voi surpa, și se vor numi: „țara răutății!, și „poporul pe care s'a miniat domnul pentru totdeauna! veți vedea cu ochii voștri lucrul acesta, și veți zice: „mare este domnul dîncul de hotarele lui israel! un fiu cinstește pe tatăl său, și o slugă pe stăpînul său. dacă sînt tăta, unde este cinstea care mi se cuvine? dacă sînt stăpîn, unde este teama de mine? zice domnul oștirilor către voi, preoților, cari nesocotiți numele meu, și cari ziceți: „cu ce am nesocotit noi numele tău? „prin faptul că aduceți pe altarul meu bucate necurate! și dacă ziceți: „cu ce te-am spurcat? „prin faptul că ați zis: „masa domnului este de disprețuit! cînd aduceți ca jertfă o vită oarbă, nu este rău lucrul acesta? cînd aduceți una șchioapă sau beteagă, nu este rău lucrul acesta oare? ia adu -o dregătorului tău! te va primi el bine pentru ea, va ținea el seama de ea? zice domnul oștirilor. și acum, vă rog, rugați-vă lui Dumnezeu să aibă milă de noi! vă va primi el cu bunăvoință, cînd minile voastre fac astfel de lucruri? zice domnul oștirilor. „cine din voi va închide porțile, ca să n'aprindeți degeaba focul pe altarul meu? n'am nici o plăcere de voi, zice domnul oștirilor, și darurile de mîncare din mîna voastră nu-mi sînt plăcute! căci dela răsăritul soarelui pînă la asfințit, numele meu este mare între neamuri, și pretutindeni se arde tămîie în cinstea numelui meu și se aduc daruri de mîncare curate; căci mare este numele meu între neamuri, zice domnul oștirilor. „dar voi îl pingăriți, prin faptul că ziceți: „masa domnului este spurcată, și ce aduce ea este o mîncare de disprețuit; voi ziceți: „ce mai osteneală! și o disprețuiți, zice domnul oștirilor; și aduceți ce este furat, șchiop sau beteag; iată darurile de mîncare pe cari le aduceți! pot eu să le primesc din minile voastre? zice domnul. „nu! blestemat să fie înșelătorul, care are în turma lui o vită de parte bărbătească, și totuș juruiește și jertfește domnului o vită beteagă! căci eu sînt un împărat mare, zice domnul oștirilor, și numele meu este înfricoșat printre neamuri.

acum, către voi se îndreaptă porunca aceasta, preoților! dacă nu veți asculta, dacă nu vă veți pune inima ca să dați slavă numelui meu, zice domnul oștirilor, voi arunca în voi blestemul, și voi blestema binecuvîntările voastre; dar, le-am și blestemat, pentru că n'aveți pe inimă porunca mea. iată, vă voi nimici sămînța, și vă voi arunca balega în față, balega vitelor pe cari le jertfiți, și veți fi luați împreună cu ele. veți ști atunci că eu v'am dat porunca aceasta, pentru că legămîntul meu cu levi să rămînă în picioare, zice domnul oștirilor. legămîntul meu cu el era un legămînt de viață și de pace. i-l-am dat ca să se teamă

de mine; și el s'a temut de mine, a tremurat de numele meu. legea adevărului era în gura lui, și nu s'a găsit nimic nelegiuit pe buzele lui; a umblat cu mine în pace și în neprihănire, și pe mulți i -a abătut dela rău. căci buzele preotului trebuie să păzească știința, și din gura lui se așteaptă învățătură, pentru că el este un sol al domnului oștirilor. dar voi v'ați abătut din cale, ați făcut din lege un prilej de cădere pentru mulți, și ați călcat legămîntul lui levi, zice domnul oștirilor. de aceea și eu vă voi face să fiți disprețuiți și înșoșiți înaintea întregului popor, pentru că n'ați păzit căile mele, ci căutați la fața oamenilor, cînd tilmăciți legea. „avem toți un singur tată? nu ne -a făcut un singur Dumnezeu? pentru că dar sîntem așa de necredincioși unul față de altul, pingărînd astfel legămîntul părinților noștri? iuda s'a arătat necredincios, și în iuda și la ierusalim s'a săvîrșit o uriciune; fiindcă iuda a spurcat ce este închinat domnului, ce iubește domnul, și s'a unit cu fiica unui Dumnezeu străin. domnul va nimici pe omul care a făcut lucrul acesta, pe cel ce veghează și răspunde, îl va nimici din corturile lui iacov, și va nimici pe cel ce aduce un dar de mîncare domnului oștirilor. iată acum ce mai faceți: acoperiți cu lacrimi altarul domnului, cu plîsete și gemete, așa încît el nu mai caută la darurile de mîncare, și nu mai poate primi nimic din minile voastre. și dacă întrebați: „pentru ce?... pentru că domnul a fost martor între tine și nevasta din tineretea ta, căreia acum nu -i ești credincios, măcar că este tovarășa și nevasta cu care ai încheiat legămînt! u ne -a dat unul singur Dumnezeu suflarea de viață și ne -a păstrat -o? și ce cere acel unul singur? sămînță Dumnezeiască! luați seama dar în mintea voastră, și niciunul să nu fie necredincios nevastei din tineretea lui! „căci eu urăsc despărțirea în căsătorie, -zice domnul, Dumnezeu lui israel, -și pe cel ce își acopere haina cu silnicie, -zice domnul oștirilor. -de aceea, luați seama în mintea voastră, și nu fiți necredincioși! voi obosiți pe domnul prin cuvintele voastre, și mai întrebați: „cu ce l-am obosit? „prin faptul că ziceți: „oricine face rău este bun înaintea domnului, și de el are plăcere; sau: „unde este Dumnezeu dreptății!

iată, voi trimete pe solul meu; el va pregăti calea înaintea mea. și deodată va intra în templul său domnul pe care -l căutați: solul legămîntului, pe care -l doriți; iată că vine, -zice domnul oștirilor. -cine va putea să sufere însă ziua venirii lui? cine va rămînea în picioare cînd se va arăta el? căci el va fi ca focul topitorului, și ca leșia nălbitorului. el va ședa, va topi și va curăți argintul; va curăți pe fiii lui levi, îi va lămurii cum se lămurește aurul și argintul, și vor aduce domnului daruri neprihănite. atunci darul lui iuda și al ierusalimului va fi plăcut domnului, ca în zilele cele vechi, ca în anii de odinioară. mă voi apropia de voi pentru judecată, și mă voi grăbi să mărturisesc împotriva descîntărilor și precurărilor, împotriva celor ce jură strîmb, împotriva celor ce opresc plata simbriasului, cari asupresc pe văduvă și pe orfan, nedreptătesc pe străin, și nu se tem de mine, zice domnul oștirilor. „căci eu sînt domnul, eu nu mă schimb;

de aceea, voi, copiii ai lui iacob, n'ati fost nimiciti. din vremea parintilor vostri voi v'ati abatut dela poruncile mele, si nu le-ati pazit. intoarceți-vă la mine, si mă voi intoarce si eu la voi, zice domnul ostirilor. dar voi intrebati: „in ce trebuie să ne intoarcem? se cade să înșele un om pe dumnezeu, cum mă înșelați voi?” dar voi intrebati: „cu ce te-am înșelat?” cu zeciuielile si darurile de mincare. sinteti blestemați, cită vreme căutați să mă înșelați, tot poporul in întregime! aduceți însă la casa vistieriei toate zeciuielile, ca să fie hrană în casa mea; puneți-mă astfel la încercare, zice domnul ostirilor, si veti vedea dacă nu vă voi deschide zăgazurile cerurilor, si dacă nu voi turna peste voi belșug de binecuvîntare. si voi mostra pentru voi pe cel ce mîncă, (lăcusta) si nu vă va nimici road-ele pămîntului, si vița nu va fi neroditoare în cîmpile voastre, zice domnul ostirilor. „toate neamurile vă vor fericii atunci, căci veti fi o țară plăcută, zice domnul ostirilor. „cuvintele voastre sint aspre împotriva mea, zice domnul. si mai intrebati: „ce-am spus noi împotriva tă?” „ati zis: „degeaba slujim lui dumnezeu; si ce am cîștigat dacă am păzit poruncile lui, si am umblat triști inaintea domnului ostirilor? acum fericim pe cei trufași; da, celor răi le merge bine; da, ei ispitesc pe dumnezeu, si scapă” - atunci si cei ce se tem de domnul au vorbit adesea unul cu altul; domnul a luat aminte la lucrul acesta, si a ascultat; si o carte de aducere aminte a fost scrisă inaintea lui, pentru cei ce se tem de domnul, si cinstesc numele lui. „ei vor fi ai mei, zice domnul ostirilor, imi vor fi o comoară deosebită, în ziua pe care o pregătesc eu. voi avea milă de ei, cum are milă un om de fiul său, care -i slujește. si veti vedea din nou atunci deosebirea dintre cel neprihănit si cel rău, dintre cel ce slujește lui dumnezeu si cel ce nu -i slujește.“

4

căci iată, vine ziua, care va arde ca un cuptor! toți cei trufași si toți cei răi, vor fi ca miriștea; ziua care vine îi va arde, zice domnul ostirilor, si nu le va lăsa nici rădăcină nici ramură. dar pentru voi, cari vă temeți de numele meu, va răsări soarele neprihănirii, si tămăduirea va fi supt aripile lui; veti ieși, si veti sări ca viteii din grajd. si veti călca în picioare pe cei răi, căci ei vor fi ca cenușa supt talpa picioarelor voastre, în ziua pe care o pregătesc eu, zice domnul ostirilor. aduceți-vă aminte de legea lui moise, robul meu, căruia i-am dat în horeb, rînduiri si porunci, pentru tot israelul! iată, vă voi trimete pe proorocul ilie, inainte de a veni ziua domnului, ziua aceea mare si înfricoșată. el va intoarce inima parintilor spre copii, si inima copiilor spre părinții lor, ca nu cumva, la venirea mea, să lovesc țara cu blestem

1

ferice de omul care nu se duce la sfatul celor răi, nu se oprește pe calea celor păcătoși, și nu se așează pe scaunul celor batjocoritori! ci își găsește plăcerea în legea domnului, și zi și noapte cugetă la legea lui! el este ca un pom sădit lângă un izvor de apă, care își dă rodul la vremea lui, și ale cărui frunze nu se veștesc: tot ce începe, duce la bun sfârșit. u tot așa este cu cei răi: ci ei sînt ca pleava, pe care o spulberă vîntul. deaceia cei rău nu pot ține capul sus în judecătii, nici păcătoșii în adunarea celor neprihăniți. căci domnul cunoaște calea celor neprihăniți, dar calea păcătoșilor duce la pieire.

2

pentruce se întărită nemulțumirile, și pentruce cugetă popoarele lucruri deșerte? împărații pămîntului se răscoală, și domnitorii se sfătuiesc împreună împotriva domnului și împotriva unsului său, zicînd: „să le rupem legăturile și să scăpăm de lanțurile lor;” - celce șade în ceruri ride, domnul își bate joc de ei. apoi, în minia lui, le vorbește, și -i îngrozește cu urgia sa, zicînd: „totuș, eu am uns pe împăratul meu pe sion, muntele meu cel sfînt.” „eu voi vesti hotărîrea lui,” -zice unsul-, „domnul mi -a zis: „tu ești fiul meu! astăzi te-am născut. cere-mi, și-ți voi da neamurile de moștenire, și marginile pămîntului în stăpînire! tu le vei zdrobi cu un toiaș de fer, și le vei sfărîma ca pe vasul unui olar.” acum dar, împărați, purtați-vă cu înțelepciune! luați învățătură, judecătorii pămîntului! slujiți domnului cu frică, și bucurați-vă, tremurînd. dați cinste fiului, ca să nu se minie, și să nu pieriți pe calea voastră, căci minia lui este gata să se aprindă! ferice de toți ciți se încred în el!

3

(un psalm al lui david, făcut cu prilejul fugii lui dinaintea fiului său absalom.) doamne, ce mulți sînt vrăjmașii mei! ce mulțime se scoală împotriva mea! cît de mulți zic despre mine: „nu mai este scăpare pentru el la dumnezeu!” - dar, tu, domane, tu ești scutul meu, tu ești slava mea, și tu îmi înalți capul! eu strig cu glasul meu către domnul, și el îmi răspunde din muntele lui cel sfînt. mă culc, adorm, și mă deștept iarăș, căci domnul este sprijinul meu. u mă tem de zecile de mii de popoare, cari mă impresoaară de toate părțile. scoală-te, doamne! scapă-mă, dumnezeule! căci tu bați peste obraz pe toți vrăjmașii mei, și zdrobești dinții celor răi. la domnul este scăparea: binecuvîntarea ta să fie peste poporul tău.

4

(către mai marele cîntăreților. de cîntat pe instrumente cu coarde. un psalm al lui david.) răspunde-mi, cînd strig, dumnezeul neprihănirii mele: scoate-mă la loc larg, cînd sînt la strîmtoare! ai milă, de mine, ascultă-mi rugăciunea! fiii oamenilor, pînă cînd va fi

batjocorită slava mea? pînă cînd veți iubi deșertăciunea, și veți umbla după minciuni? (oprire.) să știți că domnul și -a ales un om pe care -l iubește: domnul aude cînd strig către el. cutremurați-vă, și nu păcătuți! spuneți lucrul acesta în inimile voastre cînd stați în pat: apoi tăceți. aduceți jertfe neprihănite, și încredeți-vă în domnul. mulți zic: „cine ne va arăta fericirea?” eu însă zic: „fă să răsară peste noi lumina feței tale, doamne!” -tu-mi dai mai multă bucurie în inima mea, decît au ei cînd li se înmulțește rodul griului și al vinului. eu mă culc și adorm în pace, căci numai tu, doamne, îmi dai liniște deplină în locuința mea.

5

(către mai marele cîntăreților. de cîntat cu flautele. un psalm al lui david.) pleacă-ți urechea la cuvintele mele, doamne! ascultă suspinurile mele! ia aminte la strigătele mele, împăratul meu și dumnezeul meu, căci către tine mă rog! doamne, auzi-mi glasul, dimineată! dimineată eu îmi îndrept rugăciunea spre tine, și aștept. căci tu nu ești un dumnezeu căruia să -i placă răul; cel rău nu poate locui lîngă tine. ebunii nu pot să stea în preajma ochilor tăi; tu urăști pe cei ce fac fărădelegea, și pierzi pe cei mincinoși; domnul urăște pe oamenii cari varsă sînge și înșală. dar eu, prin îndurarea ta cea mare, pot să intru în casa ta, și să mă închin cu frică în templul tău cel sfînt. doamne, călăuzește-mă pe calea plăcută ție, din pricina vrăjmașilor mei! netezește calea ta supt pașii mei. căci nu este nimic adevărat în gura lor; inima le este plină de răutate, gitlejul le este un mormint deschis, și pe limbă au vorbe lingușitoare. lovește -i ca pe niște vinovați, dumnezeule! fă -i să cadă prin inșeși sfaturile lor. prăbușește -i în mijlocul păcatelor lor fără număr! căci se răzvrătesc împotriva ta. atunci toți cei ce se încred în tine, se vor bucura, se vor veseli totdeauna, căci tu îi vei ocroti. tu vei fi bucuria celorce iubesc numele tău. căci tu binecuvîntezi pe cel neprihănit, doamne, și -l înconjură cu bunăvoința ta, cum l-ai înconjură cu un scut.

6

(către mai marele cîntăreților. de cîntat pe instrumente cu coarde. pe arfa cu opt coarde. un psalm al lui david.) doamne, nu mă pedepsi cu minia ta, și nu mă mostra cu urgia ta. ai milă de mine, doamne, căci mă ofilesc! vindecă-mă, doamne, căci îmi tremură oasele. sufletul mi -i îngrozit de tot; și tu, doamne, pînă cînd vei zăbovi să te înduri de mine? întoarce-te, doamne, izbăvește-mi sufletul! mintuiește-mă, pentru îndurarea ta! căci cel ce moare nu-și mai aduce aminte de tine; și cine te va lăuda în locuința morților? u mai pot gemînd! în fiecare noapte îmi stropesc așternutul, și-mi scald patul în lacrimi. mi s'a supt fața de întristare, și a îmbătrînit din pricina tuturor celor ce mă prigonesc. depărtați-vă dela mine, toți cei ce faceți răul! căci domnul a auzit glasul plîngerii mele! domnul îmi ascultă cererile, și domnul îmi primește rugăciunea! toți vrăjmașii mei vor fi acoperiți de rușine, și cuprinși de spaimă; într'o clipă

vor da înapoi, acoperiți de rușine.

7

(o cîntare de jale a lui david. cîntată domnului din pricina cuvintelor beniamitului cuș.) doamne, dumnezeule, în tine îmi caut scăparea! scapă-mă de toți prigonitorii mei și izbăvește-mă, ca să nu mă sfîșie ca un leu, care înghite fără să sară cineva în ajutor. doamne, dumnezeule, dacă am făcut un astfel de rău, dacă este fărădelege pe minile mele, dacă am răspălit cu rău pe cel ce trăia în pace cu mine, și n'am izbăvit pe cel ce mă asuprea fără temeii, atunci: să mă urmărească vrăjmașul și să m'ajungă, să-mi calce viața la pămînt, și slava mea în pulbere să mi-o arunce! (oprire). scoală-te, doamne, cu minia ta! scoală-te împotriva urgiei protivnicilor mei, trezește-te ca să-mi ajuti, și rînduiește o judecată! să te înconjure adunarea popoarelor, și șezi mai sus decît ea, la înălțime! domnul judecă popoarele: fă-mi dreptate doamne, după neprihănirea și nevinovăția mea! ah! pune odată capăt răutății celor răi, și întărește pe cel neprihănit, tu, care cercetezi inimile și rărunchii, dumnezeule drept! scutul meu este în dumnezeu, care mintuiește pe cei cu inima curată. dumnezeu este un judecător drept, un dumnezeu care se minie în orice vreme. dacă cel rău nu se întoarce la dumnezeu, dumnezeu își ascute sabia, își încordează arcul, și - l ocheste, îndreptă asupra lui săgeți omoritoare și - i aruncă săgeți arzătoare! iată că cel rău pregătește răul, zămislește fărădelegea, și naște înșelăciunea: face o groapă, o sapă, și tot el cade în groapa pe care a făcut -o. fărădelegea pe care a urzit -o, se întoarce asupra capului lui, și silnicia pe care a făcut -o, se pogoară înapoi pe țeastă capului lui. eu voi lauda pe domnul pentru dreptatea lui, și voi cînta numele domnului, numele celui prea înalt.

8

(către mai marele cîntăreților. de cîntat pe ghitit. un psalm al lui david.) doamne, dumnezeul nostru, cît de minunat este numele tău pe tot pămîntul! slava ta se înalță mai pe sune de ceruri. din gura copiilor și a celor ce sug la țîță, ți-ai scos o întăritură de apărare împotriva protivnicilor tăi, ca să astupi gura vrăjmașului și omului cu dor de răzbunare. cînd privesc cerurile-lucrarea minilor tale-luna și stelele pe cari le-ai făcut, îmi zic: „ce este omul, ca să te gindești la el? și fiul omului, ca să -l bagi în seamă? l-ai făcut cu puțin mai pe jos decît dumnezeu, și l-ai încununat cu slavă și cu cînte. i-ai dat stăpînire peste lucrurile minilor tale, toate le-ai pus supt picioarele lui: oile și boii laolaltă, fiarele cîmpului, păsările cerului și peștii mării, tot ce străbate cărările mărilor. doamne, dumnezeul nostru, cît de minunat este numele tău pe tot pămîntul!

9

(către mai marele cîntăreților. se cîntă ca și „mori pentru fiul“. un psalm al lui david.) voi lauda pe

domnul din toată inima mea, voi istorisi toate minunile lui. voi face din tine bucuria și veselia mea, voi cînta numele tău, dumnezeule prea înalte, pentru că vrăjmașii mei dau înapoi, se clatină, și pier dinaintea ta. căci tu îmi sprijinești dreptatea și pricina mea, și stai pe scaunul tău de domnie ca un judecător drept. tu pedepsești neamurile, nimicești pe cel rău, le ștergi numele pentru totdeauna și pe vecie. s'au dus vrăjmașii! n'au rămas din ei decît niște dărîmături vecinice! niște cetăți dărîmate de tine! li s'a șters pomenirea! ei s'au dus, dar domnul împărătește în veac, și și -a pregătit scaunul de domnie pentru judecată. el judecă lumea cu dreptate, judecă popoarele cu nepărtinare. domnul este scăparea celui asuprit, scăpare la vreme de necaz. cei ce cunosc numele tău, se încred în tine, căci tu nu părăsești pe cei ce te caută, doamne! cîntăți domnului, care împărătește în sion, vestiți printre popoare isprăvile lui! căci el răzbună singele vărsat, și își aduce aminte de cei nenorociți, nu uită strigătele lor. ai milă de mine, doamne! vezi ticăloșia în care mă aduc vrăjmașii mei, și ridică-mă din porțile morții, ca să vestesc toate laudele tale, în porțile fiicei sionului, și să mă bucur de mintuirea ta. eamurile cad în groapa pe care au făcut -o, și li se prinde piciorul în lațul pe care l-au ascuns. domnul se arată, face dreptate, și prinde pe cel rău în lucrul minilor lui. (joc de instrumente. oprire.) cei răi se întorc la locuința morților: toate neamurile cari uită pe dumnezeu. căci cel nenorocit nu este uitat pe vecie, nădejdea celor sărmani nu piere pe vecie. scoală-te, doamne, ca să nu biruie omul; neamurile să fie judecate înaintea ta! aruncă groaza în ei, doamne, ca să știe popoarele că nu sînt decît oameni! (oprire.)

10

pentruce stai așa de departe, doamne? pentruce te ascunzi la vreme de necaz? cel rău, în mindria lui, urmărește pe cei nenorociți, și ei cad jertfă curselor urzite de el. căci cel rău se fălește cu pofta lui, iar răpitorul batjocorește și nesocotește pe domnul. cel rău zice cu trufie: „nu pedepsește domnul! nu este dumnezeu!“ iată vreme gîndurilor lui. treburile îi merg bine în orice vreme; judecățile tale sînt prea înalte pentru el, ca să le poată vedea, și suflă cu dispret împotriva tuturor protivnicilor lui. el zice în inima lui: „nu mă clatin, în veci sînt scutit de nenorocire!“ gura îi este plină de blesteme, de înșelătorii și de viclesuguri; și supt limbă are răutate și fărădelege. stă la pîndă lîngă sate, și ucide pe cel nevinovat în locuri dosnice: ochii lui pîndesc pe cel nenorocit. stă la pîndă în ascunzătoare lui, ca leul în vîșuină: stă la pîndă să prîndă pe cel nenorocit. îl prinde, și -l trage în lațul lui: se îndoaie, se pleacă, și -i cad săracii în ghiare! el zice în inima lui: „dumnezeu uită! își ascunde fața și în veac nu va vedea!“ scoală-te, doamne, dumnezeule, ridică-mina! nu uita pe cei nenorociți! pentruce să hulească cel rău pe dumnezeu? pentruce să zică în inima lui că tu nu pedepsești? dar tu vezi; căci tu privești necazul și suferința, ca să iei în mină pricina lor. în nădejdea ta se lasă cel nenorocit, și tu vii în ajutor orfanului. zdrobește bratul celui rău, pedepsește -i fărădelegile, ca să piară din ochii tăi! domnul este împărat în veci

de veci; neamurile sînt nimicite din țara lui. tu auzi rugăciunile celor ce sufăr, doamne! le întărești inima, îți pleci urechea spre ei, ca să faci dreptate orfanului și celui asuprit, și ca să nu mai însuflețea groaza omul cel luat din pămînt.

11

la domnul găsesc scăpare! cum puteți să-mi spuneți: „fugi în munții voștri, ca o pasăre” căci iată că cei răi încordează arcul, își potrivesc săgeata pe coardă, ca să tragă pe ascuns celor cu inima curată. și cînd se surpă temelile, ce ar putea să mai facă cel neprihănit? domnul este în templul lui cel sfînt, domnul își are scaunul de domnie în ceruri. ochii lui privesc, și ploapele lui cercetează pe fiii oamenilor. domnul cercară pe cel neprihănit, dar urăște pe cel rău și pe cel ce iubește silnicia. peste cei răi plouă cărbuni, foc și pucioasă: un vînt dogoritor, iată paharul de care au ei parte. căci domnul este drept, iubește dreptatea, și cei neprihăniți privesc fața lui.

12

(către mai marele cîntăreților. de cîntat pe arfa cu opt coarde. un psalm al lui david.) vino în ajutor, doamne, căci se duc oamenii evlavioși, pier credințioșii dintre fiii oamenilor. amenii își spun minciuni unii altora, pe buze au lucruri lingușitoare, vorbesc cu inimă prefăcută. imicească domnul toate buzele lingușitoare, limba care vorbește cu trufie, pe cei ce zic: „sîntem tari cu limba noastră, căci buzele noastre sînt cu noi: cine ar putea să fie stăpîn peste noi?”, „pen-trucă cei nenorociți sînt asupriți și pen-trucă săracii gem, acum”, zice domnul, „mă scol, și aduc mîntuire celor obijduiți.” cuvintele domnului sînt cuvinte cu-rate, un argint lămurit în cuptor de pămînt, și curățit de șapte ori. - tu, doamne, îi vei păzi, și -i vei apăra de neamul acesta pe vecie. pretutindeni mișună cei răi, cînd domnește ticăloșia printre fiii oamenilor.

13

(către mai marele cîntăreților. un psalm al lui david.) pînă cînd, doamne, mă vei uita neîncetat? pînă cînd îți vei ascunde fața de mine? pînă cînd voi avea sufletul plin de griji, și inima plină de necazuri în fiecare zi? pînă cînd se va ridica vrăjmașul meu împotriva mea? privește, răspunde-mi, doamne, dumnezeul meu! dă lumină ochilor mei, ca să n'adorm somnul morții, ca să nu zică vrăjmașul meu: „l-am biruit” și să nu se bu-cure protivnicii mei, cînd mă clatin. eu am încredere în bunătatea ta, sînt cu inima veselă, din pricina min-tuirii tale: cînt domnului, căci mi -a făcut bine!

14

(către mai marele cîntăreților. un psalm al lui david.) nebulun zice în inima lui: „nu este dumnezeu” s'au stricat oamenii, fac fapte urite; nu este niciunul care să facă binele. domnul se uită dela înălțimea cerurilor

peste fiii oamenilor, să vadă de este vreunul care să aibă pricepere, și care să caute pe dumnezeu. dar toți s'au rătăcit, toți s'au dovedit niște netrebnici; nu este nici unul care să facă binele, niciunul măcar. și-au pierdut mîntea toți cei ce săvîrșesc fărădelegea, de mîncîncă pe poporul meu, cum mîncîncă pînea, și nu cheamă pe domnul? ei vor tremura de spaimă, cînd se va arăta dumnezeu în mijlocul neamului neprihănit. rideți voi de nădejdea celui nenorocit... dar scăparea lui este domnul. ! de ar porni din sion izbăvirea lui israel!...

15

(un psalm al lui david.) doamne, cine va locui în cor-tul tău? cine va locui pe muntele tău cel sfînt? -cel ce umblă în neprihănire, cel ce face voia lui dumnezeu, și spune adevărul din inimă. acela nu cleveștește cu limba lui, nu face rău semenului său, și nu aruncă ocara asupra aproapelui său. el privește cu dispreț pe cel vrednic de disprețuit, dar cîntește pe ceie se tem de domnul. el nu-și ia vorba înapoi, dacă face un ju-rămînt în paguba lui. el nu-și dă banii cu dobindă, și nu ia mită împotriva celui nevinovat. cel ce se poartă așa, nu se clatină nici odată.

16

(o cîntare a lui david.) păzește-mă, dumnezeule, căci în tine mă încred. eu zic domnului: „tu ești dom-nul meu, tu ești singura mea fericire” sfîntii, cari sînt în țară, oamenii evlavioși, sînt toată plăcerea mea. idolii se înmulțesc, oamenii aleargă după dumnezei străini, dar eu n'aduc jertfele lor de singe, și nu pun numele lor pe buzele mele. domnul este partea mea de moștenire și paharul meu, tu îmi îndrepti sorțul meu. moștenire plăcută mi -a căzut la sort, o fru-moasă moșie mi -a fost dată. eu binecuvîntez pe dom-nul, care mă sfătuieste, căci pînă și noaptea îmi dă îndemnuri inima. am necurmat pe domnul înaintea ochilor mei: cînd este el la dreapta mea, nu mă clatin. de aceea inima mi se bucură, sufletul mi se veselește, și trupul mi se odihnește în liniște. căci nu vei lăsa sufletul meu în locuința morților, nu vei îngădui ca prea iubitul tău să vadă putrezirea. îmi vei arăta cărarea vieții; înaintea fetei tale sînt bucurii nespuse, și des-fătări vecinice în dreapta ta.

17

(o rugăciune a lui david.) doamne, ascultă-mi pricina nevinovată, ia aminte la strigătele mele, pleacă ure-chea la rugăciunea mea, făcută cu buze neprefăcute! să se arate dreptatea mea înaintea ta, și să privească ochii tăi neprihănirea mea! dacă îmi vei cerca inima, dacă o vei cerceta noaptea, dacă mă vei încerca, nu vei găsi nimic: căci ce-mi iese din gură, aceea și gîn-desc. cît privește legăturile cu oamenii, eu, după cu-vîntul buzelor tale, mă feresc de calea celor asupri-tori; pașii mei stau neclintiți pe cărările tale, și nu mi se clatină picioarele. strig către tine, căci m'ascuți,

dumnezeule! pleacă-ți urechea spre mine, ascultă cuvântul meu! arată-ți bunătatea ta cea minunată, tu, care scapi pe cei ce caută adăpost, și -i izbăvești de protivnicii lor, prin dreapta ta! păzește-mă ca lumina ochiului, ocrotește-mă, la umbra aripilor tale, de cei răi, cari mă prigonesc, de vrăjmașii mei de moarte, cari mă împresoară. ei își închid inima, au cuvintele semete în gură. se țin de pașii mei, mă înconjoară chiar, mă pindesc ca să mă trintească la pământ. parcă ar fi un leu lacom după pradă, un pui de leu, care stă la pîndă în culcușul lui. scoală-te, doamne, ieși înaintea vrăjmașului, doboară -! izbăvește-mă de cel rău cu sabia ta! scapă-mă de oameni, cu mina ta, doamne, de oamenii lumii acesteia, cari își au partea lor în viața aceasta, și cărora le umpli pîntecele cu bunătățile tale. copiii lor sînt sătui și prisosul lor îl lasă pruncilor lor. dar eu, în nevinovăția mea, voi vedea fața ta: cum mă voi trezi, mă voi satura de chipul tău.

18

(către mai marele cîntăreților. un psalm al lui david, robul domnului. el a spus domnului cuvintele cîntării acesteia, cînd l -a scăpat domnul din mina tuturor vrăjmașilor săi și din mina lui saul. el a zis:) „ te iubesc din inimă, doamne, tăria mea! doamne, tu ești stîncă mea, cetățuia mea, izbăvitorul meu! dumnezeule, tu ești stîncă mea, în care mă ascund, scutul meu, tăria care mă scapă, și întărirea mea! eu strig: „laudat să fie domnul și sînt izbăvit de vrăjmașii mei. mă înconjuraseră legăturile morții, și mă îngroziseră riurile pieirii; mă înfășuraseră legăturile mormintului, și mă prinseseră laturile morții. dar, în strimtorarea mea, am chemat pe domnul, și am strigat către dumnezeul meu: din locașul lui, el mi -a auzit glasul, și strigătul meu a ajuns pînă la el, pînă la urechile lui. atunci s'a sgduit pământul și s'a cutremurat, temeliele munților s'au mișcat, și s'au clătinat, pentru că el se miniașe. din nările lui se ridica fum, și un foc mistuitor ieșea din gura lui: cărbuni aprinși țîșneau din ea. a plecat cerurile, și s'a pogorît. un nor gros era supt picioarele lui. călărea pe un heruvim, și sbura, venea plutind pe aripile vîntului. întunerecul și -l făcuse invelitoare, iar cortul lui, împrejurul lui, erau niște ape întunecoase și nori negri. din strălucirea, care se răsfîrîngea înaintea lui, ieșeau nori, cari aruncau grindină și cărbuni de foc. domnul a tunat în ceruri, cel prea înalt a făcut să -i răsunе glasul, cu grindină și cărbuni de foc. a aruncat săgeți și a risipit pe vrăjmașii mei, a înmulțit loviturile trăsnetului și i -a pus pe fugă. atunci s'a văzut albia apelor, și s'au descoperit temeliele lumii, la mustrarea ta, doamne, la vuietul suflării nărilor tale. el și -a întins mina de sus, m'a apucat, m'a scos din apele cele mari; m'a izbăvit de protivnicul meu cel puternic, de vrăjmașii mei, cari erau mai tari decît mine. ei năvăliseră deodată peste mine în ziua strimtorării mele; dar domnul a fost sprijinul meu. el m'a scos la loc larg, și m'a scăpat, pentru că mă iubește. domnul mi -a făcut după neprihănirea mea, mi -a răsplătit după curăția minilor mele: căci am păzit căile domnului, și n'am păcătuit împotriva dumnezeului meu. toate poruncile lui au fost înaintea mea, și nu m'am depărtat dela legile lui. am fost

fără vină față de el, și m'am păzit de fărâdelegea mea. deaceia, domnul mi -a răsplătit după neprihănirea mea, după curăția minilor mele înaintea ochilor lui. cu cel bun tu te arăți bun, cu omul neprihănit te arăți neprihănit; cu cel curat te arăți curat, și cu cel stricat te porți după stricăciunea lui. tu mintuiești pe poporul care se smerește, și smerești priverile trufase. da, tu îmi aprinzi lumina mea. domnul, dumnezeul meu, îmi luminează întunerecul meu. cu tine mă năpustesc asupra unei oști înarmate, cu dumnezeul meu sar peste un zid întărit. căile lui dumnezeu sînt desăvîrșite, cuvîntul domnului este încercat: el este un scut pentru toți cei ce aleargă la el. căci cine este dumnezeu, afară de domnul, și cine este o stîncă, afară de dumnezeul nostru? dumnezeu mă învinge cu putere, și mă povățuiește pe calea cea dreaptă. el îmi face picioarele ca ale cerboacelor, și mă așează pe înălțimile mele el îmi deprinde minile la luptă, așa că brațele mele întind arcul de aramă. tu îmi dai scutul mîntuirii tale, dreapta ta mă sprijinește, și îndurarea ta mă face mare. tu lărgești drumul supt pașii mei, și nu-mi alunecă glesnele. urmăresc pe vrăjmașii mei, îi ajung, și nu mă întorc pînă nu -i nimicesc. îi zdrobesc, de nu pot să se mai ridice: ei cad supt picioarele mele. tu mă învingi cu putere pentru luptă, și răpui pe protivnicii mei supt picioarele mele. tu faci pe vrăjmașii mei să dea dosul înaintea mea, și eu nimicesc pe cei ce mă urăsc. ei strigă, dar n'are cine să -i scape! strigă către domnul, dar nu le răspunde! îi piszez ca praful, pe care -l ia vîntul, îi calc în picioare ca noroiul de pe ulițe. tu mă scapi din neînțelegerile poporului; mă pui în fruntea neamurilor; un popor, pe care nu -l cunoașteam, îmi este supus. el ascultă de mine la cea dintîi poruncă, fiii străinului mă linguesc. fiilor străinului li se moaie inima de mine, și ies tremurînd din cetățile lor. trăiască domnul, și binecuvîntată să fie stîncă mea! mărit să fie dumnezeul mîntuirii mele, dumnezeu, răzbunătorul meu, care îmi supune popoarele, și mă izbăvește de vrăjmașii mei! tu mă înalți mai pes de protivnicii mei, mă scapi de omul asupritor. deaceia, doamne, te voi lauda printre neamuri, voi cînta spre slava numelui tău. el dă mari izbăviri împăratului său, și dă îndurare unsului său: lui david, și semînteii lui, pe vecie.

19

(către mai marele cîntăreților. un psalm al lui david.) cerurile spun slava lui dumnezeu, și întinderea lor vestește lucrarea minilor lui. zi istorisește alteia acest lucru, o noapte dă de știre alteia despre el. și aceasta, fără vorbe, fără cuvinte, al căror sunet să fie auzit: dar răsunetul lor străbate tot pământul, și glasul lor merge pînă la marginile lumii. în ceruri el a întins un cort soarelui. și soarele, ca un mire, care iese din odaia lui de nuntă, se aruncă în drumul lui cu bucuria unui viteaz: răsare la un capăt al cerurilor, și își isprăvește drumul la celalt capăt; nimic nu se ascunde de căldura lui. legea domnului este desăvîrșită, și înviorează sufletul; mărturia domnului este adevărată și dă înțelepciune celui neștiutor. rînduirile domnului sînt fără prihană, și veselesc inima; poruncile domnului sînt curate și luminează ochii. frica de

domnul este curată, și ține pe vecie; judecățile domnului sînt adevărate, toate sînt drepte. ele sînt mai de preț decît aurul, decît mult aur curat; sînt mai dulci decît mierea, decît picurul din faguri. robul tău primește și el învățătura dela ele; pentru cine le păzește, răsplata este mare. cine își cunoaște greșelile făcute din neștiință? iartă-mi greșelile pe cari nu le cunosc! păzește de asemenea pe robul tău de mîndrie, ca să nu stăpînească ea peste mine! atunci voi fi fără prihană, nevinovat de păcate mari. primește cu bunăvoință cuvintele gurii mele, și cugetele inimii mele, doamne, stîncă mea și izbăvitorul meu!

20

(către mai marele cîntăreților. un psalm al lui david.) să te asculte domnul în ziua necazului, să te ocrotească numele dumnezeului lui iacov, să-ți trimeată ajutor din locașul său cel sfînt, și să te sprijinească din sion! să-și aducă aminte de toate darurile tale de mîncare, și să primească arderile tale de tot! (oprire.) să-ți dea ce-ți dorește inima, și să-ți împlinească toate planurile tale! atunci noi ne vom bucura de biruința ta, și vom flutura steagul în numele dumnezeului nostru. domnul să-ți asculte toate dorințele tale! știu de acum că domnul scapă pe unsul său, și -i va răspunde din ceruri, din locașul lui cel sfînt, prin ajutorul atotputernic al dreptei lui. unii se bizuiesc pe cărăle lor, alții pe caii lor; dar noi ne bazuim pe numele domnului, dumnezeului nostru. ei se îndoiesc și cad; dar noi ne ridicăm și rămînem în picioare. scapă, doamne, pe împăratul, și ascultă-ne cînd te chemăm!

21

(către mai marele cîntăreților. un psalm al lui david.) doamne, împăratul se bucură de ocrotirea puternică, pe care i -o dai tu. și cum îl umple de veselie ajutorul tău! i-ai dat ce te -i dorea inima, și n'ai lăsat neîmplinit ce -i cereau buzele. căci i-ai ieșit înainte cu binecuvîntări de ferice, și i-ai pus pe cap o cunună de aur curat. îți cerea viața, și i-ai dat -o: o viață lungă pentru totdeauna și pe vecie. mare este slava lui în urma ajutorului tău. tu pui peste el strălucirea și măreția. îl faci pe vecie o pricină de binecuvîntări, și -l umpli de bucurie înaintea feții tale. căci împăratul se încrede în domnul; și bunătatea celui prea înalt îl face să nu se clatine. mina ta, împărate, va ajunge pe toți vrăjmașii tăi, dreapta ta va ajunge pe cei ce te urăsc, și -i vei face ca un cuptor aprins, în ziua cînd te vei arăta; domnul îi va nimici în mînia lui, și -i va minca focul. le vei șterge sămînța de pe pămînt, și neamul lor din mijlocul fiilor oamenilor. ei au urzit lucruri rele împotriva ta, au făcut sfaturi rele, dar nu vor izbuti. căci îi vei face să dea dosul, și vei trage cu arcul tău asupra lor. scoală-te, doamne, cu puterea ta, și vom cînta și vom lăuda puterea ta.

22

(către mai marele cîntăreților. se cîntă ca „cerboica zorilor“ un psalm al lui david.) dumnezeule! dum-

nezeule! pentruce m'ai părăsit, și pentruce te depărtezi fără să-mi ajuți și fără s'ascuți plîngerile mele? strig ziua, dumnezeule, și nu-mi răspunzi: strig și noaptea, și tot n'am odihnă. totuș tu ești cel sfînt, și tu locuiești în mijlocul laudelor lui israel. în tine se încredeau părinții noștri: se încredeau, și -i izbăveai. strigau către tine, și erau scăpați; se încredeau în tine, și nu rămîneau de rușine. dar eu sînt vierme, nu om, am ajuns de ocara oamenilor și disprețuit de popor. toți ceice mă văd își bat joc de mine, își deschid gura, dau din cap și zic: „s'a încrezut în domnul! să -l mințuiască domnul, să -l izbăvească, fiindcă -l iubește!“ - da, tu m'ai scos din pîntecele mamei, m'ai pus la adăpost de orice grijă la țitele mamei mele; de cînd eram la sînul mamei, am fost supt paza ta, din pîntecele mamei ai fost dumnezeul meu. u te depărta de mine, căci s'apropie necazul, și nimeni nu-mi vine în ajutor. mulțime de tauri sînt împrejurul meu, niște tauri din basan mă înconjoară. își deschid gura împotriva mea, ca un leu, care sfîșie și răcnește. am ajuns ca apa, care se scurge, și toate oasele mi se despart; mi s'a făcut inima ca ceara, și se topește înlăuntrul meu. mi se usucă puterea ca lutul, și mi se lipește limba de cerul gurii: m'ai adus în țărîna morții. căci niște cini mă înconjoară, o ceată de nelegiuți dau tîrcoale împrejurul meu, mi-au strîpsuns minile și picioarele: toate oasele aș putea să mi le număr. ei, însă, pîndesc și mă privesc; își împart hainele mele între ei, și trag la sort pentru cămașa mea. dar tu, doamne, nu te depărta! tu, țaria mea, vino de grabă în ajutorul meu! scapă-mi sufletul de sabie, și viața din ghiarele cinilor! scapă-mă din gura leului, și scoate-mă din coarnele bivoliului! voi vesti numele tău fraților mei, și te voi lăuda în mijlocul adunării. cei ce vă temeți de domnul, lăudați -l! voi toți, sămînța lui iacov, slăviți -l! cutremurați-vă înaintea lui, voi toți, sămînța lui israel! căci el nici nu disprețuiește, nici nu urăște necazurile celui nenorocit, și nu-și ascunde fața de el, ci îl ascultă cînd strigă către el. în adunarea cea mare, tu vei fi pricina laudelor mele: și-mi voi împlini juruințele în fața celor ce se tem de tine. cei săraci vor minca și se vor sătura, ceice caută pe domnul, îl vor lăuda: veselă să vă fie inima pe vecie! toate marginile pămîntului își vor aduce aminte și se vor întoarce la domnul: toate familiile neamurilor se vor închina înaintea ta. căci a domnului este împărăția: el stăpînește peste neamuri. toți cei puternici de pe pămînt vor minca și se vor închina și ei; înaintea lui se vor pleca toți ceice se pogărau în țărînă, ceice nu pot să-și păstreze viața. sămînța de oameni li va sluji; și se va vorbi despre domnul către ceice vor veni după ei. aceștia vor veni și vor vesti dreptatea lui, vor vesti lucrarea lui poporului care se va naște.

23

(o cîntare a lui david.) domnul este păstorul meu: nu voi duce lipsă de nimic. el mă păște în pășuni verzi, și mă duce la ape de odihnă; îmi înviează sufletul, și mă povătuiește pe cărări drepte, din pricina numelui său. chiar dacă ar fi să umblu prin valea umbrei morții, nu mă tem de niciun rău, căci tu ești cu mine. toiașul și nuiaua ta mă mîngîie. tu îmi întinzi masa în

fața protivnicilor mei; îmi ungi capul cu untelemn, și paharul meu este plin de dă peste el. da, fericirea și îndurarea mă vor însoți în toate zilele vieții mele, și voi locui în casa domnului până la sfârșitul zilelor mele.

24

(un psalm al lui david.) al domnului este pământul cu tot ce este pe el, lumea și cei ce o locuiesc! căci el l-a întemeiat pe mări, și l-a întărit pe riuri. cine va putea să se suie la muntele domnului? cine se va ridica până la locul lui cel sfânt? - cel ce are minile nevinovate și inima curată, cel ce nu-și dedă sufletul la minciună, și nu jură ca să înșele. acela va căpăta binecuvîntarea domnului, starea după voia lui dată de dumnezeul mintuirii lui. iată partea de moștenire a celor ce -l cheamă, a celor ce caută fața ta, dumnezeul lui iacov. - porți, ridicăți-vă capetele; ridicăți-vă, porți vecinice, ca să între împăratul slavei! - „cine este acest împărat al slavei?” - domnul cel tare și puternic, domnul cel viteaz în lupte. porți, ridicăți-vă capetele; ridicăți-le, porți vecinice, ca să între împăratul slavei! - „cine este acest împărat al slavei?” - domnul oștirilor: el este împăratul slavei! - (oprire).

25

la tine, doamne, îmi înalț sufletul. în tine, dumnezeule, mă încred: să nu fiu dat de rușine, ca să nu se bucure vrăjmașii mei de mine! da, toți cei ce nădăduiesc în tine nu vor fi dați de rușine: ci de rușine vor fi dați cei ce te părăsesc fără temei. arată-mi, doamne, căile tale, și învață-mă cărările tale. povățuiește-mă în adevărul tău, și învață-mă; căci tu ești dumnezeul mintuirii mele, tu ești totdeauna nădejdea mea! adu-ți aminte, doamne, de îndurarea și bunătatea ta; căci sint vecinice. u-ți aduce aminte de greșelile din tinereța mea, nici de fărădelegile mele; ci adu-ți aminte de mine, după îndurarea ta, pentru bunătatea ta, doamne! domnul este bun și drept: de aceea arată el păcătoșilor calea. el face pe cei smeriți să umbre în tot ce este drept. el învață pe cei smeriți calea sa. toate cărările domnului sint îndurare și credincioșie, pentru cei ce păzesc legământul și poruncile lui. pentru numele tău, doamne, iartă-mi fărădelegea, căci mare este! cine este omul, care se teme de domnul? acelaia domnul îi arată calea pe care trebuie s'o aleagă. el va locui în fericire, și sămînța lui va stăpîni țara. prietenia domnului este pentru cei ce se tem de el, și legământul făcut cu el le dă învățătură. eu îmi întorc necurmăt ochii spre domnul, căci el îmi va scoate picioarele din laț. privește-mă și ai milă de mine, căci sint părăsit și nenorocit. eliniștea inimii mele crește: scoate-mă din necazul meu! uită-te la ticăloșia și truda mea, și iartă-mi toate păcatele mele. vezi cît de mulți sint vrăjmașii mei, și cu ce ură mare mă urmăresc. păzește-mi sufletul, și scapă-mă! nu mă lăsa să fiu dat de rușine cînd mă încred în tine! să mă ocrotească nevinovăția și neprihănirea, cînd îmi pun nădejdea în tine! izbăvește, dumnezeule, pe israel din toate necazurile lui.

26

(un psalm al lui david.) fă-midreptate, doamne, căci umblu în nevinovăție, și mă încred în domnul, fără șovăire. cercetează-mă, doamne, încearcă-mă, trece-mi prin cuptorul de foc rărunchii și inima! căci bună-tatea ta este înaintea ochilor mei, și umblu în adevărul tău. u șed împreună cu oamenii mincinoși, și nu merg împreună cu oamenii vicleni. urăsc adunarea celor ce fac răul, și nu stau împreună cu cei răi. îmi spăl minile în nevinovăție, și așa înconjur altarul tău, doamne, ca să izbucnesc în mulțămiri, și să istorisesc toate minunile tale. doamne, eu iubesc locașul casei tale, și locul în care locuiește slava ta. u-mi lua sufletul împreună cu păcătoșii, nici viața cu oamenii cari varsă sînge, ale căror mini sint nelegiuite, și a căror dreaptă este plină de mită! eu umblu în neprihănire; izbăvește-mă, și ai milă de mine! piciorul meu stă pe calea cea dreaptă: voi binecuvînta pe domnul în adunări.

27

(un psalm al lui david.) domnul este lumina și mîntuirea mea: de cine să mă tem? domnul este sprijinitorul vieții mele: de cine să-mi fie frică? cînd înaintează cei răi împotriva mea, ca să-mi mănince carnea, tocmai ei-prigonitorii și vrăjmașii mei-se clatină și cad. chiar o oștire de ar tăbări împotriva mea, inima mea tot nu s'ar teme. chiar război de s'ar ridica împotriva mea, tot plin de încredere aș fi. un lucru cer dela domnul, și -l doresc fierbinte: aș vrea să locuiesc toată viața mea în casa domnului, ca să privesc frumusețea domnului, și să mă minunez de templul lui. căci el mă va ocroti în coliba lui, în ziua necazului, mă va ascunde supt acoperișul cortului lui, și mă va înălța pe o stîncă. iată că mi se și înalță capul peste vrăjmașii mei, cari mă înconjoară: voi aduce jertfe în cortul lui în sunetul trîmbiței, voi cînta și voi lauda pe domnul. ascultă-mi, doamne, glasul cînd te chiem: ai milă de mine și ascultă-mă! inima îmi zice din partea ta: „caută fața mea!” și fața ta, doamne, o caut! u-mi ascunde fața ta, nu îndepărta cu minie pe robul tău! tu ești ajutorul meu, nu mă lăsa, nu mă părăsi, dumnezeul mîntuirii mele! căci tatăl meu și mama mea mă părăsesc, dar domnul mă primește. învață-mă, doamne, calea ta, și povățuiește-mă pe cărarea cea dreaptă, din pricina vrăjmașilor mei. u-mă lăsa la bunul plac al protivnicilor mei! căci împotriva mea se ridică niște martori mincinoși, și niște oameni, cari nu suflă decît asuprire. ! dacă n'aș fi încredințat că voi vedea bunătatea domnului pe pământul celor vii!... adăjduiește în domnul! fii tare, îmbărbătează-ți inima, și nădăjduiește în domnul!

28

(un psalm al lui david.) doamne, către tine strig. stîncă mea, nu rămînea surd la glasul meu, ca nu cumva, dacă te vei depărta fără să-mi răspunzi, să ajung ca cei ce se pogoară în groapă. ascultă glasul rugăciunilor mele, cînd strig către tine, și cînd îmi ridic minile spre

locașul tău cel sfânt. u mă lua de pe pământ împreună cu cei răi și cu oamenii nelegiuiți, cari vorbesc de pace apropielui lor și, când colo, au răutate în inimă. răspătește-le după lucrările lor și după răutatea faptelor lor, răspătește-le după lucrarea minilor lor! dă-le plata care li se cuvine! căci ei nu iau aminte la lucrările domnului, la lucrarea minilor lui. să -i doboare și să nu -i mai scoale! binecuvîntat să fie domnul, căci ascultă glasul rugăciunilor mele. domnul este tăria mea și scutul meu; în el mi se încrede inima, și sînt ajutat. de aceea îmi este plină de veselie inima, și -l laud prin cîntările mele. domnul este tăria poporului său, el este stîncă izbăvitoare a unsului său. mîntuiește, doamne, poporul tău, și binecuvîntează moștenirea ta! fii păstorul și sprijinitorul lor în veci.

29

(un psalm al lui david.) fiii lui dumnezeu, dați domnului, dați domnului slavă și cinste. dați domnului slava cuvenită numelui lui! închinați-vă înaintea domnului îmbrăcați cu podoabe sfinte! glasul domnului răsună pe ape, dumnezeul slavei face să bubue tunetul: domnul este pe ape mari. glasul domnului este puternic, glasul domnului este măreț. glasul domnului sfarmă cedrii; domnul sfarmă cedrii libanului; îi face să răi cară ca niște viței, și libanul și sirionul sar ca niște pui de bivoli. glasul domnului face să țîșnească flăcări de foc, glasul domnului face să se cutremure pustia; domnul face să tremure pustia cades. glasul domnului face pe cerboace să nască; el despoaie pădurile; în locașul lui totul strigă: „slavă!” domnul stătea pe scaunul lui de domnie cînd cu potopul, și domnul împărătește în veci pe scaunul lui de domnie. domnul dă tărie poporului său, domnul binecuvîntează pe poporul său cu pace.

30

(un psalm. o cîntare pentru sfințirea casei domnului, făcută de david.) te înalță, doamne, căci m'ai ridicat, și n'ai lăsat pe vrăjmașii mei să se bucure de mine. doamne, dumnezeule, eu am strigat către tine, și tu m'ai vindecat. doamne, tu mi-ai ridicat sufletul din locuința morților, tu m'ai adus la viață din mijlocul celor ce se pogoară în groapă. cîntăci domnului, voi cei iubiți de el, măriți prin laudele voastre numele lui cel sfînt! căci minia lui ține numai o clipă, dar îndurarea lui ține toată viața: seara vine plînsul, iar dimineața veselie. cînd îmi mergea bine, ziceam: „nu mă voi clătina niciodată!” doamne, prin bunăvoința ta mă așezasei pe un munte tare... dar ți-ai ascuns fața, și m'am turburat. doamne, eu am strigat către tine, și m'am rugat domnului, zicînd: „ce vei cîștiga dacă-mi versi singele, și mă pogori în groapă? poate să te laude țărîna? poate ea să vestească credințioșia ta? ascultă, doamne, ai milă de mine! doamne, ajută-mă!” - și mi-ai prefăcut tînguirile în veselie, mi-ai deslegat sacul de jale, și m'ai încins cu bucurie, pentruca inima mea să-ți cînte, și să nu stea mută. doamne, dumnezeule, eu pururea te voi lăuda!

31

(cîntare mai marele cîntăreților. un psalm al lui david.) doamne, în tine mă încred: să nu fiu dat de rușine niciodată. izbăvește-mă, în dreptatea ta! pleacă-ți urechea spre mine, grăbește de-mi ajută! fii pentru mine o stîncă ocrotitoare, o cetățuie unde să-mi găsesc scăparea! căci tu ești stîncă mea, cetățuia mea, și, pentru numele tău, mă vei povățui și mă vei călăuzi. scoate-mă din lațul, pe care mi l-ai întins vrăjmașii. căci tu ești ocrotitorul meu! în minile tale îmi încredințez duhul: tu mă vei izbăvi, doamne, dumnezeule adevărate! eu urăsc pe ceice se lipsesc de idoli deșerti, și mă încred în domnul. fă-mă să mă veselesc și să mă bucur de îndurarea ta, căci vezi ticăloșia mea, știi neliniștea sufletului meu, și nu mă vei da în minile vrăjmașului, ci îmi vei pune picioarele la loc larg. ai milă de mine, doamne, căci sînt în strîmtorare: fața, sufletul, și trupul mi s'au topit de întristare; mi se sfîrșește viața în durere, și anii în suspinuri. mi s'au sleit puterile din pricina fărădelegii mele, și-mi putrezesc oasele! din pricina protivnicilor mei, am ajuns de ocară, de mare ocară pentru vecinii mei, și de groază pentru prietenii mei; ceice mă văd pe uliță, fug de mine. sînt uitat de inimi ca un mort, am ajuns ca un vas sfărîmat. aud vorbele rele ale multora, văd spaima care domnește împrejur, cînd se sfătuesc ei împreună împotriva mea, și uneltesc să-mi ia viața. dar eu mă încred în tine, doamne, și zic: „tu ești dumnezeul meu!” soarta mea este în mîna ta; scapă-mă de vrăjmașii și de prigonitorii mei! fă să lumineze fața ta peste robul tău, scapă-mă, prin îndurarea ta! doamne, să nu rămîn de rușine cînd te chem. ci să rămînă de rușine cei răi, și ei să se pogoare muți în locuința morților! să amutească buzele mincinoase, cari vorbesc cu îndrăzneală, cu trufie și dispreț împotriva celui neprihănit! , cit de mare este bunătatea ta, pe care o păstrezi pentru cei ce se tem de tine, și pe care o arăți celor ce se încred în tine, în fața fiilor oamenilor! tu îi ascunzi, la adăpostul feței tale, de cei ce -i prigonesc, îi ocrotești în cortul tău de limbile-căr -i clevesc. binecuvîntat să fie domnul, căci și -a arătat în chip minunat îndurarea față de mine: parc'aș fi fost într'o cetate întărită. în pornirea mea nechibzuită, ziceam: „sînt izgonit dinaintea ta!” dar tu ai auzit glasul rugăciunilor mele, cînd am strigat spre tine. iubiți dar pe domnul, toți cei iubiți de el. căci domnul păzește pe cei credincioși, și pedepsește aspru pe cei mindri. fiți tari, și îmbărbătați-vă inima, toți cei ce nădăjduiți în domnul!

32

(un psalm al lui david. o cîntare.) ferice de cel cu fărădelegea iertată, și de cel cu păcatul acoperit! ferice de omul, căruia nu -i ține în seamă domnul nelegiuirea, și în duhul căruia nu este viclenie! cită vreme am tăcut, mi se topeau oasele de gemetele mele necurmăte. căci zi și noapte mina ta apăsa asupra mea; mi se usca vîgla cum se usucă pămîntul de seceta verii. atunci ți-am mărturisit păcatul meu, și nu mi-am ascuns fărădelegea. am zis: „îmi voi mărturisi domnului fărădelegile!” și tu ai iertat vina păcat-

ului meu. de aceea orice om evlavios să se roage tie la vreme potrivită! și chiar de s'ar vărsa ape mari, pe el nu -l vor atinge de loc. tu ești ocrotirea mea, tu mă scoți din necaz, tu mă înconjuři cu cîntări de izbăvire. „eu-zice domnul-te voi învăța, și-ți voi arăta calea pe care trebuie s'o urmezi, te voi sfătui, și voi avea privirea îndreptată asupra ta.” u fiți ca un cal sau ca un catir fără pricepere, pe cari -i strunești cu un friu și o zăbală cu cari -i legi, ca să nu se apropie de tine. - de multe dureri are parte cel rău, dar cel ce se încrede în domnul, este înconjurat cu îndurarea lui. eprihăniților, bucurați-vă în domnul și veseliți-vă! scoateți strigăte de bucurie, toți cei cu inima fără prihană!

33

eprihăniților, bucurați-vă în domnul! oamenilor fără prihană le șade bine cîntarea de laudă. lăudați pe domnul cu arfa, lăudați -l cu alăuta cu zece coarde. cîntați -i o cîntare nouă! faceți să răsunе coardele și glasurile voastre! căci cuvîntul domnului este adevărat, și toate lucrările lui se împlinesc cu credinșioșie. el iubește dreptatea și neprihănirea; bună-tatea domnului umple pămîntul. cerurile au fost făcute prin cuvîntul domnului, și toată oștirea lor prin suflarea gurii lui. el îngrămădește apele mării într'un morman, și pune adîncurile în cămări. tot pămîntul să se teamă de domnul! toți locuitorii lumii să tremure înaintea lui! căci el zice, și se face; poruncește și ce poruncește ia ființă. domnul răs-toarnă sfaturile neamurilor, zădărnicește planurile popoarelor. dar sfaturile domnului dăinuiesc pe vecie, și planurile inimii lui, din neam în neam. ferice de poporul, al cărui dumnezeu este domnul! ferice de poporul, pe care și -l alege el de moștenire! domnul privește din înălțimea cerurilor, și vede pe toți fiii oamenilor. din locașul locuinței lui, el privește pe toți locuitorii pămîntului. el le întocmește inima la toți, și ia aminte la toate faptele lor. u mărirea oștirii scapă pe împărat, nu mărirea sufletului izbăvește pe viteaz; calul nu poate da chezașia biruinței, și toată vîlaga lui nu dă izbăvirea. iată, ochiul domnului privește peste ceice se tem de el, peste ceice nădăduiesc în bună-tatea lui, ca să le scape sufletul dela moarte, și să -i țină cu viață în mijlocul foamei. sufletul nostru nădăduiește în domnul; el este ajutorul și scutul nostru. da, inima noastră își găsește bucuria în el, căci avem încredere în numele lui cel sfînt. doamne, fie îndurarea ta peste noi, după cum o nădăduim noi dela tine!

34

(un psalm alcătuit de david, cînd a făcut pe nebulun în fața lui abimelec, și a plecat izgonit de el.) voi binecuvînta pe domnul în orice vreme; lauda lui va fi totdeauna în gura mea. să mi se laude sufletul în domnul! să asculte cei nenorociți și să se bucure. înălțați pe domnul, împreună cu mine. să lăudăm cu toții numele lui! - eu am căutat pe domnul, și mi -a răspuns: m'a izbăvit din toate temerile mele. cînd îți întorci privirile spre el, te luminezi de bucurie, și nu ți se

umple fața de rușine. cînd strigă un nenorocit, domnul aude, și -l scapă din toate necazurile lui. îngerul domnului tăbărăște în jurul celor ce se tem de el, și -i scapă din primejdii. gustați și vedeți ce bun este domnul! ferice de omul care se încrede în el! temeți-vă de domnul, voi, sfîinți lui, căci de nimic nu duc lipsă cei ce se tem de el! puii de leu duc lipsă, și li -i foame, dar cei ce caută pe domnul nu duc lipsă de nici un bine. veniți, fiilor, și ascultați-mă, căci vă voi învăța frica domnului. cine este omul, care dorește viața, și vrea să aibă parte de zile fericite? ferește-ți limba de rău, și buzele de cuvinte înșelătoare! depărtează-te de rău, și fă binele; caută pacea, și aleargă după ea! chii domnului sînt peste cei fără prihană, și urechile lui iau aminte la strigătele lor. domnul își întoarce fața împotriva celor răi, ca să le șteargă pomenirea de pe pămînt. cînd strigă cei fără prihană, domnul aude, și -i scapă din toate necazurile lor. domnul este aproape de cei cu inima înfrîntă, și mintuiește pe cei cu duhul zdrobit. de multe ori vine nenorocirea peste cel fără prihană, dar domnul îl scapă totdeauna din ea. toate oasele i le păzește, ca niciunul din ele să nu i se sfărîme. pe cel rău îl omoară nenorocirea, dar vrăjmașii celui fără prihană sînt pedepsiți. domnul scapă sufletul robilor săi, și niciunul din cei ce se încred în el, nu este osîndit.

35

(un psalm al lui david.) apără-mă tu, doamne, de potrivnicii mei, luptă tu cu cei ce se luptă cu mine! ia pavăza și scutul, și scoală-te să-mi ajuți. învîrte sulita și săgeata împotriva prigonitorilor mei! ză sufletului meu: „eu sînt mintuirea ta” rușinați și înfrunțați să fie ceice vor să-mi ia viața! să dea înapoi și să rosească cei ce-mi gîndesc peirea! să fie ca pleava luată de vînt, și să -i gonească îngerul domnului! drumul să fie în-tunecos și alunecos, și să -i urmărească îngerul domnului! căci mi-au întins lațul lor, fără pricină, pe o groapă, pe care au săpat -o, fără temei, ca să-mi ia viața; să -i ajungă prăpădul pe neașteptate, să fie prinși în lațul, pe care l-au întins, să cadă în el și să piară! și atunci mi se va bucura sufletul în domnul: se va veseli de mintuirea lui. toate oasele mele vor zice: „doamne, cine poate, ca tine, să scape pe cel nenorocit de unul mai tare de cit el, pe cel nenorocit și sărac de cel ce -l jăfăiește?” iste martori mincinoși se ridică, și mă întrebă de ceace nu știu. îmi întorc rău pentru bine: mi-au lăsat sufletul pustiu. și eu, cînd erau ei bolnavi, mă îmbrăcam cu sac, îmi smeream sufletul cu post, și mă rugam cu capul plecat la sin. umblam plin de durere ca pentru un prieten, pentru un frate; cu capul plecat, ca de jalea unei mame. dar cînd mă clatin eu, ei se bucură și se string; se string fără știrea mea, ca să mă batjocorească, și mă sfîșie neîncetat. scrișnesc din dinți împotriva mea, împreună cu cei nelegiuți, cu secăturile batjocoritoare. doamne, pină cînd te vei uita la ei? scapă-mi sufletul din cursele lor, scapă-mi viața din ghiarele acestor puși de lei! și eu te voi lăuda în adunarea cea mare, și te voi slăvi în mijlocul unui popor mare la număr. să nu se bucure de mine ceice pe nedrept îmi sînt vrăjmași, nici să nu-și facă semne cu ochiul, ceice mă urăsc fără temei! căci

ei nu vorbesc de pace, ci urzesc înșelătorii împotriva oamenilor liniștiți din țară. își deschid gura larg împotriva mea, și zic: „ha! ha! ochii noștri își văd acum dorința împlinită!” doamne, tu vezi: nu tăcea! nu te depărta de mine, doamne! trezește-te, și scoală-te să-mi faci dreptate! dumnezeule și doamne, apără-mi pricina! judecă-mă după dreptatea ta, doamne, dumnezeul meu, ca să nu se bucure ei de mine! să nu zică în inima lor: „aha! iată ce doream!” să nu zică „I-am înghițit!” ci să fie rușinați și înfrunțați toți cei ce se bucură de nenorocirea mea! să se îmbrace cu rușine și ocară, cei ce se ridică împotriva mea! să se bucure și să se veselească, cei ce găsesc plăcere în nevinovăția mea, și să zică neîncetat: „mărit să fie domnul, care vrea pacea robului său!” și atunci limba mea va lauda dreptatea ta, în toate zilele va spune lauda ta.

36

(câte mai marele cântăreților. un psalm al lui david, robul domnului.) nelegiuirea celui rău zice inimii mele: „nu este frică de dumnezeu înaintea ochilor lui.” căci se măgulește singur în ochii lui, ca să-și desăvârșească fărădelegea, ca să-și potolească ura. cu-vintele gurii lui sint mincinoase și înșelătoare; nu mai vrea să lucreze cu înțelepciune și să facă binele. în așternutul lui se gindește la răutate, stă pe o cale care nu este bună, și nu urăște răul. bunătatea ta, doamne, ajunge până la ceruri, și credinșioșia ta până la nori. dreptatea ta este ca munții lui dumnezeu, și judecățile tale sint ca adîncul cel mare. doamne, tu sprijinești pe oameni și pe dobitoace! cit de scumpă este bunătatea ta, dumnezeule! la umbra aripilor tale găsesc fiii oamenilor adăpost. se satură de belșugul casei tale, și -i adăpi din vivoiul desfătărilor tale. căci la tine este izvorul vieții; prin lumina ta vedem lumina. întinde-ți și mai departe bunătatea peste ceea ce te cunosc, și dreptatea peste cei cu inima neprihănită! să nu m'ajungă piciorul celui mindru, și să nu mă pună pe fugă mîna celor răi. ceice fac fărădelegea au și început să cadă; sint răsturnați, și nu pot să se mai scoale.

37

(un psalm al lui david.) nu te minia pe cei răi, și nu te uita cu jînd la ceice fac răul; căci sint copleșiți iute ca iarba, și se vestelesc ca verdeața. încredete în domnul, și fă binele; locuiește în țară, și umblă în credinșioșie. domnul să-ți fie desfătarea, și el îți va da tot ce-ți dorește inima. încredințează-ți soarta în mîna domnului, încrede-te în el, și el va lucra, el va face să strălucească dreptatea ta ca lumina, și dreptul tău ca soarele la amiază. taci înaintea domnului, și nădăjduiește în el. nu te minia pe cel ce izbuteste în umbletele lui, pe omul, care își vede împlinirea planurilor lui rele. lasă minia, părăsește iuțimea; nu te supăra, căci supărarea duce numai la rău. fiindcă ei răi vor fi nimiciți, iar cei ce nădăjduiesc în domnul vor stăpîni țara. încă puțină vreme, și cel rău nu va mai fi; te vei uita la locul unde era, și nu va mai fi. cei blînzi moștenesc țara, și au belșug

de pace. cel rău face la planuri împotriva celui neprihănit, și scrișnește din dinți împotriva lui. domnul ride de cel rău, căci vede că -i vine și lui zua. cei răi trag sabia și își încordează arcul, ca să doboare pe cel nenorocit și sărac, ca să junghe pe cei cu inima neprihănită. dar sabia lor intră în însăș inima lor, și li se sfărîmă arcurile. mai mult face puținul celui neprihănit, decît belșugul multor răi. căci brațele celui rău vor fi zdrobite, dar domnul sprijinește pe cei neprihăniți. domnul cunoaște zilele oamenilor cinstiți; și moștenirea lor tine pe vecie. ei nu rămîn de rușine în ziua nenorocirii, ci au de ajuns în zilele de foamete. dar cei răi pier, și vrăjmașii domnului sint ca cele mai frumoase pășune: pier, pier ca fumul. cel rău ia cu împrumut, și nu dă înapoi; dar cel neprihănit este milos, și dă. căci cei binecuvîntați de domnul stăpînesc țara, dar cei blestemați de el sint nimiciți. domnul întărește pașii omului, cînd îi place calea lui; dacă se întimplă să cadă, nu este doborît de tot, căci domnul îl apucă de mină. am fost tînăr, și am îmbătrînit, dar n'am văzut pe cel neprihănit părăsit, nici pe urmașii lui cerșindu-și pinea. ci el totdeauna este milos, și dă cu împrumut; și urmașii lui sint binecuvîntați. depărtează-te de rău, fă binele, și vei dăinui pe vecie. căci domnul iubește dreptatea, și nu părăsește pe credinșioșii lui. totdeauna ei sint supt paza lui, dar sămînța celor răi este nimicită. cei neprihăniți vor stăpîni țara, și vor locui în ea pe vecie. gura celui neprihănit vestește înțelepciunea, și limba lui trimbatează dreptatea. legea dumnezeului său este în inima lui; și nu i se clatină pașii. cel rău pîndeste pe cel neprihănit, și caută să -l omoare. dar domnul nu -l lasă în mîinile lui, și nu -l osîndește cînd vine la judecată. adăjduiește în domnul, păzește calea lui, și el te va înălța ca să stăpînești țara: vei vedea pe cei răi nimiciți. am văzut pe cel rău în toată puterea lui; se întindea ca un copac verde. dar cînd am trecut a doua oară, nu mai era acolo; l-am căutat, dar nu l-am mai putut găsi. uită-te bine la cel fără prihană, și privește pe cel fără vicleșug; căci omul de pace are parte de moștenitori. dar cei răzvrătiți sint nimiciți cu toții, sămînța celor răi este prăpădită. scăparea celor neprihăniți vine dela domnul; el este ocrotitorul lor la vremea necazului. domnul îi ajută și -i izbăvește; îi izbăvește de cei răi și -i scapă, pentru că se încred în el.

38

(un psalm al lui david. spre aducere aminte.) doamne, nu mă mustra în minia ta, și nu mă pedepsi în urgia ta. căci săgețile tale s'au infipt în mine, și mîna ta apasă asupra mea. „a mai rămas nimic sănătos în carnea mea, din pricina miniei tale; nu mai este nici o vlagă în oasele mele, în urma păcatului meu. căci fărădelegile mele se ridică deasupra capului meu; ca o povară grea, sint prea grele pentru mine. rănile mele miroasă greu și sint pline de coptură, în urma nebuliei mele. sint gîrbovit, peste măsura de istovit; toată ziua umblu plin de întristare. căci o durere arzătoare îmi mistuie măruntaiele, și n'a mai rămas nimic sănătos în carnea mea. sint fără putere, zdrobit cu desăvîrșire; turburarea inimii mele mă face să gem. doamne, toate

dorințele mele sînt înaintea ta, și suspinurile mele nu-ți sînt ascunse. inima îmi bate cu tărie, puterea mă părăsește, și lumina ochilor mei nu mai este cu mine. prietenii și cunoscuții mei se depărtează de rana mea, și rudele mele stau de o parte. ceice vor să-mi ia viața își întind cursule; ceice-mi caută nenorocirea, spun răutăți, și toată ziua urzesc la înșelătorii. iar eu sînt ca un surd, n'aud; sînt ca un mut, care nu deschide gura. sînt ca un om, care n'ade, și în gura căruia nu este niciun răspuns. doamne, în tine nădăjdiesc; tu vei răspunde, doamne, dumnezeule! căci zic: „nu îngădui să se bucure vrăjmașii mei de mine, și să se fudulească împotriva mea, cînd mi se clatină piciorul;” căci sînt aproape să cad, și durerea mea este totdeauna înaintea mea. îmi mărturisesc fărădelegea, mă doare de păcatul meu. dar vrăjmașii mei sînt plini de viață și plini de putere; ceice mă urăsc fără temeii, sînt mulți la număr. ei îmi întorc rău pentru bine, îmi sînt potrivnici, printrucă eu urmăresc binele. u mă părăsi, doamne! dumnezeule, nu te depărta de mine! vino degrabă în ajutorul meu, doamne, mîntuirea mea!

39

(cătore mai marele cîntăreților: cătore iedutun. un psalm al lui david.) ziceam: „voi veghea asupra căilor mele, ca să nu păcătuesc cu limba; îmi voi pune friu gurii, cit va sta cel rău înaintea mea.” am stat mut, în tăcere; am tăcut, măcar că eram nenorocit; și totuș durerea mea nu era mai puțin mare. îmi ardea inima în mine, un foc lăuntric mă mistuia; și atunci mi -a venit cuvîntul pe limbă, și am zis: „doamne, spune-mi care este sfîrșitul vieții mele, care este măsura zilelor mele, ca să știu cit de trecător sînt.” iată că zilele mele sînt cit un lat de mină, și viața mea este ca o nimica înaintea ta. da, orice om este doar o suflare, oricit de bine s'ar ținea. - da, omul umblă ca o umbră, se frîmîntă degeaba, stringe la comori, și nu știe cine le va lua. acum, doamne, ce mai pot nădăjdui eu? în tine îmi este nădejdea izbăveștemă de toate fărădelegile mele! nu mă face de ocară celui nebun! stau mut, nu deschid gura, căci tu lucrezi. abate-ți loviturile dela mine! îmi iese sufletul supt loviturile minii tale. tu pedepsești pe om, și -l lovești pentru fărădelegea lui: îi prăpădești, ca molia, ce are el mai scump. da, orice om este doar o suflare. ascultă-mi rugăciunea, doamne, și pleacă-ți urechea la strigătele mele! nu tăcea în fața lacrimilor mele! căci sînt un străin înaintea ta, un pribeag, ca toți părinții mei. abate-ți privirea dela mine, și lasă-mă să răsufli, pină nu mă duc și să nu mai fiu!

40

(cătore mai marele cîntăreților. un psalm al lui david.) îmi pusesem nădejdea în domnul, și el s'a plecat spre mine, mi -a ascultat strigătele. m'a scos din groapa pieirii, din fundul mocirlei; mi -a pus picioarele pe stîncă, și mi -a întărit pașii. mi -a pus în gură o cîntare nouă, o laudă pentru dumnezeul nostru. mulți au văzut lucrul acesta, s'au temut, și s'au încrezut în

domnul. ferice de omul, care își pune încrederea în domnul, și care nu se îndreaptă spre cei truși și mincinoși! doamne, dumnezeule, multe sînt minunile și planurile tale pentru mine: nimeni nu se poate asemăna cu tine. aș vrea să le vestesc și să le trîmbitez, dar numărul lor este prea mare ca să le povestesc. tu nu dorești nici jertfă, nici dar de minicare, ci mi-ai străpuns urechile; nu ceri nici ardere de tot, nici jertfă de ispișire. atunci am zis: „iată-mă că vin! -în sulul cărții este scris despre mine- vreau să fac voia ta, dumnezeule! și legea ta este în fundul inimii mele. vestesc îndurarea ta, în adunarea cea mare; iată că nu-mi închid buzele. tu știi lucrul acesta, doamne! u în inima mea îndurarea ta, ci vestesc adevărul tău și mîntuirea ta, și nu ascund bunătatea și credincioșia ta în adunarea cea mare. tu, doamne, nu-mi vei opri îndurările tale; ci bunătatea și credincioșia ta mă vor păzi totdeauna. căci rele fără număr mă împresoară, m'au ajuns pedepsele pentru nelegiuirile mele; și nu le mai pot suferi vederea. sînt mai multe decît perii capului meu, și mi se moaie inima. izbăveștemă, doamne! vino, doamne, degrabă în ajutorul meu. să fie rușinați și înfrunțați, toți cei ce vor să-mi ia viața! să dea înapoi și să roșească de rușine ceice-mi doresc pierzarea! să rămînă înlemniți de rușinea lor, cei ce-mi zic: „ha! ha!” să se bucure și să se veselească în tine toți cei ce te caută! ceice iubesc mîntuirea ta să zică fără încetare: „mărit să fie domnul!” eu sînt sărac și lipsit, dar domnul se gîndește la mine. tu ești ajutorul și izbăvitorul meu: nu zăbovi, dumnezeule!

41

(cătore mai marele cîntăreților. un psalm al lui david.) ferice de cel ce îngrijește de cel sărac! căci în ziua nenorocirii domnul îl izbăvește; domnul îl păzește și -l ține în viață. el este fericit pe pămînt, și nu -l lasă la bunul plac al vrăjmașilor lui. domnul îl sprijinește, cînd este pe patul de suferință: îi ușurezi durerile în toate boalele lui. eu zic: „doamne, ai milă de mine! vindecă-mi sufletul! căci am păcătuit împotriva ta.” vrăjmașii mei zic cu răutate despre mine: „cînd va muri? cînd îi va pieri numele?” dacă vine cineva să mă vadă, vorbește neadevăruri, stringe temeiuri ca să mă vorbească de rău; și cînd pleacă, mă vorbește de rău pe afară. toți vrăjmașii mei șoptesc între ei împotriva mea, și cred că nenorocirea mea îmi va aduce pieirea. „este atins rău de tot, -zic ei- iată -l culcat, n'are să se mai scoale!” chiar și acela cu care trăiam în pace, în care îmi puneam încrederea și care minca din pîinea mea, ridică și el călcîiul împotriva mea. dar tu, doamne, ai milă de mine și ridică-mă, ca să le răspund cum li se cuvine. prin aceasta voi cunoaște că mă iubești, dacă nu mă va birui vrăjmașul meu. tu m'ai sprijinit, din pricina neprihănirii mele, și m'ai așezat pe vecie înaintea ta. binecuvîntat să fie domnul, dumnezeul lui israel, din vecinicie în vecinicie! amin! amin!

(câte mai marele cîntăreților. cîntarea fiilor lui core.) cum dorește un cerb izvoarele de apă, așa te dorește sufletul meu pe tine, dumnezeule! sufletul meu însetează după dumnezeu, după dumnezeul cel viu; cînd mă voi duce și mă voi arăta înaintea lui dumnezeu? cu lacrimi mă hrănesc zi și noapte, cînd mi se zice fără încetare: „unde este dumnezeul tău?” mi-aduc aminte, și-mi vărs tot focul inimii în mine, cînd mă gîndesc cum mergeam înconjurat de mulțime, și cum înaintam în fruntea ei spre casa lui dumnezeu, în mijlocul strigătelor de bucurie și mulțămire ale unei mulțimi în sărbătoare. pentru ce te mîhnești, suflete, și gemi înlăuntrul meu? nădăjduiește în dumnezeu, căci iarăși îl voi lauda; el este mîntuirea mea și dumnezeul meu. îmi este mîhnit sufletul în mine, dumnezeule; de aceea la tine mă gîndesc, din țara iordanului, din hermon, și din muntele mîtear. un val cheamă un alt val, la vuietul căderii apelor tale; toate talazurile și valurile tale trec peste mine. ziua, domnul îmi dădea îndurarea lui, iar noaptea, cîntam laudele lui, și înălțam o rugăciune dumnezeului vieții mele. de aceea, zic lui dumnezeu, stîncă mea: „pentru ce mă uiți? pentru ce trebuie să umblu plin de întristare, supt apăsarea vrăjmașului? parcă mi se sfărîmă oasele cu sabia cînd mă batjocoresc vrăjmașii mei, și-mi zic neîncetat: „unde este dumnezeul tău?” pentru ce te mîhnești, suflete, și gemi înlăuntrul meu? nădăjduiește în dumnezeu, căci iarăși îl voi lauda; el este mîntuirea mea și dumnezeul meu.

fă-mi dreptate, dumnezeule, apără-mi pricina împotriva unui neam nemilos! izbăvește-mă de oamenii plini de viclesug și de fărâdelege! tu ești dumnezeul, care mă ocrotește: pentru ce mă lepezi? pentru ce trebuie să umblu plin de întristare, supt apăsarea vrăjmașului? trimete lumina și credincioșia ta, ca să mă călăuzească, și să mă ducă la muntele tău cel sfînt și la locașurile tale! atunci voi merge la altarul lui dumnezeu, la altarul lui dumnezeu, care este bucuria și veselia mea, și te voi lauda cu arfa, dumnezeule, dumnezeul meu! pentru ce te mîhnești, suflete, și gemi înlăuntrul meu? nădăjduiește în dumnezeu, căci iarăși îl voi lauda: el este mîntuirea mea și dumnezeul meu.

(câte mai marele cîntăreților. un psalm al fiilor lui core. o cîntare.) dumnezeule, am auzit cu urechile noastre, și părinții noștri ne-au povestit lucrările, pe cari le-ai făcut pe vremea lor, în zilele de odinioară. cu mîna ta, ai izgonit neamuri, ca să -i sădești pe ei, ai lovit popoare, ca să -i întinzi pe ei. căci nu prin sabia lor au pus mîna pe țară, nu brațul lor i -a mîntuit, ci dreapta ta, brațul tău, lumina feței tale, pentru că îi iubeai. dumnezeule, tu ești împăratul meu: poruncește izbăvirea lui iacov! cu tine doborîm pe vrăjmașii noștri, cu numele tău zdrobim pe protivnicii noștri. căci nu în arcul meu mă încred, nu

sabia mea mă va scăpa; ci tu ne izbăvești de vrăjmașii noștri, și dai de rușine pe cei ce ne urăsc. oi, în fiecare zi, ne lăudăm cu dumnezeu, și pururea slăvim numele tău. -(oprire). dar tu ne lepezi, ne acoperi de rușine, nu mai ieși cu ostirile noastre; ne faci să dăm dosul înaintea vrăjmașului, și ceice ne urăsc, ridică prăzi luate dela noi. e dai ca pe niște oi de mîncat, și ne risipești printre neamuri. vinzi pe poporul tău pe nimic, și nu -l socotești de mare preț. e faci de ocara vecinilor noștri, de batjocura și de risul celor ce ne înconjoară. e faci de pomină printre neamuri, și pricină de clătinare din cap printre popoare. cara mea este totdeauna înaintea mea, și rușinea îmi acopere fața, la glasul celui ce mă batjocorește și mă ocărăște, la vederea vrăjmașului și răzbumătorului. toate acestea ni se întimplă, fără ca noi să te fi uitat, fără să fi călcat legămîntul tău: da, inima nu ni s'a abătut, pașii nu ni s'au depărtat de pe cărarea ta, ca să ne zdrobești în locuința șacalilor, și să ne acoperi cu umbra morții. dacă am fi uitat numele dumnezeului nostru, și ne-am fi întins minile spre un dumnezeu străin, n'ar ști dumnezeu lucrul acesta, el, care cunoaște tainele inimii? dar din pricina ta sîntem junghiați în toate zilele, sîntem priviți ca niște oi sortite pentru măcelărie. trezește-te! pentru ce dormi, doamne? trezește-te! nu ne lepăda pe vecie! pentru ce îți ascunzi fața? pentru ce uiți de nenorocirea și apăsarea noastră? căci sufletul ne este doborît în țărîna de mîhnire, trupul nostru este lipit de pămînt. scoală-te, ca să ne ajuți! izbăvește-ne, pentru bună-tatea ta!

(câte mai marele cîntăreților. de cîntat cum se cîntă: „crinii“. un psalm al fiilor lui core. o cîntare. o cîntare de dragoste.) cuvinte pline de farmec îmi clocotesc în inimă, și zic: „lucrarea mea de laudă este pentru împăratul! ca pana unui scriitor iscusit să-mi fie limba! tu ești cel mai frumos dintre oameni, harul este turnat pe buzele tale: de aceea te -a binecuvîntat dumnezeu pe vecie. războinic viteaz, încinge-ți sabia, -podoaba și slava, da, slava ta! -fii biruitor, suie-te în carul tău de luptă, apără adevărul, blîndeț și neprihănirea, și dreapta ta să strălucească prin isprăvi minunate! săgețile tale sînt ascuțite: supt tine vor cădea popoare, și săgețile tale vor străpunge inima vrăjmașilor împăratului. scaunul tău de domnie, dumnezeule, este vecinic; toiagul de domnie al împărăției tale este un toiag de dreptate. tu iubești neprihănirea, și urăști răutatea. de aceea, dumnezeule, dumnezeul tău te -a uns cu un untdelemn de bucurie, mai pe sus decît pe tovarășii tăi de slujbă. smîrna, aloia și casia îți umplu de miros plăcut toate veșmintele; în casele tale împărătești de fildeş te învelesc instrumentele cu coarde. printre prea iubitele tale sînt fete de împărăți; împărăteasa, mireasa ta, stă la dreapta ta, împodobită cu aur de ofir. ascultă, fiică, vezi și pleacă-ți urechea; uită pe poporul tău și casa tatălui tău! și atunci împăratul îți va pofi frumusețea. și fiindcă este domnul tău, adu -i închinăciunile tale. și fiica tirului, și cele mai bogate din popor vor umbla cu daruri ca să capete bunăvoința ta. fata împăratului este plină

de strălucire înăuntrul casei împărătești; ea poartă o haină țesută cu aur. este adusă înaintea împăratului, îmbrăcată cu haine cusute la gherghef, și urmată de fete, însoțitoarele ei, cari sînt aduse la tine. ele sînt duse în mijlocul bucuriei și veseliei, și intră în casa împăratului. copiii tăi vor lua locul părinților tăi; îi vei pune domni în toată țara. din neam în neam îți voi pomeni numele: de aceea în veci de veci te vor lăuda popoarele.

46

(către mai marele cîntăreților. un psalm al fiilor lui core. de cîntat pe alamot. o cîntare.) Dumnezeu este adăpostul și sprijinul nostru, un ajutor, care nu lipsește niciodată în nevoi. de aceea nu ne temem, chiar dacă s'ar zgudui pămîntul, și s'ar clătina munții în inima mărilor. chiar dacă ar urla și ar spumega valurile mării, și s'ar ridica pînă acolo de să se cutremure munții. - este un rîu, ale cărui izvoare înveselesc cetatea lui Dumnezeu, sfîntul locaș al locuitorilor celui prea înalt. Dumnezeu este în mijlocul ei: ea nu se clatină; Dumnezeu o ajută în revărsatul zorilor. eamurile se frămîntă, împărățiile se clatină, dar glasul lui răsună, și pămîntul se topește de groază. domnul oștirilor este cu noi, Dumnezeu lui iacov este un turn de scăpare pentru noi. - veniți și priviți lucrările domnului, pustiirile, pe cari le -a făcut el pe pămînt. el a pus capăt războaielor pînă la marginea pămîntului; el a sfărîmat arcul, și a rupt sulița, a ars cu foc carăle de război. - „opriți-vă, și să știți că eu sînt Dumnezeu: eu stăpînesc peste neamuri, eu stăpînesc pe pămînt. - domnul oștirilor este cu noi. Dumnezeu lui iacov este un turn de scăpare pentru noi. -

47

(către mai marele cîntăreților. un psalm făcut de fiii lui core.) bateti din palme, toate popoarele! înălțați lui Dumnezeu strigăte de bucurie! căci domnul, cel prea înalt, este înfricoșat: el este împărat mare peste tot pămîntul. el ne supune popoarele, el pune neamurile supt picioarele noastre. el ne alege moștenirea, slava lui iacov, pe care -l iubește. - Dumnezeu se suie în mijlocul strigătelor de biruință, domnul înaintează în sunetul trimbiței. cîntați lui Dumnezeu, cîntați! cîntați împăratul nostru, cîntați! căci Dumnezeu este împărat peste tot pămîntul: cîntați o cîntare înțeleaptă! Dumnezeu împărățește peste neamuri, Dumnezeu șade pe scaunul lui de domnie cel sfînt. domnitorii popoarelor se adună împreună cu poporul dumnezeului lui avraam; căci ale lui Dumnezeu sînt scuturile pămîntului: el este mai înalt și mai pe sus de orice.

48

(o cîntare. un psalm al fiilor lui core.) mare este domnul și lăudat de toți, în cetatea dumnezeului nostru, pe muntele lui cel sfînt. frumoasă înălțime, bucuria întregului pămînt, este muntele sionului; în partea

de miazănoapte este cetatea marelui împărat. Dumnezeu, în casele lui împărătești, este cunoscut ca un turn de scăpare. căci iată că împărații se adunaseră: doar au trecut împreună, au privit -o, au înlemnit, s'au temut, și au luat -o la fugă. i -a apucat un tremur acolo, ca durerea unei femei la facere. au fost izgoniți de parcă ar fi fost luați de vîntul de răsărit, care sfărîmă corăbiile din tarsis. întocmai cum auzisem spunîndu-se, așa am văzut în cetatea domnului oștirilor, în cetatea dumnezeului nostru: Dumnezeu o va face să dăinuască pe vecie. - dumnezeule, la bună-tatea ta ne gîndim, în mijlocul templului tău! ca și numele tău, dumnezeule, și lauda ta răsună pînă la marginile pămîntului; dreapta ta este plină de îndurare. se bucură muntele sionului, și se veselesc ficele lui iuda de judecățile tale. străbateți sionul, și ocoliți -l, numărați -i turnurile, priviți -i întărirea, și cercetați -i palatele, ca să povestiți celor ce vor veni după ei. iată, dumnezeul acesta este Dumnezeuul nostru în veci de veci; el va fi călăuza noastră pînă la moarte.

49

(către mai marele cîntăreților. un psalm al fiilor lui core.) ascultați lucrul acesta, toate popoarele, luați aminte, toți locuitorii lumii: mici și mari, bogați și săraci! gura mea va vorbi cuvinte înțelepte, și inima mea are gînduri pline de judecată. eu îmi plec urechea la pildele care îmi sînt insuflate, îmi încep cîntarea în sunetul arfei. pentru ce să mă tem în zilele nenorocirii, cînd mă înconjoară nelegiuirea protivnicilor mei? ei se încred în avuțiile lor, și se fălesc cu bogăția lor cea mare. dar nu pot să se răscumpere unul pe altul, nici să dea lui Dumnezeu prețul răscumpărării. răscumpărarea sufletului lor este așa de scumpă, că nu se va face niciodată. u vor trăi pe vecie, nu pot să nu vadă mormîntul. da, îl vor vedea: căci înțelepții mor, nebulun și prostul deopotrivă pier, și lasă altora avuțiile lor. ei își închipuiesc că vecinice le vor fi casele, că locuințele lor vor dăinui din veac în veac, ei, cari dau numele lor la țări întregi. dar omul pus în cinste nu dăinuiește, ci este ca dobitoacele cari se taie. iată ce soartă au ei, cei plini de atîta încredere, precum și cei ce îi urmează, cărora le plac cuvintele lor. - sînt duși ca o turmă în locuința morților, îi paște moartea, și în curînd oamenii fără prihană îi calcă în picioare: li se duce frumuseța, și locuința morților le este locașul. dar mie Dumnezeu îmi va scăpa sufletul din locuința morților, căci mă va lua supt ocrotirea lui. - u te teme cînd se îmbogățește cineva, și cînd i se înmulțesc vistieriile casei; căci nu ia nimic cu el cînd moare: vistieriile lui nu se pogoară după el. să se tot creadă omul fericit în viață, să se tot laude cu bucuriile pe cari și le face, căci tot în locuința părinților săi va merge, și nu va mai vedea lumina niciodată. mul pus în cinste, și fără pricepere, este ca dobitoacele pe cari le tai.

(un psalm al lui asaf.) dumnezeu, da, dumnezeu, domnul, vorbește, și cheamă pământul, dela răsăritul soarelui pînă la asfințitul lui. din sion, care este întruparea frumuseței desăvîrșite, de acolo strălucește dumnezeu. dumnezeul nostru vine și nu tace. înaintea lui merge un foc mistuitor, și împrejurul lui o furtună puternică. el strigă spre ceruri sus, și spre pământ, ca să judece pe poporul său: „stringeți-mi pe credincioșii mei, care au făcut legământ cu mine prin jertfă!” - atunci cerurile vor vesti dreptatea lui, căci dumnezeu este cel ce judecă. - ascultă, poporul meu, și voi vorbi; ascultă, israel, și te voi înștiința. eu sînt dumnezeu, dumnezeul tău. u pentru jertfele tale te mustru: căci arderile tale de tot sînt necurmat înaintea mea. u voi lua tauri din casa ta, nici țapi din staulele tale. căci ale mele sînt toate dobitoacele pădurilor, toate fiarele munților cu miile lor. eu cunosc toate păsările de pe munti, și tot ce se mișcă pe cîmp este al meu. dacă mi-ar fi foame, nu ți-aș spune ție, căci a mea este lumea și tot ce cuprinde ea. are mîncînc eu carnea taurilor? oare beau eu sîngele țărilor? adu ca jertfă lui dumnezeu mulțămiri, și împlinește-ți juvințele făcute celui prea înalt. cheamă-mă în ziua necazului, și eu te voi izbăvi, iar tu mă vei proslăvi! dumnezeu zice însă celui rău: „ce tot înșiri tu legile mele, și ai în gură legămîntul meu, cînd tu urăști mustrările, și arunci cuvintele mele înapoia? dacă vezi un hoț, te unești cu el, și te însușești cu precavarii. dai drumul gurii la rău, și limba ta urzește viclesuguri. stai și vorbești împotriva fratelui tău, clevețești pe fiul mamei tale. iată ce ai făcut, și eu am tăcut. ți-ai închipuit că eu sînt ca tine. dar te voi muștra, și îți voi pune totul supt ochi! luați seama dar, voi cari uitați pe dumnezeu, ca nu cumva să vă sfășii, și să nu fie nimeni să vă scape. cine aduce mulțămiri, ca jertfă, acela mă proslăvește, și celui ce veghează asupra căii lui, acela îi voi arăta mîntuirea lui dumnezeu.

(cîntre mai marele cîntăreților. un psalm al lui david. făcut cînd a venit la el proorocul natan, după ce intrase david la bat-șeba.) ai milă de mine, dumnezeule, în bunătatea ta! după îndurarea ta cea mare, șterge fărădelegile mele! spală-mă cu desăvîrșire de nelegiuirea mea, și curățește-mă de păcatul meu! căci îmi cunosc bine fărădelegile, și păcatul meu stă necurmat înaintea mea. împotriva ta, numai împotriva ta, am păcătuit și am făcut ce este rău înaintea ta; așa că vei fi drept în hotărîrea ta, și fără vină în judecata ta. iată că sînt născut în nelegiure, și în păcat m'a zămislit mama mea. dar tu ceri ca adevărul să fie în adîncul inimii: fă dar să pătrundă înțelepciunea înlăuntru! curățește-mă cu isop, și voi fi curat; spală-mă, și voi fi mai alb decît zăpadă. fă-mă să aud veselie și bucurie, și oasele, pe cari le-ai zdrobit tu, se vor bucura. întoarce-ți privirea dela păcatele mele, șterge toate nelegiuirile mele! zidește în mine o inimă curată, dumnezeule, pune în mine un duh nou și statornic! u mă lepăda dela fața ta, și nu lua dela mine duhul tău cel sfînt. dă-mi iarăși bucuria min-

tuirii tale, și sprijinește-mă cu un duh de bunăvoință! atunci voi învăța căile tale pe ceice le calcă, și păcătoșii se vor întoarce la tine. dumnezeule, dumnezeul min-tuirii mele! izbăvește-mă de vina singelui vărsat, și limba mea va lăuda îndurarea ta. doamne, deschide-mi buzele, și gura mea va vesti lauda ta. dacă ai fi voit jertfe, ți-aș fi adus: dar ție nu-ți plac arderile de tot. jertfele plăcute lui dumnezeu sînt un duh zdrobit: dumnezeule, tu nu disprețuiești o inimă zdrobită și mîhnită. în îndurarea ta, varsă-ți binefacerile asupra sionului, și zidește zidurile ierusalimului! atunci vei primi jertfe neprihănite, arderi de tot și jertfe întregi; atunci se vor aduce pe altarul tău vitei.

(cîntre mai marele cîntăreților. o cîntare a lui david. făcută cu prilejul celor spuse de doeg, edomitul, lui saul, cînd zicea: „david s'a dus în casa lui ahimelec.”) pentru ce fălești tu răutatea ta, asupritorule? bunătatea lui dumnezeu ține în veci. limba ta nu nascocesc decît răutate, ca un brici ascuțit, viclean ce ești! tu iubești mai degrabă răul decît binele, mai degrabă minciuna decît adevărul. - tu iubești numai cuvinte nimicioare, limbă înșelătoare! de aceea și dumnezeu te va doborî pe vecie, te va apuca și te va ridica din cortul tău, și te va desrădăcina din pămîntul celor vii. - cei fără prihană vor vedea lucrul acesta, se vor teme, și vor ride de el, zicînd: „iați omul, care nu lua ca ocrotitor pe dumnezeu, ci se încredea în bogățiile lui cele mari, și se bizuia pe răutatea lui.” dar eu sînt în casa lui dumnezeu ca un mîslin verde, mă încred în bunătatea lui dumnezeu, în veci de veci. te voi lăuda totdeauna, pentru că ai lucrat; și, în fața copiilor tăi, voi nădăjdui în numele tău, căci este binevoitor.

(cîntre mai marele cîntăreților. de cîntat pe flaut. o cîntare a lui david.) nebunul zice în inima lui: „nu este dumnezeu!” s'au stricat oamenii, au săvîrșit fărădelegi urite, nu este nici unul care să facă binele. dumnezeu se uită dela înălțimea cerurilor peste ființele oamenilor, ca să vadă dacă este cineva care să fie priceput, și să caute pe dumnezeu. dar toți s'au rătăcit, toți s'au stricat; nu este niciunul care să facă binele, niciunul măcar. „și-au perdut oare mintea ceice săvîrșesc nelegiuirea, de mîncînc pe poporul meu, cum mîncînc pinea, și nu cheamă pe dumnezeu?” atunci vor tremura de spaimă, fără să fie vreo pricină de spaimă; dumnezeu va risipi oasele celor ce tăbăresc împotriva ta, îi vei face de rușine, căci dumnezeu i - a lepădat. ! cine va face să pornească din sion izbăvirea lui israel? cînd va aduce dumnezeu înapoi pe prinșii de război al poporului său, iacov se va veseli, și israel se va bucura.

(cîntre mai marele cîntăreților. de cîntat cu coarde. o cîntare a lui david. făcută cînd au venit zifitii să spună lui saul: „știți că david șade

ascuns printre noi?’ scapă-mă, dumnezeule, prin numele tău, și fă-mi dreptate, prin puterea ta? ascultă-mi rugăciunea, dumnezeule, ia aminte la cuvintele gurii mele. căci niște străini s’au sculat împotriva mea, niște oameni asupritori vor să-mi ia viața; ei nu se gîndesc la dumnezeu. - da, dumnezeu este ajutorul meu, domnul este sprijinul sufletului meu! răul se va întoarce asupra protivnicilor mei; nimicește - i în credincioșia ta! atunci îți voi aduce jertfe de bună voie, voi lăuda numele tău, doamne, căci este binevoitor; căci el mă izbăvește din toate necazurile, și cu ochii mei îmi văd împlinită dorința privitoare la vrăjmașii mei.

55

(către mai marele cîntăreților. de cîntat pe instrumente cu coarde. o cîntare a lui david.) ia aminte, dumnezeule, la rugăciunea mea, și nu te ascunde de cererile mele! ascultă-mă, și răspunde-mi! rătăcesc încoace și încolo, și mă frîmînt, din pricina zarvei vrăjmașului și din pricina apăsării celui rău. căci ei aruncă nenorocirea peste mine, și mă urmăresc cu minie. îmi tremură inima în mine, și mă cuprinde spaima morții, mă apucă frica și groaza, și mă iau fiorii. eu zic: „o, dacă aș avea aripile porumbelului, aș sbura, și aș găsi undeva odihnă;” da, aș fugi departe de tot, și m’aș duce să locuiesc în pustie. -(oprire). aș fugi în grabă la un adăpost de vîntul acesta năpraznic și de furtuna aceasta. imicește -i, doamne, împarte-le limbile, căci în cetate văd silă și certuri; zi și noapte ei îi dau ocol pe ziduri: nelegiuirea și răutatea sînt în sinul ei; răutatea este în mijlocul ei, și vicleșugul și înșelătoria nu lipsesc din piețele ei. u un vrăjmaș mă batjocorește, căci aș suferi: nu protivnicul meu se ridică împotriva mea, căci m’aș ascunde dinaintea lui. ci tu, pe care te socoteam una cu mine, tu, frate de cruce și prieten cu mine! oi, cari trăiam împreună într’o plăcută prietenie, și ne duceam împreună cu mulțimea în casa lui dumnezeu! să vină moartea peste ei, și să se pogoare de vii în locuința morților! căci răutatea este în locuința lor, în inima lor. dar eu strig către dumnezeu, și domnul mă va scăpa. seara, dimineața, și la amiază, oftez și gem, și el va auzi glasul meu. mă va scăpa din lupta care se dă împotriva mea, și-mi va aduce pacea, căci mulți mai sînt împotriva mea! dumnezeu va auzi, și -i va smeri, el, care, din vecinicie, stă pe scaunul lui de domnie. -(oprire). căci în ei nu este nicio nădejde de schimbare, și nu se tem de dumnezeu. ei pun mîna pe cei ce trăiau în pace cu ei, și își calcă legămîntul. gura lor este dulce ca smîntîna, dar în inimă poartă războiul: cuvintele lor sînt mai alunecoase decît untdelemnul, dar cînd ies ele din gură, sînt niște săbii. încredințează-ți soarta în mîna domnului, și el te va sprijini. el nu va lăsa niciodată să se clatine cel neprihănit. și tu, dumnezeule, îi vei pogori în fundul gropii. oamenii setoși de sînge și de înșelăciune, nu vor ajunge nici jumătate din zilele lor. eu însă mă încred în tine!

56

(către mai marele cîntăreților. se cîntă ca „porumbel din stejari depărtati”, o cîntare de laudă a lui david. făcută cînd l-au prins filistenii la gat.) ai milă de mine, dumnezeule! căci niște oameni mă hărțuiesc. toată ziua îmi fac război și mă chinuiesc. toată ziua mă hărțuiesc protivnicii mei; sînt mulți, și se războiesc cu mine ca niște trufași. ridiciteori mă tem, eu mă încred în tine. eu mă voi lăuda cu dumnezeu, cu cuvîntul lui. mă încred în dumnezeu, și nu mă tem de nimic: ce pot să-mi facă niște oameni? într’una ei îmi ating drepturile, și n’au decît gînduri rele față de mine. uneltesc, pîndesc și îmi urmăresc pașii, pentru că vor să-mi ia viața. ei trag nădejde să scape prin nelegiuirea lor: doboară popoarele, dumnezeule, în minia ta! tu numeri pașii vieții mele de pribeag; pune-mi lacrămile în burduful tău: nu sînt ele scrise în cartea ta? vrăjmașii mei dau înapoi, în ziua cînd te strig: știu că dumnezeu este de partea mea. eu mă voi lăuda cu dumnezeu, cu cuvîntul lui, da, mă voi lăuda cu domnul, cu cuvîntul lui. mă încred în dumnezeu, și nu mă tem de nimic: ce pot să-mi facă niște oameni? dumnezeule, trebuie să împlinesc juruințele pe cari ți le-am făcut; îți voi aduce jertfe de mulțămire. căci mi-ai izbăvit sufletul dela moarte, mi-ai ferit picioarele de cădere, ca să umblu înaintea lui dumnezeu, în lumina celor vii.

57

(către mai marele cîntăreților. „nu nimici”. o cîntare de laudă a lui david. făcută cînd a fugit în peșteră, urmărit de saul.) ai milă de mine, dumnezeule, ai milă de mine! căci în tine mi se încrede sufletul; la umbra aripilor tale caut un loc de scăpare, pînă vor trece nenorocirile. eu strig către dumnezeu, către cel prea înalt, către dumnezeu, care lucrează pentru mine. el îmi va trimete izbăvire din cer, în timp ce prigonitorul meu îmi aruncă ocări. (oprire). da, dumnezeu își va trimete bunăitatea și credincioșia. sufletul meu este între niște lei: stau culcat în mijlocul unor oameni cari varsă flăcări, în mijlocul unor oameni ai căror dinți sînt sulite și săgeți, și a căror limbă este o sabie ascuțită. înalță-te peste ceruri, dumnezeule, peste tot pămîntul să se întindă slava ta! ei întinseseră un laț supt pașii mei; sufletul mi se încovoia, și-mi săpaseră o groapă înaintea: dar au căzut ei în ea. - inima mea este tare, dumnezeule, inima mea este tare; voi cînta, da, și voi suna din instrumentele mele. trezește-te, suflete! treziți-vă, alăută și arfă! mă voi trezi în zori de zi. te voi lăuda printre popoare, doamne! te voi cînta printre neamuri. căci bunăitatea ta ajunge pînă la ceruri, și credincioșia ta pînă la nori. înalță-te peste ceruri, dumnezeule, peste tot pămîntul să se întindă slava ta!

58

(către mai marele cîntăreților. „nu nimici”. o cîntare de laudă a lui david.) oare, tăcînd, faceți voi dreptate? oare așa judecați voi fără părtinire, fiii oamenilor?

dimpotrivă! în inimă, săvârșiți nelegiuiri; în țară, puneți în cumpănă silnicia minilor voastre. cei răi sînt stricați încă din pîntecele mamei lor, mincinoșii se rătăcesc odată cu ieșirea din pîntecele mamei lor. au o otravă ca otrava unui șarpe, ca otrava unei aspid surzi, care își astupă urechea, care n'aude glasul vrăjitorilor, glasul fermecătorului celui mai iscusit. dumnezeule, zdrobește-le dinții din gură! smulge, doamne, măselele acestor pui de lei! să se risipească întocmai ca niște ape care se scurg! săgețile, pe care le-ai aruncat ei, să fie niște săgeți tocite! să iară, ca un melc, care se topește umblind; să nu vadă soarele, ca stîrpitura unei femei! înainte ca oalele voastre să simtă focul de spin verde sau uscat, îl va lua virtejul. cel fără prihană se va bucura la vederea răzbumării; își va scâlda picioarele în sîngele celor răi. și atunci oamenii vor zice: „da, este o răsplată pentru cel fără prihană! da, este un dumnezeu care judecă pe pămînt!”

59

(către mai marele cîntăreților. „nu nimici.” o cîntare de laudă a lui david. făcută cînd a trimis saul să -i împresoare casa, ca să -l omoare.) dumnezeule, scapă-mă de vrăjmașii mei, ocrotește-mă de protivnicii mei! scapă-mă de răufăcători, izbăvește-mă de oamenii setoși de sînge! căci iată -i că stau la pîndă să-mi ia viața; niște oameni porniți la rău urzesc lucruri rele împotriva mea, fără să fiu vinovat, fără să fi păcătuit, doamne! cu toată nevinovăția mea, ei aleargă, se pregătesc: trezește-te, ieși înaintea mea, și privește! doamne, dumnezeu oștirilor, dumnezeul lui israel, scoală-te, ca să pedesești toate neamurile! n'avea milă de niciunul din acești vinzători nelegiuîți. - (oprire). se întorc în fiecare seară, urlă ca niște cîini, și dau ocol cetății. da, din gura lor țîșnește răul, pe buzele lor sînt săbii; căci zic: „cine aude?” dar tu, doamne, rizi de ei, tu îți bați joc de toate neamurile. ricare le-ar fi puterea, eu în tine nădăduiesc, căci dumnezeu este scăparea mea. dumnezeul meu, în bunătața lui, îmi iese înainte, dumnezeu mă face să-mi văd împlinită dorința față de cei ce mă prigonesc. u -i ucide, ca să nu uite lucrul acesta poporul meu, ci fă -i să pribegască, prin puterea ta, și doboară -i, doamne, scutul nostru! gura lor păcătuiește la fiecare vorbă, care le iese de pe buze: să se prindă în însăș mindria lor, căci nu spun decît blesteme și minciuni: imicește -i, în minia ta, prăpădește -i, ca să nu mai fie! fă -i să știe că împărătește dumnezeu peste iacov, pînă la marginile pămîntului. - se întorc în fiecare seară, urlă ca niște cîini, și dau ocol cetății. umblă încoace și încolo după hrană, și petrec noaptea ne sătui. dar eu voi cînta puterea ta; discedă minia, voi lăuda bunătața ta. căci tu ești un turn de scăpare pentru mine, un loc de adăpost în ziua necazului meu. , tăria mea! pe tine te voi lăuda, căci dumnezeu, dumnezeul meu cel prea bun, este turnul meu de scăpare.

60

(către mai marele cîntăreților. se cîntă ca și „crinul mărturie”. o cîntare de laudă a lui david, spre în-

vătătură. făcută cînd purta război cu sirienii din mesopotamia și cu sirienii din țoba și cînd s'a întors ioaab și a bătut în valea sării douăsprezece mii de domiți.) dumnezeule, ne-ai lepădat, ne-ai împărășit, și te-ai miniat: ridică-ne iarăș! ai cutremurat pămîntul, l-ai despicat; drege -i spărături, căci se clatină! ai făcut pe poporul tău să treacă prin lucruri grele, ne-ai adăpat cu un vin de amortire. ai dat celorce se tem de tine un steag, ca să -l înalțe spre biruința adevărului. - pentruca prea iubiții tăi să fie izbăviți, scapă-ne prin dreapta tău, și ascultă-ne! dumnezeu a zis în sfîntenia lui: „voi ieși biruitor, voi împărți sihemul, și voi măsura valea sucot. al meu este galaadul, al meu este manase; efraim este tăria capului meu, iar iuda, toiaagul meu de cîrmuire: moab este ligheanul în care mă spăl: peste edom îmi arunc încălțămintea: țara filistenilor strigă de bucurie din pricina mea!” - cine mă va duce în cetatea întărită? cine mă va duce la edom? are nu tu, dumnezeule, care ne-ai lepădat, și nu mai ieși, dumnezeule, cu oștirile noastre? dă-ne ajutor, ca să scăpăm din necaz! căci ajutorul omului este zădarnic. cu dumnezeu vom face isprăvi mari, și el va zdrobi pe vrăjmașii noștri.

61

(către mai marele cîntăreților. de cîntat pe instrumente cu coarde. un psalm al lui david.) ascultă, dumnezeule, strigătele mele, ia aminte la rugăciunea mea! dela capătul pămîntului strig către tine cu inima mîhnită, și zic: „du-mă pe stîncă pe care n'o pot ajunge, căci este prea înaltă pentru mine! căci tu ești un adăpost pentru mine, un turn tare împotriva vrăjmașului. aș vrea să locuiesc pe vecie în cortul tău: să alerg la adăpostul aripilor tale. - căci tu, dumnezeule, îmi ascuți juruînte, tu îmi dai moștenirea celorce se tem de numele tău, un turn tare împotriva vrăjmașului: lungească -i-se anii pe vecie! în veci să rămînă el pe scaunul de domnie, înaintea lui dumnezeu! fă ca bunătața și credincioșia ta să vegheze asupra lui! atunci voi cînta neîncetat numele tău, și zi de zi îmi voi împlini juruînte.

62

(către mai marele cîntăreților. după iedutun. un psalm al lui david.) da, numai în dumnezeu mi se încrede sufletul; dela el îmi vine ajutorul. da, el este stîncă și ajutorul meu, turnul meu de scăpare; nicidecum nu mă voi clătina. pînă cînd va veți năpusti asupra unui om, pînă cînd veți căuta cu toții să -l doborîți ca pe un zid gata să cadă, ca pe un gard gata să se surpe? da, ei pun la cale să -l doboare din înălțimea lui: le place minciuna; cu gura binecuvîntează, dar cu inima blastamă. - da, suflete, încrede-te în dumnezeu, căci dela el îmi vine nădejdea. da, el este stîncă și ajutorul meu, turnul meu de scăpare: nicidecum nu mă voi clătina. pe dumnezeu se întemeiază ajutorul și slava mea; în dumnezeu este stîncă puterii mele, locul meu de adăpost. popoare, în orice vreme, încredeți-vă în el, vărsați-vă inimile înaintea lui! dumnezeu este adăpostul nostru. - da, o nimica sînt fiii omului!

minciună sînt fiii oamenilor! puși în cumpănă toți la olaltă, ar fi mai ușori decît o suflare u vă încredeți în asuprire, și nu vă puneți nădejdea zădarnică în răpire; cînd cresc bogățiile, nu vă lipiți inima de ele. dată a vorbit dumnezeu, de două ori am auzit că „puterea este a lui dumnezeu.” a ta, doamne, este și bunătatea, căci tu răsplătești fiecăruia după faptele lui.

63

(un psalm al lui david. făcut cînd era în pustia lui iuda.) dumnezeule, tu ești dumnezeul meu, pe tine te caut! îmi insetează sufletul după tine, îmi tinjește trupul după tine, într'un pămînt sec, uscat și fără apă. așa te privesc eu în locașul cel sfînt, ca să-ți văd puterea și slava. fiindcă bunătatea ta prețuiește mai mult decît viața, de aceea buzele mele cîntă laudele tale. te voi binecuvînta dar toată viața mea, și în numele tău îmi voi ridica minile. mi se satură sufletul ca de niște bucate grase și miezoase, și gura mea te laudă cu strigăte de bucurie pe buze, cînd mi-aduc aminte de tine în așternutul meu, și cînd mă gîndesc la tine în timpul priveghiurilor nopții. căci tu ești ajutorul meu, și sînt plin de veselie la umbra aripilor tale. sufletul meu este lipit de tine; dreapta ta mă sprijinește. dar cei ce caută să-mi ia viața, se vor duce în adîncimile pămîntului; vor fi dați pradă săbiei, vor fi prada șacalilor. dar împăratul se va bucura în dumnezeu; oricine jură pe el se va făli, căci va astupa gura minci- noșilor.

64

(către mai marele cîntăreților. un psalm al lui david.) ascultă-mi glasul, dumnezeule, cînd gem! ocrotește-mi viața împotriva vrăjmașului de care mă tem! păzește-mă de ucnelirile celor răi, de ceata gălăgioasă a oamenilor nelegiuiți! ei își ascut limba ca o sabie, își aruncă vorbele lor amare, ca niște săgeți, ca să tragă în ascuns asupra celui nevinovat: trag asupra lui pe neașteptate, fără nici o frică. ei se îmbărbătează în răutatea lor: se sfătuesc împreună ca să întindă curse, și zic: „cine ne va vedea? pun la cale nelegiuii, și zic: „iată-ne gata, planul este făcut!” o prăpastie este lăun- trul și inima fiecăruia! dar dumnezeu aruncă săgeți împotriva lor: deodată iată -i loviți. limba lor le - a pricinuit căderea; și toți cei ce -i văd, clatină din cap. toți oamenii sînt cuprinși de frică, și mărturis- esc: „iată ce a făcut dumnezeu,” și recunosc că aceasta este lucrarea lui! cel neprihănit se bucură în domnul și în el își caută scăparea; toți cei cu inima fără pri- hană se laudă că sînt fericiți.

65

(către mai marele cîntăreților. un psalm al lui david. o cîntare.) cu încredere, dumnezeule, vei fi laudat în sion, și împlinite vor fi juruințele cari ți-au fost fă- cute. tu ascuți rugăciunea, de aceea toți oamenii vor veni la tine. mă coplesesc nelegiuirile: dar tu vei ierta fărădelegile noastre. ferice de cel pe care -l alegi tu, și pe care -l primești înaintea ta, ca să locuiască în

curțile tale! ne vom sătura de binecuvîntarea casei tale, de sfîntenia templului tău. în bunătatea ta, tu ne ascuți prin minuni, dumnezeul mintuirii noastre, nădejdea tuturor marginilor îndepărtate ale pămîn- tului și mării! el întărește munții prin tăria lui, și este încins cu putere. el potolește urletul mărilor, urletul valurilor lor, și zarva popoarelor. ceice locui- esc la marginile lumii se înspăimîntă de minunile tale: tu umpli de veselie răsăritul și apusul îndepărtat. tu cercetezi pămîntul și -i dai belșug, îl umpli de bogății, și de riuri dumnezeiești, pline cu apa. tu le dai griu, pe care iată cum îl faci să rodească: îi uzi brazdele, îi sfărîmi bulgării, îl moi cu ploaia, și -i binecuvin- tezi răsădul. încununezi anul cu bunătățile tale, și pașii tăi varsă belșugul. cîmpile pustiei sînt adăpate, și dealurile sînt încinse cu veselie. pășunile se acopăr de oi, și văile se îmbracă cu griu: toate strigă de bu- curie și cîntă.

66

(către mai marele cîntăreților. o cîntare. un psalm.) înălțați lui dumnezeu strigăte de bucurie, toți locuitorii pămîntului. cîntați slavă numelui său, măriți slava lui prin laudele voastre. ziceți lui dum- nezeu: „cît de înfricoșate sînt lucrările tale! din prici- na mărimii puterii tale, vrăjmașii tăi te linguesc. tot pămîntul se închină înaintea ta, și cîntă în cîntea ta, cîntă numele tău. - veniți și priviți lucrările lui dum- nezeu! ce înfricoșat este el, cînd lucrează asupra fi- lilor oamenilor! el a prefăcut marea în pămînt uscat, și riul a fost trecut cu piciorul: atunci ne-am bucurat în el. el stăpînește pe vecie, prin puterea lui. ochii lui urmăresc pe neamuri, ca cei răsvrătiți să nu se mai scoale împotriva lui! - binecuvîntați, popoare, pe dumnezeul nostru! faceți să răsune lauda lui! el ne -a păstrat sufletul cu viață, și n'a îngăduit să ni se cla- tine piciorul. căci tu ne-ai încercat, dumnezeule, ne- ai trecut prin cuptorul cu foc, ca argintul. e-ai adus în laț, și ne-ai pus o grea povară pe coapse. ai lăsat pe oa- meni să încalce pe capetele noastre, am trecut prin foc și prin apă: dar tu ne-ai scos și ne-ai dat belșug. de aceea, voi merge în casa ta arderi de tot, îmi voi împlini juruințele făcute ție, juruințe, cari mi-au ieșit de pe buze, pe cari mi le -a rostit gura cînd eram la strîmtoare. îți voi aduce oi grase, ca ardere de tot, cu grăsimia berbecilor, voi jertfi oi împreună cu țapi. - (oprire). veniți de ascultați, toți cei ce vă temeți de dumnezeu, și voi istorisi cei a făcut el sufletului meu. am strigat către el cu gura mea, și îndată lauda a fost pe limba mea. dacă aș fi cugetat lucruri nelegiuite în inima mea, nu m'ar fi ascultat domnul. dar dumnezeu m'a ascultat, a luat aminte la glasul rugăciunii mele. binecuvîntat să fie dumnezeu, care nu mi -a lepădat rugăciunea, și nu mi -a îndepărtat bunătatea lui!

67

(către mai marele cîntăreților. de cîntat pe instru- mente cu coarde. un psalm. o cîntare.) dumnezeu să aibă milă de noi și să ne binecuvînteze, să facă să lumineze peste noi fața lui, - ca să se cunoască pe

pământ calea ta, și printre toate neamurile mintuirea ta! te laudă, popoarele, dumnezeule, toate popoarele te laudă. se bucură neamurile și se veselesc; căci tu judeci popoarele cu nepărtinire, și povățuiești neamurile pe pământ. - te laudă, popoarele, dumnezeule, toate popoarele te laudă. pământul își dă roadele; dumnezeu, dumnezeul nostru, ne binecuvintează, dumnezeu ne binecuvintează, și toate marginile pământului se tem de el.

68

(câte mai marele cântăreților. un psalm al lui david. o cântare.) dumnezeu se scoală, vrăjmașii lui se risipesc, și protivnicii lui fug dinaintea feței lui. cum se risipește fumul, așa -i risipești tu; cum se topește ceara la foc, așa pier cei răi dinaintea lui dumnezeu. dar cei neprihăniți se bucură, saltă de bucurie înaintea lui dumnezeu, și nu mai pot de veselie. cîntații lui dumnezeu, lăudați numele lui! faceți drum celui ce înaintează prin câmpii. domnul este numele lui: bucurați-vă înaintea lui! el este tatăl orfanilor, apărătorul văduvelor, el, dumnezeu, care locuiește în locașul lui cel sfânt. dumnezeu dă o familie celor părăsiți, el izbăvește pe prinții de război și -i face fericiți; numai cei răsvăriți locuiesc în locuri uscate. dumnezeule, cînd ai ieșit tu în fruntea poporului, și cînd mergeai în pustie, - s'a cutremurat pământul, s'au topit cerurile, dinaintea lui dumnezeu, s'a zguduit sinai dinaintea lui dumnezeu, dumnezeul lui israel. ai dat o ploaie binefăcătoare, dumnezeule, și ai întărit moștenirea ta, sleită de puteri. poporul tău și -a așezat locuința în țara, pe care, prin bunătatea ta, dumnezeule, o pregătisei pentru cei nenorociți. un cuvînt spune domnul, și femeile aducătoare de vești bune sînt o mare ostire: - împărății oștirilor fug, fug, și cea care rămîne acasă, împarte prada. pe cînd voi vă odihniți în mijlocul staulelor, aripile porumbelului sînt acoperite de argint, și penele lui sînt de un galben auriu. - cînd a împrăștiat cel autopoternic pe împărați în țară, parcă nîgea în talmon. munții lui dumnezeu, munții basanului, munți cu multe piscuri, munții basanului, pentruce, munți cu multe piscuri, purtați pismă pe muntele pe care l -a ales dumnezeu ca locaș împărătesc? cu toate acestea domnul va locui în el în veci. carăle domnului se numără cu douăzeci de mii, cu mii și mii; domnul este în mijlocul lor, venind din sinai în locașul său cel sfînt. te-ai suit pe înălțime, ai luat prinși de război, ai luat în dar oameni; cei răzvăriți vor locui și ei lingă domnul dumnezeu. binecuvîntat să fie domnul, care zilnic ne poartă povara, dumnezeu, mintuirea noastră. -(oprire). dumnezeu este pentru noi dumnezeul izbăvirilor, și domnul, dumnezeu, ne poate scăpa de moarte. da, dumnezeu va zdrobi capul vrăjmașilor lui, creștetul capului celor ce trăiesc în păcat. domnul zice: îi voi aduce înapoi din basan, îi voi aduce înapoi din fundul mării, ca să-ți cufunzi piciorul în sînge, și limba cinilor tăi să-și capete partea din vrăjmașii tăi. ei văd intrarea ta, dumnezeule, intrarea dumnezeului meu, împăratului meu, în locașul cel sfînt. în frunte merg cîntăreții, apoi ceice cîntă din instrumente, în mijlocul fetelor cari sună din timpane. binecuvîntați pe dumnezeu în

adunări, binecuvîntați pe domnul, ceice vă scoboriți din israel! iată tinărul beniamin, care stăpînește peste ei, căpeteniile lui iuda și ceața lor, căpeteniile lui zabulon, căpeteniile lui neftali. dumnezeul tău te -a făcut puternic. întărește, dumnezeule, ce ai făcut pentru noi în templul tău. împărații îți vor aduce daruri la ierusalim. înspăimîntă fiara din trestii, ceața taurilor, cu vîitei popoarelor; calcă în picioare pe ceice își pun plăcerea în argint! risipește popoarele cărora le place să se bată! cei mari vin din egipt: etiopia aleargă cu minile întinse spre dumnezeu. cîntații lui dumnezeu, împărățiile pământului, și lăudați pe domnul! -(oprire). cîntați celui ce călărește pe cerurile cerurilor vecinici! iată că se aude glasul lui, glasul lui cel puternic! dați slavă lui dumnezeu, a cărui măreție este peste israel, și a cărui putere este în ceruri. ce înfricoșat ești, dumnezeule, din locașul tău cel sfînt! dumnezeul lui israel dă poporului său tărie și mare putere. binecuvîntat să fie dumnezeu!

69

(câte mai marele cântăreților. de cîntat ca și „crini”. un psalm al lui david.) scapă-mă, dumnezeule, căci îmi amenință apele viața. mă afund în noroi, și nu mă pot ținea; am căzut în prăpastie, și dau apele peste mine. u mai pot strigînd, mi se usucă gîtlejul, mi se topesc ochii, privind spre dumnezeul meu. ce ce mă urască fără temeii, sînt mai mulți decît perii capului meu; ce puternici sînt ceice vor să mă peardă, ceice pe nedrept îmi sînt vrăjmași; trebuie să dau înapoi ce n'am furat. dumnezeule, tu cunoști nebulia mea, și greseliile mele nu-ți sînt ascunse. să nu rămînă de rușine, din pricina mea, ceice nădăduiesc în tine, doamne, dumnezeul oștirilor! să nu roșească de rușine, din pricina mea, ceice te caută, dumnezeul lui israel! căci pentru tine port eu ocara, și îmi acopere fața rușinea. am ajuns un străin pentru frații mei, și un necunoscut pentru fiii mamei mele. căci rîvna casei tale mă mîncîncă și oările celor ce te ocărăsc pe tine cad asupra mea. plîng și postesc, și ei mă ocărăsc. mă îmbrac cu sac, și ei mă batjocoresc. ceice stau la poartă vorbesc de mine, și ceice beau băuturi tari mă pun în cîntece. dar eu cîntez în tine îmi înalț rugăciunea, doamne, la vremea potrivită. în bunătatea ta cea mare, răspunde-mi, dumnezeule, și dă-mi ajutorul tău! scoate-mă din noroi, ca să nu mă mai afund! să fiu izbăvit de vrăjmașii mei și din prăpastie! să nu mai dea valurile peste mine, să nu mă înghită adîncul, și să nu se închidă groapa peste mine! ascultă-mă, doamne, căci bunătatea ta este nemărginită. în îndurarea ta cea mare, întoarce-ți privirile spre mine, și nu-ți ascunde fața de robul tău! căci sînt în necaz: grăbește de m'ascultă! apropie-te de sufletul meu și izbăvește -l! scapă-mă, din pricina vrăjmașilor mei! tu știi ce ocără, ce rușine și batjocură mi se face; toți protivnicii mei sînt înaintea ta. cara îmi rupe inima, și sînt bolnav; aștept să -i fie cuiva milă de mine, dar degeaba; aștept mîngîietori, și nu găsesc niciunul. ei îmi pun fier în mincare, și, cînd mi -e sete, îmi dau să beau oțet. să li se prefacă masa într'o cursă, și liniștea într'un laț! să li se întunece ochii, și să nu mai vadă, și clatină-le mereu

coaapsele! varsă-ți minia peste ei, și să -i atingă urgia ta aprinsă! pustie să le rămână locuința, și nimeni să nu mai locuiască în corturile lor! căci ei prigonesc pe cel lovit de tine, povestesc suferințele celor răniți de tine. adaugă alte nelegiuiri la nelegiuirile lor, și să n'aibă parte de îndurarea ta! să fie șterși din cartea vieții, și să nu fie scriși împreună cu cei neprihăniți! eu sint nenorocit și sufăr: dumnezeule, ajutorul tău să mă ridice! atunci voi lauda numele lui dumnezeu prin cântări, și prin laude îl voi preamări. lucrul acesta este mai plăcut domnului, decît un vitel cu coarne și copite! enorocirii vād lucrul acesta și se bucură; voi, cari căutați pe dumnezeu, veselă să vă fie inima! căci domnul ascultă pe cei săraci, și nu nesocotește pe prinșii lui de război. să -l laude cerurile și pămîntul, mările și tot ce mișună în ele! căci dumnezeu va mîntui sionul, și va zidi cetățile lui iuda; ele vor fi locuite și luate în stăpînire; sămînța robilor lui le va moșteni, și cei ce iubesc numele lui vor locui în ele.

70

(căt-re mai marele cîntăreților. un psalm al lui david. ca aducere aminte.) grăbește, dumnezeule, de mă izbăvește! grăbește de-mi ajută, doamne! să rămînă de rușine și înfrunțați, cei ce vor să-mi ia viața! să dea înapoi și să roșească, cei ce-mi doresc pieirea! să se întoarcă înapoi de rușine, cei ce zic: „aha, aha!” toți cei ce te caută, să se veselească și să se bucure în tine! cei ce iubesc mîntuirea ta, să zică neîncetat: „prea mărît să fie dumnezeu!” eu sint sărac și lipsit: grăbește să-mi ajuti, dumnezeule. tu ești ajutorul și izbăvitorul meu: doamne, nu zăbovi!

71

în tine, doamne, îmi caut scăparea: să nu rămîn de rușine niciodată! scapă-mă, în dreptatea ta, și izbăvește-mă! pleacă-ți urechea spre mine, și ajută-mi. fii o stîncă de adăpost pentru mine, unde să pot fugi totdeauna! tu ai hotărît să mă scapi, căci tu ești stîncă și cetățuia mea. izbăvește-mă, dumnezeule, din mina celui rău, din mina omului nelegiuit și asupritor! căci tu ești nădejdea mea, doamne, dumnezeule! în tine mă încred din tineretea mea. pe tine mă sprijinesc, din pîntecele mamei mele. tu ești binefăcătorul meu încă din pîntecele mamei; pe tine te laud fără-’ncetare. pentru mulți am ajuns ca o minune, dar tu ești scăparea mea cea tare. să mi se umple gura de laudele tale, și’n fiecare zi să te slăvesc! u mă lepăda la vremea bătrîneții; cînd mi se duc puterile, nu mă părăsi! căci vrăjmașii mei vorbesc de mine, și ceice-mi pîndesc viața se sfătuiesc între ei, zicînd: „! -a părăsit dumnezeu; urmăriți -l, puneți mîna pe el, căci nu -i nimeni care să -l scape!” dumnezeule, nu te depărta de mine! dumnezeule, vino de grab în ajutorul meu! să rămînă de rușine și nimiciți, cei ce vor să-mi ia viața! să fie acoperiți de rușine și de ocară, cei ce-mi caută perzarea! și eu voi nădăjdui pururea, te voi lauda tot mai mult. gura mea va vesti, zi de zi, dreptatea și mîntuirea ta, căci nu -i cunosc marginile. voi spune lucrările tale cele put-

ernice, doamne, dumnezeule! voi pomeni dreptatea ta și numai pe a ta. dumnezeule, tu m'ai învățat din tineretă, și pînă acum eu vestesc minunile tale. u mă părăsi, dumnezeule, chiar la bătrînețe cărunte, ca să vestesc tăria ta neamului de acum, și puterea ta neamului de oameni care va veni! dreptatea ta, dumnezeule, ajunge pînă la cer; tu ai săvîrșit lucruri mari: dumnezeule, cine este ca tine? e-ai făcut să trecem prin multe neazuri și nenorociri; dar ne vei da iarăș viață, ne vei scoate iarăș din adîncurile pămîntului. înalță-mi mărimea mea, întoarce-te, și mîngîie-mă din nou! și te voi lauda în sunet de alăută, îți voi cînta credincioșia. dumnezeule, te voi lauda cu arfa, sfîntul lui israel! cînd te voi lauda, voi fi cu bucuria pe buze, cu bucuria în sufletul, pe care mi l-ai izbăvit; și limba mea va vesti zi de zi dreptatea ta, căci cei ce-mi caută pierzarea sint rușinați și roși de rușine.

72

(un psalm al lui solomon.) dumnezeule, dă judecățile tale împăratului, și dă dreptatea ta fiului împăratului! și el va judeca pe poporul tău cu dreptate, și pe nenorociții tăi cu nepărtînire. munții vor aduce pace poporului, și dealurile de asemenea, ca urmare a dreptății tale. el va face dreptate nenorociților poporului, va scăpa pe copiii săracului, și va zdrobi pe asupritor. așa că se vor teme de tine, cit va fi soarele, și cit se va arăta luna, din neam în neam; va fi ca o ploaie, care cade pe un pămînt cosit, ca o ploaie repede, care udă cîmpia. în zilele lui va înflori cel neprihănit, și va fi belșug de pace pînă nu va mai fi lună. el va stăpîni dela o mare la alta, și dela rîu pînă la marginile pămîntului. locuitorii pustiei își vor pleca genunchiul înaintea lui, și vrăjmașii vor lînge țărîna. împărații tarsusului și ai ostroavelor vor plăti biruri, împărații sebei șiabei vor aduce daruri. da, toți împărații se vor închina înaintea lui, toate neamurile îi vor sluji. căci el va izbăvi pe săracul care strigă, și pe nenorocitul, care n'are ajutor. va avea milă de cel nenorocit și de cel lipsit, și va scăpa viața săracilor; îi va izbăvi de apăsare și de silă, și singele lor va fi scump înaintea lui. ei vor trăi, și -i vor da aur din seba; se vor ruga neîncetat pentru el, și -l vor binecuvînta în fiecare zi. va fi belșug de griu în țară, pînă în virful munților, și spicele lor se vor clătina ca și copacii din liban; oamenii vor înflori în cetăți ca iarba pămîntului. umele lui va dăinui pe vecie: cit soarele îi va ținea numele. cu el se vor binecuvînta unii pe alții, și toate neamurile îl vor numi fericit. binecuvîntat să fie domnul, dumnezeul lui israel, singurul care face minuni! binecuvîntat să fie în veci slăvitul lui nume! tot pămîntul să se umple de slava lui! amin! amin! sfîrșitul rugăciunilor lui david, fiul lui isai.

73

(un psalm al lui asaf.) da, bun este dumnezeu cu israel, cu cei cu inima curată. totuș, eră să mi se îndoiea piciorul, și erau să-mi alunece pașii! căci mă uitam cu jînd la cei nesocotiți, cînd vedeam fericirea celor răi. într'adevăr, nimic nu -i turbură pînă la moarte, și

trupul le este încărcat de grăsime. 'au parte de suferințele omenești, și nu sint loviți ca ceilalți oameni. deaceia mindria le slujește ca salbă, și asuprirea este haina care -i învelește. li se bulbucă ochii de grăsime, și au mai mult decît le-ar dori inima. rîd, și vorbesc cu răutate de asuprire: vorbesc de sus, și înalță gura pînă la ceruri, și limba le cutreieră pămîntul. deaceia aleargă lumea la ei, înghite apă din plin, și zice: „ce ar putea să știe dumnezeu, și ce ar putea să cunoască cel prea înalt?” așa sint cei răi: totdeauna fericiți, și își măresc bogățiile. degeaba dar mi-am curățit eu inima, și mi-am spălat minile în nevinovăție: căci în fiecare zi sint lovit, și în toate diminețile sint pedepsit. dacă aș zice: „vreau să vorbesc ca ei,” iată că n'aș fi credincios neamului copiilor tăi. m'am gîndit la aceste lucruri ca să le pricep, dar zădarnică mi -a fost truda, pînă ce am intrat în sfîntul locaș al lui dumnezeu, și am luat seama la soarta dela urmă a celor răi. da, tu -i pui în locuri alunecoase, și -i arunci în prăpăd. cum sint nimiciți într'o clipă! sint perduți, prăpădiți printr'un sfîrșit năpraznic. ca un vis la deșteptare, așa le lezezi chipul, doamne, la deșteptarea ta! cînd mi se amără inima, și mă simteam străpuns în măruntaie, eram prost și fără judecată, eram ca un dobitoc înaintea ta. însă eu sint totdeauna cu tine, tu m'ai apucat de mina dreaptă; mă vei călăuzi cu sfatul tău, apoi mă vei primi în slavă. pe cine altul am eu în cer afară de tine? și pe pămînt nu-mi găsesc plăcerea în nimeni decît în tine. carnea și inima pot să mi se prăpădească: fiindcă dumnezeu va fi pu-rușea stîncii inimii mele și partea mea de moștenire. căci iată că ceice se depărtează de tine, pier; tu nimicești pe toți ceice-ți sint necredincioși. cît pentru mine, fericirea mea este să mă apropiu de dumnezeu: pe domnul dumnezeu îl fac locul meu de adăpost, ca să povestesc toate lucrările tale.

74

(o cîntare a lui asaf.) pentruce, dumnezeule, ne lep-ezi pentru totdeauna? pentruce te minii pe turma pășunii tale? adu-ți aminte de poporul tău, pe care l-ai cîștigat odinioară, pe care l-ai răscumpărat ca seminție a moștenirii tale! adu-ți aminte de muntele sionului, unde îți aveai locuința; îndreaptă-ți pașii spre aceste locuri pustiite fără curmare! vrăjmașul a pustiit totul în locașul tău cel sfînt. protivnicii tăi au mugit în mijlocul templului tău; și-au pus semnele lor drept semne. parcă erau niște oameni, cari ridică toporul într'o pădure deasă: în curînd au sfărîmat toate podoabele săpate, cu lovituri de securi și ciocane. au pus foc sfîntului tău locaș; au dărimat și au pîngărit locuința numelui tău. ei ziceau în inima lor: „să -i prăpădim pe toți!” au ars toate locurile sfînte din țară. semnele noastre nu le mai vedem; nu mai este niciun prooroc, și nu mai este nimeni printre noi, care să știe pînă cînd... pînă cînd, dumnezeule, va batjocori asupritorul, și va nesocoti vrăjmașul fără curmare numele tău? pentruce îți tragi înapoi mina și dreapta ta? scoate -o din sin și nimicește -il! totuș, dumnezeu este împăratul meu, care din vremuri străvechi dă izbăviri în mijlocul acestei țări. tu ai despărțit marea ca puterea ta, ai sfărîmat capetele bal-

aurilor din ape; ai zdrobit capul leviatanului, l-ai dat să -l mănince fiarele din pustie. ai făcut să țîșnească izvoare în piraie, ai uscat riuri, cari nu seacă. a ta este ziua, a ta este și noaptea; tu ai așezat lumina și soarele. tu ai statornicit toate hotarele pămîntului, tu ai rînduit vara și iarna. adu-ți aminte, doamne, că vrăjmașul te batjocorește, și un popor nechibzuit hulește numele tău! u lăsa pradă fiarelor sufletul turturelei tale, și nu uita pe vecie viața nenorociților tăi! ai în vedere legămîntul! căci locurile dosnice din țară sint pline de birloage de tilhari. să nu se întoarcă rușinat cel apăsător, ci nenorocitul și săracul să laude numele tău! scoală-te, dumnezeule, apără-ți pricina! adu-ți aminte de ochările, pe cari ți le aruncă în fiecare zi cel fără minte! u uita strîgătele protivnicilor tăi, zarva care crește necurmat a celor ce se ridică împotriva ta!

75

(către mai marele cîntăreților. „nu nimici.” un psalm al lui asaf. o cîntare.) te lăudăm, dumnezeule, te lăudăm; noi, cari chemăm numele tău, vestim minunile tale! „atunci cînd va veni vremea hotărîții,” zice domnul, „voi judeca fără părtinire. poate să se cutremure pămîntul cu locuitorii lui: căci eu îi în-tăresc stilpii.” -oprire). eu zic celor ce se fălesc: „nu vă fălțiți și celor răi: „nu ridicați capul sus” u vă ridicați capul așa de sus, nu vorbiți cu atîta trufie! căci nici dela răsărit, nici dela apus, nici din pustie, nu vine înălțarea. ci dumnezeu este cel ce judecă: el scoboară pe unul, și înalță pe altul. în mina domnului eu am potir, în care fierbe un vin plin de amestecătură. cînd îl varsă, toți cei răi de pe pămînt sug, îl sorb și -l beau pînă în fund! eu însă voi vesti pururea aceste lucruri; voi cînta laude în cinsta dumnezeului lui iacov, și voi doborî toate puterile celor răi: puterile celui neprihănit însă se vor înalța.

76

(către mai marele cîntăreților. de cîntat cu instrumente cu coarde. un psalm al lui asaf. o cîntare.) dumnezeu este cunoscut în iuda, mare este numele lui în israel. cortul lui este în salem, și locuința lui în sion; acolo a sfărîmat el săgețile, scutul, sabia, și armele de război. - tu ești mai măreț, mai puternic decît munții răpitorilor. despoiați au fost vitejii aceia plini de inimă, au adormit somnul de apoi; n'au putut să se aperse, toți acei oameni viteji. la mustrarea ta, dumnezeule lui iacov, au adormit și călăreții și cai. cît de înfricoșat ești tu! cine poate să-ți stea împotriva, cînd îți izbucnește minia? ai rostit hotărîrea dela înalțimea cerurilor; pămîntul s'a îngrozit și a tăcut, cînd s'a ridicat dumnezeu să facă dreptate, și să scape pe toți nenorociții de pe pămînt. - mul te laudă chiar și în minia lui, cînd te îmbraci cu toată urgia ta. faceți juruințe domnului, dumnezeului vostru, și împliniți-le! toți ceice -l înconjoară, să aducă daruri dumnezeului celui înfricoșat. el frînge mindria domnitorilor, el este înfricoșat pentru împărații pămîntului.

(către mai marele cîntăreților. după iedutun. un psalm al lui asaf.) strig cu glasul meu către dumnezeu, strig cu glasul meu către dumnezeu, și el mă va asculta. în ziua necazului meu, caut pe domnul; noaptea, minile îmi stau întinse fără curmare; sufletul meu nu vrea nicio mîngiere. mi-aduc aminte de dumnezeu, și gem; mă gîndesc adînc în mine, și mi se mihnește duhul. - tu îmi ții ploapele deschise; și, de mult ce mă frîmînt, nu pot vorbi. mă gîndesc la zilele de demult, la anii de odinioară. mă gîndesc la cîntările mele noaptea, cuget adînc în lăuntrul inimii mele, îmi cade duhul pe gînduri, și zic: „va lepăda domnul pentru totdeauna? și nu va mai fi el binevoitor? s'a isprăvit bunătatea lui pe vecie? s'a dus făgăduința lui pentru totdeauna? a uitat dumnezeu să aibă milă? și -a tras el, în minia lui, înapoi îndurarea?” - atunci îmi zic: „ceea ce mă face să sufăr, este că dreapta celui prea înalt nu mai este aceea...” dar tot voi lăuda lucrările domnului, căci îmi aduc aminte de minunile tale de odinioară; da, mă voi gîndi la toate lucrările tale, și voi lua aminte la toate isprăvile tale. dumnezeule, căile tale sînt sfînte! care dumnezeu este mare ca dumnezeul nostru? tu ești dumnezeul, care faci minuni; tu ți-ai arătat puterea printre popoare. prin brațul tău, tu ai izbăvit pe poporul tău, pe fiii lui iacov și ai lui iosif. cînd te-au văzut apele, dumnezeule, cînd te-au văzut apele, s'au cutremurat, și adîncurile s'au mișcat. orii au turnat apă cu găleata, tunetul a răsunat în nori, și săgețile tale au sburat în toate părțile. tunetul tău a izbucnit în vîrtej de vînt, fulgerile au luminat lumea: pămîntul s'a mișcat și s'a cutremurat. ți-ai croit un drum prin mare, o cărare prin apele cele mari, și nu ți s'au mai cunoscut urmele. ai povățuit pe poporul tău ca pe o turmă, prin mîna lui moise și aaron.

78

(o cîntare a lui asaf.) ascultă, poporul meu, învățăturile mele! luați aminte la cuvintele gurii mele! îmi deschid gura și vorbesc în pilde, vestesc înțelepciunea vremurilor străvechi. ce am auzit, ce știm, ce ne-au povestit părinții noștri, nu vom ascunde de copiii lor; ci vom vesti neamului de oameni care va veni laudele domnului, puterea lui, și minunile pe cari le -a făcut. el a pus o mărturie în iacov, a dat o lege în israel, și a poruncit părinților noștri să-și învețe în ea copiii, ca să fie cunoscută de cei ce vor veni după ei, de copiii cari se vor naște, și cari, cînd se vor face mari, să vorbească despre ea copiilor lor; pentru ca aceștia să-și pună încrederea în dumnezeu, să nu uite lucrările lui dumnezeu, și să păzească poruncile lui. să nu fie, ca părinții lor, un neam neascultător și răzvrătit, un neam, care n'avea o inimă tare, și al cărui duh nu era credincios lui dumnezeu! fiii lui efraim, înarmați și trăgînd cu arcul, au dat dosul în ziua luptei, pentru că n'au ținut legămîntul lui dumnezeu, și n'au voit să umble întocmai după legea lui. au dat uitării lucrările lui, minunile lui, pe cari li le arătase. înaintea părinților lor, el făcuse minuni în țara egiptului, în cîmpia Țoan. a despărțit marea, și le -a deschis un drum prin ea, ridicînd apele ca un

zid. i -a călăuzit ziua cu un nor, și toată noaptea cu lumina unui foc strălucitor. a despăcat stînci în pustie, și le -a dat să bea ca din niște valuri cu ape multe. a făcut să țîșnească izvoare din stînci, și să curgă ape ca niște riuri. dar ei tot n'au încetat să păcătuiască împotriva lui, n'au încetat să se răzvrătescă împotriva celui prea înalt în pustie, au ispitit pe dumnezeu în inima lor, cerînd mîncare după poftele lor. au vorbit împotriva lui dumnezeu, și au zis: „oare va putea dumnezeu să pună o masă în pustie? iată că el a lovit stîncă, de au curs ape, și s'au vărsat sîroaie. dar va putea el să dea și pine, sau să facă rost de carne poporului său?” domnul a auzit, și s'a miniat. un foc s'a aprins împotriva lui iacov, și s'a stîrnit împotriva lui israel minia lui, pentru că n'au crezut în dumnezeu, pentru că n'au avut încredere în ajutorul lui. el a poruncit norilor de sus, și a deschis porțile cerurilor: a plouat peste ei mană de mîncare, și le -a dat grîu din cer. au mîncat cu toții pînea celor mari, și le -a trimes mîncare să se sature. a pus să sufle în ceruri vîntul de răsărit, și a adus, prin puterea lui, vîntul de miazăzi. a plouat peste ei carne ca pulberea, și păsări inaripate, cit nisipul mării; le -a făcut să cadă în mijlocul taberii lor, dejur împrejurul locuințelor lor. ei au mîncat și s'au săturat din destul: dumnezeu le -a dat ce doriseră. dar n'apucaseră să-și stîmpere bine pofta, mîncarea le era încă în gură, cînd s'a stîrnit minia lui dumnezeu împotriva lor, a lovit de moarte pe cei mai tari din ei, și a doborât pe tinerii lui israel. cu toate acestea, ei n'au încetat să păcătuiască, și n'au crezut în minunile lui. de aceea, el le -a curmat zilele ca o suflare, le -a curmat anii printr'un sfîrșit năpraznic. cînd îi lovea de moarte, ei îl căutau, se întorceau și se îndreptau spre dumnezeu; își aduceau aminte că dumnezeu este stîncă lor, și că dumnezeul autopoternic este izbăvitorul lor. dar îl înșelau cu gura, și -l mințeau cu limba. inima nu le era tare față de el, și nu erau credincioși legămîntului său. totuși, în îndurarea lui, el iartă nelegiuirea și nu nimicește; își oprește de multe ori minia și nu dă drumul întregii lui urgii. el și -a adus deci aminte că ei nu erau decît carne, o suflare care trece și nu se mai întoarce. deciteori s'au răzvrătit ei împotriva lui în pustie! deciteori l-au miniat ei în pustietate! da, n'au încetat să ispitească pe dumnezeu, și să întărească pe stîncă lui israel. u și-au mai adus aminte de puterea lui, de ziua, cînd i -a izbăvit de vrăjmaș, de minunile, pe cari le -a făcut în egipt, și de semnele lui minunate din cîmpia Țoan. cum le -a prefăcut riurile în sînge, și n'au putut să bea din apele lor. cum a trimes împotriva lor niște muște otrăvitoare, cari i-au mîncat, și broaște, cari i-au nimicit. cum le -a dat holdele pradă omizilor, rodul muncii lor pradă lăcustelor. cum le -a prăpădit viile, bătîndu-le cu piatră, și smochinii din egipt cu grindină. cum le -a lăsat vitele pradă grindinei, și turmele pradă focului cerului. el și -a aruncat împotriva lui minia lui aprinsă, urgia, iuțimea și necazul: o droaie de ingeri aducători de nenorociri. cum și -a dat drum slobod miniei, nu le -a scăpat sufletul dela moarte, și le -a dat viață pradă molimei; cum a lovit pe toți întîii născuți din egipt, pîrga puterii în corturile lui ham. cum a pornit pe poporul său ca pe niște oi, și i -a

povățuit ca pe o turmă în pustie. cum i -a dus fără nici o grijă, ca să nu le fie frică, iar marea a acoperit pe vrăjmașii lor. cum i -a adus spre hotarul lui cel sfânt, spre muntele acesta, pe care dreapta lui l -a cîștigat. cum a izgonit neamurile dinaintea lor, le -a împărțit țara în părți de moștenire, și a pus semințiile lui israel să locuiască în corturile lor. dar ei au ispitit pe dumnezeul prea înalt, s'au răzvrătit împotriva lui, și n'au ținut poruncile lui. ci s'au depărtat și au fost necredincioși, ca și părinții lor, s'au abătut la o parte, ca un arc înșelător, l-au supărat prin înălțimile lor, și i-au stîrnit gelozia cu idolii lor. dumnezeu a auzit, și s'a miniat, și a urgisit rău de tot pe israel. a părăsit locuința lui din silo, cortul în care locuia între oameni. și -a dat slava pradă robiei, și marea lui în minile vrăjmașului. a dat pradă săbiei pe poporul lui, și s'a miniat pe moștenirea lui. pe tinerii lui i -a ars focul, și fecioarele lui n'au mai fost sărbătorite cu cîntări de nuntă. preoții săi au căzut uciși de sabie, și văduvele lui nu s'au bociat. atunci domnul s'a trezit, ca unul care a dormit, ca un viteaz îmbărbătat de vin, și a lovit pe protivnicii lui, cari fugeau, acoperindu -i cu vecinică ocară. însă a lepădat cortul lui iosif, și n'a ales seminția lui efraim; ci a ales seminția lui iuda, muntele sionului, pe care -l iubește. și -a zidit sfîntul locaș ca cerurile de înalt, și tare ca pămîntul, pe care l -a întemeiat pe veci. a ales pe robul său david, și l -a luat dela staulele de oi. l -a luat dindărătul oilor, cari alăptau, ca să pască pe poporul său iacov, și pe moștenirea sa israel. și david i -a cîrmuit cu o inimă neprihănită, și i -a povățuit cu mini pricepute.

79

(un psalm al lui asaf.) dumnezeule, au năvălit neamurile în moștenirea ta, au pingărit templul tău cel sfînt, și au prefăcut ierusalimul într'un morman de pietre. trupurile neînsuflite ale robilor tăi le-au dat să le mănince păsările cerului, și carnea credincioșilor tăi au dat -o s'o mănince fiarele pămîntului. ca apa le-au vărsat singele, de jur împrejurul ierusalimului, și n'a fost nimeni să -i îngroape. am ajuns de ocară vecinilor noștri, de batjocura și de risul celor ce ne înconjoară. pînă cînd, doamne, te vei minia fără încetare, și va arde minia ta ca focul? varsă-ți minia peste neamurile, cari nu te cunosc, și peste împărățiile, cari nu cheamă numele tău! căci au mîncat pe iacov, și i-au pustiit locuința. u-ți mai aduce aminte de nelegiuirile strămoșilor noștri, ci să ne iese degrab înaintea îndurării tale! căci sîntem nenorociți de tot! ajută-ne, dumnezeul mintuirii noastre, pentru slava numelui tău! izbăvește-ne, și iartă-ne păcatele, pentru numele tău! pentru că zică neamurile: „unde este dumnezeul lor?” să se știe, înaintea ochilor noștri, printre neamuri, că tu răzbuni singele vărsat al robilor tăi! să ajungă pînă la tine gemetele prinșilor de război! scapă, prin brațul tău cel puternic, pe cei ce pier! întoarce vecinilor noștri, de șapte ori în sinul lor, batjocurile, cari îi le-au aruncat ei ție, doamne! și noi, poporul tău, turma pășunii tale, te vom lăuda în veci, și vom vesti din neam în neam laudele tale.

81

(cître mai marele cîntăreților. de cîntat ca și „crinii mărturie”. un psalm al lui asaf.) ia aminte, păstorul lui israel, tu, care povățuiești pe iosif ca pe o turmă! arată-te în strălucirea ta, tu, care sezi pe heruvimi! trezește-ți puterea, înaintea lui efraim, beniamin și manase, și vino în ajutorul nostru! ridică-ne, dumnezeule, fă să strălucească fața ta, și vom fi scăpați! doamne, dumnezeul oștirilor, pînă cînd te vei minia, cu toată rugăciunea poporului tău? îi hrănești cu o pine de lacrimi, și -i adăpi cu lacrimi din plin. e faci să fim mărul de ceartă al vecinilor noștri, și vrăjmașii noștri rid de noi între ei. ridică-ne, dumnezeul oștirilor! fă să strălucească fața ta, și vom fi scăpați! tu ai adus o vie din egipt, ai izgonit neamuri, și ai sădit -o. ai făcut loc înaintea ei: și ea a dat rădăcini și a umplut țara. munții erau acoperiți de umbra ei, și ramurile ei erau ca niște cedri ai lui dumnezeu. își întindea mlădițele pînă la mare, și lăstarii pînă la riu. pentrucă i-ai rupt gardul acum, de -o jăfuiesc toți trecătorii? rămă mistrețul din pădure, și o mănîncă fiarele cîmpului. dumnezeul oștirilor, întoarce-te iarăș! privește din cer, și vezi! cercetează via aceasta! crotește ce a sădit dreapta ta, și pe fiul, pe care ți l-ai ales!... ea este arsă de foc, este tăiată! de muștrarea feței tale, ei pier! mina ta să fie peste omul dreptei tale, peste fiul omului, pe care ți l-ai ales! și atunci nu ne vom mai depărta de tine. înviorează-ne iarăș, și vom chema numele tău. doamne, dumnezeul oștirilor, ridică-ne iarăș! fă să strălucească fața ta, și vom fi scăpați!

(un psalm al lui asaf.) dumnezeu stă în adunarea lui dumnezeu; el judecă în mijlocul dumnezeilor. - „pînă cînd veți judeca strîmb, și veți căuta la fața celor răi? - faceți dreptate celui slab și orfanului, dați dreptate nenorocitului și săracului, scăpați pe cel nevoiaș și lipsit, izbăviți -i din mina celor răi.” dar ei nu vor să știe de nimic, nu pricep nimic, ci umblă în întunec; de aceea se clatină toate temeliele pămîntului. eu am zis: „sînteți dumnezei, toți sînteți fii ai celui prea înalt.” însă veți muri ca niște oameni, veți cădea ca un domnitor oarecare.” - scoală-te, dumnezeule, și judecă pămîntul! căci toate neamurile sînt ale tale.

(o cîntare. un psalm al lui asaf.) dumnezeule, nu tăcea! nu tăcea, și nu te odihni, dumnezeule! căci iață că vrăjmașii tăi se frîmîntă, și ceice te urăsc înalță capul. fac planuri pline de viclesug împotriva poporului tău, și se sfătuiesc împotriva celor ocrotiți de tine. „veniți”, zic ei, „să -i nimicim din mijlocul neamurilor, ca să nu se mai pomenească numele lui israel!” se string toți cu o inimă, fac un legămint împotriva ta: corturile lui edom și ismaeliții, moabul și hagareniții, ghebal, amon, amalec, filistenii cu locuitorii tirului. asiria se unește și ea cu ei, și își împrumută brațul ei copililor lui lot. -(oprire). fă-le ca lui madian, ca lui siseră, ca lui iabin la pîriul chison, cari au fost nimiciți la en-dor, și au ajuns un gunoi pentru îngrășarea pămîntului. căpeteniile lor fă-le ca lui oreb și zeeb, și tuturor domnilor lor ca lui zebah și țalmuna! căci ei zic: „să punem mina pe locuințele lui dumnezeu!” dumnezeule, fă -i ca virtutea de praf, ca paiul luat de vînt, ca focul care arde pădurea, și ca flacăra, care aprinde munții! urmărește -i astfel cu furtuna ta, și bagă groaza în ei cu vijelia ta! acopere-le fața de rușine, ca să caute numele tău, doamne! să fie rușinați și îngroziiți pe vecie, să le roșească obrazul de rușine și să piară! ca să știe că numai tu, al cărui nume este domnul, tu ești cel prea înalt pe tot pămîntul;

(către mai marele cîntăreților. de cîntat pe ghitis. un psalm al fiilor lui core.) cit de plăcute sînt locașurile tale, doamne al oștirilor! sufletul meu suspină și tinjește de dor după curțile domnului, inima și carnea mea strigă către dumnezeul cel viu! pînă și pasărea își găsește o casă acolo, și rînduina un cuib unde își pune puii... ah! altarele tale, doamne al oștirilor, împăratul meu și dumnezeul meu! fericite de ceice locuiesc în casa ta! căci ei tot mai pot să te laude. - fericite de ceice și pun țaria în tine, în a căror inimă locuiește încrederea. cînd străbat aceștia valea plîngerii, o prefac într'un loc plin de izvoare, și ploaia timpurie o acopere cu binecuvîntări. ei merg din putere în putere, și se înfățișează înaintea lui dumnezeu în sion. doamne, dumnezeul oștirilor, ascultă rugăciunea mea! ia aminte, dumnezeul lui iacov! - (oprire). tu, care ești scutul nostru, vezi, dumnezeule,

și privește fața unsului tău! căci mai mult face o zi în curțile tale de cit o mie în altă parte; eu vreau mai bine să stau în pragul casei dumnezeului meu, decît să locuiesc în corturile răutății! căci domnul dumnezeu este un soare și un scut, domnul dă îndurare și slavă, și nu lipsește de niciun bine pe cei ce duc o viață fără prihană. doamne al oștirilor, fericite de omul care se încrede în tine!

(către mai marele cîntăreților. un psalm al fiilor lui core.) tu ai fost binevoitor cu țara ta, doamne! ai adus înapoi pe prinșii de război ai lui iacov; ai iertat nelegiuirea poporului tău, i-ai acoperit toate păcatele; -(oprire). ți-ai abătut toată aprinderea, și te-ai întors din înțuirea miniei tale. întoarce-ne iarăș, dumnezeule mîntuirii noastre! încetează-ți minia împotriva noastră! în veci te vei minia pe noi? în veci îți vei lungi minia? u ne vei înviora iarăș, pentruca să se bucure poporul tău în tine? arată-ne, doamne, bunățatea ta, și dă-ne mîntuirea ta! eu voi asculta ce zice dumnezeu, domnul: căci el vorbește de pace poporului său și iubiților lui, numai, ei să nu cadă iarăș în nebulie. da, mîntuirea lui este aproape de ceice se tem de el, pentruca în țara noastră să locuiască slava. bunățatea și credincioșia se întîlesc, dreptatea și pacea se sîrută. credincioșia răsare din pămînt, și dreptatea privește dela înălțimea cerurilor. domnul ne va da și fericirea, și pămîntul nostru își va da roadele. dreptatea va merge și înaintea lui, și -l va și urma, călcînd pe urmele pașilor lui!

(o rugăciune a lui david.) ia aminte, doamne, și ascultă-mă! căci sînt nenorocit și lipsit. păzește-mi sufletul, căci sînt unul din cei iubiți de tine! scapă, dumnezeule, pe robul tău, care se încrede în tine! ai milă de mine, doamne! căci toată ziua strig către tine. înveselește sufletul robului tău, căci la tine, doamne, îmi înalț sufletul. căci tu ești bun, doamne, gata să ierți, și plin de îndurare cu toți ceice te cheamă. pleacă-ți urechea, doamne, la rugăciunea mea, ia aminte la glasul cererilor mele! te chem, în ziua necazului meu, căci m'ascuți. iemeni nu este ca tine între dumnezei, doamne, și nimic nu seamănă cu lucrările tale. toate neamurile, pe cari le-ai făcut, vor veni să se închine înaintea ta, doamne, și să dea slavă numelui tău. căci tu ești mare, și faci minuni, numai tu ești dumnezeu. învață-mă căile tale, doamne! eu voi umbla în adevărul tău. fă-mi inima să se teamă de numele tău. te voi lăuda din toată inima mea, doamne, dumnezeul meu, și voi prea mări numele tău în veci! căci mare este bunățatea ta față de mine, și tu îmi izbăvești sufletul din adîncă locuință a morților. dumnezeule, niște îngimfați s'au sculat împotriva mea, o ceată de oameni asupritori vor să-mi ia viața, și nu se gîndesc la tine. dar tu, doamne, tu ești un dumnezeu îndurător și milostiv, îndelung răbdător și bogat în bunățate și în credincioșie. îndreaptă-ți privirile spre mine, și ai milă de mine: dă tărie robului tău, și scapă pe fiul

roabei tale! fă un semn pentru mine, ca să vadă vrăjmașii mei și să rămână de rușine, căci tu mă ajută și mă mîngîi, doamne!

87

(un psalm al fiilor lui core. o cîntare.) sionul are temeliile așezate pe muntii cei sfinți: domnul iubește porțile sionului mai mult decît toate locașurile lui iacov. lucruri pline de slavă au fost spuse despre tine, cetate a lui Dumnezeu! - eu pomenesc egiptul și babilonul printre cei ce mă cunosc; iată, țara filistenilor, tirul, cu etiopia: „în sion s'au născut.” - iar despre sion este zis: „toți s'au născut în el,” și cel prea înalt îl întărește. domnul numără popoarele, scriindu-le: „acolo s'au născut.” - și cei ce cîntă și ceice joacă strigă: „toate izvoarele mele sînt în tine.”

88

(o cîntare. un psalm al fiilor lui core. către mai marele cîntăreților. de cîntat cu flautul. o cîntare a lui herman, ezrahitul.) doamne, Dumnezeu mintuirii mele! zi și noapte strig înaintea ta! s'ajungă rugăciunea mea înaintea ta! ia aminte la cererile mele; căci mi s'a săturat sufletul de rele, și mi se apropie viața de locuința morților. sînt pus în rîndul celor ce se pogoară în groapă, sînt ca un om, care nu mai are putere. stau întins printre cei morți, ca cei uciși și culcați în mormînt, de cari nu-ți mai aduci aminte, și cari sînt despărțiți de mîna ta. m'ai aruncat în groapa cea mai de jos, în întunec, în adîncuri. minia ta mă apasă, și mă năpădești cu toate valurile tale. - ai îndepărtat dela mine pe toți prietenii mei, m'ai făcut o pricină de scîrbă pentru ei; sînt închis și nu pot să ies. mi se toposc ochii de suferință; în toate zilele te chem, doamne, și-mi întind minile spre tine! are pentru morți faci tu minuni? sau se scoală morții să te laude? - se vorbește de bunătatea ta în mormînt, și de credincioșia ta în adînc? sînt cunoscute minunile tale în întunec, și dreptatea ta în țara uitării? doamne, eu își cer ajutorul, și dimineața rugăciunea mea se înalță la tine. pentruce, doamne, lepezi sufletul meu? pentruce îmi ascunzi fața ta? din tinereță, sînt nenorocit și trag să mor, sînt cuprins de spamele tale, și nu știu ce să mai fac. minia ta trece peste mine, spamele tale mă nimicesc de tot. ele mă înconjoară toată ziua, ca niște ape, mă înfașoară toate deodată. ai depărtat dela mine pe prieteni și tovarăși; și cei de aproape ai mei s'au făcut nevăzuți.

89

(o cîntare a lui etan, ezrahitul.) voi cînta totdeauna îndurările domnului: voi spune din neam în neam, cu gura mea, credincioșia ta. căci zic: „îndurarea are temelii vecinice! tare ca cerurile este credincioșia ta!” - „am făcut legămînt cu alesul meu” - zice domnul - „iață ce am jurat robului meu david: „îți voi întări sămînța pe vecie, și' - n-vei îți voi așeza scaunul de domnie.” cerurile laudă minunile tale, doamne, și credincioșia ta în adunarea sfinților! căci, în cer, cine

se poate asemăna cu domnul? cine este ca tine între fiii lui Dumnezeu? Dumnezeu este înfricoșat în adunarea cea mare a sfinților, și de temut pentru toți ceice stau în jurul lui. doamne, Dumnezeu ostirilor, cine este puternic ca tine, doamne! și credincioșia ta te înconjoară. tu îmblînzești mindria mării; cînd se ridică valurile ei, tu le potolești. tu ai zdrobit egiptul ca pe un hoit, ai risipit pe vrăjmașii tăi prin puterea brațului tău. ale tale sînt cerurile și pămîntul, tu ai întemeiat lumea și tot ce cuprinde ea. tu ai făcut miazănoaptea și miazăziua; taborul și hermonul se bucură de numele tău. brațul tău este puternic, mîna ta este tare, dreapta ta este înălțată. dreptatea și judecata sînt temelia scaunului tău de domnie; bunătatea și credincioșia sînt înaintea feței tale. fericite de poporul, care cunoaște sunetul trimbiței, care umblă în lumina feței tale, doamne! el se bucură neîncetat de numele tău, și se fălește cu dreptatea ta. căci tu ești fala puterii lui; și, în bunăvoința ta, ne ridici puterea noastră. căci domnul este scutul nostru, sfîntul lui israel este împăratul nostru. atunci ai vorbit într'o vedenie prea iubitului tău, și ai zis: „am dat ajutorul meu unui viteaz, am ridicat din mijlocul poporului un tînăr; am găsit pe robul meu david, și l-am uns cu untdelemnul meu cel sfînt. mîna mea îl va sprijini, și brațul meu îl va întări. vrăjmașul nu l va prinde, și cel rău nu l va apăsa; ci voi zdrobi dinaintea lui pe protivnicii lui, și voi lovi pe cei ce l urăsc. credincioșia și bunătatea mea vor fi cu el, și tăria lui se va înălța prin numele mele. voi da în mîna lui marea, și în dreapta lui riurile. el îmi va zice: „tu ești tatăl meu, Dumnezeu meu și stîncă mîntuirii mele!” iar eu îl voi face în-țiul născut, cel mai înalt dintre împărații pămîntului. îi voi păstra totdeauna bunătatea mea, și legămîntul meu îi va fi neclintit. îi voi face vecinică sămînța, și scaunul lui de domnie ca zilele cerurilor. dacă fiii lui vor părăsi legea mea, și nu vor umbla după poruncile mele, dacă vor călca orînduirile mele, și nu vor păzi poruncile mele, atunci le voi pedepsi fărădelegile cu nuiaua, și nelegiuirile cu lovituri; dar nu-mi voi îndepărta deloc bunătatea dela ei, și nu-mi voi face credincioșia de minciună; nu-mi voi călca legămîntul, și nu voi schimba ce a ieșit de pe buzele mele. am jurat odată pe sfințenia mea: să mint eu oare lui david? sămînța lui va dăinui în veci; scaunul lui de domnie va fi înaintea mea ca soarele; ca luna, va dăinui pe vecie, și ca martorul credincios din cer. -(oprire). și totuș, tu l-ai îndepărtat, și te-ai miniat pe unsul tău; ai nesocotit legămîntul făcut cu robul tău; i-ai dorobîrît și i-ai pîrgărit cununa. i-ai prăbușit toate zidurile, și i-ai dărimat toate cetățile. toți trecătorii îl jăfuiesc, și a ajuns de batjocura vecinilor lui. ai înălțat dreapta protivnicilor lui, ai înveselit pe toți vrăjmașii lui, ai făcut ca ascușul săbiei lui să dea înapoi, și nu l-ai sprijinit în luptă. ai pus capăt strălucirii lui, și i-ai trîntit la pămînt scaunul de domnie; i-ai scurtat zilele tinereții, și l-ai acoperit de rușine. -(oprire) pînă cînd, doamne, te vei ascunde fără încetare, și-ți va arde minia ca focul? adu-ți aminte ce scurtă este viața mea, și pentruce nimic ai făcut pe toți fiii omului. este vreun om care să poată trăi și să nu vadă moartea, care să poată să-și scape sufletul din locuința morților? - unde sînt, doamne, îndurările tale dintii, pe cari le-ai jurat lui

david, în credincioșia ta? adu-ți aminte, doamne, de ocară robilor tăi, adu-ți aminte că port în sin ocară multor popoare; adu-ți aminte de ocările vrăjmașilor tăi, doamne; de ocările lor împotriva pașilor unsului tău! binecuvântat să fie domnul în veci! amin! amin!

90

(o rugăciune a lui moise, omul lui dumnezeu.) doamne, tu ai fost locul nostru de adăpost, din neam în neam. înainte ca să se fi născut munții, și înainte ca să se fi făcut pământul și lumea, din vecinicie în vecinicie, tu ești dumnezeu! tu întorci pe oameni în țărână, și zici: „întoarceți-vă fiii oamenilor!” căci înaintea ta, o mie de ani sînt ca ziua de ieri, care a trecut, și ca o strajă din noapte. îi măтури, ca un vis: dimineața, sînt ca iarba, care încolțește iarăș: înfloresc dimineața, și crește, iar seara este tăiată și se usucă. oi simtem mistuiți de minia ta, și îngroziți de urgia ta. tu pui înaintea ta nelegiuirile noastre, și scoți la lumina feței tale păcatele noastre cele ascunse. toate zilele noastre pier de urgia ta, vedem cum ni se duc anii ca un sunet. anii vieții noastre se ridică la șaptezeci de ani, iar, pentru cei mai tari, la optzeci de ani; și lucrul cu care se mindrește omul în timpul lor nu este decît trudă și durere, căci trece iute, și noi sburăm. dar cine ia seama la tăria miniei tale, și la urgia ta, așa cum se cuvine să se teamă de tine? învăța-ne să ne numărăm bine zilele, ca să căpătăm o inimă înțeleaptă! întoarce-te, doamne! pînă cînd zăbovești? ai milă de robii tăi! satură-ne în fiecare dimineață de bunătatea ta, și toată viața noastră ne vom bucura și ne vom veseli. înveșelește-ne tot atîtea zile cîte ne-ai smerit, tot atîția ani cît am văzut nenorocirea! să se arate robilor tăi lucrarea ta, și slava ta fiilor lor! fie peste noi bunăvoința domnului dumnezeului nostru! și întărește lucrarea minilor noastre, da, întărește lucrarea minilor noastre!

91

celce stă supt ocrotirea celui prea înalt, și se odihnește la umbra celui atotputernic, zice despre domnul: „el este locul meu de scăpare, și cetățuia mea, dumnezeul meu în care mă încred!” da, el te scapă de lațul vinătorului, de ciumă și de pustiirile ei. el te va acoperi cu penele lui, și te vei ascunde supt aripile lui. căci scut și pavăză este credincioșia lui! u trebuie să te temi nici de groaza din timpul nopții, nici de săgeata care sboară ziua, nici de ciuma, care umblă în întunec, nici de molima, care bintuie ziua nameaza mare. mie să cadă alături de tine, și zece mii la dreapta ta, dar de tine nu se va apropia. doar vei privi cu ochii, și vei vedea răsplătirea celor răi. pentru că zici: „domnul este locul meu de adăpost!” și faci din cel prea înalt turnul tău de scăpare, de aceea nici o nenorocire nu te va ajunge, nici o urgie nu se va apropia de cortul tău. căci el va porunci îngerilor săi să te păzească în toate căile tale; și ei te vor duce pe mini, ca nu cumva să-ți lovești piciorul de vreo piatră. vei pași peste lei și peste năpirci, și vei călca peste pui de lei și peste șerpi. - „fiindcă mă iubește-zice domnul-deaceia îl

voi izbăvi; îl voi ocroti, căci cunoaște numele meu. cînd mă va chema, îi voi răspunde; voi fi cu el în strîmtorare, îl voi izbăvi și -l voi proslăvi. îl voi sătura cu viață lungă, și -i voi arăta mîntuirea mea.”

92

(un psalm. o cîntare pentru ziua sabbatului.) frumos este să laudăm pe domnul, și să mărîm numele tău, prea înalte, să vestim dimineața bunătatea ta, și noaptea credincioșia ta, cu instrumentul cu zece coarde și cu alăuta, în sunetele arfei. căci tu mă înveșelești cu lucrările tale, doamne, și eu cînt de veselie, cînd văd lucrarea minilor tale. cît de mari sînt lucrările tale, doamne, și cît de adînci sînt gîndurile tale! mul prost nu cunoaște lucrul acestuia, și cel nebul nu ia seama la el. dacă cei răi înverzesc ca iarba, și dacă toți cei ce fac răul înfloresc, este numai ca să fie nimiciți pe vecie. dar tu, doamne, ești înălțat în veci de veci! căci iată, doamne, vrăjmașii tăi, iată vrăjmașii tăi pier: toți cei ce fac răul sînt risipiți. dar mie, tu-mi dai puterea bivoului, și m'ai stropit cu untdelemn proaspăt. chiul meu își vede împlinită dorința față de vrăjmașii mei, și urechea mea aude împlinirea dorinței mele față de protivnicii mei cei răi. cel fără prihană înverzește ca finicul, și crește ca cedrul din liban. cei sădiți în casa domnului, înverzesc în curțile dumnezeului nostru. ei aduc roade și la bătrîneță, sînt plini de suc și verzi, ca să arate că domnul este drept, el stîncă mea, în care nu este nelegiurie.

93

domnul împărătește, îmbrăcat cu măreție; domnul este îmbrăcat și încins cu putere: de aceea lumea este tare și nu se clatină. scaunul tău de domnie este așezat din vremuri străvechi; tu ești din vecinicie! riurile voiesc, doamne, riurile voiesc tare, riurile se umflă cu putere. dar mai puternic decît vuietul apelor mari, și mai puternic decît vuietul valurilor năpraznice ale mării, este domnul în locurile cerești. mărturiile tale sînt cu totul adevărate; sfințenia este podoaba casei tale, doamne, pentru tot timpul cît vor ținea vremurile.

94

doamne, dumnezeul răzbunărilor, tu, dumnezeul răzbunărilor, arată-te! scoală-te, judecătorul pămîntului, și răspătește celor mindri după faptele lor! pînă cînd vor birui cei răi, doamne, pînă cînd vor birui cei răi? ei în cuvîntări puternice, vorbesc cu trufie, și toți cei ce fac răul se fălesc. ei zdrobesc pe poporul tău, doamne, și asupresc moștenirea ta. junghe pe văduvă și pe străin,ucid pe orfani, și zic: „nu vede domnul, și dumnezeul lui iacov nu ia aminte!” totuș, învățați-vă minte, oameni fără minte! cînd vă veți înțelepți, nebulilor? cel ce a sădit urechea, s'ar putea să n'audă? cel ce a întocmit ochiul, s'ar putea să nu vadă? cel ce pedepsește neamurile, s'ar putea să nu pedepsească, el, care a dat omului pricepere? domnul cunoaște gîndurile omului: știe că sînt deșerte. fericite de omul, pe

care -l pedepsești tu, doamne, și pe care -l înveți din legea ta, ca să -l liniștești în zilele nenorocirii, pînă se va săpa groapa celui rău! căci domnul nu lasă pe poporul său, și nu-și părăsește moștenirea. ci se va face odată judecata după dreptate, și toți cei cu inima curată o vor găsi bună. cine mă va ajuta împotriva celor răi? cine mă va sprijini împotriva celor ce fac răul? de n'ar fi domnul ajutorul meu, cît de curînd ar fi sufletul meu în tăcerea morții! ridicite ori zic: „mi se clatină piciorul!” bunătatea ta, doamne, mă sprijinește totdeauna. cînd gînduri negre se frîmîntă cu grămada înlăuntrul meu, mîngîierile tale îmi înviorează sufletul. te vor pune cei răi să șezi pe scaunul lor de domnie, ei cari pregătesc nenorocirea la adăpostul legii? ei se string împotriva vieții celui neprihănit, și osîndesc singe nevinovat. dar domnul este turnul meu de scăpare, dumnezeul meu este stîncă mea de adăpost. el va face să cadă asupra lor nelegiuirea, el îi va nimici prin răutatea lor; domnul, dumnezeul nostru, îi va nimici.

95

veniți să cîntăm cu veselie domnului, și să strigăm de bucurie către stîncă mîntuirii noastre. să mergem înaintea lui cu laude, să facem să răsunе cîntece în cinstea lui! căci domnul este un dumnezeu mare, este un împărat mare mai pesu de toți dumnezeii. el ține în mînă adîncimile pămîntului, și virfurile munților sînt ale lui. a lui este marea, el a făcut -o, și mîinile lui au întocmi uscatul: veniți să ne închinăm și să ne smerim, să ne plecăm genunchiul înaintea domnului, făcătorului nostru! căci el este dumnezeul nostru, și noi sîntem poporul pășunii lui, turma, pe care o povătuiește mîna lui... o! de ați asculta azi glasul lui! - „nu vă împetriți inima, ca la meriba, ca în ziua dela masa, în pustie, unde părinții voștri m'au ispitit, și m'au încercat, măcarcă văzuseră lucrările mele. pa-truzeci de ani m'am scrisbit de neamul acesta, și am zis: „este un popor cu inima rătăcită; ei nu cunosc căile mele.” de aceea am jurat în minia mea: „nu vom intra în odihna mea!”

96

cîntați domnului o cîntare nouă! cîntați domnului, toți locuitorii pămîntului! cîntați domnului, binecuvîntați numele lui, vestiți din zi în zi mîntuirea lui! povestiți printre neamuri slava lui, printre toate popoarele minunilor lui! căci omul este mare și foarte vrednic de laudă. el este mai de temut decît toți dumnezeii. căci toți dumnezeii popoarelor sînt niște idoli, dar domnul a făcut cerurile. strălucirea și măreția sînt înaintea feței lui, slava și podoaba sînt în locașul lui cel sfînt. familiile popoarelor, dați domnului, dați domnului slavă și cinste! dați domnului slava cuvenită numelui lui! aduceți daruri de mîncare, și intrați în curțile lui! închinați-vă înaintea domnului îmbrăcați cu podoabe sfînte, tremurați înaintea lui, toți locuitorii pămîntului! spuneți printre neamuri: „domnul împărătește! deaceia lumea este tare, și nu se clatină.” domnul judecă popoarele cu dreptate. să

se bucure cerurile, și să se veselească pămîntul; să mugească marea cu tot ce cuprinde ea! să tresalte cîmpia, cu tot ce e pe ea, toți copaci pădurii să strige de bucurie înaintea domnului! căci el vine, vine să judece pămîntul. el va judeca lumea cu dreptate, și popoarele după credincioșia lui.

97

domnul împărătește: să se veselească pămîntul, și să se bucure ostroavele cele multe! orii și negura îl înconjoară, dreptatea și judecata sînt temelii scaunului său de domnie. înaintea lui merge focul, și arde dejur împrejur pe protivnicii lui. fulgerile lui luminează lumea: pămîntul îl vede și se cutremură. munții se topecs ca ceara înaintea domnului, înaintea domnului întregului pămînt. cerurile vestesc dreptatea lui, și toate popoarele văd slava lui. sînt rușinați, toți cei ce slujesc icoanelor, și cari se fălesc cu idoli: toți dumnezeii se închină înaintea lui. sionul aude lucrul acesta, și se bucură, se veselesc fiicele lui iuda de judecățile tale, doamne! căci tu, doamne, tu ești cel prea înalt peste tot pămîntul, tu ești prea înălțat mai pe sus de toți dumnezeii. urîți răul, ceice iubiți pe domnul! el păzește sufletele credincioșilor lui, și -i izbăvește din mîna celor răi. lumina este sămănată pentru cel neprihănit, și bucuria pentru cei cu inima curată. eprihăniților, bucurați-vă în domnul, și măriți prin laudele voastre sfințenia lui!

98

(un psalm.) cîntați domnului o cîntare nouă, căci el a făcut minuni. dreapta și brațul lui cel sfînt i-au venit în ajutor. domnul și -a arătat mîntuirea, și -a descoperit dreptatea înaintea neamurilor. și -a adus aminte de bunătatea și credincioșia lui față de casa lui israel: toate marginile pămîntului au văzut mîntuirea dumnezeului nostru. strigați către domnul cu strigăte de bucurie, toți locuitorii pămîntului! chiuiți, strigați, și cîntați laude! cîntați domnului cu arfa, cu arfa și cu cîntece din gură! cu trîmbețe și sunete din corn, strigați de bucurie înaintea împăratului, domnului! să urlе marea cu tot ce cuprinde ea, să chiuie lumea și cei ce locuiesc pe ea, să bată din palme riurile, să strige de bucurie toți munții înaintea domnului! căci el vine să judece pămîntul! el va judeca lumea cu dreptate, și popoarele cu nepărtinire.

99

domnul împărătește: popoarele tremură; el șade pe heruvimi: pămîntul se clatină. domnul este mare în sion, și înălțat peste toate popoarele. să laude oamenii numele tău cel mare și înfricoșat, căci este sfînt! să laude oamenii tăria împăratului, căci iubește dreptatea! tu întărești dreptatea, tu faci dreptate și judecată în iacov. înălțați pe domnul, dumnezeul nostru, și închinați-vă înaintea așternutului picioarelor lui, căci este sfînt! moise și aaron, dintre preoții lui, și samuel, dintre ceice chemau numele lui, au chemat pe domnul, și el i -a ascultat. el le -a vorbit din stîlpul de

nor; ei au păzit poruncile lui și legea, pe care le -a dat -o el. doamne, dumnezeul nostru, tu i-ai ascultat; ai fost pentru ei un dumnezeu iertător, dar i-ai pedepsit pentru greșelile lor. înălțați pe domnul, dumnezeul nostru, și închinați-vă pe muntele lui cel sfânt! căci domnul, dumnezeul nostru, este sfânt!

100

(un psalm de laudă.) strigați de bucurie către domnul, toți locuitorii pământului! slujiți domnului cu bucurie, veniți cu veselie înaintea lui. să știți că domnul este dumnezeu! el ne -a făcut, ai lui sintem: noi sintem poporul lui și turma pășunii lui. intrați cu laude pe porțile lui, intrați cu cântări în curțile lui! lăudați -l și binecuvințați -i numele. căci domnul este bun; bunătatea lui ține în veci, și credincioșia lui din neam în neam.

101

(un psalm al lui david.) voi cînta bunătatea și drep-tatea; ție, doamne, îți voi cînta. mă voi purta cu înțelepciune pe o cale neprihănită. -cînd vei veni la mine? -voi umbla cu inima fără prihană, în mijlocul casei mele. u voi pune nimic rău înaintea ochilor mei; urăsc purtarea păcătoșilor; ea nu se va lipi de mine. inima strică se va depărta de mine; nu vreau să cunosc pe cel rău. pe cel ce clevește în ascuns pe aproapele său, îl voi nimici; pe cel cu priviri trufăse și cu inima îngîmfată, nu -l voi suferi. voi avea ochii îndreptați asupra credincioșilor din țară, ca să locuiască lingă mine; cel ce umblă pe o cale fără prihană acela îmi va sluji. cel ce se dedă la înșelăciune nu va locui în casa mea; cel ce spune minciuni nu va sta înaintea mea. în fiecare dimineată voi nimici pe toți cei răi din țară, ca să stirpesc din cetatea domnului pe toți ceice săvîrșesc nelegiuirea.

102

(o rugăciune a unui nenorocit, cînd este doborît de înstrinare și își varsă plîngerea înaintea domnului.) doamne, ascultă-mă rugăciunea, și s'ajungă strigătul meu pînă la tine! u-mi ascunde fața ta în ziua necazu-lui meu! pleacă-ți urechea spre mine, cînd strig! ascultă-mă degrab! căci zilele mele pier ca fumul, și oasele îmi ard ca un tăciune. inima îmi este lovită, și mi se usucă întocmai ca iarba; pînă și pînea uit să mi -o mîncînc. așa de mari îmi sint gemetele, că mi se lipesc oasele de carne. seamăn cu pelicanul din pustie, sint ca o cucuvaie din dărimături; nu mai pot dormi, și sint ca pasărea singuratică pe un acoperiș. în fiecare zi mă bățjocoresc vrăjmașii mei, și protivnicii mei jură pe mine în minia lor. mîncînc țărînă în loc de pine, și îmi amestec lacrămile cu băutura, din pricina miniei și urgiei tale; căci tu m'ai ridicat, și m'ai aruncat departe. zilele mele sint ca o umbră gata să treacă, și mă usuc ca iarba. dar tu, doamne, tu împărățești pe vecie, și pomenirea ta ține din neam în neam. tu te vei scula, și vei avea milă de sion; căci este vremea să te înduri de el, a venit vremea hotărîtă pentru el. căci

robii tăi iubesc pietrele sionului, și le e milă de țărîna lui. atunci se vor teme neamurile de numele domnu-lui, și toți împărații pământului de slava ta. da, dom-nul va zidi iarăș sionul, și se va arăta în slava sa. el ia aminte la rugăciunea nevoiașului, și nu -i nesocotește rugăciunea. să se scrie lucrul acesta pentru neamul de oameni care va veni, și poporul, care se va naște, să laude pe domnul! căci el privește din înălțimea sfînte-niei lui; domnul privește din ceruri pe pămînt, ca să audă gemetele prinșilor de război, și să izbăvească pe cei ce sint pe moarte; pentru ca ei să vestească în sion numele domnului, și laudele lui în ierusalim, cînd se vor stringe toate popoarele, și toate împărățiile, ca să slujească domnului. el mi -a frînt puterea în drum, și mi -a scurtat zilele, eu zic: „dumnezeule, nu mă lua la jumătatea zilelor mele, tu, ai cărui ani țin vecinic” tu ai întemeiat în vechime pămîntul, și cerurile sint lu-crarea minilor tale. ele vor pieri, dar tu vei rămînea; toate se vor învechi ca o haină; le vei schimba ca pe un veșmînt, și se vor schimba. dar tu rămii acelaș, și anii tăi nu se vor sfîrși. fiii robilor tăi își vor locui țara, și sămînța lor va rămînea înaintea ta.

103

binecuvîntează, suflete, pe domnul, și tot ce este în mine să binecuvînteze numele lui cel sfînt! binecu-vîntează, suflete, pe domnul, și nu uita nici una din binefacerile lui! el îți iartă toate fărădelegile tale el îți vindecă toate boalele tale; el îți izbăvește viața din groapă, el te încununează cu bunătate și îndurare; el îți satură de bunătăți bătrîneța, și te face să întinerеști iarăș ca vulturul. domnul face dreptate și judecată tuturor celor asupriți. el și -a arătat căile sale lui moise, și lucrările sale copiilor lui israel. domnul este îndurător și milostiv, îndelung răbdător și bogat în bunătate. el nu se ceartă fără încetare, și nu ține mi-nia pe vecie. u ne face după păcatele noastre, nu ne pedepsește după fărădelegile noastre. ci cit sint de sus cerurile față de pămînt, atît este de mare bunătatea lui pentru cei ce se tem de el; cit este de departe răsăritul de apus, atît de mult depărtează el fărădelegile noas-tre dela noi. cum se îndură un tată de copii lui, așa se îndură domnul de ceice se tem de el. căci el știe din ce sintem făcuți; își aduce aminte că sintem țărînă. mul! zilele lui sint ca iarba, și înflorește ca floarea de pe cîmp. cînd trece un vînt peste ea, nu mai este, și locul pe care -l cuprîndea, n'o mai cunoaște. dar bunătatea domnului ține în veci pentru ceice se tem de el, și îndurarea lui pentru copiii copiilor lor, pentru ceice păzesc legămîntul lui, și își aduc aminte de poruncile lui, ca să le împlinească. domnul și -a așezat scaunul de domnie în ceruri, și domnia lui stăpînește peste tot. binecuvîntați pe domnul, îngerii lui, cari sinteți tari în putere, cari împliniți poruncile lui, și cari ascultați de glasul cuvîntului lui. binecuvîntați pe domnul, toate oștirile lui, robii lui, cari faceți voia lui! binecu-vîntați pe domnul, toate lucrările lui, în toate locurile stăpînirii lui! binecuvîntează, suflete, pe domnul!

binecuvîntează, suflă, pe domnul! doamne, dumnezeule, tu ești nemărginit de mare! tu ești îmbrăcat cu strălucire și măreție! te învești cu lumina ca și cu o manta; întinzi cerurile ca un cort. cu apele îți întocmești virful locuinței tale; din nori îți faci carul, și umbli pe aripile vîntului. din vînturi îți faci soli, și din flăcări de foc, slujitori. tu ai așezat pămîntul pe temelile lui, și nicodată nu se va clătina. tu îl acoperisei cu adîncul cum l-ai acoperi cu o haină; apele stăteau pe munți, dar, la amenințarea ta, au fugit, la glasul tunetului tău au luat -o la fugă, suindu-se pe munți și pogorîndu-se în văi, pînă la locul, pe care li -l hotărîsei tu. le-ai pus o margine, pe care nu trebuie s'o treacă, pentru că să nu se mai întoarcă să acopere pămîntul. tu faci să țîșnească izvoarele în văi, și ele curg printre munți, tu adăpi la deal fielele cîmpului; în ele își potolesc setea mării sălbatici. păsările cerului locuiesc pe marginile lor, și fac să le răsune glasul printre ramuri. din locașul tău cel înalt tu uzi munții; și se satură pămîntul de rodul lucrărilor tale. tu faci să crească iarba pentru vite, și verdețuri pentru nevoile omului, ca pămîntul să dea hrană: vin, care înveșelește inima omului, întdelemn, care -i înfrumusețează fața, și pine, care -i întărește inima. se udă copacii domnului, cedrii din liban, pe cari i -a sădit el. în ei își fac păsările cuiburi; iar cocostir-cul își are locuința în chiparoși; munții cei înalți sînt pentru țapii sălbatici, iar stîncile sînt adăpost pentru iepuri. el a făcut luna ca să arate vremile; soarele știe cînd trebuie să apună. tu aduci întunerecul, și se face noapte: atunci toate fiarele pădurilor se pun în mișcare; puii de lei mugesc după pradă, și își cer hrana dela dumnezeu. cînd răsare soarele, ele fug înapoi, și se culcă în vizuinile lor. dar omul iese la lucrul său, și la munca lui, pînă seara. cît de multe sînt lucrările tale, doamne! tu pe toate le-ai făcut cu înțelepciune, și pămîntul este plin de făpturile tale. iată marea cea întinsă și mare: în ea se mișcă nenumărate viețuitoare mici și mari. acolo în ea, umblă corăbiile, și în ea este levitanul acela pe care l-ai făcut să se joace în valurile ei. toate aceste viețuitoare te așteaptă, ca să le dai hrana la vreme. le -o dai tu, ele o primesc; îți deschiți tu mina, ele se satură de bunătățile tale. îți ascunzi tu fața, ele tremură; le iei tu suflarea: ele mor, și se întorc în țărîna lor. îți trimiți tu suflarea: ele sînt zidite, și înnoiești astfel fața pămîntului. în veci să țînă slava domnului! să se bucure domnul de lucrările lui! el privește pămîntul, și pămîntul se cutremură; atinge munții, și ei fumegă. voi cînta domnului cît voi trăi, voi lăuda pe dumnezeul meu cît voi fi. fie plăcute lui cuvintele mele! mă bucur de domnul. să piară păcătoșii de pe pămînt, și cei răi să nu mai fie! binecuvîntează, suflă, pe domnul! lăudați pe domnul!

105

lăudați pe domnul, chemați numele lui! faceți cunoscut printre popoare isprăvile lui! cîntați, cîntați în cîntea lui! vorbiți despre toate minunile lui! făliți-vă cu numele lui cel sfînt! să se bucure inima celor ce caută pe domnul! alergați la domnul și la sprijinul

lui, căutați necurmat fața lui! aduceți-vă aminte de semnele minunate pe cari le -a făcut, de minunile și de judecățile rostite de gura lui, sămîntă a robului său avraam, copii ai lui iacob, aleșii săi! domnul este dumnezeul nostru: judecățile lui se aduc la îndeplinire pe tot pămîntul. el își aduce aminte totdeauna de legămîntul lui, de făgăduințele lui făcute pentru o mie de neamuri de om, de legămîntul, pe care l -a încheiat cu avraam, și de jurămîntul, pe care l -a făcut lui isac; și l -a făcut lege pentru iacob, legămînt vecinic pentru israel, zicînd: „ție îți voi da țara canaanului ca moștenire, care v'a căzut la sort.” pe atunci ei erau puțini la număr, foarte puțini la număr, și străini în țară; mergeau dela un neam la altul, și de la o împărăție la un alt popor; dar n'a dat voie nimănui să -i asuprească, și a pedepsit împărații din pricina lor. „nu vă atingeți de unșii mei, -a zis el-și nu faceți rău proorocilor mei,” a chemat foamea asupra țării, și a tăiat orice mijloc de trai. le -a trimes înainte pe un om; iosif a fost vîndut ca rob. i-au strîns picioarele în lanțuri, l-au pus în fiare, pînă la vremea cînd s'a întimplat ce vestise el, și pînă cînd l -a încercat cuvîntul domnului. atunci împăratul a trimes să -i scoată lanțurile, și stăpînitorul popoarelor l -a izbăvit. l -a pus domn peste casa lui, și dregătorul tuturor averilor lui, ca să lege după plac pe domnitorii lui, și să învețe pe bătrîni lui înțelepciunea. atunci israel a venit în egipt, și iacob a locuit în țara lui ham. domnul a înmulțit pe poporul său foarte mult, și l -a făcut mai puternic decît protivnicii lui. acestora le -a schimbat inima, pînă acolo că au urît pe poporul lui, și s'au purtat mișelește cu robii săi. a trimes pe robul său moise, și pe aaron, pe care -l alesese. prin puterea lui, ei au făcut semne minunate în mijlocul lor, au făcut minuni în țara lui ham. a trimes întunerec și a adus negura, ca să nu fie neascultători la cuvîntul lui. le -a prefăcut apele în sînge, și a făcut să le piară toți peștii. țara lor a forțat de broaște, pînă în odăile împăraților lor. el a zis, și au venit multume otrăvitoare, păduchi pe tot țînutul lor. în loc de ploaie le -a dat grindină, și flăcări de foc în țara lor. le -a bătut viile și smochinii, și a sfărîmat copacii din țînutul lor. el a zis, și au venit lăcuste, lăcuste fără număr, cari au mîncat toată iarba din țară, și au mistuit roadele de pe cîmpiile lor. a lovit pe toți întîii născuții din țara lor, toată pirga puterii lor. a scos pe poporul său cu argint și aur, și niciunul n'a șovăit dintre semîntiile lui. egiptenii s'au bucurat de plecarea lor, căci îi apucase groaza de ei. a întins un nor, ca să -i acopere, și focul, ca să lumineze noaptea. la cererea lor, a trimes prepește, și i -a săturat cu pine din cer. a deschis stîncă, și au curs ape, cari s-au vărsat ca un riu în locurile uscate. căci și -a adus aminte de cuvîntul lui cel sfînt, și de robul său avraam. a scos pe poporul său cu veselie, pe aleșii săi în mijlocul strigătelor de bucurie. le -a dat pămînturile neamurilor, și au pus stăpînire pe rodul muncii popoarelor, ca să păzească poruncile lui, și să țînă legile lui. lăudați pe domnul!

106

lăudați pe domnul! lăudați pe domnul, căci este bun, căci îndurarea lui țîne în veci! cine va putea spune

isprăvile mărețe ale domnului? cine va putea vesti toată lauda lui? ferice de cei ce păzesc legea, de cei ce înfăptuiesc dreptatea în orice vreme! adu-ți aminte de mine, doamne, în bunăvoința ta pentru poporul tău! adu-ți aminte de mine, și dă -i ajutorul tău, ca să văd fericirea aleșilor tăi, să mă bucur de bucuria poporului tău, și să mă laud cu moștenirea ta! oi am păcătuit ca și părinții noștri, am săvârșit nelegiuirea, am făcut rău. părinții noștri în egipt n'au luat aminte la minunile tale, nu și-au adus aminte de mulțimea îndurărilor tale, și au fost neascultători la mare, la marea roșie. dar el i -a scăpat, din pricina numelui lui, ca să-și arate puterea. a mutat marea roșie, și ea s'a uscat; și i -a trecut prin adâncuri ca printr'un pustiu. i -a scăpat din mina celui ce -i ura, și i -a izbăvit din mina vrăjmașului. apele au acoperit pe protivnicii lor. n'a rămas unul măcar din ei. atunci ei au crezut în cuvintele lui și au cântat laudele lui. dar au uitat curind lucrările lui, și n'au așteptat împlinirea planurilor lui. ci i -a apucat pofta în pustie, și au ispitit pe dumnezeu în pustietate. el le -a dat ce cereau; dar a trimis o molimă printre ei, în tabără au fost geloși pe moise, și pe aaron, sfântul domnului. atunci s'a deschis pământul, și a înghițit pe datan, și s'a închis deasupra cetei lui abiram. focul le -a aprins ceata, și flacăra a mistuit pe cei răi. au făcut un vițel în horeb. s'au închinat înaintea unui chip turnat, și au schimbat slava lor, pe chipul unui bou, care mănincă iarbă. au uitat pe dumnezeu, mîntuitorul lor, care făcuse lucruri mari în egipt, minuni în țara lui ham, semne minunate la marea roșie. și el a vorbit să -i nimicească: dar moise, alesul său, a stăut la mijloc înaintea lui, ca să -l abată dela minia lui și să -l oprească să -i nimicească. ei au nesocotit țara desfătărilor; n'au crezut în cuvântul domnului, ci au cîrtit în corturile lor, și n'au ascultat de glasul lui. atunci el a ridicat mina și a jurat că -i va face să cadă în pustie, că le va doborî sămînța printre neamuri, și -i va împrăștia în mijlocul țărilor. ei s'au alipit de baal-peor, și au mîncat vite jertfite morților. au miniat astfel pe domnul prin faptele lor, și o urgie a izbucnit între ei. dar fineas s'a sculat și a făcut judecată, și astfel urgia s'a oprit. lucrul acesta i -a fost socotit ca o stare de neprihănire, din neam în neam, pe vecie. ei au miniat pe domnul la apele meriba; și moise a fost pedepsit din pricina lor. căci s'au răzvrătit împotriva duhului lui, și moise a vorbit în chip ușuratic cu buzele. ei n'au nimicit popoarele, pe cari le poruncise domnul să le nimicească. ci s-au amestecat cu neamurile, și au învățat faptele lor, au slujit idoloilor lor, cari au fost o cursă pentru ei. și-au jertfit fiii și fiicele la idoli, au vărsat sînge nevinovat, sîngele fiilor și fiicelor lor, pe cari i-au jertfit idoloilor din canaan, și țara a fost spurcată astfel prin omoruri. s'au spurcat prin faptele lor, au desfrînat prin faptele lor. atunci domnul s'a aprins de minie împotriva poporului său, și a urît moștenirea lui. i -a dat în minile neamurilor, cei ce îi urau au stăpînit peste ei, vrăjmașii lor i-au asuprit, și au fost smeriți supt puterea lor. el de mai multe ori i -a izbăvit, dar ei s'au arătat neascultători în planurile lor, și au ajuns nenorociți prin nelegiuirea lor. dar el le -a văzut strîmtorarea, cînd le -a auzit strigătele. și -a adus aminte de legămîntul său, și a avut milă de ei, după bunătatea lui cea mare:

a stirnit pentru ei mila tuturor celor ce i țineau prinși de război. scapă-ne, doamne, dumnezeul nostru, și strînge-ne din mijlocul neamurilor, ca să lăudăm numele tău cel sfînt, și să ne fîlîm cu lauda ta! binecuvîntat să fie domnul, dumnezeul lui israel, din vecinie în vecinie! și tot poporul să zică: „amin! lăudați pe domnul!”

107

lăudați pe domnul, căci este bun, căci în veac ține îndurarea lui! așa să zică cei răscumpărați de domnul, pe cari i -a izbăvit el din mina vrăjmașului, și pe cari i -a strîns din toate țărilor: dela răsărit și dela apus, dela miazănoapte și dela mare. ei pribegeau prin pustie, umblau pe căi neumbrate, și nu găseau nicio cetate, unde să poată locui. sufereau de foame și de sete; le tinjea sufletul în ei. atunci, în strîmtorarea lor au strigat către domnul, și el i -a izbăvit din necazurile lor; i -a călăuzit pe drumul cel drept, ca să ajungă într'o cetate de locuit. , de ar lăuda oamenii pe domnul pentru bunătatea lui, și pentru minunile lui față de fiii oamenilor! căci el a potolit setea sufletului însetat, și a umplut de bunătăți sufletul flămînd. cei ce s'adeau în întunerec și umbra morții, trăiau legați în ticăloșie și în fiare, pentru că se răsvrătiseră împotriva cuvintelor lui dumnezeu, pentru că nesocotiseră sfatul celui prea înalt. el le -a smerit inima prin suferință: au căzut, și nimeni nu i -a ajutat. atunci, în strîmtorarea lor, au strigat către domnul, și el i -a izbăvit din necazurile lor. i -a scos din întunerec și din umbra morții, și le -a rupt legăturile. , de ar lăuda oamenii pe domnul pentru bunătatea lui, și pentru minunile lui față de fiii oamenilor! căci el a sfărîmat porți de aramă, și a rupt zăvoare de fier. e bunii, prin purtarea lor vinovată, și prin nelegiuirile lor, ajunseseră nenorociți. sufletul lor se desgustase de orice hrană, și erau lîngă porțile morții. atunci, în strîmtorarea lor, au strigat către domnul, și el i -a izbăvit din necazurile lor; a trimis cuvîntul său și i -a tămăduit, și i -a scăpat de groapă. , de ar lăuda oamenii pe domnul pentru bunătatea lui, și pentru minunile lui față de fiii oamenilor! să -i aducă jertfe de mulțămiri, și să vestească lucrările lui cu strigăte de bucurie. ceice se pogoriseră pe mare în corăbii, și făceau negoț pe apele cele mari, aceia au văzut lucrările domnului și minunile lui în mijlocul adîncului. el a zis, și a pus să sufle furtuna, care a ridicat valurile mării. se suiau spre ceruri, se pogorau în adînc; sufletul le era pierdut în fața primejdiei. apucați de ameteală, se clătinau ca un om beat, și zădarnică le era toată iscusința. atunci, în strîmtorarea lor, au strigat către domnul, și el i -a izbăvit din necazurile lor. a oprit furtuna, a adus liniște, și valurile s'au potolit. ei s'au bucurat că valurile s'au liniștit, și domnul i -a dus în limanul dorit. , de ar lăuda oamenii pe domnul pentru bunătatea lui, și pentru minunile lui față de fiii oamenilor! să -l înalțe în adunarea poporului, și să -l laude în adunarea bătrînilor! el preface riurile în pustii, și izvoare de apă în pămînt uscat, țara roditoare în țară sărată, din pricina răutății locuitorilor ei. tot el preface pustii în iaz, și pămîntul uscat în izvoare de ape. așează acolo pe cei flămînzi, și ei întemeiază o cetate ca să locuiască în ea; în-

sămîntează ogoare, sădesc vii, și -i culeg roadele. el îi binecuvîntează, și se înmulțesc nespun, și nu le împuținează vitele. dacă sînt împuținați și apăsați prin asuprire, nenorocire și suferință, el varsă disprețul peste cei mari, și -i face să pribzească prin pustiuri fără drum, dar ridică pe cel lipsit, izbăvește pe cel nevoiaș, și înmulțește familiile ca pe niște turme. „oamenii fără prihană văd lucrul acesta și se bucură, și orice nelegiuire își închide gura, cine este înțelept, să ia seama la aceste lucruri, și să fie cu luare aminte la bunătățile domnului.

108

(o cîntare. un psalm al lui david.) gata îmi este inima să cînte, dumnezeule! voi cînta, voi suna din instrumentele mele; aceasta este slava mea! deșteptați-vă, alăută și arfă! mă voi trezi în zori de zi. te voi lăuda printre popoare, doamne, te voi cînta printre neamuri. căci mare este bunătatea ta și se înalță mai pe sus de ceruri, iar credințioșii ta pînă la nori. înalțate peste ceruri, dumnezeule, și fie slava ta peste tot pămîntul! pentru ca prea iubiții tăi să fie izbăviți, scapă-ne prin dreapta ta, și ascultă-ne! dumnezeu a vorbit în sfîntenia lui: „voi birui, voi împărți sihemul, voi măsura valea sucot; al meu este galaadul, al meu manase; efraim este întărirea capului meu, și iuda, toiagul meu de cîrmuire; moab este ligheanul în care mă spăl; îmi arunc încălțămintea asupra edomului; strig de bucurie asupra țării filistenilor, cine mă va duce în cetatea întărită? cine mă va duce la edom? are nu tu, dumnezeule, care ne-ai lepădat, și care nu vrei să mai ieși, dumnezeule, cu ostirile noastre? dă-ne ajutor în necaz, căci zădarnic este ajutorul omului. cu dumnezeu vom face mari isprăvi; el va zdrobi pe vrăjmașii noștri.

109

(câtre mai marele cîntăreților. un psalm al lui david.) dumnezeul laudei mele, nu tăcea! căci protivnicii au deschis împotriva mea o gură rea și înșelătoare, îmi vorbesc cu o limbă mincinoasă, mă înconjoară cu cuvîntări pline de ură, și se războiesc cu mine fără temeii. pe cînd eu îi iubesc, ei îmi sînt protivnici; dar eu alerg la rugăciune. ei îmi întorc rău pentru bine, și ură pentru dragostea mea. pe vrăjmașul meu pune -l supt stăpînirea unui om rău, și un pirîș să stea la dreapta lui! cînd va fi judecat, să fie găsit vinovat, și rugăciunea lui să treacă drept un păcat! puține să -i fie zilele la număr, și slujba să i -o ia altul! să -i rămînă copiii orfani, și nevastă-sa văduvă! copiii lui să umble fără niciun căpătîi și să cerșească, să -și caute pîinea departe de locuința lor dărimată! cel ce l -a împrumutat, să -i pună mina pe tot ce are, și străinii să -i jăfuiască rodul muncii lui! imeni să nu mai țină la el, și nimeni să n'aibă milă de orfanii lui! urmașii lui să fie nimiciți, și să li se stingă numele în neamul următor! elegiuirea părinților săi să rămînă ca aducere aminte înaintea domnului, și să nu se șteargă păcatul mamei lui! domnul să -i aibă totdeauna înaintea ochilor, ca să le șteargă pomenirea de pe pămînt,

pentru că nu și -a adus aminte să facă îndurare, pentru că a prigonit pe cel nenorocit și pe cel lipsit, pînă acolo încît să omoare pe omul cu inima zdrobită! îi plăcea blestemul: să cadă asupra lui! nu -i plăcea binecuvîntarea: să se depărteze de el! se îmbracă cu blestemul cum se îmbracă cu haina lui, îi pîtrunde ca apa înlăuntrul lui, ca untdelemnul în oase! de aceea, să -i slujească de veșmint ca să se acopere, de îngătoare cu care să fie totdeauna incins! aceasta să fie, din partea domnului, plata vrăjmașilor mei, și a celor ce vorbesc cu răutate de mine! iar tu, doamne, dumnezeule, lucrează pentru mine din pricina numelui tău, căci mare este bunătatea ta; izbăvește-mă! sînt nenorocit și lipsit, și îmi e rănită inima înlăuntrul meu. pier ca umbra gata să treacă, sînt izgonit ca o lăcustă. mi-au slăbit genunchii de post, și mi s'a sleit trupul de slăbiciune. am ajuns de ocară lor; cînd mă privesc ei, dau din cap. ajută-mi, doamne, dumnezeule meu! scapă-mă prin bunătatea ta! și să știe că mina ta, că tu, doamne, ai făcut lucrul acesta! măcar că ei blastămă, tu binecuvîntează; măcar că se ridică ei împotriva mea, vor fi înfrunțați, iar robul tău se va bucura. protivnicii mei să se îmbrace cu ocară, să se acopere cu rușinea lor cum se acopăr cu o manta! voi lăuda foarte mult cu gura mea pe domnul, îl voi mări în mijlocul mulțimii; căci el stă la dreapta săracului, ca să -l izbăvească de cei ce -l osîndesc.

110

(un psalm al lui david.) domnul a zis domnului meu: „șezi la dreapta mea, pînă voi pune pe vrăjmașii tăi supt picioarele tale.” - domnul va întinde din sion toiagul de cîrmuire al puterii tale, zicînd: „stăpînește în mijlocul vrăjmașilor tăi; poporul tău este plin de înflăcărare, cînd îți aduni ostirea; cu podoabe sfinte, ca din sinul zorilor, vine tineretul tău la tine, ca roua. domnul a jurat, și nu -i va părea rău: „tu ești preot în veac, în felul lui melhisedec.” - domnul, dela dreapta ta, zdrobește pe împărați în ziua miniei lui. el face dreptate printre neamuri: totul este plin de trupuri moarte; el zdrobește capete pe toată întinderea țării. el bea din pîriu în timpul mersului: de aceea își înalță capul.

111

lăudați pe domnul! voi lăuda pe domnul din toată inima mea, în tovărășia oamenilor fără prihană și în adunare. mari sînt lucrările domnului, cercetate de toți ceice le iubesc. strălucire și măreție este lucrarea lui, și dreptatea lui ține în veci. el a lăsat o aducere aminte a minunilor lui, domnul este îndurător și milostiv. el a dat hrană celor ce se tem de el; el își aduce pururea aminte de legămîntul lui. el a arătat poporului său puterea lucrărilor lui, căci le -a dat moștenirea neamurilor. lucrările minilor lui sînt credincioșie și dreptate; toate poruncile lui sînt adevărate, întărite pentru vecinie, făcute cu credincioșie și neprihănire. a trimis poporului său izbăvirea, a așezat legămîntul său în veci; numele lui este sfînt și înfricoșat. frica domnului este începutul

înțelepciunii; toți cei ce o păzesc, au o minte sănătoasă, și slava lui ține în veci.

112

lăudați pe domnul! ferice de omul care se teme de domnul, și care are o mare plăcere pentru poruncile lui! sămînța lui va fi puternică pe pămînt; neamul oamenilor fără prihană va fi binecuvîntat. el are în casă bogăție și belșug, și neprihănirea lui dăinuiește în veci. celui fără prihană îi răsare o lumină în întunec, el este milostiv, îndurător și drept. ce bine -i merge omului care face milă și împrumută pe altul, și care își rînduiește faptele după dreptate! căci el nu se clatină niciodată; pomenirea celui neprihănit ține în veci. el nu se teme de vești rele, ci inima lui este tare, încrezătoare în domnul. inima îi este mîngiată, n'are nicio teamă, pînă ce își vede împlinită dorința față de protivnicii lui. el este darnic, dă celor lipsiți; milostenia lui ține în veci; capul i se înalță cu slavă. cel rău vede lucrul acesta, și se minie, scrișnește din dinți și se topește. poftele celor răi rămîn neîmplinite.

113

lăudați pe domnul! robii domnului lăudați, lăudați numele domnului! fie numele domnului binecuvîntat, deacum și pînă în veac! dela răsăritul soarelui pînă la apusul lui, fie numele domnului lăudat. domnul este înălțat mai pe sus de toate neamurile, slava lui este mai pesus de ceruri. cine este ca domnul, dumnezeul nostru, care locuiește atît de sus? el își pleacă privirile să vadă ce se face în ceruri și pe pămînt. el ridică pe sărac din țărînă, înalță pe cel lipsit din gunoi. ca să -i facă să șadă împreună cu cei mari: cu marii poporului său. el dă o casă celei ce era stearpă, face din ea o mamă veselă în mijlocul copiilor ei. lăudați pe domnul!

114

cînd a ieșit israel din egipt, cînd a plecat casa lui iacob dela un popor străin, iuda a ajuns locașul lui cel sfînt, și israel stăpînirea lui. marea a văzut lucrul acesta și a fugit, iordanul s'a întors înapoi: munții au sărit ca niște berbeci, și dealurile ca niște miei. ce ai tu, mare, de fugi, și tu, iordanule, de te întorci înapoi? ce aveți, munților, de sălțați ca niște berbeci, și voi, dealurilor, ca niște miei? da, cutremură-te, pămîntule, înaintea domnului, înaintea dumnezeului lui iacob, care prefăce stîncă în iaz, și cremenea în izvor de ape.

115

u nouă, doamne, nu nouă, ci numelui tău dă slavă pentru bunătatea ta, pentru credințioșia ta! pentruce că zică neamurile: „unde este dumnezeul lor?” dumnezeul nostru este în cer, el face tot ce vrea. idolii lor sînt argint și aur, făcuți de mîni omenesti. au gură, dar nu vorbesc, au ochi, dar nu văd, au urechi, dar n'aud, au nas, dar nu miroase, au mîni, dar nu pipăie,

picioare, dar nu merg; nu scot niciun sunet din gîtlejul lor. ca ei sînt cei ce -i fac; toți cei ce se încred în ei. israel, încrede-te în domnul! el este ajutorul și scutul lor. casa lui aaron, încrede-te în domnul! el este ajutorul și scutul lor. cei ce vă temeți de domnul, încredeți-vă în domnul! el este ajutorul și scutul lor. domnul și-aduce aminte de noi: el va binecuvînta, va binecuvînta casa lui israel, va binecuvînta casa lui aaron, va binecuvînta pe cei ce se tem de domnul, pe cei mici și pe cei mari. domnul să vă înmulțească tot mai mult, pe voi și pe copiii voștri! fiți binecuvîntați de domnul, care a făcut cerurile și pămîntul! cerurile sînt ale domnului, dar pămîntul l -a dat fiilor oamenilor. u morții laudă pe domnul, și nici vreunul din cei ce se pogoară în locul tăcerii, ci noi, noi vom binecuvînta pe domnul, deacum și pînă în veac. lăudați pe domnul!

116

iubesc pe domnul, căci el aude glasul meu, cererile mele. da, el și -a plecat urechea spre mine, de aceea -l voi chema toată viața mea. mă înfășuraseră legăturile morții, și m'apucaseră sudorile mormîntului; eram pradă necazului și durerii. dar am chemat numele domnului, și am zis: „doamne, mintuiește-mi sufletul.” domnul este milostiv și drept, și dumnezeul nostru este plin de îndurare. domnul păzește pe cei fără răutate: eram nenorocit de tot, dar el m'a mîntuit. întoarce-te, suflete, la odihna ta, căci domnul ți -a făcut bine. da, tu mi-ai izbăvit sufletul dela moarte, ochii din lacrimi, și picioarele de cădere. voi umbla înaintea domnului, pe pămîntul celor vii. aveam dreptate cînd ziceam: „sînt foarte nenorocit!” cum voi răspăli domnului toate binefacerile lui față de mine? voi înalța paharul izbăvirilor, și voi chema numele domnului; îmi voi împlini juruințele făcute domnului, în fața întregului său popor. scumpă este înaintea domnului moartea celor iubiți de el. ascultă-mă, doamne, căci sînt robul tău: robul tău, fiul roabei tale, și tu mi-ai desfăcut legăturile. îți voi aduce o jertfă de mulțămire, și voi chema numele domnului; îmi voi împlini juruințele făcute domnului în fața întregului său popor, în curțile casei domnului, în mijlocul tău, ierusalime! lăudați pe domnul!

117

lăudați pe domnul, toate neamurile, lăudați -l, toate popoarele! căci mare este bunătatea lui față de noi, și credințioșia lui ține în veci. lăudați pe domnul!

118

lăudați pe domnul, căci este bun, „căci în veac ține îndurarea lui!” să zică israel: „căci în veac ține îndurarea lui!” casa lui aaron să zică: „căci în veac ține îndurarea lui!” cei ce se tem de domnul să zică: „căci în veac ține îndurarea lui!” în mijlocul strîmtorării am chemat pe domnul: domnul m'a ascultat și m'a scos la larg. domnul este de partea mea, nu mă tem de nimic: ce pot

să-mi facă niște oameni? domnul este ajutorul meu, și mă bucur cînd îmi vîd împlinită dorința față de vrăjmașii mei. mai bine este să cauți un adăpost în domnul, decît să te încrezi în om; mai bine să cauți un adăpost în domnul decît să te încrezi în cei mari. toate neamurile mă înconjurau: în numele domnului, le tai în bucăți. m'au înconjurat ca niște albine: se sting ca un foc de spini; în numele domnului, le tai în bucăți. tu mă împingeai ca să mă faci să cad, dar domnul m'a ajutat. domnul este țaria mea și pricina laudelor mele; el m'a mințuit. strigăte de biruință și de mîntuire se înalță în corturile celor neprihăniți: dreapta domnului cîștigă biruința! dreapta domnului se înalță; dreapta domnului cîștigă biruința! u voi muri, ci voi trăi, și voi povesti lucrările domnului. domnul m'a pedepsit, da, dar nu m'a dat pradă morții. deschideți-mi porțile neprihănirii, ca să intru și să laud pe domnul. iată poarta domnului: pe ea intră cei neprihăniți. te laud, pentru că m'ai ascultat, pentru că m'ai mințuit. piatra, pe care au lepădat -o zidarii, a ajuns să fie pusă în capul unghiului clădirii. domnul a făcut lucrul acesta: și este o minunăție înaintea ochilor noștri. aceasta este ziua, pe care a făcut -o domnul: să ne bucurăm și să ne veselim în ea! doamne, ajută! doamne, dă izbîndă! binecuvîntat să fie cel ce vine în numele domnului! vă binecuvîntăm din casa domnului. domnul este dumnezeu, și ne luminează. legați cu funii vita pentru jertfă, și aduceți -o pînă la coarnele altarlui! tu ești dumnezeul meu, și eu te voi lăuda; dumnezeule, te voi prea mări. lăudați pe domnul, căci este bun, căci în veac ține îndurarea lui!

119

ferice de cei fără prihană în calea lor, cari umblă întotdeauna după legea domnului! ferice de ceice păzesc poruncile lui, cari -l caută din toată inima lor, cari nu săvîrșesc nicio nelegiuire, și umblă în căile lui! tu ai dat poruncile tale ca să fie păzite cu sfințenie. , de ar ținti căile mele la păzirea orînduirilor tale! atunci nu voi roși de rușine, la vederea tuturor poruncilor tale! te voi lăuda cu inimă neprihănită, cînd voi învăța legile dreptății tale. vreau să păzesc orînduirile tale: nu mă părăsi de tot! cum își va ținea tînărul curată cărarea? îndreptîndu-se după cuvîntul tău. te caut din toată inima mea; nu mă lăsa să mă abat dela poruncile tale. string cuvîntul tău în inima mea, ca să nu păcătuiesc împotriva ta! binecuvîntat să fii tu, doamne! învață-mă orînduirile tale! cu buzele mele vestesc toate hotărîrile guri tale. cînd urmez învățăturile tale, mă bucur să părășesc toate comorile. mă gîndesc adînc la poruncile tale, și cărările tale le am supt ochi. mă desfățez în orînduirile tale. și nu uit cuvîntul tău. fă bine robului tău, ca să trăiesc și să păzesc cuvîntul tău! deschide-mi ochii, ca să vîd lucrurile minunate ale legii tale! sînt un străin pe pămînt: nu-mi ascunde poruncile tale! totdeauna mi se topește sufletul de dor după legile tale. tu muștri pe cei îngîmfaiți, pe blestemații aceștia, cari se rătăcesc de la poruncile tale. ridică de peste mine ocara și disprețul! căci păzesc învăța-

turile tale. să tot stea voevozii și să vorbească împotriva mea: robul tău cugetă adînc la orînduirile tale. învățăturile tale sînt desfățarea mea și sfătuitoarii mei. sufletul meu este lipit de țărîna: înviorează-mă, după făgăduința ta! eu îmi istorisesc căile, și tu mă ascuți: învață-mă orînduirile tale! fă-mă să pricep calea poruncilor tale, și voi cugeta la lucrurile tale cele minunate. îmi plînge sufletul de durere: ridică-mă după cuvîntul tău! depărtează-mă de calea necredincioșiei către tine, și dă-mi îndurarea ta, ca să urmez legea ta! aleg calea adevărului, pun legile tale supt ochii mei. mă țin de învățăturile tale, doamne, nu mă lăsa de rușine! alerg pe calea poruncilor tale, căci îmi scoți inima la larg. învață-mă, doamne, calea orînduirilor tale, ca s'o țin pînă în sfîrșit! dă-mi pricepere, ca să păzesc legea ta și s'o țin din toată inima mea! povățuiește-mă pe cărarea poruncilor tale, căci îmi place de ea. pleacă-mi inima spre învățăturile tale, și nu spre cîștig! abate-mi ochii dela vederea lucrurilor deșarte, înviorează-mă în calea ta! împlinește-ți făgăduința față de robul tău, făgăduința făcută pentru cei ce se tem de tine! depărtează dela mine ocara de care mă tem! căci judecățile tale sînt pline de bună-tate. iată, doresc să împlinesc poruncile tale: fă-mă să trăiesc în neprihănirea cerută de tine! să vină, doamne, îndurarea ta peste mine, mîntuirea ta, după făgăduința ta! și atunci voi putea răspunde celui ce mă batjocorește, căci mă încred în cuvîntul tău. u lua de tot din gura mea cuvîntul adevărului! căci nădăjduiesc în judecățile tale. voi păzi legea ta necurmat, totdeauna și pe vecie. voi umbla în loc larg, căci caut poruncile tale. voi vorbi despre învățăturile tale înaintea împăraților, și nu-mi va roși obrazul. mă desfățez în poruncile tale, căci le iubesc. îmi întind mîinile spre poruncile tale, pe cari le iubesc, și vreau să mă gîndesc adînc la orînduirile tale. adu-ți aminte de făgăduința dată robului tău, în care m'ai făcut să-mi pun nădejdea! aceasta este mîngierea mea în necazul meu: că făgăduința ta îmi dă iarăș viață. îște îngîmfaiți mi-aruncă batjocuri; totuș eu nu mă abat dela legea ta. mă gîndesc la judecățile tale de odinioară, doamne, și mă mîngii. m'apucă o minie aprinsă la vederea celor răi, cari părăsesc legea ta. rînduirile tale sînt prilejul cîntărilor mele, în casa pribegiei mele. oaptea îmi aduc aminte de numele tău, doamne, și păzesc legea ta. așa mi se cuvine, căci păzesc poruncile tale. partea mea, doamne, o spun, este să păzesc cuvintele tale. te rog din toată inima mea: ai milă de mine, după făgăduința ta! mă gîndesc la căile mele, și îmi îndrept picioarele spre învățăturile tale. mă grăbesc, și nu preget să păzesc poruncile tale. cursele celor răi mă înconjoară, dar nu uit legea ta. mă scol la miezul nopții să te laud pentru judecățile tale cele drepte. sînt prieten cu toți cei ce se tem de tine, și cu cei ce păzesc poruncile tale. pămîntul, doamne, este plin de bună-tate ta; învață-mă orînduirile tale! tu faci bine robului tău, doamne, după făgăduința ta. învață-mă să ai înțelegere și pricepere, căci cred în poruncile tale. pînă ce am fost smerit, rătăceam; dar acum păzesc cuvîntul tău. tu ești bun și binefăcător: învață-mă orînduirile tale! îște îngîmfaiți urzesc neadevăruri împotriva mea; dar eu păzesc din toată inima mea poruncile tale. inima

lor este nesimțitoare ca grăsimea: dar eu mă desfățez în legea ta. este spre binele meu că m'ai smerit, ca să învăț orinduirile tale. mai mult prețuiește pentru mine legea gurii tale, decît o mie de lucruri de aur și de argint. minile tale m'au făcut, și m'au întocmit; dă-mi pricepere, ca să învăț poruncile tale! cei ce se tem de tine mă văd și se bucură, căci nădăduiesc în făgăduințele tale. știu, doamne, că judecățile tale sînt drepte: din credincioșie m'ai smerit. fă ca bună-tatea ta să-mi fie mîngiere, cum ai făgăduit robului tău! să vină peste mine îndurările tale, ca să trăiesc, căci legea ta este desfătarea mea. să fie înfrunțați îngîmfații cari mă asupresc fără teme! căci eu mă gîndesc adînc la poruncile tale. să se întoarcă la mine, cei ce se tem de tine, și cei ce cunosc învățăturile tale! inima să-mi fie neîmpărțită în orinduirile tale, ca să nu fiu dat de rușine! îmi tințese sufletul după mintuirea ta: nădăduiesc în făgăduința ta. mi se topesc ochii după făgăduința ta, și zic: „cînd mă vei mîngîia?” căci am ajuns ca un burduf pus în fum; totuș nu uit orinduirile tale. care este numărul zilelor robului tău? cînd vei pedepsi pe cei ce mă prigonesc? îște îngîmfați sapă gropi înaintea mea; nu lucrează după legea ta. toate poruncile tale nu sînt decît credincioșie; ei mă prigonesc fără teme: ajută-mă! gata, gata să mă doboare și să mă prăpădească, dar eu nu părăsesc poruncile tale. înviorează-mă după bună-tatea ta, ca să păzesc învățăturile gurii tale! cuvîntul tău, doamne, dăinuiește în veci în ceruri. credincioșia ta ține din neam în neam; tu ai întemeiat pămîntul, și el rămîne tare. după legile tale stă în picioare totul astăzi, căci toate lucrurile îți sînt supuse. dacă n'ar fi fost legea ta desfătarea mea, aș fi pierit în ticăloșia mea. iocidată nu voi uita poruncile tale, căci prin ele mă înviorezi. al tău sînt: mintuiește-mă! căci caut poruncile tale. îște răi mă așteaptă ca să mă piardă; dar eu iau aminte la învățăturile tale. vād că tot ce este desăvîrșit are margini: poruncile tale însă sînt fără margini. cît de mult iubesc legea ta! toată ziua mă gîndesc la ea. poruncile tale mă fac mai înțelept decît vrăjmașii mei, căci totdeauna le am cu mine. sînt mai învățat decît toți învățătorii mei, căci mă gîndesc la învățăturile tale. am mai multă pricepere decît bătrîinii, căci păzesc poruncile tale. îmi țin piciorul departe de orice drum rău, ca să păzesc cuvîntul tău. u mă depărtez de legile tale, căci tu mă înveți. ce dulci sînt cuvintele tale pentru cerul gurii mele! mai dulci decît miera în gura mea! prin poruncile tale mă fac mai priceput, deaceia urăsc orice cale a minciunii. cuvîntul tău este o candelă pentru picioarele mele, și o lumină pe cărarea mea. jur, -și mă voi ține de jurămînt, -că voi păzi legile tale cele drepte. sînt foarte amărît: înviorează-mă, doamne, după cuvîntul tău! primește, doamne, simțimintele pe cari le spune gura mea, și învăță-mă legile tale! viața îmi este necurmat în primejdie, și totuș nu uit legea ta. îște răi îmi întind curse, dar eu nu mă rătăcesc dela poruncile tale. învățăturile tale sînt moștenirea mea de veci, căci ele sînt bucuria inimii mele. îmi plec inima să împlinesc orinduirile tale, totdeauna și pînă la sfîrșit. urăsc pe oamenii nehotărîți, dar iubesc legea ta. tu ești adăpostul și scutul meu; eu nădăduiesc în făgăduința ta. depărtați-vă de mine, răilor, ca să păzesc poruncile

dumnezeului meu! sprijinește-mă, după făgăduința ta, ca să trăiesc, și nu mă lăsa de rușine în nădejdea mea! fii sprijinul meu, ca să fiu scăpat, și să mă veselesc neîncetat de orinduirile tale! tu disprețuiești pe toți ceice se depărtează de orinduirile tale, căci înșelătoria lor este zadărnica. ca spuma iei pe toți cei răi de pe pămînt: de aceea eu iubesc învățăturile tale. mi se înfioară carnea de frica ta, și mă tem de judecățile tale. păzesc legea și dreptatea: nu mă lăsa în voia asupritorilor mei! ia supt ocrotirea ta binele robului tău, și nu mă lăsa apăsă de niște îngîmfați! mi se topesc ochii după mintuirea ta, și după făgăduința ta cea dreaptă. poartă-te cu robul tău după bună-tatea ta, și învăță-mă orinduirile tale! eu sînt robul tău; dă-mi pricepere, ca să cunosc învățăturile tale. este vremea ca domnul să lucreze: căci ei calcă legea ta. de aceea, eu iubesc poruncile tale, mai mult de cît aural, da, mai mult decît aural curat: de aceea găsesc drepte toate poruncile tale, și urăsc orice cale a minciunii. învățăturile tale sînt minunate: de aceea le păzește sufletul meu. descoperirea cuvintelor tale dă lumină, dă pricepere celor fără răutate. deschid gura și oftez, căci sînt lacom după poruncile tale. întoarce-ți fața spre mine, și ai milă de mine, după obiceiul tău față de ceice iubesc numele tău! întărește-mi pașii în cuvîntul tău, și nu lăsa nici o nelegiuire să stăpînească peste mine! izbăvește-mă de aspirarea oamenilor, ca să păzesc poruncile tale! fă să strălucească fața ta peste robul tău, și învăță-mă orinduirile tale! chii îmi varsă șiroaie de ape, pentrucă legea ta nu este păzită. tu ești drept, doamne, și judecățile tale sînt fără prihană. tu îți întemeiezi învățăturile pe dreptate, și pe cea mai mare credincioșie. rivna mea mă mîncîncă, pentru că protivnicii mei uită cuvintele tale. cuvîntul tău este cu totul încercat, și robul tău îl iubește. sînt mic și disprețuit, dar nu uit poruncile tale. dreptatea ta este o dreptate vecinică, și legea ta este adevărul. ecazul și strîmtoarea mă ajung, dar poruncile tale sînt desfătarea mea. învățăturile tale sînt drepte pe vecie: dă-mi pricepere, ca să trăiesc! te chem din toată inima mea: ascultă-mă, doamne, ca să păzesc orinduirile tale. te chem: mintuiește-mă, ca să păzesc învățăturile tale! iau înaintea zorilor și strig; nădăduiesc în făgăduințele tale. iau înaintea străjilor de noapte, și deschid ochii, ca să mă gîndesc adînc la cuvîntul tău. ascultă-mi glasul, după bună-tatea ta: înviorează-mă, doamne, după judecata ta! se apropie ceice urmăresc mișelia, și se depărtează de legea ta. dar tu ești aproape, doamne, și toate poruncile tale sînt adevărul. de multă vreme știu din învățăturile tale, că le-ai așezat pentru totdeauna. vezi-mi ticăloșia, și izbăvește-mă, căci nu uit legea ta. apără-mi pricina, și răscurpără-mă, înviorează-mă după făgăduința ta. mintuirea este departe de cei răi, căci ei nu caută orinduirile tale. mari sînt îndurările tale, doamne! înviorează-mă după judecățile tale! mulți sînt protivnicorii și protivnicii mei, dar nu mă depărtez de învățăturile tale. vād cu scribă pe cei necredincioși ție, cari nu păzesc cuvîntul tău. vezi cît de mult iubesc eu poruncile tale: înviorează-mă, doamne, după bună-tatea ta! temelia cuvîntului tău este adevărul, și toate legile tale cele drepte sînt vecinice. îște voievozi mă prigonesc fără teme, dar inima mea nu tremură decît

de cuvintele tale. mă bucur de cuvântul tău, ca cel ce găsește o mare pradă. urâsc și nu pot suferi minciuna, dar iubesc legea ta. de șapte ori pe zi te laud, din pricina legilor tale celor drepte. multă pace au ceice iubesc legea ta, și nu li se întâmplă nicio nenorocire. eu nădăjduiesc în mintuirea ta, doamne, și împlinesc poruncile tale. sufletul meu ține învățăturile tale, și le iubesc mult de tot! păzesc poruncile și învățăturile tale, căci toate căile mele sînt înaintea ta. să ajungă strigătul meu pînă la tine, doamne! dă-mi pricepere, după făgăduința ta. să ajungă cererea mea pînă la tine! izbăvește-mă, după făgăduința ta! buzele mele să vestească lauda ta, căci tu mă înveți orinduirile tale! să cînte limba mea cuvîntul tău, căci toate poruncile tale sînt drepte! mîna ta să-mi fie într'ajutor, căci am ales poruncile tale. suspin după mintuirea ta, doamne, și legea ta este desfătarea mea. să-mi trăiască sufletul și să te laude, și judecățile tale să mă sprijinească! rătăcesc ca o oaie pierdută: caută pe robul tău, căci nu uit poruncile tale.

120

(o cîntare a treptelor.) către domnul strig în strimtorarea mea, și el m'ascultă. doamne, scapă-mi sufletul de buza minciinoasă, de limba înșelătoare! ce-ți dă el ție, ce-ți aduce el ție, limbă înșelătoare! săgeți ascuțite de războinic, cu cărbuni aprinși de ieniper. vai de mine că locuiesc la meșec, că locuiesc în corturile chedarului! destul mi -a locuit sufletul lîngă cei ce urâsc pacea. eu sînt pentru pace; dar deîndată ce vorbesc eu, ei sînt pentru război.

121

(o cîntare a treptelor.) îmi ridic ochii spre munți... de unde-mi va veni ajutorul? ajutorul îmi vine dela domnul, care a făcut cerurile și pămîntul. da, el nu va îngădui să ți se clatine piciorul; cel ce te păzește, nu va dormita. iată că nu dormitează, nici nu doarme cel ce păzește pe israel. domnul este păzitorul tău, domnul este umbra ta pe mîna ta cea dreaptă. de aceea nu te va bate soarele ziua, nici luna noaptea. domnul te va păzi de orice rău, îți va păzi sufletul. domnul te va păzi la plecare și la venire, de acum și pînă în veac.

122

(o cîntare a treptelor. un psalm al lui david.) mă bucur cînd mi se zice; „haidem la casa domnului!” picioarele mi se opresc în porțile tale, ierusalime! ierusalime, tu ești zidit ca o cetate făcută dintr'o bucată! acolo se suie semințiile, semințiile domnului, după legea lui israel, ca să laude numele domnului. căci acolo sînt scaunele de domnie pentru judecată, scaunele de domnie ale casei lui david. rugați-vă pentru pacea ierusalimului! cei ce te iubesc, să se bucure de odihnă. pacea să fie între zidurile tale, și liniștea în casele tale domnești! din pricina fraților și prietenilor mei, doresc pacea în sinul tău. din pricina casei domnului, dumnezeului nostru. fac urări pentru fericirea ta.

123

(o cîntare a treptelor.) la tine îmi ridic ochii, la tine, care locuiești în ceruri. cum se uită ochii robilor la mîna stăpînilor lor, și ochii roabei la mîna stăpînei ei, așa se uită ochii noștri la domnul, dumnezeul nostru, pînă va avea milă de noi. ai milă de noi, doamne, ai milă de noi, căci sîntem sătui de dispreț; ne este sătul sufletul de batjocurile celor îngîmfați, de disprețul celor trufași.

124

(o cîntare a treptelor. un psalm al lui david.) de n'ar fi fost domnul de partea noastră, -să spună israel acum! - de n'ar fi fost domnul de partea noastră, cînd s'au ridicat oamenii împotriva noastră, ne-ar fi înghițit de vii, cînd li s'a aprins minia împotriva noastră; ne-ar fi înecat apele, ar fi trecut riurile peste sufletul nostru; ar fi trecut peste sufletul nostru valurile năpraznice. binecuvîntat să fie domnul, care nu ne -a dat pradă dinților lor! sufletul ne -a scăpat ca pasărea din lațul păsărarului; lațul s'a rupt, și noi am scăpat. ajutorul nostru este în numele domnului, care a făcut cerurile și pămîntul.

125

(o cîntare a treptelor.) cei ce se încred în domnul sînt ca muntele sionului, care nu se clatină, ci stă întărit pe vecie. cum este înconjurat ierusalimului de munți, așa înconjoară domnul pe poporul său, de acum și pînă în veac. căci toiagul de cîrmuire al răutății nu va rămînea pe moștenirea celor neprihăniți, pentru ca cei neprihăniți să nu întindă minile spre nelegiuire. doamne, varsă-ți binefacerile peste cei buni, și peste cei cu inima fără prihană! dar pe ceice apucă pe căi lătrălnice, să -i nimicească domnul împreună cu cei ce fac rău! pacea să fie peste israel!

126

(o cîntare a treptelor.) cînd a adus domnul înapoi pe prinșii de război ai sionului, parcă visam. atunci gura ne era plină de strigăte de bucurie, și limba de cîntări de veselie. atunci se spunea printre neamuri: „domnul a făcut mari lucruri pentru ei!” da, domnul a făcut mari lucruri pentru noi, și deaceia sîntem plini de bucurie. doamne, adu înapoi pe prinșii noștri de război, ca pe niște riuri în partea de miază zi! cei ce samănă cu lăcrămi, vor secera cu cîntări de veselie. cel ce umblă plîngînd, cînd aruncă sămînta, se întoarce cu veselie, cînd își strînge snopii.

127

(o cîntare a treptelor. un psalm al lui solomon.) dacă nu zidește domnul o casă, degeaba lucrează cei ce o zidesc; dacă nu păzește domnul o cetate, degeaba veghează cel ce o păzește. degeaba vă sculați de dimineață și vă culcați tirziu, ca să mîncăți o pine

ciștigată cu durere; căci prea iubiților lui el le dă pine ca în somn. iată, fiii sint o moștenire dela domnul, rodul pintecelui este o răsplată dată de el. ca săgețile în mîna unui războinic, așa sint fiii făcuți la tineretă. fericite de omul care își umple tolba de săgeți cu ei! căci ei nu vor rămînea de rușine, cînd vor vorbi cu vrăjmașii lor la poartă.

128

(o cîntare a treptelor.) fericite de oricine se teme de domnul, și umblă pe căile lui! căci atunci te bucuri de lucrul minilor tale, ești fericit, și-ți merge bine. evastă-ta este ca o viță roditoare înlăuntrul casei tale; copiii tăi stau ca niște lăstari de măslin împrejurul mesei tale. așa este binecuvîntat omul care se teme de domnul. să te binecuvînteze domnul din sion, să vezi fericirea ierusalimului, în toate zilele vieții tale, și să vezi pe copiii copiilor tăi! pacea să fie peste israel!

129

(o cîntare a treptelor.) destul m'au asuprit din tineretă-s-o spună israel! - destul m'au asuprit din tineretă, dar nu m'au biruit. plugarii au arat pe spinarea mea, au tras brazde lungi pe ea. domnul este drept: el a tăiat funiile celor răi. să se umple de rușine și să dea înapoi, toți ceice urăsc sionul! să fie ca iarba de pe acoperișuri, care se usucă înainte de a fi smulsă! secerătorul nu-și umple mîna cu ea, cel ce leagă snopii nu-și încarcă brațul cu ea, și trecătorii nu zic: „binecuvîntarea domnului să fie peste voi”, „vă binecuvîntăm în numele domnului”

130

(o cîntare a treptelor.) din fundul adîncului, te chem, doamne! doamne, ascultă-mi glasul! să ia aminte urechile tale la glasul cererilor mele! dacă ai păstra, doamne, aducerea aminte a nelegiuirilor, cine ar putea sta în picioare, doamne? dar la tine este iertare, ca să fii temut. eu nădăjduiesc în domnul, sufletul meu nădăjduiește, și aștept făgăduința lui. sufletul meu așteaptă pe domnul, mai mult decît așteaptă străjerii dimineața, da, mai mult decît așteaptă străjerii dimineața. israel, pune-ți nădejdea în domnul, căci la domnul este îndurarea, și la el este belșug de răscumpărare! el va răscumpăra pe israel din toate nelegiuirile lui.

131

(o cîntare a treptelor. un psalm al lui david.) doamne, eu n'am o inimă îngîmfată, nici priviri trufase, nu mă îndeletnesc cu lucruri prea mari și prea înalte pentru mine. dimpotrivă, sufletul îmi este liniștit și potolit, ca un copil înțecat, care stă lingă mamă-sa; da, sufletul meu este ca un copil înțecat. pune-ți nădejdea în domnul, israel, de acum și pînă în veac!

132

(o cîntare a treptelor.) doamne, adu-ți aminte de david, și de toate necazurile lui! adu-ți aminte cum a jurat el domnului, și a făcut următoarea juruință puternicului lui iacov: „nu voi intra în cortul în care locuiesc, nu mă voi sui în patul în care mă odihnesc, nu voi da domn ochilor mei, nici ațipire pleoapelor mele, pînă nu voi găsi un loc pentru domnul, o locuință pentru puternicul lui iacov.” - iată, am auzit vorbindu-se despre el la efrata, l-am găsit în ogorul iaar... „haidem la locuința lui, să ne închinăm înaintea așternutului picioarelor lui!... scoală-te, doamne, vino la locul tău de odihnă, tu și chivotul măreției tale! preoții tăi să se îmbrace în neprihănire, și credincioșii tăi să scoată strigăte de bucurie! pentru robul tău david, nu lepăda pe unsul tău” - domnul a jurat lui david adevărul, și nu se va întoarce dela ce a jurat: „voi pune pe scaunul tău de domnie un fiu din trupul tău. dacă fiii tăi vor păzi legămîntul meu, și învățăturile mele, pe cari li le voi da, vor ședea și fiii lor în veci pe scaunul tău de domnie.” - da, domnul a ales sionul, l-a dorit ca locuință a lui, și a zis: „acesta este locul meu de odihnă pe vecie; voi locui în el, căci l-am dorit. îi voi binecuvînta din belșug hrana, voi sătura cu pine pe săracii lui. voi îmbrăca în mîntuire pe preoții lui, și credincioșii lui vor scoate strigăte de bucurie. acolo voi înălța puterea lui david, voi pregăti o candelă unsului meu, voi îmbrăca cu rușine pe vrăjmașii lui, și peste el va străluci cununa lui.”

133

(o cîntare a treptelor. un psalm al lui david.) iată, ce plăcut și ce dulce este să locuiască frații împreună! este ca untdelemnul de preț, care, turnat pe capul lui, se pogăraș pe barbă, pe barba lui aaron, se pogăraș pe marginea veșmintelor lui. este ca roua hermonului, care se pogăraș pe munții sionului, căci acolo dă domnul binecuvîntarea, viața, pentru vecinicie.

134

(o cîntare a treptelor.) iată, binecuvîntați pe domnul, toți robii domnului, cari stați noaptea în casa domnului! ridicăți-vă minile spre sfîntul locaș, și binecuvîntați pe domnul! domnul să te binecuvînteze din sion, el, care a făcut cerurile și pămîntul!

135

lăudați pe domnul! lăudați numele domnului, lăudați -l, robi ai domnului, cari stați în casa domnului, în curțile casei dumnezeului nostru! lăudați pe domnul, căci domnul este bun; cîntați numele lui, căci este binevoitor. căci domnul și -a ales pe iacov, pe israel, ca să fie al lui. știu că domnul este mare, și că domnul nostru este mai pe sus de toți dumnezeii. domnul face tot ce vrea în ceruri și pe pămînt, în mări și în toate adîncurile. el ridică norii dela marginile pămîntului, dă naștere la fulgere și ploaie, și scoate vîntul

din cămările lui. el a lovit pe întâii născuți ai egiptului, dela oameni pînă la dobitoace. a trimis semne și minuni, în mijlocul tău, egipte: împotriva lui faraon și împotriva tuturor slujitorilor lui. a lovit multe neamuri, și a ucis împărați puternici: pe sihon, împăratul amoritilor, pe og, împăratul basanului, și pe toți împărații canaanului; și le -a dat țara de moștenire, de moștenire poporului său israel. doamne, numele tău rămîne pe vecie; doamne, pomenirea ta ține din neam în neam, căci domnul va judeca pe poporul său, și va avea milă de robii săi. idoli neamurilor sînt argint și aur, lucrare făcută de minile oamenilor. au gură, și nu vorbesc, au ochi, și nu văd, au urechi, și totuș n'aud, da, n'au suflare în gură. ca ei sînt cei ce -i fac, toți cei ce se încred în ei. casa lui israel, binecuvîntați pe domnul! casa lui aaron, binecuvîntați pe domnul! casa lui levi, binecuvîntați pe domnul! cei ce vă temeți de domnul, binecuvîntați pe domnul! domnul să fie binecuvîntat din sion, el, care locuiește în ierusalim! lăudați pe domnul!

136

lăudați pe domnul, căci este bun, căci în veac ține îndurarea lui! lăudați pe dumnezeul dumnezeilor, căci în veac ține îndurarea lui! lăudați pe domnul domnilor, căci în veac ține îndurarea lui! pe cel ce singur face minuni mari, căci în veac ține îndurarea lui! pe cel ce a făcut cerurile cu pricepere, căci în veac ține îndurarea lui! pe cel ce a întins pămîntul pe ape, căci în veac ține îndurarea lui! pe cel ce a făcut luminători mari, căci în veac ține îndurarea lui! soarele, ca să stăpînească ziua, căci în veac ține îndurarea lui! luna și stelele, ca să stăpînească noaptea, căci în veac ține îndurarea lui! pe cel ce a lovit pe egipteni în întâii lor născuți, căci în veac ține îndurarea lui! și a scos pe israel din mijlocul lor, căci în veac ține îndurarea lui! cu mină tare și cu braț întins, căci în veac ține îndurarea lui! pe cel ce a tăiat în două marea roșie, căci în veac ține îndurarea lui! care a trecut pe israel prin mijlocul ei, căci în veac ține îndurarea lui! și a aruncat pe faraon și oștirea lui în marea roșie, căci în veac ține îndurarea lui! pe cel ce a călăuzit pe poporul său în pustie, căci în veac ține îndurarea lui! pe cel ce a lovit împărați mari, căci în veac ține îndurarea lui! pe cel ce a ucis împărați puternici, căci în veac ține îndurarea lui! pe sihon, împăratul amoritilor, căci în veac ține îndurarea lui! și pe og, împăratul basanului, căci în veac ține îndurarea lui! și le -a dat țara de moștenire, căci în veac ține îndurarea lui! de moștenire robului său israel, căci în veac ține îndurarea lui! pe cel ce și -a adus aminte de noi, cînd eram smeriți, căci în veac ține îndurarea lui! și ne -a izbăvit de asupritorii noștri, căci în veac ține îndurarea lui! pe cel ce dă hrană oricărei făpturi, căci în veac ține îndurarea lui! lăudați pe dumnezeul cerurilor, căci în veac ține îndurarea lui!

137

pe malurile riurilor babilonului, ședeam jos și plîngeam, cînd ne aduceam aminte de sion. în sălci-

ile din ținutul acela ne atîrnaserăm arfele. căci acolo, biruitorii noștri ne cereau cîntări, și asupritorii noștri ne cereau bucurie, zicînd: „cîntați-ne citeva din cîntările sionului!” - cum să cîntăm noi cîntările domnului pe un pămînt străin? dacă te voi uita, ierusalime, să-și uite dreapta mea destoinicia ei! să mi se lipească limba de cerul gurii, dacă nu-mi voi aduce aminte de tine, dacă nu voi face din ierusalim culmea bucuriei mele! adu-ți aminte, doamne, de copiii edomului, cari, în ziua nenorocirii ierusalimului, ziceau: „radeți -l, radeți -l din temeliilor!” ah! fiica babilonului, sortită pustiirii, ferice de cine-ți va întoarce la fel răul pe care ni l-ai făcut! ferice de cine va apuca pe pruncii tăi, și -i va zdrobi de stîncă!

138

(un psalm al lui david.) te laud din toată inima, cînt laudele tale înaintea dumnezeilor. mă închin în templul tău cel sfînt, și laud numele tău, pentru bunătatea și credincioșia ta, căci ți s'a mărit faima prin împlinirea făgăduințelor tale. în ziua cînd te-am chemat, m'ai ascultat, m'ai îmbărbătat și mi-ai întărit sufletul. toți împărații pămîntului te vor lăuda, doamne, cînd vor auzi cuvintele gurii tale; ei vor lăuda căile domnului, căci mare este slava domnului! domnul este înălțat: totuș vede pe cei smeriți, și cunoaște de departe pe cei îngîmfaiți. cînd umblu în mijlocul strîmtoării, tu mă înviorezi, îți întinzi mîna spre minia vrăjmașilor mei, și dreapta ta mă mîntuiește. domnul va sfîrși ce a început pentru mine. doamne, bunătatea ta ține în veci: nu părăsi lucrările minilor tale.

139

(către mai marele cîntăreților. un psalm al lui david.) doamne, tu mă cercetezi de aproape și mă cunoști, știi cînd stau jos și cînd mă scol, și de departe îmi pătrunzi gîndul. știi cînd umblu și cînd mă culc, și cunoști toate căile mele. căci nu-mi ajunge cuvîntul pe limbă, și tu, doamne, îl și cunoști în totul. tu mă înconjoři pe dinapoi și pe dinainte, și-ți pui mîna peste mine. știință atît de minunată este mai pe sus de puterile mele: este prea înaltă ca s'o pot prinde. unde mă voi duce departe de duhul tău, și unde voi fugi departe de fața ta? dacă mă voi sui în cer, tu ești acolo; dacă mă voi culca în locuința morților, iată-te și acolo; dacă voi lua aripile zorilor, și mă voi duce să locuiesc la marginea mării, și acolo mîna ta mă va călăuzi, și dreapta ta mă va apuca. dacă voi zice: „cel puțin întunerecul mă va acoperi, -și se va face noapte lumina dimprejurul meu!” iată că nici chiar întunerecul nu este întunecos pentru tine; ci noaptea strălucește ca ziua, și întunerecul ca lumina. tu mi-ai întocmit rărunchiul, tu m'ai țesut în pîntecele mamei mele: te laud că sînt o făptură așa de minunată. minunate sînt lucrările tale, și ce bine vede sufletul meu lucrul acesta! trupul meu nu era ascuns de tine, cînd am fost făcut într'un loc tainic, țesut în chip ciudat, ca în adîncimile pămîntului. cînd nu eram decît un ploid fără chip, ochii tăi mă vedeau; și în cartea ta erau

scrise toate zilele cari-mi erau rinduite, mai înainte de a fi fost vreuna din ele. cit de nepătrunse mi se par gindurile tale, dumnezeule, și cit de mare este numărul lor! dacă le număr, sint mai multe decit boabele de nisip. cind mă trezesc, sint tot cu tine. , dumnezeule, de ai ucide pe cel rău! depărtați-vă dela mine, oameni setoși de sînge! îi vorbesc despre tine în chip nelegiuit, îți iau numele ca să mintă, ei, vrăjmași tăi! să nu urască eu, doamne, pe cei ce te urască, și să nu-mi fie scîrbă de cei ce se ridică împotriva ta? da, îi urască cu o ură desăvîrșită; îi privesc ca pe vrăjmași ai mei. cercetează-mă, dumnezeule, și cunoaște-mi inima! încearcă-mă, și cunoaște-mi gindurile! vezi dacă sint pe o cale rea, și du-mă pe calea vecinicii!

140

(către mai marele cîntăreților. un psalm al lui david.) scapă-mă, doamne, de oamenii cei răi! păzește-mă de oamenii asupritori, cari cugetă lucruri rele în inima lor, și sint totdeauna gata să ațite războiul! ei își ascut limba ca un șarpe, au pe buze o otravă de năpîrcă. - păzește-mă, doamne, de miinile celui rău! ferește-mă de oamenii asupritori, cari se gîndesc să mă doboare! iste ingimfați îmi întind curse și laturi, pun rețele dealungul drumului, și îmi întind capcane. -(oprire). eu zic domnului: „tu ești dumnezeul meu! ia aminte, doamne, la glasul rugăciunilor mele! doamne, dumnezeule, tăria mîntuirii mele, tu-mi acoperi capul în ziua luptei.” u împlini, doamne, dorințele celui rău, nu lăsa să -i izbutească planurile, ca să nu se falească! -(oprire). asupra capului celor ce mă înconjoară să cadă nelegiuirea buzelor lor! cărbuni aprinși să cadă peste ei! în foc să fie aruncați, în adîncuri, de unde să nu se mai scoale! mul cu limba mincinoasă nu se înălțeste pe pămînt, și pe omul asupritor, nenorocirea îl pște și -l duce la pierzanie. știu că domnul face dreptate celui obîjdîit, dreptate celor lipsiți. da, cei neprihăniți vor lăuda numele tău, oamenii fără prihană vor locui înaintea ta.

141

(un psalm al lui david.) doamne, eu te chem; vino degrabă la mine! ia aminte la glasul meu, cind te chem! ca tămîia să fie rugăciunea mea înaintea ta, și ca jertfa de seară să fie ridicarea minilor mele! pune, doamne, o strajă înaintea gurii mele, și păzește ușa buzelor mele! u-mi abate inima la lucruri rele, la fapte vinovate împreună cu oamenii cari fac răul, și să nu mînnîc din ospețele lor! lovească-mă cel neprihănit, căci lovirea lui îmi este binevenită; pedepsească-mă, căci pedeapsa lui este ca untdelemnul turnat pe capul meu. să nu-mi întorc capul dela ea: dar rugăciunea mea se va înălța într'una împotriva răutății lor. cind li se vor prăvăli judecătorii dealungul stîncilor, atunci vor asculta cuvintele mele, și vor vedea că sint plăcute. cum se brăzdează și se spintecă pămîntul, așa ni se risipesc oasele la gura mormîntului. de aceea, către tine, doamne, dumnezeule, îmi îndrept ochii, la tine caut adăpost; nu-mi părăsi sufletul! păzește-mă de cursa pe care mi -o întind ei, și de pedicile celor

ce fac răul! să cadă cei răi în lațurile lor, în timp ce eu să scap!

142

(o cîntare a lui david. o rugăciune făcută cind era în peșteră.) cu glasul meu strig către domnul, cu glasul meu și-mi povestesc strîmtoarea înaintea lui. cind îmi este mîhnit duhul în mine, tu îmi cunoști cărarea. pe drumul pe care umblu, mi-au întins o cursă. aruncă-ți ochii la dreapta, și privește! nimeni nu mă mai cunoaște, orice scăpare este pierdută pentru mine, nimănui nu -i pasă de sufletul meu. doamne, către tine strig, și zic: „tu ești scăparea mea, partea mea de moștenire pe pămîntul celor vii.” ia aminte la strigătele mele, căci sint nenorocit de tot. izbăvește-mă de cei ce mă prigonesc, căci sint mai tari decit mine. scoate-mi sufletul din temniță, ca să laud numele tău! cei neprihăniți vor veni să mă înconjoare, cind îmi vei face bine.

143

(un psalm al lui david.) doamne, ascultă-mi rugăciunea, pleacă-ți urechea la cererile mele! ascultă-mă în credincioșia și dreptatea ta! u intra la judecată cu robul tău! căci nici un om viu nu este fără prihană înaintea ta. vrăjmașul îmi urmărește sufletul, îmi calcă viața în picioare la pămînt: mă face să locuiesc în întunec, ca cei ce au murit de multă vreme. îmi este mîhnit duhul în mine, îmi este turburată inima în lăuntrul meu. mi-aduc aminte de zilele de odinioară, mă gîndesc la toate lucrările tale, cuget la lucrarea minilor tale. îmi întind minile spre tine; îmi suspină sufletul după tine, ca un pămînt uscat. - grăbește de m'ascultă, doamne! mi se topește duhul: nu-mi ascunde fața! căci așa ajunge atunci ca cei ce se pogoară în groapă! fă-mă să aud disdedimeinea bunătătea ta, căci mă încred în tine. arată-mi calea pe care trebuie să umblu, căci la tine îmi înalț sufletul. scapă-mă de vrăjmașii mei, doamne, căci la tine caut adăpost. învață-mă să fac voia ta, căci tu ești dumnezeul meu. duhul tău cel bun să mă călăuzească pe calea cea dreaptă! pentru numele tău, doamne, înviorează-mă; în dreptatea ta, scoate-mi sufletul din necaz! în bunătatea ta, nimicește pe vrăjmașii mei, și perde pe toți protivnicii sufletului meu, căci eu sint robul tău.

144

(un psalm al lui david.) binecuvîntat să fie domnul, stîncă mea, care-mi deprinde minile la luptă, degetele la bătlie, binefăcătorul meu și cetățuia mea, turnul meu de scăpare și izbăvitorul meu, scutul meu de adăpost, care-mi supune pe poporul meu! doamne, ce este omul, ca să iei cunoștință de el, fiul omului ca să iei seama la el? mul este ca o suflare, zilele lui sint ca umbra care trece. pleacă cerurile, doamne, și pogoară-te! atinge munții, ca să fumege! fulgeră, și risipește pe vrăjmașii mei! aruncă-ți săgețile, și

pune -i pe fugă! întinde-ți minile de sus, izbăvește-mă și scapă-mă din apele cele mari, din mina fiilor celui străin, a căror gură spune neadevăruri, și a căror dreaptă este o dreaptă mincinoasă. dumnezeule, îți voi cînta o cîntare nouă, te voi lăuda cu alăuta cu zece coarde. tu, care dai împărăților biruința, care ai scăpat de sabie ucigașă pe robul tău david, izbăvește-mă și scapă-mă din mina fiilor celui străin, a căror gură spune neadevăruri, și a căror dreaptă este o dreaptă mincinoasă!... fiii noștri sînt ca niște odrasle, cari cresc în tinereta lor; fetele noastre ca niște stîlpi săpați frumos, cari fac podoaba caselor împărătești. grîoarele noastre sînt pline, și gem de tot felul de merinde; turmele ni se înmulțesc cu miile, cu zecile de mii, în cîmpiile noastre: vitele noastre sînt prăsi-toare; nu -i nicio pagubă, nicio robie, nici un tipăt în ulițele noastre! fericite de poporul care stă astfel! fericite de dumnezeu, al cărui dumnezeu este domnul!

145

(o cîntare de laudă a lui david.) te voi înălța, dumnezeule, împăratul meu, și voi binecuvînta numele tău în veci de veci. în fie care zi te voi binecuvînta, și voi lăuda numele tău în veci de veci. mare este domnul și foarte vrednic de laudă, și mărirea lui este nepătrunsă. fiecare neam de om să laude lucrările tale, și să vestească isprăvile tale cele mari! voi spune strălucirea slăvită a măreției tale, și voi cînta minunile tale. amenii vor vorbi de puterea ta cea înfricoșată, și eu voi povesti mărirea ta. să se trimbițeze aducerea aminte de nemărginita ta bunăta-te, și să se laude dreptatea ta! domnul este milostiv și plin de îndurare, îndelung răbdător și plin de bunăta-te. domnul este bun față de toți, și îndurările lui se întind peste toate lucrările lui. toate lucrările tale te vor lăuda, doamne! și credincioșii tăi te vor binecuvînta. vor spune slava împărăției tale, și vor vesti puterea ta, ca să facă cunoscut fiilor oamenilor puterea ta, și strălucirea plină de slavă a împărăției tale. împărăția ta este o împărăție vecinică, și stăpînirea ta rămîne în picioare în toate veacurile. domnul sprijinește pe toți ceice cad, și îndreaptă pe cei încovoiați. chii tuturor nădăjduiesc în tine, și tu le dai hrana la vreme. îți deschizi mina, și saturești după dorință tot ce are viață. domnul este drept în toate căile lui, și milostiv în toate faptele lui. domnul este lingă toți cei ce -l cheamă, lingă cei ce -l cheamă cu toată inima. el împlinește dorințele celor ce se tem de el, le aude strigătul și -i scapă. domnul păzește pe toți cei ce -l iubesc, și nimicește pe toți cei răi. gura mea să vestească lauda domnului, și orice făptură să binecuvinteze numele lui cel sfînt în veci de veci!

146

lăudați pe domnul! laudă, suflăte, pe domnul! voi lăuda pe domnul cît voi trăi, voi lăuda pe dumnezeul meu cît voi fi. u vă încredeți în cei mari, în fiii oamenilor, în cari nu este ajutor. suflarea lor trece, se întorc în pămînt, și în aceeași zi le pier și planurile lor. fericite de cine are ca ajutor pe dumnezeul lui ia-

cov, fericite de cine-și pune nădejdea în domnul, dumnezeul său! el a făcut cerurile și pămîntul, marea și tot ce este în ea. el ține credincioșia în veci. el face dreptate celor asupriți; dă pine celor flămînzi: domnul izbăvește pe prinșii de război; domnul deschide ochii orbilor; domnul îndreaptă pe cei încovoiați; domnul iubește pe cei neprihăniți. domnul ocrotește pe cei străini, sprijinește pe orfan și pe văduvă, dar răs-toarnă calea celor răi. domnul împărătește în veci; dumnezeul tău, sioane, rămîne din veac în veac! lăudați pe domnul!

147

lăudați pe domnul! căci este frumos să lăudăm pe dumnezeul nostru, căci este plăcut, și se cuvine să -l lăudăm. domnul zidește iarăș ierusalimul, stringe pe surghiuniții lui israel; tămăduiește pe cei cu inima zdrobită, și le leagă rănile. el scotește numărul stelelor, și le dă nume la toate. mare este domnul nostru și puternic prin țaria lui, priceperea lui este fără margini. domnul sprijinește pe cei nenorociți, și doboară pe cei răi la pămînt. cîntați domnului cu mulțămiri, lăudați pe dumnezeul nostru cu arfa! el acopere cerul cu nori, pregătește ploaia pentru pămînt, și face să răsără iarba pe munți. el dă hrană vitelor, și puilor corbului cînd strigă. u de puterea calului se bucură el, nu-și găsește plăcerea în picioarele omului. domnul iubește pe cei ce se tem de el, pe cei ce nădăjduiesc în bunăta-tea lui. laudă pe domnul, ierusalime, laudă pe dumnezeul tău, sioane! căci el întărește zăvoarele porților, el binecuvintează pe fiii tăi în mijlocul tău; el dă pace ținutului tău, și te satură cu cel mai bun griu el își trimete poruncile pe pămînt, cuvîntul lui aleargă cu șteală mare. el dă zăpada ca lina, el presară bruma albă ca cenușa; el își asvirle ghiata în bucăți; cine poate sta înaintea frigului său? el își trimete cuvîntul său, și le topește; pune să sufle vîntul lui, și apele curg. el descopere lui iacov cuvîntul său, lui israel legile și poruncile sale. el n -a lucrat așa cu toate neamurile, și ele nu cunosc poruncile lui. lăudați pe domnul!

148

lăudați pe domnul! lăudați pe domnul din înălțimea cerurilor, lăudați -l în locurile cele înalte! lăudați -l toți îngerii lui! lăudați -l, toate oștirile lui! lăudați -l, soare și lună, lăudați -l, toate stelele luminoase! lăudați -l, cerurile cerurilor, și voi, ape, cari sînteți mai pe sus de ceruri! să laude numele domnului, căci el a poruncit și au fost făcute, le -a întărit pe veci de veci; le -a dat legi, și nu le va călca. lăudați pe domnul de jos de pe pămînt, balauri de mare, și adîncuri toate; foc și grindină, zăpadă și ceață, vînturi napraznice, cari împlinesc poruncile lui, munți și dealuri toate, pomi roditori, și cedri toți, fiare și vite toate, tiritoare și păsări înaripate, împărați ai pămîntului și popoare toate, voievozi și toți judecătorii pămîntului, tineri și tinere, bătrîni și copii! să laude numele domnului! căci numai numele lui este înălțat: măreția lui este mai pe sus de pămînt și ceruri. el a înălțat țaria

poporului său: iată o pricină de laudă pentru toți credincioșii lui, pentru copiii lui israel, popor de lângă el. lăudați pe domnul!

149

lăudați pe domnul! cîntați domnului o cîntare nouă, cîntați laudele lui în adunarea credincioșilor lui! să se bucure israel de cel ce l -a făcut, să se veselească fiii sionului de împăratul lor! să laude numele lui cu jocuri, să -l laude cu toba și cu arfa! căci domnul are plăcere de poporul său, și slăvește pe cei nenorociți, mîntuindu -i. să salte de bucurie credincioșii lui îmbrăcați în slavă, să scoată strigăte de bucurie în așternutul lor! laudele lui dumnezeul să fie în gura lor, și sabia cu două tăișuri în mina lor, ca să facă răzbunare asupra neamurilor, și să pedepsească popoarele; să lege pe împărații lor cu lanțuri, și pe mai marii lor cu obezi de fer, ca să aducă la îndeplinire împotriva lor judecata scrisă! aceasta este o cinste pentru toți credincioșii lui. lăudați pe domnul!

150

lăudați pe domnul! lăudați pe dumnezeu în locașul lui cel sfînt, lăudați -l în întinderea cerului, unde se arată puterea lui! lăudați -l pentru isprăvile lui cele mari, lăudați -l, după mărimea lui nemărginită! lăudați -l cu sunet de trîmbiță, lăudați -l cu alăuta și arfa! lăudați -l cu timpane și cu jocuri, lăudați -l, cîntînd cu instrumente cu coarde și cu cavatul. lăudați -l cu chimvale sunătoare, lăudați -l cu chimvale zîngănitore! tot ce are suflare, să laude pe domnul! lăudați pe domnul

pildele lui solomon, fiul lui david, împăratul lui israel, pentru cunoașterea înțelepciunii și învățaturii, pentru înțelegerea cuvintelor minții; pentru căpătarea învățăturilor de bun simț, de dreptate, de judecată și de nepărtinire; ca să aia dea celor neîncercați agerime de minte, tinărului cunoștință și chibzuință, - să asculte însă și înțeleptul, și își va mări știința, și cel priceput, și va căpăta iscusință - pentru prinderea înțeleșului unei pilde sau al unui cuvânt adinc, înțeleșul cuvintelor înțelepților și al cuvintelor lor cu tilc. frica domnului este începutul științei; dar nebunii nesocotesc înțelepciunea și învățătura. ascultă, fiule, învățătura tatălui tău, și nu lepăda îndrumările mamei tale! căci ele sînt o cunună plăcută pe capul tău, și un lanț de aur la gîtul tău. fiule, dacă niște păcătoși vor să te amăgească, nu te lăsa cîștigat de ei! dacă-ți vor zice: „vino cu noi! haidem să întindem cure ca să vîrșăm singe, să întindem fără temeii lațuri celui nevinovat; haidem să -i înghitim de vii, ca locuința morților, și întregi, ca pe cei ce se pogoră în groapă; vom găsi tot felul de lucruri scumpe, și ne vom umplea casele cu pradă; vei avea și tu partea ta la fel cu noi, o pungă vom avea cu totii!” - fiule, să nu pornești la drum cu ei, abate-ți piciorul de pe cărarea lor! căci picioarele lor aleargă la rău, și se grăbesc să verse singe. dar degeaba se aruncă lațul înaintea ochilor tuturor păsărilor; căci ei întind curse tocmai împotriva singelui lor, și sufletului lor își întind ei lațuri. aceasta este soarta tuturor celor lacomi de cîștig: lăcomia aduce pierderea celor ce se dedau la ea. înțelepciunea strigă pe ulițe, și înalță glasul în piețe: strigă unde e zarva mai mare; la porți, în cetate, își spune cuvintele ei: „pînă cînd veți iubi prostia, proștilor? pînă cînd le va plăcea batjocoritorilor batjocura, și vor uri nebunii știința? întoarceți-vă să ascultați muștrările mele! iată, voi turna duhul meu peste voi, vă voi face cunoscut cuvintele mele... fiindcă eu chem și voi vă împotriviți, fiindcă îmi întind mina și nimeni ia seama, fiindcă lepădați toate sfaturile mele, și nu vă plac muștrările mele, de aceea și eu, voi ride cînd veți fi în vreo nenorocire, îmi voi bate joc de voi cînd vă va apuca groaza, cînd vă va apuca groaza ca o furtună, și cînd vă va învălui nenorocirea ca un virte, cînd va da peste voi necazul și strimtorarea. atunci mă vor chema, și nu voi răspunde; mă vor căuta, și nu mă vor găsi. pentrucă au urit știința, și n'au ales frica domnului, pentrucă n'au iubit sfaturile mele, și au nesocotit toate muștrările mele. de aceea se vor hrăni cu roada umbletelor lor, și se vor sătura cu sfaturile lor. căci împotrivirea proștilor îi ucide, și liniștea nebulilor îi pierde; dar cel ce m'ascultă va locui fără grijă, va trăi liniștit și fără să se teamă de vreun rău.

fiule, dacă vei primi cuvintele mele, dacă vei păstra cu tine învățăturile mele, dacă vei lua aminte la înțelepciune, și dacă-ți vei pleca inima la pricepere; dacă vei cere înțelepciune, și dacă te vei ruga pentru pricepere, dacă o vei căuta ca argintul, și vei umbla după ea ca după o comoară, atunci vei înțelege frica de dom-

nul, și vei găsi cunoștința lui dumnezeu. căci domnul dă înțelepciune; din gura lui iese cunoștință și pricepere. el dă izbîndă celor fără prihană, dă un scut celor ce umblă în nevinovăție. crotește cărările neprihănirii, și păzește calea credincioșilor lui. atunci vei înțelege dreptatea, judecata, nepărtinirea, toate căile cari duc la bine. căci înțelepciunea va veni în inima ta, și cunoștința va fi desfătarea sufletului tău; chibzuința va veghea asupra ta, priceperea te va păzi, ca să te scape de calea cea rea, de omul care tine cuvintări stricate; de ceice părăsesc cărările adevărate, ca să umble pe drumuri întunecoase; cari se bucură să facă răul, și își pun plăcerea în răutate, cari umblă pe cărări strimbe, și apucă pe drumuri sucite; ca să te scape și de nevasta altuia, de străina, care întrebuințează vorbe ademenitoare, care părăsește pe bărbatul tineretei ei, și uită legămîntul dumnezeului ei. căci casa ei pogoră la moarte, și drumul ei duce la cei morți: niciunul care se duce la ea nu se mai întoarce, și nu mai găsește cărările vieții. de aceea, tu să umblî pe calea oamenilor de bine, și să îți cărările celor neprihăniți! căci oamenii fără prihană vor locui țara, și oamenii neîntinați vor rămînea în ea; dar cei răi vor fi nimiciți din țară, și cei necredincioși vor fi smulși din ea.

fiule, nu uita învățăturile mele, și păstrează în inima ta sfaturile mele! căci ele îți vor lungi zilele și anii vieții tale, și-ți vor aduce multă pace. să nu te părăsească bunătatea și credincioșia: leagă-ți-le la gît, scrie-le pe tăblița inimii tale. și astfel vei căpăta trecere și minte sănătoasă, înaintea lui dumnezeu și înaintea oamenilor. încrede-te în domnul din toată inima ta, și nu te bizui pe înțelepciunea ta! recunoaște -l în toate căile tale, și el îți va a netezi cărările. u te socoti singur înțelept; teme-te de domnul, și abate-te de la rău! aceasta va aduce sănătate trupului tău, și răcorire oaselor tale. cinstește pe domnul cu averile tale, și cu cele dintii roade din tot venitul tău: căci atunci grîinarele îți vor fi pline de belșug, și teascurile tale vor geme de must. fiule, nu disprețui muștrarea domnului, și nu te mîhni de pedepsele lui. căci domnul muștră pe cine iubește, ca un părinte pe copilul pe care -l iubește! fericite de omul care găsește înțelepciunea, și de omul care capătă pricepere! căci cîștigul pe care -l aduce ea este mai bun decît al argintului, și venitul adus de ea este mai de preț decît aurul; ea este mai de preț decît mărgăritarele, și toate comorile tale nu se pot asemui cu ea. în dreapta ei este o viață lungă; în stînga ei, bogăție și slavă. căile ei sînt niște căi plăcute, și toate cărările ei sînt niște cărări pacinice. ea este un pom de viață pentru cei ce o apucă, și cei ce o au sînt fericiti. prin înțelepciune a întemeiat domnul pămîntul, și prin pricepere a întărit el cerurile; prin știința lui s'au deschis adîncurile, și strecoară norii roua. fiule, să nu se depărteze învățăturile acestea de ochii tăi: păstrează înțelepciunea și chibzuința! căci ele vor fi viața sufletului tău, și podoaba gîtului tău. atunci vei merge cu încredere pe drumul tău, și piciorul nu ți se va poticni. cînd te vei culca, vei fi fără teamă, și cînd vei dormi, somnul

îți va fi dulce. u te teme nici de spaimă năpraznică, nici de o năvălire din partea celor răi; căci domnul va fi nădejdea ta, și el îți va păzi piciorul de cădere. u opri o binefacere celui ce are nevoie de ea, cînd poți s'o faci. u zice aproapelui tău: „du-te și vino iarăș; îți voi da mine!” cînd ai de unde să dai. u gîndi rău împotriva aproapelui tău, cînd locuiește liniștit lîngă tine. u te certa fără pricină cu cineva, cînd nu ți -a făcut nici un rău. u pizmui pe omul asupritor, și nu alege niciuna din căile lui! căci domnul urăște pe oamenii stricați, dar este prieten cu cei fără prihană. blestemul domnului este în casa celui rău, dar locuința celor neprihăniți o binecuvîntează. cînd are a face cu cei batjocoritori, își bate joc de ei, dar celor smeriți le dă har. înțelepții vor moșteni slava, dar partea celor nebuni este rușinea.

4

ascultați, fiilor, învățătura unui tată, și luați aminte, ca să pricepeți; căci eu vă dau sfaturi bune: nu lepădați învățătura mea. căci cînd eram încă fiu la tatăl meu, și fiu gingaș și singur la mama mea, el mă învăța atunci, și-mi zicea: „păstrează bine în inima ta cuvintele mele, păzește învățăturile mele, și vei trăi! dobindește înțelepciune, dobindește pricepere; nu uita cuvintele gurii mele, și nu te abate dela ele. 'o părăsi, și ea te va păzi; iubește -o, și te va ocroti! iată începutul înțelepciunii: dobindește înțelepciunea, și cu tot ce ai, dobindește priceperea. înalță -o, și ea te va înălța; ea va fi slava ta, dacă o vei îmbrățișa. ea îți va pune pe cap o cunună plăcută, te va împodobi cu o strălucită cunună împărătească. ascultă, fiule, primește cuvintele mele, și anii vieții tale se vor înmulți. eu îți arăt calea înțelepciunii, te povățuiesc pe cărările neprihănirii. cînd vei umbla, pasul nu-ți va fi stînjinit; și cînd vei alerga, nu te vei poticni. ține învățătura, n'o lăsa din mînă; păstrează -o, căci ea este viața ta. u intra pe cărarea celor răi, și nu umbla pe calea celor nelegiuîți! ferește-te de ea, nu trece pe ea; ocolește -o, și treci înainte! căci ei nu dorm, dacă n'au făcut răul, le pierd somnul dacă nu fac pe cineva să cadă; căci ei mîncîncă pine nelegiuîță, și beau vin stors cu sila. dar cărarea celor neprihăniți este ca lumina strălucitoare, a cărei strălucire merge mereu crescînd pînă la miezul zilei. calea celor răi este ca întunerecul gros: ei nu văd de ce se vor poticni. fiule, ia aminte la cuvintele mele, pleacă-ți urechea la vorbele mele! să nu se depărteze cuvintele acestea de ochii tăi, păstrează-le în fundul inimii tale! căci ele sînt viață pentru cei ce le găsesc, și sănătate pentru tot trupul lor. păzește-ți inima mai mult de cît orice, căci din ea ies izvoarele vieții. izgonește neadevărul din gura ta; și depărtează viclenia de pe buzele tale! chii tăi să privească drept, și pleoapele tale să caute drept înaintea ta. cărarea pe care mergi să fie netedă, și toate căile tale să fie hotărîte: nu te abate nici la dreapta nici la stînga, și ferește-te de rău.

5

fiule, ia aminte la înțelepciunea mea, și pleacă urechea la învățătura mea, ca să fii cu chibzuință, și buzele tale să aibă conștiință. căci buzele femeii străine strecoară miere, și cerul gurii ei este mai lunecos decît untdelemnul; dar la urmă este amară ca pelinul, ascuțită ca o sabie cu două tăișuri. picioarele ei pogoară la moarte, pașii ei dau în locuința morților. așa că ea nu poate găsi calea vieții, rătăcește în căile ei, și nu știe unde merge. și acum, fiilor, ascultați-mă, și nu vă abateti dela cuvintele gurii mele: depărtează-te de drumul care duce la ea, și nu te apropia de ușa casei ei, ca nu cumva să-ți dai altora vloga ta, și unui om fără milă anii tăi; ca nu cumva niște străini să se sature de averea ta, și tu să te trudești pentru casa altuia; ca nu cumva să gemi, la urmă, cînd carnea și trupul ți se vor istovi, și să zici: „cum am putut eu să urăsc certarea, și cum a disprețuit inima mea mustrearea? cum am putut să n'ascult glasul învățătorilor mei, și să nu iau aminte la ceice mă învățau? cît pe ce să mă nenorocesc de tot în mijlocul poporului și adunării!” bea apă din fîntina ta, și din izvoarele puțului tău. ce, vrei să ți se verse izvoarele afară? și să-ți curgă riurile pe piețele de obște? lasă-le să fie numai pentru tine, și nu pentru străinii de lîngă tine. izvorul tău să fie binecuvîntat, și bucură-te de nevasta tinereții tale. cerboaică iubită, căprioară plăcută: fii îmbătat tot timpul de dragălașile ei, fii îndrăgostit necurmat de dragostea ei! și pentruce, fiule, ai fi îndrăgostit de o străină, și ai îmbrățișa sînul unei necunoscute? căci căile omului sînt lămurite înaintea ochilor domnului, și el vede toate cărările lui. cel rău este prins în inșeși nelegiuirile lui, și este apucat de legăturile păcatului lui. el va muri din lipsă de înfrinare, se va poticni din prea multa lui nebulie.

6

fiule, dacă te-ai pus chezaș pentru aproapele tău, dacă te-ai prins pentru altul, dacă ești legat prin făgăduința gurii tale, dacă ești prins de cuvintele gurii tale, fă totuș lucrul acesta, fiule: desleagă-te, căci ai căzut în mîna aproapelui tău! de aceea du-te, aruncă-te cu fața la pămînt, și stăruiește de el. u da somn ochilor tăi, nici ațipire pleoapelor tale! scapă din mîna lui cum scapă căprioara din mîna vîntorului, și ca pasărea din mîna păsărarului... du-te la furnică, leneșule; uită-te cu băgare de seamă la căile ei, și înțelepțește-te! ea n'are nici căpetenie, nici priveghetor, nici stăpin; totuș își pregătește hrana vară, și stringe de ale mîncării în timpul secerișului. pînă cînd vei sta culcat, leneșule? cînd te vei scula din somnul tău? să mai dormi puțin, să mai ațipești puțin, să mai încrucișezi puțin minile ca să dormi!... și sărăcia vine peste tine, ca un hoț, și lipsa, ca un om înarmat. mul de nimic, omul nelegiuit, umblă cu neadevărul în gură, clipește din ochi, dă din picior, și face semne cu degetele. răutatea este în inima lui, urzește lucrurile rele într'una, și stîrnește certuri. de aceea nimicirea îi va veni pe neașteptate; va fi zdrobit deodată, și fără leac. șase lucruri urăște domnul, și chiar șapte îi sînt urite: ochii trufași, limba mincinoasă, minile... cari varsă sînge

nevinovat, inima care urzește planuri nelegiuite, picioarele cari aleargă repede la rău, martorul minciunii, care spune minciuni, și cel ce stîrnește certuri între frați. fiule, păzește sfaturile tatălui tău, și nu lepădă învățătura mamei tale: leagă-le necurmat la inimă, atîrnă-le de git. ele te vor însoți în mersul tău, te vor păzi în pat, și îți vor vorbi la deșteptare! căci sfatul este o candelă, învățătura este o lumină, iar îndemnul și muștrarea sînt calea vieții. ele te vor feri de femeia stricată, de limba ademenitoare a celei străine. 'o pofti în inima ta pentru frumuseța ei, și nu te lăsa ademenit de pleoapele ei. căci pentru o femeie curvă, omul ajunge de nu mai rămîne decît cu o bucată de pine, și femeia măritată întinde... o cursă unui suflet scump. poate cineva să ia foc în sin, fără să i se aprindă hainele? sau poate merge cineva pe cărbuni aprinși, fără să -i ardă picioarele? tot așa este și cu cel ce se duce la nevasta aproapelui său: ori cine se atinge de ea nu va rămînea nepedepsit. hoțul nu este urgisit cînd fură ca să-și potolească foamea, căci îi este foame; și dacă este prins, trebuie să dea înapoi înșeptit, și dea chiar tot ce are în casă. dar cel ce precurește cu o femeie este un om fără minte, singur își pierde viața cine face așa. u va avea decît rană și rușine, și ocară nu i se va șterge. căci gelozia înfurie pe un bărbat, și n'are milă în ziua răzbnării; nu se uită la niciun preț de răscumpărare, și nu se lasă înduplecat nici chiar de cel mai mare dar.

7

fiule, păstrează cuvintele mele, și ține la tine sfaturile mele. ține sfaturile mele, și vei trăi; păzește învățăturile mele ca lumina ochilor. leagă-le la degete, scrie-le pe tăblița inimii tale. zi înțelepciunii: „tu ești sora mea!” și numește priceperea prietena ta, - ca să te ferească de nevasta altuia, de străina care întrebuințează cuvinte ademenitoare. stăteam la fereastra casei mele, și mă uitam prin zăbrele. am zărit printre cei neîncercați, am văzut printre tineri pe un băiat fără minte. trecea pe uliță, la colțul unde stătea una din aceste străine, și a apucat pe calea care ducea spre locuința ei. era în amurg, seara, în noaptea neagră și întunecoasă. și, iată că, i -a alergat înainte o femeie îmbrăcată ca o curvă și cu inima șireată. era bună de gură și fără astîmpăr; picioarele nu -i puteau sta acasă: cînd în uliță, cînd în piete, pela toate colțurile stătea la pîndă. ea l -a îmbrățișat și l -a sărutat, și cu o față fără rușine i -a zis: „eram datoră cu o jertfă de mulțămire, azi mi-am împlinit juruințele. de aceea ți-am ieșit înainte, să te caut, și te-am și găsit. mi-am împodobit patul cu invelitori, cu așternut de pinzeturi din egipt; mi-am stropit așternutul cu smîrnă, aloe și scortîșoară. vino, să ne îmbătăm de dragoste pînă dimineată, să ne desfătăm cu desmierdări! căci bărbatul meu nu este acasă, a plecat într-o călătorie lungă, a luat cu el sacul cu bani, și nu se va întoarce acasă decît la luna nouă.” tot vorbindu -i, ea l -a ademenit, și l -a atras cu buzele ei ademenitoare. de odată a început să meargă după ea, ca boul care se duce la măcelărie, ca un cerb care aleargă spre cursă, ca pasărea care dă buzna în laț, fără să știe că o va costa viața, pînă ce săgeata îi străpunge ficatul. și acum,

fiilor, ascultați-mă, și luați aminte la cuvintele gurii mele. să nu ți se abată inima spre calea unei asemenea femei, nu te rătăci pe cărările ei. căci ea a făcut să cadă multe jertfe, și mulți sînt cei pe cari i -a ucis ea. casa ei este drumul spre locuința morților, drumul care pogoară spre locașurile morții.

8

u strigă înțelepciunea, și nu-și înalță priceperea glasul? ea se așează sus pe înălțimi, afară pe drum, la răspintii, și strigă lingă porți, la intrarea cetății, la intrarea porților: „oamenilor, către voi strig, și spre fiii oamenilor se îndreaptă glasul meu. învățați-vă minte, proștilor, și înțelepțiți-vă nebulilor! ascultați, căci am lucruri mari de spus, și buzele mi se deschid ca să învețe pe alții ce este drept. căci gura mea vestește adevărul, și buzele mele urăsc minciuna! toate cuvintele gurii mele sînt drepte, n'au nimic neadevărat nici sucit în ele. toate sînt lămurite pentru cel priceput, și drepte pentru ceie au găsit știința. primii mai de grabă învățăturile mele decît argintul, și mai de grabă știința de cît aurul scump. căci înțelepciunea prețuiește mai mult de cît mărgăritarele, și nici un lucru de preț nu se poate asemui cu ea. eu, înțelepciunea, am ca locuință mintea, și pot născoci cele mai chibzuite planuri. frica de domnul este urirea răului; trufia și mîndria, purtarea rea și gura... mincinoasă, iată ce urăsc eu. dela mine vine sfatul și izbînda, eu sînt priceperea, a mea este puterea. prin mine împărătesc împărății și dau voievozii porunci drepte. prin mine cîrmuiesc dregătorii, și mai marii, toți judecătorii pămîntului. eu iubesc pe ceie mă iubesc, și cei ce mă caută cu tot dinadinsul mă găsesc. cu mine este bogăția și slava, avuțiile trainice și dreptatea. rodul meu este mai bun decît aurul cel mai curat, și venitul meu întrece argintul cel mai ales. eu umblu pe calea nevinovăției, pe mijlocul cărărilor neprihănirii, ca să dau o adevărată moștenire celor ce mă iubesc, și să le umplu visteriile. domnul m'a făcut cea dintîi dintre lucrările lui, înaintea celor mai vechi lucrări ale lui. eu am fost așezată din vecinicie, înainte de orice început, înainte de a fi pămîntul. am fost născută cînd încă nu erau adincuri, nici izvoare încărcate cu ape; am fost născută înainte de întărirea munților, înainte de a fi dealurile, cînd nu era încă nici pămîntul, nici cîmpiile, nici cea dintîi fărîmă din pulberea lumii. cînd a întocmit domnul cerurile, eu eram de față; cînd a tras o zare pe fața adîncului, cînd a pironit norii sus, și cînd au țîșnit cu putere izvoarele adîncului, cînd a pus un hotar mării, ca apele să nu treacă peste porunca lui, cînd a pus temelile pămîntului, eu eram mesterul lui, la lucru lingă el, și în toate zilele eram desfătarea lui, jucînd neîncetat înaintea lui, jucînd pe rotocolul pămîntului său, și găsindu-mi plăcerea în fiii oamenilor. și acum, fiilor, ascultați-mă, căci fiece de ceie păzesc căile mele! ascultați învățătura, ca să vă faceți înțelepți, și nu lepădați sfatul meu. fiece de omul care m'ascultă, care veghează zilnic la porțile mele, și păzește pragul ușii mele. căci celce mă găsește, găsește viața, și capătă bunavoința domnului. dar celce păcătuiește împotriva mea își vatămă sufletul său; toți ceie mă

9

înțelepciunea și -a zidit casa, și -a tăiat cei șapte stilpi. și -a junghiat vitele, și -a amestecat vinul, și -a pus masa. și -a trimis slujnicele, și strigă, de pe... virful înălțimilor cetății: „cine este prost, să vină încoace!” celor lipsiți de pricepere le zice: „veniți de mâncați din pîinea mea, și beți din vinul pe care l-am amestecat! lăsați prostia, și veți trăi, și umblați pe calea priceperii!” celce muștră pe un batjocoritor își trage dispreț, și celce caută să îndrepte pe cel rău se alege cu ocară. u muștră pe cel batjocoritor, ca să nu te urască; muștră pe cel înțelept, și el te va iubi! dă înțeleptului, și se va face și mai înțelept; învață pe cel neprihănit, și va învăța și mai mult! începutul înțelepciunii este frica de domnul; și știința sfinților, este priceperea. prin mine ți se vor înmulți zilele, și ți se vor mări anii vieții tale. dacă ești înțelept, pentru tine ești înțelept; dacă ești batjocoritor, tu singur vei suferi. eburna este o femeie gălăgioasă, proastă și care nu știe nimic. ea șade totuși la ușa casei sale, pe un scaun, pe înălțimile cetății, ca să strige la trecătorii, cari merg pe calea cea dreaptă: „cine este prost, să vină aici!” iar celui fără minte îi zice: „apele furate sînt dulci, și pîinea luată pe ascuns este plăcută!” el nu știe că acolo sînt morții, și că oaspeții ei sînt în văile locuinței morților.

10

pildele lui solomon. un fiu înțelept este bucuria tatălui, dar un fiu nebun este mîhnirea mamei sale. comorile cîștigate pe nedrept nu folosesc, dar neprihănirea izbăvește dela moarte. domnul nu lasă pe cel neprihănit să sufere de foame, dar îndepărtează pofta celor răi. cine lucrează cu o mină leneșă sărăcește, dar mina celor harnici îmbogățește. cine stringe vara, este un om chibzuit, cine doarme în timpul seceratului este un om care face rușine. pe capul celui neprihănit sînt binecuvîntări, dar gura celor răi ascunde silnicie. pomenirea celui neprihănit este binecuvîntată, dar numele celor răi putrezește. - cine are o inimă înțeleaptă primește învățăturile, dar cine are o gură nesocotită se prăpădește singur. - cine umblă fără prihană, umblă fără teamă, dar cine apucă pe căi strimbe se dă singur de gol. - cine clipește din ochi este un om care face rușine, și cine are o gură nesocotită se prăpădește singur. - gura celui neprihănit este un izvor de viață, dar gura celor răi ascunde silnicie. - ura stîrnește certuri, dar dragostea acoperă toate greșelile. - pe buzele omului priceput se află înțelepciunea, dar nuiaua este pentru spatele celui fără minte. - înțelepții păstrează știința, dar gura nebulului este o pieire apropiată. - averea este o cetate întărită pentru cel bogat; dar prăpădirea celor nenorociți, este sărăcia lor. - cel neprihănit își întrebuințează cîștigul pentru viață, iar cel rău își întrebuințează venitul pentru păcat. - cine își aduce aminte de certare apucă pe calea vieții; dar cel ce uită muștrarea apucă pe căi greșite. - cine ascunde ura, are buze mincinoase, și cine răspindește birfelile este un

nebul. - cine vorbește mult nu se poate să nu păcătuiască, dar cel ce-și ține buzele, este un om chibzuit. - limba celui neprihănit este argint ales; inima celor răi este puțin lucru. - buzele celui neprihănit înviorază pe mulți oameni, dar nebunii mor fiindcă n'au judecată. - binecuvîntarea domnului îmbogățește, și el nu lasă să fie urmată de niciun necaz. - pentru cel nebun este o plăcere să facă răul, dar pentru cel înțelept este o plăcere să lucreze cu pricepere. - celui rău de ce se teme aceea i se întîmplă, dar celor neprihăniți li se împlinește dorința. - cum trece vârtejul, așa pierie cel rău; dar cel neprihănit are temelii vecinice. - cum este otetul pentru dinți și fumul pentru ochi, așa este leneșul pentru cel ce -l trimete. - frica de domnul lungeste zilele, dar anii celui rău sînt scurtați. - așteptarea celor neprihăniți nu va fi decît bucurie, dar nădejdea celor răi va pieri. - calea domnului este un zid de apărare pentru cel nevinovat, dar este o topenie pentru cei ce fac răul. - cel neprihănit nu se va clătina niciodată, dar cei răi nu vor locui în țară. - gura celui neprihănit scoate înțelepciune, dar limba stricată va fi nimicită. - buzele celui neprihănit știu să vorbească lucruri plăcute, dar gura celor răi spune răutăți.

11

cumpăna înșelătoare este urită domnului, dar cîntăreala dreaptă îi este plăcută. cînd vine mindria, vine și rușinea; dar înțelepciunea este cu cei smeriți. eprihănirea oamenilor cinstiți îi cîrmuiește fără teamă, dar vicleniile celor stricați le aduc pieirea. în ziua miniei, bogăția nu slujește la nimic; dar neprihănirea izbăvește dela moarte. evinovăția omului fără prihană îi netezește calea, dar cel rău cade prin înșasă răutatea lui. evinovăția oamenilor fără prihană îi scapă, dar cei răi sînt prinși de răutatea lor. la moartea celui rău, îi pierie nădejdea, și așteptarea oamenilor nelegiuți este nimicită. cel neprihănit este scăpat din strîmtoare, și cel rău îi ia locul. cu gura lui omul nelegiuit pierde pe aproapele său, dar cei neprihăniți sînt scăpați prin știință. cînd le merge bine celor neprihăniți, toată cetatea se bucură; și cînd pier cei răi, toți strigă de veselie. cetatea se înalță prin binecuvîntarea oamenilor fără prihană, dar este surpată prin gura celor răi. - cine deăfaimă pe aproapele său este fără minte, dar omul cu pricepere primește și tace. - cine umblă cu birfelă dă pe față lucruri ascunse, dar sufletul credincios ține ce i s'a încredințat. - cînd nu este chibzuitul, poporul cade; dar biruința vine prin marele număr de sfetnici. - cui se pune chezaș pentru altul, îi merge rău, dar cine se teme să se pună chezaș este liniștit. - femeie plăcută capătă cînste, și cei asupritori capătă bogăție. - mul milostiv își face bine sufletului său, dar omul fără milă își turbură înșasă carnea lui. - cel rău dobindește un cîștig înșelător, dar cel ce samănă neprihănirea are o adevărată plată. - adevărata neprihănire duce la viață, dar cel ce urmărește răul găsește moartea. - cei cu inima stricată sînt o scribă înaintea domnului, dar cei ce umblă fără prihană îi sînt plăcuți. hotărî: cel rău nu va rămînea nepedepsit, dar sămînța celor neprihăniți va fi scăpată. - femeia frumoasă și fără minte este ca un inel de aur pus în ritul unui porc. - dorința celor nepri-

hăniți este numai bine; dar așteptarea celor răi este numai minie-. unul, care dă cu mina largă, ajunge mai bogat; și altul, care economisește prea mult, nu face decît să sărăcească. - sufletul binefăcător va fi săturat, și cel ce udă pe alții va fi udat și el. - cine oprește griul este blestemat de popor, dar pe capul celui ce -l vinde vine binecuvîntarea. - cine urmărește binele, își cîștigă bunăvoința, dar cine urmărește răul este atins de el. - cine se încrede în bogății va cădea, dar cei neprihăniți vor inverzi ca frunzișul. - cine își turbură casa va moșteni vînt, și nebunul va fi robul omului înțelept! - rodul celui neprihănit este un pom de viață, și cel înțelept cîștigă suflete. - iată, cel neprihănit este răsplătit pe pămînt; cu cit mai mult cel rău și păcătos!

12

cine iubește certarea, iubește știința; dar cine urăște musturarea, este prost. - mul de bine capătă bunăvoința domnului, dar domnul osîndește pe cel plin de răutate. mul nu se întărește prin răutate, dar rădăcina celor neprihăniți nu se va clătina. - femeie cinstită este cununa bărbatului ei, dar cea care -i face rușine este ca putregaiul în oasele lui. - gîndurile celor neprihăniți nu sînt decît dreptate, dar sfaturile celor răi nu sînt decît înșelăciune. - cuvintele celor răi sînt niște curse ca să verse singe, dar gura celor fără prihană îi izbăvește. - cei răi sînt răsturnați, și nu mai sînt, dar casa celor neprihăniți rămîne în picioare! - un om este prețuit după măsura priceperii lui, dar cel cu inima stricată este disprețuit. - mai bine să fii într'o stare smerită și să ai o slugă, decît să faci pe fudulul și să n'ai ce minca. - cel neprihănit se îndură de vite, dar inima celui rău este fără milă. cine-și lucrează ogorul va avea belșug de pine, dar cine umblă după lucruri de nimic este fără minte. - cel rău pofteste prada nelegiuit, dar rădăcina celor neprihăniți rodește. - în păcătuirea cu buzele este o cursă primejdioasă, dar cel neprihănit scapă din bucluc. - prin rodul guriîi te sature de bunătăți, și fiecare primește după lucrul minilor lui. - calea nebunului este fără prihană în ochii lui, dar înțeleptul ascultă sfaturile. - ebunul îndată își dă pe față minia, dar înțeleptul ascunde ocară. - cine spune adevărul face o mărturisire dreaptă, dar martorul mincinos vorbește înșelăciune. - cine vorbește în chip ușuratic, rănește ca străpungere unei săbii, dar limba înțeleptilor aduce vindecare. - buza care spune adevărul este întărită pe vecie, dar limba mincinoasă nu stă decît o clipă. - înșelătoria este în inima celor ce cugetă răul, dar bucuria este pentru ceice sfătuesc la pace. - icio nenorocire nu se întimplă celui neprihănit, dar cei răi sînt năpădiți de rele. - buzele mincinoase sînt urice domnului, dar ceice lucrează cu adevăr îi sînt plăcuți. - mul înțelept îți ascunde știința, dar inima nebunilor vestește nebunia. - mina celor harnici va stăpîni, dar mina leneșă va plăti bir. - eliniște din inima omului îl doboară, dar o vorbă bună îl învelește. - cel neprihănit arată prietenului său calea cea bună, dar calea celor răi îi duce în rătăcire. - leneșul nu-și frige vinatul, dar comoara de preț a unui om este munca. - pe cărarea neprihănirii este viața, și pe drumul însemnat de ea nu este moarte. -

13

un fiu înțelept ascultă învățătura tatălui său, dar batjocoritorul n'ascultă musturarea. - prin rodul guriîi ai parte de bine, dar cei stricați au parte de silnicie. - cine-și păzește gura, își păzește sufletul; cine-și deschide buzele mari aleargă spre pieirea lui. - leneșul dorește mult, și totuș, n'are nimic, dar cei harnici se saturează. - cel neprihănit urăște cuvintele mincinoase, dar cel rău se face urit și se acoperă de rușine. - eprihănirea păzește pe cel nevinovat, dar răutatea aduce pierzarea păcătosului. - unul face pe bogatul, și n'are nimic, altul face pe săracul, și are totuș mari avuții, - mul cu bogăția lui își răscumpără viața, dar săracul n'ascultă musturarea. - lumina celor neprihăniți arde voioasă, dar candelă celor răi se stinge. - prin mindrie se atîta numai certuri, dar înțelepciunea este cu cel ce ascultă sfaturile. - bogăția cîștigată rău trudează scade, dar ce se stringe încetul cu încetul, crește. - nădejde aminată îmbolnăvește inima, dar o dorință împlinită este un pom de viață. - cine nesocotește cuvîntul domnului se pierde, dar cine se teme de poruncă este răsplătit. - învățătura înțeleptului este un izvor de viață, ca să abată pe om din cursele morții. - minte sănătoasă cîștigă bunăvoință, dar calea celor stricați este pietroasă. - rice om chibzuit lucrează cu cunoștință, dar nebunul își dă la iveală nebunia. - un sol rău cade în nenorocire, dar un sol credincios aduce tămăduire. - sărăcia și rușinea sînt partea celui ce leapădă certarea, dar cel ce ia seama la musturare este pus în cinste. - împlinirea unei dorințe este dulce sufletului, dar celor nebuni le este urit să se lase de rău. - cine umblă cu înțeleptii se face înțelept, dar cui îi place să se însoțească cu nebunii o duce rău. - enorocirea urmărește pe cei ce păcătuiesc, dar cei neprihăniți vor fi răsplătiți cu fericire. mul de bine lasă moștenitori pe copiii copiilor săi, dar bogățiile păcătosului sînt păstrate pentru cel neprihănit. - gorul pe care -l deștelinește săracul dă o hrană îmbelșugată, dar mulți pier din pricina nedreptății lor. - cine cruță nuiaua, urăște pe fiul său, dar cine -l iubește, îl pedepsește îndată. - cel neprihănit mănîncă pînă se saturează, dar pîntecele celor răi duce lipsă. -

14

femeia înțeleaptă își zidește casa, iar femeia nebună o dărimă cu înșeși minile ei. - cine umblă cu neprihănire, se teme de domnul, dar cine apucă pe căi strimbe, îl nesocotește. - în gura nebunului este o nuia pentru mindria lui, dar pe înțeleptii îi păzesc buzele lor. - unde nu sînt boi, ieslea rămîne goală, dar puterea boilor aduce belșug de roduri. - un martor credincios nu minte, dar un martor mincinos spune minciuni. batjocoritorul caută înțelepciunea și n'o găsește, dar pentru omul priceput știința este lucru ușor. - depărtează-te de nebun, căci nu pe buzele lui vei găsi știința. - înțelepciunea omului chibzuit îl face să vadă pe ce cale să meargă, dar nebunia celor nesocotiți îi înșală pe ei înșiși. - cei nesocotiți glumesc cu păcatul, dar între cei fără prihană este bunăvoință. - inima își cunoaște necazurile, și nici un străin nu se poate amesteca în bucuria ei. - casa celor răi va

fi nimicită, dar cortul celor fără prihană va înflori. - multe căi pot părea bune omului, dar la urmă se văd că duc la moarte. - de multe ori chiar în mijlocul risului inima poate fi mihnită, și bucuria poate sfîrși prin necaz. - cel cu inima rătăcită se satură de căile lui, și omul de bine se satură și el de ce este în el. - mulțesne crezător crede orice vorbă, dar omul chibzuit ia seama bine cum merge. - înțeleptul se teme și se abate dela rău, dar nesocotitul este îngîmfat și fără frică. - cine este iute la minie face prostii, și omul plin de răutate se face urît. - cei proști au parte de nebulie, dar oamenii chibzuiți sînt incununați cu știință. - cei răi se pleacă înaintea celor buni, și cei nelegiuîți înaintea porților celui neprihănit. - săracul este urît chiar și de prietenul său, dar bogatul are foarte mulți prieteni. - cine disprețuiește pe aproapele său face un păcat, dar ferice de cine are milă de cei nenorociți. - în adevăr cece gîndesc răul se rătăcesc. dar cece gîndesc binele lucrează cu bunătațe și credincioșie. - rînde se muncește este și cîștig, dar oriunde numai se vorbește, este lipsă. - bogăția este o cunună pentru cei înțelepți, dar cei nesocotiți n'au altceva decît nebulie. - martorul care spune adevărul scapă suflute, dar cel înșelător spune minciuni. - cine se teme de domnul are un sprijin tare în el, și copiii lui au un loc de adăpost la el. - frica de domnul este un izvor de viață, ea ne ferește de cursele morții. - mulțimea poporului este slava împăratului, lipsa poporului este pierrea voivodului. - cine este încet la minie are multă pricepere, dar cine se aprinde iute, face multe prostii. - inimă liniștită este viața trupului, dar priza este putrezirea oaselor. - cine asuprește pe sărac, batjocorește pe ziditorul său, dar cine are milă de cel lipsit, cîștește pe ziditorul său. - cel rău este doborît de răutatea lui, dar cel neprihănit chiar și la moarte trage nădejde. - înțelepciunea se odihnește într-o inimă pricepută, dar în mijlocul celor nesocotiți ea se dă de gol. - eprihănirea înalță pe un popor, dar păcatul este rușinea popoarelor. - un împărat are plăcere de un slujitor chibzuit, dar pe cel de ocară, îl atinge minia lui.

15

un răspuns blind potolește minia, dar o vorbă aspiră ațîta minia. limba înțelepților dă știință plăcută, dar gura nesocotiților improașcă nebulie. - chii domnului sînt în orice loc, ei văd pe cei răi și pe cei buni. - limba dulce este un pom de viață, dar limba stricăță zdrobește sufletul. - esocotitul disprețuiește învățătura tatălui său, dar cine ia seama la mustrare ajunge înțelept. - în casa celui neprihănit este mare belșug, dar în cîștigurile celui rău este turburare. - buzele înțelepților samănă știința, dar inima celor nesocotiți este stricăță. - jertfa celor răi este o scîrbă înaintea domnului, dar rugăciunea celor fără prihană îi este plăcută. - calea celui rău este urîtă domnului, dar el iubește pe cel ce umblă după neprihănire. - cine părăsește cărarea este aspru pedepsit, și cine urăște mustrarea va muri. - locuința morților și adîncul sînt cunoscute domnului, cu cit mai mult inimile oamenilor! - batjocoritorului nu -i place să fie mustrat, de aceea nu se duce la cei înțelepți. - inimă veselă îns-

eninează fața; dar cînd inima este tristă, duhul este mihnit. - inima celor pricepuți caută știința, dar gura nesocotiților găsește plăcere în nebulie. - toate zilele celui nenorocit sînt rele, dar cel cu inima mulțămîta are un ospăt necurmat. - mai bine puțin, cu frică de domnul, de cit o mare bogăție, cu turburare! - mai bine un prînz de verdețuri, și dragoste, de cit un bou îngrășat, și ură. - un om iute la minie stirnește certuri, dar cine este încet la minie potolește neînțelegerile. - drumul leneșului este ca un hătîș de spini, dar cărarea celui fără prihană este netezită. - un fiu înțelept este bucuria tatălui său, dar un om nesocotit disprețuiește pe mamă-sa. - ebulia este o bucurie pentru cel fără minte, dar un om priceput merge pe drumul cel drept. - planurile nu izbutesc, cînd lipsește o adunare care să chibzuiescă, dar izbutesc cînd sînt mulți sfetnici. - mul are bucurie să dea un răspuns cu gura lui, și ce bună este o vorbă spusă la vreme potrivită! - pentru cel înțelept cărarea vieții duce în sus, ca să -l abată de la locuința morților, care este jos. - domnul surpă casa celor mindri, dar întărește hotarele văduvei. - gîndurile rele sînt urite domnului, dar cuvintele prietenoase sînt curate înaintea lui. - cel lacom de cîștig își turbură casa, dar cel ce urăște mita va trăi. - inima celui neprihănit se gîndește ce să răspundă, dar gura celor răi improașcă răutăți. - domnul se depărtează de cei răi, dar ascultă rugăciunea celor neprihăniți. - privire prietenoasă înveșește inima, o veste bună întărește oasele. - urechea care ia aminte la învățăturile cari duc la viață, locuiește în mijlocul înțelepților. - cel ce leapadă certarea își disprețuiește sufletul, dar cel ce ascultă mustrarea capătă pricepere. - frica de domnul este școala înțelepciunii, și smerenia merge înaintea slavei. -

16

planurile pe cari le face inima atîrnă de om, dar răspunsul pe care -l dă gura vine dela domnul. - toate căile omului sînt curate în ochii lui, dar celce cercetează duhurile este domnul. - încredințează-ți lucrările în mina domnului, și îți vor izbuti planurile. - domnul a făcut toate pentru o tîntă, chiar și pe cel rău pentru ziua nenorocirii. - rice inimă trufășă este o scîrbă înaintea domnului; hotărît, ea nu va rămînea nepedepsită. - prin dragoste și credincioșie omul ispășește nelegiuirea, și prin frica de domnul se abate dela rău. - cînd sînt plăcute domnului căile cuiva, îi face prieteni chiar și pe vrăjmașii lui. - mai bine puțin, cu dreptate, decît mari venituri, cu strîmbătate. - inima omului se gîndește pe ce cale să meargă, dar domnul îi îndreaptă pașii. - hotărîri dumnezeiești sînt pe buzele împăratului, gura lui nu trebuie să facă greșeli cînd judecă. - cîntarul și cumpăna dreaptă vin dela domnul; toate greutățile de cîntărit sînt lucrarea lui. - împărătorul le este scîrbă să facă rău, căci prin neprihănire se întărește un scaun de domnie. - buzele neprihănite sînt plăcute împărătorilor, și ei iubesc pe celce vorbește cu neprihănire. - minia împăratului este un vestitor al morții, dar un om înțelept trebuie s'o potolească. - seninătatea fetei împăratului este viața, și bunăvoința lui este ca o ploaie de primăvară. - cu cit mai mult face cîștigarea înțelepciunii decît a

aurului! cu cât este mai de dorit ciștișgarea priceperii decît a argintului! - calea oamenilor fără prihană este să se ferească de rău; acela își păzește sufletul, care veghează asupra căii sale. - mîndria merge înaintea pieirii, și trufia merge înainte căderii. - mai bine să fii smerit cu cei smeriți, decît să împărți prada cu cei mîndri. - cine cugetă la cuvîntul domnului, găsește fericirea, și cine se încrede în domnul este fericit. - cine are o inimă înțeleaptă este numit priceput, dar dulceața buzelor mărește știința. - înțelepciunea este un izvor de viață pentru cine o are; dar pedeapsa nebulunilor este nebunia lor. - cine are o inimă înțeleaptă, își arată înțelepciunea cînd vorbește, și mereu se vîd învățături noi pe buzele lui. - cuvintele prietenoase sînt ca un fagur de miere, dulci pentru suflet, și sănătoase pentru oase. - multe căi i se par bune omului, dar la urmă duc la moarte. - cine muncește, pentru el muncește, căci foamea lui îl îndeamnă la lucru. - mul stricat pregătește nenorocirea, și pe buzele lui este ca un foc aprins. - mul neastîmpărat stîrnește certuri, și piritorul desbină pe cei mai buni prieteni. - mul asupritor amăgește pe aproapele său, și -l duce pe o cale, care nu este bună. - cine închide ochii, ca să se dedea la gînduri stricate, cine-și mușcă buzele, a și săvîrșit răul. - perii albi sînt o cunună de cînst, ea se găsește pe calea neprihănirii. - cel încet la minie pretuiește mai mult decît un viteaz, și cine este stăpîn pe sine pretuiește mai mult decît cine cucerește cetăți. - se aruncă sorțul în poala hainei, dar orice hotărîre vine dela domnul. -

17

mai bine o bucată de pine uscată, cu pace, decît o casă plină de cărnuri, cu ceartă! - un argat cu minte stăpînește peste fiul care face rușine, și va împărți moștenirea cu frații lui. tîgaia lămurește argintul, și cuptorul lămurește aurul; dar cel ce încearcă inimile, este domnul. - cel rău ascultă cu luare aminte la buza nelegiuită, și mincinosul pleacă urechea la limba nimicoitoare. - cine își bate joc de sărac, și își bate joc de cel ce l - a făcut; cine se bucură de o nenorocire, nu va rămînea nepedepsit. - copiii copiilor sînt cununa bătrînilor, și părinții sînt slava copiilor lor. - cuvintele alese nu se potrivesc în gura unui nebul; cu cit mai puțin cuvintele mincinoase în gura unui om de viță aleasă! - darurile par o piatră scumpă în ochii celor ce le primesc: ori încotro se întorc, izbîdesc. - cine acopere o greșală, caută dragostea, dar cine o pomenește mereu în vorbirile lui, desbină pe prieteni. - mustrare pătrunde mai mult pe omul priceput, decît o sută de lovituri pe cel nebul. - cel rău nu caută decît răscoală, dar un sol fără milă va fi trimes împotriva lui. - mai bine să îtilnești o ursoaică jefuită de puii ei, decît un nebul în timpul nebuliei lui. - celui ce întoarce rău pentru bine, nu -i va părăsi răul casa. - începutul unei certe este ca slobozirea unor ape; deaceea, curmă cearta înainte de a se întei. - cel ce iartă pe vinovat și osîndește pe cel nevinovat, sînt amîndoi o scribă înaintea domnului. - la ce slujește argintul în mîna nebulului? să cumpere înțelepciunea?... dar n'are minte. - prietenul adevărat iubește oricînd, și în nenorocire ajunge ca un frate. - mul fără

minte dă chezășie, se pune chezaș pentru aproapele său. - cine iubește certurile iubește păcatul, și cine-și zidește poarta prea înaltă, își caută pieirea. - cel cu inimă prefăcută nu găsește fericirea, și cel cu limba stricată cade în nenorocire. - cine dă naștere unui nebul va avea întristare, și tatăl unui nebul nu poate să se bucure. - inimă veselă este un bun leac, dar un duh mîhnit usucă oasele. - cel rău primește daruri pe ascuns, ca să sucească și căile dreptății. - înțelepciunea este în fața omului priceput, dar ochii nebulului o caută la capătul pămîntului. - un fiu nebul aduce necaz tatălui său, și amărăciune celei ce l - a născut. - u este bine să osîndești pe cel neprihănit la o gloabă, nici să lovești pe cei de neam ales din pricina neprihănirii lor. - cine își înfrinează vorbele, cunoaște știința, și cine are duhul potolit este un om priceput. - chiar și un prost ar trece de înțelept dacă ar tăcea, și de priceput dacă și-ar ținea gura.

18

cel ursuz caută ce -i place lui, se supără de orice lucru bun. - ebulului nu -i este de învățură, ci vrea să arate ce știe el. - cînd vine cel rău, vine și disprețul; și odată cu rușinea, vine și ocara. - cuvintele gurii unui om sînt ca niște ape adinci; izvorul înțelepciunii este ca un șivoi care curge într'una. - u este bine să ai în vedere fața celui rău, ca să nedreptățești pe cel neprihănit la judecată. - vorbele nebulului aduc ceartă, și gura lui injură pînă stîrnește lovituri. - gura nebulului îi aduce pieirea, și buzele îi sînt o cursă pentru suflet. - cuvintele birfitorului sînt ca prăjiturile: alunecă pînă în fundul măruntaielor. - cine se lenevește în lucrul lui este frate cu cel ce nimicește. - umele domnului este un turn tare; cel neprihănit fuge în el, și stă la adăpost. - averea este o cetate întărită pentru cel bogat; în inchipuirea lui, ea este un zid înalt. - înainte de pieire, inima omului se îngîmfă, dar smerenia merge înaintea slavei. - cine răspunde fără să fi ascultat, face o prostie și își trage rușinea. - duhul omului îl sprijînește la boală; dar duhul doborît de întristare, cine -l va ridica? - inimă pricepută dobîndește știința, și urechea celor înțelepți caută știința. - darurile unui om îi fac loc, și -i deschid intrarea înaintea celor mari. - cel care vorbește întîi în pricina lui, pare că are dreptate, dar vine celalt, și -l ia la cercetare. - sorțul pune capăt neînțelegerilor, și hotărăște între cei puternici. - frații nedreptățiți sînt mai greu de cîștigat decît o cetate întărită, și certurile lor sînt tot așa de greu de înlăturat ca zăvoarele unei case împărătești. - din rodul gurii lui își satură omul trupul, din venitul buzelor lui se satură. - moartea și viața sînt în puterea limbii; oricine o iubește, îi va minca roadele. - cine găsește o nevastă bună, găsește fericirea; este un har pe care -l capătă dela domnul. - sārăcul vorbește rugîndu-se, dar bogatul răspunde cu asprime. - cine își face mulți prieteni, îi face spre nenorocirea lui, dar este un prieten care ține mai mult la tine decît un frate. -

mai mult prețuiește săracul, care umblă în neprihănirea lui, decît un bogat cu buze stricate și nebun. - lipsa de știință este o pagubă pentru cineva, și cine aleargă neghiboește înainte, o nimereste rău. - eburnia omului îi sucește calea, și apoi cîrtește împotriva domnului cu inima lui. - bogăția aduce un mare număr de prieteni, dar săracul este părăsit de prietenul lui. - martorul mincinos nu rămîne nepedepsit, și cel ce spune minciuni nu va scăpa. - mul darnic are mulți lingușitori, și toți sînt prieteni cu cel ce dă daruri. - toți frații săracului îl urăsc; cu cît mai mult se depărtează prietenii lui de el! el se îndreaptă spre ei cu vorbe rugătoare, dar ei se fac nevăzuți. - cine capătă înțelepciune, își iubește sufletul; cine păstrează priceperea, găsește fericirea. - martorul mincinos nu rămîne nepedepsit, și celce spune minciuni va pieri, și umine nebun nu -i șade bine să trăiască în desfătări, cu atît mai puțin unui rob să stăpînească peste voiozi. - înțelepciunea face pe om răbdător, și este o cinste pentru el să uite geselele. - minia împăratului este ca răcnetul unui leu, și bunăvoința lui este ca roua pe iarbă. - un fiu nebun este o nenorocire pentru tatăl său, și o nevastă gilcevitoare este ca o strășină de pe care picură într'una. - casa și averea le moștenim dela părinți, dar o nevastă pricepută este un dar dela domnul. - lenea te cufundă într'un somn adînc, și sufletul molatic suferă de foame. - cine păzește porunca, își păzește sufletul; cine nu veghează asupra căii sale, va muri. - cine are milă de sărac, împrumută pe domnul, și el îi va răsplăti binefacerea. - pedepsește-ți fiul, căci tot mai este nădejde, dar nu dori să -l omori. - cel pe care -l apucă minia trebuie să-și ia pedeapsa; căci dacă -l scoți din ea, va trebui să mai faci odată lucrul acesta. - ascultă sfaturile, și primește învățătura, ca să fii înțelept pe viitor! - mul face multe planuri în inima lui, dar hotărîrea domnului, aceea se împlinește. - ceea ce face farmecul unui om este bunătatea lui; și mai mult prețuiește un sărac decît nu mincinos. - frica de domnul duce la viață, și celce o are, petrece noaptea sătul, fără să fie cercetat de nenorocire. - leneșul își viră mina în strachină, și n'o duce înapoi la gură. - lovește pe batjocoritor, și prostul se va face înțelept; muștră... pe omul priceput, și va înțelege știința. - cine jăfuieste pe tatăl său și izgonește pe mamă-sa, este un fiu care aduce rușine și ocară. - încetează, fiule, să mai ascuți învățătura, dacă ea te depărtează de învățăturile înțelepte. - un martor stricat își bate joc de dreptate, și gura celor răi inghite nelegiuirea. - pedepsele sînt pregătite pentru batjocoritori, și loviturile pentru spinările nebulilor.

vinul este batjocoritor, băuturile tari sînt gălăgioase; oricine se îmbată cu ele nu este înțelept. - frica pe care o însuflă împăratul este ca răcnetul unui leu, cine îl supără, păcătuiește împotriva sa însuș. - este o cinste pentru om să se ferească de certuri; dar orice nebun se lasă stăpînit de aprindere. - toamna, leneșul nu ară; la secerat, ar vea să strîngă roade, dar nu este nimic! - sfaturile în inima omului sînt ca niște ape adînci, dar

omul priceput știe să scoată din ele. - mulți oameni își trimbițează bunătatea; dar cine poate găsi un om credincios? - cel neprihănit umblă în neprihănirea lui; ferice de copiii lui după el! - împăratul, care șade pe scaunul de domnie al dreptății, risipește orice rău cu privirea lui. - cine poate zice: „mi-am curățit inima, sînt curat de păcatul meu?” - două feluri de greutate și două feluri de măsuri, sînt o scribă înaintea domnului. - copilul lasă să se vadă încă din faptele lui dacă purtarea lui va fi curată și fără prihană. - urechea care aude, și ochiul care vede, și pe una și pe celalt, domnul le -a făcut. - u iubi somnul, căci vei ajunge sărac; deschide ochii, și te vei sătura de pine. - „rău! rău!” zice cumpărătorul, și plecînd, se ferește. - este aur și sint multe mărgăritare; dar buzele înțelepte sînt un lucru scump. - ia -i haina, căci s'a pus chezaș pentru altul; și ține -l zălog pentru alții. - pinea minciunii este dulce omului, dar mai pe urmă gura îi este plină de pietriș. - planurile se pun la cale prin sfat! fă războiul cu chibzuință. - cine umblă cu birfeli dă pe față lucrurile ascunse; și cu cel ce nu-și poate ținea gura să nu te amesteci. - dacă cineva blăstămă pe tatăl său și pe mamă-sa, i se va stinge lumina în mijlocul întunerecului. - moștenire repede cîștigată dela început, nu va fi binecuvîntată la sfîrșit. - u zice: „ii voi intoarce eu răul!” nădăduiește în domnul, și el te va ajuta. - domnul urăște două feluri de greutate, și cîntarul mincinos nu este un lucru bun. - domnu îndreaptă pașii omului, dar ce înțelege omul din calea sa? - este o cursă pentru om să facă în pripă o făgăduință sfîntă, și abea după ce a făcut juruința să se gîndească. - un împărat înțelept vîntură pe cei răi, și trece cu roata peste ei. - suflarea omului este o lumină a domnului, care pătrunde pînă în fundul măruntaielor. - bunătatea și credincioșia păzesc pe împărat, și el își întărește scaunul de domnie prin bunătate. - slava tinerilor este tăria, dar podoaba bătrînilor sînt perii albi. - mijloacele de vindecare pentru cel rău sînt bătăile și vînațiile pînă la rană. -

inima împăratului este ca un rîu de apă în mina domnului, pe care îl îndreaptă încotro vrea. - mul socotește că toate căile lui sînt fără prihană, dar cel ce cercetează inimile este domnul. - a face dreptate și judecată, este mai plăcut domnului decît jertfele. - privirile trufase și inima îngimfată, această candelă a celor răi, nu este decît păcat. - planurile omului harnic nu duc de cit la belșug, dar celce lucrează cu grabă n'ajunge de cit la lipsă. - comorile cîștigate cu o limbă mincinoasă sînt o deșertăciune care fuge, și ele duc la moarte. - silnicia celor răi îi mătura, pentru că nu vor să facă ce este drept. - cel vinovat merge pe căi sucite, dar cel nevinovat face ce este bine. mai bine să locuiești într'un colț pe acoperiș, decît cu o nevastă gilcevitoare într'o casă mare. - sufletul celui rău dorește răul, semenul lui n'are nici o trecere înaintea lui. - cînd este pedepsit batjocoritorul, prostul se face înțelept; și cînd se dă învățătura celui înțelept, el capătă știința. - cel neprihănit se uită la casa celui rău, și vede ce repede sînt aruncați cei răi în nenorocire. - cine își astupă urechea la

strigătul săracului, nici el nu va căpăta răspuns, cînd va striga. - un dar făcut în taină potolește minia, și o mită dată pe ascuns potolește cea mai puternică minie. - este o bucurie pentru cel neprihănit să facă ce este bine, dar pentru ceice fac răul este o groază. - mul care se abate dela calea înțelepciunii, se va odihni în adunarea celor morți. - cine iubește petrecerile va duce lipsă, și cine iubește vinul și untdelemnul dresurilor nu se îmbogățește. - cel rău slujește ca preț de răscumpărare pentru cel neprihănit, și cel stricat, pentru oamenii fără prihană. - mai bine să locuiești într'un pămînt pustiu, de cit cu o nevastă gilcevitoare și supărăcioasă. - comori de preț și untdelemn sînt în locuința celui înțelept, dar omul fără minte le risipește. - cine urmărește neprihănirea și bunătatea, găsește viață, neprihănire și slavă. - înțeleptul cucerește cetatea vitejilor, și doboară puterea în care se încredeau. - cine își păzește gura și limba, își scutește sufletul de multe necazuri. - cel mindru și trufaș se cheamă batjocoritor: el lucrează cu aprinderea îngimfării. poftele leneșului îl omoară, pentru că nu vrea să lucreze cu minile. - toată ziua o duce numai în pofte: dar cel neprihănit dă fără zgîrcenie. - jertfa celor răi este o scîrbă înaintea domnului, cu cît mai mult cînd o aduc cu gînduri nelegiuite. - martorul mincinos va pieri, dar omul care ascultă bine va vorbi totdeauna cu izbindă. - cel rău ia o înfățișare nerușinată, dar omul fără prihană își îmbunătățește calea. - ici înțelepciunea, nici priceperea, nici sfatul n'ajută împotriva domnului. - calul este pregătît pentru ziua bătăliei, dar biruința este a domnului. -

22

un nume bun este mai de dorit decît o bogăție mare, și a fi iubit prețuiește mai mult decît argintul și aurul. - bogatul și săracul se înțînesc: domnul i -a făcut și pe unul și pe altul. - mul chibzuit vede nenorocirea și se ascunde, dar cei proști merg înainte și sînt pedepsiți. - răsplata smereniei, a friicii de domnul, este bogăția, slava și viața. - spini și curse sînt pe calea omului stricat: cel ce-și păzește sufletul se depărtează de ele. - învață pe copil calea pe care trebuie s'o urmeze, și cînd va îmbătrîni, nu se va abate dela ea. - bogatul stăpînește peste cei săraci, și cel ce ia cu împrumut, este robul celui ce -i dă cu împrumut. - cine samănă nelegiuire, nelegiuire va secera, și nuiaua nelegiurii lui este gata. - mul milostiv va fi binecuvîntat, pentru că săracului din pîinea lui. izgonește pe batjocoritor, și cearta se va sfîrși, neînțelegerile și ocările vor înceta. - cine iubește curăția inimii, și are bunăvoința pe buze, este prieten cu împăratul. - chii domnului păzesc pe cel ce are știință, dar înfruntă cuvintele celui stricat. leneșul zice: „afară este un leu, care m'ar putea ucide pe uliță”, - gura curvelor este o groapă adîncă; pe cine vrea să -l pedepsească domnul, acela cade în ea. - eburnia este lipită de inima copilului, dar nuiaua certării o va deslîpi de el. - cine asuprește pe sărac ca să-și mărească avuția, va trebui să dea și el altuia mai bogat și va duce lipsă. - pleacă-ți urechea, și ascultă cuvintele înțelepților, și ia învățătura mea în inimă. căci este bine să le păstrezi înlăuntrul tău, și să-ți fie toate de odată pe buze. - pentru ca să-ți pui în

crederea în domnul, vreau să te învăț eu astăzi, da, pe tine. 'am așternut eu oare în scris pentru tine sfaturi și cugetări, ca să te învăț lucruri temeinice, cuvinte adevărate, ca să răspunzi cu vorbe adevărate celui ce te trimete? - u despuia pe sărac, pentru că este sărac, și nu asupri pe nenorocitul care stă la poartă! căci domnul le va apăra pricina lor, și va despuia viața celor ce -i despoaie. - u te împrieteni cu omul minios, și nu te însoți cu omul iute la minie, ca nu cumva să te deprinzi cu cărările lui, și să-ți ajungă o cursă pentru suflet. - u fi printre cei ce pun cheazăși, printre cei ce dau zalog pentru datorii. căci dacă n'ai cu ce să plătești, pentru ce ai voi să-ți se ia patul de supt tine? u muta hotarul cel vechi, pe care l-au așezat părinții tăi. - dacă vezi un om iscusit în lucrul lui, acela poate sta lingă împărați, nu lingă oamenii de rînd.

23

dacă stai la masă la unul din cei mari, ia seama ce ai dinainte: pune-ți un cuțit în gît, dacă ești prea lacom. u pofți mîncările lui alese, căci sînt o hrană înșelătoare. u te chinui ca să te îmbogățești, nu-ți pune priceperea în aceasta. abia ți-ai aruncat ochii spre ea și nu mai este; căci bogăția își face aripă, și, ca vulturul, își ia sborul spre ceruri. u minca pîinea celui pîmaș, și nu pofți mîncările lui alese, căci el este ca unul care își face socotelile în suflet. „mîncîncă și bea”, îți va zice el; dar inima lui nu este cu tine. bucata pe care ai mîncat -o, o vei vărsa, și cuvintele plăcute pe cari le vei spune, sînt pierdute. u vorbi la urechea celui nebun, căci el nesocotește cuvintele tale înțelepte. u muta hotarul văduvei, și nu intra în ogorul orfanilor, căci răzbunătorul lor este puternic: el le va apăra pricina împotriva ta. deschide-ți inima la învățatură, și urechile la cuvintele științei. u cruța copilul de mustrare, căci dacă -l vei lovi cu nuiaua, nu va muri. lovindu -l cu nuiaua, îi scoți sufletul din locuința morților. fiule, dacă-ți va fi inima înțeleaptă, inima mea se va bucura; și lăuntru meu se va veseli, cînd buzele tale vor spune ce este bine. să nu-ți pizmuiască inima pe cei păcătoși, ci să aibă totdeauna frică de domnul; căci este o răsplată, și nu ți se va tăia nădejdea. ascultă, fiule, și fii înțelept; îndreaptă-ți inima pe calea cea dreaptă. u fi printre cei ceau vin, nici printre cei ce se îmbuibă cu carne. căci bețivul și cel ce se dedă la îmbuibare sărăcesc, și atîpirea te face să porți zdrențe. ascultă pe tatăl tău, care te -a născut, și nu nesocoti pe mama-ta, cînd a îmbătrînit. cumpără adevărul, și nu -l vinde, înțelepciunea, învățătura și priceperea. tatăl celui neprihănit se veselește, și cel ce dă naștere unui înțelept se bucură. să se bucare tatăl tău și mama ta, să se veselească cea care te -a născut. fiule, dă-mi inima ta, și să găsească plăcere ochii tăi în căile mele. căci curva este o groapă adîncă, și străina o fîntînă strîmă. ea pîndește ca un hoț, și mărește între oameni numărul celor stricați. ale cui sînt viațetele? ale cui sînt oftările? ale cui sînt neînțelegerile? ale cui sînt plîngerile? ale cui sînt rînirile fără pricină? ai cui sînt ochii roși? ale celor ce întîrzie la vin, și se duc să golească paharul cu vin amestecat. u te uita la vin cînd curge roș și face mîrgăritare în pahar; el alunecă ușor, dar pe urmă ca un șarpe mușcă și întepă ca un

basilisc. chii ți se vor uita după femeile altora, și inima îți va vorbi prostii. vei fi ca un om culcat în mijlocul mării, ca un om culcat pe virful unui catarg. „m'a lovit... dar nu mă doare!... m'a bătut... dar nu simt nimic! cînd... mă voi trezi? mai vreau vin!”

24

u pismui pe oamenii cei răi, și nu dori să fii cu ei; căci inima lor se gîndește la prăpăd, și buzele lor vorbesc nelegiuii. - prin înțelepciune se înalță o casă, și prin pricepere se întărește; prin știință se umplu cămarile ei de toate bunătățile de preț și plăcute. - un om înțelept este plin de putere, și cel priceput își oțelește vloga. căci prin măsuri chibzuite cîștigă bătaia, și prin marele număr al sfetnicilor ai biruința. - înțelepciunea este prea înaltă pentru cel nebun: el nu va deschide gura la judecată. - cine se gîndește să facă rău, se cheamă un om plin de răutate. - gîndul celui nebun nu este decît păcat, și batjocoritorul este o scîrbă pentru oameni. - dacă slăbești în ziua necazului, mică îți este puterea. - izbăvește pe cei tirii la moarte, și scapă pe ceice sînt aproape să fie junghiați. - dacă zici: „ah! n'am știut!... crezi că nu vede celce cîntărește inimile și celce veghează asupra sufletului tău? și nu va răsplăti el ficăruia după faptele lui? - fiule, mîncă miere, căci este bună, și fagurul de miere este dulce pentru cerul gurii tale. tot așa, și înțelepciunea este bună pentru sufletul tău: dacă o vei găsi, ai un viitor, și nu ți se va tăia nădejdea. - u întinde curse, nelegiuitule, la locuința celui neprihănit, și nu -i turbura odihna. căci cel neprihănit de șapte ori cade, și se ridică, dar cei răi se prăbușesc în nenorocire. u te bucura de căderea vrăjmașului tău, și să nu ți se veselească inima cînd se poticnește el, ca nu cumva domnul să vadă, să nu -i placă, și să-și întoarcă minia dela el. - u te minia din pricina celor ce fac rău, și nu pizmui pe cei răi! căci cel ce face răul n'are niciun viitor, și lumina celor răi se stinge. - fiule, teme-te de domnul și de împăratul; și să nu te amesteci cu cei neastimpărați! căci deodată le va veni pieirea, și cine poate să sfîrșitul amindorora! - iată ce mai spun înțelepții: „nu este bine să ai în vedere fața oamenilor în judecări.” - pe cine zice celui rău: „tu ești bun!” îl blastămă popoarele, și -l urăsc neamurile. dar celor ce judecă drept le merge bine, și o mare binecuvîntare vine peste ei. - un răspuns bun este ca un sărut pe buze. vezi-ți înții de treburi afară, îngrijește de lucrul cîmpului, și apoi apucă-te să-ți zidești casa. - u vorbi în chip ușuratic împotriva aproapelui tău; ori ai vrea să înșeli cu buzele tale? - u zice: „cum mi -a făcut el așa am să -i fac și eu, îi vor răsplăti după faptele lui!” - am trecut pe lingă ogorul unui leneș, și pe lingă via unui om fără minte. și era numai spini, acoperit de mărăcini, și zidul de piatră era prăbușit. m'am uitat bine și cu luare aminte, și am tras învățătură din ce am văzut. „să mai dorm puțin, să mai ațipesc puțin, să mai încruciez minile puțin ca să mă odihnesc!... și sărăcia vine peste tine pe neașteptate, ca un hoț, și lipsa, ca un om înarmat.

25

iată încă vreociteva din pildele lui solomon, strînse de oamenii lui ezechia, împăratul lui iuda. - slava lui dumnezeu stă în ascunderea lucrurilor, dar slava împăraților stă în cercetarea lucrurilor. - înălțimea cerurilor, adîncimea pămîntului, și inima împăraților sînt nepătrunse. - scoate zgura din argint, și argintarul va face din el un vas ales. scoate și pe cel rău dinaintea împăratului, și scaunul lui de domnie se va întări prin neprihănire. - u te fâli înaintea împăratului, și nu lua locul celor mari; căci este mai bine să ți se zică: „suie-te mai sus!” decît să fii pogorit înaintea voivodului pe care ți -l vîd ochii. - u te grăbi să te iei la ceartă, ca nu cumva la urmă să nu știi ce să faci, cînd te va lua la ocări aproapele tău. - apără-ți pricina împotriva aproapelui tău, dar nu da pe față taina altuia, ca nu cumva, aflînd -o cineva, să te umple de rușine, și să-ți iasă nume rău care să nu se mai șteargă. - un cuvînt spus la vremea potrivită, este ca niște mere de aur într'un coșuleț de argint. - ca o verigă de aur și o podoabă de aur curat, așa este înțeleptul care mustră, pentru o ureche ascultătoare. - ca răcoreala zăpezii pe vremea secerîșului, așa este un sol credincios pentru cel ce -l trimite: el înviează sufletul stăpînului său. ca norii și vîntul fărîl ploaie, așa este un om care se laudă pe nedrept cu dărniciile lui. - prin răbdare se înduplecă un voivod, și o limbă dulce poate zdrobi oase. dacă dai peste miere, nu mîncă decît atît cît îți ajunge, ca să nu ți se scribească și s'o verși din gură. - calcă rar în casa aproapelui tău, ca să nu se sature de tine și să te urască. - ca un buzdugan, ca o sabie și ca o săgeată ascuțită, așa este un om care face o mîrturisire mincinoasă împotriva aproapelui său. - ca un dinte stricat și ca un picior care șchioapătează, așa este încrederea într'un stricat la ziua necazului. - ca unul care își scoate haina pe o zi rece, sau varsă oțet pe silîtră, așa este cine cîntă cîntece unei inimi în nenorocire. - dacă este flămînd vrăjmașul tău, dă -i pine să mînințe, dacă -i este sete, dă -i apă să bea. căci făcînd așa, aduni cărbuni aprinși pe capul lui, și domnul îți va răsplăti. - vîntul de miazănoapte aduce ploaia, și limba clevetitoare aduce o față mîhnită. - mai bine să locuiești într'un colț pe acoperiș, decît să locuiești într'o casă mare cu o nevastă gilcevitore. - ca apa proaspătă pentru un om obosit, așa este o veste bună venită dintr'o țară depărtată. - ca o fîntînă turbure și ca un izvor stricat, așa este cel neprihănit care se clatină înaintea celui rău. - u este bine să mîninci multă miere: tot așa, nu este o cinste să alergi după slava ta însuți. - mul care nu este stăpîn pe sine, este ca o cetate surpată și fără ziduri.

26

cum nu se potrivesc zăpada vara, și ploaia în timpul secerîșului, așa nu se potrivește slava pentru un nebun. cum sare vrabia încoace și încolo și cum zboară rîndunica, așa nu nîmerește blestemul neîntemeiat. - bicul este pentru cal, friul pentru măgar, și nuiaua pentru spinarea nebulilor. - u răspunde nebulului după nebulia lui, ca să nu semeni și tu cu el. - răspunde însă nebulului după nebulia lui, ca să nu

se creadă înțelept. - celce trimete o solie printr'un nebun, își taie singur picioarele, și bea nedreptatea. - cum sînt picioarele ologului, așa este și o vorbă înțeleaptă în gura unor nebuni. - cum ai pune o piatră în praștie, așa este cînd dai mărire unui nebun. - ca un spin care vine în mîna unui om beat, așa este o vorbă înțeleaptă în gura nebulilor. - ca un arcaș care răneste pe toată lumea, așa este celce tocmește pe nebuni și pe întîii veniți. - cum se întoarce cînele la ca vîrsat, așa se întoarce nebunul la nebulia lui. - dacă vezi un om care se crede înțelept, poți să ai mai multă nădejde pentru un nebun decît pentru el. - leneșul zice: „afară este un leu, pe ulițe este un leu! cum se învîrtește ușa pe țîșinile ei, așa se învîrtește leneșul în patul lui. leneșul își viră mîna în blid, și -i vine greu s'o ducă iarăș la gură. - leneșul se crede mai înțelept decît șapte oameni cari răspund cu judecată. un trecător care se amestecă într'o ceartă care nu -l privește, este ca unul care apucă un cine de urechi. ca nebunul care aruncă săgeți aprise și ucigătoare, așa este omul care înșală pe aproapele său, și apoi zice: „am vrut doar să glumesc! - cînd nu mai sînt lemne, focul se stinge; și cînd nu mai este niciun clevetitor, cearta se potolește. după cum cărbunele face jăratic, și lemnul foc, tot așa și omul gilcevitor aprinde cearta. cuvintele clevetitorului sînt ca niște prăjituri, alunecă pînă în fundul măruntaielor. - ca zgura de argint pusă pe un ciob de pămînt, așa sînt buzele aprinse și o inimă rea. celce urăște se preface cu buzele lui, și în-lăuntrul lui pregătește înșelăciunea. cînd îți vorbește cu glas dulce, nu -l crede, căci șapte uriciuni sînt în inima lui. chiar dacă-și ascunde ura în prefăcătorie, totuș răutatea lui se va descoperi în adunare. - cine sapă groapa altuia cade el în ea, și piatra se întoarce peste cel ce o prăvălește. limba mincinoasă urăște pe cei pe cari -i doboară ea, și gura lingușitoare pregătește pieirea. -

27

u te fâli cu ziua de mîine, căci nu știi ce poate aduce o zi. - să te laude altul, nu gura ta, un străin, nu buzele tale. piatra este grea, și nisipul este greu, dar supărarea pe care o pricinuieste nebunul este mai grea de cit amîndouă. - furia este fără milă și minia năvalnică, dar cine poate sta împotriva geloziei? - mai bine o mustrare pe față de cit o prietenie ascunsă. - rănile făcute de un prieten dovedesc credinșia lui, dar sărutările unui vrăjmaș sînt mincinoase. - sătutul calcă în picioare fagurul de miere, dar pentru cel flămînd toate amărăciunile sînt dulci. - ca pasărea plecată din cuibul ei, așa este omul plecat din locul său. cum înveșelește untdelemnul și tîmia inima, așa de dulci sînt sfaturile pline de dragoste ale unui prieten. - u părăsi pe prietenul tău și pe prietenul tatălui tău, dar nu intra în casa fratelui tău în ziua necazului tău: mai bine un vecin aproape de cit un frate departe. - fiule, fii înțelept, și înveșelește-mi inima, și atunci voi putea răspunde celui ce mă batjocorește. - mul chibzuît vede răul și se ascunde; dar proștii merg spre el și sînt pedepsiți. - ia -i haina, căci s'a pus chează pentru altul, ia -l zălog în locul unei străine. - binecuvîntarea apropielui cu glas tare dis de dimineată, este

privită ca un blestem. - strășină, care picură necurmat într'o zi de ploaie, și o nevastă gilcevitoare sînt tot una. cine o oprește, parcă oprește vîntul, și parcă ține untdelemnul în mîna dreaptă. - după cum ferul ascute ferul, tot așa și omul ațîță minia altui om. - cine îngrijește de un smochin va mîcina din rodul lui, și cine-și păzește stăpînul va fi prețuit. - cum răspunde în apă fața la față, așa răspunde inima omului inimii omului. - după cum locuința morților și adîncul nu se pot sătura, tot așa nici ochii omului nu se pot sătura. - ce este tîgia pentru lămurirea argintului și cuptorul pentru lămurirea aurului: aceea este bunul nume pentru un om. - pe nebun chiar dacă l-ai pisa cu pisălogul în piua, în mijlocul grăunțelor, nebulia tot n'ar ieși din el. - îngrijește bine de oile tale, și ia seama la turmele tale. căci nici o bogăție nu ține vecinic, și nici cununa nu rămîne pe vecie. - dupăce se ridică finul, se arată verdeața nouă, și ierburile de pe munți sînt strîine. - mieii sînt pentru îmbrăcăminte, și țapii pentru plata ogorului; laptele caprelor ți-ajunge pentru hrana ta, a casei tale, și pentru întreținerea slujnicilor tale.

28

cel rău fuge fără să fie urmărit, dar cel neprihănit îndrăznește ca un leu tinăr. - cînd este răscoală într'o țară, sînt mulți capi, dar cu un om priceput și încercat, domnia dăinuște. - un om sărac care apasă pe cei obijduiți, este ca o rupere de nori care aduce lipsă de pine. - celce părăsesc legea, laudă pe cel rău, dar celce păzesc legea se minie pe el. - amenii dedați la rău nu înțeleg ce este drept, dar celce caută pe domnul înțeleg totul. - mai mult prețuiește săracul care umblă în neprihănirea lui, decît bogatul care umblă pe căi sucite. - celce păzește legea, este un fiu priceput, dar celce umblă cu cei desfrînați face rușine tatălui său. - cine își înmulțește avuțiile prin dobîndă și camătă, le strînge pentru celce are milă de săraci. - dacă cineva își întoarce urechea ca să n'asculte legea, chiar și rugăciunea lui este o scribă. - cine rătăcește pe oamenii fără prihană pe calea cea rea, cade în groapa pe care a săpat -o, dar oamenii fără prihană moștenesc fericirea. - mul bogat se crede înțelept, dar săracul care este priceput îl cercetează. - cînd biruiește cel neprihănit, este o mare slavă, dar cînd se înalță cei răi, fiecare se ascunde. - cine își ascunde fărădelegile, nu propășește, dar cine le mărturisește și se lasă de ele, capătă îndurare. - ferice de omul care se teme necontenit, dar cel ce-și împietrește inima cade în nenorocire. - ca un leu care răcnește și ca un urs flămînd, așa este cel rău care stăpînește peste un popor sărac. - un voivod fără pricepere își înmulțește faptele de asupra, dar cel ce urăște lăcomia își lungeste zilele. - un om al cărui cuget este încărcat cu singele altuia, fuge pînă la groapă: nimeni să nu -l oprească. - cine umblă în neprihănire, găsește mintuirea, dar cine umblă pe două căi strimbe cade într'o groapă. - cine își lucrează cîmpul are belșug de pine, dar cine aleargă după lucruri de nimic are belșug de sărăcie. - un om credincios este năpădit de binecuvîntări, dar celce vrea să se îmbogățească repede nu rămîne nepedepsit. - u este bine să cauți la fața oamenilor; chiar

pentru o bucată de pine poate un om să se dedea la păcat. - un om pizmaș se grăbește să se îmbogățească, și nu știe că lipsa va veni peste el. - cine mustră pe alții, găsește mai multă bunăvoință pe urmă, decît cel cu limba lingușitoare. - cine fură pe tatăl său și pe mama sa, și zice că nu este un păcat, este tovarăș cu nimicatorul. - cel lacom stîrînește certuri, dar celce se încrede în domnul este săturat din belșug. - cine se încrede în inima lui este un nebul, dar cine umblă în înțelepciune va fi mintuit. - cine dă săracului, nu duce lipsă, dar cine închide ochii, este încercat cu blesteme. - cînd se înalță cei răi, fiecare se ascunde, dar cînd pier ei, cei buni se înmulțesc. -

29

un om care se împotrivesc tuturor muștrărilor, va fi zdrobit deodată și fără leac. - cînd se înmulțesc cei buni, poporul se bucură, dar cînd stăpînește cel rău, poporul geme. - cine iubește înțelepciunea înveselește pe tatăl său, dar cine umblă cu curbele risipește averea. - un împărat întărește țara prin dreptate, dar cine ia mită, o nimicește. - cine lingușește pe aproapele său, îi întinde un laț supt pașii lui. - în păcatul omului rău este o cursă, dar cel bun biruie și se bucură. - cel bun pricepe pricina săracilor, dar cel rău nu poate s'o priceapă. - cei ușuratici aprind focul în cetate, dar înțelepții potoleșc minia. - cînd se ceartă un înțelept cu un nebul, să se tot supere sau să tot ridă, căci pace nu se face. - amenii setoși de singe urăsc pe omul fără prihană, dar oamenii fără prihană îi ocrotesc viața. - ebulul își arată toată patima, dar înțeleptul o stăpînește. - cînd celce stăpînește dă ascultare cuvintelor mincinoase, toți slujitorii lui sînt niște răi. - săracul și asupritorul se întilnesc, dar domnul le luminează ochii la amîndoi, un împărat care judecă pe săraci după adevăr, își va avea scaunul de domnie întărit pe vecie. - uiaua și certarea dau înțelepciunea, dar copilul lăsat de capul lui face rușine mamei sale. - cînd se înmulțesc cei răi, se înmulțește și păcatul, dar cei buni le vor vedea căderea. - pedepsește-ți fiul, și el îți va da odihnă, și îți va aduce desfătare sufletului. - cînd nu este nicio descoperire dumnezeiască, poporul este fără friu; dar ferice de poporul care păzește legea! - u prin vorbe se pedepsește un rob, căci chiar dacă pricepe, n'ascultă. - dacă vezi un om care vorbește nechibzuit, poți să nădăjduiești mai mult dela un nebul decît dela el. - slujitorul pe care -l răsfeți din copilărie, la urmă ajunge de se crede fiu. - un om minios stîrînește certuri, și un înfuriat face multe păcate. - mindria unui om îl scoboară, dar cine este smerit cu duhul capătă cînst. - cine împarte cu un hoț își urăște viața, aude blestemul, și nu spune nimic. - frica de oameni este o cursă, dar cel ce se încrede în domnul n'are de ce să se teamă. - mulți umblă după bunăvoința celui ce stăpînește, dar domnul este acela care face dreptate fiecăruia. mul nelegiuit este o scîrbă înaintea celor neprihăniți, dar cel ce umblă fără prihană este o scîrbă înaintea celor răi.

cuvintele lui agur, fiul lui iache. cuvintele înțelepte rostite de omul acesta pentru itiel, pentru itiel și pentru ucal. egreșit, sînt mai prost decît oricine, și n'am pricepere de om. 'am învățat înțelepciunea, și nu cunosc știința sfinților. cine s'a suit la ceruri, și cine s'a pogorit din ele? cine a adunat vîntul în pumnii lui? cine a strîns apele în haina lui? cine a hotărît toate marginile pămîntului? cum se numește el, și cum cheamă pe fiul său? știi tu lucrul acesta? - rice cuvînt al lui dumnezeu este încercat. el este un scut pentru ceice se încred în el. 'adăuga nimic la cuvintele lui, ca să nu te pedepsească, și să fii găsit mincinos. - două lucruri îți cer; nu mi le opri, înainte de moarte! depărtează dela mine neadevărul și cuvîntul mincinos; nu-mi da nici săracie, nici bogăție, dă-mi pinea care-mi trebuie. ca nu cumva, în belșug, să mă lepăd de tine, și să zic: 'cine este domnul? sau ca nu cumva în săracie, să fur, și să iau în deșert numele dumnezeului meu. - u cleveți pe un slujitor la stăpînul lui, ca să nu te blesteme și să te faci vinovat. - este un neam de oameni care blastamă pe tatăl său, și nu binecuvîntează pe mamă-sa. este un neam de oameni care se crede curat, și totuș, nu este spălat de întinăciunea lui. este un neam de oameni ai căror ochi sînt trufași, și cari își tin pleoapele sus. este un neam de oameni, ai căror dinți sînt niște săbii, și ale căror masele sînt niște cuțite, ca să mănince pe cel nenorocit de pe pămînt, și pe cei lipsiți dintre oameni. - lipitoarea are două fete: 'dă! dă! trei lucruri sînt nesătoase, patru lucruri nu zic niciodată: 'destul!, și anume: locuința mortilor, femeia stearpă, pămîntul, care nu este sătul de apă, și focul, care nu zice niciodată: 'destul! - pe ochiul care își bate joc de tatăl său, și nesocotește ascultarea de mamă, il vor scobi corbii dela pîrîu, și il vor minca puii de vultur. - trei lucruri sînt mai pesus de puterile mele, și chiar patru pe cari nu le pot pricepe: urma vulturului pe cer, urma șarpelui pe stîncă, urma corăbiei în mijlocul mării, și urma omului la o fată. tot așa este și calea femeii preacurve: ea mîncîncă, și se șterge la gură, și apoi zice: 'n'am făcut nimic rău.' - trei lucruri fac să se răscole o țară, și patru lucruri nu le poate suferi: un rob, care a început să împărească, un nebul, care are pine din belșug, o femeie disprețuită care se mărită, și o roabă care moștenește pe stăpînă-sa. - patru vietăți sînt mai mici pe pămînt, și totuș din cele mai înțelepte: furnicile, cari nu sînt un popor tare, dar își pregătesc hrana vara, șoarecii de munte, cari nu sînt un popor puternic, dar își așează locuința în stînci; lăcustele n'au împărat, și totuș pornesc toate în cete; păianjenul il poți prinde cu minile, și se găsește totuș în casele împăraților. trei ființe au o tinută frumoasă, și patru au mers măreț: leul, viteazul dobitoacelor, care nu se dă înapoi dinaintea nimănui, calul închingat gata, și țapul; și împăratul, căruia nimeni nu -i poate sta împotrivă. - dacă mindria te împinge la fapte de nebulie, și dacă ai gînduri rele, pune mîna la gură: căci baterea laptelui dă smîntînă, scărpinarea nasului dă singe, și stoarcerea miniei dă certuri.

cuvintele împăratului lemuel. învățătura pe care i - o dădea mamă-sa. ce să-ți spun, fiule? ce să-ți spun fiul trupului meu? ce să-ți spun, fiule, rodul juru- ințelor mele? u-ți da femeilor vlagă, și desmierdările tale celor ce pierd pe împărați. u se cade împăraților, lemuele, nu se cade împăraților să bea vin, nici voivozilor să umble după băuturi tari; ca nu cumva, bind, să uite legea, și să calce drepturile tuturor celor nenorociți. dați băuturi tari celui ce piere, și vin, celui cu sufletul amărit; ca să bea să-și uite sărăcia, și să nu-și mai aducă aminte de necazurile lui. - deschide-ți gura pentru cel mut, pentru pricina tuturor celor părăsiți! deschide-ți gura, judecă cu dreptate, și apără pe cel nenorocit și pe cel lipsit. cine poate găsi o femeie cinstită? ea este mai de preț decât mărgăritarele. inima bărbatului se încrede în ea, și nu duce lipsă de venituri. ea îi face bine, și nu rău, în toate zilele vieții sale. ea face rost de lână și de in, și lucrează cu mini harnice. ea este ca o corabie de negoț; de departe își aduce pinea. ea se scoală când este încă noapte, și dă hrană casei sale, și împarte lucrul de peste zi slujnicilor sale. se gîndește la un ogor, și -l cumpără; din rodul muncii ei sădește o vie. - ea își încinge mijlocul cu putere, și își oțelește brațele. vede că munca îi merge bine, lumina ei nu se stinge noaptea. ea pune mina pe furcă, și degetele ei țin fusul. ea își întinde mina către cel nenorocit, își întinde brațul către cel lipsit. u se teme de zăpadă pentru casa ei, căci toată casa ei este îmbrăcată cu cărmiziu. ea își face invelitori, are haine de in suptire și purpură. bărbatul ei este bine văzut la porți, când șade cu bătrînii țării. ea face cămăși, și le vinde, și dă cingători negustorului. ea este îmbrăcată cu tărie și slavă, și ride de ziua de mine. ea deschide gura cu înțelepciune, și învățături plăcute îi sînt pe limbă. ea veghează asupra celor ce se petrec în casa ei, și nu mănîncă pinea lenevirii. fiii ei se scoală, și o numesc fericită; bărbatul ei se scoală, și -i aduce laude zicînd: „multe fete au o purtare cinstită, dar tu le întreci pe toate.“ desmerdările sînt înșelătoare, și frumuseța este deșartă, dar femeia care se teme de domnul va fi lăudată. răsplățiți -o cu rodul muncii ei, și faptele ei s'o laude la porțile cetății

era în țara uț un om care se numea iov. și omul acesta era fără prihană și curat la suflet. el se temea de dumnezeu, și se abătea de la rău. i s'au născut șapte fii și trei fete. avea șapte mii de oi, trei mii de cămile, cinci sute de perechi de boi, cinci sute de măgărițe, și un foarte mare număr de slujitori. și omul acesta era cel mai cu vază din toți locuitorii răsaritului. fiii săi se duceau unii la alții, și dădeau, rînd pe rînd, cite un ospăț. și poșteau și pe cele trei surori ale lor să mănince și să bea împreună cu ei. și, după ce treceau zilele de ospăț, iov chema și sfințea pe fiii săi: se scula dimineață și aducea pentru fiecare din ei cite o ardere de tot. căci zicea iov: „poate că fiii mei au păcătuit și au supărat pe dumnezeu în inima lor.” așa avea iov obicei să facă. fiii lui dumnezeu au venit într'o zi de s'au înfățișat înaintea domnului. și a venit și satana în mijlocul lor. domnul a zis satanei: „de unde vii?” și satana a răspuns domnului: „dela cutreerarea pămîntului și dela plimbarea pe care am făcut -o pe el.” domnul a zis satanei: „ai văzut pe robul meu iov? nu este nimeni ca el pe pămînt. este un om fără prihană și curat la suflet, care se teme de dumnezeu și se abate dela rău.” și satana a răspuns domnului: „oare degeaba se teme iov de dumnezeu? u-l-ai ocrotit tu pe el, casa lui și tot ce este al lui? ai binecuvîntat lucrul minilor lui, și turmele lui acopăr țara. dar ia întinde-ți mîna, și atinge-te de tot ce are, și sint incredințat că te va blestema în față.” domnul a zis satanei: „iată, îți dau pe mină tot ce are, numai asupra lui să nu întinzi mîna.” și satana a plecat dinaintea domnului. într'o zi, pe cînd fiii și fiicele lui iov mînceau și beau vin în casa fratelui lor celui întîi-născut, a venit la iov un sol, care a zis: „boii arau și măgărițele pășteau lingă ei. și s'au aruncat niște sabeeni asupra lor, i-au luat, și au trecut pe slujitori prin ascuțișul săbiei. numai eu am scăpat, ca să-ți dau de știre.” pe cînd vorbea el încă, a venit un altul și a zis: „focul lui dumnezeu a căzut din cer, și a aprins oile și pe slujitorii tăi, și i -a ars de tot. numai eu am scăpat, ca să-ți dau de știre.” pe cînd vorbea el încă, a venit un altul și a zis: „niște haldeeni, înșirați în trei cete, s'au aruncat asupra cămilor, le-au luat și au trecut pe slujitori prin ascuțișul săbiei. numai eu am scăpat, ca să-ți dau de știre.” pe cînd vorbea el încă, a venit un altul și a zis: „fiii tăi și fiicele tale mînceau și beau vin în casa fratelui lor întîi-născut. și deodată, a venit un vînt mare de dincolo de pustie, și a izbit în cele patru colțuri ale casei: casa s'a prăbușit peste tineri, și au murit. și am scăpat numai eu, ca să-ți dau de știre.” atunci iov s'a sculat, și -a sfișiat mantaua, și și -a tuns capul. apoi, aruncîndu-se la pămînt, s'a închinat, și a zis: „gol am ieșit din pîntecele mamei mele, și gol mă voi întoarce în sinul pămîntului. domnul a dat, și domnul a luat, -binecuvîntat fie numele domnului; în toate acestea, iov n'a păcătuit de loc, și n'a vorbit nimic necuviincios împotriva lui dumnezeu.

fiii lui dumnezeu au venit într'o zi de s'au înfățișat înaintea domnului. și a venit și satana în mijlocul lor și s'a înfățișat înaintea domnului. domnul a zis sa-

tanei: „de unde vii?” și satana a răspuns domnului: „dela cutreierarea pămîntului și de la plimbarea pe care am făcut -o pe el.” domnul a zis satanei: „ai văzut pe robul meu iov? nu este nimeni ca el pe pămînt. este un om fără prihană și curat la suflet. el se teme de dumnezeu, și se abate de la rău. el se ține tare în neprimănirea lui, și tu mă îndemni să -l perd fără pricină.” și satana a răspuns domnului: „piele pentru piele! omul dă tot ce are pentru viața lui. dar ia întinde-ți mîna și atinge-te de oasele și de carnea lui, și sint incredințat că te va blestema în față.” domnul a zis satanei: „iată, ți -l dau pe mină: numai cruță -i viața.” și satana a plecat dinaintea domnului. apoi a lovit pe iov cu o bubă rea, din talpa piciorului pînă în creștetul capului. și iov a luat un ciob să se scarpine, și a șezut pe cenușă. evastă -sa i -a zis: „tu rămii neclintit în neprimănirea ta! bleastă-mă pe dumnezeu, și mori!” dar iov i -a răspuns: „vorbești ca o femeie nebulă. ce! primim dela dumnezeu binele, și să nu primim și răul?” în toate acestea, iov n'a păcătuit de loc cu buzele lui. trei prieteni ai lui iov, elifaz din teman, bildad din suah, și tofar din naama, au aflat de toate nenorocirile cari -l loviseră. s'au sfătuit și au plecat de acasă să se ducă să -i plîngă de milă și să -l mîngie. ridicîndu-și ochii de departe, nu l-au mai cunoscut. și au ridicat glasul și au plîns. și -au sfișiat mantalele, și au aruncat cu țărînă în văzduh deasupra capetelor lor. și au șezut pe pămînt lingă el șapte zile și șapte nopți, fără să -i spună o vorbă, căci vedeau cit de mare îi este durerea.

după aceea, iov a deschis gura și a blestemat ziua în care s'a născut. a luat cuvîntul și a zis: „blestată să fie ziua în care m'am născut, prefacă-se în întunec ziaua aceea, să nu se îngrijească dumnezeu de ea din cer, și să nu mai strălucească lumina peste ea! s'o cuprindă întunecul și umbra morții, nori groși să vină peste ea, și neguri de peste zi s'o înspăimînte! oaptea aceea! s'o acopere întunecul, să piară din an, să nu mai fie numărată între luni! da, steapă să fie noaptea aceea, ducă-se veselie din ea! blestată să fie de ceice blastămă zilele, de ceice știu să întărite leviatanul; să se întunece stelele din amurgul ei, în zădar să aștepte lumina, și să nu mai vadă genele zorilor zilei! căci n'a închis pîntecele care m'a zămislit, nici n'a ascuns suferința dinaintea ochilor mei. de ce n'am murit în pîntecele mamei mele? de ce nu mi-am dat sufletul la ieșirea din pîntecele ei? de ce am găsit genunchi cari să mă primească? și țite cari să-mi dea lapte? acum aș fi culcat, aș fi liniștit, aș dormi și m'aș odihni cu împărații și cei mari de pe pămînt, cari și-au zidit falnice morminte, cu domnitorii cari aveau aur, și și-au umplut casele cu argint. sau n'aș mai fi în viață, aș fi ca o stirpătură îngropată, ca niște copii cari n'au văzut lumina! acolo nu te mai necănesc cei răi, acolo se odihnesc cei sleiți de puteri. acolo cei puși în lanțuri sint lăsați toți în pace, nu mai aud glasul asupritorului; cel mai mic și cel mare sint tot una acolo, și robul scapă de stăpînului său. pentru ce dă dumnezeu lumină celui ce suferă, și viață celor amăriți la suflet, cari așteaptă moartea și nu vine; măcar că o doresc mai mult decît o comoară,

cari n'ar mai putea de bucurie și de veselie, dacă ar găsi mormintul? - pentruce, zic, dă el lumină omului care nu știe încotro să meargă, pe care îl îngrădește dumnezeu de toate părțile? suspinurile îmi sînt hrana de toate zilele, și jalea mi se varsă ca apa. de ce mă tem, aceea mi se întîmplă; de ce mi -e frică, de aceea am parte! 'am nici liniște, nici pace, nici odihnă, și necazul dă peste mine."

4

elifaz din teman a luat cuvîntul și a zis: „dacă vom în-drăzni să-ți vorbim, te vei supăra? dar cine ar putea să tacă? de multeori tu ai învățat pe alții, și ai în-tărit minile slăbite. cuvintele tale au ridicat pe cei ce se clătinau, și ai întărit genunchii cari se îndoaiau. și acum, cînd este vorba de tine, ești slab! acum, cînd ești atins tu, te turburi! nu este frica ta de dumnezeu sprijinul tău? adevdea ta, nu -i neprihănirea ta? adu-ți aminte, te rog: care nevinovat a perit? cari oameni neprihăniți au fost nimiciți? după cite am văzut eu, numai cei ce ară fărădelegea și samănă nelegiuirea îi seceră roadele! aceia pier prin suflarea lui dum-nezeu, nimiciți de vîntul miniei lui. mugetul leilor încetează, dinții puilor de lei sînt zdrobiți! leul bătrîn pierd din lipsă de pradă, și puii leoaicei se risipesc. un cuvînt s'a furișat pînă la mine, și urechea mea i -a prins sunetele ușoare. în clipa cînd vedeniile de noapte frămîntă gîndul, cînd oamenii sînt cufundați într'un somn adînc, m'a apucat groaza și spaima, și toate oasele mi-au tremut. un duh a trecut pe lîngă mine... tot părul mi s'a sbrilit ca aricul... un chip cu o înfățișare necunoscută era înaintea ochilor mei. și am auzit un glas care șoptea încetișor: „fi-va omul fără vină înaintea lui dumnezeu? fi-va el curat înain-tea celui ce l -a făcut? dacă n'are încredere dumnezeu nici în slujitorii săi, dacă găsește el greșeli chiar la in-gerii săi, cu cit mai mult la cei ce locuiesc în case de lut, cari își trag obîrșia din țărîna, și pot fi zdrobiți ca un vierme! de dimineață pînă seara sînt zdrobiți, pier pentru totdeauna, și nimeni nu ține seama de ei. li se taie firul vieții: mor, și tot n'au căpătat înțelepciunea!

5

strigă acum! cine îți va răspunde? căruia din-tre sfinți îi vei vorbi? ebulun pierd ucis de minia lui, prostul moare ucis de aprinderea lui. am văzut pe un nebun prinzînd rădăcină; apoi deodată i-am blestemat locuința. fiii lui n'au noroc, sînt calcați în picioare la poartă, și nimeni nu i scapă! secerișul lui este mîncat de cei flămînzî, cari vin să -l ia chiar și din spini, și averile lui sînt înghițite de oameni înse-țați. enorocirea nu răsare din țărîna, și suferința nu încolțește din pămînt. mul se naște ca să sufere, după cum scînteia se naște ca să zboare. eu aș alerga la dumnezeu, lui dumnezeu i-aș spune necazul meu. el face lucruri mari și nepătrunse, minuni fără număr. el varsă ploaia pe pămînt, și trimete apă pe cîmpii. el înalță pe cei smeriți, și izbăvește pe cei necăjiți. el nimicește planurile oamenilor vicleni, și minile lor nu pot să le implinească. el prinde pe cei înțelepți în vi-

clenia lor, și planurile oamenilor înșelători sînt răs-turnate: dau peste întunec în mijlocul zilei, bîjbăie ziua nameaza mare ca noaptea. astfel, dumnezeu ocrotește pe cel slab împotriva amenințărilor lor, și -l scapă din mina celor puternici. așa încît nădejdea sprijinește pe cel nenorocit, iar fărădelegea își inchide gura. ferice de omul pe care -l ceartă dumnezeu! nu nesocoti mustrarea celui atot puternic. el face rana, și tot el o leagă; el rănește, și mina lui tămăduiește. de șase ori te va izbăvi din necaz, și de șapte ori nu te va atinge răul. el te va scăpa de moarte în vreme de foamete, și de loviturile săbiei în vreme de război. vei fi la adăpost de biciul limbii, vei fi fără teamă cînd va veni pustiirea. vei ride de pustiire ca și de foamete, și nu vei avea să te temi de fielele pămîntului. căci vei face legămint pînă și cu pietrele cîmpului, și fielele pămîntului vor fi în pace cu tine. vei avea ferice în cortul tău, îți vei găsi turmele întregi, îți vei vedea sămînța crescîndu-ți, și odraslele înmulțindu-se ca iarba de pe cîmp. vei intra în mormint la bătrîneță, ca snopul strîns la vremea lui. iată ce am cercetat, și așa este! ascultă, că sînt spre folosul tău!

6

ioi a luat cuvîntul și a zis: „oh! de ar fi cu putință să mi se cîntărească durerea, și să mi se pună toate nenorocirile în cumpănă, ar fi mai grele decît nisipul mării: de aceea îmi merg cuvintele pînă la nebunie! căci săgețile celui atotputernic m'au străpuns, sufle-tul meu le sugă otrava, și groază domnului bagă fiori în mine! sbiară măgarul sălbatec cînd are verdeață? mugește boul cînd are de mincare? poți minca ce -i fără gust și fără sare? are vreun gust albușul unui ou? rice lucru de care aș vrea să nu m'ating, acela -i hrana mea, fie cit de grețoasă ea! , de mi s'ar as-culta dorința, și de mi-ar împlini dumnezeu năde-jdea! de ar vrea dumnezeu să mă zdrobească, întîndă-și mina și să mă prăpădească! îmi va rămînea mă-car această mîngiere, această bucurie în durerile cu cari mă copleșește: că niciodată n'am călcat porun-cile celui sfînt. la ce să mai nădăjduiesc cînd nu mai pot? la ce să mai aștept, cînd sfîrșitul se știe? țărîa mea oare este o țărîe de piatră? trupul meu e de aramă? u sînt eu lipsit de ajutor, și n'a fugi mintuirea de mine? cel ce suferă are drept la mila prietenului, chiar dacă părăsește frica de cel atot puternic. frații mei s'au ară-tat înșelători ca un piriu, ca albia piraielor cari trec. un sloi le turbură cursul, zăpada se îngrămădește pe ele; vine arșița vremii și seacă, vine căldura soarelui, și li se usucă albia. cete de călători se abat din dru-mul lor, se cufundă în pustie, și pier. cetele celor din tema se uită tîntă la ele, călătorii din seba sînt plini de nădejde cînd le vād. dar rămîn înșelați în năde-jdea lor, rămîn uimiți cînd ajung la ele. așa sînteți și voi acum pentru mine. voi îmi vedeți necazul, și vă îngroziiți! v'am zis eu oare: „dați-mi ceva, chel-tuiți din averile voastre pentru mine, scăpați-mă din mina vrăjmașului, răscumpărați-mă din mina celor răi; învățați-mă, și voi tăcea; faceți-mă să înțeleg în ce am păcătuit. cit de înduplecătoare sînt cuvintele adevărului! dar ce dovedesc mustrările voastre? vreți să mă mustrați pentru tot ce am zis, și să nu vedeți

decît vînt în cuvintele unui desnădăduit? voi năpăstuiți pe orfan, prizoniți pe prietenul vostru. uitați-vă la mine, vă rog! doar nu voi minți în fața! întoarceți-vă, nu fiți nedrepti; întoarceți-vă, și mărturisiți că sînt nevinovat! este vreo nelegiuire pe limba mea, și nu deosebește gura mea ce este rău?

7

soarta omului pe pămînt este ca a unui ostaș, și zilele lui sînt ca ale unui muncitor cu ziua. cum suspină robul după umbră, cum își așteaptă muncitorul plata, așa am eu parte de luni de durere, și partea mea sînt nopți de suferință. mă culc, și zic: „cînd mă voi scula? cînd se va sfîrși noaptea? și mă satur de frămîntări pînă în revărsatul zorilor. trupul mi se acopere cu viermi și cu o coajă pămîntoasă, pielea-mi crapă și se desface. zilele mele sboară mai iuți decît suveica țesătorului, se duc și nu mai am nicio nădejde! adu-ți aminte, dumnezeule, că viața mea este doar o suflare! ochii mei nu vor mai vedea ferice. chiul, care mă privește, nu mă va mai privi; ochiul tău mă va căuta, și nu voi mai fi. cum se risipește norul și trece, așa nu se va mai ridica celce se pogoară în locuința mortilor! u se va mai întoarce în casa lui, și nu-și va mai cunoaște locul în care locuia. de aceea nu-mi voi ținea gura, ci voi vorbi în neliinștea inimii mele, mă voi tîngu în amărăciunea sufletului meu. are o mare sint eu, sau un balaur de mare, de-ai pus strajă în jurul meu? cînd zic: „patul mă va ușura, culcușul îmi va alina durerile“, atunci mă înspăimîntî prin visuri, mă îngrozești prin vedenii. ah! aș vrea mai bine gîtuirea, mai bine moartea decît aceste oase! le disprețuiesc!... nu voi trăi în veci... lasă-mă, căci doar o suflare mi -i viața! ce este omul, ca să-ți pese atît de mult de el, ca să iei seama la el, să -l cercetezi în toate diminețile, și să -l încerci în toate clipele? cînd vei înceta odată să mă privești? cînd îmi vei da răgaz să-mi inghit scuipatul? dacă am păcătuit, ce pot să-ți fac, păzitorul oamenilor? pentruce m'ai pus tîntă săgeților tale, de am ajuns o povară chiar pentru mine însumi? pentruce nu-mi ierți păcatul, și pentruce nu-mi uiți fărădelegea? căci voi adormi în țărînă, și cînd mă vei căuta, nu voi mai fi!”

8

bildad către șuah a luat cuvîntul și a zis: „pînă cînd vrei să vorbești astfel, și pînă cînd vor fi cuvintele gurii tale ca un vînt puternic? are va răsturna dumnezeu dreptul? sau va răsturna cel atotputernic dreptatea? dacă fiii tăi au păcătuit împotriva lui, i -a dat pe mina păcatului. dar tu, dacă alergî la dumnezeu, dacă rogi pe cel atot puternic, dacă ești curat și fără prihană, atunci negreșî, el va veghea asupra ta, și va da înapoi fericirea locuinței tale nevinovate. vechea ta propășire va fi mică față de cea de mai tirziu. învățămînte din pățania celor dinainte. întreabă pe cei din neamurile trecute, și ia aminte la pățania părinților lor. - căci noi sîntem de ieri, și nu știm nimic, zilele noastre pe pămînt nu sînt decît o umbră. - ei te vor învăța, îți vor vorbi, și vor scoate din

inima lor aceste cuvinte: „crește papura fără baltă? crește trestia fără umezeală? fiind încă verde și fără să se taie, ea se usucă mai repede decît toate ierburile. așa se întîmplă tuturor celor ce uită pe dumnezeu, și nădejdea celui nelegiuit va peri. încrederea lui este zdrobită, și sprijinul lui este o pinză de păianjen. se bzuie pe casa lui, dar nu este tare; se prinde de ea, dar nu ține. cum dă soarele, înverzește, își întinde ramurile peste grădina sa, își împletește rădăcinile printre pietre, pătrunde pînă în ziduri. dar dacă -l smulgi din locul în care stă, locul acesta se leapădă de el și zice: „nu știi să te fi cunoscut vreodată? iată, așa sînt desfătările pe cari i le aduc căile vieții lui; apoi din acelaș pămînt răsăr alții după el. u, dumnezeu nu leapădă pe omul fără prihană, și nu ocrotește pe cei răi. ba încă, el îți umple gura cu strigăte de bucurie, și buzele cu cîntări de veselie. vrăjmașii tăi vor fi acoperiți de rușine, iar cortul celor răi va pieri.“

9

ioy a luat cuvîntul și a zis: „știu bine că este așa. și cum ar putea omul să-și scoată dreptate înaintea lui dumnezeu? dacă ar voi să se certe cu el, din o mie de lucruri n'ar putea să răspundă la unul singur. a lui este înțelepciunea, și atotputernicia: cine i s'ar putea împotrivi fără să fie pedepsit? el mută deodată munții, și -i răstoarnă în minia sa. zguduie pămîntul din temelii lui, de i se clatină stîlpii. poruncește soarelui, și soarele nu mai răsare; și ține stelele supt pecetea lui. umai el întinde cerurile, și umblă pe înălțimile mării. el a făcut ursul mare, luceafărul de seară și ralițele, și stelele din ținuturile de miazăzi. el face lucruri mari și nepătrunse, minuni fără număr. iată, el trece pe lingă mine, și nu -l văd, se duce și nu -l zăresc. dacă apucă el, cine -l va opri? cine -i va zice: „ce faci?“ dumnezeu nu-și întoarce minia; supt el se pleacă toți sprijinatorii mindriei. și eu, cum să -i răspund? ce cuvinte să aleg? chiar dacă aș avea dreptate, nu i-aș răspunde. nu pot decît să mă rog judecătorului. și chiar dacă m'ar asculta, cînd îl chem, tot n'aș putea crede că m'ia ascultat glasul; el, care mă izbește ca într'o furtună, care îmi inmutăste fără pricină rănile, care nu mă lasă să răsufлю, mă satură de amărăciune. să alerg la putere? el este atotputernic. la dreptate? cine mă va apăra? ricită dreptate aș avea, gura mea mă va osîndi; și oricît de nevinovat aș fi, el mă va arăta ca vinovat. evinovat! sînt; dar nu țin la viață, îmi disprețuiesc viața. ce-mi pasă la urma urmei? căci, îndrăznesc s'o spun: el nimicește pe cel nevinovat ca și pe cel vinovat. și dacă bicil ar pricinui măcar îndată moartea!... dar el ride de încercările celui nevinovat. pămîntul este dat pe minile celui nelegiuit; el acopere ochii judecătorilor; de nu el, apoi cine altul? zilele mele aleargă mai iuți decît un alegător; fug fără să fi văzut fericirea; trec ca și corăbiile cele iuți, ca culturul care se răpede asupra prăzii. dacă zic: „vreau să-mi uit suferințele, să-mi las întristarea, și să fiu voios,“ sînt îngrozit de toate durerile mele. știu că nu mă vei scoate nevinovat. și dacă voi fi judecat vinovat, pentruce să mă mai trudes degeaba? chiar dacă m'aș spăla cu zăpadă, chiar dacă mi-aș curăți minile cu leșie, tu tot m'ai confundă în mocirlă, de s'ar scribi pînă și hainele de mine!

căci el nu este un om ca mine, ca să -i pot răspunde, și să mergem împreună la judecată. ici nu este vreun mijlocitor între noi, care să-și pună mina peste noi amindoi. să-și tragă însă varga deasupra mea, și să nu mă mai turbure spaima lui. atunci voi vorbi și nu mă voi teme de el. altfel, nu sint stăpin pe mine.

10

m'am desgustat de viață! voi da drum slobod plingerii mele, voi vorbi în amărăciunea sufletului meu. eu zic lui Dumnezeu: „nu mă osîndi! arată-mi pentru ce te cerți cu mine! îți place să chinuiești, să disprețuiești făptura minilor tale, în timp ce faci să-ți strălucească bunăvoința peste sfatul celor răi? are ai ochi de carne, sau vezi cum vede un om? zilele tale sint ca zilele omului, și anii tăi ca anii lui, ca să cercetezi fărădelegea mea și să cauți păcatul meu, cînd știi bine că nu sint vinovat, și că nimeni nu mă poate scăpa din mina ta? minile tale m'au făcut și m'au zidit, ele m'au întocmit în întregime... și tu să mă nimicești! adu-ți aminte că tu m'ai lucrat ca lutul; și vrei din nou să mă prefaci în țărînă? u m'ai muls ca laptele? m'ai îmbrăcat cu piele și carne, m'ai țesut cu oase și vine; mi-ai dat bunăvoința ta și viața, m'ai păstrat cu suflarea prin îngrijirile și paza ta. iată totuș ce ascundeai în inima ta, iată, știu acum, ce aveai de gînd: că, dacă păcătuiesc, să mă pindești, și să nu-mi ierți fărădelegea. dacă sint vinovat, vai de mine! dacă sint nevinovat, nu îndrăznesc să-mi ridic capul, sătul de rușine și cufundat în ticăloșia mea. și dacă îndrăznesc să -l ridic, mă urmărești ca un leu, mă lovești cu lucrări de mirat, îmi pui înainte noi martori împotriva, îți crește minia împotriva mea, și mă năpădești cu o droaie de nenorociri. pentruec m'ai scos din pîntecele mamei mele? o, de aș fi murit, și ochiul să nu mă fi văzut! aș fi ca și cum n'aș fi fost, și din pîntecele mamei mele aș fi trecut în mormînt! u sint zilele mele destul de puține? să mă lase dar, să plece dela mine, și să răsuflu puțin, înainte de a mă duce, ca să nu mă mai întorc, în țara întunerecului și a umbrei morții, în țara negurii adinci, unde domnește umbra morții și neorînduiala, și unde lumina este ca întunerecul’

11

tofar din naama a luat cuvîntul și a zis: „să rămînă această năvală de cuvinte fără răspuns, și să creadă limbutul că are dreptate? vor face vorbele tale deșerte pe oameni să tacă? și-ți vei bate joc de alții, fără să te facă cineva de rușine? tu zici: „felul meu de a vedea este drept, și sint curat în ochii tăi. - al de ar vrea Dumnezeu să vorbească, de și-ar deschide buzele să-ți răspundă, și de ți-ar descoperi tainele înțelepciunii lui, ale înțelepciunii lui nemărginite, ai vedea atunci că nu-ți răspătește totuș după fărădelegea ta. poți spune tu că poți pătrunde adîncimile lui Dumnezeu, că poți ajunge la cunoștința desăvîrșită a celui atot puternic? cit cerurile -i de înaltă: ce poți face? mai adîncă decît locuința morților: ce poți ști? întînderea ei este mai lungă decît pămîntul, și mai lată decît marea. dacă apucă, dacă închide și cheamă el la

judecată, cine -l poate opri? căci el cunoaște pe făcătorii de rele, vede ușor pe vinovați. mul dimpotrivă, are minte de nebun, și s'a născut ca minzul unui măgar sălbatic! tu, îndreaptă-ți inima spre Dumnezeu, întinde-ți minile spre el. depărtează-te de fărădelege, și nu lăsa nedreptatea să locuiască în cortul tău. și atunci, îți vei ridica fruntea fără teamă, vei fi tare și fără frică; îți vei uita suferințele, și-ți vei aduce aminte de ele ca de niște ape cari s'au scurs. zilele tale vor străluci mai tare decît soarele la amiază, întunerecul tău va fi ca lumina dimineții. vei fi plin de încredere, și nădejdea nu-ți va fi zădarnică. te vei uita în jurul tău, și vei vedea că te poți odihni liniștit. te vei culca și nimeni nu te va turbura, și mulți vor umbla după bunăvoința ta. dar ochii celor răi se vor topi; ei n'au loc de scăpare: moartea, iată nădejdea lor’

12

iova a luat cuvîntul și a zis: „s'ar putea zice, în adevăr, că neamul omenesc sinteți voi, și că odată cu voi va muri și înțelepciunea! am și eu minte ca voi, nu sint mai pe jos decît voi. și cine nu știe lucrurile pe cari le spuneti voi? eu sint de batjocura prietenilor mei, cînd cer ajutorul lui Dumnezeu: dreptul, nevinovatul, de batjocură! dispreț în nenorocire! -iată zicerea celor fericiți: dă brînci cui alunecă cu piciorul! jăfuitorilor li se lasă corturile în pace, celor ce minie pe Dumnezeu le merge bine, măcar că Dumnezeu lor este în pumn. întreabă dobitoacele, și te vor învăța, păsările cerului, și îți vor spune; vorbește pămîntului, și te va învăța; și peștii mării îți vor povesti. cine nu vede în toate acestea dovada că mina domnului a făcut asemenea lucruri? el ține în mină sufletul a tot ce trăiește, suflarea oricărui trup omenesc. u deosebește urechea cuvîntele, cum gustă cerul gurii mîncărilor? la bătrîni se găsește înțelepciunea, și într'o viață lungă e priceperea. la Dumnezeu este înțelepciunea și puterea; sfatul și priceperea ale lui sint. ce dărimă el, nu va fi zidit din nou; pe cine -l închide el, nimeni nu -l va scăpa. el oprește apele și totul se usucă; el dă drumul, și pustiesc pămîntul. el are puterea și înțelepciunea; el stăpînește pe celce se rătăcește sau rătăcește pe alții. el ia robi pe sfetnici, și turbură mintea judecătorilor. el desleagă legătura împăraților, și le pune o frînghie în jurul coapselor. el ia robi pe preoți; el răstoarnă pe cei puternici el taie vorba celor meșteri la vorbă; el ia mintea celor bătrîni. el varsă disprețul asupra celor mari; el desleagă brîul celor tari. el descopere ce este ascuns în întunec, el aduce la lumină umbra morții. el face pe neamuri să crească, și el le nimicește; el le întinde pînă departe, și el le aduce înapoi în hotarele lor. el ia mintea căpeteniilor poporului, el îi face să rătăcească în pustii fără drum, unde bijbaie prin întunec, și nu vîd deslușit; el îi face să se clatine ca niște oameni beți.

13

iată, ochiul meu a văzut toate acestea, urechea mea a auzit și a luat seama. ce știți voi, știu și eu, nu sint mai pe jos decît voi. dar vreau să vorbesc acum celui atot-

puternic, vreau să-mi apăr pricina înaintea lui Dumnezeu. căci voi sintetiza niște făuritori de minciuni, sin-teți cu toții niște doftori de nimic. , de ați fi tăcut, ce înțelepciune ați fi arătat! acum, ascultați, vă rog, apărarea mea, și luați aminte la răspunsul buzelor mele! vreți să vorbiți lucruri nedrepte din dragoste pentru Dumnezeu? și să spuneți minciuni, ca să -l apărați? vreți să țineți cu el și să faceți pe apărătorii lui Dumnezeu? dacă vă va cerceta el, va găsi bine oare? sau vreți să -l înșelați cum înșelați pe un om? u, nu; ci el vă va osindi, dacă în ascuns nu lucrați decît pâr-tinindu -l pe el. u vă înfricoșează măreția lui? și nu cade groaza lui peste voi? părerile voastre sînt păreri de cenușă, întăriturile voastre sînt întărituri de lut. tăceți, lăsați-mă, vreau să vorbesc! întîmplă-mi-se ce mi s'ar întîmpla. îmi voi lua carnea în dinți, și îmi voi pune viața în joc. da, mă va ucide: n'am nimic de nădăjduit; dar îmi voi apăra purtarea în fața lui. chiar și lucrul acesta poate sluji la scăparea mea, căci un nelegiuit nu îndrăznește să vină înaintea lui. as-cultați, ascultați cuvintele mele, luați aminte la cele ce voi spune. iată-mă sint gata să-mi apăr pricina, căci știu că am dreptate. are cineva ceva de spus împotriva mea? atunci tac, și vreau să mor. umai două lucruri fă-mi, și nu mă voi ascunde de fața ta: trage-ți mîna de pe mine, și nu mă mai turbura cu groaza ta. apoi cheamă-mă și-ți voi răspunde; sau lasă-mă să vorbesc eu, și răspunde-mi tu! cite fărădelegi și păcate am fă-cut? arată-mi călcările de lege și păcatele mele. pen-tru ce îți ascunzi fața, și mă ieși drept vrăjmas? vrei să lovești o frunză suflată de vînt? vrei să urmărești un pai uscat? pentru ce să mă lovești cu suferințe amare, și să mă pedesești pentru greșeli din tineretă? pen-tru ce să-mi pui picioarele în butuci, să-mi pindești toate mișcările, să pui hotar pașilor mei, cînd trupul meu cade în putrezire ca o haină mîncată de molii?

14

mul născut din femeie, are viața scurtă, dar plină de necazuri. se naște și e tăiat ca o floare; fuge și pierce ca o umbră. și asupra lui ai tu ochiul deschis! și pe mine mă tragi la judecată cu tine! cum ar putea să iasă dintr'o ființă necurată un om curat? nu poate să iasă niciunul. dacă zilele lui sînt hotărite, dacă i-ai numărat lunile, dacă i-ai însemnat hotarul pe care nu -l va putea trece, întoarce-ți măcar privirile dela el, și dă-i răgaz, să aibă măcar bucuria pe care o are sim-briașul la sfîrșitul zilei. un copac, și tot are nădejde: căci cînd este tăiat, odrăslește din nou, și iar dă lăstari. cînd i -a îmbătrînit rădăcina în pămînt, cînd îi pierie trunchiul în țărînă, înverzește iarăș de mirosul apei, și dă ramuri de parcă ar fi sădit din nou. dar omul cînd moare, rămîne întins; omul, cînd își dă sufletul, unde mai este? cum pier apele din lacuri, și cum seacă și se usucă riurile, așa se culcă și omul și nu se mai scoală; cîț vor fi cerurile, nu se mai deșteaptă, și nu se mai scoală din somnul lui. ah! de m'ai ascunde în locuința morților, de m'ai acoperi pînă-ți va trece mi-nia, și de mi-ai rîndui o vreme cînd îți vei aduce iarăș aminte de mine! dacă omul odată mort ar putea să mai învieze, aș mai trage nădejde în tot timpul sufer-ințelor mele, pînă mi se va schimba starea în care mă

găsesc. atunci m'ai chema, și ți-aș răspunde, și ți-ar fi dor de făptura minilor tale. dar astăzi îmi numeri pașii, ai ochiul asupra păcatelor mele; călcările mele de lege sînt pecetluite într'un mănunchi, și născocoști fărădelegi în sarcina mea. cum se prăbușește muntele și pierce, cum pierce stîncă din locul ei, cum este mîncată piatra de ape, și cum este luat pămîntul de rîu: așa nimicești tu nădejdea omului. îl urmărești într'una, și se duce; îi schimonosești fața, și apoi îi dai drumul. de ajuns fiii lui la cîinste, el nu știe nimic; de sînt înjosiți, habar n'are. umai pentru el simte durere în trupul lui, numai pentru el simte întristare în sufletul lui."

15

elifaz din teman a luat cuvîntul, și a zis: „se cade să dea înțeleptul ca răspuns înțelepciune deșartă? sau să-și umfle pieptul cu vînt de răsărit? să se apere prin cu-vinte cari n'ajută la nimic, și prin cuvîntări cari nu slu-jesc la nimic? tu nimicești chiar și frica de Dumnezeu, nimicești orice simțire de evlavie față de Dumnezeu. elegiuirea ta îți cirmuiește gura, și împrumuți vor-birea oamenilor vicleni. u eu, ci gura ta te osîndește, buzele tale mărturisesc împotriva ta. tu ești omul care s'a născut întîi? te-ai născut tu înaintea dealurilor? ai fost tu la sfaturile lui Dumnezeu; și ai sorbit din ele înțelepciune pentru tine? ce știi tu și să nu știm și noi? ce cunoști ai tu pe care să n'o avem și noi? între noi sînt peri albi, bătrîni, oameni mai înziliți decît tatăl tău. puțin lucru sînt mîngierile lui Dumnezeu pentru tine, și cuvintele cari-ți vorbesc atît de blind?... în-cotro te trage inima, și ce înseamnă această privire țîntă a ochilor tăi? ce! împotriva lui Dumnezeu îți îndrepti tu minia, și-ți ies din gură cuvinte ca ace-s-tea? ,ce este omul, ca să fie curat? și poate cel născut din femeie să fie fără prihană? dacă n'are încredere Dumnezeu nici în sfinții săi, dacă nici cerurile nu sînt curate înaintea lui, cu cît mai puțin ființa uricioasă și strîcată-omul, care bea nelegiuirea ca apa! vreau să te învăț, ascultă-mă! voi istorici ce am văzut, ce au arătat înțelepții, ce au descoperit ei, auzind dela părinții lor, cărora singuri li se dăduse țara, și printre cari nici un străin nu venise încă. ,omul cel rău își duce în neliniște toate zilele vieții, toți anii de cari are parte cel nelegiuit. țipete de spaimă răsună la urechile lui: în mijlocul fericirii lui, pustiitorul se va arunca asupra lui. el nu trage nădejde să scape de întunec, vede sabia care -l amenință; aleargă încoace și încolo să caute pine, știe că -l așteaptă ziua întunecului. ecazul și neliniștea îl înspăimîntă, și se aruncă asupra lui ca un împărat gata de luptă. căci a ridicat mîna împotriva lui Dumnezeu, s'a împotrivit celui atot put-ernic, și a avut îndrăzneala să se năpustească asupra lui cu partea cea mai tare a scuturilor lui. avea fața acoperită cu grăsimi, coapsele încărcate cu osînză, și locuia în cetăți nimicite, în case părăsite, sortite să fie dărîmate. u se va mai îmbogăți, averea nu -i va crește, și avuția nu se va mai întinde pe pămînt. u va putea ieși din întunec, flacăra îi va arde mlădițele, și dum-nezeu îl va pierde cu suflarea gurii lui. dacă se încrede în rău, se înșală, căci răul îi va fi răsplata. ea va veni înainte de capătul zilelor lui, și ramura lui nu va mai înverzi. va fi ca o viță despoiată de roadele ei încă

verzi, ca un măsline ale cărui flori au căzut. căci casa celui nelegiuit va ajunge steapă, și cortul omului stricat îl va minca focul. el zămislește răul și naște răul: în sinul lui coace roade cari -l înșală.”

16

ioi a luat cuvîntul și a zis: „astfel de lucruri am auzit eu des; voi toți sințeti niște mingietori supărăcioși. cînd se vor sfîrși aceste vorbe în vînt? și pîntrece atîta supărare în răspunsurile tale? ca voi aș vorbi eu, de ați fi în locul meu? v'as copleși cu vorbe, aș da din cap la voi, v'as mîngîia cu gura, și aș mișca din buze ca să vă ușurez durerea? dacă vorbesc, durerea nu mi s'alîină, iar dacă tac, cu ce se micșorează? dar acum, vai! el m'a stors de puteri... mi-ai pustit toată casa! m'ai apucat, ca pe un vinovat; dovadă slăbiciunea mea, care se ridică și mă învinuie în față. mă sfîșie și mă urmărește în minia lui, scrișnește din dinți împotriva mea, mă lovește și mă străpunge cu privirea lui. ei deschid gura să mă mînce, mă ocărăsc și mă bat peste obraji, se învîersunează cu toții după mine. dumnezeu mă lasă la bunul plac al celor nelegiuiți, și mă aruncă în minile celor răi. eram liniștit, și m'a scuturat, m'a apucat de ceafă! m'a zdrobotit, a tras asupra mea ca într'o țintă. săgețile lui mă înconjură de toate părțile; îmi străpunge rărunchi fără milă, îmi varsă firea pe pămînt, mă frînge bucăți, bucăți, se aruncă asupra mea ca un războinic. mi-am cusut un sac pe piele, și mi-am prăvălit capul în țărînă. plînsul mi -a înroșit față; și umbra morții este pe pleoapele mele. totuș n'am făcut nicio nelegiuire, și rugăciunea mea totdeauna a fost curată. pămîntule, nu mi acoperi singele, și vaietele mele să n'aibă margine! chiar acum, martorul meu este în cer, apărătorul meu este în locurile înalte. prietenii mei rid de mine, dar eu mă rog lui dumnezeu cu lacrimi, să facă dreptate omului înaintea lui dumnezeu, și fiului omului împotriva prietenilor lui. căci numărul anilor mei se apropie de sfîrșit, și mă voi duce pe o cărare de unde nu mă voi mai întoarce.

17

mi se pierde suflarea, mi se sting zilele, mă așteaptă mormîntul. sînt înconjurat de batjocoritori, și ochiul meu trebuie să privească spre ocările lor. pune-te singur zălog pentru mine înaintea ta; altfel, cine ar putea răspunde pentru mine? căci le-ai încuiat inima în față priceperii. de aceea nici nu -i vei lăsa să biruie. cine dă pe prieteni să fie prădați, copiiiilor aceluia li se vor topi ochii. m'a făcut de basmul oamenilor, și ca unul pe care -l scuipi în față! chiul mi se întunecă de durere; toate mădularele mele sînt ca o umbră. amenii fără prihană sînt înmărmuriți de aceasta, și cel nevinovat se răscăla împotriva celui nelegiuit. cel fără prihană rămîne totuș tare pe calea lui, cel cu minile curate se întărește tot mai mult. dar voi toți, întoarceți-vă, veniți iarăș cu cuvîntările voastre, și vă voi arăta că între voi niciunul nu e înțelept. ce! mi s'au dus zilele, mi s'au nimicit planurile, planurile acelea făcute cu atîta iubire în inima mea... și ei mai spun că noaptea este

zi, că se apropie lumina, cînd întunerecul a și venit! cînd locuința morților o aștept ca locuință, cînd în întunerec îmi voi înălța culcușul; cînd strig grozii: „tu ești tatăl meu; și viermilor: „voi sințeti mama și sora mea; unde mai este atunci nădejdea mea? și cine mai poate vedea nădejdea mea? ea se va pogori cu mine la porțile locuinței morților, cînd vom merge împreună. să ne odihnim în țărînă.”

18

bildad din suah a luat cuvîntul și a zis: „cînd vei pune capăt acestor cuvîntări? vino-ți în minte și apoi vom vorbi. pîntrece ne socoti atît de dobitoci? pentru ce ne privești ca pe niște vite? are pentru tine, care te sfîșii în minia ta, s'ajungă pustiu pămîntul, și să se strămute stîncile din locul lor? da, lumina celui rău se va stinge, și flacăra din focul lui, nu va mai străluci. se va întuneca lumina în cortul lui, și se va stinge candelă deasupra lui. pașii lui cei puternici se vor strîmta; și, cu toate opintirile lui, va cădea. căci calcă cu picioarele pe laț, și umblă prin ochiuri de rețea; este prins în cursă de călcăi, și lațul pune stăpînire pe el; capcana în care se prinde este ascunsă în pămînt, și prînzătoria îi stă pe cărare. de jur împrejur îl apucă spaima, și -l urmărește pas cu pas. foamea îi mîncă puterile, nenorocirea este alături de el. mădularele îi sînt mistuite unul după altul, mădularele îi sînt mincate de întiiul născut al morții. este smulc din cortul lui unde se credea la adăpost, și este tîrit spre împărțutul spaimelor. imeni din ai lui nu locuiește în cortul lui, pucioasă este presărată pe locuința lui. jos, i se usucă rădăcinile; sus îi sînt ramurile tăiate. îi pier pomenirea de pe pămînt, numele lui nu mai este pe uliță. este împins din lumină în întunerec, și este izgonit din lume. u lasă nici moștenitori, nici sămînță în poporul său, nicio rămășiță vie în locurile în cari locuia. eamurile cari vor veni se vor uimi de prăpădirea lui, și neamul de acum va fi cuprins de groază. aceasta este soarta celui rău, aceasta este soarta celui ce nu cunoaște pe dumnezeu.”

19

ioi a luat cuvîntul și a zis: „pînă cînd îmi veți întrista sufletul, și mă veți zdrobi cu cuvîntările voastre? iată că de zece ori m'ați batjocorit; nu vă este rușine să vă purtați așa? dacă am păcătuit cu adevărat, numai eu sînt răspunzător de aceasta. credeți că mă puteți lua de sus? credeți că mi-ați dovedit că sînt vinovat? atunci să știți că dumnezeu mă urmărește, și mă învelește cu lațul lui. iată, tip de silnicie, și nimeni nu răspunde; cer dreptate, și dreptate nu este! mi -a tăiat orice ieșire, și nu pot trece; a răspîndit întunerec pe cărările mele. m'a despoiat de slava mea, mi -a luat cununa de pe cap, m'a zdrobot din toate părțile, și pier; mi -a smuls nădejdea ca pe un copac. s'a aprins de minie împotriva mea, s'a purtat cu mine ca și cu un vrăjmas. știle lui au pornit deodată înainte, și-au croit drum pînă la mine, și au tăbărit în jurul cortului meu. a depărtat pe frații mei dela mine, și prietenii mei s'au instrăinat de mine. rudele mele m'au

parăsit, și cei mai deaproape ai mei m'au uitat. casnicii mei și slugile mele mă privesc ca pe un străin, în ochii lor sint un necunoscut. chem pe robul meu, și nu răspunde; îl rog cu gura mea, și degeaba. suflarea mea a ajuns nesuferită nevastei mele, și duhoarea mea a ajuns nesuferită fiilor mamei mele. pină și copiii mă disprețuiesc: dacă mă scol, ei mă ocărăsc. aceia în cari mă încredeam mă urăsc, aceia pe cari îi iubeam s'au întors împotriva mea. asele mi se țin de piele și de carne; nu mi -a mai rămas decât pielea de pe dinți. fie-vă milă, fie-vă milă de mine, prietenii mei! căci mina lui dumnezeu m'a lovit. dece mă urmăriți ca dumnezeu? și nu vă mai săturați de carnea mea? h! aş vrea ca vorbele mele să fie scrise, să fie scrise într'o carte; aş vrea să fie săpate cu un pirobi de fier și cu plumb în stincă pe vecie... dar știu că răscumpărătorul meu este viu, și că se va ridica la urmă pe pământ. chiar dacă mi va nimici pielea, și chiar dacă nu voi mai avea carne, voi vedea totuș pe dumnezeu. îl voi vedea și-mi va fi binevoitor; ochii mei îl vor vedea, și nu ai altuia. sufletul meu tinjește de dorul acesta înlăuntrul meu. atunci veți zice: „pentruce -l urmăream noi; căci dreptatea pricinii mele va fi cunoscută. temeți-vă de sabie: căci pedepsele date cu sabia sint grozave! și să știți că este o judecată.”

20

țofar din naama a luat cuvîntul și a zis: „gîndurile mele mă silesc să răspund, și frămîntarea mea nu-mi dă pace. am auzit muștrări cari mă umplu de rușine, și din adîncul minții mele duhul mă face să răspund. u știu tu că, de mult de tot, de cînd a fost așezat omul pe pămînt, biruînța celor răi a fost scurtă, și bucuria nelegiuitului numai de o clipă? chiar dacă s'ar înălța pină la ceruri, și capul i-ar ajunge pină la nori, va pieri pentru todeauna, ca mîrdăria lui, și cei ce -l vedeau vor zice: „unde este; va sbura ca un vis, și nu -l vor mai găsi; va pieri ca o vedenie de noapte. chiul care -l privea nu -l va mai privi, locul în care locuia nu -l va mai zări. peste fiii lui vor năvăli cei săraci, și minile lui vor da înapoi ce a răpit cu sila. asele lui, pline de vlagă tineretii, își vor avea culcușul cu el în țărîna. dulce era răul în gura lui, îl ascundea sub limbă, îl mesteca într'una și nu -l lăsa, îl ținea în cerul gurii: dar hrana lui se va pface în măruntaiele lui, va ajunge în trupul lui o otrăvă de aspidă. bogățiile înghițite le va vărsa, dumnezeu le va scoate din pîntecele lui. travă de aspidă a supt, și de aceea, limba năpîrcii îl va ucide. u-și va mai plimba privirile peste piraiele și riurile de miere și de lapte, va da înapoi ce a cîștigat, și nu va mai trage folos din cîștig; va da înapoi tot ce a luat, și nu se va mai bucura de el, căci a asuprit pe săraci, și i -a lăsat să piară, a dărimat case și nu le -a zidit la loc. lăcomia lui n'a cunoscut margini; dar nu va scăpa ce are mai scump. imic nu scapă de lăcomia lui, dar bună starea lui nu va ținea. în mijlocul belșugului va fi în nevoie; mina tuturor ticăloșilor se va ridica asupra lui. și iată, ca să -i umple pîntecele, dumnezeu va trimete peste el focul miniei lui, și -l va sătura cu o ploaie de săgeți. dacă va scăpa de armele de fer, îl va străpunge arcul de aramă. își smulge din trup săgeata, care schinteie la ieșirea din fierea lui, și îl apucă spaimale

mortii. toate nenorocirile sint păstrate pentru comorile lui; va fi mistuit de un foc pe care nu -l va aprinde omul, cerurile îi vor desveli fărâdelegea, și pămîntul se va ridica împotriva lui. veniturile casei lui se vor perde, vor pieri în ziua miniei lui dumnezeu. aceasta este soarta pe care o păstrează dumnezeu celui rău, aceasta este moștenirea pe care i -o hotărăște dumnezeu.”

21

iova a luat cuvîntul și a zis: „ascultați, ascultați cuvintele mele, dați-mi măcar această mîngîiere. lăsați-mă să vorbesc, vă rog; și, după ce voi vorbi, veți putea să vă bateți joc. are împotriva unui om se îndreaptă plîngerea mea? și pentruce n'aș fi nerăbdător? priviți-mă, mirați-vă, și puneți mina la gură. cînd mă gîndesc, mă înspăimînt, și un tremur îmi apucă tot trupul: pentruce trăiesc cei răi? pentruce îi vezi îmbătrînind și sporind în putere? sămînța lor se întărește cu ei și în fața lor, odraslele lor propășesc supt ochii lor. în casele lor domnește pacea, fără umbră de frică; nuiaua lui dumnezeu nu vine să -i lovească. taurii lor sint plini de vlagă și prăsitori, juncanele lor zămînesc și nu leapădă. își lasă copiii să se împrăstie ca niște oi, și copiii se sbeguesc în jurul lor. cîntă cu sunet de tobă și de arfă, se desfătează cu sunete de caval. își petrec zilele în fericire, și se pogoară într'o clipă în locuința mortilor. și totuș ziceau lui dumnezeu: „pleacă dela noi. nu voim să cunoaștem căile tale. ce este cel atot puternic, ca să -i slujim? ce vom cîștiga dacă -i vom înălța rugăciuni? ce! nu sint ei în stăpînirea fericirii? -departe de mine sfatul celor răi! - dar de multe ori se întîmplă să li se stingă cîndela, să vină sărăcia peste ei, să le dea și lor dumnezeu partea lor de dureri în minia lui, să fie ca paiul luat de vînt, ca pleava luată de vîrtej? veți zice că pentru fiii săi păstrează dumnezeu pedeapsa. dar pe el, pe nelegiuit, ar trebui să -l pedepsească dumnezeu, ca să simtă; el ar trebui să-și vadă nimicirea, el ar trebui să bea minia celui atotputernic. căci, ce -i pasă lui ce va fi de casa lui după el, cînd numărul lunilor i s'a împlinit? are pe dumnezeu îl numă învîta mîinte, pe el, care cîrmuiește duhurile cerești? unul moare în mijlocul propășirii, păcii și fericirii, cu coapsele încărcate de grăsimi, și măduva oaselor plină de suc. altul moare, cu amărăciunea în suflet, fără să se fi bucurat de vreo fericire, și amîndoi adorm în țărîna, amîndoi sint mîncăți de viermi. știu eu bine cari sint gîndurile voastre, ce judecăți nedrepte roștiți asupra mea. voi ziceți: „unde este casa apăsătorului? unde este cortul în care locuiau nelegiuiții; dar ce! n'ați întreat pe călători, și nu știți ce istorisesc ei? cum în ziua nenorocirii, cel rău este cruțat, și în ziua miniei, el scapă. cine îl muștră în față pentru putarea lui? cine îi răspătește tot ce a făcut? este dus la groapă, și i se pune o strajă la mormînt. bulgării din vale îi sint mai ușori, căci toți oamenii merg după el, și o multime îi merge înainte. pentruce dar îmi dați mîngîiere deșerte? ce mai rămîne din răspunsurile voastre decât violenție?”

elifaz din teman a luat cuvîntul și a zis: „poate un om să aducă vreun folos lui dumnezeu? nu; ci înțeleptul nu-și folosește de cit lui. dacă ești fără prihană, are cel atotputernic vre un folos? și dacă trăiești fără vină, ce va câștiga el? pentru evlavia ta te pedepsește el oare, și intră la judecată cu tine? u -i mare răutatea ta? și fărădelegile tale fără număr? luai fără pricină zăloage dela frații tăi, lăsați fără haine pe cei goi. u dădeai apă omului însetat, nu voiai să dai pine omului flămînd. țara era a ta, fiindcă erai mai tare, te așezai în ea, fiindcă erai cu vază. dădeai afară pe văduve cu minile goale, și brațele orfanilor le frîngeai. pentru aceea ești înconjurat de curse, și te -a apucat groaza dintr'o dată. u vezi dar acest întunec, aceste ape multe cari te năpădesc? u este dumnezeu sus în ceruri? privește virful stelelor, ce înalt este! și tu zici: „ce știe dumnezeu? poate să judece el prin întunecul de nori? il înfășoară norii, nu vede nimic, bolta cerească abea dacă o străbate; ce! vrei s'apuci pe calea străveche, pe care au urmat -o cei nelegiuiți, cari au fost luați înainte de vreme, și au ținut cît ține un pîriu care se scurge? ei ziceau lui dumnezeu: „pleacă dela noi! ce ne poate face cel atot puternic? și totuș dumnezeu le umpluse casele de bunătați. -departe de mine sfatul celor răi! - cei fără prihană vor fi martori ai căderii lor și se vor bucura, cel nevinovat va ride de ei și va zice: „iată pe protivnicii noștri nimiciți! iată-le bogățiile arse de foc! împietenește-te dar cu dumnezeu, și vei avea pace; te vei bucura astfel iarăș de fericire. primește învățătură din gura lui, și pune-ți la inimă cuvintele lui. vei fi așezat iarăș la locul tău, dacă te vei întoarce la cel atot puternic, dacă depărtezi fărădelegea din cortul tău. aruncă dar aurul în țărînă, aruncă aurul din ofir în prundul piraiei! și atunci cel atot puternic va fi aurul tău, argintul tău, bogăția ta. atunci cel atot puternic va fi desfătarea ta, și îți vei ridica fața spre dumnezeu. il vei ruga, și te va asculta, și îți vei putea împlini juriunțele. pe ce vei pune mina îți va izbui, pe cărările tale va străluci lumina. vină smerirea, tu te vei ruga pentru ridicarea ta: dumnezeu ajută pe cel cu ochii plecați. el va izbăvi chiar și pe cel vinovat, care își va datora scăparea curăției minilor tale.“

ioy a luat cuvîntul și a zis: „și acum plîngerea mea este tot o răzvrătire. dar suferința imi înădușe suspinurile. h! dacă aș ști unde să -l găsesc, dacă aș putea să ajung pînă la scaunul lui de domnie, mi-aș apăra pricina înaintea lui, mi-aș umplea gura cu dovezi. aș ști ce poate să răspundă, aș vedea ce are să-mi spună. și-ar întrebuița el toată puterea ca să lupte împotriva mea? nu; ci m'ar asculta negreșit. doar un om fără prihană ar vorbi cu el, și aș fi iertat pentru totdeauna de judecătorul meu. dar, dacă mă duc la răsărit, nu este acolo; dacă mă duc la apus, nu -l găsesc: dacă are treabă la miazănoapte, nu -l pot vedea; dacă se ascunde la miazăzi, nu -l pot descoperi. dar el știe ce cale am urmat; și, dacă m'ar încerca, aș ieși curat ca aurul. piciorul meu s'a ținut de pașii lui; am ținut

calea lui, și nu m'am abătut dela ea. 'am părăsit poruncile buzului lui; mi-am plecat voia la cuvintele gurii lui. dar hotărîrea lui este luată, cine i se va împotrivi? ce -i dorește sufletul, aceea face. el își va împlini dar planurile față de mine, și va mai face și multe altele. de aceea tremur înaintea lui, și cînd mă gîndesc la lucrul acesta, mă tem de el. dumnezeu mi -a tăiat inima, cel atotputernic m'a umplut de groază. căci nu întunecul durerii mele mă nimicește, nici negura în care sint înfășurat.

pentruce nu păzește cel atotputernic vremurile de judecată, și dece nu văd ceice -l cunosc zilele lui de pedeapsă? sint unii cari mută hotarele, fură turmele, le pasc; iau măgarul orfanului, iau zălog vaca văduvei; îmbrîncesc din drum pe cei lipsiți, silesc pe toți nenorociiți din țară să se ascundă. și aceștia, ca măgarii sălbatici din pustie, ies dimineața la lucru să caute hrană, și în pustie trebuie să caute pinea pentru copiii lor. taie nutrețul care a mai rămas pe cîmp, culeg ciorchinele rămase pe urma culegătorilor în via celui nelegiuit. îi apucă noaptea în umezeală, fără îmbrăcăminte, fără învelitoare împotriva frigului. îi pătrunde ploaia munților, și, neavînd alt adăpost, se ghemuiesc lîngă stînci. aceia smulg pe orfan dela țîță, iau zălog tot ce are săracul. și săracii umblă goi de tot, fără îmbrăcăminte, string snopii și -s flămînzi; în grădinile nelegiuitului ei fac untdelemn, calcă teascul, și le este sete; în cetăți se aud vaietele celor ce mor, sufletul celor răniți strigă... și dumnezeu nu ia seama la aceste mișelii! alții sint vrăjmași ai luminii, nu cunosc căile ei, nu umblă pe cărările ei. uci-gașul se scoală în revărsatul zorilor, ucide pe cel sărac și lipsit, și noaptea fură. chiul preacurvarului pîn-dește amurgul: „nimeni nu mă va vedea,” zice el, și își pune o mähramă pe față. oaptea sparg casele, ziua stau închiși; se tem de lumină. pentru ei, dimineața este umbra morții, și cînd o văd, simt toate spaimele morții. dar nelegiuitul aluneca ușor pe fața apelor, pe pămînt n'are decît o parte blestemată, și niciodată n'apucă pe drumul celor vii! cum sorb seceta și căldura apele zăpezii, așa înghite locuința morților pe cei ce păcătuiesc. pîntecele mamei îl uită, viermii se ospătează cu el, nimeni nu-și mai aduce aminte de el! nelegiuitul este sfărîmat ca un copac, el, care pradă pe femeia stearpă și fără copii, el care nu face nici un bine văduvei!... și totuș, dumnezeu prin puterea lui lungeste zilele celor silnici, și iată -i în picioare cînd nu mai trăgeau nădejde de viață; el le dă liniște și încredere, are privirile îndreptate spre căile lor. s'au ridicat; și într-o clipă nu mai sint, cad, mor ca toți oamenii, sint tăiați ca spicele coapte. u este așa? cine mă va dovedi de minciună, cine-mi va nimici cuvintele mele?'

bildad din șuah a luat cuvîntul și a zis: „puterea și groaza sint ale lui dumnezeu; el face să împărătească pacea în ținuturile lui înalte. cine ar putea să -i nu-

mere ostile? și peste cine nu răsare lumina lui? cum ar putea omul să fie fără vină înaintea lui Dumnezeu? cum ar putea cel născut din femeie să fie curat? iată, în ochii lui nici luna nu este strălucitoare, și stelele nu sînt curate înaintea lui; cu cît mai puțin omul, care nu este decît un vierme, fiul omului, care nu este decît un viermușor!

26

iova a luat cuvîntul și a zis: „cît de bine știi tu să vii în ajutorul slăbiciunii! cum dai tu ajutor brațului fără putere! ce bune sfaturi dai tu celui fără pricepere! ce belșug de înțelepciune dai tu la iveală! către cine se îndreaptă cuvintele tale? și al cui duh vorbește prin tine? înaintea lui Dumnezeu tremură umbrele supt ape și supt locuitorii lor; înaintea lui locuința morților este goală, adîncul n'are acoperiș. el întinde miazănoaptea asupra golului, și spinzură pămîntul pe nimic. leagă apele în norii săi, și norii nu se sparg supt greutatea lor. acoperă fața scaunului său de domnie, și își întinde norul peste el. a tras o boltă pe fața apelor, ca hotar între lumină și întunerec. stilpii cerului se clatină, și se înspăimîntă la amenințarea lui. prin puterea lui turbură marea, prin priceperea lui îi sfarmă furia. suflarea lui înseninează cerul, mîna lui străpunge șarpele fugar. și acestea sînt doar marginile căilor sale, și numai adierea lor ușoară ajunge pînă la noi! dar tunetul lucrărilor lui puternice cine -l va auzi?

27

iova a luat din nou cuvîntul, a vorbit în pilde, și a zis: „viu este Dumnezeu, care nu-mi dă dreptate! viu este cel atotputernic, care îmi amărăște viața, că atîta vreme cît voi avea suflet, și suflarea lui Dumnezeu va fi în nările mele, buzele mele nu vor rosti nimic nedrept, limba mea nu va spune nimic neadevărat. departe de mine gîndul să vă dau dreptate! pînă la cea din urmă suflare îmi voi apăra nevinovăția. tîn să-mi scot dreptatea, și nu voi slăbi; inima nu mă mustră pentru niciuna din zilele mele. vrăjmașul meu să fie ca cel rău, și protivnicul meu ca cel nelegiuit! ce nădejde -i mai rămîne celui nelegiuit; cînd îi taie Dumnezeu firul vieții, cînd îi ia sufletul? îi ascultă Dumnezeu strigătele, cînd vine strimtoarea peste el? este cel atotputernic desfătarea lui? înalță el în tot timpul rugăciuni lui Dumnezeu? vă voi învăța căile lui Dumnezeu, nu vă voi ascunde planurile celui atotputernic. dar voi le cunoașteți, și sînteți de același gînd; printru dar vorbiți așa de prosteste? iată soarta pe care o păstrează Dumnezeu celui rău, moștenirea pe care o hotărăște cel atotputernic celui nelegiuit. dacă are mulți fii, îi are pentru sabie, și odraslele lui duc lipsă de pine. ceice scapă din ai lui, sînt îngropați de ciumă, și văduvele lor nu -i plîng. dacă strînge argint ca țarina, dacă îngrămădește haine ca noriul, - el le strînge, dar cel fără vină se îmbracă în ele, și de argintul lui omul fără prihană are parte. casa lui este ca aceea pe care o zidește molia, ca o colibă pe care și -o face un străjer. se culcă bogat, și moare despoiat; de-

schide ochii, și totul a pierit. îl apucă groaza ca niște ape; și noaptea, îl ia vîrtejul. vîntul de răsărit îl ia, și se duce; îl smulge cu putere din locuința lui. Dumnezeu aruncă fără milă săgeți împotriva lui, și cel rău ar vrea să fugă să scape de ele. amenii bat din palme la căderea lui, și -l flueră la plecarea din locul lui.

28

argintul are o mină de unde se scoate, și aurul are un loc de unde este scos ca să fie curățit. ferul se scoate din pămînt, și piatra se topește ca să dea arama. mul pune capăt întunerecului, cercetează, pînă în tînuțurile cele mai adînci, pietrele ascunse în negura și în umbra morții. sapă o fîntînă departe de locurile locuite; picioarele nu -i mai sînt de ajutor, stă atîrnat și se clatină, departe de locuințele omeniești. pămîntul, de unde iese pinea, este răscolit în lăuntru lui ca de foc, pietrele lui cuprind safir, și în el se găsește pulbere de aur. pasărea de pradă nu -i cunoaște cărarea. ochiul vulturului n'a zărit -o, cele mai trufașe dobitoace n'au călcat pe ea, și leul n'a trecut niciodată pe ea. mul își pune mina pe stîncă de cremene, și răstoarnă munții din rădăcină. sapă șanțuri în stînci, și ochiul lui privește tot ce este de preț în ele. prește curgerea apelor, și scoate la lumină ce este ascuns. dar înțelepciunea unde se găsește? unde este locuința priceperii? mul nu -i cunoaște prețul, ea nu se găsește în pămîntul celor vii. adîncul zice: „nu este în mine”, și marea zice: „nu este la mine”; ea nu se dă în schimb aurului curat, nu se cumpără cîntărindu-se cu argint; nu se cîntărește pe aurul din ofir, nici pe onixul cel scump, nici pe safir. u se poate asemăna cu aurul, nici cu diamantul, nu se poate schimba cu un vas de aur ales. mărgearul și cristalul nu sînt nimic pe lingă ea: înțelepciunea prețuiește mai mult decît mărgăritarele. topazul din etiopia nu este ca ea, și aurul curat nu se cumpănește cu ea. de unde vine atunci înțelepciunea? unde este locuința priceperii? este ascunsă de ochii tuturor celor vii, este ascunsă de păsările cerului. adîncul și moartea zic: „noi am auzit vorbindu-se de ea.” Dumnezeu îi știe drumul, el îi cunoaște locuința. căci el vede pînă la marginile pămîntului, zărește totul sub ceruri. cînd a rînduit greutatea vîntului, și cînd a hotărit măsura apelor, cînd a dat legi ploii, și cînd a însemnat drumul fulgerului și tunetului, atunci a văzut înțelepciunea și a arătat -o, i -a pus temelile și a pus -o la încercare. apoi a zis omului: „iată, frica de domnul, aceasta este înțelepciunea; depărtarea de rău, este pricepere.”

29

iova a luat din nou cuvîntul în pilde, și a zis: „oh! cum nu pot să fiu ca în lunile trecute, ca în zilele cînd mă păzea Dumnezeu, cînd candelă la lui strălucua deasupra capului meu, și lumina lui mă călăuzea în întunerec! cum nu sînt ca în zilele puterii mele, cînd Dumnezeu veghea ca un prieten peste cortul meu, cînd cel atotputernic încă era cu mine, și cînd copiii mei stăteau în jurul meu; cînd mi se scaldau pașii în smîntînă, și stîncă vărsa lingă mine piraie de unt-

delemn! dacă ieșeam să mă duc la poarta cetății, și dacă îmi pregăteam un scaun în piață, tinerii se trăgeau înapoi la apropierea mea, bătrînii se sculau și stăteau în picioare. mai marii își opriau cuvîntările, și își puneau mina la gură. glasul căpeteniilor tăcea, și li se lipea limba de cerul gurii. urechea care mă auzea, mă numea fericit, ochiul care mă vedea mă lăuda. căci scăpam pe săracul care cerea ajutor, și pe orfanul lipsit de sprijin. binecuvîntarea nenorocitului venea peste mine, umpleam de bucurie inima văduvei. mă îmbrăcam cu dreptatea și -i slujeam de îmbrăcăminte, neprihănirea îmi era manta și turban. rbului îi eram ochi, și șchiopului picior. celor nenorociți le eram tată, și cercetam pricina celui necunoscut. rupeam falca celui nedrept, și -i smulgeam prada din dinți. atunci ziceam: „în cuibul meu voi muri, zilele mele vor fi multe ca nisipul. apa va pătrunde în rădăcinile mele, roua va sta toată noaptea peste ramurile mele. slava mea va înverzî neîncetat, și arcul îmi va întineri în mină.” amenii mă ascultau și așteptau, tăceau înaintea sfaturilor mele. după cuvîntările mele, niciunul nu răspundea, și cuvîntul meu era pentru toți o rouă binefăcătoare. mă așteptau ca pe ploaie, căscau gura ca după ploaia de primăvară. cînd li se muia inima, le zîmbeam. și nu puteau izgoni seninătatea de pe fruntea mea. îmi plăcea să mă duc la ei, și mă așezam în fruntea lor; eram ca un împărat în mijlocul unei oștiri, ca un mîngîietor lîngă niște întristați.

30

și acum!... am ajuns de risul celor mai tineri de cit mine, pe ai căror părinți nu -i socoteam vrednici să -i pun printre cinii turmei mele. dar la ce mi-ar fi folosit puterea minilor lor, cînd ei nu erau în stare să ajungă la bătrîneț? sfrijii de sărăcie și foame, fug în locuri pustii, de multă vreme părăsite și pustii. smulg ierburile sălbatice de lîngă copăcei, și n'au ca pine de cit rădăcina de bucsau. sînt izgoniți din mijlocul oamenilor, strigă lumea după ei ca după niște hoți. locuiesc în văi îngrozitoare, în peșterile pămîntului și în stînci. urlă printre stufiguri, și se adună supt mărăcini. ființe mirsave și disprețuite, -sînt izgoniți din țară. și acum, astfel de oameni mă pun în cîntecele lor, am ajuns de bațjocura lor. mă urască, mă ocolesc, mă scuipă în față. u se mai sfîesc și mă înjolesc, nu mai au niciun friu înaintea mea. ticăloșii aceștia se scoală la dreapta mea, și îmi împing picioarele, și își croiesc cărări împotriva mea ca să mă peardă. îmi nimicesc cărarea și lucrează ca să mă prăpădească, ei, cărora nimeni nu le-ar veni în ajutor. ca printr'o largă spărtură străbat spre mine, se năpustesc supt pocnetul dărimăturilor. mă apucă groaza. slava îmi este spulberată ca de vînt, ca un nor a trecut fericirea mea. și acum, mi se topește sufletul în mine, și m'au apucat zilele suferinței. oaptea mă pătrunde și-mi smulge oasele, durerea care mă roade nu încetează. de tăria suferinței haina își pierde fața, mi se lipește de trup ca o cămașă. dumnezeu m'a aruncat în noroi, și am ajuns ca țărîna și cenușa. strig către tine, și nu-mi răspunzi; stau în picioare, și nu mă vezi. ești fără milă împotriva mea, luptî împotriva mea cu tăria minii tale. mă ridici, îmi dai drumul pe vînt, și mă nimicești

cu suflarea furtunii. căci știu că mă duci la moarte, în locul unde se întîlnesc toți cei vii. dar cel ce se prăbușește nu-și întinde minile? cel în nenorocire nu cere ajutor? u plingeam eu pe cel amărit? n'avea inima mea milă de cel lipsit? mă așteptam la fericire, și cînd colo, nenorocirea a venit peste mine; trăgeam nădejde de lumină, și cînd colo, a venit întunerecul. îmi ferb măruntaiele fără încetare, m'au apucat zilele de durere. umblu înegrit, dar nu de soare. mă scol în plină adunare, și strig ajutor. am ajuns frate cu șacalii, tovarăș cu struții. pielea mi se îneștește și cade, iar oasele îmi ard și se usucă. arfa mea s'a prefăcut în instrument de jale, și cavatul meu scoate sunete plîngătoare.

31

făcusem un legămint cu ochii mei, și nu mi-aș fi oprit privirile asupra unei fecioare. dar ce soartă mi -a păstrat dumnezeu de sus? ce moștenire mi -a trimis cel atotputernic din ceruri? peira nu -i oare pentru cel rău, și nenorocirea pentru cei ce fac fărădelege? 'a cunoscut dumnezeu căile mele? nu mi -a numărat el toți pașii mei? dacă am umblat cu minciuna, de mi -a alergat piciorul după înșelăciune: să mă cîntărească dumnezeu în cumpăna celor fără prihană, și-mi va vedea neprihănirea! de mi s'a abătut pasul depe calea cea dreaptă, de mi -a urmat inima ochii, de s'a lipit vreo întinăciune de minile mele, atunci eu să samăn și altul să secere, și odraslele mele să fie desrădăcinate! dacă mi -a fost amăgita inima de vreo femeie, dacă am pîndit la ușa aproapelui meu, atunci nevastă-mea să macine pentru altul, și s'o necinstească alții! căci aceasta ar fi fost o nelegiuire, o fărădelege vrednică să fie pedepsită de judecatori, un foc care mistuie pină la nimicire, și care mi-ar fi prăpădit toată bogăția. de aș fi nesocotit dreptul slugii sau slujnicul mele, cînd se certau cu mine, ce aș putea să fac, cînd se ridică dumnezeu? ce aș putea răspunde cînd pedepsește el? cel ce m'a făcut pe mine în pîntecele mamei mele, nu l -a făcut și pe el? oare nu ne -a întocmit acelaș dumnezeu în pîntecele mamei? dacă n'am dat săracilor ce-mi cereau, dacă am făcut să se topească de plîns ochii văduvei, dacă mi-am mîncat singur pinea, fără ca orfanul să-și fi avut și el partea lui din ea, eu, care din tineretă l-am crescut ca un tată, eu, care dela naștere am sprijinit pe văduvă; dacă am văzut pe cel nenorocit ducînd lipsă de haine, pe cel lipsit neavînd învalitoare, fără ca inima lui să mă fi binecuvîntat, fără să fi fost încălzit de lina mieilor mei; dacă am ridicat mina împotriva orfanului, pentru că mă simteam sprijinit de judecatori; atunci, să mi se deslipească umărul dela încheietură, să-mi cadă brațul și să se sfărîme! căci mă temeam de pedeapsa lui dumnezeu, și nu puteam lucra astfel din pricina măreției lui. dacă mi-am pus încrederea în aur, dacă am zis aurului: „tu ești nădejdea mea”; dacă m'am îngîmfat de mărirea averilor mele, de mulțimea bogățiilor pe cari le dobîndisem; dacă am privit soarele cînd strălucia, luna cînd înainta mărirea; și dacă mi s'a lăsat amăgita inima în taină, dacă le-am aruncat sărutări, ducîndu-mi mina la gură: și aceasta este tot o fărădelege care trebuie pedepsită de judecatori, căci

m'as fi lepădat de dumnezeul cel de sus! dacă m'am bucurat de nenorocirea vrămașului meu, dacă am sărit de bucurie cînd l -a atîns nenorocirea, eu, care n'am dat voie limbii mele să păcătuiesc, să -i ceară moartea cu blestem; dacă nu ziceau oamenii din cortul meu: 'unde este cel ce nu s'a săturat din carnea lui; dacă petrecea străinul noaptea afară, dacă nu mi-aș fi deschis ușa să intre călătorul; dacă mi-am ascuns fărâdelegile, ca oamenii, și mi-am închis nelegiuirile în sin, pentru că mă temeam de mulțime, pentru că mă temeam de disprețul familiilor, ținîndu-mă deoparte și necutezînd să-mi trec pragul... h! de aș găsi pe cineva să m'asculte! iată apărarea mea, iscalită de mine: să-mi răspundă cel atotputernic! cine-mi va da plîngerea iscalită de protivnicul meu? ca să -i port scrisoarea pe umăr, s'o leg de fruntea mea ca o cunună; să -i dau socoteală de toți pașii mei, să mă apropiu de el ca un domn. dacă pămîntul meu strigă împotriva mea, și dacă brazdele lui varsă lacrimi; dacă i-am mîncat roada fără s'o fi plătit, și dacă am întristat sufletul vechilor lui stăpîni: atunci să crească spini din el în loc de grâu, și neghină în loc de orz; sfîrșitul cuvintelor lui iov.

32

acești trei oameni au încetat să mai răspundă lui iov, pentru că el se socotea fără vină. atunci s'a aprins de minie elihu, fiul lui baracheel din buz, din familia lui ram. el s'a aprins de minie împotriva lui iov, pentru că zicea că este fără vină înaintea lui dumnezeu. și s'a aprins de minie împotriva celor trei prieteni ai lui, pentru că nu găseau nimic de răspuns și totuș osîndeau pe iov. fiindcă ei erau mai în vîrstă decît el, elihu așteptase pînă în clipa aceasta, ca să vorbească lui iov. dar, vîzînd că nu mai era niciun răspuns în gura acestor trei oameni, elihu s'a aprins de minie. și elihu, fiul lui baracheel din buz, a luat cuvîntul, și a zis: «eu sînt tînăr, și voi sînteți bătrîni: de aceea m'am temut, și m'am ferit să vă arăt gîndul meu. eu îmi ziceam: 'să vorbească bătrîneța, marele număr de ani să învețe pe alții înțelepciunea.' dar, de fapt, în om, duhul, suflarea celui atotputernic, dă priceperea. u vîrsta aduce înțelepciunea, nu bătrîneța te face în stare să judeci. iată de ce zic: 'ascultați-mă! îmi voi spune și eu pîrerea. am așteptat sfîrșitul cuvîntărilor voastre, v'am urmărit doveziile, cercetarea pe care ați făcut -o cuvîntelor lui iov. v'am dat toată luarea amînte; și iată că, niciunul din voi nu l -a încredințat, niciunul nu i -a răsturnat cuvintele. să nu ziceți însă: 'în el noi am găsit înțelepciunea; numai dumnezeu îl poate înfunda, nu un om; mie nu mi -a vorbit deadreptul: de aceea eu îi voi răspunde cu totul altfel decît voi. ei se tem, nu mai răspund! li s'a tăiat cuvîntul! am așteptat pînă și-au sfîrșit cuvîntările, pînă s'au oprit și n'au știut ce să mai răspundă. vreau să răspund și eu la rîndul meu, vreau să spun și eu ce gîndesc. căci sînt plin de cuvinte, îmi dă ghes duhul înlăuntrul meu; lăuntrul meu este ca un vin care n'are pe unde să iasă, ca niște burdufuri noi, gata să plesnească. voi vorbi deci, ca să răsuflu în voie, îmi voi deschide buzele și voi răspunde. u voi căuta la înfățișare, nu voi linguși pe nimeni; căci nu știu să linguesc: altfel, într'o clipeală

m'ar lua ziditorul meu.

33

acum dar, iov, ascultă cuvîntările mele, ia aminte la toate cuvintele mele! iată, deschid gura, și mi se mișcă limba în cerul gurii. cu curăție de inimă voi vorbi, buzele mele vor spune adevărul curat: duhul lui dumnezeu m'a făcut, și suflarea celui atotputernic îmi dă viață. dacă poți, răspunde-mi, apără-ți pricina, fii gata! înaintea lui dumnezeu eu sînt semenul tău, și eu ca și tine am fost făcut din noroi. astfel frica de mine nu te va turbura, și greutatea mea nu te va copleși. dar tu ai spus în auzul meu, și am auzit sunetul cuvintelor tale: sînt curat, sînt fără păcat, sînt fără prihană, nu este fărâdelege în mine. și dumnezeu caută pricină de ură împotriva mea, mă socotește vrăjmaș al lui; îmi pune picioarele în buuci, îmi pîndește toate mișcărilor. îți voi răspunde că aici n'ai dreptate, căci dumnezeu este mai mare decît omul. vrei dar să te cerți cu el, pentru că dă socoteală fiecăruia de faptele lui? dumnezeu vorbește însă, cînd într'un fel, cînd într'altul. dar omul nu ia seama. el vorbește prin visuri, prin vedenii de noapte, cînd oamenii sînt cufundați într'un somn adînc, cînd dorm în patul lor. atunci el le dă înștiințări, și le întipărește învățăturile lui, ca să abată pe om de la rău, și să -l ferească de mindrie, ca să -i păzească sufletul de groapă și viața de loviturile săbiei. și prin durere este muștrat omul în culcușul lui, cînd o luptă necurmată îi frămîntă oasele. atunci îi este greață de pine, chiar și de bucatele cele mai alese. carnea i se prăpădește și pier, oasele cari nu i se vedeau rîmîn goale; sufletul i se apropie de groapă, și viața de vestitorii morții. dar dacă se găsește un înger mijlocitor pentru el, unul din miile acelea, cari vestesc omului calea pe care trebuie s'o urmeze, dumnezeu se îndură de el și zice îngerului: 'izbăvește -l, ca să nu se pogoare în groapă; am găsit un preț de răscumpărare pentru el; și atunci carnea lui se face mai fragedă ca în copilărie, se întoarce la zilele tineretului. se roagă lui dumnezeu, și dumnezeu îi este binevoitor, îl lasă să -i vadă fața cu bucurie, și -i dă înapoi nevinovăția. atunci el cîntă înaintea oamenilor, și zice: 'am păcătuit, am călcat dreptatea, și n'am fost pedepsit după faptele mele; dumnezeu mi -a izbăvit sufletul ca să nu intre în groapă, și viața mea vede lumină; iată, acestea le face dumnezeu, de două ori, de trei ori, omului, ca să -l ridice din groapă, ca să -l lumineze cu lumina celor vii. ia aminte, iov, și ascultă-mă! taci, și voi vorbi! dacă ai ceva de spus, răspunde-mi! vorbește, căci aș vrea să-ți dau dreptate. dacă n'ai nimic de zis, ascultă-mă! taci, și te voi învăța înțelepciunea."

34

elihu a luat din nou cuvîntul, și a zis: 'ascultați, înțelepților, cuvintele mele! luați aminte la mine, pricepuților! căci urechea deosebește cuvintele, cum gustă cerul gurii bucatele.' să alegem ce este drept, să vedem între noi ce este bun. iov a zis: 'sînt nevinovat și dumnezeu nu vrea să-mi dea dreptate; am

dreptate și trec drept mincinos; rana mea este jalnică, și sint fără păcat.' este vreun om ca iov, care să bea batjocura ca apa, care să umble în tovărășia celor ce fac rău, care să meargă mină în mină cu cei nelegiuiți? căci el a zis: 'nu -i folosește nimic omului să-și pună plăcerea în dumnezeu.' ascultați-mă dar, oameni pricepuți! departe de dumnezeu nedreptatea, departe de cel atotputernic fărădelegea! el dă omului după faptele lui, răsplătește fiecăruia după căile lui. u, negreșit, dumnezeu nu săvârșește fărădelegea; cel atotputernic nu calcă dreptatea. cine l-a însărcinat să cirmuiască pământul? cine i -a dat lumea în grija lui? dacă nu s'ar gândi decît la el, dacă și-ar lua înapoi duhul și suflarea, tot ce este carne ar pieri deodată, și omul s'ar întoarce în țărînă. dacă ai pricepere, ascultă lucrul acesta, ia aminte la glasul cuvintelor mele! are ar putea să domnească un vrăjmaș al dreptății? și vei osîndi tu pe cel drept, pe cel puternic, care strigă către împărați: 'netrebniciilor; și către domnitori: 'nelegiuiților; care nu caută la fața celor mari, și nu face deosebire între bogat și sărac, printrucă toți sint lucrarea minilor lui? într'o clipă, ei își pierd viața. la miezul nopții, un popor se clatină și pier. cel puternic pier, fără amestecul minii vreunui om. căci dumnezeu vede purtatea tuturor, privește pașii fiecăruia. u este nici întunec, nici umbră a morții, unde să se poată ascunde cei ce fac fărădelegea. dumnezeu n'are nevoie să privească multă vreme, ca să tragă pe un om la judecată înaintea lui. el zdrobește pe cei mari fără cercetare, și pune pe alții în locul lor. căci el cunoaște faptele lor: noaptea îi răstoarnă, sint zdrobiți. îi lovește ca pe niște nelegiuiți, în fața tuturor. abătîndu-se dela el, și părăsîndtoate căile lui, ei au făcut să se înalte la dumnezeu strigătul săracului. i-au îndreptat luarea aminte la strigătul celui nenorocit. dacă dă el pace, cine poate s'o turbure? dacă își ascunde el fața, cine poate să -l vadă? la fel se poartă fie cu un popor, fie cu un om, pentru ca nelegiuitul să nu mai stăpînească și să nu mai fie o cursă pentru popor. căci a zis el vreo dată lui dumnezeu: 'am fost pedepsit, nu voi mai păcătui; arată-mi ce nu vād; dacă am făcut nedreptăți, nu voi mai face; are după părerea ta va face dumnezeu dreptate? tu lepezi, tu alegi, și nu eu; spune dar ce știi! amenii cu pricepere vor fi de părerea mea, înțeleptul care m'ascultă va gîndi ca mine: 'iov vorbește fără pricepere, și cuvîntările lui sint lipsite de judecată. să fie încercat dar mai departe, fiindcă răspunde ca cei răi! căci adaugă la greșelile lui păcate noi; bate din palme în mijlocul nostru, își înmulțește cuvintele împotriva lui dumnezeu."

35

elihu a luat din nou cuvîntul, și a zis: "îți închipuiești că ai dreptate, și crezi că te îndreptățești înaintea lui dumnezeu, cînd zici: 'la ce-mi folosește, ce cîștig am că nu păcătuiesc? îți voi răspunde și la aceasta, ție, și prietenilor tăi totodată. uită-te spre ceruri, și privește! vezi norii, cit de sus sint față de tine? dacă păcătuiesti, ce rău îi faci lui? și cînd păcatele ti se înmulțesc, ce -i faci lui? dacă ești drept, ce -i dai lui? ce primește el din mîna ta? răutatea ta nu poate

vătămă decît semenului tău, dreptatea ta nu folosește decît fiului omului. amenii strigă împotriva mulțimii apăsătorilor, se plîng de silnicia multora; dar nici-unul nu zice: 'unde este dumnezeu, făcătorul meu, care ne însuflă cîntări de veselie noaptea, care ne învață mai mult decît pe dobitoacele pămîntului, și ne dă mai multă pricepere decît păsărilor cerului; să tot strige ei atunci, căci dumnezeu nu răspunde, din pricina mîndriei celor răi. degeaba strigă, căci dumnezeu n'ascultă, cel atotputernic nu ia aminte. măcarcă zici că nu -l vezi, totuși pricina ta este înaintea lui: așteaptă -l! dar, pentru că minia lui nu pedepsește încă, nu înseamnă că puțin îi pasă de nelegiuire. așa că iov își deschide gura degeaba, și spune o mulțime de vorbe fără rost."

36

elihu a urmat și a zis: "așteaptă puțin, și voi urma, căci mai am încă de vorbit pentru dumnezeu. îmi voi lua temeiurile de departe, și voi dovedi dreptatea ziditorului meu. fii incredințat, cuvîntările mele nu sint minciuni, ci ai a face cu un om cu simțăminte curate. dumnezeu este puternic, dar nu leapădă pe nimeni; și este puternic prin tăria priceperii lui. el nu lasă pe cel rău să trăiască, și face dreptate celui nenorocit. u-și întoarce ochii de asupra celor fără prihană, și -i pune pe scaunul de domnie cu împărații, îi așează pentru totdeauna ca să domnească. se întimplă să cadă în lanțuri, și să fie prinși în legăturile nenorocirii? le pune înainte faptele lor, fărădelegile lor, mîndria lor. îi înștiințează ca să se îndrepte, îi îndeamnă să se întoarcă dela nelegiuire. dacă ascultă și se supun, își sfîrșesc zilele în fericire, și anii în bucurie. dacă n'ascultă, pier uciși de sabie, mor în orbirea lor. elegiuiții se minie, nu strigă către dumnezeu cînd îi înlanțue; își pierd viața în tinerețe, mor ca cei desfrînați. dar dumnezeu scapă pe cel nenorocit prin nenorocirea lui, și prin suferință îl înștiințează. și pe tine te va scoate din strîmtoare, ca să te pună la loc larg, în slobozenie deplină, și masa ta va fi încarcată cu bucate gustoase. dar dacă-ți aperi pricina ca un nelegiuit, pedeapsa este nedeșlipită de pricina ta. supărarea să nu te împingă la batjocură, și mărimea pretului rîscumpărării să nu te ducă în rătăcire! are ar ajunge strigătele tale să te scoată din necaz, și chiar toate puterile pe cari le-ai putea desfășura? u suspina după noapte, care ia popoarele din locul lor. ferește-te să faci rău, căci suferința te îndeamnă la rău. dumnezeu este mare în puterea lui; cine ar putea să învețe pe alții ca el? cine îi cere socoteală de căile lui, și cine îndrăznește să -i spună: "faci rău; u uita să lauzi faptele lui, pe cari toți oamenii trebuie să le mărească! rice om le privește, fiecare muritor le vede de departe. iată ce mare e dumnezeu! dar noi nu -l putem pricepe, numărul anilor lui nimeni nu l -a pătruns. căci el trage la el picăturile de apă, le prefăce în abur și dă ploaia, pe care norii o strecoară, și o picură peste mulțimea oamenilor. și cine poate pricepe ruperea norului, și bubuitul cortului său? iată, el își întinde lumina în jurul lui, și acoperă adîncimile mării. prin aceste mijloace, el judecă popoarele, și dă belșug de hrană. ia fulgerul în mînă, și -l aruncă asupra pro-

tvnicilor lui. dă de veste că e de față printr'unbubuit, și pină și turmele îi simt apropierea.

37

la auzul acestor lucruri îmi tremură inima de tot, și sare din locul ei. ascultați, ascultați trăsnetul tunetului său, bubuitul care iese din gura lui! îl rostogolește pe toată întinderea cerurilor, și fulgerul lui luminează pină la marginile pământului. apoi se aude un bubuit, tună cu glasul lui mare; și nu mai oprește fulgerul, de îndată ce răsună glasul lui. dumnezeu tună cu glasul lui în chip minunat; face lucruri mari pe cari noi nu le înțelegem. el zice zăpezii: „cazi pe pământ; zice același lucru ploii, chiar și celor mai puternice ploi. pecetluiește mina tuturor oamenilor, pentruca toți să se recunoască de făpturi ale lui. fiara sălbatică se trage într'o peșteră, și se culcă în vizuina ei. vijelia vine dela miazăzi, și frigul, din vinturile dela miazănoapte. dumnezeu, prin suflarea lui, face gheața, și micșorează locul apelor mari. încarcă norii cu aburi, și -i risipește schinteietori; mișcarea lor se îndreaptă după planurile lui, pentru împlinirea a tot ce le poruncește el pe fața pământului locuit. îi face să pară ca o nuia cu care lovește pământul, sau ca un semn al dragostei lui. iov, ia aminte la aceste lucruri! privește liniștit minunile lui dumnezeu! știi cum cîrmuiește dumnezeu norii, și cum face să strălucească din ei fulgerul său? înțelegi tu plutirea norilor, minunile aceluia a cărui știință este desăvîrșită? știi pentruce ți se încălzesc veșmintele, cînd se odihnește pământul de vîntul de miazăzi? poți tu să întinzi cerurile ca el, tari ca o oglîndă turnată? arată-ne ce trebuie să -i spunem. căci sîntem prea neștiutori ca să -i putem vorbi. cine -i va da de veste că îi voi vorbi? dar care este omul care-și dorește pierderea? acum, firește, nu putem vedea lumina soarelui care strălucește în dosul norilor, dar va trece un vînt și -l va curăți; dela miază-noapte ne vine aurora, și ce înfricoșată este marea care inconjoară pe dumnezeu! pe cel atotputernic nu -l putem ajunge, căci este mare în tîrie, dar dreptul și dreptatea deplină el nu le frînge. de aceea oamenii trebuie să se teamă de el; el nu-și îndreaptă privirile spre cei ce se cred înțelepți.“

38

domnul a răspuns lui iov din mijlocul furtunii, și a zis: „cine este celce îmi întunecă planurile, prin cuvîntări fără pricepere? încinge-ți mijlocul ca un viteaz, ca eu să te întreb, și tu să mă înveți. unde erai tu cînd am întemeiat pământul? spune, dacă ai pricepere. cine i-a hotărît măsurile, știi? sau cine a întins frînghia de măsurat peste el? pe ce sînt sprijinite temelile lui? sau cine i -a pus piatra din capul unghiului, atunci cînd stelele dimineții izbucneau în cîntări de bucurie, și cînd toți fiii lui dumnezeu scoteau strigăte de veselie? cine a închis marea cu porți, cînd s'a aruncat din pîntecele mamei ei? cine i-am făcut haina din nori, și scutece din întunec; cînd i-am pus hotar, și cînd i-am pus zăvoare și porți; cînd am zis: „pină aici să vii, să nu treci mai departe; aici să ți se oprească mindria

valurilor tale? de cînd ești, ai poruncit tu dimineții? ai arătat zorilor locul lor, ca să apuce capetele pământului, și să scuture pe cei răi de pe el? ca pământul să se schimbe ca lutul pe care se pune o pecete, și toate lucrurile să se arate îmbrăcate ca în haina lor adevărată? pentruca cei răi să fie lipsiți de luminelor, și brațul care se ridică să fie zdrobit? ai pătruns tu pină la izvoarele mării? sau te-ai plimbat tu prin fundurile adîncului? ți s'au deschis porțile morții? sau ai văzut tu porțile umbrei morții? ai cuprins tu cu privirea întinderea pământului? vorbește, dacă știi toate aceste lucruri. unde este drumul care duce la locașul luminii? și întunecul unde își are locuința? poți să le urmărești pină la hotarul lui, și să cunoști cărările locuinței lor? știi, căci atunci erai născut, și numărul zilelor tale este mare! ai ajuns tu pină la cămările zăpezii? ai văzut tu cămările grindinei, pe cari le păstrează pentru vremurile de strîmtoare, pentru zilele de război și de bătălie? pe ce cale se împarte lumina? și pe ce cale se împrășteie vîntul de răsărit pe pământ? cine a deschis un loc de scurgere ploii, și a însemnat drumul fulgerului și al tunetului, pentru ca să cadă ploaia pe un pământ fără locuitori, pe un pustiu unde nu sînt oameni; pentru ca să adape locurile pustii și uscate, și ca să facă să incoltească și să răsără iarba? are ploaia tată? cine dă naștere picăturilor de rouă? din al cui sin iese gheața, și cine naște promoroaca cerului, ca apele să se îngroașe ca o piatră, și fața adîncului să se întărească? poți să înozi tu legăturile gîinusei, sau să deslegi frînghiile orionului? tu faci să iasă la vremea lor semnele zodiacului, și tu cîrmuiești ursul mare cu puii lui? cunoști tu legile cerului? sau tu îi orînduiești stăpînirea pe pământ? îți înalți tu glasul pină la nori, ca să chemi să te acopere riuri de ape? poți tu să arunci fulgerile, ca să plece? îți zic ele: „iată-ne; cine a pus înțelepciunea în negura norilor, sau cine a dat pricepere întocmirii văzduhului? cine poate să numere norii cu înțelepciune, și să verse burdufurile cerurilor, pentruca să înceapă pulberea să facă noroi, și bulgării de pământ să se lipească împreună? tu izgonești prada pentru leoaică, și tu potolești foamea puilor de lei, cînd stau ghemuiți în vizuina lor, cînd stau la pîndă în culcușul lor? cine pregătește corbului hrana, cînd puii lui strigă spre dumnezeu, cînd umblă rătăciți și flămînzii?

39

știi tu cînd își fac caprele sălbatice puii? vezi tu pe cerboaice cînd fată? umeri tu lunile în cari sînt însărcinate, și cunoști tu vremea cînd nasc? ele se pleacă, fată puii, și scapă iute de durerile lor. puii lor prind vlagă și cresc supt cerul slobod, pleacă, și nu se mai întorc la ele. cine a lăsat slobod măgarul sălbatic, izbăvind -l de orice legătură? i-am dat ca locuință pustii, și pământul sărac ca locaș. el ride de zarva cetăților, străbate munții ca să-și găsească hrana, și umblă după tot ce este verde. vrea bivolul sălbatic să fie în slujba ta? și stă el noaptea la ieseala te? îl poți lega tu cu o funie, ca să tragă o brazdă? merge el după tine, ca să grăpeze bulgării din văi? te încrezi tu în el, pentrucă puterea lui este mare? și -i lași tu grija lu-

crărilor tale? te lași tu pe el, pentru căratul rodurilor tale, ca să le stringă în aria ta? aripa struțului bate cu veselie, de-ai zice că este aripa și penișul berzei. dar struțoaica își încredințează pământului ouăle, și le lasă să se încălzească în nisip. ea uită că piciorul le poate strivi, că o fiară de cîmp le poate călca în picioare. este aspră cu puii săi de parcă nici n'ar fi ei. că s'a trudit de geaba, nu -i pasă nici de cum! căci dumnezeu nu i -a dat înțelepciune, și nu i -a făcut parte de pricepere. cînd se scoală și pornește, ride de cal și de călărețul lui. tu dai putere calului, și -i îmbraci gitul cu o coamă ce filfaie? tu -l faci să sară ca lăcusta? nchezatul lui puternic răspindește groaza. scurmă pământul, și, mindru de puterea lui, se aruncă asupra celor înarmați; își bate joc de frică, nu se teme, și nu se dă înapoi dinaintea săbiei. zingănește tolba cu săgeți pe el, sulita și lancea strălucesc, fierbe de aprindere, mănîncă pământul, n'are astîmp cînd răsună trîmbița. la sunetul trîmbiței parcă zice: „înainte; de departe miroase bălălia, glasul ca de tunet ai căpeteniilor și strigătele de luptă. are prin priceperea ta își ia uliul sborul, și își întinde aripile spre miazăzi?” are din porunca ta se înalță vulturul, și își așează cuibul pe înălțimi? el locuiește în stînci, acolo își are locuința, pe virful zimțat al stîncilor și pe virful munților. de acolo descoperă el prada, și își cufundă privirile în depărtare după ea. puii lui îi beau singele; și acolo unde sînt hoituri, acolo -i și vulturul.

40

domnul, a vorbit lui iov, și a zis: „ești încredințat acum tu, care vorbești împotriva celui atotputernic? tu care mustri pe dumnezeu, mai ai vreun răspuns de dat?” iov a răspuns domnului, și a zis: „iată, eu sînt prea mic; ce să-ți răspund? îmi pun mîna la gură. am vorbit odată, și nu voi mai răspunde; de două ori, și nu voi mai adăuga nimic.” domnul a răspuns lui iov din mijlocul furtunii, și a zis: „încinge-ți mijlocul ca un viteaz; ca eu să te întreb, și tu să mă înveți. vrei să nîmicești pînă și dreptatea mea? și să mă osîndești, ca să-ți scoți dreptatea? ai tu un braț ca al lui dumnezeu, și un glas de tunet ca al lui? împodobește-te cu măreție și mărire, îmbracă-te cu strălucire și cu slavă! varsă-ți valorile miniei tale, și doboară cu o privire pe cei trufași! smerește cu o privire pe cei trufași, zdrobește pe loc pe cei răi, ascunde -i pe toți împreună în țărînă, învelește-le fața în întunec! și atunci voi aduce și eu lauda puterii dreptei tale. uită-te la ipopotamul, căruia i-am dat viață ca și ție! el mănîncă iarbă ca boul. uită-te ce tărie are în coapse, și ce putere are în mușchii pîntecelui său! își îndoia coada tare ca un cedru, și vinele coapselor lui sînt întretășute. asele lui sînt ca niște țevi de aramă, măduarele lui sînt ca niște drugi de fer. el este cea mai mare dintre lucrările lui dumnezeu. cel ce l -a făcut l -a înzestrat cu o sulită. el își găsește hrana în munți, unde se joacă toate fiarele cîmpului. se culcă supt lotus, în mijlocul trembilor și mlaștinilor. desîșul lotusului îl acopere cu umbra lui, sălcile pîrului îl înconjoară. dacă se întîmplă ca riul să iasă din matcă, el nu fuge: chiar de s'ar năpusti iordanul în gitlejul lui, el ar rămînea liniștit. crezi că -l poți prinde lovindu

-l în față? sau crezi că -i vei putea străpunge nasul cu ajutorul laturilor?

41

poți tu să prinzi leviatanul cu undița? sau să -i legi limba cu o funie? îi vei putea petrece papura prin nări? sau să -i străpungi cu un cîrlig falca? îți va face el multe rugămîni? îți va vorbi el cu un glas dulce? va face el un legămint cu tine. ca să-ți fie rob pe vecie? te vei juca tu cu el ca și cu o pasăre? îl vei lega tu, ca să-ți învelești fetele? fac pescarii negoț cu el? îl împart ei între negustorii îi vei acoperi pielea cu țepușe, și capul cu cângi? ridică-ți numai mîna împotriva lui, și nu-ți va mai veni gust să -l lovești. iată că ești înșelat în așteptarea ta de a -l prinde: numai să -l vezi, și cazi la pămînt! imeni nu este atît de îndrăzneț ca să -l întărite. cine mi s'ar împotrivi în față? cui sînt dator, ca să -i plătesc? supt cer totul este al meu. vreau să mai vorbesc iarăș de măduarele lui, și de tăria lui, și de frumusețea întocmirii lui. cine -i va putea ridica veșmintul? cine va putea pătrunde între falcile lui? cine va putea deschide porțile gurii lui? șirurile dinților lui cît sînt de înspăimîntătoare! scuturile lui mărețe și puternice, sînt unite împreună ca printr'o pecete; se țin unul de altul, și nici aerul n'ar putea trece printre ele. sînt ca niște frați cari se îmbrățișează, se apucă, și rămin nedespărțiți. strănuturile lui fac să strălucască lumina; ochii lui sînt ca geana zorilor. din gura lui țîsnesc flacări, scapără schinte de foc din ea. din nările lui iese fum, ca dintr'un vas care fierbe, ca dintr'o căldare fierbinte. suflarea lui aprinde cărbunii, și gura lui aruncă flacări. tăria lui stă în grumaz, și înaintea lui sare groaza. părțile lui cele cămoase se țin împreună, ca turnate pe el, neclintite. inima lui este tare ca piatra, tare ca piatra de moară care stă dedesupt. cînd se scoală el, tremură vitejii, și spaima îi pune pe fugă. degeaba este lovit cu sabia; căci sulita, săgeata și pavăza nu folosesc la nimic. pentru el ferul este ca paiul, arama, ca lemnul putred. săgeata nu -l pune pe fugă, pietrele din praștie sînt ca pleava pentru el. u vede în ghioagă decît un fir de pai, și ride la șuieratul săgeților. supt pîntecelul lui sînt țepi ascuțiți: ai zice că este o grapă întinsă peste nori. face să clotească fundul mării ca un cazan, și -l clatină ca pe un vas plin cu mir. în urmă el lasă o cărare luminoasă; și adîncul pare ca pletele unui bătrîn. pe pămînt nimic nu -i este stăpin; este făcut, ca să nu se teamă de nimic. privește cu dispreț tot ce este înălțat, este împăratul celor mai mindre dobitoace.”

42

iov a răspuns domnului, și a zis: „știu că tu poți totul, și că nimic nu poate sta împotriva gîndurilor tale”. - „cine este acela care are nebulina să-mi întunece planurile?” - „da, am vorbit, fără să le înțeleg, de minuni, cari sînt mai pe sus de mine și pe cari nu le pricep.” - „ascultă-mă, și voi vorbi; te voi întreba, și mă vei învăța.” - „urechea mea auzise vorbindu-se de tine; dar acum ochiul meu te -a văzut. de aceea mi -e scribă

de mine și mă pocăiesc în țărină și cenușă.” după ce a vorbit domnul aceste cuvinte lui iov, a zis lui elifaz din teman: „minia mea s'a aprins împotriva ta și împotriva celor doi prieteni ai tăi, pentru că n'ați vorbit așa de drept de mine, cum a vorbit robul meu iov. luați acum șapte viței și șapte berbeci, duceți-vă la robul meu iov, și aduceți o ardere de tot pentru voi. robul meu iov să se roage pentru voi, și numai în vederea lui nu vă voi face după nebunia voastră; căci n'ați vorbit așa de drept despre mine, cum a vorbit robul meu iov.” elifaz din teman, bildad din șuah, și țofar din naama s'au dus și au făcut cum le spusese domnul. și domnul a ascultat rugăciunea lui iov. domnul a adus pe iov iarăși în starea lui dela început, după ce s'a rugat iov pentru prietenii săi. și domnul i -a dat înapoi îndoite decât tot ce avusese. frații, surorile, și vechii prieteni ai lui iov au venit toți să -l vadă, și au mâncat cu el în casă. l-au plins și l-au mîngîiat pentru toate nenorocirile, pe cari le trimesese domnul peste el, și fiecare i -a dat un chesita și un inel de aur. în cei din urmă ani ai săi, iov a primit dela domnul mai multe binecuvîntări decât primise în cei dintii. a avut patrusprezece mii de oi, șase mii de cămile, o mie de părechi de boi, și o mie de măgărițe. a avut șapte fii și trei fete; celei dintii i -a pus numele iemima, celei de a doua cheția, și celei de a treia cheren-hapuc. în toată țara nu erau femei așa de frumoase ca fetele lui iov. tatăl lor le -a dat o parte de moștenire printre frații lor. iov a mai trăit după aceea o sută patruzeci de ani, și a văzut pe fiii săi și pe fiii fiilor săi pînă la al patrulea neam. și iov a murit bătrîn și sătul de zile

cintarea cîntărilor, făcută de solomon. să mă sărute cu sărutările gurii lui! căci toate desmierdările tale sînt mai bune de cît vinul, mirodeneile tale au un miros plăcut. numele tău este ca o mireasmă vîrșată. de aceea te iubesc pe tine fetele! trage-mă după tine! și haidem să alergăm! împăratul mă duce în odăile lui... ne vom veseli și ne vom bucura de tine; vom lăuda desmierdările tale mai mult de cît vinul! pe drept ești iubit. sînt neagră, dar sînt frumoasă, fiice ale ierusalimului, cum sînt corturile chedarului, și cum sînt covoarele lui solomon. u vă uitați că sînt așa de negricioasă, căci m'a ars soarele. fiii mamei mele s'au miniat pe mine, și m'au pus păzitoare la vii. dar via frumuseții mele n'am păzit -o. spune-mi tu, pe care te iubește inima mea, unde îți paști oile, unde te odihnești la amiază? căci de ce să umblu ca o rătăcită pe la turmele tovarășilor tăi? - dacă nu știi, o tu, cea mai frumoasă dintre femei, ieși pe urmele oilor, și paște-ți iezi lingă colibeile păstorilor. cu iapa înhamată la carăle lui faraon, te asemăn eu pe tine, scumpa mea. ce frumoși îți sînt obraji în mijlocul lîntîșoarelor dela git, și ce frumos îți este gîtul în mijlocul șirurilor de mîrgăritare! îți vom face deci lîntîșoare de aur, cu stropituri de argint. - cit s'împăratul la masa lui, nardul meu își răspindește mirosul. prea iubitul meu îmi este ca un mînunchi de mir, care se odihnește între țitele mele. prea iubitul meu este pentru mine un strugure de măliniță, din viile din en-ghedi. - ce frumoasă ești, iubito, uite ce frumoasă ești, cu ochii tăi de porumbiță! - ce frumos ești, prea iubitule, ce plăcut ești! verdeața este patul nostru! - cedrii sînt grinzile caselor noastre, și chiparoșii sînt pardoselele noastre. -

eu sînt un trandafir din saron, un crin din vâi. - ca un crin în mijlocul spinilor, așa este iubita mea între fete. - ca un măr între copacii pădurii, așa este prea iubitul meu între tineri. cu așa drag stau la umbra lui, și rodul lui este dulce pentru cerul gurii mele. el m'a dus în casa de ospăt, și dragostea era steagul fluturat peste mine. întărită-mă cu turte de struguri, înviorați-mă cu mere, căci sînt bolnavă de dragostea lui. să-și pună mina stîngă supt capul meu, și să mă îmbrățișeze cu dreapta lui! - vă jur, fiice ale ierusalimului, pe căprioarele și cerboaicele de pe cîmp: nu stirniți, nu treziți dragostea, pînă nu vine ea! - aud glasul prea iubitului meu! iată -l că vine, sărind peste munți, săltînd pe dealuri. prea iubitul meu seamănă cu o căprioară, sau cu puilul de cerboaică. iată -l că este după zidul nostru, se uită pe fereastră, privește printre zăbrele. prea iubitul meu vorbește și-mi zice: scoală-te, iubito, și vino, frumoaso! căci iată că a trecut iarna; a încetat ploaia, și s'a dus. se arată florile pe cîmp, a venit vremea cîntării, și se aude glasul turturicii în cîmpiile noastre. se pîrguiesc roadele în smochin, și viile înflorite își răspindesc mirosul. scoală-te, iubito, și vino, frumoaso. porumbiță din crăpăturile stîncii, ascunsă în scobiturile prăpăstiilor, arată-mi fața ta, și fă-mă să-ți aud glasul! căci glasul

tău este dulce, și fața ta plăcută. prindeți-ne vulpile, vulpile cele mici, cari strică viile; căci viile noastre sînt în floare. prea iubitul meu este al meu, și eu sînt a lui; el își paște turma între crini. pînă la răcoarea zilei, și pînă la lungirea umbrelor, întoarce-te!... iubitului, sai ca o căprioară sau ca puilul de cerb, peste munții ce ne despart.

am căutat noaptea, în așternutul meu, am căutat pe iubitul inimii mele; l-am căutat, dar nu l-am găsit... m'am sculat, atunci, și am cutreierat cetatea, ulițele și pietele; și am căutat pe iubitul inimii mele... l-am căutat, dar nu l-am găsit! m'au întîlnit păzitorii cari dau ocol cetății; și i-am întrebat: „n'ați văzut pe iubitul inimii mele?” abia trecusem de ei, și am găsit pe iubitul inimii mele. l-am apucat, și nu l-am mai lăsat pînă nu l-am adus în casa mamei mele, în odaia celei ce m'a zămislit. - vă jur, fiice ale ierusalimului, pe căprioarele și cerboaicele de pe cîmp, nu stirniți, nu treziți dragostea, pînă nu vine ea. - ce se vede suindu-se din pustie, ca niște stilpi de fum, în mijlocul aburilor de mir și de tămîie, înconjurată de toate mirezmele negustorilor de mir? - iată, este patașca lui solomon, cu șasezeci de viteji, de jur împrejur, cei mai viteji din israel. toți sînt înarmați cu săbii, și toți sînt deprinși la luptă, fiecare cu sabia la coapsă, ca să n'aibă nimic de temut în timpul nopții. împăratul solomon și -a făcut această patașcă din lemn din liban. stilpii i -a făcut de argint, rezemătoarea de aur, scaunul de purpură; iar mijlocul împodobit cu o țesătură aleasă, lucrată de dragostea fiicelor ierusalimului. ieșiți, fetele sionului, și priviți pe împăratul solomon, cu cununa cu care l -a încununat mamă-sa în ziua cununiei lui, în ziua veseliei inimii lui. -

ce frumoasă ești, iubito, ce frumoasă ești! ochii tăi sînt ochi de porumbiță, supt măhrama ta. părul tău este ca o turmă de capre, poposită pe coama muntelui galaad. dinții tăi sînt ca o turmă de oi tunse, cari ies din scăldătoare, toate cu gemeni, și nici una din ele nu este stearpă. buzele tale sînt ca un fir de cîrmîz, și gura ta este dragută; obrazul tău este ca o jumătate de rodie, supt măhrama ta. gîtul tău este ca turnul lui david, zidit ca să fie o casă de arme; o mie de scuturi atrîrnă de el, toate scuturi de viteji. amîndouă țitele tale sînt ca doi pui de cerb, ca gemenii unei căprioare, cari pasc între crini. pînă se răcorește ziua, și pînă fug umbrele, voi veni la tine, munte de mir, și la tine, deal de tămîie. ești frumoasă de tot, iubito, și n'ai nici un cusur. vino cu mine din liban, mireaso, vino cu mine din liban! privește din vîrful muntelui amana, din vîrful muntelui senir și hermon, din vîzuinile leilor, din munții pardoșilor! mi-ai răpit inima, soro, mireaso, mi-ai răpit inima numai cu o privire, numai cu unul din lîntîșoarele dela gîtul tău! ce lipici în desmierdările tale, soro, mireaso! desmierdările tale prețuiesc mai mult decît vinul, și mirezmele tale sînt mai plăcute decît toate miroznel! miere picură din

buzele tale, mireaso, miere și lapte se află supt limba ta, și mirosul hainelor tale este ca mirosul libanului. ești o grădină închisă, soro, mireaso, un izvor închis, o fîntînă pecetluită. draslele tale sînt o grădină de rodii, cu cele mai alese roade, mălini negri și nard; nard și șofran, trestie mirositoare și scorțișoară, cu tot felul de tufări de tămîie, smîrnă și aloe, cu cele mai alese mirezme. fîntînă din grădini, un izvor de ape vii, ce curge din liban. scoală-te, crivățule! vino, vintule de miazăzi! suflați peste grădina mea, ca să picure mirosurile din ea! - să intre iubitul meu în grădina lui, și să mănince din roadele ei alese! -

5

eu intru în grădina mea, soro, mireaso, îmi culeg smîrna cu mirezmele mele, îmi măninc fagurul de miere cu mierea mea, îmi beau vinul cu laptele meu... -mîncăți, prieteni, beți și îmbățați-vă de dragoste! - adormisem, dar inima îmi veghea... este glasul prea iubitului meu, care bate: „deschide-mi, soro, scumpo, porumbițo, neprihănit! căci capul îmi este plin de rouă, cîrlionții îmi sînt plini de picurii nopții” - „mi-am scos haina, cum să mă îmbrac iarăș? mi-am spălat picioarele: cum să le murdăresc iarăș? dar iubitul meu a vîrit mîna pe gaura zăvorului, și mi -a fost milă de el atunci. m'am sculat să deschid iubitului meu, în timp ce de pe minile mele picura smîrnă, și de pe degetele mele picura cea mai aleasă smîrnă pe mînerul zăvorului. am deschis iubitului meu; dar iubitul meu plecase, se făcuse nevăzut. înnebuneam, cînd îmi vorbea. l-am căutat, dar nu l-am găsit; l-am strigat, dar nu mi -a răspuns. păzitorii cari dau ocol cetății m'au întilnit; m'au bătut, m'au rănit; mi-au luat mährama străjerii de pe ziduri. vă rog ferbinte, fiice ale ierusalimului, dacă găsiți pe iubitul meu, ce -i veți spune?... că sînt bolnavă de dragoste! - ce are iubitul tău mai mult de cit altul, o, cea mai frumoasă dintre femei? ce are iubitul tău mai mult de cit altul, de ne rogi așa de fierbinte? - iubitul meu este alb și rumen, osebindu-se din zece mii. capul lui este o cunună de aur curat, pletele lui ca niște valuri, sînt negre cum e corbul. chii lui sînt ca niște porumbi pe marginea izvoarelor, scăldați în lapte, și odihnindu-se în fața lui plină. brajii lui sînt ca niște straturi de mirezme, în cari cresc saduri mirositoare; buzele lui sînt niște crini, din cari curge cea mai aleasă smîrnă. minile lui sînt niște inele de aur, ferecate cu pietre de hrisolit; trupul lui este un chip de fildeş lustruit, acoperit cu pietre de safir; picioarele lui sînt niște stilpi de marmoră albă, așezați pe niște temelii de aur curat. înfățișarea lui este ca libanul, pare un tinăr ales ca cedrii. cerul gurii lui este numai dulceța și toată ființa lui este plină de farmec. așa este iubitul meu, așa este scumpul meu, fiice ale ierusalimului! -

6

unde s'a dus iubitul tău, cea mai frumoasă dintre femei? încotro a apucat iubitul tău, ca să -l căutăm și noi împreună cu tine? - iubitul meu s'a pogorit la grădina lui, la stratul de mirezme, ca să-și pască

turma în grădini, și să culegă crini. eu sînt a iubitului meu și iubitul meu este al meu; el își paște turma între crini. - frumoasă ești, iubită, ca tirța, plăcută ca ierusalimul, dar cumplită ca niște oști supt steagurile lor. întoarce-ți ochii dela mine, căci mă turbură. perii tăi sînt ca o turmă de capre, cari poposesc pe coama galaadului. dinții tăi sînt ca o turmă de oi, cari ies din scăldătoare, toate cu gemeni, și niciuna din ele nu este steapă. brazul tău este ca o jumătate de rodie, supt mährama ta... am șasezeci de împărătese, optzeci de țăitoare, și fete fără număr, dar numai una singură este porumbița mea, neprihănită mea; ea este singură la mamă-sa, cea mai aleasă a celei ce a născut -o. fetele o vād, și o numesc fericită; împărătesele și țăitoarele de asemenea o laudă. - „cine este aceea care se ivește ca zorile, frumoasă ca luna, curată ca soarele, dar cumplită ca niște oști supt steagurile lor?” - m'am pogorit în grădina cu nuci, să vād verdeața din vale, să vād dacă a înmugurit via, și dacă au înflorit rodiile. dar fără să bag de seamă, dorința mea m'a dus la carăle poporului unui om ales. - întoarce-te, întoarce-te, sulamito! întoarce-te, întoarce-te, ca să te privim. -ce aveți voi să vă uitați la sulamita ca la niște fete ce joacă în cor?

7

ce frumoase îți sînt picioarele în încălțămînta ta, fată de domn! marginile rotunde ale coapsei tale sînt ca niște lăntșoare de pus la git, lucrate de minile unui meșter iscusit. pîntecul tău este un pahar rotund, de unde nu lipsește vinul mirositor; trupul tău este un snop de grîu, încins cu crini. amîndouă țăitele tale sînt ca doi pui de cerb, ca gemenii unei căprioare. gitul tău este ca un turn de fildeş; ochii tăi sînt ca iazurile hesbonului, de lingă poarta bat-rabim; nasul tău este ca turnul libanului, care privește spre damasc. capul tău este cum e carmelul, și părul capului tău este ca purpura împărătească: pînă și un împărat ar fi înălțuit de pletele tale!... ce frumoasă și ce plăcută ești, tu, iubită, în mijlocul desfătărilor! statura ta este ca finicul, și țăitele tale ca niște struguri. îmi zic: „mă voi sui în finic, și -i voi apuca crăcile!” atunci țăitele tale vor fi ca strugurii din vie, mirosul suflării tale ca al merelor. și gura ta toarnă un vin ales, care curge lin ca răspuns la desmierdările mele, și alunecă pe buzele noastre cînd adormim! eu sînt a iubitului meu, și el dorește de mine. vino, iubitule, haidem să ieșim pe cîmp, să minem noaptea în sate! dis de dimineată ne vom duce la vîi, să vedem dacă a înmugurit via, dacă s'a deschis floarea, și dacă au înflorit rodiile. acolo îți voi da dragostea mea. mandragorele își răspîndesc mirosul, și deasupra ușii avem tot felul de roade bune, noi și vechi, pe cari, pentru tine, iubitule, le-am păs-trat.

8

! de ai fi fratele meu, care a supt la țăitele mamei mele! cînd te-aș întilni în uliță, te-aș săruta, și nimeni nu m'ar ținea de rău. te-aș lua și te-aș aduce la casa mamei mele; ea m'ar învăța să-ți dau să bei

vin mirositor, must din rodiile mele. mîna lui cea stingă să fie supt capul meu, și dreapta lui să mă îmbrățișeze! - vă rog fierbinte, fiice ale ierusalimului, nu stîrniți, nu treziți dragostea, pînă nu vine ea. - cine este aceea, care se suie din pustie, rezemată de iubitul ei și zicînd: „te-am trezit supt măr; acolo te -a născut mamă-ta, acolo te -a născut și te -a făcut ea.“ - pune-mă ca o pecete pe inima ta, ca o pecete pe brațul tău; căci dragostea este tare ca moartea, și gelozia este neînduplecată ca locuința morților; jarul ei este jar de foc, o flacără a domnului. apele cele mari nu pot să stingă dragostea, și riurile n'ar putea s'o înece; de ar da omul toate averile din casa lui pentru dragoste, tot n'ar avea de cît dispreț. avem o soră micuță, care n'are încă țîțe. ce vom face cu sora noastră în ziua cînd îi vor veni pețitorii? dacă este zid, vom zidi niște zimți de argint pe ea; dar dacă este ușă, o vom închide cu o scîndură de cedru. - eu sînt un zid, și țîțele mele sînt ca niște turnuri; în ochii lui am fost ca una care a găsit pace. solomon avea o vie la baal-hamon; a închiriat -o unor păzitori; și fiecare trebuia să aducă pentru rodul ei o mie de sicli de argint. via mea, care este a mea, o păstrez eu. ține-ți, solomoane, cei o mie de sicli, și două sute fie celor ce păzesc rodul! - tu, care locuiești în grădini, niște prieteni își pleacă urechea la glasul tău: binevoiește și fă-mă să -l aud! - vino repede, iubitele, ca o căprioară sau ca puiul de cerb pe munții plini de mirozne

pe vremea judecătorilor, a fost o foamete în țară. un om din betleemul lui iuda a plecat cu nevastă-sa și cu cei doi fii ai lui, să locuiască pentru o vreme în țara moabului. umele omului acelaia era elimelec, numele nevastei lui era naomi, și cei doi fii ai lui se numeau mahlon și chilion: erau efratiți, din betleemul lui iuda. ajungând în țara moabului, și-au așezat locuința acolo. elimelec, bărbatul naomei, a murit, și ea a rămas cu cei doi fii ai ei. ei și-au luat nevaste moabite. una se numea orpa, și cealaltă rut, și au locuit acolo aproape zece ani. mahlon și chilion au murit și ei amândoi, și naomi a rămas fără cei doi fii ai ei și fără bărbat. apoi s'a sculat, ea și nuroile ei, ca să se întoarcă în țara ei din țara moabului, căci aflase în țara moabului că domnul cercetase pe poporul său și i-dăduse pine. ea a ieșit din locul în care locuia însoțită de cele două nuroi ale ei, și a pornit ca să se întoarcă în țara lui iuda. aomi a zis atunci celor două nuroi ale ei: „duceți-vă și întoarceți-vă fiecare la casa mamei ei! domnul să se îndure de voi, cum v'ați îndurat și voi de cei ce au murit și de mine! să vă dea domnul să găsiți odihnă fiecare în casa unui bărbat” și le -a sărutat. ele au ridicat glasul, și au plins; și i-au zis: „nu; noi vom merge cu tine la poporul tău.” aomi a zis: „întoarceți-vă, fiicele mele! pentru că veniți voi cu mine? mai am eu oare fii în pîntecele meu, ca să poată fi bărbatii voștri? întoarceți-vă, fiicele mele, și duceți-vă! eu sint prea bătrînă ca să mă mărit din nou. și chiar dacă aș zice că trag nădejde; chiar dacă în noaptea aceasta aș fi cu un bărbat, și aș naște fii, ați mai aștepta voi pînă să se facă mari și ați vrea voi să nu vă măritați din pricina lor? nu, fiicele mele! eu sint mult mai amărită decît voi, pentru că mina domnului s'a întins împotriva mea.” și ele au ridicat glasul, și iarăș au plins. orpa a sărutat pe soacră-sa și a plecat, dar rut s'a ținut de ea. aomi a zis către rut: „iată, cumnată-ta s'a întors la poporul ei și la dumnezeii ei; întoarce-te și tu după cumnată-ta.” rut a răspuns: „nu sta de mine să te las, și să mă întorc dela tine! încotro vei merge tu voi merge și eu, unde vei locui tu, voi locui și eu; poporul tău va fi poporul meu, și dumnezeul tău va fi dumnezeul meu; unde vei muri tu, voi muri și eu, și voi fi îngropată acolo. facă-mi domnul ce o vrea, dar nimic nu mă va despărți de tine de cît moartea;” aomi, văzînd -o hotărîtă să meargă cu ea, n'a mai stăruit. au călătorit împreună pînă ce au ajuns la betleem. și cînd au intrat în betleem, toată cetatea s'a pus în mișcare din pricina lor și femeile ziceau: „naomi (plăcută) este aceasta;” ea le -a zis: „nu-mi mai ziceți naomi; ziceți-mi mara (amărăciune), căci cel atotputernic m'a umplut de amărăciune. la plecare eram în belșug, și acum domnul mă aduce înapoi cu minile goale. de ce să-mi mai ziceți naomi, cînd domnul s'a rostit împotriva mea, și cel atotputernic m'a înstrîțat;” astfel s'au întors din țara moabului naomi și noru-sa rut, moabita. au ajuns la betleem la începutul seceratului orzurilor.

aomi avea o rudă după bărbat. acesta era un om foarte bogat, din familia lui elimelec, și se numea boaz. rut, moabita, a zis către naomi: „lasă-mă, te rog, să mă duc să string spice de pe cîmpul acelaia înaintea căruia voi căpăta trecere.” ea i -a răspuns: „du-te, fiica mea.” ea s'a dus într'un ogor să strîngă spice pe urma secerătorilor. și s'a întimplat că ogorul acela era a lui boaz, care era din familia lui elimelec. și iată că boaz a venit din betleem, și a zis secerătorilor: „domnul să fie cu voi;” ei i-au răspuns: „domnul să te binecuvînteze;” și boaz a zis slujitorului însărcinat cu privegherea secerătorilor: „a cui este tinăra aceasta;” slujitorul însărcinat cu privegherea secerătorilor a răspuns: „este o tinăra moabită, care s'a întors cu naomi din țara moabului. ea a zis: „dă-mi voie să string și să culeg spice dintre snopi, rămase pe urma secerătorilor;” și de azi dimineată, decînd a venit, a stat în picioare pînă acum, și nu s'a odihnit decît o clipă în casă.” boaz a zis către rut: „ascultă, fiică, să nu te duci să culegi spice în alt ogor; să nu te depărtezi de aici, și rămii cu slujnicele mele. uită-te unde vor seceră cu cîmpi, și du-te după ele. am poruncit slugilor mele să nu se atingă de tine, și cînd îți va fi sete, să te duci la vase, și să bei din ce vor scoate slugile.” atunci ea s'a aruncat cu fața la pămînt, și i -a zis: „cum am căpătat eu trecere înaintea ta, ca să te îngrijești de mine, o străină;” boaz i -a răspuns: „mi s'a spus tot ce ai făcut pentru soacră-ta, dela moartea bărbatului tău, și cum ai părăsit pe tatăl tău și pe mama ta și țara în care te-ai născut, ca să mergi la un popor pe care nu l- cunoșteai mai înainte. domnul să-ți răsplătească ce ai făcut, și plata să-ți fie deplină din partea domnului, dumnezeului lui israel, subț ale cărui aripi ai venit să te adăpostești;” și ea a zis: „o! să capăt trecere înaintea ta, domnul meu! căci tu m'ai mîngiat, și vorbele tale au mers la inima slujnicei tale. și totuș eu nu sint nici măcar ca una din slujnicele tale.” la vremea prînzului, boaz a zis către rut: „apropie-te, mănîncă pine, și moaie-ți bucată în oțet.” ea a șezut lîngă secerători. i-au dat grăunțe prăjite; a mîncat și s'a săturat și ce a rămas a strîns. apoi s'a sculat să culeagă spice. boaz a dat următoarea poruncă slujitorilor săi: „lăsați -o să culeagă spice și între snopi, și să n'o oprîți; și chiar voi să -i scoateți din snopi cîteva spice; s'o lăsați să culeagă spice, și să n'o înfrunțați.” ea a cules spice de pe cîmp pînă seara, și a bătut ce culesese. a ieșit aproape o efă de orz. a luat -o și a intrat în cetate, și soacră-sa a văzut ce culesese. rut a scos și rămășițele dela prînz și i le -a dat. soacră-sa i -a zis: „unde ai cules astăzi spice, și unde ai muncit? binecuvîntat să fie celce s'a îngrijit de tine;” și rut a spus soacrei sale la cine muncise: „omul la care am muncit azi”, a zis ea, „se numește boaz.” aomi a zis nurorei sale: „să fie binecuvîntat de domnul, care este plin de îndurare pentru cei vii, cum a fost și pentru cei ce au murit, omul acesta este rudă cu noi; i -a mai spus naomi, este din ceice au drept de răscumpărare asupra noastră.” rut, moabita, a adăugat: „el mi -a mai zis: „rămii cu slugile mele, pînă vor isprăvi de secerat.” și naomi a zis către noru-sa rut: „este bine, fiica mea, să ieși cu slujnicele lui, și să nu te întîlnească cineva în alt ogor.” ea s'a ținut dar de

slujnicele lui boaz, ca să culegă spice, pînă la sfîrșitul seceratului orzurilor și seceratului griului. și locuia cu soacră-sa.

3

soacră-sa naomi i -a zis: „fiica mea, aș vrea să-ți dau un loc de odihnă, ca să fii fericită. și acum boaz, cu ale cărui slujnice ai fost, nu este el rudă tu ce noi? iată, el are să vînture la noaptea orzurile în arie. spală-te și unge-te, apoi îmbracă-te cu hainele tale, și pogoară-te la arie. să nu te faci cunoscută lui, pînă va isprăvi de mîncat și de băut, și cînd se va duce să se culce, înseamnă-ți locul unde se culcă. apoi du-te, descopere -i picioarele, și culcă-te. și el însuș îți va spune ce să faci.” ea i -a răspuns: „voi face tot ce ai spus.” rut s'a pogorit la arie, și a făcut tot ce poruncise soacră-sa. boaz a mîncat și a băut, și inima -i era veselă. s'a dus și s'a culcat la marginea unui stog. rut a venit atunci încet de tot, i -a descoperit picioarele, și s'a culcat. la miezul nopții, omul s'a speriat; s'a plecat, și iată că o femeie era culcată la picioarele lui. el a zis: „cine ești tu?” ea răspuns: „eu sînt rut, slujnica ta; întinde-ți poala hainei peste slujnica ta, căci ai drept de rîscumpărare.” și el a zis: „fii binecuvîntată de domnul, fiică! această faptă de pe urmă mărturisește și mai mult pentru tine decît cea dintîi, că n'ai umblat după tineri, săraci sau bogați. acum, fiică, nu te teme, îți voi face tot ce vei zice, căci toată cetatea știe că ești o femeie cinstită. este adevărat că am drept de rîscumpărare, dar este o altă rudă mai aproape decît mine. rămii în noaptea aceasta aici, și mîne, dacă vrea să te rîscumpere, bine, să te rîscumpere; dar dacă nu -i place să te rîscumpere, te voi rîscumpăra eu, viu este domnul! culcă-te aici pînă dimineată.” ea a rămas culcată la picioarele lui pînă dimineată, și s'a sculat mai înainte de a se putea cunoaște unul pe altul. boaz a zis: „să nu știe nimeni că a intrat o femeie în arie!” și a adăugat: „adu mantaua de pe tine, și ține -o.” ea a ținut -o, și el a măsurat șase măsuri de orz, și le -a pus pe ea. apoi a intrat în cetate. rut s'a întors la soacră-sa, și naomi, a zis: „tu ești, fiica mea?” rut i -a istorisit tot ce -i făcuse omul acela. ea a zis: „mi -a dat aceste șase măsuri de orz, zicînd: „să nu te întorci cu minile goale la soacră-ta.” și naomi a zis: „fii liniștită, fiica mea, pînă vei ști cum se va isprăvi lucrul acesta, căci omul acesta nu va avea odihnă pînă nu va sfîrși lucrul chiar astăzi.”

4

boaz s'a suit la poarta cetății, și s'a oprit acolo. și iată că cel ce avea drept de rîscumpărare, și despre care vorbise boaz, trecea. boaz i -a zis: „hei, cutare, apropie-te, stai aici.” și el s'a apropiat, și s'a oprit. boaz a luat atunci zece oameni dintre bătrînii cetății, și a zis: „ședeți aici.” și ei au șezut jos. apoi a zis celui ce avea drept de rîscumpărare: „naomi, întorcîndu-se din țara moabului, a vîndut bucată de pămînt care era a fratelui nostru elimelec. am crezut de datoria mea să te înștiințez despre aceasta, și să-ți spun: „cumpără -o, în fața locuitorilor și în fața bătrînilor poporului

meu. dacă vrei s'o rîscumperi, rîscumpără -o; dar dacă nu vrei, spune-mi, ca să știu. căci nu este nimeni înainte ta care să aibă dreptul de rîscumpărare, și după tine eu am dreptul acesta.” și el a răspuns: „o voi rîscumpăra.” boaz a zis: „în ziua în care vei cumpăra țarina din mina naomei, o vei cumpăra în acelaș timp și dela rut, moabita, nevasta celui mort, ca să ridici numele mortului în moștenirea lui.” și cel ce avea drept de rîscumpărare a răspuns: „nu pot s'o rîscumpăr pe socoteala mea, de frică să nu-mi stric moștenirea mea; ia tu dreptul de rîscumpărare, căci eu nu pot s'o rîscumpăr.” dinioară în israel, pentru întărirea unei rîscumpărări sau unui schimb, omul își scotea încălțămîntea și o dădea celui alt: aceasta slujea ca mărturie în israel. cel ce avea drept de rîscumpărare a zis dar lui boaz: „cumpără -o pe socoteala ta?” și i -a scos încălțămîntea. atunci boaz a zis bătrînilor și întregului popor: „voi sînteți martori azi că am cumpărat din mina naomei tot ce era al lui elimelec, al lui chilion și al lui mahlon, și că mi-am cumpărat deasemenea de nevastă pe rut, moabita, nevasta lui mahlon, ca să ridic numele mortului în moștenirea lui, și pentru ca numele mortului să nu fie șters dintre frații lui și din poarta locului lui. voi sînteți martori azi despre aceasta!” tot poporul care era la poartă și bătrînii au zis: „sîntem martori! domnul să facă pe femeia care intră în casa ta ca rahela și ca lea, cari amîndouă au zidit casa lui israel! arată-ți puterea în efrați, și fă-ți un nume în betleem! sămînța pe care ți -o va da domnul, prin această tinără femeie, să-ți facă o casă asemenea casei lui peret, care s'a născut lui iuda din tamar;” boaz a luat pe rut, care i -a fost nevastă, și el a intrat la ea. domnul a făcut -o să zămislească, și ea a născut un fiu. femeile au zis naomei: „binecuvîntat să fie domnul, care nu te -a lăsat lipsită azi de un bărbat cu drept de rîscumpărare, și al cărui nume va fi lăudat în israel! copilul acesta îți va înviora sufletul, și va fi sprijinul bătrînețelor tale; căci l -a născut noru-ta, care te iubește, și care face pentru tine mai mult decît șapte fii.” aomi a luat copilul, l -a ținut în brațe, și a văzut de el. vecinele i-au pus nume, zicînd: „un fiu s'a născut naomei!” și l-au numit obed. acesta a fost tatăl lui isai, tatăl lui david. iată sămînța lui peret. peret a fost tatăl lui hețron; hețron a fost tatăl lui ram; ram a fost tatăl lui aminadab; aminadab a fost tatăl lui nașhon; nașhon a fost tatăl lui salmon; salmon a fost tatăl lui boaz; boaz a fost tatăl lui obed; obed a fost tatăl lui isai; și isai a fost tatăl lui david

vai! cum stă părăsită acum, cetatea aceasta atît de plină de popor altă dată! a rămas ca o văduvă! ea, care altă dată era mare între neamuri, frunţasă printre ţări, a ajuns roabă astăzi! plinge amarnic noaptea, şi -i curg lacrimi pe obraji. niciunul din toţi cei ce o iubeau n'o mîngie; toţi prietenii ei au părăsit -o, şi i s'au făcut vrăjmaşi. iuda a plecat în pribegie, din pricina apăsării şi muncilor grele. locuieşte în mijlocul neamurilor, şi nu găseşte odihnă! toţi prigonitorii lui l-au ajuns tocmai cînd îi era mai mare strîmtorarea. drumurile sionului sînt triste, căci nimeni nu se mai duce la sărbători, toate porţile lui sînt pustii, preoţii lui ofteză; fecioarele lui sînt mîhnite, şi el însuşi este plin de amarăciune. asupritorii lui sar biruitorii, vrăjmaşii lui sînt mulţămîiţi. căci domnul l-a smerit, din pricina mulţimii păcatelor lui; copiii lui au mers în robie înaintea asupritorului. s'a dus dela fiica sionului toată podoaba ei. căpeteniile ei au ajuns ca nişte cerbi cari nu găsesc păşune, şi merg fără putere înaintea celui ce -i goneşte. în zilele necazului şi ticăloşiei lui, ierusalimul şi-a aduce aminte de toate bunătăţile de cari a avut parte din zilele străbune; cînd a căzut poporul lui în mina asupritorului, nimeni nu i-a venit în ajutor, iar vrăjmaşii se uitau la el şi rideau de prăbuşirea lui. greu de păcătuit ierusalimul! de aceea a ajuns de scîrbă. toţi cei ce -l preţuiau îl dispreţuiesc acum, văzîndu -i goli-ciune, şi el însuşi se întoarce în altă parte şi ofteză. ecurăţia sta lipită pe poala hainei lui, şi nu se gîdea la sfîrşitul său. a căzut greu de tot. nimeni nu -l mîngie. -„vezi-mi ticăloşia, doamne, căci iată ce semet este vrăjmaşul!” - asupritorul a întins mina la tot ce avea el mai scump; ba încă a văzut cum, în locaşul lui cel sfînt, au intrat neamurile căroră tu le poruncisei să nu intre în adunarea ta! tot poporul lui caută pine suspinînd; şi-au dat lucrurile scumpe pe hrană, numai ca să-şi ţină viaţa. „uită-te, doamne, şi priveşte cît de înjosit sînt!” voi, cari treceţi pe lîngă mine, priviţi şi vedeţi dacă este vre o durere ca durerea mea, ca durerea cu care m'a lovit domnul în ziua miniei lui aprinse! mi -a asvirlit de sus în oase un foc care le arde; mi -a întins un lat supt picioare, şi m'a dat înapoi. m'a lovit cu pustiire şi o lîncezeală de toate zilele! mina lui a legat jugul nelegiuirilor mele, cari stau impletite şi legate de gîtul meu. mi -a frînt puterea. domnul m'a dat în minile aceloră, căroră nu pot să le stau împotrivă. domnul a trînit la pămînt pe toţi vitejii din mijlocul meu; a strîns o oştire împotriva mea, ca să-mi prăpădească tineretul; ca în teasc a călcat domnul pe fecioara, fiica lui iuda. de aceea plîng, îmi varsă lacrimi ochii, căci s'a depărtat dela mine cel ce trebuia să mă mîngie, cel ce trebuia să-mi învioreze viaţa; fiii mei sînt zdrobiţi, căci vrăjmaşul a biruit. - sionul întinde minile rugător, şi nimeni nu -l mîngie. domnul a trimis împotriva lui iacov dejur împrejur vrăjmaşi; ierusalimul a ajuns de batjocură în mijlocul lor. - domnul este drept, căci m'am răzvrătit împotriva poruncilor lui. ascultaţi, toate popoarele, şi vedeţi-mi durerea! fecioarele şi tinerii mei s'au dus în robie. mi-am chemat prietenii, dar m'au înşelat, preoţii şi bătrînii mei au murit în cetate, căutînd hrană, ca să-şi ţină viaţa.“ „doamne, uită-te la necazul meu.

lăuntru meu fierbe, mi s'a întors inima în mine, căci am fost neascultător. afară sabia m'a lăsat fără copii, în casă moartea. m'au auzit suspinînd, dar nimeni nu m'a mîngiat. toţi vrăjmaşii mei, cînd au aflat de nenorocirea mea, s'au bucurat că tu ai adus -o; dar vei aduce, vei vesti ziua cînd şi ei vor fi ca mine. adu toată răutatea lor înaintea ta, şi fă-le cum mi-ai făcut mie, pentru toate fărădelegile mele! căci suspinurile mele sînt multe, şi inima îmi este bolnavă.“

2

vai! în ce întunecime a aruncat domnul, în minia lui, pe fiica sionului. a asvirlit din cer pe pămînt podoaba lui israel, şi nu şi -a mai adus aminte de scaunul picioarelor lui, în ziua miniei lui! domnul a nimicit, fără milă, toate locuinţele lui iacov. în urgia lui, a dărimat întăriturile fiicei lui iuda, şi le -a prăvălit la pămînt; a făcut de ocară împărăţia şi căpeteniile ei. în minia lui aprinsă, a doborât toată puterea lui israel; şi -a tras înapoi dela el dreapta, înaintea vrăjmaşului, şi a aprins în iacov o văpaie de foc care mistuieşte toate dejurîmprejur. şi -a încordat arcul ca un vrăjmaş, şi -a ridicat dreapta ca un asupritor, şi a prăpădit tot ce era plăcut privurilor, şi -a vărsat ca un foc urgia peste cortul fiicei sionului. ca un vrăjmaş a ajuns domnul, a nimicit pe israel, i -a dărimat toate palatele, i -a prăbuşit întăriturile, şi a umplut pe fiica lui iuda de jale şi suspin. i -a pusit cortul sfînt ca pe o grădină, a nimicit locul adunării sale; domnul a făcut să se uite în sion sărbătorile şi sabbatul, şi, în minia lui năpraznică a lepădat pe împărat şi pe preot. domnul şi -a dispreţuit altarul, şi -a lepădat locaşul său cel sfînt. a dat în minile vrăjmaşului zidurile palatelor sionului; au răsunat strigătele în casa domnului, ca într'o zi de sărbătoare. şi -a pus de gînd domnul să dărîme zidurile fiicei sionului; a întins soara de măsurat, şi nu şi -a tras mina pînă nu le -a nimicit. a confundat în jale întăritura şi zidurile, cari nu mai sînt, toate, decît nişte dărimături triste. porţile îi sînt confundate în pămînt; i -a nimicit şi rupt zăvoarele. împăratul şi căpeteniile sale sînt între neamuri. lege nu mai au, bătrînii fiicei sionului şed pe pămînt şi tac; şi-au presărat ţărîna pe cap, s'au încins cu saci; fecioarele ierusalimului şi pleacă la pămînt capul. mi s'au stors ochii de lacrimi, îmi fierb măruntaiele, mi se varsă ficatul pe pămînt, din pricina prăpădului fiicei poporului meu, din pricina copiilor şi pruncilor de ţiţă leşinaţi pe uliţele cetăţii. ei ziceau către mamele lor: „unde este pine şi vin?” şi cădeau leşinaţi ca nişte răniţi pe uliţele cetăţii, îşi dădeau suflul la pieptul mamelor lor. „cu ce se îmbărbătez şi cu ce să te asemăn, fiica ierusalimului? cu cine să te pun alături, şi cu ce să te mîngii, fecioară, fiica sionului? căci rana ta este mare ca marea: cine va putea să te vindece? proorocii tăi ţi-au proorocit vedenii deşarte şi amăgitoare, nu ţi-au dat pe faţă nelegiuirea, ca să abată astfel robia dela tine, ci ţi-au făcut proorocii mincinoase şi înşelătoare. toţi trecătorii bat din palme asupra ta, şi uieră şi dau din cap împotriva fiicei ierusalimului, şi zic: „aceasta este cetatea despre care se zicea că este cea mai frumoasă, şi bucuria întregului pămînt?” toţi vrăjmaşii tăi deschid gura împotriva ta, fluieră, scriş-

nesc din dinți, și zic: „am înghițit -o!”, „da, aceasta este ziua pe care o așteptam, am ajuns -o și o vedem!” domnul a înfăptuit ce hotărise, a împlinit cuvîntul pe care -l sorocise de multă vreme, a nimicit fără milă; a făcut din tine bucuria vrăjmașului, a înălțat tăria asupritorilor tăi! inima lor strigă către domnul... zid al fiicei sionului, varsă zi și noapte sîroaie de lacrimi! nu-ți da niciun răgaz, și ochiul tău să n'aibă odihnă! scoală-te și gemi noaptea cînd încep străjile! varsă-ți inima ca niște apă, înaintea domnului! ridică-ți miinile spre el pentru viața copiilor tăi, cari mor de foame la toate colțurile ulițelor! uită-te, doamne, și privește: cui i-ai făcut tu așa? să mănînce femeile rodul pîntecelui lor, pruncii desmierdați de minile lor? să fie măcelăriți preoții și proorocii în locașul cel sînt al domnului? copiii și bătrînii stau culcați pe pămînt în ulițe; fecioarele și tinerii mei au căzut uciși de sabie; i-ai ucis, în ziua miniei tale, și i-ai jungheat fără milă. ai chemat groaza din toate părțile peste mine, ca la o zi de săr-bătoare. în ziua miniei domnului, n'a scăpat unul și n'a rămas cu viață. pe cei îngrijiiți și crescuți de mine, mi i -a nimicit vrăjmașul!

3

eu sînt omul care a văzut suferința supt nuiaua urgiei lui. el m'a dus, m'a minat în întunec, și nu în lumină. umai împotriva mea își întinde și își întoarce mîna, toată ziua. mi -a prăpădit carnea și pielea, și mi -a zdrobit oasele. a făcut zid împrejurul meu, și m'a înconjurat cu otravă și durere. mă așează în întunec, ca pe cei morți pentru totdeauna. m'a înconjurat cu un zid, ca să nu ies; m'a pus în lanțuri grele. să tot strig și să tot cer ajutor, căci el tot nu-mi primește rugăciunea. mi -a astupat calea cu pietre cioplite, și mi -a strîmbat căările. mă pîndește ca un urs și ca un leu într'un loc ascuns. mi -a abătut căile, și apoi s'a aruncat pe mine, și m'a pustiit. și -a încordat arcul, și m'a pus țintă săgeții lui. în rărunchi mi -a înfipt săgețile din tolba lui. am ajuns de risul poporului meu, și toată ziua sînt pus în cîntece de batjocură de ei. m'a săturat de amărăciune, m'a îmbătat cu pelin. mi -a sfărîmat dinții cu pietre, m'a acoperit cu cenușă. mi-ai luat pacea, și nu mai cunosc fecieria. și am zis: „s'a dus puterea mea de viață, și nu mai am nici o nădejde în domnul.” „gîndește-te la necazul și suferința mea, la pelin și la otravă; cînd își aduce aminte sufletul meu de ele, este mîhnit în mine. iată ce mai gîndesc în inima mea, și iată ce mă face să mai trag nădejde: bunătățile domnului nu s'au sfîrșit, îndurările lui nu sînt la capăt, ci se înouesc în fiecare dimineată. și credincioșia ta este atît de mare! „domnul este partea mea de moștenire,” zice sufletul meu; de aceea nădăjduiesc în el. domnul este bun cu cine nădăjduiește în el, cu sufletul care -l caută. bine este să aștepti în tăcere ajutorul domnului. este bine pentru om să poarte un jug în tinereța lui. să stea singur și să tacă, pen-trucă domnul i l -a pus pe grumaz; să-și umple gura cu țărînă, și să nu-și peardă nădejdea; să dea obrazul celui ce -l lovește, și să se sature de ocări. căci domnul nu leapădă pentru totdeauna. ci, cînd mîhnește pe cineva, se îndură iarăș de el, după îndurarea lui cea mare: căci el nu necăjește cu plăcere, nici nu mîh-

nește bucuos pe copiii oamenilor. cînd se calcă în picioarele toți prînșii de război ai unei țări, cînd se calcă dreptate, omenescă în fața celui prea înalt, cînd este nedreptățit un om în pricina lui, nu vede domnul? cine a spus și s'a întîmplat ceva fără porunca domnului? u iese din gura celui prea înalt răul și binele? de ce să se plîngă omul cit trăiește? ficare să se plîngă mai bine de păcatele lui! să luăm seama la umbletele noastre, să le cercetăm, și să ne întoarcem la domnul. să ne înălțăm și inimile cu minile spre dumnezeu din cer, zicînd: „am păcătuit, am fost îndărătnici, și nu ne-ai iertat!” în minia ta, te-ai ascuns, și ne-ai urmărit, ai ucis fără milă. te-ai învăluit într'un nor, ca să nu străbată la tine rugăciunea noastră. e-ai făcut de batjocură și de ocără printre popoare. toți vrăjmașii noștri deschid gura împotriva noastră. de groază și de groapă am avut parte, de prăpăd și pustiire. șivoaie de apă îmi curg din ochi din pricina prăpădului fiicei poporului meu. mi se topește ochiul în lacrimi, necurmat și fără răgaz, pînăce domnul va privi din cer și va vedea. mă doare ochiul de plîns pentru toate fiicele cetății mele. cei ce mă urăsc fără teme, m'au gonit ca pe o pasăre. voiau să-mi nimicească viața într'o groapă, și au aruncat cu pietre în mine. mi-au năvălit apele peste cap și ziceam: „sînt perdut!” dar am chemat numele tău, doamne, din fundul gropii. tu mi-ai auzit glasul: „nu-ți astupa urechea la suspînu-rile și strigătele mele.” în ziua cînd te-am chemat, te-ai apropiat, și ai zis: „nu te teme!” doamne, tu ai apărut pricina sufletului meu, mi-ai răscompărat viața! doamne, ai văzut apăsarea mea: fă-mi dreptate. ai văzut toate răzbunările lor, toate uneltirile lor împotriva mea. doamne, le-ai auzit ocările, toate uneltirile împotriva mea, cuvîntările protivni-cilor mei, și planurile pe cari le urzeau în fiecare zi împotriva mea. uită-te cînd stau ei jos sau cînd se scoală. eu sînt cîntecul lor de batjocură! răsplătește-le, doamne, după faptele minilor lor! împrețeste-le inima, și aruncă blestemul tău împotriva lor! urmărește -i, în minia ta, și șterge -i de supt ceruri, doamne!

4

vai! cum s'a înegrit aurul, și cum s'a schimbat aurul cel curat! cum s-au risipit pietrele sfîntului locaș pela toate colțurile ulițelor! cum sînt priviți acum fiii sionului, cei aleși și prețuiți ca aurul curat altă dată, cum sînt priviți acum, vai! ca niște vase de pămînt, și ca o lucrare făcută de minile olarului! chiar și șacalii își apleacă țîța, și dau să sugă puilor lor; dar fiica poporului meu a ajuns fără milă, ca struții din pustie. limba sugătorului i se lipește de cerul gurii, uscată de sete; copiii cer pine, dar nimeni nu le -o dă. ce-ice se hrăneau cu bucate alese, leșină pe ulițe. ceice fuseseră crescuți crescuți în purpură se bucură acum de o grămadă de gunoi! căci vina fiicei poporului meu este mai mare decît păcatul sodomei, care a fost nimicită într'o clipă, fără să fi pus cineva mîna pe ea. voiozii ei erau mai strălucitori decît zăpada, mai albi decît laptele; trupul le era mai roș decît mărgeanul; fața le era ca safirul. dar acum înfățișarea le este mai negricioasă decît funinginea; așa că nu mai sînt

cunoscuți pe ulițe, pielea le este lipită de oase, uscată ca lemnul. ceice pier uciși de sabie sînt mai fericiți decît ceice pier de foame, cari cad sleiți de puteri, din lipsa roadelor cîmpului! femeile, cu toată mila lor, își fierb copiii, cari le slujesc ca hrană, în mijlocul prăpădului fiicei poporului meu. domnul și -a sleiturgia, și -a vărsat minia aprinsă; a aprins în sion un foc, care -i mistuie temeliele. împărații pămîntului n'ar fi crezut și nici unul din locuitorii lumii n'ar fi crezut că protivnicul, care -l împresura, are să intre pe porțile ierusalimului. iată roada păcatelor proorocilor săi, a nelegiuirilor preoților săi, cari au vărsat în mijlocul lui sîngele celor neprihăniți! rătăceau ca orbii pe ulițe, minjiți de sînge, așa că nimeni nu putea să se atingă de hainele lor. „depărtați-vă, necuraților!” li se striga, „la o parte, la o parte, nu vă atingeți de noi!” cînd fugeau pribegind încoace și încolo, printre neamuri, se spunea: „să nu mai locuiască aici!” în minia lui domnul i -a împrăștiat și nu-și mai îndreaptă privirile spre ei! vrăjmașul n'a căutat la fața preoților, nici n'a avut milă de cei bătrîni. și acolo ni se sfîrșeau ochii, și așteptam zădarnic ajutor! privirile ni se îndreptau cu nădejde spre un neam, care totuș nu ne -a izbăvit. e pindeau pașii, ca să ne împiedice să mergem pe ulițele noastre; ni se apropia sfîrșitul, ni se împliniseră zilele... da, ne venise sfîrșitul! prigonitorii noștri erau mai iuți de cît vulturii cerului. ne-au fugărit pe munți, și ne-au pîndit în pustie. suflarea vieții noastre, unsul domnului, a fost prins în gropile lor, el, despre care ziceam: „vom trăi supt umbra lui printre neamuri.” „bucură-te și saltă de bucurie, fiica edomului, care louiește în țara uț! dar și la tine va trece potirul, și tu te vei îmbăta, și te vei desgoli! fiica sionului, nelegiuirea îți este ispășită: el nu te va mai trimete în robie. dar ție, fiica edomului, îți va pedepsi nelegiuirea; și îți va da pe față păcatele.”

5

adu-ți aminte, doamne, de ce ni s'a întîmplat! uită-te și vezi-ne ocara! moștenirea noastră a trecut la niște străini, casele noastre la cei din alte țări! am rămas orfani, fără tată; mamele noastre sînt ca niște văduve. apa noastră o bem pe bani, și lemnele noastre trebuie să le plătim. prigonitorii ne urmăresc cu îndoială, și cînd obosim, nu ne dau odihnă. am întins mina spre egipt, spre asiria, ca să ne săturăm de pine. părinții noștri, cari au păcătuit, nu mai sînt, iar noi le purtăm păcatele. robii ne stăpînesc, și nimeni nu ne izbăvește din minile lor. e căutăm pinea cu primejdia vieții noastre, căci ne amenință sabia în pustie. e arde pielea ca un cuptor, de frigurile foamei. au necinstit pe femeii în sion, pe fecioare în cetățile lui iuda. mai marii noștri au fost spînzurați de minile lor; bătrînilor nu le -a dat nici o cinste tinerii au fost puși să rișnească, și copiii cădeau supt poverile de lemn. bătrîinii nu se mai duc la poartă, și tinerii au încetat să mai cînte. s'a dus bucuria din inimile noastre, și jalea a luat locul jocurilor noastre. a căzut cununa de pe capul nostru! vai de noi, căci am păcătuit! dacă ne doare inima, dacă ni s'au întunecat ochii, este din pricină că muntele sionului este pustiit, din pricină că se plimbă șacalii prin el. dar tu, doamne, împărătești pe vecie;

scaunul tău de domnie dăinuiește din neam în neam! pentruce să ne uiți pe vecie, și să ne părăsești pentru multă vreme? întoarce-ne la tine, doamne, și ne vom întoarce! dă-ne iarăș zile ca cele de odinioară! să ne fi lepădat tu de tot oare, și să te fi miniat tu pe noi peste măsură de mult

1

cuvintele eclesiastului, fiul lui david, împăratul ierusalimului. , deșertăciune a deșertăciunilor, zice eclesiastul, o deșertăciune a deșertăciunilor! totul este deșertăciune. ce folos are omul din toată truda pe care și -o dă supt soare? un neam trece, altul vine, și pământul rămâne vecinic în picioare. soarele răsare, apune și aleargă spre locul de unde răsare din nou. vîntul suflă spre miază-zi, și se întoarce spre miază-noapte; apoi iarăș se întoarce, și începe din nou aceleași rotituri. toate rîurile se varsă în mare, și marea tot nu se umple: ele aleargă necurmat spre locul de unde pornesc, ca iarăș să pornească de acolo. toate lucrurile sînt într'o necurmată frămîntare, așa cum nu se poate spune; ochiul nu se mai satură privind, și urechea nu obosește auzind. ce a fost, va mai fi, și ce s'a făcut, se va mai face; nu este nimic nou supt soare. dacă este vreun lucru despre care s'ar putea spune: „iată ceva nou!” de mult lucrul acela era și în veacurile dinaintea noastră. imeni nu-și mai aduce aminte de ce a fost mai înainte; și ce va mai fi, ce se va mai întîmpla mai pe urmă nu va lăsa nici o urmă de aducere aminte la cei ce vor trăi mai tîrziu. eu, eclesiastul, am fost împărat peste israel, în ierusalim. mi-am pus inima să cercetez și să adîncesc cu înțelepciune tot ce se întîmplă supt ceruri: iată o indeletnicire plină de trudă, la care supune dumnezeu pe fiii oamenilor. am văzut tot ce se face supt soare; și iată că totul este deșertăciune și goană după vînt! ce este strîmb, nu se poate îndrepta, și ce lipsește nu poate fi trecut la număr. am zis în mine însumi: „iată că am sporit și am întrecut în înțelepciune pe toți cei ce au stăpînit înaintea mea peste ierusalim, și mîntea mea a văzut multă înțelepciune și știință. mi-am pus inima să cunosc înțelepciunea, și să cunosc prostia și nebulnia. dar am înțeles că și aceasta este goană după vînt. căci unde este multă înțelepciune, este și mult necaz, și cine știe multe, are și multă durere.

2

am zis inimii mele: „haide! vreau să te încerc cu veselie, și gustă fericirea.” dar iată că și aceasta este o deșertăciune. am zis risului: „ești o nebulnie!” și veseliei: „ce te înșeli degeaba?” am hotărît în inima mea să-mi velesesc trupul cu vin, în timp ce inima mă va cîrmui cu înțelepciune, și să stăruiesc astfel în nebulnie, pînă voi vedea ce este bine să facă fiii oamenilor supt ceruri, în tot timpul vieții lor. am făcut lucruri mari: mi-am zidit case, mi-am sădit vii; mi-am făcut grădini și liveze de pomi, și am sădit în ele tot felul de pomi roditori. mi-am făcut iazuri, ca să ud dumbrava unde cresc copacii. am cumpărat robi și roabe, și am avut copii de casă; am avut cirezi de boi și turme de oi, mai mult de cit toți cei ce fuseseră înainte de mine în ierusalim. mi-am strîns argint și aur, și bogății ca de împărați și țări. mi-am adus cîntăreți și cîntărețe, și desfătarea fiilor oamenilor: o multime de femei. am ajuns mare, mai mare de cit toți cei ce erau înaintea mea în ierusalim. mi-am păstrat chiar înțelepciunea. tot ce mi-au poftit ochii, le-am dat; nu mi-am oprit inima dela nicio veselie, ci am lăsat -o să se bucure

de toată truda mea, și aceasta mi -a fost partea din toată osteneala mea. apoi, cînd m'am uitat cu băgare de seamă la toate lucrările pe cari le făcusem cu minile mele, și la truda cu care le făcusem, am văzut că în toate este numai deșertăciune și goană după vînt, și că nu este nimic trainic supt soare. atunci mi-am întors privirile spre înțelepciune, prostie și nebulnie. -căci ce va face omul care va veni după împărat? ceea ce s'a făcut și mai înainte. - și am văzut, că înțelepciunea este cu atît mai de folos de cit nebulnia, cu cit este mai de folos lumina de cit întunerecul; înțeleptul își are ochii în cap, iar nebulnul umblă în întunerec. dar am băgat de seamă că și unul și altul au aceeaș soartă. și am zis în inima mea: „dacă și eu voi avea aceeaș soartă ca nebulnul, atunci pentru ce am fost mai înțelept?” și am zis în inima mea: „și aceasta este o deșertăciune.” căci pomenirea înțeleptului nu este mai vecinică de cit a nebulnului: chiar în zilele următoare totul este uitat. și apoi și înțeleptul moare, și nebulnul! atunci am urît viața căci nu mi -a plăcut ce se face supt soare: totul este deșertăciune și goană după vînt. mi-am urît pînă și toată munca pe care am făcut -o supt soare, muncă pe care o las omului care vine după mine, ca să se bucure de ea. și cine știe dacă va fi înțelept sau nebuln? și totuș el va fi stăpîn pe toată munca mea, pe care am agonisit -o cu trudă și înțelepciune supt soare. și aceasta este o deșertăciune. am ajuns pînă acolo că m'a apucat o mare desnădejde de toată munca pe care am făcut -o supt soare. căci este cîte un om care a muncit cu înțelepciune, cu pricepere și cu izbîndă, și lasă rodul muncii lui unui om care nu s'a ostenit deloc cu ea. și aceasta este o deșertăciune și un mare rău. căci, drept vorbind, ce folos are omul din toată munca lui și din toată străduința inimii lui, cu care se trudește supt soare? toate zilele lui sînt pline de durere, și truda lui nu este de cit necaz: nici măcar noaptea n'are odihnă inima lui. și aceasta este o deșertăciune. u este altă fericire pentru om decît să mîncească și să bea, și să-și învelesască sufletul cu ce este bun din agoniseala lui! dar am văzut că și aceasta vine din mîna lui dumnezeu. cine, în adevăr, poate să mîncească și să se bucure fără el? căci el dă omului plăcut lui înțelepciune, știință și bucurie; dar celui păcătos îi dă grija să stringă și s'adune, ca să dea celui plăcut lui dumnezeu! și aceasta este o deșertăciune și goană după vînt.

3

toate își au vremea lor, și fiecare lucru de supt ceruri își are ceasul lui. așterea își are vremea ei, și moartea își are vremea ei; săditul își are vremea lui, și smulgerea celor sădite își are vremea ei. uciderea își are vremea ei, și tămăduirea își are vremea ei; dărimarea își are vremea ei, și zidirea își are vremea ei; plînsul își are vremea lui, și risul își are vremea lui; bocitul își are vremea lui, și jucatul își are vremea lui; aruncarea cu pietre își are vremea ei, și stringerea pietrelor își are vremea ei; îmbrățișarea își are vremea ei, și despărțarea de îmbrățișări își are vremea ei; căutarea își are vremea ei, și perderea își are vremea ei; păstrarea își are vremea ei, și lepădarea își are vremea ei; rup-tul își are vremea lui, și cusutul își are vremea lui;

tăcerea își are vremea ei, și vorbirea își are vremea ei; iubitul își are vremea lui, și uritul își are vremea lui; războiul își are vremea lui, și pacea își are vremea ei. ce folos are cel ce muncește din truda lui? am văzut la ce îndeletnicire supune dumnezeu pe fiii oamenilor. rice lucru el îl face frumos la vremea lui; a pus în inima lor chiar și gândul veciniei, măcarcă omul nu poate cuprinde, dela început pînă la sfîrșit, lucrarea pe care a făcut -o dumnezeu. am ajuns să cunosc că nu este altă fericire pentru ei decît să se bucure și să trăiască bine în viața lor; dar și faptul că un om mănîncă și bea și duce un trai bun în mijlocul întregii lui munci, este un dar dela dumnezeu. am ajuns la cunoștința că tot ce face dumnezeu dăinuiește în veci, și la ceea ce face el nu mai este nimic de adăugat și nimic de scăzut, și că dumnezeu face așa pentru ca lumea să se teamă de el. ce este, a mai fost, și ce va fi, a mai fost; și dumnezeu aduce iarăși înapoi ce a trecut. am mai văzut supt soare că în locul rînduit pentru judecată domnește nelegiuirea, și că în locul rînduit pentru dreptate este răutate. atunci am zis în inima mea: „dumnezeu va judeca și pe cel bun și pe cel rău; căci el a sorocit o vreme pentru orice lucru și pentru orice faptă.” am zis în inima mea că acestea se întimplă numai pentru oameni, ca să -i cerce dumnezeu, și ei înșiși să vadă că nu sînt decît niște dobitoace. căci soarta omului și a dobitocului este aceeași; aceeași soartă au amîndoi; cum moare unul, așa moare și celalt, toți au aceeași suflare, și omul nu întrece cu nimic pe dobitoc; căci totul este deșertăciune. toate merg la un loc; toate au fost făcute din țărînă, și toate se întorc în țărînă. cine știe dacă suflarea omului se suie în sus, și dacă suflarea dobitocului se pogoră în jos în pămînt? așa că am văzut că nu este nimic mai bun pentru om decît să se veselească de lucrările lui: aceasta este partea lui. căci cine -l va face să se bucure de ce va fi după el?

4

m'am uitat apoi la toate asupririle cari se fac supt soare; și iată că cei apăsăți varsă lacrimi, și nu este nimeni să -i mîngîie! ei sînt pradă silniciei asupritorilor lor, și n'are cine să -i mîngîie! și am găsit că morții, cari au murit mai înainte, sînt mai fericiți decît cei vii, cari sînt încă în viață. dar mai fericit decît amîndoi am găsit pe celce nu s'a născut încă, fiindcă n'a văzut toate relele cari se petrec supt soare. am mai văzut că orice muncă și orice iscusință la lucru își are temeiul numai în pizma unuia asupra altuia. și aceasta este o deșertăciune și goană după vînt. ebulul își încrușează minile, și își mănîncă însăși carnea lui. mai bine o mină plină de odihnă, decît amîndoi pumnii plini de trudă și goană după vînt. am mai văzut o altă deșertăciune supt soare. un om este singur singurel, n'are nici fiu, nici frate, și totuși munca lui n'are sfîrșit, ochii nu i se satură niciodată de bogății, și nu se gîndește: „pentru cine muncesc eu, și-mi lipsesc sufletul de plăceri?” și aceasta este o deșertăciune și un lucru rău. mai bine doi decît unul, căci iau o plată cu atît mai bună pentru munca lor. căci, dacă se întimplă să cadă, se ridică unul pe altul; dar vai de cine este singur, și cade, fără să aibă pe altul care să -l ridice!

tot așa, dacă se culcă doi împreună, se încălzesc unul pe altul, dar cum are să se încălzească dacă e singur? și dacă se scoală cineva asupra unuia, doi pot să -i stea împotriva; și funia împletită în trei nu se rupe ușor. mai bine un copil sărac și înțelept decît un împărat bătrîn și fără minte, care nu înțelege că trebuie să se lase îndrumat; căci el poate să iasă din temniță ca să domnească, măcarcă poate chiar să se fi născut sărac în împărăția celui din urmă. am văzut pe toți cei vii, cari umblă supt soare, înconjurînd pe copilul, care avea să urmeze după împărat și să domnească în locul lui. fără sfîrșit era tot poporul, în fruntea căruia mergea el. și totuși, ceice vor veni după el nu se vor bucura de el. căci și aceasta este o deșertăciune și goană după vînt.

5

păzește-ți piciorul, cînd intri în casa lui dumnezeu, și apropie-te mai bine să ascuți, decît să aduci jertfa nebulinor; căci ei nu știu că fac rău cu aceasta. u te grăbi să deschizi gura, și să nu-ți rostească inima cuvinte pripite înaintea lui dumnezeu; căci dumnezeu este în cer, și tu pe pămînt, de aceea să nu spui vorbe multe. căci, dacă visurile se nasc din mulțimea grijiilor, prostia nebulinului se cunoaște din mulțimea cuvintelor. dacă ai făcut o juruință lui dumnezeu, nu zăbovi s'o împlinești, căci lui nu -i plac cei fără minte; de aceea împlinește juruința, pe care ai făcut -o. mai bine să nu faci nicio juruință, decît să faci o juruință și să n'o împlinești. u lăsa gura să te bage în păcat, și nu zice înaintea trimesului lui dumnezeu: „m'am pripit.” pentru că se minie dumnezeu din pricina cuvintelor tale, și să nimicească lucrarea minilor tale? căci, dacă este deșertăciune în mulțimea visurilor, nu mai puțin este și în mulțimea vorbelor; de aceea, teme-te de dumnezeu. cînd vezi în țară pe cel sărac năpăstuit și jăfuit în numele dreptului și dreptății, să nu te miri de lucrul acesta! căci peste cel mare veghează unul mai mare, și peste ei toți cel prea înalt. dar un folos pentru țară în toate privințele, este un împărat prețuit în țară. cine iubește argintul, nu se satură niciodată de argint, și cine iubește bogăția multă, nu trage folos din ea. și aceasta este o deșertăciune! cînd se înmulțesc bunătățile, se înmulțesc și ceice le papă; și ce folos mai are din ele stăpînul lor decît că le vede cu ochii? dulce este somnul lucrătorului, fie că a mîncat mult, fie că a mîncat puțin; dar pe cel bogat nu -l lasă îmbuibarea să doarmă. este un mare rău, pe care l-am văzut supt soare: avuții păstrate spre nefericirea stăpînului lor. dacă se perd aceste bogății prin vreo întimplare nenorocită, și el are un fiu, fiului nu i rămîne nimic în mîni. cum a ieșit de gol din pîntecele mamei sale, din care a venit, așa se întoarce, și nu poate să ia nimic în mîna din toată osteneala lui. și acesta este un mare rău, anume că se duce cum venise; și ce folos are el că s'a trudit în vînt? ba încă, toată viața lui a mai trebuit să mănince cu necaz, și a avut multă durere, grija și supărare. iată ce am văzut: este bine și frumos ca omul să mănince și să bea, și să trăiască bine în mijlocul muncii lui, cu care se trudește supt soare, în toate zilele vieții lui, pe cari i le -a dat dumnezeu; căci aceasta este partea lui.

dar dacă a dat dumnezeu cuiva avere și bogății, și i-a îngăduit să mănânce din ele, să-și ia partea lui din ele, și să se bucure în mijlocul muncii lui, acesta este un dar dela dumnezeu. căci nu se mai gîndește mult la scurtimea zilelor vieții lui, de vreme ce dumnezeu îi umple inima de bucurie.

6

este un rău, pe care l-am văzut supt soare, și care se întîlnește des între oameni. avere, de pildă, un om căruia i-a dat dumnezeu avere, bogății, și slavă, așa că nu i-l lipsește nimic din ce i-dorește sufletul; dar dumnezeu nu l-lasă să se bucure de ele, ci un străin se bucură de ele: aceasta este o deșertăciune și un rău mare. chiar dacă un om ar avea o sută de copii, și ar trăi mulți ani, -oricît de mult i-s'ar mări numărul zilelor anilor lui, dar dacă nu i se satură sufletul de bunățile agonisite de el, și dacă nici de înmormîntare n'are parte, eu zic că o stărpitură este mai fericită decît el. căci aceasta din urmă pierе odată cu venirea ei, se duce în întunec, și numele îi rămîne acoperit cu întunec; n'a văzut, nici n'a cunoscut soarele; și de aceea este mai bine de ea decît de omul acela. și de ar trăi chiar de două ori o mie de ani un astfel de om, fără să se bucure de fericire, nu merg toate la un loc? toată truda omului este pentru gura lui, și totuș poftele nu i se împlinesc niciodată. căci ce are înțeleptul mai mult decît nebulul? ce folos are nenorocitul care știe să se poarte înaintea celor vii? mai bine ce vezi cu ochii decît frămîntare de pofte neîmplinite: și aceasta este o deșertăciune și goană după vînt. ce este omul, se cunoaște după numele care i s'a dat de mult: se știe că este din pămînt, și nu poate să se judece cu celce este mai tare decît el. căci chiar dacă face multă vorbă, care doar înmulțește deșertăciunea, ce folos are omul din ea? căci cine știe ce este bine pentru om în viață, în toate zilele vieții lui de viețuire deșartă, pe cari le petrece ca o umbră? și cine poate să spună omului ce va fi după el supt soare?

7

mai mult face un nume bun de cit untdelemnul mirositor, și ziua morții de cit ziua nașterii. mai bine să te duci într-o casă de jale de cit să te duci într-o casă de petrecere; căci acolo îți aduci aminte de sfîrșitul oricărui om, și cine trăiește, își pune la inimă lucrul acesta. mai bună este întristarea decît risul; căci prin întristarea fetei inima se face mai bună. inima înțelepților este în casa de jale, iar inima celor fără minte este în casa petrecerii. mai bine să ascuți mustrarea înțeleptului de cit să ascuți la cîntecul celor fără minte. căci risul celor fără minte este ca pirău spinilor supt căldare. și aceasta este o deșertăciune. averea luată prin silă înnebunește pe cel înțelept, și mita strică inima. mai bun este sfîrșitul unui lucru de cit începutul lui; mai bine cel bun la suflet de cit cel îngîmfat. u te grăbi să te minii în sufletul tău, căci minia locuiește în sinul nebulilor. u zice: „cum se face că zilele de mai înainte erau mai bune de cit acestea?” căci nu din înțelepciune întrebi așa. înțelepciunea

pretuiește cit o moștenire, și chiar mai mult pentru cei ce vād soarele. căci ocrotire dă și înțelepciunea, ocrotire dă și argintul; dar un folos mai mult al științei este că înțelepciunea ține în viață pe cei ce o au. uită-te cu băgare de seamă la lucrarea lui dumnezeu: cine poate să îndrepte ce a făcut el strîmb? în ziua fericirii, fii fericit, și în ziua nenorocirii, gîndește-te că dumnezeu a făcut și pe una și pe cealaltă, pentruca omul să nu mai poată ști nimic din ce va fi după el. tot felul de lucruri am văzut în zilele deșertăciunii mele. este cite un om fără prihană, care pierе în neprihănirea lui, și este cite un nelegiuit, care o duce mult în răutatea lui. u fi prea neprihănit și nu te arată prea înțelept: pentru ce să te pierzi singur? dar nu fi nici peste măsură de rău și nu fi fără minte: pentru ce vrei să mori înainte de vreme? bine este să ții la aceasta, dar nici pe cealaltă să n'o lași din mină; căci cine se teme de dumnezeu, scapă din toate acestea. înțelepciunea face pe cel înțelept mai tare de cit zece viteji, cari sînt într-o cetate. fiindcă pe pămînt nu este nici un om fără prihană, care să facă binele fără să păcătuiască. u lua nici tu seama la toate vorbele cari se spun, ca nu cumva s'auzi pe sluga ta vorbindu-te de rău! căci știe inima ta de cite ori ai vorbit și tu de rău pe alții. toate acestea le-am cercetat cu înțelepciune. am zis: „mă voi înțelepti.” dar înțelepciunea a rămas departe de mine. cu mult mai departe decît era mai înainte, și ce adîncă! cine o va putea găsi? m-am apucat și am cercetat toate lucrurile, cu gînd să înțeleg, să adîncesc, și să caut înțelepciunea și rostul lucrurilor, și să pricep nebulia răutății și răcăcirea prostiei. și am găsit că mai amară de cit moartea este femeia, a cărei inimă este o cursă și un laț, și ale cărei minii sînt niște lanțuri; cel plăcut lui dumnezeu scapă de ea, dar cel păcătoș este prins de ea. iată ce am găsit, zice eclesiastul, cercetînd lucrurile unul cite unul, ca să le pătrund rostul; iată ce-mi caută și acum sufletul, și n'am găsit. din o mie am găsit un om: dar o femeie n'am găsit în toate acestea. umai, iată ce am găsit: că dumnezeu a făcut pe oameni fără prihană, dar ei umblă cu multe șiretenii.

8

cine este ca cel înțelept, și cine pricepe rostul lucrurilor? înțelepciunea omului îi luminează fața, și asprimea fetei i se schimbă. eu îi spun: „păzește poruncile împăratului, din pricina jurămîntului, făcut înaintea lui dumnezeu. u te grăbi să pleci dinaintea lui, și nu stăruie într'un lucru rău: căci el poate face tot ce vrea, pentrucă vorba împăratului are putere. cine poate zice: „ce faci?” pe cine păzește porunca, nu l-l va atinge nici o nenorocire, dar inima înțeleptului cunoaște și vremea și judecata. căci pentru orice lucru este o vreme și o judecată și nenorocirea paște pe om. dar el nu știe ce și cum se va întîmpla, căci n'are nici cine i-l spune. mul nu este stăpîn pe suflarea lui ca s'o poată opri, și n'are nicio putere peste ziua morții; în lupta aceasta nu este izbăvire, și răutatea nu poate scăpa pe cei răi. toate acestea le-am văzut, și mi-am îndreptat inima spre tot ce se face supt soare. este o vreme cînd un om stăpînește peste alt om, ca să l-facă nenorocit. atunci am văzut pe cei răi îngropați

și ducându-se la odihna lor, iar pe ceice lucraseră cu neprihănire depărtându-se de locul sfânt și uitați în cetate. și aceasta este o deșertăciune! pentrucă nu se aduce repede la îndeplinire hotărîrea dată împotriva faptelor rele, de aceea este plină inima fiilor oamenilor de dorința să facă rău. totuș, măcarcă păcătosul face de o sută de ori răul și stăruiește multă vreme în el, eu știu că fericirea este pentru cei ce se tem de dumnezeu, și au frică de el. dar cel rău, nu este fericit și nu-și va lungi zilele, întocmai ca umbra, pentru că n'are frică de dumnezeu. este o deșertăciune care se petrece pe pămînt: și anume sînt oameni neprihăniți, cărora le merge ca și celor răi cari fac fapte rele, și sînt răi, cărora le merge ca și celor neprihăniți, cari fac fapte bune. eu zic că și aceasta este o deșertăciune. am lăudat dar petrecerea, pentru că nu este altă fericire pentru om supt soare de cît să mănince și să bea și să se veselească; iată ce trebuie să -l însoțească în mijlocul muncii lui, în zilele vieții pe cari i le dă dumnezeu supt soare. cînd mi-am pus inima să cunosc înțelepciunea și să mă uit cu băgare de seamă la truda pe care și -o dă omul pe pămînt-căci omul nu vede somn cu ochii, nici zi nici noapte, - am văzut atunci toată lucrarea lui dumnezeu, am văzut că omul nu poate să pătrundă ce se face supt soare; oricît s'ar trudi el să cerceteze, tot nu va putea afla; și chiar dacă înțeleptul ar zice că a ajuns să înțeleagă, tot nu poate să găsească.

9

da, mi-am pus inima în căutarea tuturor acestor lucruri, am cercetat toate aceste lucruri, și am văzut că cei neprihăniți și înțelepți, și faptele lor, sînt în mîna lui dumnezeu, atît dragostea cît și ura. oamenii nu știu nimic mai dinainte; totul este înaintea lor în viitor. tuturor li se întîmplă toate deopotrivă: aceeaș soartă are cel neprihănit și cel rău, cel bun și curat ca și cel necurat, cel ce aduce jertfă, ca și cel ce n'aduce jertfă; cel bun ca și cel păcătos, cel ce jură ca și cel ce se teme să jure! iată cel mai mare rău în tot ce se face supt soare: anume că aceeaș soartă au toți. de aceea și este plină inima oamenilor de răutate, și deaceea este atîta nebulnie în inima lor tot timpul cît trăiesc. și după aceea? se duc la cei morți. căci cine este scutit? oricine trăiește, tot mai trage nădejde; căci un cine viu face mai mult decît un leu mort. cei vii, în adevăr, măcar știu că vor muri; dar cei morți nu știu nimic, și nu mai au nicio răsplătă, fiindcă pînă și pomenirea li se uită. și dragostea lor, și ura lor, și pizma lor, de mult au și pierit, și niciodată nu vor mai avea parte de tot ce se face supt soare. du-te, dar, de mîncîncă-ți pinea cu bucurie, și bea-ți cu inimă bună vinul; căci de mult a găsit dumnezeu plăcere în ce faci tu acum. hainele să-ți fie albe, în orice vreme, și undelemnul să nu-ți lipsească de pe cap. gustă viața cu nevasta, pe care o iubești, în tot timpul vieții tale deșerte, pe care ți -a dat -o dumnezeu supt soare, în această vreme trecătoare; căci aceasta îți este partea în viață, în mijlocul trudei cu care te ostenești supt soare. tot ce găsește mina ta să facă, fă cu toată puterea ta! căci, în locuința morților, în care mergi, nu mai este nici lucrare, nici chibzuială, nici știință, nici

înțelepciune! am mai văzut apoi supt soare că nu cei iuți aleargă, că nu cei viteji cîștigă războiul, că nu cei înțelepți cîștigă pinea, nici cei pricepuți bogăția, nici cei învățați bunăvoința, ci toate atîrnă de vreme și de împrejurări. căci omul nu-și cunoaște nici măcar ceasul, întocmai ca peștii prinși în mreaja nimicitoare, și ca păsările prinse în laț; ca și ei sînt prinși și fiii oamenilor în vremea nenorocirii, cînd vine fără veste nenorocirea peste ei. am mai văzut următoarea înțelepciune supt soare, și mi s'a părut mare. era o mică cetate, cu puțini oameni în ea; și a venit asupra ei un împărat puternic, a împresurat -o, și a ridicat mari întărituri împotriva ei. în ea se afla un om sărac dar înțelept, care a scăpat cetatea cu înțelepciunea lui. și nimeni nu se gîndise la omul acela sărac. atunci am zis: „mai bună este înțelepciunea de cît tăria!” totuș înțelepciunea săracului este disprețuită, și nimeni nu -l ascultă. cuvintele înțeleptilor, ascultate în liniște, sînt mai de preț decît strigătele unuia care stăpînește între nebuni. înțelepciunea este mai de preț de cît sculele de război; dar un singur păcătos nimicește mult bine.

10

muștele moarte strică și acresc undelemnul negustorului de unsori; tot așa, puțină nebulnie biruie înțelepciunea și slava. inima înțeleptului este la dreapta lui, iar inima nebulnului la stînga lui. și pe orice drum ar merge nebulnul, peste tot îi lipsește mîntea, și spune tuturor că este un nebul! cînd izbucnește împotriva ta mînia celui ce stăpînește, nu-ți părăsi locul, căci singele rece te păzește de mari păcate. este un rău pe care l-am văzut supt soare, ca o greșală, care vine dela celce cirmuiește: nebulnia este pusă în dregătorii înalte, iar bogății stau în locuri de jos. am văzut robi călări, și voivoizi mergînd pe jos ca niște robi. cine sapă groapa altuia, cade el în ea, și cine surpă un zid, va fi mușcat de un șarpe. cine sfarmă pietre, este rănit de ele, și cine despica lemne este în primejdie. cînd se tocește ferul, și rămîne neascuțit, trebuie să-ți îndoiești puterile; de aceea la izbîndă ajungi prin înțelepciune. cînd mușcă șarpele, fiindcă n'a fost vrăjît, vrăjitorul n'are niciun cîștig din meșteșugul lui. cuvintele unui înțelept sînt plăcute, dar buzele nebulnului îi aduc pieirea. cel dintîi cuvînt care -i iese din gură este nebulnie, și cel din urmă este o nebulnie și mai rea. ebulnul spune o mulțime de vorbe, măcarcă omul nu știe ce se va întîmpla, și cine -i va spune ce va fi după el? truda nebulnului obosește pe celce nu cunoaște drumul spre cetate. vai de tine, țară, al cărei împărat este un copil, și ai cărei voivoizi benchetuiesc de dimineață! fericite de tine țară, al cărei împărat este de neam mare, și ai cărei voivoizi mîncîncă la vremea potrivită, ca să-și întărească puterile, nu ca să se dedea la beție! cînd minile sînt leneșe, se lasă grînda, și cînd se lenevesc minile, plouă în casă. spețele se fac pentru petrecere, vinul înveselește viața, iar argintul le dă pe toate. u blestema pe împărat, nici chiar în gînd, și nu blestema pe cel bogat în odaia în care te culci; căci s'ar putea întîmpla ca pasărea cerului să-ți ducă vorba, și un sol înaripat să-ți dea pe față vorbele.

aruncă-ți pînea pe ape, și după multă vreme o vei găsi iarăși! împarte -o în șapte și chiar în opt, căci nu știi ce nenorocire poate da peste pămînt. cînd se umplu norii de ploaie, o varsă pe pămînt. ori încotro ar cădea copacul, fie spre miazăzi, fie spre miazănoapte, în locul unde cade, acolo rămîne. cine se uită după vînt, nu va sămăna, și cine se uită după nori, nu va secera. cum nu știi care este calea vîntului, nici cum se fac oasele în pîntecele femeii însărcinate, tot așa nu cunoști nici lucrarea lui dumnezeu, care le face pe toate. dimineața, samănă-ți sămînța, și pînă seara nu lăsa mîna să ți se odihnească, fiindcă nu știi ce va izbuti, aceasta sau aceea, sau dacă amîndouă sînt deopotrivă de bune. dulce este lumina și o plăcere pentru ochi să vadă soarele. deci, dacă un om trăiește mulți ani, să se bucure, în toți anii aceștia, și să se gîndească ce multe vor fi zilele de întunec. tot ce va veni este deșertăciune. bucură-te, tinere, în tinerețea ta, fii cu inima veselă cît ești tînăr, umblă pe căile alese de inima ta și plăcute ochilor tăi; dar să știi că pentru toate acestea te va chema dumnezeu la judecată. gonește orice necaz din inima ta, și depărtează răul din trupul tău; căci tinereța și zorile vieții sînt trecătoare.

dar adu-ți aminte de făcătorul tău în zilele tinereței tale, pînă nu vin zilele cele rele și pînă nu se apropie anii, cînd vei zice: „nu găsesc nici o plăcere în ei”; pînă nu se întunecă soarele, și lumina, luna și stelele, și pînă nu se întorc norii îndată după ploaie; pînă nu încep să tremure paznicii casei (mîinile), și să se încovoieze cele tari (picioarele); pînă nu se opresc ceice macină (dinții), căci s'au împuținat; pînă nu se întunecă ceice se uită pe ferestre (ochii); pînă nu se închid cele două uși dinspre uliță (buzele), cînd uruitul morii slăbește, te scoli la ciripitul unei pasări, glasul tuturor cîntărețelor se aude înăbușit, te temi de orice înălțime, și te sperii pe drum; pînă nu înflorește migdalul cu peri albi, și de abea se tirăște lăcusta, pînă nu-ți trec poftetele, căci omul merge spre casa lui cea vecinică, și bocitorii cutreieră ulițele; pînă nu se rupe funia de argint, pînă nu se sfarmă vasul de aur, pînă nu se sparge găleata la izvor, și pînă nu se strică roata dela fîntînă; pînă nu se întoarce țărîna în pămînt, cum a fost, și pînă nu se întoarce duhul la dumnezeu, care l -a dat. , deșertăciune a deșertăciunilor, zice eclesiastul; totul este deșertăciune. pe lîngă că eclesiastul a fost înțelept, el a mai învățat și știința pe popor, a cercetat, a adîncit și a întocmit un mare număr de zicători. eclesiastul a căutat să afle cuvinte plăcute, și să scrie întocmai cuvintele adevărului. cuvintele înțelepților sînt ca niște bolduri; și, strînse la un loc, sînt ca niște cuie bătute, date de un singur stăpîn. încolo, fiule, ia învățătură din aceste lucruri; dacă ai voi să faci o mulțime de cărți, să știi că n'ai mai isprăvi, și multă învățătură obosește trupul. să ascultăm dar încheierea tuturor învățăturilor: teme-te de dumnezeu și păzește poruncile lui. aceasta este datoria oricărui om. căci dumnezeu va aduce orice faptă

la judecată, și judecata aceasta se va face cu privire la tot ce este ascuns, fie bine, fie rău

era pe vremea lui ahașveros, al acelui ahașveros care domnea dela india până în etiopia peste o sută douăzeci și șapte de ținuturi. împăratul ahașveros ședea atunci pe scaunul lui împărătesc la susa, în capitală. în al treilea an al domniei lui, a dat un ospăț tuturor domnitorilor și slujitorilor săi. căpeteniile oștirii persilor și mezilor, mai marii și capii ținuturilor, s'au strâns înaintea lui. el le -a arătat bogăția strălucită a împărăției lui și slava minunată a mărimii lui, în multe zile, timp de o sută optzeci de zile. după ce au trecut aceste zile, împăratul a dat întregului popor care se afla în capitala susa, dela cel mai mare până la cel mai mic, un ospăț, care a ținut șapte zile, în curtea grădinii casei împărătești. covoare albe, verzi și albastre, erau legate cu funii de în supture și de purpură de niște verigi de argint și de niște stilpi de marmoră. paturi de aur și de argint stăteau pe o podeală de porfir, de marmoră, de sedef și de pietre negre. iar de băut turnau în vase de aur, de felurite soiuri. era belșug de vin împărătesc, mulțămită dărnicii împăratului. dar nimeni nu era silit să bea, căci împăratul poruncise tuturor oamenilor din casa lui să facă după voia fiecăruia. împărăteasa vasti a dat și ea un ospăț femeilor, în casa împărătească a împăratului ahașveros. a șaptea zi, pe cînd inima împăratului era veselă de vin, a poruncit lui mehuman, bizta, harbona bigta, abagta, zetar și carcas, cei șapte fameni cari slujeau înaintea împăratului ahașveros, să aducă în fața lui pe împărăteasa vasti, cu cununa împărătească, pentruca să arate frumuseța ei popoarelor și mai marilor săi, căci era frumoasă la chip. dar împărăteasa vasti n'a vrut să vină, cînd a primit prin fameni porunca împăratului. și împăratul s'a supărat foarte tare, s'a aprins de minie. atunci împăratul a vorbit cu înțelepții cari cunoșteau obiceiurile vremii. căci așa se puneau la cale treburile împăratului: înaintea tuturor celor ce cunoșteau legile și dreptul. avea lîngă el pe carșena, pe șetar, pe admata, pe tarsis, pe mers, pe marsena, pe memucan, șapte domnitori ai persiei și mediei, cari vedeau fața împăratului și cari aveau locul întii în împărăție. „ce trebuie”, a zis el, „să se facă împărătesei vasti, după lege, pentrucă n'a împlinit ce i -a poruncit împăratul ahașveros prin famenii? memucan a răspuns înaintea împăratului și domnitorilor: „nu numai față de împărat s'a purtat rău împărăteasa vasti; ci și față de toți domnitorii și toate popoarele cari sînt în toate ținuturile împăratului ahașveros. căci fapta împărătesei va ajunge la cunoștința tuturor femeilor, și le va face să-și nesocotească bărbații. ele vor zice: 'împăratul ahașveros a poruncit să i se aducă înaintea împărătesei vasti, și ea nu s'a dus.' și în ziua aceasta crăiesele persiei și mediei, cari vor afla de fapta împărătesei, vor vorbi tot așa tuturor căpeteniilor împăratului: de aici va veni mult dispreț și minie. dacă împăratul găsește cu cale, să se dea poruncă din partea lui și să se scrie în legile persilor și mezilor, cu arătare că nu trebuie să se calce, o poruncă împărătească, după care vasti să nu se mai arate înaintea împăratului ahașveros. iar împăratul să dea vrednicia de împărăteasă alteia, mai bună decît ea. porunca împăratului se va vesti astfel

în toată împărăția lui, -căci este mare-și toate femeile vor da cîinste bărbaților lor, dela mare pînă la mic.” părerea aceasta a fost primită de împărat și de domnitori, și împăratul a lucrat după cuvîntul lui memucan. a trimis scrisori tuturor ținuturilor din împărăția lui, fiecărui ținut după scrierea lui, și fiecărui popor după limba lui; ele spuneau că orice bărbat trebuie să fie stăpîn în casa lui, și că va vorbi limba poporului său.

2

după aceste lucruri, cînd s'a potolit minia împăratului ahașveros, s'a gîndit la vasti, la ce făcuse ea, și la hotărîrea luată cu privire la ea. atunci cei ce slujeau împăratului au zis: „să se caute pentru împărat niște fete, fecioare și frumoase. împăratul să pună în toate ținuturile din împărăția lui dregători însăcinați să strîngă pe toate fetele, fecioare și frumoase, în capitala susa, în casa femeilor, supt privegherea lui hegai, famenul împăratului și păzitorul femeilor, care să le dea cele trebuincioase pentru gătit. și fata care -i va plăcea împăratului, să fie împărăteasă în locul vastii.” părerea aceasta a fost primită de împărat, și așa a făcut. în capitala susa era un iudeu numit mardoheu, fiul lui iair, fiul lui șimei, fiul lui chis, bărbat din beniamin, care fusese luat din ierusalim printre robii strămutați împreună cu ieconia, împăratul lui iuda, de nebuchadnetar, împăratul babilonului. el creștea pe hadasa, adică estera, fata unchiului său; căci ea n'avea nici tată nici mamă. fata era frumoasă la statură și plăcută la vedere. după moartea tatălui și a mamei sale, mardoheu o luase de suflet. cînd s'a auzit porunca împăratului și hotărîrea lui, au fost strînse un mare număr de fete în capitala susa, supt privegherea lui hegai. odată cu ele a fost luată și estera și adusă în casa împăratului, sub privegherea lui hegai, păzitorul femeilor. fata i -a plăcut, și a căpătat trecere înaintea lui. el s'a grăbit să -i dea cele de trebuință pentru găteală și hrană, i -a dat șapte slujnice alese din casa împăratului, și a pus -o împreună cu slujnicile ei în cea mai bună încăpere din casa femeilor. estera nu și -a făcut cunoscut nici poporul, nici nașterea, căci mardoheu o oprise să vorbească despre aceste lucruri. în fiecare zi mardoheu se ducea și venea înaintea curții casei femeilor, ca să afle cum îi merge esterei și ce se face cu ea. fiecare fată se ducea la rîndul ei la împăratul ahașveros, după ce timp de douăsprezece luni împlinea ce era poruncit femeilor. în timpul acesta, aveau grijă să se gătească, ungîndu-se șase luni cu untdelemn de mirt, și șase luni cu miresme de mirozne femeiești. așa se ducea fiecare fată la împărat. și, cînd trecea din casa femeilor în casa împăratului, o lăsausă să ia cu ea tot ce voia. se ducea seară; și a doua zi dimineața trecea în a doua casă a femeilor, supt privegherea lui șaasgaz, famenul împăratului și păzitorul țiitoarelor împăratului. nu se mai întorcea la împărat, decît cînd ar fi dorit împăratul și ar fi chemat -o pe nume. cînd i -a venit rîndul să se ducă la împărat, estera, fata lui abihail, unchiul lui mardoheu, care o înfășe, n'a cerut decît ce a fost rînduit de hegai, famenul împăratului și păzitorul femeilor. estera căpăta trecere înaintea tuturor celor ce o vedeau. estera a fost dusă la împăratul ahașveros, în casa im-

părătească, în luna zecea, adică luna tebet, în al șaptelea an al domniei lui. împăratul a iubit pe estera mai mult decît pe toate celelalte femei, și ea a căpătat trecere și iubire înaintea lui mai mult decît toate celelalte fete. i - a pus cununa împărătească pe cap, și a făcut - o împărăteasă în locul vastii. împăratul a dat un mare ospăț tuturor domnitorilor și slujitorilor lui, un ospăț în cinstea esterei. cu prilejul acesta a ușurat sarcinile ținuturilor, și a împărțit daruri cu o dărnice împărătească. a doua oară, cînd s'au strîns fetele, mardoheu s'edea la poarta împăratului. estera nu-și spusese nici nașterea nici poporul, căci o oprișe mardoheu. și ea urma acum poruncile lui mardoheu cu tot atîta scumpătate ca atunci cînd o creștea el. în acelaș timp, pe cînd mardoheu stătea la poarta împăratului, bigtan și tereș, doi fameni ai împăratului, păzitorii pragului, s'au lăsat biruți de o supărare și au vrut să întindă mina împotriva împăratului ahașveroș. mardoheu a avut cunoștință de lucrul acesta, și a dat de știre împărătesei estera, care l - a spus împăratului din partea lui mardoheu. fapitul fiind cercetat și găsit întocmai, cei doi fameni au fost spînzurați de un lemn. și lucrul acesta a fost scris în cartea cronicilor în fața împăratului.

3

după aceste lucruri, împăratul ahașveroș a ridicat la putere pe haman, fiul lui hamedata, agaghitul. l - a ridicat în cinste, și a pus scaunul lui mai pe sus de scaunele tuturor căpeteniilor cari erau lîngă el. toți slujitorii împăratului, cari stăteau la poarta împăratului, plecau genunchiul și se închinau înaintea lui haman, căci așa era porunca împăratului cu privire la el. dar mardoheu nu-și pleca genunchiul și nu se închina. și slujitorii împăratului, cari stăteau la poarta împăratului, au zis lui mardoheu: „pentru ce calci porunca împăratului?” fiindcă ei îi spuneau în fiecare zi lucrul acesta, și el nu - i asculta, l - au spus lui haman, ca să vadă dacă mardoheu are să se țină de hotărîrea lui; căci el spusese că este iudeu. și haman a văzut că mardoheu nu-și pleca genunchiul și nu se închina înaintea lui. s'a umplut de minie; dar a crezut prea puțin pentru el să pună mina numai pe mardoheu, căci i se spusese din ce popor era mardoheu, și a voit să nimicească pe poporul lui mardoheu, pe toți iudeii cari se aflau în toată împărăția lui ahașveroș. în luna întîi, adică luna nisan, în al doisprezecelea an al împăratului ahașveroș, au aruncat pur, adică sortul, înaintea lui haman, pentru fiecare zi și pentru fiecare lună, pînă în luna a douăsprezecea, adică luna adar. atunci haman a zis împăratului ahașveroș: „în toate ținuturile împărăției tale este risipit un popor deosebit între popoare, care are legi deosebite de ale tuturor popoarelor și nu ține legile împăratului. nu este în folosul împăratului să - l lase liniștit. dacă împăratul găsește cu cale, să se scrie o poruncă pentru ca ei să fie nimiciți, și eu voi cîntări zece mii de talanți de argint în minile slujbașilor, ca să - i ducă în vistieria împăratului.” împăratul și - a scos inelul din deget, și l - a dat lui haman, fiul lui hamedata, agaghitul, vrăjmașul iudeilor. și împăratul a zis lui haman: „îți dăruiesc și argintul și pe poporul acesta; fă cu el

ce vei voi.” logofeții împăratului au fost chemați în a treisprezecea zi a lunii întîi, și au scris în totul cum a poruncit haman, mai marilor oștirii, dregătorilor fiecărui ținut și căpeteniilor fiecărui popor, fiecărui ținut după scrierea lui și fiecărui popor după limba lui. au scris în numele împăratului ahașveroș, și au pecetluit scrisorile cu inelul împăratului. scrisorile au fost trimise prin alergători în toate ținuturile împăratului, ca să nimicească, să omoare și să peardă pe toți iudeii, tineri și bătrîni, prunci și femei, și anume într-o singură zi, în ziua a treisprezecea a lunii a douăsprezecea, adică luna adar, și să li se prade averile. aceste scrisori cuprindeau porunca împăratului care trebuia vestită în fiecare ținut, și îndemnau pe toate popoarele să fie gata pentru ziua aceea. alergătorii au plecat în grabă mare, după porunca împăratului. porunca a fost vestită și în capitala susa. și pe cînd împăratul și haman stăteau și beau, cetatea susa era îngrozită.

4

mardoheu, aflînd tot ce se petrecea, și - a sfîșiat hainele, s'a îmbrăcat cu un sac și s'a presărat cu cenușă. apoi s'a dus în mijlocul cetății, scoțînd cu putere strigăte amare, și a mers pînă la poarta împăratului, a cărei intrare era oprită oricui era îmbrăcat cu un sac. în fiecare ținut unde ajungea porunca împăratului și hotărîrea lui, a fost o mare jale printre iudei; posteau, plîngeau și se boceau, și mulți se culcau în sac și cenușă. slujnicele esterei și famenii ei au venit și i - au spus lucrul acesta. și împărăteasa a rămas îngrozită. a trimis haine lui mardoheu ca să - l îmbrace, și să ia sacul de pe el, dar el nu le - a primit. atunci estera a chemat pe hatac, unul din famenii pe cari - i pusese împăratul în slujba ei, și l - a însărcinat să se ducă să întrebpe pe mardoheu ce înseamnă lucrul acesta și de unde vine. hatac s'a dus la mardoheu în locul deschis al cetății, înaintea porții împăratului. și mardoheu i - a istorisit tot ce i se întîmplase, și i - a spus suma de argint pe care făgăduise haman că o va da vistieriei împăratului în schimbul măcelăririi iudeilor. i - a dat și cuprinsul poruncii vestite în susa în vederea nimicirii lor, ca s'o arate esterei și să - i spună totul. și a poruncit ca estera să se ducă la împărat să - l roage și să stăruiască de el pentru poporul său. hatac a venit și a spus esterei cuvintele lui mardoheu. estera a însărcinat pe hatac să se ducă să spună lui mardoheu: „toți slujitorii împăratului și poporul din ținuturile împăratului știu că este o lege care pedepsește cu moartea pe oricine, fie bărbat fie femeie, care intră la împărat, în curtea dinlăuntru, fără să fie chemat. numai acele scapă cu viață, căruia îi întinde împăratul toiagul lui împărătesc de aur. și eu n'am fost chemată la împărat de treizeci de zile.” cînd s'au spus cuvintele esterei lui mardoheu, mardoheu a trimis următorul răspuns esterei: „să nu-ți închipui că numai tu vei scăpa dintre toți iudeii, pentrucă ești în casa împăratului. căci, dacă vei tăcea acum, ajutorul și izbăvirea vor veni din altă parte pentru iudei, și tu și casa tatălui tău veți peri. și cine știe dacă nu pentru o vreme ca aceasta ai ajuns la împărăție?” estera a trimis să spună lui mardoheu: „du-te, strînge pe toți iudeii cari se afla

în susa, și postiți pentru mine, fără să mincați nici să beți, trei zile, nici noaptea, nici ziua. și eu voi posti odată cu slujnicele mele; apoi voi intra la împărat, în ciuda legii; și, dacă va fi să per, voi peri.” mardoheu a plecat, și a făcut tot ce -i poruncise estera.

5

a treia zi, estera s'a îmbrăcat cu hainele împărătești și a venit în curtea dinlăuntru a casei împăratului, înaintea casei împăratului. împăratul ședea pe scaunul lui împărătesc, în casa împărătească, în fața ușii casei. când a văzut împăratul pe împărăteasa estera în picioare în curte, ea a căpătat trecere înaintea lui, și împăratul a întins esterei toiagul împărătesc, pe care -l ținea în mână. estera s'a apropiat, și a atins virful toiagului. împăratul i -a zis: „ce ai tu, împărăteasă estero, și ce ceri? chiar dacă ai cere jumătate din împărăție, îți voi da.” estera a răspuns: „dacă împăratul găsește cu cale, să vină împăratul astăzi cu haman la ospățul pe care i -l am pregătit.” și împăratul a zis: „duceți-vă îndată și aduceți pe haman, cum dorește estera.” împăratul s'a dus cu haman la ospățul pe care -l pregătise estera. și pe când beau vin, împăratul a zis esterei: „care este cererea ta? ea îți va fi împlinită. ce dorești? chiar dacă ai cere jumătate din împărăție, o vei căpăta.” estera a răspuns: „iată ce cer și ce doresc. dacă am căpătat trecere înaintea împăratului, și dacă găsește cu cale, împăratul să-mi împlinească cererea și să-mi facă dorința, să mai vină împăratul cu haman și la ospățul pe care li -l voi pregăti, și mine voi da răspuns împăratului după porunca lui.” haman a ieșit în ziua aceea, vesel și cu inima mulțumită. dar, când a văzut, la poarta împăratului, pe mardoheu care nu se scula nici nu se mișca înaintea lui, s'a umplut de minie împotriva lui mardoheu. a știut totuși să se stăpânească, și s'a dus acasă. apoi a trimis să aducă pe prietenii săi și pe nevastă-sa zereș. haman le -a vorbit despre strălucirea bogățiilor lui, despre numărul fiilor săi, despre tot ce făcuse împăratul ca să -l ridice în vrednicie, și despre locul pe care i -l dăduse mai presus de căpeteniile și slujitorii împăratului. și a adăugat: „eu sint chiar singurul pe care împărăteasa estera l -a primit împreună cu împăratul la ospățul pe care l -a făcut, și sint pofțit și pe mine la ea cu împăratul. dar toate acestea n'au niciun preț pentru mine, cită vreme voi vedea pe mardoheu, iudeul acela, șezând la poarta împăratului.” evastă-sa zereș, și toți prietenii lui i-au zis: „să se pregătească o spinzurătoare înaltă de cincizeci de coți, și mine dimineată cere împăratului ca mardoheu să fie spinzurat. apoi vei merge vesel la ospățul cu împăratul.” părerea aceasta a plăcut lui haman, și a pus să pregătească spinzurătoarea.

6

în noaptea aceea, împăratul n'a putut să doarmă, și a poruncit să -i aducă lângă el cartea aducerilor aminte, cronicile. le-au citit înaintea împăratului, și s'a găsit scris ce descoperise mardoheu cu privire la bigtan și tereș, cei doi fameni ai împăratului, păzitorii pragului, cari voiseră să întindă mina asupra împărat-

ului ahașveroș. împăratul a zis: „ce cinst și mărire i s'a făcut lui mardoheu pentru aceasta? „nu i s'a făcut nimic,” au răspuns cei ce slujeau împăratului. atunci împăratul a zis: „cine este în curte?” -haman venise în curtea de afară a casei împăratului, să ceară împăratului să spinzure pe mardoheu pe lemnul pe care -l pregătise pentru el. - slujitorii împăratului i-au răspuns: „haman este în curte.” și împăratul a zis: „să intre.” haman a intrat, și împăratul i -a zis: „ce trebuie făcut pentru un om pe care vrea să -l cinstească împăratul?” haman și -a zis în sine: „pe cine altul decît pe mine ar vrea împăratul să -l cinstească?” și haman a răspuns împăratului: „omului pe care vrea împăratul să -l cinstească, trebuie să i se aducă haina împărătească, aceea cu care se îmbracă împăratul, și calul pe care călărește împăratul, și să i se pună cununa împărătească pe cap. să se dea haina și calul uneia din căpeteniile de seamă ale împăratului, apoi să înbrace cu haina pe omul acela pe care vrea să -l cinstească împăratul, să -l plimbe călare pe cal prin locul deschis al cetății, și să se strige înaintea lui: „așa se face omului pe care vrea împăratul să -l cinstească?” împăratul i -a zis lui haman: „ia îndată haina și calul, cum ai zis, și fă așa iudeului mardoheu, care șade la poarta împăratului. nu lăsa nefăcut nimic din ce ai spus.” și haman a luat haina și calul, a îmbrăcat pe mardoheu, l -a plimbat călare pe cal prin locul deschis al cetății, și a strigat înaintea lui: „așa se face omului pe care vrea împăratul să -l cinstească?” mardoheu s'a întors la poarta împăratului, și haman s'a dus în grabă acasă, mîhnit și cu capul acoperit. haman a istorisit nevastei sale zereș și tuturor prietenilor săi tot ce i se întimplase. și înțelepții lui, și nevastă-sa zereș, i-au zis: „dacă mardoheu, înaintea căruia ai început să cazî, este din neamul iudeilor, nu vei putea face nimic împotriva lui, ci vei cădea înaintea lui.” pe cînd îi vorbeau ei încă, au venit famenii împăratului și au luat îndată pe haman la ospățul pe care -l pregătise estera.

7

împăratul și haman s'au dus la ospățul la împărăteasa estera. în această a doua zi, împăratul a zis iarăși esterei, pe cînd beau vin: „care este cererea ta, împărăteasă estero? ea îți va fi împlinită. ce dorești? chiar dacă ai cere jumătate din împărăție, o vei căpăta.” împărăteasa estera a răspuns: „dacă am căpătat trecere înaintea ta, împărate, și dacă găsește cu cale împăratul, dă-mi viața: iată cererea mea; și scapă pe poporul meu: iată dorința mea! căci eu și poporul meu sintem vinduți să fim nimiciți, junghiați și prăpădiți. măcar dacă am fi vinduți să fim robi și roabe, aș tăcea, dar vrăjmașul n'ar putea să înlocuiască perderea făcută împăratului.” împăratul ahașveroș a luat cuvîntul, și a zis împărătesei estera: „cine și unde este acela care are de gînd să facă așa?” estera a răspuns: „apăsătorul, vrăjmașul, este haman, răul acestaj” haman a rămas îngrozit în fața împăratului și a împărătesei. și împăratul, în minia lui, s'a sculat și a părăsit ospățul, și s'a dus în grădina casei împărătești. haman a rămas să-și ceară viața dela împărăteasa estera, căci vedea bine că perderea lui era hotărîtă în mintea împăratului. cînd s'a întors îm-

păratul din grădina casei împărătești în odaia ospățului, a văzut pe haman că se aruncase spre patul pe care era estera, și i -a zis: „cum, să mai și silești pe împărăteasă, la mine, în casa împărătească?” și harbona, unul din fameni, a zis în fața împăratului: „iată, spinzurătoarea pregătită de haman pentru mardoheu, care a vorbit spre binele împăratului, este ridicată în casa lui haman, la o înălțime de cincizeci de coti.” împăratul a zis: „haman să fie spinzurat pe ea!” și au spinzurat pe haman pe spinzurătoarea pe care o pregătise el pentru mardoheu, și minia împăratului s'a potolit.

8

în aceeași zi, împăratul ahașveros a dat împărătesei estera casa lui haman, vrăjmașul iudeilor. și mardoheu a venit înaintea împăratului, căci estera arătase legătura ei de rudenie cu el. împăratul și -a scos inelul, pe care -l luase înapoi dela haman, și l -a dat lui mardoheu. estera, din partea ei, a pus pe mardoheu peste casa lui haman. apoi estera a vorbit din nou înaintea împăratului. s'a aruncat la picioarele lui, a plins, l -a rugat să oprească urmările răutății lui haman, agaghitul, și izbînda planurilor lui împotriva iudeilor. împăratul a întins toiagul împărătesc de aur esterei, care s'a ridicat și a stat în picioare înaintea împăratului. ea a zis atunci: „dacă împăratul găsește cu cale și dacă am căpătat trecerea înaintea lui, dacă lucrul pare potrivit împăratului, și dacă eu sint plăcută înaintea lui, să se scrie ca să se întoarcă scrisorile făcute de haman, fiul lui hamedata, agaghitul, și scrise de el cu gînd să peardă pe iudeii cari sint în toate ținuturile împăratului. căci cum aș putea eu să văd nenorocirea, care ar atinge pe poporul meu, și cum aș putea să văd nimicirea neamului meu?” împăratul ahașveros a zis împărătesei estera și iudeului mardoheu: „iată, am dat esterei casa lui haman, și el a fost spinzurat pe spinzurătoare, pentru că întinse mina împotriva iudeilor. scrieți dar în folosul iudeilor cum vă va plăcea, în numele împăratului, și pecetuiți cu inelul împăratului. căci o scrisoare scrisă în numele împăratului și pecetluită cu inelul împăratului nu poate fi desființată.” logofetii împăratului au fost chemați în vremea aceea, în a douăzei și treia zi a lunii a treia, adică luna sivan, și au scris, după tot ce a poruncit mardoheu, iudeilor, căpetenilor oștirii, dregătorilor și mai marilor celor o sută douăzeci și șapte de ținuturi așezate de la india la etiopia, fiecărui ținut după scrierea lui, fiecărui popor după limba lui, și iudeilor după scrierea și limba lor. au scris în numele împăratului ahașveros, și au pecetuit cu inelul împăratului. au trimis scrisorile prin alergători, călări pe cai și catiri născuți din iepe. prin aceste scrisori, împăratul dădea voie iudeilor, ori în care cetate ar fi fost, să se adune și să -și apere viața, să nimicească, să omoare și să peardă, împreună cu pruncii și femeile lor, pe toți aceia din fiecare popor și din fiecare ținut cari ar lua armele să -i lovească, și să le prădeze averile. aceasta să se facă într-o singură zi, în toate ținuturile împăratului ahașveros, și anume în a treisprezecea zi a lunii a douăsprezecea, adică luna adar. aceste scrisori cuprindeau hotărîrea care trebuia vestită în fiecare

ținut, și dădeau de știre tuturor popoarelor că iudeii stau gata pentru ziua aceea ca să se răzbune pe vrăjmașii lor. alergătorii, călări pe cai și pe catiri, au plecat îndată și în toată graba, după porunca împăratului. hotărîrea a fost vestită și în capitala susa. mardoheu a ieșit dela împărat, cu o haină împărătească albastră și albă, cu o mare cunună de aur, și cu o mantie de în subțire și de purpură. cetatea susa striga și se bucura. pentru iudei nu era decît fericire și bucurie, veselie și slavă. în fiecare ținut și în fiecare cetate, pretutindeni unde ajungea porunca împăratului și hotărîrea lui, a fost între iudei bucurie și veselie, ospete și zile de sărbătoare. și mulți oameni dintre popoarele țării s'au făcut iudei, căci îi apucase frica de iudei.

9

în luna a douăsprezecea, adică luna adar, în a treisprezecea zi a lunii, ziua în care avea să se aducă la îndeplinire porunca și hotărîrea împăratului, și cînd vrăjmașii iudeilor nădăjduseră să stăpînească peste ei, s'a întîmplat tocmai dimpotrivă, că iudeii au stăpînit asupra vrăjmașilor lor. iudeii s'au strîns în cetățile lor, în toate ținuturile împăratului ahașveros, ca să pună mina pe cei ce căutau să -i peardă. nimeni n'a putut să le stea împotriva, căci frica de ei apucase pe toate popoarele! și toți mai marii ținuturilor, căpeteniile oștirii, dregătorii, slujbașii împăratului, au sprijinit pe iudei, din pricina fricei pe care le -o însușia mardoheu. căci mardoheu era puternic în casa împăratului, și faima lui se răspîndea în toate ținuturile, pentru că ajungea din ce în ce mai puternic. iudeii au ucis cu lovituri de sabie pe toți vrăjmașii lor, i-au omorît și i-au prăpădit. au făcut ce au vrut cu vrăjmașii lor. în capitala susa, iudeii au ucis și au prăpădit cinci sute de oameni, și au junghiat pe parșandata, dalfon, aspada, porata, adalia, aridata, parmașta, arizai, aridai, și viaezata, cei zece fii ai lui haman, fiul lui hamedata, vrăjmașul iudeilor. dar n'au pus mina pe averile lor. în ziua aceea, numărul celor ce fuseseră uciși în capitala susa a ajuns la cunoștința împăratului. și împăratul a zis împărătesei estera: „iudeii au ucis și au prăpădit în capitala susa cinci sute de oameni și pe cei zece fii ai lui haman. ce vor fi făcut în celelalte ținuturi ale împăratului?... care -ți este cererea? ea îți va fi împlinită. ce mai dorești? vei căpăta.” estera a răspuns: „dacă împăratul găsește cu cale, să fie îngăduit iudeilor cari sint la susa să facă și mine după porunca de azi, și să spînzure pe lemn pe cei zece fii ai lui haman.” și împăratul a poruncit să se facă așa. porunca a fost adusă la cunoștința poporului din susa. au spinzurat pe cei zece fii ai lui haman. iudeii cari se aflau în susa s'au strîns din nou în a patrusprezecea zi a lunii adar, și au ucis în susa trei sute de oameni. dar n'au pus mina pe averile lor. ceilalți iudei din celelalte ținuturi ale împăratului s'au strîns și și-au apărât viața. au căpătat astfel odihnă, scăpînd de vrăjmașii lor, și au ucis șaptezeci și cinci de mii din cei ce le erau vrăjmași. dar n'au pus mina pe averile lor. aceste lucruri s'au întîmplat în a treisprezecea zi a lunii adar. în ziua a patrusprezecea, iudeii s'au odîhnit, și au făcut din ea o zi de ospăț și de bucurie.

cei ce se aflau la susa, s'au strins în ziua a treisprezecea și a patrusprezecea, dar în ziua a cincisprezecea s'au odihnit, și au făcut din ea o zi de ospăț și de bucurie. de aceea iudeii dela țară, cari locuiesc în cetăți fără ziduri, au făcut din ziua a patrusprezecea a lunii adar o zi de bucurie, de ospăț și de sărbătoare, în care își trimet daruri unii altora. mardoheu a scris aceste lucruri, și a trimis scrisori tuturor iudeilor din toate ținuturile împăratului ahașveros, de aproape și din depărtare. le porunca să prăznuiască în fiecare an ziua a patrusprezecea și a cincisprezecea a lunii adar, ca zile în cari căpătaseră odihnă, scăpînd de vrajmașii lor. le -a poruncit să prăznuiască luna în care întristarea lor se prefăcuse în bucurie și jalea lor în zi de sărbătoare, și să facă din aceste zile niște zile de ospăț și de bucurie, cînd să -și trimeată daruri de mîncare unii altora și să împartă daruri celor lipsiți. iudeii s'au îndatorat să facă ceea ce începuseră să facă și ce le scrisese mardoheu. căci haman, fiul lui hamedata, agaghitul, vrăjmașul tuturor iudeilor, făcuse planul să -i peardă, și aruncase pur, adică sortul, ca să -i omoare și să -i nimicească. dar estera, venind înaintea împăratului, împăratul a poruncit în scris să întoarcă asupra capului lui haman planul cel rău pe care -l făcuse împotriva iudeilor, și să -l spînzure pe lemn, pe el și pe fiii lui. de aceea zilele acestea s'au numit purim, dela numirea pur. potrivit cu tot cuprinsul acestei scrisori, potrivit cu cele ce văzuseră ei înșiși și potrivit cu cele ce li se întimplaseră, iudeii au luat pentru ei, pentru sămînța lor, și pentru toți ceice se vor lipi de ei, hotărîrea și îndatorirea neschimbăcioasă ca să prăznuiască în fiecare an aceste două zile, în felul rînduit, și la vremea hotărîtă. zilele acestea trebuiau să fie pomenite și prăznuite din neam în neam, în fiecare familie, în fiecare ținut și în fiecare cetate. și zilele acestea purim nu trebuiau desființate niciodată din mijlocul iudeilor, nici să se șteargă aducerea aminte de ele printre urmașii lor. împărăteasa estera, fata lui abihail, și iudeul mardoheu au scris stăruitor a doua oară pentruca să întărească scrisoarea privitoare la purim. au trimis scrisori tuturor iudeilor, în cele o sută douăzeci și șapte de ținuturi ale împăratului ahașveros. ele cuprindeau cuvinte de pace și de credincioșie, întărind ținerea acestor zile purim, la vremea hotărîtă, cum le rînduiseră iudeul mardoheu și împărăteasa estera pentru ei, și cum și le rînduiseră și pentru ei înșiși și pentru sămînța lor, cu prilejul postului lor și țițetelor lor. porunca esterei a întărit așezarea acestei sărbători purim, și lucrul acesta a fost scris în carte.

10

împăratul ahașveros a pus un bir asupra țării și asupra ostroavelor mării. toate faptele privitoare la puterea și isprăvile lui, și amănuntele despre mărirea la care a ridicat împăratul pe mardoheu, nu sînt scrise în cartea cronicilor împăraților mezilor și perșilor? căci iudeul mardoheu era cel dintîi după împăratul ahașveros. el era cu vază între iudei și iubit de mulțimea fraților săi, căci a căutat binele poporului său și a vorbit pentru fericirea întregului său neam

în al treilea an al domniei lui ioiachim, împăratul lui iuda, nebuchadnețar, împăratul babilonului, a venit împotriva ierusalimului, și l -a împresurat. domnul a dat în minile lui pe ioiachim, împăratul lui iuda, și o parte din vasele casei lui dumnezeu. nebuchadnețar a dus vasele în țara șinear, în casa dumnezeului său, le -a pus în casa vistieriei dumnezeului său. împăratul a parte poruncă lui aspenaz, căpetenia famenilor săi dregători, să -i aducă vreo cițiva din copiii lui israel de neam împărătesc și de viță boierească, niște tineri fără vreun cusur trupesc, frumoși la chip, inzestrați cu înțelepciune în orice ramură a științei, cu minte ageră și pricepere, în stare să slujească în casa împăratului, și pe cari să -i învețe scrierea și limba haldeilor. împăratul le -a rînduit pe fiecare zi o parte din bucatele dela masa lui și din vinul de care bea el, vrînd să -i crească timp de trei ani, după cari aveau să fie în slujba împăratului. printre ei erau, dintre copiii lui iuda: daniel, hanania, mișael și azaria. căpetenia famenilor dregători le -a pus însă alte nume, și anume: lui daniel i -a pus numele belșațar, lui hanania șadrac, lui mișael meșac, și lui azaria abed-nego. daniel s'a hotărît să nu se spurce cu bucatele alese ale împăratului și cu vinul pe care -l bea împăratul, și a rugat pe căpetenia famenilor dregători să nu -l silească să se spurce. dumnezeu a făcut ca daniel să capete bunăvoință și trecere înaintea căpeteniei famenilor dregători. căpetenia famenilor a zis lui daniel: „mă tem numai de domnul meu împăratul, care a hotărît ce trebuie să mîncăți și să beți, ca nu cumva să vadă fețele voastre mai triste decît ale celorlalți tineri de vîrsta voastră, și să-mi puneți astfel capul în primejdie înaintea împăratului”. atunci daniel a zis îngrijitorului, căruia îi încredințase căpetenia famenilor privegherea asupra lui daniel, hanania, mișael și azaria: „încearcă pe robii tăi zece zile, și să ni se dea de mîncat zarzavaturi și apă de băut; să te uiți apoi la fața noastră și la a celorlalți tineri cari mîncă din bucatele împăratului, și să faci cu robii tăi după cele ce vei vedea;” el i -a ascultat în privința aceasta, și i -a încercat zece zile. după cele zece zile, ei erau mai bine la față și mai grași decît toți tinerii cari mîncau din bucatele împăratului. îngrijitorul lua bucatele și vinul cari le erau rînduite, și le dădea zarzavaturi. dumnezeu a dat acestor patru tineri știință și pricepere pentru tot felul de scrieri, și înțelepciune; mai ales însă a făcut pe daniel priceput în toate vedeniile și în toate visele. la vremea sorocită de împărat ca să -i aducă la el, căpetenia famenilor i -a adus înaintea lui nebuchadnețar. împăratul a stat de vorbă cu ei: dar între toți tinerii aceia, nu s'a găsit niciunul ca daniel, hanania, mișael și azaria. de aceea ei au fost primiți în slujba împăratului. în toate lucrurile cari cereau înțelepciune și pricepere, și de spre cari îi întreba împăratul, îi găsea de zece ori mai destoinici decît toți vrăjitorii și cititorii în stele, cari erau în toată împărăția lui. așa a dus -o daniel pînă în anul dintîi al împăratului cir.

în al doilea an al domniei lui nebuchadnețar, nebuchadnețar a avut niște visuri. duhul îi era turburat, și i -a perit somnul. împăratul a poruncit să cheme pe vrăjitori, pe cititorii în stele, pe descîntători și pe haldei, ca să -i spună visurile. ei au venit, și s'au înfățișat înaintea împăratului. împăratul le -a zis: „am visat un vis; duhul îmi este turburat, și aș vrea să știu visul acela.” haldeii au răspuns împăratului în limba aramaică: „vecinic să trăiești, împărate! spune robilor tăi visul, și-ți vom arăta tilcuirea lui;” împăratul a luat iarăș cuvîntul și a zis haldeilor: „mi -a scăpat din minte lucrul acela: dacă nu-mi veți veți face cunoscut visul și tilcuirea lui, veți fi făcuți bucăți, și casele voastre vor fi prefăcute într'un morman de murdării. dar dacă-mi veți spune visul și tilcuirea lui, veți primi dela mine daruri și răsplăti, și mare cinste. deaceea, spuneți-mi visul și tălmăcirea lui;” ei au răspuns a doua oară: „să spună împăratul robilor săi visul, și i -l vom tălmăci;” împăratul a luat iarăș cuvîntul și a zis: „văd, cu adevărat, că voiți să ciștiगाți vreme, pentru că vedeți că lucrul mi -a scăpat din minte. dacă deci nu-mi veți spune visul, vă așteaptă pe toți aceeaș soartă, fiindcă vreți să vă înțelegeți ca să-mi spuneți minciuni și neadevăruri, pînă se vor schimba vremurile. de aceea, spuneți-mi visul, ca să știu dacă sînteți în stare să mi -l și tilcuți;” haldeii au răspuns împăratului: „nu este nimeni pe pămînt, care să poată spune ce cere împăratul; deaceea niciodată niciun împărat, oricît de mare și puternic ar fi fost, n'a cerut așa ceva dela niciun vrăjitor, cititor în stele sau haldeu! ce cere împăratul este greu; nu este nimeni care să spună lucrul acesta împăratului, afară de zei, a căror locuință nu este printre muritorii;” la auzul acestor cuvinte, împăratul s'a miniat, și s'a supărat foarte tare. a poruncit să piardă pe toți înțelepții babilonului. hotărîrea ieșise, înțelepții începuseră să fie omorîți, și căutau și pe daniel și pe tovarășii lui, ca să -i piardă. atunci daniel a vorbit cu minte și cu judecată lui arioc, căpetenia străjerilor împăratului, care ieșise să omoare pe înțelepții babilonului. a luat cuvîntul și a zis lui arioc, căpitanul împăratului: „pentruce a dat împăratul o poruncă atît de aspră;” arioc a spus lui daniel cum stau lucrurile. și daniel s'a dus la împărat, și l -a rugat să -i dea vreme ca să dea împăratului tilcuirea. apoi daniel s'a dus în casa lui, și a spus despre lucrul acesta tovarășilor săi hanania, mișael și azaria, rugîndu -i să ceară îndurarea dumnezeului cerurilor pentru această taină, ca să nu piară daniel și tovarășii săi odată cu ceilalți înțelepți ai babilonului. după aceea i s'a descoperit lui daniel taina într'o vedenie în timpul nopții. și daniel a binecuvîntat pe dumnezeul cerurilor. daniel a luat cuvîntul și a zis: „binecuvîntat să fie numele lui dumnezeu, din vecinicie în vecinicie! a lui este înțelepciunea și puterea. el schimbă vremurile și împrejurările; el răstoarnă și pune pe împărați; el dă înțelepciune înțelepților și pricepere celor pricepuți! el descoperă ce este adînc și ascuns; el știe ce este în întunec și la el locuiește lumina.... pe tine, dumnezeul părinților mei, te slăvesc și te laud că mi-ai dat înțelepciune și putere, și mi-ai făcut cunoscut ce ți-am cerut noi; căci ne-ai de-

scoperit taina împăratului; după aceea, daniel s'a dus la arioc, căruia îi poruncise împăratul să piardă pe înțelepții babilonului; s'a dus, și i -a vorbit așa: „nu pierde pe înțelepții babilonului! du-mă înaintea împăratului, și voi da împăratului tilcuirea; arioc a dus degrabă pe daniel înaintea împăratului, și i -a vorbit așa: „am găsit între prinșii de război ai lui iuda un om care va da împăratului tilcuirea; împăratul a luat cuvântul și a zis lui daniel, care se numea belșațar, „ești tu în stare să-mi spui visul pe care l-am visat și tilcuirea lui; daniel a răspuns înaintea împăratului, și a zis: „ce cere împăratul este o taină pe care înțelepții, cititorii în stele, vrăjitorii și ghicitorii nu sînt în stare s'o descopere împăratului. dar este în ceruri un dumnezeu, care descopere tainele, și care face cunoscut împăratului nebuchadnetar ce se va întîmpla în vremurile de pe urmă. iată visul tău și vedeniile pe cari le-ai avut în patul tău. în patul tău, împărate, ți-au venit în minte gânduri cu privire la cele ce vor fi după aceste vremuri; și celce descopere tainele ți -a făcut cunoscut ce se va întîmpla. însă dacă mi s'a descoperit taina aceasta, nu înseamnă că este în mine o înțelepciune mai mare decît a tuturor celor vii, ci pentru ca să se dea împăratului tilcuirea ei, și să afli ce-ți dorește inima să știi. tu, împărate, te uitați, și iată că ai văzut un chip mare. chipul acesta era foarte mare, și de o strălucire nemai pomenită. stătea în picioare înaintea ta, și înfățișarea lui era înfricoșătoare. capul chipului acestuia era de aur curat; pieptul și brațele îi erau de argint; pîntecele și coapsele îi erau de aramă; fluierale picioarele, de fer; picioarele, parte de fer, și parte de lut. tu te uitați la el, și s'a deslipit o piatră, fără ajutorul vreunei mini, a izbit picioarele de fer și de lut ale chipului, și le -a făcut bucăți. atunci ferul, lutul, arama, argintul și aurul s'au sfărîmat împreună și s'au făcut ca pleava din arie vară; le -a luat vîntul, și nici urmă nu s'a mai găsit din ele. dar piatra, care sfărîmase chipul, s'a făcut un munte mare, și a umplut tot pămîntul. iată visul. acum îi vom spune și tilcuirea înaintea împăratului. tu, împărate, ești împăratul împăraților, căci dumnezeul cerurilor ți -a dat împărăție, putere, bogăție și slavă. el ți -a dat în mini, ori unde locuiesc ei, pe copiii oamenilor, fiarele cîmpului și păsările cerului, și te -a făcut stăpîn peste toate acestea: tu ești capul de aur! după tine, se va ridica o altă împărăție, mai neînsemnată decît a ta; apoi o a treia împărăție, care va fi de aramă, și care va stăpîni peste tot pămîntul. va fi o a patra împărăție, tare ca ferul; după cum ferul sfărîmă și rupe totul, și ea va sfărîma și va rupe totul, ca ferul care face totul bucăți. și după cum ai văzut picioarele și degetele picioarelor parte de lut de olar și parte de fer, tot așa și împărăția aceasta va fi împărțită; dar va rămînea în ea ceva din tăria ferului, tocmai așa cum ai văzut ferul amestecat cu lutul. și după cum degetele dela picioare erau parte de fer și parte de lut, tot așa și împărăția aceasta va fi în parte tare și în parte plîndă. dacă ai văzut ferul amestecat cu lutul, înseamnă că se vor amesteca prin legături omenești de căsătorie, dar nu vor fi lipiți unul de altul, după cum ferul nu se poate uni cu lutul. dar în vremea acestor împărății, dumnezeul cerurilor va ridica o împărăție, care nu va fi nimicită niciodată, și care nu va trece supt stăpînirea unui alt popor. ea va

sfărîma și va nimici toate cele împărății, și ea însăși va dăinui vecinic. aceasta înseamnă piatra, pe care ai văzut -o deslipindu-se din munte, fără ajutorul vreunei mini, și care a sfărîmat ferul, arama, lutul, argintul și aurul. dumnezeul cel mare a făcut deci cunoscut împăratului ce are să se întîmple după aceasta. visul este adevărat, și tilcuirea lui este temeinică.” atunci împăratul nebuchadnetar a căzut cu fața la pămînt și s'a închinat înaintea lui daniel, și a poruncit să i se aducă jertfe de mîncare și miresme. împăratul a vorbit lui daniel și a zis: „cu adevărat, dumnezeul vostru este dumnezeul dumnezeilor și domnul împăraților, și el descopere tainele, fiindcă ai putut să descoperi taina aceasta;” apoi împăratul a înălțat pe daniel, și i -a dat daruri multe și bogate; i -a dat stăpînire peste tot ținutul babilonului, și l -a pus ca cea mai înaltă căpetenie a tuturor înțelepților babilonului. daniel a rugat pe împărat să dea grija treburilor ținutului babilonului în mina lui șadrac, meșac și abed-nego. daniel însă a rămas la curtea împăratului.

3

împăratul nebuchadnetar a făcut un chip de aur, înalt de șase zeci de coți și lat de șase coți. l -a ridicat în vînt, în ținutul babilonului. împăratul nebuchadnetar a poruncit să cheme pe dregători, pe îngrijitori și pe cirmuitori, pe judecătorii cei mari, pe vistiernici, pe legiuitori, pe judecatori, și pe toate căpeteniile ținuturilor, ca să vină la sfințirea chipului, pe care l -a înălțase împăratul nebuchadnetar. atunci dregătorii, îngrijitorii și cirmuitorii, judecătorii cei mari, vistiernicii, legiuitorii, judecătorii, și toate căpeteniile ținuturilor, s'au strîns la sfințirea chipului pe care l -a înălțase împăratul nebuchadnetar. s'au așezat înaintea chipului pe care l -a înălțase nebuchadnetar. iar un crainic a strigat cu glas tare: „iați ce vi se poruncește, popoare, neamuri, oameni de toate limbile! în clipa cînd veți auzi sunetul trimbiței, cavalului, chitarei, alăutei, psaltirii, cimpoiului, și a tot felul de instrumente de muzică, să vă aruncați cu fața la pămînt, și să vă închinați chipului de aur, pe care l -a înălțat împăratul nebuchadnetar. rîcine nu se va arunca cu fața la pămînt și nu se va închina, va fi aruncat chiar în clipa aceea în mijlocul unui cuptor aprins.” - de aceea, în clipa cînd au auzit toate popoarele sunetul trimbiței, cavalului, chitarei, alăutei, psaltirii, și a tot felul de instrumente de muzică, toate popoarele, neamurile, oamenii de toate limbile s'au aruncat cu fața la pămînt și s'au închinat chipului de aur pe care l -a înălțase împăratul nebuchadnetar. cu prilejul acesta, și în aceeași vreme, cîțiva haldei s'au apropiat și au pîrît pe iudei. ei au luat cuvîntul și au zis împăratului nebuchadnetar: „să trăiești vecinic împărate! ai dat o poruncă, după care toți cei ce vor auzi sunetul trimbiței, cavalului, chitarei, alăutei, psaltirii, cimpoiului și a tot felul de instrumente de muzică, vor trebui să se arunce cu fața la pămînt, și să se închine chipului de aur; și după care, oricine nu se va arunca cu fața la pămînt, și nu se va închina, va fi aruncat în mijlocul unui cuptor aprins. dar, sînt niște iudei, cărora le-ai dat în grijă trebile ținutului babilonului, și anume șadrac, meșac

și abed-nego, oameni cari nu țin seama deloc de tine, împărate. ei nu slujesc dumnezeilor tăi, și nu se închină chipului de aur pe care l-ai înălțat tu? atunci nebudadnetar, miniat și plin de urgie, a dat poruncă să aducă pe șadrac, meșac și abed-nego. și oamenii aceștia au fost aduși îndată înaintea împăratului. ebucadnetar a luat cuvîntul, și le -a zis: „inadins oare, șadrac, meșac și abed-nego, nu sluiți voi dumnezeilor mei, și nu vă închinați chipului de aur, pe care l-am înălțat? acum fiți gata, și în clipa cînd veți auzi sunetul trimbiței, cavalului, chitarei, alăutei, psaltirii, cîmpoiului și a tot felul de instrumente, să vă aruncați cu fața la pămînt, și să vă închinați chipului pe care l-am făcut; dacă nu vă veți închina lui, veți fi aruncați pe dată în mijlocul unui cuptor aprins! și care este dumnezeul acela, care vă va scoate din mina mea?” șadrac, meșac și abed-nego au răspuns împăratului nebudadnetar: „noi n'avem nevoie să-ți răspundem la cele de mai sus. iată, dumnezeul nostru, căruia îi slujim, poate să ne scoată din cuptorul aprins, și ne va scoate din mina ta, împărate. și chiar de nu ne va scoate, să știi, împărate, că nu vom slui dumnezeilor tăi, și nici nu ne vom închina chipului de aur, pe care l-ai înălțat!” la auzul acestor cuvinte, nebudadnetar s'a umplut de minie, și și -a schimbat fața, întorcîndu-și privirile împotriva lui șadrac, meșac și abed-nego. a luat din nou cuvîntul și a poruncit să încălzească de șapte ori mai mult cuptorul, de cum se cădea să -l încălzească. apoi a poruncit unora din cei mai voinici ostași din ostirea lui să lege pe șadrac, meșac și abed-nego, și să -i arunce în cuptorul aprins. amenii aceștia au fost legați cu ismenele, cămășile, mantalele și celelalte haine ale lor, și aruncați în mijlocul cuptorului aprins. fiindcă porunca împăratului era acrisă pe cuptorul era neobcinit de încălzit, flacăra a acris pe toți oamenii, cari aruncaseră în el pe șadrac, meșac și abed-nego. dar acești trei oameni: șadrac, meșac și abed-nego, au căzut legați în mijlocul cuptorului aprins. atunci împăratul nebudadnetar s'a înspăimîntat, și s'a sculat repede. a luat cuvîntul, și a zis sfetnicilor săi: „n'am aruncat noi în mijlocul focului trei oameni legați?” ei au răspuns împăratului: „negreșit, împărate!” el a luat iarăș cuvîntul și a zis: „ei bine, eu văd patru oameni umblind slobozi în mijlocul focului, și nevătămați; și chipul celui de al patrulea seamănă cu al unui fiu de dumnezei;” apoi nebudadnetar s'a apropiat de gura cuptorului aprins, și, luînd cuvîntul, a zis: „șadrac, meșac și abed-nego, slujitorii dumnezeului celui prea înalt, ieșiți afară și veniți încoace!” șadrac, meșac și abed-nego au ieșit din mijlocul focului. dregătorii, îngrijitorii, cîrmuitorii, și sfetnicii împăratului s'au strîns și au văzut că focul n'avusese nici o putere asupra trupului acestor oameni, că nici perii capului lor nu se pîrliseră, hainele le rămăseseră neschimbate, și nici măcar miros de foc nu se prinsese de ei. ebucadnetar a luat cuvîntul, și a zis: „binecuvîntat să fie dumnezeul lui șadrac, meșac și abed-nego, care a trimis pe îngerul său și a izbăvit pe slujitorii săi cari s'au încrezut în el, au călcat porunca împăratului și și-au dat mai degrabă trupurile lor de cit să slujească și să se închine altui dumnezeu de cit dumnezeului lor! iată acum porunca pe care o dau: orice om din orice popor, neam sau limbă ar fi, care va vorbi rău

de dumnezeul lui șadrac, meșac și abed-nego, va fi făcut bucăți și casa lui va fi prefăcută într'un morman de murdărie, pentru că... nu este niciun alt dumnezeu, care să poată izbăvi ca el.” după aceea, împăratul a înălțat pe șadrac, meșac și abed-nego la mare cinste, în ținutul babilonului.

4

nebudadnetar, împăratul, către toate popoarele, neamurile, oamenii de toate limbile, cari locuiesc pe tot pămîntul: să aveți multă pace! am găsit cu cale să fac cunoscut semnele și minunile, pe cari le -a făcut dumnezeul cel prea înalt față de mine. cit de mari sint semnele lui și cit de puternice sint minunile lui! împărăția lui este o împărăție vecinică, și stăpînirea lui dăinuiește din neam în neam! eu, nebudadnetar, trăiam liniștit în casa mea, și fericit în palatul meu. am visat un vis, care m'a înspăimîntat; gîndurile de cari eram urmărit în patul meu și vedeniile duhului meu mă umpleau de groază. am poruncit atunci să aducă înaintea mea pe toți înțelepții babilonului, ca să-mi tilcuiască visul. îndată au venit vrăjitorii, cititorii în stele, haldeii și ghicitorii. le-am spus visul, și nu mi l-au putut tilcu. la urmă de tot, s'a înfățișat înaintea mea daniel, numit belșatar, după numele dumnezeului meu, și care are în el duhul dumnezeilor celor sfinți. i-am spus visul, și am zis: „belșatаре, căpetenia vrăjitorilor, știu că ai în tine duhul dumnezeilor sfinți, și că pentru tine nici o taină nu este grea; deci tilcuiește-mi vedeniile, pe cari le-am avut în vis. iată vedeniile cari mi-au trecut prin cap, cînd eram în pat. mă uitam, și iată că în mijlocul pămîntului era un copac foarte înalt. copacul acesta s'a făcut mare și puternic, virful lui se înălța pînă la ceruri, și se vedea dela marginile întregului pămînt. frunza lui era frumoasă, și avea roade multe; în el se găsea hrană pentru toți; fiarele cîmpului se adăposteau supt umbra lui, păsările cerului își făceau cuibul în ramurile lui, și orice făptură vie se hrănea din el. în vedeniile cari-mi treceau prin cap, în patul meu, mă uitam, și iată că s'a pogorît din ceruri un străjer sfînt. el a strigat cu putere și a vorbit așa: „tăiați copacul, și rupeți ramurile; scuturați -i frunza și risipiți roadele; fugăriti fiarele de supt el, și păsările din ramurile lui! dar trunchiul cu rădăcinile lui, lăsați -l în pămînt, și legați -l cu lanțuri de fer și de aramă, în iarba de pe cîmp, ca să fie udat de roua cerului, și să fie la un loc cu fiarele în iarba pămîntului. inima lui de om i se va preface într'o inimă de fiară, și vor trece șapte vremuri peste el. hotărîrea aceasta a fost luată în sfatul străjerilor, și pusă la cale înaintea sfinților, ca să știe cei vii că cel prea înalt stăpînește peste împărăția oamenilor, că o dă cui îi place, și înălță pe ea pe cel mai de jos dintre oameni!” iată visul pe care l-am visat, eu, împăratul nebudadnetar. tu, belșatar, tilcuiește -l, fiindcă toți înțelepții din împărăția mea nu pot să mi -l tilcuiască; tu însă poți, căci ai în tine duhul dumnezeilor sfinți.” atunci daniel, numit belșatar, a rămas uimit o clipă, și gîndurile lui îl tulburau. împăratul a luat din nou cuvîntul, și a zis: „belșatаре, să nu te turbure visul și tilcuirea!” belșatar a răspuns: „domnul meu, visul acesta să fie pentru vrăjmașii tăi, și tilcuirea lui pen-

tru protivnicii tăi! copacul pe care l-ai văzut, care se făcuse atît de mare și puternic, încît i se înălța virful pînă la ceruri și se vedea dela toate capetele pămîntului; copacul acesta, a cărui frunză era așa de frumoasă și care avea roade atît de multe și în care era hrană pentru toți, supt care se adăposteau fiarele cîmpului, și în ramurile căruia își făceau-cuibul păsările cerului, ești tu, împărate, care ai ajuns mare și puternic, a cărui mărime a crescut și s'a înălțat pînă la ceruri, și a cărui stăpînire se întinde pînă la marginile pămîntului. împăratul a văzut pe un străjer sfînt pogorîndu-se și zicînd: „tăiați copacul, și nimiciți -l; dar trunchiul cu rădăcinile lui lăsați -l în pămînt, și legați -l cu lanțuri de fer și de aramă, în iarba de pe cîmp, ca să fie udat de roua cerului, și să stea la un loc cu fiarele cîmpului, pînă vor trece șapte vremuri peste el”. Iată tilcuirea acestui fapt, împărate, iată hotărîrea celui prea înalt, care se va împlini asupra domnului meu împăratul. te vor izgoni din mijlocul oamenilor, vei locui la un loc cu fiarele cîmpului, și îți vor da să mănînci iarbă ca la boi; vei fi udat de roua cerului și șapte vremi vor trece peste tine, pînă vei cunoaște că cel prea înalt stăpînește peste împărăția oamenilor și o dă cui vrea. porunca să lase trunchiul cu rădăcinile copacului, înseamnă că împărăția ta îți va rămînea ție îndată ce vei recunoaște stăpînirea celui ce este în ceruri. deaceia, împărate, placă-ți sfatul meu! pune capăt păcatelor tale, și trăiește în neprihănire, rupe -o cu nelegiuirile tale, și ai milă de cei nenorociți, și poate că ți se va prelungi fericirea! toate aceste lucruri s'au împlinit asupra împăratului nebudacnețar. după douăsprezece luni, pe cînd se plimba pe acoperișul palatului împărețesc din babilon, împăratul a luat cuvîntul și a zis: „oare nu este acesta babilonul cel mare, pe care mi l-am zidit eu, ca loc de ședere împărețească, prin puterea bogăției mele și spre slava măreției mele?” u se sfîrșise încă vorba aceasta a împăratului, și un glas s'a pogorit din cer și a zis: „află, împărate nebudacnețar, că ți s'a luat împărăția! te vor izgoni din mijlocul oamenilor, și vei locui la un loc cu fiarele cîmpului; îți vor da să mănînci iarbă ca la boi, și vor trece peste tine șapte vremi, pînă vei recunoaște că cel prea înalt stăpînește peste împărăția oamenilor și că o dă cui vrea!” - chiar în clipa aceea, s'a împlinit cuvîntul acela asupra lui nebudacnețar. a fost izgonit din mijlocul oamenilor, a mîncat iarbă ca boii, trupul i -a fost udat de roua cerului, pînă i -a crescut părul ca penele vulturului, și unghiile ca ghiarele păsărilor.“ după trecerea vremii sorocite, eu, nebudacnețar, am ridicat ochii spre cer, și mi -a venit iarăș mîntea la loc. am binecuvîntat pe cel prea înalt, am lăudat și slăvit pe cel ce trăiește vecinic, acela a cărui stăpînire este vecinică, și a cărui împărăție dăinuiește din neam în neam. toți locuitorii pămîntului sînt o nimica înaintea lui; el face ce vrea cu oastea cerurilor și cu locuitorii pămîntului, și nimeni nu poate să stea împotriva miniei lui, nici să -i zică: „ce faci?” în vremea aceea, mi -a venit mîntea înapoi; slava împărăției mele, măreția și strălucirea mea mi s'au dat înapoi; sfetnicii și mai marii mei din nou m'au căutat; am fost pus iarăș peste împărăția mea, și puterea mea a crescut. acum, eu, nebudacnețar, laud, înălț și slăvesc pe împăratul cerurilor, căci toate lucrările lui sînt

adevărate, toate căile lui sînt drepte, și el poate să smerească pe ceice umblă cu mindrie;

5

împăratul belșatar a făcut un mare ospăț celor o mie de mai mari ai lui, și a băut vin înaintea lor. și în cheful vinului, a poruncit să aducă vasele de aur și de argint, pe cari le luase tatăl său nebudacnețar din templul dela ierusalim, ca să bea cu ele împăratul și mai marii lui, nevestele și țiitoarele lui. au adus îndată vasele de aur, cari fuseseră luate din templu, din casa lui dumnezeu din ierusalim, și au băut din ele împăratul și mai marii lui, nevestele și țiitoarele lui. au băut vin, și au lăudat pe dumnezeii de aur, de argint, de aramă și de fer, de lemn și de piatră. în clipa aceea, s'au arătat degetele unei mîni de om, și au scris, în fața sfeșnicului, pe tenciuiala zidului palatului împărețesc. împăratul a văzut această bucată de mină, care a scris. atunci împăratul a îngălbenit, și gîndurile atît l-au tulburat că i s'au desfacut încheieturile șoldurilor, și genunchii i s'au izbit unul de altul. împăratul a strigat în gura mare să i se aducă cetitorii în stele, haldeii și ghicitorii. apoi împăratul a luat cuvîntul și a zis înțeleptilor babilonului: „oricine va putea citi scrisoarea aceasta și mi -o va tilcui, va fi îmbrăcat cu purpură, va purta un lăntșor de aur la git, și va avea locul al treilea în cîrmuirea împărăției.” toți înțelepții împăratului au intrat, dar n'au putut nici să citească scrisoarea și nici s'o tilcuiască împăratului. din pricina aceasta împăratul belșatar s'a spăimîntat foarte tare, fața i s'a îngălbenit și mai marii lui au rămas incremenți. împăratea, la auzul cuvintelor împăratului și mai marilor lui, a intrat în odaia ospățului, a luat cuvîntul și a vorbit astfel: „să trăiești vecinic, împărate! să nu te turbure gîndurile tale, și să nu ți se îngălbenească fața! în împărăția ta este un om, care are în el duhul dumnezeilor celor sfinți; și pe vremea tatălui tău, s'au găsit la el lumini, pricepere și o înțelepciune dumnezeiască. de aceea împăratul nebudacnețar, tatăl tău, da, tatăl tău, împărate, l -a pus mai mare peste vrăjitori, cititori în stele, haldei, ghicitori, și anume, pentru că s'a găsit la el, la daniel, numit de împărat belșatar, un duh înalt, știință și pricepere, puțință să tilcuiască visele, să lămurească întrebările grele, și să deslege lucrurile încîlcite. să fie chemat dar daniel, și el îți va da tilcuirea!” atunci daniel a fost adus înaintea împăratului. împăratul a luat cuvîntul, și a zis lui daniel: „tu ești daniel acela, unul din prinșii de război ai lui iuda, pe cari i -a adus aici din iuda, tatăl meu împăratul? am aflat despre tine că ai în tine duhul dumnezeilor, și că la tine se găsesc lumini, pricepere, și o înțelepciune nemaipomenită. au adus înaintea mea pe înțelepți și pe cititorii în stele, ca să citească scrierea aceasta și să mi -o tilcuiască; dar n'au putut să tilcuiască aceste cuvinte. am aflat că tu poți să tilcuiști și să deslegi întrebări grele; acum, dacă vei putea să citești scrierea aceasta și să mi -o tilcuiști, vei fi îmbrăcat cu purpură, vei purta un lăntșor de aur la git, și vei avea locul al treilea în cîrmuirea împărăției!” daniel a răspuns îndată înaintea împăratului: „ține-ți darurile, și dă altuia răsplătirile tale! totuș voi citi împăratului scrierea, și i -o

voi tilcui. împărate, dumnezeul cel prea înalt dăduse tatălui tău nebudacnețar: împărăție, mărime, slavă și strălucire; și din pricina mării pe care i -o dăduse, toate popoarele, neamurile, oamenii de toate limbile se temeau și tremurau înaintea lui. căci împăratul omora pe cine voia, și lăsa cu viață pe cine voia; înălța pe cine voia, și scobora pe cine voia. dar când i s'a îngîmfat inima și i s'a împietrit duhul pînă la mindrie, a fost aruncat de pe scaunul lui împărătesc și a fost despuiat de slava lui; a fost izgonit din mijlocul copiilor oamenilor, inima i s'a făcut ca a fiarelor, și a locuit la un loc cu mîgarii sălbatici; i-au dat să mănînce iarbă ca la boi, și trupul i -a fost udat cu roua cerului, pînă cînd a recunoscut că dumnezeul cel prea înalt stăpînește peste împărăția oamenilor și că o dă cui vrea. dar tu, belșatar, fiul lui, nu ți-ai smerit inima, măcarcă ai știut toate aceste lucruri. ci te-ai înălțat împotriva domnului cerurilor; vasele din casa lui au fost aduse înaintea ta, și ați băut vin cu ele, tu și mai marii tăi, nevestele și țiitoarele tale; ai lădat pe dumnezeii de argint, de aur, de aramă, de fer, de lemn și de piatră, cari nici nu vād, nici n'aud, și nici nu pricep nimic, și n'ai slăvit pe dumnezeul în mina căruia este suflarea ta și toate căile tale! de aceea a trimis el acest cap de mină, care a scris scrierea aceasta. iată însă scrierea care a fost scrisă: „numărat, numărat, cîntărit, și împărțit” și iată tilcuirea acestor cuvinte. numărat, înseamnă că dumnezeu ți -a numărat zilele domniei, și i -a pus capăt. cîntărit, înseamnă că ai fost cîntărit în cumpănă și ai fost găsit ușor! împărțit, înseamnă că împărăția ta va fi împărțită, și dată mezilor și perșilor; îndată, belșatar a dat poruncă, și au îmbrăcat pe daniel cu purpură, i-au pus un lăntîșor de aur la gît, și au dat de știre că va avea locul al treilea în cîrmuirea împărăției. dar chiar în noaptea aceea, belșatar, împăratul haldeilor, a fost omorît. și a pus mina pe împărăție dăriu, medul, care era în vîrstă de șasezeci și doi de ani.

6

dăriu a găsit cu cale să pună peste împărăție o sută douăzeci de dregători, cari trebuiau să fie răspîndiți în toată împărăția; a pus în fruntea lor trei căpetenii, în numărul cărora era și daniel. dregătorii aceștia aveau să le dea socoteală, ca împăratul să nu sufere nici o pagubă. daniel însă întrecu pe toate aceste căpetenii și pe dregători, pentru că în el era un duh înalt; și împăratul se gîdea să -l pună peste toată împărăția. atunci căpeteniile și dregătorii au căutat să afle ceva asupra lui daniel, ca să -l pîrască în ce privea treburile împărăției. dar n'au putut să găsească nimic, niciun lucru vrednic de mustrare, pentru că el era credincios, și nu se găsea nici o greșală la el și niciun lucru rău. atunci oamenii aceștia au zis: „nu vom găsi niciun cuvînt de plîngere împotriva acestui daniel, afară numai dacă am găsi vreunul în legea dumnezeului lui;” apoi aceste căpetenii și dregătorii aceștia s'au dus cu mare zarvă la împărat, și i-au vorbit așa: „să trăiești vecinic, împărate dăriu! toate căpeteniile împărăției, îngrijitorii, dregătorii, sftetnicii, și cîrmuitorii sînt de părere să se dea o poruncă împărătească, însoțită de o aspră oprire, care

să spună că oricine va înălța, în timp de trei zeci de zile, rugăciuni către vreun dumnezeu sau către vreun om, afară de tine, împărate, va fi aruncat în groapa cu lei. acum, împărate, întărește oprirea, și iscălește porunca aceasta, pentru că să nu se poată schimba, după legea mezilor și perșilor, care, odată dată, rămîne neschimbată.” în urma celor de mai sus, împăratul dăriu a scris porunca și oprirea. cînd a aflat daniel că s'a iscălit porunca, a intrat în casa lui, unde ferestrele odăii de sus erau deschise înspre ierusalim, și de trei ori pe zi ingenunchea, se ruga și lăuda pe dumnezeul lui, cum făcea și mai înainte. atunci oamenii aceștia au dat năvală în casă, și au găsit pe daniel rugîndu-se și chemînd pe dumnezeul lui. apoi s'au înfățișat înaintea împăratului, și i-au zis cu privire la oprirea împărătească: „n'ai scris tu o oprire, care spune că oricine va înălța, timp de trei zeci de zile, rugăciuni vreunui dumnezeu sau vreunui om, afară de tine, împărate, să fie aruncat în groapa cu lei? ” împăratul a răspuns: „lucrul acesta este adevărat, după legea mezilor și perșilor, care nu se poate schimba;” ei au luat din nou cuvîntul și au zis împăratului: „daniel, unul din prinșii de război ai lui iuda, nu ține deloc seama de tine, împărate, nici de oprirea pe care ai scris -o, și își face rugăciunea de trei ori pe zi;” împăratul s'a mîhnit foarte mult cînd a auzit lucrul acesta; s'a gîndit cum ar putea să scape pe daniel; și pînă la asfințitul soarelui s'a trudit să -l scape. dar oamenii aceia au stăruit de împărat, și i-au zis: „să știi, împărate, că, după legea mezilor și perșilor, orice oprire sau orice poruncă, întărită de împărat, nu se poate schimba;” atunci împăratul a poruncit să aducă pe daniel, și să -l arunce în groapa cu lei. împăratul a luat cuvîntul și a zis lui daniel: „dumnezeul tău, căruia necurmat îi slujești, să te scape;” au adus o pîatră, și au pus -o la gura gropii. împăratul a pecetluit -o cu inelul lui și cu inelul mai marilor lui, ca să nu se schimbe nimic cu privire la daniel. împăratul s'a întors apoi în palatul său, a petrecut noaptea fără să mănînce, nu i s'a adus nicio țiitoare, și n'a putut să doarmă. în revărsatul zorilor, însă, împăratul s'a sculat și s'a dus în grabă la groapa cu lei. și apropiindu-se de groapă, a chemat pe daniel cu un glas plîngător. împăratul a luat cuvîntul, și a zis lui daniel: „daniele, robul dumnezeului celui viu, a putut dumnezeul tău, căruia îi slujești necurmat, să te scape de lei;” și daniel a zis împăratului: „vecinic să trăiești, împărate! dumnezeul meu a trimis pe ingerul său și a închis gura leilor, cari nu mi-au făcut niciun rău, pentru că am fost găsit nevinovat înaintea lui. și nici înaintea ta, împărate, n'am făcut nimic rău;” atunci împăratul s'a bucurat foarte mult, și a poruncit să scoată pe daniel din groapă. daniel a fost scos din groapă, și nu s'a găsit nicio rană pe el, pentru că avusese încredere în dumnezeul său. împăratul a poruncit să aducă pe oamenii aceia cari pîrșiseră pe daniel. și au fost aruncați în groapa cu lei, ei, copiii lor și nevestele lor; și, pînă să ajungă în fundul gropii, leii i-au și apucat și le-au fărîmitat oasele. după aceea, împăratul dăriu a scris o scrisoare către toate popoarele, către toate neamurile, către oamenii de toate limbile, cari locuiau în toată împărăția: „pacea să vă fie dată din belșug!” poruncesc ca, în toată întinderea împărăției mele, oamenii să se

teamă și să se înfricoșeze de dumnezeul lui daniel. căci el este dumnezeul cel viu, și el dăinuiește vecinic; împărăția lui nu se va nimici niciodată, și stăpînirea lui nu va avea sfîrșit. el izbăvește și mintuiește, el face semne și minuni în ceruri și pe pămînt. el a izbăvit pe daniel din ghirele leilor; daniel a dus - o bine supt domnia lui daniel și supt domnia lui cir, persanul.

7

în anul dintii al lui belșatar, împăratul babilonului, daniel a visat un vis și a avut vedenii în mintea lui, pe cînd era în pat. în urmă a scris visul și a istorisit lucrurile de căpetenie. daniel a început și a zis: „în vedenia mea de noapte am văzut cum cele patru vînturi ale cerurilor au izbucnit pe marea cea mare. și patru fiare mari au ieșit din mare, deosebite una de alta. cea dintii semăna cu un leu, și avea aripi de vultur. m'am uitat la ea, pînă în clipa cînd i s'au smuls aripile; și, sculindu-se de pe pămînt, a stat drept în picioare ca un om, și i s'a dat o inimă de om. și, iată că o a doua fiară era ca un urs și stătea într'o rină; avea trei coaste în gură între dinți; și i s'a zis: „scoală-te, și mănincă multă carne;” după aceea m'am uitat mai departe și iată o alta ca un pardos, care avea pe spate patru aripi ca o pasăre; fiara aceasta avea și patru capete, și i s'a dat stăpînire. după aceea m'am uitat în vedeniile mele de noapte, și iată că era o a patra fiară, nespus de grozav de înspăimîntătoare și de puternică; avea niște dinți mari de fer, minca, sfărîma, și călca în picioare ce mai rămînea; era cu totul deosebită de toate fiarele de mai înainte, și avea zece coarne. m'am uitat cu băgare de seamă la coarne, și iată că un alt corn mic a ieșit din mijlocul lor, și dinaintea acestui corn au fost smulse trei din cele dintii coarne. și cornul acesta avea niște ochi ca ochii de om, și o gură... care vorbea cu trufie. mă uitam la aceste lucruri, pînă cînd s'au așezat niște scaune de domnie. și un îmbătrînit de zile a șezut jos. haina lui era albă ca zăpada, și părul capului lui era ca niște lînă curată; scaunul lui de domnie era ca niște flăcări de foc, și roatele lui ca un foc aprins. un rîu de foc curgea și ieșea dinaintea lui. mii de mii de slujitori îi slujeau, și de zece mii de ori zece mii stăteau înaintea lui. s'a ținut judecata și s'au deschis cărțile. eu mă uitam mereu, din pricina cuvintelor pline de trufie, pe cari le rostea cornul acela: m'am uitat pînă cînd fiara a fost ucisă, și trupul ei a fost nimicit și aruncat în foc, ca să fie ars. și celelalte fiare au fost desbrăcate de puterea lor, dar li s'a îngăduit o lungire a vieții pînă la o vreme și un ceas anumit. m'am uitat în timpul vedeniilor mele de noapte, și iată că pe norii cerurilor a venit unul ca un fiu al omului; a înaintat spre cel îmbătrînit de zile și a fost adus înaintea lui. i s'a dat stăpînire, slavă și putere împărătească, pentru că să -i slujească toate popoarele, neamurile, și oamenii de toate limbile. stăpînirea lui este o stăpînire vecinică, și nu va trece nicidecum, și împărăția lui nu va fi nimicită niciodată. eu, daniel m'am turburat cu duhul, și vedeniile din capul meu m'au înspăimîntat. m'am apropiat de unul din cei ce stăteau acolo, și l-am rugat să-mi dea lămuriri temeinice cu privire la toate aceste lucruri. el mi -a vorbit și mi le -a tilcuit

astfel: „aceste patru fiare mari, sînt patru împărați, cari se vor ridica pe pămînt. dar sfinții celui prea înalt vor primi împărăția și vor stăpîni împărăția în veci, din vecinicie în vecinicie. în urmă am dorit să știu adevărul asupra fiarei a patra, care se deosebea de toate celelalte, și era nespus de grozavă: avea dinți de fer și ghiare de aramă, minca, sfărîma și călca în picioare ce rămînea; și asupra celor zece coarne pe cari le avea în cap, și asupra celui alt corn care ieșise, și înaintea căruia căzuseră trei; asupra cornului acestuia, care avea ochi, o gură, care vorbea cu trufie, și avea o înfățișare mai mare decît celelalte coarne. am văzut deasemenea cum cornul acesta a făcut război sfinților, și i -a biruit, pînă cînd a venit cel îmbătrînit de zile și a făcut dreptate sfinților celui prea înalt, și a venit vremea, cînd sfinții au luat în stăpînire împărăția. el mi -a vorbit așa: „fiara a patra, este o a patra împărăție, care va fi pe pămînt. ea se va deosebi de toate celelalte, va sfîșia tot pămîntul, îl va călca în picioare și -l va zdrobi. cele zece coarne, înseamnă că din împărăția aceasta se vor ridica zece împărați. iar după ei se va ridica un altul, care se va deosebi de înaintașii lui, și va doborî trei împărați. el va rosti vorbe de hulă împotriva celui prea înalt, va asupri pe sfinții celui prea înalt, și se va încumeta să schimbe vremile și legea; și sfinții vor fi dați în minile lui timp... de o vreme, două vremi, și o jumătate de vreme. apoi va veni judecata, și i se va lua stăpînirea, care va fi prăbușită și nimicită pentru totdeauna. dar domnia, stăpînirea și puterea tuturor împărățiilor cari sînt pretutindeni supt ceruri, se vor da poporului sfinților celui prea înalt. împărăția lui este o împărăție vecinică, și toate puterile îi vor sluji și -l vor asculta! aici s'au sfîrșit cuvintele, pe mine, daniel, m'au turburat nespus de mult gîndurile mele, și mi s'a schimbat culoarea feții; dar am păstrat cuvintele acestea în inima mea.

8

în anul al treilea al domniei împăratului belșatar, eu, daniel, am avut o vedenie, afară de cea pe care o avusesem mai înainte. cînd am avut vedenia aceasta, mi s'a părut că eram la capitala suva, în ținutul elam; și în timpul vedeniei mele, mă aflam lângă riul ulai. am ridicat ochii, m'am uitat, și iată că într'un rîu stătea un berbec, și avea două coarne; coarnele acestea erau înalte, dar unul era mai înalt decît celălalt, și cel mai înalt a crescut cel din urmă. am văzut cum berbecul împungea cu coarnele spre apus, spre miazănoapte și spre miazăzi; nici o fiară nu putea să -i stea împotrivă și nimeni nu putea să scape pe cine -i cădea în mină; ci el făcea ce voia, și a ajuns puternic. pe cînd mă uitam cu băgare de seamă, iată că a venit un țap dela apus, și a cutreierat toată fața pămîntului, fără să se atingă de el; țapul acesta însă avea un corn mare între ochi. a venit pînă la berbecul care avea coarne, și pe care -l văzusem stînd în rîu, și s'a repezit asupra lui cu toată puterea lui. l-am văzut cum s'a apropiat de berbec, și s'a aruncat încruntat asupra lui, a izbit pe berbec, și i -a frînt amîndouă coarnele, fără ca berbecul să i se fi putut împotrivi; l -a trîntit la pămînt, și l -a călcat în picioare, și nimeni n -a scăpat pe berbec

din mina lui. Țapul însă a ajuns foarte puternic; dar când a fost puternic de tot i s'a frânt cornul cel mare. în locul lui au crescut patru coarne mari, în cele patru vinturi ale cerurilor. dintr'unul din ele a crescut un corn mic, care s'a mărit nespus de mult spre miazăzi, spre răsărit, și spre ȧra cea minunată. s'a înălțat pină la ȧstirea cerurilor, a doborât la pămînt o parte din ȧstirea aceasta și din stele, și le -a călcat în picioare. s'a înălțat pină la căpetenia ȧstirii, i -a smuls jertfa necurmată, și i -a surpat locul locașului său celui sfînt. astea a fost pedepsită din pricina păcatului săvîrșit împotriva jertfei necurmăte; cornul a aruncat adevărul la pămînt, și a izbucit în ce a început. am auzit pe un sfînt vorbind; și un alt sfînt a întrebă pe celce vorbea: „în cită vreme se va împlini vedenia despre desființarea jertfei necurmăte și despre uriciunea pustiirii? pină cînd va fi călcat în picioare sfîntul locaș și ȧstirea? și el mi -a zis: „pină vor trece două mii trei sute de seri și dimineți; apoi sfîntul locaș va fi curățit; pe cînd eu, daniel, aveam vedenia aceasta, și căutam s'o pricep, iată că înaintea mea stătea cineva, care avea înfățișarea unui om. și am auzit un glas de om în mijlocul riului ulai, care a strigat și a zis: „gavriile, tilcuiește -i vedenia aceasta.” el a venit atunci lingă locul unde eram; și la apropierea lui, m'am înspăimîntat, și am căzut cu fața la pămînt. el mi -a zis: „fii cu luare aminte, fiul omului, căci vedenia privește vremea sfîrșitului; pe cînd îmi vorbea el, am căzut cu fața la pămînt leșinat. el m'a atins, și m'a așezat iarăși în picioare în locul în care mă aflam. apoi mi -a zis: „îată, îți arăt ce se va întîmpla la vremea de apoi a miniei, căci vedenia aceasta privește vremea sfîrșitului. berbecule, pe care l-ai văzut, cu cele două coarne, sînt împărații mezilor și perșilor. ȧpul însă este împărația greciei, și cornul cel mare dintre ochii lui, este cel dintîi împărat. cele patru coarne cari au crescut în locul acestui corn frînt, sînt patru împărații, cari se vor ridica din neamul acesta, dar cari nu vor avea atîta putere. la sfîrșitul stăpînirii lor, cînd păcătoșii vor fi umplut măsura nelegiuirilor, se va ridica un împărat fără rușine și viclean. el va fi tare, dar nu prin puterea lui însuș; el va face pustiiri de necrezut, va izbucni în tot ce va începe, va nimici pe cei puternici și chiar pe poporul sfîntilor. din pricina propășirii lui și izbîndirii vicleniilor lui, inima i se va îngîmfă, va pierde pe mulți oameni cari trăiau liniștiți, și se va ridica împotriva domnului domnilor, dar va fi zdrobit, fără ajutorul vreunei mini omenești. iar vedenia cu serile și diminețile, de cari a fost vorba, este adevărată. tu, pecetluiește vedenia aceasta, căci este cu privire la niște vremi îndepărtate.” eu, daniel, am stat leșinat și bolnav mai multe zile; apoi m'am sculat și mi-am văzut de treburile împăratului. eram uimit de vedenia aceasta, și nimeni nu știa.

9

în anul dintîi al lui daniel, fiul lui ahașveros, din neamul mezilor, care ajunsese împărat peste împărația haldeilor, în anul dintîi al domniei lui, eu, daniel, am văzut din cărți că trebuiau să treacă șaptezeci de ani pentru dărimăturile ierusalimului, după numărul anilor, despre cari vorbise domnul către proorocul

ieremia. și mi-am întors fața spre domnul dumnezeu, ca să -l caut cu rugăciune și cereri, postind în sac și cenușă. m'am rugat domnului, dumnezeului meu și i-am făcut următoarea mărturisire: „doamne, dumnezeule mare și înfricoșate, tu, care ții legămîntul și dai îndurare celorce te iubesc și păzesc poruncile tale! oi am păcătuit, am săvîrșit nelegiure, am fost răi și îndărătnici, ne-am abătut dela poruncile și orînduirile tale. 'am ascultat pe robii tăi proorocii, cari au vorbit, în numele tău, împăraților noștri, căpeteniilor noastre, părinților noștri, și către tot poporul ȧrii. tu, doamne, ești drept, iar nouă ni se cuvine astăzi să ni se umple fața de rușine, nouă tuturor oamenilor lui iuda, locuitorilor ierusalimului și întregului israel, fie ei aproape, fie departe, în toate ȧrile în cari i-ai izgonit, din pricina fărădelegilor de cari s'au făcut vinovați față de tine! doamne, nouă ni se cuvine să ni se umple fața de rușine, da, nouă, împăraților noștri, căpeteniilor noastre, și părinților noștri, pentru că am păcătuit împotriva ta! la domnul, dumnezeul nostru, însă, este îndurarea și iertarea, căci împotriva lui ne-am răzvrătit! 'am ascultat glasul domnului, dumnezeului nostru, ca să urmăim legile lui pe care ni le pusese înainte prin robii săi, proorocii; ci tot israelul a călcat legea ta, și s'a abătut astfel ca să n'asculte de glasul tău. de aceea, ne-au și lovit blestemeurile și jîrămintele scrise în legea lui moise, robul lui dumnezeu, pentru că am păcătuit împotriva lui dumnezeu. el a împlinit astfel cuvintele pe cari le rostise împotriva noastră și împotriva căpeteniilor noastre, cari ne-au cîrmuit, și a adus peste noi o mare nenorocire, așa cum nici odată și nicăieri supt cer nu s'a mai întîmplat o nenorocire ca aceea care a venit acum asupra ierusalimului. după cum este scris în legea lui moise, toată nenorocirea aceasta a venit peste noi; și noi n'am rugat pe domnul, dumnezeul nostru, nu ne-am întors de la nelegiuirile noastre, și n'am luat aminte la adevărul tău. de aceea și domnul a îngrijit ca nenorocirea aceasta să vină peste noi; căci domnul, dumnezeul nostru, este drept în toate lucrurile pe cari le -a făcut, dar noi n'am ascultat glasul lui. și acum, doamne dumnezeul nostru, tu care ai scos pe poporul tău din ȧra egiptului prin mina ta cea puternică, și ȧi-ai făcut un nume, așa cum este și astăzi: noi am păcătuit..., am săvîrșit nelegiure. dar, doamne, după toată îndurarea ta, abate minia și urgia ta de la cetatea ta ierusalimul, dela muntele tău cel sfînt; căci din pricina păcatelor noastre și din pricina nelegiuirilor părinților noștri este ierusalimul și poporul tău de ocara tuturor celor ce ne înconjoară. ascultă dar, acum, dumnezeul nostru, rugăciunea și cererile robului tău, și, pentru dragostea domnului, fă să strălucească fața ta peste sfîntul tău locaș pustiit...! pleacă urechea, dumnezeule, și ascultă! deschide ochii și privește la dărimăturile noastre, și la cetatea peste care este chemat numele tău! căci nu pentru neprihănirea noastră îți aducem noi cererile noastre, ci pentru îndurările tale cele mari. ascultă, doamne! iartă, doamne! ia aminte, doamne! lucrează și nu zăbovi, din dragoste pentru tine, dumnezeul meu! căci numele tău este chemat peste cetatea ta și peste poporul tău; pe cînd încă vorbeam eu, mă rugam, îmi mărturiseam păcatul meu și păcatul poporului

meu israel, și îmi aduceam cererile înaintea domnului, dumnezeului meu, pentru muntele cel sfânt al dumnezeului meu; pe când vorbeam eu încă în rugăciunea mea, a venit repede în zbor iute, omul gavriil, pe care -l văzusem mai înainte într-o vedenie, și m'a atins în clipa când se aducea jertfa de seară. el m'a învățat, a stat de vorbă cu mine, și mi -a zis: „daniele, am venit acum să-ți luminez mintea. când ai început tu să te rogi, a ieșit cuvîntul, și eu vin să-ți -l vestesc; căci tu ești prea iubit și scump. ia aminte dar la cuvîntul acesta, și înțelege vedenia! șaptezeci de săptămîni au fost hotărîte asupra poporului tău și asupra cetății tale celei sfinte, pînă la încetarea fărădelegilor, pînă la ispășirea păcatelor, pînă la ispășirea nelegiuirii, pînă la aducerea neprihănirii vecinice, pînă la pectuluirea vedeniei și proorociei, și pînă la ungerea sfîntului sfîntilor. să știi dar, și să înțelegi, că dela darea poruncii pentru zidirea din nou a ierusalimului, pînă la unsul (mesia), la cîrmuitorul, vor trece șapte săptămîni; apoi timp de șasezeci și două de săptămîni, pietele și gropile vor fi zidite din nou, și anume în vremuri de strîmtoare. după aceste șasezeci și două de săptămîni, unsul va fi stîrpit, și nu va avea nimic. poporul unui domn care va veni, va nimici cetatea și sfîntul locaș, și sfîrșitul lui va fi ca printr'un potop; este hotărît că războiul va ținea pînă la sfîrșit și împreună cu el și pustiirile. el va face un legămînt trainic cu mulți, timp de o săptămînă, dar la jumătatea săptămînii va face să înceteze jertfa și darul de mincare, și pe aripa uriciunilor idolești va veni unul care pustiiește, pînă va cădea asupra celui pustiit prăpădul hotărît.“

10

în anul al treilea al lui cir, împăratul persiei, s'a descoperit un cuvînt lui daniel, numit belșaşar. cuvîntul acesta, care este adevărat, vestește o mare nenorocire. el a fost cu luare aminte la cuvîntul acesta, și a priceput vedenia. „în vremea aceea, eu, daniel, trei săptămîni am fost în jale. 'am mincat deloc bucate alese, nu mi -a intrat în gură nici carne, nici vin, și nici nu m'am uns deloc, pînă s'au împlinit cele trei săptămîni. în a douăzeci și patra zi a lunii întii, eram pe malul riului celui mare, care este hidechel (tigru). am ridicat ochii, m'am uitat, și iată că acolo stătea un om îmbrăcat în haine de în, și încins la mijloc cu un brîu de aur din auri. trupul lui era ca o piatră de hrisolit, fața îi strălucea ca fulgerul și ochii îi erau niște flăcări ca de foc; dar brațele și picioarele semăna cu niște aramă lustruită, și glasul lui tuna ca vuietul unei mari mulțimi. eu, daniel, am văzut singur vedenia; dar oamenii cari erau cu mine n'au văzut -o; totuș au fost apucați de o mare spaimă, și au luat -o la fugă ca să se ascundă! eu am rămas singur, și am văzut această mare vedenie. puterile m'au lăsat, culoarea mi s'a schimbat, fața mi s'a slăbit, și am pierdut orice vlagă. am auzit glasul cuvîntelor lui; și pe cînd auzeam glasul cuvîntelor lui, am căzut leșinat cu fața la pămînt. și iată că o mină m'a atins, și m'a așezat tremurînd pe genunchii și minile mele. apoi mi -a zis: „daniele, om prea iubit și scump, fii cu luare aminte la cuvintele, pe cari ți le voi spune acum, și stai

în picioare în locul unde ești; căci acum sînt trimis la tine' după ce mi -a vorbit astfel, am stătut în picioare tremurînd. el mi -a zis: „daniele, nu te teme de nimic! căci cuvintele tale au fost ascultate din cea dintîi zi, cînd ți-ai pus inima ca să înțelegi, și să te smerești înaintea dumnezeului tău, și tocmai din pricina cuvîntelor tale vin eu acum! dar căpetenia împărăției persiei mi -a stat împotriva douăzeci și una de zile; și iată că mihail, una din căpeteniile cele mai de seamă, mi -a venit în ajutor, și am ieșit biruitor acolo lîngă împărății persiei. acum vin să-ți fac cunoscut ce are să se întîmple poporului tău în vremurile de apoi, căci vedenia este cu privire tot la acele vremuri îndepărtate.“ pe cînd îmi spunea el aceste lucruri, eu mi-am plecat ochii în pămînt, și am tăcut. și iată că cineva care avea înfățișarea copiilor oamenilor, s'a atins de buzele mele. eu am deschis gura, am vorbit, și am zis celui ce stătea înaintea mea: „domnul meu, vedenia aceasta m'a umplut de groază..., și am pierdut orice putere! cum ar putea robul domnului meu să vorbească domnului meu? acum puterile m'au părăsit, și nu mai am nici suflare! atunci cel ce avea înfățișarea unui om m'a atins din nou, și m'a întărit. apoi mi -a zis: „nu te teme de nimic, om prea iubit! pace ție! fii tare și cu inimă' și pe cînd îmi vorbea el, am prins iar puteri, și am zis: „vorbește, domnule meu, căci m'ai întărit.“ el mi -a zis: „știi pentru ce am venit la tine? acum mă întorc să mă lupt împotriva căpeteniei persiei; și cînd voi pleca, iată că va veni căpetenia grecei! dar vreau să-ți fac cunoscut ce este scris în cartea adevărului. nimeni nu mă ajută împotriva acestora, afară de voivodul vostru mihail.

11

în anul dintîi al lui daniel, medul, eram și eu la el, ca să -l ajut și să -l sprijinesc. acum, îți voi face cunoscut adevărul: iată că vor mai fi încă trei împărați în persia. cel de al patrulea va strînge mai multă bogăție decît toți ceilalți; și cînd se va simți puternic prin bogățiile lui, va răscula totul împotriva împărăției grecei. dar se va ridica un împărat viteaz, care va stăpîni cu o mare putere, și va face ce va voi. și cum se va întări, așa se va și sfărîma împărăția lui, și va fi împărțită în cele patru vînturi ale cerurilor, dar nu între urmașii lui, și nici nu va fi tot atît de puternică pe cit era supt el, căci va fi făcută bucatele, și va trece la alții afară de aceștia. împăratul dela miază zi va ajunge tare. dar unul din mai marii lui va fi și mai tare decît el, și va domni întemeind o mare împărăție. după cîțiva ani, se vor uni, și fata împăratului dela miază zi va veni ca nevastă la împăratul dela miază noapte, ca să facă o învoială. dar aceste mijloace de ajutorare nu vor avea nici o putere, și nici celelalte mijloace ale ei nu vor putea ține pept, ci ea va fi dată la moarte împreună cu alaiul ei, cu tatăl ei și cu cel ce s'a legat cu ea. în vremea aceea însă se va ridica în locul ei un lăstar din aceeaș rădăcină cu ea, și va veni împotriva ostirii siriei, da, va intra în cetățuia împăratului dela miază noapte, va face ce va voi cu ea, și va fi biruitor. va ridica și va strămuta în egipt, odată cu prinșii de război, chiar și pe dumnezeii și chipurile lor turnate, împreună cu vasele lor scumpe

de argint și de aur. apoi va lăsa câțiva ani în pace pe împăratul dela miază-noapte. acesta va porni împotriva împărăției împăratului dela miază-zi, dar se va întoarce iarăși în țara sa. totuși, fiii săi vor începe iarăși războiul, și vor stringe o mare multime de oști, care va înainta, se va revărsa ca un râu, care iese din matcă, și -l vor împinge iarăși înapoi pînă la cetățuie. împăratul dela miază-zi, miniat de aceasta, va ieși și se va lupta cu împăratul dela miază-noapte; va ridica o mare oștire, dar oștile împăratului dela miază-noapte vor fi date în minile lui și nimicite. atunci inima împăratului se va îngimfa, va doborî zece mii, dar tot nu va birui. căci împăratul dela miază-noapte se va întoarce și va stringe o oștire mai mare de cit cea dintîi; și după cităva vreme, după citiva ani, va porni în fruntea unei mari oștiri bine înarmate. în vremea aceea, se vor ridica mulți împotriva împăratului dela miază-zi, și o ceată de derbedei din poporul tău se vor răscula, ca să împlinescă vedenia; dar vor cădea. împăratul dela miază-noapte va înainta, va ridica întărituri, și va pune mina pe cetățile întărite. oștile dela miază-zi, nici chiar floarea oamenilor împăratului, nu vor putea să țină piept, nu vor avea putere să se împotrivescă. cel ce va merge împotriva lui va face ce va voi, și nimeni nu i se va împotrivi; el se va opri în țara minunată, nimicind cu desăvîrșire tot ce -i va cădea în mină. își va pune de gînd să ia în stăpînire toată împărăția lui, și, făcîndu-se că are gînduri curate cu el, îi va da pe fiică-sa de nevastă, cu gînd să -l piardă; dar lucrul acesta nu se va întîmpla, și lui -i va izbîndi. apoi își va întoarce privirile înspre ostroave, și va lua pe multe din ele; dar o căpetenie va pune capăt rușinii pe care voia el să i -o aducă, și o va întoarce asupra lui. apoi se va îndrepta spre cetățile țării lui; dar se va poticni, va cădea, și lui -l vor mai găsi. cel ce -i va lua locul, va aduce un asupritor, în cea mai frumoasă parte a împărăției; dar în citeva zile va fi zdrobit, și anume nu prin minie, nici prin război. în locul lui se va ridica un om disprețuit, fără să aibă putere împărătească; dar se va ridica deodată, și va pune mina pe împărăție prin uneltire. „oștile se vor revărsa ca un râu înaintea lui dar vor fi nimicite, împreună cu o căpetenie a legămîntului. după ce se vor uni cu el, el va întrebuița o viclenie; va porni, va birui cu puțină lume. va intra, pe neașteptate, în locurile cele mai roditoare ale tînutului; va face ce nu făcuseră nici părinții lui, nici părinții părinților lui: va împărți prada, jafurile și bogățiile; va urzi la planuri împotriva cetățuilor, și aceasta va ținea o vreme. apoi, va porni în fruntea unei mari oștiri, cu puterea și minia lui, împotriva împăratului dela miază-zi. și împăratul dela miază-zi se va prinde la război cu o oaste mare și foarte puternică; dar nu va putea să țină piept, căci se vor urzi planuri rele împotriva lui. ceice vor minca bucate dela masa lui îi vor aduce pieirea; oștile lui se vor împrăstia ca un râu, și morții vor cădea în mare număr. cei doi împărați nu vor căuta decît să-și facă rău unul altuia, vor sta la aceeași masă și vor vorbi cu viclenie. dar nu vor izbuti, căci sfîrșitul nu va veni decît la vremea hotărîtă. cînd se va întorci în țara lui cu mari bogății, în inima lui va fi vrăjmas legămîntului sfînt, va lua împotriva lui, și apoi se va întoarce în țara lui. la o vreme hotărîtă, va porni din

nou împotriva împăratului de miază-zi; dar de data aceasta lucrurile nu vor mai merge ca mai înainte ci niște corăbii din chitim vor înainta împotriva lui; iar el, desnădăduit, se va întoarce înapoi. apoi, minios împotriva legămîntului sfînt, nu va sta cu minile în sîn; ci, la întoarcere, se va înțelege cu ceice vor părăsi legămîntul sfînt. iște oști trimese de el, vor veni și vor spurca sfîntul locaș, cetățuia, vor face să înceteze jertfa necurmată, și vor așeza uriciunea pustiitorului. va ademini prin lingușiri pe ceice rup legămîntul. dar aceia din popor, cari vor cunoaște pe dumnezeul lor, vor rămînea tari, și vor face mari isprăvi. înțelepții poporului vor învăța pe mulți. unii vor cădea, pentru o vreme, loviți de sabie și de flacără, de robie și de jaf. cînd vor cădea, vor fi ajutați puțin, și mulți se vor uni cu ei din fătărnicie. chiar și din cei înțelepți, mulți vor cădea, ca să fie încercați, curățiți și albiți, pînă la vremea sfîrșitului, căci sfîrșitul nu va fi decît la vremea hotărîtă. împăratul va face ce va voi; se va înălța, se va slăvi mai pe sus de toți dumnezeii, și va spune lucruri nemai auzite împotriva dumnezeului dumnezeilor; și va propăși pînă va trece minia, căci ce este hotărît se va împlini. u va ținea seamă nici de dumnezeii părinților săi, nici de dorința femeilor; cu un cuvînt, nu va ținea seamă de niciun dumnezeu, ci se va slăvi pe sine mai pe sus de toți. în schimb, va cinsti pe dumnezeul cetățuilor; acestui dumnezeu, pe care nu -l cunoșteau părinții săi, îi va aduce cînte cu aur și argint, cu pietre scumpe și lucruri de preț. cu ajutorul acestui dumnezeu străin va lucra împotriva lucrurilor întărite; cui il va recunoaște, îi va da mare cînte, îl va face să domnească peste mulți, și le va împărți moșii ca răsplată. la vremea sfîrșitului, împăratul dela miază-zi se va împunge cu el. și împăratul dela miază-noapte se va năpusti ca o furtună peste el, cu cară și călăreți..., și cu multe corăbii; va înainta asupra țărilor lui, se va revărsa ca un râu și le va îneca. va intra și în țara cea minunată, și zeci de mii vor cădea. dar edomul, moabul, și frunțașii copiilor lui amon vor scăpa din mina lui. își va întinde mina peste felurite țări, și nici țara egiptului nu va scăpa. ci se va face stăpîn pe visteriile de aur și de argint, și pe toate lucrurile scumpe ale egiptului. libienii și etiopienii vor veni în alai după el. dar niște zvonuri, venite dela răsărit și dela miazănoapte, îl vor înspăimînta, și atunci va porni cu o mare minie, ca să prăpădească și să nimicească cu desăvîrșire pe mulți. își va întinde corturile palatului său între mare și muntele cel slăvit și sfînt. apoi își va ajunge sfîrșitul, și nimeni nu -i va fi întru ajutor.

12

în vremea aceea se va scula marele voivod mihail, ocrotitorul copiilor poporului tău; căci aceasta va fi o vreme de strîmtoare, cum n'a mai fost de cînd sînt neamurile și pînă la vremea aceasta. dar în vremea aceea, poporul tău va fi mintuit, și anume oricine va fi găsit scris în carte. mulți din cei ce dorm în țărîna pămîntului se vor scula: unii pentru viața vecinică, și alții pentru ocără și rușine vecinică. cei înțelepți vor străluci ca strălucirea cerului, și cei ce vor învăța pe mulți să umble în neprihănire vor străluci ca stelele,

în veac și în veci de veci. tu, însă, daniel, ține ascunse aceste cuvinte, și pecetluiește cartea, pînă la vremea sfîrșitului.... atunci mulți o vor citi, și cunoștința va crește.“ și eu, daniel, m’am uitat, și iată că alți doi oameni stăteau în picioare, unul dincoace de riu, și altul dincolo de malul riului. unul din ei a zis omului acelaia îmbrăcat în haine de in, care stătea deasupra apelor riului: „cît va mai fi pînă la sfîrșitul acestor minuni?’ și am auzit pe omul acela îmbrăcat în haine de in, care stătea deasupra apelor riului; el și -a ridicat spre ceruri mîna dreaptă și mîna stîngă, și a jurat pe cel ce trăiește vecinic, că va mai fi o vreme, două vremuri, și o jumătate de vreme, și că toate aceste lucruri se vor sfîrși cînd puterea poporului sfînt va fi zdrobită de tot.“ eu am auzit, dar n’am înțeles; și am zis: „domnul meu, care va fi sfîrșitul acestor lucruri?’ el a răspuns: „du-te daniel! căci cuvintele acestea vor fi ascunse și pecetluite pînă la vremea sfîrșitului. mulți vor fi curățiți, albiți și lămurii; cei răi vor face răul, și niciunul din cei răi nu va înțelege, dar cei pricepuți vor înțelege. dela vremea cînd va înceta jertfa necurmată, și de cînd se va așeza uriciunea pustiitorului, vor mai fi o mie două sute nouăzeci de zile. ferice de cine va aștepta, și va ajunge pînă la o mie trei sute treizeci și cinci de zile! iar tu, du-te, pînă va veni sfîrșitul; tu te vei odihni, și te vei scula iarăș... odată în partea ta de moștenire, la sfîrșitul zilelor“

în cel dintîi an al lui cir, împăratul perşilor, ca să se împlinească cuvîntul domnului rostit prin gura lui ieremia, domnul a trezit duhul lui cir, împăratul perşilor, care a pus să se facă prin viu grai şi prin scris vestirea aceasta în toată împărăţia lui: aşa vor-beşte cir, împăratul perşilor: „domnul, dumnezeul cerurilor mi -a dat toate împărăţiile pămîntului, şi mi -a poruncit să -i zidesc o casă la ierusalim în iuda. cine dintre voi este din poporul lui? dumnezeul lui să fie cu el, şi să se suie la ierusalim în iuda şi să zidească acolo casa domnului, dumnezeului lui israel! el este adevăratul dumnezeu, care locuieşte la ierusalim. ri unde locuiesc rămăşiţe din poporul domnului, oamenii din locul acela să le dea argint, aur, avere, şi vite, pe lingă daruri de bunăvoie pentru casa lui dum-nezeu, care este la ierusalim!” capii de familie din iuda şi beniamin, preoţii şi leviţii, şi anume toţi aceia al căror duh l -a trezit dumnezeu, s’au sculat să meargă să zidească la ierusalim casa domnului. şi toţi cei dinprejurul lor le-au dat lucruri de argint, de aur, avere, vite, şi lucruri scumpe, afară de toate darurile de bună voie. împăratul cir a dat înapoi uneltele casei domnului, pe cari le luase nebacadnetar din ierusalim şi le puse în casa dumnezeului său. cir, împăratul perşilor, le -a scos prin mitredat, vistiernicul, care le -a dat lui şeşbaţar (zorobabel), voevodul lui iuda. iată-le numărul: treizeci de lighene de aur, o mie de lighene de argint, douăzeci şi nouă de cuţite, treizeci de potire de aur, patrusute zece potire de argint de mina a doua, şi o mie de alte unelte. toate lucrurile de aur şi de argint erau în număr de cinci mii patru sute. şeşbaţar a adus tot din babilon la ierusalim, împreună cu cei ce s’au întors din robie.

iată oamenii din ţară, cari s’au întors din robie, şi anume aceia pe cari îi luase nebacadnetar, împăratul babilonului, robi la babilon, şi cari s’au întors la ierusalim şi în iuda, fiecare în cetatea lui. au plecat cu zorobabel, iosua, neemias, seraia, reelaia, mardo-heu, bişan, mispar, bigvai, rehum, baana. numărul bărbaţilor din poporul lui israel: fiii lui pareos, două mii o sută şaptezeci şi doi; fiii lui şefatia, trei sute şaptezeci şi doi; fiii lui arah, şapte sute şaptezeci şi cinci; fiii lui pahat-moab, din fiii lui iosua şi lui ioab, două mii opt sute doisprezece; fiii lui elam, o mie două sute cincizeci şi patru; fiii lui zatu, nouă sute patruzeci şi cinci; fiii lui zacai, şapte sute şase zeci; fiii lui bani, şase sute patruzeci şi doi; fiii lui bebai, şase sute două zeci şi trei; fiii lui azgad, o mie două sute douăzeci şi doi; fiii lui adonicam, şase sute şase zeci şi şase; fiii lui bigvai, două mii cincizeci şi şase; fiii lui adin, patru sute cincizeci şi patru; fiii lui ater, din familia lui ezechia, nouăzeci şi opt; fiii lui betai, trei sute douăzeci şi trei; fiii lui iora, o sută doisprezece; fiii lui haşum, două sute douăzeci şi trei; fiii lui ghibar, nouăzeci şi cinci; fiii lui betleem, o sută douăzeci şi trei; oamenii din netofa, cincizeci şi şase; oamenii din anatot, o sută douăzeci şi opt; fiii lui az-mavet, patruzeci şi doi; fiii lui chiriat-arim, chefirei

şi beerotului, şapte sute patruzeci şi trei; fiii ramei şi ai ghebei, şase sute douăzeci şi unu; oamenii din micmas, o sută douăzeci şi doi; oamenii din betel şi ai, două sute douăzeci şi trei; fiii lui nebo, cincizeci şi doi; fiii lui magbiş, o sută cincizeci şi şase; fiii celuilalt elam, o mie două sute cincizeci şi patru; fiii lui harim, treisute douăzeci; fiii lui lod, lui hadiî şi lui ono, şapte sute douăzeci şi cinci; fiii ierihonului, trei sute patru zeci şi cinci; fiii lui senaa, trei mii şase sute treizeci. preoţi: fiii lui iedaeia, din casa lui iosua, nouă sute şaptezeci şi trei; fiii lui imer, o mie cincizeci şi doi; fiii lui paşhur, o mie două sute patruzeci şi şapte; fiii lui harim, o mie şaptesprezece. leviţi: fiii lui iosua şi cadmiel, din fiii lui hodavia, şaptezeci şi patru. cin-tăreţi: fiii lui asaf, o sută douăzeci şi opt. fiii uşier-ilor: fiii lui şalum, fiii lui ater, fiii lui talmon, fiii lui acub, fiii lui hatita, fiii lui şobai, de toţi o sută treizeci şi nouă. slujitorii templului: fiii lui ţiha, fiii lui has-ufa, fiii lui tabaot, fiii lui cheros, fiii lui siaha, fiii lui padon fiii lui lebana, fiii lui hagaba, fiii lui acub, fiii lui hagab, fiii lui şamlai, fiii lui hanan, fiii lui ghidel, fiii lui gahar, fiii lui reaia. fiii lui reţin, fiii lui necoda, fiii lui gazam. fiii lui uza, fiii lui paseah, fiii lui besai, fiii lui asna, fiii lui mehunim, fiii lui nefusim, fiii lui bachuc, fiii lui hacufa, fiii lui harhur, fiii lui baţlut, fiii lui mehida, fiii lui harşa, fiii lui barcos, fiii lui siseria, fiii lui tamah, fiii lui neţiah, fiii lui hatifa. fiii robilor lui solomon: fiii lui sotai, fiii lui soferet, fiii lui pe-ruda, fiii lui iaala, fiii lui darcon, fiii lui ghidel. fiii lui şefatia, fiii lui hatil, fiii lui pocheret-hatebaim, fiii lui ami. toţi slujitorii templului şi fiii robilor lui solomon erau trei sute nouăzeci şi doi. iată ceice au plecat din tel-melah, din tel-harşa, din cherub-adan, din imer şi cari n’au putut să -şi arate casa lor părintească şi nea-mul, ca să facă dovada că erau din israel. fiii lui delaia, fiii lui tobias, fiii lui necoda, şase sute cincizeci şi doi. şi dintre fiii preoţilor: fiii lui habaia, fiii lui hacoţ, fiii lui barzilai, care luase de nevastă pe una din fetele lui barzilai, galaaditul, şi a fost numit cu numele lor. şi-au căutat însemnarea în cărţile spiţelor de neam, dar n’au găsit -o. de aceea, au fost îndepărtaţi dela preoţie, şi dregătorul le -a spus să nu mănînce lucruri prea sfinte, pînă cînd un preot va întreba pe urim şi tumim. toată adunarea era de patruzeci şi două de mii trei sute şasezeci de inşi, afară de robii şi roabele lor, în număr de şapte mii trei sute treizeci şi şapte. între ei se aflau două sute de cîntăreţi şi cîntăreţe. aveau şapte sute treizeci şi şase de cai, două sute patruzeci şi cinci de catîri, patru sute treizeci şi cinci de cămile, şi şase mii şapte sute douăzeci de măgari. unii cap de fam-ilie, la venirea lor la casa domnului în ierusalim, au adus daruri de bună voie pentru casa lui dumnezeu, ca s’o aşeze din nou pe locul unde fusese, au dat la vistieria lucrării, după mijloacele lor, şasezeci şi una de mii de darici de aur, cinci mii de mine de argint, şi o sută de haine preoţeşti. preoţii şi leviţii, oamenii din popor, cîntăreţii, uşierii şi slujitorii templului s’au aşezat în cetăţile lor. tot israelul a locuit în cetăţile lui.

cînd a venit luna a şaptea, copiii lui israel erau în cetăţile lor. atunci poporul s’a strîns ca un singur

om la ierusalim. iosua, fiul lui iotadac, cu frații săi preoții și zorobabel, fiul lui șealtiel, cu frații săi, s'au sculat și au zidit altarul dumnezeului lui israel, ca să aducă pe el arderi de tot, după cum este scris în legea lui moise, omul lui dumnezeu. au așezat din nou altarul pe temeliile lui, măcar că au avut să se teamă de popoarele țării, și au adus arderi de tot domnului, arderile de tot de dimineată și de seară. au prăznuit sărbătoarea corturilor, cum este scris, și au adus zi de zi arderi de tot, după numărul poruncit pentru fiecare zi. după aceea au adus arderea de tot necurmată, arderile de tot pentru fiecare lună nouă și pentru toate sărbătorile închinate domnului, afară de cele pe cari le aducea fiecare, ca daruri de bună voie domnului. din cea dintîi zi a lunii a șaptea, au început să aducă domnului arderi de tot. însă temeliile templului domnului nu erau încă puse. au dat argint ciopliitorilor de piatră și timplarilor, și merinde, băuturi și untdelemn sidonienilor și tirienilor, ca să aducă pe mare pînă la iafo lemne de cedru din liban, după învoirea dată de cir, împăratul perșilor. în al doilea an dela venirea lor la casa lui dumnezeu la ierusalim, în luna a doua, zorobabel, fiul lui șealtiel, iosua, fiul lui iotadac, cu ceilalți frați ai lor, preoți și leviți, și toți ceice se întorseseră din robie la ierusalim, s'au pus pe lucru și au însărcinat pe leviții dela douăzeci de ani în sus să vegheze asupra lucrărilor casei domnului. și iosua, cu fiii și frații săi, cadmiel, cu fiii săi, fiii lui iuda, fiii lui henadai, cu fiii și frații lor leviți, s'au pregătit toți, ca un om, să vegheze asupra celor ce lucrau la casa lui dumnezeu. cînd au pus lucrătorii temeliile templului domnului, au așezat pe preoți în veșminte, cu trîmbițe, și pe leviți, fiii lui asaf, cu chimvale, ca să laude pe domnul, după rînduiala lui david, împăratul lui israel. cîntau, mîrînd și lăudînd pe domnul prin aceste cuvinte: „căci este bun, căci îndurarea lui pentru israel ține în veac și tot poporul scotea mari strigăte de bucurie, lăudînd pe domnul, pentru că puneau temeliile casei domnului. dar mulți din preoți și leviți, și din capii de familie mai în vîrstă, cari văzuseră casa dintîi, plîngeau tare, cînd se puneau supt ochii lor temeliile casei acesteia. mulți alții își arătau bucuria prin strigăte, așa încît nu se putea deosebi glasul strigătelor de bucurie de glasul plînselor poporului; căci poporul scotea mari strigăte, al căror sunet se auzea de departe.

4

vrașmașii lui iuda și beniamin au auzit că fiii robiei zidesc un templu domnului, dumnezeului lui israel. au venit la zorobabel și la capii de familie, și le-au zis: „să zidim și noi cu voi; căci, și noi chemăm ca și voi pe dumnezeul vostru, și -i aducem jertfe din vremea lui esar-hadon, împăratul asiriei, care ne -a adus aici.“ dar zorobabel, iosua, și ceilalți capi ai familiilor lui israel, le-au răspuns: „nu se cuvine să zidim împreună cu noi casa dumnezeului nostru; ci noi singuri o vom zidi domnului, dumnezeului lui israel, cum ne -a poruncit împăratul cir, împăratul perșilor.“ atunci oamenii țării au muiat inima poporului lui iuda; l-au înfricoșat ca să -l împedecă să zidească, și au mituit cu preț de argint pe sfetnici ca să -i

zădărnicească lucrarea. așa a fost tot timpul vieții lui cir, împăratul perșilor, pînă la domnia lui dariu, împăratul perșilor. supt domnia lui asuerus, la începutul domniei lui, au scris o piră împotriva locuitorilor din iuda și din ierusalim. și pe vremea lui artaxerxe, bișlam, mitredat, tabeel, și ceilalți tovarăși de slujbă ai lor, au scris lui artaxerxe, împăratul perșilor. scrisoarea a fost scrisă cu slove aramaice și tălmăcită în limba aramaică. dregătorul rehum și logofătul șimșai au scris împăratului artaxerxe scrisoarea următoare la ierusalim. dregătorul rehum, logofătul șimșai, și ceilalți tovarăși de slujbă ai lor, cei din din, din arfarsat, din tarpel, din afaras, din errec, din babilon, din susa, din deha, din elam, și celelalte popoare pe cari le -a mutat marele și vestitul osnappar și le -a așezat în cetatea samariei, și în celelalte locuri de dincoace de ri, și așa mai departe. iată cuprinsul scrisorii pe care au trimis -o împăratului artaxerxe: „robii tăi, oamenii de dincoace de ri, și așa mai departe... să știe împăratul că iudeii plecați dela tine și veniți printre noi la ierusalim zidesc din nou cetatea aceea răzvrătită și rea, îi ridică zidurile și -i dreg temeliile. să știe dar împăratul că, dacă se va zidi cetatea aceasta și i se vor ridica zidurile, nu vor mai plăti nici bir, nici dare, nici drept de trecere, și vistieria împărătească va suferi din pricina aceasta. și, fiindcă noi mîncăm sarea curții domnești și nu ne șade bine să vedem pe împărat păgubit, trimitem împăratului aceste știri. să se facă cercetări în cartea cronicilor părinților tăi; și vei găsi și vei vedea în cartea cronicilor că cetatea aceasta este o cetate răzvrătită, vătămătoare împăraților și ținuturilor, și că s'au dedat la răsccoală încă din vremuri străbune. de aceea a fost nimicită cetatea aceasta. facem cunoscut împăratului că dacă va fi zidită din nou cetatea aceasta, și dacă i se vor ridica zidurile, prin chiar faptul acesta nu vei mai avea stăpînire dincoace de ri.“ iată răspunsul trimis de împărat dregătorului rehum, logofătului șimșai, și celorlalți tovarăși ai lui de slujbă, cari locuiau la samaria și în alte locuri de cealaltă parte a riului. „sănătate, și așa mai departe. scrisoarea pe care ne-ați trimis -o a fost cetită întocmai înaintea mea. am dat poruncă să se facă cercetări; și s'a găsit că din vremuri vechi cetatea aceasta s'a răsculat împotriva împăraților, și s'a dedat la răsccoală și la răzvrătire. au fost la ierusalim împărați puternici, stăpîni peste toată țara de dincolo de ri, și cărora li se plătea bir, dare, și drept de trecere pe drum. ca urmare, porunciți să înceteze lucrările oamenilor acelora, și să nu se mai zidească cetatea aceasta pînă ce nu vor avea o învoire din partea mea. vedeți să nu vă abateți dela porunca aceasta, ca să nu crească răul acela spre paguba împăraților.“ îndată ce s'a citit cuprinsul scrisorii împăratului artaxerxe înaintea lui rehum, înaintea logofătului șimșai, și înaintea tovarășilor lor de slujbă, s'au dus în grabă la ierusalim la iudei, și i-au oprit cu silă și cu putere dela lucrările lor. atunci s'a oprit lucrarea casei lui dumnezeu la ierusalim, și a fost oprită pînă în anul al doilea al domniei lui dariu, împăratul perșilor.

proorocii: hagai, proorocul, și zaharia, fiul lui ido, au proorocit iudeilor cari erau în iuda și la ierusalim, în numele dumnezeului lui israel. atunci zorobabel, fiul lui șealtiel, și iosua, fiul lui ioțadac, s'au sculat și au început zidirea casei lui dumnezeu la ierusalim. și împreună cu ei erau și proorocii lui dumnezeu cari -i ajutau. în aceaș vreme, tatnai, dregătorul de dincoace de riu, șetar-boznai, și tovarășii lor de slujbă au venit la ei și le-au vorbit așa: „cine v'a dat învoire să zidiți casa aceasta și să ridicați zidurile aceste, ei le-au mai zis: „cari sînt numele oamenilor cari zidează clădirea aceasta? dar ochiul lui dumnezeu veghea asupra bătrînilor iudeilor. și au lăsat să meargă înainte lucrările pînă la trimeterea unei înștiințări către dariu, și pînă la primirea unei scrisori dela el în această privință. iată cuprinsul scrisorii trimise împăratului dariu de tatnai, dregătorul de dincoace de riu, de șetar-boznai, și tovarășii lor din afarsac, cari locuiau dincoace de riu. i-au trimis o scrisoare cu următorul cuprins: „către împăratul dariu, sănătate! să știe împăratul că ne-am dus în ținuturile lui iuda, la casa dumnezeului celui mare. ea se zidește din pietre cioplite, și în pereți se pune lemn; lucrul merge repede și izbutește în minile lor. am întrebat pe bătrîni, și le-am vorbit așa: „cine v'a dat învoire să zidiți casa aceasta și să ridicați zidurile aceste? le-am cerut și numele lor ca să ți le facem cunoscut, și am pus în scris numele oamenilor cari sînt în fruntea lor. iată răspunsul pe care ni l-au dat: „noi sîntem slujitorii dumnezeului cerurilor și al pămîntului, și zidim din nou casa care fusese zidită acum mulți ani. un mare împărat al lui israel o zidise și o isprăvise. dar, după ce părinții noștri au miniat pe dumnezeu cerurilor, el i-a dat în minile lui nebuchadnețar, împăratul babilonului, haldeianul, care a nimicit casa aceasta și a luat pe popor rob la babilon. totuș, în cel dintîi an al lui cir, împăratul babilonului, împăratul cir a dat poruncă să se zidească din nou această casă a lui dumnezeu. și chiar împăratul cir a scos din templul din babilon unelte de aur și de argint ale casei lui dumnezeu, pe cari le luase nebuchadnețar din templul dela ierusalim și le dusesse în templul din babilon, le -a dat în mîna așa zisului șeșbațar, pe care l -a pus dregător, și i -a zis: „ia uneltele acestea, du-te de le pune în templul din ierusalim, și să se zidească din nou casa lui dumnezeu pe locul unde era.‘ acest șeșbațar a venit dar, și a pus temelile casei lui dumnezeu la ierusalim. de atunci pînă acum se zidește ea, și nu s'a isprăvit.‘ acum, dacă împăratul găsește cu cale, să se facă cercetări în casa vistierilor împăratului la babilon, ca să vadă dacă s'a dat din partea împăratului cir o poruncă pentru zidirea casei acesteia a lui dumnezeu la ierusalim. apoi, să ne trimeată împăratul voința lui asupra acestui lucru.

atunci împăratul dariu a dat poruncă să se facă cercetări în casa scrisorilor unde se puneau vistierile în babilon. și s'a găsit la ahmeta, capitala ținutului mediei, un sul pe care era scrisă această aducere aminte: „în anul întîi al domniei împăratului cir, im-

păratul cir a dat această poruncă privitoare la casa lui dumnezeu din ierusalim: „casa să fie zidită iarăș, ca să fie un loc unde să se aducă jertfe, și să aibă temelii tari. să aibă o înălțime de șasezeci de coți, o lățime de șasezeci de coți, trei rinduri de pietre cioplite și un rînd de lemn nou. cheltuielele vor fi plătite din casa împăratului. mai mult, uneltele de aur și de argint ale casei lui dumnezeu, pe cari le luase nebuchadnețar din templul dela ierusalim și le adusesse la babilon, să fie date înapoi, duse în templul din ierusalim la locul unde erau, și puse în casa lui dumnezeu.‘ - acum, tatnai, dregătorul de dincolo de riu, șetar-boznai, și tovarășii voștri de slujbă din afarsac, cari locuiți dincolo de riu, depărtați-vă de locul acesta. lăsați să meargă înainte lucrările acestei case a lui dumnezeu; dregătorul iudeilor și bătrîinii iudeilor s'o zidească iarăș pe locul unde era. iată porunca pe care o dau cu privire la ce veți avea de făcut față de acești bătrîni ai iudeilor, pentru zidirea acestei case a lui dumnezeu: cheltuielele, luate din averile împăratului venite din birurile de dincolo de riu, să fie plătite îndată oamenilor acestora, ca să nu înceteze lucrul. lucrurile trebuincioase pentru arderile de tot ale dumnezeului cerurilor, viței, berbeci și miei, grîu, sare, vin și untdelemn, să li se dea, la cerere, preoților din ierusalim, zi de zi, și fără nicio lipsă, ca să aducă jertfe de bun miros dumnezeului cerurilor, și să se roage pentru viața împăratului și a fiilor lui. și iată porunca pe care o dau cu privire la oricine va călca porunca aceasta: să se scoată din casa lui o birnă, s'o ridice ca să fie spînzurat pe ea, și casa să i se prefacă într'o grămadă de gunoi. dumnezeu care a pus să locuiască în locul acela numele lui să răstoarne pe orice împărat și pe orice popor, care ar întinde mîna să calce cuvîntul meu, ca să nimicească această casă a lui dumnezeu din ierusalim! eu, dariu, am dat porunca aceasta. să fie împlinită întocmai! tatnai, dregătorul de dincoace de riu, șetar-boznai, și tovarășii lor de slujbă, au împlinit întocmai porunca aceasta pe care le -a trimis -o împăratul dariu. și bătrîinii iudeilor au zidit cu izbîndă, după proorocirile proorocului hagai, și ale lui zaharia, fiul lui ido; au zidit și au isprăvit, după porunca dumnezeului lui israel, și după porunca lui cir, lui dariu, și lui artaxerxe, împăratul persilor. casa a fost isprăvită în ziua a treia a lunii adar, în al șaselea an al domniei împăratului dariu. copiii lui israel, preoții și leviții, și ceilalți fii ai robiei, au făcut cu bucurie sfințirea acestei case a lui dumnezeu. au adus, pentru sfințirea acestei case a lui dumnezeu, o sută de viței, două sute de berbeci, patru sute de miei, și, ca jertfe ispășitoare pentru tot israelul, doisprezece țapi, după numărul semințiilor lui israel. au pus pe preoți, după cetele lor, și pe leviți, după împărțirile lor, pentru slujba lui dumnezeu la ierusalim, cum este scris în cartea lui moise. fiii robiei au prăznuit paștele în a patrusprezecea zi a lunii întîi. preoții și leviții se curățiseră cu toții, așa că toți erau curați; au jertfit paștele pentru toți fiii robiei, pentru frații lor preoții, și pentru ei înșiși. copiii lui israel, întorși din robie, au mîncat paștele, împreună cu toți cei ce se depărtaseră de necurăția neamurilor țării și cari s'au unit cu ei ca să caute pe domnul, dumnezeul lui israel. au prăznuit cu bucurie șapte zile sărbătoarea azimilor, căci dom-

mul îi inveseleşe, făcînd pe împăratul asiriei să -i sprijinească în lucrarea casei lui dumnezeu, dumnezeul lui israel.

7

după aceste lucruri, supt domnia lui artaxerxe, împăratul persilor, a venit ezra, fiul lui seraia, fiul lui azaria, fiul lui hîlchia, fiul lui şalum, fiul lui tadoc, fiul lui ahitub, fiul lui amaria, fiul lui azaria, fiul lui meraiot, fiul lui zerahia, fiul lui uzi, fiul lui buchi, fiul lui abişua, fiul lui fineas, fiul lui eleazar, fiul lui aaron, marele preot. acest ezra a venit din babilon: era un cărturar iscusit în legea lui moise, dată de domnul, dumnezeul lui israel. şi, fiindcă mina domnului, dumnezeului său, era peste el, împăratul i -a dat tot ce ceruse. mulţi din copiii lui israel, din preoţi şi din leviţi, din cîntăreţi, din uşieri, şi din slujitorii templului, au venit şi ei la ierusalim, în al şaptelea an al împăratului artaxerxe. ezra a venit la ierusalim în a cincea lună a anului al şaptelea al împăratului. plecase din babilon în ziua întîia a lunii întîia, şi a ajuns la ierusalim în ziua întîia a lunii a cincea, mina bună a dumnezeului său fiind peste el. căci ezra îşi pusese inima să adîncească şi să împlinească legea domnului, şi să înveţe pe oameni în mijlocul lui israel legile şi poruncile. iată cuprinsul scrisorii date de împăratul artaxerxe preotului şi cărturarului ezra, care învăţa poruncile şi legile domnului cu privire la israel: „artaxerxe, împăratul împăraţilor, către ezra, preotul şi cărturarul iscusit în legea dumnezeului cerurilor, şi aşa mai departe: am dat poruncă să se lase să plece aceia din poporul lui israel, din preoţi şi din leviţii lui, cari se află în împărăţia mea, şi cari vor să plece cu tine la ierusalim. tu eşti trimis de împăratul şi de cei şapte sfetnici ai lui să cercetezi în iuda şi ierusalim, după legea dumnezeului tău, care este în minile tale, şi să duci argintul şi aurul pe care împăratul şi sfetnicii săi l-au daruit cu dragă inimă dumnezeului lui israel, a cărui locuinţă este la ierusalim, tot argintul şi aurul pe care -l vei găsi în tot ţinutul babilonului, şi darurile de bunăvoie făcute de popor şi preoţi pentru casa dumnezeului lor la ierusalim. ca urmare, vei avea grijă să cumperi cu argintul acesta viţei, berbeci, miei, şi ce trebuie pentru darurile de mîncare şi jertfele de băutură, şi să le aduci pe altarul casei dumnezeului vostru la ierusalim. cu celalt argint şi aur să faceţi ce veţi crede de cuviinţă, tu şi fraţii tăi, potrivit cu voia dumnezeului vostru. pune înaintea dumnezeului din ierusalim uneltele cari-ţi vor fi încredinţate pentru slujba casei dumnezeului tău. să scoţi din casa vîstierilor împăratului ce va trebui pentru celelalte cheltuieli pe cari le vei avea de făcut cu privire la casa dumnezeului tău. eu, împăratul artaxerxe, dau poruncă tuturor vîstiernicilor de dincolo de rîu să dea îndată lui ezra, preot şi cărturar iscusit în legea dumnezeului cerurilor, tot ce vă va cere, pînă la o sută de talanţi de argint, o sută de cori de griu, o sută de baţi de vin, o sută de baţi de untdelemn, şi sare cită va vrea. tot ce este poruncit de dumnezeul cerurilor să se facă întocmai pentru casa dumnezeului cerurilor, pentruca să nu vie minia lui asupra împărăţiei, asupra împăratului şi asupra fiilor săi. vă facem cunoscut că

nu puteţi pune nici bir, nici dare, nici vamă de trecere, peste niciunul din preoţi, din leviţi, din cîntăreţi, din uşieri, şi din slujitorii templului şi din slujitorii acestei case a lui dumnezeu. şi tu, ezra, după înţelepciunea lui dumnezeu pe care o ai, pune judecători şi dregători cari să facă dreptate la tot poporul de dincolo de rîu, tuturor celorcare cunosc legea dumnezeului tău; şi fă-le cunoscut celor ce nu le cunosc. ricine nu va păzi întocmai legea dumnezeului tău şi legea împăratului, să fie osîndit la moarte, la surghiun, la o gloabă sau la temniţă.“ binecuvîntat să fie domnul, dumnezeul părinţilor noştri, care a pregătît inima împăratului ca să slăvească astfel casa domnului la ierusalim, şi a îndreptat asupra mea bunăvoinţa împăratului, a sfetnicilor săi, şi a tuturor căpeteniilor puternice ale lui! înţărît de mina domnului, dumnezeului meu, care era asupra mea, am strîns pe căpeteniile lui israel, ca să plece cu mine.

8

iaţă capii de familii şi spiţele de neam ale celor ce s'au suit cu mine din babilon, supt domnia împăratului artaxerxe. din fiii lui fineas, gherşom; din fiii lui itamar, daniel; din fiii lui david, haţus, din fiii lui şecania; din fiii lui pareoş, zaharia, şi cu el o sută cincizeci de bărbaţi înscrîşi; din fiii lui pahat-moab, elioenai, fiul lui zeraria, şi cu el două sute de bărbaţi; din fiii lui şecania, fiul lui iahaziel, şi cu el trei sute de bărbaţi; din fiii lui adin, ebed, fiul lui ionatan, şi cu el cincizeci de bărbaţi; din fiii lui elam, isaia, fiul ataliei, şi cu el şaptezeci de bărbaţi; din fiii lui şefatia, zebadia, fiul lui micael, şi cu el optzeci de mii de bărbaţi; din fiii lui ioab, obadia, fiul lui iehiel, şi cu el două sute optsprezece bărbaţi; din fiii lui selomit, fiul lui iosifia, şi cu el o sută şasezeci de bărbaţi; din fiii lui bebai, zaharia, fiul lui bebai, şi cu el douăzeci şi opt de bărbaţi; din fiii lui azgad, iohanan, fiul lui hacatan, şi cu el o sută zece bărbaţi; din fiii lui adoniam, cei din urmă, ale căror nume iată-le: elifeet, ieiel şi şemaia, şi cu ei şasezeci de bărbaţi; din fiii lui bigvai, utai şi zabud, şi cu ei şaptezeci de bărbaţi. i-am strîns la rîul care curge spre ahava, şi am tăbărit acolo trei zile. am căutat între popor şi preoţi, şi n'am găsit acolo pe niciunul din fiii lui levi. atunci am trimis să cheme pe căpeteniile eliezer, ariel, şemaia, elnatan, iarib, elnatan, natan, zaharia şi meşulam, şi pe învăţătorii ioiarib şi elnatan. i-am trimes la căpetenia ido, care locuia la casifia, şi am pus în gura lor ce trebuiau să spună lui ido şi fraţilor săi slujitori ai templului cari erau la casifia, ca să ne aducă slujitori pentru casa dumnezeului nostru. şi, fiindcă mina cea bună a dumnezeului nostru era peste noi, ne-au adus pe serebia, bărbat cu minte, dintre fiii lui mahlî, fiul lui levi, fiul lui israel, şi cu el pe fiii şi fraţii lui, în număr de optsprezece; pe haşabia, şi cu el pe isaia, dintre fiii lui merari, fraţii săi şi fiii lor, în număr de douăzeci; şi dintre slujitorii templului, pe cari david şi căpeteniile îi pusese în slujba leviţilor, două sute douăzeci de slujitori ai templului, toţi numiţi pe nume. acolo, la rîul ahava, am vestit un post de smerire înaintea dumnezeului nostru, ca să cerem dela el o călătorie fericită pentru noi, pentru copiii noştri, şi pentru tot

ce era al nostru. mi-era rușine să cer împăratului o oaste de însoțire și călăreți, ca să ne ocrotească împotriva vrăjmașului pe drum, căci spusese împăratului: „mîna dumnezeului nostru este, spre binele lor, peste toți cei ce -l caută, dar puterea și minia lui sînt peste toți cei ce -l părăsesc.” pentru aceasta am pus și am chemat pe dumnezeul nostru, și el ne -a ascultat. am ales douăsprezece căpetenii dintre preoți, pe serabia, hașabia, și zece din frații lor. am cîntărit înaintea lor argintul, aurul, și uneltele, date în dar pentru casa dumnezeului nostru de împărat, sfetnicii și căpeteniile lui, și de toți cei din israel cari se aflau acolo. am dat în minile lor șase sute cincizeci de talanți de argint, unelte de argint de o sută de talanți, o sută de talanți de aur, douăzeci de pahare de aur de o mie de darici, și două vase de aramă frumoasă poleită, tot atît de scumpă ca aurul. apoi le-am zis: „sîn-teți închinăți domnului. vasele acestea sînt lucruri sfinte, și argintul și aurul acestea sînt un dar de bună voie făcut domnului, dumnezeului părinților voștri. fiți cu ochii în patru, și luați lucrurile acestea supt paza voastră, pînă le veți cîntări înaintea căpeteniilor preoților și înaintarea levitilor, și înaintarea capilor de familii ai lui israel, la ierusalim, în cămările casei domnului.” și preoții și levitii au luat greutatea argintului, aurului și vaselor, ca să le ducă la ierusalim, în casa dumnezeului nostru. am plecat dela riul ahava, ca să ne ducem la ierusalim, în a douăsprezecea zi a lunii întîia. mîna dumnezeului nostru a fost peste noi, și ne -a păzit de loviturile vrăjmașului și de orice piedică pe drum. am ajuns la ierusalim, și ne-am odihnit acolo trei zile. în ziua a patra, am cîntărit în casa dumnezeului nostru argintul, aurul și vasele, pe cari le-am incredințat lui meremot, fiul lui urie, preotul. cu el era eleazar, fiul lui fineas, și împreună cu ei lev-ii iozabad, fiul lui iosua, și noadia, fiul lui binui. fiind cercetate toate după număr și greutate, am pus atunci în scris greutatea tuturor. fiii robiei, întorși din robie, au adus, ca ardere de tot dumnezeului lui israel, doisprezece viței pentru tot israelul, nouăzeci și șase de berbeci, șaptezeci și șapte de miei, și doisprezece țapi, ca jertfe ispășitoare, toate ca ardere de tot domnului. am dat poruncile împăratului dregătorilor împăratului și cirmuitoirilor de dincoace de rîu, cari au ajutat pe popor și casa lui dumnezeu.

9

după ce s'a sfîrșit lucrul acesta, căpeteniile s'au apropiat de mine, și au zis: „poporul lui israel, preoții și levitii nu s'au despărțit de popoarele acestor țări, și au făcut uriciunile lor, ale cananiților, hetitilor, ferezitilor, iebusiților, amoniților, moabitilor, egiptenilor și amoritilor. căci și-au luat neveste din fetele lor pentru ei și pentru fiii lor, și au amestecat neamul sfînt cu popoarele țărilor acestora. și căpeteniile și dregătorii au fost cei dinții cari au săvîrșit păcatul acesta.” cînd am auzit lucrul acesta, mi-am sfîșiat hainele și mantaua, mi-am smuls părul din cap și perii din barbă, și am stat jos mîhnit. atunci s'au strîns la mine toți ceice se temeau de cuvintele dumnezeului lui israel, din pricina păcatului fiilor robiei. și eu, am stat jos mîhnit, pînă la jertfa de seară. apoi, în clipa

jertfei de seară, m'am sculat din smerirea mea, cu hainele și mantaua sfîșiate, am căzut în genunchi, am întins minile spre domnul, dumnezeul meu, și am zis: „dumnezeule, sînt uluit, și mi -e rușine, dumnezeule, să-mi ridic fața spre tine. căci fărădelegile noastre s'au înmulțit deasupra capetelor noastre, și greșelile noastre au ajuns pînă la ceruri. din zilele părinților noștri, am fost foarte vinovați pînă în ziua de azi, și din pricina fărădelegilor noastre am fost dați, noi, împărații noștri și preoții noștri, în minile împăraților străini, pradă săbiei, robiei, jafului, și rușinii care ne acopere astăzi fața. și totuș domnul, dumnezeul nostru, s'a îndurat de noi, lăsîndu-ne cîțiva oameni scăpați, și dîndu-ne un adăpost în locul lui cel sfînt, ca să ne lumineze ochii și să ne dea puțină răsufolare în mijlocul robiei noastre. căci sîntem robi, dar dumnezeu nu ne -a părăsit în robia noastră. a îndreptat spre noi bunăvoința împăraților perșilor și ei ne-au dat o nouă putere de viață, ca să putem zidi casa dumnezeului nostru, și să -i dregem dărîmăturile, făcîndu-ne astfel rost de un loc de adăpost în iuda și la ierusalim. acum, ce să mai zicem noi după aceste lucruri, dumnezeule? căci am părăsit poruncile tale, pe cari ni le poruncise prin robii tăi proorocii, zîcînd: „țara în care intrați s'o stăpîniți este o țară întinată de necurățiile popoarelor din aceste ținuturi, de uriciunile cu cari au umplut -o, dela un capăt la altul, cu necurățiile lor. să nu dați deci pe fetele voastre după fiii lor, nici să nu luați pe fetele lor de neveste pentru fiii voștri, și să nu vă pese nicio-dată nici de propășirea lor nici de bună starea lor. în chipul acesta veți ajunge tari, veți minca cele mai bune roade ale țării, și o veți lăsa pe veci moștenire fiilor voștri.” după tot ce mi s'a întîmplat din pricina faptelor rele și marilor greșeli pe cari le-am făcut, măcar că, tu, dumnezeule, nu ne-ai pedepsit după fărădelegile noastre, se cuvine ca, acum, cînd ne-ai păstrat pe acești oameni scăpați, să începem iarăși să călcăm poruncile tale, și să ne încuscrim cu aceste popoare uricioase? n'ar izbucni atunci iarăși minia ta împotriva noastră, pînă acolo încît ne-ar nimici, fără să lase nici rămășiță nici robi izbăviți? doamne, dumnezeu lui israel, tu ești drept; căci astăzi noi sîntem o rămășiță de robi izbăviți. iată-ne înaintea ta ca niște vinovați, și din această pricină nu putem sta înaintea ta.”

10

pe cînd sta ezra, plîngînd și cu fața la pămînt înaintea casei lui dumnezeu, și făcea această rugăciune și mărturisire, se strînsese la el o mulțime foarte mare de oameni din israel, bărbați, femei și copii, și poporul vărsa multe lacrimi. atunci șecania, fiul lui iehiel, dintre fiii lui elam, a luat cuvîntul și a zis lui ezra: „am păcătuit împotriva dumnezeului nostru, ducîndu-ne la femei străine cari fac parte din popoarele țării. dar israel n'a rămas fără nădejde în această privință. să facem acum un legămînt cu dumnezeul nostru pentru izgonirea tuturor acestor femei și a copiilor lor, după părerea domnului meu și a celor ce se tem de poruncile dumnezeului nostru. și facă-se după lege. scoală-te, căci treaba aceasta te privește. noi vom fi cu tine. îmbărbătează-te și lucrează.” ezra s'a sculat,

și a pus pe căpeteniile preoților, leviților și întregului israel, să jure că vor face ce se spusese. și ei au jurat. apoi ezra a plecat dinaintea casei lui dumnezeu, și s'a dus în odaia lui iohanan, fiul lui eliașib. cînd a intrat, n'a mîncat pine și n'a băut apă, pentrucă era mîhnit din pricina păcatului fiilor robiei. s'a dat de veste în iuda și la ierusalim că toți fiii robiei trebuie să se adune la ierusalim, și că, după părerea căpeteniilor și bătrînilor, oricui nu va veni în trei zile i se vor lua averile, și el însuș va fi izgonit din adunarea fiilor robiei. toți bărbații lui iuda și beniamin s'au strîns la ierusalim în trei zile. era a douăzecea zi a lunii a noua. tot poporul stătea pe locul deschis dinaintea casei lui dumnezeu, tremurînd din pricina împrejurării aceleia și de ploaie. preotul ezra s'a sculat și le -a zis: „ați păcătuit luînd femei străine, și ați făcut pe israel și mai vinovat. mărturișiți-vă acum greșala înaintea domnului, dumnezeului părinților voștri, și faceți voia lui! despărțiți-vă de popoarele țării și de femeile străine.” toată adunarea a răspuns cu glas tare: „trebuie să facem cum ai zis! dar poporul este în mare număr, vremea este ploioasă, și nu poate să rămînă afară. de altfel, aceasta nu este treabă de o zi sau două, căci sînt mulți printre noi cari au păcătuit în privința aceasta. să rămînă dar toate căpeteniile noastre în locul întregii adunări. și toți cei din cetățile noastre, cari s'au înșurat cu femei străine, să vină la timpuri hotărîte, cu bătrîinii și judecătorii din fiecare cetate, pînă se va abate dela noi mînia aprinsă a dumnezeului nostru din pricina întîmplării acesteia.” ionatan, fiul lui asael, și iahzia, fiul lui ticva, ajutați de meșulam, și de levitul șabtai, au fost singurii împotriva acestei păreri, pe care au primit -o fiii robiei. au ales pe preotul ezra, și capi de familie după casele lor părintești, toți numiți pe nume, și au stătut în ziua întîii a lunii a zecea să cerceteze lucrul acesta. în ziua întîii a lunii întîia, au isprăvit cu toți bărbații cari se înșuraseră cu femei străine. între fiii preoților, s'au găsit unii cari se înșuraseră cu femei străine: dintre fiii lui iosua, fiul lui ioțadac, și dintre frații săi: maaseia, eliezer, iarib și ghedalia, cari s'au îndatorat, dînd mîna, să-și izgonească nevestele și să aducă un berbec ca jertfă pentru vină; din fiii lui imer: hanani și zebadia; din fiii lui harim: maaseia, ilie, șemaia, iehiel și ozia; din fiii lui pașhur: elioenai, maaseia, ismael, neta-neel, iozabad și eleasa. dintre leviți: iozabad, șimei, chelaia sau chelita, petahia, iuda și eliezer. dintre cîntăreți: eliașib. dintre ușieri: șalum, telem și uri. dintre cei din israel: din fiii lui pareoș, ramia, izia, malchia, miamin, eleazar, malchia și benaia; din fiii lui elam: matania, zaharia, iehiel, abdi, ieremot și ilie; dintre fiii lui zatu: elioenai, eliașib, matania, ieremot, zabat și aziza; dintre fiii lui bebai: iohanan, hanania, zabai și atlai; dintre fiii lui bani: meșulam, maluc, adaia, iașub, șeal și ramot; dintre fiii lui pahat-moab: adna, chelal, benaia, maaseia, matania, bețaleel, binui și manase; dintre fiii lui harim: eliezer, ișia, malchia, șemaia, simeon, beniamin, maluc și șemaria; dintre fiii lui hașum: matnai, matata, zabad, elifelet, ieremai, manase și șimei; dintre fiii lui bani: maadai, amram, uel, benaia, bedia, cheluhu, vania, meremot, eliașib, matania, matnai, iaasai, bani, binui, șimei, șelemia, natan, adaia, macnadbai, șasai, șarai, azareel, șelemia,

șemaria, șalum, amaria și iosif; dintre fiii lui nebo: ieiel, matitia, zabad, zebina, iadai, ioel și benaia. toți aceștia luaseră femei străine, și mulți avuseseră copii cu ele

istorisirea lui neemia, fiul lui hacalia. în luna chişleu, în al douăzecilea an, pe cînd eram în capitala susa, a venit hanani, unul din fraţii mei, şi cîţiva oameni din iuda. i-am întrebat despre iudeii scăpaţi cari mai rămăseseră din robie, şi despre ierusalim. ei mi-au răspuns: „ceice au mai rămas din robie sînt acolo în ţară, în cea mai mare nenorocire şi ocară; zidurile ierusalimului sînt dărîmate, şi porţile sînt arse de foc.” cînd am auzit aceste lucruri, am zăcut jos, am plîns, şi m’am jălit multe zile. am postit şi m’am rugat înaintea dumnezeului cerurilor, şi am zis: „doamne, dumnezeul cerurilor, dumnezeule mare şi înfricoşat, tu care ţii legămîntul tău şi eşti plin de îndurare faţă de ceice te iubesc şi păzesc poruncile tale! să ia aminte urechea ta şi ochii să-ţi fie deschişi: ascultă rugăciunea pe care ţi -o face robul tău acum, zi şi noapte, pentru robii tăi copiii lui israel, mărturisind păcatele copiilor lui israel, păcatele făcute de noi împotriva ta; căci eu şi casa tatălui meu am păcătuit. te-am supărat, şi n’am păzit poruncile tale, legile şi înfrîndirile, pe cari le-ai dat robului tău moise. adu-ţi aminte de cuvintele acestea pe cari le-ai dat robului tău moise să le spună: „cînd veţi păcătui, vă voi risipi printre popoare; dar dacă vă veţi întoarce la mine, şi dacă veţi păzi poruncile mele şi le veţi împlini, atunci, chiar dacă veţi fi izgoniţi la marginea cea mai depărtată a cerului, de acolo vă voi aduna şi vă voi aduce iarăş în locul pe care l-am ales ca să locuiască numele meu acolo.” ei sînt robii tăi şi poporul tău, pe care l-ai răscumpărat prin puterea ta cea mare şi prin mîna ta cea tare. ah! doamne, să ia aminte urechea ta la rugăciunea robului tău, şi la rugăciunea robilor tăi, cari vor să se teamă de numele tău! dă astăzi izbîndă robului tău, şi fă -l să capete trecere înaintea omului acestuia;’ pe atunci eram paharnicul împăratului.

în luna nisan, anul al douăzecilea al împăratului artaxerxe, pe cînd vinul era înaintea lui, am luat vinul şi l-am dat împăratului. niciodată nu fusesem trist înaintea lui. împăratul mi -a zis: „pentru ce ai faţa tristă? totuşi nu eşti bolnav; nu poate fi decît o întristare a inimii.” atunci m’a apucat o mare frică, şi am răspuns împăratului: „trăiască împăratul în veac! cum să n’am faţa tristă, cînd cetatea în care sînt mormintele părinţilor mei este nimicită şi porţile ei sînt arse de foc?” şi împăratul mi -a zis: „ce ceri?” eu m’am rugat dumnezeului cerurilor, şi am răspuns împăratului: „dacă găseşte cu cale împăratul, şi dacă robul tău îi este plăcut, trimete-mă în iuda, la cetatea mormintelor părinţilor mei, ca s’o zidesc din nou.” împăratul, lîngă care şedea şi împărăteasa, mi -a zis atunci: „cit va ţinea călătoria ta, şi cînd te vei întoarce?” împăratul a găsit cu cale să mă lase să plec, şi i-am hotărît o vreme. apoi am zis împăratului: „dacă găseşte împăratul cu cale, să mi se dea scrisori pentru dregătorii de dincolo de riu, ca să mă lase să trec şi să intru în iuda, şi o scrisoare pentru asaf, păzitorul pădurii împăratului, ca să-mi dea lemne să fac grinzi pentru porţile cetăţii de lîngă casă, pentru zidul

cetăţii, şi pentru casa în care voi locui.” împăratul mi -a dat aceste scrisori, căci mîna cea bună a dumnezeului meu era peste mine. m’am dus la dregătorii de dincolo de riu, şi le-am dat scrisorile împăratului, care pusese să mă însoţească nişte mai mari ai oastei şi nişte călăreţi. sanhalat, horonitul, şi tobias, slujitorul amonit, cînd au auzit lucrul acesta, nu le -a plăcut deloc că venea un om să caute binele copiilor lui israel. am ajuns la ierusalim, şi am rămas acolo trei zile. după aceea, m’am sculat noaptea cu cîţiva oameni, fără să fi spus cuiva ce-mi pusese dumnezeul meu în inimă să fac pentru ierusalim. nu era cu mine nicio altă vită, afară de vita pe care călăream. am ieşit noaptea pe poarta vâii, şi m’am îndreptat spre izvorul balaurlui şi spre poarta gunoiului, uitîndu-mă cu băgare de seamă la zidurile dărîmate ale ierusalimului şi la porţile lui arse de foc. am trecut pela poarta izvorului şi pela iazul împăratului, şi nu era loc pe unde să treacă vita care era supt mine. m’am suit noaptea pe la pirău, şi m’am uitat iarăş, cu băgare de seamă la zid. apoi am intrat pe poarta vâii, şi astfel m’am întors. dregătorii nu ştiau unde fusesem, şi ce făceam. pînă în clipa aceea nu spusese nimic iudeilor, nici preoţilor, nici mai marilor, nici dregătorilor, nici vreunuia din ceice vedeau de treburi. le-am zis atunci: „vedeţi starea nenorocită în care sîntem! ierusalimul este dărîmat, şi porţile sînt arse de foc. veniţi să zidim iarăş zidul ierusalimului, şi să nu mai fim de ocară;’ şi le-am istorisit cum mîna cea bună a dumnezeului meu fusese peste mine, şi ce cuvinte îmi spusese împăratul. ei au zis: „să ne sculăm, şi să zidim;’ şi s’au întărit în această hotărîre bună. sanhalat, horonitul, tobias, slujitorul amonit, şi gheşem, arabul, fiind înştiinţaţi, şi-au bătut joc de noi şi ne-au dispreţuit. ei au zis: „ce faceţi voi acolo? vă răsculaţi împotriva împăratului?” şi eu le-am răspuns: „dumnezeul cerurilor ne va da izbînda. noi, robii săi, ne vom scula şi vom zidi; dar voi, n’aveţi nici parte, nici drept, nici aducere aminte în ierusalim.”

marele preot eliaşib s’a sculat împreună cu fraţii săi, preoţii, şi au zidit poarta oilor. au sfîinţit -o, şi i-au pus uşile; au sfîinţit -o dela turnul mela, pînă la turnul lui hananeel. alături de eliaşib au zidit şi oamenii din ierihon; alături de el a zidit şi zacur, fiul lui imri. fiii lui senaa au zidit poarta peştilor. au acoperit -o cu scînduri, şi i-au pus uşile, încuietorile şi zăvoarele. alături de ei a lucrat la dregerea zidului meremot, fiul lui urie, fiul lui haco; alături de ei a lucrat meşulam, fiul lui berechia, fiul lui meşezabeel; alături de ei a lucrat tadoc, fiul lui baana; alături de ei au lucrat tecoîţii, ai căror frunţaşi nu s’au supus în slujba domnului. ioiada, fiul lui paseah, şi meşulam, fiul lui besodia, au dres poarta cea veche. au acoperit -o cu scînduri, şi i-au pus uşile, încuietorile şi zăvoarele. alături de ei au lucrat melatias, gabaonitul, iadon, meronotitul, şi oamenii din gabaon şi mitpa, pînă la scaunul dregătorului de dincoace de riul eufrat; alături de ei a lucrat uziel, fiul lui harhaia, dintre argintari, şi alături de el a lucrat hanania, dintre făcătorii de mir. au întărit ierusalimul pînă la zidul cel lat. alături de ei a lu-

crat refaia, fiul lui hur, care era mai mare peste jumătate din ținutul ierusalimului. alături de ei a lucrat, în fața casei sale, iedaia, fiul lui harumaf, și alături de el a lucrat hatuș, fiul lui hașabnia. altă parte a zidului și turnul cuptoarelor au fost dresе de malchia, fiul lui harim, și de hașub, fiul lui pahat-moab. alături de ei a lucrat, cu fetele sale, șalum, fiul lui haloheș, mai marele peste jumătate din ținutul ierusalimului. hanun și locuitorii zanoahului au dres poarta văii. au zidit -o, și i-au pus ușile, încuietorile și zăvoarele. ei au făcut o mie de coți de zid pînă la poarta gunoiului. malchia, fiul lui recab, mai marele peste ținutul bet-hacheremului, a dres poarta gunoiului. a zidit -o, și i -a pus ușile, încuietorile și zăvoarele. șalum, fiul lui col-hoze, mai marele peste ținutul mițpa, a dres poarta izvorului. a zidit -o, a acoperit -o cu scinduri, și i -a pus ușile, încuietorile și zăvoarele. a făcut zidul iazului siloe lîngă grădina împăratului, pînă la treptele cari pogoară din cetatea lui david. după el neemias, fiul lui azbuc, mai marele peste jumătate din ținutul bet-turului, a lucrat la dregerea zidului pînă în fața mormintelor lui david, pînă la iazul care fusese zidit, și pînă la casa vitejilor. după el au lucrat leviții, rehum, fiul lui bani, și alături de el a lucrat, pentru ținutul său, hașabia, mai marele peste jumătate din ținutul cheila. după el au lucrat frații lor, bavai, fiul lui henadad, mai marele peste jumătate din ținutul cheila; și alături de el ezer, fiul lui iosua, mai marele mițpei, a dres o altă parte a zidului, în fața sușului casei armelor, în unghi. după el baruc, fiul lui zabai, a dres cu rîvnă o altă parte, dela unghi pînă la poarta casei marelui preot eliașib. după el meremot, fiul lui urie, fiul lui hacot, a dres o altă parte, dela poarta casei eliașib, pînă la capătul casei lui eliașib. după el au lucrat preoții din împrejurimile ierusalimului. după ei beniamin și hașub au lucrat în dreptul casei lor. după ei azaria, fiul lui maaseia, fiul lui anania, a lucrat lîngă casa lui. după el binui, fiul lui henadad, a dres o altă parte, dela casa lui azaria pînă la unghi și pînă la colț. palal, fiul lui uzai, a lucrat în fața unghiului și în fața turnului de sus care iese înainte din casa împăratului, lîngă curtea temniței. după el a lucrat pedaia, fiul lui pareoș. slujitorii templului, cari locuiesc pe deal, au lucrat pînă în dreptul porții apelor, la răsărit, și pînă în dreptul turnului care iese în afară. după el tecoții au dres o altă parte, în dreptul turnului celui mare, care iese înafară pînă la zidul dealului. deasupra porții cailor, preoții au lucrat fiecare înaintea casei lui. după ei țadoc, fiul lui imer, a lucrat înaintea casei lui. după el a lucrat șemaia, fiul lui șecania, păzitorul porții dela răsărit. după el hanania, fiul lui șelemia, și hanun, al șaselea fiu al lui țalaf, au dres o altă parte a zidului. după ei meșulam, fiul lui berechia, a lucrat în fața odăii lui. după el malchia, dintre argintari, a lucrat pînă la casele slujitorilor templului și negustorilor, în dreptul porții mifcad, și pînă la odaia de sus din colț. argintarii și negustorii au lucrat între odaia de sus din colț și poarta oilor.

4

cînd a auzit sanbalat că zidim iarăș zidul, s'a miniat și s'a supărat foarte tare. și -a bătut joc de iudei, și a

zis înaintea fraților săi și înaintea ostașilor samariei: „la ce lucrează acești iudei neputincioși? oare vor fi lăsați să lucreze? oare vor jertfi? oare vor isprăvi? oare vor da ei viață unor pietre înmormîntate supt mormane de praf și arse de foc? tobias, amonitul, era lîngă el, și a zis: „să zidească numai! dacă se va sui o vulpe, le va dărîma zidul lor de piatră.“ „ascultă, dumnezeul nostru, cum sîntem batjocoriți! fă să cadă ocările lor asupra capului, și dă -i pradă pe un pămînt unde să fie robii. u le ierta fărădelegea, și păcatul lor să nu fie șters dinaintea ta; căci au necăjit pe cei ce zidesc.“ am zidit zidul, care a fost isprăvit pretutînd pînă la jumătate din înălțimea lui. și poporul lucra cu inimă. dar sanbalat, tobias, arabii, amoniții și asdodiții, s'au supărat foarte tare cînd au auzit că dregerea zidurilor înainta și că spărturile începeau să se astupe. s'au unit toți împreună ca să vină împotriva ierusalimului, și să -i facă stricăciuni. e-am rugat dumnezeul nostru, și am pus o strajă zi și noapte ca să ne apere împotriva loviturilor lor. însă iuda zicea: „puterile celor ce duc poverile slăbesc, și dărîmăturile sînt multe; nu vom putea să zidim zidul.“ și vrăjmașii noștri ziceau: „nu vor ști și nu vor vedea nimic pînă vom ajunge în mijlocul lor; îi vom ucide și vom face astfel să înceteze lucrarea.“ și iudeii, cari locuiau lîngă ei, au venit de zece ori și ne-au înștiințat despre toate locurile pe unde veneau la noi. de aceea am pus, în locurile cele mai de jos, dinapoia zidului, și în locurile tari, poporul pe familii, i-am așezat pe toți cu săbiile, sulile și arcurile lor. m'am uitat, și sculîndu-mă, am zis mai marilor, dregătorilor și celuiilalt popor: „nu vă temeți de ei! aduceți-vă aminte de domnul cel mare și înfricoșat, și luptați pentru frații voștri, pentru fiii voștri și fetele voastre, pentru nevestele voastre, și pentru casele voastre, cînd au auzit vrăjmașii noștri că am fost înștiințați, dumnezeu le -a nimicit planul, și ne-am întors cu toții la zid, fiecare la lucrarea lui. din ziua aceea, jumătate din oamenii mei lucrau, iar celalaltă jumătate era înarmată cu sulie, cu scuturi, cu arcuri și cu platoșe. căpeteniile erau înapoia întregii case a lui iuda. ceice zideau zidul, și cei ce duceau sau încărcau poverile, cu o mină lucrau, iar cu alta țineau arma. fiecare din ei, cînd lucra, își avea sabia încinsă la mijloc. cel ce suna din trîmbiță stătea lîngă mine. am zis mai marilor, dregătorilor, și celuiilalt popor: „lucrarea este mare și întinsă, și noi sîntem risipiți pe zid, departe unii de alții. la sunetul trîmbiței, să vă stringeți la noi, spre locul de unde o veți auzi. dumnezeul nostru va lupta pentru noi.“ așa făceam lucrarea: jumătate din noi stînd cu sulia în mină din zorii zilei pînă la ivirea stelelor. în același timp, am mai zis poporului: „fiecare să petreacă noaptea în ierusalim cu slujitorul lui; noaptea să facem de strajă, iar ziua să lucrăm.“ și nu ne-am desbrăcat de haine, nici eu, nici frații mei, nici slujitorii mei, nici oamenii de strajă, cari erau subț porunca mea. fiecare se ducea cu armele la apă.

5

din partea oamenilor din popor și din partea nevestelor lor s'au ridicat mari plîngeri împotriva fraților lor iudei. unii ziceau: „noi, fiii noștri și fetele

noastre, sintem mulți; să ni se dea grîu ca să mîncăm și să trăim.“ alții ziceau: „punem zălog ogoarele, viile și casele noastre, ca să avem grîu în timpul foametei.“ alții ziceau: „am împrumutat argint punind zălog ogoarele și viile noastre pentru birul împăratului. și totuși carnea noastră este ca și carnea fraților noștri, copiii noștri sînt ca și copiii lor; și iată, supunem la robie pe fiii noștri și pe fetele noastre, și multe din fetele noastre au și fost supuse la robie; sintem fără putere, căci ogoarele și viile noastre sînt ale altora.“ m'am supărat foarte tare cînd le-am auzit plîngerile și cuvintele acestea. am hotărît să mustru pe cei mari și pe dregători, și le-am zis: „ce! voi împrumutați cu camătă fraților voștri? și am strîns în jurul meu o mare mulțime, și le-am zis: „noi am răsкупărat, după puterea noastră, pe frații noștri iudei, vinduți neamurilor; și voi să vindeți pe frații voștri? și încă nouă să ne fie vinduți? ei au tăcut, ne avînd ce să răspundă. apoi am zis: „ce faceți voi nu este bine. n'ar trebui să umblați în frica dumnezeului nostru, ca să nu fiți de ocara neamurilor vrăjmașe nouă? și eu, și frații mei și slujitorii mei, le-am împrumutat argint și grîu. să le lăsăm dar datoria aceasta! dați-le înapoi astăzi ogoarele, viile, măslinii și casele, și a suta parte din argintul, din grîul, din mustul și din untdelemnul, pe care l-ați cerut dela ei ca dobîndă.“ ei au răspuns: „le vom da înapoi, și nu le vom cere nimic, vom face cum ai zis.“ atunci am chemat pe preoți, înaintea cărora i-am pus să jure că își vor ținea cuvîntul. și mi-am scuturat mantaua, zîcînd: „așa să scuture dumnezeu afară din casa lui și de averile lui pe orice om care nu-și va ținea cuvîntul, și așa să fie scuturat omul acela și lăsat cu minile goale!“ toată adunarea a zis: „amin.“ și au lăudat pe domnul. și poporul s'a ținut de cuvînt. din ziua cînd m'a pus împăratul dregător peste ei în țara lui iuda, dela al douăzeciua an pînă la al treizeci și doilea an al împăratului artaxerxe, timp de doisprezece ani, nici eu, nici frații mei n'am trăit din veniturile cuvenite dregătorului. înainte de mine, cei dintîi dregători împovărau poporul, și luau dela el pîne și vin, afară de cei patruzeci de sicli de argint; chiar și slujitorii lor apăsau poporul. eu n'am făcut așa, din frică de dumnezeu. ba, mai mult, am lucrat la dregerea zidului acestuia, n'am cumpărat niciun ogor, și toți slujitorii mei erau la lucru. aveam la masă o sută cincizeci de oameni, iudei și dregători, afară de ceice veneau la noi din neamurile depărimprejur. mi se pregătea în fiecare zi un bou, șase berbeci aleși, și păsări, și la fiecare zece zile se pregătea din belșug tot vinul care era de trebuință. cu toate acestea, n'am cerut veniturile cuvenite dregătorului, pentrucă lucrările apăsau greu asupra poporului acestuia. adu-ți aminte de mine, spre bine, dumnezeule, pentru tot ce am făcut pentru poporul acesta!

6

u pusesem încă ușile porților cînd sanbalat, tobias, gheșem, arabul, și ceilalți vrăjmași ai noștri au auzit că zidisem zidul și că n'ai rămas nicio spărtură. atunci sanbalat și gheșem au trimis să-mi spună: „vino, și să ne întîlnim în satele din valea ono. își puseseră de gînd să-mi facă rău. le-am trimis soli

cu următorul răspuns: „am o mare lucrare de făcut, și nu pot să mă pogor; cit timp l-aș lăsa ca să vin la voi, lucrul ar înceta.“ mi-au făcut în patru rînduri aceeaș cerere, și le-am dat acelaș răspuns. sanbalat mi -a trimis solia aceasta a cincea oară prin slujitorul său, care ținea în mînă o scrisoare deschisă. în ea era scris: „se răspîndește zvonul printre popoare, și gașmu spune că tu și iudeii aveți de gînd să vă răsculăți, și că în acest scop zidești zidul. se zice că tu vei ajunge împăratul lor, și că ai pus chiar prooroci, ca să te numească la ierusalim împărat al lui iuda. și acum lucrurile acestea vor ajunge la cunoștința împăratului. vino dar, și să ne sfătuiм împreună.“ am trimis următorul răspuns lui sanbalat: „ce ai spus tu în scrisoare nu este; tu dela tine le născocesci!“ toți oamenii aceștia voiau să ne înfricoșeze, și își ziceau: „li se va muia inima, și lucrarea nu se va face.“ acum, dumnezeule, întărește-mă! m'am dus la șemaia, fiul lui delaia, fiul lui mehetabel. el se închisese, și a zis: „haidem împreună în casa lui dumnezeu, în mijlocul templului, și să închidem ușile templului: căci vin să te omoare, și au să vină noaptea să te omoare.“ eu am răspuns: „un om ca mine să fugă? și care om ca mine ar putea să intre în templu și să trăiască? nu voi intra!“ și am cunoscut că nu dumnezeu îl trimetea. ci a proorocit așa pentru mine, fiindcă sanbalat și tobias îi dăduseră argint. și cîstigîndu -l astfel, nădăduiau că am să mă tem, și că am să urmez sfaturile lui și să fac un păcat. ei s'ar fi folosit de această atîngere a bunului meu nume, ca să mă umple de ocără. adu-ți aminte, dumnezeule, de tobias și de sanbalat, și de faptele lor! adu-ți aminte și de noadia, proorocița, și de ceilalți prooroci cari căutau să mă sperie! zidul a fost isprăvit în a douăzeci și cincea zi a lunii elul, în cincizeci și două de zile. cînd au auzit toți vrăjmașii noștri, s'au temut toate popoarele dimprejurul nostru; s'au smerit foarte mult, și au cunoscut că lucrarea se făcuse prin voia dumnezeului nostru. în vremea aceea erau unii frunțași din iudeia, cari trimeteau deseori scrisori lui tobias și primeau și ei scrisori dela el. căci mulți din iuda erau legați cu el prin jurămint, pentrucă erau gineurile lui șecania, fiul lui arah, și fiul său iohanan luase pe fata lui meșulam, fiul lui berechia. vorbeau bine de el chiar în fața mea, și -i spuneau cuvintele mele. tobias trimetea scrisori ca să mă înfricoșeze.

7

după ce s'a zidit zidul și am pus ușile porților, au fost puși în slujbele lor ușierii, cîntăreții și leviiți. am poruncit fratelui meu hanani, și lui hanania, căpetenia cetății ierusalimului, om care întrece pe mulți prin credincioșia și prin frica lui de dumnezeu, și le-am zis: „să nu se deschidă porțile ierusalimului înainte de căldura soarelui, și ușile să fie închise cu incuietorile, în fața voastră. locuitorii ierusalimului să facă de strajă, fiecare la locul lui, înaintea casei lui.“ cetatea era încăpătoare și mare, dar popor era puțin în ea, și casele nu erau zidite. dumnezeul meu mi -a pus în inimă gîndul să adun pe mai mari, pe dregători și poporul, ca să -i număr. am găsit o carte cu spițele de neam ale celor ce se suiseră întîi din robie,

și am văzut scris în ea cele ce urmează. iată pe cei din țară cari s'au întors din robie, din aceia pe cari îi luase robii nebudacnețar, împărțatul babilonului, și cari s'au întors la ierusalim și în iuda, fiecare în cetatea lui. au plecat cu zorobabel, iosua, neemias, azaria, raamia, nahamani, mardoheu, bilșan, misperet, bigvai, nehum, baana. numărul bărbaților din poporul lui israel: fiii lui pareos, două mii o sută șaptezeci și doi; fiii lui șefatia, trei sute șaptezeci și doi; fiii lui arah, șase sute cincizeci și doi; fiii lui pahat-moab, din fiii lui iosua și ai lui ioab, două mii opt sute optsprezece; fiii lui elam, o mie două sute cincizeci și patru; fiii lui zatu, opt sute patruzeci și cinci; fiii lui zacai, șapte sute șasezeci; fiii lui binui, șase sute patruzeci și opt; fiii lui bebai, șase sute douăzeci și opt; fiii lui azgad, două mii trei sute douăzeci și doi; fiii lui adonicam, șase sute șasezeci și șapte; fiii lui adin, șase sute cincizeci și cinci; fiii lui ater, din familia lui ezechia, nouăzeci și opt; fiii lui hașum, trei sute douăzeci și opt; fiii lui bețai, trei sute douăzeci și patru; fiii lui harif, o sută doisprezece; fiii lui gabaon, nouăzeci și cinci; oamenii din betleem și din netofa, o sută optzeci și opt; oamenii din anatot, o sută douăzeci și opt; oamenii din bet-azmavet, patruzeci și doi; oamenii din chiriat-iearim, din chefira și din beerot, șapte sute patruzeci și trei; oamenii din rama și din gheba, șase sute douăzeci și unu; oamenii din micmas, o sută douăzeci și doi; oamenii din delat betel și din ai, o sută douăzeci și trei; oamenii din celalt nebo, cincizeci și doi; fiii celuialt elam, o mie două sute cincizeci și patru; fiii lui harim, trei sute douăzeci; fiii lui ierihon, trei sute patruzeci și cinci; fiii lui lod, lui hadid și lui ono, șapte sute douăzeci și unu; fiii lui senaa, trei mii nouă sute treizeci. preoți: fiii lui iedaia, din casa lui iosua, nouă sute șaptezeci și trei; fiii lui imer, o mie cinci zeci și doi; fiii lui pașhur, o mie două sute patruzeci și șapte; fiii lui harim, o mie șaptesprezece. leviți: fiii lui iosua și lui cadmiel, din fiii lui hodva, șaptezeci și patru. cîntăreți: fiii lui asaf, o sută patruzeci și opt. ușieri: fiii lui șalum, fiii lui ater, fiii lui talmon, fiii lui acub, fiii lui hatita, fiii lui senaa, fiii lui șobai, o sută treizeci și opt. slujitori ai templului: fiii lui țiha, fiii lui hasufa, fiii lui tabaot, fiii lui cheros, fiii lui sia, fiii lui padon, fiii lui lebana, fiii lui hagaba, fiii lui salmai, fiii lui hanan, fiii lui ghidel, fiii lui gahar, fiii lui reaia, fiii lui rețin, fiii lui necoda, fiii lui gazam, fiii lui uza, fiii lui paseah, fiii lui besai, fiii lui mehunim, fiii lui nefșim, fiii lui bacbuc, fiii lui hacufa, fiii lui harhur, fiii lui bațlit, fiii lui melhida, fiii lui harșa, fiii lui barcos, fiii lui siseria, fiii lui tamah, fiii lui nețiah, fiii lui hatifa. fiii robilor lui solomon: fiii lui sotai, fiii lui soferet, fiii lui perida, fiii lui iaala, fiii lui darcon, fiii lui ghidel, fiii lui șefatia, fiii lui hatil, fiii lui pocheret-hațebaim, fiii lui amon. toți slujitorii templului și fiii robilor lui solomon: trei sute nouăzeci și doi. iată pe ceice au plecat din tel-melah, din tel-harșa, din cherub-adon, și din imer, și cari n'au putut să-și arate casa părintească și neamul, ca dovadă că erau din israel. fiii lui delaia, fiii lui tobia, fiii lui necoda, șase sute patruzeci și doi. și dintre preoți: fiii lui hobaia, fiii lui hacot, fiii lui barzilai, care luase de nevastă pe una din fetele lui barzilai, galaaditul, și a fost numit cu numele lor. și-au căutat cartea

spitelor neamului lor, dar n'au găsit -o. de aceea au fost dați afară din preoție, și dregătorul le -a spus să nu mănince din lucrurile prea sfinte pînă nu va întreba un preot pe urim și tumim. adunarea întreagă era de patruzeci și două de mii trei sute șasezeci de inși, afară de robii și roabele lor, în număr de șapte mii trei sute treizeci și șapte. printre ei se aflau două sute patruzeci și cinci de cîntăreți și cîntărețe. aveau șapte sute treizeci și șase de cai, două sute patruzeci și cinci de catiri, patru sute treizeci și cinci de cămile, și șase mii șapte sute douăzeci de măgari. mulți din capii de familie au făcut daruri pentru lucrare. dregătorul a dat vistieriei o mie de darici de aur, cincizeci de potire, cinci sute treizeci de veșminte preoțești. capii de familie au dat în vistieria lucrării douăzeci de mii de darici de aur și două mii două sute de mine de argint. celalt popor a dat douăzeci de mii de darici de aur, două mii de mine de argint, și șasezeci și șapte de veșminte preoțești. preoții și leviții, ușierii, cîntăreții, oamenii din popor, slujitorii templului și tot israelul s'au așezat în cetățile lor

8

cînd a venit luna a șaptea, copiii lui israel erau în cetățile lor. atunci tot poporul s'a strîns ca un singur om pe locul deschis dinaintea porții apelor. au zis cărturarului ezra să se ducă să ia cartea legii lui moise, dată de domnul lui israel. și preotul ezra a adus legea înaintea adunării, alcătuită din bărbați și femei și din toți cei ce erau în stare s'o înțeleagă. era întia zi a lunii a șaptea. ezra a citit în carte de dimineată pînă la amiază, pe locul deschis dinaintea porții apelor, în fața bărbaților și femeilor și în fața celor ce erau în stare s'o înțeleagă. tot poporul a fost cu luare aminte la citirea cărții legii. cărturarul ezra stătea pe un scaun de lemn, ridicat cu prilejul acesta. lingă el, la dreapta, stăteau matitia, șema, anaia, urie, hilchia și maaseia, și la stînga: pedaia, mișael, malchia, hașum, hașbadana, zaharia și meșulam. ezra a deschis cartea înaintea întregului popor, căci stătea mai sus de cit tot poporul. și cînd a deschis -o, tot poporul s'a sculat. ezra a binecuvîntat pe domnul, dumnezeul cel mare, și tot poporul a răspuns ridicînd minile: „amin! amin!” și s'au plecat și s'au închinat înaintea domnului, cu fața la pămînt. iosua, bani, șerebia, iamin, acub, șabetai, hodia, maaseia, chelita, azaria, iozabad, hanan, pelaia, și leviții, lămureau poporul lui legea, și fiecare stătea la locul lui. ei citeau deslușit în cartea legii lui dumnezeu, și -i arătau înțelesul, ca să -i facă să înțeleagă ce citiseră. dregătorul neemias, preotul și cărturarul ezra, și leviții cari învățau pe popor, au zis întregului popor: „ziua aceasta este închinată domnului, dumnezeului vostru; să nu vă bociți și să nu plîngeți!” căci tot poporul plîngea cînd a auzit cuvintele legii. ei le-au zis: „duceți-vă de mincări cîrnuri grase și beți băuturi dulci, și trimeteți cîte o parte și celor ce n'au nimic pregătît, căci ziua aceasta este închinată domnului nostru; nu vă mîhnîți, căci bucuria domnului va fi țaria voastră.” leviții poteau pe tot poporul, zîcînd: „tăceți, căci ziua aceasta este sfîntă; nu vă mîhnîți!” și tot poporul s'a dus să mănince și să bea. și au trimis cîte o parte și altora, și s'au

veselit mult. căci înțeleseseră cuvintele cari li se til-cuiseră. a doua zi, capii de familie din tot poporul, preoții și leviiți, s'au strins la cărturarul ezra, ca să audă tilcuirea cuvintelor legii. și au găsit scris în lege că domnul poruncise prin moise, că fiii lui israel trebuie să locuiască în corturi, în timpul sărbătorii lunii a șaptea. atunci au trimes să răspîndească vestea aceasta în toate cetățile lor și la ierusalim: „duceți-vă la munte și aduceți ramuri de măslin, ramuri de măs-lin sălbatic, ramuri de mirt, ramuri de finic, și ramuri de copaci stufoși, ca să faceți corturi, cum este scris.” atunci poporul s'a dus și a adus ramuri, și au făcut cor-turi pe acoperișul caselor lor, în curțile lor, în curțile casei lui dumnezeu, pe locul deschis dinaintea porții apelor și pe locul deschis dela poarta lui efram. toată adunarea celor ce se întorseseră din robie a făcut cor-turi și au locuit în aceste corturi. din vremea lui io-sua, fiul lui nun, pînă în ziua aceasta, nu mai făcuseră copiiii lui israel așa ceva. și a fost foarte mare veselie. au citit în cartea legii lui dumnezeu în fiecare zi, din cea dintii zi pînă la cea din urmă. au prăznuit sărbă-toarea șapte zile, și a fost o adunare de sărbătoare în ziua a opta, cum este poruncit.

9

în a douăzeci și patra zi a aceleiaș luni, copiiii lui israel s'au adunat, îmbrăcați în saci și presărați cu țărînă, pentru ținerea unui post. cei ce erau din neamul lui israel, despărțindu-se de toți străinii, au venit și și-au mărturisit păcatele lor și fărădelegile părinților lor. după ce au șezut jos, au cetit în cartea legii dom-nului, dumnezeului lor, a patra parte din zi; și altă a patra parte din zi și-au mărturisit păcatele și s'au închinat înaintea domnului, dumnezeului lor. iosua, bani, cadmiel, șebania, buni, șerebia, bani și chenani s'au suit pe scaunul levităilor și au strigat cu glas tare către domnul, dumnezeul lor. și leviiți iosua, cad-miel, bani, hașabnia, serebia, hodia, șebania și petahia, au zis: „sculați-vă și binecuvînați pe domnul, dum-nezeul vostru, din vecinicie în vecinicie! „binecuvin-tat să fie numele tău cel slăvit, care este mai pe sus de orice binecuvîntare și de orice laudă! tu, doamne, numai tu, ai făcut cerurile, cerurile cerurilor și toată ostirea lor, și pămîntul cu tot ce este pe el, mările cu tot ce cuprind ele. tu dai viață tuturor acestor lu-cruri, și ostirea cerurilor se închină înaintea ta. tu, doamne dumnezeule, ai ales pe avram, l-ai scos din ur din haldea, și i-ai pus numele avraam. tu ai găsit inima lui credincioasă înainta ta, ai făcut legămint cu el, și ai făgăduit că vei da semînteii lui țara cananiților, heteiților, amorităilor, fereziților, iebusiților și ghir-gasiților. și ți-ai ținut cuvîntul, căci ești drept. tu ai văzut necazul părinților noștri în egipt, și le-ai auzit strigătele la marea roșie. ai făcut semne și minuni împotriva lui faraon, împotriva tuturor slujitorilor lui și împotriva întregului popor din țara lui, pentru că știai cu cită îngîmfare se purtasera față de părinții noștri, și ți-ai arătat slava ta cum se vede astăzi. ai despărțit marea înaintea lor, și au trecut pe uscat prin mijlocul mării: dar ai prăbușit în adînc, ca o piatră în fun-dul apelor, pe cei ce -i urmăreau. i-ai călăuzit ziua printr'un stîlp de nor, și noaptea printr'un stîlp de foc,

care le lumina drumul pe care aveau să -l urmeze. te-ai pogorit pe muntele sinai, le-ai vorbit din înălțimea cerurilor, și le-ai dat porunci drepte, legi adevărate, învățături și orînduiri minunate. le-ai făcut cunos-cut sabatul tău cel sfînt, și le-ai dat prin robul tău moise, porunci, învățături și o lege. le-ai dat, dela înălțimea cerurilor, pine, cînd le era foame, și ai scos apă din stîncă, atunci cînd le era sete. și le-ai spus să intre în stăpînirea țării pe care jurase că le -o vei da. dar părinții noștri s'au îngîmfat și și-au întepenit grumazul. n'au urmat poruncile tale, n'au vrut să as-culte, și au dat uitării minunile pe cari le făcusei pen-tru ei. și-au întepenit grumazul; și, în răzvrătirea lor, și-au pus o căpetenie ca să se întoarcă în robia lor. dar tu, tu ești un dumnezeu gata să ierți, îndurător și milostiv, încet la minie și bogat în bunătate. și nu i-ai părăsit, nici chiar atunci cînd și-au făcut un vițel turnat, și au zis: „iață dumnezeul tău care te -a scos din egipt” și s'au dedat la mari ocări față de tine. în îndurarea ta fără margini, nu i-ai părăsit în pustie, și stîlpul de nor n'a încetat să -i călăuzească ziua pe drum, nici stîlpul de foc să le lumineze noaptea dru-mul, pe care aveau să -l urmeze. le-ai dat duhul tău cel bun, ca să -i facă înțelepți; n'ai îndepărtat mana ta dela gura lor, și le-ai dat apă să-și potolească setea. patruzeci de ani, ai avut grijă să -i hrănești în pustie, și n'ai dus lipsă de nimic, hainele nu li s'au învechit, și picioarele nu li s'au umflat. le-ai dat în mină împărății și popoare, ale căror ținuturi le-ai împărțit între ei, și au stăpînit țara lui sihon, împăratul hesbonului, și țara lui og, împăratul basanului. le-ai înmulțit fiii ca stelele cerurilor, și i-ai adus în țara despre care spusesei părinților lor că au s'o ia în stăpînire. și fiii lor au intrat și au luat țara în stăpînire; ai smerit înaintea lor pe locuitorii țării, cananiții, și i-ai dat în minile lor, împreună cu împărății și popoarele țării, ca să le facă ce le place. au ajuns stăpîni pe cetăți întărite și pe pămînturi roditoare; au stăpînit case pline de tot felul de bunătăți, puțuri săpate, vii, măsline, și pomi rodi-tori din belșug; au mincat, s'au săturat, s'au îngrașat, și au trăit în desfătări, prin bunătatea ta cea mare. to-țuș, ei s'au răsculat și s'au răzvrătit împotriva ta. au aruncat legea ta la spatele lor, au ucis pe proorocii tăi, cari -i rugau fierbinte să se întoarcă la tine, și s'au dedat la mari ocări față de tine. atunci i-ai lăsat în minile vrăjmașilor lor, cari i-au apăsă. dar, în vre-mea necazului lor, au strigat către tine; și tu i-ai auzit dela înălțimea cerurilor, și, în îndurarea ta cea mare, le-ai dat izbăvitori cari i-au scăpat din minile vrăj-mașilor lor. cînd au avut odihnă, au început iarăș să facă rău, înaintea ta. atunci i-ai lăsat în minile vrăj-mașilor lor, cari i-au stăpînit. dar, din nou au strigat către tine; și tu i-ai auzit dela înălțimea cerurilor, și, în marea ta îndurare, i-ai izbăvit de mai multe ori. i-ai rugat fierbinte să se întoarcă la legea ta; dar ei au stăruit în îngîmfarea lor, n'au ascultat de porun-cile tale, au păcăuit împotriva orînduirilor tale, cari fac viu pe celce le împlinesc, ți-au întors spatele cu îndărătnicie, și-au întepenit grumazul, și n'au ascu-tat. i-ai îngăduit astfel mulți ani, le-ai dat înștiințări prin duhul tău, prin prooroci, și tot n'au luat aminte. atunci i-ai dat în minile unor popoare străine, dar, în marea ta îndurare, nu i-ai nimicit, și nu i-ai părăsit,

căci tu ești un dumnezeu milostiv și îndurător. și acum, dumnezeu nostru, dumnezeule mare, puternic și înfricoșat, tu care îțiții legământul tău de îndurare, nu privi ca puțin lucru toate suferințele prin cari am trecut noi, împărații noștri, căpeteniile noastre, preoții noștri, proorocii noștri, părinții noștri și tot poporul tău, din vremea împăraților asiriei până în ziua de azi. tu ai fost drept în tot ce ni s'a întâmplat, căci te-ai arătat credincios, iar noi am făcut rău. împărații noștri, căpeteniile noastre, preoții noștri, și părinții noștri n'au păzit legea, și n'au dat ascultare nici poruncilor, nici înștiințărilor pe cari li le dădeai. cînd erau stăpîni, în mijlocul multelor binefaceri pe cari li le dădeai, în țara întinsă și roditoare, pe care le -o dădusei, nu ți-au slujit și nu s'au abătut dela faptele lor rele. și astăzi, iată-ne robi! iată-ne robi pe pămîntul pe care l-ai dat părinților noștri, pentru că să se bucure de roadele și de bunurile lui! el își înmulțește roadele pentru împărații cărora ne-ai supus, din preina păcatelor noastre; ei stăpînesc după plac asupra trupurilor noastre și asupra vitelor noastre, și sîntem într'o mare strîmtoare; pentru toate acestea, noi am încheiat un legămint, pe care l-am făcut în scris. și căpeteniile noastre, leviții noștri și preoții noștri și-au pus pecetea pe el.

10

iată pe cei ce și-au pus pecetea: dregătorul neemias, fiul lui hacalia zedechia, seraia, azaria, ieremia, pașhur, amaria, malchia, hatuș, șebania, maluc, harim, meremot, obadia, daniel, ghineton, baruc, meșulam, abia, miiamin, maazia, bilgai, semaia, preoți. leviții: iosua, fiul lui azania, binui, din fiii lui henadad, cadmiel, și frații lor, șebania, hodia, chelita, pelaia, hanan, mica, rehob, hașabia, zacur, șerebia, șebania, hodia, bani, beninu. căpeteniile poporului: pareoș, pahat-moab, elam, zatu, bani, buni, azgad, bebai, adonia, bigvai, adin, ater, ezechia, azur, hodia, hașum, bețai, harif, anatot, nebai, magpiaș, meșulam, hezir, meșezabeel, țadoc, iadua, pelatia, hanan, anaia, hosea, hanania, hașub, haloheș, pilha, șobec, rehum, hașabna, maaseia, ahia, hanan, anan, maluc, harim, baana. cealaltă parte a poporului, preoții, leviții, ușierii, cîntăreții, slujitorii templului, și toți cei ce se despărțiseră de popoarele străine, ca să urmeze legea lui dumnezeu, nevestele lor, fiii și fetele lor, toți cei ce aveau cunoștință și pricepere, s'au unit cu frații lor mai cu vază dintre ei. au făgăduit cu jurămint și au jurat să umble în legea lui dumnezeu, dată prin moise, robul lui dumnezeu, să păzească și să împlinească toate poruncile domnului, stăpînului nostru, orînduirile și legile lui. am făgăduit să nu dăm pe fetele noastre după popoarele țării și să nu luăm pe fetele lor de neveste pentru fiii noștri; să nu cumpărăm nimic, în ziua sabbatului, și în zilele de sârbătoare, dela popoarele țării cari ar aduce de vinzare în ziua sabbatului mărfuri sau altceva de cumpărat, și să lăsăm nelucrat pămîntul în anul al șaptelea și să nu cerem plata nici unei datorii. am luat asupra noastră îndatorirea să dăm a treia parte dintr'un siclu pe an pentru slujba casei dumnezeului nostru, pentru pinile pentru punerea înaintea domnului, pentru darul de mincare

necurmat, pentru arderea de tot necurmată din zilele de sabbat, din zilele de lună nouă și din zilele de sârbători, pentru lucrurile închinate domnului, pentru jertfele de ispășire pentru israel, și pentru tot ce se face în casa dumnezeului nostru. am tras la sorti, preoți, leviți și popor, pentru lemnele cari trebuiau aduse pe fiecare an, ca dar, la casa dumnezeului nostru, după casele noastre pămîntești, la vremi hotărîte, ca să fie ars pe altarul domnului, dumnezeului nostru, cum este scris în lege. am hotărît să aducem în fiecare an la casa domnului cele dintii roade ale pămîntului nostru și cele dintii roade din toate roadele tuturor pomilor; să aducem la casa dumnezeului nostru, preoților cari fac slujba în casa dumnezeului nostru, pe întîii născuți ai fiilor noștri și ai vitelor noastre, cum este scris în lege, pe întîii născuți ai vacilor și oilor noastre; să aducem preoților, în cămările casei dumnezeului nostru, cele dintii roade din plămîdeală și darurile noastre de mincare din roadele tuturor pomilor din must și din untdelemn; și să dăm zeciuială din pămîntul nostru leviților, cari trebuie s'o ia ei înșiși în toate cetățile așezate pe pămînturile pe cari le lucrăm. preotul, fiul lui aaron, va fi cu leviții cînd vor ridica zeciuiala; și leviții vor aduce zeciuială din zeciuială la casa dumnezeului nostru, în cămările casei visteriei. căci copiii lui israel și fiii lui levi vor aduce în cămările acestea darurile de griu, de must și de untdelemn; acolo sînt uneltele sfîntului locaș, și acolo stau preoții cari fac slujba, ușierii și cîntăreții. astfel ne-am hotărît să nu părăsim casa dumnezeului nostru.

11

căpeteniile poporului s'au așezat la ierusalim. cealaltă parte a poporului a tras la sort, pentru că unul din zece să vină să locuiască la ierusalim în cetatea sfîntă, iar ceilalți să locuiască în cetăți. poporul a binecuvîntat pe toți cei ce au primit de bună voie să locuiască la ierusalim. iată căpeteniile ținutului cari s'au așezat la ierusalim. în cetățile lui iuda, fiecare s'a așezat în moșia lui, în cetatea lui israel, preoții și leviții, slujitorii templului, și fiii robilor lui solomon. la ierusalim s'au așezat unii din fiii lui iuda și din fiii lui beniamin. -din fiii lui iuda: ataia, fiul lui ozia, fiul lui zaharia, fiul lui amaria, fiul lui șefatia, fiul lui mahalaleel, din fiii lui peret, și maaseia, fiul lui baruc, fiul lui colhoze, fiul lui hazaia, fiul lui adaia, fiul lui ioiarib, fiul lui zaharia, fiul lui siloni. toți fiii lui peret cari s'au așezat la ierusalim, au fost patru sute șasezeci și opt de oameni viteji. - iată fiii lui beniamin: salu, fiul lui meșulam, fiul lui ioed, fiul lui pedaiu, fiul lui colaia, fiul lui maaseia, fiul lui itiel, fiul lui isaia, și după el, gabai și salai, nouă sute douăzeci și opt. ioel, fiul lui zieri, era căpetenia lor; și iuda, fiul lui senua, era a doua căpetenie a cetății. din preoți: iedaia, fiul lui ioiarib, iachin, seraia, fiul lui hilchia, fiul lui meșulam, fiul lui țadoc, fiul lui meraiot, fiul lui ahitub, domnul casei lui dumnezeu, și frații lor cari făceau slujba casei, opt sute douăzeci și doi; adaia, fiul lui ieroham, fiul lui pelalia, fiul lui amți, fiul lui zaharia, fiul lui pașhur, fiul lui malchia, și frații săi, capii caselor pămîntești, două sute patruzeci și doi; și amașai, fiul

lui azareel, fiul lui ahzai, fiul lui meşilemot, fiul lui imer, şi fraţii lor, oameni viteji, o sută douăzeci şi opt; zabdiel, fiul lui ghedolim, era căpetenia lor. din leviţi: şemaia, fiul lui haşub, fiul lui azricam, fiul lui haşabia, fiul lui buni, sabetai şi iozabad, însărcinaţi cu treburile de afară ale casei lui dumnezeu, şi făcând parte din căpeteniile leviţilor; matania, fiul lui mica, fiul lui zabdi, fiul lui asaf, căpetenia care cînta lauda la rugăciune, şi bacbuchia, al doilea din fraţii săi, şi abda, fiul lui şamua, fiul lui galal, fiul lui iedutun. toţi leviţii din cetatea sfîntă erau două sute optzeci şi patru. şi uşierii: acub, talmon, şi fraţii lor, păzitorii porţilor, o sută şapte zeci şi doi. cealaltă parte din israel, din preoţi, şi din leviţi, s'au aşezat în toate cetăţile lui iuda, fiecare în moşia lui. slujitorii templului s'au aşezat pe deal, şi aveau de căpetenii pe tiha şi ghişpa. căpetenia leviţilor la ierusalim era uzi, fiul lui bani, fiul lui haşabia, fiul lui matania, fiul lui mica, dintre fiii lui asaf, cîntăreţii însărcinaţi cu slujba casei lui dumnezeu; căci era o poruncă a împăratului cu privire la cîntăreţi, şi li se dădea o parte hotărîtă pe fiecare zi. petahia, fiul lui meşezabeel, din fiii lui zerah, fiul lui iuda, era dregătorul împăratului pentru toate treburile poporului. cit despre sate şi cîmpiile lor, unii din fiii lui iuda s'au aşezat la chiriati-arba şi în locurile cari ţin de el, la dibon şi în locurile cari ţin de el, iecabteel şi în satele cari ţin de el, la ieşua, la molada, la bet-palet, la haţar-şual, la beer-şeba şi în locurile cari ţin de ea, la ţiclag, la mecona şi în locurile cari ţin de ea, la en-rimon, la torea, la iarmut, la zanoah, la adulam, şi în satele cari ţin de el, la lachis şi în ţinutul lui, la azeca şi în locurile cari ţin de el. s'au aşezat astfel dela beer-şeba pînă la valea lui hinom. fiii lui beniamin s'au aşezat, dela gheba la micmaş, la aia, la betel şi în locurile cari ţin de el, la anatot, la nob, la hanania, la haţor, la rama, la ghitaïm, la hadid, la ţe-boim, la nebalat, la lod, şi la ono, valea lucrătorilor. au fost unii leviţi cari s'au unit cu beniamin, măcar că făceau parte din cetele lui iuda.

12

iată preoţii şi leviţii cari s'au întors cu zorobabel, fiul lui şealtiel, şi cu iosua: seraia, ieremia, ezra, amaria, maluc, hatuş, şecania, rehum, meremot, ido, ghinetoi, abia, miiamin, maadia, bilga, şemaia, ioiarib, iedaia, salu, amoc, hilchia, iedaia. aceştia au fost căpeteniile preoţilor şi a fraţilor lor, pe vremea lui iosua. - leviţi: iosua, binui, cadmiel, şerebia, iuda, matania, care cirnuia împreună cu fraţii săi cîntarea laudelor; bacbuchia şi uni, cari îşi împlineau slujbele lingă fraţii lor. iosua a născut pe ioiachim, ioiachim a născut pe eliaşib, eliaşib a născut pe ioiada, ioiada a născut pe ionatan, şi ionatan a născut pe iadua. iată, cari erau pe vremea lui ioiachim, preoţii, capi de familii: pentru seraia, meraia; pentru ieremia, hanania; pentru ezra, meşulam; pentru amaria, iohanani; pentru meluchi, ionatan, pentru şebania, iosif; pentru harim, adna; pentru meraioat, helcai; pentru ido, zaharia, pentru ghineton, meşulam; pentru abia, zicri; pentru miniamin şi moadia, piltai; pentru bilga, şamua; pentru şemaia, ionatan; pentru ioiarib, matnai; pentru iedaia, uzi; pentru salai, calai; pentru amoc, eber; pentru

hilchia, haşabia; pentru iedaia, netaneel. pe vremea lui eliaşib, lui ioiada, lui iohanani şi lui iadua, leviţii, capi de familii, şi preoţii, au fost scrişi, supt domnia lui dariu, persanul. fiii lui levi, capi de familii, au fost scrişi în cartea cronicilor pînă pe vremea lui iohanani, fiul lui eliaşib. căpeteniile leviţilor, haşabia, şerebia, şi iosua, fiul lui cadmiel, şi fraţii lor împreună cu ei, stînd unii în faţa altora, erau însărcinaţi să mărească şi să laude pe domnul, după rînduiala lui david, omul lui dumnezeu. matania, bacbuchia, obadia, meşulam, talmon şi acub, uşieri, făceau de strajă la cămările dela porţi. ei trăiau pe vremea lui ioiachim, fiul lui iosua, fiul lui ioiada, şi pe vremea lui neemîa, dregătorul, şi pe vremea preotului şi cărturarului ezra. la sfîntirea zidurilor ierusalimului, au chemat pe leviţi din toate locurile în cari locuiau, şi i-au adus la ierusalim, ca să prăznuiască sfîntirea şi sîrbătorea cu laude şi cîntări, în sunet de chimvale, alăute şi arfe. fiii cîntăreţilor s'au strîns din împrejurimile ierusalimului, din satele slujitorilor templului, din bet-ghilgal, şi din ţinutul ghebei şi din azmavet; căci cîntăreţii şi leviţii zidiseră sate împrejurul ierusalimului. preoţii şi leviţii s'au curăţit, şi au curăţit şi pe popor, porţile şi zidul. am suit pe zid pe căpeteniile lui iuda, şi am făcut două coruri mari. cel dintîi a pornit pe partea dreaptă a zidului, spre poarta gunoiului. în urma acestui cor mergeau hosea şi jumătate din căpeteniile lui iuda, azaria, ezra, meşulam, iuda, beniamin, şemaia, şi ieremia, unii din fiii preoţilor cu trîmbiţe, zaharia, fiul lui ionatan, fiul lui şemaia, fiul lui matania, fiul lui mica, fiul lui zacur, fiul lui asaf, şi fraţii săi, şemaia, azareel, milalai, ghilalai, mai, netaneel, iuda şi hanani, cu instrumentele de muzică ale lui david, omul lui dumnezeu. cărturarul ezra era în fruntea lor. la poarta izvorului, s'au suit drept înainte pe treptele cetăţii lui david pe ridicătura zidului, deasupra casei lui david, pînă la poarta apelor, spre răsărit. al doilea cor a pornit spre stînga. în urma lui veneam eu cu cealaltă jumătate din popor, pe zid. trecînd pe deasupra turnului cuptoarelor, au mers pînă la zidul cel lat; apoi pe deasupra porţii lui efram, pedesupra porţii celei vechi, pe deasupra porţii pestilor, pe deasupra turnului lui hananeel şi pe deasupra turnului mea, pînă la poarta oilor. şi s'au oprit la poarta temniţei. cele două coruri s'au oprit în casa lui dumnezeu; şi tot aşa şi eu şi dregătorii cari erau cu mine, şi preoţii eliachim, maaseia, miniamin, mica, elioenai, zaharia, hanania, cu trîmbiţe, şi maaseia, şemaia, eleazar, uzi, iohanani, malchia, elam şi ezer. cîntăreţii şi-au înălţat glasul, cîrmuîţi de izrahia. în ziua aceea s'au adus multe jertfe, şi a fost mare bucurie, căci dumnezeu dăduse poporului o mare pricină de bucurie. se bucurau şi femeile şi copiii, şi strigătele de bucurie ale ierusalimului se auzeau pînă departe. în ziua aceea, s'au rînduit oameni cari să privegheze asupra odăilor cari slujeau de cămări pentru darurile de mîncare, cele dintîi roade şi zeciuieli. ei au fost însărcinaţi să adune în ele, din ţinutul cetăţilor, părţile hotărîte de lege preoţilor şi leviţilor. căci iuda se bucura că preoţii şi leviţii erau la locul lor, păzînd tot ce privea slujba lui dumnezeu şi a curăţirilor. cîntăreţii şi uşierii îşi împlineau şi ei slujbele, după rînduiala lui david şi a fiului său solomon. căci odinioară, pe vremea lui

david și lui asaf, erau căpetenii peste cântăreți și cântări de laudă și de mulțămire în cinstea lui dumnezeu. tot israelul a dat pe vremea lui zorobabel și neemia, părțile cuvenite cântăreților și ușierilor, zi de zi; au dat levitelor lucrurile sfințite, iar leviii au dat fiilor lui aaron lucrurile sfințite cuvenite lor.

13

în vremea aceea, s'a cetit în fața poporului în cartea lui moise, și s'a găsit scris că amonitul și moabitul nu trebuiau să intre niciodată în adunarea lui dumnezeu, pentru că nu veniseră înaintea copiilor lui israel cu pîine și apă, și pentru că tocmiseră împotriva lor cu preț de argint pe balaam ca să -i blesteme. dar dumnezeul nostru a prefăcut blestemul în binecuvîntare. cînd au auzit legea, au deosebit din israel pe toți străinii. înainte de aceasta, preotul eliașib, care era pus peste cămările casei dumnezeului nostru, și rudă cu tobia, pregătise pentru el o cămară mare, unde puneau mai înainte darurile de mîncare, tîmnia, uneltele, zeciuiala din grîu, din must, și din untdelemn, părțile rînduite pentru leviți, cântăreți și ușieri, și darurile ridicate pentru preoți. eu nu eram la ierusalim cînd s'au petrecut toate acestea, căci mă întorsesem la împărat în al treizeci și doilea an al lui artaxerxe, împăratul babilonului. la sfîrșitul anului am căpatat de la împărat învoire să mă întorc la ierusalim, și am văzut raul pe care -l făcuse eliașib, pregătind o cămară pentru tobia, în curțile casei lui dumnezeu. mi -a părut foarte rău, și am aruncat afară din cămară toate lucrurile lui tobia. apoi am poruncit să se curățească odăile, și am pus iarăși în ele uneltele casei lui dumnezeu, darurile de mîncare și tîmnia. am auzit deasemenea că părțile levitelor nu li se dăduseră, și că leviii și cântăreții, însărcinați cu slujba, fugiseră fiecare în ținutul lui. am mustrat pe dregători, și am zis: „pentru ce a fost părăsită casa lui dumnezeu?” și am strîns pe leviți și pe cântăreți, și i-am pus iarăși în slujba lor. atunci tot iuda a adus în cămări zeciuiala din grîu, din must și din untdelemn. am dat cămările în grija preotului șelemia, cărturarului țadoc, și lui pedaia, unul din leviți, și le-am adaos și pe hanan, fiul lui zacur, fiul lui matania, căci le mergea numele că sint credincioși. ei au fost însărcinați să facă împărțirile cuvenite fraților lor. adu-ți aminte de mine, dumnezeule, pentru aceste lucruri, și nu uita faptele mele evlavioase făcute pentru casa dumnezeului meu și pentru lucrurile cari trebuie să păzite în ea! pe vremea aceasta am văzut în iuda niște oameni călcînd la teasc în ziua sabațului, aducînd snopi, încărcînd măgarii cu vin, struguri și smochine, și cu tot felul de lucruri, și aducîndu-le la ierusalim în ziua sabațului. și i-am mustrat chiar în ziua cînd își vindeau mărfurile. mai erau și niște tirieni, așezați în ierusalim, cari aduceau pește și tot felul de mărfuri, și le vindeau fiilor lui iuda în ziua sabațului și în ierusalim. am mustrat pe mai marii lui iuda, și le-am zis: „ce însemnează această faptă rea pe care o faceți, pîngărînd ziua sabațului? are n'au lucrat așa părinții voștri, și nu din pricina aceasta a trimis dumnezeul nostru toate aceste nenorociri peste noi și peste cetatea aceasta? și voi aduceți din nou minia

lui împotriva lui israel, pîngărînd sabațul?” apoi am poruncit să se închidă porțile ierusalimului înainte de sabaț, de îndată ce le va ajunge umbra, și să nu se deschidă decît după sabaț. și am pus cițiva din slujitorii mei la porți, să oprească intrarea sarcinilor de mărfuri în ziua sabațului. și așa negustorii și vînzătorii de tot felul de lucruri au petrecut noaptea odată și de două ori afară din ierusalim. i-am mustrat, și le-am zis: „pentru ce stați noaptea înaintea zidului? dacă veți mai face încă odată lucrul acesta, voi pune mîna pe voi.” din clipa aceea, n'au mai venit în timpul sabațului. am poruncit și levitelor să se curățească, și să vină să păzească porțile, ca să sfințească ziua sabațului. tot pe vremea aceea, am văzut pe niște iudei, cari își luaseră neveste asdodiene, amonite și moabite. jumătate din fiii lor vorbeau limba asdodiană, și nu știau să vorbească limba evreiască; nu cunoșteau decît limba cutărui sau cutărui popor. i-am mustrat, și i-am blestemat; am lovit pe unii din ei, le-am smuls părul, și i-am pus să jure în numele lui dumnezeu, zicînd: „să nu vă dați fetele după fiii lor, și să nu luați fetele lor de neveste nici pentru fiii voștri, nici pentru voi. are nu în aceasta a păcătuit solomon, împăratul lui israel? nu era alt împărat ca el, în mulțimea popoarelor; el era iubit de dumnezeul lui, și dumnezeu îl pusese împărat peste tot israelul. totuși, femeile străine l-au tîrît și pe el în păcat. și acum trebuie să auzim despre voi că săvîrșiți o nelegiuire atît de mare și că păcătuiți împotriva dumnezeului nostru, luînd neveste străine?” unul din fiii lui ioiada, fiul marelui preot eliașib, era ginerele lui sanbalat, horonitul. l-am izgonit dela mine. adu-ți aminte de ei, dumnezeule, căci au spurcat preoția și legămîntul încheiat de preoți și levii. i-am curățit de orice străin, și am pus rînduială în tot ce trebuiau să păzească preoții și leviii, fiecare în slujba lui, în ce privea atît darul lemnelor la vremi hotărîte, cît și cele dintîi roade

adam, set, enoș, chenan, mahalaleel, iered, enoh, metușelah, lemec, oe. sem, ham și iafet. fiii lui iafet: gomer, magog, madai, iavan, tubal, meșec și tiras. fiii lui gomer: așchenaz, difat și togarma. - fiii lui iavan: elișa, tarsisa, chitim și rodanim. fiii lui ham: cuș, mițraim, put și canaan. - fiii lui cuș: saba, havila, sabta, raema și sabteca. -fiii lui raema: seba și dedan. cuș a născut pe nimrod; el a început să fie puternic pe pământ. - mițraim a născut pe ludimi, ananimi, lehabimi, naftuhimi, patrusimi, casluhimi, din cari au ieșit filistenii și caftorimii. - canaan a născut pe sidon, întiul lui născut, și pe het, și pe iebusiți, amoriți, ghîrgasiți, heviți, archiți, siniți, arvadiți, temariți, hamatiți. fiii lui sem: elam, asur, arpacșad, lud și aram; uț, hul, ghetter și meșec. - arpacșad a născut pe șelah; și șelah a născut pe eber. lui eber i s'au născut doi fii: numele unuia era peleg, pen-trucă pe vremea lui s'a împărțit pământul, iar numele fratelui său era iocan. iocan a născut pe almodad, pe șelef, pe hațarmavet, pe ierah, pe hadoram, pe uzal, pe dicla, pe ebal, pe abimael, pe seba, pe ofir, pe havila și pe iobab. toți aceștia au fost fii ai lui iocan. cei zece patriarhi dela sem la avraam. sem, arpacșad, șelah, eber, peleg, rehu, surug, nahor, terah, avram, adică avraam. fiii lui avraam: isaac și ismael. iată sămînța lor: nebaiot, întiul născut al lui ismael, chedar, abdeel, mibsam, mișma, duma, masa, hadad, tema, ietur, nafiș și chedma. aceștia sînt fiii lui ismael. fiii cheturei, țitoarea lui avraam.. ea a născut pe zimran, iocșan, medan, madian, ișcab și șuah. -fiii lui iocșan: seba și dedan. - fiii lui madian: efa, efer, enoh, abida și eldaa. -aceștia sînt toți fiii cheturei. avraam a născut pe isaac. -fiii lui isaac: esau și israel. fiii lui esau: elifaz, reuel, ieșu, iaelam și core. - fiii lui elifaz: teman, omar, țefi, gaetam, chenaz, timna, și amalec. - fiii lui reuel: nahat, zerah, șama și miza. fiii lui seir: lotan, șobal, țibeon, ana, dișon, eter, și dișan. - fiii lui lotan: hori și homam. sora lui lotan: timna. - fiii lui șobal: alian, manahat, ebal, șefi și onam. - fiii lui țibeon: aia și ana. - fiul lui ana: dișon. fiii lui dișon: hamran, eșban, itran și cheran. - fiii lui eter: bilhan, zaavan și iaacan. fiii lui dișon: uț și aran. iată împărații cari au domnit în țara edomului, înainte ca să fi domnit un împărat peste copiii lui israel. -bela, fiul lui beor; numele cetății lui era dinhaba. - bela a murit; și în locul lui, a domnit iobab, fiul lui zerah, din boțra. - iobab a murit; și, în locul lui, a domnit hușam, din țara temaniților. - hușam a murit; și, în locul lui, a domnit hadad, fiul lui bedad. el a bătut pe madian în cîmpia moabului. numele cetății lui era avit. - hadad a murit; și, în locul lui, a domnit samla din masreca. - samla a murit; și, în locul lui, a domnit saul, din rehobot pe rîu. - saul a murit; și, în locul lui, a domnit baal-hanan, fiul lui abcor. - baal-hanan a murit; și, în locul lui, a domnit hadad. numele cetății lui era pahi; și numele nevetei lui era mehetabeel, fata lui matred, fata lui mezhahab. - hadad a murit. căpetenia oholibama, căpetenia elan, căpetenia pinon, căpetenia chenaz, căpetenia teman, căpetenia mibțar, căpetenia magdiel, căpetenia iram. acestea sînt căpeteniile edomului.

iată fiii lui israel: ruben, simeon, levi, iuda, isahar, zabulon, dan, iosif, beniamin, neftali, gad și așer. fiii lui iuda: er, onan, șela; acești trei i s'au născut din fata lui șua, cananita. er, întiul născut al lui iuda, era rău înaintea domnului, care l-a omorît. tamar, nora lui iuda, i -a născut pe peret și zerah. toți fiii lui iuda au fost cinci. fiii lui peret: hețron și hamul. fiii lui zerah: zimri, etan, heman, calcol și dara. de toți: cinci. -fiii lui carmi au fost: acar, care a turburat pe israel cînd a săvîșit o fărâdelege cu privire la lucrurile cari trebuiau nimicite cu desăvîșire. - fiul lui etan: azaria. fiii cari s'au născut lui hețron au fost ierahmeel, ram și chelubai (caleb). ram a născut pe aminadab. aminadab a născut pe nahșon, domnul fiilor lui iuda. așșon a născut pe salma. salma a născut pe boaz. boaz a născut pe obed. obed a născut pe isai. isai a născut pe eliab, întiul lui născut, pe abinadab, al doilea, pe șimea, al treilea, pe netaneel, al patrulea, pe radai, al cincilea, pe oțem, al șaselea, pe david, al șaptelea. surorile lor erau: țeruia și abigail. fiii țeruiei au fost: abișai, ioab și asael, trei. abigail a născut pe amasa; tatăl lui amasa a fost ieter, ismaelitul. caleb, fiul lui hețron, a avut copii cu nevastă-sa azuba, și cu ieriot. iată fiii pe cari i -a avut cu azuba: ieșer, șobab și ardon. azuba a murit; și caleb a luat pe efrat, care i -a născut pe hur. hur a născut pe uri, și uri a născut pe bețaleel. - în urmă, hețron a intrat la fiica lui machir, tatăl lui galaad, și avea șasezeci de ani cînd a luat -o; ea i -a născut pe segub. segub a născut pe iair, care a avut douăzeci și trei de cetăți în țara galaadului. gheșuriții și sirienii le-au luat țirgurile lui iair cu chenatul și cetățile cari țineau de el: șasezeci de cetăți. toți aceștia erau fiii lui machir, tatăl lui galaad. după moartea lui hețron la caleb-efrata, abia, nevasta lui hețron, i -a născut pe așhur, tatăl lui tecoa. fiii lui ierahmeel, întiul născut al lui hețron, au fost: ram, întiul născut, buna, oren și oțem, născuți din ahia. ierahmeel a avut o altă nevastă, numită atara, care a fost mama lui onam. - fiii lui ram, întiul născut al lui ierahmeel, au fost: maat, iamin și echer. - fiii lui onam au fost: șamai și iada. fiii lui șamai: nadab și abișur. umele nevetei lui abișur era abihail, și ea i -a născut pe ahban și molid. fiii lui nadab: seled și apaim. seled a murit fără fii. fiul lui apaim: ieși. fiul lui ieși: șeșan. fiul lui șeșan: ahlai. fiii lui iada, fratele lui șamai: ieter și ionatan. ieter a murit fără fii. fiii lui ionatan: pelet și zaza, -aceștia sînt fiii lui ierahmeel. - șeșan n'a avut fii, dar a avut fete. șeșan avea un rob egiptean numit iarha. și șeșan a dat pe fiică-sa de nevastă robului său iarha; ea i -a născut pe atai. atai a născut pe natan; natan a născut pe zabad; zabad a născut pe eflal; eflal a născut pe obed; bed a născut pe iehu; iehu a născut pe azaria; azaria a născut pe haleț; haleț a născut pe elasa. elasa a născut pe sismai; sismai a născut pe șalum; șalum a născut pe iecamia; iecamia a născut pe elișama. fiii lui caleb, fratele lui ierahmeel: meșu, întiul său născut, care a fost tatăl lui zîf, și fiii lui mareaș, tatăl lui hebron. fiii lui hebron: core, tapuah, rechem și șema. șema a născut pe raham, tatăl lui iorcheam. rechem a născut pe șamai. fiul lui șamai: maon; și maon, tatăl lui bet-tur. efa, țitoarea lui

caleb, a născut pe haran, moța și gazez. haran a născut pe gazez. fiii lui iahdai: reghem, iotam, gheșan, pelet, efa și șaaf. maaca, țiitoarea lui caleb, a născut pe șeber și tirhana. ea a mai născut pe șaaf, tatăl lui madmana, și pe șeva, tatăl lui macbena și tatăl lui ghibea. fata lui caleb era acsa. aceștia au fost fiii lui caleb: șobal, fiul lui hur, înfiul născut al efratei, și tatăl lui chiriat-iarim; salma, tatăl lui betleem; haref, tatăl lui bet-gader. fiii lui șobal, tatăl lui chiriat-iarim, au fost: haroe, hați-hamenuhot. familiile lui chiriat-iarim au fost: ietriții, putiții, șumatiții și mișraiții; din aceste familii au ieșit țoreatiții și eștaoliții. fiii lui salma: betleem și netofatiții, atrot-bet-ioab, hați-hamanahti, țoreiții; și familiile cărturarilor cari locuiau la iaebeț, tireatiții, șimeatiții și sucatiții. aceștia sint cheniții, ieșiți din hamat, tatăl casei lui recab.

3

iată fiii lui david, cari i s'au născut la hebron: înfiul născut, amnon, cu ahinoam din izreel; al doilea, daniel, cu abigail din carmel; al treilea: absalom, fiul maachei, fata lui talmi, împăratul gheșurului; al patrulea: adonia, fiul hagHITEI, al cincilea șefatia, cu abital; al șaselea, iream cu nevastă-sa egle. acești șase i s'au născut la hebron. el a domnit acolo șapte ani și șase luni, iar la ierusalim a domnit treizeci și trei de ani. iată cei ce i s'au născut la ierusalim: șimea, șobab, natan și solomon, patru, cu bat-șua, fata lui amiel; ib-har, elișama, elifelet, oga, nefeg, iafia, elișama, eliada și elifelet, nouă. aceștia sint toți fiii lui david, afară de fiii țiitoarelor. și tamar era sora lor. fiul lui solomon: roboam. abia, fiul său; asa, fiul său; iosafat, fiul său; ioram, fiul său; ahazia, fiul său; ioas, fiul său; amația, fiul său; azaria, fiul său; iotam, fiul său; ahaz, fiul său; ezechia, fiul său; manase, fiul său; amon, fiul său; iosia, fiul său. fiii lui iosia: înfiul născut, iohan: al doilea, ioiachim; al treilea, zedechia; al patrulea, șalum. fiii lui ioiachim: ieconia, fiul său; zedechia, fiul său. fiii lui ieconia: asir, al cărui fa a fost șealtiel; malchiram, pedaia, șenațar, iecamia, hoșama și ned-abia. fiii lui pedaia: zorobabel și șimei. fiii lui zorobabel: meșulam și hanania; șelomit, sora lor; și hașuba, ohel, berechia, hasadia, iușab-hesed, cincii. fiii lui hanania: pelatia și isaia; fiii lui refaia, fiii lui arnan, fiii lui obadia, fiii lui șecania. fiul lui șecania: șemaia. fiii lui șemaia: hatuș, igheal, bariah, nearia și șafat, șase. fiii lui nearia: elioenai, ezechia și azricam, trei. fiii lui elioenai: hodavia, eliașib, pelaia, acub, iohanan, delaia și anani, șapte.

4

fiii lui iuda: peret, hețron, carmi, hur și șobal. reaia, fiul lui șobal, a născut pe iahat; iahat a născut pe ahu-mai și lahad. aceștia sint familiile țoreatiților. iată scoboritorii tatălui lui etam: izreel, ișma și idbaș; numele sorei lor era hațelelponi. penuel era tatăl lui ghe-dor, și ezer tatăl lui hușa. aceștia sint fiii lui hur, înfiul născut al efratei, tatăl lui betleem. așhur, tatăl lui tecoa, a avut două neveste, helea și naara. aara i s'au născut pe ahuzam, pe hefer, pe temeni și pe ahaș-

tari: aceștia sint fiii naarei. fiii heleei: țeret, țohar și etnan. coț a născut pe anub și hațobeba, și familiile lui aharhel, fiul lui harum. iaebeț era mai cu vază decit frații săi; mamă-sa i s'au pus numele iaebeț (trist), zicind: „pentru că l-am născut cu durere.” iaebeț a chemat pe dumnezeul lui israel, și a zis: „dacă mă vei binecuvînta și-mi vei întinde hotarele, dacă mîna ta va fi cu mine, și dacă mă vei feri de nenorocire, așa incit să nu fiu în suferință!...” și dumnezeu i s'au dat ce ceruse. chelub, fratele lui hușa, a născut pe mechir, care a fost tatăl lui eșton. eșton a născut casa lui rafa, paseah și techina, tatăl cetății lui nahaș. aceștia sint bărbații dela reea. fiii lui chenaz: otniel și seraia. fiul lui otniel: hatat. meonotai a născut pe ofra. seraia a născut pe ioab, tatăl vâii lucrătorilor; căci erau lucrători. fiii lui caleb, fiul lui iefune: iru, ela și naam, și fiii lui ela, și chenaz. fiii lui iehalelel: zif, zifa, tiria și asareel. fiii lui ezra: ieter, mered, efer și ialon. nevastă lui mered a născut pe miriam, pe șamai, și pe ișbah, tatăl lui eștemoa. evastă-sa, iudeica, a născut pe iered, tatăl lui ghe-dor, pe eber, tatăl lui soco, și pe iecutiul, tatăl lui zanoah. aceștia sint fiii bitiei, fiul lui faraon, pe care a luat o mered de nevastă. fiii nevestei lui hodia, sora lui nahan; tatăl lui chehila, garmitul și eștemoa, maacatitul. fiii lui simon: amnon, rina, ben-hanan și tilon. fiii lui ișei: zohet și ben-zohet. fiii lui șela, fiul lui iuda: er, tatăl lui leca, laeda, tatăl lui mareșu, și familiile casei unde se lucrează pinza, din casa lui așbea, și iochim, și oamenii lui cozeba, și ioas și saraf, cari au stăpînit asupra moabului și iașubi-lehem. aceste lucruri sint vechi. ei erau olari și locuiau în livezi și în lunci; locuiau acolo lîngă împărat și lucrau pentru el. fiii lui simeon: nemuel, iamin, iarib, zerah, saul. fiul lui saul: șalum, mibsam, fiul său; mișma, fiul său. fiii lui mișma: hamuel, fiul său. zacur, fiul său; șimei, fiul său. șimei a avut șasesprezece fii și șase fiice. frații săi n'au avut mulți fii. și toate familiile lor nu s'au înmulțit atît cît fiii lui iuda. ei locuiau la beer-șeba, la molada, la hațar-șual, la bilha, la ețem, la tolad, la betuel, la horma, la țiclag, la bet-marcabot, la hațar-susim, la bet-birei și la șaaraim. aceștia au fost cetățile lor pînă la domnia lui david, și satele lor. ei mai aveau și etam, ain, rimon, tochen și așan, cincii cetăți; și toate satele din împrejurimile acestor cetăți, pînă la baal. iată locuințele lor și spița neamului lor. meșobab: iamlec; ioșa, fiul lui amația; ioel; iehu, fiul lui ioșibia, fiul lui seraia, fiul lui asiel; elioenai; iaacoba; ieșohaia; asaia; adiel; iesimiel; benaia; ziza, fiul lui șifei, fiul lui alon, fiul lui iedaia, fiul lui simri, fiul lui șemeia. aceștia, numiți pe nume, erau domni în familiile lor, și casele lor pînă în vremea lui ezechia, împăratul lui iuda; au sfărîmat corturile lor și pe maoniți, cari se aflau acolo, i-au nimicit cu desăvîrșire pînă în ziua de azi, și s'au așezat în locul lor, căci acolo erau pășune pentru turmele lor. și dintre fiii lui simeon s'au dus la muntele seir, în număr de cincii sute de oameni. aveau în frunte pe pelatia, nearia, refaia și uziel, fiii lui ișei.

au bătut rămășița de amaleciți care scăpase cu viață și s'au așezat acolo pînă în ziua de azi.

5

fiii lui ruben, întiiul născut al lui israel. -căci el era întiiul născut, dar, pentru că a spurcat patul tatălui său, dreptul lui de întii născut a fost dat fiilor lui iosif, fiul lui israel; totuși iosif n'a fost scris în spițele de neam ca întii născut. iuda a fost în adevăr puternic printre frații săi, și din el a ieșit un domnitor; dar dreptul de întii născut este al lui iosif. fiii lui ruben, întiiul născut al lui israel: enoh, palu, hebron și carmi. fiii lui ioel: șemaia, fiul său; gog, fiul său; șimei, fiul său; mica, fiul său; reaia, fiul său; baal, fiul său; beera, fiul său, pe care l -a luat rob tilgat-pilneser, împăratul asiriei; el era domnul rubeniților. - frații lui beera, după familiile lor, așa cum sint înscrși în spițele neamului după neamurile lor: cel dintii, ieiel; zaharia; bela, fiul lui azaz, fiul lui șema, fiul lui ioel. bela locuia la aroer, și pînă la nebo și la baal-meon; în răsărit, locuia pînă la intrarea pustiei, dela riul eufrat, căci turmele lor erau în mare număr în țara galaadului. pe vremea lui saul, au făcut războaie cu hagarenii, cari au căzut în minile lor, și au locuit în corturile lor, pe toată partea de răsărit a galaadului. fiii lui gad locuiau în fața lor, în țara basanului, pînă la salca. ioel, cel dintii, șafam, al doilea, iaeai, și șafat, în basan. frații lor, după casele părinților lor: micael, meșulam, geba, iorai, iaeacan, zia și eber, șapte. iată fiii lui abihail, fiul lui huri, fiul lui iaroa, fiul lui galaad, fiul lui micael, fiul lui ieșai, fiul lui iahdo, fiul lui buz; ahi, fiul lui abdiel, fiul lui guni, era căpetenia caselor părinților lor. ei locuiau în galaad, în basan, și în cetățile lor, și în toate împrejurimile saronului pînă la marginile lor. toți au fost scrși în spițele de neamuri, pe vremea lui iotam, împăratul lui iuda, și pe vremea lui ieroboam, împăratul lui israel. fiii lui ruben, gadiții și jumătate din seminția lui manase, aveau oameni viteji, cari purtau scut și sabie, trăgeau cu arcul, și erau deprinși cu războiul, în număr de patruzeci și patru de mii șapte sute șase zeci în stare să meargă la oaste. au făcut războaie cu hagarenii, cu ietur, cu nafiș și cu nodab. au primit ajutor împotriva lor, și hagarenii și toți ceice erau cu ei au fost dați în minile lor. căci, în timpul luptei, strigaseră către dumnezeu, care i -a ascultat, pentrucă se încredzuseră în el. și le-au luat turmele, cîncizeci de mii de cămile, două sute cîncizeci de mii de oi, două mii de măgari, și o sută de mii de inși; căci au fost mulți morți, pentrucă lupta venea dela dumnezeu. și s'au așezat în locul lor pînă în vremea cînd au fost luați în robie. fiii jumătății seminției lui manase locuiau în țară, dela basan pînă la baal-hermon și senir, și pe muntele hermon; erau mulți la număr. iată căpeteniile caselor părinților lor: efer, ieșei, eliel, azriel, ieremia, hodavia și iahdiel, oameni viteji, oameni vestiți, căpeteniile caselor părinților lor. dar au păcătuit împotriva dumnezeului părinților lor, și au curvit după dumnezeii popoarelor țării, pe cari dumnezeu le nimicea dinaintea lor. dumnezeul lui israel a ațîtat duhul lui pul, împăratul asiriei, și duhul lui tilgat-pilneser, împăratul asiriei; și tilgat-pilneser a luat robi pe rubeniți, gadiți și jumătate din seminția

lui manase și i -a dus la halah, la habor, la hara și la riul gozan, unde au rămas pînă în ziua de azi.

6

fiii lui levi: gherșom, chehat și merari. fiii lui chehat: amram, ițehar, hebron și uziel. fiii lui amram: aaron și moise, și maria. fiii lui aaron: nadab, abihur, eleazar și itamar. eleazar a născut pe fineas; fineas a născut pe abișua: abișua a născut pe buchi; buchi a născut pe uzi; uzi a născut pe zerahia; zerahia a născut pe meraiot; meraiot a născut pe amaria: amaria a născut pe ahitub; ahitub a născut pe țadoc; țadoc a născut pe ahimaat; ahimaat a născut pe azaria; azaria a născut pe iohanan; iohanan a născut pe azaria, care a fost preot în casa pe care a zidit -o solomon la ierusalim; azaria a născut pe amaria; amaria a născut pe ahitub; ahitub a născut pe țadoc; țadoc a născut pe șalum; șalum a născut pe hilchia, hilchia a născut pe azaria; azaria a născut pe seraia. seraia a născut pe iehoțadac. iehoțadac a plecat și el cînd a dus domnul în robie pe iuda și ierusalimul prin nebuchadnețar. fiii lui levi: gherșom, chehat și merari. - iată numele fiilor lui gherșom: libni și șimei. - fiii lui chehat: amram, ițehar, hebron și uziel. fiii lui merari: mahli și muși. -acestea sint familiile lui levi, după părinții lor. din gherșom: libni, fiul său; iahat, fiul său; zima, fiul său; ioah, fiul său; ido, fiul său; zerah, fiul său; ieatrai, fiul său. - fiii lui chehat: aminadab, fiul său; core, fiul său; asir, fiul său; elcana, fiul său; ebiasaf, fiul său; asir, fiul său; tahat, fiul său; uriel, fiul său; ozia, fiul său; saul, fiul său. fiii lui elcana: amasai și ahimot; elcana, fiul său; elcana-țofai, fiul său; nahat, fiul său; eliab, fiul său; ieroham, fiul său; elcana, fiul său; și fiii lui samuel, întiiul născut: vașni și abia. - fiii lui merari: mahli; libni, fiul său; șimei, fiul său; uza, fiul său; șimea, fiul său; haghia, fiul său; asaia, fiul său. iată aceia pe cari i -a pus david pentru cîrmuirea cîntării în casa domnului, de cînd a avut chiviotul un loc de odihnă: ei împlineau slujba de cîntăreți înaintea locașului cortului întîlnirii, pînă cînd a zidit solomon casa domnului la ierusalim, și își făceau slujba după rînduiala care le era poruncită. iată cei ce slujeau cu fiii lor. dintre fiii chehatiiților: heman, cîntărețul, fiul lui ioel, fiul lui samuel, fiul lui elcana, fiul lui ieroham, fiul lui eliel, fiul lui toah, fiul lui țuf, fiul lui elcana, fiul lui mahat, fiul lui amasai, fiul lui elcana, fiul lui ioel, fiul lui azaria, fiul lui țefania, fiul lui tahat, fiul lui asir, fiul lui ebiasaf, fiul lui core, fiul lui ițehar, fiul lui chehat, fiul lui levi, fiul lui israel. - fratele său asaf, care stătea la dreapta sa, asaf, fiul lui berechia, fiul lui șimea, fiul lui micael, fiul lui baa-seia, fiul lui malchia, fiul lui etni, fiul lui zerah, fiul lui adaia, fiul lui etan, fiul lui zima, fiul lui șimei, fiul lui iahat, fiul lui gherșom, fiul lui levi. - fiii lui merari, frații lor, la stînga; etan, fiul lui chiși, fiul lui abdi, fiul lui maluc, fiul lui hașabia, fiul lui amația, fiul lui hilchia, fiul lui amți, fiul lui bani, fiul lui șemer, fiul lui mahli, fiul lui muși, fiul lui merari, fiul lui levi. frații lor, levitii, erau însărcinați cu toată slujba locașului casei lui dumnezeu. aaron și fiii săi aduceau jertfe pe altarul arderilor de tot și tămii pe altarul tămiei, împlineau toate slujbele în locul prea sfînt, și

faceau ispășire pentru israel, potrivit cu tot ce poruncise moise, robul lui Dumnezeu. Iată fiii lui aaron: eleazar, fiul său; fineas, fiul său; abişua, fiul său; buchi, fiul său; uzi, fiul său; zerahia, fiul său; meraiot, fiul său; amaria, fiul său; ahitub, fiul său; ŭadoc, fiul său; ahimaat, fiul său. Iată tubcunţele lor, după satele lor, în hotarele cari le-au fost însemnate. Fiilor lui aaron din familia chehatişilor, ieşiţi cei dintii la sorţi, li s'a dat hebronul în ţara lui iuda, şi locurile lui de păşunat; dar cimpia cetăţii şi satele ei au fost date lui caleb, fiul lui iefune. Fiilor lui aaron li s'a dat cetatea de scăpare hebron, libna, şi locurile ei de păşunat, iatir, eştemoa cu locurile ei de păşunat, hilen cu locurile lui de păşunat, debir cu locurile lui de păşunat, aşan cu locurile lui de păşunat, bet-şemeş cu locurile lui de păşunat; şi din seminţia lui beniamin: gheba cu locurile lui de păşunat, alemet cu locurile lui de păşunat, anatot cu locurile lui de păşunat. Toate cetăţile lor erau treisprezece cetăţi, după familiile lor. Celorlalţi fii ai lui chehat li s'au dat prin sorţi zece cetăţi din familiile seminţiei lui efraim, din seminţia lui dan, şi din jumătatea seminţiei lui manase. Fiii lui gherşom, după familiile lor, au căpătat treisprezece cetăţi din seminţia lui isahar, din seminţia lui aşer, din seminţia lui neftali şi din seminţia lui manase în basan. Fiii lui merari, după familiile lor, au căpătat prin sorţi douăsprezece cetăţi din seminţia lui ruben, din seminţia lui gad şi din seminţia lui zabulon. Copiii lui israel au dat astfel leviţilor cetăţile şi locurile lor de păşunat. Au dat prin sorţi, din seminţia fiilor lui iuda, din seminţia fiilor lui simeon şi din seminţia fiilor lui beniamin, aceste cetăţi, pe cari le-au numit pe nume. Cît pentru celelalte familii ale fiilor lui chehat, cetăţile ţinutului lor au fost luate din seminţia lui efraim. Le-au dat cetatea de scăpare sihem cu locurile lui de păşunat, în muntele lui efraim, ghezer cu locurile lui de păşunat, iocmeam cu locurile lui de păşunat, bet-horon cu locurile lui de păşunat, aialon cu locurile lui de păşunat, şi gat-rimon cu locurile lui de păşunat; şi din jumătatea seminţiei lui manase, au dat: aner cu locurile lui de păşunat, şi bileam cu locurile lui de păşunat, pentru familia celorlalţi fii ai lui chehat. Fiilor lui gherşom le-au dat: din familia jumătăţii seminţiei lui manase, golan în basan cu locurile lui de păşunat, şi aştarot cu locurile lui de păşunat; din seminţia lui isahar: chedeş cu locurile lui de păşunat, do-brat cu locurile lui de păşunat, ramot cu locurile lui de păşunat, şi anem cu locurile lui de păşunat; din seminţia lui aşer, maşal cu locurile lui de păşunat, abandon cu locurile lui de păşunat, hucoc cu locurile lui de păşunat şi rehob cu locurile lui de păşunat; şi din seminţia lui neftali: chedeş din galilea cu locurile lui de păşunat, hamon cu locurile lui de păşunat, şi chiriatim cu locurile lui de păşunat. Celorlalţi leviţi, fiilor lui merari, le-au dat, din seminţia lui zabulon: rimono cu locurile lui de păşunat, şi taborul cu locurile lui de păşunat, iar de cealaltă parte a iordanului, în faţa ierihonului, la răsărit de iordan: din seminţia lui ruben, beţer, în pustie, cu locurile lui de păşunat, iahta cu locurile lui de păşunat, chedemot cu locurile lui de păşunat, şi mefaat cu locurile lui de păşunat; şi din seminţia lui gad, ramot din galaad cu locurile lui de păşunat, mahanaim cu locurile lui de păşunat, hes-

bonul cu locurile lui de păşunat, şi iaezer cu locurile lui de păşunat.

7

fiii lui isahar: tola, pua, iaşub şi şimron, patru. Fiii lui tola: uzi, refaia, ieriel, iahmai, ibsam şi samuel, căpeteniile caselor părinţilor lor, anume ai lui tola, oameni viteji în neamul lor; pe vremea lui david numărul lor era de douăzeci şi două de mii şase sute. Fiul lui uzi: izrahia. Fiii lui izrahia: micael, obadia, ioel, işia, de toţi cinci căpetenii; aveau cu ei, după neamurile lor, după casele părinţilor lor, treizeci şi şase de mii de oameni, ostaşi înarmaţi pentru război, căci aveau multe neveste şi fii. Fraţii lor, după toate familiile lui isahar, oameni viteji erau de toţi optzeci şi şapte de mii, scrişi în spiţele de neam. Fiii lui beniamin: bela, becher şi iediael, trei. Fiii lui bela: eşbon, uzi, uziel, ierimot, şi iri, cinci căpetenii ai caselor părinţilor lor, oameni viteji, şi scrişi în spiţele de neam în număr de douăzeci şi două de mii treizeci şi patru. - Fiii lui becher: zemira, ioaş, eliezzer, elioenai, omri, ieremot, abia, anatot şi alamet; toţi aceştia erau fii ai lui becher, şi scrişi în spiţele de neam, după neamurile lor, drept căpetenii ale caselor părinţilor lor, oameni viteji, în număr de douăzeci de mii două sute. - Fiul lui iediael: bilhan. Fiii lui bilhan: ieuş, beniamin, ehud, chenaana, zetan, tarsis şi ahişahar; toţi aceştia erau fii ai lui iediael, căpetenii ale caselor părinţilor lor, oameni viteji, în număr de şaptesprezece mii două sute, în stare să poarte armele şi să meargă la război. Şupim şi hupim, fiii lui ir; huşim, fiul lui aher. Fiii lui neftali: iahtiel, guni, ieţer şi şalum, fiii bilhei. Fiii lui manase: asriel, pe care l -a născut ţiitoarea sa siriacă; ea a născut pe machir, tatăl lui galaad. Machir a luat de nevastă pe sora lui hupim şi şupim. Numele sorei lui era maaca. Numele celui de al doilea fiu era telofhad; şi telofhad a avut fete. Maaca, nevasta lui machir, a născut un fiu, şi i -a pus numele peres; numele fratelui său era seres, şi fiii săi erau ulam şi rechem. Fiul lui ulam: bedan. Aceştia sînt fiii lui galaad, fiul lui machir, fiul lui manase. Soru-sa homalechet a născut pe işhod, pe abiezzer şi pe mahla. Fiii lui şemida erau: ahian, sihem, lichi şi aniam. Fiii lui efraim: şutelah; bered, fiul său; tahat, fiul său; eleada, fiul său; tahat, fiul său; zabad, fiul său; şutelah, fiul său; ezer şi elead. Oamenii din gat, născuţi în ţară, i-au omorît, pentrucă se pogoriseră să le ia turmele. Efraim, tatăl lor, s'a jălit multă vreme, şi fraţii săi au venit să -l mîngie. Apoi a intrat la nevastă-să, şi ea a zămislit şi a născut un fiu; el i -a pus numele berria (în nenorocire), pentrucă nenorocirea era în casă. A avut ca fiică pe şeera care a zidit bet-horonul de jos şi bet-horonul de sus şi pe uzen-şeera. Refah, fiul său, şi reşef; telah, fiul său; tahan, fiul său. Laedan, fiul său; amihud, fiul său; elişama, fiul său; un, fiul său; iosua, fiul său. Ei aveau în stăpînire şi ca locuinţă betelul cu satele lui; la răsărit: naaran; la apus: ghezer cu satele lui, sihemul cu satele lui, pînă la gaza cu satele ei. Fiii lui manase stăpîneau bet-şeanul cu satele lui, taanacul cu satele lui, meghidoul cu satele lui, dorul cu satele lui. În aceste cetăţi au locuit fiii lui iosif, fiul lui israel. Fiii lui aşer: imna, işva, işvi, şi beria; şi serah, sora lor. Fiii lui beria: eber şi malchiel. Malchiel a fost tatăl lui

birzavit. și eber a născut pe iaflet, pe șomer și pe hotam, și pe sora lor șua. - fiii lui iaflet: pasac, bimhal, și așvat. aceștia sînt fiii lui iaflet. - fiii lui șamer: ahi, rohega, huba și aram. - fiii lui helem, fratele său: tofah, imna, șeles și amal. fiii lui tofah: suah, harnefer, șual, beri, imra, beter, hod, șama, șilșu, itran și beera. fiii lui ieter: iefune, pișpa și ara. - fiii lui ula: arah, haniel și riția. - toți aceștia erau fiii lui așer, căpeteniile caselor părinților lor, oameni aleși și viteji, căpeteniile domnilor, scriși în număr de douăzeci și șase de mii de oameni, în stare să poarte armele și să meargă la război.

8

beniamin a născut pe bela, întiul lui născut, pe așbel, al doilea, ahras, al treilea, oha, al patrulea, și rafa, al cincilea. fiii lui bela au fost: adar, ghera, abihud, abişua, naaman, ahoah, ghera. șefufan și huram. iată fiii lui ehud, cari erau capi de familie între locuitorii din gheba, și cari i-au strămutat la manahat: aaman, ahia și ghera. ghera, care i-a strămutat, a născut pe uza și pe abihud. șaharaim a avut copii în țara moabului, după ce a îndepărtat pe nevestele sale: hușim și baara. cu nevastă-sa hodeș a avut pe: iobab, tibia, meșu, malcam, ieut, șochia și mirma. aceștia sînt fiii săi, capii de familie. cu hușim a avut pe: abitub și elpaal. fiii lui elpaal: eber, mișeam, și șemer, care a zidit ono, lod și satele lui. beria și șema, cari erau capi de familie între locuitorii aialonului, au pus pe fugă pe locuitorii din gat. ahio, șasac, ieremot, zebadia, arad, eder, mical, ișfa și ioha erau fiii lui beria. - zebadia, meșulam, hizchi, eber, ișmerai, izlia și iobab erau fiii lui elpaal. - iachim, zicri, zabdi, elienai, țiltai, eliel, adaia, beraia și șimrat erau fiii lui șimei. ișpan, eber, eliel, abdon, zicri, hanan, hanania, elam, antotia, ifdeia și penuel erau fiii lui șasac. - șamșera, șeharia, atalia, iaareșia, elia și zicri erau fiii lui ieroham. - aceștia sînt capi de familie, capi după neamurile lor. ei locuiau la ierusalim. tatăl lui gabaoon locuia la gabaoon, și numele nevestei lui era maaca. abdon era fiul său întii născut, apoi țur, chis, baal, nadab, ghedor, ahio, și zecher. miclot a născut pe șimea. și ei locuiau tot la ierusalim lângă frații lor, împreună cu frații lor. - er a născut pe chis; chis a născut pe saul; saul a născut pe ionatan, pe malchi-șua, pe abinadab și pe eșbaal. fiul lui ionatan: merib-baal. merib-baal a născut pe mica. fiii lui mica: piton, melec, taerea și ahaz. ahaz a născut pe iehoad; iehoad a născut pe alemet, azmavet și zimri; zimri a născut pe moța; moța a născut pe binea. fiul acestuia a fost rafa; eleasa a fost fiul acestuia; ațel a fost fiul acestuia; ațel a avut șase fii, ale căror nume iată-le: azricam, bocru, ismael, șearia, obadia și hanan. toți aceștia erau fiii lui ațel. - fiii fratelui său eșec: ulam, întiul lui născut, ieus, al doilea, și elifelet, al treilea. fiii lui ulam au fost oameni viteji, cari trăgeau cu arcul și au avut mulți fii și nepoți, o sută cinci zeci. toți aceștia sînt fiii lui beniamin.

9

tot israelul este scris în spițele de neam și trecut în cartea împărăților lui israel. și iuda a fost luat rob în babilon, din pricina fărădelegilor lui. cei dintii locuitori cari au locuit în moșiile lor, în cetățile lor, erau israeliții, preoții, leviții și netiniții. la ierusalim locuiau fii de ai lui iuda, fii de ai lui beniamin, și fii de ai lui efraim și manase. - fii de ai lui peret, fiul lui iuda: utai, fiul lui amihud, fiul lui omri, fiul lui imri, fiul lui bani. dintre șiloniți: asaia, întiul născut, și fiii săi. fii de ai lui zerah: ieuel, și frații săi, șase sute nouăzeci. - fii de ai lui beniamin: salu, fiul lui meșulam, fiul lui hodavia, fiul lui asenua; ibneia, fiul lui ieroham; ela, fiul lui uzi, fiul lui micri; meșulam, fiul lui șefatia, fiul lui reuel, fiul lui ibnia; și frații lor, după neamurile lor, nouă sute cincizeci și șase. toți oamenii aceștia erau capi de familie în casele părinților lor. din preoți: iedaeia; iehoariib; iachin; azaria, fiul lui hilchia, fiul lui meșulam, fiul lui țadoc, fiul lui meraiot, fiul lui abitub, mai marele casei lui dumnezeu; adaia, fiul lui ieroham, fiul lui pașhur, fiul lui malchia; maesai, fiul lui adiel, fiul lui iahzera, fiul lui meșulam, fiul lui meșilemit, fiul lui imer; și frații lor, căpeteniile ale caselor părinților lor, o mie șapte sute șasezeci, oameni viteji, puși în slujba casei lui dumnezeu. din leviți: șemaia, fiul lui hașub, fiul lui azricam, fiul lui hașabia, din fiii lui merari; bacbacar; hereș; galal; matania, fiul lui mica, fiul lui zicri, fiul lui asaf; badia, fiul lui șemaia, fiul lui galal, fiul lui iedutun; berechia, fiul lui asa, fiul lui elcana, care locuia în satele netofațiilor. și ușierii: șalum, acub, talmon, ahiman, și frații lor; salum era căpetenia lor, și pînă în ziua de azi el este la ușa împăratului, la răsărit. aceștia sînt ușierii taberei fiilor lui levi. șalum, fiul lui core, fiul lui ebiasaf, fiul lui core, și frații săi din casa tatălui său, coreiții, împlineau slujba de păzitori ai pragurilor cortului; părinții lor păziseră intrarea în tabăra domnului, și fineas, fiul lui eleazar, fusese odinioară căpetenia lor, și domnul era cu el. zaharia, fiul lui meșelemia, era ușier la intrarea cortului întîlnirii. de toți erau două sute doisprezece, aleși ca ușieri ai pragurilor, și scriși în spițele de neam, după satele lor. david și văzătorul samuel îi puseseră în slujba lor. ei și copiii lor păzeau ușile casei domnului, adecă ale casei cortului. erau ușieri în cele patru vînturi: la răsărit, la apus, la miazănoapte și la miazăzi. frații lor, cari locuiau în satele lor, trebuiau să vină din timp în timp la ei șapte zile. căci aceste patru căpetenii ale ușierilor, acești leviți, erau totdeauna în slujbă, și mai aveau prîvigherea asupra odailor și vîstierilor casei lui dumnezeu; petreceau noaptea în jurul casei lui dumnezeu, a cărei pază o aveau, și pe care trebuiau s'o deschidă în fiecare dimineată. unii din leviți aveau grijă de uneltele pentru slujbă, pe cari le numărau la intrare și le numărau la ieșire. alții îngrijeau de unelte, de toate uneltele sfîntului locaș, și de floarea făinii, de vin, de untdelemn, de tîmii și de miresme. fii de ai preoților pregăteau tîmii mirositoare. matitia, unul din leviți, întiul născut al lui șalum coreitul, avea grijă de turtele coapte în tîgaie. și unii din frații lor, dintre chehatiți, erau însărcinați să pregătească pentru fiecare sabbat pînile pentru punerea înaintea

domnului. aceștia sînt cîntăreții, capii de familie ai leviților, cari locuiau în odăi, scutiți de alte slujbe, pentru că lucrau zi și noapte. aceștia sînt capii de familie ai leviților, capi după neamurile lor. ei locuiau la ierusalim. tatăl lui gabaon, ieiel, locuia la gabaon, și numele nevestei lui era maaca. abdon a fost fiul său întîi născut, apoi țur, chis, baal, ner, nadab, ghedor, ahio, zaharia și miclot. miclot a născut pe șimeam. și ei locuiau tot la ierusalim lingă frații lor, cu frații lor. er a născut pe chis; chis a născut pe saul; saul a născut pe ionatan, pe malchi-șua, pe abinadab, și pe eșbaal. fiul lui ionatan: merib-baal. merib-baal a născut pe mica. fiii lui mica: piton, melec și tahrea. ahaz a născut pe iaera; iaera a născut pe alemet, azmavet și zimri; zimri a născut pe moța; moța a născut pe binea. fiul acestuia a fost refaia; eleasa a fost fiul acestuia; ațel a fost fiul acestuia. ațel a avut șase fii, ale căror nume iată-le: azricam, bocru, ismael, șearia, obadia și hanan. aceștia sînt fiii lui ațel.

10

filistenii s'au luptat cu israel, și oamenii lui israel au luat -o la fugă înaintea filistenilor și au căzut morți pe muntele ghillboa. filistenii au urmărit pe saul și pe fiii lui, și au ucis pe ionatan, abinadab și malchi-șua, fiii lui saul. învîlmășeala luptei a prins și pe saul; arcașii l-au ajuns și l-au rănit. saul a zis atunci celui ce -i ducea armele: „scoate-ți sabia, și străpunge-mă cu ea, ca nu cumva să vină acești nețîiați împrejur să mă batjocorescă.” cel ce -i ducea armele n'a voit, căci se temea. și saul și -a luat sabia și s'a aruncat în ea. cel ce ducea armele lui saul, văzîndu -l mort, s'a aruncat și el în sabia lui, și a murit. astfel a perit saul și cei trei fii ai lui, și toată casa lui a perit în acelaș timp. toți bărbații lui israel, cari erau în vale, văzînd fuga și văzînd că saul și fiii lui au murit, și-au părăsit cetățile și au fugit și ei. și filistenii au venit și s'au așezat acolo. a doua zi, filistenii au venit să jăfuiască morții, și au găsit pe saul și pe fiii lui, căzuți pe muntele ghillboa. l-au jăfuit, și i-au luat capul și armele. apoi au trimis să dea de știre prin toată țara filistenilor, idolilor lor și poporului. au pus armele lui saul în casa dumnezeului lor, și i-au atîrnat teasta capului în templul lui dagon. cînd au auzit toți locuitorii din iabesul din galaad tot ce au făcut filistenii lui saul, s'au sculat toți oamenii viteji, au luat trupul lui saul și trupurile fiilor lui, și le-au dus la iabes. le-au îngropat oasele supt stejar, la iabes, și au postit șapte zile. saul a murit, pentrucă s'a făcut vinovat de fărădelege față de domnul, al cărui cuvînt nu l-a păzit, și pentrucă a întrebat și cerut sfatul celor ce cheamă morții. 'a întrebat pe domnul: deaceea domnul l -a omorît, și împărăția a dat -o lui david, fiul lui isai.

11

tot israelul s'a strîns la david la hebron, zicînd: „iată că noi sîntem os din oasele tale și carne din carnea ta. dinioară, chiar cînd era saul împărat, tu duceai și aduceai pe israel înapoi. domnul, dumnezeul tău, ți -a zis: 'tu vei paște pe poporul meu israel și tu vei

fi căpetenia poporului meu israel.” astfel toți bătrîni lui israel au venit la împărat la hebron, și david a făcut legămînt cu ei la hebron înaintea domnului. au uns pe david împărat peste israel, după cuvîntul domnului, spus prin samuel. david a mers cu tot israelul asupra ierusalimului, adică iebus. acolo erau iebusiții, locuitorii țării. locuitorii iebusului au zis lui david: „nu vei intra aici.” dar david a luat cetățuia sionului: aceasta este cetatea lui david. david zisese: „oricine va bate cel dintîi pe iebusiți va fi căpetenie și domn.” ioab, fiul teruei, s'a suit cel dintîi, și a ajuns căpetenie. david s'a așezat în cetățuie; deaceea au numit -o cetatea lui david. a făcut zid împrejurul cetății, dela milo de jur împrejur; și ioab a dres cealaltă parte a cetății. david ajungea din ce în ce mai mare, și domnul oștirilor era cu el. iată căpeteniile vitejilor cari erau în slujba lui david, și cari l-au ajutat împreună cu tot israelul să-și întărească stăpînirea, ca să -l pună împărat, după cuvîntul domnului cu privire la israel. iată, după numărul lor, vitejii cari erau în slujba lui david. iașobeam, fiul lui hacmoni, unul din căpitani de seamă. el și -a învîrtit sulita peste trei sute de oameni, pe cari i -a omorît dintr'o singură dată. după el, eleazar, fiul lui dodo, ahohitul, unul din cei trei războinici. el era cu david la pas-damim, unde se strînseseră filistenii pentru luptă. acolo era o bucată de pămînt plină cu orz: și poporul fugea dinaintea filistenilor. s'au așezat în mijlocul ogorului, l-au ocrotit, și au bătut pe filistenii. și domnul a dat o mare izbăvire. trei din cele treizeci de căpetenii s'au pogorit la david pe stîncă în peștera adulam, cînd tabăra filistenilor era în valea refaimiților. david era atunci în cetățuie, și o ceată a filistenilor era la betleem. david a avut o dorință, și a zis: „cine-mi va aduce apă de băut din fîntina de la poarta betleemului?” atunci cei trei bărbați au trecut prin tabăra filistenilor, și au scos apă din fîntina dela poarta betleemului. au adus -o și au dat -o lui david; dar david n'a vrut s'o bea, ci a vărsat -o înaintea domnului. el a zis: „să mă ferească dumnezeul meu să fac una ca aceasta! să beau eu sîngele acestor oameni, cari s'au dus cu primejdia vieții lor? căci cu primejdia vieții lor au adus -o.” și n'a voit s'o bea. iată ce au făcut acești trei viteji. abișai, fratele lui ioab, era căpetenia celor trei. el și -a învîrtit sulita peste trei sute de oameni, și i -a omorît; și i -a mers faima între cei trei. el era cel mai cu vază din cei trei din rîndul al doilea, și a fost căpetenia lor; dar n'a ajuns pe cei trei dintîi. benaia, fiul lui iehoiada, fiul unui om din cabteel, om de preț și vestit prin isprăvile lui. el a ucis cei doi lei ai moabului. s'a pogorit în mijlocul unei gropi pentru apă, unde a ucis un leu, într'o zi cînd căzuse zăpada. el a ucis pe un egiptean, care avea o statură de cinci coți și avea în mină o sulită, ca sulul unui țesător; s'a pogorit împotriva lui cu un toiag, a smuls sulita din mîna egipteanului, și l-a ucis cu ea. iată ce a făcut benaia, fiul lui iehoiada; și i -a mers faima printre cei trei viteji. era cel mai cu vază din cei treizeci; dar n'a ajuns pe cei trei dintîi. david l -a primit în sfatul celor mai aproape de el. vitejii oștiri: asael, fratele lui ioab. elhanan, fiul lui dodo, din betleem. șamot, din haror. heleț, din palon. ira, fiul lui icșez, din tecoa, abiezer, din anatot. sibeai, hușatitul. ilai, din ahohai.

maharai, din netofa, heled, fiul lui baana, din netofa. itai, fiul lui ribai, din ghibea fiilor lui beniamin. benaia, din piraton. hurai, din nahale-gaas. abiel, din araba. azmavet, din baharum. eliahba, din saalbon. bene-ħaşem, din ghizon. ionatan, fiul lui şaghe, din harar. ahiam, fiul lui scar, din harar. elifal, fiul lui ur. hefer din mechera. ahia, din palon. heţro, din carmel. naarai, fiul lui ezba. ioel, fratele lui natan. mibhar, fiul lui hagri. ţelec, amonitul, nahrai, din berot, care ducea armele lui ioab, fiul ţeruiei. ira, din ieter. gareb, din ieter. urie, hetitul. zabad, fiul lui ahlai. adina, fiul lui şiza, rubenitul, căpetenia rubeniţilor, şi treizeci împreună cu el. hanan, fiul lui maaca. iosafat, din mitni. zia, din aştarot. şama şi iehiel, fiii lui hotam, din arcer. iedael, fiul lui şimri. ioha, fratele său, ţiţitul. eliel, din mahavim, ieribai şi ioşavia, fiii lui el-naam. itma, moabitul. eliel, obed şi iaasiel-metobaia.

12

iată cei ce s'au dus la david la ţiclag, pe cînd se ţinea el departe de faţa lui saul, fiul lui chis. ei făceau parte din viteji cari i-au dat ajutor în timpul războiului. erau arcaşi, cu mîna dreaptă şi cu mîna stîngă aruncau pietre, iar cu arcul trăgeau săgeţi: erau din beniamin, din numărul fraţilor lui saul. căpetenia ahiezer şi ioas, fiii lui şemaa, din ghibea; ieziel şi pelet, fiii lui azmavet; beraca; iehu, din anatot; iş-maia, din gabaon, viteaz între cei treizeci, şi căpetenie peste treizeci; ieremia; iahaziel; iohanan; iozabad, din ghedera; eluzai; ierimot; bealia; şemaria; sefatia, din harof; elcana, işia, azareel, ioezer şi iaşobeam, coreiţi; ioela şi zebadia, fiii lui ieroham, din ghedor. dintre gadiţi, nişte viteji au plecat să se ducă la david în cetăţuia din pustie, ostaşi deprinşi la război, înarmaţi cu scut şi cu suliţă, ca nişte lei, şi iuţi ca nişte căprioare de pe munte. ezer, căpetenia; obadia, al doilea; eliab, al treilea; mişmana, al patrulea; ieremia, al cincilea; atai, al şaselea; eliel, al şaptelea; iohanan, al optulea; elzabad, al nouălea; ieremia, al zecelea; machana, al unsprezecelea. aceştia erau fiii lui gad, căpetenii ale ostirii; unul singur, cel mai mic, putea să se lupte cu o sută de oameni, şi cel mai mare cu o mie. aceştia au trecut iordanul în luna întii, cînd ieşea din matcă, pe tot cursul lui, şi ei sînt aceia cari au pus pe fugă pe toţi locuitorii din văi, la răsărit şi la apus. şi din fiii lui beniamin şi ai lui iuda au fost unii cari s'au dus la david în cetăţuie. david le -a ieşit înainte, şi le -a vorbit astfel: „dacă veniţi la mine cu gînduri bune, ca să mă ajutaţi, inima mea se va uni cu voi; dar dacă veniţi să mă înşelaţi, în folosul vrămaşilor mei, cînd nu fac nicio silnicie, dumnezeul părinţilor noştri să vadă şi să judece!” amasai, unul din căpitani de seamă, a fost apucat de duhul, şi a zis: „sîntem cu tine, davide, şi cu tine, fiul lui isa! pace, pace ţie, şi pace celor ce te ajută, căci dumnezeu tău ţi -a ajutat!” şi david i -a primit, şi i -a pus între căpeteniile ostirii. iste oameni din manase s'au unit cu david, cînd a pornit cu război împotriva lui saul cu filistenii. dar n'au fost de ajutor filistenilor; căci, după ce s'au sfătuit, domnii filistenilor au trimes înapoi pe david, zicînd: „s'ar putea ca el să treacă de partea stăpînului său saul, şi să ne pună astfel în primejdie capetele noastre.” cînd

s'a întors la ţiclag, iată cei ce s'au unit cu el din manase: adnah, iozabad, iedael, micael, iozabad, elihu şi ţiltai, căpetenia miilor lui manase. au dat ajutor lui david împotriva cetei (jăfuitorilor amaleciţi), căci toţi erau oameni viteji, şi au ajuns căpetenii în ostire, pînă ce a avut o tabără mare, ca o tabără a lui dumnezeu. iată numărul oamenilor înarmaţi pentru război, cari s'au dus la david în hebron, ca să treacă asupra lui domnia lui saul, după porunca domnului. fiii lui iuda, cari purtau scutul şi suliţa, şase mii opt sute, înarmaţi pentru război. din fiii lui simeon, oameni viteji la război, şapte mii o sută. din fiii lui levi, patru mii şase sute; şi iehoiada, mai marele aaroniţilor, şi cu el trei mii şapte sute; şi ţadoc, tînăr viteaz, şi casa tatălui său, douăzeci şi două de căpetenii. din fiii lui beniamin, fraţii lui saul, trei mii; căci pînă atunci cea mai mare parte dintre ei rămăseseră credincioşi casei lui saul. din fiii lui efraim, douăzeci de mii opt sute, oameni viteji, oameni cu faimă, după casele părinţilor lor. din jumătatea semînţiei lui manase, optsprezece mii, cari au fost numiţi pe nume să se ducă să pună împărat pe david. din fiii lui isahar, cari se pricepeau în înţelegerea vremurilor şi şiau ce trebuia să facă israel, două sute de căpetenii, şi toţi fraţii lor erau puşi supt porunca lor. din zabulon, cincizeci de mii, în stare să meargă la ostire, înarmaţi pentru luptă cu toate armele de război, şi gata să se lupte cu o inimă hotărîtă. din neftali, o mie de căpetenii, şi cu ei treizeci şi şapte de mii, cari purtau scutul şi suliţa. din daniţi, înarmaţi pentru război, douăzeci şi opt de mii şase sute. din aşer, în stare să meargă la oaste, şi gata de luptă: patruzeci de mii. şi de cealaltă parte a iordanului, din rubeniţi, din gadiţi, şi din jumătatea semînţiei lui manase, cu toate armele de război, o sută douăzeci de mii. toţi aceşti bărbaţi, oameni de război, gata de luptă, au venit la hebron cu inima neprefăcută, ca să pună pe david împărat peste tot israelul. şi toţi ceilalţi din israel erau tot cu un gînd să facă împărat pe david. au stat acolo trei zile cu david, mîncînd şi bînd, căci fraţii lor le pregătiseră de mîncare. şi chiar ceice locuiau lîngă ei pînă la isahar, la zabulon şi neftali, aduceau merinde pe măgari, pe cămile, pe catiri şi pe boi: aluaturi, turte de smochine şi de stafide, vin, untdelemn, boi şi oi din belşug, căci era bucurie în israel.

13

david a ţinut sfat cu căpeteniile peste mii şi peste sute, cu toţi mai marii. şi david a zis întregii adunări a lui israel: „dacă găsiţi cu cale, şi dacă lucrul acesta vine dela domnul, dumnezeul nostru, să trimetăm în toate părţile la fraţii noştri cari au rămas în toate ţinuturile lui israel, şi la preoţi şi leviţi în cetăţi şi împrejurimile lor, ca să se strîngă la noi, şi să aducem la noi chivotul dumnezeului nostru, căci nu ne-am mai îngrijit de el de pe vremea lui saul.” toată adunarea a hotărît să facă aşa, căci lucrul acesta a părut bun întru regulul popor. david a strîns pe tot israelul, dela şilhor în egipt, pînă la intrarea hamatului, ca să aducă din chiriat-iearim chivotul lui dumnezeu. şi david, împreună cu tot israelul, s'a suit la baala, la chiriat-

iearim, care este al lui iuda, ca să ridice de acolo chivotul lui dumnezeu, înaintea căruia este chemat numele domnului care şade între heruvimi. au pus într'un car nou chivotul lui dumnezeu, pe care l-au luat din casa lui abinadab: uza şi ahio cîrmuiau carul. david şi tot israelul iucau înaintea lui dumnezeu cu toată puterea lor, cîntînd şi zîcînd din arfe, din lăute, din tobe, din chimvale şi din trîmbiţe. cînd au ajuns la aria lui chidon, uza a întîns mîna să apuce chivotul, pentru că boii erau să -l răstoarne. domnul s'a aprins de minie împotriva lui uza, şi domnul l -a lovit, pentrucă întînse mîna pe chivot. uza a murit acolo înaintea lui dumnezeu. david s'a miniat că domnul făcuse o spîrtură, lovînd pe uza cu o asemenea pedeapsă. de aceea locul acesta a fost numit pînă în ziua de azi peret-uza1. david s'a temut de dumnezeu în ziua aceea, şi a zis: „cum s'a aduc chivotul lui dumnezeu la mine?” david n'a tras chivotul la el în cetatea lui david, ci l -a dus în casa lui obed-edom din gat. chivotul lui dumnezeu a rămas trei luni la familia lui obed-edom, în casa lui. şi domnul a binecuvîntat casa lui obed-edom şi tot ce era al lui.

14

hiram, împăratul tirului, a trimis soli lui david, şi lemn de cedru şi cioplitori de piatră şi timplari, să -i zidească o casă. david a cunoscut că domnul îl întărea ca împărat al lui israel, şi că împărăţia lui s'a înălţat foarte mult, din pricina poporului său israel. david a mai luat neveste şi la ierusalim: şi a mai născut fii şi fiuce. iată numele celor ce i s'au născut la ierusalim; şamua, şobab, natan, solomon, ibhar, elişua, elfelet, oga, nefeg, iafia, elişama, beeliada şi elfelet. filistenii au auzit că david fusese uns împărat peste tot israelul, şi s'au suit cu toţii să -l caute. david a fost înştiinţat de acest lucru, şi le -a ieşit înainte. filistenii au venit, şi s'au răspîndit în valea refaimiţilor. david a întrebă pe dumnezeu, zîcînd: „să mă sui împotriva filistenilor, şi îi vei da în minile mele?” şi domnul i -a zis: „sui-te, şi -i voi da în minile tale.” s'au suit la baal-peraţim, unde david i -a bătut. apoi a zis: „dumnezeu a risipit pe vrăjmaşii mei prin mîna mea, ca pe nişte ape cari se scurg. deaceea s'a dat locului acestuia numele baal-peraţim. ei şi-au lăsat acolo dumnezeii, cari au fost arşi în foc, după porunca lui david. filistenii s'au răspîndit din nou în vale. david a întrebă iarăşi pe dumnezeu. şi dumnezeu i -a zis: „să nu te sui după ei; întoarce-te dela ei, şi mergi asupra lor prin faţa duzilor. cînd vei auzi un vuiet de paşi în virfurile duzilor, atunci să ieşi la luptă, căci dumnezeu merge înaintea ta, ca să bată oastea filistenilor.” david a făcut cum îi poruncise dumnezeu, şi oastea filistenilor a fost bătută dela gabaon pînă la ghezer. faima lui david s'a răspîndit în toată ţara, şi domnul l -a făcut de temut pentru toate neamurile.

15

david şi -a zidit case în cetatea lui david; a pregătit un loc chivotului lui dumnezeu, şi a ridicat un cort pentru el. atunci david a zis: „chivotul lui dumnezeu nu

trebuie purtat decît de leviţi, căci pe ei i -a ales domnul să ducă chivotul lui dumnezeu şi să -i slujească pe vecie. şi david a strîns tot israelul la ierusalim ca să suie chivotul domnului la locul pe care i -l pregătise. david a strîns pe fiii lui aaron şi pe leviţi: din fiii lui chebat: pe căpetenia uriel şi pe fraţii săi, o sută douăzeci; din fiii lui merari: pe căpetenia asaia şi pe fraţii săi, două sute douăzeci; din fiii lui gherşom: pe căpetenia ioel şi pe fraţii săi, o sută treizeci; din fiii lui eliţafan: pe căpetenia semaia şi pe fraţii săi, două sute; din fiii lui hebron, pe căpetenia eliel şi pe fraţii săi, optzeci; din fiii lui uziel, pe căpetenia aminadab şi pe fraţii săi, o sută doisprezece. david a chemat pe preoţii ţadoc şi abiatar, şi pe leviţii uriel, asaia, ioel, şemaia, eliel şi aminadab. şi le -a zis: „voi sînteţi capii de familie ai leviţilor, sfinţiţi-vă, voi şi fraţii voştri, şi suiţi chivotul domnului, dumnezeului lui israel, la locul pe care i -l-am pregătit. pentru că n'aţi fost întîias dată, deaceea ne -a lovit domnul dumnezeul nostru, căci nu l-am căutat după lege.” preoţii şi leviţii s'au sfinţit ca să suie chivotul domnului, dumnezeului lui israel. fiii leviţilor au dus chivotul lui dumnezeu pe umeri cu nişte drugi, cum poruncise moise, după cuvîntul domnului. şi david a zis căpeteniilor leviţilor să aşeze pe fraţii lor cîntăreţi cu instrumente de muzică, cu lăute, arfe şi ţîmbale, şi să sune din ele cîntări răsunătoare, în semn de bucurie. leviţii au aşezat pe heman, fiul lui ioel; dintre fraţii lui, pe asaf, fiul lui berechia; şi dintre fiii lui merari, fraţii lor, pe etan, fiul lui cuşaia; apoi împreună cu ei pe fraţii lor de a doua mină: pe zaharia, ben, iaaziel, şemiramot, iehiel, uni, eliab, benaia, maa-seia, matitia, elifele şi micneia, şi obed-edom şi ieieli, uşieri. cîntăreţii heman, asaf şi etan aveau ţîmbale de aramă, ca să sune din ele. zaharia, asaf, şemiramot, iehiel, uni, eliab, maa-seia şi benaia aveau lăute pe alamot; şi matitia, elifele, micneia, obed-edom, ieieli şi azazia, aveau arfe cu opt coarde, ca să sune tare. chenania, căpetenia muzicii între leviţi, cîrmuia muzica, fiindcă era meşter. berechia şi elcana erau uşierii chivotului. şebania, iosafat, netaneel, amasai, zaharia, benaia şi eliezzer, preoţii, sunau din trîmbiţe înaintea chivotului lui dumnezeu. obed-edom şi iehia erau uşierii chivotului. david, bătrîniul lui israel, şi căpeteniile miilor au pornit astfel să suie chivotul legămîntului domnului de la casa lui obed-edom, în mijlocul bucuriei. cînd a ajutat dumnezeu pe leviţi să ridice chivotul legămîntului domnului, au jertfit şapte vitei şi şapte berbeci. david era îmbrăcat cu o manta de în supţire; tot aşa erau îmbrăcaţi toţi leviţii, cari duceau chivotul, cîntăreţii, şi chenania, căpetenia muzicii între cîntăreţi, şi david avea pe el un efod de in. tot israelul a suit chivotul legămîntului domnului cu strîgăte de bucurie, cu sunete de goarne, de trîmbiţe, şi de chimvale, şi făcînd să răsună lăutele şi arfele. pe cînd intra în cetatea lui david chivotul legămîntului domnului, mical, fata lui saul, se uita pe fereastră, şi cînd a văzut pe împăratul david şîrînd şi jucînd, l -a dispreţuit în inima ei.

după ce au adus chivotul lui Dumnezeu, l-au pus în mijlocul cortului pe care -l întinsese david pentru el, și au adus înaintea lui Dumnezeu ardere de tot și jertfe de mulțămiri. cînd a isprăvit david de adus arderile de tot și jertfele de mulțămiri, a binecuvîntat poporul în numele domnului. apoi a împărțit tuturor celor din israel bărbați și femei, fiecareia cite o pine, o bucată de carne și o turtă de stafide. a dat leviților sarcina să facă slujba înaintea chivotului domnului, să cheme, să laude și să slăvească pe domnul, Dumnezeu lui israel. aceștia erau: asaf, căpetenia; zaharia, al doilea după el, ieiel, șemiramot, ieiel, matitia, eliab, benaia, obed-edom și ieiel. ei aveau instrumente de muzică, alăute și arfe, și asaf suna din țimbale. preoții benaia și iahaziel sunau mereu din trimbițe înaintea chivotului legămîntului lui Dumnezeu. în ziua aceea david a însărcinat pentru întiaș dată pe asaf și frații săi să vestească laudele domnului. lăudați pe domnul, chemați numele lui: faceți cunoscut printre popoare faptele lui înalte! cîntați, cîntați în cinstea lui! vorbiți despre toate minunile lui! făliți-vă cu numele lui cel sfînt! să se bucure inima celor ce caută pe domnul! căutați pe domnul și sprijinul lui, căutați necurmat fața lui! aduceți-vă aminte de minunile pe cari le -a făcut, de minunile lui și de judecățile rostite de gura lui, voi, sămînța lui israel, robul său, copiii lui iacov, aleșii lui! domnul este Dumnezeu nostru; judecățile lui se împlinesc pe tot pămîntul. aduceți-vă aminte totdeauna de legămîntul său; de făgăduințele lui, făcute pentru o mie de neamuri de oameni, de legămîntul pe care l -a făcut cu avraam, și de jurămîntul pe care l -a făcut lui isaac; el l -a făcut o lege pentru iacov, un legămînt vecinic pentru israel, zicînd: „îți voi da țara canaanului, ca moștenire care v'ă căzut la împărțea-lă.” ei erau puțini la număr atunci, foarte puțini la număr, și străini în țara aceea. și mergeau dela un neam la altul, și dela o împărăție la un alt popor; dar el n'a îngăduit nimănui să -i asuprească, și a pedepsit împărați din pricina lor, zicînd: „nu vă atingeți de unșii mei, și nu faceți nici un rău proorocilor mei! cîntați domnului, toți locuitorii pămîntului! vestiți din zi în zi mintuirea lui; povestiți printre neamuri slava lui, printre toate popoarele minunile lui! căci domnul este mare și foarte vrednic de laudă, el este de temut mai pesus de toți dumnezeii; căci toți dumnezeii popoarelor sînt idoli, dar domnul a făcut cerurile. măreția și strălucirea sînt înaintea feței lui, tăria și bucuria sînt în locașul lui. familii de popoare, dați domnului, dați domnului slavă și cinste! dați domnului slavă pentru numele lui! aduceți daruri și veniți înaintea lui, închinăți-vă înaintea domnului cu podoabe sfînte. tremurați înaintea lui, toți locuitorii pămîntului! căci lumea este întărită, și nu se clatină. să se bucure cerurile, și să se veselească pămîntul! să se spună printre neamuri că domnul împărătește! să urle marea cu tot ce este în ea! cîmpia să se veselească împreună cu tot ce este pe ea! să chiuie copacii din pădure înaintea domnului! căci el vine să judece pămîntul. lăudați pe domnul, căci este bun, căci îndurarea lui ține în veac! ziceți: „mîntuiește-ne, Dumnezeu mîntuirii, strînge-ne și scoate-ne din mi-

jlocul neamurilor, ca să lăudăm numele tău cel sfînt, și să ne punem slava în a te lăuda! binecuvîntat să fie domnul, Dumnezeu lui israel, din vecinicie în vecinicie! și tot poporul a zis: „amin; și lăuda pe domnul! david a lăsat acolo, înaintea chivotului legămîntului domnului, pe asaf și pe frații lui, ca să slujească necurmat înaintea chivotului, împlinindu-și datoria zi de zi. a lăsat pe obed-edom și pe hosa cu frații lor, în număr de șasezeci și opt, pe obed-edom, fiul lui iedutun, și pe hosa, ca ușieri. a pus pe preotul tadoc și pe preoți, frații săi, înaintea locașului domnului, pe înălțimea din gabaon, ca să aducă necurmat domnului ardere de tot, dimineața și seara, pe altarul arderilor de tot, și să îplinească tot ce este scris în legea domnului, poruncită lui israel de domnul. cu ei erau heman și iedutun, și ceilalți cari fuseseră aleși și numiți pe nume ca să laude pe domnul, căci îndurarea lui ține în veac. cu ei erau heman și iedutun, cari aveau trimbițe și țimbale pentru cease sunau din ele, și instrumente pentru cîntări în cinstea lui Dumnezeu. fiii lui iedutun erau ușieri. tot poporul s'a dus fiecare la casa lui, și david s'a întors să-și binecuvînteze casa.

17

pe cînd locuia david în casa lui, a zis proorocului natan: „iată, eu locuiesc într-o casă de cedru, și chivotul legămîntului domnului este într'un cort.” atan a răspuns lui david: „fă tot ce-ți spune inima, căci Dumnezeu este cu tine.” în noaptea următoare, cuvîntul domnului a vorbit lui natan: „du-te și spune robului meu david: „așa vorbește domnul: „nu tu îmi vei zidi o casă de locuit. căci eu n'am locuit într-o casă din ziua cînd am scos pe israel din egipt pînă în ziua de azi; ci am mers din cort în cort, și din locaș în locaș. pretutindeni pe unde am mers cu tot israelul, am spus eu o vorbă vreunui din judecătorii lui israel, căora le poruncisem să pască pe poporul meu, am zis eu: „pentru ce nu-mi zidiți o casă de cedru? acum să spui robului meu david: „așa vorbește domnul oștirilor: „te-am luat dela pășune, dinapoia oilor, ca să fii căpetenia poporului meu israel; am fost cu tine pretutindeni pe unde ai mers, am nimicit pe toți vrăjmașii tăi dinaintea ta, și ți-am făcut nume ca numele celor mari de pe pămînt: am dat o locuință poporului meu israel, și l-am sădit ca să fie statornic acolo și să nu mai fie turburat, pentru ca cei răi să nu -l mai nimească așa cum îl nimeau mai înainte și pe vremea cînd puseseam judecători peste poporul meu israel. am smerit pe toți vrăjmașii tăi. și țiți vestesc că domnul îți va zidi o casă. cînd ți se vor împlini zilele, și cînd te vei duce la pămîntii tăi, voi ridica sămînța ta după tine, și anume pe unul din fiii tăi, și -i voi întări domnia. el îmi va zidi o casă, și -i voi întări pe vecie scaunul lui de domnie. eu îi voi fi tată și el îmi va fi fiu; și nu voi îndepărta bunătatea mea dela el, cum am îndepărtat -o dela cel dinaintea ta. îl voi așeza pentru totdeauna în casa mea, și în împărăția mea scaunul lui de domnie va fi întărit pe vecie.” atan a spus lui david toate aceste cuvinte și toată vedenia aceasta. și împăratul david s'a dus și s'a înfățișat înaintea domnului, și a zis: „cine sînt eu, doamne dumnezeule, și ce este casa mea, de m'ai făcut să ajung unde sînt? și

atita este puțin lucru înaintea ta, dumnezeule! tu vorbești și de casa robului tău pentru vremile viitoare. și binevoiești să-ți îndrepti privirile asupra mea în felul oamenilor, tu care ești înălțat, doamne dumnezeule! ce ar putea să-ți mai spună david față de slava dată robului tău? tu cunoști pe robul tău. doamne, din pricina robului tău, și după inima ta, ai făcut aceste lucruri mari, și i le-ai descoperit. doamne! nimeni nu este ca tine, și nu este alt dumnezeu afară de tine, după tot ce am auzit cu urechile noastre. este oare pe pământ un singur popor, care să fie ca poporul tău israel, pe care dumnezeu a venit să -l răscumpere, ca să facă din el poporul lui, ca să-ți faci un nume și să săvârșești minuni și semne mari, izgonind neamuri dinaintea poporului tău, pe care l-ai răscumpărat din egipt? tu ai pus pe poporul tău israel, ca să fie poporul tău pe vecie; și tu, doamne, te-ai făcut dumnezeul lui. acum, doamne, cuvântul pe care l-ai rostit asupra robului tău și asupra casei lui să rămână în veac, și fă după cuvântul tău! să rămână, pentruca numele tău să fie slăvit pe vecie și să se spună: 'domnul ostirilor, dumnezeul lui israel, este un dumnezeu pentru israel; și casa robului tău david să fie întărită înaintea ta! căci tu însuși, dumnezeule, ai descoperit robului tău că îi vei zidi o casă. de aceea a îndrăznit robul tău să se roage înaintea ta. acum, doamne, tu ești adevăratul dumnezeu, și tu ai vestit harul acesta robului tău. binecuvintează dar casa robului tău, ca să rămână pe vecie înaintea ta! căci ce binecuvințezi tu, doamne, este binecuvântat pentru vecinicie.'

18

după aceea, david a bătut pe filistenii și i -a smerit, și a luat din mina filistenilor gatul și satele lui. a bătut pe moabiții, și moabiții au fost supuși lui david și i-au plătit un bir. david a bătut pe hadarezer, împăratul țobei, spre hamat, cind s'a dus să-și așeze stăpînirea peste riul eufratului. david i -a luat o mie de cară, șapte mii de călăreți, și două zeci de mii de pedestrași; a tăiat vinele tuturor cailor de trăsuri, și n'a păstrat decît o sută de cară. sirienii din damasc au venit în ajutorul lui hadarezer, împăratul țobei, și david a bătut douăzeci și două de mii de sirieni. david a pus o strajă de oști în siria damascului. și sirienii au fost supuși lui david, și i-au plătit bir. domnul ocrotea pe david ori unde mergea. și david a luat scuturile de aur pe cari le aveau slujitorii lui hadarezer, și le -a adus la ierusalim. david a mai luat multă aramă din tibhat și din cun, cetățile lui hadarezer. solomon a făcut din ea marea de aramă, stîlpii și uneltele de aramă. tohu, împăratul hamatului, a auzit că david bătuse toată ostirea lui hadarezer, împăratul țobei, și a trimis pe fiul său hadoram la împăratul david să -i ureze de bine, și să -l laude că a luptat împotriva lui hadarezer și l -a bătut. căci tohu era în război cu hadarezer. a trimis de asemenea tot felul de vase de aur, de argint și de aramă. împăratul david le -a închinat domnului, împreună cu argintul și aurul pe care -l luase dela toate popoarele, dela edom, dela moab, dela fiii lui amon, dela filistenii și dela amalec. abișai, fiul țeruiei, a bătut în valea sării optsprezece mii de edomiți. a pus oști de strajă în edom, și tot edomul a fost supus lui

david. domnul ocrotea pe david ori pe unde mergea. david a domnit peste tot israelul, și făcea judecată și dreptate tot poporului său. ioab, fiul țeruiei, era mai mare peste oștire; iosafat, fiul lui ahilud, era scriitor; tadoc, fiul lui ahitub, și abimelec, fiul lui abiatar, erau preoți; șavșa era logofăt; benaia, fiul lui iehoiada, era căpetenia cheretiților și a peletțiilor; și fiii lui david erau cei dinții pe lîngă împărat.

19

după aceea, nahaș, împăratul fiilor lui amon, a murit, și în locul lui a domnit fiul său. david a zis: „voi arăta bunăvoință lui hanun, fiul lui nahaș, căci tatăl lui a arătat bunăvoință față de mine.” și david a trimis soli să -l mîngie pentru moartea tatălui său. cînd au ajuns slujitorii lui david în țara fiilor lui amon, la hanun, ca să -l mîngie, căpeteniile fiilor lui amon au zis lui hanun: „crezi că david îți trimete oameni să te mîngie, ca să cinstească pe tatăl tău? -oare n'au venit slujitorii lui la tine ca să cunoască cetatea și s'o nimicească, și ca să iscodească țara? atunci hanun a luat pe slujitorii lui david, a pus să -i radă, și să le taie hainele pela mijloc pînă la briu. apoi le -a dat drumul. david, căruia au venit și i-au dat de știre despre cele întîmplate cu oamenii aceștia, a trimis niște oameni înaintea lor, căci li se făcuse mare rușine; și împăratul a trimis să le spună: „rămîneți la ierihon pînă vă va crește barba, și apoi să vă întoarceți.” fiii lui amon au văzut că se făcuseră urîți lui david, și hanun și fiii lui amon au trimis o mie de talanți de argint să tocmească în slujba lor cară și călăreți dela sirienii din mesopotamia și dela sirienii din maaca și din țoba. au tocmît treizeci și două de mii de cară și pe împăratul din maaca împreună cu poporul lui, cari au venit și au tăbărit înaintea medebeii. fiii lui amon s'au strîns din cetățile lor, și au mers la luptă. la auzul acestei vești, david a trimis împotriva lor pe ioab și toată ostirea de oameni viteji. fiii lui amon au ieșit, și s'au înșirîr în linie de bătaie la intrarea cetății; împărații cari veniseră au tăbărit deosebit pe cîmp. ioab a văzut că avea de luptat și înainte și înapoi. a ales atunci din toți voinicii de frunte ai lui israel o ceată, pe care a așezat -o împotriva sirienilor; și a pus supt porunca fratelui său abișai cealaltă parte a poporului, ca să tină piept fiilor lui amon. el a zis: „dacă sirienii vor fi mai tari decît mine, să-mi vii tu în ajutor; și dacă fiii lui amon vor fi mai tari decît tine, îți voi veni eu în ajutor. fii tare, și să ne îmbărbătam pentru poporul nostru și pentru cetățile dumnezeului nostru, și domnul să facă ce va crede;” ioab, cu poporul lui, a înaintat la luptă împotriva sirienilor, și ei au fugit dinaintea lui. și cînd au văzut fiii lui amon că sirienii o luaseră la fugă, au fugit și ei dinaintea lui abișai, fratele lui ioab, și s'au întors în cetate. și ioab s'a întors la ierusalim. sirienii, văzînd că fuseseră bătuti de israel, au trimis și au adus pe sirienii cari erau de cealaltă parte a riului; și sofah, căpetenia ostirii lui hadarezer, era în fruntea lor. au dat de știre lui david, care a strîns pe tot israelul, a trecut iordanul, a mers împotriva lor, și s'a pregătit de luptă împotriva lor. david s'a înșiruit în linie de bătaie împotriva sirienilor. dar sirienii, după ce se bătuseră cu el, au fugit dinaintea lui israel. david le -a

ucis oamenii dela șapte mii de cară și patruzeci de mii de pedestrași, și a omorît pe șofah, căpetenia oștirii. slujitorii lui hadarezer, văzîndu-se bătûți de israel, au făcut pace cu david, și i s'au supus. și sirienii n'au vrut să mai ajute pe fiii lui amon.

20

în anul următor, pe vremea cînd porneau împărații la război, ioab a pornit, în fruntea unei puternice oștiri, să pustiască țara fiilor lui amon și să impresoare raba. dar david a rămas la ierusalim. ioab a bătut raba și a nimicit -o. david a luat cununa de pe capul împăratului ei, și a găsit -o în greutate de un talant de aur: era împodobită cu petre scumpe. au pus -o pe capul lui david, care a luat o mare pradă din cetate. a scos afară pe locuitorii, și i-a tăiat în bucăți cu fereastrăie, cu securi, și cu topoare; tot așa a făcut tuturor cetățîilor fiilor lui amon. david s'a întors la ierusalim cu tot poporul. după aceea, a avut loc o bătălie la ghezer cu filistenii. atunci sibeai, hușatitul, a ucis pe sipai, unul din copiii lui rafa. și filistenii au fost smeriți. a mai fost o bătălie cu filistenii. și elhanan, fiul lui iair, a ucis pe fratele lui goliat, lahami din gat, care avea o sulită al cărei minier era ca un sul de țesut. a mai fost o bătălie la gat. acolo a fost un om de statură înaltă, care avea șase degete la fiecare mînă și la fiecare picior, douăzeci și patru de toate, și care se trăgea și el din rafa. el a batjocorit pe israel; și ionatan, fiul lui șimea, fratele lui david, l -a ucis. amenii aceștia erau dintre copiii lui rafa la gat. ei au perit uciși de mîna lui david și de mîna slujitorilor lui.

21

satana s'a sculat împotriva lui israel, și a atîțat pe david să facă numărătoarea lui israel. și david a zis lui ioab și căpeteniilor poporului: „duceți-vă, de faceți numărătoarea lui israel, dela beer-șeba, pînă la dan, și spuneți-mi ca să știu la cit se ridică numărul poporului.” ioab a răspuns: „domnul să facă pe poporul lui încă de o sută de ori pe atîta! împărate, domnul meu, nu sînt ei toți slujitori ai domnului meu? dar pen- truce cere domnul meu lucrul acesta? pen- truce să faci pe israel să păcătuiască astfel? împăratul a stăruit în porunca pe care o dădea lui ioab. și ioab a plecat, și a străbătut tot israelul; apoi s'a întors la ierusalim. ioab a dat lui david cartea numărătorii poporului: în tot israelul erau o mie de mii și o sută de mii de bărbați în stare să scoată sabia, iar în iuda erau patru- zeci șaptezeci de mii de bărbați în stare să scoată sabia. între ei n'a numărât și pe levi și beniamin, căci porunca împăratului i se părea o uriciune. porunca aceasta n'a plăcut lui dumnezeu, care a lovit pe israel. și david a zis lui dumnezeu: „am săvîrșit un mare pă- cat făcînd lucrul acesta! acum, iartă fărădelegea rob- ului tău, căci am lucrat în totul ca un nebun! dom- nul a vorbit astfel lui gad, văzătorul lui david: „du- te și spune lui david: „așa vorbește domnul: „îți pun înainte trei urgii; alege una din ele, și te voi lovi cu ea.” gad s'a dus la david, și i-a zis: „așa vorbește dom- nul: primește: sau trei ani de foamete, sau trei luni în

timpul cărora să fii nimicit de protivnicii tăi și atins de sabia vrăjmașilor tăi, sau trei zile în timpul cărora sabia domnului și ciuma să fie în țară și ingerul dom- nului să ducă nimicirea în tot ținutul lui israel. vezi acum ce trebuie să răspund celui ce mă trimite.” david a răspuns lui gad: „sînt într-o mare strîmtoare! să cad în minile domnului, căci îndurările lui sînt nemărgi- nite; dar să nu cad în minile oamenilor! domnul a trimis ciuma în israel, și au căzut șaptezeci de mii de oameni din israel. dumnezeu a trimis un inger la ierusalim, ca să -l nimicească; și, pe cînd îl nim- icea, domnul s'a uitat, și i -a părut rău de răul acesta; și a zis ingerului care nimicea: „destul! acum, trage- ți mîna înapoi! ingerul domnului stătea lingă aria lui ornan, iebusitul. david a ridicat ochii, și a văzut pe ingerul domnului stînd între pămînt și cer, și ținînd în mînă sabia scoasă și întoarsă împotriva ierusalimu- lui. atunci david și bătrînii, înveliți cu saci, au căzut cu fața la pămînt. și david a zis lui dumnezeu: „oare n'am poruncit eu numărătoarea poporului? eu am păcă- tuit și am făcut răul acesta; dar oile acestea, ce au fă- cut oare? doamne, dumnezeul meu, mîna ta să fie dar peste mine și peste casa tatălui meu și să nu peardă pe poporul tău! ingerul domnului a spus lui gad să vor- bească lui david, să se suie să ridice un altar domnului în aria lui ornan, iebusitul. david s'a suit, după cuvîn- tul pe care -l spusese gad în numele domnului. rnan s'a întors și a văzut ingerul, și cei patru fii ai lui s'au as- cuns împreună cu el: teiera griul atunci. cînd a ajuns david la ornan, ornan s'a uitat, și a zărit pe david; apoi a ieșit din arie, și s'a închinat înaintea lui david, cu fața la pămînt. david a zis lui ornan: „dă-mi locul ariei să zidesc în el un altar domnului; dă-mi -l pe prețul lui în argint, ca să se depărteze urgia deasupra poporului.” rnan a răspuns lui david: „ia -l, și să facă domnul meu împăratul ce va crede; iată eu dau boii pentru arderea de tot, carăle în loc de lemne, și griul pentru darul de mîncare, toate le dau.” dar împăratul david a zis lui ornan: „nu! vreau să -l cumpăr pe prețul lui în argint, căci nu voi da domnului ce este al tău, și nu voi aduce o ardere de tot care să nu mă coste nimic.” și david a dat lui ornan șase sute de sicli de aur pentru locul ariei. david a zidit acolo un altar domnului, și a adus arderi de tot și jertfe de multămire, a chemat pe dom- nul, și domnul i -a răspuns prin foc, care s'a pogorît din cer pe altarul arderii de tot. atunci domnul a vor- bit ingerului, care și -a virit iarăși sabia în teacă. pe vremea aceasta, david, văzînd că domnul îl ascultase în aria lui ornan, iebusitul, aducea jertfe acolo. dar locașul domnului, făcut de moise în pustie, și altarul arderilor de tot, erau atunci pe înălțimea gabaonu- lui. david nu putea să meargă înaintea acestui altar să caute pe dumnezeu, pentru că îl înspăimîntase sabia ingerului domnului.

22

și david a zis: „aici să fie casa domnului dumnezeu, și aici să fie altarul arderilor de tot pentru israel.” david a strîns pe străinii din țara lui israel, și a însărcinat pe ciopitorii de piatră să pregătească pietre cioplite pentru zidirea casei lui dumnezeu. a pregătit și fer din belșug pentru cuiele dela arpile ușilor și pentru

scoabe, aramă atât de multă încît nu puteau s'o numere, și lemne de cedru fără număr, căci sidonienii și tirienii aduseseră lui david lemne de cedru din belșug. david zicea: „fiul meu solomon este tinăr și plăpînd, și casa care va fi zidită domnului trebuie să fie de mare faimă și slavă în toate țările; de aceea vreau să -i pregătesc cele de trebuință pentru zidirea ei.” și david a făcut mari pregătiri înainte de moarte. david a chemat pe fiul său solomon, și i -a poruncit să zidească o casă domnului, dumnezeul lui israel. david a zis lui solomon: „fiul meu, aveam de gînd să zidesc o casă numelui domnului, dumnezeului meu. dar cuvîntul domnului mi -a vorbit astfel: „tu ai vărsat mult sînge, și ai făcut mari războaie; de aceea nu vei zidi o casă numelui meu, căci ai vărsat înaintea mea mult sînge pe pămînt. iată că ți se va naște un fiu, care va fi un om al odihnei, și căruia îi voi da odihnă, izbăvindu -l din mîna tuturor vrăjmașilor lui de jur împrejur; căci numele lui va fi solomon (pace), și voi aduce peste israel pacea și liniștea în timpul vieții lui. el va zidi o casă numelui meu. el îmi va fi fiu, și eu îi voi fi tată; și voi întări pe vecie scaunul de domnie al împărăției lui în israel.” acum, fiule, domnul să fie cu tine, ca să propășești și să zidești casa domnului, dumnezeului tău, cum a spus el despre tine! umai să-ți dea domnul înțelepciune și pricepere, și să se facă să domnești peste israel în pămîntul legii domnului, dumnezeului tău! atunci vei propăși, dacă vei căuta să împlinești legile și poruncile pe cari le -a dat lui moise domnul pentru israel. întărește-te și îmbărbătează-te, nu te teme și nu te spăimînta. iată, prin străduințele mele, am pregătit pentru casa domnului o sută de mii de talanți de aur, un milion de talanți de argint, și o multime de aramă și de fer, care nu se poate cîntări, căci este foarte mult; am pregătit deasemenea lemne și pietre, și vei mai adăuga și tu. tu ai la tine un mare număr de lucrători, cioplitori de piatră, și timplari, și oameni îndemnatici în tot felul de lucrări. aurul, argintul, arama și ferul sînt fără număr. scoală-te dar și lucrează, și domnul să fie cu tine.” david a poruncit tuturor căpeteniilor lui israel să vină în ajutor fiului său solomon, zicînd: „domnul, dumnezeul vostru, nu este oare cu voi, și nu v'a dat el odihnă de toate părțile? căci a dat în minile mele pe locuitorii țării, și țara este supusă înaintea domnului și înaintea poporului său. puneți-vă acum inima și sufletul să caute pe domnul, dumnezeul vostru; sculați-vă, și zidiți sfîntul locaș al domnului dumnezeu, ca să aduceți chivotul legămîntului domnului și uneltele închinat lui dumnezeu în casa care va fi zidită numelui domnului.”

23

david, fiind bătrîn și sătul de zile, a pus pe fiul său solomon împărat peste israel. el a strîns pe toate căpeteniile lui israel, pe preoți și pe leviți. au făcut numărătoarea leviților, dela vîrsta de treizeci de ani în sus; socotiți pe cap și pe bărbați, s'au găsit în număr de treizeci și opt de mii. și david a zis: „douăzeci și patru de mii dintre ei să vegheze asupra slujbelor din casa domnului, șase mii să fie dregători și judecători, patru mii să fie portari, și patru mii să fie însărcinați să laude pe domnul cu instrumentele pe cari le-

am făcut ca să -l prea mărim.” david i -a împărțit în cete după fiii lui levi: gherșon, chehat și merari. din gherșoniți: laedan și șimei. - fiii lui laedan: căpetenia iehiel, zetam și ioel, trei. fiii lui șimei: șelomit, haziel și haran, trei. aceștia erau capii caselor părintești ale familiei lui laedan. - fiii lui șimei: iahat, zina, ieus și beria. aceștia sînt cei patru fii ai lui șimei. iahat era căpetenia, și zina al doilea; ieus și beria n'au avut mulți fii, și au alcătuit o singură casă părintească la numărătoare. fiii lui chehat: amram, ițehar, hebron și uzziel, patru. - fiii lui amram: aaron și moise. aaron a fost pus deoparte să fie sfințit ca prea sfînt, el și fiii lui pe vecie, ca să aducă tămîie înaintea domnului, să -i facă slujba, și să binecuvînteze pe vecie în numele lui. dar fiii lui moise, omul lui dumnezeu, au fost numărați în semînția lui levi. fiii lui moise: gherșom și eliezzer. fiul lui gherșom: șebuel, căpetenia, și fiii lui eliezzer au fost: rehabia, căpetenia; eliezzer n'a avut alt fiu, dar fiii lui rehabia au fost foarte mulți la număr. - fiul lui ițehar: șelomit, căpetenia. - fiii lui hebron: ieria, căpetenia; amaria, al doilea: iahaziel, al treilea; și icameam, al patrulea. - fiii lui uzziel: mica, căpetenia; și ișia, al doilea. fiii lui merari: mahli și muș. -fiii lui mahli: eleazar și chis. eleazar a murit fără să aibă fii; dar a avut fete pe cari le-au luat de neveste fiii lui chis, frații lor. - fiii lui muș: mahli, eder și ieremot, trei. aceștia sînt fiii lui levi, după casele lor părintești, capii caselor părintești, după numărătoarea făcută numărînd numele pe cap. ei erau întrebuințați în slujba casei domnului, dela vîrsta de douăzeci de ani în sus. căci david a zis: „domnul, dumnezeul lui israel, a dat odihnă poporului său, și va locui pe vecie la ierusalim; și leviții nu vor mai avea să poarte cortul și toate uneltele pentru slujba lui.” după cele din urmă porunci ale lui david, numărătoarea fiilor lui levi s'a făcut dela vîrsta de douăzeci de ani în sus. puși lîngă fiii lui aaron pentru slujba casei domnului, ei aveau să îngrijească de curți și de odăi, de curățirea tuturor lucrurilor sfinte, de împlinirea slujbei în casa lui dumnezeu, de pinile pentru punerea înaintea domnului, de floarea de făină pentru darurile de mîncare, de plăcintele fără aluat, de turtele coapte în tîgare și de turtele prăjite, de toate măsurile de încăpere și de lungime; ei aveau să stea în fiecare dimineată și în fiecare seară, ca să laude și să mărească pe domnul, și să aducă neîncetat înaintea domnului toate arderile de tot domnului, în zilele de sabbat, de lună nouă și de sărbători, după numărul și obiceiurile rînduite. îngrijeau de cortul întîlnirii, de sfîntul locaș și de fiii lui aaron, frații lor, pentru slujba casei domnului.

24

iată cetele fiilor lui aaron. fiii lui aaron: nadab, abihu, eleazar și itamar. adab și abihu au murit înaintea tatălui lor, fără să aibă fii; și eleazar și itamar au împlinit slujba de preoți. david a împărțit pe fiii lui aaron, rîndindu -i după slujba pe care o aveau s'o facă; țădoc făcea parte din urmașii lui eleazar, și ahomelec din urmașii lui itamar. printre fiii lui eleazar s'au găsit mai multe căpetenii decît printre fiii lui itamar, și i-au împărțit așa că fiii lui eleazar aveau șas-esprezece căpetenii de case părintești, și fiii lui itamar

opt căpetenii de case părintești. i-au împărțit prin sort, între unii și alții, căci căpeteniile sfântului lui locaș și căpeteniile lui Dumnezeu erau din fiii lui eleazar și din fiii lui itamar. șemaia, fiul lui netaneel, scriitorul, din seminția lui levi, i -a scris înaintea împăratului și mai marilor, înaintea preotului țadoc și ahimelec, fiul lui abiatar, și înaintea căpeteniilor caselor părintești ale preoților și leviților. au tras la sorti câte o casă părintească pentru eleazar, și au tras și câte una pentru itamar. cel dintii sort a ieșit pentru iehoiarib; al doilea pentru iedaia; al treilea pentru harim; al patrulea, pentru seorim; al cincilea, pentru malchia; al șaselea, pentru miiamin; al șaptelea, pentru hacot; al optulea, pentru abia; al nouălea, pentru iosua; al zecelea, pentru șecania; al unsprezecelea, pentru eliașib; al doisprezecelea, pentru iachim; al treisprezecelea, pentru hupa; al patrusprezecelea, pentru ieșebeab; al cincisprezecelea, pentru bilga; al șasesprezecelea, pentru imer; al șaptesprezecelea, pentru hezir; al optsprezecelea pentru hapițet; al nouăsprezecelea, pentru petahia; al douăzeciulea, pentru ezechiel; al douăzeci și unulea, pentru iachin; al douăzeci și doilea, pentru gamul; al douăzeci și treilea, pentru delaia; al douăzeci și patrulea, pentru maazia. acesta era șirul în care aveau să-și facă slujba, ca să intre în casa domnului, după rânduiala pusă de aaron, tatăl lor, potrivit cu poruncile pe cari i le dăduse domnul, Dumnezeu lui israel. iată căpeteniile celorlalți leviți. -din fiii lui amram: șubael; din fiii lui șubael: iehdia; din rehabia, din fiii lui rehabia: căpetenia ișia. din ițehariți: șelomot; din fiii lui șelomot: iahat. fiii lui hebron: ieria, amaria, al doilea, iahaziel, al treilea, iecameam, al patrulea. fiul lui uziel: mica; din fiii lui mica: șamir; fratele lui mica: ișia; din fiii lui ișia: zaharia. - fiii lui merari: mahli și muși, și fiii fiului său iaazia. fiii lui merari, ai fiului său iaazia: șoham, zacur și ibri. din mahli: eleazar, care n'a avut fii; din chis, fiii lui chis: ierahmeel. fiii lui muși: mahli, eder și ierimot. aceștia sînt fiii lui levi, după casele lor părintești. și ei, ca și frații lor, fiii lui aaron, au tras la sort înaintea împăratului david, înaintea lui țadoc și ahimelec, și înaintea căpeteniilor caselor părintești ale preoților și leviților, și anume fiecare cap de casă întocmai ca cel mai mic din frații săi.

25

david și căpeteniile oștirii au pus de o parte pentru slujbă pe aceia din fiii lui asaf, heman și iedutun, cari prooroceau întovărășiți de arfă, de alăută și de chimvale. și iată numărul celor ce aveau de îndeplinit lucrarea aceasta. din fiii lui asaf: zacur, iosif, netania și așarela, fiii lui asaf, subț cirmuirea lui asaf, care proorocea după poruncile împăratului. din iedutun, fiii lui iedutun: ghedalia, țeri, isaia, hașabia, matitia și șimee, șase, subț cirmuirea tatălui lor iedutun, care proorocea cu arfa, ca să laude și să mărească pe domnul. din heman, fiii lui heman: buchia, matania, uziel, șebuel, ierimot, hanania, hanani, eliata, ghidalti, romamti-ezer, ioșbecașa, maloti, hotir, mahaziot, toți fii ai lui heman, care era vazătorul împăratului, ca să descopere cuvintele lui Dumnezeu și să înalțe puterea lui; Dumnezeu dăduse lui heman pa-

trusprezece fii și trei fete. toți aceștia erau subț cirmuirea părinților lor pentru cîntarea în casa domnului, și aveau chimvale, alăute și arfe pentru slujba casei lui Dumnezeu. asaf, iedutun și heman lucrau subț poruncile împăratului. erau în număr de două sute optzeci și opt, cuprinzîndu-se în acest număr și frații lor deprinși la cîntarea domnului, toți cei ce erau meșteri. au tras la sort pentru slujbele lor, mici și mari, învățători și ucenici. cel dintii sort ieșit, a fost din asaf, pentru iosif; al doilea, pentru ghedalia, el, frații și fiii lui, doisprezece; al treilea, zacur, fiii și frații săi, doisprezece; al patrulea, pentru ițeri, fiii și frații săi, doisprezece; al cincilea, pentru netania, fiii săi și frații săi, doisprezece; al șaselea, buchia, fiii și frații săi, doisprezece; al șaptelea, pentru iesareela, fiii și frații săi, doisprezece; al optulea, pentru isaia, fiii și frații săi, doisprezece; al nouălea, pentru matania, fiii și frații săi, doisprezece; al zecelea, pentru șimee, fiii și frații săi, doisprezece; al unsprezecelea, pentru azareel, fiii și frații săi, doisprezece; al doisprezecelea, pentru hașabia, fiii și frații săi, doisprezece; al treisprezecelea, pentru șubael, fiii și frații săi, doisprezece; al patrusprezecelea, pentru matitia, fiii și frații săi, doisprezece; al cincisprezecelea, pentru ieremot, fiii și frații săi, doisprezece; al șasesprezecelea, pentru hanania, fiii și frații săi, doisprezece; al șaptesprezecelea, pentru ioșbecașa, fiii și frații săi, doisprezece; al optsprezecelea, pentru hanani, fiii și frații săi, doisprezece; al nouăsprezecelea, pentru maloti, fiii și frații săi, doisprezece; al douăzeciulea, pentru eliaata, fiii și frații săi, doisprezece; al douăzeci și unulea, pentru hotir, fiii și frații săi, doisprezece; al douăzeci și doilea, pentru ghidalti, fiii și frații săi, doisprezece; al douăzeci și treilea, pentru mahaziot, fiii și frații săi, doisprezece; al douăzeci și patrulea, pentru romamti-ezer, fiii și frații săi, doisprezece;

26

iată cetele ușierilor. din coreiți: meșelemia, fiul lui core, dintre fiii lui asaf. fiii lui meșelemia: zaharia, întiul născut, iediael, al doilea, zebadia, al treilea, iatniel, al patrulea. elam, al cincilea, iohanan, al șaselea, elioenai, al șaptelea. fiii lui obed-edom. șemaia, întiul născut, iozabad, al doilea, ioah al treilea, sacar al patrulea, netaneel, al cincilea, amiel, al șaselea, isahar al șaptelea, peultai al optulea; căci Dumnezeu îl binecuvîntase. fiului său șemaia i s'au născut fii, cari au stăpînit în casa tatălui lor, căci erau oameni viteji; fiii lui șemaia: otni, refael, obed, elzabad și frații săi, oameni viteji, elihu și semaia. toți aceștia erau fiii lui obed-edom, ei, fiii și frații lor; erau oameni plini de vlagă și de putere pentru slujbă, șasezeci și doi de ai lui obed-edom. fiii și frații lui meșelemia, oameni viteji, erau în număr de optsprezece. - din fiii lui merari: hosa, care avea ca fii pe: șimri, căpetenia, sub căpetenie de tatăl său, măcar că nu era el întiul născut: hilchia, al doilea; tebalia, al treilea; zaharia, al patrulea. toți fiii și frații lui hosa erau în număr de treisprezece. acestor cete de ușieri, căpeteniilor acestor oameni și fraților lor, a fost încredințată paza pentru slujba casei domnului. au tras la sort, pentru fiecare ușă, mici și mari, după casele lor

părintești. sorțul a căzut pe șelemia pentru partea de răsărit. au tras la sorț pentru fiul său zaharia, care era un sfetnic înțelept, și i -a căzut la sorț partea de miază-noapte. partea de miazăzi a căzut lui obedom, iar casa magaziiilor a căzut fiilor săi. partea de apus a căzut lui șupim și lui hosa, cu ușa șalechet, pe drumul care suia sus: o străjă era în fața alteia. la răsărit erau șase leviți, la miazănoapte, patru pe zi, la miazăzi patru pe zi, și patru la magazii, câte doi în două locuri deosebite; spre mahala, la apus: patru spre drum, doi spre mahala. aceștia sînt cetele ușierilor, dintre fiii coreiților și dintre fiii lui merari. unul din leviți, ahia, avea grija vistierilor casei lui dumnezeu și vistierii lucrurilor sfinte. dintre fiii lui laedan, fiii gherșoniților ieșii din laedan, căpeteniile caselor părintești ale lui laedan, gherșonitul, erau: iehieli, și fiii lui iehieli, zetam și fratele său ioei, cari păzeau vistierile casei domnului. dintre amramiți, ițehariți, hebroniti și uzieliți, era șebuel, fiul lui gherșom, fiul lui moise, care îngrijea de vistierii. dintre frații lui, ieșiți din eliezer, al cărui fiu a fost rehabia, al cărui fiu a fost isaia, al cărui fiu a fost ioram, al cărui fiu a fost zicri, al cărui fiu a fost șelomit, erau șelomit și frații săi, cari păzeau toate vistierile lucrurilor sfinte, pe cari le închinaseră împăratul david, capii caselor părintești, căpeteniile peste mii și sute, și căpeteniile ostirii: le închinaseră din prada luată la război, pentru întreținerea casei domnului. tot ce fusese închinat de samuel, văzătorul, de saul, fiul lui chis, de abner, fiul lui ner, de ioab, fiul țeruei, toate lucrurile închinete erau sub paza lui șelomit și a fraților săi. dintre ițehariți: chenania și frații săi erau întrebuințați pentru treburile de afară, ca dregători și judecării în israel. dintre hebroniti: hașabia și frații săi, oameni viteji, în număr de o mie șapte sute, aveau privigherea asupra lui israel, dincoace de iordan, la apus, pentru toate treburile domnului și pentru slujba împăratului. în ce privește pe hebroniti, a căror căpetenie era ieria, s'au făcut, în al patruzecilea an al domniei lui david, cercetări cu privire la ei, după spițele lor de neam, și după casele lor părintești, și s'au găsit între ei la iaezer în galaad oameni viteji. frații lui ieria, oameni viteji, erau în număr de două mii șapte sute capi de case părintești. împăratul david i -a pus peste rubeniți, peste gaditi și peste jumătatea seminției lui manase, pentru toate treburile lui dumnezeu și pentru treburile împăratului.

27

aceștia sînt copiii lui israel, după numărul lor, capii caselor părintești, căpeteniile peste mii și peste sute, și slujbași în slujba împăratului pentru tot ce privea șirul cetelor, sosirea și plecarea lor, lună după lună, în toate lunile anului; fiecare ceată era de douăzeci și patru de mii de oameni. în fruntea celei dintii cete, pentru luna întâi, era iașobeam, fiul lui zabdiel: și avea o ceată de douăzeci și patru de mii de oameni. el era din fiii lui peret, și era capul tuturor căpeteniilor ostirii în luna întâi. în fruntea cetei din luna a doua era dodai, ahohitul; miclot era unul din capii cetei sale. el avea o ceată de douăzeci și patru de mii de oameni. capul cetei a treia, pentru luna a treia, era benaia, fiul preo-

tului iehoiada, capul; și el avea o ceată de douăzeci și patru de mii de oameni. acest benaia era un viteaz dintre cei treizeci și în fruntea celor treizeci. fiul său amizadab era una din căpeteniile cetei sale. al patrulea, pentru luna a patra, era asael, fratele lui ioab; și, după el, fiul său zebadia. el avea o ceată de douăzeci și patru de mii de oameni. al cincilea, pentru luna a cincea, era căpetenia șamehut, izrahitul. el avea o ceată de douăzeci și patru de mii de oameni. al șaselea, pentru luna a șasea, era ira, fiul lui icheș, tecoitul. el avea o ceată de douăzeci și patru de mii de oameni. al șaptelea, pentru luna a șaptea, era helet, pelonitul, din fiii lui efraim. el avea o ceată de douăzeci de mii de oameni. al optulea, pentru luna a opta, era sibecai, hușatitul, din familia zerahiților. el avea o ceată de douăzeci și patru de mii de oameni. al nouălea, pentru luna a noua, era abiezter, din anatot, din beniamiți. el avea o ceată de douăzeci și patru de mii de oameni. al zecelea, pentru luna a zecea, era maharai, din netofa, din familia zerahiților. el avea o ceată de douăzeci și patru de mii de oameni. al unsprezecelea, pentru luna a unsprezecea, era benaia, din piraton, din fiii lui efraim. el avea o ceată de douăzeci și patru de mii de oameni. al doisprezecelea, pentru luna a douăsprezecea, era heldai din netofa, din familia lui otniel. el avea o ceată de douăzeci și patru de mii de oameni. iată capii semințiilor lui israel. capul rubeniților: eliezer, fiul lui zicri; al simeoniților: șefatia, fiul lui maaca; al leviților: hașabia, fiul lui chemuel; al familiei lui aaron: tadoc; al lui iuda: elihu, din frații lui david: al lui isahar: omri, fiul lui micael; al lui zabulon: ișemaia, fiul lui obadia; al lui nef-tali: ierimot, fiul lui azriel; al fiilor lui efraim: hosea, fiul lui azazia; al jumătății seminției lui manase: ioei, fiul lui pedai; al jumătății seminției lui manase din galaad: ido, fiul lui zaharia; al lui beniamin: iaasiel, fiul lui abner: al lui dan: azareel, fiul lui ieroham. aceștia sînt capii semințiilor lui israel. david n'a făcut număratoarea celor în vîrstă dela douăzeci de ani în jos din israel, căci domnul făgăduise că va înmulți pe israel ca stelele cerului. ioab, fiul țeruei, începuse număratoarea, dar n'a isprăvit -o, căci domnul se miniașe pe israel, din pricina acestei numărători, care n'a fost trecută în cronicile împăratului david. azmavet, fiul lui adiel, era pus peste visteriile împăratului; ionatan, fiul lui ozia, peste merindele din ogoare, cetăți, sate și turnuri; ezri, fiul lui chelub, peste lucrătorii dela țară, cari lucrau pămîntul; șimei, din rama, peste vîi: zabdi, din șefam, peste pivnițele cu vin din vîi; baal-hanan, din gheder, peste măsline și sicomori în cîmpie; ioaș, peste magazinele de untdelemn; și-trai, din saron, peste boii cari pășteau în saron; șafat, fiul lui adlai, peste boii din vîi; bil, ismaelitul, peste cămile; iehdia, din meronot, peste măgărite; iaziz, haggarenitul, peste oi. toți aceștia erau îngrijitori puși peste averile împăratului david. ionatan, unchiul lui david, era sfetnic, om cu minte și învățat; iehiel, fiul lui hacmoni, era lingă fiii împăratului; ahitofel era sfetnicul împăratului; hușai, architul, era prietenul împăratului; după ahitofel au fost sfetnici: iehoiada, fiul lui benaia, și abiatar; ioab era căpetenia ostirii împăratului.

david a chemat la ierusalim toate căpeteniile lui israel, căpeteniile semințiilor, căpeteniile cetelor din slujba împăratului, căpeteniile peste mii și căpeteniile peste sute, pe cei mai mari peste toate averile și turmele împăratului și ale fiilor săi, pe dregători, pe viteji și pe toți voinicii. împăratul david s'a sculat în picioare și a zis: „ascultați-mă, fraților și poporul meu! aveam de gând să zidesc o casă de odihnă pentru chivotul legământului domnului și pentru așternutul picioarelor dumnezeului nostru, și mă pregăteam s'o zidesc. dar dumnezeu mi -a zis: „să nu zidești o casă numelui meu, căci ești un om de război și ai vărsat sînge: domnul, dumnezeul lui israel, m'a ales din toată casa tatălui meu, pentruca să fiu împărat al lui israel pe vecie; căci pe iuda l -a ales căpetenie, casa tatălui meu a ales -o din casa lui iuda, și dintre fiii tatălui meu pe mine m'a pus să domnesc peste tot israelul. dintre toți fiii mei-căci domnul mi -a dat mulți fii-a ales pe fiul meu solomon, ca să -l pună pe scaunul de domnie al împărăției domnului, peste israel. el mi -a zis: „fiul tău solomon îmi va zidi casa și curțile; căci l-am ales ca fiu al meu; și -i voi fi tată. îi voi întări împărăția pe vecie, dacă se va ține, ca astăzi, de împlinirea poruncilor și rînduielilor mele.“ acum, înaintea întregului israel, înaintea adunării domnului, și în fața dumnezeului nostru care vă aude, păziți și puneți-vă la inimă toate poruncile domnului, dumnezeului vostru, ca să stăpîniți această bună țară, și s'o lăsați de moștenire fiilor voștri după voi pe vecie. și tu, fiule solomoane, cunoaște pe dumnezeul tatălui tău, și slujește -i cu toată inima și cu un suflet binevoitor; căci domnul cercetează toate inimile și pătrunde toate închipuirile și toate gândurile. dacă -l vei căuta, se va lăsa găsit de tine; dar dacă -l vei părăsi, te va lepăda și el pe vecie. vezi acum că domnul te -a ales, ca să zidești o casă care să -i slujească de locaș sfînt. întărește-te și lucrează.“ david a dat fiului său solomon, chipul prispei și clădirilor, odăilor visteriei, odăilor de sus, odăilor dinlauntru, și al odăii pentru scaunul îndurării. i -a dat planul a tot ce avea în minte cu privire la curțile casei domnului, și toate odăile dejur împrejur pentru visteriile casei lui dumnezeu și visteriile sfîntului locaș, și cu privire la cetele preoților și leviților, la tot ce privea slujba casei domnului, și la toate uneltele pentru slujba casei domnului. i -a dat chipul uneltelor de aur, cu greutatea celor ce trebuiau să fie de aur pentru toate uneltele fiecărei slujbe; și chipul tuturor uneltelor de argint, cu greutatea lor, pentru toate uneltele fiecărei slujbe. a dat greutatea sfeșnicilor de aur și a candelor lor de aur cu greutatea fiecărui sfeșnic și a candelor lui; și greutatea sfeșnicilor de argint, cu greutatea fiecărui sfeșnic și a candelor lui, după întrebuințarea fiecărui sfeșnic. i -a dat greutatea de aur pentru mesele pînilor pentru punerea înainte, pentru fiecare masă; și greutatea de argint pentru mesele de argint. i -a dat chipul furculițelor, lighenelor și ceștilor de aur curat; chipul potirelor de aur, cu greutatea fiecărui potir, și a potirelor de argint, cu greutatea fiecărui potir; și chipul altarului tămîii în aur curățit, cu greutatea lui. i -a mai dat și chipul caru-

lui heruvimilor de aur, cari își întind aripile și acopăr chivotul legământului domnului. „toate acestea“, a zis david, „toate lucrările izvodului acestuia, mi le -a făcut cunoscut domnul, însemnîndu-le în scris cu mîna lui.“ david a zis fiului său solomon: „întărește-te, îmbărbătează-te, și lucrează; nu te teme, și nu te spăimînta. căci domnul dumnezeu, dumnezeul meu, va fi cu tine. el nu te va lăsa, nici nu te va părăsi, pînă se va isprăvi toată lucrarea pentru slujba casei domnului. iată, ai lîngă tine cetele preoților și leviților pentru toată slujba casei lui dumnezeu; și iată că ai lîngă tine, pentru toată lucrarea, toți oamenii binevoitori și îndeminatici în tot felul de lucrări, și căpeteniile și tot poporul, supuși la toate poruncile tale.“

29

împăratul david a zis întregii adunări: „fiul meu solomon, singurul pe care l -a ales dumnezeu, este tinăr și plîpînd, și lucrarea este însemnată, căci casa aceasta nu este pentru un om, ci este pentru domnul dumnezeu. mi-am întrebuințat toate puterile să pregătesc pentru casa dumnezeului meu aur pentru ceea ce trebuie să fie de aur, argint pentru ceea ce trebuie să fie de argint, aramă pentru ceea ce trebuie să fie de aramă, fer pentru ceea ce trebuie să fie de fer, și lemn pentru ceea ce trebuie să fie de lemn, pietre de onix și pietre scumpe de legat, pietre strălucitoare și de felurite colori, tot felul de pietre scumpe, și marmoră albă multă. mai mult, în dragostea mea pentru casa dumnezeului meu, dau casei dumnezeului meu aurul și argintul pe care -l am, afară de tot ce am pregătit pentru casa sfîntului locaș: trei mii de talanți de aur, de aur de ofir, și șapte mii de talanți de argint curățit, pentru îmbrăcarea pereților clădirilor, aurul pentru ceea ce trebuie să fie de aur, și argintul pentru ceea ce trebuie să fie de argint, și pentru toate lucrările pe cari le vor face lucrătorii. cine vrea să-și mai aducă de bunăvoie astăzi darurile înaintea domnului? căpeteniile caselor părintești, căpeteniile semințiilor lui israel, căpeteniile peste mii și peste sute, și îngrijitorii averii împăratului au adus daruri de bunăvoie. au dat pentru slujba casei lui dumnezeu: cinci mii de talanți de aur, zece mii de darici, zece mii de talanți de argint, optsprezece mii de talanți de aramă, și o sută de mii de talanți de fer. cei ce aveau pietre scumpe le-au dat pentru visteria casei domnului în minile lui iehiel, gherșonitul. poporul s'a bucurat de darurile lor de bunăvoie, căci le dădeau cu dragă inimă domnului; și împăratul david deasemenea s'a bucurat mult. david a binecuvîntat pe domnul în fața întregii adunări. el a zis: „binecuvîntat să fii tu din veac în veac, doamne, dumnezeul părintelui nostru israel! a ta este, doamne, mărirea, puterea și măreția, vecinicia și slava, căci tot ce este în cer și pe pămînt este al tău; a ta, doamne, este domnia, căci tu te înalți ca un stăpîn mai pesus de orice! dela tine vine bogăția și slava, tu stăpînești peste tot, în mîna ta este țăriă și puterea, și mîna ta poate să mărească și să întărească toate lucrurile. acum, dumnezeu nostru, te lăudăm, și prea mărim numele tău cel slăvit. căci ce sînt eu, și ce este poporul meu, ca

să putem să-ți aducem daruri de bună voie? totul vine dela tine, și din mina ta primim ce-ți aducem. înaintea ta noi sintem niște străini și locuitori, ca toți părinții noștri. zilele noastre pe pămînt sînt ca umbra, și fără nici o nădejde. doamne, dumnezeul nostru, din mîna ta vin toate aceste bogății, pe cari le-am pregătit ca să-ți zidim o casă, ție, numelui tău celui sfînt, și ale tale sînt toate. știu, dumnezeule, că tu cercetezi inima, și că iubești curăția de inimă; de aceea ți-am adus toate aceste daruri de bunăvoie în curăția inimii mele, și am văzut acum cu bucurie pe poporul tău, care se află aici, aducîndu-ți de bunăvoie darurile lui. doamne, dumnezeul părinților noștri avraam, isaac și israel! ține totdeauna în inima poporului tău aceste porniri și aceste gînduri, și întărește -i inima în tine. dă fiului meu solomon o inimă bună, ca să păzească poruncile tale, învățăturile tale, și legile tale, ca să împlinească toate aceste lucruri, și să zidească el casa pentru care am făcut pregătiri." david a zis întregii adunări: „binecuvîntați pe domnul, dumnezeul vostru." și toată adunarea a binecuvîntat pe domnul, dumnezeul părinților lor. ei s'au plecat și s'au închinat înaintea domnului și înaintea împăratului. a doua zi după aceasta, au adus ca jertfă și ardere de tot domnului o mie de viței, o mie de berbeci și o mie de miei, împreună cu jertfele de băutură obicinuite, și alte jertfe în mare număr pentru tot israelul. au mincat și au băut în ziua aceea înaintea domnului cu mare bucurie, au făcut a doua oară împărat pe solomon, fiul lui david, l-au uns înaintea domnului ca domn, și au uns pe țadoc ca preot. solomon a șezut pe scaunul de domnie al domnului, ca împărat în locul tatălui său david. el a propășit, și tot israelul l -a ascultat. toate căpeteniile și vitejii, și chiar toți fiii împăratului david s'au supus împăratului solomon. domnul a înălțat tot mai mult pe solomon, supt ochii întregului israel, și i -a făcut domnia mai strălucită decît a fost a oricărui împărat al lui israel înaintea lui. david, fiul lui isai, a domnit peste tot israelul. vremea cît a domnit peste israel a fost de patruzeci de ani: la hebron a domnit șapte ani, și la ierusalim a domnit treizeci și trei de ani. a murit la o bătrîneță fericită, sătul de zile, de bogăție și de slavă. și în locul lui, a domnit fiul său solomon. faptele împăratului david, cele dintii și cele depe urmă, sînt scrise în cartea lui samuel văzătorul, și în cartea proorocului natan și în cartea proorocului gad, împreună cu toată domnia și toate isprăvile lui, precum și ce s'a petrecut pe vremea lui, fie în israel, fie în toate împărățiile celorlalte țări

solomon, fiul lui david, s'a întărit în domnie; domnul, dumnezeul lui, a fost cu el; și l -a înălțat din ce în ce mai mult. solomon a poruncit întregului israel, căpeteniilor peste mii și sute, judecătorilor, mai marilor întregului israel, căpeteniilor caselor părintești; și solomon s'a dus cu toată adunarea la înălțimea dela gabaon. acolo se afla cortul întâlnirii lui dumnezeu, făcut în pustie de moise, robul domnului. dar chivortul lui dumnezeu fusese mutat de david din chiriat-earim la locul pe care i -l pregătise, căci îi întinsese un cort la ierusalim. tot acolo se afla, înaintea cortului domnului, altarul de aramă pe care -l făcuse betaiele, fiul lui uri, fiul lui hur. solomon și adunarea au căutat pe domnul. și acolo, pe altarul de aramă care era înaintea cortului întâlnirii, a adus solomon domnului o mie de ardere de tot. în timpul nopții, dumnezeu s'a arătat lui solomon, și i -a zis: „cere ce vrei să-ți dau.“ solomon a răspuns lui dumnezeu: „tu ai arătat o mare bunăvoință tatălui meu david, și m'ai pus să domnesc în locul lui. acum, doamne dumnezeule, împlinescă-se făgăduința ta, făcută tatălui meu david, fiindcă m'ai pus să domnesc peste un popor mare la număr ca pulberea pământului! dă-mi dar înțelepciune și pricepere, ca să știu cum să mă port în fruntea acestui popor! căci cine ar putea să judece pe poporul tău, pe poporul acesta atât de mare?“ dumnezeu a zis lui solomon: „fiindcă dorința aceasta este în inima ta, fiindcă nu ceri nici bogății, nici averi, nici slavă, nici moartea vrăjmașilor tăi, nici chiar o viață lungă, ci ceri pentru tine înțelepciune și pricepere ca să judeci pe poporul meu, peste care te-am pus să domnești, înțelepciunea și priceperea îți sint date. îți voi da, pe deasupra, bogății, averi și slavă, cum n'a mai avut niciodată niciun împărat înaintea ta, și cum nici nu va mai avea după tine.“ solomon s'a întors la ierusalim, după ce a părăsit înălțimea de la gabaon și cortul întâlnirii. și a domnit peste israel. solomon a strins cară și călărimă; avea o mie patru sute de cară și douăsprezece mii de călăreți, pe cari i -a așezat în cetățile unde ținea carăle și la ierusalim lângă împărat. împăratul a făcut argintul și aurul tot atât de obicinuite la ierusalim ca pietrele, și cedrii tot atât de obicinuți ca sicomorii l cari cresc în cimpie. solomon își aducea caii din egipt; o ceată de negustori ai împăratului se duceau și -i luau în cete pe un preț hotărât; se duceau și aduceau din egipt un car cu șase sute de sicli de argint, și un cal cu o sută cincizeci de sicli. tot așa aduceau și pentru toți împărații hetitilor și pentru împărații siriei.

solomon a poruncit să se zidească o casă numelui domnului și o casă împărătească pentru el. solomon a numărat șapte zeci de mii de oameni, ca să ducă sarcinile, optzeci de mii ca să taie pietre pe munte, și trei mii șase sute ca să -i privegheze. solomon a trimis să spună lui hiram, împăratul tirului: „fă-mi și mie cum ai făcut tatălui meu david, căruia i-ai trimis cedri, ca să-și zidească o casă de locuit. iată, eu înalt o casă numelui domnului, dumnezeului meu, ca să i

-o închin lui, să ard înaintea lui tămii mirositoare, să aduc necurmat în ea pinile pentru punerea înainte, și să aduc arderile de tot de dimineață și de seară, în zilele de sabbat, de lună nouă, și de sărbătoare ale domnului, dumnezeului nostru, după o lege vecinică pentru israel. casa pe care o voi zidi trebuie să fie mare, căci dumnezeul nostru este mai mare decît toți dumnezeii. dar cine poate să -i zidească o casă, cînd cerurile și cerurile cerurilor nu -l pot cuprinde? și cine sint eu, ca să -i zidesc o casă, decît doar ca să ard tămii înaintea lui? trimete-mi dar un om iscusit în lucrarea aurului, argintului, aramei și ferului, a materiilor vâpsite în purpură, a materiilor de colorarea cărmizului și de colorare albastră, și care să cunoască săpătura în lemn, ca să lucreze cu meșterii iscusiti cari sint la mine în iuda și la ierusalim și pe cari i -a ales tatăl meu david. trimete-mi din liban și lemn de cedru, de chiparos și de santal; căci știu că slujitorii tăi se pricep să taie lemne din liban. iată că slujitorii mei vor fi cu ai tăi. să mi se pregătească lemn din belșug, căci casa pe care o voi zidi, va fi mare și măreață. slujitorilor tăi cari vor tăia, cari vor doborî jos lemnele, le voi da douăzeci de mii de cori de grîu treierat, douăzeci de mii de cori de orz, douăzeci de mii de bați de vin și douăzeci de mii de bați de untdelemn.“ hiram, împăratul tirului, a răspuns astfel, printr'o scrisoare, pe care a trimis -o lui solomon: „pentru că domnul iubește pe poporul său, de aceea te -a pus împărat peste ei.“ hiram a mai zis: „binecuvîntat să fie domnul, dumnezeul lui israel, care a făcut cerurile și pămîntul, că a dat împăratului david un fiu înțelept, priceput și cuminte, care va zidi o casă domnului și o casă împărătească pentru el! îți trimet dar un om meșter și priceput, pe huram-abi, fiul unei femei dintre fetele lui dan, și al unui tată tirian. el este meșter pentru lucrările în aur, în argint, în aramă și în fer, în piatră și în lemn, în materii vâpsite, în purpură și în albastru, în materii de vison și cîrmiz, și pentru orice fel de săpături și lucruri meșteșugite, cari i se dau de făcut. el va lucra cu oamenii tăi iscusiti și cu oamenii iscusiti ai domnului meu david, tatăl tău. acum, domnul meu să trimeată slujitorilor tăi grîul, orzul, untdelemnul și vinul de care a vorbit. și noi vom tăia lemne din liban atît cît vei avea nevoie; și le vom trimite pe mare în plute pînă la iafa, și de acolo tu le vei veni la ierusalim.“ solomon a numărat pe toți străinii cari erau în țara lui israel, și a căror numărătoare fusese făcută de tatăl său david. s'au găsit o sută cincizeci și trei de mii șase sute. și a luat din ei șaptezeci de mii, ca să poarte sarcinile, optzeci de mii să taie pietre în munte, și trei mii șase sute, ca să privegheze și să îndemne pe popor la lucru.

solomon a început zidirea casei domnului la ierusalim, pe muntele moria, care fusese arătat tatălui său david, în locul pregătit de david în aria lui ornan, iebusitul. a început să zidească în a doua zi a lunii a doua, în al patrulea an al domniei lui. iată pe ce temelii a zidit solomon casa lui dumnezeu. lungimea, în coți de măsura cea veche a coților, era de șasezeci de coți, iar lățimea de douăzeci de coți.

pridvorul dinainte avea douăzeci de coți lungime, cit era de lată casa, și o sută douăzeci de coți înălțime; solomon l -a acoperit pe dinlăuntru cu aur curat. a îmbrăcat cu lemn de chiparos casa cea mare, a acoperit -o cu aur curat, și a săpat pe ea finici și împletituri de lântșoare. a acoperit casa cu pietre scumpe ca podoabă; și aurul era aur din parvaim. a acoperit cu aur casa, birnele, pragurile, pereții și ușile, și a pus să sape heruvimi pe pereți. a făcut casa locului prea sfint. ea era lungă de douăzeci de coți, cit lărgimea casei, și largă de douăzeci de coți. a acoperit -o cu aur curat, care prețuia șase sute de talanți. greutatea aurului pentru cui se ridica la cincizeci de sicli. a îmbrăcat cu aur și odăile de sus. a făcut în casa locului prea sfint doi heruvimi săpați, și i -a acoperit cu aur. aripile heruvimilor aveau o lungime de douăzeci de coți. aripa celui dintii, lungă de cinci coți, atingea zidul casei; și cealaltă aripă, lungă tot de cinci coți, atinge aripa celui de al doilea heruvim. aripa celui de al doilea heruvim, lungă de cinci coți, atinge zidul casei; și cealaltă aripă, lungă tot de cinci coți, se unea cu aripa celui dintii heruvim. aripile acestor heruvimi, întinse, aveau douăzeci de coți. ei stăteau în picioare, cu fața întoarsă spre casă. a făcut perdeaua albastră, purpurie și cărmizie, și de în suptre, și a lucrat heruvimi pe ea. a făcut înaintea casei doi stlpi de treizeci și cinci de coți înălțime, cu un cap de cinci coți în virful lor. a făcut niște rețele ca acelea cari erau în locul prea sfint, și le -a pus pe virful stlpilelor. apoi a făcut o sută de rodii pe cari le -a pus pe rețele. a așezat stlpii în partea dinainte a templului, unul la dreapta și altul la stînga; a numit pe cel dela dreapta iachin, și pe cel dela stînga boaz.

4

a făcut un altar de aramă, lung de douăzeci de coți, lat de douăzeci de coți, și înalt de zece coți. a făcut marea turnată. ea avea zece coți dela o margine la alta, era rotundă de tot, înaltă de cinci coți, și un fir de treizeci de coți ar fi înconjurat -o. supt marginea ei, de jur împrejur, erau niște chipuri de boi, cite zece de fiecare cot, de jur împrejurul mării; boii așezați pe două rinduri, erau turnați dintr-o singură bucată cu ea. era așezată pe doisprezece boi, dintre cari trei întorși spre miazănoapte, trei întorși spre apus, trei întorși spre miazăzi, și trei întorși spre răsărit; marea era așezată pe ei, și toată partea dindără a trupurilor lor era înlăuntru. grosimea ei era de un lat de mină, și marginea, ca marginea unui pahar, era făcută în felul unei flori de crin. puteau să încapă în ea trei mii de bați. a făcut zece lighene, și a pus cinci la dreapta și cinci la stînga, ca să slujească la curățiri: în ele se spălau feluritele părți ale arderilor de tot. marea era pentru spălarea preoților. a mai făcut zece sfeșnice de aur, după porunca privitoare la ele, și le -a așezat în templu, cinci la dreapta și cinci la stînga. a mai făcut zece mese, și le -a așezat în templu, cinci la dreapta și cinci la stînga. a mai făcut curtea preoților, și curtea cea mare, cu porțile ei, ale căror aripi le -a acoperit cu aramă a așezat marea în partea dreaptă, la miazăzi-răsărit. hiram a făcut cenușarele, lopețile și potirele. astfel a isprăvit hiram lucrarea pe care i -a dat -o im-

păratur solomon s'o facă pentru casa lui dumnezeu: doi stlpi, cu cele două capete și coperișurile lor cu cununile de pe virful stlpilelor; cele două rețele pentru acoperirea celor două coperișuri ale capetelor de pe virful stlpilelor; cele patru sute de rodii pentru cele două rețele, cite două șiruri de rodii pentru fiecare rețea, pentru acoperirea celor două coperișuri cu cununile ale capetelor de pe virful stlpilelor; cele zece temelii, și cele zece lighene de pe temelii; marea, și cei doisprezece boi de sub ea; cenușarele, lopețile și furculițele. toate aceste unelte, pe cari le -a dat împăratul solomon lui hiram-abi să le facă pentru casa domnului, erau de aramă lustruită. împăratul a pus să le toarne în cimpia iordanului, într'un pământ cleios, între sucot și țereda. solomon a făcut toate aceste unelte în număr atit de mare, încit nu s'a putut cerceta greutatea aramei. solomon a mai făcut toate celelalte unelte pentru casa lui dumnezeu: altarul de aur, mesele pe cari se puneau pinile pentru punerea înaintea domnului; sfeșnicile și candelarele lor de aur curat, cari trebuiau aprinse, după poruncă înaintea locului prea sfint, florile, candelarele, și mucările de aur, de aur foarte curat: cuțitele, potirele, ceștile și cătuile de aur curat; și aripile de aur pentru ușa dinlăuntru a casei, dela intrarea locului prea sfint, și pentru ușa casei dela intrarea templului.

5

astfel a fost isprăvită toată lucrarea pe care a făcut -o solomon pentru casa domnului. apoi a adus argintul, aurul și toate uneltele pe cari le închinase domnului tatăl său david, și le -a pus în vistierile casei lui dumnezeu. atunci solomon a strins la ierusalim pe bătrînii lui israel și pe toate căpeteniile seminiților, pe capii familiilor copiilor lui israel, ca să mute din cetatea lui david, adică din sion, chivotul legămîntului domnului. toți bărbații lui israel s'au adunat la împărat, pentru sărbătoarea din luna a șaptea. cînd au ajuns toți bătrînii lui israel, leviții au ridicat chivotul. au adus chivotul, cortul întîlnirii, și toate uneltele sfinte cari erau în cort: preoții și leviții le-au dus. împăratul solomon și toată adunarea lui israel, chemată la el, a stătut înaintea chivotului. au jertfit oi și boi, cari nu se pot nici socoti, nici număra, din pricina mulțimii lor. preoții au dus chivotul legămîntului domnului la locul lui, în sfîntul locaș al casei, în locul prea sfint, supt aripile heruvimilor. heruvimii aveau aripile întinse peste locul chivotului, și acopereau chivotul și drugii lui pe deasupra. drugilor li se dăduse o astfel de lungime încit capetele lor se vedeau la o depărtare de chivot dinaintea sfîntului locaș, dar nu se vedeau de afară. chivotul a fost acolo pînă în ziua de azi. în chivot nu erau decit cele două table, pe cari le pusese acolo moise, în horeb, cînd a făcut domnul legămînt cu copiii lui israel, la ieșirea lor din egipt. în clipa cînd au ieșit preoții din locul sfînt, - căci toți preoții de față se sfîntiseră fără să mai țină șirul cetelor, și toți leviții cari erau cîntăreți: asaf, he-man, iedutun, fiii și frații lor, îmbrăcați în în suptre, stăteau la răsăritul altarului cu chimvale, alăute și arfe, și aveau cu ei o sută douăzeci de preoți cari sunau din trîmbițe; - și cînd cei ce sunau din trîmbițe și ce-

ice cîntau, unindu-se într'un glas ca să mărească și să laude pe domnul, au sunat din trîmbețe, chimvale și celelalte instrumente, și au mărit pe domnul prin aceste cuvinte: „căci este bun, căci îndurarea lui ține în veci”; în clipa aceea, casa, și anume casa domnului, s'a umplut cu un nor. preoții n'au putut să mai stea acolo ca să facă slujba, din pricina norului; căci slava domnului umpluse casa lui dumnezeu.

6

atunci solomon a zis: „domnul a zis că vrea să locuiască în întunerec! și eu am zidit o casă care-ți va fi locuința, un loc unde vei locui în veci”; împăratul și -a întors fața, și a binecuvîntat toată adunarea lui israel. și toată adunarea lui israel stătea în picioare. și el a zis: „binecuvîntat să fie domnul, dumnezeul lui israel, care a vorbit cu gura sa tatălui meu david, și a împlinit prin puterea sa ce spusese, cînd a zis: „din ziua cînd am scos pe poporul meu din țara egiptului, n'am ales nicio cetate dintre toate semințiile lui israel, ca să se zidească acolo o casă în care să locuiască numele meu, și n-am ales pe niciun om, care să fie căpetenia poporului meu israel. ci ierusalimul l-am ales, pentru că în el să locuiască numele meu, și pe david l-am ales, ca să domnească peste poporul meu israel; tatăl meu david avea de gînd să zidească o casă numelui domnului, dumnezeului lui israel. și domnul a zis tatălui meu david: „fiindcă ai avut de gînd să zidești o casă numelui meu, bine ai făcut că ai avut gîndul acesta. umai că nu tu vei zidi casa; ci fiul tău, ieșit din tine, va zidi numelui meu o casă”. domnul a împlinit cuvîntul pe care -l spusese. eu m'am ridicat în locul tatălui meu david, și am șezut pe scaunul de domnie al lui israel, cum vestise domnul, și am zidit o casă numelui domnului, dumnezeului lui israel. am așezat în ea chivotul, în care este legămîntul domnului, legămîntul pe care l -a făcut el cu copiii lui israel.” solomon s'a așezat înaintea altarului domnului, în fața întregii adunări a lui israel, și a întins minile. căci solomon făcuse o treaptă de aramă, și o pusese în mijlocul curții. ea era lungă de cinci coți, lată de cinci coți, și înaltă de trei coți; a șezut pe ea, s'a așezat în genunchi în fața întregii adunări a lui israel, și a întins minile spre cer. și a zis: „doamne, dumnezeu lui israel! nu este dumnezeu ca tine, în ceruri și pe pămînt: tu ții legămîntul și îndurarea ta față de robii tăi, cari umblă înaintea ta cu toată inima lor! astfel, ți-ai ținut cuvîntul dat robului tău david, tatăl meu; și ce ai spus cu gura ta, împlinești astăzi prin puterea ta. acum, doamne, dumnezeu lui israel, făgăduința pe care ai făcut -o tatălui meu david, cînd ai zis: „niciodată nu vei fi lipsit înaintea mea de un urmaș care să șadă pe scaunul de domnie al lui israel, numai fiii tăi să ia seama la calea lor și să meargă în legea mea, cum ai mers tu înaintea mea.” împlinească-se dar, doamne, dumnezeu lui israel, făgăduința pe care ai făcut -o robului tău david! dar ce! să locuiască dumnezeu cu adevărat împreună cu omul pe pămînt? iată că cerurile, și cerurile cerurilor nu te pot cuprinde: cu cît mai puțin această casă, pe care am zidit -o eu! totuș, doamne, dumnezeu meu, ia aminte la rugăciunea robului tău și la cererea lui! ascultă strigătul și rugă-

ciunea pe care ți -o face robul tău. chii tăi să fie zi și noapte deschise peste casa aceasta, peste locul despre care ai zis că acolo va fi numele tău! ascultă rugăciunea pe care o face robul tău în locul acesta! ascultă cererile robului tău și ale poporului tău israel, cînd se vor ruga în locul acesta! ascultă din locul locuinței tale, din ceruri, ascultă și iartă! dacă va păcătui cineva împotriva aproapelui său, și se va pune peste el un jurămint ca să -l facă să jure, și dacă va veni să jure înaintea altarului tău, în casa aceasta, - ascultă -l din ceruri, lucrează, și judecă pe robii tăi: osîndește pe cel vinovat, și fă ca purtarea lui să cadă asupra capului lui; fă dreptate celui nevinovat, și răsplătește -i, după nevinovăția lui! cînd poporul tău israel va fi bătut de vrăjmaș, pentru că a păcătuit împotriva ta: dacă se vor întoarce la tine și vor da slavă numelui tău, dacă îți vor face rugăciuni și cereri în casa aceasta, - ascultă -i din ceruri, iartă păcatul poporului tău israel, și adu -i înapoi în țara pe care ai dat -o lor și părinților lor. cînd cerul va fi închis, și nu va fi ploaie, din pricina păcatelor lor împotriva ta: dacă se vor ruga în acest loc, și vor da slavă numelui tău, și dacă se vor întoarce dela păcatele lor (pentru că -i vei fi pedepsit), ascultă -i din ceruri, iartă păcatul robilor tăi și al poporului tău israel, învață -i calea cea bună în care trebuie să meargă, și trimite ploaie pe pămîntul pe care l-ai dat de moștenire poporului tău! cînd vor fi în țară foamea, ciuma, rugina în grîu, și mătura, lăcustele de un soi sau altul, cînd vrăjmașul va impresura pe poporul tău, în țara lui, în cetățile lui, cînd vor fi urgii sau boli de vreun fel: dacă un om, dacă tot poporul tău israel va face rugăciuni și cereri, și fiecare își va cunoaște rana și durerea și va întinde minile spre casa aceasta, - ascultă -l din ceruri, din locul locuinței tale, și iartă -l; răsplătește fiecăruia după căile lui, tu care cunoști inima fiecăruia, -căci numai tu cunoști inima copiilor oamenilor, - ca să se teamă de tine, și să ție în căile tale tot timpul cît vor trăi în țara, pe care ai dat -o părinților noștri! cînd străinul, care nu este din poporul tău israel, va veni dintr'o țară depărtată, din pricina numelui tău celui mare, din pricina minii tale celei tari și din pricina brațului tău întins, cînd va veni să se roage în casa aceasta, - ascultă -l din ceruri, din locul locuinței tale, și dă străinului aceluia tot ce-ți va cere, pentru că toate popoarele pămîntului să cunoască numele tău, să se teamă de tine, ca poporul tău israel, și să știe că numele tău este chemat peste casa aceasta, pe care am zidit -o! cînd va ieși poporul tău la luptă împotriva vrăjmașilor lui, urmînd calea pe care îi vei porunci s'o urmeze: dacă îți vor face rugăciuni, cu privirile îndreptate spre cetatea aceasta pe care ai ales -o și spre casa pe care am zidit -o în numele tău, - ascultă din ceruri rugăciunile și cererile lor, și fă-le dreptate! cînd vor păcătui împotriva ta, -căci nu este om care să nu păcătuiască, -și cînd vei fi miniat împotriva lor și -i vei da în mîna vrăjmașului, care -i va duce robii într'o țară depărtată sau apropiată: dacă își vor veni în fire în țara unde vor fi robi, dacă se vor întoarce la tine, și îți vor face cereri în țara robiei lor, și vor zice: „am păcătuit, am săvîrșit fărădelegi, am făcut rău; dacă se vor întoarce la tine din toată inima lor și din tot sufletul lor, în țara robiei lor, unde au fost duși robi, dacă-ți vor face rugă-

ciuni, cu privirile întoarse spre țara lor, pe care ai dat -o părinților lor, spre cetatea pe care ai ales -o și spre casa pe care am zidit -o numelui tău, - ascultă din ceruri, din locul locuinței tale, rugăciunile și cererile lor, și fă-le dreptate: iartă poporului tău păcatele făcute împotriva ta! acum, dumnezeule, ochii tăi să fie deschiși, și urechile să-ți fie cu luare aminte la rugăciunea făcută în locul acesta! acum, doamne, dumnezeule, scoală-te, vino la locul tău de odihnă, tu și chivotul măreției tale. preoții tăi, doamne dumnezeule, să fie îmbrăcați cu minuirea, și prea iubiții tăi să se bucure de fericire! doamne dumnezeule, nu îndepărta pe unsul tău, adu-ți aminte de bunătățile făgăduite robului tău david;

7

cînd și -a isprăvit solomon rugăciunea, s'a pogorit foc din cer și a mistuit arderea de tot și jertfele, și slava domnului a umplut casa. preoții nu puteau să intre în casa domnului, căci slava domnului umplea casa domnului. toți copiii lui israel au văzut pogorîndu-se focul și slava domnului peste casă; ei și-au plecat fața la pămînt pe pardoseală, s'au închinat, și au laudat pe domnul, zicînd: „căci este bun, căci îndurarea lui ține în veac” împăratul și tot poporul au adus jertfe înaintea domnului. împăratul solomon a junghiat douăzeci și două de mii de boi și o sută-douăzeci de mii de oi. astfel au făcut împăratul și tot poporul sfințirea casei lui Dumnezeu. preoții stăteau la locul lor, și tot astfel și leviții, cu instrumentele făcute în cinstea domnului de împăratul david, pentru cîntarea laudelor domnului, cînd i -a însărcinat david să mărească pe domnul, zicînd: „căci îndurarea lui ține în veac” preoții sunau din trîmbițe în fața lor. și tot israelul era de față. solomon a sfințit și mijlocul curții, care este înaintea casei domnului; căci acolo a adus arderile de tot și grăsimile jertfelor de multămire, pentru că altarul de aramă, pe care -l făcuse solomon, nu putea cuprinde arderile de tot, darurile de mîncare și grăsimile. solomon a prăznuit sărbătoarea în vremea aceea șapte zile, și tot israelul a prăznuit împreună cu el; venise o mare mulțime de oameni, dela intrarea hamatului pînă la pîrîul egiptului. în ziua a opta, au avut o adunare de sărbătoare; căci sfințirea altarului au făcut -o șapte zile, și sărbătoarea tot șapte zile. în a douăzeci și treia zi a lunii a șaptea, solomon a trimis înapoi în corturi pe popor, care era vesel și multămit de binele pe care -l făcuse domnul lui david, lui solomon și poporului său israel. cînd a isprăvit solomon casa domnului și casa împăratului, și a izbutit în tot ce-și pusese de gînd să facă în casa domnului și în casa împăratului, domnul s'a arătat lui solomon noaptea, și i -a zis: „îți ascult rugăciunea, și aleg locul acesta drept casa unde va trebui să mi se aducă jertfe. cînd voi închide cerul, și nu va fi ploaie, cînd voi porunci lăcustelor să mănînce țara, cînd voi trimete ciuma în poporul meu: dacă poporul meu peste care este chemat numele meu se va smeri, se va ruga, și va căuta fața mea, și se va abate dela căile lui rele, -il voi asculta din ceruri, îi voi ierta păcatul, și -i voi tămădui țara. chii mei vor fi deschiși de acum, și urechile mele vor fi

cu luare aminte la rugăciunea făcută în locul acesta. acum, aleg și sfințesc casa aceasta, pentru că numele meu să locuiască în ea pe vecie, și voi avea totdeauna ochii și inima mea acolo. și tu, dacă vei umbla înaintea mea cum a umblat tatăl tău david, făcînd tot ce ți-am poruncit, și dacă vei păzi legile și poruncile mele, voi întări scaunul de domnie al împărăției tale, cum am făgăduit tatălui tău david, cînd am zis: „niciodată nu vei fi lipsit de un urmaș, care să domnească peste israel” dar dacă vă veți abate, dacă veți părăsi legile și poruncile mele, pe cari vi le-am dat, și dacă vă veți duce să slujiți altor dumnezei și să vă închinați înaintea lor, vă voi smulge din țara mea, pe care v'am dat -o, voi lepăda dela mine casa aceasta, pe care am închinat -o numelui meu, și o voi face de pomină și de batjocură printre toate popoarele. și cît de înaltă este casa aceasta, oricine va trece pe lîngă ea, va rămînea încremenit, și va zice: „pentru că a făcut domnul așa țării și casei acesteia” și se va răspunde: „pentru că a părăsit pe domnul, Dumnezeu părinților lor, care i -a scos din țara egiptului, pentru că s'au alipit de alți dumnezei, și au închinat înaintea lor și le-au slujit; iată de ce a trimis peste ei toate aceste rele.”

8

după douăzeci de ani, în timpul cărora solomon a zidit casa domnului și casa lui însuși, a întărit cetățile, pe cari i le -a dat hiram și a așezat în ele pe copiii lui israel. solomon a mers împotriva hamatului, la țoba, și a pus stăpînire pe ea. a întărit tadmorul în pustie, și toate cetățile cari slujeau ca cetăți pentru merinde în hamat. a întărit apoi bet-horonul de sus și bet-horonul de jos, ca cetăți întărite cu ziduri, porți și zăvoare; baalatul, și toate cetățile cari slujeau ca cetăți pentru merinde și cari țineau de el, toate cetățile pentru cară, cetățile pentru călărie, și tot ce a găsit cu cale solomon să zidească la ierusalim, la liban, și în toată țara al cărei stăpîn era. pe tot poporul care mai rămăsese din heteiți, din amoriți, din fereziți, din heviți și din iebusiți, care nu făcea parte din israel, pe urmașii lor cari rămăseseră după ei în țară și pe cari nu -i nimiciseră copiii lui israel, solomon i -a ridicat ca oameni de corvoadă, ceceae au fost pînă în ziua de azi. solomon n'a întrebunțat ca robii pentru lucrările lui, pe niciunul din copiii lui israel: căci ei erau oameni de război, căpeteniile lui, slujbașii lui, mai marii carălor și călărimii lui. căpeteniile puse de împăratul solomon în fruntea poporului, și însărcinați să privegheze peste el, erau în număr de două sute cincizeci. solomon a supt pe fata lui faraon din cetatea lui david în casa pe care i -o zidise; căci a zis: „nevastă-mea să nu locuiască în casa lui david, împăratul lui israel, pentru că locurile în cari a intrat chivotul domnului sînt sfînte.” atunci solomon a adus arderi de tot domnului pe altarul domnului, pe care -l zidise înaintea pridvorului. aducea ce era poruncit de moise pentru fiecare zi, pentru zilele de sabat, pentru zilele de lună nouă, și pentru sărbători, de trei ori pe an, la sărbătoarea azimilor, la sărbătoarea săptămînilor, și la sărbătoarea corturilor. a pus în slujbele lor, așa cum le rînduise tatăl său david, cetele preoților, după slujba lor, pe leviți după însărcinarea lor,

care era să mărească pe domnul și să facă zi de zi de slujbă în fața preoților, și pe ușieri, împărțiți la fiecare ușă, după cetele lor: căci așa poruncise david, omul lui dumnezeu. u s'au abătut dela porunca împăratului cu privire la preoți și leviți, nici cu privire la vreun alt lucru, nici în privința vistiierilor. așa s'a înfăptuit toată lucrarea lui solomon, din ziua cînd s'a pus temelia casei domnului și pînă în ziua cînd a fost isprăvită. casa domnului a fost deci isprăvită. solomon a plecat atunci la ețion-gheber și la elot, pe țărmlu mării, în țara edomului. și hiram i -a trimis, prin slujitorii săi, corăbii și slujitori cari cunoșteau marea. ei s'au dus cu slujitorii lui solomon la ofir, și au luat de acolo patru sute cincizeci de talanți de aur, pe cari i-au adus împăratului solomon.

9

împărăteasa din seba a auzit de faima lui solomon, și a venit la ierusalim ca să -l încerce prin întrebări grele. ea avea un alai foarte mare, și cămile încărcate cu mirodenii, aur mult de tot și pietre scumpe. s'a dus la solomon, și i -a spus tot ce avea pe inimă. solomon i -a răspuns la toate întrebările, și n'a fost nimic pe care să nu fi știut solomon să i -l lămurească. împărăteasa din seba a văzut înțelepciunea lui solomon, și casa pe care o zidise, și bucatele dela masa lui, și locuința slujitorilor lui, și slujbele și hainele celor ce -i slujeau, și paharnicii lui și hainele lor, și treptele pe cari se suia la casa domnului. uimită, ea a zis împăratului: „era adevărat deci ce am auzit eu în țara mea despre faptele și înțelepciunea ta! u credeam tot ce se zicea, pînă n'am venit și am văzut cu ochii mei. și iată că nu mi s'a istorisit nici jumătate din mărirea și înțelepciunea ta. tu întreci faima pe care am auzit - o despre tine. ferice de oamenii tăi, ferice de slujitorii tăi, cari sint pururea înaintea ei, și cari aud înțelepciunea ta! binecuvîntat să fie domnul, dumnezeul tău, care s'a îndurat de tine, și te -a pus pe scaunul lui de domnie ca împărat pentru domnul, dumnezeul tău! pentru că dumnezeul tău iubește pe israel și vrea să -l facă să rămînă în picioare pe vecie, pentru aceea te -a pus împărat peste el, ca să faci judecată și dreptate.” ea a dat împăratului o sută douăzeci de talanți de aur, foarte multe mirodenii, și pietre scumpe. n'au mai fost mirodenii ca cele date împăratului solomon de împărăteasa din seba. slujitorii lui hiram și slujitorii lui solomon, cari au adus aur din ofir, au adus și lemn mirositor pe care scumpe. împăratul a făcut cu lemnul mirositor scări pentru casa domnului și pentru casa împăratului, și arfe și alăute pentru cîntăreți. nu se mai văzuse așa ceva în țara lui iuda. împăratul solomon a dat împărătesei din seba tot ce a dorit ea, ce a cerut, mai mult decît adusese ea împăratului. apoi s'a întors și s'a dus în țara ei, ea și slujitorii ei. greutatea aurului care venea pe fiecare an lui solomon era de șase sute șasezeci și șase de talanți de aur, afară de ce lua dela negustorii cei mari și dela cei mici, dela toți împărații arabiei și dela dregătorii țării, cari aduceau aur și argint lui solomon. împăratul solomon a făcut două sute de scuturi mari de aur bătut, și pentru fiecare din ele a întrebuințat șase sute de sicli de aur bătut, și alte trei sute de scuturi de aur bătut, și pen-

tru fiecare din ele a întrebuințat trei sute de sicli de aur; și împăratul le -a pus în casa pădurii libanului. împăratul a făcut un mare scaun de domnie de fildeș, și l -a acoperit cu aur curat. scaunul acesta de domnie avea șase trepte, și un așternut pentru picioare, de aur, care se ținea de scaunul de domnie; de fiecare parte a scaunului erau răzămători, lîngă răzămători erau doi lei, și pe cele șase trepte, de o parte și de alta, erau doisprezece lei. așa ceva nu s'a făcut pentru nici o împărăție. toate paharele împăratului solomon erau de aur, și toate vasele din casa pădurii libanului erau de aur curat. nu era nimic de argint: argintului nu i se dădea niciun preț, pe vremea lui solomon. căci împăratul avea corăbii din tarsis cari călătoreau cu slujitorii lui hiram; și la fiecare trei ani veneau corăbiile din tarsis, aducînd aur și argint, fildeș, maimuțe și păuni. împăratul solomon a întrecut pe toți împărații pămîntului prin bogățiile și înțelepciunea lui. toți împărații pămîntului căutau să vadă pe solomon, ca să audă înțelepciunea pe care o pusese dumnezeu în inima lui. și fiecare din ei își aducea darul lui, lucruri de argint și lucruri de aur, haine, arme, mirodenii, cai și catiri; așa era în fiecare an. solomon avea patru mii de iesle pentru caii dela carăle lui, și douăsprezece mii de călăreți pe cari i -a așezat în cetățile unde își ținea carăle și la ierusalim lîngă împărat. el stăpînea peste toți împărații, dela riu pînă la țara filistenilor și pînă la hotarul egiptului. împăratul a făcut argintul tot așa de obicinuit la ierusalim ca pietrele, și cedrii tot atît de mulți ca smochinii sălbatici, cari cresc pe cîmpie. din egipt și din toate țările se aduceau cai pentru solomon. celelalte fapte ale lui solomon, cele dintîi și cele depe urmă, nu sint scrise oare în cartea proorocului natan, în proorocia lui ahia din silo, și în descoperirile proorocului ieedo despre ieroboam, fiul lui nebat? solomon a domnit patruzeci de ani la ierusalim peste tot israelul. apoi solomon a adormit cu părinții lui, și l-au îngropat în cetatea tatălui său david. și, în locul lui, a domnit fiul său roboam.

10

roboam s'a dus la sihem, căci tot israelul venise la sihem să -l facă împărat. cînd a auzit lucrul acesta, ieroboam, fiul lui nebat, era în egipt, unde fugise de împăratul solomon; și s'a întors din egipt. au trimis să -l cheme. atunci ieroboam și tot israelul au venit la roboam și i-au vorbit așa: „tatăl tău ne -a îngreuiaț jugul: acum ușurează această aspră robie și jugul greu pe care l -a pus peste noi tatăl tău. și îți vom sluji.” el le -a zis: „întoarceți-vă la mine după trei zile.” și poporul a plecat. împăratul roboam a întrebat pe bătrînii cari fuseseră cu tatăl său solomon, în timpul vieții lui, și a zis: „ce mă sfătuiți să răspund poporului acestuia?” și iată ce i-au zis ei: „dacă vei fi bun cu poporul acesta, dacă -i vei primi bine, și dacă le vei vorbi cu bunăvoință, îți vor sluji pe vecie.” dar roboam a lăsat sfatul pe care i -l dădeau bătrînii, și a întrebat pe tinerii cari crescuseră cu el și cari -l înconjurau. el le -a zis: „ce mă sfătuiți să răspund poporului acestuia care-mi vorbește astfel: „ușurează jugul pe care l -a pus tatăl tău peste noi?” și iată ce i-au zis tinerii cari crescuseră cu el: „așa să vorbești poporului acestuia

care ți -a vorbit așa: „tatăl tău ne -a îngreuiat jugul, iar tu ușurează -ni -l!’ să le vorbești așa: „degetul meu cel mic este mai gros decât coapsele tatălui meu. acum, tatăl meu a pus peste voi un jug greu, dar eu îl voi face și mai greu: tatăl meu v’a pedepsit cu bice, dar eu vă voi pedepsi cu scorpioane.” ieroboam și tot poporul au venit la roboam a treia zi, după cum le spusese împăratul: „întoarceți -vă la mine peste trei zile.” împăratul le -a răspuns aspru. împăratul roboam a lăsat sfatul bătrînilor, și le -a vorbit așa, după sfatul tinerilor: „tatăl meu v’a îngreuiat jugul, dar eu îl voi îngreui și mai mult; tatăl meu v’a pedepsit cu bice, dar eu vă voi pedepsi cu scorpioane.” astfel împăratul n’a ascultat pe popor; căci așa rînduise dumnezeu, în vederea împlinirii cuvîntului, pe care -l spusese domnul prin ahia din silo lui ieroboam, fiul lui nebat. cînd a văzut tot israelul că împăratul nu -l ascultă, poporul a răspuns împăratului: „ce parte avem noi cu david? noi n’avem nicio moștenire cu fiul lui isai! la corturile tale, israel! acum, vezi -ți de casă, dăvide!’ și tot israelul s’a dus în corturile lui. copiii lui israel, cari locuiau în cetățile lui iuda, au fost singurii peste care a domnit roboam. atunci împăratul roboam a trimis pe hadoram, care era mai mare peste dări. hadoram a fost improșcat cu pietre de copiii lui israel, și a murit. și împăratul roboam s’a grăbit și s’a suit într’un car, ca să fugă la ierusalim. astfel s’a deslipit israel de casa lui david pînă în ziua de azi.

11

roboam, venind la ierusalim, a strîns casa lui iuda și a lui beniamin, o sută optzeci de mii de oameni de frunte, buni pentru război, ca să lupte împotriva lui israel și să -l aducă iarăș sub stăpînirea lui roboam. dar cuvîntul domnului a vorbit astfel lui șemaia, omul lui dumnezeu: „vorbește lui roboam, fiul lui solomon, împăratul lui iuda, și întregului israel din iuda și din beniamin. și spune -le: „așa vorbește domnul: „să nu vă suiți și să nu faceți război împotriva fraților voștri! fiecare din voi să se întoarcă acasă, căci dela mine s’a întîmplat lucrul acesta. „ei au ascultat de cuvintele domnului, s’au întors acasă, și nu s’au mai dus împotriva lui ieroboam. roboam a locuit la ierusalim, și a zidit cetăți întărite în iuda. a zidit betleemul, etamul, tecoia, bet -țur, soco, adulam, gat, mareaș, zif, adoraim, lachis, azeca, țorea, aialon și hebronul, cari erau în iuda și în beniamin, și a făcut din ele niște cetăți întărite. le -a întărit, a pus în ele căpîteni și magazii de bucate, de untdelemn și vin. a pus în fiecare din aceste cetăți scuturi și sulțe, și le -a făcut foarte tari. iuda și beniamin erau ai lui. preoții și leviții, cari se aflau în tot israelul, și -au părăsit locuințele și s’au dus la el; căci leviții și -au părăsit ținuturile și moșiile și au venit în iuda și la ierusalim, pentrucă ieroboam și fiii săi i -au împedecat să -și împlinescă slujbele ca preoți ai domnului. ieroboam a pus preoți pentru înălțimile, pentru țapii și pentru vîitei pe cari îi făcuse. aceia din toate semîntile lui israel, cari aveau pe inimă să caute pe domnul, dumnezeul lui israel, au urmat pe leviți la ierusalim, ca să jertfească domnului, dumnezeului părinților lor. ei au dat astfel tărie împărăției lui iuda, și au întărit pe roboam, fiul lui solomon, timp de trei

ani; căci trei ani au umblat în calea lui david și a lui solomon. roboam a luat de nevastă pe mahalat, fata lui ierimot, fiul lui david și al abihalei, fata lui eliab, fiul lui isai. ea i -a născut fii pe: ieuș, șemaria și zaham. după ea, a luat pe maaca, fata lui absalom. ea i -a născut pe abia, pe atai, pe ziza și pe șelomit. roboam iubea pe maaca, fata lui absalom, mai mult de cit pe toate nevestele și țiitoarele lui; căci a avut optsprezece neveste și șasezeci de țiitoare, și a născut douăzeci și opt de fii și șasezeci de fete. roboam a dat cel dintîi loc lui abia, fiul maachei, și l -a pus căpetenie peste frații lui, căci voia să -l facă împărat. el a lucrat cu minte, împrăștiind pe toți fiii săi în toate ținuturile lui iuda și lui beniamin, în toate cetățile întărite; le -a dat de mîncare din belșug, și le -a căutat o multime de neveste.

12

cînd s’a întărit roboam în domnie și a căpătat putere, a părăsit legea domnului, și tot israelul a părăsit -o împreună cu el. în al cincilea an al domniei lui roboam, șisac, împăratul egiptului, s’a suit împotriva ierusalimului, pentrucă păcătuiseră împotriva domnului. avea o mie două sute de cară și șasezeci de mii de călăreți; și împreună cu el a venit din egipt un popor fără număr, dintre libieni, suchieni și etiopieni. a luat cetățile întărite ale lui iuda, și a ajuns pînă la ierusalim. atunci proorocul șemaia s’a dus la roboam și la căpeteniile lui iuda, cari se adunaseră în ierusalim, la apropierea lui șisac, și le -a zis: „așa vorbește domnul: „voi m’ați părăsit; vă părăsesc și eu, și vă dau în minile lui șisac.” căpeteniile lui israel și împăratul s’au smerit, și au zis: „domnul este drept!’ și dacă a văzut domnul că s’au smerit, cuvîntul domnului a vorbit astfel lui șemaia: „s -au smerit, nu -i voi nimici, nu voi zăbovi să le vin în ajutor, și minia mea nu va veni asupra ierusalimului prin șisac; dar îi vor fi supuși, și vor ști ce înseamnă să -mi slujească mie sau să slujească împărățiilor altor țări.” șisac, împăratul egiptului, s’a suit împotriva ierusalimului. a luat vistieriile casei domnului și vistieriile casei împăratului, a luat tot. a luat scuturile de aur pe cari le făcuse solomon. împăratul roboam a făcut în locul lor niște scuturi de aramă, și le -a dat în grija căpeteniilor alergătorilor, cari păzeau intrarea casei împăratului. ridicătorii se ducea împăratul la casa domnului, alergătorii veneau și le purtau înaintea lui; apoi le aduceau iarăș în odaia alergătorilor. pentrucă roboam se smerise, domnul și -a abătut minia dela el, și nu l -a nimicit de tot. și tot mai era ceva bun în iuda. împăratul roboam s’a întărit în ierusalim și a domnit. avea patruzeci și unu de ani cînd a ajuns împărat, și a domnit șaptesprezece ani la ierusalim, cetatea pe care o alesese domnul din toate semîntile lui israel, ca să -și pună numele în ea. mamă -sa se numea naama, amonita. el a făcut lucruri rele, pentrucă nu și -a pus inima să caute pe domnul. faptele lui roboam, cele dintîi și cele depe urmă, nu sînt scrise oare în cartea proorocului șemaia, și a proorocului ido, în cărțile spițelor de neam? totdeauna a fost război între roboam și ieroboam. roboam a adormit cu părinții săi, și a fost îngropat în cetatea lui david. și, în locul

lui, a domnit fiul său abia.

13

în al optsprezecelea an al domniei lui ieroboam, peste iuda a început să domnească abia. el a domnit trei ani la ierusalim. mamă-sa se numea micaia, fata lui uriel, din ghibea. între abia și ieroboam a fost război. abia a început lupta cu o oaste de războinici viteji, patrusute de mii de oameni aleși; și ieroboam s'a înșiruit de bătaie împotriva lui cu opt sute de mii de oameni aleși, războinici viteji. depe vârful muntelui țemairam, care face parte din muntele lui efraim, abia s'a sculat și a zis: „ascultă-mă, ieroboame, și tot israelul! u trebuie oare să știți că domnul, dumnezeul lui israel, a dat pe vecie domnia peste israel lui david și fiilor lui printr'un legământ care nu se poate călca? dar ieroboam, fiul lui nebat, slujitorul lui solomon, fiul lui david, s'a sculat și s'a răzvrătit împotriva stăpînului său. iște oameni de nimic, oameni răi, s'a strîns la el și s'au împotrivit lui ieroboam, fiul lui solomon. ieroboam era tînăr și fricos, și nu putea să li se împotrivescă. și acum, voi credeți că puteți ieși biruitori asupra împărăției domnului, care este în minile fiilor lui david; și voi sînteți o mare mulțime și aveți cu voi viteji de aur pe cari vi i -a făcut ieroboam ca dumnezei. 'ați îndepărtat voi pe preoții domnului, pe fiii lui aaron și pe leviți, și nu v'ați făcut voi preoți, ca și popoarele celorlalte țări? oricine venea cu un vițel și șapte berbeci, ca să fie sfințit, se făcea preot al celui ce nu este dumnezeu. dar cit despre noi, domnul este dumnezeul nostru, și noi nu l-am părăsit, preoții din slujba domnului sînt fii ai lui aaron, și leviții stau și își împlinesc slujbele. oi aducem în fiecare dimineată și în fiecare seară arderi de tot domnului, ardem tămiie mirositoare, punem pinile pentru punerea înaintea domnului pe masa cea curată, și aprindem în fiecare seară sfeșnicul de aur cu candelile lui; căci păzim poruncile domnului, dumnezeului nostru. dar voi l-ați părăsit. iată că dumnezeu și preoții lui sînt cu noi, în fruntea noastră, și avem și trîmbițele răsunătoare ca să sunăm din ele împotriva voastră. copii ai lui israel! nu faceți război împotriva domnului, dumnezeului părinților voștri, căci nu veți avea nicio izbîndă! ieroboam i -a luat pe din apoi, cu ajutorul unor oameni puși la pîndă, așa că oștile lui erau în fața lui iuda, iar cei ce stăteau la pîndă erau înapoia lor. cei din iuda, întorcîndu-se, au avut de luptat înainte și înapoi. au strigat către domnul, și preoții au sunat din trîmbițe. amenii lui iuda au scos un strigăt de război și, la strigătul de război al oamenilor lui iuda, domnul a lovit pe ieroboam și pe tot israelul dinaintea lui abia și a lui iuda. copiii lui israel au fugit dinaintea lui iuda, și dumnezeu i -a dat în minile lui. abia și poporul lui le-au pricinuit o mare înfrîngere, și cinci sute de mii de oameni aleși au căzut morți printre cei din israel. copiii lui israel au fost smeriți în vremea aceea, și copiii lui iuda au cîștigat biruința, pentrucă se sprijiniseră pe domnul, dumnezeul părinților lor. abia a urmărit pe ieroboam și i -a luat cetăți: betelul cu satele lui, ieșana cu satele ei, și efronul cu satele lui. ieroboam n'a mai avut putere pe vremea lui abia, și domnul l -a lovit, și a murit. dar

abia a ajuns puternic; a avut patruşprezece neveste, și a născut douăzeci și doi de fii și şasesprezece fete. celelalte fapte ale lui abia, ce a făcut și ce a spus el, sînt scrise în cartea proorocului ido.

14

abia a adormit cu părinții lui, și a fost îngropat în cetatea lui david. și, în locul lui, a domnit fiul său asa. pe vremea lui, țara a avut odihnă zece ani. asa a făcut ce este bine și plăcut înaintea domnului, dumnezeului său. a îndepărtat altarele dumnezeilor străini și înălțimile, a sfărîmat stîlpii idolești și a tăiat astar-teele. a poruncit lui iuda să caute pe domnul, dumnezeul părinților săi, și să îplinească legea și poruncile. a îndepărtat din toate cetățile lui iuda înălțimile și stîlpii închinăți soarelui. și împărăția a avut pace supt el. a zidit cetăți întărite în iuda; căci țara a fost liniștită, și împotriva lui n'a fost război în anii aceia, pentrucă domnul i -a dat odihnă. el a zis lui iuda: „să zidim aceste cetăți, și să le înconjurăm cu ziduri, cu turnuri, cu porți și cu zăvoare; țara este încă a noastră, căci am căutat pe domnul, dumnezeul nostru. l-am căutat, și el ne -a dat odihnă de toate părțile.“ au zidit dar, și au izbutit. asa avea o oștire de un milion de oameni și trei sute de cară, și a înaintat pînă la mareașă. asa a mers înaintea lui, și s'au înșiruit de bătaie în valea țefata, lîngă mareașă. asa a chemat pe domnul, dumnezeul lui, și a zis: „doamne, numai tu poți veni în ajutor celui slab ca și celui tare: vino în ajutorul nostru, doamne dumnezeul nostru! căci pe tine ne sprijinim, și în numele tău am venit împotriva acestei mulțimi. doamne, tu ești dumnezeul nostru: să nu iasă biruitor omul împotriva ta! domnul a lovit pe etiopieni dinaintea lui asa și dinaintea lui iuda, și etiopienii au luat -o la fugă. asa și poporul care era cu el i -a urmărit pînă la gherar, și etiopienii au căzut fără să-și poată scăpa viața, căci au fost nimiciți de domnul și de oștirea lui. asa și poporul lui au făcut o pradă mare; au bătut toate cetățile din împrejurimile gherarului, căci groaza domnului căzuse peste ele, și au jăfuit toate cetățile, a căror pradă era mare. au lovit și corturile turmelor, și au luat cu ei o mare mulțime de oi și de cămile. apoi s'au întors la ierusalim.

15

duhul lui dumnezeu a venit peste azaria, fiul lui oded, și azaria s'a dus înaintea lui asa, și i -a zis: „ascultați-mă, asa, și tot iuda și beniamin! domnul este cu voi cînd sînteți cu el; dacă -l căutați, îl veți găsi; iar dacă -l părăsiți, și el vă va părăsi. multă vreme israel a fost fără dumnezeul cel adevărat, fără preot care să în-vete pe oameni, și fără lege. dar în mijlocul strîm-torării lor s'au întors la domnul, dumnezeul lui israel, l-au căutat, și l-au găsit. în vremile acelea, nu era liniște pentru cei ce se duceau și veneau, căci erau mari turburări printre toți locuitorii țării; un popor

se bătea împotriva altui popor, o cetate împotriva altei cetăți, pentrucă dumnezeu le turbura cu tot felul de strimtorări: voi dar, întăriți-vă, și nu lăsați să vă slăbească minile, căci faptele voastre vor avea o răsplată.” dupăce a auzit aceste cuvinte și proorocia lui oded, proorocul, asa s’a întărit și a îndepărtat uriciunile din toată țara lui iuda și beniamin și din cetățile pe cari le luase în muntele lui efraim, și a înoinț altarul domnului care era înaintea pridvorului domnului.” a strins pe tot iuda și beniamin, și pe cei din efraim, din manase și din simeon, cari locuiau printre ei, căci un mare număr dintre oamenii lui israel au trecut la el cînd au văzut că domnul, dumnezeul lui, era cu el. s’au adunat la ierusalim în luna a treia a anului al cincisprezecelea al domniei lui asa. în ziua aceasta, au jertfit domnului, din prada pe care o aduseseră: șapte sute de boi și șapte mii de oi. au făcut legămint să caute pe domnul, dumnezeul părinților lor, din toată inima și din tot sufletul lor; și oricine nu căuta pe domnul, dumnezeul lui israel, trebuia omorît, fie mic fie mare, fie bărbat fie femeie. au jurat credință domnului, cu glas tare, cu strigăte de bucurie, și cu sunet de trîmbițe și de buciune; tot iuda s’a bucurat de jurămîntul acesta, căci juraseră din toată inima lor, căutaseră pe domnul de bună voia lor, și -l găsiseră. și domnul le -a dat odihnă de jur împrejur. împăratul asa n’a lăsat nici chiar pe mama-sa maaca să mai fie împărăteasă, pentrucă făcuse un idol astartei. asa i -a dăritat idolul, pe care l -a făcut praf, și l -a ars lingă piurul chedron. dar înălțimile tot n’au fost îndepărtate din israel, măcar că inima lui asa a fost în totul a domnului în tot timpul vieții lui. a pus în casa lui dumnezeu lucrurile închinat domnului de tatăl său și de el însuș: argint, aur și vase. a fost niciun război pînă la al treizeci și cincilea an al domniei lui asa.

16

în al treizeci și șaselea an al domniei lui asa, baeșă, împăratul lui israel, s’a suit împotriva lui iuda; și a întărit rama, ca să nu lase pe ai lui asa, împăratul lui iuda, să iasă și să intre. asa a scos argint și aur din vistierile casei domnului și ale casei împăratului, și a trimis soli la ben-hadad, împăratul siriei, care locuia la damasc. și a pus să -i spună: „să fie un legămint între mine și tine, cum a fost unul între tatăl meu și tatăl tău. iată, îți trimet argint și aur. du-te, și rupe legămintul tău cu baeșă, împăratul lui israel, ca să se depărteze dela mine.” ben-hadad a ascultat pe împăratul asa; a trimis pe căpeteniile oștirii sale împotriva cetăților lui israel, și au bătut iionul, dan, abel-maim, și toate locurile pentru merinde din cetățile lui neftali. cînd a auzit baeșă, a încetat să mai întărească rama, și a pus capăt lucrărilor sale. împăratul asa a pus pe tot iuda să ridice pietrele și lemnele, pe cari le întrebuința baeșă la întărirea ramei, și le -a întrebuințat la întărirea ghebei și mîței. în vremea aceea, hanani, vazătorul, s’a dus la asa, împăratul lui iuda, și i -a zis: „pentrucă te-ai sprijinit pe împăratul siriei, și nu te-ai sprijinit pe domnul, dumnezeul tău, de aceea a scăpat oastea împăratului siriei din minile tale. etiopienii și libienii nu alcătuiau oare o oaste mare, cu o mulțime de cară și călărați? și totuș domnul i -a dat în minile tale,

pentrucă te sprijinise pe el. căci domnul își întinde privirile peste tot pămîntul, ca să sprijinească pe aceia a căror inimă este întreagă a lui. ai lucrat ca un nebul în privința aceasta, căci deacum vei avea războaie.” asa s’a miniat pe vazător, și l -a pus la închisoare, pentrucă era infuriat împotriva lui. tot în același timp asa a apăsât și pe unii din popor. faptele lui asa, cele dintii și cele depe urmă, sînt scrise în cartea împăraților lui iuda și israel. în al treizeci și nouălea an al domniei sale, asa s’a îmbolnăvit de picioare așa încît avea mari dureri; chiar în timpul boalei lui, n’a căutat pe domnul, ci a întrebat pe doftori. asa a adormit cu părinții săi, și a murit în al patruzeci și unulea an al domniei lui; l-au îngropat în mormîntul pe care și -l săpase în cetatea lui david. l-au culcat pe un pat pe care -l umpluseră cu mirodenii, și mirosoari pregătite după meșteșugul celui ce pregătește mirul, și au ars în cinstea lui foarte multe mirodenii.

17

în locul lui a domnit fiul său iosafat. el s’a întărit împotriva lui israel: a pus oști în toate cetățile întărite ale lui iuda, și a rînduit căpeteniei în țara lui iuda și în cetățile lui efraim, pe cari le luase tatăl său asa. domnul a fost cu iosafat, pentrucă a umblat în cele dintii căi ale tatălui său david, și n’a căutat pe baali; căci a alergat la dumnezeul tatălui său, și a urmat poruncile lui, fără să facă ce făcea israel. domnul a întărit domnia în minile lui iosafat, căruia tot iuda îi aducea daruri. și a avut o mulțime de bogății și slavă. inima lui s’a întărit din ce în ce în căile domnului, și a îndepărtat din iuda chiar și înălțimile și idolii. în al treilea an al domniei lui, a însărcinat pe căpeteniile sale ben-hail, obadia, zaharia, netaneel și mica, să se ducă să învețe pe oameni în cetățile lui iuda. a trimis cu ei pe leviti șemaia, netania, zebadia, asael, semi-ramot, ionatan, adonia, tobias și tob-adonia, leviti, și pe preoții elisama și ioram. ei au învățat pe oameni în iuda, avînd cu ei cartea legii domnului. au străbătut toate cetățile lui iuda, și au învățat pe oameni în mijlocul poporului. groaza domnului a apucat toate împărățiile țărilor dimprejurul lui iuda, și n’au făcut război împotriva lui iosafat. iste filistenii au adus lui iosafat daruri și un bir în argint; și arabii l-au adus și ei vite, șapte mii șapte sute de berbeci și șapte mii șapte sute de țapi. iosafat se ridicase la cea mai înaltă treaptă de mărire. a zidit în iuda cetățui și cetăți pentru merinde. a strîns merinde în cetățile lui iuda, și avea la ierusalim o ceată de oameni viteji ca ostași. iată numărul lor, după casele părinților lor. din iuda, căpeteniei peste o mie: adna, căpetenia, cu trei sute de mii de viteji; după el, iohanan, căpetenia, cu două sute optzeci de mii de oameni; după el, amasia, fiul lui zicri, care se predase de bunăvoie domnului, cu două sute de mii de viteji. din beniamin: eliada, om viteaz, cu două sute de mii de oameni înarmați cu arc și cu scut, și după el, zozabad, cu o sută optzeci de mii de oameni înarmați pentru război. aceștia sînt cei ce erau în slujba împăratului, afară de aceia pe cari îi pusese împăratul în toate cetățile întărite ale lui iuda.

iosafat a avut bogății și slavă din belșug, și s'a în-cuscrit cu ahab. după cîțiva ani, s'a pogorit la ahab în samaria. ahab a tăiat pentru el și pentru poporul care era cu el un mare număr de oi și boi, și l -a rugat să se suie la ramot din gallad. ahab, împăratul lui israel, a zis lui iosafat, împăratul lui iuda: „vrei să vii cu mine la ramot în galaad?” iosafat i -a răspuns: „eu ca tine, și poporul meu ca poporul tău, vom merge la luptă împotriva lui cu tine.” apoi iosafat a zis împăratului lui israel: „întrebă acum, te rog, cuvîntul domnului.” împăratul lui israel a strîns pe prooroci, în număr de patru sute, și le -a zis: „să ne ducem la luptă împotriva ramotului din galaad, sau să-mi văd de treabă?” și ei au răspuns: „suie-te, și dumnezeu o va da în minile împăratului.” dar iosafat a zis: „nu mai este aici nici un prooroc al domnului, prin care să -l putem întreba?” împăratul lui israel a răspuns lui iosafat: „mai este un om prin care am putea să întrebăm pe domnul; dar îl urăsc, căci nu-mi proorocește nimic bun, nu proorocește niciodată decît rău: este mica, fiul lui imla.” și iosafat a zis: „să nu vorbească așa împăratul?” atunci împăratul lui israel a chemat un dregător, și i -a zis: „trimite să vină îndată mica, fiul lui imla.” împăratul lui israel și iosafat, împăratul lui iuda, ședeau fiecare pe scaunul lui de domnie, îmbrăcați cu hainele lor împărețești; ședeau în locul de la intrarea porții samariei, și toți proorocii prooroceau înaintea lor. zedechia, fiul lui chenaana, își făcuse niște coarne de fer, și a zis: „așa vorbește domnul: „cu aceste coarne, vei bate pe sirieni pînă îi vei nimici.” și toți proorocii au proorocit la fel, zicînd: „suie-te la ramot în galaad, căci vei avea izbîndă și domnul o va da în minile împăratului.” solul care se duse să cheme pe mica, i -a vorbit așa: „iată, proorocii cu un gînd proorocesc de bine împăratului; cuvîntul tău să fie dar ca și cuvîntul fiecăruia din ei! vestește de bine!” mica a răspuns: „viu este domnul că voi vesti ce va spune dumnezeul meu.” cînd a venit la împărat, împăratul i -a zis: „mica, să ne ducem la luptă împotriva ramotului din galaad, sau să-mi văd de treabă?” el a răspuns: „suiți-vă! căci veți avea izbîndă, și vor fi dați în minile voastre.” și împăratul i -a zis: „de cite ori va trebui să te pun să ieși juri că nu-mi vei spune decît adevărul în numele domnului?” mica a răspuns: „văd tot israelul risipit pe munți, ca niște oi cari n'au păstor; și domnul a zis: „oamenii aceștia n'au stăpîn, fiecare să se întoarcă în pace acasă?” împăratul lui israel a zis lui iosafat: „nu ți-am spus eu? el nu-mi proorocește nimic bun, nu-mi proorocește decît rău.” și mica a zis: „ascultați dar cuvîntul domnului! am văzut pe domnul stînd pe scaunul său de domnie, și toată oastea cerurilor stînd la dreapta și la stînga lui. și domnul a zis: „cine va amăgi pe ahab, împăratul lui israel, ca să se suie la ramot în galaad și se peară acolo?” au răspuns unul într'un fel, altul într'altul, și un duh a venit și s'a înfățișat înaintea domnului, și a zis: „eu îl voi amăgi.” domnul i -a zis: „cum?” „voi ieși,” a răspuns el, „și voi fi un duh de minciună în gura tuturor proorocilor lui.” domnul a zis: „il vei amăgi, și vei izbuti; ieși, și fă așa.” și acum, iată că domnul a pus un duh de minciună în gura proorocilor tăi cari sînt de față. dar dom-

nul a vorbit rău împotriva ta.” atunci zedechia, fiul lui chenaana, apropiindu-se, a lovit pe mica peste obraz, și a zis: „pe ce drum a ieșit duhul domnului din mine ca să-ți vorbească?” mica a răspuns: „vei vedea în ziua cînd vei umbla, din odaie în odaie, ca să te ascunzi.” împăratul lui israel a zis: „luați pe mica, și duceți -l la amon, căpetenia cetății, și la ioas, fiul împăratului. și spuneți: „așa vorbește împăratul: „băgați pe omul acesta în temniță, și hrăniți -l cu pinea și cu apa în-tristării, pînă mă voi întoarce în pace.” și mica a zis: „dacă te vei întoarce în pace, n'a vorbit domnul prin mine?” apoi a mai zis: „voi, toate popoarele, auziți!” împăratul lui israel și iosafat, împăratul lui iuda, s'au suit la ramot în galaad. împăratul lui israel a zis lui iosafat: „vreau să-mi schimb hainele ca să mă duc la luptă; dar tu, îmbracă-te cu hainele tale.” și împăratul lui israel și -a schimbat hainele, și s'au dus la luptă. împăratul siriei dăduse următoarea poruncă mai marilor peste carăle lui: „să nu vă luptați nici cu cel mic nici cu cel mare, ci să vă luptați numai cu împăratul lui israel.” cînd au zărit mai marii carălor pe iosafat, au zis: „este împăratul lui israel.” și l-au înconjurat ca să lupte cu el. iosafat a scos un tipăt. domnul l -a ajutat, și dumnezeu i -a îndepărtat dela el. mai marii carălor, văzînd că nu era împăratul lui israel, s'au depărtat de el. atunci un om a tras cu arcul la întimplare, și a lovit pe împăratul lui israel între încheieturile armăturii. împăratul a zis celui ce -i mina carul: „întoarce, și scoate-mă din cîmpul de bătaie, căci sînt rănit.” lupta a fost înverșunată în ziua aceea. împăratul lui israel a stat în car, în fața sirienilor, pînă seara, și a murit pela apusul soarelui.

19

iosafat, împăratul lui iuda, s'a întors în pace acasă la ierusalim. iehu, fiul proorocului hanani, i -a ieșit înainte, și a zis împăratului iosafat: „cum de ai ajutat tu pe cel rău, și ai iubit pe cei ce urăsc pe domnul? din pricina aceasta este miniat domnul pe tine. dar tot se mai găsește și ceva bun în tine, căci ai înlăturat din țară idolii, și ți-ai pus inima să caute pe dumnezeu.” iosafat a rămas la ierusalim. apoi a mai făcut o călătorie prin mijlocul poporului, dela beer-șeba, pînă la muntele lui efraim, și i -a adus înapoi la domnul, dumnezeul părinților lor. a pus judecători în toate cetățile întărite din țara lui iuda, în fiecare cetate. și a zis judecătorilor: „luați seama la ce veți face, căci nu pentru oameni veți rosti judecăți; ci pentru domnul, care va fi lîngă voi cînd le veți rosti. acum, frica domnului să fie peste voi; vegheați asupra faptelor voastre, căci la domnul, dumnezeul nostru, nu este nici o nelegiuire, nici nu se are în vedere fața oamenilor, nici nu se primesc daruri.” cînd s'a întors la ierusalim, iosafat a pus și aici, pentru judecățile domnului și pentru neînțelegeri, leviți, preoți și căpetenii peste casele părintești ale lui israel. și iată poruncile pe cari li le -a dat: „voi să lucrați în frica domnului, cu credință și curăție de inimă. în orice neînțelegere, care vă va fi supusă de frații voștri, cari locuiesc în cetățile lor, și anume: cu privire la un omor, la o lege, la o poruncă, la învățătură și rînduiești, să -i luminați, ca să nu se facă vinovați față de domnul, și să nu izbuc-

nească minia lui peste voi și peste frații voștri. așa să lucrați, și nu veți fi vinovați. și iată că aveți în frunte pe marele preot amaria, pentru toate treburile domnului, și pe zebadia, fiul lui ismael, căpetenia casei lui iuda, pentru toate treburile împăratului, și aveți înainte ca dregători pe leviți. întâriți-vă și lucrați, și domnul să fie cu cel ce va face binele!’

20

după aceea, fiii lui moab și fiii lui amon, și cu ei niște moaniți, au pornit cu război împotriva lui iosafat. au venit și au dat de știre lui iosafat, zicînd: „o mare mulțime înaintează împotriva ta de dincolo de mare, din siria, și sint la hațaton-tamar, adică en-gهدي.” în spaima sa, iosafat și -a îndreptat fața să caute pe domnul, și a vestit un post pentru tot iuda. iuda s’a adunat să cheme pe domnul, și au venit din toate cetățile lui iuda să caute pe domnul. iosafat a venit în mijlocul adunării lui iuda și a ierusalimului, în casa domnului, înaintea curții celei noi. și a zis: „doamne, dumnezeul părinților noștri, nu ești tu dumnezeu în ceruri și nu stăpînești tu peste toate împărățiile neamurilor? oare n’ai tu în mină tăria și puterea, așa că nimeni nu ți se poate împotrivi? are n’ai izgonit tu, dumnezeul nostru, pe locuitorii țării acesteia dinaintea poporului tău israel, și n’ai dat -o tu pentru totdeauna de moștenire seminței lui avraam care te iubea? ei au locuit -o și ți-au zidit în ea un locaș sfînt pentru numele tău, zicînd: „dacă va veni peste noi vreo nenorocire, sabia, judecata, ciurma sau foamea, ne vom înfățișa înaintea casei acesteia și înaintea ta, căci numele tău este în casa aceasta; vom striga către tine din mijlocul strimtorării noastre, și tu ne vei asculta și ne vei mintui! acum, iată, fiii lui amon, și ai lui moab și cei din muntele seir, la cari n’ai îngăduit lui israel să intre, cînd venea din țara egiptului, -căci s’a abătut de la ei și nu i -a nimicit, - iată -i cum ne răsplătesc acum, venind să ne izgonească din moștenirea ta, pe care ne-ai dat -o în stăpînire! , dumnezeul nostru, nu -i vei judeca tu pe ei? căci noi sintem fără putere înaintea acestei mari mulțimi, care înaintează împotriva noastră, și nu știm ce să facem, dar ochii noștri sint îndreptați spre tine!’ tot iuda stătea în picioare înaintea domnului, cu pruncii, nevestele și fiii lor. atunci duhul domnului a venit în mijlocul adunării peste iahaziel, fiul lui zaharia, fiul lui benaia, fiul lui ieiel, fiul lui matania, levitul, dintre fiii lui asaf. și iahaziel a zis: „ascultați, tot iuda și locuitorii din ierusalim, și tu, împărate iosafat! așa vă vorbește domnul: „nu vă temeți și nu vă spăimîntați dinaintea acestei mari mulțimi, căci nu voi veți lupta, ci dumnezeu. mine pogoriți-vă împotriva lor. ei se vor sui pe dealul țiț, și -i veți găsi la capătul văii, în fața pustiei ieruel. u veți avea de luptat în lupta aceasta: așezați-vă, stați acolo, și veți vedea izbăvirea pe care v’o va da domnul. iuda și ierusalim, nu vă temeți și nu vă spăimîntați; mine, ieșiți-le înainte, și domnul va fi cu voi!’ iosafat s’a plecat cu fața la pămînt, și tot iuda și locuitorii ierusalimului s’au aruncat înaintea domnului să se închine înaintea lui. leviții dintre fiii chehatitilor și dintre fiii coreților s’au sculat și au lăudat cu glas tare și puternic pe domnul, dum-

nezeul lui israel. a doua zi, au pornit disdemininea spre pustia tecoa. la plecarea lor, iosafat a venit și a zis: „ascultați-mă, iuda și locuitorii ierusalimului! încredeți-vă în domnul, dumnezeul vostru, și veți fi întăriți; încredeți-vă în proorocii lui, și veți izbuiți.” apoi în învoire cu poporul, a numit niște cîntăreți cari, îmbrăcați cu podoabe sfinte, și mergînd înaintea oștirii, lăudau pe domnul și ziceau: „lăudați pe domnul, căci îndurarea lui ține în veac!’ în clipa cînd au început cîntările și laudele. domnul a pus o pîndă împotriva fiilor lui amon și ai lui moab și împotriva celor din muntele seir, cari veniseră împotriva lui iuda. și au fost bătuti. fiii lui amon și ai lui moab s’au aruncat asupra locuitorilor din muntele seir ca să -i nimicească cu desăvîrșire și să -i prăpădească. și, după ce au isprăvit cu locuitorii din seir, s’au ajutat unii pe alții să se nimicească. cînd a ajuns iuda pe înălțimea de unde se zărește pustia, și au uitat în spre mulțime, și iată că ei erau niște trupuri moarte întinse pe pămînt, și nimeni nu scăpase. iosafat și poporul său s’au dus să ia prăzile; au găsit printre trupuri multe bogății și lucruri scumpe, și au luat atît de multe că n’au putut să le ducă pe toate. trei zile au prădat, căci era multă pradă. a patra zi, s’au strîns în valea beraca (binecuvîntare), unde au binecuvîntat pe domnul; de aceea au numit locul acesta valea beraca, nume care i -a rămas pînă în ziua de azi. toți oamenii din iuda și din ierusalim, în frunte cu iosafat, au plecat veseli și s’au întors la ierusalim, căci domnul îi umpluse de bucurie, izbăvindu -i de vrăjmașii lor. au intrat în ierusalim și în casa domnului, în sunete de alăute, și de arfe și trîmbițe. groaza domnului a apucat toate împărățiile celorlalte țări, cînd au auzit că domnul luptase împotriva vrăjmașilor lui israel. și împărăția lui iosafat a fost liniștită, și dumnezeul lui i -a dat pace de jur împrejur. iosafat a domnit peste iuda. avea treizeci și cinci de ani cînd a ajuns împărat, și a domnit douăzeci și cinci de ani la ierusalim. mamă-sa se chema azuba, fata lui ilhii. el a mers pe calea tatălui său așa, și nu s’a abătut deloc, făcînd ce este bine înaintea domnului. numai cîn înălțimea n’au fost îndepărtate, și poporul tot n’avea inima strînsă lipită de dumnezeul părinților săi. celelalte fapte ale lui iosafat, cele dintii și cele de pe urmă, sint scrise în istoria lui iehu, fiul lui hanani, care este cuprinsă în cartea împăraților lui israel. după aceea, iosafat, împăratul lui iuda, s’a unit cu împăratul lui israel, ahazia, a cărui purtare era nelegiuită. s’a unit cu el ca să zidească niște corăbii, cari să meargă la tarsis, și au făcut corăbii la ețion-gheber. atunci eliezer, fiul lui dodava, din mareașă, a proorocit împotriva lui iosafat, și a zis: „pentru că te-ai unit cu ahazia, domnul îți nimicește lucrarea.” și corăbiile au fost sfărîmate, și n’au putut să se ducă la tarsis.

21

iosafat a adormit cu părintii săi, și a fost îngropat cu părinții săi în cetatea lui david. și, în locul lui, a domnit fiul său ioram. ioram avea ca frați, și ai lui iosafat, pe: azaria, iehiel, zaharia, azaria, mical și sefatia, toți fii ai lui iosafat, împăratul lui israel. tatăl lor le dăduse daruri însemnate în argint, în aur și în lucruri

scumpe, împreună cu cetăți întărite în iuda; dar împărăția a lăsat -o lui ioram, pentru că el era întâiul născut. cînd a luat ioram în stăpînire împărăția tatălui său, și cînd s'a întărit, a omorît cu sabia pe toți frații săi și pe vreo cîțiva din capii lui israel. ioram avea treizeci și doi de ani cînd a ajuns împărat, și a domnit opt ani la ierusalim. el a umblat în calea împăraților lui israel, cum făcuse casa lui ahab, căci avea de nevastă pe o fată a lui ahab, și a făcut ce este rău înaintea domnului. dar domnul n'a voit să peardă casa lui david, din pricina legămîntului pe care -l făcuse cu david, și din pricina făgăduinței pe care o făcuse că îi va da totdeauna o lumină, lui și fiilor lui. pe vremea sa, edom s'a răscolat împotriva stăpînirii lui iuda, și și -a pus un împărat. ioram a pornit cu căpeteniile și cu toate carăle sale. sculîndu-se noaptea, a bătut pe edomiți, cari -l înconjurau și pe căpeteniile carălor lor. răscoala lui edom împotriva stăpînirii lui iuda a ținut pînă în ziua de azi. în același timp s'a răscolat și libna împotriva stăpînirii lui, pentru că părăsise pe domnul, dumnezeul părinților săi. ioram a făcut chiar înalțîmîi în munții lui iuda. a tirît pe locuitorii ierusalimului la curvie, și a amăgit pe iuda. i -a venit o scrisoare dela proorocul ilie, care zicea: „așa vorbește domnul, dumnezeul tatălui tău david: „pentru că n'ai umblat în căile tatălui tău iosafat, și în căile lui asa, împăratul lui iuda, ci ai umblat în calea împăraților lui israel; pentru că ai tirît la curvie pe iuda și locuitorii ierusalimului, cum a făcut casa lui ahab față de israel: și pentru că ai omorît pe frații tăi, cari erau mai buni decît tine, și cari făceau parte din însăș casa tatălui tău; - iată, domnul va lovi cu o mare urgie pe poporul tău, pe fiii tăi, pe nevestele tale, și tot ce este al tău. iar pe tine, te va lovi cu o boală grea, cu o boală de măruntaie, care se va îngreua din zi în zi pînă cînd îți vor ieși măruntaiele din pricina țării bolii.” și domnul a atîșat împotriva lui ioram duhul filistenilor și al arabilor, cari sînt în vecinătatea etiopienilor. s'au suit împotriva lui iuda, au năvălit în el, au jăfuit toate bogățiile cari se aflau în casa împăratului, și i-au luat fiii și nevestele, așa încît nu i -a mai rămas alt fiu decît ioahazî, cel mai tînăr dintre fiii săi. după toate acestea, domnul l -a lovit cu o boală de măruntaie, care era fără leac. ea s'a îngreuiat din zi în zi, și pela sfîrșitul anului al doilea i-au ieșit lui ioram măruntaiele din pricina țării bolii. a murit în dureri grele, și poporul lui n'a ars tămiie în cîntea lui, cum făcuse pentru părinții lui. avea treizeci și doi de ani cînd a ajuns împărat, și a domnit opt ani la ierusalim. a murit fără să lase părere de rău în urmă, și l-au îngropat în cetatea lui david, dar nu în mormintele împăraților.

22

locuitorii ierusalimului au pus împărat în locul lui, pe ahazia, fiul lui cel mai tînăr; căci oastea venită în tabără cu arabii omorise pe toți cei mai mari în vîrstă. astfel a început să domnească ahazia, fiul lui ioram, împăratul lui iuda. ahazia avea patruzeci și doi de ani, cînd a ajuns împărat, și a domnit un an la ierusalim. mamă-sa se chema atalia, fata lui omri. el a umblat în căile casei lui ahab, căci mamă-sa îi dădea sfaturi nelegiuite. a făcut ce este rău înaintea dom-

nului, ca și casa lui ahab, căci după moartea tatălui său ei îi erau sfetnici, spre perzarea lui. tirît de sfatul lor, s'a dus cu ioram, fiul lui ahab, împăratul lui israel, la război împotriva lui hazael, împăratul siriei, la ramot în galaad. sirienii au rînit pe ioram. ioram s'a întors să se vindece la izreel de rănila, pe cari i le făcuseră sirienii la rama, cînd se bătea împotriva lui hazael, împăratul siriei. azaria, fiul lui ioram, împăratul lui iuda, s'a pogorît să vadă pe ioram, fiul lui ahal, la izreel, pentru că era bolnav. prin voia lui dumnezeu, și spre perzarea lui a venit ahazia la ioram. cînd a ajuns, a ieșit cu ioram să se ducă înaintea lui iehu, fiul lui nimși, pe care -l unsese domnul, ca să peardă casa lui ahab. și pe cînd se răzbuna iehu împotriva casei lui ahab, a dat peste capii lui iuda și peste fiii fraților lui ahazia, cari erau în slujba lui ahazia, și i -a omorît. a căutat pe ahazia, și l-au prins în samaria, unde se ascunsesse. l-au adus la iehu, și l-au omorît. apoi l-au îngropat, căci ziceau: „este fiul lui iosafat, care căuta pe domnul din toată inima lui.” și n'a mai rămas nimeni din casa lui ahazia care să fi fost în stare să domnească. atalia, mama lui ahazia, văzînd că fiul ei a murit, s'a sculat și a omorît tot neamul împărătesc al casei lui iuda. dar ioșabeat, fata împăratului, a luat pe ioas, fiul lui ahazia, l -a ridicat din mijlocul fiilor împăratului, cînd au fost omorîți: și l -a pus cu doica lui în odaia paturilor. astfel l -a ascuns ioșabeat, fata împăratului ioram, nevasta preotului iehoiada, și sora lui ahazia, de privirile ataliei, care nu l -a omorît. a stat șase ani ascuns cu ei în casa lui dumnezeu. și în țară domnea atalia.

23

în al șaptelea an, iehoiada s'a îmbărbătat, și a făcut legămint cu căpeteniile peste sute. aceștia erau: azaria, fiul lui ieroham, ismael, fiul lui iohanan, azaria, fiul lui obed, maaseia, fiul lui adaia, și elisafat, fiul lui zicri. au străbătut toată țara lui iuda, și au strîns pe leviții din toate cetățile lui iuda și pe capii de familii din israel; și au venit la ierusalim. toată adunarea a făcut legămint cu împăratul în casa lui dumnezeu. și iehoiada le -a zis: „iată că fiul împăratului va domni, cum a spus domnul cu privire la fiii lui david. iată ce veți face. a treia parte din voi, cari intră de slujbă în ziua sabbatului, preoți și leviți, să facă paza pragurilor; altă treime să stea în casa împăratului, și o treime la poarta iesod. tot poporul să fie în curțile casei domnului. imeni să nu intre în casa domnului, afară de preoții și leviții de slujbă: ei să intre, căci sînt sfinți. și tot poporul să facă de strajă cu privire la porunca domnului. leviții să înconjoare pe împărat de toate părțile, fiecare cu armele în mînă, și oricine va intra în casă să fie omorît. voi să fiți pe lingă împărat, cînd va intra și cînd va ieși.” leviții și tot iuda au împlinit toate poruncile pe cari le dăduse preotul iehoiada. și-au luat fiecare oamenii lui, pe cei ce intrau în slujbă și pe cei ce ieșeau din slujbă în ziua sabbatului; căci preotul iehoiada nu scutise pe nici-una din cete. preotul iehoiada a dat suteașilor sulite și scuturile, mari și mici, cari veneau dela împăratul david, și cari se aflau în casa lui dumnezeu. a așezat tot poporul, fiecare cu arma în mînă, dela partea

dreaptă pină la partea stângă a casei, lângă altar și lângă casă de jur împrejurul împăratului. au adus înaintea pe fiul împăratului, i-au pus cununa împărătească și mărturia, și l-au făcut împărat. și iehoiada și fiii săi l-au uns, și au zis: „trăiască împăratul.” atalia a auzit zarva poporului care alerga și mărea pe împărat, și a venit la popor în casa domnului. s’a uitat. și iată că, împăratul stătea pe scaunul său împărătesc la intrare. căpeteniile și trîmbițele erau lângă împărat; tot poporul țării se bucura, și sunau din trîmbițe, iar cîntăreții cu instrumentele de muzică ziceau cîntările de laudă. atalia și -a sfîșiat hainele, și a zis: „vînzare! vînzare!” atunci preotul iehoiada, scoțînd pe sutasi, cari erau în fruntea oștirii, le -a zis: „scoateți -o afară din siruri, și oricine o va urma, să fie ucis.” căci preotul zisese: „n’o omoriți în casa domnului.” i -au făcut loc, și s’a dus la casa împăratului pe intrarea porții cailor: și au omorît -o acolo. iehoiada a făcut intrare el, tot poporul și împărat, un legămint prin care aveau să fie poporul domnului. tot poporul a intrat în casa lui baal, și au dărîmat -o; i -au sfărîmat altarele și chipurile, și au ucis înaintea altarelor pe matan, preotul lui baal. iehoiada a încredințat slujbele casei domnului în minile preoților, leviților, pe cari -i împărțise david în casa domnului, ca să aducă arderi de tot domnului, cum este scris în legea lui moise, în mijlocul bucuriilor și cîntărilor, după rînduiala lui david. a pus ușieri la porțile casei domnului, ca să nu intre nimeni spurcat prin ceva. a luat pe sutasi, pe oameni cu vază, pe cei ce aveau putere peste popor, și pe tot poporul țării, și a pogorit pe împărat din casa domnului. au intrat în casa împăratului pe poarta de sus, și au pus pe împărat pe scaunul de domnie al împărăției. tot poporul țării se bucura, și cetatea era liniștită. pe atalia o omoriseră cu sabia.

24

ioas avea șapte ani, cînd a ajuns împărat, și a domnit patruzeci de ani la ierusalim. mamă-sa se chema țibia, din beer-seba. ioas a făcut ce este bine înaintea domnului în tot timpul vieții preotului iehoiada. iehoiada a luat pentru ioas două neveste, și ioas a născut fii și fiice. după aceea, ioas și -a pus de gînd să dregă casa domnului. a strîns pe preoți și pe leviți, și le -a zis: „duceți-vă prin cetățile lui iuda, și stringeți bani din tot israelul, pe fiecare an, pentru dregerea casei dumnezeului vostru. și grăbiți-vă cu lucrul acesta.” dar leviții nu s’au grăbit. împăratul a chemat pe marele preot iehoiada, și i -a zis: „pentruce n’ai vegheat ca leviții să stringă” din iuda și din ierusalim darea poruncită de moise, robul domnului, și pusă pe adunarea lui israel pentru cîntul mărturiei? căci nelegiuirea aceea de atalia și fiii ei au pustiit casa lui dumnezeu, și au întrebuint în slujba baalilor toate lucrurile închinete casei domnului.” atunci împăratul a poruncit să se facă o ladă, și să se pună afară la poarta casei domnului. și s’a dat de veste în iuda și în ierusalim ca să se aducă domnului darea pusă de moise, robul domnului, pe israel în pustie. toate căpeteniile și tot poporul s’au bucurat de lucrul acesta, și au adus și au aruncat în ladă tot ce aveau de plătit. cînd vedeau leviții că e mult argint în ladă și că era

vremea ca s’o dea în minile dregătorilor împăratului, venea logofătul împăratului și slujbașul marelui preot și goleau lada. apoi o luau și o puneau iarăși la loc. așa făceau în fiecare zi, și au strîns mult argint. împăratul și iehoiada îl dădeau meșterilor în sarcină pentru facerea lucrării în casa domnului, cari tocmeau cioplitori de piatră și timplari, ca să dregă casa domnului, precum și lucrători în fier și aramă, ca să dregă casa domnului. lucrătorii s’au apucat de lucru, și au isprăvit ce era de dres; au pus casa lui dumnezeu iarăși în stare bună și au întărit -o. cînd au isprăvit, au adus înaintea împăratului și înaintea lui iehoiada argintul care mai rămăsese. și cu el au făcut unelte pentru casa domnului, unelte pentru slujbă și pentru arderile de tot, pahare și alte scule de aur și de argint. și, în tot timpul vieții lui iehoiada, au adus necurmat arderi de tot în casa domnului. iehoiada a murit bătrîn și sătul de zile. la moarte, avea o sută treizeci de ani. l -au îngropat în cetatea lui david la un loc cu împărății, pentrucă făcuse bine în israel, și față de dumnezeu și față de casa lui. după moartea lui iehoiada, căpeteniile lui iuda au venit și s’au închinat înaintea împăratului. atunci împăratul i -a ascultat. și au părăsit casa domnului, dumnezeului părinților lor, și au slujit astarteelor și idolilor. minia domnului a venit asupra lui iuda și asupra ierusalimului, pentrucă se făcuseră vinovați în felul acesta. domnul a trimis la ei prooroci să -i întoarcă înapoi la el, dar n’au ascultat de înștiințările pe cari le-au primit. zaharia, fiul preotului iehoiada, a fost îmbrăcat cu duhul lui dumnezeu. el s’a înfățișat înaintea poporului și i -a zis: „așa vorbește dumnezeu: „pentruce călcați poruncile domnului? nu veți propăși. pentrucă ați părăsit pe domnul, și el v’a vă părăsi.” și au uneltit împotriva lui, și l -au ucis cu pietre, din porunca împăratului, în curtea casei domnului. împăratul ioas nu și -a adus aminte de bunăvoința pe care o avusese față de el iehoiada, tatăl lui zaharia, și a omorît pe fiul lui. zaharia a zis cînd a murit: „domnul să vadă, și să judece!” după trecerea anului, oastea sirienilor s’a suit împotriva lui ioas, și a venit în iuda și la ierusalim. au omorît din popor pe toate căpeteniile poporului, și au trimis împăratului toată prada la damasc. astea sirienilor a venit cu un mic număr de oameni. totuși, domnul a dat în minile lor o oaste foarte însemnată, pentrucă părăsiseră pe domnul, dumnezeul părinților lor. astfel au pedepsit sirienii pe ioas. cînd au plecat dela el, după ce -l lăsaseră în mari suferințe, slujitorii lui au uneltit împotriva lui din pricina singelui fiului preotului iehoiada. l -au omorît în patul lui, și a murit. l -au îngropat în cetatea lui david, dar nu l -au îngropat în mormintele împărăților. iată pe ceice au uneltit împotriva lui: zabad, fiul șimeatei, o femeie amonită, și iozabad, fiul șimritei, o femeie moabită. cit despre fiii lui, despre marele număr de proorocii făcute cu privire la el, și despre dregerea casei lui dumnezeu, toate acestea sînt scrise în istoria din cartea împărăților. în locul lui a domnit fiul său amația.

25

amația a ajuns împărat la vîrsta de douăzeci și cinci de ani, și a domnit douăzeci și nouă de ani la ierusalim.

mamă-sa se chema ioadan, din ierusalim. el a făcut ce este bine înaintea domnului, dar cu o inimă care nu era în totul dată lui. cînd s'a întărit domnia în minile lui, a omorît pe slujitorii cari ucisese ră pe împăratul, tatăl său. dar n'a omorît pe fiii lor, căci a lucrat potrivit cu ceea ce este scris în lege, în cartea lui moise, unde domnul dă porunca aceasta: „să nu se omoare părinții pentru copii, și să nu se omoare copiii pentru părinți; ci fiecare să fie omorît pentru păcatul lui.” amafia a strîns pe oamenii din iuda și i -a pus după casele părințești, căpetenii peste mii și căpetenii peste sute, pentru tot iuda și beniamin. le -a făcut numărătoarea dela vîrstă de douăzeci de ani în sus, și a găsit trei sute de mii de oameni aleși, în stare să poarte armele, minuind sulița și scutul. a mai tocmît cu plată din israel o sută de mii de viteji, cu o sută de talanți de argint. un om al lui dumnezeu a venit la el, și a zis: „împărate, să nu meargă cu tine oastea lui israel, căci domnul nu este cu israel, nu este cu toți acești fii ai lui efraim. dacă mergi cu ei, chiar dacă ai face la luptă fapte de vitejie, să știi că dumnezeu te va face să cazi înaintea vrăjmașului. căci dumnezeu are putere să te ajute și să te facă să cazi.” amafia a zis omului lui dumnezeu: „dar ce să fac cu cei o sută de talanți pe cari i-am dat oastei lui israel?” omul lui dumnezeu a răspuns: „domnul poate să-ți dea mult mai mult decît atît.” atunci amafia a despărțit ceata care -i venise din efraim, și a poruncit ca oamenii aceștia să se întoarcă acasă. dar ei s'au mișnat foarte tare pe iuda, și au plecat acasă cu mare furie. amafia s'a îmbărbătat, și și -a dus poporul în valea sării, unde a bătut zece mii de oameni din fiii lui seir. și fiii lui iuda au prins din ei zece mii de inși vii, pe cari i-au dus pe virful unei stînci, de unde i-au prăvălit în vale așa încît toți au fost zdrobiți. însă, oamenii din ceata căreia îi dăduse drumul ca să nu meargă la război cu el, au năvălit în cetățile lui iuda, dela samaria pînă la bet-horon, au ucis acolo trei mii de inși, și au luat multe prăzi. cînd s'a întors amafia dela înfrîngerea edomiților, a adus pe dumnezeii fiilor lui seir, și i -a pus dumnezei pentru el; s'a închinat înaintea lor, și le -a adus tămîie. atunci domnul s'a aprins de minie împotriva lui amafia, și a trimis la el pe un prooroc, care i -a zis: „pentru ce ai căutat pe dumnezeii poporului acestuia, cînd ei n'au putut să-și izbăvească poporul din mîna ta?” pe cînd vorbea el, amafia i -a zis: „oare te-am făcut sfetnic al împăratului? pleacă! pentru ce vrei să fii lovit?” proorocul a plecat, zicînd: „știu acum că dumnezeu a hotărît să te nimicească, pentru că ai făcut lucrul acesta și n'ai ascultat sfatul meu.” după ce s'a sfătuit, amafia, împăratul lui iuda, a trimis să spună lui ioas, fiul lui ioahaz, fiul lui iehu, împăratul lui israel: „vino, să ne vedem față în față” și ioas, împăratul lui israel, a trimis să spună lui amafia, împăratul lui iuda: „spinul din liban a trimis să spună cedrului din liban: „dă pe fiica-ta de nevastă fiului meu” și fiarele sâlbatice din liban au trecut și au călcat în picioare spinul. tu te gîndești că ai bătut pe edomiți, și de aceea ți se înalță inima ca să te mîndrești. acum stai mai bine acasă. pentru ce să stirnești un rău, care ți-ar aduce peirea ta și a lui iuda?” dar amafia nu l -a ascultat, fiindcă dumnezeu hotărîse să -i dea în minile vrăjmașului, căci căutaseră pe dum-

nezeii edomului. și ioas, împăratul lui israel, s'a suit: și s'au văzut una față, el și amafia, împăratul lui iuda, la bet-șemeșul lui iuda. iuda a fost bătut de israel, și fiecare a fugit în cortul lui. ioas, împăratul lui israel, a luat la bet-șemeș pe amafia, împăratul lui iuda, fiul lui ioas, fiul lui ioahaz. l -a adus la ierusalim, și a făcut o spărtură de patru sute de coți în zidul ierusalimului, dela poarta lui efraim pînă la poarta unghiu-lui. a luat tot aurul și argintul, și toate vasele, cari se aflau în casa lui dumnezeu, la obed-edom, și vistierile casei împăratului. a luat și ostateci, și s'a întors la samaria. amafia, fiul lui ioas, împăratul lui iuda, a trăit cincisprezece ani după moartea lui ioas, fiul lui ioahaz, împăratul lui israel. celelalte fapte ale lui amafia, cele dintîi și cele de pe urmă, nu sînt scrise oare în cartea împăraților lui iuda și israel? de cînd s'a abătut amafia dela domnul, s'a făcut împotriva lui o uelnire la ierusalim, și el a fugit la lachis. dar l-au urmărit la lachis și l-au omorît. l-au adus pe cai, și l-au îngropat cu părinții săi în cetatea lui iuda.

26

tot poporul din iuda a luat pe ozia, care era în vîrstă de șasesprezece ani, și l -a pus împărat în locul tatălui său amafia. zia a întărit elotul și l -a adus iarăș supt stăpînirea lui iuda, după ce a adormit împăratul cu părinții săi. zia avea șasesprezece ani cînd a ajuns împărat, și a domnit cincizeci și doi de ani la ierusalim. mamă-sa se chema iecolia, din ierusalim. el a făcut ce este bine înaintea domnului, întocmai cum făcuse tatăl său amafia. a căutat pe dumnezeu în timpul vieții lui zaharia, care pricea vedeniile lui dumnezeu. și în timpul cînd a căutat pe domnul, dumnezeu l -a făcut să propăsească. a pornit cu război împotriva filistenilor, a dărîmat zidurile gatului, zidurile iabnei, și zidurile asdodului, și a zidit cetăți în ținutul asdodului, și între filistenii. dumnezeu l -a ajutat împotriva filistenilor, împotriva arabilor cari locuiau la gur-baal, și împotriva maoniților. amoniții aduceau daruri lui ozia, și faima lui s'a întins pînă la hotarele egiptului, căci a ajuns foarte puternic. zia a zidit turnuri la ierusalim pe poarta unghiuului, pe poarta vâii, și pe unghiu, și le -a întărit. a zidit turnuri în pustie, și a săpat multe fîntîni, pentru că avea multe turme în vâi și în cîmpie, și plugari și vieri în munți și la carmel, căci îi plăcea lucrarea pămîntului. zia avea o oaste de ostași cari mergeau la război în cete, scotite după numărătoarea făcută de logofătul ieiei și dregătorul maaseia, și puse supt poruncile lui hanania, una din căpeteniile împăratului. tot numărul capilor caselor părințești, al vitejilor, era de două mii șase sute. ei porunceau peste o oaste de trei sute șapte mii cinci sute de ostași, în stare să ajute pe împărat împotriva vrăjmașului. zia le -a dat pentru toată oștirea scuturi, suliți, coifuri, platoșe, arcuri și praștii. a făcut la ierusalim mașini iscodite de un meșter, cari aveau să fie așezate pe turnuri și pe unghiuuri, ca să arunce săgeți și pietre mari. faima lui s'a întins pînă departe, căci a fost ajutat în chip minunat pînă ce a ajuns foarte puternic. dar cînd a ajuns puternic, inima i s'a înălțat și l -a dus la peire. a păcătuît împotriva domnului, dumnezeului său, intrînd în templul domnului ca să

ardă tămiie pe altarul tămierii. preotul azaria a intrat după el, cu optzeci de preoți ai domnului, oameni de inimă, cari s'au împotrivit împăratului ozia, și i-au zis: „n'ai drept, ozia, să aduci tămiie domnului! drep-tul acesta îl au preoții, fiii lui aaron, cari au fost sfințiți ca s'o aducă. ieși din sfântul locas, căci faci un păcat! și lucrul acesta nu-ți va face cinste înaintea domnu-lui dumnezeu.” zia s'a miniat. în mină avea o cădel-niță. și cum s'a miniat pe preoți, i -a izbucnit lepra pe frunte, în fața preoților, în casa domnului, lângă al-tarul tămierii. marele preot azaria și toți preoții și-au îndreptat privirile spre el, și iată că era plin de lepră pe frunte. l-au scos repede afară, și el însuș s'a grăbit să iasă, pentrucă domnul îl lovise. împăratul ozia a fost lepros pînă în ziua morții, și a locuit într'o casă de-osebită ca lepros, căci a fost izgonit din casa domnu-lui. și fiul său iotam era în fruntea casei împăratului și judeca poporul țării. celelalte fapte ale lui ozia, cele dintii și cele de pe urmă, au fost scrise de isaia, fiul lui amot, proorocul. zia a adormit cu părinții săi. și l-au îngropat cu părinții săi în ogorul de înmormintare al împăraților, căci ziceau: „este lepros.” în locul lui, a domnit fiul său iotam.

27

iotam avea douăzeci și cinci de ani cînd a ajuns împărat, și a domnit șasesprezece ani la ierusalim. mamă-sa se chema ieruşa, fata lui țadoc. el a făcut ce este bine înaintea domnului, întocmai cum făcuse tatăl său ozia. numai că n'a intrat în templul dom-nului. totuș, poporul se strica mereu. iotam a zidit poarta de sus a casei domnului, și a făcut multe clădiri pe zidurile depe deal. a zidit cetăți în muntele lui iuda, și cetățui și turnuri în dumbrăvi. a fost în război cu împăratul fiilor lui amon, și i -a biruit. fiii lui amon i-au dat în anul acela o sută de talanți de argint, zece mii de cori de grîu, și zece mii de orz; și i-au plătit tot atît pe anul al doilea și al treilea. iotam a ajuns puternic, pentrucă și -a urmat necurmat căile înain-tea domnului, dumnezeului său. celelalte fapte ale lui iotam, toate războaiele lui, și tot ce a făcut el, sint scrise în cartea împăraților lui israel și iuda. el avea douăzeci și cinci de ani cînd a ajuns împărat și a dom-nit șasesprezece ani la ierusalim. iotam a adormit cu părinții săi, și l-au îngropat în cetatea lui david. și, în locul lui, a domnit fiul său ahaz.

28

ahaz avea douăzeci de ani cînd a ajuns împărat, și a domnit șasesprezece ani la ierusalim. el n'a făcut ce este bine înaintea domnului, cum făcuse tatăl său david. a umblat în căile împăraților lui israel; și a fă-cut chiar chipuri turnate pentru baali, a ars tămiie în valea fiilor lui hinom, și a trecut pe fiii săi prin foc, după uriciunile neamurilor pe cari le izgonise dom-nul dinaintea copiilor lui israel. aducea jertfe și tămiie pe înălțimi, pe dealuri și supt orice copac verde. dom-nul, dumnezeul său, l -a dat în minile împăratului siriei. sirienii l-au bătut și i-au luat un mare număr de prinși de război, pe cari i-au dus la damasc. a

fost dat și în minile împăratului lui israel, care i -a pricinuit o mare înfringere. pecah, fiul lui remalia, a ucis într'o singură zi în iuda o sută douăzeci de mii de oameni, toți viteji, pentrucă părăsiseră pe dom-nul, dumnezeul părinților lor. zicri, un războinic din efraim, a ucis pe maaseia, fiul împăratului, pe azri-cam, căpetenia casei împărătești, și pe elcana, care era al doilea după împărat. copiii lui israel au luat din-tre frații lor două sute de mii de prinși de război, feme-i, fii și fiice, și le-au luat multă pradă, pe care au adus -o la samaria. acolo era un prooroc al domnu-lui, numit oded. el a ieșit înaintea oștirii care se în-torcea la samaria, și le -a zis: „în minia sa împotriva lui iuda i -a dat domnul, dumnezeul părinților voștri în minile voastre, și voi i-ați ucis cu o furie, care s'a ridicat pînă la ceruri. și credeți acum că veți face din copiii lui iuda și din ierusalim robii și roabele voas-tre? dar voi nu sînteți vinovați înaintea domnului, dumnezeului vostru? ascultați-mă dar, și dați dru-mul acestor prinși pe cari i-ați luat dintre frații voștri; căci minia aprinsă a domnului este peste voi;” unii dintre capii fiilor lui efraim: azaria, fiul lui iohan-an, berechia, fiul lui meșilemot, ezechia, fiul lui șalum, și amasa, fiul lui hadlai, s'au ridicat împotriva celor ce se întorceau dela oștire, și le-au zis: „să nu aduceți aici pe acești prinși de război. căci, după ce să cîntem vinovați înaintea domnului, voi vreți să mai și adău-gați la păcatele și la greșelile noastre. sintem foarte vi-novați, și minia aprinsă a domnului este peste israel.” stașii au lăsat pe prinșii de război și prada înaintea căpeteniilor și înaintea întregii adunări. și oamenii numiți pe nume pentru aceasta, s'au sculat și au luat pe prinșii de război, au îmbrăcat cu prada pe toți cei ce erau goi, le-au dat haine și încălțăminte, le-au dat să mănince și să bea, i-au uns, au încălecat pe mă-gari pe toți cei osteniți, și i-au adus la ierihon, cetatea finicilor, la frații lor. apoi s'au întors la samaria. pe vremea aceea, împăratul ahaz a trimes să ceară ajutor dela împărații asiriei. edomiții au venit iarăș, au bă-tut pe iuda, și le-au luat prinși de război. filistenii au năvălit în cetățile din cîmpie și din partea de miazăzi a lui iuda; au luat bet-șemesul, aialonul, ghederotul, soco și satele lui, timna și satele ei, ghimzo și satele lui, și s'au așezat acolo. căci domnul a smerit pe iuda, din pricina lui ahaz, împăratul lui israel, care avu-ese o purtare fără friu în iuda și păcătuse împotriva domnului. tilgat pilneser, împăratul asiriei, a venit împotriva lui, s'a purtat cu el cum s'ar purta cu un vrăjmaș, și nu l -a ajutat. căci ahaz a prădat casa dom-nului, casa împăratului și a mai marilor, ca să facă daruri împăratului asiriei; dar nu i -a ajutat la nimic. pe vremea aceea, chiar cînd era la strîmtoare, a păcă-tuit și mai mult împotriva domnului, el, împăratul ahaz. a adus jertfă dumnezeilor damascului, cari -l bătuseră, și a zis: „fiindcă dumnezeii împăraților siriei le vin în ajutor, le voi aduce și eu jertfe, ca să-mi ajute.” dar ei au fost prilejul căderii lui și a întregului israel. ahaz a strîns unelte din casa lui dumnezeu, și a făcut bucăți unelte din casa lui dumnezeu. a în-chis ușile casei domnului, și -a făcut altare în toate colțurile ierusalimului. și a ridicat înălțimi în fiecare cetate a lui iuda, ca să aducă tămiie altor dumnezei. și a miniat astfel pe domnul, dumnezeul părinților

săi. celelalte fapte ale lui și toate căile lui, cele dinții și cele de pe urmă, sint scrise în cartea împăraților lui iuda și israel. ahaz a adormit cu părinții săi, și a fost îngropat în cetatea ierusalimului, căci nu l-au pus în mormintele împăraților lui israel. și în locul lui, a domnit fiul său ezechia.

29

ezechia a ajuns împărat la vârsta de douăzeci și cinci de ani, și a domnit douăzeci și nouă de ani la ierusalim. mamă-sa se chema abia, fata lui zaharia. el a făcut ce este bine înaintea domnului, întocmai cum făcuse tatăl său david. în anul întâi al domniei lui, în luna întâi, a deschis ușile casei domnului, și le -a dres. a adus pe preoți și pe leviți, pe cari i -a strins în locul deschiș dinspre răsărit, și le -a zis: „ascultați-mă, leviților! acum sfințiți-vă, sfințiți casa domnului, dumnezeului părinților voștri, și scoateți afară din sfântul locaș ce este necurat. căci părinții noștri au păcătuț, au făcut ce este rău înaintea domnului, dumnezeului nostru. l-au părăsit, și-au abătut privirile dela cortul domnului, și i-au întors spatele, au închis chiar ușile pridvorului și au strins candelarele, și n'au adus dumnezeului lui israel nici tămie, nici arderi de tot în sfântul locaș. de aceea minia domnului a fost peste iuda și peste ierusalim, și i -a făcut de groază, de spaimă și de bătaie de joc, cum vedeți cu ochii voștri. și din pricina aceasta au căzut părinții noștri uciși de sabie, și fiii noștri, fiicele noastre și nevestele noastre sint în robie. am de gînd dar să fac legămint cu domnul, dumnezeul lui israel, pentruca minia lui aprinsă să se abată de la noi. acum, fiilor, nu mai stați nepăsători; căci voi ați fost aleși de domnul ca să stați în slujbă înaintea lui, să fiți slujitorii lui, și să i -aduceți tămie. și leviții s'au sculat: mahat, fiul lui amasai, ioel, fiul lui azaria, din fiii chehatilor; și din fiii merariților: chis, fiul lui abdi, azaria, fiul lui iehalelel; și din gherșoniți: ioah, fiul lui zima, eden, fiul lui ioah; și din fiii lui eliafan: șimri și ieiel; și din fiii lui asaf: zaharia și matania; și din fiii lui heman: iehiel și șimei, și din fiii lui iedutun: șemaia și uziel. au adunat pe frații lor, și, după ce s'au sfințit, au venit să curătească și casa domnului, după porunca împăratului, și după cuvintele domnului. preoții au intrat înăuntrul casei domnului ca s'o curătească; au scos toate necurățiile pe cari le-au găsit în templul domnului, și le-au pus în curtea casei domnului, unde le-au adunat leviții ca să le ducă afară în pîrîul chebron. au început aceste curățiri în ziua întâi a lunii întâi; în a opta zi a lunii, au intrat în pridvorul domnului, și opt zile au curățit casa domnului; în a șasesprezecea zi a lunii întâi, isprăviseră. s'au dus apoi la împăratul ezechia, și au zis: „am curățit toată casa domnului, altarul arderilor de tot cu toate uneltele lui, și masa pînilor pentru punerea înainte cu toate uneltele ei. am adus iarăș în bună stare și am curățit toate uneltele, pe cari le pingărise împăratul ahaz în timpul domniei lui, cînd cu fărădelegile lui: sint înaintea altarului domnului.” împăratul ezechia s'a sculat disdisedimineață, a strins pe mai marii cetății și s'a suit la casa domnului. au adus șapte viței, șapte berbeci, șapte miei, și șapte țapi, ca jertfă de ispașire pentru împărăție, pentru sfîntul

locaș, și pentru iuda. împăratul a poruncit preoților, fiii lui aaron, să le aducă pe altarul domnului. preoții au junghiat boii, și au strins singele, pe care l-au stropit pe altar; au junghiat berbecii, și au stropit singele pe altar; au junghiat mieii, și au stropit singele pe altar. au adus apoi țapii ispașitori înaintea împăratului și înaintea adunării, cari și-au pus minile peste ei. preoții i-au junghiat, și au turnat singele la piciorul altarului, ca ispașire pentru păcatele întregului lui israel; căci pentru tot israelul poruncise împăratul să se aducă arderea de tot și jertfa de ispașire. a pus pe leviți în casa domnului cu chimvale, alăute și arfe, după rînduiala lui david, lui gad, văzătorul împăratului, și proorocului natan; căci astfel era porunca domnului, dată prin proorocii săi. leviții au luat loc cu instrumentele lui david, și preoții cu ezechia a poruncit să aducă arderea de tot pe altar; și, în clipa cînd a început arderea de tot, a început și cîntarea domnului, în sunetul trîmbițelor și instrumentelor lui david, împăratul lui israel. toată adunarea s'a închinat, au cîntat cîntarea, și au sunat din trîmbițe, pînă s'a isprăvit arderea de tot. și cînd au isprăvit de adus ardere de tot, împăratul și toți ceice erau cu el au ingenunchiat și s'au închinat. apoi împăratul ezechia și căpeteniile au zis leviților să laude pe domnul cu cuvintele lui david și ale proorocului asaf. l-au lăudat cu bucurie, și s'au plecat și s'au închinat. ezechia a luat atunci cuvîntul, și a zis: „acum, dupăce v'ați sfințit în slujba domnului, apropiați-vă, aduceți dobitoacele pentru jertfă, și aduceți jertfe de mulțămire la casa domnului. și adunarea a adus dobitoacele pentru jertfă, și a adus jertfe de mulțămire; și toți cei pe cari i -indemna inima au adus arderi de tot. umărul arderilor de tot aduse de adunare a fost de șaptezeci de boi, o sută de berbeci, și două sute de miei; toate aceste vite au fost jertfite ca ardere de tot domnului. și au mai închinat domnului șase sute de boi și trei mii de oi. dar preoții erau în număr mic, și n'au putut să despoaie toate arderile de tot; i-au ajutat frații lor, leviții, pînă s'a isprăvit lucrarea, și pînă s'au sfințit și ceilalți preoți; căci leviții s'au sfințit mai de grabă decît preoții. de altfel erau foarte multe arderi de tot, cu grăsimile jertfelor de mulțămire, și cu jertfele de băutură ale arderilor de tot. astfel a fost așezată din nou slujba casei domnului. ezechia și tot poporul s'au bucurat că dumnezeu făcuse pe popor cu voie bună, căci lucrul s'a făcut pe neașteptate.

30

ezechia a trimes soli în tot israelul și iuda, și a scris scrisori și lui efraim și lui manase, ca să vină la casa domnului la ierusalim să prăznuiască paștele în cinstea domnului, dumnezeul lui israel. împăratul, căpeteniile lui, și toată adunarea țînuseră sfat la ierusalim, ca paștele să fie prăznuite în luna a doua; căci nu puteau fi prăznuite la vremea lor, pentrucă preoții nu se sfințiseră în număr destul de mare și poporul nu se adunase la ierusalim. lucrul avînd incuviințarea împăratului și a întregii adunări, au hotărît să dea de veste în tot israelul, dela beer-seba pînă la dan, ca să vină la ierusalim să prăznuiască paștele în cinstea domnului, dumnezeului lui israel. căci de mult nu

mai fuseseră prăznuite după cum era scris. alergătorii s'au dus cu scrisorile împăratului și căpeteniilor lui în tot israelul și iuda. și, după porunca împăratului, au zis: „copii ai lui israel, întoarceți-vă la domnul, dumnezeul lui avraam, lui isaac și israel, ca să se întoarcă și el la voi, rămășiță scăpată din mina împărățiilor asiriei. u fiți ca părinții voștri și ca frații voștri, cari au păcătuit împotriva domnului, dumnezeului părinților lor, și pe cari de aceea i -a dat pradă pustiirii, cum vedeți. u vă înțepeniți grumazul, ca părinții voștri; dați mina domnului, veniți la sfântul lui locaș, pe care l -a sfințit pe vecie, și slujiți domnului, dumnezeului vostru, pentruca minia lui aprinsă să se abată dela voi. dacă vă întoarceți la domnul, frații voștri și fiii voștri vor găsi milă la ceie i -au luat robi, și se vor întoarce în țară. căci domnul, dumnezeul vostru, este milostiv și îndurător, și nu -și va întoarce fața dela voi, dacă vă întoarceți la el.” alergătorii au mers astfel din cetate în cetate prin țara lui efraim și manase, până la zabulon. dar ei rideau și își băteau joc de ei. însă cițiva oameni din așer, din manase și zabulon, s'au smerit și au venit la ierusalim. în iuda, deasemenea, mina lui dumnezeu a lucrat și le -a dat o singură inimă ca să -i facă să implinească porunca împăratului și a căpeteniilor, după cuvîntul domnului. un popor în mare număr s'a adunat la ierusalim să prăznuiască sărbătoarea azimilor în luna a doua: a fost o adunare foarte mare. s'au sculat, și au îndepărtat altarele pe cari se jertfea în ierusalim și pe toate acelea pe cari se aducea tămiile, și le-au aruncat în pîriul chedron. au jertfit apoi paștele în ziua a patrusprezecea a lunii a doua. preoții și leviiți, plini de rușine, s'au sfințit, și au adus arderi de tot în casa domnului. ei ședeau în locul lor obicinuit, după legea lui moise, omul lui dumnezeu, și preoții stropeau singele, pe care l -luau din mina levitelor. fiindcă în adunare erau mulți inși, cari nu se sfințiseră, leviiți au junghiat ei jertfele de paște pentru toți cei ce nu erau curați, ca să le închine domnului. căci o mare parte din popor, mulți din efraim, manase, isahar și zabulon nu se curățiseră, și au mîncat paștele nu după cele scrise. dar ezechia s'a rugat pentru ei, zîcînd: „domnul, care este bun, să ierte pe toți cei ce și-au pus inima să caute pe domnul, dumnezeul părinților lor, măcar că n'au făcut sfînta curățire!” domnul a ascultat pe ezechia, și a iertat poporul. astfel copiii lui israel, cari se aflau la ierusalim, au prăznuit sărbătoarea azimilor, șapte zile, cu mare bucurie. și, în fiecare zi, leviiți și preoții lăudau pe domnul cu instrumente cari răsuna în cinstea lui. ezechia a vorbit inimii tuturor levitelor, cari arătau o mare pricepere pentru slujba domnului. șapte zile au mîncat dobitoacele jertfite, aducînd jertfe de mulțămire, și lăudînd pe domnul, dumnezeul părinților lor. toată adunarea a fost de părere să mai prăznuiască alte șapte zile. și au prăznuit cu bucurie încă șapte zile. căci ezechia, împăratul lui iuda, dăduse adunării o mie de viței și șapte mii de oi, iar căpeteniile i-au dat o mie de viței și zece mii de oi, și mulți preoți se sfințiseră. și s'a bucurat toată adunarea lui iuda, și preoții și leviiți, și tot poporul venit din israel, și străinii veniți din țara lui israel sau așezați în iuda. a fost mare veselie la ierusalim. de pe vremea lui solomon, fiul lui david, împăratul lui

israel, nu mai fusese la ierusalim așa ceva. preoții și leviiți s'au sculat și au binecuvîntat poporul. glasul lor a fost auzit, și rugăciunea lor a ajuns pînă la ceruri, pînă la locuința sfîntă a domnului.

31

cînd s'au isprăvit toate acestea, toți cei din israel cari erau de față au plecat în cetățile lui iuda, și au sfărîmat stîlpii idolești, au tăiat astarteele, și au surpat de tot înălțimile și altarele din tot iuda și beniamin și din efraim și manase. apoi toți copiii lui israel s'au întors în cetățile lor, fiecare la moșia lui. ezechia a așezat din nou cetele preoților și levitelor, după șirul lor, fiecare după slujbele sale, preoți și leviiți, pentru arderile de tot și jertfele de mulțămire, pentru slujbă, pentru cîntări și laude, la porțile taberii domnului. împăratul a dat o parte din averile lui pentru arderi de tot, pentru arderile de tot de dimineață și de seară, și pentru arderile de tot din zilele de sabat, de luna nouă și de sărbători, cum este scris în legea domnului. și a poruncit poporului, locuitorilor ierusalimului, să dea preoților și levitelor partea cuvenită lor, ca să țină cu scumpătate legea domnului. cînd a ieșit porunca aceasta, copiii lui israel au dat din belșug cele dintii roade de griu, de must, de untdelemn, de miere, și din toate roadele de pe cîmp; au adus din belșug și zeciuiala din toate. tot odată, copiii lui israel și iuda, cari locuiau în cetățile lui iuda, au dat zeciuiala din boi și oi, și zeciuiala din lucrurile sfînte cari erau închinete domnului, dumnezeului lor, și au făcut mai multe grămezi. au început să facă grămezile în luna a treia, și au isprăvit în luna a șaptea. ezechia și căpeteniile au venit să vadă grămezile, și au binecuvîntat pe domnul și pe poporul său israel. și ezechia a întrebat pe preoți și pe leviiți de grămezile acestea. atunci marele preot azaria, din casa lui tadoc, i -a răspuns: „de cînd au început să se aducă darurile în casa domnului, noi am mîncat, ne-am săturat, și a mai rămas mult, căci domnul a binecuvîntat pe poporul său. și iată ce mare grămadă a mai rămas!” ezechia a dat poruncă să pregătească niște cămări în casa domnului; și le-au pregătit. au adus în ele cu credincioșie darurile de mîncare, zeciuiala, și lucrurile sfînte. levitul conania avea grijă lor, și fratele său șimei era al doilea după el. iehiel, azazia, nahat, asael, ierimot, iozabad, eliel, ismachia, mahat și benaia erau întrebuințați supt cîrmuirea lui conania și a fratelui său șimei, după porunca împăratului ezechia și a lui azaria, căpetenia casei lui dumnezeu. levitul core, fiul lui imna, ușier în partea de răsărit, avea grijă de darurile de bună voie aduse lui dumnezeu, ca să împartă ce era adus domnului prin ridicare și lucrurile prea sfînte. în cetățile preotești, eden, minimin, iosua, șemaia, amaria și șecania erau puși supt cîrmuirea lui ca să împartă cu credincioșie fraților lor, mari și mici, partea cuvenită lor, după cetele lor: celor de parte bărbătească înscrîși dela vîrsta de trei ani în sus; tuturor celor ce intrau zilnic în casa domnului ca să -și facă slujba după însărcinările și după cetele lor; preoților înscrîși după casele lor părintești, și levitelor dela douăzeci de ani în sus, după slujbele și după cetele lor: la toată adunarea preoților și lev-

iților înscrși cu toți pruncii lor, cu nevestele lor, cu fiii și fiicele lor, căci erau fără prihană în împărțirea lucrurilor sfinte, și pentru fiii lui aaron, preoții, cari locuiau la țară în împrejurimile cetăților lor, erau în fiecare cetate oameni numiți anume, ca să împartă părțile cuvenite tuturor celor de parte bărbătească din preoți și tuturor leviților înscrși. Iată ce a făcut ezechia în tot iuda. el a făcut ce este bine, ce este drept, ce este adevărat, înaintea domnului, dumnezeului său. a lucrat cu toată inima, și a izbutit în tot ce a făcut pentru casa lui dumnezeu, pentru lege și pentru porunci, ca să caute pe dumnezeul său.

32

după aceste lucruri și după aceste fapte de credincioșie, a venit sanherib, împăratul asiriei, care a pătruns în iuda, și a impresurat cetățile întărite, cu gând să pună mina pe ele. ezechia, văzind că a venit sanherib și că are de gând să înceapă lupta împotriva ierusalimului, s'a sfătuit cu căpeteniile sale și cu oamenii lui cei viteji, ca să astupe izvoarele de apă cari erau afară din cetate. și ei au fost de părerea lui. s'au strîns o mulțime de oameni, și au astupat toate izvoarele și piriul care curge prin mijlocul ținutului aceluia. „pentruce”, ziceau ei, „să găsească împărații asiriei, la venirea lor, ape din belșug.” ezechia s'a îmbărbătat; a zidit din nou zidul care era stricat și l-a ridicat pînă la turnuri. a mai zidit un alt zid în afară, a întărit milo în cetatea lui david, și a pregătit o mulțime de arme și de scuturi. a pus căpetenii de război peste popor, și i-a adunat la el pe locul deschis dela poarta cetății. vorbindu-le inimii, a zis: „întăriți-vă și îmbărbătați-vă. nu vă temeți și nu vă spăimîntați înaintea împăratului asiriei și înaintea întregii mulțimi care este cu el; căci cu noi sînt mai mulți decît cu el. cu el este un braț de carne, dar cu noi este domnul, dumnezeul nostru, care ne va ajuta și va lupta pentru noi.” poporul a avut încredere în cuvintele lui ezechia, împăratul lui iuda. după aceea, sanherib, împăratul asiriei, a trimes pe slujitorii săi la ierusalim, pe cînd era înaintea lachisului cu toate puterile lui; i-a trimes la ezechia, împăratul lui iuda, și la toți cei din iuda cari erau la ierusalim, să le spună: „așa vorbește sanherib, împăratul asiriei: „pe ce se bizue încrederea voastră, de stați impresurați la ierusalim? are nu vă amăgește ezechia, ca să vă dea morții prin foame și prin sete, cînd zice: „domnul, dumnezeul nostru, ne va scăpa din mina împăratului asiriei?” are nu ezechia a îndepărtat înălțimile și altarele domnului, și a dat porunca aceasta lui iuda și ierusalimului: „să vă închinați numai unui altar, și să aduceți tămiie numai pe el?” u știți ce am făcut noi, eu și părinții mei, tuturor popoarelor celorlalte țări? dumnezeii neamurilor acestor țări au putut ei să le izbăvească țările din mina mea? care dintre toți dumnezeii acestor neamuri pe cari le-au nimicit părinții mei, a putut să izbăvească pe poporul lui din mina mea, pentruca să vă poată izbăvi dumnezeul vostru din mina mea? să nu vă amăgească ezechia dar și să nu vă înșele astfel; nu vă încredetți în el! căci dumnezeul niciunui neam, niciunei împărății n'a putut să izbăvească pe poporul lui din mina mea și din mina părinților

mei: cu cît mai puțin vă va izbăvi dumnezeul vostru din mina mea!” slujitorii lui sanherib au mai vorbit și alte lucruri împotriva domnului dumnezeu, și împotriva robului său ezechia. și a trimes o scrisoare batjocoritoare pentru domnul, dumnezeul lui israel, vorbind astfel împotriva lui: „după cum dumnezeii neamurilor celorlalte țări n'au putut să izbăvească pe poporul lor din mina mea, tot așa nici dumnezeul lui ezechia nu va izbăvi pe poporul său din mina mea. slujitorii lui sanherib au strigat cu glas tare în limba evreiască, pentruca să arunce groaza și spaima în poporul din ierusalim, care era pe zid, și să poată pune astfel stăpînire pe cetate. au vorbit despre dumnezeul ierusalimului ca despre dumnezeii popoarelor pămîntului, cari sînt lucrarea minilor omenești. împăratul ezechia și proorocul isaia, fiul lui amot, au început să se roage pentru lucrul acesta și au strigat către cer. atunci domnul a trimes un inger care a nimicit în tabără împăratului asiriei pe toți vitejii, domnitorii și căpeteniile. și împăratul s'a întors rușinat în țara lui. a intrat în casa dumnezeului său, și cei ce ieșiseră din coapsele lui l-au ucis acolo cu sabia. astfel a scăpat domnul pe ezechia și pe locuitorii ierusalimului din mina lui sanherib, împăratul asiriei, și din mina tuturor, și i-a ocrotit împotriva celor ce -i impresurau. mulți au adus domnului daruri în ierusalim, și au adus daruri bogate lui ezechia, împăratul lui iuda, care de atunci s'a înălțat în vremea aceea, ezechia a fost bolnav de moarte. el a făcut o rugăciune domnului. domnul i -a vorbit, și i -a dat un semn. dar ezechia n'a răsplătit binefacerea pe care a primit -o, căci i s'a îngîmfat inima. minia domnului a venit peste el, peste iuda și peste ierusalim. atunci ezechia s'a smerit din mindria lui, împreună cu locuitorii ierusalimului, și minia domnului n'a venit peste ei în timpul vieții lui ezechia. ezechia a avut multe bogății și multă slavă. și -a făcut vistierii de argint, de aur, de pietre scumpe, de mirodenii, de scuturi, și de toate lucrurile cari se pot dori; hambare pentru roadele de grîu, de must și de untdelemn, grajduri pentru tot felul de vite, și staule pentru oi. și -a zidit cetăți, și a avut belșug de boi și de oi; căci dumnezeu îi dăduse multe avuții. tot ezechia a astupat și gura de sus a apelor ghion, și le -a adus în jos spre apus de cetatea lui david. ezechia a izbutit în toate lucrările lui. însă, cînd au trimes căpeteniile babilonului soli la el să întrebe de minunea care avusese loc în țară, dumnezeu l -a părăsit ca să -l încerce, pentruca să cunoască tot ce era în inima lui. celelalte fapte ale lui ezechia, și faptele lui evlavioase, sînt scrise în vedenia proorocului isaia, fiul lui amot, în cartea împăraților lui iuda și israel. ezechia a adormit cu părinții săi, și l-au îngropat în cel mai bun loc al mormintelor fiilor lui david. tot iuda și locuitorii ierusalimului i-au dat cîinste la moarte. și, în locul lui, a domnit fiul său manase.

33

manase avea doisprezece ani cînd a ajuns împărat, și a domnit cincizeci și cinci de ani la ierusalim. el a făcut ce este rău înaintea domnului, după uriciunile neamurilor pe cari le izgonise domnul dinaintea

copiilor lui israel. a zidit iarăş înălţimile pe cari le dărimase tatăl său ezechia, a ridicat altare baalilor, a făcut idoli astarteei, şi s'a închinat înaintea întregii oştiri a cerurilor şi i -a slujit. a zidit altare în casa domnului, măcar că domnul zisese: „în ierusalim va fi numele meu pe vecie.“ a zidit altare întregii oştiri a cerurilor, în cele două curţi ale casei domnului. şi -a trecut fiii prin foc în valea fiilor lui hinom; umbra cu descintece şi vrăjitorii, şi ţinea la el oameni cari chemau duhurile şi cari -i spuneau viitorul. a făcut din ce în ce mai mult ce este rău înaintea domnului, ca să -l minie. a pus chipul cioplit al idolului pe care -l făcuse, în casa lui dumnezeu, despre care dumnezeu spusese lui david şi fiului său solomon: „în casa aceasta, şi în ierusalim, pe care l-am ales din toate seminţiile lui israel îmi voi pune numele pe vecie. u voi mai strămuta pe israel din ţara pe care am dat -o părinţilor voştri, numai să caute să împlinescă tot ce le-am poruncit, după toată legea, învăţăturile şi poruncile date prin moise.“ dar manase a fost pricina că iuda şi locuitorii ierusalimului s'au rătăcit şi au făcut rău mai mult decât neamurile pe cari le nimicise domnul dinaintea copiilor lui israel. domnul a vorbit lui manase şi poporului său, dar ei n'au vrut să asculte. atunci domnul a trimis împotriva lor pe căpeteniile oştirii împăratului asiriei, cari au prins pe manase şi l-au pus în lanţuri. l-au legat cu lanţuri de aramă, şi l-au dus la babilon. cînd a fost la strîmtoare, s'a rugat domnului, dumnezeului lui, şi s'a smerit adînc înaintea dumnezeului părinţilor săi. i -a făcut rugăciuni; şi domnul, lăsîndu-se înduplecat, i -a ascultat cererile, şi l -a adus înapoi la ierusalim în împărăţia lui. şi manase a cunoscut că domnul este dumnezeu. după aceea, a zidit afară din cetate lui david, la apus, spre ghihon în vale, un zid care se întindea pînă la poarta peştilor şi cu care a înconjurat dealul, şi l -a făcut foarte înalt. a pus şi căpetenii de război în toate cetăţile întărite ale lui iuda. a înălţurat din casa domnului dumnezeii străini şi idolul astarteei, a dărimat toate altarele pe cari le zidise pe muntele casei domnului şi la ierusalim, şi le -a aruncat afară din cetate. a aşezat din nou altarul domnului, a adus pe el jertfe de mulţămire şi de laudă, şi a poruncit lui iuda să slujească domnului, dumnezeului lui israel. poporul jertfea tot pe înălţimi, dar numai domnul dumnezeului său. celelalte fapte ale lui manase, rugăciunea lui către dumnezeu lui, şi cuvintele proorocilor, cari i-au vorbit în numele domnului, dumnezeu lui israel, sînt scrise în faptele împăraţilor lui israel. rugăciunea lui şi felul în care l -a ascultat dumnezeu, păcatele şi nelegiuirile lui, locurile unde a zidit înălţimi şi a înălţat idoli astarteei şi chipuri cioplite, înainte de a se smeri, sînt scrise în cartea lui hozaia. manase a adormit cu părinţii săi, şi a fost îngropat în casa lui. şi, în locul lui, a domnit fiul său amon. amon avea douăzeci şi doi de ani cînd a ajuns împărat, şi a domnit doi ani la ierusalim. el a făcut ce este rău înaintea domnului, cum făcuse tatăl său manase. a adus jertfe tuturor chipurilor cioplite pe cari le făcuse tatăl său manase, şi le -a slujit. şi nu s'a smerit înaintea domnului, cum se smerise tatăl său manase, căci amon s'a făcut din ce în ce mai vinovat. slujitorii lui au uneltit împotriva lui, şi l-au omorît în casa

lui. dar poporul ţării a ucis pe toţi cei ce uneltiseră împotriva împăratului amon. şi, în locul lui, poporul ţării a pus împărat pe fiul său iosia.

34

iosia avea opt ani cînd a ajuns împărat, şi a domnit treizeci şi unu de ani la ierusalim. el a făcut ce este bine înaintea domnului şi a umblat în căile tatălui său david: nu s'a abătut dela ele nici la dreapta nici la stînga. în al optulea an al domniei lui, pe cînd era încă tînăr, a început să caute pe dumnezeul tatălui său david. şi în doisprezecelea an, a început să curăţească iuda şi ierusalimul de înălţimi, de idoli astarteei, de chipuri cioplite şi de chipuri turnate. au dărimat înaintea lui altarele baalilor, şi au tăiat stilpii închinaţi soarelui, cari erau deasupra lor; a sfărîmat idoli astarteei, chipurile cioplite şi chipurile turnate, le -a făcut praf, a presărat praful pe mormintele celor ce le aduseseră jertfe, şi a ars oasele preoţilor pe altarele lor. astfel a curăţit iuda şi ierusalimul. în cetăţile lui manase, lui efraim, lui simeon, şi chiar lui neftali, pretutindenii, în mijlocul dărimăturilor lor, a dărimat altarele, a făcut bucăţi idoli astarteei şi chipurile cioplite, le -a făcut praf, şi a tăiat toţi stilpii închinaţi soarelui în toată ţara lui israel. apoi s'a întors la ierusalim. în al optsprezecelea an al domniei lui, după ce curăţit ţara şi casa, a trimes pe şafan, fiul lui atalia, pe maseia, căpetenia cetăţii şi pe ioah, fiul lui ioahaz, arhivarul, să dregă casa domnului, dumnezeului său. s'au dus la marele preot hilchia, şi au dat argintul adus în casa lui dumnezeu, pe care -l strînseseră leviţii păzitori ai pragului, dela manase şi efraim, şi dela toată cealaltă parte a lui israel, şi dela tot iuda şi beniamin şi dela locuitorii ierusalimului. l-au dat în minile meşterilor însărcinaţi cu facerea lucrării în casa domnului. aceştia l-au dat lucrătorilor cari munceau la dregerea casei domnului, iar ei l-au dat timplarilor şi zidarilor, ca să cumpere pietre cioplite şi lemne pentru grinzii şi pentru căpşutul clădirilor pe cari le stricaseră împărăţii lui iuda. amenii aceştia au lucrat cinstit în lucrul lor. erau puşi supt privegherea lui iahat şi obadia, leviţi din fiii chehatitilor. toţi aceia dintre leviţi, cari ştiau să cînte bine, vegheau asupra lucrărilor şi cîrmuiau pe toţi lucrătorii cari aveau de făcut felurite lucrări. mai erau şi alţi leviţi, logofeţi, dregători şi uşieri. în clipa cînd au scos argintul care fusese adus în casa domnului, preotul hilchia a găsit cartea legii domnului, dată prin moise. atunci hilchia a luat cuvîntul şi a zis logofătului şafan: „am găsit cartea legii în casa domnului.“ şi hilchia a dat lui şafan cartea. şafan a adus împăratului cartea. şi cînd a dat socoteală împăratului, a zis: „slujitorii tăi au făcut tot ce li s'a poruncit. şi l-au dat în minile priveghetorilor şi lucrătorilor.“ logofătul şafan a mai spus împăratului: „preotul hilchia mi -a dat o carte.“ şafan a citit -o înaintea împăratului. cînd a auzit împăratul cuvintele legii, şi -a sfîşiat hainele. şi împăratul a dat următoarea poruncă lui hilchia, lui ahicam, fiul lui şafan, lui abdon, fiul lui mica, lui şafan, logofătul, şi lui asafia, slujitorul îm-

păratului: „duceți-vă și întrebați pe domnul pentru mine și pentru rămășița lui israel și iuda, cu privire la cuvintele cărții acesteia care s'a găsit. căci mare minie s'a vărsat peste noi din partea domnului, pentru că părinții noștri n'au ținut cuvîntul domnului, și n'au împlinit tot ce este scris în cartea aceasta. hilchia și cei trimiși de împărat s'au dus la proorocita hulda, nevasta lui șalum, fiul lui tochehat, fiul lui hasra, stră-jerul veșmintelor. ea locuia la ierusalim, în cealaltă mahala a cetății. după ce au spus ce aveau de spus, ea le -a răspuns: „așa vorbește domnul dumnezeul lui israel: „spuneți omului care v'a trimis la mine: „așa vorbește domnul: „iată, voi trimete nenorociri peste locul acesta și peste locuitorii lui, și anume toate blestemele scrise în cartea care s'a citit înaintea împăratului lui iuda. pentru că m'au părăsit și au adus tămiiie altor dumnezei, miniindu-mă prin toate lucrările minilor lor, minia mea s'a vărsat asupra acestui loc, și nu se va stînge.“ dar să spuneți împăratului lui iuda care v'a trimis să întrebați pe domnul: „așa vorbește domnul, dumnezeul lui israel, cu privire la cuvintele pe cari le-ai auzit: „pentru că ți s'a înduioșat inima, pentru că te-ai smerit înaintea lui dumnezeu, cînd ai auzit cuvintele rostite de el împotriva acestui loc și împotriva locuitorilor lui, pentru că te-ai smerit înaintea mea, pentru că ți-ai sfîșiat hainele și ai plîns înaintea mea, și eu, am auzit, -zice domnul. - iată, te voi strînge lîngă părinții tăi, vei fi adăugat în pace în mormîntul tău și nu vei vedea cu ochii tăi toate nenorocirile pe cari le voi trimete peste locul acesta și peste locuitorii lui.“ ei au adus împăratului răspunsul acesta. împăratul a strîns pe toți bătrînii din iuda și din ierusalim. apoi s'a suit la casa domnului, cu toți oamenii lui iuda și cu locuitorii ierusalimului, cu preoții și leviții, și cu tot poporul, dela cel mai mare pînă la cel mai mic. a citit înaintea lor toate cuvintele cărții legămîntului, care se găsisă în casa domnului. împăratul stătea pe scaunul lui împărătesc, și a încheiat legămînt înaintea domnului, îndatorîndu-se să urmeze pe domnul și să păzească poruncile lui, învățăturile lui, și legile lui, din toată inima și din tot sufletul lui, și să împlinească cuvintele legămîntului, scrise în cartea aceasta. și a făcut să intre în legămînt toți cei ce se aflau la ierusalim și în beniamin, și locuitorii ierusalimului au lucrat după legămîntul lui dumnezeu, legămîntul dumnezeului părinților lor. iosia a îndepărtat toate uriciunile din toate țările copiilor lui israel, și a făcut ca toți cei ce se aflau în israel să slujească domnului, dumnezeului lor. în tot timpul vieții lui, nu s'au abătut dela domnul, dumnezeul părinților lor.

35

iosia a prăznuit paștele în cîntea domnului la ierusalim, și au jertfit paștele în a patrusprezecea zi a lunii întii. a pus pe preoți în slujbele lor, și i -a îmbărbătat la slujba casei domnului. a zis leviților, cari învățau pe tot israel și cari erau închinați domnului: „puneți chivotul sfînt în casa pe care a zidit -o solomon, fiul lui david, împăratul lui israel. n'aveți să -l mai purtați pe umeri. slujiți acum domnului, dumnezeului vostru, și poporului său, israel. pregătiți-

vă, după casele voastre pămîntesti, după cetele voastre, cum au rînduit prin scris david, împăratul lui israel, și fiul său solomon. luați-vă locurile în sfîntul locaș, după felurile case pămîntesti ale fraților voștri, fiii poporului, și după înșiruirea caselor pămîntesti ale leviților. jertfiți paștele, sfînțiți-vă, și pregătiți-le pentru frații voștri, întocmai după cuvîntul domnului, rostit prin moise.“ iosia a dat oamenilor poporului, tuturor celor ce se aflau acolo, miei și capre în număr de treizeci de mii, toți pentru paște, și trei mii de boi. aceștia au fost luați din averile împăratului. căpeteniile lui au făcut de bună voie un dar poporului, preoților și leviților. hilchia, zaharia și iehiel, mai marii casei lui dumnezeu, au dat preoților, pentru paște, două mii șase sute de miei și trei sute de boi. conania, șemaia și netaneel, frații săi, hasabab, iel și iozabad, capii leviților, au dat leviților, pentru paște, cinci mii de miei și cinci sute de boi. astfel s'a întocmit slujba, și preoții și leviții și-au luat locul, după cetele lor, după porunca împăratului. au jertfit paștele. preoții au stropit single pe care -l luau din mina leviților, și leviții au jupuit vitele de piele. au pus deoparte arderile de tot, ca să le dea cetele caselor pămîntesti ale oamenilor din popor, ca să le aducă domnului, cum este scris în cartea lui moise. tot așa au făcut și cu boii. au fierț paștele la foc, după orînduială, și au fierț lucrurile sfînte în cazane, cîldări și tigăi. și le-au împărțit în grabă la tot poporul. apoi au pregătit ce era pentru ei și pentru preoți, căci preoții, fiii lui aaron, au avut treabă pînă noaptea cu aducerea arderilor de tot și a grăsimilor. de aceia au pregătit leviții pentru ei și pentru preoți, fiii lui aaron. cîntăreții, fiii lui asaf, stăteau la locul lor, după rînduiala lui david, lui asaf, lui heman, și lui iedutun, văzătorul împăratului. ușerii deasemenea erau la fiecare ușă. n'au avut nevoie să se abată dela slujba lor, căci frații lor leviții au pregătit ce era pentru ei. astfel a fost întocmită în ziua aceea toată slujba domnului, ca să prăznuiască paștele și să aducă arderile de tot pe altarul domnului, după porunca împăratului iosia. copiii lui israel, cari se aflau acolo, au prăznuit paștele în acelaș timp și sărbătorea azimilor șapte zile. icio sărbătorea a paștelor nu mai fusese prăznuită ca aceasta în israel din zilele proorocului samuel. și niciunul din împărății lui israel nu mai prăznuiască paște ca cele pe cari le-au prăznuit iosia, preoții și leviții, tot iuda și israelul cari se aflau acolo, și locuitorii ierusalimului. în al optsprezecelea an al domniei lui iosia au fost prăznuite paștele acestea. după toate aceste lucruri, după ce a dres iosia casa domnului, neco, împăratul egiptului, s'a suit să lupte împotriva carchemișului pe eufrat. iosia i -a ieșit înainte. și neco i -a trimis soli să -i spună: „ce am eu cu tine, împăratul lui iuda? nu împotriva ta vin astăzi; ci împotriva unei case cu care sînt în război. și dumnezeu mi -a spus să mă grăbesc. nu te împotrivi lui dumnezeu, care este cu mine, ca să nu te nimicească.“ dar iosia nu s'a întors dela el, ci și -a schimbat hainele, ca să lupte împotriva lui, fără să asculte cuvintele lui neco, cari veneau din gura lui dumnezeu. a înaintat la luptă în valea meghido. arcașii au tras asupra împăratului iosia, și împăratul a zis slujitorilor săi: „luați-mă, căci sînt greu rănit.“ slujitorii l-au luat din car, l-au pus într'un alt car al lui,

și l-au adus la ierusalim. a murit, și a fost îngropat în mormintul părinților săi. tot iuda și ierusalimul au plîns pe iosia. ieremia a făcut un cîntec de jale pentru iosia. toți cîntăreții și toate cîntărețele au vorbit de iosia în cîntecele lor de jale pînă în ziua de azi, și au ajuns o datină în israel. cîntările acestea sînt scrise în „cîntecele de jale.” celelalte fapte ale lui iosia, și faptele lui evlavioase, făcute așa cum poruncește legea domnului, cele dintii și cele de pe urmă fapte ale lui, sînt scrise în cartea împăraților lui israel și iuda.

36

poporul țării a luat pe ioahaz, fiul lui iosia, și l-a pus împărat în locul tatălui său la ierusalim. ioahaz avea douăzeci și trei de ani cînd a ajuns împărat, și a domnit trei luni la ierusalim. împăratul egiptului l-a dat jos de pe scaunul de domnie în ierusalim, și a pus peste țară un bir de o sută de talanți de argint și de un talant de aur. împăratul egiptului a pus împărat peste iuda și peste ierusalim pe eliachim, fratele lui ioahaz, și i -a schimbat numele în ioiachim. neco a luat pe fratele său ioahaz, și l-a dus în egipt. ioiachim avea douăzeci și cinci de ani cînd a ajuns împărat, și a domnit unsprezece ani la ierusalim. el a făcut ce este rău înaintea domnului, dumnezeului său. ebucadnețar, împăratul babilonului, s'a suit împotriva lui, și l -a legat cu lanțuri de aramă ca să -l ducă la babilon. ebucadnețar a dus la babilon unelte din casa domnului, și le -a pus în casa lui în babilon. celelalte fapte ale lui ioiachim, uriciunile pe care le -a săvîrșit, și răul ce se afla în el, sînt scrise în cartea împăraților lui israel și iuda. și, în locul lui, a domnit fiul său ioiachin. ioiachin avea opt ani cînd a ajuns împărat, și a domnit trei luni și zece zile la ierusalim. el a făcut ce este rău înaintea domnului. în anul următor, împăratul nebuchadnețar l -a dus la babilon împreună cu uneltele scumpe ale casei domnului. și a pus împărat peste iuda și peste ierusalim pe zedechia, fratele lui ioiachin. zedechia avea douăzeci și unu de ani cînd a ajuns împărat, și a domnit unsprezece ani la ierusalim. el a făcut ce este rău înaintea domnului, dumnezeului său; și nu s'a smerit înaintea proorocului ieremia, care -i vorbea din partea domnului. s'a răscolat chiar împotriva împăratului nebuchadnețar, care -l pusese să jure pe numele lui dumnezeu. și -a întepenit grumazul și și -a învîrtoșat inima, pînă acolo încît nu s'a întors la domnul, dumnezeul lui israel. toate căpeteniile preoților și poporul au înmulțit și ei fărădelegile, după toate uriciunile neamurilor; și au pîngărit casa domnului, pe care o sfințise el în ierusalim. domnul, dumnezeul părinților lor, a dat din vreme trimișilor săi însărcinarea să -i înștiințeze, căci voia să cruțe pe poporul său și locașul său. dar ei și-au bătut joc de trimeșii lui dumnezeu, i-au nesocotit cuvintele, și au ris de proorociei lui, pînă cînd minia domnului împotriva poporului său a ajuns fără leac. atunci domnul a făcut să se suie împotriva lor împăratul haldeilor, și a ucis cu sabia pe tinerii lor în casa locașului lor celui sfînt. n'a cruțat nici pe tinăr, nici pe tinără, nici pe bătrîn, nici pe omul girbov supt povara perilor albi, ci a dat totul în mina lui. ebucadnețar a dus la babilon toate uneltele din casa domnu-

lui, mari și mici, vistieriile casei domnului, și vistieriile împăratului și ale căpeteniilor lui. au ars casa lui dumnezeu, au dărîmat zidurile ierusalimului, au pus foc tuturor caselor lui și au nimicit toate lucrurile scumpe. pe cei ce au scăpat de sabie, nebuchadnețar i -a dus prinși la babilon. ei i-au fost supuși, lui și fiilor lui, pînă la stăpînirea împărăției perșilor, ca să se împlinească cuvîntul domnului rostit prin gura lui ieremia; pînăce țara și -a ținut sabatele ei și s'a odihnit tot timpul cît a fost pustiită, pînă la împlinirea celor șaptezeci de ani. în cel dintii an al lui cir, împăratul perșilor, ca să se împlinească cuvîntul domnului rostit prin gura lui ieremia, domnul a trezit duhul lui cir, împăratul perșilor, care a pus să se facă prin viu grai și prin scris această vestire în toată împărăția lui: „așa vorbește cir, împăratul perșilor: „domnul, dumnezeul cerurilor, mi -a dat toate împărățiile pămîntului, și mi -a poruncit să -i zidesc o casă la ierusalim în iuda. cine dintre voi este din poporul lui? domnul, dumnezeul lui, să fie cu el, și să plece;

pavel, rob al lui isus hristos, chemat să fie apostol, pus deoparte ca să vestească evanghelia lui dumnezeu, pe care o făgăduise mai înainte prin prorocii săi în sfintele scripturi. ea privește pe fiul său, născut din sămînța lui david, în ce privește trupul, iar în ce privește duhul sfințeniei dovedit cu putere că este fiul lui dumnezeu, prin învierea morților; adică pe isus hristos, domnul nostru, prin care am primit harul și apostolia, ca să aducem, pentru numele lui, la ascultarea credinței pe toate neamurile, între cari sințeti și voi, cei chemați să fiți ai lui isus hristos. deci, vouă tuturor, cari sințeti prea iubiți ai lui dumnezeu în roma, chemați să fiți sfinți: har și pace dela dumnezeu, tatăl nostru, și dela domnul isus hristos! mai întâi mulțămesc dumnezeului meu, prin isus hristos, pentru voi toți, căci credința voastră este vestită în toată lumea. dumnezeu, căruia îi slujesc în duhul meu, în evanghelia fiului său, îmi este martor că vă pomenesc neîncetat în rugăciunile mele, și cer totdeauna ca, prin voia lui dumnezeu, să am înșirșit fericirea să vin la voi. căci doresc să vă văd, ca să vă dau vreun dar duhovnicesc pentru întărirea voastră, sau mai degrabă, ca să ne îmbărbătam laolaltă în mijlocul vostru, prin credință, pe care o avem împreună, și voi și eu. u vreau să nu știți, fraților, că, de mulțiori am avut de gînd să vin la voi, ca să culeg vreun rod printre voi, ca printre celelalte neamuri, dar am fost împedat pînă acum. eu sint dator și grecilor și barbarilor, și celor învățați și celor neînvațați. astfel, în ce mă privește pe mine, am o vie dorință să vă vestesc evanghelia vouă celor din roma. căci mie nu mi -e rușine de evanghelia lui hristos; fiindcă ea este puterea lui dumnezeu pentru mintuirea fiecăruia care crede: întâi a iudeului, apoi a grecului; deoarece în ea este descoperită o neprihănire, pe care o dă dumnezeu, prin credință și care duce la credință, după cum este scris: „cel neprihănit va trăi prin credință.” minia lui dumnezeu se descopere din cer împotriva oricărei necinstiri a lui dumnezeu și împotriva oricărei nelegiuri a oamenilor, cari înădușe adevărul în nelegiuirea lor. fiindcă ce se poate cunoaște despre dumnezeu, le este descoperit în ei, căci le -a fost arătat de dumnezeu. în adevăr, însușirile nevăzute ale lui, puterea lui vecinică și dumnezeirea lui, se văd lămurit, dela facerea lumii, cînd te uiți cu băgare de seamă la ele în lucrurile făcute de el. așa că nu se pot desvinovăți; fiindcă, măcar că au cunoscut pe dumnezeu, nu l-au proslăvit ca dumnezeu, nici nu i-au mulțăm; ci s'au datat la gîndiri deșarte, și inima lor fără pricepere s'a întunecat. s'au fălit că sint înțelepți, și au inebunit; și au schimbat slava dumnezelui nemuritor într-o icoană care seamănă cu omul muritor, păsări, dobitoace cu patru picioare și tiritoare. de aceea, dumnezeu i -a lăsat pradă necurăției, să urmeze poftele inimilor lor; așa că își necinstesc singuri trupurile; căci au schimbat în mîncină adevărul lui dumnezeu, și au slujit și s'au închinat făpturii în locul făcătorului, care este binecuvîntat în vecii amin. din pricina aceasta, dumnezeu i -a lăsat în voia unor patimi scirboase; căci femeile lor au schimbat întrebuințarea firească a

lor într'una care este împotriva firii; tot astfel și bărbații, au părăsit întrebuințarea firească a femeii, s'au aprins în poftele lor unii pentru alții, au săvîrșit parte bărbătească cu parte bărbătească lucruri scirboase, și au primit în ei înșiși plata cuvenită pentru rătăcirea lor. fiindcă n'au căutat să păstreze pe dumnezeu în cunoștința lor, dumnezeu i -a lăsat în voia minții lor blestemate, ca să facă lucruri neîngăduite. astfel au ajuns plini de ori ce fel de nelegiuire, de curvie, de viclenie, de lăcomie, de răutate; plini de pizmă, de uciderie, de cămătuire, de înșelăciune, de porniri răutăcioase; sint șoptitori, birfitori, uritori de dumnezeu, obraznici, trușai, lăudaroși, născocitori de rele, neascultători de părinți, fără pricepere, călcători de cuvînt, fără dragoste firească, neînduplecați, fără milă. și, măcar că știu hotărîrea lui dumnezeu, că cei ce fac asemenea lucruri, sint vrednici de moarte, totuși, ei nu numai că le fac, dar și găsesc de buni pe cei ce le fac.

2

asa dar, omule, oricine ai fi tu, care, judeci pe altul, nu te poți desvinovăți; căci prin faptul că judeci pe altul, te osîndești singur; fiindcă tu, care judeci pe altul, faci aceleași lucruri. știm, în adevăr, că judecata lui dumnezeu împotriva celor ce săvîrșesc astfel de lucruri, este potrivită cu adevărul. și crezi tu, omule, care judeci pe cei ce săvîrșesc astfel de lucruri, și pe cari le faci și tu, că vei scăpa de judecata lui dumnezeu? sau disprețuiești tu bogățiile bunătății, îngăduinței și îndelungei lui răbdări? nu vezi tu că bunătatea lui dumnezeu te îndeamnă la pocăință? dar, cu împietrirea inimii tale, care nu vrea să se pocăiască, îți aduni o comoară de minie pentru ziua miniei și a arătării dreptei judecăți a lui dumnezeu, care va răsplăti fiecăruia după faptele lui. și anume, va da viața vecinică celor ce, prin stăruința în bine, caută slava, cinstea și nemurirea; și va da minie și urgie celor ce, din duh de gilceavă, se împotrivesc adevărului și ascultă de nelegiuire. ecaz și strimtorare va veni peste orice suflet omenesc care face răul: întâi peste iudeu, apoi peste grec. slavă, cînstă și pace va veni însă peste oricine face binele: întâi peste iudeu, apoi peste grec. căci înaintea lui dumnezeu nu se are în vedere fața omului. toți ceice au păcătuit fără lege, vor pieri fără lege; și toți ceice au păcătuit avînd lege, vor fi judecați după lege. pentrucă nu cei ce au lege, sint neprihăniți înaintea lui dumnezeu, ci cei ce împlinesc legea aceasta, vor fi socotiți neprihăniți. cînd neamurile, măcar că n'au lege, fac din fire lucrurile legii, prin aceasta ei, cari n'au o lege, își sint singuri lege; și ei dovedesc că lucrarea legii este scrisă în inimile lor; fiindcă despre lucrarea aceasta mărturisește cugetul lor și gîndurile lor, cari sau se învinovătesc sau se desvinovătesc între ele. și faptul acesta se va vedea în ziua cînd, după evanghelia mea, dumnezeu va judeca, prin isus hristos, lucrurile ascunse ale oamenilor. tu, care te numești iudeu, care te reazimi pe o lege, care te lauzi cu dumnezeul tău, care cunoști voia lui, care știi să faci deosebire între lucruri, pentrucă ești învățat de lege; tu, care te măgulești că ești călăuza orbilor, lumina celor ce sint în întunec, povățuitorul celor fără minte, învățătorul celor neștiutori, pentrucă în

lege ai dreptarul cunoștinței depline și al adevărului; - tu deci, care înveți pe alții, pe tine însuși nu te înveți? tu, care propovăduiești: „să nu furi,” furi? tu care zici: „să nu preacurvești,” preacurvești? tu, căruia ți -e scirbă de idoli, le jăfuești templele? tu, care te fălești cu legea, necinstești pe dumnezeu prin călcarea acestei legi? căci „din pricina voastră este hulit numele lui dumnezeu între neamuri”, după cum este scris. tăierea împrejur, negreșit, este de folos, dacă împlinești legea; dar dacă tu calci legea, tăierea ta împrejur ajunge netăiere împrejur. dacă deci, cel netăiat împrejur păzește poruncile legii, netăierea lui împrejur nu i se va socoti ea ca o tăiere împrejur? cel netăiat împrejur din naștere, care împlinește legea, nu te va osindi el pe tine, care o calci, măcar că ai slova legii și tăierea împrejur? iudeu nu este acela care se arată pe dinafară că este iudeu; și tăiere împrejur nu este aceea care este pe dinafară, în carne. ci iudeu este acela care este iudeu înlăuntru; și tăiere împrejur este aceea a inimii, în duh, nu în slovă; un astfel de iudeu își scoate lauda nu dela oameni, ci dela dumnezeu.

3

care este deci înțietatea iudeului, sau care este folosul tăierii împrejur? ricum, sint mari. și mai întâi de toate, prin faptul că lor le-au fost încredințate cuvintele lui dumnezeu. și ce are a face dacă unii n'au crezut? necredința lor va nimici ea credinșia lui dumnezeu? icidecum! dimpotrivă, dumnezeu s'a fie găsit adevărat și toți oamenii s'a fie găsiți mincinoși, după cum este scris: „ca să fii găsit neprihănit în cuvintele tale, și să ieși biruitor cind vei fi judecat.” dar, dacă nelegiuirea noastră pune în lumină neprihănirea lui dumnezeu, ce vom zice? nu cumva dumnezeu este nedrept cind își deslănțuiește minia? (vorbescîn felul oamenilor.) icidecum! pentrucă, altfel, cum va judeca dumnezeu lumea? și dacă, prin minciuna mea, adevărul lui dumnezeu strălucește și mai mult spre slava lui, de ce mai sînt eu însumi judecat ca păcătoși? și de ce s'au facem răul ca să vină bine din el, cum pretind unii, cari ne vorbesc de rău, că spunem noi? osinda acestor oameni este dreaptă. ce urmează atunci? sintem noi mai buni decit ei? nicidecum. fiindcă am dovedit că toți, fie iudei, fie greci, sint supt păcat, după cum este scris: „nu este nici un om neprihănit, niciunul măcar. u este nici unul care s'a aibă pricepere. nu este nici unul care s'a caute cu tot dinadinsul pe dumnezeu. toți s'au abătut, și au ajuns niște netrebnci. nu este niciunul care s'a facă binele, niciunul măcar. gitlejul lor este un mormint deschis; se slujesc de limbile lor ca să înșele; supt buze au venin de aspidă; gura le este plină de blestem și de amărăciune; au picioarele grabnice să verse sînge; prăpădul și pustiirea sint pe drumul lor; nu cunosc calea păcii; frica de dumnezeu nu este înaintea ochilor lor.” știm însă că tot ce spune legea, spune celor ce sint supt lege, pentruca orice gură s'a fie astupată, și toată lumea s'a fie găsită vinovată înaintea lui dumnezeu. căci nimeni nu va fi socotit neprihănit înaintea lui, prin faptele legii, deoarece prin lege vine cunoștința deplină a păcatului. dar acum s'a arătat o neprihănire (grecește: dreptate), pe care o dă dumnezeu, fără lege-despre ea mărturisesc legea

și proorocii- și anume, neprihănirea dată de dumnezeu, care vine prin credință în isus hristos, pentru toți și peste toți cei ce cred în el. nu este nici o deosebire. căci toți au păcătuit, și sint lipsiți de slava lui dumnezeu. și sint socotiți neprihăniți, fără plată, prin harul său, prin răscumpărarea, care este în hristos isus. pe el dumnezeu l -a rinduit mai dinainte să fie, prin credință în singele lui, o jertfă de ispășire, ca să-și arate neprihănirea lui; căci trecuse cu vederea păcatele dinainte, în vremea în delunge răbdări a lui dumnezeu; pentruca, în vremea de acum, să-și arate neprihănirea lui în așa fel în cit, să fie neprihănit, și totuș să socotească neprihănit pe cel ce crede în isus. unde este dar pricina de laudă? s'a dus. prin ce fel de lege? a faptelor? nu; ci prin legea credinței. pentrucă noi credem că omul este socotit neprihănit prin credință, fără faptele legii. sau, poate, dumnezeu este numai dumnezeu al iudeilor? nu este și al neamurilor? da, este și al neamurilor; deoarece dumnezeu este unul singur și el va socoti neprihăniți, prin credință, pe cei tăiați împrejur, și tot prin credință și pe cei netăiați împrejur. deci, prin credință desființăm noi legea? nicidecum. dimpotrivă, noi întărim legea.

4

ce vom zice dar că a căpătat, prin puterea lui, strămoșul nostru avraam? dacă avraam a fost socotit neprihănit prin fapte, are cu ce să se laude, dar nu înaintea lui dumnezeu. căci ce zice scriptura? „avraam a crezut pe dumnezeu, și aceasta i s'a socotit ca neprihănire.” însă, celui ce lucrează, plata cuvenită lui i se socotește nu ca un har, ci ca ceva datorat; pe cind, celui ce nu lucrează, ci crede în cel ce socotește pe păcătoș neprihănit, credința pe care o are el, îi este socotită ca neprihănire. tot astfel, și david numește fericit pe omul acela, pe care dumnezeu, fără fapte, îl socotește neprihănit. „ferice”, zice el, „de aceia ale căror fără de legi sint iertate, și ale căror păcate sint acoperite! ferice de omul, căruia nu -i ține domnul în seamă păcatul!” fericea aceasta este numai pentru cei tăiați împrejur sau și pentru cei netăiați împrejur? căci zicem că lui avraam credința „i -a fost socotită ca neprihănire.” dar cum i -a fost socotită? după, sau înainte de tăierea lui împrejur? nu cind era tăiat împrejur, ci cind era netăiat împrejur. apoi a primit ca semn tăierea împrejur, ca o pecete a acelei neprihăniri, pe care o căpătase prin credință, cind era netăiat împrejur. și aceasta, pentru ca să fie tatăl tuturor celor cari cred, măcar că nu sint tăiați împrejur; ca, adică, să li se socotească și lor neprihănirea aceasta; și pentru ca să fie și tatăl celor tăiați împrejur, adică al acelor cari, nu numai că sint tăiați împrejur, dar și calcă pe urmele credinței aceleia, pe care o avea tatăl nostru avraam, cind nu era tăiat împrejur. în adevăr, făgăduința făcută lui avraam sau semeiniei lui, că va moșteni lumea, n'a fost făcută pe temeiul legii, ci pe temeiul acelei neprihăniri, care se capătă prin credință. căci, dacă moștenitori sint ceice se țin de lege, credința este zădarnică, și făgăduința este nimicită; pentrucă legea aduce minie; și unde nu este o lege, acolo nu este nici călcare de lege. deaceia moștenitori sint ceice se fac prin credință, pentruca să fie prin har,

și pentruca făgăduința să fie cheazăuită pentru toată sămînța lui avraam: nu numai pentru sămînța aceea care este supț lege, ci și pentru sămînța aceea care are credința lui avraam, tatăl nostru al tuturor, dupăcum este scris: „te-am rînduit să fii tatăl multor neamuri.” el, adică, este tatăl nostru înaintea lui dumnezeu, în care a crezut, care înviază morții, și care cheamă lucrurile cari nu sînt, ca și cum ar fi. ădăjduind împotriva oricărei nădejdi, el a crezut, și astfel a ajuns tatăl multor neamuri, dupăcum i se spuse: „așa va fi sămînța ta.” și, fiindcă n’a fost slab în credință, el nu s’a uitat la trupul său, care era îmbătrînit, -avea aproape o sută de ani, -nici la faptul că sara nu mai putea să aibă copii. el nu s’a îndoit de făgăduința lui dumnezeu, prin necredință, ci, întărit prin credința lui, a dat slavă lui dumnezeu, deplin încredințat că el ce făgăduiește, poate să și împlinească. de aceea credința aceasta „i -a fost socotită ca neprihănire.” dar nu numai pentru el este scris că „i -a fost socotită ca neprihănire”; ci este scris și pentru noi, căroră de asemenea ne va fi socotită, nouă celor ce credem în cel ce a înviat din morți pe isus hristos, domnul nostru, care a fost dat din pricina fărădelegilor noastre, și a înviat din pricină că am fost socotiți neprihăniți.

5

deci, fiindcă sîntem socotiți neprihăniți, prin credință, avem (sau: să avem.) pace cu dumnezeu, prin domnul nostru isus hristos. lui îi datorăm faptul că, prin credință, am intrat în această stare de har, în care sîntem; și ne bucurăm în nădejdea slavei lui dumnezeu. ba mai mult, ne bucurăm chiar și în necazurile noastre; căci știm că necazul aduce răbdare, răbdarea aduce biruință în încercare, iar biruința aceasta aduce nădejdea. însă nădejdea aceasta nu înșală, pentrucă dragostea lui dumnezeu a fost turnată în inimile noastre prin duhul sfînt, care ne -a fost dat. căci, pe cînd eram noi încă fără putere, hristos, la vremea cuvenită a murit pentru cei nelegiuiți. pentru un om neprihănit cu greu ar muri cineva; dar pentru binefăcătorul lui, poate că s’ar găsi cineva să moară. dar dumnezeu își arată dragostea față de noi prin faptul că, pe cînd eram noi încă păcătoși, hristos a murit pentru noi. deci, cu atît mai mult acum, cînd sîntem socotiți neprihăniți, prin singele lui, vom fi mîntuiți prin el de minia lui dumnezeu. căci, dacă atunci cînd eram vrăjmași, am fost împăcați cu dumnezeu, prin moartea fiului său, cu mult mai mult acum, cînd sîntem împăcați cu el, vom fi mîntuiți prin viața lui. și nu numai atît, dar ne și bucurăm în dumnezeu, prin domnul nostru isus hristos, prin care am căpătat împăcarea. de aceea, după cum printr’un singur om a intrat păcatul în lume, și prin păcat a intrat moartea, și astfel moartea a trecut asupra tuturor oamenilor, din pricină că toți au păcătuit... (căci înainte de lege păcatul era în lume. dar păcatul nu este ținut în seamă cită vreme nu este o lege. totuș moartea a domnit, dela adam pînă la moise, chiar peste ceie nu păcătuiseră printr’o călcare de lege asemănătoare cu a lui adam, care este o icoană preînchipuitoare a celui care avea să vină. dar cu darul fără plată nu este ca și cu greșala; căci, dacă

prin greșala unuia singur, cei mulți au fost loviți cu moartea, apoi cu mult mai mult harul lui dumnezeu și darul, pe care ni l -a făcut harul acesta într’un singur om, adică în isus hristos, s’au dat din belșug celor mulți. și darul fără plată nu vine ca printr’acel unul care a păcătuit; căci judecata venită dela unul, a adus osîndă; dar darul fără plată venit în urma multor greșeli a adus o hotărîre de iertare. dacă deci, prin greșala unuia singur, moartea a domnit prin el singur, cu mult mai mult ceie primesc, în toată plînatatea, harul și darul neprihănirii, vor domni în viață prin acel unul singur, care este isus hristos!) ...astfel dar, după cum printr’o singură greșală, a venit o osîndă, care a lovit pe toți oamenii, tot așa, printr’o singură hotărîre de iertare a venit pentru toți oamenii o hotărîre de neprihănire care dă viața. căci, după cum prin neascultarea unui singur om, cei mulți au fost făcuți păcătoși, tot așa, prin ascultarea unui singur om, cei mulți vor fi făcuți neprihăniți. ba încă și legea a venit pentruca să se înmulțească greșala; dar unde s’a înmulțit păcatul, acolo harul s’a înmulțit și mai mult; pentruca, după cum păcatul a stăpînit dînd moartea, tot așa și harul să stăpînească dînd neprihănirea, ca să dea viața vecinică, prin isus hristos, domnul nostru.

6

ce vom zice dar? să păcătuim mereu, ca să se înmulțească harul? icidecum! noi, cari am murit față de păcat, cum să mai trăim în păcat? u știți că toți cîți am fost botezați în isus hristos, am fost botezați în moartea lui? oi deci, prin botezul în moartea lui, am fost îngropați împreună cu el, pentruca, după cum hristos a înviat din morți, prin slava tatălui, tot așa și noi să trăim o viață nouă. în adevăr, dacă ne-am făcut una cu el, printr’o moarte asemănătoare cu a lui, vom fi una cu el și printr’o înviere asemănătoare cu a lui. știm bine că omul nostru cel vechi a fost răstîgnit împreună cu el, pentruca trupul păcatului să fie desbrăcat de puterea lui, în așa fel ca să nu mai fim robi ai păcatului; căci cine a murit, de drept, este izbăvit de păcat. acum, dacă am murit împreună cu hristos, credem că vom și trăi împreună cu el, întrucît știm că hristosul înviat din morți, nu mai moare: moartea nu mai are nici o stăpînire asupra lui. fiindcă prin moartea de care a murit, el a murit pentru păcat, odată pentru totdeauna; iar prin viața pe care o trăiește, trăiește pentru dumnezeu. tot așa și voi înșivă, socotiți-vă morți față de păcat, și vii pentru dumnezeu, în isus hristos, domnul nostru. deci, păcatul să nu mai domnească în trupul vostru muritor, și să nu mai ascultați de poftele lui. să nu mai dați în stăpînirea păcatului mădularile voastre, ca niște unelte ale nelegiurii; ci dați-vă pe voi înșivă lui dumnezeu, ca vii, din morți cum erați; și dați lui dumnezeu mădularile voastre, ca pe niște unelte ale neprihănirii. căci păcatul nu va mai stăpîni asupra voastră, pentrucă nu sînteți supț lege, ci supț har. ce urmează de aici? să păcătuim pentrucă nu mai sîntem supț lege ci supț har? nicidecum. u știți că, dacă vă dați robi cuiva, ca să -l ascultați, sînteți robii aceluia de care ascultați, fie că este vorba de păcat, care duce

la moarte, fie că este vorba de ascultare, care duce la neprihănire? dar mulțămiri fie aduse lui Dumnezeu, pen­trucă, după ce ați fost robi ai păcatului, ați ascultat acum din inimă de dreptarul învățării, pe care ați primit -o. și prin chiar faptul că ați fost izbăviți de sub păcat, v'ați făcut robi ai neprihănirii. - vorbesc omenesc, din pricina neputinței firii voastre pămîntești: dupăcum odinioară v'ați făcut mădularile voastre roabe ale necurăției și fărâdelegii, așa că săvîrseați fărâdelegea, tot așa, acum trebuie să vă faceți mădularile voastre roabe ale neprihănirii, ca să ajungeți la sfințirea voastră! căci, atunci cînd erați robi ai păcatului, erați slobozi față de neprihănire. și ce roade aduceați atunci? roade, de cari acum vă este rușine: pen­trucă sfîrșitul acestor lucruri este moartea. dar acum, odată ce ați fost izbăviți de păcat și v'ați făcut robi ai lui Dumnezeu, aveți ca rod sfințirea, iar ca sfîrșit: viața vecinică. fiindcă plata păcatului este moartea: dar darul fără plată al lui Dumnezeu este viața vecinică în isus hristos, domnul nostru.

7

u știți, fraților, -căci vorbesc unor oameni cari cunosc legea-că legea are stăpînire asupra omului cită vreme trăiește el? căci femeia măritată este legată prin lege de bărbatul ei cită vreme trăiește el; dar dacă -i moare bărbatul, este deslegată de legea bărbatului ei. dacă deci, cînd îi trăiește bărbatul, ea se mărită după altul, se va chema preacurvă; dar dacă -i moare bărbatul, este deslegată de lege, așa că nu mai este preacurvă, dacă se mărită după altul. tot astfel, frații mei, prin trupul lui hristos, și voi ați murit în ce privește legea, ca să fiți ai altuia, adică ai celui ce a înviat din morți; și aceasta, ca să aducem roadă pentru Dumnezeu. căci, cînd trăiam supt firea noastră pămîntească, patimile păcatelor, ațitate de lege, lucrau în mădularile noastre, și ne făceau să aducem roade pentru moarte. dar acum, am fost izbăviți de lege, și sîntem morți față de legea aceasta, care ne ținea robi, pen­trucă să slujim lui Dumnezeu într'un duh nou, iar nu după vechea slovă. deci ce vom zice? legea este ceva păcătos? nici de cum! dimpotrivă, păcatul nu l-am cunoscut decît prin lege. de pildă, n'aș fi cunoscut pofta, dacă legea nu mi-ar fi spus: „să nu poftesci!” apoi păcatul a luat prilejul, și a făcut să se nască în mine prin porunca tot felul de pofte; căci fără lege, păcatul este mort. dinioară, fiindcă eram fără lege, trăiam; dar cînd a venit porunca, păcatul a înviat, și eu am murit. și porunca, ea, care trebuia să-mi dea viața, mi -a pricuiuit moartea. pen­trucă păcatul a luat prilejul prin ea m'a amăgit, și prin însăș, porunca aceasta m'a lovit cu moartea. așa că legea, negreșit, este sfință, și porunca este sfință, dreaptă și bună. atunci, un lucru bun mi -a dat moartea? nicidecum. dar păcatul, tocmai ca să iasă la iveală ca păcat, mi -a dat moartea printr'un lucru bun, pen­trucă păcatul să se arate afară din cale de păcătos, prin faptul că se slujea de aceeaș poruncă. știm, în adevăr, că legea este duhovnicească: dar eu sînt pămîntesc, vindut rob păcatului. căci nu știu ce fac: nu fac ce vreau, ci fac ce urăsc. acum, dacă fac ce nu vreau, mărturisesc prin aceasta că legea este bună. și atunci, nu mai sînt eu cel ce face lucrul acesta, ci pă-

catul care locuiește în mine. știu, în adevăr, că nimic bun nu locuiește în mine, adică în firea mea pămîntească, pen­trucă, ce -i drept, am voința să fac binele, dar n'am puterea să -l fac. căci binele, pe care vreau să -l fac, nu -l fac, ci răul, pe care nu vreau să -l fac, iacă ce fac! și dacă fac ce nu vreau să fac, nu mai sînt eu cel ce face lucrul acesta, ci păcatul care locuiește în mine. găsesc dar în mine legea aceasta: cînd vreau să fac binele, răul este lipit de mine. fiindcă, după omul din lăuntru imi place legea lui Dumnezeu; dar vîd în mădularile mele o altă lege, care se luptă împotriva legii primite de mintea mea, și mă ține rob legii păcatului, care este în mădularile mele. , nenorocitul de mine! cine mă va izbăvi de acest trup de moarte?... mulțămiri fie aduse lui Dumnezeu, prin isus hristos, domnul nostru!... astfel dar, cu mintea, eu slujesc legii lui Dumnezeu; dar cu firea pămîntească, slujesc legii păcatului.

8

acum dar nu este nici o osîndire pentru ceice sînt în hristos isus, cari nu trăiesc după îndemnul firei pămîntești, ci după îndemnul duhului. în adevăr, legea duhului de viață în hristos isus, m'a izbăvit de legea păcatului și a morții. căci-lucru cu neputință legii, intrucît firea pămîntească (grecește: carnea, aici și peste tot unde e „firea pămîntească“.) o făcea fără putere-dumnezeu o osîndit păcatul în firea pămîntească, trimetînd, din pricina păcatului, pe însuș fiul său într'o fire asemănătoare cu a păcatului, pen­trucă porunca legii să fie împlinită în noi, cari trăim nu după îndemnul firei pămîntești, ci după îndemnul duhului. în adevăr, ceice trăiesc după îndemnul firei pămîntești, umblă după lucrurile firei pămîntești; pe cînd cei ce trăiesc după îndemnul duhului, umblă după lucrurile duhului. și umblarea după lucrurile firei pămîntești, este moarte, pe cînd umblarea după lucrurile duhului este viață și pace. fiindcă umblarea după lucrurile firei pămîntești este vrăjmășie împotriva lui Dumnezeu, căci, ea nu se supune legii lui Dumnezeu, și nici nu poate să se supună. deci, ceice sînt pămîntești, nu pot să placă lui Dumnezeu. voi însă nu mai sînteți pămîntești, ci duhovnicești, dacă duhul lui Dumnezeu locuiește în adevăr în voi. dacă n'are cineva duhul lui hristos, nu este al lui. și dacă hristos este în voi, trupul vostru, da, este supus morții, din pricina păcatului; dar duhul vostru este viu, din pricina neprihănirii. și dacă duhul celui ce a înviat pe isus dintre cei morți locuiește în voi, cel ce a înviat pe hristos isus din morți, va învia și trupurile voastre muritoare, din pricina duhului său, care locuiește în voi. așa dar, fraților, noi nu mai datorăm nimic firii pămîntești, ca să trăim după îndemnul ei. dacă trăiți după îndemnul ei, veți muri; dar dacă, prin duhul, faceți să moară faptele trupului, veți trăi. căci toți ceice sînt călăuziți de duhul lui Dumnezeu sînt fii ai lui Dumnezeu. și voi n'ați primit un duh de robie, ca să mai aveți frică; ci ați primit un duh de înfiere, care ne face să strigăm: „ava! adică: tată!” însuș duhul adevărește împreună cu duhul nostru că sîntem copii ai lui Dumnezeu. și, dacă sîntem copii, sîntem și moștenitori:

moștenitori ai lui Dumnezeu, și împreună moștenitori cu hristos, dacă suferim cu adevărat împreună cu el, ca să fim și proslăviți împreună cu el. eu socotesc că suferințele din vremea de acum nu sînt vrednice să fie puse alături cu slava viitoare, care are să fie descoperită față de noi. de asemenea, și firea așteaptă cu o dorință infocată descoperirea fiilor lui Dumnezeu. căci firea a fost supusă deșertăciunii-nu de voie, ci din pricina celui ce a supus -o-cu nădejdea însă, că și ea va fi izbăvită din robia stricăciunii, ca să aibă parte de slobozenia slavei copiilor lui Dumnezeu. dar știm că pînă în ziua de azi, toată firea suspină și suferă durerile nașterii. și nu numai ea, dar și noi, cari avem cele dintîi roade ale duhului, suspinăm în noi, și așteptăm înfierea, adică răsumpărarea trupului nostru. căci în nădejdea aceasta am fost mințuiți. dar o nădejde care se vede, nu mai este nădejde: pentru că ce se vede, se mai poate nădăjdui? pe cînd, dacă nădăjduim ce nu vedem, așteptăm cu răbdare. și tot astfel și duhul ne ajută în slăbiciunea noastră: căci nu știm cum trebuie să ne rugăm. dar însuș duhul mijlocește pentru noi cu suspine negrăite. și cel ce cercetează inimile, știe care este năzuința duhului; pentru că el mijlocește pentru sfinți după voia lui Dumnezeu. de altă parte, știm că toate lucrurile lucrează împreună spre binele celor care iubesc pe Dumnezeu, și anume, spre binele celor care sînt chemați după planul său. căci pe aceia, pe cari i -a cunoscut mai dinainte, i -a și hotărît mai dinainte să fie asemenea chipului fiului său, pentru că el să fie cel întîi născut dintre mai mulți frați. și pe aceia pe cari i -a hotărît mai dinainte, i -a și chemat; și pe aceia pe cari i -a chemat, i -a și socotit neprihăniți; iar pe aceia pe cari i -a socotit neprihăniți, i -a și proslăvit. deci, ce vom zice noi în fața tuturor acestor lucruri? dacă Dumnezeu este pentru noi, cine va fi împotriva noastră? el, care n'a cruțat nici chiar pe fiul său, ci l -a dat pentru noi toți, cum nu ne va da fără plată, împreună cu el, toate lucrurile? cine va ridica pîră împotriva aleșilor lui Dumnezeu? Dumnezeu este acela, care -i socotește neprihăniți: cine -i va osîndi? hristos a murit! ba mai mult, el a și înviat, stă la dreapta lui Dumnezeu, și mijlocește pentru noi! cine ne va despărți pe noi de dragostea lui hristos? necazul, sau strimtorarea, sau prigonirea, sau foametea, sau lipsa de îmbrăcăminte, sau primejdia sau sabia? după cum este scris: „din pricina ta sîntem dați morții toată ziua; sîntem socotiți ca niște oi de tăiat.” totuși în toate aceste lucruri noi sîntem mai mult decît biruitori, prin acela care ne -a iubit. căci sînt bine încredințați că nici moartea, nici viața, nici ingerii, nici stăpînirile, nici puterile, nici lucrurile de acum, nici cele viitoare, nici înălțimea, nici adîncimea, nici o altă făptură (sau: zidire.), nu vor fi în stare să ne despartă de dragostea lui Dumnezeu, care este în isus hristos, domnul nostru.

9

spun adevărul în hristos, nu mint; cugetul meu, luminat de duhul sfînt, îmi este martor, că simt o mare întristare, și am o durere necurmată în inimă. căci aproape să doresc să fiu eu însumi anatema, despărțit de hristos, pentru frații mei, rudele mele trușesti.

ei sînt israeliți, au înfierea, slava, legămintele, darea legii, slujba dumnezeiască, făgăduințele, patriarhii, și din ei a ieșit, după trup, hristosul, care este mai pe sus de toate lucrurile, Dumnezeu binecuvîntat în veci. amin! dar aceasta nu înseamnă că a rămas fără putere cuvîntul lui Dumnezeu. căci nu toți cei ce se coboară din israel, sînt israel; și, măcar să sînt sămînța lui avraam, nu toți sînt copiii lui avraam; ci este scris: „în isac vei avea o sămînță, care-ți va purta numele.” acestea înseamnă că nu copiii trușesti sînt copii ai lui Dumnezeu; ci copiii făgăduinței sînt socotiți ca sămînță. căci cuvîntul acesta este o făgăduință: „pe vremea aceasta mă voi întoarce, și sara va avea un fiu.” ba mai mult; tot așa a fost cu rebecca. ea a zămislit doi gemeni numai dela pîrîntele nostru isac. căci, măcar că cei doi gemeni nu se născuseră încă, și nu făcuseră nici bine nici rău, -ca să rămîna în picioare hotărîrea mai dinainte a lui Dumnezeu, prin care se făcea o alegere, nu prin fapte, ci prin cel ce cheamă, -s'a zis rebecii: „cel mai mare va fi rob celui mai mic”; după cum este scris: „pe iacov l-am iubit, iar pe esau l-am urît.” deci ce vom zice? nu cumva este nedreptate în Dumnezeu? nici de cum! căci el a zis lui moise: „voi avea milă de oricine-mi va plăcea să am milă; și mă voi îndura de oricine-mi va plăcea să mă îndur.” așa dar, nu atîrnă nici de cine vrea, nici de cine aleargă, ci de Dumnezeu care are milă. fiindcă scriptura zice lui faraon: „te-am ridicat inadins, ca să-mi arăt în tine puterea mea, și pentruca numele meu să fie vestit în tot pămîntul.” astfel, el are milă de cine vrea și împietrește pe cine vrea. dar îmi vei zice: „atunci de ce mai bagă vină? căci cine poate sta împotriva voiei lui?” dar, mai de grabă, cine ești tu, omule, ca să răspunzi împotriva lui Dumnezeu? nu cumva vasul de lut va zice celui ce l -a făcut: „pentru ce m-ai făcut așa? u este olarul stăpîn pe lutul lui, ca din aceeași frămîntătură de lut să facă un vas pentru o întrebuințare de cînte, și un alt vas pentru o întrebuințare de ocară? și ce putem spune, dacă Dumnezeu, fiindcă voia să-și arate minia și să-și descopere puterea, a suferit cu multă răbdare niște vase ale miniei, făcute pentru peire; și să-și arate bogăția slavei lui față de niște vase ale îndurării, pe cari le -a pregătit mai dinainte pentru slavă (despre noi vorbesc)? astfel, el ne -a chemat nu numai dintre iudei, ci și dintre neamuri, după cum zice în osea: „voi numi, popor al meu, pe cel ce nu era poporul meu, și, 'prea iubită', pe cea care nu era prea iubită. și acolo unde li se zicea: 'voi nu sînteți poporul meu', vor fi numiți fii ai Dumnezeului celui viu.” isaia, de altă parte, strigă cu privire la israel: „chiar dacă numărul fiilor lui israel ar fi ca nisipul mării, numai rămășița va fi mințuită. căci domnul va împlini pe deplin și repede pe pămînt cuvîntul lui. și, cum zisese isaia mai înainte: „dacă nu ne-ar fi lăsat domnul savaot o sămînță, am fi ajuns ca sodoma, și ne-am fi asemănat cu gomora.” deci ce vom zice? neamurile, cari nu umblau după neprihănire, au căpătat neprihănirea și anume neprihănirea care se capătă prin credință; pe cînd israel, care umbla după o lege, care să dea neprihănirea, n'a ajuns la legea aceasta. pentruce? pentru că israel n'a căutat -o prin credință, ci prin fapte. ei s'au lovit de piatră de poticnire, după cum este scris: „iată că pun în sion o piatră de potic-

nire, și o stincă de cădere: și cine crede în el, nu va fi dat de rușine.”

10

fraților, dorința inimii mele și rugăciunea mea către dumnezeu pentru israeliți, este să fie mintuiți. le mărturisesc că ei au rivnă pentru dumnezeu, dar fără pricepere: pentrucă, intrucîi n-au cunoscut neprihănirea, pe care o dă dumnezeu, au căutat să-și pună înainte o neprihănire a lor înșiși, și nu s'au supus astfel neprihănirii, pe care o dă dumnezeu. căci hristos este sfîrșitul legii, pentruca oricine crede în el, să poată căpăta neprihănirea. în adevăr, moise scrie că omul care împlinește neprihănirea, pe care o dă legea, va trăi prin ea. pe cînd iață cum vorbește neprihănirea, pe care o dă credința: „să nu zici în inima ta: „cine se va sui în cerz (să pogoare adică pe hristos din cer). sau: „cine se va pogori în adîncz (să scoale adică pe hristos din morți). ce zice ea deci? „cuvîntul este aproape de tine: în gura ta și în inima ta.” și cuvîntul acesta este cuvîntul credinței, pe care -l propovăduim noi. dacă mărturisești deci cu gura ta pe isus ca domn, și dacă crezi în inima ta că dumnezeu l -a înviat din morți, vei fi mintuit. căci prin credință din inima ta se capătă neprihănirea, și prin mărturisirea cu gura se ajunge la mintuire, după cum zice scriptura: „oricine crede în el, nu va fi dat de rușine.” în adevăr, nu este nici o deosebire între iudeu și grec; căci toți au acelaș domn, care este bogat în îndurare pentru toți cei ce -l cheamă. fiindcă „oricine va chema numele domnului, va fi mintuit.” dar cum vor chema pe acela în care n'au crezut? și cum vor crede în acela, despre care n'au auzit? și cum vor auzi despre el fără propovădător? și cum vor propovădui, dacă nu sint trimesi? după cum este scris: „cit de frumoase sint picioarele celor ce vestesc pacea, ale celor ce vestesc evanghelia; dar nu toți au ascultat de evanghelie. căci isaia zice: „doamne, cine a crezut propovăduirea noastră? astfel, credința vine în urma auzirii; iar auzirea vine prin cuvîntul lui hristos. dar eu întreb: „n'au auzit ei? ba da; căci „glasul lor a răsunat prin tot pămîntul, și cuvintele lor au ajuns pînă la marginile lumii.” dar întreb iarăș: „n'a știut israel lucrul acesta? ba da; căci moise, cel dintîi, zice: „vă voi întărita la pîzmă prin ceea ce nu este neam, vă voi ațîța minia printr-un neam fără pricepere: și isaia merge cu îndrăzneala pînă acolo că zice: „am fost găsit de ceice nu mă căutau; m'am făcut cunoscut celor ce nu întrebau de mine.” pe cînd, despre israel zice: „toată ziua mi-am întins minile spre un norod răzvrătit și împotrivor la vorbă.”

11

întreb dar: „a lepădat dumnezeu pe poporul său? nicidecum! căci și eu sint israelit, din sămînța lui avraam, din semînția lui beniamin. dumnezeu n'a lepădat pe poporul său, pe care l -a cunoscut mai dinainte. nu știți ce zice scriptura, în locul unde vorbește despre ilie? cum se plînge el lui dumnezeu împotriva lui israel, cînd zice: „doamne, pe proorocii tăi i-au omorît, altarele tale le-au surpat; am rămas

eu singur, și caută să-mi ia viața.” dar ce -i răspunde dumnezeu? „mi-am păstrat șapte mii de bărbați, cari nu și-au plecat genunchiul înaintea lui baal.” tot așa, și în vremea de față, este o rămășiță datorită unei alegeri, prin har. și dacă este prin har, atunci nu mai este prin fapte; altmîntrelea, harul n'ar mai fi har. și dacă este prin fapte, nu mai este prin har; altmîntrelea, fapta n'ar mai fi faptă. deci, ce urmează? că israel n'a căpătat ce căuta, iar rămășița aleasă a căpătat; pe cînd ceilalți au fost împietriți, după cum este scris: „dumnezeu le -a dat un duh de adormire, ochi ca să nu vadă, și urechi ca să n'audă, pînă în ziua de astăzi.” și david zice: „masa lor să li se prefacă într -o cursă, într-un laț, într-un prilej de cădere și într -o dreaptă răspătire. să li se întunece ochii ca să nu vadă, și spinarea să le -o ții mereu girbovită.” întreb dar: „s'au poticnit ei ca să cadă? nicidecum! ci, prin alunecarea lor, s'a făcut cu puțință mintuirea neamurilor, ca să facă pe israel gelos; dacă, deci, alunecarea lor a fost o bogăție pentru lume, și paguba lor a fost o bogăție pentru neamuri, ce va fi plînătatea întoarcerii lor? v'o spun vouă, neamurilor: „intrucîi sint apostol al neamurilor, imi slăvesc slujba mea, și ca, dacă este cu puțință, să stîrnesc gelozia celor din neamul meu, și să mintuiesc pe unii din ei. căci, dacă lepădarea lor a adus împăcarea lumii, ce va fi primirea lor din nou, decît viață din morți? iar dacă cele dintîi roade sint sfinte, și plămădeala este sfîntă; și dacă rădăcina este sfîntă, și ramurile sint sfinte. iar dacă unele din ramuri au fost tăiate, și dacă tu, care erai dintr'un măsline sălbatic, ai fost altoit în locul lor, și ai fost făcut părtaș rădăcinii și grăsimii măslinului, nu te fâli față de ramuri. dacă te fâlești, să știi că nu tu ții rădăcina, ci rădăcina te ține pe tine. dar vei zice: „ramurile au fost tăiate, ca să fiu altoit eu.” adevărat: au fost tăiate din pricina necredinței lor, și tu stai în picioare prin credință: nu te îngimfa dar, ci teme-te! căci dacă n'a cruțat dumnezeu ramurile firești, nu te va cruța nici pe tine. uită-te dar la bunătatea și asprimea lui dumnezeu: asprime față de ceice au căzut, și bunătate față de tine, dacă nu încetezi să rămîi în bunătatea aceasta; altmîntrelea, vei fi tăiat și tu. și chiar ei: dacă nu stăruiesc în necredință, vor fi altoiți; căci dumnezeu poate să -i altoiască iarăș. fiindcă, dacă tu, care ai fost tăiat dintr'un măsline, care din fire era sălbatic, ai fost altoit, împotriva firii tale, într'un măsline bun, cu cit mai mult vor fi altoiți ei, cari sint ramuri firești, în măslinele lor? fraților, pentruca să nu vă socotiți singuri înțelepți, nu vreau să nu știți taina aceasta: o parte din israel a căzut într-o împietrire, care va ținea pînă va intra numărul deplin al neamurilor. și atunci tot israelul va fi mintuit, dupăcum este scris: „izbăvitorul va veni din sion, și va îndepărta toate nelegiurile dela iacov. acesta va fi legămîntul, pe care -l voi face cu ei, cînd le voi șterge păcatele.” în ce privește evanghelia, ei sint vrăjmași, și aceasta spre binele vostru; dar în ce privește alegerea, sint iubiți, din pricina părinților lor. căci lui dumnezeu nu -i pare rău de darurile și de chemarea făcută. dupăcum voi odinioară n'ați ascultat de dumnezeu, și dupăcum prin neascultarea lor ați căpătat îndurare acum, tot așa, ei acum n'au ascultat, pentruca, prin îndurarea arătată vouă, să capete și ei îndurare. fiindcă dumnezeu a închis pe toți oamenii

în neascultare, ca să aibă îndurare de toți. , adîncul bogăției, înțelepciunii și științei lui Dumnezeu! cît de nepătrunse sînt judecățile lui, și cît de neînțelese sînt căile lui! și în adevăr, „cine a cunoscut gîndul domnului? sau cine a fost sfteticul lui? cine i -a dat ceva întii, ca să aibă de primit înapoi? din el, prin el, și pentru el sînt toate lucrurile. a lui să fie slava în veci! amin.

12

vă îndemn dar, fraților, pentru îndurarea lui Dumnezeu, să aduceți trupurile voastre ca o jertfă vie, sfîntă, plăcută lui Dumnezeu: aceasta va fi din partea voastră o slujbă duhovnicească. să nu vă potriviți chipului veacului acestuia, ci să vă prefaceți, prin învoirea minții voastre, ca să puteți deosebi bine voia lui Dumnezeu: cea bună, plăcută și desăvîrșită. prin harul, care mi -a fost dat, eu spun fiecăruia dintre voi, să nu aibă despre sine o părere mai înaltă decît se cuvine; ci să aibă simțiri cumpătate despre sine, potrivit cu măsura de credință, pe care a împărțit - o Dumnezeu fiecăruia. căci, dupăcum într'un trup avem mai multe mădulare, și mădularele n'au toate aceași slujbă, tot așa, și noi, cari sîntem mulți, alcătuim un singur trup în hristos; dar, fiecare în parte, sîntem mădulare unii altora. deoarece avem felurite daruri, după harul care ne -a fost dat: cine are darul proorociei, să -l întrebuințeze după măsura credinței lui. cine este chemat la o slujbă, să se țină de slujba lui. cine învață pe alții, să se țină de învățatură. cine îmbărbătează pe alții, să se țină de îmbărbătare. cine dă, să dea cu inimă largă. cine circumiește, să circumiască cu rîvnă. cine face milostenie, s'o facă cu bucurie. dragostea să fie fără prefăcătorie. fie-vă groază de rău, și lipiți-vă tare de bine. iubiți-vă unii pe alții cu o dragoste frățească. în cînte, fiecare să dea înțietate altuia. în sirguință, fiți fără preget. fiți plini de rîvnă cu duhul. slujiți domnului. bucurați-vă în nădejde. fiți răbdători în necaz. stăruii în rugăciune. ajutați pe sfinți, cînd sînt în nevoie. fiți primitori de oaspeți. binecuvîntați pe cei ce vă prigonesc: binecuvîntați și nu blestemați. bucurați-vă cu cei ce se bucură; plîngeți cu cei ce plîng. aveți aceleași simțiminte unii față de alții. nu umblați după lucrurile înalte, ci rămîniți la cele smerite. să nu vă socotiți singuri înțelepți. u întoarceți nimănui rău pentru rău. urmăriți ce este bine, înaintea tuturor oamenilor. dacă este cu putință, întrucît atîrnă de voi, trăiți în pace cu toți oamenii. prea iubiților, nu vă răsbunați singuri; ci lăsați să se răzbune minia lui Dumnezeu; căci este scris: „răzbunarea este a mea; eu voi răsplăti”, zice domnul. dimpotrivă: dacă îi este foarte vrăjmașului tău, dacă -i să mînină; dacă -i este sete, dacă -i să bea; căci dacă vei face astfel, vei grămădi cărbuni aprinși pe capul lui.” u te lăsa biruit de rău, ci biruiește răul prin bine.

13

ricine să fie supus stăpînirilor celor mai înalte; căci nu este stăpînire care să nu vină dela Dumnezeu. și stăpînirile cari sînt, au fost rînduite de dum-

nezeu. deaceea, cine se împotrivesc stăpînirii, se împotrivesc rînduiei puse de Dumnezeu; și ceice se împotrivesc, își vor lua osînda. dregătorii nu sînt de temut pentru o faptă bună, ci pentru una rea. vrei dar să nu-ți fie frică de stăpînire? fă binele, și vei avea laudă dela ea. el este slujitorul lui Dumnezeu pentru binele tău. dar, dacă faci răul, teme-te, căci nu degeaba poartă sabia. el este în slujba lui Dumnezeu, ca să -l răzbune și să pedepsească pe cel ce face rău. deaceea trebuie să fiți supuși nu numai de frica pedepsei, ci și din îndemnul cugetului. tot pentru aceasta să plătiți și birurile. căci dregătorii sînt niște slujitori ai lui Dumnezeu, făcînd necurmat tocmai slujba aceasta. dați tuturor ce sînteți datori să dați: cui datorați birul, dați -i birul; cui datorați vama, dați -i vama; cui datorați frica, dați -i frica; cui datorați cîntea, dați -i cîntea. să nu datorați nimănui nimic, decît să vă iubiți unii pe alții: căci cine iubeste pe alții, a împlinit legea. de fapt: „să nu precurvești, să nu furi, să nu faci nici o mărturisire mincinoasă, să nu poțesteți”, și orice altă poruncă mai poate fi, se cuprind în porunca aceasta: „să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși.” dragostea nu face rău aproapei: dragostea deci este împlinirea legii. și aceasta cu atît mai mult, cu cît știți în ce împrejurări ne aflăm: este ceasul să vă treziți în sfîrșit din somn; căci acum mintuirea este mai aproape de noi decît atunci cînd am crezut. oaptea aproape a trecut, se apropie ziua. să ne desbrăcăm dar de faptele întunerecului, și să ne îmbrăcăm cu armele luminii. să trăim frumos, ca în timpul zilei, nu în che-furi și în beții; nu în curvii și în fapte de rușine; nu în certuri și în pizmă; ci îmbrăcați-vă în domnul isus hristos, și nu purtați grijă de firea pămîntească, pen-truca să -i treziți poftele.

14

primiți bine pe cel slab în credință, și nu vă apucați la vorbă asupra părerilor îndoelnice. unul crede că poate să mînină de toate; pe cînd altul, care este slab, nu mînină decît verdețuri. cine mînină să nu dis-prețuiască pe cine nu mînină; și cine nu mînină, să nu judece pe cine mînină, fiindcă Dumnezeu l -a primit. cine ești tu, care judeci pe robul altuia? dacă stă în picioare sau cade, este treaba stăpînului său; totuș, va sta în picioare, căci domnul are putere să -l întărească pentru ca să stea. unul socoteste o zi mai pe sus decît alta; pentru altul, toate zilele sînt la fel. fiecare să fie deplin încredințat în mintea lui. cine face deosebire între zile, pentru domnul o face. cine nu face deosebire între zile, pentru domnul n'o face. cine mînină, pentru domnul mînină; pentrucă aduce mulțămiri lui Dumnezeu. cine nu mînină, pentru domnul nu mînină; și aduce și el mulțămiri lui Dumnezeu. în adevăr, niciunul din noi nu trăiește pentru sine, și nici unul din noi nu moare pentru sine. căci dacă trăim, pentru domnul trăim; și dacă murim, pentru domnul murim. deci, fie că trăim, fie că murim, noi sîntem ai domnului. căci hristos pentru aceasta a murit și a înviat ca să aibă stăpînire și peste cei morți și peste cei vii. dar pentruce judeci tu pe fratele tău? sau pentruce dis-prețuiești tu pe fratele tău? căci toți ne vom înfățișa

înaintea scaunului de judecată al lui hristos. fiindcă este scris: „pe viața mea mă jur, zice domnul, că orice genunchi se va pleca înaintea mea, și orice limbă va da slavă lui dumnezeu.” așa că fiecare din noi are să dea socoteală despre sine însuși lui dumnezeu. să nu ne mai judecăm dar unii pe alții. ci mai bine judecați să nu faceți nimic, care să fie pentru fratele vostru o piatră de poticnire sau un prilej de păcătuire. eu știu și sint încredințat în domnul isus, că nimic nu este necurat în sine, și că un lucru nu este necurat de cit pentru cel ce crede că este necurat. dar dacă faci ca fratele tău să se mîhnească din pricina unei mincări, nu mai umbli în dragoste! nu nimici, prin mîncarea ta, pe acela pentru care a murit hristos! u faceți ca binele vostru să fie grăit de rău. căci împărăția lui dumnezeu nu este mincare și băutură, ci neprihănire, pace și bucurie în duhul sfînt. cine slujește lui hristos în felul acesta, este plăcut lui dumnezeu și cînstit de oameni. așa dar, să urmăm lucrurile, cari duc la pacea și zidirea noastră. să nu nimicești, pentru o mincare, lucrul lui dumnezeu. drept vorbind, toate lucrurile sînt curate, totuș, a minca din ele, cînd faptul acesta ajunge pentru altul un prilej de cădere, este rău. bine este să nu mîncînci carne, să nu bei vin și să te ferești de orice lucru, care poate fi pentru fratele tău un prilej de cădere, de păcătuire sau de slăbire. încredințarea pe care o ai, păstrează -o pentru tine, înaintea lui dumnezeu. fericite de cel ce nu se osîndește singur în ce găsește bine. dar cine se îndoiește și mîncîncă, este osîndit, pentrucă nu mîncîncă din încredințare. tot ce nu vine din încredințare, e păcat.

15

noi, cari sintem tari, sintem datori să răbdăm slăbiiciunile celor slabi, și să nu ne plăcem nouă înșine. fiecare din noi să placă aproapei lui, în ce este bine, în vederea zidirii altora. căci și hristos nu și -a plăcut lui însuși; ci, după cum este scris: „ocările celor ce te ocărăsesc pe tine, au căzut peste mine.” și tot ce a fost scris mai înainte, a fost scris pentru învățătura noastră, pentruca, prin răbdarea și nu prin mîngîierea pe care o dau scripturile, să avem nădejde. dumnezeu răbdării și al mîngîierii să vă facă să aveți aceleași simțiminte, unii față de alții, după pilda lui hristos isus; pentruca toți împreună, cu o inimă și cu o gură, să slăviți pe dumnezeu, tatăl domnului nostru isus hristos. așa dar, primiți-vă unii pe alții, cum v'a primit și pe voi hristos, spre slava lui dumnezeu. hristos a fost, în adevăr, un slujitor al tăierii împrejur, ca să dovedească credințioșia lui dumnezeu, și să întărească făgăduințele date părinților; și ca neamurile să slăvească pe dumnezeu, pentru îndurarea lui, după cum este scris: „de aceea te voi lăuda printre neamuri, și voi cînta numelui tău.” este zis iarăș: „veseliți-vă, neamuri, împreună cu poporul lui.” și iarăș: „lăudați pe domnul, toate neamurile; slăviți -l, toate noroad-ele.” tot astfel și isaia zice: „din iese va ieși o rădăcină, care se va scula să domnească peste neamuri; și neamurile vor nădăjdui în el.” dumnezeu nădejdi să vă umple de toată bucuria și pacea, pe care o dă credința, pentruca, prin puterea duhului sfînt, să fiți tari în nădejde! în ce vă privește pe voi, fraților, eu în-

sumi sint încredințat că sinteți plini de bunătate, plini și de orice fel de cunoștință, și astfel sinteți în stare să vă sfătuiți unii pe alții. totuș, ici colea v'am scris mai cu îndrăzneală, ca să vă aduc din nou aminte de lucrurile acestea, în puterea harului, pe care mi l -a dat dumnezeu, ca să fiu slujitorul lui isus hristos între neamuri. eu îmi împlinesc cu scumpătate slujba evangheliei lui dumnezeu, pentruca neamurile să -i fie o jertfă bine primită, sfîntită de duhul sfînt. eu dar mă pot lăuda în isus hristos, în slujirea lui dumnezeu. căci n'aș îndrăzni să pomenesc nici un lucru, pe care să nu -l fi făcut hristos prin mine, ca să aducă neamurile la ascultarea de el: fie prin cuvîntul meu, fie prin faptele mele, fie prin puterea semnelor și a minunilor, fie prin puterea duhului sfînt. așa că, de la ierusalim și țările de primpriejur, pînă la iliric, am răspîndit cu prisosință evanghelia lui hristos. și am căutat să vestesc evanghelia acolo unde hristos nu fusese vestit, ca să nu zidesc pe temelia pusă de altul, după cum este scris: „aceia, cărora nu li se propovăduise despre el, îl vor vedea, și cei ce n'auziseră de el, îl vor cunoaște.” iată ce m'a împedecat de multe ori să vin la voi. dar acum, fiindcă nu mai am nimic care să mă țină pe aceste meleaguri, și fiindcă de ani de zile doresc fierbinte să vin la voi, nădăjduiesc să vă văd în treacă, cînd mă voi dîce în spania, și să fiu însoțit de voi pînă acolo, după ce îmi voi împlini, măcar în parte, dorința de a fi stat la voi. acum mă duc la ierusalim să duc niște ajutoare sfîntilor. căci cei din macedonia și ahaia au avut bunătatea; să facă o strîngere de ajutoare pentru săracii dintre sfîntii, cari sint în ierusalim. egreșit, au avut bunătatea; dar era și o datorie față de ei; pentrucă, dacă neamurile au avut parte de binecuvîntările lor duhovnicești, este de datorie lor să -i ajute și ele cu bunurile lor pămîntești. după ce-mi voi împlini dar însărcinarea aceasta, și le voi încredința aceste daruri, voi pleca în spania, și voi trece pe la voi. știu că dacă vin la voi, voi veni cu o deplină binecuvîntare dela hristos. vă îndemn dar, fraților, pentru domnul nostru isus hristos, și pentru dragostea duhului, să vă luptați împreună cu mine, în rugăciunile voastre către dumnezeu pentru mine, ca să fiu izbăvit de răzvrățiții din iudea, și pentruca slujba, pe care o am pentru ierusalim, să fie bine primită de sfînti; și astfel să ajung la voi cu bucurie, cu voia lui dumnezeu, și să mă răcoresc puțin în mijlocul vostru. dumnezeul păcii să fie cu voi cu toți! amin.

16

vă dau în grijă pe fivi, sora noastră, care este diaconită (sau: slujitoare.) a bisericii din chencrea; s'o primiți în domnul, într'un chip vrednic de sfînti, și s'o ajutați în orice ar avea trebuință de voi; căci și ea s -a arătat de ajutor multora și îndeosebi mie. spuneți sănătate priscilei și lui acula, tovarășii mei de lucru în hristos isus, cari și-au pus capul în joc, ca să-mi scape viața. le mulțămesc nu numai eu, dar și toate bisericile ieșite dintre neamuri. - spuneți sănătate și bisericii care se adună în casa lor. - spuneți sănătate lui epenet, prea iubitul meu, care a fost cel dintîi rod al asiei pentru hristos. spuneți sănătate marelui, care s'a ostenit mult pentru voi. - spuneți sănătate lui andronic și

lui iunia, rudele mele și tovarășii mei de temniță, cari sint cu vază între apostoli. ei au venit la hristos mai înainte de mine chiar. - spuneți sănătate lui ampliat, prea iubitul meu în domnul. - spuneți sănătate lui urban, tovarășul nostru de lucru în hristos, și lui stache, prea iubitul meu. - spuneți sănătate lui apele, încercatul slujitor al lui hristos. -spuneți sănătate celor din casa lui aristobul. - spuneți sănătate lui ierodion, ruda mea. -spuneți sănătate celor din casa lui narcis, cari sint ai domnului. - spuneți sănătate trifenei și trifosei, cari se ostenesc pentru domnul. -spuneți sănătate persidei prea iubite, care s'a ostenit mult pentru domnul. - spuneți sănătate lui ruf, cel ales în domnul, și mamei lui, care s'a arătat și mama mea. - spuneți sănătate lui asincrit, lui flegon, lui hermes, lui patroba, lui herma, și fraților cari sint împreună cu ei. - spuneți sănătate lui filolog și iuliei, lui nereu și surorii lui, lui olimpa, și tuturor sfinților cari sint împreună cu ei. - spuneți-vă sănătate unii altora cu o sărutare sfântă. toate bisericile lui hristos vă trimet sănătate. vă indemn, fraților, să vă feriți de cece fac desbinări și tulburare împotriva învățurii, pe care ați primit -o. depărtați-vă de ei. căci astfel de oameni nu slujesc lui hristos, domnul nostru, ci pîntecelui lor; și, prin vorbiri dulci și amăgitoare, ei înșală inimile celor lesne crezători. cit despre voi, ascultarea voastră este cunoscută de toți. mă bucur dar de voi, și doresc să fiți înțelepți în ce privește binele, și proști în ce privește răul. dumnezeul păcii va zdrobi în curînd pe satana supt picioarele voastre. harul domnului nostru isus hristos să fie cu voi! amin. timotei, tovarășul meu de lucru, vă trimete sănătate; tot așa și luciu, iason și sosipater, rudele mele. - vă trimet sănătate în domnul eu, terțiu, care am scris epistola aceasta. - gaiu, gazda mea și a întregii biserici, vă trimete sănătate. -erast, vistiernicul cetății, vă trimete sănătate; tot așa și fratele quart. harul domnului nostru isus hristos să fie cu voi cu toți! amin. iar acelaia care poate să vă întărească, după evanghelia mea și propovăduirea lui isus hristos, -potrivit cu descoperirea tainei, care a fost ținută ascunsă timp de veacuri, dar a fost arătată acum prin scrierile proorocilor, și, prin porunca dumnezeului celui vecinic, a fost adusă la cunoștința tuturor neamurilor, ca să asculte de credință, - a lui dumnezeu, care singur este înțelept, să fie slava, prin isus hristos, în vecii vecilor! amin

pavel, chemat să fie apostol al lui isus hristos, prin voia lui dumnezeu, și fratele sosten, către biserica lui dumnezeu care este în corint, către cei ce au fost sfințiți în hristos isus, chemați să fie sfinți, și către toți cei ce cheamă în vreun loc numele lui isus hristos, domnul lor și al nostru: har și pace dela dumnezeu, tatăl nostru, și dela domnul isus hristos! mulțămesc dumnezeului meu totdeauna, cu privire la voi, pentru harul lui dumnezeu, care v'a fost dat în isus hristos. căci în el ați fost îmbogățiți în toate priverile, cu orice vorbire și cu orice cunoștință. în felul acesta mărturia despre hristos a fost bine întărită în mijlocul vostru; așa că nu duceți lipsă de niciun fel de dar, în așteptarea arătării domnului nostru isus hristos. el vă va întări pînă la sfîrșit, în așa fel ca să fiți fără vină în ziua venirii domnului nostru isus hristos. credincios este dumnezeu, care v'a chemat la părăsția cu fiul său isus hristos, domnul nostru. vă îndemn, fraților, pentru numele domnului nostru isus hristos, să aveți toți același fel de vorbire, să n'aveți desbinări între voi, ci să fiți uniți în chip desăvîrșit într'un gînd și o simțire. căci, fraților, am aflat despre voi dela ai cloei, că între voi sint certuri. vreau să spun că fiecare din voi zice: „eu sint al lui pavel!” - „și eu, al lui apolo?” - „și eu, al lui chifa?” - „și eu, al lui hristos?” hristos a fost împărțit? pavel a fost răstignit pentru voi? sau în numele lui pavel ați fost botezați? mulțămesc lui dumnezeu că n'am botezat pe niciunul din voi, afară de crisp și gaiu, pentruca nimeni să nu poată spune că ați fost botezați în numele meu. da, am mai botezat și casa lui stefana; incolo, nu știu să mai fi botezat pe altcineva. de fapt, hristos m'a trimes nu să botez, ci să propovăduiesc evanghelia: nu cu înțelepciunea vorbirii, ci cu cumva crucea lui hristos să fie făcută zadarnică. fiindcă propovăduirea crucii este o nebulie pentru cei ce sint pe calea pierzării: dar pentru noi, cari sintem pe calea mîntuirii, este puterea lui dumnezeu. căci este scris: „voi prăpădi înțelepciunea celor înțelepți, și voi nimici priceperea celor pricepuți.” unde este înțeleptul? unde este cărturarul? unde este vorbărețul veacului acestuia? n'a prostiit dumnezeu înțelepciunea lumii acesteia? căci intrucit lumea, cu înțelepciunea ei, n'a cunoscut pe dumnezeu în înțelepciunea lui dumnezeu, dumnezeu a găsit cu cale să mîntuiască pe credincioși prin nebulia propovăduirii crucii. iudeii, într'adevăr, cer minuni, și grecii caută înțelepciune; dar noi propovăduim pe hristos cel răstignit, care pentru iudei este o pricină de poticnire, și pentru neamuri o nebulie; dar pentru cei chemați, fie iudei, fie greci, este puterea și înțelepciunea lui dumnezeu. căci nebulia lui dumnezeu, este mai înțeleaptă decît oamenii; și slăbiciunea lui dumnezeu, este mai tare decît oamenii. de pildă, fraților, uitați-vă la voi cari ați fost chemați: printre voi nu sint mulți înțelepți în felul lumii, nici mulți puternici, nici mulți de neam ales. dar dumnezeu a ales lucrurile nebune ale lumii, ca să facă de rușine pe cele înțelepte. dumnezeu a ales lucrurile slabe ale lumii, ca să facă de rușine pe cele tari. și dumnezeu a ales lucrurile josnice ale lumii, și lucrurile disprețuite, ba încă lucrurile cari nu sint, ca să

nimicească pe cele ce sint; pentruca nimeni să nu se laude înaintea lui dumnezeu. și voi, prin el, sinteți în hristos isus. el a fost făcut de dumnezeu pentru noi înțelepciune, neprihănire, sfințire și răscumpărare, pentruca, după cum este scris: „cine se laudă, să se laude în domnul.”

2

cît despre mine, fraților, cînd am venit la voi, n'am venit să vă vestesc taina lui dumnezeu cu o vorbire sau înțelepciune strălucită. căci n'am avut de gînd să știu între voi altceva decît pe isus hristos și pe el răstignit. eu însumi, cînd am venit în mijlocul vostru, am fost slab, fricos și plin de cutremur. și învățătura și propovăduirea mea nu stăteau în vorbirile înduplecătoare ale înțelepciunii, ci într'o dovadă dată de duhul și de putere, pentruca credința voastră să fie întemeiată nu pe înțelepciunea oamenilor, ci pe puterea lui dumnezeu. totuși ceace propovăduim noi printre cei desăvîrșiți, este o înțelepciune; dar nu a veacului acestuia, nici a frunțașilor veacului acestuia, cari vor fi nimiciți. oi propovăduim înțelepciunea lui dumnezeu, cea tainică și ținută ascunsă, pe care o rînduise dumnezeu, spre slava noastră, mai înainte de veci, și pe care n'a cunoscut -o niciunul din frunțașii veacului acestuia; căci, dacă ar fi cunoscut -o, n-ar fi răstignit pe domnul slavei. dar, după cum este scris: „lucruri, pe cari ochiul nu le -a văzut, urechea nu le -a auzit, și la inima omului nu s'au suit, așa sint lucrurile, pe cari le -a pregătit dumnezeu pentru cei ce -l iubesc.” ouă însă dumnezeu ni le -a descoperit prin duhul său. căci duhul cercetează totul, chiar și lucrurile adinci ale lui dumnezeu. în adevăr, cine dintre oameni cunoaște lucrurile omului, afară de duhul omului, care este în el? tot așa: nimeni nu cunoaște lucrurile lui dumnezeu afară de duhul lui dumnezeu. și noi n'am primit duhul lumii, ci duhul care vine dela dumnezeu, ca să putem cunoaște lucrurile, pe cari ni le -a dat dumnezeu prin harul său. și vorbim despre ele nu cu vorbiri învățate dela înțelepciunea omenească, ci cu vorbiri învățate dela duhul sfințit, întrebuițînd o vorbire duhovnicească pentru lucrurile duhovnicești. dar omul firesc nu primește lucrurile duhului lui dumnezeu, căci, pentru el, sint o nebulie; și nici nu le poate înțelege, pentrucă trebuie să judece duhovnicește. mul duhovnicesc, dimpotrivă, poate să judece totul, și el însuși nu poate fi judecat de nimeni. căci „cine a cunoscut gîndul domnului, ca să -i poată da învățătura?” noi însă avem gîndul lui hristos.

3

cît despre mine, fraților, nu v'am putut vorbi ca unor oameni duhovnicești, ci a trebuit să vă vorbesc ca unor oameni lumești, ca unor prunci în hristos. v'am hrănit cu lapte, nu cu bucate tari, căci nu le puteați suferi; și nici acum chiar nu le puteți suferi, pentrucă tot lumești sinteți. în adevăr, cînd între voi sint zavistii, certuri și desbinări, nu sinteți voi lumești și nu trăiți voi în felul celorlalți oameni? cînd unul zice:

„eu sint al lui pavel,” și altul: „eu sint al lui apolo”: nu sinteți voi oameni de lume? cine este pavel? și cine este apolo? niște slujitori ai lui dumnezeu, prin cari ați crezut; și fiecare după puterea dată lui de domnul. eu am sădit, apolo a udat, dar dumnezeu a făcut să crească: așa că nici cel ce sădește, nici cel ce udă nu sint nimic; ci dumnezeu, care face să crească. cel ce sădește și cel ce udă, sint tot una; și fiecare își va lua răsplată după osteneala lui. căci noi sintem împreună lucrători cu dumnezeu. voi sinteți ogorul lui dumnezeu, clădirea lui dumnezeu. după harul lui dumnezeu, care mi -a fost dat, eu, ca un meșter-zidar înțelept, am pus temelii, și un altul clădește deasupra. dar fiecare să ia bine seama cum clădește deasupra. căci nimeni nu poate pune o altă temelie decît cea care a fost pusă, și care este isus hristos. iar dacă clădește cineva pe această temelie, aur, argint, pietre scumpe, lemn, fin, trestie, lucrarea fiecăruia va fi dată pe față: zia domnului o va face cunoscut, căci se va descoperi în foc. și focul va dovedi cum este lucrarea fiecăruia. dacă lucrarea zidită de cineva pe temelia aceea, rămîne în picioare, el va primi o răsplată. dacă lucrarea lui va fi arsă, își va pierde răsplată. cit despre el, va fi mintuit, dar ca prin foc. u știți că voi sinteți templul lui dumnezeu, și că duhul lui dumnezeu locuiește în voi? dacă nimicite cineva templul lui dumnezeu, pe acela îl va nimici dumnezeu; căci templul lui dumnezeu este sfînt: și așa sinteți voi. imeni să nu se înșele: dacă cineva dintre voi se crede înțelept în felul veacului acestuia, să se facă nebun, ca să ajungă înțelept. căci înțelepciunea lumii acesteia este o nebulie înaintea lui dumnezeu. de aceea este scris: „el prinde pe cei înțelepți în viclenia lor.” și iarăși: „domnul cunoaște gîndurile celor înțelepți. știe că sint deșarte.” imeni să nu se fălească dar cu oameni, căci toate lucrurile sint ale voastre: fie pavel, fie apolo, fie chifa, fie lumea, fie viața, fie moartea, fie lucrurile de acum, fie cele viitoare; toate sint ale voastre, și voi sinteți ai lui hristos, iar hristos este al lui dumnezeu.

4

iată cum trebuie să fim priviți noi: ca niște slujitori ai lui hristos, și ca niște ispravnici ai tainelor lui dumnezeu. încolo, ce se cere dela ispravnici, este ca fiecare să fie găsit credincios în lucrul încredințat lui. cit despre mine, prea puțin îmi pasă dacă sint judecat de voi sau de un scaun omenesc de judecată. ba încă, nici eu insumi nu mă mai judec pe mine. căci n'am nimic împotriva mea; totuș nu pentru aceasta sint socotit neprihănit: cel ce mă judecă, este domnul. de aceea să nu judecați nimic înainte de vreme, pînă va veni domnul, care va scoate la lumină lucrurile ascunse în întunec, și va descoperi gîndurile inimilor. atunci, fiecare își va căpăta lauda dela dumnezeu. fraților, pentru voi am spus aceste lucruri, în iconă de vorbire, cu privire la mine și la apolo, ca prin noi înșine, să învățați să nu treceți peste „ce este scris”: și nici unul din voi să nu se fălească de loc cu unul împotriva celuilalt. căci cine te face deosebit? ce lucru ai, pe care să nu -l fi primit? și dacă l-ai primit, de ce te lauzi ca și cum nu l-ai fi primit? , iată-vă sătuli! iată-vă ajunși bogăți! iată-vă împărățind fără noi! și mă-

car de ați împărăți cu adevărat ca să putem împărăți și noi împreună cu voi! căci parcă dumnezeu a făcut din noi, apostolii, oamenii cei mai de pe urmă, niște oîndiți la moarte; fiindcă am ajuns o privesc pentru lume, îngeri și oameni. oi sintem nebuni pentru hristos: voi, înțelepți în hristos! noi, slabi: voi, tari! voi, puși în cinste: noi, disprețuiți! pînă în clipa aceasta suferim de foame și de sete, sintem goi, chinuți, umblăm din loc în loc, ne ostenim și lucrăm cu minile noastre; cînd sintem ocăriți, binecuvîntăm; cînd sintem prigoniți, răbdăm; cînd sintem vorbiți de rău, ne rugăm. pînă în ziua de azi am ajuns ca gunoiul lumii acesteia, ca lepădătura tuturor. u vă scriu aceste lucruri, ca să vă fac rușine; ci ca să vă sfătuiască ca pe niște copii prea iubiți ai mei. căci chiar dacă ați avea zece mii de învățători în hristos, totuș n'aveți mai mulți părinți; pentru că eu v'am născut în hristos isus, prin evanghelie. de aceea vă rog să călcați pe urmele mele. pentru aceasta v'am trimis pe timotei, care este copilul meu prea iubit și credincios în domnul. el vă va aduce aminte de felul meu de purtare în hristos și de felul cum învăț eu pe oameni pretutindeni în toate bisericile. unii s'au îngîmfat, și și-au închipuit că n'am să mai vin la voi. dar dacă va voi domnul, voi veni în curînd la voi, și atunci voi vedea nu vorbe, ci puterea celor s'au îngîmfat. căci împărăția lui dumnezeu nu stă în vorbe, ci în putere. ce voiti? să vin la voi cu nuiaua, sau cu dragoste și cu duhul blîndeței?

5

din toate părțile se spune că între voi este curvie; și încă o curvie de aceea, cari nici chiar la păgini nu se pomenesc; pînă acolo că unul din voi trăiește cu nevasta tatălui său. și voi v'ați faliți! și nu v'ați mîhnit mai degrabă, pentru că cel ce a săvîrșit fapta aceasta, să fi fost dat afară din mijlocul vostru! cit despre mine, măcar că n'am fost la voi cu trupul, dar fiind de față cu duhul, am și judecat, ca și cînd aș fi fost de față, pe celce a făcut o astfel de faptă. în numele domnului isus, voi și duhul meu, fiind adunați la olaltă, prin puterea domnului nostru isus, am hotărît ca un astfel de om să fie dat pe mina satanei, pentru nimicirea cărnii, ca duhul lui să fie mintuit în ziua domnului isus. u vă laudați bine. nu știți că puțin aluat dospește toată plămădeala? măturați aluatul cel vechi, ca să fiți o plămădeala nouă, cum și sinteți, fără aluat; căci hristos, paștele noastre, a fost jertfit. să prăznuim dar praznicul nu cu un aluat vechi, nici cu un aluat de răutate și viclenie, ci cu azimele curăției și adevărului. v'am scris în epistola mea să n'aveți nicio legătură cu curvarii. - însă n'am înțeles cu curvarii lumii acesteia, sau cu cei lacomi de bani, sau cu cei răpăreți, sau cu cei ce se închină la idoli, fiindcă atunci ar trebui să ieșiți din lume. ci v'am scris să n'aveți niciun fel de legături cu vreunul care, măcarcă își zice „frate”, totuș este curvar, sau lacom de bani, sau închinător la idoli, sau defăimător, sau bețiv, sau răpăreț; cu un astfel de om nu trebuie nici să mincați. în adevăr, ce am eu să judec pe cei de afară? nu este datoria voastră să judecați pe cei dinăuntru? cit despre cei de afară, îi judecă dumnezeu. dați afară dar din mijlocul vostru pe răul acela.

cum! cînd vreunul din voi are vreo neînțelegere cu altul, îndrăznește el să se judece cu el la cei nelegiuiți și nu la sfinți? u știți că sfinții vor judeca lumea? și dacă lumea va fi judecată de voi, sințetî voi nevrednici să judecați lucruri de foarte mică însemnătate? u știți că noi vom judeca pe ingeri? cu cît mai mult lucrurile vieții acesteia? deci, cînd aveți neînțelegeri pentru lucrurile vieții acesteia, voi puneți judecatori pe aceia pe cari biserica nu -i bagă în seamă? spre rușinea voastră zic lucrul acesta. astfel, nu este între voi nici măcar un singur om înțelept, care să fie în stare să judece între frate și frate? dar un frate se duce la judecată cu alt frate, și încă înaintea necredincioșilor! chiar faptul că aveți judecări între voi, este un cusur pe care -l aveți. pentruce nu suferiți mai bine să fiți nedreptățiți? dece nu răbdați mai bine paguba? dar voi singuri sințetî aceia cari nedreptățiți și păgubiți, și încă pe frați! u știți că cei nedrepti nu vor moșteni împărăția lui dumnezeu? nu vă înșelați în privința aceasta: nici curvarii, nici închinătorii la idoli, nici preacurvarii, nici malahii, nici sodomiiți, nici hoții, nici cei lacomi, nici bețivii, nici defăimătorii, nici răpareții nu vor moșteni împărăția lui dumnezeu. și așa erați unii din voi! dar ați fost spălați, ați fost sfințiți, ați fost socotiți neprihăniți, în numele domnului isus hristos, și prin duhul dumnezeului nostru. toate lucrurile imi sînt îngăduite, dar nu toate sînt de folos; toate lucrurile imi sînt îngăduite, dar nimic nu trebuie să pună stăpînire pe mine. mîncările sînt pentru pîntece, și pîntecele este pentru mîncări. și dumnezeu va nimici și pe unul și pe celelalte. dar trupul nu este pentru curvie: el este pentru domnul, și domnul este pentru trup. și dumnezeu, care a înviat pe domnul, ne va învia și pe noi cu puterea sa. u știți că trupurile voastre sînt mădulare ale lui hristos? voi lua eu mădularele lui hristos, și voi face din ele mădulare ale unei curve? nicidecum! u știți că cine se lipește de o curvă, este un singur trup cu ea? căci este zis: „cei doi se vor face un singur trup“. dar cine se lipește de domnul, este un singur duh cu el. fugiți de curvie! orice alt păcat, pe care -l face omul, este un păcat săvîrșit afară din trup; dar cine curvește, păcătuiește împotriva trupului său. u știți că trupul vostru este templul duhului sfînt, care locuiește în voi, și pe care l-ați primit dela dumnezeu? și că voi nu sințetî ai voștri? căci ați fost cumpărați cu un preț, proslăviți dar pe dumnezeu în trupul și în duhul vostru, cari sînt ale lui dumnezeu.

cu privire la lucrurile despre cari mi-ați scris, eu cred că este bine ca omul să nu se atingă de femeie. totuș, din pricina curviei, fiecare bărbat să-și aibă nevasta lui, și fiecare femeie să-și aibă bărbatul ei. bărbatul să-și îplinească față de nevastă datoria de soț; și tot așa să facă și nevasta față de bărbat. evasta nu este stăpînă pe trupul ei, ci bărbatul. tot astfel, nici bărbatul nu este stăpîn peste trupul lui, ci nevasta. să nu vă lipsiți unul pe altul de datoria de soți, decît doar prin bună învoială, pentru un timp, ca să vă indelet-

niciți cu postul și cu rugăciunea; apoi să vă împreunați iarăș, ca să nu vă ispitească satana, din pricina nestăpînirii voastre. lucrul acesta îl spun ca o îngăduință; nu fac din el o poruncă. eu aș vrea ca toți oamenii să fie ca mine; dar fiecare are dela dumnezeu darul lui: unul într'un fel, altul într'altul. celor neînșurați și văduvelor, le spun că este bine pentru ei să rămînă ca mine. dar dacă nu se pot înfrîna, să se căsătorească; pentrucă este mai bine să se căsătorească decît să ardă. celor căsătoriti, le poruncesc nu eu, ci domnul, ca nevasta să nu se despartă de bărbat. (dacă este despărțită, să rămînă nemăritată, sau să se împace cu bărbatul ei.) și nici bărbatul să nu-și lase nevasta. celorlalți le zic eu, nu domnul: dacă un frate are o nevastă necredincioasă, și ea voește să trăiască înaintea cu el, să nu se despartă de ea. și dacă o femeie are un bărbat necredincios, și el voește să trăiască înaintea cu ea, să nu se despartă de bărbatul ei. căci bărbatul necredincios este sfințit prin nevasta credincioasă și nevasta necredincioasă este sfințită prin fratele; altminterlea, copiii voștri ar fi necurați, pe cînd acum sînt sfinți. dacă cel necredincios vrea să se despartă, să se despartă; în împrejurarea aceasta, fratele sau sora nu sînt legați: dumnezeu ne -a chemat să trăim în pace. căci ce știi tu, nevastă, dacă îți vei mintui bărbatul? sau ce știi tu, bărbate, dacă îți vei mintui nevasta? incolo, fiecare să rămînă în starea în care l -a așezat domnul, și în care l -a chemat dumnezeu. aceasta este rînduiala pe care am așezat -o în toate bisericile. dacă cineva a fost chemat pe cînd era tăiat împrejur, să rămînă tăiat împrejur. dacă cineva a fost chemat pe cînd era netăiat împrejur, să nu se taie împrejur. tăierea împrejur nu este nimic, și netăierea împrejur nu este nimic, ci păzirea poruncilor lui dumnezeu. fiecare să rămînă în chemarea pe care o avea cînd a fost chemat. ai fost chemat cînd erai rob? să nu te neliniștești de lucrul acesta; dar dacă poți să ajungi slobod, folosește-te, călă robul chemat în domnul, este un slobozit al domnului. tot așa, cel slobod, care a fost chemat, este un rob al lui hristos. voi ați fost cumpărați cu un preț. nu vă faceți dar robi oamenilor. fiecare, fraților, să rămînă cu dumnezeu în starea în care era cînd a fost chemat. cît despre fecioare, n'am o poruncă din partea domnului. le dau însă un sfat, ca unul care am căpătat dela domnul harul să fiu vrednic de crezare. iată dar ce cred eu că este bine, avînd în vedere strîmtorarea de acum: este bine pentru fiecare să rămînă așa cum este. ești legat de o nevastă? nu căuta să fii deslegat. nu ești legat de o nevastă? nu căuta nevastă. însă, dacă te înșori, nu păcătuiești. dacă fecioara se mărită, nu păcătuiește. dar ființele acestea vor avea necazuri pămîntești, și eu aș vrea să vi le cruț. iată ce vreau să spun, fraților: de acum vremea s'a scurtat. spun lucrul acesta, pentruca ceice au neveste, să fie ca și cum n'ar avea; cei ce plîng, ca și cum n'ar plînge; cei ce se bucură ca și cum nu s'ar bucura; cei ce cumpără, ca și cum n'ar stăpîni; cei ce se folosesc de lumea aceasta, ca și cum nu s'ar folosi de ea; căci chipul lumii acesteia trece. dar eu aș vrea ca voi să fiți fără griji. cine nu este înșurat, se îngrijește de lucrurile domnului, cum ar putea să placă domnului. dar cine este înșurat, se îngrijește de lucrurile lumii, cum să placă nevestei. tot

aşa, între femeia măritată şi fecioară este o deosebire: cea nemăritată se îngrijeşte de lucrurile domnului, ca să fie sfântă şi cu trupul şi cu duhul; iar cea măritată se îngrijeşte de lucrurile lumii, cum să placă bărbatului ei. vă spun lucrul acesta pentru binele vostru, nu ca să vă prind într'un laţ, ci pentru ceea ce este frumos, şi ca să puteţi sluji domnului fără piedici. dacă crede cineva că este ruşinos pentru fata lui să treacă de floarea virstei, şi nevoia cere aşa, să facă ce vrea: nu păcătuieşte; să se mărite. dar cine a luat o hotărâre tare, şi nu este nevoit ci este slobod să lucreze cum vrea, şi a hotărît în inima lui să-şi păstreze pe fiică-sa fecioară, face bine. astfel, cine îşi mărită fata, bine face, şi cine n-o mărită, mai bine face. femeia măritată este legată de lege cită vreme îi trăieşte bărbatul; dar dacă -i moare bărbatul, este slobodă să se mărite cu cine vrea; numai în domnul. dar, după părerea mea, va fi mai fericită dacă rămîne aşa cum este. şi cred că şi eu am duhul lui Dumnezeu.

8

în ce priveşte lucrurile jertfite idolilor, ştim că toţi avem cunoştinţă. dar cunoştinţa îngimfă pe cînd dragostea ţineşte. dacă crede cineva că ştie ceva, încă n'a cunoscut cum trebuie să cunoască. dar dacă iubeste cineva pe Dumnezeu, este cunoscut de Dumnezeu. deci, cit despre mîncarea lucrurilor jertfite idolilor, ştim că în lume un idol este tot una cu nimic, şi că nu este decît un singur Dumnezeu. căci chiar dacă ar fi aşa numiţi „dumnezei”, fie în cer, fie pe pămînt (cum şi sînt în adevăr mulţi „dumnezei” şi mulţi „domni”), totuşi pentru noi nu este decît un singur Dumnezeu: tatăl, dela care vin toate lucrurile şi pentru care trăim şi noi, şi un singur domn: isus hristos, prin care sînt toate lucrurile şi prin el şi noi. dar nu toţi au cunoştinţa aceasta. ci unii, fiind obicinuiţi pînă acum cu idolul, mîncă un lucru ca fiind jertfit unui idol; şi cugetul lor, care este slab, este întinat. dar nu carnea ne face pe noi plăcuţi lui Dumnezeu: nu cîştigăm nimic dacă mîncăm din ea, şi nu perdem nimic dacă nu mîncăm. luaţi seama însă ca nu cumva această slobozenie a voastră să ajungă o piatră de poticnire pentru cei slabi. căci dacă te vede cineva pe tine, care ai cunoştinţă, că şezi la masă într'un templu de idoli, cugetul lui, care este slab, nu -l va împinge pe el să mînce din lucrurile jertfite idolilor? şi astfel, el, care este slab, va pieri din pricina acestei cunoştinţe a ta: el, fratele, pentru care a murit hristos! dacă păcătuieşti astfel împotriva fraţilor, şi le răniţi cugetul lor slab, păcătuieşti împotriva lui hristos. de aceea, dacă o mîncare face pe fratele meu să păcătuiască, nu voi mîncă niciodată carne, ca să nu fac pe fratele meu să păcătuiască.

9

u sînt eu slobod? nu sînt eu apostol? n'am văzut eu pe isus, domnul nostru? nu sînteţi voi lucrul meu în domnul? dacă nu sînt apostol pentru alţii, sînt măcar pentru voi; căci voi sînteţi pecetea apostoliei mele în domnul. iată răspunsul meu de apărare împotriva

celor ce mă cercetează. 'avem dreptul să mîncăm şi să bem? 'avem dreptul să ducem cu noi o soră, care să fie nevasta noastră, cum fac ceilalţi apostoli, şi fraţii domnului, şi chifa? ri numai eu şi barnaba n'avem dreptul să nu lucrăm? cine merge la război pe cheltuiala sa? cine sădeşte o vie, şi nu mîncă din rodul ei? cine paşte o turmă, şi nu mîncă din laptele turmei? lucrurile acestea le spun după felul oamenilor? nu le spune şi legea? în adevăr, în legea lui moise este scris: „să nu legi gura boului care treieră grîul?” pe boi îi are în vedere Dumnezeu aici? sau vorbeşte el înadins pentru noi? da, pentru noi a fost scris astfel; căci cine ară, trebuie să are cu nădejde, şi cine treieră grîul, trebuie să -l treiere cu nădejdea că va avea parte de el. dacă am sămănat printre voi bunurile duhovniceşti, mare lucru este dacă vom secera bunurile voastre vremelnice? dacă se bucură alţii de acest drept asupra voastră, nu ni se cade cu mult mai mult nouă? dar noi nu ne-am folosit de dreptul acesta; ci răbdăm totul, ca să nu punem vreo piedică evangheliei lui hristos. u ştiţi că cei ce îndeplinesc slujbele sfinte, sînt hrăniţi din lucrurile dela templu, şi că cei ce slujesc altarului, au parte dela altar? tot aşa, domnul a rînduit ca cei ce propovăduiesc evanghelia, să trăiască din evanghelie. dar eu nu m'am folosit de niciunul din aceste drepturi. şi nu vă scriu aceste lucruri ca să cer să se facă aşa cu mine; căci aş vrea mai bine să mor decît să-mi ia cineva pricina mea de laudă. dacă vestesc evanghelia, nu este pentru mine o pricină de laudă, căci trebuie s'o vestesc; şi vai de mine, dacă nu vestesc evanghelia! dacă fac lucrul acesta de bună voie, am o răsplătă. chiar dacă -l fac de silă, este o isprăvnicie care mi -a fost încredinţată. care este atunci răsplata mea? este să vestesc fără plată evanghelia, pe care o vestesc, şi să nu mă folosesc de dreptul meu în evanghelie. căci, măcar că sînt slobod faţă de toţi, m'am făcut robul tuturor, ca să cîştig pe cei mai mulţi. cu iudeii, m'am făcut ca un iudeu, ca să cîştig pe iudei; cu ceice sînt supt lege, m'am făcut ca şi cînd aş fi fost supt lege (măcar că nu sînt supt lege), ca să cîştig pe ceice sînt supt lege; cu ceice sînt fără lege, m'am făcut ca şi cum aş fi fost fără lege (măcar că nu sînt fără o lege a lui Dumnezeu, ci sînt supt legea lui hristos), ca să cîştig pe cei fără lege. am fost slab cu cei slabi, ca să cîştig pe cei slabi. m'am făcut tuturor totul, ca, oricum, să mîntuiesc pe unii din ei. fac totul pentru evanghelie, ca să am şi eu parte de ea. u ştiţi că ceice aleargă în locul de alergare, toţi aleargă, dar numai unul capătă premiul? alergaţi din în aşa fel ca să căpaţi premiul! toţi ceice se luptă la jocurile de obşte, se supun la tot felul de înfrînări. şi ei fac lucrul acesta ca să capete o cunună, care se poate vesteji: noi să facem lucrul acesta pentru o cunună, care nu se poate vesteji. eu, deci, alerg, dar nu ca şi cum n'aş şti încotro alerg. mă lupt cu pumnul, dar nu ca unul care loveşte în vînt. ci mă port aspru cu trupul meu, şi -l ţin în stăpînire, ca nu cumva, după ce am propovăduit altora, eu însumi să fiu lepădat.

10

fraţilor, nu vreau să nu ştiţi că părinţii noştri toţi au fost supt nor, toţi au trecut prin mare, toţi au fost botezaţi în nor şi în mare, pentru moise; toţi au

mîncat aceeaș mîncare duhovnicească, și toți au bătut aceeaș băutură duhovnicească, pentrucă beau dintr'o stîncă duhovnicească ce venea după ei; și stîncea era hristos. totuș cei mai mulți dintre ei, n'au fost plăcuți lui dumnezeu, căci au pierit în pustie. și aceste lucruri s'au întîmplat ca să ne slujească nouă drept pilde, pentrucă să nu poftim după lucruri rele, cum au poftit ei. să nu fiți închinători la idoli, ca unii dintre ei, după cum este scris: „poporul a șezut să mănînce și să bea; și s'au sculat să joace.” să nu curvim, cum au făcut unii din ei, așa că într -o singură zi au căzut duodăzeci și trei de mii. să nu ispitim pe domnul, cum l-au ispitit unii din ei, cari au pierit prin șerpi. să nu cîrțiți, cum au cîrtit unii din ei, cari au fost nimiciți de nimici-torului. aceste lucruri li s'au întîmplat ca să ne slujească drept pilde, și au fost scrise pentru învățătura noastră, peste care au venit sfîrșiturile veacurilor. astfel dar, cine crede că stă în picioare, să ia seama să nu cadă. u v'a ajuns nici o ispită, care să nu fi fost potrivită cu puterea omenească. și dumnezeu, care este credincios, nu va îngădui să fiți ispitiți peste puterile voastre; ci, împreună cu isпита, a pregătit și mijlocul să ieșiți din ea, ca s'o puteți răbda. de aceea, prea iubiții mei, fugiți de închinarea la idoli. vă vorbesc ca unor oameni cu judecată: judecați voi singuri ce spun. paharul binecuvîntat, pe care -l binecuvîntăm, nu este el împărțășirea cu singele lui hristos? pinea, pe care o frîngem, nu este ea împărțășirea cu trupul lui hristos? avînd în vedere că este o pine, noi, cari sîntem mulți, sîntem un trup; căci toți luăm o parte din aceeaș pine. uitați-vă la israelul după trup: cei ce mănîncă jertfele, nu sînt ei în împărțășire cu altarul? deci ce zic eu? că un lucru jertfit idolilor, este ceva? sau că un idol este ceva? dimpotrivă, eu zic că ce jertfesc neamurile, jertfesc dracilor, și nu lui dumnezeu. și eu nu vreau ca voi să fiți în împărțășire cu dracii. u puteți bea paharul domnului și paharul dracilor; nu puteți lua parte la masa domnului și la masa dracilor. sau vrem să întărităm pe domnul la gelozie? sîntem noi mai tari decît el? toate lucrurile sînt îngăduite, dar nu toate sînt de folos. toate lucrurile sînt îngăduite, dar nu toate zidesc. imeni să nu-și caute folosul lui, ci fiecare să caute folosul altuia. să mîncăți din tot ce se vinde pe piață, fără să cercetați ceva din pricina cugetului. căci „al domnului este pămîntul și tot ce cuprinde el.” dacă vă pofteste un necredincios la o masă, și voiți să vă duceți, să mîncăți din tot ce vă pune înainte, fără să cercetați ceva din pricina cugetului. dar dacă vă spune cineva: „lucrul acesta a fost jertfit idolilor”, să nu mîncăți, din pricina celui ce v'a înștiințat și din pricina cugetului; căci „al domnului este pămîntul și tot ce cuprinde el.” vorbesc aici nu de cugetul vostru, ci de cugetul altuia. căci dece să fie judecată slobozenia mea de cugetul altuia? dacă mănînc, aducînd mulțămiri, de ce să fiu vorbit de rău pentru un lucru, pentru care mulțănesc? deci, fie că mîncăți, fie că beți, fie că faceți altceva: să faceți totul pentru slava lui dumnezeu. să nu fiți pricină de păcătuire nici pentru iudei, nici pentru greci, nici pentru biserica lui dumnezeu. după cum mă sileș și eu în toate lucrurile să plac tuturor, căutînd nu folosul meu, ci al celor mai mulți, ca să fie mîntuiți.

călcați pe urmele mele, întrucît și eu calc pe urmele lui hristos. vă laud că în toate privințele vă aduceți aminte de mine, și că țineți învățăturile întocmai cum vi le-am dat. dar vreau să știți că hristos este capul oricărui bărbat; că bărbatul este capul femeii, și că dumnezeu este capul lui hristos. rice bărbat, care se roagă sau proorocește cu capul acoperit, își necinstește capul său. dimpotrivă, orice femeie care se roagă sau proorocește cu capul desvălit, își necinstește capul ei, pentrucă este ca una care ar fi rasă. dacă o femeie nu se învălește, să se și tundă! iar, dacă este rușine pentru o femeie să fie tunsă ori rasă, să se învălească. bărbatul nu este dator să-și acopere capul, pentrucă el este chipul și slava lui dumnezeu, pe cînd femeia este slava bărbatului. în adevăr, nu bărbatul a fost luat din femeie, ci femeia din bărbat; și nu bărbatul a fost făcut pentru femeie, ci femeia pentru bărbat. de aceea femeia, din pricina ingerilor, trebuie să aibă pe cap un semn al stăpînirii ei. totuș, în domnul, femeia nu este fără bărbat, nici bărbatul fără femeie. căci dacă femeia este din bărbat, tot așa și bărbatul prin femeie, și toate sînt dela dumnezeu. judecați voi singuri: este cuviincios ca o femeie să se roage lui dumnezeu desvălită? u vă învață chiar și firea că este rușine pentru un bărbat să poarte părul lung, pe cînd pentru o femeie este o podoabă să poarte părul lung? pentru că părul i -a fost dat ca învălitoare a capului. dacă iubește cineva cearta de vorbe, noi n'avem un astfel de obicei și nici bisericile lui dumnezeu. vă dau aceste învățături, dar nu vă laud pentrucă vă adunați laolaltă nu ca să vă faceți mai buni, ci ca să vă faceți mai răi. mai întîi de toate, aud că atunci cînd veniți la adunare, între voi sînt desbinări. și în parte o cred, căci trebuie să fie și cîntide între voi, ca să iasă la lumină cei găsiți buni. cînd vă adunați dar în acelaș loc, nu este cu puțință să mîncăți cina domnului. fiindcă atunci cînd stați la masă, fiecare se grăbește să-și ia cina adusă de el, înaintea altuia; așa că unul este flămînd, iar altul este beat. ce? n'aveți case pentruca să mîncăți și să beți acolo? sau disprețuiți biserica lui dumnezeu, și vreti să faceți de rușine pe cei ce n'au nimic? ce să vă zic? să vă laud? în privința aceasta nu vă laud. căci am primit dela domnul ce v'am învățat; și anume că, domnul isus, în noaptea în care a fost vîndut, a luat o pine. și, după ce a mulțămît lui dumnezeu, a frînt -o, și a zis: „luați, mîncăți; acesta este trupul meu, care se frînge pentru voi; să faceți lucrul acesta spre pomenirea mea.” tot astfel, după cină, a luat paharul, și a zis: „acest pahar este legămîntul cel nou în singele meu; să faceți lucrul acesta spre pomenirea mea, oricîde ori veți bea din el.” pentrucă, oricîdeori mîncăți din pinea aceasta și beți din paharul acesta, vestiți moartea domnului, pînă va veni el. de aceea, oricine mănîncă pinea aceasta sau bea paharul domnului în chip nevrednic, va fi vinovat de trupul și singele domnului. fiecare să se cerceteze dar pe sine însuș, și așa să mănînce din pinea aceasta și să bea din paharul acesta. căci cine mănîncă și bea, își mănîncă și bea osînda lui însuș, dacă nu deosebește trupul domnului. din pricina aceasta sînt între voi mulți neputincioși și bolnavi, și nu puțin dorm.

dacă ne-am judeca singuri, n'am fi judecați. dar cînd sîntem judecați, sîntem pedepsiți de domnul, ca să nu fim osîndiți odată cu lumea. astfel, frații mei, cînd vă adunați să mîncăți, așteptați-vă unii pe alții. dacă -i este foame cuiva, să mîncească acasă, pentruca să nu vă adunați spre osîndă. celelalte lucruri le voi rîndui cînd voi veni.

12

în ce privește darurile duhovnicești, fraților, nu voiesc să fiți în necunoștință. cînd erați păgîni, știți că vă duceați la idolii cei muți, după cum erați călăuziți. de aceea vă spun că nimeni, dacă vorbește prin duhul lui dumnezeu, nu zice: „îsus să fie anatema”; și nimeni nu poate zice: „îsus este domnul”, decît prin duhul sînt. sînt felurite daruri, dar este acelaș duh; sînt felurite slujbe, dar este acelaș domn; sînt felurite lucrări, dar este acelaș dumnezeu, care lucrează totul în toți. și fiecăruia i se dă arătarea duhului spre folosul altora. de pildă, unuia îi este dat, prin duhul, să vorbească despre înțelepciune; altuia, să vorbească despre cunoștință, datorită aceluiăș duh; altuia credința, prin acelaș duh; altuia, darul tămăduirilor, prin acelaș duh; altuia, puterea să facă minuni; altuia, proorocia; altuia, deosebirea duhurilor; altuia, felurite limbi; și altuia, tîlmăcirea limbilor. dar toate aceste lucruri le face unul și acelaș duh, care dă fiecăruia în parte, cum voiește. căci, după cum trupul este unul și are multe mădulare, și după cum toate mădularele trupului, măcar că sînt mai multe, sînt un singur trup, -tot așa este și hristos. oi toți, în adevăr, am fost botezați de un singur duh, ca să alcătuim un singur trup, fie iudei, fie greci, fie robi, fie slobozi; și toți am fost adăpați dintr'un singur duh. astfel, trupul nu este un singur mădular, ci mai multe. dacă piciorul ar zice: „fiindcă nu sînt mină, nu sînt din trup” -nu este pentru aceasta din trup? și dacă urechea ar zice: „fiindcă nu sînt ochi, nu sînt din trup” -nu este pentru aceasta din trup? dacă tot trupul ar fi ochi, unde ar fi auzul? dacă totul ar fi auz, unde ar fi mirosul? acum dar dumnezeu a pus mădularele în trup, pe fiecare așa cum a voit el. dacă toate ar fi un singur mădular, unde ar fi trupul? fapt este că sînt mai multe mădulare, dar un singur trup. chiul nu poate zice minii: „n'am trebuință de tine”; nici capul nu poate zice picioarelor: „n'am trebuință de voi.” ba mai mult, mădularele trupului, cari par mai slabe, sînt de neapărată trebuință. și părțile trupului, cari par vrednice de mai puțină cinste, le îmbrăcăm cu mai multă podoabă. așa că părțile mai puțin frumoase ale trupului nostru capătă mai multă frumusețe, pe cînd cele frumoase n'au nevoie să fie impodobite. dumnezeu a întocmit trupul în așa fel ca să dea mai multă cinste mădularelor lipsite de cinste: pentru ca să nu fie nici o desbinare în trup: ci mădularele să îngrijească deopotrivă unele de altele. și dacă suferă un mădular, toate mădularele sufăr împreună cu el; dacă este prețuit un mădular, toate mădularele se bucură împreună cu el. voi sînteți trupul lui hristos, și fiecare, în parte, mădularele lui. și dumnezeu a rînduit în biserică, întii, apostoli; al doilea, prooroci; al treilea, învățători; apoi, pe ceie au darul minunilor; apoi pe cei

ce au darul tămăduirilor, ajutorărilor, cîrmuirilor, și vorbirii în felurite limbi. are toți sînt apostoli? toți sînt prooroci? toți sînt învățători? toți sînt făcători de minuni? toți au darul tămăduirilor? toți vorbesc în alte limbi? toți tîlmăcesc? umblați dar după darurile cele mai bune. și vă voi arăta o cale nespus mai bună.

13

chiar dacă aș vorbi în limbi omenеști și îngerești, și n'aș avea dragoste, sînt o aramă sunătoare sau un chimval zîngănitor. și chiar dacă aș avea darul proorociei, și aș cunoaște toate tainele și toată știința; chiar dacă aș avea toată credința așa încît să mut și munții, și n'aș avea dragoste, nu sînt nimic. și chiar dacă mi-aș împărți toată averea pentru hrana săracilor, chiar dacă mi-aș da trupul să fie ars, și n'aș avea dragoste, nu-mi folosește la nimic. dragostea este îndelung răbdătoare, este plină de bunătate: dragostea nu pizmăiește; dragostea nu se laudă, nu se umflă de mîndrie, nu se poartă necuviincios, nu caută folosul său, nu se minie, nu se gîndește la rău, nu se bucură de neleguire, ci se bucură de adevăr, acopere totul, crede totul, nădăjdăiește totul, suferă totul. dragostea nu va pieri niciodată. proorociile se vor sfîrși; limbile vor înceta; cunoștința va avea sfîrșit. căci cunoaștem în parte, și proorocim în parte; dar cînd va veni ce este desăvîrșit, acest „în parte” se va sfîrși. cînd eram copil, vorbeam ca un copil, simțeam ca un copil, gîndeam ca un copil; cînd m'am făcut om mare, am lepădat ce era copilăresc. acum, vedem ca într'o oglindă, în chip întunecos; dar atunci, vom vedea față în față. acum, cunosc în parte; dar atunci, voi cunoaște deplin, așa cum am fost și eu cunoscut pe deplin. acum dar rămîn aceste trei: credința, nădejdea și dragostea; dar cea mai mare dintre ele este dragostea.

14

urmăriți dragostea. umblați și după darurile duhovnicești, dar mai ales să proorociți. în adevăr, cine vorbește în altă limbă, nu vorbește oamenilor, ci lui dumnezeu; căci nimeni nu -l înțelege, și, cu duhul, el spune taine. cine proorocește, dimpotrivă, vorbește oamenilor, spre zidire, sfătuire și mîngiere. cine vorbește în altă limbă, se zidește pe sine însuși; dar cine proorocește, zidește sufletește biserica. aș dori ca toți să vorbești în alte limbi, dar mai ales să proorociți. cine proorocește, este mai mare decît cine vorbește în alte limbi; afară numai dacă tîlmăcește aceste limbi, pentruca să capete biserica zidire sufletească. în adevăr, fraților, de ce folos v'aș fi eu, dacă aș veni la voi vorbind în alte limbi, și dacă cuvîntul meu nu v'ar aduce nici descoperire, nici cunoștință, nici proorocie, nici învățătură? chiar și lucrurile neinsufletețe, cari dau un sunet, fie un fluier sau o alută: dacă nu dau sunete deslușite, cine va cunoaște ce se cîntă cu fluierul sau cu alută? și dacă trîmbița dă un sunet încurcat, cine se va pregăti de luptă? tot așa și voi, dacă nu roștiți cu limba o vorbă înțeleasă, cum se va pricepe ce suneteți? atunci

parcă ați vorbi în vînt. sînt multe feluri de limbi în lume, totuși niciuna din ele nu este fără sunete înțelese. dar dacă nu cunosc înțeleșul sunetului, voi fi un străin pentru cel ce vorbește, și cel ce vorbește, va fi un străin pentru mine. tot așa și voi, fiindcă rîvniți după daruri duhovnicești, să căutați să le aveți din belșug, în vederea zidirii sufletеști a bisericii. de aceea, cine vorbește în altă limbă, să se roage să aibă și darul s'o tîlmăcească. fiindcă, dacă mă rog în altă limbă, duhul meu se roagă, dar mintea mea este fără rod. ce este de făcut atunci? mă voi ruga cu duhul, dar mă voi ruga și cu mintea; voi cînta cu duhul, dar voi cînta și cu mintea. altmîntrelea, dacă aduci mulțămiri cu duhul, cum va răspunde „amin“ la mulțămirile, pe cari le aduci tu, cel lipsit de daruri, cînd el nu știe ce spui? egreșit, tu mulțamești lui dumnezeu foarte frumos, dar celălalt nu rămîne zidit sufletеște. mulțameștii lui dumnezeu că eu vorbesc în alte limbi mai mult decît voi toți. dar în biserică, voiesc mai bine să spun cinci cuvinte înțelese, ca să învăț și pe alții, decît să spun zece mii de cuvinte în altă limbă. fraților, nu fiți copii la minte; ci, la răutate, fiți prunci; nu la minte, fiți oameni mari. în lege este scris: „voi vorbi norodului acestuia prin altă limbă și prin buze străine; și nici așa nu mă vor asculta, zice domnul.“ prin urmare, limbile sînt un semn nu pentru cei credincioși, ci pentru cei necredincioși. proorocia, dimpotrivă, este un semn nu pentru cei necredincioși, ci pentru cei credincioși. deci, dacă s'ar aduna toată biserica la un loc, și toți ar vorbi în alte limbi, și ar intra și de cei fără daruri, sau necredincioși, n'ar zice ei că sînteți nebuni? dar dacă toți proorocesc, și întră vreun necredincios sau vreunul fără daruri, el este incredințat de toți, este judecat de toți. tainele inimii lui sînt descoperite, așa că va cădea cu fața la pămînt, se va închina lui dumnezeu, și va mărturisi că, în adevăr, dumnezeu este în mijlocul vostru. ce este de făcut atunci, fraților? cînd vă adunați laolaltă, dacă unul din voi are o cîntare, altul o învățătură, altul o descoperire, altul o vorbă în altă limbă, altul o tîlmăcire, toate să se facă spre zidirea sufletеască. dacă sînt unii, cari vorbesc în altă limbă, să vorbească numai cite doi sau cel mult trei, fiecare la rînd: și unul să tîlmăcească. dacă nu este cine să tîlmăcească, să tacă în biserică, și să-și vorbească numai lui însuși și lui dumnezeu. cit despre prooroci, să vorbească doi sau trei, și ceilalți să judece. și dacă este făcută o descoperire unuia care șade jos, cel dintîi să tacă. fiindcă puteți să proorociți toți, dar unul după altul, pentruca toți să capete învățătură și toți să fie îmbărbătați. duhurile proorocilor sînt supuse proorocilor; căci dumnezeu nu este un dumnezeu al neorînduiei, ci al păcii, ca în toate bisericile sfinților. femeile să tacă în adunări, căci lor nu le este îngăduit să ia cuvîntul în ele, ci să fie supuse, cum zice și legea. dacă voiesc să capete învățătură asupra unui lucru, să întreb pe bărbații lor acasă; căci este rușine pentru o femeie să vorbească în biserică. ce? dela voi a pornit cuvîntul lui dumnezeu? sau numai pînă la voi a ajuns el? dacă crede cineva că este prooroc sau insuflat de dumnezeu, să înțeleagă că ce va scriu eu, este o poruncă a domnului. și dacă cineva nu înțelege,

să nu înțeleagă! astfel, deci, fraților, rîvniți după proorocie, fără să împedecați vorbirea în alte limbi. dar toate să se facă în chip cuviincios și cu rînduială.

15

vă fac cunoscut, fraților evanghelia, pe care v'am propovăduit -o, pe care ați primit -o, în care ați rămas, și prin care sînteți mîntuiți, dacă o țineți așa după cum v'am propovăduit -o; altfel, degeaba ați crezut. v'am învățat înainte de toate, așa cum am primit și eu: că hristos a murit pentru păcatele noastre, după scripturi; că a fost îngropat și a înviat a treia zi, după scripturi; și că s'a arătat lui chifa, apoi celor doisprezece. după aceea s'a arătat la peste cinci sute de frați deodată, dintre cari cei mai mulți sînt încă în viață, iar unii au adormit. în urmă s'a arătat lui iacov, apoi tuturor apostolilor. după ei toți, ca unei stirpituri, mi s'a arătat și mie. căci eu sînt cel mai neînsemnat dintre apostoli; nu sînt vrednic să port numele de apostol, fiindcă am prigonit biserica lui dumnezeu. prin harul lui dumnezeu sînt ce sînt. și harul lui față de mine n'a fost zădarnic; ba încă am lucrat mai mult decît toți: totuș nu eu, ci harul lui dumnezeu, care este în mine. astfel dar, ori eu, ori ei, noi așa propovăduim, și voi așa ați crezut. iar dacă se propovăduiesc că hristos a înviat din morți, cum zic unii dintre voi, că nu este o înviere a morților? dacă nu este o înviere a morților, nici hristos n'a înviat. și dacă n'a înviat hristos, atunci propovăduirea noastră este zădarnică, și zădarnică este și credința voastră. ba încă noi sîntem descoperiți și ca martori mincioși ai lui dumnezeu; fiindcă, am mărturisit despre dumnezeu că el a înviat pe hristos, cînd nu l-a înviat, dacă este adevărat că morții nu înviază. căci, dacă nu înviază morții, nici hristos n'a înviat. și dacă n'a înviat hristos, credința voastră este zădarnică, voi sînteți încă în păcatele voastre, și prin urmare și cei ce au adormit în hristos, sînt pierduți. dacă numai pentru viața aceasta ne-am pus nădejdea în hristos, atunci sîntem cei mai nenorociți dintre toți oamenii dar acum, hristos a înviat din morți, pîrga celor adormiți. căci dacă moartea a venit prin om, tot prin om a venit și învierea morților. și după cum toți mor în adam, tot așa, toți vor învia în hristos; dar fiecare la rîndul cetei lui. hristos este cel dintîi rod; apoi, la venirea lui, cei ce sînt ai lui hristos. în urmă, va veni sfîrșitul, cînd el va da împărăția în minile lui dumnezeu tatăl, după ce va fi nimicit orice domnie, orice stăpînire și orice putere. căci trebuie ca el să împărătească pînă va pune pe toți vrăjmașii supt picioarele sale. vrăjmașul cel din urmă, care va fi nimicit, va fi moartea. dumnezeu, în adevăr, „a pus totul supt picioarele lui“. dar cînd zice că totul i -a fost supus, se înțelege că afară de cel ce i -a supus totul. și cînd toate lucrurile îi vor fi supuse, atunci chiar și fiul se va supune celui ce i -a supus toate lucrurile, pentruca dumnezeu să fie totul în toți. altfel, ce ar face cei ce se botează pentru cei morți? dacă nu înviază morții nicicum, de ce se mai botează ei pentru cei morți? și de ce sîntem noi în primejdie în orice clipă? în fiecare zi eu sînt în primejdie de moarte; atît este de adevărat lucrul acesta, fraților, cit este de adevărat că am de

ce să mă laud cu voi în hristos isus, domnul nostru. dacă, vorbind în felul oamenilor, m'am luptat cu firele în efes, care-mi este folosul? dacă nu înviază morții, atunci „să mîncăm și să bem, căci mine vom muri”. u vă înșelați: „tovărășiile rele strică obiceiurile bune”. veniți-vă în fire, cum se cuvine, și nu păcătuți! căci sînt între voi unii, cari nu cunosc pe dumnezeu: spre rușinea voastră o spun. dar va zice cineva: „cum înviază morții? și cu ce trup se vor întoarce?” eburn este! ci sameni tu, nu înviază, dar în moare mai întîi. și cînd sameni, sameni nu trupul care va fi, ci doar un grăunte, cum se întîmplă: fie de griu, fie de altă sămîntă. apoi dumnezeu îi dă un trup, după cum voiește; și fiecărei semințe îi dă un trup al ei. u orice trup este la fel; ci altul este trupul oamenilor, altul este trupul dobitoacelor, altul este trupul păsărilor, altul al peștilor. tot așa, sînt trupuri cerești și trupuri pămîntesti; dar alta este strălucirea trupurilor cerești, și alta a trupurilor pămîntesti. alta este strălucirea soarelui, alta strălucirea lunii, și alta este strălucirea stelelor; chiar o stea se deosebește în strălucire de altă stea. așa este și învierea morților. trupul este sămănat în putrezire, și înviază în neputrezire; este sămănat în ocară, și înviază în slavă; este sămănat în neputință, și înviază în putere. este sămănat trup firesc, și înviază trup duhovnicesc. dacă este un trup firesc, este și un trup duhovnicesc. de aceea este scris: „omul dintîi adam a fost făcut un suflet viu.” al doilea adam a fost făcut un duh dătător de viață. dar întîi vine nu ce este duhovnicesc, ci ce este firesc; ce este duhovnicesc, vine pe urmă. mul dintîi este din pămînt, pămîntesc; omul al doilea este din cer. cum este cel pămîntesc, așa sînt și cei pămîntesti; cum este cel ceresc, așa sînt și cei cerești. și după cum am purtat chipul celui pămîntesc, tot așa vom purta și chipul celui ceresc. ce spun eu, fraților, este că nu poate carnea și sîngele să moștenească împărăția lui dumnezeu; și că, putrezirea nu poate moșteni neputrezirea. iată, vă spun o taină: nu vom adormi toți, dar toți vom fi schimbați, într'o clipă, într'o clipeală din ochi, la cea din urmă trîmbiță. trîmbița va suna, morții vor învia neșuși putrezirii, și noi vom fi schimbați. căci trebuie ca trupul acesta, supus putrezirii, să se îmbrace în neputrezire, și trupul acesta muritor să se îmbrace în nemurire. cînd trupul acesta supus putrezirii, se va îmbrăca în neputrezire, și trupul acesta muritor se va îmbrăca în nemurire, atunci se va împlini cuvîntul care este scris: „moartea a fost înghițită de biruință. unde îți este biruința, moarte? unde îți este boldul, moarte?” boldul morții este păcatul; și puterea păcatului este legea. dar mulțămiri fie aduse lui dumnezeu, care ne dă biruința prin domnul nostru isus hristos! de aceea, prea iubiții mei frați, fiți tari, neclintîți, sporîți totdeauna în lucrul domnului, căci știți că osteneala voastră în domnul nu este zădarnică.

voi trimite cu epistole pe cei ce îi veți socoti vrednici, ca să ducă darurile voastre la ierusalim. dacă va face să mă duc și eu, vor merge cu mine. la voi am să vin după ce voi trece prin macedonia, căci prin macedonia voi trece. poate mă voi opri pe la voi, sau poate chiar voi ierna la voi, ca apoi să mă însoțiți acolo unde voi avea să mă duc. de data aceasta nu vreau să vă vîd în treacăt, ci trag nădejde să mai rămîn cu voi cităva vreme, dacă va îngădui domnul. voi mai rămînea totuși în efes pînă la cincizecime, căci mi s'a deschis aici o ușă mare și largă, și sînt mulți protivnici. dacă sosește timotei, aveți grijă să fie fără frică la voi; căci el este prins ca și mine la lucrul domnului. imeni dar să nu-l disprețuiască. să-l petreceți în pace, ca să vină la mine, pentrucă îl aștept cu frații. cit pentru fratele apolo, l-am rugat mult să vină la voi cu frații, dar n'a voit nicicum să vină acum; va veni însă cînd va avea înlesnire. vegheați, fiți tari în credință, fiți oameni, întăriți-vă! tot ce faceți, să fie făcut cu dragoste! încă un indemn, fraților. cunoașteți casa lui stefana; știți că ea este cel dintîi rod al ahaiei, și că s'a pus cu totul în slujba sfinților. fiți și voi supuși unor astfel de oameni și fiecăruia care ajută la lucru și se ostenește. mă bucur de venirea lui stefana, lui fortunat și lui ahaic; ei au împlinit ce lipsea din partea voastră, căci mi-au răcorit duhul meu și al vostru. să știți dar să prețuiți pe astfel de oameni. bisericile din asia vă trimit sănătate. acuița și priscila, împreună cu biserica din casa lor, vă trimit multă sănătate în domnul. toți frații vă trimit sănătate. spuneți-vă sănătate unii altora cu o sîrutare sfință. urările de sănătate sînt scrise pe însăș mina mea: pavel. dacă nu iubește cineva pe domnul nostru isus hristos, să fie anatema! „maranata” (domnul nostru vine!). harul domnului isus hristos să fie cu voi. dragostea mea este cu voi cu toți în hristos isus. amin

16

cît privește strîngerea de ajutoare pentru sfinți, să faceți și voi cum am rînduit bisericilor galatiei. în ziua dintîi a săptămîinii, fiecare din voi să pună deoparte acasă ce va putea, după cîștigul lui, ca să nu se strîngă ajutoarele cînd voi veni eu. și cînd voi veni,

pavel, apostol al lui isus hristos, prin voia lui dumnezeu, și fratele timotei, către biserica lui dumnezeu care este în corint, și către toți sfinții, cari sînt în toată ahaia: har și pace vouă dela dumnezeu, tatăl nostru, și dela domnul isus hristos! binecuvîntat să fie dumnezeu, tatăl domnului nostru isus hristos, părintele îndurărilor și dumnezeu oricărei mîngîieri, care ne mîngîie în toate necazurile noastre, pentruca, prin mîngîierea cu care noi înșine sîntem mîngîiați de dumnezeu, să putem mîngîia pe ceie se află în vreun necaz! căci, după cum avem parte din belșug de suferințele lui hristos, tot așa, prin hristos avem parte din belșug și de mîngîiere. așa că, dacă sîntem în necaz, sîntem pentru mîngîierea și mîntuirea voastră; dacă sîntem mîngîiați, sîntem pentru mîngîierea voastră, care se arată prin faptul că răbdați aceleași suferințe ca și noi. și nădejdea noastră pentru voi, este neclintită, pentrucă știm că, dacă aveți parte de suferințe, aveți parte și de mîngîiere. în adevăr, fraților, nu voim să vă lăsăm în necunoștință despre necazul care ne -a lovit în asia, de care am fost apăsați peste măsură de mult, mai pe sus de puterile noastre, așa că nici nu mai trăgeam nădejde de viață. ba încă ne spunea gîndul că trebuie să murim; pentrucă să ne punem încrederea nu în noi înșine, ci în dumnezeu care înviază morții. el ne -a izbăvit și ne izbăvește dintr'o astfel de moarte, și avem nădejde că ne va mai izbăvi încă. voi înșivă ne veți ajuta cu rugăciunile voastre, pentrucă binefacerea făcută nouă prin rugăciunile multora să fie pentru mulți un prilej de mulțămiri lui dumnezeu pentru noi. lauda noastră este mărturia, pe care ne -o dă cugetul nostru că ne-am purtat în lume, și mai ales față de voi, cu o sfințenie și curăție de inimă date de dumnezeu, bizuindu-ne nu pe o înțelepciune lumească, ci pe harul lui dumnezeu. u vă scriem altceva decît ce citiți și cunoașteți. și trag nădejde că pînă la sfîrșit veți cunoaște, cum ați și cunoscut în parte, că noi sîntem lauda voastră, după cum și voi veți fi lauda noastră în ziua domnului isus. în această încredințare, voiam să vin mai înainte la voi, ca să aveți un al doilea har. voiam să trec pe la voi ca să mă duc în macedonia; apoi din macedonia să mă întorc la voi, și să fiu petrecut de voi în iudea. în lăura hotărîrii acesteia, am lucrat eu în chip ușuratic? sau hotărîrile mele sînt niște hotărîri, pe cari le iau în felul lumii, ca să fie în mine „da, da” și „nu, nu”? credincios este dumnezeu că vorbirea noastră față de voi n'a fost și „da”, și „nu”. căci fiul lui dumnezeu, isus hristos, care a fost propovăduit de noi în mijlocul vostru, prin mine, prin silvan, și prin timotei, n'a fost „da” și „nu”, ci în el nu este decît „da”. în adevăr, făgăduințele lui dumnezeu, oricite ar fi ele, toate în el sînt „da”; de aceea și „amin”, pe care -l spunem noi, prin el, este spre slava lui dumnezeu. și cel ce ne întărește împreună cu voi, în hristos, și care ne -a uns, este dumnezeu. el ne -a și pecetluit, și ne -a pus în inimă arvuna duhului. iau pe dumnezeu martor față de sufletul meu, că n'am mai venit pînă acum la corint tocmai ca să vă cruț. u doar că am avea stăpînire peste credința voastră; dar vrem să lucrăm și noi împreună la bucuria voastră; căci stați tari în credință.

am hotărît dar în mine, să nu mă întorc la voi cu întristare. căci, dacă vă întristez, dela cine să mă aștept la bucurie, dacă nu dela cel întristat de mine? și v'am scris cum v'am scris, ca, la venirea mea, să n'am întristare din partea celor ce trebuiau să-mi facă bucurie; și sînt încredințat, cu privire la voi toți, că bucuria mea este bucuria voastră a tuturor. v'am scris cu multă mîhnire, și stringere de inimă, cu ochii scăldați în lacrimi, nu ca să vă întristați, ci ca să vedeți dragostea nespun de mare, pe care o am față de voi. dacă a fost cineva o pricină de întristare, nu m'a întristat numai pe mine, ci pe voi toți; cel puțin în parte, ca să nu spun prea mult. este destul pentru omul acesta pedeapsa, care i -a fost dată de cei mai mulți; așa că acum, este mai bine să -l ierțai, și să -l mîngăiai, ca să nu fie doborât de prea multă mîhnire. de aceea, vă rog, să vă arătați iarăș dragostea față de el; căci v'am scris și cu gîndul ca să vă pun la încercare și să văd dacă sînteți ascultători în totul. dar pe cine ierțați voi, il iert și eu. în adevăr, ce am iertat eu, -dacă am iertat ceva-am iertat pentru voi, în fața lui hristos, ca să nu lăsăm pe satana să aibă un cîștig dela noi; căci nu sîntem în neștiință despre planurile lui. cînd am ajuns la troa pentru evanghelia lui hristos, măcar că mi se deschisese acolo o ușă în domnul, n'am avut liniște în duhul meu, fiindcă n'am găsit pe fratele meu tit; de aceea, mi-am luat ziua bună dela frați, și am plecat în macedonia. mulțămiri fie aduse lui dumnezeu, care ne poartă totdeauna cu carul lui de biruință în hristos, și care răspindește prin noi în orice loc mireasma cunoștinței lui. în adevăr, noi sîntem, înaintea lui dumnezeu, o mireasmă a lui hristos printre cei ce sînt pe calea mîntuirii și printre cei ce sînt pe calea pierzării: pentru aceștia, o mireasmă dela moarte spre moarte; pentru aceia, o mireasmă dela viață spre viață. și cine este deajuns pentru aceste lucruri? căci noi nu stricăm cuvîntul lui dumnezeu, cum fac cei mai mulți; ci vorbim cu inimă curată, din partea lui dumnezeu, înaintea lui dumnezeu, în hristos.

începem noi iarăș să ne lăudăm singuri? sau nu cumva avem trebuință, ca unii, de epistole de laudă, către voi sau dela voi? voi sînteți epistola noastră, scrisă în inimile noastre, cunoscută și citită de toți oamenii. voi sînteți arătați ca fiind epistola lui hristos, scrisă de noi, ca slujitori ai lui, nu cu cerneală, ci cu duhul dumnezeului celui viu; nu pe niște table de piatră, ci pe niște table cari sînt inimi de carne. avem încrederea aceasta tare în dumnezeu, prin hristos. u că noi prin noi înșine sîntem în stare să gîndim ceva ca venind dela noi. destoinicia noastră, dimpotrivă, vine dela dumnezeu, care ne -a și făcut în stare să fim slujitori ai unui legămînt nou, nu al slovei, ci al duhului; căci slova omoară, dar duhul dă viață. acum, dacă slujba aducătoare de moarte, scrisă și săpătat în pietre, era cu atita slavă încît fiii lui israel nu puteau să-și pirolească ochii asupra feței lui moise, din pricina strălucirii feței lui, măcar că strălucirea aceasta

era trecătoare, cum n'ar fi cu slavă mai degrabă slujba duhului? dacă slujba aducătoare de osîndă, a fost slăvită, cu cît mai mult o întrece în slavă slujba aducătoare de neprihănire? și în privința aceasta, ce a fost slăvit nici n'a fost slăvit, din pricina slavei care o întrece cu mult. în adevăr, dacă ce era trecător, era cu slavă, cu cît mai mult va rămînea în slavă ce este necercător! fiindcă avem dar o astfel de nădejde, noi lucrăm cu multă îndrăzneală; și nu facem ca moise, care își punea o măhramă peste față, pentruca fiii lui israel să nu-și pirolească ochii asupra sfîrșitului a ceea ce era trecător. dar ei au rămas greoi la minte: căci pînă în ziua de astăzi, la citirea vechiului testament, această măhramă rămîne neridicată, fiindcă măhrama este dată la o parte în hristos. da, pînă astăzi, cînd se citește moise, rămîne o măhramă peste inimile lor. dar oricîteori vreunul se întoarce la domnul, măhrama este luată. căci domnul este duhul; și unde este duhul domnului, acolo este slobozenia. oi toți privim cu fața descoperită, ca într'o oglindă, slava domnului, și sîntem schimbați în același chip al lui, din slavă în slavă, prin duhul domnului.

4

deaceia, fiindcă avem slujba aceasta, după îndurarea pe care am căpătat -o, noi nu cădem de oboseală. ca unii, cari am lepădat meșteșugurile rușinoase și ascunse, nu umblăm cu vicieșug și nu stricăm cuvîntul lui dumnezeu. ci, prin arătarea adevărului, ne facem vrednici să fim primiți de orice cuget omenească, înaintea lui dumnezeu. și dacă evanghelia noastră este acoperită, este acoperită pentru cei ce sînt pe calea pierzării, a căror minte necredincioasă a orbit -o dumnezeul veacului acestuia, ca să nu vadă strălucind lumina evangheliei slavei lui hristos, care este chipul lui dumnezeu. căci noi nu ne propovăduim pe noi înșine, ci pe domnul hristos isus. noi sîntem robii voștri, pentru isus. căci dumnezeu, care a zis: „să lumineze lumina din întuneric“, ne -a luminat inimile, pentruca să facem să strălucească lumina cunoștinței slavei lui dumnezeu pe fața lui isus hristos. cîmoara aceasta o purtăm în niște vase de lut, pentruca această putere nemai pomenită să fie dela dumnezeu și nu dela noi. sîntem incolțiți în toate chipurile, dar nu la strimtoare; în grea cumpănă, dar nu desnădăduiți; prigonîți, dar nu părăsiți; trîniți jos, dar nu omorîți. purtăm întotdeauna cu noi, în trupul nostru, omorîrea domnului isus, pentruca și viața lui isus să se arate în trupul nostru. căci noi cei vii, totdeauna sîntem dați la moarte din pricina lui isus, pentruca și viața lui isus să se arate în trupul nostru muritor. astfel că, în noi lucrează moartea, iar în voi viața. însă fiindcă avem același duh de credință, potrivit cu ceea ce este scris: „am crezut, de aceea am vorbit“ și noi credem, și de aceea vorbim. și știm că cel ce a înviat pe domnul isus, ne va învia și pe noi împreună cu isus, și ne va face să ne înfățișăm împreună cu voi. căci toate aceste lucruri se petrec în folosul vostru, pentruca harul mare, căpătat prin mulți, să facă să sporească mulțămiriile spre slava lui dumnezeu. de aceea, noi nu cădem de oboseală. ci chiar dacă omul nostru de afară se trece, totuși omul nostru din lăuntru se

înoiește din zi în zi. căci întristările noastre ușoare de o clipă lucrează pentru noi tot mai mult o greutate vecinică de slavă. pentruca noi nu ne uităm la lucrurile cari se văd, ci la cele ce nu se văd; căci lucrurile cari se văd, sînt trecătoare, pe cînd cele ce nu se văd, sînt vecinice.

5

știm, în adevăr, că, dacă se desface casa pămîntească a cortului nostru trupesc, avem o clădire în cer dela dumnezeu, o casă, care nu este făcută de mină ci este vecinică. și gemem în cortul acesta, plini de dorința să ne îmbrăcăm peste el cu locașul nostru ceresc, negreșit dacă atunci cînd vom fi îmbrăcați nu vom fi găsiți desbrăcați de el. chiar în cortul acesta deci, gemem apăsăți; nu că dorim să fim desbrăcați de trupul acesta, ci să fim îmbrăcați cu trupul celalt peste acesta, pentruca ce este muritor în noi, să fie înghițit de viață. și cel ce ne -a făcut pentru aceasta, este dumnezeu, care ne -a dat arvuna duhului. așa dar, noi întotdeauna sîntem plini de încredere; căci știm că, dacă sîntem acasă în trup, pribegim departe de domnul, - pentruca umblăm prin credință, nu prin vedere. - da, sîntem plini de încredere, și ne place mult mai mult să părăsim trupul acesta, ca să fim acasă la domnul. deaceia ne și silim să -i fim plăcuți, fie că rămînem acasă fie că sîntem departe de casă. căci toți trebuie să ne înfățișăm înaintea scaunului de judecată al lui hristos, pentru ca fiecare să-și primească răsplată după binele sau răul, pe care -l va fi făcut cînd trăia în trup. ca unii cari cunoaștem deci frica de domnul, pe oameni, căutăm să -i încredințăm; dar dumnezeu ne cunoaște bine, și nădăjduiesc că și voi ne cunoașteți bine în cugetele voastre. cu aceasta nu ne laudăm singuri iarăș înaintea voastră, ci vă dăm un temei de laudă cu privire la noi, ca să aveți cu ce răspunde acelora cari se laudă cu ce este în înfățișare și nu cu ce este în inimă. în adevăr, dacă ne-am ieșit din minți, pentru dumnezeu ne-am ieșit; dacă sîntem întregi la minte, pentru voi sîntem. căci dragostea lui hristos ne stringe; fiindcă socotim că, dacă unul singur a murit pentru toți, toți deci au murit. și el a murit pentru toți, pentruca cei ce trăiesc, să nu mai trăiască pentru ei înșiși, ci pentru cel ce a murit și a înviat pentru ei. așa că, de acum încolo, nu mai cunoaștem pe nimeni în felul lumii; și chiar dacă am cunoscut pe hristos în felul lumii, totuș acum nu -l mai cunoaștem în felul acesta. căci, dacă este cineva în hristos, este o făptură (sau: zidire). nouă. cele vechi s'au dus: iată că toate lucrurile s'au făcut noi. și toate lucrurile acestea sînt dela dumnezeu, care ne -a împăcat cu el prin isus hristos, și ne -a încredințat slujba împăcării; că adică, dumnezeu era în hristos, împăcînd lumea cu sine, neținîndu-le în socoteală păcatele lor, și ne -a încredințat nouă propovăduirea acestei împăcări. oi dar, sîntem trimesi imputerniciți ai lui hristos; și, ca și cum dumnezeu ar îndemna prin noi, vă rugăm fierbinte, în numele lui hristos: împăcați-vă cu dumnezeul pe cel ce n'a cunoscut niciun păcat, el -l a făcut păcat pentru noi, ca noi să fim neprihănirea lui dumnezeu în el.

ca unii cari lucrăm împreună cu dumnezeu, vă sfătuim să faceți așa ca să nu fi primit în zădar harul lui dumnezeu. căci el zice: „la vremea potrivită, te-am ascultat, în ziua mîntuirii, te-am ajutat. iată că acum este vremea potrivită; iată că acum este ziua mîntuirii.” oi nu dăm nimănui nici un prilej de poticnire, pentruca slujba noastră să nu fie defăimată. ci, în toate privințele, arătăm că sîntem niște vrednici slujitori ai lui dumnezeu, prin multă răbdare, în necazuri, în nevoi, în strîmțorări, în bătaii, în temnițe, în răscoale, în osteneli, în vegheri, în posturi; prin curăție, prin înțelepciune, prin îndelungă răbdare, prin bună-tate, prin duhul sfînt, printr-o dragoste neprefăcută, prin cuvîntul adevărului, prin puterea lui dumnezeu, prin armele de lovire și de apărare, pe cari le dă neprihănirea; în slavă și în ocără, în vorbire de rău și în vorbire de bine. sîntem priviți ca niște înșelători, măcar că spunem adevărul; ca niște necunoscuți, măcar că sîntem bine cunoscuți; ca unii cari murim, și iată că trăim; ca niște pedepșiți, măcarcă nu sîntem omorîți; ca niște întristați, și totdeauna sîntem veseli; ca niște săraci, și totuși îmbogățim pe mulți; ca neavînd nimic, și totuși stăpînind toate lucrurile. am dat drumul gurii față de voi, corintenilor! ni s'a lărgit inima. voi nu sînteți la strîmtoare în noi; dar inima voastră s'a strîns pentru noi. faceți-ne și voi la fel: vă vorbesc ca unor copii ai mei-lărgiți-vă și voi! u și înjugați la un jug nepotrivit cu cei necredincioși. căci ce legătură este între neprihănire și fărădelege? sau cum poate sta împreună lumina cu întunerecul? ce înțelegere poate fi între hristos și belial? sau ce legătură are cel credincios cu cel necredincios? cum se împacă templul dumnezeu cu idolii? căci noi sîntem templul dumnezeului celui viu, cum a zis dumnezeu: „eu voi locui și voi umbla în mijlocul lor; eu voi fi dumnezeul lor, și ei vor fi poporul meu.” deaceia: „ieșiți din mijlocul lor, și despărțiți-vă de ei, zice domnul; nu vă atingeți de ce este necurat, și vă voi primi. eu vă voi fi tată, și voi imi veți fi fii și fiice, zice domnul cel atotputernic.”

deci, fiindcă avem astfel de făgăduințe, prea iubiților, să ne curățim de orice întinăciune a cărnii și a duhului, și să ne ducem sfințirea pînă la capăt, în frica de dumnezeu. înțelegeți-ne bine! n'am nedreptățit pe nimeni, n'am vătămat pe nimeni, n'am înșelat pe nimeni. u spun aceste lucruri ca să vă osîndesc, căci am spus mai înainte că sînteți în inimile noastre pe viață și pe moarte. am o mare încredere în voi. am tot dreptul să mă laud cu voi. sînt plin de mîngiere, îmi saltă inima de bucurie în toate necazurile noastre. căci și după venirea noastră în macedonia, trupul nostru n'a avut nicio odihnă. am fost necăjiți în toate chipurile: de afară lupte, dinlăuntru temeri. dar dumnezeu, care mîngie pe cei smeriți, ne-a mîngiat prin venirea lui tit. și nu numai prin venirea lui, ci și prin mîngierea cu care a fost mîngiat și el de voi. el ne-a istorisit despre doriința voastră arzătoare, despre lacrimile voastre, despre rivna voastră pentru mine, așa că bucuria mea a fost și mai mare. măcar că v'am

întristat prin epistola mea, nu-mi pare rău; și chiar dacă mi-ar fi părut rău-căci văd că epistola aceea v'a întristat (măcarcă pentru puțină vreme) - totuș, acum mă bucur, nu pentrucă ați fost întristați, ci pentrucă întristarea voastră v'a adus la pocăință. căci ați fost întristați după voia lui dumnezeu, ca să n'aveți nicio pagubă din partea noastră. în adevăr, cînd întristarea este după voia lui dumnezeu, aduce o pocăință care duce la mîntuire, și de care cineva nu se căiește nicio-dat; pe cînd întristarea lumii aduce moartea. căci uite, tocmai întristarea aceasta a voastră după voia lui dumnezeu, ce frămîntare a trezit în voi! și ce cuvinte de desvinovățire! ce minie! ce frică! ce doriință aprinsă! ce rivnă! ce pedeapsă! în toate voi ați arătat că sînteți curați în privința aceasta. așa că, dacă v'am scris nu v'am scris nici din pricina celui ce a făcut ocara, nici din pricina celui ce a suferit ocara, ci ca să se arate marea noastră purtare de grijă pentru voi înaintea lui dumnezeu. de aceea am fost mîngiați. dar, pe lîngă mîngierea aceasta a noastră, ne-am bucurat și mai mult de bucuria lui tit, al cărui duh a fost răcorit de voi toți. și dacă m'am lăudat puțin cu voi înaintea lui, n'am fost dat de rușine. ci, după cum în orice lucru v'am spus adevărul, tot așa și lauda noastră cu voi înaintea lui tit, s'a adevărit. el are o și mai mare dragoste pentru voi, cînd își aduce aminte de ascultarea voastră a tuturor, și de primirea pe care i-ați făcut -o, cu frică și cu cutremur. mă bucur că mă pot încrede în voi în toate privințele.

fraților, voim să vă aducem la cunoștință harul, pe care l-a dat dumnezeu în bisericile macedoniei. în mijlocul multelor necazuri prin cari au trecut, bucuria lor peste măsură de mare și sărăcia lor lucie, au dat naștere la un belșug de dărnicie din partea lor. vă mărturisesc că au dat de bună voie, după puterea lor, și chiar peste puterile lor. și ne-au rugat cu mari stăruințe pentru harul și părtașia la această stringere de ajutoare pentru sfinți, și au făcut aceasta nu numai cum nădăjduisem, dar s'au dat mai întîi pe ei înșiși domnului, și apoi nouă, prin voia lui dumnezeu. oi dar, am rugat pe tit să isprăvească această stringere de ajutoare, pe care o începuse. după cum sporii în toate lucrurile: în credință, în cuvînt, în cunoștință, în orice rivnă, și în dragostea voastră pentru noi, căutați să sporiiți și în această binefacere. u spun lucrul acesta ca să vă dau o poruncă; ci pentru rivna altora, și ca să pun la încercare curăția dragostei voastre. căci cunoașteți harul domnului nostru isus hristos. el, măcar că era bogat, s'a făcut sărac pentru voi, pentruca prin sărăcia lui, voi să vă îmbogățiți. în această privință vă dau un sfat. și sfatul acesta vă este de folos vouă, cari, de acum un an, cei dintîi ați început nu numai să faceți, ci să și voiți. isprăviți dar acum de făcut; pentruca, după graba voinței să fie și înfăptuirea, potrivit cu mijloacele voastre. pentrucă, dacă este bunăvoință, darul este primit, avîndu-se în vedere ce are cineva, nu ce n'are. aici nu este vorba ca alții să fie usurați, iar voi strîmțorati; ci este vorba de o potrivire: în împrejurarea de acum, prisosul vostru să acopere nevoile lor, pentruca și prisosul lor

să acopere, la rindul lui, nevoile voastre, așa ca să fie o potrivire; după cum este scris: „cel ce strinsese mult, n'avea nimic de prisos, și cel ce strinsese puțin, nu ducea lipsă.” mulțămiri fie aduse lui dumnezeu, care a pus în inima lui tit aceeași rîvnă pentru voi. căci el a primit îndemnul nostru; ba încă, stăpînit de o rîvnă arzătoare, a pornit de bună voie spre voi. am trimis cu el și pe fratele a cărui laudă în evanghelie este răspîdită prin toate bisericile. mai mult, el a fost ales de biserică să meargă împreună cu noi în această lucrare de binefacere, pe care o săvîrșim spre slava domnului și ca o dovadă de bunăvoința noastră. în chipul acesta, vrem ca nimeni să nu ne defaima cu privire la acest belșug de ajutoare, de care îngrijim. căci căutăm să lucrăm cinstit nu numai înaintea domnului, ci și înaintea oamenilor. am trimis cu ei pe fratele nostru, a cărui rîvnă am încercat -o de atitea ori în multe împrejurări, și care, de data aceasta, arată mult mai multă rîvnă, din pricina marei lui încrederi în voi. astfel, fie avînd în vedere pe tit, care este părtaşul și tovarășul meu de lucru în mijlocul vostru; fie avînd în vedere pe frații noștri, cari sint trimișii bisericilor și fala lui hristos: dați-le înaintea bisericilor dovadă de dragostea voastră, și arătați-le că avem dreptul să ne lăudăm cu voi.

9

este de prisos să vă mai scriu cu privire la stringerea de ajutoare pentru sfinți. cunosc, în adevăr, bunăvoința voastră, cu care mă laud cu privire la voi către macedoneni, și le spun că ahaia este gata de acum un an. și rîvna voastră a îmbărbătat pe foarte mulți din ei. am trimis totuș pe frați, pentruca lauda noastră cu voi să nu fie nimicită cu prilejul acesta, ci să fiți gata, cum am spus. dacă vor veni vreunii din macedonia cu mine, și nu vă vor găsi gata, n'as vrea ca noi (ca să nu zicem voi) să fim dați de rușine în încrederea aceasta. de aceea, am socotit de trebuință, să rog pe frați să vină mai înainte la voi, și să pregătească stringerea darurilor făgăduite de voi, ca ele să fie gata, făcute cu dărnicie nu cu zgîrcenie. să știți: cine samănă puțin, puțin va secera; iar cine samănă mult, mult va secera. fiecare să dea după cum a hotărît în inima lui: nu cu părere de rău, sau de silă, căci „pe cine dă cu bucurie, îl iubește dumnezeu.” și dumnezeu poate să vă umple cu orice har, pentruca, avînd totdeauna în toate lucrurile din destul, să prisosiți în orice faptă bună, după cum este scris: „a împrăștiat, a dat săracilor, neprihănirea lui rămîne în veac.” „cel ce dă sămînță sămînătorului și pine pentru hrană”, vă va da și vă va înmulți și vouă sămînța de sămînțat și va face să crească roadele neprihănirii voastre. în chipul acesta veți fi îmbogățiți în toate privințele, pentru orice dărnicie, care, prin noi, va face să se aducă mulțămiri lui dumnezeu. căci ajutorul dat de darurile acestea, nu numai că acopere nevoile sfinților, dar este și o pricină de multe mulțămiri către dumnezeu. așa că dovada dată de voi prin ajutorul acesta, îi face să slăvească pe dumnezeu pentru ascultarea pe care mărturisiti că o aveți față de evanghelia lui hristos, și pentru dărnicia ajutorului vostru față de ei și față de toți; și -i face să se roage pentru voi, și

să vă iubească din inimă, pentru harul nespus de mare al lui dumnezeu față de voi. mulțămiri fie aduse lui dumnezeu pentru darul lui nespus de mare!

10

eu, pavel, vă rog, prin blîndeț și bunățatea lui hristos, -eu, cel „smărit cînd sint de față în mijlocul vostru, și plin de îndrăzneală împotriva voastră, cînd sint de parte”, -vă rog, dar, să nu mă faceți ca, atunci cînd voi fi de față, să alerg cu hotărîre la îndrăzneala aceea, pe care am de gînd s'o întrebunțez împotriva unora, cari își închipuiesc că noi sintem mînați de firea pămîntească. măcar că trăim în firea pămîntească, totuș nu ne luptăm călăuziți de firea pămîntească. căci armele cu cari ne luptăm noi, nu sint supuse firii pămîntești, ci sint puternice, întărite de dumnezeu ca să surpe întăriturile. oi răsturnăm izvodirile minții și orice înălțime, cari se ridică împotriva cunoștinței lui dumnezeu; și orice gînd îl facem rob ascultării de hristos. îndată ce se va săvîrși ascultarea aceasta din partea voastră, sintem gata să pedepsim orice neascultare. la înfățișare vă uitați? dacă cineva crede că „este al lui hristos”, să aibă în vedere că, după cum el este al lui hristos, tot așa sintem și noi. și chiar dacă m'as lăuda ceva mai mult cu stăpînirea, pe care mi -a dat -o domnul pentru zidirea voastră, iar nu pentru dărimarea voastră, tot nu mi-ar fi rușine. zic așa, ca să nu se pară că vreau să vă înfricoșez prin epistolele mele. „de fapt”, zic ei, „epistolele lui sint cu greutate și pline de putere; dar cînd este de față el însuș, este moale, și cuvîntul lui n'are nici o greutate.” cine judecă așa, să fie încredințat că, așa cum sintem în vorbă, în epistolele noastre, cînd nu sintem de față, tot așa vom fi și în faptă, cînd vom fi de față! egreșit, n'avem îndrăzneala să ne punem alături sau în rîndul unora din aceia cari se laudă singuri. dar ei, prin faptul că se măsoară cu ei înșiși și se pun alături ei cu ei înșiși, sint fără pricepere. oi, însă, nu ne lăudăm dincolo de măsura noastră, ci în măsura marginilor, pe cari le -a însemnat dumnezeu cîmpului nostru ca să ajungem pînă la voi. u ne întindem prea mult, ca și cînd n'am fi ajuns pînă la voi, căci, în adevăr, pînă la voi am ajuns în evanghelia lui hristos. u ne lăudăm peste măsura noastră, adică, nu ne lăudăm cu ostelenile altuia; ci avem nădejdea că, dacă credința voastră crește, va crește și cîmpul nostru de lucru între voi, nespun de mult, după măsura noastră. așa că vom putea propovădui evanghelia și în ținuturile cari sint dincolo de al vostru, fără să intrăm în cîmpul de lucru al altuia, ca să ne lăudăm cu lucrări făcute deagata. ci, „oricine se laudă, să se laude în domnul.” pentrucă nu cine se laudă singur, va fi primit, ci acela pe care domnul îl laudă.

11

, de ați putea suferi puținică nebulie din partea mea! ei, haide, suferiți-mă! căci sint gelos de voi cu o gelozie după voia lui dumnezeu, pentrucă v'am logodit cu un bărbat, ca să vă înfățișez înaintea lui hristos ca pe o fecioară curată. dar mă tem ca, după cum

șarpele a amăgit pe eva cu șiretlicul lui, tot așa și gîndurile voastre să nu se strice dela curăția și credincioșia care este față de hristos. în adevăr, dacă vine cineva să vă propovăduiască un alt isus pe care noi nu l-am propovăduit, sau dacă este vorba să primiți un alt duh pe care nu l-ați primit, sau o altă evanghelie, pe care n-ați primit -o, oh, cum îl îngăduiți de bine! dar socotesc că nici eu nu sînt cu nimic mai pe jos de apostolii aceștia „nespus de aleși” chiar dacă sînt un necioplit în vorbire, nu sînt însă și în cunoștință; și am arătat lucrul acesta printre voi, în tot felul și în toate privințele. sau, am făcut un păcat, cînd m'am smerit pe mine insumi, ca să fiți înălțați voi, și v'am vestit fără plată evanghelia lui dumnezeu? am despoiat alte biserici, primind dela ele o plată, ca să vă pot sluji vouă. și cînd eram la voi, și m'am găsit în nevoie, n'am fost sarcină nimănui; căci de nevoile mele au îngrijit frații, cînd veniseră din macedonia. în toate m'am ferit, și mă voi feri să vă îngreuez cu ceva. pe adevărul lui hristos care este în mine, nimeni nu-mi va răpi această pricină de laudă în ținuturile ahaiei! pentruce?... pentrucă nu vă iubesc?... știe dumnezeu! dar lucrez și voi lucra astfel, pentru ca să tai orice prilej celor ce caută un prilej, ca să poată fi găsiți deopotrivă cu mine în lucrurile cu cari se laudă. amenii aceștia sînt niște apostoli mincinoși, niște lucrători înșelători, cari se prefac în apostoli ai lui hristos. și nu este de mirare, căci chiar satana se prefacă într-un înger de lumină. u este mare lucru dar, dacă și slujitorii lui se prefac în slujitori ai neprihănirii. sfîrșitul lor va fi după faptele lor. iarăș spun: să nu mă creadă nimeni nebun. sau altmîntrelea, suferiți-mă măcar ca nebun, ca să mă laud și eu puțințel. ce spun în această îndrăzneală, ca să mă laud, nu spun după domnul, ci ca și cum așa spune din nebulie. de vreme ce mulți se laudă după firea pămîntescă, mă voi lauda și eu. doar voi suferiți cu plăcere pe nebuni, voi, cari sînteți înțelepți! dacă vă robește cineva, dacă vă mîncă cineva, dacă pune cineva mina pe voi, dacă vă privește cineva de sus, dacă vă bate cineva peste obraz, suferiți! spre rușinea mea o spun, că am fost slab! totuș, orice poate să pună înainte cineva-vorbesc în nebulie-pot pune și eu înainte. sînt ei evrei? și eu sînt! -sînt ei israeliți? și eu sînt! -sînt ei sămînța a lui avraam? și eu sînt! - sînt ei slujitori ai lui hristos? -vorbesc ca un ieșit din minți-eu sînt și mai mult. în osteneli și mai mult; în temnițe, și mai mult; în lovituri, fără număr; de multe ori în primejdii de moarte! de cinci ori am căpătat dela iudei patruzeci de lovituri fără una; de trei ori am fost bătut cu nuiiele; odată am fost improșcat cu pietre; de trei ori s-a sfărîmat corabia cu mine; o noapte și o zi am fost în adîncul mării. deseori am fost în călătorii, în primejdii pe riuri, în primejdii din partea tilharilor, în primejdii din partea celor din neamul meu, în primejdii din partea păgînilor, în primejdii în cetăți, în primejdii în pustie, în primejdii pe mare, în primejdii între frații mincinoși. în osteneli și necazuri, în priveghiuri adesea, în foame și sete, în posturi adesea, în frig și lipsă de îmbrăcăminte! și, pe lîngă lucrurile de afară, în fiecare zi mă apasă grija pentru toate bisericile. cine este slab, și să nu fiu și eu slab? cine cade în păcat, și eu să nu ard? dacă e vorba să

mă laud, mă voi lauda numai cu lucrurile privitoare la slăbiciunea mea. dumnezeu și tatăl domnului nostru isus hristos, care este binecuvîntat în veci, știe că nu mint!... în damasc, dregătorul împăratului areta păzea cetatea damascenilor, ca să mă prindă. dar am fost dat jos pe o fereastră, într-o coșniță, prin zid, și am scăpat din minile lor.

12

e nevoie să mă laud, măcarcă nu este de folos. voi veni totuș la vedeniile și descoperirile domnului. cunosc un om în hristos, care, acum patrusprezece ani, a fost răpit pînă în al treilea cer (dacă a fost în trup nu știu; dacă a fost fără trup, nu știu: dumnezeu știe), și știu că omul acesta (dacă a fost în trup sau fără trup, nu știu: dumnezeu știe), a fost răpit în rai, și a auzit cuvinte, cari nu se pot spune, și pe cari nu -i este îngăduit unui om să le rostească. cu un astfel de om mă voi lauda; dar intrucît mă privește pe mine insumi, nu mă voi lauda decît cu slăbiciunile mele. chiar dacă așa vrea să mă laud, n'as fi nebun, căci așa spune adevărul; dar mă feresc, ca să n'aibă nimeni despre mine o părere mai înaltă decît ce vede în mine, sau ce aude dela mine. și ca să nu mă umflu de mîndrie, din pricina strălucirii acestor descoperiri, mi -a fost pus un țepuș în carne, un sol al satanei, ca să mă palmuiască, și să mă împedeze să mă îngîmf. de trei ori am rugat pe domnul să mi -l ia. și el mi -a zis: „harul meu îți este de ajuns; căci puterea mea în slăbiciune este făcută desăvîrșită.” deci mă voi lauda mult mai bucuros cu slăbiciunile mele, pentrucă puterea lui hristos să rămînă în mine. de aceea sînt plăcere în slăbiciuni, în defăimări, în nevoi, în prigoniri, în strîmtorări, pentru hristos; căci cînd sînt slab, atunci sînt tare. am ajuns nebun: voi m'ați silit. dar voi trebuia să mă laudați; căci, măcar că nu sînt nimic, totuș cu nimic n'am fost mai pe jos de acești apostoli așa de minunați. semnele unui apostol le-ați avut printre voi în toată răbdarea, prin semne, puteri și minuni cari au fost făcute între voi. în adevăr, în ce ați fost voi puși mai pe jos decît celelalte biserici, afară doar că numai eu singur nu v'am fost o sarcină? o, iertați-mi nedreptatea aceasta!... iată că sînt gata să vin a treia oară la voi; și tot nu vă voi fi o sarcină; căci nu caut bunurile voastre, ci pe voi înșivă. ce -i drept, nu copiii sînt datori să agonisească pentru părinții lor, ci părinții pentru copiii lor. și eu, voi cheltui prea bucuros din ale mele, și mă voi cheltui în totul și pe mine insumi pentru sufletele voastre. dacă vă iubesc mai mult, sînt iubit cu atît mai puțin? fie și-așa! nu v'am fost sarcină de loc. „dar”, zic ei, „ca un om isteț ce sînt, v'am prins prin șiretlic.” - dar, am tras eu oare vreun folos dela voi prin vreunul din aceia, pe cari i-am trimes la voi? am rugat pe tit să vină să vă vadă; și împreună cu el am trimes și pe fratele: a cerut tit ceva dela voi? n-am fost noi călăuziți de acelaș duh, și n-am călcat noi pe aceleași urme? de multă vreme voi vă închipuiți că, vrem să ne apărăm înaintea voastră! noi vorbim înaintea lui dumnezeu în hristos; și toate aceste lucruri, le spunem, prea iubitorilor, pentru zidirea voastră. fiindcă mă tem ca nu cumva, la venirea mea, să vă găsesc așa cum n'as vrea să vă găsesc, și eu insumi să fiu găsit de voi așa cum

n'ați vrea. mă tem să nu găsesc gilceavă, pizmă, minii, desbinări, vorbiri de rău, birfeli, îngimfări, tulburări. mă tem ca, la venirea mea la voi, să mă smerească din nou dumnezeul meu cu privire la voi, și să trebuiască să pling pe mulți din cei ce au păcătuit mai înainte, și nu s'au pocăit de necurăția, curvia și spurcăciunile, pe cari le-au făcut.

13

vin la voi pentru a treia oară. „orice vorbă să fie sprijinită pe mărturia a doi sau trei martori.“ cum am spus, cînd am fost de față a doua oară, tot așa și azi, cînd nu sînt de față, spun iarăș mai dinainte celor ce au păcătuit mai înainte, și tuturor celorlalți, că, dacă mă voi întoarce la voi, n'am să cruț deloc; căci căutați o dovadă că hristos vorbește în mine: el care nu este slab față de voi, ci este plin de putere între voi. în adevăr el a fost răstignit prin slăbiciune; dar trăiește prin puterea lui dumnezeu. tot astfel și noi sîntem slabi în el, dar, prin puterea lui dumnezeu, vom fi plini de viață cu el față de voi. pe voi înșivă încercați-vă dacă sînteți în credință. pe voi înșivă cercați-vă. nu recunoașteți voi că isus hristos este în voi? afară numai dacă sînteți lepădați. dar trag nădejde că veți recunoaște că noi nu sîntem lepădați. totuș ne rugăm lui dumnezeu să nu faceți nimic rău; nu pentru ca să ne putem arăta noi înșine primiți, ci ca să faceți ce este bine, chiar dacă noi am trece drept lepădați. căci n'avem nici o putere împotriva adevărului ci pentru adevăr. în adevăr, ne bucurăm cînd noi sîntem slabi, iar voi sînteți tari; și ne rugăm pentru desăvîrșirea voastră. tocmai de aceea vă scriu aceste lucruri, cînd nu sînt de față, pentruca, atunci cînd voi fi de față, să nu mă port cu asprime, potrivit cu puterea pe care mi -a dat -o domnul pentru zidire, iar nu pentru dărimare. încolo, fraților, fiți sănătoși, desăvîrșiți-vă, îmbărbătați-vă, fiți cu un cuget, trăiți în pace, și dumnezeul dragostei și al păcii va fi cu voi. spuneți-vă unii altora sănătate, cu o sărutare sfîntă. toți sfinții vă trimet sănătate. harul domnului isus hristos, și dragostea lui dumnezeu, și împărtășirea sfîntului duh, să fie cu voi cu toți! amin

pavel, apostol nu dela oameni, nici printr'un om, ci prin isus hristos, și prin dumnezeu tatăl, care l -a înviat din morți, și toți frații cari sînt împreună cu mine, către bisericele galatiei: har și pace vouă dela dumnezeu tatăl, și dela domnul nostru isus hristos! el s'a dat pe sine însuș pentru păcatele noastre, ca să ne smulgă din acest veac rău, după voia dumnezeu-lui nostru și tatăl. a lui să fie slava în vecii vecilor! amin. mă mir că treceți așa de repede dela cel ce v'a chemat prin harul lui hristos, la o altă evanghelie. u doar că este o altă evanghelie; dar sînt unii oameni cari v'a tulbură, și voiesc să răstoarne evanghelia lui hristos. dar chiar dacă noi înșine sau un inger din cer ar veni să v'a propovăduiască o evanghelie, deosebită de aceea pe care v'am propovăduit -o noi, să fie anatema! cum am mai spus, o spun și acum: dacă v'a propovăduiește cineva o evanghelie, deosebită de aceea pe care ați primit -o, să fie anatema! caut eu oare, în clipa aceasta, să capăt bunăvoința oamenilor, sau bunăvoința lui dumnezeu? sau caut să plac oamenilor? dacă aș mai căuta să plac oamenilor, n'aș fi robul lui hristos. fraților, v'a mărturisesc că evanghelia propovăduită de mine, nu este de obîrșie omească; pentrucă, n'am primit -o, nici n'am învățat -o dela vreun om, ci prin descoperirea lui isus hristos. ați auzit, în adevăr, care era purtarea mea de altădată, în religiunea iudeilor. cum, adică, prigoneam peste măsură de mult biserica lui dumnezeu, și făceam prăpăd în ea; și cum eram mai înaintat în religiunea iudeilor de cît mulți din neamul meu, de o vîrstă cu mine. eram însuflețit de o rîvnă nespus de mare pentru datinile strămoșești. dar cînd dumnezeu-care m'a pus deoparte din pîntecele maicii mele, și m'a chemat prin harul său, -a găsit cu cale să descopere în mine pe fiul său, ca să l-vestesc între neamuri, îndată, n'am întrebat pe niciun om, nici nu m'am suit la ierusalim la cei ce au fost apostoli înainte de mine, ci m'am dus în arabia. apoi m'am întors din nou la damasc. după trei ani, m'am suit la ierusalim să fac cunoștință cu chifa, și am rămas la el cîncisprezece zile. dar n'am văzut pe niciunul altul dintre apostoli, decît pe iacov, fratele domnului. în cele ce v'a scriu, iată, înaintea lui dumnezeu, nu mint. după aceea m'am dus în ținuturile siriei și ciliciei. și eram încă necunoscut la față bisericilor lui hristos, cari sînt în iudea. ele auzeau doar spunîndu-se: „cel ce ne prigonea odinioară, acum propovăduiește credința, pe care căuta s'o nimicească odinioară.” și slăveau pe dumnezeu din pricina mea.

după patrusprezece ani, m'am suit din nou la ierusalim împreună cu barnaba; și am luat cu mine și pe tit. m'am suit, în urma unei descoperiri, și le-am arătat evanghelia, pe care o propovăduiesc eu între neamuri, în deosebi celor mai cu vază, ca nu cumva să alerg sau să fi alergat în zădă. ici chiar tit, care era cu mine, măcar că era grec, n'a fost silit să se taie împrejur, din pricina fraților mincinoși, furișai și strecurați printre noi, ca să pîndească slobozenia,

pe care o avem în hristos isus, cu gînd să ne aducă la robie; noi nu ne-am supus și nu ne-am potrivit lor nicio clipă măcar, pentrucă adevărul evangheliei să rămînă cu voi. cei ce sînt socotiți ca fiind ceva-orice ar fi fost ei, nu-mi pasă: dumnezeu nu caută la fața oamenilor-aceștia, zic, ei cei cu vază nu mi-au adaus nimic. ba dimpotrivă, cînd au văzut că mie îmi fusese încredințată evanghelia pentru cei netăiați împrejur, după cum lui petru îi fusese încredințată evanghelia pentru cei tăiați împrejur, - căci cel ce făcuse din petru apostolul celor tăiați împrejur, făcuse și din mine apostolul neamurilor- și cînd au cunoscut harul, care-mi fusese dat, iacov, chifa și ioan, cari sînt priviți ca stilpi, mi-au dat mie și lui barnaba, mîna dreaptă de însoțire, ca să mergem să propovăduim: noi la neamuri, iar ei la cei tăiați împrejur. e-au spus numai să ne aducem aminte de cei săraci, și chiar așa am și căutat să fac. dar cînd a venit chifa în antiohia, i-am stătut împotriva în față, căci era de osîndit. în adevăr, înainte de venirea unora dela iacov, el minca împreună cu neamurile; dar cînd au venit ei, s'a ferit și a stat deoparte, de teama celor tăiați împrejur. împreună cu el au început să se prefacă și ceilalți iudei, așa că pînă și barnaba a fost prins în lațul fățărniciei lor. cînd i-am văzut eu că nu umblă drept după adevărul evangheliei, am spus lui chifa în fața tuturor: „dacă tu, care ești iudeu, trăiești ca neamurile, și nu cu iudeii, cum silești pe neamuri să trăiască în felul iudeilor? oî sîntem iudei din fire, iar nu păcătoși dintre neamuri. totuși, fiindcă știm că omul nu este socotit neprihănit, prin faptele legii, ci numai prin credința în isus hristos, am crezut și noi în hristos isus, ca să fim socotiți neprihăniți prin credința în hristos, iar nu prin faptele legii; pentrucă nimeni nu va fi socotit neprihănit prin faptele legii. dar dacă, în timp ce căutăm să fim socotiți neprihăniți în hristos, și noi înșine am fi găsiți ca păcătoși, este oare hristos un slujitor al păcatului? nicidecum! căci, dacă zidesc iarăș lucrurile, pe cari le-am stricat, mă arăt ca un călcător de lege. căci eu, prin lege, am murit față de lege, ca să trăiesc pentru dumnezeu. am fost răstignit împreună cu hristos, și trăiesc... dar nu mai trăiesc eu, ci hristos trăiește în mine. și viața, pe care o trăiesc acum în trup, o trăiesc în credința în fiul lui dumnezeu, care m'a iubit și s'a dat pe sine însuș pentru mine. u vreau să fac zădărnice harul lui dumnezeu; căci dacă neprihănirea se capătă prin lege, degeaba a murit hristos.

galateni nechibzuți! cine v'a fermecat, pe voi, înaintea ochilor cărora a fost zugrăvit isus hristos ca răstignit? iată numai ce voiesc să știu dela voi: prin faptele legii ați primit voi duhul, ori prin auzirea credinței? sinteți așa de nechibzuți? după ce ați început prin duhul, vreți acum să sfinșiți prin firea pămîntescă? în zădar ați suferit voi atît de mult? dacă, în adevăr, e în zădar! cel ce v'a dă duhul și face minuni printre voi, le face oare prin faptele legii sau prin auzirea credinței? tot așa și „avraam a crezut pe dumnezeu, și credința aceasta i -a fost socotită ca neprihănire.” înțelegeți și voi dar, că fii ai lui avraam sînt cei ce au credință. scriptura, de asemenea, fiindcă

prevedea că dumnezeu va socoti neprihănite pe neamuri, prin credință, a vestit mai dinainte lui avraam această veste bună: „toate neamurile vor fi binecuvintate în tine.” așa că cei ce se bizuiesc pe credință, sînt binecuvințați împreună cu avraam cel credincios, căci toți cei ce se bizuiesc pe faptele legii, sînt supt blestem; pentrucă este scris: „blestemat este oricine nu stăruiește în toate lucrurile scrise în cartea legii, ca să le facă.” și că nimeni nu este socotit neprihănit înaintea lui dumnezeu, prin lege, este înverdat, căci „cel neprihănit prin credință va trăi.” însă legea nu se întemeiază pe credință; ci ea zice: „cine va face aceste lucruri, va trăi prin ele”. hristos ne -a răscumpărat din blestemul legii, făcîndu-se blestem pentru noi, - fiindcă este scris: „blestemat e oricine este atîrnat pe lemn” - pentruca binecuvîntarea vestită lui avraam să vină peste neamuri, în hristos isus, așa ca, (prin credință, noi să primim duhul făgăduit. fraților, (vorbes în felul oamenilor), un testament, chiar al unui om, odată întărit, totuș nimeni nu -l desființează, nici nu -i mai adaugă ceva. acum, făgăduințele au fost făcute „lui avraam și seminței lui”. nu zice: „și semințelor” (ca și cum ar fi vorba de mai multe), ci ca și cum ar fi vorba numai de una: „și seminței tale”, adică hristos. iată ce vreau să zic: un testament, pe care l -a întărit dumnezeu mai înainte, nu poate fi desființat, așa ca făgăduința să fie nimicită, de legea venită după patru sute trei zeci de ani. căci dacă moștenirea ar veni din lege, nu mai vine din făgăduință; ci dumnezeu printr’o făgăduință a dat -o lui avraam. atunci pentruce este legea? ea a fost adăugată din pricina călcărilor de lege, pînă cînd avea să vină „sămînța”, căreia îi fusese făcută făgăduința; și a fost dată prin ingeri, prin mina unui mijlocitor. dar mijlocitorul nu este mijlocitorul unei singure părți, pe cînd dumnezeu, este unul singur. atunci oare legea este împotriva făgăduințelor lui dumnezeu? nicidecum! dacă s’ar fi dat o lege care să poată da viața, într’adevăr, neprihănirea ar veni din lege. dar scriptura a închis totul supt păcat, pentruca făgăduința să fie dată celor ce cred, prin credința în isus hristos. înainte de venirea credinței, noi eram supt paza legii, închiși pentru credința care trebuia să fie descoperită. astfel, legea ne -a fost un îndrumător spre hristos, ca să fim socotiți neprihăniți prin credință. după ce a venit credința, noi sîntem supt îndrumătorul acesta. căci toți sînteți fii ai lui dumnezeu, prin credința în hristos isus. toți cari ați fostbotezați pentru hristos, v’ați îmbrăcat cu hristos. u mai este nici iudeu, nici grec; nu mai este nici rob nici slobod; nu mai este nici parte bărbătească, nici parte femeiască, fiindcă toți sînteți una în hristos isus. și dacă sînteți ai lui hristos, sînteți „sămînța” lui avraam, moștenitori prin făgăduință.

4

dar cită vreme moștenitorul este nevristnic, eu spun că nu se deosebește cu nimic de un rob, măcar că este stăpin pe tot. ci este supt epitropi și ingrijitori, pînă la vremea rînduită de tatăl său. tot așa și noi, cînd eram nevristnici, eram supt robia învățăturilor începătoare ale lumii. dar cînd a venit împlinirea vremii, dum-

nezeu a trimes pe fiul său, născut din femeie, născut supt lege, ca să răscumpere pe cei ce erau supt lege, pentru ca să căpătăm înfieri. și pentru că sînteți fii, dumnezeu ne -a trimes în inimă duhul fiului său, care strigă: „ava”, adică: „tată”; așa că nu mai ești rob, ci fiu; și dacă ești fiu, ești și moștenitor, prin dumnezeu. dinioară, cînd nu cunoșteai pe dumnezeu, erați roboți celor ce din firea lor, nu sînt dumnezei. dar acum, dupăce ați cunoscut pe dumnezeu, sau mai bine zis, dupăce ați cunoscuti de dumnezeu, cu mai și mai întoarceți iarăș la acele învățături începătoare, slabe și sărăcăcioase, cărora vreți să vă supuneți din nou? voi păziți zile, luni, vremi și ani. mă tem să nu mă fi ostenit degeaba pentru voi. fraților, vă rog să fiți ca mine, căci și eu sînt ca voi. nu mi-ați făcut nicio nedreptate. dîmpotrivă, știți că, în neputința trupului v’am propovăduit evanghelia pentru întia dată. și, n’ați arătat nici dispreț, nici desgust față de ceea ce era o ispită pentru voi în trupul meu; dîmpotrivă, m’ați primit ca pe un inger al lui dumnezeu, ca pe însuș hristos isus. unde este dar fericirea voastră? căci vă mărturisesc că, dacă ar fi fost cu putință, v’ați fi scos pînă și ochii și mi i-ați fi dat. m’am făcut oare vrăjmașul vostru, pentrucă v’am spus adevărul? u cu gînd bun sînt plini de rivnă ei pentru voi, ci vor să vă deslipească de noi, ca să fiți plini de rivnă față de ei. este bine să fii plin de rivnă totdeauna pentru bine, nu numai cînd sint de față la voi. copilașii mei, pentru cari iarăș sint durerile nașterii, pînăce va lua hristos chip în voi! , cum aș vrea să fiu acum de față la voi, și să-mi schimb glasul; căci nu știu ce să mai cred! spuneți-mi voi, cari voiți să fiți supt lege, n’ascultați voi legea? căci este scris că avraam a avut doi fii: unul din roabă, și unul din femeia slobodă. dar cel din roabă s’anăscut în chip firesc, iar cel din femeia slobodă s’a născut prin făgăduință. lucrurile acestea trebuiesc luate într’al înțeles: acestea sînt două legăminte: unul vede muntele sinai naște pentru robie și este agar, - căci agar este muntele sinai din arabia; -și răspunde ierusalimului de acum, care este în robie împreună cu copiii săi. dar ierusalimul cel de sus este slobod, și el este mama noastră. fiindcă este scris: „bucură-te, steapo, care nu naști de loc! izbucnește de bucurie și strigă, tu, care nu ești în durerile nașterii! căci copiii celei părăsite vor fi în număr mai mare decit copiii celei cu bărbat.” și voi, fraților, ca și isaac, voi sînteți copii ai făgăduinței. și cum s’a întîmplat atunci, că cel ce se născuse în chip firesc prigonea pe cel ce se născuse prin duhul tot așa se întîmplă și acum. dar ce zice scriptura? „izgonește pe roabă și pe fiul ei; căci fiul roabei nu va moșteni împreună cu fiul femeii slobode.” de aceea, fraților, noi nu sîntem copiii celei roabe, ci ai femeii slobode. hristos ne -a izbăvit ca să fim slobози.

5

rămîneți dar tari, și nu vă plecați iarăș supt jugul robiei. iată, eu, pavel, vă spun că, dacă vă veți tăia împrejur, hristos nu vă va folosi la nimic. și mărturisesc iarăș încă odată oricărui om care primește tăierea împrejur, că este dator să împlinească toată legea. voi, cari voiți să fiți socotiți neprihăniți prin lege,

v'ăți despărțit de hristos; ați căzut din har. căci noi, prin duhul, așteptăm prin credință nădejdea neprihănirii. căci în isus hristos, nici tăierea împrejur, nici netăierea împrejur n'au vreun pret, ci credința care lucrează prin dragoste. voi alergați bine: cine v'a tăiat calea ca să n'ascultați de adevăr? înduplecarea aceasta nu vine dela cel ce v'a chemat. puțin aluat face să se dospească toată plămădeala. eu, cu privire la voi, am, în domnul, încrederea că nu gândiți altfel. dar cel ce vă tulbură, va purta osînda, oricine ar fi el. cit despre mine, fraților, dacă mai propovăduiesc tăierea împrejur, de ce mai sint prigonit? atunci pricina de poticnire a crucii s'a dus. și, schilodească-se odată cei ce vă tulbură! fraților, voi ați fost chemați la slobozenie. numai, nu faceți din slobozenie o pricină ca să trăiți pentru firea pămîntească, ci slujiți-vă unii altora în dragoste. căci toată legea se cuprinde într'o singură poruncă: „să iubești pe aproapele tău ca pe tine înșuți.” dar dacă vă mușcați și vă mîncăți unii pe alții, luați seama să nu fiți nimiciți unii de alții. zic dar: umblați cirmuiți de duhul, și nu împliniți poftele firii pămîntești. căci firea pămîntească pofteste împotriva duhului, și duhul împotriva firii pămîntești: sint lucruri protivnice unele altora, așa că nu puteți face tot ce voiți. dacă sinteți călăuziți de duhul, nu sinteți supt lege. și faptele firii pămîntești sint cunoscute, și sint acestea: preacurvia, curvia, necurăția, desfrinarea, închinarea la idoli, vrăjitoria, vrăjbile, certurile, zavistiile, miniile, neînțelegerile, desbinările, certurile de partide, pizmele, uciderile, bețiile, îmbuibările, și alte lucruri asemănătoare cu acestea. vă spun mai dinainte, cum am mai spus, că cei ce fac astfel de lucruri, nu vor moșteni împărăția lui dumnezeu. roada duhului, dimpotrivă, este: dragostea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare, bunătatea, facerea de bine, credincioșia, blîndeța, înfrinarea poftelor. împotriva acestor lucruri nu este lege. cei ce sint ai lui hristos isus, și-au răstignit firea pămîntească împreună cu patimile și poftele ei. dacă trăim duhul, să și umblăm prin duhul. să nu umblăm după o slavă deșartă, întăritîndu-ne unii pe alții, și pizmuindu-ne unii pe alții.

6

fraților, chiar dacă un om ar cădea deodată în vreo greșală, voi, cari sinteți duhovnicești, să -l ridicăți cu duhul blîndeței. și ia seama la tine însuți, ca să nu fii ispitit și tu. purtați-vă sarcinile unii altora, și veți împlini astfel legea lui hristos. dacă vreunul crede că este ceva, măcar că nu este nimic, se înșală singur. fiecare să-și cerceteze fapta lui, și atunci va avea cu ce să se laude numai în ce -l privește pe el, și nu cu privire la alții; căci fiecare își va purta sarcina lui însuș. cine primește învățătura în cuvînt, să facă parte din toate bunurile lui și celui ce -l învață. u vă înșelați: „dumnezeu nu se lasă să fie batjocorit.” ce samănă omul, aceea va și secera. cine samănă în firea lui pămîntească, va secera din firea pămîntească putrezirea; dar cine samănă în duhul, va secera din duhul viața vecinică. să nu obosem în facerea binelui; căci la vremea potrivită, vom secera, dacă nu vom cădea de oboseală. așa dar, cit avem prilej, să facem bine

la toți, și mai ales fraților în credință. uitați-vă cu ce slove mari v'am scris, cu însăș mina mea! toți ceice umblă după plăcerea oamenilor, vă silesc să primiți tăierea împrejur, numai ca să nu suferă ei prigonire pentru crucea lui hristos. căci nici ei, cari au primit tăierea împrejur, nu păsesc legea; ci voiesc doar ca voi să primiți tăierea împrejur, pentruca să se laude ei cu trupul vostru. în ce mă privește, departe de mine gîndul să mă laud cu altceva decît cu crucea domnului nostru isus hristos, prin care lumea este răstignită față de mine, și eu față de lume! căci în hristos isus nici tăierea împrejur, nici netăierea împrejur nu sint nimic, ci a fi o făptură nouă. și peste toți ceice vor umbla după dreptarul acesta și peste israelul lui dumnezeu să fie pace și îndurare! de acum încolo nimeni să nu mă mai necăjească, pentruca port semnele domnului isus pe trupul meu. fraților, harul domnului nostru isus hristos să fie cu duhul vostru! amin

pavel, apostol al lui isus hristos, prin voia lui dumnezeu, către sfinții cari sînt în efes și credincioșii în hristos isus: har și pace dela dumnezeu, tatăl nostru, și dela domnul isus hristos. binecuvîntat să fie dumnezeu, tatăl domnului nostru isus hristos, care ne -a binecuvîntat cu tot felul de binecuvîntări duhovnicești, în locurile cerești, în hristos. în el, dumnezeu ne -a ales înainte de întemeierea lumii, ca să fim sfinți și fără prihană înaintea lui, dupăce, în dragostea lui, ne -a rînduit mai dinainte să fim înfițați prin isus hristos, după buna plăcere a voiei sale, spre lauda slavei harului său, pe care ni l -a dat în prea iubitul lui. în el avem răscumpărarea, prin sîngele lui, iertarea păcatelor, după bogățiile harului său, pe care l -a răspîndit din belșug peste noi, prin orice fel de înțelepciune și de pricepere; căci a binevoit să ne descopere taina voiei sale, după planul pe care -l alcătuisese în sine însuș, ca să -l aducă la îndeplinire la plinirea vremilor, spre a-și uni iarăș într'unul în hristos, toate lucrurile: cele din ceruri, și cele de pe pămînt. în el am fost făcuți și moștenitori, fiind rînduiți mai dinainte, după hotărîrea aceluia, care face toate după sfatul voiei sale, ca să slujim de laudă slavei sale, noi, cari mai dinainte am nădăjduit în hristos. și voi, după ce ați auzit cuvîntul adevărului (evanghelia mîntuirii voastre), ați crezut în el, și ați fost pecetluiți cu duhul sfînt, care fusese făgăduit, și care este o arvună a moștenirii noastre, pentru răscumpărarea celor cîștigați de dumnezeu, spre lauda slavei lui. de aceea și eu, de cînd am auzit despre credința în domnul isus care este în voi, și despre dragostea voastră pentru toți sfinții, nu încetez să aduc mulțămiri pentru voi, cînd vă pomenesc în rugăciunile mele. și mă rog ca dumnezeul domnului nostru isus hristos, tatăl slavei, să vă dea un duh de înțelepciune și de descoperire, în cunoașterea lui, și să vă lumineze ochii inimii, ca să pricepeți care este nădejdea chemării lui, care este bogăția slavei moștenirii lui în sfinți, și care este față de noi, credincioșii, nemărginita mărime a puterii sale, după lucrarea puterii țării lui, pe care a desfășurat -o în hristos, prin faptul că l -a înviat din morți, și l -a pus să șadă la dreapta sa, în locurile cerești, mai pe sus de orice domnie, de orice stăpînire, de orice putere, de orice dregătorie și de orice nume, care se poate numi, nu numai în veacul acesta, ci și în cel viitor. el i -a pus totul supt picioare, și l -a dat căpetenie peste toate lucrurile, bisericii, care este trupul lui, plînatatea celui ce plînește totul în toți.

voi erați morți în greșelile și în păcatele voastre, în cari trăiați odinioară, după mersul lumii aceasteia, după domnul puterii văzduhului, a duhului care lucrează acum în fiii neascultării. între ei eram și noi toți odinioară, cînd trăiam în poftele firii noastre pămîntești, cînd făceam voile firii pămîntești și ale gîndurilor noastre, și eram din fire copii ai miniei, ca și ceilalți. dar dumnezeu, care este bogat în îndurare, pentru dragostea cea mare cu care ne -a iubit, măcar că eram morți în greșelile noastre, ne -a adus la vi-

ată împreună cu hristos (prin har sinteți mîntuiți). el ne -a înviat împreună, și ne -a pus să ședem împreună în locurile cerești, în hristos isus, ca să arate în veacurile viitoare nemărginita bogăție a harului său, în bunătața lui față de noi în hristos isus. căci prin har ați fost mîntuiți, prin credință. și aceasta nu vine dela voi; ci este darul lui dumnezeu. u prin fapte, ca să nu se laude nimeni. căci noi sîntem lucrarea lui, și am fost zidiți în hristos isus pentru faptele bune, pe cari le -a pregătit dumnezeu mai dinainte, ca să umblăm în ele. de aceea voi, cari altădată erați neamuri din naștere, numiți netăiați împrejur de către aceia cari se cheamă tăiați împrejur, și cari sînt tăiați împrejur în trup de mina omului: aduceți-vă aminte că în vremea aceea erați fără hristos, fără drept de cetățenie în israel, străini de legămintele făgăduinței, fără nădejde și fără dumnezeu în lume. dar acum, în hristos isus, voi, cari odinioară erați depărtați, ați fost apropiați prin singele lui hristos. căci el este pacea noastră, care din doi a făcut unul, și a surpat zidul dela mijloc care -i despărțea, și, în trupul lui, a înălțurat vrăjmășia dintre ei, legea poruncilor, în orînduirile ei, ca să facă pe cei doi să fie în el însuș un singur om nou, făcînd astfel pace; și a împăcat pe cei doi cu dumnezeu într'un singur trup, prin cruce, prin care a nimicit vrăjmășia. el a venit astfel să aducă vestea bună a păcii vouă celor ce erați departe, și pace celor ce erau aproape. căci prin el și unii și alții avem intrare la tatăl, într'un duh. așa dar, voi nu mai sinteți nici străini, nici oaspeți ai casei, ci sinteți împreună cetățeni cu sfinții, oameni din casa lui dumnezeu, fiind zidiți pe temelia apostolilor și proorocilor, piatra din capul unghiului fiind isus hristos. în el toată clădirea, bine încheată, crește ca să fie un templu sfînt în domnul. și prin el și voi sinteți zidiți împreună, ca să fiți un lăcaș al lui dumnezeu, prin duhul.

iată de ce eu, pavel, întemnițatul lui isus hristos pentru voi, neamurilor... (dacă cel puțin ați auzit de isprăvnicia harului lui dumnezeu, care mi -a fost dată față de voi. prin descoperire dumnezeiască am luat cunoștință de taina aceasta, despre care vă scrisese în puține cuvinte. citindu-le, vă puteți închipui priceperea pe care o am eu despre taina lui hristos, care n'a fost făcută cunoscut fiilor oamenilor în celelalte veacuri, în felul cum a fost descoperită acum sfinților apostoli și prooroci ai lui hristos, prin duhul. că adică neamurile sînt împreună moștenitoare cu noi, alcătuesc un singur trup cu noi și iau parte cu noi la aceeaș făgăduință în hristos isus, prin evanghelia aceea, al cărei slujitor am fost făcut eu, după darul harului lui dumnezeu, dat mie prin lucrarea puterii lui. da, mie, care sînt cel mai neînsemnat dintre toți sfinții, mi -a fost dat harul acesta să vestesc neamurilor bogățiile nepătrunse ale lui hristos, și să pun în lumină înaintea tuturor care este isprăvnicia acestei taine, ascunse din veacuri în dumnezeu, care a făcut toate lucrurile; pentruca domniile și stăpînirile din locurile cerești să cunoască azi, prin biserică, înțelepciunea nespus de felurită a lui dumnezeu, după planul vecinic, pe care l -a făcut în hristos isus, domnul nostru. în el avem,

prin credința în el, slobozenia și apropierea de dumnezeu cu încredere. Vă rog iarăși să nu vă pierdeți cumpătul din pricina necazurilor mele pentru voi: aceasta este slava voastră). ...iată dece, zic, îmi plec genunchii înaintea tatălui domnului nostru isus hristos, din care își trage numele orice familie, în ceruri și pe pământ, și -l rog ca, potrivit cu bogăția slavei sale, să vă facă să vă întăriți în putere, prin duhul lui, în omul din lăuntru, așa încât hristos să locuiască în inimile voastre prin credință; pentruca, avînd rădăcina și temelia pusă în dragoste, să puteți pricepe împreună cu toți sfinții, care este lărgimea, lungimea, adîncimea și înălțimea; și să cunoașteți dragostea lui hristos, care întrece orice cunoștință, ca să ajuungeți plini de toată plinătatea lui dumnezeu. iar a celui ce, prin puterea care lucrează în noi, poate să facă nespus mai mult decît cerem sau gîndim noi, a lui să fie slava în biserică și în hristos isus, din neam în neam, în vecii vecilor! amin.

4

vă sfătuiesc dar eu, cel întemnițat pentru domnul, să vă purtați într'un chip vrednic de chemarea, pe care ați primit -o, cu toată smerenia și blîndeța, cu îndelungă răbdare; îngăduiți-vă unii pe alții în dragoste, și căutați să păstrați unirea duhului, prin legătura păcii. este un singur trup, un singur duh, după cum și voi ați fost chemați la o singură nădejde a chemării voastre. este un singur domn, o singură credință, un singur botez. este un singur dumnezeu și tată al tuturor, care este mai pe sus de toți, care lucrează prin toți și care este în toți. dar fiecareia din noi harul i -a fost dat după măsura darului lui hristos. de aceea este zis: „s'a suit sus, a luat robia roabă, și a dat daruri oamenilor.“ și acest: „s'a suit“, ce înseamnă decît că înainte se pogorise în părțile mai de jos ale pămîntului? cel ce s'a pogorit, este acelaș cu cel ce s'a suit mai pe sus de toate cerurile, ca să umple toate lucrurile. și el a dat pe unii apostoli; pe alții, prooroci; pe alții, evangheliști; pe alții, păstori și învățători, pentru desăvîrșirea sfinților, în vederea lucrării de slujire, pentru zidirea trupului lui hristos, pînă vom ajunge toți la unirea credinței și a cunoștinței fiului lui dumnezeu, la starea de om mare, la înălțimea staturii plinătății lui hristos; ca să nu mai fim copii, plînd incoace și încolo, purtați de orice vînt de învățătură, prin viclenia oamenilor și prin siretenia lor în mijloacele de amăgire; ci, credincioși adevărului, în dragoste, să creștem în toate privințele, ca să ajungem la cel ce este capul, hristos. din el tot trupul, bine încheșat și strîns legat, prin ceiace dă fiecare încheitură, își primește creșterea, potrivit cu lucrarea fiecărei părți în măsura ei, și se zidește în dragoste. iată dar ce vă spun și mărturisesc eu în domnul: să nu mai trăiți cum trăiesc păgînii, în deșertăciunea gîndurilor lor, avînd mintea întunecată, fiind străini de viața lui dumnezeu, din pricina neștiinței în care se află în urma împietririi inimii lor. ei și-au pierdut orice pic de simțire, s'au dedat la desfrînare, și săvîrșesc cu lăcomie orice fel de necurăție. dar voi n'ați învățat așa pe hristos; dacă, cel puțin, l-ați ascultat, și dacă, potrivit adevărului care este în isus, ați

fost învățați, cu privire la felul vostru de viață din trecut, să vă desbrăcați de omul cel vechi care se strică după poftele înșelătoare; și să vă înoiți în duhul minții voastre, și să vă îmbrăcați în omul cel nou, făcut după chipul lui dumnezeu, de o neprihănire și sfințenie pe care o dă adevărul. de aceea, lăsați-vă de minciună: „fiecare dintre voi să spună aproapelui său adevărul“, pentruca sîntem mădulare unii altora. „miniati-vă și nu păcătuiți“. să n'apună soarele peste minia voastră, și să nu dați prilej diavolului. cine fura, să nu mai fure; ci mai de grabă voi să lucreze cu minile lui la ceva bun, ca să aibă ce să dea celui lipsit. iciun cuvînt stricat să nu vă iasă din gură; ci unul bun, pentru zidire, după cum e nevoie, ca să dea har celor ce -l aud. să nu întristați pe duhul sînt al lui dumnezeu, prin care ați fost pecetluit pentru ziua rîscumpărării. rice amărăciune, orice iuțime, orice minie, orice strigare, orice clevetire și orice fel de răutate să piară din mijlocul vostru. dimpotrivă, fiți buni unii cu alții, miloși, și iertați-vă unul pe altul, cum v'a iertat și dumnezeu pe voi în hristos.

5

urmați dar pilda lui dumnezeu ca niște copii prea iubiți. trăiți în dragoste, dupăcum și hristos ne -a iubit, și s'a dat pe sine pentru noi „ca un prinos și ca o jertfă de bun miros“, lui dumnezeu. curvia, sau orice altfel de necurăție, sau lăcomia de avere, nici să nu fie pomenite între voi, așa cum se cuvine unor sfinți. să nu se audă nici cuvinte porcoase, nici vorbe nechibzuite, nici glume proaste, cari nu sînt cuvin-cioase; ci mai de grabă cuvinte de mulțămire. căci știți bine că niciun curvar, niciun stricat, niciun lacom de avere, care este un închinător la idoli, n'are parte de moștenire în împărăția lui hristos și a lui dumnezeu. imeni să nu vă înșele cu vorbe deșerte; căci din pricina acestor lucruri vine minia lui dumnezeu peste oamenii neascultători. să nu vă întovărășiți dar deloc cu ei. dinioară erați întunerec; dar acum sînteți lumină în domnul. umblați deci ca niște copii ai luminii. căci roada luminii stă în orice bunătate, în neprihănire și în adevăr. cercetați ce este plăcut înaintea domnului, și nu luați deloc parte la lucrările neroditoare ale întunerecului, ba încă mai de grabă osîndiți-le. căci e rușine numai să spunem ce fac ei în ascuns. dar toate aceste lucruri, cînd sînt osîndite de lumină, sînt date la iveală; pentruca ceiace scoate totul la iveală, este lumina. de aceea zice: „deșteaptă-te tu, care dormi, scoală-te din morți, și hristos te va lumina.“ luați seama deci să umblați cu băgare de seamă, nu ca niște neînțelepți, ci ca niște înțelepți. rîscumpărați vremea, căci zilele sînt rele. de aceea nu fiți nepri-cepuți, ci înțelegeți care este voia domnului. u vă îm-bățați de vin, aceasta este destrăbălare. dimpotrivă, fiți plini de duh. vorbiți între voi cu psalmi, cu cântări de laudă și cu cântări duhovnicești, și cîntați și aduceți din toată inima laudă domnului. mulțamiți totdeauna lui dumnezeu tatăl, pentru toate lucrurile, în numele domnului nostru isus hristos. supuneți-vă unii altora în frica lui hristos. evestelor, fiți supuse bărbatilor voștri ca domnului; căci bărbatul este capul nevastei, după cum și hristos este capul bisericii, el, mîntu-

itorul trupului. și după cum biserica este supusă lui hristos, tot așa și nevestele să fie supuse bărbaților lor în toate lucrurile. bărbaților, iubiți-vă nevestele cum a iubit și hristos biserica și s'a dat pe sine pentru ea, ca s'o sfințească, după ce a curățit -o prin botezul cu apă prin cuvânt, ca să înfățișeze înaintea lui această biserică, slăvită, fără pată fără sbircitură sau altceva de felul acesta, ci sfântă și fără prihană. tot așa trebuie să-și iubească și bărbații nevestele, ca pe trupurile lor. cine își iubește nevasta, se iubește pe sine însuș. căci nimeni nu și -a urit vreodată trupul lui, ci îl hrănește, îl îngrijește cu drag, ca și hristos biserica; pentru că noi sintem mădulare ale trupului lui, carne din carnea lui și os din oasele lui. de aceea va lăsa omul pe tatăl său și pe mamă-sa, și se va lipi de nevastă-sa, și cei doi vor fi un singur trup". taina aceasta este mare-(vorbesc despre hristos și despre biserică). - încolo fiecare din voi să-și iubească nevasta ca pe sine; și nevasta să se teamă de bărbat.

6

copii, ascultați în domnul de părinții voștri, căci este drept. „să cinstești pe tatăl tău și pe mama ta” -este cea dintâi poruncă însoțită de o făgăduință- „ca să fii fericit, și să trăiești multă vreme pe pământ.” și voi, părinților, nu întârîtați la minie pe copiii voștri, ci creșteți -i, în musturarea și învățătura domnului. robilor, ascultați de stăpînii voștri pămîntești, cu frică și cutremur, în curăție de inimă, ca de hristos. slujitori-le nu numai cînd sinteți sub ochii lor, ca și cum ați vrea să plăceți oamenilor, ci ca niște robi ai lui hristos, cari fac din inimă voia lui dumnezeu. slujitori-le cu bucurie, ca domnului, iar nu oamenilor, căci știți că fiecare, fie rob, fie slobod, va primi răsplată dela domnul, după binele pe care -l va fi făcut. și voi, stăpînilor, purtați-vă la fel cu ei; ferii-vă de amenințări, ca unii cari știți că stăpînul lor și al vostru este în cer, și că înaintea lui nu se are în vedere fața omului. încolo, fraților, întăriți-vă în domnul și în puterea tăriei lui. îmbrăcați-vă cu toată armătura lui dumnezeu, ca să puteți ținea pept împotriva uneltirilor diavolului. căci noi n'avem de luptat împotriva cărnii și singelui, ci împotriva căpeteniilor, împotriva domniilor, împotriva stăpînitorilor întunerecului acestui veac, împotriva duhurilor răutății cari sînt în locurile cerești. de aceea, luați toată armătura lui dumnezeu, ca să vă puteți împotrivi în ziua cea rea, și să rămîneți în picioare, după ce veți fi biruit totul. stați gata dar, avînd mijlocul încins cu adevărul, îmbrăcați cu plătoșa neprihănirii, avînd picioarele încălțate cu rîvna evangheliei păcii. pe deasupra tuturor acestora, luați scutul credinței, cu care veți putea stinge toate săgețile arzătoare ale celui rău. luați și coiful mințuirii și sabia duhului, care este cuvîntul lui dumnezeu. faceți în toată vremea, prin duhul, tot felul de rugăciuni și cereri. vegheați la aceasta, cu toată stăruința, și rugăciune pentru toți sfinții, și pentru mine, ca, oricîteori îmi deschid gura, să mi se dea cuvînt, ca să fac cunoscut cu îndrăzneală taina evangheliei, al cărei sol în lanțuri sînt; pentru că, zic, să vorbesc cu îndrăzneală, cum trebuie să vorbesc. acum, ca să știți și voi despre mine, tihic, prea iubitul frate și slujitor

credincios în domnul, vă va face cunoscut totul. vi l-am trimis înadins, ca să luați cunoștință despre starea noastră, și să vă îmbărbăteze inimile. pace fraților, și dragoste împreună cu credința, din partea lui dumnezeu tatăl, și din partea domnului isus hristos! harul să fie cu toți cei ce iubesc pe domnul nostru isus hristos în curăție. amin

pavel și timotei, robi ai lui isus hristos, către toți sfinții în hristos isus, cari sint în filipi, împreună cu episcopii (sau: priveghetori.) și diaconii: har vouă și pace dela dumnezeu, tatăl nostru, și dela domnul isus hristos! mulțămesc dumnezeului meu pentru toată aducerea aminte, pe care o păstrez despre voi. în toate rugăciunile mele mă rog pentru voi toți, cu bucurie pentru partea, pe care o luați la evanghelie, din cea dintii zi pînă acum. sint încredințat că acela care a început în voi această bună lucrare, o va isprăvi pînă în ziua lui isus hristos. este drept să gîndesc astfel despre voi toți, fiindcă vă port în inima mea, întrucît, atît în lanțurile mele cît și în apărarea și întărirea evangheliei, voi sinteți toți părtași aceluiaș har. căci martor îmi este dumnezeu că vă iubesc pe toți cu o dragoste nespusă în isus hristos. și mă rog ca dragostea voastră să crească tot mai mult în cunoștință și orice pripepere, ca să deosebiți lucrurile alese, pentruca să fiți curați și să nu vă poticniți pînă în ziua venirii lui hristos, plini de roada neprihănirii, prin isus hristos, spre slava și lauda lui dumnezeu. vreau să știți, fraților, că împrejurările în cari mă găsesem, mai degrabă au lucrat la înaintarea evangheliei. în adevăr, în toată curtea împăratească, și pretutindeni aiurea, toți știu că sint pus în lanțuri din pricina lui isus hristos. și cei mai mulți din frați, îmbărbătați de lanțurile mele, au și mai multă îndrăzneală să vestească fără teamă cuvîntul lui dumnezeu. unii, este adevărat, propovăduiesc pe hristos din pizmă și din duh de ceartă; dar alții din bunăvoință. aceștia din urmă lucrează din dragoste, ca unii cari știu că eu sint însărcinat cu apărarea evangheliei; cei dintii, din duh de ceartă vestesc pe hristos nu cu gînd curat, ci ca să mai adauge un necaz la lanțurile mele. ce ne pasă? oricum: fie de ochii lumii, fie din toată inima, hristos este propovăduit. eu mă bucur de lucrul acesta și mă voi bucura. căci știu că lucrul acesta se va întoarce spre mîntuirea mea prin rugăciunile voastre și prin ajutorul duhului lui isus hristos. mă aștept și nădăjduiesc cu tărie că nu voi fi dat de rușine cu nimic; ci că acum, ca totdeauna, hristos va fi proslăvit cu îndrăzneală în trupul meu, fie prin viața mea, fie prin moartea mea. căci pentru mine a trăi este hristos și a muri este un cîștig. dar dacă trebuie să mai trăiesc în trup, face să trăiesc; și nu știu ce trebuie să aleg. sint strîns din două părți: aș dori să mă mut și să fiu împreună cu hristos, căci ar fi cu mult mai bine; dar, pentru voi, este mai de trebuință să rămîn în trup. și sint încredințat și știu că voi rămînea și voi trăi cu voi toți, pentru înaintarea și bucuria credinței voastre; pentruca, prin întoarcerea mea la voi, să aveți în mine o mare pricină de laudă în isus hristos. umai, purtați-vă într'un chip vrednic de evanghelia lui hristos, pentruca, fie că voi veni să vă văd, fie că voi rămînea departe de voi, să aud despre voi că rămîneți tari în acelaș duh, și că luați cu un suflet pentru credința evangheliei, fără să vă lăsați înspăimîntați de protivnici; lucrul acesta este pentru ei o dovadă de perzare, și de mîntuirea voastră, și aceasta dela dumnezeu. căci cu privire la hristos, vouă vi s'a dat harul nu numai să credeți în el, ci să și pătimiți pentru el, și să și duceți, cum și faceți,

aceeaș luptă, pe care ați văzut -o la mine, și pe care auziți că o duc și acum.

2

deci, dacă este vreo îndemnare în hristos, dacă este vreo mîngiere în dragoste, dacă este vreo legătură a duhului, dacă este vreo milostivire și vreo îndurare, faceți-mi bucuria deplină, și aveți o simțire, o dragoste, un suflet și un gînd. u faceți nimic din duh de ceartă sau din slavă deșartă; ci în smerenie fiecare să privească pe altul mai pe sus de el însuș. fiecare din voi să se uite nu la foloasele lui, ci și la foloasele altora. să aveți în voi gîndul acesta, care era și în hristos isus: el, măcar că avea chipul lui dumnezeu, totuș n'a crezut ca un lucru de apucat să fie deopotrivă cu dumnezeu, ci s'a debrăcat pe sine însuș și a luat un chip de rob, făcîndu-se asemenea oamenilor. la înfățișare a fost găsit ca un om, s'a smerit și s'a făcut ascultător pînă la moarte, și încă moarte de cruce. deaceia și dumnezeu l-a înălțat nespus de mult, și i-a dat numele, care este mai pe sus de orice nume; pentruca, în numele lui isus, să se plece orice genunchi al celor din ceruri, de pe pămînt și de sub pămînt, și orice limbă să mărturisească, spre slava lui dumnezeu tatăl, că isus hristos este domnul. astfel dar, prea iubiților, după cum totdeauna ați fost ascultători, duceți pînă la capăt mîntuirea voastră, cu frică și cutremur, nu numai cînd sint eu de față, ci cu mult mai mult acum, în lipsa mea. căci dumnezeu este acela care lucrează în voi, și vă dă, după plăcerea lui, și voința și înfăptuirea. faceți toate lucrurile fără cîrtiri și fără sovăieli, ca să fiți fără prihană și curați, copiii ai lui dumnezeu, fără vină, în mijlocul unui neam ticălos și stricat, în care străluciți ca niște lumini în lume, ținînd sub cuvîntul vieții; așa ca, în ziua lui hristos, să mă pot lauda că n'am alergat, nici nu m'am ostenit în zădar. și chiar dacă va trebui să fiu turnat ca o jertfă de băutură peste jertfa și slujba credinței voastre, eu mă bucur și mă bucur cu voi toți. tot așa și voi, bucurați-vă, și bucurați-vă împreună cu mine. adăjduiesc, în domnul isus, să vă trimet în curînd pe timotei, ca să fiu și eu cu inimă bună cînd o să am știri despre voi. căci n'am pe nimeni, care să-mi împărtășească simțirile ca el, și să se îngrijească într'adevăr de starea voastră. ce -i drept, toți umblă după foloasele lor, și nu după ale lui isus hristos. știți rîvna lui încercată; cum, ca un copil cu tatăl lui, a lucrat ca un rob împreună cu mine pentru înaintarea evangheliei. pe el dar, nădăjduiesc să vi-l trimet, de îndatăce voi vedea ce întorsătură vor lua lucrurile cu privire la mine. și am încredere în domnul că în curînd voi veni și eu. am socotit de trebuință să vă trimet pe epafrodit, fratele și tovarășul meu de lucru și de luptă, trimesul și slujitorul vostru pentru nevoile mele. căci dorea ferbinte să vă vadă pe toți; și era foarte mîhnit, pentrucă aflaserăți că a fost bolnav. ce -i drept, a fost bolnav, și foarte aproape de moarte, dar dumnezeu a avut milă de el. și nu numai de el, ci și de mine, ca să n'am intristare peste intristare. l-am trimes dar cu atît mai în grabă, ca să-l vedeți și să vă bucurați iarăș, și să fiu și eu mai puțin mîhnit. primiți -l deci în domnul, cu toată bucuria; și prețuiți pe astfel de oameni. căci pentru lucrul lui

hristos a fost el aproape de moarte, și și -a pus viața în joc, ca să împlinească ce lipsea slujbei voastre pentru mine.

3

incolo, frații mei, bucurați-vă în domnul. păziți-vă de cinii aceia; păziți-vă de lucrătorii aceia răi; păziți-vă de scrijilații aceia! căci cei tăiați împrejur sintem noi, cari slujim lui Dumnezeu, prin duhul lui Dumnezeu, cari ne laudăm în hristos isus, și cari nu ne punem încrederea în lucrurile pămîntești. măcar că eu aş avea pricină de încredere chiar în lucrurile pămîntești. dacă altul crede că se poate încrede în lucrurile pămîntești, eu și mai mult; eu, care sint tăiat împrejur a opta zi, din neamul lui israel, din semînția lui beniamin, evreu din evrei; în ce privește legea, fariseu; în ce privește rîvna, prigonitor al bisericii; cu privire la neprihănirea, pe care o dă legea, fără prihană. dar lucrurile, cari pentru mine erau cîștiguri, le-am socotit ca o pierdere, din pricina lui hristos. ba încă, și acum privesc toate aceste lucruri ca o pierdere, față de prețul nespus de mare al cunoașterii lui hristos isus, domnul meu. pentru el am perdut toate și le socotesc ca un gunoi, ca să cîștig pe hristos, și să fiu găsit în el, nu avînd o neprihănire a mea, pe care mi -o dă legea, ci aceea care se capătă prin credința în hristos, neprihănirea, pe care o dă Dumnezeu, prin credință. și să -l cunosc pe el și puterea învierii lui și părășia suferințelor lui, și să mă fac asemenea cu moartea lui; ca să ajung cu orice chip, dacă voi putea, la învierea din morți. u că am și cîștigat premiul, sau că am și ajuns desăvîrșit; dar alerg înainte, căutînd să -l apuc, întrucît și eu am fost apucat de hristos isus. fraților, eu nu cred că l-am apucat încă; dar fac un singur lucru: uitînd ce este în urma mea, și aruncîndu-mă spre ce este înainte, alerg spre țintă, pentru premiul chemării cerești a lui Dumnezeu, în hristos isus. gîndul acesta dar să ne însufletească pe toți, cari sintem desăvîrșiți; și dacă în vreo privință sinteți de altă părere, Dumnezeu vă va lumina și în această privință. dar în lucrurile în cari am ajuns de aceeași părere, să umblăm la fel. urmați-mă pe mine, fraților, și uitați-vă bine la cei ce se poartă după pilda, pe care o aveți în noi. căci v'am spus de multe ori, și vă mai spun și acum, plîngînd: sint mulți, cari se poartă ca vrăjmași ai crucii lui hristos. sfîrșitul lor va fi pierzarea. dumnezeul lor este pîntecele și slava lor este în rușinea lor, și se gîndesc la lucrurile de pe pămînt. dar cetățenia noastră este în ceruri, de unde și așteptăm ca mîntuitor pe domnul isus hristos. el va schimba trupul stării noastre smerite, și -l va face asemenea trupului slavei sale, prin lucrarea puterii pe care o are de a-și supune toate lucrurile.

4

de aceea, prea iubiții și mult doriții mei frați, bucuria și cununa mea, rămîneți astfel tari în domnul, prea iubiților! îndemn pe evodia și îndemn pe sintichia să fie cu un gînd în domnul. și pe tine, adevărat tovarăș de jug, te rog să vii în ajutorul femeilor acestora,

cari au lucrat împreună cu mine pentru evanghelie, cu clement și cu ceilalți tovarăși de lucru ai mei, ale căror nume sint scrise în cartea vieții. bucurați-vă totdeauna în domnul! iarăș zic: bucurați-vă! blîndeța voastră să fie cunoscută de toți oamenii. domnul este aproape. u vă îngrijorați de nimic; ci în orice lucru, aduceți cererile voastre la cunoștința lui Dumnezeu, prin rugăciuni și cereri, cu mulțămiri. și pacea lui Dumnezeu, care întrece orice pricepere, vă va păzi inimile și gîndurile în hristos isus. incolo, frații mei, tot ce este adevărat, tot ce este vrednic de cinste, tot ce este drept, tot ce este curat, tot ce este vrednic de iubit, tot ce este vrednic de primit, orice faptă bună, și orice laudă, aceea să vă însufletească. ce ați învățat, ce ați primit și auzit dela mine, și ce ați văzut în mine, faceți. și Dumnezeuul păcii va fi cu voi. am avut o mare bucurie în domnul, că, în sfîrșit, ați putut să vă înoiți iarăș simțimintele voastre față de mine. vă gîndeți voi la așa ceva, dar vă lipsea prilejul. u zic lucrul acesta avînd în vedere nevoile mele; căci m'am deprins să fiu mulțămît cu starea în care mă găsesc. știu să trăiesc smerit, și știu să trăiesc în belșug. în totul și pretutîndeni m'am deprins să fiu sătul și flămînd, să fiu în belșug și să fiu în lipsă. pot totul în hristos, care mă întărește. dar bine ați făcut că ați luat parte la strîmtorarea mea. știți voi înșivă, filipenilor, că, la începutul evangheliei, cînd am plecat din macedonia, nicio biserică n'a avut legătură cu mine în ce privește „darea” și „primirea” afară de voi. căci mi-ați trimis în tesalonic, odată, și chiar de două ori, ceva pentru nevoile mele. u că umblu după daruri. dimpotrivă, umblu după cîștigul care prisosește în folosul vostru. am de toate, și sint în belșug. sint bogat, de cînd am primit prin epafrodit ce mi-ați trimis, -un miros de bună mireasmă, o jertfă bine primită și plăcută lui Dumnezeu. și Dumnezeuul meu să îngrijească de toate trebuințele voastre, după bogăția sa, în slavă, în isus hristos. a lui Dumnezeu și tatăl nostru să fie slava în vecii vecilor! amin. spuneți sănătate fiecărui sfînt în hristos isus. frații, cari sint cu mine, vă trimet sănătate. toți sfînții vă trimet sănătate, mai ales cei din casa cezarului. harul domnului isus hristos să fie cu voi cu toți! amin

pavel, apostol al lui isus hristos, prin voia lui dumnezeu, și fratele timotei, către sfinții și frații credincioși în hristos, cari sînt în colose: har și pace dela dumnezeu, tatăl nostru, și dela domnul isus hristos. mulțămim lui dumnezeu, tatăl domnului nostru isus hristos, căci ne rugăm neîncetat pentru voi, și am auzit despre credința voastră în hristos isus, și despre dragostea, pe care o aveți față de toți sfinții, din pricina nădejii care vă așteaptă în ceruri și despre care ați auzit mai înainte în cuvîntul adevărului evangheliei, care a ajuns pînă la voi și este în toată lumea, unde dă roade și merge crescînd, ca și între voi. și aceasta, din ziua în care ați auzit și ați cunoscut harul lui dumnezeu, în adevăr, cum ați învățat dela epafraș, prea iubitul nostru tovarăș de slujbă. el este un credincios slujitor al lui hristos pentru voi, și ne -a vorbit despre dragostea voastră în duhul. de aceea și noi, din ziua cînd am auzit aceste lucruri, nu încetăm să ne rugăm pentru voi, și să cerem să vă umpleți de cunoștința voiei lui, în orice fel de înțelepciune și pricepere duhovnicească; pentru că astfel să vă purtați într'un chip vrednic de domnul, ca să -i fiți plăcuți în orice lucr: aducînd roade în tot felul de fapte bune, și crescînd în cunoștința lui dumnezeu: întăriți, cu toată puterea, potrivit cu tăria slavei lui, pentru orice răbdare și îndelungă răbdare, cu bucurie, mulțămînd tatălui, care v'a învrednicit să aveți parte de moștenirea sfinților, în lumină. el ne -a izbăvit de supt puterea întunerului, și ne -a strămutat în împărăția fiului dragostei lui, în care avem răscumpărare, prin singele lui, iertarea păcatelor. el este chipul dumnezeului celui nevăzut, cel întîi născut din toată zidirea. pentru că prin el au fost făcute toate lucrurile cari sînt în ceruri și pe pămînt, cele văzute și cele nevăzute: fie scaune de domnii, fie dregătorii, fie domnii, fie stăpîniri. toate au fost făcute prin el și pentru el. el este mai înainte de toate lucrurile, și toate se țin prin el. el este capul trupului, al bisericii. el este începutul, cel întîi născut dintre cei morți, pentru că în toate lucrurile să aibă înțîietate. căci dumnezeu a vrut ca toată plînatatea să locuiască în el, și să împace totul cu sine prin el, atît ce este pe pămînt cit și ce este în ceruri, făcînd pace, prin singele crucii lui. și pe voi, cari odinioară erați străini și vrăjmași prin gîndurile și prin faptele voastre rele, el v'a împăcat acum prin trupul lui de carne, prin moarte, ca să vă facă să vă înfățișați înaintea lui sfinți, fără prihană și fără vină; negreșit, dacă rămîneți și mai departe întemeiați și neclintîți în credință, fără să vă abateți dela nădejdea evangheliei, pe care ați auzit -o, care a fost propovăduită oricărei făpturi de supt cer, și al cărei slujitor am fost făcut eu, pavel. mă bucur acum în suferințele mele pentru voi; și în trupul meu, împlinesc ce lipsește suferințelor lui hristos, pentru trupul lui, care este biserica. slujitorul ei am fost făcut eu, după isprăvnicia, pe care mi -a dat -o dumnezeu pentru voi ca să întregesc cuvîntul lui dumnezeu. vreau să zic: taina ținută ascunsă din vecinicii și în toate veacurile, dar descoperită acum sfinților lui, cărora dumnezeu a voit să le facă cunoscut care este bogăția slavei tainei acesteia între nea-

muri, și anume: hristos în voi, nădejdea slavei. pe el îl propovăduim noi, și sfătuim pe orice om, și învățăm pe orice om în toată înțelepciunea, ca să înfățișăm pe orice om, desăvîrșit în hristos isus. iată la ce lucrez eu, și mă lupt după lucrarea puterii lui, care lucrează cu tărie în mine.

2

vreau, în adevăr, să știți cit de mare luptă duc pentru voi, pentru cei din laodicea și pentru toți ceice nu mi-au văzut fața în trup; pentru că să li se îmbărbăteze inimile, să fie uniți în dragoste, și să capete toate bogățiile plînatății de pricepere, ca să cunoască taina lui dumnezeu tatăl, adică pe hristos, în care sînt ascunse toate comorile înțelepciunii și ale științei. spun lucrul acesta, pentru că nimeni să nu vă înșele prin vorbiri amăgitoare. căci măcarcă sînt de parte cu trupul, totuș cu duhul sînt cu voi, și privesc cu bucurie la buna rînduială care domnește între voi și la tăria credinței voastre în hristos. astfel dar, după cum ați primit pe hristos isus, domnul, așa să și umblați în el, fiind înrădăcinați și zidiți în el, întăriți prin credință, după învățăturile cari v'au fost date, și sporînd în ea cu mulțămiri către dumnezeu. luați seama ca nimeni să nu vă fure cu filosofia și cu o amăgire deșartă, după datina oamenilor, după învățăturile începătoare ale lumii, și nu după hristos. căci în el locuiește trupește toată plînatatea dumnezeirii. voi aveți totul deplin în el, care este capul oricărei domnii și stăpîniri. în el ați fost tăiați împrejur, nu cu o tăiere împrejur, făcută de mină, ci cu tăierea împrejur a lui hristos, în desbrăcarea de trupul poftelor firii noastre pămîntești, fiind îngropați împreună cu el, prin botez, și înviați în el și împreună cu el, prin credință în puterea lui dumnezeu, care l -a înviat din morți. pe voi, cari erați morți în greșelile voastre și în firea voastră pămîntească netăiată împrejur, dumnezeu v'a adus la viață împreună cu el, după ce ne -a iertat toate greșalele. a șters zăpislul cu poruncile lui, care stătea împotriva noastră și ne era potrivnic, și l -a nimicit, pironindu -l pe cruce. a desbrăcat domniile și stăpînirile, și le -a făcut de ocară înaintea lumii, după ce a ieșit biruitor asupra lor prin cruce. imeni dar să nu vă judece cu privire la mîncare sau băutură, sau cu privire la o zi de sărbătoare, cu privire la o lună nouă, sau cu privire la o zi de sabbat, cari sînt umbra lucrurilor viitoare, dar trupul este al lui hristos. imeni să nu vă răpească premiul alergării, făcîndu -și voia lui însuș printr'o smerenie și închinare la îngeri, amestecîndu -se în lucruri pe cari nu le -a văzut, umflînd de o mindrie deșartă, prin gîndurile firii lui pămîntești, și nu se ține strîns de capul din care tot trupul, hrănit și bine încheșat, cu ajutorul încheieșturilor și legăturilor, își primește creșterea pe care i -o dă dumnezeu. dacă ați murit împreună cu hristos față de învățăturile începătoare ale lumii, de ce, ca și cum ați trăi încă în lume, vă supuneți la porunci ca acestea: „nu lua, nu gusta, nu atinge cutare lucru” toate aceste lucruri, cari pier odată cu întrebuintarea lor, și sînt întemeiate pe porunci și învățături omenești, au, în adevăr, o înfățișare de înțelepciune, într'o închinare voită, o smerenie și asprime față de trup, dar nu sînt

de nici un preț împotriva gîdilarii firii pămîntești.

3

dacă deci ați înviat împreună cu hristos, să umblați după lucrurile de sus, unde hristos șade la dreapta lui Dumnezeu. gîdiți-vă la lucrurile de sus, nu la cele de pe pămînt. căci voi ați murit, și viața voastră este ascunsă cu hristos în Dumnezeu. cînd se va arăta hristos, viața voastră, atunci vă veți arăta și voi împreună cu el în slavă. deaceia, omoriți măduarele voastre cari sînt pe pămînt: curvia, necurăția, patima, pofta rea, și lăcomia, care este o închinare la idoli. din pricina acestor lucruri vine minia lui Dumnezeu peste fiii neascultării. din numărul lor erați și voi odinioară, cînd trăiați în aceste păcate. dar acum lăsați-vă de toate aceste lucruri: de minie, de vrăjmășie, de răutate, de clevetire, de vorbele rușinoase, cari v'ar putea ieși din gură. u vă mințiți unii pe alții, întrucît v'ați desbrăcat de omul cel vechi, cu faptele lui, și v'ați îmbrăcat cu omul cel nou, care se înnoiește spre cunoștință, după chipul celui ce l-a făcut. aici nu mai este nici grec, nici iudeu, nici tăiere împrejur, nici neătăiere împrejur, nici barbar, nici schit, nici rob, nici slobod, ci hristos este totul și în toți. astfel dar, ca niște aleși ai lui Dumnezeu, sfinți și prea iubiți, îmbrăcați-vă cu o inimă plină de îndurare, cu bună-tate, cu smerenie, cu blîndețe, cu îndelungă răbdare. îngăduiți-vă unii pe alții, și, dacă unul are pricină să se plîngă de altul, iertați-vă unul pe altul. cum v'a iertat hristos, așa iertați-vă și voi. dar mai pe sus de toate acestea, îmbrăcați-vă cu dragostea, care este legătura desăvîrșirii. pacea lui hristos, la care ați fost chemați, ca să alcătuiți un singur trup, să stăpînească în inimile voastre, și fiți recunoscători. cuvîntul lui hristos să locuiască din belșug în voi în toată înțelepciunea. învățați-vă și sfătuiți-vă unii pe alții cu psalmi, cu cîntări de laudă și cu cîntări duhovnicești, cîntînd lui Dumnezeu cu mulțămire în inima voastră. și orice faceți, cu cuvîntul sau cu fapta, să faceți totul în numele domnului isus, și mulțămiți, prin el, lui Dumnezeu tatăl. evestelor, fiți supuse bărbaților voștri, cum se cuvine în domnul. bărbaților, iubiți-vă nevestele, și nu țineți necaz pe ele. copii, ascultați de părinții voștri în toate lucrurile, căci lucrul acesta place domnului. părinților, nu întăritați pe copiii voștri, ca să nu-și piardă nădejdea. robilor, ascultați în toate lucrurile pe stăpîinii voștri pămîntești; nu numai cînd sinteți supt ochii lor, ca cei ce caută să placă oamenilor, ci cu curăție de inimă, ca unii cari vă temeți de domnul. rice faceți, să faceți din toată inima, ca pentru domnul, nu ca pentru oameni, ca unii cari știți că veți primi dela domnul răsplata moștenirii. voi slujiți domnului hristos. căci cine umblă cu strîmbătate, își va primi plata după strîmbătatea, pe care a făcut -o; și nu se are în vedere fața omului.

4

stăpînilor, dați robilor voștri ce le datorati, și ce li se cuvine, căci știți că și voi aveți un stăpîn în cer.

stăruiti în rugăciune, vegheați în ea cu mulțămiri. rugați-vă tot odată și pentru noi, ca Dumnezeu să ne deschidă o ușă pentru cuvînt, ca să putem vesti taina lui hristos, pentru care iată, mă găsesc în lanțuri: ca s'o fac cunoscut așa cum trebuie să vorbesc despre ea. purtați-vă cu înțelepciune față de cei de afară; răscumpărați vremea. vorbirea voastră să fie totdeauna cu har, dreașă cu sare, ca să știți cum trebuie să răspundeți fiecăruia. tot ce este cu privire la mine, vă va spune tihic, fratele prea iubit și slujitorul credincios, tovarășul meu de slujbă în domnul. vi l-am trimes înadins, ca să luați cunoștință despre starea noastră, și să vă mîngie inimile. l-am trimes împreună cu onisim, fratele credincios și prea iubit, care este dintr'ai voștri. ei vă vor spune tot ce se petrece pe aici. aristarh, tovarășul meu de temniță, vă trimete sănătate; tot așa și marcu, vărul lui barnaba (cu privire la care ați primit porunci... dacă vine la voi, să -l primiți bine), și isus, zis iust: ei sînt din numărul celor tăiați împrejur, și singurii cari au lucrat împreună cu mine pentru împărăția lui Dumnezeu, oameni cari mi-au fost de mîngăiere. epafra, care este dintr'ai voștri, vă trimete sănătate. el, rob al lui hristos, totdeauna se luptă pentru voi în rugăciunile sale, pentruca, desăvîrșiți și deplin incredințați, să stăruiti în voia lui Dumnezeu. căci vă mărturisesc că are o mare rivnă pentru voi, pentru cei din laodicea și pentru cei din ierapole. luca, doftorul prea iubit, și dima, vă trimet sănătate. spuneți sănătate fraților din laodicea, și lui nimfa, și bisericii din casa lui. după ce va fi citită această epistolă la voi, faceți așa ca să fie citită și în biserica laodicenilor; și voi, la rîndul vostru, să citiți epistola care va veni din laodicea. și spuneți lui arhip: „ia seama să împlinești bine slujba pe care ai primit -o în domnul.“ urarea de sănătate este cu mina mea: pavel. aduceți-vă aminte de lanțurile mele. harul să fie cu voi! amin

1

pavel, silvan și timotei, către biserica tesalonicienilor, care este în dumnezeu tatăl și în domnul isus hristos: har și pace dela dumnezeu, tatăl nostru, și dela domnul isus hristos. mulțămim totdeauna lui dumnezeu pentru voi toți, pe cari vă pomenim necurmat în rugăciunile noastre; căci ne aducem aminte fără încetare, înaintea lui dumnezeu, tatăl nostru, de lucrarea credinței voastre, de osteneala dragostei voastre și de tăria nădejdii în domnul nostru isus hristos! știm, frați prea iubiți de dumnezeu alegerea voastră. în adevăr, evanghelia noastră v'a fost propovăduită nu numai cu vorbe, ci cu putere, cu duhul sfânt și cu o mare îndrăzneală. căci știți că, din dragoste pentru voi am fost așa printre voi. și voi înșivă ați călcat pe urmele mele și pe urmele domnului, întrucât ați primit cuvîntul în multe necazuri, cu bucuria care vine dela duhul sfânt; așa că ați ajuns o pildă pentru toți credincioșii din macedonia și din ahaia. în adevăr, nu numai că dela voi cuvîntul domnului a răsunat prin macedonia și ahaia, dar vestea despre credința voastră în dumnezeu s'a răspîndit pretutindeni, așa că n'avem nevoie să mai vorbim de ea. căci ei înșiși istorisesc ce primire ne-ați făcut, și cum dela idoli v'ați întors la dumnezeu, ca să slujii dumnezeului celui viu și adevărat, și să așteptați din ceruri pe fiul său, pe care l-a înviat din morți: pe isus, care ne izbăvește de minia viitoare.

2

voi înșivă știți, fraților, că venirea noastră la voi n'a fost zadarnică. dupăce am suferit și am fost batjocoriți în filipi, cum știți, am venit plini de încredere în dumnezeul nostru, să vă vestim evanghelia lui dumnezeu în mijlocul multor lupte. căci propovăduirea noastră nu se întemeiază nici pe rătăcire, nici pe necurăție, nici pe viclenie. ci, fiindcă dumnezeu ne-a găsit vrednici să ne încredințeze evanghelia, căutăm să vorbim așa ca să placem nu oamenilor, ci lui dumnezeu, care ne cercetează inima. în adevăr, cum bine știți, niciodată n'am întrebuințat vorbe măgulitoare, nici haina lăcomiei: martor este dumnezeu. 'am căutat slavă dela oameni: nici dela voi, nici dela alții, deși, ca apostoli ai lui hristos, am fi putut să cerem cinste. dimpotrivă, ne-am arătat blînzi în mijlocul vostru, ca o doică ce-și crește cu drag copiii. astfel, în dragostea noastră fierbinte pentru voi, eram gata să vă dăm nu numai evanghelia lui dumnezeu, dar chiar și viața noastră, atît de scumpe ne ajunseserăți. vă aduceți aminte, fraților, de osteneala și munca noastră. cum lucram zi și noapte, ca să nu fim sarcină niciunuia din voi, și vă propovăduiam evanghelia lui dumnezeu. voi sunteți martori, și dumnezeu deasemenea, că am avut o purtare sfîntă, dreaptă și fără prihană față de voi, cari credeți. știți iarăș că am fost pentru fiecare din voi, ca un tată cu copiii lui: vă sfătuiam, vă mîngîiam și vă adevream, să vă purtați într'un chip vrednic de dumnezeu, care vă cheamă la împărăția și slava sa. deaceea mulțămim fără încetare lui dumnezeu că, atunci cînd ați primit cuvîntul lui dumnezeu, auzit dela noi, l-ați primit nu ca

pe cuvîntul oamenilor, ci, așa cum și este în adevăr, ca pe cuvîntul lui dumnezeu, care lucrează și în voi cari credeți. căci, fraților, voi ați călcat pe urmele bisericilor lui dumnezeu, cari sint în hristos isus, în iudea; pentrucă și voi ați suferit din partea celor de un neam cu voi aceleași rele, pe cari le-au suferit ele din partea iudeilor. iudeii aceștia au omorît pe domnul isus și pe prooroci, pe noi ne-au prigonit, nu plac lui dumnezeu, și sint vrăjmași tuturor oamenilor, căci ne opresc să vorbim neamurilor, ca să fie mintuite. astfel, ei totdeauna pun virf păcatelor lor. dar, la urmă, i -a ajuns minia lui dumnezeu! oi, fraților, după ce am fost despărțiți cităva vreme de voi, cu fața dar nu cu inima, am avut cu atît mai mult dorința să vă vedem. astfel, odată, și chiar de două ori, am voit (eu, pavel, cel puțin) să venim la voi; dar ne -a împedecat satana. căci cine este, în adevăr, nădejdea, sau bucuria, sau cununa noastră de slavă? nu sunteți voi, înaintea domnului nostru isus hristos, la venirea lui? da, voi sunteți slava și bucuria noastră.

3

deaceea, fiindcă nu mai puteam răbda, am socotit mai bine să fim lăsați singuri în atena, și v'am trimes pe timotei, fratele nostru și slujitorul lui dumnezeu în evanghelia lui hristos, ca să vă întărească și să vă îmbărbăteze în credința voastră, pentruca nimeni din voi să nu se latine în aceste necazuri; căci știți singuri că la aceasta sintem rînduiți. și cînd eram la voi, v'am spus mai dinainte că vom avea să suferim necazuri, ceeace s'a și întimplat, cum bine știți. astfel, în nerăbdarea mea, am trimes să-mi aducă știri despre credința voastră, de teamă ca nu cumva să vă fi ispitit ispititorul, și osteneala noastră să fi fost degeaba. dar chiar acum a venit timotei dela voi la noi, și ne -a adus vești bune despre credința și dragostea voastră, că totdeauna păstrați o plăcută aducere aminte despre noi, și că doriți să ne vedeți, cum dorim și noi să vă vedem pe voi. deaceea, fraților, în toate strîmtoările și necazurile noastre, am fost mîngîiați cu privire la voi, prin credința voastră. acum, da, trăim, fiindcă voi stați tari în domnul. cum putem noi oare să mulțămim în deajuns lui dumnezeu cu privire la voi, pentru toată bucuria, pe care o avem din pricina voastră, înaintea dumnezeului nostru? zi și noapte îl rugăm nespus să vă putem vedea fața, și să putem împlini ce mai lipsește credinței voastre. însuș dumnezeu, tatăl nostru, și domnul nostru isus hristos să ne netezească drumul la voi! domnul să vă facă să creșteți tot mai mult în dragostea unii față de alții și față de toți, cum facem și noi înșine pentru voi, ca să vi se întărească inimile, și să fie fără prihană în sfîntenie, înaintea lui dumnezeu, tatăl nostru, la venirea domnului nostru isus hristos împreună cu toți sfinții săi.

4

incolo, fraților, fiindcă ați învățat dela noi cum să vă purtați și să fiți plăcuți lui dumnezeu, și așa și faceți, vă rugăm, și vă îndemnăm în numele domnului isus, să sporiiți tot mai mult în privința aceasta. știți, în

adevăr, ce învățături v'am dat prin domnul isus. voia lui dumnezeu este sfințirea voastră: să vă feriți de curvie; fiecare din voi să știe și să păinească vasul în sfințenie și cinste, nu în aprinderea poftelor, ca neamurile, cari nu cunosc pe dumnezeu. imeni să nu fie cu viclesug și cu nedreptate în treburi față de fratele său; pentru că domnul pedepsește toate aceste lucruri, după cum v'am spus și v'am adevărit. căci dumnezeu nu ne -a chemat la necurăție, ci la sfințire. de aceea, cine nesocotește aceste învățături, nesocotește nu pe un om, ci pe dumnezeu, care v'a dat și duhul său cel sfânt. cit despre dragostea frățească, n'aveți nevoie să vă scriem; căci voi singuri ați fost învățați de dumnezeu să vă iubiți unii pe alții, și iubiți în adevăr pe toți frații, cari sînt în toată macedonia. dar vă îndemnăm, fraților, să sporiiți tot mai mult în ea. să căutați să trăiți liniștiți, să vă vedeți de treburi, și să lucrați cu minile voastre, cum v'am sfătuit. și astfel să vă purtați cuviincios cu cei de afară, și să n'aveți trebuință de nimeni. u voim, fraților, să fiți în necunoștință despre cei ce au adormit, ca să nu vă întristați ca ceilalți, cari n'au nădejde. căci dacă credem că isus a murit și a înviat, credem și că dumnezeu va aduce înapoi împreună cu isus pe cei ce au adormit în el. iată, în adevăr, ce vă spunem, prin cuvîntul domnului: noi cei vii, cari vom rămînea pînă la venirea domnului, nu vom lua -o înaintea celor adormiți. căci însuș domnul, cu un strigăt, cu glasul unui arhanghel și cu trîmbița lui dumnezeu, se va pogori din cer, și întii vor învia cei morți în hristos. apoi, noi cei vii, cari vom fi rămas, vom fi răpiți toți împreună cu ei, în nori, ca să întîmpinăm pe domnul în văzduh; și astfel vom fi totdeauna cu domnul. mîngîiați-vă dar unii pe alții cu aceste cuvinte.

5

cît despre vremi și soroace, n'aveți trebuință să vi se scrie, fraților. pentru că voi înșivă știți foarte bine că ziua domnului va veni ca un hoț noaptea. cînd vor zice: „pace și liniște!” atunci o prăpădenie neașteptată va veni peste ei, ca durerile nașterii peste femeia însărcinată; și nu va fi chip de scăpare. dar voi, fraților, nu sunteți în întunec, pentru că ziua aceea să vă prîndă ca un hoț. voi toți sunteți fii ai luminii și fii ai zilei. noi nu sîntem ai nopții, nici ai întunecului. de aceea să nu dormim ca ceilalți, ci să veghem și să fim treji. căci ceice dorm, dorm noaptea; și ceice se îmbată, se îmbată noaptea. dar noi, cari sîntem fii ai zilei, să fim treji, să ne îmbrăcăm cu platoșa credinței și a dragostei, și să avem drept coif nădejdea mîntuirii. fiindcă dumnezeu nu ne -a rînduit la minie, ci ca să căpătăm mîntuirea, prin domnul nostru isus hristos, care a murit pentru noi, pentru că, fie că veghem, fie că dormim, să trăim împreună cu el. de aceea, mîngăiați-vă și întăriți-vă unii pe alții, cum și faceți în adevăr. vă rugăm, fraților, să priviți bine pe ceice se ostenesc între voi, cari vă cîrmuiesc în domnul, și cari vă sfătuesc. să -i prețuiți foarte mult, în dragoste, din pricina lucrării lor. trăiți în pace între voi. vă rugăm, de asemenea, fraților, să muștrați pe ceice trăiesc în neorînduială; să îmbărbătați pe cei desnădăjduiți; să sprijiniți pe cei slabi, să fiți răbdă-

tori cu toți. luați seama ca nimeni să nu întoarcă altuia rău pentru rău; ci căutați totdeauna să faceți ce este bine atît între voi, cît și față de toți. bucurați-vă întotdeauna. rugați-vă neîncetat. mulțămiiți lui dumnezeu pentru toate lucrurile; căci aceasta este voia lui dumnezeu, în hristos isus, cu privire la voi. u stingeți duhul. u disprețuiți proorociile. ci cercetați toate lucrurile, și păstrați ce este bun. feriți-vă de orice se pare rău. dumnezeul păcii să vă sfințească el însuș pe deplin; și: duhul vostru, suflul vostru și trupul vostru, să fie păzite întregi, fără prihană la venirea domnului nostru isus hristos. celce v'a chemat este credincios, și va face lucrul acesta. fraților, rugați-vă pentru noi. spuneți sănătate tuturor fraților cu o sărutare sfîntă. în domnul vă rog fierbinte ca epistola aceasta să fie citită tuturor fraților. harul domnului nostru isus hristos să fie cu voi cu toți! amin

pavel, silvan și timotei, către biserica tesalonicienilor, care este în dumnezeu, tatăl nostru, și în domnul isus hristos: har și pace dela dumnezeu, tatăl nostru, și dela domnul isus hristos! trebuie să mulțămim totdeauna lui dumnezeu pentru voi, fraților, cum se și cuvine, pentrucă credința voastră merge mereu crescînd, și dragostea fiecăruia din voi toți față de ceilalți se mărește tot mai mult. de aceea ne lăudăm cu voi în bisericile lui dumnezeu, pentru statornicia și credința voastră în toate prigonirile și necazurile, pe cari le suferiți. aceasta este o dovadă lămurită despre vrednicia judecată a lui dumnezeu, intrucît veți fi găsiți vrednici de împărăția lui dumnezeu, pentru care și suferiți. fiindcă dumnezeu găsește că este drept să dea întristare celorce vă întristează, și să vă dea odihnă atît vouă, cari sînteți întristați, cît și nouă, la descoperirea domnului isus din cer, cu îngerii puterii lui, într'o flacără de foc, ca să pedepsească pe cei ce nu cunosc pe dumnezeu și pe cei ce nu ascultă de evanghelia domnului nostru isus hristos. ei vor avea ca pedeapsă o perzare vecinică, dela fața domnului și dela slava puterii lui, cînd va veni, în ziua aceea, ca să fie proslăvit în sfinții săi, și privit cu uimire în toți ceice vor fi crezut; căci voi ați crezut mărturisirea făcută de noi înaintea voastră. de aceea ne rugăm necurmat pentru voi, ca dumnezeul nostru să vă găsească vrednici de chemarea lui, și să împlinească în voi, cu putere, orice dorință de bunătate, și orice lucrare izvorită din credință, pentruca numele domnului nostru isus hristos să fie proslăvit în voi, și voi în el, potrivit cu harul dumnezeului nostru și al domnului isus hristos.

cît privește venirea domnului nostru isus hristos și stringerea noastră laolaltă cu el, vă rugăm, fraților, să nu vă lăsați clătinați așa de repede în mintea voastră, și să nu vă tulburați de vreun duh, nici de vreo vorbă, nici de vreo epistolă, ca venind dela noi, ca și cum ziua domnului ar fi și venit chiar. imeni să nu vă amăgescă în vreun chip; căci nu va veni înainte ca să fi venit lepădarea de credință, și de a se descoperi omul fărădelegii (sau: omul păcatului), fiul pierzării, protivnicul, care se înalță mai pe sus de tot ce se numește „dumnezeu“, sau de ce este vrednic de închinare. așa că se va așeza în templul lui dumnezeu, dîndu-se drept dumnezeu. u vă aduceți aminte cum vă spuneam lucrurile acestea, cînd eram încă la voi? și acum știți bine ce -l oprește ca să nu se descopere decît la vremea lui. căci taina fărădelegii a și început să lucreze; trebuie numai ca cel ce o oprește acum, să fie luat din drumul ei. și atunci se va arăta acel nelegiuit, pe care domnul isus îl va nimici cu suflarea gurilor sale, și -l va prăpădi cu arătarea venirii sale. arătarea lui se va face prin puterea satanei, cu tot felul de minuni, de semne și puteri mincinoase, și cu toate amăgirile nelegiurii pentru ceice sînt pe calea pierzării, pentrucă n'au primit dragostea adevărului ca să fie mintuiți. din această pricină, dumnezeu le trimete o lucrare de rătăcire, ca să creadă o mincună:

pentruca toți cei ce n'au crezut adevărul, ci au găsit plăcere în nelegiuire, să fie osîdiți. oi însă, frați prea iubiiți de domnul, trebuie să mulțămim totdeauna lui dumnezeu pentru voi, căci dela început dumnezeu v'a ales pentru mintuire, în sfințirea duhului și credința adevărului. iată la ce v'a chemat el, prin evanghelia noastră, ca să căpătați slava domnului nostru isus hristos. așa dar, fraților, rămîneți tari, și țineți învățăturile, pe cari le-ați primit fie prin viu grai, fie prin epistola noastră. și însuș domnul nostru isus hristos, și dumnezeu, tatăl nostru, care ne -a iubit și ne -a dat, prin harul său, o mîngiere vecinică și o bună nădejde, să vă mîngie inimile, și să vă întărească în orice lucru și cuvînt bun!

incolo, fraților, rugativă pentru noi ca, cuvîntul domnului să se răspîndească și să fie proslăvit cum este la voi, și să fim izbăviți de oamenii nechibzuiți și răi; căci nu toți au credința. credincios este domnul: el vă va întări și vă va păzi de cel rău. cu privire la voi, avem încredere în domnul că faceți și veți face ce vă poruncim. domnul să vă îndrepte inimile spre dragostea lui dumnezeu și spre răbdarea lui hristos! în numele domnului nostru isus hristos, vă poruncim, fraților, să vă depărtați de orice frate, care trăiește în neorînduială, și nu după învățăturile, pe cari le-ați primit dela noi. voi înșivă știți ce trebuie să faceți ca să ne urmați; căci noi n'am trăit în neorînduială, între voi. 'am mîncat de pomană pînea nimănui; ci, luînd și ostenindu-ne, am muncit zi și noapte, ca să nu fim povară nimănui dintre voi. u că n'am fi avut dreptul acesta, dar am vrut să vă dăm în noi înșine o pildă vrednică de urmat. căci, cînd eram la voi, vă spuneam lămurit: „cine nu vrea să lucreze, nici să nu mănînce.“ auzim însă că unii dintre voi trăiesc în neorînduială, nu lucrează nimic, ci se țin de nimicuri. îndemnăm pe oamenii aceștia și -i sfătuim, în domnul nostru isus hristos, să-și mănînce pînea lucrînd în liniște. voi, fraților, să nu osteniți în facerea binelui. și dacă n'ascultă cineva ce spunem noi în această epistolă, însemnați-vi -l, și să n'aveți nici un fel de legături cu el, ca să -i fie rușine. să nu -l socotiți ca pe un vrăjmaș, ci să -l muștrați ca pe un frate. însuș domnul păcii să vă dea totdeauna pacea în orice fel. domnul să fie cu voi cu toți! urarea de sănătate este scrisă cu mîna mea: pavel. acesta este semnul în fiecare epistolă; așa scriu eu. harul domnului nostru isus hristos să fie cu voi cu toți! amin

pavel, apostol al lui isus hristos, prin porunca lui dumnezeu, mintuitorul nostru, și a domnului isus hristos, nădejdea noastră, către timotei, adevăratul meu copil în credință: har, îndurare și pace dela dumnezeu, tatăl nostru, și dela hristos isus, domnul nostru! dupăcum te-am rugat la plecarea mea în macedonia, să rămii în efes, ca să poruncești unora să nu învețe pe alții altă învățătură, și să nu se țină de basme și de înșirări de neamuri fără sfârșit, cari dau naștere mai mult la certuri de vorbe, decît fac să înainteze lucrul lui dumnezeu prin credință, așa fac și acum. ținta poruncii este dragostea, care vine dintr'o inimă curată, dintr'un cuget bun, și dintr'o credință neprefăcută. unii, fiindcă s'au depărtat de aceste lucruri, au rătăcit și s'au apucat de flecării. ei vor să fie învățatori ai legii, și nu știu nici măcar ce spun, nici ce urmăresc. oi știu că legea este bună dacă cineva o întrebuințează bine, căci știm că legea nu este făcută pentru cel neprihănit, ci pentru cei fărădelege și nesupuși, pentru cei nelegiuiți și păcătoși, pentru cei fără evlavie, necurați, pentru ucigătorii de tată și ucigătorii de mamă, pentru ucigătorii de oameni, pentru curvari, pentru sodomii, pentru vinzătorii de oameni, pentru cei mincinoși, pentru cei ce jură strîmb, și pentru orice este împotriva învățurii sănătoase: - potrivit cu evanghelia slavei fericitului dumnezeu care mi -a fost încredințată mie. mulțămesc lui hristos isus, domnul nostru, care m'a întărit, că m'a socotit vrednic de încredere, și m'a pus în slujba lui, măcarcă mai înainte eram un hulitor, un prigonitor și batjocoritor. dar am căpătat îndurare, pentrucă lucrăm din neștiință, în necredință! și harul domnului nostru s'a înmulțit peste măsură de mult împreună cu credința și cu dragostea care este în hristos isus. , adevărat și cu totul vrednic de primit este cuvîntul, care zice: „hristos isus a venit în lume ca să mintuiască pe cei păcătoși”, dintre cari cel dintîi sint eu. dar am căpătat îndurare, pentruca isus hristos să-și arate în mine, cel dintîi, toată îndelunga lui răbdare, ca o pildă celor ce ar crede în el, în urmă, ca să capete viața vecinică. a împăratului veciniciilor, a nemuritorului, nevăzutului și singurului dumnezeu, să fie cîntea și slava în vecii vecilor! amin. porunca pe care ți -o dau, fiule timotei, după proorociile făcute mai înainte despre tine, este ca, prin ele să te lupți lupta cea bună, și să păstrezi credința și un cuget curat, pe care unii l-au pierdut, și au căzut din credință. din numărul lor sint inemue și alexandru, pe cari i-am dat pe mîna satanei, ca să se învețe să nu hulească.

vă indemn dar, înainte de toate, să faceți rugăciuni, cereri, mijlociri, mulțămiri pentru toți oamenii, pentru împărați și pentru toți cei ce sint înalțați în dregătorii, ca să putem duce astfel o viață păcinoasă și liniștită, cu toată evlavie și cu toată cîntea. lucrul acesta este bun și bine primit înaintea lui dumnezeu, mintuitorul nostru, care voiește ca toți oamenii să fie mințuiți și să vină la cunoștința adevărului. căci este un singur dumnezeu, și este un singur mijlocitor între

dumnezeu și oameni: omul isus hristos, care s'a dat pe sine însuș, ca preț de răscumpărare pentru toți: faptul acesta trebuia adevărat la vremea cuvenită, și propovăduitorul și apostolul lui am fost pus eu-spun adevărul în hristos, nu mint-ca să învăț pe neamuri credința și adevărul. vreau dar ca bărbații să se roage în orice loc, și să ridice spre cer mini curate, fără minie și fără indoieli. vreau, deasemenea, ca femeile să se roage îmbrăcate în chip cuviincios, cu rușine și sfilăz; nu cu împletituri de păr, nici cu aur, nici cu mărgăritare, nici cu haine scumpe, ci cu fapte bune, cum se cuvine femeilor cari spun că sint evlavioase. femeia să învețe în tăcere, cu toată supunerea. femeii nu -i dau voie să învețe pe alții, nici să se ridice mai pe sus de bărbat, ci să stea în tăcere. căci întîi a fost întocmit adam, și apoi eva. și nu adam a fost amăgit; ci femeia, fiind amăgită, s'a făcut vinovată de călcarea poruncii. totuș ea va fi mintuită prin nașterea de fii, dacă stăruiesc cu smerenie în credință, în dragoste și în sfințenie.

adevărat este cuvîntul acesta: „dacă rîvnește cineva să fie episcop, dorește un lucru bun.” dar trebuie ca episcopul (sau: privighetor.) să fie fără prihană, bărbatul unei singure neveste, cumpătat, înțelept, vrednic de cînstă, primitor de oaspeți, în stare să învețe pe alții. să nu fie nici bețiv, nici bătuș, nici doritor de ciștig mîrșav, ci să fie blind, nu gilcevitor, nu iubitor de bani; să-și chivernisească bine casa, și să-și țină copiii în supunere cu toată cuviința. căci dacă cineva nu știe să-și cîrmuiască bine casa lui, cum va îngriji de biserica lui dumnezeu? să nu fie întors la dumnezeu de curînd, ca nu cumva să se îngîmfă și să cadă în osînda diavolului. trebuie să aibă și o bună mărturie din partea celor de afară, pentruca să nu ajungă de ocară, și să cadă în cursa diavolului. diaconii, deasemenea, trebuie să fie cînștiți, nu cu două fețe, nu băutori de mult vin, nu doritori de ciștig mîrșav: ci să păstreze taina credinței într'un cuget curat. trebuie să cerceteți întîi, și numai dacă sint fără prihană, să fie diaconi. femeile, de asemenea, trebuie să fie cînstite, neclevetitoare, cumpătate, credincioase în toate lucrurile. diaconii să fie bărbați ai unei singure neveste, și să știe să-și cîrmuiască bine copiii și casele lor. pentrucă ce-ice slujesc bine ca diaconi, dobîndesc un loc de cînstă și o mare îndrăzneală în credința care este în hristos isus. îți scriu aceste lucruri cu nădejde că voi veni în curînd la tine. dar dacă voi zăbovi, să știi cum trebuie să te porți în casa lui dumnezeu, care este biserica dumnezeului celui viu, stîlpul și temeliea adevărului. și fără indoială, mare este taina evlaviei... „celce a fost arătat în trup, a fost dovedit neprihănit în duhul, a fost văzut de îngeri, a fost propovăduit printre neamuri, a fost crezut în lume, a fost înălțat în slavă.”

dar duhul spune lămurit că, în vremile din urmă, unii se vor lepăda de credință, ca să se alipească de duhuri înșelătoare și de învățăturile dracilor, abă-

tuți de fățarnicia unor oameni cari vorbesc minciuni, însemnați cu un ferul roș în însuș cugetul lor. ei opresc căsătoria și întrebuintărea bucatelor, pe cari dumnezeu le -a făcut ca să fie luate cu mulțămiri de către ceice cred și cunosc adevărul. căci orice făptură a lui dumnezeu este bună: și nimic nu este de lepădat, dacă se ia cu mulțămiri; pentrucă este sfințit prin cuvîntul lui dumnezeu și prin rugăciune. dacă vei pune în mintea fraților aceste lucruri, vei fi un bun slujitor al lui hristos isus, fiindcă te hrănești cu cuvintele credinței și ale buneii învățături, pe care ai urmat -o pînă acum. ferește-te de basmele lumești și băbești. caută să fii evlavios. căci deprinderea trupezască este de puțin folos, pe cînd evlavia este folositoare în orice privință, întrucît ea are făgăduința vieții de acum și a celei viitoare. iată un cuvînt adevărat și cu totul vrednic de primit! oi muncim, în adevăr, și ne luptăm, pentrucă ne-am pus nădejdea în dumnezeu cel viu, care este mintuitorul tuturor oamenilor, și mai ales al celor credincioși. poruncește, și învață aceste lucruri. imeni să nu-ți disprețuiască tineretea; ci fii o pildă pentru credincioși: în vorbire, în purtare, în dragoste, în credință, în curăție. pînă voi veni, ia seama bine la citire, la îndemnare, și la învățătura pe care o dai altora. u fi nepăsător de darul care este în tine, care ți -a fost dat prin proorocie, cu punerea minilor de către ceata presbiterilor (sau: bătrîni.). pune-ți pe inimă aceste lucruri, indeletnicește-te în totul cu ele, pentrucă înaintarea ta să fie văzută de toți. fii cu luare aminte asupra ta însuși și asupra învățăturii, pe care o dai altora: stăruiește în aceste lucruri, căci dacă vei face așa, te vei mintui pe tine însuși și pe cei ce te ascultă.

5

u mustra cu asprime pe un bătrîn, ci sfătuieste -l ca pe un tată; pe tineri sfătuieste -i ca pe niște frați; pe femeile bătrîne, ca pe niște mame; pe cele tinere, ca pe niște surori, cu toată curăția. cinstește pe văduvele cari sint cu adevărat văduve. dacă o văduvă are copii sau nepoți dela copii, aceștia să se deprindă să fie evlavioși întîi față de cei din casa lor, și să răsplătească ostenelele părinților, căci lucrul acesta este plăcut înaintea lui dumnezeu. cea cu adevărat văduvă, care a rămas singură, și -a pus nădejdea în dumnezeu, și stăruiește, zi și noapte, în cereri și rugăciuni. dar cea dedată la plăceri, măcar că trăiește, este moartă. poruncește și aceste lucruri, ca să fie fără vină. dacă nu poartă cineva grijă de ai lui, și mai ales de cei din casa lui, s'a lepădat de credință, și este mai rău decît un necredincios. văduvă, ca să fie înscrisă în lista văduvelor, trebuie să n'aibă mai puțin de șaizeci de ani, să nu fi avut decît un singur bărbat; să fie cunoscută pentru faptele ei bune; să fi crescut copii, să fi fost primitoare de oaspeți, să fi spălat picioarele sfinților, să fi ajutat pe cei nenorociți, să fi dat ajutor la orice faptă bună. dar pe văduvele tinere să nu le primești: pentrucă atunci cînd le desparte pofta de hristos, vor să se mărite din nou, și se fac vinovate de faptul că își calcă credința dintîi. totodată, se deprind să umble fără nici o treabă din casă în casă; și nu numai că sint leneșe, dar sint și lim-

bute și iscoditoare, și vorbesc ce nu trebuie vorbit. vreau dar ca văduvele tinere să se mărite și să aibă copii, să fie navstryechuina la casa lor, ca să nu dea protivnicului niciun prilej de ocară, căci unele s'au și întors să urmeze pe satana. dacă vreun credincios, fie bărbat, fie femeie, are văduve în familie, să le ajute, și să nu fie împovărată cu ele biserica, pentru ca să poată veni în ajutor celor cu adevărat văduve. presbiterii (sau: bătrîni.) cari cirmuiesc bine, să fie invredniciți de indoită cinstă, mai ales ceice se ostenesc cu propovăduirea și cu învățătura, pe care o dau altora. căci scriptura zice: „să nu legi gura boului cînd treieră bucate”; și: „vrednic este lucrătorul de plată lui.” împotriva unui presbiter (sau: bătrîni.) să nu primești învinuire de cît din gura a doi sau trei martori. pe cei ce păcătuiesc, mustră -i înaintea tuturor, ca și ceilalți să aibă frică. te rog fierbinte, înaintea lui dumnezeu, înaintea lui hristos și înaintea îngerilor aleși, să păzești aceste lucruri, fără vreun gînd mai dinainte, și să nu faci nimic cu pîrtinare. să nu-ți pui minile peste nimeni cu grabă: și să nu te faci pîrtaș păcatelor altora: pe tine însuși păzește-te curat. să nu mai bei numai apă, ci să iei și cite puțin vin, din pricina stomahului tău, și din pricina deselor tale îmbolnăviri. păcatele unor oameni sint cunoscute și merg înainte la judecată, iar ale altora vin pe urmă. tot așa și faptele bune sint cunoscute: și cele ce nu sint cunoscute, nu pot să rămînă ascunse.

6

toți cei ce sint supt jugul robiei, să socotească pe stăpînii lor vrednici de toată cinstea, ca numele lui dumnezeu și învățătura să nu fie vorbite de rău. iar cei ce au stăpîni credincioși, să nu -i disprețuiască, supt cuvînt că sint „frați”, ci să le slujească și mai bine, tocmai fiindcă cei ce se bucură de binefacerile slujbei lor, sint credincioși și prea iubiți. învață pe oameni aceste lucruri, și spune-le apăsător. dacă învață cineva pe oameni învățătura deosebită, și nu se ține de cuvintele sănătoase ale domnului nostru isus hristos și de învățătura care duce la evlavie, este plin de mîndrie, și nu știe nimic: ba încă are boala cercetărilor fără rost și a certurilor de cuvinte, din care se naște pizma, certurile, clevețiile, bănuielele rele, zădărnicele ciocniri de vorbe ale oamenilor stricați la minte, lipsiți de adevăr și cari cred că evlavia este un izvor de cîștig. ferește-te de astfel de oameni. egreșit, evlavia însoțită de mulțămire este un mare cîștig. căci noi n'am adus nimic în lume, și nici nu putem să luăm cu noi nimic din ea. dacă avem, dar, cu ce să ne hrănim și cu ce să ne îmbrăcăm, ne va fi de ajuns. cei ce vor să se îmbogățească, dimpotrivă, cad în ispită, în laț și în multe pofte nesăbuite și vătămătoare, cari cufundă pe oameni în prăpăd, și pierzare. căci iubirea de bani este rădăcina tuturor relelor; și unii, cari au umblat după ea, au rătăcit dela credință, și s'au străpuns singuri cu o mulțime de chinuri. iar tu, om al lui dumnezeu, fugi de aceste lucruri, și caută neprihănirea, evlavia, credința, dragostea, răbdarea, blîndețea. luptă-te lupta cea bună a credinței; apucă viața vecinică la care ai fost chemat, și pentru care ai făcut aceea frumoasă mărturisire înaintea multor mar-

turi. te îndemn, înaintea lui Dumnezeu, care dă viață tuturor lucrurilor, și înaintea lui Hristos Isus, care a făcut cea frumoasă mărturisire înaintea lui Pilat din Pont, să păzești porunca, fără prihană și fără vină până la arătarea domnului nostru Isus Hristos, care va fi făcută la vremea ei de fericitul și singurul stăpînitor, împăratul împăraților și domnul domnilor, singurul care are nemurirea, care locuiește într-o lumină, de care nu poți să te apropii, pe care niciun om nu l-a văzut, nici nu-l poate vedea, și care are cinstea și puterea vecinică! Amin. Îndeamnă pe bogații veacului acestuia să nu se îngimfe, și să nu-și pună nădejdea în niște bogății nestatornice, ci în Dumnezeu, care ne dă toate lucrurile din belșug, ca să ne bucurăm de ele. Îndeamnă -i să facă bine, să fie bogați în fapte bune, să fie darnici, gata să simtă împreună cu alții, așa ca să-și strângă pentru vremea viitoare drept comoară o bună temelie pentru ca să apuce adevărata viață. Timotee, păzește ce ți s'a încredințat; ferește-te de flecări-ile lumești și de împotririle științei, pe nedrept numite astfel, pe care au mărturisit -o unii și au rătăcit cu privire la credință. harul să fie cu voi! Amin

1

pavel, apostol al lui hristos isus, prin voia lui Dumnezeu, după făgăduința vieții care este în hristos isus, către timotei, copilul meu prea iubit: har, îndurare și pace dela Dumnezeu tatăl, și dela hristos isus, domnul nostru! mulțămesc lui Dumnezeu, căruia îi slujesc cu un cuget curat, din moși strămoși, că neîntre-rupț te pomenesc în rugăciunile mele, zi și noapte. căci mi-aduc aminte de lacrimile tale, și doresc să te văd, ca să mă umplu de bucurie. îmi aduc aminte de credința ta neprefăcută, care s'a sălășluit întâi în bunica ta lois și în mama ta eunice, și sînt încredințat că și în tine. de aceea îți aduc aminte să înflăcărezi darul lui Dumnezeu, care este în tine prin punerea minilor mele. căci Dumnezeu nu ne -a dat un duh de frică, ci de putere, de dragoste și de chibzuință. să nu-ți fie rușine dar de mărturisirea domnului nostru, nici de mine, întemnițatul lui. ci suferă împreună cu evanghelia, prin puterea lui Dumnezeu. el ne -a mîntuit și ne -a dat o chemare sfîntă, nu pentru faptele noastre, ci după hotărîrea lui și după harul care ne -a fost dat în hristos isus, înainte de vecinicii, dar care a fost descoperit acum prin arătarea mîntuitorului nostru hristos isus, care a nimicit moartea și a adus la lumină viața și neputrezirea, prin evanghelie. propovăduitorul și apostolul ei am fost pus eu și învățător al neamurilor. și din pricina aceasta sufăr aceste lucruri; dar nu mi -e rușine, căci știu în cine am crezut. și sînt încredințat că el are putere să păzească ce i-am încredințat pînă în ziua aceea. dreptarul învățăturilor sănătoase, pe cari le-ai auzit dela mine, țin -l cu credința și dragostea care este în hristos isus. lucrul acela bun care ți s'a încredințat, păzește -l prin duhul sfînt, care locuiește în noi. știi că cei ce sînt în asia toți m'au părăsit; între alții și figel și ermogen. domnul să-și verse îndurarea peste casa lui onisifor; căci de multe ori m'a mîngîiat, și nu i -a fost rușine de lanțul meu. u numai atît, dar, cînd a fost în roma, m'a căutat cu multă grijă și m'a găsit. dea domnul să capete îndurare dela domnul „în ziua aceea”. tu știi foarte bine cît ajutor mi -a dat el în efes.

2

tu dar, copilul meu, întărește-te în harul care este în hristos isus. și ce-ai auzit dela mine, în fața multor marturi, încredințează la oameni de încredere, cari să fie în stare să învețe și pe alții. suferă împreună cu mine, ca un bun ostaș al lui hristos. iciun ostaș nu se încurcă cu treburile vieții, dacă vrea să placă celui ce l -a scris la oaste. și cine luptă la jocuri, nu este încununat, dacă nu s'a luptat după rînduiele. plugarul trebuie să muncească înainte ca să strîngă rodiurile. înțelege ce-ți spun; domnul îți va da pricepere în toate lucrurile. adu-ți aminte de domnul isus hristos, din sămînța lui david, înviat din morți, după evanghelia mea, pentru care sufăr pînă acolo că sînt legat ca un făcător de rele. dar cuvîntul lui Dumnezeu nu este legat. de aceea rabd totul pentru cei aleși, pentru că și ei să capete mîntuirea care este în hristos isus, împreună cu slava vecinică. adevărat este cuvîntul acesta: dacă am murit împreună cu el, vom și trăi împreună

cu el. dacă răbdăm, vom și împărți împreună cu el. dacă ne lepădăm de el, și el se va lepăda de noi. dacă sîntem necredincioși, totuș el rămîne credincios, căci nu se poate tăgădui singur. adu-le aminte de aceste lucruri, și roagă -i fierbinte înaintea lui Dumnezeu, să se ferească de certurile de cuvinte, cari nu duc la alt folos decît la pieirea celor ce le ascultă. caută să te înfățișezi înaintea lui Dumnezeu ca un om încercat, ca un lucrător care n'are de ce să -i fie rușine, și care împarte drept cuvîntul adevărului. ferește-te de vorbările goale și lumești; căci cei ce le țin, vor înainta tot mai mult în necinstirea lui Dumnezeu. și cuvîntul lor va roade ca gangrena. din numărul acestora sînt imeneu și filel, cari s'au abătut dela adevăr. ei zic că a și venit învierea, și răstoarnă credința unora. totuș temelia tare a lui Dumnezeu stă nezgduită, avînd pecetea aceasta: „domnul cunoaște pe ceice sînt ai lui”; și: „oricine rostește numele domnului, să se depărteze de fărădelege” într'o casă mare nu sînt numai vase de aur și de argint, ci și de lemn și de pămînt. unele sînt pentru o întrebuintare de cîinste, iar altele pentru o întrebuintare de ocară. deci dacă cineva se curățește de acestea, va fi un vas de cîinste, sfînt, folositor stăpînului său, destoinic pentru orice lucrare bună. fugi de poftele tineretii, și urmărește neprihănirea, credința, dragostea, pacea, împreună cu cei ce cheamă pe domnul dintr'o inimă curată. ferește-te de întrebările nebune și nefolositoare, căci știi că dau naștere la certuri. și robul domnului nu trebuie să se certe; ci să fie blind cu toți, în stare să învețe pe toți, plin de îngăduință răbdătoare, să îndrepte cu blîndeță pe potrivnici, în nădejdea că Dumnezeu le va da pocăința, ca să ajungă la cunoștința adevărului; și, venindu-și în fire, să se desprindă din cursa diavolului, de care au fost prinși ca să -i facă voia.

3

să știi că în zilele din urmă vor fi vremuri grele. căci oamenii vor fi iubitori de sine, iubitori de bani, lăudaroși, trufași, hulitori, neascultători de părinți, nemulțămitori, fără evlavie, fără dragoste firească, neînduplecați, clevetitori, neînfrinați, neimblîziți, neiubitori de bine, vînzători, obraznici, îngimfați; iubitori mai mult de plăceri decît iubitori de Dumnezeu; avînd doar o formă de evlavie dar tăgăduindu -i puterea. depărtează-te de oamenii aceștia. sînt printre ei unii, cari se voră prin case, și momesc pe femeile ușurate îngreuiate de păcate și frămîntate de felurite pofte, cari învață întotdeauna și nu pot ajunge niciodată la deplina cunoștință a adevărului. după cum iane și iambre s'au împotrivit lui moise, tot așa și oamenii aceștia se împotrivesc adevărului, ca unii cari sînt stricați la minte și osîndiți în ce privește credința. dar nu vor mai înainta; căci nebunia lor va fi arătată tuturor, cum a fost arătată și a celor doi oameni. tu, însă, ai urmărit de aproape învățătura mea, purtarea mea, hotărîrea mea, credința mea, îndelunga mea răbdare, dragostea mea, răbdarea mea, prigonirile și suferințele care au venit peste mine în antiohia, în icionia și în listra. știi ce prigoniri am răbdat; și totuș domnul m'a izbăvit din toate. de altfel, toți ce-

ice voiesc să trăiască cu evlavie în hristos isus, vor fi prigonți. dar oamenii răi și înșelători vor merge din rău în mai rău, vor amăgi pe alții, și se vor amăgi și pe ei înșiși. tu să rămii în lucrurile, pe cari le-ai învățat și de cari ești deplin încredințat, căci știi dela cine le-ai învățat: din pruncie cunoști sfintele scripturi, cari pot să-ți dea înțelepciunea care duce la minuire, prin credința în hristos isus. toată scriptura este însoțită de dumnezeu și de folos ca să învețe, să mustre, să îndrepte, să dea înțelepciune în neprihănire, pentru ca omul lui dumnezeu să fie desăvârșit și cu totul destoinic pentru orice lucrare bună.

4

te rog ferbinte, înaintea lui dumnezeu și înaintea lui hristos isus, care are să judece viii și morții, și pentru arătarea și împărăția sa: propovăduiește cuvântul, stăruiește asupra lui la timp și ne la timp, mustre, ceartă, îndeamnă cu toată blindețea și învățătura. căci va veni vremea când oamenii nu vor putea să sufere învățătura sănătoasă; ci îi vor gîdila urechile să audă lucruri plăcute, și își vor da învățatori după poftele lor. își vor întoarce urechea dela adevăr, și se vor îndrepta spre istorisiri închipuite. dar tu fii treaz în toate lucrurile, rabdă suferințele, fă lucrul unui evanghelist, și împlinește-ți bine slujba. căci eu sint gata să fiu turnat ca o jertfă de băutură și clipa plecării mele este aproape. m'am luptat lupta cea bună, mi-am isprăvit alergarea, am păzit credința. deacum mă așteaptă cununa neprihănirii, pe care mi-o va da, în „ziua aceea”, domnul, judecătorul cel drept. și nu numai mie, ci și tuturor celor ce vor fi iubit venirea lui. caută de vino curînd la mine. căci dima, din dragoste pentru lumea de acum m'a părăsit, și a plecat la tesa-lonic. crescens s'a dus în galatia, tit în dalmatia. umai luca este cu mine. ia pe marcu, și adu-l cu tine; căci el îmi este de folos pentru slujbă. pe tihic l-am trimis la efes. cînd vei veni, adu-mi mantaua, pe care am lăsat-o în troa la carp, și cărțile, mai ales pe cele de piele. alexandru, căldărarul, mi-a făcut mult rău. domnul îi va răsplăti după faptele lui. păzește-te și tu de el, pentru că este cu totul împotriva cuvintelor noastre. la întîiul meu răspuns de apărare, nimeni n'a fost cu mine, ci toți m'au părăsit. să nu li se țină în socoteală lucrul acesta! însă domnul a stat lîngă mine, și m'a întărit, pentru ca propovăduirea să fie vestită pe deplin prin mine, și s'o audă toate neamurile. și am fost izbăvit din gura leului. domnul mă va izbăvi de orice lucru rău, și mă va mîntui, ca să intru în împărăția lui cerească. a lui să fie slava în vecii vecilor! amin. spune sănătate priscilei și lui acuilă, și casei lui onisifor. erast a rămas în corint, iar pe trofim l-am lăsat bolnav în milet. caută de vino înainte de iarnă. eubul și pudens, linus, claudia și toți frații îți trimet sănătate. domnul isus hristos să fie cu duhul tău! harul să fie cu voi! amin

pavel, rob al lui dumnezeu, și apostol al lui isus hristos, potrivit cu credința aleșilor lui dumnezeu și cunoștința adevărului, care este potrivit cu evlavia, în nădejdea vieții vecinice, făgăduite mai înainte de vecinicii de dumnezeu, care nu poate să mintă, ci și -a descoperit cuvîntul la vremea lui, prin propovăduirea care mi -a fost încredințată, după porunca lui dumnezeu, mîntuitorul nostru; - către tit, adevăratul meu copil în credința noastră a amindorora: har și pace dela dumnezeu tatăl, și dela isus hristos, mîntuitorul nostru! te-am lăsat în creta, ca să pui în rînduială ce mai rămîne de rînduit, și să așezi presbiteri (sau: bătrîni) în fiecare cetate, după cum ți-am poruncit: dacă este cineva fără prihană, bărbat al unei singure neveste, avînd copii credincioși, cari să nu fie învinuiți de destrăbălare sau neascultare. căci episcopul (sau: privesghetor), ca econom al lui dumnezeu, trebuie să fie fără prihană; nu încăpățînat, nici mînios, nici dedat la vin, nici bătăus, nici lacom de ciștig mirșav; ci să fie primitor de oaspeți, iubitor de bine, cumpătat, drept, sfînt, înfrînat; să se țină de cuvîntul adevărat, care este potrivit cu învățătura, pentruca să fie în stare să sfătuiască în învățătura sănătoasă, și să înfrunte pe protivnici. în adevăr, mai ales printre cei tăiați împrejur, sînt mulți nesupuși, flecari și amăgitori, căroră trebuie să li se astupe gura. ei buimăcesc familii întregi, învățînd pe oameni, pentru un cîștig urît, lucruri, pe cari nu trebuie să le învețe. unul dintre ei, chiar prooroc al lor, a zis: „cretanii sînt totdeauna niște mincinoși, niște fiare rele, niște pintece leneșe.“ mărturia aceasta este adevărată. de aceea mustră -i aspru, ca să fie sănătoși în credință, și să nu se țină de basme evreiești, și de porunci date de oameni, cari se întorc dela adevăr. totul este curat pentru cei curați; dar pentru cei necurați și necredincioși, nimic nu este curat: pină și mintea și cugetul le sînt spurcate. ei se laudă că cunosc pe dumnezeu, dar cu faptele îl tăgăduiesc, căci sînt o scîrbă: nesupuși, și netrebnci pentru orice faptă bună.

tu, însă, vorbește lucruri care se potrivesc cu învățătura sănătoasă. spune că ei bătrîni trebuie să fie treji, vrednici de cinste, cumpătați, sănătoși în credință, în dragoste, în răbdare. spune că femeile în vîrstă trebuie să aibă o purtare cuviincioasă, să nu fie nici clevetitoare, nici dedate la vin, să învețe pe alții ce este bine, ca să învețe pe femeile mai tinere să -și iubească bărbații și copiii, să fie cumpătate, cu viață curată, să -și vadă de treburile casei, să fie bune, supuse bărbaților lor, pentru ca să nu se vorbească de rău cuvîntul lui dumnezeu. sfătuieste, de asemenea, pe tineri să fie cumpătați și dă -te pe tine însuși pildă de fapte bune în toate privințele. iar în învățătura, dă dovadă de curăție, de vrednicie, de vorbire sănătoasă și fără cusur, ca potrivnicul să rămână de rușine și să nu poată să spună nimic rău de noi. sfătuieste pe robi să fie supuși stăpînilor lor, să le fie pe plac în toate lucrurile, să nu le întoarcă vorba, să nu fure nimic, ci totdeauna să dea dovadă de o desăvîrșită credin-

cioșie, ca să facă în totul cinste învățurii lui dumnezeu, mîntuitorul nostru. căci harul lui dumnezeu, care aduce mîntuire pentru toți oamenii, a fost arătat și ne învață s -o rupem cu păgînatatea și cu poftele lumești și să trăim în veacul de acum cu cumpătate, dreptate și evlavie, așteptînd fericita noastră nădejde și arătarea slavei marelui nostru dumnezeu și mîntuitor, isus hristos. el s -a dat pe sine însuși pentru noi, ca să ne rîscumpere din orice fărădelege și să -și curățească un norod care să fie al lui, plin de răvnă pentru fapte bune. spune lucrurile acestea, sfătuieste și mustră cu deplină putere. nimeni să nu te disprețuiască.

adu -le aminte să fie supuși stăpînirilor și dregătorilor, să -i asculte, să fie gata să facă orice lucru bun, să nu vorbească de rău pe nimeni, să nu fie gata de ceartă, ci cumpătați, plini de blîndețe față de toți oamenii. căci și noi eram altă dată fără minte, neascultători, rătăciți, robiți de tot felul de pofte și de plăceri, trăind în răutate și în pizmă, vrednici să fim urîți și urîndu -ne unii pe alții. dar, cînd s -a arătat bunătatea lui dumnezeu, mîntuitorul nostru, și dragostea lui de oameni, el ne -a mîntuit, nu pentru faptele, făcute de noi în neprihănire, ci pentru îndurarea lui, prin spălarea nașterii din nou și prin înnoirea făcută de duhul sfînt, pe care l -a vărsat din belșug peste noi, prin isus hristos, mîntuitorul nostru; pentruca, odată socotiți neprihăniți prin harul lui, să ne facem, în nădejde, moștenitori ai vieții vecinice. adevărat este cuvîntul acesta, și vreau să spui apăsător aceste lucruri, pentruca cei ce au crezut în dumnezeu, să caute să fie cei dintîi în fapte bune. iată ce este bine și de folos pentru oameni! dar de întrebările nebune, de înșirările de neamuri, de certuri și ciorovăieli privitoare la lege, ferește -te, căci sînt nefolositoare și zădarnice. după întîia și a doua muștrare, depărtează -te de cel ce aduce dezbinări, căci știm că un astfel de om este un stricat și păcătuiește, dela sine fiind osîndit. cînd voi trimite la tine pe artema sau pe tihic, grăbește -te să vii la mine în nicopoli, căci acolo m'am hotărît să iernez. ai grijă de legiuitorul zena și apolo să nu ducă lipsă de nimic din ce le trebuie pentru călătoria lor. trebuie ca și ai noștri să se deprindă să fie cei dintîi în fapte bune, pentru nevoile grabnice, și să nu stea neroditori. toți cei ce sînt cu mine îți trimet sănătate. spune sănătate celorce ne iubesc în credință. harul să fie cu voi cu toți! amin

pavel, întemnițat al lui isus hristos, și fratele timotei, către prea iubitul filimon, tovarășul nostru de lucru, către sora apfia și către arhip, tovarășul nostru de luptă, și către biserica din casa ta: har și pace dela dumnezeu, tatăl nostru, și dela domnul isus hristos! mulțămesc totdeauna dumnezeului meu, oride cite ori îmi aduc aminte de tine în rugăciunile mele, pentru că am auzit despre credința pe care o ai în domnul isus și dragostea față de toți sfinții. îl rog ca această părtășie a ta la credință să se arate prin fapte, cari să dea la iveală tot binele ce se face între noi în hristos. în adevăr, am avut o mare bucurie și mângiere, pentru dragostea ta, fiindcă, frate, inimile sfinților au fost înviorate prin tine. de aceea, măcar că am toată slobozenia în hristos să-ți poruncesc ce trebuie să faci, vreau mai de grabă să-ți fac o rugămintă în numele dragostei, eu, așa cum sint, bătrînul pavel; iar acum întemnițat pentru hristos isus. te rog pentru copilul meu, pe care l-am născut în lanțurile mele: pentru onisim, care altă dată ți -a fost nefolositor, dar care acum îți va fi folositor și ție și mie. ți -l trimet înapoi, pe el, inima mea. aș fi dorit să -l țin la mine, ca să-mi slujească în locul tău cit sint în lanțuri pentru evanghelie. dar n'am vrut să fac nimic fără învoirea ta, pentruca binele, pe care mi -l faci, să nu fie silit, ci de bună voie. poate că el a fost despărțit de tine, pentru o vreme, tocmai ca să -l ai pentru vecinicie, dar nu ca pe un rob, ci mult mai pe sus de cit pe un rob: ca pe un frate prea iubit, mai ales de mine, și cu atît mai mult de tine, fie în chip firesc, fie în domnul! dacă mă socotești dar ca prieten al tău, primește -l ca pe mine însumi. și dacă ți -a adus vreo vătămare sau îți este dator cu ceva, pune aceasta în socoteala mea. eu, pavel, „voi plăti” -scriu cu mina mea-ca să nu-ți zic că tu însuți te datorezi mie. da, frate, fă-mi binele acesta în domnul, și înviorează-mi inima în hristos! ți-am scris bizuit pe ascultarea ta, și știu că vei face chiar mai mult de cit îți zic. tot odată, pregătește-mi un loc de găzduire, căci trag nădejde să vă fiu dăruit, datorită rugăciunilor voastre. epafra, tovarășul meu de temniță în hristos isus, îți trimete sănătate; tot așa și marcu, aristarh, dima, luca, tovarășii mei de lucru. harul domnului nostru isus hristos să fie cu duhul vostru! amin

după ce a vorbit în vechime părinților noștri prin prooroci, în multe rinduri și în multe chipuri, dumnezeu, la sfârșitul acestor zile, ne -a vorbit prin fiul, pe care l -a pus moștenitor al tuturor lucrurilor, și prin care a făcut ca și veacurile. el, care este oglindirea slavei lui și întipărirea ființei lui, și care ține toate lucrurile cu cuvântul puterii lui, a făcut curățirea păcatelor, și a șezut la dreapta mării în locurile prea înalte, ajungând cu atât mai pe sus de îngeri, cu cât a moștenit un nume mult mai minunat decît al lor. căci, căruia dintre îngeri a zis el vreodată: „tu ești fiul meu; astăzi te-am născuț” și iarăș: „eu îi voi fi tată, și el îmi va fi fiu” și, cînd duce iarăș în lume pe cel întîi născut, zice: „toți îngerii lui dumnezeu să i se închine” și despre îngeri zice: „din vînturi face îngeri ai lui; și dintr’o flăcără de foc, slujitori ai lui”; pe cînd fiului i -a zis: „scaunul tău de domnie, dumnezeule, este în veci de veci; toiagul domniei tale este un toiag de dreptate: tu ai iubit neprihănirea și ai urît nelegiuirea: de aceea, dumnezeule, dumnezeul tău te -a uns cu un untdelemn de bucurie mai pe sus decît pe tovarășii tăi” și iarăș: „la început, tu, doamne, ai întemeiat pămîntul; și cerurile sînt lucrarea minilor tale. ele vor pieri, dar tu rămii; toate se vor învechi ca o haină; le vei face sul ca pe o manta, și vor fi schimbate; dar tu ești același; și anii tăi nu se vor sfîrși.” și căruia din îngeri i -a zis el vreodată: „șezi la dreapta mea, pînă voi pune pe vrăjmașii tăi așternut al picioarelor tale;” u sînt oare toți duhuri slujitoare trimise să îndeplinească o slujbă pentru cei ce vor moșteni mîntuirea?

de aceea, cu atît mai mult trebuie să ne ținem de lucrurile, pe cari le-am auzit, ca să nu fim depărtați de ele. căci, dacă cuvîntul vestit prin îngeri s’a dovedit nezguduit, și dacă orice abatere și orice neascultare și -a primit o dreaptă răsplată, cum vom scăpa noi, dacă stăm nepăsători față de o mîntuire așa de mare, care, după ce a fost vestită întîi de domnul, ne -a fost adevărită de cei ce au auzit -o, în timp ce dumnezeu întărea mărturia lor cu semne, puteri și felurite minuni, și cu darurile duhului sfînt, împărțite după voia sa! în adevăr, nu unor îngeri a supus el lumea viitoare, despre care vorbim. ba încă, cineva a făcut undeva următoarea mărturisire: „ce este omul, ca să-ți aduci amine de el, sau fiul omului, ca să -l cercetezi? l-ai făcut pentru puțină vreme mai pe jos de îngeri, l-ai încununat cu slavă și cu cinste, l-ai pus peste lucrările minilor tale: toate le-ai supus supt picioarele lui.” în adevăr, dacă i -a supus toate, nu i -a lăsat nimic ne-supus. totuș, acum, încă nu vedem că toate îi sînt supuse. dar pe acela, care a fost făcut „pentru puțină vreme mai pe jos decît îngerii”, adică pe isus, îl vedem „încununat cu slavă și cu cinste”, din pricina morții, pe care a suferit -o; pentruca, prin harul lui dumnezeu, el să guste moartea pentru toți. se cuvenea, în adevăr, ca acela pentru care și prin care sînt toate, și care voia să ducă pe mulți fii la slavă, să desăvîrșească, prin suferințe, pe căpetenia mîntuirii lor. căci cel ce sfințește și

cei ce sînt sfințiți, sînt dintr’unul. de aceea, lui nu -i este rușine să -i numească „frați”, cînd zice: „voi vesti numele tău fraților mei; îți voi cînta lauda în mijlocul adunării.” și iarăș: „îmi voi pune încrederea în el.” și în alt loc: „iată-mă, eu și copiii, pe cari mi i -a dat dumnezeu” astfel dar, deoarece copiii sînt părtași singelui și cărnii, tot așa și el însuș a fost deopotrivă părtaş la ele, pentruca, prin moarte, să nimicească pe cel ce are puterea morții, adică pe diavolul, și să izbăvească pe toți aceia, cari prin frica morții erau supuși robiei toată viața lor. căci negreșit, nu în ajutorul îngerilor vine el, ci în ajutorul seminței lui avraam. prin urmare, a trebuit să se asemene fraților săi în toate lucrurile, ca să poată fi, în ce privește legăturile cu dumnezeu, un mare preot milos și vrednic de încredere, ca să facă ispășire pentru păcatele norodului. și prin faptul că el însuș a fost ispitit în ceea ce a suferit, poate să vină în ajutorul celor ce sînt ispițiți.

deaceia, frați sfinți, cari aveți parte de chemarea cerească, ațîntiți-vă privirile la apostolul și marele preot al mărturisirii noastre, adică isus, care a fost credincios celui ce l -a rînduit, cum și moise a fost „credincios în toată casa lui dumnezeu.” căci el a fost găsit vrednic să aibă o slavă cu atît mai mare decît a lui moise, cu cît celce a zidit o casă are mai multă cinste decît casa însăș. - rice casă este zidită de cineva, dar celce a zidit toate lucrurile, este dumnezeu. - cit despre moise, el a fost „credincios în toată casa lui dumnezeu”, ca slugă, ca să mărturisească despre lucrurile, cari aveau să fie vestite mai tîrziu. dar hristos este credincios ca fiu, peste casa lui dumnezeu. și casa lui sîntem noi, dacă păstrăm pînă la sfîrșit încrederea nezguduită și nădejdea cu care ne lăudăm. deaceia, cum zice duhul sfînt: „astăzi, dacă auziți glasul lui, nu vă împietriți inimile, ca în ziua răzvrătirii, ca în ziua ispitirii în pustie, unde părinții voștri m’au ispitit, și m’au pus la încercare, și au văzut lucrările mele patruzeci de ani! de aceea m’am desgustat de neamul acesta, și am zis: „ei totdeauna se rătăcesc în inima lor. n’au cunoscut căile mele! am jurat dar în minia mea că nu vor intra în odihna mea” luați seama dar, fraților, ca niciunul dintre voi să n’aiibă o inimă rea și necredincioasă, care să vă despartă de dumnezeu cel viu. ci îndemnați-vă unii pe alții în fiecare zi, cită vreme se zice: „astăzi,” pentruca niciunul din voi să nu se împietrească prin înșelăciunea păcatului. căci ne-am făcut părtași ai lui hristos, dacă păstrăm pînă la sfîrșit încrederea nezguduită dela început, cită vreme se zice: „astăzi, dacă auziți glasul lui, nu vă împietriți inimile, ca în ziua răzvrătirii.” cine au fost, în adevăr, cei ce s’au răzvrătit după ce auzeiseră? n’au fost oare toți aceia, cari ieșiseră din egipt prin moise? și cine au fost aceia de cari s’a desgustat el patruzeci de ani? n’au fost oare cei ce păcătuiseră, și ale căror trupuri moarte au căzut în pustie? și cui s’a jurat el că n’au să intre în odihna lui? nu s’a jurat oare celorlce nu ascultasera? vedem dar că n’au putut să intre din pricina necredinței lor.

să luăm dar bine seama, ca, atîta vreme cît rămîne în picioare făgăduința intrării în odihna lui, niciunul din voi să nu se pomenească venit prea tirziu. căci și nouă ni s'a adus o veste bună ca și lor; dar lor cuvîntul care le -a fost propovăduit, nu le -a ajutat la nimic, pentru că n'a găsit credință la cei ce l-au auzit. pe cînd noi, fiindcă am crezut, intrăm în „odihna”, despre care a vorbit el, cînd a zis: „am jurat în minia mea, că nu vor intra în odihna mea” măcară lucrările lui fuseseră isprăvite încă dela întemeierea lumii. căci într'un loc a vorbit astfel despre ziua a șaptea: „dumnezeu s'a odihnit în ziua a șaptea de toate lucrările lui.” și aici este zis iarăși: „nu vor intra în odihna mea” deci, fiindcă rămîne ca să intre unii în odihna aceasta, și pentru că aceia cărora li s'a vestit întîi vestea buna n'au intrat în ea, din pricina neascultării lor, el hotărăște din nou o zi: „astăzi,” -zicînd, în david, după atîta vreme, cum s'a spus mai sus: „astăzi, dacă auziți glasul lui, nu vă împietriți inimile” căci, dacă le-ar fi dat iosua odihna, n'ar mai vorbi dumnezeu după aceea de o altă zi. rămîne dar o odihnă ca cea de sabat pentru poporul lui dumnezeu. fiindcă cine intră în odihna lui, se odihnește și el de lucrările lui, cum s'a odihnit dumnezeu de lucrările sale. să ne grăbim dar să intrăm în odihna aceasta, pentru că nimeni să nu cadă în aceeași pildă de neascultare. căci cuvîntul lui dumnezeu este viu și lucrător, mai tăietor decît orice sabie cu două tăișuri: pătrunde pînă acolo că desparte sufletul și duhul, încheieturile și măduva, judecă simțirile și gîndurile inimii. icio făptură nu este ascunsă de el, ci totul este gol și descoperit înaintea ochilor aceluia, cu care avem a face. astfel, fiindcă avem un mare preot însemnat, care a străbătut cerurile-pe isus, fiul lui dumnezeu-să rămînem tari în mărturisirea noastră. căci n'avem un mare preot, care să n'aibă milă de slăbiciunile noastre; ci unul care în toate lucrurile a fost ispitit ca și noi, dar fără păcat. să ne apropiem dar cu deplină încredere de scaunul harului, ca să căpătăm îndurare și să găsim har, pentru că s'fîm ajutați la vreme de nevoie.

în adevăr, orice mare preot, luat din mijlocul oamenilor, este pus pentru oameni în lucrurile privitoare la dumnezeu, ca să aducă daruri și jertfe pentru păcate. el poate fi îngăduitor cu cei neștiutori și rătăciți, fiindcă și el este cuprins de slăbiciune. și, din pricina acestei slăbiciuni, trebuie să aducă jertfe atît pentru păcatele lui, cit și pentru ale norodului. imeni nu și ia cîntea aceasta singur, ci o ia dacă este chemat de dumnezeu, cum a fost aaron. tot așa și hristos, nu și -a luat singur slava de a fi mare preot, ci o are dela cel ce i -a zis: „tu ești fiul meu, astăzi te-am născut.” și, cum zice iarăși într'alt loc: „tu ești preot în veac, după rînduiala lui melhisedec.” el este acela care, în zilele vieții sale pămîntești, aducînd rugăcuni și cereri cu strigăte mari și cu lacrimi către cel ce putea să -l izbăvească dela moarte, și fiind ascultat, din pricina evlaviei lui, măcar că era fiu, a învățat să asculte prin lucrurile pe cari le -a suferit. și după

ce a fost făcut desăvîrșit, s'a făcut pentru toți cei ce -l ascultă, urzitorul unei mințiuni vecinice, căci a fost numit de dumnezeu: mare preot „după rînduiala lui melhisedec.” asupra celor de mai sus avem multe de zis, și lucruri grele de tilcuit; fiindcă v'ați făcut greoi la pricepere. în adevăr, voi cari de mult trebuia să fiți învățători, aveți iarăși trebuință de cineva să vă învețe cele dintii adevăruri ale cuvintelor lui dumnezeu, și ați ajuns să aveți nevoie de lapte, nu de hrană tare. și oricine nu se hrănește decît cu lapte, nu este obicinuit cu cuvîntul despre neprihănire, căci este un prunc. dar hrana tare este pentru oamenii mari, pentru aceia a căror judecată s'a deprins, prin întrebuintare, să deosebească binele și răul.

de aceea, să lăsăm adevărurile începătoare ale lui hristos, și să mergem spre cele desăvîrșite, fără să mai punem din nou temelia pocăinței de faptele moarte, și a credinței în dumnezeu, învățătura despre botezuri, despre punerea minilor, despre învierea morților și despre judecata vecinică. și vom face lucrul acesta, dacă va voi dumnezeu. căci cei ce au fost lumați odată, și au gustat darul ceresc, și s'au făcut părtași duhului sfînt, și au gustat cuvîntul cel bun al lui dumnezeu și puterile veacului viitor- și cari totuși au căzut, este cu neputință să fie înoiți iarăși, și aduși la pocăință, fiindcă ei răstignesc din nou pentru ei, pe fiul lui dumnezeu, și -l dau să fie batjocorit. cînd un pămînt este adăpat de ploaia care cade adesea pe el, și rodește o iarbă folositoare celor pentru cari este lucrat, capătă binecuvîntare dela dumnezeu. dar dacă aduce spini și măracini, este lepădat și aproape să fie blestemat, și sfîrșește prin a i se pune foc. măcar că vorbim astfel, prea iubiților, totuși dela voi așteptăm lucruri mai bune și cari însoțesc mîntuirea. căci dumnezeu nu este nedrept ca să uite osteneala voastră și dragostea, pe care ați arătat -o pentru numele lui, voi, cari ați ajutat și ajutamați pe sfinți. dorim însă ca fiecare din voi să arate aceeași rîvnă, ca să păstreze pînă la sfîrșit o deplină nădejde, așa încît să nu vă leneviți, ci să călcați pe urmele celor ce, prin credință și răbdare, moștenesc făgăduințele. dumnezeu, cînd a dat lui avraam făgăduința, fiindcă nu putea să se jure pe unul mai mare decît el, s'a jurat pe sine însuși, și a zis: „cu adevărat te voi binecuvînta, și îți voi înmulți foarte mult sămînța.” și astfel, fiindcă a așteptat cu răbdare, a dobîndit făgăduința. amenii, ce -i drept, obicinuiesc să jure pe cineva mai mare; jurămîntul este o cheazășie, care pune capăt oricărei neînțelegeri dintre ei. deaceia și dumnezeu, fiindcă voia să dovedească cu mai multă tărie moștenitorilor făgăduinței nestrămutarea hotărîrii lui, a venit cu un jurămînt; pentru că, prin două lucruri cari nu se pot schimba, și în cari este cu neputință ca dumnezeu să mintă, să găsim o puternică îmbărbătare noi, a căror scăpare a fost să apucăm nădejdea care ne era pusă înainte, pe care o avem ca o ancoră a sufletului; o nădejde tare și neclintită, care pătrunde dincolo de perdeaua dinlăuntru templului, unde isus a intrat pentru noi ca înainte mergător, cînd a fost făcut „mare preot în veac, după rînduiala lui melhisedec”.

în adevăr, melhisedec acesta, împăratul salemului, preot al dumnezeului prea înalt, -care a întâmpinat pe avraam când acesta se întorcea dela măcelul împăraților, care l -a binecuvîntat, care a primit dela avraam zeciuială din tot, -care, după însemnarea numelui său, este întâi, „împărat al neprihănirii”, apoi și „împărat al salemului”, adică „împărat al păcii”; fără tată, fără mamă, fără spiță de neam, neavînd nici început al zilelor, nici sfîrșit al vieții, -dar care a fost asemănat cu fiul lui dumnezeu, -rămîne preot în veac. vedeți bine dar cit de mare a fost el, dacă pînă și patriarhul avraam i -a dat zeciuială din prada de război! aceia dintre fiii lui levi, cari îndeplinesc slujba de preoți, după lege, au poruncă să ia zeciuială dela norod, adică dela frații lor, cu toate că și ei se coboară din avraam. iar el, care nu se cobora din familia lor, a luat zeciuială dela avraam, și a binecuvîntat pe cel ce avea făgăduințele. dar fără îndoială că cel mai mic este binecuvîntat de cel mai mare. și apoi aici, cei ce iau zeciuială, sînt niște oameni muritori; pe cînd acolo, o ia cineva, despre care se mărturisește că este viu. mai mult, însuș levi, care ia zeciuială, a plătit zeciuiala, ca să zicem așa, prin avraam; căci era încă în coapsele strămoșului său, cînd a întâmpinat melhisedec pe avraam. dacă, dar, desăvîrșirea ar fi fost cu putință prin preoția levitiilor, -căci supt preoția aceasta a primit poporul legea ce nevoie mai era să se ridice un alt preot „după rînduiala lui melhisedec”, și nu după rînduiala lui aaron? pentrucă, odată schimbată preoția, trebuia numaidecît să aibă loc și o schimbare a legii. în adevăr, acela despre care sînt zise aceste lucruri, face parte dintr'o altă seminție, din care nimeni n'a slujit altarului. căci este vădit că domnul nostru a ieșit din iuda, seminție, despre care moise n'a zis nimic cu privire la preoție. lucrul acesta se face și mai luminos cînd vedem ridicîndu-se, după asemănarea lui melhisedec, un alt preot, pus nu prin legea unei porunci pămîntesti, ci prin puterea unei vieți neperitoare. fiindcă iată ce se mărturisește despre el: „tu ești preot în veac, după rînduiala lui melhisedec”. astfel, pe deoparte, se desființează aici o poruncă de mai înainte, din pricina neputinței și zădărniceii ei- căci legea n'a făcut nimic desăvîrșit-și pe de alta, se pune în loc o nădejde mai bună, prin care ne apropiem de dumnezeu. și fiindcă lucrul acesta nu s'a făcut fără jurămînt, - căci, pe cînd leviii se făceau preoți fără jurămînt, isus s'a făcut preot prin jurămîntul celui ce i -a zis: „domnul a jurat, și nu se va căi: „tu ești preot în veac, după rînduiala lui melhisedec”, - prin chiar faptul acesta, el s'a făcut cheazăl unui legămînt mai bun. mai mult, acolo au fost preoți în mare număr, pentrucă moartea îi împiedica să rămînă pururea. dar el, fiindcă rămîne „în veac”, are o preoție, care nu poate trece dela unul la altul. de aceea și poate să mintuiască în chip desăvîrșit pe cei ce se apropie de dumnezeu prin el, pentrucă trăiește pururea ca să mijlocească pentru ei. și tocmai un astfel de mare preot ne trebuia: sfînt, nevinovat, fără pată, despărțit de păcătoși, și înălțat mai pe sus de ceruri, care n'are nevoie, ca ceilalți mari preoți, să aducă jertfe în fiecare zi, întâi pentru păcatele sale, și

apoi pentru păcatele norodului, căci lucrul acesta l -a făcut odată pentru totdeauna, cînd s'a adus jertfă pe sine însuș. în adevăr, legea pune mari preoți pe niște oameni supuși slăbiciunii; dar cuvîntul jurămîntului, făcut după ce a fost dată legea, pune pe fiul, care este desăvîrșit pentru vecinicie.

8

punctul cel mai însemnat al celor spuse este că avem un mare preot, care s'a așezat la dreapta scaunului de domnie al măririi, în ceruri, ca slujitor al locului prea sfînt și al adevăratului cort, care a fost ridicat nu de un om, ci de domnul. rice mare preot este pus să aducă lui dumnezeu daruri și jertfe. de aceea era de trebuință ca și celalt mare preot să aibă ceva de adus. dacă ar fi pe pămînt, nici n'ar mai fi preot, fiindcă sînt ceice aduc darurile după lege. ei fac o slujbă, care este chipul și umbra lucrurilor cerești, după poruncile primite de moise dela dumnezeu, cînd avea să facă cortul: „ia seama”, i s'a zis, „să faci totul după chipul care ți -a fost arătat pe munte”. dar acum hristos a căpătat o slujbă cu atît mai înaltă cu cît legămîntul al cărui mijlocitor este el, e mai bun, căci este așezat pe făgăduințe mai bune. în adevăr, dacă legămîntul dinții ar fi fost fără cusur, n'ar mai fi fost vorba să fie înlocuit cu un al doilea. căci ca o muștrare a zis dumnezeu lui israel: „iată, vin zile, zice domnul, cînd voi face cu casa lui israel și cu casa lui iuda un legămînt nou; nu ca legămîntul, pe care l-am făcut cu părinții lor, în ziua cînd i-am apucat de mină, ca să -i scot din țara egiptului. pentrucă n'au rămas în legămîntul meu, și nici mie nu mi -a păsat de ei, zice domnul. dar iată legămîntul, pe care -l voi face cu casa lui israel, după acele zile, zice domnul: voi pune legile mele în mintea lor și le voi scrie în inimile lor; eu voi fi dumnezeul lor, și ei vor fi poporul meu. și nu vor mai învăța fiecare pe vecinul sau pe fratele său, zicînd: „cunoaște pe domnul; căci toți mă vor cunoaște, dela cel mai mic pînă la cel mai mare dintre ei. pentrucă le voi ierta nelegiuirile, și nu-mi voi mai aduce aminte de păcatele și fărădelegile lor”. prin faptul că zice: „un nou legămînt”, a mărturisit că cel dinții este vechi; iar ce este vechi, ce a îmbătrînit, este aproape de peire.

9

legămîntul dinții avea și el porunci privitoare la slujba dumnezeiască și la un locaș pămîntesc de închinare. în adevăr, s'a făcut un cort. în partea dinainte, numită „locul sfînt”, era sfeșnicul, masa și pinile pentru punerea înaintea domnului; după perdeaua a doua se afla partea cortului care se chema „locul prea sfînt”. el avea un altar de aur pentru tămîie, și chivotul legămîntului, ferecat peste tot cu aur. în chivot era un vas de aur cu mană, toiagul lui aaron, care înfrunzise, și tablele legămîntului. deasupra erau heruvimi slavei, cari acopereau capacul ispașirii cu umbra lor. nu este vremea să vorbim acum cu deamăruntul despre aceste lucruri. și după ce au fost întocmite astfel lucrurile acestea, preoții cari fac slujbele, intră totdeauna în partea dinții a cortului. dar în partea

a doua intră numai marele preot, odată pe an, și nu fără singe, pe care îl aduce pentru sine însuși și pentru păcatele din neștiință ale norodului. prin aceasta, duhul sfânt arată că drumul în locul prea sfânt, nu era încă deschis cită vreme sta în picioare cortul dintii. aceasta era o asemănare pentru vremurile de acum, când se aduc daruri și jertfe, cari nu pot duce pe cel ce se închină în felul acesta, la desăvîrșirea cerută de cugetul lui. ele sînt doar niște porunci pămîntesti, date, ca toate cele privitoare la mîncări, băuturi și felurite spălături, pînă la o vreme de îndreptare. dar hristos a venit ca mare preot al bunurilor viitoare, a trecut prin cortul acela mai mare și mai desăvîrșit, care nu este făcut de mîni, adică nu este din zidirea aceasta; și a intrat, odată pentru totdeauna, în locul prea sfânt, nu cu singe de țapi și de viței, ci cu însuși singele său, după ce a cîpătat o răscumpărare vecinică. căci dacă singele taurilor și al țapilor și cenușa unei vaci, stropită peste cei întinați, îi sfințește și le aduce curățirea trupului, cu cit mai mult singele lui hristos, care, prin duhul cel vecinic, s'a adus pe sine însuși jertfă fără pată lui dumnezeu, vă va curăți cugetul vostru de faptele moarte, ca să slujiți dumnezeu-lui cel viu! și tocmai de aceea este el mijlocitorul unui legămînt nou, pentru ca, prin moartea lui pentru răscumpărarea din abaterile făptuite supt legămîntul dintii, cei ce au fost chemați, să capete vecinica moștenire, care le -a fost făgăduită. în adevăr, acolo unde este un testament, trebuie neapărat să aibă loc moartea celui ce l -a făcut. pentru că un testament nu capătă putere decît după moarte. n'are nici o putere cită vreme trăiește cel ce l -a făcut. de aceea și inițiul legămînt n'a fost sfințit fără singe. și într'adevăr, moise, după ce a rostit înaintea întregului norod toate poruncile legii, a luat singe de viței și de țapi, cu apă, lînă stacojie și isop, a stropit cartea și tot norodul, și a zis: „acesta este singele legămîntului, care a poruncit dumnezeu să fie făcut cu voi.“ de asemenea, a stropit cu singe cortul și toate vasele pentru slujbă. și, după lege, aproape totul este curățit cu singe; și fără vărsare de singe, nu este iertare. dar, deoarece chipurile lucrurilor cari sînt în ceruri, au trebuit curățite în felul acesta, trebuia ca înseși lucrurile cerești să fie curățite cu jertfe mai bune decît acestea. căci hristos n'a intrat într'un locaș de închinare făcut de mînă omenească, după chipul adevăratului locaș de închinare, ci a intrat chiar în cer, ca să se înfățișeze acum, pentru noi, înaintea lui dumnezeu. și nu ca să se aducă de mai multe ori jertfă pe sine însuși, ca marele preot, care intră în fiecare an în locul prea sfânt cu un singe, care nu este al lui; fiindcă atunci ar fi trebuit să pătimească de mai multe ori dela întemeierea lumii; pe cînd acum, la sfîrșitul veacurilor, s'a arătat o singură dată, ca să șteargă păcatul prin jertfa sa. și, după cum oamenilor le este rînduit să moară o singură dată, iar după aceea vine judecata, tot așa, hristos, după ce s'a adus jertfă o singură dată, ca să poarte păcatele multora, se va arăta a doua oară, nu în vederea păcatului, ca să aducă mîntuirea celor ce -l așteaptă.

în adevăr, legea, care are umbra bunurilor viitoare, nu înfățișarea adevărată a lucrurilor, nu poate nicio dată, prin aceleași jertfe, care se aduc neîncetat în fiecare an, să facă desăvîrșiți pe cei ce se apropie. altfel, n'ar fi încetat ele oare să fie aduse, dacă cei ce le aduceau, fiind curățiți odată, n'ar mai fi trebuit să mai aibă cunoștință de păcate? dar aducerea aminte a păcatelor este înnoită din an în an, tocmai prin aceste jertfe; căci este cu neputință ca singele taurilor și al țapilor să șteargă păcatele. de aceea, cînd intră în lume, el zice: „tu n'ai voit nici jertfă, nici prinos; ci mi-ai pregătit un trup; n'ai primit nici arderi de tot, nici jertfe pentru păcat. atunci am zis: „iată-mă (în sulul cărții este scris despre mine), vin să fac voia ta, dumnezeule!“ după ce a zis intii: „tu n'ai voit și n'ai primit nici jertfe, nici prinoase, nici arderi de tot, nici jertfe pentru păcat“, (lucruri aduse toate după lege), apoi zice: „iată-mă, vin să fac voia ta, dumnezeule.“ el desființează astfel pe cele dintii, ca să pună în loc pe a doua. prin această „voie“ am fost sfințiți noi, și anume prin jertfirea trupului lui isus hristos, odată pentru totdeauna. și, pe cînd orice preot face slujba în fiecare zi, și aduce de multe ori aceleași jertfe, cari niciodată nu pot șterge păcatele, el, dimpotrivă, după ce a adus o singură jertfă pentru păcate, s'a așezat pentru totdeauna la dreapta lui dumnezeu, și așteaptă de acum ca vrăjmașii lui să -i fie făcuți așternut al picioarelor lui. căci printr'o singură jertfă el a făcut desăvîrșiți pentru totdeauna pe cei ce sînt sfințiți. lucrul acesta ni -l adevărește și duhul sfînt. căci, după ce a zis: „iată legămîntul pe care -l voi face cu ei după acele zile, zice domnul: voi pune legile mele în inimile lor, și le voi scrie în mintea lor“, adaugă: „și nu-mi voi mai aduce aminte de păcatele lor, nici de fărădelegile lor.“ dar acolo unde este iertare de păcate, nu este nevoie de jertfă pentru păcat. astfel dar, fraților, fiindcă prin singele lui isus avem o intrare slobodă în locul prea sfînt, pe calea cea nouă și vie, pe care ne -a deschis - o el, prin perdeaua din lăuntru, adică trupul său: - și fiindcă avem un mare preot pus peste casa lui dumnezeu, să ne apropiem cu o inimă curată, cu credință deplină, cu inimile stropite și curățite de un cuget rău, și cu trupul spălat cu o apă curată. să ținem fără șovăire la mărturisirea nădejdiei noastre, căci credincios este cel ce a făcut făgăduința. să veghem unii asupra altora, ca să ne îndemnăm la dragoste și la fapte bune. să nu părăsim adunarea noastră, cum au unii obicei; ci să ne îndemnăm unii pe alții, și cu atît mai mult, cu cit vedeți că ziua se apropie. căci, dacă păcătuiam cu voia, după ce am primit cunoștința adevărului, nu mai rămîne nici o jertfă pentru păcate, ci doar o așteptare înfricoșată a judecării, și văpaia unui foc, care va mistui pe cei răzvrățiți. cine a călcat legea lui moise, este omorît fără milă, pe mărturia a doi sau trei martori. cu cit mai aspră pedeapsă credeți că va lua cel ce va călca în picioare pe fiul lui dumnezeu, va pingări singele legămîntului, cu care a fost sfințit, și va bațjocori pe duhul harului? căci știm cine este cel ce a zis: „a mea este răzbunarea, eu voi răsplăti“ și în altă parte: „domnul va judeca pe poporul său.“ grozav lucru este să cazi în minile dumnezeului celui

viu! aduceți-vă aminte de zilele dela început, cind, după ce ați fost lumați, ați dus o mare luptă de suferințe: pe de o parte, erați puși ca priverile în mijlocul ocărilor și necazurilor, și pe de alta, v'ăți făcut părtași cu aceia cari aveau aceeași soartă ca voi. în adevăr, ați avut milă de cei din temniță și ați primit cu bucurie răpirea averilor voastre, ca unii cari știți că aveți în ceruri o avuție mai bună, care dăinuiește. să nu vă părăsiți dar încrederea voastră, pe care o așteaptă o mare răsplătire! căci aveți nevoie de răbdare, ca, după ce ați împlinit voia lui dumnezeu, să puteți căpăta ce v'a fost făgăduit. „încă puțină, foarte puțină vreme“, și „cel ce vine va veni, și nu va zăbovi. și cel neprihănit va trăi prin credință: dar dacă dă înapoi, sufletul meu nu găsește plăcere în el.“ oi însă nu sintem din aceia cari dau înapoi ca să se peardă, ci din aceia cari au credință pentru mîntuirea sufletului.

11

și credința este o încredere neclintită în lucrurile nădăjduite, o puternică încredințare despre lucrurile cari nu se văd. pentru că prin aceasta, cei din vechime au căpătat o bună mărturie. prin credință pricepem că lumea a fost făcută prin cuvîntul lui dumnezeu, așa că tot ce se vede n'a fost făcut din lucruri cari se văd. prin credință a adus abel lui dumnezeu o jertfă mai bună decît cain. prin ea a căpătat el mărturia că este neprihănit, căci dumnezeu a primit darurile lui. și prin ea vorbește el încă, măcar că este mort. prin credință a fost mutat enoh de pe pămînt, ca să nu vadă moartea. și n'a mai fost găsit, pentru că dumnezeu îl mutase. căci înainte de mutarea lui, primise mărturia că este plăcut lui dumnezeu. și fără credință este cu neputință să fim plăcuți lui! căci cine se apropie de dumnezeu, trebuie să creadă că el este, și că răsplătește pe cei ce -l caută. prin credință noe, cînd a fost înștiințat de dumnezeu despre lucruri cari încă nu se vedeau, și, plin de o teamă sfîntă, a făcut un chivot ca să-și scape casa; prin ea, el a osîndit lumea, și a ajuns moștenitor al neprihănirii care se capătă prin credință. prin credință avraam, cînd a fost chemat să plece într'un loc, pe care avea să -l ia ca moștenire, a ascultat, și a plecat fără să știe unde se duce. prin credință a venit și s'a așezat el în țara făgăduinței, ca într'o țară care nu era a lui, și a locuit în corturi, ca și isaac și iacov, cari erau împreună moștenitori cu el ai aceleiași făgăduințe. căci el aștepta cetatea care are temelii tari, al cărei meșter și ziditor este dumnezeu. prin credință și sara, cu toată vîrsta ei trecută, a primit putere să zămislească, fiindcă a crezut în credincioșia celui ce -i făgăduise. de aceea, dintr'un singur om, și încă un om aproape mort, s'a născut o sămînță în mare număr, ca stelele cerului, ca nisipul de pe malul mării, care nu se poate număra. în credință au murit toți aceștia, fără să fi căpătat lucrurile făgăduite: ci doar le-au văzut și le-au urat de bine de departe, mărturisind că sînt străini și călători pe pămînt. cei ce vorbesc în felul acesta, arată deslușit că sînt în căutarea unei patrii. dacă ar fi avut în vedere pe aceea din care ieșiseră, negreșit că ar fi avut vreme să se întoarcă în ea. dar doreau o patrie mai bună, adică o patrie cerească. de aceea lui dumnezeu nu -i este rușine

să se numească dumnezeul lor, căci le -a pregătît o cetate. prin credință a adus avraam jertfă pe isaac, cînd a fost pus la încercare: el, care primise făgăduințele cu bucurie, a adus jertfă pe singurul lui fiu! el căruia i se spusese: „în isaac vei avea o sămînță care-ți va purta numele!“ căci se gîndea că dumnezeu poate să învieze chiar și din morți: și, drept vorbind, ca înviați din morți l -a primit înapoi. prin credință a dat isaac lui iacov și esau o binecuvîntare, care avea în vedere lucrurile viitoare. prin credință iacov, cînd a murit, a binecuvîntat pe fiecare din fiii lui iosif, și „s'a închinat, rezemat pe virful toiagului său.“ prin credință a pomenit iosif, cînd i s'a apropiat sfîrșitul, de ieșirea fiilor lui israel din egipt, și a dat porunci cu privire la oasele sale. prin credință a fost ascuns moise trei luni de pămîntii lui, cînd s'a născut: pentru că vedeau că era frumos copilul, și nu s'au lăsat înspăimîntați de porunca împăratului. prin credință moise, cînd s'a făcut mare, n'a vrut să fie numit fiul fiicei lui faraon, ci a vrut mai bine să sufere împreună cu poporul lui dumnezeu decît să se bucure de plăcerile de o clipă ale păcatului. el socotea ocara lui hristos ca o mai mare bogăție decît comorile egiptului, pentru că avea ochii pironiți spre răsplătire. prin credință a părăsit el egiptul, fără să se teamă de minia împăratului; pentru că a rămas neclintit, ca și cum ar fi văzut pe cel ce este nevăzut. prin credință a prăznuit el paștele și a făcut stropirea singelui, pentru că nimicitorul celor întîi născuți și nu se atînga de ei. prin credință au trecut ei marea roșie ca pe uscat, pe cînd egiptenii, cari au încercat s'o treacă, au fost înghițiți. prin credință au căzut zidurile ierihonului, după ce au fost ocolite șapte zile. prin credință n'a perit curva rahav împreună cu cei răzvrătiți, pentru că găzduise iscoad-ele cu bunăvoință. și ce voi mai zice? căci nu mi-ar ajunge vremea, dacă aș vrea să vorbesc de ghedeon, de barac, de samson, de iefthaie, de david, de samuel și de prooroci! prin credință au cucerit ei împărății, au făcut dreptate, au căpătat făgăduințe, au astupat gurile leilor, au stins puterea focului, au scăpat de ascușitul săbiei, s'au vindecat de boli, au fost viteji în războaie, au pus pe fugă oștirile vrăjmașe. femeile și-au primit înapoi pe morții lor înviați; unii, ca să dobindească o înviere mai bună, n'au vrut să primească izbăvirea, care li se dădea, și au fost chinuiți. alții au suferit batjocuri, bătăi, lanțuri și închisoare; au fost uciși cu pietre, tăiați în două cu ferestrăul, chinuiți; au murit uciși de sabie, au pribegit îmbrăcați cu cojoace și în piei de capre, lipsiți de toate, prigoniti, munciti, - ei, de cari lumea nu era vrednică -au rătăcit prin pustii, prin munți, prin peșteri și prin crăpăturile pămîntului. toți aceștia, măcar că au fost lăudați pentru credința lor, totuși n'au primit ce le fusese făgăduit; pentru că dumnezeu avea în vedere ceva mai bun pentru noi, ca să n'ajungă ei la desăvîrșire fără noi.

12

și noi, dar, fiindcă sîntem înconjuțați cu un nor așa de mare de martori, să dăm la o parte orice pedică, și păcatul care ne înfășoară așa de lesne, și să alergăm cu stăruință în alergarea care ne stă înainte. să ne uităm tînt la căpetenia și desăvîrșirea credinței noastre,

adică la isus, care, pentru bucuria care -i era pusă înaintea, a suferit crucea, a disprețuit rușinea, și șade la dreapta scaunului de domnie al lui Dumnezeu. uitați-vă dar cu luare aminte la cel ce a suferit din partea păcătoșilor o împotrivire așa de mare față de sine, pentruca nu cumva să vă pierdeți inima, și să cădeți de oboseală în sufețele voastre. voi nu v'ați împotrivit încă pînă la sînge, în lupta împotriva păcatului. și ați uitat sfatul, pe care vi -l dă ca unor fii: „fiule, nu disprețui pedeapsa domnului, și nu-ți pierde inima cînd ești muștrat de el. căci domnul pedepsește pe cine -l iubește, și bate cu nuiua pe orice fiu pe care -l primește.” suferiți pedeapsa: Dumnezeu se poartă cu voi ca și cu niște fii. căci care este fiul pe care nu -l pedepsește tatăl? dar dacă sinetei scutiți de pedeapsă, de care toți au parte, sineteți niște feciori din curvie, iar nu fii. și apoi, dacă părinții noștri trupești ne-au pedepsit, și tot le-am dat cinstea cuvenită, nu trebuie oare cu atît mai mult să ne supunem tatălui duhurilor, și să trăim? căci ei în adevăr ne pedepseau pentru puține zile, cum credeau ei că e bine; dar Dumnezeu ne pedepsește pentru binele nostru, ca să ne facă părtași sfînteniei lui. este adevărat că orice pedeapsă, deocamdată pare o pricină de înfrîntare, și nu de bucurie; dar mai pe urmă aduce celor ce au trecut prin școala ei, roada datătoare de pace a neprihănirii. întăriți-vă dar minile oboseite și genunchii slăbănogiți; croiți cărări drepte cu picioarele voastre, pentruca cel ce schiopătează să nu se abată din cale, ci mai de grabă să fie vindecat. urmăriți pacea cu toți și sfîntirea, fără care nimeni nu va vedea pe domnul. luați seama bine ca nimeni să nu se abată dela harul lui Dumnezeu, pentruca nu cumva să dea lăstari vreo rădăcină de amarăciune, să vă aducă turburare, și mulți să fie întinați de ea. vegheați să nu fie între voi nimeni curvar sau lumesc ca esau, care pentru o mîncare și -a vîndut dreptul de întîi născut. știți că mai pe urmă, cînd a vrut să capete binecuvîntarea n'a fost primit; pentrucă, măcar că o cerea cu lacrimi, n'a putut s'o schimbe. voi nu v'ați apropiat de un munte care se putea atinge și care era cuprins de foc, nici de negură, nici de întunecare, nici de furtună, nici de sunet de trîmbiță, nici de glasul, care vorbea în așa fel că ceice l-au auzit, au cerut să nu li se mai vorbească, (pentrucă nu puteau suferi porunca aceasta: „chiar un dobitoc dacă se va atinge de munte, să fie ucis cu pietre, sau străpuns cu săgeata.” și privilegiu ce era așa de înfricoșătoare încît moise a zis: „sînt îngrozit și tremur”). ci v'ați apropiat de muntele sionului, de cetatea Dumnezeului celui viu, ierusalimul ceresc, de zecile de mii, de adunarea în sărbătoare a îngerilor, de biserica celor întîi născuți, cari sînt scriși în ceruri, de Dumnezeu, judecătorul tuturor, de duhurile celor neprihăniți, făcuți desăvîrșiți, de isus, mijlocitorul legămîntului celui nou, și de singele stropirii, care vorbește mai bine decît singele lui abel. luați seama ca nu cumva să nu voii să ascultați pe cel ce vă vorbește! căci dacă n'au scăpat ceice n'au vrut să asculte pe cel ce vorbea pe pămînt, cu atît mai mult nu vom scăpa noi, dacă ne întoarcem dela cel ce vorbește din ceruri, al cărui glas a clătînat atunci pămîntul, și care acum a făcut făgăduința aceasta: „voi mai clătina încăodată nu numai pămîntul,

tul, ci și cerul”. cuvintele acestea „încă odată” arată că schimbarea lucrurilor clătinate, adică a lucrurilor făcute, este făcută tocmai ca să rămîna lucrurile cari nu se clătina. fiindcă am primit dar o împărăție, care nu se poate clătina, să ne arătăm mulțămitori, și să aducem astfel lui Dumnezeu o închinare plăcută, cu evlavie și cu frică; fiindcă Dumnezeu nostru este „un foc mistuitor”.

13

stăruii în dragostea frățească. să nu dați uitării primirea de oaspeți, căci unii, prin ea au găzduit, fără să știe, pe îngerii. aduceți-vă aminte de cei ce sînt în lanțuri, ca și cum ați fi și voi legați cu ei; de cei chinuți, ca unii cari și voi sinetei în trup. căsătoria să fie ținută în toată cinstea, și patul să fie nespurcat, căci Dumnezeu va judeca pe curvari și pe preacurvari. să nu fiți iubitori de bani. mulțămiți-vă cu ce aveți, căci el însuș a zis: „nicidecum n'am să te las, cu nici un chip nu te voi părăsi.” așa că putem zice plini de încredere: „domnul este ajutorul meu, nu mă voi teme: ce mi-ar putea face omul?” aduceți-vă aminte de mai marii voștri, cari v'au vestit cuvîntul lui Dumnezeu; uitați-vă cu băgare de seamă la sfîrșitul felului lor de viață, și urmați-le credința! isus hristos este același ieri și azi și în veci! să nu vă lăsați amăgiți de orice fel de învățături străine; căci este bine ca inima să fie întărită prin har, nu prin mîncări, cari n'au slujit la nimic deoarece le-au păzit. - oi avem un altar, din care n'au drept să mîncece ceice fac slujbă în cort. în adevăr, trupurile dobitoacelor, al căror sînge este adus de marele preot în locul prea sfînt, pentru păcat, „sînt arse de tot afară din tabără.” de aceea și isus, ca să sfîntească norodul cu însuș singele său, a pătimit dincolo de poartă. să ieșim dar afară din tabără la el, și să suferim ocara lui. căci noi n'avem aici o cetate stătătoare, ci sîntem în căutarea celei viitoare. prin el, să aducem totdeauna lui Dumnezeu o jertfă de laudă, adică, rodul buzelor cari mărturisesc numele lui. și să nu dați uitării binefacerea și dărnicia; căci lui Dumnezeu jertfe ca acestea îi plac. ascultați de mai marii voștri, și fiți-le supuși, căci ei priveghează asupra sufletelor voastre, ca unii cari au să dea socoteală de ele; pentruca să poată face lucrul acesta cu bucurie, nu suspinînd, căci așa ceva nu v'ar fi de niciun folos. rugați-vă pentru noi; căci sîntem încredințați că avem un cuget bun, dorînd să ne purtăm bine în toate lucrurile. mai ales vă rog cu stăruință să faceți lucrul acesta, ca să vă fiu înapoiat mai curînd. Dumnezeu păcii, care, prin singele legămîntului celui vecinic, a sculat din morți pe domnul nostru isus, marele păstor al oilor, să vă facă desăvîrșiți în orice lucru bun, ca să faceți voia lui, și să lucreze în noi ce -i este plăcut, prin isus hristos. a lui să fie slava în vecii vecilor! amin. vă rog, fraților, să primiți bine acest cuvînt de sfătuire, căci v'am scris pe scurt. să știți că fratelui timotei i s'a dat drumul. dacă vine curînd, voi veni împreună cu el să vă văd. spuneți sănătate tuturor mai marilor voștri și tuturor sfinților. cei din italia vă trimit sănătate. harul să fie cu voi cu toți! amin

iacob, rob al lui Dumnezeu și al domnului isus hristos, către cele douăsprezece seminții cari sînt împrăștiate: sănătate! frații mei, să și priviți ca o mare bucurie cînd treceți prin felurite încercări, ca unii cari știți că încercarea credinței voastre lucrează răbdare. dar răbdarea trebuie să-și facă desăvîrșit lucrarea, pentru că să fiți desăvîrșiți, întregi, și să nu duceți lipsă de nimic. dacă vreunui dintre voi îi lipsește înțelepciunea, s'o ceară dela Dumnezeu, care dă tuturor cu mină largă și fără mustrare, și ea îi va fi dată. dar s'o ceară cu credință, fără să se îndoiască deloc: pentru că cine se îndoieste, seamănă cu valul mării, turburat și împins de vînt încoace și încolo. un astfel de om să nu se aștepte să primească ceva dela domnul, căci este un om nehotărît și nestatornic în toate căile sale. fratele dintr'o stare de jos să se laude cu înălțarea lui. bogatul, dimpotrivă, să se laude cu smerirea lui: căci va trece ca floarea ierbii. răsare soarele cu căldura lui arzătoare, și usucă iarba: floarea ei cade jos, și frumusețea înfățișării ei pier: așa se va vesteji bogatul în umbletele lui. fericite de cel ce rabdă isпита. căci după ce a fost găsit bun, va primi cununa vieții, pe care a făgăduit -o Dumnezeu celor ce -l iubesc. imeni, cînd este ispitit, să nu zică: „sînt ispitit de Dumnezeu”. căci Dumnezeu nu poate fi ispitit ca să facă rău, și el însuș nu ispitește pe nimeni. ci fiecare este ispitit, cînd este atras de pofta lui însuș și mormit. apoi pofta, cînd a zămislit, dă naștere păcatului; și păcatul odată făptuit, aduce moartea. u vă înșelați prea iubii mei frați: orice ni se dă bun și orice dar desăvîrșit este de sus, pogorîndu-se dela tatăl luminilor, în care nu este nici schimbare, nici umbră de mutare. el, de bună voia lui, ne -a născut prin cuvîntul adevărului, ca să fim un fel de pîrgă a făpturilor lui. știți bine lucrul acesta, prea iubii mei frați! orice om să fie grabnic la ascultare, încet la vorbire, zăbavnici la minie; căci minia omului nu lucrează neprihănirea lui Dumnezeu. de aceea lepădați orice necurăție și orice revărsare de răutate și primiți cu blîndețe cuvîntul sădit în voi, care vă poate mîntui sufletele. fiți împlinatori ai cuvîntului, nu numai ascultători, înșelîndu-vă singuri. căci dacă ascultă cineva cuvîntul, și nu -l împlinește cu fapta, seamănă cu un om, care își privește fața firească într'o oglindă; și, după ce s'a privit, pleacă și-ai îndată cum era. dar cine își va adînci privirile în legea desăvîrșită, care este legea slobozeniei, și va stăruî în ea, nu ca un ascultător uituc, ci ca un împlinator cu fapta, va fi fericit în lucrarea lui. dacă crede cineva că este religios, și nu-și înfrîinează limba, ci își înșeală inima, religiunea unui astfel de om este zădărnici. religiunea curată și neîntinată, înaintea lui Dumnezeu, tatăl nostru, este să cercetăm pe orfani și pe văduve în necazurile lor, și să ne păzim neîntinați de lume.

frații mei, să nu țiineți credința domnului nostru isus hristos, domnul slavei, căutînd la fața omului. căci, de pildă, dacă intră în adunarea voastră un om cu un inel de aur și cu o haină strălucitoare, și intră și un sărac îmbrăcat prost; și voi puneți ochii pe cele

poartă haina strălucitoare, și -i ziceți: „tu șezi în locul acesta bun” și apoi ziceți săracului: „tu stai colo în picioare!” sau: „șezi jos la picioarele mele!” u faceți voi oare o deosebire în voi înșivă, și nu vă faceți voi judecători cu gînduri rele? ascultați, prea iubii mei frați: n'a ales Dumnezeu pe cei ce sînt săraci în ochii lumii acesteia, ca să -i facă bogați în credință și moștenitori ai împărăției, pe care a făgăduit -o celor ce -l iubesc? și voi înjosiți pe cel sărac! oare nu bogații vă asupresc și vă tirăsc înaintea judecătorilor? u batjocoresc ei frumosul nume pe care -l purtați? dacă împliniți legea împărătească, potrivit scripturii: „să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuți”, bine faceți. dar dacă aveți în vedere fața omului, faceți un păcat, și siniteți osîndiți de lege ca niște călcători de lege. căci, cine păzește toată legea, și greșește într'o singură poruncă, se face vinovat de toate. căci, cel ce a zis: „să nu preacurvești”, a zis și: „să nu ucizi”. acum, dacă nu preacurvești, dar ucizi, te faci călcător al legii. să vorbiți și să lucrați ca niște oameni cari au să fie judecați de o lege a slobozeniei: căci judecata este fără milă pentru celce n'a avut milă; dar mila biruiește judecata. frații mei, ce -i folosește cuiva să spună că are credință, dacă n'are fapte? poate oare credința aceasta să -l mîntuiască? dacă un frate sau o soră sînt goi și lipsiți de hrana de toate zilele, și unul dintre voi le zice: „duceți-vă în pace, încălziți-vă și saturați-vă!” fără să le dea cele trebuincioase trupului, la ce i-ar folosi? tot așa și credința: dacă n'are fapte, este moartă în ea însăș. dar va zice cineva: „tu ai credință, și eu am faptele.” arată-mi credința ta fără fapte, și eu îți voi arăta credința mea din faptele mele.” tu crezi că Dumnezeu este unul, și bine faci; dar și dracii cred... și se infioară! vrei dar să înțelegi, om nesocotit, că credința fără fapte este zădărnici? avraam, părintele nostru, n'a fost el socotit neprihănit prin fapte, cînd a adus pe fiul său isaac jertfă pe altar? vezi că credința luca împreună cu faptele lui, și, prin fapte, credința a ajuns desăvîrșită. astfel s'a împlinit scriptura care zice: „avraam a crezut pe Dumnezeu, și i s'a socotit ca neprihănit”; și el a fost numit „prietenu lui Dumnezeu.” vedeți dar că omul este socotit neprihănit prin fapte, și nu numai prin credință. tot așa, curva rahav: n'a fost socotită și ea neprihănită prin fapte, cînd a găzduit pe soli și i -a scos afară pe altă cale? după cum trupul fără duh este mort, tot așa și credința fără fapte este moartă.

frații mei, să nu fiți mulți învățatori, căci știți că vom primi o judecată mai aspră. toți greșim în multe feluri. dacă nu greșește cineva în vorbire, este un om desăvîrșit, și poate să-și țină în friu tot trupul. de pildă, dacă punem cailor friul în gură, ca să ne asculte, le cirmuim tot trupul. iată, și corăbiile, cit de mari sînt, și, măcar că sînt minate de vînturi iuți, totuș sînt cirmuite de o cîrmă foarte mică, după gustul cîrmaciului. tot așa și limba, este un mic mădular, și se făleşte cu lucruri mari. iată, un foc mic ce pădure mare aprinde! limba este și ea un foc, este o lume de nelegiuiri. ea este aceea dintre mădularele noastre, care întinează tot trupul și aprinde roata vieții,

cînd este aprinsă de focul gheenei. toate soiurile de fiare, de păsări, de tiritoare, de viețuitoare de mare se îmblînzesc, și au fost îmblînzite de neamul omenesc, dar limba niciun om n'o poate îmblînzii. ea este un rău, care nu se poate înfrîna, este plină de o otravă de moarte. cu ea binecuvîntăm pe domnul, și tatăl nostru, și tot cu ea blestemăm pe oameni cari sînt făcuți după asemănarea lui dumnezeu. din aceeaș gură iese și binecuvîntarea și blestemul! nu trebuie să fie așa, frații mei! are din aceeaș vină a izvorului țîșnește și apă dulce și apă amară? frații mei, poate oare un smochin să facă măsline, sau o viță să facă smochine? nici apa sărată nu poate da apă dulce. cine dintre voi este înțelept și priceput? să-și arate, prin purtarea lui bună, faptele făcute cu blîndeța înțelepciunii! dar dacă aveți în inima voastră pizmă amară și un duh de ceartă, să nu vă lăudați și să nu mințiți împotriva adevărului. înțelepciunea aceasta nu vine de sus, ci este pămîntescă, firească (grecește: sufletească.), drăcească. căci acolo unde este pizmă și duh de ceartă, este tulburare și tot felul de fapte rele. înțelepciunea care vine de sus, este, întii, curată, apoi pacinică, blîndă, ușor de înduplecat, plină de îndurare și de roduri bune, fără părtinire, nefățarnică. și roada neprihănirii este sămănată în pace pentru cei ce fac pace.

4

de unde vin luptele și certurile între voi? nu vin oare din poftele voastre, cari se luptă în mădularele voastre? voi pofțiți, și nu aveți; ucideți, pizmuiți, și nu izbutiți să căpătați; vă certați, și vă luptați; și nu aveți, pentru că nu cereți. sau cereți și nu căpătați, pentru că cereți rău, cu gînd să risipiți în plăcerile voastre. suflete prea curvare! nu știți că prietenia lumii este vrăjmașie cu dumnezeu? așa că cine vrea să fie prieten cu lumea se face vrăjmaș cu dumnezeu. credeți că degeaba vorbește scriptura? duhul, pe care l-a pus dumnezeu să locuiască în noi, ne vrea cu gelozie pentru sine. dar, în schimb, ne dă un har și mai mare. de aceea zice scriptura: „dumnezeu stă împotriva celor mindri, dar dă har celor smeriți.” supuneți-vă dar lui dumnezeu. împotriviți-vă diavolului, și el va fugi dela voi. apropiati-vă de dumnezeu, și el se va apropia de voi. curățiți-vă minile, păcătoșilor; curățiți-vă inima, oameni cu inima împărțită! simțiți-vă ticaloșia; tinguiți-vă și plîngeți! risul vostru să se prefacă în tînguire, și bucuria voastră în tristare: smeriți-vă înaintea domnului, și el vă va înălța. u vă vorbiți de rău unii pe alții, fraților! cine vorbește de rău pe un frate, sau judecă pe fratele său, vorbește de rău legea sau judecă legea. și dacă judeci legea, nu ești împlinitor al legii, ci judecător. unul singur este dătătorul și judecătorul legii: acela care are putere să mîntuiască și să piardă. dar tu cine ești de judeci pe aproapele tău? ascultați, acum, voi cari ziceți: „astăzi sau mine ne vom duce în cutare cetate, vom sta acolo un an, vom face negustorie, și vom cîștiga” și nu știți ce va aduce ziua de mine! căci ce este viața voastră? nu sin-teți decît un abur, care se arată puțintel, și apoi pierе. - voi, dimpotrivă, ar trebui să ziceți: „dacă va vrea domnul, vom trăi și vom face cutare sau cutare lucru.”

pe cînd acum vă făliți cu lăudăroșiile voastre! orice lăudă de felul acesta este rea. deci, cine știe să facă bine și nu face, săvîrșește un păcat!

5

ascultați acum voi, bogaților! plîngeți și tinguiți-vă, din pricina nenorocirilor, cari au să vină peste voi. bogațiile voastre au putrezit, și hainele voastre sînt roase de molii. aurul și argintul vostru au ruginit; și rugina lor va fi o dovadă împotriva voastră: ca focul are să vă mănince carnea! v'ați strîns comori în zilele din urmă! iată că plata lucrătorilor, cari v'au secerat cîmpiile, și pe care le-ați oprit -o, prin înșelăciune, strigă! și strigătele secerătorilor au ajuns la urechile domnului oștirilor. u vă plîngeți pe pămînt în plăceri și în desfătări. v'ați săturat inimile chiar într-o zi de măcel. ați osindit, ați omorît pe cel neprihănit, care nu vi se împotriva! fiți dar îndelung răbdători, fraților, pînă la venirea domnului. iată că plugarul așteaptă roada scumpă a pămîntului, și o așteaptă cu răbdare, pînă primește ploaie timpurie și tîrzie. fiți și voi îndelung răbdători, întăriți-vă inimile, căci venirea domnului este aproape. u vă plîngeți unii împotriva altora, fraților, ca să nu fiți judecați: iată că judecătorul este chiar la ușă. frații mei, luați ca pildă de suferință și de răbdare pe proorocii, cari au vorbit în numele domnului. iată, noi numim fericiți pe cei ce au răbdat. ați auzit vorbindu-se despre răbdarea lui iov, și ați văzut ce s'îrșitit i-a dat domnul, și cum domnul este plin de milă și de îndurare. mai pe sus de toate, frații mei, să nu vă jurăți nici pe cer, nici pe pămînt, nici cu vreun altfel de jurămint. ci „da” al vostru să fie „da”; și „nu” să fie „nu”, ca să nu cădeți supt judecată. este vreunul printre voi în suferință? să se roage! este vreunul cu inimă bună? să cînte cîntări de laudă! este vreunul printre voi bolnav? să cheme pe presbiterii (sau: bătrîni.). bisericii; și să se roage pentru el, după ce -l vor unge cu untdelemn în numele domnului. rugăciunea făcută cu credință va mîntui pe cel bolnav, și domnul îl va însănătoșa; și dacă a făcut păcate, îi vor fi iertate. mărturisiți-vă unii altora păcatele, și rugăți-vă unii pentru alții, ca să fiți vindecați. mare putere are rugăciunea fierbîntă a celui neprihănit. ilie era un om supus acelorasi slăbiciuni ca și noi; și s'a rugat cu stăruință să nu ploaie, și n'a plouat deloc în țară trei ani și șase luni. apoi s'a rugat din nou, și cerul a dat ploaie, și pămîntul și -a dat rodul. fraților, dacă s'a rătăcit vreunul dintre voi dela adevăr, și -l întoarce un altul, să știți că cine întoarce un păcătos dela rătăcirea căii lui, va mîntui un suflet dela moarte, și va acoperi o sumedenie de păcate

petru, apostol al lui isus hristos, către aleșii cari trăiesc ca străini, împrăștiati prin pont, galatia, capadocia, asia și bitinia, după știința mai dinainte a lui Dumnezeu tatăl, prin sfîntirea lucrată de duhul, spre ascultarea și stropirea cu singele lui isus hristos: harul și pacea să vă fie înmulțite! binecuvîntat să fie Dumnezeu, tatăl domnului nostru isus hristos, care, după îndurarea sa cea mare, ne-a născut din nou prin învierea lui isus hristos din morți, la o nădejde vie, și la o moștenire nestricăcioasă, și neîntinată, și care nu se poate vesteji, păstrată în ceruri pentru voi. voi sînteți păziți de puterea lui Dumnezeu, prin credință, pentru mintuirea gata să fie descoperită în vremurile de apoi! în ea voi vă bucurați mult, măcar că acum, dacă trebuie, sînteți întristați pentru puțină vreme, prin felurite încercări, pentruca încercarea credinței voastre, cu mult mai scumpă decît aurul care pierе și care totuș este cercat prin foc, să aibă ca urmare lauda, slava și cîntea, la arătarea lui isus hristos, pe care voi îl iubiți fără să-l fi văzut, credeți în el, fără să-l vedeți, și vă bucurați cu o bucurie negrăită și strălucită, pentrucă veți dobîndi, ca sfîrșit al credinței voastre, mintuirea sufletelor voastre. proorocii, cari au proorocit despre harul care vă era păstrat vouă, au făcut din mintuirea aceasta ținta cercetărilor și căutărilor lor stăruitoare. ei cercetau să vadă ce vreme și ce împrejurări avea în vedere duhul lui hristos, care era în ei, cînd vestea mai dinainte patimile lui hristos și slava de care aveau să fie urmate. lor le-a fost descoperit că nu pentru ei înșiși, ci pentru voi spuneau ei aceste lucruri, pe cari vi le-au vestit acum cei ce v-au propovăduit evanghelia, prin duhul sfînt trimis din cer și în cari chiar ingerii doresc să privească. de aceea, incingeți-vă coapsele minții voastre, fiți treji, și puneți-vă toată nădejdea în harul, care vă va fi adus, la arătarea lui isus hristos. ca niște copii ascultători, nu vă lăsați tirii în poftele, pe cari le aveți altădată, cînd erați în neștiință. ci, după cum cel ce v-a chemat este sfînt, fiți și voi sfînți în toată purtarea voastră. căci este scris: fiți sfînți, căci eu sînt sfînt". și dacă chemați ca tată pe cel ce judecă fără părtinire pe fiecare după faptele lui, purtați-vă cu frică în timpul pribegiei voastre; căci știți că nu cu lucruri peritoare, cu argint sau cu aur, ați fost răscumparați din felul deșert de viețuire, pe care-l moșteniserăți dela părinții voștri, ci cu singele scump al lui hristos, mielul fără cusur și fără prihană. el a fost cunoscut mai înainte de întemeierea lumii, și a fost arătat la sfîrșitul vremurilor pentru voi, cari, prin el, sînteți credincioși în Dumnezeu, care l-a înviat din morți, și i-a dat slavă, pentruca, credința și nădejdea voastră să fie în Dumnezeu. deci, ca unii cari, prin ascultarea de adevăr, v-ați curățit sufletele prin duhul, ca să aveți o dragoste de frați neprefăcută, iubiți-vă cu căldură unii pe alții, din toată inima; fiindcă ați fost născuți din nou nu dintr-o sămînță, care poate putrezi, ci dintr-una care nu poate putrezi, prin cuvîntul lui Dumnezeu, care este viu și care rămîne în veac. căci orice făptură este ca iarba, și toată slava ei, ca floarea ierbii. iarba se usucă și floarea cade jos, dar cuvîntul domnului rămîne în veac. și acesta este cuvîntul, care v-a fost propovăduit prin evanghelie.

lepădați dar orice răutate, orice vicleșug, orice fel de prefăcătorie, de pizmă și de clevetire; și, ca niște prunci născuți de curînd, să doriți laptele duhovnicească și curat, pentruca prin el să creșteți spre mintuire, dacă ați gustat în adevăr că bun este domnul. apropiați-vă de el, piatra vie, lepădată de oameni, dar aleasă și scumpă înaintea lui Dumnezeu. și voi, ca niște pietre vii, sînteți zidiți ca să fiți o casă duhovnicească, o preoție sfîntă, și să aduceți jertfe duhovnicești, plăcute lui Dumnezeu, prin isus hristos. căci este scris în scriptură: iată că pun în sion o piatră din capul unghiului, aleasă, scumpă; și cine se încrede în el, nu va fi dat de rușine." cîntea aceasta este dar pentru voi cari ați crezut! dar pentru cei necredincioși, piatra, pe care au lepădat-o zidarii, a ajuns să fie pusă în capul unghiului; și o piatră de poticnire, și o stîncă de cădere". ei se lovesc de ea, pentrucă n-au crezut cuvîntul, și la aceasta sint rînduiți. voi însă sînteți o semîntie aleasă, o preoție împărătească, un neam sfînt, un popor, pe care Dumnezeu și l-a cîștigat ca să fie al lui, ca să vestiți puterile minunate ale celui ce v-a chemat din întunecul lumina sa minunată; pe voi, cari odinioară nu erați un popor, dar acum sînteți poporul lui Dumnezeu; pe voi, cari nu căpătaserăți îndurare, dar acum ați căpătat îndurare. prea iubiților, vă sfătuiesc ca pe niște străini și călători, să vă feriți de poftele firii pămîntești cari se războiesc cu sufletul. să aveți o purtare bună în mijlocul neamurilor, pentruca în ceiaze vă vorbesc de rău ca pe niște făcători de rele, prin faptele voastre bune, pe cari le văd, să slăvească pe Dumnezeu în ziua cercetării. fiți supuși oricărei stăpîniri omenești, pentru domnul: atît împăratului, ca înalt stăpînitor, cit și dregătorilor, ca unii cari sint trimiși de el să pedepsească pe făcătorii de rele și să laude pe cei ce fac bine. căci voia lui Dumnezeu este, ca, făcînd ce este bine, să astupați gura oamenilor neștiutori și proști. purtați-vă ca niște oameni slobozi, fără să faceți din slobozenia aceasta o haină a răutății, ci ca niște robi ai lui Dumnezeu. cinstiți pe toți oamenii, iubiți pe frați; temeți-vă de Dumnezeu; dați cînte împăratului! slugilor, fiți supuse stăpînilor voștri cu toată frica, nu numai celor ce sint buni și blînzi, ci și celor greu de mulțumit. căci este un lucru plăcut, dacă cineva, pentru cugetul lui față de Dumnezeu, suferе întristare, și suferе pe nedrept. în adevăr, ce fală este să suferiți cu răbdare să fiți pămîntuiți, cînd ați făcut rău? dar dacă suferiți cu răbdare, cînd ați făcut ce este bine, lucrul acesta este plăcut lui Dumnezeu. și la aceasta ați fost chemați; fiindcă și hristos a suferit pentru voi, și v-a lăsat o pildă, ca să călcați pe urmele lui. el n-a făcut păcat, și în gura lui nu s-a găsit vicleșug". cînd era batjocorit, nu răspundea cu batjocuri; și, cînd era chinuit, nu amenința, ci se supunea dreptului judecător. el a purtat păcatele noastre în trupul său, pe lemn, pentruca noi, fiind morți față de păcate, să trăim pentru neprimire; prin rănile lui ați fost vindecați. căci erați ca niște oi rătăcite. dar acum v-ați întors la păstorul și episcopul (sau: priveghetorul.) sufletelor voastre.

tot astfel, nevestelor, fiți supuse și voi bărbaților voștri; pentruca, dacă unii nu ascultă cuvîntul, să fie cîștigați fără cuvînt, prin purtare nevestelor lor, cînd vă vor vedea felul vostru de trai: curat și în temere. podoaba voastră să nu fie podoaba de afară, care stă în împletitura părului, în purtarea de scule de aur sau în îmbrăcarea hainelor, ci să fie omul ascuns al inimii, în curăția neperitoare a unui duh blind și liniștit, care este de mare preț înaintea lui dumnezeu. astfel se împodobeau odinioară sfințele femei, cari nădăjduiau în dumnezeu, și erau supuse bărbaților lor; ca sara, care asculta pe avraam, și-l numea domnul ei". fiicele ei v-ați făcut voi, dacă faceți binele fără să vă temeți de ceva. bărbaților, purtați-vă și voi, la rîndul vostru, cu înțelepciune cu nevestele voastre, dînd cîinste femeii ca unui vas mai slab, ca unele cari vor moșteni împreună cu voi harul vieții, ca să nu fie împiedecate rugăciunile voastre. incolo, toți să fiți cu aceleași gînduri, simțind cu alții, iubind ca frații, mișoși, smeriți. u în-toarceți rău pentru rău, nici ocară pentru ocară; dimpotrivă, binecuvîntați, căci la aceasta ați fost chemați: să moșteniți binecuvîntarea. căci cine iubește viața, și vrea să vadă zile bune, să-și înfrîneze limba dela rău, și buzele dela cuvîntele înșelătoare. să se depărteze de rău și să facă binele, să caute pacea, și s-o urmărească. căci ochii domnului sînt peste cei neprihăniți, și urechile lui iau aminte la rugăciunile lor. dar fața domnului este împotriva celor ce fac răul." și cine vă va face rău, dacă sînteți plini de rîvnă pentru bine? chiar dacă aveți de suferit pentru neprihănire, ferice de voi! n-aveți nici o teamă de ei, și nu vă tulburați! ci sfințiți în inimile voastre pe hristos ca domn." fiți totdeauna gata să răspundeți oricui vă cere socoteală de nădejdea care este în voi; dar cu blindetă și teamă, avînd un cuget curat; pentruca cei ce birfesc purtare voastră bună în hristos, să rămînă de rușine tocmai în lucrurile în cari vă vorbesc de rău. căci este mai bine, dacă așa este voia lui dumnezeu, să suferiți pentrucă faceți binele decît pentrucă faceți răul! hristos, de asemenea, a suferit odată pentru păcate, el, cel neprihănit, pentru cei nelegiuîți, ca să ne aducă la dumnezeu. el a fost omorît în trup, dar a fost înviat în duh, în care s-a dus să propovăduiască duhurilor din închisoare, cari fuseseră răzvrătite odinioară, cînd îndelunga răbdare a lui dumnezeu era în așteptare, în zilele lui noe, cînd se făcea corabia, în care au fost scăpate prin apă un mic număr de suflete, și anume opt. icoana aceasta închipuitoare vă mîntuiește acum pe voi, și anume botezul, care nu este o curățire de întinăciunile trupesti, ci mărturia unui cuget curat înaintea lui dumnezeu, prin învierea lui isus hristos, care stă la dreapta lui dumnezeu, după ce s-a înălțat la cer, și și-a supus ingerii, stăpînirile și puterile.

astfel dar, fiindcă hristos a pătimit în trup, înarmați-vă și voi cu acelaș fel de gîndire. căci cel ce a pătimit în trup, a sfîrșit-o cu păcatul; pentruca, în vremea care-i mai rămîne de trăit în trup, să nu mai trăiască după poftele oamenilor, ci după voia lui dum-

nezeu. ajunge, în adevăr, că în trecut ați făcut voia neamurilor, și ați trăit în desfrînări, în poftă, în beții, în ospete, în chefuri și în slujiri idolești neîngăduite. deaceia se miră ei că nu alergați împreună cu ei la acelaș potop de desfriu, și vă batjocoresc. dar au să dea socoteală înaintea celuice este gata să judece viii și morții. căci tocmai în vederea aceasta a fost vestită evanghelia și celor morți, pentruca să fie judecați ca oameni în trup, dar să trăiască după dumnezeu, în duh. sfîrșitul tuturor lucrurilor este aproape. fiți înțelepți dar, și vegheați în vederea rugăciunii. mai pe sus de toate, să aveți o dragoste ferbinte unii pentru alții, căci dragostea acoperă o sumedenie de păcate. fiți primitori de oaspeți între voi, fără cîrtire. ca niște buni ispravnici ai harului felurit al lui dumnezeu, fiecare din voi să slujească altora după darul, pe care l-a primit. dacă vorbește cineva, să vorbească cuvintele lui dumnezeu. dacă slujește cineva, să slujească după puterea, pe care i-o dă dumnezeu: pentruca în toate lucrurile să fie slăvit dumnezeu prin isus hristos, a căruia este slava și puterea în vecii vecilor! amin. prea iubiților, nu vă mirați de încercarea de foc din mijlocul vostru, care a venit peste voi ca să vă încerce, ca de ceva ciudat, care a dat peste voi: dimpotrivă, bucurați-vă, intrucît aveți parte de patimile lui hristos, ca să vă bucurați și să vă veseliți și la arătarea slavei lui. dacă sînteți batjocoriți pentru numele lui hristos, ferice de voi! fiindcă duhul slavei, duhul lui dumnezeu, se odihnește peste voi. imeni din voi să nu suferă ca ucigaș, sau ca hoț, sau ca făcător de rele, sau ca unul care se amestecă în treburile altuia. dimpotrivă, dacă suferă pentrucă este creștin, să nu-i fie rușine, ci să proslăvească pe dumnezeu pentru numele acesta. căci sîntem în clipa cînd judecata stă să înceapă dela casa lui dumnezeu. și dacă începe cu noi, care va fi sfîrșitul celorcare nu ascultă de evanghelia lui dumnezeu? și dacă cel neprihănit scapă cu greu, ce se va face cel nelegiuit și cel păcătos? așa că cei ce sufăr după voia lui dumnezeu, să-și încredințeze sufletele credinciosului ziditor, și să facă ce este bine.

sfătuiesc pe presbiterii (sau: bătrîn.) dintre voi, eu, care sînt un presbiter (sau: bătrîn.) ca și ei, un martur al patimilor lui hristos, și părtaş al slavei care va fi descoperită: păstorii turma lui dumnezeu, care este supt paza voastră, nu de silă, ci de bună voie, după voia lui dumnezeu; nu pentru un cîștig mirșav, ci cu lepădare de sine. u ca și cum ați stăpîni peste cei ce v-au căzut la împărteală, ci făcîndu-vă pilde turmei. și cînd se va arăta păstorul cel mare, veți căpăta cununa, care nu se poate vesteji, a slavei. tot așa și voi, tinerilor, fiți supuși celor bătrîni. și toți în legăturile voastre, să fiți împodobiți cu smerenie. căci, dumnezeu stă împotriva celor mindri, dar celor smeriți le dă har." smeriți-vă dar supt mina tare a lui dumnezeu, pentru ca, la vremea lui, el să vă înalțe. și aruncați asupra lui toate îngrijorările voastre, căci el în-suș îngrijește de voi. fiți treji, și vegheați! pentrucă protivnicul vostru, diavolul, dă tircoale ca un leu care răcnește, și caută pe cine să înghită. împotriviți-vă lui tari în credință, știînd că și frații voștri în lume trec

prin aceleași suferințe ca voi. dumnezeul oricărui har, care v-a chemat în hristos isus la slava sa vecinică, după ce veți suferi puțină vreme, vă va desăvârși , vă va întări , vă va da putere și vă va face neclintii. a lui să fie slava și puterea în vecii vecilor! amin. v-am scris aceste puține rinduri prin silvan, care cred că este un frate credincios, ca să vă sfătuiesc și să vă adevăresc că adevăratul har al lui dumnezeu este harul acesta, de care v-ați alipit. biserica aleasă cu voi, care este în babilon, vă trimete sănătate. tot așa și marcu, fiul meu. spuneți-vă sănătate unii altora cu o sărutare de dragoste.

simon (sau: simeon.) petru, rob și apostol al lui isus hristos, către ceice au căpătat o credință de același preț cu a noastră, prin dreptatea dumnezeului și mintuitorului nostru isus hristos: harul și pacea să vă fie înmulțite prin cunoașterea lui dumnezeu și a domnului nostru isus hristos! dumnezeiasca lui putere ne -a dăruit tot ce privește viața și evlavia, prin cunoașterea celui ne -a chemat prin slava și puterea lui, prin cari el ne -a dat făgăduințele lui nespuse de mari și scumpe, ca prin ele să vă faceți părtași firii dumnezeiești, după ce ați fugit de stricăciunea, care este în lume prin poftă. de aceea, dați-vă și voi toate silințele ca să uniți cu credința voastră fapta; cu fapta, cunoștința; cu cunoștința, înfrinarea; cu înfrinarea, răbdarea; cu răbdarea, evlavia; cu evlavia, dragostea de frați; cu dragostea de frați, iubirea de oameni. căci, dacă aveți din belșug aceste lucruri în voi, ele nu vă vor lăsa să fiți nici leneși, nici neroditori în ce privește deplina cunoștință a domnului nostru isus hristos. dar cine nu are aceste lucruri, este orb, umblă cu ochii închiși, și a uitat că a fost curățit de vechile lui păcate. de aceea, fraților, căutați cu atît mai mult să vă întăriți chemarea și alegerea voastră; căci, dacă faceți lucrul acesta, nu veți aluneca niciodată. în adevăr, în chipul acesta vi se va da din belșug intrare în împărăția vecinică a domnului și mintuitorului nostru isus hristos. de aceea voi fi gata să vă aduc totdeauna aminte de lucrurile acestea, măcar că le știți, și sințeti tari în adevărul pe care -l aveți. dar socotesc că este drept, cit voi mai fi în cortul acesta, să vă țin treji aducindu-vă aminte; căci știu că desbrăcarea de cortul meu va veni deodată, după cum mi -a arătat domnul nostru isus hristos. îmi voi da osteneala dar, ca, și după moartea mea, să vă puteți aduce totdeauna aminte de aceste lucruri. în adevăr, v'am făcut cunoscut puterea și venirea domnului nostru isus hristos, nu întemeindu-ne pe niște basme meșteșugit alcătuite, ci ca unii cari am văzut noi înșine cu ochii noștri mărirea lui. căci el a primit dela dumnezeu tatăl cinste și slavă, atunci cînd, din slava minunată, s'a auzit deasupra lui un glas, care zicea: „acesta este fiul meu prea iubit, în care îmi găsesc plăcerea.” și noi înșine am auzit acest glas venind din cer, cînd eram cu el pe muntele cel sfînt. și avem cuvîntul proorocii făcut și mai tare; la care bine faceți că luați aminte, ca la o lumină care strălucește într'un loc întunecos, pînă se va crăpa de ziuă și va răsări luceafărul de dimineată în inimile voastre. fiindcă mai întîi de toate, să știți că nicio proorocie din scriptură nu se tilcuiește singură. căci nici o proorocie n'a fost adusă prin voia omului; ci oamenii au vorbit dela dumnezeu, minăți de duhul sfînt.

în norod s'au ridicat și prooroci mincinoși, cum și între voi vor fi învățători mincinoși, cari vor strecura pe furis erezii nimicitoare, se vor lepăda de stăpînul, care i -a răscumpărat, și vor face să cadă asupra lor o pierzare năpraznică. mulți îi vor urma în destrăbălările lor. și, din pricina lor, calea adevărului va

fi vorbită de rău. în lăcomia lor vor căuta ca, prin cuvîntări înșelătoare, să aibă un ciștig dela voi. dar osînda îi paște de multă vreme, și pierzarea lor nu dormitează. căci dacă n'a cruțat dumnezeu pe ingerii cari au păcătuit, ci i -a aruncat în adînc, unde stau înconjurați de întunec, legați cu lanțuri și păstrați pentru judecată; dacă n'a cruțat el lumea veche, ci a scăpat pe noe, acest propovăduitor al neprihănirii, împreună cu alți șapte inși, cînd a trimis potopul peste o lume de nelegiuiți; dacă a osîndit el la peire și a prefăcut în cenușă cetățile sodomă și gomora, ca să slujească de pildă celor ce vor trăi în nelegiuire, și dacă a scăpat pe neprihănitul lot, care era foarte întristat de viața destrăbălată a acestor stricați; (căci neprihănitul acesta, care locuia în mijlocul lor, își chinuia în toate zilele sufletul lui neprihănit, din pricina celor ce vedea și auzea din faptele lor nelegiuite); - însemnează că domnul știe să izbăvească din încercare pe oamenii cucernici, și să păstreze pe cei nelegiuiți, ca să fie pedepsiți în ziua judecării: mai ales pe ceice, în pofta lor necurată, umblă pofind trupul altuia, și disprețuiesc stăpînirea. pe cînd ingerii, cari sînt mai mari în tărie și putere, nu aduc înaintea domnului nicio judecată batjocoritoare împotriva lor. dar aceștia, ca niște dobitoace fără minte, din fire sortite să fie prinse și nimicite, batjocorind ce nu cunosc, vor pieri în înșăș stricăciunea lor, și își vor lua astfel plata cuvenită pentru nelegiuirea lor. fericirea lor este să trăiască în plăceri ziua nameaza mare. ca niște întinați și spurcați, se pun pe cheuit la mesele lor de dragoste, cînd ospătează împreună cu voi. le scapără ochii de preacurvie, și nu se satură de păcătuit. momesc sufletele nestătornice, au inima deprinsă la lăcomie, sînt niște blestemate! după ce au părăsit calea cea dreaptă, au rătăcit, și au urmat calea lui balaam, fiul lui bosor, care a iubit plata fărădelegii. dar a fost muștrat aspru pentru călcarea lui de lege: o măgarită necuvîntătoare, care a început să vorbească cu glas omenesc, a pus frîu nebulniei proorocului. amenii aceștia sînt niște fintini fără apă, niște nori, alungați de furtună: lor le este păstrată negura întunerecului. ei vorbesc cu trufie lucruri de nimic, momesc, cu poftele cărnii și cu desfrînări, pe cei ce de abia au scăpat de cei ce trăiesc în rătăcire. le făgăduiesc slobozenia, în timp ce ei înșiși sînt robi ai stricăciunii. căci fiecare este robul lucrului de care este biruit. în adevăr, dacă, după ce au scăpat de întinăciunile lumii, prin cunoașterea domnului și mintuitorului nostru isus hristos, se incurcă iarăș și sînt biruiți de ele, starea lor de pe urmă se face mai rea decît cea dintîi. ar fi fost mai bine pentru ei să nu fi cunoscut calea neprihănirii, decît, după ce au cunoscut -o, să se întoarcă dela porunca sfîntă, care le fusese dată. cu ei s'a întîmplat ce spune zicala adevărată: „cînele s'a întors la ce vîrșase”, și „scroafa spălată s'a întors să se tăvălească iarăș în mocirlă.”

prea iubiților, aceasta este a doua epistolă, pe care v'o scriu. în amîndouă, caut să vă trezesc mintea sănătoasă, prin înștiințări, ca să vă fac să vă aduceți aminte de lucrurile vestite mai dinainte de sfinții prooroci, și de porunca domnului și mintuitorului

nostru, dată prin apostolii voștri. înainte de toate, să știți că în zilele din urmă vor veni batjocoritori plini de batjocuri, cari vor trăi după poftele lor, și vor zice: „unde este făgăduința venirii lui? căci de cînd au adormit părinții noștri, toate rămin așa cum erau dela începutul zidirii;” căci înadins se fac că nu știu că odinioară erau ceruri și un pămînt scos prin cuvîntul lui dumnezeu din apă și cu ajutorul apei, și că lumea de atunci a perit tot prin ele, înecată de apă. iar cerurile și pămîntul de acum sînt păzite și păstrate, prin acelaș cuvînt, pentru focul din ziua de judecată și de peire a oamenilor nelegiuîți. dar, prea iubiților, să nu uitați un lucru: că, pentru domnul, o zi este ca o mie de ani, și o mie de ani sînt ca o zi. domnul nu înțirzie în împlinirea făgăduinței lui, cum cred unii; ci are o îndelungă răbdare pentru voi, și dorește ca nici unul să nu piară, ci toți să vină la pocăință. ziua domnului însă va veni ca un hoț. în ziua aceea, cerurile vor trece cu troznet, trupurile cerești se vor topi de mare căldură, și pămîntul, cu tot ce este pe el, va arde. deci, fiindcă toate aceste lucruri au să se strice, ce fel de oameni ar trebui să fiți voi, printr'o purtare sfîntă și evlavioasă, așteptînd și grăbind venirea zilei lui dumnezeu, în care cerurile aprinse vor pieri, și trupurile cerești se vor topi de căldura focului? dar noi, după făgăduința lui, așteptăm ceruri noi și un pămînt nou, în care va locui neprihănirea. de aceea, prea iubiților, fiindcă așteptați aceste lucruri, siliți-vă să fiți găsiți înaintea lui fără prihană, fără vină, și în pace. să credeți că îndelunga răbdare a domnului nostru este mîntuire, cum v'a scris și prea iubitul nostru frate pavel, după înțelepciunea dată lui, ca și în toate epistolele lui, cînd vorbește despre lucrurile acestea. în ele sînt unele lucruri grele de înțeles, pe cari cei neștiutori și nestatornici le răstîlmăcesc ca și pe celelalte scripturi, spre pierzarea lor. voi deci, prea iubiților, știind mai dinainte aceste lucruri, păziți-vă ca nu cumva să vă lăsați tîriți de rătăcirea acestor nelegiuîți, și să vă pierdeți tăria; ci creșteți în harul și în cunoștința domnului și mîntuitorului nostru isus hristos. a lui să fie slava, acum și în ziua veciniciei. amin

ce era dela început, ce am auzit, ce am văzut cu ochii noștri, ce am privit și ce am pipăit cu minile noastre, cu privire la cuvîntul vieții, - pentru că viața a fost arătată, și noi am văzut -o, și mărturisim despre ea, și vă vestim viața vecinică, viață care era la tatăl, și care ne -a fost arătată; - deci, ce am văzut și am auzit, aceea vă vestim și vouă, ca și voi să aveți părtaşie cu noi. și părtaşia noastră este cu tatăl și cu fiul său, isus hristos. și vă scriem aceste lucruri pentru ca bucuria voastră să fie deplină. vestea, pe care am auzit -o dela el și pe care v'o propovăduim, este că dumnezeu e lumină, și în el este întunec. dacă zicem că avem părtaşie cu el, și umblăm în întunec, mințim, și nu trăim adevărul. dar dacă umblăm în lumină, după cum el însuș este în lumină, avem părtaşie unii cu alții; și singele lui isus hristos, fiul lui, ne curățește de orice păcat. dacă zicem că n'avem păcat, ne înșelăm singuri, și adevărul nu este în noi. dacă ne mărturisim păcatele, el este credincios și drept, ca să ne ierte păcatele și să ne curățească de orice nelegiuire. dacă zicem că n'am păcătuit, îl facem mincinos, și cuvîntul lui nu este în noi.

copilașilor, vă scriu aceste lucruri, ca să nu păcătuiți. dar dacă cineva a păcătuit, avem la tatăl un mijlocitor (sau avocat. grecește: paraclet, adică apărător, ajutor.), pe isus hristos, cel neprihănit. el este jertfa de ispășire pentru păcatele noastre; și nu numai pentru ale noastre, ci pentru ale întregii lumi. și prin aceasta știm că îl cunoaștem, dacă păzim poruncile lui. cine zice: „îl cunosc”, și nu păzește poruncile lui, este un mincinos, și adevărul nu este în el. dar cine păzește cuvîntul lui, în el dragostea lui dumnezeu a ajuns desăvîrșită; prin aceasta știm că sintem în el. cine zice că rămîne în el, trebuie să trăiască și el cum a trăit isus. prea iubiților nu vă scriu o poruncă nouă, ci o poruncă veche, pe care ați avut -o dela început. porunca aceasta veche este cuvîntul, pe care l-ați auzit. totuș vă scriu o poruncă nouă, lucru care este adevărat atît cu privire la el, cît și cu privire la voi; căci întunecul se împrăște, și lumina adevărată și răsare chiar. cine zice că este în lumină, și urăște pe fratele său, este încă în întunec pînă acum. cine iubește pe fratele său, rămîne în lumină, și în el nu este niciun prilej de poticnire. dar cine urăște pe fratele său, este în întunec, umblă în întunec, și nu știe încotro merge, pentru că întunecul i -a orbit ochii. vă scriu, copilașilor, fiindcă păcatele vă sînt iertate pentru numele lui. vă scriu, părinților, fiindcă ați cunoscut pe cel ce este dela început. vă scriu, tinerilor, fiindcă ați biruit pe cel rău. v'am scris, copilașilor, fiindcă ați cunoscut pe tatăl. v'am scris, părinților, fiindcă ați cunoscut pe cel ce este dela început. v'am scris, tinerilor, fiindcă sînteți tari, și cuvîntul lui dumnezeu rămîne în voi, și ați biruit pe cel rău. nu iubiți lumea, nici lucrurile din lume. dacă iubește cineva lumea, dragostea tatălui nu este în el. căci tot ce este în lume: pofta firii pămîntești, pofta ochilor și lăudăroșia vieții, nu este dela tatăl, ci din

lume. și lumea și pofta ei trece; dar cine face voia lui dumnezeu, rămîne în veac. copilașilor, este ceasul cel de pe urmă. și, după cum ați auzit că are să vină anticrist, să știți că acum s'au ridicat mulți anticristi: prin aceasta cunoaștem că este ceasul de pe urmă. ei au ieșit din mijlocul nostru, dar nu erau dintre ai noștri. căci dacă ar fi fost dintre ai noștri, ar fi rămas cu noi; ci au ieșit, ca să se arate că nu toți sînt dintre ai noștri. dar voi ați primit ungerea din partea celui sfînt, și știți orice lucră. v'am scris nu că n'ați cunoaște adevărul, ci pentru că îl cunoașteți, și știți că nicio minciună nu vine din adevăr. cine este mincinosul, dacă nu cel ce tăgăduiește că isus este hristosul? acela este anticristul, care tăgăduiește pe tatăl și pe fiul. ricine tăgăduiește pe fiul, n'are pe tatăl. oricine mărturisește pe fiul, are și pe tatăl. ce ați auzit dela început, aceea să rămînă în voi. dacă rămîne în voi ce ați auzit dela început, și voi veți rămîne în fiul și în tatăl. și făgăduința, pe care ne -a făcut -o el, este aceasta: viața vecinică. v'am scris aceste lucruri în vederea celor ce caută să vă rătăcească. cit despre voi, ungerea, pe care ați primit -o dela el, rămîne în voi, și n'aveți trebuintă să vă învețe cineva; ci, după cum ungerea lui vă învață despre toate lucrurile și este adevărată, și nu este o minciună, rămîneți în el, după cum v'a învățat ea. și acum, copilașilor, rămîneți în el, pentru că atunci cînd se va arăta el, să avem îndrăzneală, și, la venirea lui, să nu rămînem de rușine și depărtați de el. dacă știți că el este neprihănit, să știți și că oricine trăiește în neprihănire este născut din el.

vedeți ce dragoste ne -a arătat tatăl, să ne numim copii ai lui dumnezeu! și sintem. lumea nu ne cunoaște, pentru că nu l -a cunoscut nici pe el. prea iubiților, acum sintem copii ai lui dumnezeu. și ce vom fi, nu s'a arătat încă. dar știm că atunci cînd se va arăta el, vom fi ca el; pentru că îl vom vedea așa cum este. ricine are nădejdea aceasta în el, se curățește, după cum el este curat. ricine face păcat, face și fărădelege; și păcatul este fărădelege. și știți că el s'a arătat ca să ia păcatele; și în el nu este păcat. ricine rămîne în el, nu păcătuiește; oricine păcătuiește, nu l -a văzut, nici nu l -a cunoscut. copilașilor, nimeni să nu l -a înșele! cine trăiește în neprihănire, este neprihănit, cum el însuș este neprihănit. cine păcătuiește, este dela diavolul, căci diavolul păcătuiește dela început. fiul lui dumnezeu s'a arătat ca să nimicească lucrările diavolului. ricine este născut din dumnezeu, nu păcătuiește, pentru că sămînța lui rămîne în el; și nu poate păcătui, fiindcă este născut din dumnezeu. prin aceasta se cunosc copiii lui dumnezeu și copiii diavolului. oricine nu trăiește în neprihănire, nu este dela dumnezeu; nici cine nu iubește pe fratele său. căci vestirea, pe care ați auzit -o dela început, este aceasta: să ne iubim unii pe alții; nu cum a fost cain, care era dela cel rău, și a ucis pe fratele său. și pentru că l -a ucis? pentru că faptele lui erau rele, iar ale fratelui său erau neprihănite. u vă mirați, fraților, dacă vă urăște lumea. oi știm că am trecut din moarte la viață, pentru că iubim pe frați. cine nu iubește pe fratele său, rămîne în moarte. ricine urăște pe fratele său, este

un ucigaș; și știți că niciun ucigaș n'are viața vecinică rămânând în el. oi am cunoscut dragostea lui prin aceea că el și -a dat viața pentru noi; și noi deci trebuie să ne dăm viața pentru frați. dar cine are bogățiile lumii acesteia, și vede pe fratele său în nevoie, și își închide inima față de el, cum rămâne în el dragostea de dumnezeu? copilașilor, să nu iubim cu vorba, nici cu limba, ci cu fapta și cu adevărul. prin aceasta vom cunoaște că sintem din adevăr, și ne vom liniști inimile înaintea lui, ori în ce ne osindește inima noastră; căci dumnezeu este mai mare decât inima noastră, și cunoaște toate lucrurile. prea iubiților, dacă nu ne osindește inima noastră, avem îndrăzneală la dumnezeu. și orice vom cere, vom câpăta dela el, fiindcă păzim poruncile lui, și facem ce este plăcut înaintea lui. și porunca lui este să credem în numele fiului său isus hristos, și să ne iubim unii pe alții, cum ne -a poruncit el. cine păzește poruncile lui, rămâne în el, și el în el. și cunoaștem că el rămâne în noi prin duhul, pe care ni l -a dat.

4

prea iubiților, să nu dați crezare oricărui duh; ci să cercetați duhurile, dacă sint dela dumnezeu; căci în lume au ieșit mulți prooroci mincinoși. duhul lui dumnezeu să -l cunoașteți după aceasta: orice duh, care mărturisește că isus hristos a venit în trup, este de la dumnezeu; și orice duh, care nu mărturisește pe isus, nu este dela dumnezeu, ci este duhul lui antihrist, de a cărui venire ați auzit. el chiar este în lume acum. voi, copilașilor, sinteți din dumnezeu; și i-ați biruit, pentrucă cel ce este în voi, este mai mare decât cel ce este în lume. ei sint din lume; deaceia vorbesc ca din lume, și lumea îi ascultă. oi însă sintem din dumnezeu; cine cunoaște pe dumnezeu, ne ascultă; cine nu este din dumnezeu, nu ne ascultă. prin aceasta cunoaștem duhul adevărului și duhul rătăcirii. prea iubiților, să ne iubim unii pe alții; căci dragostea este dela dumnezeu. și oricine iubește, este născut din dumnezeu, și cunoaște pe dumnezeu. cine nu iubește, n'a cunoscut pe dumnezeu; pentrucă dumnezeu este dragoste. dragostea lui dumnezeu față de noi s'a arătat prin faptul că dumnezeu a trimes în lume pe singurul său fiu, ca noi să trăim prin el. și dragostea stă nu în faptul că noi am iubit pe dumnezeu, ci în faptul că el ne -a iubit pe noi, și a trimes pe fiul său ca jertfă de ispășire pentru păcatele noastre. prea iubiților, dacă astfel ne -a iubit dumnezeu pe noi, trebuie să ne iubim și noi unii pe alții. imeni n'a văzut vreodată pe dumnezeu; dacă ne iubim unii pe alții, dumnezeu rămâne în noi, și dragostea lui a ajuns desăvârșită în noi. cunoaștem că rămânem în el și că el rămâne în noi prin faptul că ne -a dat din duhul său. și noi am văzut și mărturisim că tatăl a trimes pe fiul ca să fie mîntuitorul lumii. cine va mărturisi că isus este fiul lui dumnezeu, dumnezeu rămâne în el, și el în dumnezeu. și noi am cunoscut și am crezut dragostea pe care o are dumnezeu față de noi. dumnezeu este dragoste; și cine rămâne în dragoste, rămâne în dumnezeu, și dumnezeu rămâne în el. cum este el, așa sintem și noi în lumea aceasta: astfel se face că dragostea este desăvârșită în noi, pentru ca să

avem deplină încredere în ziua judecării. în dragoste nu este frică; ci dragostea desăvârșită izgonește frica; pentrucă frica are cu ea pedeapsa; și cine se teme, n'a ajuns desăvârșit în dragoste. oi il iubim pentrucă el ne -a iubit întii. dacă zice cineva: „eu iubesc pe dumnezeu”, și urăște pe fratele său, este un mincinos; căci cine nu iubește pe fratele său, pe care -l vede, cum poate să iubească pe dumnezeu, pe care nu -l vede? și aceasta este porunca, pe care o avem dela el: cine iubește pe dumnezeu, iubește și pe fratele său.

5

ricine crede că isus este hristosul, este născut din dumnezeu; și oricine iubește pe celce l -a născut, iubește și pe cel născut din el. cunoaștem că iubim pe copiii lui dumnezeu prin aceea că iubim pe dumnezeu și păzim poruncile lui. căci dragostea de dumnezeu stă în păzirea poruncilor lui. și poruncile lui nu sint grele; pentrucă oricine este născut din dumnezeu, biruiește lumea; și ceea ce cîștigă biruință asupra lumii, este credința noastră. cine este celce a biruit lumea, dacă nu celce crede că isus este fiul lui dumnezeu? el, isus hristos, este celce a venit cu apă și cu singe; nu numai cu apă, ci cu apă și cu singe; și duhul este celce mărturisește despre lucrul acesta, fiindcă duhul este adevărul. (căci trei sint cari mărturisesc în cer: tatăl, cuvîntul și duhul sfînt, și acești trei una sint.) și trei sint cari mărturisesc (pe pămînt): duhul, apa și singele, și acești trei sint una în mărturisirea lor. dacă primim mărturisirea oamenilor, mărturisirea lui dumnezeu este mai mare; și mărturisirea lui dumnezeu este mărturisirea, pe care a făcut -o el despre fiul său. cine crede în fiul lui dumnezeu, are mărturisirea aceasta în el; cine nu crede pe dumnezeu, îl face mincinos, fiindcă nu crede mărturisirea, pe care a făcut -o dumnezeu despre fiul său. și mărturisirea este aceasta: dumnezeu ne -a dat viața vecinică, și această viață este în fiul său. cine are pe fiul, are viața; cine n'are pe fiul lui dumnezeu, n'are viața. v'am scris aceste lucruri ca să știți că voi, cari credeți în numele fiului lui dumnezeu, aveți viața vecinică. îndrăzneala, pe care o avem la el, este că, dacă cerem ceva după voia lui, ne ascultă. și dacă știm că ne ascultă, orice i-am cere, știm că sintem stăpîni pe lucrurile pe cari i le-am cerut. dacă vede cineva pe fratele său săvîrșind un păcat care nu duce la moarte, să se roage; și dumnezeu îi va da viața, pentru ceia n'au săvîrșit un păcat care duce la moarte. este un păcat care duce la moarte; nu -i zic să se roage pentru păcatul acela. rice nelegiuire este păcat; dar este un păcat, care nu duce la moarte. știm că oricine este născut din dumnezeu, nu păcătuiește, ci cel născut din dumnezeu îl păzește, și cel rău nu se atinge de el. știm că sintem din dumnezeu și că toată lumea zace în cel rău. știm că fiul lui dumnezeu a venit, și ne -a dat pricepere să cunoaștem pe celce este adevărat. și noi sintem în celce este adevărat, adică în isus hristos, fiul lui. el este dumnezeul adevărat și viața vecinică. copilașilor, păziți-vă de idoli. amin

presbiterul (sau: bătrînul.) către aleasa doamnă și către copiii ei, pe cari -i iubesc în adevăr-și nu numai eu, ci toți cei ce cunosc adevărul, - pentru adevărul acesta care rămîne în noi, și care va fi cu noi în veac: harul, îndurarea și pacea să fie cu voi din partea lui Dumnezeu tatăl, și din partea domnului isus hristos, fiul tatălui, în adevăr și în dragoste! m'am bucurat foarte mult cînd am aflat pe unii din copiii tăi umblînd în adevăr, după porunca pe care am primit -o dela tatăl. și acum, te rog, doamnă, nu ca și cum ți-aș scrie o poruncă nouă, ci cea, pe care am avut -o dela început: să ne iubim unii pe alții! și dragostea stă în viețuirea după poruncile lui. aceasta este porunca în care trebuie să umblați, după cum ați auzit dela început. căci în lume s'au răspîndit mulți amăgitori, cari nu mărturisesc că isus hristos vine în trup. iată amăgitorul, iată antihristul! păziți-vă bine să nu perdeți rodul muncii voastre, ci să primiți o răsplată deplină. ricine o ia înainte, și nu rămîne în învățătura lui hristos, n'are pe Dumnezeu. cine rămîne în învățătura aceasta, are pe tatăl și pe fiul. dacă vine cineva la voi, și nu vă aduce învățătura aceasta, să nu -l primiți în casă, și să nu -i ziceți: „bun venit!” căci cine -i zice: „bun venit!” se face părtaş faptelor lui rele. aș vrea să vă spun multe lucruri; dar nu voiesc să vi le scriu pe hîrtie și cu cerneală; ci nădejduiesc să vin la voi, și să vă vorbesc gură către gură, pentruca bucuria noastră să fie deplină. copiii surorii tale alese îți trimet sănătate. amin

presbiterul (sau: bătrînul.) către prea iubitul gaiu, pe care -l iubesc în adevăr. prea iubitule, doresc ca toate lucrurile tale să-ți meargă bine, și sănătatea ta să sporească tot așa cum sporește sufletul tău. a fost o mare bucurie pentru mine, cînd au venit frații și au mărturisit că ești credincios adevărului și că umbli în adevăr. eu n'am bucurie mai mare decît să aud despre copiii mei că umblă în adevăr. prea iubitule, tu lucrezi cu credincioșie în tot ce faci pentru frați; și pentru străini totodată. ei au mărturisit despre dragostea ta înaintea bisericii. vei face bine să îngrijești de călătoria lor, într'un chip vrednic de dumnezeu; căci au plecat pentru dragostea numelui lui, fără să primească ceva dela neamuri. este datoria noastră dar, să primim bine pe astfel de oameni, ca să lucrăm împreună cu adevărul. am scris ceva bisericii, dar diotref, căruia îi place să aibă întîietatea între ei, nu vrea să știe de noi. de aceea, cînd voi veni, îi voi aduce aminte de faptele pe cari le face, căci ne clevețește cu vorbe rele. nu se mulțamește cu atît; dar nici el nu primește pe frați, și împiedecă și pe cei ce voiesc să -i primească, și -i dă afară din biserică. prea iubitule, nu urma răul, ci binele. cine face binele, este din dumnezeu: cine face răul, n'a văzut pe dumnezeu. toți, chiar și adevărul, mărturisesc bine despre dimitrie; și noi mărturisim despre el: și știi că mărturisirea noastră este adevărată. aș avea să-ți spun multe lucruri, dar nu voiesc să ți le scriu cu cerneală și condei. adăduiesc să te văd în curînd, și atunci vom vorbi gură către gură. pacea să fie cu tine. prietenii îți trimet sănătate. spune sănătate prietenilor, fiecăruia pe nume. amin

iuda, rob al lui isus hristos, și fratele lui iacov, către cei chemați, cari sînt iubiți în dumnezeu tatăl, și păstrați pentru isus hristos: îndurarea, pacea și dragostea să vă fie înmulțite. prea iubiților, pe cînd căutam cu tot dinadinsul să vă scriu despre mintuirea noastră de obște, m'am văzut silit să vă scriu ca să vă îndemn să luptați pentru credința, care a fost dată sfinților odată pentru totdeauna. căci s'au strecurat printre voi unii oameni, scriși de mult pentru osînda aceasta, oameni neevlavioși, cari schimbă în desfrinare harul dumnezeului nostru, și tăgăduiesc pe singurul nostru stăpîn și domn isus hristos. vreau să vă aduc aminte, măcar că știți odată pentru totdeauna toate aceste lucruri, că domnul, după ce a izbăvit pe poporul său din țara egiptului, în urmă a nimicit pe cei ce n'au crezut. el a păstrat pentru judecata zilei celei mari, puși în lanțuri vecinice, în întunec, pe îngerii cari nu și-au păstrat vrednicia, ci și-au părăsit locuința. tot așa, sodoma și gomora și cetățile dimprejurul lor, cari se dăduseră ca și ele la curvie și au pofțit după trupul altuia, ne stau înaintea ca o pildă, suferind pedeapsa unui foc vecinic. totuș oamenii aceștia, tîrîți de visările lor, își pîngăresc la fel trupul, nesocotesc stăpînirea și batjocoresc dregătoriile. arhanghelul mihail, cînd se împotriva diavolului și se certa cu el pentru trupul lui moise, n'a îndrăznit să rostească împotriva lui o judecată de ocară, ci doar a zis: „domnul să te mustre!” aceștia, dimpotrivă, batjocoresc ce nu cunosc, și se pierd singuri în ceea ce știu din fire, ca dobitoacele fără minte. vai de ei! căci au urmat pe calea lui cain! s'au aruncat în rătăcirea lui balaam, din dorința de ciștig! au pierit într'o răscoală ca a lui core! sînt niște stînci ascunse la mesele voastre de dragoste, unde se ospătează fără rușine împreună cu voi, și se îndoaie deabinele; niște nori fără apă, minăți încoace și încolo de vînturi, niște pomi tomnatici fără rod, de două ori morți, desrădăcinați; niște valuri înfuriate ale mării, cari își spumegă rușinile lor, niște stele rătăcitoare, cărora le este păstrată negura întunerecului pentru vecie. și pentru ei a proorocit enoh, al șaptelea patriarh dela adam, cînd a zis: „iată că a venit domnul cu zecile de mii de sfinți ai săi, ca să facă o judecată împotriva tuturor, și să încredințeze pe toți cei nelegiuți, de toate faptele nelegiuite, pe cari le-au făcut în chip nelegiuit, și de toate cuvintele de ocară, pe cari le-au rostit împotriva lui acești păcătoși nelegiuți.” ei sînt niște cîrtitori, nemulțămîți cu soarta lor; trăiesc după poftele lor; gura le este plină de vorbe trufase, și slăvesc pe oameni pentru ciștig. dar voi, prea iubiților, aduceți-vă aminte de vorbele vestite mai dinainte de apostolii domnului nostru isus hristos. cum vă spuneau că în vremurile din urmă vor fi batjocoritori, cari vor trăi după poftele lor nelegiuite. ei sînt aceia cari dau naștere la dezbinări, oameni supuși poftelor firii, cari n'au duhul. dar voi, prea iubiților, zidiți-vă sufletește pe credința voastră prea sfință, rugați-vă prin duhul sfînt, țineți-vă în dragostea lui dumnezeu, și așteptați îndurarea domnului nostru isus hristos pentru viața vecinică. muștrați pe cei ce se despart de voi; căutați să mîntuiți pe unii, smulgîndu -i din foc; de alții iarăș fie-vă milă

cu frică, urînd pînă și cămașa minjită de carne. iar a aceluia, care poate să vă păzească de orice cădere, și să vă facă să vă înfățișați fără prihană și plini de bucurie înaintea slavei sale, singurului dumnezeu, mîntuitorul nostru, prin isus hristos, domnul nostru, să fie slavă, măreție, putere și stăpînire, mai înainte de toți vecii, și acum și în veci. amin

cartea neamului lui isus hristos, fiul lui david, fiul lui avraam. avraam a născut pe isaac; isaac a născut pe iacov; iacov a născut pe iuda și frații lui; iuda a născut pe fares și zara, din tamar; fares a născut pe esrom; esrom a născut pe aram; aram a născut pe aminadab; aminadab a născut pe naason; naason a născut pe salmon; salmon a născut pe boaz, din rahab; boaz a născut pe obed, din rut; obed a născut pe iese; iese a născut pe împăratul david. împăratul david a născut pe solomon, din văduva lui urie; solomon a născut pe roboam; roboam a născut pe abia; abia a născut pe asa; asa a născut pe iosafat; iosafat a născut pe ioram; ioram a născut pe ozia; zia a născut pe ioatam; ioatam a născut pe ahaz; ahaz a născut pe ezechia; ezechia a născut pe manase; manase a născut pe amon; amon a născut pe iosia; iosia a născut pe iehonia și frații lui, pe vremea strămutării în babilon. după strămutarea în babilon, iehonia a născut pe salatiel; salatiel a născut pe zorobabel; zorobabel a născut pe abiud; abiud a născut pe eliachim; eliachim a născut pe azor; azor a născut pe sadoc; sadoc a născut pe achim; achim a născut pe eliud; eliud a născut pe eleazar; eleazar a născut pe matan; matan a născut pe iacov; iacov a născut pe iosif, bărbatul mariei, din care s'a născut isus, care se cheamă hristos. deci, dela avraam pînă la david, sînt patrusprezece neamuri de toate; dela david pînă la strămutarea în babilon sînt patrusprezece neamuri; și dela strămutarea în babilon pînă la hristos, sînt patrusprezece neamuri. iar nașterea lui isus hristos a fost așa: maria, mama lui, era logodită cu iosif; și înainte ca să locuiască ei împreună, ea s'a aflat însărcinată dela duhul sfînt. iosif, bărbatul ei, era un om neprihănit, și nu voia s'o facă de rușine înaintea lumii; de aceea și -a pus de gînd s'o lase pe ascuns. dar pe cînd se gîdea el la aceste lucruri, i s'a arătat în vis un înger al domnului, și i -a zis: „iosife, fiul lui david, nu te teme să iei la tine pe maria, nevastă-ta, căci ce s'a zămislit în ea, este dela duhul sfînt. ea va naște un fiu, și -i vei pune numele isus, pentru că el va mîntui pe poporul lui de păcatele sale.“ toate aceste lucruri s'au întimplat ca să se împlinescă ce vestise domnul prin proorocul, care zice: „iată, fecioara va fi însărcinată, va naște un fiu, și -i vor pune numele emanuil“, care, tîlmăcî, înseamnă: „dumnezeu este cu noi“. cînd s'a trezit iosif din somn, a făcut cum îi poruncise îngerul domnului; și a luat la el pe nevastă-sa. dar n'a cunoscut -o, pînă ce ea a născut un fiu. și el i -a pus numele isus.

după ce s'a născut isus în betleemul din iudea, în zilele împăratului irod, iată că au venit niște magi din răsărit la ierusalim, și au întrebat: „unde este împăratul de curînd născut al iudeilor? fiindcă i-am văzut steaua în răsărit, și am venit să ne închinăm lui.“ cînd a auzit împăratul irod acest lucru, s'a turburat mult; și tot ierusalimul s'a turburat împreună cu el. a adunat pe toți preoții cei mai de seamă și pe cărturarii norodului, și a căutat să afle dela ei unde trebuia să se nască hristosul. „în betleemul din iudea“, i-au

răspuns ei, „căci iată ce a fost scris prin proorocul: „și tu, betleeme, țara lui iuda, nu ești nici de cum cea mai neînsemnată dintre căpeteniile lui iuda; căci din tine va ieși o căpetenie, care va fi păstorul poporului meu israel.“ atunci irod a chemat în ascuns pe magi, și a aflat întocmai dela ei vremea în care se arătase steaua. apoi i -a trimes la betleem, și le -a zis: „duceți-vă de cercetați cu deamăruntul despre prunc: și cînd îl veți găsi, dați-mi și mie de știre, ca să vin și eu să mă închin lui.“ după ce au ascultat pe împăratul, magii au plecat. și iată că steaua, pe care o văzuseră în răsărit, mergea înaintea lor, pînă ce a venit și s'a oprit deasupra locului unde era pruncul. cînd au văzut ei steaua, n'au mai putut de bucurie. au intrat în casă, au văzut pruncul cu maria, mama lui, s'au aruncat cu fața la pămînt, și i s'au închinat; apoi și-au deschis vistierile, și i-au adus daruri: aur, tămîie și smîrnă. în urmă, au fost înștiințați de dumnezeu în vis să nu mai dea pe la irod, și s'au întors în țara lor pe un alt drum. după ce au plecat magii, un înger al domnului se arată în vis lui iosif, și i -i zice: „scoală-te, ia pruncul și pe mama lui, fugi în egipt, și rămii acolo pînă îți voi spune eu; căci irod are să caute pruncul, ca să -l omoare.“ iosif s'a sculat, a luat pruncul și pe mama lui, noaptea, și a plecat în egipt. acolo a rămas pînă la moartea lui irod, ca să se împlinească ce fusese vestit de domnul prin proorocul care zice: „am chemat pe fiul meu din egipt.“ atunci irod, cînd a văzut că fusese înșelat de magi, s'a miniat foarte tare, și a trimes să omoare pe toți pruncii de parte bărbatească, dela doi ani în jos, cari erau în betleem și în toate împrejurimile lui, potrivit cu vremea, pe care o aflase întocmai dela magi. atunci s'a împlinit ce fusese vestit prin proorocul ieremia, care zice: „un tipăt s'a auzit în rama, plîngere, și bocet mult: rahela își jălea copii, și nu voia să fie mîngîiată, pentrucă nu mai erau.“ după ce a murit irod, un înger al domnului se arată în vis lui iosif, în egipt, și i -i zice: „scoală-te, ia pruncul și pe mama lui, și du-te în țara lui israel, căci au murit cei ce căutau să ia viața pruncului.“ iosif s'a sculat, a luat pruncul și pe mama lui, și a venit în țara lui israel. dar cînd a auzit că în iudea împărățește arhelau, în locul tatălui său irod, s'a temut să se ducă acolo; și, fiind înștiințat de dumnezeu în vis, a plecat în părțile galileiei. a venit acolo, și a locuit într-o cetate, numită nazaret, ca să se împlinescă ce fusese vestit prin prooroci: că el va fi chemat nazarinean.

în vremea aceea a venit ioan botezătorul, și propovăduia în pustia iudeii. el zicea: „pocăiți-vă, căci împărăția cerurilor este aproape.“ ioan acesta este acela care fusese vestit prin proorocul isaia, cînd zice: „iată glasul celui ce strigă în pustie: „pregătiți calea domnului, neteziți -i cărările.“ ioan purta o haină de păr de cămilă, și la mijloc era încins cu un brîu de curea. el se hrănea cu lăcuste și miere sălbatică. locuitorii din ierusalim, din toată iudea și din toate împrejurimile iordanului, au început să iasă la el; și, mărturisindu-și păcatele, erau botezați de el în riul iordan. dar cînd a văzut pe mulți din farisei și din saduchei că vin să primească botezul lui, le -a zis: „pui de năpirci, cine v'a învățat să fugiți de minia viitoare? faceți dar

roade vrednice de pocăința voastră. și să nu credeți că puteți zice în voi înșivă: „avem ca tată pe avraam; căci vă spun că dumnezeu din pietrele acestea poate să ridice fii lui avraam. iată că securea a și fost înfiptă la rădăcina pomilor: deci, orice pom, care nu face roadă bună, va fi tăiat și aruncat în foc. cit despre mine, eu vă botez cu apă, spre pocăință; dar celce vine după mine, este mai puternic decât mine, și eu nu sint vrednic să -i duc încălțămintele. el vă va boteza cu duhul sfânt și cu foc. acela își are lopata în mână, își va curăți cu desăvîrșire aria, și își va stringe grîul în grînar; dar pleava o va arde într'un foc care nu se stinge.” atunci a venit isus din galilea la iordan, la ioan, ca să fie botezat de el. dar ioan căuta să -l oprească. „eu”, zicea el, „am trebuință să fiu botezat de tine, și tu vii la mine?” drept răspuns, isus i -a zis: „lasă-mă acum, căci așa se cade să împlinim tot ce trebuie împlinit.” atunci ioan l -a lăsat. de îndată ce a fost botezat, isus a ieșit afară din apă. și în clipa aceea cerurile s'au deschis, și a văzut pe duhul lui dumnezeu pogorîndu-se în chip de porumbel și venind peste el. și din ceruri s'a auzit un glas, care zicea: „acesta este fiul meu prea iubit, în care îmi găsesc plăcerea.”

4

atunci isus a fost dus de duhul în pustie, ca să să fie ispitit de diavolul. acolo a postit patruzeci de zile și patruzeci de nopți; la urmă a flămînzit. ispititorul s'a apropiat de el, și i -a zis: „dacă ești fiul lui dumnezeu, poruncește ca pietrele acestea să se facă pîni.” drept răspuns, isus i -a zis: „este scris: „omul nu trăiește numai cu pine, ci cu orice cuvînt care iese din gura lui dumnezeu.” atunci diavolul l -a dus în sfînta cetate, l -a pus pe strașina templului, și i -a zis: „dacă ești fiul lui dumnezeu, aruncă-te jos; căci este scris: „el va porunci îngerilor săi să vegheze asupra ta; și ei te vor lua pe mîni, ca nu cumva să te lovești cu piciorul de vreo piatră.” „de asemenea este scris”, a zis iisus: „să nu ispitești pe domnul, dumnezeul tău.” diavolul l -a dus apoi pe un munte foarte înalt, i -a arătat toate împărățiile lumii și strălucirea lor, și i -a zis: „toate aceste lucruri îți le voi da ție, dacă te vei arunca cu fața la pămînt și te vei închina mie.” „pleacă, satano”, i -a răspuns isus. „căci este scris: „domnului, dumnezeului tău să te închini și numai lui să -i slujești.” atunci diavolul l -a lăsat. și deodată au venit la isus niște îngeri, și au început să -i slujească. cînd a auzit isus că ioan fusese închis, a plecat în galilea. a părăsit nazaretul, și a venit de a locuit în capernaum, lîngă mare, în ținutul lui zabulon și neftali, ca să se îplinească ce fusese vestit prin proorocul isaia, care zice: „țara lui zabulon și țara lui neftali, înspre mare, dincolo de iordan, galilea neamurilor, orodul acesta, care zăcea în întunec, a văzut o mare lumină; și peste cei ce zăceau în ținutul și în umbra morții, a răsărit lumina.” de atunci încolo, isus a început să propovăduiască, și să zică: „pocăiți-vă, căci împărăția cerurilor este aproape.” pe cînd trecea pe lîngă marea galileii, isus a văzut doi frați: pe simon, și pe petru, și pe fratele său andrei, cari aruncau o mreajă în mare; căci erau pescari. el le -a zis: „veniți după mine, și vă voi face pescari de oameni.” îndată ei au lăsat mre-

jile, și au mers după el. deacolo a mers mai departe, și a văzut pe alți doi frați: pe iacov, fiul lui zebedei, și pe ioan, fratele lui, cari erau într'o corabie cu tatăl lor zebedei, și își cirpeau mreajile. el i -a chemat. și îndată, ei au lăsat corabia și pe tatăl lor, și au mers după el. isus străbătea toată galilea, învățînd pe norod în sinagogi, propovăduind evanghelia împărăției, și tămăduind orice boală și orice neputință care era în norod. i s'a dus vestea în toată siria; și aduceau la el pe toți cei ce suferau de felurite boale și chinuri: pe cei îndrăciți, pe cei lunatici și pe cei slăbănogi; și el îi vindeca. după el au mers multe noroade din galilea, din decapole, din ierusalim, din iudea și de dincolo de iordan.

5

cînd a văzut isus noroadele, s'a suit pe munte; și după ce a șezut jos, ucenicii lui s'au apropiat de el. apoi a început să vorbească și să -i învețe astfel: ferice de cei săraci în duh, căci a lor este împărăția cerurilor! ferice de cei ce plîng, căci ei vor fi mîngiați! ferice de cei blînzi, căci ei vor moșteni pămîntul! ferice de cei flămînzi și însetați după neprihănire, căci ei vor fi săturați! ferice de cei milostivi, căci ei vor avea parte de milă! ferice de cei cu inima curată, căci ei vor vedea pe dumnezeul ferice de cei împăciuitori, căci ei vor fi chemați fii ai lui dumnezeu! ferice de cei prigoniți din pricina neprihănirii, căci a lor este împărăția cerurilor! ferice va fi de voi cînd, din pricina mea, oamenii vă vor ocări, vă vor prigoni, și vor spune tot felul de lucruri rele și neadevărate împotriva voastră! bucurați-vă și veseliți-vă, pentru că răsplata voastră este mare în ceruri; căci tot așa au prigunit pe proorocii, cari au fost înainte de voi. voi sinteți sarea pămîntului. dar dacă sarea își pierde gustul, prin ce își va căpăta iarăș puterea de a sara? atunci nu mai este bună la nimic decât să fie lepădată afară, și călcată în picioare de oameni. voi sinteți lumina lumii. o cetate așezată pe un munte, nu poate să rămînă ascunsă. și oamenii n'apînd lumina ca s'o pună supt obroc, ci o pun în sfîșnic, și luminează tuturor celor din casă. tot așa să lumineze și lumina voastră înaintea oamenilor, ca ei să vadă faptele voastre bune, și să slăvească pe tatăl vostru, care este în ceruri. să nu credeți că am venit să stric legea sau proorocii; am venit nu să stric, ci să împlinesc. căci adevărat vă spun, cită vreme nu va trece cerul și pămîntul, nu va trece o iotă sau o frîntură de slovă din lege, înainte ca să se fi întimplat toate lucrurile. așa că, ori cine va strica una din cele mai mici din aceste porunci, și va învăța pe oameni așa, va fi chemat cel mai mic în împărăția cerurilor; dar oricine le va păzi, și va învăța pe alții să le păzească, va fi chemat mare în împărăția cerurilor. căci vă spun că, dacă neprihănirea voastră nu va întrece neprihănirea cărturarilor și a fariseilor, cu niciun chip nu veți intra în împărăția cerurilor. ați auzit că s'a zis celor din vechime: „să nu ucizi; oricine va ucide, va cădea supt pedeapsa judecătii.” dar eu vă spun că ori și cine se minie pe fratele său, va cădea supt pedeapsa judecătii; și oricine va zice fratelui său: „prostule! va cădea supt pedeapsa soborului; iar oricine -i va zice: „nebulule! va cădea supt pedeapsa focului gheenei. așa că, dacă

îți aduci darul la altar, și acolo îți aduci aminte că fratele tău are ceva împotriva ta, lasă-ți darul acolo înaintea altarului, și du-te întâi de împacă-te cu fratele tău; apoi vino de adu-ți darul. caută de te împacă de grab cu prișul tău, cită vreme ești cu el pe drum; ca nu cumva prișul să te dea pe mina judecătorului, judecătorul să te dea pe mina temnicerului, și să fii aruncat în temniță. adevărat îți spun că nu vei ieși de acolo până nu vei plăti cel din urmă bănuț.” ați auzit că s’a zis celor din vechime: „să nu precurvești.” dar eu vă spun că ori și cine se uită la o femeie, ca s’o poftască, a și precurvit cu ea în inima lui. dacă deci ochiul tău cel drept te face să cazi în păcat, scoate -l și leapadă -l dela tine; căci este spre folosul tău să piară unul din mădularele tale, și să nu-ți fie aruncat tot trupul în gheenă. dacă mina ta cea dreaptă te face să cazi în păcat, taie -o și leapadă -o dela tine; căci este spre folosul tău să piară unul din mădularele tale, și să nu-ți fie aruncat tot trupul în gheenă. s’a zis iarăș: „oricine își va lăsa nevasta, să -i dea o carte de despărțire.” dar eu vă spun că ori și cine își va lăsa nevasta, afară numai de pricină de curvie, îi dă prilej să precurvească; și cine va lua de nevastă pe cea lăsată de bărbat, precurvește. ați mai auzit iarăș că s’a zis celor din vechime: „să nu juri strimb; ci să împlinești față de domnul jurămintele tale.” dar eu vă spun: să nu jurați nicicum; nici pe cer, pentru că este scaunul de domnie al lui dumnezeu; nici pe pământ, pentru că este așternutul picioarelor lui; nici pe ierusalim, pentru că este cetatea marelui împărat. să nu juri nici pe capul tău, căci nu poți face un singur păr alb sau negru. felul vostru de vorbire să fie: „da, da; nu, nu”; ce trece peste aceste cuvinte, vine dela cel rău. ați auzit că s’a zis: „ochi pentru ochi, și dinte pentru dinte.” dar eu vă spun: să nu vă împotriviți celui ce vă face rău. ci, oricui te lovește peste obrazul drept, întoarce -i și pe celalt. rișicui vrea să se judece cu tine, și să-ți ia haina, lasă -i și cămașa. dacă te silește cineva să mergi cu el o milă de loc, mergi cu el două. celui ce-ți cere, dă -i; și nu întoarce spatele celui ce vrea să se împrumute dela tine. ați auzit că s’a zis: „să iubești pe aproapele tău, și să urăști pe vrăjmașul tău.” dar eu vă spun: iubiți pe vrăjmașii voștri, binecuvintiți pe cei ce vă blastămă, faceți bine celorce vă urăsc, și rugați-vă pentru cei ce vă asupresc și vă prigonesc, ca să fiți fii ai tatălui vostru care este în ceruri; căci el face să răsară soarele său peste cei răi și peste cei buni, și dă ploaie peste cei dreپți și peste cei nedreپți. dacă iubiți numai pe cei ce vă iubesc, ce răsplată mai așteptați? nu fac așa și vameșii? și dacă îmbrățișați cu dragoste numai pe frații voștri, ce lucru neobicinuit faceți? oare păgînii nu fac la fel? voi fiți dar desăvîrșiți, după cum și tatăl vostru cel ceresc este desăvîrșit.

6

luați seama să nu vă îndepliniți neprihănirea voastră înaintea oamenilor, ca să fiți văzuți de ei; altminteri, nu veți avea răsplată dela tatăl vostru care este în ceruri. tu, dar, cînd faci milostenie, nu suna cu trîmbița înaintea ta, cum fac fățarnicii, în sinagogi și în ulițe, pentru ca să fie slăviți de oameni. adevărat vă spun, că și-au luat răsplata. ci tu, cînd faci milostenie,

să nu știe stînga ta ce face dreapta, pentruca milostenia ta să fie făcută în ascuns; și tatăl tău, care vede în ascuns, îți va răsplăti. cînd vă rugați, să nu fiți ca fățarnicii, căroră le place să se roage stînd în picioare în sinagogi și la colțurile ulițelor, pentruca să fie văzuți de oameni. adevărat vă spun, că și-au luat răsplata. ci tu, cînd te rogi, intră în odaia ta, încuie-ți ușa, și roagă-te tatălui tău, care este în ascuns; și tatăl tău, care vede în ascuns, îți va răsplăti. cînd vă rugați, să nu bolborosiți aceleași vorbe, ca păgînii, căroră li se pare că, dacă spun o multime de vorbe, vor fi ascultați. să nu vă asemănați cu ei; căci tatăl vostru știe de ce aveți trebuință, mai înainte ca să -i cereți voi. iată dar cum trebuie să vă rugați: „tatăl nostru care ești în ceruri! sfințească-se numele tău; vie împărăția ta; facă-se voia ta, precum în cer și pe pământ. pinea noastră cea de toate zilele (sau: pentru mine). dă-ne -o nouă astăzi; și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșităilor noștri (grecește: lasă-ne datoritiile noastre, cum și noi am lăsat pe ale datornicilor noștri).” și nu te duce în ispită, ci izbăvește-ne de cel rău. căci a ta este împărăția și puterea și slava în veci. amin! dacă iertați oamenilor greșelile lor, și tatăl vostru cel ceresc vă va ierta greșelile voastre. dar dacă nu iertați oamenilor greșelile lor, nici tatăl vostru nu vă va ierta greșelile voastre. cînd postiți, să nu vă luați o înfățișare posomorită, ca fățarnicii, cari își slutesc fețele, ca să se arate oamenilor că postesc. adevărat vă spun, că și-au luat răsplata. ci tu, cînd postești, unge-ți capul, și spală-ți fața, ca să te arăți că postești nu oamenilor, ci tatălui tău, care este în ascuns; și tatăl tău, care vede în ascuns, îți va răsplăti. u vă stringeți comori pe pământ, unde le mănîncă moliile și rugina, și unde le sapă și le fură hoții; ci stringeți-vă comori în cer, unde nu le mănîncă moliile și rugina și unde hoții nu le sapă, nici nu le fură. pentrucă unde este comoara voastră, acolo va fi și inima voastră. chiul este lumina trupului. dacă ochiul tău este sănătos, tot trupul tău va fi plin de lumină; dar dacă ochiul tău este rău, tot trupul tău va fi plin de întunec. așa că, dacă lumina care este în tine este întunec, cit de mare trebuie să fie întunecul acesta! imeni nu poate sluji la doi stăpîni. căci sau va urî pe unul și va iubi pe celalt; sau va ținea la unul, și va nesocoti pe celalt: nu puteți sluji lui dumnezeu și lui mamona. deaceea vă spun: nu vă îngrijorati de viața voastră, gîndindu-vă ce veți minca, sau ce veți bea; nici de trupul vostru, gîndindu-vă cu ce vă veți îmbrăca. oare nu este viața mai mult decît hrana, și trupul mai mult decît îmbrăcămintea? uitați-vă la păsările cerului: ele nici nu samănă, nici nu seceră, și nici nu strîng nimic în grîinare; și totuș tatăl vostru cel ceresc le hrănește. oare nu sinteți voi cu mult mai de preț decît ele? și apoi, cine dintre voi, chiar îngrijorîndu-se, poate să adauge măcar un cot la înălțimea lui? și de ce vă îngrijorati de îmbrăcăminte? uitați-vă cu băgare de seamă cum cresc crinii de pe cîmp: ei nici nu torc, nici nu țes; totuș vă spun că nici chiar solomon, în toată slava lui, nu s’a îmbrăcat ca unul din ei. așa că, dacă astfel îmbracă dumnezeu iarba de pe cîmp, care astăzi este, dar mine va fi aruncată în cuptor, nu vă va îmbrăca el cu mult mai mult pe voi, puțin credincioșilor? u vă îngrijorati dar, zicînd: „ce vom minca?” sau: „ce vom

bea?’ sau: „cu ce ne vom îmbrăca?’ fiindcă toate aceste lucruri neamurile le caută. tatăl vostru cel ceresc știe că aveți trebuință de ele. căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și neprimădarea lui, și toate aceste lucruri vi se vor da pe deasupra. u vă îngrijorați dar de ziua de mine; căci ziua de mine se va îngrijora de ea însăș. ajunge zilei necazul ei.

7

u judecați, ca să nu fiți judecați. căci cu ce judecată judecați, veți fi judecați; și cu ce măsură măsurați, vi se va măsura. de ce vezi tu paiul din ochiul fratelui tău, și nu te uiți cu băgare de seamă la birna din ochiul tău? sau, cum poți zice fratelui tău: „lasă-mă să scot paiul din ochiul tău”, și, cind colo, tu ai o birnă într’al tău?... fățarnicule, scoate întâi birna din ochiul tău, și atunci vei vedea deslușit să scoți paiul din ochiul fratelui tău. să nu dați cinilor lucrurile sfinte, și să nu aruncați mărgăritarele voastre înaintea porcilor, ca nu cumva să le calce în picioare, și să se întoarcă să vă rupă. cereți, și vi se va da; căutați și veți găsi; bateți, și vi se va deschide. căci ori și cine cere, capătă; cine caută, găsește; și celui ce bate, i se deschide. cine este omul acela dintre voi, care, dacă -i cere fiul său o pine, să -i dea o piatră? sau, dacă -i cere un pește, să -i dea un șarpe? deci, dacă voi, cari sunteți răi, știți să dați daruri bune copiilor voștri, cu cit mai mult tatăl vostru, care este în ceruri, va da lucruri bune celor ce i le cer! tot ce voiți să vă facă vouă oamenii, faceți-le și voi la fel; căci în aceasta este cuprinsă legea și proorocii. intrați pe poarta cea strimă. căci largă este poarta, lată este calea care duce la pierzare, și mulți sint ceice intră pe ea. dar strimă este poarta, îngustă este calea care duce la viață, și puțini sint ceice o află. păziți-vă de prooroci mincinoși. ei vin la voi îmbrăcați în haine de oi, dar pe dinlăuntru sint niște lupi răpitori. îi veți cunoaște după road-ele lor. culeg oamenii struguri din spini, sau smochine din măracini? tot așa, orice pom bun face roade bune, dar pomul rău face roade rele. pomul bun nu poate face roade rele, nici pomul rău nu poate face roade bune. rice pom, care nu face roade bune, este tăiat și aruncat în foc. așa că după roadele lor îi veți cunoaște. u orișicine-mi zice: „doamne, doamne!” va intra în împărăția cerurilor, ci celce face voia tatălui meu care este în ceruri. mulți imi vor zice în ziua aceea: „doamne, doamne! n’am proorocit noi în numele tău? n’am scos noi draci în numele tău? și n’am făcut noi multe minuni în numele tău?” atunci le voi spune curat: „niciodată nu v’am cunoscut; depărtați-vă dela mine, voi toți cari lucrați fărădelege.” de aceea, pe orișicine aude aceste cuvinte ale mele, și le face, îl voi asemăna cu un om cu judecată, care și -a zidit casa pe stincă. a dat ploaia, au venit șuvoale, au suflat vînturile și îl au bătut în casa aceea, dar ea nu s’a prăbușit, pentrucă avea temelia zidită pe stincă. însă ori și cine aude aceste cuvinte ale mele, și nu le face, va fi asemănat cu un om nechibzuit, care și -a zidit casa pe nisip. a dat ploaia, au venit șuvoale, au suflat vînturile, și au izbit în casa aceea: ea s’a prăbușit, și prăbușirea i -a fost mare.” după ce a sfîrșit isus cuvîntările acestea, noroadele au rămas uimite de învățătura lui; căci el

îi învăța ca unul care avea putere, nu cum îi învățau cărturarilor lor.

8

cind s’a coborît isus de pe munte, multe noroade au mers după el. și un leproș s’a apropiat de el, i s’a închinat, și i -a zis: „doamne, dacă vrei, poți să mă curățești.” isus a întins mina, s’a atins de el, și i a zis: „da, vreau, fii curățit!” îndată a fost curățită lepra lui. apoi isus i -a zis: „vezi să nu spui la nimeni; ci du-te de te arată preotului, și adu darul, pe care l -a rânduit moise, ca mărturie pentru ei.” pe cînd intra isus în capernaum, s’a apropiat de el un sutaș, care -l ruga și -i zicea: „doamne, robul meu zace în casă slăbănog, și se chinuiește cumplit.” isus i -a zis: „am să vin și să -l tămăduiesc.” „doamne”, a răspuns sutașul, „nu sint vrednic să intri supt acoperemîntul meu; ci zi numai un cuvînt, și robul meu va fi tămăduit. căci și eu sint om supt stăpînire; am supt mine ostași, și zic unuia: „du-te; și se duce; altuia: „vino; și vine; și robului meu: „fă cutare lucru; și -l face. cînd a auzit isus aceste vorbe, s’a mirat, și a zis celor ce veneau după el: „adevărat vă spun că nici în israel n’am găsit o credință așa de mare. dar vă spun că vor veni mulți dela răsărit și dela apus, și vor sta la masă cu avraam, isaac și iacov în împărăția cerurilor. iar fiii împărăției vor fi aruncați în întunerecul de afară, unde va fi plînsul și scrișnirea dinților.” apoi a zis sutașului: „du-te, și faci-ti-se după credința ta.” și robul lui s’a tămăduit chiar în ceasul acela. isus s’a dus apoi în casa lui petru, și a văzut pe soacra acestuia zăcînd în pat, prinsă de friguri. s’a atins de mina ei, și au lăsat -o frigurile; apoi ea s’a sculat, și a început să -i slujească. seara, au adus la isus pe mulți îndrăciți. el, prin cuvîntul lui, a scos din ei duhurile necurate, și a tămăduit pe toți bolnavii, ca să se împlinească ce fusese vestit prin proorocul isaia, care zice: „el a luat asupra lui neputintele noastre și a purtat boalele noastre.” isus a văzut multe noroade împrejurul său, și a poruncit să treacă de cealaltă parte. atunci s’a apropiat de el un cărturar, și i -a zis: „învățătorule, vreau să te urmez ori unde vei merge.” isus i -a răspuns: „vulpile au vizuini, și păsările cerului au cuiburi; dar fiul omului n’are unde-și odihni capul.” un altul, care era dintre ucenici, i -a zis: „doamne, dă-mi voie să mă duc mai întâi să îngrop pe tatăl meu.” „vino după mine”, i -a răspuns isus, „și lasă morții să-și îngroape morții.” isus s’a suît într’o corabie, și ucenicii lui au mers după el. și deodată s’a stîrnit pe mare o furtună atît de strășnică, încît corabia era acoperită de valuri. și el dormea. ucenicii s’au apropiat de el, și l-au destep-tat, strigînd: „doamne, scapă-ne, că pierim!” el le -a zis: „de ce vă este frică, puțin credincioșilor?” apoi s’a sculat, a certat vînturile și marea, și s’a făcut o liniște mare. amenii aceia se mirau, și ziceau: „ce fel de om este acesta, de -l ascultă pînă și vînturile și marea?” cînd a ajuns isus de partea cealaltă, în tînutul gadarenilor, l-au întîmpinat doi îndrăciți, cari ieșeau din morminte. erau așa de cumpliti, că nimeni nu putea trece pe drumul acela. și iată că au început să strige: „ce legătură este între noi și tine, isuse, fiul lui dum-nezeu? ai venit aici să ne chinuiești înainte de vreme?”

departe de ei era o turmă mare de porci, cari pășteau. dracii rugau pe isus și ziceau: „dacă ne scoți afară din ei, dă-ne voie să ne ducem în turma aceea de porci.” „duceți-vă”, le -a zis el. ei au ieșit, și au intrat în porci. și deodată toată turma s'a repezit de pe ripă în mare, și a pierit în ape. porcarii au fugit, și s'au dus în cetate de au povestit tot ce se petrecuse și cele întâmplare cu îndrăciții. și iată că toată cetatea a ieșit în întâmpinarea lui isus; și, cum l-au văzut, l-au rugat să plece din ținutul lor.

9

isus s'a suit într-o corabie, a trecut marea, și a venit în cetatea sa. și iată că i-au adus un slăbănog, care zăcea într'un pat. isus le -a văzut credința, și a zis slăbănogului: „îndrăznește, fiule! păcatele îți sint iertate!” și iată că, unii din cărturari au zis în ei înșiși: „omul acesta hulește!” isus, care le cunoștea gândurile, a zis: „pentruce aveți gânduri rele în inimile voastre?” căci ce este mai lesne? a zice: „iertate îți sint păcatele”, sau a zice: „scoală-te și umblă!” dar, ca să știți că fiul omului are putere pe pământ să ierte păcatele, - „scoală-te”, a zis el slăbănogului, „ridică-ți patul, și du-te acasă.” slăbănogul s'a sculat, și s'a dus acasă. cînd au văzut noroadele lucrul acesta, s'au spăimîntat, și au slăvit pe dumnezeu, care a dat oamenilor o astfel de putere. de acolo, isus a mers mai departe, și a văzut pe un om, numit matei, sezînd la vamă. și i -a zis: „vino după mine”. omul acela s'a sculat, și a mers după el. pe cînd ședea isus la masă, în casă, iată că au venit o mulțime de vameși și păcătoși, și au șezut la masă cu el și cu ucenicii lui. fariseii au văzut lucrul acesta, și au zis ucenicilor lui: „pentruce mîncă învătătorul vostru cu vameșii și cu păcătoșii?” isus i -a auzit, și le -a zis: „nu cei sănătoși au trebuință de doftor, ci cei bolnavi. duceți-vă de învățați ce înseamnă: „milă voiesc, iar nu jertfă; căci n'am venit să chem la pocăință pe cei neprihăniți, ci pe cei păcătoși.” atunci ucenicii lui ioan au venit la isus, și i-au zis: „de ce noi și fariseii postim des, iar ucenicii tăi nu postesc de loc?” isus le -a răspuns: „se pot jăli nuntașii cită vreme este mirele cu ei? vor veni zile, cînd mirele va fi luat dela ei, și atunci vor posti. imeni nu pune un petec de postav nou la o haină veche; pentru că și-ar lua umplutura din haină, și ruptura ar fi mai rea. ici nu pun oamenii vin nou în burdufuri vechi; altfel, burdufurile plesnesc, vinul se varsă, și burdufurile se prăpădesc; ci vinul nou îl pun în burdufuri noi, și se păstrează amîndouă.” pe cînd le spunea isus aceste vorbe, iată că a venit unul din frunțașii sinagogii, și s'a închinat, și i -a zis: „fiica mea adineaori a murit; dar vino de pune-ți mîinile peste ea, și va învia.” isus s'a sculat, și a plecat după el împreună cu ucenicii lui. și iată o femeie, care de doisprezece ani avea o scurgere de sînge, a venit pe dinapoi, și s'a atins de poala hainei lui. căci își zicea ea: „numai să mă pot atinge de haina lui, și mă voi tămădui.” isus s'a întors, a văzut -o, și i -a zis: „îndrăznește, fiică! credința ta te -a tămăduit.” și s'a tămăduit femeia chiar în ceasul acela. cînd a ajuns isus în casa frunțașului sinagogii, și cînd a văzut pe cei ce cîntau din fluiet, și gloata bocînd, le -a zis: „dați-vă la o parte; căci fetița n'a murit, ci doarme!” ei își băteau

joc de el. dar, după ce a fost scoasă gloata afară, isus a intrat înăuntru, a luat pe fetița de mină, și fetița s -a sculat. și s'a dus vestea despre această minune în tot ținutul acela. cînd a plecat de acolo, s'au luat după isus doi orbi, cari strigau și ziceau: „ai milă de noi, fiul lui david!” după ce a intrat în casă, orbii au venit la el. și isus le -a zis: „credeți că pot face lucrul acesta?” „da, doamne!”, i-au răspuns ei. atunci s'a atins de ochii lor, și a zis: „facă-vi-se după credința voastră!” și li s'au deschis ochii. isus le -a poruncit cu tot dinadinsul și le -a zis: „vedeți, să nu știți nimeni.” dar ei, cum au ieșit afară, au răspîndit vestea despre el în tot ținutul acela. pe cînd plecau orbii aceștia, iată că au adus la isus un mut îndrăcit. după ce a fost scos dracul din el, mutul a vorbit. și noroadele, mirate, ziceau: „nicio-dată nu s'a văzut așa ceva în israel!” dar fariseii ziceau: „cu ajutorul domnului dracilor scoate el dracii!” isus străbătea toate cetățile și satele, învățînd pe norod în sinagogi, propovăduind evanghelia împărăției, și vindecînd orice fel de boală și orice fel de neputință, care era în norod. cînd a văzut gloatele, i s'a făcut milă de ele, pentru că erau necăjite și risipite, ca niște oi cari n'au păstor. atunci a zis ucenicilor săi: „mare este secerișul, dar puțini sint lucrătorii!” rugați dar pe domnul secerișului să scoată lucrători la secerișul lui.”

10

apoi isus a chemat pe cei doisprezece ucenici ai săi, și le -a dat putere să scoată afară duhurile necurate, și să tămăduiască orice fel de boală și orice fel de neputință. iată numele celor doisprezece apostoli: cel dintîi, simon, zis petru, și andrei, fratele lui; iacov, fiul lui zebedei, și ioan, fratele lui; filip și bar-tolomeu; toma și matei, vameșul; iacov, fiul lui alfeu, și levi, zis și tadeu; simon cananitul, și iuda iscarioteanul, cel care a vîndut pe isus. aceștia sînt cei doisprezece, pe cari i -a trimis isus, după ce le -a dat învățăturile următoare: să nu mergeți pe calea păgînilor și să nu intrați în vreo cetate a samaritenilor; ci să mergeți mai de grabă la oile pierdute ale casei lui israel. și pe drum, propovăduiți, și ziceți: „împărăția cerurilor este aproape!” vindecați pe bolnavi, înviați pe morți, curațiți pe leproși, scoateți afară dracii. fără plată ați primit, fără plată să dați. să nu luați nici aur, nici argint, nici aramă în briele voastre, nici traistă pentru drum, nici două haine, nici încălțăminte, nici toag, căci vrednic este lucrătorul de hrana lui. în orice cetate sau sat veți intra, să cercetați cine este acolo vrednic și să rămîneți la el pînă veți pleca. la intrarea voastră în casă, urați -i de bine; și dacă este casa aceea vrednică, pacea voastră să vină peste ea; dar dacă nu este vrednică, pacea voastră să se întoarcă la voi. dacă nu vă va primi cineva, nici nu va asculta cuvintele voastre, să ieșiți din casa sau din cetatea aceea, și să scuturați praful de pe picioarele voastre.” adevărat vă spun că, în ziua judecării, va fi mai ușor pentru ținutul sodomei și gomorei, decît pentru cetatea aceea. iată, eu vă trimet ca pe niște oi în mijlocul lupilor. fiți dar înțelepți ca șerpii, și fără răutate ca porumbelii. păziți-vă de oameni; căci vă vor da în judecata soboarelor, și vă vor bate în sinagogile lor. din pricina mea, veți fi duși înaintea dregătorilor și înain-

tea împăraților, ca să sluiți ca mărturie înaintea lor și înaintea neamurilor. dar, cînd vă vor da în mîna lor, să nu vă îngrijorați, gîndindu-vă cum sau ce veți spune; căci ce veți avea de spus, vă va fi dat chiar în ceasul acela; fiindcă nu voi veți vorbi, ci duhul tatălui vostru va vorbi în voi. frațele va da la moarte pe fratele său, și tatăl pe copilul lui; copiii se vor scula împotriva părinților lor, și -i vor omori. veți fi urîți de toți, din pricina numelui meu; dar cine va răbda pînă la sfîrșit, va fi mintuit. cînd vă vor prigoni într-o cetate, să fugiți într'alta. adevărat vă spun că nu veți isprăvi de străbătut cetățile lui israel pînă va veni fiul omului. ucenicul nu este mai pe sus de învățătorul său, nici robul mai pe sus de domnul său. ajunge ucenicul să fie ca învățătorul lui, și robului să fie ca domnul lui. dacă pe stăpînul casei l-au numit beelzebul, cu cît mai mult vor numi așa, pe cei din casa lui? așa că să nu vă temeți de ei. cîni nu este nimic ascuns care nu va fi descoperit, și nimic tînuit care nu va fi cunoscut. ce vă spun eu la întunec, voi să spuneți la lumină; și ce auziți șoptindu-se la ureche, să propovăduiți de pe acoperișul caselor. u vă temeți de cei ceucid trupul, dar cari nu pot ucide sufletul; ci temeți-vă mai degrabă de celce poate să piardă și sufletul și trupul în gheena. se va vind oare două vrăbii la un ban? totuși, nici una din ele nu cade pe pămînt fără voia tatălui vostru. cît despre voi, pînă și perii din cap, toți vă sînt numărați. deci să nu vă temeți; voi sînteți mai de preț decît multe vrăbii. deaceea, pe orîcine mă va mărturisii înaintea oamenilor, îl voi mărturisi și eu înaintea tatălui meu care este în ceruri; dar de oricine se va lepăda de mine înaintea oamenilor, mă voi lepăda și eu înaintea tatălui meu care este în ceruri. să nu credeți că am venit s'aduc pacea pe pămînt; n'am venit să aduc pacea, ci sabia. căci am venit să despart pe fiu de tatăl său, pe fiică de mamă-sa, și pe noră de soacră-sa. și omul va avea de vrăjmasii chiar pe cei din casa lui. cine iubește pe tată, ori pe mamă, mai mult decît pe mine, nu este vrednic de mine; și cine iubește pe fiu ori pe fiică mai mult decît pe mine, nu este vrednic de mine. cine nu -i ia crucea lui, și nu vine după mine, nu este vrednic de mine. cine își va păstra viața, o va pierde; și cine își va pierde viața, pentru mine, o va cîștiga. cine vă primește pe voi, mă primește pe mine; și cine mă primește pe mine, primește pe cel ce m'a trimis pe mine. cine primește un prooroc, în numele unui prooroc, va primi răsplata unui prooroc; și cine primește pe un om neprihănit, în numele unui om neprihănit, va primi răsplata unui om neprihănit. și oricine va da de băut numai un pahar de apă rece unuia din acești micuți, în numele unui ucenic, adevărat vă spun că nu-și va pierde răsplata."

11

după ce a isprăvit de dat învățăturii la cei doisprezece ucenici ai săi, isus a plecat de acolo, ca să învețe pe oameni, și să propovăduiască în cetățile lor. ioan a auzit din temniță despre lucrările lui hristos, și a trimis să -l întrebe prin ucenicii săi: „tu ești acela care are să vină sau să așteptăm pe altul?” drept răspuns, isus le -a zis: „duceți-vă de spuneți lui ioan ce auziți și ce vedeți: rbiții își capătă vederea, schiopii umblă, leproșii

sînt curățiți, surzii aud, morții înviază, și săracilor li se propovăduiește evanghelia. ferice de acela pentru care eu nu voi fi un prilej de poticnire.” pe cînd se duceau ei, isus a început să vorbească noroadelor despre ioan: „ce ați ieșit să vedeți în pustie? o trestie clătînată de vînt? dacă nu, atunci ce ați ieșit să vedeți? un om îmbrăcat în haine moi? iată că ceice poartă haine moi sînt în casele împăraților. atunci ce ați ieșit să vedeți? un prooroc? da, vă spun, și mai mult decît un prooroc; căci el este acela despre care s'a scris: iată, trimet înaintea feței tale pe solum meu, care îți va pregăti calea înaintea ta.” adevărat vă spun că, dintre cei născuți din femei, nu s'a sculat nici unul mai mare decît ioan botezătorul. totuși, cel mai mic în împărăția cerurilor este mai mare decît el. din zilele lui ioan botezătorul pînă acum, împărăția cerurilor se ia cu năvală, și ceice dau năvală, pun mîna pe ea. căci pînă la ioan au proorocit toți proorocii și legea. și, dacă vreți să înțelegeți, el este ilie, care trebuia să vină. cine are urechi de auzit, să audă. cu cine voi asemăna neamul acesta de oameni? seamănă cu niște copilași, cari șed în piețe, și strigă la tovarășii lor: „v'am cîntat din fluiet, și n'ați jucat; v'am cîntat de jale, și nu v'ați tînguie.” căci a venit ioan, nici mîncînd, nici bînd, și ei zic: „are draç, a venit fiul omului mîncînd și bînd, și ei zic: iată un om mîncăcios și băutor de vin, un prieten al vameșilor și al păcătoșilor; totuși, înțelepciunea a fost îndreptățită din lucrările ei.” atunci isus a început să mustră cetățile în cari fuseseră făcute cele mai multe din minunile lui, pentru că nu se pocăiseră. „vai de tine, horazine!” a zis el. „vai de tine, betsaido!” căci, dacă ar fi fost făcute în tir și sidon minunile cari au fost făcute în voi, de mult s'ar fi pocăit, cu sac și cenușă. de aceea vă spun că, în ziua judecării, va fi mai ușor pentru tir și sidon decît pentru voi. și tu, capernaume, vei fi înălțat oare pînă la cer? vei fi pogorît pînă la locuința morților; căci dacă ar fi fost făcute în sodoma minunile, cari au fost făcute în tine, ea ar fi rămas în picioare pînă în ziua de astăzi. de aceea, vă spun, că în ziua judecării, va fi mai ușor pentru ținutul sodomei decît pentru tine.” în vremea aceea, isus a luat cuvîntul și a zis: „te laud, tată, doamne al cerului și al pămîntului, pentru că ai ascuns aceste lucruri de cei înțelepți și pricepuți, și le-ai descoperit pruncilor. da, tată, te laud, pentru că așa ai găsit tu cu cale? toate lucrurile mi-au fost date în mîni de tatăl meu; și nimeni nu cunoaște deplin pe fiul, afară de tatăl; tot astfel nimeni nu cunoaște deplin pe tatăl, afară de fiul, și acela căruia vrea fiul să -l descopere. veniți la mine, toți cei trudiți și împovărați, și eu vă voi da odihnă. luați jugul meu asupra voastră, și învățați dela mine, căci eu sînt blînd și smerit cu inima; și veți găsi odihnă pentru sufletele voastre. căci jugul meu este bun, și sarcina mea este ușoară."

12

în vremea aceea, isus trecea prin lanurile de griu, într-o zi de sabbat. ucenicii lui, cari erau flămînzii, au început să smulgă spice de griu și să le mănînce. fariseii, cînd au văzut lucrul acesta, i-au zis: „uite că ucenicii tăi fac ce nu este îngăduit să facă în ziua sabbatului.” dar isus le -a răspuns: „oare n'ați citit ce a

făcut david, cînd a flămînzit, el și ceice erau împreună cu el? cum a intrat în casa lui dumnezeu, și a mîncat pînile pentru punerea înaintea domnului, pe cari nu -i era îngăduit să le mînce nici lui, nici celor ce erau cu el, ci numai preoților? sau n'ați citit în lege că, în zilele de sabbat, preoții calcă sabbatul în templu, și totuși sînt nevinovați? dar eu vă spun că aici este unul mai mare decît templul. dacă ați fi știut ce însemnează: „milă voiesc, iar nu jertfe,” n'ați fi osîndit pe niște nevinovați. căci fiul omului este domn și al sabbatului.” isus a plecat de acolo, și a intrat în sinagogă. și iată că în sinagogă era un om care avea o mină uscată. ei, ca să poată învinui pe isus, l-au întrebat: „este îngăduit a vindeca în zilele de sabbat?” el le -a răspuns: „cine este omul acela dintre voi care, dacă are o oaie, și -i cade într-o groapă, în ziua sabbatului, să n'o apuce și s'o scoată afară? cu cît mai de preț este deci un om decît o oaie? de aceea este îngăduit a face bine în zilele de sabbat.” atunci a zis omului acela: „întinde-ți mîna!” el a întins -o, și mîna s'a făcut sănătoasă ca și cealaltă. fariseii au ieșit afară, și s'au sfătuit cum să omoare pe isus. dar isus, ca unul care știa lucrul acesta, a plecat de acolo. după el au mers multe noroade. el a tîmăduit pe toți bolnavii, și le -a poruncit cu totdinadinsul să nu -l facă cunoscut; ca să se împlinească ce fusese vestit prin proorocul isaia, care zice: „iață robul meu, pe care l-am ales, prea iubitul meu, în care sufletul meu își găsește plăcerea. voi pune duhul meu peste el, și va vesti neamurilor judecata. el nu se va lua la ceartă, nici nu va striga, și nimeni nu -i va auzi glasul pe ulițe. u va frînge o trestie ruptă, și nici nu va stinge un fitil care fumegă, pînă va face să biruie judecata. și neamurile vor nădăjdui în numele lui.” atunci i-au adus un îndrăcit orb și mut; și isus l -a tîmăduit, așa că mutul vorbea și vedea. toate noroadele, mirate, ziceau: „nu cumva este acesta fiul lui david?” cînd au auzit fariseii lucrul acesta, au zis: „omul acesta nu scoate dracii decît cu beelzebul, domnul dracilor!” isus, care le cunoștea gîndurile, le -a zis: „orice împărăție desbinată împotriva ei însăși, este pustiită; și orice cetate sau casă, desbinată împotriva ei însăși, nu poate dăinui. dacă satana scoate afară pe satana, este desbinat; deci, cum poate dăinui împărăția lui? și dacă eu scot afară dracii cu ajutorul lui beelzebul, fiii voștri cu cine -i scot? de aceea ei vor fi judecatorii voștri. dar dacă eu scot afară dracii cu duhul lui dumnezeu, atunci împărăția lui dumnezeu a venit peste voi. sau, cum poate cineva să intre în casa celui tare, și să -i jăfuiască navstryechuăria, dacă n'a legat mai întîi pe cel tare? numai atunci îi va jăfui casa. cine nu este cu mine, este împotriva mea, și cine nu strînge cu mine, risipește. de aceea vă spun: orice păcat și orice hula vor fi iertate oamenilor; dar hula împotriva duhului sfînt nu le va fi iertată. ricine va vorbi împotriva fiului omului, va fi iertat; dar oricine va vorbi împotriva duhului sfînt, nu va fi iertat nici în veacul acesta, nici în cel viitor. ri faceți pomul bun și rodul lui bun, ori faceți pomul rău și rodul lui rău: căci pomul se cunoaște după rodul lui. pui de năpîrci, cum ați putea voi să spuneți lucruri bune, cînd voi sînteți răi? căci din prisosul inimii vorbește gura. mul bun scoate lucruri bune din vistieria bună a inimii lui; dar omul rău scoate lucruri rele din vistieria rea a inimii

lui. vă spun că, în ziua judecării, oamenii vor da socoteală de orice cuvînt nefolositor, pe care -l vor fi rostit. căci din cuvintele tale vei fi scos fără vină, și din cuvintele tale vei fi osîndit.” atunci unii din cărturari și din farisei au luat cuvîntul, și i-au zis: „învățătorule, am vrea să vedem un semn dela tine!” drept răspuns, el le -a zis: „un neam viclean și preacurvar cere un semn; dar nu i se va da alt semn, decît semnul proorocului iona. căci, după cum iona a stat trei zile și trei nopți în pîntecele chitului, tot așa și fiul omului va sta trei zile și trei nopți în inima pămîntului. bărbații din ninive se vor scula alături de neamul acesta, în ziua judecării, și -l vor osîndi, pentru că ei s'au pocăit la propovăduirea lui iona; și iată că aici este unul mai mare decît iona. împărăteasa dela miazăzi se va scula alături de neamul acesta, în ziua judecării, și -l va osîndi, pentru că ea a venit dela marginile pămîntului, ca să audă înțelepciunea lui solomon; și iată că aici este unul mai mare decît solomon. duhul necurat, cînd a ieșit dintr'un om, umblă prin locuri fără apă, căutînd odihnă, și n'o găsește. atunci zice: „mă voi întoarce în casa mea, de unde am ieșit, și cînd vine în ea, o găsește goală, măturată și împodobită. atunci se duce și ia cu el alte șapte duhuri mai rele decît el: intră în casă, locuiește acolo, și starea din urmă a omului acestuia ajunge mai rea decît cea dintîi. tocmai așa se va întîmpla și cu acest neam viclean.” pe cînd vorbea încă isus noroadelor, iată că mama și frații lui stăteau afară și căutau să vorbească cu el. atunci cineva i -a zis: „iață, mama ta și frații tăi stau afară, și caută să vorbească cu tine.” dar isus a răspuns celui ce -i adusesse știrea aceasta: „cine este mama mea, și cari sînt frații mei?” apoi și -a întins mîna spre ucenicii săi și a zis: „iață mama mea și frații mei! căci oricine face voia tatălui meu care este în ceruri, acela îmi este frate, soră și mamă.”

13

în aceeași zi, isus a ieșit din casă, și s'adea lîngă mare. multe de noroade s'au strîns la el, așa că a trebuit să se suie să șadă într-o corabie; iar tot norodul stătea pe țărm. el le -a vorbit despre multe lucruri în pilde, și le -a zis: „iață, sămăntorul a ieșit să samene. pe cînd sămăna el, o parte din sămînta a căzut lîngă drum, și au venit păsările și au mîncat -o. altă parte a căzut pe locuri stîncoase, unde n'avea pămînt mult: a răsărit îndată, pentrucă n'a găsit un pămînt adînc. dar, cînd a răsărit soarele, s'a pălit; și, pentrucă n'avea rădăcini, s'a uscat. altă parte a căzut între spini: spinii au crescut, și au înecat -o. altă parte a căzut în pămînt bun, și a dat roadă: un grăunte a dat o sută, altul șazeici, și altul treizeci. cine are urechi de auzit, să audă.” ucenicii s'au apropiat de el, și i-au zis: „de ce le vorbești în pilde?” isus le -a răspuns: „pentrucă vouă v'a fost dat să cunoașteți tainele împărăției cerurilor, iar lor nu le -a fost dat. căci celui ce are, i se va da, și va avea de prisos; iar dela cel ce n'are, se va lua chiar și ce are. de aceea le vorbesc în pilde, pentrucă ei, măcar că văd, nu văd, și măcar că aud, nu aud, nici nu înțeleg. și cu privire la ei se împlinește proorocia lui isaia, care zice: „veți auzi cu urechile voastre, și nu veți înțelege; veți privi cu ochii voștri, și nu

veți vedea. căci inima acestui popor s'a împietrit; au ajuns tari de urechi, și-au închis ochii, ca nu cumva să vadă cu ochii, să audă cu urechile, să înțeleagă cu inima, să se întoarcă la dumnezeu, și să -i vindec.' dar ferice de ochii voștri că văd; și de urechile voastre că aud! adevărat vă spun că, mulți prooroci și oameni neprihăniți au dorit să vadă lucrurile pe cari le vedeți voi, și nu le-au văzut; și să audă lucrurile pe cari le auziți voi, și nu le-au auzit. ascultați dar ce însemnează pilda sămânțotului. când un om aude cuvîntul privitor la împărăție, și nu l-î înțelege, vine cel rău și răpește ce a fost sămănat în inima lui. acesta este sămînța căzută lingă drum. sămînța căzută în locuri stîncioase, este cel ce aude cuvîntul, și l-î primește îndată cu bucurie; dar n'are rădăcină în el, ci ține pînă la o vreme; și, cum vine un necaz sau o prigonire din pricina cuvîntului, se leapadă îndată de el. sămînța căzută între spinii, este cel ce aude cuvîntul; dar îngrijorările veacului acestuia și înșelăciunea bogățiilor îneacă acest cuvînt, și ajunge neroditor. iar sămînța căzută în pămînt bun, este cel ce aude cuvîntul și -l înțelege; îl aduce roadă: un grăunte dă o sută, altul saizeci, altul treizeci." isus le -a pus înainte o altă pildă, și le -a zis: „împărăția cerurilor se aseamănă cu un om care a sămănat o sămînță bună în țarina lui. dar, pe cînd dormeau oamenii, a venit vrăjmașul lui, a sămănat neghină între grîu, și a plecat. cînd au răsărit firele de grîu și au făcut rod, a ieșit la iveală și neghina. robii stăpînului casei au venit, și i-au zis: „doamne, n'ai sămănat sămînță bună în țarina ta? de unde are dar neghină? el le -a răspuns: „un vrăjmaș a făcut lucrul acesta.' și robii i-au zis: „vrei dar să mergem s'o smulgem? „nu', le -a zis el, „ca nu cumva, smulgînd neghina, să smulgeți și grîul împreună cu ea. lăsați-le să crească amîndouă împreună pînă la seceriș; și, la vremea secerișului, voi spune secerătorilor: „smulgeți întîii neghina, și legați -o în snopi, ca s'o ardem, iar grîul stringeți -l în grînarul meu.' isus le -a pus înainte o altă pildă, și le -a zis: „împărăția cerurilor se aseamănă cu un grăunte de muștar, pe care l -a luat un om și l -a sămănat în țarina sa. grăuntele acesta, în adevăr, este cea mai mică dintre toate semintele; dar, după ce a crescut, este mai mare decît zarzavaturile și se face un copac, așa că păsările cerului vin și își fac cuiburi în ramurile lui." le -a spus o altă pildă, și anume: „împărăția cerurilor se aseamănă cu un aluat, pe care l -a luat o femeie și l -a pus în trei măsuri de făină de grîu, pînă s'a dospit toată plămădeala." isus a spus noroadelor toate aceste lucruri în pilde; și nu le vorbea de loc fără pildă, ca să se împlinească ce fusese vestit prin proorocul, care zice: „voi vorbi în pilde, voi spune lucruri ascunse dela facerea lumii." atunci isus a dat drumul noroadelor, și a intrat în casă. ucenicii lui s'au apropiat de el, și i-au zis: „tilcuiește-ne pilda cu neghina din țarină." el le -a răspuns: „cel ce samănă sămînța bună, este fiul omului. țarina, este lumea; sămînța bună sînt fiii împărăției; neghina, sînt fiii celui rău. vrăjmașul, care a sămănat -o, este diavolul; secerișul, este sfîrșitul veacului; secerătorii, sînt ingerii. deci, cum se smulge neghina și se arde în foc, așa va fi și la sfîrșitul veacului. fiul omului va trimite pe ingerii săi, și ei vor smulge din împărăția lui toate lucrurile, cari sînt pricină de păcătuire și pe

ceice săvîrșesc fărădelegea, și -i vor arunca în cup-torul aprins; acolo va fi plînsul și scrișnirea dinților atunci cînd neprihăniți vor străluci ca soarele în împărăția tatălui lor. cine are urechi de auzit, să audă. împărăția cerurilor se mai aseamănă cu o comoară ascunsă într -o țarină. omul care o găsește, o ascunde; și, de bucuria ei, se duce și vinde tot ce are, și cumpără țarina aceea. împărăția cerurilor se mai aseamănă cu un negustor care caută mărgăritare frumoase. și, cînd găsește un mărgăritar de mare preț, se duce de vinde tot ce are, și l-î cumpără. împărăția cerurilor se mai aseamănă cu un năvod aruncat în mare, care prinde tot felul de pești. după ce s'a umplut, pescarii îl scot la mal, șed jos, aleg în vase ce este bun, și aruncă afară ce este rău. tot așa va fi și la sfîrșitul veacului. ingerii vor ieși, vor despărți pe cei răi din mijlocul celor buni, și -i vor arunca în cup-torul aprins; acolo va fi plînsul și scrișnirea dinților." „ați înțeles voi toate aceste lucruri? i -a întrebat isus. „da, doamne", i-au răspuns ei. și el le -a zis: „de aceea orice cărturar, care a învățat ce trebuie despre împărăția cerurilor, se aseamănă cu un navstryechuar, care scoate din vistieria lui lucruri noi și lucruri vechi." după ce a isprăvit isus pildele acestea, a plecat de acolo. a venit în patria sa, și a început să învețe pe oameni în sinagogă; așa că cei ce -l auzeau, se mirau și ziceau: „de unde are el înțelepciunea și minunile acestea? are nu este el fiul timplarului? nu este maria mama lui? și iacov, iosif, simon și iuda, nu sînt ei frații lui? și surorile lui nu sînt toate printre noi? atunci de unde are el toate lucrurile acestea? și găseau astfel în el o pricină de poticnire. dar isus le -a zis: „nicăieri nu este prețuit un prooroc mai puțin decît în patria și în casa lui." și n'a făcut multe minuni în locul acela, din pricina necredinței lor.

14

în vremea aceea, cîrmuitorul irod, a auzit vorbindu-se despre isus; și a zis slujitorilor săi: „acesta este ioan botezătorul! a inviat din morți, și deaceea se fac minuni prin el." căci irod prinsese pe ioan, îl legase și -l pusese în temniță, din pricina irodiadei, nevasta fratelui său filip; pentru că ioan îi zicea: „nu-ți este îngăduit s'o ai de nevastă." irod ar fi vrut să -l omoare, dar se temea de norod, pentru că norodul privea pe ioan ca pe un prooroc. dar, cînd se prăznuia ziua nașterii lui irod, fata irodiadei a jucat înaintea oaspeților, și a plăcut lui irod. deaceia l -a fâgăduit cu jurămînt că îi va da orice va cere. îndemnată de mamă-sa, ea a zis: „dă-mi aici, într -o farfurie, capul lui ioan botezătorul." împăratul s'a întristat; dar din pricina jurămintelor sale, și de ochii celor ce ședeau la masă împreună cu el, a poruncit să i -l dea. și a trimis să taie capul lui ioan în temniță. capul a fost adus într'o farfurie, și dat fetei, care l -a dus la mamă-sa. ucenicii lui ioan au venit de i-au luat trupul, l-au îngropat, și s'au dus de au dat de știre lui isus. isus, cînd a auzit vestea aceasta, a plecat de acolo într'o corabie, ca să se ducă singur la o parte, într'un loc pustiu. noroadele, cînd au auzit lucrul acesta, au ieșit din cetăți și s'au luat după el pe jos. cînd a ieșit din corabie, isus a văzut o gloată mare, i s'a făcut milă de ea, și a vindecat pe cei bolnavi. cînd s'a înserat, ucenicii s'au apropiat de

el, și i-au zis: „Iocul acesta este pustiu, și vremea iată că a trecut; că drumul noroadelor să se ducă prin sate să-și cumpere de mâncare.” „n’au nevoie să plece”, le -a răspuns isus; „dați-le voi să mănince.” dar ei i-au zis: „n’avem aici decît cinci pîni și doi pești.” și el le -a zis: „aduceți -i aici la mine.” apoi a poruncit noroadelor să sadă pe iarbă, a luat cele cinci pîni și cei doi pești, și -a ridicat ochii spre cer, a binecuvîntat, a frînt pînilor și le -a dat ucenicilor, iar ei le-au împărțit noroadelor. toți au mîncat și s’au saturet; și s’au ridicat douăsprezece coșuri pline cu rămășițele de fărîmituri. ceice mîncaseră, erau ca la cinci mii de bărbați, afară de femei și de copii. îndată după aceea, isus a silit pe ucenicii săi să intre în corabie, și să treacă înaintea lui de partea cealaltă, pînă va da drumul noroadelor. după ce a dat drumul noroadelor, s’a suit pe munte să se roage, singur la o parte. se înnoptase, și el era singur acolo. în timpul acesta, corabia era învăluită de valuri în mijlocul mării; căci vîntul era împotrîv. cînd se îngina ziua cu noaptea (grecește: în a patra strajă.), isus a venit la ei, umblind pe mare. cînd l-au văzut ucenicii umblind pe mare, s’au spăimîntat, și i-au zis: „este o nălucă!” și de frică au țipat. isus le -a zis îndată: „în-drăzniți, eu sînt; nu vă temeți!” „doamne”, i -a răspuns petru, „dacă ești tu, poruncește-mi să vin la tine pe ape.” „vino!” i -a zis isus. petru s’a coborît din corabie, și a început să umble pe ape ca să meargă la isus. dar, cînd a văzut că vîntul era tare, s’a temut; și fiindcă începea să se afunde, a strigat: „doamne, scapă-mă!” îndată, isus a întins mîna, l -a apucat, și i -a zis: „puțin credinciosule, pentruce te-ai îndoit?” și după ce au intrat în corabie, a stat vîntul. ceice erau în corabie, au venit de s’au închinat înaintea lui isus, și i-au zis: „cu adevărat, tu ești fiul lui dumnezeu!” după ce au trecut marea, au venit în țînutul ghenezaretului. amenii din locul acela, cari cunoșteau pe isus, au trimis să dea de știre în toate împrejurimile, și au adus la el pe toți bolnavii. bolnavii îl rugau să le dea voie numai să se atingă de poala hainei lui. și toți ciți s’au atins, s’au vindecat.

15

atunci niște farisei și niște cărturari din ierusalim au venit la isus, și i-au zis: „pentru ce calcă ucenicii tăi datina bătrînilor? căci nu-și spală minile cînd mănîncă.” drept răspuns, el le -a zis: „dar voi de ce calcați porunca lui dumnezeu în folosul datinei voastre? căci dumnezeu a zis: „cîntește pe tatăl tău și pe mama ta;” și: „cine va grăi de rău pe tatăl său sau pe mama sa, să fie pedepsit negreșit cu moartea.” dar voi ziceți: „cine va zice tatălui său sau mamei sale: „ori cu ce te-ai putea ajuta, l-am închinat lui dumnezeu,” nu mai este ținut să cinstească pe tatăl său sau pe mama sa. și ai deosebiți astfel cuvîntul lui dumnezeu în folosul datinei voastre. fătărnicilor, bine a proorocit isaia despre voi, cînd a zis: „norodul acesta se apropie de mine cu gura și mă cinstește cu buzele, dar inima lui este departe de mine. de geaba mă cîntesc ei, învățînd ca învățători niște porunci omenesci.” isus a chemat mulțimea la sine, și a zis: „ascultați, și înțelegeți: u ce intră în gură spurcă pe om; ci ce iese din gură, aceea spurcă pe om.” atunci ucenicii lui s’au apropiat, și i-

au zis: „știi că fariseii au găsit pricină de poticnire în cuvintele, pe cari le-au auzit?” drept răspuns, el le -a zis: „orice răsăd, pe care nu l -a sădit tatăl meu cel ceresc, va fi smuls din rădăcină. lăsați -i: sînt niște călăuze oarbe; și cînd un orb călăuzește pe un alt orb, vor cădea amîndoi în groapă.” petru a luat cuvîntul, și i -a zis: „deslușește-ne pilda aceasta.” isus a zis: „și voi tot fără pricepere sînteți? u înțelegeți că orice intră în gură merge în pîntece, și apoi este aruncat afară în hază? dar, ce iese din gură, vine din inimă, și aceea spurcă pe om. căci din inimă ies gîndurile rele, uciderile, preacurviile, curviile, furtişagurile, mîr-turiile mincinoase, hulele. iată lucrurile cari spurcă pe om; dar a mîncă cu minile nespălate nu spurcă pe om.” isus, după ce a plecat de acolo, s’a dus în părțile tirului și ale sidonului. și iată că o femeie cananeancă, a venit din ținuturile acelea, și a început să strige către el: „ai milă de mine, doamne, fiul lui david! fiică-mea este mîncută rău de un drac.” el nu i -a răspuns nici un cuvînt. și ucenicii lui s’au apropiat și l-au rugat stăruitor: „dă -i drumul, căci strigă după noi.” drept răspuns, el a zis: „eu nu sînt trimes decît la oile pierdute ale casei lui israel.” dar ea a venit și i s’a închinat, zicînd: „doamne, ajută-mi!” drept răspuns, el i -a zis: „nu este bine să iei pînea copiilor, și s’o arunci la căței?” „da, doamne”, a zis ea, „dar și căței mănîncă fărîmiturile cari cad de la masa stăpînilor lor.” atunci isus i -a zis: „o, femeie, mare este credința ta; făcă-ți-se cum voești.” și fiica ei s’a tămăduit chiar în ceasul acela. isus a plecat din locurile acelea, și a venit lîngă marea galileii. s’a suit pe munte, și a șezut jos acolo. atunci au venit la el multe noroadă, avînd cu ele șchiopi, orbi, muți, ciungi, și mulți alți bolnavi i-au pus la picioarele lui, și el i -a tămăduit; așa că noroadele se mirau, cînd au văzut că muții vorbesc, ciungii se însănătoșează, șchiopii umblă și orbi văd; și slăveau pe dumnezeul lui israel. isus a chemat pe ucenicii săi, și le -a zis: „mi-ește milă de gloată aceasta; căci iată că de trei zile așteaptă lîngă mine, și n’au ce mîncă. nu vreau să le dau drumul flămînzii, ca nu cumva să leșine de foame pe drum.” ucenicii i-au zis: „de unde să luăm în pustia aceasta atîtea pîni ca să saturem atîta gloată?” „cite pîni aveți?” i -a întrebă isus. „șapte”, i-au răspuns ei, „și puțini peștișori” atunci isus a poruncit norodului să sadă pe pămînt. a luat cele șapte pîni și peștișorii, și, după ce a multămit lui dumnezeu, a frînt, și a dat ucenicilor, iar ucenicii au împărțit norodului. au mîncat toți și s’au saturet; și s’au ridicat șapte coșnițe pline cu rămășițele de fărîmituri. cei ce mîncaseră erau patru mii de bărbați, afară de femei și de copii. în urmă isus a dat drumul noroadelor, s’a suit în corabie, și a trecut în ținutul magdalei.

16

fariseii și saducheeii s’au apropiat de isus, și, ca să -l ispitească, i-au cerut să le arate un semn din cer. drept răspuns, isus le -a zis: „cînd se înserează, voi ziceți: „are să fie vreme frumoasă, căci cerul este roș.” și dimineața, ziceți: „astăzi are să fie furtună, căci cerul este roș-posomorît.” fătărnicilor, fața cerului știți s’o deosebiți, și semnele vremurilor nu le puteți deosebiți? un neam viclean și prea curvar cere un

semn; nu i se va da alt semn decît semnul proorocii lui iona.“ apoi i -a lăsat și a plecat. ucenicii trecuseră de cealaltă parte, și uitaseră să ia pini. isus le -a zis: „luați seama și păziți-vă de aluatul fariseilor și al saducheilor.“ ucenicii se gindeau în ei, și ziceau: „ne zice așa pentru că n'am luat pini? isus, care cunoștea lucrul acesta, le -a zis: „puțin credincioșilor, pentru că vă gîndiți că n'ați luat pini? tot nu înțelegeți? și nici nu vă mai aduceți aminte de cele cinci pini pentru cei cinci mii de oameni, și cîte coșuri ați ridicat? ici de cele șapte pini pentru cei patru mii de oameni, și cîte coșnețe ați ridicat? cum nu înțelegeți că nu v'am spus de pini? ci v'am spus să vă păziți de aluatul fariseilor și al saducheilor? atunci au înțeles ei că nu le zisese să se păzească de aluatul pini, ci de învățătura fariseilor și a saducheilor. isus a venit în părțile cezareii lui filip, și a întrebat pe ucenicii săi: „cine zic oamenii că sînt eu, fiul omului? ei au răspuns: „unii zic că ești ioan botezătorul; alții: ilie; alții: ieremia, sau unul din prooroci.“ dar voi?, le -a zis el, „cine ziceți că sînt? simon petru, drept răspuns, i -a zis: „tu ești hristosul, fiul dumnezeului celui viu? isus a luat din nou cuvîntul, și i -a zis: „ferice de tine, simone, fiul lui iona; fiindcă nu carnea și singele ți -a descoperit lucrul acesta, ci tatăl meu care este în ceruri. și eu îți spun: tu ești petru (grecește: petros), și pe această piatră (grecește: petra) voi zidi biserica mea, și porțile locuinței morților nu o vor birui. îți voi da cheile împărăției cerurilor, și orice vei lega pe pămînt, va fi legat în ceruri, și orice vei deslega pe pămînt, va fi deslegat în ceruri.“ atunci a poruncit ucenicilor săi să nu spună nimănui că el este hristosul. de atunci încolo, isus a început să spună ucenicilor săi că el trebuie să meargă la ierusalim, să pătîmească mult din partea bătrînilor, din partea preoților celor mai de seamă și din partea cărturarilor; că are să fie omorît, și că a treia zi are să învieze. petru l -a luat de oparte, și a început să -l mustre, zicînd: „să te ferească dumnezeu, doamne! să nu ți se întîmple așa ceva? dar isus s'a întors, și a zis lui petru: „înapoia mea, satano: tu ești o piatră de poticnire pentru mine! căci gîndurile tale nu sînt gîndurile lui dumnezeu, ci gînduri de ale oamenilor.“ atunci isus a zis ucenicilor săi: „dacă voiește cineva să vină după mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea, și să mă urmeze. pentru că oricine va vrea să-și scape viața, o va pierde; dar oricine își va pierde viața pentru mine, o va câștiga. și ce ar folosi unui om să câștige toată lumea, dacă și-ar pierde sufletul? sau, ce ar da unui om în schimb pentru sufletul său? căci fiul omului are să vină în slava tatălui său, cu îngerii săi; și atunci va răsplăti fiecăruia după faptele lui. adevărat vă spun că unii din cei ce stau aici nu vor gusta moartea pînă nu vor vedea pe fiul omului venind în împărăția sa.“

17

după șase zile, isus a luat cu el pe petru, iacov și ioan, fratele lui, și i -a dus la o parte pe un munte înalt. el s'a schimbat la față înaintea lor; fața lui a strălucit ca soarele, și hainele i s'au făcut albe ca lumina. și iatăcă li s'a arătat moise și ilie, stînd de vorbă cu el. petru a luat cuvîntul, și a zis lui isus: „doamne, este bine să fim aici; dacă vrei, am să fac aici trei col-

ibi: una pentru tine, una pentru moise și una pentru ilie.“ pe cînd vorbea el încă, iată că i -a acoperit un nor luminos cu umbra lui. și din nor s'a auzit un glas, care zicea: „acesta este fiul meu prea iubit, în care îmi găsesc plăcerea mea: de el să ascultați? cînd au auzit, ucenicii au căzut cu fețele la pămînt, și s'au înspăimîntat foarte tare. dar isus s'a apropiat, s'a atins de ei, și le -a zis: „sculați-vă, nu vă temeți? ei au ridicat ochii, și n'au văzut pe nimeni, decît pe isus singur. pe cînd se coborau din munte, isus le -a dat porunca următoare: „să nu spuneți nimăru de vedenia aceasta, pînă va învia fiul omului din morți.“ ucenicii i-au pus întrebarea următoare: „oare de ce zic cărturarilor că înții trebuie să vină ilie? drept răspuns, isus le -a zis: „este adevărat că trebuie să vină înții ilie, și să așeze din nou toate lucrurile. dar vă spun că ilie a și venit, și ei nu l-au cunoscut, ci au făcut cu el ce au vrut. tot așa are să sufere și fiul omului din partea lor.“ ucenicii au înțeles atunci că le vorbise despre ioan botezătorul. cînd au ajuns la norod, a venit un om, care a căzut în genunchi înaintea lui isus, și i -a zis: „doamne, ai milă de fiul meu, căci este lunatic, și pătîmește rău: de multe ori cade în foc, și de multe ori cade în apă. l-am adus la ucenicii tăi, și n'au putut să -l vindece.“ o, neam necredincios și pornit la rău! a răspuns isus. „pînă cînd voi fi cu voi? pînă cînd vă voi suferi? aduceți -l aici la mine.“ isus a certat dracul, care a ieșit afară din el. și băiatul s'a tămăduit chiar în ceasul acela. atunci ucenicii au venit la isus, și i-au zis, deoparte: „noi de ce n'am putut să -l scoatem? „din pricina puținii voastre credințe“, le -a zis isus. „adevărat vă spun că, dacă ați avea credință cît un grăunte de muștar, ați zice muntelui acestuia: „mută-te de aici colo!, și s'ar muta; nimic nu v'ar fi cu neputință. dar acest soi de draci nu iese afară decît cu rugăciune și cu post.“ pe cînd stăteau în galilea, isus le -a zis: „fiul omului trebuie să fie dat în minile oamenilor. ei îl vor omori, dar a treia zi va învia.“ ucenicii s'au înfrînat foarte mult. cînd au ajuns în capernaum, ceie stringeau darea pentru templu (grecește: cele două drahme.) au venit la petru, și i-au zis: „învățătorul vostru nu plătește darea? „ba da“, a zis petru. și cînd a intrat în casă, isus i -a luat înainte, și i -a zis: „ce crezi, simone? împărăția pămîntului dela cine iau dări sau biruri? dela fiii lor sau dela străini? petru i -a răspuns: „dela străini?“ și isus i -a zis: „așa dar fiii sînt scutiți. dar, ca să nu -i facem să păcătuiască, du-te la mare, aruncă undița, și trage afară peștele care va veni înții; deschide -i gura, și vei găsi în ea o rublă (grecește: un statir). pe care ia -o și dă-le -o lor, pentru mine și pentru tine.“

18

în clipa aceea, ucenicii s'au apropiat de isus, și l-au întrebat: „cine este mai mare în împărăția cerurilor? isus a chemat la el un copilaș, l -a pus în mijlocul lor, și le -a zis: „adevărat vă spun că, dacă nu vă veți întoarce la dumnezeu și nu vă veți face ca niște copilași, cu nici un chip nu veți intra în împărăția cerurilor. de aceea, oricine se va smeri ca acest copilaș, va fi cel mai mare în împărăția cerurilor. și oricine va primi un copilaș ca acesta în numele meu, mă primește pe

mine. dar pentru oricine va face să păcătuiască pe unul din acești micuți, cari cred în mine, ar fi mai de folos să i se atirne de gît o piatră mare de moară, și să fie înecat în adîncul mării. vai de lume, din pricina prilejurilor de păcătuire! fiindcă nu se poate să nu vină prilejuri de păcătuire; dar vai de omul acela prin care vine prilejul de păcătuire! acum, dacă mîna ta sau piciorul tău te face să cazi în păcat, taie-le și leapădale dela tine. este mai bine pentru tine să intri în viață schiop sau ciung, decît să ai două mîni sau două picioare, și să fii aruncat în focul vecinic. și dacă ochiul tău te face să cazi în păcat, scoate -l și leapădă -l dela tine. este mai bine pentru tine să intri în viață numai cu un ochi, decît să ai amîndoi ochii, și să fii aruncat în focul gheenei. ferîți-vă să nu defăimați nici măcar pe unul din acești micuți; căci vă spun că îngerii lor în ceruri vîd pururea fața tatălui meu care este în ceruri. fiindcă fiul omului a venit să mîntuiască ce era pierdut. ce credeți? dacă un om are o sută de oi, și se rătăcește una din ele, nu lasă el pe cele nouăzeci și nouă pe munte, și se duce să caute pe cea rătăcită? și, dacă i se întimplă s'o găsească, adevărat vă spun, că are mai multă bucurie de ea, decît de cele nouăzeci și nouă, cari nu se rătăciseră. tot așa, nu este voia tatălui vostru celui din ceruri să piară unul măcar din acești micuți. dacă fratele tău a păcătuit împotriva ta, du-te și mustră -l între tine și el singur. dacă te ascultă, ai cîștigat pe fratele tău. dar, dacă nu te ascultă, mai ia cu tine unul sau doi inși, pentruca orice vorbă să fie sprijinită pe mărturia a doi sau trei martori. dacă nu vrea să asculte de ei, spune -l bisericii; și, dacă nu vrea să asculte nici de biserică, să fie pentru tine ca un păgîn și ca un vameș. adevărat vă spun, că orice veți lega pe pămînt, va fi legat în cer; și orice veți deslega pe pămînt, va fi deslegat în cer. vă mai spun iarăș, că, dacă doi dintre voi se învoiesc pe pămînt să ceară un lucru oarecare, le va fi dat de tatăl meu care este în ceruri. căci acolo unde sînt doi sau trei adunați în numele meu, sînt și eu în mijlocul lor." atunci petru s'a apropiat de el, și i -a zis: "doamne de cite ori să iert pe fratele meu cînd va păcătui împotriva mea? pînă la șapte ori?" isus i -a zis: "eu nu-ți zic pînă la șapte ori, ci pînă la șaptezeci de ori cite șapte. deaceia, împărăția cerurilor se aseamănă cu un împărat, care a vrut să se scotocească cu robii săi. a început să facă scoteala, și i-au adus pe unul, care îi datora zece mii de galbeni. fiindcă el n'avea cu ce plăti, stăpînul lui a poruncit să -l vîndă pe el, pe nevasta lui, pe copiii lui, și tot ce avea, și să se plătească datoria. robul s'a aruncat la pămînt, i s'a închinat, și a zis: 'doamne, mai îngăduiește-mă, și-ți voi plăti tot.' stăpînul robului acela, făcîndu -i-se milă de el, i -a dat drumul, și i -a iertat datoria. robul acela, cînd a ieșit afară, a întîlnit pe unul din tovarășii lui de slujbă, care -i era dator o sută de lei. a pus mîna pe el, și -l strîngea de gît, zicînd: 'plătește-mi ce-mi ești dator.' tovarășul lui s'a aruncat la pămînt, îl ruga, și zicea: 'mai îngăduiește-mă, și-ți voi plăti.' dar el n'a vrut, ci s'a dus și l -a aruncat în temniță, pînă va plăti datoria. cînd au văzut tovarășii lui cele întîmplate, s'au întristat foarte mult, și s'au dus de au spus stăpînului lor toate cele petrecute. atunci stăpînul a chemat la el pe robul acesta, și i -a zis: 'rob vicelan! eu ți-am iertat toată datoria, fiindcă m'ai rugat. are

nu se cădea să ai și tu milă de tovarășul tău, cum am avut eu milă de tine?" și stăpînul s'a miniat și l -a dat pe mina chinuitorilor, pînă va plăti tot ce datora. tot așa vă va face și tatăl meu cel ceresc, dacă fiecare din voi nu iartă din toată inima pe fratele său."

19

după ce a sfîrșit isus cuvîntările acestea, a plecat din galilea, și a venit în ținutul iudeii, dincolo de iordan. după el au mers multe gloate; și acolo a vindecat pe cei bolnavi. fariseii au venit la el, și, ca să -l ispitească, i-au zis: "oare este îngăduit unui bărbat să-și lase nevasta pentru orice pricină?" drept răspuns, el le -a zis: "oare n'ați citit că ziditorul, dela început i -a făcut parte bărbătească și parte femeiască, și a zis: 'de aceea va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa, și se va lipi de nevastă-sa, și cei doi vor fi un singur trup?' așa că nu mai sînt doi, ci un singur trup. deci, ce a împreunat dumnezeu, omul să nu despartă." "pentru ce dar", i-au zis ei, "a poruncit moise ca bărbatul să dea nevastei o carte de despărțire, și s'o lase?" isus le -a răspuns: "din pricina impietirii inimilor voastre a îngăduit moise să vă lăsați nevastele; dar dela început n'a fost așa. eu însă vă spun că oricine își lasă nevasta, afară de pricină de curvie, și ia pe alta de nevastă, preacurvește; și cine ia de nevastă pe cea lăsată de bărbat, preacurvește." ucenicii lui i-au zis: "dacă astfel stă lucrul cu bărbatul și nevasta lui, nu este de folos să se însoare." el le -a răspuns: "nu toți pot primi cuvîntul acesta, ci numai aceia cărora le este dat. fiindcă sînt fameni, cari s'au născut așa din pîntecele maicii lor; sînt fameni, cari au fost făcuți fameni de oameni; și sînt fameni, cari singuri s'au făcut fameni pentru împărăția cerurilor. cine poate să primească lucrul acesta, să -l primească." atunci i-au adus niște copilași, ca să-și pună minile peste ei, și să se roage pentru ei. dar ucenicii îi certau. și isus le -a zis: "lăsați copilașii să vină la mine, și nu -i opriți, căci împărăția cerurilor este a celor ca ei." după ce și -a pus minile peste ei, a plecat de acolo. atunci s'a apropiat de isus un om, și i -a zis: "învățătorule, ce bine să fac, ca să am viața vecinică?" el i -a răspuns: "dece mă întrebi: 'ce bine?' binele este unul singur. dar dacă vrei să intri în viață, păzește poruncile." "cari?" i -a zis el. și isus i -a răspuns: "să nu ucizi: să nu preacurvești; să nu furi; să nu faci o mărturisire mincinoasă; să cinstești pe tatăl tău și pe mama ta"; și: "să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși." tînărul i -a zis: "toate aceste porunci le-am păzit cu grijă din tineretea mea; ce-mi mai lipsește?" "dacă vrei să fii desăvîrșit", i -a zis isus, "du-te de vinde ce ai, dă la săraci, și vei avea o comoară în cer! apoi vino, și urmează-mă." cînd a auzit tînărul vorba aceasta, a plecat foarte întristat; pentrucă avea multe averi. isus a zis ucenicilor săi: "adevărat vă spun că greu va intra un bogat în împărăția cerurilor. vă mai spun iarăș că este mai ușor să treacă o cămilă prin urechea acului, decît să intre un bogat în împărăția lui dumnezeu." ucenicii, cînd au auzit lucrul acesta, au rămas uimiți de tot, și au zis: "cine poate, atunci să fie mîntuit?" isus s'a uitat tîntă la ei, și le -a zis: "la oameni lucrul acesta este cu neputință, dar la dumnezeu toate lucrurile sînt cu

putintă.” atunci petru a luat cuvîntul și i -a zis: „iată că noi am lăsat tot, și te-am urmat; ce răsplată vom avea?” isus le -a răspuns: „adevărât vă spun că, atunci cînd va sta fiul omului pe scaunul de domnie al mării sale, la învoirea tuturor lucrurilor, voi, cari m’ ați urmat, veți ședea și voi pe douăsprezece scaune de domnie, și veți judeca pe cele douăsprezece semintii ale lui israel. și ori și cine a lăsat case, sau frați, sau surori, sau tată, sau mamă, sau nevastă, sau feciori, sau holde, pentru numele meu, va primi însutit, și va moșteni viața vecinică. dar mulți din cei dintii vor fi cei din urmă, și mulți din cei din urmă vor fi cei dintii.

20

fiindcă împărăția cerurilor se aseamănă cu un navstryechuar, care a ieșit dis de dimineață, să-și tocmească lucrători la vie. s’a învoit cu lucrătorii cu cite un leu pe zi, și i -a trimis la vie. a ieșit pela ceasul al treilea, și a văzut pe alții stînd în piață fără lucru. „duceți-vă și voi în via mea”, le -a zis el, și vă voi da ce va fi cu dreptul.” și s’au dus. a ieșit iarăș pe la ceasul al șaselea și al nouălea, și a făcut la fel. cînd a ieșit pela ceasul al unsprezecelea, a găsit pe alții stînd în piață, și le -a zis: „de ce stați aici toată ziua fără lucru?” ei i-au răspuns: „pentru că nu ne -a tocmisit nimeni.” „duceți-vă și voi în via mea”, le -a zis el, „și veți primi ce va fi cu dreptul.” seara, stăpînul viei a zis ispravnicului său: „cheamă pe lucrători, și dă-le plata, începînd de la cei de pe urmă, pînă la cei dintii. cei din ceasul al unsprezecelea au venit, și au luat fiecare cite un leu. cînd au venit cei dintii, socoteau că vor primi mai mult; dar au primit și ei tot cite un leu de fiecare. după ce au primit banii, cirteau împotriva navstryechuarului, și ziceau: „aceștia de pe urmă n’au lucrat decît un ceas, și la plată i-ai făcut deopotrivă cu noi, cari am suferit greul și zăduful zilei.” drept răspuns, el a zis unuia dintre ei: „prietene, ție nu-ți fac nicio nedreptate; nu te-ai tocmisit cu mine cu un leu? ia-ți ce ție se cuvine, și pleacă. eu vreau să plătesc și acestuia din urmă ca și ție. u pot să fac ce vreau cu ce -i al meu? ori este ochiul tău rău, fiindcă eu sînt bun?” tot așa, cei din urmă vor fi cei dintii, și cei dintii vor fi cei din urmă; pentru că mulți sînt chemați, dar puțini sînt aleși.” pe cînd se suia isus la ierusalim, pe drum, a luat deoparte pe cei doisprezece ucenici, și le -a zis: „iată că ne suim la ierusalim, și fiul omului va fi dat în minile preoților celor mai de seamă și cărturarilor. ei îl vor osîndi la moarte, și -l vor da în minile neamurilor, ca să -l batjocorească, să -l bată și să -l răstignească; dar a treia zi va învia.” atunci mama fiilor lui zebedi s’a apropiat de isus împreună cu fiii ei, și i s’a închinat, vrînd să -i facă o cerere. el a întrebat -o: „ce vreți?” „poruncește”, i -a zis ea, „ca, în împărăția ta acești doi fii ai mei să șadă unul la dreapta și altul la stînga ta.” drept răspuns isus a zis: „nu știți ce cereți. puteți voi să beți paharul pe care am să -l beau eu, și să fiți botezați cu botezul cu care am să fiu botezat eu?” „putem”, i-au zis ei. și el le -a răspuns: „este adevărat că veți bea paharul meu, și veți fi botezați cu botezul cu care am să fiu botezat eu: dar a ședea la dreapta și la stînga mea, nu atîrnă de mine s’o dau, ci este păstrată pentru aceia pentru cari a fost pregătită de tatăl meu.”

cei zece, cînd au auzit, s’au miniat pe cei doi frați. isus i -a chemat, și le -a zis: „știți că domnitorii neamurilor domnesc peste ele, și mai marii lor le poruncesc cu stăpînire. între voi să nu fie așa. ci oricare va vrea să fie mare între voi, să fie slujitorul vostru; și oricare va vrea să fie cel dintii între voi, să vă fie rob. pentru că nici fiul omului n’a venit să i se slujească, ci el să slujească și să-și dea viața ca răscumpărare pentru mulți.” cînd au ieșit din ierihon, o mare gloată a mers după isus. și doi orbi ședeau lîngă drum. ei au auzit că trece isus, și au început să strige: „ai milă de noi, doamne, fiul lui david!” gloata îi certa să tacă. dar ei mai tare strigau: „ai milă de noi, doamne, fiul lui david!” isus s’a oprit, i -a chemat, și le -a zis: „ce vreți să vă fac?” „doamne”, i-au zis ei, „să ni se deschidă ochii!” lui isus i s’a făcut milă de ei, s’a atins de ochii lor, și îndată orbii și-au căpătat vederea, și au mers după el.

21

cînd s’au apropiat de ierusalim și au ajuns la betfaghe, în spre muntele măslinilor, isus a trimis doi ucenici, și le -a zis: „duceți-vă în satul dinaintea voastră: în el veți găsi îndată o măgăriță legată, și un măgăruș împreună cu ea; deslegați -i și aduceți -i la mine. dacă vă va zice cineva ceva, să spuneți că domnul are trebuință de ei. și îndată îi va trimete.” dar toate aceste lucruri s’au întimplat ca să se împlinească ce fusese vestit prin proorocul, care zice: „spuneți ficei sionului: „iată, împăratul tău vine la tine, blind și călare pe un măgar, pe un măgăruș, minzul unei măgărițe.” ucenicii s’au dus, și au făcut cum le poruncise isus. au adus măgărița și măgărușul, și-au pus hainele peste ei, și el a șezut deasupra. cei mai mulți din norod își așterneau hainele pe drum; alții tăiau ramuri din copaci, și le presărau pe drum. oroadele cari mergeau înaintea lui isus și cele ce veneau în urmă, strigau: „osana fiul lui david! binecuvîntat este cel ce vine în numele domnului! osana în cerurile prea înalte!” cînd a intrat în ierusalim, toată cetatea s’a pus în mișcare, și fiecare zicea: „cine este acesta?” „este isus, proorocul, din nazaretul galileii”, răspundeau noroadele. isus a intrat în templul lui dumezeu. a dat afară pe toți cei ce vindeau și cumpărau în templu, a răsturnat mesele schimbătorilor de bani și scaunele celor ce vindeau porumbei, și le -a zis: „este scris: „casa mea se va chema o casă de rugăciune.” dar voi ați făcut din ea o peșteră de tilhari.” iste orbi și șchiopi au venit la el în templu, și el i -a vindecat. dar preoții cei mai de seamă și cărturarii, cînd au văzut minunile pe cari le făcea, și pe copii strigînd în templu și zicînd: „osana, fiul lui david!” s’au umplut de minie. și i-au zis: „auzi ce zic aceștia?” „da”, le -a răspuns isus. „oare n’ați citit niciodată cuvintele acestea: „tu ai scos laude din gura pruncilor și din gura celor ce sug?” și, lăsîndu -i, a ieșit afară din cetate, și s’a îndreptat spre betania, și a mas acolo. dimineața, pe cînd se întorcea în cetate, i -a fost foame. a văzut un smochin lîngă drum, și s’a apropiat de el; dar n’a găsit decît frunze, și i -a zis: „deacum incolo în veac să nu mai dea rod din tine!” și pe dată smochinul s’a uscat. ucenicii, cînd au văzut acest lucru, s’au mirat, și au zis: „cum de s’a uscat smochinul acesta într’o clipă?” drept răspuns, isus le -a zis: „ade-

vărat vă spun că, dacă veți avea credință și nu vă veți îndoi, veți face nu numai ce s'a făcut smochinului acesta; ci chiar dacă vă zice muntelui acestuia: 'ridică-te de aici, și aruncă-te în mare,' se va face. tot ce veți cere cu credință, prin rugăciune, veți primi. isus s'a dus în templu; și, pe cînd învăța norodul, au venit la el preoții cei mai de seamă și bătrînii norodului, și i-au zis: „cu ce putere faci tu lucrurile acestea, și cine ți -a dat puterea aceasta?” drept răspuns, isus le -a zis: „vă voi pune și eu o întrebare; și dacă-mi veți răspunde la ea, vă voi spune și eu cu ce putere fac aceste lucruri. botezul lui ioan de unde venea? din cer, sau dela oameni?” dar ei vorbeau între ei și ziceau: „dacă vom răspunde: 'din cer,' ne va spune: 'atunci de ce nu l-ați crezut? și dacă vom răspunde: 'dela oameni,' ne temem de norod, pentrucă toți socotesc pe ioan drept proroc.” atunci au răspuns lui isus: „nu știm?” și el, la rîndul lui, le -a zis: „nici eu nu vă voi spune cu ce putere fac aceste lucruri. ce credeți? un om avea doi feciori; și s'a dus la cel dintîi, și i -a zis: 'fiule, du-te astăzi de lucrează în via mea; 'nu vreau,' i -a răspuns el. în urmă, i -a părut rău, și s'a dus. s'a dus și la celălalt, și i -a spus tot așa. și fiul acesta a răspuns: 'mă duc, doamne; și nu s'a dus. care din amîndoi a făcut voia tatălui său?’ „cel dintîi,” au răspuns ei. și isus le -a zis: „adevărat vă spun că vameșii și curvele merg înaintea voastră în împărăția lui dumnezeu. fiindcă ioan a venit la voi umblînd în calea neprihănirii, și nu l-ați crezut. dar vameșii și curvele l-au crezut: și, măcar că ați văzut lucrul acesta, nu v'ați căit în urmă ca să -l credeți. ascultați o altă pildă. era un om, un navstryechuar, care a sădit o vie. a împrejmuțit -o cu un gard, a săpat un teasc în ea, și a zidit un turn. apoi a dat -o unor vieri, și a plecat în altă țară. cînd a venit vremea roadelor, a trimis pe robii săi la vieri, ca să ia partea lui de rod. vieri au pus mina pe robii lui, și pe unul l-au bătut, pe altul l-au omorît, iar pe altul l-au ucis cu pietre. a mai trimis alți robii, mai mulți decît cei dintîi; și vieri i-au primit la fel. la urmă, a trimis la ei pe fiul său, zicînd: 'vor primi cu cinste pe fiul meu; dar vieri, cînd au văzut pe fiul, au zis între ei: 'iață moștenitorul; veniți să -l omorîm și să punem stăpînire pe moștenirea lui.' și au pus mina pe el, l-au scos afară din vie și l-au omorît. acum, cînd va veni stăpînului viei, ce va face el vierilor acelor?’ ei i-au răspuns: „pe ticăloșii aceia ticăloș îi va pierde, și via o va da altor vieri, cari -i vor da rodurile la vremea lor.” isus le -a zis: „n'ați citit nici odată în scripturî că: 'piatra, pe care au lepădat -o zidarii, a ajuns să fie pusă în capul unghiului; domnul a făcut acest lucru, și este minunat în ochii noștri;’ deaceia, vă spun că împărăția lui dumnezeu va fi luată dela voi, și va fi dată unui neam, care va aduce roadele cuvenite. cine va cădea peste piatra aceasta, va fi zdrobot de ea; iar pe acela peste care va cădea ea, îl va spulbera.” după ce au auzit pildele lui, preoții cei mai de seamă și fariseii au înțeles că isus vorbește despre ei, și căutau să -l prindă; dar se temeau de noroade, pentrucă ele îl socoteau drept proroc.

isus a luat cuvîntul, și le -a vorbit iarăși în pilde. și a zis: „împărăția cerurilor se aseamănă cu un împărat, care a făcut nuntă fiului său. a trimis pe robii săi să cheme pe cei poftiți la nuntă; dar ei n'au vrut să vină. a trimis iarăși alți robi, și le -a zis: „spuneți celor poftiți: „iață că am gătit ospățul meu; juncii și vitele mele cele îngrășate au fost tăiate; toate sint gata, veniți la nuntă.” dar ei, fără să le pese de poftirea lui, au plecat: unul la holda lui, și altul la negustoria lui. ceilalți au pus mina pe robi, și-au bătut joc de ei, și i-au omorît. cînd a auzit împăratul s'a miniat; a trimis oștile sale, a nimicit pe ucigașii aceia, și le -a ars cetatea. atunci a zis robilor săi: „nunta este gata; dar cei poftiți n'au fost vrednici de ea. duceți-vă dar la răspîntiile drumurilor, și chemați la nuntă pe toți aceia pe cari -i veți găsi.” robii au ieșit la răspîntii, au strîns pe toți pe cari i-au găsit, și buni și răi, și odaia ospățului de nuntă s'a umplut de oaspeți. împăratul a intrat să-și vadă oaspeții; și a zărit acolo pe un om, care nu era îmbrăcat în haina de nuntă. 'prietene,' i -a zis el, 'cum ai intrat aici fără să ai haina de nuntă; omul acela a amuțit. atunci împăratul a zis slujitorilor săi: 'legați -i minile și picioarele, și luați -l și aruncați -l în întunecul de afară; acolo va fi plînsul și scrișnirea dinților. căci mulți sint chemați, dar puțini sint aleși.” atunci fariseii s'au dus și s'au sfătuit cum să prindă pe isus cu vorba. au trimis la el pe ucenicii lor împreună cu irodianii, cari i-au zis: „învățătorule, știm că ești adevărat, și că înveți pe oameni calea lui dumnezeu în adevăr, fără să-ți pese de nimeni, pentrucă nu cauți la fața oamenilor. spune-ne dar, ce crezi? se cade să plătim bir cezarului sau nu?” isus, care le cunoștea viclesugul, a răspuns: „pentruce mă ispititi, fătarnicilor? arătați-mi banul birului.” și ei i-au adus un ban (grecește: dinar). el i -a întrebat: „chipul acesta și slovele scrise pe el, ale cui sint?” „ale cezarului,” i-au răspuns ei. atunci el le -a zis: „dați dar cezarului ce este al cezarului, și lui dumnezeu ce este al lui dumnezeu;” mirați de cuvintele acestea, ei l-au lăsat, și au plecat. „în aceeași zi, au venit la isus saducheii, cari zic că nu este înviere. ei i-au pus următoarea întrebare: „învățătorule, moise a zis: 'dacă moare cineva fără să aibă copii, fratele lui să ia pe nevasta fratelui său, și să -i ridice urmaș.' erau dar la noi șapte frați. cel dintîi s'a înșurat, și a murit; și, fiindcă n'avea copii, a lăsat fratelui său pe nevasta lui. tot așa și al doilea, și al treilea, pînă la al șaptelea. la urmă, după ei toți, a murit și femeia. la înviere, nevasta căruia din cei șapte va fi ea? fiindcă toți au avut -o de nevastă. drept răspuns, isus le -a zis: „vă rătăciți! pentru că nu cunoașteți nici scripturile, nici puterea lui dumnezeu. căci la înviere, nici nu se vor înșura, nici nu se vor mărita, ci vor fi ca îngerii lui dumnezeu în cer. cit privește învierea morților, oare n'ați citit ce vi s'a spus de dumnezeu, cînd zice: 'eu sint dumnezeul lui avraam, dumnezeul lui isaac, și dumnezeul lui iacov; dumnezeu nu este un dumnezeu al celor morți ci al celor vii.' oroadele, cari ascultau, au rămas uimite de învățătura lui isus. cînd au auzit fariseii că isus a astupat gura saducheilor, s'au strîns la un loc. și unul din ei, un învățător al legii, ca să -l ispitească, i -a pus în-

trebarea următoare: „învățătorule, care este cea mai mare poruncă din lege?” isus i -a răspuns: „să iubești pe domnul, dumnezeul tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău, și cu tot cugetul tău.” „aceasta este cea dintii, și cea mai mare poruncă. iar a doua, asemenea ei, este: „să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși.” în aceste două porunci se cuprinde toată legea și proorocii.” pe cînd erau strînși la un loc fariseii, isus i -a întrebat: ce credeți voi despre hristos? al cui fiu este? „al lui david”, i-au răspuns ei. și isus le -a zis: „cum atunci david, fiind însoțit de duhul, îl numește domn, cînd zice: „domnul a zis domnului meu: „șezi la dreapta mea, pînă voi pune pe vrăjmașii tăi supt picioarele tale? deci, dacă david îl numește domn, cum este el fiul lui?” imeni nu i -a putut răspunde un cuvînt. și, din ziua aceea, n’a îndrăznit nimeni să -i mai pună întrebări.

23

atunci isus, pe cînd cîvinta gloatelor și ucenicilor săi, a zis: „cîrturarii și fariseii sîd pe scaunul lui moise. deci toate lucrurile, pe cari vă spun ei să le păziți, păziți-le și faceti-le; dar după faptele lor să nu faceti. căci ei zic, dar nu fac. ei leagă sarcini grele și cu anevoie de purtat, și le pun pe umerii oamenilor, dar ei nici cu degetul nu vor să le miște. toate faptele lor le fac pentru ca să fie văzuți de oameni. astfel, își fac fi-lacteriile late, își fac poalele veșmintelor cu ciucuri lungi; umblă după locurile dintii la ospete, și după scaunele dintii în sinagogi; le place să le facă oamenii plecăciuni prin piețe, și să le zică: „rabi! rabi! voi să nu vă numiți rabi! fiindcă unul singur este învățătorul vostru: hristos, și voi toți sînteți frați. și „tată” să nu numiți pe nimeni pe pămînt; pentru că unul singur este tatăl vostru: acela care este în ceruri. să nu vă numiți „dascăli”; căci unul singur este dascălul vostru: hristosul. cel mai mare dintre voi să fie slujitorul vostru. ricine se va înălța, va fi smerit; și oricine se va smeri, va fi înălțat. vai de voi, cîrturari și farisei fățarnici! pentru că voi închideți oamenilor împărăția cerurilor! nici voi nu intrați în ea, și nici pe cei ce vor să intre, nu -i lăsați să intre. vai de voi, cîrturari și farisei fățarnici! pentru că voi mîncăți casele văduvelor, în timp ce, de ochii lumii, faceți rugăciuni lungi; de aceea veți lua o mai mare osîndă. vai de voi, cîrturari și farisei fățarnici! pentru că voi înconjurăți marea și pămîntul, ca să faceți un tovarăș de credință; și, după ce a ajuns tovarăș de credință, faceți din el un fiu al gheenei, de două ori mai rău decît sînteți voi înșivă. vai de voi, povățuitori orbi, cari ziceți: „dacă jură cineva pe templu, nu este nimic; dar dacă jură pe aurul templului, este legat de jurămîntul lui.” ebuni și orbi! care este mai mare: aurul sau templul, care sfințește aurul? „dacă jură cineva pe altar, nu este nimic”, „dar dacă jură pe darul de pe altar, este legat de jurămîntul lui.” ebuni și orbi! care este mai mare: darul, sau altarul, care sfințește darul? deci, cine jură pe altar, jură pe el și pe tot ce este deasupra lui; cine jură pe templu, jură pe el și pe celce locuiește în el; și cine jură pe cer, jură pe scaunul de domnie al lui dumnezeu și pe celce șade pe el.” vai de voi, cîrturari și farisei fățarnici! pentru că voi dați zeciuială din izmă,

din mărșar și din chimen, și lăsați nefăcute cele mai însemnate lucruri din lege: dreptatea, mila și credincioșia; pe acestea trebuia să le faceți, și pe acelea să nu le lăsați nefăcute. povățuitori orbi, cari strecurăți țîntarul și înghițiți cămila! vai de voi, cîrturari și farisei fățarnici! pentru că voi curățiți partea de afară a paharului și a blidului, dar înăuntru sînt pline de răpire și de necumpătare. fariseu orb! curăță întii partea din lăuntru a paharului și a blidului, pentru că și farisei fățarnici! pentru că voi sînteți ca mormintele văruiate, cari, pe dinafară se arată frumoase, iar pe dinlăuntru sînt pline de oasele morților și de orice fel de necurătenie. tot așa și voi, pe dinafară vă arătați neprihăniți oamenilor, dar pe dinlăuntru sînteți plini de fățarnicie și de fărădelege. vai de voi, cîrturari și farisei fățarnici! pentru că voi zidiți mormintele proorociilor, împodobiți gropile celor neprihăniți, și ziceți: dacă am fi trăit noi în zilele părinților noștri, nu ne-am fi unit cu ei la vîrsarea singelui proorociilor. prin aceasta mărturisiiți despre voi înșivă că sînteți fiii celor ce au omorît pe prooroci. voi dar umpleți măsura părinților voștri! șerpi, pui de năpîrci! cum veți scăpa de pedeapsa gheenei? de aceea, iată, vă trimet prooroci, înțelepți și cîrturari. pe unii din ei îi veți omori și răstigni, pe alții îi veți bate în sinagogile voastre, și -i veți prigoni din cetate în cetate; ca să vină asupra voastră tot singele nevinovat, care a fost vîrsat pe pămînt, dela singele neprihănitului abel pînă la singele lui zaharia, fiul lui barachia, pe care l-ați omorît între templu și altar. adevărat vă spun, că toate acestea vor veni peste neamul acesta. ierusalime, ierusalime, care omori pe prooroci și ucizi cu pietre pe cei trimiseți la tine! de cite ori am vrut să string pe copii tăi cum își stringe găina puii supt aripi, și n’ați vrut! iată că vi se lasă casa pustie; căci vă spun că deacum încolo nu mă veți mai vedea pînă cînd veți zice: „binecuvîntat este celce vine în numele domnului.”

24

la ieșirea din templu, pe cînd mergea isus, ucenicii lui s’au apropiat de el ca să -i arate clădirile templului. dar isus le -a zis: „vedeți voi toate aceste lucruri? adevărat vă spun că nu va rămînea aici piatră pe piatră, care să nu fie dărîmată.” el a șezut jos pe muntele măslinilor. și ucenicii lui au venit la el la o parte, și i-au zis: „spune-ne, cînd se vor întîmpla aceste lucruri? și care va fi semnul venirii tale și al sfîrșitului veacului acestuia?” drept răspuns, isus le -a zis: „băgați de seamă să nu vă înșela cineva. fiindcă vor veni mulți în numele meu, și vor zice: „eu sînt hristosul; și vor înșela pe mulți. veți auzi de războaie și vești de războaie: vedeți să nu vă spămîntați, căci toate aceste lucruri trebuie să se întîmple. dar sfîrșitul tot nu va fi atunci. un neam se va scula împotriva altui neam, și o împărăție împotriva altei împărății; și, pe alocurea, vor fi cutremure de pămînt, foamete și ciumi. dar toate aceste lucruri nu vor fi decît începutul durerilor. atunci vă vor da să fiți chinuiți, și vă vor omori; și veți fi urîți de toate neamurile pentru numele meu. atunci mulți vor cădea, se vor

vinde unii pe alții, și se vor urî unii pe alții. se vor scula mulți prooroci mincinoși, și vor înșela pe mulți. și, din pricina înmulțirii fărădelegii, dragostea celor mai mulți se va răci. dar cine va răbda până la sfârșit, va fi mintuit. evanghelia aceasta a împărăției va fi propovăduită în toată lumea, ca să slujească de mărțurie tuturor neamurilor. atunci va veni sfârșitul. de aceea, când veți vedea, uriciunea pustiirii, despre care a vorbit proorocul daniel, „așezată în locul sfânt” -cine citește să înțeleagă! - atunci, cei ce vor fi în iudea, să fugă la munți; cine va fi pe acoperișul casei, să nu se pogoare să-și ia lucrurile din casă; și cine va fi la câmp, să nu se întoarcă să-și ia haina. vai de femeile, cari vor fi însărcinate și de cele ce vor da țăță în zilele acelea! rugați-vă ca fuga voastră să nu fie iarna, nici într-o zi de sabbat. pentrucă atunci va fi un necaz așa de mare, cum n'a fost niciodată dela începutul lumii până acum, și nici nu va mai fi. și dacă zilele acelea n'ar fi fost scurtate, nimeni n'ar scăpa; dar, din pricina celor aleși, zilele acelea vor fi scurtate. atunci dacă va va spune cineva: „iată, hristosul este aici, sau acolo”, să nu -l credeți. căci se vor scula hristoși mincinoși și prooroci mincinoși; vor face semne mari și minuni, până acolo încît să înșele, dacă va fi cu puțință, chiar și pe cei aleși. iată, că v'am spus mai dinainte. deci, dacă vă vor zice: „iată -l în pustie”, să nu vă duceți acolo! „iată -l în odăite ascunse”, să nu credeți. căci, cum iese fulgerul dela răsărit și se vede pînă la apus, așa va fi și venirea fiului omului. riunde va fi stirvul (sau: hoit, mortăciune.), acolo se vor aduna vulturii. îndată după acele zile de necaz, „soarele se va întuneca, luna nu-și va mai da lumina ei, stelele vor cădea din cer, și puterile cerurilor vor fi clătinate.” atunci se va arăta în cer semnul fiului omului, toate semnițele pămîntului se vor boci, și vor vedea pe fiul omului venind pe norii cerului cu putere și cu o mare slavă. el va trimite pe îngerii săi cu trîmbița răsunătoare, și vor aduna pe aleșii lui din cele patru vînturi, dela o margine a cerurilor pînă la cealaltă. dela smochin învățați pilda lui: cînd îi frăgezește și înfrunzește mlađiția, știți că vara este aproape. tot așa, și voi, cînd veți vedea toate aceste lucruri, să știți că fiul omului este aproape, este chiar la uși. adevărat vă spun că, nu va trece neamul acesta pînă se vor întimpla toate aceste lucruri. cerul și pămîntul vor trece, dar cuvintele mele nu vor trece. despre ziua aceea și despre ceasul acela, nu știe nimeni: nici îngerii din ceruri, nici fiul, ci numai tatăl. cum s'a întimplat în zilele lui noe, aidoma se va întimpla și la venirea fiului omului. în adevăr, cum era în zilele dinainte de potop, cînd mîncau și beau, se însurau și se măritau, pînă în ziua cînd a intrat noe în corabie, și n'au știut nimic, pînă cînd a venit potopul și i -a luat pe toți, tot așa va fi și la venirea fiului omului. atunci, din doi bărbați cari vor fi la câmp, unul va fi luat și altul va fi lăsat. din două femei cari vor măcina la moară, una va fi luată și alta va fi lăsată. vegheați dar, pentru că nu știți în ce zi va veni domnul vostru. să știți că, dacă ar ști stăpînul casei la ce strajă din noapte va veni hoțul, ar veghea și n'ar lăsa să -i spargă casa. deaceea, și voi fiți gata; căci fiul omului va veni în ceasul în care nu vă gândiți. care este deci robul credincios și înțelept, pe care l -a pus stăpînul său peste ceata slugilor sale, ca să le dea hrana la vre-

mea hotărîtă? fericite de robul acela, pe care stăpînul său, la venirea lui, îl va găsi făcînd așa! adevărat vă spun că îl va pune peste toate averile sale. dar dacă este un rob rău, care zice în inima lui: „stăpînul meu zăbovese să vină; dacă va începe să bată pe tovarășii lui de slujbă, și să mînce și să bea cu betivii, stăpînul robului acela va veni în ziua în care el nu se așteaptă, și în ceasul pe care nu -l știe, îl va tăia în două, și soarta lui va fi soarta fățarnicilor; acolo va fi plînsul și scrișnirea dinților.

25

atunci împărăția cerurilor se va asemăna cu zece fecioare, cari și-au luat candelarele, și au ieșit în întîmpinarea mirelui. cinci din ele erau nechibzuite, și cinci înțelepte. cele nechibzuite, cînd și-au luat candelarele, n'au luat cu ele untdelemn; dar cele înțelepte, împreună cu candelarele, au luat cu ele și untdelemn în vase. fiindcă mirele zăbovea, au ațipit toate, și au adormit. la miezul nopții, s'a auzit o strigare: „iată mirele, ieșiți -i în întîmpinare; atunci toate fecioarele acelea s'au sculat și și-au pregătit candelarele. cele nechibzuite au zis celor înțelepte: „dați-ne din untdelemnul vostru, căci ni se sting candelarele.” cele înțelepte le-au răspuns: „nu; ca nu cumva să nu ne ajungă nici nouă nici vouă; ci mai bine duceți-vă la cei ce vind untdelemn și cumpărați-vă.” pe cînd se duceau ele să cumpere untdelemn, a venit mirele: cele ce erau gata, au intrat cu el în odaia de nuntă, și s'a încuiat ușa. mai pe urmă, au venit și celelalte fecioare, și au zis: „doamne, doamne, deschide-ne; dar el, drept răspuns, le -a zis: „adevărat vă spun, că nu vă cunosc; veghiați dar, căci nu știți ziua, nici ceasul în care va veni fiul omului. atunci împărăția cerurilor se va asemăna cu un om, care, cînd era să plece într-o altă țară, a chemat pe robii săi, și le -a încredințat averea sa. unuia i -a dat cinci talanți, altuia doi, și altuia unul: fiecăruia după puterea lui; și a plecat. îndată, cel ce primise cei cinci talanți, s'a dus, i -a pus în negoț, și a cîștigat cu ei alți cinci talanți. tot așa, cel ce primise cei doi talanți, a cîștigat și el alți doi cu ei. cel ce nu primise decît un talant, s'a dus de a făcut o groapă în pămînt și a ascuns acolo banii stăpînului său. după multă vreme, stăpînul robilor aceluia s'a întors și le -a cerut socoteala. cel ce primise cei cinci talanți, a venit, a adus alți cinci talanți, și a zis: „doamne, mi-ai încredințat cinci talanți; iată că am cîștigat cu ei alți cinci talanți.” stăpînul său i -a zis: „bine, rob bun și credincios; ai fost credincios în puține lucruri, te voi pune peste multe lucruri; intră în bucuria stăpînului tău.” cel ce primise cei doi talanți, a venit și el, și a zis: „doamne, mi-ai încredințat doi talanți; iată că am cîștigat cu ei alți doi talanți.” stăpînul său i -a zis: „bine, rob bun și credincios; ai fost credincios în puține lucruri, te voi pune peste multe lucruri; intră în bucuria stăpînului tău; cel ce nu primise decît un talant, a venit și el, și a zis: „doamne, am știut că ești om aspru, care seceri de unde n'ai sămănat, și stringi de unde n'ai vînturat: mi -a fost teamă, și m'am dus de ți-am ascuns talantul în pămînt; iată-ți ce este al tău; stăpînul său i -a răspuns: „rob viclean și leneș! ai știut că secer de unde n'am sămănat, și că string de unde n'am vîntu-

rat; prin urmare se cădea ca tu să-mi fi dat banii la zarafi, și, la venirea mea, eu mi-aș fi luat înapoi cu dobândă ce este al meu! luați -i dar talantul, și dați -l celui ce are zece talanți. pentrucă celui ce are, i se va da, și va avea de prisos; dar dela cel ce n'are, se va lua și ce are! iar pe robul acela netrebnic, aruncați -l în întunecul de afară: acolo va fi plînsul și scrișirea dinților. „cînd va veni fiul omului în slava sa, cu toți sfinții îngeri, va ședea pe scaunul de domnie al slavei sale. toate neamurile vor fi adunate înaintea lui. el îi va despărți pe unii de alții cum desparte păstorul oile de capre; și va pune oile la dreapta, iar caprele la stînga lui. atunci împăratul va zice celor dela dreapta lui: „veniți binecuvîntați! tatălui meu de moștenii împărăția, care v'ă fost pregătită dela întemeierea lumii. căci am fost flămînd, și mi-ați dat de mîncat; mi -a fost sete, și mi-ați dat de băut; am fost străin, și m'ați primit; am fost gol, și m'ați îmbrăcat; am fost bolnav, și ați venit să mă vedeți; am fost în temniță, și ați venit pe la mine.” atunci cei neprihăniți îi vor răspunde: „doamne, cînd te-am văzut noi flămînd, și ți-am dat să mîncîm? sau fiindu-ți sete, și ți-am dat de ai băut? cînd te-am văzut noi străin, și te-am primit? sau gol, și te-am îmbrăcat? cînd te-am văzut noi bolnav sau în temniță, și am venit pe la tine? drept răspuns, împăratul le va zice: „adevărât vă spun că, oridecîteori ați făcut aceste lucruri unuia din acești foarte neînsemnați frați ai mei, mie mi le-ați făcut.” apoi va zice celor dela stînga lui: „duceți-vă dela mine, blestemăților, în focul cel vecinic, care a fost pregătît diavolului și îngerilor lui! căci am fost flămînd, și nu mi-ați dat să mîncîm; mi -a fost sete, și nu mi-ați dat să beau; am fost străin, și nu m'ați primit; am fost gol, și nu m'ați îmbrăcat; am fost bolnav și în temniță, și n'ați venit pela mine.” atunci îi vor răspunde și ei: „doamne, cînd te-am văzut noi flămînd sau fiindu-ți sete, sau străin, sau gol, sau bolnav, sau în temniță, și nu ți-am slujit? și el, drept răspuns, le va zice: „adevărât vă spun că, oridecîteori n'ați făcut aceste lucruri unuia dintr'acești foarte neînsemnați frați ai mei, mie nu mi le-ați făcut.” și aceștia vor merge în pedeapsa vecinică, iar cei neprihăniți vor merge în viața vecinică.”

26

dupăce a isprăvit isus toate cuvîntările acestea, a zis ucenicilor săi: „știți că după două zile vor fi paștele; și fiul omului va fi dat ca să fie răstîgnit?” atunci preoții cei mai de seamă, cărturarii și bătrîinii norodului s'au strîns în curtea marelui preot care se numea caiafa; și s'au sfătuit împreună, cum să prindă pe isus cu viclesg, și să -l omoare. dar ziceau: „nu în timpul praznicului, ca să nu se facă turburare în norod.” cînd era isus în betania, în casa lui simon leprosul, s'a apropiat de el o femeie cu un vas de alabastru cu mir foarte scump; și, pe cînd sta el la masă, ea a turnat mirul pe capul lui. ucenicilor le -a fost necaz, cînd au văzut lucrul acesta, și au zis: „ce rost are risipa aceasta? mirul acesta s'ar fi putut vinde foarte scump, și banii să se dea săracilor.” cînd a auzit isus, le -a zis: „de ce faceți supărare femeii? ea a făcut un lucru frumos față de mine. pentrucă pe săraci îi aveți totdeauna cu voi, dar pe mine nu mă aveți totdeauna.

dacă a turnat acest mir pe trupul meu, ea a făcut lucrul acesta în vederea pregătirii mele pentru îngropare. adevărât vă spun că ori unde va fi propovăduită evanghelia aceasta, în toată lumea, se va spune și ce a făcut femeia aceasta, spre pomenirea ei.” atunci unul din cei doisprezece, numit iuda iscarioteanul, s'a dus la preoții cei mai de seamă, și le -a zis: „ce vreți să-mi dați, și -l voi da în minile voastre?” ei i-au cîntărit treizeci de arginți. din clipa aceea, iuda căuta un prilej nimerit, ca să dea pe isus în minile lor. în ziua dinții a praznicului azimilor, ucenicii au venit la isus, și i-au zis: „unde vrei să-ți pregătăm să mîncîm paștele?” el le -a răspuns: „duceți-vă în cetate la cutare om, și spuneți -i: „învățătorul zice: „vreamea mea este aproape; voi face paștele cu ucenicii mei în casa ta.” ucenicii au făcut cum le poruncise isus, și au pregătît paștele. seara, isus a șezut la masă cu cei doisprezece ucenici ai săi. pe cînd mincau, el a zis: „adevărât vă spun că unul din voi mă va vinde.” ei s'au întristat foarte mult, și au început să -i zică unul după altul: „nu cumva sint eu, doamne?” drept răspuns, el le -a zis: „cel ce a întins cu mine mina în blid, acela mă va vinde. egreșit, fiul omului se duce după cum este scris despre el. dar vai de omul acela prin care este vîndut fiul omului! mai bine ar fi fost pentru el să nu se fi născuț!” iuda, vinzătorul, a luat cuvîntul, și i -a zis: „nu cumva sint eu, învățătorule?” „da,” i -a răspuns isus, „tu ești?” pe cînd mincau ei, isus a luat o pine; și după ce a binecuvîntat, a frînt -o, și a dat -o ucenicilor, zicînd: „luați, mîncăți; acesta este trupul meu.” apoi a luat un pahar, și, după ce a mulțămît lui dumnezeu, li l -a dat, zicînd: „beți toți din el; căci acesta este singele meu, singele legămîntului celui nou, care se varsă pentru mulți, spre iertarea păcatelor. vă spun că, de acum încolo nu voi mai bea din acest rod al viței, pînă în ziua cînd îl voi bea cu voi nou în împărăția tatălui meu.” după ce au cîntat cîntarea, au ieșit în muntele măslineilor. atunci isus le -a zis: „în noaptea aceasta, toți veți găsi în mine o pricină de poticnire; căci este scris: „voi bate păstorul, și oile turmei vor fi risipite.” dar, după ce voi învia, voi merge înaintea voastră în galilea.” petru a luat cuvîntul, și i -a zis: „chiar dacă toți ar găsi în tine o pricină de poticnire, eu nicio dată nu voi găsi în tine o pricină de poticnire.” „adevărât îți spun,” i -a zis isus, „că tu, chiar în noaptea aceasta, înainte ca să cînte cocoșul, te vei lepăda de mine de trei ori.” petru i -a răspuns: „chiar dacă ar trebui să mor cu tine, tot nu mă voi lepăda de tine.” și toți ucenicii au spus acelaș lucru. atunci isus a venit cu ei într'un loc îngrădit, numit ghetsimani, și a zis ucenicilor: „ședeți aici pînă mă voi duce colo să mă rog.” a luat cu el pe petru și pe cei doi fii ai lui zebedei, și a început să se întristeze și să se mîhnească foarte tare. isus le -a zis atunci: „sufletul meu este cuprins de o întristare de moarte; rămîneți aici, și vegheați împreună cu mine.” apoi a mers puțin mai înainte, a căzut cu fața la pămînt, și s'a rugat, zicînd: „tată, dacă este cu putință, depărtează dela mine paharul acesta! totuș nu cum voiesc eu, ci cum voiești tu.” apoi a venit la ucenici, i -a găsit dormind, și a zis lui petru: „ce, un ceas n'ați putut să vegheați împreună cu mine! vegheați și rugați-vă, ca să nu cădeți în ispită; duhul, în adevăr, este plin de rivnă, dar carnea

este neputincioasă." s'a depărtat a doua oară, și s'a rugat, zicind: "tată, dacă nu se poate să se îndepărteze de mine paharul acesta, fără să -l beau, facă-se voia tăi' s'a întors iarăș la ucenici, și i -a găsit dormind; pentrucă li se îngreuiaseră ochii de somn. i -a lăsat din nou, s'a depărtat, și s'a rugat a treia oară, zicind aceleași cuvinte. apoi a venit la ucenici, și le -a zis: „dormiți de acum și odihniți-vă!.. iată că a venit ceasul ca fiul omului să fie dat în minile păcătoșilor. sculați-vă, haidem să mergem; iată că se apropie vinzătorul.” pe cind vorbea el încă, iată că vine iuda, unul din cei doisprezece, cu o gloată mare, cu săbii și cu ciomege, trimișe de preoții cei mai de seamă și de bătrînii norodului.” vinzătorul le dăduse semnul acesta: „pe care -l voi săruta eu, acela este; să puneți mîna pe el!” îndată, iuda s'a apropiat de isus, și i -a zis: „plecăciune, învătătorule!” și l -a sărutat. isus i -a zis: „prietene, ce ai venit să faci, fă?” atunci oamenii aceia s'au apropiat, au pus minile pe isus, și l-au prins. și unul din cei ce erau cu isus, a întins mîna, a scos sabia, a lovit pe robul marelui preot, și i -a tăiat urechea. atunci isus i -a zis: „pune-ți sabia la loc ei; căci toți ceice scot sabia, de sabie vor pieri. crezi că n'as putea să rog pe tatăl meu, care mi-ar pune îndată la îndemină mai mult de douăsprezece legiuni de ingeri? dar cum se vor împlini scripturile, cari zic că așa trebuie să se întîmple?” în clipa aceea, isus a zis gloatelor: „ați ieșit ca după un tilhar, cu săbii și cu ciomege, ca să mă prindeți. în toate zilele ședeam în mijlocul vostru, și învățam norodul în templu, și n'ați pus mîna pe mine. dar toate aceste lucruri s'au întîmplat ca să se împlinească cele scrise prin proroci.” atunci toți ucenicii l-au răpăsit și au fugit. ceice au prins pe isus, l-au dus la marele preot caiafa, unde erau adunați cărturarii și bătrînii. petru l -a urmat de departe, pînă la curtea marelui preot; apoi a intrat înlăuntru, și a șezut jos cu aprobii, ca să vadă sfîrșitul. preoții cei mai de seamă, bătrînii și tot soborul căutau vre -o mărturie mincinoasă împotriva lui isus, ca să -l poată omori. dar n'au găsit niciuna, măcar că s'au înfățișat mulți martori mincinoși. la urmă au venit doi, și au spus: acesta a zis: „eu pot să stric templul lui dumnezeu și să -l zidesc iarăș în trei zile.” marele preot s'a sculat în picioare, și i -a zis: „nu răspunzi nimic? ce mărturisesc aceștia împotriva tăi' isus tăcea. și marele preot a luat cuvîntul și i -a zis: „te jur, pe dumnezeul cel viu, să ne spui dacă ești hristosul, fiul lui dumnezeu.” „da”, i -a răspuns isus, „sînt!” „ba mai mult, vă spun că de acum încolo veți vedea pe fiul omului șezînd la dreapta puterii lui dumnezeu, și venind pe norii cerului.” atunci marele preot și -a rupt hainele, și a zis: „a huli! ce nevoie mai avem de martori? iată că acum ați auzit hula lui. ce credeți?” ei au răspuns: „este vinovat să fie pedepsit cu moartea.” atunci l-au scuipt în față, l-au bătut cu pumnii, și l-au palmuit, zicînd: „hristoase, proorocește-ne cine te -a lovit?” petru însă ședea afară în curte. o slujnică a venit la el, și i -a zis: „și tu erai cu isus galileanul?” dar el s'a lepădat înaintea tuturor, și i -a zis: „nu știu ce vrei să zici.” cînd a ieșit în pridvor, l -a văzut o altă slujnică, și a zis celor de acolo: „și acesta era cu isus din nazaret.” el s'a lepădat iarăș, cu un jurămint, și a zis: „nu cunosc pe omul acesta!” peste puțin, cei ce stăteau acolo, s'au apropiat,

și au zis lui petru: „nu mai încipe îndoială că și tu ești unul din oamenii aceia, căci și vorba te dă de gol.” atunci el a început să se blastăme și să se jure, zicînd: „nu cunosc pe omul acesta!” în clipa aceea a cîntat cocoșul. și petru și -a adus aminte de vorba, pe care i -o spusese isus: „înainte ca să cînte cocoșul, te vei lepăda de mine de trei ori.” și a ieșit afară și a plîns cu amar.

27

cînd s'a făcut ziuă, toți preoții cei mai de seamă și bătrînii norodului au ținut sfat împotriva lui isus, ca să -l omoare. după ce l-au legat, l-au dus și l-au dat în mîna dregătorului pilat din pont. atunci iuda, vinzătorul, cînd a văzut că isus a fost osîndit la moarte, s'a căit, a dus înapoi cei treizeci de arginți, i -a dat preoților celor mai de seamă și bătrînilor, și a zis: „am păcătuit, căci am vîndut singe nevinovat.” „ce ne pasă nouă?” i -au răspuns ei. „treaba ta.” iuda a aruncat arginții în templu, și s'a dus de s'a spînzurat. preoții cei mai de seamă au strîns arginții, și au zis: „nu este îngăduit să -i punem în vistieria templului, fiindcă sînt preț de singe.” și după ce s'au sfătuit, au cumpărat cu banii aceia „țarina olarului,” ca loc pentru îngroparea străinilor. iată de ce țarina aceea a fost numită pînă în ziua de azi: „țarina singelui.” atunci s'a împlinit ce fusese vestit prin prorocul ieremia, care zice: „au luat cei treizeci de arginți, prețul celui prețuit, pe care l-au prețuit unii din fiii lui israel; și i -au dat pe țarina olarului, după cum îmi poruncise domnul.” isus s'a înfățișat înaintea dregătorului. dregătorul l -a întrebat: „ești tu, împăratul iudeilor?” „da”, i -a răspuns isus, „sînt.” dar n'a răspuns nimic la învinuirile preoților celor mai de seamă și bătrînilor. atunci pilat i -a zis: „n'auzi de cite lucruri te învinuiesc ei?” isus nu i -a răspuns la niciun cuvînt, așa că se mira foarte mult dregătorul. la fiecare praznic al paștelor, dregătorul avea obicei să sloboadă norodului un întemnițat, pe care -l voiau ei. pe atunci aveau un întemnițat vestit, numit baraba. cînd erau adunați la un loc, pilat le -a zis: „pe care veți să vi -l slobozesc? pe baraba sau pe isus, care se numește hristos?” căci știa că din pizmă dăduseră pe isus în minile lui. pe cînd ca pilat pe scaun la judecată, nevastă-sa a trimis să -i spună: „să n'ai nimic a face cu neprihănitul acesta; căci azi am suferit mult în vis din pricina lui.” preoții cei mai de seamă și bătrînii au înduplecat noroadele să ceară pe baraba, iar pe isus să -l omoare. dregătorul a luat cuvîntul, și le -a zis: „pe care din amîndoi voiți să vi -l slobozesc?” „pe baraba”, au răspuns ei. pilat le -a zis: „dar ce să fac cu isus, care se numește hristos?” „să fie răstignit”, i -au răspuns cu toții. dregătorul a zis: „dar ce rău a făcut?” ei au început să strige și mai tare: „să fie răstignit!” cînd a văzut pilat că n'ajunge la nimic, ci că se face mai multă zarvă, a luat apă, și a spălat minile înaintea norodului, și a zis: „eu sînt nevinovat de sîngele neprihănitului acestuia. treaba voastră!” și tot norodul a răspuns: „singlele lui să fie asupra noastră și asupra copiilor noștri.” atunci pilat le -a slobozit pe baraba; iar pe isus, după ce a pus să -l bată cu nuiile, l -a dat în minile lor, ca să fie răstignit. stașii dregătorului au dus pe isus în pretoriu, și au adunat în jurul lui toată ceata

ostașilor. l-au desbrăcat de hainele lui, și l-au îmbrăcat cu o haină stacojie. au împletit o cunună de spini, pe care i-au pus -o pe cap, și i-au pus o trestie în mîna dreaptă. apoi ingenuncheau înaintea lui, își băteau joc de el, și ziceau: „plecăciune, împăratul iudeilor!” și scuipau asupra lui, și luau trestia și -l băteau în cap. după ce și-au bătut astfel joc de el, l-au desbrăcat de haina stacojie, l-au îmbrăcat cu hainele lui, și l-au dus să -l răstignească. pe cînd ieșeau afară din cetate, au întîlnit pe un om din cirene numit simon, și l-au silit să ducă crucea lui isus. cînd au ajuns la un loc numit golgota, care înseamnă: „locul căpătîinii”, i-au dat să bea vin amestecat cu fiere; dar, cînd l-a gustat, n’a vrut să bea. după ce l-au răstignit, i-au împărțit hainele între ei, trăgînd la sorți, pentru ca să se împlinească ce fusese vestit prin prorocul care zice: „și-au împărțit hainele mele între ei, și pentru cămașa mea au tras la sorți.” apoi au șezut jos, și -l păzeau. și i-au scris deasupra capului vîna: „acesta este isus, împăratul iudeilor.” împreună cu el, au fost răstigniți doi tîlhari: unul la dreapta și celălalt la stînga lui. trecătorii își băteau joc de el, dădeau din cap, și ziceau: „tu, care strici templul, și -l zidești la loc în trei zile, mintuiește-te pe tine însuși! dacă ești tu fiul lui Dumnezeu, pogoară-te de pe cruce!” preoții cei mai de seamă, împreună cu cărturarilor și bătrîinii, își băteau și ei joc de el, și ziceau: „pe alții i-a mintuit iar pe sine nu se poate mintui! dacă este el împăratul lui israel, să se pogoare acum de pe cruce, și vom crede în el!” s’a încrezut în Dumnezeu: să -l scape acum Dumnezeu, dacă -l iubește. căci a zis: „eu sînt fiul lui Dumnezeu!” tîlharii cari erau răstigniți împreună cu el, îi aruncau aceleași cuvinte de batjocură. dela ceasul al șaselea pînă la ceasul al nouălea s’a făcut întunerec peste toată țara. și pe la ceasul al nouălea, isus a strigat cu glas tare: „eli, eli, lama sabactani!” adică: „dumnezeul meu, dumnezeul meu, pentru ce m’ai părăsit?” unii din ceice stăteau acolo, cînd au auzit aceste vorbe, au zis: „strigă pe ilie!” și îndată, unul din ei a alergat de a luat un burete, l-a umplut cu oțet, l-a pus într-o trestie, și i-a dat să bea. dar ceilalți ziceau: „lasă, să vedem dacă va veni ilie să -l mintuiască.” isus a strigat iarăși cu glas tare, și și -a dat duhul. și îndată perdeaua dinlăuntrul templului s’a rupt în două, de sus pînă jos, pămîntul s’a cutremurat, stîncile s’au despicat, mormintele s’au deschis și multe trupuri ale sfinților cari muriseră, au înviat. ei au ieșit din morminte, după învierea lui, au intrat în sînta cetate, și s’au arătat multora. sutașul, și ceice păzeau pe isus împreună cu el, cînd au văzut cutremurul de pămînt și cele întîmplate, s’au înfricoșat foarte tare, și au zis: „adevărat, acesta a fost fiul lui Dumnezeu!” acolo erau și multe femei, cari priveau de departe; ele urmaseră pe isus din galilea, ca să -l slujească. între ele era maria magdalena, maria, mama lui iacov și a lui iosef, și mama fiilor lui zebedei. spre seară, a venit un om bogat din arimatea, numit iosif, care era și el ucenic al lui isus. el s’a dus la pilat, și a cerut trupul lui isus. pilat a poruncit să i -l dea. iosif a luat trupul, l -a înfășurat într-o pînză curată de in, și l -a pus într-un mormînt nou al lui însuși, pe care -l săpase în stîncă. apoi a prăvălit o piatră mare la ușa mormîntului, și a plecat. maria magdalena și cealaltă marie erau acolo, și ședeau în fața mormîntu-

lui. a doua zi care vine după ziua pregătirii, preoții cei mai de seamă și fariseii, s’au dus împreună la pilat, și i-au zis: „doamne, ne-am adus amînte că înșelătorul acela, pe cînd era încă în viață, a zis: „după trei zile voi învia.” dă poruncă dar ca mormîntul să fie păzit bine pînă a treia zi, ca nu cumva să vină ucenicii lui noaptea să -i fure trupul, și să spună norodului: „a înviat din morți; atunci înșelăciunea aceasta din urmă ar fi mai rea decît cea dintîi.” pilat le -a zis: „aveți o strajă; duceți-vă de păziți cum puteți.” ei au plecat, și au întărit mormîntul, pecetluind piatra și punînd strajă.”

28

la sfîrșitul zilei sabbatului, cînd începea să se lumineze în spre ziua dintîi a săptămîinii, maria magdalena și cealaltă marie au venit să vadă mormîntul. și iatăcă s’a făcut un mare cutremur de pămînt; căci un înger al domnului s’a pogorit din cer, a venit și a prăvălit piatra dela ușa mormîntului, și a șezut pe ea. înfățișarea lui era ca fulgerul, și îmbrăcămintea lui albă ca zăpada. străjerii au tremurat de frica lui, și au rămas ca niște morți. dar ingerul a luat cuvîntul, și a zis femeilor: „nu vă temeți; căci știu că voi căutați pe isus, care a fost răstignit. u este aici; a înviat, după cum zisese. veniți de vedeți locul unde zăcea domnul; și duceți-vă repede de spuneți ucenicilor lui că a înviat dintre cei morți. iată că el merge înaintea voastră în galilea; acolo îl veți vedea. iată că v’am spus lucrul acesta.” ele au plecat repede de la mormînt, cu frică și cu mare bucurie, și au alergat să dea de veste ucenicilor lui. dar iată că le -a întîmpinat isus, și le -a zis: „bucurați-vă!” ele s’au apropiat să -i cuprindă piccioarele, și i s’au închinat. atunci isus le -a zis: „nu vă temeți; duceți-vă de spuneți fraților mei să meargă în galilea: acolo mă vor vedea.” pe cînd se duceau ele, au intrat în cetate unii din străjeri, și au dat de veste preoților celor mai de seamă despre toate cele întîmplate. aceștia s’au adunat împreună cu bătrîinii, au ținut sfat, au dat ostașilor mulți bani, și le-au zis: „spuneți așa: „ucenicii lui au venit noaptea, pe cînd dormeam noi, și l-au furat.” și dacă va ajunge lucrul acesta la urechile dregătorului, îl vom potoli noi, și vă vom scăpa de grijă.” stații au luat banii, și au făcut cum i-au învâțat. și s’a răspîndit zvonul acesta printre iudei pînă în ziua de astăzi. cei unsprezece ucenici s’au dus în galilea, în muntele unde le poruncise isus să meargă. cînd l-au văzut ei, i s’au închinat, dar unii s’au îndoit. isus s’a apropiat de ei, a vorbit cu ei, și le -a zis: „toată puterea mi -a fost dată în cer și pe pămînt. duceți-vă și faceți ucenici din toate neamurile, botezîndu -i în numele tatălui și al fiului și al sfințului duh. și învățați -i să păzească tot ce v’am poruncit. și iată că eu sînt cu voi în toate zilele, pînă la sfîrșitul veacului. amin

începutul evangheliei lui isus hristos, fiul lui dumnezeu. dupăcum este scris în prorocul isaia: „iată, trimet înaintea ta pe solul meu, care îți va pregăti calea... glasul celui ce strigă în pustie: „pregătiți calea domnului, neteziți -i cărările”, a venit ioan care boteza în pustie, propovăduind botezul pocăinței spre iertarea păcatelor. tot ținutul iudeii și toți locuitorii ierusalimului au început să iasă la el; și, mărturisindu-și păcatele, erau botezați de el în riul iordan. ioan era îmbrăcat cu o haină de păr de cămilă, și împrejurul mijlocului era încins cu un brâu de curea. el se hrănea cu lăcuste și miere sălbatică. ioan propovăduia, și zicea: „după mine vine cel ce este mai puternic decît mine, căruia eu nu sint vrednic să mă plec să -i desleg curelele încălțămintelor. eu, da, v'am botezat cu apă; dar el vă va boteza cu duhul sfînt.” în vremea aceea, a venit isus din nazaretul galileii, și a fost botezat de ioan în iordan. și îndată, cînd ieșea isus din apă, el a văzut cerurile deschise, și duhul pogorîndu-se peste el ca un porumbel. și din ceruri s'a auzit un glas, care zicea: „tu ești fiul meu prea iubit, în tine îmi găsesc toată plăcerea mea.” îndată duhul a minat pe isus în pustie, unde a stat patruzeci de zile, fiind ispitit de satana. acolo stătea împreună cu fiarele sălbatice și -i slujeau ingerii. după ce a fost închis ioan, isus a venit în galilea, și propovăduia evanghelia lui dumnezeu. el zicea: „s'a împlinit vremea, și împărăția lui dumnezeu este aproape. pocăiți-vă, și credeți în evanghelie.” pe cînd trecea isus pe lîngă marea galileii, a văzut pe simon și pe andrei, fratele lui simon, aruncînd o mreajă în mare, căci erau pescari. isus le -a zis: „veniți după mine, și vă voi face pescari de oameni.” îndată, ei și-au lăsat mrejele, și au mers după el. a mers puțin mai departe, și a văzut pe iacov, fiul lui zebedi, și pe ioan, fratele lui, cari, și ei, erau într'o corabie, și își dregeau mrejele. îndată i -a chemat; și ei au lăsat pe tatăl lor zebedi în corabie cu cei ce lucrau pe plată, și au mers după el. s'au dus la capernaum. și în ziua sabatului, isus a intrat îndată în sinagogă, și a început să învețe pe norod. amenii erau uimiți de învățătura lui; căci îi învăța ca unul care are putere, nu cum îi învățau cărturarii. în sinagogă lor era un om, care avea un duh necurat. el a început să strige: „ce avem noi a face cu tine, isuse din nazaret? ai venit să ne pierzi? te știi cine ești: ești sfîntul lui dumnezeu?” isus l -a certat, și i -a zis: „taci, și ieși afară din omul acesta!” și duhul necurat a ieșit din el, scuturîndu-l cu putere, și scoțînd un strigăt mare. toți au rămas înmărmuriți, așa că se întrebau unii pe alții: „ce este aceasta? o învățătură nouă! el poruncește ca un stăpîn chiar și duhurilor necurate, și ele îl ascultă!” și îndată i s'a dus vestea în toate împrejurimile galileii. dupăce a ieșit din sinagogă, a intrat împreună cu iacov și ioan, în casa lui simon și a lui andrei. soacra lui simon zăcea în pat, prinsă de friguri: și îndată au vorbit lui isus despre ea. el a venit, a apucat -o de mină, a ridicat -o în sus, și au lăsat -o frigurile. apoi ea a început să le slujească. seara, după asfințitul soarelui, au adus la el pe toți bolnavii și îndrăcîții. și toată cetatea era adunată la ușă. el a vindecat pe mulți cari pătimeau de felurite boale; de asemenea, a

scos mulți draci, și nu lăsa pe draci să vorbească, pen-trucă -l cunoșteau. a doua zi dimineată, pe cînd era încă întunec de tot, isus s'a sculat, a ieșit, și s'a dus într'un loc pustiu. și se ruga acolo. simon și ceilalți cari erau cu el s'au dus să -l caute; și cînd l-au găsit, i-au zis: „toți te caută.” el le -a răspuns: „haidem să mergem în altă parte, prin țirgurile și satele vecine, ca să propovăduiesc și acolo; căci pentru aceasta am ieșit.” și s'a dus să propovăduiască în sinagogi, prin toată galilea; și scotea dracii. a venit la el un leprosus, care s'a aruncat în genunchi înaintea lui, îl ruga și -i zicea: „dacă vrei, poți să mă curățești.” lui isus i s'a făcut milă de el, a întins mîna, s'a atins de el, și i -a zis: „da, voiesc, fii curățit!” îndată l -a lăsat lepra, și s'a curățit. isus i -a poruncit cu tot dinadinsul, i -a spus să plece numai decît, și i -a zis: „vezi să nu spui nimănui nimic; ci du-te de te arată preotului, și adu pentru curățirea ta ce a poruncit moise, ca mărturie pentru ei.” dar omul acela, după ce a plecat, a început să vestească și să spună în gura mare lucrul acesta, așa că isus nu mai putea să intre pe față în nicio cetate; ci stătea afară, în locuri pustii, și veneau la el din toate părțile.

2

după cîteva zile, isus s'a întors în capernaum. s'a auzit că este în casă, și s'au adunat îndată așa de mulți că nu putea să -i mai încapă locul dinaintea ușii. el le vestea cuvîntul. au venit la el niște oameni, cari i-au adus un slăbănog, purtat de patru inși. fiindcă nu puteau să ajungă pînă la el, din pricina norodului, au desfăcut acoperișul casei unde era isus, și, după ce l-au spart, au pogorit pe acolo patul în care zăcea slăbănogul. cînd le -a văzut isus credința, a zis slăbănogului: „fiule, păcatele îți sint iertate!” unii din cărturarii, cari erau de față, se gîndeau în inimile lor: „cum vorbește omul acesta astfel? hulește! cine poate să ierte păcatele decît numai dumnezeu?” îndată, isus a cunoscut, prin duhul său, că ei gîndeau astfel în ei, și le -a zis: „pentru ce aveți astfel de gînduri în inimile voastre? ce este mai lesne: a zice slăbănogului: „păcatele îți sint iertate”, ori a zice: „scoală-te, ridică-ți patul, și umblă?” dar, ca să știți că fiul omului are putere pe pămînt să ierte păcatele, „ție îți poruncesc”, a zis el slăbănogului, „scoală-te, ridică-ți patul, și du-te acasă.” și îndată, slăbănogul s'a sculat, și -a ridicat patul, și a ieșit afară în fața tuturor; așa că toți au rămas uimiți, și slăveau pe dumnezeu, și ziceau: „nicio-dată n'am văzut așa ceva!” isus a ieșit iarăși la mare. toată mulțimea venea la el; și el învăța pe toți. cînd trecea pe acolo, a văzut pe levi, fiul lui alfeu, șezînd la vamă. și i -a zis: „vino după mine!” levi s'a sculat, și a mers după el. pe cînd ședea isus la masă în casa lui levi, mulți vameși și păcătoși au șezut și ei la masă cu el și cu ucenicii lui; căci erau mulți cari mergeau de obicei după el. cărturarii și fariseii, cînd l-au văzut mincînd cu vameșii și cu păcătoșii, au zis ucenicilor lui: „de ce mîncîncă el și bea cu vameșii și cu păcătoșii?” isus, cînd a auzit acest lucru, le -a zis: „nu cei sănătoși au trebuință de doftor, ci cei bolnavi. eu am venit să chem la pocăință nu pe cei neprihăniți, ci pe cei păcătoși.” ucenicii lui ioan și fariseii obicinuiă

să postească. ei au venit și au zis lui isus: „pentruce ucenicii lui ioan și ai fariseilor postesc, iar ucenicii tăi nu postesc?” isus le -a răspuns: „oare pot postî nunații cită vreme este mirele cu ei? cită vreme au pe mire cu ei, nu pot postî. vor veni zile, cînd va fi luat mirele dela ei, și atunci vor postî în ziua aceea. imeni nu coase un petec de postav nou la o haină veche; altfel, petecul de postav nou rupe o parte din cel vechi, și mai rea ruptură se face. și nimeni nu pune vin nou în burdufuri vechi; altfel, vinul cel nou sparge burdufurile, și vinul se varsă, iar burdufurile se prăpădesc; ci vinul nou este pus în burdufuri noi.” s'a întîmplat că într'o zi de sabbat, isus trecea prin lanurile de grîu. ucenicii lui, pe cînd mergeau, au început să smulgă spice de grîu. fariseii i-au zis: „vezi, de ce fac ei ce nu este îngăduit să facă în ziua sabbatului?” isus le -a răspuns: „oare n'ați citit niciodată ce a făcut david, cînd a fost în nevoie, și cînd a flămînzit el și cei ce erau împreună cu el? cum a intrat în casa lui dumnezeu, în zilele marelui preot abiatar, și a mîncat pinile pentru punerea înaintea domnului, pe cari nu este îngăduit să le mîncească decît preoții? și cum a dat din ele chiar și celor ce erau cu el? apoi le -a zis: „sabbatul a fost făcut pentru om, iar nu omul pentru sabbat; așa că fiul omului este domn chiar și al sabbatului.”

3

isus a intrat din nou în sinagogă. acolo se afla un om cu mîna uscată. ei pîndeau pe isus să vadă dacă -l va vindeca în ziua sabbatului, ca să -l poată învinui. și isus a zis omului, care avea mîna uscată: „scoală-te, și stai la mijloc!” apoi le -a zis: „este îngăduit în ziua sabbatului să faci bine sau să faci rău? să scapi viața cuiva sau s'o pierzi?” dar ei tăceau. atunci, rotîndu-și privirile cu minie peste ei, și mîhnit de împietrirea inimii lor, a zis omului: „întinde-ți mîna!” el a întins -o, și mîna i s'a făcut sănătoasă. fariseii au ieșit afară, și s'au sfătuit îndată cu irodianii cum să -l piardă. isus s'a dus cu ucenicii săi la mare. după el a mers o mare mulțime de oameni din galileia; și o mare mulțime de oameni din iudea, din ierusalim, din idumea, de dincolo de iordan, și dimprejurul tirului și sidonului, cînd a auzit tot ce se făcea, a venit la el. isus a poruncit ucenicilor să -i țină la îndemînă o corăbioară, ca să nu fie imbulzit de norod. căci el vindeca pe mulți și de aceea toți cei ce aveau boli, se înghesuiau spre el ca să se atingă de el. duhurile necurate, cînd îl vedeau, cădeau la pămînt înaintea lui, și strigau: „tu ești fiul lui dumnezeu.” dar el le porunca îndată cu totdinadinsul să nu -l facă cunoscut. în urmă, isus s'a suit pe munte; a chemat la el pe cine a vrut, și ei au venit la el. a rînduit dintre ei doisprezece, ca nu să -i aibă cu sine, și să -i trimeată să propovăduiască. le -a dat și putere să vindece boalele și să scoată dracii. iată cei doisprezece, pe cari i -a rînduit: simon, căruia i -a pus numele petru; iacov, fiul lui zebedei, și ioan, fratele lui iacov, cărora le -a pus numele boanergheș, care, tîlmăcit, înseamnă: „fiii tunetului”; andrei; filip; bartolomeu; matei; toma; iacov, fiul lui alfeu; tadeu; simon cananitul, și iuda iscarioteanul, care l -a și vîndut. au venit în casă, și s'a adunat din nou norodul, așa că nu puteau nici măcar să prînzească. rudele lui isus, cînd au auzit cele ce se

petreceau, au venit să pună mîna pe el. căci ziceau: „și -a ieșit din minți.” și cărturarii, cari se pogoriseră din ierusalim, ziceau: „este stăpînit de beelzebul; scoate dracii cu ajutorul domnului dracilor.” isus i -a chemat la el, și le -a zis, în pîlde: „cum poate satana să scoată afară pe satana? dacă o împărăție este desbinată împotriva ei însăși, împărăția aceea nu poate dăinui. și dacă o casă este desbinată împotriva ei însăși, casa aceea nu poate dăinui. tot astfel, dacă satana se răscoală împotriva lui însuși, este desbinat, și nu poate dăinui, ci s'a isprăvit cu el. imeni nu poate să intre în casa unui om tare și să -i jăfuiască navstryechuăria, decît dacă a legat mai întîi pe omul acela tare; numai atunci îi va jăfui casa. adevărat vă spun că toate păcatele și toate hulele, pe cari le vor rosti oamenii, li se vor ierta; dar oricine va huli împotriva duhului sfînt, nu va căpăta iertare în veac: ci este vinovat de un păcat vecinic.” aceasta, pentrucă ei ziceau: „are un duh necurat.” atunci au venit mama și frații lui, și, stînd afară, au trimes să -l cheme. mulțimea ședea în jurul lui, cînd i-au spus: „iață că mama ta și frații tăi sînt afară și te caută.” el a răspuns: „cine este mama mea, și frații mei?” apoi, aruncîndu-și privirile peste cei ce ședeau împrejurul lui: „iață,” a zis el, „mama mea și frații mei! căci oricine face voia lui dumnezeu, acela îmi este frate, soră și mamă.”

4

isus a început iarăș să învețe pe norod lîngă mare. fiindcă se adunase foarte mult norod la el, s'a suit și a șezut într'o corabie, pe mare; iar tot norodul stătea pe țarm lîngă mare. apoi a început să -i învețe multe lucruri în pîlde; și, în învățătura pe care le -o dădea, le spunea: ascultați! iată, sămănătorul a ieșit să sămene. pe cînd sămăna, o parte din sămîntă a căzut lîngă drum: au venit păsările și au mîncat -o. altă parte a căzut pe un loc stîncos, unde n'avea mult pămînt: a răsărit îndată, pentrucă n'a dat de un pămînt adînc; dar, cînd a răsărit soarele, s'a pălit; și, pentrucă n'avea rădăcină, s'a uscat. altă parte a căzut între spini; spinii au crescut, au înecat -o, și n'a dat roadă. altă parte a căzut în pămînt bun: a dat roadă, care se înălța și creștea; și a adus: una treizeci, alta șazecei, și alta o sută.” apoi a zis: cine are urechi de auzit, să audă.” cînd a fost singur, ceice erau în jurul lui împreună cu cei doisprezece, l-au întrebat despre pîlde. „vouă,” le -a zis el, „v'a fost dat să cunoașteți taina împărăției lui dumnezeu; dar pentru ceice sînt afară din numărul vostru, toate lucrurile sînt înfățișate în pîlde; pentrucă, „măcar că privesc, să privească și să nu vadă, și măcar că aud, să audă și să nu înțeleagă, ca nu cumva să se întoarcă la dumnezeu, și să li se ierte păcatele.” el le -a mai zis: „nu înțelegeți pîlda aceasta? cum veți înțelege atunci toate celelalte pîlde?” sămănătorul sămăna cuvîntul. cei înfățișați prin sămînta căzută lîngă drum, sînt aceia în cari este sămănat cuvîntul; dar dupăce l-au auzit, vine satana îndată, și ia cuvîntul sămănat în ei. tot așa, cei înfățișați prin sămînta căzută în locurile stîncoase, sînt aceia cari, cînd aud cuvîntul, îl primesc îndată cu bucurie; dar n'au rădăcină în ei, ci tîin pînă la o vreme; și cum vine un necaz sau o prigonire din pricina cu-

vintului, se leapădă îndată de el. alții sint cei înfățișați prin sămînța cazătă între spini; aceștia sint cei ce aud cuvîntul; dar năvălesc în ei grîjiile lumii, înșelăciunea bogățiilor și poftele altor lucruri, cari înecă cuvîntul, și -l fac astfel neroditor. alții apoi sint înfățișați prin sămînța cazătă în pămînt bun. aceștia sint cei ce aud cuvîntul, îl primesc, și fac roadă: unul treizeci, altul șazeci și altul o sută.” el le -a mai zis: „oare lumina este adusă ca să fie pusă supt banîță, sau supt pat? nu este adusă ca să fie pusă în sfesnic? căci nu este nimic ascuns, care nu va fi descoperit, și nimic tăinuit, care nu va ieși la lumină. dacă are cineva urechi de auzit, să audă.” el le -a mai zis: „luați seama la ce auziți. cu ce măsură veți măsura, vi se va măsura: și vi se va da și mai mult. căci celui ce are, i se va da; dar dela celce n'are, se va lua și ce are.” el a mai zis: „cu împărăția lui dumnezeu este ca atunci cînd aruncă un om sămînța în pămînt; fie că doarme noaptea, fie că stă treaz ziua: sămînța încolțește și crește fără să știe el cum. pămîntul rodește singur: întîi un fir verde, apoi spic, după aceea grîu deplin în spic; și cînd este coaptă roada, pune îndată secerea în ea, pentrucă a venit secerișul.” el a mai zis: „cu ce vom asemăna împărăția lui dumnezeu, sau prin ce pildă o vom înfățișa? se aseamănă cu un grăunte de muștar, care, cînd este coaptă, pune în pămînt, este cea mai mică dintre toate semințele de pe pămînt; dar, după ce a fost sămănat, crește și se face mai mare decît toate zarzavaturile, și face ramuri mari, așa că păsările cerului își pot face cuiburi la umbra lui.” isus le vesteia cuvîntul prin multe pilde de felul acesta, după cum erau ei în stare să -l priceapă. u le vorbea de loc fără pildă; dar, cînd era singur la o parte, lămurea ucenicilor săi toate lucrurile. în aceeași seară, isus le -a zis: „să trecem în partea cealaltă.” dupăce au dat drumul norodului, ucenicii l-au luat în corabia în care se afla, și așa cum era. împreună cu el mai erau și alte corăbii. s'a stîrnit o mare furtună de vînt, care arunca valurile în corabie, așa că mai că se umplea corabia. și el dormea la cîrmă pe căpătîi. ucenicii l-au deșteptat, și i-au zis: „învățătorule, nu-ți pasă că pierim?” el s'a sculat, a certat vîntul, și a zis mării: „taci! fără gura?" vîntul a stat, și s'a făcut o liniște mare. apoi le -a zis: „pentruce sinteți așa de fricoși? tot n'aveți credință?” i -a apucat o mare frică, și ziceau unii către alții: „cine este acesta de îl ascultă chiar și vîntul și marea?”

5

au ajuns pe celălalt tărîm al mării, în tînutul gadarenilor. cînd a ieșit isus din corabie, l -a întîmpinat îndată un om care ieșea din morminte, stăpînit de un duh necurat. mul acesta își avea locuința în morminte, și nimeni nu mai putea să -l țină legat, nici chiar cu un lanț. căci de multe ori fusese legat cu picioarele în obezi și cu cătușe la mini, dar rupsele cătușele și sfărîmase obezile, și nimeni nu -l putea domoli. totdeauna, zi și noapte, stătea în morminte și pe mînti, tipînd și tăindu-se cu pietre. cînd a văzut pe isus de departe, a alergat, i s'a închinat, și i strigat cu glas tare: „ce am eu a face cu tine, isuse, fiul dumnezeului celui prea înalt? te jur în numele lui dumnezeu, să nu mă chinuiești!” căci isus îi zicea: „duh

necurat, ieși afară din omul acesta!” „care-ți este numele?” l -a întrebă isus. „numele meu este, legiune,” a răspuns el, „pentrucă sintem mulți.” și îl ruga stăruitor să nu -i trimeată afară din tînutul acela. acolo, lîngă munte, era o turmă mare de porci, cari pășteau. și dracii l-au rugat, și au zis: „trimete-ne în porcii aceea, ca să intrăm în ei.” isus le -a dat voie. și duhurile necurate au ieșit și au intrat în porci; și turma s'a repezit de pe ripă în mare: erau aproape două mii, și s'au înecat în mare. porcarii au fugit, și au dat de știre în cetate și prin satele vecine. oamenii au ieșit să vadă ce s'a întîmplat. au venit la isus, și iată pe cel ce fusese îndrăcit și avusese legiunea de draci, șezînd jos îmbrăcat și întreg la minte; și s'au spăimîntat. cei ce văzuseră cele întîmplate, le-au povestit tot ce se petrecuse cu cel îndrăcit și cu porcii. atunci au început să roage pe isus să plece din tînutul lor. pe cînd se suia el în corabie, omul care fusese îndrăcit îl ruga să -l lase să rămînă cu el. isus nu i -a dat voie, ci i -a zis: „du-te acasă la ai tăi, și povestește-le tot ce ți -a făcut domnul, și cum a avut milă de tine.” el a plecat, și a început să vestească prin decapole tot ce -l făcuse isus. și toți se minunau. după ce a trecut isus iarăș de cealaltă parte, cu corabia, s'a adunat mult norod în jurul lui. el stătea lîngă mare. atunci a venit unul din frunțașii sinagogii, numit iair. cum l -a văzut, frunțașul s'a aruncat la picioarele lui, și i -a făcut următoarea rugămînte stăruitoare: „fetița mea trage să moară; rogu-te, vino de-ți pune minile peste ea, ca să se facă sănătoasă și să trăiască.” isus a plecat împreună cu el. și după el mergea mult norod și -l îmbulzea. și era o femeie, care de doisprezece ani avea o scurgere de sînge. ea suferise mult dela mulți doftori; cheltuisese tot ce avea, și nu simțise nici o ușurare; ba încă îi era mai rău. a auzit vorbindu-se despre isus, a venit pe dinapoi prin mulțime, și s'a atins de haina lui. căci își zicea ea: „dacă aș putea doar să mă ating de haina lui, mă voi tămădui.” și îndată, a secat izvorul singelui ei. și a simțit în tot trupul ei că s'a tămăduit de boală. isus a cunoscut îndată că o putere ieșise din el; și, întorcîndu-se spre mulțime, a zis: „cine s'a atins de hainele mele?” ucenicii i-au zis: „vezi că mulțimea te îmbulzește, și mai zici: „cine s'a atins de mine?” el se uita de jur împrejur să vadă pe cea care făcuse lucrul acesta. femeia, înfricoșată și tremurînd, căci știa ce se petrecuse în ea, a venit de s'a aruncat la picioarele lui, și i -a spus tot adevărul. dar isus i -a zis: „fiică, credința ta te -a mîntuit; du-te în pace, și fii tămăduită de boala ta.” pe cînd vorbea el încă, iată că vin niște oameni dela frunțașul sinagogii, cari i -i spun: „fiica ta a murit; pentruce mai superi pe învățătorul?” dar isus, fără să țină seamă de cuvintele acestea, a zis frunțașului sinagogii: „nu te teme, crede numai!” și n'a îngăduit nimănui să -l însoțească, afară de petru, iacov și ioan, fratele lui iacov. au ajuns la casa frunțașului sinagogii. acolo isus a văzut o zarvă, și pe unii cari plîngeau și se tînguiau mult. a intrat înlăuntru, și le -a zis: „pentruce faceți atîta zarvă, și pentruce plîngeți? copila n'a murit, ci doarme.” ei își băteau joc de el. atunci, după ce i -a scos afară pe toți, a luat cu el pe tatăl copilei, pe mama ei, și pe cei ce -l însoțiseră, și a intrat acolo unde zăcea copila. a apucat -o de mină, și i -a zis: „talita cumi”, care, tîlmăcit, însemnează: „fetițo, scoală-te, îți zic!” îndată fetița s'a

sculat, și a început să umble; căci era de doisprezece ani. ei au rămas incremenți. isus le -a poruncit cu tărie să nu știe nimeni lucrul acesta; și a zis să dea de mincare fetei.

6

isus a plecat de acolo, și s'a dus în patria lui. ucenicii lui au mers după el. când a venit ziua sabbatului, a început să învețe pe norod în sinagogă. mulți, când îl auzeau, se mirau și ziceau: „de unde are al aceste lucruri? ce fel de înțelepciune este aceasta, care i -a fost dată? și cum se fac astfel de minuni prin minile lui? u este acesta timplarul, feciorul mamei, fratele lui iacov, al lui iose, al lui iuda și al lui simon? și nu sint surorile lui aici între noi?” și găsseau o pricină de poticnire în el. dar isus le -a zis: „un prooroc nu este disprețuit decit în patria lui, între rudele lui și în casa lui.” ‘a putut să facă nici o minune acolo, ci doar și -a pus minile peste cițiva bolnavi, și i -a vindecat. și se mira de necredința lor. atunci a chemat la sine pe cei doisprezece, și a început să -i trimeată doi cite doi, dindu-le putere asupra duhurilor necurate. le -a poruncit să nu ia nimic cu ei pe drum decit un toaig; să n'aibă nici pîne, nici traistă, nici bani de aramă la briu; să se încălțe cu sandale, și să nu se îmbrace cu două haine. apoi le -a zis: „în orice casă veți intra, să rămîneți acolo pînă veți pleca din locul acela. și, dacă în vreun loc nu vă vor primi, și nu vă vor asculta, să plecați de acolo, și să scuturați îndată praful de supt picioarele voastre, ca mărturie pentru ei. adevărat vă spun că, în ziua judecării, va fi mai ușor pentru pămîntul sodomiei și gomoriei decit pentru cetatea aceea.” ucenicii au plecat, și au propovăduit pocăința. scoteau mulți draci, și ungeau cu untdelemn pe mulți bolnavi, și -i vindecau. împăratul irod a auzit vorbindu-se despre isus, al cărui nume ajunsesse vestit; și a zis: „ioan botezătorul a înviat din morți, și de aceea lucrează aceste puteri prin el.” alții ziceau: „este ilie.” iar alții ziceau: „este un prooroc ca unul din prooroci.” dar irod, când a auzit lucrul acesta, zicea: „ioan acela, căruia i-am tăiat capul, a înviat din morți.” căci irod însuș trimesese să prindă pe ioan, și -l legase în temniță, din pricina irodiadei, nevasta fratelui său filip, pentru că o luase de nevastă. și ioan zicea lui irod: „nu-ți este îngăduit să ții pe nevasta fratelui tău?” irodiada avea necaz pe ioan, și voia să -l omoare. dar nu putea, căci irod se temea de ioan, fiindcă îl știa om neprihănit și sfînt; îl ocrotea, și, cînd îl auzea, de multe ori sta în cumpănă, neștiind ce să facă; și -l asculta cu plăcere. totuș a venit o zi cu bun prilej, cînd irod își prăznuia ziua nașterii, și a dat un ospăț boierilor săi, mai marilor oastei și fruntașilor galileei. fata irodiadei a intrat la ospăț, a jucat, și a plăcut lui irod și oaspeților lui. împăratul a zis fetei: „cere-mi orice vrei, și-ți voi da.” apoi a adăugat cu jurămint: „ori ce-mi vei cere, îți voi da, fie și jumătate din împărăția mea.” fata a ieșit afară, și a zis mamei sale: „ce să cer? și mamă-sa i -a răspuns: „capul lui ioan botezătorul.” ea s'a grăbit să vină îndată la împărat, și i -a făcut următoarea cerere: „vreau să-mi dai îndată, într-o farfurie, capul lui ioan botezătorul.” împăratul s'a întristat foarte mult; dar, din pricina jurămintelor sale și din pricina oaspeților,

n'a vrut să zică nu. a trimis îndată un ostaș de pază, cu porunca de a aduce capul lui ioan botezătorul. ostașul de pază s'a dus și a tăiat capul lui ioan în temniță, l -a adus pe o farfurie, l -a dat fetei, și fata l -a dat mamei sale. ucenicii lui ioan, cînd au auzit acest lucru, au venit de i-au ridicat trupul, și l-au pus într'un mormint. apostolii s'au adunat la isus, și i-au spus tot ce făcuseră și tot ce învățaseră pe oameni. isus le -a zis: „veniți singuri la o parte, într'un loc pustiu, și odihniți-vă puțin.” căci erau mulți cari veneau și se duceau, și ei n'aveau vreme nici să mănince. au plecat dar cu corabia, ca să se ducă într'un loc pustiu, la o parte. amenii i-au văzut plecînd, și i-au cunoscut; au alergat pe jos din toate cetățile, și i-au venit înaintea lor în locul în care se duceau ei. cînd a ieșit din corabie, isus a văzut mult norod; și i s'a făcut milă de ei, pentru că erau ca niște oi cari n'aveau păstor; și a început să -i învețe multe lucruri. fiindcă ziua era pe sfîrșite, ucenicii s'au apropiat de el și i-au zis: „locul acesta este pustiu și ziua este pe sfîrșite. dă-le drumul să se ducă în cătunele și satele de primprejur, ca să-și cumpere pîne, fiindcă n'au ce minca.” și -a zis: „oare să ne ducem să cumpărăm pîni de două sute de lei, și să le dăm să mănince?” și el i -a întrebant: „cite pîni aveți? duceți-vă de vedeți.” s'au dus de au văzut cite pîni au, și au răspuns: „cinci, și doi pești.” atunci le -a poruncit să -i așeze pe toți, cete-cete, pe iarba verde. și au șezut jos în cete de cite o sută și de cite cincizeci. el a luat cele cinci pîni și cei doi pești. și a ridicat ochii spre cer, și a rostit binecuvîntarea. apoi a frînt pînile și le -a dat ucenicilor, ca ei să le împartă norodului. asemenea și cei doi pești, i -a împărțit la toți. au mîncat toți și s'au săturat; și au ridicat douăsprezece coșuri pline cu fărîmituri de pîne și cu ce mai rămăsese din pești. cei ce mîncaseră pînile, erau cinci mii de bărbați. îndată, isus a silit pe ucenicii săi să intre în corabie, și să treacă înaintea lui de cealaltă parte, spre betsaida. în timpul acesta, el avea să dea drumul norodului. după ce și -a luat rămas bun dela norod, s'a dus în munte, ca să se roage. cînd s'a înserat, corabia era în mijlocul mării, iar isus era singur pe țarm. a văzut pe ucenici că se necăjesc cu vislirea, căci vîntul le era împotrivă, și într'a patra strajă din noapte, a mers la ei, umblînd pe mare, și voia să treacă pe lingă ei. cînd l-au văzut ei umblînd pe mare, li s'a părut că este o nălucă, și au țipat; pentru că toți l-au văzut, și s'au spăimîntat. isus a vorbit îndată cu ei, și le -a zis: „îndrăzniți, eu sint, nu vă temeți!” apoi s'a suit la ei în corabie, și a stat vîntul. ei au rămas uimiți și înmărmuriți, căci nu înțeleseseră minunea cu pînile, fiindcă le era inima împietrită. după ce au trecut marea, au venit în ținutul ghenezaretului, și au tras la mal. cînd au ieșit din corabie, oamenii au cunoscut îndată pe isus, au alergat prin toate împrejurimile, și au început să aducă pe bolnavi în paturi, pretutindenii pe unde se auzea că era el. riunde intra el, în sate, în cetăți sau în cătune, puneau pe bolnavi pe piețe, și -l rugau să le dea voie doar să se atingă de poalele hainei lui. și toți ciți se atingeau de el, erau tămăduiți.

fariseii și cîțiva cărturari, veniți din ierusalim, s'au adunat la isus. ei au văzut pe unii din ucenicii lui prinzind cu minile necurate, adică nespălate. - fariseii, însă, și toți iudeii nu mănîncă fără să-și spele cu mare băgare de seamă minile, după datina bătrînilor. și cînd se întorc din piață, nu mănîncă decît după ce s'au scaldat. sint multe alte obiceiuri pe cari au apucat ei să le țină, precum: spălarea paharelor, a ulcioarelor, a căldărilor și a paturilor. - și fariseii și cărturarii l-au întrebat: „pentru ce nu se țin ucenicii tăi de datina bătrînilor, ci prinzesc cu minile nespălate?” isus le - a răspuns: „fătarnicilor, bine a proorocit isaia despre voi, după cum este scris: ‚norodul acesta mă cinstește cu buzele, dar inima lui este departe de mine. degeaba mă cinstește ei, dînd învătățuri cari nu sint decît niște porunci omenestii.’ voi lăsați porunca lui dumnezeu, și țineți datina așezată de oameni, precum: spălarea ulcioarelor și a paharelor, și faceți multe alte lucruri de acestea.” el le - a mai zis: „ați desființat frumos porunca lui dumnezeu, ca să țineți datina voastră. căci moise a zis: ‚să cinstești pe tatăl tău și pe mama tău;” și: „cine va grăi de rău pe tatăl său sau pe mama sa, să fie pedepsit cu moartea.” voi, dimpotrivă, ziceți: „dacă un om va spune tatălui său sau mamei sale: ‚ori cu ce te-aș putea ajuta, este ‚corban’, adică dat lui dumnezeu, face bine; și nu -l mai lăsați să facă nimic pentru tatăl său pentru mama sa. și așa, ați desființat cuvîntul lui dumnezeu, prin datina voastră. și faceți multe alte lucruri de felul acesta!” în urmă, a chemat din nou noroadele la sine, și le - a zis: „ascultați-mă toți și înțelegeți. afară din om nu este nimic care, intrînd în el, să -l poată spurca; dar ce iese din om, aceea -l spurcă. dacă are cineva urechi de auzit, să audă.” după ce a intrat în casă, pe cînd era departe de norod, ucenicii lui l-au întrebat despre pilda aceasta. el le - a zis: „și voi sinteți așa de nepricepuți? nu înțelegeți că nimic din ce intră în om de afară, nu -l poate spurca? fiindcă nu intră în inima lui, ci în pîn-tece, și apoi este dat afară în hazănă?” a zis astfel, făcînd toate bucatele curate. el le - a mai zis: „ce iese din om, aceea spurcă pe om. căci dinlăuntru, din inima oamenilor, ies gîndurile rele, precururiile, curviile, uciderile, furtisagurile, lăcomiile, vicleșugurile, înșelăciunile, faptele de rușine, ochiul rău, hula, trufia, nebunia. toate aceste lucruri rele ies dinlăuntru, și spurcă pe om.” isus a plecat de acolo, și s'a dus în ținutul tirului și al sidonului. a intrat într-o casă, dorînd să nu știe nimeni că este acolo; dar n'a putut să rămînă ascuns. căci îndată, o femeie, a cărei fetiță era stăpînită de un duh necurat, a auzit vorbindu-se despre el, și a venit de s'a aruncat la picioarele lui. femeia aceasta era o grecoaică, de obîrșie siro-feniciană. ea îl ruga să se scoată pe dracul din fiica ei. isus i - a zis: „lasă să se sature mai întîi copiii; căci nu este bine să iei pînea copiilor, și s'o arunci la căței.” „da, doamne”, i - a răspuns ea; „dar și căței de supt masă mănîncă din fărîmiturile copiilor.” atunci isus i - a zis: „pentru vorba aceasta, du-te; a ieșit dracul din fiică-tă.” și cînd a intrat femeia în casa ei, a găsit pe copilă culcată în pat; și ieșise dracul din ea. isus a părăsit ținutul tirului, și a venit iarăș prin sidon la marea galileii, trecînd

prin ținutul decapole. i-au adus un surd, care vorbea cu anevoie, și l-au rugat să-și pună minile peste el. el l - a luat la o parte din norod, i - a pus degetele în urechi, și i - a atins limba cu scuipatul lui. apoi, și - a ridicat ochii spre cer, a suspinat, și a zis: „efata”, adică: „deschide-te!” îndată, i s'au deschis urechile, i s'a deslegat limba, și a vorbit foarte deslușit. isus le - a poruncit să nu spună nimănui; dar cu cit le porunceai mai mult, cu atît îl vesteau mai mult. ei erau uimiți peste măsură de mult, și ziceau: „toate le face de minune; chiar și pe surzi îi face să audă, și pe muți să vorbească.”

8

în zilele acelea, fiindcă se strinsese din nou mult norod, și n'avea ce minca, isus a chemat pe ucenicii săi, și le - a zis: „mi - e milă de norodul acesta; căci iată că de trei zile stau lingă mine, și n'au ce minca. dacă le voi da drumul acasă flămînzii, au să leșine de foame pe drum, fiindcă unii din ei au venit de departe.” ucenicii i-au răspuns: „cum ar putea cineva să sature cu pîne pe oamenii aceștia, aici într'un loc pustiu?” „cite pîni aveți?” i - a întrebat isus. „șapte”, i-au răspuns ei. atunci a poruncit norodului să șadă pe pămînt; a luat cele șapte pîni; și, după ce a mulțămît lui dumnezeu, le - a frînt și le - a dat ucenicilor săi ca să le împartă; și ei le-au împărțit norodului. mai aveau și cîțiva peștișori: și isus, după ce i - a binecuvîntat, a poruncit să - i împartă și pe aceia. au mîncat și s'au săturat; și au ridicat șapte coșnițe, pline cu rămășițele de fărîmituri. erau aproape patru mii de inși. în urmă isus le - a dat drumul. isus a intrat îndată în corabie cu ucenicii săi, și a venit în părțile dalmanutei. fariseii au venit deodată, și au început o ceartă de vorbe cu isus; și, ca să - l pună la încercare, i-au cerut un semn din cer. isus a suspinat adînc în duhul său, și a zis: „pentru ce cere neamul acesta un semn? adevărat vă spun că neamului acestuia nu i se va da deloc un semn.” apoi i - a lăsat, și a intrat iarăș în corabie, ca să treacă de cealaltă parte. ucenicii uitaseră să ia pîni; cu ei în corabie n'aveau decît o pîne. isus le dădea în grijă, și le zicea: „lu-ați seama, să vă păziți bine de aluatul fariseilor și de aluatul lui irod!” ucenicii se gîndeau și ziceau între ei: „fiindcă n'avem pîni” isus a înțeles lucrul acesta, și le - a zis: „pentru ce vă gîndiți că n'aveți pîni? tot nu pricepeți și tot nu înțelegeți? aveți inima împietrită? aveți ochi, și nu vedeți? aveți urechi, și nu auziți? și nu vă aduceți aminte deloc? cînd am frînt cele cinci pîni la cei cinci mii de bărbați, cite coșuri pline cu fărîmituri ați ridicat?” „douăsprezece”, i-au răspuns ei. „și cînd am frînt cele șapte pîni la cei patru mii de bărbați, cite coșnițe pline cu fărîmituri ați ridicat?” „șapte”, i-au răspuns ei. și el le - a zis: „tot nu înțelegeți?” au venit la betsaida; au adus la isus un orb, și l-au rugat să se atingă de el. isus a luat pe orb de mină, și l - a scos afară din sat; apoi i - a pus scuipat pe ochi, și - a pus minile peste el, și l - a întrebat: „vezi ceva?” el s'a uitat, și a zis: „văd niște oameni umblînd, dar mi se par ca niște copaci.” isus i - a pus din nou minile pe ochi; i - a spus să se uite întîi; și cînd s'a uitat, a fost tămăduit, și a văzut toate lucrurile deslușit. atunci isus l - a trimes acasă, și i - a zis: „să nu intri în sat, și nici să nu

spui cui va în sat.” isus a plecat cu ucenicii săi în satele cezareii lui filip. pe drum le -a pus următoarea întrebare: „cine zice oamenii că sint eu?” ei i-au răspuns: „ioan botezătorul; alții: ilie; alții: unul din prooroci.” „dar voi?”, i -a întrebat el, „cine ziceți că sint eu?” „tu ești hristosul!” i -a răspuns petru. isus le -a poruncit cu tărie să nu spună nimănui lucrul acesta despre el. atunci a început să -i învețe că fiul omului trebuie să pătimească mult, să fie tăgăduit de bătrini, de preoți cei mai de seamă și de cărturari, să fie omorât, și după trei zile să învieze. le spunea lucrurile acestea pe față. petru însă l -a luat de o parte, și a început să -l mustre. dar isus s'a întors și s'a uitat la ucenicii săi, a mutat pe petru, și i -a zis: „înapoia mea, satano! fiindcă tu nu te gindești la lucrurile lui dumnezeu, ci la lucrurile oamenilor.” apoi a chemat la el norodul împreună cu ucenicii săi, și le -a zis: „dacă voește cineva să vină după mine, să se lepede de sine însuș, să -și ia crucea, și să mă urmeze. căci oricine va vrea să -și scape viața, o va pierde; dar oricine își va pierde viața din pricina mea și din pricina evangheliei, o va mintui. și ce folosește unui om să câștige toată lumea, dacă își pierde sufletul? sau ce va da un om în schimb pentru sufletul său? pentrucă de oricine se va rușina de mine și de cuvintele mele, în acest neam precurvar și păcătos, se va rușina și fiul omului, când va veni în slava tatălui său împreună cu sfinții îngeri.”

9

el le -a mai zis: „adevărat vă spun, că sint unii din ceie stau aici, cari nu vor muri până nu vor vedea împărăția lui dumnezeu venind cu putere.” după șase zile, isus a luat cu el pe petru, pe iacov și pe ioan, și i -a dus singuri de o parte pe un munte înalt. acolo s'a schimbat la față înaintea lor. hainele lui s'au făcut strălucitoare și foarte albe, de o albeață pe care nici un nălbitor de pe pământ n'o poate da. ilie li s'a arătat împreună cu moise, și sta de vorbă cu isus. petru a luat cuvîntul, și a zis lui isus: „învățătorule, este bine să stăm aici; să facem trei colibi: una pentru tine, una pentru moise, și una pentru ilie.” căci nu știa ce să zică, atît de mare spaimă îi apucase. a venit un nor și i -a acoperit cu umbra lui; și din nor s'a auzit un glas, care zicea: „acesta este fiul meu prea iubit: de el să ascultați” îndată, ucenicii s'au uitat împrejur, și n'au mai văzut pe nimeni decît pe isus singur cu ei. pe cînd se pogorau de pe munte, isus le -a poruncit să nu spună nimănui ce au văzut, pînă va învia fiul omului dintre cei morți. ei au păstrat în ei lucrul acesta, și se întrebau între ei ce să însemne învierea aceea dintre cei morți, ucenicii i-au pus următoarea întrebare: „pentruce zic cărturarii că trebuie să vină întîi ilie?” el le -a răspuns: „ilie va veni întîi; și va așeza din nou toate lucrurile; tot așa după cum este scris despre fiul omului că trebuie să pătimească mult și să fie defăimat. dar eu vă spun că ilie a și venit, și ei i-au făcut ce au vrut, după cum este scris despre el.” cînd au ajuns la ucenici, au văzut mult norod împrejurul lor și pe cărturari întrebîndu-se cu ei. de îndată ce a văzut norodul pe isus, s'a mirat, și a alergat la el să i se închine. el i -a întrebat: „despre ce vă întrebați cu ei?” și un om din norod i -a răspuns: „învățătorule, am adus la tine pe fiul meu, care este

stăpînit de un duh mut. riunde îl apucă, îl trîntește la pămînt. copilul face spumă la gură, scrișnește din dinți, și rămîne țapăn. m'am rugat de ucenicii tăi să scoată duhul, și n'au putut.” „o neam necredincioș!” le -a zis isus. „pînă cînd voi fi cu voi? pînă cînd vă voi suferi? aduceți -l la mine.” l-au adus la el. și, cum a văzut copilul pe isus, duhul l -a scuturat cu putere; copilul a căzut la pămînt, și se svircolea făcînd spumă la gură. isus a întrebat pe tatăl lui: „cîtă vreme este de cînd îi vine așa?” „din copilărie,” a răspuns el, „și de multe ori duhul l -a aruncat cînd în foc, cînd în apă, ca să -l omoare. dar dacă poți face ceva, fie -ți milă de noi și ajută-ne.” isus a răspuns: „tu zici: „dacă poți... toate lucrurile sint cu putință celui ce crede?” îndată tatăl copilului a strigat cu lacrimi: „cred, domne! ajută necredinței mele!” cînd a văzut isus că norodul vine în fuga mare spre el, a mutat duhul necurat, și i -a zis: „duh mut și surd, îți poruncesc să ieși afară din copilul acesta, și să nu mai intri în el.” și duhul a ieșit, țîpînd și scuturîndu -l cu mare putere. copilul a rămas ca mort, așa că mulți ziceau: „a murit!” dar isus l -a apucat de mină, și l -a ridicat. și el s'a sculat în picioare. cînd a intrat isus în casă, ucenicii lui l-au întrebat deoparte: „noi de ce n'am putut să scoatem duhul acestuia?” „acest soi de draci”, le -a zis el, „nu poate ieși decît prin rugăciune și post.” au plecat de acolo, și au trecut prin galilea. isus nu voia să știe nimeni că trece. căci învăța pe ucenicii săi, și zicea: „fiul omului va fi dat în minile oamenilor; ei îl vor omorî, și a treia zi după ce l -vor omorî, va învia.” dar ucenicii nu înțelegeau cuvintele acestea, și se temeau să -l întrebe. apoi au venit la capernaum. cînd era în casă, isus i -a întrebat: „despre ce vorbeați unul cu altul pe drum?” dar ei tăceau, pentrucă pe drum se certaseră între ei, ca să știe cine este cel mai mare. atunci isus a șezut jos, a chemat pe cei doisprezece, și le -a zis: „dacă vrea cineva să fie cel dintîi, trebuie să fie cel mai de pe urmă din toți și slujitorul tuturor!” și a luat un copilas, și l -a așezat în mijlocul lor; apoi l -a luat în brațe, și le -a zis: „oricine primește pe unul din acești copilași, în numele meu, mă primește pe mine; și oricine mă primește pe mine, nu mă primește pe mine, ci pe cel ce m'a trimes pe mine.” ioan i -a zis: „învățătorule, noi am văzut pe un om scoțînd draci în numele tău; și l-am oprit, pentrucă nu venea după noi.” „nu -l opriți”, a răspuns isus, „căci nu este nimeni, care să facă minuni în numele meu, și să mă poată grăi de rău îndată după aceea. cine nu este împotriva noastră, este pentru noi. și oricine va va da de băut un pahar cu apă, în numele meu, pentrucă sînteți ucenici ai lui hristos, adevărat vă spun că nu -și va pierde răsplata. dar, dacă va face cineva să păcătuiască pe unul din acești micuți, cari cred în mine, ar fi mai bine pentru el să i se lege de gît o piatră mare de moară și să fie aruncat în mare. dacă mina ta te face să cazi în păcat, taie -o; este mai bine pentru tine să intri ciung în viață, decît să ai două mîni, și să mergi în gheenă, în focul care nu se stinge, unde viermele lor nu moare, și focul nu se stinge. dacă piciorul tău te face să cazi în păcat, taie -l; este mai bine pentru tine să intri în viață șchiop, decît să ai două picioare, și să fii aruncat în gheenă, în focul care nu se stinge, unde viermele lor nu moare, și focul nu se stinge. și dacă ochiul tău te face să cazi

în păcat, scoate -l; este mai bine pentru tine să intri în împărăția lui Dumnezeu numai cu un ochi, decât să ai doi ochi și să fii aruncat în focul gheenei, unde viermele lor nu moare și focul nu se stinge. pentrucă fiecare om va fi sărat cu foc, și orice jertfă va fi sărată cu sare. sarea este bună; dar dacă sarea își pierde puterea de a săra, cu ce îi veți da înapoi puterea aceasta? să aveți sare în voi înșivă, și să trăiți în pace unii cu alții.”

10

isus a plecat de acolo, și a venit în ținutul iudeii, dincolo de iordan. gloatele s’au adunat din nou la el; și, după obiceiul său, a început iarăși să -i învețe. au venit la el fariseii; și, ca să -l ispitească, l-au întrebat dacă este îngăduitor unui bărbat să -și lase nevasta. drept răspuns, el le -a zis: „ce v’a poruncit moise?” „moise”, au zis ei, „a dat voie ca bărbatul să scrie o carte de despărțire, și s’o lase.” isus le -a zis: „din pricina impietății inimii voastre v’a scris moise porunca aceasta. dar dela începutul lumii, Dumnezeu i -a făcut parte bărbatească și parte femeiască. de aceea va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa, și se va lipi de nevastă -sa. și cei doi vor fi un singur trup.” așa că nu mai sînt doi, ci sînt un singur trup. deci, ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu despartă.” în casă, ucenicii l-au întrebat iarăși asupra celor de mai sus. el le -a zis: „oricine își lasă nevasta, și ia pe alta de nevastă, poruncește față de ea; și dacă o nevastă își lasă bărbatul, și ia pe altul de bărbat, preacurvește.” i-au adus niște copii, ca să se atingă de ei. dar ucenicii au certat pe ceice îi aduceau. cînd a văzut isus acest lucru, s’a miniat, și le -a zis: „lăsați copilașii să vină la mine, și nu -i opriți; căci împărăția lui Dumnezeu este a celor ca ei. adevărat vă spun că, oricine nu va primi împărăția lui Dumnezeu ca un copilăș, cu nici un chip nu va intra în ea!” apoi i -a luat în brațe, și i -a binecuvîntat, punîndu -și minile peste ei. tocmai cînd era gata să pornească la drum, a alergat la el un om, care a îngemănecat înaintea lui, și l -a întrebat: „bunule învățător, ce să fac ca să moștenesc viața vecinică?” „pen-truce mă numești bun?” i -a zis isus. „nimeni nu este bun decît unul singur: Dumnezeu. cunoști poruncile: „să nu preacurvești; să nu ucizi; să nu furi; să nu faci o mărturisire mincinoasă; să nu înșeli; să cinstești pe tatăl tău și pe mama ta.” el i -a răspuns: „învățătorule, toate aceste lucruri le-am păzit cu grijă din tinerețea mea.” isus s’a uitat țintă la el, l -a iubit, și i -a zis: „îți lipsește un lucru; du-te de vinde tot ce ai, dă la săraci, și vei avea o comoară în cer. apoi vino, ia-ți crucea, și urmează-mă.” mîhnit de aceste cuvinte, omul acesta a plecat tristat de tot; căci avea multe avuții. isus s’a uitat împrejurul lui, și a zis ucenicilor săi: „cît de anevoie vor intra în împărăția lui Dumnezeu ceice au avuții!” ucenicii au rămas uimiți de cuvintele lui. isus a luat din nou cuvîntul, și le -a zis: „filor, cît de anevoie este pentru ceice se încred în bogății, să intre în împărăția lui Dumnezeu! mai lesne este să treacă o cămilă prin urechea unui ac, decât să intre un om bogat în împărăția lui Dumnezeu!” ucenicii au rămas și mai uimiți, și au zis unii către alții: „cine poate atunci să fie mintuit?” isus s’a uitat țintă la ei, și le -a

zis: „lucrul acesta este cu neputință la oameni, dar nu la Dumnezeu; pentrucă toate lucrurile sînt cu putință la Dumnezeu.” petru a început să -i zică: „iată că noi am lăsat totul, și te-am urmat.” isus a răspuns: „ade-vărat vă spun că nu este nimeni, care să fi lăsat casă, sau frați, sau surori, sau tată, sau mamă, sau nevastă, sau copii, sau holde, pentru mine și pentru evanghe-lie, și să nu primească acum, în veacul acesta, de o sută de ori mai mult: case, frați, surori, mame, copii și holde, împreună cu prigoniri; iar în veacul viitor, via-ța vecinică. mulți din cei dintii vor fi cei de pe urmă, și mulți din cei de pe urmă vor fi cei dintii.” ei erau pe drum și se suiau la ierusalim; și isus mergea înaintea lor. ucenicii erau turburați, și mergeau îngroziiți după el. isus a luat iarăși la el pe cei doisprezece și a început să le vorbească despre lucrurile cari aveau să i se întîmple. „iată”, a zis el, „ne suim la ierusalim, și fiul omului va fi dat în minile preoților celor mai de seamă și cărturarilor. ei îl vor osindi la moarte, și -l vor da în minile neamurilor, cari își vor bate joc de el, îl vor bate cu nuiiele, îl vor scuipa și -l vor omori; dar, după trei zile, va învia.” fiii lui zebedei, iacov și ioan, au venit la isus și i-au zis: „învățătorule, am vrea să ne faci ce-ți vom cere.” el le -a zis: „ce voiți să vă fac?” „dă-ne”, i-au zis ei, „să ședem unul la dreapta ta și altul la stînga ta, cînd vei fi îmbrăcat în slava ta.” isus le -a răspuns: „nu știți ce cereți. puteți voi să beți paharul, pe care am să -l beau eu, sau să fiți botezați cu botezul cu care am să fiu botezat eu?” „putem”, au zis ei. și isus le -a răspuns: „este adevărat că paharul pe care -l voi bea eu, îl veți bea, și cu botezul cu care voi fi botezat eu, veți fi botezați; dar cîntea de a ședea la dreapta sau la stînga mea, nu atîrnă de mine s’o dau, ci ea este numai pentru aceia pentru cari a fost pregătită.” cei zece, cînd au auzit lucrul acesta, au început să se minie pe iacov și pe ioan. isus i -a chemat la el, și le -a zis: „știți că cei priviți drept cîrmuitori ai neamurilor, domnesc peste ele, și mai marii lor poruncesc cu stăpînire. dar între voi să nu fie așa. ci oricare va vrea să fie mare între voi, să fie slujitorul vostru; și oricare va vrea să fie cel dintii între voi, să fie robul tuturor. căci fiul omului s’a venit să i se slujească, ci el să slujească și să -și dea viața răscumpărare pentru mulți.” au ajuns la ierihon. și pe cînd ieșea isus din ierihon cu ucenicii săi și cu o mare mulțime de oameni, fiul lui timeu, bartimeu, un cerșetor orb, ședea jos lîngă drum, și cerea de milă. el a auzit că trece isus din nazaret, și a început să strige: „isuse, fiul lui david, ai milă de mine!” mulți îl certau să tacă; dar el și mai tare striga: „fiul lui david, ai milă de mine!” isus s’a oprit, și a zis: „chemați -l!” au chemat pe orb, și i -a zis: „îndrăznește, scoală-te, căci te cheamă.” rbul și -a aruncat haina; a sărit, și a venit la isus. isus a luat cuvîntul, și i -a zis: „ce vrei să -ți fac?” „rabuni,” i -a răspuns orbul, „să capăt vederea.” și isus i -a zis: „du-te, credința ta te -a mintuit.” îndată orbul și -a căpătat vederea, și a mers pe drum după isus.

11

cînd s’au apropiat de ierusalim, și au fost lîngă betfaghe și betania, înspre muntele măslinilor, isus a trimis pe doi din ucenicii săi, și le -a zis: „duceți-

vă în satul dinaintea voastră: îndată ce veți intra în el, veți găsi un măgaruș legat, pe care n-l încălecat încă nici un om; deslegați -l și aduceți-mi -l. dacă vă va întreba cineva: „pentruce faceți lucrul acesta?” să răspundeți: „domnul are trebuință de el. și îndată îl va trimite înapoi aici.” ucenicii s’au dus, au găsit măgarușul legat afară lângă o ușă, la cotitura drumului, și l-au deslegat. unii din cei ce stăteau acolo, le-au zis: „ce faceți? de ce deslegați măgarușul acesta?” ei au răspuns cum le poruncise isus. și i-au lăsat să plece. au adus măgarușul la isus, și i-au aruncat hainele pe el, și isus a încălecat pe el. mulți oameni își așterneau hainele pe drum, iar alții perșărau ramuri, pe cari le tăiaseră depe cîmp. cei ce mergeau înainte și cei ce veneau după isus, strigau: „osana! binecuvîntat este cel ce vine în numele domnului! binecuvîntată este împărăția care vine, împărăția părintelui nostru david! osana în cerurile prea înalte!” isus a intrat în ierusalim, și s’a dus în templu. după ce s’a uitat la toate lucrurile de jur împrejur, fiindcă era pe înserate, a plecat la betania, cu cei doisprezece. a doua zi, după ce au ieșit din betania, isus a flămînzit. a zărit de departe un smochin, care avea frunze, și a venit să vadă poate va găsi ceva în el. s’a apropiat de smochin, dar n’a găsit decît frunze, căci nu era încă vremea smochinelor. atunci a luat cuvîntul, și i a zis smochinului: „în veac să nu mai mănînce nimeni rod din tine!” și ucenicii au auzit aceste vorbe. au ajuns în ierusalim; și isus a intrat în templu. a început să scoată afară pe cei ce vindeau și cumpărau în templu; a răsturnat mesele schimbătorilor de bani, și scaunele celor ce vindeau porumbei. și nu lăsa pe nimeni să poarte vreun vas prin templu. și -i învăța și zicea: „oare nu este scris: „casa mea se va chema o casă de rugăciune pentru toate neamurile?” dar voi ați făcut din ea o peșteră de tilhari.” preoții cei mai de seamă și cărturarii, cînd au auzit cuvintele acestea, căutau cum să -l omoare; căci se temeau de el, pentrucă tot norodul era uimit de învățătura lui. ridicite ori se însera, isus ieșea afară din cetate. dimineața, cînd treceau pe lângă smochin, ucenicii l-au văzut ustat din rădăcini. petru și -a adus aminte de cele petrecute, și i a zis lui isus: „învățătorule, uite că smochinul, pe care l-ai blestemat, s’a ustat.” isus a luat cuvîntul, și le -a zis: „aveți credință în dumnezeu! adevărat vă spun că, dacă va zice cineva muntelui acestuia: „ridică-te și aruncă-te în mare”, și dacă nu se va îndoi în inima lui, ci va crede că ce zice se va face, va avea lucrul cerut. de aceea vă spun că, orice lucru veți cere, cînd vă rugați, să credeți că l-ați și primit, și -l veți avea. și, cînd stați în picioare de vă rugați, să iertați orice aveți împotriva cuiva, pentruca și tatăl vostru care este în ceruri, să vă ierte greșelile voastre. dar dacă nu iertați, nici tatăl vostru care este în ceruri nu vă va ierta greșelile voastre. s’au dus din nou în ierusalim. și, pe cînd se plimba isus prin templu, au venit la el preoții cei mai de seamă, cărturarii și bătrîinii, și i-au zis: „cu ce putere faci tu aceste lucruri? și cine îți -a dat puterea aceasta ca să le faci?” isus le -a răspuns: „am să vă pun și eu o întrebare; răspundeți-mi la ea, și apoi vă voi spune și eu cu ce putere fac aceste lucruri. botetul lui ioan venea din cer ori dela oameni? răspundeți-mi?” ei însă vorbeau astfel între ei: „dacă răspundem: „din cer”, va zice: „dar

de ce nu l-ați crezut?” și dacă vom răspunde: „dela oameni...” se temeau de norod, căci toți socoteau că ioan a fost în adevăr un prooroc. atunci au răspuns lui isus: „nu știm.” și isus le -a zis: „nici eu n’am să vă spun cu ce putere fac aceste lucruri.”

12

isus a început pe urmă să le vorbească în pilde. „un om a sădit o vie. a împrejmuit -o cu un gard, a săpat un teasc în ea, și a zidit un turn; apoi a arendat -o unor vieri și a plecat din țară. la vremea roadelor, a trimis la vieri un rob, ca să ia dela ei din roadele viei. vieriile au pus mîna pe el, l-au bătut, și l-au trimis înapoi cu mîinile goale. a trimis iarăși la ei un alt rob; ei l-au rănit la cap, și l-au batjocorit. a mai trimis un altul, pe care l-au omorît; apoi a trimis mulți alții, dintre cari, pe unii i-au bătut, iar pe alții i-au omorît. mai avea un singur fiu prea iubit; la urmă, l -a trimis și pe el la ei. „vor primi cu cîinste pe fiul meu?” zicea el. dar vieriile aceia au zis între ei: „iată moștenitorul; veniți să -l omorim, și moștenirea va fi a noastră.” și au pus mîna pe el, l-au omorît, și i-au aruncat trupul afară din vie. acum, ce va face stăpînul viei? va veni, va nimici pe vieriile aceia, și via o va da altora. are n’ați citit locul acesta din scriptură: „pia- tra pe care au lepădat -o zidarii, a ajuns să fie pusă în capul unghiului; domnul a făcut acest lucru, și este minunat în ochii noștri?” ei căutau să -l prindă, dar se temeau de norod. priceuseră că împotriva lor spusese isus pilda aceasta. și l-au lăsat, și au plecat. apoi au trimis la isus pe unii din farisei și din irodiani, ca să -l prindă cu vorba. aceștia au venit, și i-au zis: „învățătorule, știm că spui adevărul, și nu-ți pasă de nimeni; căci nu cauți la fața oamenilor, și înveți pe oameni calea lui dumnezeu în adevăr. se cade să plătim bir cezarului sau nu? să plătim sau să nu plătim?” isus le -a cunoscut fățărnicia, și le -a răspuns: „pentruce mă ispititi? aduceți-mi un ban (grecește: dinar.) ca să -l văd.” i-au adus un ban; și isus i -a întrebat: „chipul acesta și slovele scrise pe el, ale cui sint?” „ale cezarului”, i-au răspuns ei. atunci isus le -a zis: „dați dar cezarului ce este al cezarului, și lui dumnezeu ce este al lui dumnezeu.” și se mirau foarte mult de el. saduchiei, cari zic că nu este înviere, au venit la isus și i-au pus următoarea întrebare: „învățătorule, iată ce ne -a scris moise: „dacă moare fratele cuiva, și -i rămîne nevasta fără să aibă copii, fratele său să ia pe nevasta lui, și să ridice urmașul fratelui său.” erau dar șapte frați. cel dintîi s’a înșurat, și a murit fără să lase urmaș. al doilea a luat de nevastă pe văduvă, și a murit fără să lase urmaș. tot așa și al treilea. și nici unul din cei șapte n’a lăsat urmaș. după ei toți, a murit și femeia. la înviere, nevasta căruia dintre ei va fi ea? căci toți șapte au avut -o de nevastă.” drept răspuns, isus le -a zis: „oare nu vă rătăciți voi, din pricină că nu pricepeți nici scripturile, nici puterea lui dumnezeu? căci după ce vor învia din morți, nici nu se vor însura, nici nu se vor mărita, ci vor fi ca îngerii în ceruri. în ce privește învierea morților, oare n’ați citit în cartea lui moise, în locul unde se vorbește despre „rug”, ce i -a spus dumnezeu, cînd a zis: „eu sînt dumnezeul lui avraam, dumnezeul lui isaac și dumnezeul

lui iacov, dumnezeu nu este un dumnezeu al celor morți, ci al celor vii. tare vă mai rătăciți! unul din cărturari, care -i auzise vorbind, fiindcă știa că isus răspunsese bine saducheilor, a venit la el, și l-a întrebat: „care este cea dintii dintre toate poruncile?” isus i -a răspuns: „cea dintii este aceasta: ‘ascultă israele! domnul, dumnezeul nostru, este un singur domn;’ și: ‘să iubești pe domnul, dumnezeul tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău, cu tot cugetul tău, și cu toată puterea ta;’ iată porunca dintii. iar a doua este următoarea: ‘să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși.’ nu este altă poruncă mai mare decât acestea.” cărturarul i -a zis: „bine, învățătorule. adevărat ai zis că dumnezeu este unul singur, că nu este altul afară de el, și că a -l iubi cu toată inima, cu tot cugetul, cu tot sufletul, și cu toată puterea, și a iubi pe aproapele ca pe sine, este mai mult decât toate arderile de tot și decit ‘toate jertfele.’ isus a văzut că a răspuns cu pricepere, și i -a zis: „tu nu ești departe de împărăția lui dumnezeu.” și nimeni nu îndrăznea să -i mai pună întrebări. pe cînd învăța pe norod în templu, isus a zis: „cum zic cărturarii că hristosul este fiul lui david? în-sus david, fiind insuflat de duhul sfînt, a zis: ‘domnul a zis domnului meu: ‘șezi la dreapta mea, pînă voi pune pe vrămașii tăi supt picioarele tale.’ deci chiar david îl numește domn; atunci cum este el fiul lui?” și gloata cea mare îl asculta cu plăcere. în învățătura, pe care le -o dădea, isus le zicea: „păziți-vă de cărturari, cărora le place să umble în haine lungi, și să le facă lumea plecăciuni prin pietre. ei umblă după scaunele dintii în sinagogi, și după locurile dintii la ospețe; casele văduvelor le mănîncă, și fac rugăciuni lungi de ochii lumii. o mai mare osîndă va veni peste ei.” isus ședea jos în fața vistiriei templului, și se uita cum arunca norodul bani în visterie. mulți, cari erau bogați, aruncau mult. a venit și o văduvă săracă, și a aruncat doi bănuți, cari fac un gologan. atunci isus a chemat pe ucenicii săi, și le -a zis: „adevărât vă spun că această văduvă săracă a dat mai mult decât toți cei ce au aruncat în visterie; căci toți ceilalți au aruncat din prisosul lor, dar ea, din sărăcia ei, a aruncat tot ce avea, tot ce -i mai rămăsese ca să trăiască.”

13

cînd a ieșit isus din templu, unul din ucenicii lui i -a zis: „învățătorule, uită-te ce pietre și ce zidiri!” isus i -a răspuns: „vezi tu aceste zidiri mari? nu va rămînea aici piatră pe piatră, care să nu fie dărîmată.” apoi a șezut pe muntele măslinilor în fața templului. și petru, iacov, ioan și andrei, l-au întrebat deoparte: „spune-ne cînd se vor întîmpla aceste lucruri, și care va fi semnul cînd se vor împlini toate aceste lucruri?” isus a început atunci să le spună: „băgați de seamă să nu vă înșele cineva. fiindcă vor veni mulți în numele meu, și vor zice: ‘eu sînt hristosul;’ și vor înșela pe mulți. cînd veți auzi despre războaie și vești de războaie, să nu vă spăimîntați, căci lucrurile acestea trebuie să se întîmple. dar încă nu va fi sfîrșitul. un neam se va scula împotriva altui neam, și o împărăție împotriva altei împărății; pe alocurea vor fi cutremure de pămînt, foamete și turburări. aceste lucruri vor fi începutul durerilor. luați

seama la voi înșivă. au să vă dea pe mina soboarelor judecătorești, și veți fi bătuți în sinagogi; din pricina mea veți fi duși înaintea dregătorilor și înaintea împărăților, pentruca să le slujiți de mărturie. mai întii trebuie ca evanghelia să fie propovăduită tuturor neamurilor. cînd vă vor duce să vă dea în minile lor, să nu vă îngrijorați mai dinainte cu privire la cece veți vorbi, ci să vorbiți orice vi se va da să vorbiți în ceasul acela; căci nu voi veți vorbi, ci duhul sfînt. fratele va da la moarte pe frate-său, și tatăl pe copilul lui; copiii se vor scula împotriva părinților lor, și -i vor omori. veți fi uriți de toți pentru numele meu; dar cine va răbda pînă la sfîrșit, va fi mîntuit. cînd veți vedea ‘uriciunea pustiirii’ stînd acolo unde nu se cade să fie, -cine citește să înțeleagă-atunci cei ce vor fi în iudea, să fugă la munți. cine va fi pe acoperișul casei, să nu se pogoare, și să nu intre în casă, ca să-și ia ceva din ea. și cine va fi la cîmp, să nu se întoarcă înapoi ca să-și ia haina. vai de femeile cari vor fi însărcinate, și de cele ce vor da țiță în zilele acelea! rugați-vă ca lucrurile acestea să nu se întîmple iarna. pentrucă în zilele acelea va fi un necaz așa de mare, cum n’a fost de la începutul lumii, pe care a făcut -o dumnezeu, pînă azi, și cum nici nu va mai fi vreodată. și dacă n’ar fi scurtat domnul zilele acelea, nimeni n’ar scăpa; dar le -a scurtat din pricina celor aleși. dacă vă va zice cineva atunci: ‘iată, hristosul este aici!’ sau: ‘iată -l, acolo’, să nu -l credeți. căci se vor scula hristoși mincinoși și prooroci mincinoși. ei vor face semne și minuni, ca să înșele, dacă ar fi cu putință, și pe cei aleși. păziți-vă; iată că vi le-am spus toate dinainte. dar, în zilele acelea, după necazul acesta, soarele se va întuneca, luna nu-și va mai da lumina ei, stelele vor cădea din cer, și puterile cari sînt în ceruri vor fi clătinate. atunci se va vedea fiul omului venind pe nori cu mare putere și cu slavă. atunci va trimite pe îngerii săi, și va aduna pe cei aleși din cele patru vînturi, dela marginea pămîntului pînă la marginea cerului. luați învățătura dela smochin prin pilda lui. cînd mlădița lui se face fragedă și înfrunzește, știți că vara este aproape. tot așa, cînd veți vedea aceste lucruri împlinindu-se, să știți că fiul omului este aproape, este chiar la uși. adevărat vă spun, că nu va trece neamul acesta pînă nu se vor împlini toate aceste lucruri. cerul și pămîntul vor trece, dar cuvintele mele nu vor trece. cit despre ziua aceea, sau ceasul acela, nu știe nimeni, nici îngerii din ceruri, nici fiul, ci numai tatăl. luați seama, vegheați și rugați-vă; căci nu știți cînd va veni vremea aceea. se va întîmpla ca și cu un omelet într’altă țară, care își lasă casa, dă robilor săi putere, arată fiecăruia care este datoria lui, și poruncește portarului să vegheze. vegheați dar, pentrucă nu știți cînd va veni stăpînul casei: sau seara, sau la miezul nopții, sau la cîntarea cocșilor, sau dimineața. temeți-vă ca nu cumva, venind fără veste, să vă găsească dormind. ce vă zic vouă, zic tuturor: vegheați!”

14

după două zile era praznicul paștelor și al azimilor. preoții cei mai de seamă și cărturarii căutau cum să prindă pe isus cu vicleșug, și să -l omoare. căci ziceau:

„nu în timpul praznicului, ca nu cumva să se facă turburare în norod.” pe cînd ședea isus la masă, în betania, în casa lui simon leprosul, a venit o femeie, care avea un vas de alabastru cu mir de nard curat, foarte scump; și, după ce a spart vasul, a turnat mirul pe capul lui isus. unora dintre ei le -a fost necaz, și ziceau: „ce rost are risipa aceasta de mir? mirul acesta s'ar fi putut vinde cu mai mult de trei sute de lei (grecește: dinari), și să se dea săracilor.” și le era foarte necaz pe femeia aceea. dar isus le -a zis: „lăsați -o în pace; de ce -i faceți supărare? ea a făcut un lucru frumos față de mine; căci pe săraci îi aveți totdeauna cu voi, și le puteți face bine oricînd voiți: dar pe mine nu mă aveți totdeauna. ea a făcut ce a putut; mi -a uns trupul mai dinainte, pentru îngropare. adevărat vă spun că, oriunde va fi propovăduită evanghelia aceasta, în toată lumea, se va istorisi și ce a făcut femeia aceasta, spre pomenirea ei.” iuda iscarioteanul, unul din cei doisprezece, s'a dus la preoții cei mai de seamă, ca să le vindă pe isus. cînd au auzit ei lucrul acesta, s'au bucurat, și i-au făgăduit bani. și iuda căuta un prilej nimerit, ca să -l dea în minile lor. în ziua dintîi a praznicului azimilor, cînd jertfeau paștele, ucenicii lui isus i-au zis: el a trimis pe doi din ucenicii săi, și le -a zis: „duceți-vă în cetate; acolo aveți să întîlniți un om ducînd un ulcior cu apă: mergeți după el. unde va intra el, spuneți stăpînului casei: „învățătorul zice: „unde este odaia pentru oaspeți, în care să mîncînc paștele cu ucenicii mei?” și are să vă arate o odaie mare de sus, așternută gata: acolo să pregătiți pentru noi.” ucenicii au plecat, au ajuns în cetate, și au găsit așa cum le spusese el; și au pregătit paștele. seara, isus a venit cu cei doisprezece. pe cînd ședeau la masă și mincau, isus a zis: „adevărat vă spun că unul din voi, care mîncă cu mine, mă va vinde.” ei au început să se întristeze, și să -i zică unul după altul: „nu cumva sînt eu?” „este unul din cei doisprezece,” le -a răspuns el; „și anume, cel ce întinge mîna cu mine în blid. fiul omului, negreșit, se duce după cum este scris despre el. dar vai de omul acela, prin care este vîndut fiul omului! mai bine ar fi fost pentru el, să nu se fi născut.” pe cînd mincau, isus a luat o pine; și, după ce a binecuvîntat, a frînt -o, și le -a dat, zicînd: „luați, mincați, acesta este trupul meu.” apoi a luat un pahar, și, după ce a mulțămît lui dumnezeu, li l -a dat, și au băut toți din el. și le -a zis: „acesta este singele meu, singele legămîntului celui nou, care se varsă pentru mulți. adevărat vă spun că, de acum încolo, nu voi mai bea din rodul viței, pînă în ziua cînd îl voi bea nou în împărăția lui dumnezeu.” după ce au cîntat cîntările de laudă, au ieșit în muntele măslineilor. isus le -a zis: „în noaptea aceasta toți veți avea un prilej de poticnire; pentrucă este scris: „voi bate păstorul, și oile vor fi risipite.” dar, după ce voi învia, voi merge înaintea voastră în galilea.” petru i -a zis: „chiar dacă toți ar avea un prilej de poticnire, eu nu voi avea.” și isus i -a zis: „adevărat îți spun că astăzi, chiar în noaptea aceasta, înainte ca să cînte cocoșul de două ori, te vei lepăda de mine de trei ori.” dar petru i -a zis cu și mai multă tărie: „chiar dacă ar trebui să mor împreună cu tine, tot nu mă voi lepăda de tine.” și toți ceilalți au spus același lucru. s'au dus apoi într'un loc îngrădit, numit ghetsimani. și isus a zis ucenicilor

săi: „ședeți aici pînă mă voi ruga.” a luat cu el pe petru, pe iacov și pe ioan, și a început să se spăimînte și să se mihnească foarte tare. el le -a zis: „sufletul meu este cuprins de o întristare de moarte; rămîneți aici, și vegheați!” apoi a mers puțin mai înainte, s'a aruncat la pămînt, și se ruga ca, dacă este cu putință, să treacă de la cel al cealalt. el zicea: „ava, adică: tată, -ție toate lucrurile îți sînt cu putință; depărtează de la mine paharul acesta! totuși, facă-se nu ce voiesc eu, ci ce voiești tu.” și a venit la ucenici, pe cari i -a găsit dormind. și a zis lui petru: „simone, tu dormi? un ceas n'ai fost în stare să veghezi? vegheați și rugați-vă, ca să nu cădeți în ispită; duhul este plin de rîvnă, dar trupul este neputincios.” s'a dus iarăși, și s'a rugat, zicînd aceleași cuvinte. apoi s'a întors din nou și i -a găsit dormind; pentrucă li se îngreuiaseră ochii de somn. ei nu știau ce să -i răspundă. în sfîrșit, a venit a treia oară, și le -a zis: „dormiți de acum, și odihniți-vă! destul! a venit ceasul! iată că fiul omului este dat în minile păcătoșilor. sculați-vă; haidem să mergem; iată că se apropie vînzătorul!” și îndată, pe cînd vorbea el încă, a venit iuda, unul din cei doisprezece, și împreună cu el a venit o mulțime de oameni cu săbii și cu ciomege, trimiși de preoții cei mai de seamă, de cărturari și de bătrîni. vînzătorul le dăduse semnul acesta: „pe care -l voi săruta, acela este; să -l prindeți și să -l duceți supt pază.” cînd a venit iuda, s'a apropiat îndată de isus, și i -a zis: „învățătorule!” și i -a sărutat mult. atunci oamenii aceia au pus mîna pe isus, și l-au prins. unul din cei ce stăteau lîngă el, a scos sabia, a lovit pe robul marelui preot, și i -a tăiat urechea. isus a luat cuvîntul, și le -a zis: „ați ieșit ca după un tilhar, cu săbii și cu ciomege, ca să mă prindeți. în toate zilele am fost la voi, și învățam pe oameni în templu, și nu m'ați prins. dar toate aceste lucruri s'au întîmplat ca să se împlinească scripturile.” atunci toți ucenicii l-au părăsit și au fugit. după el mergea un tinăr, care n'avea pe trup decît o învelitoare de pînză de in. au pus mîna pe el; dar el și -a lăsat învelitoarea, și a fugit în pielea goală. pe isus l-au dus la marele preot, unde s'au adunat toți preoții cei mai de seamă, bătrîni și cărturarii. petru l -a urmat de departe pînă în curtea marelui preot; a șezut jos împreună cu aprozii, și se încălzea la para focului. preoții cei mai de seamă și tot soborul căutau vreo mărturie împotriva lui isus, ca să -l omoare; dar nu găseau nici una. pentrucă mulți făceau mărturisiri mincinoase împotriva lui, dar mărturisirile lor nu se potriveau. unii s'au sculat și au făcut o mărturisire mincinoasă împotriva lui, și au zis: „noi l-am auzit zicînd: „eu voi strica templul acesta, făcut de mîni omenеști, și în trei zile voi ridica un altul, care nu va fi făcut de mîni omenеști.” ici chiar în privința aceasta nu se potrivea mărturisirea lor. atunci marele preot s'a sculat în picioare în mijlocul adunării, a întrebant pe isus, și i -a zis: „nu răspunzi nimic? ce mărturisesc oamenii aceștia împotriva ta?” isus tăcea, și nu răspundea nimic. marele preot l -a întrebat iarăși, și i -a zis: „ești tu, hristosul, fiul celui binecuvîntat?” „da, sint,” i -a răspuns isus. „și veți vedea pe fiul omului șezînd la dreapta puterii și venind pe norii cerului.” atunci marele preot și -a rupt hainele, și a zis: „ce nevoie mai avem de martori? ați auzit hula. ce vi se pare?” toți l-au osîndit să fie pedepsit cu moartea. și

unii au început să -l scuipe, să -i acopere fața, să -l bată cu pumnii, și să -i zică: „proorocește!” iar aprozii l-au primit în palme. pe când stătea petru jos în curte, a venit una din slujnicele marelui preot. când a văzut pe petru încălzindu-se, s'a uitat țintă la el, și i -a zis: „și tu erai cu isus din nazaret?” el s'a lepădat, și a zis: „nu știu, nici nu înțeleg ce vrei să zici.” apoi a ieșit în pridvor. și a cîntat cocoșul. când l -a văzut slujnica, a început iarăși să spună celor ce stăteau acolo: „acesta este unul dintre oamenii aceia.” și el s'a lepădat din nou. după puțină vreme, ceice stăteau acolo, au zis iarăși lui petru: „nu mai încapе înăoială că ești unul din oamenii aceia; căci ești galilean, și graiul tău seamănă cu al lor.” atunci el a început să se blesteme și să se jure: „nu cunosc pe omul acesta, despre care vorbiți!” îndată a cîntat cocoșul a doua oară. și petru și -a adus aminte de vorba, pe care i -o spusese isus: „înainte ca să cînte cocoșul de două ori, te vei lepăda de mine de trei ori.” și gîndindu-se la acest lucru, a început să plîngă.

15

dimineăta, preoții cei mai de seamă au făcut îndată sfat cu bătrîni, cărturarii și tot soborul. după ce au legat pe isus, l-au dus și l-au dat în minile lui pilat. pilat l -a întrebat: „ești tu împăratul iudeilor?” „da, sint”, i -a răspuns isus. preoții cei mai de seamă îl învinuiau de multe lucruri. pilat l -a întrebat din nou: „nu răspunzi nimic? uite de cîte lucruri te învinuiesc ei?” isus n'a mai dat nici un răspuns, lucru care a mirat pe pilat. la fiecare praznic al paștelor, pilat le slobozea un temnițat, pe care -l cereau ei. în temniță era unul numit baraba, închis împreună cu tovarășii lui, din pricina unui omor, pe care -l săvîșiseră într'o răscălaș. orodul s'a suit, și a început să ceară lui pilat să le dea ce avea obicei să le dea todeauna. pilat le -a răspuns: „voiți să vă slobozesc pe împăratul iudeilor?” căci pricepuse că preoții cei mai de seamă din pizmă îl dăduseră în mîna lui. dar preoții cei mai de seamă au ațîțat norodul să ceară lui pilat să le slobozească mai bine pe baraba. pilat a luat din nou cuvîntul, și le -a zis: „dar ce voiți să fac cu acela, pe care -l numiți împăratul iudeilor?” ei au strigat din nou: „răstignește -l!” „dar ce rău a făcut?” le -a zis pilat. însă ei au început să strige și mai tare: „răstignește -l!” pilat a vrut să facă pe placul norodului, și le -a slobozit pe baraba; iar pe isus, după ce a pus să -l bată cu nuiiele, l -a dat să fie răstignit. stații au adus pe isus în curte, adică în palat, și au adunat toată ceata ostașilor. l-au îmbrăcat într'o haină de purpură, au împletit o cunună de spini, și i-au pus o pe cap. apoi au început să -i ureze, și să zică: „plecăciune, împăratul iudeilor!” și -l loveau în cap cu o trestie, îl scuipau, îngenuncheau și i se închinau. după ce și-au bătut astfel joc de el, l-au desbrăcat de haina de purpură, l-au îmbrăcat în hainele lui, și l-au dus să -l răstignească. au silit să ducă crucea lui isus pe un trecător, care se întorcea dela cîmp, numit simon din cirena, tatăl lui alexandru și al lui ruf. și au adus pe isus la locul numit golgota, care, tîlmăcit, înseamnă: „locul căpătîinii.” i-au dat să bea vin amestecat cu smîrnă, dar el nu l -a luat. după ce l-au răstignit, i-au împărțit hainele între ei, trăgînd la sorti, ca să știe

ce să ia fiecare. cînd l-au răstignit, era ceasul al treilea. deasupra lui era scrisă vina lui: „împăratul iudeilor.” împreună cu el au răstignit doi tilhari, unul la dreapta și altul la stînga lui. astfel s'a împlinit scriptura, care zice: „a fost pus în numărul celor fărădelege.” trecătorii își băteau joc de el, dădeau din cap, și ziceau: „uă! tu, care strici templul, și -l zidești la loc în trei zile, mintuiește-te pe tine însuși, și pogoară-te de pe cruce!” tot astfel și preoții cei mai de seamă, împreună cu cărturarii își băteau joc de el între ei, și ziceau: „pe alții i -a mintuit, și pe sine însuși nu se poate mintui! hristosul, împăratul lui israel, să se pogoare acum de pe cruce, ca să vedem și să credem!” cei răstigniți împreună cu el, deasemenea își băteau joc de el. la ceasul al șaselea, s'a făcut întunerec peste toată țara, pînă la ceasul al nouălea. și în ceasul al nouălea, isus a strigat cu glas tare: „eloi, eloi, lama sabactani” care, tîlmăcit, înseamnă: „dumnezeu meu, dumnezeu meu, pen-truce m'ai părăsît?” unii din cei ce stăteau acolo, cînd l-au auzit, ziceau: „iată, cheamă pe ilie!” și unul din ei a alergat de a umplut un burete cu oțet, l -a pus într'o trestie, și i -a dat să bea, zîcînd: „lăsați să vedem dacă va veni ilie să -l pogoare de pe cruce!” dar isus a scos un strigăt tare, și și -a dat duhul. perdeaua dinlăuntrul templului s'a rupt în două de sus pînă jos. sutașul, care sta în fața lui isus, cînd a văzut că și -a dat astfel duhul, a zis: „cu adevărat, omul acesta era fiul lui dumnezeu!” acolo erau și niște femei, cari priveau de departe. printre ele erau maria magdalena, maria, mama lui iacov cel mic și a lui iosef, și salome, cari, pe cînd era el în galilea, mergeau după el și -i slujeau; și multe alte femei, cari se suiseră împreună cu el în ierusalim. cînd s'a înserat -fiindcă era ziua pregătirii, adică, ziua dinaintea saba-tului. - a venit iosif din arimatea, un sfetnic cu vază al soborului, care și el aștepta împărăția lui dumnezeu. el a îndrăznit să se ducă la pilat ca să ceară trupul lui isus. pilat s'a mirat că murise așa de curînd; a chemat pe sutaș, și l -a întrebat dacă a murit de mult. după ce s'a încredințat de la sutaș că a murit, a dăruit lui iosif trupul. și iosif a cumpărat o pînză subțire de in, a dat jos pe isus de pe cruce, l -a înfășurat în pînză de in, și l -a pus într-un mormînt săpat în stîncă. apoi a prăvălit o piatră la ușa mormîntului. maria magdalena și maria, mama lui iosef, se uitau unde -l puneau.

16

după ce a trecut ziua saba-tului, maria magdalena, maria, mama lui iacov, și salome, au cumpărat miresme, ca să se ducă să ungă trupul lui isus. în ziua dintîi a săptămîinii, s'au dus la mormînt dis de dimineată, pe cînd răsărea soarele. femeile ziceau una către alta: „cine ne va prăvăli piatra de la ușa mormîntului?” și cînd și-au ridicat ochii, au văzut că piatra, care era foarte mare, fusese prăvălită. au intrat în mormînt, au văzut pe un tînerel sezînd la dreapta, îmbrăcat într'un veșmînt alb, și s'au spăimîntat. el le -a zis: „nu vă spăimîntați! căutați pe isus din nazaret, care a fost răstignit: a înviat, nu este aici; iată locul unde îl puseseră. dar duceți-vă de spuneți ucenicilor lui, și lui petru, că merge înaintea voastră în galilea: acolo îl veți vedea, cum v'a spus.” ele au ieșit afară din

mormint, și au luat -o la fugă, pentru că erau cuprinse de cutremur și de spaimă. și n'au spus nimănui nimic, căci se temeau. (isus, după ce a înviat, în dimineața zilei dinții a săptămânii, s'a arătat mai întâi marelui magdalinei, din care scosese șapte draci. ea s'a dus și a dat de știre celor ce fuseseră împreună cu el, cari plîngeau și se tînguiau. cînd au auzit ei că este viu și că a fost văzut de ea, n'au crezut -o. după aceea, s'a arătat, într'alt chip, la doi dintre ei, pe drum, cînd se duceau la țară. aceștia s'au dus de au spus lucrul acesta celorlalți, dar nici pe ei nu i-au crezut. în sfîrșit, s'a arătat celor unsprezece, cînd ședeau la masă; și i -a muștră pentru necredința și împietrirea inimii lor, pentru că nu crezuseră pe cei ce -l văzuseră înviat. apoi le -a zis: „duceți-vă în toată lumea, și propovăduiți evanghelia la orice făptură. cine va crede și se va boteza, va fi mîntuit; dar cine nu va crede, va fi osîndit. iată semnele cari vor însoți pe cei ce vor crede: în numele meu vor scoate draci; vor vorbi în limbi noi; vor lua în mînă șerpi; dacă vor bea ceva de moarte, nu -i va vătăma; își vor pune minile peste bolnavi, și bolnavii se vor însănătoși.” domnul isus, după ce a vorbit cu ei, s'a înălțat la cer, și a șezut la dreapta lui dumnezeu. iar ei au plecat și au propovăduit pretutindeni. domnul lucra împreună cu ei, și întărea cuvîntul prin semnele, cari -l însoțeau. amin.

fiindcă mulți s'au apucat să alcătuiască o istorisire amănunțită despre lucrurile cari s'au petrecut printre noi, după cum mi le-au încredințat ceice le-au văzut cu ochii lor dela început, și au ajuns slujitori ai cuvintului, am găsit și eu cu cale, prea alesule teofile, după ce am făcut cercetări cu deamăruntul asupra tuturor acestor lucruri dela obârșia lor, să ți le scriu în șir unele după altele, ca să poți cunoaște astfel temeinicia învățăturilor, pe cari le-ai primit prin viu grai. în zilele lui irod, împăratul iudeii, era un preot, numit zaharia, din ceata lui abia. nevasta lui era din fetele lui aaron, și se chema elisaveta. amândoi erau neprihăniți înaintea lui dumnezeu, și păzeau fără pată toate poruncile și toate rânduilele domnului. 'aveau copii, pentrucă elisaveta era stearpă; și amândoi erau înaintați în vîrstă. dar, pe cînd slujea zaharia înaintea lui dumnezeu, la rîndul cetei lui, după obiceiul preoției, a ieșit la sorți să intre să tîmîieze în templul domnului. în ceasul tîmîierii, toată mulțimea norodului se ruga afară. atunci un înger al domnului s'a arătat lui zaharia, și a stătut în picioare la dreapta altarului pentru tîmîiere. zaharia s'a spăimîntat, cînd l -a văzut; și l -a apucat frica. dar îngerul i -a zis: „nu te teme zahario; fiindcă rugăciunea ta a fost ascultată. nevastă-ta elisaveta îți va naște un fiu, căruia îi vei pune numele ioan. el va fi pentru tine o pricină de bucurie și veselie, și mulți se vor bucura de nașterea lui. căci va fi mare înaintea domnului. nu va bea nici vin, nici băutură ametoitoare, și se va umplea de duhul sfînt încă din pîntecele maicii sale. el va întoarce pe mulți din fiii lui israel la domnul, dumnezeul lor. va merge înaintea lui dumnezeu, în duhul și puterea lui ilie, ca să întoarcă inimile părinților la copii, și pe cei neascultători la umblarea în înțelepciunea celor neprihăniți, ca să gătească domnului un norod bine pregătit pentru el.” zaharia a zis îngerului: „din ce voi cunoaște lucrul acesta? fiindcă eu sint bătrîn, și nevastă-mea este înaintată în vîrstă.” drept răspuns, îngerul i -a zis: „eu sint gavrîl, care stau înaintea lui dumnezeu; am fost trimes să-ți vorbesc, și să-ți aduc această veste bună. iată că vei fi mut, și nu vei putea vorbi, pînă în ziua cînd se vor întîmpla aceste lucruri, pentrucă n'ai crezut cuvintele mele, cari se vor împlini la vremea lor.” orodul însă aștepta pe zaharia, și se mira de zăbovirea lui în templu. cînd a ieșit afară, nu putea să le vorbească; și au înțeles că avuseser o vedenie în templu. el le făcea semne într'una, și a rămas mut. după ce i s'au împlinit zilele de slujbă, zaharia s'a dus acasă. peste citva timp, elisaveta, nevasta lui, a rămas însărcinată, și s'a ținut ascunsă de tot cinci luni. „căci”, zicea ea, „îată ce mi -a făcut domnul, cînd și -a aruncat ochii spre mine, ca să-mi ia ocara dintre oameni.” în luna a șasea, îngerul gavrîl a fost trimes de dumnezeu într'o cetate din galilea, numită nazaret, la o fecioară logodită cu un bărbat, numit iosif, din casa lui david. numele fecioarei era maria. îngerul a intrat la ea, și a zis: „plecăciune, ție, căreia ți s'a făcut mare har; domnul este cu tine, binecuvîntată ești tu între femei;” turburată foarte mult de cuvintele acestea, maria se întreba singură ce putea să însemneze urarea aceasta. îngerul i -a zis: „nu te teme, marie;

căci ai căpătat îndurare înaintea lui dumnezeu. și iată că vei rămîne însărcinată, și vei naște un fiu, căruia îi vei pune numele isus. el va fi mare, și va fi chemat fiul celui prea înalt; și domnul dumnezeu îi va da scaunul de domnie al tatălui său david. va împărăți peste casa lui iacov în veci, și împărăția lui nu va avea sfîrșit.” maria a zis îngerului: „cum se va face lucrul acesta, fiindcă eu nu știu de bărbat;” îngerul i -a răspuns: „duhul sfînt se va pogori peste tine, și puterea celui prea înalt te va umbrî. de aceea sfîntul care se va naște din tine, va fi chemat fiul lui dumnezeu. iată că elisaveta, rudenia ta, a zămîslit, și ea, un fiu la bătrînețe; și ea, căreia i se zicea stearpă, este acum în a șasea lună. căci niciun cuvînt dela dumnezeu nu este lipsit de putere. maria a zis: „îată, roaba domnului; facă-mi-se după cuvintele tale;” și îngerul a plecat dela ea. maria s'a sculat chiar în zilele acelea, și a plecat în grabă spre munți, într'o cetate a lui iuda. a intrat în casa lui zaharia, și a urat de bine elisaveței. cum a auzit elisaveta urarea marelui, i -a săltat pruncul în pîntece, și elisaveta s'a umplut de duhul sfînt. ea a strigat cu glas tare: „binecuvîntată ești tu între femei, și binecuvîntat este rodul pînteceleui tău. cum mi -a fost dat mie să vină la mine maica domnului meu? fiindcă iată, cum mi -a ajuns la urechi glasul urării tale, mi -a săltat pruncul în pîntece de bucurie. ferice de aceea care a crezut; pentrucă lucrurile, cari i-au fost spuse din partea domnului, se vor împlini.” și maria a zis: „sufletul meu mărește pe domnul, și mi se bucură duhul în dumnezeu, mintuitorul meu, pentrucă a privit spre starea smerită a roabei sale. căci iată că deacum încolo, toate neamurile îmi vor zice fericită, pentrucă cel atot puternic a făcut lucruri mari pentru mine. numele lui este sfînt, și îndurarea ei se întinde din neam în neam peste cei ce se tem de el. el a arătat putere cu brațul lui; a risipit gîndurile, pe cari le aveau cei mîndri în inima lor. a răsturnat pe cei puternici de pe scaunele lor de domnie, și a înălțat pe cei smeriți. pe cei flămînzii i -a săturat de bunătăți, și pe cei bogați i -a scos afară cu minile goale. a venit în ajutorul robului său israel, căci și -a adus aminte de îndurarea sa, - cum făgăduise părinților noștri, - față de avraam și sămînța lui în veac.” maria a rămas împreună cu elisaveta cam trei luni. apoi s'a întors acasă. elisaveței i s'a împlinit vremea să nască; și a născut un fiu. vecinii și rudele ei au auzit că domnul a arătat mare îndurare față de ea, și se bucurau împreună cu ea. în ziua a opta, au venit să taie pruncul împrejur, și voiau să -i pună numele zaharia, după numele tatălui său. dar mama lui a luat cuvîntul, și a zis: „nu. ci are să se cheme ioan.” ei i-au zis: „nimeni din rubedeniile tale nu poartă numele acesta.” și au început să facă semne tatălui său, ca să știe cum ar vrea să -i pună numele. zaharia a cerut o tăbliță de scris, și a scris, zicînd: „numele lui este ioan.” și toți s'au minunat. în clipa aceea, i s'a deschis gura, i s'a deslegat limba, și el vorbea și binecuvînta pe dumnezeu. pe toți vecinii i -a apucat frica, și în tot tînutul acela muntos al iudeii, se vorbea despre toate aceste lucruri. toți ceice le auzeau, le păstrau în inima lor, și ziceau: „oare ce va fi pruncul acesta?” și mina domnului era într'adevăr cu el. zaharia, tatăl lui, s'a umplut de duhul sfînt, a proorocit, și a zis:

„binecuvîntat este domnul, dumnezeul lui israel, pentru că cercetat și a răscumplat pe poporul său. și ne -a ridicat o mintuire puternică (grecește: un corn de mintuire.) în casa robului său david, cum vestise prin gura sfinților săi prooroci, cari au fost din vechime; - mintuire de vrăjmașii noștri și din mina tuturor celor ce ne urăsc! astfel își arată el îndurarea față de părinții noștri, și își aduce aminte de legămîntul lui cel sfînt, potrivit jurămîntului prin care se jurase părintelui nostru avraam, că, după ce va izbăvi din mina vrăjmașilor noștri, ne va îngădui să -i slujim fără frică, trăind înaintea lui în sfințenie și neprihănire, în toate zilele vieții noastre. și tu, pruncule, vei fi chemat prooroc al celui prea înalt. căci vei merge înaintea domnului, ca să pregătești căile lui, și să dai poporului său cunoștința mîntuirii, care stă în iertarea păcatelor lui; - datorită mării îndurări a dumnezeului nostru, în urma căreia ne -a cercetat soarele care răsare din înălțime, ca să lumineze pe ceice zac în întunecul și în umbra morții, și să ne îndrepte picioarele pe calea păcii; iar pruncul creștea și se întărea în duh. și a stat în locuri pustii pînă în ziua arătării lui înaintea lui israel.

2

în vremea aceea a ieșit o poruncă de la cezar august să se înscrie toată lumea. înscrierea aceasta s'a făcut înția dată pe cînd era dregător în siria aiurinius. toți se duceau să se înscrie, fiecare în cetatea lui. iosif s'a suit și el din galilea, din cetatea nazaret, ca să se ducă în iudea, în cetatea lui david, numită betleem, -pentru că era din casa și din seminția lui david, - să se înscrie împreună cu maria, logodnica lui, care era însărcinată. pe cînd erau ei acolo, s'a împlinit vremea cînd trebuia să nască maria. și a născut pe fiul ei cel întîi născut, l -a înfășat în scutece și l -a culcat într'o iesle, pentru că în casa de poposire nu era loc pentru ei. în ținutul acela erau niște păstori, cari stăteau afară în cîmp, și făceau de strajă noaptea împrejurul turmei lor. și iată că un înger al domnului s'a înfășat înaintea lor, și slava domnului a strălucit împrejurul lor. ei s'au înfricoșat foarte tare. dar îngerul le -a zis: „nu vă temeți: căci vă aduc o veste bună, care va fi o mare bucurie pentru tot norodul: astăzi în cetatea lui david, vi s'a născut un mîntuitor, care este hristos, domnul. iată semnul, după care -l veți cunoaște: veți găsi un prunc înfășat în scutece și culcat într'o iesle.“ și deodată, împreună cu îngerul s'a unit o mulțime de oaste cerească, lăudînd pe dumnezeu, și zicînd: „slavă lui dumnezeu în locurile prea înalte, și pace pe pămînt între oamenii plăcuți lui.“ după ce au plecat îngerii de la ei, ca să se întoarcă în cer, păstorii au zis unii către alții: „haidem să mergem pînă la betleem, și să vedem ce ni s'a spus și ce ne -a făcut cunoscut domnul.“ s'au dus în grabă, și au găsit pe maria, pe iosif, și pruncul culcat în iesle. după ce l-au văzut, au istorisit ce li se spusese despre prunc. toți ceice i-au auzit, s'au mirat de cele ce le spuneau păstorii. maria păstra toate cuvintele acelea, și se gîndea la ele în inima ei. și păstorii s'au întors, slăvind și lăudînd pe dumnezeu, pentru toate cele ce au ziseră și văzuseră, și cari erau întocmai cum li se spusese. cînd a venit ziua a opta, în care

trebuia tăiat împrejur pruncul, i-au pus numele isus, nume, care fusese spus de inger înainte ca să fi fost el zămislit în pîntece. și, cînd s'au împlinit zilele pentru curățirea lor, după legea lui moise, iosif și maria au adus pruncul la ierusalim, ca să -l înfățișeze înaintea domnului, - după cum este scris în legea domnului: „orice întîi născut de partea bărbătească va fi închinat domnului“, și ca să aducă jertfă: o păreche de turturele sau doi pui de porumbei, după cum este poruncit în legea domnului. și iată că în ierusalim era un om numit simeon. omul acesta ducea o viață sfîntă, și era cu frica lui dumnezeu. el aștepta mîngîierea lui israel, și duhul sfînt era peste el. duhul sfînt îl înștiințase că nu va muri înainte ca să vadă pe hristosul domnului. el a venit în templu, minat de duhul. și, cînd au adus părinții înăuntru pe pruncul isus, ca să împlinească cu privire la el ce porunceau legea, simeon l -a luat în brațe, a binecuvîntat pe dumnezeu, și a zis: „acum, slobozește în pace pe robul tău, stăpîne, după cuvîntul tău. căci au văzutochii mei mintuirea ta, pe care ai pregătît -o să fie, înaintea tuturor popoarelor, lumina care să lumineze neamurile, și slava poporului tău israel.“ tatăl și mama lui se mirau de lucrurile cari se spuneau despre el. simeon i -a binecuvîntat, și a zis mamei, mama lui: „iată, copilul acesta este rînduit spre prăbușirea și ridicarea multora în israel, și să fie un semn, care va stîrni împotrivire. chiar suflul tău va fi străpuns de o sabie, ca să se descopere gîndurile multor inimi.“ mai era acolo și o prooro-ciță, ana, fata lui fanuel, din seminția lui așer. ea era foarte înaintată în vîrstă, și trăise cu bărbatul ei șapte ani după fecioria ei. rămasă văduvă, și fiind în vîrstă de optzeci și patru ani, ana nu se depărta de templu, și zi și noapte slujea lui dumnezeu cu post și cu rugăciuni. a venit și ea în același ceas, și a început să laude pe dumnezeu, și să vorbească despre isus tuturor celor ce așteptau mîntuirea ierusalimului. după ce au împlinit tot ce porunceau legea domnului, iosif și maria s'au întors în galilea, în cetatea lor nazaret. iar pruncul creștea și se întărea; era plin de înțelepciune, și harul lui dumnezeu era peste el. părinții lui isus se duceau la ierusalim în fiecare an, la praznicul paștelor. cînd a fost el de doisprezece ani, s'au suit la ierusalim, după obiceiul praznicului. apoi, după ce trecut zilele praznicului, pe cînd se întorceau acasă, băiatul isus a rămas în ierusalim. părinții lui n'au băgat de seamă lucrul acesta. au crezut că este cu tovarășii lor de călătorie, și au mers cale de o zi, și l-au căutat printre rudele și cunoscuții lor. dar nu l-au găsit, și s'au întors la ierusalim să -l caute. după trei zile, l-au găsit în templu, șezînd în mijlocul învățătorilor, ascultîndu -i și punîndu -le întrebări. toți cari -l azeau, rămîneau uimiți de priceperea și răspunsurile lui. cînd l-au văzut părinții lui, au rămas înmărmuriți; și mama lui i -a zis: „fiule, pentru ce te-ai purtat așa cu noi? iată că tatăl tău și eu te-am căutat cu îngrijorare.“ el le -a zis: „dece m'ați căutat? oare nu știați că trebuie să fiu în casa tatălui meu? dar ei n'au înțeles spusele lui. apoi s'a pogorit împreună cu ei, a venit la nazaret, și le era supus. mamă -sa păstra toate cuvintele acestea în inima ei. și isus creștea în înțelepciune, în statură, și era tot mai plăcut înaintea lui dumnezeu și înaintea oamenilor.

în anul al cincisprezecelea al domniei lui tiberiu cezar, -pe cînd pilat din pont era dregător în iudea, irod, cîrmuitor al galileii, filip, fratele lui, cîrmuitor al ituriei și al trahonitei, lisania, cîrmuitor al abilenei, și în zilele marilor preoți ana și caiafa, -cuvîntul lui dumnezeu a vorbit lui ioan, fiul lui zaharia în pustie. și ioan a venit prin tot tînutul din împrejurimile iordanului, și propovăduia botezul pocăinței, pentru iertarea păcatelor, după cum este scris în cartea cuvîntelor proorocului isaia: „iată glasul celui ce strigă în pustie: „pregătiți calea domnului, neteziți - i cărările. rice vale va fi astupată, orice munte și orice deal va fi prefăcut în loc neted; căile strimbe vor fi îndreptate, și drumurile zgrînturoase vor fi netezite. și orice făptură va vedea mîntuirea lui dumnezeu.” ioan zicea dar noroadelor, cari veneau să fie botezate de el: „pui de năpirci, cine v'a învățat să fugiți de minia viitoare? faceți dar roduri vrednice de pocăința voastră, și nu vă apucați să ziceți în voi înșivă: „avem pe avraam ca tată; căci vă spun că dumnezeu din pietrele acestea poate să ridice fii lui avraam. securea a și fost înfiptă la rădăcina pomilor: deci, orice pom care nu face roadă bună, este tăiat și aruncat în foc.” oroadele îl întrebau, și ziceau: „atunci ce trebuie să facem?” drept răspuns, el le zicea: „cine are două haine, să împartă cu cine n'are nici una; și cine are de mîncare, să facă la fel.” au venit și niște vameși să fie botezați, și i-au zis: „învățătorului, noi ce trebuie să facem?” el le -a răspuns: „să nu cereți nimic mai mult peste ce v'a fost poruncit să luați.” iște ostași îl întrebau și ei, și ziceau: „dar noi ce trebuie să facem?” el le -a răspuns: „să nu stoarceți nimic dela nimeni prin amenințări, nici să nu învinuiți pe nimeni pe nedrept, ci să vă mulțumiți cu lefurile voastre.” fiindcă norodul era în așteptare, și toți se gîndeau în inimile lor cu privire la ioan, dacă nu cumva este el hristosul, ioan, drept răspuns, a zis tuturor: „cît despre mine, eu vă botez cu apă; dar vine acela care este mai puternic decît mine, și căruia eu nu sînt vrednic să -i desleg cureaua încălțămintelor. el vă va boteza cu duhul sfînt și cu foc. acela are lopata în mînă; își va curăți aria cu desăvîrșire, și își va strînge griul în grînar, iar pleava o va arde într'un foc care nu se stinge.” astfel propovăduia ioan norodului evanghelia, și -i dădea încă multe alte îndemnuri. dar cîrmuitorul irod, care era muștrat de ioan pentru irodiada, nevasta fratelui său filip, și pentru toate relele pe cari le făcuse, a mai adăugat la toate celelalte rele și pe acela că a închis pe ioan în temniță. după ce a fost botezat tot norodul, a fost botezat și isus; și pe cînd se ruga, s'a deschis cerul, și duhul sfînt s'a pogorît peste el în chip trupeșc, ca un pormbel. și din cer s'a auzit un glas, care zicea: „tu ești fiul meu prea iubit: în tine îmi găsesc toată plăcerea mea; isus avea aproape treizeci de ani, cînd a început să învețe pe norod; și era, cum se credea, fiul lui iosif, fiul lui eli, fiul lui matat, fiul lui levi, fiul lui melhi, fiul lui ianaî, fiul lui iosif, fiul lui matatia, fiul lui amos, fiul lui naum, fiul lui esli, fiul lui nagai, fiul lui maat, fiul lui matatia, fiul lui semei, fiul lui ioseh, fiul lui ioda, fiul lui ioanan, fiul lui resa, fiul lui zorobabel, fiul lui salatiel, fiul lui neri, fiul lui melhi, fiul lui adi, fiul lui

cosam, fiul lui elmadam, fiul lui er, fiul lui isus, fiul lui eliezir, fiul lui iorim, fiul lui matat, fiul lui levi, fiul lui simeon, fiul lui iuda, fiul lui iosif, fiul lui ionam, fiul lui eliachim, fiul lui melea, fiul lui mena, fiul lui matata, fiul lui natan, fiul lui david, fiul lui iesee, fiul lui iobed, fiul lui booz, fiul lui salmon, fiul lui naason, fiul lui aminadab, fiul lui admin, fiul lui arni, fiul lui esrom, fiul lui fares, fiul lui iuda, fiul lui iacov, fiul lui isaac, fiul lui avraam, fiul lui tara, fiul lui nahor, fiul lui seruh, fiul lui ragau, fiul lui falec, fiul lui eber, fiul lui sala, fiul lui cainam, fiul lui arfaxad, fiul lui sem, fiul lui noe, fiul lui lameh, fiul lui matusala, fiul lui enoh, fiul lui iared, fiul lui maleleel, fiul lui cainan, fiul lui enos, fiul lui set, fiul lui adam, fiul lui dumnezeu.

4

isus, plin de duhul sfînt, s'a întors dela iordan, și a fost dus de duhul în pustie, unde a fost ispitit de diavolul timp de patruzeci de zile. n'a mîncat nimic în zilele acelea; și, după ce au trecut acele zile, a flămînzit. diavolul i -a zis: „dacă ești fiul lui dumnezeu, poruncește pietrei acesteia să se facă pine.” isus i -a răspuns: „este scris: omul nu va trăi numai cu pine, ci cu orice cuvînt care iese din gura lui dumnezeu.” diavolul l -a suit pe un munte înalt, i -a arătat într'o clipă, toate împărățiile pămîntului, și i -a zis: „ție îți voi da toată stăpînirea și slava acestor împărății; căci mie îmi este dată, și o dau oricui voiesc. dacă dar, te vei închina înaintea mea, toată va fi a ta.” drept răspuns, isus i -a zis: „înapoia mea, satano! este scris: să te închini domnului, dumnezeu-lui tău, și numai lui să -i slujești.” diavolul l -a dus apoi în ierusalim, l -a așezat pe strașina acoperișului templului, și i -a zis: „dacă ești fiul lui dumnezeu, aruncă-te jos de aici;” căci este scris: „el va porunci îngerilor lui să te păzească;” și: „ei te vor lua pe mîni, ca nu cumva să te lovești cu piciorul de vreo piatră.” isus i -a răspuns: „s'a spus: să nu ispitești pe domnul, dumnezeul tău.” după ce l -a ispitit în toate felurile, diavolul a plecat dela el, pînă la o vreme. isus, plin de puterea duhului, s'a întors în galileea, și i s'a dus vestea în tot tînutul deprîmpejur. el învăța pe oameni în sinagogle lor, și era slăvit de toți. a venit în nazaret, unde fusese crescut; și, după obiceiul său, în ziua sabbatului, a intrat în sinagogă. s'a sculat să citească, și i s'a dat cartea proorocului isaia. cînd a deschis -o, a dat peste locul unde era scris: „duhul domnului este peste mine, pentru că m'a uns să vestesc săracilor evanghelia; m'a trimes să tîmăduiesc pe cei cu inima zdrobită, să propovăduiesc robilor de război slobozirea, și orbilor căpătarea vederii; să dau drumul celor apăsați, și să vestesc anul de îndurare al domnului.” în urmă, a închis cartea, a dat -o înapoi îngrijitorului, și a șezut jos. toți ceice se aflau în sinagogă, aveau privirile pironite spre el. atunci a început să le spună: „astăzi s'au împlinit cuvintele acestea din scriptură, pe cari le-ați auzit.” și toți îl vorbeau de bine, se mirau de cuvintele pline de har, cari ieșiau din gura lui, și ziceau: „oare nu este acesta feciorul lui iosif?” isus le -a zis: „fără îndoială, îmi veți spune zicala aceea: „doftore, vindecă-te pe tine însuți;” și îmi veți zice: „fă și aici, în patria ta, tot ce am auzit

că ai făcut în capernaum.” „dar”, a adăugat el „adevărât va spun că, niciun prooroc nu este primit bine în patria lui. ba încă, adevărât va spun că, pe vremea lui ilie, cînd a fost încuiat cerul să nu dea ploaie trei ani și șase luni, și cînd a venit o foamete mare peste toată țara, erau multe văduve în israel; și totuși ilie n'a fost trimis la niciuna din ele, afară de o văduvă din sarepta sidonului. și mulți leproși erau în israel, pe vremea proorocului elisei; și totuși niciunul din ei n'a fost curățit, afară de naaman, sirianul.” toți cei din sinagogă, cînd au auzit aceste lucruri, s'au umplut de minie. și s'au sculat, l-au scos afară din cetate, și l-au dus pînă în sprinceana muntelui, pe care era zidită cetatea lor, ca să -l arunce jos în prăpastie. dar isus a trecut prin mijlocul lor, și a plecat de acolo. s'a pogorit în capernaum, cetate din galilea, și acolo învăța pe oameni în ziua sabbatului. ei erau uimiți de învățătura lui, pentrucă vorbea cu putere. în sinagogă se afla un om, care avea un duh de drac necurat, și care a strigat cu glas tare: „ah! ce avem noi a face cu tine, isuse din nazaret? ai venit să ne prăpădești? te știu cine ești: sfîntul lui Dumnezeu.” isus l-a certat, și i -a zis: „taci, și ieși afară din omul acesta!” și dracul, după ce l-a trîntit jos, în mijlocul adunării, a ieșit afară din el, fără să -i facă vreun rău. toți au fost cuprinși de spaimă, și ziceau unii către alții: ce înseamnă lucrul acesta? el poruncește cu stăpînire și cu putere duhurilor necurate, și ele ies afară!” și i s'a dus vestea în toate împrejurimile. după ce a ieșit din sinagogă, a intrat în casa lui simon. soacra lui simon era prinsă de friguri mari, și l-au rugat pentru ea. el s'a plecat spre ea, a certat frigidurile, și au lăsat -o frigidurile. ea s'a sculat îndată, și a început să le slujească. la asfințitul soarelui, toți cei ce aveau bolnavi atîși de felurite boale, îi aduceau la el. el își punea minile peste fiecare din ei, și -i vindeca. din mulți ieșeau și draci, cari strigau și ziceau: „tu ești hristosul, fiul lui Dumnezeu.” dar el îi mostra, și nu -i lăsa să vorbească, pentrucă știa că el este hristosul. cînd s'a crăpat de ziua, isus a ieșit și s'a dus într'un loc pustiu. noroadele au început să -l caute în toate părțile, și au ajuns pînă la el: voiau să -l oprească să nu plece dela ei. dar el le -a zis: „trebuie să vestesc evanghelia împărăției lui Dumnezeu și în alte cetăți; fiindcă pentru aceasta am fost trimis.” și propovăduia în sinagogile galileiei.

5

pe cînd se afla lîngă lacul ghenezaret și îl îmbulzea norodul ca să audă cuvîntul lui Dumnezeu, isus a văzut două corăbii la marginea lacului; pescarii ieșiseră din ele să -și spele mrejele. s'a suit într'una din aceste corăbii, care era a lui simon: și l -a rugat s'o depărteze puțin de la țarm. apoi a șezut jos, și învăța pe noroade din corabie. cînd a încetat să vorbească, a zis lui simon: „depărtează -o la adînc, și aruncăți-vă mrejele pentru pescure.” drept răspuns, simon i -a zis: „învățătorule, toată noaptea ne-am trudit, și n'am prins nimic; dar, la cuvîntul tău, voi arunca mrejele!” după ce le-au aruncat, au prins o așa de mare mulțime de pești că începeau să li se rupă mrejele. au făcut semn tovarășilor lor, cari erau în cealaltă corabie, să vină să le ajute. aceia au venit și au umplut amin-

două corăbiile, așa că au început să se afunde corăbiile. cînd a văzut simon petru lucrul acesta, s'a aruncat la genunchii lui isus, și i -a zis: „doamne, pleacă dela mine, căci sînt un om păcătos.” fiindcă îl apucase spaima, pe el și pe toți ceice erau cu el, din pricina pescuirii, pe care o făcuseră. tot așa și pe iacov și pe ioan, fiii lui zebedi, tovarășii lui simon. atunci isus a zis lui simon: „nu te teme; de acum încolo vei fi pescar de oameni.” ei au scos corăbiile la mal, au lăsat totul, și au mers după el. isus era într'una din cetăți. și iată că un om plin de lepră, cum l -a văzut, și s'a aruncat cu fața la pămînt, l -a rugat, și i -a zis: „doamne dacă vrei, poți să mă curățești.” isus a întins mîna, s'a atins de el, și i -a zis: „da, voiesc, fii curățit!” îndată, l -a lăsat lepra. apoi i -a poruncit să nu spună nimănui. „ci du-te”, i -a zis el, „de te arată preotului, și adu pentru curățirea ta ce a rînduit moise, ca mărturie pentru ei.” se răspîndea tot mai mult vestea despre el, și oamenii se strîngeau cu grămada, ca să -l asculte și să fie vindecați de boalele lor. iar el se ducea în locuri pustii, și se ruga. într'una din zile, isus învăța pe noroade. niște farisei și învățători ai legii, cari veniseră din toate satele galileii și iudeii și din ierusalim, stăteau acolo; iar puterea domnului era cu el, ca să vindece. și iată că niște oameni purtau într'un pat pe un slăbănog, și căutau să -l ducă înăuntru, ca să -l pună înaintea lui. fiindcă n'aveau pe unde să -l ducă înăuntru, din pricina norodului, s'au suit pe acoperișul casei, și l-au coborît cu patul printre cărămizi, în mijlocul adunării, înaintea lui isus. cînd le -a văzut credința, isus a zis: „omule, păcatele îți sînt iertate!” cărturarii și fariseii au început să circescă, și să zică în ei înșiși: „cine este acesta, de rostește hule? cine poate să ierte păcatele decît singur Dumnezeu?” isus, care le -a cunoscut gîndurile, a luat cuvîntul și le -a zis: „pentruce cîrtiți în inimile voastre? ce este mai lesne: a zice: 'păcatele îți sînt iertate', sau a zice: 'scoală-te, și umblă dar, ca să știi că fiul omului are putere pe pămînt să ierte păcatele: -ție îți poruncesc’, a zis el slăbănogului, 'scoală-te, ridică-ți patul, și du-te acasă’ și numaidecît, slăbănogul s'a sculat, în fața lor, a ridicat patul pe care zăcea și s'a dus acasă, slăvind pe Dumnezeu. toți au rămas uimiți, și slăveau pe Dumnezeu; plini de frică, ziceau: „azi am văzut lucruri nemaipomenite.” după aceea isus a ieșit afară, și a văzut pe un vameș, numit levi, șezînd la vamă. și i -a zis: „vino după mine!” vameșul a lăsat totul, s'a sculat, și a mers după el. levi i -a făcut un ospăț mare la el în casă; și o mulțime de vameși și de alți oaspeți ședeau la masă cu ei. fariseii și cărturarii cirteau și ziceau ucenicilor lui: „pentruce mîncăți și beți împreună cu vameșii și cu păcătoșii?” isus a luat cuvîntul și le -a zis: „nu cei sănătoși au trebuință de doftor, ci cei bolnavi. 'am venit să chem la pocăință pe cei neprimăriți ci pe cei păcătoși.” ei i-au zis: „ucenicii lui ioan, ca și ai fariseilor, postesc des, și fac rugăciuni, pe cînd ai tăi mîncă și beau.” el le -a răspuns: „oare puteți face pe nuntași să postească în timpul cînd mirele este cu ei? vor veni zile cînd va fi luat mirele dela ei; atunci vor posti în acele zile.” le -a spus și o pildă: „nimeni nu rupe dintr'o haină nouă un petec, ca să -l pună la o haină veche; altmîntrelea, rupe și haina cea nouă, și nici petecul lui dela ea, nu se potrivește la cea veche. și nimeni nu pune vin nou

în burdufuri vechi; altmintrelea, vinul cel nou sparge burdufurile, se varsă, și burdufurile se prăpădesc; ci vinul nou trebuie pus în burdufuri noi, și amindouă se păstrează. și nimeni, după ce a băut vin vechi, nu voiește vin nou, căci zice: „este mai bun cel vechi“

6

într-o zi de sabbat, s'a întâmplat că isus trecea prin lanurile de griu. ucenicii lui smulgeau spice de griu, le frecau cu minile, și le mîncau. unii dintre farisei le-au zis: „pentruce faceți ce nu este îngăduit să faceți în ziua sabbatului?“ isus le -a răspuns: „oare n'ați citit ce a făcut david, cînd a flămînzat, el, și cei ce erau împreună cu el? cum a intrat în casa lui dumnezeu, a luat pînile pentru punerea înaintea domnului, a mîncat din ele, și a dat și celor ce erau cu el, măcar că nu era îngăduit să le mănince decît preoții?“ și le zicea: „fiul omului este domn chiar și al sabbatului.“ în altă zi de sabbat, s'a întâmplat că isus a intrat în sinagogă, și învața pe norod. acolo era un om, care avea mîna dreaptă uscată. cărturarii și fariseii pîneau pe isus, să vadă dacă -l va vindeca în ziua sabbatului, ca să aibă de ce să -l învinuiască. dar el le știa gîndurile; și a zis omului, care avea mîna uscată: „scoală-te, și stai în mijloc.“ el s'a sculat, și a stătut în picioare. și isus le -a zis: „vă întreb: este îngăduit în ziua sabbatului a face bine ori a face rău? a scăpa o viață sau a o pierde?“ atunci, și -a rotit privirile peste toți, și a zis omului: „întinde-ți mîna!“ el a întins -o, și mîna i s'a făcut sănătoasă ca și cealaltă. ei turbau de minie, și s'au sfătuit ce ar putea să facă lui isus. în zilele acela, isus s'a dus în munte să se roage, și a petrecut toată noaptea în rugăciune către dumnezeu. cînd s'a făcut ziuă, a chemat pe ucenicii săi, și a ales dintre ei doisprezece, pe cari i -a numit apostoli, și anume: pe simon, pe care l -a numit și petru; pe andrei, fratele lui; pe iacov; pe ioan; pe filip; pe bartolomeu; pe matei; pe toma; pe iacov, fiul lui alfeu; pe simon, numit zilotul; pe iuda, fiul lui iacov; și pe iuda iscariteeanul, care s'a făcut vinzător. s'a pogorît împreună cu ei, și s'a oprit într'un podiș unde se aflau mulți ucenici de ai lui, și o mare mulțime de oameni, cari veniseră din toată iudea, din ierusalim, și de pe lângă marea tirului și a sidonului, ca să -l asculte și să fie vindecați de boalele lor. cei chinuți de dureri necurate, erau vindecați. și tot norodul căuta să se atingă de el, pentrucă din el ieșea o putere, care -i vindeca pe toți. atunci isus și -a ridicat ochii spre ucenicii săi, și a zis: „ferice de voi, cari sinteți săraci, pentrucă împărăția lui dumnezeu este a voastră! ferice de voi, cari sinteți flămînzi acum, pentrucă voi veți fi săturați! ferice de voi cari plîngeți acum, pentrucă voi veți rîde! ferice de voi, cînd oamenii vă vor urî, vă vor izgoni dintre ei, vă vor ocări, și vor lepăda numele vostru ca ceva rău, din pricina fiului omului! bucurați-vă în ziua aceea, și săltați de veselie; pentrucă răsplata voastră este mare în cer; căci tot așa făceau părinții lor cu proorocii. dar, vai de voi, bogăților, pentrucă voi v'ați primit aici mîngierea! vai de voi, cari sinteți sătui acum! pentrucă voi veți flămînzi! vai de voi, cari rideți acum, pentrucă voi veți plînge și vă veți tînguî! vai de voi, cînd toți oamenii vă vor grăi de bine! fiindcă tot așa

făceau părinții lor cu proorocii mincinoși! dar eu vă spun vouă, cari mă ascultați: iubiți pe vrăjmașii voștri, faceți bine celor ce vă urăsc, binecuvîntați pe cei ce vă blastămă, rugați-vă pentru cei ce se poartă rău cu voi. dacă te bate cineva peste o falcă, întoarce -i și pe cealaltă. dacă îți ia cineva haina cu sila, nu l -opri să-ți ia și cămașa. ricu-i îți cere, dă -i; și celuce-ți ia cu sila ale tale, nu i le cere înapoi. ce voîți să vă facă vouă oamenii, faceți-le și voi la fel. dacă iubiți pe cei ce vă iubesc, ce răsplată vi se cuvine? și păcătoșii iubesc pe cei ce -i iubesc pe ei. dacă faceți bine celor ce vă fac bine, ce răsplată vi se cuvine? și păcătoșii fac așa. și dacă dați cu împrumut aceloră dela cari nădăduiți să luați înapoi, ce răsplată vi se cuvine? și păcătoșii dau cu împrumut păcătoșilor, ca să ia înapoi întocmai. voi însă, iubiți pe vrăjmașii voștri, faceți bine și dați cu împrumut, fără să nădăduiți ceva în schimb. și răsplata voastră va fi mare, și veți fi fiii celui lui prea înalt; căci el este bun și cu cei nemulțămitori și cu cei răi. fiți dar milostivi, cum și tatăl vostru este milostiv. u judecați, și nu veți fi judecați; nu osîndiți, și nu veți fi osîndiți; iertați, și vi se va ierta. dați, și vi se va da; ba încă, vi se va turna în sin o măsură bună, îndesată, clătînată, care se va vărsa pe deasupra. căci cu ce măsură veți măsura, cu aceea vi se va măsura.“ le -a spus și pilda următoare: „oare poate un orb să călăuzească pe un alt orb? nu vor cădea amîndoi în groapă? ucenicul nu este mai pe sus de învățătorul lui; dar orice ucenic desăvîrșit va fi ca învățătorul lui. de ce vezi tu paiul din ochiul fratelui tău, și nu te uiți cu băgare de seamă la birna din ochiul tău? sau cum poți să zici fratelui tău: „frate, lasă-mă să-ți scot paiul din ochi?“ cînd colo, tu nu vezi birna din ochiul tău? fățarnicule, scoate întîi birna din ochiul tău, și atunci vei vedea deslușit să scoți paiul din ochiul fratelui tău. u este niciun pom bun, care să facă roadă rea, și niciun pom rău care să facă roadă bună. căci orice pom se cunoaște după roada lui. nu se string smochine din spini, nici nu se culeg struguri din mărcini. mul bun scoate lucruri bune din vistieria bună a inimii lui, iar omul rău scoate lucruri rele din vistieria rea a inimii lui; căci din prisosul inimii vorbește gura. de ce-mi ziceți: „doamne, doamne; și nu faceți ce spun eu? vă voi arăta cu cine se aseamănă orice om care vine la mine, aude cuvintele mele, și le face. se aseamănă cu un om care, aude a zidit o casă, a săpat adînc înaintea, și a așezat temelie pe stîncă. a venit o vărsare de ape, și s'a năpustit șivoiul peste casa aceea, dar n'a putut s'o clatine, pentrucă era zidită pe stîncă. dar cine aude și nu face, se aseamănă cu un om, care a zidit o casă pe pămînt, fără temelie. și s'a năpustit șivoiul asupra ei, ea s'a prăbușit îndată, și prăbușirea acestei case a fost mare.“

7

după ce a sfîrșit de rostit toate aceste cuvîntări înaintea norodului, care -l asculta, isus a intrat în capernaum. un sutaș avea un rob la care ținea foarte mult, și care era bolnav pe moarte. fiindcă auzise vorbindu-se despre isus, sutașul a trimis la el pe niște bătrîni ai iudeilor, ca să -l roage să vină să vindece pe robul lui. aceștia au venit la isus, l-au rugat cu tot dinadin-

sul, și au zis: „face să -i faci acest bine; căci iubește neamul nostru, și el ne -a zidit sinagoga.” isus a plecat cu ei; dar nu era departe de casă, când sutașul a trimes la el pe niște prieteni să -i spună: „doamne, nu te mai osteni atita, pentru că nu sint vrednic să intri supt acoperemintul meu. de aceea nici nu m'am socotit vrednic să vin eu insumi la tine. ci, zi o vorbă, și robul meu va fi tămăduit. căci și eu, care sint supt stăpînirea altuia, am supt mine ostași. și zic unuia: „du-te; și se duce; altuia: „vino; și vine; și robului meu: „fă cutare lucru; și -l face.” cînd a auzit isus aceste vorbe, s'a minunat de sutaș, s'a întors spre norodul, care mergea după el, și a zis: „vă spun că nici chiar în israel n'am găsit o credință atit de mare.” cînd s'au întors acasă, trimessii au găsit sănătos pe robul care fusese bolnav. în ziua următoare, isus se ducea într'o cetate numită nain. împreună cu el mergeau ucenicii lui și norod mult. cînd s'a apropiat de poarta cetății, iată că duceau la groapă pe un mort, singurul fiu al maicii lui, care era văduvă; și cu ea erau o mulțime de oameni din cetate. domnul, cînd a văzut -o, i s'a făcut milă de ea, și i -a zis: „nu plînge! apoi s'a apropiat, și s'a atins de racla. ceice o duceau, s'au oprit. el a zis: „tinerelule, scoală-te, îți spun;” mortul a șezut în capul oaselor, și a început să vorbească. isus l -a dat înapoi maicii lui. toți au fost cuprinși de ferică, slăveau pe dumnezeu, și ziceau: „un mare prooroc s'a ridicat între noi; și dumnezeu a cercetat pe poporul său.” vestea aceasta despre isus s'a răspîndit în toată iudea și prin toate împrejurimile. ucenicii lui ioan au dat de știre învățătorului lor despre toate aceste lucruri. ioan a chemat pe doi dintre ucenicii săi, și i -a trimes la isus să -l întrebe: „tu ești acela care are să vină, sau să așteptăm pe altul?” aceea, cînd s'au înfățișat înaintea lui isus, i-au zis: „ioan botezătorul ne -a trimes la tine să te întrebăm: „tu ești acela care are să vină sau să așteptăm pe altul?” chiar în clipa aceea, isus a vindecat pe mulți de boale, de chinuri, de duhuri rele, și multor orbi le -a dăruit vederea. și, drept răspuns, le -a zis: „duceți-vă de spuneți lui ioan ce ați văzut și auzit: orbi văd, schiopii umblă, leproșii sint curățiți, surzii aud, morții înviază, și săracilor li se propovăduiește evanghelia. ferice de acela pentru care nu voi fi un prilej de poticnire.” după ce au plecat trimessii lui ioan, isus a început să spună noroadelor despre ioan: „ce ați ieșit să vedeți în pustie? o trestie clătinată de vînt? atunci ce ați ieșit să vedeți? un om îmbrăcat în haine moi? iată că ceice poartă haine moi și ceice trăiesc în desfătări, sint în casele împărăților. atunci ce ați ieșit să vedeți? un prooroc? da, vă spun, și mai mult decit un prooroc. el este acela despre care este scris: „iată, trimet pe solul meu înaintea feței tale, care îți va pregăti calea înaintea ta.” vă spun că dintre cei născuți din femei, nu este nici unul mai mare decit ioan botezătorul. totuș, cel mai mic în împărăția lui dumnezeu, este mai mare decit el. și tot norodul care l -a auzit, și chiar vameșii au dat dreptate lui dumnezeu, primind botezul lui ioan; dar fariseii și învățătorii legii au zădărnicit planul lui dumnezeu pentru ei, neprimind botezul lui. cu cine voi asemăna dar pe oamenii din neamul acesta? și cu cine seamănă ei? seamănă cu niște copii, cari stau în piața, și strigă unii către alții: „v'am cîntat din fluier, și n'ați jucat;

v'am cîntat de jale, și n'ați plîns.” în adevăr, a venit ioan botezătorul, nici mîncînd pine, nici bind vin, și ziceți: „are drac.” a venit fiul omului, mîncînd și bind, și ziceți: „iată un om mîncăcios și băutor de vin, un prieten al vameșilor și al păcătoșilor.” totuș înțelepciunea a fost găsită dreaptă de toți copiii ei.” un fariseu a rugat pe isus să mîncească la el. isus a intrat în casa fariseului, și a șezut la masă. și iată că o femeie păcătoasă din cetate a aflat că el era la masă în casa fariseului: a adus un vas de alabastru cu mir mirositor, și stătea înapoi lingă picioarele lui isus și plîngea. apoi a început să -i stropască picioarele cu lacrămile ei, și să le șteargă cu părul capului ei; le săruta mult, și le ungea cu mir. cînd a văzut lucrul acesta, fariseul, care -l poftise, și -a zis: „omul acesta, dacă ar fi un prooroc, ar ști cine și ce fel de femeie este cea care se atinge de el: că este o păcătoasă.” isus a luat cuvîntul, și i -a zis: „simone, am să-ți spun ceva.” - „spune, învățătorule”, i -a răspuns el. - „un cămătar avea doi datornici: unul îi era dator cu cinci sute de lei, iar celălalt cu cinzeci. fiindcă n'aveau cu ce plăti, i -a iertat pe amîndoi. spune-mi dar, care din ei îl va iubi mai mult?” simon i -a răspuns: „socotesc că acela căruia i -a iertat mai mult.” isus i -a zis: „drept ai judecat.” apoi s'a întors spre femeie, și a zis lui simon: „vezi tu pe femeia aceasta? am intrat în casa ta, și nu mi-ai dat apă pentru sălăut picioarele; dar ea mi -a stropit picioarele cu lacrămile ei, și mi le -a șters cu părul capului ei. tu nu mi-ai dat sărutare; dar ea, de cînd am intrat, n'a încetat să-mi sărute picioarele. capul nu mi l-ai uns cu untdelemn; dar ea mi -a uns picioarele cu mir. de aceea îți spun: păcatele ei, cari sint multe, sint iertate; căci a iubit mult. dar cui i se iartă puțin, iubește puțin.” apoi a zis femeii: „iertate îți sint păcatele!” ceice ședeau cu el la masă, au început să zică între ei: „cine este acesta de iartă chiar și păcatele?” dar isus a zis femeii: „credința ta te -a mîntuit; du-te în pace.”

8

curînd după aceea, isus umbla din cetate în cetate și din sat în sat și propovăduia și vestea evanghelia împărăției lui dumnezeu. cei doisprezece erau cu el; și mai erau și niște femei, cari fuseseră tămăduite de duhuri rele și de boale; maria, zisă magdalina, din care ieșiseră șapte draci, ioana, nevasta lui cuza, ispravnicul lui irod, susana, și multe altele, cari l ajutau cu ce aveau. cînd s'a strîns o gloată mare, și a venit la el norod din felurite cetăți, isus a spus pilda aceasta: „sămănătorul a ieșit să-și samene sămînța. pe cînd sămăna el, o parte din sămînța a căzut lingă drum: a fost călcată în picioare, și au mîncat -o păsările cerului. altă parte a căzut pe stîncă; și, cum a răsărit, s'a uscat, pentru că n'avea umezeală. altă parte a căzut în mijlocul spinilor: spinii au crescut împreună cu ea și au înecat -o. altă parte a căzut pe pămînt bun, și a crescut, și a făcut rod înșutit.” după ce a spus aceste lucruri, isus a strigat: „cine are urechi de auzit, să audă.” ucenicii lui l-au întrebat ce înțeles are pilda aceasta. el le -a răspuns: „vouă v'a fost dat să cunoașteți tainele împărăției lui dumnezeu, dar celorlalți li se vorbește în pilde, ca „măcar că văd, să nu vadă, și măcar că aud, să nu înțeleagă.” iată ce înțeles are pilda aceasta:

„sămînța, este cuvîntul lui dumnezeu. cei închipuiți în sămînța căzută lingă drum, sînt cei ce aud; apoi vine diavolul și ia cuvîntul din inima lor, ca nu cumva să creadă, și să fie mîntuiți. cei închipuiți în sămînța căzută pe stîncă, sînt aceia cari, cînd aud cuvîntul, îl primesc cu bucurie; dar n'au rădăcină, ci cred pînă la o vreme, iar cînd vine ispită, cad. sămînța, care a căzut între spini, închipuiește pe aceia cari, după ce au auzit cuvîntul, își vād de drum, și l-lasă să fie înăbușit de grîjile, bogățiile și plăcerile vieții acesteia, și n'aduc rod care să ajungă la coacere. sămînța, care a căzut pe pămînt bun, sînt aceia cari, după ce au auzit cuvîntul, îl țin într-o inimă bună și curată, și fac rădăcină în răbdare. imeni, după ce a aprins o lumină, n'o acoperă cu un vas, nici n'o pune supt pat, ci o pune într'un sfeșnic, pentruca cei ce intră, să vadă lumina. fiindcă nu este nimic acoperit, care nu va fi descoperit, nimic tănuț, care nu va fi cunoscut și nu va veni la lumină. luați seama dar la felul cum ascultați; căci celui ce are, i se va da; dar celui ce n'are, i se va lua și ce i se pare că are.” mama și frații lui isus au venit la el; dar nu puteau să -i vorbească, din pricina norodului. cineva i -a spus: „mamă-ta și frații tăi stau afară, și vor să te vadă.” dar el, drept răspuns, a zis: „mama mea și frații mei sînt cei ce ascultă cuvîntul lui dumnezeu, și l-l implinesc.” într'una din zile, isus s'a suit într'o corabie împreună cu ucenicii lui. el le -a zis: „haidem să trecem dincolo de lac.” și au plecat. pe cînd vîsleau ei, isus a adormit. pe lac s'a stîrnit un așa vîrtej de vînt, că se umplea corabia cu apă; și erau în primejdie. au venit la el, l-au deșteptat, și au zis: „învățătorule, învățătorule, perim.” isus s'a sculat, a cerat vîntul și valurile înfuriate, cari s'au potolit: și s'a făcut liniște. apoi a zis ucenicilor săi: „unde vă este credința?” plini de spaimă și de mirare, ei au zis unii către alții: „cine este acesta de poruncește chiar și vînturilor și apeii și l-l ascultă?” au venit cu corabia în tîntutul gherghesenilor, care este în dreptul galileii. cînd a ieșit isus la tărîm, l -a întîmpinat un om din cetate, stăpînit de mai mulți draci. de multă vreme nu se îmbrăca în haină, și nu-și avea locuința într'o casă, ci în morminte. cînd a văzut pe isus, a scos un strigăt ascuțit, a căzut jos înaintea lui, și a zis cu glas tare: „ce am eu a face cu tine, isuse, fiul dumnezeului celui prea înalt? te rog nu mă chinui.” căci isus poruncise duhului necurat să iasă din omul acela, pe care pusese stăpînire de multă vreme; era păzit legat cu cătușe la mini și cu obezi la picioare, dar rupea legăturile, și era gonit de dracul prin pustii. isus l -a întrebant: „cum îți este numele?” „legiune,” a răspuns el; pentrucă intraseră mulți draci în el. și dracii rugau stăruitor pe isus să nu le poruncească să se ducă în adînc. acolo pe munte, era o turmă mare de porci, cari pășteau. și dracii au rugat pe isus să le dea voie să intre în ei. el le -a dat voie. dracii au ieșit din omul acela, au intrat în porci, și turma s'a repezit de pe ripă în lac, și s'a înecat. porcarii, cînd au văzut ce se întîmplase, au fugit și au dat de veste în cetate și prin sate. amenii au ieșit să vadă cele întîmplante. au venit la isus, și au găsit pe omul din care ieșiseră dracii, șezînd la picioarele lui isus, îmbrăcat, și în toate mințile; și i -a apucat frica. cei ce văzuseră cele petrecute, le-au povestit cum fusese vindecant cel stăpînit de draci. tot norodul din tîn-

utul gherghesenilor a rugat pe isus să plece dela ei, pentrucă îi apucase o mare frică. isus s'a suit într'o corabie, și s'a întors. mul din care ieșiseră dracii, îl ruga să -i dea voie să rămînă cu el. dar isus l -a trimes acasă, și i -a zis: „întoarce-te acasă, și povestește tot ce ți -a făcut dumnezeu.” el a plecat, și a vestit prin toată cetatea tot ce -i făcuse isus. la întoarcere, isus a fost primit cu bucurie de mulțime, căci toți îl așteptau. și iată că a venit un om, numit iair, care era fruntaș al sinagogii. el s'a aruncat la picioarele lui isus, și l -a rugat să vină pînă la el acasă; pentrucă avea o singură copilă de vreo doisprezece ani, care trăgea să moară. pe drum, isus era îmbulzit de noroade. și era o femeie, care de doisprezece ani avea o scurgere de sînge; ea își cheltuise toată averea cu doftorii, fără s'o fi putut vindeca vreunul. ea s'a apropiat pe dinapoi, și s'a atins de poala hainei lui isus. îndată, scurgerea de sînge s'a oprit. și isus a zis: „cine s'a atins de mine?” fiindcă toți tăgăduiau, petru și cei ce erau cu el, au zis: „învățătorule, noroadele te impresoră și te îmbulzesc, și mai întrebă: „cine s'a atins de mine?” dar isus a răspuns: „s'a atins cineva de mine, căci am simțit că a ieșit din mine o putere.” femeia, cînd s'a văzut dată de gol, a venit tremurînd, s'a aruncat jos înaintea lui, și a spus în fața întregului norod, din ce pricină se atinsese de el, și cum fusese vindecant numai decit. isus i -a zis: „îndrăznește, fiică; credința te -a mîntuit, du-te în pace.” pe cînd vorbea el încă, vine unul din casa fruntașului sinagogii, și i -a spune: „fiica ta a murit, nu mai supără pe învățătorul.” dar isus, cînd a auzit lucrul acesta, a zis fruntașului sinagogii: „nu te teme; crede numai, și va fi tămăduită.” cînd a ajuns la casa fruntașului, n'a lăsat pe nici unul să intre împreună cu el, decit pe petru, pe iacov, pe ioan, pe tatăl și mama fetei. toți plîngeau și o boceau. atunci isus a zis: „nu plîngeți; fetea n'a murit, ci doarme.” ei își băteau joc de el, căci stăiau că murise. dar el, după ce i -a scos pe toți afară, a apucat -o de mină, și a strigat cu glas tare: „fetițo, scoală-te!” și duhul ei s'a întors în ea, iar fata s'a sculat numaidecît. isus a poruncit să -i dea să mănînce. părinții ei au rămas uimiți. isus le -a poruncit să nu spună numănuî cele întîmplante.

9

isus a chemat pe cei doisprezece ucenici ai săi, le -a dat putere și stăpînire peste toți dracii, și să vindece boalele. apoi i -a trimes să propovăduiască împărăția lui dumnezeu, și să tămăduiască pe cei bolnavi. „să nu luați nimic cu voi pe drum,” le -a zis el; „nici toiag, nici traistă, nici pine, nici bani, nici două haine. în orice casă veți intra, să rămîneți acolo, pînă veți pleca din locul acela. și dacă nu vă vor primi oamenii, să ieșiți din cetatea aceea, și să scuturați praful de pe picioarele voastre, ca mărturie împotriva lor.” ei au plecat, și au mers din sat în sat, propovăduind evanghelia, și săvîrșind pretutindeni tămăduiri. cerșitorul irod a auzit vorbindu-se despre toate lucrurile săvîrșite de isus, și sta în cumpănă, neștiind ce să creadă. căci unii ziceau că a înviat ioan din morți; alții ziceau că s'a arătat ilie; și alții ziceau că a înviat vreun prooroc din cei din vechime. dar irod zicea: „lui ioan i-am tăiat capul; cine este oare acesta, de-

spre care aud astfel de lucruri?’ și căuta să -l vadă. apostolii, cînd s’au întors, au istorisit lui isus tot ce făcuseră. el i -a luat cu sine, și s’a dus la o parte, lîngă o cetate, numită betsaida. oroadele au priceput lucrul acesta, și au mers după el. isus le -a primit bine, le vorbea despre împărăția lui dumnezeu, și vindeca pe cei ce aveau trebuință de vindecare. fiindcă ziua se pleca spre seară, cei doisprezece s’au apropiat, și i-au zis: „dă drumul noroadelor, ca să se ducă în satele și cătunele de primprejur să găzduiască și să-și caute de ale mîncării; pentrucă aici sîntem într’un loc pustiu.” isus le -a zis: „dați-le voi să mînceze;” dar ei au răspuns: „n’avem decît cinci pîni și doi pești; afară numai dacă ne vom duce noi înșine să cumpărăm merinde pentru tot norodul acesta.” și erau aproape cinci mii de bărbați. isus a zis ucenicilor săi: „puneți-i să șadă jos în cete de cîte cincizeci.” așa au și făcut: i-au pus pe toți să șadă jos. isus a luat cele cinci pîni și cei doi pești, și -a ridicat ochii spre cer, și -a binecuvîntat. apoi le -a frînt, și le -a dat ucenicilor să le împartă norodului. au mîncat toți, și s’au săturat; și au ridicat douăsprezece coșuri pline cu fărîmurile rămase. într’o zi, pe cînd se ruga isus singur deoparte, avînd cu el pe ucenicii lui, le -a pus întrebarea următoare: „cine zic oamenii că sînt eu?’ ei i-au răspuns: „unii zic că ești ioan botezătorul; alții zic că ești ilie; alții zic că a înviat un prooroc din cei din vechime.” „dar voi?”, i-a întrebat el, „cine ziceți că sînt?’ „hristosul lui dumnezeu;” i -a răspuns petru. isus le -a poruncit cu tărie să nu spună nimănui lucrul acesta. apoi a adăugat că fiul omului trebuie să pătîmască multe, să fie tăgăduit de bătrîni, de preoții cei mai de seamă și de cărturari, să fie omorît, și a treia zi să învieze. apoi a zis tuturor: „dacă voește cineva să vină după mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea în fiecare zi, și să mă urmeze. fiindcă oricine va voi să-și scape viața, o va pierde; dar oricine își va pierde viața pentru mine, o va mintui. și ce ar folosi un om să cîștige toată lumea, dacă s’ar prăpădi sau s’ar pierde pe sine însuș? căci de oricine se va rușina de mine și de cuvintele mele, se va rușina și fiul omului de el, cînd va veni în slava sa și a tatălui și a sfinților ingeri. adevărat vă spun, că sînt unii din cei ce stau aici, cari nu vor gusta moartea, pînă nu vor vedea împărăția lui dumnezeu. cam la opt zile după cuvintele acestea, isus a luat cu el pe petru, pe ioan și pe iacov, și s’a suit pe munte să se roage. pe cînd se ruga, i s’a schimbat înfățișarea feței, și îmbrăcămintea i s’a făcut albă strălucitoare. și iatăcă stăteau de vorbă cu el doi bărbați: erau moise și ilie, cari se arătaseră în slavă, și vorbeau despre sfîrșitul lui, pe care avea să -l aibă în ierusalim. petru și tovarășii lui erau îngreuiți de somn; dar, cînd s’au deșteptat bine, au văzut slava lui isus, și pe cei doi bărbați cari stăteau împreună cu el. în clipa cînd se desprăteau bărbații aceștia de isus, petru a zis lui isus: „învățătorule, este bine să fim aici; să facem trei colibe: una pentru tine, una pentru moise și una pentru ilie.” nu știa ce spune. pe cînd vorbea el astfel, a venit un nor, și i -a acoperit cu umbra lui; ucenicii s’au spăimîntat, cînd i-au văzut intrînd în nor. și din nor s’a auzit un glas, care zicea: „acesta este fiul meu prea iubit: de el să ascultați.” cînd s’a auzit glasul acela, isus a rămas singur. ucenicii au tăcut, și n-au spus, în

zilele acelea, nimănui nimic din cele ce văzuseră. a doua zi, cînd s’au pogorît de pe munte, o gloată mare a întîmpinat pe isus. și un om din mijlocul mulțimii a strigat: „învățătorule, rogu-te, uită-te cu îndurare la fiul meu, fiindcă îl am numai pe el. îl apucă un duh, și deodată răcnește; și duhul îl scutură cu putere, așa că băiatul face spumă la gură, și cu anevoie se duce duhul dela el, după ce l -a stropsit de tot. am rugat pe ucenicii tăi să -l scoată, și n’au putut. „o neam necredincios și pornit la rău”, a răspuns isus; „pînă cînd voi fi cu voi și vă voi suferi? adu aici pe fiul tău.” pe cînd venea băiatul, dracul l -a trîntit la pămînt, și l -a scuturat cu putere. dar isus a certat duhul necurat, a vindecat pe băiat, și l -a dat înapoi tatălui său. și toți au rămas uimiți de mărirea lui dumnezeu. „voi ascultați bine ce vă spun: fiul omului va fi dat în minile oamenilor;” dar ucenicii nu înțelegeau cuvintele acestea, căci erau acoperite pentru ei, ca să nu le priceapă; și se temeau să -l întrebe în privința aceasta. apoi le -a venit în gînd să știe cine dintre ei ar fi cel mai mare. isus le -a cunoscut gîndul inimii, a luat un copilaș, l -a pus lîngă el, și le -a zis: „oricine primește pe acest copilaș, în numele meu, pe mine mă primește; și oricine mă primește pe mine, primește pe cel ce m’a trimis pe mine. fiindcă cine este cel mai mic între voi toți, acela este mare.” isus a luat cu el un copil, și i-a învățătorule, noi am văzut pe un om scoțînd draci în numele tău; și i-am oprit, pentrucă nu merge după noi.” „nu -l oprit”, i -a răspuns isus, „fiindcă cine nu este împotriva voastră, este pentru voi.” cînd s’a apropiat vremea în care avea să fie luat în cer, isus și -a îndreptat fața hotărît să meargă la ierusalim. a trimis înainte niște soli, cari s’au dus și au intrat într’un sat al samaritanilor, ca să -i pregătească un loc de găzduit. dar ei nu l-au primit, pentrucă isus se îndrepta să meargă spre ierusalim. ucenicii săi, iacov și ioan, cînd au văzut lucrul acesta, au zis: „doamne, vrei să poruncim să se pogoare foc din cer și să -i mistuie, cum a făcut ilie?’ isus s’a întors spre ei, i -a certat, și le -a zis: „nu știți de ce duh sînteți însuflețiți! căci fiul omului a venit nu ca să piardă sufletele oamenilor, ci să le mintuiască.” și au plecat într’alt sat. pe cînd erau pe drum, un om i -a zis: „doamne, te voi urma oriunde vei merge.” isus i -a răspuns: „vulpile au vîzuini, și păsările cerului au cuiburi; dar fiul omului n’are unde-și odihni capul.” altuia i -a zis: „vino după mine!” „doamne”, i -a răspuns el, „lasă-mă să mă duc întîi să îngrop pe tatăl meu.” dar isus i -a zis: „lasă morții să-și îngroape morții, și tu du-te de vestește împărăția lui dumnezeu.” un altul a zis: „doamne, te voi urma, dar lasă-mă întîi să mă duc să-mi iau rămas bun dela ai mei.” isus i -a răspuns: „oricine pune mina pe plug, și se uită înapoi, nu este dostoinic pentru împărăția lui dumnezeu.”

10

după aceea domnul a mai rînduit alți șaptezeci de ucenici, și i -a trimis doi cîte doi înaintea lui, în toate cetățile și în toate locurile, pe unde avea să treacă el. și le -a zis: „mare este secerișul, dar puțini sînt lucrătorii! rugați dar pe domnul secerișului să scoată lucrători la secerișul său. duceți-vă; iată, vă trimet ca pe

niște miei în mijlocul lupilor. să nu luați cu voi nici pungă, nici traistă, nici încălțăminte, și să nu întrebați pe nimeni de sănătate pe drum. în orice casă veți intra, să ziceți întâi: „pacea să fie peste casa aceasta;” și dacă va fi acolo un fiu al păcii, pacea voastră va rămânea peste el; altminteri ea se va întoarce la voi. să rămâneți în casa aceea, și să mâncați și să beți ce vi se va da; căci vrednic este lucrătorul de plata sa. să nu umblați din casă în casă. în oricare cetate veți intra și unde vă vor primi oamenii, să mâncați ce vi se va pune înainte; să vindecați pe bolnavii cari vor fi acolo, și să le ziceți: „împărăția lui dumnezeu s'a apropiat de voi.” dar în oricare cetate veți intra, și nu vă vor primi, să vă duceți pe ulițele ei, și să ziceți: „scuturăm împotriva voastră, chiar și praful din cetatea voastră, care s'a lipit de picioarele noastre; totuși să știți că împărăția lui dumnezeu s'a apropiat de voi.” eu vă spun că, în ziua judecării va fi mai ușor pentru sodoma decît pentru cetatea aceea. vai de tine, horazine! vai de tine, betsaido! căci dacă ar fi fost făcute în tir și sidon lucrările puternice cari au fost făcute în voi, de mult s'ar fi pocăit stînd în sac și cenușă. de aceea, în ziua judecării, va fi mai ușor pentru tir și sidon decît pentru voi. și tu, capernaume, vei fi înălțat oare pînă la cer? vei fi pogorît pînă în locuința morților. cine vă ascultă pe voi, pe mine mă ascultă; și cine vă nesocotește pe voi, pe mine mă nesocotește; iar cine mă nesocotește pe mine, nesocotește pe cel ce m'a trimis pe mine.” cei șaptezeci s'au întors plini de bucurie, și au zis: „doamne, chiar și dracii ne sînt supuși în numele tău.” isus le -a zis: „am văzut pe satana căzînd ca un fulger din cer.” iată că v'am dat putere să călcați peste șerpi și peste scorpii, și peste toată puterea vrăjmașului: și nimic nu vă va putea vătăma. totuși, să nu vă bucurați de faptul că duhurile vă sînt supuse; ci bucurați-vă că numele voastre sînt scrise în ceruri.” în ceasul acela, isus s'a bucurat în duhul sfînt, și a zis: „tată, doamne al cerului și al pămîntului; te laud pentrucă ai ascuns aceste lucruri de cei înțelepți și pricepuți, și le-ai descoperit pruncilor. da, tată, fiindcă așa ai găsit cu cale tu.” toate lucrurile mi-au fost date în mîni de tatăl meu; și nimeni nu știe cine este fiul, afară de tatăl, nici cine este tatăl, afară de fiul și acela căruia vrea fiul să i -l descopere.” apoi s'a întors spre ucenici, și le -a spus de o parte: „ferice de ochii cari văd lucrurile, pe cari le vedeți voi! căci vă spun că mulți prooroci și împărați au voit să vadă ce vedeți voi, și n'au văzut, să audă ce auziți voi, și n'au auzit.” un învățător al legii s'a sculat să ispitească pe isus și i -a zis: „învățătorule, ce să fac ca să moștenesc viața vecinică?” isus i -a zis: „ce este scris în lege? cum citești în ea?” el a răspuns: „să iubești pe domnul, dumnezeul tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău, cu toată puterea ta și cu tot cugetul tău; și pe aproapele tău ca pe tine însuți.” „bine ai răspuns,” i -a zis isus; „fă așa, și vei avea viața vecinică.” dar el, care vroia să se îndreptătească, a zis lui isus: „și cine este aproapele meu?” isus a luat din nou cuvîntul, și a zis: „un om se cobora din ierusalim la ierihon. a căzut între niște tilhari, cari l-au desbrăcat, l-au jăfuit de tot, l-au bătut zdravăn, au plecat, și l-au lăsat aproape mort. din întâmplare, se cobora pe același drum un preot; și, cînd a văzut pe omul acesta, a trecut înainte pe alături.

un levit trecea și el prin locul acela; și cînd l -a văzut, a trecut înainte pe alături. dar un samaritean, care era în călătorie, a venit în locul unde era el, și cînd l -a văzut, i s'a făcut milă de el. s'a apropiat de i -a legat rănile, și a turnat peste ele untdelemn și vin; apoi l -a pus pe dobitocul lui, l -a dus la un han, și i a îngrijit de el. a doua zi, cînd a pornit la drum, a scos doi lei, i -a dat hangiuului, și i -a zis: „ai grijă de el, și orice vei mai cheltui, îți voi da înapoi la întorcere.” care dintr'acești trei îi se pare că a dat dovadă că este aproapele celui ce căzuse între tilhari?” „celce și -a făcut milă cu el,” a răspuns învățătorul legii. „du-te de fă și tu la fel,” i -a zis isus. pe cînd era pe drum, cu ucenicii săi, isus a intrat într'un sat. și o femeie, numită marta, l -a primit în casa ei. ea avea o soră numită maria, care s'a așezat jos la picioarele domnului, și asculta cuvintele lui. marta era împărțită cu multă slujire, a venit repede la el, și i -a zis: „doamne, nu-ți pasă că soru-mea m'a lăsat să slujesc singură? zi -i dar să-mi ajute.” drept răspuns, isus i -a zis: „marto, marto, pentru multe lucruri te îngrijorezi și te frămîntî tu, dar un singur lucru trebuiește. maria și -a ales partea cea bună, care nu i se va lua.”

11

într'o zi, isus se ruga într'un loc anumit. cînd a isprăvit rugăciunea, unul din ucenicii lui i -a zis: „doamne, învață-ne să ne rugăm, cum a învățat și ioan pe ucenicii lui.” el le -a zis: „cînd vă rugați, să ziceți: tatăl nostru care ești în ceruri! sfîntească-se numele tău; vie împărăția ta; facă-se voia ta, precum în cer, așa și pe pămînt. pinea noastră cea de toate zilele dă-ne -o nouă în fiecare zi; și ne iartă nouă păcatele noastre, fiindcă și noi iertăm oricui ne este dator; și nu ne duce în ispită, ci izbăvește-ne de cel rău.” apoi le -a mai zis: „dacă unul dintre voi are un prieten, și se duce la el la miezul nopții, și i -zice: „prietene, împrumută-mi trei pini, căci a venit la mine de pe drum un prieten al meu, și n'am ce -i pune înainte;” și dacă dinlăuntrul casei lui, prietenul acesta îi răspunde: „nu mă turbura; acum ușa este încuiată, copiii mei sînt cu mine în pat, nu pot să mă scol să-ți dau pini,” - vă spun: chiar dacă nu s'ar scula să i le dea, pentrucă -i este prieten, totuși, măcar pentru stăruința lui supărătoare, tot se scula și i -va da tot ce -i trebuie. deaceia și eu vă spun: cereți, și vi se va da: căutați, și veți găsi; bateți și vi se va deschide. fiindcă oricine cere, capătă; cine caută găsește; și celui ce bate, i se deschide. cine este tatăl acela dintre voi, care, dacă -i cere fiul său pine, să -i dea o piatră? ori, dacă cere un pește, să -i dea un șarpe în loc de pește? sau, dacă cere un ou, să -i dea o scorpie? deci, dacă voi, cari sînteți răi, știți să dați daruri bune copiilor voștri, cu cît mai mult tatăl vostru cel din ceruri va da duhul sfînt celor ce i -l cer; isus a scos dintr'un bolnav un drac, care era mut. după ce a ieșit, dracul, mutul a grăit, și noroadele s'au mirat. dar unii ziceau: „el scoate dracii cu beelzebul, domnul dracilor.” alții, ca să -l ispitească, îi cereau un semn, din cer. isus le -a cunoscut gîndurile, și le -a zis: „orice împărăție desbinată împotriva ei, este pustiită; și o casă desbinată împotriva ei, se prăbușește peste alta. deci, dacă satana este desbinat împotriva lui însuși,

cum va dăinui împărăția lui, fiindcă ziceți că eu scot dracii cu beelzebul? și dacă eu scot dracii cu beelzebul, fiii voștri cu cine îi scot? de aceea ei înșiși vor fi judecătorii voștri. dar, dacă eu scot dracii cu degetul lui dumnezeu, împărăția lui dumnezeu a ajuns pînă la voi. cînd omul cel tare și bine înarmat își păzește casa, averile îi sînt la adăpost. dar dacă vine peste el unul mai tare decît el și -l biruiește, atunci îi ia cu sila toate armele în care se încredea, și împarte prăzile luate de la el. cine nu este cu mine este împotriva mea; și cine nu adună cu mine, risipește. duhul necurat, cînd iese afară dintr'un om, umblă prin locuri fără apă, și caută odihnă. fiindcă n'o găsește, zice: „mă voi întoarce în casa mea, de unde am ieșit.” și cînd vine, o găsește măturată și împodobită. atunci se duce de mai ia cu el alte șapte duhuri, mai rele decît el; intră împreună în casă, se așează în ea, și starea de pe urmă a omului acelaia ajunge mai rea decît cea dintîi.” pe cînd spunea isus aceste vorbe, o femeie din norod și -a ridicat glasul și a zis: „ferice de pîntecele care te -a purtat, și de țîțele pe cari le -ai supt.” și el a răspuns: „ferice mai degrabă de ceice ascultă cuvîntul lui dumnezeu, și -l păzesc.” pe cînd noroadele se strîngeau cu grămada, el a început să spună: „neamul acesta este un neam viclean; el cere un semn; dar nu i se va da alt semn decît semnul proorocului iona. căci după cum iona a fost un semn pentru niniviteni, tot așa și fiul omului va fi un semn pentru neamul acesta. împărăteasa de la miazăzi se va scula, în ziua judecării, alături de bărbații acestui neam, și -i va osîndi; pentru că ea a venit dela capătul pămîntului ca să audă înțelepciunea lui solomon; și iată că aici este unul mai mare decît solomon. bărbații din ninive se vor scula, în ziua judecării, alături de neamul acesta, și -l vor osîndi, pentru că ei s'au pocăit la propovăduirea lui iona; și iată că aici este unul mai mare decît iona. imeni n'aprinde o lumină, ca s'o pună într'un loc ascuns sau supt baniți; ci o pune într'un sfîșnic, pentru ca cei ce intră, să vadă lumina. chiul este lumina trupului tău. dacă ochiul tău este sănătos, tot trupul tău este plin de lumină; dar dacă ochiul tău este rău, trupul tău este plin de întunecare. ia seama dar, ca lumina care este în tine, să nu fie întunecată. așa că, dacă tot trupul tău este plin de lumină, fără să aibă vreo parte întunecată, va fi în totul plin de lumină, întocmai ca atunci cînd te-ar lumina o lampă cu lumina ei mare.” pe cînd vorbea isus, un fariseu l -a rugat să prinzească la el. el în intrat și a șezut la masă. fariseul a văzut cu mirare că isus nu se spălase înainte de prînz. dar domnul i -a zis: „voi, fariseii, curățiți partea de afară a paharului și a blidului, dar lăuntruul vostru este plin de jăfuire și de răutate. eburnilor, oare acela care a făcut partea de afară, n'a făcut și pe cea dinlăuntru? dați mai bine milostenie din lucrurile dinlăuntru, și atunci toate vă vor fi curate. dar vai de voi, fariseilor! pentru că voi dați zeciuială din izmă, din rută și din toate zarzavaturile, și dați uitării dreptatea și dragostea de dumnezeu: pe acestea trebuia să le faceți, și pe celelalte să nu le lăsați nefăcute! vai de voi, fariseilor! pentru că voi umblați după scaunele dîntii la sinagogi, și vă place să vă facă lumea plecăciuni prin piete! vai de voi, cărturari și farisei fățarnici! pentru că voi siniteți ca mormintele, cari nu se văd, și peste cari oamenii

umblă fără să știe.” unul din învățătorii legii a luat cuvîntul, și i -a zis: „învățătorule, spunînd aceste lucruri ne ocărăști și pe noi.” „vai și de voi, învățători ai legii”, a răspuns isus. „pentru că voi puneți pe spinarea oamenilor sarcini grele de purtat, iar voi nici măcar cu unul din degetele voastre nu vă atingeți de ele. vai de voi! pentru că voi zidiți mormintele proorocilor, pe cari i-au ucis părinții voștri. prin aceasta mărturisiiți că încuviințați faptele părinților voștri; căci ei au ucis pe prooroci, iar voi le zidiți mormintele. de aceea înțelepciunea lui dumnezeu a zis: „le voi trimite prooroci și apostoli; pe unii din ei îi vor ucide, iar pe alții îi vor prigoni, ca să se ceară dela acest neam sîngele tuturor proorocilor, care a fost vărsat dela înțelegerea lumii: dela singele lui abel pînă la singele lui zaharia, ucis între altar și templu; da, vă spun, se va cere dela neamul acesta! vai de voi, învățători ai legii! pentru că voi ați pus mina pe cheia cunoștinței: nici voi n'ați intrat, iar pe ceice voiau să intre, i-ați împedecat să intre.” după ce a ieșit de acolo, cărturarii și fariseii au început să -l pună la strîmtoare, și să -l facă să vorbească despre multe lucruri; i-au întins astfel lațuri, ca să prindă vreo vorbă din gura lui, pentru care să -l poată învinui.

12

în vremea aceea, cînd se strînseseră noroadele cu mile, așa că se călcau unii pe alții, isus a început să spună ucenicilor săi: „mai întîi de toate, păziți-vă de aluatul fariseilor, care este fățarnicia. u este nimic acoperit, care nu va fi descoperit, nici ascuns, care nu va fi cunoscut. de aceea, orice ați spus la întunec, va fi auzit la lumină; și orice ați grăit la ureche, în odăite, va fi vestit de pe acoperișul caselor. vă spun vouă, prietenii mei: să nu vă temeți de cei ceucid trupul, și după aceea nu mai pot face nimic. am să vă arăt de cine să vă temeți. temeți-vă de acela care, după ce a ucis, are puterea să arunce în gheană; da, vă spun, de el să vă temeți. u se vînd oare cinci vrăbii cu doi bani? totuși, niciuna din ele nu este uitată înaintea lui dumnezeu. și chiar perii din cap, toți vă sînt numărați. deci să nu vă temeți: voi siniteți mai de preț decît multe vrăbii. eu vă spun: pe orișicine mă va mărturisii înaintea oamenilor, îl va mărturisii și fiul omului înaintea înșgerilor lui dumnezeu; dar cine se va lepăda de mine înaintea oamenilor, va fi lepădat și el înaintea înșgerilor lui dumnezeu. și orișicui va vorbi împotriva fiului omului, i se va ierta; dar oricui va huli împotriva duhului sfînt, nu i se va ierta. cînd vă vor duce înaintea sinagogilor, înaintea dregătorilor, și înaintea stăpînirilor, să nu vă îngrijorați, cum veți răspunde pentru apărarea voastră, nici ce veți vorbi; căci duhul sfînt vă va învăța chiar în ceasul acela ce va trebui să vorbiți.” unul din mulțime a zis lui isus: „învățătorule, spune fratelui meu să împartă cu mine moștenirea noastră.” „omule”, i -a răspuns isus, „cine m'a pus pe mine judecător sau împărțitor peste voi?” apoi le -a zis: „vedeți și păziți-vă de orice fel de lăcomie de bani; căci viața cuiva nu stă în belșugul avuției lui.” și le -a spus pilda aceasta: „farina unui om bogat rodise mult. și el se gindea în sine, și zicea: „ce voi face? fiindcă nu mai am loc unde să-mi

string rodurile.' ,iată', a zis el, ,ce voi face: îmi voi strica grinarele, și voi zidi altele mai mari; acolo voi stringe toate rodurile și toate bunătățile mele; și voi zice sufletului meu: ,suflete, ai multe bunătăți strine pentru mulți ani; odihnește-te, mănincă, bea și veselește-te; dar dumnezeu i -a zis: ,nebulule! chiar în noaptea aceasta ți se va cere înapoi sufletul; și lucrurile, pe care le-ai pregătit, ale cui vor fi? tot așa este și cu cel ce își adună comori pentru el, și nu se îmbogățește față de dumnezeu.' isus a zis apoi ucenicilor săi: ,de aceea vă spun: nu va îngrijorați, cu privire la viața voastră, gândindu-vă ce veți minca, nici cu privire la trupul vostru, gândindu-vă cu ce vă veți îmbrăca. viața este mai mult de cit hrana, și trupul mai mult de cit îmbrăcămintea. uitați-vă cu băgare de seamă la corbi: ei nu samănă, nici nu seceră, n'au nici câmară, nici grînar: și totuși dumnezeu îi hrănește. cu cit mai de preț sinții voi decît păsările! și apoi, cine dintre voi, chiar îngrijorîndu-se, poate să adauge un cot la lungimea vieții lui? deci, dacă nu puteți face nici cel mai mic lucru, pentruce vă mai îngrijorați de celelalte? uitați-vă cu băgare de seamă cum cresc crinii: ei nu torc, nici nu țes: totuși vă spun că nici solomon, în toată slava lui, n'a fost îmbrăcat ca unul din ei. dacă astfel îmbracă dumnezeu iarba, care astăzi este pe cîmp, iar mine va fi aruncată în cuptor, cu cit mai mult vă va îmbrăca el pe voi, puțin credincioșilor? să nu căutați ce veți minca sau ce veți bea, și nu vă frîmîtați mintea. căci toate aceste lucruri neamurile lumii le caută. tatăl vostru știe că aveți trebuință de ele. căutați mai întîi împărăția lui dumnezeu, și toate aceste lucruri vi se vor da pe deasupra. u te teme, turmă mică; pentrucă tatăl vostru vă dă cu plăcere împărăția. vindeți ce aveți și dați milostenie. faceți-vă rost de pungi, cari nu se învechesc, o comoară nescătată în ceruri, unde nu se apropie hoțul, și unde nu roade molia. căci unde este comoara voastră, acolo este și inima voastră. mijlocul săi va fi incins, și făclile aprinse. și să fiți ca niște oameni, cari așteaptă pe stăpînul lor să se întoarcă dela nuntă, ca să -i deschidă îndată, cînd va veni și va bate la ușă. ferice de robii aceia, pe cari stăpînul îi va găsi veghind la venirea lui! adevărat vă spun, că el se va încinge, îi va pune să șadă la masă, și se va apropia să le slujească. fie că vine la a doua strajă din noapte, fie că vine la a treia strajă, ferice de robii aceia, dacă -i va găsi veghind! să știți bine că, dacă ar ști stăpînul casei la ce ceas va veni hoțul, ar veghea, și n'ar lăsa să -i spargă casa. și voi dar fiți gata, căci fiul omului va veni în ceasul în care nu vă gândiți." ,doamne", i -a zis petru, ,pentru noi spui pilda aceasta sau pentru toți?" și domnul a zis: ,cine este ispravnicul credincios și înțelept, pe care -l va pune stăpînul său peste slugile sale, ca să le dea partea lor de hrană la vremea potrivită? ferice de robul acela, pe care stăpînul, la venirea lui, îl va găsi făcînd așa! adevărat vă spun, că îl va pune peste toată avuția sa. dar dacă robul acela zice în inima lui: ,stăpînul meu zăbovesțe să vină'; dacă va începe să bată pe slugi și pe slujnice, să mănînce, să bea și să se imbecileze, stăpînul robului acela va veni în ziua în care el nu se așteaptă, și în ceasul în care nu știe, și -l va tăia în bucăți; și soarta lui va fi soarta celor necredincioși în lucrul încredințat lor. robul acela, care a știut voia stăpînului

lui său, și nu s'a pregătit deloc, și n'a lucrat după voia lui, va fi bătut cu multe lovituri. dar cine n'a știut -o, și a făcut lucruri vrednice de lovituri, va fi bătut cu puține lovituri. cui i s'a dat mult, i se va cere mult; și cui i s'a încredințat mult, i se va cere mai mult. eu am venit să arunc un foc pe pămînt. și ce vreau decît să fie aprins chiar acum! am un botez cu care trebuie să fiu botezat, și cit de mult doresc să se îndeplinească! credeți că am venit să aduc pace pe pămînt? eu vă spun: nu; ci mai degrabă desbinare. căci, de acum înainte, din cinci, cari vor fi într'o casă, trei vor fi desbinați împotriva a doi, și doi împotriva a trei. tatăl va fi desbinat împotriva fiului, și fiul împotriva tatălui; mama împotriva fiicei, și fiica împotriva mamei; soacra împotriva norei, și nora împotriva soacrei." el a mai zis noroadelor: ,cînd vedeți un nor ridicîndu-se la apus, îndată ziceți: ,vine ploaia.' și așa se întîmplă. și cînd vedeți suflînd vîntul dela miazăzi, ziceți: ,are să fie zăduf.' și așa se întîmplă. fătarnicilor, fața pămîntului și a cerului știți s'o deosebiți: vremea aceasta cum de n'o deosebiți? și pentruce nu judecați și voi singuri ce este drept? cînd te duci cu pirișul tău înaintea judecătorului, pe drum caută să scapi de el; ca nu cumva să te tîrască înaintea judecătorului, judecătorul să te dea pe mîna temnicerului, și temnicerul să te arunce în temniță. îți spun că nu vei ieși de acolo, pînă nu vei plăti și cel mai de pe urmă bănuț."

13

în vremea aceea au venit unii, și au istorisit lui isus ce se întîmplase unor galileeni, al căror singe îl amestecase pilat cu jertfele lor. „credeți voi”, le -a răspuns isus, „că acești galileeni au fost mai păcătoși decît toți ceilalți galileeni, pentrucă au pătîit astfel? eu vă spun: nu; ci, dacă nu vă pocăiți, toți veți peri la fel. sau acei optsprezece înși, peste cari a căzut turnul din siloam, și i -a omorît, credeți că au fost mai păcătoși decît toți ceilalți oameni, cari locuiau în ierusalim? eu vă spun: nu; ci, dacă nu vă pocăiți, toți veți pieri la fel.” el a spus și pilda aceasta: „un om avea un smochin sădit în via sa. a venit să caute rod în el, și n'a găsit. atunci a zis vierului: ,iată că sînt trei ani, decînd vin și caut rod în smochinul acesta, și nu găsesc. taie -l. la ce să mai cuprîndă și pămîntul degeaba; doamne”, i -a răspuns vierul, ,mai lasă -l și anul acesta; am să -l sap de jur împrejur, și am să -i pun gunoi la rădăcină. poate că deacum înainte va face roadă; dacă nu, îl vei tăia.” isus învăța pe norod într'o sinagogă în ziua sabbatului. și acolo era o femeie stăpînită de optsprezece ani de un duh de neputință; era girbovă, și nu putea nicidecum să-și îndrepte spatele. cînd a văzut -o isus, a chemat -o, și i -a zis: „femeie, ești deslegată de neputința ta.” și -a întins minile peste ea: îndată s'a îndreptat, și slăvea pe dumnezeu. dar frunzașul sinagogii, miniat că isus săvîrșise vindecarea aceasta în ziua sabbatului, a luat cuvîntul, și a zis norodului: „sînt șase zile în cari trebuie să lucreze omul; veniți dar în aceste zile să vă vindecați, și nu în ziua sabbatului”, fătarnicilor, i -a răspuns domnul; „oare în ziua sabbatului nu-și desleagă fiecare din voi boal sau măgarul dela iesle, și -l duce de -l adapă? dar femeia aceasta, care este o fiică a lui avraam, și pe care satana o ținea legată de opt-

sprezece ani, nu trebuia oare să fie deslegată de legătura aceasta în ziua sabatului?’ pe când vorbea el astfel, toți proțivnicii lui au rămas rușinați; și norodul se bucura de toate lucrurile minunate, pe cari le făcea el. el a mai zis: „cu ce se aseamănă împărăția lui Dumnezeu, și cu ce o voi asemăna? se aseamănă cu un grăunte de muștar, pe care l-a luat un om, și l-a aruncat în grădina sa; el a crescut, s’a făcut copac mare, și păsările cerului și-au făcut cuiburi în ramurile lui.” el a zis iarăși: „cu ce voi asemăna împărăția lui Dumnezeu? se aseamănă cu aluatul, pe care l-a luat o femeie și l-a pus în trei măsuri de făină, până s’a dospit toată.” isus umbla prin cetăți și prin sate, învățând pe norod, și călătorind spre ierusalim. cineva i -a zis: „doamne, oare puținți sint ceice sint pe calea mintuirii?” el le -a răspuns: „nevoiți-vă să intrați pe ușa cea strîmtă. căci vă spun, că mulți vor căuta să intre, și nu vor putea. dată ce stăpînul casei se va scula și va încuia ușa, și voi veți fi afară, și veți începe să bateți la ușă, și să ziceți: ‘doamne, doamne, deschide-ne!’ drept răspuns, el vă va zice: ‘nu știu de unde sunteți!’ atunci veți începe să ziceți: ‘noi am mîncat și am băut în fața ta, și în ulițele noastre ai învățat pe norod.’ și el va răspunde: ‘vă spun că nu știu de unde sunteți; depărtați-vă dela mine, voi toți lucrătorii fărădelegii.’ va fi plînsul și scrișnirea dinților, cînd veți vedea pe isaac și pe iacov, și pe toți proorocii în împărăția lui Dumnezeu, iar pe voi scoși afară. vor veni dela răsărit și dela apus, dela miezînoapte și dela miezî-zî, și vor șede la masă în împărăția lui Dumnezeu.” iată că sint unii din cei de pe urmă, cari vor fi cei dintîi, și sint unii din cei dintîi, cari vor fi cei de pe urmă.” în aceașă zi, au venit cîțiva farisei, și i-au zis: „pleacă, și du-te de aici, căci irod vrea să te omoare.” „duceți-vă”, le -a răspuns el, „și spuneți vulpii aceleia: ‘iață că scot dracii, și săvîrșesc vindecări astăzi și mine, iar a treia zi voi isprăvi. dar trebuie să umblu astăzi, mine și poimine, fiindcă nu se poate ca un prooroc să piară afară din ierusalim. ierusalime, ierusalime, care omori pe prooroci și ucizi cu pietre pe cei trimiși la tine; de cîte ori am vrut să strîng pe fiii tăi, cum își strînge găina puii supt aripi, și n’ați vrut!’ iată că vi se va lăsa casa pustie; dar vă spun că nu mă veți mai vedea, pînă veți zice: ‘binecuvîntat este cel ce vine în numele domnului!’

14

într-o zi de sabat, isus a intrat în casa unuia din fruntașii fariseilor, ca să prinzească. fariseii îl pindeau de aproape, și înaintea lui era un om bolnav de dropică. isus a luat cuvîntul, și a zis învățătorilor legii și fariseilor: „oare este îngăduit a vindea în ziua sabatului sau nu?” ei tăceau. atunci isus a luat de mină pe omul acela, l-a vindecat, și i -a dat drumul. pe urmă, le -a zis: „cine dîntre voi, dacă -i cade copilul sau boul în fîntînă, nu l -a scoate îndată afară, în ziua sabatului?” și n’au putut să -i răspundă nimic la aceste vorbe. apoi, cînd a văzut că cei poftiți la masă alegeau locurile dintîi, le -a spus o pildă. și le -a zis: „cînd ești poftit de cineva la nuntă, să nu te așezi la masă în locul dintîi; ca nu cumva, printre cei poftiți de el, să fie altul mai cu vază decît tine, și cel ce te -a poftit și

pe tine și pe el, să vină să-ți zică: ‘dă locul tău omului acestuia!’ atunci, cu rușine, va trebui să iei locul de pe urmă. ci, cînd ești poftit, du-te și așează-te în locul cel mai depe urmă; pentruca, atunci cînd va veni cel ce te -a poftit, să-ți zică: ‘prieten, mută-te mai sus.’ lucrul acesta îți va face cîinste înaintea tuturor celor ce vor fi la masă împreună cu tine. căci oricine se înalță, va fi smerit; și cine se smerește, va fi înălțat.” a zis și celui ce -l poftise: „cînd dai un prînz sau o cină, să nu chemi pe prietenii tăi, nici pe frații tăi, nici pe neamurile tale, nici pe vecinii bogati, ca nu cumva se te cheme și ei la rîndul lor pe tine, și să iei astfel o răsplată pentru ce ai făcut. ci, cînd dai o masă, cheamă pe săraci, pe schilozi, pe șchiopi, pe orbi. și va fi ferice de tine, pentrucă ei n’au cu ce să-ți răsplătească; dar și te va răsplăti la învierea celor neprihăniți.” unul din ceice ședeau la masă cu el, cînd a auzit aceste vorbe, i -a zis: „ferice de acela care va prîzni în împărăția lui Dumnezeu!” și isus i -a răspuns: „un om a dat o cină mare, și a poftit pe mulți. la ceasul cînei, a trimis pe robul său să spună celor poftiți: ‘veniți, căci iată că toate sint gata.’ dar toți, parcă fuseseră vorbiți, au început să se desvinovătească. cel dintîi i -a zis: ‘am cumpărat un ogor, și trebuie să mă duc să -l vîd; rogu-te să mă ierți.’ un altul a zis: ‘am cumpărat cinci părechi de boi și mă duc să -i încerc: iartă-mă, te rog.’ un altul a zis: ‘tocmai acum m’am însurat, și de aceea nu pot veni.’ cînd s’a întors robul, a spus stăpînului său aceste lucruri. atunci stăpînul casei s’a mîniat, și a zis robului său: ‘du-te degrab în piețele și ulițele cetății, și adu aici pe cei săraci, ciungi, orbi și șchiopi.’ la urmă, robul a zis: ‘stăpîne, s’a făcut cum ai poruncit, și tot mai este loc.’ și stăpînul a zis robului: ‘ieși la drumuri și la garduri, și pe cei ce -i vei găsi, silește -i să intre, ca să mi se umple casa. căci vă spun că niciunul din cei poftiți, nu va gusta din cîna mea.’ împreună cu isus mergeau multe noroade. el s’a întors, și le -a zis: „dacă vine cineva la mine, și nu urăște pe tatăl său, pe mamă-sa, pe nevastă-sa, pe copiii săi, pe frații săi, pe surorile sale, ba chiar însăș viața sa, nu poate fi ucenicul meu. și oricine nu-și poartă crucea, și nu vine după mine, nu poate fi ucenicul meu. căci, cine dîntre voi, dacă vrea să zidească un turn, nu stă mai întîi să-și facă socoteala cheltuielilor, ca să vadă dacă are cu ce să -l sfîrșească? pentruca nu cumva, dupăce i -a pus temelia, să nu -l poată sfîrși, și toți ceice -l vor vedea, să înceapă să rîdă de el, și să zică: ‘omul acesta a început să zidească, și n’a putut isprăvi.’ sau care împărat, cînd merge să se bată în război cu un alt împărat, nu stă mai întîi să se sfătuiască dacă va putea merge cu zece mii de oameni înaintea celui ce vine împotriva lui cu douăzeci de mii? altfel, pe cînd celalt împărat este încă departe, îi trimite o solie să ceară pace. tot așa, oricine dîntre voi, care nu se leapadă de tot ce are, nu poate fi ucenicul meu. sarea este bună; dar dacă sarea își pierde gustul ei de sare, prin ce i se va da înapoi gustul acesta? atunci nu mai este bună nici pentru pămînt, nici pentru gunoi, ci este aruncată afară. cine are urechi de auzit, să audă.”

toți vameșii și păcătoșii se apropiau de isus ca să -l asculte. și fariseii și cărturarii cărteau și ziceau: „omul acesta primește pe păcătoși, și mănâncă cu ei.” dar el le -a spus pilda aceasta: „care om dintre voi, dacă are o sută de oi, și pierde pe una din ele, nu lasă pe celelalte nouăzeci și nouă pe islaz, și se duce după cea pierdută, pînă cînd o găsește? după ce a găsit -o, o pune cu bucurie pe umeri; și, cînd se întoarce acasă, cheamă pe prietenii și vecinii săi, și le zice: „bucurați-vă împreună cu mine, căci mi-am găsit oaia care era pierdută.” tot așa, vă spun că va fi mai multă bucurie în cer pentru un singur păcătos care se pocăiește, decît pentru nouăzeci și nouă de oameni neprihăniți cari n’au nevoie de pocăință. sau care femeie, dacă are zece lei (grecește: drahme). de argint, și pierde unul din ei, nu aprinde o lumină, nu mătură casa, și nu caută cu băgare de seamă pînă cînd îl găsește? după ce l -a găsit, cheamă pe prietenele și vecinele ei, și zice: „bucurați-vă împreună cu mine, căci am găsit leul, pe care -l pierdusem.” tot așa, vă spun că este bucurie înaintea îngerilor lui dumnezeu pentru un singur păcătos care se pocăiește.” el a mai zis: „un om avea doi fii. cel mai tînăr din ei a zis tatălui său: „tată, dă-mi partea de avere, ce mi se cuvine.” și tatăl le -a împărțit averea. u după multe zile, fiul cel mai tînăr a strîns totul, și a plecat într-o țară depărtată, unde și -a risipit averea, ducînd o viață destrăbălată. după ce a cheltuit totul, a venit o foamete mare în țara aceea, și el a început să ducă lipsă. atunci s’a dus și s’a lipit de unul din locuitorii țării aceleia, care l -a trimes pe ogoarele lui să -i păzească porcii. mult ar fi dorit el să se sature cu roșcovele, pe cari le mînceau porcii, dar nu i le da nimeni. și -a venit în fire, și a zis: „cîți argați ai tatălui meu au belșug de pine, iar eu mor de foame aici! mă voi scula, mă voi duce la tatăl meu, și -i voi zice: tată, am păcătuit împotriva cerului și împotriva ta, și nu mai sînt vrednic să mă chem fiul tău; fă-mă ca pe unul din argații tăi.” și s’a sculat, și a plecat la tatăl său. cînd era încă departe, tatăl său l -a văzut, și i s’a făcut milă de el, a alergat de a căzut pe grumazul lui, și l -a sărutat mult. fiul i -a zis: „tată, am păcătuit împotriva cerului și împotriva ta, nu mai sînt vrednic să mă chem fiul tău.” dar tatăl a zis robilor săi: „aduceți repede haina cea mai bună, și îmbrăcați-l cu ea; puneți -i un inel în deget, și încălțăminte în picioare. aduceți vițelul cel îngrășat, și tăiați -l. să mîncăm și să ne veselim; căci acest fiu al meu era mort, și a înviat; era pierdut, și a fost găsit.” și au început să se veselească. fiul cel mai mare era la ogor. cînd a venit și s’a apropiat de casă, a auzit muzică și jocuri. a chemat pe unul din robi, și a început să -l întrebe ce este. robul acela i -a răspuns: „fratele tău a venit înapoi, și tatăl tău a tăiat vițelul cel îngrășat, pentru că l -a găsit iarăș sănătos și bine.” el s’a întărit de minie, și nu voia să intre în casă. tatăl său a ieșit afară, și l -a rugat să intre. dar el, drept răspuns, a zis tatălui său: „iată, eu îți slujesc ca un rob de atîția ani, și niciodată nu ți-am călcat porunca; și mie niciodată nu mi-ai dat măcar un ied să mă veselesc cu prietenii mei; iar cînd a venit acest fiu al tău, care ți -a mincat averea cu femeile desfrîinate, i-ai tăiat vițelul cel

îngrășat.” fiule!, i -a zis tatăl, „tu întotdeauna ești cu mine, și tot ce am eu este al tău. dar trebuia să ne veselim și să ne bucurăm, pentru că acest frate al tău era mort, și a înviat, era pierdut și a fost găsit.”

16

isus a mai spus ucenicilor săi: „un om bogat avea un ispravnic, care a fost pîrit la el că -i risipește averea. el l -a chemat, și i -a zis: „ce aud eu vorbindu-se despre tine? dă-ți socoteala de isprăvnicia ta, pentru că nu mai poți fi ispravnic.” ispravnicul i -a zis: „ce am să fac, dacă îmi ia stăpînul isprăvnicia? să sap, nu pot; să cerșesc, mi -e rușine. știu ce am să fac, pentru că, atunci cînd voi fi scos din isprăvnicie, ei să mă primească în casele lor.” a chemat pe fiecare din datornicii stăpînului său, și a zis celui dintîi: „cîți ești dator stăpînului meu, o sută de măsuri de untdelemn”, a răspuns el. și i -a zis: „ia-ți zapisul, și șezi degrabă de scrie cincizeci.” apoi a zis alțuia: „dar tu, cît ești dator, o sută de măsuri de grâu”, a răspuns el. și i -a zis: „ia-ți zapisul, și scrie optzeci.” stăpînul lui a lăudat pe ispravnicul nedrept, pentru că lucrase înțelepțește. căci fiii veacului acestuia, față de semenii lor, sînt mai înțelepți decît fiii luminii. și eu vă zic: faceți-vă prieteni cu ajutorul bogățiilor nedrepte, pentru că atunci cînd veți muri, să vă primească în corturile vecinice. cine este credincios în cele mai mici lucruri, este credincios și în cele mari; și cine este nedrept în cele mai mici lucruri, este nedrept și în cele mari. deci, dacă n’ați fost credincioși în bogățiile (grecește: mamona.) nedrepte, cine vă va încredința adevăratele bogății? și dacă n’ați fost credincioși în lucrul altuia, cine vă va da ce este al vostru? ici o slugă nu poate sluji la doi stăpîni; căci sau va uri pe unul și va iubi pe celalt, sau va ținea numai la unul și va nesocoti pe celalt. nu puteți sluji lui dumnezeu și lui mamona.” fariseii, cari erau iubitori de bani, ascultau și ei toate lucrurile acestea, și își băteau joc de el. isus le -a zis: „voi căutați să vă arătați neprihăniți înaintea oamenilor, dar dumnezeu vă cunoaște inimile; pentru că este înălțat între oameni, este o uriciune înaintea lui dumnezeu. legea și proorocii au ținut pînă la ioan; de atunci înceaoe, evanghelia împărăției lui dumnezeu se propovăduiește; și fiecare, ca să intre în ea, dă navală. este mai lesne să treacă cerul și pămîntul decît să cadă o singură frîntură de slovă din lege. ricine își lasă nevasta și ia pe alta de nevastă, preacurvește; și cine ia de nevastă pe cea lăsată de bărbatul ei, preacurvește. „era un om bogat, care se îmbrăca în porfiră și în suptire; și în fiecare zi ducea o viață plină de veselie și strălucire. la ușa lui, zăcea un sărac, numit lazăr, plin de bube. și dorea mult să se sature cu fărîmăturile, cari cădeau de la masa bogatului; pînă și cîinii veneau și -i lingeau bubele. cu vremea săracul a murit; și a fost dus de îngeri în sinul lui avraam. a murit și bogatul, și l-au îngropat. pe cînd era el în locuința morților, în chinuri, și -a ridicat ochii în sus, a văzut de departe pe avraam, și pe lazăr în sinul lui, și a strigat: „părinte avraame, fie-ți milă de mine, și trimite pe lazăr să-mi moaie vîrf de degetului în apă, și să-mi răcorească limba; căci grozav sînt chinuit în vîpaia aceasta.” fiule!, i -a răspuns avraam, „adu-ți aminte că,

în viața ta, tu ți-ai luat lucrurile bune, și lazăr și -a luat pe cele rele; acum aici, el este mîngîiat, iar tu ești chinuit. pe lingă toate acestea, între noi și între voi este o prăpastie mare, așa ca cei ce ar avea să treacă de aici la voi, sau de acolo la noi, să nu poată. bogatul a zis: „rogu-te dar, părinte avraame, să trimieți pe lazăr în casa tatălui meu; căci am cinci frați, și să le adeverească aceste lucruri, ca să nu vină și ei în acest loc de chin.” avraam a răspuns: „au pe moise și pe prooroci; să asculte de ei.” „nu, părinte avraame”, a zis el; „ci dacă se va duce la ei cineva din morți, se vor pocăi.” și avraam i -a răspuns: „dacă nu ascultă pe moise și pe prooroci, nu vor crede nici chiar dacă ar învia cineva din morți.”

17

isus a zis ucenicilor săi: „este cu neputință să nu vină prilejuri de păcătuire; dar vai de acela prin care vin! ar fi mai de folos pentru el să i se lege o piatră de moară de gît, și să fie aruncat în mare, decît să facă pe unul din acești micuți să păcătuiască. luați seama la voi înșivă! dacă fratele tău păcătuiește împotriva ta, mustre-l! și dacă -i pare rău, iartă -l! și chiar dacă păcătuiește împotriva ta de șapte ori pe zi, și de șapte ori pe zi se întoarce la tine și zice: ‘îmi pare rău’ -să -l ierți. apostolii au zis domnului: „mărește-ne credința!” și domnul a zis: „dacă ați avea credință cit un grăunte de muștar, ați zice dudului acestuia: ‘desrădăcinează-te și sădește-te în mare’, și v’ar asculta. cine dintre voi, dacă are un rob, care ară sau paște oile, îi va zice, cînd vine dela cîmp: ‘vino îndată, și șezi la masă’ -i va zice mai degrabă: ‘gătește-mi să mîncîm, încinge-te, și slujește-mi pînă voi mînca și voi bea eu; după aceea, vei mînca și vei bea și tu’ -va rămînea el îndatorat față de robul acela, pentru că robul a făcut ce -i fusese poruncit, nu cred. tot așa și voi, după ce veți face tot ce vi s’a poruncit, să ziceți: ‘sîntem niște robi netreb-nici; am făcut ce eram datori să facem.’ isus mergea spre ierusalim, și a trecut printre samaria și galilea. pe cînd intra într’un sat, l-au întîmpinat zece leproși. ei au stătut departe, și-au ridicat glasul, și au zis: „is-use, învățătorule, ai milă de noi!” cînd i -a văzut isus, le -a zis: „duceți-vă și arătați-vă preoților!” și pe cînd se duceau, au fost curățiți. unul din ei, cînd s’a văzut vindecăt, s’a întors, slăvind pe dumnezeu cu glas tare. s’a aruncat cu fața la pămînt la picioarele lui isus, și i -a mulțămît. era samaritan. isus a luat cuvîntul, și a zis: „oare n’au fost curățiți toți cei zece? dar ceilalți nouă, unde sînt? u s’a găsit decît străinul acesta să se întorcă și să dea slavă lui dumnezeu?” apoi i -a zis: „scoală-te și pleacă; credința ta te -a mîntuit.” fariseii au întrebă pe isus cînd va veni împărăția lui dumnezeu. drept răspuns, el le -a zis: „împărăția lui dumnezeu nu vine în așa fel ca să izbească priverile. u se va zice: ‘uite -o aici’, sau: ‘uite -o acolo!’ căci iată că împărăția lui dumnezeu este înlăuntrul vostru.” și a zis ucenicilor: „vor veni zile cînd veți dori să vedeți una din zilele fiului omului, și n’o veți vedea. vi se va zice: ‘iată -l aici, iată -l acolo!’ să nu vă duceți, nici să nu -l urmați. căci, cum iese fulgerul și luminează dela o margine a cerului pînă la cealaltă, așa va fi și fiul omului în ziua sa. dar mai întîi trebuie să sufere

multe, și să fie lepădat de neamul acesta. ce s’a întîmplat în zilele lui noe, se va întîmpla la fel și în zilele fiului omului: mîncău, beau, se însurau și se măritau pînă în ziua cînd a intrat noe în corabie; și a venit potopul și i -a prăpădit pe toți. ce s’a întîmplat în zilele lui lot, se va întîmpla aidoma: oamenii mîncău, beau, cumpărau, vindeau, sădeau, zideau; dar, în ziua cînd a ieșit lot din sodoma, a plouat foc și pucioasă din cer, și i -a pierdut pe toți. tot așa va fi și în ziua cînd se va arăta fiul omului. în ziua aceea, cine va fi pe acoperișul casei, și își va avea vasele în casă, să nu se pogoare să le ia; și cine va fi pe cîmp, de asemenea, să nu se mai întorcă. aduceți-vă aminte de nevasta lui lot. ricine va căuta să -și scape viața, o va pierde; și oricine o va pierde, o va găsi. vă spun că, în noaptea aceea, doi înși vor fi în acelaș pat, unul va fi luat și altul va fi lăsat; două femei vor măcina împreună: una va fi luată, și alta va fi lăsată. doi bărbați vor fi la cîmp: unul va fi luat și altul va fi lăsat.” ucenicii l-au întrebă: „unde, doamne?” iar el a răspuns: „unde va fi trupul acolo se vor stringe vulturii.”

18

isus le -a spus o pildă, ca să le arate că trebuie să se roage necurmat, și să nu se lase. el le -a zis: „într’o cetate era un judecător, care de dumnezeu nu se temea și de oameni nu se rușina. în cetatea aceea era și o văduvă, care venea des la el, și -i zicea: ‘fă-mi dreptate în cearta cu pîrișul meu.’ multă vreme n’a voit să -i facă dreptate. dar în urmă, și -a zis: ‘măcar că de dumnezeu nu mă tem și de oameni nu mă rușinez, totuș, pentru că văduva aceasta mă tot necăjește, îi voi face dreptate, ca să nu tot vină să-mi bată capul.’ domnul a adăogat: ‘auziți ce zice judecătrul nedrept? și dumnezeu nu va face dreptate aleșilor lui, cari strigă zi și noapte către el, măcar că zăbovește față de ei?’ vă spun că le va face dreptate în curînd. dar cînd va veni fiul omului, va găsi el credință pe pămînt?’ a mai spus și pilda aceasta pentru unii cari se încredeau în ei înșiși că sînt neprihăniți, și disprețuiau pe ceilalți. „doi oameni s’au suit la templu să se roage; unul era fariseu, și altul vameș. fariseul sta în picioare, și a început să se roage în sine astfel: ‘dumnezeule, îți mulțămesc că nu sînt ca ceilalți oameni, hrăpăreți, nedrepți, preacurvari sau chiar ca vameșul acesta. eu postesc de două ori pe săptămîna, dau zeciuială din toate veniturile mele.’ vameșul sta departe, și nu îndrăzneă nici ochii să și -i ridice spre cer; ci se bătea în piept, și zicea: ‘dumnezeule, ai milă de mine, păcăto-sul!’ eu vă spun că mai degrabă omul acesta s’a pogorît acasă socotit neprihănit decît celalt. căci oricine se înalță, va fi smerit; și oricine se smerește, va fi înălțat.” i-au adus și niște copilași, ca să se atingă de ei. dar ucenicii, cînd au văzut lucrul acesta, au certat pe aceia cari -i aduceau. isus a chemat la sine pe copilași, și a zis: „lăsați copilașii să vină la mine, și nu -i opriți; căci împărăția lui dumnezeu este a unora ca ei. adevărat vă spun că, oricine nu va primi împărăția lui dumnezeu ca un copilăș, cu niciun chip nu va intra în ea.” un fruntaș a întrebă pe isus: „bunule învățător, ce trebuie să fac ca să moștenesc viața vecinică?” „pen-truce mă numești bun?” i -a răspuns isus. „nimeni nu

este bun decît unul singur: dumnezeu. ştii poruncile: „să nu preacurveşti; să nu ucizi; să nu furi; să nu faci o mărturisire mincinoasă; că cinsteşti pe tatăl tău şi pe mama ta.“ „toate aceste lucruri,“ i -a zis el, „le-am păzit din tinereţea mea.“ cînd a auzit isus aceste vorbe, i -a zis: „îţi mai lipseşte un lucru: vinde tot ce ai, împarte la săraci, şi vei avea o comoară în ceruri. apoi, vino şi urmează-mă.“ cînd a auzit el aceste cuvinte, s'a întristat de tot; căci era foarte bogat. isus a văzut că s'a întristat de tot, şi a zis: „cît de anevoie vor intra în împărăţia lui dumnezeu cei ce au avuţii! fiindcă mai lesne este să treacă o cămilă prin urechea acului, decît să intre un om bogat în împărăţia lui dumnezeu.“ cei ce -l ascultau, au zis: „atunci cine poate fi mintuit?“ isus a răspuns: „ce este cu neputinţă la oameni, este cu putinţă la dumnezeu.“ atunci petru a zis: „iaţă că noi am lăsat totul, şi te-am urmat.“ şi isus le -a zis: „adevărat vă spun că nu este nimeni, care să-şi fi lăsat casa, sau nevasta, sau fraţii, sau părinţii, sau copiii, pentru împărăţia lui dumnezeu, şi să nu primească mult mai mult în veacul acesta de acum, iar în veacul viitor, viaţa vecinică.“ isus a luat cu sine pe cei doisprezece, şi le -a zis: „iaţă că ne suim la ierusalim, şi tot ce a fost scris prin prooroci despre fiul omului, se va împlini. căci va fi dat în mina neamurilor; îl vor batjocori, îl vor ocări, îl vor scuipa; şi, după ce -l vor bate cu nuiel, îl vor omori, dar a treia zi va învia.“ ei n'au înţeles nimic din aceste lucruri: căci vorbirea aceasta era ascunsă pentru ei, şi nu pricepeau ce le spunea isus. pe cînd se apropia isus de ierihon, un orb şedea lângă drum şi cersea. cînd a auzit norodul trecînd, a întrebat ce este. i-au spus: „trece isus din nazaret.“ şi el a strigat: „isuse, fiul lui david, ai milă de mine?“ ceice mergeau înainte, îl certau să tacă; dar el ţipa şi mai tare: „fiul lui david, ai milă de mine?“ isus s'a oprit, şi a poruncit să -l aducă la el; şi, după ce s'a apropiat, l -a întrebat: „ce vrei să-ţi fac?“ „doamne“, a răspuns el, „să-mi capăt vedere.“ şi isus i -a zis: „capătă-ţi vederea. credinţa ta te -a mintuit.“ umaidecît, orbul şi -a căpătat vederea, şi a mers după isus, slăvind pe dumnezeu. tot norodul, cînd a văzut cele întimplat, a dat laudă lui dumnezeu.

19

isus a intrat în ierihon, şi trecea prin cetate. şi un om bogat, numit zacheu, mai marele vameşilor, căuta să vadă care este isus; dar nu putea din pricina norodului, căci era mic de statură. a alergat înainte, şi s'a suit într'un dud ca să -l vadă; pentrucă pe drumul acela avea să treacă. isus, cînd a ajuns la locul acela, şi -a ridicat ochii în sus, şi i -a zis: „zachee, dă-te jos de grabă, căci astăzi trebuie să rămîn în casa ta.“ zacheu s'a dat jos în grabă, şi l -a primit cu bucurie. cînd a văzut lucrul acesta, toţi cirteau şi ziceau: „a intrat să găzduiască la un om păcătos?“ dar zacheu a statut înaintea domnului, şi i -a zis: „iaţă, doamne, jumătate din avuţia mea o dau săracilor; şi, dacă am năpăstuit pe cineva cu ceva, îi dau înapoi împătrit.“ isus i -a zis: „astăzi a intrat mîntuirea în casa aceasta, căci şi el este fiul lui avraam. pentrucă fiul omului a venit să caute şi să mîntuiască ce era pierdut.“ pe cînd ascultau ei aceste lucruri, isus a mai spus o pildă, pentrucă era

aproape de ierusalim, şi ei credeau că împărăţia lui dumnezeu are să se arate îndată. deci a zis: „un om de neam mare s'a dus într'o ţară depărtată, ca să-şi ia o împărăţie, şi apoi să se întoarcă. a chemat zece din robii săi, le -a dat zece poli (greceşte: mine), şi le -a zis: „puneti -i în negoţ pînă mă voi întoarce.“ dar cetăţenii lui îl urau; şi au trimis după el o solie să -i spună: „nu vrem ca omul acesta să împărătească peste noi.“ cînd s'a întors înapoi, după ce îşi luase împărăţia, a spus să cheme pe robii aceia, cărora le dăduse banii, ca să vadă cît cîştigase fiecare cu ei din negoţ. cel dintîi a venit, şi i -a zis: „doamne, polul tău a mai adus zece poli.“ el i -a zis: „bine, rob bun; fiindcă ai fost credincios în puţine lucruri, primeşte cîrmuirea a zece cetăţi.“ a venit al doilea, şi i -a zis: „doamne, polul tău a mai adus cinci poli.“ el i -a zis şi lui: „primeşte şi tu cîrmuirea a cinci cetăţi.“ a venit un altul, şi i -a zis: „doamne, iaţă-ţi polul, pe care l-am păstrat învelit într'un ştergar; căci m'am temut de tine, fiindcă eşti un om aspru; iei ce n'ai pus, şi seceri ce n'ai sămănat.“ stăpînul i -a zis: „rob rău; te voi judeca după cuvintele tale. ştii că sînt un om aspru, care iau ce n'am pus şi secer ce n'am sămănat; atunci de ce nu mi-ai pus banii la zarafi, pentruca, la întoarcerea mea, să -i fi luat înapoi cu dobîndă?“ apoi a zis celor ce erau de faţă: „luaţi -i polul, şi daţi -i celui ce are zece poli.“ „doamne“, i-au zis ei, „el are zece poli.“ iar el le -a zis: „vă spun că celui ce are, i se va da; dar dela cel ce n'are, se va lua chiar şi ce are. cit despre vrăjmaşii mei, cari n'au vrut să împărătesc eu peste ei, aduceţi -i încoace, şi tăiaţi -i înaintea mea.“ după ce a vorbit astfel, isus a pornit în frunte şi se suia spre ierusalim. cînd s'a apropiat de betfaghe şi de betania, înspre muntele numit al măslinilor, isus a trimis pe doi din ucenicii săi, şi le -a zis: „duceţi-vă în satul dinaintea voastră. cînd veţi intra în el, veţi găsi un măgăruş legat, pe care n'a încălecat nimeni niciodată: deslegaţi -l, şi aduceţi-mi -l. dacă vă va întreba cineva: „pentruce -l deslegaţi?“ să -i spuneti aşa: „pentrucă domnul are trebuinţă de el.“ ceice fuseseră trimise, s'au dus şi au găsit aşa cum le spusese isus. pe cînd deslegau măgăruşul, stăpînii lui le-au zis: „pentruce deslegaţi măgăruşul?“ ei au răspuns: „domnul are trebuinţă de el.“ şi au adus măgăruşul la isus. apoi şi-au aruncat hainele pe el, şi au aşezat pe isus, călare deasupra. pe cînd mergea isus, oamenii îşi aşterneau hainele pe drum. şi cînd s'a apropiat de ierusalim, spre pogorişul muntelui măslinilor, toată mulţimea ucenicilor, plină de bucurie, a început să laude pe dumnezeu cu glas tare pentru toate minunile, pe cari le văzuseră. ei ziceau: „binecuvîntat este împăratul care vine în numele domnului! pace în cer, şi slavă în locurile prea înalte!“ unii farisei, din norod, au zis lui isus: „învăţătorule, ceartă-ţi ucenicii?“ şi el a răspuns: „vă spun: „dă, dacă vor tăcea ei, pietrele vor striga.“ cînd s'a apropiat de cetate şi a văzut -o, isus a plîns pentru ea, şi a zis: „dacă ai fi cunoscut şi tu, măcar în această zi, lucrurile, cari puteau să-ţi dea pacea! dar acum, ele sînt ascunse de ochii tăi. vor veni peste tine zile, cînd vrăjmaşii tăi te vor înconjura cu şanţuri, te vor impresura, şi te vor stringe din toate părţile: te vor face una cu pămîntul, pe tine şi pe copiii tăi din mijlocul tău; şi nu vor lăsa în tine piatră pe piatră, pentrucă n'ai cunoscut vremea

cînd ai fost cercetată.” în urmă a intrat în templu, și a început să scoată afară pe ceice vindeau și cumpărau în el. și le -a zis: „este scris: „casa mea va fi o casă de rugăciune. dar voi ați făcut din ea o peșteră de tilhari.” isus învăța în toate zilele pe nord în templu. și preoții cei mai de seamă, cărturarii și bătrînii norodului căutau să -l omoare; dar nu știau cum să facă, pentru că tot norodul îi sorbea vorbele de pe buze.

20

într'una din acele zile, cînd învăța isus norodul în templu și propovăduia evanghelia, au venit deodată la el preoții cei mai de seamă și cărturarii, cu bătrînii, și i-au zis: „spune-ne, cu ce putere faci tu aceste lucruri, sau cine ți -a dat puterea aceasta?” drept răspuns, el le -a zis: „am să vă pun și eu o întrebare. spuneți-mi: botezul lui ioan venea din cer sau dela oameni?” dar ei cugetau astfel între ei: „dacă răspundem: „din cer”, va zice: „atunci dece nu l-ați crezut?” și dacă răspundem: „dela oameni”, tot norodul ne va ucide cu pietre; căci este încredințat că ioan era un prooroc.” atunci au răspuns că nu știu de unde venea botezul lui ioan. și isus le -a zis: „nici eu n'am să vă spun cu ce putere fac aceste lucruri.” apoi a început să spună norodului pilda aceasta: „un om a sădit o vie, a arendat -o unor vieri și a plecat într'o altă țară, pentru o vreme îndelungată. la vremea rodurilor, a trimis la vieri un rob, ca să -i dea partea lui din rodul viei. vieri i-l-au bătut, și l-au trimis înapoi cu minile goale. a mai trimis un alt rob; ei l-au bătut și pe acela, l-au batjocorit, și l-au trimis înapoi cu minile goale. a mai trimis un al treilea rob; ei l-au rănit și pe acela, și l-au scos afară. stăpînul viei a zis: „ce să fac? am să trimet pe fiul meu prea iubit; poate că îl vor primi cu cinste.” dar vierii, cînd l-au văzut, s'au sfătuit între ei, și au zis: „iată moștenitorul; veniți să -l ucidem, ca moștenirea să fie a noastră.” și l-au scos afară din vie, și l-au omorît. acum, ce le va face stăpînul viei? va veni, va pierde pe vierii aceia, și via o va da altora.” cînd au auzit ei cuvintele acestea, au zis: „nicidecum!” dar isus i -a privit drept în față, și a zis: „ce înseamnă cuvintele acestea, cari au fost scrise: „piatra, pe care au lepădat -o zidarii, a ajuns să fie pusă în capul unghiului?” rîcine va cădea peste piatra aceasta, va fi zdrobit de ea: și pe acela peste care va cădea ea, îl va spulbera?” preoții cei mai de seamă și cărturarii căutau să pună mina pe el, chiar în ceasul acela, dar se temeau de norod. priceuseră că isus spusese pilda aceasta împotriva lor. au început să pîndească pe isus; și au trimes niște iscoditori, cari se prefăceau că sînt neprihăniți, ca să -l prîndă cu vorba și l -i dea pe mina stăpînirii și pe mina puterii dregătorului. iscoditorii aceștia l-au întrebat: „învățătorule, știm că vorbești și înveți pe oameni drept, și că nu cauți la fața oamenilor, ci -i înveți calea lui dumnezeu în adevăr. se cuvine să plătim bir cezarului sau nu?” isus le -a primit viclenia, și le -a răspuns: „pentru ce mă ispititi? arătați-mi un ban (grecește: dinar). al cui chip, și ale cui slove sînt scrise pe el?” „ale cezarului” au răspuns ei. atunci el le -a zis: „dați dar cezarului ce este al cezarului, și lui dumnezeu ce este al lui dumnezeu.” u l-au putut prinde cu vorba înaintea norodului; ci,

mirați de răspunsul lui, au tăcut. unii din saducheii, cari zic că nu este înviere, s'au apropiat și au întrebat pe isus: „învățătorule, iată ce ne -a scris moise: „dacă moare fratele cuiva, avînd nevastă, dar fără să aibă copii, fratele lui să ia pe nevasta lui, și să ridice urmaș fratelui său.” au fost dar șapte frați. cel dintîi s'a înșurat, și a murit fără copii. pe nevasta lui, a luat -o al doilea; și a murit și el fără copii. a luat -o și al treilea, și tot așa toți șapte; și au murit fără să lase copii. la urma tuturor, a murit și femeia. deci, la înviere, nevasta căruia dintre ei va fi femeia? fiindcă toți șapte au avut -o de nevastă.” isus le -a răspuns: „fiii veacului acestuia se înșoară și se mărită; dar cei ce vor fi găsiți vrednici să aibă parte de veacul viitor și de învierea dintre cei morți, nici nu se vor înșura, nici nu se vor mărita. pentru că nici nu vor putea muri, căci vor fi ca îngerii. și vor fi fiii lui dumnezeu, fiind fii ai învierii. dar că morții înviază, a arătat însuși moise, în locul unde este vorba despre „rug”, cînd numește pe domnul: „dumnezeul lui avraam, dumnezeul lui isaac și dumnezeul lui iacov.” dar dumnezeu nu este un dumnezeu al celor morți, ci al celor vii, căci pentru el toți sînt vii.” unii din cărturari au luat cuvîntul, și au zis: „învățătorule, bine ai zis.” și nu mai îndrăzneau să -i mai pună nici o întrebare. isus le -a zis: „cum se zice că hristosul este fiul lui david? căci însuș david zice în cartea psalmilor: „domnul a zis domnului meu: „șezi la dreapta mea, pînă voi pune pe vrăjmașii tăi supt picioarele tale.” deci david îl numește domn; atunci cum este el fiul lui?” atunci a zis uncincilor săi, în auzul întregului norod: „păziți-vă de cărturari, cărora le place să se plimbe în haine lungi, și să le facă lumea plecăciuni prin pietre; ei umblă după scaunele dintîi în sinagogi, și după locurile dintîi la ospete; și casele văduvelor le mîncîncă, în timp ce, de ochii lumii, fac rugăciuni lungi. de aceea vor lua o mai mare osîndă.”

21

isus și -a ridicat ochii, și a văzut pe niște bogați cari își aruncau darurile în vistierie. a văzut și pe o văduvă săracă, aruncînd acolo doi bănuți. și a zis: „adevărat vă spun, că această văduvă săracă a aruncat mai mult decît toți ceilalți; căci toți aceștia au aruncat la daruri din prisosul lor; dar ea a aruncat din sărăcia ei, tot ce avea ca să trăiască.” pe cînd vorbeau unii despre templu, că era împodobit cu pietre frumoase și daruri, isus a zis: „vor veni zile cînd, nu va rămînea aici piatră pe piatră, care să nu fie dărîmată.” „învățătorule”, l-au întrebat ei, „cînd se vor întîmpla toate aceste lucruri?” și care va fi semnul cînd se vor întîmpla aceste lucruri?” isus a răspuns: „băgați de seamă să nu vă amăgească cineva. căci vor veni mulți în numele meu, și vor zice: „eu sînt hristosul”, și vremea se apropie.” să nu mergeți după ei. cînd veți auzi de războaie și de răscoale, să nu vă spăimîntați; pentru că întîi trebuie să se întîmple aceste lucruri. dar sfîrșitul nu va fi îndată. „apoi”, le -a zis el, „un neam se va scula împotriva altui neam, și o împărăție împotriva altei împărății. pe alocurea vor fi mari cutremure de pămînt, foamete și ciumi; vor fi arătări înspăimîntătoare, și semne mari în cer. dar înainte de toate acestea, vor pune minile pe voi, și vă vor prizoni: vă vor da

pe mina sinagogelor, vă vor arunca în temnițe, vă vor țiri înaintea împărăților și înaintea dregătorilor, din pricina numelui meu. aceste lucruri vi se vor întâmpla ca să fiți mărturie. țineți bine minte, să nu vă gândiți mai dinainte ce veți răspunde; căci vă voi da o gură și o înțelepciune, căreia nu -i vor putea răspunde, nici sta împotriva toți protivnicii voștri. veți fi dați în minile lor până și de părinții, frații, rudele și prietenii voștri; și vor omori pe mulți dintre voi. veți fi urîți de toți din pricina numelui meu. dar nici un păr din cap nu vi se va pierde. prin răbdarea voastră, vă veți ciștiga sufletele voastre. cînd veți vedea ierusalimul înconjurat de oști, să știți că atunci pustiirea lui este aproape. atunci, cei din iudea să fugă la munte, cei din mijlocul ierusalimului să iasă afară din el, și cei de prin ogoare să nu intre în el. căci zilele acelea vor fi zile de război, ca să se îplinească tot ce este scris. vai de femeile cari vor fi însărcinate, și de cele ce vor da țăță în acele zile! pentru că, și o strimtorare mare în țară, și minie împotriva norodului acestuia. vor cădea supt ascuțișul sabiei, vor fi luați robi printre toate neamurile; și ierusalimul va fi călcat în picioare de neamuri, până se vor împlini vremurile neamurilor. vor fi semne în soare, în lună și în stele. și pe pămînt va fi strimtorare printre neamuri, cari nu vor ști ce să facă la auzul urletului mării și al valurilor; oamenii își vor da sufletul de groază, în așteptarea lucrurilor cari se vor întâmpla pe pămînt; căci puterile cerurilor vor fi clătinate. atunci vor vedea pe fiul omului venind pe un nor cu putere și slavă mare. cînd vor începe să se întîmple aceste lucruri, să vă uitați în sus, și să vă ridicați capetele, pentru că izbăvirea voastră se apropie.” și le -a spus o pildă: „vedeți smochinul și toți copacii. cînd înfrunzesc, și -i vedeți, voi singuri cunoașteți că de acum vara este aproape. tot așa, cînd veți vedea întîmplîndu-se aceste lucruri, să știți că împărăția lui dumnezeu este aproape. adevărat vă spun că nu va trece neamul acesta, pînă cînd se vor împlini toate aceste lucruri. cerul și pămîntul vor trece, dar cuvintele mele nu vor trece. luați seama la voi înșivă, ca nu cumva să vi se îngreuiuze inimile cu înmălbare de mîncare și băutură, și cu îngrijorările vieții acesteia, și astfel ziua aceea să vină fără veste asupra voastră. căci ziua aceea va veni ca un laț peste toți ceice locuiesc pe toată fața pămîntului. vegheați dar în tot timpul, și rugați-vă, ca să aveți putere să scăpați de toate lucrurile acestea, cari se vor întîmpla, și să stați în picioare înaintea fiului omului.” ziua, isus învăța pe norod în templu, iar noaptea se ducea de o petrecere în muntele care se cheamă muntele măsulinilor. și tot norodul venea din dimineată la el în templu, ca să -l asculte.

22

praznicul azimilor, numit paștele, se apropia. preoții cei mai de seamă și cărturarii căutau un mijloc cum să omoare pe isus; căci se temeau de norod. dar satana a intrat în iuda, și iscarioteanul, care era din numărul celor doisprezece. iuda s'a dus să se înțeleagă cu preoții cei mai de seamă și cu căpeteniile străjerilor templului cum să -l dea în minile lor. ei s'au bucurat, și au căzut la învoială să -i dea bani. după

ce le -a făgăduit că li -l va da în mini, iuda căuta un prilej nimerit să dea pe isus în minile lor, fără știrea norodului. ziua praznicului azimilor, în care trebuiau jertfite paștele, a venit. și isus a trimes pe petru și pe ioan, și le -a zis: „duceți-vă de pregătiți-ne paștele, ca să mîncăm.” „unde voiești să pregătim?” l-au întrebant ei. el le -a răspuns: „iată, cînd veți intra în cetate, vă va ieși înainte un om, ducînd un ulcior cu apă; mergeți după el în casa în care va intra, și spuneți stăpînului casei: „învățătorul ți zice: unde este odaia pentru oaspeți, în care să mîncîm paștele cu ucenicii mei?” și are să vă arate o odaie mare de sus, așternută gata: acolo să pregătiți paștele.” ei au plecat, și au găsit așa cum le spusese el. și au pregătit paștele. cînd a sosit ceasul, isus a sezut la masă cu cei doisprezece apostoli. el le -a zis: „am dorit mult să mîncîm paștele acestea cu voi înainte de patima mea; căci vă spun, că de acum încolo, nu le voi mai minca, pînă la împlinirea lor în împărăția lui dumnezeu.” și a luat un pahar, a mulțămît lui dumnezeu, și a zis: „luați paharul acesta, și împărțiți -l între voi; pentru că vă spun că nu voi mai bea de acum încolo din rodul vieții, pînă cînd va veni împărăția lui dumnezeu.” apoi a luat pine; și, după ce a mulțămît lui dumnezeu, a frînt -o, și le -a dat -o zicînd: „acesta este trupul meu, care se dă pentru voi; să faceți lucrul acesta spre pomenirea mea.” tot astfel, după ce au mîncat, a luat paharul, și li -l a dat, zicînd: „acest pahar este legămîntul cel nou, făcut în sîngele meu, care se varsă pentru voi.” „dar iată că mina vinzătorului meu este cu mine la masa aceasta. egreșit, fiul omului se duce, după cum este rînduit. dar vai de omul acela prin care este vindut el?” și au început să se întrebe unii pe alții cine din ei să fie acela care va face lucrul acesta. între apostoli s'a iscat și o ceartă, ca să știe care din ei avea să fie socotit ca cel mai mare? isus le -a zis: „împărății neamurilor domnesc peste ele; și celorle le stăpînesc, li se dă numele de binefăcători. voi să nu fiți așa. ci cel mai mare dintre voi, să fie ca cel mai mic; și celce cîrmuiește, ca celce slujește. căci care este mai mare: cine stă la masă, sau cine slujește la masă? nu cine stă la masă? și eu totuș, sînt în mijlocul vostru ca celce slujește la masă. voi sinteți aceia, cari ați rămas neconțenit cu mine în încercările mele. de aceea vă pregătesc împărăția, după cum tatăl meu mi -a pregătit -o mie, ca să mîncati și să beți la masa mea în împărăția mea, și să ședeti pe scaune de domnie, ca să judecați pe cele douăsprezece semînții ale lui israel.” domnul a zis: „simone, simone, satana v'a cerut să vă cearnă ca griul. dar eu m'am rugat pentru tine, ca să nu se piardă credința ta; și după ce te vei întoarce la dumnezeu, să întărești pe frații tăi.” „doamne”, i -a zis petru, „cu tine sînt gata să merg chiar și în temniță și la moarte.” și isus i -a zis: „petre, îți spun că nu va cînta astăzi cocoșul, pînă te vei lepăda de trei ori că nu mă cunoști.” apoi le -a mai zis: „cînd v'am trimes fără pungă, fără traistă, și fără încălțăminte, ați dus voi lipsă de ceva? „de nimic”, i-au răspuns ei. și el le -a zis: „acum, dimpotrivă, cine are o pungă, s'o ia; cine are o traistă, deasemenea s'o ia; și cine n'are sabie, să -și vindă haina, și să -și cumpere o sabie. căci vă spun că trebuie să se îplinească cu mine aceste cuvinte scrise: „el a fost pus în numărul celor

fărădelege.' și lucrurile privitoare la mine, sint gata să se împlinescă." „doamne", i-au zis ei, „iați aici două săbii." și el le -a zis: „destul!" după ce a ieșit afară, s'a dus, ca de obicei, în muntele măslinilor. ucenicii lui au mers după el. cînd a ajuns la locul acela, le -a zis: „rugați-vă, ca să nu cădeți în ispită." apoi s'a depărtat de ei ca la aruncătura de piatră, a ingenuncheat, și a început să se roage, zicînd: „tată, dacă voiești, depărtează paharul acesta dela mine! totuși, facă-se nu voia mea, ci a ta." atunci i -a sărătat un înger din cer, ca să -l întărească. a ajuns într'un chin ca de moarte, și a început să se roage și mai fierbinte; și sudoarea i se făcuse ca niște picături mari de sînge, cari cădeau pe pămînt. după ce s'a rugat, s'a sculat, și a venit la ucenici; i -a găsit adormiți de înstrăinare, și le -a zis: „pentruce dormiți? sculați-vă și rugați-vă, ca să nu cădeți în ispită." pe cînd graia el încă, iată că a venit o gloată. și cel ce se chema iuda, unul din cei doisprezece, mergea în fruntea lor. el s'a apropiat de isus, ca să -l sărute. și isus i -a zis: „iudo, cu o sărutare vinzi tu pe fiul omului?" ceice erau cu isus, au văzut ce avea să se întîmple, și au zis: „doamne, să lovim cu sabia?" și unul din ei a lovit pe robul marelui preot, și i -a tăiat urechea dreaptă. dar isus a luat cuvîntul, și a zis: „lăsați -i! pînă aici!" și s'a atins de urechea omului aceluia, și l -a vindecat. isus a zis apoi preoților celor mai de seamă, căpeteniilor străjerilor templului și bătrînilor, cari veniseră împotriva lui: „ați ieșit după mine ca după un tilhar, cu săbii și cu ciomege? în toate zilele eram cu voi în templu, și n'ați pus mîna pe mine. dar acesta este ceasul vostru și puterea înțunecului." după ce au pus mîna pe isus, l-au dus și l-au băgat în casa marelui preot. petru mergea după el de departe. au aprins un foc în mijlocul curții și au șezut jos. petru s'a așezat și el printre ei. slujnică l -a văzut cum ședea la para focului, și a uitat țîntă la el, și a zis: „și omul acesta era cu el." dar petru s'a lepădat, și a zis: „femeie, nu l -cunosc." peste puțin, l -a văzut un altul și a zis: „și tu ești unul din oamenii aceia." iar petru a zis: „omule, nu sint dintre ei." cam după un ceas, un altul întărea același lucru, și zicea: „nu mai încapе îndoială că omul acesta era cu el, căci este galilean." petru a răspuns: „omule, nu știu ce zici." chiar în clipa aceea, pe cînd vorbea el încă, a cîntat cocoșul. domnul s'a întors, și s'a uitat țîntă la petru. și petru și -a adus amînte de vorba pe care i -o spusese domnul: „înainte ca să cînte cocoșul te vei lepăda de mine de trei ori." și a ieșit afară, și a plîns cu amar. amenii, cari păzeau pe isus, îl batjocoreau și -l băteau. l-au legat la ochi, îl loveau peste față, și -l întrebau, zicînd: „proorocește, cine te -a lovit?" și rosteau împotriva lui multe alte batjocori. cînd s'a făcut ziuă, bătrîni norodului, preoții cei mai de seamă și cărturarii s'au adunat împreună, și au adus pe isus în soborul lor. ei i-au zis: „dacă ești tu hristosul, spune-ne!" isus le -a răspuns: „dacă vă voi spune, nu veți crede; și dacă vă voi întreba, nu-mi veți răspunde, nici nu-mi veți da drumul. deacum încolo, fiul omului va ședea la dreapta puterii lui Dumnezeu." toți au zis: „ești tu dar fiul lui Dumnezeu?" și el le -a răspuns: „așa cum o suneteți; da, sint." atunci ei au zis: „ce nevoie mai avem de mărturie? noi înșine am auzit -o din gura lui."

s'au sculat toți, și au dus pe isus înaintea lui pilat. și au început să -l pîrască, și să zică: „pe omul acesta l-am găsit ațînd neamul nostru la răscoală, oprind a plăti bir cezarului, și zicînd că el este hristosul, împăratul." pilat l -a întrebat: „ești tu împăratul iudeilor?" „da", i -a răspuns isus, „sint." pilat a zis preoților celor mai de seamă și noroadelor: „eu nu găsesc nicio vină în omul acesta." dar ei stăruiau și mai mult, și ziceau: „întărită norodul, și învață pe oameni prin toată iudea, din galilea, unde a început, pînă aici." cînd a auzit pilat de galilea, a întrebat dacă omul acesta este galilean. și cînd a aflat că este de supt stăpînirea lui irod, l -a trimis la irod, care se afla și el în ierusalim în zilele acelea. irod, cînd a văzut pe isus, s'a bucurat foarte mult; căci de mult dorea să -l vadă, din pricina celor auzite despre el; și nădăjduia să -l vadă făcînd vreo minune. i -a pus multe întrebări; dar isus nu i -a răspuns nimic. preoții cei mai de seamă și cărturarii stăteau acolo, și -l pîrau cu înferbîntare. irod, cu ostașii lui de pază, se purtau cu el cu dispreț; și, după ce și -a bătut joc de el, și l -a îmbrăcat cu o haină strălucitoare, l -a trimis înapoi la pilat. în ziua aceea, irod și pilat s'au împrietenit unul cu altul, căci erau învrăbiți între ei mai înainte. pilat a strîns pe preoții cei mai de seamă, pe fruntași și pe norod, și le -a zis: „mi-ați adus înainte pe omul acesta ca pe unul care ațînd norodul la răscoală. și iată că, după ce l-am cercetat cu deamăruntul, înaintea voastră, nu l-am găsit vinovat de niciunul din lucrurile de cari -l pîrîți. ici irod nu i -a găsit nici o vină, căci ni l -a trimis înapoi; și iată că omul acesta n'a făcut nimic vrednic de moarte. eu deci, după ce voi pune să -l bată, îi voi da drumul." la fiecare praznic al paștelor, pilat trebuia să le slobozească un întemnițat. ei au strigat cu toții într'un glas: „la moarte cu omul acesta, și slobozește-ne pe barabă!" baraba fusese aruncat în temniță pentru o răscoală, care avusese loc în cetate, și pentru un omor. pilat le -a vorbit din nou, cu gînd să dea drumul lui isus. dar ei au strigat: „răstignește -l, răstignește -l!" pilat le -a zis pentru a treia oară: „dar ce rău a făcut? eu n'am găsit nici o vină de moarte în el. așa că, după ce voi pune să -l bată, îi voi da drumul." dar ei strigau în gura mare, și cereau de zor să fie răstignit. și strigătele lor și ale preoților celor mai de seamă au biruit. pilat a hotărît să li se împlinescă cererea. le -a slobozit pe celce fusese aruncat în temniță pentru răscoală și omor, și pe care -l cereau ei; iar pe isus l -a dat în mîinile lor, ca să -și facă voia cu el. pe cînd îl duceau să -l răstignească, au pus mîna pe un anume simon din cirena, care se întorcea dela cîmp; și i-au pus crucea în spinare, ca s'o ducă după isus. în urma lui isus mergea o mare mulțime de norod și femei, cari se boceau, își băteau pieptul, și se tînguiau după el. isus s'a întors spre ele, și a zis: „fiice ale ierusalimului, nu mă plîngeți pe mine; ci plîngeți-vă pe voi înșivă și pe copiii voștri. căci iată vor veni zile, cînd se va zice: „ferice de cele sterpe, ferice de pîntecele cari n'au născut, și de țîtele cari n'au alăptat!" atunci vor începe să zică mușilor: „cădeți peste noi; și dealurilor: „acoperiți-ne; căci dacă se fac aceste lucruri copacului verde, ce se va face celui uscat?" împreună cu el duceau

și pe doi făcători de rele, cari trebuiau omoriți împreună cu isus. cind au ajuns la locul, numit „căpătina“, l-au răstignit acolo, pe el și pe făcătorii de rele: unul la dreapta și altul la stînga. isus zicea: „tată, iartă -i, căci nu știu ce faci“ ei și-au împărțit hainele lui între ei, trăgînd la sorți. orodul stătea acolo și privea. frunțașii își băteau joc de isus, și ziceau: „pe alții i -a mintuit; să se mintuiască pe sine însuși, dacă este el hristosul, alesul lui dumnezeu.“ stășii de asemenea își băteau joc de el; se apropiau, îi dădeau oțet, și -i ziceau: „dacă ești tu împăratul iudeilor, mintuiște-te pe tine însuși!“ deasupra lui era scris cu slove grecești, latinești și evrești: „acesta este împăratul iudeilor.“ unul din tilharii răstignii îl batjocorea, și zicea: „nu ești tu hristosul? mintuiște-te pe tine însuși, și mintuiște-ne și pe noi!“ dar celălalt l -a înfruntat, și i -a zis: „nu te temi tu de dumnezeu, tu, care ești supt aceeaș osîndă? pentru noi este drept, căci primim răsplată cuvenită pentru fărădelegile noastre; dar omul acesta n'a făcut nici un rău.“ și a zis lui isus: „doamne, adu-ți aminte de mine, cînd vei veni în împărăția ta!“ isus a răspuns: „adevărât îți spun că astăzi vei fi cu mine în rai.“ era cam pe la ceasul al șaselea. și s'a făcut întunec peste toată țara, pînă la ceasul al nouălea. soarele s'a întunecat, și perdeaua dinlăuntrul templului s'a rupt prin mijloc. isus a strigat cu glas tare: „tată, în minile tale îmi încredințez duhul!“ și cînd a zis aceste vorbe și -a dat duhul. sutașul, cînd a văzut ce se întimplase, a slăvit pe dumnezeu, și a zis: „cu adevărat, omul acesta era neprihănit!“ și tot norodul, care venise la prilejista aceea, cînd a văzut cele întimplăte, s'a întors, bătîndu-se în piept. toți cunoscuții lui isus și femeile, cari -l însoțiseră din galilea, stăteau departe, și se uitau la cele ce se petreceau. era un sfetnic al soborului, numit iosif, om bun și evlavios, care nu luase parte la sfatul și hotărîrea celorlalți. el era din armata, o cetate a iudeilor, și aștepta și el împărăția lui dumnezeu. mul acesta s'a dus la pilat, și a cerut trupul lui isus. l -a dat jos de pe cruce, l -a înfășurat într'o pînză de in, și l -a pus într'un mormînt nou, săpat în piatră, în care nu mai fusese pus nimeni. era ziua pregătirii, și începea ziua sabatului. femeile, cari veniseră cu isus din galilea, au însoțit pe iosif; au văzut mormîntul și felul cum a fost pus trupul lui isus în el, s'au întors, și au pregătît miresme și miruri. apoi, în ziua sabatului, s'au odihnit, după lege.

24

în ziua întii a săptămîinii, femeile acestea, și altele împreună cu ele, au venit la mormînt dis de dimineață, și au adus miresmele, pe cari le pregătiseră. au găsit piatră răsturnată de pe mormînt, au intrat înlăuntru, și n'au găsit trupul domnului isus. fiindcă nu știau ce să creadă, iată că li s'au arătat doi bărbați, îmbrăcați în haine strălucitoare. îngrozite, femeile și-au plecat fețele la pămînt. dar ei le-au zis: „pentruce căutați între cei morți pe cel ce este viu? u este aici, ci a înviat. aduceți-vă aminte ce v'a spus pe cînd era încă în galilea, cînd zicea că fiul omului trebuie să fie dat în minile păcătoșilor, să fie răstignit, și a treia zi să învieze.“ și ele și-au adus aminte de cuvintele lui isus. la întoarcerea lor dela mormînt, au povestit toate aceste

lucruri celor unsprezece și tuturor celorlalți. cele ce au spus aceste lucruri apostolilor, erau: maria magdalena, ioana, maria, mama lui iacov, și celelalte, cari erau împreună cu ele. cuvintele acestea li se păreau apostolilor basme, și nu le credeau. dar petru s'a sculat, și a dat fuga la mormînt. s'a plecat, și s'a uitat înlăuntru, dar n'a văzut decît fășile de pînză, cari stăteau pe pămînt; apoi a plecat acasă, mirat de cele întimplăte. în aceeaș zi, iată, doi ucenici se duceau la un sat, numit emaus, care era la o depărtare de șazeaci de stadii de ierusalim; și vorbeau între ei despre tot ce se întimplase. pe cînd vorbeau ei și se întrebau, isus s'a apropiat, și mergea pe drum împreună cu ei. dar ochii lor erau împiedicați să -l cunoască. el le -a zis: „ce vorbe sint acestea pe cari le schimbați între voi pe drum?“ și ei s'au oprit, uitîndu-se trîști. drept răspuns, unul din ei, numit cleopa, i -a zis: „tu ești singurul străin aici în ierusalim, și nu știi ce s'a întimplat în el zilele acestea?“ - „ce?“ le -a zis el. - și ei i -au răspuns: „ce s'a întimplat cu isus din nazaret, care era un prooroc puternic în fapte și în cuvinte, înaintea lui dumnezeu și înaintea întregului norod. cum preoții cei mai de seamă și mai marii noștri l-au dat să fie osîndit la moarte, și l-au răstignit?“ oi trăgeam nădejde că el este acela, care va izbăvi pe israel; dar cu toate acestea, iată că astăzi este a treia zi decînd s'au întimplat aceste lucruri. ba încă niște femei de ale noastre ne-au pus în uimire: ele s'au dus disdeditineată la mormînt, nu i-au găsit trupul, și au venit și au spus că ar fi văzut și o vedenie de îngeri, cari ziceau că el este viu. unul din cei ce erau cu noi, s'au dus la mormînt, și au găsit așa cum spusese femeile, dar pe el nu l-au văzut.“ atunci isus le -a zis: „o, nepricepuților și zăbavnici cu inima, cînd este vorba să credeți tot ce au spus proorocii! u trebuia să suferi hristosul aceste lucruri, și să intre în slava sa?“ și a început dela moise, și dela toți proorocii, și le -a tilcuit, în toate scripturile, ce era cu privire la el. cînd s'au apropiat de satul la care mergeau, el s'a făcut că vrea să meargă mai departe. dar ei au stăruit de el, și au zis: „rămii cu noi, căci este spre seară, și ziua aproape a trecut.“ și a intrat să rămîna cu ei. pe cînd ședea la masă cu ei, a luat pinea; și, după ce a rostit binecuvîntarea, a frînt -o, și le -a dat -o. atunci li s'au deschis ochii, și l-au cunoscut; dar el s'a făcut nevăzut dinaintea lor. și au zis unul către altul: „nu ne ardea inima în noi, cînd ne vorbea pe drum, și ne deschidea scripturile?“ s'au sculat chiar în ceasul acela, s'au întors în ierusalim, și au găsit pe cei unsprezece și pe cei ce erau cu ei, adunați la un loc, și zicînd: „a înviat domnul cu adevărat, și s'a arătat lui simon.“ și au istorisit ce li se întimplase pe drum, și cum l-au cunoscut la frîngerea pinii. pe cînd vorbeau ei astfel, însuș isus a stătut în mijlocul lor, și le -a zis: „pace vouă!“ plini de frică și de spaimă, ei credeau că văd un duh. dar el le -a zis: „pentru ce sințeti turburați? și dece vi se ridică astfel de gînduri în inimă? uitați-vă la minile și picioarele mele, u sint; pipăiți-mă și vedeți: un duh n'are nici carne, nici oase, cum vedeți că am eu.“ (și după ce a zis aceste vorbe, le -a arătat minile și picioarele sale.) fiindcă ei, de bucurie, încă nu credeau, și se mirau, el le -a zis: „aveți aici ceva de mîncare?“ i-au dat o bucată de pește fript și un fagur de miere. el le -a luat, și a mîncat înaintea

lor. apoi le -a zis: „iată ce vă spuneam cind încă eram cu voi, că trebuie să se îplinească tot ce este scris despre mine în legea lui moise, în prooroci și în psalmi.“ atunci le -a deschis mintea, ca să înțeleagă scripturile. și le -a zis: „așa este scris, și așa trebuia să pătimizească hristos, și să învieze a treia zi dintre cei morți. și să se propovăduiască tuturor neamurilor, în numele lui, pocăința și iertarea păcatelor, începînd din ierusalim. voi sinteți martori ai acestor lucruri. și iată că voi trimete peste voi făgăduința tatălui meu; dar rămîneți în cetate pînă veți fi îmbrăcați cu putere de sus.“ el i -a dus afară pînă spre betania. și -a ridicat minile, și i -a binecuvîntat. pe cînd îi binecuvînta, s'a despărțit de ei, și a fost înălțat la cer. dupăce i s'au închinat, ei s'au întors în ierusalim cu o mare bucurie. și tot timpul stăteau în templu, și laudau și binecuvîntau pe dumnezeu. amin

teofile, în cea dintii carte a mea, am vorbit despre tot ce a început isus să facă și să învețe pe oameni, dela început până în ziua în care s'a înălțat la cer, după ce, prin duhul sfânt, dăduse poruncile sale apostolilor, pe cari -i alesese. după patima lui, li s'a înfățișat viu, prin multe dovezi, arătându-li-se deseori timp de patruzeci de zile, și vorbind cu ei despre lucrurile privitoare la împărăția lui dumnezeu. pe cînd se afla cu ei, le -a poruncit să nu se depărteze de ierusalim, ci să aștepte acolo făgăduința tatălui, „pe care,” le -a zis el, „ați auzit -o dela mine. căci ioan a botezat cu apă, dar voi, nu după multe zile, veți fi botezați cu duhul sfînt.” deci apostolii, pe cînd erau strînși laolaltă, l-au întrebat: „doamne, în vremea aceasta ai de gînd să așezi din nou împărăția lui israel?” el le -a răspuns: „nu este treaba voastră să știți vremurile sau soroacele; pe acestea tatăl le -a păstrat supt stăpînirea sa. ci voi veți primi o putere, cînd se va pogori duhul sfînt peste voi, și vii veți fi martori în ierusalim, în toată iudea, în samaria, și pînă la marginile pămîntului.” după ce a spus aceste lucruri, pe cînd se uitau ei la el, s'a înălțat la cer, și un nor l -a ascuns din ochii lor. și cum stăteau ei cu ochii pironiți spre cer, pe cînd se suia el, iată că li s'au arătat doi bărbați îmbrăcați în alb, și au zis: „bărbați galileeni, de ce stați și vă uitați spre cer? acest isus, care s'a înălțat la cer din mijlocul vostru, va veni în acelaș fel cum l-ați văzut mergînd la cer.” atunci ei s'au întors în ierusalim din muntele numit al măslinilor, care este lingă ierusalim, departe cit un drum în ziua sabbatului. cînd au ajuns acasă, s'au suit în odaia de sus, unde stăteau de obicei. erau: petru, iacov, ioan, andrei, filip, toma, bartolomeu, matei, iacov, fiul lui alfeu, simon zilotul, și iuda, fiul lui iacov. toți aceștia stăruiau cu un cuget în rugăciune și în cereri, împreună cu femeile, și cu maria, mama lui isus, și cu frații lui. în zilele acelea, petru s'a sculat în mijlocul fraților, -numărul celor adunați laolaltă era de aproape o sută douăzeci, -și a zis: „fraților, trebuia să se împlinească scriitura spusă de duhul sfînt mai înainte, prin gura lui david, despre iuda, care a fost călăuză celor ce au prins pe isus. el era din numărul nostru, și era părtaş al aceleiași slujbe. mul acesta a dobîndit un ogor cu plata nelegiuirii lui, a căzut cu capul în jos, a plesnit în două prin mijloc, și i s'au vărsat toate măruntaiele. lucrul acesta a ajuns așa de cunoscut de toți locuitorii din ierusalim, încît ogorul acela a fost numit în limba lor: „acheldama”, adică: „ogorul singelui.” - în adevăr, în cartea psalmilor este scris: „locuința lui să rămînă pustie, și nimeni să nu locuiască în ea; și: „slujba lui s'o ia altul; trebuie deci ca, dintre ceice ne-au însoțit în toată vremea în care a trăit domnul isus între noi, cu începere dela botezul lui ioan pînă în ziua cînd s'a înălțat el dela noi, să fie rînduit, unul care să ne însoțească drept martor al învierii lui. ei au pus înainte pe doi: pe iosif, numit barsaba, zis și iust, și pe matia. apoi au făcut următoarea rugăciune: „doamne, tu, care cunoști inimile tuturor oamenilor, arată-ne pe care din acești doi l-ai ales, ca să ia loc în slujba și apostolia aceasta, din care a căzut iuda, ca să meargă la locul lui.” au tras la sorți, și sorțul a căzut pe matia, care a fost numărat împreună cu cei unsprezece

apostoli.

2

în ziua cincizecimii, erau toți împreună în acelaș loc. deodată a venit din cer un sunet ca vijitiul unui vînt puternic, și a umplut toată casa unde ședeau ei. iste limbi ca de foc au fost văzute împărțindu-se printre ei, și s'au așezat cite una pe fiecare din ei. și toți s'au umplut de duh sfînt, și au început să vorbească în alte limbi, după cum le da duhul să vorbească. și se aflau atunci în ierusalim iudei, oameni cucernici din toate neamurile cari sînt supt cer. cînd s'a auzit sunetul acela, mulțimea s'a adunat și a rămas incremenită; pentrucă fiecare îi auzea vorbind în limba lui. toți se mirau, se minunau, și ziceau unii către alții: „toți aceștia cari vorbesc, nu sînt galileeni? cum dar îi auzim vorbind fiecăruia din noi în limba noastră, în care ne-am născut? parți, mezi, elamiți, locuitori din mesopotamia, iudea, capadocia, pont, asia, frigia, pamfilia, egipt, părțile libiei dinspre cirena, oaspeți din roma, iudei sau prozeliti, cretani și arabi, îi auzim vorbind în limbile noastre lucrurile minunate ale lui dumnezeu!” toți erau uimiți, nu știau ce să creadă, și ziceau unii către alții: „ce vrea să zică aceasta?” dar alții își băteau joc, și ziceau: „sînt plini de musti” atunci petru s'a sculat în picioare cu cei unsprezece, a ridicat glasul, și le -a zis: „bărbați iudei și voi toți cei cari locuiți în ierusalim, să știți lucrul acesta, și ascultați cuvintele mele! amenii aceștia nu sînt beți, cum vă închipuiți voi, căci nu este decit al treilea ceas din zi. ci aceasta este ce a fost spus prin prorocul ioel: „în zilele de pe urmă, zice dumnezeu, voi turna din duhul meu peste orice făptură; feciorii voștri și fetele voastre vor proroci, tinerii voștri vor avea vedenii, și bătrînii voștri vor visa visuri! da, chiar și peste robii mei și peste roabele mele voi turna, în zilele acelea, din duhul meu, și vor proroci. voi face să se arate semne sus în cer și minuni jos pe pămînt, singe, foc și un vîrtej de fum; soarele se va prefice în întunec, și luna în singe, înainte ca să vină ziua domnului, ziua aceea mare și strălucită. atunci oricine va chema numele domnului, va fi mîntuit.” bărbați israeliți, ascultați cuvintele acestora! pe isus din nazaret, om adevărat de dumnezeu înaintea voastră prin minunile, semnele și lucrările pline de putere, pe cari le -a făcut dumnezeu prin el în mijlocul vostru, după cum bine știți; pe omul acesta, dat în minile voastre, după sfatul hotărit și după știința mai dinainte a lui dumnezeu, voi l-ați răstignit și l-ați omorît prin mîna celor fărădelege. dar dumnezeu l -a înviat, deslegîndu -i legăturile morții, pentrucă nu era cu putință să fie ținut de ea. căci david zice despre el: „eu aveam totdeauna pe domnul înaintea mea, pentrucă el este la dreapta mea, ca să nu mă latîn. de aceea, mi se bucură inima, și mi se veselește limba; chiar și trupul mi se va odihni în nădejde: căci nu-mi vei lăsa sufletul în locuința morților, și nu vei îngădui ca sfîntul tău să vadă putrezirea. mi-ai făcut cunoscut căile vieții, și mă vei umplea de bucurie cu starea ta de față.” cit despre patriarhul david, să-mi fie îngăduit, fraților, să vă spun fără sfială că a murit și a fost îngropat; și mormîntul lui este în mijlocul nostru pînă în ziua de

azi. fiindcă david era prooroc, și știa că dumnezeu îi făgăduise cu jurămint că va ridica pe unul din urmașii săi pe scaunul lui de domnie, despre învierea lui hristos a proorocit și a vorbit el, când a zis că sufletul lui nu va fi lăsat în locuința morților, și trupul lui nu va vedea putrezirea. dumnezeu a înviat pe acest isus, și noi toți simțim martori ai lui. și acum, odată ce s'a înălțat prin dreapta lui dumnezeu, și a primit dela tatăl făgăduința duhului sfânt, a turnat ce vedeți și auziți. căci david nu s'a suit în ceruri, ci el singur zice: „domnul a zis domnului meu: „șezi la dreapta mea, pinăce voi pune pe vrăjmașii tăi supt picioarele tale.” să știe bine dar, toată casa lui israel, că dumnezeu a făcut domn și hristos pe acest isus, pe care l-ați răstignit voi.” după ce au auzit aceste cuvinte, ei au rămas strâpuși în inimă, și au zis lui petru și celorlalți apostoli: „fraților, ce să facem?” „pocăiți-vă”, le-a zis petru, „și fiecare din voi să fie botezat în numele lui isus hristos, spre iertarea păcatelor voastre; apoi veți primi darul sfântului duh. căci făgăduința aceasta este pentru voi, pentru copiii voștri, și pentru toți cei ce sînt departe acum, în oricît de mare număr îi va chema domnul, dumnezeul nostru.” și, cu multe alte cuvinte, mărturisirea, îi îndemna, și zicea: „mîntuiți-vă din mijlocul acestui neam ticălos.” cei ce au primit propovăduirea lui, au fost botezați; și în ziua aceea, la numărul ucenicilor s'au adaus aproape trei mii de suflete. ei stăruiau în învățătura apostolilor, în legătura frătească, în fringerea pîinii, și în rugăciuni. fiecare era plin de frică, și prin apostoli se făceau multe minuni și semne. toți cei ce credeau, erau împreună la un loc, și aveau toate de obște. își vindeau ogoarele și averile, și banii îi împărteau între toți, după nevoile fiecăruia. toți împreună erau nelipsiți dela templu în fiecare zi, frîngeau pîinea acasă, și luau hrana, cu bucurie și curăție de inimă. ei laudau pe dumnezeu, și erau plăcuți înaintea întregului norod. și domnul adăuga în fiecare zi la numărul lor pe cei ce erau mîntuiți.

3

petru și ioan se suiau împreună la templu, la ceasul rugăciunii: era ceasul al nouălea. acolo era un om olog din naștere, care era dus și pus în toate zilele la poarta templului, numită „frumoasă”, ca să ceară de milă dela cei ce intrau în templu. mul acesta, cînd a văzut pe petru și pe ioan că voiau să intre în templu, le-a cerut milostenie. petru, ca și ioan, s'a uitat tîntă la el, și a zis: „uită-te la noi!” el se uita la ei cu luare aminte, și aștepta să capete ceva dela ei. atunci petru i-a zis: „argint și aur, n'am; dar ce am, îți dau: în numele lui isus hristos din nazaret, scoală-te și umblă!” l-a apucat de mîna dreaptă, și l-a ridicat în sus. îndată i s'au întărit tălpile și glesnele; dintr'o săritură a fost în picioare, și a început să umble. a intrat cu ei în templu, umblînd, sîrînd, și lăudînd pe dumnezeu. tot norodul l-a văzut umblînd și lăudînd pe dumnezeu. îl cunoșteau că era cel ce se ședea la poarta „frumoasă” a templului, ca să ceară de pomană, și s'au umplut de uimire și de mirare pentru cele ce i se întîmplaseră. fiindcă el se ținea de petru și de ioan, tot norodul, mirat, a alergat la ei în pridvorul zis al lui solomon.

petru, cînd a văzut lucrul acesta, a luat cuvîntul, și a zis norodului: „bărbați israeliți, pentrucă vă mirați de lucrul acesta? dece vă uitați cu ochii tîntă la noi, ca și cum prin puterea noastră sau prin cucernicia noastră am fi făcut pe omul acesta să umble? dumnezeul lui avraam, isaac și iacob, dumnezeul părinților noștri, a proslăvit pe robul său isus, pe care voi l-ați dat în mîna lui pilat; și v'ați lepădat de el înaintea lui, măcar că el era de părere să -i dea drumul. voi v'ați lepădat de cel sfînt și neprihănit, și ați cerut să vi se dăruiască un ucigaș. ați omorît pe domnul voștri, pe care dumnezeu l-a înviat din morți; noi simțim martori ai lui. prin credința în numele lui isus, a întărit numele lui pe omul acesta, pe care l-vedeți și l-cunoașteți; credința în el a dat omului acestuia o tîmăduire deplină, cum vedeți cu toții. și acum, fraților, știu că din neștiință ați făcut așa, ca și mai marii voștri. dar dumnezeu a împlinit astfel ce vestise mai înainte prin gura tuturor proorocilor lui: că, adică, hristosul său va pătîmi. pocăiți-vă dar, și întoarceți-vă la dumnezeu, pentru ca să vi se șteargă păcatele, ca să vină dela domnul vremele de înviore, și să trimeată pe cel ce a fost rînduit mai dinainte pentru voi: pe isus hristos, pe care cerul trebuie să -l primească, pînă la vremile așezării din nou a tuturor lucrurilor: despre aceste vremi a vorbit dumnezeu prin gura tuturor sfîntilor săi prooroci din vechime. în adevăr, moise a zis părinților noștri: „domnul, dumnezeul vostru, vă va ridica dintre frații voștri un prooroc ca mine; pe el să -l ascultați în tot ce vă va spune. și oricine nu va asculta de proorocul acela, va fi nimicit cu desăvîrșire din mijlocul norodului.” deasemenea toți proorocii, dela samuel și ceilalți, cari au urmat după el, și au vorbit, au vestit zilele acestea. voi sînteți fiii proorocilor și ai legămîntului, pe care l-a făcut dumnezeu cu părinții noștri, cînd a zis lui avraam: „toate neamurile pămîntului vor fi binecuvîntate în sămînța ta.” dumnezeu, după ce a ridicat pe robul său isus, l-a trimes mai întîi vouă, ca să vă binecuvînteze, întorcînd pe fiecare din voi dela fărădelegile sale.”

4

pe cînd vorbeau petru și ioan norodului, au venit la ei pe neașteptate preoții, căpitanul templului și saducheii, foarte necăjiți că învățau pe norod, și vesteau în isus învierea din morți. au pus mîinile pe ei, și i-au aruncat în temniță pînă a doua zi; căci se inserase. însă mulți din ceie auziseră cuvîntarea, au crezut; și numărul bărbaților credincioși s'a ridicat aproape la cinci mii. a doua zi, mai marii norodului, bătrîinii și cărturarii s'au adunat împreună la ierusalim, cu marele preot ana, caiafa, ioan, alexandru, au crezut; și se trăgeau din neamul marilor preoți. au pus pe petru și pe ioan în mijlocul lor, și i-au întrebat: „cu ce putere, sau în numele cui ați făcut voi lucrul acesta?” atunci petru, plin de duhul sfînt, le-a zis: „mai mari ai norodului și bătrîni ai lui israel! fiindcă sîntem trași astăzi la răspundere pentru o facere de bine, făcută unui om bolnav, și sîntem întrebați cum a fost vindecat, s'o știți toți, și s'o știu tot norodul lui israel! omul acesta se înfățișează înaintea voastră pe deplin sănătos, în numele lui isus hristos din nazaret, pe care

voi l-ați răstignit, dar pe care dumnezeu l -a înviat din morți. el este „piatra lepădată de voi, zidarii, care a ajuns să fie pusă în capul unghiului.” în nimeni altul nu este minuire: căci nu este supt cer nici un alt nume dat oamenilor, în care trebuie să fim minuiți.” când au văzut ei îndrăzneala lui petru și a lui ioan, s’au mirat, întrucât știau că erau oameni necărturari și de rind; și au priceput că fuseseră cu isus. dar fiindcă vedeau lingă ei pe omul care fusese vindecat, nu puteau zice nimic împotriva. le-au poruncit doar să iasă afară din sobor, s’au sfătuit între ei, și au zis: „ce vom face oamenilor acestora? căci este știut de toți locuitorii ierusalimului că prin ei s’a făcut o minune vădită, pe care n’o putem tăgădui. dar, ca să nu se lătească vestea aceasta mai departe în norod, să -i amenințăm, și să le poruncim ca de acum încolo să nu mai vorbească nimănui în numele acesta.” și după ce i-au chemat, le-au poruncit să nu mai vorbească cu nici un chip, nici să mai învețe pe oameni în numele lui isus. drept răspuns, petru și ioan le-au zis: „judecați voi singuri dacă este drept înaintea lui dumnezeu să ascultăm mai mult de voi decît de dumnezeu; căci noi nu putem să nu vorbim despre ce am văzut și am auzit.” i-au amenințat din nou, și i-au lăsat să plece, căci nu știau cum să -i pedepsească, din pricina norodului; fiindcă toți slăveau pe dumnezeu pentru cele întimplate. căci omul cu care se făcuse această minune de vindecare, avea mai bine de patruzeci de ani. după ce li s’a dat drumul, ei s’au dus la ai lor, și le-au istorisit tot ce le spusese răpreții cei mai de seamă și bătrîni. cînd au auzit ei aceste lucruri, și-au ridicat glasul toți împreună către dumnezeu, și au zis: „stăpîne, doamne, care ai făcut cerul, pămîntul, marea și tot ce este în ele! tu ai zis prin duhul sfînt, prin gura părintelui nostru david, robul tău: „pentru ce ne întărită neamurile, și pentru ce uguetă noroadale lucruri deșerte? împărății pămîntului s’au răscolat, și domnitorii s’au unit împotriva domnului și împotriva unsului său.” în adevăr, împotriva robului tău celui sfînt, isus, pe care l-ai uns tu, s’au însoțit în cetatea aceasta irod și pilat din pont cu neamurile și cu noroadale lui israel, ca să facă tot ce hotărîse mai dinainte mîna ta și sfatul tău. și acum, doamne, uită-te la amenințările lor, dă putere robilor tăi să vestească cuvîntul tău cu toată îndrăzneala, și întinde-ți mîna, ca să se facă tămăduiri, minuni și semne prin numele robului tău celui sfînt, isus.” după ce s’au rugat ei, s’a cutremurat locul unde erau adunați; toți s’au umplut de duhul sfînt, și vesteau cuvîntul lui dumnezeu cu îndrăzneală. mulțimea celor ce crezuseră, era o inimă și un suflet. niciunul nu zicea că averile lui sînt ale lui, ci aveau toate de obște. apostolii mărturiseau cu multă putere despre învierea domnului isus. și un mare har era peste toți. căci nu era niciunul printre ei, care să ducă lipsă: toți cei ce aveau ogoare sau case, le vindeau, aduceau prețul lucrurilor vindute, și -l puneau la picioarele apostolilor; apoi se împărțea fiecăruia după cum avea nevoie. iosif, numit de apostoli și barnaba, adică, în tîlmăcire, fiul mîngîierii, un levit, de neam din cipru, a vindut un ogor, pe care -l avea, a adus banii, și i -a pus la picioarele apostolilor.

dar un om, numit anania, a vindut o moșioară, cu nevastă-sa safira, și a oprit o parte din preț, cu stîrea nevastei lui; apoi a adus partea cealaltă, și a pus -o la picioarele apostolilor. petru i -a zis: „anania, pentru ce ți -a umplut satana inima ca să minți pe duhul sfînt, și să ascunzi o parte din prețul moșioarei? dacă n’o vindeai, nu rămînea ea a ta? și, după ce ai vindut -o, nu puteai să faci ce vrei cu prețul ei? cum s’a putut naște un astfel de gînd în inima ta? n’ai mințit pe oameni, ci pe dumnezeu.” anania, cînd a auzit cuvintele acestea, a căzut jos, și și -a dat sufletul. o mare frică a apucat pe toți ceice ascultau aceste lucruri. flăcăii s’au sculat, l’au inveli, l-au scos afară, și l-au îngropat. cam după trei ceasuri, a intrat și nevastă-sa, fără să știe ce se întimplase. petru i -a zis: „spune-mi, cu atît ați vindut moșioara, da”, a răspuns ea, „cu atîta.” atunci petru i -a zis: „cum de v’ați înțeles între voi să ispiți pe duhul domnului? iată picioarele celorre au îngropat pe bărbatul tău, sînt la ușă, și te vor lua și pe tine.” ea a căzut îndată la picioarele lui, și și -a dat sufletul. cînd au intrat flăcăii, au găsit -o moartă, au scos -o afară, și au îngropat -o lingă bărbatul ei. mare frică a cuprins toată adunarea și pe toți cei ce au auzit aceste lucruri. prin minile apostolilor se făceau multe semne și minuni în norod. toți stăteau împreună în pridvorul lui solomon, și niciunul din ceilalți nu cuteza să se lipească de ei; dar norodul îi lăuda în gura mare. umărul celor ce credeau în domnul, bărbăți și femei, se mărea tot mai mult; pînă acolo că scoteau pe bolnavi chiar pe ulițe, și îi puneau pe paturi și pe așternuturi, pentru ca, atunci cînd va trece petru, măcar umbra lui să treacă peste vreunul din ei. mulțimea, deasemenea, alerga la ierusalim, din cetățile vecine, și aducea pe cei bolnavi și pe cei chinuți de dăhuri necurate: și toți se vindeau. însă marele preot și toți cei ce erau împreună cu el, adică partida saduchelilor, s’au sculat plini de pizmă, au pus minile pe apostoli, și i-au aruncat în temnița de obște. dar un înger al domnului a deschis ușile temniței, noaptea, i -a scos afară, și le -a zis: „duceți-vă, stați în templu, și vestiți norodului toate cuvintele vieții acesteia.” cînd au auzit ei aceste vorbe, au intrat dis de dimineață în templu, și au început să învețe prin numele marele preot și cei ce erau cu el, au venit pe neașteptate, au adunat soborul și pe toată bătrînimia fiilor lui israel, și au trimis la temniță să aducă pe apostoli. aprozi, la venirea lor, nu i-au găsit în temniță. s’au întors și au spus astfel: „temnița am găsit -o încuiată cu toată grija, și pe păzitori stînd în picioare la ușă; dar, cînd am deschis, n’am găsit pe nimeni înăuntru.” cînd au auzit aceste vorbe, căpitanul templului și preoții cei mai de seamă au rămas înmărmuriți, și nu știau ce să creadă despre apostoli și despre urmările acestei întîmplări. cineva a venit și le -a spus: „iată că oamenii, pe cari i-ați băgat în temniță, stau în templu, și învață pe norod.” atunci căpitanul templului a plecat cu aprozi, și i-au adus; dar nu cu sila, căci se temeau să nu fie uciși cu pietre de norod. după ce i-au adus, i-au pus înaintea soborului. și marele preot i -a întrebat astfel: „nu v’am poruncit noi cu tot dinadinsul să nu învățați pe norod în numele acesta? și

voi iată că ați umplut ierusalimul cu învățătura voastră, și căutați să aruncați asupra noastră singele celui om," petru și apostolii ceilalți, drept răspuns, i-au zis: „trebuie să ascultăm mai mult de dumnezeu decât de oameni! dumnezeul părinților noștri a înviat pe isus, pe care voi l-ați omorât, atîrnîndu-l pe lemn. pe acest isus, dumnezeu l-a înălțat cu puterea lui, și l-a făcut domn și mîntuitor, ca să dea lui israel pocăința și iertarea păcatelor. oi sîntem martori ai acestor lucruri, ca și duhul sfînt, pe care l-a dat dumnezeu celor ce ascultă de el." cînd au auzit ei aceste vorbe, îi tăia la inimă și s-au sfătuit să -i omoare. dar un fariseu numit gamaliel, un învățător al legii, prețuit de tot norodul, s'a sculat în picioare în sobor și a poruncit să scoată puțin afară pe apostoli. apoi le -a zis: „bărbați israeliți, luați seama bine ce aveți de gînd să faceți oamenilor acestora. căci nu de mult s'a ivit teuda, care zicea că el este ceva, și la care s'au alipit aproape patru sute de bărbați. el a fost omorât, și toți cei ce îl urmaseră, au fost risipiți și nimiciți. după el s'a ivit iuda galileanul, pe vremea înscrierii, și a tras mult norod de partea lui: a perit și el, și toți cei ce -l urmaseră, au fost risipiți. și acum, eu vă spun: nu mai necăjiți pe oamenii aceștia, și lăsați -i în pace! dacă încercarea sau lucrarea aceasta este dela oameni, se va nimici; dar dacă este dela dumnezeu, n'o veți putea nimici. să nu vă pomeniți că luptați împotriva lui dumnezeu." ei au ascultat de el. și, după ce au chemat pe apostoli, au pus să -i bată cu nuiile, i-au oprit să vorbească în numele lui isus, și le-au dat drumul. ei au plecat dinaintea soborului, și s-au bucurat că au fost învredniciți să fie batjocoriți, pentru numele lui. și în fiecare zi, în templu și acasă, nu încetau să învețe pe oameni, și să vestească evanghelia lui isus hristos.

6

în zilele acelea, cînd s'a înmulțit numărul ucenicilor, evreii cari vorbeau grecește, citeau împotriva evreilor, pentrucă văduvele lor erau trecute cu vederea la împărțeaua ajutoarelor de toate zilele. cei doisprezece au adunat mulțimea ucenicilor, și au zis: „nu este potrivit pentru noi să lăsăm cuvîntul lui dumnezeu ca să slujim la mese. deaceia, fraților, alegeți dintre voi șapte bărbați, vorbiți de bine, plini de duhul sfînt și înțelepciune, pe cari îi vom pune la slujba aceasta. iar noi vom stăruî necurmat în rugăciune și în propovăduirea cuvîntului." vorbirea aceasta a plăcut întregii adunări. au ales pe stefan, bărbat plin de credință și de duhul sfînt, pe filip, pe prohor, pe nicanor, pe timon, pe parmena și pe nicolae, un prozelit din antiohia. i-au adus înaintea apostolilor, cari, după ce s-au rugat, și-au pus minile peste ei. cuvîntul lui dumnezeu se răspîndea tot mai mult, numărul ucenicilor se înmulțea mult în ierusalim, și o mare mulțime de preoți veneau la credință. stefan era plin de har și de putere, și făcea minuni și semne mari în norod. unii din sinagoga, numită a izbăviților, a cirinenilor, și a alexandrinilor, împreună cu niște iudei din cilicia și din asia, au început o ceartă de vorbe cu stefan; dar nu puteau să stea împotriva înțelepciunii și duhului cu care vorbea el. atunci au pus la cale pe niște oameni să zică: „noi l-

am auzit rostind cuvinte de hulă împotriva lui moise și împotriva lui dumnezeu." au întăritat norodul, pe bătrîni și pe cărturari, au năvălit asupra lui, au pus mîna pe el, și l-au dus în sobor. au scos niște martori mincinoși, cari au zis: „omul acesta nu încetează să spună cuvinte de hulă împotriva acestui locaș sfînt și împotriva legii. în adevăr, l-am auzit zicînd că acest isus din nazaret va dărîma locașul acesta, și va schimba obiceiurile, pe cari ni le -a dat moise." toți cei ce ședeau în sobor, s'au uitat tînt la stefan, și fața lui li s'a arătat ca o față de inger.

7

marele preot a zis: „așa stau lucrurile? stefan a răspuns: „fraților și părinților, ascultați! dumnezeul slavei s'a arătat părintelui nostru avraam, cînd era în mesopotamia, înainte ca să se așeze în haran. și i -a zis: „ieși din țara ta și din familia ta, și du-te în țara, pe care ți -o voi arăta." el a ieșit atunci din țara haldeilor, și s'a așezat în haran. de acolo, după moartea tatălui său, dumnezeu l-a strămutat în țara aceasta, în care locuiți voi acum. din țara aceea nu i -a dat nimic în stăpînire, nici măcar o palmă de loc, ci i -a făgăduit că i -o va da în stăpînire lui, și seminei lui după el, măcar că n'avea niciun copil. dumnezeu i -a spus că sămînța lui va locui într -o țară străină, va fi robită, și va fi chinuită patru sute de ani. dar neamul, căruia îi vor fi robi, îl voi judeca eu," a zis dumnezeu. „după aceea, vor ieși, și-mi vor sluji în locul acesta." apoi i -a dat legămîntul tăierii împrejur; și astfel avraam, cînd a născut pe isaac, l -a tăiat împrejur în ziua a opta; isaac a născut și a tăiat împrejur pe iacov, și iacov pe cei doisprezece patriarhi. iar patriarhii, cari pizmuiau pe iosif, l-au vindut, ca să fie dus în egipt. dar dumnezeu a fost cu el, și l -a izbăvit din toate necazurile lui; i -a dat înțelepciune și trecere înaintea lui faraon, împăratul egiptului, care l -a pus dregător peste egipt și peste toată casa lui. a venit o foamete în tot egiptul și canaanul. nevoia era mare, și părinții noștri nu găseau merinde. iacov a auzit că în egipt era griu, și a trimis pe părinții noștri întîiaș dată acolo. și cînd au venit a doua oară, iosif a fost cunoscut de frații săi, și faraon a aflat din ce neam era iosif. apoi iosif a trimis să cheme pe tatăl său iacov și pe toată familia lui, șaptezeci și cinci de suflete. iacov s'a pogorit în egipt, unde a murit el și părinții noștri. și au fost strămuți la sihem, și puși în mormîntul, pe care îl cumpărase avraam cu o sumă de bani dela fiii lui emor, în sihem. se apropia vremea cînd trebuia să se împlinească făgăduința, pe care o făcuse dumnezeu lui avraam. norodul a crescut și s'a înmulțit în egipt, pînă cînd s'a ridicat un alt împărat, care nu cunoștea pe iosif. împăratul acesta a uneltit împotriva neamului nostru, și a chinuit pe părinții noștri, pînă acolo ca să-și lepede pruncii, ca să nu trăiască. pe vremea aceasta s'a născut moise, care era frumos înaintea lui dumnezeu. el a fost hrănit trei luni în casa tatălui său. și cînd a fost lepădat, l -a luat fiica lui faraon, și l -a crescut ca pe copilul ei. moise a învățat toată înțelepciunea egiptenilor, și era puternic în cuvinte și în fapte. el avea patruzeci de ani, cînd i -a venit în inimă dorința să cerceteze

pe frații săi, pe fiii lui israel. a văzut pe unul din ei suferind nedreptate; i -a luat apărarea, a răzbunat pe cel asuprit, și a omorît pe egiptean. credea că frații lui vor pricepe că dumnezeu prin mina lui le va da izbăvire; dar n'au priceput. a doua zi, cînd se băteau ei, moise a venit în mijlocul lor, și i -a îndemnat la pace. „oamenilor”, a zis el, „voi sunteți frați; de ce vă nedreptățiți unul pe altul? dar cel ce nedreptătea pe aproapele său, l -a îmbrîncit, și i -a zis: „cine te -a pus pe tine stăpînitor și judecător peste noi? vrei să mă omori și pe mine cum ai omorît ieri pe egiptean?” la auzul acestor vorbe, moise a fugit, și s'a dus de a locuit ca străin în pămîntul madian, unde a născut doi fii. peste patruzeci de ani, i s'a arătat un înger în pustia muntelui sinai, în para focului unui rug. moise, cînd l -a văzut, s'a mirat de arătarea aceasta; și, pe cînd se apropia să vadă ce este, a auzit glasul domnului, care i -a zis: „eu sînt dumnezeul părinților tăi, dumnezeul lui avraam, dumnezeul lui isaac, și dumnezeul lui iacov.” și moise, tremurînd, n'a îndrăznit să se uite. domnul i -a zis: „scote-ți încălțămînta din picioare, căci locul pe care stai, este un pămînt sfînt. am văzut suferința poporului meu, care este în egipt, le-am auzit gemetele, și m'am pogorît să -i izbăvesc. acum, du-te, te voi trimite în egipt.” pe acest moise, de care se lepădaseră ei, cînd au zis: „cine te -a pus pe tine stăpînitor și judecător? dumnezeu l -a trimis ca stăpînitor și izbăvitor, cu ajutorul îngerului, care i se arătase în rug. el i -a scos din egipt, și a făcut minuni și semne în egipt, la marea roșie, și în pustie, patruzeci de ani. acest moise a zis fiilor lui israel: „domnul, dumnezeul vostru, vă va ridica dintre frații voștri un prooroc ca mine: de el să ascultați.” el este acela care, în adunarea israeliților din pustie, cu îngerul, care i -a vorbit pe muntele sinai, și cu părinții noștri, a primit cuvinte vîi, ca să ni le dea nouă. părinții noștri n'au vrut să -l asculte, ci l-au nesocotit: și, în inimile lor, s'au întors spre egipt, și au zis lui aaron: „fă-ne niște dumnezei, cari să meargă înaintea noastră; căci acest moise, care ne -a scos din țara egiptului, nu știm ce s'a făcut.” și în zilele acelea, au făcut un vitel, au adus jertfa idolului, și s'au bucurat de lucrul minilor lor. atunci dumnezeu s'a întors dela ei, și i -a dat să se închine ostirii cerului, după cum este scris în cartea proorocilor: „mi-ați adus voi vite junghiate și jertfe timp de patruzeci de ani în pustie, casă a lui israel?.. ați purtat cortul lui moloh și chipul stelei zeului remfan, chipurile acelea, pe cari le-ați făcut ca să vă închinăți lor! de aceea vă voi strămuta dîncolo de babilon.” părinții noștri aveau în pustie cortul întîlnirii, așa cum îl rînduise celce a spus lui moise să -l facă după chipul, pe care -l văzuse. și părinții noștri l-au adus, la rîndul lor, supuțavîrea lui iosua, cînd au intrat în țara stăpînită de neamurile, pe cari dumnezeu le -a izgonit dinaintea părinților noștri; și a rămas acolo pînă în zilele lui david. david a căpătat milă înaintea lui dumnezeu, și a cerut să ridice o locuință pentru dumnezeu lui iacov. și solomon a fost acela care i -a zidit o casă. dar cel prea înalt nu locuiește în lăcașuri făcute de mini omenești, cum zice proorocul: „cerul este scaunul meu de domnie, și pămîntul este așternutul picioarelor mele. ce fel de casă îmi veți zidi voi mie, zice domnul, sau care va fi locul meu

de odihnă? ” a făcut mina mea toate aceste lucruri?...” „oameni tari la cerbice, netăiați împrejur cu inima și cu urechile! voi totdeauna vă împotriviți duhului sfînt. cum au făcut părinții voștri, așa faceți și voi. pe cari din prooroci nu i-au prigonit părinții voștri? au omorît pe ceice vesteau mai dinainte venirea celui neprîhănit, pe care l-ați vîndut acum, și l-ați omorît. voi, cari ați primit legea dată prin înger, și n'ați păzit -o!...” cînd au auzit ei aceste vorbe, îi tăia pe inimă, și scrișeau din dinți împotriva lui. dar ștefan, plin de duhul sfînt, și -a pironit ochii spre cer, a văzut slava lui dumnezeu, și pe isus stînd în picioare la dreapta lui dumnezeu; și a zis: „iată, văd cerurile deschise, și pe fiul omului stînd în picioare la dreapta lui dumnezeu.” ei au început atunci să răcnească, și-au astupat urechile, și s'au năpustit toți într'un gînd asupra lui. l-au tirat afară din cetate, și l-au ucis cu pietre. marturii și-au pus hainele la picioarele unui tînăr, numit saul. și aruncau cu pietre în ștefan, care se ruga și zicea: „doamne isuse, primește duhul meu!” apoi a îngenucheat, și a strigat cu glas tare: „doamne, nu le ținea în seamă păcatul acesta!” și după aceste vorbe, a adormit.

8

saul se învoise lauciderea lui ștefan. în ziua aceea, s'a pornit o mare prigonire împotriva bisericii din ierusalim. și toți, afară de apostoli, s'au împrăștiat prin părțile iudeii și ale samariei. iște oameni temători de dumnezeu au îngropat pe ștefan, și l-au jălit cu mare tînguire. saul de partea lui, făcea prăpăd în biserică; intra prin case, lua cu sila pe bărbați și pe femei, și -i arunca în temniță. ceice se împrăstiaseră, mergeau din loc în loc, și propovăduiau cuvîntul. filip s'a coborît în cetatea samariei, și le -a propovăduit pe hristos. oroadele luau aminte cu un gînd la cele spuse de filip, cînd au auzit și au văzut semnele, pe cari le făcea. căci din mulți îndrăcîți ieșeau duhuri necurate, și scoteau mari țipete; mulți slăbănogi și schiopi erau tămăduiți. și a fost o mare bucurie în cetatea aceasta. în cetate era un om, numit simon, care zicea că este un om însemnat; el vrăjea și punea în uimire pe poporul samariei. toți, dela mic pînă la mare, îl ascultau cu luare aminte, și ziceau: „acesta este puterea lui dumnezeu, cea care se numește „mare”. îl ascultau cu luare aminte, pentrucă multă vreme îi uimise cu vrăjitoriile lui. dar cînd au crezut pe filip, care propovăduia evanghelia împărăției lui dumnezeu și a numelui lui isus hristos, au fost botezați, atît bărbați cit și femei. chiar simon a crezut; și dupăce a fost botezat, nu se mai despărtea de filip, și privea cu uimire minunile și semnele mari cari se făceau. apostolii, cari erau în ierusalim, cînd au auzit că samaria a primit cuvîntul lui dumnezeu, au trimis la ei pe petru și pe ioan. aceștia au venit la samariteni, și s'au rugat pentru ei, ca să primească duhul sfînt. căci nu se pogorise încă peste niciunul din ei, ci fuseseră numai botezați în numele domnului isus. atunci petru și ioan au pus minile peste ei, și aceia au primit duhul sfînt. cînd a văzut simon că duhul sfînt era dat prin punerea minilor apostolilor, le -a dat bani, și a zis: „dați-mi și mie puterea aceasta, pentruca peste oricine-mi voi pune minile,

să primească duhul sfânt.” dar petru i -a zis: „banii tăi să piară împreună cu tine, pentru că ai crezut că darul lui dumnezeu s'ar putea căpăta cu bani! tu n'ai nici parte, nici sort în toată treaba aceasta, căci inima ta nu este curată înaintea lui dumnezeu. pocăiește-te dar de această răutate a ta, și roagă-te domnului să ți se ierte gândul acesta al inimii tale, dacă este cu puțință; căci văd că ești plin de fiere amară, și în lanțurile fărădelegii.” simon a răspuns: „rugați-vă voi domnului pentru mine, ca să nu mi se întâmple nimic din ce ați zis.” după ce au mărturisit despre cuvântul domnului, și după ce l-au propovăduit, petru și ioan s'au întors la ierusalim, vestind evanghelia în multe sate de ale samaritenilor, un inger al domnului a vorbit lui filip, și i -a zis: „scoală-te, și du-te spre miazăzi, pe drumul care pogoară spre ierusalim la gaza, și care este pustiu.” filip s'a sculat și a plecat. și iată că un etiopian, un famen cu mare putere la împărăteasa candace a etiopienilor, și îngrijitorul tuturor vistierilor ei, venit la ierusalim ca să se închine, se întorcea de acolo, și ședea în carul lui, și citea pe proorocul isaia. duhul a zis lui filip: „du-te, și ajunge carul acestuia” filip a alergat, și a auzit pe etiopian citind pe proorocul isaia. el i -a zis: „înțelegi tu ce citești?” famenul a răspuns: „cum aș putea să înțeleg, dacă nu mă va călăuzi cineva?” și a rugat pe filip să se suie în car, și să șadă împreună cu el. locul din scriptură, pe care -l citea, era acesta: „el a fost dus ca o oaie la tăiere; și, ca un miel fără glas înaintea celui ce -l tunde, așa nu și -a deschis gura; în smerenia lui, judecata i -a fost luată. și cine va zugrăvi pe cei din timpul lui? căci viața i -a fost luată de pe pământ.” famenul a zis lui filip: „rogu-te, despre cine vorbește proorocul astfel? despre sine sau despre vreun altul?” atunci filip a luat cuvântul, a început dela scriptura aceasta, și i -a propovăduit pe isus. pe cînd își urmau ei drumul, au dat peste o apă. și famenul a zis: „uite apă; ce mă împiedică să fiu botezat?” filip a zis: „dacă crezi din toată inima, se poate.” famenul a răspuns: „cred că isus hristos este fiul lui dumnezeu.” a poruncit să stea carul, s'au pogrît amîndoi în apă, și filip a botezat pe famen. cînd au ieșit afară din apă, duhul domnului a răpit pe filip, și famenul nu l -a mai văzut. în timp ce famenul își vedea de drum, plin de bucurie, filip se afla la azot, de unde s'a dus pînă la cezarea. și propovăduia evanghelia în toate cetățile prin care trecea.

9

dar saul sufla încă amenințarea și uciderea împotriva ucenicilor domnului. s'a dus la marele preot, și i -a cerut scrisori către sinagogle din damasc, ca, dacă va găsi pe unii umblînd pe calea credinței, atît bărbați cit și femei, să -i aducă legați la ierusalim. pe drum, cînd s'a apropiat de damasc, de odată a stălicuit o lumină din cer în jurul lui. el a căzut la pămînt, și a auzit un glas, care -i zicea: „saule, saule, pentru ce mă prigonești?” cine ești tu, doamne?” a răspuns el. și domnul a zis: „eu sînt isus, pe care -l prigonești. ”ti-ar fi greu să arunci înapoi cu piciorul într'un tepuș.” tremurînd și plin de frică, el a zis: „doamne, ce vrei să faci?” „scoală-te,” i -a zis domnul, „întră în cetate, și ți

se va spune ce trebuie să faci.” amenii cari -l însoțeau, au rămas incremenți; auzeau în adevăr glasul, dar nu vedeau pe nimeni. saul s'a sculat dela pămînt; și măcar că ochii îi erau deschiși, nu vedea nimic. l-au luat de mini, și l-au dus în damasc. trei zile n'a văzut, și n'a mîncat, nici n'a băut nimic. în damasc era un ucenic numit anania. domnul i -a zis într-o vedenie: „anania”, „iată-mă doamne,” a răspuns el. și domnul i -a zis: „scoală-te, du-te pe ulița care se cheamă „dreaptă”, și caută în casa lui iuda pe unul zis saul, un om din tars. căci iată, el se roagă; și a văzut în vedenie pe un om, numit anania, intrînd la el, și punîndu-și minile peste el, ca să -și capete iarăș vederea.” „doamne,” a răspuns anania, „am auzit dela mulți despre toate relele, pe cari le -a făcut omul acesta sfinților tăi în ierusalim; ba și aici are puteri din partea preoților celor mai de seamă, ca să lege pe toți cari cheamă numele tău. dar domnul i -a zis: „du-te, căci el este un vas, pe care l-am ales, ca să ducă numele meu înaintea nemuritorilor, înaintea împăraților, și înaintea fiilor lui israel; și îi voi arăta tot ce trebuie să sufere pentru numele meu.” anania a plecat; și, după ce a intrat în casă, a pus minile peste saul, și a zis: „frate saule, domnul isus, care ți s'a arătat pe drumul pe care veneai, m'a trimis ca să capeți vederea, și să te umpli de duhul sfînt.” chiar în clipa aceea, au căzut de pe ochii lui un fel de solzi; și el și -a căpătat iarăș vederea. apoi s'a sculat, și a fost botezat. după ce a mîncat, a prins iarăș putere. saul a rămas cîteva zile cu ucenicii, cari erau în damasc. și îndată a început să propovăduiască în sinagogi că isus este fiul lui dumnezeu. toți ce -i ascultau, rămîneau uimiți, și ziceau: „nu este el acela care făcea prăpăd în ierusalim, printre ce -ice chemau numele acesta? și n'a venit el aici ca să -i ducă legați înaintea preoților celor mai de seamă?” totuși saul se întărea din ce în ce mai mult, și făcea de rușine pe iudeii, cari locuiau în damasc, dovedind că isus este hristosul. după cîtiva timp, iudeii s'au sfătuit să -l omoare; și uneltirea lor a ajuns la cunoștința lui saul. porțile erau pázite zi și noapte, ca să -l omoare. dar într-o noapte, ucenicii l-au luat și l-au coborît prin zid, dîndu -l jos într-o coșniță. cînd a ajuns în ierusalim, saul a căutat să se lipească de ucenici; dar toți se temeau de el, căci nu puteau să creadă că este ucenic. atunci barnaba l -a luat cu el, l -a dus la apostoli, și le -a istorisit cum, pe drum, saul văzuse pe domnul, care i -a vorbit, și cum în damasc propovăduise cu îndrăzneală în numele lui isus. de atunci se ducea și venea împreună cu ei în ierusalim, și propovăduia cu îndrăzneală în numele domnului. vorbea și se întreba și cu evreei cari vorbeau grecește, dar ei căutau să -l omoare. cînd au aflat frații de lucrul acesta, l-au dus la cezarea, și l-au pornit la tars. vindecarea lui enea. biserica se bucura de pace în toată iudea, galilea și samaria, se întărea sufletește, și umbla în frica domnului; și, cu ajutorul duhului sfînt, se înmulțea. pe cînd cerceta petru pe toți sfinții, s'a pogrît și la ceice locuiau în lida. acolo a găsit un om, anume enea, care zăcea de opt ani olog în pat. „enea,” i -a zis petru, „isus hristos te vindecă; scoală-te, și fă-ți patul.” și enea s'a sculat îndată. toți locuitorii din lida și din saronă, l-au văzut, și s'au întors la domnul. în iiope, era o ucenică numită tabita, nume, care în tilmă-

cire se zice dorca. ea făcea o mulțime de fapte bune și milostenii. în vremea aceea, s'a îmbolnăvit, și a murit. dupăce au scăldat -o, au pus -o într'o odaie de sus. fiindcă lida este aproape de ioepe, ucenicii, cînd au auzit că petru este acolo, au trimis doi oameni la el, să -l roage: nu pregeta să vii pînă la noi. petru s'a sculat, și a plecat împreună cu ei. cînd a sosit, l-au dus în odaia de sus. toate văduvele l-au înconjurat plîngînd, și i-au arătat hainele și cămășile, pe cari le făcea dorca, pe cînd era cu ele. petru a scos pe toată lumea afară, a îngenunchat, și s'a rugat; apoi, s'a întors spre trup, și a zis: „tabita, scoală-te!” ea a deschis ochii, și, cînd a văzut pe petru, a stătut în capul oaselor. el i -a dat mina, și a ridicat -o în sus. a chemat îndată pe sfinți și pe văduve, și le -a pus -o înaintea vie. minunea aceasta a fost cunoscută în toată cetatea ioepe, și mulți au crezut în domnul. petru a rămas multe zile în ioepe la un tăbăcar, numit simon.

10

în cezarea era un om cu numele corneliu, sutăș din ceata de ostași numită „italiana”. mul acesta era cucernic și temător de dumnezeu, împreună cu toată casa lui. el făcea multe milostenii norodului, și se ruga totdeauna lui dumnezeu. pela ceasul al nouălea din zi, a văzut lămurit într'o vedenie pe un înger al lui dumnezeu că a intrat la el, și i -a zis: „corneliu!” corneliu s'a uitat tîntă la el, s'a înfricoșat, și a răspuns: „ce este, doamne?” și îngerul i -a zis: „rugăciunile și milosteniile tale s'au suit înaintea lui dumnezeu, și el și -a adus aminte de ele. trimete acum niște oameni la ioepe, și chiamă pe simon, zis și petru. el găzduiește la un om, numit simon tăbăcarul, a cărui casă este lingă mare: acela îți va spune ce trebuie să faci.” cum a plecat îngerul, care vorbea cu el, corneliu a chemat două din slugile sale, și un ostaș cucernic din aceia cari -i slujeau în tot timpul; și, dupăce le -a istorisit totul, i -a trimes la ioepe. a doua zi, cînd erau pe drum și se apropiau de cetate, petru s'a suit să se roage pe acoperișul casei, pela ceasul al șaselea. l -a ajuns foamea, și a vrut să mănince. pe cînd îi pregăteau mîncarea, a căzut într'o răpire sufletească. a văzut cerul deschis, și un vas ca o față de masă mare, legată cu cele patru picioare, coborîndu-se și slobozindu-se în jos pe pămînt. în ea se aflau tot felul de dobitoace cu patru picioare și tîrtoare de pe pămînt și păsările cerului. și un glas i -a zis: „petre, scoală-te, taie și mănîncă.” „nicidecum, doamne”, a răspuns petru. „căci niciodată n'am mîncat ceva spurcat sau necurat.” și glasul i -a zis iarăș a doua oară: „ce a curățit dumnezeu, să nu numești spurcat.” lucrul acesta s'a făcut de trei ori, și îndată după aceea vasul a fost ridicat iarăș la cer. pe cînd petru nu știa ce să creadă despre înțelesul vedeniei, pe care o avusese, iată că, oamenii trimiși de corneliu, întrebînd de casa lui simon, au stătut la poartă, și au întrebă cu glas tare dacă simon, zis și petru, găzduiește acolo. și pe cînd se gindea petru la vedenia aceea, duhul i -a zis: „iață că te cauți trei oameni; scoală-te, pogoară-te, și du-te cu ei, fără șovăire, căci eu i-am trimis.” petru deci s'a pogorit, și a zis oamenilor acelora: „eu sînt acela, pe care -l căutați; ce pricină vă aduce?” ei au răspuns: „sutașul cor-

neliu, om drept și temător de dumnezeu și vorbit de bine de tot neamul iudeilor, a fost înștiințat de dumnezeu, printr'un înger sfînt, să te cheme în casa lui, și să audă cuvintele, pe cari i le vei spune.” petru deci i -a chemat înlăuntru, și i -a găzduit. a doua zi, s'a sculat, și a plecat cu ei. l-au însoțit și cîțiva frați din ioepe. în cealaltă zi au ajuns la cezarea. corneliu îi aștepta cu rudele și prietenii de aproape, pe cari -i chemase. cînd era să intre petru, corneliu, care -i ieșise înainte, s'a aruncat la picioarele lui, și i s'a închinat. dar petru l -a ridicat, și a zis: „scoală-te, și eu sînt om!” și vorbind cu el, a intrat în casă, și a găsit adunați pe mulți. „știți”, le -a zis el, „că nu este îngăduit de lege unui iudeu să se însoțească împreună cu unul de alt neam, sau să vină la el; dar dumnezeu mi -a arătat să nu numesc pe niciun om spurcat sau necurat. deaceia am venit fără cîrtire cînd m'ați chemat; vă întreb dar, cu ce gînd ați trimis după mine?” corneliu a răspuns: „cum patru zile, chiar în clipa aceasta, mă rugam în casa mea la ceasul al nouălea; și iatăcă a stătut înaintea mea un om cu o haină strălucitoare, și a zis: „corneliu, rugăciunea ta a fost ascultată, și dumnezeu și -a adus aminte de milosteniile tale. trimete dar la ioepe, și cheamă pe simon, zis și petru; el găzduiește în casa lui simon tăbăcarul, lingă mare; cînd va veni el, îți va vorbi.” am trimis îndată la tine, și bine ai făcut că ai venit. acum dar, toți sîntem aici înaintea lui dumnezeu, ca să ascultăm tot ce ți -a poruncit domnul să ne spui.” atunci petru a început să vorbească, și a zis: „în adevăr, văd că dumnezeu nu este pîrîntor, ci că în orice neam, cine se teme de el, și lucrează neprihănire este primit de el. el a trimis cuvîntul său fiilor lui israel, și le -a vestit evanghelia păcii, prin isus hristos, care este domnul tuturor. știți vorba făcută prin toată iudea, începînd din galilea, în urma botezului propovăduit de ioan; cum dumnezeu a uns cu duhul sfînt și cu putere pe isus din nazaret, care umbla din loc în loc, făcea bine, și vindea pe toți cei ce erau apăsați de diavolul; căci dumnezeu era cu el. oi sîntem martori a tot ce a făcut el în țara iudeilor și în ierusalim. ei l-au omorît, atîrîndu-l pe lemn. dar dumnezeu l -a înviat a treia zi, și i a îngăduit să se arate, nu la tot norodul, ci nouă, martorilor aleși mai dinainte de dumnezeu, nouă, cari am mîncat și am băut împreună cu el, după ce a înviat din morți. isus ne -a poruncit să propovăduim norodului, și să mărturisim că el a fost rînduit de dumnezeu judecătorul celor vii și al celor morți. toți proorocii mărturisesc despre el că oricine crede în el, capătă, prin numele lui, iertarea păcatelor.” pe cînd rostea petru cuvintele acestea, s'a pogorit duhul sfînt peste toți cei ce ascultau cuvîntul. toți credincioșii tăiați împrejur, cari veniseră cu petru, au rămas uimiți cînd au văzut că darul duhului sfînt s'a vărsat și peste neamuri. căci îi azeau vorbind în limbi și mărînd pe dumnezeu. atunci petru a zis: „se poate opri apa ca să nu fie botezați aceștia, cari au primit duhul sfînt ca și noi?” și a poruncit să fie botezați în numele domnului isus hristos. atunci l-au rugat să mai rămînă cîteva zile la ei.

apostolii și frații, cari erau în iudea, au auzit că și neamurile au primit cuvîntul lui dumnezeu. și cînd s'a suit petru la ierusalim, îl mustrau cei tăiați împrejur, și ziceau: „ai intrat în casă la niște oameni netăiați împrejur, și ai mîncat cu ei.” petru a început să le spună pe rînd cele întîmplate. el a zis: „eram în cetatea iope; și, pe cînd mă rugam, am căzut într-o răpire suflătoare, și am avut o vedenie: un vas ca o față de masă mare, legată cu cele patru colțuri, se cobora din cer, și a venit pînă la mine. cînd m'am uitat în ea, am văzut dobitoacele cu patru picioare de pe pămînt, fiarele, tiritoarele și păsările cerului. și am auzit un glas, care mi-a zis: 'petre, scoală-te, taie și mîninîncă.' dar eu am răspuns: 'nicidecum, doamne, căci nimic spurcat sau necurat n'a intrat vreodată în gura mea.' și glasul mi-a zis a doua oară din cer: 'ce a curățit dumnezeu, să nu numești spurcat.' lucrul acesta s'a făcut de trei ori; apoi toate au fost ridicate iarăși în cer. și iată că îndată, trei oameni trimise din cezarea la mine, au stăut la poarta casei, în care eram. duhul mi-a spus să plec cu ei, fără să fac vreo deosebire. acești șase frați m-au însoțit și ei, și am intrat în casa omului. el ne-a istorisit cum a văzut în casa lui pe inger stînd înaintea lui, și zicîndu -i: 'trimete la iope, și cheamă pe simon, zis și petru, care-ți va spune cuvinte prin cari vei fi mîntuit tu și toată casa ta.' și, cum am început să vorbesc, duhul sfînt s'a pogorît peste ei ca și peste noi la început. și mi-am adus aminte de vorba domnului, cum a zis: 'ioan a botezat cu apă, dar voi veți fi botezați cu duhul sfînt.' deci, dacă dumnezeu le-a dat același dar, ca și nouă, cari am crezut în domnul isus hristos, cine eram eu să mă împotrivesc lui dumnezeu?’ după ce au auzit aceste lucruri, s'au potolît, au slăvit pe dumnezeu, și au zis: „dumnezeu a dat deci și neamurilor pocăință, ca să aibă viața.” ceice se împrăstiaseră, din pricina prigonirii întîmplate cu prilejul lui stefan, au ajuns pînă în fenicia, în cipru și în antiohia, și propovăduiau cuvîntul numai iudeilor. totuși printre ei au fost cîțiva oameni din cipru și din cirena, cari au venit în antiohia, au vorbit și grecilor, și le-au propovăduit evanghelia domnului isus. mina domnului era cu ei, și un mare număr de oameni au crezut și s'au întors la domnul. vestea despre ei a ajuns la urechile bisericii din ierusalim, și au trimis pe barnaba pînă la antiohia. cînd a ajuns el, și a văzut harul lui dumnezeu, s'a bucurat, și i-a îndemnat pe toți să rămînă cu inimă hotărîtă alipîți de domnul. căci barnaba era un om de bine, plin de duhul sfînt și de credință. și destul de mult norod s'a adăos la domnul. barnaba s'a dus apoi la tars, ca să caute pe saul; și, cînd l-a găsit, l-a adus la antiohia. un an întreg, au luat parte la adunările bisericii, și au învățat pe mulți oameni. pentru întîiaș dată, ucenicilor li s'a dat numele de creștini în antiohia. în vremea aceea, s'au pogorît niște prooroci din ierusalim la antiohia. unul din ei, numit agab, s'a sculat și a vestit, prin duhul, că va fi o foamete mare în toată lumea. și a fost, în adevăr, în zilele împăratului claudiu. ucenicii au hotărît să trimeată, fiecare după puterea lui, un ajutor fraților, cari locuiau în iudea, ceea ce au și făcut; și au trimis acest ajutor la presbi-

teri (sau: bătrîni.) prin mina lui barnaba și a lui saul.

12

cam pe aceeaș vreme, împăratul irod a pus minile pe unii din biserică, pentru că s'îi chinuiau; și a ucis cu sabia pe iacob, fratele lui ioan. cînd a văzut că lucrul acesta place iudeilor, a mai pus mina și pe petru. -erau zilele praznicului azimilor. - după ce l-a prins, și l-a băgat în temniță, l-a pus supt paza a patru cete de cîte patru ostași, cu gînd ca după paste să-l scoată înaintea norodului. deci petru era păzit în temniță, și biserica nu înceta să înalțe rugăciuni către dumnezeu pentru el. în noaptea zilei cînd avea de gînd irod să-l înfățișeze la judecată, petru dormea între doi ostași, legat de mini cu două lanțuri; și niște păzitori păzeau temnița la ușa. și iată, un inger al domnului a stăut lîngă el pe neașteptate, și o lumină a strălucit în temniță. ingerul a deșteptat pe petru, lovindu-l în coastă, și i-a zis: „scoală-te, iute!” lanțurile i-au căzut jos de pe mini. apoi ingerul i-a zis: „încinge-te, și leagă-ți încălțămintele.” și el a făcut așa. ingerul i-a mai zis: „îmbracă-te în haină, și vino după mine.” petru a ieșit afară, și a mers după el, fără să știe dacă ce făcea ingerul este adevărat. i se părea că are o vedenie. după ce au trecut de straja întîia și a doua, au ajuns la poarta de fer, care dă în cetate, și ea li s'a deschis singură; au ieșit, și au trecut într-o uliță. îndată, ingerul a plecat de lîngă el. cînd și-a venit petru în fire, a zis: „acum văd cu adevărat că domnul a trimis pe ingerul său, și m'a scăpat din mina lui irod și dela tot ce aștepta poporul iudeu.” după ce și-a dat bine seama de cele întîmplate, s'a îndreptat spre casa mamei, mama lui ioan, zis și marcu, unde erau adunați mulți laolaltă, și se rugau. a bătut la ușa care dădea în pridvor; și o slujnică, numită roda, a venit să vadă cine e. a cunoscut glasul lui petru: și de bucurie, în loc să deschidă, a alergat înlăuntru să dea de veste că petru stă înaintea porții. „ești nebună?” i-au zis ei. dar ea stăruia și spunea că el este. ei, dimpotrivă, ziceau: „este ingerul lui.” petru însă bătea mereu. au deschis, și au rămas încremeniți cînd l-au văzut. petru le-a făcut semn cu mina să tacă, le-a istorisit cum îl scosese domnul din temniță, și a zis: „spuneți lucrul acesta lui iacob și fraților.” apoi a ieșit, și s'a dus într'al loc. cînd s'a făcut ziuă, ostașii au fost într-o mare fierbere, ca să știe ce s'a făcut petru. irod, după ce l-a căutat în toate părțile, și nu l-a aflat, a luat la cercetare pe păzitori, și a poruncit să-i omoare. în urmă s'a pogorît din iudea la cezarea, ca să rămînă acolo. irod era foarte miniat pe cei din tir și din sidon. dar aceștia au venit toți într'un gînd la el; și după ce au cîștigat de partea lor pe blast, care era mai mare peste odaia de dormit a împăratului, au cerut pace, pentru că țara lor se hrănea din țara împăratului. într-o zi anumită, irod s'a îmbrăcat cu hainele lui împărătești, a șezut pe scaunul lui împărătesc, și le vorbea. orodul a strigat: „glas de dumnezeu, nu de om!” îndată l-a lovit un inger al domnului, pentru că nu dăduse slavă lui dumnezeu. și a murit mîncat de viermi. însă cuvîntul lui dumnezeu se răspîndea tot mai mult, și numărul ucenicilor se mărea. barnaba și saul, după ce și-au împlinit însărcinarea, s'au întors din ierusalim, luînd cu ei pe

13

în biserica din antiohia erau niște prooroci și învățători: barnaba, simon, numit niger, luciu din cirena, manaen, care fusese crescut împreună cu cirmutorul irod, și saul. pe cînd slujeau domnului și posteau, duhul sfînt a zis: „puneți-mi deoparte pe barnaba și pe saul pentru lucrarea la care i-am chemat.” atunci, după ce au postit și s’au rugat, și-au pus minile peste ei, și i-au lăsat să plece. barnaba și saul, trimișii de duhul sfînt, s’au coborît la seleucia, și de acolo au plecat cu corabia la cipru. ajunși la salamina, au vestit cuvîntul lui dumnezeu în sinagogile iudeilor. aveau de slujitor pe ioan. după ce au străbătut toată insula pînă la pafos, au întîlnit pe un vrăjitor, prooroc mincinos, un iudeu, cu numele bar-isus, care era cu dregătorul sergius paulus, un om înțelept. acesta din urmă a chemat pe barnaba și pe saul, și și -a arătat dorința să audă cuvîntul lui dumnezeu. dar elima, vrăjitorul, -căci așa se tilcuiește numele lui- le stătea împotriva, și căuta să abată pe dregător dela credință. atunci saul, care se mai numește și pavel, fiind plin de duhul sfînt, s’a uitat țîntă la el, și a zis: „om plin de toată viclenia și de toată răutatea, fiul dracului, vrăjmaș al oricărei neprihăniri, nu mai încetezi tu să strîmbi căile drepte ale domnului? acum, iată că mîna domnului este împotriva ta: vei fi orb, și nu vei vedea soarele pînă la o vreme.” îndată a căzut peste el ceață și întunec, și căuta bijbiind niște oameni, cari să -l ducă de mînă. atunci dregătorul, cînd a văzut ce se întîmplea, a crezut, și a rămas uimit de învățătura domnului. pavel și tovarășii lui au pornit cu corabia din pafos, și s’au dus la perga în pamilia. ioan s’a despărțit de ei, și s’a întors la ierusalim. din perga și-au urmat drumul înainte, și au ajuns la antiohia din pisidia. în ziua sabbatului, au intrat în sinagogă și au șezut jos. după citirea legii și a proorocilor, fruntașii sinagogii au trimis să le zică: „fraților, dacă aveți un cuvînt de îndemn pentru norod, vorbiți”. pavel s’a sculat, a făcut semn cu mîna, și a zis: „bărbați israeliți și voi cari vă temeți de dumnezeu, ascultați! dumnezeul acestui popor israel a ales pe părinții noștri. a ridicat la cîntepe pe norodul acesta, în timpul șederii lui în țara egiptului, și l’a scos din egipt cu brațul său cel puternic. timp de aproape patruzeci de ani, le -a suferit purtarea în pustie. și, după ce a nimicit șapte popoare în țara canaanului, le -a dat de moștenire pămîntul lor, pentru aproape patru sute cincizeci de ani. după aceste lucruri le -a dat judecători, pînă la prorocul samuel. ei au cerut atunci un împărat. și, timp de aproape patruzeci de ani, dumnezeu le -a dat pe saul, fiul lui chis, din seminția lui beniamin; apoi l -a înlăturat, și le -a ridicat împărat pe david, despre care a mărturisit astfel: „am găsit pe david, fiul lui iese, om după inima mea, care va împlini toate voiele mele.” din sămînța lui david, dumnezeu, după făgăduința sa, a ridicat lui israel un mintuitor, care este isus. înainte de venirea lui, ioan propovăduise botezul pocăinței la tot norodul lui israel. și ioan, cînd era la sfîrșitul însărcinării lui, zicea: „cine credeți că sînt eu? nu sînt acela; ci iată că după mine vine unul,

căruia eu nu sînt vrednic să -i desleg încălțămintea picioarelor.” fraților, fii ai neamului lui avraam, și ceice vă temeți de dumnezeu, vouă v’a fost trimis cuvîntul acestei mintuiri. căci locuitorii din ierusalim și mai marii lor n’au cunoscut pe isus; și prin faptul că l-au osîndit, au împlinit cuvintele proorocilor, cari se citesc în fiecare sabbat. măcarcă n’au găsit în el nicio vină de moarte, totuși ei au cerut lui pilat să -l omoare. și, după ce au împlinit tot ce este scris despre el, l-au dat jos depe lemn, și l-au pus într’un mormînt. dar dumnezeu l -a înviat din morți. el s’a arătat, timp de mai multe zile celorce se suiseră cu el din galilea la ierusalim, și cari acum sînt martorii lui înaintea norodului. și noi vă aducem vestea aceasta bună că făgăduința făcută părinților noștri, dumnezeu a împlinit -o pentru noi, copiii lor, înviind pe isus; după cum este scris în psalmul al doilea: „tu ești fiul meu, astăzi te-am născut.” că l -a înviat din morți, așa că nu se va mai întoarce în putrezire, a spus -o cînd a zis: „vă voi împlini cu toată credincioșia făgăduințele sfînte, pe cari le-am făcut lui david.” de aceea mai zice și în alt psalm: „nu vei îngădui ca sfîntul tău să vadă putrezirea.” și david, după ce a slujit celor din vremea lui, după planul lui dumnezeu, a murit, a fost îngropat lîngă părinții săi, și a văzut putrezirea. dar acela, pe care l -a înviat dumnezeu, n’a văzut putrezirea. să știți dar, fraților, că în el vi se vestește iertarea păcatelor; și oricine crede, este iertat prin el de toate lucrurile de cari n’ați putut fi iertați prin legea lui moise. astfel, luați seama să nu vi se întîmple ce se spune în prooroci: „uitați-vă, disprețuitorilor, mirați-vă și pieriți; căci în zilele voastre, am să fac o lucrare, pe care n’o veți crede nicidecum, dacă v’ar istorisi -o cineva.” prigonirile iudeilor. cînd au ieșit afară, neamurile i-au rugat să le vorbească și în sabbatul viitor despre aceleași lucruri. și după ce s’a împrăștiat adunarea, mulți din iudei și din prozelitii evlavioși au mers după pavel și barnaba, cari stăteau de vorbă cu ei, și -i îndemneau să stăruiască în harul lui dumnezeu. în sabbatul viitor, aproape toată cetatea s’a adunat ca să audă cuvîntul lui dumnezeu. iudeii, cînd au văzut noroadale, s’au umplut de pizmă, vorbeau împotriva celor spuse de pavel, și -l batjocoreau. dar pavel și barnaba le-au zis cu îndrăzneală: „cuvîntul lui dumnezeu trebuia vestit mai întîi vouă; dar fiindcă voi nu -l primiți, și singuri vă judecați nevrednici de viața vecinică, iată că ne întorcem spre neamuri. căci așa ne -a poruncit domnul: „te-am pus ca să fii lumina neamurilor, ca să duci mîntuirea pînă la marginile pămîntului.” eamurile se bucurau cînd au auzit lucrul acesta și preamăreau cuvîntul domnului. și toți cei ce erau rînduiți să capete viața vecinică, au crezut. cuvîntul domnului se răspîndea în toată țara. dar iudeii au întărit pe femeile cucerne cu vază și pe fruntașii cetății, au stîrnit o prigonire împotriva lui pavel și barnaba, și i-au izgonit din hotarele lor. pavel și barnaba au scuturat praful de pe picioare împotriva lor, și s’au dus în iconia, în timp ce ucenicii erau plini de bucurie și de duhul sfînt.

în iconia, pavel și barnaba au intrat în sinagoga iudeilor, și au vorbit în așa fel că o mare mulțime de iudei și de greci au crezut. dar iudeii cari n'au crezut, au întăritat și au răzvrătit sufletele neamurilor împotriva fraților. totuși au rămas destul de multă vreme în iconia și vorbeau cu îndrăzneală în domnul, care adeverea cuvîntul privitor la harul său, și îngăduia să se facă semne și minuni prin minile lor. mulțimea din cetate s'a desbinat: unii erau cu iudeii, alții cu apostolii. eamurile și iudeii, în învoire cu mai marii lor, s'au pus în mișcare, că să -i batjocorească și să -i ucidă cu pietre. pavel și barnaba au înțeles lucrul acesta, și au fugit în cetățile licaoniei: listra și derbe, și în ținutul de primprejur. și au propovăduit evanghelia acolo. în listra era un om neputincios de picioare, olog din naștere, care nu umblase niciodată. el ședea jos și asculta pe pavel cînd vorbea. pavel s'a uitat țintă la el, și fiindcă a văzut că are credință ca să fie tămăduit, a zis cu glas tare: „scoală-te drept în picioare.” și el s'a sculat dintr'o săritură, și a început să umble. la vederea celor făcute de pavel, noroadele și-au ridicat glasul, și au zis în limba licaoneană: „zeii s'au pogorit la noi în chip omenesc.” pe barnaba îl numeau jupiter, iar pe pavel mercur, pentru că minuia cuvîntul. preotul lui jupiter, al cărui templu era la intrarea cetății, a adus tauri și cununi înaintea porților, și voia să le aducă jertfă, împreună cu noroadele. apostolii barnaba și pavel, cînd au auzit lucrul acesta, și-au rupt hainele, au sărit în mijlocul norodului, și au strigat: „oamenilor, de ce faceți lucrul acesta? și noi sintem oameni de aceeași fire cu voi; noi v'am aduce o veste bună, ca să vă întoarceți dela aceste lucruri deșerte la dumnezeul cel viu, care a făcut cerul, pămîntul și marea, și tot ce este în el. el, în veacurile trecute, a lăsat pe toate neamurile să umble pe căile lor, măcar că, drept vorbind, nu s'a lăsat fără mărturie, întrucît v'a făcut bine, v'a trimis ploii din cer, și timpuri roditoare, v'a dat hrană din belșug, și v'a umplut inimile de bucurie.” abia au putut să împiedice, cu vorbele acestea, pe noroade, să le aducă jertfă. atunci au venit pe neașteptate din antiohia și iconia niște iudei, cari au atîțat pe noroade. aceștia, după ce au împorșcat pe pavel cu pietre, l-au tîrit afară din cetate, crezînd că a murit. cînd l-au înconjurat însă ucenicii, pavel s'a sculat și a intrat în cetate. a doua zi, a plecat cu barnaba la derbe. după ce au propovăduit evanghelia în cetatea aceasta, și au făcut mulți ucenici, s'au întors la listra, la iconia și la antiohia, întărind sufletele ucenicilor. el îi îndemna să stăruie în credință și spunea că în împărăția lui dumnezeu trebuie să intrăm prin multe necazuri. au rînduit presbiterii în fiecare biserică, și după ce s'au rugat și au postit, i-au încredințat în mina domnului, în care crezuseră. au trecut apoi prin pisidia, au venit în pamfilia, au vestit cuvîntul în perga, și s'au pogorit la atalia. de acolo au mers cu corabia la antiohia, de unde fuseseră încredințați în grija harului lui dumnezeu, pentru lucrarea, pe care o săvîșiseră. după venirea lor, au adunat biserica, și au istorisit tot ce făcuse dumnezeu prin ei, și cum deschisese neamurilor ușa credinței. și au rămas destul de multă vreme acolo cu ucenicii.

cițiva oameni, veniți din iudea, învățau pe frați și ziceau: dacă nu sinteți tăiați împrejur după obiceiul lui moise, nu puteți fi mîntuiți.” pavel și barnaba au avut cu ei un viu schimb de vorbe și păreri deosebite; și frații au hotărît ca pavel și barnaba, și cițiva dintre ei, să se suie la ierusalim la apostoli și presbiteri, ca să -i întrebe asupra acestei neînțelegeri. după ce au fost petrecuți de biserică pînă afară din cetate, și-au urmat drumul prin fenicia și samaria, istorisind întoarcerea neamurilor la dumnezeu; și au făcut o mare bucurie tuturor fraților. cînd au ajuns la ierusalim, au fost primiți de biserică, de apostoli și de presbiteri, și au istorisit tot ce făcuse dumnezeu prin ei. atunci unii din partida fariseilor, cari crezuseră, s'au ridicat, și au zis că neamurile trebuie să fie tăiate împrejur, și să li se ceară să păzească legea lui moise. apostolii și presbiterii s'au adunat laolaltă, ca să vadă ce este de făcut. după ce s'a făcut multă vorbă, s'a sculat petru și le -a zis: „fraților, știți că dumnezeu, de o bună bucată de vreme, a făcut o alegere între voi, ca, prin gura mea, neamurile să audă cuvîntul evangheliei, și să creadă. și dumnezeu, care cunoaște inimile, a mărturisit pentru ei, și le -a dat duhul sfînt ca și nouă. 'a făcut nici o deosebire între noi și ei, întrucît le -a curățit inimile prin credință. acum dar, de ce ispițiți pe dumnezeu, și puneți pe grumazul ucenicilor un jug, pe care nici părinții noștri, nici noi nu l-am putut purta? ci credem că noi, ca și ei, sintem mîntuiți prin harul domnului isus.” toată adunarea a tăcut, și a ascultat pe barnaba și pe pavel, cari au istorisit toate semnele și minunile, pe cari le făcuse dumnezeu prin ei în mijlocul neamurilor. cînd au încetat ei de vorbit, iacov a luat cuvîntul, și a zis: „fraților, ascultați-mă! simon a spus cum mai întîi dumnezeu și -a aruncat privirile peste neamuri, ca să aleagă din mijlocul lor un popor, care să -i poarte numele. și cu faptul acesta se potrivesc cuvintele proorocilor, după cum este scris: „după aceea, mă voi întoarce, și voi ridica din nou cortul lui david din prăbușirea lui, îi voi zidi dărmăturile, și -l voi înălța din nou: pentru că rămașura de oameni s'a caute pe domnul, ca și toate neamurile peste cari este chemat numele meu, zice domnul, care face aceste lucruri, și căruia îi sint cunoscute din vecinicie.” de aceea, eu sint de părere să nu se pună greutatea acelora dintre neamuri cari se întorc la dumnezeu; ci să li se scrie doar să se ferească de pingăririle idoloilor, de curvie, de dobitoace zugrumate și de singe. căci încă din vechime, moise are în fiecare cetate oameni, cari -l propovăduiesc, fiindcă este citit în sinagogi în toate zilele de sabbat.” atunci apostolii și presbiterii l'au întreaga biserica au găsit cu cale să aleagă vreo cițiva dintre ei, și să -i trimeată la antiohia, împreună cu pavel și barnaba. și au ales pe iuda, zis și barsaba, și pe sila, oameni cu vază între frați. și au scris astfel prin ei: „apostolii, presbiterii (sau: bătrîni.) și frații: către frații dintre neamuri, cari sint în antiohia, în siria și în cilicia, pleacăciune! fiindcă am auzit că unii, plecați dintre noi, fără vreo însărcinare din partea noastră, v'au turburat prin vorbirile lor, și v'au zdruncinat sufletele, zicînd să vă tăiați împrejur și să păziți legea; noi, după ce

ne-am adunat cu toții laolaltă, cu un gînd, am găsit cu cale să alegem niște oameni, și să -i trimitem la voi, împreună cu prea iubiții noștri barnaba și pavel, oamenii aceștia, cari și-au pus în joc viața pentru numele domnului nostru isus hristos. am trimes dar pe iuda și pe sila, cari vă vor spune prin viu grai aceleași lucruri. căci s'a părut nimerit duhului sfînt și nouă, să nu mai punem peste voi nicio altă greutate decît ceace trebuie, adică: să vă feriti de lucrurile jertfite idolilor, de singe, de dobitoace zugrumate, și de curvie, lucruri de cari, dacă vă veți păzi, va fi bine de voi. fiți sănătoși." ei deci, și-au luat rămas bun dela biserică, și s'au dus la antiohia, unde au dat epistola multimii adunate. după ce au citit -o, frații s'au bucurat de îmbărbătarea, pe care le -o aducea. iuda și sila, cari și ei erau prooroci, au îndemnat pe frați, și i-au întărit cu multe cuvinte. după cităva vreme, frații i-au lăsat să se întoarcă în pace la aceia de cari fusese rătrimesi. totuși sila a găsit cu cale să rămînă acolo. pavel și barnaba au rămas în antiohia, și învățau pe norod și propovăduiau, cu mulți alții, cuvîntul domnului. după citeva zile, pavel a zis lui barnaba: „să ne întoarcem, și să mergem pela frați din toate cetățile, în cari am vestit cuvîntul domnului, ca să vedem ce mai fac." barnaba voia să ia cu el și pe ioan, numit marcu; dar pavel socotea că nu este bine să ia cu ei pe acela, cari îi părăsise din pamilia, și nu -i însoțise în lucrarea lor. înțelegerea aceasta a fost destul de mare, ca să -i facă să se despartă unul de altul. barnaba a luat cu el pe marcu, și a plecat cu corabia la cipru. pavel și -a ales pe sila, și a plecat, dupăce a fost încredințat de frați în grija harului domnului. el a străbătut siria și cilicia, întărind bisericele.

16

în urmă, pavel s'a dus la derbe și la listra. și iată că acolo era un ucenic, numit timotee, fiul unei iudeice credincioase și al unui tată grec. frații din listra și iconia îi vorbeau de bine. pavel a vrut să -l ia cu el; și, dupăce l -a luat, l -a tăiat împrejur, din pricina iudeilor, cari erau în acele locuri; căci toți știau că tatăl lui era grec. pe cînd trecea prin cetăți, învăța pe frați să păzească hotărîrile apostolilor și presbiterilor din ierusalim. bisericele se întăreau în credință, și sporeau la număr din zi în zi. fiindcă au fost opriți de duhul sfînt să vestească cuvîntul în asia, au trecut prin ținutul frigiei și galatiei. ajunși lingă misia, se pregăteau să intre în bitinia; dar duhul lui isus nu le -a dat voie. au trecut atunci prin misia, și s'au pogorit la troa. oaptea, pavel a avut o vedenie: un om din macedonia sta în picioare și i -a făcut următoarea rugăminte: „treci în macedonia, și ajută-ne!" după vedenia aceasta a lui pavel, am căutat îndată să ne ducem în macedonia, căci înțelegem că domnul ne cheamă să le vestim evanghelia. dupăce am pornit din troa, am mers cu corabia drept la samotracia, și a doua zi ne-am oprit la neapolis. de acolo ne-am dus la filipi, care este cea dintîi cetate dintr'un ținut al macedoniei, și o colonie romană. în cetatea aceasta am stat citeva zile. în ziua sabbatului am ieșit afară pe poarta cetății, lingă un riu, unde credeam că se află un loc de rugăciune. am șezut jos, și am vorbit fe-

meilor, cari erau adunate laolaltă. una din ele, numită lidia, vinzătoare de purpură, din cetatea tiatira, era o femeie temătoare de dumnezeu, și asculta. domnul i -a deschis inima, ca să ia aminte la cele ce spunea pavel. după ce a fost botezată, ea și casa ei, ne -a rugat și ne -a zis: „dacă mă socotiți credincioasă domnului, intrați și rămîneți în casa mea." și ne -a silit să intrăm. pe cînd ne duceam la locul de rugăciune, ne -a ieșit înainte o roabă, care avea un duh de ghicire (grecește: un duh al lui piton.). prin ghicire, ea aducea mult cîștig stăpînilor ei. roaba aceasta s'a luat după pavel și după noi, și striga: „oamenii aceștia sînt robii dumnezeului celui prea înalt și ei vă vestesc calea mîntuirii." așa a făcut ea timp de mai multe zile. pavel, necăjit, și a întors, și a zis duhului: „în numele lui isus hristos îți poruncesc să ieși din ea." și a ieșit chiar în ceasul acela. cînd au văzut stăpînii roabei că s'a dus nădejdea cîștigului lor, au pus mîna pe pavel și pe sila și i-au tirat în piață înaintea frunțalor. i-au dat pe mina dregătorilor, și au zis: „oamenii aceștia ne tulbură cetatea; sînt niște iudei, cari vestesc niște obiceiuri, pe cari noi, romanii nu trebuie nici să le primim, nici să le urmărim." orodul s'a ridicat și el împotriva lor, și dregătorii au pus să le smulgă hainele de pe ei, și au poruncit să -i bată cu nuiiele. după ce le-au dat mult lovituri, i-au aruncat în temniță, și au dat în grijă temnicerului să -i păzească bine. temnicerul, ca unul care primise o astfel de poruncă, i -a aruncat în temniță din lăuntru, și le -a băgat picioarele în butuci. pe la miezul nopții, pavel și sila se rugau, și cîntau cîntări de laudă lui dumnezeu; iar cei închiși îi ascultau. deodată, s'a făcut un mare cutremur de pămînt, așa că s'au clătinat temelilele temniței. îndată, s'au deschis toate ușile, și s'au deslegat legăturile fiecăruia. temnicerul s'a deșteptat; și, cînd a văzut ușile temniței deschise, a scos sabia, și era să se omoare, căci credea că cei închiși au fugit. dar pavel a strigat cu glas tare: „să nu-ți faci nici un rău, căci toți sîntem aici." atunci temnicerul a cerut o lumină, a sărit înlăuntru, și, tremurînd de frică, s'a aruncat la picioarele lui pavel și ale lui sila; i -a scos afară, și le -a zis: „domnilor, ce trebuie să fac ca să fiu mîntuit?" pavel și sila i-au răspuns: „crede în domnul isus, și vei fi mîntuit tu și casa ta." și i-au vestit cuvîntul domnului, atît lui cit și tuturor celor din casa lui. temnicerul i -a luat cu el, chiar în ceasul acela din noapte, le -a spălat rănile, și a fost botezat îndată, el și toți ai lui. după ce i -a dus în casă, le -a pus masa, și s'a bucurat cu toată casa lui că a crezut în dumnezeu. cînd s'a făcut ziua, dregătorii au trimes pe ceice purtau nuiiele (grecește: lictori.), să spună temnicerului: „dă drumul oamenilor acelora." și temnicerul a spus lui pavel aceste cuvinte: „dregătorii au trimes să vi se dea drumul; acum dar, ieșiți afară, și duceți-vă în pace." dar pavel le -a zis: „după ce ne-au bătut cu nuiiele în fața tuturor, fără să fim judecați, pe noi, cari sîntem romani, ne-au aruncat în temniță, și acum ne scot afară pe ascuns! nu merge așa! să vină ei singuri să ne scoată afară! ceice purtau nuiielele, au spus aceste cuvinte dregătorilor. aceștia s'au temut, cînd au auzit că sînt romani. dregătorii au venit să -i potolească, i-au scos afară din temniță, și i-au rugat să părăsească cetatea. ei au ieșit din temniță, și au intrat în casa lidiei; și, dupăce au văzut și

pavel și sila au trecut prin amfipoli și apolonia, și au venit în tesalonic, unde era o sinagogă a iudeilor. pavel, după obiceiul său, a intrat în sinagogă. trei zile de sabbat a vorbit cu ei din scripturi, dovedind și lămurind, că hristosul trebuia să pătimească și să învieze din morți. „și acest isus, pe care vi -l vestesc eu”, zicea el, „este hristosul.” unii din ei, și o mare mulțime de greci temători de dumnezeu, și multe femei de frunte au crezut, și au trecut de partea lui pavel și a lui sila. dar iudeii cari nu crezuseră, de pizmă, au luat cu ei niște oameni fără căpătii din mulțime, au făcut gloată, și au întărit cetatea. s’au năpustit asupra casei lui iason, și căutau pe pavel și pe sila, ca să -i aducă afară la norod. fiindcă nu i-au găsit, au tirit pe iason și pe vreo cîțiva frați înaintea dregătorilor cetății, și strigau: „oamenii aceștia, cari au răscolit lumea, au venit și aici, și iason i -a găzduit. ei toți lucrează împotriva poruncilor cezarului, și spun că este un alt împărat: isus.” prin aceste vorbe, iudeii au turburat norodul și pe dregătorii cetății, cari au dat drumul lui iason și celorlalți, numai după ce au căpătat dela ei un zălog. frații au trimes îndată, noaptea, pe pavel și pe sila la berea. cînd au sosit, au intrat în sinagoga iudeilor. iudeii aceștia aveau o inimă mai aleasă decît ei din tesalonic. au primit cuvîntul cu toată rîvna, și cercetau scripturile în fiecare zi, ca să vadă dacă ce li se spunea, este așa. mulți dintre ei și din femeile cu vază ale grecilor, și mulți bărbați au crezut. dar iudeii din tesalonic, cînd au aflat că pavel vestea cuvîntul lui dumnezeu și în berea, au venit acolo, ca să turbure și să ațite noroadale. atunci frații au pornit îndată pe pavel spre mare; sila și timotei au rămas în berea. cei ce însoțeau pe pavel, l-au dus pînă la atena. apoi s’au întors, cu însărcinarea să ducă lui sila și lui timotei porunca să vină cit mai curînd la el. pe cînd îi aștepta pavel în atena, i se înătăia duhul la vederea acestei cetăți pline de idoli. în sinagogă stătea deci de vorbă cu iudeii și cu oamenii temători de dumnezeu, iar în piață stătea de vorbă în fiecare zi cu aceia pe cari -i întîlnia. unii din filosofii epicurieni și stoici au intrat în vorbă cu el. și unii ziceau: „ce vrea să spună palavragiul acesta?” alții, cînd l-au auzit că vestește pe isus și învierea, ziceau: „pare că vestește niște dumnezei străini.” atunci l-au luat, l-au dus la areopag, și au zis: „putem să știm care este această învățătură nouă, pe care o vestești tu? fiindcă tu ne aduci ceva ciudat la auz. am vrea dar să știm ce vrea să zică aceasta.” căci toți atenienii și străinii, cari stăteau în atena, nu-și petreceau vremea cu nimic altceva decît să spună sau să asculte ceva nou. pavel a stat în picioare în mijlocul areopagului, și a zis: „bărbați atenieni! în toate prîvințele vă găsec foarte religioși. căci, pe cînd străbăteam cetatea voastră și mă uitam de aproape la lucrurile la cari vă închinați voi, am descoperit chiar și un altar, pe care este scris: „unui dumnezeu necunoscut” ei bine, ceea ce voi cinștiți, fără să cunoașteți, aceea vă vestesc eu. dumnezeu, care a făcut lumea și tot ce este în ea, este domnul cerului și al pămîntului, și nu locuiește

în temple făcute de mini. el nu este slujit de mini omenеști, ca și cînd ar avea trebuință de ceva, el, care dă tuturor viața, suflarea și toate lucrurile. el a făcut ca toți oamenii, ieșiți dintr’unul singur, să locuiască pe toată fața pămîntului; le -a așezat anumite vremi și a pus anumite hotare locuinței lor, ca ei să caute pe dumnezeu, și să se silească să -l găsească bîjbîind, măcar că nu este departe de fiecare din noi. căci în el avem viața, mișcarea și ființa, după cum au zis și unii din poeții voștri: „sîntem din neamul lui...” astfel dar, fiindcă sîntem de neam din dumnezeu, nu trebuie să credem că dumnezeirea este asemenea aurului sau argintului sau pietrei cioplite cu meșteșugirea și iscusința omului. dumnezeu nu ține seama de vremurile de neștiință, și poruncește acum tuturor oamenilor de pretutindeni să se pocăiască; pentrucă a rînduit o zi, în care va judeca lumea după dreptate, prin omul, pe care l -a rînduit pentru aceasta și despre care a dat tuturor oamenilor o dovadă netăgăduită prin faptul că l -a înviat din morți...” cînd au auzit ei de învierea morților, unii își băteau joc, iar alții au zis: „asupra acestor lucruri te vom asculta altădată.” astfel, pavel a ieșit din mijlocul lor. totuși unii au trecut de partea lui, și au crezut; între aceștia era dionisie areopagitul, o femeie numită damaris, și alții împreună cu ei. pavel la corint.

18

după aceea, pavel a plecat din atena, și s’a dus la corint. acolo a găsit pe un iudeu, numit acuilă, de neam din pont, venit de curînd din italia, cu nevastă-sa priscila, de oarece claudiu poruncise ca toți iudeii să plece din roma. a venit la ei. și, fiindcă avea același meșteșug, a rămas la ei, și lucrau: meseria lor era facerea coriturilor. pavel vorbea în sinagogă în fiecare zi de sabbat, și îndupleca pe iudei și pe greci. dar cînd au venit sila și timotei din macedonia, pavel s’a dedat în totul propovăduirii, și dovedea iudeilor că isus este hristosul. fiindcă iudeii i se împotriveau și -l batjocoreau, pavel și -a scuturat hainele, și le -a zis: „singele vostru să cadă asupra capului vostru; eu sînt curat. deacum încolo, mă voi duce la neamuri.” și după ce a ieșit de acolo, a intrat în casa unui om temător de dumnezeu, numit iust, a cărui casă era vecină cu sinagoga. dar crisp, fruntașul sinagogii, a crezut în domnul împreună cu toată casa lui. și mulți dintre corinteni, cari auziseră pe pavel, au crezut și ei, și au fost botezați. oaptea, domnul a zis lui pavel într-o vedenie: „nu te teme; ci vorbește și nu tăcea, căci eu sînt cu tine; și nimeni nu va pune mîna pe tine, ca să-ți faci rău: vorbește, fiindcă am mult norod în această cetate.” aici a rămas un an și șase luni, și învăța printr corinteni cuvîntul lui dumnezeu. pe cînd era galion cîrmuitor al ahaiei, iudeii s’au ridicat cu un gînd împotriva lui pavel, l-au dus înaintea scaunului de judecată, și au zis: „omul acesta ațîță pe oameni să se închine lui dumnezeu într’un fel care este împotriva legii.” pavel voia să înceapă vorba, cînd galion a zis iudeilor: „dacă ar fi vorba de vreo faptă rea sau de vreo blestemăție, v’aș asculta după cuviință, iudeilor! dar dacă este vorba de neînțelegeri asupra unui cuvînt, asupra unor nume și asupra legii voastre, treaba voastră: eu nu

vreau să fiu judecător peste aceste lucruri.” și i -a alun-gat dela scaunul de judecată. atunci au pus toți mîna pe sosten, frunțașul sinagogii, și -l băteau înaintea scaunului de judecată, fără ca lui galion să -i pese. pavel a mai rămas destul de multă vreme în corint. în urmă, și -a luat ziua bună dela frați, și a plecat cu corabia spre siria, împreună cu priscila și acuilă, după ce și -a tuns capul în chencrea, căci făcuse o juruință. au ajuns în efes; și pavel a lăsat acolo pe însoțitorii lui. a intrat în sinagogă, și a stat de vorbă cu iudeii, cari l-au rugat să rămînă la ei mai multă vreme. el însă n’a voit, ci și -a luat rămas bun dela ei, și a zis: „trebuie numaidecît ca sărbătoarea care vine, s’o fac în ierusalim. dacă va voi Dumnezeu, mă voi întoarce iarăș la voi.” și a plecat din efes. s’a dat jos din corabie în cezarea, s’a suit la ierusalim, și, după ce a urat de bine bisericii, și a pogrorit în antiohia. după ce a petrecut cîtiva vreme în antiohia, pavel a plecat, și a străbătut din loc în loc ținutul galatiei și frigiei, întărind pe toți ucenicii. la efes, a venit un iudeu numit apolo, de neam din alexandria. omul acesta avea darul vorbirii și era tare în scripturi. el era învățat în ce privește calea domnului, avea un duh înfocat, și vorbea și învâta amănunțit pe oameni despre isus, măcar că nu cunoștea decît botezul lui iohan. a început a vorbi cu îndrăzneală în sinagogă. acuilă și priscila, cînd l-au auzit, l-au luat la ei, și i-au arătat mai cu deamăruntul calea lui Dumnezeu. fiindcă el voia să treacă în ahaia, frații l-au îmbărbătat să se ducă, și au scris ucenicilor să -l primească bine. cînd a ajuns, a așut mult, prin harul lui Dumnezeu, pe cei ce crezuseră; căci înfrunta cu putere pe iudei înaintea norodului, și le dovedea din scripturi că isus este hristosul.

19

pe cînd era apolo în corint, pavel, după ce a trecut prin ținuturile de sus ale asiei, a ajuns la efes. aici a întîlnit pe cîtiva ucenici, și le -a zis: „ați primit voi duhul sfînt cînd ați crezut?” ei i-au răspuns: „nici n’am auzit măcar că a fost dat un duh sfînt.” dar cu ce botez ați fost botezați?” le -a zis el. și ei au răspuns: „cu botezul lui iohan.” atunci pavel a zis: „ioan a botezat cu botezul pocăinței, și spunea norodului să creadă în celce venea după el, adică în isus.” cînd au auzit ei aceste vorbe, au fost botezați în numele domnului isus. cînd și -a pus pavel minile peste ei, duhul sfînt s’a pogrorit peste ei, și vorbeau în alte limbi, și prooroceau. erau cam doisprezece bărbați de toți. în urmă, pavel a intrat în sinagogă, unde vorbea cu îndrăzneală. timp de trei luni a vorbit cu ei despre lucrurile privitoare la împărăția lui Dumnezeu, și căuta să înduplece pe cei ce -l ascultau. dar, fiindcă unii rămîneau împietriți și necredincioși, și vorbeau de rău calea domnului înaintea norodului, pavel a plecat dela ei, a despărțit pe ucenici de ei, și a învățat în fiecare zi pe norod în școala unuia numit tiran. lucrul acesta a ținut doi ani, așa că toți cei ce locuiau în asia, iudei și greci, au auzit cuvîntul domnului. și Dumnezeu făcea minuni nemaipomenite prin minile lui pavel; pină acolo că peste cei bolnavi se puneau basmale sau șorturi, cari fuseseră atinse de trupul lui, și -i lăsau boalele, și ieșeau afară din ei duhurile rele. iste exorcisti iudei,

cari umblau din loc în loc, au încercat să cheme numele domnului isus peste cei ce aveau duhuri rele, zicînd: „vă jur pe isus, pe care -l propovăduiește pavel, să ieșiți afară!” cei ce făceau lucrul acesta, erau șapte feciori ai lui sceva, un preot iudeu din cei mai de seamă. duhul cel rău le -a răspuns: „pe isus îl cunosc, și pe pavel îl știu; dar voi, cine sinteți?” și omul, în care era duhul cel rău, a sărit asupra lor, i -a biruit pe amîndoi, și i -a schingiuit în așa fel, că au fugit goi și răniți din casa aceea. lucrul acesta a fost cunoscut de toți iudeii, de toți grecii cari locuiau în efes, și i -a apucat frica pe toți: și numele domnului isus era proslăvit. mulți din cei ce crezuseră, veneau să mărturisească și să spună ce făcuseră. și unii din cei ce făcuseră vrăjitorii, și-au adus cărțile, și le-au ars, înaintea tuturor: prețul lor s’a scotit la cincizeci de mii de arginți. cu atîta putere se răspîndea și se întărea cuvîntul domnului. după ce s’au petrecut aceste lucruri, pavel și -a pus de gînd să se ducă la ierusalim, trecînd prin macedonia și ahaia. „după ce voi merge acolo”, își zicea el, „trebuie să văd și roma.” a trimis în macedonia pe doi din ajutoarele lui, pe timotei și erast, iar el a mai rămas cîtiva vreme în asia. pe vremea aceea, s’a făcut o mare turburare cu privire la calea domnului. un argintar, numit dimitrie, făcea temple de argint de ale diane, și aducea lucrătorilor săi nu puțin cîștig cu ele. i -a adunat la un loc, împreună cu cei de aceeași meserie, și le -a zis: „oamenilor, știți că bogăția noastră atîrnă de meseria aceasta; și vedeți și auziți că pavel acesta, nu numai în efes, dar aproape în toată asia, a înduplecat și a abătut mult norod, și zice că zeii făcuți de mîni nu sînt dumnezei. primejdia, care vine din acest fapt, nu este numai că meseria noastră cade în dispreț; dar și că templul marei zeițe diana este scotit ca o nimică, și chiar măreția aceleia, care este cinstită în toată asia și în toată lumea, este nimicită.” cuvintele acestea i-au umplut de minie, și au început să strige: „mare este diana efesenilor!” toată cetatea s’a tulburat. au năvălit cu toții într-un gînd în teatru, și au luat cu ei pe macedonenii gau și aristarh, tovarășii de călătorie ai lui pavel. pavel voia să vină înaintea norodului, dar nu l-au lăsat ușorii. chiar și unii din mai marii asiei, cari -i erau prieteni, au trimis la el să -l roage să nu se ducă la teatru. unii strigau una, alții alta, căci adunarea era în învălmășală, și cei mai mulți nici nu știau pentrucce se adunaseră. atunci au scos din norod pe alexandru, pe care iudeii îl împingeau înainte. alexandru a făcut semn cu mîna, și voia să se aperse înaintea norodului. dar cînd l-au cunoscut că este iudeu, au strigat toți într-un glas, timp de aproape două ceasuri: „mare este diana efesenilor!” totuș logofătul a potolit norodul, și a zis: „bărbați efeseni, cine este acela care nu știe că cetatea efesenilor este pazoarea templului marei diane și a chipului ei căzut din cer? fiindcă nimeni nu poate să tăgăduiască lucrul acesta, trebuie să vă potoliți, și să nu faceți nimic cu pornire nechibzuită. căci ați adus aici pe oamenii aceștia, cari nu sînt vinovați nici de jăfuirea templului, nici de hulă împotriva zeiței noastre. deci, dacă în adevăr, dimitrie și meșterii lui au să se plîngă împotriva cuiva, sînt zile de judecată, și sînt dregării; se va pirăscu unii pe alții. dar dacă umblați după altceva, se va hotări într-o adunare legiuită. oi, de fapt, sîntem în prime-

jdie să fim învinuți de răscoală pentru cele întâmplate astăzi, căci n'avem nici un temei, ca să putem îndreptăți zarva aceasta." după aceste cuvinte, a dat drumul adunării.

20

cind a încetat zarva, pavel a chemat pe ucenici, și, după ce le -a dat sfaturi, și -a luat ziua bună dela ei, și a plecat în macedonia. a străbătut ținutul acesta, și a dat ucenicilor o mulțime de sfaturi. apoi a venit în grecia, unde a rămas trei luni. era gata să plece cu corabia în siria, dar iudeii i-au întins curse. atunci s'a hotărît să se întoarcă prin macedonia. avea ca tovarăși pînă în asia pe: sopater din berea, fiul lui pir, aristarh și secund din tesalonic, gaiu din derbe, timotei, precum și tihic și trofim cari erau din asia. aceștia au luat -o înainte, și ne-au așteptat la troa. iar noi, după zilele praznicului azimilor, am plecat cu corabia din filipi, și, în cinci zile, am ajuns la ei în troa, unde am stat șapte zile. în ziua dintîi a săptămîinii, eram adunați la olaltă ca să frîngem pîinea. pavel, care trebuia să plece a doua zi, vorbea ucenicilor, și și -a lungit vorbirea pînă la miezul nopții. în odaia de sus, unde eram adunați, erau multe lumini. și un tinăr, numit eutih, care ședea pe fereastră, a adormit deabinelea în timpul lungii vorbiri a lui pavel; biruit de somn, a căzut jos din catul al treilea, și a fost ridicat mort. dar pavel s'a pogorit, s'a repezit spre el, l -a luat în brațe, și a zis: „nu vă tulburați, căci sufletul lui este în el.” după ce s'a suit iarăș, a frînt pîinea, a cinat, și a mai vorbit multă vreme pînă la ziuă. apoi a plecat. flăcăul a fost adus viu, și lucrul acesta a fost pricina unei mari minții. oi am venit înaintea lui pavel la corabie, și am plecat cu corabia la asos, unde ne învoierăm să ne întîlnim din nou; pentru că el trebuia să facă drumul pe jos. cind s'a întîlnit cu noi în asos, l-am luat în corabie, și ne-am dus la mitilene. de aici am mers pe mare, și a doua zi am ajuns în fața insulei chios. în ziua următoare, deabia am atins samos, ne-am oprit în troghilion, și a doua zi am venit la milet. pavel se hotărîse să treacă pe lîngă efes, fără să se oprească aici, ca să nu peardă vremea în asia; căci se grăbea ca, dacă -i va fi cu putință, să fie în ierusalim de ziua cincizecimii. însă din milet, pavel a trimes la efes, și a chemat pe presbiterii bisericii. cind au venit la el, le -a zis: „știți cum m'am purtat cu voi în toată vremea, din ziua dintîi, în care am pus piciorul pe pămîntul asiei. am slujit domnului cu toată smerenia, cu multe lacrimi, și în mijlocul încercărilor, pe cari mi le ridicau uneltirile iudeilor. știți că n'am ascuns nimic din ce vă era de folos, și nu m'am temut să vă propovăduiesc și să vă învăț înaintea norodului și în case, și să vestesc iudeilor și grecilor: pocăința față de dumnezeu și credința în domnul nostru isus hristos. și acum, iată că, împins de duhul, mă duc la ierusalim, fără să știu ce mi se va întîmpla acolo. umai, duhul sfînt mă înștiințează din cetate în cetate că mă așteaptă lanțuri și necazuri. dar eu nu țin numai decît la viața mea, ca și cum mi-ar fi scumpă, ci vreau numai să-mi sfîrșesc cu bucurie calea și slujba, pe care am primit -o dela domnul isus, ca să vestesc evanghelia harului lui dumnezeu. și acum, știu că nu-mi veți mai vedea fața, voi toți aceia, în mi-

jlocul cărora am umblat propovăduind împărăția lui dumnezeu. de aceea vă mărturisesc astăzi, că sînt curat de singele tuturor. căci nu m'am ferit să vă vestesc tot planul lui dumnezeu. luați seama dar la voi înșivă și la toată turma peste care v'a pus duhul sfînt episcopi (sau: priveghetori.), ca să păstoriți biserica domnului, pe care a cîștigat -o cu însuș singele său. știu bine că, după plecarea mea, se vor vîri între voi lupi răpitori, cari nu vor cruța turma; și se vor scula din mijlocul vostru oameni, cari vor învăța lucruri stricicioase, ca să tragă pe ucenici de partea lor. de aceea vegheați, și aduceți-vă aminte că, timp de trei ani, zi și nopate, n'am încetat să sfătuiesc cu lacrimi pe fiecare din voi. și acum, fraților, vă încredințez în mîna lui dumnezeu și a cuvîntului harului său, care vă poate zidi sufletește, și vă poate da moștenirea împreună cu toți cei sfînțiți. 'am rîvnit nici la argintul, nici la aurul, nici la hainele cuiva. singuri știți că minile acestora au lucrat pentru trebuințele mele și ale celor ce erau cu mine. în toate privințele v'am dat o pildă, și v'am arătat că, lucrînd astfel, trebuie să ajutați pe cei slabi, și să vă aduceți aminte de cuvintele domnului isus, care însuș a zis: „este mai fericit să dai decît să primești.” după ce a vorbit astfel, a ingenuncheat, și s'a rugat împreună cu ei toți. și au izbucnit cu toții în lacrimi, au căzut pe grumazul lui pavel, și l-au sărutat. căci erau întristați mai ales de vorba, pe care le -o spusese el, că nu -i vor mai vedea fața. și l-au petrecut pînă la corabie.

21

după ce ne-am smuls din brațele lor, am plecat pe apă, și ne-am dus drept la cos, a doua zi la rodos, și de acolo la patara. am găsit o corabie, care avea să treacă în fenicia, ne-am suit în ea, și am plecat. am trecut prin fața insulei cipru, am lăsat -o la stînga, și ne-am urmat drumul spre siria; apoi ne-am dat jos în tir, unde avea să se descarce corabia. acolo am găsit pe ucenici, și am rămas șapte zile. ucenicii, prin duhul, ziceau lui pavel să nu se suie la ierusalim. dar cind s'au împlinit zilele, am plecat, și ne-am văzut de drum; și ne-au petrecut toți, cu nevestele și copiii, pînă afară din cetate. am ingenuncheat pe mal, și ne-am rugat. apoi ne-am luat ziua bună unii dela alții, și noi ne-am suit în corabie iar ei s'au întors acasă. după ce ne-am isprăvit călătoria pe mare, din tir am plecat la ptolemaida, unde am urat de bine fraților, și am stat la ei o zi. a doua zi, am plecat și am ajuns la cezarea. am intrat în casa lui filip evanghelistul, care era unul din cei șapte, și am găzduit la el. el avea patru fete fecioare cari prooroceau. fiindcă stăteam de mai multe zile acolo, un prooroc, numit agab, s'a pogorit din iudea, și a venit la noi. a luat briul lui pavel, și -a legat picioarele și minile, și a zis: „iată ce zice duhul sfînt: 'așa vor lega iudeii în ierusalim pe omul acela al cui este briul acesta, și -l vor da în mîinile neamurilor.' cînd am auzit lucrul acesta, atît noi cit și cei de acolo am rugat pe pavel să nu se suie la ierusalim. atunci pavel a răspuns: „ce faceți de plîngeți așa, și-mi rupeți inima? eu sînt gata nu numai să fiu legat, dar chiar să și mor în ierusalim pentru numele domnului isus.” dacă am văzut că nu -l putem îndupleca, n'am mai stăruit, și am zis: „facă-se

voia domnului; după zilele acelea, ne-am pregătit de plecare, și ne-am suit la ierusalim. citiva ucenici din cezarea au venit și ei cu noi, și ne-au dus la unul numit mnason, din cipru, vechi ucenic, la care aveam să găzduim. pavel la ierusalim în templu. când am ajuns la ierusalim, frații ne-am primit cu bucurie. a doua zi, pavel a mers cu noi la iacov, și toți presbiterii s'au adunat acolo. după ce le -a dat ziua bună, le -a istorisit cu deamăruntul ce făcuse dumnezeu în mijlocul neamurilor prin slujba lui. când l-au auzit, au proslăvit pe dumnezeu. apoi i-au zis: „vezi, frate, cite mii de iudei au crezut, și toți sint plini de rivnă pentru lege. dar ei au auzit despre tine că înveți pe toți iudeii, cari trăiesc printre neamuri, să se lepede de moise, că le zici să nu-și taie copiii împrejur, și să nu trăiască potrivit cu obiceiurile. ce este de făcut? negreșit, mulțimea are să se adune, căci vor auzi că ai venit. deci, fă ce-ți vom spune noi. avem aici patru bărbați, cari au făcut o juruință. ia -i cu tine, căruțește-te împreună cu ei, și cheltuieste tu pentru ei, ca să-și radă capul. și astfel vor cunoaște toți că nu este nimic adevărat din celece au auzit despre tine, ci că și tu umbli întocmai după rânduială, și păzești legea. cu privire la neamurile, cari au crezut, noi am hotărît și le-am scris că trebuie să se ferească de lucrurile jertfite idolilor, de singe, de dobitoace zugrumate și de curvie.” atunci pavel a luat pe oamenii aceia, s'a curățit, și a intrat cu ei a doua zi în templu, ca să vestească sfârșitul zilelor curățirii când se va aduce jertfă pentru fiecare din ei. către sfârșitul celor șapte zile, iudeii din asia, când au văzut pe pavel în templu, au întărit tot norodul, au pus minile pe el, și au început să strige: „bărbați israeliți, dați ajutor! iată omul, care propovăduiește pretutindeni și în toată lumea împotriva norodului, împotriva legii și împotriva locașului acestuia; ba, încă a vîrit și pe niște greci în templu, și a spurcat acest locaș sfînt.” în adevăr, văzuseră mai înainte pe trofim efeseanul, împreună cu el în cetate, și credeau că pavel îl băgase în templu. toată cetatea s'a pus în mișcare, și s'a strîns norodul din toate părțile. au pus mina pe pavel, și l-au scos afară din templu, ale cărui uși au fost incuiate îndată. pe cînd cercau să -l omoare, s'a dus vestea la căpitanul oastei că tot ierusalimul s'a turburat. acesta a luat îndată ostași și sutași, și a alergat la ei. când au văzut pe căpitan și pe ostași, au încetat să mai bată pe pavel. atunci căpitanul s'a apropiat, a pus mina pe el, și a poruncit să -l lege cu două lanțuri. apoi a întrebat cine este și ce a făcut. dar unii strigau într'un fel, alții într'alt fel prin mulțime; fiindcă nu putea deci să înțeleagă adevărul, din pricina zarvei, a poruncit să -l ducă în cetățuie. când a ajuns pe trepte, pavel a trebuit să fie dus de ostași, din pricina îmbulzelii norodului întărit; căci mulțimea norodului se ținea după el, și striga: „la moarte cu el!” tocmai cînd era să fie băgat în cetățuie, pavel a zis căpitanului: „îmi este îngăduit să-ți spun ceva;” căpitanul a răspuns: „știi grecește? u cumva ești egipteanul acela, care s'a răsculat acum în urmă, și a dus în pustie pe cei patru mii de tilhari?” „eu sint iudeu”, a spus pavel, „din tarsul din cilicia, cetățean al unei cetăți nu fără însemnătate. te rog, dă-mi voie să vorbesc norodului.” după ce i -a dat voie căpitanul, pavel a stat în picioare pe trepte, și a făcut semn norodului cu mîna. s'a făcut o mare tăcere, și

pavel le -a vorbit în limba evreiască astfel:

22

fraților și părinților, ascultați acum cuvîntul meu de apărare față de voi;” cînd au auzit ei că le vorbește în limba evreiască, au ținut și mai multă liniște. și pavel a zis: „eu sint iudeu, născut în tarsul cilciei; dar am fost crescut în cetatea aceasta, am învățat la picioarele lui gamaliel să cunosc cu deamăruntul legea părinților noștri, și am fost tot atît de plin de rivnă pentru dumnezeu, cum sinteți și voi toți azi. am prigonit pînă la moarte această cale, am legat și am pus în temniță bărbați și femei: marele preot și tot soborul bătrînilor îmi sint martori. am luat chiar și scrisori dela ei către frații din damasc, unde m'am dus să aduc legea la ierusalim pe ceice se aflau acolo, ca să fie pedepsiți. cînd eram pe drum și mă apropiam de damasc, deodată, pela amiază, a strălucit împrejurul meu o mare lumină din cer. am căzut la pămînt, și am auzit un glas, care-mi zicea: „saule, saule, pentru ce mă prigonești, cine ești, doamne; am răspuns eu. și el mi -a zis: „eu sint isus din nazaret, pe care -l prigonești.” cei ce erau cu mine, au văzut bine lumina, și s'au înfricoșat; dar n'au auzit glasul celui ce vorbea. atunci am zis: „ce să fac, doamne; scoală-te”, mi -a răspuns domnul, „du-te în damasc, și acolo ți se va spune ce trebuie să faci.” „fiindcă nu puteam să văd nimic, din pricina strălucirii luminii acelea, ce-ice erau cu mine, m'au luat de mînă, și așa am ajuns în damasc. și a venit la mine un om, numit anania, bărbat temător de dumnezeu, după lege, și pe care toți iudeii, cari locuiesc în damasc, îl vorbeau de bine. el mi -a zis: „frate saule, capătă-ți din nou vederea; chiar în clipa aceea, mi-am căpătat vederea, și m'am uitat la el. el mi -a zis: „dumnezeul părinților noștri te -a ales să cunoști voia lui, să vezi pe cel neprîhănit, și să auzi cuvinte din gura lui; căci îi vei fi martur, față de toți oamenii, pentru lucrurile, pe cari le-ai văzut și auzit. și acum, ce zăbovești? scoală-te, primește botezul, și fii spălat de păcatele tale, chemînd numele domnului.” și mi s'a întîmplat că, după ce m'am întors la ierusalim, pe cînd mă rugam în templu, am căzut într'o răpire sufletească; și am văzut pe domnul care-mi zicea: „grăbește-te, ieși iute din ierusalim, căci nu vor primi mărturisirea ta despre mine.” și am zis: „doamne, ei știu că eu băgam în temniță și băteam prin sinagogi pe ceice cred în tine; și că, atunci cînd se vărsa singele lui ștefan, marturul tău, eram și eu de față, îmi uneam încuviințarea mea cu a celorlăți, și păzeam hainele celor ce -l omorau.” atunci el mi -a zis: „du-te, căci te voi trimite departe la neamuri.” ei l-au ascultat pînă la cuvîntul acesta. dar atunci și-au ridicat glasul, și au zis: „ia de pe pămînt pe un astfel de om! nu este vrednic să trăiască;” și scoteau strigăte, și aruncau hainele, și asvirleau cu țărînă în vădum. căpitanul a poruncit să ducă pe pavel în cetățuie și să -l cerceteze, bătîndu -l cu biciul, ca să afle din ce pricină strigau așa împotriva lui. pe cînd îl legau cu curele, pavel a zis sutașului, care era de față: „vă este îngăduit să bateți pe un roman, care nu este osîndit?” la auzul acestor cuvinte, sutașul s'a dus să dea de știre căpitanului, și a zis: „ce ai de gînd să faci? omul acesta

este cetățean roman.” și când a venit căpitanul, a zis lui pavel: „spune-mi, ești roman?” „da”, i -a răspuns el. căpitanul a zis: „eu cu o mare sumă de bani am dobândit cetățenia aceasta.” „și eu”, a zis pavel, „sînt chiar născut roman.” umai decît, cei ce aveau să -l cerceteze prin bătaie, au încetat să -l mai necăjească: ba căpitanul, cînd a aflat că pavel este roman, s’a temut, pentru că -l legase. a doua zi, fiindcă voia să știe bine pentru ce este pîrit de iudei, l -a deslegat, și a poruncit să se adune laolaltă preoții cei mai de seamă și tot soborul; apoi, a adus pe pavel jos, și l -a pus înaintea lor.

23

pavel s’a uitat țîntă la sobor, și a zis: „fraților, eu am viețuit cu toată curăția cugetului meu înaintea lui dumnezeu, pînă în ziua aceasta...” marele preot anania a poruncit celor ce stăteau lingă el să -l lovească peste gură. atunci pavel i -a zis: „te va bate dumnezeu, părete vîrui! tu sezi să mă judeci după lege, și poruncești să mă lovească, împotriva legii!” cei ce stăteau lingă el, i-au zis: „îți bați joc de marele preot al lui dumnezeu?” și pavel a zis: „n’am știut, fraților, eu sînt fariseu, fiu de fariseu; din pricina nădejdi în învierea morților sînt dat în judecată.” cînd a zis vorbele acestea, s’a stîrnit o neînțelegere între farisei și saduchei, și adunarea s’a desbinat. căci saduchei zic că nu este înviere, nici înger, nici duh, pe cînd fariseii le mărturisesc pe amîndouă. s’a făcut o mare zarvă; și cițiva cărturari din partida fariseilor, s’au sculat în picioare, au început o ceartă aprinsă, și au zis: „noi nu găsim nici o vină în omul acesta; dar dacă i -a vorbit un duh sau un înger?... fiindcă gilceava creștea, căpitanul, se temea ca pavel să nu fie rupt în bucăți de ei. de aceea a poruncit ostașilor să se pogoare să -l smulgă din mijlocul lor, și să -l ducă în cetățuie. în noaptea următoare, domnul s’a arătat lui pavel, și i -a zis: „îndrăznește, pavele; căci, după cum ai mărturisit despre mine în ierusalim, tot așa trebuie să mărturisești și în roma.” la ziua, iudeii au uneltit și s’au legat cu blestem că nu vor minca, nici nu vor bea, pînă nu vor omori pe pavel. cei ce făcuseră legămîntul acesta, erau mai mulți de patruzeci. ei s’au dus la preoții cei mai de seamă și la bătrîni, și le-au zis: „noi ne-am legat cu mare blestem să nu gustăm nimic pînă nu vom omori pe pavel. acum dar, voi, împreună cu soborul, dați de știre căpitanului, și rugați -l să -l aducă mine jos înaintea voastră, ca și cum am ați vrea să -i cercetați pricina mai cu deamăruntul; și pînă să ajungă el, noi sîntem gata să -l omorîm.” fiul sorei lui pavel a auzit de această cursă, s’a dus în cetățuie, și a spus lui pavel. pavel a chemat pe unul din suțași, și a zis: „du pe tinerelul acesta la căpitan, căci are să -i spună ceva.” suțașul a luat pe tînăr cu el, l -a dus la căpitan, și a zis: „pavel cel întemnițat m’a chemat și m’a rugat să aduc la tine pe acest tinerel, care are să -ți spună ceva.” căpitanul l -a apucat de mină, l -a luat deoparte, și l -a întrebat: „ce ai să -mi

spuiz’ el a răspuns: „iudeii s’au sfătuit să te roage să aduci mine pe pavel înaintea soborului, ca și cum ai avea să -l cercetezi mai cu deamăruntul. tu să nu -i ascuți, pentru că mai mulți de patruzeci dintre ei îl pîndesc, și s’au legat cu blestem să nu mînce și să nu bea nimic pînă nu -l vor omori; acum stau gata, și n’asteptă decît făgăduiala ta.” căpitanul a lăsat pe tinerel să plece, și i -a poruncit să nu spună nimănui că i -a descoperit aceste lucruri. în urmă, a chemat pe doi suțași, și le -a zis: „la ceasul al treilea din noapte, să aveți gata două sute de ostași, șaptezeci de călăreți și două sute de sulitari, ca să meargă pînă la cezarea.” le -a poruncit să aducă și dobitoace pentru pavel, ca să -l pună călare, și să -l ducă sănătos și teafăr la dregătorul felix. lui felix i -a scris o scrisoare cu următorul cuprins: „claudius lisias către prea alesul dregător felix: plecăciune! acest om, pe care l-au prins iudeii, era să fie omorît de ei; și eu m’am dus repede cu ostași, și l-am scos din mîna lor, căci am aflat că este roman. am vrut să aflu pricina pentru care -l pîrau, și l-am adus înaintea soborului lor. am găsit că era pîrit pentru lucruri privitoare la legea lor, dar că nu săvîrșise nicio nelegiuire, care să fie vrednică de moarte sau de lanțuri. mi s’a dat însă de știre că iudeii îl pîndesc ca să -l omoare; l-am trimes îndată la tine, și am făcut cunoscut și celor ce -l învinuiesc, să -ți spună ție ce au împotriva lui. fii sănătos.” stații, după porunca, pe care o primiseră, au luat pe pavel, și l-au dus noaptea pînă la antipatrida. a doua zi au lăsat pe călăreții să -i urmeze drumul înainte cu el, iar ei s’au întors în cetățuie. ajunși în cezarea, călăreții au dat scrisoarea în mîna dregătorului, și au adus pe pavel înaintea lui. dregătorul, după ce a citit scrisoarea, a întrebat din ce ținut este pavel. cînd a aflat că este din cilicia, „te voi asculta”, a zis el, „cînd vor veni pîrișii tăi.” și a poruncit să fie păzit în palatul lui irod.

24

după cinci zile, a venit marele preot anania cu unii din bătrîni și cu un vorbitor, numit tertul. au adus înaintea dregătorului plîngere împotriva lui pavel. pavel a fost chemat, și tertul a început să -l pîrască astfel: „prea alesule felix, tu ne faci să ne bucurăm de o pace mare; și neamul acesta a căpătat îmbunătățiri sănătoase prin îngrijirile tale. lucrul acesta îl mărturisim cu toată mulțămîta, în toată vremea și în tot locul. dar, ca să nu te țin prea mult, te rog să ascuți, în bunătatea ta, cîteva cuvinte. am găsit pe omul acesta, care este o ciumă: pune la cale răzvrătiri printre toți iudeii de pe tot pămîntul, este mai marele partidei nazarenilor, și a cercat să sursce chiar și templul. și am pus mină pe el. am vrut să -l judecăm după legea noastră: dar a venit căpitanul lisias, l -a smuls din mîinile noastre cu mare silă, și a poruncit pîrișilor lui să vină înaintea ta. dacă -l vei cerceta, tu însuși vei putea afla de la el toate lucrurile de cari îl pîrim noi.” iudeii s’au unit la învinuirea aceasta, și au spus că așa stau lucrurile. după ce i -a făcut dregătorul semn să vorbească, pavel a răspuns: „fiindcă știu că de mulți ani ești judecătorul neamului acestuia, voi răspunde cu încredere pentru apărarea mea. u sînt mai mult de douăsprezece zile, -te poți încredința de lucrul acesta -de cînd m’am suit

să mă închin la ierusalim. u m'au găsit nici în templu, nici în sinagogi, nici în cetate, stînd de vorbă cu cineva, sau făcînd răscoală de norod. așa că n'ar putea dovedi lucrurile de cari mă pîrăsc acum. îți mărturisesc că slujesc dumnezeului părinților mei după calea, pe care ei o numesc partidă; eu cred tot ce este scris în lege și în prooroci, și am în dumnezeu nădejdea aceasta, pe care o au și ei înșiși, că va fi o înviere a celor drepti și a celor nedrepti. de aceea mă silesc să am totdeauna un cuget curat înaintea lui dumnezeu și înaintea oamenilor. după o lipsă de mai mulți ani, am venit să aduc milostenii neamului meu, și să aduc daruri la templu. tocmai atunci niște iudei din asia m'au găsit curățit în templu, nu cu gloată, nici cu zarvă. ei înșiși ar trebui să se înfățișeze înaintea ta, și să mă pîrască, dacă au ceva împotriva mea. sau să spună aceștia singuri de ce nelegiuire m'au găsit vinovat, cînd am stat înaintea soborului, afară numai doar de strigătul acesta, pe care l-am scos în mijlocul lor: „pentru învierea morților sint dat eu în judecată astăzi înaintea voastră.” felix, care știa destul de bine despre „calea” aceasta, i -a aminat zicînd: „am să cercetez pricina voastră cînd ca veni căpitanul lisias.” și a poruncit sutașului să păzească pe pavel, dar să -l lase puțin mai slobod, și să nu oprească pe nimeni din ai lui să -i slujească sau să vină la el. după citeva zile, a venit felix cu nevastă-sa drusila, care era iudeică; a chemat pe pavel, și l -a ascultat despre credința în hristos isus. dar, pe cînd vorbea pavel despre neprimire, despre înfrînare și despre judecată viitoare, felix, îngrozit, a zis: „de astădată, du-te; cînd voi mai avea prilej, te voi chema.” totodată el trăgea nădejde că pavel are să -i dea bani; de aceea trimetea și mai des să -l cheme, ca să stea de vorbă cu el. doi ani au trecut astfel; și în locul lui felix, a venit porcius festus. felix a vrut să facă pe placul iudeilor, și a lăsat pe pavel în temniță.

25

festus, cînd a venit în ținutul său, după trei zile s'a suit dela cezarea în ierusalim. preoții cei mai de seamă și frunțașii iudeilor i-au adus plîngere împotriva lui pavel. l-au rugat cu stăruință, și i-au cerut, ca un hatîr pentru ei, să trimeată să -l aducă la ierusalim. prin aceasta îi întindeau o cursă, ca să -l omoare pe drum. festus a răspuns că pavel este păzit în cezarea, și că el însuși are să plece în curînd acolo. „deci”, a zis el, „cei mai de frunte dintre voi să se coboare împreună cu mine, și, dacă este ceva vinovat în omul acesta, să -l pîrască.” festus n'a zăbovit între ei decît opt sau zece zile; apoi s'a coborît la cezarea. a doua zi, a șezut pe scaunul de judecător, și a poruncit să fie adus pavel. cînd a sosit pavel, iudeii, cari veniseră dela ierusalim, l-au înconjurat, și au adus împotriva lui multe și grele învinuiri, pe cari nu le puteau dovedi. pavel a început să se apere, și a zis: „n'am păcătuit cu nimic, nici împotriva legii iudeilor, nici împotriva templului, nici împotriva cezarului.” festus, care voia să capete bunăvoința iudeilor, drept răspuns, a zis lui pavel: „vrei să te sui la ierusalim, și să fii judecat pentru aceste lucruri înaintea mea?” pavel a zis: „eu stau înaintea scaunului de judecată al cezarului; acolo tre-

buie să fiu judecat. pe iudei nu i-am nedreptățit cu nimic, după cum știi și tu foarte bine. dacă am făcut vreo nedreptate sau vreo nelegiuire vrednică de moarte, nu mă dau înlături dela moarte; dar, dacă nu este nimic adevărat din lucrurile de cari mă pîrăsc ei, nimeni n'are dreptul să mă dea în minile lor. cer să fiu judecat de cezar.” atunci festus, după ce s'a chibzuit cu sfetnicii lui, a răspuns: „de cezar ai cerut să fii judecat, înaintea cezarului te vei duce.” după citeva zile, împăratul agripa și berenice au sosit la cezarea, ca să urreze de bine lui festus. fiindcă au stat acolo mai multe zile, festus a spus împăratului cum stau lucrurile cu pavel; și a zis: „felix a lăsat în temniță pe un om, împotriva căruia, cînd eram eu în ierusalim, mi s'au plîns preoții cei mai de seamă și bătrînii iudeilor, și i-au cerut osîndirea. le-am răspuns că la romani nu este obiceiul să se dea niciun om, înainte ca cel pîrit să fi fost pus față cu pîrișii lui, și să fi avut putință să se apere de lucrurile de cari este pîrit. ei au venit deci aici; și, fără întîrziere, am șezut a doua zi pe scaunul meu de judecător, și am poruncit să aducă pe omul acesta. pîrișii, cînd s'au înfățișat, nu l-au învinuit de nici unul din lucrurile rele, pe cari mi le inchipuiau eu. aveau împotriva lui numai niște neînțelegeri, cu privire la religia lor și la un oarecare isus, care a murit, și despre care pavel spunea că este viu. fiindcă nu știam ce hotărîre să iau în neînțelegerea aceasta, l-am întrebat dacă vrea să meargă la ierusalim, și să fie judecat acolo pentru aceste lucruri. dar pavel a cerut ca pricina lui să fie ținută ca să fie supusă hotărîrii împăratului, și am poruncit să fie păzit pînă ce -l voi trimite la cezar.” agripa a zis lui festus: „aș vrea să aud și eu pe omul acela.” „mine”, a răspuns festus, „îl vei auzi.” a doua zi, deci, agripa și berenice au venit cu multă fală, și au intrat în locul de ascultare împreună cu căpitanii și cu oamenii cei mai de frunte ai cetății. la porunca lui festus, pavel a fost adus acolo. atunci festus a zis: „împărate agripa, și voi toți cari sinteți de față cu noi; uitați-vă la omul acesta, despre care toată mulțimea iudeilor m'a rugat în ierusalim și aici, strigînd că nu trebuie să mai trăiască. fiindcă am înțeles că n'a făcut nimic vrednic de moarte, și fiindcă singur a cerut să fie judecat de cezar, am hotărît să -l trimet. eu n'am nimic temeinic de scris domnului meu cu privire la el; de aceea l-am adus înaintea voastră, și mai ales înaintea ta, împărate agripa, ca, după ce se va face cercetarea, să am ce scrie. căci mi se pare fără noimă să trimet pe un întemnițat, fără să arăt de ce este pîrit.”

26

agripa a zis lui pavel: „ai voie să te aperi?” pavel a întins mîna, și a început să se apere astfel: „mă socotesc fericit, împărate agripa, că am să mă apăr astăzi înaintea ta, pentru toate lucrurile de cari sint pîrit de iudei; căci tu cunoști foarte bine toate obiceiurile și neînțelegerile lor. de aceea, te rog să mă ascuți cu îngăduință. viața mea, din cele dintîi zile ale tineretii mele, este cunoscută de toți iudeii, pentru că am petrecut -o în ierusalim, în mijlocul neamului meu. dacă vor să mărturisească, ei știu dela început că am trăit, ca fariseu, după cea mai îngustă partidă a religiu-

nii noastre. și acum, sint dat în judecată, pentru nădejdea făgăduinței, pe care a făcut -o dumnezeu părinților noștri, și a cărei împlinire o așteaptă cele douăsprezece seminții ale noastre, cari slujesc necurmat lui dumnezeu, zi și noapte, pentru această nădejde împărate, sint pirit eu de iudei! ce? vi se pare de necrezut că dumnezeu înviază morții? și eu, ce -i drept, credeam că trebuie să fac multe lucruri împotriva numelui lui isus din nazaret, și așa am și făcut în ierusalim. am aruncat în temniță pe mulți sfinți, căci am primit puterea aceasta dela preoții cei mai de seamă; și, cînd erau osîndiți la moarte, îmi dădeam și eu votul împotriva lor. i-am pedepsit adesea în toate sinagogile și îmi dădeam toată silința ca să -i fac să hulească. în pornirea mea nebună împotriva lor, îi prigonream pînă și în cetățile străine. în acest scop, m'am dus la damasc, cu putere și învoire dela preoții cei mai de seamă. pela amiază, împărate, pe drum, am văzut strălucind împrejurul meu și împrejurul tovarășilor mei o lumină din cer, a cărei strălucire întrecea pe a soarelui. am căzut cu toții la pămînt; și eu am auzit un glas, care-mi zicea în limba evreiască: „saule, saule, pîntrece mă prigonești? itî este greu să arunci, cu piciorul înapoi în virful unui țepuș“, cine ești, doamne, am răspuns eu. și domnul a zis: „eu sint isus, pe care -l prigonești. dar scoală-te, și stai în picioare; căci m'am arătat ție, ca să te pun slujitor și martor atît al lucrurilor, pe cari le-ai văzut, cit și al lucrurilor, pe cari mă vei vedea făcîndu-le. te-am ales din mijlocul norodului acestuia și din mijlocul neamurilor, la cari te trimet, ca să le deschizi ochii, să se întoarcă dela întunerec la lumină, și de supt puterea satanei la dumnezeu; și să primească, prin credința în mine, iertare de păcate și moștenirea împreună cu cei sfințiți.“ de aceea, împărate agripa, n'am vrut să mă împotrivesc vedeniei cerești. ci am propovăduit înții celor din damasc, apoi în ierusalim, în toată iudea, și la neamuri, să se pocăiască și să se întoarcă la dumnezeu, și să facă fapte vrednice de pocăința lor. iată de ce au pus iudeii mina pe mine în templu, și au căutat să mă omoare. dar, mulțămîta ajutorului lui dumnezeu, am rămas în viață pînă în ziua aceasta; și am mărturisit înaintea celor mici și celor mari, fără să mă depărtez cu nimic dela ce au spus proorocii și moise că are să se întîmple; și anume, că hristosul trebuie să pătîmească, și că, după ce va fi cel dintîi din învierea morților, va vesti lumină norodului și neamurilor.“ pe cînd vorbea el astfel ca să se apere, festus a zis cu glas tare: „pavele, ești nebun! învățatura ta cea multă te face să dai în nebulie.“ „nu sint nebun, prea alesele festus“, a răspuns pavel; „dimpotrivă, rostesc cuvinte adevărate și chibzuite. împăratul știe aceste lucruri, și de aceea îi vorbesc cu îndrăzneală; căci sint încredințat că nu -i este nimic necunoscut din ele, fiindcă nu s'au petrecut într'un colț! crezi tu în prooroci, împărate agripa?... știi că crezi.“ și agripa a zis lui pavel: „curind mai vrei tu să mă îndupleci să mă fac creștin?“ „fie curînd, fie tirziu“, a răspuns pavel, „să dea dumnezeu ca nu numai tu, ci toți ceice mă ascultă astă zi, să fiți așa cum sint eu, afară de lanturile acestea.“ împăratul, dregătorul, berenice, și toți cei ce ședeau împreună cu ei, s'au sculat. și cînd au plecat, ziceau unii către alții: „omul acesta n'a făcut nimic vrednic

de moarte sau de închisoare.“ și agripa a zis lui festus: „omului acestuia i s-ar fi putut da drumul, dacă n'ar fi cerut să fie judecat de cezar.“

27

după ce s'a hotărît să plecăm cu corabia în italia, pe pavel și pe alți citiva întemnițați i-au dat pe mina unui sutaș al cetei de ostași augusta, numit iuliu. e-am suit într'o corabie dela adramit, care avea să meargă pe coasta asiei, și am pornit. aveam cu noi pe aristarh macedoneanul din tesalonic. a doua zi, am ajuns la sidon; și iuliu, care se purta omenos cu pavel, i-a dat voie să meargă pe la prietenii săi, și să fie îngrijit de ei. după ce am plecat de acolo, am plutit pe lîngă cipru, pentrucă vînturile erau potrivnice. după ce am trecut marea care scaldă cilicia și pămîlia, am ajuns la mira în licia. acolo sutașul a găsit o corabie din alexandria, care mergea în italia, și ne -a suit în ea. timp de mai multe zile, am mers încet cu corabia, și nu fără greutate am atins înălțimea cnid, unde nu ne -a lăsat vîntul să ne oprim. am trecut pe la capătul cretei, alături de salmona. de abia am mers cu corabia pe marginea insulei, și am ajuns la un loc numit „li-manuri bune“, de care era aproape cetatea lasea. trecuse destul de multă vreme, și călătoria pe mare se făcea primejdioasă, pentrucă trecuse chiar și vremea „postului“. de aceea pavel a înștiințat pe ceilalți, și le -a zis: „oamenilor, călătoria văd că nu se va face fără primejdie și fără multă pagubă, nu numai pentru încărcătură și pentru corabie, dar chiar și pentru viațele noastre. sutașul a ascultat mai mult de cîrmaci și de stăpînul corăbiei de cit de vorbele lui pavel. și fiindcă limanul nu era bun de iernat, cei mai mulți au fost de părere să plece cu corabia de acolo, ca să încerce să ajungă la fenix, liman din creta, așezat spre miazăzi-apus și spre miazănoapte-apus, ca să ierneze acolo. începuse să sufle un vînt ușor de miazăzi; și, ca unii cari se credeau stăpîni pe tîntă, au ridicat ancorele, și au pornit cu corabia pe marginea cretei. dar nu după multă vreme, s'a deslăntuit asupra insulei un vînt furtunos, numit eurachilon. corabia a fost luată de el, fără să poată lupta împotriva vîntului, și ne-am lăsat duși în voia lui. am trecut repede pela partea de jos a unui ostrov, numit clauda, și abia am putut să punem mina pe luntre. după ce au ridicat -o în sus, au întrebunțat mijloace de ajutor, au încins corabia cu frîngii; și, de teamă să nu cadă peste sirta, au lăsat pinzele în jos. astfel s'au lăsat minaiți de vînt. fiindcă eram bătuiți foarte tare de furtună, a doua zi au început să arunce în mare încărcătura din corabie, și a treia zi, noi, cu minile noastre, am lepădat uneltele corăbiei. soarele și stelele nu s'au văzut mai multe zile, și furtuna era așa de puternică în cit la urmă pierdusem orice nădejde de scăpare. amenii nu mîncaseră de multă vreme. atunci pavel s'a sculat în mijlocul lor, și a zis: „oamenilor, trebuia să mă ascultați, și să nu fi pornit cu corabia din creta, ca să fi scăpat de această primejdie și de această pagubă. acum vă sfătuiesc să fiți cu voie bună; pentrucă nici unul din voi nu va pieri; și nu va fi altă pierdere decît a corăbiei. un inger al dumnezeului, al căruia sint eu, și căruia îi slujesc, mi s'a arătat azi noapte, și mi -a zis: „nu te teme,

pavele; tu trebuie să stai înaintea cezarului; și iată că dumnezeu ți -a dăruit pe toți cei ce merg cu corabia împreună cu tine.” de aceea, oamenilor, liniștiți-vă, căci am încredere în dumnezeu că se va întâmpla așa cum mi s’a spus. dar trebuie să dăm peste un ostrov.” în noaptea a patrusprezecea, pe cînd eram împinși încoace și încolo cu corabia pe marea adriatică, pela miezul nopții, marinarii au bănuț că se apropie de pămînt. au măsurat adîncimea apei, și au găsit douăzeci de stînjini; au mers puțin mai departe, au măsurat -o din nou, și au găsit cincisprezece stînjini. de teamă să nu se lovească de stînci, au aruncat patru ancore înspere cîrma corăbiei, și doreau să se facă ziua. dar deoarece corăbierii căutau să fugă din corabie, și slobozeau luntrea în mare, supt cuvînt că ar vrea să arunce ancorele în spre partea dinaintea a corăbiei, pavel a zis sutașului și ostașilor: „dacă oamenii aceștia nu vor rămînea în corabie, nu puteți fi scăpați.” atunci ostașii au tăiat funiile luntri, și au lăsat -o să cadă jos. înainte de ziua, pavel a rugat pe toți să mînce, și a zis: „astăzi sint patrusprezece zile, decînd stați mereu de veghe, și n’ați luat nimic de mîncare în gură. deaceea vă rog să mincați, căci lucrul acesta este pentru scăparea voastră; și nu vi se va pierde nici un păr din cap.” după ce a spus aceste vorbe, a luat pine, a mulțămțit lui dumnezeu, înaintea tuturor, a frînt -o, și a început să mînce. toți s’au îmbărbătat atunci, și au luat și ei de au mîncat. în corabie eram de toți: două sute șaptezeci și șase de suflete. după ce s’au săturat, au ușurat corabia, aruncînd grîul în mare. cînd s’a făcut ziua, n’au cunoscut pămîntul; dar au văzut de departe un golf, care avea maluri nisipoase, și au hotărît să împingă corabia într’acolo, dacă va fi cu puțință. au tăiat ancorele, ca să le sloboadă în mare, și au slăbit în acelaș timp funiile cîrmelor; apoi au ridicat ventrila cea mică după suflarea vîntului, și s’au îndreptat spre mal. dar au dat peste o limbă de pămînt, unde s’a înfipt corabia; și partea dinaintea a corăbiei s’a împlîntat și stătea neclintită, pe cînd partea dinapoi a început să se rupă de izbitura valurilor. stașii au fost de părere să omoare pe cei întemnițați, ca să nu scape vreunul prin inot. sutașul însă, care voia să scape pe pavel, i -a oprit dela gîndul acesta. a poruncit ca cei ce pot înota, să se arunce de pe corabie în apă, și să iasă cei dinții la pămînt; iar ceilalți să se așeze unii pe scînduri, iar alții pe frînturi de corabie, și așa s’a făcut că au ajuns toți teferi la uscat.

28

dupăce am scăpat de primejdie, am aflat că ostrovul se chema malta. barbarii ne-au arătat o bunăvoință puțin obicinută; ne-au primit pe toți la un loc mare, pe care -l aprinseseră din pricină că ploua, și se lăsase un frig mare. pavel strinsese o grămadă de mărăcini, și -i pusese pe foc; o năpîrcă a ieșit afară din pricina căldurii, și s’a lipit de mina lui. barbarii, cînd au văzut năpîrcă spinzurată de mina lui, au zis unii către alții: „cu adevărat omul acesta este un ucigaș, căci „drep-tatea” nu vrea să -l lase să trăiască, măcar că a fost scăpat din mare.” pavel a scuturat năpîrcă în foc, și n’a simțit niciun rău. amenii aceia se așteptau să -l vadă umflîndu-se sau căzînd deodată mort; dar, dupăce au

așteptat mult, și au văzut că nu i se întîmplă niciun rău, și-au schimbat părerea, și ziceau că este un zeu. în împrejurimi erau moșile mai marelui ostrovului, numit publius. el ne -a primit și ne -a ospătat cu cea mai mare bunăvoință trei zile. tatăl lui publius zăcea atunci în pat, bolnav de friguri și de urdinare. pavel s’a dus la el, s’a rugat, a pus minile peste el, și l -a vindecat. atunci au venit și ceilalți bolnavi din ostrovul acela, și au fost vindecați. i s’a dat mare cinste; și, la plecarea noastră cu corabia, ne-au dat tot ce ne trebuia pentru drum.” după o sedere de trei luni, am pornit cu o corabie din alexandria, care iernase în ostrov și care purta semnul dioscurilor. am ajuns la siracusa, și am rămas acolo trei zile. de acolo, am mers înainte pe lîngă coastă, și am venit la regio; iar a doua zi, fiindcă sufla vîntul de miazăzi, după două zile, am venit la puzzle, unde am dat peste niște frăți, cari ne-au rugat să mai rămînem șapte zile cu ei. și așa am ajuns la roma. din roma ne-au ieșit înainte, pînă în „forul lui apiu”, și pînă la „cele trei cîrciumi”, frații, cari auziseră despre noi. cînd i -a văzut pavel, a mulțămțit lui dumnezeu, și s’a îmbărbătat. cînd am ajuns la roma, sutașul a dat pe cei întemnițați căpitanului străjerilor palatului, iar lui pavel i s’a îngăduit să rămînă într’un loc deosebit cu un ostaș care -l păzea. după trei zile, pavel a chemat pe mai marii iudeilor; și, cînd s’au adunat, le -a zis: „fraților, fără să fi făcut ceva împotriva norodului sau obiceiurilor părinților noștri, am fost băgat la închisoare în ierusalim, și de acolo am fost dat în minile romanilor. dupăce m’au supus la cercetare, ei aveau de gînd să -mi dea drumul, pentrucă nu era în mine nici o vină vrednică de moarte. dar iudeii s’au împotrivit, și am fost silit să cer să fiu judecat de cezar, fără să am dealtfel niciun gînd să pîrăsc neamul meu. de aceea, v’am chemat să vă văd, și să vorbesc cu voi; căci din pricina nădejdi lui israel port eu acest lanț.” ei i -au răspuns: „noi n’am primit din iudea nici o scrisoare cu privire la tine, și n’am venit aici nici un frate, care să fi spus sau să fi vorbit ceva rău despre tine. dar am vrea să auzim părerea ta, pentrucă știm că partida aceasta pretutîndeni stîrnete împotrivre.” i -au hotărît o zi, și au venit mai mulți la locuința lui. pavel le -a vestit împărăția lui dumnezeu, le -a adus dovezi, și a căutat să -i încredințeze, prin legea lui moise și prin proroci, despre lucrurile privitoare la isus. vorbirea ținea de mineață pînă seara. unii au crezut ce le spunea el, iar alții n’au crezut. fiindcă ei au plecat acasă în neînțelegere unii cu alții, pavel n’a adăugat decît aceste vorbe: „bine a spus duhul sfînt prin proorocul isaia către părinții voștri, cînd a zis: „du-te la poporul acesta, și zi -i: „veți auzi cu urechile voastre, și nu veți înțelege; cu ochii voștri veți privi, și nu veți vedea. căci inima acestui norod s’a împietrit; ei -au greu cu urechile, și -au închis ochii, ca nu cumva să vadă cu ochii, să audă cu urechile, să înțeleagă cu inima, să se întorcă la dumnezeu, și să -i vindec.” să știți dar că mîntuirea aceasta a lui dumnezeu a fost trimisă neamurilor, și o vor asculta.” cînd a zis aceste vorbe, iudeii au plecat, vorbind cu apringere între ei. pavel a rămas doi ani întregi într’o casă, pe care o luase cu chirie. primea pe toți cari veneau să -l vadă, propovăduia împărăția lui dumnezeu, și învăța pe oameni, cu toată îndrăzneala și fără nicio

pedică, cele privitoare la domnul isus hristos

la început era cuvîntul, și cuvîntul era cu dumnezeu, și cuvîntul era dumnezeu. el era la început cu dumnezeu. toate lucrurile au fost făcute prin el; și nimic din ce a fost făcut, n'a fost făcut fără el. în el era viața, și viața era lumina oamenilor. lumina luminează în întunec, și întunecul n'a biruit -o. a venit un om trimis de dumnezeu: numele lui era ioan. el a venit ca martor, ca să mărturisească despre lumină, pentruca toți să creadă prin el. u era el lumina, ci el a venit ca să mărturisească despre lumină. lumina aceasta era adevărata lumină, care luminează pe orice om, venind în lume. el era în lume, și lumea a fost făcută prin el, dar lumea nu l-a cunoscut. a venit la ai săi, și ai săi nu l-au primit. dar tuturor celor ce l-au primit, adică celorcare cred în numele lui, le -a dat dreptul să se facă copii ai lui dumnezeu; născuți nu din singe, nici din voia firii lor, nici din voia vreunui om, ci din dumnezeu. și cuvîntul s'a făcut trup, și a locuit printre noi, plin de har, și de adevăr. și noi am primit slava lui, o slavă întocmai ca slava singurului născut din tatăl. - ioan a mărturisit despre el, cînd a strigat: „el este acela despre care ziceam eu: ‚celce vine după mine, este înaintea mea, pentrucă era înainte de mine‘. - și noi toți am primit din plînatatea lui, și har după har; căci legea a fost dată prin moise, dar harul și adevărul au venit prin isus hristos. imeni n'a văzut vreodată pe dumnezeu; singurul lui fiu, care este în sinul tatălui, acela l -a făcut cunoscut.“ iată mărturisirea făcută de ioan, cînd iudeii au trimis din ierusalim pe niște preoți și leviți să l -întrebe: „tu cine ești? el a mărturisit și n'a tăgăduit: a mărturisit că nu este el hristosul. și ei l-au întrebat: „dar cine ești? ești ilie? și el a zis: „nu sint? „ești proorocul? și el a răspuns: „nu! atunci i -au zis: „dar cine ești? ca să dăm un răspuns celorce ne-au trimis. ce zici tu despre tine însuși? „eu“, a zis el, „sînt glasul celui ce strigă în pustie: ‚neteziți calea domnului‘, cum a zis proorocul isaia.“ trimeșii erau din partea fariseilor. ei i-au mai pus următoarea întrebare: „atunci de ce botezi, dacă nu ești hristosul, nici ilie, nici proorocul? drept răspuns, ioan le -a zis: „eu botez cu apă; dar în mijlocul vostru stă unul, pe care voi nu l -cunoașteți. el este acela care vine după mine, -și care este înaintea mea; eu nu sint vrednic să -i desleg cureaua încălțămintelor lui.“ aceste lucruri s'au petrecut în betabara (sau: betania), dincolo de iordan, unde boteza ioan. a doua zi, ioan a văzut pe isus venind la el, și a zis: „iată mielul lui dumnezeu, care ridică păcatul lumii! el este acela despre care ziceam: „după mine vine un om, care este înaintea mea, căci era înainte de mine. eu nu l -cunoașteam, dar tocmai pentru aceasta am venit să botez cu apă: ca el să fie făcut cunoscut lui israel.“ ioan a făcut următoarea mărturisire: „am văzut duhul pogorîndu-se din cer ca un porumbel și oprindu-se peste el. eu nu l -cunoașteam; dar celce m'a trimis să botez cu apă, mi -a zis: ‚acela peste care vei vedea duhul pogorîndu-se și oprindu-se, este celce botează cu duhul sfînt. și eu am văzut lucrul acesta, și am mărturisit că el este fiul lui dumnezeu.“ a doua zi, ioan stătea iarăș cu doi din ucenicii lui. și, pe cînd privea pe isus umblînd, a zis: „iată mielul lui dumnezeu? cei doi ucenici l -

au auzit rostind aceste vorbe, și au mers după isus. isus s'a întors; și, cînd i -a văzut că merg după el, le -a zis: „ce căutați? ei i-au răspuns: „rabi (care, tîlmăcit, înseamnă: „învățătorule), unde locuiești? „veniți de vedeți! le -a zis el. s'au dus și au văzut unde locuia; și în ziua aceea au rămas la el. era cam pela ceasul al zecelea. unul din cei doi, cari auziseră cuvintele lui ioan și merseseră după isus, era andrei, fratele lui simon petru. el, cel dintîi, a găsit pe fratele său simon, și i -a zis: „noi am găsit pe mesia“ (care, tîlmăcit înseamnă hristos). și l -a adus la isus. isus l -a privit, și i -a zis: „tu ești simon, fiul lui iona; tu te vei chema chifa“, (care, tîlmăcit, înseamnă petru). a doua zi isus a vrut să se ducă în galilea, și a găsit pe filip. și i -a zis: „vino după mine.“ filip era din betsaida, cetatea lui andrei și a lui petru. filip a găsit pe natanael, și i -a zis: „noi am găsit pe acela, despre care a scris moise în lege, și proorocii: pe isus din nazaret, fiul lui iosif. atanael i -a zis: „poate ieși ceva bun din nazaret? „vino și vezi! i -a răspuns filip. isus a văzut pe natanael venind la el, și a zis despre el: „iată cu adevărat un israelit, în care nu este vicleșug.“ „de unde mă cunoști? i -a zis natanael. drept răspuns isus i -a zis: „te-am văzut mai înainte ca să te chieame filip, cînd erai supt smochin.“ atanael i -a răspuns: „rabi, tu ești fiul lui dumnezeu, tu ești împăratul lui israel? drept răspuns, isus i -a zis: „pentrucă țî-am spus că te-am văzut supt smochin, crezi? lucruri mai mari decît acestea vei vedea.“ apoi i -a zis: „adevărat, adevărat vă spun, că, deacum încolo, veți vedea cerul deschis și pe îngerii lui dumnezeu suindu-se și pogorîndu-se peste fiul omului.“

2

a treia zi s'a făcut o nuntă în cana din galilea. mama lui isus era acolo. și la nuntă a fost chemat și isus cu ucenicii lui. cînd s'a isprăvit vinul, mama lui isus i -a zis: „nu mai au vin.“ isus i -a răspuns: „femeie, ce am a face eu cu tine? nu mi -a venit încă ceasul.“ mama lui a zis slugilor: „să faceți orice vă va zice.“ și acolo erau șase vase de fierăți, puse după obiceiul de curățire al iudeilor; și în fiecare vas încăpeau cite două sau trei vedre. isus le -a zis: „umpleți vasele acestea cu apă.“ și le-au umplut pînă sus. „scoateți acum“, le -a zis el, „aduceți nunului.“ și i-au adus: unul, după ce a gustat apa făcută vin, -el nu știa de unde vine vinul acesta (slugile însă, cari scosese apa, știau), -a chemat pe mire, și i -a zis: „orice om pune la masă întîi vinul cel bun; și, după ce oamenii au băt bine, atunci pune pe cel mai puțin bun; dar tu ai ținut vinul cel bun pînă acum.“ acest început al semnelor lui l -a făcut isus în cana din galilea. el și i -a arătat slava sa, și ucenicii lui au crezut în el. după aceea, s'a pogorit la capernaum, împreună cu mama, frații și ucenicii lui; și acolo n'au rămas multe zile. paștele iudeilor erau aproape; și isus s'a suit la ierusalim. în templu a găsit pe cei ce vindeau boi, oi și porumbei, și pe schimbătorii de bani șezînd jos. a făcut un bici de streanguri, și i -a scos pe toți afară din templu, împreună cu oile și boii; a vărsat banii schimbătorilor, și le -a răsturnat mesele. și a zis celor ce vindeau porumbei: „ridicați acestea de aici, și nu faceți din casa tatălui meu o casă de negustorie.“ ucenicii lui și-au adus am-

inte că este scris: „rivna pentru casa ta mă mănîncă pe mine.” iudeii au luat cuvîntul, și i-au zis: „prin ce semn ne arăți că ai putere să faci astfel de lucruri?” drept răspuns, isus le -a zis: „stricați templul acesta, și în trei zile îl voi ridica.” iudeii au zis: „au trebuit patruzeci și șase de ani, ca să se zidească templul acesta, și tu îl vei ridica în trei zile?” dar el le vorbea despre templul trupului său. tocmai de aceea, cînd a înviat din morți, ucenicii lui și-au adus aminte că le spusese vorbele acestea; și au crezut scriptura și cuvintele pe cari le spusese isus. pe cînd era isus în ierusalim, la praznicul paștelor, mulți au crezut în numele lui; căci vedeau semnele pe cari le făcea. dar isus nu se încredea în ei, pentrucă îi cunoștea pe toți. și n’avea trebuință să -i facă cineva mărturisiri despre niciun om, fiindcă el însuși știa ce este în om.

3

între farisei era un om cu numele nicodim, un fruntaș al iudeilor. acesta a venit la isus, noaptea, și i -a zis: „învățătorule, știm că ești un învățător, venit dela dumnezeu; căci nimeni nu poate face semnele pe cari le faci tu, dacă nu este dumnezeu cu el.” drept răspuns, isus i -a zis: „adevărat, adevărat îți spun că, dacă un om nu se naște din nou, nu poate vedea împărăția lui dumnezeu.” icodim i -a zis: „cum se poate naște un om bătrîn? poate el să intre a doua oară în pîntecele mamei sale, și să se nască?” isus i -a răspuns: „adevărat, adevărat îți spun, că, dacă nu se naște cineva din apă și din duh, nu poate să intre în împărăția lui dumnezeu. ce este născut din carne, este carne, și ce este născut din duh, este duh. u te mira că ți-am zis: „trebuie să vă nașteți din nou. vîntul suflă încotro vrea, și -i auzi vuietul; dar nu știi de unde vine, nici încotro merge. tot așa este cu oricine este născut din duhul.” icodim i -a zis: „cum se poate face așa ceva?” isus i -a răspuns: „tu ești învățătorul lui israel, și nu pricepi aceste lucruri? adevărat, adevărat îți spun, că noi vorbim ce știm, și mărturisim ce am văzut; și voi nu primiți mărturia noastră. dacă v’am vorbit despre lucruri pămîntesti și nu credeți, cum veți crede cînd vă voi vorbi despre lucrurile cerești? imeni nu s’a suit în cer, afară de cel ce s’a pogorit din cer, adică fiul omului, care este în cer. și, după cum a înălțat moise șarpele în pustie, tot așa trebuie să fie înălțat și fiul omului, pentruca oricine crede în el să nu piară, ci să aibă viața vecinică. fiindcă atît de mult a iubit dumnezeu lumea, că a dat pe singurul lui fiu, pentruca oricine crede în el, să nu piară, ci să aibă viața vecinică. dumnezeu, în adevăr, n’a trimis pe fiul său în lume ca să judece lumea, ci ca lumea să fie mîntuită prin el. ricine crede în el, nu este judecat; dar cine nu crede, a și fost judecat, pentrucă n’a crezut în numele singurului fiu al lui dumnezeu. și judecata aceasta stă în fapt: tu că, odată venită lumina în lume, oamenii au iubit mai mult întunerecul decît lumina, pentrucă faptele lor erau rele. căci oricine face răul, urăște lumina, și nu vine la lumină, ca să nu i se vădească faptele. dar cine lucrează după adevăr, vine la lumină, pentrucă să i se arate faptele, fiindcă sint făcute în dumnezeu.” după aceea isus, și ucenicii lui, a venit în ținutul iudeii; și stătea acolo cu ei și boteza. ioan boteza

și el în enon, aproape de salim, pentrucă acolo erau multe ape; și oamenii veneau ca să fie botezați. căci ioan încă nu fusese aruncat în temniță. între ucenicii lui ioan și între un iudeu, s’a iscat o neînțelegere cu privire la curățire. au venit deci la ioan și i -au zis: „învățătorule, celce era cu tine dincolo de iordan, și despre care ai mărturisit tu, iată că botează, și toți oamenii se duc la el.” drept răspuns, ioan i -a zis: „omul nu poate primi decît ce -i este dat din cer. voi înșivă imi sînteți martori că am zis: „nu sint eu hristosul, ci sint trimes înaintea lui. cine are mîreasă, este mire; dar prietenul mirelui, care stă și -l ascultă, se bucură foarte mult cînd aude glasul mirelui: și această bucurie, care este a mea, este deplină. trebuie ca el să crească, iar eu să mă micșorez. celce vine din cer, este mai pe sus de toți; celce este depe pămînt, este pămîntesc, și vorbește ca de pe pămînt. celce vine din cer, este mai pe sus de toți. el mărturisește ca a văzut și a auzit, și toșuș nimeni nu primește mărturia lui. cine primește mărturia lui, adeverește prin aceasta că dumnezeu spune adevărul. căci acela, pe care l -a trimis dumnezeu, vorbește cuvintele lui dumnezeu, pentrucă dumnezeu nu -i dă duhul cu măsură. tatăl iubește pe fiul, și a dat toate lucrurile în mîna lui. cine crede în fiul, are viața vecinică; dar cine nu crede în fiul, nu va vedea viața, ci minia lui dumnezeu rămîne peste el.”

4

domnul a aflat că fariseii au auzit că el face și botează mai mulți ucenici decît ioan. însă isus nu boteza el însuși, ci ucenicii lui. atunci a părăsit iudea, și s’a întors în galilea. fiindcă trebuia să treacă prin samaria, a ajuns lîngă o cetate din ținutul samariei, numită sihar, aproape de ogorul, pe care -l dăduse iacov fiului său iosif. acolo se afla fîntina lui iacov. isus, ostenit de călătorie, ședea lîngă fîntină. era cam pe la ceasul al șaselea. a venit o femeie din samaria să scoată apă. „dă-mi să beau”, i -a zis isus. căci ucenicii lui se duseseră în cetate să cumpere de ale mîncării. femeia samariteancă i -a zis: „cum tu, iudeu, ceri să bei dela mine, femeie samariteancă?” iudeii, în adevăr, n’au legături cu samaritenii. -drept răspuns, isus i -a zis: „dacă ai fi cunoscut tu darul lui dumnezeu, și cine este cel ce-ți zice: „dă-mi să beau; tu singură ai fi cerut să bei, și el ți-ar fi dat apă vie.” „doamne”, i -a zis femeia, „n’ai cu ce să scoți apă, și fîntina aste adîncă; de unde ai putea să ai dar această apă vie? ești tu oare mai mare decît părintele nostru iacov, care ne -a dat fîntina aceasta, și a băt din ea el însuși și feciorii lui și vitele lui?” isus i -a răspuns: „oricui bea din apa aceasta, îi va fi iarăș sete. dar oricui va bea din apă, pe care i -o voi da eu, în veac nu -i va fi sete; ba încă apa, pe care i -o voi da eu, se va preface în el într’un izvor de apă, care va țîșni în viața vecinică.” „doamne”, i -a zis femeia, „dă-mi această apă, ca să nu-mi mai fie sete, și să nu mai vin pînă aici să scot.” „du-te”, i -a zis isus, „de cheamă pe bărbatul tău, și vino aici.” femeia i -a răspuns: „n’am bărbat.” isus i -a zis: „bine ai zis că n’ai bărbat. pentrucă cinci bărbați ai avut; și acela, pe care -l ai acum, nu-ți este bărbat. aici ai spus adevărul.” „doamne”, i -a zis femeia, „văd că ești prooroc. părinții

noștri s'au închinat pe muntele acesta; și voi ziceți că în ierusalim este locul unde trebuie să se închine oamenii." „femeie", i -a zis isus, „crede-mă că vine ceasul cind nu vă veți închina tatălui, nici pe muntele acesta, nici în ierusalim. voi vă închinați la ce nu cunoașteți; noi ne închinăm la ce cunoaștem, căci mintuirea vine dela iudei. dar vine ceasul, și acum a și venit, cind închinătorii adevărați se vor închina tatălui în duh și în adevăr; fiindcă astfel de închinători dorește și tatăl. dumnezeu este duh; și cine se închină lui, trebuie să i se închine în duh și în adevăr." „știu", i -a zis femeia, „că are să vină mesia, (cărui a i se zise hristos); cind va veni el, are să ne spună toate lucrurile." isus i -a zis: „eu, cel care vorbesc cu tine, sint acela." atunci au venit ucenicii lui, și se mirau că vorbeau cu o femeie. totuș nici unul nu i -a zis: „ce căuți", sau: „despre ce vorbești cu ea?" atunci femeia și -a lăsat găleata, s'a dus în cetate, și i a zis oamenilor: „veniți de vedeți un om, care mi -a spus tot ce am făcut; nu cumva este acesta hristosul?" ei au ieșit din cetate, și veneau spre el. în timpul acesta, ucenicii îl rugau să mănince, și ziceau: „învățătorule, mănincă" dar el le -a zis: „eu am de mîncat o mîncare, pe care voi n'o cunoașteți." ucenicii au început să -și zică deci unii altora: „nu cumva i -a adus cineva să mănince?" isus le -a zis: „mîncarea mea este să fac voia celui ce m'a trimis, și să împlinesc lucrarea lui. u ziceți voi că mai sint patru luni pînă la seceriș? iată, eu vă spun: ridicăți-vă ochii, și priviți holdele, cari sint albe acum, gata pentru seceriș. cine seceră, primește o plată, și stringe roadă pentru viața vecinică; pentruca și cel ce samănă și celce seceră să se bucure în acelaș timp. căci în această privință, este adevărată zicerea: „unul samănă, iar altul seceră." eu v'am trimis să secerăți acolo unde nu voi v'ăți os-tenit; alții s'au os-tenit, și voi ați intrat în osteneala lor." mulți samariteni din cetatea aceea au crezut în isus din pricina mărturiei femeii, care zicea: „mi -a spus tot ce am făcut." cind au venit samaritenii la el, l-au rugat să rămînă la ei. și el a rămas acolo două zile. mult mai mulți au crezut în el din pricina cuvintelor lui. și ziceau femeii: „acum nu mai credem din pricina spuselor tale, ci din pricină că l-am auzit noi înșine, și știm că acesta este în adevăr hristosul, mîntuitorul lumii." după aceste două zile, isus a plecat de acolo, ca să se ducă în galilea. căci el însuș spusese că un prooroc nu este prețuit în patria sa. cind a ajuns în galilea, a fost primit bine de galileeni, cari văzuseră tot ce făcuse la ierusalim în timpul praznicului; căci fuseseră și ei la praznic. isus s'a întors deci în cana din galilea, unde prefăcuse apa în vin. în capernaum era un slujbaş împărătesc, al cărui fiu era bolnav. slujbaşul acesta a aflat că isus venise din iudea în galilea, s'a dus la el, și l -a rugat să vină și să tămăduiască pe fiul lui, care era pe moarte. isus i -a zis: „dacă nu vedeți semne și minuni, cu niciun chip nu credeți" slujbaşul împărătesc i -a zis: „doamne, vino pînă nu moare micuțul meu." „du-te", i -a zis isus, „fiul tău trăiește." și omul acela a crezut cuvintele pe cari i le spusese isus, și a pornit la drum. pe cînd se pogora el, l-au întîmpinat robii lui, și i-au adus vestea că fiul lui trăiește. el i -a întrebant de ceasul în care a început să -i fie mai bine. și ei i-au zis: „ieri, în ceasul al șaptelea, l-au lăsat frigurile." tatăl a cunoscut că tocmai în cea-

sul acela îi zisese isus: „fiul tău trăiește". și a crezut el și toată casa lui. acesta este iarăș al doilea semn, făcut de isus, după ce s'a întors din iudea în galilea.

5

după aceea era un praznic al iudeilor; și isus s'a suit la ierusalim. în ierusalim, lingă poarta oilor, este o scîldătoare, numită în evreiește betesda, care are cinci pridvoare. în pridvoarele acestea zăceau o mulțime de bolnavi, orbi, șchiopi, uscați, cari așteptau mișcarea apei. căci un inger al domnului se pogora, din cind în cind, în scîldătoare, și turbura apa. și cel dintii, care se pogora în ea, după turburarea apei, se făcea sănătos, orice boală ar fi avut. acolo se afla un om bolnav de treizeci și opt de ani. isus, cind l -a văzut zăcînd, și, fiindcă știa că este bolnav de multă vreme, i -a zis: „vrei să te faci sănătos?" „doamne", i -a răspuns bolnavul, „n'am pe nimeni să mă bage în scîldătoare cind se turbură apa; și, pînă să mă duc eu, se pogorât altul înaintea mea." „scoală-te", i -a zis isus, „ridică-ți patul și umblă." îndată omul acela s'a făcut sănătos, și -a luat patul, și umbla. ziua aceea era o zi de sabbat. iudeii ziceau deci celui ce fusese vindecat: „este ziua sabbatului; nu-ți este îngăduit să-ți ridici patul". el le -a răspuns: „celce m'a făcut sănătos, mi -a zis: „ridică-ți patul, și umblă." ei l-au întrebant: „cine este omul acela, care ți -a zis: „ridică-ți patul, și umblă?" dar cel vindecat nu știa cine este: căci isus se făcuse nevăzut din norodul care era în locul acela. după aceea, isus l -a găsit în templu, și i -a zis: „iată că te-ai făcut sănătos; de acum să nu mai păcătuiești, ca să nu ți se întîmple ceva mai rău." mulținea s'a dus, și a spus iudeilor că isus este acela care -l făcuse sănătos. din pricina aceasta, iudeii au început să urmărească pe isus, și căutau să -l omoare, fiindcă făcea aceste lucruri în ziua sabbatului. dar isus le -a răspuns: „tatăl meu lucrează pînă acum; și eu de asemenea lucrez." tocmai de aceea căutau și mai mult iudeii să -l omoare, nu numai fiindcă deslega ziua sabbatului, dar și pentrucă zicea că dumnezeu este tatăl său, și se făcea astfel deopotrivă cu dumnezeu. isus a luat din nou cuvîntul, și le -a zis: „adevărant, adevărant vă spun, că, fiul nu poate face nimic dela sine; el nu face decît ce vede pe tatăl făcînd; și tot ce face tatăl, face și fiul întocmai. căci tatăl iubeste pe fiul, și -i arată tot ce face; și -i va arăta lucrări mai mari decît acestea, ca voi să vă minunați. în adevăr, după cum tatăl înviază morții, și le dă viață, tot așa și fiul dă viață cui vrea. tatăl nici nu judecă pe nimeni, ci toată judecata a dat -o fiului, pentru ca toți să cîntească pe fiul cum cîntesc pe tatăl. cine nu cîntește pe fiul, nu cîntește pe tatăl, care l -a trimis. adevărant, adevărant vă spun, că cine ascultă cuvintele mele, și crede în celce m'a trimis, are viața vecinică, și nu vine la judecată, ci a trecut din moarte la viață. adevărant, adevărant vă spun, că vine ceasul, și acum a și venit, cind cei morți vor auzi glasul fiului lui dumnezeu, și ceice -l vor asculta, vor învia. căci, dupăcum tatăl are viața în sine, tot așa a dat și fiului să aibă viața în sine. și i -a dat putere să judece, întrucît este fiu al omului. u vă mirați de lucrul acesta; pentrucă vine ceasul cind toți cei din morminte vor auzi glasul lui, și vor ieși afară

din ele. ceice au făcut binele, vor învia pentru viață; iar ceice au făcut răul, vor învia pentru judecată. eu nu pot face nimic dela mine însumi: judec după cum aud; și judecata mea este dreaptă, pentru că nu caut să fac voia mea, ci voia tatălui, care m'a trimes. dacă eu mărturisesc despre mine însumi, mărturia mea nu este adevărată. este un altul, care mărturisește despre mine; și știu că mărturisirea, pe care o face el despre mine, este adevărată. voi ați trimes la ioan, și el a mărturisit pentru adevăr. u ați mărturia, pe care o primesc eu, vine dela un om; dar spun lucrurile acestea pentru ca să fiți mintuiți. ioan era lumina, care este aprinsă și luminează, și voi ați vrut să vă veseliți cităva vreme la lumina lui. dar eu am o mărturie mai mare decit a lui ioan; căci lucrările, pe cari mi le -a dat tatăl să le săvîrșesc, tocmai lucrările acestea, pe cari le fac eu, mărturisesc despre mine că tatăl m'a trimes. și tatăl, care m'a trimes, a mărturisit el însuș despre mine. voi nu i-ați auzit niciodată glasul, nu i-ați văzut deloc fața; și cuvîntul lui nu rămîne în voi, pentru că nu credeți în acela, pe care l -a trimes el. cercetați scripturile, pentru că socotiți că în ele aveți viața vecinică, dar tocmai ele mărturisesc despre mine. și nu vreți să veniți la mine, ca să aveți viața! eu nu umblu după slava care vine dela oameni. dar știu că n'aveți în voi dragoste de dumnezeu. eu am venit în numele tatălui meu, și nu mă primiți; dacă va veni un altul, în numele lui însuș, pe acela îl veți primi. cum puteți crede voi, cari umblați după slava, pe care v'o dați unii altora, și nu căutați slava care vine dela singurul dumnezeu? să nu credeți că vă voi învinui înaintea tatălui; este cine să vă învinuiască: moise, în care v'ați pus nădejdea. căci, dacă ați crede pe moise, m'ați crede și pe mine, pentru că el a scris despre mine. dar dacă nu credeți cele scrise de el, cum veți crede cuvintele mele?

6

după aceea, isus s'a dus dincolo de marea galileii, numită marea tiberiadei. mare gloată mergea după el, pentru că vedea semnele pe cari le făcea cu cei bolnavi. isus s'a suit pe munte, și ședea acolo cu ucenicii săi. paștele, praznicul iudeilor, erau aproape. isus și -a ridicat ochii, și a văzut că o mare gloată vine spre el. și i zis lui filip: „de unde avem să cumpărăm pini ca să mănînce oamenii aceștia?” spunea lucrul acesta ca să -l încerce, pentru că știa ce are de gînd să facă. filip i -a răspuns: „pinile, pe cari le-am putea cumpăra cu două sute de lei (grecește: dinari), n'ar ajunge ca fiecare să capete puțintel din ele.” unul din ucenicii săi, andrei, fratele lui simon petru, i -a zis: „este aici un băiețel, care are cinci pini de orz și doi pești; dar ce sînt acestea la atîția?” isus a zis: „spuneți oamenilor să șadă jos.” în locul acela era multă iarbă. oamenii au șezut jos, în număr de aproape cinci mii. isus a luat pinile, a mulțămît lui dumnezeu, le -a împărțit ucenicilor, iar ucenicii le-au împărțit celor ce ședeau jos; de asemenea, le -a dat și din pești cît au voit. după ce s'au săturat, isus a zis ucenicilor săi: „stringeți fărîmiturile cari au rămas, ca să nu se piardă nimic.” le-au adunat deci, și au umplut douăsprezece coșuri cu fărîmiturile cari rămăseseră din cele cinci pini de orz, după ce mîncaseră toți. amenii aceia, cînd au

văzut minunea, pe care o făcuse isus, ziceau: „cu ade-vărat, acesta este proorocul cel așteptat în lume.” isus, fiindcă știa că au de gînd să vină să -l ia cu sila ca să -l facă împărat, s'a dus iarăș la munte, numai el singur. isus umblă pe mare. cînd s'a înserat, ucenicii lui s'au coborît la marginea mării. s'au suit într-o corabie, și treceau marea, ca să se ducă în capernaum. se întunecase, și isus tot nu venise la ei. sufla un vînt puternic și marea era întăritată. după ce au vîslit cam douăzeci și cinci sau treizeci de stadii, vîd pe isus umblind pe mare și apropiindu-se de corabie. și s'au înfricoșat. dar isus le -a zis: „eu sînt, nu vă temeți; voiau deci să -l ia în corabie. și corabia a sosit îndată la locul spre care mergeau. orodul, care rămăsese de cealaltă parte a mării, băgase de seamă că acolo nu era decît o corabie, și că isus nu se suise în corabia aceasta cu ucenicii lui, ci ucenicii ple-caseră singuri cu ea. a doua zi sosiseră alte corăbii din tiberiada, aproape de locul unde mîncaseră ei pînea, după ce domnul mulțămise lui dumnezeu. cînd au văzut noroadele că nici isus, nici ucenicii lui nu erau acolo, s'au suit și ele în corăbiile acestea, și s'au dus la capernaum să caute pe isus. cînd l-au găsit, dincolo de mare, i-au zis: „învățătorule, cînd ai venit aici?” drept răspuns, isus le -a zis: „adevărât, adevărât, vă spun, că m'a căutați nu pentru că ați văzut semne, ci pentru că ați mîncat din pinile acelea, și v'ați săturat. lucrați nu pentru mîncarea peritoare, ci pentru mîncarea, care rămîne pentru viața vecinică, și pe care v'o va da fiul omului; căci tatăl, adică, însuș dumnezeu, pe el l -a însemnat cu pecetea lui.” ei i-au zis: „ce să facem ca să săvîrșim lucrările lui dumnezeu?” isus le -a răspuns: „lucrarea pe care o cere dumnezeu este aceasta: să credeți în acela, pe care l -a trimes el.” „ce semn faci tu, deci?”, i-au zis ei, „ca să -l vedem, și să credem în tine? ce lucrezi tu? părinții noștri au mîncat mană în pustie, după cum este scris: „le -a dat să mănînce pîine din cer.” isus le -a zis: „adevărât, adevărât, vă spun, că moise nu v'a dat pîinea din cer, ci tatăl meu v'a dat adevărata pîine din cer; căci pîinea lui dumnezeu este aceea care se pogoră din cer, și dă lumii viață.” „doamne”, i-au zis ei, „dă-ne totdeauna această pîine.” isus le -a zis: „eu sînt pîinea vieții. cine vine la mine, nu va flămînzii niciodată; și cine crede în mine, nu va înseta niciodată. dar v'am spus că m'ați și văzut, și tot nu credeți. tot ce-mi dă tatăl, va ajunge la mine; și pe cel ce vine la mine, nu -l voi izgoni afară: căci m'am pogorît din cer ca să fac nu voia mea, ci voia celui ce m'a trimes. și voia celui ce m'a trimes, este să nu pierd nimic din tot ce mi -a dat el, ci să -l înviez în ziua de apoi. voia tatălui meu este ca oricine vede pe fiul, și crede în el, să aibă viața vecinică; și eu îl voi învia în ziua de apoi.” iudeii cîrteau împotriva lui, pentru că ziseseră: „eu sînt pîinea care s'a pogorît din cer.” și ziceau: „oare nu este acesta isus, fiul lui iosif, pe al cărui tată și mamă îi cunoaștem? cum dar zice el: „eu m'am pogorît din cer?” isus le -a răspuns: „nu cîrțiți între voi. imeni nu poate veni la mine, dacă nu -l atrage tatăl, care m'a trimes; și eu îl voi învia în ziua de apoi. în prooroci este scris: „toți vor fi în-vățați de dumnezeu.” așa că oricine a ascultat pe tatăl, și a primit învățătura lui, vine la mine. u că cineva a văzut pe tatăl, afară de acela care vine dela dum-

nezeu; da, acela a văzut pe tatăl. adevărat, adevărat, vă spun, că cine crede în mine, are viața vecinică. eu sint pinea vieții. părinții voștri au mîncat mană în pustie, și au murit. pinea, care se pogoară din cer, este de așa fel, ca cineva să mînce din ea, și să nu moară. eu sint pinea vie, care s'a pogrorit din cer. dacă mîncă cineva din pinea aceasta, va trăi în veac; și pinea, pe care o voi da eu, este trupul meu, pe care îl voi da pentru viața lumii." la auzul acestor cuvinte, iudeii se certau între ei, și ziceau: „cum poate omul acesta să ne dea trupul lui să -l mîncăm?” isus le -a zis: „adevărat, adevărat, vă spun, că, dacă nu mîncăți trupul fiului omului, și dacă nu beți singele lui, n'aveți viața în voi înșivă. cine mîncă trupul meu, și bea singele meu, are viața vecinică; și eu îl voi învia în ziua de apoi. căci trupul meu este cu adevărat o hrană, și singele meu este cu adevărat o băutură. cine mîncă trupul meu, și bea singele meu, rămîne în mine, și eu rămîn în el. după cum tatăl, care este viu, m'a trimes pe mine, și eu trăiesc prin tatăl, tot așa, cine mă mîncă pe mine, va trăi și el prin mine. astfel este pinea, care s'a pogrorit din cer, nu ca mana, pe care au mîncat -o părinții voștri, și totuși au murit: cine mîncă pinea aceasta, va trăi în veac.” isus a spus aceste lucruri în sinagogă, cînd învăța pe oameni în capernaum. mulți din ucenicii lui, după ce au auzit aceste cuvinte, au zis: „vorbirea aceasta este prea de tot: cine poate s'o suferă?” isus, care știa în sine că ucenicii săi cîrteau împotriva vorbirii acesteia, le -a zis: „vorbirea aceasta este pentru voi o pricină de poticnire? dar dacă ați vedea pe fiul omului suindu-se unde era mai înainte?... duhul este acela care dă viață, carnea nu folosește la nimic; cuvintele, pe cari vi le-am spus eu, sint duh și viață. dar sint unii din voi cari nu cred.” căci isus știa dela început cine erau ceice nu cred, și cine era celce avea să -l vîndă. și a adăogat: „tocmai de aceea v'am spus că nimeni nu poate să vină la mine, dacă nu i -a fost dat de tatăl meu.” din clipa aceea, mulți din ucenicii lui s'au întors înapoi, și nu mai umblau cu el. atunci isus a zis celor doisprezece: „voi nu vreți să vă duceți?” „doamne”, i -a răspuns simon petru, „la cine să ne ducem? tu ai cuvintele vieții vecinice. și noi am crezut, și am ajuns la cunoștința că tu ești hristosul, sfîntul lui Dumnezeu.” isus le -a răspuns: „nu v'am ales eu pe voi cei doisprezece? și totuși unul din voi este un drac.” vorbea despre iuda, fiul lui simon iscarioteanul; căci el avea să -l vîndă: el, unul din cei doisprezece.

7

după aceea, isus străbătea galilea; nu voia să stea în iudea, pentru că iudeii căutau să -l omoare. și praznicul iudeilor, praznicul zis al corturilor, era aproape. frații lui i-au zis: „pleacă de aici, și du-te în iudea, ca să vadă și ucenicii tăi lucrările, pe cari le faci. imeni nu face ceva în ascuns, cînd caută să se facă cunoscut: dacă faci aceste lucruri, arată-te lumii.” căci nici frații lui nu credeau în el. isus le -a zis: „vremea mea n'a sosit încă, dar vouă vremea totdeauna vă este prielnică. pe voi lumea nu vă poate urî, pe mine mă urăște, pentru că mărturisesc despre ea că lucrările ei sint rele. suiți-vă voi la praznicul acesta; eu încă nu

mă sui la praznicul acesta, fiindcă nu mi s'a împlinit încă vremea.” după ce le -a spus aceste lucruri, a rămas în galilea. după ce s'au suit frații lui la praznic, s'a suit și el, dar nu pe față, ci cam pe ascuns. iudeii îl căutau în timpul praznicului, și ziceau: „unde este?” oroadele vorbeau mult în șoaptă despre el. unii ziceau: „este un om bun.” alții ziceau: „nu, ci duce norodul în rătăcire.” totuși, de frica iudeilor, nimeni nu vorbea de el pe față. pela jumătatea praznicului, isus s'a suit la templu. și învăța norodul. iudeii se mirau, și ziceau: „cum are omul acesta învățătură, căci n'a învățat niciodată?” isus le -a răspuns: „învățătura mea nu este a mea, ci a celuice m'a trimes pe mine. dacă vrea cineva să facă voia lui, va ajunge să cunoască dacă învățătura este de la Dumnezeu, sau dacă eu vorbesc dela mine. cine vorbește dela sine, caută slava lui înșus; dar cine caută slava celuice l -a trimes, acela este adevărat, și în el este strîmbătate. are nu v'a dat moise legea? totuși nimeni din voi nu ține legea. de ce căutați să mă omoriți?” orodul i -a răspuns: „ai drac. cine caută să te omoare?” drept răspuns, isus le -a zis: „o lucrare am făcut, și toți vă mirați de ea. moise v'a dat porunca privitoare la tăierea împrejur -cu ea vine dela moise, ci dela patriarhi-și voi tăiați împrejur pe om în ziua sabbatului. dacă un om primește tăierea împrejur în ziua sabbatului, ca să nu se calce legea lui moise, de ce turbați de minie împotriva mea, pentru că am însănoșat un om întreg în ziua sabbatului?” u judecați după înfățișare, ci judecați după dreptate.” iște locuitorii din ierusalim ziceau: „nu este el acela, pe care caută ei să -l omoare? și totuși, iată că vorbește pe față, și ei nu -i zic nimic! nu cumva, în adevăr, cei mai mari vor fi cunoscut că el este hristosul? dar noi știm de unde este omul acesta; însă, cînd va veni hristosul, nimeni nu va ști de unde este.” și isus, pe cînd învăța pe norod în templu, striga: „mă cunoașteți și mă știți de unde sint! eu n'am venit dela mine însumi, ci cel ce m'a trimes, este adevărat, și voi nu -l cunoașteți, eu îl cunosc, căci vin dela el, și el m'a trimes.” ei căutau deci să -l prîndă; și nimeni n'a pus mîna pe el, căci încă nu -i sosise ceasul. mulți din norod au crezut în el, și ziceau: „cînd va veni hristosul, va face mai multe semne decît a făcut omul acesta?” fariseii au auzit pe norod spunînd în șoaptă aceste lucruri despre el. atunci preoții cei mai de seamă și fariseii au trimes niște aprozi să -l prîndă. isus a zis: „mai sint cu voi puțină vreme, și apoi mă duc la cel ce m'a trimes. voi mă veți căuta, și nu mă veți găsi; și unde voi fi eu, voi nu puteți veni.” iudeii au zis între ei: „unde are de gînd să se ducă omul acesta, ca să nu -l putem găsi? doar n'o avea de gînd să se ducă la cei împrăști-ați printre greci, și să învețe pe greci? ce înseamnă cuvintele acestea, pe cari le -a spus: „mă veți căuta, și nu mă veți găsi; și unde voi fi eu, voi nu puteți veni?” în ziua de pe urmă, care era ziua cea mare a praznicului, isus a stătut în picioare, și a strigat: „dacă însetează cineva, să vină la mine, și să bea. cine crede în mine, din inima lui vor curge riuri de apă vie, cum zice scriptura.” spunea cuvintele acestea despre duhul, pe care aveau să -l primească ceice vor crede în el. căci duhul sfînt încă nu fusese dat, fiindcă isus nu fusese încă proslăvit. unii din norod, cînd au auzit aceste cuvinte, ziceau: „acesta este cu adevărat proorocul.” alții

ziceau: „acesta este hristosul.” și alții ziceau: „cum, din galilea are să vină hristosul? u zice scriptura că hristosul are să vină din sămînța lui david, și din satul betleem, unde era david?’ s’a făcut deci desbinare în norod din pricina lui. unii din ei voiau să -l prindă; dar nimeni n’a pus mîna pe el. aprozii s’au întors deci la preoții cei mai de seamă și la farisei. și aceștia le-au zis: „de ce nu l-ați adus?’ aprozii au răspuns: „nicio-dată n’a vorbit vreun om ca omul acesta.” fariseii le-au răspuns: „doar n’ați fi fost duși și voi în rătăcire? a crezut în el vreunul din mai marii noștri sau din farisei? dar norodul acesta, care nu știe legea, este blestemat!’ icodim, cel care venise la isus noaptea, și care era unul din ei, le -a zis: „legea noastră osîndește ea pe un om înainte ca să -l asculte și să știe ce face?’ drept răspuns, ei i-au zis: „și tu ești din galilea? cercetează bine, și vei vedea că din galilea nu s’a ridicat niciun proroc.” (și s’a întors fiecare acasă.

8

isus s’a dus la muntele măslinilor. dar disdeditimeată, a venit din nou în templu; și tot norodul a venit la el. el a șezut jos, și -i învăța. atunci cărturarilor și fariseii i-au adus o femeie prinsă în preacurvie. au pus -o în mijlocul norodului, și au zis lui isus: „învățătorule, femeia aceasta a fost prinsă chiar cînd săvîrșea preacurvia. moise, în lege, ne -a poruncit să ucidem cu pietre pe astfel de femei: tu dar ce zici?’ spuneau lucrul acesta ca să -l ispitească și să -l poată învinui. dar isus s’a plecat în jos, și scria cu degetul pe pămînt. fiindcă ei nu încetau să -l întrebe, el s’a ridicat în sus, și le -a zis: „cine dintre voi este fără păcat, să arunce cel dintîi cu piatra în ea.” apoi s’a plecat iarăși, și scria cu degetul pe pămînt. cînd au auzit ei cuvintele acestea, s’au simțit muștrăți de cugetul lor, și au ieșit afară, unul cîte unul, începînd dela cei mai bătrîni, pînă la cei din urmă. și isus a rămas singur cu femeia, care stătea în mijloc. atunci s’a ridicat în sus; și, cînd n’a mai văzut pe nimeni decît pe femeie, isus i -a zis: „femeie, unde sint pirișii tăi? nimeni nu te -a osîndit?’ „nimeni, doamne”, i -a răspuns ea. și isus i -a zis: „nici eu nu te osîndesc. du-te, și să nu mai păcătuiești.” isus le -a vorbit din nou, și a zis: „eu sint lumina lumii; cine mă urmează pe mine, nu va umbla în întunec, ci va avea lumina vieții.” la auzul acestor vorbe, fariseii i-au zis: „tu mărturisești despre tine însuși: deci mărturia ta nu este adevărată.” drept răspuns, isus le -a zis: „chiar dacă eu mărturisesc despre mine însumi, totuș mărturia mea este adevărată; căci eu știu de unde am venit și unde mă duc, dar voi nu știți nici de unde vin nici unde mă duc. voi judecați după înfățișare; eu nu judec pe nimeni. și chiar dacă judec, judecata mea este adevărată, pentru că nu sint singur, ci tatăl, care m’a trimis, este cu mine. în legea voastră este scris că mărturia a doi oameni este adevărată: deci despre mine însumi, mărturisesc eu, și despre mine mărturisește și tatăl, care m’a trimis.” ei i-au zis deci: „unde este tatăl tău?’ isus a răspuns: „voi nu mă cunoașteți nici pe mine, nici pe tatăl meu. dacă m’ați cunoaște pe mine, ați cunoaște și pe tatăl meu.” isus a spus aceste cuvinte, pe cînd învîța pe norod în templu, în locul unde era vistieria;

și nimeni n’a pus mîna pe el, pentru că încă nu -i sosisese ceasul. isus le -a mai spus: „eu mă duc, și mă veți căuta, și veți muri în păcatul vostru; acolo unde mă duc eu, voi nu puteți veni.” atunci iudeii au zis: „doar n’o avea de gînd să se omoare, de zice: „unde mă duc eu, voi nu puteți veni?’ „voi sinteți de jos’, le -a zis el; „eu sint de sus: voi sinteți din lumea aceasta, eu nu sint din lumea aceasta. de aceea v’am spus că veți muri în păcatele voastre; căci, dacă nu credeți că eu sint, veți muri în păcatele voastre.” „cine ești tu?’ i-au zis ei. isus le -a răspuns: „ceea dela început vă spun că sint.” am multe de zis despre voi și de osîndit în voi; dar celce m -a trimis, este adevărat; și eu, ce am auzit de la el, aceea spun lumii.” ei n’au înțeles că le vorbea despre tatăl. isus deci le -a zis: „cînd veți înălța pe fiul omului, atunci veți cunoaște că eu sint, și că nu fac nimic dela mine însumi, ci vorbesc după cum m’a învățat tatăl meu. cel ce m’a trimis, este cu mine; tatăl nu m’a lăsat singur, pentru că totdeauna fac ce -i este plăcut.” pe cînd vorbea isus astfel, mulți au crezut în el. și a zis iudeilor, cari crezuseră în el: „dacă rămîneți în cuvîntul meu, sinteți în adevăr ucenicii mei; veți cunoaște adevărul, și adevărul vă va face slobozi.” ei i-au răspuns: „noi sintem sămînța lui avraam, și n’am fost niciodată robii nimînui; cum zici tu: „veți fi slobozi?’ „adevărât, adevărât, vă spun”, le -a răspuns isus, „că, oricine trăiește în păcat, este rob al păcatului. și robul nu rămîne pururea în casă; fiul însă rămîne pururea. deci, dacă fiul vă face slobozi, veți fi cu adevărat slobozi. știu că sinteți sămînța lui avraam; dar căutați să mă omorîți, pentru că nu pătrunde în voi cuvîntul meu. eu spun ce am văzut la tatăl meu; și voi faceți ce ați auzit dela tatăl vostru.” „tatăl nostru”, i-au răspuns ei, „este avraam”. isus le -a zis: „dacă ați fi copii ai lui avraam, ați face faptele lui avraam. dar acum căutați să mă omorîți, pe mine, un om, care v’am spus adevărul, pe care l-am auzit dela dumnezeu. așa ceva avraam n’a făcut. voi faceți faptele tatălui vostru.” ei i-au zis: „noi nu sintem copii născuți din curvie; avem un singur tată: pe dumnezeu.” isus le -a zis: „dacă ar fi dumnezeu tatăl vostru, m’ați iubi și pe mine, căci eu am ieșit și vin dela dumnezeu: n’am venit dela mine însumi, ci el m’a trimis. pentru ce nu înțelegeți vorbirea mea? pentru că nu puteți asculta cuvîntul meu. voi aveți de tată pe diavolul; și vreți să împliniți poftele tatălui vostru. el dela început a fost ucigaș; și nu stă în adevăr, pentru că în el nu este adevăr. oridecîteori spune o minciună, vorbește din ale lui, căci este mincinos și tatăl minciunii. iar pe mine, pentru că spun adevărul, nu mă credeți. cine din voi mă poate dovedi că am păcat? dacă spun adevărul, pentru ce nu mă credeți? cine este din dumnezeu, ascultă cuvintele lui dumnezeu; voi de aceea n’ascultați, pentru că nu sinteți din dumnezeu.” iudeii i-au răspuns: „nu zicem noi bine că ești samaritean, și că ai drac?’ „n’am drac” le -a răspuns isus; „ci eu cinstesc pe tatăl meu, dar voi nu mă cinstiți. eu nu caut slava mea; este unul care o caută și care judecă. adevărât, adevărât, vă spun, că, dacă păzește cineva cuvîntul meu, în veac nu va vedea moartea.” „acum”, i-au zis iudeii, „vedem bine că ai drac; avraam a murit, prorocii de asemenea au murit, și tu zici: „dacă păzește cineva cuvîntul meu,

în veac nu va gusta moartea.' doar n'ai fi tu mai mare decît părintele nostru avraam, care a murit? și decît proorocii, cari de asemenea au murit? cine te crezi tu că ești?' isus a răspuns: „dacă mă slăvesc eu însumi, slava mea nu este nimic; tatăl meu mă slăvește, el, despre care voi ziceți că este dumnezeul vostru; și totuș nu l-cunoașteți. eu îl cunosc bine; și dacă aș zice că nu l-cunosc, aș fi și eu un mincinos ca voi. dar îl cunosc și păzesc cuvîntul lui. tatăl vostru avraam a săltat de bucurie că are să vadă ziua mea: a văzut -o și s'a bucurat.“ „n'ai nici cincizeci ce ani?, i-au zis iudeii, „și ai văzut pe avraam? isus le -a zis: „adevărât, adevărât, vă spun că, mai înainte ca să se nască avraam, sint eu.“ la auzul acestor vorbe, au luat pietre ca să arunce în el. dar isus s'a ascuns, și a ieșit din templu, trecînd prin mijlocul lor. și așa a plecat din templu.

9

cînd trecea, isus a văzut pe un orb din naștere. ucenicii lui l-au întrebat: „învățătorule, cine a păcătuit: omul acesta sau părintii lui, de s'a născut orb? isus a răspuns: „n'a păcătuit nici omul acesta, nici părintii lui; ci s'a născut așa, ca să se arate în el lucrările lui dumnezeu. cit este ziua, trebuie să lucrez lucrările celui ce m'a trimes; vine noaptea, cînd nimeni nu mai poate să lucreze. cit sint în lume, sint lumina lumii.“ după ce a zis aceste vorbe, a scuipat pe pămînt și a făcut tină din scuipat. apoi a uns ochii orbului cu tina aceasta, și i -a zis: „du-te de te spală în scaldătoarea siloamului“ (care, tîlmăcit, înseamnă: trimes). el s'a dus, s'a spălat, și s'a întors văzînd bine. vecinii și ceice -l cunoscuseră mai înainte ca cerșetor, ziceau: „nu este acesta cel ce ședea și cerșea? unii ziceau: „el este.“ alții ziceau: „nu; dar seamănă cu el.“ și el însuș zicea: „eu sint.“ deci i-au zis: „cum ți s'a deschis ochii? el a răspuns: „omul acela, căruia i se zice isus, a făcut tină, mi -a uns ochii, și mi -a zis: „du-te la scaldătoarea siloamului, și spală-te.“ m'am dus, m'am spălat, și mi-am căpătat vederea.“ „unde este omul acela?, l-au întrebat ei. el a răspuns: „nu știu.“ au adus la farisei pe cel ce fusese orb mai înainte. și era o zi de sabbat cînd făcuse isus tină, și i -i deschisese ochii. din nou, fariseii l-au întrebat și ei cum și -a căpătat vederea. și ei le -a zis: „mi -a pus tină pe ochi, m'am spălat, și văd.“ atunci unii din farisei au început să zică: „omul acesta nu vine de la dumnezeu, pentru că nu ține sabbatul.“ alții ziceau: „cum poate un om păcătos să facă asemenea semne? și era desbinare între ei. iarăș au întrebat pe orb: „tu ce zici despre el, în privința faptului că ți -a deschis ochii? „este un prooroc“, le -a răspuns el. iudeii n'au crezut că fusese orb și că își căpătase vederea, pînă n'au chemat pe părintii lui. și cînd i-au venit părintii, i-au întrebat: „acesta este fiul vostru, care spuneți că s'a născut orb? cum dar vede acum? drept răspuns, părintii lui au zis: „știm că acesta este fiul nostru, și că s'a născut orb. dar cum vede acum, sau cine i -a deschis ochii, nu știm. întrebați -l pe el; este în vîrstă, el singur poate vorbi despre ce -l privește.“ părintii lui au zis aceste lucruri, pentru că se temeau de iudei; căci iudeii hotărîseră acum că, dacă va mărturisii cineva că isus este hristosul, să fie dat afară din sinagogă. de aceea au zis părintii lui:

„este în vîrstă, întrebați -l pe el.“ fariseii au chemat a doua oară pe omul care fusese orb, și i-au zis: „dă slavă lui dumnezeu: noi știm că omul acesta este un păcătos.“ el a răspuns: „dacă este un păcătos, nu știu; eu una știu: că eram orb, și acum văd.“ iarăș l-au întrebat: „ce ți -a făcut? cum ți -a deschis ochii? „acum v'am spus“, le -a răspuns el, „și n'ați ascultat. pentru ce voiți să mai auziți încăodată? doar n'ați vrea să vă faceți și voi ucenicii lui? el l-au ocărit, și i-au zis: „tu ești ucenicul lui, noi sintem ucenicii lui moise. știm că dumnezeu a vorbit lui moise, dar acesta nu știm de unde este.“ „aici este mirarea“, le -a răspuns omul acela, „că voi nu știți de unde este, și totuș, el mi -a deschis ochii. știm că dumnezeu n'ascultă pe păcătoși; ci, dacă este cineva temător de dumnezeu și face voia lui, pe acela îl ascultă. de cînd este lumea, nu s'a auzit să fi deschis cineva ochii unui orb din naștere. dacă omul acesta n'ar veni dela dumnezeu, n'ar putea face nimic.“ „tu ești născut cu totul în păcat“, i-au răspuns ei, „și vrei să ne înveți pe noi? și l-au dat afară. isus a auzit că l-au dat afară; și, cînd l -a găsit, i -a zis: „crezi tu în fiul lui dumnezeu? el a răspuns: „și cine este, doamne, ca să cred în el? „l-ai și văzut“, i -a zis isus, „și cel care vorbește cu tine, acela este.“ „cred, doamne“, i -a zis el; și i s'a închinat. apoi isus a zis: „eu am venit în lumea aceasta pentru judecata: ca ceie nu văd, să vadă, și ceie văd, să ajungă orbi.“ unii din fariseii cari erau lîngă el, cînd au auzit aceste vorbe, i-au zis: „doar n'om fi și noi orbi? „dacă ați fi orbi“, le -a răspuns isus, „n'ați avea păcat; dar acum ziceți: „vedem.“ tocmai de aceea, păcatul vostru rămîne.“

10

adevărât, adevărât, vă spun că, cine nu intră pe ușă în staulul oilor, ci sare pe altă parte, este un hoț și un tilhar. dar cine intră pe ușă, este păstorul oilor. portarul îi deschide, și oile aud glasul lui; el își cheamă oile pe nume, și le scoate afară din staul. după ce și -a scos toate oile, merge înaintea lor; și oile merg după el, pentru că îi cunosc glasul. u merg deloc după un străin; ci fug de el, pentru că nu cunosc glasul străinilor.“ isus le -a spus această pildă, dar ei n'au înțeles despre ce le vorbea. isus le -a mai zis: „adevărât, adevărât, vă spun că eu sint așa oilor. toți ceice au venit înainte de mine, sint hoți și tilhari; dar oile n'au ascultat de ei. eu sint așa. dacă intră cineva prin mine, va fi mintuit; va intra și va ieși, și va găsi pășune. hoțul nu vine decît să fure, să junghe și să prăpădească. eu am venit ca oile să aibă viață, și s'o aibă din belsug. eu sint păstorul cel bun. păstorul cel bun își dă viața pentru oi. dar cel plătit, care nu este păstor, și ele mă cunosc pe mine, așa cum mă cunoaște pe mine tatăl, și cum cunosc eu pe tatăl; și eu imi dau viața pentru oile mele. mai am și alte oi, cari nu sint din staulul acesta; și pe acelea trebuie să le aduc. ele vor asculta de glasul meu, și va fi o turmă și un păstor. tatăl mă iubește, pentru că imi dau viața, ca iarăș s'o iau. imeni nu mi -o ia cu sila, ci o dau eu dela

mine. am putere s'o dau, și am putere s'o iau iarăș: aceasta este porunca, pe care am primit -o dela tatăl meu." din pricina acestor cuvinte, iarăș s'a făcut desbinare între iudei. mulți dintre ei ziceau: „are drac, este nebul; de ce -l ascultați? alții ziceau; „cuvintele acestea nu sînt cuvinte de îndrăcit; poate un drac s'a deschidă ochii orbilor.” în ierusalim se prăznuia atunci praznicul înoinrii templului. era iarna. și isus se plimba prin templu, pe supț prdivorul lui solomon. iudeii l-au înconjurat, și i-au zis: „pină cînd ne tot ții sufletele în încordare? dacă ești hristosul, spune-ne -o deslușit.” „v'am spus”, le -a răspuns isus, „și nu credeți. lucrările, pe cari le fac eu, în numele tatălui meu, ele mărturisesc despre mine. dar voi nu credeți, pentrucă, după cum v'am spus, nu sînteți din oile mele. ile mele ascultă glasul meu; eu le cunosc, și ele vin după mine. eu le dau viața vecinică, în veac nu vor pieri, și nimeni nu le va smulge din mina mea. tatăl meu, care mi le -a dat, este mai mare decît toți; și nimeni nu le poate smulge din mina tatălui meu. eu și tatăl una sîntem.” atunci iudeii iarăș au luat pietre ca să -lucidă. isus le -a zis: „v'am arătat multe lucrări bune, cari vin dela tatăl meu: pentru care din aceste lucrări aruncați cu pietre în mine? iudeii i-au răspuns: „nu pentru o lucrare bună aruncăm noi cu pietre în tine, ci pentru o hulă, și pentrucă tu, care ești un om, te faci dumnezeu.” isus le -a răspuns: „nu este scris în legea voastră: „eu am zis: sînteți dumnezei; dacă legea a numit „dumnezei”, pe aceia, căroră le -a vorbit cuvîntul lui dumnezeu, -și scriptura nu poate fi desfințată, cum ziceți voi că hulesc eu, pe care tatăl m'a sfințit și m'a trimis în lume? și aceasta, pentrucă am zis: „sînt fiul lui dumnezeu; dacă nu fac lucrările tatălui meu, să nu mă credeți. dar dacă le fac, chiar dacă nu mă credeți pe mine, credeți măcar lucrările acestea, ca să ajungeți să cunoașteți și să știți că tatăl este în mine și eu sînt în tatăl.” la auzul acestor vorbe, căutau iarăș să -l prindă; dar el a scăpat din minile lor. isus s'a dus iarăș dincolo de iordan, în locul unde botezase ioan la început. și a rămas acolo. mulți veneau la el, și ziceau: „ioan n'a făcut nici un semn; dar tot ce a spus ioan despre omul acesta, era adevărat.” și mulți au crezut în el în locul acela.

11

un oarecare lazăr din betania, satul marelui și al martei, sora ei, era bolnav. - maria era aceea care a uns pe domnul cu mir, și i -a șters picioarele cu părul ei, și lazăr cel bolnav era fratele ei. - surorile au trimis la isus să -l spună: „doamne, iată că acela pe care -l iubești, este bolnav.” dar isus, cînd a auzit vestea aceasta, a zis: „boala aceasta nu este spre moarte, ci spre slava lui dumnezeu, pentru că fiul lui dumnezeu s'a fie proslăvit prin ea.” și isus iubea pe marta, și pe sora ei, și pe lazăr. deci, cînd a auzit că lazăr este bolnav, a mai zăbovit două zile în locul în care era; și în urmă a zis ucenicilor: „haidem să ne întorcem în iudea.” „învățătorule”, i-au zis ucenicii, „acum de curînd căutau iudeii să teucidă cu pietre, și te întorci în iudea?” isus a răspuns: „nu sînt douăsprezece ceasuri în zi? dacă umblă cineva ziua nu se poticnește, pentrucă vede lumina lumii acesteia; dar dacă umblă

noaptea, se poticnește, pentrucă n'are lumina în el.” după aceste vorbe, le -a zis: „lazăr, prietenul nostru, doarme: dar mă duc să -l trezesc din somn.” ucenicii i-au zis: „doamne, dacă doarme, are să se facă bine.” isus vorbise despre moartea lui, dar ei credeau că vorbește despre odihna căpătată prin somn. atunci isus le -a spus pe față: „lazăr a murit.” „și mă bucur că n'am fost acolo, pentru voi, ca să credeți. dar acum, haidem să mergem la el.” atunci toma, zis geamăn, a zis celorlalți ucenici: „haidem să mergem și noi să murim cu el; cînd a venit isus, a aflat că lazăr era de patru zile în mormînt. și, fiindcă betania era aproape de ierusalim, cam la cincisprezece stadii, mulți din iudei veniseră la marta și maria, ca să le mîngie pentru moartea fratelui lor. cînd a auzit marta că vine isus, i -a ieșit înainte; iar maria ședea în casă. marta a zis lui isus: „doamne, dacă ai fi fost aici, n'ar fi murit fratele meu! dar și acum, știu că orice vei cere dela dumnezeu, îți va da dumnezeu.” isus i -a zis: „fratele tău va învia.” „știu”, i -a răspuns marta, „că va învia la înviere, în ziua de apoi.” isus i -a zis: „eu sînt învierea și viața. cine crede în mine, chiar dacă ar fi murit, va trăi. și oricine trăiește, și crede în mine, nu va muri niciodată. crezi lucrul acestă?” „da, doamne,” i -a zis ea, „cred că tu ești hristosul, fiul lui dumnezeu, care trebuia să vină în lume.” după ce a spus aceste vorbe, s'a dus și a chemat în taină pe sora-sa maria, și i -a zis: „a venit învățătorul și te cheamă.” maria, cum a auzit, s'a sculat iute, și s'a dus la el. căci isus nu intrase încă în sat, ci era tot în locul unde îl întîmpinase marta. iudeii, cari erau cu maria în casă și o mîngiau, cînd au văzut -o sculîndu-se iute și ieșînd afară, au mers după ea, căci ziceau: „se duce la mormînt, ca să plîngă acolo.” maria, cînd a ajuns unde era isus, și l -a văzut, s'a aruncat la picioarele lui, și i -a zis: „doamne, dacă ai fi fost aici, n'ar fi murit fratele meu.” isus, cînd a văzut -o plîngînd, pe ea și pe iudeii cari veniseră cu ea, s'a înfiorat în duhul lui, și s'a tulburat. și a zis: „unde l-ați pus?” „doamne,” i-au răspuns ei, „vino și vezi.” isus plîngea. atunci iudeii au zis: „iată cît îl iubea de mult; și unii din ei au zis: „el, care a deschis ochii orbului, nu putea face ca nici omul acesta să nu moară?” isus s'a înfiorat din nou în sine, și s'a dus la mormînt. mormîntul era o peșteră, la intrarea căreia era așezată o piatră. „dați piatra la o parte,” a zis isus. marta, sora mortului, i -a zis: „doamne, miroase greu, căci este mort de patru zile.” isus i -a zis: „nu ți-am spus că, dacă vei crede, vei vedea slava lui dumnezeu?” au luat dar piatra din locul unde zăcea mortul. și isus a ridicat ochii în sus, și a zis: „tată, îți mulțămesc că m'ai ascultat. știam că totdeauna mă ascuți; dar vorbesc astfel pentru norodul care stă împrejur, ca să creadă că tu m'ai trimis.” după ce a zis aceste vorbe, a strigat cu glas tare: „lazăre, vino afară!” și mortul a ieșit cu minile și picioarele legate cu fâșii de pinză, și cu fața înfășurată cu un ștergar. isus le -a zis: „deslegați -l, și lăsați -l să meargă.” mulți din iudeii, cari veniseră la maria, cînd au văzut ce a făcut isus, au crezut în el. dar unii din ei s'au dus la farisei, și le-au spus ce făcuse isus. atunci preoții cei mai de seamă și fariseii au adunat soborul, și au zis: „ce vom face? omul acesta face multe minuni. dacă -l lășăm așa, toți vor crede în el, și vor veni romanii și ne vor nimici și locul nos-

tru și neamul.“ unul din ei, caiafa, care era mare preot în anul acela, le -a zis: „voi nu știți nimic; oare nu vă gândiți că este în folosul vostru să moară un singur om pentru norod, și să nu piară tot neamul?” dar lucrul acesta nu l -a spus de la el; ci, fiindcă era mare preot în anul acela, a proorocit că isus avea să moară pentru neam. și nu numai pentru neamul acela, ci și ca să adune într'un singur trup pe copiii lui Dumnezeu cei risipiți. din ziua aceea, au hotărît să -l omoare. de aceea isus nu mai umbla pe față printre iudei; ci a plecat de acolo în ținutul de lângă pustie, într'o cetate numită efraim; și a rămas acolo împreună cu ucenicii săi. paștele iudeilor erau aproape. și mulți oameni din ținutul acela s'au suit la ierusalim, înainte de paște, ca să se curătească. ei căutau pe isus, și vorbeau unii cu alții în templu: „ce credeți? n'are să vină la praznic?” iar preoții cei mai de seamă și fariseii porunciseră că, dacă va ști cineva unde este, să le dea de știre ca să -l prindă. maria îi toarnă mir pe picioare.

12

cu șase zile înainte de paște, isus a venit în betania, unde era lazăr, care fusese mort, și pe care îl înviase din morți. acolo i-au pregătit o cină. marta slujea, iar lazăr era unul din ceice ședeau la masă cu el. maria a luat un litru cu mir de nard curat, de mare preț, a uns picioarele lui isus, și i -a șters picioarele cu părul ei; și s'a umplut casa de mirosul mirului. unul din ucenicii săi, iuda iscarioteanul, fiul lui simon, care avea să -l vîndă, a zis: „de ce nu s'a vindut acest mir cu trei sute de lei, și să se fi dat săracilor?” zicea lucrul acesta nu pentru că purta grija de săraci, ci pentru că era un hoț, și, ca unul care ținea punga, lua el ce se pune în ea. dar isus a zis: „lasă -o în pace; căci ea l -a păstrat pentru ziua îngropării mele. pe săraci îi aveți totdeauna cu voi, dar pe mine nu mă aveți totdeauna.” mare mulțime de iudei au aflat că isus era în betania; și au venit acolo, nu numai pentru isus, ci ca să vadă și pe lazăr, pe care -l înviase din morți. preoții cei mai de seamă au hotărît să omoare și pe lazăr, căci din pricina lui mulți iudei plecau dela ei și credeau în isus. a doua zi, o gloată mare, care venise la praznic, cum a auzit că vine isus în ierusalim, a luat ramuri de finic, și i -a ieșit în întâmpinare, strigînd: „osana! binecuvîntat este cel ce vine în numele domnului, împăratul lui israel!” isus a găsit un măgăruș, și a încălecat pe el, după cum este scris: „nu te teme, fiica sionului; iată că împăratul tău vine călare pe minzul unei măgărițe.” ucenicii lui n'au înțeles aceste lucruri dela început; dar, după ce a fost proslăvit isus, și-au adus aminte că aceste lucruri erau scrise despre el, și că ei le impliniseră cu privire la el. toți ceice fuseseră împreună cu isus, cînd chemase pe lazăr din mormînt și -l înviase din morți, mărturiseau despre el. și norodul i -a ieșit în întâmpinare, pentru că aflase că făcuse semnul acesta. fariseii au zis deci între ei: „vedeți că nu ciștigați nimic: iată că lumea se duce după el?” iste greci dintre ceice se suiseră să se închine la praznic, s'au apropiat de filip, care era din betsaida galileii, l -a rugat, și au zis: „domnule, am vrea să vedem pe isus.” filip s'a dus și a spus lui andrei; apoi andrei și filip au spus lui isus. drept răspuns, isus le -a zis: „a

sosit ceasul să fie proslăvit fiul omului. adevărat, adevărat, vă spun, că, dacă grăuntele de grîu, care a căzut pe pămînt, nu moare, rămîne singur; dar dacă moare, aduce multă roadă. cine își iubește viața, o va pierde; și cine își urăște viața în lumea aceasta, o va păstra pentru viața vecinică. dacă îmi slujește cineva, să mă urmeze; și unde sînt eu, acolo va fi și slujitorul meu. dacă îmi slujește cineva, tatăl îl va cinsti. acum suflul meu este tulburat. și ce voi zice?... tată, izbăvește-mă din ceasul acesta?... dar tocmai pentru aceasta am venit pînă la ceasul acesta! tată, proslăvește numele tău!” și din cer, s'a auzit un glas, care zicea: „l-am proslăvit, și -l voi mai proslăvi!” orodul, care stătea acolo, și care auzise glasul, a zis că a fost un tunet. alții ziceau: „un înger a vorbit cu el?” isus a răspuns: „nu pentru mine s'a auzit glasul acesta, ci pentru voi. acum are loc judecata lumii acesteia, acum stăpînitorul lumii acesteia va fi aruncat afară. și după ce voi fi înălțat de pe pămînt, voi atrage la mine pe toți oamenii.” - vorbind astfel, arăta cu ce moarte avea să moară. - orodul i -a răspuns: „noi am auzit din lege că hristosul rămîne în veac; cum dar zici tu că fiul omului trebuie să fie înălțat? cine este acest fiu al omului?” isus le -a zis: „lumina mai este puțină vreme în mijlocul vostru. umblați ca unii cari aveți lumina, ca să nu vă cuprindă întunerecul: cine umblă în întunec, nu știe unde merge. cită vreme aveți lumina printre voi, credeți în lumină, ca să fiți fii ai luminii.” isus le -a spus aceste lucruri: apoi a plecat și s'a ascuns de ei. măcar că făseser atîtea semne înaintea lor, tot nu credeau în el, ca să se împlinească vorba, pe care o spusese proorocul isaia: „doamne, cine a dat crezare propovăduirii noastre? și cui a fost descoperită puterea bratului domnului?” de aceea nu puteau crede, pentru că isaia a mai zis: „le -a orbit ochii, și le -a împietrit inima, ca să nu vadă cu ochii, să nu înțeleagă cu inima, să nu se întoarcă la dumnezeu, și să -i vindec.” isaia a spus aceste lucruri cînd a văzut slava lui, și a vorbit despre el. totuș, chiar dintre frunțași, mulți au crezut în el; dar de frica fariseilor nu -l mărturiseau pe față, ca să nu fie dați afară din sinagogă. căci au iubit mai mult slava oamenilor decît slava lui dumnezeu. iar isus a strigat: „cine crede în mine, nu crede în mine, ci în cel ce m'a trimis pe mine. și cine mă vede pe mine, vede pe cel ce m'a trimis pe mine. eu am venit ca să fiu o lumină în lume, pentru ca oricine crede în mine, să nu rămînă în întunec. dacă aude cineva cuvintele mele și nu le păzește, nu eu îl judec; căci eu n'am venit să judec lumea, ci să mîntuiesc lumea. pe cine mă nesocotește și nu primește cuvintele mele, are cine -l osîndi: cuvîntul, pe care l-am vestit eu, acela îl va osîndi în ziua de apoi. căci eu n'am vorbit dela mine însumi, ci tatăl, care m'a trimis, el însuși mi -a poruncit ce trebuie să spun și cum trebuie să vorbesc. și știu că porunca lui este viața vecinică. de aceea lucrurile, pe cari le spun, le spun așa cum mi le -a spus tatăl.”

13

înainte de praznicul paștelor, isus, ca cel care știa că i -a sosit ceasul să plece din lumea aceasta la tatăl și fiindcă iubea pe ai săi, cari erau în lume, i -a iu-

bit pină la capăt. în timpul cinei, după ce diavolul pusese în inima lui iuda iscariooteanul, fiul lui simon, gândul să -l vîndă, isus, fiindcă știa că tatăl îi dăduse toate lucrurile în mini, că dela dumnezeu a venit și la dumnezeu se duce, s -a sculat dela masă, s'a desbrăcat de hainele lui, a luat un ștergar, și s'a încins cu el. apoi a turnat apă într'un lighean și a început să spele picioarele ucenicilor, și să le ștergă cu ștergarul cu care era încins. a venit deci la simon petru. și petru i -a zis: „doamne, tu să-mi speli mie picioarele?” drept răspuns, isus i -a zis: „ce fac eu, tu nu pricepi acum, dar vei pricepe după aceea.” petru i -a zis: „niciodată nu-mi vei spăla picioarele!” isus i -a răspuns: „dacă nu te spāl eu, nu vei avea parte deloc cu mine.” „doamne,” i -a zis simon petru, „nu numai picioarele, dar și minile și capul!” isus i -a zis: „cine s -a scaldat n'are trebuință să-și spele decît picioarele, ca să fie curat de tot; și voi sînteți curățî, dar nu toți.” căci știa pe cel ce avea să -l vîndă; de aceea a zis: „nu sînteți toți curățî.” după ce le -a spălat picioarele, și -a luat hainele, s'a așezat iarăș la masă și le -a zis: „înțelegeți voi ce v'am făcut eu? voi mă numiți „învățătorul și domnul”, și bine ziceți, căci sint. deci, dacă eu, domnul și învățătorul vostru, v'am spălat picioarele, și voi sînteți datori să vă spălați picioarele unii altora. pentru că eu v'am dat o pildă, ca și voi să faceți cum am făcut eu. adevărat, adevărat, vă spun, că robul nu este mai mare decît domnul său, nici apostolul mai mare decît cel ce l -a trimes. dacă știți aceste lucruri, ferice de voi, căce l -a făcut eu? eu vorbesc despre voi toți; cunosc pe aceia pe cari i-am ales. dar trebuie să se împlinească scriptura, care zice: „celce mănîncă pine cu mine a ridicat călcîiul împotriva mea.” vă spun lucrul acesta de acum, înainte ca să se întîmple, pentruca, atunci cînd se va întîmpla, să credeți că eu sint. adevărat, adevărat, vă spun că, cine primește pe acela pe care -l trimet eu, pe mine mă primește; și cine mă primește pe mine, primește pe celce m'a trimes pe mine.” după ce a spus aceste cuvinte, isus s'a tulburat în duhul lui, a mărturisit, și a zis: „adevărat, adevărat, vă spun, că unul din voi mă va vinde.” ucenicii se uitau unii la alții, și nu înțelegeau despre cine vorbește. unul din ucenici, acela pe care -l iubea isus, stătea la masă culcat pe sinul lui isus. simon petru i -a făcut semn să întrebze cine este acela despre care vorbea isus. și ucenicul acela s'a răzemat pe pieptul lui isus, și i -a zis: „doamne, cine este?” isus a răspuns: „acela, căruia îi voi întinge bucatîca, și i -o voi da.” și a întins o bucatîcă, și a dat -o lui iuda, fiul lui simon, iscariooteanul. cum a fost dată bucatîca, a intrat satana în iuda. isus i -a zis: „ce-ai să faci, fă repede.” dar nimeni din cei ce ședeau la masă, n'a înțeles pentru ce îi zisea aceste vorbe. unii credeau că, de vreme ce iuda avea punga, isus voia să -i spună: „cumpără ce ne trebuie pentru praznic;” sau îi porunceă să dea ceva săracilor. iuda, după ce a luat bucatîca, a ieșit afară în grabă. era noapte. după ce a ieșit iuda, isus a zis: „acum, fiul omului a fost proslăvit și dumnezeu a fost proslăvit în el. dacă dumnezeu a fost proslăvit în el, și dumnezeu îl va proslăvi în el însuși, și -l va proslăvi îndată. copilașilor, mai sint puțin cu voi. mă veți căuta, și, cum am spus iudeilor că, unde mă duc eu, ei nu pot veni, tot așa vă spun și vouă acum. vă

dau o poruncă nouă: să vă iubiți unii pe alții; cum v-am iubit eu, așa să vă iubiți și voi unii pe alții. prin aceasta vor cunoaște toți că sînteți ucenicii mei, dacă veți avea dragoste unii pentru alții.” „doamne”, i -a zis simon petru, „unde te duci?” isus i -a răspuns: „tu nu poți veni acum după mine, unde mă duc eu; dar mai tîrziu vei veni.” „doamne”, i -a zis petru, „de ce nu pot veni după tine acum? eu îmi voi da viața pentru tine.” isus i -a răspuns: „îți vei da viața pentru mine? adevărat, adevărat, îți spun, că nu va cînta cocoșul, pînă te vei lepăda de mine de trei ori.

14

să nu vi se tulbure inima. aveți credință în dumnezeu, și aveți credință în mine. în casa tatălui meu sint multe locașuri. dacă n'ar fi așa, n'ar fi spus. eu mă duc să vă pregătesc un loc. și după ce mă voi duce și vă voi pregăti un loc, mă voi întoarce și vă voi lua cu mine, ca acolo unde sint eu, să fiți și voi. știți unde mă duc, și știți și calea într'acolo.” „doamne”, i -a zis toma, „nu știm unde te duci; cum putem să știm calea într'acolo?” isus i -a zis: „eu sint calea, adevărul și viața. nimeni nu vine la tatăl decît prin mine. dacă m'ați fi cunoscut pe mine, ați fi cunoscut și pe tatăl meu. și deacum încolo îl veți cunoaște; și l-ați și văzut.” „doamne”, i -a zis filip, „arăta-ne pe tatăl, și ne este de ajuns.” isus i -a zis: „de atîta vreme sint cu voi, și nu m'ai cunoscut, filipe? cine m'a văzut pe mine, a văzut pe tatăl. cum zici tu dar: „arăta-ne pe tatăl?” u crezi că eu sint în tatăl, și tatăl este în mine? cuvintele, pe cari vi le spun eu, nu le spun dela mine; ci tatăl, care locuiește în mine, el face aceste lucrări ale lui. credeți-mă că eu sint în tatăl, și tatăl este în mine; credeți cel puțin pentru lucrările acestea. adevărat, adevărat, vă spun, că cine crede în mine, va face și el lucrările pe cari le fac eu; ba încă va face altele și mai mari decît acestea; pentrucă eu mă duc la tatăl: și ori ce veți cere în numele meu, voi face, pentruca tatăl să fie proslăvit în fiul. dacă veți cere ceva în numele meu, voi face. dacă mă iubiți, veți păzi poruncile mele. și eu voi ruga pe tatăl, și el vă va da un alt mîngietor (grecește: paraclet, apărător, ajutor), care să rămînă cu voi în veac; și anume, duhul adevărului, pe care lumea nu îl poate primi, pentrucă nu l -vede și nu l -cunoaște; dar voi îl cunoașteți, căci rămîne cu voi, și va fi în voi. u vă voi lăsa orfani, mă voi întoarce la voi. peste puțină vreme, lumea nu mă va mai vedea, dar voi mă veți vedea; pentrucă eu trăiesc, și voi veți trăi. în ziua aceea, veți cunoaște că eu sint în tatăl meu, că voi sînteți în mine, și că eu sint în voi. cine are poruncile mele și le păzește, acela mă iubește; și cine mă iubește, va fi iubit de tatăl meu. eu îl voi iubi, și mă voi arăta lui.” iuda, nu iscariooteanul, i -a zis: „doamne, cum se face că te vei arăta nouă și nu lumii?” drept răspuns, isus i -a zis: „dacă mă iubește cineva, va păzi cuvîntul meu, și tatăl meu îl va iubi. noi vom veni la el, și vom locui împreună cu el. cine nu mă iubește, nu păzește cuvintele mele. și cuvîntul, pe care -l auziți, nu este al meu, ci al tatălui, care m'a trimes. v'am spus aceste lucruri cît mai sint cu voi. dar mîngietorul, adică duhul sfînt, pe care -l va trimete tatăl, în numele meu, vă va învăța toate lucrurile, și vă va aduce

aminte de tot ce v'am spus eu. vă las pacea, vă dau pacea mea. nu v'o dau cum o dă lumea. să nu vi se tulbure inima, nici să nu se însăpămintă. ați auzit că v'am spus: „mă duc, și mă voi întoarce la voi.” dacă m'ați iubi, v'ați fi bucurat că v'am zis: „mă duc la tatăl,” căci tatăl este mai mare decît mine. și v'am spus aceste lucruri acum, înainte ca să se întîmple, pentru că atunci cînd se vor întîmpla, să credeți. u voi mai vorbi mult cu voi; căci vine stăpînitorul lumii acesteia. el n'are nimic în mine; dar vine, pentru că să cunoască lumea că eu iubesc pe tatăl, și că fac așa cum mi -a poruncit tatăl. sculați-vă, haidem să plecăm de aici!

15

eu sînt adevărata viță, și tatăl meu este vierul. pe orice mlădiță, care este în mine și n'aduce roadă, el o taie; și pe orice mlădiță care aduce roadă, o curățește, ca să aducă și mai multă roadă. acum voi sinteți curați, din pricina cuvîntului, pe care vi l-am spus. rămîneți în mine, și eu voi rămînea în voi. dupăcum mlădița nu poate aduce roadă dela sine, dacă nu rămînea în viță, tot așa nici voi nu puteți aduceți roadă, dacă nu rămîneți în mine. eu sînt viță, voi sinteți mlădițele. cine rămînea în mine, și în cine rămîn eu, aduce multă roadă; căci despărțiți de mine, nu puteți face nimic. dacă nu rămînea cineva în mine, este aruncat afară, ca mlădița neroditoare, și se usucă; apoi mlădițele uscate sînt strîșne, aruncate în foc, și ard. dacă rămîneți în mine, și dacă rămîn în voi cuvintele mele, cereți orice veți vrea, și vi se va da. dacă aduceți multă roadă, prin aceasta tatăl meu va fi proslăvit; și voi veți fi astfel ucenicii mei. cum m'a iubit pe mine tatăl, așa v'am iubit și eu pe voi. rămîneți în dragostea mea. dacă păziți poruncile mele, veți rămînea în dragostea mea, după cum și eu am păzit poruncile tatălui meu, și rămîn în dragostea lui. v'am spus aceste lucruri, pentru că bucuria mea să rămînă în voi, și bucuria voastră să fie deplină. aceasta este porunca mea: să vă iubiți unii pe alții, cum v'am iubit eu. u este mai mare dragoste decît să-și dea cineva viața pentru prietenii săi. voi sinteți prietenii mei, dacă faceți ce vă poruncesc eu. u vă mai numesc robi, pentru că robul nu știe ce face stăpînul său; ci v'am numit prieteni, pentru că v'am făcut cunoscut tot ce am auzit dela tatăl meu. u voi m'ați ales pe mine; ci eu v'am ales pe voi; și v'am rînduit să mergeți și să aduceți roadă, și roada voastră să rămînă, pentru ca orice veți cere dela tatăl, în numele meu, să vă dea. vă poruncesc aceste lucruri, ca să vă iubiți unii pe alții. dacă vă urăște lumea, știți că pe mine m'a urît înaintea voastră. dacă ați fi din lume, lumea ar iubi ce este al ei; dar, pentru că nu sinteți din lume, și pentru că eu v'am ales din mijlocul lumii, de aceea vă urăște lumea. aduceți-vă aminte de vorba, pe care v-am spus -o: „robul nu este mai mare decît stăpînul său.” dacă m'au prigonit pe mine, și pe voi vă vor prigoni; dacă au păzit cuvîntul meu, și pe al vostru îl vor păzi. dar vă vor face toate aceste lucruri pentru numele meu, pentru că ei nu cunosc pe celce m'a trimes. dacă n'as fi venit și nu le-aș fi vorbit, n'ar avea păcat; dar acum n'au nicio desvinovățire pentru păcatul lor. cine mă urăște pe mine, urăște și pe tatăl meu. dacă n'as fi făcut între ei lucrări, pe cari nimeni

altul nu le -a făcut, n'ar avea păcat; dar acum le-au și văzut, și m'au urît și pe mine și pe tatăl meu. dar lucrul acesta s'a întîmplat ca să se împlinească vorba scrisă în legea lor: „m'au urît fără temei.” cînd va veni mîngîietorul, pe care -l voi trimete dela tatăl, adică duhul adevărului, care porcede dela tatăl, el va mărturisii despre mine. și voi deasemenea veți mărturisii, pentru că ați fost cu mine dela început.

16

v-am spus aceste lucruri, pentru că ele să nu fie pentru voi un prilej de cădere. au să vă dea afară din sinagogi: ba încă, va veni vremea cînd, oricine vă va ucide, să creadă că aduce o slujbă lui dumnezeu. și se vor purta astfel cu voi, pentru că n'au cunoscut nici pe tatăl, nici pe mine. v'am spus aceste lucruri, pentru că, atunci cînd le va veni ceasul să se împlinească, să vă aduceți aminte că vi le-am spus. nu vi le-am spus dela început, pentru că eram cu voi. acum mă duc la cel ce m'a trimes; și nimeni din voi nu mă întreabă: „unde te duci?” dar, pentru că v'am spus aceste lucruri, întristarea v'a umplut inima. totuș, vă spun adevărul: vă este de folos să mă duc; căci, dacă nu mă duc eu, mîngîietorul nu va veni la voi; dar dacă mă duc, vi -l voi trimete. și cînd va veni el, va dovedi lumea vinovată în ce privește păcatul, neprihănirea și judecata. în ce privește păcatul: fiindcă ei nu cred în mine; în ce privește neprihănirea: fiindcă mă duc la tatăl, și nu mă veți mai vedea; în ce privește judecata: fiindcă stăpînitorul lumii acesteia este judecat. mai am să vă spun multe lucruri, dar acum nu le puteți purta. cînd va veni mîngîietorul, duhul adevărului, are să vă călăuzească în tot adevărul; căci el nu va vorbi dela el, ci va vorbi tot ce va fi auzit, și vă va descoperi lucrurile viitoare. el mă va proslăvi, pentru că va lua din ce este al meu, și vă va descoperi. tot ce are tatăl, este al meu; de aceea am zis că va lua din ce este al meu, și vă va descoperi. peste puțină vreme, nu mă veți mai vedea; apoi iarăș peste puțină vreme, mă veți vedea, pentru că mă duc la tatăl.” la auzul acestor vorbe, unii din ucenicii lui au zis între ei: „ce însemnează cuvintele acestea: „peste puțină vreme, nu mă veți mai vedea;” și: „apoi iarăș peste puțină vreme mă veți vedea?” și: „pentru că mă duc la tatăl?” ei ziceau deci: „ce însemnează aceasta: „peste puțină vreme; nu știm ce vrea să spună.” isus a cunoscut că voiau să -l întrebe, și le -a zis: „vă întrebați între voi ce însemnează cuvintele: „peste puțină vreme, nu mă veți mai vedea;” și: „apoi iarăș peste puțină vreme, mă veți vedea?” adevărat, adevărat vă spun că, voi veți plînge și, vă veți tîrgui, iar lumea se va bucura; vă veți întrista, dar întristarea voastră se va prefăce în bucurie. femeia, cînd este în durerile nașterii, se întristează, pentru că i -a sosit ceasul; dar după ce a născut pruncul, nu-și mai aduce aminte de suferință, de bucurie că s'a născut un om pe lume. tot așa și voi: acum sinteți plîni de întristare; dar eu vă voi vedea iarăș, inima vi se va bucura, și nimeni nu vă va răpi bucuria voastră. în ziua aceea, nu mă veți mai întreba de nimic. adevărat, adevărat, vă spun că, orice veți cere dela tatăl, în numele meu, vă va da. pînă acum n'ați cerut nimic în numele meu: cereți, și veți căpăta, pentru că bucuria voastră

să fie deplină. v'am spus aceste lucruri în pilde. vine ceasul cînd nu v'oi mai vorbi în pilde, ci v'oi vorbi deslușit despre tatăl. în ziua aceea, veți cere în numele meu, și nu v'ă zic că voi ruga pe tatăl pentru voi. căci tatăl însuș v'ă iubește, pentrucă m'ați iubit, și ați crezut că am ieșit dela dumnezeu. am ieșit dela tatăl, și am venit în lume; acum las lumea, și mă duc la tatăl." ucenicii săi i-au zis: "iată că acum vorbești deslușit, și nu spui nicio pildă. acum cunoaștem că știi toate lucrurile, și n'ai nevoie să te întrebe cineva; de aceea credem că ai ieșit dela dumnezeu." acum credeți," le -a răspuns isus. "iată că vine ceasul, și a venit, cînd veți fi risipiți fiecare la ale lui; și pe mine mă veți lăsa singur; dar nu sînt singur, căci tatăl este cu mine. v'am spus aceste lucruri ca să aveți pace în mine. în lume veți avea necazuri; dar îndrăzniți, eu am biruit lumea."

17

după ce a vorbit astfel, isus a ridicat ochii spre cer, și a zis: "tată, a sosit ceasul! proslăvește pe fiul tău, ca și fiul tău să te proslăvească pe tine, după cum i-ai dat putere peste orice făptură, ca să dea viața vecinică tuturor aceluia, pe cari i-i-ai dat tu, și viața vecinică este aceasta: să te cunoască pe tine, singurul dumnezeu adevărat și pe isus hristos, pe care l-ai trimis tu. eu te-am proslăvit pe pămînt, am sfîrșit lucrarea, pe care mi-ai dat -o s'o fac. și acum, tată, proslăvește-mă la tine însuși cu slava, pe care o aveam la tine, înainte de a fi lumea. am făcut cunoscut numele tău oamenilor, pe cari mi i-ai dat din lume. ai tăi erau, și tu mi i-ai dat; și ei au pămîntul tău. acum au cunoscut că tot ce mi-ai dat tu, vine dela tine. căci le-am dat cuvintele, pe cari mi le-ai dat tu. ei le-au primit, și au cunoscut cu adevărat că dela tine am ieșit, și au crezut că tu m'ai trimis. pentru ei mă rog, nu mă rog pentru lume, ci pentru aceia, pe cari mi i-ai dat tu; pentrucă sînt ai tăi: - tot ce este al meu, este al tău, și ce este al tău, este al meu, - și eu sînt proslăvit în ei. eu nu mai sînt în lume, dar ei sînt în lume, și eu vin la tine. sfînte tată, păzește, în numele tău, pe aceia pe cari mi i-ai dat, pentrucă ei s'au fie una, cum sîntem și noi. cînd eram cu ei în lume, îi păzeam eu în numele tău. eu am pămînt pe aceia, pe cari mi i-ai dat; și niciunul din ei n'a perit, afară de fiul pierzării, ca să se împlinească scriptura. dar acum, eu vin la tine; și spun aceste lucruri, pe cînd sînt încă în lume, pentrucă să aibă în ei bucuria mea deplină. le-am dat cuvîntul tău; și lumea i-a urît, pentrucă ei nu sînt din lume, dupăcum eu nu sînt din lume. u te rog să -i iei din lume, ci să -i păzești de cel rău. ei nu sînt din lume, dupăcum nici eu nu sînt din lume. sfîntește -i prin adevărul tău: cuvîntul tău este adevărul. cum m'ai trimis tu pe mine în lume, așa i-am trimis și eu pe ei în lume. și eu însumi mă sfîntesc pentru ei, ca și ei să fie sfîinți prin adevăr. și mă rog nu numai pentru ei, ci și pentru cei ce vor crede în mine prin cuvîntul lor. mă rog ca toți să fie una, cum tu, tată, ești în mine, și eu în tine; ca, și ei să fie una în noi, pentrucă lumea s'a creadă că tu m'ai trimis. eu le-am dat slava, pe care mi-ai dat -o tu, pentrucă ei să fie una, cum și noi sîntem una, - eu în ei, și tu în mine; -pentrucă ei să fie în chip desăvîrșit una, ca să

cunoască lumea că tu m'ai trimis, și că i-ai iubit, cum m-ai iubit pe mine. tată, vreau ca acolo unde sînt eu, să fie împreună cu mine și aceia, pe cari mi i-ai dat tu, ca să vadă slava mea, slavă, pe care mi-ai dat -o tu; fiindcă tu m-ai iubit înainte de întemeierea lumii. eprîhănitule tată, lumea nu te -a cunoscut; dar eu te-am cunoscut, și aceștia au cunoscut că tu m'ai trimis. eu le-am făcut cunoscut numele tău, și li -l voi mai face cunoscut, pentrucă dragostea cu care m'ai iubit tu, să fie în ei, și eu să fiu în ei."

18

după ce a rostit aceste vorbe, isus a plecat cu ucenicii săi dincolo de pîrîul chedron, unde era o grădină, în care a intrat el și ucenicii lui. iuda, vinzătorul, știa și el locul acela, pentrucă isus de multe ori se adunase acolo cu ucenicii lui. iuda, deci, a luat ceata ostașilor și pe aprozii trimise de preoții cei mai de seamă și de farisei, și a venit acolo cu felinare, cu făclii și cu arme. isus, care știa tot ce avea să i se întîmple, a mers spre ei, și le -a zis: "pe cine căutați?" ei i-au răspuns: "pe isus din nazaret." isus le -a zis: "eu sînt"; iuda, vinzătorul, era și el cu ei. cînd le -a zis isus: "eu sînt", ei s'au dat înapoi, și au căzut jos la pămînt. el i-a întrebat din nou: "pe cine căutați?" "pe isus din nazaret", i-au zis ei. isus a răspuns: "v-am spus că eu sînt. deci, dacă mă căutați pe mine, lăsați pe aceștia să se ducă." a zis lucrul acesta ca să se împlinească vorba, pe care o spusese: "n-am pierdut pe niciunul din aceia, pe cari mi i-ai dat." simon petru, care avea o sabie, a scos -o, a lovit pe robul marelui preot, și i -a tăiat urechea dreaptă. robul acela se numea malhu. isus a zis lui petru: "bagă-ți sabia în teacă. nu voi bea paharul, pe care mi l-a dat tatăl să -l beauz' ceata ostașilor, căpitanul lor, și aprozii iudeilor, au prins deci pe isus, și l-au legat. l-au dus întîi la ana; căci el era socorul lui caiafa, care era mare preot în anul acela. și caiafa era celce dăduse iudeilor sfatul acesta: "este de folos să moară un singur om pentru norod." simon petru mergea după isus; tot așa a făcut și un alt ucenic. ucenicul acesta era cunoscut de marele preot, și a intrat cu isus în curtea marelui preot. petru însă a rămas afară la ușă. celalt ucenic, care era cunoscut marelui preot, a ieșit afară, a vorbit cu portărița, și a băgat pe petru înlăuntru. atunci slujnica, portărița, a zis lui petru: "nu cumva și tu ești unul din ucenicii omului acestuia?" "nu sînt", a răspuns el. robii și aprozii cari erau acolo, făcuseră un foc de cărbuni, căci era frig; și se încălzeau. petru stătea și el cu ei, și se încălzea. marele preot a întrebat pe isus despre ucenicii lui și despre învățătura lui. isus i -a răspuns: "eu am vorbit lumii pe față; totdeauna am învățat pe norod în sinagogă și în templu, unde se adună toți iudeii, și n'am spus nimic în ascuns. pentrucă mă întrebi pe mine? întreabă pe ceice m'au auzit despre ce le-am vorbit; iată, aceia știu ce am spus." la auzul acestor cuvinte, unul din aprozii, cari stăteau acolo, a dat o palmă lui isus, și a zis: "așa răspunzi marelui preot?" isus i -a răspuns: "dacă am vorbit rău, arată ce am spus rău; dar dacă am vorbit bine, dece mă bați?" ana l-a trimis legat la marele preot caiafa. simon petru stătea acolo, și se încălzea. ei i-au zis: "nu cumva ești și tu unul

din ucenicii lui; el s'a lepădat, și a zis: „nu sînt.” unul din robii marelui preot, rudă cu acela căruia îi tăiasе petru urechea, a zis: „nu te-am văzut eu cu el în grădină;” petru iar s-a lepădat. și îndată a cîntat cocoșul. au adus pe isus dela caiafa în odaia de judecată: era dimineața. ei n'au intrat în odaia de judecată, ca să nu se spurce și să poată minca paștele. pilat deci a ieșit afară la ei, și le -a zis: „ce piră aduceți împotriva omului acestuia;” drept răspuns, ei i-au zis: „dacă n'ar fi fost un făcător de rele, nu l-am fi dat noi în minile tale.” atunci pilat le -a zis: „luați -l voi, și judecați -l după legea voastră.” „nouă nu ne este îngăduit de lege să omorim pe nimeni”, i-au zis iudeii. aceasta s'a întîmplat ca să se împlinească vorba, prin care arătase isus cu ce moarte avea să moară. pilat a intrat iarăși în odaia de judecată, a chemat pe isus și i -a zis: „ești tu împăratul iudeilor?” isus i -a răspuns: „dela tine însuși zici lucrul acesta, sau îți l-au spus alții despre mine;” pilat a răspuns: „eu sînt iudeu? neamul tău și preoții cei mai de seamă te-au dat în mina mea: ce ai făcut?” „împărăția mea nu este din lumea aceasta”, a răspuns isus. „dacă ar fi împărăția mea din lumea aceasta, slujitorii mei s'ar fi luptat ca să nu fiu dat în minile iudeilor; dar acum, împărăția mea nu este de aici.” „atunci un împărat tot ești?” i -a zis pilat. „da”, a răspuns isus. „eu sînt împărat. eu pentru aceasta m'am născut și am venit în lume, ca să mărturisesc despre adevăr. oricine este din adevăr ascultă glasul meu.” pilat i -a zis: „ce este adevărul?” dar, fiindcă voi aveți obicei să vă slobozeș pe cineva de paște, vreți să vă slobozeș pe împăratul iudeilor? atunci toți au strigat din nou: „nu pe el, ci pe baraba!” și baraba era un tilhar.

19

atunci pilat a luat pe isus, și a pus să -l bată. stașii au împletit o cunună de spini, i-au pus -o pe cap, și i-l-au îmbrăcat cu o haină de purpură. apoi, s'au apropiat de el, și ziceau: „plecăciune, împăratul iudeilor!” și -i dădeau palme. pilat a ieșit iarăși afară, și a zis iudeilor: „iați că vi -l aduc afară, ca să știți că nu găesc nicio vină în el.” isus a ieșit deci afară, purtînd cununa de spini și haina de purpură. „iați omul!” le -a zis pilat. cînd l-au zărit preoții cei mai de seamă și aprozii, au început să strige: „răstignește -l! răstignește -l!” „luați -l voi și răstigniți -l”, le -a zis pilat, „căci eu nu găesc nicio vină în el.” iudeii i-au răspuns: „noi avem o lege, și după legea aceasta, el trebuie să moară, pentru că s'a făcut pe sine fiul lui dumnezeu.” cînd a auzit pilat aceste cuvinte, i -a fost și mai mare frică. a intrat iarăși în odaia de judecată, și a zis lui isus: „de unde ești tu?” dar isus nu i -a dat niciun răspuns. pilat i -a zis: „mie nu-mi vorbești? nu știi că am putere să te răstignesc, și am putere să-ți dau drumul?” „n'ai avea nicio putere asupra mea”, i -a răspuns isus, „dacă nu ți-ar fi fost dată de sus. de aceea, cine mă dă în minile tale, are un mai mare păcat.” de atunci pilat căuta să -i dea drumul. dar iudeii strigau: „dacă dai drumul omului acestuia, nu ești prieten cu cezarul. oricine se face pe sine împărat, este împotriva cezarului.” cînd a auzit pilat aceste vorbe, a scos pe isus afară; și a șezut pe scaunul de judecător, în locul numit

„pardosit cu pietre”, iar evreiește: „gabata.” era ziua pregătirii paștelor, cam pela ceasul al șaselea. pilat a zis iudeilor: „iați împăratul vostru!” dar ei au strigat: „ia -l, ia -l, răstignește -l!” „să răstignesc pe împăratul vostru?” le -a zis pilat. preoții cei mai de seamă au răspuns: „noi n'avem alt împărat decît pe cezarul!” atunci l -a dat în minile lor, ca să fie răstignit. au luat deci pe isus, și i-l-au dus să -l răstignească. isus, ducîndu-și crucea, a ajuns la locul, zis al „căpătîinii”, care în evreiește se cheamă „golgota.” acolo a fost răstignit; și împreună cu el au fost răstigniți alți doi, unul deoparte și altul de alta, iar isus la mijloc. pilat a scris o însemnare, pe care a pus -o deasupra crucii, și era scris: „isus din nazaret, împăratul iudeilor.” mulți din iudei au citit această însemnare, pentru că locul unde fusese răstignit isus era aproape de cetate: era scrisă în evreiește, latinește și grecește. preoții cei mai de seamă ai iudeilor au zis lui pilat: „nu scrie: 'împăratul iudeilor.'” scrie că el a zis: „eu sînt împăratul iudeilor.” „ce am scris, am scris”, a răspuns pilat. stașii, după ce au răstignit pe isus, i-au luat hainele, și le-au făcut patru părți, cite o parte pentru fiecare ostaș. i-au luat și cămașa, care n'avea nici o cusătură, ci era dintr-o singură țesătură de sus pînă jos. și au zis între ei: „să n'o sfîșiem, ci să tragem la sorți a cui să fie.” aceasta s'a întîmplat ca să se împlinească scriptura, care zice: „și-au împărțit hainele mele între ei, și pentru cămașa mea au tras la sorți.” iați ce au făcut ostașii. lîngă crucea lui isus, stătea mama lui și sora mamei lui, maria, nevasta lui clopa, și maria magdalina. cînd a văzut isus pe mamă-sa, și lîngă ea pe ucenicul, pe care -l iubea, a zis mamei sale: „femeie, iați fiul tău!” apoi, a zis ucenicului: „iați mama ta!” și, din ceasul acela ucenicul a luat -o la el acasă. după aceea, isus, care știa că acum totul s'a sfîrșit, ca să împlinească scriptura, a zis: „mi -e sete.” acolo era un vas plin cu oțet. ostașii au pus într-o ramură de isop un burete plin cu oțet, și i-l-au dus la gură. cînd a luat isus oțetul, a zis: „s'a isprăvit!” apoi și -a plecat capul, și și -a dat duhul. de frică să nu rămîna trupurile pe cruce în timpul sabațului, -căci era ziua pregătirii, și ziua aceea de sabaț era o zi mare-iudeii au rugat pe pilat să zdrobească fluierile picioarelor celor răstigniți, și să fie luați de pe cruce. stașii au venit deci, și au zdrobit fluierile picioarelor celui dintîi, apoi pe ale celuialt, care fusese răstignit împreună cu el. cînd au venit la isus, și au văzut că murise, nu i-au zdrobit fluierile picioarelor; ci unul din ostași i -a străpuns coasta cu o suliță; și îndată a ieșit din ea sînge și apă. faptul acesta este adevărit de celcel l -a văzut: mărturia lui este adevărată, și el știe că spune adevărul, pentru ca și voi să credeți. aceste lucruri s'au întîmplat, ca să se împlinească scriptura: „niciunul din oasele lui nu va fi sfărîmat” și în altă parte, scriptura mai zice: „vor vedea pe cine au străpuns.” după aceea, iosif din arimatea, care era ucenic al lui isus, dar pe ascuns, de frica iudeilor, a rugat pe pilat să -i dea voie să ia trupul lui isus de pe cruce. pilat i -a dat voie. el a venit deci, și a luat trupul lui isus. icodim, care la început se duse la isus, noaptea, a venit și el, și a adus o amestecătură de aproape o sută de litri de smîrnă și de aloe. au luat deci trupul lui isus și l-au înfășurat în fâșii de pînză de in, cu miresme, după cum au

obicei iudeii să îngroape. în locul unde fusese răstignit isus, era o grădină; și în grădină era un mormint nou, în care nu mai fusese pus nimeni. din pricină că era ziua pregătirii iudeilor, pentru că mormintul era aproape, au pus acolo pe isus.

20

în ziua dintii a săptămînii, maria magdalena s'a dus disdedimineață la mormint, pe cînd era încă întunec; și a văzut că piatra fusese luată de pe mormint. a alergat la simon petru și la celalt ucenic, pe care -l iubea isus, și le -a zis: „au luat pe domnul din mormint, și nu știu unde l-au pus.” petru și celalt ucenic au ieșit, și au plecat spre mormint. au început să alerge amîndoi împreună. dar celalt ucenic alerga mai repede decît petru, și a ajuns cel dintii la mormint. s'a plecat și s'a uitat înlăuntru, a văzut fășile de pinză jos, dar n'a intrat. simon petru, care venea după el, a ajuns și el, a intrat în mormint, și a văzut fășile de pinză jos. iar ștergarul, care fusese pus pe capul lui isus, nu era cu fășile de pinză, ci făcut sul și pus într'un alt loc singur. atunci celalt ucenic, care ajunsese cel dintii la mormint, a intrat și el; și a văzut, și a crezut. căci tot nu pricepeau că, după scriptură, isus trebuia să învieze din morți. apoi ucenicii s'au întors acasă. dar maria ședea afară lingă mormint, și plîngea. pe cînd plîngea s'a plecat să se uite în mormint. și a văzut doi ingeri în alb, șezînd în locul unde fusese culcat trupul lui isus; unul la cap și altul la picioare. „femeie”, i-au zis ei, „pentru ce plîngi?” ea le -a răspuns: „pentru că au luat pe domnul meu, și nu știu unde l-au pus.” după ce a zis aceste vorbe, s'a întors, și a văzut pe isus stînd acolo în picioare; dar nu știa că este isus. „femeie”, i -a zis isus, „de ce plîngi? pe cine cauți?” ea a crezut că este grădinarul, și i -a zis: „domnule, dacă l-ai luat, spune-mi unde l-ai pus, și mă voi duce să -l iau.” isus i -a zis: „marie?” ea s'a întors, și i -a zis în evreiește: „rabuni?” adică: „învățătorule?” „nu mă ținea”, i -a zis isus; „căci încă nu m'am suit la tatăl meu. ci, du-te la frații mei, și spune-le că mă sui la tatăl meu și tatăl vostru, la dumnezeul meu și dumnezeul vostru.” maria magdalena s'a dus, și a vestit ucenicilor că a văzut pe domnul, și că i -a spus aceste lucruri. în seara aceleiaș zile, cea dintii a săptămînii, pe cînd ușile locului unde erau adunați ucenicii erau încuiate, de frica iudeilor, a venit isus, a stătut în mijlocul lor, și le -a zis: „pace vouă!” și după ce a zis aceste vorbe, le -a arătat minile și coasta sa. ucenicii s'au bucurat, cînd au văzut pe domnul. isus le -a zis din nou: „pace vouă! cum m'a trimis pe mine tatăl, așa vă trimet și eu pe voi.” după aceste vorbe, a suflat peste ei, și le -a zis: „luați duh sfînt! celorle veți ierta păcatele, vor fi iertate; și celor ce le veți ținea vor fi ținute.” toma, zis geamăn, unul din cei doisprezece, nu era cu ei cînd a venit isus. ceilalți ucenici i-au zis deci: „am văzut pe domnul?” dar el le -a răspuns: „dacă nu voi vedea în minile lui semnul cuielor, și dacă nu voi pune degetul meu în semnul cuielor, și dacă nu voi pune mina mea în coasta lui, nu voi crede.” după opt zile, ucenicii lui isus erau iarăși în casă; și era și toma împreună cu ei. pe cînd erau ușile încuiate, a venit isus, a stătut în mijloc, și le -a zis: „pace vouă!” apoi a zis lui toma: „adu-

ți degetul încoace, și uită-te la minile mele; și adu-ți mina, și pune -o în coasta mea; și nu fi necredincios, ci credincios.” drept răspuns, toma i -a zis: „domnul meu și dumnezeul meu”, „tomo” i -a zis isus, „pentru că m'ai văzut, ai crezut. ferice de cei n'au văzut, și au crezut.” isus a mai făcut înaintea ucenicilor săi multe alte semne cari nu sînt scrise în cartea aceasta. dar lucrurile acestea au fost scrise, pentru că voi să credeți că isus este hristosul, fiul lui dumnezeu; și crezînd, să aveți viața în numele lui.

21

după aceea isus s'a mai arătat ucenicilor săi la marea tiberiadei. iată cum s'a arătat: simon petru, toma zis geamăn, natanael din cana galileii, fiii lui zebedei, și alți doi din ucenicii lui isus, erau împreună. simon petru le -a zis: „mă duc să prind pește.” „mergem și noi cu tine”, i-au zis ei. au ieșit, și au intrat într'o corabie; și n'au prins nimic în noaptea aceea. dimineața, isus stătea pe țîrm; dar ucenicii nu știau că este isus. „copii”, le -a zis isus, „aveți ceva de mincare?” ei i-au răspuns: „nu”. el le -a zis: „aruncați mreaja în partea dreaptă a corăbiei, și veți găsi.” au aruncat -o deci, și n'o mai puteau trage de multimea peștilor. atunci ucenicul, pe care -l iubea isus, a zis lui petru: „este domnul?” cînd a auzit simon petru că este domnul și -a pus haina pe el, și s'a încins, căci era desbrăcat, și s'a aruncat în mare. ceilalți ucenici au venit cu corăbioara, trăgînd mreaja cu pești, pentru că nu erau departe de țîrm decît ca la două sute de coți. cînd s'au pogorit pe țîrm au văzut acolo jăraric de cărbuni, pește pus deasupra și pine. isus le -a zis: „aduceți din peștii, pe cari i-ați prins acum.” simon petru s'a suit în corăbioară, și a tras mreaja la țîrm, plină cu o sută cincizeci și trei de pești mari; și, măcar că erau atîția, nu s'a rupt mreaja. „veniți de prînzîți”, le -a zis isus. și nici unul din ucenici nu cuteza să -l întrebă: „cine ești?” căci știau că este domnul. isus s'a apropiat, a luat pinea, și le -a dat; tot așa a făcut și cu peștele. aceasta era a treia oară cînd se arăta isus ucenicilor săi, după ce înviașe din morți. după ce au prînzit, isus a zis lui simon petru: „simone, fiul lui iona, mă iubești tu mai mult decît aceștia?” „da, doamne”, i -a răspuns petru, „știi că te iubesc.” isus i -a zis: „paște mielușii mei.” i -a zis a doua oară: „simone, fiul lui iona, mă iubești?” „da doamne”, i -a răspuns petru, „știi că te iubesc.” isus i -a zis: „paște oițele mele.” a treia oară i -a zis isus: „simone, fiul lui iona, mă iubești?” petru s'a întristat că -l zisese a treia oară: „mă iubești?” și i -a răspuns: „doamne, tu toate le știi; știi că te iubesc.” isus i -a zis: „paște oile mele! adevărat, adevărat, îți spun că, atunci cînd erai mai tînăr, singur te încingeai și te duceai unde voiai; dar cînd vei îmbătrîni, îți vei întinde minile, și altul te va încinge, și te va duce unde nu vei voi.” a zis lucrul acesta că să arate cu ce fel de moarte va proslăvi petru pe dumnezeu. și, după ce a vorbit astfel, i -a zis: „vino după mine.” petru s'a întors, și a văzut venind după ei pe ucenicul pe care -l iubea isus, acela care, la cină, se rezemase pe pieptul lui isus, și zisese: „doamne, cine este celce te vinde?” petru s'a uitat la el, și a zis lui isus: „doamne, dar cu acesta ce va fi?” isus i -a răspuns: „dacă vreau ca el să

rămână pînă voi veni eu, ce-ți pasă ție? tu vino după mine;’ din pricina aceasta, a ieșit svonul printre frați că ucenicul acela nu va muri deloc. însă isus nu zise lui petru că nu va muri deloc, ci: „dacă vreau ca el să rămână pînă voi veni eu, ce-ți pasă ție;’ ucenicul acesta este celce adeverește aceste lucruri, și care le -a scris. și știm că mărturia lui este adevărată. mai sînt multe alte lucruri, pe cari le -a făcut isus, cari, dacă s’ar fi scris cu deamăruntul, cred că nici chiar în lumea aceasta n’ar fi putut încăpea cărțile cari s’ar fi scris. amin

descoperirea lui isus hristos, pe care l-a dat -o dumnezeu, ca să arate robilor săi lucrurile cari au să se întâmple în curînd. și le -a făcut -o cunoscut, trimetînd prin îngerul său la robul său ioan, - care a mărturisit despre cuvîntul lui dumnezeu și despre mărturia lui isus hristos, și a spus tot ce a văzut. ferice de cine citește, și de cei ce ascultă cuvintele acestei proorocii, și păzesc lucrurile scrise în ea! căci vremea este aproape! ioan, către cele șapte biserici, cari sînt în asia: har și pace vouă din partea celui ce este, celui ce era și celui ce vine, și din partea celor șapte duhuri, cari stau înaintea scaunului său de domnie, și din partea lui isus hristos, martorul credincios, cel întîi născut din morți, domnul împăraților pămîntului! a lui, care ne iubește, care ne -a spălat de păcatele noastre cu sîngele său, și a făcut din noi o împărăție și preoți pentru dumnezeu, tatăl său: a lui să fie slava și puterea în vecii vecilor! amin. iată că el vine pe nori. și orice ochi îl va vedea; și cei ce l-au străpuns. și toate semîniile pămîntului se vor boci din pricina lui! da, amin. „eu sînt alfa și omega, începutul și sfîrșitul”, zice domnul dumnezeu, cel ce este, cel ce era și cel ce vine, cel atotputernic. eu, ioan, fratele vostru, care sînt părtaș cu voi la necaz, la împărăție și la răbdarea în isus hristos, mă aflu în ostrovul care se cheamă patmos, din pricina cuvîntului lui dumnezeu și din pricina mărturiei lui isus hristos. în ziua domnului eram în duhul. și am auzit înapoia mea un glas puternic, ca sunetul unei trîmbițe. care zicea: „eu sînt alfa și omega, cel dintîi și cel de pe urmă. ce vezi, scrie într -o carte, și trimete -o celor șapte biserici: la efes, smirna, pergam, tiatira, sardes, filadelfia și laodicea.” m'am întors să văd glasul care-mi vorbea. și cînd m'am întors, am văzut șapte sfeșnice de aur. și în mijlocul celor șapte sfeșnice pe cineva, care semăna cu fiul omului, îmbrăcat cu o haină lungă pînă la picioare, și încins la piept cu un brîu de aur. capul și părul lui erau albe ca lîna albă, ca zăpada; ochii lui erau ca para focului; picioarele lui erau ca arama aprinsă, și arsă într-un cuptor; și glasul lui era ca vuietul unor ape mari. în mîna dreaptă ținea șapte stele. din gura lui ieșea o sabie ascuțită cu două tăisuri, și fața lui era ca soarele, cînd strălucește în toată puterea lui. cînd l-am văzut, am căzut la picioarele lui ca mort. el și -a pus mîna dreaptă peste mine, și a zis: „nu te teme! eu sînt cel dintîi și cel de pe urmă, cel viu. am fost mort, și iată că sînt viu în vecii vecilor. eu țin cheile morții și ale locuinței morților. scrie dar lucrurile, pe cari le-ai văzut, lucrurile cari sînt și cele cari au să fie după ele. taina celor șapte stele, pe cari le-ai văzut în mîna dreaptă a mea și a celor șapte sfeșnice de aur: cele șapte stele sînt îngerii celor șapte biserici; și cele șapte sfeșnice, sînt șapte biserici.

îngerului bisericii din efes scrie -i: „iată ce zice cel ce ține cele șapte stele în mîna dreaptă, și cel ce umblă prin mijlocul celor șapte sfeșnice de aur: „știu faptele tale, osteneala ta și răbdarea ta, și că nu poți suferi pe cei răi; că ai pus la încercare pe cei ce zic că sînt apos-

toli și nu sînt, și i-ai găsit mincinoși. știu că ai răbdare, că ai suferit din pricina numelui meu, și că n-ai oboseit. dar ce am împotriva ta, este că ti-ai părăsit dragostea dîntîi. adu-ți dar aminte de unde ai căzut; pocăiește-te, și întoarce-te la faptele tale dîntîi. altfel, voi veni la tine, și-ți voi lua sfeșnicul din locul lui, dacă nu te pocăiești. în însă lucrul acesta bun: că urăști faptele nicolaîților, pe cari și eu le urăsc. cine are urechi, să asculte ce zice bisericii duhul: „celui ce va birui, îi voi da să mînce din pomul vieții, care este în raiul lui dumnezeu.” îngerului bisericii din smirna scrie -i: „iată ce zice cel dintîi și cel de pe urmă, cel ce a murit și a înviat: „știu necazul tău și sărăcia ta (dar ești bogat), și batjocurile, din partea celor ce zic că sînt iudei și nu sînt, ci sînt o sinagogă a satanei. u te teme nicidecum de ce ai să suferi. iată că diavolul are să arunce în temniță pe unii din voi, ca să vă încerce. și veți avea un necaz de zece zile. fii credincios pînă la moarte, și-ți voi da cununa vieții.” cine are urechi, să asculte ce zice bisericii duhul: „cel ce va birui, nicidecum nu va fi vătămat de a doua moarte.” îngerului bisericii din pergam scrie -i: „iată ce zice cel ce are sabia ascuțită cu două tăisuri: „știu unde locuiești: acolo unde este scaunul de domnie al satanei. tu ții numele meu, și n-ai lepădat credința mea nici chiar în zilele acelea cînd antipa, marturul meu credincios, a fost ucis la voi, acolo unde locuiește satana. dar am ceva împotriva ta. tu ai acolo niște oameni cari țin de învățătura lui bal-aam, care a învățat pe balac să pună o piatră de poticnire înaintea copiilor lui israel, ca să mînce din lucrurile jertfite idolilor, și să se dedea la curvie. tot așa, și tu ai cîțiva cari, deasemenea, țin învățătura nicolaîților, pe care eu o urăsc. pocăiește-te dar. altfel, voi veni la tine curînd, și mă voi război cu ei cu sabia gurii mele.” cine are urechi, să asculte ce zice bisericii duhul: „celui ce va birui, îi voi da să mînce din mana ascunsă, și -i voi da o piatră albă; și pe piatra aceasta este scris un nume nou, pe care nu -l știe nimeni decît acela care -l primește.” îngerului bisericii din tiatira, scrie -i: „iată ce zice fiul lui dumnezeu, care are ochii ca para focului, și ale cărui picioare sînt ca arama aprinsă: „știu faptele tale, dragostea ta, credința ta, slujba ta, răbdarea ta și faptele tale depe urmă, că sînt mai multe decît cele dîntîi. dar iată ce am împotriva ta: tu lași ca izabela, femeia aceea, care se zice proorociță, să învețe și să amăgească pe robii mei să se dedea la curvie, și să mînce din lucrurile jertfite idolilor. i-am dat vreme să se pocăiască, dar nu vrea să se pocăiască de curvia ei! iată că eu am să o arunc bolnavă în pat; și celor ce preacurvesc cu ea, am să le trimet un necaz mare, dacă nu se vor pocăi de faptele lor. voi lovi cu moartea pe copiii ei. și toate bisericiile vor cunoaște că „eu sînt cel ce cercetez rărunchii și inima”: și voi răsplăti fiecăruia din voi după faptele lui. vouă, însă, tuturor celorlalți din tiatira, cari nu aveți învățătura aceasta, și n-ați cunoscut „adîncimile satanei”, cum le numesc ei, vă zic: „nu pun peste voi altă greutate. umai țineți cu tărie ce aveți, pînă voi veni! celui ce va birui și celui ce va păzi pînă la sfîrșit lucrările mele, îi voi da stăpînire peste neamuri. le va cîrmui cu un toaig de fer, și le va zdrobi ca pe niște vase de lut, cum am primit și eu putere dela tatăl meu. și -i voi da luceafărul de dimineată.” cine are urechi,

3

îngerului bisericii din sardes, scrie -i: „iată ce zice cel ce are cele șapte duhuri ale lui dumnezeu și cele șapte stele: „știu faptele tale: că îți merge numele că trăiești, dar ești mort. veghează, și întărește ce rămîne, care e pe moarte, căci n'am găsit faptele tale desăvîrșite înaintea dumnezeului meu. adu-ți aminte dar cum ai primit și auzit! ține, și pocăiește-te! dacă nu veghezi, voi veni ca un hoț, și nu vei ști în care ceas voi veni peste tine. totuși ai în sardes cîteva nume, cari nu și-au mințit hainele. ei vor umbla împreună cu mine, îmbrăcați în alb, fiindcă sînt vrednici. cel ce va birui, va fi îmbrăcat astfel în haine albe. nu -i voi șterge nicidecum numele din cartea vieții, și voi mărturisi numele lui înaintea tatălui meu și înaintea îngerilor lui.“ cine are urechi, să asculte ce zice bisericilor duhul.“ îngerului bisericii din filadelfia scrie -i: „iată ce zice cel sfînt, cel adevărat, care ține cheia lui david, celce deschide, și nimeni nu va închide, celce închide, și nimeni nu va deschide: „știu faptele tale: iată ți-am pus înaintea o ușă deschisă, pe care nimeni n'o poate închide, căci ai puțină putere, și ai păzit cuvîntul meu, și n'ai tăgăduit numele meu. iată că îți dau din ceice sînt în sinagoga satanei, cari zic că sînt iudei și nu sînt, ci mint; iată că îi voi face să vină să se închine la picioarele tale, și să știe că te-am iubit. fiindcă ai păzit cuvîntul răbdării mele, te voi păzi și eu de ceasul încercării, care are să vină peste lumea întreagă, ca să încerce pe locuitorii pămîntului. eu vin curînd. păstrează ce ai, ca nimeni să nu-ți ia cununa. pe celce va birui, îl voi face un stîlp în templul dumnezeului meu, și nu va mai ieși afară din el. voi scrie pe el numele dumnezeului meu și numele cetății dumnezeului meu, noul ierusalim, care are să se pogoare din cer dela dumnezeul meu, și numele meu cel nou. cine are urechi, să asculte ce zice bisericilor duhul.“ îngerului bisericii din laodicea scrie -i: „iată ce zice celce este amîn, marturul credincios și adevărat, începutul zidirii lui dumnezeu: „știu faptele tale: că nu ești nici rece, nici în clocot. o, dacă ai fi rece sau în clocot! dar, fiindcă ești căldicel, nici rece, nici în clocot, am să te vărs din gura mea. pentrucă zici: „sînt bogat, m'am îmbogățit, și nu duc lipsă de nimic“, și nu știi că ești ticălos, nenorocit, sărac, orb și gol, te sfătuiesc să cumperi dela mine aur curățit prin foc, ca să te îmbogățești; și haine albe, ca să te îmbraci cu ele, și să nu ți se vadă rușinea goliciunii tale; și doftorie pentru ochi, ca să-ți ungi ochii, și să vezi. eu mustru și pedepsesc pe toți aceia, pe cari -i iubesc. fii plin de rîvnă dar, și pocăiește-te! iată eu stau la ușă, și bat. dacă aude cineva glasul meu și deschide ușa, voi intra la el, voi cîna cu el, și el cu mine. celui ce va birui, îi voi da să șadă cu mine pe scaunul meu de domnie, după cum și eu am biruit și am șezut cu tatăl meu pe scaunul lui de domnie. cine are urechi, să asculte ce zice bisericilor duhul.

4

după aceste lucruri, m'am uitat, și iată că o ușă era deschisă în cer. glasul cel dintîi, pe care -l auzisem ca sunetul unei trîmbițe, și care vorbea cu mine, mi -a zis: „suie-te aici, și-ți voi arăta ce are să se întîmple după aceste lucruri!“ umaledecit am fost răpit în duhul. și iată că în cer era pus un scaun de domnie, și pe scaunul acesta de domnie ședea cineva. cel ce ședea pe el, avea înfățișarea unei pietre de iaspis și de sardiu; și scaunul de domnie era înconjurat cu un curcubeu ca o piatră de smaragd la vedere. împrejurul scaunului de domnie stăteau douăzeci și patru de scaune de domnie; și pe aceste scaune de domnie stăteau douăzeci și patru de bătrîni, îmbrăcați în haine albe; și pe capete aveau cununi de aur. din scaunul de domnie ieșeau fulgere, glasuri și tunete. înaintea scaunului de domnie ardeau șapte lămpi de foc, cari sînt cele șapte duhuri ale lui dumnezeu. în fața scaunului de domnie, mai este un fel de mare de sticlă, asemenea cu cristalul. în mijlocul scaunului de domnie și împrejurul scaunului de domnie stau patru făpturi vii, pline cu ochi pe dinainte și pe dinapoi. cea dintîi făptură vie seamănă cu un leu; a doua seamănă cu un vîtel; a treia are fața ca a unui om; și a patra seamănă cu un vultur care zboară. fiecare din aceste patru făpturi vii avea cîte șase aripi, și erau pline cu ochi de jur împrejur și pe dinlăuntru. zi și noapte, ziceau fără încetare: „sfînt, sfînt, sfînt, este domnul dumnezeu, cel atotputernic, care era, care este, care vine!“ cînd aceste făpturi vii aduceau slavă, cînte și mulțămiri celui ce ședea pe scaunul de domnie, și care este viu în vecii vecilor, cei douăzeci și patru de bătrîni cădeau înaintea celui ce ședea pe scaunul de domnie, și se închinau celui ce este viu în vecii vecilor, își aruncau cununile înaintea scaunului de domnie, și ziceau: „vrednic ești doamne și dumnezeul nostru, să primești slava, înălțarea și puterea, căci tu ai făcut toate lucrurile, și prin voia ta stau în ființă și au fost făcute!“

5

apoi am văzut în mîna dreaptă a celuice ședea pe scaunul de domnie o carte, scrisă pe dinlăuntru și pe dinafară, pecetluită cu șapte peceti. și am văzut un înger puternic, care striga cu glas tare: „cine este vrednic să deschidă cartea și să -i rupă pecetile?“ și nu se găsea nimeni nici în cer, nici pe pămînt, nici supt pămînt, care să poată deschide cartea, nici să se uite în ea. și am plîns mult, pentrucă nimeni nu fusese găsit vrednic să deschidă cartea și să se uite în ea. și unul din bătrîni mi -a zis: „nu plînge: iată că leul din semînția lui iuda, rădăcina lui david, a biruit ca să deschidă cartea, și cele șapte peceti ale ei. și la mijloc, între scaunul de domnie și cele patru făpturi vii, și între bătrîni, am văzut stînd în picioare un miel. părea jungheat, și avea șapte coarne și șapte ochi, cari sînt cele șapte duhuri ale lui dumnezeu, trimese în tot pămîntul. el a venit, și a luat cartea din mîna dreaptă a celuice ședea pe scaunul de domnie. cînd a luat cartea, cele patru făpturi vii și cei douăzeci și patru de bătrîni s'au aruncat la pămînt înaintea mielului, avînd fiecare cîte o alăută și potire de aur, pline cu tămîie,

cari sînt rugăciunile sfinților. și cîntau o cîntare nouă, și ziceau: „vrednic ești tu să iei cartea și să -i rupi pecetile: căci ai fost jungheat, și ai răscumpărat pentru dumnezeu, cu singele tău, oameni din orice semînție, de orice limbă, din orice norod și de orice neam. ai făcut din ei o împărăție și preoți pentru dumnezeul nostru, și ei vor împărăți pe pămînt” m'am uitat, și împrejurul scaunului de domnie, în jurul făpturilor vii și în jurul bătrînilor am auzit glasul multor îngeri. numărul lor era de zece mii de ori zece mii și mii de mii. ei ziceau cu glas tare: „vrednic este mielul, care a fost jungheat, să primească puterea, bogăția, înțelepciunea, tăria, cinstea, slava și lauda” și pe toate făpturile, cari sînt în cer, pe pămînt, supt pămînt, pe mare, și tot ce se află în aceste locuri, le-am auzit zicînd: „a celui ce șade pe scaunul de domnie, și a mielului să fie lauda, cinstea, slava și stăpînirea în vecii vecilor” și cele patru făpturi vii ziceau: „amin” și cei douăzeci și patru de bătrîni s'au aruncat la pămînt, și s'au închinat celui ce este viu în vecii vecilor!

6

cînd a rupt mielul cea dintîi din cele șapte peceti, m'am uitat, și am auzit pe una din cele patru făpturi vii zicînd cu un glas ca de tunet: „vino și vezi” m'am uitat, și iată că s'a arătat un cal alb. cel ce sta pe el, avea un arc; i s'a dat o cunună, și a pornit biruror, și ca să biruiască. cînd a rupt mielul a doua pecete, am auzit pe a doua făptură vie zicînd: „vino și vezi.” și s'a arătat un alt cal, un cal roș. cel ce sta pe el a primit puterea să ia pacea de pe pămînt, pentru ca oamenii să se jungheie unii pe alții, și i s'a dat o sabie mare. cînd a rupt mielul pecetea a treia, am auzit pe a treia făptură vie zicînd: „vino și vezi” m'am uitat, și iată că s'a arătat un cal negru. cel ce sta pe el, avea în mină o cumpănă. și în mijlocul celor patru făpturi vii, am auzit un glas care zicea: „o măsură de grîu pentru un leu. trei măsuri de orz pentru un leu! dar să nu vatămi untdelemnul și vinul!” cînd a rupt mielul pecetea a patra, am auzit glasul făpturii a patra zicînd: „vino și vezi” m'am uitat, și iată că s'a arătat un cal gălbui. cel ce sta pe el, se numea moartea, și împreună cu el venea după el locuința morților. li s'a dat putere peste a patra parte a pămîntului, ca să ucidă cu sabie, cu foamete, cu molimă și cu fiarele pămîntului. cînd a rupt mielul pecetea a cincea, am văzut supt altar sufletele celor ce fuseseră jungheați din pricina cuvîntului lui dumnezeu, și din pricina mărturisirii, pe care o țînuseră. ei strigau cu glas tare, și ziceau: „pînă cînd, stăpine, tu, care ești sînt și adevărat, zăbovești să judeci și să răzbuni singele nostru asupra locuitorilor pămîntului?” fiecareia din ei i s'a dat o haină albă, și li s'a spus să se mai odihnească puțină vreme, pînă se va împlini numărul tovarășilor lor de slujbă și al fraților lor, cari aveau să fie omoriți ca și ei. cînd a rupt mielul pecetea a șasea, m'am uitat, și iată că s'a făcut un mare cutremur de pămînt. soarele s'a făcut negru ca un sac de păr, luna s'a făcut toată ca singele, și stelele au căzut din cer pe pămînt, cum cad smochinele verzi din pom, cînd este scuturat de un vînt puternic. cerul s'a strîns ca o carte de piele, pe care o faci sul. și toți munții și toate os- troavele s'au mutat din locurile lor. împărații pămîn-

tului, domnitorii, căpitanii oștilor, cei bogați și cei puternici, toți robii și toți oamenii slobozi s'au ascuns în peșteri și în stîncile munților. și ziceau munților și stîncilor: „cădeți peste noi, și ascundeți-ne de fața celui ce șade pe scaunul de domnie și de minia mielului; căci a venit ziua cea mare a miniei lui, și cine poate sta în picioare?”

7

după aceea am văzut patru îngeri, cari stăteau în picioare în cele patru colțuri ale pămîntului. ei țîneau cele patru vînturi ale pămîntului, ca să nu sufle vînt pe pămînt, nici pe mare, nici peste vreun copac. și am văzut un alt inger, care se suia dinspre răsăritul soarelui, și care avea pecetea dumnezeului celui viu. el a strigat cu glas tare la cei patru îngeri, cărora le fusese dat să vatăme pămîntul și marea, zicînd: „nu vatămați pămîntul, nici marea, nici copacii, pînă nu vom pune pecetea pe fruntea slujitorilor dumnezeului nostru!” și am auzit numărul celor ce fuseseră peceteliți: o sută patru zeci și patru de mii, din toate semîințele fiilor lui israel. din semînția lui iuda, douăsprezece mii erau peceteliți; din semînția lui ruben, douăsprezece mii; din semînția lui gad, douăsprezece mii; din semînția lui așer, douăsprezece mii; din semînția lui neftali, douăsprezece mii; din semînția lui manase, douăsprezece mii; din semînția lui simeon, douăsprezece mii; din semînția lui levi, douăsprezece mii; din semînția lui isahar, douăsprezece mii; din semînția lui zabulon, douăsprezece mii; din semînția lui iosif, douăsprezece mii; din semînția lui beniamin, douăsprezece mii, au fost peceteliți. după aceea m'am uitat, și iată că era o mare gloată, pe care nu putea s'o numere nimeni, din orice neam, din orice semînție, din orice norod și de orice limbă, care stătea în picioare înaintea scaunului de domnie și înaintea mielului, îmbrăcați în haine albe, cu ramuri de finic în mini; și strigau cu glas tare, și ziceau: „mîntuirea este a dumnezeului nostru, care șade pe scaunul de domnie, și a mielului!” și toți îngerii stăteau împrejurul scaunului de domnie, împrejurul bătrînilor și împrejurul celor patru făpturi vii. și s'au aruncat cu fețele la pămînt în fața scaunului de domnie, și s'au închinat lui dumnezeu, și au zis: „amin.” „a dumnezeului nostru, să fie lauda, slava, înțelepciunea, mulțămirile, cinstea, puterea și tăria, în vecii vecilor! amin.” și unul din bătrîni a luat cuvîntul, și mi -a zis: „aceștia, cari sînt îmbrăcați în haine albe, cine sînt oare? și de unde au venit?” „doamne, i-am răspuns eu, „tu știi.” și el mi -a zis: „aceștia vin din necazul cel mare; ei și-au spălat hainele, și le-au albit în singele mielului. pentru aceasta stau ei înaintea scaunului de domnie al lui dumnezeu, și -i slujesc zi și noapte în templul lui. cel ce șade pe scaunul de domnie, își va întinde peste ei cortul lui. u le va mai fi foame, nu le va mai fi sete; nu -i va mai dogori nici soarele, nici vreo altă arșiță. căci mielul, care stă în mijlocul scaunului de domnie, va fi păstorul lor, îi va duce la izvoarele apelor vieții, și dumnezeu va șterge orice lacrimă din ochii lor.”

cînd a rupt mielul pecetea a șaptea, s'a făcut în cer o tăcere de aproape o jumătate de ceas. și am văzut pe cei șapte îngeri, cari stau înaintea lui dumnezeu; și li s'au dat șapte trîmbițe. apoi a venit un alt înger, care s'a oprit în fața altarului, cu o cădelniță de aur. i s'a dat tîmiiie multă, ca s'o aducă, împreună cu rugăciunile tuturor sfinților, pe altarul de aur, care este înaintea scaunului de domnie. fumul de tîmiiie s'a ridicat din mîna îngerului înaintea lui dumnezeu, împreună cu rugăciunile sfinților. apoi îngerul a luat cădelnița, a umplut -o din focul de pe altar, și l -a aruncat pe pămînt. și s'au stîrnit tunete, glasuri, fulgere și un cutremur de pămînt. și cei șapte îngeri, cari aveau cele șapte trîmbițe, s'au pregătît să sune din ele. îngerul dintîi a sunat din trîmbiță. și a venit grindină și foc amestecat cu sînge, cari au fost aruncați pe pămînt: și a treia parte a pămîntului a fost ars, și a treia parte din copaci au fost arși, și toată iarba verde a fost arsă. al doilea înger a sunat din trîmbiță. și ceva ca un munte mare de foc aprins a fost aruncat în mare; și a treia parte din mare s'a făcut sînge; și a treia parte din făpturile, cari erau în mare și aveau viață, au murit; și a treia parte din corăbii au pierit. al treilea înger a sunat din trîmbiță. și a căzut din cer o stea mare, care ardea ca o făclie; a căzut peste a treia parte din riuri și peste izvoarele apelor. steaua se chema „pelin“; și a treia parte din ape s'au prefăcut în pelin. și mulți oameni au murit din pricina apelor, pentru că fuseseră făcute amare. al patrulea înger a sunat din trîmbiță. și a fost lovită a treia parte din soare, și a treia parte din lună, și a treia parte din stele, pentru că a treia parte din ele să fie întunecată, ziua să-și piardă a treia parte din lumina ei, și noaptea de asemenea. m'am uitat, și am auzit un vultur, care zbura prin mijlocul cerului, și zicea cu glas tare: „vai, vai, vai de locuitorii pămîntului, din pricina celorlalte sunete de trîmbiță ale celor trei îngeri, cari au să mai sune.“

îngerul al cincelea a sunat din trîmbiță. și am văzut o stea care căzuse din cer pe pămînt. i s'a dat cheia fîntîinii adîncului, și a deschis fîntina adîncului. din fîntină s'a ridicat un fum, ca fumul unui cuptor mare. și soarele și văzduhul s'au întunecat de fumul fîntîinii. din fum au ieșit niște lăcuste pe pămînt. și li s'a dat o putere, ca puterea pe care o au scorpiile pămîntului. li s'a zis să nu vatîme iarba pămîntului, nici vreo verdeață, nici vreun copac, ci numai pe oamenii, cari n'aveau pe frunte pecetea lui dumnezeu. li s'a dat putere nu să -i omoare, ci să -i chinuască cîinci luni; și chinul lor era cum e chinul scorpiei, cîind înțeapă pe un om. în acele zile, oamenii vor căuta moartea, și n'o vor găsi; vor dori să moară, și moartea va fugi de ei. lăcustele acelea semănau cu niște cai pregătiți de luptă. pe capete aveau un fel de cununi, cari păreau de aur. fetele lor semănau cu niște fete de oameni. aveau părul ca părul de femeie, și dinții lor erau ca dinții de lei. aveau niște platoșe ca niște platoșe de fer; și vîietul, pe care -l făceau aripile lor, era ca vîietul unor care trase de mulți cai, cari se aruncă la luptă. aveau

niște cozi ca de scorpii, cu bolduri. și în cozile lor stătea puterea, pe care o aveau ca să vatîme pe oameni cîinci luni. peste ele aveau ca împărat pe îngerul adîncului, care pe evreiește se cheamă abaddon iar pe grecește apolion. cea dintîi nenorocire a trecut. iată că mai vin încă două nenorociri după ea. îngerul al șaselea a sunat din trîmbiță. și am auzit un glas din cele patru coarne ale altarului de aur, care este înaintea lui dumnezeu, și zicînd îngerului al șaselea, care avea trîmbița: „desleagă pe cei patru îngeri, cari sînt legați la riul cel mare eufrat“ și cei patru îngeri, cari stăteau gata pentru ceasul, ziua, luna și anul acela, au fost deslegați, ca să omoare a treia parte din oameni. știrea lor era în număr de douăzeci de mii de ori zece mii de călăreți; le-am auzit numărul. și iată cum mi s'au arătat în vedenie caii și călăreții: aveau platoșe ca focul, iacîntul și pucioasa. capetele cailor erau ca niște capete de lei, și din gurile lor ieșea foc, fum și pucioasă. a treia parte din oameni au fost uciși de aceste trei urgii: de focul, de fumul și de pucioasa, cari ieșeau din gurile lor. căci puterea cailor stătea în gurile și în cozile lor. cozile lor erau ca niște șerpi cu capete, și cu ele vătămău. ceilalți oameni, cari n'au fost uciși de aceste urgii, nu s'au pocăit de faptele minilor lor, ca să nu se închine dracilor și idolilor de aur, de argint, de aramă, de piatră și de lemn, cari nu pot nici să vadă, nici să audă, nici să umble. și nu s'au pocăit de uciderile lor, nici de vrăjitoriile lor, nici de curvia lor, nici de furtașagurile lor.

apoi am văzut un alt înger puternic, care se pogora din cer, învîluit într'un nor. deasupra capului lui era curcubeul; fața lui era ca soarele, și picioarele lui erau ca niște stîlpi de foc. în mină ținea o cărtică deschisă. a pus piciorul drept pe mare, și piciorul stîng pe pămînt, și a strigat cu glas tare, cum răcnește un leu. cîind a strigat el, cele șapte tunete au făcut să se audă glasurile lor. și cîind au făcut cele șapte tunete să se audă glasurile lor, eram gata să mă apuc să scriu; și am auzit din cer un glas, care zicea: „pecetluiește ce au spus cele șapte tunete, și nu scrie ce au spus“ și îngerul, pe care -l văzusem stînd în picioare pe mare și pe pămînt, și -a ridicat mîna dreaptă spre cer, și a jurat pe cel ce este viu în vecii vecilor, care a făcut cerul și lucrurile din el, pămîntul și lucrurile de pe el, marea și lucrurile din ea, că nu va mai fi nicio zăbavă, că în zilele în cari îngerul al șaptelea va suna din trîmbița lui, se va sfîrși taina lui dumnezeu, după vestea bună vestită de el robilor săi proorocilor. și glasul, pe care -l auzisem din cer, mi -a vorbit din nou, și mi -a zis: „du-te de ia cărtica deschisă din mîna îngerului, care stă în picioare pe mare și pe pămînt“ m'am dus la înger, și i-am cerut să-mi dea cărtica. „ia -o“, mi -a zis el, „și mîncă -o; ea îți va amări pîntecele, dar în gura ta va fi dulce ca mierea.“ am luat cărtica din mîna îngerului, și am mîncat -o: în gura mea a fost dulce ca mierea; dar, după ce am mîncat -o, mi s'a umplut pîntecele de amarăciune. apoi mi-au zis: „trebuie să proorocеști din nou cu privire la multe noroade, neamuri, limbi și împărați.“

apoi mi s'a dat o trestie asemenea unei prăjini, și mi s'a zis: „scoală-te și măsoară templul lui dumnezeu, altarul și pe cei ce se închină în el. dar curtea de afară a templului lasă -o la o parte nemăsurată; căci a fost dată neamurilor, cari vor călca în picioare sfânta cetate patruzeci și două de luni. voi da celor doi marturi ai mei să proorocească, îmbrăcați în saci, o mie două sute șase zeci de zile. aceștia sînt cei doi măs-lini și cele două sfesnice, cari stau înaintea domnului pămîntului. dacă umblă cineva să le facă rău, le iese din gură un foc, care mistuie pe vrăjmașii lor; și dacă vrea cineva să le facă rău, trebuie să piară în felul acesta. ei au putere să închidă cerul, ca să nu cadă ploaie în zilele proorociei lor; și au putere să prefacă apele în singe, și să lovească pămîntul cu orice fel de urgie, orideciteori vor voi. cînd își vor isprăvi măr-turisirea lor, fiara, care se ridică din adînc, va face război cu ei, îi va birui și -i va omori. și trupurile lor moarte vor zăcea în piața cetății celei mari, care, în înțeles duhovnicesc, se cheamă „sodoma“ și „egipt“, unde a fost răstignit și domnul lor. și oameni din orice norod, din orice semîntie, de orice limbă și de orice neam, vor sta trei zile și jumătate, și vor privi trupurile lor moarte, și nu vor da voie ca trupurile lor moarte să fie puse în mormînt. și locuitorii de pe pămînt se vor bucura și se vor veseli de ei; și își vor trimite daruri unii altora, pentrucă acești doi prooroci chinuiseră pe locuitorii pămîntului. dar după cele trei zile și jumătate, duhul de viață dela dumnezeu a intrat în ei, și s'au ridicat în picioare, și o mare frică a apucat pe ceice i-au văzut. și au auzit din cer un glas tare, care le zicea: „suiți-vă aici!“ și s'au suit într'un nor spre cer; iar vrăjmașii lor i-au văzut. în clipa aceea s'a făcut un mare cutremur de pămînt, și s'a prăbușit a zecea parte din cetate. șapte mii de oameni au fost uciși în cutremurul acesta de pămînt. și cei rămași, s'au îngrozit și au dat slavă dumnezeu-lui cerului. a doua nenorocire a trecut. iată că a treia nenorocire vine curînd. ingerul, al șaptelea a sunat din trîmbiță. și în cer s'au auzit glasuri puternice, cari ziceau: „împărăția lumii a trecut în minile domnului nostru și ale hristosului său. și el va împărăți în vecii vecilor.“ și cei douăzeci și patru de bătrîni, cari stăteau înaintea lui dumnezeu pe scaunele lor de domnie, s'au aruncat cu fețele la pămînt, și s'au închinat lui dumnezeu, și au zis: „îți mulțămim doamne, dumnezeule, atotputernice, care ești și care erai și care vei, că ai pus mîna pe puterea ta cea mare, și ai început să împărățești. eamurile se miniaseră, dar a venit minia ta; a venit vremea să judeci pe cei morți, să răsplățești pe robii tăi prooroci, pe sfinți și pe cei ce se tem de numele tău, mici și mari, și să prăpădești pe cei ce prăpădesc pămîntul!“ și templul lui dumnezeu, care este în cer, a fost deschis: și s'a văzut chivotul legămîntului său, în templul său. și au fost fulgere, glasuri, tunete, un cutremur de pămînt, și o grindină mare.

în cer s'a arătat un semn mare: o femeie învăluită în soare, cu luna supt picioare, și cu o cunună de douăsprezece stele pe cap. ea era însărcinată, țipa în durerile nașterii, și avea un mare chin ca să nască. în cer s'a mai arătat un alt semn: iată, s'a văzut un mare balaur roș, cu șapte capete, zece coarne, și șapte cununi împărățești pe capete. cu coada trăgea după el a treia parte din stelele cerului, și le arunca pe pămînt. balaurul a stătut înaintea femeii, care sta să nască, pentrucă să -i mănince copilul, cînd îl va naște. ea a născut un fiu, un copil de parte bărbătească. el are să cîrmuiască toate neamurile cu un toag de fer. copilul a fost răpit la dumnezeu și la scaunul lui de domnie. și femeia a fugit în pustie, într'un loc pregătît de dum-nezeu, ca să fie hrănită acolo o mie două sute șase zeci de zile. și în cer s'a făcut un război. mihail și îngerii lui s'au luptat cu balaurul. și balaurul cu îngerii lui s'au luptat și ei, dar n'au putut birui; și locul lor nu li s'a mai găsit în cer. și balaurul cel mare, șarpele cel vechi, numit diavolul și satana, acela care înșală în-treaga lume, a fost aruncat pe pămînt; și împreună cu el au fost aruncați și îngerii lui. și am auzit în cer un glas tare, care zicea: „acum a venit mîntuirea, puterea și împărăția dumnezeului nostru, și stăpînirea hris-tosului lui; pentrucă pîrișul fraților noștri, care zi și noaptea îi pira înaintea dumnezeului nostru, a fost aruncat jos. ei l-au biruit, prin singele mielului și prin cuvîntul mărturisirii lor, și nu și-au iubit viața chiar pînă la moarte. de aceea bucurați-vă, ceruri, și voi cari locuiți în ceruri! vai de voi, pămînt și mare! căci di-avolul s'a pogorît la voi, cuprins de o minie mare, fi-indcă știe că are puțină vreme. cînd s'a văzut balaurul aruncat pe pămînt, a început să urmărească pe femeia, care născuse copilul de parte bărbătească. și cele două aripi ale vulturului celui mare au fost date femeii, ca să zboare cu ele în pustie, în locul ei unde este hrănită o vreme, vremi, și jumătatea unei vremi, departe de fața șarpelui. atunci șarpele a aruncat din gură apă, ca un rîu, după femeie, ca s'o ia riul. dar pămîntul a dat ajutor femeii. pămîntul și -a deschis gura, și a înghițit riul, pe care -l aruncase balaurul din gură. și balaurul, miniat pe femeie, s'a dus să facă război cu rămășița seminței ei, cari păzesc poruncile lui dumnezeu, și țin mărturia lui isus hristos.

apoi am stătut pe nisipul mării. și am văzut ridicîndu-se din mare o fiară cu zece coarne și șapte capete; pe coarne avea zece cununi împărățești, și pe capete avea nume de hulă. fiara, pe care am văzut -o, semăna cu un leopard; avea labe ca de urs, și gură ca o gură de leu. balaurul i -a dat puterea lui, scaunul lui de dom-nie și o stăpînire mare. unul din capetele ei părea rînit de moarte; dar rana de moarte fusese vindecată. și tot pămîntul se mira după fiară. și au început să se închine balaurului, pentrucă dăduse puterea lui fi-arei. și au început să se închine fiarei, zicînd: „cine se poate asemăna cu fiara, și cine se poate lupta cu ea?“ i s'a dat o gură, care rostea vorbe mari și hule. și i s'a dat putere să lucreze patruzeci și două de luni. ea

și -a deschis gura, și a început să rostească hule împotriva lui dumnezeu, și -i hulească numele, cortul și pe ceile locuiesc în cer. i s'a dat să facă război cu sfinții, și să -i biruiască. și i s'a dat stăpânire peste orice seminție, peste orice norod, peste orice limbă și peste orice neam. și toți locuitorii pământului i se vor închina, toți aceia al căror nume n'a fost scris, dela întemeierea lumii, în cartea vieții mielului, care a fost jungheat. cine are urechi, să audă! cine duce pe alții în robie, va merge și el în robie. cine ucide cu sabia, trebuie să fie ucis cu sabie. aici este răbdarea și credința sfinților. apoi am văzut ridicându-se din pământ o altă fiară, care avea două coarne ca ale unui miel, și vorbea ca un balaur. ea lucra cu toată puterea fiarei dintii înaintea ei; și făcea ca pământul și locuitorii lui să se închine fiarei dintii, a cărei rană de moarte fusese vindecată. săvîrșea semne mari, pînă acolo că făcea chiar să se pogoare foc din cer pe pământ, în fața oamenilor. și amăgea pe locuitorii pământului prin semnele, pe cari i se dăduse să le facă în fața fiarei. ea a zis locuitorilor pământului să facă o icoană fiarei, care avea rana de sabie și trăia. i s'a dat putere să dea suflare icoanei fiarei, ca icoana fiarei să vorbească, și să facă să fie omorîți toți cei ce nu se vor închina icoanei fiarei. și a făcut ca toți: mici și mari, bogați și săraci, slobozi și robi, să primească un semn pe mîna dreaptă sau pe frunte, și nimeni să nu poată cumpăra sau vinde, fără să aibă semnul acesta, adică numele fiarei, sau numărul numelui ei. aici e înțelepciunea. cine are pricepere, să scotească numărul fiarei. căci este un număr de om. și numărul ei este: șase sute șase zeci și șase.

14

apoi m'am uitat, și iată că mielul stătea pe muntele sionului; și împreună cu el stăteau o sută patruzeci și patru de mii, cari aveau scris pe frunte numele său și numele tatălui său. și am auzit venind din cer un glas ca un vuiet de ape mari, ca vuietul unui tunet puternic; și glasul, pe care l-am auzit, era ca al celorce cîntă cu alăuta, și cîntau din alăutele lor. cîntau o cîntare nouă înaintea scaunului de domnie, înaintea celor patru făpturi vii și înaintea bătrînilor. și nimeni nu putea să învețe cîntarea, afară de cei o sută patruzeci și patru de mii, cari fuseseră răscumpărați de pe pământ. ei nu s'au întinat cu femei, căci sînt verguri și urmează pe miel oriunde merge el. au fost răscumpărați dintre oameni, ca cel dintii rod pentru dumnezeu și pentru miel. și în gura lor nu s'a găsit minciună, căci sînt fără vină înaintea scaunului de domnie al lui dumnezeu. și am văzut un alt înger care sbura prin mijlocul cerului, cu o evanghelie vecinică, pentruca s'o vestească locuitorilor pământului, oricărui neam, oricărei seminții, oricărei limbi și ori căruia norod. el zicea cu glas tare: „temeți-vă de dumnezeu, și dați -i slavă, căci a venit ceasul judecării lui; și închinați-vă celui ce a făcut cerul și pământul, marea și izvoarele apelor;” apoi a urmat un alt înger, al doilea, și a zis: „a căzut, a căzut babilonul, cetatea cea mare, care a adăpat toate neamurile din vinul miniei curviei ei;” apoi a urmat un alt înger, al treilea, și a zis cu glas tare: „dacă se închină cineva fiarei și icoanei ei,

și primește semnul ei pe frunte sau pe mină, va bea și el din vinul miniei lui dumnezeu, turnat neamestecat în paharul miniei lui; și va fi chinuit în foc și în puicioasă, înaintea sfinților îngeri și înaintea mielului. și fumul chinului lor se suie în sus în vecii vecilor. și nici ziua, nici noaptea n'au odihnă cei ce se închină fiarei și icoanei ei, și oricine primește semnul numelui ei! aici este răbdarea sfinților, cari păzesc poruncile lui dumnezeu și credința lui ius. și am auzit un glas din cer, care zicea: „scrie: ferice de acum încolo de morții, cari mor în domnul!” „da”, zice duhul; „ei se vor odihni de ostenele lor, căci faptele lor îi urmează;” apoi m'am uitat, și iată un nor alb; și pe nor ședea cineva care semăna cu un fiu al omului; pe cap avea o cunună de aur; iar în mină, o secere ascuțită. și un alt înger a ieșit din templu, și striga cu glas tare celuice ședea pe nor: „pune secerea ta și seceră: pentrucă a venit ceasul să seceri, și secerișul pământului este copt.” atunci celce ședea pe nor, și -a aruncat secerea pe pământ. și pământul a fost secerat. și din templu, care este în cer, a ieșit un alt înger, care avea și el un cosor ascuțit. și un alt înger, care avea stăpînire asupra focului, a ieșit din altar, și a strigat cu glas tare către cel ce avea cosorul cel ascuțit: „pune cosorul tău cel ascuțit, și culege strugurii viei pământului, căci strugurii ei sînt copti.” și îngerul și -a aruncat cosorul pe pământ, a cules via pământului, și a aruncat strugurii în teascul cel mare al miniei lui dumnezeu. și teascul a fost călcat în picioare afară din cetate, și din teasc a ieșit singe, pînă la zăbalele cailor, pe o întindere de o mie șase sute de stadii.

15

apoi am văzut în cer un alt semn mare și minunat: șapte îngeri, cari aveau șapte urgii, cele din urmă, căci cu ele s'a isprăvit minia lui dumnezeu. și am văzut ca o mare de sticlă amestecată cu foc; și pe marea de sticlă, cu alăutele lui dumnezeu în mină, stăteau biruitorii fiarei, ai icoanei ei, și ai numărului numelui ei. ei cîntau cîntarea lui moise, robul lui dumnezeu, și cîntarea mielului. și ziceau: „mari și minunate sînt lucrările tale, doamne dumnezeule, atotputernice! drepte și adevărate sînt căile tale, împărate al neamurilor! cine nu se va teme, doamne, și cine nu va slăvi numele tău? căci numai tu ești sfînt, și toate neamurile vor veni și se vor închina înaintea ta, pentrucă judecățile tale au fost arătate;” după aceea, am văzut deschizîndu-se în cer templul cortului mărturie. și din templu au ieșit cei șapte îngeri, cari țineau cele șapte urgii. erau îmbrăcați în în curat, strălucitor, și erau înșinși împrejurul pieptului cu brîie de aur. și una din cele patru făpturi vii a dat celor șapte îngeri șapte potire de aur, pline de minia lui dumnezeu, care este viu în vecii vecilor. și templul s'a umplut de fum, din slava lui dumnezeu și a puterii lui. și nimeni nu putea să intre în templu, pînă se vor sfîrși cele șapte urgii ale celor șapte îngeri.

și am auzit un glas tare, care venea din templu, și care zicea celor șapte îngeri: „duceți-vă, și vărsați pe pământ cele șapte potire ale miniei lui Dumnezeu” cel dintîi s'a dus și a vărsat potirul lui pe pământ. și o rană rea și dureroasă a lovit pe oamenii, cari aveau semnul fiarei și cari se închinau icoanei ei. al doilea a vărsat potirul lui în mare. și marea s'a făcut singe, ca singele unui om mort. și a murit orice făptură vie, chiar și tot ce era în alt. al treilea a vărsat potirul lui în riuri și în izvoarele apelor. și apele s'au făcut singe. și am auzit pe îngerul apelor zicînd: „drept ești tu, doamne, care ești și care erai! tu ești sfînt, pentru că ai judecat în felul acesta. fiindcă aceștia au vărsat singele sfinților și al proorocilor, le-ai dat și tu să bea singe, și sînt vrednici.” și am auzit altarul zicînd: „da, doamne Dumnezeu, atotputernice, adevărate și drepte sînt judecățile tale!” al patrulea a vărsat potirul lui peste soare. și soarelui i s'a dat să dogorească pe oameni cu focul lui. și oamenii au fost dogoriți de o arșiță mare, și au hulit numele dumnezeului care are stăpînire peste aceste urgii, și nu s'au pocăit ca să -i dea slavă. al cincilea a vărsat potirul lui peste scaunul de domnie al fiarei. și împărăția fiarei a fost acoperită de întunec. oamenii își mușcau limbile de durere. și au hulit pe Dumnezeu cerului, din pricina durerilor lor și din pricina rănilor lor rele, și nu s'au pocăit de faptele lor. al șaselea a vărsat potirul lui peste riul cel mare, eufrat. și apa lui a secat, ca să fie pregătită calea împăraților, cari au să vină din răsărit. apoi am văzut ieșind din gura balaurului, și din gura fiarei, și din gura proorocului mincinos trei duhuri necurate, cari semănau cu niște broaște. acestea sînt duhuri de draci, cari fac semne nemaipomenite, și cari se duc la împărății pămîntului întreg, ca să -i strîngă pentru războiul zilei celei mari a dumnezeului celui atotputernic. - „iată, eu vin ca un hoț, ferice de celce veghează și își păzește hainele, ca să nu umble gol și să i se vadă rușinea!” - duhurile cele rele i-au strîns în locul care pe evreiește se cheamă armaghedon. al șaptelea a vărsat potirul lui în văzduh. și din templu, din scaunul de domnie, a ieșit un glas tare, care zicea: „s'a isprăvit!” și au urmat fulgere, glasuri, tunete, și s'a făcut un mare cutremur de pământ, așa de tare, cum, de cînd este omul pe pământ, n'a fost un cutremur așa de mare. cetatea cea mare a fost împărțită în trei părți, și cetățile neamurilor s'au prăbușit. și Dumnezeu și -a adus aminte de babilonul cel mare, ca să -i dea potirul de vin al furiei miniei lui. toate ostroavele au fugit, și munții nu s'au mai găsit. grindină mare, ale cărei boabe cîntăreau aproape un talant, a căzut din cer peste oameni. și oamenii au hulit pe Dumnezeu din pricina urgiei grindinii, pentru că această urgie era foarte mare.

apoi unul din cei șapte îngeri, cari țineau cele șapte potire, a venit de a vorbit cu mine, și mi -a zis: „vino să-ți arăt judecata curvei celei mari, care șade pe ape mari. cu ea au curvit împărății pămîntului; și locuitorii pămîntului s'au îmbătat de vinul curviei ei;

și m'a dus, în duhul, într-o pustie. și am văzut o femeie, șezînd pe o fiară de culoare stacojie, plină cu nume de hulă, și avea șapte capete și zece coarne. femeia aceasta era îmbrăcată cu purpură și stacojiu; era împodobită cu aur, cu pietre scumpe și cu mărgăritare. ținea în mină un potir de aur, plin de spurcăciuni și de necurățiile curviei ei. pe frunte purta scris un nume, o taină: „babilonul cel mare, mama curvelor și spurcăciunilor pămîntului.” și am văzut pe femeia aceasta, îmbătată de singele sfinților și de singele mucenicilor lui isus. cînd am văzut -o, m'am mirat minune mare. și îngerul mi -a zis: „de ce te miri?” îți voi spune taina acestei femei și a fiarei care o poartă, și care are cele șapte capete și cele zece coarne. fiara, pe care ai văzut -o, era, și nu mai este. ea are să se ridice din adînc, și are să se ducă la perzare. și locuitorii pămîntului, ale căror nume n'au fost scrise dela întemeierea lumii în cartea vieții, se vor mira cînd vor vedea că fiara era, nu mai este, și va veni. - aici este mintea plină de înțelepciune. - cele șapte capete sînt șapte munți, pe cari șade femeia. sînt și șapte împărați: cinci au căzut, unul este, celalt n'a venit încă, și cînd va veni, el va rămîne puțină vreme. și fiara, care era, și nu mai este, ea însăși este al optulea împărat: este din numărul celor șapte, și merge la perzare. cele zece coarne, pe cari le-a văzut, sînt zece împărați, cari n'au primit încă împărăția, ci vor primi putere împărătească timp de un ceas împreună cu fiara. toți au același gînd, și dau fiarei puterea și stăpînirea lor. ei se vor război cu mielul; dar mielul îi va birui, pentru că el este domnul domnilor și împăratul împăraților. și cei chemați, aleși și credincioși, cari sînt cu el, de asemenea îi vor birui. apoi mi -a zis: „apele, pe cari le-ai văzut, pe cari șade curva, sînt noroade, gloate, neamuri și limbi. cele zece coarne, pe cari le-ai văzut, și fiara, vor urî pe curvă, o vor pustii, și o vor lăsa goală. carnea i -o vor mîncă, și o vor arde cu foc. căci Dumnezeu le -a pus în inimă să -i aducă la îndeplinire planul lui: să se învoiască pe deplin și să dea fiarei stăpînirea lor împărătească, pînă se vor îndeplini cuvintele lui Dumnezeu. și femeia, pe care ai văzut -o, este cetatea cea mare, care are stăpînire peste împărății pămîntului.”

după aceea, am văzut pogorîndu-se din cer un alt înger, care avea o mare putere; și pămîntul s'a luminat de slava lui. el a strigat cu glas tare, și a zis: „a căzut, a căzut, babilonul cel mare! a ajuns un locaș al dracilor, o închisoare a oricărui duh necurat, o închisoare a oricărei păsări necurate și urite; pentru că toate neamurile au bătut din vinul miniei curviei ei, și împărății pămîntului au curvit cu ea, și negustorii pămîntului s'au îmbogățit prin risipa desfătării ei.” apoi am auzit din cer un alt glas, care zicea: „ieșiți din mijlocul ei, poporul meu, ca să nu fiți părtași la păcatele ei, și să nu fiți loviți cu urgiile ei! pentru că păcatele ei s'au îngmădit, și au ajuns pînă în cer; și Dumnezeu și -a adus aminte de nelegiuirile ei. răsplățiți -i cum v'a răsplătit ea, și întoarceți -i de două ori cît faptele ei. turnați -i îndoit în potirul în care a amestecat ea pe cît s'a slăvit pe sine însăși, și s'a desfătat în risipă, pe

atît dați -i chin și tînguire! pentrucă zice în inima ei: „șed ca împărăteasă, nu sint văduvă, și nu voi ști ce este tînguirea!” tocmai pentru aceea, într-o singură zi vor veni urgiile ei: moartea, tînguirea și foamețea. și va fi arsă de tot în foc, pentrucă domnul dumnezeu, care a judecat -o, este tare. și împărății pămîntului, cari au curvit și s'au dezmiardat în risipă cu ea, cînd vor vedea fumul arderii ei, o vor plînge și o vor boci. ei vor sta departe, de frică să nu cadă în chinul ei, și vor zice: „vai! vai! babilonul, cetatea cea mare, cetatea cea tare! într-o clipă ți -a venit judecata!” - egustorii pămîntului o plîng și o jălesc, pentrucă nimeni nu le mai cumpără marfa: marfă de aur, de argint, de pietre scumpe, de mărgăritare, de în suptire, de purpură, de mătășă și de stacojii; nici felurile lor soiuri de lemn de tiin, tot felul de vase de fildeș, tot felul de vase de lemn foarte scump, de aramă, de fer și de marmoră; nici scorțișoara, nici mirodeniile, nici miroznel, nici mirul, nici tîmîia, nici vinul, nici untdelemnul, nici făina bună de tot, nici griul, nici boii, nici oile, nici caii, nici căruțele, nici robii, nici sufletele oamenilor. și roadele atît de dorite sufletului tău s'au dus dela tine. toate lucrurile alese, strălucite, sînt pierdute pentru tine, și nu le vei mai găsi. ce-ice fac negoț cu aceste lucruri, cari s'au îmbogățit de pe urma ei, vor sta departe de ea, de frica chinului ei. vor plînge, se vor tîngui, și vor zice: „vai! vai! cetatea cea mare, care era îmbrăcată cu în foarte suptîre, cu purpură și cu stacojii, care era împodobită cu aur, cu pietre scumpe și cu mărgăritare! attea bogății într'un ceas s'au prăpădit!” -și toți cîrmacii, toți ceice merg cu corabia pe mare, marinarii, și toți ceice cîștigă din mare, stăteau departe; și, cînd au văzut fumul arderii ei, strigau: „care cetate era ca cetatea cea mare?” și își aruncau țărîna în cap, plîngeau, se tînguiau, țîpau și ziceau: „vai! vai! cetatea cea mare, al cărei belșug de scumpeturi a îmbogățit pe toți ceice aveau corăbii pe mare, într-o clipă a fost prefăcută într'un pustiu!” „bucură-te de ea, cerule! bucurați-vă și voi, sfinților, apostolilor și proorocilor! pentrucă dumnezeu v'a făcut dreptate, și a judecat -o.” atunci un înger puternic a ridicat de jos o piatră ca o mare piatră de moară, a aruncat -o în mare, și a zis: „cu așa repeziciune va fi aruncat babilonul, cetatea cea mare, și nu va mai fi găsit! și nu se va mai auzi în tine nici sunet de alăute, nici cîntece din instrumente, nici cîntători din fluiere, nici cîntători din trîmbițe; nu se va mai găsi la tine niciun meșter în vreun meșteșug oarecare. nu se va mai auzi în tine vuietul morii. lumina lămpii nu va mai lumina în tine, și nu se va mai auzi în tine glasul mirelui și al miresei, -pentrucă negustorii tăi erau mai marii pămîntului, pentrucă toate neamurile au fost amăgite de vrăjitoria ta, și pentrucă acolo a fost găsit single proorocilor și al sfinților și al tuturor celor ce au fost jungheați pe pămînt.”

19

după aceea, am auzit în cer ca un glas puternic de gloată multă, care zicea: „aliluia! a domnului, dumnezeului nostru, este mintuirea, slava, cîntea și puterea! pentrucă judecățile lui sînt adevărate și drepte. el a judecat pe curva cea mare, care strica pămîn-

tul cu curvia ei, și a răzbunat singele robilor săi, din mina ei.” și au zis a doua oară: „aliluia!.. fumul ei se ridică în sus în vecii vecilor” și cei douăzeci și patru de bătrîni și cele patru făpturi vii s'au aruncat la pămînt și s'au închinat lui dumnezeu, care ședea pe scaunul de domnie. și au zis: „amin! aliluia!” și din scaunul de domnie a ieșit un glas, care zicea: „lăudați pe dumnezeul nostru, toți robii lui, voi cari vă temeți de el, mici și mari!” și am auzit, ca un glas de gloată multă, ca vuietul unor ape multe, ca bubuitul unor tunete puternice, care zicea: „aliluia! domnul, dumnezeul nostru cel atotputernic, a început să împărătească. să ne bucurăm, să ne veselim, și să -i dăm slavă! căci a venit nunta mielului; soția lui s'a pregătit, și i s'a dat să se îmbrace cu în suptîre, strălucitor, și curat.” -(înul subțire sînt faptele neprihănite ale sfinților.) apoi mi -a zis: „scrie: fericite de cei chemați la ospățul nunții mielului!” apoi mi -a zis: „acestea sînt adevăratele cuvinte ale lui dumnezeu; și m'am aruncat la picioarele lui ca să mă închin lui dar el mi -a zis: „fereste-te să faci una ca aceasta! eu sînt un împreună slujitor cu tine și cu frații tăi, cari păstrează mărturia lui isus. lui dumnezeu închină-te! (căci mărturia lui isus este duhul proorocii.)” apoi am văzut cerul deschis, și iată că s'a arătat un cal alb! cel ce sta pe el, se cheamă „cel credincios” și „cel adevărat”, și el judecă și se luptă cu dreptate. chii lui erau ca para focului; capul îl avea încununat cu multe cununi împărățești, și purta un nume scris, pe care nimeni nu -l știe, decît numai el singur. era îmbrăcat cu o haină muiață în singe. numele lui este: „cuvîntul lui dumnezeu.” știle din cer îl urmau călări pe cai albi, îmbrăcate cu în suptîre, alb și curat. din gura lui ieșea o sabie ascuțită, ca să lovească neamurile cu ea, pe cari le va cîrmui cu un toiaș de fer. și va călca cu picioarele teascul vinului miniei aprinse a atotputernicului dumnezeu. pe haină și pe coapsă avea scris numele acesta: „împăratul împărăților și domnul domnilor.” apoi am văzut un înger, care stătea în picioare în soare. el a strigat cu glas tare, și a zis tuturor păsărilor, cari sburau prin mielulocul cerului: „veniți, adunați-vă la ospățul cel mare al lui dumnezeu, ca să mîncăți carnea împăraților, carnea căpitanilor, carnea celor viteji, carnea cailor și a călăreților, și carnea a tot felul de oameni, slobozi și robi, mici și mari!” și am văzut fiara și pe împărății pămîntului și oștile lor, adunate ca să facă răsboi cu cel ce ședea călare pe cal și cu oastea lui. și fiara a fost prinsă, și împreună cu ea, a fost prins proorocul mincinos, care făcuse înaintea ei semnele, cu cari amăgise pe cei ce primiseră semnul fiarei, și se închinaseră icoanei ei. amîndoi aceștia au fost aruncați de vii în iazul de foc, care arde cu pucioasă. iar ceilalți au fost uciși cu sabia, care ieșea din gura celui ce ședea călare pe cal. și toate păsările s'au săturat din carnea lor.

20

apoi am văzut pogorîndu-se din cer un înger, care ținea în mină cheia adîncului și un lanț mare. el a pus mina pe balaur, pe șarpele cel vechi, care este diavolul și satana, și l -a legat pentru o mie de ani. l -a aruncat în adînc, l -a închis acolo, și a pecetluit intrarea

deasupra lui, ca să nu mai înșele neamurile, pină se vor împlini cei o mie de ani. după aceea, trebuie să fie deslegat pentru puțină vreme. și am văzut niște scaune de domnie; și celorce au șezut pe ele, li s'a dat judecata. și am văzut sufletele celorce li se tăiasă capul din pricina mărturiei lui isus și din pricina cuvintului lui dumnezeu, și ale celorce nu se închinaseră fiarei și icoanei ei, și nu primiseră semnul ei pe frunte și pe mină. ei au înviat, și au împărătit cu hristos o mie de ani. ceilalți morți n'au înviat pină nu s'au sfârșit cei o mie de ani. aceasta este întâia înviere. fericiți și sfinți sint ceice au parte de întâia înviere! asupra lor a doua moarte n'are nicio putere; ci vor fi preoți ai lui dumnezeu și ai lui hristos, și vor împărăti cu el o mie de ani. cînd se vor împlini cei o mie de ani, satana va fi deslegat; și va ieși din temnița lui, ca să înșele neamurile, cari sint în cele patru colțuri ale pămîntului, pe gog și pe magog, ca să -i adune pentru război. numărul lor va fi ca nisipul mării. și ei s'au suit pe fața pămîntului, și au înconjurat tabăra sfinților și cetatea prea iubită. dar din cer s'a pogorit un foc care i -a mistuit. și diavolul, care -i înșela, a fost aruncat în iazul de foc și de pucioasă, unde este fiara și proorocul mincinos. și vor fi muncii zi și noapte în vecii vecilor. apoi am văzut un scaun de domnie mare și alb, și pe celce ședea pe el. pămîntul și cerul au fugit dinaintea lui, și nu s'a mai găsit loc pentru ele. și am văzut pe morți, mari și mici, stînd în picioare înaintea scaunului de domnie. niște cărți au fost deschise. și a fost deschisă o altă carte, care este cartea vieții. și morții au fost judecați după faptele lor, după cele ce erau scrise în cărțile acelea. marea a dat înapoi pe morții cari erau în ea; moartea și locuința morților au dat înapoi pe morții cari erau în ele. fiecare a fost judecat după faptele lui. și moartea și locuința morților au fost aruncate în iazul de foc. iazul de foc este moartea a doua. ricine n'a fost găsit scris în cartea vieții, a fost aruncat în iazul de foc.

21

apoi am văzut un cer nou și un pămînt nou; pentrucă cerul dintii și pămîntul dintii pieriseră, și marea nu mai era. și eu am văzut coborîndu-se din cer dela dumnezeu, cetatea sfîntă, noul ierusalim, gătită ca o mireasă împodobită pentru bărbatul ei. și am auzit un glas tare, care ieșea din scaunul de domnie, și zicea: „iată cortul lui dumnezeu cu oamenii! el va locui cu ei, și ei vor fi poporul lui, și dumnezeu însuș va fi cu ei. el va fi dumnezeul lor. el va șterge orice lacrimă din ochii lor. și moartea nu va mai fi. nu va mai fi nici tînguire, nici tipăt, nici durere, pentrucă lucrurile dintii au trecut.” celce ședea pe scaunul de domnie a zis: „iată, eu fac toate lucrurile noi.” și a adăugat: „scrie, fiindcă aceste cuvinte sint vrednice de crezut și adevărate.” apoi mi -a zis: „s'a isprăvit! eu sint alfa și omega, începutul și sfîrșitul. celui ce îi este sete, îi voi da să bea fără plată din izvorul apei vieții. cel ce va birui, va moșteni aceste lucruri. eu voi fi dumnezeul lui, și el va fi fiul meu. dar cit despre fricoși, necredincioși, scriboși, ucigași, curvari, vrăjitori, închinătorii la idoli, și toți minci-noșii, partea lor este în iazul, care arde cu foc și cu pu-

cioasă, adică moartea a doua.” apoi unul din cei șapte îngeri, cari țineau cele șapte potire, pline cu cele din urmă șapte urgii, a venit și a vorbit cu mine, și mi -a zis: „vino să-ți arăt mireasa, nevasta mielului” și m'a dus, în duhul, pe un munte mare și înalt. și mi -a arătat cetatea sfîntă, ierusalimul, care se pogora din cer dela dumnezeu, avînd slava lui dumnezeu. lumina ei era ca o piatră prea scumpă, ca o piatră de iaspis, străvezie ca cristalul. era înconjurată cu un zid mare și înalt. avea douăsprezece porți, și la porți, doisprezece îngeri. și pe ele erau scrise niște nume: numele celor douăsprezece semintii ale fiilor lui israel. spre răsărit erau trei porți; spre miazănoapte, trei porți; spre miazăzi, trei porți; și spre apus trei porți. zidul cetății avea douăsprezece temelii, și pe ele erau cele douăsprezece nume ale celor doisprezece apostoli ai mielului. ingerul, care vorbea cu mine, avea ca măsurătoare o trestie de aur, ca să măsoare cetatea, porțile și zidul ei. cetatea era în patru colțuri, și lungimea ei era cit lărgimea. a măsurat cetatea cu trestia, și a găsit aproape douăsprezece mii de prăjini. lungimea, lărgimea și înălțimea erau deopotrivă. i -a măsurat și zidul, și -a găsit o sută patruzeci și patru de coți, după măsura oamenilor, căci cu măsura aceasta măsura ingerul. zidul era zidit de iaspis, și cetatea era de aur curat, ca sticla curată. temeliiile zidului cetății erau împodobite cu pietre scumpe de tot felul: cea dintii temelie era de iaspis; a doua, de safir; a treia de halchedon; a patra, de smaragd; a cincea de sardonix; a șasea, de sardiu; a șaptea, de hrisolit; a opta, de beril; a noua, de topaz; a zecea, de hrisopraz; a unsprezecea, de iacint; a douăsprezecea, de ametist. cele douăsprezece porți erau douăsprezece mărgăritare. fiecare poartă era dintr'un singur mărgăritar. ulița cetății era de aur curat, ca sticla străvezie. în cetate n'am văzut niciun templu; pentrucă domnul dumnezeu, cel atotputernic, ca și mielul, sint templul ei. cetatea n'are trebuință nici de soare, nici de lună, ca s'o lumineze; căci o luminează slava lui dumnezeu, și făclia ei este mielul. eamurile vor umbla în lumina ei, și împărății pămîntului își vor aduce slava și cinstea lor în ea. porțile ei nu se vor închide ziua, fiindcă în ea nu va mai fi noapte. în ea vor aduce slava și cinstea neamurilor. imic întinat nu va intra în ea, nimeni care trăiește în spurcăciune și în minciună; ci numai cei scriși în cartea vieții mielului.

22

și mi -a arătat un riu cu apa vieții, limpede ca cristalul, care ieșea din scaunul de domnie al lui dumnezeu și al mielului. în mijlocul pietii cetății, și pe cele două maluri ale rîului, era pomul vieții, rodind douăsprezece feluri de rod, și dînd rod în fiecare lună; și frunzele pomului slujesc la vindecarea neamurilor. u va mai fi nimic vrednic de blestem acolo. scaunul de domnie al lui dumnezeu și al mielului vor fi în ea. robii lui îi vor sluji. ei vor vedea fața lui, și numele lui va fi pe frunțile lor. acolo nu va mai fi noapte. și nu vor mai avea trebuință nici de lampă, nici de lu-

mina soarelui, pentru că domnul dumnezeu îi va lumina. și vor împărăți în vecii vecilor. și îngerul mi-a zis: „aceste cuvinte sînt vrednice de crezare și adevărate. și domnul, dumnezeul duhurilor proorocilor, a trimis pe îngerul său să arate robilor săi lucrurile, cari au să se întîmple în curînd. - și iată, eu vin curînd! -ferice de cel ce păzește cuvintele proorociei din cartea aceasta!” eu, ioan, am auzit și am văzut lucrurile acestea. și după ce le-am auzit și le-am văzut, m’am aruncat la picioarele îngerului, care mi le arăta, ca să mă închin lui. dar el mi -a zis: „ferește-te să faci una ca aceasta! eu sînt un împreună slujitor cu tine, și cu frații tăi, proorocii, și cu cei ce păzesc cuvintele din cartea aceasta. închină-te lui dumnezeu.” apoi mi -a zis: „să nu pecetluiești cuvintele proorociei din cartea aceasta. căci vremea este aproape. cine este nedrept, să fie nedrept și mai departe; cine este întinat, să se întineze și mai departe; cine este fără prihană să trăiască și mai departe fără prihană. și cine este sfînt, să se sfințească și mai departe! iată, eu vin curînd; și răsplata mea este cu mine, ca să dau fiecăruia după fapta lui. eu sînt alfa și omega, cel dintîi și cel de pe urmă, începutul și sfîrșitul. ferice de cei ce își spală hainele, ca să aibă drept la pomul vieții, și să intre pe porți în cetate! afară sînt cîinii, vrăjitorii, curvarii, ucigașii, închinătorii la idoli, și oricine iubește minciuna și trăiește în minciună! eu, isus, am trimis pe îngerul meu să vă adeverească aceste lucruri pentru biserici. eu sînt rădăcina și sămînța lui david, luceafărul strălucitor de dimineață. și duhul și mireasa zic: „vino!” și cine aude, să zică: „vino!” și celuice îi este sete, să vină; cine vrea, să ia apa vieții fără plată! mărturisesc oricui aude cuvintele proorociei din cartea aceasta că, dacă va adăuga cineva ceva la ele, dumnezeu îi va adăuga urgiile scrise în cartea aceasta. și dacă scoate cineva ceva din cuvintele cărții acestei proorocii, îi va scoate dumnezeu partea lui dela pomul vieții și din cetatea sfîntă, scrise în cartea aceasta.” cel ce adeverește aceste lucruri, zice: „da, eu vin curînd.” amin! vino, doamne isuse! harul domnului isus hristos să fie cu voi cu toți! amin

